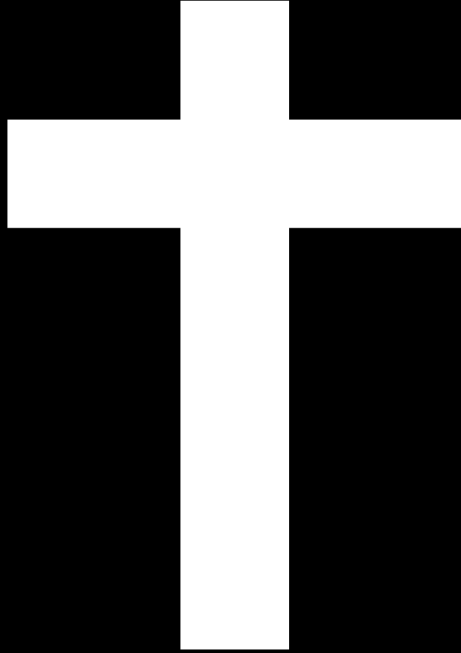

Endagaano Epyaha ko n'ebitabo ebindi
eby'Endagaano Ekayire mu Lunyole

Nyole: Endagaano Epyaha mu Lunyole (Bible)

**Endagaano Epyaha ko n'ebitabo ebindi eby'Endagaano Ekayire mu Lunyole
Nyole: Endagaano Epyaha mu Lunyole (Bible)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Nyole)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This is the New Testament in Lunyole of Uganda, with 10 books from the Old Testament.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 May 2025 from source files dated 17 May 2025
e00787cd-838f-597a-9477-00b97e4e2cff

Contents

ETANDIHA Enyanjula

Ehitabo hino hiroma hu binjamba hutandiha ohwa hiisi hiitu. Hiroma hu ngeri eyi Hatonda gatondamo ebiitu byosibyosi hu hyalo, ohuhirira erala omuutu oyu gaata hu hyalo gamunjambya obuvunanyiziwa owohuhiribiriranga. Ehindi, ehitabo hino hiroma hu ngeri eyi ehibi n’ohubonaabona ko n’ohufa byatandihamo. Hiraga engeri eyi ndimi ejenjabulo n’amawanga gatandihamo era hiroma nohu ngeri eyi Hatonda gatobola omuutu mulala, oyu baali ni balanga baati Yibbulayimu ko n’abejuhulu babe Abayudaaya, ohuba abaatu babe abenjabulo abehwehulire, bahalomera abaatu abandi hu binjamba hu maani n’amazima gage.

Ohunwa hu suula ey’ehumi n’ebiri ohwolera erala hu suula ey’amahumi ataanu, baloma hu byafaayo eby’amago ga Yibbulayimu n’agomusaani wuwe Yisaka n’aga Yakobbo ko n’abasaani ba Yakobbo ehumi n’ababiri aye ohuhirira erala omusaani oyu balanganga baati Yosefu.

Ehitabo hino hiraga engeri eyi Hatonda galabiriramo abaatu babe abo abenjabulo wayire nga baali badiidiri, abaatu abajumiryanga abahatonda abandi ni babeswani-girihise. Ehindi, ehitabo hino hiraga engeri eyi Hatonda asuubiramo abaatu babe ohumugondera n’ohugendera mu magira agamujeesa enono.

Ehitabo hino, njalala n’ehindi ehi balanga baati Ohununuha, n’Abaleevi n’Ohubala ko n’Amagambi Olwohubiri, Abayudaaya babiranganga baati “Amagambi” oba baati “Amagambi ga Musa.”

Etandiha ya hiisi hiitu

¹ Mu hutandiha, Hatonda gatonda egulu n’ehyalo.

² Ehyalo hyali hinjumamo hiitu hyosihyosi, ni hiri aho hiityo hiityo era ehiirema ni hiri hiisi njatu hu maaji. Ng’Omwoyo wa Hatonda geereeranga hu maaji.

³ Ng’aho Hatonda alagira ati, “Nabejo enjase,” era nga yibaño.

⁴ Nga Hatonda abona enjase ni yiri ndani era nga gaabula enjase hu hiirema.

⁵ Nga Hatonda alanga enjase ati, “Muusi” ng’ehiirema ahiranga ati, “Wiire.” Ng’egulo lyola era nga buhya, olwo nj’olwali oludaalo oludaayi.

⁶ Nga nindi Hatonda alagira ati, “Nabejo ebbanga njagati w’amaaji ohwawula amaaji hu gahye.”

⁷ Nga Hatonda ataano ebbanga ohwawula amaaji aganamugulu mu bbanga n’aganaasi. Era hiityo pohyali.

⁸ Nga Hatonda alanga ebbanga ati, “Egulu.” Ng’egulo lyola era nga buhya, olwo nj’olwali oludaalo olwohubiri.

⁹ Ng’aho Hatonda alagira ati, “Amaaji hu hyalo gehumbaanie mu hifo hirala, njabejo owoomu.” Era hiityo pohyali.

¹⁰ Nga Hatonda alanga owoomu ati, “Hyalo,” ng’amaaji agalanga ati, “Nyanja.” Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hirañi.

¹¹ Nga Hatonda alagira ati, “Ebiitu ebya hiisi hiha bimeruhe hu hyalo: ebimera ebirimo owumo n’emisaala ejaama ebibala ni mulimo n’owumo.” Era hiityo pohyali,

¹² ehyalo himeruhaho ebimera ebya hiisi hiha: emisaala ejaama ebibala ni mulimo n’owumo. Hatonda gahibona ni hiri hirañi.

¹³ Ng’egulo lyola era nga buhya, olwo nj’olwali oludaalo olwohudatu.

- 14 Nga Hatonda alagira ati, “Leha nabejo ebyaduha mu bbanga ohwawulanga omuusi n’owiire, biragenga endaalo n’ebiro n’emyaha
 15 era byaduhenga ohuŋa ehyalo enjase.” Era hiityo pohyali.
- 16 Nga Hatonda ahola ebyaduha ebibbala bibiri, ehyaduha ehirira obubbala ohwaduhanga mu muusi, n’ehyaduha ehitono ohwaduhanga owiire. Era ng’atonda n’emunyeenye.
- 17 Ng’ango Hatonda abita mu bbanga binjenga ehyalo enjase,
 18 binjugenga mu muusi n’owiire era byawulengango n’agati w’enjase n’ehiirema. Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hiraŋi.
- 19 Ng’egulo lyola era nga buhya, olwo nj’olwali oludaalo olwohune.
- 20 Ng’ango Hatonda alagira ati, “Amaaji gabemo ebitonde eduuli era nabejo n’enyuni jiguluhe mu bbanga.”
- 21 Era Hatonda gatonda ebitonde ebibba ebya hiisi hiha, hiisi biramu era ebigenda mu maaji ebya hiisi hiha ko n’enyuni eja hiisi hiha. Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hiraŋi.
- 22 Nga Hatonda abinja ekabi abiroma ati, “Musaale mwale era mweyongere obungi, mwijule enyanja era n’enyuni jeyongere obungi hu hyalo.”
- 23 Ng’egulo lyola era nga buhya, olwo nj’olwali oludaalo olwohutaanu.
- 24 Ng’ango Hatonda alagira ati, “Leha ehyalo hisaale hiisi hiitu ehiri n’obulamu: ebisolo ebyomu mago, ebitonde ebyenjalula hwiroba ko n’esolo ejomwisugu mu biha byajo.” Era hiityo pohyali.
- 25 Nga Hatonda atonda ebyayo ebya hiisi hiha n’esolo ejomwisugu eja hiisi hiha n’ebitonde ebyenjalula hwiroba. Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hiraŋi.
- 26 Ng’ango Hatonda aloma ati, “Hutonde omuutu mu hifaananyi hyefe, abe hyefe. Era banuge enyeeni mu nyanja n’enyuni n’ebisolo ebyomu mago n’ehyalo hyosihyosi n’ebitonde byosibyosi ebigenda hwiroba.”
- 27 Nga Hatonda awumba omuutu mu hifaananyi hihye ehyene, mu hifaananyi hya Hatonda gamuwumba, omusinde n’omuhasi polu gabawumba.
- 28 Ng’ango Hatonda abanja ekabi, abaloma ati, “Musaale mwale mweyongere obungi, mwijule ehyalo, muhinuge. Munuge enyeeni mu nyanja, hiisi nyuni era munuge hiisi hitonde ehigenda hu hyalo.”
- 29 Nga Hatonda aloma abaatu abo ati, “Mbanjaaye hiisi wumo era hiisi musaala ogwama ebibala n’owumo waagwo. Byosibyosi bija huba bibyo byahulya.
- 30 Era hiisi hisolo hu hyalo, hiisi nyuni era hiisi hiitu ehiramu ehigenda hu hyalo, kinjaaye enyaasi ohuba mere.” Era hiityo pohyali.
- 31 Nga Hatonda abona hiisi ehi gahola ni hiri hiraŋi bugali. Ng’egulo lyola era nga buhya, olwo nj’olwali oludaalo olwomukaaga.

2

- 1 Mu ngeri eyo, ng’ohutonda hwegulu n’ehyalo n’ebiitu byosibyosi, huŋwa.
- 2 Oludaalo olwomusanvu ko lwole, Hatonda gaali ahenire emirimo jije josijosi era nga anjoomula hu ludaalo olwomusanvu.
- 3 Nga Hatonda anja oludaalo olwomusanvu ekabi, alufuula lwawufu hu jahye olwohuba nj’olu ganjoomuliraho n’ahenire ohuhola omulimo ogwohutonda.

Adamu ni Kaawa

- 4 Bino nj’ebyalino mu hutonda hwegulu n’ehyalo: MUSENGWA Hatonda ni gatonda egulu n’ehyalo,

⁵ ŋaali ŋaŋuma misaala oba ebimera byosibyosi. Hyali hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda gaali ahiiri hutonyesa efula hu hyalo era ŋaali ŋaŋuma muutu ow'ohulima.

⁶ Aye mu hiseera ehyo olume lwadoosanga eroba hiisi ŋaatu.

⁷ Ng'aŋo MUSENGWA Hatonda awumba omuutu mwiroba ng'ahena amufuunamo omuuya ogw'obulamu mu suulu, ng'omuutu afuuha mulamu.*

⁸ Ng'aŋo MUSENGWA Hatonda ategeha endimiro ebuŋwalyuba mu hifo ehi balanga baati Edeni, ng'aŋamba omuutu oyu gawumba amuta omwo.

⁹ Era MUSENGWA Hatonda amesa emisaala ejisangaasa ohubona era emiraŋi ohulya. Ŋagati w'endimiro eyo, mwalimo omusaala oguleeta obulamu n'omusaala oguleetera omuutu ohumanya ehiraŋi n'ehibi.

¹⁰ Ŋahaani mu Edeni omwo mwasimuhamo olwabi olwajuhiiriranga endimiro eyo. Era olwabi olwo lweyabulamo esaga ene.

¹¹ Olusaga olusooka balulanga baati Pisoni. Olwo lubita lwetoolola mu hyalo hy'e Kavira hyosihyosi omuli ezaabbu.

¹² Era ezaabbu eyomu hyalo ehyo ndaŋi bugali, mulimo n'ebyahawoowo ebi balanga baati bbedula ko n'amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati sokamu.

¹³ Olusaga olwohubiri ni balulanga baati Gihoni, lwetoolola mu hyalo hy'e Kuusi hyosihyosi.

¹⁴ Olusaga olwohudatu balulanga baati Tigiriisi, lubita hutulo w'ebuŋwalyuba wa Busuuli. Olusaga olwohune balulanga baati Yufuleeti.

¹⁵ MUSENGWA Hatonda ni gaŋamba omuutu gamuta mu ndimiro Edeni, gamutamoyo ayirabirirenga. ¹⁶ Nga MUSENGWA Hatonda aloma omuutu ati, "Oli w'edembe ohulya hu bibala by'omusaala gwosigwosi hu misaala ejomu ndimiro

¹⁷ aye sooli n'ohulya hu bibala by'omusaala oguleetera omuutu ohumanya ehiraŋi n'ehibi olwohuba mu butuufu olu olibiryaho oja hufa."

¹⁸ Nga MUSENGWA Hatonda aloma ati, "Sihiraŋi omuutu ohuba yeŋene. Ŋja humuholerayo omuyeedi amusaanira."

¹⁹ Ng'aŋo MUSENGWA Hatonda atonda hiisi solo n'enyuni ohuŋwa mwiroba. Ni gahena, ng'abinjirira omuutu abigulihe amasiina era hiisi ehi gabiranga, eryo nj'esiina lyahyo.

²⁰ Ng'omuutu aguliha ebyayo n'enyuni era n'esolo ejomwisugu amasiina. Aye Adamu sigasunamo muyeedi amusaanira.

²¹ Olw'ehyo, MUSENGWA Hatonda gamuleetera ero ery'amaani, gaŋenyuha. Ni gaali n'aŋenyuha nga Hatonda amwomolamo olubafu ng'ahena asemaŋo n'enyama.

²² Ng'aŋo MUSENGWA Hatonda aŋamba olubafu olugatusa mu musinde aluholamo omuhasi, ahena amumuŋjirira.

²³ Adamu ni gabona hu muhasi, galoma ati,
"Ono nj'egumba eriŋooye mu magumba gange
era mubiri oguŋooye mu mubiri gwange.

Baja humulanganga baati 'muhasi,'
olwohuba bamutuhiise mu musinde."

²⁴ Olw'ehyo omusinde analehenga semwana ni nyina, nga geŋimba n'omuhasi wuwe nga bombi bafuuha mubiri mulala.

²⁵ Omusinde n'omuhasi wuwe baali majula aye ni baŋumaho soni.

3

Ohwonoona hw'omuutu

* 2:7 2:7 1 Kor 15:45

¹ MUSENGWA Hatonda gatonda esolo josijosi aye omusota gwali mugesigesi ohuhira josijosi. Ng’ano lulala guloma omuhasi guuti, “Kaho Hatonda galoma ati, ‘Simulyanga hu bibala by’omusaala gwsigwosi hu misaala jomu ndimiro?’”

² Ng’omuhasi agugobolamo ati, “Huli badembe ohulya hu bibala by’emisaala jomu ndimiro

³ ohutusaho Hatonda galoma ati, ‘Simulyanga hu bibala by’omusaala oguli ngati w’endimiro era n’ohugunambaho simugunambangaho, ni muli hihola muja hufa.’”

⁴ Ng’omusota gumuloma guuti, “Mu butuufu simuja hufa.

⁵ Hiri hiityo olwohuba Hatonda amanyire ati olu muligulyaho, emoni jenywe jija hulimbuha era mwesi mube hya Hatonda, ohumanya ehiraŋi n’ehibi.”

⁶ Omuhasi ni gabona ehibala hy’omusaala ni hiboneha bulaŋi era ni hisaanira ohulya nga gegomba ohuhira olwohuba hyali hireeta amagesi, kale nga anoga alya. Ng’anaho ni wamwe yeesi owaali ŋalala ni naye.

⁷ Ng’ano emoni jaawe bombi jiiguha nga betegeera baati baali majula. Olw’ehyo banabanabania amahoola g’emitiini, nga betaaho.

⁸ Egulo ni lyola, ng’Adamu n’omuhasi wuwe banulira MUSENGWA Hatonda n’agenda mu ndimiro. Ni banulira, behweha hu MUSENGWA Hatonda ngati mu misaala ejomu ndimiro.

⁹ Nga MUSENGWA Hatonda alanga Adamu amubuusa ati, “Oli ŋeena?”

¹⁰ Ng’Adamu amugobolamo ati, “Ni puliye n’ogenda mu ndimiro, obuti bupambire nga nehweha olwohuba mbaye majula.”

¹¹ Ng’amubuusa ati, “Omanyire otye oti oli majula? Oliye hu bibala by’omusaala ogu nahugaana ohulyaho?”

¹² Ng’Adamu amugobolamo ati, “Omuhasi oyu waapa ohubanga ni neese nj’owupaaye ehibala, nga ndya.”

¹³ Nga MUSENGWA Hatonda abuusa omuhasi ati, “Oholire hiina ehyo?”

Ng’omuhasi aloma ati, “Omusota nj’ogukoonire, nga ndya.”

¹⁴ Nga MUSENGWA Hatonda aloma omusota ati,

“Olwohuba ohoonire omuhasi,
osunire ehiraamo ohuhiraho ebyayo

ko n’esolo josijosi ejomwisugu!

Onagenderenga hida

era onalyenga fuuhe

endaalo josijosi ej’obulamu buwo.

¹⁵ Era nja hutaano obulabe

ngati wuwo n’omuhasi,

nanagati w’olulyo lulwo n’olwomuhasi.

Omwana wuwe aja hutetenula omutwe gugwo

era weesi oja hubbonja ehibbonje hihye.”

¹⁶ Ng’aloma omuhasi ati,

“Nja huhwongeraho obulumi n’osaala

era oja husaaliranga mu bulumi.

Onanembenga hu wamwo

era aja huhunuganga.”

¹⁷ Ng’aloma Adamu ati,

“Olwohuba onulirihiise omuhasi wuwo,

walya hu hibala hy’omusaala ehi nahugaana,

hu lulwo eroba lisunire ehinwabo.

Onahalabanenga ko wasuna ehoyohulya

endaalo josijosi ej’obulamu buwo.

18 Eroba linamerenga amanjwa amahosa n’amanani era onalyenga bimera byomwisugu.

19 Onahahaluhanenga era watuyaana ko wasuna ehyohulya ohwola olu olyagama mwiroba, olwohuba omwo pomu wanjwa.

Era olwohuba oli loba, mwiroba muweene omwo pomu olyagama.”

20 Ebyo ni banjwa, ng’Adamu aguliha omuhasi wuwe esiina ati Kaawa, olwohuba gaali aja hufuuha nyina w’abaatu bosibosi.

21 Nga MUSENGWA Hatonda aholera Adamu n’omuhasi wuwe ebyambalo mu byanjo, ng’abambasa.

22 Nga MUSENGWA Hatonda aloma ati, “Naahani omuutu afuuhire hyefe, amanyire ehiraŋi n’ehibi. Hutamuleha hunoga alye hu musaala oguleeta obulamu ohuwangala emirembe n’emirembe.”

23 Nga MUSENGWA Hatonda amubbinga ohunjwa mu ndimiro Edeni, amunjindiha aje alime eroba omu gamuwumba.

24 Oluvanyuma lw’ohubbinga omuutu mu ndimiro Edeni, Hatonda gaata ebuŋwalyuba w’endimiro abakerubbi n’epiima emasamasa ni yetala, ohuhuuma omuutu ohutalya hu musaala oguleeta obulamu.

4

Kayini n’Abbiri

1 Ehiseera hyola, ng’Adamu anenyuha n’omuhasi wuwe Kaawa, ng’asuna ehida asaala Kayini. Nga Kaawa aloma ati, “MUSENGWA yebale ohuupa omwana omuseere.”

2 Oluvanyuma ng’asaala omwana owundi nga bamuguliha baati Abbiri. Ni bahula, Abbiri ng’aba mwayi w’etaama, Kayini ng’aba mulimi.

3 Ehiseera hyola, nga Kayini anjira birala hu birime bibye ohunjonga eyiri MUSENGWA.

4 Ng’Abbiri anamba ndala hu taama jije eyaali endaayi mu husaaliwa, ayisala atusaamo ebitundu byayo ebyali ni bisinga ohuba ebisava abinjongayo. Nga MUSENGWA asiima ebi Abbiri ganjonga,

5 aye ng’atala ebya Kayini. Ehyo nga hirunja Kayini bugali weene era gasusunjala nomu moni.

6 Nga MUSENGWA abuusa Kayini ati, “Lwahiina olunjire era wasusunjala nomu moni?”

7 Nja huhusiima singa oholo ebiraŋi. Aye n’otahola ebiraŋi, ehibi hibundaaye ŋa lwigi hyenda hihunjuge aye oli n’ohuhinjanga.”

8 Ng’ano Kayini aloma mugandawe Abbiri ati, “Hutiine mu ndimiro.” Ni baali ni bali eyo mu ndimiro, nga Kayini agwa hu mugandawe Abbiri, amwita.

9 Nga MUSENGWA abuusa Kayini ati, “Mugandawo Abbiri ali ŋe?”

Nga Kayini amugobolamo ati, “Simanyire, ndiise omuhumi wa muganda yange?”

10 Nga MUSENGWA aloma Kayini ati, “Oholire hiina ehyo? Amafugi ga mugandawo gaali hundiririra ohunjwa mwiroba.

11 Naahani oliho ehinjwabo era kubbingire nomu loba erinyooye amafugi ga mugandawo.

12 Onahalabanenga aye eroba sirinahwamirenga mere. Oja hubererera n’olerenga hu hyalo n’onjuma anj wanjogoma.”

13 Ng’ano Kayini aloma MUSENGWA ati, “O-o, ehibonerezo ehi wupaaye hibbala bugali era sisobola nahuhigumira.

¹⁴ Wumbingire ohuḡwa hwiropa lino era wumbingire n’ohuḡwa aḡa oli. ḡaahani nja hulerenga hu hyalo ni kaya aḡa neḡogoma era singa ḡabaḡo oyu ndigwamo, alinjita.”

¹⁵ Nga MUSENGWA aloma Kayini ati, “Bbe sihija huba hiityo era yesiyesi alihwita, aja husuna ehyegalulo emirundi musanvu.” Nga MUSENGWA ata eraama hu Kayini hiisi amubona atamwita.

¹⁶ Nga Kayini ahena aḡwa mu moni ja MUSENGWA, atiina mu hyalo hy’e Noodi ebuḡwalyuba w’Edeni.

¹⁷ Ng’ehiseera hyola, Kayini aḡenyuha n’omuhasi wuwe era omuhasi wuwe ng’agwamo ehida asaala omwana musinde bamuguliha baati Enoka. Mu hiseera ehyo Kayini gaali alihutongola ehibuga era ng’ahitaho esiina ly’omusaani ati Enoka.

¹⁸ Ng’aḡo Enoka asaala Yiradi nga Yiradi asaala Mekuyayeri nga Mekuyayeri asaala Mesusayeeri nga Mesusayeeri asaala Lameeka.

¹⁹ Nga Lameeka aleeta abahasi babiri, omudaayi gaali nj’Ada, owohubiri gaali nje Ziira.

²⁰ Ng’Ada asaala Yabbaali semwana w’abo abamenya mu weema era abaayi b’ebyayo.

²¹ Mugandawe gaali nje Yubbali, oyo nje semwana w’abo abahubbi b’ebidongo n’emirere.

²² Nga Ziira yeesi asaala omwana omusinde oyu balanganga baati Tubbali Kayini. Oyo gaali mubboti wa hiisi hiitu ohuḡwa mu byoma. Mboḡo ya Tubbalu Kayini gaali nje Naama.

²³ Olwola, nga Lameeka aloma abahasi babe ati, “Ada ni Ziira

enywe abahasi ba Lameeka mupulirise,
muḡulire ebibono byange.

Ese, neeta omuutu olwohuba gaafumita,
neeta omuvubuka olw’ehisago ehi gaataho.

²⁴ Obanga owiita Kayini balimwegalula emirundi musanvu,
balyegalula emirundi sanvu namusanvu olwa Lameeka.”

²⁵ Ng’Adamu nindi aḡenyuha n’omuhasi wuwe, asaala omwana museere nga bamuguliha baati Seezi, mula n’aloma ati, “Hatonda gapaaye omwana owundi mu hifo hy’Abbiri oyu Kayini geeta.”

²⁶ Seezi ni gahula nga yeesi asaala omwana museere bamuguliha baati Enosi. Ebiseera ebyo mbebi baatu batandihiramo ohujumirya MUSENGWA.

5

Ohuḡwa hw’Adamu ohwola hu Nuwa

¹ Luno nj’olwanji lw’amasiina g’abaatu abomu lulyo lw’Adamu. Hatonda ni gawumba omuutu, gamuwumba mu hifaananyi hihye.

² Gawumba omusinde n’omuhasi, ng’ahena abaḡa ekabi. Ng’abalanga ati baatu.*

³ Adamu ni gahena emyaha cikumi mwasatu, gasaala omwana museere owaali n’amufaanana, mu hifaananyi hihye ehyene era ng’amuguliha esiina ati Seezi.

⁴ Oluvanyuma lw’ohusaala Seezi, Adamu gahena emyaha lunaana, ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.

⁵ ḡosinḡosi Adamu gahena emyaha lwenda n’adatu, ng’afa.

⁶ Seezi ni gahena emyaha cikumi n’etaanu, ng’asaala Enosi.

⁷ Oluvanyuma lwa Seezi ohusaala Enosi, gahena emyaha lunaana namusanvu ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.

* 5:2 5:2 baatu Mu Lubbebbulaniya hiri ti “Adamu.”

- ⁸ Nosinjosi, Seezi gahena emyaha lwenda ehumi n'ebiri, ng'afa.
- ⁹ Enosi ni gahena emyaha cenda, gasaala Kenani.
- ¹⁰ Oluvanyuma lw'Enosi ohusaala Kenani, gahena emyaha lunaana ehumi n'etaanu, gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.
- ¹¹ Nosinjosi Enosi gahena emyaha lwenda n'etaanu, ng'afa.
- ¹² Kenani ni gahena emyaha sanvu, gasaala Mahalalyeri.
- ¹³ Oluvanyuma lwa Kenani ohusaala Mahalalyeri, gahena emyaha lunaana mu ana, gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.
- ¹⁴ Nosinjosi Kenani gahena emyaha lwenda n'ehumi, ng'afa.
- ¹⁵ Mahalalyeri ni gahena emyaha kaaga n'etaanu, gasaala Yaledi.
- ¹⁶ Oluvanyuma lwa Mahalalyeri ohusaala Yaledi, gahena emyaha lunaana mwasatu, gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.
- ¹⁷ Nosinjosi Mahalalyeri gahena emyaha lunaana mu cenda n'etaanu, ng'afa.
- ¹⁸ Yaledi ni gahena emyaha cikumi nakaaga n'ebiri, gasaala Enoka.
- ¹⁹ Oluvanyuma lwa Yaledi ohusaala Enoka, gahena emyaha lunaana, ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.
- ²⁰ Nosinjosi Yaledi gahena emyaha lwenda kaaga n'ebiri, ng'afa.
- ²¹ Enoka ni gahena emyaha kaaga n'etaanu, gasaala Mesuseela.
- ²² Oluvanyuma lw'Enoka ohusaala Mesuseela, ng'aba n'ekolagana endanji ni Hatonda ohuhena emyaha bidatu era gahena gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.
- ²³ Nosinjosi, Enoka gahena emyaha bidatu kaaga n'etaanu.
- ²⁴ Mu bulamu wuwe, Enoka gaali n'ekolagana endanji ni Hatonda era lwali lulala nga Hatonda amutusa mu hyalo muno n'ahiiri mulamu.
- ²⁵ Mesuseela ni gahena emyaha cikumi mukinaana namusanvu, gasaala Lameeka.
- ²⁶ Oluvanyuma lwa Mesuseela ohusaala Lameeka, gahena emyaha lusanvu kinaana n'ebiri ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.
- ²⁷ Nosinjosi, Mesuseela gahena emyaha lwenda kaaga namwenda, ng'afa.
- ²⁸ Lameeka ni gahena emyaha cikumi kinaana n'ebiri, gasaala omwana omuseere.
- ²⁹ Omwana oyo gamuguliha esiina ati nje Nuwa, n'aloma ati, "Omwana ono alituletera ehinjumulo ohunwa mu huhalabana n'ohutegana ohwaja MUSENGWA ni gaholimira eroba."
- ³⁰ Oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Nuwa, Lameeka gahena emyaha bitaanu cenda n'etaanu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.
- ³¹ Nosinjosi, Lameeka gahena emyaha lusanvu sanvu namusanvu, ng'afa.
- ³² Oluvanyuma lwa Nuwa ohuhena emyaha bitaanu, gasaala Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi.

6

Abaatu bonoonoha mu moni ja Hatonda

- ¹ Abaatu ni batandiiha ohweyongera obungi hu hyalo, basaala abaana bahaana.
- ² Ng'abaana ba Hatonda babona abahaana b'abaatu ni baali banjoono, nga babanjira ohuba bahasi baawe ng'olu basiimanga mu myoyo jaawe abeene.
- ³ Nga MUSENGWA aloma ati, "Sinja huleha muutu huwangaala emirembe n'emirembe olwohuba mubiri bubiri. Naahani aja huhenanga emyaha cikumi mwabiri jonene."

⁴ Mu hiseera ehyo era n'ebyalondaho, njaalino Abanefuuli* hu hyalo era babasaala olu baana ba Hatonda banenyuhanga n'abahaana b'abaatu. Ahale hale, Abanefuuli abo baali baatu ab'amaani era ni bamanyiheene.

⁵ Nga MUSENGWA abona ebibi by'omuutu ni biri bingi hu hyalo era hiisi hufumitiriza hw'ebineego bibye habuhyabuhya ni huli hu huhola bibi hyone.

⁶ Era ehyo hyanakujasa MUSENGWA, gehebulisa lwahiina gawumba omuutu.

⁷ Nga MUSENGWA aloma ati, "Nja husihiirisa omuutu oyu samwene newumbira mutuse hu hyalo. Era omuutu n'esolo n'ebyenalula hwirola n'enyuni, nja hubisihiirisa olwohuba nehebulisa lwahiina nabitonda."

⁸ Aye wayire ebyo byali biityo, Nuwa niye gaali muhoda eyiri MUSENGWA.

Ebinamba hu Nuwa

⁹ Bino nj'ebinamba hu Nuwa: Nuwa mu mulembe gugwe gaali muutu mugwalaafu ni njanuma hyahumwenambya. Era gaali n'ekolagana endani ni Hatonda.

¹⁰ Nuwa gaali n'abasaani badatu: Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi.

¹¹ Abaatu hu hyalo baali mu gwa huhola bibi mu moni ja Hatonda era ni bejuuye buhambwe bwone.

¹² Hatonda gabona ehyalo ni hyejuuye bibi olwohuba hiisi muutu hu hyalo gaali hu gwahuhola bibi.

¹³ Nga Hatonda aloma Nuwa ati, "Ekomerero ya hiisi muutu yoolire olwohuba ehyalo hyejuuye ebikolwa byawe ebibi. Njaahani nja husihiirisa ehyalo n'abaatu bosibosi.

¹⁴ Olw'ehyo, baaja meeri mu musaala ogu balanga baati gofeeri. Emeeri eyo yija huba ya kalina era oyinahaheho kolansi mugati nohu mugulu.

¹⁵ Baaja meeri ey'efuuti bina n'ataanu obuleeni, obugalamu efuuti sanvu n'etaanu, obuleeni namugulu efuuti ane n'etaanu.

¹⁶ Lehaho amadegeyi ag'eyiici ehumi namunaana, ohene oteho n'omulyango mu mbafu. Emeeri eyo yija huba lya kalina edatu. ¹⁷ Nja huleeta amataba hu hyalo ohusihirisa hiisi hiitu ehiramu. Era hiisi hiitu hija hufa.

¹⁸ Aye ndihola endagaano yange ni neewe. Ewe n'omuhasi wuwo n'abasaani babo ko n'abahasi baawe, muja hwingira mu meeri.

¹⁹ Era oja hwingisa hiisi hitonde mu meeri ohuba ni neewe ko binone. Oja hwingisa bibiri bibiri, ehisinde n'ehisasi.

²⁰ Oja hujamba hiisi hiha hy'enyuni n'ehyesolo era hiisi hitonde ehigenda hwirola, ehisasi n'ehisinde mwingire ni nabyo mu meeri bitasihiiriha.

²¹ Oja huhumbaania hiisi hiha hy'emere, obunge mu meeri. Ewe n'amago gago ko n'ebitonde muja hulyangaho."

²² Era Nuwa gahola ebyo byosibyosi ng'olu Hatonda gamulagira.

7

Hatonda anjindiha amataba hu hyalo

¹ Ehiseera hyola nga MUSENGWA aloma Nuwa ati, "Ewe n'amago gago mwesimwesi, mwingire mu meeri olwohuba oli mugwalaafu mu moni jange mu mulembe guno.

² Namba hiisi hiha hy'ehisolo ehirongoofu musanvu musanvu ehisasi n'ehisinde era ohene onambe bibiri bibiri hu bitali birongoofu ehisasi n'ehisinde,

³ onambe hiisi hiha hy'enyuni musanvu musanvu, ehisasi n'ehisinde byahasaala mu hyalo oluvanyuma lw'amataba.

* **6:4 6:4** Abanefuuli Ehibono ehyo mu Lubbebulaniya hitegeesa abaatu abehiwago era ab'amaani, abahabbeehe.

⁴ Hiri hiityo olwohuba oluvanyuma lw'endaalo musanvu ohuḡwa olwa leero, nja hutonyesa efula hu hyalo yigwe omuusi n'owiire ohuhena endaalo amahumi ane. Era nja husihiirisa hiisi hiitu ehiḡeera ehi natonda.”

⁵ Era Nuwa gahola hiisi hiitu ng'olu MUSENGWA gamulagira.

⁶ Mu hiseera ehi mataba gaali hu hyalo, Nuwa gaali n'emyaha lukaaga.

⁷ Era Nuwa n'omuhasi wuwe n'abasaani babe ko n'abahasi baawe bengira emeeri ohuḡona amataba.

⁸ Ebisolo ebirongoofu n'ebitali birongoofu ko n'enyuni n'ebitonde byosibyosi ebigendera hwiroba

⁹ bibiri bibiri ehisinde n'ehihasi, byengira ni Nuwa mu meeri ng'olu Hatonda gamulagira.

¹⁰ Era oluvanyuma lw'endaalo omusanvu ejo, amataba gaaja hu hyalo.

¹¹ Nuwa ni gaali n'ajesa emyaha lukaaga, mu mwesi ogwohubiri ng'ehumi namusanvu, esulo josijosi ohuḡwa mwiroba jiiguha n'egulu lyosi nga lijomoha.

¹² Era efula yajofumuha hu hyalo endaalo amahumi ane mu muusi n'owiire.

¹³ Hu ludaalo olwo olu efula yatandihiraho ohujofumuha, Nuwa n'omuhasi wuwe n'abasaani babe badatu, Seemu ni Kaamu ni Yafeesi ko n'abahasi baawe, bengira emeeri.

¹⁴ Bengira meeri nahiisi hiha hy'esolo ejomwisugu ko n'ebyayo, hiisi hitonde ehigenda hwiroba, hiisi hiha hy'enyuni, josijosi ejiri n'amabaḡa.

¹⁵ Hiisi bitonde byatiina bibiri bibiri eyiri Nuwa nga byengira emeeri.

¹⁶ Ebisolo ebyengira emeeri byali ehisinde n'ehihasi ebya hiisi hiha ng'olu Hatonda gamulagira. Nga MUSENGWA ahena amwigalira mugati.

¹⁷ Ohuhenera erala endaalo amahumi ane, amataba geyongera hu hyalo era amaaji geyongera ohuniina gadunda emeeri ohuḡwa hwiroba.

¹⁸ Amaaji geeyongera bugali hu hyalo, emeeri niyo ni yiseeyeeya huseeyeeya hu mugulu w'amaaji.

¹⁹ Era amaaji geeyongeranga hweyongera bugali weene hu hyalo goola ohumiraho esozi endeenji josijosi ḡaasi w'eryuba.

²⁰ Ni geeyongera obungi, gamiraho esozi endeenji n'ohuhiraho efuuti amahumi abiri.

²¹ Hiisi hitonde hu hyalo hyafa: enyuni n'ebyayo n'esolo ejomwisugu ko n'abaatu bosibosi.

²² Hiisi hiitu hu hyalo ehiri n'omuuya ogw'obulamu hyafa.

²³ Mu ngeri eyo, MUSENGWA gasihiirisa hiisi hiitu ehiramu ehyali hu hyalo: abaatu n'esolo n'enyuni. Era owaḡonaho gaali nje Nuwa yeḡene ko ni naabo aba gaali ni nabo mu meeri.*

²⁴ Amataba gaahena hu hyalo endaalo cikumi n'ataanu.

8

Amaaji gomeera hu hyalo

¹ Hatonda sigerabira Nuwa n'ebisolo byosibyosi ebi gaali ni nabyo mu meeri. Olw'ehyo, gaḡindiha embeḡo yafuḡa hu hyalo ng'amaaji gahendera.

² Mu hiseera ehyo, esulo hu hyalo jegalira ndijitusa maaji n'egulu lyosi lyaleheraḡo ohujofumuha.

³ Amaaji geyongera ohuhendeera hu hyalo mu ndaalo cikumi mwataanu.

⁴ Mu ndaalo ejo, mu mwesi ogwomusanvu hu ludaalo olw'ehumi namusanvu, emeeri yihala hu lusozi Ararati.

* 7:23 7:23 Luk 17:27

⁵ Amaaji hu hyalo geeyongera ohuhenderera erala era nga lulala omwesi ogw'ehumi esozi jaali jitandihire ohubonehahuho.

⁶ Ng'oluvanyuma lw'endaalo amahumi ane, Nuwa gegulaŋo edinisa ly'emeeri.

⁷ Ng'anamba nahinywamalwa amutusa ewulafu. Ni gatula, ng'aguluha atiina era pogaagama ni getoolola hiisi ŋaatu ohwola olu maaji gomeera hu hyalo.

⁸ Ng'ano anindiha enjuusi litiine libone obanga amaaji gomeeye hu hyalo.

⁹ Aye siryabona ŋa hugwa olwohuba ehyalo hyali hihiri maaji mereere. Olw'ehyo, lyagamayo nga Nuwa atusa omuhono alinamba alingisa mu meeri.

¹⁰ Ni ŋabitaŋo endaalo musanvu, nga nindi alinindiha ohuŋwa mu meeri litiine libone oba amaaji gomeeye.

¹¹ Enjuusi lyagamayo ehy'egulo n'ahahoola ahabisi ah'omusaala omuzayiti mu hanwa! Ng'ano Nuwa ategeera ati amaaji gomeeye hu hyalo.

¹² Nga nindi abisaŋo endaalo musanvu anindiha enjuusi, aye ni lyatiina, siryagobola.

¹³ Hu ludaalo oludaayi olw'omwesi omudaayi, Nuwa ni gaali n'anesa emyaha lukaaga namulala, amaaji gaali gomeeye hu hyalo. Hu ludaalo olwo, gawihulaho ehitudu hya hasolya h'emeeri ng'alengeesa ebulafu ng'abona amaaji ni gomeeye.

¹⁴ Mu mwesi ogwohubiri ng'abiri namusanvu, ehyalo hyali hyomeeye erala.

¹⁵ Ng'ano Hatonda aloma Nuwa ati,

¹⁶ "Ŋaahani ewe n'omuhasi wuwo n'abasaani babo ko n'abahasi baawe, mutule mu meeri.

¹⁷ Tusa hiisi hitonde ehibaaye ni hiri ni neewe mu meeri: enyuni n'ebisolo era hiisi hitonde ehigendera hwiropa, bisaale byale biŋere hu hyalo."

¹⁸ Nga Nuwa n'omuhasi wuwe n'abasaani babe ko n'abahasi baawe batula mu meeri.

¹⁹ Ebisolo byosibyosi ko n'ebitonde ebindi ebigendera hwiropa byosibyosi n'enyuni josijosi, hiisi hitonde ehiri hu hyalo ehya hiisi hiha hyatula mu meeri.

²⁰ Ng'ano Nuwa atongolera MUSENGWA ehituuti ohuŋeeraho enongo ng'anamba hiisi hiha hy'ehisolo n'enyuni enongoofu, abinonga ebyohye biguhuliha hu hituuti ohwo.

²¹ Nga MUSENGWA anunyira olusyololo aloma mu mwoyo gugwe ati, "Sinja huŋwaba hyalo nindi olw'omuutu wayire hiisi ehi aŋeega hibi ohuŋwa mu buŋere buwe. Era sinja husihiirisa ebitonde n'amataba ng'olu nabisihirisa.

²² "Ehyalo ni hihiriŋo,
ohuhoma n'ohuhungula ebirime,
ebiseera by'efula ko n'ebyendobooli,
omuusi n'owiire,
sibija huhoma."

9

Hatonda ahola endagaano ni Nuwa

¹ Nga Hatonda aŋa Nuwa n'abasaani babe ekabi aloma ati, "Musaale mwale era mweyongere mwijule ehyalo.

² Esolo josijosi n'enyuni n'enyeni mu nyanja ko n'ebitonde ebindi byosibyosi ebigendera hwiropa, binabatyenga. Era byosibyosi mbibaŋaaye ohuba ŋaasi wenywe, mu biŋuge.

³ Mbaŋaaye hiisi hiitu ehiramu ehigenda ohuba mere yenywe. Ng'olu nabaŋa ebimera, mbaŋa hiisi hiitu.

⁴ "Aye simulyanga enyama ehiirimo amafugi olwohuba obulamu buli mu mafugi.

⁵ Era nja huvunaananga omuutu owiita owahye. Era nja huvunaana esolo eyiita omuutu n'omuutu owiita owahye.

⁶ “Hatonda gawumba omuutu mu hifaananyi hihye.

Olw'ehyo, hiisi owiita owahye,
yeesi baja humwitanga.

⁷ “Musaale mwale era mweyongere hu hyalo.”

⁸ Ng'ano Hatonda aloma Nuwa n'abasaani babe ati,

⁹ “Kola endagaano yange ni nenywe n'olulyo lwenywe,

¹⁰ nga muweene omwo pomuli hiisi hitonde: enyuni n'ebyayo n'esolo ejomwisugu, ejo josijosi eji obaaye n'oli ni najo mu meeri, ebitonde byosibyosi hu hyalo.

¹¹ Kola endagaano yange ni nenywe. Sinja husihiirisa hyalo n'amataba nindi oba ohusihiirisa ebiitu hu hyalo.”

¹² Nga Hatonda aloma Nuwa ati, “Hano nj'ahaja ohuba ahabonero ah'endagaano ngati wange ni neewe ko n'ebitonde byosibyosi, endagaano ey'emirembe n'emirembe:

¹³ taaye olufudu lwange hu bireri era luja huba habonero ah'endagaano yange eyi ndageene ni neewe n'ehyalo hyosihyosi.

¹⁴ Olu naleetenga ebireri hwigulu byawiiha ehyalo, olufudu lwaboneha hu bireri,

¹⁵ nja huhebuliranga endagaano yange eyi kolire ni nenywe n'ebitonde byosibyosi ebya hiisi hiha. Sinja husihiirisa hyalo n'amataba nindi.

¹⁶ Hiisi olu lufudu lunajenga hu bireri, nja hulubonanga nga kebulira endagaano yange ey'emirembe n'emirembe eyiri ngati wange n'ebitonde byosibyosi ebya hiisi hiha hu hyalo.”

¹⁷ Nga Hatonda aloma Nuwa ati, “Aho nj'ahabonero h'endagaano ngati wange n'ebitonde byosibyosi hu hyalo.”

Abasaani ba Nuwa

¹⁸ Abasaani ba Nuwa abaanjwa mu meeri baali Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi. Era Kaamu nj'owaali semwana ya Kanani.

¹⁹ Abo bondatu nj'abaali abasaani ba Nuwa era mu bo pomwanjwa abaatu abeejula ehyalo.

²⁰ Nuwa gaali mulimi era nj'owatandiha ohulima emizabbibbu.

²¹ Lulala, ganywa hu mwenge ogwomu mizabbibbu, gameera ng'anjenyuha mu weema n'ali wereere.

²² Kaamu semwana ya Kanani, gabona semwana n'ali wereere ng'atiina alomeraho abaganda babe bombi abaali ewulafu w'eweema.

²³ Aye Seemu ni Yafeesi banamba olugoye balwanjulusa balulerejesa ni balunambiiye hu mabega gaawe batiina hinyuma nyuma baludanya hu saawe. Era bamuwiiha ni batamuhejireho hubona wereere wuwe.

²⁴ Omwenge ni gwanjwa hu Nuwa, gategeera ehi omusaani oyo omujere amuholire

²⁵ galoma ati,

“Ehiraamo hibe hu Kanani!

Era eyiri abaganda babe,
anaabenga mwidu asinga ohuba owa njaasi.”

²⁶ Era galoma ati,

“Gebasiwe MUSENGWA Hatonda wa Seemu!

Era Kanani afuuhe mwidu wa Seemu.

²⁷ Hatonda agalamye omunuluko gwa Yafeesi.

Yafeesi amenye mu weema ja Seemu.

Era Kanani afuuhe mwidu wuwe.”

²⁸ Oluvanyuma lwa mataba, Nuwa gahena emyaha bisatu mwataanu.

²⁹ Nosinjosi, Nuwa gahena emyaha lwenda n'ataanu, ng'afa.

10

Amawanga aganjwa mu Nuwa

¹ Bino nj'ebinjamba hu Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi abasaani ba Nuwa, boosi basaala abaana oluvanyuma lw'amataba.

Abasaani ba Yafeesi

² Abasaani ba Yafeesi baali nje Gomeri ni Magogi ni Madayi ni Yovaani ni Tubballi ni Meseki ko ni Tirasi.

³ Abasaani ba Gomeri baali nj'Asukenaazi ni Lifaasi ko ni Togaluma.

⁴ Abasaani ba Yovaani baali nj'Elisa ni Talusiisi ni Kitimu ko ni Dodanimu.

⁵ Mu basaani abo nj'omwanjwa abaatu abamenyanga mu matwale hu bizinga, hiisi baatu n'olulimi lwawe mu biha nomu mawanga gaawe.

Abasaani ba Kaamu

⁶ Abasaani ba Kaamu, baali nje Kuusi ni Mizulayimu ni Puuti ko ni Kanani.

⁷ Abasaani ba Kuusi, baali nje Seebba ni Kavira ni Sabbuta ni Laama ko ni Sabbuteka. Abasaani ba Laama, baali nje Seebba ko ni Dedani.

⁸ Kuusi gasaala Nimuloodi era Nimuloodi oyo nj'owasooka ohuba omusooli ow'amaani hu hyalo huno.

⁹ Era gaali mujiimi hu lw'amaani ga MUSENGWA. C'ehifa hironwa hiiti, "Hya Nimuloodi omujiimi ow'amaani olw'amaani ga MUSENGWA."

¹⁰ Mu husooka, owahabaha buwe waali mu hyalo hy'e Sinali ni bunjiriramo ebibuga Bhabberi n'Ereeki n'Akudi ko ni Kalune.

¹¹ Ohunjwa mu hyalo hy'e Sinali, gatiina e Busuuli ng'atongola Nineeve ni Lekobbosi Yira ni Kala

¹² ko ni Leseni njagati wa Nineeve ni Kala ehibuga ehibbala.

¹³ Mizulayimu gaali semwana ya Ludimu n'Anamimu ni Lekabbimu ni Nafutukimu

¹⁴ ni Pasulusimu ni Kafutooli ni Kasulukimu, omu Bafirisuuti baasibuha.

¹⁵ Kanani gaali semwana ya Sidoni omudaayi wuwe, ni Keesi

¹⁶ n'Abayebbusi n'Abamooli n'Abagirugaasi

¹⁷ n'Abahiivi n'Abaluki n'Abasiini

¹⁸ n'Abaluvada n'Abazemali n'Abahamasi.

Oluvanyuma, ebiha eby'Abakanani nga bisasaana.

¹⁹ Era esalo ey'Abakanani yanjwa e Sidoni ohutiina e Gerali nga yoola e Gaaza nindi nga yitiina e Sodoma ni Gomora n'Aduma ni Zebboyiimu paka e Laasa.

²⁰ Abo nj'abasaani ba Kaamu mu biha byawe nomu lulimi lwawe nomu matwale gaawe era n'egwanga lyawe.

Abasaani ba Seemu

²¹ Era ni Seemu yeesi gasaala abaana. Muhulu ya Seemu gaali nje Yafeesi.* Seemu gaali nje sehulu y'abasaani b'Ebberi bosibosi.

²² Abasaani ba Seemu baali nje Elamu n'Asuuli n'Alupakusaadi ni Luudi ko n'Alaamu.

²³ Abasaani b'Alaamu baali nje Wuuzi ni Kuuli ni Geseri ko ni Miseki.

²⁴ Ng'ango Alupakusaadi asaala Seera nga Seera asaala Ebberi.

²⁵ Ng'Ebberi asaala abaseere babiri. Mulala hu bo gaali nje Peleegi olwohuba mu ndaalo jije, abaatu basasaana. Mugandawe gaali nje Yokutaani.

²⁶ Nga Yokutaani asaala Alumodaadi ni Serefu ni Hazalumaveesi ni Yera

²⁷ ni Kadolaamu ni Wuzali ni Dikila

* **10:21 10:21** Yafeesi Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti Seemu muhulu ya Yafeesi.

²⁸ n'Obbali n'Abbimayeeri ni Seebba

²⁹ n'Ofiri ni Kavira ko ni Yobbabbu. Abo bosibosi baali basaani ba Yokutaani.

³⁰ Etwale omu bamenyanga lyanwanga e Mesa lyatiina e Sefari mu hyalo ehy'esozi, ebuwalyuba.

³¹ Abo nj'abasaani ba Seemu mu biha byawe nomu lulimi lwawe nomu matwale gaawe era n'egwanga lyawe.

³² Ebyo nj'ebiha by'abasaani ba Nuwa, hiisi muutu ng'olu lulyo lulwe lwali mu mawanga gaawe. Era mu bo pomwanwa amawanga agasasaana ehyalo hyosihyosi oluvanyuma lw'amataba.

11

Omunaala gw'e Bbabberi

¹ Halehale, abaatu bosibosi hu hyalo balomanga olulimi lulala.

² Ehiseera hyola nga basenguha ni bendula anohumenya, banwa ebuwalyuba boola mu hyalo ehiduleere e Sinali nga bamenya eyo.

³ Lulala behobana baati, "Bahyange, huhubbe amatafaali hugoohye bulani weene." Era mu hiseera ehyo, baali batambisa amatafaali mu hifo hy'amabaale, ni kolansi mu hifo hy'omujehe.

⁴ Nga baloma baati, "Muhole hutongole ehibuga ehiri n'omunaala ogwola mwigulu hweholere esiina. Ehyo hija hutuyeeda ohutasalanihira mu hyalo."

⁵ Aye nga MUSENGWA geeha ohunwa mwigulu ohubona ebibuga n'omunaala ebi baali ni batongola.

⁶ Ng'aloma ati, "Abaatu bano bali bulala era b'olulimi lulala. Ng'olu batandihire ohuhola ehyo, nanuma ehibategehire ohuhola ehija ohubahaya.

⁷ Muuje hwihe eyi bali hutabujule olulimi lwawe hiisi muutu atategeera ebi wahye aloma."

⁸ Olw'ehyo, MUSENGWA gatiina ng'abasalaania hu hyalo hyosihyosi nga baleherano ohutongola ehibuga.

⁹ C'ehifa ehifo ehyo bahiranga baati Bbabberi, olwohuba eyo peyi MUSENGWA gatabujula olulimi lw'abaatu hu hyalo. Ng'ahena abasalaania mu hyalo hyosihyosi.

Ohunwa hu Seemu ohwola hu Yibbulaamu

¹⁰ Bino nj'ebinjamba hu Seemu: Emyaha ebiri oluvanyuma lw'amataba, Seemu ni gaali n'anesa emyaha cikumi, gasaala Alupakusaadi.

¹¹ Oluvanyuma lw'ohusaala Alupakusaadi, Seemu gahena emyaha bitaanu, ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

¹² Alupakusaadi ni gahena emyaha adatu n'etaanu, gasaala Seera.

¹³ Oluvanyuma lw'Alupakusaadi ohusaala Seera, gahena emyaha bine n'adatu, ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.*

¹⁴ Nga Seera ahena emyaha adatu, ng'asaala Ebberi.

¹⁵ Oluvanyuma lw'ohusaala Ebberi, Seera gahena emyaha bine n'adatu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

¹⁶ Ebberi ni gahena emyaha adatu neene gasaala Peleegi.

¹⁷ Oluvanyuma lw'ohusaala Peleegi, ng'Ebberi ahena emyaha bine n'adatu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

¹⁸ Peleegi ni gahena emyaha adatu, gasaala Reewu.

* **11:13 11:13** 11:12,13 Mu Lubbebulaniya (Luk 3:35,36 ni Tand 10:24) emyaha adatu n'etaanu, gasaala Kayinani. 13Oluvanyuma lw'ohusaala Kayinani, Alupakusaadi gahena emyaha bina mwasatu ng'asaala abaana abandi abahaana n'abaseere nga ko afa. Kayinani ni gahena emyaha cikumi mwasatu, gasaala Seera, Kayinani gahena emyaha bisatu mwasatu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

¹⁹ Oluvanyuma lw'ohusaala Reewu, Peleegi gahena emyaha bibiri namwenda ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²⁰ Reewu ni gahena emyaha adatu n'ebiri gasaala Serugi.

²¹ Oluvanyuma lw'ohusaala Serugi, Reewu gahena emyaha bibiri namusanvu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²² Serugi ni gahena emyaha adatu gasaala Naholi.

²³ Oluvanyuma lw'ohusaala Naholi, Serugi gahena emyaha bibiri ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²⁴ Naholi ni gahena emyaha abiri namwenda, gasaala Teera.

²⁵ Oluvanyuma lw'ohusaala Teera, Naholi gahena emyaha cikumi n'ehumi namwenda ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²⁶ Oluvanyuma lwa Teera ohuhena emyaha sanvu, gasaala Yibbulaamu ni Naholi ko ni Harani.

²⁷ Bino nj'ebinjamba hu Teera: Teera gasaala Yibbulaamu ni Naholi ko ni Harani. Nga Harani asaala Luuti.

²⁸ Saawe Teera ni gaali n'ahiiri mulamu, nga Harani afiira e Wuuli ehyalo hy'Abakaludaaya omu bamusaalira.

²⁹ Ng'ano Yibbulaamu ni Naholi baleeta abahasi. Omuhasi wa Yibbulaamu gaali nje Salaayi, omuhasi wa Naholi gaali nje Mirika omuhaana wa Harani. Harani gaali n'abahaana babiri: Mirika ko ni Yisika.

³⁰ Salaayi gaali mugumba.

³¹ Nga Teera anjamba Yibbulaamu omusaani wuwe ni Salaayi omulya wuwe ko n'omwjuhulu wuwe Luuti omwana wa Harani banjwa e Wuuli ehyalo hy'Abakaludaaya batiina mu hyalo hy'e Kanani. Ne ni boola e Harani, nga bamenya eyo.

³² Teera gahena emyaha bibiri n'etaanu ng'afiira eyo e Harani.

12

Yibbulaamu atiina e Kanani

¹ Lulala MUSENGWA galoma Yibbulaamu ati, "Nwa mu gwanga liryo nomu hiha hihyo ko nomu hidaala hya lataawo otiine mu hyalo ehi nahahulage.*

² "Nja huhufuula egwanga ery'amaani

era nja huhuŋa ekabi,

nja huhufuula omuutu ow'eŋono

era abandi baja husuna ekabi olw'ewe.

³ Nja huŋa ekabi abo abahuŋa ekabi

era nja huŋwaba oyo ahuŋwaba

era abaatu bosibosi hu hyalo

baja husuna ekabi ni babita mu ewe."*

⁴ Olw'ehyo Yibbulaamu ganjwa e Harani ganjamba engira gatiina ng'olu MUSENGWA gamuloma. Era Luuti yeesi gatiina ni naye. Yibbulaamu gaali ali n'emyaha sanvu n'etaanu anj ganjera e Harani.

⁵ Nga Yibbulaamu anjamba engira atiina ni Salaayi omuhasi wuwe n'ebiitu byawe byosibyosi ebi baali ni nabyo. Batiina ni Luuti omusaani wa mugandawe n'abeedu babe aba gasuna n'ali e Harani. Banjamba engira batiina mu gwanga ly'e Kanani era nga boola.

⁶ Yibbulaamu n'abaatu aba gaali ni nabo bagenda mu gwanga eryo nga boola mu hifo ehi balanga baati Sekemu, anjaali omutumba omubba ogwa Moole. Mu hiseera ehyo, Abakanani baali bamenya mu gwanga eryo.

* 12:1 12:1 Bik 7:3 * 12:3 12:3 Tand 18:18; 22:18; 26:4; Bik 3:25; Bag 3:8

⁷ Ng’ano MUSENGWA abonehera Yibbulaamu amuloma ati, “Nja hunja olusaaye lulwo ehyalo hino.” Nga Yibbulaamu atongolera MUSENGWA owamubonehera ehituuti ehyohunjeeraho enjongo mu hifo ehyo.

⁸ Yibbulaamu ganwa ano gatiina mu hyalo ehy’esozi ehiri ebuḅwalyuba w’e Bbeseeri ng’ahomeha eyo eweema yiye. Bbeseeri hyali hu lubega lw’ebugwalyuba, Ayi ni hiri hu lubega lw’ebunwalyuba. Ng’atongolera MUSENGWA ehituuti ehy’ohumunjeeraho enjongo mu hifo ehyo, ng’amujumiryanga.

⁹ Ehiseera hyola nga Yibbulaamu geyongera ohugenda n’atiina mu twale ly’e Negevu.

Yibbulaamu atiina e Misiri

¹⁰ Enjala yagwa mu hyalo hy’e Kanani nga Yibbulaamu n’omuhasi wuwe behirira batiina e Misiri ohubaaho eyo olwohuba enjala yaali mbitiirifu.

¹¹ Ni baali huupi ohwola e Misiri, Yibbulaamu galoma Salaayi omuhasi wuwe ati, “Wange ese manyire ti oli muhasi munjono.

¹² Era abaatu b’e Misiri ni baja huhubona, baaja humanya baati oli muhasi wange. Ehyo, hiija hupweramo ohunjita, bahwegoboseho.

¹³ Olw’ehyo olomanga oti oli mbooyo yange, hamunga bambisya bulani nanjonia obulamu wange olw’ewe ohuloma otyo.”

¹⁴ Yibbulaamu ni goola e Misiri, Abamisiri babona Salaayi n’ali muhasi omunjono bugali.

¹⁵ Abahungu ba Falaawo* ni baheja hu Salaayi, batiina nga bamupaaha eyiri Falaawo ng’olu ali muhasi munjono. Era bamunira mu lubiri lwa Falaawo.

¹⁶ Falaawo gabisya Yibbulaamu bulani hulwa Salaayi. Ng’ano Yibbulaamu etaama n’enjombe n’engamiya esinde n’ekasi ni nasugirya ko n’abeedu abahasi n’abasinde.

¹⁷ Ne MUSENGWA galeetera Falaawo n’amago gage ohulwala olwa Salaayi muha Yibbulaamu.

¹⁸ Olw’ehyo, Falaawo galanga Yibbulaamu gamuloma ati, “Hiina hino ehyo ehi waakola? Lwahiina siwandomera oti Salaayi muhasi wuwo?”

¹⁹ Lwahiina waloma oti Salaayi mbooyo? Olw’ohuloma otyo, c’ehyagira namunira ni nenda abe muhasi wange. Kale omuhasi wuwo nj’oyo, mutiine.”

²⁰ Ng’ano Falaawo alagira abahungu babe babbinge Yibbulaamu n’omuhasi wuwe n’ebiitu bibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo, anwe mu gwanga ly’e Misiri.

13

Yibbulaamu ni Luuti bawuhana

¹ Ng’ano Yibbulaamu anwa e Misiri aniinaniina n’omuhasi wuwe n’ebiitu bibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo, atiina mu lulafu lw’e Negevu. Era Luuti gatiina ni naye.

² Yibbulaamu gaali n’obuninda bungi ow’ebyayo n’efeeza ko n’ezaabbu.

³ Ni ganwa e Negevu gatiinanga n’asega njano ni nanjala ohwola olu goola e Bbeseeri, ehifo ehiri ngati wa Bbeseeri ni Ayi ana gaali n’ahomehire eweema yiye oludaayi.

⁴ Mu hifo ehyo pomu Yibbulaamu gaali n’atongoye ehituuti ehyohunjeeraho enjongo era ano pana gajumirihisyanga MUSENGWA.

⁵ Naahani Luuti yeesi gaali n’etaama n’embusi n’enjombe ko n’abeedu.

⁶ Kale olw’obungi w’ebyayo ebi Yibbulaamu ni Luuti baali ni nabyo, banuma na hwayira anahena. Olw’ehyo baali sibasobola humenya njalala.

⁷ Era nga nabanjo obuyoga ngati w’abaayi ba Yibbulaamu n’aba Luuti. Mu hiseera ehyo, Abakanani n’Abaperezi boosi baali bamenya mu gwanga eryo.

* 12:15 12:15 Falaawo hitegeesa hiiti “habaha.”

⁸ Nga Yibbulaamu aloma Luuti ati, “Sihiraji ohuba n’obuyoga njagati weefe oba njagati w’abaayi bange n’ababo olwohuba huli balebe.

⁹ Ehyalo hibbala, osobola ohusalaŋo ŋeena aŋa wenda ohumenya. Olw’ehyo, hwawuhane era ewe onatiina hu lubega lw’omuhono omugooda, ese nja hutina hu mulungi. Onatiina hu mulungi, ese nja huŋamba engira tiine hu mugooda.”

¹⁰ Nga Luuti agangamusa emoni alengera eroba egimu mu hifo ehiduleere ohuupi n’olwabi Yoludaani ni mulimo amaaji agahena hyomu Edeni endimiro ya MUSENGWA, hyomu hyalo hy’e Misiri n’olengereeye olw’e Zowaali. Luuti gaasiima ehifo ehyo. Mu hiseera ehyo, MUSENGWA gaali ahiiri husihiirisa Sodoma ni Gomora.

¹¹ Nga Luuti gesaliraŋo ohuŋira eroba egimu mu hifo ehiduleere ohuupi n’olwabi Yoludaani. Era Luuti gaŋamba engira gafuluha ng’atiina ebuŋwalyuba. Kale nga bawuhana baatyo.

¹² Yibbulaamu niye gamenya mu hyalo hy’e Kanani ne Luuti gatiina gamenya ŋaapi n’ehibuga mu hifo ehiduleere ehy’e Sodoma.

¹³ Aye abaatu b’e Sodoma baali babbengi era ni bahola ebibi ebya hiisi ngeri mu moni ja MUSENGWA.

Hatonda asuubisa Yibbulaamu

¹⁴ Luuti n’ahenire ohusenguha, MUSENGWA galoma Yibbulaamu ati, “Gangamusa emoni oheje mu maniino nomu mehiri, ohene oheje ebuŋwalyuba n’ebugwalyuba.

¹⁵ Ewe n’abejuhulu babo, nja hubaŋa ehyalo ehyo, hibe hyenywe emirembe n’emirembe.

¹⁶ Abejuhulu babo nja hubafuula bangi ni batabaliha hy’omujehe. Era singa omuutu asobola ohubala omujehe, aja husobola n’ohubala abejuhulu babo.

¹⁷ Tiina ogende n’olambuula obugalamu n’obuleeni w’ehyalo ehi ndi huhuŋa.”

¹⁸ Ng’aŋo Yibbulaamu adunda eweema jije afulusa amago atiina amenya e Kebbulooni aŋaapi n’emitumba j’e Mamule. Ng’atongolera MUSENGWA ehituuti ehyohuŋeeraho eŋongo mu hifo ehyo.

14

Yibbulaamu ayeeda Luuti

¹ Mu hiseera ehyo, Amulafeeri habaha w’e Sinali* ni Ariyooki habaha w’Erasaali ni Kedolawomeeri habaha w’Elamu ni Tidali habaha w’e Goyiimu,

² basoola ni Bbeera habaha w’e Sodoma ni Bbiruusa habaha w’e Gomora ni Sinaabbu habaha w’Aduma ni Semebbeeri habaha w’e Zebboyiimu ko ni habaha w’e Bbeera (oba Zowaali).

³ Abahabaha abataanu bosibosi beŋimba, basoosa bala abane mu hiiho eri balanga baati Sidimu oba erungu ly’Enyanja Enjumamo Ehiramu.

⁴ Baali bahenire emyaha ehumi n’ebiri ni bali ŋaasi wa habaha Kedolawomeeri. Nga mu mwaha ogw’ehumi nedatu bamujeemera.

⁵ Mu mwaha ogw’ehumi n’ene, Kedolawomeeri n’abahabaha bala abadatu, batiina basoosa abahabaha abataanu nga baŋangula Abareefa mu Asuterosi Kalumayimu n’Abazuuzi e Kaamu n’Abbeemi e Saave Kiriyasayimu

⁶ ko n’Abakooli e Seyiri mu hyalo ehy’esozi. Nga bababbinga baboosa Elupalaani huupi n’olulafu.

⁷ Ni bahena, bagamayo Eni Misapaati (oba e Kadesi), nga baŋangula abaatu bomu twale ly’Abameleki lyosiryosi era bahubba n’Abamooli abaali ni bamenya e Kazazoni Tamali.

⁸ Oluvanyuma lwa bahabaha bala abane ohuŋangula, balumba abahabaha bala abataanu. Nga habaha w’e Sodoma ni habaha w’e Gomora ni habaha w’Aduma ni

* 14:1 14:1 Sinali oba “Babbulooni.”

habaha w'e Zebboyiimu ni habaha w'e Bbeera oba Zowaali, batiina mu hiiho hy'e Sidimu[†] ohusoosa

⁹ Kedolawomeeri habaha w'Elamu ni Tidali habaha w'e Goyiimu n'Amulafeeri habaha w'e Sinali ko ni Ariyooki habaha w'Erasaali. Baali abahabaha bane ni basoosa abahabaha bataanu.

¹⁰ Ehiho hy'e Sidimu hyali hyejuuye amalongo ga kolaasi era abahabaha b'e Sodoma ni Gomora ni badulumanga nga bagwamo, abandi nga badulumira mu hyalo ehy'esozi.

¹¹ Ng'abahabaha abane abo, banyaga ebiitu byosibyosi mu Sodoma ni Gomora n'ebyohulya byosibyosi nga bahena betinira.

¹² Era banjiriramo ni Luuti omusaani wa muganda ya Yibbulaamu n'ebiitu bibye olwohuba gaali amenyire e Sodoma.

¹³ Mulala hu bakabonawo, gatiina ng'alomera Yibbulaamu Omubbebbulaniya ati Luuti yeesi gaali alutiiniyemo. Yibbulaamu gaali amenyire huupi n'emitumba ja Mamule Omwamooli, muganda y'Esukoli ni Aneri. Abadatu abo bosibosi baali bameeri ba Yibbulaamu.

¹⁴ Yibbulaamu ni ganjirira ati banjiriyemo ni Luuti omwana wa mugandawe, ng'ayungula enje ery'abaatu bidatu ehumi namunaana aba basaalira mu mago gage era ni bali batendehe. Balonda hu bahabaha abo abane nga babagaana mu hifo ehi balanga baati Daani.

¹⁵ Nga mu wiire, Yibbulaamu agabaniamo abasooli babe ohubalumba, nga babahubba bababbinga ohwola e Kobba, ehy'engulu n'olengereeye e Damasiko.

¹⁶ Ng'agobosa Luuti n'ebiitu bibye byosibyosi n'abahasi ko n'abaatu abandi.

¹⁷ Oluvanyuma lwa Yibbulaamu ohunangula Kedolawomeeri n'abahabaha abandi, habaha ow'e Sodoma gatiina ohwagaana ni naye mu hiiho eri balanga baati Saave. Ehiho ehyo anandi bahiranganga baati lwiho lwa habaha.

¹⁸ Ng'ango Melukezedeki habaha w'e Saalemu[‡] abanjirira emere n'omwenge ogwomu mizabbibbu. Melukezedeki gaali musengi wa Hatonda Ali Namugulu Obugali.

¹⁹ Nga Melukezedeki aloma ati,
"Hatonda Ali Namugulu Obugali,
owatonda egulu n'ehyalo,
anje Yibbulaamu ekabi.

²⁰ Era aneewe enono Hatonda Ali Namugulu Obugali,
ahunambiyeho wanangula abalabe babo."

Ng'ango Yibbulaamu anamba hirala ehy'ehumi ehy'ebyo ebi ganyaga, anja Melukezedeki.

²¹ Ng'ango habaha w'e Sodoma aloma Yibbulaamu ati, "Kusunga wuupe abaatu aba ogobohiise aye osigase ebiitu."

²² Ne Yibbulaamu ng'aloma habaha w'e Sodoma ati, "Kolire endagaano ni MUSENGWA Hatonda Ali Namugulu Obugali, owatonda egulu n'ehyalo,

²³ ti sinja hunjira hiitu hiho hyosihyosi wayire ahahoba h'engayito oba olubuuzi olwohuba ohanda waloma oti, 'Yibbulaamu gagaganjalira mu biitu byange.'

²⁴ Nanjuma ehi nja ohunjira ohutusaho ebi basooli bange baliye. Aye Aneri ni Esukoli ni Mamule, bali n'ohunjiraho omugabo olwohuba batiinire ni neese mu lutalo luno."

15

Hatonda ahola endagaano ni Yibbulaamu

¹ Ebyo ni byanwa, nga MUSENGWA aloma Yibbulaamu mu hwolesewa ati,

[†] 14:8 14:8 Sidimu oba "ameeho g'enyanya enjumamo ehiitu ehiramu." [‡] 14:18 14:18 Saalemu oba "Yerusaalemu."

“Yibbulaamu otatya,
ndiise engabo yiyo
era nja huhuṅa omuhemba ogw’amaani.”

² Aye nga Yibbulaamu amugobolamo ati, “O MUSENGWA Omwene Buṅangi, ehyo sihija hunjeeda olwohuba mbula mwana, Eliyezeeri ohuṅwa e Damasiko nje aja husikira ebyange.”

³ Nga Yibbulaamu ameedaho ati, “Musengwa, ohiiri huupa hu mwana, Elyeza omwidu wange nje aja ohuba omusika wange.”

⁴ Ng’ango MUSENGWA aloma Yibbulaamu ati, “Omwidu wuwo oyo, sinje aja ohuba omusika wuwo aye omwana omuseere ohuṅwa mu tumbu jijo, nje aja ohuba omusika wuwo.”

⁵ Ng’ango MUSENGWA amutusa ebulafu w’eweema amuloma ati, “Heja ṅamugulu obale emunyeenye ejo hanye osobola. N’abejuhulu babo boosi baatyo pobaliba obungi.”*

⁶ Nga Yibbulaamu afugiirira ebi MUSENGWA gamuloma era ng’amubala ohuba mugwalaafu.*

⁷ Nga Hatonda nindi amuloma ati, “Ndiise MUSENGWA owahutusa e Wuuli mu hyalo hy’Abakaludaaya ohuhuṅa ehyalo hino.”

⁸ Aye nga Yibbulaamu amuloma ati, “O MUSENGWA Omwene Buṅangi, nja humanyira hu hi ti nja huṅira ehyalo hino?”

⁹ Nga MUSENGWA amuloma ati, “Ndetere enjombe esodi n’embusi omulusi ko n’emiigu, josijosi ni jiri j’emyaha edatu ohene oleete enjuusi n’enjiiwa eperepere.”

¹⁰ Nga Yibbulaamu amunirira ebiitu ebyo byosibyosi. Ni gahena ohubibaaga ng’abyanulamo ṅabiri ṅabiri. Ni gahena, ng’atiina n’apanga ebitundu bya hiisi hyayo ebi gaanulamo ni birengereene aye enjuusi n’enjiiwa gabireha n’atanuuyemo ṅabiri.

¹¹ Ng’esega jinwa eyi janwera ni jenda ohulya enyama aye Yibbulaamu ng’ajinema.

¹² Esaawa ni yaali ni yenda ohugwa mu maaji ng’ero ery’amaani linjamba Yibbulaamu. Era ehiirema ehitiisa nga hiba aṅa gaali.

¹³ Ng’ango MUSENGWA aloma Yibbulaamu ati, “Nenda ohimanye oti abejuhulu babo baja huba babuli mu gwanga eritali lyawe, baliba beedu era baligada ohuhena emyaha bine.

¹⁴ Aye nja hugadya abo abalibahosa owiidu. Oluvanyuma abejuhulu babo abo, baliṅwayo n’ebiitu ebyene ebingi.

¹⁵ Aye ewe oja hufa n’oṅangaaye era otiine e magombe eyiri abasehulu babo, miyaaya.

¹⁶ Era ni bahenireyo emyaha bine, baligobola ṅano olwohuba ebibi by’Abamooli bihiiri huṅera ohwola aṅa nja hubabonerehesa, mbatuse mu hyalo muno omu bamenyire.”

¹⁷ Esaawa ni yagwa mu maaji era ehiirema hyanjamba, ehiitu ni hirimo amanda agaduha omuliro nga hibita ṅagati w’enyama j’ebayayo n’enuusi ko n’enjiiwa yira.

¹⁸ Era hu ludaalo olwo MUSENGWA gahola endagaano ni Yibbulaamu ati, “Olulyo lulwo nduṅaaye ehyalo hino, ohuṅwa hu lwabi lw’e Misiri ohwola hu lwabi Yufuleeti,

¹⁹ ehyalo omwihaaye Abakeeni n’Abakenizi n’Abakadumooni

²⁰ n’Abahiiti n’Abapereezi n’Abareefa,

²¹ n’Abamooli n’Abakanani n’Abagirugaasi ko n’Abayebbusi.”

16

Agali ni Yisimayiri

* 15:5 15:5 Bar 4:18 * 15:6 15:6 Bar 4:3; Bag 3:6; Yak 2:23

¹ Mu hiseera ehyo, Salaayi muha Yibbulaamu gaali ahiiri husaalaho mwana. Aye gaali ali n'omwidu, omuhaana Mumisiri oyu balanganga baati Agali.

² Nga Salaayi aloma Yibbulaamu ati, "Wange, ng'olu MUSENGWA ahiiri huupa hu mwana, nenyuha n'omwidu wange hamunga gaasaalira hu omwana."

Nga Yibbulaamu afugiirira ehi Salaayi gamuloma.

³ Mu hiseera ehyo, baali bahenire emyaha ehumi ni bali mu gwanga ly'e Kanani. Nga Salaayi anamba Agali omuhaana Mumisiri amuna wamwe Yibbulaamu ohufuaha muhasi wuwe.

⁴ Nga Yibbulaamu anenyuha n'Agali era ng'aba hida.

Agali ni gabona n'ali hida, gatandiha ohunyooma musengwawe Salaayi.

⁵ Nga Salaayi aloma Yibbulaamu ati, "Ndiwe ogira ni banyooma. Nahuna omwidu wange ohuba muhasi wuwo. Naahani gambisyamo emoni olwohuba mbo ali hida. Aye MUSENGWA omwene asale omusango ngati wange ni neewe."

⁶ Nga Yibbulaamu amugobolamo ati, "Omwidu wuwo ali n'asasi wuwo, kale hola ehi onende. Ng'ano Salaayi atandiha ohubisya Agali bubu, ehyanwamo ng'amudulumaho."

⁷ Malayika wa MUSENGWA nga gagaana Agali hu sobere mu lulafu. Esobere eyo yaali hu ngira eyitiina e Suuri.

⁸ Nga malayika amubuusa ati, "Agali omwidu wa Salaayi, onwa neena era oja neena?"

Ng'Agali amugobolamo ati, "Ndi huduluma hu Salaayi musengwa yange."

⁹ Nga malayika wa MUSENGWA amuloma ati, "Yagama eyiri musengwawo, omugondere."

¹⁰ Nga malayika wa MUSENGWA amedaha ati, "Nja huhuna abejuhulu abeene abangi ni batabaliha."

¹¹ Nga malayika wa MUSENGWA amuloma ati,
"Oli hida

era oja husaala omwana museere.

Olimuguliha esiina oti Yisimayiri,*

olwohuba MUSENGWA amanyire ng'olu oli hubonaabona.

¹² Omwana oyo aja huba wahibbuuli hya nasugirya eyomwisugu,

aja hunjiranianga hiisi muutu

era hiisi muutu aja humunjiranianga,

aja huba wabulabe eyiri abaganda babe bosibosi."

¹³ Ng'ano Agali ana MUSENGWA owaloma ni naye esiina ati, "Ndiwe Hatonda owumbona." Ehyo gahiroma olwohuba galoma ati, "Mbwene oyo owumbona."

¹⁴ C'ehyanwaho balanga esobere eyo eyiri ngati wa Kadesi ni Bberedi baati Bberirakalooyi† era esobere eyo ehiriyo n'olwa leero luno.

¹⁵ Ehiseera ni hyola ng'Agali asaalira Yibbulaamu omwana museere era nga Yibbulaamu amuguliha esiina ati nje Yisimayiri.

¹⁶ Yibbulaamu gaali n'emyaha cinaana namukaaga ana Agali gasaalira Yisimayiri.

17

Endagaano eyinamba hu huhomola

¹ Yibbulaamu ni gaali n'anesa emyaha cenda namwenda, nga MUSENGWA amubonehera amuloma ati, "Ndiise Hatonda Omwene Bunangi wosiwosi, nenda bungonderenga era oholenga eburunamu.

* 16:11 16:11 Yisimayiri hitegeesa hiiti "Hatonda anjira." † 16:14 16:14 Bberirakalooyi amahulu g'ehibono hino gali ti "Esobere ya Omwene Obulamu oyo owumbona."

² Nja hunywanja endagaano yange ni neewe era nja huhuŋa abejuhulu abeene abangi.”

³ Ng’ango Yibbulaamu ahubba amafuha ajumirya Hatonda. Nga Hatonda amuloma ati,

⁴ “Yino nj’endagaano yange ni neewe, oja huba sehulu w’amawanga.

⁵ Sibahihulanga baati Yibbulaamu aye ŋaahani ndiwe Yibbulayimu olwohuba kufuuye sehulu w’amawanga.*

⁶ Nja huhwasa kene kufuule sehulu w’amawanga mangi. Era bangi abomu mawanga ago baliba bahabaha.

⁷ Nja huhola endagaano yange ey’emirembe n’emirembe ni neewe n’abejuhulu babo, ohuba Hatonda wuwo era Hatonda waawe.

⁸ Nja huhuŋa ehyalo hino ehy’e Kanani ehi omenyiremo hy’omulugendwa hatyane. Nja huhihuŋa, ewe n’abejuhulu babo ohuba obutaka emirembe n’emirembe era nja huba Hatonda waawe.”

⁹ Ng’ango Hatonda aloma Yibbulayimu ati, “Buvunanyiziwa wuwo ohuhuuma endagaano yange, ewe n’abejuhulu babo emirembe n’emirembe.

¹⁰ Endagaano yange ni neewe ko n’abejuhulu babo eyi bali n’ohuhuuma nje yino: Hiisi musinde mu nywe ali n’ohuhomola.*

¹¹ Munahomolenga era haja huba habonero h’endagaano ŋagati wange ni neewe.

¹² Mu hiisi mulembe, omwana n’anasaaliwenga aja huhenanga endaaloo munaana nga bamuhomola. Hino hija huŋambirangamo ababasaalira mu mago gago n’abamugula hugula ohuŋwa hu banamawanga.

¹³ Hiisi musinde ali n’ohuhomola, oba gasaaliwa mu mago gago oba wamugula bugule. Aho haja huba habonero ahohu mugulu hu mibiri jenywe, ahanalagenga haati endagaano yange ni nenywe y’emirembe n’emirembe.

¹⁴ Omuutu yesiyesi agaana ohuhomola, sibanamubalenga ohuba mulala hu baatu bange olwohuba anaabenga abbwagire endagaano yange.”

¹⁵ Nga Hatonda aloma Yibbulayimu ati, “N’omuhasi wuwo ŋahani sibahimulanga baati Salaayi aye ŋahani nje Saala.

¹⁶ Nja humuŋa ekabi, mu butuufu nja huhuŋa omwana omuseere ohubita mu ye. Nja humuŋa ekabi, aja huba nyina w’amawanga era abahabaha baliŋwa mu ye.”

¹⁷ Nga Yibbulayimu ahubba amafuha ajumirya Hatonda. Aye mu mwoyo gugwe gejeha galoma ati, “Mu butuufu, hu myaha ecikumi eji ndi ni najo, sobola ohusaala omwana? Mbona ti Saala yeesi gohiise emyaha cenda, ahisaala?”

¹⁸ Nga Yibbulayimu aloma Hatonda ati, “Kusunga ekabi ejo ojine Yisimayiri!”

¹⁹ Nga Hatonda amugobolamo ati, “Bbe, sihija huba hiityo Saala omuhasi wuwo nje alihusaalira omwana era olimuguliha esiina oti Yisaka. Nja huhola endagaano yange ni naye ko n’abejuhulu babe ey’emirembe n’emirembe.

²⁰ Ne puliye ebi olomire hu Yisimayiri era ng’olu wusungire, nja humuŋa ekabi era nja humuŋa n’olusaaye, gaale. Aja huba semwana w’abanugi ehumi n’ababiri era nja humufuula egwanga ebala.

²¹ Aye nja huhola endagaano yange ni Yisaka oyu Saala alihusaalira omwaha oguuja mu biseera hya bino.”

²² Hatonda ni gahena ohuloma ni Yibbulayimu, ng’anwanjo.

²³ Nga hu ludaalo olwene olwo Yibbulayimu anamba omusaani Yisimayiri ko n’abasinde bosibosi aba basaalira mu mago gage, ni naabo aba gagula obugule, abahomola ng’olu Hatonda gamuloma.

²⁴ Yibbulayimu gahomola n’ali hu myaha cenda namwenda,

²⁵ ne omusaani Yisimayiri gaali hu myaha ehumi nedatu.

* 17:5 17:5 Bar 4:17 * 17:10 17:10 Bik 7:8

²⁶ Bombi bahomola hu ludaalo nj'olwene.

²⁷ Era abasinde bosibosi ababasaalira mu mago ga Yibbulayimu ko ni naabo abagula obugule, babahomola hu ludaalo olwo ni naye.

18

Abageni abadatu

¹ Lulala, MUSENGWA gabonehera Yibbulayimu n̄aapi n'emitumba j'e Mamule ko ni gaali ni gehaaye n̄a mulyango ogwingira mu weema yiye mu saawa ejomu muusi.

² Mu hiseera ehyo, Yibbulayimu ni gagangamusa emoni gabona abasinde badatu ni bemire n̄aapi āno ni naye. Ni gababona, nga mangumangu genyoha atiina āna baali, ahubba amafuha ohulaga ati abana enono.

³ Ng'āno amuloma ati, "Musengwa, kusunga wupambire ehisa, otabita hubita n̄a w'omwidu wuwo.

⁴ Leha baleete amaaji, musaabeho amagulu, muhene munjuumulireho mu musaala guno.

⁵ Mbaneho n'ehyohulya, mwahagobolamo amaani ko mweyongereyo mu lugendo lwenywe. Mbasunga muganye ng'olu mwolire n̄a w'omwidu wenywe."

Ng'āno bamuloma baati, "N̄anuma bubu, hola otyo ng'olu oteesa."

⁶ Ng'āno Yibbulayimu an̄itan̄itaho atiina gengira mu weema eyaali Saala omuhasi wuwe, amuloma ati, "Wange husunire abageni, tegehāno mangumangu ebideeja bidatu eby'obusyanu obulani, obanyiiyireno ehyohulya."

⁷ Nga Yibbulayimu gangun̄aho atiina mu hidooli, aleeta enombe ehitobbwatobbwa ayina omwidu ohuyisala, ayinyiye mangumangu.

⁸ Ni yanya, nga Yibbulayimu an̄amba omuzigo n'amabere n'enyama abin̄ira abin̄ula abageni. Ng'ahena atiina gemeerera hu tulo mu musaala an̄aapi nana bageni baali ni baliira, abaneerese.

⁹ Ni bahena ohulya, nga bamubuusa baati, "Saala omuhasi wuwo ali ne?"

Ng'abagobolamo ati, "Alīno, ali mu weema."

¹⁰ Ng'āno MUSENGWA aloma Yibbulayimu ati, "Mu butuufu ehiseera hya hino omwaha oguuja āna n̄a hugobolera, Saala omuhasi wuwo aliba asaaye omwana omuseere."*

Saala gaali n̄a mulyango gw'eweema eyi bageni baali ni bahubbire omugongo n'an̄ulira ebyo byosibyosi.

¹¹ Yibbulayimu ni Saala baali basahulun̄ire ehibitiriye era Saala gaali gabisya emyaha ej'ohusaala.

¹² Olw'ehyo nga Saala ajeha n'aloma ati, "Obanga ese nesahulun̄iye era ni musengwa yange yeesi gesahulun̄iye, kinyumirwa ebiitu hy'ebyo?"

¹³ Nga MUSENGWA aloma Yibbulayimu ati, "Lwahiina Saala ajehire n'aloma ati, 'Mu butuufu sobola ohusuna omwana ate nesahulun̄iye?'

¹⁴ N̄alīno ehihaya MUSENGWA? N̄a hugobola mu hiseera hya hino omwaha oguuja, Saala aliba asaaye omwana museere."

¹⁵ Olw'obuti nga Saala aloma n'adulinga ati, "Sinjehe bbe."

Aye nga MUSENGWA amuloma n'amuhamiirisa ati, "Otegaana, ojehire."

Yibbulayimu asabira Sodoma

¹⁶ Ng'āno abasinde abo benyoha batiina āna baali ni basobola ohulengera ehibuga hy'e Sodoma. Era Yibbulayimu gaban̄ereheraho.

¹⁷ Nga MUSENGWA aloma ati, "Sin̄ja huhweha Yibbulayimu ehi nenda ohuhola

¹⁸ olwohuba n̄a humufuula egwanga ebbala ery'amaani era amawanga gosigosi hu hyalo gaja husuna ekabi ohubitira mu niye.

* 18:10 18:10 Bar 9:9

¹⁹ Mutobooye ohutangirira olulyo lulwe ohujamba engira ya MUSENGWA bahole eburujamu ni batehubbira, noherese ehi namusuubisa.”

²⁰ Nga MUSENGWA aloma ati, “Ohulira hw’abaatu hu binjamba hu Sodoma ni Gomora hubitiirifu era n’ebibi byawe birumya,

²¹ nja hutiina mbone oba ebi bahola binjeranjerana n’ohulira ohupulira. Ebikolwa byawe binaba ni biri biranji, sinja hubasihiirisa.”

²² Abasinde abo, baanwanjo batiina e Sodoma aye Yibbulayimu gasigala n’ahyemire mu moni ja MUSENGWA.

²³ Nga Yibbulayimu gesendaho anjali MUSENGWA amuloma ati, “Oja husihiirisa abagwalaafu n’ababbengi njalala?”

²⁴ Ne singa ebaayo abagwalaafu amahumi ataano mu hibuga hy’e Sodoma, oja huhisihiirisa?

²⁵ Kusunga otasihiirihisa abagwalaafu njalala n’ababbengi, ni njanjumano njabulo njagati w’abagwalaafu n’ababbengi. Ewe Omulamuzi w’ehyalo hyosihyosi, oja hwehubbira?”

²⁶ Ng’ano MUSENGWA aloma Yibbulayimu ati, “Singa ebaayo abagwalaafu ataano mu hibuga Sodoma, sinja huhisihiirisa hu lwawe.”

²⁷ Nga Yibbulayimu aloma ati, “Onaasonije ohuloma ni Musengwa wayire nga ndi muutu wuutu.

²⁸ Ne singa abagwalaafu baba amahumi ane n’abataano, onasihiirihise ehibuga hyosihyosi? Oja husihiirisa ehibuga olwohuba hujumiraho bataano?”

Nga MUSENGWA amuloma ati, “Singa mubamo amahumi ane n’abataano, sinja husihiirisa hibuga ehyo.”

²⁹ Nga nindi Yibbulayimu amuloma ati, “Ne singa ebaayo abagwalaafu amahumi ane gonene?”

Nga MUSENGWA amuloma ati, “Sinja husihiirisa hibuga olw’amahumi ane ago.”

³⁰ Ng’ano Yibbulayimu amuloma ati, “Musengwa, kusunga otandujira aye handomeho: ne singa ebaayo adatu abagwalaafu, onabasihiirise?”

Nga niye amugobolamo ati, “Bbe, sinja hubasihiirisa singa nagaanayo amahumi adatu.”

³¹ Nga Yibbulayimu aloma MUSENGWA ati, “Onaasonije ohweyongera ohuloma ni neewe, ne singa ebaayo amahumi abiri bonene?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Sinja husihiirisa hibuga ehyo olw’abagwalaafu amahumi abiri.”

³² Ng’ano Yibbulayimu amuloma ati, “Musengwa, kusunga otandujira aye fugiirire ndomeho omulundi ogusembayo guno gwojene. Ne singa ebaayo ehumi bonene?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Sinja husihiirisa hibuga ehyo olw’abaatu ehumi abagwalaafu.”

³³ MUSENGWA ni gahena ohuloma ni Yibbulayimu, ganjamba engira getiinira nga Yibbulayimu yeesi gagamayo.

19

Basihirisa Gomora ni Sodoma

¹ Ebyo ni byanwa, ng’abamalayika babiri batiina e Sodoma ehy’egulo. Luuti gaali geehayo na mulyango ogwingira mu hibuga Sodoma. Ni gababona, genyoha ohubasangaalira, geyala hwirola ohulaga ati abanja enono.

² Ng’abaloma ati, “Basengwa, ese omwidu wenywe mbasunga hutiine ewange musaabeho era mujenyuhe eyo ko olwejo mu mugamba mutiine eyi muja.”

Nga bamugobolamo baati, “Bbe, sihunatiine yiwuwo, hunanjenyuhe hu hyeya hy’ehibuga.”

³ Aye Luuti gabomeraho bahanda batiina ni naye banjenyuha e wuwe. Ng'abanyiira ahena abenjula emigaati ejibatatayemo ehisimbulusa.

⁴ Aye ni bahiiri hunjenyuha, ehiḅindi hy'abasinde bomu hibuga Sodoma banwerehereramo, bosibosi abanjere n'abahulu nga baja beswanigirisa enyumba ya Luuti.

⁵ Nga bamubuusa baati, "Abasinde aba onjenyuhise njano bali ne? Batuse ebulafu, hubanjenyuheho."

⁶ Nga Luuti atula ebulafu alome ni nabo. Ni gatula, nga gegalaḅo omulyango

⁷ ahena abaloma ati, "Bahyange, mbegayiriye mutahola ehibi hyehyo.

⁸ Njano ndiḅo n'abahaana bange babiri abahiiri hunjenyuhangaho n'omusinde. Leha mbaleete, mubahole ehi munende. Aye mulehe abasinde abo mutabahola hiitu hyosihyosi, olwohuba bageni bange era ndi n'ohubalabirira."

⁹ Aye nibo nga baloma Luuti baati, "Tunjwereḅo." Nga bacuuha batandiiha ohuloma abeene n'abeene baati, "Omusinde ono mubuli njagati weefe, njahani nj'owenda atulomere ehyohuhola." Nga bacuuha Luuti bamuloma baati "Ewe, hunahubisye bubi n'ohuhiraho abasinde abo." Nga bamunamba bamusindiha era, nga batiina hu lwigi ohulubbwaga.

¹⁰ Aye abageni bala begalaḅo, bahwesa Luuti bamwingisa mu nyumba bahena begalaḅo n'olwigi.

¹¹ Ng'abahena banofunasa abasinde abo abaali nj mulyango, abahulu n'abanjere, nga batandiiha ohumamaata aye ni batabona n'omulyango aḅa guli.

¹² Ng'abageni baloma Luuti baati, "Naliḅo abaatu babo abandi: abahaana n'abasaani babo, abahwe babo oba omutu wuwo yesiyesi mu hibuga muno?"

¹³ Ehyo huhiroma olwohuba hwenda husihiirisa ehibuga hino, ohulira hweyongeye bugali mu moni ja MUSENGWA era atutumire ohuhisihiirisa."

¹⁴ Ng'ajo Luuti atula atiina aloma n'abasinde abaali ni benda ohunjira abahaana babe ati, "Bahyange mwanguḅeho, munjwe mu hibuga hino, olwohuba MUSENGWA genda huhisihiirisa." Aye abasinde abo banjeega baati Luuti gaali amooa.

¹⁵ Ni wahya mu mawiiwi, ng'abamalayika baloma Luuti baati, "Yinyoha mangu-mangu, onambe omuhasi wuwo n'abaana babo abahaana bombi, munjwe mu hibuga hino mutasihiiriha."

¹⁶ Aye Luuti ni gaali n'agayaala, ng'abamalayika bamunamba hu muhono, banamba nohu gw'omuhasi wuwe nohu bahaana babe bombi, babatusa ebulafu w'ehibuga, olwohuba MUSENGWA gabanambira ehisa.

¹⁷ Ni banjwa mu hibuga baati pa, nga mulala hu bamalayika abaloma ati, "Ale njahani munjetejiiteho! Mutaheja yigongo era mutemeerera njatu njosiḅosi mu hifo ehiduleere! Mudulumire hu lusozi mwahaḅona."

¹⁸ Aye Luuti ng'abaloma ati, "Bbe, basengwa mbasunga,

¹⁹ ng'olu mundagire ehisa ehy'amaani mwaponia ohusihiiriha, olusozi lundi njaleeni. Pangire ohufa olwagaane.

²⁰ Leha ndulumire njaaapi mu habuga aho. Anjo nanonie obulamu wange."

²¹ Nga malayika amugobolamo ati, "Kale kufugiiriye tiina, sinja husihiirisa ehibuga ehi olomaho ehyo.

²² Ale yangunaho odulume otiine eyo, olwohuba sinja huhola hiitu hyosihyosi ohutusaho ni woolire." C'ehigima balanga ehibuga ehyo baati Zowaali.*

²³ Ehiseera ehi Luuti goolera mu habuga Zowaali, esaawa yaali etulire.

²⁴ Nga MUSENGWA njeeeresa omuliro ohunjwa mwigulu hu Sodoma ni Gomora.

²⁵ Gasihiirisa ebibuga ebyo n'omulirano gwosigwosi mu hifo ehiduleere, abo bosibosi abaali mu bibuga ko ni hiisi hiitu hyosihyosi.

* 19:22 19:22 Zowaali hitegeesa hiiti "hidiidiri."

²⁶ Aye omuhasi wa Luutu gaheja enyuma ng'afuuha etuumo ya cumbi.

²⁷ Nga mu mugamba pwipwipwi, Yibbulayimu atiina mu hifo aña gaali ni gemereeye mu moni ja MUSENGWA.

²⁸ Ng'alengera e Sodoma ni Gomora mu hifo ehiduleere, ng'abona eriisi ery'amaani ni liduunya.

²⁹ Hatonda ni gasihiirisa ebibuga ebyo mu hifo ehiduleere, gahebulira Yibbulayimu ng'anonia Luuti ohusihiriha ohwahenaño ebibuga omu gaali ni gehala.

Luuti n'abahaana babe

³⁰ Ng'ano Luuti anamba abahaana babe batiina ohumenya mu sozi olwohuba gatya ohumenya mu Zowaali. Ng'ano Luuti n'abahaana babe bombi, bamenya mu pungulu.

³¹ Lulala, omuhaana omuhulu galoma omujere ati, "Wange, seefe asahulunjire era enjuma musinde hu hyalo huno oja ohutufumbirwa.

³² Olw'ehyo, humunywese omwenge ameere, hunenyuhe ni naye hwahasaala hu baana, amago geefe gaheyongera mu moni."

³³ Nga banywesa saawe omwenge owiire owo, ng'omuhaana omuhulu atiina anenyuha ni naye. Olw'obumeesi, Luuti sigategeera n'anenyuha n'omuhaana wuwe era sigategeera omuhaana n'anwanjo.

³⁴ Oludaalo olwagobolaho, omuhaana omuhulu galoma omujere ati, "Owiire obuhyehise olwa leero, penyuhire ni Bbaabba. Nindi humunywese omwenge owiire wuno, weesi onenyuhe ni naye, amago geefe gaheyongera."

³⁵ Ng'owiire owo woosi banywesa saawe omwenge, ng'omuhaana omujere yeesi anenyuha ni naye. Olw'obumeesi, Luuti sigategeera n'anenyuha n'omuhaana wuwe era sigategeera omuhaana oyo n'anwanjo.

³⁶ Ehyanjwamo, ng'abahaana ba Luuti abo bombi, baba bida bya saawe.

³⁷ Ng'omuhaana omuhulu asaala omwana omuseere, nga bamuguliha esiina ati Mowaabbu. Era oyo nje sehulu w'Abamowaabbu hatyane.

³⁸ Omuhaana omujere yeesi ng'asaala omwana museere, ng'amuguliha esiina ati Bbeeni Ami,[†] oyo nje sehulu w'Abamooni hatyane.

20

Yibbulayimu n'Abbimereki

¹ Ehiseera hyola nga Yibbulayimu anwa e Mamule atiina mu twale ly'e Negevu mu hifo ehiri ngati wa Kadesi ni Suuri, ng'amanya eyo. Oluvanyuma gatiina e Gerali gamenyahoyo.

² Yibbulayimu ni gaali eyo, galomeranga abaatu ati, "Saala mboojo yange." Abbimereki habaha w'e Gerali ni ganjulira ati Saala mboojo ya Yibbulayimu, gatumisa bamujirire Saala abe muhasi wuwe.

³ Aye Hatonda gaaloma Abbimereki owiire mu hirooto ati, "Luhwageene olw'ohunjira omuhasi wabeene."

⁴ Cooka Abbimereki gaali ahiiri hunenyuhaho ni Saala, kale ng'aloma Musengwa ati, "Musengwa, wenda hunjita wayire nga puma musango?"

⁵ Yibbulayimu omwene nj'owaloma ati Saala mboojo era Saala yeesi galoma c'ehyene. Ehyo nahihola mu mwoyo omulani, ni mbula ehi manyire."

⁶ Ng'ano Hatonda amuloma mu hirooto ati, "Hituufu manyire ti onjuma musango. C'ehyagira ndikuleha hunenyuha ni naye ohwonoona mu moni jange.

⁷ Olw'ehyo, olwohuba Yibbulayimu naabbi, mwagamihisye omuhasi wuwe ahus-abire kulehe obe mulamu. Aye onagaana ohumumwagamihisya, oli n'ohuhitegeera oti ewe n'amago gago mwesimwesi, muja hufa."

[†] 19:38 19:38 Bbeeni Ami hitegeesa hiiti "omwana w'omulebe wange."

⁸ Ni wahya mu mugamba, ng'Abbimereki alanga abahungu babe bosibosi, ng'abalomera ebyo byosibyosi ebyali ni bibayenjo mu hirooto. Ebyo ni byabagwa mu hutwi, obuti ow'amaani wabanjamba.

⁹ Ng'ango Abbimereki alanga Yibbulayimu amuloma ati, "Hiina hino ehi watuhola? Nahuhola hi ohutuleetera endibo jino, ese n'owahabaha wange? Bukolire ehi wahali n'otakola."

¹⁰ Ng'Abbimereki abuusa Yibbulayimu ati, "Waali n'ehigendererwa hi ohukola otyo?"

¹¹ Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Najeega ti, 'Mu butuufu abaatu mu gwanga lino sibatya Hatonda, olw'ehyo baja hunjita olw'ohwenda ohunjira omuhasi wange.'

¹² Ne mu butuufu oweene Saala mboojo yange. Seefe gaali mulala ohutusaho abanyineefe nj'ababuhana, ni hwahula ng'afuuha muhasi wange.

¹³ Hatonda ni gandoma ohunjwa mu gwanga lyange, n'aloma Saala ti 'Ohulaga ti wunyenda, hiisi eyi hunatiinenga balomenga oti ndi mbojjoyo.' "

¹⁴ Ng'ango Abbimereki anjamba etaama n'enjombe n'abeedu abahasi ko n'abasinde abanja Yibbulayimu, ng'amugobohesa ni Saala omuhasi wuwe.

¹⁵ Ng'Abbimereki aloma Yibbulayimu ati, "Oli w'edembe ohumenya anjatu nosinjosi mu gwanga lyange."

¹⁶ Ng'aloma Saala ati, "Nja hunja mbojjoyo ebitundu* by'efeeza lukumi, hirage abaatu babo hiiti nanjuma hibi hyosihyosi ehi oholire."

¹⁷ Ng'ango Yibbulayimu alomba Hatonda era nga Hatonda anjonia Abbimereki n'omuhasi wuwe n'abeedu babe abahasi basobole ohusaala abaana.

¹⁸ Ehyo hyalino olwohuba MUSENGWA gaali asidihire abahasi abomu mago g'Abbimereki ohutasaala olwohuba gaali anjirire Saala muha Yibbulayimu.

21

Ohusaaliwa hwa Yisaka

¹ Ehiseera hyola, nga MUSENGWA anjambira Saala ehisa ng'olu gamuloma era ng'amujja ehi gamusuubisa.

² Nga Saala aba hida asaalira Yibbulayimu omwana omuseere mu hiseera ehyene n'ehyene ehi Hatonda gamulagaania. Mu hiseera ehyo Yibbulayimu gaali asahulunjire.

³ Nga Yibbulayimu aguliha omwana oyu Saala gamusaalira ati Yisaka.*

⁴ Yisaka ni gahena endaalo munaana nga Yibbulayimu amuhomola ng'olu Hatonda gamulagira.

⁵ Yibbulayimu gaali anjasa emyaha cikumi anja basaalira omwana wuwe Yisaka.

⁶ Nga Saala aloma ati, "Hatonda gapaaye enjeho era hiisi ananjulirenga ati njhani sundya omwana, yeese aja hujehanga."

⁷ Era ng'ameedahho ati, "Mu biseera ebyegongo eyo, nj'ani owahalomire Yibbulayimu ati Saala alyokesa hu mwana? Aye mu busahulu wuwe musaaliye omwana museere."

Babbinga Agali ni Yisimayiri

⁸ Nga Yisaka ahula anjwa hwibeere era Yibbulayimu ganyiiya embaga hasiigu hu ludaalo olu baatusa Yisaka hu beere.

⁹ Aye Saala ng'abona ati omwana oyu Agali Omumisiri gasaalira Yibbulayimu, gaali ajeeja Yisaka.

* 20:16 20:16 Ekilo ng'ehumi nandala n'ehitundu.

* 21:3 21:3 Yisaka Esiina lino litegeesa liiti "ajeha."

10 Nga Saala aloma Yibbulayimu ati, “Bbinga omuhasi oyo omwidu era atiine n’omwana wuwe olwohuba omwana oyo abula mugabo mu by’obusika n’omwana wange Yisaka.”*

11 Ehiitu ehyo hyaluma Yibbulayimu bugali olwohuba hyali hinjamba hu mwana wuwe Yisimayiri.

12 Aye Hatonda galoma Yibbulayimu ati, “Ebinjamba hu muhasi omwidu n’omwana wuwe bitahulumya mutwe. Nuliirisa ehi Saala ahuloma olwohuba abejuhulu aba nahusuubisa baaja hunjwa mu nje Yisaka.

13 Era nja hunjwa omwana w’omuhasi omwidu yeesi ekabi afuuhe egwanga olwohuba mwana wuwo.”

14 Ni wahya, nga Yibbulayimu genyoha mu mugamba pwipwipwi anjamba emere n’amaaji mu sanu ey’ehyanjo abinja Agali. Nga Yibbulayimu atwiha Agali ebiitu ebyo ahenya amuseebula. Ng’ano Agali asimbuha n’omwana atiina agenda atyo atyo mu lulafu lw’e Bberuseebba.

15 Amaaji ni ganjwa mu sanu ey’ehyanjo, ng’Agali ata ano omwana njasi w’ogusiiku.

16 Ng’ano atiina gehala njatu ni gesambireho ahanaanjiro. Ng’aloma mu mwoyo gugwe ati, “Sinenda hubona omwana wange n’afa.” Agali ni gaali ni geehayeye gatandiha ohulira.

17 Oluvanyuma, Hatonda ganjulira Yisimayiri n’alira, nga malayika wa Hatonda n’ali mwigulu alanga Agali ati, “Agali, olirira hi? Otatya, Hatonda anjuliye ohulira hw’omwana wuwo.

18 Tiina omunjambe hu muhono omwinyose ohene omunoyereke olwohuba nja humufuula egwanga bbala.”

19 Ng’ano Hatonda gegula emoni j’Agali abona esobere ni yirimo amaaji. Ng’atiina adana amaaji gejusa esanu y’ehyanjo eyi gaali ni nayo, ng’anaho Yisimayiri ohunywa.

20 Nga Hatonda aba njalala ni Yisimayiri, ng’ahula, abanga mu lulafu era gafuuha omunjiimi hanjwe.

21 Olulafu olu gamenyangamo baali balulanga baati Parani era n’ali eyo nga nyina amusunirayo omuhasi ohunjwa e Misiri.

Yibbulayimu ahola endagaano n’Abbimereki

22 Lulala, habaha Abbimereki ko ni Fikoli omuhulu w’ene lirye bahyala ewa Yibbulayimu. Nga habaha amuloma ati, “Mbona Hatonda ali njalala ni neewe mu byosibyosi ebi ohola.

23 Kusunga olayire mu moni ja Hatonda oti oja huba w’amazima eyi ndi n’eyiri abaana oba abejuhulu bange. Ese mbaye wa hisa eyi oli. Kale kusunga weesi obe wahisa eyi ndi ko n’abaatu bomu gwanga lyange omu oli ng’omubuli.”

24 Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, “Kusuubisa ohuhola tyo.”

25 Ng’ano Yibbulayimu gemulugunya eyiri Abbimereki olw’esobere eyi abeedu babe bamutusaho.

26 Ng’Abbimereki amugobolamo ati, “Simanyire owahutusaho esobere eyo. Siwundomerangaho oti abeedu bange bayihunjiraho, ko kinjulira lwa leero luno.”

27 Nga Yibbulayimu atiina anjamba etaama n’esaame abinja Abbimereki, nga bombi bahola endagaano.

28 Ng’ano Yibbulayimu atiina mu higo anjamba etaama enduusi musanvu, ajabula ajita eruuyi.

29 Ng’Abbimereki abuusa Yibbulayimu ati, “Otegeesa hi ohunjamba etaama enduusi omusanvu wajita njana jonene?”

* 21:10 21:10 Bag 4:30

³⁰ Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, “Kusunga onjire etaama jino ohebulirirengaho oti ndiise owayaba esobere yino.”

³¹ Ng’ehifo ehyo bahiranga baati Bberuseebba† olwohuba abo bombi baholeraṅo endagaano.

³² Oluvanyuma lw’ohuhola endagaano mu hifo ehi balanga baati Bberuseebba, ng’Abbimereki ni Fikoli omuhulu w’enje lirye, banamba engira bagamayo mu twale ly’Abafirisuuti.

³³ Nga Yibbulayimu ahoma omunyulira e Bberuseebba, ng’ajumirihisyangamo MUSENGWA Hatonda ow’Emirembe n’Emirembe.

³⁴ Nga Yibbulayimu amenya mu twale ly’Abafirisuuti ohuhena ehiseera hireenji.

22

Yibbulayimu anongayo Yisaka

¹ Oluvanyuma Hatonda gagesesya Yibbulayimu. Gamuloma ati, “Yibbulayimu!” Ng’amugobolamo ati, “Wanji Musengwa.”

² Nga Hatonda amuloma ati, “Namba Yisaka omwana wuwo, omulala wogobbo oyu wenda, otiine mu hyalo hy’e Moliya, omuneyo ng’enjongo era omohye aguhulihe mulamba hu lusozi olu nja huhulaga.”

³ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, nga Yibbulayimu ahumbaania ekwi ej’ohwohyera enjongo ajita hu nasugirya yiye. Ng’anamba olugendo, niye n’abeedu babe babiri ko ni Yisaka omwana wuwe batiina mu hifo eyi Hatonda gamuloma.

⁴ Hu ludaalo olwohudatu mu lugendo lulwe nga Yibbulayimu alengera ehifo ehyo.

⁵ Nga Yibbulayimu aloma abeedu babe ati, “Musigale ṅano ni nasugirya, ese n’omuseere hwesendehe mu moni. Huja hujumirya Hatonda, oluvanyuma hunagobole.”

⁶ Nga Yibbulayimu anamba ekwi ej’ohwohyera enjongo ajitwiha Yisaka omwana wuwe. Nga niye anamba omuliro n’engeso mu ngalo, batiina bombi.

⁷ Nga Yisaka alanga semwana ati, “Bbaabba!”

Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, “Hiina mwana wange?”

Nga Yisaka amuloma ati, “Omuliro n’ekwi birinṅo ne etaama ey’ohunayo ng’enjongo eyi bohya yaguhuliha, erinṅe?”

⁸ Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, “Mwana wange, Hatonda aja hugabirira etaama ey’ohwohya ng’enjongo.” Nga bombi beyongera n’olugendo.

⁹ Ni boola mu hifo anṅa Hatonda gamuloma, nga Yibbulayimu atongola ehituuti ehyohunṅeeraho enjongo, nga ganjaho ekwi. Ni gahena, ng’asidiha Yisaka omwana wuwe, amugalamisa hu mugulu w’ekwi ejo hu hituuti. ¹⁰ Nga Yibbulayimu asonolayo epiima ohusala omwana wuwe.

¹¹ Aye malayika wa MUSENGWA n’ali mwigulu gamulanga ati, “Yibbulayimu! Yibbulayimu!”

Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, “Wanji Musengwa.”

¹² Nga malayika amuloma ati, “Oteeta mwana. Otamuhola hiitu hyosihyosi. Naahani manyire ti onṅa Hatonda enjono olwohuba siweganie hunayo mwana wuwo omulala wogobbo.”

¹³ Yibbulayimu ni gagangamusa emoni, gaali aheja abona etaama emiigu, amega ni ganṅegeeme mu mbonṅa. Nga Yibbulayimu atiina anamba emiigu eyo ayinayo ng’enjongo enjohye, mu hifo hy’omwana wuwe. ¹⁴ Ng’anṅo Yibbulayimu alanga ehifo ehyo esiina lyahyo ati, “MUSENGWA aja hutugabirira.” Era n’ohwola olwa leero baloma baati, “Hu lusozi lwa MUSENGWA, baja hutunṅa.”

¹⁵ Nga malayika wa MUSENGWA aloma Yibbulayimu omulundi ogwohubiri,

† 21:31 21:31 Bberuseebba hitegeesa “esobere eyi baholeraho endagaano.”

16 ati, “Ese MUSENGWA nerayirira ese omwene ti olwohuba ndibunjima mwana wuwo omulala wogobbo,

17 mu butuufu nja huhuŋa ekabi era nja hufuula abejuhulu babo ohuba bangi hy’emunyeenye mu bbanga, bangi hy’omujehe hwigobo ly’enyanya. Abejuhulu babo baliŋira ebibuga bya balabe baawe.

18 Era abaatu mu mawanga gosigosi hu hyalo baja husuna ekabi ohubitira mu bejuhulu babo olwohuba wungondeeye.”

19 Ng’aŋo Yibbulayimu aŋamba engira gagamayo eyiri abeedu babe bagamayo e Bberuseebba. Nga Yibbulayimu amenya e Bberuseebba.

Abasaani ba Naholi

20 Oluvanyuma lw’ahaseera ŋaaliŋo abalomera Yibbulayimu baati, “Mirika muha mugandawo Naholi yeesi amusaaliye abaana baseere:

21 Wuuzi nj’omudaayi waawe, Bbuuzi nj’owohubiri, Kemweli semwana y’Alaamu nj’owohudatu

22 Kesedi nj’owohune, Kaazo wahutaanu ni Perudaasi ni Yidulaafu ni Bbesweri.”

23 Bbesweri gasaala Labbeka. Mirika gasaalira Naholi muganda ya Yibbulayimu abaana munaana.

24 Naholi gaali n’omuhasi owundi hutulo, oyu balanganga baati Lewuma. Era yeesi gasaala abaana abandi: Tebba ni Ghamu ni Takasi ni Maaka.

23

Ohufa hwa Saala

1 Saala gahena emyaha cikumi abiri namusanvu

2 ng’afira mu hibuga Kiriyaasi Arubba (esiina erindi baati Kebbulooni), mu hyalo hy’e Kanani. Era ni gafa, nga Yibbulayimu gengira mu weema omu mulambo gwali, ng’alira.

3 Ng’aŋo Yibbulayimu genyoha aŋwa aŋaali omulambo gw’omuhasi wuwe, atiina aloma abatangirisi b’Abahiiti ati,

4 “Ese ŋano ndi mubuli era sindi w’egwanga lyenywe. Mbasunga munguse ehifo ohusiihangamo abaatu bange, siihemo omuhasi wange.”

5 Ng’Abahiiti bamugobolamo baati,

6 “Muhulu, efe huhuŋira ohuba omuutu ow’eŋono. Kale oli w’edembe ohusiiha omuutu wuwo mu pungulu* yosiyosi eyi onasiime, ŋaŋuma anagaane.”

7 Ng’aŋo Yibbulayimu genyoha ahotama mu moni jaawe ohulaga ati abaŋa eŋono,

8 ng’abaloma ati, “Ale ng’olu muloma muuti ndi w’edembe, mbasunga mundomereho n’Efulooni omusaani wa Zokali,

9 ganguse epungulu eyiri e Makupeera aŋa hisugu hihye hihoma. Mumulome ganguse hu bbeeyi eyi genda, siihemo omuutu wange.”

10 Ŋahani Efulooni yeesi gaali gehaaye n’Abahiiti bahye mu hifo omu bahumbaaniranga ohuupi n’omulyango gw’ehikomera hy’ehibuga. Ng’aŋo agobola mu Yibbulayimu ati,

11 “Bbe, musengwa yange sinahihuguse aye kuŋa ehisugu ehyo n’epungulu yawaho hu wereere. Era kuŋa mu moni j’abahyange bano, siihemo omuutu wuwo.”

12 Nga nindi Yibbulayimu ahotama mu moni j’Abahiiti abaali aŋo.

13 Ng’aloma Efulooni, abaatu bosibosi abaaliŋo ni banulira ati, “Ese mbaye ndoma ti, hanye oganyire ohuupa eroba eryo, ganya ndi huguleho bugule, kusasulemo ebbeesa. Kusunga ofugiirire.”

14 Ng’Efulooni agobola mu Yibbulayimu ati,

* 23:6 23:6 Abaatu abo basiihanga abafu mu pungulu.

15 “Musengwa yange, ehisugu hijaamo esekeri† j’efeeza ebihumi bine. Aye ebbeesa ejo nj’ehiina n̄agati wange ni neewe? Olw’ehyo, hiñire osiihemo omuutu wuwo.”

16 Nga Yibbulayimu afugiirira ebbeeyi eyo era ng’apimira Efulooni esekeri j’efeeza ebihumi bine Abahiiti ni babona. Ehyo gahihola n’atambisa ehipimo ehi basubuuzi batambisanga mu hiseera ehyo.

17 Eyo nj’engeri eyi hisugu hy’Efulooni e Makupeera añaapi n’e Mamule ko n’epungulu yawaho ko n’emisaala josijosi ejaali mu lwaha ohwetoolola

18 byafuuha bya Yibbulayimu mu moni j’Abahiiti bosibosi abaali ni bahumbeene ohuupi n’omulyango gw’ehikomera hy’ehibuga.

19 Oluvanyuma lw’ohugula ehisugu ehyo, Yibbulayimu gasiiha omuhasi wuwe Saala mu pungulu eyomu Makupeera añaapi n’e Mamule (ko nje Kebbulooni), mu gwanga ly’Abakanani.

20 Ng’ehisugu n’epungulu ebyali eby’Abahiiti oludaayi, bifuuha bya Yibbulayimu ohuba ehifo hihye ehy’ohusihangamo abafu.

24

Obufumbo wa Yisaka ni Labbeka

1 Njaahani ehiseera hyola Yibbulayimu gaaba n’asahulun̄ire era nabitiriye mu myaha. MUSENGWA gaali amun̄aaye ekabi mu hiisi hiitu ehi gaholanga.

2 Lwali lulala, nga Yibbulayimu aloma omuhulu w’abeedu babe era nga nj’owalabiriranga ebiitu byosibyosi mu mago gage ati, “Yigerera n̄ano oñambe n̄aasi w’ehisambi hyange.

3 Nenda olayire mu moni ja MUSENGWA Hatonda owatonda egulu n’ehyalo oti sooja hufunira musaani yange omuhaana Mukanani

4 aye oti oja hutiina mu gwanga lyange era mu balebe bange, eyo osunire musaani yange Yisaka omuhasi.”

5 Ng’omwidu amubuusa ati, “Ne singa omuhasi oyu ndisuna safugiirira ohuuja ni neese ohufumbirwa omwana wa musengwa yange, kolanga tye? Ndiñamba omwana wuwo namun̄ira mu hyalo ehyo eyi wan̄wa ko waaja eno?”

6 Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, “Kadi nan̄atotono! Son̄iranga mwana wange eyo.”

7 Ng’ameedahō ati, “MUSENGWA Hatonda owatonda egulu, omwene huutusa mu mago ga Bbaabba, mu gwanga lyange era gaasuubisa n’alayira n’ohulayira ati, ‘Mazima nja huñja abejuhulu babo eroba lino.’ Hatonda oyo aja hutuma malayika wuwe ahutangirire osunire omwana wange omuhasi ohun̄wa eyo.

8 Omuhasi n’aliba n’atenda huuja ni neewe, oliba oñumaaho omusango. Ohutusaho soon̄iranga mwana wange eyo.”

9 Ng’año omwidu añamba n̄aasi w’ehisambi hya Yibbulayimu musengwawe, amulayirira ati aja huhola atyo.

10 Ng’año omwidu oyo añambaho hu ngamiya ja musengwawe ehumi, ajitwiha ebirabo eby’ebbeeyi ebi musengwawe gamun̄wa ohun̄ira, ng’añamba olugendo ohutiina mu hibuga omu Naholi gamenyanga ehyali mu hyalo ehi balanganga baati Mesopotamya.

11 Ni goola eyo, nga abundaasa engamiya ohuupi n’esobere ebulafu w’ehibuga omu Naholi gamenyanga. Aña golerano, jaali saawa j’egulo eji bahasi baajirangamo amaaji.

† 23:15 23:15 Esekeri hyali hipimo ehiseembayo obutono ehy’ebbeesa eji batambisanga.

¹² Ng'ango omwidu oyo asaba ati, "O MUSENGWA, ewe Hatonda wa musengwa yange Yibbulayimu, pe ekabi olwa leero, ohulaga ng'olu oli n'ehisa eyiri musengwa yange, oṅambire musengwa yange Yibbulayimu ehisa.

¹³ Nemereeye ṅano hu sobere yino ohu bahaana abomu hibuga hino bali huuja ohudana amaaji.

¹⁴ Kusunga ti omuhaana oyu nalome ti, 'Peeho amaaji nyweho,' ng'aloma ati, 'Ngagano era nanywese n'engamiya jijo.' Leha abe nj'oyo oyu wendesa Yisaka omwidu wuwo. Ehyo hiija hundaga hiiti oṅambiiye musengwa yange ehisa."

¹⁵ Gaali ahiiri hugwisa saala eyo, nga Labbeka goola n'esongo yiye hwibega. Labbeka gaali muhaana wa Bbesweri omusaani wa Mirika omuhasi wa Naholi muganda ya Yibbulayimu.

¹⁶ Omuhaana oyo gaali muṅoono bugali, najonire era n'atanenyuhangaho n'omusinde. Ng'omuhaana oyo geeha mu sobere adana amaaji gejusa esongo yiye ng'atula.

¹⁷ Ni gaali ni gahatula ohunwa mu sobere, ng'omwidu ola anaalanaala atiina eyi ali amuloma ati, "Kusunga wupeho amaaji nyweho."

¹⁸ Ng'ango ni naṅo Labbeka getwihula esongo aloma omwidu oyo ati, "Ngagano, muhulu nywaho."

¹⁹ Oluvanyuma lw'ohumuṅa amaaji, gamuloma ati, "N'engamiya jijo joosi najidanire amaaji janywa jeguta."

²⁰ Ng'ango ajuha amaaji agaali ni gasigaaye mu songo mu hiitu omu byayo byanyweranga, ng'anjitanitaho adana agandi aleeta ajuhamo ohwola olu engamiya josijosi janywa jeguta.

²¹ Labbeka gaholanga ebyo n'eno omwidu ola amutayeeho emoni manoleeye ni gebuusa mu mwoyo obanga dala MUSENGWA gaali ali humugobolangamo esaala yiye eyi gasaba n'amusunga amuṅe ekabi mu lugendo lulwe.

²² Engamiya ni jahena ohunywa amaaji, omwidu ganamba epeta ey'omuṅendo eyi babbota mu zaabbu, n'ekeeke embala ebiri eji babbota mu zaabbu ng'abyambasa Labbeka.

²³ Ng'ango amubuusa ati, "Oli muhaana w'ani? Lataawo ananga ohuba n'ehifo omu ese n'abahyange aba ndi ni nabo hunanga ohuṅenyuha?"

²⁴ Ng'amuloma ati, "Ndi muhaana wa Bbesweri omusaani wa Mirika, oyu gasaala ni Naholi."

²⁵ Ng'ameedaho ati, "Engo huliyo n'anyaasi ly'ebyayo lingi ko n'ehifo ehy'ohuṅenyuhamo."

²⁶ Ng'omwidu oyo ahubba amafuha ajumirya MUSENGWA

²⁷ ati, "MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu musengwa yange, gebasiwe olwohuba otiinire n'omulaga ng'olu oli n'ehisa era omwesigwa eyi ali. Era keesi MUSENGWA gandunamisye ganjosa mu mago ga balebe ba musengwa yange."

²⁸ Labbeka ni ganwano gaduluma gatiina mu nyumba ya nyina galomera hiisi muutu ebibono ebyo ebinamba hu mwidu ola.

²⁹ Naahani Labbeka gaali ni mboojo ni bamulanga baati Labbaani.

³⁰ Era Labbaani ni gabona Labbeka ni gambaaye epeta hu suulu ko n'ekeeke hu ngalo era ganjulira ebibono ebyo ebi mugeni gamuloma, gatula mbiro gaduluma gatiina hu sobere. Ni goola, nga gagaana omuutu oyo ni gemeereye anjo n'engamiya jije.

³¹ Nga Labbaani aloma omwidu wa Yibbulayimu oyo ati, "Ewe oyu MUSENGWA anaaeye ekabi, nja hutiine engo. Lwahiina wemeereye ṅano ebulafu? Kutegeheeye nyumba n'ehifo omu ngamiya jijo jinaabe."

³² Ng'omwidu oyo atiina ni Labbaani nga gengira mu nyumba eyi bamutegehera. Nga Labbaani asitula ebiitu ebyali hu ngamiya era nga bajinjirira enyaasi. Nga banjirira omwidu n'aba gaali ni nabo amaaji ag'ohusaaba.

³³ Ni bahena nga babenula aye ng'omwidu ola aloma ati, "Sinalye ni kiiri hubalomera ehindetire."

Nga Labbaani amuloma ati, "Ale tulomere."

³⁴ Ng'omwidu atandiha ohubiroosa ati, "Ese ndi mwidu wa Yibbulayimu.

³⁵ MUSENGWA anjaaye musengwa yange ekabi nyingi bugali era afuuhire munjinda. Amunjaaye embusi n'enombe n'engamiya ni nasugirya n'efeeza n'ezaabbu ko n'abeedu abahasi n'abasinde.

³⁶ Era ni Saala omuhasi wa musengwa yange, gamusaalira omwana museere mu busahulu wuwe. Era omwana oyo, bamunja obusika owa hiisi hiitu.

³⁷ Era musengwa yange gandayisa ati, 'Sofuniranga musaani yange omuhaana Mukanani, aba menyiremo hatyane.

³⁸ Aye tiina eyiri abalebe ba Bbaabba era mu hiha hyange eyo osunire musaani yange Yisaka omuhasi.' "

³⁹ "Ng'ano mbuusa musengwa yange ti, 'Ne singa omuhaana oyo saafugiirira ohuuja ohufumbirwa musaani ya musengwa yange, kola tye?' "

⁴⁰ Nga gangobolamo ati, "MUSENGWA oyu peeres, aja hutuma malayika wuwe ahutangirire mu lugendo lulwo osunire musaani yange omuhasi ohunwa mu hiha hyange era mu balebe ba Bbaabba.

⁴¹ N'oja hutiina mu hiha hyange, omuhaana oyo gagaana, soolibaho musango.

⁴² "Olwaleero ni noolire hu sobere, sabire ti, 'O MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu musengwa yange, kusunga one olugendo lwange luno ekabi.

⁴³ Neemire n'ano hu sobere yino, omuhaana anaaje ohudana amaaji, namuloma ti, "Peeho, amaaji nyweho,"

⁴⁴ gandoma ati, "Ngagano nywa era n'engamiya jijo joosi najidanire," leha abe nj'oyo oyu MUSENGWA atoboleeye omusaani ya musengwa yange.'

⁴⁵ "Ni mbye ni kiiri huhena saala eyo mu mwoyo gwange, nga Labbeka gaaja n'esongo yiye hwibega. Gehire mu sobere ng'adana amaaji. Nga muloma ti, 'Peeho amaaji nyweho.'

⁴⁶ "Ano ni naano atwihuuye esongo yiye nga gandoma ati, 'Ngagano nywa era naane n'engamiya jijo joosi.'

⁴⁷ "Nga mubuusa ti, 'Oli muhaana w'ani?' Nga gangobolamo ati, 'Ndi muhaana wa Bbesweri, omusaani wa Naholi era maama nje Mirika.' Nga pamba ekeke mwambasa hu muhono, ng'amuta n'epeta hu suulu.

⁴⁸ Ni kenire, nga kubba amafuha njumirya MUSENGWA. Nga pa MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu musengwa yange, enono, owutangiriye mu lugendo lwange hu mwijuhulu wa Naholi muganda ya musengwa yange.

⁴⁹ Ebyo nj'ebibayeno, musengwa yange mumuholire muutye? Mbasunga mulage ehyere era mube balwatu eyi ali. Munamunje omuhaana oba bbe? Ohungobolamo hwenywe hunanjeede ohumanya ehyohuhola."

⁵⁰ Nga Labbaani ni Bbesweri bamugobolamo baati, "MUSENGWA ali mu hiitu hino. Olw'ehyo, nanjuma ehi huloma.

⁵¹ Labbeka nj'ono n'ano, munjire abe muhasi w'omusaani wa musengwawo ng'olu MUSENGWA ahutangiriye."

⁵² Omwidu wa Yibbulayimu ni ganulira ebibono ebyo, ng'ahubba amafuha ajumirya MUSENGWA.

⁵³ Ng’ano omwidu atusayo ebyamajolobera ebi bahasi bambala ebi baabbota mu feeza n’ezaabbu ko n’engoye abinjamba Labbeka era ng’ana ni mbooyo ni nyina ebirabo eby’omuendo bugali.

⁵⁴ Ni bahena, nga ko babeejula balya, banywa era nga banenyuhayo.

Ni wahya, benyoha mu mugamba, ng’omwidu aloma abeene mago ati, “Bahyange, hubaweneho muuseebule hahwagame eyiri musengwa yange.”

⁵⁵ Aye nyina ni mbooyo ya Labbeka nga bamuloma baati, “Leha omuhaana asigale n’ano ni neefe ohuhena endaalo ng’ehumi ko mutiine.”

⁵⁶ Aye ola ng’abaloma ati, “Mbasunga mutandwisa, ng’olu MUSENGWA anayee olugendo lwange ekabi, muuseebule tiine eyiri musengwa yange.”

⁵⁷ Nga bamuloma baati, “Hahulange omuhaana omwene humubuuse, hubone ehi aloma.”

⁵⁸ Ng’ano balanga Labbeka bamubuusa baati, “Onatiine n’omusinde ono?”

Ng’abagobolamo ati, “Natiine ni naye.”

⁵⁹ Ng’ababoojo baseebula Labbeka era nga bamuna n’omuhasi owamulerire atiine ni naye. Ng’omwidu wa Yibbulayimu ko n’abasinde aba gaali ni nabo bagamayo ni Labbeka.

⁶⁰ Ne ko Labbeka asimbuhe, bamusabira ekabi baati, “Mbooyo yeefe, Hatonda ahunge ekabi osalagane ekasi n’esinde, abejuhulu babo basikire ebibuga by’abalabe baawe.”

⁶¹ Ng’ano Labbeka n’abeedu babe betegehera olugendo, ni bahena nga baniina engamiya batiina n’omwidu oyo.

⁶² Mu hiseera ehyo, Yisaka gaali anoyee e Bberirakalooyi n’amenya e Negevu.

⁶³ Lulala, gatiina mu ndimiro ehy’egulo. Ni gaali eyo, gaali aheja alengera engamiya ni jiija.

⁶⁴ Labbeka ni gagangamusa emoni, ng’alengera Yisaka. Ng’ano ni naano anwa hu ngamiya.

⁶⁵ Ng’abuusa omwidu wa Yibbulayimu ati, “Omusinde oyo ali mu ndimiro ali huuja eyi huli, nj’ani?”

Ng’omwidu amugobolamo ati, “Nje musengwa yange.” Labbeka ni ganulira ehyo, ng’abugula olugoye gewihirira mu moni.

⁶⁶ Ng’ano omwidu alomera Yisaka byosibyosi ebi gaali n’aholire.

⁶⁷ Nga Yisaka anamba Labbeka amunjira mu weema omu Saala nyina gamenyanga. Nga Labbeka afuuha muhasi wuwe era nga Yisaka amwenda bugali. Era ehyo hyamutusaho obutahi obu galimo olw’ohufa hwa nyina.

25

Ohufa hwa Yibbulayimu

¹ Oluvanyuma lw’ohufa hwa Saala, Yibbulayimu gasuna omuhasi owundi oyo baali ni balanga baati Ketula.

² Ketula gamusaalira Zimulaani ni Yokusani ni Medani ni Midiyaani ni Yisibbaki ko ni Suuwa.

³ Yokusani gasaala Seebba ni Dedani. Ab’olulyo lwa Dedani baali nj’Abasulimu n’Abaletusimu n’Abalewumimu.

⁴ Abasaani ba Midiyaani baali nje: Efa n’Eferi ni Kanoki n’Abbida ko n’Eluda. Abo bosibosi baali baana ba Ketula.

⁵ Yibbulayimu ganamba byosibyosi ebi gaali ni nabyo ng’abiya Yisaka.

⁶ Aye ni gaali n’ahiirino mulamu, abaana aba bahasi abandi gabaana ebirabo ng’ahena abaseebula batiina ebuwalyuba, baleha Yisaka omusaani wuwe.

⁷ Nosinosi, Yibbulayimu gahena emyaha cikumi sanvu n’etaanu,

⁸ nga ko afa n’anangaliye erala bulani era n’aliyeho. Nga bamunjira bamusiiha.

⁹ Nga Yisaka ni Yisimayiri, abasaani babe bamusiha mu pungulu e Makupeera njaapi n'e Mamule, ehifo ehigagula hu Efulooni omusaani wa Zokali Omuhiiti.

¹⁰ Ehifo ehyo nj'ehi Yibbulayimu gagula hu Bahiiti.* Naweene anjo pana gaali n'asiihire Saala omuhasi wuwe.

¹¹ Oluvanyuma lw'ohufa hwa Yibbulayimu, Hatonda gaja Yisaka ekabi. Nga Yisaka amenyanga ohuupi n'esobere eyi balanganga baati Bberirakalooyi.

Olulyo lwa Yisimayiri

¹² Bino nj'ebinjamba hu Yisimayiri omwana wa Yibbulayimu oyu Agali Omumisiri, omwidu wa Saala gamusaalira

¹³ era amasiina g'abaana ba Yisimayiri ng'olu basaaliwa ngagano: omudaayi gaali nje Nebbayoosi, owohubiri gaali nje Kedali, ng'otaaho Adubbeeri. Nga hulondaho Mibbusamu

¹⁴ ni Misuma ni Duma ni Maasa

¹⁵ Hadadi ni Tema ni Yeturi ni Nafisi ko ni Kedema.

¹⁶ Ago nj'amasiina g'abaana ba Yisimayiri era ameene ago nj'amasiina g'abatangirisi baawe ehumi n'ababiri ng'olu bamenyanga.

¹⁷ Yisimayiri gahena emyaha cikumi adatu namusanvu, ng'afa bamunjira bamu-galamirisa anjali abasehulu babe.

¹⁸ Abejuhulu babe baamenya ohunwa e Kavira ohwola e Suuri ohuupi n'esalo ni Misiri, n'olengereeye e Busuuli. Era baali n'epalaana n'abaliranwa babe bosibosi.

Yakobbo n'Esawu

¹⁹ Bino nj'ebinjamba hu Yisaka omusaani wa Yibbulayimu: Yibbulayimu gasaala Yisaka

²⁰ era Yisaka gaali ali n'emyaha ane ana gahwera Labbeka omuhaana wa Bbesweri era mbooyo ya Labbaani. Bbesweri gaali w'egwanga ly'Abalaamu mu hyalo hy'e Mesopotamya.

²¹ Naahani Labbeka omuhasi wa Yisaka gaali mugumba. Olw'ehyo Yisaka nga gegayirira MUSENGWA amunje olusaaye. Nga MUSENGWA anjira ohusaba huhwe era nga Labbeka aba hida.

²² Abaana nga basoolanga mu hida wuwe. Nga nyinaawe aloma ati, "Lwahiina hino hirino?" Olw'ehyo, ng'atiina ohwebuusaho hu MUSENGWA.

²³ Ng'ano MUSENGWA amuloma ati,
"Abaana babiri bali mu hida wuwo era baliwamo amawanga abiri.

Era abaatu abo ababiri baja hwawuhana.
Mulala hu bo aja huhira owahye amaani.

Era omuhulu aja huba munjeeresa womunjeere."

²⁴ Ehiseera hy'ohusaala ni hyola, Labbeka gasaala balongo, bombi ni bali baseere.

²⁵ Muhwana gaali n'omubiri mulando era omubiri gugwe gwasigwosi ni guhwene amooya oti hani bbulangiti ey'amooya. Olw'ehyo, nga bamutaho esiina baati Esawu.

²⁶ Oluvanyuma nga Mulongo yeesi atula n'anywanywahise ehibbonje hy'Esawu. Olw'ehyo, nga bamutaho esiina baati Yakobbo. Labbeka gasaala abalongo abo Yisaka n'anesa emyaha kaaga.

²⁷ Abaseere abo ni bahula, Esawu ng'afuaha munjiimi hanjune era n'asinga hugendera mwisugu. Aye Yakobbo gaali muutu munoleeri era ni getooleranga nango.

²⁸ Yisaka nga genda nyo Esawu olwohuba ganyumirwanga bugali ohulya enyama y'esolo eji ganiimanga. Aye Labbeka gendanga nje Yakobbo.

²⁹ Lulala, Yakobbo gaali ali hunyiya ehifulugo, ng'Esawu gagama engo n'anwa ohunjiima n'adembire era enjala n'emuluma.

* 25:10 25:10 Oba "abaana ba Hiiti."

³⁰ Ng'Esawu aloma Yakobbo ati, "Ndi bubi, enjala yenda hunjita. Peeho ebyohulya bibyo ebyo ebirulire ndyeho." C'ehyagima bamulanga baati Edomu.

³¹ Nga Yakobbo amuloma ati, "Sooka wusuubise oti onapemo omugabo gugwo ogu oli n'ohusuna ng'omwana omudaayi."

³² Ng'Esawu amugobolamo ati, "Enjala yenda hunjita, omugabo gwange ng'omwana omudaayi gungasa hi?"

³³ Aye Yakobbo ng'amuloma ati, "Sooka wundayirire oti onapemo omugabo gugwo." Ehyanjwamo ng'Esawu amulayirira amugusa omugabo gugwe.

³⁴ Ng'ango Yakobbo aya Esawu ehifulugo.

Ng'Esawu alya era ng'anywa ahena genyoha anwano. Atyo Esawu poganyooma era gatunda obusika wuwe.

26

Yisaka adulinga Abbimereki

¹ Ehiseera hyola nga nindi njagwano enjala mu hyalo hy'e Kanani ng'olu yaluma mu ndaalo ja Yibbulayimu. Olw'enjala, Yisaka gatiina e Gerali ewa Abbimereki habaha w'Abafirisuuti.

² Nga MUSENGWA abonehera Yisaka amuloma ati, "Otatiina yi Misiri, nenda omenye mu hyalo omu nja ohuhuloma ohumenya.

³ Nenda omenyeho mu hyalo hino, nja huba ni neewe era nja huhuŋa ekabi. Ewe n'abejuhulu babo nja hubana amawanga gano gosigosi era ehyo hija huhahasa ehi n'aloma Yibbulayimu lataawo.

⁴ Nja hwasa abejuhulu babo babe bangi hy'emunyeenye namugulu mu bbanga era nja hubana e twale lino lyosiryosi. Era abaatu mu mawanga gosigosi hu hyalo baja husuna ekabi ohubitira mu bejuhulu babo

⁵ olwohuba Yibbulayimu gagondera ebiragiro n'amagambi gange."

⁶ Olw'ehyo, Yisaka gamenya e Gerali.

⁷ Abaatu abomu hitehere ehyo ni bamubuusa ebinamba hu muhasi wuwe, gabagobolamo ati, "Oyo mboojo yange." Ehyo gahiroma olwohuba gaali atya ohuloma ati, "Oyo muhasi wange." Najeega ati, "Abaatu bomu hitundu hino baja hunjita olwa Labbeka olwohuba muhasi munjoono."

⁸ Aye ni njabano ehiseera, Abbimereki habaha w'Abafirisuuti gaali mu dinisa lirye gaabona Yisaka n'agudusa Labbeka mu ngeri eyiraga yiiti gaali muhasi wuwe.

⁹ Ng'ango Abbimereki alanga Yisaka amuloma ati, "Mu butuufu oweene, Labbeka muhasi wuwo! Lwahiina waloma oti mboojoyo?"

Nga Yisaka amugobolamo ati, "Naloma tyo olwohuba najeega ti baaja hunjita hu lulwe bamunjire."

¹⁰ Ng'Abbimereki amuloma ati, "Hiina hino ehi otuholire? Singa mulala hu baatu bange ganenyuha n'omuhasi wuwo, hyahatuleeteeye endibo."

¹¹ Ng'ango Abbimereki aya abaatu bosibosi ehiragiro ati, "Omuutu yesiyesi, ajooga Yisaka oba omuhasi wuwe, aja hufa."

¹² Nga mu mwaha ogwo Yisaka alima mu hyalo ehyo emere, nga geeta ebiryo cikumi hu cikumi olwohuba MUSENGWA gamuna ekabi.

¹³ Yisaka gasuna obuninda era gatiina ni geeyongera ohusuna obuninda ohwola olu gaali muninda bugali weene.

¹⁴ Gasuna embusi n'etaama n'enjombe ko n'abeedu eduuli era ehyo hyagongeesa Abafirisuuti.

¹⁵ Ehyo hyaleetera Abafirisuuti ohusiiha esobere eji beedu ba Yibbulayimu semwana bayaba, bajijusa eroba.

¹⁶ Ng'Abbimereki aloma Yisaka ati, "Tunjwere mu gwanga lyefe, ofuuhire wa hifuba ohutuhira."

¹⁷ Ng'ano Yisaka anwanjo atiina mu hiiho hy'e Gerali geemeha eyo eweema jije, amenya omwo.

¹⁸ Nga Yisaka gegula bunyaha esobere eji bayaba Yibbulayimu semwana n'ahiirino mulamu, atusamo eroba olwohuba Abafirisuuti baali baajiigala oluvanyuma lwa Yibbulayimu ohufa. Era gajiranga amasiina gaajo amahalehale aga semwana gajitaho.

¹⁹ Abeedu ba Yisaka nga bayaba esobere mu hiiho babona ni hirimo amaaji amalaji.

²⁰ Ne abaayi abomu Gerali baduhana n'abaayi ba Yisaka baati, "Esobere eyo yeefe, siyenywe." Olw'ehyo, Yisaka galanga esobere eyo ati Eseki olwohuba bayihaabira.

²¹ Ng'ano bayaba esobere eyindi era yoosi bayihaabira, ng'ayiranga ati Situna.*

²² Ng'atiina mu hifo ehindi ayaba esobere eyindi aye yino njaanuma owayihaabira. Olw'ehyo, gayiranga ati Lekobbosi† era ng'aloma ati, "Naaahani MUSENGWA atugalamisye era huuja huhulahulana mu hyalo hino."

²³ Ohunwa ano, ganamba engira gaatiina e Bberuseebba.

²⁴ Nga mu wiire, MUSENGWA amubonehera amuloma ati, "Ndiise Hatonda wa lataawo Yibbulayimu. Otatya olwohuba ndi ni neewe era nja huhuŋa ekabi. Nja hwaswa abejuhulu babo babe bangi olwa Yibbulayimu omunjeeresa wange."

²⁵ Nga Yisaka atongola ehituuti ehyohunjeeraho enjongo, nga ajumiryanga MUSENGWA. Nga geemeha eweema mu hifo ehyo era naweene ano abeedu babe bayabanjo esobere eyindi.

²⁶ Mu hiseera ehyo, Abbimereki ni meriwe Akuzasi owamunanga amagesi ko ni Fikoli omuduumisi w'ene lirye banwa e Gerali bahyalira Yisaka.

²⁷ Nga Yisaka ababuusa ati, "Enywe mwambinga ewenywe, hiina ehi baleetire?"

²⁸ Nga bamugobolamo baati, "Hiri njalafu ti MUSENGWA ali ni neewe. C'ehyagima hwaloma huuti, 'Hirani ohunandiiha endagaano njagati weefe ni neewe.' Leha huhole endagaano ni neewe

²⁹ huuti sooja hutuhola habi hosihosi ng'olu hwesi hwahubisyanga bulani ohwola olu hwabuhana miyaaya. Era naahani MUSENGWA ahunjaaye ekabi."

³⁰ Ng'ano Yisaka abanyiyira embaga, balya era banywa.

³¹ Ni wahya mu mugamba, nga bahola endagaano njagati waawe. Ng'ano Yisaka abaseebula bagamayo miyaaya.

³² Oludaalo olwo, ng'abeedu ba Yisaka batiina bamunayira ebinamba hu sobere eyi baali ni bayabire. Nga bamuloma baati, "Hwolire hu maaji."

³³ Ng'esobere eyo Yisaka ayitaho esiina ati Sibba era ehibuga ehiri ohuupi n'esobere eyo nj'ehigira bahiranga baati, Bberuseebba.‡

Abahasi b'Esawu abanamawanga

³⁴ Esawu ni gaali hu myaha ane, gahwa Yudeesi omuhaana w'omusinde Omuhiiti oyu baali ni balanga baati Bbeeru. Ng'ahwa ni Bbasimaasi omuhaana w'Eloni yeesi Omuhiiti.

³⁵ Abahaana abo bombi bafuuha higosi eyiri muhwe yaawe Yisaka ko ni masaala yaawe Labbeka.

27

Yisaka asabira Yakobbo ekabi

* 26:21 26:21 Situna hitegeesa "ohunahania." † 26:22 26:22 Oba "ohugalamya." ‡ 26:33 26:33 Bberuseebba "esobere eyanwa mu hulayira" oba "esobere eyomusanvu."

1 Olwola, Yisaka n'ahayirinjire era n'ohubona n'atasobola hubona, gatumisa Esawu omusaani wuwe omuhulu, ng'amuloma ati, "Mwana wange."

Ng'Esawu amugobolamo ati, "Wanji, Bbaabba."

2 Nga Yisaka amuloma ati, "Ese sahulunjire era natere ohufa.

3 Namba ahasaale otiine mwisugu wupiimire esolo.

4 Ohene otegehejo emere eyahawoowo eyipomera, oyindetere ndye, kene kusabire ekabi ni tafa."

5 Mu hiseera ehyo, Labbeka gaali anjatu n'anjulira Yisaka n'aloma n'omusaani Esawu. Esawu ni gatiina ohunjiima,

6 nga Labbeka aloma Yakobbo omwana wuwe ati, "Ewe! Pwahunjulira lataawo n'aloma mugandawo Esawu ati,

7 'Tiina wupiimire esolo, otegehejo emere eyahawoowo, eyipomera ndye, kene kusabire ekabi mu moni ja MUSENGWA.'

8 Olw'ehyo, mwana wange, njuliirisa bulanj weene ohole ehi kuloma.

9 Tiina wundeetere embusi ebiri eperepere era ejiboneha obulanji, piyiire lataawo emere emunomera.

10 Ni yinaanye, ng'oyinjirira lataawo alye, gahahusabira ekabi n'atafa."

11 Ne Yakobbo ng'aloma nyina Labbeka ati, "Ohimanyire bulanj oti Esawu aliho amooya hu mubiri aye ese pumaaho.

12 Ne singa Bbaabba ganjabaabaho, gafaania ati ndi humudulinga, nereetere hinwabo mu hifo hy'ekabi."

13 Nga nyina amuloma ati, "Mwana wase, leha ehinwabo hibe hu ese. Hola ehi kuloma, tiina wundeetere njano embusi."

14 Nga Yakobbo atiina mu lugo atusaamo embusi ebiri ajinjirira nyina. Nga nyina anyiia enyama enyene enoli.

15 Nga Labbeka anjamba ebyambalo ebiranj eby'Esawu omwana wuwe omuhulu, ebyali mu nyumba, gambasa Yakobbo omwana wuwe omujere.

16 Ng'anjamba ebyanjo ebi babaaga hu mbusi jira amuwiiha hu mihono nomu gosi.

17 Ng'ano anjamba omwana wuwe oyo Yakobbo emere eyahawoowo eyi gaali n'ayiyire.

18 Nga Yakobbo ayinjirira semwana, amulanga ati, "Bbaabba."

Ng'amugobolamo ati, "Oloma otye, mwana wange. Ewe, ndiwe ani?"

19 Nga Yakobbo aloma semwana ati, "Ndiise Esawu omwana wuwo omudaayi. Kolire ng'olu wundomire, yinyoha wihale, olye wahasabira ekabi."

20 Nga Yisaka abuusa omusaani ati, "Nga soolweyo, mwana wange?"

Nga niye amugobolamo ati, "MUSENGWA Hatonda wuwo gatangiriye."

21 Ng'ano Yisaka aloma Yakobbo ati, "Yigerera njano, kwabaabeho mwana wange, nahafaania mu butuufu, obanga ndiwe Esawu mwana wange, oba bbe."

22 Nga Yakobbo gigerera eyiri Yisaka semwana. Ni gamwabaabaho, ng'aloma ati, "Ejanjaasi lya Yakobbo aye engalo j'Esawu."

23 Yisaka sigafaania ati nje Yakobbo, olwohuba emihono jije jaaliho amooya hy'aja mugandawe Esawu, ehyanwamo ng'amusabira ekabi.

24 Ng'amuloma ati, "Mu butuufu ndiwe omwana wange Esawu?"

Ng'ola amugobolamo ati, "Bbaabba, ndiise."

25 Nga Yisaka amuloma ati, "Ale mwana wange, peerese enyama eyi onjimir ndye, kene kusabire ekabi." Nga Yakobbo amuna alya, ng'amuna n'omwenge ogw'emizabbibbu anywa.

26 Nga Yisaka semwana amuloma ati, "Yigerera wungwe mu hifuba, mwana wange."

27 Nga gigerera amugwa mu hifuba. Yisaka ni ganjonyira olusu lw'ebyambalo by'Esawu, gamusabira ekabi ati,
"O, ahaloosa h'omwana wange

hali hy'ahaloosa h'endimiro eyi MUSENGWA anjaaye ekabi."

28 Hatonda ahunge hu olume olunwa mwigulu,
ahunge n'obuninda wuhu hyalo, ebyohulya n'ohunywa.

29 Amawanga hu hyalo gahungeeresenga era
n'abaatu bahubbenga amafuha mu moni jijo,
obe mwami eyiri abaganda babo.

Era abasaani ba maawo bahuhubbire amafuha.
Oyo ahunwaba himulonde omwene
era ni n'oyo ahunga ekabi abe w'ekabi.

30 Yisaka ko ni gaali ni gahaheneresa ohumusabira ekabi, Yakobbo n'ahiiri anjo mu moni ja semwana, nga mugandawe Esawu goleraho n'anjwa mu hunjiima.

31 Era yeesi ng'anyiya enyama eyahawoowo, ayinjirira semwana. Ng'amuloma ati,
"Bbaabba yinyoha, oye wahaapa ekabi."

32 Ng'ango semwana amubuusa ati, "Ndiwe ani?"

Ng'amugobolamo ati, "Ndiise Esawu omwana wuwo omudaayi."

33 Yisaka gateetema bugali ng'amuloma ati, "Nj'ani atiinire ganjiima esolo, gahena gandetera enyama? Pwahulya era nahamusabira ekabi ko ohene woole era aja hujisuna."

34 Esawu ni ganjulira ebibono bya semwana, gatemuha gaalira n'amaani n'enaku nyingi, ng'aloma semwana ati, "Keesi Bbaabba sabireho ekabi."

35 Aye nga Yisaka amuloma ati, "Mugandawo gajire gandulinga era ahunjirireho ekabi jijo."

36 Ng'Esawu aloma ati, "Sihyenunjisa olwohuba esiina lirye nje Yakobbo?* Gandulingire emirundi ebiri: gaapiraho obusika wange era nindi anjirire n'ekabi jange!" Ng'Esawu ahena abuusa semwana ati, "Nanumaño kabi ejindi josijosi?"

37 Nga Yisaka agobola mu Esawu ati, "Musabiiye ekabi ohuba musengwawo era abalebe babe baja huba banjeeresa babe. Mujaaye obuninda wuhu hyalo n'ebyohulya n'ohunywa byosibyosi. Olw'ehyo, mwana wange, nahuholere hi?"

38 Ng'Esawu abuusa semwana ati, "Bbaabba, oliño n'ekabi jengeri ndala yonene? Keesi Bbaabba sabireho ekabi." Ng'ango Esawu atemuha alira.

39 Nga semwana Yisaka amuloma ati,
"Enyumba yiyo yinaabenga
naleeni n'obuninda wuhu hyalo,
naleeni n'olume olunwa mwigulu namugulu.

40 Oja huliiranga mu hunjirijana
era oja huba munjeeresa wa mugandawo.
Aye n'olisalano ohuba w'edembe,
olimwetasulyaho ko atasobola huhunuga."

Yakobbo adulumira ewa Labbaani

41 Ng'Esawu acaawa Yakobbo olwohuba semwana gamusabira ekabi ejaali ejohuba ejije. Ng'aloma mu mwoyo gugwe ati, "Bbaabba nj'ono ali huupi hufa. Kasita hulihena eby'ohulira nga niita muganda yange Yakobbo."

42 Ne ni balomera Labbeka ebi Esawu omwana wuwe omudaayi gaali nanjeega, gatumisa Yakobbo omwana wuwe omunere, ng'amuloma ati, "Esawu mugandawo, asala amagesi ohuhwita.

* 27:36 27:36 *Yakobbo* hitegeesa hiiti "omudulingi."

⁴³ Olw’ehyo, mwana wange, hola ehi kuloma, duluma otiine e Harani ewa hoojaayo Labbaani, mboojo yange.

⁴⁴ Obeeyo, ohwola olu mugandawo anaheese obusungu.

⁴⁵ Mugandawo n’anahabe ni gehiise obusungu, ni gerabiiye ehi wamuhola, nja hutuma omuutu ahulome ogobole. Sinenda hubafirwa mwembi hu ludaalo lulala.”

⁴⁶ Ng’ano Labbeka aloma Yisaka ati, “Ndembire esambo j’abahaana Bahiiti, abahasi b’Esawu. Yakobbo yeesi n’anahaleete mulala hu bahaana Abahiiti mu gwanga lino, ohufa hunahabe husingira ohuba omulamu ni menya njalala ni nabo.”

28

¹ Ebyo ni byanwa, nga Yisaka atumisa Yakobbo, amulombera ekabi ng’ahena amuloma ati, “Soleetanga njano muhaana Mukanani ohuba muhasi wuwo.

² Otiinanga e Padani Alaamu, ewa sehulu wuwo Bbesweri semwana ya maawo, osune omuhaana wa hoojaayo Labbaani, mboojo ya maawo.

³ Hatonda Omwene Bunangi wosiwosi ahunge ekabi, ahufuule egwanga ebbala ery’ebiha ebyene ebingi.

⁴ Era ahunge ewe n’abejuhulu babo ekabi eji gasubisa Yibbulayimu, osikire ehvalo omu omenyire ng’omuwuli. Ehvalo ehi Hatonda gaja Yibbulayimu.”

⁵ Yisaka ni gahena ohumulombera ekabi ng’amuseebula atiine e Padani Alaamu ewa Labbaani, omusaani wa Bbesweri Omwalaamu, mboojo ya Labbeka, nyina ya Yakobbo n’Esawu.

Esawu ahwa omuhasi owundi

⁶ Ng’Esawu afaania ng’olu Yisaka galombera Yakobbo ekabi era gamusindiha ohutiina e Padani Alaamu, asune eyo omuhasi. Era ng’olu gamusabira ekabi gahena gamuhamirisa ati, “Soleetanga njano muhaana Mukanani ohuba muhasi wuwo.”

⁷ Era gahitegeera ati Yakobbo gagondera semwana ni nyina gatiina e Padani Alaamu,

⁸ ng’Esawu ko ahifaania ati Yisaka semwana gaali sigenda abahasi Bakanani.

⁹ Ng’ano anamba engira atiina ewa Yisimayiri, ng’ahwa Mahalasi ohuba muhasi wuwe. Mahalasi oyo, gaali mboojo ya Nebbayoosi omusaani wa Yisimayiri, omusaani wa Yibbulayimu. Ehyo gahihola, ni gongesa hu bahasi aba gaali ni naabo.

Yakobbo alootera e Bbeseeri

¹⁰ Naahani Yakobbo ni ganwa e Bberuseebba ganamba olugendo gasimba olw’e Harani.

¹¹ Ni goola anaatu, gasalano anenyuhe ano olwohuba esaawa yaali yiguuye mu maaji, ganenyuha ano owiire owo. Ganamba erala hu mabaale mu hifo ehyo, nga genigaha, anenyuha.

¹² Ni gaali n’anenyuha ng’aloota. Mu hirooto ehyo, gabona amadaala ameene amaleeni ni goola mwigulu n’abamalayika ba Hatonda ni baniinuha era ni baniina.

¹³ Era namugulu wamadaala ago, MUSENGWA ni gemeereye, ng’aloma ati, “Ndiise MUSENGWA Hatonda ya sehulu wuwo Yibbulayimu era Hatonda wa Yisaka. Nja huhunga ewe n’abejuhulu babo eroba eryo anonyuhire.

¹⁴ Abejuhulu babo baja huba hy’omujehe ni batabaliha era baja husalaaniha ohunwa ebuwalyuba ohwola ebugwalyuba, ohunwa mu maniino ohwola mu mehiriro. Abaatu bosibosi hu hyalo balisuna ekabi ohubitira mu ewe n’abejuhulu babo.

¹⁵ Nja huba njalala ni neewe era nahuumenga hiisi ana anaajenga era ndi hugobosa mu gwanga lino. Sindihulehulira ohwola olu ndyoheresa ehi suubisa.”

¹⁶ Yakobbo ni gasisimuha mwiro, galoma ati, “Mu butuufu, MUSENGWA ali mu hifo hino aye mbye sikimanyire.”

17 Gatya, ng'aloma ati, "Ng'ehifo hino hitiisa! Ehifo hino sihiitu hindi ohutusaho nyumba ya Hatonda era n'ano n'aliyo omulyango oguja mwigulu."

18 Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, Yakobbo ganamba ebaale eri gaali ni genigihire, galihomeha anjo hy'ehihondo ohuba ahabonero ahohuhebuliriraho, ng'ahena alijuhaho amafuta agahaloosa.

19 Ng'ehifo ehyo ahiguliha esiina ati Bbeseeri,* wayire ng'ehibuga ehyo baali bahiranga baati Luuzi.

20 Nga Yakobbo geeyama ati, "Hatonda n'anabenga nalala ni neese era gakuuma mu lugendo luno, gaapa ebyohwambala n'ebyohulya,

21 ehiseera hyola nagamayo engo ewa Bbaabba miyaaya, MUSENGWA aja huba Hatonda wange,

22 n'ebaale lino eri komire ohuba ehihondo ehy'ohuhebulirirangaho, lija huba nyumba ya Hatonda era hiisi ehi wuupa, keesi nja huhunangaho hirala ehy'ehumi."

29

Yakobbo goola e Padani Alaamu

1 Ng'ano Yakobbo geyongera n'olugendo, atiina goola mu gwanga eriri ebuwalyuba.

2 Ng'abona esobere anadulere, ebidooli by'etaama bidatu ni bigandaaye anjo olwohuba pana janyweranga. Ebaale eri batambisanga ohuwiiha hu sobere lyali bbala.

3 Abaayi ni bahahenire ohuhumbaania etaama ng'olu kola yaawe yaali, nga banjiringisya ebaale eryo balitusa hu munwa gw'esobere nga bajinywesa. Oluvanyuma nga baligobosano hu munwa gw'esobere.

4 Nga Yakobbo abuusa abaayi ati, "Balebe bange, munwera ne?"

Nga bamugobolamo baati, "Hunwera e Harani."

5 Ng'ababuusa ati, "Mumanyire Labbaani omwijuhulu wa Naholi?"

Nga bamugobolamo baati, "E e, humumanyire."

6 Nga Yakobbo ababuusa ati, "Aliyo mulani?"

Nga bamugobolamo baati, "Aliyo mulani era Lakeeli omuhaana wuwe nj'oyo owuuja n'etaama."

7 Ng'abaloma ati, "Guhiiri muusi ohuhumbaania ebyayo ohunenyuha. Mujinywese muhene mujagamyeyo mu hyayo."

8 Nga bamugobolamo baati, "Sihuhola huutyo, husooka huhumbaania etaama josijosi ko hwanjiringisya ebaale hwalitusa hu munwa gw'esobere nga ko josijosi jinywa omulundi mulala."

9 Ni gaali n'ahiroma ni nabo, nga Lakeeli goola n'etaama ja Labbaani olwohuba nj'owajeemeranga.

10 Yakobbo ni gabona Lakeeli omuhaana wa Labbaani mboojo ya nyina n'etaama, gatiina ng'anjiringisya ebaale alitusa hu munwa gw'esobere, ng'anywesa etaama ja hoojaye.

11 Nga Yakobbo agwa Lakeeli mu hifuba, ng'atandiha n'ohulira.

12 Gaali alomeeye Lakeeli ati mulebe ya semwana era musaani wa Labbeka. Olw'ehyo, Lakeeli gadduluma embiro gatiina engo galomera semwana.

13 Anjo ni naano, ni balomera Labbaani hu Yakobbo omwana wa mboojo, gaduluma ohuja ohwagaanana ni naye. Ni goola ng'amugwa mu hifuba, ng'amufumberera era ng'ahena amunjira engo. Nga Yakobbo alomera Labbaani byosibyosi ebimufaho.

14 Nga Labbaani amuloma ati, "Mu butuufu, oli mafugi era mubiri gwange."

* 28:19 28:19 Bbeseeri hitegeesa hiiti "enyumba ya Hatonda."

Yakobbo ahwa Leeya ni Lakeeli

Oluvanyuma lwa Yakobbo ohumenya ni Labbaani omwesi mulala,

¹⁵ Labbaani galoma Yakobbo ati, “Olwohuba oli mulebe yange oli n’ohuutambira huwereere? Ndomere, kusasulenga jinga?”

¹⁶ Labbaani gaali n’abahaana babiri, omuhulu gaali nje Leeya, omujere gaali nje Lakeeli.

¹⁷ Leeya gaali aheja bulani aye Lakeeli gaali mujono era n’asangaasa.

¹⁸ Yakobbo gasiima Lakeeli, ng’aloma hoojaye ati, “Nja huhutambira emyaha musanvu wuupe Lakeeli omuhaana wuwo omujere.”

¹⁹ Nga Labbaani amuloma ati, “Mala gahuja ewe ohuhira ohumuja omutu owundi. Ba njano ni nange.”

²⁰ Olw’ehyo, Yakobbo gatamba emyaha musanvu bamuje Lakeeli aye jafaanana hy’endaalo enyene endiidiri olw’ohwenda ohu gaali n’amwendamo.

²¹ Emyaha omusanvu ni janwaho, nga Yakobbo aloma Labbaani ati, “Njaahani pe omuhasi wange olwohuba endaalo jange ejohutamba jinoooyeho. Nenda ohuba ni naye.”

²² Olw’ehyo, Labbaani gahumbaania abaatu bosibosi abomu hitehere ehyo, ng’anyiiya embaga.

²³ Aye egulo ni iyola, ganamba Leeya omuhaana wuwe omuhulu gaaba nj’oyu amuja era nga Yakobbo anenyuha ni naye!

²⁴ (Nga Labbaani anamba Zilupa omwidu wuwe amuja Leeya omuhaana wuwe, ohuba omwidu.)

²⁵ Ni wahya mu mugamba, Yakobbo ng’ahifaania ati bamujaaye nje Leeya mu hifo hya Lakeeli. Olw’ehyo, Yakobbo gatiina eyiri Labbaani gamuloma ati, “Hino hiina ehi wakolire? Sinahutambira wuupe Lakeeli? Lwahiina wandulingire?”

²⁶ Nga Labbaani amugobolamo ati, “Efe njano sipohuhola huutyo, ohugaba omuhaana omujere ni huhiiri hugaba omudaayi.

²⁷ Hena endaalo musanvu ej’obugole w’oyo, ko huhuje obundi nindi wutambire emyaha omusanvu.”

²⁸ Nga Yakobbo ahola atyo. Gahena endaalo musanvu ni Leeya nga Labbaani amuja Lakeeli omuhaana wuwe ohuba muhasi wuwe.

²⁹ Nga Labbaani anamba Bbiluha amuja Lakeeli omuhaana wuwe ohuba mwidu wuwe.

³⁰ Nga Yakobbo anenyuha ni Lakeeli yeesi era nga genda Lakeeli ohuhira Leeya. Era ng’atambira Labbaani nindi emyaha musanvu ejindi.

Abaana ba Yakobbo

³¹ MUSENGWA ni gabona Leeya n’ali nabunobe, gamuja olusaaye aye Lakeeli gaali mugumba.

³² Nga Leeya aba hida, asaala omwana museere ng’amulanga ati Lubbeeni olwohuba galoma ati, “MUSENGWA aweene enaku yange. Mu butuufu wamwange njaaahani aja hunyenda.”

³³ Nga nindi aba hida asaala omwana museere, ng’aloma ati, “Olwohuba MUSENGWA amanyire ati wamwange siganyenda, gapaaye ono yeesi.” Olw’ehyo, ng’amulanga ati Simyoni.

³⁴ Nga nindi asuna ehida, asaala omwana museere, ng’aloma ati, “Hu luno wamwange aja huholagana ni nange, olwohuba musaaliye abaana abaseere badatu.” Ng’amutaho esiina ati Leevi.

³⁵ Nga nindi Leeya aba hida asaala omwana museere, ng’aloma ati, “Omulundi guno nja hujumirya MUSENGWA.” Olw’ehyo, galanga omwana oyo ati Yuda. Ng’ahoma anjo ohusaala.

30

¹ Lakeeli ni gabona n'atasaalira Yakobbo abaana, ganjambira mugandawe esaalwa, ng'aloma Yakobbo ati, "Pe abaana, oba sicehyo fe pwe hu hyalo!"

² Ng'ehyo hisungunasa Yakobbo ng'amuloma ati, "Ndiise Hatonda owahwima olusaaye?"

³ Nga Lakeeli aloma Yakobbo ati, "Kunjaaye Bbiluha omwidu wange, ohufuuha muhasi wuwo, nenyuha ni naye gahasaalira abaana, keesi nahabaaho n'olulyo."

⁴ Nga Lakeeli anjamba Bbiluha omwidu wuwe anja Yakobbo ohufuuha muhasi wuwe. Era nga Yakobbo anenyuha ni naye.

⁵ Nga Bbiluha aba hida, asaalira Yakobbo omwana museere.

⁶ Nga Lakeeli aloma ati, "Hatonda anjuliye ohusaba hwange, gaapa omwana omuseere." C'ehyagira gamulanga esiina ati Daani.

⁷ Bbiluha omwidu wa Lakeeli ng'aba hida nindi, ng'asaalira Yakobbo omwana omuseere owohubiri.

⁸ Nga Lakeeli aloma ati, "Piriyeene n'amaani ni muganda yange era muhirire." Ng'omwana oyo amulanga esiina ati Nafutaali.

⁹ Leeya ni gabona n'ahomire anjo ohusaala, ng'anjamba Zilupa omwidu wuwe, amuna Yakobbo ohufuuha muhasi wuwe.

¹⁰ Nga Zilupa omwidu wa Leeya asaalira Yakobbo omwana museere.

¹¹ Nga Leeya aloma ati, "Nga ndi n'ekabi!" Ng'omwana oyo amulanga esiina ati Gaadi.

¹² Nga Zilupa omwidu wa Leeya asaalira Yakobbo omwana omuseere owohubiri.

¹³ Nga Leeya aloma ati, "Hino hisangaahiise! Era abahasi baaja hundanga wasangaalo." Ng'amulanga esiina ati Aseri.

¹⁴ Lulala mu hiseera hy'ohugesa engaano, Lubbeeni gatiina mu ndimiro y'engaano, ng'agwirihirira ehimera ehi balanga baati mandulake,* ng'anjirira nyina Leeya. Ng'ano Lakeeli aloma Leeya ati, "Peeho mandulake y'omwana wuwo."

¹⁵ Nga Leeya aloma Lakeeli ati, "Ehyohunyagaho wamwange sihihuhena, wenda humeedaho n'ohuutusaho mandulake y'omwana wange?"

Ng'ano Lakeeli amugobolamo ati, "Ale ha huswane. Ewe peeho mandulake y'omusaani wuwo, kulehere Yakobbo anenyuhe ni neewe owiire wolwa leero."

¹⁶ Olw'ehyo, Yakobbo ni gagamayo engo ehy'egulo n'anwa mu ndimiro, Leeya gamuloma ati, "Oli n'ohunenyuha ni neese owiire wolwa leero olwohuba kugulire ni mandulake y'omusaani wange ohuhutusa hu Lakeeli omuhasi wuwo." Nga Yakobbo anenyuha ni naye ehiire ehyo.

¹⁷ Nga Hatonda anjirira ohusaba hwa Leeya. Nga Leeya aba hida, asaalira Yakobbo omwana omuseere owohutaaanu.

¹⁸ Nga Leeya aloma ati, "Hatonda gapaaye omuhemba, olwohuba nana wamwange omwidu wange." Ng'omwana oyo amulanga ati Yisikaali.

¹⁹ Nga nindi Leeya aba hida, asaalira Yakobbo omwana omuseere owomukaaga.

²⁰ Ng'ano Leeya aloma ati, "Hatonda gapaaye ehirabo ehy'omuendo. Hu luno wamwange aja humbisyanga bulani olwohuba musaaliye abaana mukaaga abaseere." Ng'omwana oyo amulanga Zebbulooni.

²¹ Oluvanyuma gasaala omwana omuhaana, ng'amulanga ati Dina.

²² Ng'ano Hatonda ahebulira Lakeeli, anjirira ohusaba huhwe ng'amwigula ehida.

²³ Ng'aba hida asaala omwana omuseere ng'aloma ati, "Hatonda gatuhiseeho eduho."

²⁴ Ng'omwana oyo amulanga ati Yosefu, n'aloma ati, "MUSENGWA ganyongeyeho omwana owundi omuseere."

* **30:14 30:14** Himera ehi banjeeganga baati hirimo obulesi bw'olusaaye n'owende mu bahasi.

Ebyayo bya Yakobbo byeyongera obungi

²⁵ Oluvanyuma lwa Lakeeli ohusaala Yosefu, nga Yakobbo aloma Labbaani ati, “Kusunga wuseebule, nagame e weefe.

²⁶ Mbaye mutambi wuwo era ni kalabana, ne ng’olu hiseera hyolire, fugiirire tiine n’abahasi ko n’abaana bange.”

²⁷ Aye Labbaani gamuloma ati, “Kusunga wupambire ehisa osigale, endagu yindomeeye yiiti MUSENGWA gapaaye ekabi olw’ewe.”

²⁸ Ng’ahena amuloma ati, “Wenda kusasule hiina? Loma hyosihyosi ehi wenda nahusasule?”

²⁹ Nga Yakobbo amuloma ati, “Omanyire ng’olu mbayenga ni kuhalabanira era ebyayo bibyo byeyongeye.

³⁰ Ebitono ebi waali ni nabyo byeyongeye obungi era MUSENGWA ahunjaaye ekabi hiisi anjambayenga ni naayira ebyayo. Njaahani keesi nj’ehiseera ohulabirira ebyange.”

³¹ Nga Labbaani amubuusa ati, “Wenda kuje hi?”

Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Mbula ehi kwendaho aye kusunga wuupe ehiitu hirala hyonene. Era n’oja huhihola, nja hweyongera ohwemera n’ohulabirira ebyayo bibyo.

³² Fugiirire ngende mu taama n’embusi jijo josijosi, ni tusamo hiisi erimo ebihosa n’ebimali n’eyamasosogo. Ebyo nj’ebija huba omuhemba gwange.

³³ Mu moni eyo oja humanya owesigwa wange. Era singa wagaanamo eyitali yamasosogo oba enjumamo ebihosa n’ebimali, eyo eja huba ya wiibi.”

³⁴ Nga Labbaani aloma ati, “Fugiiriye, leha hibe ng’olu olomire.”

³⁵ Nga hu ludaalo olwo, Labbaani anjamba embusi epaya ejoluwombye n’ejamatonatona n’ekasi josijosi ejamasosogo n’ejamatonatona, hiisi ejaliho ebala ehosa, ko n’etaama enando josijosi, ng’ajija abasaani babe ne ni jiri ja Yakobbo.

³⁶ Nga Labbaani niye n’abaana banjamba ebisolo ebyo bagenda olugendo olw’endaalo edatu ohunja anja Yakobbo gaali. Yakobbo niye gasigala ni gemera etaama n’embusi ja Labbaani.

³⁷ Nga Yakobbo anjamba obusaala bw’omulibine omubisi, n’owomusakedi n’owomwalamoni, nga gobulaho emisitaale emihosa, ne sigaheneraho moola.

³⁸ Ng’anjamba obusaala owo obu ganjalagataho mu biitu ebi taama n’embusi janywerangamo amaaji, jibubone ni jiija ohunywa amaaji.

³⁹ Etaama n’embusi ejo nga jeruhiranga mu moni j’obusaala owo, nga jisaala enyana ejoluwombye n’ebitonatona.

⁴⁰ Mu hiseera ohyohwiruha, Yakobbo gawulanga ekasi na jonene ng’ajirengeresi ejoluwombye n’ejebimali. Nga jisaala enyana ejamasosogo n’ejebimali ng’ahena ajabula hu ja Labbaani. Mu ngeri eyo, ebyayo bibye byeyongera obungi.

⁴¹ Etaama n’embusi ej’amaani ni jendanga ohwiruha, Yakobbo ganjambanga obusaala gabuta mu moni waajo, ohweruhira ajali obusaala owo.

⁴² Aye etaama n’embusi eniambiniambi ni jendanga ohwiruha, ng’abutusaano. Etaama eniambiniambi gajinjanga Labbaani, ne ej’amaani jatiinanga hu luda lwa Yakobbo.

⁴³ Mu ngeri eyo, nga Yakobbo geeyongera bugali ohuhulahulana, ng’aba n’ebisolo bingi n’abeedu abahasi n’abasinde n’engamiya ko ni nasugirya.

31

Yakobbo aduluma hu Labbaani

¹ Ehiseera hyola Yakobbo ganjira ati abasaani ba Labbaani baali bemulugunya baati, “Yakobbo anjirire obuninda wa Bbaabba wosiwosi era agaganjaliye mu biitu bya Bbaabba.”

² Era Yakobbo gabona Labbaani n’atamuheja bulani.

³ Nga MUSENGWA aloma Yakobbo ati, “Yagamayo mu hyalo hy’abasehulu n’abalebe babo, naabenga njalala ni neewe.”

⁴ Ng’ano Yakobbo atuma bamulangira Lakeeli ni Leeya batiine mu hyayo eyi gaali.

⁵ Ng’abaloma ati, “Mu ndaalo jino, mbona engeri eyi senywe gakeja, sinje eyabulijo aye Hatonda wa Bbaabba ali ni nange.”

⁶ Era muhimanyire ng’olu tambiiye senywe n’amaani gange gosigosi.

⁷ Wayire senywe gakolakolanisye emirundi n’emirundi aye Hatonda sigamuganya hukola habi hosihosi.

⁸ Ni gahalomire ati, ‘Ejamasosogo nj’ejinaabenga omuhemba gugwo,’ ng’etaama n’embusi josijosi jisaala ejamasosogo. Ng’ano acuusa ati, ‘ejamawombwe nj’ejinaabenga omuhemba gugwo,’ nga nindi etaama n’embusi josijosi jitandiha ohusaala ejamawombwe.

⁹ Mu ngeri eyo, Hatonda abatuhiiseho ebyayo, gabiipa.

¹⁰ “Mu mwesi ugu etaama n’embusi jitera ohweruhiramo, nasuna ehrooto era mu hirooto omwo, nabona embusi epaya ejerusanga ni jiri jamawombwe n’ejamasosogo neja matonatona.”

¹¹ Nga Malayika wa Hatonda mu hirooto gandanga ati, ‘Yakobbo,’ ng’amugobolamo ti, ‘Wanji Musengwa.’

¹² Nga gandama ati, ‘Gangamusa emoni jijo obone embusi josijosi epaya ejerusa, jamawombwe n’ejamasosogo, neja matonatona olwohuba mbona byosibyosi ebi Labbaani ahuhola.’

¹³ Ndiise Hatonda owahubonehera e Bbeseeri, anja wajuha amafuta ng’ehihondo ehy’ohuhebulirirangaho era wahena wahola oweyamo. Nenda onye mu hyalo hino ogoboleyo ewenywe eyi bahusaala.’ ”

¹⁴ Nga Lakeeli ni Leeya bamugobolamo baati, “Hunuma mugabo hu buninda wa Bbaabba.”

¹⁵ Atunjira hyabagwira olwohuba gatutunda era n’ebiitu gahena hale ohubirya.

¹⁶ Mu butuufu obuninda wosiwosi obu Hatonda atuhiise hu seefe, weefe n’abaana beefe. Olw’ehyo, hola ehi Hatonda ahuloma ohuhola.”

¹⁷ Ng’ano Yakobbo getegeha ohwagamayo ewaawe, ng’anamba abaana n’abahasi babe abata hu ngamiya,

¹⁸ ng’ahubba ebyayo bibye byosibyosi ko n’ebiitu byosibyosi ebi gasuna ni gaali n’ahiiri e Padani Alaamu. Ng’anamba engira ohutiina e Kanani eyi Yisaka semwana gaali n’amenyire.

¹⁹ Ehiseera ehi basimbuhiramo, Labbaani gaali atiire ohusala hu taama jije amooya. Kale nga Lakeeli atambisa ekabi eyo ohwiba abagasani ba semwana.

²⁰ Mu ngiso, Yakobbo gategeha nga geyiba hu Labbaani Omwalaamu. Sigalomeraho Labbaani ati gaali genda hwagama ewaawe.

²¹ Ng’ano Yakobbo n’ebibye byosibyosi amweyibaho, atiina gambuha olwabi Yufuleeti, ng’alunama atiina e Giliyaadi mu hyalo ehy’esozi.

Labbaani alonda hu Yakobbo

²² Oluvanyuma lw’endaalo edatu, nga balomera Labbaani baati Yakobbo gamudulumaho.

²³ Nga Labbaani n’abalebe babe banamba engira balonda hu Yakobbo. Hu ludaalo olwomusanvu, nga bamwolaho e Giliyaadi mu hyalo ehy’esozi.

²⁴ Nga Hatonda abonehera Labbaani Omwalaamu mu hirooto owiire amuloma ati, “Wehuume ohutaloma ehirani oba ehibi hu Yakobbo.”

²⁵ Yakobbo gaali gemeehire eweema yiye e Giliyaadi mu hyalo ehy’esozi, Labbaani n’abalebe babe ni boola nga boosi bemeha aṅo ejaawe.

²⁶ Nga Labbaani aloma Yakobbo ati, “Wukolire hi, ohweyiba weyibe ni tamanyire. Ese ndiise owohudulinga, ng’ohena wiibahwiba n’abahaana bange hyababanyagire mu lutalo?”

²⁷ Lwahiina wanwayo mu ngiso? Lwahiina siwandomeraho nahola omukolo nahuseebula bulani n’ebivuga?

²⁸ Wagira siseebuleho bahaana n’abejuhulu bange? Wahola hyabunubeebe.

²⁹ Ndi n’obunangi ohuhukosa aye mu hirooto owiire, Hatonda wa lataawo gandomire ati, ‘Wehuume ohutaloma ehirani oba ehibi hu Yakobbo.’

³⁰ Manyire ti otiina olwohuba onjamba ohwagama ewenywe. Aye lwahiina mwiba abagasani bange?”

³¹ Nga Yakobbo agobola mu Labbaani ati, “Sinahulomera olwohuba natya, ni peega ti oja hutusaho abahaana babo.

³² Aye singa obona omutu yesiyesi n’ali n’abagasani babo, saaja husigala n’ali mulamu. Abalebe beefe ni babona, yendula ehyihyo hyosihyosi, onahyagaana hinjire.” Yakobbo galoma atyo olwohuba gaali samanyire Lakeeli ni geeba abagasani ba semwana.

³³ Nga Labbaani atiina gendula mu weema ya Yakobbo nomu ya Leeya nomu ja bahasi abeedu bombi aba bahaana babe aye sigagaanamo hiitu hyosihyosi. Ni ganjwa mu weema ya Leeya, nga atiina gengira mu weema ya Lakeeli ohwendulamo mwosi.

³⁴ Lakeeli gaali gebire abagasani ba semwana n’abataaye mu hisanji hyohu ngamiya, ng’ahena ahibundalaho. Labbaani gendula mu weema yosiyosi aye sigabonamo hiitu hyosihyosi.

³⁵ Nga Lakeeli aloma semwana ati, “Musengwa yange otandunjira olw’ohutemeerera nahunja efaasi wendula. Hiri hiityo olwohuba ndi mu songa yeefe eyabahasi.” Labbaani gendula aye sigabona bagasani babe.

³⁶ Ehyo hyalunja Yakobbo. Ng’abuusa Labbaani ati, “Sobisye hi? Kolire hibi hi ehigimire wapiima oti?”

³⁷ Osiinguuye ebiitu byange byosibyosi, hiina ehi oweene hu biitu byosibyosi ebyomu nyumba? Hireete nṅano mu moni j’abalebe babo n’abange, batusalire omusango fembi.

³⁸ “Mbaye ni neewe emyaha abiri, etaama n’embusi jijo sijisumulangaho, n’ohulya sindyangaho emiigu yiyo kadi ndala.

³⁹ Sikuleeterangaho hyayo hihyo hyosihyosi ehi solo yalya. Era esolo ni yalyangaho ndala, nasasulanga. Era wakazanga ohusasula ehiitu hyosihyosi ehyagotanga.

⁴⁰ Omumwi gwapwerangaho omuusi gwozigwosi, embeṅo yafuṅa owiire wuli huno era sinalimbanga hwiwo.

⁴¹ Hibaaye hiityo emyaha ejo abiri josijosi ejimbereeyemo mu mago gago. Kutambiiye emyaha ehumi n’ene ohunjira bahaana babo bombi, ohwo gataho emyaha mukaaga ohunjira ebisolo era hiisi hiseera obaayenga ocuusacuuania omuhemba gwange.

⁴² Singa Hatonda wa Bbaabba Yisaka ni sehulu yange Yibbulayimu, abanga n’atali ni neese, hani nahanjooye ewuwo n’emihono myereere. Aye Hatonda gabona ohufabiina hwange era owiire ahulomire ohwehuuma ohutandomaho hirani oba ehibi.”

⁴³ Ng’aṅo Labbaani amugobolamo ati, “Abahaana aba olomaho, bahaana bange era n’abaana baawe baana bange, etaama n’embusi, byayo byange. Byosibyosi ebiri

ņano byange. Aye ņaahani ņaņuma ehi panga ohuhola ohweyongera ohuhuuma abahaana bange bano oba abaana baawe?

⁴⁴ ņaahani huhole endagaano ņagati weese ni neewe ohuba bujulizi.”

⁴⁵ Nga Yakobbo aņamba ebaale ng’ehihondo ehy’ohuhebulirirangaho, alihomeha ohuba ehy’ohuhebulirirangaho.

⁴⁶ Ng’aloma abalebe babe ati, “Muhumbaanie amabaale.” Nga bahumbaania amabaale bawunguha etuumo, nga baliira aņo emere.

⁴⁷ Nga Labbaani alanga etuumo eryo ati, “Yegali Sahadusa,”* Yakobbo niye galiranga ati, “Galeedi.”†

⁴⁸ Nga Labbaani aloma Yakobbo ati, “Etuumo yino bujulizi ņagati weese ni neewe.” C’ehyagira ehifo ehyo bahiranga Galeedi.

⁴⁹ Nindi bahiranga baati “Mizupa” olwohuba galoma ati, “MUSENGWA abonanga ehitiina mu moni ņagati wange ni neewe hiisi muutu n’atiinire eyi aba.

⁵⁰ N’obisyanga abahaana bange bubi oba n’oleetanga abahasi abandi ohugaata hu bahaana bange, wayire ņaņuma muutu yesiyesi ohundomera, ohebuliranga oti Hatonda aliņo era mujulizi ņagati wange ni neewe.”

⁵¹ Ng’aņo Labbaani ameedaho aloma Yakobbo ati, “Etuumo ey’amabaale yino eyi komehire, bujulizi ņagati wange ni neewe.

⁵² Etuumo yino n’amabaale gano gaja huba obujulizi ti sindiņwa ewange natuuma etuumo yino ohuhulumba ohuhuholaho ehibi era ti weesi sooliņwa ewuwo ohukolaho obubi.

⁵³ Leha Hatonda wa Yibbulayimu ni Naholi n’abasaawe, abe nj’omulamuzi ņagati weefe.”

Ng’aņo Yakobbo alayira n’atya Hatonda wa semwana Yisaka.

⁵⁴ Nga Yakobbo aņaayo eņongo n’ali eyo mu hyalo ehy’esozi ng’ahena alanga abalebe babe ohulya emere era baahena baņenyuha eyo owiire owo.

⁵⁵ Ni wahya mu mugamba, nga Labbaani agwa abahaana n’abejuhulu babe mu hifuba, abaņa ekabi abaseebula. Ng’aņo abaleeha gagamayo e wuwe.

32

Yakobbo getegeha ohwagaanana n’Esawu

¹ Oluvanyuma nga Yakobbo geyongerayo mu lugendo lulwe. Nga ņabaņo abamalayika ba Hatonda abaagaanana ni naye.

² Yakobbo ni gababona galoma ati, “Yino kambi ya Hatonda.” Ng’alanga ehifo ehyo ati Mahanayimu.*

³ Nga Yakobbo atuma abahwenda ohutangiramo batiine mu hyalo hy’e Seyiri egwanga ly’Edomu eyiri Esawu mugandawe.

⁴ Ng’aloma ati, “Mutiine mulome Esawu musengwa yange muuti, ‘Ese Yakobbo omwidu wuwo mbaye menyire ni Labbaani ohwola hatyane.

⁵ Sunire eņombe ni nasugirya n’etaama n’embusi n’abeedu abahasi n’abasinde. ņaahani pindiiha obuhwenda buno ni nenda wupambire ehisa.’ ”

⁶ Oluvanyuma lw’ohwosa obuhwenda eyiri Esawu, abahwenda abo bagamayo eyiri Yakobbo bamuloma baati, “Hutiinire eyiri Esawu mugandawo era ali huuja ohwagaanana ni neewe era ali n’abasinde ebihumi bine.”

⁷ Olw’obuti obungi, Yakobbo gagabaniamo abaatu aba gaali ni nabo, ņabiri. Ng’ahola atyo embusi n’etaama n’eņombe n’engamiya.

⁸ Mula gaņeega ati, “Singa Esawu alumba ehibinja hirala, ehindi hiņona.”

* **31:47 31:47** *Yegali Sahadusa* mu Aramayiki hitegeesa hiiti “etuumo ey’obujulizi.” † **31:47 31:47** *Galeedi* mu Lubbebulaniya hitegeesa hiiti “etuumo ey’obujulizi.” * **32:2 32:2** *Mahanayimu* hitegeesa hiiti “ekambi ebiri.”

⁹ Ng'ano Yakobbo asaba ati, "O Hatonda wa Yibbulayimu sehulu yange, Hatonda wa Yisaka Bbaabba, O MUSENGWA owandoma oti, 'Yagamayo mu gwanga ly'ewenywe era eyiri abalebe babo, nja huhuŋa ekabi era nja huba ni neewe.'

¹⁰ Sisaanira ehyere n'owesigwa obu bundagire, ese omwidu wuwo. Ana nambuhira olwabi Yoludaani ni tiina e Mesopotamya naali n'omuhoomero gwonene aye ŋaahani sunire obuŋinda bungi n'ebibinja bibiri eby'abaatu.

¹¹ Kwegayiriiye wuponie Esawu muganda yange atanjita, olwohuba tya ti ahanda gaaja gambwaagala gatusihiirisa, abahasi n'abaana.

¹² Aye wandoma oti, 'Mu butuufu nahuŋenga ekabi era naabenga ni neewe era ndihuŋa abejuhulu bangi hy'omujehe hu nyanja ogutabaliha.' "

¹³ Nga Yakobbo aŋenyuha ano owiire owo. Ni wahya gaŋamba hu ebyo ebi gaali ni nabyo ng'atobolamo ehirabo hy'Esawu mugandawe:

¹⁴ embusi ekasi bibiri n'epaya abiri, etaama ekasi bibiri n'emiigu abiri,

¹⁵ engamiya adatu n'enyana jowaaho, eŋombe ebisonga amahumi ane ko n'ebunwa ehumi, nasugirya ekasi abiri ko n'enyana jowaaho ehumi.

¹⁶ Ng'ahena abinambya abeedu babe, hiisi muutu hidooli hihye, hiisi taama n'embusi n'eŋombe n'engamiya ko nasugirya ŋa joŋene, ng'aloma abeedu babe ati, "Mutangiriremo mutiine aye muleheŋo ebbanga ŋagati w'ebyayo."

¹⁷ Ng'aloma omuhulu w'abeedu babe ati, "Esawu muganda yange anahwagaana, gahubuusa ati, 'Muli beedu b'ani era muja ŋe? Era nj'ani omwene byayo ebi mutangirihiise?'

¹⁸ Munamugobolemo muuti, 'Bya Yakobbo omwidu wuwo, birabo ebi aŋeerehise Esawu musengwawe. Ne omwene yeesi ali enyuma weefe atulondaho.' "

¹⁹ Ng'aloma n'omwidu owohubiri n'owohudatu ko n'abandi bosibosi ati, "Mwesimwesi mulome Esawu muutyo, munamwagaana.

²⁰ Era muli n'ohumuloma muuti, 'Yakobbo omwidu wuwo atulondaho egongo, yeesi ali huuja.' " Galoma atyo olwohuba gaali aŋeega ati, "Hatangirise ehirabo ebyo, muŋooyeŋooye hamunga gahasangaalira ni anamboneho."

²¹ Ng'ebirabo ebyo bimumtangiriramo aye omwene ng'aŋenyuha owiire owo mu kambi.

Yakobbo anjirinana ni Hatonda

²² Ng'owiire owo Yakobbo genyoha aŋamba abahasi babe bombi n'abeedu babahasi babe bombi ko n'abasaani babe ehumi namulala, ng'abambusa olwabi olu balanga baati Yabboki.

²³ Oluvanyuma lw'ohubambusa, gambusa ebibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo.

²⁴ Nga Yakobbo asigala yeŋene, ng'eŋwayo omusinde owanjirinana ni naye ohwola olu Masaaba yasala.

²⁵ Omusinde oyo ni gabona n'atasobola humuhira amaani, ng'aŋamba hu higudigudi hya Yakobbo amuŋigula efungufu.

²⁶ Ng'omusinde oyo amuloma ati, "Ndehe, olwohuba Masaaba esalire."

Aye Yakobbo gamuloma ati, "Sinahulehule, ohutusaho nga wupaaye ekabi."

²⁷ Ng'amubuusa ati, "Esiina liryo ndiwe ani?"

Ng'amugobolamo ati, "Ndiise Yakobbo."

²⁸ Ng'omusinde oyo amuloma ati, "Sibahihulanga Yakobbo aye banahulangenga baati Yisirayiri,† olwohuba onjiriŋene ni Hatonda n'abaatu era wanangula."

²⁹ Nga Yakobbo amubuusa ati, "Kusunga wundomere esiina liryo. Ndiwe ani?"

Ng'omusinde oyo amugobolamo ati, "Lwahiina wumbuusa esiina lyange?" Ng'ano aŋa Yakobbo ekabi.

† 32:28 32:28 Yisirayiri hitegeesa hiiti "anjirinana ni Hatonda."

³⁰ Nga Yakobbo alanga ehifo ehyo ati Penweri,‡ olwohuba galoma ati, “Mbwene Hatonda moni hu moni aye nasigala ni kiiri mulamu.”

³¹ Eryuba ni lyali ko ni linwayo, Yakobbo ganwa e Penweri gatiina n’anjegera olw’efungufu eryali ni linjiguhire.

³² Ehyo c’ehigira Abayisirayiri ni batalya enyama yohu fungufu n’ohwosa olwa leero olwohuba banamba Yakobbo hu higudigudi bamunigula efungufu.

33

Yakobbo n’Esawu bagaanana

¹ Oluvanyuma hu ludaalo olwene olwo, Yakobbo gaali agangamusa emoni ng’alengera Esawu n’atiina eyi ali, n’ali n’abasinde bine. Olw’ehyo, gagabaniamo abaana, hiisi muhasi n’abaana babe, ehiri ti Leeya n’ababe, Lakeeli n’owuwe, n’abeedu babahasi babe hiisi mulala n’abaana babe.

² Ng’anamba abeedu n’abaana baawe abatangirisa, ng’alosa Leeya n’abaana babe, ng’assemblyayo Lakeeli ni Yosefu omwana wuwe.

³ Nga Yakobbo omwene atangiriramo, ni goola ohuupi ni mugandawe, ng’ahotama mu moni jije emirundi musanvu ohumuṅa enono.

⁴ Aye ng’Esawu aduluma aja amugwa mu hifuba. Nga bombi balira olw’esangaalo.

⁵ Ng’ano Esawu agangamusa emoni abona abahasi n’abaana, ng’amubuusa ati, “Abo mbaba ani?”

Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Abo nj’abaana aba Hatonda olw’ehisa hihye, gaṅa omwidu wuwo.”

⁶ Ng’abeedu babahasi babe n’abaana batiina bahoma ekumbo mu moni j’Esawu.

⁷ Nga Leeya n’abaana babe boosi begerera mu moni j’Esawu, nga batiina bahoma ekumbo. Yosefu ni Lakeeli mbabasembayo era boosi baatiina nga bahubba amafuha mu moni j’Esawu.

⁸ Ng’Esawu amubuusa ati, “Ebyayo ebi mbwene ebyo, bitegeesa hi?”

Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Bya huhusunga ewe musengwa yange, wupambire ehisa.”

⁹ Aye ng’Esawu amugobolamo ati, “Mwana weefe, ebi ndi ni nabyo bikena, olw’ehyo ebyo sigasa.”

¹⁰ Nga Yakobbo amuloma ati, “Bbe, ng’olu wusangaaliye kusunga wupambire ehisa ofugiirire ehirabo hyange olwohuba ohumbonaho wasangaalira, hibaaye oti hani mbwene nje Hatonda, hiri hy’ohuheja hu Hatonda.

¹¹ Kwegayiriye ganya onjire ehirabo hyange ehi kuleeteye. Hiisi ehi nahali ni nenda ndi ni nahyo olwohuba Hatonda gandaga ehyere.” Era olwohuba Yakobbo gamwegayirira bugali, Esawu gafugiirira ng’anjira ebiitu ebyo.

¹² Ng’ano Esawu aloma Yakobbo ati, “Hunambe engira hutiine era leha kutangiremo.”

¹³ Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Musengwa yange omanyire oti abaana bahiiri banjere sibasobola hwangunaho. Era ndi n’ohufayo hu etaama n’enjombe ejihyokesa olwohuba onajigesya bugali ni njanuma hunuumulaho, jinjangire ohufa.

¹⁴ Olw’ehyo, leha musengwa yange otangirire mu mwidu wuwo, ese ni kulondaho n’abaana ko n’ebyayo polapola ohwola olu nahwoleho ewuwo e Seyiri.”

¹⁵ Ng’ano Esawu amuloma ati, “Leha kulehere balala hu baatu aba ndi nabo bano bahuyeedeho.”

Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Bbe otafayo musengwa yange, ese ehisingaahise nj’ohubona ti wusangaaliye.”

¹⁶ Ng’ano Esawu anamba engira gagamayo e Seyiri hu ludaalo olwo.

‡ 32:30 32:30 Penweri hitegeesa hiiti “oweeni wa Hatonda.”

17 Aye Yakobbo niye ng'atiina e Sukosi abbota eyo ehidaala ng'ahena aholera n'ebayayo bibye ebigangu. C'ehigira ehifo ehyo baliranga baati Sukosi.*

18 Oluvanyuma lwa Yakobbo ohugenda ohunjwa e Padani Alaamu, gagenda goola mu hibuga Sekemu ehiri mu hyalo hy'e Kanani, nga geemeha eweema njaapi n'ehibuga ehyo.

19 Ng'agula ehisugu efeeza cikumi hu b'olulyo lw'abaana ba Hamoli semwana ya Sekemu. Naweene anjo pana geemeha eweema jije.

20 Era mu hifo ehyo gatongolamo ehituuti ehyohunjeeraho enongo ahena ahitaho esiina ati Elu Elohe Yisirayiri.†

34

Sekemu ni Dina

1 Lulala, Dina omuhaana oyu Leeya gasaalira Yakobbo gatiina ohuhyalira balala hu bahaana abohu hyalo abomu hyalo omu baali ni bamenyire.

2 Sekemu omusaani wa Hamoli Omuhiivi, omutangirisi w'ehyalo ehyo, ni gamubona gamwegomba. Ng'amufuhumira aja amunajia ohunjenyuha ni naye.

3 Era nga Dina omuhaana wa Yakobbo asikiriza Sekemu amwenda bugali era gatandiha ohumuhobya.

4 Nga Sekemu aloma semwana Hamoli ati, "Kusunga wukwere omuhaana ono."

5 Nga Yakobbo anulira ati Dina omuhaana wuwe, Sekemu amunajisye ganjenyuha ni naye. Mu hiseera ehyo, abasaani babe baali batiinire ohwemera ebyayo bibye. Olw'ehyo Yakobbo ganolera ohwola olu basaani bagobola engo.

6 Ng'ano Hamoli semwana ya Sekemu atiina eyiri Yakobbo ateese ni naye hu songa ya Dina ohufumbirwa omusaani.

7 Abasaani ba Yakobbo ni banjwa mu hyayo, bahitegeera baati Sekemu gaali anajisye Dina mboojo yaawe ganjenyuha ni naye. Ehiitu ehyo hyabanjamba enaku hyahena hyabasungunasa bugali, olwohuba Sekemu ni ganajia Dina omuhaana wa Yakobbo ganjenyuha ni naye, gahola hiitu ehy'embihohi ehita holeha era ehiswasa Yisirayiri. Ehiitu ehyali ni hitasaana huhola.

8 Aye nga Hamoli abaloma ati, "Omuseere wange Sekemu asiimire omuhaana wenywe. Olw'ehyo, mbasunga mumumuje amufumbirwe.

9 Era hwenda abahaana n'abeseere wenywe ko n'abahaana n'abaseere beefe, bafumbirigane.

10 Era muli b'edembe ohumenya ni neefe mu gwanga lyefe. Mumenye mwabeene ana mwesimiiye, mwetaaye muhene mwesunire n'ebiyobusuni."

11 Ng'ano Sekemu aloma semwana ya Dina n'ababoojo ati, "Mbasunga mukolere ehi hubasungire era nja hubana hyosihyosi ehi munende.

12 Muusalire emaali n'ehirabo ehi mwenda mbanje era nja hubana hyosihyosi ehi munende kasita munaganye ohuupa omuhaana oyo abe muhasi wange."

13 Ng'abasaani ba Yakobbo bagobola mu Sekemu ni semwana Hamoli ni babahiina hubahiina olwohuba Sekemu gaali aswahiise Dina mboojo yaawe.

14 Era nga babagobolamo baati, "Sihusobola hunja mboojo yeefe omusinde atali muhomole, olwohuba hituswasa.

15 Huuja hufugiirira singa mufuuha mwaba hyefe, mwahomola hiisi musinde.

16 Hinaba hiityo, huuja hubana abahaana beefe era hwesi huuja hunjira abahaana benywe. Huuja humenya njalala ni nenywe, hufuuhe muutu mulala.

17 Aye ni munagaane ohuhomola, hunagamyeyo mboojo yeefe."

* 33:17 33:17 Sukosi hitegeesa "ebigangu." † 33:20 33:20 Elu Elohe Yisirayiri hitegeesa hiiti "Hatonda, Hatonda wa Yisirayiri" oba hiiti "Hatonda wa Yisirayiri ali n'obunangi."

¹⁸ Ehyo hyasangaasa Hamoli n’omusaani Sekemu.

¹⁹ Sekemu oyu baali ni basinga ohuṅa eṅono mu mago ga semwana, sigegania ohuhola ehi baali ni bamwendaho olwohuba omuhaana wa Yakobbo gaali amuliye omwoyo.

²⁰ Nga Hamoli n’omusaani wuwe Sekemu benyoheramo banamba engira batiina ṅa mulyango gw’ehibuga hyawe balomera abahyawe ababamenyanga ni nabo mu hibuga ehyo baati,

²¹ “Bahyefe, abaatu bano balanji, kale habeehale ni neefe mu gwanga lyefe betaaye olwohuba eroba huli n’ebbala. Huja hunjira abahaana baawe era boosi banjire abeefe.

²² Ohutusaho ti abaatu abo baja hufugiirira ohwehala ni neefe ng’omuutu omulala, singa hufugiirira ohuhomola hya nibo.

²³ Bahyefe, hunafugiirira ohuhola ehi batulomire, ebyayo ko n’ebiitu ebindi ebyawe byosibyosi biija hufuuha byefe. Olw’ehyo, hufugiirire bamenye ni neefe.”

²⁴ Ng’ano abaatu bosibosi abaali ṅa mulyango gw’ehibuga bafugiirira ebi Hamoli n’omusaani Sekemu baabaloma, nga bahomola hiisi omusinde mu hibuga ehyo.

²⁵ Oluvanyuma lw’endaalo edatu, ni baali ni bali mu bulumi, babiri hu basaani ba Yakobbo, Simyoni ni Leevi ababoojo ba Dina, banamba epiima balumba abaatu mu hibuga abaali ni banjuma ehi baali ni bamanyire, nga beeta abasinde bosibosi.

²⁶ Era nga beetiramo ni Hamoli n’omusaani Sekemu nga banamba Dina bamutusa mu nyumba ya Sekemu, nga bagamayo ewaawe.

²⁷ Simyoni ni Leevi ni bahena ohwita hiisi musinde, abasaani ba Yakobbo abandi batiina bargaana mirambo, nga banyaga ebiitu mu hibuga ehyo ni besasusa olwa mboojo yaawe oyu Sekemu gaali n’afuhumiye gamuṅagia ohuṅenyuha ni naye.

²⁸ Baanyaga etaama n’embusi n’enombe ni nasugirya n’ebiitu ebindi mu hibuga ko n’ebyali mu ndimiro.

²⁹ Banyaga eby’obuṅinda byosibyosi n’abahasi n’abaana bosibosi era baanyaga n’ebiitu byosibyosi ebyali mu mayumba.

³⁰ Ng’ano Yakobbo aloma Simyoni ni Leevi ati, “Mundeteeye ebigosi! Naahani fuuhire ehy’embiho mu moni j’Abakanani n’Abapereezi, abaatu abamenya mu gwanga lino. Efe huli batono, nibo banegaata banumba batusihirisa, ese n’abomu mago gange bosibosi.”

³¹ Aye nibo nga bamugobolamo baati, “Sihuṅanga hubaleha bulehe atenga Sekemu gabisya mboojo yeefe oti hani malaaya.”

35

Yakobbo gagama e Bbeseeri

¹ Ng’ano Hatonda aloma Yakobbo ati, “Tiina e Bbeseeri omenye eyo era otongolere Hatonda ehituuti ehy’ohumunjeeraho eṅongo, Hatonda oyo owahubonehera ni waali n’oduluma Esawu mugandawo.”

² Nga Yakobbo aloma abomu mago gage ni naabo bosibosi aba gaali n’amenya ni nabo ati, “Mweyambule abahatonda aba muli ni nabo, mweyoge mwerongose era mucuuse n’ebyambalo.

³ Ni muhena hutiiine e Bbeseeri eyi nja hutongolera Hatonda ehituuti ehy’ohumunjeeraho eṅongo, Hatonda oyo owagobolamo ohusaba hwange olu naali n’ebigosi era abaaye ni nange hiisi eyi tiinire.”

⁴ Ng’ano banamba abahatonda aba baali ni nabo bosibosi, n’ekeke ejaali hu matwi gaawe babinambya Yakobbo ng’abisiiha ṅaasi w’omusaala ogwali e Sekemu.

⁵ Nga batandiiha olugendo lwawe era etiisa ya Hatonda yanamba abaatu bosibosi abomu bibuga ebyohu mulirano. Olw’ehyo, ṅanjuma muutu yesiyesi owabalumba.

⁶ Yakobbo ko n'abaatu bosibosi aba gaali ni nabo batiina boola e Luuzi (hatyane ehi balanga Bbeseeri) mu gwanga ly'e Kanani.

⁷ Mu hifo ehyo, gatongolamo ehituuti ehyohungeeraho enjongo ng'alanga ehifo ehyo ati Elu Bbeseeri* olwohuba eyo peyi Hatonda gamwehwewulira olu gaali n'aduluma hu Esawu mugandawe.

⁸ Nga Debora omuhasi owalera Labbeka gaaja afa, nga bamusiiha mu mutumba e Bbeseeri. Ng'ehifo ehyo baaja bahiranga baati Aloni Bbakusi.†

⁹ Oluvanyuma Iwa Yakobbo ohunwa e Padani Alaamu, Hatonda gamubonehera era ng'amuna ekabi nindi.

¹⁰ Nga Hatonda amuloma ati, "Ndiwe Yakobbo,‡ aye sibaja huhulanganga baati Yakobbo, ndiwe Yisirayiri.§" Kale nga Hatonda amutaho esiina ati Yisirayiri.

¹¹ Nga Hatonda amuloma ati, "Ndiise Hatonda Omwene Bunangi, mwale mweyongere obungi. Abejuhulu babo baliba bangi bafuuha egwanga era abahabaha baliŋwa mu tumbu jijo.

¹² Ehyalo ehi nana Yibbulayimu ni Yisaka, kihuna weesi era oja huhirya n'abejuhulu babo."

¹³ Ng'ano Hatonda ahena anwa mu hifo ehyo n'ahenire ohuloma ni naye.

¹⁴ Nga Yakobbo ahomeha ebaale mu hifo ehyo omu Hatonda galoma ni naye ohuba ehy'ohuhebulirirangaho, ng'ahena aliŋongayo n'alijuhaho omwenge ogw'emizabbibbu n'amafuta ogw'omuzayiti.

¹⁵ Nga Yakobbo alanga ehifo ehyo omu Hatonda galomeramo ni naye ati Bbeseeri.*

Ohufa hwa Lakeeli ni Yisaka

¹⁶ Oluvanyuma Yakobbo n'abomu mago gage banwa e Bbeseeri. Ni baali ni bahiriŋo n'ahanajiro ohwola Efulaasi, ebiseera bya Lakeeli ohusaala nga byola era gatandiha ohulumwa bugali.

¹⁷ Ni gaali n'alumwa eby'amaani ebyene, ng'omusaalisa amuloma ati, "Otatya, onasaale omwana omuseere owundi."

¹⁸ Aye Lakeeli gaali gamunoooye n'ali wa hufa. Ni gaali n'anatere ohungeera omuuya ogusembayo, gaguliha omwana oyu gaali n'asaala esiina ati Bbeeni Oni.† Ne semwana niye gamulanga ati Bbenjamini.‡

¹⁹ Nga Lakeeli gaaja afa, bamusiiha hu ngira eyitiina Efulaasi (hatyane ehi balanga Bbeserekemu).

²⁰ Hu higombe hya Lakeeli, Yakobbo gataho ebaale ng'ahabonero ahohuhebulirirangaho, eririŋo n'ohwola olwa leero luno.

²¹ Nga Yisirayiri geyongera mu moni n'olugendo lulwe nga geemeha eweema yiye n'obitireho e Migidala Ederi.

²² Yisirayiri ni gaali n'ahimenyire mu matwale ago, nga Lubbeeni atiina anenyuha ni Bbiluha omuhasi wa semwana. Nga Yisirayiri gaaja ahinulira.

Era abasaani ba Yakobbo§ baali ehumi n'ababiri.

²³ Abasaani ba Leeya baali nje:

Lubbeeni owaali omudaayi wa Yakobbo,
Simyoni ni Leevi ni Yuda ni Yisikaali ko ni Zebbulooni.

²⁴ Abasaani ba Lakeeli baali nje
Yosefu ni Bbenjamini.

* 35:7 35:7 Elu Bbeseeri hitegeesa hiiti "Hatonda w'e Bbeseeri." † 35:8 35:8 Aloni Bbakusi hitegeesa hiiti "omutumba ogw'ohulira." ‡ 35:10 35:10 Yakobbo hitegeesa hiiti "abbaha ohugulu." § 35:10 35:10 Yisirayiri hitegeesa hiiti "aniriŋana ni Hatonda." * 35:15 35:15 Bbeseeri hitegeesa hiiti "enyumba ya Hatonda." † 35:18 35:18 Bbeeni Oni hitegeesa hiiti "omwana owundetera enaku hu mwoyo." ‡ 35:18 35:18 Bbenjamini hitegeesa hiiti "omwana owuhu muhono gwange omulungi." § 35:22 35:22 Oba Yisirayiri.

²⁵ Abasaani ba Bbiluha omwidu wa Lakeeli baali nje
Daani ni Nafutaali.

²⁶ Abasaani ba Zilupa omwidu wa Leeya baali nje
Gaadi ko n'Aseri.

Abo nj'abaana ba Yakobbo abagasaala n'ali e Padani Alaamu.

²⁷ Nga Yakobbo atiina eyiri Yisaka semwana e Mamule aŋaapi ni Kiriyaasi Arubba hatyane ehi balanga baati Kebbulooni. Eyo peyi Yibbulayimu ni Yisaka bamenyanga.

²⁸ Yisaka gahena emyaha cikumi nacinaana.

²⁹ Ng'aŋo aŋeera omuuya ogusembayo aŋuumula, alonda hu baatu babe, n'asahulunjire era n'aliyeho. Era Esawu ni Yakobbo abasaani babe, baamusiiha.

36

Olulyo lw'Esawu

¹ Bino nj'ebinjamba hu lusaaye lw'Esawu (oba Edomu).

² Esawu gaŋira hu bahaana Abakanani: Ada omuhaana w'Eloni Omuhiiti, ng'aŋira n'Okolibbama omuhaana w'Ana omwijuhulu wa Zibbyoni Omuhiivi,

³ gaŋira ni Bbasimaasi omuhaana wa Yisimayiri. Bbasimaasi gaali mboojo ya Nebbayoosi.

⁴ Ng'Ada asaalira Esawu Elifaazi, nga Bbasimaasi amusaalira Ruweeli,

⁵ nga Okolibbama amusaalira Yewusi ni Yalamu ko ni Kooru. Abo nj'abasaani b'Esawu aba bamusaalira e Kanani.

⁶ Ng'Esawu aŋamba abahasi babe n'abaana abahaana n'abaseere n'abaatu bosibosi abaali mu mago gage, n'ebyayo ko n'ebiitu bibye byosibyosi ebi gasuna n'ali e Kanani, ng'atiina mu hyalo ehindi aŋaleeni ni Yakobbo mugandawe.

⁷ Esawu gatiina aŋaleeni olwohuba hiisi mulala gaali n'ebyayo bingi ni batananga humenya ŋalala. Aŋa baali ŋaali ŋafunda ni batananga hwayira ŋalala ebyayo byawe.

⁸ Olw'ehyo, Esawu (oba oyu balanga Edomu) gatiina gamenya e Seyiri mu hyalo ehy'esozi.

⁹ Bino nj'ebinjamba hu lulyo lw'Esawu sehulu w'Abedomu e Seyiri mu hyalo ehy'esozi.

¹⁰ Amasiina ga basaani b'Esawu ngagano:

Elifaazi omwana w'Ada omuhasi w'Esawu, Ruweeli omwana wa Bbasimaasi omuhasi w'Esawu.

¹¹ Abasaani b'Elifaazi baali Temani n'Omali ni Zeefo ni Gatamu ko ni Kenazi.

¹² Elifaazi omusaani w'Esawu gaali n'omuhasi oyu baali ni balanga baati Timuna, gamusaalamo Ameleki. Abo nj'abejuhulu b'Ada omuhasi w'Esawu.

¹³ Abasaani ba Ruweeli baali nje

Nahasi ni Zeera ni Saama ni Miiza. Abo nj'abejuhulu ba Bbasimaasi omuhasi w'Esawu.

¹⁴ Abasaani b'Okolibbama omuhasi w'Esawu owaali omuhaana w'Ana era omwijuhulu wa Zibbyoni gasaala, baali nje

Yewusi ni Yalamu ko ni Kooru.

¹⁵ Abejuhulu b'Esawu abaali abaami, baali basaani b'omudaayi wuwe Elifaazi era baali nje: Temani n'Omali ni Zeefo ni Kenazi,

¹⁶ ni Kooru ni Gatamu n'Ameleki. Abo nj'abahungu ohunjwa mu Elifaazi mu Edomu, abo baali bejuhulu b'Ada.

- 17 Abasaani ba Ruweeli omusaani w'Esawu abaali abahungu baali nje: Nahasi ni Zeera ni Saama ko ni Miiza. Abo nj'abaali abahungu ohunwa mu Ruweeli mu hyalo hy'Edomu. Abo baali bejuhulu ba Bbasimaasi omuhasi w'Esawu.
- 18 Abasaani b'Okolibbama omuhasi w'Esawu baali nje: Yewusi ni Yalamu ko ni Koora.
Abo nj'abahungu ohunwa mu Okolibbama omuhasi w'Esawu, owaali omuhaana w'Ana.
- 19 Abo baali nj'abasaani b'Esawu (oba Edomu) era baali bahungu.
- 20 Abasaani ba Seyiri Omukooli, abaali ni bamenya mu twale eryo, baali nje: Lotani ni Sobbali ni Zibbyoni n'Ana,
- 21 ni Disoni n'Ezeri ni Disani. Abasaani ba Seyiri mu Edomu baali bahungu b'Abakooli.
- 22 Abasaani ba Lotani baali nje: Kooli ko ni Hemani. Timuna gaali mboojo ya Lotani.
- 23 Abasaani ba Sobbali baali nje: Aluvani ni Manahasi n'Ebbali ni Seefo ko n'Onamu.
- 24 Abasaani ba Zibbyoni baali nje: Aya ko n'Ana. Ana nj'owabona esulo j'amaaji agoohya mu lulafu ni gaali ni gemera nasugirya ja semwana Zibbyoni.
- 25 Abasaani b'Ana baali nje: Disoni n'Okolibbama omuhaana w'Ana.
- 26 Abasaani ba Disoni baali nje: Kamudaani n'Esubbani ni Yisulani ko ni Kerani.
- 27 Abasaani b'Ezeri baali nje: Bbilihaani ni Zavani ko n'Akani.
- 28 Abasaani ba Disani baali nje: Wuuzi n'Alani.
- 29 Abahungu abaanuga Abakooli baali nje: Lotani ni Sobbali ni Zibbyoni n'Ana
- 30 ni Disoni n'Ezeri ni Disani. Abo baali bahungu b'Abakooli mu biha byawe e Seyiri.

Abanjugi b'Edomu

- 31 Ni njaali ni njahiiri hubano habaha afuga Yisirayiri, bano nj'abahabaha abafuga ehyalo hy'Edomu:
- 32 Bbeera omusaani wa Bbewori gafuuha munugi w'Edomu. Ehibuga hihye bahiranganga baati Dinakabba.
- 33 Bbeera ni gafa, nga Yobbabbu omusaani wa Zeera ohunwa e Bbozira, agobola mu magulu gage.
- 34 Yobbabbu ni gafa, Kusamu ohunwa mu hyalo hy'Abatemani, gagobola mu magulu gage nga habaha.
- 35 Kusamu ni gafa, Hadadi omusaani wa Bbedadi, owanangula Abamidiyaani e Mowaabbu, ng'agobola mu magulu gage nga habaha. Ehibuga hihye bahiranganga baati Avisi.
- 36 Hadadi ni gafa, nga Samula ohunwa e Masuleka agobola mu magulu gage nga habaha.
- 37 Samula ni gafa, nga Sawulo ohunwa e Lekobbosi ohulirana olwabi,* agobola mu magulu gage nga habaha.
- 38 Sawulo ni gafa, nga Bbaali Hanani omusaani w'Akubbooli, agobola mu magulu gage nga habaha.
- 39 Bbaali Hanani omusaani w'Akubbooli ni gafa, Hadali gagobola mu magulu gage nga habaha. Ehibuga hihye bahiranganga baati Paawu, n'omuhasi wuwe baali bamulanga baati Meketabbeeri era gaali muhaana wa Matuledi, owaali omuhaana wa Mezahaabbu.
- 40 Gano nj'amasiina ga bahungu ohusizira hu biha n'amatwale gaawe mu Edomu: Timuna n'Aluva ni Yesesi,
- 41 n'Okolibbama n'Era ni Pinoni

* 36:37 36:37 Hamunga olwabi Yufuleeti.

⁴² ni Kenazi ni Temani ni Mibbuzali
⁴³ ni Magudyeri ko ni Yiramu. Abo nj'abaali abahungu b'Edomu, mu bitundu eby'obutaka waawe.

Esawu nje sehulu w'Abedomu.

37

Ebirooto bya Yosefu

¹ Nga n̄aahani Yakobbo amenya e Kanani, ehyalo omu semwana gamenyanga.

² Bino nj'ebinjamba hu mago ga Yakobbo: Yosefu mulala hu baana ba Yakobbo ni gaali muvubuka ow'emyaha ehumi namusanvu, gemeeranga etaama n'abaganda babe, abaana ba Bbiluha ni Zilupa abahasi ba semwana. Nga Yosefu atiina alomera semwana ebinjamba hu sambo embi ej'abaganda babe abo.

³ N̄aahani Yisirayiri gendanga Yosefu ohuhira abaana babe abandi, olwohuba gamusaala n'asahulunjire. Era gamutungira ehymbalo ehy'amabala amangi.

⁴ Abaganda babe ni babona baati saawe genda Yosefu ohubahira bosibosi, bamucaawa ndibalomanga ni naye bulaji.

⁵ Lwali lulala Yosefu galoota ehicrooto. Cooka ni galomeraho abaganda babe ehicrooto ehyo, beeyongerera humucaawira erala.

⁶ Beyongerera ohumucaawa olwohuba gabaloma ati, "Leha mbalomereho ehicrooto ehi ndootire.

⁷ Ndootire ni huli mu ndimiro ni husidiha ebinywa by'engaano. Ng'ano ni naano ehinywa ehyange hyenyoha hyemeerera, ng'ebyenywe bitiina bihyeswanigirisa bitandiha ohuhihubbira amafuha."

⁸ Ng'ano abaganda babe bamuloma baati, "Olwo onjeega oti oja hufuuha habaha, otunuge? Mu butuufu, onjeega oti oja hutunuga?" Era nga beyongerera ohumucaawira erala olw'ehicrooto hihye n'olwebigaloma.

⁹ Nga nindi aloota ehicrooto ehindi era ng'ahiromeraho abaganda babe ati, "Ndootire ehicrooto ehindi era mu hicrooto ehyo, eryuba n'omwesi n'emunyeenye ehumi nandala byali bikubbira amafuha."

¹⁰ Ni gahiromera semwana n'abaganda babe, nga semwana amuhayula, amuloma ati, "Olotire hicrooto hiina ehyo? Ese ni maawo n'abaganda babo hulihuhubbira amafuha?"

¹¹ Ng'ano abaganda babe bamunambira esaalwa aye ehiitu ehyo hyasigala mu mwoyo gwa semwana.

Abaganda ba Yosefu bamutunda

¹² Lulala abaganda ba Yosefu batiina ohwaya ebyayo bya saawe ohuupi n'ehibuga Sekemu.

¹³ Nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, "Ng'olu omanyire, abaganda babo baali hwemera ebyayo ohuupi n'e Sekemu. Olw'ehyo hola kutume eyi bali."

Nga Yosefu amugobolamo ati, "Kale Bbaabba."

¹⁴ Ng'amuloma ati, "Ale tiina obone abaganda babo ng'olu baali, obone n'ebisolo byosi. Ohene ogobole wundomere ebibanambaho." Ng'ano amutuma ohunwa eyi baali ni bamenyire mu hiiho hy'e Kebbulooni atiina e Sekemu eyi baganda babe baali ni baayira.

¹⁵ Ni goola eyo, ng'omuutu amubona n'ali hwewuluga mu sugu ni gendula abaganda babe, ng'amubuusa ati, "Oheja hi?"

¹⁶ Nga Yosefu amugobolamo ati, "Keja baganda bange abali hwemerera ebyayo. Wahamanyaho eyi bali?"

¹⁷ Yosefu ni goola e Sekemu, nga n̄abanjo omuutu owamubona ni gebuluga mwisugu ng'amubuusa ati, "N̄ano banjooyenjo, ne puliye ni baloma baati batiina e Dosani."

Nga Yosefu alonda hu baganda babe, abagaana ohuupi n'e Dosani.

¹⁸ Aye ni gaali n'ahiirihho n'ale, abaganda babe bamulengera nga behobana ohumwita.

¹⁹ Nga baloma baati, "Nabirooto nj'oyo gaaja.

²⁰ Muhole humwite, humudanye mu erala hu malonjo gano, huhene hulome huuti, 'Esolo ekambwe yamulya,' ko hubone ng'olu ebirrooto bibye biryolerera."

²¹ Lubbeeni ni ganjilira, gagesyaho ohumuñonia. Ng'abaloma ati, "Hulehe hutamwita.

²² Muteeta muutu, mumudanye mwironjo lino eriri n'ano mu lulafu aye mutamuhola habi hosihosi." Lubbeeni galoma atyo olw'ohwenda ohumuñonia, amwagamye eyiri semwana.

²³ Yosefu ni goola anja baganda babe baali, bamuñamba bamwambula ehymbalo hihye ehy'ebbeeyi ehy'amabala amangi ehi gaali ni gambaaye,

²⁴ nga bamuñira bamudanya mwironjo. Eronjo eryo lyali linumamo maaji.

²⁵ Ni baali ni balya, nga babona ehibinja hy'Abayisimayiri ni banjwa e Giliyaadi n'engamiya jaawe ni jetwihire ebyahaloosa ebyohuta mu mere n'ebyahawoowo ebi balanga baati bbaamu ni miira, ni batiina e Misiri.

²⁶ Nga Yuda aloma abaganda babe ati, "Hirani hi ehi hunasune mu hwita muganda yeefe?"

²⁷ Muhole humuguse Abayisimayiri abo, efe hutamuhola habi hosihosi olwohuba muganda yeefe era mubiri gwefe." Nga abaganda babe bafugiirira ehi gabaloma.

²⁸ Olw'ehyo, abasubuuzi bala ohunwa e Midiyaani ni baali ni babitanjo, nga banjalula Yosefu ohunwa mwironjo, nga bamugusa Abayisimayiri efeeza amahumi abiri. Ng'abaatu abo abamugula banjira Yosefu e Misiri.

²⁹ Oluvanyuma Lubbeeni ni ganjwa eyi gaali gatiina hwironjo, Yosefu sigaalimo. Enaku yamuletera ohunabula engoye jije.

³⁰ Ng'ano atiina eyiri abaganda babe, abaloma ati, "Omwana mwirino anjumamo, naholetye ese?"

³¹ Ng'abaganda babe basala embusi bahena banjamba olugoye lwa Yosefu, balumitya mu mafugi.

³² Nga banjamba ehymbalo ehyo ehy'amabala amangi, bahiñirira saawe, bamuloma baati, "Hwaweene ehymbalo hino. Gesyaho ohuhifaania hamunga nj'ehyomwana wuwo."

³³ Nga saawe ahifaania ati nje nihyo. Ng'aloma ati, "Hino nj'ehymbalo hy'omwana wange, esolo ekambwe yamulya. O-o, hituufu esolo yagusulagusula Yosefu wange."

³⁴ Nga Yakobbo anabujula engoye eji gaali ni gambaaye, gesidiha ehigwali, ng'alira omwana wuwe ohuhena endaalo nyingi.

³⁵ Abasaani n'abahaana babe bosibosi batiina ohumugumya aye enaku siyamunwa hu mwoyo. Ng'abaloma ati, "Mundehe mu naku yange! Nditiina e magombe ni kiirira omwana wange!" Kale nga atiina mu moni n'ohulira hu lw'omwana wuwe.

³⁶ Abamidiyaani ni banjira Yosefu e Misiri, bamugusa Potifaali, mulala hu bahungu ba Falaawo era owaali omuhulu w'abahuumi babe.

38

Yuda ni Tamali

¹ Naahani ehiseera hyola Yuda ganjwa mu baganda babe geehirira gatiina gamenya n'omusinde oyu balanganga baati Kira mu hitundu ehi balanganga baati Adulamu.

² Nga Yuda abonayo omuhaana wa Suwa Omukanani era ng'amunira obufumbo.

³ Ng'omuhaana oyo aba hida asaala omwana omuseere, nga bamulanga baati Eri.

⁴ Nga nindi aba hida, asaala omwana museere, ng'amulanga ati Onani.

⁵ Era nindi ng'aba hida asaala omwana museere, nga bamulanga baati Seera. Aja gasaalira Seera, Yuda gaali amenyire yi Kezibba.

⁶ Omusaani wa Yuda omuhulu oyu balanga baati Eri ni gahula, nga semwana amuhwera omuhasi oyu balanganga baati Tamali.

⁷ Eri omudaayi wa Yuda, gaali muhosi wa bibi mu moni ja MUSENGWA, olw'ehyo MUSENGWA gamwita.

⁸ Nga Yuda aloma Onani ati, "Sika omuhasi wa mugandawo woohereese obuvunanyiziwa wuwo owobusika eyiri mujiwo wahamusaalamo abaana hulwa mugandawo."

⁹ Aye Onani gamanya ati abaana abo sibaliba babe. Olw'ehyo olu gahanenyuhire ni muha mugandawe, ebiseera ni byaholire ohujuha gajuhanga njaasi olwohutenda husaalira mugandawe abaana.

¹⁰ Ehyo ehi gahola hyali hibi mu moni ja MUSENGWA, nga yeesi amwita.

¹¹ Ng'ango Yuda aloma Tamali muha omusaani ati, "Kusunga otiine ewenywe obe eyo nga namwandu, ohwola olu Seera musaani yange alihula ko ahusike." Hino gahiroma olwohuba ganeega ati, "Yeese ananga ohufa hya baganda babe." Nga Tamali atiina gehala ewaawe, ewa semwana.

¹² Ni nabitano ehiseera ehyene ehireeni, Suwa omuhasi wa Yuda, gafa. Endaalo j'ohulira ni janwaho, nga Yuda anamba engira atiina e Timuna ewa basinde abaali ni basala amooya hu taama jije. Nga Kira Omwadulamu amunereheraho.

¹³ Ni balomera Tamali baati, "Muhwewo ali hutiina e Timuna ohusala amooya hu taama jije,"

¹⁴ geyambula ebyambalo eby'owanamwandu nga gambala ebindi, nga gewihirira olugoye hu mutwe nomu moni batamufania, nga gehala hu ngira eyitiina e Timuna na mulyango ogwingira mu habuga h'Enayimu. Hino gahihola olwohuba gabona ati wayire Seera gaali ahenire ohuhula, sibamumuja ohumusika.

¹⁵ Yuda ni gabona Tama, ganeega ati malaaya olwohuba gaali gewihiriye mu moni.

¹⁶ Ng'atiina aja gaali amuloma ati, "Nja hutiine penyuhe ni neewe." Galoma atyo olwohuba sigategeera ati nj'omulya wuwe.

Nga Tamali amubuusa ati, "Onaape hi ohunenyuha ni neewe?"

¹⁷ Nga Yuda amugobolamo ati, "Nja huhunereesa embusi ohunwa mu hidooli hyange."

Ng'amuloma ati, "Onaape ehiitu ng'omusingo ohwola olu oliyineeresi?"

¹⁸ Ng'amubuusa ati, "Musingo hi ugu wenda kuje?"

Ng'amugobolamo ati, "Nenda wuupe epeta yiyo eriho esiina liryo ko n'esimbo eyo eyi onambire mu ngalo." Ng'ango Yuda amuna ebiitu ebyo, ng'anenyuha ni naye ng'amuna ehida.

¹⁹ Tamali ni gagama engo, geetusaho olugoye olu gaali ni gewihiriye nga nindi gambala ebyambalo ebyobunamwandu.

²⁰ Oluvanyuma Yuda ni gagamayo engo gaja meriwe Kira Omwadulamu embusi ayinjirire omuhasi ola ahene amugobohese omusingo ugu gaali n'amunaaye. Aye sigagaanajo Tamali amugobohese omusingo.

²¹ Nga Kira Omwadulamu abuusa balala hu basinde ab'Enayimu ati, "Malaaya womu masabo ga bahatonda b'e hitundu hino owihalanga nano hu tulo w'engira, ali ne?"

Ng'abasinde abo bamugobolamo baati, "Nano sihubanajo ni malaaya owomu masabo ga bahatonda."

²² Nga Kira gagamayo eyiri Yuda, amulomera ati, "Ndimubona era n'abalala hu basinde abomu hitundu ehyo bandomire baati, 'Nano sihubanajo ni malaaya owomu masabo ga bahatonda.' "

²³ Ng'ano Yuda aloma meriwe Kira ati, "Leha anjire omusingo ogwo, olwohuba hunjanga n'ohuswalira ano abaatu ni batujeherera olwa malaaya. Kasita mbye munjeerehiise embusi aye somuweene."

²⁴ Ni nabitano emyesi ng'edatu nga balomera Yuda baati, "Wange, Tamali omulya wuwo gaahola obuhwedi era ana hulomera nana ali hida."

Nga Yuda aloma ati, "Mumutuse mu hibuga, mumwohye mulamu."

²⁵ Ne ni baali ni batusa Tamali ebulafu w'ehibuga baje bamwohye, ng'atuma omutu eyiri muhwewe n'omusingo gula ati, "Ndi hida aye hy'omwene biitu bino." Ng'ahena ameedaho ati, "Kusunga obyetegeere obone obanga ofaania epeta yino eriho esiina ko n'esimbo yino."

²⁶ Yuda ni gabifaania, ng'aloma ati, "Tamali mugwalaafu ohusingaho olwohuba sinamuja Seera omusaani wange ohumusika." Era siganenyuha ni naye nindi.

²⁷ Ehiseera ehy'ohusaala ni hyola, nga bahifaania baati Tamali gaalimo balongo.

²⁸ Ni gaali n'asaala, nga mulala atusa engalo, ng'ano omusanu asaalisa amusidihaho ahagoye ahalando hu ngalo yiye aloma ati, "Ono nj'owehereeye ohutula."

²⁹ Aye ni gagobosayo engalo, mugandawe nj'owatula, ng'omusanu omusaalisa aloma ati, "E e, posalireno ohutula otyo!" Nga bamutaho esiina baati Preezi.

³⁰ Oluvanyuma nga mugandawe owaali n'ahagoye ahalando hu ngalo nga kwatula era nga bamulanga esiina baati Zeera.

39

Yosefu n'omuhasi wa Potifaali

¹ Naahani oluvanyuma lw'ohutunda Yosefu, Abamidiyaani abamugula beehirira ni naye bamunira e Misiri. Omumisiri oyu baali ni balanga baati Potifaali, mulala hu bahungu era omuhulu w'abahuumi ba Falaawo, gamugula hu Bayisimayiri abo.

² MUSENGWA ng'aba njalala ni Yosefu era gaamuja ekabi mu biitu byosibyosi ebi gaholanga n'ajeeresa musengwawe Omumisiri oyo.

³ Era musengwa ya Yosefu ni gabona MUSENGWA n'ali njalala ni naye era ti hiisi ehi ahola, MUSENGWA ahija ekabi,

⁴ Nga Yosefu aba muhoda eyiri musengwawe oyo era gamufuula munjeeresa wuwe owenjabulo. Ng'amuja ogwohulabiriranga amago gage era ng'amwesiga amuja ogw'ohuhuuma ebiitu byomu mago gage byosibyosi.

⁵ Ohunwa olu Potifaali ganambya Yosefu eby'amago gage n'ebiitu bibye byosibyosi, MUSENGWA gaja amago g'Omumisiri oyo ekabi olwa Yosefu. Ekabi ja MUSENGWA nga jiba hu hiisi hiitu ehi Potifaali gaali ni nahyo, mu nyumba nomu ndimiro.

⁶ Olw'ehyo Potifaali ganambya Yosefu ebibye byosibyosi abirabirire. Era byosibyosi ni biri njaasi wa Yosefu, Potifaali sigafanga hu hiitu hyosihyosi ohutusaho emere eyi gaalyanga.

Naahani Yosefu gaali munegene era n'aboneha bulani.

⁷ Olw'ehyo, ehiseera hyola omuhasi wa musengwawe gamwegomba era ng'amuloma ati "Hola onenyuheho ni neese."

⁸ Aye Yosefu ng'agaana amuloma ati, "Musengwa yange gapambya ebiitu byosibyosi ebi ali ni nabyo era nanuma ehigeralihirira hu biitu bibye olwohuba ndino ohubirabirira.

⁹ Nanuma owukira obunangi mu mago gano era nanuma ehi musengwa yange atapambya ohutusaho ewe, olwohuba oli muhasi wuwe. Olw'ehyo, sobola tye ohuhola ehibi hyehyo, nonoona mu moni ja Hatonda?"

¹⁰ Era wayire nga hiisi ludaalo omuhasi oyo gadebanga Yosefu anenyuhe ni naye aye niye gagaana wayire ohwehala ohunjaya ni naye.

¹¹ Lulala Yosefu gengira mu nyumba ohuhola emirimo era ni njanuma mwidu yesiyesi owaalimo.

¹² Nga muha Potifaali afahira ehyambalo hya Yosefu amuloma ati, “Nja onenyuhe ni nange.” Aye nga Yosefu amulehera ehyambalo hihye aduluma atula ebulafu.

¹³ Ni gabona n’amuleheeye ehyambalo hihye mu ngalo era n’adulumire ganwa mu nyumba,

¹⁴ galanga abeedu babe gabaloma ati, “Mubone, Omubbebbulaniya ono baamuleeta nana hutugudujiraho! Abaaye gengiye muno ohufutaganiraho aye ni kub bire enduulu, ng’aduluma.

¹⁵ Ni kub bire enduulu, adulumire ng’aleha nana ehyambalo hihye ng’atula nomu nyumba.”

¹⁶ Ng’ano omuhasi oyo abiiha ehyambalo hya Yosefu ohwola olu musengwawe gagobola.

¹⁷ Ng’amulomera ati, “Omwidu Omubbebbulaniya oyu watuleetera nana, abaye gapamba.

¹⁸ Aye ni kub bire enduulu, ng’aduluma aleha ehyambalo hihye era c’ehino.”

Badanya Yosefu mu komera

¹⁹ Musengwa ya Yosefu ni ganulira ebibono ebi omuhasi wuwe gamulomera, obusungu wamu namba.

²⁰ Musengwa ya Yosefu gamu namba gamunira gamudanya mu komera omu basidhiranga abasibe ba habaha.

Aye Yosefu ni gaali eyo mu komera,

²¹ MUSENGWA gaali nalala ni naye era gamu nambira ehisa, hino hyamuleetera ohuba muhoda eri omuhulu w’ekomera.

²² Ng’omuhulu w’ekomera ana Yosefu owanyapala w’abasibe bosibosi mu komera era ng’amuna n’ogwohulabirira emirimo josijosi eji baholanga mu komera.

²³ Omuhulu w’ekomera sigafangayo hu hiitu hyosihyosi ehi gaali n’anambisye Yosefu. MUSENGWA gaali nalala ni Yosefu era gamuna ekabi mu hiisi hiitu ehigaholanga.

40

Yosefu avunula ebirooto by’abasibe bahye

¹ Oluvanyuma ni naabitano ehiseera, omuhulu wabanyiiyi abanyiiyiranga Falaawo omunugi w’e Misiri n’owamu neeresanga* ebyohunywa, basobya hu musengwa yaawe.

² Nga Falaawo alunira abaneeresa babe abo bombi, omuhulu wabanyiiyi abamunyiiyiranga n’owamu neeresanga ebyohunywa.

³ Ng’ababanjira babata mu komera mu nyumba ey’omuhulu w’ekomera, mu hifo ehyene ehyo omu basidihira Yosefu.

⁴ Omuhulu w’abahuumi abana Yosefu ohuba omwidu waawe.

Oluvanyuma lw’ababiri abo ohuba mu komera ehiseera ehitali hitono,

⁵ bombi, omuhulu wabanyiiyi abanyiiyiranga Falaawo n’owamu neeresanga ebyohunywa abaali mu komera, basuna ebirooto owiire bulala owo era hiisi hirooto hyali n’amahulu gaahyo.

⁶ Ni wahya mu mugamba, Yosefu gaatiina eyi baali ng’ababona ni banaku naaye.

⁷ Ng’ababuusa ati, “Hiina ehi banaku nahiise hiityo olwa leero?”

⁸ Nga bamugobolamo baati, “Hwembi hulootire ebirooto, ne enuma ananga ohutuvunulira amahulu gaabyo.”

* 40:1 40:1 oba omusenero wuwe.

Nga Yosefu abaloma ati, “Hatonda yejene nj’asobola ohuvunula amahulu g’ebirooto. Kale mundomere ebirooto byenywe.”

⁹ Ng’ano owanjeeresanga Falaawo ebyohunywa alomera Yosefu ehicrooto hihye ati, “Mbwene omuzabbibbu ni gwetengehire mu moni wange,

¹⁰ era hu muzabbibbu ogwo ni huliho amasaga adatu. Ano ni naano nga gutusa amahoose, nga gwamirano emizabbibbu era nga jirabirano.

¹¹ Mbaye pambire ehipopo hya Falaawo mu ngalo. Ng’ano noga emizabbibbu ejo jiamulira mu hipopo ehyo. Ni kenire nga cinambya Falaawo.”

¹² Nga Yosefu amuloma ati, “Gano nj’amahulu g’ehicrooto ehyo: amasaga adatu nj’endaalo edatu.

¹³ Ni nabitireno endaalo edatu, Falaawo aja hulagira bahubonolole wagame mu hifo hihyo era wagameyo ohumunanga ehipopo, ng’olu waholanga ahale.

¹⁴ Aye ohebuliranga wandaga ehyere walomeraho Falaawo ebipambaho, nahanwa mu komera muno.

¹⁵ Hiri hiityo olwohuba baatunda hutunda ohunwa mu hyalo hy’eweefe ehy’Ababbebbulaniya era enjuma ehi nahola ohundanya mu komera muno.”

¹⁶ Omuhulu wabanyiiyi ni gabona Yosefu n’avunuliye ola bulani, ng’amuloma ati, “Keesi mbaye n’ehicrooto. Hu mutwe gwange hubayeho ebisero bidatu ni birimo emere.

¹⁷ Mu hisero ehya namugulu, mubayemo hiisi hirani Falaawo ohulya aye enyuni jiriiyenga emere eyo ebaaye mu hisero hu mutwe gwange.”

¹⁸ Nga Yosefu amugobolamo ati, “Gano nj’amahulu g’ehicrooto ehyo: ebisero ebidatu nj’endaalo edatu.

¹⁹ Endaalo edatu ni jibitireno, Falaawo aja hulagira bahutuse mu komera bahutemeho omutwe. Era bananihe omulambo gugwo hu musaala enyuni jigulye.”

²⁰ Endaalo endatu ni jabitano, gaali mazaaliwa ga Falaawo era ganyiiyira abahungu babe bosibosi embaga. Ng’alagira batusa owamunjeeresanga ebyohunywa ko n’omuhulu wabanyiiyi mu komera, nga babanjira mu moni ja bahungu babe.

²¹ Ng’asoniņa omuhulu owamunjeeresanga ebyohunywa amugobohesa obuhulu wuwe era ng’atandiha ohumunjeeresanga nindi.

²² Aye omuhulu wabanyiiyi nga bamunjira bamwita ng’olu Yosefu ganya amahulu g’ehicrooto hihye.

²³ Aye omuhulu owanjeeresanga Falaawo ebyohunywa, nga gerabira Yosefu.

41

Ebirooto bya Falaawo

¹ Ni nabitano emyaha ebiri miramba, oluvanyuma lw’ohugobosa omuhulu w’ebinywewa hu mulimo gugwe, nga Falaawo aloota ni gemereeye hu lwabi olu balanga baati Kiyira.

² Ng’abona enombe musanvu ejiboneha obulani era engeeji ni jinwera mu lwabi olwo nga jitandiha ohwaya mu ngada.

³ Oluvanyuma, enombe ejindi musanvu janwera mu lwabi. Jino jaali nyondi era ni jiboneha bubi, joosi jatiina jemeerera hu gobo ly’olwabi anjaali enombe jira engeeji era ejiboneha obulani.

⁴ Mu hicrooto ehyo, gabona enombe omusanvu enyondi era ejiboneha obubi ni jirya enombe jira omusanvu engeeji era ejiboneha obulani. Ng’ano Falaawo asisimuha mu hicrooto.

⁵ Nga nindi anenyuha aloota ehicrooto ehindi. Hu luno gabona ebigala by’engaano musanvu, ebigimu era ebiboneha obulani ni bihulira hu hiholo hirala.

⁶ Nga n̄abaño ebigala ebindi musanvu ebi gabona cooka nibyo ni biri biñotohi olw'embeño embalire eyañwa mu lulafu yabihubba byañotoha.

⁷ Ng'año ebigala ebyo omusanvu ebiñotohi, bimira bira omusanvu ebigimu era ebiboneha obulañi. Falaawo ni gasisimuha, gafaania ati hyali hirooto.

⁸ Ni wahya mu mugamba, ehyo hyatawanya Falaawo. Olw'ehyo, gatumisa balanga abafumu n'abani bamagesi bosibosi mu hyalo hy'e Misiri. Nga Falaawo abalomera ebirooto bibye aye n̄añuma owasobola ohumulomera amahulu g'ebirooto ebyo.

⁹ Ng'año owañeeresanga Falaawo ebyohunywa amuloma ati, "Musengwa, olwa leero kebuliye esobi yange.

¹⁰ Lulala, Falaawo ganyigira abeedu babe, ng'asidiha omuhulu wabanyiiyi ni nange mu komera mu nyumba ey'omuhulu w'abahuumi babe.

¹¹ Ni hwali mu komera omwo, nga n̄abaño ehiire omu ese n'owahyange oyo hwaloota hiisi mulala ehurooto.

¹² N̄aliño omuseere Omubbebulaniya, omwidu ow'omuhulu w'abahuumi owaali mu komera ni neefe. Ni hwamulomera ebirooto byefe ng'atulomera hiisi muutu amahulu g'ehurooto hihye.

¹³ Hiisi hiitu nga hiba ng'olu gahiroma mu huvunula huhwe: ese nga wungobohesa omulimo gwange, ola nga bamunira bamwita."

¹⁴ Ng'año Falaawo alagira baje baleete Yosefu. Ng'año ni naño baja bamutusa mu komera. Ni bahena ohumubega efiiri, gacusa ebyambalo bibye, nga bamunira eyiri Falaawo.

¹⁵ Ni bamwosa nga Falaawo amuloma ati, "Nalootire ehurooto aye n̄añuma asobola ohuvunula amahulu gaahyo. Aye bandomeeye baati mbo ewe osobola ohuvunula amahulu g'ehurooto singa bahihulomera."

¹⁶ Nga Yosefu amugobolamo ati, "Ese, sisobola huvunula birooto aye Hatonda aja huhulomera amahulu wiihe omwoyo."

¹⁷ Ng'año Falaawo aloma Yosefu ati, "Mu hirooto hyange, mbaye nemereeye hu gobo ly'olwabi Kiyira,

¹⁸ nga mbona enombe musanvu engeeji era ejiboneha obulañi ni jaaya mu ngada.

¹⁹ Oluvanyuma nabona enombe ejindi musanvu ejiboneha obubi, enyondi era mbaye kiiri hubonangaho mu hyalo hyosihyosi ehy'e Misiri, enombe enyondi hyeje ejinabona mu hirooto.

²⁰ Enombe ejo enyondi era ejiboneha obubi, nga jirya enombe jira omusanvu engeeji era ejiboneha obulañi.

²¹ Aye oluvanyuma lw'enyondi ohulya engeeji, enyondi jasigala ni jihiiri nyondi era ni jiboneha bubi. Ng'año sisimuha mwiro.

²² "Nga nindi penyuha era nga ndoota ehurooto ehindi. Mu hirooto ehyo, nabona amagala g'engaano musanvu amagimu era agaboneha obulañi.

²³ Naali keja nga mbona obugala obundi musanvu ni buli buñotohi olw'embeño embalire eyañwa ewuñwalyuba yabihubba.

²⁴ Ng'obugala owo obuñotohi, bumira amagala gala omusanvu amagimu era agaboneha obulañi. Bino byosibyosi mbiromeeye abafumu aye n̄añumire asobooye ohundomera amahulu gaabyo."

²⁵ Nga Yosefu aloma Falaawo ati, "Ebirooto ebi Falaawo alootire, biri n'amahulu nj'ameene. Hatonda ahwehuliye Falaawo ebi ali huupi huhola.

²⁶ Enombe omusanvu ejiboneha obulañi, nj'emyaha omusanvu era amagala omusanvu amagimu, nj'emyaha omusanvu. Ebirooto ebyo biri n'amahulu nj'ameene.

²⁷ N'enombe omusanvu enyondi era ejiboneha obubi, nj'emyaha omusanvu era obugala omusanvu obuñotohi olw'embeño embalire ohuñwa ewuñwalyuba, nj'emyaha omusanvu ej'enjala.

28 “Ehyo hiri ng’olu ndomire ti Hatonda alagire Falaawo ehi ali huupi huhola.

29 Nanahabeño emyaha emirani musanvu ej’emere mu gwanga ly’e Misiri lyosiryosi.

30 Aye oluvanyuma lwajo, naja hubaño emyaha musanvu ej’enjala. Era enjala eyo erireetera abaatu ohwibirira ohwama hw’emere ohw’amaani ohwasooka. Enjala eriruma ehyalo ohubtirira.

31 Nalinumaño ehiriraga hiiti n̄aalihono emyaha eji emere yabereyemo enyingi olwohuba enjala eriba nyingi bugali.

32 Ehigendererwa hya Hatonda ohuḡa Falaawo ehicrooto mu ngeri ebiri, hiri ti Hatonda asalireño ehi aja huhola era aja huhyoheresa mu hiseera ehitali hya ḡale.

33 “Olw’ehyo, Falaawo aheje omusinde omulabuhi era ow’amagesi, amuje obunangi ohudulumya ehyalo hy’e Misiri.

34 Falaawo ateno abatangirisi mu hiisi hitundu ohusoloosa hirala ehyohutaanu ehy’amakungula mu gwanga ly’e Misiri mu myaha ejo omusanvu ej’emere embitiirifu.

35 Era mu bunangi wa Falaawo, bahumbaanie emere mu myaha ejo josijosi emirani ejijja mu moni, bahene bayibiihe mu bibuga bateño n’abasirikale ohuyihuuma.

36 Emere eyo bayibiihe eyo ni betegehera emyaha omusanvu ej’enjala eyijja mu gwanga ly’e Misiri, ohwehummisa abaatu batafa njala.”

37 Ebibono ebi Yosefu galoma byali by’amagesi eyiri Falaawo n’abahungu babe bosibosi.

38 Ng’ano Falaawo abuusa abahungu babe ati, “Husobola hwagaana ḡeena omusinde hy’ono ali n’Omwoyo wa Hatonda?”

39 Nga Falaawo aloma Yosefu ati, “Hatonda ahulagire amahulu g’ebicrooto byange byosibyosi, ḡaḡuma omuutu omulabuhi era ow’amagesi hy’ewe.

40 Oja huhulira olubiri lwange era abaatu b’e Misiri bosibosi bali n’ohugonderanga ebiragiro bibyo. Oja huba wahubiri hu ese.”

Yosefu anuga Misiri

41 Nga Falaawo aloma Yosefu ati, “Kuna obunangi ohunuga ehyalo hy’e Misiri hyosihyosi.”

42 Era nga Falaawo gefihula epeta yiye ey’obunugi hu lwala lulwe, ayifiha Yosefu. Ng’ahena amwambasa ehimolo ehi baatunga mu lugoye olulani olwa laasi, ng’anamba ahajegere ah’ezaabbu amwambasa mu mamiro.

43 Ng’alagira bamugeehesya mu higaali hihye ehindi ohulaga ti nj’owaali owohubiri hu ye mu bunangi. Ng’abasirikale aba bamuna ohumuhuuma bamutangirira ni bahabuhira abaatu baati, “Mwawuhe!” Kale nga Falaawo ana Yosefu obunangi ohunuga ehyalo hy’e Misiri hyosihyosi.

44 Nga Falaawo aloma Yosefu ati, “Wayire ndiise Falaawo anuga Misiri, kunaaye obunangi ḡaḡume muutu ahola ehiitu hyosihyosi n’atahwebuhiiseho.”

45 Nga Falaawo ana Yosefu esiina ati Zafenasi Paneeya, ng’ahena amuna Asenaasi omuhaana wa Potifeera omusengi womu hibuga Oni, ohuba muhasi wuwe. Kale nga Yosefu anuga egwanga ly’e Misiri.

46 Yosefu gaali anesa emyaha adatu ana gatandihira ohuḡeeresha Falaawo habaha w’e Misiri. Nga Yosefu anwa mu lubiri ewa Falaawo, atiina agenda n’alambula ahenaho Misiri yosiyosi.

47 Mu myaha omusanvu emirani ej’emere, ehyalo hy’e Misiri hyama emere mu bungi.

48 Nga Yosefu ahumbaania emere yosiyosi eyi baatu bomu Misiri bafuna mu myaha omusanvu emirani bayibiiha anaatu mu bibuga. Mu hiisi hibuga gatangamo ehifo ana ohubiihamo emere ohunwa mu bitundu ohweswanigirisa.

⁴⁹ Nga Yosefu abunga ebibiryo by'emere ebibba ebyene ebingi byaba oti hani mujehe hu nyanja. Olwohuba emere yaali nyingi bugali, galeeheraṅo n'ohuṅandiiha omuṅendo.

⁵⁰ Mu hiseera ehyo, emyaha j'enjala ko joole, ng'Asenaasi omuhaana wa Potifeera omusengi womu hibuga Oni asaalira Yosefu abaana abaseere babiri.

⁵¹ Nga Yosefu alanga omwana omudaayi esiina ati Manase, aloma ati, "Olwohuba Hatonda ganjerabihiise ohutegana hwange ko n'amago ga Bbaabba."

⁵² Ng'owohubiri amulanga esiina ati Efulayimu n'aloma ati, "Olwohuba Hatonda gapaaye olusaaye mu hyalo omu mbonaboneeye."

⁵³ Ng'aṅo emyaha omusanvu ej'emere ohuba mu bungi mu gwanga ly'e Misiri, jinwaho.

⁵⁴ Ng'emyaha omusanvu ej'enjala jitandiha, ng'olu Yosefu gaaloma. Enjala yaluma ehyalo hyosihyosi aye mu gwanga ly'e Misiri mwosimwosi mwalimo emere.

⁵⁵ Abaatu b'e Misiri ni batandiiha ohulumwa enjala, baliririra Falaawo abaje emere. Nga Falaawo abaloma ati, "Mutiine eyiri Yosefu, muhole ng'olu anabalome."

⁵⁶ Enjala ni yahwana mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi, nga Yosefu gegulaṅo amasitoowa gosigosi, ng'agusa Abamisiri emere, olwohuba enjala yaali nyingi mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi.

⁵⁷ Ng'abaatu ohuṅwa mu byalo ebindi byosibyosi batiina e Misiri eyiri Yosefu ohugula emere, olwohuba enjala yaali nyingi mu hyalo hyosihyosi.

42

Abaganda ba Yosefu batiina e Misiri

¹ Yakobbo ni gategeera e Misiri n'eriyo engaano, galoma abasaani babe ati, "Lwahiina mwihaaye hwihala ni muhejanaho ni ṅabula ehi muhola?"

² Nga geeyongera abaloma ati, "Pulira ti e Misiri eriyo emere, muserengete mutiineyo mutusahireyo emere hutafiira ṅano njala."

³ Ng'abaganda ba Yosefu ehumi abahulu, beehirira batiina e Misiri ohugula emere.

⁴ Aye Yakobbo sigafugiirira Bbenjamini muganda ya Yosefu ohutiina n'abaganda babe, olwohuba gaali atya ati hamunga yeesi ehiitu ehibi hiṅanga ohumwolaho.

⁵ Abasaani ba Yisirayiri* baali balala hu mutoolo gw'abaatu abaatiina ohusaha engaano olwohuba enjala yaali mu gwanga ly'e Kanani lyosi.

⁶ Yosefu nj'owaali omuṅugi w'egwanga ly'e Misiri era nj'owaali n'agusa abaatu baayo bosibosi emere. Olw'ehyo, abaganda ba Yosefu ni batiina boola e Misiri, nga bagwa mu moni jije bafumaaye olw'ohumuṅa eṅono.

⁷ Aṅo ni naṅo Yosefu ni gabona abaganda babe, gabafaania aye nga gehosa oti sabamanyire, ng'abaloma n'abogoha ati, "Muṅwera ṅeena?"

Nga bamugobolamo baati, "Huṅwera mu hyalo hy'e Kanani. Hujire ohugula emere."

⁸ Wayire Yosefu gafaania abaganda babe nibo sibamufaania.

⁹ Ng'aṅo Yosefu ahebulira ebirooto bibye ebi galootanga hu bo, ng'abaloma ati, "Enywe mujire huheeta ohumanya obunafu obuli mu gwanga lyefe ko mugobole mutusoose."

¹⁰ Nga bamugobolamo baati, "Bbe, musengwa yeefe, abeedu babo bajire hugula emere."

¹¹ Muhulu, hwesihwesi ng'olu otubona ṅano huli baana b'omuutu mulala. Efe abeedu babo huli baatu b'amazima, sihuli huheeta."

¹² Nga Yosefu abagobolamo ati, "Bbe mudulinga, enywe mujire huheeta ebiri mu gwanga lyefe."

* 42:5 42:5 oba Yakobbo.

13 Aye bamugobolamo baati, “Efe abeedu babo hwali ehumi n’ababiri, abaana b’omuutu mulala amenya mu gwanga ly’e Kanani, muṅere yeefe gasigayeyo ni seefe, muganda yeefe owundi nj’owafa.”

14 Nga Yosefu abaloma ati, “Soobona, hiri ng’olu ndomire, enywe muli huheeta.

15 Hino cehi nahole ohuhahasa oba ehi muloma hituufu: Falaawo ng’olu ali omulamu, simuja hunwa ṅano ohutusaho nga muleetire ṅano muṅere yenywe.

16 Mweyangalemo mulala hu nywe atiine aleete muganda yenywe omuṅere, abasigaaye nenda hubata mu komera ohwola olu hunahahahase hanye ebimuloma bituufu. Ni muba ni mutaloma mazima, ng’olu Falaawo ali mulamu, mu butuufu muba muli baheeti.”

17 Ng’abata bosibosi ṅalala mu komera ohuhena endaalo edatu.

18 Ni ṅabitanjo endaalo ebiri, hu lwalondaho nga Yosefu alagira baleeta abaganda babe abo abaloma ati, “Ese ndi muutu atya Hatonda, olw’ehyo muhole ehi mbaloma ko muṅone.

19 Ni muba ni muloma amazima, mulala hu enywe asigale ṅano aye olw’amago genywe agali hulumwa enjala, abasigayenjo bagameyo banjirire abaatu bomu mago genywe abali hulumwa enjala, emere.

20 Aye muli n’ohundeeterea ṅano nakoma wenywe ko kahase ebi muloma era ko muṅone.” Nga bahola baaty.

21 Nga baloma abeene n’abeene baati, “Mu butuufu ehi hwahola muganda yeefe sihyali hiranji. Hwabona enaku eyi gaali ni nayo n’atwegayirira humulehe aye sihwanjulirisa bibye. C’ehigima bino bitwolireho.”

22 Nga Lubbeeni abagobolamo ati, “Sinabaloma ti omuseere mutamwosaho habi hosihosi aye enywe mwagaana ohujulira ebyange? Naahani huli n’ohubiroosa.”

23 Sibamanya Yosefu ni gaali n’anjulira ebi baloma olwohuba gaali atambisa omutafuta ohuloma ni nabo.

24 Nga Yosefu anjwa anja bali atiina anjaatu akukumusa amasiga, nga gagamayo eyi bali, ng’aloma ni nabo nindi. Ng’alagira banjamba Simyoni bamudanya mu komera, bosibosi ni babona.

25 Nga Yosefu alagira bejusa esanju j’abaganda babe emere, banjamba n’ebbeesa eja hiisi muutu baajita mu sanju jaawe, nga babawonera n’emere ey’ohulya ni bali mu lugendo.

26 Ng’ano abaganda babe batwiha emere yaawe hu nasugirya jaawe basimbuha ohwagamayo engo.

27 Owiire ni waberirira nga basalanjo banjenyuhe anjaatu. Mulala hu bo ni gasitula esanju yiye ohuṅa nasugirya yiye emere, ng’abona ebbeesa jije ni jiri hu mugulu w’esanju yiye.

28 Ng’aloma baganda babe ati, “Bangoboheseye ebbeesa jange, nj’aji mu sanju yange.”

Ng’emyoyo jibahubba mu bifuba ni bateetema huteetema ni bebuusa abeene n’abeene baati, “Hatonda atuholire hi hino?”

29 Ni boola engo e Kanani, nga balomera Yakobbo laata yaawe byosibyosi ebyabolaho baati,

30 “Omusinde anjuga egwanga eyi hwatiina ohugula emere, gaaloma ni neefe n’ebbogo n’atulobohesamo ohuba baheeti.

31 Aye nga humulomera huuti, ‘Efe sihuli baheeti,

32 hwali ehumi n’ababiri, abaana ab’omuutu mulala, mulala gafa, muṅere yeefe gaasigalayo ni seefe engo mu gwanga ly’e Kanani.’

33 “Ng’ano omusinde omunugi w’egwanga eryo, atuloma ati, ‘Hino cehi nja hutegereraho ti muli huloma hy’amazima: mulehe ṅano mulala hu nywe, ko enywe abandani muṅirire abaatu benywe emere olw’enjala eyiruma.

³⁴ Aye mundeeteranga n̄ano muganda yenywe omun̄ere, ehyo nj'ehinditegereraho ti simuli baheeti, ko ndehule muganda yenywe ono. Era muja huba b'edembe ohwihala mu gwanga lino mwetaaye.' "

³⁵ Ni begula esan̄u jaawe, hiisi muutu gagaanamo ebbeesa jije! Bo ni saawe ni babona ebbeesa ejo, ng'obuti bubanjamba.

³⁶ Nga saawe Yakobbo abaloma ati, "Mukenireho abaana bange. Yosefu gaatiina era ni Simyoni yeesi hin̄irire era mwenda ohutusaho ni Bbenjamini yeesi. Hiisi hiitu hiri hutiinira bubi."

³⁷ Nga Lubbeeni aloma semwana ati, "Wiitanga abaana bange bombi, singa sindigobosa Bbenjamini. Njesige keesi nja humugobosa."

³⁸ Aye nga Yakobbo aloma ati, "Omwana wange saaja hutiina eyo ni nenywe, olwohuba mugandawe gaafa, niye nj'asigayen̄o yenene. Singa agwira ehigosi hu ngira, ehyo hiija hundeetera ohutiina e magombe n'obutahi bungi bugali."

43

Abaganda ba Yosefu bagamayo e Misiri

¹ Enjala yeyongera ohuluma abaatu bugali mu gwanga ly'e Kanani.

² Ni baali ni bahenire ohulya emere yosiyosi eyi baatusa e Misiri, nga Yakobbo aloma abasaani ati, "Mwagameyo e Misiri mutugulireho emere."

³ Nga Yuda amuloma ati, "Omusinde ola omun̄ugi waayo gatulabula ati, 'Simuja hugobolayo huloma ni nange ohutusaho nga mujire ni muganda yenywe.'

⁴ N'onafugiirire Bbenjamini ohutiina ni neefe, hunatiine e Misiri hwabagulirayo emere eyindi.

⁵ Aye nooba n'otafugiirira hutiina ni naye, sihunatiine olwohuba omusinde ola gatuloma ati, 'Sinja hugobolayo huloma ni nenywe ohutusaho ni mujire ni mun̄ere yenywe.' "

⁶ Nga Yisirayiri amuloma ati, "Lwahiina mwalomera omusinde oyo muuti muli ni muganda yenywe owundi, ohundeetera obugosi buno?"

⁷ Nga bamugobolamo baati, "Omusinde oyo gatubuusa bugali ebitun̄ambaho, gaabuusa n'ebifa hu mago geefe ati, 'Senywe ahiirino mulamu? Muli ni muganda yenywe owundi?' Efe hwagobolangamo hugobolamo ebi gatubuusanga. Hwahamanyiiye hu hi huuti anatulome ati, 'Muje muleete muganda yenywe oyo?'"

⁸ Nga Yuda aloma semwana Yisirayiri ati, "Fugiirira hutiina e Misiri n'omwana mangumangu hugule emere, ehyo hiija huletera ewe ni neese ko n'amago geefe ohun̄ona enjala.

⁹ Ese suubisa ohumuuhuma butiiribiri. Era ni tamugobosa n̄ano, ogwo guja huba musango gwange.

¹⁰ Singa ebiseera sibīnjwereeye hu huloma hu hiitu hino, engeri hwali huhulomeeyeho hale, āna ndomera n̄ano hwahali hugobolayo mulundi ogwohubiri."

¹¹ Ng'āno saawe Yisirayiri abaloma ati, "Hinaba ni hiri hiityo, muhole muuti: mun̄ambeho birala hu biitu ebahirira erala obulan̄i mu hyalo hyefe hino, mute mu san̄u jenywe mun̄irireho omusinde oyo ng'ehirabo. Mun̄ire ebyahawoowo ebi balanga baati bbaamu ni miira n'omudugere ko n'ebibala ebi balanga baati alumondi.

¹² Mun̄ire ebbeesa ej'emirundi ebiri olwohuba muli n'ohugobosayo ebbeesa jira ejibabateera mu esan̄u jenywe. Hamunga sihyali higenderere.

¹³ Mun̄ire ni muganda yenywe yeesi, mwagame eyiri omusinde oyo omun̄ugi.

¹⁴ Sunga Hatonda Omwene Bun̄angi, omun̄ugi oyo abalehulire muganda yenywe Simyoni ni Bbenjamini, bagobole. Ese nimba wohufiirwa abaana bange, hahibe hiityo, puma hyahuhola."

¹⁵ Ng'abasaani babe abo banjamba ebirabo ebyo n'ebbeesa ej'emirundi ebiri nga beehirira batiina e Misiri beyanjula eyiri Yosefu ni bali ni Bbenjamini.

¹⁶ Yosefu ni gababona ni bali ni Bbenjamini, galoma alabirira amago gage ati, "Nira abasinde bano mu nyumba ewange, osale ehyayo otegehe ehiinjulo olwohuba banaalye ehyomu muusi ni nange."

¹⁷ Ng'olabirira amago gage, aholo ng'olu Yosefu gamuloma, ng'anjira abasinde abo mu nyumba ewa Yosefu.

¹⁸ Abaganda ba Yosefu batya ni babanjira mu nyumba ewa Yosefu. Banjeega baati, "Batuleetire njano olw'ebbeesa ejibata mu sanu jeefe hu ludaayi. Atuleetire eno atuhubbe owiibi ahene alagire batuhadaase bahene batufuule beedu babe era banjira ni nasugirya jeefe."

Ehiinjulo mu mago ga Yosefu

¹⁹ Olw'ehyo, batiina eyiri alabirira amago ga Yosefu, owaali na mulyango gw'enyumba bamuloma baati,

²⁰ "Muhulu, hwaja njano omulundi omudaayi ohugula emere.

²¹ Aye ni hwagamayo, hwola anjatu nja hwanjenyuha, ni hwabonjolola esanu jeefe, hiisi mulala gagaanamo ebbeesa enyene n'enyene eji gasasuulira emere, ni jiri hu mugulu w'emere. Olw'ehyo, hujigobohiise.

²² Sihumanyire owajita mu sanu jeefe. Huleetire n'ebbeesa ejindi ohugula emere."

²³ Ng'alabirira amago ga Yosefu abagobolamo ati, "Enjuma ubi, mutatya. Hatonda wenywe era Hatonda wa senywe, gaba na obuninda mu sanu jenywe. Nasuna ebbeesa jenywe eji mwasasula." Ni gahena ohuloma, ng'abatuhisa Simyoni.

²⁴ Ng'ano alabirira amago ga Yosefu abengisa mu nyumba ewa Yosefu, ng'abana amaaji basaaba amagulu, ng'ana ni nasugirya jaawe enyaasi ohulya.

²⁵ Nga bategeha ohunjambya Yosefu ebirabo olwohuba baali babalomire baati gaali aja huliira njalala ni naabo ehyomu muusi.

²⁶ Yosefu ni gagobola engo, nga bamunjirira ebirabo nga bahena bahubba amafuha mu moni jije.

²⁷ Ng'ababuusa ng'olu baali, ng'ahena ababuusa ati, "Senywe oyu mwandomeraho, ali atye? Aliyo mulamu?"

²⁸ Nga bamugobolamo baati, "Omwidu wuwo, seefe aliyo, ahiiriyo mulamu." Nga bahubba amafuha ohulaga baati bamuna njono.

²⁹ Yosefu ni gabetoloosamo emoni, gabona Bbenjamini muganda yaawe, omwana wa nyina, ng'ababuusa ati, "Oyo nje muganda yenywe ohirira erala obunere oyu mwandomeraho?" Ng'ahena amuloma ati, "Mwanawe, Hatonda ahunambire ehisa."

³⁰ Yosefu ni gaabona Bbenjamini omwana wa nyina era mutoowe, ganyanguha ohunwano ohuheja ehifo an'ohulirira. Gatiina mu hisenge hihye ehy'enjabulo ng'alirira omwo.

³¹ Ni gahena ohulira, ng'asaaba mu moni, atula, ni gegumirisa ohutenda abaalijo bamanye ng'aloma alabirira amago gage ati, "Yiinjala emere."

³² Ng'abeenjula Yosefu yenene, n'abaganda babe na bonene n'Abamisiri abaliranga njalala ni naye na bonene. Bahola baaty owohuba hyali hya mbiho eyiri Abamisiri ohuliira njalala n'Ababbebulaniya.

³³ Beehasa abaganda babe abo ni bamulengereeye ni beema hu myaha jaawe, ohunwa hu mudaayi ohwola hu munere. Nga bahejanaho ni beenjuna olwohubeehasa baaty.

³⁴ Nga babenjula emere ni bayituhisa hu meeza ya Yosefu, cooka eya Bbenjamini yasinga eyabahye bosibosi emirundi etaanu. Balya era banywa ni Yosefu era ni baali basangaafu.

44

Ehihopo ehy'efeeza mu sanju ya Bbenjamini

¹ Ni bahena ohulya, nga Yosefu alagira alabirira amago gage ati, “Yoolera abasinde emere mu sanju jaawe hiisi muutu n'omuteeramo eyi asobola ohugega. Era hiisi muutu muteere ebbeesa jije hu mugulu w'emere mu sanju yiye.

² N'ohena onjambe ehihopo hyange ehi babbota mu feeza ohite hu mugulu w'esanju eyamuto yaawe era taamo n'ebbeesa eji اساسuuye.”

³ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, ng'aseebula abasinde abo baniina nasugirya jaawe.

⁴ Ni baali ni bahiiri hwola njaleeni ohunwa mu hibuga, nga Yosefu aloma alabirira na wuwe ati, “Londa hu basinde abo, n'onaboleho obalome oti, 'Lwahiina mutusasuuye ehibi mu hirani ehi hubaholire?”

⁵ Hino nj'ehihopo ehi musengwa yange anyweramo era nj'ehi atambisa ohumanya ebijja hubano mu moni. Muholire hibi ohuhiiba.’ ”

⁶ Era ni gabalondaho ng'abagaana abaloma ehi Yosefu gamuloma.

⁷ Aye nibo nga bamuloma baati, “Muhulu, hiina ehigema waloma ebibono ebyo? Sibusobola huhola ehiitu hyehyo.

⁸ Obanga hwagobohiise ebbeesa eji hwagaana mu sanju jeeffe ni hwola e Kanani, lwahiina hwiba efeeza oba ezaabbu ohunwa mu nyumba ya musengwawo?

⁹ Singa njabanjo mulala hu efe abeedu babo, oyu onabone nahibihire, embwa enjibi yegula omugogo. Aye abasigayeno hwesihwesi huja hufuuha beedu babo.”

¹⁰ Ng'alabirira amago ga Yosefu, amugobolamo ati, “Mutehiise bulani. Oyo oyu nagaane n'ehihopo nj'anafuuhe omwidu wange yenene. Abasigaayeyo nibo sibanabehe musango.”

¹¹ Ng'ano hiisi mulala hu bo atwihula esanju yiye ayita njaasi, ng'ahena ayibonolola.

¹² Ng'alabirira ewa Yosefu, atandihira hu y'omuhulu yaawe ohwaza paka olu goola hu yomunere. Nga bagaana ehihopo mu sanju ya Bbenjamini.

¹³ Ni hyazuuha hiiti ehihopo ehyo hyali mu sanju ya Bbenjamini, nga bahanula engoye jaawe olw'owusiba, nga bahena bagobosa esanju jaawe hu nasugirya jaawe bagama mu hibuga.

¹⁴ Mu hiseera ehyo, Yosefu gaali ahiiri mu nyumba e wuwe, Yuda n'abaganda babe ni boola mu nyumba, nga bahubba amafuha mu moni jije ni bajooleeye.

¹⁵ Nga Yosefu ababuusa ati, “Muholire hiina ehyo? Simumanyire muuti omuutu hy'ese asobola ohulagula gamanya ebiitu ebija hubano mu moni?”

¹⁶ Nga Yuda amugobolamo ati, “Hunaalome hi musengwa yange? Hunuma hya huloma. Hunenyosyeho huutye ohulaga huuti hunuma musango? Hatonda ganihire obubi weefe, efe abeedu babo. Nahani huli beedu ba musengwa yeefe, efe njalala ni nooyo oyu baageene n'ehihopo mu sanju yiye.”

¹⁷ Aye Yosefu galoma ati, “Sipanga huhola ehiitu hyehyo, oyu bageene n'ali n'ehihopo nj'aja ohufuuha omwidu wange. Abasigaaye mweyagamire eyiri senywe, miyaaya.”

Yuda ahiihirira abaganda babe

¹⁸ Nga Yuda gegerera ana Yosefu gaali amuloma ati, “Kusunga musengwa yange, wunjihirise ohubaaho n'ehindoma eyi oli. Kusunga otanyigira ese omwidu wuwo, olwohuba manyire ti oli n'obunangi hy'owa Falaawo era ehi olagira nj'ehi bahola.

¹⁹ Muhulu, watubuusa efe abeedu babo oti, 'Muli ni senywe oba muganda yenywe?'

²⁰ Nga huhugobolamo huuti, 'Huli ni seefe aye asahulujire era huliyo ni muganda yeefe oyu seefe gasaala mu wusahulu. Muganda yeefe owundi, gaafa. Nahani muganda yeefe oyo nj'omwana yenene alijo hu nyina era seefe amwenda bugali.'

²¹ Ng’ano otuloma oti, ‘Mumuleetanga n’ano muboneho ko kahase ti ebi muloma bituufu.’

²² Nga muhulu, huhugobolamo huuti, ‘Bbaabba sasobola hwihirisa omwana oyo ohumulehano, asobola n’ohufa ogw’omwana wuwe.’

²³ Aye ng’otuloma oti, ‘Ohutusaho ni muleetire n’ano muto yenywe, sinja hubehirisa hugobola n’ano hwemeerera mu moni jange nindi.’

²⁴ Era muhulu, ni hwagama engo hwalomera seefe ehi watuloma.

²⁵ “Emere ni yatunwaho, nga seefe atuloma ati, ‘Mwagame e Misiri mutugulireho emere nindi.’

²⁶ Aye hwamugobolamo huuti, ‘Sihuja hutiina e Misiri ohutusaho ni hutiinire ni muganda yeefe Bbenjamini olwohuba omunugi waayo gatuloma ati sigenda hutiineyo ni hunuma muganda yeefe ahira ohuba omunere.’

²⁷ “Nga Bbaabba atugobolamo ati, ‘Mumanyire muuti nyinenywe gaasaalira abaana abaseere babiri.

²⁸ Mulala gangota hu moni era ananuma hubuusabuusa esolo yamulya. Ohunwa hulwo simubonangaho.

²⁹ Singa munira ono yeesi, nanano ehigosi hu ngira, muja hugira tiine e magombe ni ndi n’enaku ey’amaani.’ ”

³⁰ Yuda geeyongera ohuloma ati “Olw’ehyo, singa nagama engo wereere ananuma Bbenjamini, ng’olu bulamu wa Bbaabba buholera bugali hu mwana oyo,

³¹ kasita anabone ni hutagemeyo ni mulebe yeefe oyo, aja hufa. Efe abeedu babo huja huba ndiife ohuleeteeye Bbaabba olumbe ohumwita.

³² Ehyo n’ohitaaye ano, nahahasa Bbaabba ti nja humuhuuma. Namuloma ati, ‘Singa simugobosa n’ali mulamu, omusango guliba hu ndiise.’

³³ “Kale kusunga ofugiirire omuseere ono gagame engo n’abaganda babe, ese kole owiidu mu hifo hiye.

³⁴ Olwohuba nagama tye eyiri Bbaabba, omwana oyo n’anumano? Kusunga wunjeede tagama ohubona ehija ohwola hu Bbaabba.”

45

Yosefu geyanjula eyiri abaganda babe

¹ Yuda n’ahenire ohweririgana, Yosefu gaali saahisobola hweyongera ohwehweherera eyiri abaganda babe mu moni j’abanjeeresaba babe. Olw’ehyo, galagira Abanjeeresaba abo banwano batule ebulafu. Kale ni naali ni nanumano omuutu owundi yesiyesi ohutusaho abalebe babe, ng’abaloma ati, “Ese ndiise Yosefu.”

² Ng’ahena alira n’ejanjaasi ery’amaani, n’Abamisiri abaali ebulafu baanulira era batiina balomeraho n’abomu mago ga Falaawo.

³ Nga Yosefu aloma abaganda babe ati, “Ese ndiise Yosefu! Bbaabba ahiirino mulamu?” Aye abaganda babe ni banulira ehyo, sibamugobolamo olw’esisi.

⁴ Ng’ano Yosefu aloma abaganda babe ati, “Mwigerere n’ano.” Ni beegerera ana gaali ng’abaloma ati, “Ndiise Yosefu muganda yenywe, oyu mwagusa abaatu b’e Misiri.

⁵ Aye nanume alunjira owahye era muteralihirira olwohuba mwatunda hyapweramo ohuba n’ano, olwohuba Hatonda gapindiha eno mbeherereyo ponie obulamu w’abaatu.

⁶ Naahani myaha ebiri enjala n’eruma aye emyaha etaanu mu moni, naja hunumano ohuhoma n’ohuhungula.

⁷ Ne Hatonda gapindiha eno ohubehererayo, ko enywe n’abejuhulu benywe mwahanona mu ngeri eyenunjisa, mwahasigalano ni muli balamu hu hyalo huno.

8 “Sindiinywe omwagira naaja n̄ano aye Hatonda. Gafuula omuñi w’amagesi omuhulu owa Falaawo, omuhungu w’amago gage era omuñugi w’ehyalo hy’e Misiri hyosihyosi.

9 Kale mwagameyo mangu mulomere Bbaabba muuti, ‘Yosefu omwana wuwo aloma ati Hatonda gamufuula muñugi w’egwanga ly’e Misiri lyosiryosi. Olw’ehyo, yangunaho wuuje eno mangumangu.

10 Oja humenyanga mu twale ly’e Goseni era oja huba n̄aapi ni neese, ewe n’abaana ko n’abejuhulu babo n’etaama n’embusi n’enjombe ko ni neebyo byosibyosi ebi oli ni nabyo.

11 Nja huhulabirira n’oli eno, olwohuba enjala ehiiruma emyaha etaanu ejomu moni. N̄ano sooja hulumwa enjala.’

12 “Enywe mwabeene ko ni muganda yange Bbenjamini, mubona muuti mu butuufu oweene, ndiise ali huloma ni nenywe.

13 Mutiine mulomere Bbaabba hu n̄ono eri ndi ni nalyo n̄ano mu gwanga ly’e Misiri n’ebinamba hu biitu ebindi byosibyosi ebi muweene era muhene mumuleete n̄ano mangu.”

14 Ng’ano ahena agwa mugandawe Bbenjamini mu hifuba nga bombi bakukumusa amasiga olw’esangaalo.

15 Ni gahena ng’agwa abaganda babe bosibosi mu bifuba nakukumusa amasiga olw’esangaalo. Oluvanyuma ng’abaganda babe batandiiha ohunaya ni naye.

16 Amanuliro ni goola mu lubiri lwa Falaawo ti abaganda ba Yosefu baali bajire, Falaawo n’abahungu babe bosibosi baali basangaafu.

17 Nga Falaawo aloma Yosefu ati, “Loma abaganda babo oti, ‘Mutwihe emigugu hu nasugirya jenywe mwagame e Kanani,

18 muleete senywe n’amago genywe, muuje mube eno. Nja hubana e twale erisingira erala obulani era muja huba n’emere.’

19 Era balome oti, ‘Mutiine n’ebigaali ohunwa n̄ano e Misiri, ohugegeramo abaana abanere n’abahasi benywe, muleete ni senywe.’

20 Era mutafaayo hu biitu byenywe ebi muli ni nabyo eyo olwohuba ebirani byosibyosi ebyomu gwanga ly’e Misiri, biija huba byenywe.”

21 Ng’abasaani ba Yisirayiri* bahola baatyo. Nga Yosefu abana ebigaali, ng’olu Falaawo galagira era gabaña n’emere eyohulira mu ngira.

22 Nga hiisi mulala hu bo amuna ebyambalo ebinyaaha aye ng’ana Bbenjamini ebitundu by’efeeza ebihumi bidatu† n’ebyambalo emigigi etaanu.

23 Ng’aneeresa semwana nasugirya ehumi ni jetwihire ebirani ebyomu gwanga ly’e Misiri, ni nasugirya ekasi ehumi ni jetwihire engaano n’emere n’eyohulira mu ngira ni batiina.

24 Ng’ano aseebula abaganda babe abo ahena abaloma ati, “Mutaduhanira mu ngira.”

25 Ng’abaganda babe batiina banwa e Misiri, boola mu hyalo hy’e Kanani eyiri Yakobbo laata yaawe.

26 Nga bamuloma baati, “Yosefu ahiiriyo mulamu era muhulu nj’anuga ehyalo hy’e Misiri.” Aye ehyo hyamuñoleresa era sigahifugiirira.

27 Aye ni bamulomera byosibyosi ebi Yosefu gabaloma, gabona n’ebigaali ebi Yosefu ganjindiha ohumugega ohumuñira e Misiri, nga Yakobbo laata yaawe agobolamo amaani.

28 Ng’ano Yisirayiri aloma ati, “Naahani fugiirira! Yosefu omwana wange ahiiriyo mulamu. Nja hutiiina muboneho ni kiiri hufa.”

* 45:21 45:21 Oba Yakobbo. † 45:22 45:22 Huupi ekilo edatu n’ehitundu.

46

Yakobbo atiina e Misiri

¹ Nga Yisirayiri anamba olugendo atiina n'ebiiu bibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo era ni goola e Bberuseebba, ganayo enjongo eyiri Hatonda wa Yisaka semwana.

² Nga Hatonda aloma ni Yisirayiri mu hirooto owiire ati, "Yakobbo, Yakobbo."

Nga Yakobbo amugobolamo ati, "Wanji Musengwa."

³ Nga Hatonda amuloma ati, "Ndiise Hatonda, Hatonda wa lataawo, otatya hutiina e Misiri, olwohuba ndihufuulira eyo egwanga ebbala.

⁴ Nja hwehirira ni neewe ohutiina mu gwanga ly'e Misiri era mu butuufu oweene ndihugobosa n'ano. Era n'olifa, Yosefu alihugolola."

⁵ Ng'ano Yakobbo anwa e Bberuseebba, ng'abaana ba Yisirayiri bagega Yakobbo laata yaawe, n'abaana n'abahasi baawe, mu bigaali ebi Falaawo gabanjindihira ohugenderamo.

⁶ Nga banjira ebisolo byawe ko n'ebiiu byawe ebi baasuna mu gwanga ly'e Kanani, nga Yakobbo n'olulyo lulwe lwosirwosi batiina e Misiri.

⁷ Gatiina e Misiri n'abasaani n'abahaana ko n'abejuhulu babe, olulyo lulwe lwosirwosi.

⁸ Amasiina g'abasaani ba Yisirayiri (Yakobbo n'abasaani babe) abaatiina e Misiri ngagano:

Lubbeeni omusaani wa Yakobbo omudaayi.

⁹ Abasaani ba Lubbeeni baali nje

Kanoki ni Paalu ni Kezirooni ni Karumi.

¹⁰ Abasaani ba Simyoni baali nje

Yemweli ni Yamini n'Okadi ni Yakini ni Zokali ni Sawulo omwana wuwe mu muhasi Omukanani.

¹¹ Abasaani ba Leevi baali nje

Girisoni ni Kohasi ni Merari.

¹² Abasaani ba Yuda baali nje

Eri n'Onani ni Seera ni Preezi ni Zeera. Aye Eri n'Onani baafiira mu hyalo hy'e Kanani.

Abasaani ba Preezi baali nje

Kezirooni ni Hamuli.

¹³ Abasaani ba Yisikaali baali nje

Toola ni Puuva ni Yobbu ni Simurooni.

¹⁴ Abasaani ba Zebbulooni baali nje

Seredi n'Eloni ni Yaleeri.

¹⁵ Abo nj'abasaani ba Leeya aba gasaalira Yakobbo mu Padani Alaamu ohwongera hu ba Dina omuhaana wuwe gasaala. Abaana babe bosibosi, abaseere n'abahaana baali adatu nabadatu.

¹⁶ Abasaani ba Gaadi baali nje

Zifooni ni Hagi ni Suuni n'Zibboni n'Eri n'Arodi n'Aleeri.

¹⁷ Abasaani b'Aseri baali nje

Yimuna ni Yisuva ni Yisuvi ni Bberiya.

Mboojo yaawe gaali nje Seera.

Abasaani ba Bberiya baali nje

Hebberi ni Malukiyeeli.

¹⁸ Abo nj'abaana aba Zilupa gasaalira Yakobbo. Zilupa nj'oyu Labbaani gaana Leeya omuhaana wuwe ohuba omwidu wuwe. Bosibosi nalala, Yakobbo gamusunamo abaatu ehumi namukaaga.

¹⁹ Abasaani ba Lakeeli muha ya Yakobbo baali nje

Yosefu ni Bbenjamini.

²⁰ Yosefu gasaala Manase n'Efulayimu n'ali e Misiri. Asenaasi omuhaana wa Potifeera omusengi wa Oni nj'owaali nyinaawe.

²¹ Abasaani ba Bbenjamini baali nje

Bbeera ni Bbakeri n'Asubbeeli ni Geera ni Naamani n'Eki ni Roosi, Mupiiimu ni Hupimu n'Arudi.

²² Abo nj'abasaani ba Lakeeli aba gasaalira Yakobbo, njalala baali ehumi nabane.

²³ Omusaani wa Daani gaali nje

Husimu.

²⁴ Abasaani ba Nafutaali baali nje

Yahizeeri ni Guuni ni Yezeri ni Silemu.

²⁵ Abo nj'abasaani ba Yakobbo aba Bbiluha gamusaalira. Bbiluha oyo nj'oyu Labbaani gaana Lakeeli omuhaana wuwe, abe mwidu wuwe. Era nj'owamusaalira abaana musanvu nosinosi.

²⁶ Abo bosibosi abaatiina e Misiri ni Yakobbo, abomu lulyo lulwe n'otuhiiseho abahasi b'abaana babe, baali abaatu kaaga namukaaga.

²⁷ N'ogataho abasaani ba Yosefu ababiri aba gasaalira e Misiri, ohunjirira njalala, abaatu abomu mago ga Yakobbo abaatiina e Misiri bosibosi baali sanvu.

²⁸ Nga Yakobbo atuma Yuda eyiri Yosefu ohumuja endagiriro eyitiina e Goseni. Ni boola mu twale ly'e Goseni,

²⁹ nga Yosefu anamba ehigaali hihye, atiina mu Goseni ohwagaanana Yisirayiri semwana. Yosefu ni gahubba emoni hu semwana ati bbepa, gatiina gamugwa mu hifuba, ng'alira ohuhena ehiseera ehylene ehireeni olw'esangaalo.

³⁰ Oluvanyuma, nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, "Naaahani n'olu fa nefiira olwohuba kuweene n'emoni jange nabona ti ohiiri mulamu."

³¹ Ng'ango Yosefu aloma abaganda babe n'abaatu abandi abaatiina e Misiri ni semwana ati, "Nahatiine eyiri Falaawo mulome ti, 'Abaganda bange n'abaatu abandi abajire ni Bbaabba ababaaye ni bamenya mu hyalo hy'e Kanani, bajire ohumenya eno ni neese.

³² Abaatu abo baayi b'ebayayo era bajire n'ebayayo ko n'ebiitu byawe byosibyosi.'

³³ Falaawo n'abalanga gababuusa ati, 'Muhola mirimo hi?'

³⁴ Mumugobolangamo muuti, 'Efe abeedu babo huli baayi by'ebayayo ohunwa mu bunjere weefe hy'abasehulu beefe ng'olu baali.' Ehyo hiija humuleetera ohubaleha mumenye mu twale ly'e Goseni olwohuba Abamisiri benyinyalya abaayi."

47

¹ Nga Yosefu atiina alomera Falaawo ati, "Bbaabba gajire ohunwa e Kanani n'abaganda bange n'ebayayo byawe ko n'ebiitu byawe byosibyosi era bali e Goseni."

² Era gatobolamo hu baganda babe bataanu ng'abanjira ewa Falaawo.

³ Nga Falaawo abuusa abaganda babe abo ati, "Muhola mirimo hi?"

Nga bamugobolamo baati, "Efe abeedu babo huli baayi hya basehulu beefe."

⁴ Nga bamuloma baati, "Hujire ohubaaho eno olwohuba enjala y'amaani e Kanani era ebyayo byefe binjuma n'enyaaasi ery'ohwaya. Huhusunga otufugiirire humenye mu twale ly'e Goseni."

⁵ Nga Falaawo aloma Yosefu ati, "Lataawo n'abaganda babo bajire eyi oli,

⁶ egwanga ly'e Misiri liri mu mihono jijo, leha lataawo n'abaganda babo beehale mu twale erihira obulani. Hababe e Goseni. N'oba n'omanyire mulala hu bo ali n'omuhono ogwohwaya, muje alabirirenga ebyayo byange."

⁷ Ng'ango Yosefu anjira Yakobbo semwana eyiri Falaawo. Yakobbo n'ahenire ohuheesa Falaawo n'ohumusabira ekabi,

⁸ nga Falaawo amubuusa ati, “Oli n’emyaha jinga?”

⁹ Nga Yakobbo agobola mu Falaawo ati, “Kenire emyaha cikumi n’adatu ni senguujuha mu hyalo muno. Emyaha jange mitono era ja bigosi aye sijoola hu myaha ja basehulu bange abaali abagendi.”

¹⁰ Nga Yakobbo asabira Falaawo ekabi ahena anwanjo atiina.

¹¹ Ebyo ni byanwa, nga Yosefu anamba semwana n’abaganda babe abanja eroba mu twale ly’e Lameseesi erihirayo obulanji mu gwanga ly’e Misiri bamenyamo ng’olu Falaawo galagira.

¹² Nga Yosefu anja semwana n’abaganda babe ko n’abaatu aba gaali ni nabo emere ohusizira hu bungi w’abaana baawe.

Enjala ebiteerira hu hyalo

¹³ Mu hiseera ehyo, njaali njanumanjo mere mu hyalo hyosihyosi olwohuba enjala yaali nyingi bugali.

¹⁴ Nga Yosefu ahumbaania ebbeesa josijosi ejaali mu gwanga ly’e Misiri nomu Kanani eji batundanga mu ngaano ng’ajinjira mu lubiri lwa Falaawo.

¹⁵ Abaatu b’e Misiri n’e Kanani ni batambisa ebbeesa jaawe josijosi jabanwaho, batiina eyiri Yosefu bamuloma baati, “Muhulu, tunje emere. Otatuleha hufa enjala. Ebbeesa jitujoyeeho.”

¹⁶ Nga Yosefu abaloma ati, “Ng’olu bbeesa jibanoyeho, nahani muleete ebyayo byenywe mbanemo emere.”

¹⁷ Nga bamunjirira embalaasi n’etaama n’enjombe ni nasugirya jaawe, abanamo emere. Ng’omwaha ogwo gaaja abanja emere mu byayo byawe byosibyosi.

¹⁸ Omwaha ogwo ni gwanwaho, nga nindi abaatu batiina eyiri Yosefu omwaha ogwalondaho bamuloma baati, “Sihunanga hwehweherera musengwa yeefe, mu butuufu oweene ebbeesa jatunwaho n’ebyayo byefe byosibyosi nahani bibyo. Nahani hunuma hiitu hyosihyosi ohutusaho emibiri n’amaloba geefe.

¹⁹ Huhusunga otatuleha hufa enjala hulehe anjo amaloba geefe. Tugule era ogule n’amaloba geefe otunemo emere. Efe huja hufuuha beedu ba Falaawo n’amaloba geefe gafuuhe gage. Tunje emere hwahanjona enjala, amaloba geefe gatasigala anjo ni munumamo muutu.”

²⁰ Olw’enjala ohubiteerira mu gwange ly’e Misiri, abaatu bagusa Yosefu amaloba gaawe, nga gafuuha ga Falaawo. Hiisi Mumisiri gaali n’ohutunda eroba lirye olw’enjala, ng’eroba lifuuha lya Falaawo.

²¹ Nga Yosefu afuula abaatu beedu ohunwa hu salo ly’e gwanga ly’e Misiri ohwola hu yindi.

²² Aye sigagula loba ly’abasengi olwohuba basunanga omugabo ohunwa ewa Falaawo era balinga n’emere eyibahena. Ehyo nje hyagira ndibatunda byawe.

²³ Nga Yosefu aloma abaatu ati, “Ale nahani ng’olu mbagulire, muli baatu ba Falaawo n’eroba lyenywe lyosiryosi lya Falaawo. Owumo mbobuno muje muhome.

²⁴ Aye ni mugesha emere, muli n’ohunja Falaawo hirala ehohutaano, efikaho esigale yenywe n’abaana benywe ko n’abaatu abamenya ni nenywe.”

²⁵ Ng’abaatu bamugobolamo baati, “Muhulu hufugiirira ohuba beedu ba Falaawo olwohuba obaaye wahyere eyi huli otunoniseye ohufa enjala.”

²⁶ Nga Yosefu ahitanjo ng’egambi mu gwanga lya Misiri n’ohwosa hatyane ti hirala ehohutaano ehy’amakungula bya Falaawo. Eroba ly’abasengi lyonene njeritafuuha lya Falaawo.

²⁷ Nga Abayisirayiri bamenya mu gwanga ly’e Misiri mu twale ly’e Goseni. Basuna obuninda era hiisi ehi banjambangaho hyalimo ehyaasa era beyongera obungi bugali.

²⁸ Nga Yakobbo ahena emyaha ehumi namusanvu mu gwanga ly'e Misiri. Nga nalala nosinosi aba n'emyaha cikumi ane namusanvu.

²⁹ Ehiseera ni hyali huupi ohwola Yisirayiri* ohufa, galanga omusaani wuwe Yosefu ng'amuloma ati, "Pambire ehisa ote omuhono gugwo n'asasi w'ehisambi hyange, olayire oti oja hundaga ehyere era obe mwesigwa eyi ndi mutasiha mu gwanga ly'e Misiri.

³⁰ Aye ni fanga, wungeganga watusa e Misiri, wapira wasiha nalala n'abaatu bange."

Nga Yosefu amugobolamo ati, "Nja huhola ng'olu olomire."

³¹ Nga Yisirayiri amuloma ati, "Layira oti oja huhola ng'olu oli husuubisa." Ng'ango Yosefu amulayirira. Nga Yisirayiri gediira hu muhoomero gugwe ajumirya Hatonda.†

48

Manase n'Efulayimu

¹ Oluvanyuma lw'endaalo sinyingi, balomera Yosefu baati, "Lataawo mulwaye bugali." Ng'ango Yosefu atiina n'abasaani babe bombi Manase n'Efulayimu ohubona semwana.

² Ni balomera Yakobbo baati, "Omusaani wuwo Yosefu gajire ohuhubona," Yisirayiri gahahamuha gehala hu hitanda.

³ Nga Yakobbo aloma Yosefu ati, "Hatonda Omwene Bunangi gambonehera e Luuzi mu gwanga ly'e Kanani, nga gaapa ekabi,

⁴ aloma ati, 'Nja huhwasa ni ngalamya olusaaye lulwo. Nja hufuula olusaaye lulwo ohuba amawanga mangi era ndibanja ehyalo hino ohuba obutaka emirembe n'emirembe.'

⁵ Naahani abasaani babo bombi Efulayimu ni Manase, aba wasaalira mu gwanga ly'e Misiri muno, ni kiiri huuja baaja hufuuha bange. Abaana abo Efulayimu ni Manase baaja hufuuha bange ng'olu Lubbeeni ni Simyoni baali baana bange.

⁶ Abaana abawasaala oluvanyuma, baaja huba babo era baaja husuna eminjuluho ohunwa hu bahyawwe abo ababiri.

⁷ Kola hino olw'ehyo ehyola hu maawo Lakeeli. Ni naali ni pwa e Padani, ehy'enaku nga gafiraho mu ngira mu hyalo hy'e Kanani ni nahiriho ahanaanjiro ohwola Efulaasi. Kale nga musiiha eyo hu engira eyitiina e Efulaasi" (nje Bbeserekemu).

⁸ Yisirayiri ni gabona abasaani ba Yosefu, ng'abuusa ati, "Bano baana b'ani?"

⁹ Nga Yosefu agobolamo mu semwana ati, "Bano nj'abaana aba Hatonda gaopera n'ano."

Nga Yisirayiri amuloma ati, "Baleete n'ano mbasabire ekabi."

¹⁰ Emoni ja Yisirayiri jaali sijibona bulani olw'obusahulu. Nga Yosefu abegeresa n'api ni semwana, Ng'ango Yisirayiri abagwa mu hifuba abafumbeerera.

¹¹ Nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, "Naali sipeega ti nja huhubonaho nindi. Ne Hatonda gapaaye ekabi naabona nohu lusaaye lulwo lwosi."

¹² Nga Yosefu abatusa mu magulu ga sehulu yaawe geyala hwiropa mu moni jije.

¹³ Nga Yosefu abanjamba bombi, Efulayimu amulunjanya hu muhono gwa Yisirayiri omugooda. Era ng'anjamba Manase mu muhono gugwe omugooda amulunjanya hu muhono gwa Yisirayiri omulungi.

¹⁴ Aye Yisirayiri gajanula emihono ni jibitangeene, ganjamba omuhono gugwe omulungi gaguta hu mutwe gw'Efulayimu owaali omujere aye ng'anjamba omuhono gugwe omugooda aguta hu mutwe gwa Manase owaali omudaayi.

¹⁵ Ng'asabira Yosefu ekabi ati,

* 47:29 47:29 Oba Yakobbo. † 47:31 47:31 hu muhoomero gugwe Ebyanjandihiwa ebindi biroma biiti hu hitanda hiye.

“Hatonda w’abasehulu bange Yibbulayimu ni Yisaka,
 mu bulamu waawe bagendanga ng’olu genda,
 Hatonda owundabiriiye ohunwa obunere wange wosiwosi ohwola hatyane,
 16 Malayika oyo owununuuye mu bigosi byosibyosi,
 aye abaseere bano ekabi.

Abaatu bakebulirenga era bahebulirenga ni Yisaka Bbaabba ni Yibbulayimu sehulu
 yange olw’abaseere bano,
 basalagane ekasi n’esinde beyongere era baale hu hyalo.”

17 Yosefu ni gabona semwana n’ataaye omuhono gugwe omulungi hu mutwe
 gw’Efulayimu, sihyamusangaasa. Olw’ehyo, ganamba omuhono gwa semwana
 omulungi ni genda agutuse hu mutwe gw’Efulayimu agute hu mutwe gwa Manase.

18 Nga Yosefu aloma semwana ati, “Bbe, Bbaabba, Manase nj’omudaayi, namba
 omuhono gugwo omulungi ogute hu mutwe gugwe.”

19 Aye semwana gagaana gaaloma ati, “Manyire, mwana wange, manyire. Yeesi
 alifuuha gwanga era yeesi aliba muhulu. Ne mugandawe omunere alimuhira era
 abejuhulu babe balifuuha mawanga mangi.”

20 Yisirayiri gabasabira ekabi hu ludaalo olwo ati,
 “Abayisirayiri banasabenga ekabi ni baloma baati,
 ‘Hatonda ahufuule hy’Efulayimu ni Manase.’ ”

Kale mu hubasabira ekabi, gatangirisa Efulayimu mu hifo hya Manase.

21 Nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, “Ese ndi huupi hufa aye Hatonda anaabenga
 nalala ni nenywe era alibagobosayo mu hyalo hya basehulu benywe.

22 Era ewe ndiwe oyu paaye eroba eryomu twale ly’e Sekemu eri nasuna olu
 nasoosa Abamooli n’epiima n’obusaale. Omugabo gugwo guli n’ohuhira ogwabahyo.”

49

Yakobbo asabira abasaani babe ekabi

1 Ng’ano Yakobbo alanga abasaani babe abaloma ati, “Muhumbaane mbalomere
 ebiribabaho mu biseera ebijja mu moni.

2 “Muhumbaane, munulire,
 enywe abasaani ba Yakobbo.
 Munulire ehi senywe Yisirayiri aloma.

3 “Lubbeeni, ndiwe namudaayi wange,
 ndiwe oweeta amaseere gange,
 enono n’amaani gago gahira aga bosibosi.

4 Ewe otabuha hy’amaaji agabanda,
 sooja huba w’enono olwohuba waniina hu hitanda hya lataawo,
 hu buliri wange wawonoona,
 wanjenyuha n’omuhasi wange.

5 “Simyoni ni Leevi baganda,
 epiima jaawe bisoosa ebisihiirisa.

6 Sinja hubenjimbaho mu huteesa hwawe,
 sinja huba mu luhiiho lwawe,
 olw’etima lyawe beeta abasinde,
 era balemasa enombe ebunwa
 ohwenda ohwesangaasa.

7 Obusungu waawe
 buholimirwe, olwohuba bungi,

obuhambwe waawe obuleeta olusisimo.
Ndi sasaania abejuhulu babo
mu Yisirayiri mwosimwosi.

8 “Ewe Yuda, abaganda
babo baja huhutendanga,
banahuhubbirenga amafuha,
olwohuba oja hunangula abalabe babo.

9 Mwana wange Yuda oli
musira hy’epologoma,
eyigobola ohunwa mu huniima.

Mwana wange Yuda oli
musira hy’epologoma, nj’ani ahusagadula?

10 Esimbo y’owaami siyija
hunwa mu ngalo ya Yuda,
oba esimbo y’obunugi
ohunwa mu ngalo y’abejuhulu babe,
ohwola olu omweneeyo alijja ohuyinjira
oyo oyu baatu bosibosi mu hyalo baligondera.

11 Emizabbibbu jije jiryama bugali,
jiryama goola n’ohujirobbaho nasugirya
era alyosa engoye
mu mwenge omutwahaali
ogwomu mizabbibbu.

12 Emoni jije jiritwahaala
ohuhiraho omwenge gw’emizabbibbu,
n’ameeno gage galiba mahosa hy’amabeere.

13 “Zebbulooni aja humenya
hu gobo ly’enyanya,
eyo hu mwalo eyi amaato gagobera.
Esalo yiye eja huba yi Sidoni.

14 “Yisikaali ali hya
nasugirya ey’amaani,
egalamira ngati w’emigugu
ne ni tasobola hwenyoha.

15 Cooka n’abona ehifo ehi
ali hunuumuliramo ni hiri
hiraŋi era ni hyesiimisa,
agonda bamutwiha emigugu, gaahola owiidu.

16 “Ewe Daani oja
hulamulanga abaatu babo n’otehubbira,
nga hirala hu biha bya Yisirayiri.

17 Daani oja huba wahabi
hy’omusota ogweteegire hu tulo w’oluguudo,
hy’efulugudu hu tulo w’oluguudo,
ebooja ohugulu hw’embalaasi yesinduha
ng’oyo ayihayeho agwa hinyumanyuma.”

18 Ni gahena ng’alomba ati,

“O MUSENGWA,
kusunga wuuje wunonole.”

19 Nga Yakobbo atiina mu moni n’ohulaamira abaana babe ati,
“Ewe Gaadi, ehibinja
hy’abasigu hirihuwaagala,
aye olyesoolaho wahibbinga
era baduluma ni bataheja n’egongo.

20 “Ewe Aseri, eroba liryo
lija huba gimu bugali,
abejuhulu babo balimanga
emere eyi bahabaha baliryanga.

21 “Ewe Nafutaali wuuja
huba hy’emaadu eyetaaya mwisugu
era esaala otwana otuboneha obulanji.

22 “Yosefu oja huba
hy’omuzabbibbu ogwamera hu tulo w’olwabi,
oguleremala n’amasaga gagwo
ganiina gasingaho n’ehiteepe.

23 Abalabe babo
bahuwaagala n’obuhambwe ow’amaani,
nga ko balasa obusaale n’ehabyo.

24 Aye waguma
wanywanywasa ehisoosa hihyo,
olwohuba Omwene Bunangi,
Hatonda wa Yakobbo,
Oyo Amulabirira
era Ogubaale omu Yisirayiri genogoma,

25 Hatonda wa lataawo, gahuyeeda,
Hatonda Omwene Bunangi ahunje ekabi,
ekabi eja namugulu mwigulu,
ekabi ejinwa naasi mwiroba,
ahunje ekabi osaale ekasi n’esinde
era n’ebyayo bibyo bisaalagane.

26 Ekabi eji lataawo ali huhunja
jihiriraho erala ejo ejinwa mu sozi,
esozi ejibanjo emirembe n’emirembe,
era enjingi ejolubeerera
ekabi ejo josijosi jibe hu Yosefu
olwohuba ewe onaabenga
mulangira mu balebe babo.

27 “Naahani ewe
Bbenjamini oli hya nahinywamalwa,
mu mugamba ahafuula ehyanjimore
era eh’yegulo gaheneresa ehi asigahiise.”

²⁸ Ebyo byosibyosi nj'ebiha bya Yisirayiri ehumi nabibiri era ebyo mbebi saawe galomaho n'abasabira ekabi, hiisi muutu namuḡa ekabi ejimusaanira.

Ohufa hwa Yakobbo

²⁹ Ng'aḡo saawe Yakobbo abaloma n'abahamiirisa ati, "Ndi huupi hufa aye ni fanga, musiihanga ḡalala n'abasehulu bange mu pungulu eyiri mu hisugu ehyali ehy'Efulooni Omuhiiti,

³⁰ mu pungulu eyiri e Makupeera ḡaapi ni Mamule mu hyalo hy'e Kanani. Ehisugu ehyo Yibbulayimu gahigula hu Efulooni Omuhiiti ohusiihangamo abaatu babe.

³¹ ḡaweene aḡo, paḡa baasiiha Yibbulayimu ni Saala omuhasi wuwe, ḡaweene aḡo paḡa baasiiha Yisaka ni Labbeka omuhasi wuwe era aḡo paḡa nasiiha Leeya.

³² Ehisugu omuli epungulu eyo, bahigula hu Bahiiti."

³³ Yakobbo ni gahena ohulaabbira abasaani n'ebibono ebyo, ng'adunda amagulu agata hu hitanda gegolola, nga geesa omuuya ogusembayo, ng'afa.

50

¹ Nga Yosefu agwa hu semwana, alira n'amufumbereeye olwobulumi n'ohwenda ohu gaali n'amwendamo.

² Nga Yosefu alagira abeedu babe abasaḡu ohuta obulesi hu mulambo gwa semwana Yisirayiri, gutabola. Ng'abasaḡu abo bahola ng'olu babalagira.

³ Ohuhola hu mulambo gutabola hyanḡiranga endaalo amahumi ane. Era Abamisiri bahena endaalo sanvu ni bamulira.

Banjira omulambo gwa Yakobbo e Kanani

⁴ Endaalo ej'ohumulira ni jaḡwa, nga Yosefu aloma abahungu abaja Falaawo amagesi ati, "Ni muba ni mupambirwa ehisa, mundomere Falaawo muuti,

⁵ 'Bbaabba gandayisa ati, "Ndi huupi hufa era ni fanga wusiihanga mu pungulu eyi nayaba mu gwanga ly'e Kanani." Kale kusunga wufugiirire tiine siihe Bbaabba, oluvanyuma ko ngobole.' "

⁶ Nga Falaawo amuloma ati, "Tiina osiihe lataawo ng'olu gahulayisa."

⁷ Nga Yosefu atiina ohusiiha semwana. Abahungu ba Falaawo bosibosi bamuḡereheraho: abahulu b'embuga ko n'abasaaja bahulu mu gwanga ly'e Misiri n'abasaaja bahulu abomu nyumba yiye

⁸ n'abomu mago ga Yosefu bosibosi n'abaganda babe ni naabo abaali mu mago ga semwana Yakobbo. Abaana baawe abanere n'etaama n'enombe jaawe, ebyo byoḡene nj'ebyasigala e Goseni.

⁹ Ebigaali era nabohu mbalaasi boosi bamuḡereheraho ohuja ohusiiha semwana. Ehibinja ehyamuḡerehera hyali hibbala bugali.

¹⁰ Ni boola mu hifo hy'Atadi aḡa baasiritiranga engaano, ḡaapi ni Yoludaani, abaatu bahubba enduulu era balira bugali. Nga Yosefu ahena endaalo musanvu n'ahola omukolo gw'ohulira semwana mu hifo ehyo.

¹¹ Abakanani abaali ni bamenya mu hitundu ehyo omwali ehifo hy'Atadi aḡa baasiritiranga engaano, baloma baati, "Abamisiri balirire bugali olw'enaku." C'ehyagira ehifo ehyo ḡaapi ni Yoludaani bahiranga baati Abbiri Mizirayimu.*

¹² Abasaani ba Yakobbo baahola ng'olu gabalagira:

¹³ nga banjira omulambo gwa saawe bagusiiha e Kanani mu pungulu mu hisugu hya Makupeera ḡaapi ni Mamule, ehi Yibbulayimu gagula hu Efulooni Omuhiiti ohusiihangamo abaatu babe.

¹⁴ Yosefu ni gahena ohusiiha semwana, niye n'abaganda babe ko n'abaatu abandi bosibosi abaatiina ni naye ohusiiha semwana, baagamayo e Misiri.

* 50:11 50:11 Abbiri Mizirayimu hitegeesa hiiti "ohulira hw'Abamisiri."

Yosefu agumya abalebe babe

¹⁵ Abaganda ba Yosefu ni baabona saawe n’afuuye, nga baloma baati, “Nahani ng’olu Bbaabba gahenire ohufa, Yosefu asobola ohwenda ohutwesasusa olw’ehihwamuhola.”

¹⁶ Ehyanjwamo nga batuma omuutu eyiri Yosefu baati, “Lataawo ni gaali n’ahiiri hufa, galoma ati,

¹⁷ ‘Mulomanga Yosefu muuti: Kusunga osoniye abaganda babo ebisirisinye ebi bahuhola.’ Nahani huhusunga osoniye abeedu ba Hatonda wa lataawo.” Ni balomera Yosefu obuhwenda owo, galira amasiga.

¹⁸ Ng’abaganda babe batiina bahubba amafuha mu moni jije, bamuloma baati, “Huli beedu babo.”

¹⁹ Nga Yosefu abaloma ati, “Mutatya. Sindi Hatonda.

²⁰ Mwali mwendire ohukosa aye Hatonda gahicuousamo olw’ohwenda ohwoheresa ehiriyo hatyane, ohuonia abaatu bangi.

²¹ Olw’ehyo, mutatya. Nja hubahuuma, enywe n’abaana benywe.” Ng’abahahasa ati enjuma higosi hyosihyosi ehija huboolaho. Era galoma ni nabo n’enjoyo.

Ohufa hwa Yosefu

²² Yosefu gamenya e Misiri n’abomu mago ga semwana bosibosi. Gawangaala emyaha cikumi mu kumi.

²³ Yosefu gabona abaana b’Efulayimu ab’omulembe ogwohudatu. Gabona n’abaana ba Makiri omusaani wa Manase, aba boosi gabala ohuba baana babe.

²⁴ Ehiseera hyola, nga Yosefu aloma abaganda babe ati, “Ese ndi huupi hufa. Aye mu butuufu Hatonda alibanunula gabatusa mu gwanga lino gabanjira mu hyalo ehi gasuubisa galayirira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo ati aja hubana.”

²⁵ Nga Yosefu alayisa abasaani ba Yisirayiri ati, “Hatonda alibanunula era mugeganga amagumba gange mwagatusa mu gwanga lino.”

²⁶ Nga Yosefu afa n’ajesa emyaha cikumi mu kumi. Nga bamuhalirira bamuta mu sanduuku e Misiri.

OHUNUNUHA

Enyanjula

Ehitabo hino hyeyongera ohuloosa ebyafaayo ebiṅamba hu baatu ba Hatonda, Abayudaaya, ohunṅwa aṅa ehitabo hy'Etandiha hihoma. Etandiha y'ehitabo hino yiroma hu Abayudaaya bosibosi ng'olu baali beedu mu hyalo hy'e Misiri aye Hatonda gaṅulira ohusaba hwawe ni basunga obuyeedi, ng'atobola Musa ohuba mutangirisi waawe. MUSENGWA gamuṅa obusobozi ohubatangirira ohunṅwa e Misiri mu wiire olu geeta abaana abaseere abadaayi bosibosi ko n'ebiyayo ebidaayi byosibyosi mu hyalo hy'e Misiri aye gabihisya Abayisirayiri (Hun 1-12).

Aye wayire ng'Abayisirayiri baali bafuuhire banunule, babonaabona bugali mu lulafu mu lugendo lwawe ni batiina mu hyalo hy'e Kanani ehi Hatonda gasuubisa ohubaṅa. Bajeemeranga Hatonda aye ni boola hu lusozi Sinaayi, Hatonda gabaṅa Amagambi Ehumi ko n'agandi aga baali n'ohuhuuma (Hun 13-20).

Ohwongera hu Magambi Ehumi, Hatonda gabaṅa ebiragiro ebiṅamba hu ngeri ey'ohumujumiryangamo ko n'engeri ey'ohutongolamo ehifo aṅa abasengi baja humuṅeerangamo eṅongo n'ebirabo (Hun 21-40).

Hino nj'ehitabo ehyohubiri hu bitaanu ebi Musa gaṅandiiha. Era bateberesa baati gahiṅandiha mu mwaha ogwa 1,400 ko basaale Yesu.

Abamisiri bagudya Abayisirayiri

¹ Yakobbo oyu baali ni balanga erindi baati Yisirayiri ko n'abasaani babe baatiina e Misiri, hiisi muutu n'abomu mago gage. Era abasaani abo baali nje

² Lubbeeni ni Simyoni ni Leevi ni Yuda

³ ni Yisikaali ni Zebbulooni ni Bbenjamini

⁴ ni Daani ni Nafutaali ni Gaadi ko n'Aseri.

⁵ Abaatu bosibosi ab'olulyo lwa Yakobbo baali sanvu. Mu hiseera ehyo, Yosefu gaali amenyire e Misiri.

⁶ Oluvanyuma, nga Yosefu n'abalebe babe ko n'abaatu abandi bosibosi abomu mulembe ogwo, baṅwa ohufa.

⁷ Aye Abayisirayiri basaala era beyongera obungi bugali, nga bejula ehyalo hy'e Goseni.

⁸ Ng'aṅo Falaawo omunyaha, owaali n'atamanyire hyosihyosi ehyali ni hiṅamba hu Yosefu, gehala hu tebe y'obunugi w'egwanga ly'e Misiri.

⁹ Nga Falaawo oyo aloma abaatu babe Abamisiri ati, "Bahyange mwetegerese hino ehi njahubalomera, Abayisirayiri beyongeeye obungi bugali era b'amaani ohutuhira.

¹⁰ Olw'ehyo, hubasalire amagesi, ni hitali c'ehyo baja hweyongera obungi era singa nabaano olutalo baja hwenjimba n'abalabe beefe batusoosa nga bahena bedulumiraṅo."

¹¹ Olw'ehyo, baabataho abanyapala ohubanyigirisa n'emirimo emigumu, batongolera Falaawo ebibuga ebi balanganga baati Pisomu ni Lameseesi, ebyohubungangamo ebiitu.

¹² Aye Abamisiri aṅa bahomya ohunyigirisa Abayisirayiri, paṅa Abayisirayiri bahoma ohweyongera obungi n'ohuhwana mu gwanga eryo. Abamisiri beesinya Abayisirayiri

¹³ era babagudya bugali.

¹⁴ Abamisiri bahalubya obulamu w'Abayisirayiri ni babatambisanga emirimo emigumu ej'ohuhubba amatafaali n'ohuholanga mu ndimiro nomu mago. Nga babatambisa byosibyosi ni batabasaasira.

15 Nga habaha w'e Misiri aloma abasanu abahasi Ababbebbulaniya abasaalisa, aba baali ni balanga baati Sifura ni Puuwa ati,

16 "Ni mubanga ni musaalisa abahasi Ababbebbulaniya, ne mwabona omwana n'ali museere, mumwitanga. Aye n'abanga muhaana, mumulehanga."

17 Aye abasanu abasaalisa abo, baana Hatonda enono, sibahola ng'olu habaha w'e Misiri gaali n'abalagiiye, sibeeta baana abaseere.

18 Ng'ano habaha w'e Misiri atumisa bamulangira abasaalisa abo ababuusa ati, "Lwahiina muleha abaana abaseere baaba balamu?"

19 Ng'abasaalisa bagobola mu Falaawo baati, "Abahasi Ababbebbulaniya sibali hya bahasi Abamisiri, olwohuba nibo bali n'amaani, ana abasaalisa baboleraho, baba bahenire hale ohwesaalira."

20 Nga Hatonda ana abasanu abasaalisa abo ekabi era Abayisirayiri beyongera hweyongera ohwala.

21 Era olwohuba abasanu abasaalisa baana Hatonda enono, gaabana amago.

22 Ng'ano Falaawo ana abaatu babe bosibosi ehiragiroti ati, "Hiisi mwana omuseere Omubebbulaniya oyu basaala, mumudanyanga mu lwabi Kiyira, ne omwana omuhaana mumulehanga gabanu mulamu."

2

Ohusaaliwa hwa Musa

1 Lulala, omusinde owomu hiha hya Leevi ganjira omuhasi yeesi owomu lulyo lwa Leevi.

2 Ng'omuhasi oyo aba hida, asaala omwana museere. Ni gabona omwana n'ali munoono, gamuhweha emyesi edatu.

3 Aye ni gabona n'atananga hweyongera ohumuhweha, ganjamba ehisero ehi baluha mu mafunjo, ng'ahinjahaho obudobo. Ng'ano ataamo omwana oyo, ahena ahinjamba ahita mu masati hwigenya w'olwabi Kiyira.

4 Nga mboojo y'omwana oyo gemeerera ni gesambireho, abone ehinamwoleho.

5 Ng'ano omuhaana wa Falaawo geehirira atiina hu lwabi Kiyira ohusaaba, n'abeedu babe baali bagendera hu hwigenya w'olwabi ni naye. Ni baali ni bagenda, ng'abona ehisero mu masati ng'atuma omwidu wuwe ahinaane ahimunjirire.

6 Ni gahifunuhula, gaali aheja abona omwana. Omwana oyo gaali alihulira. Ng'ehisa himunambira omwana oyo. Ng'aloma ati, "Ono mulala hu baana Ababbebbulaniya."

7 Ng'ano mboojo y'omwana oyo abuusa omuhaana wa Falaawo ati, "Tiine kulangire omuhasi Omubebbulaniya ahwokehese omwana oyo?"

8 Ng'amugobolamo ati, "Tiina omuleete." Omuhaana gatiina gamuleetera omuhasi nyina y'omwana.

9 Ng'omuhaana wa Falaawo aloma omuhasi oyo ati, "Nira omwana ono omunjokehese, nja huhunganga omuhemba." Ng'omuhasi oyo anjira omwana, amuhuuma.

10 Omwana oyo ni gahula, ng'amunamba amunjirira omuhaana wa Falaawo, ng'afuaha musaani wuwe, ng'amutaho esiina ati Musa olwohuba galoma ati, "Nanutusa mu maaji."

Musa adulumira e Midiyaani

11 Lulala, oluvanyuma lwa Musa ohuhula, gatiina eyaali abalebe babe Ababbebbulaniya, ng'abona ng'olu Bamisiri baali ni babanyigirisa. Ng'abona Omumisiri n'ahubba Omubebbulaniya, mulala hu b'egwanga lirye.

12 Musa ni gaheja enjuyi n'enjuyi, ng'abona ni nanjuma muutu, ganjamba Omumisiri gamwita, ng'ahena amwojeraho omujehe.

¹³ Ni wahya, Musa ni gaali n'agenda genda, ng'abona abasinde Ababbebbulaniya babiri ni basoola, ng'aloma oyo owaali omusobya ati, "Hiina ehi ohubbira Omubbebulaniya wahyo?"

¹⁴ Ng'omusinde oyo amugobolamo ati, "Nj'ani owahufuula omuhulu era omulamuzi weefe? Keesi wenda hunjita ng'olu weetire Omumisiri?" Musa ni ganjulira, gatyana ng'aloma mu mwoyo gugwe ati, "Abaatu bamanyire ehi naholire!"

¹⁵ Falaawo ni ganjulira ehi Musa gahola, genda ohumwita yeesi. Aye Musa gaduluma ng'atiina e Midiyaani. Ni goola, gatiina gehala hu sobere.

¹⁶ Mu hiseera ehyo, omusengi w'e Midiyaani gaali n'abahaana musanvu, abatinanga ohudana amaaji, bejusa ebiitu eby'ohunywehesamo etaama n'embusi ja saawe.

¹⁷ Abaayi b'etaama n'embusi batiina nga babbinga abahaana abo. Aye Musa genyoha gabayeeda, ganywesa ebyayo byawe.

¹⁸ Abahaana abo ni baagamayo eyiri Ruweeli saawe, gabaloma ati, "Nga mugaluhire mangu olwa leero!"

¹⁹ Nga bamugobolamo baati, "Nalijo Omumisiri atuyeedire gatunonia abaayi abatutaganyanga era gaadana amaaji, ganywesa ebyayo byefe."

²⁰ Nga Ruweeli abuusa abahaana babe ati, "Ali neena? Lwahiina mumulehireeyo? Mutiine mumulange, anyweho amaaji."

²¹ Ng'ano Musa afugiirira ohumenya ni Ruweeli owamuja omuhaana wuwe oyu balanganga baati Zipola, ohuba omuhasi wuwe.

²² Nga Zipola asaala omwana museere, nga Musa amutaho esiina ati nje Girisomu olwohuba ati, "Mbaye mubuli mu gwanga eritali lyange."

²³ Ni nabitano emyaha, nga habaha w'e Misiri afa. Abayisirayiri basigala ni bahibinda olw'owiidu obu baalimo. Nga balira era ohulira hwawe olw'owiidu nga hwolera Hatonda.

²⁴ Hatonda ganjulira ohubinda hwawe ng'ahebulira endagaano yiye eyi gahola ni Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo.

²⁵ Nga Hatonda abona ohugada hw'Abayisirayiri, gabanambira ehisa.

3

Musa n'ahadejo ahaali ni haaduha omuliro

¹ Lulala, Musa ni geemera ebyayo bya Yesero semwana y'omuhasi wuwe era omusengi w'e Midiyaani, gatiina naleeni eyo mu lulafu, nga goola e Horebbu hu lusozi lwa Hatonda.

² Nga malayika wa MUSENGWA amubonehera mu hifaananyi hy'ahadejo ahaali ni haaduha omuliro. Musa gabona ahadejo ni haaduha omuliro aye ni hataguguliha.

³ Nga Musa aloma mu mwoyo gugwe ati, "Hino hyenunjisa, leha nigerere mbone ehiitu hino, lwahiina ahadejo sihaaguhuliha."

⁴ MUSENGWA ni gabona Musa ni gegereeye ohubona ehyali ni hitiina mu moni, nga Hatonda n'ali mu hadejo amulanga ati, "Musa, Musa!" Nga Musa amugobolamo ati, "Wanji."

⁵ Nga Hatonda amuloma ati, "Otegeerera eno. Tusamo engayito olwohuba ehifo ana wemereeye, hyawufu."

⁶ Ng'ano ameedaho ati, "Ndiise Hatonda wa lataawo, Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka era ni Yakobbo." Musa ni ganjulira ebibono ebyo, gewiha mu moni olwohuba gatyana n'ohuheja hu Hatonda.

⁷ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Mu butuufu mbwene ohubonaabona hw'abaatu bange abali e Misiri era puliye ohulira hwawe ni basunga ohubanjonia abanyapala abo ababatambisa ng'abeedu. Era manyire enaku yaawe."

⁸ Olw'ehyo, nihire ohubanjonia obunugi w'Abamisiri n'ohubatusa mu gwanga eryo, mbanjire mu hyalo ehitulaha amabeere n'omudugere, hatyane ehirimu Abakanani n'Abahiiti n'Abamooli n'Abapereezi n'Abahiivi ko n'Abayebbusi.

⁹ Hituufu, ohulira hw'Abayisirayiri hwolire eyi ndi era mbwene engeri eyi Bamisiri babatulugunyamo.

¹⁰ Olw'ehyo, kutuma e Misiri eyiri Falaawo, otuseyo abaatu bange Abayisirayiri."

¹¹ Aye Musa galoma Hatonda ati, "Ndiise ani ohutiina eyiri Falaawo ohutusa Abayisirayiri e Misiri?"

¹² Nga Hatonda amugobolamo ati, "Nja huba njalala ni neewe. Era hano nj'ahaja ohuba ahabonero ohuhahasa haati ndiise ahutumire: N'ohenire ohutusa abaatu abo e Misiri, mulijumirya Hatonda hu lusozi luno."

¹³ Ng'ano Musa aloma Hatonda ati, "Singa tiina eyiri Abayisirayiri nga mbaloma ati, 'Hatonda wa basehulu benywe gaatumire eyi muli,' nga bambuusa baati, 'Esiina lirye nj'ani?' Ndibaloma tye?"

¹⁴ Nga Hatonda aloma Musa ati, "Ndiise NDI.* Oli n'ohulomera Abayisirayiri oti, 'NDI gaatumire eyi muli.' "

¹⁵ Galoma Musa ati, "Loma Abayisirayiri oti, 'MUSENGWA† Hatonda w'abasehulu benywe, Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, gaatumire eyi muli.' Eryo nj'esiina lyange eri bali n'ohukebuliriraho emirembe n'emirembe.

¹⁶ Tiina ohumbaanie abatangirisi b'Abayisirayiri obalome oti, 'MUSENGWA Hatonda w'abasehulu benywe, Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, gamboneheeye nga gandoma niije eyi muli mbalome ti, "Mbwene ebi babaholire e Misiri.

¹⁷ Era salireeno ohubatusa e Misiri mu hyalo ehohubonaabona, mbanjire mu hyalo ehitulaha amabeere n'omudugere omuli Abakanani n'Abahiiti n'Abamooli n'Abapereezi n'Abahiivi n'Abayebbusi."

¹⁸ " 'Abatangirisi b'Abayisirayiri baja huhunulirisa. Era ewe n'abatangirisi abo mutiine eyiri habaha w'e Misiri mumulome muuti, "MUSENGWA Hatonda w'Ababbetulaniya gaatubonehera. Olw'ehyo, tufugiirire hutiine mu lugendo olw'endaalo edatu mu lulafu, huneyo enongo eyiri MUSENGWA Hatonda weefe."

¹⁹ Aye manyire ti habaha w'e Misiri saaja hubafugiirira hutiina ne nja humunagia.

²⁰ Olw'ehyo, nja hutambisa obunangi wange ohuhola ebyamaliholiho e Misiri ohuyiboneresha. Oluvanyuma lw'ebyo, aja hubafugiirira ohutiina.

²¹ " 'Era nja hufuula abaatu bange bahoda mu moni j'Abamisiri, konyo ni muba ni munwa e Misiri, mutanjwayo n'engalo njereere.

²² Hiisi muhasi Omuyisirayiri atiine eyiri omuhasi wahye Omumisiri muliranwawe, n'eyiri omuhasi ali ew'Omumisiri, amusunge efeeza n'ezaabbu ko n'engoye mujije abaana benywe abaseere n'abahaana. Mu ngeri eyo muja hunjira obunjinda bw'Abamisiri.' "

4

Hatonda ana Musa obunangi ohuhola ebyamaliholiho

¹ Oluvanyuma, nga Musa aloma Hatonda ati, "Aye singa sibafugiirira oba ohunjulirisa ehi mbaloma, ni baloma baati 'MUSENGWA sigahubonehera!' "

² Nga MUSENGWA amubuusa ati, "Hiina ehi onjambire mu ngalo?" Nga Musa amugobolamo ati, "Simbo."

³ Ng'ano MUSENGWA amuloma ati, "Yidanye njaasi." Nga Musa ayidanya njaasi nga yifuuha temu, ayiduluma.

* **3:14 3:14** Ndiise NDI Oba NDI EHYO EHI NDI. † **3:15 3:15** Mu Lubbebulaniya ehibono ehibacuusa baati "MUSENGWA" hinjulirihana hy'ehibono ehibacuusa baati "NDI" mu lunyiriri 14.

⁴ Ng’ajo MUSENGWA aloma Musa ati, “Yinambe omuhira.” Nga Musa anjamba etemu eyo, nga yifuuha simbo.

⁵ Nga MUSENGWA amuloma ati, “Oholanga ahabonero aho basobole ohufugiirira baati MUSENGWA Hatonda wa basehulu baawe, Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, gahwehwehulira.”

⁶ Ng’ajo MUSENGWA amuloma ati, “Yingisa omuhono gugwo mu lugoye.” Nga Musa gengisa omuhono gugwe mu lugoye. Ni gagutusamo, gwaliho ebigenge era ni guli muhosa hy’amabaale g’efula.

⁷ Nga Hatonda amuloma ati, “Yagamya omuhono gugwo mu lugoye.” Nga Musa agwagamayo. Ni gagutusamo, gwali gutereeye ni guli hy’ebitundu ebindi eby’omubiri gugwe.

⁸ Ng’ajo MUSENGWA aloma Musa ati, “Ni batahafugiirire olw’ehyamaliholiho ehisooka, baja hufugiirira olw’ehyohubiri.

⁹ Aye banagaana ohufugiirira olw’ebyamaliholiho ebyo byombi, odananga amaaji agomu lwabi Kiyira wahena wagajuha hu woomu. Amaaji ago gaja hufuuha mafugi.”

¹⁰ Ng’ajo Musa aloma MUSENGWA ati, “O MUSENGWA, ohunwa hale simanyire huloma bulani era sicuuhangaho ohunwa olu waloma ni nange omwidu wuwo. Ese simanyire huloma bulani era ndi n’enguguma.”

¹¹ Nga MUSENGWA amubuusa ati, “Nj’ani aholo omuutu gahena gaamutaho omunwa? Nj’ani amufuula ataloma oba omusiṅa? Era nj’ani amuna emoni eji bona oba amuleetera ohuba omunofu? Sindiise MUSENGWA?”

¹² Olw’ehyo, tiina, nja huhuyeeda ohuloma era nja huhuṅa ehy’ohuloma.”

¹³ Aye Musa gamugobolamo ati, “O Musengwa, kusunga otume omuutu owundi.”

¹⁴ Ehyo hyaleetera MUSENGWA ohulunira Musa, ng’amuloma ati, “Obona otye omulebe wuwo oyu balanga baati Alooni Omuleevi? Manyire ti asobola ohuloma bulani. Alihuuṅa musanjanaane era hinamusangaase ohuhubona.

¹⁵ Olw’ehyo, onaalome ni naye, omulomere ehyohuhola. Nja hubayeeda mwembi era nja hubasomesanga ehy’ohuhola.

¹⁶ Alooni aja huloma n’abaatu hu lulwo era aja huba oti munwa gugwo eyiri abaatu era weesi oja huba oti Hatonda eyi ali.

¹⁷ Aye tiina n’esimbo eyo, oyitambise ohuhola ebyamaliholiho.”

Musa agobolayo e Misiri

¹⁸ Ng’ajo Musa agobolayo eyiri Yesero semwana y’omuhasi wuwe ng’amuloma ati, “Kusunga naagame e Misiri eyiri abaganda bange, mbone oba bahiiri balamu.” Nga Yesero agobolamo mu Musa ati, “Tiina miyaaya.”

¹⁹ Musa ni gaali n’ahiiri e Midiyaani, MUSENGWA gaali amulomire ati, “Yagamayo e Misiri olwohuba abo bosibosi abaali ni benda ohuhwita, bafuuye banjooyeṅo.”

²⁰ Kale Musa ganjamba omuhasi n’abasaani babe gabata hu nasugirya nga gagamayo mu gwanga ly’e Misiri. Era ganjamba esimbo ya Hatonda ng’atiina ni nayo.

²¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Naahani olihwagamayo e Misiri, oholanga ebyamaliholiho byosibyosi ebi kuṅaaye obunangi ohuholera mu moni ja Falaawo. Aye nja huhahanyasa omwoyo gugwe ohutafugiirira abaatu bange hutina.

²² Olomanga Falaawo oti, ‘MUSENGWA aloma ati, Yisirayiri nj’omusaani wange omudaayi.

²³ Nahuloma ti “Leha musaani yange atiine ganjumirye.” Aye ogaana ohumuleha atiine. Olw’ehyo, nja hwita omusaani wuwo omudaayi.’ ”

²⁴ Musa n’amago gage ni baali mu lugendo ni batiina e Misiri, banenyuha anjatu nga MUSENGWA amwagaana era gaali huupi amwite.

²⁵ Ng'ajo Zipola muha Musa anjamba ebaale eryogi, ahomola omusaani waawe. Ng'adanya ehigode ehyo hu magulu ga Musa, amuloma ati, "Mu butuufu oli wamwange ow'amafugi!"

²⁶ Ng'ajo MUSENGWA aleha Musa. (Mu hiseera ehyo ehi muhasi wuwe galomeramo ati, "wamwange ow'amafugi," gaali ategesa ohuhomola.)

²⁷ Nga MUSENGWA aloma Aloonni ati, "Tiina mu lulafu wagaanane ni Musa." Ng'atiina amwagaana hu lusozi lwa Hatonda era ng'amugwa mu hifuba.

²⁸ Ng'ajo Musa alomera Aloonni byosibyosi ebi MUSENGWA gamuloma n'ebyamaliholiho byosibyosi ebi gamulagira ohuhola.

²⁹ Nga Musa n'Aloonni batiina bahumbaania abatangirisi bosibosi ab'Abayisirayiri.

³⁰ Nga Aloonni abalomera byosibyosi ebi MUSENGWA galoma Musa. Era Musa gahola ebyamaliholiho mu moni j'abaatu abo,

³¹ ng'abatangirisi bafugiirira. Era ni banjulira baati MUSENGWA gaali afaayo hu bulamu waawe era ati gaali aja hubanunula, bahubba amafuha bamujumirya.

5

Falaawo agaana ohunja Abayisirayiri enyaasi

¹ Lulala, nga Musa n'Aloonni batiina eyiri Falaawo bamuloma baati, "MUSENGWA Hatonda w'Abayisirayiri aloma ati, 'Leha abaatu bange batiine banyiiye embaga mu lulafu ohuupa enono.' "

² Nga Falaawo ababuusa ati, "MUSENGWA wenywe oyo nj'ani oyu ndi n'ohugondera fugiirire Abayisirayiri ohutiina? Simanyire hiitu hyosihyosi ehinjamba hu MUSENGWA oyo era sinja huleha Abayisirayiri hutiina."

³ Nga Musa n'Aloonni bamugobolamo baati, "Hatonda w'Ababbebbulaniya gatubonehera. Huhusunga otufugiirire hutiine mu lugendo olw'endaalo edatu huneyo enongo eyiri MUSENGWA Hatonda weefe mu lulafu, atatuleetaho hanjupuli oba hutuleetera lutalo."

⁴ Aye habaha w'e Misiri galoma Musa n'Aloonni ati, "Lwahiina mwenda ohulehesa abaatu emirimo jaawe? Mwagame hu mirimo jenywe."

⁵ Ng'ajo Falaawo abaloma ati, "Enywe muli n'ohuhimanya muuti Abayisirayiri beyongeeye obungi mu gwanga, nindi mwenda balehe emirimo jaawe!"

⁶ Hu ludaalo olwene olwo, Falaawo galagira abanyapala n'abatangirisi b'Abayisirayiri ati,

⁷ "Mulehere ajo ohunja abaatu enyaasi eryohuhubbisa amatafaali. Mulehe abeene batiine baleete.

⁸ Aye bali n'ohuhubba obungi w'amatafaali ng'olu babayenga ni bahubba. Mutahendesa namba y'amatafaali. Abaatu abo badoto, c'ehigira baloma mbo baati, 'Tulehe hutiine huneyo enongo eyiri Hatonda weefe.'

⁹ Leha abasinde abo bahole emirimo ni njanuma hubasaasira balehere ajo ohunjuliirisa eby'obudulingi."

¹⁰ Ng'ajo abanyapala n'abatangirisi b'Abayisirayiri batiina nga baloma abaatu baati, "Falaawo aloma ati, 'Sibaja hubanjanga nyaasi.

¹¹ Enywe wabeene mutiine mwendule enyaasi eyi munalisaanaane. Aye enamba y'amatafaali aga muhubba, sinja hubahendesaho nanjadiidiri.' "

¹² Olw'ehyo, Abayisirayiri batiina hiisi njaatu mu gwanga ly'e Misiri ni baheja enyaasi.

¹³ Abanyapala Abamisiri beyongera ohunyigirisa Abayisirayiri ni babaloma baati, "Mwoherese obungi w'amatafaali aga babendaho hiisi ludaalo hyahale olu baali ni babaña enyaasi."

14 Abanyapala aba Falaawo gataṅo ohulabirira emirimo eji Abayisirayiri baali ni bahola, babahubbanga ni bababuusa baati, “Lwahiina olwejo n’olwa leero simwoherehiise bungi w’amatafaali hy’ahale?”

15 Ng’ano abatangirisi b’Abayisirayiri batiina eyiri Falaawo ni bemulugunya baati, “Lwahiina efe abeedu babo, otubisya otyo?”

16 Sibatuṅa nyaasi aye batuloma ohuhubba enamba y’amatafaali enyene eyo! Abeedu babo batuhubba. Aye esobi yinwera hu baatu babo.”

17 Nga Falaawo amugobolamo ati, “Muli bidoto, ṅaṅuma hindi muli bidoto! C’ehigira musunga muuti mbo babalehe mutiine muṅonge eyiri MUSENGWA.

18 Olw’ehyo, mwagameyo muhole emirimo. Sibaja hubaṅa nyaasi aye muli n’ohuhubba obungi w’amatafaali ng’olu mubaaye ni muholanga.”

19 Ehyo hyaleetera abatangirisi b’Abayisirayiri ohumanya baati baali mu higosi, Falaawo ohubaloma ati, “Simuli n’ohuhendesa enamba y’amatafaali aga muli n’ohuhubba hiisi ludaalo.”

20 Ni baṅwa ewa Falaawo, basanṅaana Musa n’Alooni ni babahuumire.

21 Ng’abatangirisi abo babaloma baati, “MUSENGWA abasalire omusango olwohuba mutuleeteeye obusuule mu moni ja Falaawo ko n’abahungu babe era ehi mutuholire, hiri hy’ohubaṅa epiima ohutwita.”

Musa gemulugunya eyiri MUSENGWA

22 Ng’ano Musa agobolayo eyiri MUSENGWA amuloma ati, “O MUSENGWA, lwahiina oleeteeye abaatu bano ebigosi? Ehyo nj’ehyagima waatuma?”

23 Ohunṅwa ni natiina ewa Falaawo ohuloma ni naye mu siina liry, hireeteeye abaatu babo ebigosi. Ne ewe ṅaṅuma ehi oholireṅo ohubanunula!”

6

1 Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “ṅaahani oja hubona ehi nja huhola Falaawo. Era olw’obunṅangi wange, aja huleha abaatu bange batiine. Era olw’obunṅangi wange, omwene aja hubabbinga mu gwanga lirye.”

2 Nga Hatonda aloma Musa ati, “Ndiise MUSENGWA.

3 Ndiise owabonehera Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo nga Hatonda Omwene Bunṅangi. Aye sinabehwehulira nga MUSENGWA.

4 Era n’ehindi, nanywania endagaano yange ni nabo, nabasuubisa ohubaṅa egwanga ly’e Kanani eri bamenyamo ng’abalugendwa.

5 Puliiye ohubinda hw’Abayisirayiri, ab’Abamisiri babafuuye beedu era kebuliye endagaano yange.

6 Olw’ehyo, loma Abayisirayiri oti, ‘Ndiise MUSENGWA era nja hubanoṅola mu hijoogi hy’Abamisiri n’ohuba abeedu baawe. Nja hubanunula ohunṅwa mu wiidu w’Abamisiri era nja hubanunula n’omuhono gwange ogw’amaani ni kola ebyamali-holiho ni sala omusango.

7 Enywe, nja hubafuula ohuba baatu bange era nja huba Hatonda wenywe. Mulimanya muuti Ndiise MUSENGWA Hatonda wenywe owabatusa mu hijoogi hy’Abamisiri.

8 Era nja hubaṅira mu hyalo ehi nalayira ohuṅa Yibbulayimu ni Yisaka ko ni Yakobbo. Nja huhibaṅa ng’omubuluko gwenywe. Ndiise MUSENGWA.’ ”

9 Nga Musa alomera Abayisirayiri ebiitu ebyo ebi Hatonda gamuloma aye sibabifugiirira baati bituufu olwohuba baali baṅoyeemo amaani n’olwembisya embi ey’owiidu eyi baali ni bababisyamo.

10 Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati,

11 “Tiina olome Falaawo ow’e Misiri, alehe Abayisirayiri baṅwe mu gwanga lirye.”

¹² Aye Musa galoma MUSENGWA ati, “Obanga Abayisirayiri sibafugiirira ebi wundomera, olw’ehyo ni Falaawo yeesi saaja hufugiirira ebi ndoma. Ese simanyire huloma bulaji.”

¹³ MUSENGWA galagira Musa n’Alooni ati, “Mulome Abayisirayiri ni habaha w’e Misiri muuti, ‘mbalagiiye ohutusa Abayisirayiri mu gwanga ly’e Misiri.’ ”

Olulyo lwa Musa ni Alooni

¹⁴ Gano nj’amasiina g’emitwe jamago g’abaana ba Yisirayiri: Abasaani ba Lubbeeni omwana omudaayi owa Yisirayiri, baali nje Kanoki ni Paalu ni Kezirooni ko ni Karumi. Abo nj’abomu hiha hya Lubbeeni.

¹⁵ Abasaani ba Simyoni baali nje Yemweli ni Yamini n’Okadi ni Yakini ni Zokali ni Sawulo omwana w’omuhasi Omukanani. Abo nj’abomu hiha hya Simyoni.

¹⁶ Abasaani ba Leevi ng’olu balondehana mu husaaliwa baali nje Girisoni ni Kohasi ni Merari. Leevi gahena emyaha cikumi adatu namusanvu.

¹⁷ Girisoni gasaala Libbuni ni Simeeyi, abanjwamo abejuhulu eduuli.

¹⁸ Kohati gasaala Amulaamu ni Yizuhaari ni Kebbulooni ni Wuziyeeli. Kohasi gahena emyaha cikumi adatu nedatu.

¹⁹ Merari gasaala Mahuli ni Muusi. Abo nj’abomu hiha hya Leevi njalala n’abejuhulu baawe.

²⁰ Amulaamu ganjira Yokebbedi masengewe, ng’amusaalamo Alooni ni Musa. Era Amulaamu gahena emyaha cikumi adatu namusanvu.

²¹ Abasaani ba Yizuhaari baali nje Koora ni Nefegi ko ni Zikuri.

²² Abasaani ba Wuziyeeli baali nje Misayeeli n’Elizafaani ko ni Sitiri.

²³ Nga Alooni anjira Eliseebba omuhaana w’Aminadabbu, mbooyo ya Nasoni era gamusaalira Nadabbu ni Abbihu n’Elyazaali ko ni Yisamaari.

²⁴ Abasaani ba Koora baali nj’Asiiri n’Elukaana n’Abbiyasafu. Abo nj’abomu lulyo lwa Koora.

²⁵ Elyazaali omusaani w’Alooni ganjira omuhaana wa Putiyeeli ng’amusaalamo Fenekaasi. Abo nj’abomu hiha hya Leevi.

²⁶ Alooni ni Musa abeene abo, nj’aba MUSENGWA galoma ati, “Mutangirire Abayisirayiri n’ebiha byawe ohunjwa mu gwanga ly’e Misiri.”

²⁷ Abo mbabaloma Falaawo habaha w’e Misiri ebinjamba hu Bayisirayiri ohunjwa e Misiri.

²⁸ Njaahani MUSENGWA ni galoma ni Musa mu gwanga ly’e Misiri,

²⁹ gamuloma ati “Ndiise MUSENGWA. Lomera Falaawo, habaha w’e Misiri hiisi ehi kuloma.”

³⁰ Aye Musa galoma MUSENGWA ati, “Ese simanyire huloma bulaji, olw’ehyo Falaawo nj’oja hupulirisa?”

7

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Nja huhufuula obe hya Hatonda eyiri Falaawo era mulebe wuwo Alooni aja huba hya naabbi wuwo.

² Oli n’ohulomera Alooni hiisi ehi kuloma era yeesi ali n’ohuhiromera Falaawo ohuleha Abayisirayiri banjwe mu gwanga lirye.

³ Aye nja huhahanyasa omwoyo gwa Falaawo, wayire mu gwanga ly’e Misiri nja huhola obubonero owenjijisa,

⁴ saaja huhunjulirisa. Nja hulaga obunangi wange hu baatu b’e Misiri era nja huhola ebyamaliholiho ni tusaayo Abayisirayiri, abaatu bange mu gwanga eryo.

⁵ Ni nahalage obunangi wange hu Bamisiri, baja hutegeera baati ndiise MUSENGWA nga kena tusaayo Abayisirayiri mu gwanga eryo.”

⁶ Musa n’Alooni baahola ng’olu MUSENGWA gabalagira.

⁷ Ehiseera ehi Musa n'Alooni balomeramo ni Falaawo, Musa gaali ali n'emyaha cinaana, Alooni n'ali n'ecinaana nedatu.

Esimbo y'Alooni

⁸ Nga MUSENGWA aloma Musa n'Alooni ati,

⁹ "Singa Falaawo abaloma ati, 'Mukolereho ehyamaliholiho,' Musa olomanga Alooni oti, 'Namba esimbo yiyo oyidanye njaasi mu moni ja Falaawo,' yija hufuuha temu."

¹⁰ Ng'ano Musa n'Alooni batiina eyiri Falaawo, nga bahola ng'olu MUSENGWA gaali n'abalagiye. Alooni gadanya esimbo yiye njaasi mu moni ja Falaawo ko n'abahungu babe era nga yifuuha temu.

¹¹ Ng'ano Falaawo alanga abafumu n'abalogo era abafumu Abamisiri boosi bahola ehiitu c'ehyene mu magesi gaawe agekweho.

¹² Hiisi mulala gadanya njaasi ano esimbo yiye, nga yifuuha temu. Aye esimbo y'Alooni yamira ejaawe josijosi.

¹³ Wayire ehyo hyali hiityo, Falaawo gahahanyasa omwoyo gugwe, siganjulirisa bya Musa n'Alooni, ng'olu MUSENGWA galoma.

Amafugi ng'ehibonerezo e Misiri

¹⁴ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Omwoyo gwa Falaawo muhahanyafu era ageene ohuleha abaatu ohutiina.

¹⁵ Tiinayo mu mugamba omwagaane n'atiina hu lwabi, omuhuumirire hwigenya n'onjambire esimbo yiyo eyafuuha etemu.

¹⁶ Omulome oti, 'MUSENGWA Hatonda w'Ababbebbulaniya gatumire eyi oli ohuhuloma ti, "Leha abaatu bange batiine banjumirye mu lulafu." Aye n'ohwosa njaahani ogeene ohunjulira.

¹⁷ Olw'ehyo, MUSENGWA aloma ati hino pahu oja humanyira ti ndiise MUSENGWA. Nja huhubba amaaji gomu lwabi n'esimbo nga gafuuha mafugi.

¹⁸ Enyeeni mu lwabi jija hufa era njaja hubano ohunjunya ehibulu, Abamisiri sibaja hunywa amaaji ago.' "

¹⁹ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Loma Alooni oti, 'Namba esimbo yiyo, ojanuule omuhono gugwo hu maaji ag'e Misiri gosigosi, enjabi josijosi n'ebidiba n'amaaji gosigosi hiisi njaatu, gaja hufuuha mafugi. Amafugi gaja huba hiisi njaatu mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi, mu bibya ebi bahola mu bisaala ko nomwiroba.' "

²⁰ Ng'ano Musa n'Alooni bahola ng'olu MUSENGWA gaali n'abalagiye. Nga Alooni anamba esimbo mu moni ja Falaawo n'abahungu babe ng'ajanuula omuhono gugwe hu maaji agomu lwabi Kiyira, ng'amaaji gosigosi gafuuha mafugi.

²¹ Ng'enyeni ejomu lwabi Kiyira jifa, ng'olwabi luduuha ehibulu era Abamisiri sibasobola hunywa maaji gaamo. Ng'amafugi gaba hiisi njaatu mu gwanga ly'e Misiri.

²² Aye abafumu Abamisiri boosi bahola ebiitu nj'ebyene mu magesi gaawe agekweho. Era ng'omwoyo gwa Falaawo guhahanyala, siganjulira bya Musa ni Alooni, ng'olu MUSENGWA gaali n'alomire.

²³ Ohutusaho gacuuha ganjamba engira gagamayo mu lubiri lulwe era ebyo sigabifaho nanadiidiri.

²⁴ Ng'Abamisiri bosibosi batiina bayaba esobere hu gobo w'olwabi basune amaaji g'ohunywa olwohuba baali sibanjanga hunywa maaji agomu lwabi.

²⁵ Nabitano endaalo musanvu MUSENGWA n'ahenire ohufuula amaaji gomu lwabi Kiyira, mafugi.

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Tiina eyiri Falaawo omulome oti MUSENGWA aloma ati, ‘Leha abaatu bange batiine banjumirye.

² Aye singa ogaana ohubalehula ohutiina, nja huboneresa abaatu b’egwanga liryo lyosiryosi ni mbaleetaho agahere.

³ Olwabi Kiyira luja hwijula agahere era gaja hwingira mu lubiri lulwo nomu hisenge hihyo nohu buliri wuwo, nomu manyumba ga bahungu babo nomu j’abaatu babo nomu bibange nomu ndubi ko nomu tubindi.

⁴ Agahere gaja hubejulaho, ewe n’abahungu ko n’abaatu babo.’ ”

⁵ Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Loma Alooni oti ‘Namba esimbo yiyo ohubbe hu maaji gomu lwabi n’emyala ko n’ebidiba era ehyo hija huleeta agahere ohunjwera eyi gaja hunjwera gamaamire egwanga ly’e Misiri.’ ”

⁶ Nga Alooni anamba esimbo ajanuula omuhono hu maaji mu gwanga ly’e Misiri, ng’agahere ganjwa eyi ganjwera gamaamira egwanga ly’e Misiri lyosiryosi.

⁷ Aye abafumu boosi bahola baaty mu magesi gaawe agomu ngiso, amahere gaali mu gwanga ly’e Misiri.

⁸ Ng’ano Falaawo atuma balanga Musa ni Alooni, ng’abaloma ati “Mbasunga musabe MUSENGWA atutuseho amahere, ese n’abaatu bange era keesi nja huleha abaatu babe batiine banjonge eyiri MUSENGWA.”

⁹ Nga Musa aloma Falaawo ati “Kulehire wamwene ohusalano ehiseera ehy’ohuhusabira ewe n’abahungu babo n’abaatu babo, agahere gahulehe n’abaatu babo ko nomu nyumba jenywe ohutusaho gasigale mu lwabi mwonene.”

¹⁰ Nga Falaawo aloma ati “Leha lube ludaalo lwejo.” Ng’ano Musa amugobolamo ati “Hija huba ng’olu olomire, ko wahamanya oti nanjuma ali hya MUSENGWA Hatonda weefe.

¹¹ Agahere gaja huhunjwaho, ganjwe nohu bahungu babo ko nohu baatu babo, gaja husigala mu lwabi Kiyira mwonene.”

¹² Oluvanyuma lwa Musa n’Alooni ohunjwa ewa Falaawo, Musa galomba MUSENGWA ohutusanjo agahere aga gaali n’aleetire hu Falaawo.

¹³ Nga MUSENGWA aholo ng’olu Musa gamusunga. Ng’ano amahere agaali mu nyumba nomu lunya nomu ndimiro, gafa.

¹⁴ Abamisiri bahumbaania etuumo n’etuumo j’agahere era ehyalo hyaduuha ehibulu.

¹⁵ Aye Falaawo ni gabona ni nalinjo ahalembekeresa, gahahanyasa omwoyo gugwe, siganjulirisa bya Musa n’Alooni. Ehyo hyali ng’olu MUSENGWA gaali n’alomire.

Obugujwi

¹⁶ Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Loma Alooni oti ‘Namba esimbo yiyo ohubbe hwiropa, lifuuhe bugujwi mu gwanga ly’e Misiri lyosiryosi.’ ”

¹⁷ Nga bahola baaty. Nga Alooni anamba esimbo yiye ahubba hwiropa, ng’efuuhe mu gwanga ly’e Misiri lyosiryosi lifuuha bugujwi, nga bumaamira abaatu n’esolo.

¹⁸ Ng’abafumu boosi batambisa amagesi gaawe agomu ngiso ohuleeta obugujwi aye byabahaya. Ng’obugujwi bumaamira hiisi naatu hu baatu n’esolo.

¹⁹ Ng’abafumu baloma Falaawo baati “Hatonda nj’oli huhola bino.” Aye Falaawo gahahanyasa omwoyo gugwe era siganjulirisa bya Musa n’Alooni ng’olu MUSENGWA gaali n’alomire.

Esojera

²⁰ Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Olwejo yinyoha mu mugamba pwipwipwi, otiine wagaanane ni Falaawo n’atiina hu lwabi, omulome oti MUSENGWA aloma ati, ‘Leha abaatu bange batiine banjumirye.

²¹ Aye n'otaleehe abaatu bange ohutiina banjumirye, nja huleeta agasonera hu ewe n'abahungu babo ko n'abaatu babo nomu mayumba genywe. Enyumba j'Abamisiri ko n'ehyalo hyosihyosi hija hwijula agasonera.

²² Aye hu ludaalo olwo olu nja huleeteraho agasonera, ehitudu hy'e Goseni omu baatu bange beehala hija huba hyanjabulo, agasonera sigaja hubayo ko mumanye muuti ese MUSENGWA ndi mu gwanga ly'e Misiri lino.

²³ Nja hutaño enjabulo ñagati w'abaatu bange n'Abamisiri. Era ehyamaliholiho hino hija hubaño olwejo.' "

²⁴ MUSENGWA gahola atyo, ganindiha agasonera gamaala mu lubiri lwa Falaawo nomu nyumba j'abahungu babe. Egwanga ly'e Misiri lyosiryosi lyejula era hiisi ñaatu ñabiña olw'agasonera.

²⁵ Ng'año Falaawo atumisa bamulangira Musa n'Alooni ng'abaloma ati "Mutiine muñeyo enongo eyiri Hatonda wenywe aye mu gwanga muweene muno."

²⁶ Aye nga Musa amugobolamo ati "Sihirañi ohuhola huutyö, olwohuba enongo lyefe eji huñongera MUSENGWA Hatonda weefe, jija huba jambiho mu moni j'Abamisiri. Era singa huñaayo ebiitu eby'embihö mu moni j'Abamisiri, sibaja hutuhubba amabaale?"

²⁷ Huli n'ohunamba olugendo olw'endaalo edatu hutiiine mu lulafu, huñonge eyiri MUSENGWA Hatonda weefe, ng'olu atulagira."

²⁸ Nga Falaawo amuloma ati "Nja hubaleha mutiine mu lulafu muñeyo enongo eyiri MUSENGWA Hatonda wenywe, ni muba ni mutatiine ñaleeni. Musabireho."

²⁹ Nga Musa aloma ati "Ni naanwe mu moni jijo ti bbepa, nalombe MUSENGWA era olwejo agasonera gaja huñwa hu Falaawo n'abahungu ko n'abaatu babe. Aye Falaawo ateholaholania nindi gagaana abaatu ohutiina ohuñonga eyiri MUSENGWA."

³⁰ Nga Musa anwa mu moni ja Falaawo ng'alomba MUSENGWA.

³¹ Nga MUSENGWA aholo ng'olu Musa gamusunga. Nga gasonera galeha Falaawo n'abahungu ko n'abaatu babe era ñañuma esonera wayire ndala eyasigala.

³² Aye ebyo ni byañwa, Falaawo gahahanyasa omwoyo gugwe, sigafugiirira Abayisirayiri ohutiina.

9

¹ Ng'año MUSENGWA aloma Musa ati, "Tiina eyiri Falaawo omulome oti MUSENGWA Hatonda w'Ababbebbulaniya aloma ati, 'Leha abaatu bange batiine banjumirye.

² Ni weyongera ohubagaana ohutiina,

³ MUSENGWA aja huleeta hanupuli omuhambwe hu byayo bibyo: embalaasi ni nasugirya n'engamiya n'enombe n'etaama ko n'embusi.

⁴ Aye MUSENGWA aja hutaño enjabulo ñagati w'ebyayo by'Abayisirayiri n'Abamisiri, ñaja huñuma hyayo hy'Omuyisirayiri ehija hufa.' "

⁵ Ng'año MUSENGWA ataño ehiseera aloma ati, "Ehyo olwejo MUSENGWA aja huhihola mu gwanga lino."

⁶ Era ni wahya, nga MUSENGWA ahihola: ebyayo byosibyosi eby'Abamisiri nga bifa. Aye ñañuma hyayo hu by'Abayisirayiri wayire hirala ehyaafa.

⁷ Ng'año Falaawo anindiha abaatu ohubona obanga hituufu ñañuma hyayo hu by'Abayisirayiri ehifuuye. Era nga babona ti ñañuma wayire hirala ehya'Abayisirayiri ehyaafa. Aye Falaawo gahahanyasa omwoyo gugwe, sigaleha abaatu abo hutiiina.

Amawute

⁸ Ng'año MUSENGWA aloma Musa n'Alooni ati "Mutiine muñambe amadeeja abiri ag'egohe eryomu mayiga, Musa alyone ñamugulu Falaawo n'abona.

⁹ Egohe eryo lija hufuuha efuue enukuule era hiisi muutu n'ebyayo bija husuna amawute mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi."

¹⁰ Ng'ango banamba egohe eryomu mayiga, nga baja bemeerera mu moni ja Falaawo. Nga Musa alinjanya namugulu. Ng'amawute gahwana hu hiisi muutu n'ebayayo.

¹¹ Abafumu sibasobola hwemeerera mu moni ja Musa olwohuba bo n'Abamisiri bosibosi baali bahwene mawute mereere.

¹² Aye MUSENGWA gahahanyasa omwoyo gwa Falaawo, nasanjulirisa bya Musa n'Alooni ng'olu MUSENGWA gaali n'alomire.

Efula ey'amabaale

¹³ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Yinyoha mu mugamba pwipwipwi, otiine eyiri Falaawo omulome oti MUSENGWA Hatonda w'Ababbebbulaniya aloma ati, 'Leha abaatu bange batiine banjumirye.

¹⁴ Singa sobaleha hutiina, hu mulundi guno nja huhuboneresu bugali, ewe n'abahungu babo n'abaatu b'egwanga liryo, ko otegeere oti mu hyalo hyosihyosi nanjumaŋo ali hy'ese.

¹⁵ Mu butuufu oweene, mbanga ni nahunindihira hanjupuli ow'amaani, hani ewe n'egwanga liryo mwasihiriha hale mwesimwesi.

¹⁶ Aye nahuhusa nahuŋa obuhulu olw'ohwenda ohulaga amaani gange, ko abaatu mu hyalo hyosihyosi, baape enono.

¹⁷ N'ohwola hatyane ohigeene ohuleha abaatu bange batiine banjumirye.

¹⁸ Olw'ehyo, olwejo mu hiseera hy'ehino, nja hunjindiha efula embi ey'amabaale etabangaŋo mu gwanga ly'e Misiri buhye libeŋo.

¹⁹ Lagira bengise ebyayo n'ebiiitu bibyo byosibyosi ebiri ebulafu, efula ey'amabaale yija huhubba ehyalo era hiisi ehira mu ehiri ebulafu, haabe muutu oba ehyayo bija hufa.' "

²⁰ Abahungu ba Falaawo batya olw'ebibono bya MUSENGWA, bangunaho nga batusayo abeedu n'ebayayo byawe.

²¹ Aye abo abatafayo hu ebi MUSENGWA galoma, baleha abeedu n'ebayayo byawe ebulafu.

²² Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati, "Golola omuhono eyiri egulu, efula ey'amabaale yigwe hu hyalo hyosihyosi ehy'e Misiri, hu baatu nohu solo ko nohu bamera byosibyosi mu ndimiro."

²³ Musa ni gadunda esimbo yiye namugulu, MUSENGWA ganjindiha ohubbwabbwanuha n'amabaale ko n'ohumyasa. MUSENGWA ganjindiha amabaale hu hyalo hy'e Misiri,

²⁴ efula ey'amabaale n'ohumyasa byali hiisi naatu. Efula eyo yaali nj'esinga ohuba embi bugali ohunwa olu Misiri lyafuaha egwanga.

²⁵ Mu hyalo hy'e Misiri hyosihyosi amabaale gahubba hiisi hiitu ehyali ebulafu, abaatu n'esolo. Gahubba ebimera byosibyosi mu ndimiro era gasabagulya n'ebisaala byosibyosi.

²⁶ Ehifo ehi mabaale gatahubba hyali hy'e Goseni hyonene, omu Abayisirayiri baali ni bamenya.

²⁷ Ng'ango Falaawo atuma balanga Musa ni Alooni, abaloma ati "Hu luno ndi mubbengi, MUSENGWA mutuufu. Ese n'abaatu bange ndiife abasobya.

²⁸ Musunge MUSENGWA, ahomye ohubbwabbwanuha. Ebyo bihena. Nja hubaleha mutiine, sinenda mweyongere ohuba muno."

²⁹ Nga Musa amugobolamo ati, "Ni nanwe mu hibuga, nja hugolola emihono jange eyiri MUSENGWA ni saba. Ohubbwabbwanuha hw'efula n'amabaale bija huhoma era oja hutegeera oti MUSENGWA nj'omwene hyalo hino.

³⁰ Aye manyire ti ewe n'abahungu babo simutya MUSENGWA Hatonda."

³¹ Naahani ebimera ebi balanga baati fulakisi ni bbaale* bisihirihihire n'efula ey'amabaale olwohuba bibaaye byenda hulaba.

³² Aye engaano yiraba luvanyuma, niyo siyasihiiriha.

³³ Ng'ano Musa aleha Falaawo, anwa mu hibuga era ng'agolola emihono jije eyiri MUSENGWA, ng'ohubbwabbwanuha n'amabaale g'efula, bireheraano.

³⁴ Aye Falaawo ni gabona ati efula n'amabaale n'ohubbwabbwanuha bihomire, nga nindi abbenga mu moni ja Hatonda. Niye n'abahungu babe bahahanyasa emyoyo jaawe.

³⁵ Era Falaawo gahahanyasa omwoyo gugwe, sigaleha Abayisirayiri hutiina. Ehyo hyali hiityo ng'olu MUSENGWA galomera mu Musa.

10

Esige jitabaala egwanga ly'e Misiri

¹ Olwola nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Tiina eyiri Falaawo, olwohuba kahanyahiise omwoyo gugwe neja bahungu babe, ko nahalaga ebyamaliholiho byange bino mu bo,

² ko mwahalomeraho abaana n'abejuhulu benywe ebi nahola Abamisiri era ng'olu nahola ebyamaliholiho ebi nahola mu bo, ko mwahamanya muuti ndiise MUSENGWA."

³ Ng'ano Musa n'Alooni batiina ewa Falaawo bamuloma baati, "MUSENGWA Hatonda w'Ababbbulaniya aloma ati, 'Olyosa ne ohugaana ohwenomeha mu moni jange? Leha abaatu bange batiine banjumirye.

⁴ Aye onagaana ohuleha abaatu bange ohutiina, olwejo nja huleeta esige mu gwanga liryo.

⁵ Jija humaalaala hiisi njaatu, njajume anaboneha. Jija hulya hiisi ehi efula ey'amabaale galeha era jija hulya n'ebisaala ebirihusebuha mu ndimiro jenywe.

⁶ Esige jija hwijula enyumba jijo neja bahungu babo neja Bamisiri bosibosi. Ehiitu ehitabanga wayire abasenywe oba abasehulu babasehulu babo sibahibonangaho ohunwa ahalehale n'ohwola hatyane.' " Nga Musa anwa ana Falaawo gaali, atiina.

⁷ Ng'abahungu baloma Falaawo baati, "Omusinde ono aja hwosa ne ohututaganya? Leha Abayisirayiri batiine bajumirye MUSENGWA Hatonda waawe. Soobona oti Misiri esihirihihire?"

⁸ Ng'ano batiina bagobosa Musa n'Alooni mu moni ja Falaawo, babaloma baati, "Kale mutiine mujeerese MUSENGWA Hatonda wenywe. Aye nj'abaani abaja hutiina?"

⁹ Nga Musa amugobolamo ati, "Huja hutiina n'abaana beefe abanjere, n'abaatu beefe abasaahulu, n'abaana beefe abaseere n'abahaana. Era huja hunjira etaama n'enombe jeefe, olwohuba hutehwa ohuholera MUSENGWA embaga."

¹⁰ Nga habaha abaloma ati, "Ndayira mu mazima ga MUSENGWA ti sinja hubaleha hutiina n'abahasi benywe n'abaana benywe. Hiboneha hiiti ehigendererwa ehi muli ni nahyo mu myoyo jenywe, hibi.

¹¹ Olw'ehyo, abasinde mwenene ndinywe muba mutiine mujeerese MUSENGWA, ehyo hinaba nj'ehimwenda." Nga babbinga Musa n'Alooni ohunwa mu moni ja Falaawo.

¹² Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Golola omuhono gugwo hu gwanga ly'e Misiri, esige jije jimaalaale egwanga ly'e Misiri, jiry ehiisi himera hyosihyosi ehyali ni hinonire efula ey'amabaale."

¹³ Nga Musa ananiha esimbo yiye hu gwanga ly'e Misiri, nga hu ludaalo olwo MUSENGWA aleeta epunga eyanwa ebuwalyuba, ng'ehubba hu hyalo, mu muusi n'owiire. Ni wahya mu mugamba, ng'epunga eyo yireeta esige.

* 9:31 9:31fulakisi ni bbaale Fulakisi hyali himera omwanwanga engoye, bbaale yaali hiha hy'engaano.

¹⁴ Ng'esige jimaalaala hiisi n̄aatu mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi. Era n̄aali sinabangan̄o esige jiityo era sijija huban̄o nindi.

¹⁵ Esige jawiha egwanga ly'e Misiri lyosiryosi era hiisi n̄aatu n̄amaliṅa olw'esige. Nga jirya hiisi himera hyosihyosi, n'ebibala ebyohu misaala ebyali ni binonire amabaale. Era sin̄asigala hihoola wayire hirala ehibisi hu misaala, wayire hu himera ehindi hyosihyosi, mu gwanga lyosiryosi ery'e Misiri.

¹⁶ Nga habaha atumisa Musa n'Alooni mangumangu, ng'abaloma ati, "Mbengire mu moni ja MUSENGWA Hatonda wenywe ko nomu moni jenywe.

¹⁷ Olw'ehyo, n̄aahani mbegayirira nindi muuson̄e ebibi byange efunda ndala yonene era musunge MUSENGWA Hatonda wenywe, gaatuseho olumbe luno."

¹⁸ Nga Musa an̄wa an̄ali Falaawo, ng'alomba MUSENGWA.

¹⁹ Nga MUSENGWA aleeta epunga ey'amaani bugali ohun̄wa ebugwalyuba, ng'enjira esige ejo mu Nyanja Enando era sin̄asigala sige wayire ndala mu gwanga lyosiryosi ery'e Misiri.

²⁰ Aye MUSENGWA gahahanyasa omwoyo gwa Falaawo, sigaleha Bayisirayiri ohutiina.

Ehiirema

²¹ Ng'an̄o MUSENGWA aloma Musa ati, "Golola omuhono gugwo eyiri egulu, ehiirema hiṅambe hiiti ngu, hibe hu hyalo hy'e Misiri."

²² Nga Musa agolola omuhono gugwe eyiri egulu, ehiirema ehiṅambire hiitu ngu nga hiwiiha egwanga ly'e Misiri lyosiryosi, ohuhena endaalo edatu.

²³ N̄an̄uma Mumisiri owaali n'asobola ohubona owahye era n̄an̄uma owan̄wa mu hifo omu gaali, ohuhena endaalo edatu. Aye Abayisirayiri baali n'enjase ewaawe eyi bamenyanga.

²⁴ Nga habaha alanga Musa amuloma ati, "Mutiine muṅeerese MUSENGWA. Abaana benywe aban̄ere boosi batiine ni nenywe. En̄ombe n'etaama n'embusi nj'ejiba ni jisigala."

²⁵ Aye Musa ng'amugobolamo ati, "Tun̄e ebyayo ebyohun̄ayo ng'en̄ongo, n'ebyohwohya byaguhuliha ni biri bihwiye, ohun̄aayo eyiri MUSENGWA Hatonda weefe.

²⁶ Huli n'ohutiina n'ebyayo byefe byosibyosi, n̄an̄uma hyayo wayire hirala ehi huleha egongo, olwohuba huli n'ohulondamo ejohun̄a MUSENGWA Hatonda weefe. Era sihumanyire hyayo ehy'ohun̄a MUSENGWA, ohwola olu hunahahene ohwolayo."

²⁷ Aye MUSENGWA gahahanyasa omwoyo gwa Falaawo, sigabaleha hutiina.

²⁸ Nga Falaawo aloma Musa ati, "Pwe nomu moni! Era wemanya ohutagobola n̄ano nindi. Oludaalo olu oligobola, oja hufa."

²⁹ Nga Musa amugobolamo ati, "Olomire bulan̄i, sin̄ja hugobola n̄ano nindi."

11

Ohufa hw'abaana abadaayi

¹ Ng'an̄o MUSENGWA aloma Musa ati, "Nja huleeta hu Falaawo nohu baatu b'e Misiri ehiguudyo ehindi hirala hyonene. Oluvanyuma lw'ehyo, aja hubalehula nababbinga hubabbinga mutiine muṅwere erala mu Misiri muno.

² Lomera abasinde n'abahasi Abayisirayiri, basunge abaliranwa baawe, baban̄e ebiitu eby'efeeza n'ebyezaabbu."

³ MUSENGWA gaṅa Abayisirayiri obuhoda eyiri Abamisiri. Ohusingira erala abahungu ba Falaawo n'abaatu bosibosi mu gwanga ly'e Misiri baṅa Musa en̄ono bugali.

⁴ Ng'an̄o Musa aloma Falaawo ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Olwaleero mu wiire nagati n̄a hubita mu gwanga ly'e Misiri,

⁵ era hiisi mwana omuseere omudaayi mu gwanga ly'e Misiri aja hufa, ohujwera erala hu aja ohuba omusika wa Falaawo ohwolera erala hu w'omwidu owa njaasi. N'enyana j'ebyayo endaayi joosi jija hufa.

⁶ Naja hubaano amaliro ag'amaani agatabangaano hiisi naatu mu gwanga ly'e Misiri era amaliro ago nindi sigalibano.

⁷ Aye Abayisirayiri n'ebyayo byawe baja huba miyaaya ni nanumaano n'embwa ohusama olw'omuutu oba olw'ehisolo. Muja humanyira hwihyo muuti ese MUSENGWA taano enjabulo ngati w'Abamisiri n'Abayisirayiri.

⁸ Era abahungu babo bano bosibosi baja huuja bahubbe amafuha mu moni jange ni baloma baati, "Tiina n'abaatu babo bosibosi." Ebyo ni binooye, nja hutiina.' " Nga Musa n'obusungu oweene obungi anwa mu moni ja Falaawo, atiina.

⁹ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Falaawo saaja hufugiirira hulehula baatu bange ohutiina, ko neyongere ohuhola ebyamaliholiho mu gwanga ly'e Misiri."

¹⁰ Musa n'Alooni bahola ebyamaliholiho bino byosibyosi mu moni ja Falaawo. Aye MUSENGWA gahahanyasa omwoyo gwa Falaawo, sigaleha Bayisirayiri hunwa mu gwanga lirye.

12

Ohwetegehera Embaga ey'Ohubihisya

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa n'Alooni mu gwanga ly'e Misiri ati,

² "Omwesi guno gunaabenga nj'omwesi omudaayi mu mwaha eyi muli.

³ Mulomere ehubbubu hy'Abayisirayiri hyosihyosi muuti hu ludaalo olw'ehumi olw'omwesi guno, hiisi musinde anambanga etaama* eperepere olw'abomu mago gage, etaama ndala hiisi mago, bayiita.

⁴ Singa abomu mago gage baba batono ni batahenano etaama eyo, begaate n'abomu mago ga muliranwa wuwe, ni beema hu bungi w'abaatu abasobola ohuyirya.

⁵ Ebyayo ebi mutobola ohwita, biri n'ohuba bya mwaha mulala, ni binumaho buleme wosiwosi, niiri paya y'embusi oba emiigu.

⁶ Muyihuume ohwola hu ludaalo olw'ehumi n'ene olw'omwesi guno, hiisi muutu ng'ehubbubu hy'Abayisirayiri hyosihyosi, ali n'ohuyiita ehy'egulo.

⁷ Bali n'ohujamba amafugi banaha hu myango jombi ej'enjigi, nanamugulu w'enjigi j'enyumba omu baliira enyama eyo.

⁸ Owiire oweene owo, balye enyama eyo ni boohyire hwohya ko n'eryani erulu n'Emigaati Ejinumamo Ehisimbulusa.

⁹ Simuyiryanga embisi oba epiiye aye mwohyanga hwohya: omutwe n'amagulu n'ebyomuhida.

¹⁰ Era simusigasangaho enyama yosiyosi ohwola mu mugamba. Ni naba ni nalijo eyisigayeho, muyiguhulisanga hu muliro.

¹¹ Muja huyirya mu ngeri yino: mulyanga ni mufunyiihiise engoye mu musibiro, n'esimbo ni munambire mu ngalo, ni mwambaaye n'engayito ohulaga ti mwetegehe-eye olugendo. Muyiryenga mangumangu, eyo Mbaga y'Ohubihisya hwa MUSENGWA.

¹² "Owiire oweene owo nja hugenda mu gwanga ly'e Misiri, nja hwita hiisi hiitu ehidaayi: omuutu n'ebyayo era nja huboneresha abahatonda bosibosi ab'e Misiri. Ese ndiise MUSENGWA.

¹³ Amafugi hu myango j'enjigi j'amayumba genywe gaja huba ahabonero ahalaga amago genywe. Era ni nja hubona amafugi hu myango j'enjigi, nja hubabihisya. Nanuma habi ahaja huboolaho ni pambire Abamisiri hu nyama.

* 12:3 12:3 Mu Lubbebulaniya hitegeesa "etaama eperepere" oba "embusi eperepere."

14 “Olwo nj’oludaalo olu muli n’ohuhebuliranga, ludaalo lw’embaga eyiri MUSENGWA era muyiryanga hu ludaalo olwo ng’egambi ery’emirembe n’emirembe.

15 Mulyanga Emigaati Ejibatatayemo Ehisimbulusa ohuhena endaalo musanvu. Hu ludaalo oludaayi, mutusanga ehisimbulusa mu manyumba genywe, olwohuba mu ndaalo ejo hiisi aja hulya ehiitu hyosihyosi ehirimo ehisimbulusa, baja humunjira hy’otali mulala hu Bayisirayiri.

16 Hu ludaalo oludaayi munahumbaanenga njalala ohunjumirya era nga nindi muhumbaana hu ludaalo olwomusanvu. Simuholanga mulimo gwasigwosi mu ndaalo ejo, ohutusaho ohunyiiya emere eya hiisi muutu ohulya. Ehyo hyonene nj’ehi muli n’ohuhola.

17 “Mulye Embaga ey’Emigaati Ejibatatayemo Ehisimbulusa olwohuba olwo nj’oludaalo olu natuhisamo ebiha byenywe ohunjwa mu gwanga ly’e Misiri. Era muyiryanga hu ludaalo olwo ng’egambi ery’emirembe n’emirembe.

18 Mu mwesi ogusooka muli n’ohulya Emigaati Ejibatatayemo Ehisimbulusa. Ehyo muhiholanga egulo hu ludaalo olw’ehumi n’ene olw’omwesi omudaayi ohwola egulo hu ludaalo olw’amahumi abiri nalulala.

19 Ohuhena endaalo musanvu, ehisimbulusa sihibanga mu nyumba jenywe. Era hiisi alirya ehiitu hyosihyosi ehirimo ehisimbulusa, aliba sibahimubala mulala hu hibubbu hy’Abayisirayiri, haabe mugwira oba musaale.

20 Simulyanga hiitu ehirimo ehisimbulusa. Eyo mu mago genywe, muli n’ohulya Emigaati Ejinumamo Ehisimbulusa.”

21 Nga Musa atumisa abatangirisi bosibosi ab’Abayisirayiri, abaloma ati, “Mutiine mutobole enyana y’etaama oba y’embusi eperepere, musale ey’Ohubihisya.

22 Munjambe omuganda gw’obusaala obu balanga baati hayisopu, munjambe ebbaafu muyijuhemo amafugi muhene mubutimyemo munjaha hu myango jombi ko nanjamugulu w’enjigi j’enyumba jenywe. Sinabanganjo wayire mulala hu nywe atula mu nyumba ohwola mu mugamba.

23 MUSENGWA n’agenda mu gwanga ly’e Misiri ohwita Abamisiri, n’anabone amafugi namugulu w’enjigi nohu myango jombi, n’abita saaja hufugiirira malayika aleeta ohufa ohwingira mu nyumba jenywe ohwita abaana abadaayi, aja hubabihisya.

24 “Enywe n’abaana benywe muli n’ohuumanga ehiragiyo ehyo emirembe n’emirembe.

25 Ni mutiinanga mu hyalo ehi MUSENGWA alibanja ng’olu gasubisa, hiisi mwaha muholanga omukolo ogwo emirembe n’emirembe.

26 Era abaana benywe ni bababusanga baati, ‘Omukolo guno gutegeesa hi?’

27 mubagobolangamo muuti, ‘Nj’omukolo ogw’Ohubihisya ogwa MUSENGWA, owabihisya amago g’Abayisirayiri e Misiri, olu geeta Abamisiri.’ ” Ng’ango Abayisirayiri bahubba amafuha bajumirya Hatonda.

28 Ng’Abayisirayiri batiina bahola ng’olu MUSENGWA galagira Musa n’Alooni.

29 Nga mu wiire njagati, MUSENGWA geeta abaana abaseere bosibosi abadaayi mu gwanga ly’e Misiri, ohunjwa hu musaani omudaayi owa Falaawo owaali ni geehaye hu etebe ey’owahabaha, ohwolera erala hu mudaayi ow’omusibe mu komera. Era n’enyana endaayi ej’ebayayo joosi jafa.

30 Falaawo n’abahungu babe ko n’Abamisiri bosibosi ni benyoha owiire owo, njalino ohuhubba enduulu mu gwanga ly’e Misiri, olwohuba njajuma nyumba omutafamo muutu.

Abayisirayiri banwa mu gwanga ly’e Misiri

31 Nga mu wiire owo, Falaawo atumisa ohulanga Musa n’Alooni abaloma ati, “Munjwe mu gwanga lyange, enywe n’Abayisirayiri. Mutiine munjeere MUSENGWA ng’olu mwasunga.

³² Muṅire etaama n'embusi n'enjombe jenywe ng'olu mwasunga. Era keesi musabire ekabi."

³³ Ng'Abamisiri bahubbirisa abaatu bangwe ohunwa e Misiri, olwohuba baali baloma baati, "Huja hufa hunwenjo hwesihwesi!"

³⁴ Ng'abaatu bejusa endubi jaawe obusyanu w'engaano obubafutire aye ni batatayemo ehisimbulusa, nga basidiha mu ngoye jaawe, bagegera hu mabega.

³⁵ Abayisirayiri bahola ng'olu Musa gabalabbira nga batiina basunga Abamisiri ohubaṅaaho efeeza n'ezaabbu ko n'engoye.

³⁶ MUSENGWA gaṅa Abayisirayiri obuhoda ohunwa mu Bamisiri era babana ebi basunga. Nga baṅira eby'obuninda w'Abamisiri.

³⁷ Ng'Abayisirayiri bageehesya magulu ohunwa e Lameseesi ohwola e Sukosi. Baali abasinde ng'emitwalo kaaga, ni batabaliyeho abahasi n'abaana.

³⁸ Abaatu bangi bugali abatiina n'Abayisirayiri n'ebidooli by'etaama n'embusi n'enjombe.

³⁹ Nga baṅamba obusyanu obu batusa e Misiri, banyiiya emigaati Ejinumamo Ehisimbulusa, olwohuba baṅana mangu ohunwa e Misiri ni bahiiri hubutaamo ehisimbulusa era ni bahiiri hunyiiya mere.

⁴⁰ Abayisirayiri bahena e Misiri emyaha ebihumi bine n'adatu.

⁴¹ Hu komerero y'emyaha ejo ebihumi bine n'adatu hu ludaalo olusembayo, ebiha byosibyosi eby'abaatu ba MUSENGWA, byanwa e Misiri.

⁴² Owiire owo MUSENGWA gahuuma ehisuubiso hiye gabatusa e Misiri. Olw'ehyo, owiire owo Abayisirayiri bosibosi bali n'ohuhebulirirangaho Ohubihisya hiisi myaha, emirembe n'emirembe.

Amagambi agaṅamba hu Hubihisya

⁴³ Nga MUSENGWA aloma Musa n'Alooni ati, "Gano nj'amagambi agaṅamba hu Mbaga ey'Ohubihisya: Eṅuma omulugendwa alyanga hu mbaga eyo.

⁴⁴ Omwidu oyu mwagula, oluvanyuma lw'ohumuhomola, alyanga Embaga eyo.

⁴⁵ Aye omugeni n'omutambi aholerera omuhemba, sibayiryangaho.

⁴⁶ "Muli n'ohuyiriira mu nyumba, ṅaṅumangaṅo enyama eyitula ebulafu w'enyumba. Era simubbwaganga gumba lyosiryosi.

⁴⁷ Ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hiri n'ohuhusanga Embaga eyo.

⁴⁸ "Aye omulugendwa owesengire mu enywe, owenda ohuhusa Embaga ey'Ohubihisya, ohuṅa MUSENGWA eṅono, ali n'ohuhomola abasinde bosibosi abomu mago gage, oluvanyuma banamuṅirenga ng'Omuyisirayiri omusaale. ṅaṅuma atali muhomole, alyanga hu mbaga eyo.

⁴⁹ Amagambi ago gaṅamba hu Bayisirayiri ko n'abalugendwa abesengire mu enywe."

⁵⁰ Abayisirayiri bosibosi baahola ng'olu MUSENGWA galagira Musa ni Alooni.

⁵¹ Era hu ludaalo olwo MUSENGWA gatusa ebiha by'Abayisirayiri mu gwanga ly'e Misiri.

13

Ohuṅaayo abaana abadaayi eyiri MUSENGWA

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

² "Njabulire abaana abaseere bosibosi abadaayi. Mu Bayisirayiri, hiisi mwana omuseere omudaayi n'ebyayo ebidaayi ebisinde byosibyosi byange."

³ Nga Musa aloma abaatu ati, "Muhebuliranga oludaalo luno olu mwanṅeramo e Misiri, ehyalo ehy'owiidu olwohuba MUSENGWA gabatusayo n'obunangi buwe ow'amaani. Hu ludaalo luno simulyanga migaati eji basimbuluhise.

⁴ Olwaleero, mu mwesi ogwa Abbibbu, muli hutina.

⁵ Muhusanga Embaga ey'Ohubihisya mu mwesi guno, MUSENGWA n'abanjira mu hyalo hy'Abakanani n'Abahiiti n'Abamooli n'Abahiivi n'Abayebbusi, ehyalo ehi galayirira abasehulu benywe ohubanja, ehyalo ehituluha amabeere n'omudugere.

⁶ Mulyenga Emigaati Ejijumamo Ehisimbulusa ohuhena endaalo musanvu era hu ludaalo olwomusanvu mulyanga Embaga ey'Ohubihisya ohuŋa MUSENGWA eŋono.

⁷ Mulyenga Emigaati Ejibatatayemo Ehisimbulusa mu ndaalo ejo omusanvu. Siŋabangaŋo emigaati eji basimbuluhise era siŋabangaŋo ehisimbulusa mu gwanga lyyenywe.

⁸ Hu ludaalo olwo, olomeranga abasaani babo oti 'Kola hino olw'ehi MUSENGWA gakolera olu nanŋa e Misiri.'

⁹ Embaga eyo yinaabenga hyahabonero hu muhono oba mu weeni wuwo, ohuhuhebulisanga amagambi ga MUSENGWA ohubanga mu hanwa henywe, olwohuba gaahutusa e Misiri n'obuŋangi buwe ow'amaani.

¹⁰ Oli n'ohuhuumanga ehiragiro hino mwaha hu mwaha.

¹¹ "Oluvanyuma lwa MUSENGWA ohubanjira mu hyalo hy'Abakanani ng'olu gabasubisa n'ohulayira pohu ataaye, enywe n'abasehulu benywe,

¹² muli n'ohuŋayo abaana abadaayi bosibosi abaseere eyiri MUSENGWA. Ebyayo ebisinde byosibyosi ebidaayi bya MUSENGWA.

¹³ Mununulenga nasugirya ni muswanisamo n'etaama eperepere. Aye n'otenda huyinunula, muyibbwanganga egosi. Mununulenga hiisi baana benywe abaseere abadaayi.

¹⁴ Era mu biseera ebijja, omusaani wuwo n'ahubuusanga ati, 'Hino hitegeesa hi?' Omugobolangamo oti, 'MUSENGWA gaatutusa e Misiri n'obuŋangi buwe ow'amaani, ehyalo ehy'owiidu.

¹⁵ Falaawo ni gaali n'ageene ohutufugiirira ohutiina, MUSENGWA geeta hiisi baana abaseere abadaayi ab'Abamisiri, abaatu ko n'ebyayo. Ehyo c'ehigira huŋonga eyiri MUSENGWA hiisi hyayo ehidaayi aye hununula abaana bosibosi abaseere abadaayi.'

¹⁶ Era haja huba habonero hu mihono oba mu weeni byenywe, ohubahebulisanga ti MUSENGWA gaatutusa e Misiri, n'obuŋangi buwe ow'amaani."

¹⁷ Falaawo ni galeha Abayisirayiri ohutiina, Hatonda sigababisya mu ngira eyibita hu mwalo mu gwanga ly'Abafirisuuti, wayire nga nje yaali ey'ohuupi. Olwohuba Hatonda galoma ati, "Ni baja hwolehera olutalo, baja hucuusa ebiŋeego byawe bagobolayo e Misiri."

¹⁸ Olw'ehyo Hatonda gatangirira abaatu babe beholoobya mu lulafu hutulo w'Enyanja Enando. Abayisirayiri banŋa e Misiri ni bali n'ebyohusoosa.

¹⁹ Nga Musa anjira amagumba ga Yosefu ng'olu Yosefu galayisa Abayisirayiri ati, "Mu butuufu Hatonda alibanunula era mugeganga amagumba gange ni muŋwa mu gwanga lino."

²⁰ Abayisirayiri ni banŋa e Sukosi batiina baata ekambi mu hifo ehi balanga baati Etamu hu salo n'olulafu.

²¹ Mu muusi, MUSENGWA gabatangirirangamo mu hireri ehyali oti siiro ohubalaga engira, ng'owiire abatangiriramo mu muliro ogwali oti siiro ohubanja enjase, ko basobole ohugenda omuusi n'owiire.

²² Wayire omuusi oba owiire ehireri ehyali hy'esiiro oba omuliro ogwali hy'esiiro, sibyanŋwanga mu moni j'Abayisirayiri ohubatangirirangamo.

14

Ohwambuha Enyanja Enando

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

² “Loma Abayisirayiri bagobole egongo, babe n̄aapi n’ehifo ehi balanga baati Payi Hahiroosi, n̄agati wa Migidooli n’enyanja Enando. Bali n’ohuhola ekambi mu moni wa Bbaali Zefoni.

³ Falaawo aja huneega ati Abayisirayiri bagendana ni banjuma eyi baja mu lulafu.

⁴ Nja huhahanyasa omwoyo gwa Falaawo, aja hubalondaho. Aye nja hwesunira enono ni mbitira mu ye n’abasirikale babe. Abamisiri bajahumanya baati ndiise MUSENGWA.” Era Abayisirayiri baahola ng’olu babaloma.

⁵ Ni balomera habaha w’e Misiri baati Abayisirayiri badulumire, niye n’abahungu babe bacuusa ebineego baloma baati, “Hiina hino ehi huholire? Huleehire Abayisirayiri ohutiina, hufiiriye obunjeeresa waawe.”

⁶ Olw’ehyo, bategeha egaali yiye nga niye n’enje lirye batiina ni naye.

⁷ Falaawo ganjamba ebigaali lukaaga agahira obulanji ko n’agandi gosigosi mu gwanga ly’e Misiri, n’abagaduumira.

⁸ MUSENGWA gahahanyasa omwoyo gwa habaha w’e Misiri, ng’alonda hu Bayisirayiri abaali ni batiina n’obugumu.

⁹ Abamisiri ko n’embalaasi n’ebigaali ga habaha gosigosi n’abasirikale abandi, balonda hu Bayisirayiri era nga baboolaho ni bali ohuupi n’enyanja, hutulo wa Payi Hahiroosi mu moni wa Bbaali Zefoni.

¹⁰ Falaawo ni gaali naali huupi hubolaho, Abayisirayiri benyosa emoni, balengera Abamisiri ni babolireho. Ehyo hyabatiisa nga baliririra MUSENGWA abayeede.

¹¹ Nga baloma Musa baati, “Yanjumayo bigombe e Misiri, c’ehigira watuleeta hufiire mu lulafu muno? Wagenderera hi ohututusa e Misiri?”

¹² Sihwahulomera ni huli e Misiri huuti ‘Tulehe, otatudambya, leha huneere Abamisiri?’ Hyahali hiranji efe ohuneeresa Abamisiri, ohuhira ohufiira mu lulafu muno!”

¹³ Nga Musa aloma Abayisirayiri ati, “Mutatya! Mugume, muja hubona obununuzi obu MUSENGWA aja hubaholera olwa leero. Abamisiri abamubona olwa leero luno, simuligobolayo hubabona nindi.

¹⁴ MUSENGWA aja hubasoolerera. Mwihahane hyone.”

¹⁵ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Lwahiina bundiririra? Loma Abayisirayiri batiine mu moni.

¹⁶ Njamba esimbo yiyo, ojanuule omuhono gugwo hu nyanja yegabulemo njabiri, Abayisirayiri bayibitemo ni yoomire.

¹⁷ Nja huhahanyasa emyoyo j’Abamisiri babalondeho, nahefunira enono ni panguye Falaawo n’enje lirye lyosiryosi n’ebigaali ko n’abaduumira embalaasi.

¹⁸ Abamisiri baja humanya ng’olu ndi MUSENGWA, ni panguye Falaawo n’amañe n’ebigaali ko n’embalaasi.”

¹⁹ Ng’ano malayika wa Hatonda owatangirirangamo Abayisirayiri, abanjwa mu moni agobola egongo. Ng’ehireri oti siiro hyosi hibanjwa mu moni hitiina hyemeerera egongo waawe

²⁰ n̄agati w’Abamisiri n’Abayisirayiri. Owiire wosiwosi, ehireri hyaleeta ehiirema hu luuyi lulala n’obutangaafu hu luuyi olundi era enjuma Mumisiri owegerera eyiri Omuyisirayiri.

²¹ Nga Musa ajanuula omuhono hu nyanja era owiire owo wosiwosi MUSENGWA ganjindiha omuyaga ogw’amaani hu nyanja ohujwa ebuñwalyuba nga guhubba ni gutiina hu woomu. Ng’amaaji geyawulamo njabiri.

²² Ng’Abayisirayiri babita mu nyanja hu woomu, amaaji gahola ehitepe hu muhono omulungi nohu mugooda.

²³ Ng’Abamisiri babalondaho mu nyanja, ni bali n’embalaasi josijosi eja Falaawo, n’ebigaali gage n’enje eryohu mbalaasi.

²⁴ Aye owiire ni waali huupi ohuha, MUSENGWA n'ali mu hireri n'omuliro ogwali oti siiro, gaheja njaasi gabona enje ly'Abamisiri, ng'abaleetera ohutabuhatabuha.

²⁵ Gabotolabotola amagata g'amagaali gaawe, ehyo hyagaleetera ohuhalubirirwa ohugenda. Ng'ango Abamisiri baloma baati, "Hulehe Abayisirayiri betiinire olwohuba MUSENGWA alihutusoosa efe Abamisiri!"

²⁶ Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati, "Januula omuhono gugwo hu nyanja, amaaji gagoboleyo gamire Abamisiri n'amagaali gaawe ko n'abembalaasi."

²⁷ Nga Musa ajanuula omuhono gugwe hu nyanja, nga mu mugamba amaaji mu nyanja gagobolayo mu hifo hyago. Abamisiri ni babona amaaji ni gagobolayo, bagesyaho ohuduluma aye MUSENGWA gababulungulira mu maaji.

²⁸ Ng'amaaji gaagamayo gawiiha amagaali n'abohu mbalaasi n'enje lya Falaawo lyosiryosi eryalonda hu Bayisirayiri mu nyanja. Enjuma wayire mulala hu bo owanona.

²⁹ Aye Abayisirayiri bagendera hu woomu mu nyanja n'amaaji agaali oti hiteepe hu luuyi lw'omuhono omulungi nohu mugooda.

³⁰ Hu ludaalo olwo, MUSENGWA ganonjola Abayisirayiri mu bunugi w'Abamisiri. Era Abayisirayiri babona Abamisiri ni balambagaye hwigobo ly'enyanya.

³¹ Abayisirayiri ni babona obunangi ow'amaani, MUSENGWA n'angunguye Abamisiri, baatya MUSENGWA, bamutamo owesige era bafugiirira ni Musa omunjeeresa wuwe.

15

Olwembo lwa Musa

¹ Ng'ango Musa n'Abayisirayiri bembera MUSENGWA olwembo baati,
"Nja hwembera MUSENGWA,
olwohuba ananguye abalabe babe n'obunangi.

Adanyire embalaasi
n'abayihalaho mu nyanja.

² MUSENGWA nj'amaani
era nj'olwembo lwange.
Nj'obunonosi wange.

Niye nje Hatonda wange
era nja humujumiryanga,
Hatonda wa Bbaabba
era nja humugulumisanga.

³ MUSENGWA ali hy'omusooli
era esiina lirye nje MUSENGWA.

⁴ Amagaali ga Falaawo n'enje lirye
babiholonjire mu Nyanja Enando.

Abahungu ba Falaawo
abahira ohuba abanjamugulu
banywoye etubbi mu Nyanja Enando.

⁵ Amaaji amaleeni gabamirire
era beyinihire mu njuho hy'ebaale.

⁶ "O MUSENGWA, omuhono gugwo omulungi,
gw'amaani era gw'enjono.

O MUSENGWA, omuhono gugwo omulungi
guhubbire omusigu.

⁷ Mu bunangi wuwo
ohubbiyeno abo abahunahania.
Ehiruji hiho hibalire hy'omuliro

- era baguhulihire oti binyaasi.
⁸ Ofuunjure omuuya ohunwa mu suulu yiyo
 ng'amaaji geṅamba etuumo.
 Era gahena gemeerera hy'ehiteepe.
 Amaaji getengereye mu wuliba.
- ⁹ "Omulabe gepaahire ati,
 'Nja hubabbinga
 kene mbagaane era mbaheneṅo.
 Nja hunjira eby'obuninda byawe byosibyosi ebinenda.
 Nja hugolola epiima yange,
 omuhono gwange guja hubasihiirisa.'
¹⁰ Aye wafuuna omuuya ng'enyanya ebamira.
 Beeyiniha mu maaji hy'ehyoma ehisito.
- ¹¹ "Hu bahatonda baawe,
 nj'ani ali hy'ewe, O MUSENGWA?
 Nj'ani ow'eṅono hy'ewe,
 omwawufu, atiisa era ow'etendo ahola ebyenunjisa?
¹² Wagolola omuhono gugwo omulungi,
 ng'eroba libamira.
- ¹³ "Mu hwenda huhwo ohubitiirifu
 oja hutangirira abaatu babo abawanunula.
 Mu bunangi wuwo oja hubatangirira
 ooose mu hifo hihyo ehyawufu.
¹⁴ Amawanga gaja hunjira, gateeteme.
 Obuti buja hunjamba abaatu b'e Firisuuti.
¹⁵ Abahungu b'Edomu baja hwenendeherera,
 olusisimo luja hunjamba abatangirisi b'e Mowaabbu.
 Abeehasi* bomu Kanani baja hunwamo amaani.
¹⁶ Ohutya ohw'amaani n'etiisa bija hubagwaho.
 Olw'obunangi w'omuhono gugwo
 baja huba hy'ebaale eritatengeta mu hifo,
 ohwola olu abaatu babo babitaṅo, O MUSENGWA,
 ohwola olu abaatu babo abawanunula† babitaṅo.
¹⁷ Olibanjira era wabahoma hu lusozi lw'obusika buwo,
 ehifo ehi ewe watobola ohubangamo O MUSENGWA,
 Yekaalu eyi wetongolera O MUSENGWA.
¹⁸ MUSENGWA alinjuga emirembe n'emirembe."
¹⁹ Abayisirayiri baabita mu nyanja oti bagendera hu woomu. Aye amagaali
 n'embalaasi n'eṅe eryohu mbalaasi erya Falaawo ni bengira mu nyanja, nga
 MUSENGWA agobosaṅo amaaji, gabamira.
²⁰ Ng'aṅo Miryamu naabbi, mbooyo y'Alooni, aṅamba etambulini, ng'abahasi
 bosibosi banwerehereramo bamulondaho ni bacakasa etambulini jaawe ni bahina.
²¹ Nga Miryamu gamba olwembo ati,
 "Mwembere MUSENGWA,
 olwohuba aṅanguye.
 Adanyire embalaasi

* 15:15 15:15 Oba abanjugi. † 15:16 15:16 Oba abawatonda.

n'abayihayeho, mu nyanja.”

Amaaji g'e Maara n'Elimu

²² Ng'ano Musa atangirira Abayisirayiri ohunwa hu Nyanja Enando, nga batiina boola hu lulafu e Suuri. Nga bagenda mu lulafu endaalo edatu ni batabona maaji.

²³ Ni boola e Maara,[‡] sibasobola hunywa maaji gaayo olwohuba gaali malulu. (C'ehifa ehifo ehyo bahiranga baati Maara.)

²⁴ Ng'abaatu bemulugunya eyiri Musa ni baloma baati, “Hunanywe hi?”

²⁵ Nga Musa gegayirira MUSENGWA, nga MUSENGWA amulaga ehisaala. Nga Musa ahinjamba ahidanya mu maaji. Ng'amaaji ago gafuuha malaji.

Eyo MUSENGWA peyi gabañeera amagambi n'ebiragiro bibye era eyo peyi gabagezesya.

²⁶ Ng'abaloma ati, “Ni muja hugondera MUSENGWA Hatonda wenywe n'ohwegenderesa era mwahola ebirani mu moni jije, ni muja hutayo omwoyo hu magambi gange era mwanjamba ebiragiro bibye byosibyosi, sindibaleetaho bulwaye obu naleeta hu Bamisiri, olwohuba ndiise MUSENGWA abanonia.”

²⁷ Ng'ano batiina boola mu Elimu, eyo yaaliyo esulo ehumi n'ebiri ej'amaani n'ebihindu esanvu, nga bahomeha eweema jaawe ano njaapi n'amaaji.

16

Emaanu n'esindu

¹ Ng'ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hinwa Elimu hitiina mu lulafu lw'e Sini njagati w'Elimu ni Sinaayi ng'ehumi n'etaanu mu mwesi ogwohubiri oluvanyuma lw'ohunwa e Misiri.

² Eyo mu lulafu, ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hyemulugunya hu Musa n'Alooni,

³ hiiti, “Singa MUSENGWA gatwitira e Misiri. Eyo hweyihaliranga hu tamu j'enyama n'emere era hwalya hweguta. Aye mwatuleeta mu lulafu n'ano ohwitisa hibbubbu hino hyosihyosi enjala.”

⁴ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Nja hubamagalihisa ebyohulya ohunwa mwigulu. Abaatu banatulenga hiisi ludaalo ohuhumbaania ebyohulya ebyo ebihena oludaalo olwo. Mu ngeri eyo nja hubagezesya mbone oba banahuumenga ebiragiro byange.

⁵ Hu ludaalo olwomukaaga banahumbaanienga eby'emirundi ebiri ohuhiraho ebi bahumbaanianga hiisi ludaalo.”

⁶ Ng'ano Musa n'Alooni baloma Abayisirayiri bosibosi baati, “Olwaleero ehy'egulo muja humanya muuti MUSENGWA nj'owabatusa mu gwanga ly'e Misiri.

⁷ Era mu mugamba mubone enono lya MUSENGWA olwohuba anjuliye ohwemulugunya hwenywe. Ndiife ab'ani aba mwemulugunyaho?”

⁸ Nga Musa geyongera abaloma ati, “Muja humanya muuti nje MUSENGWA nabana enyama ohulya ehyegulo ko n'emere hiisi mu mugamba. Muli hwemulugunya hu MUSENGWA sosi hu efe era anjuliye ohwemulugunya hwenywe.”

⁹ Nga Musa aloma Alooni ati, “Loma ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi oti, 'Muuje mu moni ja MUSENGWA olwohuba anjuliye ohwemulugunya hwenywe.' ”

¹⁰ Alooni ni gaali n'aloma n'ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi, ni baheja mu lulafu ng'ano ni naano babona MUSENGWA mwinono lirye n'ali mu hireri.

¹¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

[‡] 15:23 15:23 Mu Lubbebulaniya Maara hitegeesa “malulu.”

12 “Puliye ohwemulugunya hw’Abayisirayiri. Balome oti, ‘Ehyegulo muja hulya enyama era mu mugamba muja huba n’ehibbiryo hy’emere. Olwo ko mumanye muuti ndiise MUSENGWA Hatonda wenywe.’ ”

13 Ng’ehyegulo ehyo, enyuni eji balanga baati esindu jimaalaala ekambi y’Abayisirayiri era mu mugamba olume lwadoosa ekambi yosiyosi.

14 Olume ni lwanwangaho, nga nabaano obuutu owabonehanga hwiropa mu lulafu. Obuutu owo, waali bugondi era ni bunialuluha.

15 Abayisirayiri ni babubona, nga bebuusa abeene n’abeene baati, “Obuutu buno, wiina?” Hino bahiroma olwohuba baali sibabubonangaho. Nga Musa abaloma ati, “Eyo nj’emere eyi MUSENGWA abanjaaye ohulya.

16 Era MUSENGWA alagira ati, ‘Hiisi muutu ahumbaanie eyimuhena era anjirire hiisi muutu owomu mago gage ekilo ebiri.’ ”

17 Ng’Abayisirayiri bahola ng’olu babaloma. Abandi bahumbaania nyingi, abandi tono.

18 Ni bapimanga, oyo owahumbaanianga ebingi, sigaali n’ebingi era ni nooyo owahumbaanianga ebitono, sigaali n’ebitono, gafunanga eyimuhena. Hiisi muutu galinga neyimuhena.

19 Nga Musa abaloma ati, “Nanumenjo abiiha hu mere eyo ohuhyesa owiire.”

20 Aye abandi hu bo sibanjulira bya Musa, babiihaho ohwola mu mugamba. Aye wahya ni yijuuye enyende era nenunya. Ehyo hyalunja Musa.

21 Mu mugamba, hiisi muutu gahumbaanianga obusito obu gendanga. Ne omumwi ni gwaduhanga, ng’esanuuha.

22 Hu ludaalo olwomukaaga, bahumbaanianga emaanu ey’endaalo ebiri, ekilo ene eja hiisi omuutu. Ng’ano abatangirisi b’ehibbubbu hy’Abayisirayiri batiina eyiri Musa nga bamulomera.

23 Nga Musa abaloma ati, “MUSENGWA galagira ati, ‘Oludaalo lw’ejo Sabbaato,* lwa hunuumula, ludaalo lwawufu eyiri MUSENGWA. Munyiiye ebi mwenda ohunyiiya, mubaseho ebi mwenda ohubasaho. Esigalaho muyibiihe ebe y’olwejo mu mugamba.’ ”

24 Nga bayibiiha ohwola mu mugamba ng’olu Musa galagira era siyanunya wayire ohugwamo enyende.

25 Ni wahya nga Musa abaloma ati, “Muyirye olwohuba olwa leero Sabbaato ya MUSENGWA. Simuja husanjaana ebiryo ebyo ebulafu w’ekambi olwa leero.

26 Muhumbaanianga ebiryo ebyo mu ndaalo omukaaga aye hu ludaalo olwomusanvu, olwa Sabbaato ebiryo ebyo sabinabengayo.”

27 Hu ludaalo olwomusanvu, abandi batiina ohuhumbaania aye siyaaliyo.

28 Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Mulyosa ne ohutanamba amagambi n’ebiragiro byange?

29 Muhebulire muuti ese MUSENGWA nabaña Sabbaato, c’ehigira hu ludaalo olwomukaaga mbaña ebiryo ebibahenesaho endaalo ebiri. Hiisi muutu ali n’ohuba na wuwe hu ludaalo olwomusanvu, nanume anwa mu mago gage.”

30 Olw’ehyo, Abayisirayiri banuumulanga hu ludaalo olwomusanvu.

31 Ng’Abayisirayiri balanga emere eyo baati maanu.† Yaali yifaana hyahamo ahadiidiri ahahosa era ni yinooma hy’obugaati obu batabuyemo omudugere.

32 Nga Musa abaloma ati, “MUSENGWA alagiiye ati, ‘Mubiiheho hu maanu era bayibiihe emirembe n’emirembe olw’abejuhulu benywe, bahabonaho emere eyi nabaña mu lulafu olu nabatusa e Misiri.’ ”

* 16:23 16:23 Sabbaato hitegeesa “ohunuumula.” † 16:31 16:31 Mu Lubbebulaniya Maanu hitegeesa hiiti “Obuutu buno wiina?”

³³ Nga Musa aloma Alooni ati, “Namba ehibya otemo ekilo ebiri ej’emaanu. Ohene ohite mu moni ja MUSENGWA bayibiihe olw’abejuhulu benywe.”

³⁴ Nga Alooni anamba emaanu ayibiiha mu Sanduuku y’Endagaano ng’olu MUSENGWA galagira Musa.

³⁵ Abayisirayiri balya emaanu emyaha amahumi ane ohwola olu boola hu salo n’egwanga ly’e Kanani.

³⁶ (Ehipimo ehi batambisanga hyali hyagaagana n’ekilo ebiri.)

17

Amaaji ganwa mwibaale

¹ Ng’ehibbubbu hy’Abayisirayiri hyosihyosi hinwa mu lulafu lw’e Siini, ni hitiina n’ano ni nanjala ni hyeyongerayo ng’olu MUSENGWA galagiranga. Nga batiina mu hifo ehi balanga baati Refidimu aye yanjuma maaji ag’ohunywa.

² Nga baduhania Musa bamuloma baati, “Ale tujee amaaji hunywe!” Nga Musa ababuusa ati, “Lwahiina munduhania? Era lwahiina muhema MUSENGWA?”

³ Aye enduḡo yaluma abaatu nga bemulugunya hu Musa baati, “Lwahiina watutusa e Misiri ohutwitisa n’abaana n’ebisolo byefe enduḡo?”

⁴ Ng’ano Musa gegayirira MUSENGWA ati, “MUSENGWA, kolire tye abaatu bano? Baali huupi hukubba amabaale!”

⁵ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Namba esimbo eyi wahubbisa olwabi Kiyira otiine n’abalala hu batangirisi b’Abayisirayiri, otangirire mu baatu.

⁶ Nja hwemeerera mu moni wuwo hwibaale eryo hu lusozi olu balanga baati Horebbu.* Hubba ebaale eryo n’esimbo yiyo, muja hunwamo amaaji abaatu banywe.” Nga Musa ahola atyo mu moni j’abatangirisi b’Abayisirayiri.

⁷ Musa galanga esiina ly’ehifo ehyo ati Maasa† ni Meribba,‡ olwohuba Abayisirayiri baduhana era bahema MUSENGWA ni bebuusa baati, “Hituufu MUSENGWA ali njalala ni neefe?”

Banangula Abameleki

⁸ Ng’ano Abameleki batiina balumba Abayisirayiri e Refidimu.

⁹ Nga Musa aloma Yoswa ati, “Tobolamo abasinde batiine basoole n’Abameleki. Olwejo nja hutiina nemeerere hu lusozi ni pambire esimbo ya Hatonda.”

¹⁰ Nga Yoswa ahola ng’olu Musa gamulagira. Ni wahya, ganamba abasinde abagatobola batiina ohusoola n’Abameleki. Musa n’Alooni ni Huuri nibo baniina olusozi.

¹¹ Musa ni gananihanga emihono mu bbanga, ng’Abayisirayiri banangula aye ni gajisanga njaasi, ng’Abameleki babahira amaani.

¹² Musa ni galunjirira ohunaniha emihono mu bbanga, banamba ebaale nga gehalaho. Nga Alooni ni Huuri bemeerera hu luuyi nohu luuyi ni bamunambiriye emihono namugulu ohwola olu lyuba lyagwa mu maaji.

¹³ Nga Yoswa anangula ene ly’Abameleki n’atambisa epiima.

¹⁴ Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Nandiiha ehiitu ehyo mu hitabo, hibe hy’ohuhebulirirangaho era Yoswa ali n’ohuhimanya olwohuba nja husihiirihisa erala Abameleki banwe hu hyalo.”

¹⁵ Nga Musa atongola ehituuti, ng’ahiranga esiina ati “MUSENGWA nje bbendera yange.”

¹⁶ Galoma ati, “Olwohuba bananiha emihono eyiri MUSENGWA hu tebe yiye ey’obunugi! MUSENGWA anasoolenga n’Abameleki emirembe n’emirembe.”

* 17:6 17:6 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti “Olusozi Sinaayi.” † 17:7 17:7 Mu Lubbebbulaniya Maasa hitegeesa hiiti “Ohuhema.” ‡ 17:7 17:7 Mu Lubbebbulaniya Meribba hitegeesa hiiti “Ohuduhana.”

18

Yesero ahyalira Musa

¹ Olwola, nga Yesero omusengi w'e Midiyaani, semwana ya muha Musa, aṅulira byosibyosi ebi Hatonda gaholera Musa n'abaatu babe ab'Abayisirayiri era ng'olu MUSENGWA gabatusa e Misiri.

² Oluvanyuma lwa Musa ohuṅindiha Zipola omuhasi wuwe ohuja ohubonaho eb'ewaawe, Yesero semwana amusaalira omuhasi, gamusangaalira

³ n'abasaani babe ababiri. Omusaani mulala baali bamulanga baati Girisomu,* olwohuba Musa galoma ati, "Mbaye mulugendwa mu hyalo ehitali hy'eweefe."

⁴ Obundi baali bamulanga baati Eliyezeeri,† olwohuba Musa galoma ati, "Hatonda wa Bbaabba ganyeeda, gaponia epiima ya Falaawo."

⁵ Nga Yesero semwana y'omuhasi wa Musa ṅalala ni Zipola muha Musa n'abasaani bombi batiina eyiri Musa mu lulafu eyi gaali n'ahomehire eweema ṅaapi n'olusozi lwa Hatonda.

⁶ Yesero gaali atumire omuutu eyiri Musa ohumuloma ati, "Ese semwana y'omuhasi wuwo n'abasaani babo bombi ko n'omuhasi wuwo, huli huuja."

⁷ Ng'ajo Musa aṅwayo atiina ohwagaanana ni semwana y'omuhasi wuwe. Ni goola gahotama ohulaga ati amuṅa eṅono, ng'ahena amugwa mu hifuba, nga bahesania bengira mu weema.

⁸ Nga Musa aṅayira Yesero byosibyosi ebi MUSENGWA gahola Falaawo n'Abamisiri olw'Abayisirayiri. Era ng'amunayira hu bigosi byosibyosi ebyabolaho mu lugendo lwawe era ng'olu MUSENGWA gabaṅonia.

⁹ Yesero gasangaala ohuṅulira ebiraṅi byosibyosi ebi MUSENGWA gaholera Abayisirayiri ohubanunula mu buṅugi w'Abamisiri.

¹⁰ Ng'aloma ati, "Gebasiwe MUSENGWA owabanunula mu buṅugi w'Abamisiri ni Falaawo! Gebasiwe MUSENGWA owanoṅola abaatu babe ohuṅwa mu wiidu!

¹¹ Naahani tegeeye ti MUSENGWA ahira abahatonda bosibosi obuṅangi olwohuba gaṅonia Abayisirayiri ohuṅwa mu buṅugi w'Abamisiri ohu bababisyangamo n'obunyoomi."

¹² Nga Yesero semwana ya muha Musa aṅayo eṅongo eyi bohya ni yiri kwiye n'eṅongo ejindi ej'ohuṅayo eyiri Hatonda. Nga Aloonni n'abatangirisi bosibosi ab'Abayisirayiri batiina ohuliira ṅalala ehiṅulo ni semwana ya muha Musa, mu moni ja Hatonda.

Ohutobola abalamuzi

¹³ Ni wahya, nga Musa gehala hu tebe ey'ohusala emisango. Abaatu baali aṅo ni bamweswanigirihiise ohuṅwa mu mugamba ohwola eh'y'egulo.

¹⁴ Semwana y'omuhasi ni gabona byosibyosi ebi Musa gaali n'oholera abaatu, ng'amubuusa ati, "Hiina hino ehi ohola? Lwahiina weehala ohusala emisango wenene, abaatu bahweswanigirihisa ohuṅwa mu mugamba ohwola eh'y'egulo?"

¹⁵ Nga Musa amugobolamo ati, "Ehyo kihola olwohuba abaatu baaja eyi ndi ohumanya ebi Hatonda genda bahole.

¹⁶ Ni baba n'ohutategeeragana, baaja nga ndengerera mu songa jaawe mbalomera amagambi n'ebiragiro bya Hatonda."

¹⁷ Ng'ajo semwana y'omuhasi wa Musa amuloma ati, "Ehi ohola sihirani.

¹⁸ Ewe n'abaatu bano, muja hudemba. Guno mulimo mugosi bugali, soosobola huguhola wenene.

* 18:3 18:3 Mu Lubbebulaniya *Girisomu* liṅwa mu *Geeri* ehitegeesa "omugwira." † 18:4 18:4 Mu Lubbebulaniya *Eli* hitegeesa "Hatonda." Era *Yezeeri* hitegeesa "Buyeedi." *Eliyezeeri* litegeesa "Hatonda nj'omuyeedi."

¹⁹ Ale tega ohutwi kuje hu magesi era Hatonda abe ni neewe. Oli n’ohweyongera ohuba muhwenda w’abaatu eyiri Hatonda era woosenga esonga jaawe eyi ali.

²⁰ Somesa abaatu amagambi n’ebiragiro bya Hatonda era obasomese engeri eyi bali n’ohwebisyangamo.

²¹ Sunayo abasinde abamagesi, abatya Hatonda, abamazima era abatenda nguzi, obatejo ohutangirira ebibbubbu eby’abaatu olukumi n’ecikumi n’ataanu ko n’ehumi,

²² babe balamuzi b’abaatu ebiseera byosibyosi. Baholenga hu busonga obutonotono aye bahuleeterenga esonga embala. Bahwetwihirengaho omugugu, ehyo hija hwanguja omulimo gugwo.

²³ N’onanire amagesi gange era Hatonda anaba n’ahulunzanya atyo, soonehenengamo ndasi era abaatu bano bosibosi banagobolengayo engo waawe, ebigosi byawe ni babiholireho.”

²⁴ Ng’ano Musa anira amagesi aga semwana y’omuhasi gamuza era byosibyosi ebi gamuloma gabiholeraho.

²⁵ Ng’atobola mu Bayisirayiri bosibosi abasinde abamagesi ng’abatejo ohutangirira ebibbubbu eby’abaatu olukumi n’ecikumi n’ataanu ko n’ehumi.

²⁶ Nga baholanga hu songa j’abaatu ebiseera byosibyosi. Era esonga engosi bajinjiriranga Musa aye baholanga hu songa etonotono.

²⁷ Ebiseera ni byola ebya semwana y’omuhasi wuwe ohwagama mu gwanga ly’ewaawe, nga Musa amuseebula gagamayo.

19

Hatonda ahola endagaano n’abaatu babe hu lusozi Sinaayi

¹ Mu mwesi ogwohudatu oluvanyuma lw’Abayisirayiri ohunwa e Misiri, boola mu lulafu njaapi n’olusozi Sinaayi.

² Oluvanyuma lw’ohunwa e Refidimu, bahomeha ekambi yaawe mu lulafu mu moni j’olusozi Sinaayi.

³ Nga Musa anamba engira atiina hu lusozi eyiri Hatonda. Nga MUSENGWA amulanga ohunwa hu lusozi ati, “Abayisirayiri abejuhulu ba Yakobbo balome oti,

⁴ ‘Enywe mwabeene mwebonera hu ebi nahola Abamisiri era ng’olu nabagega hu mabana hya hanjangu olu egega owaana waayo, nabaleeta ana ndi.

⁵ Kale ni muja hungondera n’omwoyo mulala era mwoseresa ebiri mu ndagaano yange, muja huba baatu bange abatobole. Wayire ehyalo hyosihyosi hyange,

⁶ muja huba basengi bange era egwanga eryawufu.’ Owo nj’obuhwenda obu oli n’ohulomera Abayisirayiri.”

⁷ Ng’ano Musa gagamayo atumisa abatangirisi b’Abayisirayiri, ng’abalomera byosibyosi ebi MUSENGWA gamulagira ohubalomera.

⁸ Ng’Abayisirayiri bosibosi bamugobolamo baati, “Huja huhola byosibyosi ebi MUSENGWA alomire.” Nga nindi Musa gagamayo eyiri MUSENGWA amulomera ebi baatu bagobolamo.

⁹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Nja huuja eyi oli mu hireri ehimali zigizigi, abaatu banjulire ni ndoma ni neewe era baja huhwesiganga.” Nga Musa alomera MUSENGWA ebi abaatu bagobolamo.

¹⁰ Nga MUSENGWA amuloma ati, “Yagamayo eyiri abaatu, obalome begwalaase olwa leero n’ejo era boose ebyambalo byawe.

¹¹ Era oludaalo olwohudatu babe ni betegehire olwohuba hu ludaalo olwo, MUSENGWA aja hwiha hu lusozi Sinaayi abaatu bosibosi ni babona.

¹² Era oja hubatejo esalo ohweswanigirisa olusozi ana bali n’ohuhoma, ohene obalome oti, ‘Mwehuume ohutatiina hu lusozi wayire ohwigerera huupi huupi. Hiisi atiina ohuupi n’olusozi, baja humwita.

13 Baja humuhubba amabaale oba bamulase ahasaale, ŋalinuma humwosaho ngalo.' Omuutu oba ehayo, ehayerera ohuupi n'olusozi, hija hufa. Banafuŋa egwala n'amaani, abaatu baja hwigerera ohuupi n'olusozi."

14 Ng'ajo Musa aŋwa hu lusozi geeha eyiri abaatu abagwalaasa, boosa ebyambalo byawe.

15 Ng'abaloma ati, "Mwetegehe hu ludaalo olwohudatu. Ŋaŋume musinde yesiyesi aŋenyuha n'omuhasi."

16 Ni wahya mu mugamba hu ludaalo olwohudatu, ŋaaliŋo ohubbwabbwanuha n'ohumyasa n'ehireri ehikwafu ni hiri hu lusozi n'ejanjaasi ly'egwala ery'amaani amangi. Hiisi muutu mu kambi gateetema.

17 Nga Musa atusa abaatu mu kambi abatangiriramo ohutiina aŋa Hatonda gaali, nga bemeerera ŋaasi w'olusozi.

18 Ni baali hu lusozi Sinaayi, lwsirwosi lwali lwijuuye liisi lyereere MUSENGWA ni galwihaho n'omuliro. Eriisi lyadunyanga oti hani hirombe era olusozi lwsirwosi lwateetemanga n'amaani.

19 Era n'ejanjaasi ly'egwala lyeyongeranga hweyongeranga ohufuga. Musa galomanga, nga Hatonda amugobolangamo n'ohubbwabbwanuha.

20 MUSENGWA geeha ŋamugulu hu lusozi Sinaayi, galoma Musa ohuniina. Nga Musa aniina hu lusozi.

21 Nga MUSENGWA amuloma ati, "Niinuha wagameyo olabule abaatu balehe ohutuuma esalo ohuujja ohubona MUSENGWA, bangi baja husihiiriha.

22 N'abasengi ba Hatonda boosi abamusementera bali n'ohwegwalaasa oba sicehyo, MUSENGWA anababonerese."

23 Nga Musa aloma MUSENGWA ati, "Abaatu sibasobola huniina hu lusozi luno Sinaayi, olwohuba watulabbira oti, 'Muteho esalo ohulweswanigirisa era mulwabule hu jahye ohuba lwawufu.' "

24 Nga MUSENGWA amuloma ati, "Ninuha otiine oleete Alooni. Aye abasengi n'abaatu batatuuma esalo ohuujja eno eyiri MUSENGWA oba sicehyo aja hubabonerese."

25 Nga Musa aniinuha atiina eyiri abaatu abalomera ebi MUSENGWA gamuloma.

20

Amagambi Ehumi

1 Nga Hatonda aloma ebibono bino byosibyosi ati,

2 "Ndiise MUSENGWA Hatonda wuwo owahutusa mu hyalo hy'e Misiri eyi waali n'ohola owiidu.

3 "Sojumiryanga abahatonda abandi ohutusaho ese.

4 "Siwebajiranga hifaananyi eh'yehiitu hyosihyosi eh'yomwigulu oba eh'yohu hyalo oba eh'yomu nyanja ŋaasi.*

5 Sohubbiranga bifaanani ebyo amafuha ohubijumirya olwohuba ese MUSENGWA Hatonda wuwo ndi n'ewuba era mbonerese abaana n'ehijuhulu eh'yohudatu n'eh'yohune olw'ebibi by'abasehulu baabo abacaawa.*

6 Aye ndaga ohwenda hwange ohubitiirifu eyiri abaatu aba hiisi mulembe abanyenda era abanamba ebiragiyo byange.

7 "Sotambisanga esiina lyange mu binambulamo olwohuba ese MUSENGWA Hatonda wuwo ndibonerese hiisi muutu ajagiija esiina lyange.*

8 "Hebuliranga ohuhuuma oludaalo olwa Sabbaato ni luli lwawufu.

9 Oli n'endaalo mukaaga ej'ohuholeraho emirimo jijo.

* 20:4 20:4 Huj 34:17; Leev 19:4; 26:1; Mag 4:15-18; 27:15 * 20:5 20:5 Huj 34:17; Leev 19:4; 26:1; Mag 4:15-18; 27:15 * 20:7 20:7 Leev 19:12

¹⁰ Aye oludaalo olwomusanvu lwa Sabbaato eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo. Hu ludaalo olwo, ṅaṅumenganjo muutu yesiyesi hu bomu mago gago aluholeraho omulimo gwosigwosi, ewe n'abaana babo abaseere n'abahaana n'abeedu babo abasinde n'abahasi n'ebiyayo bibyo n'abalugendwa abamenyire ni nenywe.

¹¹ Hiri hiityo olwohuba mu ndaalo omukaaga ese MUSENGWA njomu natonderamo egulu n'ehyalo n'enyanja ko n'ebiitu byosibyosi ebirimo, ni nahena nga pumula hu ludaalo lwa Sabbaato. Era c'ehigira nana oludaalo olwo ekabi era nalwabula.*

¹² "Oṅanga lataawo ni maawo enono ko wahawangaala mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alihuhuna.

¹³ "Siwiitanga.*

¹⁴ "Soholanga buhwedi.

¹⁵ "Siwiibanga.

¹⁶ "Otabenjeranga wahyo ehi ataholire.

¹⁷ "Siwegombanga nyumba yabeene. Siwegombanga muhasi wabeene oba omwidu wuwe omusinde oba omuhasi, oba esaame yiye oba nasugirya yiye wayire ehiitu hyosihyosi ehyabeene."

Obuti buṅamba abaatu

(Mag 5:22-33)

¹⁸ Abaatu ni banulira ohubbwabbwanuha n'egwala, babona n'ohumyasa n'olusozi ni lweduuha eriisi, bateetema olw'obuti. Era bemeerera ṅaleenji eyo.

¹⁹ Nga baloma Musa baati, "Ba ndiwe otulomera, huja huṅulira era huhole ehyo ehi oba n'olomire. Aye Hatonda ataloma eyi huli olwohuba n'aneyongere ohuloma ni neefe, huja hufa."

²⁰ Nga Musa aloma abaatu ati, "Mutatya olwohuba Hatonda gajire ohubalaga amaani gage ko muteyongera hwonoona mu moni jije."

²¹ Abaatu basigala ṅaleenji ne Musa gegerera ohuupi n'ehireri ehiṅambire zigizigi eyi Hatonda gaali.

Ebibbote n'ehituuti

²² Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Loma Abayisirayiri oti, 'Mweweneyeho ng'olu ndomire ni nenywe ohunwa mwigulu.

²³ Simujumiryanga bahatonda abandi, simubbotanga bahatonda oba mu feeza oba mu zaabbu.

²⁴ "Tongolere ehituuti mwiroba era onongerengaho enongo eyi bohya yaguguliha, enongo eyohuleetanjo emiyaaya: etaama n'embusi ko n'enombe. Oja hutongolera ehituuti mu hifo ehi nasalenganjo ohunjumirihisyangamo era nja huuja ano nga kuna ekabi.

²⁵ Singa butongolera ehituuti, sihibanga hy'amabaale amabaaje olwohuba muja huhifuula ehitasanira ni mutambisa ehiitu ohubaaja.

²⁶ Era sootongolanga ehituuti ehy'amadaala, olwohuba n'oniina ohuja ohunaayo enongo osobola ohwenemula.' "

21

Ebiragiro ebiṅamba hu beedu Ababbebbulaniya

¹ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Ebiragiro ebi oja huja Abayisirayiri mbebino:

² 'Singa omuutu agula Omubbebbbulaniya ohuba omwidu wuwe, aja humunjeeresa ohuhena emyaha mukaaga. Mu mwaha ogwomusanvu, amunanga edembe lirye gatiina ni ṅanuma ehi اساسuuye.

* **20:11 20:11** Tand 2:1-3; Hunj 31:17 * **20:13 20:13** Tand 9:6; Leev 24:17; Mat 5:21; 19:18; Mar 10:19; Luk 18:20; Bar 13:9; Yak 2:11

³ N'aba ni gaali munjuulu aña wamugulira ohuba omwidu wuwo, sigagamangayo ewaawe n'omuhasi. Anaba ni gaali n'omuhasi, atinanga n'omuhasi wuwe.

⁴ Singa musengwawe amusunira omuhasi, gamusaalira abaana abaseere oba abahaana, omuhasi n'abaana abo baliba ba musengwawe, omusinde aja hwagamayo ewaawe ng'olu gaaja.

⁵ Aye singa omwidu aloma ati, 'Nenda musengwa yange n'omuhasi n'abaana bange, olw'ehyo sinenda hundehula,'

⁶ Musengwawe aja humunira aña bajumirihisya Hatonda ng'amwemeeresa ña mwango gw'olwigi, ng'amunundula ohutwi n'ehyoma ehyogi ng'amusigasa ng'omwidu wuwe emirembe n'emirembe.

⁷ "Singa omuutu atunda omuhaana wuwe ohuba omwidu, sibamuleehanga hutiina ohuhola owiidu ng'olu abeedu abasinde bahola.

⁸ Anaba n'atasangaasa musengwawe owamugula ohuba muhasi wuwe owohutulo, aleehanga semwana y'omuhasi oyo gamununula. Musengwawe anuma bunangi ohumugusa abalugendwa olwohuba aba abbwangire endagaano.

⁹ Aye singa anamba omwidu oyo gamunja musaani wuwe ng'omuhasi, amubisyanga hy'omuhaana wuwe.

¹⁰ Omusaani oyo n'aleetanga omuhasi owohubiri, ali n'ohweyongera ohumuña emere n'engoye n'ohubanga ni naye ng'omufumbo.

¹¹ N'atamuñenga ebyo byondata, amuleehanga gatiina ewaawe ni ñanuma husasula hiitu hyosihyosi.

Ebiragirow ebiñamba hu bikolwa eby'obukambwe

¹² "Hiisi anahubbenga omuutu ng'amwita, yeesi bamwitanga.

¹³ Aye anaba natagendereeye, adulumiranga mu hifo ehi njahutaño batamuholaho habi hosihosi.

¹⁴ Ne anagenderera ohwita owahye, wayire aba atinire n'ali hu hituuti hyange ohwenonia, bamutusangaho bamwita.

¹⁵ "Hiisi anahubbenga semwana oba nyina, bamwitanga.

¹⁶ "Hiisi anagosyengano owahye gamutunda, bamusañana ni naye, yeesi bamwitanga.

¹⁷ "Hiisi ananwabenga semwana oba nyina, bamwitanga.

¹⁸ "Abaatu ni banaduhanenga ng'omulala ahubba owahye ebaale oba ehikonde aye ndaafe ne bamulwasa hu hitanda,

¹⁹ bataboneresanga owamuhubba singa omuhubbe atandiha ohugenda hu simbo, ohutusaho anamulinenga ebiseera bibye ebi afiriye, ng'amujanjaba ohwola olu anonera erala.

²⁰ "Singa omuutu anamba esimbo ng'ahubba omwidu wuwe omusinde oba omuhasi, ng'oyu bahubbire afirano, oyo ahubbire bamuboneresanga.

²¹ Aye omwidu n'anahenenga oludaalo lulala oba ebiri n'ahiiri hufa, sibaboneresanga musengwawe, olwohuba omwidu oyo baamugula bugule.

²² "Singa abasinde basoola nga bakosa omuhasi ali hida, ng'ehida ehyo hinwamo aye omuhasi ndakosewa bugali, amukohiise aja huliña hyosihyosi ehi yamwe y'omuhasi oyo aba n'amusaliye ehi balamuzi baba ni bafugiiriye.

²³ Aye omuhasi oyo anakosewa, ehibonerezo hinabenga hyahuliña bulamu olw'obulamu,

²⁴ moni hu lw'emoni, liino hu lw'eriino, muhono hu lw'omuhono, hugulu hu lw'ohugulu,

²⁵ owohye hu lw'owohyere, ebbwa hu lw'ebbwa, ehinubuulire hu lw'ehinubuulire.

²⁶ "Omuutu n'ahubbanga omwidu wuwe omusinde oba omuhasi ng'emoni yifaamo, amuleehanga gatiina ewaawe, ohuliña emoni yiye.

²⁷ Omuutu anahubbenga omwidu wuwe omusinde oba omuhasi ng'amubbwagamo eriino, amulehanga gatiina ewaawe olw'ohuliņa eriino lirye.

Obuvunanyiziwa w'abeenebyo

²⁸ "Ebunwa y'enjombe ni gunyanga omuutu yamwita, bayihubbanga amabaale bayiita, n'enyama yaayo sibayiryanga. Era sibavunananga mweneeyo.

²⁹ Aye enjombe eyo yinaba ni yibaaye n'omuze ogwohugunya abaatu, balabula omweneeyo, cooka sayisidihe, ni gunyanga omuutu yamwita, bayihubbanga amabaale bayita era biitanga n'omweneeyo.

³⁰ Aye omweneeyo ni banamusaliranga endiņi ohununula obulamu wuwe batamwita, aņangayo byosibyosi ebi bamusalira.

³¹ Egambi lino linaņambenga hu mwana omuhaana oba omuseere oyu ebunwa y'enjombe yiba ni yigunyire.

³² Singa ebunwa y'enjombe egunya omwidu omusinde oba omuhasi ng'emwita, omwene enjombe anasasulenga omwene mwidu ebitundu amahumi adatu eby'efeeza, ne enjombe eyo bayihubbanga amabaale bayite.

³³ "Omuutu n'anayabenga eroņo aye ndalisiiha, ne enjombe oba nasugirya yagwamo,

³⁴ omwene eroņo eryo ali n'ohuliņa omwene hyayo ehyo, ng'anjira efuuye yiba yiye.

³⁵ "Singa ebunwa yigunya eyobundi nga yiita, batundanga endamu nga bagabana ebbeesa nga bahena bagabana neefu.

³⁶ Aye ebunwa eyo yinaba ni yibaaye ngwiri, ni baali ni balabulaho omweneeyo cooka saayisidihe, ali n'ohuliņa ng'anjira efu.

22

Amagambi agaņamba hu hulabirira ebiitu

¹ "Singa omuutu geeba enjombe ng'ayisala oba gayitunda, aja huliņa enjombe etaanu. Ne aniiba etaama gayisala oba gayitunda, aja huliņa ene.

² Singa basaņaana omwibi n'abbwaga enyumba owiire ng'abamwita, amwiture saaba n'omusango ogw'obutemu.

³ Aye singa wuba wuhye, amwiture aba n'omusango ogw'obutemu.

"Omwibi ali n'ohuliņa, ne anaņuma hiitu hyosihyosi, bamutundanga gahola owiidu ohuliņa ehi aba ni geebire.

⁴ "Singa bamusaņaana n'ehyayo ehi aba ni geebire ni hiri hiramu, wayire saame oba nasugirya oba taama, ali n'ohuliņa ebiri.

⁵ "Singa omuutu aleha ebyayo bibye byayiira mu birime oba endimiro y'emizabbibbu eyobundi, ali n'ohuliņa hu birime bibye oba ebyomu ndimiro yiye ey'emizabbibbu ebilirira erala obulaņi.

⁶ "Singa omuutu aņambya omuliro nga gulanda gutiina gwohya endimiro y'engaano y'abaatu abandi, oyo aba n'aņambisye omuliro ali n'ohuliņa.

⁷ "Singa omuutu abiihisa owahye ebbeesa oba ebiitu, nga bengira mu nyumba eyo babiiba, banaņamba omwibi oyo, ali n'ohuliņa emirundi ebiri.

⁸ Aye singa sibaņamba mwibi, omwene nyumba bamuņiranga mu moni j'abalamuzi babone obanga saņambanga hu biitu by'owahye ebyo.

⁹ Ni naņangaņo obuyoga ni buņamba hu nombe oba nasugirya oba etaama oba olugoye oba ehiitu ehindi hyosihyosi ehigitire, ehi muutu aloma ati 'Hino hyange,' bombi abahihayanira batiinanga ow'omulamuzi. Era oyo oyu Hatonda asalira omusango ohumusanga, aja huliņa owahye emirundi ebiri.

¹⁰ "Singa omuutu gegeha owahye nasugirya oba enjombe oba etaama oba ehyayo hyosihyosi, ne hyafa oba hyabbwagiha oba bahyiiba ni naņuma amanyire,

11 bombi batiinanga mu moni ja MUSENGWA, ng'oyu babiihisa alayira ati saanambangaho hu hyayo ehyo. Omweneeyo afugiiriranga era owahye saaja huliŋa.

12 Aye singa hizuuha ti oyu baŋa ohwaya nj'omwibi, ali n'ohuliŋa.

13 Singa esolo nj'eyalya, anambanga ebitundu ebisigayeho gabiŋira mu moni j'abalamuzi ohuba obujulizi era salinanga.

14 "Singa owahyo geyasiha ehyayo hyihyo, hyabbwagiha oba nga hifa omweneehyo n'anumaŋo, ali n'ohumuliŋa.

15 Aye singa omweneehyo abaŋo, oweyasiha saaja huliŋa. Ne ni hiba ni hyali hipangise, ebbeesa ejo jihenanga.

Amagambi aganamba hu njebisya y'abaatu

16 "Singa omuutu adulingadulinga omuhaana atanenyuhangaho n'omusinde era anuma amwenda obufumbo, ng'anenyuha ni naye, ali n'ohuhwa omuhaana oyo amunire abe muhasi wuwe.

17 Aye semwana y'omuhaana anagaana, omusinde ali n'ohuliŋa aŋe semwana y'omuhaana oyo emaali hyali ohuhwa omuhasi.

18 "Simuleehanga muhasi omufumu yesiyesi ohuba mulamu.

19 "Mwitanga omuutu yesiyesi anenyuha n'ehisolo.

20 "Hiisi muutu anonga eyiri abahatonda ohutusaho ese MUSENGWA, mumusihi-irisanga.

21 "Simubisyanga mulugendwa wubi, wayire ohumutulugunya olwohuba mwesi mwali balugendwa mu gwanga ly'e Misiri.

22 Simubisyanga namwandu oba mulekwa wubi.

23 Singa mubabisya bubi, bandiririra, nja hujulira ohulira hwawe.

24 Nja hubalunira mbeete n'epiima, ng'abahasi benywe boosi bafuuha banamwandu n'abaana benywe nga bafuuha bamulekwa.

25 "Singa onola mulala hu baatu bange mu nywe abagadi ebbeesa, somuterangaho magoba ng'olu basubuuzi bahola.

26 Singa owahyo ahusingira ehymbalo hihye, omugobohesanga eryuba ni lihiiri hugwa mu maaji,

27 olwohuba ehymbalo ehyo nj'ehigedanya hu meeno. Ni ganyenundereranga, nja hujulira ohulira huhwe namuyeeda olwohuba ndi n'ehisasabirisi.

28 "Sofodogolanga Hatonda era soolomanga wubi hu mutangirisi w'abaatu babo.

29 "Sosigasanga hiitu hyosihyosi ni wuupa enongo ey'ebirime oba eyomu mizabibbu.

"Oli n'ohuupa omwana omuseere omudaayi.

30 Oholanga otyo nohu nombe n'etaama jijo. Enombe oba etaama yinasaala enyana esinde, leha ebe ni nyina endaalo musanvu, ng'oyinongayo hu ludaalo olwomunaana.

31 "Muli baatu bange abawufu. Olw'ehyo simulyanga nyama eyi solo yisire. Muyidanyiranga embwa."

23

Amagambi aganamba hu huba n'ehisa n'ohutehubbira

1 Nga Hatonda geyongera aloma ati, "Soolomanga byakalebule era sonanga obujulizi owobudulingi ohubeera omuutu omucaamu.

2 "Sootiiniranga hu gujindi gw'abaatu abahola ebibi. Era ni bahulomanga ohuŋa obujulizi mu kooti, sobbalangatanianga olw'ohwenda owagire ogujindi gw'abaatu ogucaamu.

3 Era siwehubbiranga hu luuyi lw'omugadi ahire omusango wayire mucaamu.

⁴ “Singa osanjaana enjombe oba nasugirya y’omulabe wuwo eyigotire, oyimugobohesanga.

⁵ N’obonanga nasugirya y’omuutu atahwenda ni yiguuye olw’obusito obu yetwihire, oyiyeedanga wayinyosa. Sooyibitangaho huyibitaho.

⁶ “Singa omugadi aba n’omusango mu kooti, simugumusalirisanga humusinga olwohuba mugadi.

⁷ Abalamuzi ni banasalenga emisango, bali n’ohubona baati sibehubbira. Sibasaliranga omuutu omulujamu ogw’ohufa. Banahola baatyo, sinja hubasoniņa.

⁸ “Soofugiiriranga huhuņa nguzi olwohuba enguzi yiigala emoni soofayo hu hituufu era yicaanya endoma yabalujamu.

⁹ “Soobisyanga mugwira bubu, mwesi mwaliho bagwira mu gwanga ly’e Misiri.

Amagambi aganjamba hu mwaha ogwomusanvu n’oludaalo olwomusanvu

¹⁰ “Muhomanga ebirime mu ndimiro jenywe ohuhena emyaha mukaaga era ni muhungulanga hiisi mwaha.

¹¹ Aye mu mwaha ogwomusanvu simulimanga, muleehanga eroba lyanjuumula. Abagadi mu nywe basune ebyohulya ebimerire ebyene omwaha ogwo era n’esolo joosi jirye ebi baleehaho. Muholanga c’ehyene endimiro ej’emizabbibbu n’ejemizayiti.

¹² “Mu ndaalo mukaaga, oholanga emirimo jijo aye onjuumulanga hu ludaalo olwomusanvu, abeedu babo n’abagwira n’esaame ni nasugirya jijo jinjuumulanga.

¹³ “Mwegenderese ohuumanga byosibyosi ebi mbalomire. Simujumiryanga bahatonda abandi wayire n’ohulomaho hu masiina gaawe.

Embaga edatu ekulu

¹⁴ “Emirundi edatu hiisi mwaha, mulyanga embaga ohuutaamo enono.

¹⁵ Mulyanga Embaga ey’Emigaati Ejibatayemo Ehisimbulusa ohuhena endaalo musanvu ng’olu nabalagira. Ehyo muhiholanga mu hiseera ehi nataņo mu mwesi gw’Abbibbu, olwohuba omwesi ogwo nj’ogu mwanjweramo e Misiri.

“Nanjumenjo muutu yesiyesi obuja mu moni jange n’engalo enjereere.

¹⁶ “Mulyanga Embaga ey’Amakungula ni mutandiha ohuhungula ebibala.

“Mulyanga Embaga ey’Ebisiisira ni mu hungula ebidaayi mu ndimiro jenywe hu komerero y’omwaha.

¹⁷ “Hiisi mwaha abasinde bosibosi bali n’ohutiina ohunjumirya ese MUSENGWA Omwene Buņangi hu mbaga ejo edatu.

¹⁸ “Simuupanga mafugi g’ehyayo ehi muņongire njalala n’omugaati ogu bataayemo ehisimbulusa.

“Era amasavu g’ehyayo ehi banjongire hu mbaga, siganjenyuhanga ohwola mu mugamba.

¹⁹ Ni muhungulanga ebibala ohunjwa mu ndimiro jenywe, muņambanga ebibirira erala obulaņi mwanjira mu nyumba ya MUSENGWA Hatonda wenywe.

“Simunyiiriyanga enyama ey’enyana y’embusi ni mutabuyemo amabeere.

Ebisuubizo n’ebiragi

²⁰ “Nja hutuma malayika abatangiriremo era abahuume mu ngira aboose mu hifo ehi nategeha.

²¹ Mumuņe enono era mumugondere. Simumujeemeranga olwohuba saaja hubasoniņa, muņaaye obuņangi wange.

²² Singa mumugondera n’omwoyo mulala mwahola hiisi ehi mbaloma, aja hufuuha mulabe wabalabe benywe era nja hunjirinania abo ababanjirinania.

²³ Malayika wange aja hubatangiriramo aboose mu mawanga g'Abamooli n'Abahiiti n'Abapereezi n'Abakanani n'Abahiivi ko n'Abayebbusi era nja hubasihi-irisa bosibosi.

²⁴ Simuhubbiranga bahatonda baawe mafuha oba mwabajumirya era simuhopanga sambo jaawe. Musihiirisanga abahatonda baawe abo era muteteenulanga agabaale gaawe.

²⁵ Mujumiryanga MUSENGWA Hatonda wenywe era aja huja emere n'amaaji genywe ekabi. Nja hutusanjo obulwaye mu nywe.

²⁶ Era sinjalibanjo muhasi anwamo ehida oba omugumba mu nywe. Muli wangalanga emyaha mingi.

²⁷ "Ndi njindiha etiisa yange emutwe eyi mutiina n'aleeta ohutabuhatabuha mu baatu ababalumba era ndireetera abalabe benywe bosibosi ohubaduluma.

²⁸ Ndi njindiha etiisa emutwe wenywe ohubatangiriramo yadulumya Abahiivi n'Abakanani n'Abahiiti.

²⁹ Aye sinja hubabbinga mu mwaha mulala olwohuba ehyalo hija husiha, ng'esolo jaala ohubahira obungi.

³⁰ Ne ndibabbinganga polapola ohwola olu mulyeyongera obungi, mwala mwanjira emiwuluko.

³¹ "Esalo ly'ehyalo hyenywe lija hunjwa hu Nyanja Enando ohwola hu nyanja ey'Abafirisuuti, n'ohunjwa hu lulafu ohwola hu lwabi Yufuleeti. Ndibanja obunangi hu beehasi bomu hyalo eyo era muli babbingamo.

³² Simuholanga ndagaano ni nabo wayire n'abahatonda baawe.

³³ Simuleehanga baatu abo humenya mu gwanga lyyenywe olwohuba baja hubaleetera ohwonoona mu moni jange, n'ohujumirya abahatonda baawe huja huba hy'omutego eyi muli."

24

Endagaano ehahasiwa

¹ Oluvanyuma lwa MUSENGWA ohunja amagambi, galoma Musa ati, "Niina wuuje eno hu lusozi, ewe n'Alooni n'abasaani babe bombi, aba Nadabbu n'Abbihi ko n'abatangirisi esanvu ab'Abayisirayiri. Enywe muja hunjumirya ni muliho njaleeni.

² Aye ewe Musa wenene ndiwe oja hwigerera njapi, abandi batagesyaho ohwigerera. Abaatu bataniina hu lusozi ni neewe."

³ Musa ni gatiina galomera abaatu byosibyosi ebi MUSENGWA galagira, nga bamugobolamo baati, "Huja huhola byosibyosi ebi MUSENGWA alomire."

⁴ Nga Musa anandiiha byosibyosi ebi MUSENGWA galoma.

Ni wahya mu mugamba, ng'atongola ehituuti mu meeho g'olusozi ng'ataano amabaale ehumi nabiri ohuhebuliriraho ebiha bya Yisirayiri.

⁵ Ng'atuma abavubuka Abayisirayiri nga banayo enongo eyiri MUSENGWA eyi bohya ehwiye yaguhuuliha era nga banonga ebunwa j'enombe ohutabagana.

⁶ Nga Musa anamba ehitundu hy'amafugi g'enombe eji banonga agata mu bibya, ng'anamba agasigalaho aganjwanyusa hu hituuti.

⁷ Ng'anamba ehitabo hy'endagaano ahisomera abaatu. Ni gahena, nga bagobolamo baati, "Huja huhola byosibyosi ebi MUSENGWA alomire era huja hubigondera."

⁸ Ng'ano Musa anamba amafugi aga gaali n'ataaye mu bibya aganjwanyusa hu baatu, aloma ati, "Gano nj'amafugi aganywania endagaano eyi MUSENGWA aholire ni nenywe ng'olu alomire ebibono bibye ebyo byosibyosi."

⁹ Ng'ano Musa n'Alooni n'abasaani babe bombi aba Nadabbu n'Abbihi ko n'abatangirisi esanvu ab'Abayisirayiri baniina olusozi,

¹⁰ nga babona Hatonda wa Yisirayiri. N̄aasi wamagulu gage n̄aaliṅo ehiitu ehifaana hy'omwaliriro ogw'amabaale aga balanga baati safiro ni gali gabbululu hy'egulu.

¹¹ Aye Hatonda sigahola habi hosihosi abatangirisi abo ab'Abayisirayiri. Baabona Hatonda, nga baliira era banywera mu moni jije.

Musa hu lusozi Sinaayi

¹² Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Niina hu lusozi wuuje eno era n'oli eno, nja huhuṅa ebipande eby'amabaale ohupandiihire amagambi n'ebiragi, ebi oja husomesa abaatu.”

¹³ Ng'ano Musa genyoha ni Yoswa omuṅeerese wuwe batiina baniina olusozi lwa Hatonda.

¹⁴ Nga Musa aloma abatangirisi b'Abayisirayiri ati, “Mutuhumire ṅano ohwola olu hunagobole. Aloonni ni Huuri bali ano ni nenywe. Hiisi aba n'ehigosi ni genda obuyeedi atiine eyi bali bamuholeho.”

¹⁵ Musa ni gatiina hu lusozi, ng'ehireri hiija hiruwihaho,

¹⁶ ng'eno lya MUSENGWA liba hu lusozi olwo Sinaayi. Ehireri hyaluwihaho ohuhena endaalo mukaaga. Nga hu ludaalo olwomusanvu, MUSENGWA n'ali mu hireri, alanga Musa.

¹⁷ Eyiri Abayisirayiri, enono lya MUSENGWA ṅamugulu w'olusozi lyafaana hy'omuliro ogwohya gwaguhulisa.

¹⁸ Nga Musa aniina ṅamugulu w'olusozi gengira mu hireri, ng'ahenayo endaalo amahumi ane omuusi n'owiire.

25

Ebirabo ebyomu hifo ehyawufu

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

² “Loma ehibbubbu hy'Abayisirayiri bandetere ebirabo. Hiisi muutu mula owenda ohuupa ehirabo, ahupeere.

³ Bahupeere ebirabo eby'ezaabbu n'efeeza n'ehihomo,

⁴ n'engoye endani eja laasi n'ewuuzi eja bbululu n'aja namasyoma n'enando n'engoye eji baahola mu mooya g'embusi ekasi,

⁵ n'ebyanjo by'etaama emiigu ebi babamba byafuaha birando, n'ebyanjo by'embusi n'embaawo ejomu musaala ogu balanga baati kasiya,

⁶ n'amafuta g'etaala n'ebyahaloosa ebyohutawula mu mafuta ag'ohutambisa mu hwawula n'obubbaani ow'ohudunyisa

⁷ n'amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati onikisi ohuta hu efodi ko n'amabaale agandi ohuta hu hyambalo ehyomu hifuba ehy'omuhulu w'abasengi.

⁸ “Era abaatu bakolere ehiho ehyawufu era nja hubanga mu bo.

⁹ Muholanga Eweema Enjawufu eyo n'ebiitu eby'ohubamo, mu kola enyene n'enyene eyi nja huhulaga.”

Sanduuku y'Endagaano

¹⁰ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Loma abaatu bahole e Sanduuku mu mbaawo ohuṅwa mu musaala kasiya. Obuleeni, eyiici ane n'etaanu, obugalamu eyiici abiri namusanvu, obuleeni ohuja ṅamugulu eyiici abiri namusanvu.

¹¹ Mumaalanga mugati n'ohumugulu w'Esanduuku eyo n'ezaabbu enyene n'enyene era muyiteho omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

¹² Muholanga emihobyoye ene ej'ezaabbu mwajita hu magulu, ebiri hu luuyi n'oluuyi.

¹³ Muhole emirabba ej'ohugingira ohuṅwa mu muṅwa omuhosa mujimaaleho n'ezaabbu.

14 Muṅambe emirabba ejo mujingise mu mihobyu hu hiisi luuyi olw'e Sanduuku ohweyedesa mu huyibbeeda.

15 Emirabba ejo ej'ohweyedesa ohuyibbeeda mujirehanga mu mihobyu ej'e Sanduuku era simujitusangamo.

16 Oṅambanga ebipande eby'amabaale ohuli amagambi wabita mu Sanduuku.

17 "Muṅambanga ezaabbu enyene n'enyene, nga muyiholaamo ehisebo ehyohu Sanduuku, obuleeni eyiici ane n'etaanu, obugalamu eyiici abiri namusanvu.

18 Mubbote mu zaabbu enyene n'enyene ebifaanani by'abamalayika abakerubbi babiri, babe hu luuyi n'oluuyi olw'ehisebo ehyo.

19 Kerubbi mulala abe hu luuyi lulala, owundi abe hu luuyi olundi aye bombi babe hiitu hirala n'ehisebo hy'e Sanduuku ni ṅaṅumaṅo buyungiro.

20 Abakerubbi bombi bahotamirire ni balengereene era ni banjuluhisiye n'amabana gaawe hu hisebo hy'e Sanduuku.

21 Ebipande eby'amabaale ebi nja huhuṅa oja hubita mu Sanduuku eyo, ohene oyiwiheho n'ehisebo hyayo.

22 Ṇamugulu w'ehisebo ehyo, ṅagati w'abakerubbi abo bombi hu Sanduuku y'Endagaano eyo, paṅa huja hwagananiranga era kulomere ebiragiro byange byosibyosi ebi oja hulomera Abayisirayiri.

Emeeza ey'ohutaho emigaati

23 "Mubbote emeeza mu musaala ugu balanga baati kasiya, obuleeni eyiici adatu namukaaga, obugalamu eyiici ehumi namunaana, obuleeni ṅamugulu eyiici abiri namusanvu.

24 Muyimaalanga n'ezaabbu enyene n'enyene era muyiteho omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

25 Muyinioleheseho omugo, eyiici edatu ohuyeswanigirisa, muyimaaleho ezaabbu.

26 Oja hubbota emihobyu ej'ezaabbu ene, ohene ote ndala mu hiisi sonda hu magulu g'emeza eyo.

27 Emihobyu ejo jiri n'ohuba huupi n'omugo omu baja ohwengisa emirabba ej'emeza eyo.

28 Oṅambe emirabba ebiri ej'omuṅwa omuhosa, mujimaaleho n'ezaabbu. Emirabba ejo, jahubbeedesanga emeeza.

29 Era mubbotanga esaani n'ebikopo n'eaaga n'ebibya ohuṅwa mu zaabbu enyene n'enyene eby'ohutambasanga hu binywewa.

30 Muja huta emigaati emyawufu hu meeza eyo jibenga mu moni wange hiisi ludaalo.

Ehiondo hy'etaala

31 "Oja hubbota ehiondo hy'etaala ohuṅwa mu zaabbu enyene n'enyene, owihaliro n'enduli yahyo n'ebikopo ebyohujuhamo amafuta ebiri hy'ebimuli era byosibyosi ni biri hiitu hirala ni ṅaṅuma buyungiro.

32 Ehiondo hy'etaala hiribaaho amasaga mukaaga, adatu hu luuyi n'oluuyi.

33 Hiisi lusaga lubeho ebimuli bidatu ebifaana hy'ebyalumondi ni biwumbuluhire.

34 Era hu nduli y'ehiondo hy'etaala hubeho ebihopo bine ebifaana hy'ebimuli alumondi.

35 Ṇaasi wa hiisi masaga abiri ohuṅwa hu nduli y'ehiondo, hubeno ehiitu hy'ehimuli alumondi.

36 Babbote ehiondo hy'etaala n'amasaga ko n'ebiiu ebiri hy'ebimuli by'alumondi biri n'ohuba hiitu hirala ohuṅwa mu zaabbu enyene n'enyene.

37 "N'ohenire ebyo, obbotanga etaala musanvu ej'ohuta hu hiondo era bana-jinjambyenga ohuṅa enjase mu hifo ehyo.

³⁸ Oja hubbota esuniya n’ehiitu ehyohutambisa ohulongoosa etambi ohunwa mu zaabbu enyene n’enyene.

³⁹ Onjambanga ekilo amahumi adatu n’etaanu ej’ezaabbu enyene n’enyene wabb-otamo ehihondo hy’etaala n’ebitiiniraho byosibyosi.

⁴⁰ Ebyo byosibyosi obiholanga n’olonderera endagiriro eyi wasuna ni waali hu lusozi Sinaayi.”

26

Eweema Enjawufu

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Muhole Eweema Enjawufu ni mutambisa etimbe ehumi eji baahola mu ngoye endani eja laasi batunga n’ewuuzi eja bbululu n’aja namasyoma n’enando. Era mu timbe ejo baahubbamo n’ebifaanani by’abamalayika aba balanga baati abakerubbi.

² Etimbe josijosi jiri n’ohunjeranjerana, obuleeni efuuti ane n’ebiri, obugalamu efuuti mukaaga.

³ Onambe etimbe etaanu ojinimbye njalala era n’etaanu ejindi joosi ojinimbye njalala.

⁴ Ohene ohole endiba mu lugoye olwa bbululu ejohunambihisya etimbe ejo eji bagaata ataanu ataanu.

⁵ Hola epeta amahumi ataanu hutulo w’etimbe engate ejo, endiba ejohu luuyi lulala ni ganjeranjerana n’ejohu luuyi olundi.

⁶ Era ohole emirobo amahumi ataanu mu zaabbu ohugaata njalala etimbe jombi, ko Eweema Enjawufu ebe pimbe njalala.

⁷ “Hola etimbe ehumi nandala ohunwa mu mooya g’embusi, ohuwiiha hu Weema Enjawufu.

⁸ Obuleeni, etimbe ehumi nandala ejo jiri n’ohuba efuuti ane n’etaanu, obugalamu efuuti mukaaga.

⁹ Onjimbe etimbe etaanu njalala, ohene onjimbe n’omukaaga joosi njalala. Oja hufumbamo njabiri olutimbe olwomukaaga olwomu moni w’Eweema Enjawufu.

¹⁰ Ohole endiba amahumi ataanu hu sonda nohu sonda w’etimbe eji onjimbire njalala.

¹¹ Ohole emirobo amahumi ataanu ej’ehihomo, ohene ojite mu ndiba ohugumya eweema njalala.

¹² Ehitundu hira ehija husigalaho ni bahenire ohufumba hu timbe, bahirerejese enyuma w’Eweema Enjawufu.

¹³ Obuleeni, etimbe jija huba eyiici ehumi namunaana enjuyi n’enjuyi, ni jiwiiha hu Weema Enjawufu.

¹⁴ Oholangayo ehyohuwiiha hu weema mu hyanjo hy’etaama emiigu ehi beeniha hyafuuha hirando, oholeyo n’ehyanjo ehindi ehy’embusi ohuta hu mugulu.

¹⁵ “Olihola embaawo ejomu musaala kasiya ej’ohutongolamo Eweema Enjawufu.

¹⁶ Obuleeni wa hiisi lubaawo buja huba efuuti ehumi n’etaanu, obugalamu jibe efuuti ebiri n’eyiici edatu.

¹⁷ Hola ekondo ebiri ohuba njaaasi wa hiisi lubaawo. Era embaawo ejo josijosi, jiri n’ohuba ni jagaagana.

¹⁸ Oja huhola embaawo abiri ej’oluuyi lwomu mehiri g’Eweema Enjawufu,

¹⁹ era ohole n’ebiihaliro amahumi ane mu feeza njaaasi waajo: ekondo ebiri njaaasi wa hiisi lubaawo.

²⁰ Ohole embaawo amahumi abiri ejohu luuyi olwomu mehiri g’Eweema Enjawufu,

²¹ n’ebiihaliro amahumi ane eby’efeeza, ebiihaliro bibiri njaaasi wa hiisi lubaawo.

²² Ohole embaawo mukaaga ejohu luuyi lw'ebugwalyuba lw'Eweema Enjawufu,

²³ ohene ohole n'embaawo ebiri ejomu sonda.

²⁴ Onjibanga embaawo ejo jombi ohunwa naasi ohwolera erala namugulu ni bajisidihire n'epeta ndala. Jombi jiri n'ohuba jiityo.

²⁵ Nosinosi, embaawo jija huba munaana n'ebiihaliro ehumi namukaaga eby'efeeza, bibiri naasi wa hiisi lubaawo.

²⁶ "Ohole embaawo ehumi n'etaanu ohunwa mu musaala kasiya ohuba emihiihiro: etaanu jibe hu luuyi olw'engulu lw'Eweema Enjawufu,

²⁷ etaanu ejohu luuyi lwomu meenamo. Era ohole emihiihiro etaanu ejohu luuyi lw'ebugwalyuba olw'Eweema Enjawufu.

²⁸ Omuhiihiro ogwa nagati w'embaawo gulinwa hu luuyi ohwola hu luuyi lw'efuleemu.

²⁹ Olimaala embaawo ejo n'ezaabbu era ohene obbote epeta mu zaabbu ejohusidihira emihiihiro era joosi ojimaalangaho n'ezaabbu.

³⁰ "Olitongola Eweema Enjawufu mu ngeri eyi kulagire hu lusozi luno.

³¹ "Era oja huhola olutimbe mu ngoye endaji eja laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando, omuhugu galutungaho ebifaanani by'abamalayika aba balanga baati abakerubbi.

³² Muja hulunjambya n'ebyoma ebiri oti mirobo ohunwa mu zaabbu hu bisindi bine ebyomu musaala kasiya ni babimaayeho n'ezaabbu ni biri mu biihaliro bine eby'efeeza.

³³ Onjanhanga olutimbe hu mirobo ni luleereja, nga muta egongo waalwo e Sanduuku y'Endagaano. Olutimbe olwo luja hwawulanga Ehifo Ehyawufu n'Ehifo Ehyawufu Obugali.

³⁴ Onjambanga ehisembo wafunihira hu Sanduuku y'Endagaano eyiri mu Hifo Ehyawufu Obugali.

³⁵ Onjambanga emeeza ey'ohutangaho emigaati, wayita hu luuyi olwamehiriro hu muhono omulungi mu Eweema Enjawufu. Ehihondo hy'etaala muhite hu luuyi lw'omuhono omugonda mu weema.

³⁶ "Era oja huhola omulyango ogwengira mu Weema Enjawufu otemo olutimbe olu baahola mu ngoye endaji eja laasi batunga n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando. Era hu timbe ejo ni bataho n'omuleera.

³⁷ Olutimbe olwo muliruholera ebisindi bitaanu ebyomu musaala kasiya era nga mubimaalaho n'ezaabbu nga muhena mubinjambya n'endobo ej'ezaabbu. Oholanga n'ebiihaliro bitaanu eby'ehihomo."

27

Ehituuti ehy'ohunjeeraho enongo

¹ Ng'ajo MUSENGWA geyongera aloma Musa ati, "Obbotanga ehituuti mu musaala kasiya ohunjeerangaho enongo, obuleeni hibe efuuti musanvu n'ehitundu, obugalamu efuuti musanvu n'ehitundu, obuleeni namugulu efuuti ene n'ehitundu.

² Ohole ameega ane, mu hiisi sonda ene ejo otemo olwiga lulala era gali n'ohuba hiitu hirala n'ehituuti, ohene omaaleho n'ehihomo.

³ Era olihola eby'ohuyolerangamo egohe, n'ebijiiko n'ebibya n'ewuuma n'esuniya, eby'ohutambisanga hu hituuti. Ebiitu ebyo byosibyosi olibibbota mu hihomo.

⁴ Muliyaholera oluhaliriro olw'ehihomo, nga mutaaho epeta ene hu sonda jaahyo ene.

⁵ Era oluhaliriro olwo, mulutanga mugati w'ehituuti ehyo, nga luhoma nagati.

⁶ Onjambanga emirabba ohunwa mu munwa omuhosa ej'ohubbedera ehituuti era ohene ojimaaleho n'ehihomo.

⁷ Mwingisanga emirabba ejo mu mihobyu mu hiisi luuyi lw'ehituuti ohuyeeda mu huhibbeeda.

⁸ Mubbotanga ehituuti ehyo mu mbaawo ni hiri n'eronjo mugati. Ohiholanga mu ngeri eyi nahulaga hu lusozi."

Olunya lw'Eweema Enjawufu

⁹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Otanga olunya hu Weema ey'Ohwagananirangamo, obuleeni w'oluuyi lwomu meenamo buuja huba efuuti cikumi n'ataanu, etimbe endani eja laasi ni jitigaliye.

¹⁰ Naja hubaano esiiro amahumi abiri ej'ohujomeha mu biihaliro amahumi abiri eby'ehihomo aye ebiitu oti mirobo ohujambya etimbe, bija huba by'efeeza.

¹¹ Engulu w'eweema yoosi ejahubaayo esiiro mahumi abiri ej'ohujomeha mu biihaliro amahumi abiri eby'ehihomo ko n'ebiitu eby'efeeza oti mirobo ohujambya etimbe.

¹² Hu luuyi olw'ebugwalyuba w'eweema, nalibaano etimbe obuleeni efuuti sanvu n'etaanu n'esiiro ehumi n'ebiihaliro eby'ehihomo ehumi.

¹³ Hu luuyi olw'ebujwalyuba, obugalamu w'olunya buja huba efuuti sanvu n'etaanu.

¹⁴ Obuleeni w'etimbe ejo, buja huba efuuti abiri n'ebiri n'ehitundu hu luuyi lulala olw'omulyango era hubeho esiiro edatu ej'ehihomo ko n'ebiihaliro bidatu.

¹⁵ Hu luuyi olundi olw'omulyango, nabeno etimbe efuuti abiri n'ebiri ko n'esiiro edatu n'ebiihaliro bidatu eby'ebyoma.

¹⁶ "Olutimbe olwomu mulyango luja huba efuuti adatu obuleeni olu baahola mu lugoye olulani olwa laasi batunga n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando era bataho n'omuleera. Naja hubaano esiiro ene ko n'ebiihaliro bine, ohuludiira.

¹⁷ Baja hugaata esiiro josijosi n'efeeza ohweswanigirisa olunya lw'eweema era emirobo jaajo baja hujihola ni jiri j'efeeza n'ebiihaliro ni biri by'ehihomo.

¹⁸ Obuleeni w'olunya, buja huba efuuti cikumi n'ataanu, obugalamu efuuti sanvu n'etaanu, obuleeni namugulu efuuti musanvu n'ehitundu n'ebiihaliro bija huba by'ehihomo. Etimbe ejo bajihole mu lugoye olulani olwa laasi.

¹⁹ Ebiitu byosibyosi ebyohutambisa mu Weema Enjawufu, ekondo josijosi ej'eweema ko n'ekondo ej'olunya, jija huba j'ehihomo."

Amafuta g'etaala

²⁰ Nga MUSENGWA geyongera aloma Musa ati, "Lagira Abayisirayiri bahuleetere amafuta agomu mizayiti ohuta mu taala, yaduhenga hiisi hiseera.

²¹ Aloonu n'abasaani babe bali n'ohwadusa etaala mu Weema ey'Ohwagananirangamo, yaduhirenga mu moni ja MUSENGWA ohujwa ehy'egulu ohwola mu mugamba, egongo w'olutimbe oluli mu moni w'e Sanduuku y'Endagaano. Abayisirayiri bali n'ohuhuuma egambi eryo emirembe n'emirembe."

28

Ebyambalo by'Abasengi ba Hatonda

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Tumisa mugandawo Aloonu n'abasaani babe: Nadabbu n'Abbihi n'Elyazaali ni Yisamaari ohujwa mu Bayisirayiri, nenda bapeeresenga ng'abasengi.

² Holera mugandawo Aloonu ebyambalo ebyawufu, ebimubonesa obulani era ebimujeesa enono.

³ Lomera abasinde abo aba nana amagesi ag'ehikugu mu biitu hy'ebyo, batungire Aloonu ebyambalo ebyawufu ebyo, gapeeresenga ng'omusengi.

⁴ Bino nj'ebymbalo ebi baja hutunga: ehyomu hifuba n'efodi n'eganduula n'ekaaso eyi basonire, n'ehyohu mutwe ko n'omusibiro. Balitungira mugandawo Aloomi n'abasaani babe ebyambalo ebyo ebyawufu, bambalenga ni bapeeresa ng'abasengi. ⁵ Abatungi abo, baja hutunga olugoye olulani olwa laasi n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando.

Etunga y'efodi

⁶ "Baja hutunga efodi mu lugoye olulani olwa laasi mu ngeri ey'ehikugu n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando.

⁷ Hu mabega g'efodi eyo, baja hutunga ni bagaata enjuyi jombi lwenjambe mu moni n'egongo.

⁸ Batunge omusibiro n'amagesi ag'ehikugu mu lugoye nj'olwene olwo n'efodi eyo n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando ko n'olugoye olulani olwa laasi.

⁹ Onjambanga amabaale abiri agaboneha obulani aga balanga baati onikisi wanandihaho amasiina g'abasaani ba Yisirayiri.

¹⁰ Amasiina omukaaga oja hugarandiiha hwibaale erala n'agandi omukaaga hu baale erindi, ng'olu balondehana mu husaaliwa hwawe.

¹¹ Omukugu mu husala amabaale, anandiihe hu mabaale abiri ago amasiina ga basaani ba Yisirayiri, ahene agate mu fuleemu ej'ezaabbu.

¹² Ehyo ni hiyooye, osidihanga amabaale ago hu mabega g'efodi y'omuhulu w'abasengi ohuba ehy'ohuhebulirirangaho abaana ba Yisirayiri. Aloomi gambale amasiina ago hu mabega ohukebulisa ese MUSENGWA ohuterabira baatu bange.

¹³ Ohole efuleemu ej'ezaabbu,

¹⁴ n'ejegere ebiri ej'ezaabbu enyene n'enyene, ni jiri hy'emigoye, ojisidihe hu fuleemu j'ezaabbu ejo.

Ehyambalo ehyomu hifuba

¹⁵ "Tunga ehyambalo ehyomu hifuba ehi omuhulu w'abasengi anambalenga ohufaania ebyo ebi Hatonda genda. Olihohola mu lugoye olulani olwa laasi hy'efodi batunge n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu n'eja namasyoma n'enando.

¹⁶ Ehyambalo ehyo hyagaagana enjuyi josijosi, bahifunyemo nabiri obuleenji eyiici mwenda, obugalamu eyiici mwenda.

¹⁷ Olihitamoo enyiriri ene ej'amabaale ag'ebbeeyi, olunyiriri oludaayi lwali lwahubaho Sarudiyo ni topazi ni karubukulo.

¹⁸ Olunyiriri olwohubiri lwali lwahubaho emeraludo ni safiro ko ni dayamondi.

¹⁹ Olunyiriri olwohudatu lulibaamo yasiso n'agate n'amesiti.

²⁰ Olunyiriri olwohune lubeho bberulo n'onikisi ni yasipero. Amabaale ago gosigosi balihena nga bagata mu fuleemu ej'ezaabbu.

²¹ Nabejo amabaale ehumi nabiri, hu hiisi baale banandiheho esiina erala hu g'abasaani ba Yisirayiri ehumi n'ababiri.

²² "Ehyambalo ehyomu hifuba, olihoholera otujegere mu zaabbu enyene n'enyene, ni babuluha hy'emigoye.

²³ Obbote epeta ebiri mu zaabbu, ng'ojita hu sonda jombi namugulu w'ehyambalo ehyomu hifuba.

²⁴ Onjambe obujegere obubiri ow'ezaabbu owo, obute mu peta mu sonda nomu sonda ej'ehyambalo ehyomu hifuba.

²⁵ Ohene osidihe esonda ejindi ebiri jira olisidihira hu ebiri ej'efuleemu, ng'ohena ohitungira hu hohumabega mu moni hu efodi.

²⁶ Obbote epeta ebiri mu zaabbu, ojite hu sonda jombi ej'ehyambalo ehyomu hifuba mugati hu efodi.

²⁷ Ohene obbote epeta ebiri ejindi mu zaabbu, ojite hu mabega g'efodi, hu luuyi olwomu moni, huupi namugulu w'omusibiro gw'efodi.

²⁸ Basidihe epeta ejomu hifuba hu johu efodi batunge n'ewuuzi eja bbululu ni bajinjimbya n'ahasibiro ahabbululu ahohu efodi ko ehymbalo ehjomu hifuba hitahuhamo hunwa hu efodi.

²⁹ "Olu Aloonni anengirenga mu Hifo Ehyawufu, ni gambaaye ehymbalo ehjomu hifuba ehjo ehi baanandihaho amasiina g'ebiha bya Yisirayiri hu mwoyo gugwe, ese MUSENGWA kebulirenga abaatu bange.

³⁰ Oja huta Wurimu ni Samimu mu hyambalo ehjomu hifuba, bibenga hu mwoyo gw'Aloonni ni gaaja mu moni jange. Mu biseera hy'ebyo, anambalenga ehymbalo ehjomu hifuba galangirira eyiri Abayisirayiri ebi ese MUSENGWA nenda.

Ehyambalo ebindi eby'Abasengi

³¹ "Era olitunga eganduula ohwambaliranga mu efodi, baja huyitunga n'ewuuzi eja bbululu.

³² Nagati w'olugoye olwo, otangaho ehitudi omubefihira omutwe. Era ohweswanigirisa ehitudi ehjo, oja hutaaho ehiitu oti hitogi ko hitanawuha.

³³ Oja hutaaho ebifaanani ebya komamawanga ebya bbululu ohweswanigirisa ehirenge hy'ohuganduula eryo, ohitunge n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando oteho n'endege eji babbota mu zaabbu.

³⁴ Baholanga endege ej'ezaabbu n'ebifaanani bya komamawanga ohweswanigirisa ehirenge hy'ehymbalo era birerejenga.

³⁵ Aloonni ali n'ohuwambalanga n'aneeresa ng'omusengi. N'anengirenga oba n'anatulenga mu Hifo Ehyawufu mu moni jange, bananjulirenga ejanjaasi ly'endege, ko atafa.

³⁶ "Oja hubbotayo esaani ey'ezaabbu enyene n'enyene, onandiheho oti 'NJAWUFU EYIRI MUSENGWA.'

³⁷ Oyisidihe n'ewuuzi ej'erangi erya bbululu mu moni w'ehymbalo ehjohu mutwe.

³⁸ Esaani eyo eja hubanga hu weeni w'Aloonni ohulaga ti afugiirira esobi j'Abayisirayiri n'anayo ebirabo byawe ko MUSENGWA gahabifugiirira.

³⁹ "Olitungira Aloonni ekaaso mu lugoye olulani olwa laasi era n'ehjohu mutwe hyosi, olihitunga mu lugoye olwa laasi. Batunganga omusibiro mu kola eyehikugu.

⁴⁰ Olihohera abasaani b'Aloonni amakaaso n'emisibiro ko n'ehjohu mutwe ohubabonesa obulani n'ohubanjesa enono.

⁴¹ N'ohenire ohwambasa mugandawo Aloonni n'abasaani babe ehyambalo ebyo, olibanaha amafuta obaabule ohubafuula benjabulo bapeeresenga ng'abasengi.

⁴² "Olibatungira ehjohwambala mugati ehinjwera mu hihunya ohwola mu bisambi ohuwiiha huwereere waawe. Ehjohwambala ehjo, hija hunwa mu lugoye olulani olwa laasi.

⁴³ Aloonni n'abasaani babe bali n'ohwambalanga ehyambalo ebyo hiisi olu banengirenga mu Weema y'Ohwagananirangamo, oba olu banatiinenga hu hituuti ohuñeeresa mu Hifo Ehyawufu, ko batabaho musango ohubanjeramo ohufa. Egambi lino lija huba ly'emirembe n'emirembe eyiri Aloonni n'olusaaye lulwe."

29

Ohugwalaasa Abasengi ba Hatonda

¹ Nga MUSENGWA geyongera aloma Musa ati, "Bino nj'ebi oli n'ohuhola ohwawula Aloonni n'abasaani babe ohubagwalaasa ko bapeeresenga ng'abasengi bange: onjambanga ebunwa eperepere n'emiiigu ebiri ejinumaho buleme.

² Era ohande obusyanu ow'engaano obunohi obubatayemo ehisimbulusa, oholemo emigaati n'obugaati ni batabuyemo n'amafuta ogomu mizayiti ko n'obukeeki ni banahireho n'amafuta ameene ago.

³ N'ohenire, ojite mu hisero ojinayo njalala n'ebunwa ko n'emiigu ebiri jira.

⁴ Onjambe Aloonni n'abasaani babe obanjire hu mulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo ohole omukolo ogw'ohubagwalaasa n'amaaji.

⁵ Onjambe Aloonni omwambase ekaaso n'eganduula n'efodi n'ehyomu hifuba ko n'omusibiro.

⁶ Era omusidihe ehitambala hu mutwe ohene oterese engule enjawufu bulani hu hitambala ehyo.

⁷ Onjambe amafuta omujuhe hu mutwe ohumwawula.

⁸ Era onjambe abasaani babe obambase ekaaso,

⁹ n'ebyohu mitwe. Era osidihe Aloonni n'abasaani emisibiro. Egambi lino erinjamba hu by'obusengi, lija huba ly'emirembe n'emirembe eyiri Aloonni n'olusaaye lulwe.

¹⁰ "Ohene onjambe ebunwa ojinire mu moni w'Eweema y'Ohwagananirangamo, Aloonni n'abasaani bayiteho emihono jaawe hu mutwe.

¹¹ Oluvanyuma oyisalire mu moni ja MUSENGWA, na mulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo.

¹² Onjambanga amalasire wanaha hu meega g'ehituuti n'otambisa olwala, ng'agasigaaye ogajuha hu musingi gw'ehituuti.

¹³ Ng'ango onjamba amasavu gosigosi agohu byenda n'agohu hini n'agohu sigosigo jombi, ng'obyohyera hu hituuti.

¹⁴ Aye wohyeranga enyama eyo n'ehyanjo ko n'ebyomuhida ebulafu w'ekambi. Eyo njongo eyi banayo ohusonija ebibi.

¹⁵ "Onjambanga emiigu ndala hu ebiri jira, ng'Aloonni n'abasaani bayitaho emihono jaawe hu mutwe.

¹⁶ Ohene oyisale olegehe amalasire oganjwanyuse hu njuyi josijosi ej'ehituuti.

¹⁷ Ehyo ni hinjooye, otematemanga mu nyama eyo ebitundutundu, nga woosa ebyomuhida n'amagulu ohena obita njalala n'omutwe n'ebitundu ebindi.

¹⁸ Nga wohya emiigu eyo yosiyosi ehwiye hu hituuti. Eyo njongo eyi bohya yaguhuuliha hu lwange MUSENGWA era ahaloosa aho hasangaasa, hirabo hya MUSENGWA ehibohya.

¹⁹ "Namba emiigu eyohubiri, Aloonni n'abasaani babe bayiteho emihono jaawe hu mutwe.

²⁰ Ohene oyisale, onjambe amalasire oganjahe hu hutwi ohulungi ohw'Aloonni nohu matwi agohu muhono omulungi ag'abasaani babe, onjahe nohu njala embala ejohu mihono emirungi, nohu njala embala ejohu magulu agohu muhono omulungi. N'ohenire, oasale hu njuyi josijosi ej'ehituuti.

²¹ Ng'ango onjamba nohu malasire agali hu hituuti n'amafuta agohwawula oganjwanyuse hw'Aloonni nohu basaani n'ebyambalo byawe. Ehyo ni hinwa, oliba ohenire ohufuula Aloonni n'abasaani babe ko n'ebyambalo byawe, byawufu.

²² "Onjambanga amasavu ag'emiigu eyo, amasavu ag'omuhira n'amasavu hu byenda, ehini n'esigosigo jombi n'amasavu gawaho n'ehinjanga ehoyohu luuyi olw'omuhono omulungi. Eyo nj'etaama eyohunongayo ohwawula abasengi.

²³ Oja hubgula omugaati ogunumamo ehisimbulusa ohunjwa mu hisero ehiri mu moni ja MUSENGWA, ni keeki eyi batabuyemo n'amafuta n'ahagaati halala ahabanahaho amafuta.

²⁴ Era olinjambya Aloonni n'abasaani omugaati ko n'enyama ey'emiigu eyo, ng'ango babinuuba mu moni jange.

²⁵ Ni bahenire, olibinaanja ng'obyohyera hu hituuti njalala n'ebirabo ebi bohya ni biri bihwiye, ahaloosa aho hasangaasa, hirabo hya MUSENGWA ehibohya.

²⁶ Olinjamba ehifuba hy'etaama emiigu ey'omukolo ogw'ohwawula Alooni, ng'ohinjuuba n'ohinjongayo mu moni jange eyi ndi, ehyo nj'ehiriba omugabo gugwo.

²⁷ "Mu hwawula omusengi, ehifuba n'ehinjanga eby'emiigu eyo banabinjengayo eyi ndi ni babinjuuba, ni bahenire nga babinginga babinjambya abasengi ohuba omugabo gwawe.

²⁸ Emirembe n'emirembe, ogwo guli n'ohuba mugabo gw'abasengi ohunwa mu Bayisirayiri ni banayo enjongo eyohuleetanjo emiyaaya, ehifuba n'ehisambi binabenga by'abasengi. Era ehyo nj'ehinabenga ehirabo hyange ohunwa eyiri Abayisirayiri.

²⁹ "Oluvanyuma lw'Alooni ohufa, ebyambalo bibye eby'obusengi, biriba by'abasaani abalimugobola mu magulu ng'abasengi abahulu. Babambasanga ebyambalo ebyo ko babajuhaho amafuta ni babaawula.

³⁰ Omusaani owomu lulyo lulwe amusikira ng'omusengi, gengiranga mu Weema ey'Ohwagananirangamo ohunjeeresa mu Hifo Ehyawufu, gambalanga ebyambalo ebyo ohuhena endaalo musanvu.

³¹ "Onjambanga enyama y'emiigu ey'omukolo ogw'ohwawula, ng'oyinyiyira mu hifo ehyawufu.

³² Alooni n'abasaani babe baliriira enyama ko n'emigaati jira mu hisero hira, na mulyango gw'Eweema y'Ohwagananirangamo.

³³ Abasengi bonene nj'abali n'ohulya enyama n'emigaati ejo eji banjogire olw'ohusoninjiwa ebibi ni babawula, olwohuba byawufu.

³⁴ Era singa njabaano enyama oba emigaati ejisigayeho ohwola mu mugamba, nanjumenjo obirya aye obyohyanga hubyohya byaguhuliha olwohuba byawufu.

³⁵ "Ebyo ebi kulomire, nj'ebi oli n'ohuhola ohwawula Alooni n'abasaani era omukolo ogw'ohwawula guli n'ohuhena endaalo musanvu.

³⁶ Hiisi ludaalo onjogayo ebunwa yibe enjongo ey'ohusoninji ebibi. Gwalaasa ehituuti n'ohinjaha amafuta ohuhyawula ohuba hyawufu.

³⁷ Olihena endaalo musanvu n'ogwalaasa ehituuti nga hifuuha hyawufu bugali. Era hiisi ahinjambaho oba ehitu hyosihyosi ehi hyehonyaho, hinabenga hyawufu.

Enjongo eya hiisi ludaalo

³⁸ "Era hiisi ludaalo onanjengayo hu hituuti etaama ebiri epere ejihenire omwaha mulala.

³⁹ Onjogangayo ndala mu mugamba, eyindi ehyegulo.

⁴⁰ Etaama esooka oyinjogangayo njalala n'ekilo ndala ey'obusyanu ow'engaano obunohi era obubatawuyemo erita ndala ey'amafuta amalaji ag'emizayiti. Ojuhanga erita ndala ey'omwenge ogw'emizabbibbu ng'enjongo.

⁴¹ Etaama epere eyindi, oyinjoganga ehyegulo njalala n'obusyanu ow'engaano n'ehinywewa ng'olu oba n'oholire mu mugamba, obite hu muliro ohunwamo ahaloosa ahalaji eyiri MUSENGWA.

⁴² "Emirembe n'emirembe, enjongo eryo eri bohya lyaguhuliha, baja hulinjogayo hiisi ludaalo mu moni jange na mulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo. Anjo panja nja hubagaananga naloma ni nenywe.

⁴³ Era anjo panja nja hwagananiranga n'Abayisirayiri, ng'enjono lyange ligwalaasa ehifo ehyo.

⁴⁴ Nja hugwalaasa Eweema ey'Ohwagananirangamo, ngwalaase n'ehituuti ehyohunjeeraho enjongo. Era nja hugwalaasa Alooni n'abasaani babe bapeeresenga ng'abasengi.

⁴⁵ Nja huba mu Bayisirayiri era nja huba Hatonda waawe.

⁴⁶ Era baja humanya baati ndiise MUSENGWA Hatonda waawe, owabatusa mu gwanga ly'e Misiri ohubanga mu bo. Ndiise MUSENGWA Hatonda waawe."

30

Ehitsuuti ehy'ohudunyisangaho obubbaani

¹ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Oja hubbota ehitsuuti ehy'ohudunyisangaho obubbaani. Oja huhihola mu mbaawo ej'omuṅwa omuhosa.

² Era hija hunjeranerana enjuyi n'enjuyi; obuleeni hija huba efuuti ndala n'ehitundu n'obugalamu woosi efuuti ndala n'ehitundu, obuleeni ṅamugulu hija huba efuuti edatu. Ameega gaahyo galiba gembaawo ejomu musaala nj'omwene ogwo ogw'akasiya.

³ Olihimaalaho hu mugulu n'ezaabbu enyene n'enyene, enjuyi n'enjuyi ko nohu meega, oteho n'omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

⁴ Oja hubbota emihobyoye ej'ezaabbu ebiri ebiri hu luuyi n'oluuyi ng'ohena ojita ṅaasi w'omugo ohuṅamba emirabba ej'ohuyeedanga mu hugega.

⁵ Emirabba jija huba j'omuṅwa omuhosa era ojimaaleho n'ezaabbu.

⁶ Oja huta ehitsuuti ehyo ehy'ohudunyisangaho obubbaani mu moni w'olutimbe olwawula Ehifo Ehyawufu n'Ehifo Ehyawufu Obugali omuli Esanduuku y'Endagaano. Hu Sanduuku ohwo, pohu nja hwagananiranga ni neewe.

⁷ Era hiisi mu mugamba, Alooni aja hutiinanga ohulongoosa etaala, ng'aniokehesa obubbaani hu hituuti ehyo.

⁸ Era ananambyenga etaala ehyegulo ganiokesa obubbaani mu moni ja MUSENGWA emirembe n'emirembe.

⁹ Otaniokesanga obubbaani obubagaana oba ohuṅeeraho ebirabo ebi bohya bihiwiye byaguguliha, oba enongo ey'embehe ey'ebirime, wayire enongo ey'ehinyewewa.

¹⁰ Alooni anaholenga omukolo ogw'ohugwalaasa ehitsuuti ehyo omulundi mulala mu mwaha. Ananambenga amafugi g'ebyayo ebibasalire olw'ohusonija ebibi ng'aganaha hu meega lulala mu mwaha emirembe n'emirembe. Ehitsuuti ehyo hyawufu bugali eyiri MUSENGWA."

Omusolo gw'eweema ya MUSENGWA

¹¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

¹² "N'obala Abayisirayiri ohumanya obungi waawe, hiisi muutu anananga MUSENGWA ebbeesa olw'ohwenda ohuṅonia obulamu wuwe ko hanupuli atabalumba n'obabala.

¹³ Era hiisi oyu banahenenga ohubala, anabugulenga hirala hyahubiri ehya sekelo, omuṅendo ogu baagereha ohusasulanga mu Hifo Ehyawufu. Era ebbeesa ejo jinabenga hirabo ehi anayeyo eyiri MUSENGWA.

¹⁴ Hiisi anesa emyaha amahumi abiri ohutiina mu moni, ni banahenenga ohumubala, aja huṅanga MUSENGWA ehirabo.

¹⁵ Omuṅjinda saaja hubugulanga ehisingaho ano era n'omugadi yeesi saaja hubugulanga ejitanera hitundu ehya sekelo, ni banayo ebbeesa ejo olw'ohubasonija.

¹⁶ Oja husoloosa ebbeesa mu Bayisirayiri olw'ohubasonija ebibi, ohene ojitambise hu mirimo ejohu w'Eweema ey'Ohwagananirangamo. Baja husasula ebbeesa ejo, nja huhuuma obulamu waawe."

Ebbaafu ey'ohusaabirangamo

¹⁷ Ng'ano MUSENGWA geyongera aloma Musa ati,

¹⁸ "Olihola ebbaafu ey'ehihomo n'ehihondo hyayo ehy'ehihomo, abaatu ohusaabirangamo. Oja huyitengeha ṅagati w'ehitsuuti n'Eweema ey'Ohwagananirangamo era ohene ojuhemo amaaji.

¹⁹ Alooni n'abasaani babe banasaabirengamo engalo n'amagulu.

²⁰ Ni banabenga ni batiina mu moni ja MUSENGWA mu Weema ey'Ohwagananirangamo, oba ni batiina hu hituuti ohujeeresa, ohwohya enongo yaguguliha, banasaabenga amaaji ago ko hitabaleetera hufa.

²¹ Banasaabenga engalo n'amagulu gaawe ko hitabaleetera hufa. Ehyo hiragiyo eyiri Alooni n'abasaani ko n'abejuhulu baawe emirembe n'emirembe."

Amafuta agohutambisanga mu hwawula

²² Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

²³ "Namba ebyahaloosa ebihirira erala obulani, ekilo mukaaga eja miira ow'amaaji n'ekilo edatu eja kinamooni anunya obulani, n'ekilo edatu eja kaani.

²⁴ Era oja hujamba n'ekilo mukaaga eja kasiya, mu bipimo ebitongole ebyomu Hifo Ehyawufu, n'elita ene ej'amafuta agomu mizayiti,

²⁵ obiholemo amafuta amawufu ag'ohutambisanga mu hwawula. Amafuta ago baja hugatabulamo ebyahaloosa mu kola ey'ehikugu. Era gaja hufuaha mawufu.

²⁶ Oja hujamba amafuta ago onaha hu Weema ey'Ohwagananirangamo ko nohu Sanduuku y'Endagaano,

²⁷ nohu meeza, nohu biitu byayo byosibyosi, nohu hihondo hy'etaala, nohu biitu byahyo, nohu hituuti hy'obubbaani,

²⁸ nohu ehituuti ehyohwohyerangaho enongo, nohu biitu ebitiiniraho byosibyosi, nohu bbaafu, n'ehihondo hyayo.

²⁹ Oja hugwalaasa ebiiu ebyo ohubifuula byawufu bugali era hiisi ehi bihonyaho, hinabenga higwalaafu.

³⁰ Oja hujaha hu Alooni n'abasaani babe amafuta, obawule bapeeresenga ng'abasengi.

³¹ Ohene olomere Abayisirayiri oti, 'Amafuta gange gano agohwawula, gaja huba mawufu emirembe n'emirembe.

³² Sibagajuhanga hu muutu owabulijo era simuholanga mafuta agandi agali hyanigo. Nigo mawufu era muganjirenga muuti mawufu.

³³ Era hiisi alitabula amafuta agandi agagafaanana, oba hiisi aligatambisa hu muutu atasaana, aliba sibahimubala ohuba mulala hu baatu bange.' "

Obubbaani

³⁴ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Namba ebyahaloosa bino: sitakite n'onika ni galibbanumu nalala n'obubbaani obulani, byosibyosi ni bineranerana obusito,

³⁵ obiholemo obubbaani ng'olu muhugu mu hutabula ebyahaloosa, atabulamo. Era olitabulamo cumbi, ohuhihuma ni hiri hirongoofu era hyawufu.

³⁶ Oja hutusaho ehitudu wanuula wafuuhira erala wunohi, ng'otaho obundi mu Weema ey'Ohwagananirangamo, mu moni w'e Sanduuku y'Endagaano aja nja hwagananira ni neewe. Hija huba hyawufu bugali eyi muli.

³⁷ Simutabulanga obubbaani mu ngeri nj'enyene ohutambisa hu biitu ebindi. Eyiri ewe, hija huba hyawufu olwa MUSENGWA.

³⁸ Era hiisi aja huhitabula mu ngeri nj'enyene, aliba sibahimubala ohuba mulala hu baatu bange."

31

Bbezaleeri n'Oholiyaabbu abafundi ab'ohuhola hu weema

¹ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati,

² "Tobooye Bbezaleeri omusaani wa Wuuli era omwijuhulu wa Huuri owomu hiha hya Yuda.

³ Mwijuhiise Omwoyo wange, muñaaye amagesi n’ohutegeera n’ohumanya ohwehikugu ohuhola emirimo eja hiisi ngeri.

⁴ Muñaaye obuhugu ohutetekania amajolobera mu zaabbu nomu feeza nomu hihomo,

⁵ nomu husala amabaale ag’ebbeeyi n’embaawo era n’ohuhola emirimo eja hiisi ngeri.

⁶ Era tobooye n’Oholiyaabbu omusaani w’Ahisamaki owomu hiha hya Daani. N’abasinde abandi boosi mbañaaye obusobozi ohuhola byosibyosi ebi kulagiye:

⁷ Eweema ey’Ohwagananirangamo n’Esanduuku y’Endagaano n’ehisembo hyowaho ko n’ebiitu byosibyosi ebyomu Weema.

⁸ Muñaaye obusobozi ohubbota emeeza n’ebitiiniraho, ehihondo hy’etaala ehy’ezaabbu enyene n’enyene n’ebitiiniraho byosibyosi ko n’ehituuti ehyohudunyihisaho obubbaani,

⁹ n’ehituuti ehyohwohyerangaho enjongo ko n’ebitiiniraho byosibyosi ko n’ebbaafu n’ehihondo hyayo.

¹⁰ Batunge ebyambalo mu ngeri ey’ehikugu era ebyawufu eby’Alooni n’abasaani babe, ohwambala ni bajeeresa ng’abasengi,

¹¹ amafuta ogohujaha ko n’obubbaani obuñunya ahaloosa, ebyomu Hifo Ehyawufu. Baja huhola ebiitu byosibyosi ng’olu kulagiye.”

Sabbaato ludaalo lwa huñuumula

¹² Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati,

¹³ “Loma Abayisirayiri oti, ‘Muumanga oludaalo lwa Sabbaato ndimulutambiraho emirimo olwohuba nj’ahabonero ahali njagati wange ni nenywe emirembe n’emirembe, ohubalaga ti ndiise MUSENGWA abafuula ohuba bagwalaafu.

¹⁴ Muuumanga oludaalo lwa Sabbaato ni luli lwawufu olwohuba lwahuñuumuliraho. Era hiisi ataluhusenga, galuholeraho emirimo, ateehwa hufa, sibaja humubala huba mulala hu baatu bange.

¹⁵ Muli n’endaalo mukaaga ej’ohutambiraho emirimo aye oludaalo olwomusanvu lwa huñuumula, lwawufu eyiri MUSENGWA. Era hiisi ahola omulimo gwosigwosi hu ludaalo olwa Sabbaato, bamwitanga.

¹⁶ Olw’ehyo, Abayisirayiri bali n’ohuhusanga oludaalo lwa Sabbaato emirembe n’emirembe ohulaga baati bahuuma endagaano.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba nj’ahabonero ahali njagati wange n’Abayisirayiri ah’emirembe n’emirembe ti MUSENGWA gatonda egulu n’ehyalo mu ndaalo mukaaga, nga hu ludaalo olwomusanvu, ajuumula.’ ”

¹⁸ Hatonda ni gahena ohuloma ni Musa hu lusozi Sinaayi, ng’amuna ebipande bibiri eby’amabaale, ebi omwene ganandiihaho n’olwala lulwe.

32

Enyana y’enjombe eyi baabbota mu zaabbu

¹ Olwola, abaatu ni baabona Musa n’aluyeyo hu lusozi, behumbaania an’Alooni gaali, nga bamuloma baati, “Sihumanyire ehyolire hu Musa, owatutusa mu hyalo hy’e Misiri. Olw’ehyo, tuholereeyo abahatonda abanatutangirirenga.”

² Ng’ehyo hireetera Alooni ohubaloma ati, “Mutuse epeta ej’ezaabbu ejiri hu matwi g’abahasu benywe n’abaana benywe abaseere n’abahaana, mujindetere.”

³ Ng’abaatu bosibosi betusamo epeta jaawe ej’ezaabbu ejaali hu matwi gaawe, bajinjirira Alooni.

⁴ Nga Alooni anaanja ezaabbu ejo ahena ajisanuusa, awumbamo enyana y'enjombe. Ng'ango abaatu baloma baati, "Yisirayiri, bano nj'abahatonda abahutusa mu hyalo hy'e Misiri."

⁵ Alooni ni gabona ebyo, gatongola ehituuti mu moni w'ehiwumbe ehyo, ng'ahena alangirira ati, "Olwejo, mu mugamba njaja hubaano embaga ya MUSENGWA."

⁶ Ni wahya, mu mugamba pwipwipwi abaatu benyoha banayo enongo eri bohya kwiye yaguguliha n'eryohutabagana. Ng'abaatu beehala balya, banywa era benyoha ohuhina mu ngeri ey'obunemu.

⁷ Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati, "Teremuha ogoboleyo, olwohuba abaatu babo aba watusa mu hyalo hy'e Misiri, babbengire.

⁸ Mangu mangu banooye hale hu ngira eyi nabalagira ohugenderangamo. Babbotire enyana y'enjombe ohujwa mu zaabbu era nga bahena bayijumirya, bayija n'enongo baloma baati, 'Yisirayiri, bano nj'abahatonda aba hutusa mu hyalo hy'e Misiri.' "

⁹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Abaatu bano mbaweene b'emyoyo mihahanyafu.

¹⁰ Olw'ehyo, ndehe mbahenereho obusungu wange, mbasihirise. Aye ndihufuula ewe egwanga ebbala."

¹¹ Aye Musa gegayirira MUSENGWA Hatonda wuwe ati, "O MUSENGWA, lwahiina wenda ohenere obusungu buwo hu baatu babo aba watusa mu hyalo hy'e Misiri n'otambisa amaani amangi n'obujangi?"

¹² Lwahiina wenda Abamisiri balome baati, 'Watusa abaatu babo e Misiri n'ehigendererwa hy'ohubetira mu sozi, ohubasihiirihisa erala ohujwa hu hyalo?' Kusunga wehubbe mu hifuba, otoosa habi hu baatu babo.

¹³ Hebulira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo* abanjeeresa babo, aba ewe wamwene werayirira waloma oti, 'Ndifuula abejuhulu benywe duuli hy'emunyeenye hwigulu era nja hubanja ehyalo hino hyosihyosi ehi nasuubisa ohuba hyawe emirembe n'emirembe!' "

¹⁴ Ng'ango MUSENGWA gehubba mu hifuba, ndaleeta ndibo hu baatu babe ng'olu gaali n'alomire.

¹⁵ Nga Musa ateremuha ohujwa hu lusozi n'anambire mu ngalo jije ebipande bibiri eby'amabaale, ebi banandiihaho hu njuyi jombi, mu moni n'egongo.

¹⁶ Hatonda omwene nj'owahola ebipande ebyo eby'amabaale era nj'owabinandiihaho.

¹⁷ Yoswa ni ganulira abaatu ni bahayaana, ng'aloma Musa ati, "Pulira abaatu mu kambi oti hani basoola."

¹⁸ Aye Musa gamugobolamo ati, "Eryo sijanjaasi ly'abahayaana olw'obujangusi oba lyahulira olw'ohubawagala aye ejanjaasi eri pulira ly'abaatu abemba."

¹⁹ Musa ni gasembera njapi n'ekambi, gaabona enyana y'enjombe n'abaatu ni bahina, ehyo hyamusungunasa bugali gadanya njasi ebipande by'amabaale ebi gaali n'anambire mu ngalo, mu materemuhiro g'olusozi nga bibbwagijihamo.

²⁰ Ng'ango anamba enyana y'enjombe eyo eyi baali ni babbotire mu zaabbu ng'ayisanuusa n'omuliro, ng'ahena ayinjuula yifuuha oti gohe, ng'ayitabula mu maaji, anagia Abayisirayiri ohuganywa.

²¹ Ni gahena ng'acuhira Alooni amuloma ati, "Abaatu bano baahuna hi, ko obaleetere ohuhola ehibi ehyola anjo?"

²² Ng'Alooni amugobolamo ati, "Musengwa yange, otanyiigira, omanyire oti abaatu bano bulijo baneege hu huhola bibi.

²³ Bandoma baati, 'Tuholere abahatonda abanatutangiriremo, olwohuba sihumanyire ehyolire hu Musa, owatutusa mu hyalo hy'e Misiri.'

* 32:13 32:13 Oba Yisirayiri.

²⁴ Nga ese ko mbaloma ati, ‘Hiisi ali n’ezaabbu ayireete.’ Ni bayireeta, nayidanya mu muliro, nga munwamo enyana y’enjombe yino.”

²⁵ Musa ni gabona Aloonu naleteeye abaatu ohunwaba banwa hu hituufu era ni bafuuhire njeho jababita eyiri abalabe baawe,

²⁶ nga Musa gemeerera nja mulyango gw’ekambi abaloma ati, “Hiisi ali hu luuyi lwa MUSENGWA gaaje njano.” Ng’Abaleevi bosibosi bahumbaanira anja gaali bamweswanigirisa.

²⁷ Ng’abaloma ati, “MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, ‘Hiisi mulala hu enywe anambe epiima yiye abite mu kambi ohunwa hu mulyango ohwola hu mulyango ogundi, giite mugandawe n’owemihago ni muliranwawe.’ ”

²⁸ Era Abaleevi baahola ng’olu Musa galagira, biita abaatu ng’ekumi edatu hu ludaalo olwo.

²⁹ Nga Musa aloma Abaleevi ati, “Olwaleero babangaye ohuba banjeeresa ba MUSENGWA olw’ohwita abaana benywe n’abaganda benywe era MUSENGWA abanjaaye ekabi.”

³⁰ Oludaalo olwalondaho nga Musa aloma abaatu ati, “Mwaholire ehibi hibbala bugali! Leha tiine eyiri MUSENGWA nindi oba oli anjo gabasonija.”

³¹ Ng’ano Musa agobolayo eyiri MUSENGWA amuloma ati, “Abaatu bano baahola hibi nyo, babbotire abahatonda mu zaabbu!

³² Olw’ehyo kwegayirira, obasonije. Aye n’otabasonije, sanguule mu hitabo hiho.”

³³ Aye MUSENGWA galoma Musa ati, “Hiisi aholire ehibi, namusangule mu hitabo hyange.

³⁴ Njaahani tiina, onjire abaatu mu hifo ehi nahuloma. Malayika wange anahutangirirenga. Aye ehiseera hija ohwola mbonerese abaatu abo olw’ehibi hyawe.”

³⁵ Era MUSENGWA gabanindihira hanjupuli olwohuba bajumirya enyana y’enjombe eyi Aloonu gababbotera.

33

MUSENGWA alagira abaatu ohunwa e Sinaayi

¹ Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Ewe n’abaatu babo abawatusa mu hyalo hy’e Misiri, munwe mu hifo hino, mutiine mu hyalo ehi nalayirira Yibbulayimu ni Yisaka ko ni Yakobbo ti, ‘Nja huhija abejuhulu babo.’

² Nja huloma malayika ahutangiriremo era nja hubbingamo Abakanani n’Abamooli n’Abahiiti n’Abapereezi n’Abahiivi ko n’Abayebbusi.

³ Mutiine mu hyalo ehituha amabeere n’omudugere. Aye ese sinja hutina ni nenywe olwohuba muli n’emyoyo mihahanyafu, sobola nabasihiirihisa hu ngira.”

⁴ Abaatu ni banjilira ebibono ebyo banakunjala era sibambala n’emihomyo.

⁵ Sibambala olwohuba MUSENGWA gaali alomire Musa ati, “Loma Abayisirayiri oti, ‘Muli n’emyoyo mihahanyafu. Era singa hutina ni nenywe wayire ahaseera hadiidiri, nja hubahenano. Olw’ehyo, mweyambulemo emihomyo, ko mbone ehi nabaholere.’ ”

⁶ Olw’ehyo, ohunwa hu lusozi Horebbu ohutiina mu moni, Abayisirayiri baalehera anjo ohwambala emihomyo.

Eweema ya Musa ey’Ohwagananirangamo ni MUSENGWA

⁷ Musa ganjiranga eweema gayemeha ebulafu w’ekambi ni njalijo ahanaanjiro, ng’ayiranga ati “eweema y’ohwagananirangamo.” Era hiisi owendanga ohwebu-usaho hu MUSENGWA, gatiinanga mu weema eyaali ebulafu w’ekambi.

8 Hiisi olu Musa gatulanga ebulafu w'ekambi gatiina mu weema y'ohwagananirangamo, hiisi muutu genyohanga gemeerera na mulyango gw'eweema yiye gamulengerera ohwola olu Musa gahengiye.

9 Musa ni gengiranga mu weema, ng'ehireri ehyali oti hani siiro hitiina hiiha na mulyango gw'eweema eyo, nga MUSENGWA aloma ni naye.

10 Abaatu ni babonanga ehireri ehyali oti hani siiro ni hiwihire na mulyango gw'eweema y'ohwagananirangamo, nga hiisi muutu ahubba amafuha na mulyango gw'eweema yiye, ajumirya MUSENGWA.

11 MUSENGWA galomanga ni Musa moni hu moni ng'olu muutu aloma ni meriwe. Musa ni gagamangayo mu kambi, omuloobera wuwe, Yoswa omusaani wa Nuuni, niye gasigalanga mu weema.

MUSENGWA asuubisa ohuba nalala n'abaatu babe

12 Ng'ano Musa aloma MUSENGWA ati, "Wundoma oti tangirire abaatu bano mbanjire mu hyalo ehisuubise aye sibundomera oyu nja hutiina ni naye. Ate waloma oti wumanyire bulanji era osiima ebi kola.

13 Kale ehyo ni hiba ni hiri hituufu, somese etegeha yiyo naheyongera ohuhumanya n'ohuhusangaasanga. Era oterabira oti watobola egwanga lino ohuba baatu babo."

14 Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Nja hutiina ni neewe mu lugendo luno era nja huhuŋa ehinuumulo."

15 Nga Musa amugobolamo ati, "Singa sootiina ni neefe, otatuleha huŋwa nanao.

16 Hiri hiityo olwohuba n'otatiina ni neefe, abaatu balimanyira hu hi baati ese kwesiimisa, ese n'abaatu babo? Ehija ohuleetano enjabulo ngati weefe n'abaatu abandi bosibosi hu hyalo, sihutiina ni neefe?"

17 Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Nja huhola ng'olu busungire, olwohuba kumanyire bulanji era wunesiimisa."

18 Nga Musa amuloma ati, "Kusunga wundage enono liryo."

19 Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Nja huhutangiramo obone hu bulanji wange era nja hulangirira esiina lyange ti, 'MUSENGWA.' Nja huŋambira ehisasabirisi oyo oyu nja huŋambira ehisasabirisi era nja husaasira oyo oyu nja husaasira."

20 Ne geyongera gamuloma ati, "Soosobola humbona moni hu moni olwohuba nanjuma owumbona gasigala n'ahiiri mulamu."

21 Nga MUSENGWA aloma ati, "Nalino anjatu ohuupi ni nange ana oja hwemeerere hu baale.

22 Era ni naabe ni mbitano mu nono lyange, nahute mwironjo mwibaale, nahuwiiheho ehyaba hyange, ohwola olu nahene ohubitano.

23 Oluvanyuma natuseŋo ehyaba hyange, obone omugongo gwange. Aye sooja humbona mu weeni."

34

Ebipande by'amabaale ebinyaaha

1 Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Tiina obaaje ebipande bibiri eby'amabaale, ebiri hy'ebidaayi ebi wabbwanga, nja huŋandiihaho ebibono ebyene bira ebi naali ni pandiihire oludaayi.

2 Wetegehe mu mugamba olwejo oniine hu lusozi Sinaayi ana ndi namugulu w'olusozi.

3 Sibuuŋanga n'omuutu wayire mulala era nataba muutu yesiyesi asemblera ohuupi n'olusozi, nanjume taama oba enombe eyaayira njapi n'olusozi luno."

4 Olw'ehyo, Musa gabaaja ebipande bibiri eby'amabaale hy'ebidaayi. Era ni wahya mu mugamba, ganamba ebipande ebyo ganiina ni nabyo hu lusozi Sinaayi ng'olu MUSENGWA gamulagira.

⁵ Ng’ano MUSENGWA geehira mu hireri, gemeerera ni naye era ng’alampirira esiina lirye ati, “MUSENGWA.”

⁶ MUSENGWA gabita era ng’alampirira esiina lirye ati, “Ndiise MUSENGWA, MUSENGWA Hatonda ali n’ehisa n’ehisasabirisi, alwano ohuluna, ali n’ohwenda ohubitiirifu era omwesigwa.

⁷ Era genda abaatu aba hiisi mulembe era asoniya ebibi n’ohwonoona ko n’obujeemu waawe. Aye aboneresa abo abahola ebibi n’atagihira hu abaana baawe n’abejuhulu, ohwola hu hijuhulu ehyohudatu n’ehyohune olw’ebibi by’abasaaye baawe.”

⁸ Ng’ano Musa ahubba amafuha ajumirya MUSENGWA ati,

⁹ “O Musengwa, nimba ni kwesiimisa, kwegayiriye otiine ni neefe. Wayire abaatu bano b’emyoyo mihahanyafu aye tusoniye ebibi n’ohwonoona hwefe era otufugiirire ohuba baatu babo.”

Bagobosa endagaano bunyaaha

¹⁰ Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Naahani kola endagaano n’Abayisirayiri. Nja huhola ebyenunjisa bingi bugali ebitabanga no natu nosinosi hu hyalo. Era ewe n’abaatu babo bosibosi baja hubona ebyamaliholiho, benunje.

¹¹ Muhuumanga ebiragiro ebi mbanja olwa leero. Nja hubbinga Abamooli n’Abakanani n’Abahiiti n’Abaperezi n’Abahiivi ko n’Abayebbusi.

¹² Mwehuumanga ohutahola ndagaano n’abaatu abali mu hyalo ehyo ehi muja ohusikira. Hiri hiityo olwohuba ni muli hihola, muja hujamba esambo jaawe embi mubbaame.

¹³ Aye muli n’ohubbwagabbwaga ebituuti byawe ebyohungeeraho enongo, mubbwagebbwage amabaale gaawe era mutemateme n’epaango j’Asera hatonda waawe.

¹⁴ Simujumiryanga bahatonda abandi, olwohuba ese MUSENGWA ndi Hatonda owewuba.

¹⁵ Mwehuumanga ohutahola ndagaano n’abaatu abali mu hyalo ehyo, ni bahola obuhwedi era ni banga abahatonda baawe enongo, baja hubalanga ohuyiryaho.

¹⁶ Era mutahanda mwahwera abasaani benywe abahaana baawe olwohuba bajumirya abahatonda baawe, ehyo hija huleetera abasaani benywe ohuhola c’ehyene.

¹⁷ “Simwebboteranga hifaananyi hy’ehiitu hyosihyosi mu hyoma ehi basanuhiise ohuba Hatonda.

¹⁸ Muhuumanga Embaga ey’Emigaati eji batatayemo Ehisimbulusa. Era endaalo musanvu mu mwesi gw’Abbibbu, mulyanga Emigaati Ejinumamo Ehisimbulusa ng’olu nabalagira, muholanga muuto olwohuba omwesi ogwo jogumwanweramo e Misiri.

¹⁹ Hiisi mwana omuseere omudaayi anaabenga wange era hiisi hyayo ehisinde ehidaayi hinabenga hyange.

²⁰ Munangayo enyana y’etaama ohununula enyana ya nasugirya endaayi. Ni munaabenga ni mutenda huyinunula, munayibbwagenga egosi. Hiisi mwana omuseere omudaayi, munamunulunenga. Era sinabanga omuutu obuuja mu moni jange n’engalo njereere.

²¹ “Muli n’endaalo mukaaga ej’ohutambirangamo emirimo aye mujuumulanga hu ludaalo olwomusanvu. Mujuumulanga mu biseera eby’erima n’ebyegesa.

²² Mulyanga Embaga ey’Amakungula, ni muhunguuye ebibala ebidaayi eby’engaano era muholanga Embaga ey’Ebisiisira ni mubunga ebibala hu komerero y’omwaha.

²³ Emirundi edatu hiisi mwaha, abasinde bosibosi baja hutiinanga ohujumirya MUSENGWA Omwene Bunangi, Hatonda wa Yisirayiri.

²⁴ Nja hubbinga ab'amawanga agandi era nja hugalanya esalo jenywe, njaja hunjumaŋo alyegomba eroba lyenywe ni mulitiinanga ohujumiryā MUSENGWA Hatonda wenywe, emirundi edatu mu mwaha.

²⁵ "Simuupanga mafugi g'ehyayo ehi muŋongire ŋalala n'omugaati ogu bataayemo ehisimbulusa. Era simuleehanga ŋongo eyohu Mbaga y'Ohubihisya, siyŋenyuhanga ohwola mu mugamba.

²⁶ Ni muhungulanga ebibala ohuŋwa mu ndimiro jenywe, muŋambanga ebibirira erala obulaŋi mwaŋira mu nyumba ya MUSENGWA Hatonda wenywe.

"Simunyiiyanga enyama ey'enyana y'embusi ni mutabuyemo amabeere."

²⁷ Ng'aŋo MUSENGWA aloma Musa ati, "Ŋandiiha ebibono bino, olwohuba mbebi nemireho ohuhola endagaano ni neewe ko n'Abayisirayiri."

²⁸ Musa gamenya eyo ni MUSENGWA endaalo amahumi ane omuusi n'owiire, sigalyaho hamere oba hunywaho haatu hosihosi. Era MUSENGWA gaŋandiiha Amagambi Ehumi hu bipande by'amabaale.

Musa ameregenya mu moni

²⁹ Musa ni geeha ohuŋwa hu lusozi Sinaayi, n'aŋambire ebipande bibiri eby'amabaale ebyaliho ebiragiro ehumi, sigamanya ati oweeni wuwe waali bumeregenya olwohuba gaali aŋwa huba ni Hatonda.

³⁰ Alooni n'Abayisirayiri bosibosi babona oweeni wa Musa ni bumeregenya, nga batya ohumusemberera.

³¹ Aye Musa gabalanga, nga Alooni n'abatangirisi bosibosi ab'ehibbubbu hy'Abayisirayiri bagamayo batiina aŋa gaali, aloma ni nabo.

³² Oluvanyuma, Abayisirayiri bosibosi basembera aŋa gaali, ng'abaŋa amagambi gosigosi aga MUSENGWA gamuŋeera hu lusozi Sinaayi.

³³ Musa ni gahena ohuloma ni nabo, nga gewiiha mu moni.

³⁴ Aye hiisi olu Musa gegiranga mu weema ohuloma ni MUSENGWA, galeeherangaŋo ohwewiihirira ohwola olu gatulanga ebulafu. Era ni gahatulire ebulafu, galomera Abayisirayiri bosibosi ebi MUSENGWA galagiranga.

³⁵ Era Abayisirayiri babonanga oweeni wa Musa ni bumeregenya. Gewiihiriranga, ohwola olu gamangayo ohuloma ni MUSENGWA.

35

Amagambi agaŋuga Sabbaato

¹ Nga Musa alanga ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hihumbaana, ng'abaloma ati, "Bino mbebi MUSENGWA abalagira ohuhola.

² Muli n'endaalo mukaaga ej'ohuholerangaho emirimo aye oludaalo olwomusanvu lwawufu era eyiri MUSENGWA lwa huŋuumula. Hiisi analuholerangaho emirimo, ali n'ohufa.

³ Simuŋambyanga muliro mu mago genywe hu ludaalo lwa Sabbaato."

Ebirabo ebibaŋayo mu Weema Enjawufu

⁴ Nga Musa aloma ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi ati, "Hino nj'ehi MUSENGWA alagiye.

⁵ Muleetere MUSENGWA ehirabo. Era hiisi ali n'omwoyo omugabi aŋeyo ehirabo eyiri MUSENGWA. Aŋeyo ezaabbu n'efeeza n'ehihomo,

⁶ n'engoye endani eja laasi n'eki bahola mu mooya g'embusi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando,

⁷ n'ebyanjo by'emiigu ebi babamba byafuuha birando, n'ebyanjo by'embusi n'embaawo ejomu musaala kasiya,

⁸ n'amafuta g'etaala n'ebyahaloosa ebi batabula mu mafuta agohutambisa mu hwawula, n'obubbaani

⁹ n'amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati onikisi ohuta hu efodi ko n'ehyambalo hyomu hifuba ehy'omuhulu w'abasengi.

Ebyohutambisa mu Weema

¹⁰ "Hiisi muutu omukugu mu byohubaaaja, anweyo gaaje ahole byosibyosi ebi MUSENGWA alagiye.

¹¹ Eweema Enjawufu n'ebyohuwihaho n'emirobo n'embaawo n'emihiihiro n'esiiro n'ebiihaliro,

¹² e Sanduuku y'Endagaano n'emirabba n'ehisembo n'olutimbe olwawulamo,

¹³ emeeza n'emirabba n'ebiiitu byayo ebyohutambisa byosibyosi, n'emigaati eji banongire eyiri Hatonda,

¹⁴ n'ehihondo hy'etaala n'etaala n'amafuta gaayo ko n'ebitiiniraho

¹⁵ n'ehituuti ehy'ohudunyisangaho obubbaani n'emirabba jowaho, amafuta agohutambisa mu hwawula ko n'obubbaani, olutimbe olwomu mulyango gw'Eweema Enjawufu,

¹⁶ ehituuti ehi bohyeraho ebi banongire n'oluhiliriro olw'ehihomo n'emirabba jaahyo n'ebiiitu ebyohutambisa byosibyosi ko n'ebbaafu n'ehihondo hyowaho,

¹⁷ n'etimbe ej'ohweswanigirisa olunya, n'ebisindi byajo ko n'ebiihaliro n'olutimbe olwomu mulyango gwomu lunya,

¹⁸ ekondo ej'Eweema Enjawufu, ej'olunya ko n'emigoye jaajo,

¹⁹ n'ebyambalo eby'abasengi, eby'ohuñeerehesangamo mu hifo Ehyawufu, ebyambalo ebyawufu eby'Alooni n'abasaani babe ebyohwambala ni banjeeresa ng'abasengi."

Abaatu banjira ebirabo byawe

²⁰ Ng'ano ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hinjwa mu moni ja Musa ohutiina ohuhola ehyo ehi gabaloma.

²¹ Era hiisi muutu owaali n'omwoyo ogwenda ohuleetera MUSENGWA ehirabo ganjira ohutambisa ohubbota Eweema ey'Ohwagananirangamo n'ohuhola ebyetaagisa mu weema, ko n'ohuhola ebyambalo by'abasengi.

²² Abasinde n'abahasi bosibosi abendire, banjira emihomyo ej'ezaabbu, epeta ejohu matwi n'ejohu ngalo, n'embira n'ebyezaabbu byosibyosi, nga babinjaye eyiri MUSENGWA.

²³ Era hiisi owaali n'olugoye olulani olwa laasi, nolwa bbululu nolwa namasyoma n'olulando ko n'olubahola mu mooya g'embusi, ebyanjjo by'emiigu ebi beeniha byafuaha birando n'ebyanjjo by'embusi, babinjira babinjaye.

²⁴ Hiisi muutu owasobola ohuñjaye ebirabo eby'efeeza oba eby'ehihomo, ng'abinjirira MUSENGWA. Hiisi muutu owaali n'omusaala ogwa kasiya ogu basobola ohutambisa hu mulimo ogwo, ganjira ganjaye.

²⁵ Era hiisi muhasi amanyire eby'emihono ganjira engoye endani eja laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando.

²⁶ Era hiisi muhasi oyu mwoyo gugwe gwalumiirisa ohuñjaye, gahola engoye mu mooya g'embusi.

²⁷ Abatangirisi banjaye amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati onikisi agohuta hu efodi nohu hyambalo ehyomu hifuba ehy'omusengi wa Hatonda.

²⁸ Nga banjira n'ebyahaloosa n'amafuta agohuta mu taala n'amafuta agohutambisa mu hwawula ko n'obubbaani obunjanya obulani.

²⁹ Abayisirayiri bosibosi, abasinde n'abahasi, mula abanjulira mula baati baneyo ehiitu olw'omulimo ogu MUSENGWA galagira Musa ohuhola, banjirira MUSENGWA ni nanjuma hubanjirisa.

Ohutongola Eweema Enjawufu

³⁰ Ng'ajo Musa aloma Abayisirayiri ati, "MUSENGWA atobooye Bbezaleeri omusaani wa Wuuli, omwijuhulu wa Huuri, owomu hiha hya Yuda.

³¹ Era Hatonda amwijuhise Omwoyo wuwe, gamuja amagesi n'ohutegeera n'ohumanya ohuhola emirimo eja hiisi ngeri,

³² ohutetekania amajolobera mu zaabbu nomu feeza ko nomu hihomo,

³³ nomu husala amabaale ag'ebbeeyi n'embaawo n'ohuhola emirimo ej'ehikugu eja hiisi ngeri.

³⁴ Era amunjaaye niye n'Oholiyaabbu omusaani w'Ahisamaki owomu hiha hya Daani, amagesi ohusomesa abaatu abandi ohuhola hya nibo.

³⁵ Abanjaaye amagesi ohuhola emirimo eja hiisi ngeri, ohubaaja amabaale, abatungi b'engoye endani mu wuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando ko n'engoye endani eja laasi. Baasobola ohuhola emirimo josijosi eja hiisi ngeri era n'ohuyiia eby'ehikugu.

36

¹ "Bbezaleeri n'Oholiyaabbu n'abatambi abandi bosibosi MUSENGWA abanjaaye amagesi n'ohutegeera ohumanya ohuhola hiisi hiitu ehi benda mu hutongola Eweema Enjawufu ng'olu MUSENGWA gaalagira."

Abaatu banjira ebirabo bibitiirifu

² Ng'ajo Musa alanga Bbezaleeri n'Oholiyaabbu n'abatambi abandi abahugu bosibosi aba MUSENGWA gaanja obuhugu, hiisi oyu mwoyo gugwe gwali ni gumuhubirisa ohutiina ohuhola emirimo.

³ Ng'abanjamba ebirabo byosibyosi ebi Bayisirayiri banjira eby'omulimo ogw'ohutongola eweema. Era abaatu beyongera hiisi ludaalo ohunjirira Musa ebiitu ni nanjuma hubanjirisa.

⁴ Olw'ehyo, abahugu bosibosi abaali ni bahola omulimo ogw'ohutongola eweema, banjwayo

⁵ baloma Musa baati "Abaatu baleetire ebiitu bibitiirifu bugali ebyohuhola omulimo ogu MUSENGWA gatulagira ohuhola."

⁶ Ng'ajo Musa atusa ehiragirowo mu kambi yosiyosi ati "Naahani abasinde n'abahasi muleehera ajo obuyeedi owohutongola eweema." Ng'abaatu ko balehera ajo ohunjira ebiitu,

⁷ olwohuba ebi baali ni banjirire byali bihena omulimo byasigalaho n'ohusigala.

Ohutongola eweema

⁸ Abatambi abaali ni basinga obumanyi nj'abahola eweema ni mulimo etimbe ehumi eji baahola mu ngoye endani eja laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando. Era mu timbe ejo bahubbamo n'ebifaanani by'abamalayika aba balanga baati abakerubbi.

⁹ Etimbe josijosi jaali jinjeranjerana, obuleeni efuuti ane n'ebiri, obugalamu efuuti mukaaga.

¹⁰ Etimbe etaanu bajigaata njalala era ganjamba n'etaanu ejindi joosi bajinjimbya njalala.

¹¹ Era gaahola endiba mu lugoye olwa bbululu hutulo w'etimbe ejo eji bagaata etaanu etaanu.

¹² Baahola endiba amahumi ataanu hutulo w'etimbe engaate jira era endiba ejohu luuyi lulala ni ganjeranerana n'ejohu luuyi olundi.

¹³ Era baahola emirobo amahumi ataanu mu zaabbu ohugaata njalala etimbe jombi, ko Eweema Enjawufu yibe pimbe njalala.

¹⁴ Nga bahola etimbe ehumi nandala ohujwa mu mooya g'embusi, ohuwiiha hu Weema Enjawufu.

¹⁵ Etimbe ehumi nandala, obuleeni jaali efuuti ane n'etaanu, obugalamu efuuti mukaaga.

¹⁶ Ganjimba etimbe etaanu njalala era gahena ganjimba n'omukaaga joosi njalala.

¹⁷ Era gahola endiba amahumi ataanu mu sonda nomu sonda w'etimbe eji banjimbya njalala.

¹⁸ Baahola ebiitu amahumi ataanu mu hihomo ohugumya etimbe njalala era ebiitu ebyo byali oti mirobo.

¹⁹ Era baahola ehuhuwiiha hu weema mu hyanjo hy'etaama emiigu ehibenihire hyafuuha hirando, ehyanjo ehindi hyali hy'embusi.

²⁰ Ng'ango bahola embaawo ejomu musaala kasiya ej'ohutongolamo Eweema Enjawufu.

²¹ Obuleeni wa hiisi lubaawo waali efuuti ehumi n'etaanu, obugalamu ni jiri efuuti ebiri n'eyiici edatu.

²² Bahola ekondo ebiri ohuba njaaasi wa hiisi lubaawo. Embaawo ejo josijosi ej'Eweema Enjawufu bajihola ni jagaagana.

²³ Baahola embaawo abiri ej'oluuyi lwomu mehiriro g'Eweema Enjawufu,

²⁴ era baahola n'ebiihaliro amahumi ane mu feeza: ebiihaliro bibiri njaaasi wa hiisi lubaawo.

²⁵ Nga bahola embaawo amahumi abiri ejohu luuyi olw'engulu lw'Eweema Enjawufu,

²⁶ n'ebiihaliro amahumi ane eby'efeeza, ebiihaliro bibiri njaaasi wa hiisi lubaawo.

²⁷ Baahola embaawo mukaaga ejohu luuyi lw'ebugwalyuba lw'Eweema Enjawufu,

²⁸ n'embaawo ebiri ejomu sonda jayo.

²⁹ Embaawo ejo jombi ohujwa njaaasi oholera erala namugulu, ni bajisidihire n'epeta ndala. Jombi bajihola baatyo.

³⁰ Nosinosi, embaawo jaali munaana n'ebiihaliro ehumi namukaaga eby'efeeza, bibiri njaaasi wa hiisi lubaawo.

³¹ Era baahola emihiihiro ehumi n'etaanu ohujwa mu musaala kasiya: etaanu hu luuyi olw'engulu lw'Eweema Enjawufu,

³² etaanu ejohu luuyi lwomumenamo. Era gaahola emihiihiro etaanu ejohu luuyi lw'ebugwalyuba olw'Eweema Enjawufu.

³³ Baahola omuhiihiro ogwa njagati ni gunwa hu luuyi ohwola hu luuyi lw'efuleemu.

³⁴ Nga bamaala embaawo ejo n'ezaabbu era babbota epeta mu zaabbu ejohusidihira emihiihiro era joosi bajimaalaho n'ezaabbu.

³⁵ Era baahola olutimbe mu ngoye endani eja laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando, omuhugu galutungaho ebifaanani by'abamalayika aba balanga baati abakerubbi.

³⁶ Balunjambya n'ebyoma ebiri oti mirobo ohujwa mu zaabbu hu bisindi bine ebyomu musaala kasiya ni babimaayeho n'ezaabbu nga babingisa mu biihaliro bine eby'efeeza.

³⁷ Mu mulyango ogwengira mu Weema Enjawufu baatamo etimbe eji baahola mu ngoye endani eja laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando. Era hu timbe ejo, bataho n'omuleera.

³⁸ Baahola esiiro etaanu mu musaala kasiya era nga bajimaalaho n'ezaabbu, emirobo ni jijinjambiriye. Baahola n'ebihaliro bitaanu eby'ehihomo.

37

Sanduuku y'Endagaano

¹ Nga Bbezaleeri abbota e Sanduuku mu mbaawo ohujwa mu musaala kasiya. Obuleeni, eyiici ane n'etaanu, obugalamu eyiici abiri namusanvu, obuleeni ohuja namugulu eyiici abiri namusanvu.

² Ng'amaala mugati n'ohumugulu w'e Sanduuku eyo n'ezaabbu enyene n'enyene era gaayitaho omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

³ Ng'abbota epeta ej'ezaabbu ene, ebiri hu luuyi n'oluuyi hu magulu ane ag'e Sanduuku.

⁴ Ng'ano ahola emirabba ej'omujwa omuhosa ej'ohuta mu mihobyu, nga byosi babimaalaho n'ezaabbu.

⁵ Era ng'anamba emirabba ejo ajingisa mu mihobyu hu hiisi luuyi lw'e Sanduuku ohweyedesa mu huyidunda.

⁶ Bbezaleeri ganamba ezaabbu enyene n'enyene, ng'ayiholamo ehisebo ehyohu Sanduuku, obuleeni eyiici ane n'etaanu, obugalamu eyiici abiri namusanvu.

⁷ Ng'abbota mu zaabbu enyene n'enyene ebifaanani by'abamalayika abakerubbi babiri, babata hu luuyi n'oluuyi olw'ehisebo.

⁸ Ganamba kerubbi mulala gamuta hu luuyi lulala, owundi gamuta hu luuyi olundi. Aye bombi baali hiitu hirala n'ehisebo hy'e Sanduuku ni nanumaño buyungiro.

⁹ Abakerubbi bombi bahotamirira ni balengereene ni banjuluhise n'amabana gaawe era ni gawihiriye hu hisembo hy'e Sanduuku.

Ohuhola emeeza ey'ohutaho emigaati

¹⁰ Ng'ano Bbezaleeri abbota emeeza mu musaala kasiya, obuleeni eyiici adatu namukaaga, obugalamu eyiici ehumi namunaana, obuleeni namugulu eyiici abiri namusanvu.

¹¹ Ng'ayimaalaho n'ezaabbu enyene n'enyene era ng'ayiniiolehesaho omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

¹² Ng'ayiniiolehesaho omugo, eyiici edatu ohuyeswanigirisa ni bayinahaho n'ezaabbu.

¹³ Ng'abbota epeta ej'ezaabbu ene, bahena bata ndala mu hiisi sonda hu magulu g'emeeza eyo.

¹⁴ Epeta ejo bajita huupi n'omugo omubengisa ebidundiro eby'emeeza eyo.

¹⁵ Ganamba emirabba ej'omujwa omuhosa, gajimaalaho n'ezaabbu. Emirabba ejo jahugegerangaho emeeza.

¹⁶ Hiisi hiitu ehyohutambisa hu meeza hy'esaani n'ebikopo n'ejaaga n'ebibya gabibbota mu zaabbu enyene n'enyene.

Ehiondo hy'etaala

¹⁷ Ng'ano Bbezaleeri abbota ehiondo hy'etaala mu zaabbu enyene n'enyene, owihaliro n'enduli yahyo n'ebikopo ebyohujhamo amafuta ebiri hy'ebimuli, byosibyosi ni biri hiitu hirala ni nanuma buyungiro.

¹⁸ Ehiondo hy'etaala hyaliho amasaga mukaaga, adatu hu luuyi n'oluuyi.

¹⁹ Hiisi lusaga lwaliho ebimuli bidatu ebifaana hy'ebyalumondi ni biwumbuluhire.

²⁰ Era hu nduli y'ehiondo hy'etaala, baataho ebihopo bine ebifaanana hy'ebimuli alumondi.

²¹ Naasi wa hiisi masaga abiri ohujwa hu nduli y'ehiondo, naalino ehiitu hy'ehimuli alumondi.

²² Ehihondo hy'etaala n'amasaga ko n'ebiitu ebiri hy'ebimuli by'alumondi byali hiitu hirala ohunwa mu zaabbu enyene n'enyene.

²³ Gaabbota etaala musanvu n'etambi n'esuniya, byosibyosi mu zaabbu enyene n'enyene.

²⁴ Ganamba ekilo adatu n'etaanu ej'ezaabbu enyene n'enyene, gabbotamo ehihondo hy'etaala n'ebitiiniraho byosibyosi.

Ehitsuuti ehyohudunyihisaho obubbaani

²⁵ Ng'ano Bbezaleeri ahola ehitsuuti mu mbaawo ej'omusaala kasiya ehy'ohudunyisangaho obubbaani. Ehitsuuti ehyo hyali hingeranerana enjuyi n'enjuyi, obuleeni efuuti ndala n'ehitundu, obugalamu efuuti ndala n'ehitundu, obuleeni namugulu efuuti edatu. Ameega gaahyo gaali g'omusaala nj'omwene.

²⁶ Hu mugulu, oluuyi n'oluuyi ko n'ohumeega, ahimaalaho n'ezaabbu enyene n'enyene era gaayitaho n'omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

²⁷ Ng'abbota epeta ebiri ej'ezaabbu ajita n'asasi w'omugo hu njuyi ebiri ohunamba emirabba ej'ohweyeesesanga mu hubbeeda.

²⁸ Gaahola emirabba ejomu munwa omuhosa, ng'ahena amaalaho n'ezaabbu.

²⁹ Era gaahola amafuta amawufu agohutambisanga mu hwawula, gatabulamo ebyahaloosa mu kola ey'ehikugu, ng'ahola n'obubbaani obununya ahaloosa bugali.

38

Ehitsuuti ehyohwohyerangaho enongo

¹ Ng'ano Bbezaleeri anamba embaawo ej'omusaala kasiya abbotaamo ehitsuuti ehyohwohyerangaho enongo, obuleeni efuuti musanvu n'ehitundu, obugalamu efuuti musanvu n'ehitundu, obuleeni namugulu efuuti ene n'ehitundu.

² Ng'ahola ameega ane, hiisi lwiga baaluta mu hiisi sonda era gaali hiitu hirala n'ehitsuuti. Ni gaahena, ng'amaalaho n'ehihomo.

³ Era gaahola ebyohutambisa hu hituuti: eby'ohuyolerangamo egohe n'ebijiiko n'ebibya n'ewuuma n'esuniya, byosibyosi gabibbota mu hihomo.

⁴ Gayiholera oluhaliriro olw'ehihomo, ng'ata mugati w'ehitsuuti, ni luli luleeni namugulu.

⁵ Ng'anamba emihobyo ej'ehihomo ene ajitamo emirabba ej'ohweyeesesanga mu huinga.

⁶ Ng'ahola emirabba ej'omunwa omuhosa era ng'ajimaalaho n'ehihomo.

⁷ Ng'ano gengisa emirabba ejo mu mihobyo mu hiisi luuyi lw'ehitsuuti, ohweyeesesanga mu hubbeeda. Gaahola ehitsuuti ni hiri oti sanduuku.

Ebbaafu ey'ehihomo

⁸ Ng'abbota ebbaafu ey'ehihomo n'ehihondo hyayo mu ndabirwamu ej'abahasi abaanjeeresanga na mulyango gw'Eweema y'Ohwagananirangamo.

Olunya lw'Eweema Enjawufu

⁹ Ng'ano Bbezaleeri ahola olunya lw'Eweema Enjawufu. Obuleeni w'oluuyi lwomu mehiriho lwali efuuti cikumi n'ataanu era hwalihho n'etimbe ejomu lugoye olulani olwa laasi,

¹⁰ n'ebisindi amahumi abiri eby'ohujomeha mu biihaliro eby'ehihomo amahumi abiri gataho ebiiitu eby'efeeza oti mirobo ohunambya etimbe.

¹¹ Engulu w'Eweema yoosi gaatayo ebisindi amahumi abiri eby'ohujomeha mu biihaliro eby'ehihomo amahumi abiri ko n'ebiitu oti mirobo eby'efeeza ohunambya etimbe ej'efuuti cikumi n'ataanu.

12 Hu luuyi lw'ebugwalyuba w'Eweema, obuleenji waali efuuti sanvu n'etaanu. Ebisindi byali ehumi n'ebiihaliro eby'ehihomo ehumi ko n'ebiitu eby'efeeza oti mirobo.

13 Hu luuyi olw'ebunwalyuba, olunya lwali obugalamu efuuti sanvu n'etaanu.

14 Hu luuyi lulala olw'omulyango gaataho etimbe obuleenji efuuti abiri n'ebiri n'ehitundu, n'ebisindi bidatu ko n'ebiihaliro bidatu.

15 Hu luuyi olundi olw'omulyango, gaataho etimbe obuleenji efuuti abiri n'ebiri n'ehitundu ko n'ebisindi bidatu n'ebiihaliro bidatu.

16 Etimbe ejo josijosi jaali jomu lugoye olulanyi olwa laasi.

17 Ganjimbya ebisindi byosibyosi n'atambisa ehihomo ohweswanigirisa olunya lw'Eweema era ebiitu oti mirobo ohujambya ebisindi byali by'efeeza ko n'ebiihaliro eby'ehihomo.

18 Olutimbe olwa na mulyango gw'Ehifo Ehyawufu baluhola mu lugoye olulanyi olwa laasi nga balutunga n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando mu kola ey'ehikugu. Obuleenji w'olutimbe waali efuuti adatu ne obuleenji namugulu waali efuuti musanvu n'ehitundu ohweswanigirisa olunya.

19 Gaahola n'ebisindi bine, ebiihaliro byabyo bine byali by'ehihomo era ebiitu oti mirobo n'epeta babbota mu feeza.

20 Ekondo j'Eweema Enjawufu josijosi ko n'ekondo ej'olunya ohweswanigirisa, jaali ja hihomo.

Ebi baatambisa ohutongola Eweema

21 Luno nj'olukalala lw'ebiitu ebi batambisa ohutongola Eweema Enjawufu. Musa galagira Abaleevi ohubiñandiha era Yisamaari omusaani w'Alooni omusengi nj'owaali omunandiisi.

22 Bbezaleeri omusaani wa Wuuli era omwijuhulu wa Huuri owomu hiha hya Yuda, gaahola byosibyosi ebi MUSENGWA galagira Musa.

23 Era Bbezaleeri gaahola emirimo jije ni Oholiyaabbu omusaani w'Ahisamaki, owomu hiha hya Daani, omusali w'amabaale, omutetekania era n'amanyire ohutunga engoye mu wuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando ko n'engoye endani eja laasi.

24 Ezaabbu josijosi eji baatu banjanyo ohutongola Eweema Enjawufu, yaali talanta abiri namwenda, ni sekeeli* lusanvu n'adatu, mu bipimo ebitongole ebyomu Hifo Ehyawufu.

25 Ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hyanjanyo efeeza eyanera etalanta cikumi ko ni sekeeli lukumi lusanvu musanvu n'etaanu, mu bipimo ebitongole ebyomu hifo ehyawufu.

26 Abo abaali ni banjanyo emyaha amahumi abiri ej'obuhulu n'ohuhiraho, baali emitwalo kaaga, n'ekumi edatu n'ebihumi bitaanu n'ataanu. Hiisi mulala ganjanyo omunendo ogu baagereha, ogwali bbeka ndala, nj'ehitundu hya sekeeli, mu bipimo ebitongole.

27 Hiisi hiihaliro ehy'Eweema, hyanjiranga ekilo adatu n'ene ej'efeeza ohuhibbota. Nosinjosi, ebiihaliro byali cikumi.

28 Bbezaleeri gatambisa sekeeli† lukumi nalusanvu nasanvu n'etaanu, ohujiholamo ebiitu oti mirobo ohujambya ebisindi.

29 Era abaatu banjanyo etalanta sanvu ej'ehihomo ko ni sekeeli ekumi ebiri nabine.

30 Batambisa talanta ejo ej'ehihomo ohubbotamo ebiihaliro by'omulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo n'ehituuti n'oluhaliro ko n'ebiitu byosibyosi ebyohu hituuti.

* 38:24 38:24 Sekeeli nj'ekilo mu hipimo ehitongole ehyomu hifo Ehyawufu. Talanta yalingamo sekeeli ng'ekumi edatu. † 38:28 38:28 Sekeelioba kilo adatu.

³¹ Era batambisa ehihomo ohubbota ebiihaliro eby'emyango ohubaata etimbe ni jeswanigirisa olunya n'ebiihaliro eby'etimbe eja na mulyango ogwingira mu lunya ko n'ekondo josijosi ko n'ebiihaliro ohweswanigirisa Eweema Enjawufu.

39

Ebyambalo by'abasengi ba Hatonda

¹ Nga batambisa ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando ohutunga ebyambalo eby'abasengi eby'ohwambalanga ni baneeresa mu Hifo Ehyawufu. Era baholera Alooni ebyambalo ebyawufu ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

² Nga batunga efodi mu lugoye olulani olwa laasi n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando.

³ Nga bahubba ezaabbu basalamo obuutu oti wuuzi batunga mu lugoye olulani olwa laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando mu ngeri ey'ehikugu.

⁴ Hu mabega g'efodi baholeraho obusibiro bubiri enjuyi n'enjuyi, ohujimba mu moni n'egongo ohuyigumya.

⁵ Baatunga omusibiro n'amagesi ag'ehikugu mu lugoye nj'olwene olwo n'efodi ni njanuma buyungiro, n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando n'endani eja laasi ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

⁶ Nga banamba amabaale onikisi bagata mu fuleemu ej'ezaabbu. Nga hu mabaale ohwo banandiihaho amasiina g'abasaani ba Yisirayiri ehumi n'ababiri.

⁷ Nga bagasidiha hu mabega g'efodi ohuba ehy'ohuhebulirirangaho abasaani ba Yisirayiri ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

Ehyambalo ehyomu hifuba

⁸ Nga bahola ehyambalo ehyomu hifuba mu lugoye olulani olwa laasi, bahitunga mu kola ey'ehikugu mu ngeri nj'enyene n'efodi: n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando.

⁹ Hyali hyagaagana obuleeni eyiici mwenda, obugalamu eyiici mwenda, ni bayifunyamo nabiri.

¹⁰ Ng'ano bataho enyiriri ene ej'amabaale ag'ebbeeyi. Olunyiriri oludaayi lwali lwa sarudiyo ni topazi ko ni karubukulo.

¹¹ Olunyiriri olwohubiri lwali lw'emeraludo ni safiro ko ni dayamondi.

¹² Olunyiriri olwohudatu lwali lwa yasiso n'agate n'amesiti.

¹³ Olunyiriri olwohune lwali lwa bberulo n'onikisi ko ni yasipero, ni biri mu fuleemu ej'ezaabbu.

¹⁴ Naaliho amabaale ehumi nabiri, hiisi baale ni banandiihaho esiina erala hu biha ehumi nabibiri hu g'abasaani ba Yisirayiri.

¹⁵ Nga bahola otujegere mu zaabbu enyene n'enyene, batuta hu hyambalo ehyomu hifuba ni babuluha hy'emigoye.

¹⁶ Nga bahola efuleemu ej'ezaabbu ebiri ko n'epeta ebiri ej'ezaabbu. Epeta ejo ebiri bajita hu sonda jombi namugulu w'ehyambalo ehyomu hifuba.

¹⁷ Nga bata obujegere ow'ezaabbu owo wombi mu peta ebiri mu sonda nomu sonda ej'ehyambalo ehyomu hifuba.

¹⁸ Nga basidiha oluuyi olundi olwa hajegere mu fuleemu ebiri ni banimba hu hohumabega mu moni hu efodi.

¹⁹ Nga bahola epeta ebiri mu zaabbu, nga bajita hu sonda jombi eja naasi w'ehyambalo ehyomu hifuba, mugati hu efodi.

²⁰ Ng'ano bahola epeta ej'ezaabbu ejindi ebiri, bajihambya hu mabega g'efodi naasi hu luuyi olwomu moni, namugulu w'omusibiro gw'efodi.

²¹ Nga banambya epeta ejohu hyambalo ehyomu hifuba n'ahasibiro ahabbululu ahohu efodi ko ehyambalo ehyomu hifuba hitahuhamo. Ebyo byosibyosi babihola ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

Ebyambalo ebindi eby'abasengi

²² Ng'ano bahola eganduula ohwambaliranga mugati w'efodi era balitunga n'ewuuzi eja bbululu.

²³ Ehituli omubefihira omutwe, bahyeswanigirisa n'ehiitu oti hitogi ko hitanawuha.

²⁴ Eganduula eryo balihola mu lugoye olulani olwa laasi. Era ohweswanigirisa egemo ly'eganduula, naasi hutulo baataho ebifaanani ebya komamawanga era batunga n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando. Baataho n'endege eji baabbota mu zaabbu enyene n'enyene ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

²⁵ Era baahola endege ej'ezaabbu enyene n'enyene, nga bajita nagati wa komamawanga.

²⁶ Baahola endege bajita nagati wa komamawanga ohweswanigirisa ehirenge hy'Alooni ohwambalanga n'anjeeresa. Ebyo byosibyosi babihola ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

²⁷ Nga baholera Alooni n'abasaani babe amakaaso mu lugoye olulani olwa laasi.

²⁸ Nga babaholera ehyohu mutwe n'epale enyipi mu goye endani eja laasi.

²⁹ Omusibiro gwali gwomu lugoye olulani olwa laasi olu batunga n'episyo mu ngeri ey'ehikugu n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

³⁰ Nga bahola ahapande ah'ezaabbu enyene n'enyene, bahanandihaho baati, "Hyawufu eyiri MUSENGWA."

³¹ Nga bahanambya mu moni w'ehyambalo ehyohu mutwe n'ewuuzi ej'erangi erya bbululu ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

Ekeneresa y'omulimo ogw'ohutongola

³² Ng'ano omulimo gwsigwosi ogw'ohutongola Eweema Enjawufu, Eweema ey'Ohwagananirangamo gunjwa. Abayisirayiri baahola hiisi hiitu ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

³³ Nga banjira Eweema Enjawufu ana Musa gaali: eweema n'ebibatambisa byosibyosi n'emirobo n'efuleemu n'emihiihiro n'ebisindi n'ebiihaliro,

³⁴ ebyanjo by'embusi n'ebyenjombe n'ebyemiigu ebi bacuusa byafuuha birando ko n'olutimbe

³⁵ n'Esanduuku y'Endagaano n'emirabba jowaho n'ehisembo n'olutimbe

³⁶ n'emeeza n'ebiitu byayo byosibyosi n'emigaati eji banjira eyiri Hatonda,

³⁷ n'ehihondo hy'etaala ehy'ezaabbu enyene n'enyene n'etaala n'amafuta gaayo ko n'ebitiiniraho byosibyosi.

³⁸ Bamunjirira n'ehituuti ehy'ezaabbu ehy'ohudunyisangaho obubbaani n'amafuta agohutambisa mu hwawula n'obubbaani ko n'olutimbe olwomu mulyango gw'Eweema Enjawufu,

³⁹ n'ehituuti ehy'ehihomo n'oluhaliro lwahyo olw'ehihomo n'emirabba jaahyo n'ebiitu ebyohutambisa byosibyosi ko n'ebbaafu n'ehihondo hyowaho,

⁴⁰ n'etimbe ej'ohweswanigirisa olunya, n'ebisindi byajo ko n'ebiihaliro n'olutimbe olwomu mulyango gwomu lunya, n'emigoye n'ebihondo by'eweema ebyomu lunya era n'ebiitu byosibyosi eby'ohutambisa mu Weema Enjawufu,

⁴¹ n'ebyambalo eby'abasengi eby'ohuneerehesangamo mu hifo Ehyawufu, ebyambalo ebyawufu eby'Alooni n'abasaani ebyohwambala ni banjeeresa ng'abasengi.

⁴² Abayisirayiri baahola omulimo gwsigwosi ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

⁴³ Nga Musa ahebera omulimo gwoSIGWOSI, abona ati baali baguholire ng'olu MUSENGWA galagira. Ng'ano abasabira ekabi.

40

Ohwemeha Eweema Enjawufu

- ¹ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati,
² "Hu ludaalo oludaayi mu mwesi omudaayi, oja hwemeha Eweema ey'Ohwagananirangamo.
³ Oja huta Esanduuku y'Endagaano mu Weema eyo ohene otejo olutimbe ohwawula Ehifo Ehyawufu n'Ehyawufu Obugali.
⁴ Onjiremo emeeza ko n'ebitiiniraho. Otemo n'ehihondo hy'etaala, oteho n'amataala.
⁵ Onjambe ehituuti ehi baabbota mu zaabbu ohudunyahisangaho obubbaani, ohite mu moni w'Esanduuku y'Endagaano, ohene ote olutimbe mu mulyango ogw'Eweema Enjawufu.
⁶ Oja huta ehituuti ehyohwohyerangaho enongo mu moni w'omulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo.
⁷ Onjambe ebbaafu oyitengehe njagati w'Eweema ey'Ohwagananirangamo n'ehituuti, ohene oyijuhemo amaaji.
⁸ Nabenjo olunya ohweswanigirisa eweema era otejo olutimbe mu mulyango ogwingira mu lunya.
⁹ "N'ohena ohuhola otyo, onjambanga amafuta agohutambisa mu hwawula onjahe hu biitu byosibyosi ebyomu Weema Enjawufu era hiisi hiitu hirifuuha hyawufu.
¹⁰ Era otambise amafuta ohwawula ehituuti ehyohunjeeraho enongo era wawule hiisi hiitu ehi batambisa hu hituuti ehyo, bibe byawufu bugali.
¹¹ Era onjambe amafuta onjahe hu bbaafu n'ehihondo hyayo, bifuuhe byawufu.
¹² "N'ohena ebyo, onjambanga Alooni n'abasaani wabanjira na mulyango ogwingira mu Weema ey'Ohwagananirangamo, obooge n'amaaji.
¹³ Wambase Alooni ebyambalo ebyawufu, omujuheho amafuta, omwabule gapeerese ng'omusengi.
¹⁴ Onjambe abasaani babe, obambase amakaaso
¹⁵ obajuheho amafuta ng'olu onjahire saawe, bapeeresenga ng'abasengi. Era obunjeeresa waawe ng'abasengi buja huba w'emirembe n'emirembe."
¹⁶ Nga Musa ahola ebiitu ebyo byosibyosi ng'olu MUSENGWA gamulagira.
¹⁷ Olw'ehyo, hu ludaalo oludaayi mu mwesi omudaayi mu mwaha ogwohubiri ohunwa olu Bayisirayiri banjwa e Misiri, nga bemeha Eweema Enjawufu.
¹⁸ Musa ni gaabona ohutongola Eweema Enjawufu ni hunjooye, gatajo ebiihaliro n'embaawo ko n'emihiihiro jaayo, nga genyosa n'ebisindi byayo.
¹⁹ Nga ganjulusa ehyohuwaha hu Weema Enjawufu, ng'ayitaho n'ebyoohwalaho hu mugulu, ng'olu MUSENGWA galagira.
²⁰ Ng'anamba ebipande by'amabaale ebibiri, abita mu Sanduuku y'Endagaano. Ng'anamba emirabba ajjomeha mu mihobyo j'Esanduuku, ohuyeeda mu hubbeeda. Ng'ahena ataaho ehisembo ohufunihiraho.
²¹ Nga gengisa Esanduuku y'Endagaano mu Weema Enjawufu, ahena ayitigalira n'olutimbe ng'olu MUSENGWA gamulagira.
²² Nga Musa anamba emeeza ayinjira mu Weema ey'Ohwagananirangamo mu Hifo Ehyawufu hu luuyi lwomu mehiriro.
²³ Ng'ahena ayitaho emigaati eji banjaayo eyiri MUSENGWA, ng'olu MUSENGWA gamulagira.

²⁴ Ng'anamba ehihondo hy'etaala anjira mu Weema ey'Ohwagananirangamo, ahita mu moni w'emeeza, hu luuyi olwomu mehiriro g'eweema.

²⁵ Ng'ano anambya etaala mu moni ja MUSENGWA, ng'olu MUSENGWA gamulagira.

²⁶ Ng'anamba ehituuti ehy'ezaabbu ahita mu Weema ey'Ohwagananirangamo, mu moni j'olutimbe

²⁷ ng'aniokehesaho obubbaani obuṅunya ahaloosa, ng'olu MUSENGWA gamulagira.

²⁸ Ng'ano ata olutimbe mu mulyango gw'Eweema Enjawufu.

²⁹ Ng'anamba ehituuti ehyohuṅeerangaho enongo ahita huupi n'omulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo, ng'anongeraho embehe ej'ebirime ko n'enongo eyibohya kwiye yaguguliha ng'olu MUSENGWA gamulagira.

³⁰ Ng'anamba ebbaafu ayitengeha ṅagati w'Eweema ey'Ohwagananirangamo ko n'ehituuti, ng'ahena ayijuhamo amaaji ag'ohusaabanga.

³¹ Musa n'Alooni n'abasaani babe, basaabirangamo engalo n'amagulu,

³² hiisi olu bengiranga mu Weema ey'Ohwagananirangamo oba batiina ṅa hituuti, ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

³³ Ng'ano Musa ahola olunya ohweswanigirisa Eweema Enjawufu n'ehituuti era ng'atimba olutimbe mu mulyango gw'olunya. Nga ahena omulimo gugwe.

Ehireri hu Weema Enjawufu

³⁴ Ng'ano ehireri hiiha hiwiiha hu Weema ey'Ohwagananirangamo era enono lya MUSENGWA liijula Eweema Enjawufu.*

³⁵ Musa sigasobola hwengira mu Weema ey'Ohwagananirangamo olwohuba ehireri hyali hiyihireho era enono lya MUSENGWA liijula Eweema Enjawufu.

³⁶ Mu lugendo lw'Abayisirayiri lwosirwosi, olu ehireri hyedundanga ohuṅwa hu Weema Enjawufu, basimbuhanga batandiiha ohugenda.

³⁷ Aye ehireri ni hitedundire, boosi sibahasimbuuye lugendo lwawe, ohwola oludaalo olu hyahedundire nga ko basimbula.

³⁸ Olw'ehyo, ehireri hya MUSENGWA ohulaga ohubaṅo huhwe hyawiihanga hu Weema Enjawufu mu muusi, ng'owiire omuliro guba mu hireri ehyo Abayisirayiri bosibosi ni babona. Hino hyaliṅo mu ngendo jaawe josijosi.

* **40:34 40:34** Olunziriri luno lulaga luuti Weema Enjawufu n'Eweema ey'Ohwagananirangamo, nj'ebylene.

Ehitabo hy' Amagambi Enyanjula

Mu hitabo hino, mulimo endomaloma ya Musa eyiri Abayisirayiri ko banwe e Mowaabbu ohwambuha olwabi Yoludaani ohwengira mu hyalo hy'e Kanani. Endomaloma eyo yinjamba hu lugendo oluleeni mu lulafu era abahabulisa hu wesigwa wa Hatonda. Amagambi Olwohubiri gahebulisa abaatu ebinjamba hu byetagisa ohuhola mu ndagaano eyi Hatonda gahola ni Yisirayiri: singa abaatu bagondera amagambi ga MUSENGWA, baja husuna ekabi mu hyalo ehinyaaha ehi batiinamo. Aye singa bajeema, baja hubasalira omusango bahene bababbinge ohunwa mu hyalo ehyo (Esuula 4:1-40, suula 8 ni 27-30). Musa agobosamo abaatu amaani ohwesiga n'ohugondera Hatonda era beneyo ohuhola ebi Hatonda abendaho. Ng'oluvanyuma abatangirira mu hujumirya n'ohwemba. Nga Musa atiina hu lusozi Nebbo eyi galengera ehyalo ehi Hatonda gasubisa ohubana. Musa gafira eyo n'ali n'emyaha cikumi n'abiri era bamusiha mu hyalo hy'e Mowaabbu. Nga Yoswa amugobolera mu magulu.

Esonga ekulu mu hitabo hino yinjamba hu wesigwa n'amaani ga Hatonda ohunonjola n'ohuhuuma abaatu babe. Hatonda gaali ni nabo mu biseera ebigosi era mu bigosi ebyo, gabaŋa esubi ery'obulamu owomu moni. Abaatu ba Hatonda bali n'ohusalano oyu baja hugondera era bamweŋe, bamwesige era bamugondere. Ehi Yesu galanga "Egambi erihira obubbala mu gosigosi," liri mu suula 6:5 liroma liiti, "Yendanga MUSENGWA Hatonda wuwo n'omwoyo gugwo gwo sigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi, n'amaani gago gosigosi."

Hatonda alagira Abayisirayiri ohunwa e Horebbu

¹ Mu hitabo hino, mulimo ebiitu ebi Musa galoma Abayisirayiri ni bali mu lulafu, hu lubega lw'ebunwalyuba w'olwabi Yoludaani. Baali mu hiiho w'olwabi Yoludaani mu lulafu Arabba mu hifo ehi balanga baati Suufu, ŋagati w'ebibuga Parani ni Tofeli ni Labbaani ni Hazeroosi ni Dizhabbu.

² Ohunwa e Horebbu ohutiina e Kadesi Bbaruneya, n'obitire e Seyiri ehyalo ehy'esozi, ŋaaliŋo olugendo lw'endaalo ehumi nalulala.

³ Mu mwaha ogwamahumi ane hu ludaalo oludaayi mu mwesi ogw'ehumi namulala oluvanyuma lw'ohunwa e Misiri, nga Musa alomera Abayisirayiri byosibyosi ebi banambaho ebi MUSENGWA gamulagira.

⁴ Bino byaliŋo n'ahenire ohunangula Sihoni habaha w'Abamooli owaali ni gehala e Hesibboni era Ogi habaha w'e Bbasani ni gehala Asitaroosi n'Edereeyi.

⁵ Abayisirayiri ni baali ebunwalyuba w'olwabi Yoludaani mu hyalo hy'e Mowaabbu, Musa gatandiha ohunyonyola amagambi ati,

⁶ "Ni huli hu lusozi Horebbu, MUSENGWA Hatonda weefe galoma ni neefe ati, 'Ehiseera ehi mubaaye hu lusozi luno, hihena.

⁷ Naahani mwinyohe, mweyongere n'olugendo mutiine mu hyalo ehy'esozi ehy'Abamooli, nomu matwale gosigosi agaliriheene ehiiho hy'olwabi Yoludaani mu Arabba ehyalo hy'esozi, nomu hitundu hy'ebugwalyuba, ni Negevu era n'ohwigobo ly'enyanja Meditereniani. Mutiine mu hyalo hy'Abakanani, n'e Lebbaanooni ohwolera erala hu Yufuleeti olwabi olubbala.

⁸ Mbanjaaye ehyalo hino hyosihyosi. Mutiine muḡambe emiḡuluko olwohuba nj'ehyalo ehi MUSENGWA galayira ati aja hunja Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo abasehulu benywe ko n'abejuhulu baawe.' "

Abatangirisi b'ebibbubu

⁹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Sisobola hubatangirira senene.

¹⁰ MUSENGWA Hatonda wenywe abahiise era muli bangi, ḡaahani muli bangi hy'emunyeene hwigulu.

¹¹ MUSENGWA Hatonda w'abasehulu benywe, geyongere ohubaasa emirundi lukumi ohuhiraho aḡo era abane ekabi ng'olu gasuubisa.

¹² "Aye ese senene sisobola hwetwiha ebigosi n'emigugu ko n'ohwemulugunya hwenywe.

¹³ Olw'ehyo, sunayo abasinde ohunwa mu biha byenywe abagesi, abategeefu era aba baatu bane enono, mbafuule batangirisi benywe ohulamulanga esonga hy'ejo.

¹⁴ "Nga mungobolamo muuti, 'Otehiise bulani.'

¹⁵ "Olw'ehyo, nanamba abasinde abagesi era aba baatu bane enono ohunwa mu biha byenywe nabanja ohuba abatangirisi benywe, ohutangirira ebibbubu eby'abaatu olukumi lukumi, n'ecikumi cikumi n'ataanu ataanu ko n'ehumi ehumi.

¹⁶ Era mu hiseera ehyo nalabbira abatangirisi benywe abo ti, 'Muḡulirisenga esonga j'abaganda benywe era mujisalanga ni mutehubbira, wayire omusango guba ḡagati w'abaganda benywe Abayisirayiri hu Bayisirayiri oba Omuyisirayiri n'Omulugendwa.

¹⁷ Simwehubbiranga mu sala yenywe ey'emisango. Muḡulirisenga abagadi n'abanjinda ananjuma husosola. Simutyanga muutu yesiyesi ni musala emisango, olwohuba muja hujisalanga hu lw'obunangi wa Hatonda. Ne esonga engosi, muyipindihiranga nayiholaho.'

¹⁸ Era mu hiseera ehyo, nabalomera byosibyosi ebi mwali ni muli n'ohuhola."

Batuma embega ohuheeta

¹⁹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Ng'olu MUSENGWA Hatonda weefe gatulagira, hwanwa e Horebbu nga hutiina mu hyalo ehy'esozi ehy'Abamooli mu lulafu olubbala lwosirwosi era olutiisa, ng'olu mwabona nga hwola e Kadesi Bbaruneya.

²⁰ Nga mbaloma ti 'Mwolire mu hyalo ehy'esozi ehy'Abamooli, ehi MUSENGWA Hatonda weefe, ali hutuna.

²¹ MUSENGWA Hatonda wuwo ahunjaaye ehyalo ehyo otiine onambe emiḡuluko ng'olu MUSENGWA Hatonda w'abasehulu babo gahuloma. Oatya era otanjwamo maani.'

²² "Ng'ano mwesimwesi muuja eyi ndi mundoma muuti, 'Hweherere hutumeyo embega batuhetere ehyalo ehyo, bagobole batulomere engira ey'ohubitamo era batulomere n'ebibuga byayo ng'olu biri.'

²³ "Ehyo hyali hirani. Nga tobola mu enywe abasinde ehumi n'ababiri, mulala mulala ohunwa mu hiisi hiha.

²⁴ Abasinde abo batiina mu hyalo ehy'esozi, nga boola paka mu hiiho hy'Esukoli, nga baheeta.

²⁵ Era banogaho hu bibala ebyomu hyalo ehyo, nga bagobola ni nabyo. Nga batulomera baati, 'Ehyalo ehi MUSENGWA Hatonda weefe ali hutuna, hirani.'

Abaatu bajeemera MUSENGWA

²⁶ "Aye enywe mwajeemera ehiragiro hya MUSENGWA Hatonda wenywe, nga mugaana ohutiina ohunamba emiḡuluko.

²⁷ Nga mwemulugunyira mu weema jenywe muuti, 'MUSENGWA satwenda c'ehyagira gaatutusa e Misiri, ohutunajayo eyiri Abamooli batusihiirise.

²⁸ Ehyalo ehi hutiinamo, nga hyamafa! Abahyefe batuheniremo amaani, baloma baati, “Abaatu baayo b’amaani era baleeni ohutuhiraho. Ebibuga byawe bigalamu era babitongoleraho olukomera oluleeni ohwola mwigulu. Era hwabonayo n’abejuhulu ba Anaki.” ’ ’ *

²⁹ “Ng’ango ese mbaloma ti, ‘Mutangwamo maani era mutabatya.

³⁰ MUSENGWA Hatonda wenywe abatangiriyemo, aja hubasoolerera ng’olu mwabona byosibyosi ebi gabaholera e Misiri,

³¹ nomu lulafu. Era wabona engeri eyi MUSENGWA Hatonda wuwo gahugegamo hiisi njaatu mu lulafu ohwola nana ng’olu musaaye agegamo omwana wuwe.’

³² “Aye wayire nabahebulisa ebyo byosibyosi, mwagaana ohwesiga MUSENGWA Hatonda wenywe,

³³ owabatangiriranga mu lugendo lwenywe n’omuliro owiire, n’ehireri mu muusi, ohubalaga ehifo an’ohwemeha eweema jenywe era n’ohubalaga engira ey’ohubitamo.

MUSENGWA aboneresha Abayisirayiri

³⁴ “Era MUSENGWA ni ganulira ebi mwaloma, gabalunira era ng’alayira ati,

³⁵ ‘Nanuma muutu yesiyesi hu b’omulembe omubi guno alisuna omunuluko hu hyalo ehiraŋi ehyo ehi neerayirira ohuŋa abasehulu benywe,

³⁶ ohutusaho Kalebbu omwana wa Yefune. Nja humuŋa niye n’abolulyo lulwe omunuluko hwiŋa eri galambuula olwohuba gagondera MUSENGWA n’omwoyo mulala.’

³⁷ “Era MUSENGWA keesi gandunira olwenywe, ng’andoma ati, ‘Sooja hwola mu hyalo ehyo.

³⁸ Ne omuloobera wuwo Yoswa omusaani wa Nuuni, nj’olihingira. Kale mugoboseemo amaani olwohuba alitangirira Abayisirayiri ohubanira ohusikira ehyalo ehyo.

³⁹ Era n’abaana benywe abamwaloma muuti baja hubanira mu buhananguse, abaana abatasobola hwawulanjo ehiraŋi n’ehibi, nj’abaja hutina mu hyalo ehyo. Era nja hubanira emunuluko.

⁴⁰ Aye enywe mucuuhe mugende ni mugobola mu lulafu, ni muŋambire engira eyitiina hu Nyanja Enando.’

⁴¹ “Nga mugobolamo muuti, ‘Hwonoonire mu moni ja MUSENGWA. Njaahani ha hutine husoole n’abalabe ng’olu MUSENGWA Hatonda weefe gatulagira.’ Ng’ango hiisi muutu gambala ebyohusoosa bibye, ni muŋeega muuti hyangu ohuwaagala abaatu abomu hyalo ehy’esozi.

⁴² “Aye MUSENGWA gandoma mbalome ti, ‘Mutatiina, olwohuba sinja hutina ni nenywe. Abalabe benywe baja hubanangula.’

⁴³ Nga mbalamera ebiitu ebyo aye simwanulirisa. Mwajeemera ehiraŋi hya MUSENGWA era olw’embaha jenywe, mwalumba abaatu abomu hyalo ehy’esozi.

⁴⁴ Ng’ango Abamooli abomu hyalo ehyo ehy’esozi, banwayo hy’enjuhi babafulumusa, bababbinga ohunwa e Seyiri mu hyalo ehy’esozi baboohesa erala e Horuma.

⁴⁵ Ni mwagobola, mwaliririra MUSENGWA abayeede, ne sigabafaho.

⁴⁶ Ehyo hyabanweramo ohumenya e Kadesi ehiseera ehyene ehireni.”

2

Ehiseera ehi Bayisirayiri baahena mu lulafu

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Oluvanyuma hwacuuha hwagama mu lulafu, hwanamba engira eyitiina hu Nyanja Enando ng’olu MUSENGWA gandagira. Era hwahena ehiseera ehireni ni hwetoolera e Seyiri mu hyalo ehy’esozi.

* 1:28 1:28 Abanaki baali hy’ebinyana.

² “Oluvanyuma nga MUSENGWA gandoma ati,

³ ‘Muhenire ehiseera hibbala ni mwetoololera mu hyalo hino ehy’esozi. N̄aahani mucuuhe mugende ni mutiina engulu.’

⁴ Era MUSENGWA nga gandoma ati, ‘N̄a abaatu ebiragiho bino oti: “Muli huupi hubita mu hyalo hya balebe benywe, abejuhulu b’Esawu, abamenyire mu Seyiri. Abaatu abo baja huba beralihirifu olwenywe aye mumanya

⁵ mutabasoosa, olwohuba sinja hubana hitundu wayire hirala ehy’ohugulu hwirola lyawe. Hiri hiityo olwohuba olusozi Seyiri naluna Esawu ohuba omunuluko gugwe.

⁶ Era ni munendenga emere n’amaaji, munabibagulengaho bugule n’ebbeesa.

⁷ MUSENGWA Hatonda wuwo, ahunaaye ekabi mu hiisi hiitu ehi ohola. Ahulabiriyiye mu lugendo lulwo mu lulafu era abaaye n̄alala ni neewe emyaha amahumi ane emihwiye ni n̄anuma n’ehi odamba kadi hirala.” ’

⁸ “Olw’ehyo, hwatiina hwabita hubita hu balebe beefe abejuhulu b’Esawu, abamenyire mu Seyiri. Hwaleha engira eyitiina mu lulafu Arabba, ni yinwa Elati n’Eziyoni Gebberi, hwacuuha hwabita mu ngira eyomu lulafu lw’e Mowaabbu.

⁹ “Ng’ano MUSENGWA gandoma ati, ‘Muteegula lutalo hu baatu b’e Mowaabbu olwohuba enywe sinja hubanaayo wayire ahatundu hwirola lyawe ohuba omunuluko gugwe. Hiri hiityo olwohuba ehibuga Ari nahena hale ohuhina abejuhulu ba Luuti ohuba emunuluko jaawe.’ ”

¹⁰ MUSENGWA ni gaali n’ahiiri huna Abamowaabbu ehyalo ehyo, hyamenyangamo eduuli ly’abaatu ab’amaani. Abaatu abo baali babalanga baati Ababbeemi era ni bali baleeni hy’Abanaki.

¹¹ Abanaki balanganga abaatu abo baati Abareefa, ne Abamowaabbu nibo babalanganga baati Babbeemi.

¹² Abakooli nj’abeherera ohumenya mu Seyiri. Aye abejuhulu ba Esawu bababbingamo nga bamenya mu hifo ehyo era babasihiirisa ng’olu Abayisirayiri baahola abaatu abaali ni bamenya mu hyalo ehi MUSENGWA gabaana ohuba emunuluko.

¹³ “Nga MUSENGWA aloma ati, ‘N̄aahani mwambuhe ehiiho hy’e Zeredi.’ Nga hwambuha olwabi olwo.

¹⁴ “Emyaha adatu namunaana jabitana ohunwa olu hwanwa e Kadesi Bbaruneya, ohwola olu hwambuha ehiiho hy’e Zeredi. Abasinde bosibosi ab’omulembe ogwo abaali ni basobola ohusoola, baali bafuuye ni banjooyeno ng’olu MUSENGWA gaberayirira.

¹⁵ MUSENGWA gabasoosa ohwola olu gabasihiirisa gabahenerano erala.

¹⁶ “N̄aahani abasembayo hu basooli abo bosibosi ni bafa,

¹⁷ nga MUSENGWA gandoma ati,

¹⁸ ‘Olwaleero mutiine mubite mu twale ly’e Mowaabbu anaapi n’ehibuga Ari.

¹⁹ Ni mwola mu hyalo hy’Abamooni, mutabalomaho oba hubasoosa olwohuba sinja hubana wayire hatundu hadyagala hu hyalo hyawe olwohuba ehyalo ehyo, nahina abejuhulu ba Luuti ohuba obusika waawe.’ ”

²⁰ Ehyalo ehyo bahinjiranga ohuba hy’Abareefa abaali ni bamenyamo. Aye Abamooni babalanga baati Bazamuzumayiti.

²¹ Abareefa baali b’amaani era bangi era ni bali baleeni hy’Abanaki. Aye MUSENGWA gabasihiirisa n’atambisa Abamooni, bababbinga mu hyalo ehyo nga bahena bamenyamo.

²² Mu ngeri nj’enyene, MUSENGWA gayeeda abejuhulu b’Esawu gasihiirisa Abakooli abaali ni bamenya e Seyiri. Era abejuhulu b’Esawu abo bamenya mu hyalo ehyo n’ohwola hatyane.

²³ Era Abakafutooli ohunwa e Kureete, basihiirisa Abaavi abaali ni bamenya mu bitehere ebyo ohunwa hu nyanja ohwolera erala e Gaaza, nga bahena bamenyamo.

Abayisirayiri banangula Sihoni habaha w'e Hesibboni

²⁴ Musa geyongera galoma ati, “Ni hwahena ohubita e Mowaabbu, MUSENGWA galoma ati, ‘Mutiine mu hiiho hy’olwabi Arunooni mwambuhe, olwohuba mbanjaaye Sihoni Omwamooli habaha w’e Hesibboni n’egwanga lirye mu bunangi wenywe, mumwiguleho olutalo. Mutandihe ohunjira ehyalo hihye ng’eminjuluko.

²⁵ Ohunwa olwa leero luno, amawanga gosigosi hu hyalo gaja hubatya olw’etiisa eyi nja hubataaho. Baja hunulira efuma yenywe, baja huteetemanga era benjendeherere hu lwenywe.’ ”

²⁶ Musa geyongera galoma ati, “Ni hwali mu lulafu lw’e Kedemoosi, natuma abahwenda eyiri Sihoni habaha w’e Hesibboni ni nenda njabejo emiyaaya njagati weefe ni nabo ni muloma ti,

²⁷ “Tufugiirire hubite mu hyalo hihyo. Huja hubita ngira hyonene, ni njajuma humagamaga eyi ni neeyi.

²⁸ Huja hugula hugula emere n’amaaji. Huhusunga otufugiirire hubite mu hyalo hihyo,

²⁹ ng’olu bejuhulu b’Esawu mu hyalo hy’e Seyiri n’Abamowaabbu mu hyalo hy’Ari batufugiirira hwabita mu hyalo hyawe. Hwenda hutiine hwambuhe olwabi Yoludaani, hwingire mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda weefe ali hutuja.’

³⁰ “Cooka Sihoni habaha w’e Hesibboni gatugaana ohubita mu hyalo hihye, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo gamuhahanyasa omwoyo era gaali mujeemu. Ehyo Hatonda gahihola ko hwahanangula habaha oyo.

³¹ “Nga MUSENGWA gandoma ati, ‘Tandihire ohubana Sihoni n’egwanga lirye. Njahani, mutiine munangule ehyalo ehyo, muhinjire hibe minjuluko jenywe.’

³² “Sihoni n’abasirikale babe bosibosi ni batulumba e Yahazi ohutusosa,

³³ MUSENGWA Hatonda weefe gamutuja n’abasaani babe ko n’abasirikale babe bosibosi, hwabanangula.

³⁴ Era mu hiseera ehyo, hwasihirisa ebibuga bibye byosibyosi: abaatu bosibosi, abasinde n’abahasu ko n’abaana. Njajuma muutu yesiyesi owanona.

³⁵ Aye hwanjira enombe njalala n’ebiiitu ebi hwanyaga mu bibuga ebyo.

³⁶ “Ohunwa hu Aroweeri mu hiiho Arunooni, n’ehibuga ehiri mu hiiho ehyo ohwolera erala e Giliyaadi, njajuma hibuga hyosihyosi ehyatuhayisa. Byosibyosi MUSENGWA Hatonda weefe gabituja hwabinangula.

³⁷ Aye olw’ehiragiro hya MUSENGWA Hatonda weefe, simwatiina njapi n’eroba ly’Abamooni, oba eryohwigobo w’olwabi Yabboki oba ebibuga ebyomu hyalo ehy’esozi.”

3

Abayisirayiri banangula Ogi habaha w'e Bbasani

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Ni hwahena ohunangula habaha Sihoni, hwacuuha hwanamba engira eyitiina e Bbasani. Nga Ogi habaha w’egwanga ly’e Bbasani anwayo n’ene lirye lyosiryosi batulumba Edereyi.

² Ng’ano MUSENGWA gandoma ati, ‘Otatya Ogi olwohuba munajeyo n’abaatu babe bosibosi n’ehyalo hihye, mu bunangi wuwo. Musihirise ng’olu wasihirisa Sihoni habaha w’Abamooli e Hesibboni.’

³ “Nga MUSENGWA Hatonda weefe atuja Ogi habaha w’e Bbasani n’ene lirye lyosiryosi. Hwabasihirisa bosibosi era njajuma wayire mulala hu bo, owatunona.

⁴ Mu hiseera ehyo, hwanangula etwale lyosiryosi erya Arugobbu era mwalimo ebibuga nkaaga mu wa habaha wa Ogi ow’e Bbasani. Era njajuma wayire hibuga hirala ehi hutamba.

⁵ Ebibuga ebyo byosibyosi baali babitongoleraho olukomera olwene oluleeni, n'ebihiihiro ko n'enjigi ej'ebiyoma. Era hwanjamba n'ebitehere bingi ebyanjumaho olukomera.

⁶ Hwasihiihisa erala owahabaha wa Ogi ng'olu hwasihiihisa Sihoni habaha w'e Hesibboni. Hwasihiihisa ebibuga byosibyosi ko n'abaatu: abasinde n'abahasi n'abaana.

⁷ Aye hwanyaga ebyayo byosibyosi n'ebiiitu ebyali mu bibuga ebyo.

⁸ "Sihoni ni Ogi baali banjuga Abamooli ababanga ebuŋwalyuba wa Yoludaani. Amatwale gaawe gaali ganjwa mu hiiho hy'olwabi Arunooni ohwola engulu hu lusozi Herumooni. Hwanjamba amatwale ago gosigosi.

⁹ Abasidoni balanga olusozi Herumooni baati Siriyoni aye Abamooli balulanga baati Seniri.

¹⁰ Hwanjamba ebibuga byosibyosi ebyali anagwalaali hu sozi n'amatwale ag'e Giliyaadi n'e Bbasani, ohwolera erala mu bibuga by'e Saleka n'Edereeyi, ebyali birala hu bibuga bya Ogi habaha w'e Bbasani.

¹¹ Ogi habaha w'e Bbasani gaali nje yenene owaali n'asigayenjo hu Bareefa. Ehitanda hihye hyali hy'ehyoma era obuleeni hyali hya fuuti ehumi nedatu, obugalamu hyali efuuti mukaaga. N'ohwola hatyane, ehitanda ehyo hihiriyo mu Raabba ehibuga hy'Abamooni.

Ebiha by'Abayisirayiri ebyamenya ebuŋwalyuba wa Yoludaani

¹² "Ni hwanjamba ehyalo hy'e Aroweeri, ehiri hutulo w'ehiiho hy'olwabi Arunooni, n'ehitundu ehyomu sozi ej'e Giliyaadi, n'ebibuga byamo, nahija abaatu abomu hiha hya Lubbeeni ni Gaadi.

¹³ Ehitundu hya Giliyaadi ehyasigalano ko ni Bbasani hyosihyosi, mu owahabaha wa Ogi, nahija ehitundu hy'ehiha hya Manase. Etwale lya Arugobbu lyosiryosi mu Bbasani baliranganga hyalo hy'Abareefa.

¹⁴ Yayiri ohunjwa mu hiha hya Manase ganjira etwale lya Arugobbu lyosiryosi eryomu Bbasani ohwolera erala hu salo y'Abagesuri ko n'Abamaaka. Ehyalo ebyo byosibyosi gabiguliha esiina lirye era ebibuga ebyo babiranga baati ebibuga bya Yayiri n'ohwola hatyane.

¹⁵ Ehiha hya Makiri nahija Giliyaadi.

¹⁶ Ne naja ab'ehiha hya Lubbeeni ni Gaadi ehitundu hy'etwale ly'e Giliyaadi. Nabanja ohunjwa mu hiiho Arunooni ohwola hu lwabi Yabboki hu salo n'Abamooni.

¹⁷ Hu luuyi lw'ebuŋwalyuba, abaatu bomu hiha hya Lubbeeni ni Gaadi baali bahoma hu lwabi Yoludaani, ohunjwa hu nyanja y'e Galilaaya ohwihirira erala hu Nyanja Enjumamo Ehiramu, ohwola ebugwalyuba w'ehiiho ng'olusozi Pisiga.

¹⁸ "Mu hiseera ehyo, naloma abaatu bomu biha bya Lubbeeni ni Gaadi ko n'ehitundu hya Manase ti, 'MUSENGWA Hatonda wenywe abanjaaye ehyalo hino. Olw'ehyo, abasooli bosibosi, banjambe ebisoosa bambuhe Yoludaani batangiriremo abaganda baawe Abayisirayiri.

¹⁹ Aye abahasi n'abaana benywe n'ebiyayo byenywe ebi muli ninabyo ebingi, bisigale mu bibuga ebi naabana.

²⁰ Muyeede abaganda benywe ohusuna obusika waawe boosi banjire eroba eri MUSENGWA Hatonda wenywe ali hubanja engereha w'ebugwalyuba wa Yoludaani. Oluvanyuma, hiisi muutu aja hwagamayo hu munjuluko gugwe Abayisirayiri bahye ni bahenire ohunjangula abalabe baawe.'

Bagaana Musa ohwingira mu hyalo hy'e Kanani

²¹ "Mu hiseera ehyo, naloma Yoswa ti, 'Weboneyeeho n'emoni, byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda wenywe gaahola abahabaha bala ababiri. Era MUSENGWA aja huhola atyo abahabaha abandi aba oja huwaagala.

22 Olw'ehyo, mutabatya olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe, aja hubasoolera.'

23 "Mu hiseera ehyo negayirira MUSENGWA ti,

24 'O MUSENGWA Omwene Bunangi otandihire ohulaga omuñeerera wuwo amaani. Enjuma hatonda owundi mwigulu oba hu hyalo asobola ohuhola eby'amaani n'ebyamaliholiho ebi ohola.

25 Kusunga wufugiirire tiine engereha wa Yoludaani mu hyalo ehiranji ehy'esozi ni Lebbanooni.'

26 "Aye MUSENGWA gandunjira olwenywe, sigapuliirisa. Gandoma ati, 'Ehyo sohiromangaho nindi.

27 Tiina hu lusozi Pisiga, oheje ebuñwalyuba ko n'ebugwalyuba, mu maniino ko nomu mehiriro. Webonereho eroba olwohuba sooja hwambuha lwabi luno Yoludaani.

28 Aye laabbira Yoswa era omugumye, olwohuba nje aja hwambuha gatangirira abaatu bano ohusuna eroba eri oja hulengera.'

29 Kale hwamenya mu hiiho ñaapi n'ehibuga Bbesi Pewori."

4

Musa alaabbira Abayisirayiri ohugonderanga Hatonda

1 Nga Musa geyongera aloma ati, "Tega ohutwi ewe Yisirayiri onjulare amagambi n'ebiragiro ebi kusomesa. Obigonderanga ko obe n'obulamu era ko wahengira mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda w'abasehulu babo, alihuhuna ng'omunuluko.

2 Siwongerangaho oba sotusangaho hu biragiro ebi kuna. Ogonderanga MUSENGWA Hatonda wenywe.

3 "Hiri hiityo olwohuba mwabeene mweboneraho n'emoni jenywe, olu MUSENGWA Hatonda wenywe gasihirisa hiisi oyo owajumirya Bbaali hu sozi Pewori.

4 Aye hiisi mulala hu enywe mwesimwesi abaali abesigwa eyiri MUSENGWA Hatonda wenywe, muhiiri balamu n'ohwola hatyane.

5 "Nabasomesa amagambi n'ebiragiro ng'olu MUSENGWA Hatonda wange gandagira. Mubinjambanga ni muli mu hyalo ehi mutiina ohunjira ohuba eminjuluko.

6 Mubinjambanga n'ohwegenderesa era ehyo hiija hulaga abaatu ab'amawanga agandi ti muli n'amagesi era mutegeera. Era ni bananjulirenga amagambi ago gosigosi, baja huloma baati, 'Mu butuufu, abaatu bano b'amaani, bamagesi era bategeera.'

7 Era enjuma gwanga erindi ery'amaani eriri ni hatonda hya MUSENGWA Hatonda weefe ali huupi ni neefe hiisi olu humusunga.

8 Era gwanga hi ery'amaani eriri n'ebiragiro ebyawufu n'amagambi hya gandi hubana olwa leero luno?

9 "Ohutusaho mwehuume! Mwegenderesenga ohutebirira ebi mwabeene mweboneraho. Mutaleha biitu ebyo ohubanjwa mu binjeego byenywe era mubiromeranga abaana n'abejuhulu benywe.

10 Siwibiriranga oludaalo olu wemeerera mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo hu lusozi Horebbu,* eyi gandoma ati, 'Ndangire abaatu, baaje, samwene nja huloma ni nabo. Baja hwega ohuutyanga endaalo josijosi ej'obulamu waawe era balisomesa n'abaana baawe ohuutyanga.'

11 "Mwegerera mwemeerera huupi n'olusozi olu muliro gwaduha ohunjwa mu lusozi, eriisi lyatumbiira ñamugulu. Ebireri ebimali zigizigi n'ehiirema byawiha hu lusozi.

12 Era MUSENGWA galoma ni nenywe naali mu muliro. Mwanjulira ejanjaasi lirye lyonene aye simwamubona omwene ng'olu afaana.

* 4:10 4:10 Oba Sinaayi.

13 Gabaloma n'alangirira ebi muli n'ohuholanga ohwoheresa endagaano yiye, Amagambi Ehumi aga ganandiiha hu bipande bibiri eby'amabaale.

14 MUSENGWA gandagira mu hiseera ehyo ohubasomesa amagambi aga muli n'ohugonderanga mu hyalo eyi mutiina ohwingira ohuba omunuluko gwenywe.

Balabula Abayisirayiri ohutajumiryanga ebitali Hatonda

15 "Hu ludaalo olu MUSENGWA galoma ni nenywe mu muliro hu lusozi Horebbu, simwabona ng'olu afaana olw'ehyo, mwegenderesenga bugali.

16 Kale mwegenderese mutonona mwebajira ebitali hatonda mu hifaanani hy'omuutu yesiyesi omusinde oba omuhasi,

17 ehy'esolo oba ehy'enyuni ey'amabana eyiguluha mu bbanga,

18 oba ehy'ehiitu hyosihyosi ehyenalula hwiropa oba ehiri hy'enyeni mu maaji.

19 Oba wahejanga namugulu wabona eryuba n'omwesi ko n'emunyeenye, byosi-byosi ebyo ebiri mu bbanga, byahusendasenda ohubijumirya, ebiitu ebi MUSENGWA Hatonda wuwo gateerango abaatu bosibosi abali hu hyalo.

20 Aye muhebuliranga muuti MUSENGWA gabanunula ohunwa mu muliro mu hyalo hy'e Misiri, abafuule baatu babe ng'olu muli njahani.

21 "Aye MUSENGWA gandujira hu lwenywe era galayira ati sinja hwambuha lwabi Yoludaani ohwingira mu hyalo ehirani ehi MUSENGWA Hatonda wenywe abana ohuba omunuluko.

22 Muja hwambuha olwabi Yoludaani mutiine mu hyalo ehyo ehirani aye ese nja hufiira nana. Ne enywe muja hwambuha mutiine mwesunire ehyalo ehyo, ohuba omunuluko gwenywe.

23 Mwenekereresanga ohutebirira endagaano eyi MUSENGWA Hatonda wenywe gaahola ni nenywe, nga mwehwolera ehitali hatonda hyosihyosi, ehi MUSENGWA Hatonda wuwo gahugaana.

24 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo ali hy'omuliro ogusihirisa era ali n'ewuba.

25 "Ni muliba ni muhenire ebbanga ereeni mu hyalo ehyo, ni musaaye n'abaana era ni muli n'abejuhulu, simugesyangaho mwonona ni mwehwolera ebibbote byosi-byosi. Ehyo hibi mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo era hija humusungunasa.

26 Olw'ehyo, ndanga egulu n'ehyalo ohuba mujulizi olwa leero ti singa mubbwaga endagaano, muja husihiiriha mu hiseera hitono bugali, munwero erala hu hyalo engereha wa Yoludaani eyi muli huupi hutiina ohusuna omunuluko. Simuja humenyamo ebbanga ereeni, muja husihiiriha munwero erala.

27 MUSENGWA alibasasaania mu mawanga agandi era batono abalinona.

28 Mu mawanga eyo, muja hujumirya ebibbote ohunwa mu mbaawo n'amabaale, abahatonda abatabona wayire ohunulira era abatalya wayire ohununyira.

29 Aye n'oli eyo, olyendula MUSENGWA Hatonda wuwo. Era n'olimwendula n'omwoyo gugwo gwasigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi, oja humubona.

30 "Era n'oliba mu bulumi mu ndaalo ej'oluvanyuma, n'obonaabona, oja hugobola eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo, wagondera ebi ahuloma.

31 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo, Hatonda w'ehisa. Saaja huhuhubba mugongo oba huhusihirisa oba hwibirira endagaano eyi gahola n'abasehulu babo.

MUSENGWA nje Hatonda

32 "Ale ni yendulirisa hu byafaayo ebinamba hu hunwa Hatonda atonde omuutu hu hyalo. Obuuse hu hyalo hyosihyosi obanga njabaaye njabanganjo ehiitu ehibba hy'ehino oba njalino owaali n'ahinjuliyeho.

³³ Nalihuṅo egwanga eryali ni liṅuliyeho ejanjaasi lya Hatonda n'aloma ohuṅwa mu muliro, ng'olu ewe waṅulira, wasigala n'ohiiri balamu?

³⁴ Oba ṅaliṅo hatonda yesiyesi owaali n'agehisyeḥo ohwenjirira egwanga ohuṅwa mu gwanga erindi n'atambisa ebyamaliholiho n'ebyenunjisa n'obunangi n'olutalo n'amaani n'ebitiisa ebyene ebingi, ng'olu MUSENGWA Hatonda wenywe gaahola e Misiri ni mubona?

³⁵ "MUSENGWA gahulaga ebiitu ebyo wahamanya oti nje Hatonda yenene era ṅaṅuma owundi.

³⁶ Waṅulira ejanjaasi lirye ohuṅwa mwigulu, ko waheega ohuba mugondi. Gahulaga omuliro gugwe ogw'amaani, waṅulira ejanjaasi lirye ohuṅwa ṅagati mu muliro ogwo.

³⁷ Olw'ohwenda abasehulu benywe, gatobolamo abejuhulu babo gabaṅa ekabi era gahutusa e Misiri n'amaani gage amangi.

³⁸ Gabbinga amawanga agahuhira obubbala n'amaani, olwohuba gendire ohuhuṅa ehyalo hyawe ohuba muṅulukoko gugo ng'olu hiri ṅaahani.

³⁹ "Kale hino ohihebuliranga era ohihuume mu mwoyo gugwo, MUSENGWA nje Hatonda mwigulu ko nohu hyalo, eṅuma wundi.

⁴⁰ Singa ohuumanga amagambi n'ebiragiṅo bibye, ebi kuṅa olwa leero, ebiitu byosibyosi binahutiinirenga bulani, ewe n'abaana babo. Era owangaalire mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahuṅa ohuba hihyo emirembe n'emirembe."

Ebibuga eby'ohwenjogomamo

⁴¹ Ng'aṅo Musa atobolamo ebibuga bidatu ebuṅwalyuba w'olwabi Yoludaani ohuba eby'ohwenjogomamo.

⁴² Omuutu yesiyesi owahetire owahye n'atagendereeye, ni ṅabaaye ni ṅaṅuma kayaana ṅagati waawe bombi, gahadulumiiye mu hirala hu bibuga ebyo, ohuṅonia obulamu wuwe.

⁴³ Ebibuga ebyo byali Bbezeri mu lulafu aṅagwalaali, hu lw'ehiha hya Lubbeeni, ehibuga Ramosi mu twale ly'e Giliyaadi hu lw'ehiha hya Gaadi. Ehibuga ehindi, hyali Golani mu twale ly'e Bbasani, hu lw'ehiha hya Manase.

Endomaloma ya Musa eyohubiri

⁴⁴ Huno nj'ohulaabbira ohu Musa galaabbira Abayisirayiri.

⁴⁵ Gano nj'amagambi n'ebiragiṅo ebi Musa gaṅa Abayisirayiri ni baṅwa e Misiri,

⁴⁶ ni baali mu hiiho ohuupi n'ehibuga hy'e Bbesi Pewori, ebuṅwalyuba w'olwabi Yoludaani. Egwanga eryo lyali lya Sihoni habaha w'Abamooli, n'aṅugira e Hesibboni, ne Musa n'Abayisirayiri bamuṅangula ni baṅwa e Misiri.

⁴⁷ Abayisirayiri baṅangula owahabaha owo ko n'owa Ogi habaha w'e Bbasani, abahabaha bombi ab'Abamooli, ebuṅwalyuba wa Yoludaani.

⁴⁸ Abayisirayiri baṅangula ṅosiṅosi ohuṅwa hu hibuga Aroweeri hu hiteremuho w'ehiiho hy'olwabi Aruooni, ohwolera erala hu lusozi Siriyooni, aṅandi olu balanga baati Herumooni.

⁴⁹ Era baṅangula n'ehyalo hyosihyosi ehy'ebuṅwalyuba w'olwabi Yoludaani, ohwolera erala hu Nyanja Eṅumamo Hiramumu, mu hiiho hy'olusozi Pisiga.

5

Amagambi Ehumi

¹ Nga Musa alanga Abayisirayiri bosibosi abaloma ati, "Tega ohutwi ewe Yisirayiri, oṅulire amagambi n'ebiragiṅo ebi ndi hubaṅa olwa leero. Mugeege era muhene mubigonderenga.

² "MUSENGWA Hatonda weefe gahola endagaano ni neefe hu lusozi Horebbu.

³ Endagaano eyo, sigayihola n’abasehulu beefe bonjene aye gayihola ni neefe hwesihwesi abahiiri abalamu.

⁴ Era hu lusozi olwo, MUSENGWA galoma ni nenywe moni hu moni, ejanjaasi lirye ni lijwera njagati w’omuliro.

⁵ Mu hiseera ehyo, naali muhwenda njagati wenywe ni MUSENGWA, ni mbalomera ebi MUSENGWA gaali n’abaloma olwohuba mwali mutiye omuliro hyabaloberehiise ohutiina hu lusozi. Era galoma ati,

⁶ “Ndiise MUSENGWA Hatonda wuwo owahutusa mu hyalo hy’e Misiri, eyi waali n’ohola owiidu.

⁷ “Sojumiryanga abahatonda abandi ohutusaho ese.

⁸ “Siwebajiranga hifaananyi ehy’ehiitu hyosihyosi ehyomwigulu, oba ehyohu hyalo oba ehyomu nyanja njasi.

⁹ Sohubbiranga bifaananyi ebyo amafuha ohubijumirya, olwohuba ese MUSENGWA Hatonda wuwo ndi n’ewuba era mboneresabaana n’ehijuhulu ehyohudatu n’ehyohune olw’ebibi by’abasehulu babo abacaawa.

¹⁰ Aye ndaga ohwenda hwange ohubitiirifu eyiri abaatu aba hiisi mulembe abanyenda era abanjamba ebiragiro byange.

¹¹ “Sotambisanga siina lyange mu binambulamo, olwohuba ese MUSENGWA Hatonda wuwo ndiboneresahiisi muutu ajagijja esiina lyange.

¹² “Huumanga oludaalo olwa Sabbaato,* ni luli lwawufu ng’olu ese MUSENGWA Hatonda wuwo nahulagira.

¹³ Oli n’endaalo mukaaga ej’ohuholeraho emirimo jijo.

¹⁴ Aye oludaalo olwomusanvu lwa Sabbaato eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo. Hu ludaalo olwo, njanjumengano muutu yesiyesi hu bomu mago gago aluholeraho omulimo gwozigwosi, ewe n’abaana babo abaseere n’abahaana n’abeedu babo abasinde n’abahasi, esaame jijo ni nasugirya jijo n’ebyayo bibyo ebindi byosibyosi, n’abalugendwa abamenyire ni nenywe. Abeedu babo abasinde n’abahasi bali n’ohunuumula hu ludaalo olwo hy’ewe.

¹⁵ Hebulira oti mwesi mwali beedu mu gwanga ly’e Misiri, ndiise MUSENGWA Hatonda wuwo onahutusayo n’obunangi era n’amaani gange. C’ehigira MUSENGWA Hatonda wuwo ahulagira ohunuumulanga hu ludaalo olwa Sabbaato.

¹⁶ “Onjanga lataawo ni maawo enjono ng’olu MUSENGWA Hatonda wuwo ahulagira, ko wahawangaala mu hyalo ehi alihuhuna.

¹⁷ “Siwiitanga.

¹⁸ “Soholanga buhwedi.

¹⁹ “Siwiibanga.

²⁰ “Otabenjeranga wahyo ehi ataholire.

²¹ “Siwegombanga muhasi wabeene. Era siwegombanga nyumba yabeene, wayire eroba oba omwidu omusinde oba omuhasi oba esaame oba nasugirya oba ehiitu hyosihyosi ehyabeene.

²² “Ebyo nj’ebiragiro ebi MUSENGWA galangirira eyi muli mwesimwesi hu lusozi n’ejanjaasi ery’amaani ohunwa mu muliro n’ebireri n’ehiirema ehimali ngungungu era sigongeraho bindi bbe. Mu hiseera ehyo, ebyo nj’ebigaloma era gabinjandiiha hu bipande bibiri eby’amabaale, ng’ahena abipambya.

²³ “Aye ni mwanjilira ejanjaasi ni lijwera mu hiirema era n’olusozi ni lwaduha omuliro, abatangirisi n’abahulu b’ebiha baaja eyi ndi.

²⁴ Nga bandoma baati, ‘MUSENGWA Hatonda weefe atulagire enjono n’amaani gage era hunjuliye ejanjaasi lirye ohunwa mu muliro. Olwaleero huweene huuti Hatonda asobola ohuloma ni neefe abaatu obuutu hwasigala ni huhiriyo balamu!

* 5:12 5:12 Sabbaato lwali ludaalo lw’ohunuumula.

²⁵ Aye n̄aahani hufira hi? Omuliro ogw'amaani guno, guja hutusihiirisa! Singa MUSENGWA Hatonda weefe aloma ni neefe nindi, huja hufa. Omuliro ogwo gunatusihiirise.

²⁶ Nalino owaali n'anuliiye ejanjaasi lya Hatonda Omwene Bulamu ohunwa mu muliro, ng'olu efe hunjuliye, gasigala n'ahiiri mulamu?

²⁷ Ewe tiina onjuliirise ebi MUSENGWA Hatonda weefe atuloma, ogobole obe ndiwe otulomera byosibyosi. Huja hunjulira era hubigondere.'

²⁸ "MUSENGWA ganjulira ohusunga hwenywe nga gandoma ati, 'Puliiye ebi abaatu bahusungire era hiisi ehi balomire hirani.

²⁹ Singa babererera n'omwoyo guutyu uguutyu, bahuumanga ebiragiyo byange byosibyosi! Singa baholanga baaty, nibo n'abejuhulu baawe bahali bulani emirembe n'emirembe!

³⁰ Kale yagamayo obalome oti, "Mwagameyo mu weema jenywe."

³¹ Aye ewe ba n̄ano n̄a huhuŋa amagambi n'ebiragiyo byange byosibyosi. Oli n'ohubasomesa ko bahabigondera mu hyalo ehi m̄ana ohuba omunjuluko gwawe.'

³² Ng'ano Musa aloma ati, "Mufubengaho bugali ohugondera ebiragiyo byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda wenywe abalagira, ni n̄anuma hutangatanga.

³³ Mugenderenga mu ngira eyi MUSENGWA Hatonda wenywe abalagira, ko mwa-hawangaalira mu hyalo ehi muja husuna ng'omunjuluko."

6

Ehiragiyo ehihira obubbala

¹ Nga Musa geyongerera aloma ati, "Gano nj'amagambi n'ohulabbira n'ebiragiyo ebi MUSENGWA Hatonda wenywe gandagira ohubasomesa. Muli n'ohubigonderanga mu hyalo ehi muli huupi ohunjira ng'omunjuluko.

² Era ewe n'abaana babo ko n'abejuhulu, muli n'ohutyanga MUSENGWA Hatonda wuwo mu bulamu wuwo wosiwosi. Oja huwangaala singa onahuumenga amagambi n'ebiragiyo bibye byosibyosi.

³ Tega ohutwi ewe Yisirayiri era wehuumenga obe mugondi ko byosibyosi bihuti-inirenga bulani era oja husaalagana ekasi n'esinde mu hyalo ehituluha amabeere n'omudugere* ng'olu MUSENGWA Hatonda w'abasehulu babo, gahusuubisa.

⁴ "Tega ohutwi ewe Yisirayiri, MUSENGWA Hatonda weefe, nje MUSENGWA mulala yene.†

⁵ Yendanga MUSENGWA Hatonda wuwo n'omwoyo gugwo gwsigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi n'amaani gago gosigosi.

⁶ Amagambi gano aga kuŋa olwa leero luno, sigahunwanga hu mwoyo.

⁷ Mugahebulisanga abaana benywe, mugalomengaho ni muli n̄ango era n'olu muba mu ngundo ni mugenda, ni mugalamiriye hu buliri era nolu muba ni mwenyohire. Ogasomesanga abaana babo. Ogabalomerangaho ni mwihaaye n̄ango era n'ogendanga mu ngira, n'ogalamiriye hu buliri oba ni wenyohire.

⁸ Mugesidihenga hu mihono era mugetimbanga mu byeni byenywe ng'ahabonero ahohubahebulisanga.

⁹ Era mugaŋandiihanga hu myango j'enjigi j'enyumba jenywe.

Balabula Abayisirayiri ohutajeemeranga Hatonda

* 6:3 6:3 Hyalo ehituluha amabeere n'omudugere Hitegeesa ehyalo ehigimu era ehijuuye ebirani. † 6:4 6:4 MUSENGWA Hatonda weefe, nje MUSENGWA yene oba MUSENGWA Hatonda weefe, ali mulala.

¹⁰ “MUSENGWA Hatonda wuwo gasuubisa olu galayirira abasehulu babo, Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo ohubana ehyalo eyi ali huhunira. Ehyalo ehyo hirimo ebibuga ebibbala era ebirani ebi otatongola.

¹¹ Enyumba jaayo, jijuuye ebirani eby’engeri n’engeri ebi mutamanyire eyi byanwa. Era muja hudananga amaaji mu sobere eji mutayaba, n’endimiro j’emizabbibbu n’emizayiti eji mutahoma. Ni muliryanga mweguta mu hyalo ehyo,

¹² mwegenderesanga mutebirira MUSENGWA owabanunula ohunwa mu hyalo hy’e Misiri eyi mwaholanga owiidu.

¹³ Otyanga nje MUSENGWA Hatonda wuwo era omuñeresenga. Era n’obanga ni weyama, otambisanga siina lirye lyonene.

¹⁴ “Simujumiryanga bahatonda ababaliranwa benywe.

¹⁵ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo, ali n’ewuba. Era ni oja hujumirya abahatonda abandi, MUSENGWA wuwo, aja huhulunira ahusihiirise ohunwa hu hyalo.

¹⁶ Sohemanga MUSENGWA Hatonda wenywe ng’olu mwamuhema e Maasa.

¹⁷ Mufubengaho ohuhuuma amagambi n’ebiragiro ebi MUSENGWA Hatonda wenywe, gabaña.

¹⁸ Muholenga ebiitu ebituufu era ebirani mu moni ja MUSENGWA, ko ebiitu bibatiinirenga bulani. Era mutiine mu hyalo ehirani ehi MUSENGWA galayirira abasehulu benywe ohuba eminuluko jenywe,

¹⁹ era muja hubbinga abalabe benywe bosibosi ng’olu MUSENGWA galoma.

²⁰ “Mu moni eyo, omwana wuwo n’ahubuusanga ati, ‘Amagambi n’ebiragiro ebyo byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda weefe gatuna, by’amahulu hi?’

²¹ “Omugobolangamo oti, ‘Hwali beedu ba Falaawo e Misiri aye MUSENGWA gatutusayo n’obunangi wuwe ow’amaani.

²² Hwabona MUSENGWA n’ahola ebyamaliholiho n’obubonero owenunjisa era ow’amaani hu Bamisiri nohu Falaawo n’abaatu babe bosibosi.

²³ Gatutusa e Misiri era gatuleeta ohutuna ehyalo hino ehi galayira ohuna abasehulu beefe.

²⁴ Era MUSENGWA Hatonda weefe gatulagira ohugondera amagambi n’ebiragiro byosibyosi, n’ohumuñanga enono, ko geyongere ohutuna ekabi era ahuumenga obulamu weefe ng’olu hiri hatyane.

²⁵ Singa hwegenderesanga ohuhola hiisi ehi MUSENGWA Hatonda weefe gatulagira, huja huba huhola ehi asiima.’ ”

7

Abaatu aba MUSENGWA gatobola

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “MUSENGWA Hatonda wuwo alihunira mu hyalo ehi oli huupi hunira ng’omunuluko. Aja hubbingamo eduuli ly’amawanga ag’Abahiiti n’Abagirugaasi n’Abamooli n’Abakanani n’Abapereezi n’Abahiivi ko n’Abayebbusi, amawanga musanvu amabbala era ag’amaani ohuhuhira.

² MUSENGWA Hatonda wuwo n’alinayo amawanga ago mu mihono jijo, wabanangula, oli n’ohubasihiirihisa erala. Wehumanga ohutahola ndagaano ni nabo era sobanambiranga hisa.

³ Simufumbiriganwanga ni nabo. Era abahaana benywe sibafumbirwanga basaani baawe, n’abeseere benywe sibanjiranga bahaana baawe.

⁴ Hiri hiityo olwohuba olu muli hihola, abaatu abo baja huletera abaana benywe ohujumirya abahatonda baawe. Ehyo hija huletera MUSENGWA ohubalunira ng’abasihirisa n’enuma hugayaala.

⁵ Era bino nj'ebi muli n'ohuhola: muli n'ohubbwagabbwaga ebituuti byawe ebyohunjeeraho enjongo, mutemateme n'epaango j'Asera hatonda waawe, muhene mwohye ebifaananyi byawe.

⁶ Hiri hiityo olwohuba oli mwawufu, muutu wa MUSENGWA Hatonda wuwo. Mu baatu bosibosi hu hyalo hino, gahutobola ohuba egwanga lirye eryenjabulo era ery'omuḡendo mu gosigosi hu hyalo.

⁷ "MUSENGWA gabenda era gabatobolamo, sirwahuba ti mwali bangi ohuhira amawanga agandi, enywe mwali ndinywe omuhira obutono mu mawanga gosigosi.

⁸ Ne MUSENGWA abenda hubenda era gendire ohuhuuma ehirayiro hihye eyiri abasehulu benywe. Ehyo c'ehyagira MUSENGWA gabanunula n'atambisa obunangi wuwe ow'amaani, gabatusa mu wiidu n'ohunyigirisa ohu habaha Falaawo gaali n'abanyigirisa.

⁹ Olw'ehyo, mumanye muuti MUSENGWA Hatonda wenywe, nje Hatonda. Ye mwesigwa ahuuma endagaano yiye, alaga ohwenda huhwe ohubitiirifu eyiri abaatu aba hiisi mulembe abamwenda era abanjamba ebiragiro bibye.

¹⁰ Aye sigegania huboneresa n'ohusihiirisa abo abamucaawa.

¹¹ Olw'ehyo, mwegenderesenga ohugondera amagambi n'ebiragiro bibye ebi mbanja olwa leero.

Ekabi ejiri mu hugondera Hatonda

¹² "N'oja hugondera ebiragiro ebyo n'omwoyo mulala, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuuma endagaano yiye ohuhulaga ohwenda huhwe ohubitiirifu ng'olu galayira n'asuubisa abasehulu babo.

¹³ Aja huhwendanga era ahunje ekabi osalagane ekasi n'esinde. Aja hugimusanga eroba liryo era aja hwasa n'ebiyayo bibyo. N'oja hwola mu hyalo ehi galayira ohunja abasehulu babo, oja husunanga amakungula mangi ag'engaano n'omwenge ogwomu mizabbibbu omunyaaha n'amafuta ogomu mizayiti. Era enjombe n'embusi n'etaama jijo jija hwala.

¹⁴ Aja hubanja ekabi ohuhira amawanga gosigosi mu hyalo. Njaja hunjumaḡo hunywe omusinde oba omuhasi aja huba mugumba oba ebyayo byenywe ohuba ebisaata.

¹⁵ MUSENGWA aja hubahingirisanga obulwaye ohutabanjambanga. Era saaja huleeha obulwaye owo obu mwabona e Misiri aye aja hubuta hu balabe benywe bosibosi.

¹⁶ "Osihiirisanga amawanga gosigosi aga MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhunja ohusihiirisa. Sobanjambiranga hisa era sojumiryanga bahatonda baawe, olwohuba ehyo hija huhufuuhira mutego.

¹⁷ Siweralihiriranga webuusa oti mbo 'Nja husihiirisa tye amawanga ago olwohuba baakira amaani?'

¹⁸ Aye sobatyanga, ohebuliranga ehi MUSENGWA Hatonda wuwo gaahola Falaawo n'abaatu b'e Misiri bosibosi.

¹⁹ Ohebuliranga ebiguudyo eby'amaani ebi gaahola abaatu bomu hyalo ehyo. Ebyo byosibyosi, wabyeboneraho n'emoni jijo! Era hebuliranga obubonero owenjijisa n'ebyamaliholiho n'obunangi n'amaani, obu MUSENGWA Hatonda wuwo gatambisa ohuhununula ohunwa e Misiri. MUSENGWA Hatonda wuwo alitambisa amaani nj'ameene hu baatu abo aba mutya.

²⁰ Era MUSENGWA Hatonda wuwo aja hunjindiha etiisa mu abo abatono abaliba ni behwehire ohwola olu balisihiiriha.

²¹ "Sobatyanga, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo ali ni neewe, w'amaani era njajuma amuhira.

²² MUSENGWA Hatonda wuwo aja hubbinganga amawanga ago hy'eralala erala. Saaja hubabbinga mulundi mulala gwojone olwohuba esolo ejomwisugu jija hubabitiiriraho obungi.

²³ Aye MUSENGWA Hatonda wuwo aja hunaayo abalabe babo mu mihono jijo. Aja hubadanyamo etiisa ey'amaani ohwola olu olisihiirisa abatono abo.

²⁴ Alihuleetera ohuṅangula abahabaha baawe era erinuma aja huhebulira ati baaliho hu hyalo huno. Erinuma muutu yesiyesi aja husobola ohwemeerera mu moni jijo era oja hubasihiirihisa erala.

²⁵ "Onjambanga abahatonda baawe wabohya era soluluhaniranga feeza oba zaabbu eyi baanahaho. Sobinjiranga olwohuba bija huhufuhira mutego. Ehyo hy'embihoyiri MUSENGWA Hatonda wuwo.

²⁶ Sonjiranga hiitu ehy'embihoyi mu mago gago, olwohuba weesi oja husihiirira hya nibyo. Ocaawiranga erala abahatonda baawe olwohuba bembihoyi mu moni ja MUSENGWA."

8

Mugonderanga MUSENGWA

¹ Nga Musa geyongerera aloma ati, "Ofubangaho bugali ohugondera ebiragiroyosibiyosi ebi kuṅa, ko osobole ohuba mulamu, waale mu hyalo ehi MUSENGWA galayira ohuṅa abasehulu babo hibe omuṅuluko.

² Era hebulira ng'olu MUSENGWA Hatonda wuwo gahutangirira mu lulafu ohuhena emyaha amahumi ane. Ehyo gahihola ni genda ohuhugesesya abone epeega yiyo n'ohuhwihahania onambe ebiragiroyosibiyosi bibye.

³ Era galeha enjala yahuluma aye oluvanyuma ng'ahuṅa emaanu, eyi ewe n'abasehulu babo mwali ni mutamanyire. Ehyo gahihola ohuhusomesa ati omuutu saanabenga mulamu lw'emere yojene aye n'olwa hiisi hibono hya MUSENGWA.*

⁴ Mu myaha amahumi ane ejo josijosi, engoye jenywe sijanawuha wayire amagulyenywe ohusimba.

⁵ Himanye mu mwoyo gugwo oti ng'olu omusaaye anamo omwana wuwe endabusi, ni MUSENGWA Hatonda wuwo yeesi ahunamo endabusi.

⁶ "Olw'ehyo gonderanga ebiragiroyosibiyosi bya MUSENGWA Hatonda wuwo, ogenderenga mu ngira yiye era omutyenga.

⁷ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhunira mu hyalo ehigimu omuli enjabi n'esobere n'esulo j'amaaji agahuluhuta ni ganwa mu hiiho nomu sozi.

⁸ Ehyalo ehyo, hyama engaano ni bbaale, eriyo emizabbibbu n'emitiini ni komamawanga n'amafuta ko n'omudugere.

⁹ Era hyalo ehijuuye emere, nanuma hiitu hyosihyosi ehinumayo. Eriyo ebyoma bingi bugali hy'amabaale era mu sozi jaayo basobola ohuyabamo kopa.

¹⁰ "N'olyanga weguta, weyaasanga MUSENGWA Hatonda wuwo olw'ehyalo ehiranji ehi gahuṅa.

Mutebiriranga MUSENGWA Hatonda

¹¹ "Ofubangaho ohutebirira era wehuume ohubona oti n'osunire obusuni bungi, siwerabiranga MUSENGWA Hatonda wuwo, wajeemera amagambi n'ebiragiroyosibiyosi ebi kuṅa olwa leero.

¹² Ni musunanga ebyohulya ebihena era mwatongola n'amayumba amalaji,

¹³ era n'ebidooli by'enombe n'embusi n'etaama byasalagana bugali weene, n'efeeza n'ezaabbu ko n'ebiiitu ebindi byala, mwenjomehanga.

* 8:3 8:3 Mat 4:4; Luk 4:4; Yow 6:31,49,58; Beb 9:4

¹⁴ Wegenderesanga, ebyo byosibyosi ni bibangaŋo, siwehudumbase. Siwebiriranga MUSENGWA Hatonda wuwo owahutusa mu hyalo hy'e Misiri, eyi waali mu wiidu.

¹⁵ Siwibiriranga oti gahutangirira mu lulafu olubba era olwali ni lutiisa ni mulimo emisota ej'obusagwa ni namaala. Era mu lulafu olwo, ehyalo ehyomu, gabaŋa amaaji ohuŋwa mu lwanda!

¹⁶ Ni waali mu lulafu, gaahuŋa emaanu, emere eyi abasehulu babo baali ni batamanyire. Era gahuŋindihira ebiguudyo ebyo ohwenda ohuhugesesya wihahane hihuyeede ebiitu byahahutiiniranga bulani.

¹⁷ Ebyo byosibyosi gabihola ko otaŋeeganga mu mwoyo gugwo oti, 'Obuŋinda bunu nawusuna olw'amaani gange.'

¹⁸ Aye ohebuliranga oti MUSENGWA Hatonda wuwo nj'ahuŋa amaani ohugagaŋala olw'ohwenda ohwoheresa endagaano eyi gaahola n'abasehulu babo, ng'olu hiri hatyane.

¹⁹ "Aye kuhahasa ti ni webiriranga MUSENGWA Hatonda wuwo wajumirya abahatonda abandi, mu butuufu kulomera ti muja husihiiriha.

²⁰ Ng'olu MUSENGWA alisihiirisa amawanga ago ni mubona, mwesi muja husihiiriha olw'ohujeemera MUSENGWA Hatonda wenywe."

9

Obujeemu w'Abayisirayiri

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Tega ohutwi ewe Yisirayiri, olwa leero oli huupi hwambuha olwabi Yoludaani, muŋire ehyalo ehy'amawanga amabba agabahiraho amaani. Abaatu abo bamenya mu bibuga era babitongoleraho olukomera oluleeŋi bugali.

² Era abaatu abo b'amaani era baleeŋi, bejuhulu b'Anaki hirimaani oyu manyire. Era wanulira n'endoma eyiri yiiti, 'Nj'ani aŋanga ohuŋjirirania Abanaki gabaŋangula?'

³ Aye ewe himanye oti MUSENGWA Hatonda wuwo nje aja huhutangiriramo hy'omuliro ohubasihiirisa. Aja hubanafuŋia ko ewe obaŋangule era obabbinge era obasihiirise ohuŋwa hu hyalo ng'olu MUSENGWA gasuubisa.

⁴ "Oluvanyuma lwa MUSENGWA Hatonda wuwo ohuhena ohuhubbingira abaatu abo ohuŋwa mu hyalo ehyo hibe omuŋuluko, soŋeeganga mu mwoyo gugwo oti, 'MUSENGWA gaapa ehyalo hino olwohuba ndi mugwalaafu.' Bbe, ali hutusa abaatu abamawanga ago mu hyalo ehyo olw'ebibi byawe.

⁵ Sirwahuba ti oli mugwalaafu oba mwesigwa mu mwoyo gugwo ti cehigira oli huupi hwingira mu hyalo hyawe hibe omuŋuluko. Aye olw'ebibi by'abaatu abo, c'ehigira MUSENGWA Hatonda wuwo aja hubbinga amawanga ago, ohwoheresa ehi galayirira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, abasehulu babo.

⁶ Olw'ehyo himanye oti MUSENGWA Hatonda wuwo saali huhuŋa ehyalo ehirani ehyo olwohuba oli mugwalaafu. Omwoyo gugwo muhahanyafu.

⁷ "Hebulira era siwebiriranga ng'olu wasunguŋasa MUSENGWA Hatonda wuwo mu lulafu. Ohuŋwera erala hu ludaalo olu wanwa e Misiri ohwola hatyane, otiinire n'ojeemera MUSENGWA.

⁸ Era nohu lusozi Horebbu* mwaleetera MUSENGWA Hatonda ohubaluŋira bugali weene, huupi abasihiirise.

⁹ Ebyo byaliŋo olu naali hu lusozi Sinaayi ohupambya ebipande by'amabaale ni huliho ebibono eby'endagaano eyi MUSENGWA gaahola ni nenywe. Naaliyo ohuhena endaalo mahumi ane omuusi n'owiire. Era endaalo ejo josijosi sinahombaho hyamu tamu oba hu tuuji.

* 9:8 9:8 Oba Sinaayi.

10 MUSENGWA gaapa ebipande bibiri eby'amabaale ebi Hatonda omwene ganandiihaho n'omuhono gugwe, ebibono byosibyosi ebi galoma ni nenywe n'ali mu muliro, hu ludaalo olu mwahumbaanira mu meeho g'olusozi.

11 "Oluvanyuma lw'endaalo amahumi ane omuusi n'owiire, MUSENGWA gaapambya ebipande bibiri eby'amabaale, ohu ganandiiha endagaano.

12 Ng'ango MUSENGWA gandoma ati, 'Yinyoha oserengete mangumangu olwohuba abaatu aba watusa e Misiri banjeemeeye baleha engira eyi nabaloma ohugenderamo. Basanuhiise ezaabbu babbotamo enyana y'enjombe.'

13 "Nga MUSENGWA Hatonda nindi aloma ati, 'Mbwene ng'olu abaatu abo bali n'emyoyo mihahanyafu era bajeemu, mu butuufu oweene.

14 Kale ndehe mbasihiirise, banjwere erala hu hyalo era baberabire. Nja hutusa mu ewe egwanga ebbala era ery'amaani ohubahiraho nibo.'

15 "Olusozi ni lwali ni luhyaduha omuliro, ng'ateremuha ohunwa hu lusozi ni pambire ebipande bibiri eby'amabaale ebi banandiihaho endagaano.

16 Ni naali ni teremuha, nabalengera ni mwonoonire ni munjooye hu biragiyo bya MUSENGWA Hatonda wenywe ebi gabalagira, ni mubbotire enyana y'enjombe mu zaabbu. Ni munjooye hu ngira ya MUSENGWA eyi gabalagira ohugenderangamo.

17 Olw'ehyo, nadanya njaasi ebipande byombi, nga bibbwagijihira mu moni jenywe.

18 "Nga kubba amafuha mu moni ja MUSENGWA ng'olu nahola oludaayi hu lusozi. Era nahena endaalo amahumi ane, omuusi n'owiire. Sinalyaho hiitu hyosihyosi oba hunywa maaji gosigosi olw'ehibi ehi mwali ni muholire mu moni ja MUSENGWA mwamusungujasa.

19 Natya olwohuba MUSENGWA gabaliho ehirunji ni peega ti aja hubasihiirisa. Aye hu mulundi ogwo nindi gaapulirisa, sabasihiirise.

20 MUSENGWA galunjira Alooni bugali weene, ni genda n'ohumusihirisa. Aye ese namusabira.

21 Mwahola hibi mu moni ja Hatonda ohubbota enyana y'enjombe mwahena mwayijumirya. Ehi naahola, nayinjamba nayisanuusa n'omuliro, nga njinjuula yitetenuha bulanj yiba hy'efuuhe. Nga njinaanya mu mwala ogwehirira ohunwa hu lusozi.

22 "Era nindi mwasungujasa MUSENGWA ni muli e Tabbera n'e Maasa ko n'e Kiburoosi Hatava.

23 Era MUSENGWA gabasindiha ohunwa e Kadesi Bbaruneya gabalagira ati, 'Mutiine munjire ehyalo ehi mbanjaaye,' aye mwajeemera ehiragiyo hya MUSENGWA Hatonda wenywe era simwamugondera wayire ohumwesiga.

24 Ohunwa olu nabamanya, mujeemera MUSENGWA.

25 "C'ehyagira nahubba amafuha mu moni ja MUSENGWA ohuhena endaalo amahumi ane omuusi n'owiire, olwohuba MUSENGWA gaali alomire ati aja hubasihiirisa.

26 Negayirira MUSENGWA ti, 'O MUSENGWA Omwene Bunangi, otabasihiirisa. Abaatu abo, baatu babo abenjabulo aba wanunula n'obunangi n'amaani gago ohunwa e Misiri.

27 Kwegayirira osonije ebibi n'obuhahanyafu w'abaatu bano. Hebulira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, abanjeeresaba babo.

28 Singa osihiirisa abaatu bano, Abamisiri baja huloma baati, "Abayisirayiri baafa olwohuba MUSENGWA sigasobola huboosa mu hyalo ehi gasuubisa ohubanja." Oba bahanda baloma baati, "Gabasihiirisa olwohuba gabacaawa, c'ehyagira gabanjira mu lulafu ohubeetira eyo."

29 Aye bano baatu babo abenjabulo, aba watusa e Misiri n'obunangi n'amaani gago.' "

10

Hatonda aya Musa ebipande ebindi

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Mu hiseera ehyo, MUSENGWA gandoma ati, ‘Baaja ebipande bibiri eby’amabaale, ebiri hy’ebidaayi. Ohene obaaje n’e Sanduuku mu mbaawo omwohubihanga ebipande ebyo. N’ohenire, oja huuja eno hu lusozi.

² Nja huṅandiiha hu bipande ebyo ebibono ebyene bira ebi naali ni pandiihire oludaayi. Onambe ebipande ebyo obite mu Sanduuku.’

³ “Ng’aṅo mbaaja e Sanduuku mu mbaawo j’omuṅwa omuhosa. Nga pamba ebipande bibiri eby’amabaale hy’ebidaayi niina hu lusozi.

⁴ Nga nindi MUSENGWA aṅandiiha Amagambi Ehumi hu bipande ng’ahena abipambya. Byali bibono nj’ebyene hy’ebyasooka ebi MUSENGWA gabaloma ṅagati mu muliro hu ludaalo olu mwahumbaanira mu meeho g’olusozi.

⁵ Nga ngobola ohuṅwa hu lusozi, pamba ebipande ebyo mbibiiha mu Sanduuku y’Endagaano eyi nabaaja ng’olu MUSENGWA gandagira. Era ebipande ebyo biri mu Sanduuku omwo.”

⁶ Abayisirayiri baanṅwa hu sobere j’Abajakaani nga batiina boola e Mosera eyi Alooni gafira era nga bamusiha eyo. Ng’omusaani wuwe oyu balanga baati Elyazaali agobola mu magulu gage aṅeeresā ng’omuhulu w’abasengi.

⁷ Ng’aṅo banṅwayo batiina e Gudugooda. Ni banṅwa e Gudugooda batiina e Yotibbasa, ehyalo ehirimo amaaji amangi.

⁸ Mu hiseera ehyo, nga MUSENGWA atobola abasinde ab’ehiha hya Leevi ohuba basengi babe ohubbedanga Esanduuku ey’endagaano ya MUSENGWA, n’ohuṅayo eṅongo n’ohusabiranga abaatu ekabi mu siina lirye. Ejo nj’emirimo jaawe n’ohwola hatyane.

⁹ Ehyo c’ehigira Abaleevi banṅuma muṅuluko gw’eroba hy’ebiha by’Abayisirayiri ebindi. MUSENGWA omwene nj’omuṅuluko gwawe ogwenjabulo, ng’olu MUSENGWA Hatonda wuwo gaaloma.

¹⁰ Nga Musa geyongera aloma ati, “Naali hu lusozi ohuhena endaalo amahumi ane omuusi n’owiire, ng’olu nahola hu mulundi ogwasooka. Nga nindi omulundi ogwo, MUSENGWA aṅulira ohusaba hwange, afugiirira ohutahusihiirisa.

¹¹ Ng’aṅo MUSENGWA gandoma ati, ‘Yinyoha mweyongere n’olugendo, otangirire abaatu, batiine basune emiṅuluko mu hyalo ehi nalayirira abasehulu baawe, ohubaṅa.’

Ohugonderanga n’ohwendanga MUSENGWA

¹² “ṅaahani ewe Yisirayiri, MUSENGWA Hatonda wuwo ahwendaho hiina? Genda omutyenga era ogenderenga mu ngira emusangaasa. Omwendenga era omuṅeeresenga n’omwoyo gugwo gwo sigwosi n’obulamu wuwo wosiwosi.

¹³ Era oli n’ohugonderanga mu magambi n’ebiragiro bibye, ebi kuṅa olwa leero ko obe bulani.

¹⁴ “Egulu eryaṅamugulu obugali n’ehyalo ko n’ebirimo byosibyosi bya MUSENGWA Hatonda wuwo.

¹⁵ Ne MUSENGWA gendire abasehulu benywe bugali era ng’atobolamo enywe abejuhulu baawe mu mawanga gosigosi, ng’olu hiri hatyane.

¹⁶ Olw’ehyo, muhomole emyoyo jenywe, mulehere aṅo ohuba bahahanyafu.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe nje Hatonda wabahatonda era nje Musengwa w’abasengwa. Nje Hatonda omubbala, ow’amaani era ow’etiisa, atehubbira era saalya nguzi.

¹⁸ Esonga ja bafuubbi n’abanamwandu, aṅṅamba n’atehubbira. Alumirwa abalugendwa, gabaṅa ebyohulya n’ebyohwambala.

¹⁹ Kale mwendenga abalugendwa olwohuba mwesi mwali balugendwa mu hyalo hy'e Misiri.

²⁰ Oli n'ohutyanga MUSENGWA Hatonda wuwo, omuñeresanga era obe mu bulala ni naye. Olayirenga mu siina lirye lyonene.

²¹ Niye yenene nje Hatonda wuwo. Niye nj'oyu osaana ohujumiryanga, owahola ebyamaliholiho n'ebyenunjisa ebyo ebi wabonaho n'emoni jijo.

²² Abasehulu babo ni baali ni batiina e Misiri, baali sanvu bonene. Aye njaahani MUSENGWA Hatonda wuwo, ahuleteeye ohwala, muli bangi hy'emunyeenye hwigulu."

11

Ebyamaliholiho ebi MUSENGWA gaahola

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Yendanga MUSENGWA Hatonda wuwo, ogonderenga amagambi n'ebiragiyo bibye n'ebiitu byosibyosi ebi genda ohole.

² Muhimanye muuti sindi huloma n'abaana benywe abanjere abahiiri hubona ng'olu MUSENGWA Hatonda wenywe anamo endabusi oba abahiiri hubonangaho amaani n'obubbala ko n'obunangi wuwe.

³ Abaana benywe sinje abaabona aye enywe ndinywe abaabona obubonero owenunjisa n'ebyamaliholiho ebi gahola e Misiri hu Falaawo n'ehyalo hihye hyosihyosi ehy'e Misiri.

⁴ Abaana benywe sinje abaabona ng'olu MUSENGWA gasihiirisa ene ly'e Misiri, n'embalaasi n'amagaali gaawe, ng'olu banywa etubbi mu nyanja eyi balanga baati Enando, olu baali ni bababbinga era gabasihiirisa.

⁵ Abaana benywe sinje abaabona ng'olu MUSENGWA gabalabirira mu lulafu, ohwola olu mwola mu hifo hino.

⁶ Sibaabona ebi gaahola hu Dasani n'Abbiraamu abasaani b'Eliaabbu owomu hiha hya Lubbeeni, n'amago gaawe olu eroba lyasama lyabamira n'amago n'eweema jaawe ko n'ebyawwe byosibyosi, Abayisirayiri ni babona.

⁷ Aye ebyo byosibyosi ndinywe abaabibona n'emoni jenywe MUSENGWA n'abihola."

Ekabi ejijja olwohugondera MUSENGWA

⁸ Nga Musa geyongera aloma ati, "Olw'ehyo, mufubengaho ohugondera ebiragiyo byosibyosi ebi mbanja olwa leero, ko mube n'amaani ohwambuha Yoludaani munjire ehyalo ehi muli huupi hwingiramo.

⁹ Singa muba bagondi, muja huwangaalira mu hyalo ehituluha amabeere n'omudugere ehi MUSENGWA galayira ohunja abasehulu benywe ko ni nenywe abejuhulu baawe.

¹⁰ Ehyalo ehi muli huupi hwingiramo ohufuaha hyenywe, sihiri hy'e Misiri eyi mwanja, eyi mwahomanga owumo mwafululuhana ni mujuhirira endimiro ko mwasuna emere.

¹¹ Aye ehyalo ehi muli huupi hwambuha Yoludaani mutiinemo, hy'esozi n'ebiiho era eriyo efula,

¹² hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alabirira ebiseera byosibyosi mu mwaha.

¹³ "Ni munafubenga ohugondera ebiragiyo bibye byosibyosi ebi mbanja olwa leero era singa munendenga MUSENGWA Hatonda wenywe, mwamuñeresanga n'emoyo jenywe josijosi n'obulamu wenywe wosiwosi,

¹⁴ aja hugwisanga efula mu biseera byayo, musobolenga ohuhungula engaano n'omwenge omunyaaha ogwomu mizabbibbu n'amafuta agomu mizayiti.

¹⁵ Era nomwisugu omwohwayihisanga ebyayo byenywe, muja hubangamo enyaasi. Muja hulyanga emere, mwiguta.

¹⁶ Ne mwegenderesanga, ebineego byenywe ohutababbaama mwanjaba ohunja hu MUSENGWA nga mutandiha ohuñeresanga abahatonda abandi.

17 Ni muja huhola muutyo, MUSENGWA aja hubalunira galobera efula ohugwa ng'ehyalo hiñalahala yaanuma bibala. Ehyo hija hubaleetera ohusihiriha mangu mu hyalo ehirani ehi MUSENGWA abana.

18 "Olw'ehyo, mweneyo ohuumanga amagambi gange gano n'omwoyo mulala. Mugasidihenga hu mihono jenywe era mugetimbanga mu byeni byenywe ng'ahabonero ahohubahebulisanga.

19 Mugasomesanga abaana benywe, mugalomengaho ni muli nango era n'olu muba mu ngundo ni mugenda, ni mugalamiriye mu buliri era n'olu muba ni mwinyohire.

20 Era muganandihanga hu myango j'enjigi j'enyumba jenywe.

21 Ni muja huhola muutyo, enywe n'abaana benywe muliwangaalira mu hyalo ehyo ehi MUSENGWA gasuubisa ohuñ abasehulu benywe. Mulihibamo ehiseera hyosihyosi ehi egulu lija huba namugulu w'ehyalo.

22 "Mufubengaho ohugondera ebiragiro bino byosibyosi ebi mbanja. Mwendenga MUSENGWA Hatonda wenywe ni mugendera mu ngira yiye era mumwenambeho,

23 MUSENGWA aja hubbinga mu hyalo ehyo amawanga ago gosigosi era muja hunira omunuluko gw'amawanga amabbala era agabahira amaani.

24 Hiisi ana munatenga ohugulu, nanaabenga na wenywe. Esalo jenywe jinanwenga hu lulafu mu hiiho ohwola e Lebbanooni engulu, n'ohunwa hu lwabi Yufuleeti ebuñwalyuba, ohwola hu nyanja Meditereniani e bugwalyuba.

25 Naja hunumaño muutu yesiyesi aja hubanjirñania gabasobola, olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe aja hubana obuti ni bateetema huteetema babaduluma ng'olu gabasuubisa.

26 "Olwaleero musaleño nãgati w'ebiiu bibiri: ekabi oba ebinwabo,

27 ni munagonderanga ebiragiro bya MUSENGWA Hatonda wenywe ebi mbanja olwa leero, munasunenga ekabi.

28 Ne ni mutagonderanga ebiragiro bya MUSENGWA Hatonda wenywe, mwabbama mwajumirya abahatonda abandi aba mutamanyire, munasunenga ehinwabo.

29 Era MUSENGWA Hatonda wuwo n'ahuyeedanga wanjira ehyalo ehyo ng'omunuluko gugwo, wemanga hu lusozi Gerizimu walangiriranga ekabi aye ni hiri hinwabo, wemanga hu lusozi Ebbali.

30 Ng'olu mumanyire, esozi ejo jombi jiri ebugwalyuba w'olwabi Yoludaani, mu hyalo hy'Abakanani abamenyire mu hiiho hya Yoludaani huupi n'ehibuga Gilugaali, sinjaleeni n'emitumba ja Moole.

31 Muli huupi hwambuha olwabi Yoludaani, mwingire mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wenywe ali hubana hibe omunuluko. Ni munjiranga ehyalo ehyo, nga mutandiha ohumenyamo,

32 mufubangaho ohugonderanga amagambi n'ebiragiro byosibyosi ebi mbanja olwa leero."

12

Ehifo ehy'ohujumirihisyangamo

1 Nga Musa geyongera aloma ati, "Gano nj'amagambi n'ebiragiro ebi muli n'ohufubaho ohugondera mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda w'abasehulu benywe abana ohuba omunuluko. Muli n'ohugagonderanga endaalo josijosi ej'obulamu wenywe.

2 Ni muhena ohubbinga amawanga ago agamenyiremo, muli n'ohusihirihisa erala ebifo byosibyosi omu bajumirihisya abahatonda baawe: hu sozi namugulu, hu ngingi ko nanaasi w'emisaala.

3 Mubbwanganga ebituuti byawe ohubaneera enongo era mutematemanga esiiri jaawe. Mwohyanga ebifaananyi by'Asera era mwabbwagabbwaga n'ebifaananyi bya

bahatonda baawe ebibbote, mutuhisejo erala amasiina ga bahatonda baawe mu byalo ebyo.

⁴ “Simujumiryanga MUSENGWA Hatonda wenywe ng’olu abaatu abo bajumirya abahatonda baawe.

⁵ Aye muli n’ohujumirihisyanga MUSENGWA Hatonda wenywe mu hifo ehi aja hutobola mu hyalo eyi mutiina. Mu hifo ehyo,

⁶ peyi muja hunjiranga ebirabo ebi bohya bihwiye byaguguliha n’enongo jenywe n’ehirala ehy’ehumi n’ebirabo ebyawufu, eby’oweyamo n’ebirabo ebi wamwene osalajo ohunjaayo ko n’ebyayo ebidaayi mu husaaliwa.

⁷ Enywe n’abomu mago genywe mutiinanga mu hifo ehyo mwalya embaga mu moni ja MUSENGWA Hatonda wenywe, mwasangaala olw’ebyo byosibyosi ebi munaabenga ni musunire, olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe abanjaaye ekabi.

⁸ “Simuholanga biitu ng’olu mubihola hatyane, ng’olu hiisi muutu aba nabona

⁹ olwohuba muhiiri hwola mu hifo ehy’ehinuumulo, ehyalo ehi MUSENGWA Hatonda wenywe ali hubanja ng’obusika.

¹⁰ Aye muli huupi hwambuha olwabi Yoludaani, mumenye mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wenywe ali hubanja. Nabanjonianga abalabe benywe ababetooloye, mwasuna emiyaaya,

¹¹ munjiranga ebirabo ebi bohya ebihwiye byaguguliha n’enongo lyenywe n’ehirala ehy’ehumi n’ebirabo eby’oweyamo n’ebirabo ebi omuutu omwene asalajo ohunjaayo ko n’ebyayo ebidaayi mu husaaliwa, mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wenywe alitobola ohumujumirihisyangamo.

¹² Eyo nj’eyi muja huliiranga embaga mu moni ja MUSENGWA Hatonda wenywe n’esangaalo. Mutiinanga n’abaana benywe abaseere n’abahaana ko n’abeedu benywe abahasi n’abasinde bosibosi. Era muhebuliranga ohutiina n’Abaleevi abali mu bibuga byenywe, olwohuba nibo sibaja husuna munjuluko.

¹³ Wegenderesanga ohutanjongeranga anjaatu njosijosi ebirabo ebi bohya ebihwiye byaguguliha.

¹⁴ Oja hunjiranga enongo mu hifo ehi MUSENGWA alitobola mu twale erala hu biha byenywe. Eyo nj’eyi oja hunjeeranga enongo era nj’eyi oja hunjeeranga ebirabo ebi bohya ebihwiye byaguguliha era eyo peyi oja huholeranga byosibyosi ebi kulagira.

¹⁵ “Aye osaliranga ebyayo bibyo anjaatu njosijosi anja oba ni wendire, walya enyama mu hibuga hyosihyosi. Olyanga enyama ng’olu MUSENGWA Hatonda wuwo anaabenga n’ahunjaaye ekabi. Mwesimwesi abalongoofu oba abatali balongoofu, mulyenga ebyayo ng’olu mulya namaanya n’enjobe.

¹⁶ Aye simulyanga malasire, mugajuhanga ng’olu mujuha amaaji.

¹⁷ N’onaabenga n’osalirejo ohunjaayo enongo eyiri MUSENGWA, soyiriranga mu bibuga byenywe omu mumenya. Wayire hiba hirala ehy’ehumi ehy’engaano oba omwenge ogwomu mizabbibbu oba amafuta oba enombe n’etaama n’embusi jenywe endaayi mu husaaliwa, oba ebirabo eby’oweyamo n’ebirabo ebi wamwene osalajo ohunjaayo oba ebirabo ebindi byosibyosi.

¹⁸ Oliranga ebiiitu ebyo mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo mu hifo ehi aja hutobola. Oliranga njalala n’abaana babo abaseere n’abahaana n’abeedu babo abasinde n’abahasi ko n’Abaleevi abamenya mu bibuga benywe. Era osangaalanga mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo olw’ebiiitu ebyo byosibyosi.

¹⁹ Wegenderesanga ohutadanyirira Baleevi, endaalo j’obulamu wuwo josijosi hu hyalo.

²⁰ “MUSENGWA Hatonda wuwo n’agalamyanga esalo jijo ng’olu gahusuubisa, wanjamba hu hulya enyama, oja hulyanga ehiseera ehi wenderamo.

²¹ Singa ehifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola ohumujumirihisyangamo hiba n̄aleenji bugali, oja huṅambanganga eṅombe oba etaama oba embusi eji MUSENGWA Hatonda wuwo aba n'ahun̄aaye, wasalira mu bibuga bibyo, ng'olya enyama ng'olu kulagira.

²² Omuutu yesiyesi omulongoofu oba atali mulongoofu analyenga hu nyama eyo, ng'olu balya enjobe ni namaamya.

²³ Aye simulya malasire olwohuba obulamu buli mu mafugi. Olw'ehyo, simulyanga enyama ehiirimo amafugi.

²⁴ Mujuhanga amafugi ng'olu mujuha amaaji.

²⁵ Simulyanga malasire, ko ebiitu bibatiinire bulanji, enywe n'olulyo lwenywe, olwohuba munahola muutyo, muba muholire ehisangaasa MUSENGWA.

²⁶ On̄ambanganga ebirabo bibyo ebyawufu ko n'ebyouweyamo wabinjira mu hifo ehi MUSENGWA alitobola.

²⁷ On̄onganga hu hituuti hya MUSENGWA Hatonda wuwo, enyama n'amafugi eby'eṅongo eyi bohya ni yiri kwiye yaguguliha. Aye amafugi g'eṅongo ejindi ogajuhanga hu hituuti hya MUSENGWA Hatonda wuwo, ne enyama mwayirya.

²⁸ Singa ofubangaho ohugonderanga ebiragiro ebyo byosibyosi ebi kulagira, ewe n'abolulyo lulwo, oja huba bulanji emirembe n'emirembe, olwohuba onaahabe ohola ehiitu ehiranji era ehisaana mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo.

Ohulabula ohutajumirya ebitali Hatonda

²⁹ "MUSENGWA Hatonda wuwo n'asihiirisanga abaatu abamawanga ago, wababbinga ng'ohena omenya mu hyalo hyawe,

³⁰ siwingiranga mu mutego gwawe wajumirya abahatonda baawe. Sobuusanga n'ohubuusa oti, 'Abaatu abamawanga gano bajumirya baaty e abahatonda baawe? Nenda keesi mbajumirye.'

³¹ Sojumiryanga MUSENGWA Hatonda wuwo mu ngeri eyi abaatu abamawanga ago bajumiryamo abahatonda baawe, olwohuba bajumirya abahatonda baawe ni bahola ebiitu eby'embihō ebi MUSENGWA acaawa. Boohya n'abaana baawe ng'eṅongo eyiri abahatonda baawe.

³² "Ofubangaho bugali ohugondera ebiragiro byosibyosi ebi kuṅa. Siwongerangaho oba huhendesaho hiitu hyosihyosi."

13

Ohujumirya ebitali Hatonda

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Singa n̄abaluhano naabbi mu nywe oba omuutu aloota ebirōoto, galoma ehija hubano mu moni era gasuubisa obubonero owen̄unjisa oba ebyamaliholiho,

² era nga obubonero owen̄unjisa oba ebyamaliholiho ebyo, byolerera era ng'omuutu oyo abaloma ati, 'Bahyange hujumirye abahatonda abandi abo,' abahatonda aba mutamanyire.

³ Simun̄ulirisanga naabbi oba avunula ebirōoto oyo. MUSENGWA Hatonda wenywe aliba ali hwenda hubona mu butuufu obanga mumwenda n'emyoyo jenywe josijosi n'obulamu wenywe wosiwosi.

⁴ Mun̄eresenga nje MUSENGWA Hatonda wenywe yenene era nj'oyu muba ni mutyanga. Mugonderanga ebiragiro bibye, mumun̄ulirisenga era mumwen̄enga.

⁵ Abanaabbi ab'obudulingi oba abaloota ebirōoto abagesyaho ohubabbaamya, batehwa ohwitiwa olwohuba baleetera abaatu ohujeemera MUSENGWA Hatonda wenywe, owabanunula ohun̄wa mu wiidu mu hyalo hy'e Misiri. Omuutu hy'oyo genda ababbaamye abatuse hu ngira eyi MUSENGWA Hatonda wenywe gabalagira ohun̄amba. Olw'ehyo, mumwite mutusen̄o ehibi ohun̄wa mu enywe.

⁶ “Singa omuutu, oba mugandawo oba musaani wuwo oba muhaana wuwo, oba muhasi wuwo oyu wenda bugali, oba meriiwo ahusendasenda mu ngiso gahuloma ati, ‘Hutiine hujumiry e abahatonda,’ aba ewe n’abasehulu babo mutamanyire,

⁷ gasobola ohuhunja amagesi ohujumirya abahatonda ababaliranwa oba aba baatu abanjaleeni,

⁸ sonjulisanga ebi omuutu hy’oyo aloma era somunambiranga hisa. Somulehanga ganona wayire ohumusonina aye omwanihanga mu lwijuuye.

⁹ Oli n’ohumwita era ndiwe oli n’ohusooka ohumuhubba amabaale, ko abandi bosibosi bahwenimbeho.

¹⁰ Omuhubanga amabaale gaafa, olwohuba genda ohuhubbaamya ahutuse hu MUSENGWA Hatonda wuwo, owahutusa mu hyalo hy’e Misiri eyi waholanga owiidu.

¹¹ Abayisirayiri abandi ni baja hunjulira, baja hutya era sinjalibanjo muutu yesiyesi mu enywe aja huba muhosi w’ebibi.

¹² “N’oliba n’oli mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunja ohumenyamo, wanjulira ni baloma hu hirala hu bibuga bibyo,

¹³ baati mulimo abaatu ab’egwanga liryo abali hubbaamya abaatu ni babaloma baati, ‘Hujumiry e abahatonda abo,’ abahatonda aba mutamanyire,

¹⁴ wendulirisanga bulani n’ohwegenderesa era ni hiba ni hiri hituufu ti njalijo ahola ehy’embiho ehyo mu enywe,

¹⁵ onjambanga epiima wawaagala abaatu bomu hibuga ehyo bosibosi wabasihiiri-hisa erala n’ebyayo byawe.

¹⁶ Ohumbaanianga ebiitu by’abaatu abo byosibyosi wabibunga njagati w’ehibuga ng’obyohya. Oja hohya hiisi muutu njalala n’ehibuga ehyo, hy’enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha ng’ehirabo eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo. Ehibuga ehyo hisigalanga gunda emirembe n’emirembe era sibagobolangamo huhitongola.

¹⁷ Simwesigahisanga hiitu hyosihyosi ehi bali n’ohusihirisa ko MUSENGWA alehera anjo ohubalunjira abanjambire ehisa, musalagane mube bangi ng’olu galayirira abasehulu benywe.

¹⁸ Oja hugonderanga MUSENGWA Hatonda wuwo, ohuume ebiragiyo bibye byosibyosi ebi kuna olwa leero n’oholanga ebirani mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo.”

14

Ebiragiyo ebinamba hu hulira abafu

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Ng’olu muli baatu ba MUSENGWA Hatonda wenywe, ni muba ni mufiriye, simwebeganga oweeni oti muli n’epaata hy’abaatu abandi ng’olu bahola ni balira abafu.

² MUSENGWA Hatonda wuwo gahwawula ohuba wuwe era gahutobola ohuba egwanga eryenjabulo mu mawanga gosigosi agali hu hyalo.

Ebiitu ebirongoofu n’ebitali birongoofu

³ “Simulyanga hisolo hyosihyosi ehitali hirongoofu.

⁴ Luno nj’olukalala lw’ebisolo eby’ohulyanga: enombe n’etaama n’embusi,

⁵ n’enjaza n’etalaganya namaamya n’emaadu n’embulabuzi n’enjobe n’esirabo,

⁶ hiisi solo eyiri n’ebibobbolo ebyanjulemo era eyigalusa wekulumu.

⁷ Aye singa ehayo ehyo, hinjuma ebibobbolo ebyanjulemo era ni hitagalusa wekulumu, simuhiryanga. Olw’ehyo, simulyanga nasugirya n’enduuyu ni munyala. Ejo jigalusa owekulumu aye injuma ebibobbolo ebyanjulemo. Ejo sinongoofu.

⁸ Era simulyanga mbiji olwohuba siyigalusa wekulumu wayire yiri n’ebibobbolo ebyanjule. Olw’ehyo, sinongoofu. Simulyanga nyama j’ebisolo ebyo wayire hujinambaho ni jifuuye.

9 “Hu biba mu maaji, mulyanga enyeeni ejiri n’amanwa n’amagalagambwe.
 10 Aye simulyanga ejinumaho amanwa n’amagalagambwe. Ejo sinongoofu.
 11 “Mulyanga enyuni enongoofu josijosi.
 12 Aye simulyanga hanjugu n’esega n’ekujulu
 13 wonzi n’eduudu n’ekongooja eja hiisi hiha
 14 hiisi hiha hya nahinywamalwa
 15 ni maaya n’embugambugi n’esogo n’ekwambu n’ejindi ejiri hy’ejo
 16 ni woogu owa hiisi hiha n’ekukufu
 17 n’enyange n’ekoobyu
 18 ni namusiida ni munaha owa hiisi hiha n’ekokonyagirisi ni pundopundo.
 19 “Simulyanga biwuuka ebiri n’amabana byosibyosi olwohuba sibirongoofu.
 20 Aye mulyanga ebirongoofu ebiri n’amabana byosibyosi.
 21 “Simulyanga hiitu hyosihyosi ehifuuye. Musobola ohuhira oba mwahigusa abalugendwa ababa ni bamenya ni nenywe oba ni bahyaye. Aye mwabeene, simuhiryanga olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe gabatobola ohuba bawufu mu moni jije. Simusalanga nyana y’embusi eyi hyoka.

Ohunjaayo hiralahy’ehumi

22 “Onjambanga hiralahy’ehumi hu ebi ohungula mu hiisi mwaha, wahyabula.
 23 Era ohinjiranga mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo aja hutobola ohumujumir-ihisyangamo, ng’oliira eyo mu moni jije. Ehyo hinjamba hu hiralahy’ehumi hihyo ehy’engaano n’omwenge ogwomu mizabbibbu n’amafuta agomu mizayiti n’enombe n’etaama n’embusi jijo endaayi mu husaaliwa. Obiriiranga mu hifo ehyo. Ehyo hija huhusomesa ohutyanga MUSENGWA Hatonda wuwo.
 24 “Singa MUSENGWA Hatonda wuwo ahuna ekabi, ehifo ehi alitobola ohumujumir-ihisyangamo hayaaba njaleeni, n’otasobola hugega hiralahy’ehumi ohuhinjira eyo,
 25 otundanga hiralahy’ehumi ehyo wasunamo ebbeesa, ng’otiina mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola.
 26 Ni woolanga mu hifo ehyo, onjambanga ebbeesa ejo ng’ogulamo enombe oba etaama oba omwenge ogwomu mizabbibbu oba omwenge epiirano, oba ehiitu ehindi hyosihyosi. Ng’oliira eyo mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo, n’osangaalira njalala nabomu mago gago.
 27 Ne simwibiriranga Abaleevi abomu bibuga byenywe olwohuba sibaja husuna munjuluko.
 28 “Hu komerero y’omwaha ogwohudatu, sotambisanga hiralahy’ehumi hu mbaga, ohinjiranga mu bibuga byenywe babibiiha mu sitoowa.
 29 Ohinjiriranga Abaleevi olwohuba banjuma mugabo gw’eroba, n’abalugendwa n’abafuubbi n’abanamwandu abali mu bibuga byenywe, balye begute. MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuna ekabi mu byosibyosi ebi ohola.”

15

Omwaha ogwohusoniya abamabanja

1 Nga Musa geyongera aloma ati, “Hiisi myaha musanvu olu ginanjwengaho, oja husoniyanja abaatu amabanja.
 2 Yino nj’engeri eyi oja huhinjambangamo: hiisi muutu asalanga mu bbanja eri gaali n’anolire Omuyisirayiri wahye. Sagobolangayo hubanja muliranwa oba awoluganda oyu gaali n’anolire, olwohuba ehiseera hya MUSENGWA ohusoniya abamabanja, hyolire.
 3 Ohusoniya abamabanja hinjamba hu Bayisirayiri bonene, sosi abalugendwa abamenyire ni nenywe.

4 “Sinjaja hubaṅo muutu yesiyesi omugadi mu enywe, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuṅa ekabi mu hyalo ehi ali huhuṅa hibe omuṅuluko ogwenjabulo.

5 Aja huhuṅa ekabi singa ofubangaho bugali ohugondera ebiragiyo byosibyosi ebya MUSENGWA Hatonda wuwo ebi kuṅa olwa leero.

6 MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuṅa ekabi ng’olu gasuubisa. Oja huṅolanga amawanga ameene amangi aye sooja hwenṅolanga. Era oja huṅuganga amawanga mangi aye ṅaja huṅumaṅo abahuṅuga.

7 “Aye singa ṅabaṅo Omuyisirayiri n’ali mugadi mu hirala hu bibuga byenywe mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahuṅa, sobanga muhodo eyi ali.

8 Aye omuṅambiranga ehisa, wamuṅola hyosihyosi ehi aba ni getaaga.

9 Sogaananga huṅola muutu olwohuba omwaha ogw’ohusonija abaatu amabanja guli huupi hwola. Singa omugadi oyo geṅunderera MUSENGWA, oja huba wonoonire.

10 Oyeedanga abagadi ni ṅaṅuma hwemulugunya olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuṅa ekabi mu byosibyosi ebi oja huholanga.

11 Abagadi baja hubangaṅo mu hyalo. C’ehigira kulagira ohuyeedanga Abayisirayiri bahyo ababa ni baṅuma.

Engeri ey’ohubisyangamo abeedu

12 “Singa Omubbebbulaniya wahyo, omusinde oba omuhasi, getunda* eyi oli ohufuuha mwidu wuwo era ng’ahola owiidu ewuwo ohuhena emyaha mukaaga, mu mwaha ogwomusanvu omulehulanga gatiina ewaawe.

13 Era n’olehulanga omwidu omusinde, somulehulanga gaagama n’engalo njereere.

14 Omuseebulanga bulani, obugulanga hu taama oba embusi, nohu mere ey’embehe nohu mwenge ogwomu mizabbibbu, wamuṅa. Omuṅanga ohusiziira hu kabi eji MUSENGWA Hatonda wuwo, gaahuṅa.

15 Hebulira oti weesi waali mwidu mu hyalo hy’e Misiri, MUSENGWA Hatonda wuwo ng’ahununula, c’ehigira kuṅa ehiragiyo ehyo.

16 “Aye singa omwidu wuwo oyo aloma ati, ‘Cenda ohuba ni neewe n’abomu mago gago, olwohuba wumbisya bulani era neṅulira bulani ohusigala ni neewe.’

17 Analoma atyo, oṅambanga olukato, wamuṅira hu lwiigi wamuṅundula ohutwi, ng’omwidu oyo afuuha mwidu wuwo emirembe n’emirembe. Era poholanga otyo nohu mwidu wuwo omuhasi.

18 Sohibonanga oti oli hufiirwa ohulehula omwidu wuwo. Hebulira oti ahuholeeye emyaha mukaaga, emirimo eji ahuholeeye jirimo emirundi ebiri hu j’omutambi ow’omuhemba. Era singa oholanga otyo, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuṅa ekabi mu byosibyosi ebi ohola.

Ohuṅonga ehyayo ehisinde ehidaayi mu husaaliwa

19 “Oṅambanga eṅombe n’embusi n’etaama jijo endaayi mu husaaliwa wajitobola mu jahye, ohuba ja MUSENGWA Hatonda wuwo. Soṅambanga byayo ebyo ebidaayi ohuhuholera emirimo era sobisalangaho mooya.

20 Hiisi mwaha, ewe n’abomu mago gago, oṅiranga ebyayo ebyo wabiriira mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo, mu hifo ehi alitobola.

21 Aye ehyayo ehyo hinabaho obuleme oba obuṅofu oba ahamogo hosihosi, sohiṅongangayo eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo.

22 Oṅambanga ehyayo ehyo mwaliira mu bibuga byenywe. Omuntu yesiyesi omulongoofu oba atali mulongoofu, aja huhiryaho ng’olu balya enjobe oba epala.

23 Ne solyanga malasire aye ogajuhanga ng’olu ojuha amaaji.”

* 15:12 15:12 Oba bahugusa Omubbebbulaniya wahye ohuba mwidu wuwo.

16

Embaga ey'Ohubihisya

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Ohuṅa Musengwa Hatonda wuwo eṅono, olyanga Embaga ey'Ohubihisya mu mwesi ogw'Abbibbu olwohuba lulala owiire mu mwesi ogwo, MUSENGWA Hatonda wuwo gahununula ohuṅwa e Misiri.

² Otiinanga mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola ohumujumirihisyangamo, wasala etaama oba eṅombe hu Mbaga ey'Ohubihisya. Ehyo obiholanga ohuṅa MUSENGWA eṅono.

³ Solyanga nyama eyo n'emigaati eji bataayemo ehisimbulusa. Ohenanga endaalo musanvu n'olya emigaati eji batatayemo ehisimbulusa ng'olu wahola olu wanwa mu hyalo hy'e Misiri mangumangu. Lya emigaati ejiraga ohubonaabona. Ehyo mu bulamu wuwo wosiwosi, hihuhebulisenga oludaalo olu wanwa e Misiri.

⁴ Sinabangaṅo muutu yesiyesi abanga n'ehisimbulusa mu nyumba yiye ohuhena endaalo omusanvu mu hyalo hyenywe hyosihyosi. Era nyama eyi muba ni muṅongire egulo hu oludaalo oludaayi, siyinyuhanga ohwola mu mugamba ni yihiirino.

⁵ Soṅangayo eṅongo ey'Embaga ey'Ohubihisya mu hibuga hyosihyosi ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuṅa.

⁶ Aye oli n'ohuyinṅangayo mu hifo hyoṅene ehi MUSENGWA Hatonda wuwo aja hutobola ohumujumirihisyangamo. Eyo peyi oli n'ohuyinerayo ehy'egulo, esaawa ni yija hugwa mu maaji, ohuhebulira ohuṅunuha e Misiri.

⁷ Oyinyiyanga wayiriira mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola. N'ohena, nga mu mugamba wagamayo mu weema yiyo.

⁸ Endaalo omukaaga ejirondaho, mulyanga emigaati eji batatayemo ehisimbulusa. Hu ludaalo olwomusanvu, muhumbaanga mwajumirya MUSENGWA Hatonda wenywe. Era hu ludaalo olwo, simuluholerangaho mulimo gwsigwosi.

Embaga ey'amakungula

⁹ "Obalanga ewiiki musanvu ohuṅwa olu mutandiha ohuhungula engaano,

¹⁰ ng'olya Embaga ey'Amakungula ni weyaasa MUSENGWA Hatonda wuwo olw'amakungula. Omunṅiriranga ehirabo ehi womwene osalireṅo mu hwenda huhwo ng'olu MUSENGWA Hatonda aba n'ahuṅaaye ekabi.

¹¹ Ehyo hiseera hyahusanalihisya mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo, mu hifo ehi alitobola ohumujumirihisyangamo. Musanalihisyanga ṅalala n'abaana benywe abaseere n'abahaana n'abeedu benywe abasinde n'abahasi ko n'Abaleevi abomu bibuga byenywe, n'abalugendwa n'abafuubbi n'abanamwandu abamenya ni neewe.

¹² Ohebuliranga oti waali mwidu e Misiri, olw'ehyo ofubangaho ohugondera amagambi ago gosigosi.

Embaga ey'Ebitiira

¹³ "N'ohenanga ohubunga engaano era n'ojungire n'omwenge, olyanga Embaga ey'Ebitiira ohuhena endaalo musanvu.

¹⁴ Osanalihisyanga ṅalala n'abaana babo abaseere n'abahaana, n'abeedu babo abasinde n'abahasi ko n'Abaleevi abomu bibuga bibyo, n'abalugendwa n'abafuubbi n'abanamwandu abali mu bibuga bibyo.

¹⁵ Olw'ohuṅa MUSENGWA Hatonda wuwo eṅono, olyanga Embaga eyo ohuhena endaalo musanvu, mu hifo ehi alitobola, olwohuba nj'ahuṅa ekabi ohusuna amakungula amangi era ahuṅa ekabi mu hiisi ehi ohola. Embaga eyo yija huba ya husangaala.

¹⁶ "Emirundi edatu hiisi mwaha, abasinde bosibosi bali n'ohutiinanga ohujumirya MUSENGWA Hatonda wuwo hu Mbaga ey'Emigaati Ejibatatayemo Ehisimbulusa,

Embaga ey'Amakungula ko n'Embaga ey'Ebitiira, mu hifo ehi alitobola. Ne njanuma atiina n'engalo njereere mu moni ja MUSENGWA.

¹⁷ Hiisi muutu anangayo ehi asobola ng'olu MUSENGWA Hatonda wuwo aliba n'amunjaaye ekabi.

Abalamuzi n'abanugi

¹⁸ "Tobola abalamuzi n'abanugi ohunwa mu hiisi hiha hyenywe mu bibuga byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhunja. Era bali n'ohusala emisango ni batehubbira.

¹⁹ Sosaliranga muutu musango n'otya oba ni wehubbira. Era solyanga nguzi olwohuba enguzi yigala emoni j'abaatu abali n'amagesi era yagodamya ebibono by'abagwalaafu, nga bana esala embi.

²⁰ Nabejo ohutehubbira mu hiisi hiitu ko osobole ohuba mulamu era osikire ehyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunja.

²¹ "Sohomehanga siiro ey'Asera huupi n'ehituuti ehi oja hutongolera MUSENGWA Hatonda wuwo.

²² Era siwebboteranga esiiro ej'amabaale ohujumirihisyaho olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo, abicaawa."

17

Omujemu bali n'ohumuhubba amabaale

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Sonongeranga MUSENGWA Hatonda wuwo enombe oba etaama oba embusi endwaye oba eriho embalo, olwohuba ebirabo ebiri hy'ebyo byambiho.

² Ni muliba ni mumenyire mu bibuga ebi MUSENGWA Hatonda wenywe aja huhunja, ne mweyagaana mulala hu enywe omusinde oba omuhasi naholire ehibi mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo gabbwanga endagaano,

³ gajumirya era gajeeresa abahatonda abandi oba eryuba oba omwesi oba emunyeenye, oba ehiitu hyosihyosi ehiri mu bbanga, ebiitu ebi nagaana,

⁴ n'onjulirangaho ehiitu hyehyo, wendulirisanga bulani weene wafaania ehituufu. Singa hiba hituufu ti ehiitu hyehyo ehy'embihho hiriho mu Yisirayiri,

⁵ onjambanga omusinde oba omuhasi oyo ahola ehiitu ehyo, wamunjira na mulyango gw'ehibuga, wamuhubba amabaale, gaafa.

⁶ Aye siwiitanga muutu hu lw'obujulizi w'omuutu mulala. Bali n'ohuba abajulizi babiri oba badatu abamulumiiirisa.

⁷ Abajulizi abo nj'abasookanga ohumuhubba amabaale ko abaatu abandi boosi balondaho. Mu ngeri eyo, oja hutusanjo ehibi ohunwa mu enywe.

⁸ "Singa mu mbuga njabaano esonga engosi y'ohusalano, ng'ehyohuboneraho, oba omuutu omusango gumuhira ni gagenderera oba sigagenderera ohwita owahye. Ehiitu hyehyo hinabano, otiinanga mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola,

⁹ nga wanjula esonga eyiri abasengi Abaleevi oba omulamuzi aba n'ali hu lugobo mu hiseera ehyo. Baja huheja mu songa ejo, basaleno.

¹⁰ Mu hifo ehyo ehi MUSENGWA aja hutobola ohumujumirihisyangamo, baja husalano ehyohuhola. Era oli n'ohuhola ehyene n'ehyene ehi bahuloma ohuhola.

¹¹ Ofugiiriranga esala yaawe ey'omusango era wahola hiisi ehi baba ni basalireno ni njanuma hulehayo oba hwongesaho hiitu hyosihyosi.

¹² Omuutu yesiyesi ajerega ehi omulamuzi oba omusengi ajeeresa MUSENGWA Hatonda wuwo aba n'asalireno, ali n'ohufa. Mu ngeri eyo oja hutusanjo ehibi mu Yisirayiri.

¹³ Hiisi aja hunjulira, aja hutya, ng'agondera ehiragiro hy'embuga.

Ebiitu ebi habaha ali n'ohuhola

¹⁴ “Oli huupi hwola mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunja. N’oliba n’ohenire ohwihala mu hyalo ehyo, osobola ohujeega oti, ‘Hirani hwesi ohuba ni habaha ng’olu abamawanga agandi agandireene gali ni naye.’

¹⁵ Otobolanga omuutu oyu MUSENGWA Hatonda wuwo aliba n’atobooye era ali n’ohuba mulala hu enywe. Simufuulanga omulugendwa ohuba habaha wenywe.

¹⁶ Habaha oyo sigehumbaanihisyangaho embalaasi, oba gaatuma abaatu e Misiri ohugula embalaasi, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo gabaloma ati, ‘Simwagamanga e Misiri.’

¹⁷ Habaha sigehumbaanihisyangaho bahasi bangi, olwohuba baja huleetera omwoyo gugwe ohunwa hu MUSENGWA. Era atehumbaanihisyangaho efeeza n’ezaabbu.

¹⁸ “N’atandihanga ohunuga nga habaha, atiinanga ew’abasengi Abaleevi ganandiiha amagambi ago mu hitabo. Abeho n’ekopi yiye.

¹⁹ Ali n’ohugasomanga hiisi hiseera mu bulamu wuwe wosiwosi. Ehyo hija humuleetera ohutya MUSENGWA Hatonda wuwe n’agondera amagambi n’ebiragiro ebyo byosibyosi.

²⁰ Ehyo hija humuleetera ohutehudumbasanga hu bahye najeega ati wanjabulo. Era hija hugira atabbaama ohunwa hu biragiro wayire nadiidiri. Ehyo hija humuleetera niye n’abolulyo lulwe ohunuga Yisirayiri emyaha n’emyaha.”

18*Omugabo gw’abasengi n’Abaleevi*

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Mu Bayisirayiri bosibosi, ehiha hy’Abaleevi sihija husuna munjuluko. Aye abasengi n’Abaleevi baja husunanga ehyohulya hu birabo ebi banongera MUSENGWA. Ebyo nj’ebija ohuba omugabo gwawe.

² Mu biha byosibyosi eby’Abayisirayiri, Abaleevi sibaja husuna omunjuluko. Aye nibo omugabo gwawe, guja hunwanga mu mulimo gwawe ogw’obusengi MUSENGWA ng’olu gabasuubisa.

³ Abaatu bananonga enombe oba embusi oba etaama, abasengi baja hunjiranga omuhono n’esaya ko n’ebyomuhida.

⁴ Onanga abasengi engaano eyomu egesa edaayi n’omwenge ogwomu mizabbibbu oguweherera ohunyisa ohunwa mu mizabbibbu jijo n’amafuta agomu mizayiti jijo ko n’amooya aga weherera ohusala hu taama jijo.

⁵ Hiri hiityo olwohuba mu biha bibyo byosibyosi, MUSENGWA Hatonda wuwo gatobolamo ehiha hya Leevi ohumujeeresanga emirembe n’emirembe.

⁶ Singa Omuleevi asenguha ohunwa mu hibuga hyosihyosi mu Yisirayiri, gatiina mu hifo ehi MUSENGWA aja hutobola ohumujumirihisyangamo,

⁷ anjeeresenga MUSENGWA Hatonda wuwe hy’Abaleevi bahye abandi bosibosi abanjeeresanga MUSENGWA eyo.

⁸ Aja husunanga omugabo hu njongo n’ebirabo hyabahye, wayire aja huba n’asunire omugabo hu ebi aliba n’atundire hu bibye n’asenguha.

Ohwenjala ohuhola ebi MUSENGWA acaawa

⁹ “Ni wolanga mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunja, wegenderesanga ohutahoopa esambo j’abaatu abo aba omenyiremo.

¹⁰ Ng’ehyohuboneraho, sojongangayo abaana babo ng’ebirabo ebi bohya ebihwiye byaguguliha.* Era sohanganga muutu yesiyesi ohulagula oba ohuloga oba ohuhola obufumu,

¹¹ wayire ohuhubba ebidaada oba ohusenga emisambwa oba ohwebuusa hu bafu.

* **18:10 18:10** Oba Sojambanga abaseere oba abahaana babo wababisya mu muliro.

¹² Hiisi ahola ebiitu hy'ebyo, aba wambiho eyiri MUSENGWA. Olw'amawanga agandi ago ohuhola ebiitu eby'embihho hy'ebyo, c'ehigira MUSENGWA Hatonda wuwo aja hugabbinga gahujweremo.

¹³ Aye ewe oli n'ohuba nga onjumaaho hamogo mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo.

¹⁴ Abaatu abamawanga agomu hyalo omu oli hutiina era aba oli huupi hubbinga, bebuusa hu balagusi n'abamayembe. Aye MUSENGWA Hatonda wuwo ahugaana ohuholanga ebiitu hy'ebyo.

Abanaabbi abatuufu n'abobudulingi

¹⁵ "MUSENGWA Hatonda wuwo alihutumira naabbi ohujwa mu balebe babo abeene ng'olu gaatuma ese. N'aliija mudembuhiranga byosibyosi ebi alibaloma.

¹⁶ Hiri hiityo olwohuba ewe womwene wasunga hu ludaalo olu watiina naapi hu lusozi Horebbu† oti, 'Ndehe teeyongera ohujulira ejanjaasi lya MUSENGWA Hatonda wange oba ohubona omuliro ogw'amaani guno, olwohuba nja hufa.'

¹⁷ "Ng'ano MUSENGWA gandoma ati, 'Ehi asunga, hiraŋi.

¹⁸ Ndinyosaŋo naabbi ali hy'ewe ohujwa mu balebe baawe. Nja humuŋa obuhwenda era aja hulomera abaatu ebi mulagira.

¹⁹ Hiisi atalihola ebi aloma ohujwa eyi ndi, nja humuvunaana.

²⁰ Aye singa naabbi yesiyesi aloma ati obuhwenda obu alomera abaatu, buŋwa eyiri MUSENGWA oba aloma hu lw'obuŋangi wa hatonda owundi yesiyesi, naabbi oyo ali n'ohufa.'

²¹ "Ne osobola ohwebuusa oti, 'Nja hufaanihisyanga hu hi ti obunaabbi owo buŋwa eyiri MUSENGWA oba bbe?'

²² Singa naabbi aloma ati ebi aloma biŋwa eyiri MUSENGWA aye ndibiyolerera, mumanyanga muuti obuhwenda wa naabbi oyo, sibuŋwa yiri MUSENGWA. Olw'ehyo aloma hu lulwe, simumutyanga."

19

Ebibuga eby'ohwenogomamo

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "MUSENGWA Hatonda wuwo n'alisihirisa abaatu abali mu hyalo ehi ali huhuŋa, oja humenya mu bibuga nomu mago gaawe.

² Olitobolamo ebibuga bidatu eby'ohwenogomamo mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuŋa hibe omujuluko.

³ Wabulanga amatwale adatu mu hyalo ehyo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuŋa. Hiisi twale mubemo ehibuga hirala ehyohwenogomamo. Ehibuga ehyo hiri n'ohuba aŋaatu aŋa muutu asobola ohwola mangumangu. Omuutu aba ni getire owahye n'atagendereeye, asobole ohudulumira mu hirala hu bibuga ebyo.

⁴ Singa omuutu yesiyesi geeta owahye n'atagendereeye era n'atabaaye mulabe wuwe, adulumiranga mu hirala hu bibuga ebyo, gaŋonia obulamu wuwe.

⁵ Ehy'ohuboneraho, singa omuutu atiina n'owahye mu hibira ohutema ebisaala, ng'embasa ejonohamo, ehubba owahye ng'afa, oyo oyu embasa yijunuhire, adulumiranga mu hirala hu bibuga ebyo, gaŋonia obulamu wuwe.

⁶ Singa ohugenda ohwola hu hibuga ehyohwenogomamo ehya naapi naba njaleenji, omulebe w'omufu n'obusungu aŋangire ohwenda gesasuse olw'omuutu afuuye, singa alonda hu getire era gamwolaho aja humwita, ate ola sigagenderera.

⁷ C'ehigira mbalagira ohutobolamo ebibuga bidatu eby'ohwenogomamo.

⁸ "Singa MUSENGWA Hatonda wuwo agalama esalo jijo ng'olu galayirira abasehulu babo era gahuŋa ehvalo hyosihyosi ehi gasuubisa,

† 18:16 18:16 Esiina erindi baati Sinaayi.

⁹ otobolangamo ebibuga ebindi bidatu eby'ohwenjogomamo. Aja huhuṅa ehyalo ehyo singa ofubangaho ohugondera ebiragiyo bibye byosibyosi ebikuṅa olwa leero, n'oja hwendanga MUSENGWA Hatonda wuwo, wahola ebi genda n'ogendera mu magira gage.

¹⁰ Ehyo hija huletera ohuhinga ohwita abaatu abanjumaho musango mu hyalo hihyo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuṅa ohuba munuluko gugwo. Era solibaho musango ogwohwita omuutu.

¹¹ "Aye singa omuutu acaawa owahye, ng'amweteega gamuhubba gaafa, ng'ahena adulumira mu hirala hu bibuga ebyo,

¹² abatangirisi b'ehibuga hy'ewaawe batumanga abaatu bamutusayo, bamunṅaayo mu mihono j'omuutu oli n'ohwesasusa, yeesi amwite.

¹³ Sonjambiranga omuutu hy'oyo ehisa. Oli n'ohutusano omusango ogw'ohwita anjumaho songa mu Yisirayiri, ko ebiitu bihutiinirenga bulanji.

¹⁴ "Ni wolanga mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunga, sonyaganga eroba lya muutu yesiyesi n'ohuula ebiroowa ebi basehulu babo baahoma.

Abajulizi babiri oba badatu

¹⁵ "Omujulizi mulala yeṅene saahena hulimirisa muutu ni bamusalira omusango. Hiisi songa bayihahasenga ni ṅalino obujulizi ow'abaatu babiri oba badatu.

¹⁶ Singa omuutu yesiyesi gemeerera ohulumirisa owahye omusango naṅa obujulizi owobudulingi,

¹⁷ abaatu bombi batiinanga mu hifo ehi MUSENGWA aliba n'otobooye ohumujumir-ihisyangamo, bemeerera mu moni j'abasengi n'abalamuzi mu hiseera ehyo.

¹⁸ Abalamuzi bendulirisanga esonga eyo bulanji weene. Ne banazuula baati omujulizi mudulingi era anṅayirisa owahye,

¹⁹ mumunṅa ehibonerezo ehi abaaye ni gendesa owahye. Muli n'ohutusano ehibi.

²⁰ Abaatu abandi ni baja hunṅulira, baja hutya era ṅaja hunṅumaṅo aja huloma ebyakalebule hu wahye.

²¹ Simunṅambiranga omuutu hy'oyo ehisa. Ehibonerezo hy'oyo akosa obulamu wowahye, husasulwa obulamu, akosa emoni yeesi bamukose emoni, linaba liino yeesi bamukose liino, gunaba muhono yeesi bamukose omuhono, hunaba hugulu yeesi bamukose ohugulu."

20

Ohutiina mu lutalo

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "N'otiinanga ohusoosa abalabe babo, wabona embalaasi n'amagaali n'ene erisinga eriryo obubbala, sotyanga, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo owahutusa e Misiri, aja huba ṅalala ni neewe.

² Ko mutiine mu lutalo, omusengi wa Hatonda aja huloma abasooli ati,

³ "Tega ohutwi ewe Yisirayiri! Olwaleero otiina ohusoosa omulabe wuwo. Otatya wayire ohuteetema mu moni jaawe.

⁴ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe nj'ali hutiina ni nenywe ohusoola n'abalabe benywe era aja hubaṅa obunṅangusi.'

⁵ "Ng'ano abaduumisi baloma abasooli abo baati, 'Eriyo owamba atongola enyumba aye ahiiri hu yiṅonga eyiri Hatonda? Leha gagameyo ewuwe olwohuba anṅanga gafira mu lutalo, ng'owundi ayiṅongayo, ayeyingirira.

⁶ Eriyo owahoma endimiro ey'emizabbibbu, ne ahiiri hulyaho ebibala? Leha yeesi gagame ewuwe. Atafiira mu lutalo ng'owundi geyagalira mu bibala bibye.

⁷ Eriyo owasuna omuhasi ne ahiiri humunṅira? Leha yeesi gagameyo ewaawe, olwohuba asobola ohufira mu lutalo, omuutu owundi gamunṅiraho omuhasi.'

⁸ Nindi abaduumisi baja hubuusa abasooli baati, ‘Naliṅo ali hutya oba aṅoyemo omwoyo? Gagameyo ewaawe, olwohuba asobola ohuletera abahye boosi ohuṅwamo omwoyo.’

⁹ Naaahani abaduumisi b’amaṅe ni bahena ohulaabbira abasooli, baja hwangala abatangirisi abohuduumira ebibinja.

¹⁰ “Ni wolanga hu hibuga ehuhusoosa, osookanga waṅa abaatu bamo ekabi ohweṅaayo ni ṅaṅuma husoola.

¹¹ Singa bafugiirira ohweṅaayo, bahweguliraṅo emiryango j’ehibuga hyawe wengira, abaatu abo bosibosi obafuulanga beedu babo.

¹² Ne singa bagaana ohweṅaayo eyi oli, ni benda bahusoose, weswanigirisanga ehibuga ehyo paka olu olihinangula.

¹³ MUSENGWA Hatonda wuwo n’ahinangayo mu mihono jijo, osihiirisanga abasinde bosibosi.

¹⁴ Aye abahasi n’abaana abanere, n’ebyayo ko n’ebiitu ebindi byosibyosi mu hibuga ehyo, wenjiranga. Era otambisanga eby’omunyago byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda wuwo, ahuna.

¹⁵ “Ohulaabbira huno huṅamba hu bibuga byosibyosi ebi bali aṅaleeni, ebitali by’omulirano.

¹⁶ Aye ebibuga ebyomu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahuna ohuba obusika, solehanga hiitu ehramu hyosihyosi ni hiṅeera.

¹⁷ Osihiirisanga abaatu bosibosi: Abahiiti n’Abamooli n’Abakanani n’Abapereezi n’Abahiivi ko n’Abayebbusi, ng’olu MUSENGWA Hatonda wuwo gahulagira.

¹⁸ Hiri hiityo olwohuba baja hubaletera ohuhola ebiitu eby’embiho byosibyosi ebi bahola ni bajumirya abahatonda baawe, nga mwonoona eyiri MUSENGWA Hatonda wenywe.

¹⁹ “N’oneswanigirisenga ehibuga ohuhena ehiseera ehireeni, n’osoosa abaatu baamo ohubanamba, sosihiirisanga bisaala, olwohuba osobola ohulyaho ebibala era sobitemanga. Ebisaala balabe benywe ko obiteme?”

²⁰ Osobola ohutema emisaala ejo eji omanyire oti sijaama bibala, wabitambisa ohubbota ebi wetaaga mu husoosa ehibuga ehyo, ohwola olu ohinangula.”

21

Ehyohuhola banatemula omuutu

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Singa mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahuna, obona omuutu yesiyesi oyu batemuuye ne n’otamanyire amwitire,

² abatangirisi n’abalamuzi babo banatiinenga bapima ebbanga ohuṅwa hu mulambo ohwola hu bibuga ebirireene.

³ Abatangirisi b’ehibuga ehisinga ohuba ohuupi n’omulambo gw’omuutu oyo oyu batemuuye, banambanga omusodi gw’enombe oguhiiri huholaho mulimo gwsigwosi era ogutagegangaho hijoogi.

⁴ Abatangirisi b’ehibuga ehyo, banambanga omusodi ogwo bagunjira mu hiiho, ehifo ehinjamamo bulimire ehirimu amaaji agahulumuta. Ng’ano bagubbwaga egosi mu hifo ehyo.

⁵ Abasengi, ohuṅwa mu lulyo lwa Leevi boosi bali n’ohutiinayo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo gabatobola ohumunjeeresanga n’ohusabiranga abaatu ekabi mu siina lya MUSENGWA. Gabana obuṅangi ohugonjoola ebiba ni bidobire.

⁶ Era abatangirisi bosibosi abomu hibuga ehyo ehisingira erala ohuba ohuupi n’omulambo ogwo, baja husaabira mu ngalo hu sodi eyo eyibabbwagire egosi mu hiiho omwo,

⁷ ni baloma baati, 'Efe sindiife ohwatemula omuutu ono era sihumanyire n'owamutemula.

⁸ O MUSENGWA, sonija abaatu babo Abayisirayiri aba wanunula, batabaho musango ogw'obutemu.' Era baja hubasonija.

⁹ Kale mu ngeri eyo munetusengaho omusango ogw'ohujuha omusaayi gw'omuutu anjumaho musango olwohuba munabenga muholire ehiitu ehirani mu moni ja MUSENGWA.

Ohujira omuhasi oyu banyagire mu lutalo

¹⁰ "N'otiianga mu lutalo ohusoola n'abalabe babo, nga MUSENGWA Hatonda wuwo ahuleetera ohubangula, waniraho abandi ng'abasibe,

¹¹ nga mu basibe abo obonaamo omuhasi omuono oyu wegomba ohujira obufumbo,

¹² oja humujira mu nyumba ewuwo ng'abegaho efiri era omusalaho n'ebidete.

¹³ Aja hucuusa ebyambalo ebi gaalimo ni bamujamba mu lutalo. Aja huba mu nyumba yiyo ohuhena omwesi omuhwiye n'alira nyina ni semwana. Oluvanyuma lw'omwesi, omufuulanga muhasi wuwo era yeesi aja hufuuha wuwo.

¹⁴ Ne ni nabitireno ehiseera, anaba n'atahusangaasa, omuleehanga getiinira eyi aba ni genda. Somutundanga oba ohumubisya hy'omwidu olwohuba abaaye muhasi wuwo.

Obusika w'omwana omuseere omudaayi

¹⁵ "Singa omuutu aba n'abahasi babiri: nawende ni nawunobe, ne bombi bamusaalira abaana, cooka ng'omwana omuseere omudaayi aba w'omuhasi nawunobe,

¹⁶ saawe ni gosanga ehiseera ehy'ohugaba abaana babe ebiiitu, safuulanga mwana wa nawende ohuba omusika mu hifo hy'omwana omuseere omudaayi owa nawunobe.

¹⁷ Aye ali n'ohulaga ati omwana ow'omuhasi nawunobe nj'omudaayi, gamuja emigabo ebiri hu biitu bibye byosibyosi ebi ali ni nabyo, olwohuba nj'omwana omudaayi owamwita amaseere.

Omwana omujeemu

¹⁸ "Singa nabaano omuutu ali n'omwana owehingubere era omujeemu, otagondera semwana oba nyina era sanulira wayire bamujamo endabusi,

¹⁹ abasaaye babe baja humujamba bamujire eyiri abatangirisi b'ehibuga ehi bamenyamo.

²⁰ Ni boola, baja huloma abatangirisi baati, 'Omwana weefe ono musija era mujeemu, sanulira ebi humuloma. Ali n'omulyerye era mumeesi.'

²¹ Ohutusaño ehibi, abasinde bosibosi abomu hibuga ehyo, baja humujamba amabaale bamuhubbe, bamwite. Era hiisi Muyisirayiri aja humulira, aja hutya genomehe.

Omuutu oyu babambire hu musaala

²² "Singa omuutu ahola ehibi bamusalira ogw'ohufa ni bamubambire hu musaala,

²³ omulambo gugwe sigujenyuhanga hu musaala gwahyesa aye omusihanga hu ludaalo olwene olwo, olwohuba omuutu oyu babambire hu musaala aliho ehinwabo hya Hatonda. Sofuulanga ehyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuja ng'obusika, ohuba ehy'embihho."

22

Amagambi agandi

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Singa obona enombe oba etaama y'owahyo ni yiri hugota, otagaana humuyeeda. Oyinambanga wamwagamihisya.

² Ne omweneeyo anaba n'ali njaaleeni oba n'otamumanyire, oyiŋiranga ewuwo wayihuuma ohwola olu aliija n'ayendula, ng'oyimuŋa.

³ Era pooja huholanga otyo ni wageene nasugirya oba olugoye oba ehiitu hyosihyosi ehy'owahyo ehiba ni higitire. Sohobitangaho huhobitaho.

⁴ Era singa obona nasugirya oba enjombe y'owahyo ni yiguuye hu ngira, omuyeedanga wayenyosa.

⁵ "Omuhasi sigambalanga hyambalo hy'omusinde era n'omusinde yeesi sigambalanga hyambalo hy'omuhasi olwohuba hiisi ahola atyo, aba afuuhire hyambiho eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo.

⁶ "Singa osanjaana ehitala hy'enyuni, hu musaala oba anjaatu njoŋosi n'egonera oba n'efumbereeye owaana waayo, soŋiranga nyuni eyo n'obwana waayo woosi.

⁷ Onjiranga owaana aye waleha nyina, ko ebiitu bihutiinirenga bulani era olisuna obuwangazi.

⁸ "Singa otongola enyumba, oli n'ohugadirira namugulu ohu baatu beyalihisa ko omuutu atagwa ohweleetaho omusango ogw'ohwita.

⁹ "Singa ohoma emizabbibbu, sotangamo ehobala oba ehiitu ehindi mu ndimiro eyo. Ne singa ohomaamo ehiitu ehindi, sibibala ebi oba n'ohomiremo byonene aye n'emizabbibbu joosi jiba jambiho.

¹⁰ Sosidihanga esaame ni nasugirya hu hijoogi hirala, ohulima.

¹¹ Siwambalanga ehyambalo ehya mooya g'etaama n'ejehiha hya laasi.

¹² "Oja hutunganga obujwenge hu sonda ene ej'ehyambalo hihyo.

Omusinde owemulugunya hu muhasi wuwe

¹³ "Singa omuutu anjira omuhasi obufumbo, ng'anjenyuha ni naye era oluvanyuma olw'ehiseera hidiidiri ng'amucaawa,

¹⁴ nga gonoona esiina ly'omuhasi oyo ati, 'Nanja omuhasi oyo ohufuaha muhasi wange aye navumbula ti gaali anjenyuhireho n'abasinde abandi.'

¹⁵ Singa ehya hibaano, abasaaye b'omuhaana oyo batiinanga na mulyango gw'ehibuga balaga abatangirisi amasuuka ohuhahasa ti ebi omusinde oyo aloma byakalebule.

¹⁶ Era semwana y'omuhaana aja huloma abatangirisi ati, 'Nanja omusinde ono omuhaana wange ohumufumbirwa aye njaahani samwenda,

¹⁷ amulomaho ebyakalebule ati mbo omuhaana wange gaali anjenyuhireho n'abasinde abandi. Ne amasuuka ngagano galiho n'amafugi ehiraga hiiti ehi oyo aloma sihituufu.' Ng'abasaaye b'omuhaana oyo, banjulusa amasuuka ago agaliho amafugi mu moni j'abatangirisi b'ehibuga.

¹⁸ Abatangirisi b'ehibuga baja huŋamba omusinde oyo bamuŋemo endabusi

¹⁹ olwohuba aloma ebyakalebule hu muhasi wuwe. Baja humuliŋisa efeeza cikumi ajije semwana y'omuhaana oyo era sibamufugiiriranga hulehano muhaana oyo.

²⁰ "Aye singa omusinde aba mutuufu era ni nanjumaŋo ehiraga hiiti omuhaana gaali sanjenyuhangaho n'omusinde,

²¹ banjambanga omuhaana oyo bamujira hu mulyango gw'enyumba ya semwana, ng'abasinde abomu hibuga ehya bamuhubba amabaale bamwita, olwohuba gaahola ehiitu ehy'eroni mu Yisirayiri, ohuŋenyuha n'omusinde otali wamwe n'ahiiri hu lunya lwa semwana. Era muli n'ohutusaŋo ehibi.

Amagambi aganjamba hu huŋenyuha n'omuhasi otali wuwe

²² "Singa bagaana omusinde n'ali hu muhasi wabeene, bombi bali n'ohufa. Ehyo hija hutusaŋo ehibi mu Yisirayiri.

²³ "Singa omuutu gagaana omuhaana mu hibuga atanjenyuhangaho n'omusinde era omuhaana oyu bahena hale ohuhwa, ng'omuutu oyo anjenyuha hu muhaana oyo,

²⁴ muḡambanga bombi mwabanjira ḡa mulyango gw'ehibuga ehyo, mwabahubba amabaale, baafa. Ehitisa omuhaana oyo, huba mu hibuga nasahubba nduulu, bamutaase. Omusinde aja hufa olwohwetambagania hu muhabeene. Ehyo hija hutusaḡo ehibi.

²⁵ Aye singa omusinde gagaana omuhaana oyu bahena hale ohuhwa n'ali mu ndimiro hutulo w'ehibuga eyo, ng'amufahira amuḡenyuhaho, omusinde yeḡene nj'oyu baja ohwita.

²⁶ Simuholanga muhaana oyo hibi hyosihyosi olwohuba aḡuma hibi ehi aholire ehimwosa hu humwita. Omuhaana oyo afaana hy'omuutu oyu bagwira hugwira beeta,

²⁷ olwohuba omuhaana oyo gaali mu ndimiro eyi musinde gamwagaana ng'amufuhumira. Wayire omuhaana gahubba enduulu, ḡaḡuma owadulumirira ohumutaasa.

²⁸ Singa omuutu gagaana omuhaana ataḡenyuhangaho n'omusinde era oyu bahiiri huhwa, ng'amuḡenyuhaho era babagaana,

²⁹ omusinde oyo ali n'ohuḡa semwana y'omuhaana oyo esekeeli ataanu ej'efeeza. Ng'omuhaana oyo afuuha muhasi wuwe, olwohuba amusobisyeho. Era sibamufugi-iriranga hulehaḡo muhaana oyo ng'omuhasi wuwe.

³⁰ Naḡumangaḡo muutu aḡira muha semwana, olwohuba ohwo huba hunyooma semwana.”

23

Abaatu abatali n'ohuba mu kumbaano ja MUSENGWA

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Omuutu oyu basaama oba oyu basalaho ehitundu hyomu hyama, satiinanga mu luhumbaano lw'abaatu ba MUSENGWA.

² “Omuutu oyu basaalira hutulo satiinanga mu luhumbaano lw'abaatu ba MUSENGWA, wayire ehijuhulu hihye ehy'omulembe ogw'ehumi.

³ “Eḡume Omwamooni oba Mumowaabbu oba ehijuhulu hyawe ehy'omulembe ogw'ehumi abatiinanga mu luhumbaano lw'abaatu ba MUSENGWA.

⁴ Hiri hiityo olwohuba ni waali n'onḡwa e Misiri, bagaana ohuhudulumirira n'emere wayire amaaji. Era bagula ni Bbalamu omusaani wa Bbewori ohuḡwa mu hibuga hy'e Pesori mu twale ly'e Mesopotamya, ahuḡwabe.

⁵ Aye MUSENGWA Hatonda wuwo gagaana ohuḡuliirisa ebya Bbalamu. Era MUSENGWA Hatonda gacuusa ehinwabo hyafuuha kabi, olwohuba ahwenda.

⁶ Sosalanga muhago ni nabo oba ohubendesa ekabi emirembe n'emirembe.

⁷ “Sonyoomanga bejuhulu b'Edomu, olwohuba baganda babo. Era sonyoomanga Abamisiri, olwohuba waaliho mu hyalo hyawe ng'omulugendwa.

⁸ Osobola ohufugiirira abejahulu b'Edomu n'Abamisiri ab'omulembe ogwohudatu ohubanga mu luhumbaano lw'abaatu ba MUSENGWA.”

Obutali buyonjo mu kambi j'amaḡe

⁹ Nga Musa geyongera aloma ati, “N'otiinanga ohusoosa abalabe babo, weḡalenga ebiitu byosibyosi ebiḡanga ohuhufuula atali mulongoofu.

¹⁰ Singa ḡabaano omuutu yesiyesi mu nywe atali mulongoofu olw'ohuloota n'ali n'omuhasi mu buliri, abanḡwangamo gatiina gaba ebulafu w'ekambi ohuhena oludaalo oluhwiye.

¹¹ Aye ehy'egulo esaawa aḡa yigwira mu maaji, asaabanga omubiri, gagobola mu kambi.

¹² “Oja hutaano ehifo ewulafu w'ekambi aḡa onatiinanga ohweḡereha.

¹³ Era omuutu ayabanga eronḡo, galisiha nahenire ohweḡereha.

14 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo anaabenga ni neewe mu kambi ohuhunonola n'ohuhuyeeda ohunangula abalabe babo. Olw'ehyo, ekambi yiyo yiri n'ohuba nyonjo, ko atabona ehitali hiyonjo mu enywe, gabahubba omugongo.

Amagambi aganamba hu biitu ebindi

15 "Singa omwidu geyiba hu musengwawe gadulumira ewuwo, somunangayo.

16 Omuleehanga gamenya hiisi aya aba ni gendire, nomu hibuga hyosihyosi ehi aliba ni genda. Somubisyanga bubu.

17 "Sinabanganjo omuhasi oba omusinde Omuyisirayiri ahola owamalaaya* mu yekaalu.

18 Omuhasi oba omusinde owetunda mu yekaalu yaawe sanjiranga bbeesa ej'obuhwendi mu nyumba ya MUSENGWA Hatonda wuwo wayire jiba jahwoheresa oweyamo. Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo acaawa ebiitu hy'ebyo.

19 "Sosunganga magoba hu bbeesa oba hu mere oba ehiitu hyosihyosi ehi oba n'onolire Omuyisirayiri wahyo.

20 Osunanga amagoba hu banamawanga hu biitu ebi obanola, ne sosasusanga Muyisirayiri wahyo. Onaholanga otyo, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuza ekabi mu byosibyosi ebi onaholanga mu hyalo ehi oja ohusuna hibe omunuluko.

21 "Sogayalanga hwoheresa ehi oba n'osubihise MUSENGWA Hatonda wuwo, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo salireha huhihubuusa, nga hihunweramo omusango.

22 Aye ni muteyamenga, simunabengaho hibi ehi muholire.

23 Aye hiisi ehi osubisanga, oli n'ohuyoheresa, olwohuba wasubisa nje MUSENGWA Hatonda wuwo mu hweyendera.

24 "Singa otiina mu ndimiro ey'emizabbibbu ey'owahyo, olyanga emizabbibbu josijosi eji oba ni wenda aye sogeganga jindi mu hiseero wajira engo.

25 Singa otiina mu ndimiro y'engaano ey'owahyo, onululanga amagala walya aye sonjambanga ngeso watandiha hugesa ebitali bibyo."

24

Ohwabuhana n'omuhasi

1 Nga Musa geyongera aloma ati, "Singa omuutu asuna omuhasi, ne oluvanyuma ng'azuula ehitali hiraaji hu muhasi oyo, amunanga ebbaluza eyihahasa yiiti amubbingire.

2 Singa omuhasi oyo atiina ng'omusinde owundi amunjira,

3 era nga omusinde owohubiri amucaawa, nga yeesi amunandiihira ebbaluza emubbinga, oba singa wamwe owohubiri oyo afa,

4 omusinde omudaayi sagobolangayo humufumbirwa nindi olwohuba naahani omuhasi oyo simulongoofu. Ohugobolamo ohumunjira hiba hy'embihho mu moni ja MUSENGWA. Soholanga hiitu hyehyo ohwonoona ehvalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahuna ohuba obusika.

Amagambi aganamba hu biitu ebindi

5 "Singa omuutu aba ni gahasunanga omuhasi, sibamunjiranga mu lutalo, wayire ohuhola omulimo ogundi ogw'olukale. Aja hubanga na ngo n'asangaasa omuhasi wuwe ohuhena omwaha omuhwiye.

6 "Singa onola Omuyisirayiri wahyo ebbeesa, osobola ohunjira olubaale ng'omusingo. Ne sanjiranga eso yoosi atafa enjala olw'ohunuma ehuhulya.

* 23:17 23:17 Abamalaaya balinga mu mayekaalu g'Abakanani omu bahatonda abaleeteranga abaatu ehya babajumirihisyanga. Abakanani baali bafugiirira baati ohuhola obuhwedi n'abamalaaya abo, hyaleeteranga endimiro n'ebayo byawe ohuba ebijimu.

⁷ Singa omuutu yesiyesi aŋamba Omuyisirayiri wahye gamugosyaŋo era gamubisya hy'omwidu oba gamutunda ng'omwidu, ahola ehiitu hyehyo ali n'ohufa. Muli n'ohutusaŋo ehibi ohuŋwa mu enywe.

⁸ “Singa obulwaye w'olugode buba buŋambire omuutu, wegenderesanga ohuhola ng'olu abasengi Abaleevi bahusomesa ohuhola. Ogonderanga amagambi gosigosi aga nahulagira.

⁹ Hebulira ehi MUSENGWA Hatonda wuwo gaahola Miryamu ni mwali ni muŋwa e Misiri.

¹⁰ Singa oŋola Omuyisirayiri wahyo ehiitu hyosihyosi, siwingiranga mu nyumba yiye ohutusamo ehyambalo hihye ng'omusingo.

¹¹ Oli n'ohusigala ebulafu, oyu oŋolire omwene gengire mu nyumba ahihuleetere.

¹² Singa oyo oyu oŋola aba mugadi, gasingayo ehyambalo, sobanga ni nahyo ohuhyesa.

¹³ Omugobohesanga ehyambalo hihye ehy'egulo asobole ohwewiha owiire embeŋo yitamufuŋa, gahahusabira ekabi era MUSENGWA Hatonda wuwo aja husangaala.

¹⁴ “Sobisyanga bubi omuutu omugadi ahuholera ni genda asune ehyohwebesano, wayire aba n'ali Muyisirayiri wahyo oba mulugendwa aba n'amenya mu bibuga byenywe.

¹⁵ Omusasulanga hiisi ludaalo olu aba n'aholire eryuba ni lihiiri hugwa mu maaji, ehyo nj'ehi aja hulyamo olwohuba mugadi. Singa somuŋa, aja huliririra MUSENGWA era aja huhuluŋira olw'ehibi ehi omuholire.

¹⁶ “Simwitanga musaaye olw'ehibi hy'omwana wuwe oba omwana olw'ehibi hy'omusaaye wuwe. Omuutu omwene aba n'aholire ehibi nj'ali n'ohufa olw'ehibi hihye.

¹⁷ “Simucaamyanga sala y'omusango ogw'omulugendwa n'omufuubbi era simuŋiranga hyambalo hya namwandu ng'omusingo olw'ebbanja.

¹⁸ Ohebuliranga oti waali mwidu e Misiri, MUSENGWA Hatonda wuwo gahununula, c'ehigira kuŋa egambi eryo.

¹⁹ “Singa ohungula ebirime bibyo ne webirira ehiganda hy'engaano mu ndimiro, siwagamangayo ohuhitusamo. Ehyo ohireheranga abalugendwa ko n'abafuubbi n'abanamwandu, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuŋa ekabi mu byosibyosi ebi ohola.

²⁰ N'ohungulanga emizayiti, sogobolangayo hu musaala ohunoga ehisigayeho. Obireheranga abalugendwa n'abafuubbi ko n'abanamwandu.

²¹ N'ohungulanga emizabbibbu mu ndimiro yiyo, sogobolangamo huhenereramo ebyasigala. Obireheranga abalugendwa n'abafuubbi ko n'abanamwandu.

²² Muhebulire muuti mwali beedu mu hyalo hy'e Misiri, c'ehifa mbaŋa egambi lino.”

25

Ohuhubba omuutu efaalu

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Singa ŋabaano abaatu babiri ni bali n'esonga bajinjira embuga ng'abalamuzi basalira mulala hu bo omusango ohumuhira,

² era banasalira oyu musango guhirire ohumuŋa efaalu ejimusaana, omulamuzi ali n'ohumulagira alambaale bajimuŋeere aŋo mu moni jije.

³ Aye efaalu ejamusaliranga jitabita mu mahumi ane, olwohuba ehyo hija huswasa Omuyisirayiri wahyo.

⁴ “Otasidihanga munwa gw'esaame ni yirima wayirobeeresa ohwaya.

Ehi muganda w'omufu ali n'ohuhola

⁵ “Singa abaganda babiri bamenya njalala ne mulala gaafa n’atasaayeho mwana museere, namwandu safumbirwanga musinde owundi atali muganda y’omufu. Mugandaawe ateehwa ohumusika amusaalire abaana.

⁶ Omwana omuseere omudaayi, baja humubala ohuba w’omugeezi ko esiina ly’omufu litagota mu Yisirayiri.

⁷ Aye muganda w’omufu anagaana ohumusika, namwandu oyo atinanga eyiri abatangirisi nja mulyango gw’ehibuga gabaloma ati, ‘Muganda ya wamwange agaana ohusunira mugandawe omusika mu Yisirayiri. Sigenda huusika goherese obuvunanyiziwa wa mugandawe eyi ndi.’

⁸ Abatangirisi b’ehibuga baaja humulanga balome ni naye. Ne singa agaanira erala era galoma ati, ‘Sinenda humusika,’

⁹ namwandu oyo hutiinanga aya musinde oyo ali, gamufihulamo engayito ng’amufujaho amate mu weeni mu moni j’abatangirisi abo, ng’aloma ati, ‘Hino nj’ehi bahola omuutu agaana ohusika ohusaalira mugandawe abaana!’

¹⁰ Amago gage mu Yisirayiri banagalangenga baati, ‘Amago ag’omuutu oyu batusamo engayito.’

Amagambi agandi

¹¹ “Singa Abayisirayiri babiri basoola, omuhasi w’omulala hu abo gayeeda wamwe, ng’anamba ola ebitundu eby’ehyama,

¹² omuhasi oyo omusalangaho omuhono era somunambiranga ehisa.

¹³ “Simubanga n’ebipimo bibiri, ehituufu n’ehitali hituufu.

¹⁴ Era muli n’ohutambisanga ebipimo ebituufu.

¹⁵ Oli n’ohutambisanga ebipimo ebituufu ko wangaalire mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuza.

¹⁶ Abo bosibosi abalyakula abahyawe n’ebipimo byawe ebitoola, bambiho mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo.

Ehiragiro ehy’ohwita Abameleki

¹⁷ “Ohebuliranga ehi Abameleki bahuhola ni waali n’onywa e Misiri.

¹⁸ Bahulumba n’odemfire era n’onyoyemo amaani nga beeta abo bosibosi abaali egongo ni banegera. Baanuma hutya Hatonda.

¹⁹ Olw’ehyo MUSENGWA Hatonda wuwo n’ahunganga ehinjumulo n’onyanguye abalabe babo bosibosi mu hyalo ehi ali huhuza hibe omunuluko gugwo, oli n’ohusihirihisa erala Abameleki. Era siwebiriranga huhihola.”

26

Amakungula n’ehirala ehy’ehumi

¹ “Ni wolanga mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuza, watandiha ohumenyamo,

² obugulanga hu hiisi hiha hy’ebibala ebidaayi ehi oba n’ohunguuye, waata mu hisero wanjira mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola ohumujumirihisyangamo.

³ Ni woola mu hifo ehyo, otiinanga eyiri omusengi aba n’ali hu lubu mu hiseera ehyo wamuloma oti, ‘Olwaleero luno nijire n’ehirabo hino ehiraga ti ndi mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo oyu neeresa galayirira abasehulu beefe ati aja hutuza.’

⁴ Ng’omusengi oyo anaana ehiseero ahita hu hituuti hya MUSENGWA Hatonda wuwo.

⁵ “Ng’ano mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo oloma oti, ‘Sehulu yange Yakobbo gaali Mwalaamu asengujaha, gatiina gamenya e Misiri. Abaatu abomu mago gage baali batono aye ni bali e Misiri, basaala bafuaha egwanga ebala era ery’amaani.

⁶ Abamisiri ni batubisya wubi era batubonyaabonya, batufuula beedu baawe.

⁷ Ng'ango huliririra MUSENGWA Hatonda w'abasehulu beefe. Era ganulira ohulira hwefe, gabona enaku n'ohutubisya owubi ko n'ohunyigirisa ohu baali ni batunyi-girisa.

⁸ Olw'ehyo, MUSENGWA gatutusa ohunwa e Misiri n'obunangi n'amaani gage ko n'obubonero owenunjisa n'ebyamaliholiho.

⁹ Gatuleeta n'ano era gatuja ehyalo hino ehiluhuta amabeere n'omudugere!

¹⁰ Era njahani MUSENGWA ndetiire amakungula agasooka ohunwa mu binalima.' N'ohena ohuloma otyo, onjambanga ehisero wahita mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo, ng'ohubba amafuha omujumirya.

¹¹ Ewe n'abomu mago gago n'Abaleevi n'abalugendwa abamenyire ni nenywe, musanjalyanga mwaliira njalala olw'ebirani byosibyosi MUSENGWA Hatonda wuwo abanjaaye.

¹² "Hiisi luvanyuma lw'emyaha edatu, onjambanga hirala ehy'ehumi wahinjirira Abaleevi n'abalugendwa n'abafuubbi ko n'abanamwandu mu bibuga bibyo, bahaba n'ebyo hulya balye beegute.

¹³ Ng'ango oloma mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo oti, 'Pambire hu biwaapa mu mago gange n'aleeta ohubina Abaleevi n'abalugendwa n'abafuubbi n'abanamwandu, ng'olu wandagira ohuhola. Njajuma hiragiro ehimbwagire oba ehi nerabiye.

¹⁴ Era njajuma hirala ehy'ehumi ehi nalya ni naali hu magombe oba ni tali mulongoofu era njajuma ehi najongerera abafu. Ngondeeye MUSENGWA Hatonda wange era kolire hiisi hiitu ehi wandagira.

¹⁵ Kale heja njansi hu hyalo, n'oli mu hifo hihyo ehyawufu, oje abaatu babo Abay-isirayiri ekabi, n'eroba eri walayirira abasehulu beefe ohutuja, ehyalo ehiluhuta amabeere n'omudugere.'

Ohugondera Amagambi ga MUSENGWA

¹⁶ "Olwaleero, MUSENGWA Hatonda wuwo alagira ohugondera amagambi n'ebiragiro bibye. Ofubanga ohubigondera n'omwoyo gugwo gwasigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi.

¹⁷ Olangiriyiye olwa leero oti MUSENGWA nje Hatonda wuwo. Era musuubihise ohugenderanga mu magira gage n'ohuhuumanga amagambi n'ebiragiro bibye era muuti munaholenga ebi abaloma.

¹⁸ Era MUSENGWA alangiriyiye olwa leero luno ati muja huba baatu babe abenjawulo ng'olu gasuubisa era ati mugonderenga ebiragiro bibye.

¹⁹ Era aja huhufuula mwegingihiriri hu mawanga gosigosi aga gatonda. Oja huba gwanga ery'ono era erimanyiheene. Oja huba gwanga eryawufu eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo ng'olu gasuubisa."

27

Banjandiiha amagambi ga Hatonda hu mabaale

¹ Ng'ango Musa n'abatangirisi ba Yisirayiri baloma abaatu baati, "Muhuumenga ebiragiro bino byosibyosi ebi mbanja olwa leero.

² Ni muliba ni muhenire ohwambuha olwabi Yoludaani, mwatiina mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuza, onjambanga amabaale amabba waganjahaho erangi ehosa.

³ Onjandiihanga amagambi gano gosigosi hu mabaale ago n'ohenire ohwambuha olwabi ohutiina mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuza, ehyalo ehiluhuta amabeere n'omudugere ng'olu MUSENGWA Hatonda w'abasehulu babo gabasuubisa.

⁴ N’olyambuha Yoludaani, oṅambanga amabaale ago waganjira hu lusozi Ebbali, waganjahaho erangi ng’olu kulagira olwa leero.

⁵ Ng’otongolera MUSENGWA Hatonda wuwo ehituuti ehy’amabaale agatali mabaaje mu ngeri yosiyosi, ohuṅeeraho eṅongo.

⁶ Otongole ehituuti ehy’amabaale agatali mabaaje era ohitambisenga ohuṅeeraho MUSENGWA Hatonda wuwo eṅongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha.

⁷ Era oṅonganga eṅongo ery’ohutabagana waliira mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo n’oli musangaafu.

⁸ Era oṅandihanga amagambi hu mabaale ago mu ngeri esomeha bulani.”

⁹ Ng’ano Musa n’abasengi ohuṅwa mu hiha hy’Abaleevi baloma Yisirayiri baati, “Noleera, tega ohutwi Yisirayiri, oṅulire bino! Olwaleero ofuuhire muutu wa MUSENGWA Hatonda wuwo.

¹⁰ Olw’ehyo, oli n’ohugonderenga MUSENGWA Hatonda wuwo era oṅambe amagambi n’ebiragiyo bibye byosibyosi ebi kuja olwa leero.”

Ebiṅwabo hu bajeemu

¹¹ Hu ludaalo olwene olwo, Musa galagira abaatu ati,

¹² “Ni mwambuhanga olwabi Yoludaani, ab’ehiha ehya Simyoni n’ehya Leevi n’ehya Yuda n’ehya Yisikaali n’ehya Yosefu ko n’ehya Bbenjamini, bemeereranga hu lusozi Gerizimu ohusabira abaatu ekabi.

¹³ Ne ab’ehiha ehya Lubbeeni n’ehya Gaadi n’ehya Aseri n’ehya Zebbulooni n’ehya Daani ko n’ehya Nafutaali, balyemeerera hu lusozi Ebbali ohulangirira ng’olu MUSENGWA aligudya abaatu.

¹⁴ “Abaleevi baja hulangirira n’ejanjaasi eryanjamugulu eyiri Abayisirayiri baati,

¹⁵ “Ehiṅwabo hibe hu muutu abbota ehifaananyi mwibaale, oba mu lubaawo oba mu hyoma gahijumirya mu kweho. Ebibbote ebyo era ebi babboti babbota, byambiho eyiri MUSENGWA.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

¹⁶ “Ehiṅwabo hibe hu muutu atana semwana ni nyina eṅono.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

¹⁷ “Ehiṅwabo hibe hu muutu acuusa esalo j’ehibanja hya muliranwawe.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

¹⁸ “Ehiṅwabo hibe hu muutu agosya omuṅofu galeha engira etuufu.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

¹⁹ “Ehiṅwabo hibe hu muutu abisya bubu omulugendwa oba omufuubbi oba namwandu.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

²⁰ “Ehiṅwabo hibe hu muutu aṅenyuha ni muha semwana olwohuba aba aswahiise semwana.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

²¹ “Ehiṅwabo hibe hu muutu aṅenyuha n’esolo.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

²² “Ehiṅwabo hibe hu muutu aṅenyuha ni mbooyo, owa semwana oba owa nyina.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

²³ “Ehiṅwabo hibe hu muutu aṅenyuha ni masaalawe.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

²⁴ “Ehiṅwabo hibe hu muutu alumba muliranwawe mu ngiso ng’amwita.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

²⁵ “Ehiṅwabo hibe hu muutu oyu bagula ohwita owahye aṅumaho musango.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

²⁶ “Ehiṅwabo hibe hu muutu atahuuma era atoheresa magambi gano.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

28

Ekabi ejijja olw’obugondi

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Singa ogonderenga MUSENGWA Hatonda wuwo n’omwoyo mulala era wafuba ohujamba ebiragiyo bibye byosibyosi ebi kuja olwa leero, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhufuula egwanga eryeginghiriri ohuhira amawanga gosigosi hu hyalo.

² N’oja hugonderanga MUSENGWA Hatonda wuwo, onasunenga ekabi jije josijosi:

³ “Onaabenga n’ekabi mu bibuga bibyo nomu ndimiro jijo.

⁴ Oja huba n’ekabi wasaala abaana bangi era waasa ebirime n’ebidooli by’enjombe n’ebyetaama ko n’embusi.

⁵ Ehinonolero hihyo n’ehibange hihyo binaabenga n’ekabi ej’ehyaasa.

⁶ Oja hubanga n’ekabi hiisi aja onatiinenga era nomu hiisi ehi onaholenga.

⁷ “MUSENGWA aja huñangula abalabe babo ni bahulumba. Baja huhulumbiranga mu ngira ndala ne baja hufulumuhiranga mu ngira musanvu.

⁸ MUSENGWA aja huhuñ ekabi mu byosibyosi ebi ohola era aja hwejusa ebyagi bibyo n’emere. MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuñ ekabi mu hyalo ehi ali huhuñ.

⁹ “Singa ogonderanga ebiragiyo bya MUSENGWA Hatonda wuwo era wagheranga mu magira gage, MUSENGWA aja huhufuula wenjabulo ng’olu galayira ohuhihola.

¹⁰ Amawanga gosigosi hu hyalo ganabatyenga, olwohuba muli baatu ba MUSENGWA.

¹¹ Era MUSENGWA aja hubahulahunia mu hyalo ehi galayirira ohuñ abasehulu benywe. Aja hubañ ekabi musaale abaana bangi era mwaba n’ebiraalo by’ebayo bingi ko n’emere mbitiirifu.

¹² Era MUSENGWA aja hutonyesa efula ohuñwa mwigulu. Era alihuñ ekabi mu byosibyosi ebi ohola. Oja huñola amawanga mangi aye ewe sooja hwenjola.

¹³ N’oja hugonderanga ebiragiyo bya Hatonda ebi ndi huhuñ olwa leero era wafubangaho ohubyoheresa, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhutangirisa sosi ohuba sembo. Era oja hubanga ñamugulu waawe sosi ñaasi waawe.

¹⁴ Sogesyangaho huñaba wañwa hu magambi aga ndi huhuñ olwa leero, oba wajumirya abahatonda abandi.

Ebiñwabo ebijja olw’obujeemu

¹⁵ “Ne singa ogaana ohugonderanga MUSENGWA Hatonda wuwo, wagaana ohuñamba amagambi n’ebiragiyo ebi kuja olwa leero, ebiñwabo bino byosibyosi bija huhubaaho:

¹⁶ “Onaabengaho ehiñwabo mu hibuga nomu ndimiro jijo.

¹⁷ Ehinonolero hihyo n’ehibange hihyo binaabengaho ehiñwabo ehy’ohutabamo hyaasa.

¹⁸ Abaana babo n’ebirime n’enjombe n’etaama ko n’embusi jijo jija hubaaho ehiñwabo.

¹⁹ Oja hubaaho ehiñwabo mu hiisi ehi ohola.

²⁰ “MUSENGWA aja hubañindihira endibo n’ebiitu ebitiisa mu hiisi ehi muhola, ohwola olu mulisihirira mwanwanjo olw’ohumuhubba omugongo.

²¹ MUSENGWA aja huhuñindihira hanupuli ohwola olu ñataja husigalaño muutu yesiyesi mu hyalo ehi oli huupi huñira hibe omuñuluko gugwo.

²² MUSENGWA aja hubañindihira obulwaye, n’omusuuja n’ohusimbuluha n’ohubabuuhirira. Era aja hubañindihira omumwi gwohye ebirime byenywe. Ebyo byosibyosi bija huboolaho ohwola olu muja husihiiraha.

²³ Egulu lija hutangaala, ehyaalo hyome ti bbwe hy’ebaale.

²⁴ MUSENGWA aja hubadumuhisa efuuhe mu hifo hy'ohubatonyehesa efula ohwola olu mulisihiiriha.

²⁵ "MUSENGWA aja huleetera abalabe babo ohubanangula. Oja hulumba abalabe babo mu ngira ndala aye oja hufulumuhira mu magira mangi. Era ebija huhwolaho bija hutiisa amawanga gosigosi hu hyalo.

²⁶ Era esega n'esolo jiryetebeya hu mulambo gugwo ni njanuma ajijema.

²⁷ MUSENGWA ali badanyaho amabbwa n'ebizimba n'amabute n'ohusiija ohutalehera, obulwaye obutanona ng'olu gaahola Abamisiri.

²⁸ Era MUSENGWA aja hubanofunasa n'ohubalalusa emitwe ni mutategeera n'ebi muhola.

²⁹ Oja humamaatanga mu muusi tangalwe hy'omuñofu amamaata mu hiirema aye sooja hubona ngira. Mu hiisi ehi ohola, sooja hubitamo. Baja huhunyigirisa era hiisi hiseera baja huhukondolanga ni njanuma ahuyeeda.

³⁰ "Oja husunanga omuhasi owohuhwa aye ng'abandi bamuhuniraho. Era oja hutongolanga enyumba aye solinyenياهو. Olihoma emizabbibbu mu endimiro aye sooja huhungulanga.

³¹ Baja husala enombe jijo n'obona aye sooja huhomba hu nyama. Era baja hunyaga nasugirya jijo aye erinuma alijihugoboheha. Abalabe babo baja hunjira etaama n'embusi jijo, ne erinuma alihuyeeda.

³² Balinjira abasaani babo n'abahaana babo ohuhola owiidu aye n'olengereeye hulengerera. Era omwoyo gulihuluma aye olinuma amaani ohubanunula.

³³ Abaatu ab'otanulirangaho, balirya ebirime ebi watuyanira ohulima. Oja hubonaabona ni bahutulugunya era balihubisya wubi.

³⁴ Oligwa eralu olw'embeera embi eyi oliba nobitamo.

³⁵ MUSENGWA aja huhudanyaho amabbwa ag'ehimaama. Mu butuufu gali hwana omubiri gugwo gwasigwosi.

³⁶ "MUSENGWA aja hubanamba, ewe ni habaha wuwo abanjire mu bunananguse mu hyalo ehi ewe n'abasehulu babo mutamanyire. Era eyo mu bunananguse, mulijumirya abahatonda aba babbota mu misaala nomu mabaale.

³⁷ Olifuuha njeho jababita, balihunyooma era olifuuha eduho mu mawanga gosigosi eyi MUSENGWA alihunjira.

³⁸ "Olihomanga bingi aye wahungula bidiidiri olwohuba esige jirirya ebirime bibyo.

³⁹ Oja huhoma endimiro ej'emizabbibbu era wajirabirira bulani aye soolinywa hu mwenge oba ohulyaho emizabbibbu, olwohuba ebisiisa birijirya.

⁴⁰ Oja huba n'emisaala emizayiti hiisi njaatu aye olinuma amafuta ag'ohutambisa olwohuba jirikukumusa ebibala byajo.

⁴¹ Olisaala abaana abaseere n'abahaana aye solimenya ni nabo, olwohuba balibanjira mu bunananguse.

⁴² Esige jija husihiirisa emisaala n'ebirime bibyo byosibyosi.

⁴³ "Abalugendwa abaliba ni bamenyire ni neewe balyeyongera ohuba n'amaani aye ewe oli henderanga huhendera amaani.

⁴⁴ Era abalugendwa abo balihunolanga aye ewe olinuma hiitu ehy'ohubanola. Era baja huba mitwe jijo aye ewe oja huba muhira.

⁴⁵ "Singa ogaana ohunjuliirisa MUSENGWA Hatonda wuwo, ohugondera amagambi n'ebiragiyo bibye ebi ahunaaaye, ebinwabo bino byosibyosi bija huhubaaho era bihusihiirise.

⁴⁶ Ebiguudyo bino bija huba habonero ah'ohulabula eyiri ewe n'abaana babo emirembe n'emirembe.

⁴⁷ Singa sojeeresanga MUSENGWA Hatonda wuwo n'ohweyaasa n'esangaalo olw'ebiraji ebi ahuna.

48 Oja husigala n'oli muyala, n'olumwa enduḡo n'onjuma hyohwambala era ni weyagira lujo, oja huhola owiidu ewa balabe babo aba MUSENGWA aja huhunḡindihira. Aja huhutaaho ehijoogi ehy'ehyoma mu gosi ohwola olu olisihiiriha.

49 MUSENGWA aja huleeta egwanga eryanaleeni era ery'olulimi olu otategeera, bahugwaho hya hanjugu.

50 Abaatu abo baliḡuma hisa era ba myoyo mibi, sibasasira basahulu n'owaana obunere.

51 Abasirikale baawe baja hulya ebyayo ko n'ebirime bibyo era oja husihiiriha. Sibaja huhuleehera ngaano n'omwenge epiiraḡo ohunḡwa mu mizabbibbu, n'amafuta gomu mizayiti, n'enombe n'etaama n'embusi ohwola olu olisihiiriha.

52 Abalabe babo balyeswanigirisa ebibuga bibyo ohwola olu balihubbiraḡo olukomera olu wesiga ohuhugagirira. Baja hweswanigirisa ebibuga byosibyosi mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunḡa.

53 "Ohuhweswanigirisa ohu balabe babo bali hweswanigirisamo huli huleetera ohubonaabona woola n'ohudamba ehyohulya hyahunḡweremo n'ohulya abaana babo aba MUSENGWA Hatonda wuwo gaahunḡa.

54 Omusinde asinga ohuba ow'ehisa mu nywe alirya emere, n'omuhasi wuwe oyu genda oti hi, n'abaana babe abaliba ni bahiiriḡo balamu ko ni mugandaawe, ni balengereeye.

55 Aligaana ohubanaaho enyama y'omulala hu baana babe. Ehyo alihihola n'amanyire ati nanjuma nandi ana aja hutusa ehyohulya olwohuba anjuma ehyohulya ehindi mu hiseera ehyo ehi balabe balireeta hu bibuga bibyo.

56 Era n'omuhasi asingayo ohuba obulanḡi era omunḡono atasobola hugeesya amagulu amereere, aja hwima ni wamwe omuhoda era alirya abaana babe boosi ni balengereeye.

57 Aja husaala ng'ahweha ehitani n'omwana wuwe omwiwo olw'ohwenda ohubirya mu ngiso, geeme ni wamwe oyu genda oti hi era geema n'abaana babe. Ehyo alihihola olw'abalabe abaliba ni beswanigirihiise ebibuga.

58 "Singa ogaana ohunḡamba amagambi gano gosigosi agali mu hitabo hino era wagaana ohutya MUSENGWA Hatonda wuwo ow'enono era atiisa,

59 MUSENGWA alihuleetera ewe n'abaana babo endwaye embi ejitanona. Era obulwaye owo, bulibaleetera ohugada.

60 Era aja huhuleetera ohulwala obulwaye wosiwosi ow'e Misiri obu watyanga era olijuma bunonere.

61 MUSENGWA alihuleetera hiisi bulwaye n'ohubonaabona ohw'amaani ebi batanḡandiiha mu hitabo ehy'amagambi hino ohwola olu oja husihiiriha.

62 Era wayire muliba bangi hy'emunyeenye, mulisigalanḡo batotono olwohuba simwagondera MUSENGWA Hatonda wuwo.

63 Ng'olu hyasangaasa MUSENGWA Hatonda wenywe ohubana ekabi gabaasa mweyongera obungi, atyo pwaliba musangaafu n'abasihiirisa. Era alibadyedyesa gabatusa mu hyalo ehi muli hwingiramo ohunḡira.

64 "MUSENGWA alihusalanihisya mu mawanga gosigosi ohunḡwa ana ehyalo hitandihira ohwola ana hihoma. Ni muliba eyo, muja hujumirya abahatonda aba babaaja mu bisaala n'abomu mabaale, aba enywe n'abasehulu benywe mutamanyire.

65 Era mu mawanga ago, simuja husuna ana hwihala anatuufu nan'ohunḡuumulira. Era MUSENGWA alibaleetera ohutya era mulinḡuma suubi mu bulamu wenywe.

66 Mu bulamu wuwo soliba n'esuubi ohugobola mu mbeera endanḡi. Era oja hubanga mu hutya omuusi n'owiire.

67 Mu mugamba oja hulomanga oti, 'Singa hy'egulo!' Ng'ehyegulo olome oti, 'Singa mu mugamba!' Ebyo ebi oliba n'obona, birihutiisanga.

⁶⁸ MUSENGWA ali hwagamy e Misiri mu maato, wayire galoma ati simugobolangayo. Ni munahoole eyo, mwabeene mulyenyaayo eyiri abalabe benywe, babagule mube beedu baawe aye sinanahabeeno ababagula.”

29

Endagaano n'Abayisirayiri e Mowaabbu

¹ Bino nj'ebi Abayisirayiri baali n'ohuhola ohuhuuma endagaano eyi MUSENGWA galagira Musa ni baali e Mowaabbu, ohwongera hu ndagaano eyi gaahola ni nabo hu lusozi Horebbu.

² Musa galanga Abayisirayiri bosibosi gabaloma ati, “Mwabona byosibyosi ebi MUSENGWA gaahola mu hyalo hy'e Misiri hu Falaawo n'abahungu babe ko n'abaatu babe bosibosi.

³ Mweboneraho n'emoni jenywe enyene MUSENGWA n'ahola obubonero owenjunjisa ko n'ebyamaliholiho.

⁴ Aye n'ohwola olwa leero luno, MUSENGWA ahiiri hwigula emoni jenywe ohubona oba amatwi ohunulira, wayire ohutegeera hwenywe ko mwahamanya amahulu g'ebiiitu ebyo.

⁵ Era MUSENGWA aloma ati, 'Emyaha amahumi ane, nabatangiirira mu lulafu aye ebyambalo byenywe sibyanabuha wayire ebirayito ohuhapuha.

⁶ Simwalya mere oba ohunywa omwenge ogw'emizabbibbu omuli ehimeesa hyosihyosi aye nabalabirira mwahamanya muuti ndiise MUSENGWA Hatonda wenywe.' ”

⁷ Nga Musa aloma ati, “Ni hwola mu hifo hino, Sihoni habaha w'e Hesibboni ni Ogi habaha w'e Bbasani, batulumba ohutusoosa aye hwabangula.

⁸ Hwanamba ehyalo hyawe, hwahinja ehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase.

⁹ “Olw'ehyo, mufubengaho ohuhuuma endagaano yino, ko mube n'ekabi mu byosibyosi ebi muhola.

¹⁰ Olwaleero mwemire mu moni ja MUSENGWA Hatonda wenywe, mwesimwesi abahulu b'ebiha byenywe, abatangirisi benywe, abanugi benywe n'abasinde mu Yisirayiri,

¹¹ n'abahasi, abaana abanere, n'abalugendwa ababa mu enywe ababanulira ekwi era ababasombera amaaji.

¹² Olwaleero muli n'ano ohuhola endagaano ni MUSENGWA Hatonda wuwo ni weyama ohuyoheresanga era endagaano yino erimo n'ebinjwabo

¹³ n'ohubahahasa ti muli baatu babe, niye abe Hatonda wenywe ng'olu galayirira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, abasehulu benywe.

¹⁴ Aye sindinywe mwenene aba ndi huhola ni nabo endagaano yino erimo n'ebinjwabo byawaho.

¹⁵ Ndi huhola endagaano yino ni nenywe abali n'ano mu moni ja MUSENGWA Hatonda weefe olwa leero luno era ko n'abejuhulu benywe abanahasaale mu moni eyo.

¹⁶ “Muhebulira obulamu obu hwalimo mu hyalo hy'e Misiri era ng'olu hwabita mu mawanga agandi ohwola n'ano.

¹⁷ Mwabona eby'embihobote ohunwa mu mbaawo nomu mabaale nomu feeza ko nomu zaabbu ebi bajumirya.

¹⁸ Kola endagaano yino ni nenywe ko nanumenjo musinde oba omuhasi oba amago oba hiha oba gwanga, erinahabbaame ohunwa hu MUSENGWA Hatonda weefe, bajumirya abahatonda b'amawanga agandi. Era singa omuutu yesiyesi aholo atyo, aja huba hy'omulandira omululu era ogwita.

¹⁹ “Natabaṅo aṅulira ebibono by’endagaano yino gedulinga mu mwoyo gugwe ati, ‘Ndi bulani nja hweholera ebyange ni ṅaṅuma amanyire.’ Ehyo hija hubaleetera ohusihiiriha mwesimwesi, abalani n’ababi.

²⁰ MUSENGWA saaja husoniṅa muutu hy’oyo. Aye MUSENGWA aja humuhangavula n’ehiruṅi. Ebiṅwabo ebiri mu hitabo hino byosibyosi bija huba hu baatu abo era MUSENGWA aja husangula amasiina gaawe ṅaasi w’egulu.

²¹ Era MUSENGWA aja humusolohesaho ebiṅwabo byosibyosi ebiri mu ndagaano yino ebi baṅandiiha mu hitabo hino ehy’Amagambi.

²² “Mu mirembe ejomu moni, abejuhulu benywe n’abagwira ohuṅwa mu byalo ebyaṅaleeṅi, baja hubona ebibonyoobonyo n’obulwaye obu MUSENGWA alireeta hu hyalo.

²³ Ehyalo hyosihyosi hiriba oti bahyohyire era ni hiri gohe ni cumbi. Sibaja huhomangamo haatu hosihosi haahula era muja huṅumamo n’enyaasi. Hija huba oti Sodoma ni Gomora, Aduma ni Zebboyiimu, ebi MUSENGWA gasihiirisa n’ehiruṅi.

²⁴ Amawanga gosigosi agabeswanigirihiise galyebuusa gaati, ‘Lwahiina MUSENGWA aholire abaatu abo atyo? Hiina ehyamusuṅuṅasa ohwola aṅo?’

²⁵ “Abaatu banahabagobolemo baati, ‘Ehyo hiriṅo olwohuba babbwaga endagaano ya MUSENGWA Hatonda w’abasehulu baawe, eyi gaahola ni nabo nabatusa mu hyalo hy’e Misiri.

²⁶ Nibo batandiiha huṅeeresa n’ohujumirya abahatonda aba baali ni batamanyire era aba MUSENGWA atabaloma hujumiryanga.

²⁷ C’ehyagira MUSENGWA galuṅira abaatu babe, gabaleetaho ebiṅwabo byosibyosi ebi baṅandiiha mu hitabo hino.

²⁸ Mu busungu n’ehiruṅi, MUSENGWA gaatusa abaatu babe mu hyalo hyawe, ng’abaholona mu hyalo ehindi ng’olu hiri hatyane.’

²⁹ “MUSENGWA Hatonda weefe ali n’ebyama aye ebyo ebi gahwehula byefe n’abaana beefe emirembe n’emirembe, ko husobole ohugonderanga ebyo byosibyosi ebiri mu ndagaano yino.”

30

Ebi muutu ali n’ohuhola ohusuna ekabi

¹ Ng’aṅo Musa geyongera aloma ati, “Mu moni eyo, n’obanga n’ekabi oba ebiṅwabo ebitaaye mu moni jijo, ebija hubaṅo, ne wabihebulira n’oli eyo mu mawanga eyi MUSENGWA Hatonda wuwo aliba n’ahudanyire,

² ng’ogobola eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo, ewe n’abaana babo n’omwoyo gugwo gwsigwosi n’obulamu wuwo wosiwosi, wagondera ebiragiro bibye byosibyosi ebi kuṅa olwa leero,

³ MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuṅambira ehisa gahuhumbaania nindi ohuṅwa mu mawanga gosigosi eyi aliba n’ahusalanihisiye.

⁴ Wayire aliba ahusalanihisiye mu byalo ebyaṅaleeṅi eyo, MUSENGWA Hatonda wuwo alihuhumbaania gahugobosaṅo.

⁵ Aja huhugobosaṅo mu hyalo ehi basehulu babo baalimo, weesi omenyemo. Era aja huhuṅa ekabi era ahwase ohuhira abasehulu babo.

⁶ MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhomola omwoyo gugwo n’ejabaana babo, ko wahamwenda n’omwoyo gugwo gwsigwosi n’obulamu wuwo wosiwosi, weyongere ohumenya mu hyalo ehyo.

⁷ Era MUSENGWA Hatonda wuwo aja huta ebiṅwabo ebyo byosibyosi hu balabe babo.

⁸ Nindi oligondera MUSENGWA era wahuuma ebiragiro bibye byosibyosi ebi kuṅa olwa leero.

⁹ MUSENGWA Hatonda wuwo aja hubanja ekabi mu byosibyosi ebi muhola, wasaala abaana eduuli, n'ebiyayo bibyo byeyongera ohwala era waasa n'emere. Hirisangaasa MUSENGWA ohubanja ekabi ng'olu hyamusangaasanga ohuŋa abasehulu babo.

¹⁰ Singa ogonderanga MUSENGWA Hatonda wuwo era wahuuma ebiragirow n'amagambi gage, aga baanandiiha mu hitabo ehy'Amagambi era wagobola eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo n'omwoyo gugwo gwasigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi, aja huhuŋa ekabi.

Ohufa oba obulamu

¹¹ "Ehiragirow hino ehi kuŋa olwa leero sihigosi oba ti hiri ŋaleeni sosobola hwolayo.

¹² Sihiri mwigulu ko webuuse oti, 'Nj'ani anahatiine mwigulu agobole gandomere nahahigondera?'

¹³ Era sihiri yingereha w'enyanya ko webuuse oti, 'Nj'ani aja hwambuha enyanja ahindetere sobole ohuhigondera?'

¹⁴ Aye ehibono ehyo hihuli ŋaapi, hihuli mu hanwa nomu mwoyo gugwo, kale higondere.

¹⁵ "Olwaleero taaye mu moni jijo obulamu n'ekabi, ohufa n'ohusihiirira.

¹⁶ Hiri hiityo olwohuba kulagira olwa leero ohwendanga MUSENGWA Hatonda wuwo, ohugenderanga mu magira gage n'ohuumanga amagambi n'ebiragirow bibye byosibyosi, ko MUSENGWA Hatonda wuwo ahunje ekabi waale mu hyalo ehi otiina ohuŋira ng'omuŋuluko.

¹⁷ "Aye omwoyo gugwo ni guja humuŋwaho, wamujeemera era singa otiina mu by'ohuhubba amafuha wajumirya abahatonda abandi,

¹⁸ mu butuufu kulomera olwa leero luno ti oja husihiirira. Sooja humenya hiseera hireeni mu hyalo eyi oli hutiina ohwambuha olwabi Yoludaani ohusuna omuŋuluko.

¹⁹ "Olwaleero luno, ndanga egulu n'ehyalo ohuba bajulizi ti taaye mu moni jijo obulamu n'ohufa, ekabi n'ebinwabo. Olw'ehyo, tobola obulamu, wahaba n'ekabi ko ewe n'olulyo lulwo mube balamu.

²⁰ Yendanga MUSENGWA Hatonda wuwo, omuŋulirenga era omweŋe. Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA nj'obulamu wuwo era aja huhuleetera ohuwangaala mu hyalo ehi galayira ohuŋa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, abasehulu babo."

31

Yoswa asikira Musa

¹ Ng'aŋo Musa geyongera aloma Abayisirayiri bosibosi ati,

² "Ese ŋaahani ndi n'emyaha cikumi nabiri. Sikisobola huba mutangirisi wuwo, ne MUSENGWA gandoma ati, 'Sooja hwambuha lwabi Yoludaani.'

³ MUSENGWA Hatonda wuwo omwene aja huhutangirira ohwambuha Yoludaani, aja husihiirisa amawanga ago era obanangule. Yoswa njaja huhutangirira ng'olu MUSENGWA gaaloma.

⁴ Era MUSENGWA alisihiirisa abaatu abo ng'olu gasihiirisa Sihoni ni Ogi, abahabaha b'Abamooli.

⁵ MUSENGWA aliŋaayo abaatu abo mu mihono jenywe era obaholanga byosibyosi ng'olu gahulagira.

⁶ Guma omwoyo, otatya era otanwamo maani olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo ali ni neewe. Salihuleha era salihwabulira."

⁷ Ng'aŋo Musa alanga Yoswa, amuloma mu moni j'Abayisirayiri bosibosi ati, "Otatya, guma omwoyo, olwohuba oja hutangirira abaatu bano ohutiina mu hyalo ehi MUSENGWA galayira ohuŋa abasehulu benywe era ewe oja hubanambya emuŋuluko jaawe.

⁸ MUSENGWA omwene aja huhutangirira era aja huba ni neewe. Saaja huhuleeha era salihwabulira. Otatya era otanjwamo maani.”

Amagambi ag’ohusomanga hiisi myaha omusanvu

⁹ Nga Musa anandiiha amagambi ago, aganjambya abasengi abasaani b’Abaleevi n’abatangirisi bosibosi aba Yisirayiri. Abaleevi abo nj’ababbedanga esanduuku ey’endagaano ya MUSENGWA.

¹⁰ Ng’ano Musa abalagira ati, “Hiisi myaha omusanvu olu jinwaho, ehiseera eh’yohusoniya abaatu amabanja, hu Mbaga ey’Ebitiira,

¹¹ Abayisirayiri bosibosi olu banahumbaanenga ohujumirya MUSENGWA Hatonda wenywe, mu hifo ehi aliba n’atobooye ohumujumirihisyangamo, muja husomanga Amagambi gano Abayisirayiri bosibosi ni banjulira.

¹² Muhumbaanianga abaatu bosibosi: abasinde n’abahasi n’abaana abanjere n’abalugendwa ababa ni bamenya mu bibuga byenywe, banjulire era beege ohutyanga MUSENGWA Hatonda wenywe, bafubengaho ohujamba amagambi gano gosigosi.

¹³ Era muholanga muityo ko abaana baawe abaliba ni bahiiri hunjulirangaho bahatyanga MUSENGWA Hatonda wenywe emirembe n’emirembe mu hyalo ehi mutiina ohwambuha Yoludaani munjire eminjuluko.”

Ebi MUSENGWA gasembyayo ohulagira Musa

¹⁴ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Naahani ehiseera hihyo eh’yohufa, hyolire. Langa Yoswa, mutiine mu Weema ey’Ohwagananirangamo, mulaabbire.” Era nga Musa ni Yoswa batiina mu Weema ey’Ohwagananirangamo.

¹⁵ Nga MUSENGWA gebonesa eyi bali n’ali mu hireri eh’yali oti siiro. Era esiiro eyo, yemeerera namugulu w’olwigi lw’eweema eyo.

¹⁶ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Oli huupi hufa olonde hu basehulu babo. Abaatu bano sibaliba besigwa eyi ndi era balibbwaga endagaano eyi nahola ni nabo. Baja hujumirya abahatonda abomu hyalo eyi batiina ohumenya.

¹⁷ Ndibalunjira mu hiseera ehyo. Nja hubanjwaho kene mbehwehe, babasihiirise. Ohubonaabona n’ebigosi bingi biriboolaho. Hulwo balyebuusa baati, ‘Ebigosi bino sibitwolireho olwohuba Hatonda saali njalala ni neefe?’

¹⁸ Era nja hubehweha olw’ebibi byosibyosi ebi baliba ni baholire, olwohuba baliba bajumirya abahatonda abandi.

¹⁹ “Kale munandiihe olwembo luno era olusomese Abayisirayiri, lube bujulizi nagati wange n’Abayisirayiri.

²⁰ Hiri hiityo olwohuba ni ndibanjira mu hyalo ehihuluhuta amabeere n’omudugere, ehi nalayira ohuja abasehulu baawe, baba ti balya ni beguta era bali bulaji, baja hutandiha ohujumirya n’ohujeeeresanga abahatonda abandi ni baanyooma era babbwaga endagaano yange ni nabo.

²¹ Ehiseera ehyo, ohubonaabona n’ebigosi ni biri babitiiriraho obungi, olwembo olwo luja huba bujulizi, olwohuba n’abejuhulu baawe baliba balumanyire. Hiri hiityo olwohuba manyire ehi banjega ohuhola ni kiiri n’ohubanira mu hyalo ehi nalayira ohubanja.”

²² Olw’ehyo, Musa ganandiiha olwembo olwo hu ludaalo olwo, ng’alusomesa Abayisirayiri.

²³ Nga MUSENGWA alaabbira Yoswa omusaani wa Nuuni ati, “Guma omwoyo era otanjwamo maani, olwohuba oja hunjira Abayisirayiri mu hyalo ehi nalayira ohubanja. Ese samwene, nja huba ni neewe.”

²⁴ Musa ni gahena ohujandiiha amagambi ago mu hitabo, nahenire hiisi hiitu,

²⁵ ng’alagira Abaleevi ababbedanga esanduuku ey’endagaano ya MUSENGWA ati,

²⁶ “Munjire ehitabo hino ehy’amagambi, muhite hutulo w’esanduuku ey’endagaano ya MUSENGWA Hatonda wenywe, hibenga bujulizi ohubalumiirisa.

²⁷ Hiri hiityo olwohuba manyire ng’olu muli bajeemu era bahahanyafu, mubaaye mujeemera MUSENGWA ni kiiri mulamu aye mulyosane ni fuuye!

²⁸ Mundangire abahulu b’ebiha byenywe bosibosi n’abatangirisi benywe, bahumbaane mbalomere ebibono bino, egulu n’ehyalo bibe bajulizi,

²⁹ olwohuba manyire ti oluvanyuma lwange ohufa, mulicuuha mwanjwa hu ebi mbalagira ohuhola. Era eyi buuja mu moni eyo, ebigosi biribaajira olw’ohuhola ebitoola mu moni ja MUSENGWA, mwamuleetera ohubalunjira.”

³⁰ Nga Musa agobolamo ebibono by’olwembo olwo byosibyosi ohunjwa aya lutandihira ohwola aya luhoma, Abayisirayiri bosibosi ni bategire amatwi.

32

Olwembo lwa Musa

¹ “Ewe egulu, tegere ohutwi ndome,
era leha ehyalo hinjire ebindoma.

² Esomesa yange yitonye hy’efula,
ebi ndoma bigwe hy’olume,
hy’efula eyigwa obulanji hu nyaasi egondi,
eyi basalya hu nyaasi ejere.

³ Nja hulangirira esiina lya MUSENGWA,
mbutule ng’olu Hatonda weefe ali w’amaani.

⁴ “MUSENGWA nj’olwanda,
ebi aholo binjumaaho hamogo,
era n’asala esonga sigehubbira.
Hatonda mwesigwa era w’amazima,
ahola ebituufu era ebirunjamu.

⁵ Abaatu babe sibesigwa,
era sibasaana n’ohuba baana babe.
Aye bafuuhire badulingi,
abaatu ab’omulembe omugodami.

⁶ MUSENGWA mumusasula muutyo,
enywe abaatu abasirusiru era abanjuma magesi?
MUSENGWA sinje senywe owabatonda?
Sinje owabafuula egwanga?

⁷ “Muhebulire ebiseera ebyahale,
munjege hu mirembe ejahale.
Mubuuse abasenywe babalomere,
abasehulu benywe babalomere ebyaliyo.

⁸ MUSENGWA oyo Ali Namugulu Obugali
ni gaanja amawanga eby’obusika,
olu gaawulamo abaatu,
ng’atajo esalo jaawe
ni geema hu bungu
w’abaana ba Yisirayiri.*

⁹ Ne MUSENGWA omwene,
nje Hatonda w’Abayisirayiri,

* 32:8 32:8 Oba ba Hatonda.

abejuhulu ba Yakobbo.

- 10 “Gabagaana mu lulafu enjuma baatu,
ni mugendaana mu mbejo,
gabahumbaania ng’abalabirira,
hy’omuutu alabirira
emunge y’emoni yiye.
- 11 Hya hanjangu ng’olu asomesa owaana waayo ohuguluha,
gabunjira mu bbanga,
era gahena gataño amabana ohubunonia ohugwa,
ni MUSENGWA yeesi pwahola atyo
ohunonia Abayisirayiri.
- 12 MUSENGWA yenene nj’owabatangirira,
era enjuma hatonda obundi owabayeeda.
- 13 “Gabaña ohuba abanugi
mu hyalo ehy’esozi,
nga balya ebibala
ebi balima mu ndimiro.
Bagaana omudugere
mu mabaale,
era emizayiti jaawe jahula
mu mabaale.
- 14 Enjombe n’embusi jaawe
janwamo amabeere ameene amangi,
jinwamo amabeere ameene amangi ag’enjombe,
n’emiigu n’embusi engeji,
j’embego endani
n’engaano yoosi endani ohunwa e Bbasani.
Banywa omwenge ogwomu mizabbibbu
omulando hyamafugi.
- 15 “Aye Yesuramu† mangu nyo
bafundunala nga bafuuha bajeemu.
Baalya emere beguta,
nga banwa hu wabatonda,
era banyooma Olwanda,
Omunonosi waawe.
- 16 Bamuleetera ewuba,
olw’ohujumirya abahatonda abandi.
Bamuleetera ehirunji
olw’ohujumirya ebiitu ebibbote.
- 17 Banongera emisambwa, ejitali Hatonda,
abahatonda aba baali ni batamanyire,
abahatonda aba baali ni bahamanyanga,
aba basehulu baawe batajumiryanga.
- 18 Sibahebulira oyo Olwanda owabatonda,
bebirira Hatonda owabawumba.
- 19 “MUSENGWA ni gahibona gabalunira.

† 32:15 32:15 *Yesuramu* litegeesa liiti *Omulunamu*. Gaali aloma hu Yisirayiri.

- Abaana babe abahaana n'abaseere bamusungujasa.
- 20 Ng'abaloma ati, 'Nja hubehweha,
ko mbone ng'olu banahahenerese,
abo abatali besigwa,
abaatu b'omulembe omugodami.
- 21 Bapambisa ewuba ni beenja ebitali Hatonda.
Basungujahise ni besiga ebiitu ebibbote.
Keesi nja hubanjambya ewuba,
ni ndumirwa abaatu aba mujeega muuti mbo banjuma pungu yiita hiswa.
Nja hubaleetera ohuluja
olw'egwanga ly'abo abanjubeebe.
- 22 Obusungu wange wohya hy'omuliro
ogwohya hiisi ehiri hu hyalo.
Era gwohya ohwola emagombe njaaasi eyo,
gwohya emisingi j'esozi.
- 23 Ndi babungihaho ebigosi
era nja hubaheneraho obusaale wange.
- 24 Nja hubanjindihira enjala n'omusuuja,
obulwaye owahabi buja hubahenajo.
Nja hunjindiha esolo ekambwe jibalye,
n'emisota ej'obusagwa jibabooje.
- 25 Baja hufira ebulafu mu nguudo
n'omugati mu nyumba obuti buja hubanjamba,
abaseere n'abahaana,
omuhayire ow'efi
n'omuñere owooka,
baja hufanga hufa.
- 26 Hani nabaheneeyenjo
eralala hu hyalo,
ñabulenjo abahebulira.
- 27 Aye sinendire abalabe baawe ohwepaaha mbo
nj'ababahenirejo.
Baja huloma baati,
"Olw'amaani geefe hubanjanguuye,
MUSENGWA sinje aholire ebyo." ' ' "
- 28 Nga Musa geyongera aloma ati,
"Yisirayiri gwanga ly'abaatu abanjubeebe,
banjuma hutegeera.
- 29 Singa balimo amagesi bahategeeye
ehyo ehija huboolaho.
- 30 Omulabe mulala abbinga atye Abayisirayiri olukumi,
oba abalabe babiri bafulumusa omutwalo,
ohutusaho oyo Olwanda n'abanjayeeyo,
ohutusaho nga MUSENGWA abalehireenjo?
- 31 Abalabe beefe bamanyire baati abahatonda baawe
sibamaani hy'Olwanda lwefe.
- 32 Abalabe beefe bali hy'endimiro j'emizabbibbu
eji bahoma e Sodoma ni Gomora,
emizabbibbu ejiri n'obutwa n'ebibala byajo birulu.

33 Omwenge gwajo guli hy'obusagwa w'emisota,
wiita hy'obusagwa w'efulugundu.

34 "MUSENGWA aloma ati,
'Sindihubiiha ebiitu ebyo byosibyosi
ni mbihweha mu sitoowa yange?

35 Ohwegalula hwange, ndibesasula.
Ebiseera bija hwola bagwe,
oludaalo olw'ohubonaabona luboolireeho.'

36 "MUSENGWA aja hununula abaatu babe,
era saaja hubasalira musango.
Aja hunambira abanjeeresa babe ehisa,
olu alibona ni banoyemo amaani,
era ni nanumamo asigaaye, omusibe n'owedembe.

37 MUSENGWA alibabuusa ati,
'Abahatonda benywe bali ne,
ab'amaani aba mwesiganga?

38 Abahatonda abalyanga amasavu g'enongo lyenywe,
era banywa omwenge ogw'emizabbibbu ogu mwabananga?
Baaje babayeede, babahuume.

39 Ese samwene ndiise era nanuma hatonda wundi.
Ese ndiise owiita era ndiise agaba obulamu.

Fumita era nanonia
nanuma asobola ohunyagulaho
ehiba ni hiri mu bunangi wange.

40 Ngolola omuhono gwange
namugulu nalayira ti,
"Ng'olu ndi ndiise omwene bulamu
emirembe n'emirembe,

41 nja hunagala epiima yange emasamasa,
mbone ti nabaano ohutehubbira.

Nja hwesasusa abalabe bange,
nja huboneresa abatanyenda.

42 Obusaale wange bulihwana amafugi,
n'epiima yange eja hunabulanabula emibiri.

Nja huhenano hiisi oyu pamba,
era nja husalaho emitwe j'abatangirisi baawe." ' "

43 Nga Musa geyongera aloma ati,
"Enywe amawanga, musanjalye olw'esangaalo,
musangaale n'abaatu ba MUSENGWA,
aja hwesasusa olw'abanjeeresa babe,
aja hwegalula abalabe babe
aja husoniya abaatu babe."

44 Nga Musa atiina ni Yoswa omusaani wa Nuuni agobolamo ebibono by'olwembo,
abaatu ni banulirisa.

45 Era Musa ni gahena ohulomera Abayisirayiri ebibono ebyo byosibyosi,

46 ng'abaloma ati, "Mujeegenga hu biitu byosibyosi ebi mbalagiye olwa leero,
mulagire n'abaana benywe bafubengaho ohwoheresa byosibyosi ebiri mu magambi
ago.

⁴⁷ Esomesa yino sibibono ebinambulamo, olwohuba ebiitu bino bibaleetera obulamu. Mubigondere ko muwangaale mu hyalo ehi muja hwambuha olwabi Yoludaani ohunjira.”

MUSENGWA aloma Musa atiine eyi aja hufira

⁴⁸ Nga hu ludaalo olwene olwo MUSENGWA aloma Musa ati,

⁴⁹ “Tiina hu sozi ej’e Abbariimu, hu lusozi Nebbo mu hyalo hy’e Mowaabbu, ohuupi n’ehibuga Yeriko, olengere ehyalo hy’e Kanani, ehyalo ehi ndi huja Abayisirayiri ohuba obusika waawe.

⁵⁰ Hu lusozi olwo, oja hufira eyo otiine wegaate hu basehulu babo, ng’olu mugandawo Alooni gafira hu Lusozi Hoori, ng’atiina hu basehulu babe.

⁵¹ Hiri hiityo olwohuba enywe mwembi simwali besigwa eyi ndi mu moni j’Abayisirayiri ni mwali hu maaji g’e Meribba Kadesi, mu lulafu lw’e Ziini, simwatamo nono.

⁵² Olw’ehyo, oja hulengera ehyalo ehi ndi huja Abayisirayiri aye sooja hu hyolamo.”

33

Musa asabira ebiha bya Yisirayiri ekabi

¹ Musa, omutu wa Hatonda n’ahiiri hufa, gasabira Abayisirayiri ekabi ati,

² “MUSENGWA ganwa hu lusozi Sinaayi, geeha ohutuyeeda era ganwayo hy’esaawa gaaduha ohunwa e Seyiri, era gaaduha ohunwa hu lusozi Parani.

Ekumi n’ekumi j’abamalayika babe baali ni naye, n’omuliro ogwaduha ni gumuli mu mehiriro.

³ Mu butuufu MUSENGWA genda abaatu babe abawufu.

Era ahuuma ababe.

Olw’ehyo humuhubbira amafuha era hugondera ebiragiro bibye.

⁴ Hugondera amagambi aga Musa gatuna, amagambi ago hiitu hy’omuñendo bugali eri egwanga lya Yakobbo.

⁵ MUSENGWA gafuuha habaha wa Yesuramu,* olu biha n’abatangirisi Bayisirayiri bahumbaana.”

⁶ Musa gaaloma hu hiha hya Lubbeeni ati, “Leha abaatu ba Lubbeeni batafa wayire baatu batono.”

⁷ Hu hiha hya Yuda galoma ati, “MUSENGWA ñulira ohulira hwa Yuda.

Bagobose ñalala n’ebiha ebindi.

Basoolere, O MUSENGWA, era obañonie abalabe baawe.”

⁸ Hu hiha hya Baleevi galoma ati, “MUSENGWA, hwehula ohwenda huhwo n’obitira mu Wurimu ni Samimu.

N’obita mu bañeeresa babo

Abaleevi abesigwa, wabagesesya e Maasa.

Era wabategeera oti batuufu eyo hu maaji g’e Meribba.

⁹ Abaleevi balaga baati ewe ohira abasaaye baawe, n’abaganda baawe era n’abaana baawe.

* 33:5 33:5 Yesuramu litegeesa liiti Omulujamu. Gaali aloma hu Yisirayiri.

- Baanjulira ebiragiro bibyo,
 bahuuma endagaano yiyo.
- 10 Baja husomesa Yakobbo ohugondera ebiragiro,
 Yisirayiri ohunamba amagambi gago.
 Adunyisa obubbaani hu hituuti hiho.
- 11 O MUSENGWA yeeda ehiha hyawe ohuba n'amaani,
 Era ebi bahola bihusangaase.
- Tetenula abalabe baawe,
 abo ababacaawa
 batagobolamo hwinyoha nindi.”
- 12 Hu hiha hya Bbenjamini gaaloma ati,
 “Hino nj'ehiha ehi MUSENGWA genda era ahuuma.
 Abagadirira hiisi haseera
 era anaabenga mu bo.”
- 13 Hu hiha hya Yosefu gaaloma ati,
 “MUSENGWA aje ehyalo hyawe efula,
 ahije amaaji aganjwa mwiroba.
- 14 Ehyalo hyawe hibeemo ebibala
 ebi mumwi guletera ohulaba,
 era libemo ebirani ebya hiisi makungula.
- 15 Leha engingi jaawe ekalekale
 munwemo ebirani.
- 16 Ehyalo hyawe hijule ebirani byereere
 ebi bulani wa MUSENGWA buja ekabi,
 oyo owalamera mu hadeno
 ahaaduha omuliro.
 Ekabi jino jibe hu Yosefu,
 olwohuba gaali mutangirisi mu baganda babe.
- 17 Yosefu ali n'amaani
 hya g'ebunwa y'enombe,
 ali n'ameega hy'agembogo.
 Ameega gago, nj'emitwalo j'Abamanase,
 nj'emitwalo n'emitwalo j'Abefulayimu.
 Agagunyisa amawanga,
 era agasindigirisa eyo eyi hyalo hihoma.”
- 18 Hu biha bya Zebbulooni ni Yisikaali gaaloma ati,
 “Leha Zebbulooni abe w'ekabi mu byamaguzi gage hu nyanja,
 era leha obuninda wa Yisikaali weyongere engo.
- 19 Baliranga abamawanga agandi
 ohutiina hu lusozi lwawe,
 era banayo enongo etuufu.
 Basuna eby'obuninda waawe mu nyanja,
 nomu mujehe hwigobo.”
- 20 Hu hiha hya Gaadi gaaloma ati,
 “Ajeewe enono Hatonda oyo owagalamya ehyalo hya Gaadi.
 Gaadi awundala hy'epologoma,
 ohunawulanawula omuhono
 oba ehyanjo hyohu mutwe gw'omuutu.
- 21 Banira ehitundu ehirira erala obulani,
 bamubihira omugabo gw'omunugi.
 Abatangirisi ba Yisirayiri ni bahumbaana njalala,

Gaadi gaahola ebiruḡamu ebi MUSENGWA genda era ebigalagira Abayisirayiri.”

22 Hu hiha hya Daani gaaloma ati,
 “Daani ali hy’enyana y’epologoma,
 Atuumatuuma ohuḡwa e Bbasani.”

23 Hu hiha hya Nafutaali gaaloma ati,
 “Nafutaali, MUSENGWA ow’ehisa
 ahuḡaaye ekabi nyingi.
 Ehyalo hihyo hiḡwa mu mehiriro hu nyanja ey’e Galilaaya.”

24 Hu hiha hy’Aseri gaaloma ati,
 “Aseri ali n’ekabi ohuhira ebiha ebindi.
 Leha abe muhoda eyiri abaganda babe.
 Era ehyalo hihye hiiḡule amafuta g’emizayiti.

25 Ebibuga bibye bibeho obuhuumi w’enjigi
 ej’ehyoma n’ejehihomo.
 Era amenyenga mu miyaaya.

26 “Enywe Yesuramu,[†]
 eḡuma hatonda ali hya Hatonda wenywe,
 owefuga hwigulu mu bbanga,
 mu ḡono ery’amaani ohubayeeda.

27 Hatonda ow’emirembe n’emirembe,
 nj’ehyehwehero hyenywe.
 Emihono jije ej’emirembe n’emirembe
 nj’eki badererera.

Abbinga abalabe benywe,
 ng’abaloma ati, ‘Mubasihiirise.’

28 Olw’ehyo, Yisirayiri yija humenya mu miyaaya,
 abejuhulu ba Yakobbo banabenga n’obuhuumi
 mu hyalo omuli engaano n’omwenge gw’emizabbibbu,
 ni bahijuhirira n’olume ohuḡwa mwigulu.

29 Wesiimire ewe Yisirayiri!
 Nj’ani obundi ali hy’ewe,
 egwanga eri MUSENGWA anoḡola?
 MUSENGWA nj’engabo,
 era nj’epiima yenywe eyibaḡa obunḡangusi!
 Abalabe benywe baaja ni batya,
 era oja hubatyakirira hu migongo.”

34

Ohufa hwa Musa

¹ Ng’aḡo Musa aḡwa mu hifo aḡagwalaali e Mowaabbu, nga gambuha hu lusozi Nebbo, ḡamugulu wa Pisiga, ohwola e Yeriko. Nga MUSENGWA amulaga ehyalo hyosihyosi ehy’e Giliyaadi, ohwola e Daani,

² n’ehitundu hyosihyosi ehya Nafutaali, n’ehyalo hya Efulayimu ni Manase, n’ehyalo hyosihyosi ehya Yuda, ohwola ebugwalyuba hu nyanja Meditereniani,

³ n’e Negevu nomu hiiho hya Yoludaani ehy’e Yeriko, ehibuga hy’esaasa, ohwola e Zowaali.

[†] 33:26 33:26 *Yesuramu* litegeesa liiti *Omuluḡamu*. Gaali aloma hu Yisirayiri.

⁴ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Ehyo nj’ehyalo ehi nalayirira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo ti, ‘Ndihiḡa olusaaye lulwo.’ Ḥahani kulehire ohirengere huhirengera n’emoni jijo aye sooja hwambuha hutiinamo.”

⁵ Ng’aḡo Musa omuḡeereswa wa MUSENGWA, afira eyo mu hyalo hy’e Mowaabbu, ng’olu MUSENGWA galoma.

⁶ Nga MUSENGWA amusiiha mu hiiho mu hyalo hy’e Mowaabbu huupi n’ehibuga Bbesi Pewori. Aye n’ohwola hatyane, ḡaḡuma amanyire ehifo ehyene n’ehyene aḡa bamusiiha.

⁷ Aḡa Musa gafira, gaali aḡesa emyaha cikumi nabiri. Cooka gaali ahibona bulani era n’ahiiri n’amaani.

⁸ Abayisirayiri balira Musa ohuhena endaalo amahumi adatu e Mowaabbu, ohwola ehiseera ehy’ohulira ni hyanwaho.

⁹ Yoswa omusaani wa Nuuni geejula amagesi olwohuba Musa gaali amutayeeho emihono. Kale Abayisirayiri bagondera Yoswa era banamba n’amagambi aga MUSENGWA gaḡa Musa.

¹⁰ Sinabangaḡo naabbi mu Yisirayiri ali hya Musa, oyu MUSENGWA gaalomanga ni naye moni hu moni.

¹¹ MUSENGWA gaatuma Musa ohuhola ebyamaliholiho n’ebyenunjisa hu habaha w’e Misiri n’abatangirisi babe n’ehyalo hihye hyosihyosi.

¹² Era ḡaḡuma naabbi owundi yesiyesi owahola eby’amaani era ebitiisa hya Musa, Abayisirayiri bosibosi ni babona.

Ehitabo hya Yoswa Yoswa Enyanjula y'Ehitabo hya Yoswa

Ehitabo hya Yoswa hyeyongera n'olunayo olunamba hu gwanga lya Yisirayiri ni hitagihira aña hitabo hy'Amagambi Olwohubiri n'Ohubala byagama. Abayisirayiri batagihira ebuñwalyuba w'olwabi Yoludaani, basomoha ni batiina ohusuna eminuluko jaawe ebugwalyuba. Yoswa omusika wa Musa n'abatangirira ohwoheresa ehi Hatonda gasubisa abejuhulu ba Yibbulayimu ati aja hubaña ehyalo hy'e Kanani (Etandiha 12:7).

Ebiitu ebyaliño mu hitabo hya Yoswa babiteberesa ohuba ni byaliño mu 1250 B.C, ejaali ng'emyaha ane oluvanyuma lwa Ramasesi ohunuga mu Misiri. Ramesesi nje habaha oyu bañeega baati nj'owaali n'anuga mu biseera omu Abayisirayiri banunahiramo ohunwa e Misiri (Ohununuha 1:11).

Ehitabo hya Yoswa hitulaga engeri eyi Hatonda anonolamo abaatu babe era hitulengesa ti ñaliño etalo eji huteehwa ohusoola hunangule. Hitwoleha Yesu ng'olu alinonola abaatu ba Hatonda mu hunangula Sitaani n'ehibi mu hyalo.

Yoswa agobola mu magulu ga Musa ng'omutangirisi

¹ Oluvanyuma lwa Musa omuñeeresa wa MUSENGWA ohufa, MUSENGWA galoma Yoswa omusaani wa Nuuni era omuloobera wa Musa ati,

² "Musa omuñeeresa wange afuuye. Naahani ewe n'Abayisirayiri bosibosi, mwetegehe mwambuhe olwabi Yoludaani, mwingire mu hyalo ehi ndi huupi hubaña.

³ Ng'olu nasubisa Musa, nja hubaña hiisi hifo ehi mulyolamo.

⁴ Olwaha lw'etwale lyenywe luja hunwera mu lulafu ohwola hu lusozi Lebbañoni, nindi lunwe hu lwabi olubbala olu balanga baati Yufuleeti e buñwalyuba lubite mu hyalo hy'Abahiiti, ohwola hu Nyanja Meditereniani e bugwalyuba.

⁵ Nañuma muutu wayire mulala olisobola ohuhunangula endaalo josijosi ej'obulamu wuwo. Nja huba ni neewe ng'olu mbaaye ni mba ni Musa. Sinjahuhuleha oba ohuhubba omugongo.

⁶ Guma omwoyo era otatya olwohuba oja hutangiriira abaatu abo, basikire ehyalo ehi nasubisa ohuñ abasehulu baawe.

⁷ "Guma omwoyo era otatya. Wegenderesanga ohugondera amagambi gosigosi aga Musa omuñeeresa wange gaahuña. Sogañwangaho watiina eyi oba eyi, wahanangula hiisi aña onatiinenga.

⁸ Ehitabo ehyo ehy'Amagambi, ohisomanga habuhyabuhya. Oneganga hu birimo omuusi n'owiire era wegenderesanga ohugondera hiisi hiitu ehi banandiihamo. Hija huhuleeteranga ohuhulahulana bugali.

⁹ Kulomire, guma omwoyo era otatya. Otañwamo maani olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo, aja hubanga ni neewe hiisi aña'onatiinenga."

Yoswa alagira abatangirisi

¹⁰ Nga Yoswa alagira abatangirisi ati,

¹¹ "Mutiine mu kambi mulomere abaatu muuti, 'Mutegehe emere olwohuba mu ndaalo edatu ohunwa hatyane muja hwambuha olwabi Yoludaani, mutiine mwesunire omunuluko ogu MUSENGWA Hatonda wenywe ali hubaña.' "

¹² Nga Yoswa aloma ab'ehiha ehya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase ati,

¹³ “Muhebulire ehiragiyo ehi Musa omuñeereswa wa MUSENGWA gabaña olu gabaloma ati, ‘MUSENGWA Hatonda wenywe aja hubaña ehifo ehy’ohunjuumuliramona era aja hubaña ehyalo ehiri ebuñwalyuba w’olwabi Yoludaani.

¹⁴ Abahasi n’abaana abañere n’ebyayo byenywe bija husigala nano, aye abasinde ab’amaani abetegefu baja hwambuha n’ebisoosa batiine mu lutalo bayeede abalebe benywe,

¹⁵ ohwola olu balihena ohusuna anohumenya ebugwalyuba w’olwabi Yoludaani, ehyalo ehi MUSENGWA Hatonda wenywe gabategehera. Ni mulihena nga enywe mwagamayo mumenya ebuñwalyuba w’olwabi Yoludaani, mu hyalo ehi Musa omuñeereswa wa MUSENGWA gabaña.’ ”

¹⁶ Ng’ano bagobola mu Yoswa baati, “Byosibyosi ebi otulagiye, huja hubihola era hiisi ana onatutumenga huja hutiinanga.

¹⁷ Ng’olu hwagonderanga Musa mu hiisi hiitu, weesi huja huhugondera. Hulomba hirala MUSENGWA Hatonda wuwo abenga ni neewe ng’olu abaaye naaba ni Musa.

¹⁸ Omuutu yesiyesi ojeemera ehiragiyo hiho, ndanjulira bibono bibyo, aja hufa. Olw’ehyo guma omwoyo era otatya.”

2

Yoswa atuma embega e Yeriko

¹ Ng’ano Yoswa omusaani wa Nuuni atuma abambega babiri ohunwa e Sitimu, ng’abaloma ati, “Mutiine mwetegerese ehyalo hy’e Kanani ohusingira erala ehibuga Yeriko.” Nga batiina, ni boola bengira mu nyumba y’omuhasi malaaya oyu balanganga baati Rahabbu, nga banjenyuha eyo.

² Nga balomera habaha w’e Yeriko baati, “Bona! Balala hu Bayisirayiri baajire ehyegulo hino ohuheeta ehyalo hyefe.”

³ Nga habaha w’e Yeriko anjindiha abasirikale ewa Rahabbu bamuloma baati, “Tusayo abaatu abaajire mu nyumba yiyo olwohuba ehi baleetire huheeta hyalo hyefe.”

⁴ Aye omuhasi oyo gaali anambire abasinde abo bombi n’abahwehire. Ng’abagobolamo ati, “Hituufu abasinde abo baajire aye simanyire eyi banwereeye.

⁵ Ehiirema ni hyenda ohunamba, mu hiseera ehyohwigalano omulyango gw’ehibuga, pana basinde abo banwereeyeno. Sinamanyire ngira eyi banambire. Mubalondeho mangu, munanga mwabagaana.”

⁶ Aye gaali abanjirire namugulu hu nyumba n’abahwehire mu bihangala ebi gaali ni ganjaaye bulani hu hasolya.

⁷ Ng’abasirikale abo basimbuha balonda hu bambega abo hu luguudo olutiina ana bambuhira olwabi Yoludaani. Aye ni batula baati mu hibuga, nga begalano omulyango.

⁸ Abambega abo ni baali ni bahiiri hunjenyuha, nga Rahabbu atiina ana baali hu nyumba

⁹ abaloma ati, “Manyire ti MUSENGWA abanjaaye ehyalo hino. Era hiisi muutu mu hyalo hyefe hino ali hulebera ekoba olwenywe.

¹⁰ Hwanjulira ng’olu MUSENGWA gomeesa amaaji g’Enyanja Enando ni munwa e Misiri. Era hwanjulira ehi mwahola abahabaha ababiri ab’Abamooli, Sihoni ni Ogi, abaali ebuñwalyuba w’olwabi Yoludaani, aba mwasihiirihisa erala.

¹¹ Ni hwanjulira ebyo, hwanwamo amaani olwenywe. MUSENGWA Hatonda wenywe, nje Hatonda owa namugulu mwigulu nohu hyalo huno.

¹² “Njaahani mundayirire mu moni ja MUSENGWA, muuti muja humbisya ese n’olulyo lwange bulani ng’olu ese mbabihisyeye bulani. Era muupe ahabonero ahanahahase

13 haati simuja hwita bbaabba ni maama n'ababoojo bange n'abaganda bange ko n'abomumago gaawe era mutunjonie ohufa."

14 Ng'abasinde abo beeyama baati, "Hatonda atusihiirisanga singa siuhola ehi huhuloma. Huhuhahasa huuti, singa solomera muutu yesiyesi ehi hubaaye ni huhola n'ano, MUSENGWA n'alitunja ehyalo hino, hulibabisya bulani."

15 Ng'ano Rahabbu anamba omugoye abehisaho n'asasi n'ababisya mu dinisa. Enyumba yiye baali bayitongooye hu hiteepe ehyeswanigirisanga ehibuga.

16 Ng'abaloma ati, "Mutiine mu hyalo hy'esozi ko ababaniima batababona. Mwehwehe eyo ohuhena endaalo edatu ohwola olu banahagobolejo, oluvanyuma mwetiinire eyi mwetiinira."

17 Ng'abasinde abo bamuloma baati, "Ehirayiro ehi otulomire ohulayira, sihija huhola ni hunahaaje ohuwaagala ehyalo hino

18 ohutusaho n'osidihire olugoye olulando mu dinisa muno omu oja hutwihisa n'asasi era wengisa mu nyumba yiyo lataawo ni maawo n'ababoojo babo n'abaganda babo ko ni naabo bosibosi abomu nyumba ya lataawo.

19 Ni n'alibanjo omuutu yesiyesi atula mu nyumba yiyo, n'afanga omwene guliba gugwe sosi efe. Aye anahasune ehigosi hyosihyosi n'ali ni neewe mu nyumba, ehyo hinahabe hitunambaho.

20 Aye singa olomeraho omuutu yesiyesi gamanya ebi huliho, ehyo hija huba hibbwagireno oweyamo obu otulomire ohweyama."

21 Ng'ano Rahabbu abagobolamo ati, "Fugiriye, leha hibe ng'olu mulomire." Ng'ahena abaseebula batiina. Nga Rahabbu asidiha olugoye olulando mu dinisa.

22 Abasinde abo nga basimbuha batiina mu hyalo hy'esozi, nga babaayo endaalo edatu ohwola olu abaali ni babaniima bagamayo. Babaheja mu magira gosigosi aye sibababona.

23 Ng'ano abasinde ababiri abo baserengeta banwa mu hyalo hy'esozi bambuha olwabi Yoludaani, nga bagamayo eyiri Yoswa omusaani wa Nuuni, nga bamunayira byosibyosi ng'olu byali.

24 Ng'ano baloma Yoswa baati, "Mu butuufu MUSENGWA alihutunja ehyalo ehyo hyosihyosi. Abaatu baayo balihulebera ekoba olwefe."

3

Abayisirayiri bambuha Yoludaani

1 Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, Yoswa n'Abayisirayiri basimbuha ohunwa e Sitimu nga batiina hu lwabi Yoludaani eyi beemeha ekambi ni bahihuumire ohwambuha.

2 Oluvanyuma lw'endaalo edatu, abatangirisi bagenda mu kambi yosiyosi,

3 ni balagira abaatu baati, "Kasita mubona Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA Hatonda wenywe n'Abaleevi ni bayibbeedire, muli n'ohunwa anja muli, muyirondeho.

4 Ni mulonda hu Sanduuku y'Endagaano mutayiba huupi ko mwahamanya bulani engira ey'ohunamba olwohuba simubangaho eno. Aye n'abeno ahanaanjiro nga ah'emayiro ndala n'agati wenywe n'Esanduuku y'Endagaano."

5 Nga Yoswa aloma abaatu ati, "Mwegwalaase olwohuba olwejo MUSENGWA aja huhola ebyenunjisa mu enywe."

6 Nga Yoswa aloma abasengi ba Hatonda ati, "Mubbeede Esanduuku y'Endagaano, mutangirire abaatu." Nga bayibbeeda babatangiriramo.

7 Ng'ano MUSENGWA aloma Yoswa ati, "Olwaleero nja hutandiha ohugulumisa mu moni j'Abayisirayiri, bahamanya baati ndi nalala ni neewe ng'olu mbayenga ni mba ni Musa.

⁸ Era lagira abasengi ba Hatonda ababbeedire Esanduuku y'Endagaano oti, 'Ni boola hu lwabi Yoludaani, bengire mu maaji bemeerere.' "

⁹ Nga Yoswa aloma Abayisirayiri ati, "Muuje n'ano munjulire ebi MUSENGWA Hatonda wenywe aloma.

¹⁰ Hino nj'ohu munahategerere muuti Hatonda Omwene Bulamu ali mu enywe era ti salihaya hubbinga Abakanani n'Abahiiti n'Abahiivi n'Abapereezi n'Abagirugaasi n'Abamooli n'Abayebbusi babanjwero.

¹¹ Esanduuku y'Endagaano ya Musengwa w'ehyalo hyosihyosi yija hubatangiriramo yibesooke mu lwabi Yoludaani.

¹² Naahani tobola abasinde ehumi n'ababiri, mulala mulala ohunjwa mu hiisi hiha hya Yisirayiri.

¹³ Era Abasengi ba Hatonda ababbeedire Esanduuku ya MUSENGWA kasita baja huta amagulu gaawe mu lwabi Yoludaani baati pa, ng'ano ni naano amaaji galehera ohuduluma gebunguha etuumo."

¹⁴ Naahani abaatu ni baanjwa mu kambi ohutiina ohwambuha Yoludaani, abasengi ni babbeedire Esanduuku y'Endagaano, babatangiriramo.

¹⁵ Mu biseera by'egesa, Yoludaani pana lwabandiranga era lwali lubandire. Ne abasengi ababbeeda Esanduuku ni boola hu lwabi, amagulu gaawe geema mu maaji,

¹⁶ ng'ano amaaji galehera ano ohuduluma. Gebunguha etuumo ohuupi n'ehibuga ehi balanga baati Adamu ehiririheene Zaresaani. Nanuma maaji agaduluma ni gatiina mu Nyanja Enjumamo Ehiramu. Ng'abaatu bagendera hu woomu bambuha ohuupi n'e Yeriko.

¹⁷ Abasengi abaali ni babbeedire Esanduuku y'endagaano ya MUSENGWA beemerera hu woomu ngati w'olwabi Yoludaani, ng'Abayisirayiri bosibosi babitango bambuha ohwola egwanga lyosiryosi olu lyahena ohwambuha ni bagendera hwiropa eryomu.

4

Amabaale ag'ohuhebulirirangaho

¹ Abayisirayiri bosibosi ni bahena ohwambuha Yoludaani, nga MUSENGWA aloma Yoswa ati,

² "Tobola abasinde ehumi n'ababiri, mulala mulala ohunjwa mu hiisi hiha,

³ obalagire bangale amabaale ehumi n'abiri ni bagatusa ngati wa Yoludaani, mu hifo ana basengi ba Hatonda bemereeye, mwambuhe ni nago mugate mu hifo ehi muja hunenyuhamo ehiire hy'olwa leero."

⁴ Nga Yoswa alanga abasinde ehumi n'ababiri aba gatobola mu Bayisirayiri, mulala mulala ohunjwa mu hiisi hiha,

⁵ ng'abaloma ati, "Mutiine ngati wa Yoludaani anali Esanduuku ya MUSENGWA Hatonda wenywe. Hiisi mulala hu enywe ohunjwa mu biha ehumi nabibiri ebya Yisirayiri abugule ebaale alite hwibega.

⁶ Amabaale ago gaja huba habonero eyi muli. Mu moni eyo, abaana benywe ni bababuusanga ehi mabaale ago gategeesa,

⁷ mubalomeranga muuti amaaji gomu Yoludaani galehera ohugenda gasigulira Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA. Ni baali ni bayisomosa Yoludaani amaaji galehera ohuduluma. Amabaale ago gaja huba hy'ohuhebulirirangaho eyiri Abayisirayiri emirembe n'emirembe."

⁸ Ng'Abayisirayiri bahola ng'olu Yoswa gabalagira. Nga batiina babugula amabaale ehumi n'abiri ngati wa Yoludaani ng'olu biha bya Yisirayiri biri era ng'olu MUSENGWA galagira Yoswa. Ni bahena nga babbeeda amabaale ago baganjira bagatwihula mu kambi yaawe.

⁹ Nga Yoswa ahomeha amabaale ehumi n'abiri ago agabatusa ngati w'olwabi Yoludaani, mu hifo aya basengi ababbeeda Esanduuku y'Endagaano aya bemeerera. Era amabaale ago gahiiriro n'olwa leero luno.

¹⁰ Abasengi ababbeeda Esanduuku y'Endagaano basigala ni bemereeye ngati wa Yoludaani ohwola olu baatu baahola hiisi hiitu ehi MUSENGWA gaali n'alagiiye Yoswa, n'abita mu Musa. Ebyo ni byanwa ng'abaatu banjwa bambuha.

¹¹ Ni bahena bosibosi ohwambuha, ng'abasengi abaali n'Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA boosi nga bambuha abaatu ni babatayeho emoni.

¹² Abasinde ohunwa mu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi ko n'ehitundu hy'ehiha hya Manase batangiriramo, ni bali betegefu ohusoola. Baali mu moni j'Abayisirayiri ng'olu Musa gabalagira.

¹³ Abasinde huupi emitwalo ene, ni bali n'ebisoosa basomoha MUSENGWA n'ali ni nabo, batiina mu hifo ehiduleere ayaapi n'e Yeriko.

¹⁴ Hu ludaalo olwo, ebi MUSENGWA gahola byaleetera Abayisirayiri ohunanga Yoswa enono mu bulamu wuwe wosiwosi ng'olu banjwa Musa.

¹⁵ Ng'ayo MUSENGWA aloma Yoswa ati,

¹⁶ "Lagira abasengi ababbeedire Esanduuku y'Endagaano, banjwe mu lwabi Yoludaani."

¹⁷ Nga Yoswa alagira abasengi ati, "Munjwe mu Yoludaani muje eno."

¹⁸ Ng'abasengi banjwa mu lwabi Yoludaani ni babbeedire Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA. Kasita banjwa ngati w'olwabi beema hwigobo baati pa, ng'ayo ni naayo amaaji gagobolamo ohuduluma nindi era nga gabanda ng'olu gaali oludaayi.

¹⁹ Hu ludaalo olw'ehumi mu mwesi omudaayi mu mwaha, abaatu basomoha olwabi Yoludaani, batiina bemeha ekambi yaawe e Gilugaali olw'ebunwalyuba w'esalo lya Yeriko.

²⁰ Nga Yoswa ahomeha amabaale ehumi n'abiri e Gilugaali aga batusa mu lwabi Yoludaani.

²¹ Ng'aloma Abayisirayiri ati, "Mu moni eyo abaana benywe ni bababusanga baati amabaale gano gategeesa hi?"

²² "Mubalomeranga muuti, 'Abayisirayiri basomoha olwabi Yoludaani ni bagendera hu woomu.'

²³ MUSENGWA Hatonda wenywe gomeesa olwabi Yoludaani mwasomoha. MUSENGWA Hatonda wenywe goomya olwabi Yoludaani ng'olu gomeesa Enyanja Enando paka olu hwambuha."

²⁴ "Hino MUSENGWA gahihola olwohuba gendire abaatu bosibosi hu hyalo bategeere baati ali n'amaani era musobole ohutya MUSENGWA Hatonda wenywe."

5

¹ Abahabaha bosibosi ab'Abamooli abaali hu luuyi olw'ebugwalyuba w'olwabi Yoludaani n'abahabaha ab'Abakanani abaali hwigobo w'Enyanja Meditereniani banjulira ng'olu MUSENGWA gomeesa amaaji mu Yoludaani hyaleetera Abayisirayiri ohwambuha, balebera ekoba banjwamo amaani agalumba Abayisirayiri.

Ohuhomola n'Embaga ey'Ohubihisya e Gilugaali

² Mu hiseera ehyo, MUSENGWA galoma Yoswa ati, "Bbota obugesu ohunwa mu mabaale, ohomole Abayisirayiri abasinde ababahiiri huhomola."

³ Olw'ehyo, Yoswa gahola ng'olu MUSENGWA gamulagira ng'ahomola Abayisirayiri ni bali mu hifo ehi balanga baati Olusozi olw'Ebigode.

⁴ Ehyo gahihola olwohuba abasinde abahulu bosibosi abaanwa e Misiri abaali mu myaha ej'ohuba abasooli, baali bafriiye mu lulafu.

⁵ Abaatu bosibosi abaanwa e Misiri baali babahomooye aye abo ababasaala ni bahiiri mu lulafu sibaali bahomole.

⁶ Abayisirayiri bahena emyaha ane ni batangatangira mu lulafu ohwola olu basinde abaali mu myaha ej’ohuba basooli aña banwera e Misiri baafa olw’ohujeemera MUSENGWA. Hyali hiityo olwohuba MUSENGWA gaali aberayiriiye ati sibaja hubona hu hyalo ehi gasuubisa abasehulu baawe ati aja huhituna, ehyalo ehituluuha amabeere n’omudugere.

⁷ Nga Musengwa agobosa abasaani mu magulu gaawe era abo nj’aba Yoswa gahomola olwohuba ni baali mu lugendo baali sibabahomole.

⁸ Ni baahena ohuhomola hiisi musinde, nga basigala aña baali mu kambi ohwola olu banona.

⁹ Ng’ano MUSENGWA aloma Yoswa ati, “Olwaleero mbatuhiseeho ehiswalo ehy’e Misiri.” Era ohunwa hulwo nga ehifo ehyo bahiranga baati Gilugaali.*

¹⁰ Egulo hu ludaalo olw’ehumi neene mu mwesi omwene ogwo, Abayisirayiri ni baali ni bahiiri e Gilugaali mu hifo anaapi n’e Yeriko, baalya Embaga Ey’Ohuhebuliraho Ohubihisya.

¹¹ Ni wahya mu mugamba, baalya hu mere ohunwa mu hyalo hy’e Kanani, omwali ebiryo eby’embehe ekalange n’emigaati eji batatayemo ehisimbulusa.

¹² Ni baalya hu mere eyo, ng’oludaalo olwene olwo emaanu eyi balyanga nga yirehera ano ohugwa. Era omwaha ogwo baalya emere ohunwa hwiropa ly’e Kanani.

Yoswa n’omusinde owaali n’epiima

¹³ Lulala Yoswa ni gaali ohuupi n’e Yeriko, galengera omusinde ni gemeereye n’añambire epiima. Nga gegeerera aña gaali amubuusa ati, “Oli bulala ni neefe oba oli bulala n’abalabe beefe?”

¹⁴ Ng’omusinde oyo amugobolamo ati, “Mbe, aye ndi muduumisi w’ene lya MUSENGWA, noolire.” Ng’ano Yoswa ahubba amafuha mu moni jije ohumuña enono. Era ng’amuloma ati, “Musengwa yange, hiina ehi wenda ese kole?”

¹⁵ Ng’omuduumisi w’ene lya MUSENGWA aloma Yoswa ati, “Fihulamo engayito olwohuba ehifo ehi wemeereyemo hyawufu.” Nga Yoswa afihulamo engayito.

6

Ohugwa hw’ehibuga Yeriko

¹ Naahani mu hiseera ehyo enjigi j’ehibuga Yeriko baali bajigaaye ni bajigunyiiye olw’ohwerinda Abayisirayiri. Yaali enuma owingira wayire otula.

² Nga MUSENGWA aloma Yoswa ati, “Ehibuga Yeriko ni habaha n’abasirikale baamo mbanayeyo mu mihono jijo.

³ Ewe n’abasirikale babo, muhumbe ni mwetoolola ehibuga omulundi mulala hiisi ludaalo, ohuhena endaalo mukaaga.

⁴ Suna abasengi ba Hatonda musanvu, hiisi mulala anambe egwala ery’olwiga lw’emiigu, babe mu moni w’Esanduuku y’Endagaano. Hu ludaalo olwomusanvu muja huhumba ni mwetoolola ehibuga emirundi musanvu abasengi ni bafuuna amagwala.

⁵ N’onjuliranga ni bafuuna amagwala n’amaani, loma abasirikale bosibosi bahubbe oluhero, ebiteepe eby’ehibuga binahatepuluhe nga hiisi muutu atiina gengira butereefu mu hibuga.”

⁶ Nga Yoswa omusaani wa Nuuni alanga abasengi ba Hatonda abaloma ati, “Mubbeede Esanduuku y’Endagaano, abasengi musanvu batangiriremo Esanduuku ya Musengwa ni banambire amagwala ag’ameega g’emiigu.”

* 5:9 5:9 *Gilugaali* mu Lubbebbulaniya hitegeesa hiiti *Kutuhiiseho ehiswalo*.

⁷ Ng'alagira abasirikale ati, "Muhumbe ni mwetoolola ehibuga n'abahuumi ni banjambire ebisoosa ni bali mu moni w'Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA."

⁸ Yoswa ni gahena ohuṅa abasirikale ehiragi, ng'abasengi omusanvu abaali mu moni ja MUSENGWA ni banjambire amagwala omusanvu ag'emiigu, batiina ni bagafuṅa nga ko abasengi abaali ni babbeedire Esanduuku ya MUSENGWA babanjwaho egongo.

⁹ Abahuumi abaali n'ebisoosa batangiriramo abasengi abaali ni bafuṅa amagwala, nga hulondaho abaali ni babbeedire Esanduuku y'Endagaano ng'abahuumi abayihu-uma balondaho. Era mu hiseera ehyo baali bafuṅa amagwala.

¹⁰ Aye Yoswa gaali alagiiye abasirikale babe ati, "Mutahubba nduulu oba oluhero lwosirwosi era njatabano ehibono hyosihyosi ehi muloma ohwola hu ludaalo olu ndibaloma ohuhubba oluhero nga ko muhubba!"

¹¹ Hu ludaalo oludaayi, galagira abaatu babbeeda Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA bayetoloosa ehibuga omulundi mulala. Ng'abasirikale bagobola mu kambi banjanyuha owiire ohuha.

¹² Hu ludaalo olwagobolaho, Yoswa genyoha mu mugamba pwipwipwi, ng'abasengi babbeeda Esanduuku ya MUSENGWA.

¹³ Abasirikale batangiriramo, ng'abasengi omusanvu abaali ni banjambire amagwala omusanvu ni bagafuṅa balondaho, ng'Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA yirondaho, abasirikale abenyuma nga balondaho. Era mu hiseera ehyo hyosihyosi amagwala gaali gafuga.

¹⁴ Era hu ludaalo olwohubiri bahumba betoolola ehibuga omulundi mulala, nga bagamayo mu kambi. Ehyo bahihola ohuhena endaalo mukaaga.

¹⁵ Hu ludaalo olwomusanvu benyoha mu mawiiwi nga bahumba betoolola ehibuga mu ngeri nj'enyene. Aye hu mulundi ogwo, betoolola emirundi musanvu.

¹⁶ Omulundi ogwomusanvu abasengi ni bafuṅa amagwala, nga Yoswa alagira abaatu ati, "Muhubbe oluhero olwohuba MUSENGWA abanjaaye ehibuga!"

¹⁷ Ehibuga n'ebihirimo byosibyosi babinjeyo eyiri MUSENGWA. Ohutusaho Rahabbu malaaya n'abaatu bosibosi abali mu nyumba yiye bonene, nj'abamuli n'ohubihisya olwohuba gahweha abambega beefe aba hwanjindiha.

¹⁸ Aye mumanya ohutabugula hu biitu byosibyosi ebibanjongire eyiri MUSENGWA. Singa muhohola muja hwereetera ohusihiiriha. Era muleetere n'ekambi ya Abayisir-ayiri ebigosi n'ohusihiiriha.

¹⁹ Ebiitu byosibyosi ebi baabbota mu feeza nomu zaabbu nomu bihomo nomu byoma, byawufu eyiri MUSENGWA era baja hubita ana babiiha ebiitu bya MUSENGWA."

²⁰ Abasengi ni bafuṅa amagwala, ng'abasirikale bahubba oluhero ng'ano ni naano ehitepe ehyali ni hyeswanigirihiise ehibuga hitepuluha higwa njaasi. Nga hiisi muutu gengira banjamba ehibuga.

²¹ Basihirisa hiisi hiitu ehyali mu hibuga ni batambisa epiima, omwali abasinde n'abahasi, abanjere n'abahulu, enombe n'etaama ko ni nasugirya.

²² Nga Yoswa aloma abasinde ababiri abaahola ogw'ohuheeta ati, "Mutiine mu nyumba ya malaaya mumutuse ebulafu n'abaatu abali mu nyumba yiye bosibosi ng'olu mwamusuubisa."

²³ Nga batiina batusa Rahabbu ni semwana ni nyina n'abalebe babe n'abomu mago gage abandi bosibosi, nga babanjira mu hifo ohulirihana ekambi y'Abayisirayiri.

²⁴ Ni bahena ohubatusa ng'ano bohya ehibuga n'ebyalimo byosibyosi. Ne efeeza n'ezaabbu n'ebiiitu ebibabbota mu hihomo n'ebyehyoma babinjira babibiiha omu babiihanga ebiitu bya MUSENGWA.

²⁵ Aye Yoswa gaŋonia obulamu wa Rahabbu malaaya, n’abomu mago gage n’abaatu abaali mu nyumba yiye olwohuba gahweha abasinde bala abambega aba gaali natumire e Yeriko. Era Rahabbu n’ohwola olwa leero luno amenya n’Abayisirayiri.

²⁶ Era mu hiseera ehyo nga Yoswa alabula ati, “Hiisi aligesyaho ohutongola bunyaaha ehibuga Yeriko, aliba geleetireho ehiŋwabo hya MUSENGWA.

“Hiisi alitaŋo omusingi gw’ehibuga ehyo,
alifirwa omuseere wuwe omudaayi.

Era hiisi aliwanga enjigi mu miryango j’ehibuga ehyo,
alifirwa omwana wuwe naakoma.”

²⁷ MUSENGWA gaali ni Yoswa era Yoswa gafuma mu hyalo ehy’e Kanani hyosihyosi.

7

Ehibi hya Akani

¹ MUSENGWA gaaloma Abayisirayiri ohutabugula hu biitu ebi baali ni baja husihi-irisa. Aye Akani omusaani wa Karumi omwijuhulu wa Zabbudi omusaani wa Zeera ohuŋwa mu hiha hya Yuda, gaŋira birala hu biitu ebyo nga aletera MUSENGWA ohuluŋira Abayisirayiri.

² Nga Yoswa aŋindiha abasinde ohuŋwa e Yeriko batiine baheete ehibuga Ayi ehiririheene Bbesi Aveni ebuŋwalyuba wa Bbeseeri n’abaloma ati, “Mutiine muheete ehibuga ehyo.” Nga batiina bahiheeta.

³ Ni bagobola eyiri Yoswa nga bamuloma baati, “Sihyetagisa basirikale bosibosi ohutiina ohulumba ehibuga Ayi. Abasirikale ekumi ebiri oba ekumi edatu bahena, abaatu abalimo batono.”

⁴ Nga Yoswa aŋindiha abasirikale ekumi edatu ohulumba ehibuga ehyo. Aye abasirikale bomu hibuga Ayi babafulumusa,

⁵ nga bababbinga ohuŋwa hu mulyango gw’ehibuga baboosa hu birombe by’amabaale ni behirira era beeta abasirikale adatu namukaaga. Ng’Abayisirayiri banjwamo amaani, balebera ekoba.

⁶ Nga Yoswa anabula ebyambalo bibye ng’ahena agwa mafumaaye mu moni w’Esanduuku ya MUSENGWA. Ng’abaano ohwola egulo. Abatangirisi ba Yisirayiri boosi bahola baatyo era beyoŋa efuuhe hu mitwe jaawe ohulaga baati banakuŋafu.

⁷ Nga Yoswa aloma ati, “O MUSENGWA Omwene Buŋangi, lwahiina watwambusa olwabi Yoludaani? Wendire hutuŋaayo eyiri Abamooli batusihiirise? Hani hwamala gasigala engereha wa Yoludaani!

⁸ O Musengwa, bona Abayisirayiri badulumire abalabe baawe, olwo ese ŋaahani ndome hiina?

⁹ Abaatu baja huŋeega baati siwasobola husolerera baatu babo. Ŋaahani Abakanani n’abaatu abandi bosibosi mu gwanga lino ni banahaŋulire, baja hutweswanigirisa batusihiirise huŋwe hu hyalo. Olwo sooliba n’odanyire esiina liryo?”

¹⁰ Ng’ano MUSENGWA aloma Yoswa ati, “Yemeerera! Ohola hiina mafumaaye?

¹¹ Abayisirayiri bonoonire, babbwagire endagaano yange eyi nabalagira ohuhu-uma. Baŋira hu biitu ebi baali n’ohusihirisa, babiiba era badulinga bahena babita ŋalala n’ebiiitu byawe.

¹² Ehyo c’ehigira Abayisirayiri ni batasobola huŋangula balabe baawe. Baduluma abalabe baawe olwohuba boosi abeene bereete eyo ohusihiriha. Sinja hweyongera hubayeeda ohutusaho nga musihirihiise ebiitu ebi muli n’ohusihirisa.

¹³ “Yinyoha otiine ogwalaase abaatu obategehe ohuuja mu moni jange. Balome oti, ‘Mwegwalaase ni mwetegehera olwejo olwohuba MUSENGWA Hatonda wa

Yisirayiri aloma ati, “Enywe Abayisirayiri muli n’ebiitu ebi mwabiihire ebi mwali n’ohusihirisa. Simuja husobola abalabe benywe ohutusaho ni mubituhiseno.” ’

¹⁴ “Mu mugamba, baaje eyi ndi hiha hu hiha. Ehiha ehi MUSENGWA atobolamo, baja hwesonolayo lulyo hu lulyo era olulyo olu MUSENGWA atobolamo, luja hunwamo mago hu mago. Amago aga MUSENGWA atobolamo gaja hunwamo muutu mulala mulala.

¹⁵ Oyo oyu banahagaane n’ebiitu ebyohusihirisa, baja humunwanaho omuliro era aja husihiriha n’ebiitu bibye byosibyosi olw’ohuleeta ehiswalo hu Bayisirayiri n’olwohubbwaga endagaano yange gahola ehiitu ehy’embiho.”

¹⁶ Mu mugamba pwipwipwi Yoswa galeeta Abayisirayiri hiha hu hiha. Nga batobola ehiha hya Yuda.

¹⁷ Ng’ehiha hya Yuda hitiina hyemeerera, ng’abatobola olulyo lwa Zeera, nga banwayo batiina mago hu mago. Nga batobola amago ga Zabbudi.

¹⁸ Nga Zabbudi atusaayo abaatu abomu mago gage, omutu hya mulala mulala. Akani omusaani wa Karumi era omwijuhulu wa Zabbudi omwijuhulu wa Zeera owomu hiha hya Yuda, nj’oyu batobolamo.

¹⁹ Nga Yoswa aloma Akani ati, “Mwana wange ndomere amazima mu moni ja MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri, otakweha ehi waholire.”

²⁰ Nga Akani amugobolamo ati, “Hituufu nabbenga mu moni ja MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri. Era leha kulomere ehi nahola:

²¹ Ni nabona mu munyago ogujoola gw’engoye ogulani ohunwa e Sinali* n’esekeeli bihumi biri ej’efeeza† n’ezaabbu esekeeli bihumi bitaanu‡, omwoyo gwatiiniraho nga mbinjira. Nabihweha njaasi mwiroba mu weema yange, nasookayo efeeza nga ebisigaaye mbita hu mugulu.”

²² Ng’ano Yoswa atuma abahwenda, nga baduluma batiina mu weema ya Akani era nga batuuhirayo ebiitu ebyo mu weema yiye, n’efeeza ni yiri njaasi n’ebindi hu mugulu.

²³ Nga banamba ebiitu ebyo babitusa mu weema babinjirira Yoswa n’Abayisirayiri bosibosi, nga babyanjala mu moni ja MUSENGWA.

²⁴ Nga Yoswa n’Abayisirayiri bosibosi banamba Akani omusaani wa Zeera, n’efeeza n’ehijoola hy’engoye n’ezaabbu n’abaana babe abahaana n’abaseere n’enombe ni nasugirya n’etaama n’eweema yiye ko n’ebiitu byosibyosi ebi gaali ni nabyo babanjira mu hiiho ehi balanga baati Akori.

²⁵ Nga Yoswa amuloma ati, “Lwahiina otuleteeye ebigosi bino? Olwaleero luno, weesi MUSENGWA aja huhwosaho ebigosi!”

Ng’Abayisirayiri bosibosi bamuhubba amabaale ng’afa. Era oluvanyuma olw’ohumuhubba amabaale nga bahubba n’abamago gage amabaale. Ni bahena nga babanwanaho omuliro era nga banwana nohu biitu bibye byosibyosi.

²⁶ Nga babungiha emungo y’amabaale hu Akani era emungo eyo ehiirino n’ohwola olwaleero luno. Ehifo ehyo c’ehifa bahiranga baati erungu lya Akori§.

Ohunwa hulwo nga MUSENGWA atusa ehirunji hihye hu Bayisirayiri.

8

Basihirisa ehibuga Ayi

¹ Nga MUSENGWA aloma Yoswa ati, “Simbuha n’abasirikale babo bosibosi mutiine mulumbe ehibuga Ayi. Otatya, guma. Nja huhunangusa habaha wa Ayi n’abaatu babe n’ehibuga ko n’ehyalo hihye bija huba bibyo.

* 7:21 7:21 Sinali oba Bbabbulooni. † 7:21 7:21 Huupi ekilo ebiri n’ehitundu. ‡ 7:21 7:21 Huupi eguraamu bitaanu n’esanvu n’etaanu. § 7:26 7:26 Akori hitegeesa bigosi.

² Ebi waahola ehibuga Yeriko ni habaha waamo nj'ehi obe n'ohola ehibuga Ayi ni habaha waamo. Aye hu mulundi guno ebiitu n'ebyayo byawe byosibyosi muja hubyesigahisa. Mulumbe ehibuga ehyo ni muhinwera egongo.”

³ Ng'ango Yoswa n'abasirikale bosibosi batiina balumba ehibuga Ayi. Gatobola abasirikale ab'amaani emitwalo edatu, ng'abasindiha batiina owiire.

⁴ Ng'abana ebiragiro ati, “Mupulirise bulani. Mutiine mwetege egongo w'ehibuga, ne mutahiba naleeni era mwesimwesi mube butebute.

⁵ Ese n'abasirikale huja hulumba ehibuga. Aye abasirikale ba Ayi ni baja huḅwayo ohutulumba ng'olu baahola hu ludaayi, huja hubaduluma.

⁶ Baja hutubbinga ohwola olu baja huḅa naleeni n'ehibuga ni baneega baati huli hubaduluma ng'olu hwahola hu ludaayi. Ana huja hubemululiraho,

⁷ aḅo enywe paḅa muli n'ohuḅwerayo mu hyehwehere, mutiine muḅambe ehibuga. MUSENGWA Hatonda wenywe aja huhibaḅa.

⁸ Ni muhenire ohuḅamba ehibuga, muhinwanangaho omuliro. Muhole ehi MUSENGWA alagiiye. Era mubone muuti muhola ebi mbalomire.”

⁹ Ng'ango Yoswa abasimbula batiina ohwetege ḅagati wa Bbeseeri ni Ayi ebugwalyuba wa Ayi. Aye Yoswa gasigala n'abaatu abaali ni basigaaye mu kambi owiire obwo.

¹⁰ Nga mu mugamba pwipwipwi Yoswa ahumbaania abasirikale babe. Era nga omwene n'abatangirisi ba Yisirayiri babatangirira ohulumba ehibuga Ayi.

¹¹ Abasirikale bosibosi aba gaali ni nabo nga baniinaniina batiina boola mu moni w'ehibuga, ehiiho ni hiri nj'ehyabula ḅagati waawe ni Ayi.

¹² Yoswa gaali atinire n'abasirikale ekumi etaanu, ni beteegire ebugwalyuba w'ehibuga ḅagati wa Bbeseeri ni Ayi.

¹³ Nga bata abasirikale mu bifo ebyenjabulo ng'ehibinje ehubbala hiba mu maniino g'ehibuga n'ene erindi ni liri ebugwalyuba w'ehibuga. Owiire obwo Yoswa gatiina mu hiiho.

¹⁴ Habaha w'ehibuga Ayi ni gabona abasooli ba Yoswa, genyoheramo n'abasirikale babe bosibosi batiina ena hiiho hy'e Yoludaani* ohusoola n'Abayisirayiri mu hifo ehyene hira ehi basooleramo oludaayi. Aye sigamanya ati baali bamweteegire enyuma.

¹⁵ Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi beholesa oti hani baduluma, baluḅama mu lulafu.

¹⁶ Abatangirisi bomu hibuga Ayi balanga abasirikale baawe bosibosi baḅwerehereramo ohubbinga Yoswa. Yoswa gabaḅubania oti hani abaduluma ng'abaḅira naleeni n'ehibuga.

¹⁷ Naḅumaḅo musirikale owasigala mu Ayi oba Bbeseeri, bosibosi batiina ohubbinga Abayisirayiri. Baaleha emiryango j'ehibuga ni jiri miigule ni naḅuma mu huumi.

¹⁸ Ng'ango MUSENGWA aloma Yoswa ati, “Sosya efumo liryu hu hibuga Ayi olwohuba nja huhinaayo mu mihono jijo.” Nga Yoswa ahola ng'olu bamuloma.

¹⁹ Ni gahena ohusosya hu hibuga efumo, ng'ango ni naḅo abasirikale abaali ni behwehire benyoheramo baduluma beyona mu hibuga baḅinamba. Era amangu ago nga baḅinwanaho omuliro.

²⁰ Abasirikale bomu Ayi ni baheja enyuma balengera eriisi ni liduunya ohuḅwa mu hibuga, byabasobera ni naḅuma ḅa hudulumira olwohuba Abayisirayiri abaali ni badulumira ena lulafu, bacuuhaḅo babalumba.

²¹ Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi ni baabona baati abahyawe baḅambire ehibuga era baḅinwanireeho n'omuliro, nga bacuuha batagiha ohwita abasirikale ba Ayi.

* **8:14 8:14** hiiho hy'e Yoludaani ebitabo ebindi biroma biiti Arabba.

²² Abayisirayiri abandi abaali mu hibuga, nga boosi batula babalumba. Nga bata aba Ayi njagati, babeswanigirisa hu njuyi jombi. Abayisirayiri bababulungula era njanuma wayire mulala owanona.

²³ Aye banamba habaha w'e Ayi mulamu nga bamunirira Yoswa.

²⁴ Abayisirayiri ni bahena ohwita abasirikale ba Ayi abaali mu lulafu eyi baali ni badulumiiye era ni baali ni bahenire ohwita hiisi muutu hu bo, bagamayo mu hibuga Ayi nga beeta hiisi muutu owaalimo.

²⁵ Abahasi n'abasinde abaafa hu ludaalo olwo mu Ayi baali omutwalo mulala n'ekumi ebiri, enuma muutu wayire mulala owasigala.

²⁶ Yoswa geyongera ohulengeresa efumo lirye ehibuga Ayi ohwola olu bahena ohwita hiisi owaali n'ahimenyamo.

²⁷ Era Abayisirayiri banjira ebyayo n'ebiitu ebindi ohunjwa mu hibuga ng'olu MUSENGWA galagira Yoswa.

²⁸ Yoswa goohya ehibuga Ayi hyasigala mungo ya manjuupu era hyaba gunda n'ohwola hatyane.

²⁹ Geeta habaha w'e Ayi gaahena gananiha omulambo gugwe hu musaala era gagulehaho ohwola ehy'egulo. Eryuba ana ligwira mu maaji, Yoswa galagira bananula omulambo ogwo bagudaanye na mulyango ogwingira mu hibuga. Nga bahena bagubungihaho emungo y'amabaale era yihiirino n'ohwola hatyane.

Bahola endagaano bunyaaha hu lusozi Ebbali

³⁰ Ebyo ni byanjwa, nga Yoswa atongolera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ehituuti hu lusozi Ebbali

³¹ ng'olu Musa omunjeeresa wa Hatonda galagira Abayisirayiri. Gahiton-gola n'atiinira hu ndagiriro eyiri mu hitabo hy'Amagambi aga Hatonda gaana Musa eyiroma yiiti, "Babbotanga ehituuti mu mabaale amahwiye agabatahubbire n'ehyoma hyosihyosi." Hu hituuti ohwo banjeerangaho MUSENGWA enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'enjongo eyi banayo olw'ohufaanana.

³² Ni baali eyo, Abayisirayiri bosibosi bahumbaana, ng'ano ni naano mu moni jaawe Yoswa agobolamo ohujandiiha amagambi aga Hatonda gaana Musa.

³³ Abayisirayiri bosibosi n'abaatu abahulu mu gwanga n'abahungu n'abalamuzi, baali bemereeye hu njuyi jombi ej'Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA ohulengerera Abaleevi abayibbeedanga. Abagwira n'abasaale baamo baalino. Abaatu abandi baali mu moni w'olusozi Gerizimu n'abandi mu moni w'olusozi Ebbali. Musa omunjeeresa wa MUSENGWA galagira bahole baatyohiseera ehyohusuna ekabi ni hyolire.*

³⁴ Oluvanyuma nga Yoswa asoma Amagambi gosigosi, ekabi n'ebinjwabo, ng'olu babinandiiha mu hitabo hy'Amagambi.

³⁵ Hiisi hibono ehiali mu hitabo hy'amagambi aga MUSENGWA gaana Musa, Yoswa gahisomera Abayisirayiri bosibosi abaali ni bahumbeene nga pomuli abahasi n'abaana n'abagwira abaali ni bamenya ni nabo.

9

Abagibbyoni badulinga Yoswa

¹ Abahabaha bosibosi ab'ebugwalyuba w'olwabi Yoludaani ni banjulira ng'olu Abayisirayiri banangula abalabe baawe, abahabaha ab'ebugwalyuba mu hyalo ehy'esozi ni naabo abamenyanga hwigobo ly'Enyanja Meditereniani ohwola e Lebbanooni, abahabaha b'Abahiiti n'Abamooli n'Abakanani n'Abapereezi n'Abahiivi n'Abayebbusi,

* 8:33 8:33 Mag 27:11-13

² abo bosibosi behobaana begula olutalo hu Yoswa n'Abayisirayiri.

³ Aye abaatu b'e Gibbyoni ni banjulira ebi Yoswa gaali n'aholire Yeriko ni Ayi,

⁴ nga basalano ohwefuula oti hani bahwenda ohunwa analeeni ohuuja eyiri Abayisirayiri. Nga banamba ebisanu ebihayire n'ebisanu ebindi eby'omwenge gw'emizabbibbu ebihayire ebyadiha nga babidabirisa bunyaaha, babitwiha nasugirya jaawe.

⁵ Nga bambala engoye enabujuhi n'ebigayito eby'ebiraka. N'emere yaawe yosiyosi eyi babona ohulirangaho mu ngira, yaali yenonohire era ni yinjambire omunani.

⁶ Nga batiina eyiri Yoswa mu kambi e Gilugaali, nga baloma Yoswa n'Abayisirayiri baati, "Hunjooye mu hyalo ehya naleeni. Hwenda muhole endagaano ni neefe mutatulumba era hwesi hutabalumba."

⁷ Ng'Abayisirayiri baloma Abahiivi abo baati, "Musobola ohuba ni mumenyire huupi ni neefe, hu lw'ehyo hunjanga huutye ohuhola endagaano ni nenywe?"

⁸ Nga baloma Yoswa baati, "Huli banjeeresa babo." Nga Yoswa ababuusa ati, "Ndinywe abaani era munwera neena?"

⁹ Nga bamugobolamo baati, "Huli banjeeresa babo ohunwa mu hyalo ehyanaleeni bugali. Huujire nano olwohuba hubaaye hunjulira efuma lya MUSENGWA Hatonda wuwo. Hwanjulira ebi gaahola e Misiri,

¹⁰ n'ebi gaahola abahabaha ababiri ab'Abamooli abaali e bunwalyuba wa Yolu-daani. Abahabaha abo nje Sihoni habaha w'e Hesibboni ni Ogi habaha w'e Bbasani owanjugiranga mu Asitaroosi.

¹¹ Abatangirisi beefe n'abaatu bosibosi mu hyalo hyefe batulomire baati, 'Mubugule eby'ohweyedesa mu lugendo mutiine mwaganane ni nabo mubalome muuti, "Efe huli banjeeresa benywe, husunga muhole ni neefe endagaano." '

¹² Emere yeefe yino yaali ndani ana hwayibonera ni huhiiri engo hu ludaalo olu hwatagihiraho olugendo ohuuja eyi muli. Ne njahani mubone ng'olu yinjandalaaye yanamba n'omunani.

¹³ Ebisanu bino byali binyaaha era hwabiijusa omwenge gw'emizabbibbu aye mubone ng'olu byesalire efa. Era n'ebyalalo byefe binabuhire n'engayito janwerera olw'olugendo oluleeni obugali olu hubaayemo."

¹⁴ Abayisirayiri balya hu mere yaawe ng'ahabonero ahobulala aye sibebuusa hu MUSENGWA hubona oba hyali hirani ohuhola endagaano ni nabo.

¹⁵ Nga Yoswa ahola endagaano ohutabanambaho era ng'abatangirisi b'oluhumbaano bataaho emihono.

¹⁶ Oluvanyuma lw'ohuhola ni nabo endagaano njabitanjo endaalo edatu ng'Abayisirayiri bahitegeera baati abaatu abo baali baliranwa baawe era bamenya huupi ni nabo.

¹⁷ Olw'ehyo benyoheramo batiina ohwendulirisa era bahena endaalo edatu nga boola mu hibuga hy'e Gibbyoni ni Kefira ni Bbeerosi ni Kiriyaasi Yeyariimu.

¹⁸ Aye Abayisirayiri sibabasoosa olwohuba abatangirisi b'oluhumbaano baali baholire oweyamo mu siina lya MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ni bafugiriye ohumenya ni nabo miyaaya.

Ehyo hyaleetera abaatu abaali mu luhumbaano bosibosi ohwemulugunya hu batangirisi baawe.

¹⁹ Aye abatangirisi bosibosi nga babagobolamo baati, "Hweyama mu moni ja MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri olw'ehyo sihusobola hubosaho bulabe wosiwosi.

²⁰ Huja hubaleha babeno balamu olw'oweyamo obu hwahola ko MUSENGWA atatubonerisa olwohubwaga oweyamo weefe."

²¹ Olw'ehyo babaleha sibabiita aye babanja omulimo ogw'ohubatenyerenga ekwi n'ohubasomberanga amaaji.

²² Nga Yoswa alanga abaatu b'e Gibbyoni, ng'ababuusa ati, "Lwahiina mwatudulinga muuti mumenya njaleeni ni neefe atenga ko mumenya njapi?"

²³ Ale njahani mweretireeho ehiwabo. Munaabenga beedu ni mutenyanga ekwi era ni musomba n'amaaji gomu nyumba ya Hatonda wange."

²⁴ Ng'ano bagobola mu Yoswa baati, "Efe abeedu babo, hwanjulira bulanji weene ng'olu MUSENGWA Hatonda wuwo galagira Musa omuñeeresu wuwe ohubanja ehyalo hino hyosihyosi era mubuye abaatu baamo bosibosi. Obuti watunamba era ehyo nj'ehyagira hweholaholania.

²⁵ Njahani huli mu mihono jijo. Tuhole hyosihyosi ehi obona oti nj'ehirani era ehituufu."

²⁶ Olw'ehyo Yoswa gabanonia Abayisirayiri ohubeeta.

²⁷ Aye ohunwa hu ludaalo olwo Yoswa galagira Abagibbyoni ohutenyanga ekwi n'ohusomberanga Abayisirayiri amaaji ko n'ohutenyeranga abasengi ba Hatonda ekwi ej'enongo eryohu hituuti mu hifo ehi MUSENGWA anaabenga natobooye. Ogwo nj'omulimo ogu bahola nohwola olwa leero luno.

10

Banjungula Abamooli

¹ Adoni Zedeki habaha w'e Yersaalemu ng'anjulira ng'olu Yoswa ganamba ehibuga Ayi gahisihiirisa era gahola habaha wa Ayi ng'olu gahola Yeriko ni habaha waawe. Nga nindi anjulira ati Abagibbyoni baholire endagaano n'Abayisirayiri era bali bulala.

² Adoni Zedeki n'abaatu babe esisi yabanamba olwohuba Gibbyoni hyali hibuga hy'amaani era hy'omugaso. Mu bibuga omwali owahabaha, Gibbyoni hyali hibuga hibbala ni hihira Ayi era abasirikale baayo baali basooli ab'amaani.

³ Olw'ehyo, Adoni Zedeki habaha wa Yersaalemu gasunga obuyeedi ohunwa ewa Hohamu habaha w'e Kebbulooni ni Piramu habaha w'e Yarumusi ni Yafiya habaha w'e Lakisi ni Debbiri habaha w'e Egulooni ati,

⁴ "Muuje munjeede hulumbe ehibuga hy'e Gibbyoni olwohuba abaatu baamo baholire endagaano ni Yoswa n'Abayisirayiri."

⁵ Ng'ano abahabaha abo abataanu ab'Abamooli, ko nje habaha w'e Yersaalemu nowe Kebbulooni nowe Yarumusi nowe Lakisi nowe Egulooni nga bagaata njalala amane gaawe nga beswanigirisa ehibuga hy'e Gibbyoni bahigulaho olutalo.

⁶ Ng'ano abaatu b'e Gibbyoni banjeeresu Yoswa obuhwenda mu kambi e Gilugaali eyi gaali baati, "Otatuleha efe abeedu babo. Nja mangu otununule! Tuyeede olwohuba abahabaha bosibosi ab'Abamooli ohunwa mu hyalo hy'esozi bataaye njalala amane gaawe era batulumbire."

⁷ Olw'ehyo Yoswa genyoheramo ohunwa e Gilugaali n'ene lirye lyosiryosi nga pomuli abasirikale ab'amaani.

⁸ Nga MUSENGWA aloma Yoswa ati, "Otabatya, kenire ohubanjaayo mu mihono jijo. Sinaja hubano wayire mulala aja hu husobola."

⁹ Nga Yoswa agenda owiire wosiwosi owo n'ene lirye ohunwa e Gilugaali ng'asinduhirisa Abamooli.

¹⁰ Nga MUSENGWA atabujula Abamooli, Abayisirayiri ni babona. Nga Yoswa n'Abayisirayiri babasihiirihisa erala e Gibbyoni. Abayisirayiri banjiima abaali ni basigaaye hu ngira eyitiina Bbesi Horoni era babeetira mu hibuga Azeka ni Makeda.

¹¹ Ni baali ni baduluma Abayisirayiri ohwihirira hu ngira eyinwa e Bbesi Horoni ni yitiina Azeka, nga MUSENGWA akukumusa agabaale ag'efula gabahubba era bangi abafa n'ohuhiraho ababeeta n'epiima.

¹² Hu ludaalo olu MUSENGWA ganayo Abamooli eyiri Abayisirayiri, Yoswa galomba MUSENGWA Abayisirayiri ni banjulira ati,

“Ewe eryuba yemeerera namugulu wa Gibbyoni otatenga,
era ewe omwesi yemeerera namugulu w’ehiho hy’e Ayijalooni.”

¹³ Ng’eryuba lyemeerera,
n’omwesi nga gwetegemeha,
ohwola olu gwanga lya Yisirayiri lyahena ohuṅangula abasigu balyo
ng’olu babinandiiha mu hitabo hya Yasari.

Eryuba lyemeerera nagati w’ebbanga lyahena huupi oludaalo lulamba ko lyagwa mu maaji.

¹⁴ Sinabanganjo ludaalo hy’olwo enyuma eyo era sinalibanjo ludaalo hy’olwo olu MUSENGWA ganulira ohusaba hw’omuutu. Mu butuufu oweene MUSENGWA gasoolerera Yisirayiri!

¹⁵ Ebyo ni byanjwa, nga Yoswa n’Abayisirayiri bosibosi bagamayo mu kambi e Gilugaali.

Yoswa geeta abahabaha abataanu ab’Abamooli

¹⁶ Abahabaha abataanu ab’Abamooli baali badulumire ni behwehire mu pungulu y’e Makeda.

¹⁷ Ni balomera Yoswa baati abahabaha abataanu babageene ni behwehire mu pungulu e Makeda,

¹⁸ ng’abaloma ati, “Munjiringisye agabaale mwigale omulyango gw’epungulu era muhene muteno n’abahuumi.

¹⁹ Aye enywe mutasigala anjo, mweyongere ohulumba abalabe benywe ni mubanjwera enyuma era mutabaganya hwingira mu bibuga byawe olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe abataaye mu mihono jenywe.”

²⁰ Yoswa n’Abayisirayiri banjulira erala abaatu abo era batono bugali abenjula boola mu bibuga byawe ebi batongoleraho olukomera.

²¹ Eje iyosiryosi lyagobola miyaaya mu kambi e Makeda eyi Yoswa gaali. Era ohuṅwa hulwo nanjuma muutu wayire mulala owagobolayo ohwenyanyira hu Bayisirayiri.

²² Nga Yoswa aloma abasirikale babe ati, “Naaahani munjigule ogubaale na mulyango gw’epungulu muleete abahabaha abataanu abo n’ano.”

²³ Nga batusa abahabaha abo abataanu mu pungulu, habaha w’e Yerusaalemu nowe Kebbulooni nowe Yarumusi nowe Lakisi ko nowe Egulooni.

²⁴ Yoswa ni gahena ohulanga abasooli Abayisirayiri bosibosi, ng’alambaasa abahabaha bala abataanu, ahena aloma abaduumisi aba gatiina ni nabo ati, “Muuje n’ano mute amagulu genywe mu mamiro g’abahabaha bano.” Nga banjwayo babataho amagulu mu mamiro.

²⁵ Nga Yoswa abaloma ati, “Mutatya era mutanjwamo maani. Mugume emyoyo era mutatya olwohuba MUSENGWA aja huhola atyo abalabe benywe bosibosi aba muja husoola ni nabo.”

²⁶ Ng’anjo Yoswa geeta abahabaha abo abataanu ng’ahena alagira babanjaniha hu misaala ohwola egulo.

²⁷ Eryuba anja ligwira mu maaji, Yoswa gaja ehiragiho banjula emirambo jaawe hu misaala bajidanya mu pungulu omu babatuuhira ni behwehire. Hu mulyango gw’epungulu eyo, begalirano agabaale era gahiiriho n’ohwola olwaleero luno.

Yoswa abbulyaga ebibuga ebyomu mehiriro

²⁸ Hu ludaalo olwo Yoswa ganamba ehibuga Makeda. Nga geeta habaha waamo n’abaatu bosibosi abaali mu hibuga ehyo, ndalehanjo wayire mulala ng’olu gahola habaha w’e Yeriko.

²⁹ Ni bahena ohusiirisa Makeda, nga Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi balumba ehibuga Libbuna.

³⁰ Nga nindi MUSENGWA aña Abayisirayiri ehibuga hya Libbuna ehyo hyosi bahinangula. Njanuma eyi galeha n'ali mulamu. Era nga beeta habaha n'abaatu bosibosi ng'olu gahola habaha w'e Yeriko.

³¹ Ni baahena ehibuga ehyo nga Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi banjwa e Libbuna batiina mu hibuga Lakisi bahyeswanigirisa era bahiwaagala.

³² Nga MUSENGWA aña Abayisirayiri ehibuga hy'e Lakisi era nga Yoswa geeta abaatu bosibosi ahinangula hu ludaalo olwohubiri ng'olu baahola e Libbuna.

³³ Nga habaha Horamu ow'e Gezeri atiina ohuyeedaho Lakisi aye Yoswa gamusihiirisa n'abasirikale babe ohwola olu njanuma owasigalano.

³⁴ Nga Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi banjwa e Lakisi, batiina mu hibuga hy'e Egulooni bahyeswanigirisa, nga bahiwaagala.

³⁵ Bahinjamba hu ludaalo olwene olwo nga beeta abaatu bosibosi ng'olu bahola e Lakisi.

³⁶ Yoswa n'Abayisirayiri baniinaniina ohunwa e Egulooni batiina balumba ehibuga hy'e Kebbulooni.

³⁷ Nga bahinjamba era nga beeta habaha n'abaatu bosibosi abaali ni bahimenyamo ko n'abaatu bomu byalo eby'ohumulirano. Njanuma oyu baaleha n'ahineera. Gasihiirisa hiisi muutu ng'olu basihiirihisa ehibuga hy'e Egulooni.

³⁸ Nga Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi bacuuhira ehibuga Debbiri bahiwaagala.

³⁹ Ganjamba ehibuga ni habaha waawe n'ebyalo ebiririheene nga babeeta. Basihiirihisa erala hiisi muutu. Era njanuma kadi mulala oyu baleha n'ahineera. Yoswa gahola abaatu bomu hibuga hy'e Debbiri ni habaha waawe ng'olu gahola ehibuga hy'e Libbuna ni Kebbulooni.

⁴⁰ Yoswa ganjangula amatwale gosigosi nga pomuli n'ehyalo ehy'esozi ni Negevu n'abomu mehiringo g'ebugwalyuba n'abahabaha abandi bosibosi. Njanuma oyu galeha n'ahineera. Gasihiirihisa erala bosibosi ng'olu MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri gaali n'alagiiye.

⁴¹ Yoswa gababbulyaga ohunwera erala e Kadesi Bbaruneya ohwola e Gaaza, n'ohunwa e Goseni ohwolera erala e Gibbyoni.

⁴² Yoswa gababbulyaga abahabaha abo bosibosi n'ebyalo byawe omulundi mulala olwohuba MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri gabasoolerera.

⁴³ Ebyo ni byanjwa, nga Yoswa gagamayo n'Abayisirayiri bosibosi mu kambi e Gilugaali.

11

Yoswa anjangula Yabbini n'abawagizi babe

¹ Olwola, nga Yabbini habaha wa Hazori anjilira ng'olu Abayisirayiri banjanguuye amatwale ago gosigosi. Ng'ano atumisa Yobbabbu habaha w'e Madoni ni habaha w'e Simurooni ko ni habaha owe Akusafu,

² n'abahabaha abomu maniino mu hyalo ehy'esozi, n'abahabaha bomu hiiho hy'e Yoludaani mu mehiringo g'enyanya Galilaaya, n'abahabaha bomu meehe g'olusozi ebugwalyuba ko n'abahabaha bomu Naposi Doori ebugwalyuba ohutiina bamuyeede ohusoosa Abayisirayiri.

³ Era gatumisa n'abahabaha bomu Kanani ab'ebunwalyuba n'abebugwalyuba n'abahabaha b'Abamooli n'Abahiiti n'Abapereezi n'Ababayebbusi mu hyalo hy'esozi era n'Abahiivi mu hyalo hy'e Mizupa mu meenamo g'olusozi Herumooni.

⁴ Nga banjwayo n'amane gaawe gosigosi n'embalaasi enyene enyingi n'ebigaali era abasirikale baali babitiirifu ni batabaliha hy'omujehe hwigobo ly'enyanya.

⁵ Abahabaha abo bosibosi banimba nalala amanje gaawe nga bata ekambi n'amaaji g'e Meromu ohusoosa Yisirayiri.

⁶ Nga MUSENGWA aloma Yoswa ati, "Otabatya, olwohuba olwejo esaawa hy'ejino, nja hubanjaayo bosibosi eyiri Yisirayiri bafe. Mutemanga embalaasi jaawe mwajiremasa era mwahena mwohya n'ebigaali byawe."

⁷ Ng'ano Yoswa n'ene lirye lyosiryosi batiina babagwaho ni batamanyire n'amaaji g'e Meromu

⁸ era MUSENGWA gabanayo mu ngalo j'Abayisirayiri. Babanangula bababbingirira bababisya e Misurefoosi Mayimu mbabo e Sidoni nga baboosa mu hiiho hy'ebunwalyuba w'e Mizupa. Nanuma owalunona. Oluvanyuma lw'olutalo ohunwa Abayisirayiri bagamayo nga bohya ebigaali by'abalabe baawe.

⁹ Yoswa gabahola ng'olu MUSENGWA gamulagira, gaatema amagulu g'embalaasi nga goohya n'ebigaali byawe.

¹⁰ Mu hiseera ehyo, Yoswa gagobolayo ng'awaagala Hazori nga geeta habaha waayo. Habaha w'e Hazori nj'owaali omutangirisi wa bahabaha bala bosibosi abenimba ohusoosa Yisirayiri.

¹¹ Abayisirayiri basihiihisa erala abaatu bosibosi abaali ni bamenya mu hibuga Hazori, nanuma wayire mulala oyu baaleha era nga Yoswa goohya ehibuga ehyo.

¹² Yoswa ganamba ebibuga ebyo byosibyosi n'abahabaha baawe ng'abeeta ng'olu Musa omunjeeresa wa MUSENGWA galagira.

¹³ Aye Abayisirayiri sibasihirisa bibuga ebibatongola hu sozi wayire hirala ohutusaho ehibuga hy'e Hazori ehi Yoswa goohya omuliro.

¹⁴ Abayisirayiri banira eby'omunyago byosibyosi n'ebyayo ohunwa mu bibuga ebyo. Aye nga beeta hiisi muutu ndibaleheho wayire mulala.

¹⁵ Ng'olu MUSENGWA galagira Musa omunjeeresa wuwe, Musa yeesi galaabbira Yoswa era nga Yoswa yeesi aholo ng'olu bamuloma. Gahola hiisi hiitu ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

Ehyalo ehi Yoswa ganamba

¹⁶ Kale Yoswa n'ene lirye banamba ehyalo hya Yisirayiri hyosihyosi ehy'esozi ohwola mu mehiriho. Banamba etwale lya Goseni lyosiryosi n'ehyalo ehyomu lulafu ko nomu hiiho hy'e Yoludaani,

¹⁷ ohunwa hu lusozi Halaki ohutiina wehoonya e Seyiri ohwola e Bbaali Gaadi mu hiiho hy'e Lebbaanooni naasi w'olusozi Herumooni. Yoswa ganamba abahabaha baawe bosibosi ng'abeeta.

¹⁸ Yoswa gahena ehiseera hireeni n'asoola n'abahabaha abo bosibosi.

¹⁹ Ohutusaho Abahiivi abaali ni bamenya e Gibbyoni, enuma hibuga ehindi wayire hirala ehyahola endagaano ohuba bulala n'Abayisirayiri. Ebibuga ebindi byosibyosi Abayisirayiri babisoosa, babinangula.

²⁰ MUSENGWA omwene nj'owahahanyasa emyoyo jaawe bahegula hu Bayisirayiri olutalo ko gahabasihiihisa erala ni nanuma hubanambira ehisa ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

²¹ Mu hiseera ehyo, Yoswa n'ene lirye batiina basihirisa Abanaki abaali ni bamenya mu hibuga Kebbulooni nomu Debbiri nomu Anabbu ko nomu twale ly'abehiha hya Yuda nomu Yisirayiri ehyalo eby'esozi. Yoswa gabasihiihisa erala bosibosi ko n'ebibuga byawe.

²² Mu twale lya Yisirayiri nanuma Munaki wayire mulala owasigala ohutusaho mu Gaaza nomu Gaasi ko nomu Asidodi.

²³ Yoswa gawamba ehyalo ehyo hyosihyosi ng'olu MUSENGWA galoma Musa. Nga Yoswa ana Abayisirayiri ehyalo ehyo ohuba munuluko gwawe n'atiinira hu biha byawe. Ng'ano etalo jihoma Abayisirayiri bamenya miyaaya.

12

Olukalala lw'abahabaha ababangula

¹ Bano nj'abahabaha ab'Abayisirayiri bangula era nj'abaali abeene matwale ag'ebunwalyuba wa Yoludaani ohunwera erala mu hiiho Arunooni ohwola hu lusozi Herumooni n'ebunwalyuba w'ehiiho hy'e Yoludaani* aga Bayisirayiri banjira.

² Mulala hubo gaali nje Sihoni habaha w'Abamooli ni gehala e Hesibboni. Ganuganga ohunwa Aroweeri hu tulo w'ehiiho ehya Arunooni, ohwola hu lwabi Yabboki hu lwaha n'Abamooni ohwo nga puhuli n'ehitundu hy'etwale ly'e Giliyaadi.

³ Era ganuganga ebunwalyuba wa meeho ga Yoludaani ohunwa hu nyanja y'e Galilaaya mu mehiriro ohwola e Bbesi Yesimoosi ebunwalyuba w'Enyanja Enjumamo Ehiramu paka mu mehiriro g'olusozi Pisiga.

⁴ Era bangula ni Ogi habaha w'e Bbasani owaali mulala hu Bareefa asembayo ni gehala Asitaroosi ko n'e Edereeyi.

⁵ Ganuganga ohwola hu lusozi Herumooni ni Saleka ni Bbasani paka hu salo ya Gesuri ni Maaka n'ehitundu ehya Giliyaadi ohwola hu salo ya Sihoni habaha w'e Hesibboni.

⁶ Musa omunjeeresa wa MUSENGWA n'Abayisirayiri bangula abahabaha abo. Era nga Musa omunjeeresa wa MUSENGWA, aya ab'ehiha hya Lubbeeni n'abehiha hya Gaadi n'ehitundu hy'abehiha hya Manase, ehyalo ehyo ohuba omunjuluko gwawe.

Abahabaha aba Yoswa ganugula

⁷ Luno nj'olukalala lw'amasiina g'abahabaha aba Yoswa n'Abayisirayiri bangula ebugwalyuba wa Yoludaani ohunwa e Bbaali Gaadi mu hiiho hy'e Lebbanooni ohwola hu lusozi Halaki ohwehoonya e Seyiri. Yoswa gagaba Abayisirayiri ebyalo byawe ohuba minjuluko jaawe ng'olu biha byawe byali.

⁸ Mwiropa omwo mwalimo ehyalo ehy'esozi ehyali ebugwalyuba mwabamo n'ehiiho hy'e Yoludaani n'ameeho g'olusozi n'olulafu ni Negevu. Abaatu abamenyanga mu matwale ago baali Abahiiti n'Abamooli n'Abakanani n'Abapereezi n'Abahiivi ko n'Abayebbusi.

⁹ Bano nj'abahabaha ab'Abayisirayiri bangula: habaha w'e Yeriko ni habaha w'e Ayi ehirireene Bbeseeri

¹⁰ ni habaha w'e Yersaalemu ni habaha w'e Kebbulooni

¹¹ ni habaha w'e Yarumusi ni habaha wa Lakisi

¹² ni habaha w'e Egulooni ni habaha w'e Gezeri

¹³ ni habaha w'e Debbiri ni habaha w'e Gederi

¹⁴ ni habaha w'e Horuma ni habaha w'e Aradi

¹⁵ ni habaha w'e Libbuna ni habaha w'e Adulamu

¹⁶ ni habaha w'e Makeda ni habaha w'e Bbeseeri

¹⁷ ni habaha w'e Tapuwa ni habaha w'e Heferi

¹⁸ ni habaha w'e Afeki ni habaha w'e Lasarooni

¹⁹ ni habaha w'e Madoni ni habaha w'e Hazori

²⁰ ni habaha w'e Simurooni Meroni ni habaha w'e Akusafu

²¹ ni habaha w'e Tanaki ni habaha w'e Megido

²² ni habaha w'e Kedesi ni habaha w'e Yokuneyaamu hu lusozi Karumeeli

²³ ni habaha w'e Dooru hu mwalo ni habaha w'e Goyiimu mu Gilugaali

²⁴ ni habaha w'e Tiruza. Nosinosi nalala baali abahabaha amahumi adatu namulala.

* 12:1 12:1 Oba ehiiho ehi balanga baati Arabba.

13

Ebyalo ebindi ebi Yoswa gaali n'asigahiise ohunangula

¹ Olwola, Yoswa n'asahulunjire bugali, MUSENGWA gamuloma ati, "Osahulunjire aye nahiirino ebyalo bingi ebyohunamba ng'omuñuluko.

² Amatwale agasigaaye ngagano: Amatwale gosigosi ag'Abafirisuuti n'Abagesuri,

³ etwale ebbala ery'Abakanani ohunwa hu lwabi Sihori hu lwaha n'e Misiri mu maniino ko woole hu salo n'Ekurooni. Etwale eryo linjiramo etwale ly'abanugi b'Abafirisuuti abataanu, ow'e Gaaza nowe Asidodi nowe Asikelooni nowe Gaasi nowe Ekurooni. Muteehwa ohunamba ehyalo hy'Abaava

⁴ mu mehiriro, ehyalo hy'Abakanani hyosihyosi ni Meyala ehy'Abasidoni ohwola hu Afeki hu salo n'Abamooli,

⁵ etwale ly'Abagebbali n'erya Lebbañooni lyosiryosi n'ehyalo ehy'esozi ebuñwalyuba ohunwa e Bbaali Gaadi mu meeho g'olusozi Herumooni ohwola e Lebbo Hamasi.

⁶ "Ebyalo ebyo pomuli amatwale g'Abasidoni gosigosi abamenya mu hyalo ehy'esozi ñagati w'esozi ja Lebbañooni ni Misurefoosi Mayimu. Ese samwene nja hubbinga abaatu abo mu hyalo ehyo basigulire Abayisirayiri. Era omanyà ohuñà Abayisirayiri ehyalo ehyo ohuba muñuluko gwawe ng'olu nahulagira.

⁷ Ogabiranga ebiha omwenda ko n'ehitundu ehy'ehiha hya Manase ehyalo ehyo ohuba omuñuluko gwawe."

Ohugabana etwale ly'ebuñwalyuba wa Yoludaani

⁸ Ehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi, n'ehitundu hy'ehiha hya Manase, Musa omuñeeresa wa MUSENGWA gaali ahenire ohubaña emiñuluko jaawe ebuñwalyuba w'olwabi Yoludaani.

⁹ Etwale lyawe lyali lyehoonya hu hibuga hy'e Aroweeri hu tulo w'ehiho ehy'e Aruñooni ko n'ehibuga ehiri ñagati w'ehiho ehyo. Etwale eryo lyali linjiramo ehifo ehigwalaali ehyomu lulafu lw'e Medebba ohwola hu lwaha n'ehibuga Dibboni.

¹⁰ Etwale lyawe lyatiinanga paka ebuñwalyuba w'esalo ly'Abamooni. Era lyañambirangamo ebibuga byosibyosi ebi Sihoni habaha w'Abamooli owihalanga mu hibuga Hesibboni, gañuganga.

¹¹ Era lyali linjiramo ni Giliyaadi, n'amatwale g'e Gesuri ni Maaka, lyañambiramo n'olusozi Herumooni lwosirwosi ni Bbasani ohwola hu Saleka.

¹² Lyali linambiramo etwale lya habaha Ogi lyosiryosi mu Bbasani, owihalanga mu Asitaroosi n'Edereeyi era nj'Omureefa yenene owasembayo. Musa gabañangula gabañiraho n'eroba lyawe.

¹³ Aye Abayisirayiri sibabbinga Bagesuri n'Abamaaka era bahimenya n'Abayisirayiri n'ohwola olwa leero luno.

¹⁴ Aye Musa sigaña hiha hya Leevi omuñuluko olwohuba emere eyi bañangayo nga eñongo eyiri MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri, nj'eyaali ni yija huba omugabo gwawe ng'olu MUSENGWA gabasuubisa.

Etwale eri baña ab'ehiha hya Lubbeeni

¹⁵ Musa gaña ab'ehiha hya Lubbeeni omuñuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

¹⁶ Omuñuluko gwawe gwatandihira hu hiiho hy'e Aroweeri hutulo w'ehiho hy'e Aruñooni n'ohunwa hu hibuga ehiri ñagati w'ehiho ehyo ohwola mu hirafu hy'e Medebba.

¹⁷ Era mwañambiramo ni Hesibboni n'ebibuga byosibyosi ebyomu hirafu omuli: Dibboni ni Bbamosi Bbaali ni Bbesi Bbaali Mewoni

¹⁸ ni Yahaza ni Kedemoosi ni Mefaasi

¹⁹ ni Kiriyaayimu ni Sibbuma ni Zeresi Sakari ehiri hu lusozi olwomu hiiho

²⁰ ni Bbesi Pewori n'amenamo g'olusozi Pisiga ni Bbesi Yesimoosi.

²¹ Ebyo nj'ebibuga byosibyosi ebyomu hirafu ko n'ehitehere ehi Sihoni habaha w'Abamooli ganjuganga ni gehala e Hesibboni. Musa gaali amunanguuye era nananguuye n'abatangirisi b'e Midiyaani omwali Evi ni Rekemu ni Zuuri ni Huuri ni Rebba abayeedangaho habaha Sihoni ohunuga ebitehere ebyo.

²² Mu abo ab'Abayisirayiri beeta, nj'omwali n'omunje oyu balanganga baati Bbalamu omusaani wa Bbewori.

²³ Olwabi Yoludaani nj'olwali esalo y'omunuluko gw'ehiha hya Lubbeeni hu luuyi lw'ebugwalyuba. Ebibuga n'ebitehere ebyo nj'omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Lubbeeni ng'olu endyo jaawe jaali.

Omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Gaadi

²⁴ Musa gana ab'ehiha hya Gaadi omunuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

²⁵ Omunuluko gwawe gwanjiramo ehibuga hy'e Yazeri n'ebibuga byosibyosi ebyomu Giliyaadi n'ehitundu ehy'egwanga ly'Abamooni ohwolera erala hu Aroweeri ebugwalyuba wa Raabba.

²⁶ Bana ohunwa e Hesibboni ohwola hu Lamasi Mizupa ni Bbetonimu nindi ohunwera e Mahanayimu ohwola hu lwaha ni Lodebbaari.

²⁷ Bana mu meeho ga Yoludaani ni Bbesi Haramu ni Bbesi Nimura ni Sukosi ni Zafoni n'ehitundu ehyali mu bunugi wa Sihoni habaha w'e Hesibboni. Esalo yaawe e bugwalyuba yaali lwabi Yoludaani ohwolera erala mu maniino, hwigenya ly'enyanya Galilaaya.

²⁸ Ebibuga n'ebitehere ebyo nj'omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Gaadi ng'olu endyo jaawe jaali.

Omunuluko ogu bana ehitundu hy'abehiha hya Manase

²⁹ Musa gana ehitundu hy'abehiha hya Manase omunuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

³⁰ Etwale lyawe lyali lyola hu hibuga hy'e Mahanayimu ni linjiramo ehyalo hy'e Bbasani hyosihyosi nalala n'ebitehere byosibyosi enkaaga ebi Yayiri ganyaga mu twale eryo.* Habaha Ogi ow'e Bbasani gaali anugireeho amatwale ago gosigosi.

³¹ Hyanjirangamo ehitundu hy'e Giliyaadi nalala n'Asitaroosi n'Edereeyi, ebibuga ebihulu eby'owahabaha wa Ogi e Bbasani. Ebyo byosibyosi babinja ehiha hya Makiri omusaani wa Manase ng'olu endyo jaawe jaali.

³² Ogwo nj'omunuluko ogu Musa gaba n'ali ebugwalyuba w'olwabi Yoludaani anaapi n'e Mowaabbu ko n'ebugwalyuba wa Yeriko.

³³ Aye Musa sigana abomu hiha hya Leevi omunuluko, MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri nj'omugabo gwawe ng'olu gabasuubisa.

14

Ohugabaniamo ehyalo ehy'ebugwalyuba wa Yoludaani

¹ Elyazaali omusengi wa Hatonda ni Yoswa omusaani wa Nuuni n'abahulu b'ebiha bya Yisirayiri bagabira Abayisirayiri ebitehere mu hyalo hy'e Kanani ebugwalyuba wa Yoludaani. Era bagabaniamo baati:

² ebiha omwenda n'ehitundu eby'Abayisirayiri babinja eminuluko ni bahubba ahalulu ng'olu MUSENGWA galagira n'abitira mu Musa.

³ Musa gaali ahenire ohuna ebiha ebibiri n'ehitundu omunuluko gwawe ebugwalyuba wa Yoludaani aye natanaye Baleevi munuluko.

* 13:30 13:30 Hub 32:41

⁴ Mu hiseera ehyo, abomu lulyo lwa Yosefu baali bafuuhire ebiha bibiri, ehya Manase n'ehya Efulayimu. Enjuma munjuluko ogu baanja Abaleevi, aye babanja ebibuga eby'ohumenyangamo n'anjohwayiranga ebyayo byawe.

⁵ Abayisirayiri bagabana ebitehere ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

Omunjuluko gwa Kalebbu

⁶ Lulala abaatu ohunwa mu hiha hya Yuda batiina e Gilugaali eyi Yoswa gaali, nga Kalebbu omusaani wa Yefune Omukenizi aloma Yoswa ati, "Omanyire ehi MUSENGWA galoma Musa omuutu wa Hatonda e Kadesi Bbaruneya ebinjamba hu ese ni neewe.

⁷ Ni hwali e Kadesi Bbaruneya, Musa omujeeresa wa MUSENGWA anja gaatumira ohuheeta ehyalo hy'e Kanani, naali pesa emyaha amahumi ane. Era namunjirira amanjuliro ng'olu naali ni mbwene hyalo ehyo.

⁸ Aye abahyange abanatiina ni nabo bagira abaatu baatya. Aye ese naholera hu bya MUSENGWA Hatonda wange n'omwoyo mulala naloma ebituufu.

⁹ Nga Musa gandayirira hu ludaalo olwo ati, 'Ehyalo ehi magulu gago gemireho, hija huba munjuluko gugwo n'abaana babo emirembe n'emirembe olwohuba obaaye mwesigwa eyiri MUSENGWA Hatonda wange.'

¹⁰ "Era njahani ng'olu MUSENGWA gasuubisa, gakuumire emyaha ane n'etaanu ohunwera erala mu hiseera ehi MUSENGWA galomeramo ni Musa ebibono ebyo, Abayisirayiri ni balengalengera mu lulafu, njahani pesa emyaha cinaana n'etaanu.

¹¹ Era kiirimo amaani ng'olu naali hu ludaalo olu Musa gaatumiraho. Kiiri n'amaani ohusoola etalo era n'ohuhola ebiitu ebindi ng'olu naali.

¹² Olw'ehyo njahani pe ehitehere ehyo ehy'esozi ehi MUSENGWA gasuubisa hu ludaalo olwo. Ewe wamwene wejuliriraho n'amatwi gago oti Abanaki nj'abaali ni bamenya eyo era ebibuga byawe bibbala ate bisitirire n'olukomera. Aye MUSENGWA aja hunjeeda mabbinge ng'olu galoma."

¹³ Nga Yoswa asabira Kalebbu omusaani wa Yefune ekabi ng'ahena amuja ehibuga hy'e Kebbulooni ohuba munjuluko gugwe.

¹⁴ Ohunwa hulwo n'ohwola hatyane, ehibuga Kebbulooni hyafuuha hya Kalebbu omusaani wa Yefune Omukenizi olwohuba gagondera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri n'omwoyo mulala.

¹⁵ Konyo ehibuga hy'e Kebbulooni hifuuhe hya Kalebbu, bahiranganga baati Kiriyaasi Arubba olwohuba Arabba nj'owaali n'ahira ohuba ow'amaani mu Banaki. Ng'ango ehyalo hinuumula etalo.

15

Omunjuluko ogu baanja ab'ehiha hya Yuda

¹ Abaatu b'ehiha hya Yuda basuna omunjuluko ng'olu endyo jaawe jaali. Omunjuluko gwawe gwatiina ni guserengeta ohwola hu Edomu nga gutiina paka hu lulafu lw'e Ziini oluli mu mehiriro.

² Olubibi mu mehiriro lwatandihira mu mehiriro w'Enyanja Enjumamo Ehiramu,

³ nga lubita mu Akurabbimu lwola mu lulafu lw'e Ziini. Ng'olubibi olwo luniinaniina lunwa mu mehiriro g'ehibuga hy'e Kadesi Bbaruneya. Nga lubita hu hibuga hy'e Kezirooni lwola hu hibuga hy'e Adari, nga lucuuha lubita hu hibuga hy'e Kalika,

⁴ nga lutiina hu hibuga hy'e Azimooni nga lulujama mu mwombe hu lubibi ni Misiri ohwolera erala hu nyanja Meditereniani. Olwo nj'olubibi lw'omunjuluko gw'abaatu b'ehiha hya Yuda olwomu mehiriro.

⁵ Enyanja Enjumamo Ehiramu, nj'olubibi lw'ebunwalyuba ohwola hu njagamo y'olwabi Yoludaani.

Olubibi olwomu maniino lutandihira anjo,

⁶ nga lutiina ohwola e Bbesi Hogula nga lweyongerayo mu maniino g'e Bbesi Arabba nga lutiina ohwola hwibaale lya Bbohani omusaani wa Lubbeeni.

⁷ Ng'olubibi olwo lubita lutiina hu hiiho ehy'e Akori ohwola e Debbiri. Nga lucuuha lunjwa mu maniino lutiina e Gilugaali ohulengera Adumiimu engereha hu luuyi olwomu mehiriro g'ehiiho. Nga lweyongerayo ohwola hu maaji ga Eni Semesi nga lutulira Eni Rogeli.

⁸ Ng'ano olubibi olwo lubita mu hiiho hy'e Bbeni Hinomu hu luuyi lw'amahiriro g'e Yerusaalemu, ehibuga hy'Abayebbusi. Nga lubita namugulu w'olusozi oluli ebugwalyuba w'ehiiho ehi balanga baati Hinomu ehiri mu maniino w'ehiiho hy'e Refayiimu.

⁹ Ohunjwa hu lusozi olwo, nga lutiina hu sulo j'amaaji ga Nefutowa nga lwola hu bibuga ebyohu lusozi lw'Efulooni. Ng'ano lwiha lucuuha lwola hu hibuga hy'e Bbaala anandi bahiranga baati Kiriyaasi Yeyariimu.

¹⁰ Eyo peyi lwetololera ebugwalyuba wa Bbaala ohwola hu lusozi lw'e Seyiri nga lubita mu maniino g'olusozi lw'e Yeyariimu olu balanga esiina erindi baati Kesaloni, nga lwihirira e Bbesi Semesi nga lutiina e Timuna.

¹¹ Olubibi olwo nga lutiina lwola mu maniino g'olusozi Ekurooni nga lunjeta lwola hu hibuga hy'e Sikerooni, nga lubita hu lusozi Bbaala nga lwola hu hibuga hy'e Yabbineeli, nga luhoma hu nyanja Meditereniani.

¹² Ebugwalyuba w'enyanya Meditereniani, nj'olwali olubibi. Ejo nj'ejali embibi j'abaatu ba Yuda ng'olu endyo jaawe jaali.

Kalebba anjangula Kebbulooni ni Debbiri

¹³ Ng'olu MUSENGWA galagira Yoswa, ehitundu hy'etwale ly'abaatu b'ehiha hya Yuda bahija Kalebba omusaani wa Yefune ohunjwa mu hiha hya Yuda. Gasuna e Kebbulooni, ehibuga hya Kiriyaasi Arubba owaali sehulu wa Anaki.

¹⁴ Kalebba gabbinga abejuhulu ba Anaki mu hibuga hy'e Kebbulooni. Abejuhulu ba Anaki abo abadatu ohunjwa mu basaani baali nje: Sesayi ni Ahimani ko ni Talumayi.

¹⁵ Ni ganjwa eyo, ng'alumba abomu hibuga hy'e Debbiri, ahale hale ehi balanganga baati Kiriyaasi Seferi.

¹⁶ Kalebba galoma ati, "Omusinde oja hulumba ehibuga hy'e Kiriyaasi Seferi gahijangula, nja humuna omuhaana wange Akusa abe muhasi wuwe."

¹⁷ Nga Osiniyeeli omusaani wa Kenazi muganda ya Kalebba, alumba ehibuga ehyo ahijangula, nga Kalebba amuna omuhaana wuwe Akusa afuaha muhasi wuwe.

¹⁸ Hu ludaalo olu baholeraho embaga ey'obufumbo, Osiniyeeli galoma Akusa asunge semwana amune omunuluko. Akusa ni ganiinuha hu nasugirya yiye, nga Kalebba amubuusa ati, "Wenda kuholere hi?"

¹⁹ Nga Akusa amugobolamo ati, "Nalijo ehiitu ehyenjabulo ehi nenda wukolere. Ng'olu waapa ehyalo ehy'e Negevu, kusunga wuupe n'esobere ej'amaaji." Nga Kalebba amuna esobere ej'omumanino n'ejomumenamo.

Ebibuga mu twale ly'abehiha Yuda

²⁰ Guno nj'omunuluko gw'ehiha hya Yuda ng'olu endyo jaawe jaali:

²¹ Ebibuga eby'endyo j'abaatu bomu hiha hya Yuda, ebisemberayo erala mu mehiriro hu lubibi ni Edomu byali:

Kabbuzeeli ni Ederi ni Yaguri

²² ni Kina ni Dimona ni Adada

²³ ni Kedesi ni Hazori ni Yisinani

²⁴ ni Ziifu ni Telemu ni Bbeyaloosi

²⁵ ni Hazori Hadata ni Keriyoozi Kezirooni ehi balanga esiina erindi baati Hazori,

26 ni Amamu ni Sema ni Molada
 27 ni Hazari Gaada ni Hesibboni ni Bbesi Peleti
 28 ni Hazari Suwaali ni Bberuseebba ni Bbiziyosiiya
 29 ni Bbaala ni Yimu ni Ezemu
 30 n'Elitoladi ni Kesili ni Horuma
 31 ni Zikilagi ni Madimana ni Sasaana
 32 ni Lebbawoosi ni Siluhiimu ni Ayini ni Rimooni. Nosiṅosi byali ebibuga abiri namwenda n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

33 Ebibuga ebyomu hyalo hy'ebugwalyuba ehy'esozi byali:

Esitawooli ni Zooro ni Asina
 34 ni Zanova ni Eni Ganiimu ni Tapuwa ni Enamu
 35 ni Yarumusi n'Adulamu ni Sooko ni Azeka
 36 ni Sarayiimu n'Adisayiimu ni Gedera ehi balanga erindi baati Gederosayiimu. Nalala byali ebibuga ehumi nabine n'ebitehere ebibyeswanigirihise.
 37 Njaaliṅo n'ebibuga Zenani ni Hadasa ni Migidalo Gaadi
 38 ni Dileyaani ni Mizupa ni Yokoseeli
 39 ni Lakisi ni Bbozikasi n'Egulooni
 40 ni Kabboni ni Lahimaasi ni Kitilisi
 41 ni Gederooosi ni Bbesi Dagoni ni Naama ni Makeda. Nosiṅosi ebibuga byali ehumi namukaaga n'ebitehere ebibyeswanigirihise.
 42 Era njaaliṅo n'ebibuga Libbuna ni Eteri ni Asani
 43 ni Yifuta ni Asina ni Nezibbu
 44 ni Keyila ni Akuzibbu ni Maresa. Nosiṅosi ebibuga byali mwenda n'ebitehere ebibyeswanigirihise.
 45 Etwale ly'ehiha hya Yuda lyali liṅiriramo ehibuga Ekurooni ko n'ebitehere ebibyeswanigirihise.
 46 Ohuṅwa Ekurooni olwaha lwatiina ebugwalyuba nga luṅiriramo ebibuga ebirireene Asidodi n'ebitehere ebibyeswanigirihise.
 47 Mwanṅiriramo Asidodi n'ebitehere ebibyeswanigirihise taaho ni Gaaza n'ebitehere ebibyeswanigirihise. Nga lutiina ohwola hu mwombe oguli hu salosalo ni Misiri paka hwigenya lw'enyanya Meditereniani.

48 Mu hyalo ehy'esozi mwalimo ebibuga Samiri, Yatiri, ni Sooko

49 ni Daana ni Kiriyaasi Saana ehi balanga esiina erindi baati Debbiri

50 ni Anabbu ni Esutemo ni Animu

51 ni Goseni ni Koloni ni Giilo. Nosiṅosi byali ebibuga ehumi nahirala n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

52 Njaaliṅo ebibuga Arabbu ni Duma ni Esani

53 ni Yanimu ni Bbesi Tapuwa ni Afeka

54 ni Humuta ni Kiriyaasi Arubba ehi balanga esiina erindi baati Kebbulooni ni Ziyori. Nosiṅosi byali ebibuga mwenda n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

55 Njaaliṅo ebibuga Mawoni ni Karumeeli ni Ziifu ni Yuuta

56 ni Yezireeli ni Yokudeyaamu ni Zanova

57 ni Kayini ni Gibbeya ni Timuna. Nosiṅosi byali ebibuga ehumi n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

58 Njaaliṅo ebibuga Halihuli ni Bbesi Zuuri ni Gedori

59 ni Maarasi ni Bbesi Anoosi n'Elitekooni. Nosiṅosi byali ebibuga mukaaga n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁶⁰ Naaliṅo ebibuga Kiriyaasi Bbaali ehi balanga esiina erindi baati Kiriyaasi Yeyariimu ni Raabba, ṅosiṅosi byali ebibuga bibiri n'ebitehere ebibyeswanigirihiise.

⁶¹ Mu lulafu yaaliyo Bbesi Arabba ni Midini ni Sekaka

⁶² ni Nibbusani n'ehibuga ehy'Omuniyu ni Eni Geedi. ṅosiṅosi byali ebibuga mukaaga n'ebitehere ebibyeswanigirihiise.

⁶³ Aye abaatu b'ehiha hya Yuda sibasobola hubbinga Bayebbusi abaali ni bamenya e Yersaalemu. Era n'ohwola hatyane bamenya ṅalala ni nabo mu Yersaalemu.

16

Omuniyuluko ogu baṅa ab'ehiha hya Efulayimu n'ehya Manase

¹ Olubibi lw'omuniyuluko ogu baṅa abomu lulyo lwa Yosefu lwatandiihira mu mehiriro w'olwabi Yoludaani ohuupi n'ehibuga Yeriko ebuṅwalyuba w'esobere j'e Yeriko, nga lutiina mu lulafu ohwola e Bbeseeri mu hyalo ehy'esozi.

² Ohuṅwa e Bbeseeri lwatiina e Luuzi, nga lusala lutiina mu hitehere hy'e Ataroosi Adaali eyi Abaruki bamenyanga.

³ Nga luṅwa eyo lwihirira ebugwalyuba w'Abayafuleeti nga lwihirira ohwola mu hitundu hya Bbesi Horoni ehya ṅaasi. Nga lwola e Gezeri nga luhoma hu nyanja Meditereniani.

⁴ Ogwo nj'omuniyuluko ogu baṅa abejuhulu ba Yosefu mu biha ebibiri, ehya Manase n'ehya Efulayimu.

Omuniyuluko ogu baṅa ab'ehiha hya Efulayimu

⁵ Omuniyuluko gw'abehiha hya Efulayimu ng'olu endyo jaawe jaali gwali guuti: olubibi lw'omuniyuluko gwawe lwali luṅwa e Ataroosi Adari hu luuyi olw'ebuṅwalyuba ohwola hu Bbesi Horoni ehya ṅamugulu,

⁶ nga lutiina lwehoonya hu nyanja Meditereniani. Ohuṅwa e Mikimesasi mu maniino, lwatiina e buṅwalyuba ohwola e Tanasi Siilo nga lusala lutiina e Yanowa hu luuyi olw'ebuṅwalyuba.

⁷ Nga lwihirira ohuṅwa e Yanowa ohutiina Ataroosi ni Naara, nga lwehoonya e Yeriko lwibbuhira hu lwabi Yoludaani.

⁸ Ohuṅwa e Tapuwa lwatiina ebugwalyuba hu lwabi Kaana nga luhoma hu nyanja Meditereniani. Ogwo nj'ogwali omuniyuluko gw'abehiha hya Efulayimu ng'olu endyo jaawe jaali.

⁹ Abaatu b'ehiha hya Efulayimu basuna ebibuga n'ebitehere ebyali mu muniyuluko gw'abehiha hya Manase.

¹⁰ Aye sibabbinga Bakanani abaali ni bamenya e Gezeri. Era n'ohwola hatyane Abakanani bahimenya ṅalala n'Abefulayimu aye bafuuha beedu ohutambiranga Abefulayimu emirimo.

17

Omuniyuluko ogw'ehitundu hy'abehiha hya Manase ebugwalyuba wa Yoludaani

¹ Guno nj'ogwali omuniyuluko gwa Manase omwana wa Yosefu omudaayi. Makiri semwana wa Giliyaadi era omusaani wa Manase omudaayi gaali hanunye mu husoola etalo, bamuṅa Giliyaadi ni Bbasani ebuṅwalyuba wa Yoludaani.

² Omuniyuluko ogwali ebugwalyuba wa Yoludaani baguṅa abejuhulu ba Manase abandi, abaseere abaali ni basigaaye. Era mu bejuhulu abo nj'omwali olulyo lwa Abbiyezeeri n'olwa Heleki n'olwa Asiriyeeli n'olwa Sekemu n'olwa Heferi n'olwa Semida.

³ Zelofehaadi omusaani wa Heferi omusaani wa Giliyaadi omusaani wa Makiri, Makiri omusaani wa Manase, sigasaala hu mwana omuseere aye gasaala bahaana bonjene. Amasiina gaawe baali nje Mahula ni Noowa ni Hogula ni Mirika ko ni Tiruza.

⁴ Abahaana abo batiina eyiri Elyazaali omusengi ni Yoswa omusaani wa Nuuni n'abatangirisi, nga babaloma baati, "MUSENGWA galagira Musa batunje omunuluko hy'abalebe beefe abasinde." Olw'ehyo Yoswa gaabana omunuluko njalala n'abalebe baawe abasinde ng'olu MUSENGWA galagira.

⁵ Eminuluko eji Manase gaasuna jaali emigabo ehumi nga ko ogataho Giliyaadi ni Bbasani ebuwalyuba wa Yoludaani

⁶ olwohuba abejuhulu babe abahaana n'abaseere basuna omunuluko. Omunuluko gwomu twale ly'e Giliyaadi gwali gw'abebihulu ba Manase abandi bosibosi.

⁷ Etwale ly'abehiha hya Manase lyali linwa hu hiha hya Aseri ohwola hu Mikimesasi ebuwalyuba wa Sekemu. Ng'olubibi lutiina mu mehiriro lunambiramo abaatu be Eni Tapuwa.

⁸ Hu lubibi ngati w'etwale ly'abehiha hya Manase n'ehiha hya Efulayimu njalino ehibuga hy'e Tapuwa. Ehibuga ehyo hyali hy'abomu hiha hya Efulayimu aye omunuluko ohweswanigirisa gwali gw'abehiha hya Manase.

⁹ Olubibi lweyongera lwola mu mehiriro hu mwombe ogu balanga baati Kaana. Ehibuga mu mehiriro g'olwabi olwo byali bya bomu hiha hya Efulayimu wayire nga byali mu twale ly'abehiha hya Manase. Olubibi olwo, lweyongera lwatiina mu maniino g'omwombe ogwo nga lwola hu nyanja Meditereniani.

¹⁰ Mu mehiriro, omunuluko gwali gw'abehiha hya Efulayimu aye mu maniino gwali gw'abehiha hya Manase. Etwale ly'abehiha hya Manase lyatiina lyola hu nyanja Meditereniani lyabuhana n'abehiha hya Aseri mu maniino. Ne hu luuyi lw'ebuwaluba lyabuhana n'abehiha hya Yisikaali.

¹¹ Mu matwale g'abehiha hya Yisikaali n'abehiha hya Aseri, Manase bamunayo ehibuga hy'e Bbesi Saani ni Yibbuleyamu n'abaatu bomu Doori ehi balanga esiina erindi baati Nafasi ni Endori ni Tanaki ni Megido n'ebyalo ebibyeswanigirihise.

¹² Aye abaatu b'ehiha hya Manase sibasobola hubbinga Bakanani mu bibuga ebyo olw'ehyo beyongera ohubimenyamo.

¹³ Ehiseera hyola Abayisirayiri basuna amaani nga bafuula Abakanani abo beedu baawe ohubatambiranga emirimo aye sibababbingiramo erala.

Ab'ehiha hya Efulayimu n'ehya Manase basunga ohubongera omunuluko

¹⁴ Lulala abejuhulu ba Yosefu batiina eyiri Yoswa bamuloma baati, "Lwahiina sotumeedahomunuluko ogundi? MUSENGWA atunjaaye ekabi hwalire era huli bangi bugali ohumenya mu haloba hano ahadidiri."

¹⁵ Nga Yoswa abagobolamo ati, "Ehyalo hy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi hinaba ni hitabahena olwohuba muli bangi, mutiine mu hibira ehy'Abaperezi n'Abareefa musaane mumenye eyo."

¹⁶ Nga abejuhulu ba Yosefu bamugobolamo baati, "Ehyalo ehy'esozi sihituhena humenyamo aye Abakanani abamenya mu hifo ehiduleere n'abamenya mu hibuga hy'e Bbesi Saani n'ebibuga ebibyeswanigirihise n'abali mu hiiho hy'e Yezireeli, bosibosi bali n'ebigaali eby'ebiyoma ohutambisa mu lutalo."

¹⁷ Nga Yoswa abaloma ati, "Muli bangi bugali era b'amaani. Simuja husuna mugabo mulala gwonyene.

¹⁸ Ehyalo hyosihyosi ehy'esozi hija huba hyenywe. Wayire hijuuye amadejo aye muuja huhisaana, hibe hyenywe ohunwa hu sonda ohwola hu sonda eyindi. Era muja hubbinga Abakanani wayire b'amaani era bali n'ebigaali eby'ebiyoma."

18

Yoswa aya amawanga agandi eminjuluko

¹ Lulala, Abayisirayiri ni bahena ohunamba ehyalo nga bosibosi bahumbaanira mu hibuga hy'e Siilo nga beemeha eweema ey'Ohwagananirangamo.

² Mu Bayisirayiri, mwali muhiirimo ebiha musanvu ebyali ni bihiiri husuna minjuluko.

³ Nga Yoswa aloma Abayisirayiri ati, "Mulyosa neena ohubererera ayo ni muhiiri husuna loba eri MUSENGWA Hatonda w'abasehulu benywe gabaŋa?"

⁴ Mutobole abasinde badatu badatu ohunwa mu hiisi hiha, mbatume batiine baheete bahene baleete eripooti enamba hu hyalo ehi bahendire ohunira, ni bahena bagobole nana bandomere.

⁵ Muja ohwabula mu hyalo ehyo eminjuluko musanvu. Ab'ehiha hya Yuda baja husigala mu twale lyawe mu mehiriro, n'abebiha bya Yosefu babe mu twale lyawe mu maniino.

⁶ Ni muhena ohunandiiha ng'olu eminjuluko ejo omusanvu jiri n'ohuba, mundeetere eripooti eyo, nja hwebuusa hu MUSENGWA Hatonda weefe ehy'ohuhola.

⁷ Aye Abaleevi sibaja husuna minjuluko hyenywe olwohuba omugabo gwawe nj'ohuba basengi ba MUSENGWA. Ab'ehiha hya Gaadi n'ehya Lubbeeni ko n'ehitundu hy'ehiha hya Manase, baahena hale ohubaŋa eminjuluko ebuŋwalyuba wa Yoludaani. Musa omuŋeereswa wa MUSENGWA gabaŋa omuŋuluko gwawe."

⁸ Abasinde abo ko basimbuhe ohutiina, Yoswa gabalagira ati, "Mutiine mwehe- neenye ehyalo ehyo, muŋandiihe ebihifaho mugobole nana e Siilo, nja huhubba ahalulu ni nebuusa hu MUSENGWA."

⁹ Ng'abasinde abo batiina betoolola mu hyalo ehyo nga banandiiha eripooti hu hiisi hibuga ehyali mu minjuluko omusanvu ejo. Ni baahena nga baagama e Siilo mu kambi eyiri Yoswa.

¹⁰ Nga Yoswa ahubba ahalulu ni gebuusa hu MUSENGWA e Siilo. Era ng'agabira Abayisirayiri eminjuluko abaali ni bahiiri husuna.

Omuŋuluko ugu baŋa ab'ehiha hya Bbenjamini

¹¹ Ehiha hya Bbenjamini nj'ehyali ehidaayi ohusuna omuŋuluko era etwale lyawe lyali ŋagati w'abaatu ba Yuda mu mehiriro n'abaatu ba Yosefu mu maniino.

¹² Mu maniino, olubibi lwatandiihira hu lwabi Yoludaani, nga lubita mu hiinamo hy'e Yeriko mu maniino nga lusimba ebugwalyuba lutulira mu hyalo ehy'esozi mu lulafu lwe Bbesi Aveni.

¹³ Ohunwa eyo ng'alusala lutiina mu mehiriro mu hiinamo hy'e Luuzi ehi balanga baati Bbeseeri, nga lwihirira e Ataroosi Adari hu lusozi oluli mu mehiriro g'e Bbesi Horoni ehya ŋaasi.

¹⁴ Ohunwa hu lusozi olulengereeye Bbesi Horoni mu mehiriro, olubibi olwo ng'alunetera mu mehiriro ohutiina ebugwalyuba nga lugwihisa e Kiriyaasi Bbaali ehi balanga baati Kiriyaasi Yeyariimu, ehibuga hy'abaatu bomu hiha hya Yuda. Olwo nj'olwali olubibi olw'ebugwalyuba.

¹⁵ Olubibi mu mehiriro lwatandiihira hu salo ni Kiriyaasi Yeyariimu ebugwalyuba nga lwiguhira hu sobere eyi balanga baati Nefutowa.

¹⁶ Nga lwihirira ŋaasi w'olusozi olulengereeye ehiiho hy'e Bbeni Hinomu mu maniino w'ehiiho hy'e Refayiimu. Nga lweyongerayo lwihirira mu hiiho hya Hinomu mu mehiriro mu hiinamo hy'ehibuga hy'Abayebbusi nga lwola Eni Rogeli.

¹⁷ Ng'alunetera mu maniino lutiina Eni Semesi, nga lweyongerera e Geliloosi ohulengerera engira eyi tiina e Adumiimu, nga lwihirira hwibaale lya Bbohani omusaani wa Lubbeeni.

¹⁸ Era nga lweyongerayo lubita mu hiinamo hya Bbesi Arabba mu maniino nga nindi lwihirira mu hiiho hy'e Yoludaani.

¹⁹ Ng'ango nindi lutiina mu hiiho hy'e Bbesi Hogula mu maniino nga lutulira hu hiiho ehyomu maniino w'Enyanja Enjumamo Ehiramu hwigobo ly'olwabi Yoludaani hu luuyi lwe mehiriro. Olwo nj'olwali olubibi lwomu mehiriro.

²⁰ Olwabi Yoludaani nj'olwali olwaha hu luuyi olw'ebunwalyuba. Ejo nj'embibi ejabula omunuluko gw'abaatu ba Bbenjamini hu njuyi josijosi ng'olu endyo jaawe jaali.

²¹ Ehiha hya Bbenjamini ohusiziira hu endyo jaawe babana ebibuga bino: Yeriko ni Bbesi Hogula ni Emeki Kezizi

²² ni Bbesi Arabba ni Zemarayimu ni Bbeseeri

²³ ni Avimu ni Paara ni Ofura

²⁴ ni Kefari Amooni ni Ofuni ni Geebba. Nalala byali ebibuga ehumi nabibiri n'ebitehere ebibyeswanigirihiise.

²⁵ Etwale erindi erya Bbenjamini mwalimo ebibuga bino: Gibbyoni ni Raama ni Bbeerosi

²⁶ ni Mizupa ni Kefira ni Mooza

²⁷ ni Rekemu ni Yirupeeli ni Taraala

²⁸ ni Zeela ni Helefu ni Yebbusi ehi balanga esiina erindi baati Yerusaalemu ni Gibbeya ni Kiriyaasi Yeyariimu. Nalala ebibuga byali ehumi nabine n'ebitehere byabyo.

Ogwo nj'ogwali omunuluko gw'abaatu ba Bbenjamini ng'olu endyo jaawe jaali.

19

Omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Simyoni

¹ Ab'ehiha hya Simyoni nj'abaali obohufiri ohusuna omunuluko ng'olu endyo jaawe jaali. Omunuluko gwawe gwali ngati bomu munuluko gw'abaatu ba Yuda.

² Etwale eryo lyalimo ebibuga: Bberuseebba ni Seebba ni Molada

³ ni Hazari Suwaali ni Bbaala ni Ezemu

⁴ ni Elitoladi ni Bbesuli ni Horuma

⁵ ni Zikilagi ni Bbesi Marikabboosi ni Hazari Suusa

⁶ ni Bbesi Lebbawoosi ko ni Sarukeni. Nalala byali ebibuga ehumi nabidatu n'ebitehere ebibyeswanigirihiise.

⁷ Naalino ni Ayini ni Rimooni ni Eteri ni Asani. Nalala ebibuga bine n'ebitehere byabyo.

⁸ Etwale lya Simyoni lyosi lyali linira Bbalasi Bbeera ehi balanga esiina erindi baati Raama ehyomu mehiriro. Ogwo nj'omunuluko ogu b'ehiha hya Simyoni basuna ng'olu endyo jaawe jaali.

⁹ Omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Simyoni bagwabula hu munuluko ogu bana ab'ehiha hya Yuda olwohuba baali basunire mubbala bugali.

Omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Zebbulooni

¹⁰ Ab'ehiha hya Zebbulooni nj'abaali abohudatu ohusuna omunuluko ng'olu endyo jaawe jaali. Omunuluko ogu basuna gwali gwolera erala hu hibuga hy'e Saridi.

¹¹ Ng'etwale eryo lirunama ebugwalyuba ohwola e Marali ohwehoonya hu hibuga hy'e Dabbesesi nohu haabi ahaali ebugwalyuba w'ehibuga hy'e Yokuneyaamu.

¹² Hu luuyi lw'ebunwalyuba w'ehibuga hy'e Saridi, olubibi lwatiina ebugwalyuba ohwola hu salo n'ehibuga hy'e Kisuloosi Tabori ohwola hu hibuga hy'e Dabberaasi, nga luniina ohwola hu hibuga hy'e Yafiya.

¹³ Nga lweyongerayo ebuŋwalyuba ohwola hu hibuga hy'e Gaasi Heferi ni Esi Kazini nga lutulira hu hibuga hy'e Rimooni nga lucuuha lutiina lwola hu hibuga hy'e Neeya.

¹⁴ Ohuŋwa aŋo nga lutiina lwetoolola mu maniino lwola hu hibuga hy'e Hanasoni ng'aluhoma mu hiiho hy'e Yifuta Eli.

¹⁵ Etwale lyawe lyaŋjiriramo n'ebibuga by'e Katasi ni Nahalaali ni Simurooni ni Yidala ni Bbeserekemu. Nalala ebibuga ehumi nabibiri n'ebitehere ebibyeswanigirihiise.

¹⁶ Ebibuga ebyo n'ebitehere byabyo nj'ebyali omuŋuluko ogw'abaatu b'ehiha hya Zebbulooni ng'olu endyo jaawe jaali.

Omuŋuluko ogu baŋa ab'ehiha hya Yisikaali

¹⁷ Ab'ehiha hya Yisikaali nj'abaali abohune ohusuna omuŋuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

¹⁸ Etwale lyawe lyaŋjiriramo ebibuga bino: Yezireeli ni Kesuloosi ni Sunemu

¹⁹ ni Hafarayimu ni Siyooni ni Anaharasi

²⁰ ni Rabbisi ni Kisiyooni ni Ebbezi

²¹ ni Remesi ni Eni Ganiimu ni Eni Hada ko ni Bbesi Pazezi.

²² Olubibi lwaŋambiramo Tabbori ni Sahasuma ni Bbesi Semesi nga luhoma hu Yoludaani. Ebibuga byali ehumi namukaaga n'ebitehere abyali ni bibyeswanigirihiise.

²³ Ebibuga ebyo n'ebitehere ebibyeswanigirihiise nj'ebyali omuŋuluko ogw'abaatu b'ehiha hya Yisikaali ng'olu endyo jaawe jaali.

Omuŋuluko ogu baŋa ab'ehiha hya Aseri

²⁴ Ab'ehiha hya Aseri nj'abaali abohutaanu ohusuna omuŋuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

²⁵ Etwale lyawe lyaŋjiriramo ebibuga bino: Helukasi ni Hali ni Bbeteni ni Akusafu

²⁶ ni Alamu Meleki ni Amadi ni Misali. Ebugwalyuba olubibi lwali lwehoonya hu Karumeeli ni Sihori Libbunasi.

²⁷ Nga lucuuhira ebuŋwalyuba lwola e Bbesi Dagoni lutiina lwehoonya hu twale ly'abehiha hya Zebbulooni nohu hiiho hy'e Yifuta Eli. Nga luŋwa eyo lutiina mu maniino ga Bbesi Emeki ni Neyeli. Nga lubita e Kabbuli hu luuyi lw'omuhono omugooda.

²⁸ Nga lutiina Ebbulooni ni Rehobbu ni Hamoni ni Kaana nga lwola e Sidoni ehibuga ehibbala.

²⁹ Nga olubibi luŋeta luluŋama e Raama nga lutiina mu hibuga Tiiro ehiba-gadiriraho ehiteepe, ng'aluneta lutiina luluŋama e Hoosa nga lwibbuhira hu nyanja Meditereniani mu twale ly'Akuzibbu

³⁰ ni Wuma ni Afeki ni Rehobbu. Byali ebibuga mahumi abiri nabibiri hiisi hibuga ni hiri mu hitehere hyahyo.

³¹ Ebibuga ebyo n'ebitehere byawaho nj'ebyali omuŋuluko gw'abaatu b'ehiha hya Aseri ng'olu endyo jaawe jaali.

Omuŋuluko ogu baŋa ab'ehiha hya Nafutaali

³² Ab'ehiha hya Nafutaali nj'abaali abomukaaga ohusuna omuŋuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

³³ Olubibi lwawe mu maniino lwaŋwa e Helefu nohu mutumba omubba ogw'e Zananiimu nga lubita hu Adami Nekebbu nomu Yabbineeli lwola e Lakumu nga luhoma hu lwabi Yoludaani.

³⁴ Nga luŋwa eyo lutiina ebugwalyuba lubita mu Azunoosi Tabbori nga lwibbuhira e Hukoki. Lwehoonya hu twale ly'abehiha hya Zebbulooni mu mehiriro nohu twale

Iya bomu hiha hya Aseri hu luuyi lw'ebugwalyuba, nohu lwabi Yoludaani hu luuyi lw'ebunwalyuba.

³⁵ Ebibuga ebi baali ni bagadiriiyeho ebiteepe ohubyeswanigirisa byali: Zidimu ni Zeri ni Hamasi ni Rakasi ni Kinereesi

³⁶ ni Adama ni Raama ni Hazori

³⁷ ni Kedesi ni Edereeyi ni Eni Hazori

³⁸ ni Yirooni ni Migudali Eli ni Horemu ni Bbesi Anaasi ni Bbesi Semesi. Byali ebibuga ehumi namwenda hiisi hibuga ni hiri mu hitehere hyahyo.

³⁹ Ebibuga ebyo n'ebitehere byabyo nj'ebyali omunuluko ogw'abaatu b'ehiha hya Nafutaali ng'olu endyo jaawe jaali.

Omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Daani

⁴⁰ Ab'ehiha hya Daani nj'abaali abomusanvu ohusuna omunuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

⁴¹ Etwale ly'omunuluko gwawe lyalimo ebibuga bino: Zoora ni Esitawooli ni Yiru Semesi

⁴² ni Salabbiini ni Ayijalooni ni Yisila

⁴³ ni Eloni ni Timuna ni Ekurooni

⁴⁴ ni Eluteke ni Gibbesooni ni Bbalasi

⁴⁵ ni Yekudi ni Bbene Bberaki ni Gaasi Rimooni,

⁴⁶ ni Meyarikooni ni Rakoni ko n'ehitundu ehirengereeye Yoopa.

⁴⁷ Abasigu ni batusa hu baatu b'ehiha hya Daani etwale lyawe, baniinaniina batiina bawaagala ehibuga hy'e Lesemu beeta abaatu baamo nga begobosaho ehibuga ehyo. Bamenya mu Lesemu era ehibuga ehyo bahitaho esiina baati Daani eryali esiina lya sehulu yaawe.

⁴⁸ Ebibuga ebyo n'ebitehere byabyo nj'ebyali omunuluko ogw'abaatu b'ehiha hya Daani ng'olu endyo jaawe jaali.

Omunuluko ogu bana Yoswa

⁴⁹ Abayisirayiri ni bahena ohusuna eminuluko jaawe, nga bana Yoswa omusaani wa Nuuni omunuluko

⁵⁰ ng'olu MUSENGWA gaali n'alaggiye. Bamuja ehibuga ehi gasunga ehy'e Timunasi Seera ehyali mu hyalo ehy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi. Ng'atongola ehibuga ehyo bunyaaha ng'amenyamo.

⁵¹ Ago nj'amatwale aga Elyazaali omusengi wa Hatonda ni Yoswa omusaani wa Nuuni n'abatangirisi b'ehiha bya Yisirayiri bagaba ni bahubba ahalulu e Siilo mu moni ja MUSENGWA na mulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo.

20

Ebibuga eby'ohwenogomamo

¹ Ebyo ni byanwa, nga MUSENGWA aloma Yoswa ati,

² "Loma Abayisirayiri batobole ebibuga eby'ohwenogomamo ng'olu nabalagira ni mbita mu Musa.

³ Omuutu onaabenga ni geetire owahye n'atagendereeye, anadulumirenga omwo ohununuha oyo amwendula ohwegalula.

⁴ N'anadulumenga gatiina mu hirala hu bibuga ebyo, anasookenga hwemeerera na mulyango ogwingira mu hibuga ehyo, nga geromaho mu moni j'abatangirisi b'ehibuga ehyo. Anjo abatangirisi banahejenga mu songa nga ko bamufugirira ohwingira nga bamusunira ehifo ehy'ohumenyamo.

⁵ Oyo omwendula ohumwegalula anatiinayo n'amunjiima, abatangirisi b'ehibuga ehyo sibamunangayo olwohuba sigagenderera humwita era gaali amunumaho busungu.

⁶ Owiita owahye anasigalenga mu hibuga omwo ohwola olu banamuleetenga bamwemeha mu luhumbaano lw'abaatu bomu hibuga ohumuḡosesya ng'ahena aba omwo ohwola olu muhulu w'abasengi ba Hatonda aliho mu hiseera ehyo alifa nga ko gagamayo ewuwe mu hibuga hy'ewawe eyi gadulumamo."

⁷ Nga batobola ehibuga Kedesi mu twale ly'e Galilaaya mu hyalo ehy'abehiha hya Nafutaali ehy'esozi, n'ehibuga hy'e Sekemu mu hyalo ehy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi, n'ehibuga Kiriyaasi Arubba ehi balanga esiina erindi baati Kebbulooni mu hyalo ehy'abehiha hya Yuda ehy'esozi.

⁸ Ebuḡwalyuba w'olwabi Yoludaani hu luuyi n'onḡwa e Yeriko, nga batobola ehibuga hy'e Bbezeri mu twale ly'ehiha hya Lubbeeni mu lulafu anḡwagwalaali, n'ehibuga hy'e Ramosi mu twale ly'e Giliyaadi ery'abehiha hya Gaadi, n'ehibuga hy'e Golani mu Bbasani ehy'abehiha hya Manase.

⁹ Ebyo nj'ebibuga eby'ohwenḡogomamo ebi batobolera Omuyisirayiri oba omugwira amenya ni nabo, byaba byahudulumirangamo oyo aba ni getire owahye n'atagendereeye ko ḡatabaḡo amwegalula ni batasokire hu mwemeha ḡeḡosyeho mu luhumbaano lw'abaatu.

21

Ebibuga eby'Abaleevi

¹ Abatangirisi b'amago ḡ'abehiha hya Baleevi, batiina eyiri Elyazaali omusengi wa Hatonda n'eyiri Yoswa omusaani wa Nuuni ko n'eyiri abatangirisi b'ebiha bya Yisirayiri

² e Siilo mu hyalo hy'e Kanani nga babaloma baati, "MUSENGWA galagira n'abita mu Musa ohutuḡa ebibuga eby'ohumenyamo n'anḡohwayiranga ebyayo byefe."

³ Olw'ehyo ng'Abayisirayiri baḡa Abaleevi ebibuga n'anḡohwayiranga mu miḡuluko jaawe ng'olu MUSENGWA gaali n'alagiiye.

⁴ Ab'olulyo lwa Kohasi ohuḡwa mu hiha hy'Abaleevi, nj'abaali abadaayi ohusuna omuḡuluko. Abaleevi abo abejuhulu ba Alooni basuna ebibuga ehumi nabidatu mu matwale ḡ'abomu hiha hya Yuda n'ehya Simyoni ko n'ehya Bbenjamini.

⁵ Abakohasi abandi babana ebibuga ehumi mu matwale ḡ'abehiha hya Efulayimu n'ehya Daani ko nomu hitundu hy'ehiha hya Manase.

⁶ Ab'olulyo lwa Girisoni babana ebibuga ehumi nabidatu mu matwale ḡ'abomu hiha hya Yisikaali n'ehya Aseri n'ehya Nafutaali ko nomu hitundu hy'ehiha hya Manase e Bbasani.

⁷ Ab'olulyo lwa Merari babana ebibuga ehumi nabibiri mu matwale ḡ'abomu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehya Zebbulooni.

⁸ Abayisirayiri bahubba ahalulu baḡa ab'ehiha hy'Abaleevi ebibuga ebyo n'anḡohwayiranga ng'olu MUSENGWA galagira n'abita mu Musa.

⁹ Gano nj'amasiina ḡ'ebibuga ohuḡwa mu matwale ag'ehiha hya Yuda n'ehya Simyoni ebi baḡa

¹⁰ abejuhulu ba Alooni abomu lulyo lwa Kohasi abasimuha mu hiha hy'Abaleevi. Ahalulu nj'abaheheerera ohugwaho:

¹¹ Babana ehibuga hy'e Kiriyaasi Arubba hatyane ehi balanga baati Kebbulooni n'anḡohwayira ohweswanigirisa ehyalo hy'abehiha hya Yuda ehy'esozi. Arubba gaali semwana ya Anaki.

¹² Aye eroba n'ebitehere ebyeswanigirihiise ehibuga ehyo baali bahenire ohubiḡa Kalebbu omusaani wa Yefune ng'omuḡuluko gugwe.

¹³ Abejuhulu ba Alooni omusengi wa Hatonda, babana Kebbulooni ehirala hu bibuga eby'ohwenḡogomamo nga babameedaho n'ehibuga hye Libbuna.

- 14 Babana n'ehibuga hye Yatiri n'ehye Esitemowa
 15 n'ehye Koloni n'ehye Debbiri.
 16 Nga babana n'ehibuga hye Ayini n'ehye Yuuta ko n'ehye Bbesi Semesi, n'ajohwayira ebyayo mu hiisi hibuga. Nosinosi byali ebibuga mwenda ebi baatusa hu hiha ehya Yuda n'ehya Simyoni.
 17 Ohunwa mu matwale g'abehiha hya Bbenjamini babana ebibuga bine: Gibbyoni ni Geebba
 18 ni Anasoosi ni Alumooni ko n'ajohwayira ebyayo.
 19 Ebibuga ebi baana abasengi ba Hatonda, abejuhulu ba Alooni byali ehumi nabidatu ni mulimo n'ajohwayiranga ebyayo.
- 20 Ab'olulyo lwa Abakohasi abandi abasimuha mu Baleevi babana ebibuga mu twale ly'ehiha hya Efulayimu.
 21 Baabana ebibuga bine: Sekemu ehibuga ehy'ohwenogomamo mu hyalo ehy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi ni Gezeri
 22 ni Kibbuzayimu ni Bbesi Horoni n'ajohwayira ebyayo mu hyalo hy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi.
 23 Ohunwa mu twale ly'abehiha hya Daani, babana ebibuga bine: Eluteke ni Gibbesooni
 24 ni Ayijalooni ni Gaasi Rimooni n'ajohwayiranga ebyayo.
 25 Nga nindi babana ebibuga bibiri mu twale ly'ehitundu hy'abehiha hya Manase: Tanaki ni Gaasi Rimooni n'ajohwayira ebyayo.
 26 Kale nalala nosinosi abomu lulyo lwa Kohasi abasigala basuna ebibuga ehumi n'ajohwayira ebyayo.
- 27 Abaleevi ab'olulyo lwa Girisoni babana ebibuga bibiri:
 mu twale ly'ehitundu hy'abehiha hya Manase,
 n'ehibuga Golani ehyohwenogomamo mu twale ly'e Bbasani ni Bbesitera ko n'ajohwayira ebyayo.
 28 Ohunwa mu twale ly'abehiha hya Yisikaali babana ebibuga bine:
 Kisiyooni ni Dabberaasi
 29 ni Yarumuusi ni Eni Ganiimu ko n'ajohwayira ebyayo.
 30 Era babana ebibuga bine mu twale ly'ehiha hya Aseri:
 Misali ni Abbudooni
 31 ni Helukasi ni Rehobbu ko n'ajohwayira ebyayo.
 32 Nga babana ebibuga bidatu mu twale ly'ehiha hya Nafutaali:
 Ehibuga Kedesi ehyohwenogomamo e Galilaaya ni Hamosi Doorri ni Karutaani n'ajohwayira ebyayo.
 33 Nalala nosinosi, ebibuga ebi bana ab'olulyo lwa Girisoni byali ehumi nabidatu ko n'ajohwayira ebyayo.
- 34 Abaleevi abasigala abomu lulyo lwa Merari babana mu twale ly'ehiha hya Zebbulooni ebibuga bine:
 Yokuneyaamu ni Karita
 35 ni Dimuna ni Nahalaali ko n'ajohwayira ebyayo.
 36 Nga babana ebibuga bine mu twale ly'ehiha hya Lubbeeni. Ebibuga ebyo byali Bbezeri ni Yahaza
 37 ni Kedemoosi ni Mefaasi n'ajohwayira ebyayo.
 38 Babana ebibuga bine mu twale ly'ehiha hya Gaadi. Era ebibuga ebyo byali: Ramosi e Giliyaadi ni Mahanayimu

³⁹ ni Hesibboni ni Yazeri ko n'anjohwayira ebyayo.

⁴⁰ Nalala n̄osin̄osi abomu lulyo lwa Merari abasigala babanja ebibuga ehumi nabibiri.

⁴¹ Ebibuga ebi Baleevi basuna mu matwale g'Abayisirayiri byali ane namunaana nalala n'anjohwayira ebyayo.

⁴² Hiisi hibuga hyali n'anjohwayira ebyayo ohuhyeswanigirisa.

⁴³ Mu ngeri eyo MUSENGWA gaana Abayisirayiri eroba ng'olu gaali n'asuubihise abasehulu baawe era nga boosi banira eroba eryo ng'omunuluko, bamenyamo.

⁴⁴ MUSENGWA gabaŋa ehinuumulo hu njuyi josijosi ng'olu gaali n'asuubihise abasehulu baawe. Nanuma mulabe waawe owabanangula olwohuba MUSENGWA gabata n̄aasi waawe.

⁴⁵ Nanuma hiraŋi wayire hirala ehi MUSENGWA gasuubisa Yisirayiri ehitolerera. Hiisi ehi gabasuubisa hyolerera.

22

Ebiha eby'ebunwalyuba wa Yoludaani byagamayo

¹ Ebyo ni byanwa, nga Yoswa alanga abomu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase ehy'ebunwalyuba,

² ng'abaloma ati, "Muholire byosibyosi ebi Musa omunjeeresa wa MUSENGWA gabalagira ohuhola era mugondeeye ebiragiŋo byange byosibyosi.

³ Simulehulireŋo Bayisirayiri bahyenywe ebiseera ebyo byosibyosi n'ohwola hatyane aye mwoherehiise ebiragiŋo ebi MUSENGWA Hatonda wenywe gabalagira.

⁴ Naahani ng'olu MUSENGWA Hatonda wenywe anaaye Abayisirayiri ehinuumulo ng'olu gasuubisa, mwagameyo ewenywe mu twale eri Musa omunjeeresa wa MUSENGWA gabaŋa ohuba omunuluko gwenywe e bunwalyuba wa Yoludaani.

⁵ Aye mwegenderesanga ohwoheresanga amagambi n'ebiragiŋo ebi Musa omunjeeresa wa MUSENGWA gabaŋa: ohwendanga MUSENGWA Hatonda wenywe n'ohumugonderanga n'ohunambanga ebiragiŋo bibye, mumutemo owesige n'ohumunjeeresanga n'emyoyo jenywe josijosi n'obulamu wenywe wosiwosi."

⁶ Ng'ano Yoswa abalombera ekabi, abaseebula bagama ewaawe.

⁷ Musa gaali anaaye ehitundu hy'ehiha hya Manase omunuluko e Bbasani hu luuyi lw'ebunwalyuba wa Yoludaani, ehitundu ehindi ehya Manase Yoswa ng'ahiŋa omunuluko ebugwalyuba wa Yoludaani mu Bayisirayiri bahyawe. Yoswa ni gaali n'abaseebula ohwagama ewaawe, gabalombera ekabi

⁸ ati, "Mwagame mu mago genywe n'obuninda wenywe obungi obugali n'ebidooli by'ebyayo ebingi n'efeeza n'ezaabbu n'ebihomo n'ebyoma n'engoye enyene enyingi. Mugabane n'Abayisirayiri bahyenywe eby'obuninda ebi mwanayaga hu balabe benywe."

⁹ Ng'abehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase bagamayo ewaawe. Baleha Abayisirayiri abandi e Siilo mu hyalo hy'e Kanani, nga nibo batiina e Giliyaadi mu hyalo hyawe ehi babanja ohuba omunuluko gwawe ng'olu MUSENGWA galagira n'abita mu Musa.

Batongola ehituuti hu lwabi Yoludaani

¹⁰ Ab'ehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase ni boola e Geliloosi ohuupi n'olwabi Yoludaani mu hyalo hy'e Kanani, batongola ehituuti ehi muutu atananga hubisyamo moni.

¹¹ Abayisirayiri bahyawe ni banulira baati batongoye ehituuti hu lubibi ni Kanani e Geliloosi huupi ni Yoludaani hu luuyi lwawe,

¹² Abayisirayiri bosibosi bahumbaanira e Siilo batiine babasoose.

¹³ Olw'ehyo, batuma Fenekaasi omusaani wa Elyazaali omusengi wa Hatonda eyiri abomu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase mu hyalo hy'e Giliyaadi.

¹⁴ Nga bamutaho abatangirisi ehumi ohunjwa mu hiisi hiha hya Yisirayiri.

¹⁵ Nga batiina e Giliyaadi ohuloma n'abomu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase baati,

¹⁶ Oluhumbaano lw'abaatu ba MUSENGWA lwosirwosi nga luloma luuti, "Lwahiina musalireejo ohwetusa hu MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri? Mwetongolera ehituuti ohulaga muuti mumunjoyeeho!"

¹⁷ "Muhebulire ehibi ehi hwahola ni huli e Pewooli, MUSENGWA gaboneresa abaatu babe ni hanjupuli. Era huli hubonaabona olw'ehibi ehyo ehi hwahola. Muli batuufu nindi ohwongeraho ehibi hu hibi?"

¹⁸ Naahani nindi musalireejo ohuhubba MUSENGWA omugongo? Munajeemera MUSENGWA, aja hulunjira Abayisirayiri bosibosi.

¹⁹ Ehyalo hyenywe ni hiba ni hitali hiraŋi ohujumirihisyamo Hatonda, mwambuhe muuje eno eyiri eweema ya MUSENGWA, mugabane ni neefe ehyalo ehyo. Aye mutajeemera MUSENGWA oba ohujeemera efe mwatongola ehituuti ehyenywe ohuleha ehyo MUSENGWA Hatonda weefe.

²⁰ Muhebulire muuti Akani omusaani wa Zeera ni gajeemera ehiragiho ehiŋamba hu biitu ebi baali ni baŋongire eyiri MUSENGWA, Abayisirayiri bosibosi basuna ehibonereso. Akani sinjowafa yenene olw'ehibi ehi gahola."

²¹ Ng'aŋo ab'ehiha ehyo Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase bagobola mu batangirisi b'ebiha by'Abayisirayiri abo baati,

²² "Omwene Buŋangi, Hatonda MUSENGWA, Omwene Buŋangi, Hatonda MUSENGWA amanyire lwahiina hwahola huutyo era hwenda mwesi muhimanye. Ni huba ni hwahihola olw'ohujeemera MUSENGWA, muli n'edembe ohutwita.

²³ Era ni huba ni hwajeemera MUSENGWA, hwatongola ehituuti ehyefe hu weefe olw'ohwenda ohunongeraho eŋongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha oba ohunjeeraho eŋongo ey'embehe n'eŋongo ery'ohuleeta emiyaaya, leha MUSENGWA omwene atugudye.

²⁴ "Mu mazima hwatongola ehituuti ehyo olw'ohutya ti mu moni eyo, abejuhulu benywe baŋangire ohuloma abeefe baati, 'Kolagana hi eyi muli ni nayo ŋagati wenywe ni MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri?"

²⁵ MUSENGWA gataŋo Yoludaani ohuba olubibi ŋagati weefe ni nenywe: enywe abomu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi, muŋuma mugabo hu MUSENGWA.' Mu engeri hyeyo, abejuhulu benywe baŋanga baleetera abeefe ohuleheraŋo ohujumiryanga MUSENGWA.

²⁶ "Ehyo nj'ehyagima hwatongola ehituuti, sihujeeraho ŋongo

²⁷ aye hibe obujulizi ŋagati weefe ni nenywe ko n'abaatu b'emirembe ejirigobolaho ohulaga ti huja hujumiryanga MUSENGWA era huja huleetanga eyo mu weema ya MUSENGWA, eŋongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'eŋongo eyohuleetaŋo emiyaaya ko abejuhulu benywe mu moni eyo bataloma abeefe baati, 'Muŋuma lulebe ŋagati wenywe ni MUSENGWA.'

²⁸ "Eyo nje yaali epeega yeefe ni huloma huuti singa ehyo hibaŋo abejuhulu beefe baliroma baati, 'Mubone ehituuti hya MUSENGWA ehi basehulu beefe batongola, sihujeerangaŋo eŋongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha oba eŋongo eyindi aye ng'obujulizi ŋagati weefe ni nenywe.'

²⁹ "Sihusobola hujeemera MUSENGWA oba ohumuŋwaho hwesi hwatongola ehituuti ehy'ohunjeeraho eŋongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'eŋongo ery'embehe oba

enongo eyindi. Sihusobola huhihola ni njaliŋo ehituuti hya MUSENGWA Hatonda weefe mu moni w'eweema yiye."

³⁰ Fenekaasi omusengi wa Hatonda n'abatangirisi b'Abayisirayiri abaali abahulu b'ebiha by'Abayisirayiri, ni banjulira ebibono ebyo, bagwalaala emyoyo.

³¹ Nga Fenekaasi omusaani wa Elyazaali era omusengi wa Hatonda aloma ab'ehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi ko n'ehitundu hy'ehiha hya Manase ati, "Njaahani hutegeeye huuti MUSENGWA ali ni neefe. Simuli humujeemera. Era olw'ehyo, muŋonisy'e Abayisirayiri ehiguudyo hya MUSENGWA ehyaabajireho."

³² Ng'aŋo Fenekaasi n'abatangirisi abo bagamayo e Giliyaadi mu hyalo hy'e Kanani ohuŋwa mu luhiiho n'abehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi nga balomera Abayisirayiri ebyaliyo.

³³ Abayisirayiri ni banjulira, basangaala bugali era bajumirya Hatonda. Bahomya ohuloma hu by'ohutiina ohusihirisa ehyaalo ehi b'ehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi baali ni bamenyamo.

³⁴ Ng'abehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi baguliha ehituuti ehyo esiina baati, "Obujulizi ŋagati weefe ti MUSENGWA nje Hatonda."

23

Yoswa aseebula abatangirisi

¹ Ni ŋabitano ehiseera ehireeni, MUSENGWA n'anaaye Abayisirayiri ehinuumulo natuhiseŋo balabe baawe ababateganyanga era mu hiseera ehyo Yoswa n'asahulunire bugali,

² galanga Abayisirayiri bosibosi n'abasaaja bahulu n'abatangirisi n'abalamuzi n'abahungu ng'abaloma ati, "Ese saahulunire bugali weene.

³ Muweene byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda wenywe aholire amawanga gosigosi hu lwenywe. MUSENGWA Hatonda wenywe abayeŋo hu lwenywe n'abasolerera.

⁴ Muhebulire ng'olu naabulira ebiha byenywe emiŋuluko mwiroba ohuŋwa hu lwabi Yoludaani ohwola e bugwalyuba w'enyanya Meditereniani. Nabaŋa eroba ery'amawanga gosigosi aganaŋangula ko n'eroba ly'amawanga ago aga huhiri huŋgula.

⁵ MUSENGWA Hatonda wenywe omwene aja hugira babanweneŋo era aja hubbinga amawanga ago ni mubona. Muja huŋira ehyaalo hyawe ng'olu MUSENGWA Hatonda wenywe gabasuubisa.

⁶ "Mube bagumu beene era mwegenderese ohugonderanga ebyo byosibyosi ebi banandiiha mu Hitabo ehya'Amagambi aga Hatonda gaŋa Musa, ni ŋanuma husagasagana.

⁷ Simuholanga muhumba n'abanamawanga abasigala bamenya njalala ni nenywe wayire ohuloma hu masiina g'abahatonda baawe oba ohugatambisanga ni mulayira oba ohujumiryanga abahatonda abo wayire ohubahubbiranga amafuha.

⁸ Aye mwesigenga MUSENGWA Hatonda wenywe ng'olu mubaaye ni muhola ohwolera erala olwaleero luno.

⁹ "MUSENGWA gabbinga amawanga amabba era ag'amaani ng'olu mwagalumbanga era n'ohwola olwaleero luno ŋanuma gwanga eribanangulangaho.

¹⁰ Omulala hu enywe abbinga olukumi olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe abasoolera ng'olu gasuubisa.

¹¹ Olw'ehyo, mwegenderesenga era mwendenga MUSENGWA Hatonda wenywe.

¹² "Aye ni munacuuhe mwatandiha ohuba n'omuhumba n'abanamawanga abasi-gaayeŋo era mwafumbiriganwa,

¹³ ng'aŋo muhimanya muuti MUSENGWA Hatonda wenywe saaja hubbinga mawanga ago ohubanweraŋo. Aye baja hubafuhira hagumba wegoge era mutego,

baja hubanga faalu hu migongo jenywe era amanwa mu moni jenywe ohwola olu munahasihirihe mwanwa hu hyalo hino ehiraŋi ehi MUSENGWA Hatonda wenywe gabaŋa.

¹⁴ “Naahani ehiseera hyange ehy’ohufa hyolire. Hiisi muutu hu enywe amanyire mu mwoyo wuwe nomu bulamu wuwe ng’olu MUSENGWA Hatonda wenywe abanayee ebiraŋi byosibyosi ebi gasuubisa. Hiisi ehi gasuubisa ahyoherehiise era ŋaŋuma wayire hirala ehimuhayire.

¹⁵ Aye ng’olu MUSENGWA Hatonda wenywe goherehiise hiisi ehi gasuubisa, mu ngeri nj’enyene aja hubaleetaho hiisi ndibo musihirihe muŋwe hu hyalo hino ehiraŋi ehi gabaŋa.

¹⁶ Singa muŋwa hu ndagaano eyi MUSENGWA Hatonda wenywe gabalagira ohuhuma, mwatandiha ohuŋeeresa abahatonda abandi era mwabahubbira amafuha, MUSENGWA aja hubaluŋira musihirihe, simuja huhena hiseera hireeŋi mu hyalo ehiraŋi ehi gaabaŋa.”

24

Endomaloma ya Yoswa esembayo

¹ Yoswa galoma abaatu bomu biha bya Yisirayiri bosibosi ohuhumbaanira e Sekemu. Ng’alanga abasaaja bahulu n’abatangirisi n’abalamuzi batiine bemeerere mu moni j’eweema ya MUSENGWA.

² Nga Yoswa aloma abaatu bosibosi ati, “Bino mbebi MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma, ‘Ahalehale abasehulu benywe bamenyanga engereha w’olwabi Yufuleeti ni bajumirya abahatonda abandi. Mulala hu basehulu benywe abo nje Teera semwana wa Yibbulayimu ni Naholi.

³ Aye natusa sehulu yenywe Yibbulayimu engereha w’olwabi Yufuleeti, namutan-girira mu hyalo hy’e Kanani hyosihyosi nga muŋa ni Yisaka n’abejuhulu abeene bangi.

⁴ Naŋa Yisaka abaana abaseere babiri, Yakobbo ni Esawu. Nga pa Esawu ehyalo ehi balanga baati Seyiri ehy’esozi. Aye Yakobbo n’abomu mago gage behirira batiina e Misiri.

⁵ “ ‘Oluvanyuma natuma Musa ni Alooni era nahola Abamisiri ebiguudyo, nga tusaayo abasehulu benywe.

⁶ Ni nabatusa e Misiri, Abamisiri bababbingirira ni batambisa abasirikale abagen-dera hu bigaali nohu mbalaasi. Aye abasehulu benywe ni boola hu nyanja Enando,

⁷ baliririra MUSENGWA abayeede, nga taŋo ehiirema ŋagati waawe n’Abamisiri era nga Abamisiri bagwa mu nyanja ebamira. Mweboneraho n’emoni jenywe ebi nahola Abamisiri. Mwamenya mu lulafu ehiseera ehyene ehireeŋi.

⁸ “ ‘Ng’ano mbanjira mu hyalo hy’Abamooli, abaali ni bamenya ebuŋwalyuba w’olwabi Yoludaani. Babasoosa aye nabanayo eyi muli mwabanangula. Nabasihiirisa ni mubona era nga muŋira ehyalo hyawe.

⁹ Bbalaki habaha w’e Mowaabbu era omusaani wa Zipori, gendire asoose Abayisirayiri. Ng’atumisa Bbalamu omusaani wa Bbewori namusunga abanwabe.

¹⁰ Aye nagaana ohuŋuliirisa ebya Bbalamu era mu hifo hy’ohubanwaba, ga-balombera hubalombera ekabi. Ng’ano mbanonia Bbalaki.

¹¹ “ ‘Nga mwambuha olwabi Yoludaani mwola e Yeriko. Abaatu b’e Yeriko nga babasoosa ng’olu Abamooli n’Abapereezi n’Abakanani n’Abahiiti n’Abagirugaasi n’Abahiivi n’Abayebbusi baahola. Aye nabanayo eyi muli mwabanangula.

¹² Abalabe benywe sibabaduluma olwohuba ti mwali n’epiima n’obusaale aye nabanindihamo etiisa baduluma ng’olu nahola abahabaha bombi ab’Abamooli.

13 Nabaŋa ehyalo ehi mutaholerera n'ebibuga ebi mutatongola era ŋaahani mubimenyamo, n'ohulya mulya emizabbibbu n'emizayiti eji mutaahoma.' "

14 Nga Yoswa geyongera aloma ati, "Olw'ehyo mutyenga MUSENGWA era mu-muŋeeresenga n'obuhenerefu. Mweyambule abahatonda aba basehulu benywe ba-jumiryanga engereha w'olwabi Yufuleeti n'e Mesopotamya n'e Misiri, muŋeeresenga nje MUSENGWA.

15 Aye ni muba ni mutenda huŋeereses MUSENGWA, musaleŋo olwaleero nj'ani oyu munuŋeeresenga: oba abahatonda aba basehulu benywe baŋeeresanga e Mesopotamya oba abahatonda b'Abamooli abomu hyalo ehi mulimo hatyane. Aye ese n'abomu mago gange, huja huŋeeresenga MUSENGWA."

16 Ng'abaatu bamugobolamo baati, "Efe ehy'ohunŋwa hu MUSENGWA hwaŋeereses abahatonda bandi, hituŋweroŋo!

17 MUSENGWA Hatonda weefe nj'owatutusa efe n'abasehulu beefe mu wiidu eyi hwali mu hyalo hy'e Misiri. Era hwabona n'emoni jeefe obubonero owenŋunjisa obu gahola. Gatuhuumanga hiisi aŋa hwatiinanga mu mawanga gosigosi aga hwabitangamo.

18 Ni hweyongeranga ohutiina mu moni, MUSENGWA gabbingangamo abamawanga agandi gosigosi nga pomuli n'Abamooli abaali ni bamenyamo. Olw'ehyo, hwesi huja huŋeeresanga MUSENGWA olwohuba nje Hatonda weefe."

19 Nga Yoswa aloma abaatu ati, "Aye muŋanga ohutasobola huŋeereses MUSENGWA. Hatonda niye mwawufu era ali n'ewuba. Saaja hubasoniŋa olw'obujeemu n'ebibi byenywe.

20 Singa muhubba MUSENGWA omugongo mwaŋeereses abahatonda abamawanga agandi, aja hubabonerese muŋweroŋo erala wayire abaaye mulani eyi muli."

21 Aye abaatu bamugobolamo baati, "Mbe, efe huja huŋeeresanga nje MUSENGWA."

22 Nga Yoswa abaloma ati, "Enywe mwabeene muli bajulizi hu hi musalireeŋo muuti muja huŋeeresanga nje MUSENGWA."

Nga bamugobolamo baati, "Cehyo, huli bajulizi."

23 Nga Yoswa abaloma ati, "Ŋaahani mweyambule abahatonda abamawanga agandi aga mumenyamo. Muŋereyo erala emyoyo jenywe eyiri MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri."

24 Ng'abaatu baloma Yoswa baati, "Huja huŋeeresenga MUSENGWA Hatonda weefe era hunamugonderenga."

25 Hu ludaalo olwo, nga Yoswa ahola endagaano n'abaatu e Sekemu. Era ng'abaŋa amagambi n'ebiragiŋo.

26 Nga Yoswa aŋandiiha ebiitu ebyo mu Hitabo ehy'Amagambi ga Hatonda. Ng'aŋamba ogubaale agwemeha ŋaasi w'omutumba ohuupi n'ehifo hya MUSENGWA ehyawufu.

27 Ng'aloma abaatu abo bosibosi ati, "Ebaale lino linaabenga mujulizi eyi huli. Liŋuliye byosibyosi ebi MUSENGWA atulomire. Lija hubasalira omusango ni mutaja husigala b'amazima eyiri Hatonda wenywe."

28 Nga Yoswa aseebula abaatu abo, hiisi muutu nga gagamayo mu muŋuluko gugwe.

29 Ebyo ni byaŋwa, Yoswa omusaani wa Nuuni era omuŋeereses wa MUSENGWA, gafa n'aŋesa emyaha cikumi n'ehumi.

30 Nga bamusiiha mu muŋuluko gugwe e Timunasi Seera mu hyalo ehy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi hu luuyi lwomu maniino g'olusozi Gaasi.

31 Mu ndaalo eji Yoswa gabeeramo mulamu, Abayisirayiri baŋeeresanga MUSENGWA ohwola olu mulembe gw'abaatu abahulu mu gwanga abaali ni baweene ebi MUSENGWA gabaholera gwaŋwaho.

³² Abayisirayiri babbeeda amagumba ga Yosefu ni banwa e Misiri nga bagasiha e Sekemu mwiroba eri Yakobbo gagula hu basaani ba Hamoli semwana ya Sekemu efeeza cikumi. Eroba eryo, nj'eryali omunuluko gw'abejuhulu ba Yosefu.

³³ Elyazaali omusaani wa Alooni ng'afa era nga bamusiha e Gibbeya mu hibuga ehyomu hyalo hy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi ehi baana omusaani wuwe Fenekaasi.

EHITABO HYA SAMWIRI EHIDAAYI Enyanjula

Ehitabo hya Samwiri ehidaayi, hiroma hu bulamu wa naabbi Samwiri ni habaha Sawulo ko ni Habaha Dawudi. Samwiri nj'owaali omutangirisi owa sembayo mu biseera ebi gwanga lya Yisirayiri lyanjwera mu bunjugi wa balamuzi ohugobola mu bunjugi wa bahabaha. Samwiri nj'owajuha amafuta hu Sawulo nohu Dawudi ko bafuuha bahabaha. Era ababiri abo nja abaali abahabaha Bayisirayiri abadaayi. Ehitabo hino hiya ebyafaayo eby'egwanga lya Yisirayiri mu biseera ebyo.

Nanjuma amanyire owanandiiha ehitabo hya Samwiri ehidaayi. Owahinjandiiha sigetusayo aye gaaliyo mu biseera ebiheneresi ebya Habaha Dawudi era gaali amanyire ebyafaayo bya Sawulo ni Samwiri. Ng'olu nj'ala ni nanjuma abamanyire ebyafaayo by'owahinjandiiha, n'ebiseera ebi banandiihiramo ehitabo hino, sibimanyiheene.

Elukaana n'amago gage e Siilo

¹ Yaliyo eyo omusinde oyu balanganga baati Elukaana owamenyanga mu hibuga Raamasayimu Zofimu mu hyalo hy'esozi ehya Efulayimu. Omusinde oyo gaali womu hiha hy'Efulayimu era n'ali musaani wa Yerohaamu era omwijihulu w'Elihu. Sehuluwe Elihu niye n'ali musaani wa Tohu omwijihulu wa Zuufu Omwefulayimu.

² Elukaana oyo gaali n'abahasi babiri: Kaana ni Penina. Penina gaali n'abaana aye Kaana n'anjuma.

³ Hiisi mwaha, Elukaana ganjwanga mu hibuga hihye gatiina e Siilo ohujumirya n'ohujongera MUSENGWA Omwene Manje. Hofini ni Fenekaasi abasaani ba Eli, nj'abaali abasengi ba MUSENGWA mu hiseera ehyo.

⁴ Oludaalo ni lwolanga Elukaana ohunjaayo enjongo, ganjambanga enyama gaja Penina omuhasi wuwe n'abaana babe abahaana n'abaseere ng'omugabo gwawe.

⁵ Aye Elukaana ganjanga Kaana omugabo oguhiraho ogw'abandi olwohuba gamwendanga bugali aye MUSENGWA gaali ndamuje lusaaye.

⁶ Era olwohuba MUSENGWA gaali ndamuje lusaaye, mujalhwawe gamujojobere-sanga ohumusaalisa.

⁷ Era ehyo gahiholanga mwaha hu mwaha. Hiisi olu Kaana gatiinanga mu nyumba ya MUSENGWA, mujalhwawe gamujojoberesanga gamuleetera ohulira amangi era hyamujweramo n'ohutahombaho hu hya mutamu.

⁸ Elukaana gabuusanga Kaana ati, "Lwahiina olira? Lwahiina siwenda hulya? Lwahiina oli munakunafu? Sikuhirira baana ehumi?"

Kaana ni Eli

⁹ Lulala ni baali ni bahenire ohulya n'ohunywa e Siilo, nga Kaana genyoha atiina asaba. Eli omusengi wa Hatonda gaali gehaaye hu tebe na mulyango gwa Yekaalu ya MUSENGWA.

¹⁰ Kaana n'enaku hu mwoyo, gasunga MUSENGWA n'ohulira amasiga nga pohwataaye.

¹¹ Ng'anjaayo oweyamo ati, "O MUSENGWA Omwene Manje, bona enaku y'omuñeeresu wuwo era wukebulire, otebirira muñeeresu wuwo aye muñe hu mwana omuseere, nja humuhuna ahunjeeresenga obulamu wuwe wosiwosi era sibaja humubegaho fiiri hu mutwe."

¹² Kaana ni geeyongera ohusaba, Eli geetegeresa omunwa gugwe.

¹³ Kaana gaali asaba manjoleeye mu mwoyo gugwe. Eminwa jaali jigenda aye ejanjaasi ni litanjulirihana. Nga Eli anjeega ati gehapiiye mwenge.

¹⁴ Nga Eli amuloma ati, “Olyosa neena ohumeera? Leherano ohwehpira omwenge.”

¹⁵ Aye Kaana gamugobolamo ati, “Bbe, musengwa yange, sinywe mwenge oba ehimeesa ehindi hyosihyosi aye ndi n’enaku hu mwoyo gwange eyi pwa huliririranga MUSENGWA.

¹⁶ Otajeega oti ndi muhasi anjuma mahulu. Olw’enaku n’ebineego ebingi ebi ndi ni nabyo, mbaye ndi husaba.”

¹⁷ Nga Eli amuloma ati, “Tiina miyaaya era Hatonda wa Yisirayiri ahuje ehi onwa humusunga.”

¹⁸ Nga Kaana amuloma ati, “Mubbala webale ohundaga ehisa.” Ni gahena ohumuloma atyo, nga gagamayo alya hu mere ng’asuna amaani.

Kaana asaala omwana era amujongayo eyiri Hatonda

¹⁹ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, nga Elukaana n’abamago gage benyoha bajumirya MUSENGWA, nga bahena bagamayo ewaawe e Raama. Nga Elukaana anjenyuha ni Kaana omuhasi wuwe, MUSENGWA ng’amuhebulira aberega ehida.

²⁰ Mu hiseera ehyo Kaana gagwamo ehida ng’asaala omwana omuseere amuguliha esiina ati Samwiri n’aloma ati, “Olwohuba namusunga MUSENGWA.”

²¹ Elukaana ni gatiina n’amago gage ohunjaayo enjongo eya hiisi mwaha eyiri MUSENGWA n’ohwoheresa oweyamo wuwe,

²² Kaana sigatiina, galoma wamwe ati, “Oluvanyuma lw’omwana ohujwa hwibeere ndi mujira namujonga eyiri MUSENGWA era aja husigalayo n’amujeeeresanga.”

²³ Nga wamwe Elukaana amuloma ati, “Hola ehi obona oti nj’ehirani. Sigala ohwola olu olitusa omwana hwibeere. Era MUSENGWA ahuyeede woherese ehisuubiso hihyo.” Ng’ano omuhasi asigala gookesa omwana wuwe ohwola olu gamutusa hwibeere.

²⁴ Oluvanyuma lw’ohumutusa hwibeere ganjamba omwana wayire gaali ahiiri mujere ko n’ebunwa ey’emyaha edatu n’obusyanu ng’ekilo mwenda n’esaju ey’ehyanjo ey’omwenge ogwomu mizabbibbu nga batiina e Siilo mu nyumba ya MUSENGWA.

²⁵ Ni bahena ohujongayo ebunwa eyo, banjamba omuseere bamujira ana Eli gaali.

²⁶ Nga Kaana amuloma ati, “Muhulu, Wukebulira? Ndiise omuhasi owaaja nana nenjunderera MUSENGWA.

²⁷ Nasunga MUSENGWA ohuupa omwana ono era ganjira ohulomba hwange.

²⁸ Olw’ehyo, mujongayo eyiri MUSENGWA era aja huba nana mu moni ja MUSENGWA ehiseera hyosihyosi eh’obulamu wuwe.” Ni baali eyo nga bajumirya MUSENGWA.

2

Esaala ya Kaana

¹ Nga Kaana asaba ati,
 “Omwoyo gwange musangaafu olwa MUSENGWA,
 nga ndi musangaafu olw’ebi MUSENGWA gakoleeye.
 Era njeherera abalabe bange,
 nga ndi musangaafu olwohuba Hatonda ganjeedire.

² “Nanjumaano omwawufu hya MUSENGWA,
 nanjumaano ali hy’ewe
 nanjumaano anjanga ohutuhuma hya Hatonda weefe.”

³ “Muhomye endoma yenywe ey’ohwepaahapaaha

era mulehere aṅo ohweginiha
olwohuba MUSENGWA nje Hatonda amanyire
era nj'opima byosibyosi ebi baatu bahola.

⁴ “Abbwagabbwagire obusaale w'abanamaani
aye aṅaaye abanafu amaani.

⁵ Aṅahyali sibalwa huhyendula,
abaatu abalinga n'emere ni basambira amagulu,
ṅaahani baṅuuna hupakasa ko balya
aye abanumanga hyahulya, ṅaahani baagwa mu biitu.
Omuhasi owaali omugumba asaaye abaana musanvu
aye oyo owasaaye abangi, ṅaṅuma kadi mulala oyu asigahiiseṅo.

⁶ “MUSENGWA aleeta ohufa era nj'agaba obulamu,
abaatu abandi abanira emagombe nindi galamusa abandi.

⁷ MUSENGWA aleetera abaatu abandi ohuba bagadi
aye abandi ng'abafuula baninda,
genyosa abandi aye abandi gabiisa ṅaasi.

⁸ Atusa abagadi mu fuuhe
era ayeeda abali mu wetaavu.
Gabeehasa ṅalala n'abahombe mu bifo eby'eṅono.

“MUSENGWA nj'omwene musingi ohu hyalo hiri
era ohwo pohu gatengeha ehyalo.

⁹ Aja huhuuma abahola ebiruṅamu
aye abahosi b'ebibi balibasimya.

“ṅaṅuma asobola ohubitamo hu lw'amaani gage.

¹⁰ Abo abanahania MUSENGWA, baja husihiiriha.
Aja hubabbwabbwanuhiraho n'ali mwigulu.
MUSENGWA aja husalira ehyalo hyosihyosi omusango.

“Aja huṅa habaha wuwe obuṅangi
era owuwe oyu getobolera aja humwongesa amaani.”

¹¹ Ebyo ni byanwa, nga Elukaana ni Kaana bagamayo ewaawe e Raama. Ne Samwiri niye gatandiha ohuṅeeresa MUSENGWA ṅaasi w'obutangirisi wa Eli.

Abasaani ba Eli

¹² Abasaani ba Eli baali bahosi b'ebibi bugali era ni batanṅa MUSENGWA eṅono.

¹³ ṅaahani yaali sambo y'abasengi ti omuutu ni gaṅangayo eṅongo era enyama ni yaalinga ni yiri hunya, omuṅeeresa w'omusengi gahatiinire n'ewuuma eyiriho ameenno adatu

¹⁴ ng'afumita mu sefuliya oba mu bbinika oba mu hibange oba mu saha. Ehifi ehajirangaho, nj'ehi omusengi gahanjirire. Era babisyanga baatyō hiisi Muyisirayiri owatiinanga e Siilo ohuṅaayo eṅongo.

¹⁵ Ne baabanga bahiiri hwohya amasavu, ng'omuṅeeresa w'omusengi gatiina aloma omuutu oyo ali huṅonga ati, “Peeyo enyama omusengi aje goohye, saaja huṅjira enyama epiye, genda embisi.”

¹⁶ Ni gahamugoboyemo ati, “Leha boohye amasavu ko oṅjire enyama eyi wenda,” omuṅeeresa oyo gahamulomire ati, “Mbe, yiipe hu nyanga yino, hanye ogaana, nayinjire mbaha.”

¹⁷ Abaseere abo bahola ehibi ehibba mu moni ja MUSENGWA olwohuba sibanjanga njongo lya MUSENGWA enono.

Samwiri e Siilo

¹⁸ Aye Samwiri niye gaali anjeeresa MUSENGWA, era omuseere gambalanga efodi* ey'olugoye olwa laasi.

¹⁹ Hiisi mwaha, nyina gamutungiranga ehiganduula gamunjirira olu gatiinanga ni wamwe ohunjaayo njongo erya hiisi mwaha.

²⁰ Eli gasungiranga Elukaana n'omuhasiwe ekabi, galoma Elukaana ati, "MUSENGWA ahunge abaana abandi mu muhasi ono bagobole mu hifo hy'ono oyu ganjongera MUSENGWA." Ni gahenanga ohubasungira ekabi nga bagamayo e waawe.

²¹ Nga MUSENGWA anja Kaana ekabi asaala abaana abaseere abandi badatu ko n'abahaana babiri. Aye Samwiri gahulira mu Yekaalu ya MUSENGWA.

Eli aloma n'abasaani babe hu ebi baali ni bahola

²² Naahani Eli gaali asahulunje bugali, era ganjuliranga byosibyosi ebi basaani baali ni bahola Abayisirayiri, era ng'olu bahwedesianianga n'abahasi abanjeeresanga hu mulyango gw'e Weema ey'Ohwagananirangamo.

²³ Nga abaloma ati, "Hiisi muutu gaaja eyindi n'abemulugunyaho olw'ebibi ebi muhola. Lwahiina mwebisya muutyo?"

²⁴ Muhihomye baana bange. Ebi pulira ohunja eyiri abaatu ba MUSENGWA sibirani nanadiidiri.

²⁵ Singa omuutu asobya hu muutu wahye, Hatonda gengira mu songa jaawe gajitereesa. Aye omuutu anabbenga hu MUSENGWA, nj'ani aja hwengira mu songa ejo?" Aye wayire gabalomaho, sibanjulirisa bya saawe olwohuba MUSENGWA gaali asalireeno ohubeeta.

²⁶ Aye Samwiri niye geyongerera ohuhula mu hirangi n'ali muhoda eyiri MUSENGWA n'abaatu.

Obunaabbi obuŋamba hu mago ga Eli

²⁷ Lulala, naalino omuutu wa Hatonda owatiina eyiri Eli gamuloma ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Nehwehulira abasehulu babo Abayisirayiri ni baali mu wiidu e Misiri.

²⁸ Era natobola sehulu wuwo Alooni mu biha byosibyosi ebya Yisirayiri namufuula musengi wange. Gapongerenga njongo hu hituuti hyange n'ohudunyisa obubbaani ko n'ohwambalanga efodi ni gapeeresa. Era naanja abasehulu babo njongo yosiyosi eyi bohya kwiye yaguguliha eyi Abayisirayiri banjanga.

²⁹ Lwahiina mululuhanira njongo eyi baatu baapa? Lwahiina onja abasaani babo njono ohuhiraho ese? Mwola n'ohugeeja olw'enyama eyihira obulani eyi baatu bange baapa?"

³⁰ "Olw'ehyo, MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, 'Nasuubisa ti amago gago n'ehiha hihyo muja hupeeresanga ng'abasengi emirembe n'emirembe. Aye njahani sihija hweyongerera ohuba hiityo. Abo abaapa njono keesi nja hubanja njono, ne abo abaatala keesi nja hubatala.

³¹ Era ehiseera hiri huuja olu ndisihiirisa amago ga lataawo njanjume wayire mulala alyola mu myaha ej'obusahulu.

³² Hija huhutawanya era esalwa yija huhunamba n'obona ni ngabira Abayisirayiri ekabi. Aye njajuma wayire mulala hu b'amago gago ali wangaala emyaha emingi.

³³ Abejuhulu babo balifa ni bahiiri banjere aye omuutu owomu mago gago oyu ndirehano aja huba musengi wange aye aja huhunakunasanga era ahulisye amangi.' "

* 2:18 2:18 efodi Hitegeesa ehambalo hy'omusengi wa Hatonda.

³⁴ “Era ehija ohwola hu basaani babo bombi, Hofini ni Fenekaasi, hija huba habonero eyi oli ohulaga ti hiisi ehi ndomire hija hwolerera. Baja hufa hu ludaalo lulala.

³⁵ Nja hwesunirayo omusengi omwesigwa aja hupeeresanga era n’ahola ebi nenda. Nja humuᅇa olulyo oluja huᅇeresanga mu moni ja habaha wange omutobole.

³⁶ Aye ni ᅇanahabeᅇo omuutu owomu lulyo lulwo aliba n’ahisigayeᅇo, alitiina eyiri omusengi wange oyo amusunge ebbeesa n’emere n’amuloma ati, ‘Peeho omulimo ogw’obusengi nahasunangaho emere.’ ”

3

MUSENGWA alanga Samwiri

¹ ᅇahani, omwana ola Samwiri gaali atiina mu moni n’ohuᅇeresesa MUSENGWA ᅇaasi w’obutangirisi wa Eli. Mu hiseera ehyo siᅇateranga hubaᅇo buhwenda ohuᅇwa eyiri MUSENGWA era ni ᅇabula hwolesewa aᅇa ni naᅇa.

² Mu hiseera ehyo, Eli gaali sabona bulane, lulala mu wiire n’aneᅇnyuhire mu hisenge hihye,

³ Samwiri n’aneᅇnyuhire mu hifo ehyawufu omwali Esanduuku ya Hatonda. Aᅇa wuhyera etaala ni yihyaduha,

⁴ ng’ane MUSENGWA alanga Samwiri.

Nga Samwiri amugobolamo ati, “Wanji.”

⁵ Nga genyoha aduluma atiina eyiri Eli amuloma ati, “Wundangire ndiise oyu nijire.”

Nga Eli amuloma ati, “Sikulange, yagamayo oᅇenyuhe.” Nga Samwiri gagamayo aᅇenyuha.

⁶ Nga nindi MUSENGWA amulanga ati, “Samwiri.” Nga Samwiri nindi genyoha atiina eyiri Eli amuloma ati, “Wundangire ndiise oyu nijire.”

Nga Eli amugobolamo ati, “Mwana wange, sikulange, yagamayo oᅇenyuhe.”

⁷ Samwiri gaali samanyire ati MUSENGWA nj’owaali n’amulanga olwohuba gaali ahiiri humwehwehulira.

⁸ Nga MUSENGWA alanga Samwiri omulundi ogwohudatu. Nga Samwiri genyoha atiina eyiri Eli amuloma ati, “Wundangire ndiise oyu nijire.”

Ng’ane Eli ategeera ati MUSENGWA nj’owaali n’amulanga.

⁹ Olw’ehyo nga Eli amuloma ati, “Tiina oᅇenyuhe nanahulange nindi, onagobolemo oti, ‘MUSENGWA, loma omuᅇeresesa wuwo ategire ohutwi.’ ” Nga Samwiri gagamayo mu hifo hihye aᅇenyuha.

¹⁰ MUSENGWA gatiina gemeerera aᅇo gamulanga ng’olu gamulanga oludaayi ati, “Samwiri! Samwiri!”

Nga Samwiri amugobolamo ati, “Loma, omuᅇeresesa wuwo ategire ohutwi.”

¹¹ Nga MUSENGWA aloma Samwiri ati, “Ndi huupi huhola ehiitu mu Yisirayiri ehija huhanga hiisi muutu ali hiᅇulira.

¹² Ehiseera ehyo, nja huboneresa Eli n’amago gage ng’olu nasuubisa.

¹³ Namuloma ti nja husalira amago gage omusango, ngasihiirise ganwereᅇo erala olwohuba gamanya ebibi by’abaana babe era ni bafodogola Hatonda aye ndabalomeho.

¹⁴ Ndayirira amago ga Eli ti ᅇaᅇuma eᅇongo oba ehirabo ehisobola ohutuhisaᅇo erala ehibi hyawe.”

¹⁵ Samwiri gaᅇenyuha ohwola mu mugamba. Ni genyoha nga gegulaᅇo enjigi j’enyumba ya MUSENGWA. Aye gaatyā ohulomera Eli ebi Musengwa gamulomera mu hirooto.

¹⁶ Ne Eli galanga Samwiri ati, “Mwana wange Samwiri!”

Nga Samwiri amugobolamo ati, “Wanji.”

¹⁷ Nga Eli amubuusa ati, “MUSENGWA gahulomire hiina? Otakweha. Era Hatonda ahugudye n’obuhambwe ow’amaani n’onangise ehiitu hyosihyosi ehi gahulomeeye.”

¹⁸ Samwiri gamulomera byosibyosi era njanuma ehi gamugisa wayire hirala. Nga Eli aloma ati, “Nje MUSENGWA leha omwene ahole ehi genda.”

¹⁹ Mu huhula hwa Samwiri, MUSENGWA gaali njalala ni naye era hiisi ehi galomanga hyolereranga.

²⁰ Ng’abaatu mu Yisirayiri bosibosi ohunjwera erala e Daani ohwola e Bberuseebba bategeera baati Samwiri gaali naabbi wa MUSENGWA.

²¹ MUSENGWA geyongera ohwehwehulira Samwiri e Siilo n’amulomera ehy’ohuloma. Era hiisi ehi Samwiri galomanga Abayisirayiri bosibosi banjulirisanga.

4

Abafirisuuti banyaga Esanduuku y’Endagaano

¹ Lulala Abayisirayiri batiina ohusoola n’Abafirisuuti. Nga bata ekambi yaawe ohuupi ni Ebbeneza, ng’Abafirisuuti bata eyaawe mu Afeki.

² Ng’Abafirisuuti bawaagala Abayisirayiri era olutalo ni lwatiina mu moni, beeta abaatu ekumi ene.

³ Abasirikale ni bagobola mu kambi, ng’abaatu abahulu mu Yisirayiri bebuusa baati, “Lwahiina MUSENGWA aleehire Abafirisuuti ohutunjangula baati? Leha hutiine e Siilo hutuseyo Esanduuku y’Endagaano ya MUSENGWA yahatuyeeda ohunjangula abalabe beefe.”

⁴ Olw’ehyo, batuma abaatu e Siilo batusayo Esanduuku y’Endagaano eya MUSENGWA Omwene Manje owihala njagati w’abakerubbi. Abasaani ba Eli, aba Hofini ni Fenekaasi bombi baali eyo n’Esanduuku y’Endagaano ya Hatonda.

⁵ Ni boosa Esanduuku y’Endagaano eya MUSENGWA mu kambi, Abayisirayiri bosibosi bahubba oluhero olw’amaani ehyalo hyateetema.

⁶ Abafirisuuti ni banjulira oluhero nga bebuusa baati, “Hiina ehigira Ababbebbulaniya ni bahubba oguhero?”

Ne Abafirisuuti ni bategeera baati Esanduuku ya MUSENGWA bayireetire mu kambi yaawe,

⁷ basuna ohutya nga baloma baati, “Jitwageene! Abahatonda baajire mu kambi. Ehiitu hyehyo hibaaye sihibangaŋo.

⁸ Jitwageene! Nj’ani oja hutunonia abahatonda ab’amaani abo? Abo nje abahatonda abaleeta hanjupuli hu Abamisiri mu lulafu.

⁹ Enywe Abafirisuuti, mube bagumu, musoole hisinde!” Ni mutasoole, huuja hufuuha beedu b’Ababbebbulaniya ng’olu babaaye beedu beefe olw’ehyo musoole hisinde.

¹⁰ Ng’Abafirisuuti basoola nga banjangula Abayisirayiri era hiisi muutu ng’aduluma ni gagama ewuwe. Bangi aba beeta era Abayisirayiri bafira abasirikale abohu magulu emitwalo edatu.

¹¹ Abafirisuuti banyaga Esanduuku ya Hatonda era abasaani ba Eli bombi, Hofini ni Fenekaasi bafa.

Ohufa hwa Eli

¹² Hu ludaalo olwo yaaliyo omusinde ohunjwa mu hiha hya Bbenjamini owaduluma mu lutalo gatiina e Siilo. Omusinde oyo gaali anabujuuye engoye jije n’omutwe gugwe ni gwijuuye efuue ohulaga enaku eyi gaali ni nayo.

¹³ Ni goola mu hibuga, galomera abaatu ebyali ni bifa mu lutalo, bosibosi batemuha balira. Naahani Eli gaali gehaaye hu tebe yiye hu tulo w’engira nahuumiriye ohunjulira ebihya mu lutalo. Gahola atyo olwohuba omwoyo gugwe gwali mweralihirifu hu lw’esanduuku ya Hatonda.

14 Eli ni ganjira amaliro gabuusa ati, “Amaliro ago ganjira hu hi?”

Ng’omusinde oyo gangunjira atiina aña gaali,

15 Eli gaali aña emyaha cenda namunaana era n’emoni ni jitabona.

16 Omusinde oyo ng’alamera Eli ati, “Ndulumire mu lutalo olwa leero luno.”

Nga Eli amubuusa ati, “Mwana wange, bitiinire biitye?”

17 Ng’omusinde oyo amulamera ati, “Abafirisuuti bananguuye Abayisirayiri era hufiriye abaatu bangi. Hijiiriyeemo n’abasaani babo bombi, Hofini ni Fenekaasi. Era batunyagireho n’esanduuku ya Hatonda.”

18 Ni gahonya hu sanduuku ya Hatonda ati pa, nga Eli aña hu tebe agenguha magalamiriye ohupi n’omulyango. Gaali musahulu era musito era olu gagwa n’asi, gabbwagiha egosi ng’afa. Eli gaali atangiriye Yisirayiri emyaha ane.

Ohufa hw’omuhasi wa Fenekaasi

19 Omulya wuwe, muha Fenekaasi gaali n’asi huupi husaala. Ni ganjira ati esanduuku ya Hatonda bayinyagire era muhwewe ni wamwe bafuuye, ebise byamutandiha era ng’asaala aye yeesi gatiinirayo.

20 Ni gaali n’afa, abahasi abasaalisa bamugumya baati, “Otatya, osaaye omwana museere.” Aye niye sigabasimula wayire hubanjirisa.

21 Gaguliha omwana oyo esiina ati Yikaboodi,* naloma ati, “Enono lya Yisirayiri litiinire.” Olw’ohunyaga esanduuku ya Hatonda ko n’ohufa hwa muhwewe ni wamwe.

22 Galoma ati, “Enono lya Yisirayiri litiinire olwohuba bayinyagire esanduuku ya Hatonda.”

5

Esanduuku y’Endagaano mu Bafirisuuti

1 Abafirisuuti ni banyaga esanduuku ya Hatonda, bayitusa mu Ebbeneza bayinjira e Asidodi.

2 Ni bayoosa eyo, nga bayita mu yekaalu ya Dagoni. Era bayitengeha aho ohumulirana.

3 Abaatu b’e Asidodi ni benyoha mu mugamba pwipwipwi, batuhira Dagoni n’aguuye mafumaaye mu moni w’esanduuku ya MUSENGWA. Nga bagangamusa Dagoni bamugobosa mu hifo hihye.

4 Aye ni wahya mu mugamba ni benyoha batiina mu yekaalu, leero hulwo batuhira Dagoni n’aguuye mafumaaye mu moni w’esanduuku ya MUSENGWA. Omutwe n’emihono ni bibbwagihireho, ni biri n’asi mulyango era omubiri gwoka nj’ogwasigala.

5 Ehyo c’ehigira abasengi ba Dagoni ni bengira mu yekaalu ya Dagoni, sibeema n’asi mulyango aña basiritira engaano mu Asidodi n’ohwola olwa leero luno.

6 MUSENGWA gaboneresa bugali abaatu bomu Asidodi n’ebitehere ebyeswanigirihi-ise baatya. Gabadanyaho ebizimba.

7 Abaatu bomu Asidodi ni babona ebyaboolaho nga baloma baati, “Esanduuku ya Hatonda w’Abayisirayiri siyija hweyongera ni yiri n’asi olwohuba Hatonda waawe ali hutugudya efe ni Dagoni hatonda weefe bugali.”

8 Olw’ehyo batumisa abatangirisi b’Abafirisuuti bosibosi nga bababuusa baati, “Esanduuku ya hatonda w’Abayisirayiri huyihole huutye?”

Nga babagobolamo baati, “Esanduuku ya hatonda wa Yisirayiri muyinjira e Gaasi.” Olw’ehyo, bayinjira e Gaasi ehibuga ehindi ehy’Abafirisuuti.

9 Aye oluvanyuma lw’ohuyoosayo, MUSENGWA gaboneresa abaatu bomu hibuga ehyo, olusisimo olw’amaani lwabanamba. Abaatu bomu hibuga ehyo, abahulu n’abanjere gabadanyaho ebizimba.

* 4:21 4:21 Mu Lubbebulaniya esiina eryo litegeesa liiti, “Nanuma enono.”

¹⁰ Olw'ehyo banjeeresa esanduuku ya Hatonda mu hibuga Ekurooni.

Aye ni bayoosa eyo abaatu bomu Ekurooni nga bahayaana baati, "Batuleteeye esanduuku ya Hatonda wa Yisirayiri ohutwita hwesihwesi!"

¹¹ Olw'ehyo abaatu bomu Asidodi balanga abatangirisi b'Abafirisuuti bahumbaana babaloma baati, "Mwagamyeyo esanduuku ya Hatonda wa Yisirayiri mu hifo hyayo etatwita hutuhenaŋo." Baloma baatyolwohuba ohufa hwali huleetire olusisimo lubitiirifu mu hibuga. Hatonda gababoneresa bugali weene.

¹² Abo abanunuha ohufa, babadanyaho amabute era ohulira hwali hungi mu hibuga.

6

Bagamya Esanduuku mu Yisirayiri

¹ Esanduuku ya MUSENGWA ni yaali nehenire emyesi musanvu mu hyalo hy'e Firisuuti.

² Abafirisuuti balanga abasengi n'abafumu nga bababuusa baati, "Esanduuku ya MUSENGWA huyihole huutye? Mutulomere, huyagamya huutye?"

³ Nga babagobolamo baati, "Ni muba ni mwagamyayo esanduuku ya Hatonda wa Yisirayiri, mutayagamyayo njereere, muyagamyeyo n'ehirabo ohutusano ebibi byenywe. Munanona, muuja humanya muuti Hatonda nj'obaaye n'aboosaho ebiguudyo."

⁴ Ng'Abafirisuuti babuusa baati, "Hirabo hi ehy'ohunindihiraho?"

Ng'abasengi n'abafumu babagobolamo baati, "Banambe ezaabbu bawumbemo ebiwumbe ebiri hy'amabute bitaanu, n'ebiri hy'embeba bitaanu, hiisi hirala hu ebyo ni hiri hya mulala hu banugi b'Abafirisuuti abataanu olwohuba hanupuli oyu babasindhira nj'oyu basindhira n'abanugi b'Abafirisuuti abataanu.

⁵ Olw'ehyo munambe ezaabbu mubbotemo ebiitu bitaanu ebiri hy'amabute, muhene mubbote ebindi bitaanu ebiri ti hani mbeba ejihenireŋo ebirime mu gwanga lyenywe. Singa muŋa Hatonda wa Yisirayiri ebirabo bino, mwamuŋa enono somanya ananga galehera ano ohubaboneresa n'abahatonda benywe n'ebirime mu gwanga lyenywe.

⁶ Lwahiina muhahanyasa emyoyo jenywe ng'olu Abamisiri ni habaha waawe bahola? Ne Hatonda w'Abayisirayiri ni gabanoneresa Abamisiri sibaaleha Abayisirayiri batiina?

⁷ "Naahani musune ehigaali ehinyaaha muhisidiheho enombe ebiri eji bahama eji batatangaho hijoogi ne enyana jaajo mujibone hu hihongo.

⁸ Munambe esanduuku ya MUSENGWA muyite hu higaali ehyo. Munambe ebiitu bira ebiri oti mabute ag'ezaabbu n'embeba ej'ezaabbu mubite musanu yabyo muhene mubite hu higaali ohulirana esanduuku ya MUSENGWA. Ni muhenire, muyiseebule etiine.

⁹ Era muhene muyiteho emoni ohubona eyi lunama. Singa yirunama engira eyitiina e Bbesi Semesi, nga hutegeera huuti MUSENGWA nj'obaaye n'atugudya. Aye singa siyirunama eyo nga hutegeera huuti ebiguudyo byatugwira hutugwira."

¹⁰ Ng'Abafirisuuti bahola ng'olu babaloma. Nga banamba enombe ebiri eji bahama bajisidiha hu higaali ng'enyana bajisidiha hu bihongo.

¹¹ Nga batengeha esanduuku ya MUSENGWA hu higaali n'ebbokisi eyaalimo ebibbote eby'ezaabbu ebyali hy'embeba n'amabute agababbota mu zaabbu.

¹² Ng'enombe jisimbuha jirunama buterefu jitiina e Bbesi Semesi era sijacaamaho hutiina hu muhono omugooda oba omulungi wayire. Era jatiinanga mu ngira omwo mwoosimwosi ni jimoola. Abatangirisi b'Abafirisuuti bajirondereraho ohwolera erala hu salo ni Bbesi Semesi.

¹³ Abaatu b'e Bbesi Semesi baali mu hiiho ni bahungula engaano. Ni bagangamusa emoni, babona esanduuku eyo, basangaala bugali.

¹⁴ Enjombe nga janjira ehigaali ehyo mu ndimiro ya Yoswa ow'e Bbesi Semesi nga jemeerera ohulirana ogubaale. Ng'Abaatu babbwaga ehigaali ohusuna ekwi nga basala enjombe bajinjonga eyiri MUSENGWA ng'enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha.

¹⁵ Abaleevi babbeeda esanduuku ya MUSENGWA n'ebbokisi eyaalimo ebibbote eby'ezaabbu ebyali oti hani mbeba n'amabute agababbota mu zaabbu nga babita hu gubaale. Era hu ludaalo olwo abaatu b'e Bbesi Semesi baa MUSENGWA enjongo eyi bohya lyaguguliha ko n'amanjongo agandi.

¹⁶ Abatangirisi abataanu ab'Abafirisuuti babona ebyo byosibyosi era hu ludaalo olwene olwo bagamayo Ekurooni.

¹⁷ Ebibbote ebiri oti mabute ag'ezaabbu ebitaanu ebi Abafirisuuti baa MUSENGWA ohuba enjongo etusano ebibi byawe, byali birabo ohunjwa mu banjugi b'e Asidodi ni Gaaza ni Asikelooni ni Gaasi ni Ekurooni.

¹⁸ Era banjeeresa ebibbote ebiri oti mbeba ebi babbota mu zaabbu ohunjaayo ng'enjongo hu lw'ebibuga ebitaanu ebyaliho olukomera ko n'ebitehere byabyo. Ogubaale ohu baata esanduuku ya MUSENGWA mu ndimiro ya Yoswa ow'e Bbesi Semesi, lihiririno ng'obujulizi n'ohwola olwa leero luno ohuhahasa ebyo ebyalino.

¹⁹ Aye MUSENGWA geeta abaatu sanvu ab'e Bbesi Semesi olwohuba balengeesa mu sanduuku yiye. Abaatu balira bugali olwehikangabo ehyo ehi MUSENGWA gaboosaho.

²⁰ Ng'abaatu b'e Bbesi Semesi bebuusa baati, "Nj'ani asobola ohwemeerera mu moni ja MUSENGWA, Hatonda ono omwawufu gaabano mulamu? Esanduuku yino huyinjire ne?"

²¹ Nga batuma abahwenda eyiri abaatu b'e Kiriyaasi Yeyariimu babalome baati, "Abafirisuuti bagobohiise esanduuku ya MUSENGWA. Mwihirire mu yibbede muyininieninie muyinjire mu hibuga hyenywe."

7

¹ Ng'abaatu b'e Kiriyaasi Yeyariimu batiina baginga esanduuku ya MUSENGWA. Bayinjira mu hidaala hya Abbinadabbu ehyali hu lusozi. Nga baabula omusaani wuwe oyu baali ni balanga baati Elyazaali nga bamuna omulimo ogw'ohuyirabiriranga.

Samwiri anjangu Abafirisuuti e Mizupa

² Esanduuku ya MUSENGWA, yaali e Kiriyaasi Yeyariimu ohuhena ehiseera hireeni, emyaha abiri. Mu hiseera ehyo Abayisirayiri baliririra MUSENGWA abayeede.

³ Nga Samwiri aloma Abayisirayiri bosibosi ati, "Ni muba ni muli baheneerefu ohugobola eyiri MUSENGWA n'omwoyo mulala, mwetuseho abahatonda aba baatu abandi bajumirya nga pomuli n'Asitaroosi*. Mwenjeereyo erala eyiri MUSENGWA era muneereese nje niye yenene, aja hubanonia Abafirisuuti."

⁴ Olw'ehyo, Abayisirayiri begaana Bbaali n'Asitaroosi, banjeeresa MUSENGWA yenene.

⁵ Ng'ano Samwiri aloma ati, "Mulalihe Abayisirayiri bosibosi bahumbaanire e Mizupa, negayirire MUSENGWA hu lwenywe."

⁶ Bosibosi ni bahumbaanira e Mizupa, nga badaa amaaji bagajuha ng'enjongo eyiri MUSENGWA. Hu ludaalo olwo, basiiba era nga benenya baati, "Huholire ebibi mu moni ja MUSENGWA." Ebyo byosibyosi byali e Mizupa eyi Samwiri galamuliranga Abayisirayiri.

⁷ Abafirisuuti ni banulira baati Abayisirayiri bahumbaaniiye e Mizupa, abatangirisi baawe baahoba ene lyawe nga batiina babawaagala. Abayisirayiri ni bategeera baati Abafirisuuti babalumbire beralihirira bugali.

* **7:3 7:3** Gaali hatonda omuhasi.

⁸ Nga baloma Samwiri baati, “Otahehera anjo ohweriririra MUSENGWA Hatonda weefe gahatuṅonia Abafirisuuti.”

⁹ Nga Samwiri anjamba etaama epere eyaali n’ehyoka ng’ayinayo eyiri MUSENGWA ng’enongo eyi bohya lyaguguliha. Galiririra MUSENGWA hulwa Yisirayiri era nga MUSENGWA anulira ohulira huhwe.

¹⁰ Samwiri ni gaali nanayo enongo eyi bohya lyaguguliha, Abafirisuuti balumba Abayisirayiri ohusoola ni nabo. Aye hu ludaalo olwo MUSENGWA mu janjaasi ery’amaani gabbwabbwanuha, ng’obuti bunjamba Abafirisuuti, nga baduluma Abayisirayiri.

¹¹ Ng’Abayisirayiri banjwa e Mizupa babbinga Abafirisuuti ohwolera erala njaasi e Bbesi Kaari ni beeta hwita hiisi oyu bagaananga.

¹² Oluvanyuma lw’olutalo Samwiri gahomeha ebaale ngati wa Mizupa ni Seen. Ng’aliguliha esiina ati Ebbeneza† n’aloma ati, “MUSENGWA nj’otuyeedire ohwola nana.”

¹³ Mu engeri hy’eyo banangula Abafirisuuti era njabitanjo ehiseera hireeni ni batawaagala Abayisirayiri.

Hyali hiityo olwohuba Samwiri n’ahiiririjjo mulamu MUSENGWA gaata obuhuumi w’amaani hu Bayisirayiri n’ataganya ene ly’Abafirisuuti hubanangula.

¹⁴ Ebibuga byosibyosi ebi Abafirisuuti baali ni banjambire hu Bayisirayiri ohunwa Ekurooni ohwola e Gaasi, babyegoboheha. Ng’Abayisirayiri begoboheha amatwale gaawe ohunwa mu mihono j’Abafirisuuti. Era njalinjo emiyaaya ngati w’Abayisirayiri n’Abamooli.

¹⁵ Nga Samwiri geyongera ohulamula Yisirayiri endaalo josijosi ej’obulamu wuwe.

¹⁶ Hiisi mwaha gatiinanga e Bbeseeri n’e Gilugaali n’e Mizupa n’alamula Abayisirayiri.

¹⁷ Aye gagamanga e Raama eyi mago gage gaali era yoosi galamula emisango jaayo. Era e Raama eyo, gatongolerayo MUSENGWA ehituuti.

8

Abayisirayiri basunga ohuba ni habaha ohubatangiriranga

¹ Samwiri ni gasahuluna gatanjo abasaani ohulamulanga Abayisirayiri.

² Esiina ly’omusaani omudaayi gaali nje Yoweeri, owohubiri gaali nje Abbiya era bombi balamuliranga e Bberuseebba.

³ Aye abasaani sibaali hya saawe. Baali n’omulungo gw’ebbesa era ehyo hyabaleetera ohulya enguzi, basalanga emisango ni behubbira.

⁴ Ng’Abatangirisi bomu Yisirayiri bosibosi bahumbaana batiina ewa Samwiri e Raama.

⁵ Nga bamuloma baati, “Osahulunjire era abasaani babo sibali hy’ewe. Olw’ehyo, tuteerenjo habaha atulamulenga hy’amawanga agandi ng’olu gali.”

⁶ Aye ni baloma baati, “Tuteerenjo habaha atulamulenga,” ehyo sihyasangaasa Samwiri. Olw’ehyo, gebuusa hu MUSENGWA.

⁷ Nga MUSENGWA amuloma ati, “Fugiririra byosibyosi ebi abaatu bahuloma, sibagaane ndiwe aye bageene ndiise ohuba habaha waawe.

⁸ Ohunjwera erala hu ludaalo olu nabatusa e Misiri ohwola hatyane, bakubba omugongo nga banjeeresa abahatonda abandi era bali huhuhola c’ehyene.

⁹ Fugiririra ebi bahuloma aye balabule era obalomere ebi habaha aja hubahola.”

¹⁰ Nga Samwiri alomera abaatu abaali ni bamusunga ohubanja habaha byosibyosi ebi MUSENGWA galoma.

† 7:12 7:12 Ebbeneza hitegeesa ebaale eryobuyeedi.

11 Ng'abaloma ati, "Bino nj'ebiiitu ebi habaha aja hubanuga aja hubahola: Aja hunjamba abasaani benywe abengise mu mane gage era balala hu bo baaja hufuga ebigaali bibye eby'amañe, abandi bagendere hu mbalaasi jije n'abandi baja hutangiririranga mu magaali gage.

12 Abandi baja huba baduumisi ba basirikale lukumi, abandi baduumisi ba basirikale ataanu, n'abandi ohulima n'ohuhungula ebirime mu ndimiro jije era n'abandi baja ohubbotanga ebisoosa ko n'ebyoma by'ebigaali bibye eby'amañe.

13 Aja hunjira abahaana benywe ohumuholeranga ebyahaloosa n'ohumunyiiranga emere n'emigaati.

14 Alinjamba endimiro jenywe ej'emizabbibbu n'ejemizayiti ko n'ejindi ejiboneha obulanji, gajinja abanjeeresaba.

15 Era alinjira hirala ehy'ehumi hu mere yenywe ey'embehe n'ebibala eby'emizabbibbu, gabigabira abahungu n'abanjeeresaba.

16 Aja hunjira abeedu benywe abasinde n'abahasi n'abafubuka *benywe nasugirya jenywe ejiboneha obulanji jimuholere emirimo jije.

17 Era aja hunjira hirala ehy'ehumi ehy'etaama n'embusi jenywe. Era enywe mwesi muja hufuuha beedu babe.

18 Ehiseera ehyo ni hiryola, muja hulira ohubanunula mu mihono ja habaha oyu mwetobolera aye MUSENGWA saaja hubayeeda."

19 Wayire Samwiri gabalamera ebyo byosibyosi aye sibamuñulirisa. Baloma baati, "Bbe, efe hwenda habaha anatuñuge,"

20 hwenda hube hy'amawanga agandi ni huli ni habaha atuñuga era atutangirira mu talo jeefe.

21 Samwiri ni ganjulira ebibono ebyo byosibyosi ebi abaatu baaloma, nindi gatiina gabiromera MUSENGWA.

22 Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Baholere ehi benda, bane habaha."

Nga Samwiri aloma Abayisirayiri ati, "Hiisi muutu gagame mu mago gage."

9

Sawulo gagaanana ni Samwiri

1 Yaaliyo omusinde omuninda era abaatu ni bamuñe enono. Omusinde oyo baali bamulanga baati Kiisi n'anwera mu hiha hya Bbenjamini. Kiisi gaali musaani wa Abbiyeeli, gaaba mwijihulu wa Zerori, Zerori omusaani wa Bbekorasi, Bbekorasi omusaani wa Afiya.

2 Kiisi gaali n'omusaani oyu balanganga baati Sawulo. Sawulo oyo gaali muñoono bugali ohuhira abasinde bosibosi mu Yisirayiri era gaali muleeni ohunwa hu mabega ohutiina namugulu n'ahiraho abandi bosibosi.

3 Lulala, nasugirya ja Kiisi, semwana ya Sawulo jagota. Nga Kiisi aloma omusaani ati, "Tiina n'omulala hu beedu mwendule nasugirya."

4 Nga Sawulo n'omwidu batiina babita mu Efulayimu ehyalo ehy'esosi nomu hyalo hy'e Saalisa ni bendula nasugirya aye sibajibona. Nga batiina bajendula mu hyalo hy'e Saalimu era yoosi janumayo. Nga batiina mu hyalo hy'e Bbenjamini era yoosi sibajibona.

5 Ni boola mu hyalo hy'e Zuufu nga Sawulo aloma omwidu oyu gaali ni naye ati, "Hwagameyo engo, bbaabba aja huleherano ohunemba hu nasugirya abe huhweralihirira ndiife."

* 8:16 8:16 n'abafubuka Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti Enjombe.

⁶ Aye omwidu gamuloma ati, “Bona, mu hibuga muno mulimo omuutu wa Hatonda oyu baatu banja enono era hiisi ehi aloma hyolerera. Hutiineyo oba olyanjo gatulomera eyi hunjanga ohujisanaana.”

⁷ Nga Sawulo amuloma ati, “Singa hutiina, hunamuje hi? Emere yitunoyeho mu sanu jeefe. Hunuma hirabo ehi hunanjirire omuutu wa Hatonda. Hiina ehi huli ni nahyo?”

⁸ Ng’omwidu amugobolamo ati, “Ndiyo n’ahabbeesa* ah’efeeza. Nja hujina omuutu wa Hatonda gahatulomera engeri ey’ohugendamo.”

⁹ Halehale mu Yisirayiri, omuutu ni gatiinanga ohwebuusa hu Hatonda, bahalomire baati, “Nja hutiine eyiri omuboni abona ebi baatu abandi batasobola hubona,” olwohuba naabbi owa olwa leero bamulanganga baati muboni.

¹⁰ Nga Sawulo aloma ati, “Ehyo hirañi hola hutiine.” Nga batiina mu hibuga eyi omuutu wa Hatonda gamenyanga.

¹¹ Ni baali ni baniinaniina olusozi ni batiina mu hibuga ehyo, baasana abahaana ni banwa mu hibuga ni batiina ohudana amaaji, nga bababuusa baati, “Omuboni aliyo?”

¹² Ng’Abahaana babagobolamo baati, “Aliyo era mweyongereyo mu moni. Mwan-guneho, ko gahajanga mu hibuga hyefe olwa leero luno olwohuba abaatu bali n’enongo eryohunayo mu hifo ehyawufu.

¹³ Ni munengire muuti mu hibuga, munamusanaane n’ahiiri hutiina mu hifo ehy’ohujumirihisyamo ohulya. Abaatu sibanatandiihe ohulya n’ahiiri hwola olwohuba atehwa ohusabira enongo abageni abalange ko balye. Mutiine esaawa yino munamutuuhire.”

¹⁴ Nga batiina mu hibuga era ni baali ni bengira nga babona Samwiri n’atula n’atiina mu hifo ehyohujumirihisyamo.

¹⁵ N’ehibulayo oludaalo lulala Sawulo ko gaaje, MUSENGWA gaali ahwehuliye Samwiri ati,

¹⁶ “Olwejo esaawa hya jino, nja huhunindhira omusinde ohunwa mu hyalo hya Bbenjamini. Mujuheho amafuta afuuhe mutangirisi w’abaatu bange Abayisir-ayiri. Aja hununula abaatu bange ohunwa mu mihono j’Abafirisuuti. Mbwene ohubonaabona ohu baatu bange balimo era puliye ohulira hwawe.”

¹⁷ Samwiri ni gahubba emoni hu Sawulo, nga MUSENGWA amuloma ati, “Oyo nj’omusinde oyu nahulomeeye aja hunuga abaatu bange.”

¹⁸ Nga Sawulo gaganana ni Samwiri hu mulyango gw’ehibuga ng’amuloma ati, “Kusunga wundagirireho omuboni ana aba?”

¹⁹ Nga Samwiri amugobolamo ati, “Ndiise omuboni. Tangiriiremo otiine mu hifo ehy’ohujumirihisyamo, oliireho nalala ni neese. Olwejo mu mugamba, nja huhulomera ehi huli hu mwoyo ohene wagame.

²⁰ Oteralihirira nasugirya ejagota endaalo edatu enyuma, jiwonehire. Era kulomera ti emoni j’Abayisirayiri bosibosi, jiri hu ndiwe n’abomu mago genywe.”

²¹ Nga Sawulo amugobolamo ati, “Ese ndi wa mu hiha hya Bbenjamini, ehiha ehisingirayo erala ohuba ehidiidiri mu Yisirayiri era amago geefe nj’agahira ohuba aga naasi. Olw’ehyo, lwahiina wundoma otyo?”

²² Ng’ano Samwiri anjira Sawulo n’omwidu wuwe abengisa mu nyumba abeehasa mu moni j’abageni abaali ni banera ng’adatu.

²³ Nga Samwiri aloma omunyiyi ati, “Leeta ehifi hy’enyama ehi kupaaye ohubiiha hutulo.”

²⁴ Ng’ano omunyiyi anamba ehingira hy’enyama ahitengeha mu moni wa Sawulo. Nga Samwiri aloma Sawulo ati, “Yino nyama yiyo, lya olwohuba bayihutegeheeye

* 9:8 9:8 *Ahabbeesa Oba esekeeli.*

olw'omukolo guno ohujwa olu naloma ti ndiyo n'abageni abalange." Nga Sawulo aliira nalala ni Samwiri hu ludaalo olwo.

²⁵ Ni banwa mu hifo ehy'ohujumirihisyamo, behirira mu hibuga, nga Samwiri anaya ni Sawulo namugulu hu nyumba yiye.

²⁶ Era Sawulo ganenyuhayo. Ni wahya mu mugamba, nga Samwiri alanga Sawulo namugulu hu nyumba yiye amuloma ati, "Wetegehe, nenda huhuseebula, wagame." Sawulo ni gahena ohwetegeha, niye ni Samwiri nga batula ebulafu.

²⁷ Ni baali ni baserengeta ni batiina hu butuliro w'ehibuga, nga Samwiri aloma Sawulo ati, "Loma omwidu wuwo atutangiriremo." Nga yeesi aholo ng'olu bamuloma. Nga Samwiri aloma Sawulo ati, "Aye ewe sigalaho egongo natotono kulomere obuhwenda ohujwa eyiri Hatonda."

10

Samwiri ajuha hu Sawulo amafuta

¹ Ng'ano Samwiri anamba ejaaga y'amafula gomu mizayiti agajuha hu mutwe gwa Sawulo ng'ahena amugwa mu hifuba amuloma ati, "MUSENGWA ahutobooye ohuba mutangirisi w'abaatu babe Abayisirayiri. Oja hujuga abaatu babe era oja hubanunula mu maani ga balabe baawe. Hano njahabonero ahahahasa haati Musengwa ahutobooye ohuba mutangirisi w'abaatu babe."

² Ni hunaseebulane olwa leero, oja hwagaanana n'abasinde babiri ohuupi n'ehigombe hya Lakeeli e Zeluza mu twale lya Bbenjamini. Abasinde abo baja huhuloma baati nasugirya ejwendula jibonehire era naahani lataawo saali huneega hu nasugirya aye mweralihirifu hu lulwo. Alihwebuusa ati, "Nahole tye omwana wange?"

³ Oja hutiina woole hu mutumba ogw'e Tabori oja hubona abasinde badatu ni batiina e Bbeseeri ohujumirya Hatonda. Mulala hu abo aja huba agingire embusi eperepere edatu, obundi n'ali n'emigaati edatu, owohudatu aja huba agingire esaju y'ehyanjo ni yirimo omwenge gw'emizamibbu.

⁴ Banahuheese bahene bahune emigaati ebiri, ojinaane.

⁵ Ebyo ni binjooye, onatiine hu lusozi lwa Hatonda e Gibbiya ohuli ekambi y'Abafirisuuti. N'onaabe huupi ohwola mu hibuga onagaane ehubbubu hy'abanaabbi ni behirira ohujwa enahituuti mu hifo ehy'ohujumirihisyamo ni bana obunaabbi era ni bahubba obutongooli n'etambulini n'emirere n'agatongooli. Abanaabbi abo banaabe bahina era ni bembera namugulu.

⁶ Omwoyo wa MUSENGWA anahumaamire oje obunaabbi. Oja hufuaha omuutu owenjabulo.

⁷ Obubonero obwo ni buhena ohubaano, oholanga hiisi ehi Hatonda ahutangirira ohuhola.

⁸ Yihirira otiine e Gilugaali. Nja huhwagaanayo ohunaayo enongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'enongo ey'ohuleetano emiyaaya. Aye oli n'ohukuuma endaalo musanvu niije kulomere ehy'ohuhola.

⁹ Sawulo ni gacuuha gahubba Samwiri omugongo amulehe atiine, nga Hatonda acuusa omwoyo gwa Sawulo. Era obubonero wosiwosi nga wolerera hu ludaalo olwo.

¹⁰ Sawulo n'omwidu wuwe ni boola e Gibbeya, ehubbubu hy'abanaabbi hyamwagaana era ano ni naano ng'Omwoyo wa Hatonda amumaamira n'amaani, ng'abenjimbaho muhuna obunaabbi.

¹¹ Abaatu abaali ni bamumanyire, ni bamubona nga bebuusa abeene n'abeene baati, "Hiina ehyolire hu Sawulo omusaani wa Kiisi? Yeesi afuuhire naabbi?"

¹² Mulala hu baatu abaali ni bemereeye aṅo ng'aloma ati, "Ne semwana y'abanaabbi abo nj'ani?" Ni galoma atyo, nga eyo efuuha endoma ti, "Sawulo yeesi mulala hu banaabbi?"

¹³ Sawulo ni gahena ohuṅa obunaabbi, ng'atiina aniina mu hifo ehy'ohujumirihisyamo.

¹⁴ Nga semwana muto abuusa Sawulo n'omwidu wuwe ati, "Mubaye muli ṅeena?"

Nga Sawulo amugobolamo ati, "Hubaayenga huli mu hwendula nasugirya ja bbaabba. Ni jituhayihise ohubona, nga hutiina ohubona Samwiri."

¹⁵ Nga Semwana muto oyo amubuusa ati, "Hiina ehi Samwiri ahulomire?"

¹⁶ Nga Sawulo amugobolamo ati, "Atulomire n'atuhahasa ati nasugirya ejihubaaye ni hwendula, jibonehire." Aye Sawulo sigamulomera hu hy'ohufuuha habaha.

Batongosa Sawulo ohuba habaha

¹⁷ Olufanyuma Samwiri gatuma abahwenda ohuloma Abayisirayiri ohwehum-baanihisya e Mizupa mu moni ja MUSENGWA

¹⁸ ng'abaloma ati, MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, "Nabatusa e Misiri nabaṅonia Abamisiri n'amawanga agandi gosigosi agaali ni gabanyigirisa."

¹⁹ Aye ṅahani mwegeene Hatonda wenywe obaṅonia ebitibbotibbo n'ebineerineeri. Nga muloma muuti, "Tune habaha anatuṅuge. Olw'ehyo, muhumbaane mu moni ja MUSENGWA hiisi muutu mu gwanga n'ehiha hihye."

²⁰ Samwiri ni gahumbaania ebiha bya Yisirayiri byosibyosi, nga MUSENGWA atobola ehiha hya Bbenjamini.

²¹ Nga nindi Samwiri aleeta egwanga lya Bbenjamini nga MUSENGWA atobola ehiha hya Maturi. Oluvanyuma nga MUSENGWA atobola Sawulo omusaani wa Kiisi. Aye ni bahubbahubba emoni, sibamubona.

²² Nga babuusa MUSENGWA baati, "Ali ṅeena?"

Nga MUSENGWA abagobolamo ati, "Ali mu biitu gehwehire."

²³ Olw'ehyo, baduluma batiina bamwendula era ni bamubona, nga bamutusaayo. Sawulo ni gemeerera mu baatu gaali muleeṅi n'asinga hiisi muutu owetwihiro.

²⁴ Nga Samwiri aloma abaatu bosibosi ati, "Muweene omusinde oyu MUSENGWA atobooye? ṅaṅuma muutu yesiyesi mu baatu bano ali hya niye."

Ng'Abaatu bosibosi bahayaana baati, "Wangaala habaha!"

²⁵ Nga Samwiri anyonyola abaatu emirimo ja habaha. Era ng'ahena abinandiiha mu hitabo, ahibiha mu hifo ehyawufu. Ng'aseebula abaatu bagamayo ewaawe.

²⁶ Nga Sawulo yeesi gagama ewuwe e Gibbeya. Abasinde ab'amaani aba Hatonda gaali n'acuuhise emyoyo jaawe batiina ni naye.

²⁷ Aye ṅaaliṅo abasinde abahafuyo abaloma baati, "Omusinde oyo aṅanga ohutununula ohuṅwa mu basigu beefe?" Bamutala era nga bagaana ohumunjirira ebirabo. Aye Sawulo ganjoleera huṅjoleera.

11

Sawulo aṅangula Abamooni

¹ Ehiseera hyola, nga habaha Nahasi Omwamooni gambuha awaagala ehibuga Yabbesi mu twale ly'e Giliyaadi. Ng'Abaatu bosibosi ab'e Yabbesi bamuloma baati, "Hola endagaano ni neefe, huja huba ṅaasi wuwo."

² Nga Nahasi Omwamooni abaloma ati, "Nja huhola endagaano ni nenywe kasita mufugiirira ohubomolamo emoni eyohu muhono omulungi, hireetere Abayisirayiri eduho."

³ Ng'abatangirisi ba Yabbesi bamuloma baati, "Tuneemo endaalo musanvu hutume abahwenda batiine mu Yisirayiri yosiyosi, singa sinabaṅo owuujja ohutununula, huuja hwenjaayo mu mihono jijo."

⁴ Abahwenda ni batiina e Gibbeya mu hibuga hya Sawulo balomera abaatu ebifa e Yabbesi. Abaatu ni babinulira, bosibosi batemuha babbolooga.

⁵ Mu hiseera ehyo Sawulo gaali anwa mu ndimiro n'esaame jije, ng'abuusa ati, "Higosi hi ehiguuye hu baatu? Lwahiina bali hulira?" Nga bamulomera ebi abasinde abanoooye e Yabbesi balomire.

⁶ Sawulo ni ganulira ebibono ebyo, nga Mwoyo wa Hatonda amumaamira n'amaani ameene amangi, ng'obusungu bumunamba bugali.

⁷ Ng'anamba esaame ebiri, ajitematema mu bugusugusu babuḅa abahwenda babunira babulaga hiisi muutu mu Yisirayiri ni baloma baati, "Hino nj'ehija hwola hu saame j'omuutu ataja hulonda hu Sawulo ni Samwiri mu lutalo." Nga MUSENGWA aleetera abaatu ohutya era nga bosibosi bafuuha hirala.

⁸ Sawulo ni gabahumbania abaatu e Bbezeki gabengisa mu manje, Abayisirayiri baali emitwalo adatu n'Abayudaaya emitwalo edatu.

⁹ Nga baloma abahwenda batiine balome abaatu b'e Yabbesi Giliyaadi baati, "Olwejo ko eryuba litandihe ohwohya, banahabanunule." Ng'abahwenda batiina balomera abaatu b'e Yabbesi baaty, esangaalo lyali huupi hubeeta!

¹⁰ Nga baloma Abamoni baati, "Olwejo huja hwenjaayo eyi muli, mutuhole hiisi ehi mwenda."

¹¹ Ni wahya, mu mawiiwi nga Sawulo gabulamo abasirikale babe ebibubbu bidatu. Nga bengira mu kambi y'Abamooni nga babatirimbula ohwolera erala esaawa mukaaga ejomu muusi. Abo abanunha, basalaniha hiisi mulala ganamba lirye era njanuma abasigala ni bali babiri.

¹² Ebyo ni byanwa, ng'abaatu batiina eyiri Samwiri bamuloma baati, "Abasinde baline abaloma baati Sawulo sananga huba habaha weefe?" Baleete n'ano hubasimye hubasimya.

¹³ Aye Sawulo gabaloma ati, "Enjuma muutu anaafe olwa leero olwohuba olwa leero luno MUSENGWA anunuuye Yisirayiri."

¹⁴ Nga Samwiri aloma abaatu ati, "Muuje hutiine e Gilugaali hulangirire ni huhahasa Sawulo ohuba habaha weefe."

¹⁵ Era ng'abaatu bosibosi banwerehereramo batiina e Gilugaali beehasa Sawulo ohuba habaha mu moni ja MUSENGWA. Ni baali eyo, mu moni ja MUSENGWA, banayo enjongo ey'ohuleetano emiyaaya. Era Sawulo n'Abayisirayiri bosibosi, bahola omukolo n'esangaalo ery'amaani.

12

Endoma ya Samwiri esembayo

¹ Ng'ano Samwiri aloma Abayisirayiri bosibosi ati, "Nanulirisa hiisi ehi mwandoma era n'abana habaha.

² Naahani muli ni habaha ng'omutangirisi wenywe. Ese njono kulire, ndimo n'efi era n'abaana bange mbabano bali ni nenywe. Mbaaye mutangirisi wenywe ohunja mu buvubuka wange ohwola hatyane.

³ Ndiise ono, mundumirise mu moni ja MUSENGWA ni nooyo oyu gajuhaho amafuta. Nyagangaho enombe y'omuutu yesiyesi? Nj'ani oyu nanyagaho nasugirya yiye? Era nj'ani oyu ndyakulangaho? Nj'ani oyu nyigirisangaho? Nj'ani oyu nalyaho enguzi hyandeetera ohwitaho emoni ni saala omusango? Nja huliḅa ni mba ni nahola hirala hu ebyo."

⁴ Ng'abaatu bamugobolamo baati, "Bbe sotulyakulangaho, wayire ohutunyigirisa oba ohulya enguzi hu muutu yesiyesi."

⁵ Nga Samwiri abaloma ati, "MUSENGWA n'omutobole wuwe nja bajulizi bange hu ebi ndomire olwa leero."

Nga bagobolamo baati, “Ehyo hituufu.”

⁶ Ng’ano Samwiri aloma abaatu ati, “MUSENGWA nj’owatobola Musa ni Alooni era nj’owatusayo abasehulu benywe e Misiri.

⁷ Ale nahani mwemeerere nana manoleeye mu moni ja MUSENGWA mbahebulise ebirani byosibyosi ebi MUSENGWA abaholeeye enywe n’abasehulu benywe.

⁸ “Yakobbo ni gatiina e Misiri, abasehulu benywe beririra MUSENGWA abayeede era nga MUSENGWA atuma Musa n’Alooni batusa abasehulu benywe e Misiri babaleeta ohumenya mu hyalo hino.

⁹ “Aye abasehulu benywe bebirira MUSENGWA Hatonda waawe ng’abanayo mu bunangi wa Sisera omuduumisi w’ene lya Hazori n’eyiri Abafirisuuti n’eyiri habaha w’Abamowaabbu nga babahubba.

¹⁰ Ng’abasehulu benywe beririra MUSENGWA baati, ‘Hwonoone, huhubbire MUSENGWA omugongo, hujeerehiise Bbaali n’Asitaroosi. Aye nahani tununule ohunwa mu mihono j’abalabe beefe, huja huhujeeresanga.’

¹¹ Ng’ano MUSENGWA atuma Yerubbu Bbaali* ni Bbaraka† ni Yefusa ni neese nga abanunula ohunwa mu basigu benywe abaali ni babeswanigirihiise enjuyi josijosi, nga mumenya miyaaya.

¹² “Aye ni mwabona Nahasi habaha w’Abamooni n’abalumba, nga mundoma muuti, ‘Bbe, efe hwenda habaha ohutunuga’ wayire nga MUSENGWA Hatonda wenywe nj’owaali habaha wenywe.

¹³ Naahani, habaha oyu mwatobola nj’ono. Mwamusunga era MUSENGWA gamubana ohubanuga. Mumuweene?

¹⁴ Enywe ni habaha wenywe ni munatyenga MUSENGWA Hatonda wenywe, mwanjeeresanga era mwamugonderanga, nandimujeemerenga ebiragiro bibye, ebiitu biija hubatiiniranga bulani.

¹⁵ Aye ni mutagonderanga MUSENGWA era singa mujeemera ebiragiro bibye, MUSENGWA aja hubaboneresa ng’olu gaboneresa abasehulu benywe.

¹⁶ “Ale nahani mugume, mubone ehyenunjisa ehi MUSENGWA ali huupi ohuhola.

¹⁷ Sihuli mu ndaalo j’endobooli? Aye nja husunga MUSENGWA aleete ohubbwabbwanuha n’efula. Muja hufaanina muuti mwahola hibi hibba ohusunga habaha.”

¹⁸ Ng’ano Samwiri alomba MUSENGWA era hu ludaalo olwene olwo nga nabaano ohubbwabbwanuha n’efula. Olw’ehyo, abaatu bosibosi batya bugali MUSENGWA ni Samwiri.

¹⁹ Ng’abaatu bosibosi baloma Samwiri baati, “Sunga MUSENGWA Hatonda wuwo atatwita olwohuba ni hwasunga ohutunja habaha, hwameeda hibi hu hibi.”

²⁰ Nga Samwiri abaloma ati, “Mutatya, wayire nga mwahola ehibi ohusunga ohuba ni habaha aye simuhubbanga MUSENGWA omugongo aye mumujeeresanga n’omwoyo mulala.”

²¹ Simujumiryanga ebiitu ebibote olwohuba binjuma mahulu. Sibisobola hubayeeda oba ohubanunula mu bugosi olwohuba binjuma mugaso.

²² Olw’esiina lirye, MUSENGWA saaja hulehano baatu babe olwohuba hyamusangaasa ohubafuula babe.

²³ Aye ese, sihiraŋi ohubbenga mu moni ja MUSENGWA ohugaana ohubasabira. Era nja hubasomesa ebiraŋi eby’ohuhola era ebituufu.

²⁴ Aye mube baheneerefu ohutya MUSENGWA era mumujeerese mu wesigwa n’emyoyo jenywe josijosi. Muhebulire muuti abaholeeye ebyenunjisa ebyene bingi.

²⁵ Ne ni munagumire hu huhola ebibi, enywe ni habaha wenywe, baja husihiiriha.

* 12:11 12:11 Oba *Gidyoni*. † 12:11 12:11 Ono nje *Bbedani* mu *Lubbebbulaniya*.

13

Olutalo hu Bafirisuuti

¹ Sawulo gafuuha habaha nali n'emyaha adatu era ganjuga Yisirayiri emyaha ane n'ebiri.*

² Sawulo gatobola abasinde ekumi edatu ohunwa mu Yisirayiri ohuba basirikale. Abasinde ekumi ebiri baali ni naye e Mikumasi n'e Bbeseeri ehyalo ehy'esozi era lukumi basigala ni Yonasaani e Gibbeya mu twale ly'e Bbenjamini. Abasigalano gabaloma ohwagamayo mu mago gaawe.

³ Nga Yonasaani awaagala era asihirisa ekambi y'Abafirisuuti e Geebba era Abafirisuuti banulira amanuliro ago. Nga Sawulo aloma abahwenda bafuune egwala abaatu bahumbaane ni babaloma baati, "Leha Ababbebbulaniya banulire!"

⁴ Ng'Abayisirayiri bosibosi banulira baati, "Sawulo awagaaye gasihirisa ekambi y'Abafirisuuti era ti nahani Yisirayiri esunire obucaayi ohunwa eyiri Abafirisuuti." Olw'ehyo basunga Abayisirayiri ohwenjimba hu Sawulo e Gilugaali.

⁵ Ng'Abafirisuuti bahumbaana ohusoola n'Abayisirayiri. Baali n'ebigaali by'amane emitwalo edatu n'abasirikale kakaaga abaali hu mbalaasi ko n'abasirikale abandi bangi bugali hy'omujehe gwohwigobo ly'enyanya. Batiina bahola ekambi yaawe e Mikumasi, ebuwalyuba wa Bbesi Aveni.

⁶ Abayisirayiri ni babona ebiitu ni biri bibi hu luuyi lwawe era ni bali hunyigirisa eje lyawe, nga behweha mu pungulu nomu madejo ko nomu mbagaanwa j'agabaale, nomu malono nomu sobere ejaali ni jinumamo maaji.

⁷ Ababbebbulaniya abandi baduluma bambuha olwabi Yoludaani batiina e Gaadi n'e Giliyaadi.

Sawulo gasigala e Gilugaali era abasirikale bosibosi aba gaali ni nabo baali muhulebera ekoba.

⁸ Sawulo gaali e Gilugaali n'alindire Samwiri olwohuba gaali amulomire ohumulin-daho endaalo musanvu. Aye ng'abaatu batandiiha ohusalaana.

⁹ Nga Sawulo aloma ati, "Mundeetere enongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'enongo ey'ohuleetano emiyaaya." Nga Sawulo anaayo enongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha.

¹⁰ Gaali gahahenanga ati ohunaayo enongo eyi bohya lyaguguliha, ng'ano ni naano Samwiri goola, nga Sawulo atiina ohumuheesa.

¹¹ Nga Samwiri amubuusa ati, "Oholire hiina ehyo?"

Nga Sawulo amugobolamo ati, "Mbwene abaatu ni basalaana ate ewe notaaja, n'Abafirisuuti ni bali huhumbaanira e Mikumasi,

¹² nga mula ndoma ti, 'Abafirisuuti baja huserengeta banumbe n'ano e Gilugaali ni kiiri husunga MUSENGWA buyeedi.' Olw'ehyo, hipalirihiise ohunaayo enongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha."

¹³ Nga Samwiri amuloma ati, "Oholire hya bunubeebe. Ndonambe hiragiho ehi MUSENGWA Hatonda wuwo gahuna. Obanga huhinjamba, gahanaaye n'abejuhulu babo ohunuga Yisirayiri emirembe n'emirembe.

¹⁴ Aye naahani obunugi buwo sibuja huba bwa sikiranos, MUSENGWA getoboleeye omuutu omwene oyu genda, aja hutangirira abaatu babe olwohuba ewe sonambe biragiho bibye."

¹⁵ Ng'ano Samwiri anwa e Gilugaali asomoha e Gibbeya mu twale ly'e Bbenjamini. Nga Sawulo abala abasirikale abaali ni basigaaye ni naye ni bali lukaaga.

* **13:1 13:1** Ebyanjandiihiwa ebindi binjuma lunyiiriri luno era Olubbebbulaniya lunjuma myaha eji gatagihiraho ohunuga n'emyaha eji gahena mu bunugi.

16 Sawulo n'omusaani wuwe Yonasaani n'abasirikale aba baali ni nabo, baali bataaye ekambi yaawe e Gibbeya† mu twale ly'e Bbenjamini, Abafirisuuti nibo ni bataaye ekambi yaawe e Mikumasi.

17 Ng'Abafirisuuti batusa mu kambi yaawe ebibubbu bidatu eby'abasirikale ohutiina ohunyagulula ebiitu. Ng'ehibubbu hirala hiŋamba engira hitiina mu Ofura mu twale ly'e Suwaali.

18 Ehibubbu ehindi nga hitiina e Bbesi Horoni. Ng'ehibubbu ehyohudatu hiŋamba engira hitiina hu lwaha ohulengerera ameeho ga Zebboyiimu n'otiina mu lulafu.

19 Mu hiseera ehyo, mu Yisirayiri mwanumamo muutu wayire mulala owaali n'amanyire ohubbota ebisoosa olwohuba Abafirisuuti baloma baati, "Ababbebbu-laniya baja hubbota epiima oba amafumo."

20 Abayisirayiri ni bendanga ohuŋagala embago ej'emihono n'ejenombe n'embasa n'amafumo, babinjiriranga Bafirisuuti.

21 Basasulanga ebbeesa enyene enyingi ohuŋagala embago, n'esuluulu, n'emisoloby, n'emisabbi, n'embasa.

22 Olw'ehyo, hu ludaalo olw'olutalo, ŋaŋuma muutu yesiyesi owaali n'epiima oba efumo ohutusaho Sawulo n'omusaani Yonasaani.

23 Ŋaahani Abafirisuuti baŋindiha ehibubbu hy'abasirikale baawe ohuhuuma hu ngira y'e Mikumasi.

14

Yonasaani aholo ehy'obusira

1 Lulala, nga Yonasaani omusaani wa Sawulo aloma omuvubuka owamugingiranga ebisoosa ati, "Nja husomohe hutiine mu kambi y'Abafirisuuti." Aye sigalomeraho semwana.

2 Sawulo gaali amenya hu butulilo ni Gibbeya ŋaasi w'omusaala ogu balanga baati omukomamawanga ogwali e Miguroni. Gaali n'abasirikale lukaaga.

3 Mu abasirikale abo mwalimo Ahiya owaali ni gambaaye efodi ey'olugoye olwa laasi. Ahiya oyo gaali musaani wa Ahituubbu muganda wa Yikaboodi omusaani wa Fenekaasi omusaani wa Eli owaali omusengi wa MUSENGWA e Siilo. Ŋaŋuma owategeera Yonasaani n'atiinire.

4 Hu luuyi n'oluuyi olw'engira omu Yonasaani gaali n'aja hubita ko goole mu kambi y'Abafirisuuti hwaliho agabaale agaleeni. Ogubaale ogundi ni bagulanga baati Bbozezi, n'ogundi baati Seene.

5 Ogubaale ogundi gwali mu maniino n'otiina e Mikumasi, ogundi gwali mu mehiriro n'otiina e Geebba.

6 Nga Yonasaani aloma omuvubuka wuwe owamugingiranga ebisoosa ati, "Nja hwenjungleŋo hutiine mu kambi y'abatali bahomole, somanya MUSENGWA gatunambiraho. Ŋaŋuma ehiŋanga ohuhaya MUSENGWA ohununula omuutu, n'atambisa Abasirikale bangi oba badiidiri ohuŋangula olutalo."

7 Ng'omuvubuka amugobolamo ati, "Hola hiisi ehi huli hu mwoyo, ndi ŋalala ni neewe."

8 Nga Yonasaani amuloma ati, "Hola hutiine hwambuhe hwerage Abafirisuuti batubone.

9 Singa baloma baati, 'Mutuhumire eyo ohwola olu hunaaje eyi muli,' huuja husigala aŋa huli.

10 Aye singa batuloma baati, 'Muuje eyi huli,' nga hutiina olwohuba aho haja huba ahabonero ahalaga haati MUSENGWA abanayeeyo mu mihono jeefe."

† 13:16 13:16 Oba *Geebba*.

11 Nga bombi benyoha bemeerera aṅa Abafirisuuti basobola ohubabona. Abafirisuuti ni babalengera nga baloma baati, “Bona, Ababbebulaniya batulire mu malonjo omu babaaye ni behwehire!”

12 Ng’Abasirikale b’Abafirisuuti baloma Yonasaani n’omuvubuka owaali n’ebisoosa baati, “Muuje ṅano hubasomese esomo.”

Nga Yonasaani aloma omugegi w’ebisoosa wuwe ati, “N’ondeeho hubalumbe olwohuba MUSENGWA abanayeeyo mu mihono j’Abayisirayiri.”

13 Nga Yonasaani ahalambana n’atambisa emihono n’amagulu aniina ṅamugulu, n’oginga ebisoosa n’amulondaho egongo. Yonasaani gabulungula Abafirisuuti abanweranga mu moni wuwe. Ne abagalehanga enyuma ni baguuye, owaginganga ebisoosa nj’owabahenereranga.

14 Mu hulumba ohudaayi ohwo, Yonasaani n’oweibisoosa bibye, beeta abasinde abiri mu hitundu huupi ehy’eyiika.

15 Abafirisuuti bosibosi, abatiinanga ni banyaga n’abasirikale abaali mu kambi bateetema era ṅaaliṅo ohutya hungi olwohuba Hatonda ganjindiha musisi gateetemia ehyalo.

Abayisirayiri banangula Abafirisuuti

16 Abahuumi ba Sawulo abaali e Gibbeya mu twale ly’e Bbenjamini babona Abafirisuuti ni banwerera embiro ni badulumira mu njuyi josijosi.

17 Nga Sawulo aloma abasirikale abaali ni naye ati, “Mubale abasirikale mubone abulaṅo.” Ni baabala, bahifaania baati Yonasaani n’amugegera ebisoosa nj’abaali ni banumaṅo.

18 Nga Sawulo aloma Ahiya ati, “Leeta esanduuku ya Hatonda.” Mu hiseera ehyo, yaali n’Abayisirayiri.

19 Sawulo ni gaali n’ahiroma n’omusengi wa Hatonda nga ohutabujuha hweyongera mu kambi y’Abafirisuuti. Olw’ehyo Sawulo galoma omusengi wa Hatonda ati, “Otafayo, leha hutiine.”

20 Ng’ano Sawulo n’abasirikale babe balumba Abafirisuuti. Bagaana Abafirisuuti ni bagwijeenemo eby’amaani, ni basimitana epiima abeene n’abeene.

21 Ababbebulaniya abaali n’Abafirisuuti mu kambi yaawe, batiina begaata hu Bayisirayiri abaali ni Sawulo ni Yonasaani.

22 Abayisirayiri abaali ni behwehire mu Efulayimu ehyalo ehy’ensozi ni banulira baati Abafirisuuti balihuduluma, nga banwa mu byehwehere benimba hu bahyawe ohubbinga Abafirisuuti.

23 MUSENGWA ganunula Abayisirayiri hu ludaalo olwo era ni baali ni basoola batiina babisyaṅo e Bbesi Aveni.

Yonasaani anywaho omudugere

24 Abasirikale Bayisirayiri baali banafu olw’enjala hu ludaalo olwo olwohuba Sawulo galayira ati, “Ehiṅwabo hibe hu muutu yesiyesi ahomba hu hyomu tamu egulo ni lihiiri hwola ni kiiri hwesasusa abalabe bange.” Olw’ehyo, ṅanuma owahomba hu hyomu tamu oludaalo lwosirwosi.

25 Abasirikale bosibosi batiina mwidenjo nga basanjaana ebiyali by’omudugere ni gutonya hwiropa.

26 Aye ṅanuma wayire mulala owaguhombaho olwohuba baali batya oweyamo wa Sawulo.

27 Aye Yonasaani gaali samanyire ati semwana gaali ageene abaatu ohulya ehiitu hyosihyosi. Kale ganamba esimbo gatimya mu biyali, gahomba omudugere ng’ano atandiha ohumoga bulani.

²⁸ Nga mulala hu basirikale amuloma ati, “Lataawo alayiiye ati ‘Ehinwabo hibe hu oyo analye emere olwa leero.’ Era c’ehigira abasirikale ni banafunjire.”

²⁹ Nga Yonasaani aloma ati, “Laata yange aleeteeye abaatu ebigosi. Mubone ng’olu ndi humoga bulani olwotudugere otu pwa huhombaho.

³⁰ Singa abaatu baliyeeho hu munyago ogu basunire ohunwa hu Bafirisuuti. Hani Abafirisuuti abafuuye bahali bangi bugali.”

³¹ Hu ludaalo olwo oluvanyuma lw’Abayisirayiri ohwita Abafirisuuti ohunwera erala e Mikumasi ohwola Ayijalooni, banulira ni badembire.

³² Olw’ehyo, banamba emere eyi banyaga hu Bafirisuuti nga balya. Era beeta etaama n’enombe n’enyana j’enombe nga balya ni batahenenuyemo n’amafugi.

³³ Nga nabaano owalomera Sawulo ati, “Bona, abaatu balihubbenga mu moni ja MUSENGWA ni balya enyama eyirimo amafugi.”

Nga Sawulo aloma ati, “Ehyo hibi bugali! Munjiringisye ogubaale muguleete nanao.”

³⁴ Ng’aloma ati, “Mutiine eyiri abaatu mubalome muuti, ‘Hiisi muutu aleete enombe n’etaama mujiisalire nanao, mujirye. Mutabbenga mu moni ja MUSENGWA ni mulya enyama eyi hirimo amafugi.’ ”

Ng’owiire owo hiisi muutu anjira esaame yiye ng’ayisala.

³⁵ Nga Sawulo atongolera MUSENGWA ehituuti. Era ogwo, nj’ogwali omulundi omudaayi ohuhola atyo.

³⁶ Ehyo ni byanwa, nga Sawulo aloma ati, “Muhole hwihirire huwaagale Abafirisuuti owiire buno hubanyagulule paka mu mugamba era hubeete hutalehano kadi mulala.”

Nga bamugobolamo baati, “Hola hiisi ehi onabone oti nj’ehirani.”

Aye omusengi wa Hatonda galoma ati, “Muhole hwebuuseho hu Hatonda.”

³⁷ Olw’ehyo, Sawulo gebuusa hu Hatonda ati, “Tiine numbe Abafirisuuti onabaneyo mu mihono j’Abayisirayiri?” Aye Hatonda sigamugobolamo hiitu hu ludaalo olwo.

³⁸ Nga Sawulo aloma abaduumisi bamahe ati, “Muuje nanao enywe abatangirisi bamahe hufaanie ehibi ehi huholire olwa leero.

³⁹ Mu butuufu oweene ng’olu MUSENGWA ali nj’Omwene Bulamu ana Yisirayiri obunangusi, nolu anaabe nje Yonasaani omwana wange, ali n’ohufa.” Aye nanuma wayire mulala owamusimula.

⁴⁰ Nga Sawulo aloma Abasirikale bosibosi ati, “Mwemeerere hu luuyi olwo, ese ni Yonasaani huja hwemeerera hu luuyi luno.”

Nga bagobolamo baati, “Hola ehi obona oti nj’ehirani.”

⁴¹ Nga Sawulo alomba MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ati, “Lwahiina ndiwungobolemo olwa leero?” Husunga otulomere nj’ani omubbengi. Mwana wange Yonasaani, ndiise oba abaatu babo Abayisirayiri? Nga ahalulu hagwa hu Yonasaani ni Sawulo, nga ehyo hyejereesa Abayisirayiri abandi

⁴² Nga Sawulo aloma ati, “Mhubbe ahalulu ngati wange ni Yonasaani musaani yange.” Ni bahubba ahalulu, hagwa hu Yonasaani.

⁴³ Nga Sawulo aloma Yonasaani ati, “Ndomere ehi oholire.”

Nga Yonasaani amulomera ati, “Kombireho omudugere mutotono guuti ni tambisa esimbo yange. Naahani ndi n’ohufa!”

⁴⁴ Nga Sawulo aloma ati, “Hatonda gangudye n’obuhambwe singa Yonasaani soofa!”

⁴⁵ Aye ng’abaatu baloma Sawulo baati, “Sihusobola huganya Yonasaani ohufa olwohuba nj’oleteeye Yisirayiri ohunangula etalo! Bbe. Mu butuufu ng’olu MUSENGWA ali nj’omwene bulamu, nanuma wayire lufiri oluuya ohunwa hu mutwe gugwe olwohuba ehi aholire olwa leero ahiholire olw’amaani ga Hatonda.” Olw’ehyo nga balehula Yonasaani bamunonia ohufa.

⁴⁶ Nga Sawulo alehera aṅo ohulonda hu Abafirisuuti era nga bagamayo e waawe.

⁴⁷ Oluvanyuma lwa Sawulo ohufuuha habaha wa Yisirayiri gasoola n'abalabe babe abo bosibosi abaali hiisi ṅaatu: Abamowaabbu n'Abamooni n'Abedomu n'abahabaha ba Zoobba n'Abafirisuuti. Era hiisi aṅa gacuuhiranga, gabangulanga.

⁴⁸ Gasoola hisira hyene gaṅangula Abameleki, ganunula Abayisirayiri ohuṅwa mu mihono j'abo ababawaagalanga.

Amago ga Sawulo

⁴⁹ Abasaani ba Sawulo baali mbaba: Yonasaani ni Yisivi ni Malukisuwa. Omuhaana wuwe omuhulu gaali nje Mirabbu era omuṅere gaali nje Mikaali.

⁵⁰ Omuhasi wa Sawulo gaali nje Ahinowaamu omuhaana wa Ahimaazi. Omudu-umisi w'eje lirye gaali nje Abbuneeri omusaani wa Neeri. Neeri gaali muṅere wa semwana wa Sawulo.

⁵¹ Kiisi semwana wa Sawulo ni Neeri semwana w'Abbuneeri bombi baali basaani b'Abbiyeeli.

⁵² Mu biseera by'obuṅugi wa Sawulo byosibyosi, gaali mu huṅirijana n'Abafirisuuti. Olw'ehyo, Sawulo ni gabonanga omuutu ow'amaani oba omusira, gamuṅambanga gengira eje lirye.

15

Olutalo n'Abameleki

¹ Lulala, Samwiri galoma Sawulo ati, "Ndiise oyu MUSENGWA gatuma ohuhujuhaho amafuta ofuuhe habaha wa Yisirayiri. Olw'ehyo, ṅuliirisa obuhwenda ohuṅwa eyiri MUSENGWA.

² MUSENGWA Omwene Maṅe aloma ati, 'Nja hubonereso Abameleki olwohuba basoosa Abayisirayiri ni baali ni baṅwa e Misiri.

³ ṅaahani lumba ere wiite Abameleki osihiirise hiisi ehi bali nahyo. Otaleha hiitu hyosihyosi, yiita abasinde n'abahasu n'abaana era osihiirise eṅombe n'etaama n'eṅamiya ni nasugirya.' "

⁴ Ng'aṅo Sawulo alanga abasirikale babe bahumbaanira e Telayimu ng'ababala. Abasirikale abohu magulu ohuṅwa mu Yisirayiri baali emitwalo abiri, n'abasirikale omutwalo mulala ohuṅwa mu hiha hya Yuda.

⁵ Nga Sawulo n'abasirikale babe batiina mu hibuga hy'Abameleki, babeteegera mu hiiho.

⁶ Nga Sawulo aloma Abakeeni ati, "Muṅweṅo mulehe Abameleki tabasihiirihisa ṅalala ni nabo olwohuba mwalaga Abayisirayiri bosibosi ehyere ni baṅwa e Misiri." Olw'ehyo, ng'Abakeeni baṅwaṅo baleha Abameleki.

⁷ Ng'aṅo Sawulo awaagala Abameleki ohuṅwa e Kavira ohwola e Suuri, ebuṅwalyuba w'e Misiri.

⁸ Gaṅamba Agagi habaha w'Abameleki gamuṅjira mulamu ng'asihiirihisa erala abaatu babe bosibosi n'epiima.

⁹ Aye Sawulo n'eje lirye nga basaasira Agagi n'etaama n'eṅombe ejaali ni jiboneha obulani n'enyana j'eṅombe ko n'etaama ejasava, hiisi hiitu ehyali ehirani. Ebyo sibabisihiirisa ohutusaho basihiirihisa erala hiisi ehyali hiniambiniambi.

MUSENGWA agaana Sawulo nga habaha

¹⁰ Ng'aṅo MUSENGWA aloma Samwiri ati,

¹¹ "Nehebulisa lwahiina nafuula Sawulo ohuba habaha olwohuba gapooyeho era saholera hu biragiro byange." Ehyo hyadambya Samwiri era galiririra MUSENGWA owiire owo wosiwosi.

12 Mu mugamba pwipwipwi Samwiri genyoha ng'atiina eyiri Sawulo. Aye ni goolayo bamulomera baati, "Sawulo atiinire e Karumeeli, eyo atongoyeeyo ehy'ohumuhebuliriraho olw'ohunjangula Abameleki gahena gatiina e Gilugaali."

13 Samwiri ni goola nga Sawulo amuloma ati, "MUSENGWA ahunje ekabi! Kolire ehi MUSENGWA gandoma."

14 Nga Samwiri amuloma ati, "Ne ohubbalala hw'etaama n'ohumoola hw'enombe ohupulira hubaaye huutye?"

15 Nga Sawulo amugobolamo ati, "Ejo abasirikale bajituhise hu Abameleki, babuyeemo enombe n'etaama ejisingirayo erala obulanji ohujinjongera MUSENGWA Hatonda wuwo. Aye husihiirihisey ebindi byosibyosi."

16 Nga Samwiri amuloma ati, "Noleera. Leha kulomere ebi MUSENGWA gandomire mu hiire ehihyehise olwa leero."

Nga Sawulo amuloma ati, "Ndomere."

17 Nga Samwiri amuloma ati, "Wayire waali webona oti nanjuma ehi oli, MUSENGWA gahutobola gahufuula habaha w'ebiha bya Yisirayiri.

18 Ng'ahena ahutuma n'ahuloma ati, "Tiina osihiirihise erala abahosi b'ebibi abo, Abameleki, basoose ohwola olu oja hubasiihira obahenereno erala."

19 Lwahiina siwagondeye MUSENGWA? Lwahiina waluluhaniye ebyayo wereetera ohuhola ehibi mu moni ja MUSENGWA?"

20 Nga Sawulo amugobolamo ati, "Ese nagondeye MUSENGWA era nahola omulimo ogu gaatuma. Nasiihira erala Abameleki, nanjamba habaha Agagi namuleeta.

21 Abasirikale baanjamba etaama n'enombe eji banyaga mu lutalo ejiboneha obulanji bajireete n'ano e Gilugaali ohujongera MUSENGWA Hatonda wuwo."

22 Aye Samwiri gamugobolamo ati, "Onjeega oti MUSENGWA asangaalira enongo eri bohya ehwiye lyaguguliha n'ebirabo aye ehi ahira ohwenda ohumugondera. Ohumugondera hihira ohunjaayo etaama ejamasavu.

23 Ohujeemera MUSENGWA hibi era hiri hy'ohuhola eby'obufumu n'ohuba mutengu hiri hy'ojumirya ebibbote. Era olwohuba ojemeeye ehiragiyo hya MUSENGWA, yeesi ahutuhiseeho owahabaha."

24 Ng'ano Sawulo aloma Samwiri ati, "Hituufu mbengire. Ndipambe hiragiyo hya MUSENGWA n'ohulaabbira huhwo. Tiiye abasirikale natiinira hu byawe.

25 Naahani kwegayirira sonje ebibi byange, ogoboleyo nahajumirya MUSENGWA."

26 Nga Samwiri amugobolamo ati, "Sinja hwagama. Ojemeeye ehiragiyo hya MUSENGWA era yeesi ahutuhiseeho hu wahabaha wa Yisirayiri."

27 Samwiri ni gaali n'acuha anweyo, Sawulo gafuhumira ehiganduula hihye nga hidye buuha.

28 Nga Samwiri amuloma ati, "MUSENGWA ahumamuyeho owahabaha wa Yisirayiri olwa leero era gabuwa muliranwawo, omuutu owundi ahuhira ewe.

29 Owenono Hatonda wa Yisirayiri simuutu ti anadulinge oba ohucuusa ebinjeego bibye."

30 Nga Sawulo amuloma ati, "Mbengire aye kusunga otaswasa mu moni j'abatangirisi b'abasirikale n'Abayisirayiri, hwagameyo ni neewe njumirye MUSENGWA Hatonda wuwo."

31 Ng'ano Samwiri gagamayo ni Sawulo nga Sawulo ajumirya MUSENGWA.

32 Nga Samwiri aloma ati, "Mundeetere n'ano Agagi habaha w'Abameleki."

Nga Agagi anwayo mula n'anjeega ati, "Sibasobola hunjita naahani. Ebyo byanjooye."

33 Aye Samwiri gamuloma ati, "Ng'olu obaayenga n'oleetera abahasi ohufirwa abaana baawe, ni maawo yeesi aja hunjuma mwana." Nga Samwiri geetira Agagi mu moni ja MUSENGWA e Gilugaali.

³⁴ Ng'ango Samwiri ahena atiina e Raama aye Sawulo niye gatiina mu mago gage e Gibbeya ehibuga hya Sawulo.

³⁵ Enaku yanamba Samwiri olwa Sawulo aye sigagobolayo humuhubbaho moni nindi ohwola olu gafa. Era MUSENGWA gehebulisa olw'ohufuula Sawulo habaha wa Yisirayiri.

16

Samwiri ajuha hu Dawudi amafuta

¹ Lulala MUSENGWA galoma Samwiri ati, "Olyosa neena ohwejunamira olwa Sawulo? Mutuhiseeho owahabaha wa Yisirayiri. Yijusa olwiga amafuta, onambe engira otiine e Bbeserekemu ewa Yese. Tobooye mulala hu basaani babe ohuba habaha."

² Aye Samwiri gamuloma ati, "Natiine tye? Ni hinahagwe Sawulo mu hutwi, aja hunjita!"

Nga MUSENGWA amuloma ati, "Tiina n'esodi y'enombe, olome oti, 'Nijire ohuja MUSENGWA enongo.'

³ Onahalome Yese abeno hu mukolo ogw'ohunayo enongo, nahahulage ehy'ohuhola. Onahajuhe amafuta hu oyo oyu nahahulage."

⁴ Samwiri gahola ehi MUSENGWA gamuloma. Ni goola e Bbeserekemu, abatangirisi b'ehibuga ni bamubona, bateetema. Era nga bamubuusa baati, "Wuujire lw'obulaji?"

⁵ Nga Samwiri abagobolamo ati, "Lw'obulaji. Nijire ohuja MUSENGWA enongo. Mwegwalaase muuje mu nejimbeho mu hunayo enongo." Ng'ango agwalaasa Yese n'abasaani ng'ahena abaniirisa hu mukola ogw'ohunayo enongo.

⁶ Ni boola, nga Samwiri alengera Eliyaabbu, ng'aneega ati, "Mu butuufu, omusinde ono owemereeye mu moni ja MUSENGWA, nj'oyu atobooye."

⁷ Aye MUSENGWA ng'aloma Samwiri ati, "Otafa hu mboneha yiye oba obuleenji wuwe, ese mugeene. MUSENGWA sabona ng'olu abaatu babona. Abaatu babona byahu mugulu aye MUSENGWA alengera ehiri mu mwoyo."

⁸ Ng'ango Yese alanga Abbinadabbu, abita mu moni ja Samwiri. Aye Samwiri gamuloma ati, "Era wayire nj'ono MUSENGWA samutobole."

⁹ Nga Yese aleeta Saama, nga Samwiri amuloma ati, "Wayire nj'oyo, MUSENGWA samutobole."

¹⁰ Yese ganjira abasaani babe omusanvu babita mu moni ja Samwiri. Ne Samwiri gamuloma ati, "Mu abo paamo oyu MUSENGWA atobooye."

¹¹ Olw'ehyo, Samwiri gabuusa Yese ati, "Bano nj'abasaani babo aba oli ni nabo bonene?"

Nga Yese amugobolamo ati, "Ehisigaayeyo naakoma ne ali hwemera etaama."

Nga Samwiri amuloma ati, "Tuma bamuleete, sihunehale ohwola olu anaaje."

¹² Ng'amutumisa bamuleeta. Gaali afaana bulaji era n'ali mujono.

Ng'ango MUSENGWA aloma Samwiri ati, "Yinyoha omujuheho amafuta. Oyo nje niye."

¹³ Nga Samwiri anamba olwiga olwijuuye amafuta ng'amujuhaho n'abalebe babe ni babona. Era ohunwa hu ludaalo olwo, ng'Omwoyo wa MUSENGWA geeha hu Dawudi ng'abanga ni naye mu bulamu wuwe. Ng'ango Samwiri gagama e Raama.

Dawudi amenya mu lubiri lwa Sawulo

¹⁴ Naahani Omwoyo wa MUSENGWA gaali anoooye hu Sawulo ng'omwoyo omubi ohunwa ewa MUSENGWA gumugudyanga.

¹⁵ Abaneeresa ba Sawulo bamuloma baati, "Bona, omwoyo omubi ohunwa ewa Hatonda ali huhugudya.

¹⁶ Leha musengwa yeefe, alagire abanjeeresa babe bendule omuutu amanyire ohuhubba ahatongooli. Aja huhahubbanga hiisi olu omwoyo omubi ohuŋwa ewa Hatonda gunahubandenga gwahugudya ng’oŋuliraho bulani.”

¹⁷ Nga Sawulo aloma abanjeeresa babe ati, “Muheje omuutu asobola ohuhubba obulani ahatongooli mu mundeetere.”

¹⁸ Ng’ano mulala hu banjeeresa amuloma ati, “Yese ow’e Bbeserekemu ali n’omusaani amanyire ohuhubba ahatongooli. Musinde musira ate musooli. Amanyire ohuloma bulani era muŋoono. Era MUSENGWA ali ŋalala ni naye.”

¹⁹ Nga Sawulo atuma abahwenda ohutiina ewa Yese bamulome baati, “Peerese Dawudi omusaani wuwo, owemera etaama.”

²⁰ Nga Yese anamba nasugirya ayitwiha emigaati n’omwenge gwomu mizabbibbu n’agutaaye mu sanu ey’ehyanjo n’embusi eperepere abijeerehesa ŋalala ni Dawudi eyiri Sawulo.

²¹ Nga Dawudi atiina ewa Sawulo, atandiha ohumuŋeeresanga. Sawulo genda Dawudi bugali weene gamwangala ohuba omugegi w’ebisoosa bibye.

²² Nga Sawulo anindihira Yese obuhwenda obuloma buuti, “Kusunga olehe Dawudi abenga muŋeeresa wange olwohuba ganesiimisa.”

²³ Era hiisi olu omwoyo mubi ohuŋwa ewa Hatonda gwatulugunyanga Sawulo, Dawudi ganambanga ahatongooli ng’ahubba. Ng’omwoyo omubi ogwo guŋwa hu Sawulo, ng’anulira bulani.

17

Abafirisuuti begaata ohusoosa Abayisirayiri

¹ Lulala, Abafirisuuti bahumbaania enje lyawe mu hibuga hy’e Sooko mu Buyudaaya baje mu lutalo. Nga bata ekambi yaawe mu hifo ehi balanga baati Efesi Damimu ŋagati wa Sooko ni Azeka.

² Nga Sawulo n’Abayisirayiri bahumbaana era nga bata ekambi mu hiiho hya Ela nga betegeha ohusoola n’Abafirisuuti.

³ Abafirisuuti baali hu hasosi eruuyi, n’Abayisirayiri boosi ni bali hu hasosi ahandi, ŋagati waawe ni ŋaliŋo ehiiho.

⁴ Ng’ano Omusinde oyu balanganga baati Golyasi ohuŋwa mu hibuga hy’e Gaasi gesoŋolayo ohuŋwa mu kambi y’Abafirisuuti ajojoberesa Abayisirayiri. Obuleeni, omusinde oyo gaali anesa efuuti mwenda.

⁵ Golyasi oyo ohwehuuma ehisago ohutamwolaho hu mubiri, gambalanga ekofira ey’ehihomo ko n’ekooti ey’ehyoma ni hiŋesa ekilo huupi ataanu namusaafu.

⁶ Era gaali gambaaye ebyoma hu magulu gage, n’ataaye n’efumo ery’ehyoma hu mabega.

⁷ Olunyago lw’efumo lirye lwali lubbala ehihena. Era obusito w’ehyoma ehi babbotamo efumo eri bajooma hu lunyago olwo, bwaali buŋesa ekilo musaafu. Omusirikale owamuŋambiranga engabo yiye nj’owamwehereranga mu moni niye omwene ko galondaho.

⁸ Golyasi gemeerera gabogohera enje lya Yisirayiri ati, “Lwahiina muŋwayo mwereega ano ohwenda ohusoola? Ese sindi Mufirisuuti era enywe simuli beedu ba Sawulo? Mwetobolemo omusinde ow’ohusoola ni neese hubone.

⁹ Singa gasoosa ganjita, huja hufuuha beedu benywe aye singa muŋinga namwita, muja hufuuha beedu beefe.”

¹⁰ Ng’Omufirisuuti oyo aloma ati, “Olwaleero luno nenda mbone ehiginiha enje lya Yisirayiri. Muupe omusinde husoole.”

¹¹ Sawulo n’Abayisirayiri bosibosi ni banulira ebibono ebyo, banwamo amaani era batya bugali.

Dawudi atiina mu kambi ya Sawulo

¹² Dawudi gaali musaani wa Yese ohunwa mu Efulayimu e Bbeserekemu mu Buyudaaya. Yese oyo gaali n'abasaani munaana era mu hiseera aya Sawulo ganjugira, gaali asahulunjire.

¹³ Abasaani ba Yese abadatu abahulu, baali batiinire ni Sawulo mu lutalo. Era omudaayi gaali nj'Eliyaabbu, owohubiri gaali nj'Abbinadabbu n'owohudatu gaali nje Saama.

¹⁴ Dawudi niye nj'owaali nakoma. Abasaani ba Yese abahulu abadatu, baali muje lya Sawulo.

¹⁵ Aye Dawudi gatiinanga eyiri Sawulo, ne ni gagamayo e Bbeserekemu ohwemera etaama ja semwana.

¹⁶ Ohuhena endaalo amahumi ane, Omufirisuuti gesonolangayo hiisi mugamba n'egulo gajojoberesa ene ly'Abayisirayiri.

¹⁷ Lulala, Yese galoma Dawudi omusaani wuwe ati, "Nirira abaganda babo esaju yino ey'engaano ekalange n'emigaati jino ehumi. Yangunaho otiine mu kambi mu bali.

¹⁸ Era onjirire n'omuduumisi w'ehibinja hyawe ebitole bino ehumi eby'omuzigo ogwomu mabeere. Tiina obone embeera eyi abaganda babo balimo era oleete ehiitu ehiraga hiiti hituufu obaweeneho.

¹⁹ Abalebe babo abo bali ni Sawulo n'ene lya Yisirayiri mu hiiho hy'e Ela basoosa Abafirisuuti."

²⁰ Nga mu mugamba pwipwipwi Dawudi ng'asigira omwayi wahye ebyayo, ng'agega emere atandiha olugendo ng'olu semwana Yese gaali n'amulumire. Goola mu kambi mu hiseera ehi basirikale baali ni basimbuhiramo ohutiina mu bifo byawe ebyohusoola era baali bamba enyembo j'etalu.

²¹ Abayisirayiri n'Abafirisuuti baali basidihire amakanda hiisi ene ni lyeteehateeha ohuwaagala eryahye.

²² Nga Dawudi alehera omuhumi emigangi jije ng'aduluma atiina aheesaho abalebe babe.

²³ Ni gaali n'aloma ni nabo, ng'Omufirisuuti Golyasi habbeehe ohunwa e Gaasi, gesonolayo abajojoberesa ng'olu gaali nahiholanga. Nga Dawudi anulira.

²⁴ Abayisirayiri ni balengera habbeehe nago, nga bosibosi banyola olw'ohutya ohungi ohu baali ni nahwo.

²⁵ Nahani Abayisirayiri baali bali hulomanga baati, "Mubona omusinde oyo ng'olu abererera ni gesonolayo? Ehimuleeta hujerega Yisirayiri. Omuutu aja humwita, habaha aja humuna obuninda bungi era ahene amuje n'omuhaana wuwe. N'abomu mago ga semwana aja hubatusa hu hunanga omusolo mu Yisirayiri."

²⁶ Ng'ano Dawudi abuusa abasinde abaali ni bemereeye ano ohuupi ni naye ati, "Baja huholera hi omuutu aja hwita Omufirisuuti ono, gatusa eduho hu Yisirayiri? Omufirisuuti ono atali muhomole geranga nj'ani ko geginihe ohujerega ene lya Hatonda Omwene Bulamu?"

²⁷ Nga bamugobolamo ebi baali ni balomire baati, "Ebyo mbebi baaja hunja omuutu aja humwita."

²⁸ Eliyaabbu muhulu ya Dawudi ni gamunulira n'aloma n'abasinde abo, gamweny-oheramu n'obusungu ng'amubuusa ati, "Hiina ehi buujire ohuhola nana? Era obutaama obuleheeye nj'ani mu lulafu? Manyire ng'olu wepaahapaaha era ng'olu omwoyo gugwo gwijuuye obunafuusi. Ehi huleetire sihindi ohutusaho ohubona abasoola."

²⁹ Nga Dawudi amugobolamo ati, "Naahani kolire hibi hi? Olwo, tabuusa n'ohubuusa?"

³⁰ Ng'anwanjo acuuhira omuutu owundi, amubuusa ehibuuso c'ehyene. Ng'abasirikale era bamugobolamo ng'olu bandi baali ni bamulomire oludaayi.

³¹ Ebi Dawudi galoma, babiromera Sawulo, nga Sawulo amutumisa.

³² Nga Dawudi aloma Sawulo ati, "Njanume muutu anjwamo omwoyo olw'Omufirisuuti oyo. Ese omwidu wuwo, n'atiine n'asoola ni naye."

³³ Nga Sawulo agobola mu Dawudi ati, "Sosobola husoola n'Omufirisuuti oyo! Ewe ohiiri mwana munjere, ate niye ahulire n'asoola ohunwa mu buvubuka wuwe."

³⁴ Ne Dawudi galoma Sawulo ati, "Ese omunjeeresa wuwo, mbaaye neemera etaama ja laata yange. Epologoma oba esolo ejindi ekambwe ni jahajire januula etaama,

³⁵ nahajirumbire najihubba era najitusaho etaama. Ni jahacuuhiye, nahajiguyeho najihubba, nahena najiita.

³⁶ Ese omunjeeresa wuwo neetire epologoma n'esolo ejindi ekambwe. Era naahole Omufirisuuti oyo atali muhomole ng'olu nahola esolo ejo olwohuba anyomire ene lya Hatonda Omwene Bulamu.

³⁷ MUSENGWA owaaponia epologoma n'esolo ejindi ekambwe, aja huponia Omufirisuuti oyo."

Nga Sawulo aloma Dawudi ati, "Tiina era MUSENGWA abe ni neewe."

³⁸ Ng'anjo Sawulo anamba ebyambalo bibye abyambasa Dawudi, ng'amufiha ekofiira ey'ehihomo era ng'amwambasa n'ehyambalo hy'ehyoma.

³⁹ Nga Dawudi gesidiha n'epiima ya Sawulo hu hyambalo ehyo, ng'agesyaho ohugenda olwohuba gaali sabinarire.

Ng'aloma Sawulo ati, "Sisobola hutiina ni nambaaye bino olwohuba simbinaririye." Nga Dawudi abyeyambula.

⁴⁰ Ng'anamba esimbo yiye mu ngalo, ahena gangala amabaale ataanu amalanyi ohunwa mu haabi, agata mu sanu eyi gabanga ni nayo ni geemera, ng'anamba esumuulo yiye, gegerera ohuupi nana Mufirisuuti gaali.

Dawudi anangula Golyasi

⁴¹ Ng'Omufirisuuti n'owamunambiranga engabo n'amutangiiyemo, geyongera ohwigerera ana Dawudi gaali.

⁴² Omufirisuuti ni galengera Dawudi gamunyooma olwohuba gabona ti gaali ahiiri museere era nafaana bulani.

⁴³ Ng'Omufirisuuti aloma Dawudi ati, "Ndi mbwa, konyo buuje eyindi n'esimbo?" Era Omufirisuuti gaduula Dawudi mu masiina ga bahatonda babe.

⁴⁴ Ng'Omufirisuuti aloma Dawudi ati, "Nja nana, nagabule enyuni n'esolo ejomwisugu omulambo gugwo."

⁴⁵ Nga Dawudi aloma Omufirisuuti ati, "Buuja eyi ndi n'epiima n'efumo n'omusabbi aye ese niija eyi oli mu siina lya MUSENGWA Omwene Manje era Hatonda w'ene lya Yisirayiri, oyu onyoomire.

⁴⁶ Oludaalo luno MUSENGWA anahuhupe era nahuhubbe werafuula omunyiha nahena nahutemeha n'omutwe. Era olwaleero nagabule enyuni n'esolo ejomwisugu emirambo j'ene ly'Abafirisuuti era amawanga gosigosi gaja humana gaati mu Yisirayiri mulimo Hatonda.

⁴⁷ Abo bosibosi abahumbeene nana banategeere baati MUSENGWA sanonola lw'efumo n'epiima olwohuba MUSENGWA nj'asoola olutalo era anabaneyo mwesinwesi mu muhono gwefe."

⁴⁸ Omufirisuuti ni gegerera ana Dawudi gaali ohumuwaagala, nga niye aduluma n'atiina eyi ali bagaanane.

⁴⁹ Nga Dawudi anamba mu sanu yiye atusaamo ebaale, alita mu sumuulo alijuguja nga lihubba Omufirisuuti mu weeni lihena lingira mugati era ng'agwa mafumaaye.

⁵⁰ Nga Dawudi anjanguka Omufirisuuti n'atambisa esumuulo n'ebaale, n'anjuma piima mu ngalo yiye, gahubba Omufirisuuti gagwa njaasi era gamwita.

⁵¹ Nga Dawudi aduluma atiina amwemeereraho. Era ng'asonjolayo epiima y'Omufirisuuti enyene mu hirutu hyayo. Oluvanyuma lw'ohumwita, gamutemaho omutwe.

Abafirisuuti ni babona habbeehe waawe oyu bepaahisanga n'afuuye, nga baduluma.

⁵² Ng'ango abasirikale ba Yisirayiri n'abomu twale ly'e Buyudaaya basimbuha batiina mu moni ohulumba Abafirisuuti, bababbingirira ni babomberera ohwola olu baboosa hu mulyango gw'ehibuga hy'e Gaasi n'Ekurooni. Emirambo j'Abafirisuuti jandagalana hu luguudo lw'e Sarayiimu olutiina e Gaasi ohwola Ekurooni.

⁵³ Abayisirayiri ni baagamayo ni banjwa ohubbingirira Abafirisuuti, nga banyagula ebyali mu kambi yaawe.

⁵⁴ Ng'ango Dawudi anjamba omutwe gw'Omufirisuuti agunjira e Yerusaalemu aye ganjamba ebisoosa by'Omufirisuuti oyo gabita mu weema yiye.

Dawudi afuuha mulala hu baduumisi ba Sawulo

⁵⁵ Sawulo ni gabona Dawudi n'atiina ohusoosa Omufirisuuti, ng'abuusa Abbuneeri omuduumisi w'ene ati, "Abbuneeri, omuseere oyo, musaani w'ani?"

Ng'Abbuneeri amugobolamo ati, "O habaha, mu mazima ameene, simumanyire."

⁵⁶ Nga habaha amuloma ati, "Yendulirisa semwana w'omuvubuka oyo."

⁵⁷ Dawudi ni gaali ni gahagobola mu hwita Omufirisuuti, Abbuneeri gamunjira eyiri Sawulo era Dawudi gaali ahidedereeye omutwe gw'Omufirisuuti.

⁵⁸ Nga Sawulo amubuusa ati, "Muvubuka, oli musaani w'ani?"

Nga Dawudi amugobolamo ati, "Ndi musaani wa Yese omwidu wuwo ohunjwa e Bbeserekemu."

18

Esaalwa yinjamba Sawulo olwa Dawudi

¹ Dawudi ni gahena ohuloma ni Sawulo, gasisikana Yonasaani omusaani wa Sawulo ng'ango ni naango bafuuha bameeri, era Yonasaani genda Dawudi n'omwoyo mulala.

² Ohunjwa hu ludaalo olwo, Dawudi gamenya ni Sawulo era sigamufugiirira hwagamayo ewaawe.

³ Nga Yonasaani ahola endagaano ni Dawudi olwohuba gamwenda ng'olu gaali ni geyenda omwene.

⁴ Yonasaani geyambula ehiganduula gahinja Dawudi, gamunja n'ehyambalo hihye ehy'etalu n'epiima n'ehirasula obusaale era n'omusipi gugwe.

⁵ Hiisi ehi Sawulo gatumanga Dawudi ohuhola, gahiholanga bulani bugali era ehyo hyagira Sawulo gamuta hu daala eryanjamugulu mu ne lirye. Ehyo hyasangaasa hiisi muutu n'abaduumisi bamahe.

⁶ Ni baali ni bagobolayo engo Dawudi n'ahenire ohwita Omufirisuuti, abahasi banjwa mu bibuga byosibyosi ebyomu Yisirayiri ohubona habaha Sawulo. Baali bamba n'esangaalo ni bahina era ni bahubba n'ebivuga.

⁷ Mu husanjalya, bembanga baati, "Sawulo geetire ekumi ne Dawudi geetire mitwalo."

⁸ Ebibono ebyo byaleetera Sawulo ohuluna bugali weene. Ng'aloma ati, "Dawudi bamubalaho mitwalo aye ese kumi jooka! Njaahani hiina ehisigaaye ohutusaho ohupiraho owahabaha?"

⁹ Ohunjwa hu ludaalo olwo, Sawulo gatandiha ohunjambira Dawudi egongi.

¹⁰ Ni wahya, ng'omwoyo omubi ohunwa eyiri Hatonda gubanda Sawulo n'amaani. Ng'atandiha ohulogotana mu nyumba yiye ne Dawudi gahubba ahatongooli ng'olu gaholanga. Sawulo gaali anambire efumo mu ngalo.

¹¹ Nga Sawulo aloma mu mwoyo gugwe ati, "Leha Dawudi mubambe hu hiteepe." Ng'amuholoŋa efumo emirundi ebiri aye Dawudi n'alyebaaya.

¹² Sawulo gaatya Dawudi olwohuba MUSENGWA gaali ni Dawudi ne niye n'amunjooyeho.

¹³ C'ehyagira Sawulo gamwetusaho ng'amufuula omuduumisi w'abasirikale olukumi, nga Dawudi abatangiriranga mu talo.

¹⁴ Hiisi ehi Dawudi gaholanga gabitangamo olwohuba MUSENGWA gaali ŋalala ni naye.

¹⁵ Sawulo ni gabona ng'olu Dawudi gabitangamo mu hiisi hiitu ehigaholanga, nga geyongera ohumutya.

¹⁶ Aye abaatu bosibosi mu Yisirayiri nomu Buyudaaya benda Dawudi olwohuba gaali mutangirisi mulani mu talo.

Dawudi anjira omuhaana wa Sawulo

¹⁷ Lulala Sawulo galoma Dawudi ati, "Mirabbu omuhaana wange omuhulu nj'oyo, nja humuhunja omunjire abe muhasi wuwo aye nenda wupeeresenga n'obusira era osoolenga etalo ja MUSENGWA." Hyali hiityo olwohuba Sawulo ganeega mu mwoyo gugwe ati, "Taba ndiise omwita aye leha Abafirisuuti nj'ababa ni bamwita."

¹⁸ Aye Dawudi gamugobolamo ati, "Ndiise ani era amago geefe nj'ehiina oba ehiha hyefe c'ehiina mu Yisirayiri ko ese fuuhe muhwe ya habaha?"

¹⁹ Kale ehiseera ni hyola eh'yohunja Dawudi Mirabbu omuhaana wa Sawulo, bamunja nj'Adiriyeeri ow'e Mehola gamunjira ohuba muhasi wuwe.

²⁰ Ne mu hiseera ehyo, Mikaali omuhaana wa Sawulo gaali gendana ni Dawudi. Era ni balomera Sawulo, g'ahisiima.

²¹ Nga Sawulo aneega mu mwoyo ati, "Nja humumuŋa abe mutego, Abafirisuuti bahamusoosa." Olw'ehyo, Sawulo galoma Dawudi ati, "Ofunire ekabi omulundi ogwohubiri ohuhusaala olw'omuhaana wange."

²² Nga Sawulo alagira abaneeresaba ati, "Mutiine mulome Dawudi mu ngiso muuti, 'Habaha musangaafu olw'ewe era n'abahungu babe bosibosi bahwenda. Kale fuuha muhwewe.' "

²³ Ng'abahungu babe batiina eyiri Dawudi bamuloma ebibono ebyo. Nga Dawudi abaloma ati, "Ohufuuha omuhwe wa habaha, hyanono bbala bugali ohusingira erala eyiri omuutu omugadi era oyu baatu banyooma hy'ese."

²⁴ Ng'abahungu bagamayo balomera Sawulo ebi Dawudi galoma.

²⁵ Nga Sawulo abagobolamo ati, "Mwagameyo mulome Dawudi muuti, 'Enjuma hiitu ehi habaha genda ko obe muhwewe ohutusaho ebigode cikumi eby'Abafirisuuti, ohwegalula abalabe babe abo.' " Etegeha ya Sawulo yaali ya hunjindiha Dawudi, Abafirisuuti bamwite.

²⁶ Abahungu ni balomera Dawudi ebibono ebyo, gabisiima bugali ohufuuha muhwe ya habaha. Olw'ehyo, endaalo endagaane ni jaali ni jihiiri hunjwaho,

²⁷ Dawudi genyoha gatiina n'abasirikale babe, nga geeta Abafirisuuti bibiri. Ng'abasalahi ebigode abinjirira habaha gahafuuha muhwewe. Ng'ano Sawulo amunja Mikaali omuhaana wuwe afuuche muhasi wuwe.

²⁸ Sawulo ni gahifaania ati MUSENGWA gaali ŋalala ni Dawudi era ti Mikaali omuhaana buwe, gaali genda Dawudi,

²⁹ Sawulo geeyongera ohutya Dawudi era gasigala n'ali mulabe wa Dawudi obulamu wuwe wosiwosi.

³⁰ Abaduumisi b'Abafirisuuti beyongera ohuwaagala aye aña bahomya ohuwaa-galanga, paña Dawudi gola n'ohubawangulanga ohusinga abahungu ba Sawulo abandi. Era esiina lya Dawudi nga lifuma bugali.

19

Sawulo agesyaho ohwita Dawudi

¹ Lulala, nga Sawulo aloma omusaani wuwe Yonasaani n'abahungu babe bosibosi ati beete Dawudi. Aye Yonasaani gaali genda Dawudi bugali.

² Yonasaani galabula Dawudi ati, "Laata yange Sawulo genda huhwita. Kale wehuume era olwejo mu mugamba, tiina wehwehe obe eyo.

³ Nja hutiina nemeerere ni bbaabba aña onaahabe mu ndimiro ni wehwehire. Nja huloma ni naye ebihunambaho era nja huhulomera ehi nahazule."

⁴ Ni wahya mu mugamba, Yonasaani galomera Sawulo semwana ebirani hu Dawudi, ng'ahena amuloma ati, "Habaha, leha otahola Dawudi omwidu wuwo ehibi olwohuba nanuma hibi ehi ahuholangaho era ebi ahuholeeye birani.

⁵ Dawudi gaata obulamu wuwe mu bugosi olu geeta Omufirisuuti, nga MUSENGWA aletera Yisirayiri ohusuna obunangusi era wahibona hyahusangaasa. Lwahiina wenda ohuhola ehibi omuutu hya Dawudi ahunumaho hibi omwite ananuma songa?"

⁶ Sawulo ganulirisa Yonasaani, ng'ahena alayira ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'Omwene Bulamu, sibaja hwita Dawudi!"

⁷ Nga Yonasaani alanga Dawudi, amulomera ebyo byosibyosi. Ng'anira Dawudi eyiri Sawulo era ng'aba ni naye hy'olu baali oludaayi.

⁸ Nga nabaluhano olutalo nindi era nga Dawudi awaagala Abafirisuuti, abahubba n'amaani nga baduluma.

⁹ Aye omwoyo omubi ohunwa ewa MUSENGWA gwabanda Sawulo ni gaali ni gehaaye mu nyumba yiye n'anambire n'efumo lirye mu ngalo. Dawudi ni gaali n'ahubba ahatongooli,

¹⁰ Sawulo gagesyaho ohumufumita efumo limubambe hu hiteepe, aye Dawudi nga alyebaaya lifumita ehiteepe. Mu wiire obwo, Dawudi gaduluma geyiba.

Mikaali anonia Dawudi

¹¹ Nga Sawulo atuma abahwenda batiine mu mago ga Dawudi ohumwetege bamwite mu mugamba. Aye Mikaali, omuhasi wa Dawudi gamulabula ati, "Singa siweyibanjo owiire buno, olwejo oja huba mufu."

¹² Nga Mikaali geehisa Dawudi mu dinisa, ng'aduluma agotano.

¹³ Ng'ano Mikaali anamba ehibbote ahirambaasa hu hitanda, ahena ahiwiiha olugoye, ng'ahinjigiha emutwe n'amooya g'embusi.

¹⁴ Sawulo ni ganindiha abaatu ohunamba Dawudi, Mikaali gabaloma ati Dawudi mulwaye.

¹⁵ Ng'ano Sawulo aloma abaatu abo bagameyo ewa Dawudi. Ng'abaloma ati, "Mumundeetere nana n'ali hu hitanda hihye, mwite."

¹⁶ Nga batiina, ni bengira, bagaana ehifaanani hy'ehibbote hyomu mago omwo ni hiri hu hitanda aye omutwe gaali mooya g'embusi.

¹⁷ Sawulo gabuusa Mikaali ati, "Lwahiina bundulingire otyo, wagama omusigu wange gaapona?"

Nga Mikaali amugobolamo ati, Gandomire ati, "Leha neyibe. Nja huhwita n'otandeha hutiina."

¹⁸ Dawudi ni geeyiba gaduluma, gatiina ewa Samwiri e Raama, ng'amunayira byosibyosi ebi Sawulo gamuhola. Ng'ano Dawudi ni Samwiri batiina e Nayosi, nga bamenya eyo.

¹⁹ Nga balomera Sawulo baati, "Dawudi ali e Nayosi e Raama."

²⁰ Nga Sawulo atuma abaatu ohunamba Dawudi. Aye ni babona ehubbubu hy'abanaabbi ni bana obunaabbi ni Samwiri ni gemeereye ano ng'omutangirisi waawe, Mwoyo wa Hatonda gabamaamira nga boosi bana obunaabbi.

²¹ Ebiitu ebyo babiromera Sawulo, ng'atumayo abahwenda abandi era boosi ni boola nga bana obunaabbi. Nga nindi Sawulo atuma abaatu omulundi ogwohudatu era nga boosi bana obunaabbi.

²² Ng'omwene yeesi anamba engira atiina e Raama. Ni goola hu sobere embala eyiri e Seeku, ng'abuusa ati, "Samwiri ni Dawudi bali neena?"

Nga bamulomera baati, "Bali e Nayosi mu Raama."

²³ Nga Sawulo anamba engira atiina e Nayosi mu Raama. Aye Omwoyo wa Hatonda gamumaamira yeesi ng'ana obunaabbi paka olu goola e Nayosi.

²⁴ Nga yeesi geyambula ebyambalo ng'ana obunaabbi mu moni ja Samwiri. Ng'alambala ano omuusi gwosigwosi era n'owiire. C'ehigima abaatu ni bebuusa baati, "Sawulo yeesi mulala hu banaabbi?"

20

Yonasaani ni Dawudi

¹ Nga Dawudi anwa e Nayosi mu Raama, atiina eyi Yonasaani gaali, ng'amubuusa ati, "Nahola hi? Musango hi ugu nasaala? Hiina ehibi ehi nahola lataawo ohwenda ohunjita?"

² Nga Yonasaani amuloma ati, "Sihinganiha! Sooja hufa olwohuba nanjuma hibbala oba ehito-tono ehi bbaabba ahola n'atanebuuhiseho. Lwahiina gahakwehire ehyo? Sihituufu."

³ Aye Dawudi galayira ati, "Lataawo amanyire bulani weene ati bunyenda, cehigirire gasalano ati 'Yonasaani atamanya hino olwohuba singa ahimanya aja hunakunjala.' Aye mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu era ni neewe ng'olu ohiiri mulamu, ehiseera hyosihyosi ohufa hundi njapi!"

⁴ Ng'ano Yonasaani aloma Dawudi ati, "Nahole hiisi ehi wenda kuholere."

⁵ Nga Dawudi aloma Yonasaani ati, "Olwejo lw'embaga ey'Ohubaluha hw'Omwesi era mbaye w'ohulya ni habaha aye nja hweweha mu ndimiro, mbe eyo ohwola egulo ni njabitireno endaalo edatu."

⁶ Singa Lataawo abuusa ati Dawudi ali neena, omulomeranga oti, "Gasungire olukusa era atinire e Bbeserekemu mu hibuga hy'ewaawe olwohuba bali n'omukolo ogw'ohunayo enongo ogw'ehiha hyawe erya hiisi mwaha."

⁷ Singa aloma ati nanjuma bubu, ano oja huhimanya ti enjuma higosi. Aye singa himulunja, oja huhimanya oti ahenerereye ohuukosa.

⁸ Aye ba w'ehyere eyiri omwidu wuwo ng'olu wasala endagaano ni naye mu moni ja MUSENGWA. N'oba n'omanyire oti ndi n'ehibi ehi nahola hu lataawo, ale wamwene njite. Otapayo mu mihono ja lataawo ohunjita.

⁹ Nga Yonasaani aloma Dawudi ati, "Bbe otatya, olwohuba singa kimanyaho ti bbaabba muheneerefu ohuhwita, mu butuufu ese sinahahulomeeye?"

¹⁰ Nga Dawudi abuusa Yonasaani ati, "Nja hufaanhisya hu hi, singa lataawo ahugobolamo n'ehabyo?"

¹¹ Nga Yonasaani aloma Dawudi ati, "Nja hutiine mwisugu." Nga batula bombi batiina.

¹² Nga Yonasaani aloma Dawudi ati, “Leha MUSENGWA, Hatonda wa Yisirayiri abe mujulizi! Mu ndaalo ebiri ehiseera hyehino, nja huba nendulirihiise mbone ehi bbaabba ajeega. Anaba n’ahunumaho habi, nja huhulomera.

¹³ Aye anaba n’ali n’ehijeego ehy’ohwenda ohuhukosa, leha MUSENGWA gambonerese n’amaani singa sikulomera era nahuloma ohunwanjo miyaaya. MUSENGWA abe ni neewe ng’olu abaaye ni laata yange.

¹⁴ Era ni kiiri mulamu, ohuumanga ehirayiro hiho wasigala mwesigwa eyi ndi ng’olu MUSENGWA abaaye, aye ni fanga

¹⁵ soleheranga huba w’ehyere eyiri abomu mago gange. Ehyo kiroma olwohuba MUSENGWA aliba ahenire ohusihiirisa abalabe babo bosibosi hu hyalo.”

¹⁶ Nga Yonasaani aholo endagaano n’amago ga Dawudi ni yiroma yiiti, “MUSENGWA gegalule abalabe ba Dawudi.”

¹⁷ Nga Yonasaani aloma Dawudi alayire ati aja huhuuma oweyamo wuwe olwohuba gamwenda ng’olu geyendanga omwene.

¹⁸ Nga Yonasaani aloma Dawudi ati, “Ejo yinaahabe mbaga ey’Ohubaluha hw’Omwesi. Oja hunumano era ehinubaalo hija hutunamba olwohuba etebe yiyo yija huba njereere.

¹⁹ Ohukoosa ejo ehyegulo, otiinanga mu hifo ehi weehwehamo hu mulundi gula ana bigosi bino byatandihira, wehwehe enyuma w’ebaale Ezeli.

²⁰ Nja hulasa obusaale budatu hu hutulo waalyo oti hani naliho ehi ndi huhubba.

²¹ Oluvanyuma nja hutuma omuseere mulome ti, ‘Tiina wendule obusaale,’ Singa muloma ti, ‘Bona, obusaale buli hu luuyi ohu oli, buleete’ ano nga buuja, olwohuba mu butuufu ng’olu MUSENGWA ali nj’omwene bulamu, njaja hunumano hibi hyoshyosi.

²² Aye singa ndoma omuseere ti, ‘Bona, obusaale buli mu moni buwo,’ oja hutiina olwohuba MUSENGWA anaabe ahulagiiye ohutiina.

²³ Hu biitu ebi hulomireho, hebulira oti MUSENGWA nj’omujulizi ngati wuwo ni neese emirembe n’emirembe.”

²⁴ Ng’ano Dawudi geehweha mwisugu era omukolo gw’oludaalo olw’Ohubaluha hw’Omwesi ni lwola, habaha gehala ohulya.

²⁵ Gehala ana gateranga ohwihala ohuupi n’ehitepe ni balengereene ni Yonasaani era Abbuneeri gehala n’alireene Sawulo. Ne ehifo hya Dawudi hyali hyereere.

²⁶ Aye Sawulo ganuma ehi galoma hu ludaalo olwo olwohuba gajeega ati hamunga naaliho ehyali ni hireteeye Dawudi ohutaba mugwalaafu.

²⁷ Aye hu ludaalo olwalondaho, oludaalo olwohubiri mu mwesi, ehifo hya Dawudi nindi hyali hinumamo muutu. Nga Sawulo abusa Yonasaani omusaani wuwe ati, “Hiina ehireteeye omusaani wa Yese ohutaaja hu hiinulo, olwejo n’olwa leero?”

²⁸ Nga Yonasaani amugobolamo ati, “Dawudi gaasungire olukusa ohutiina e Bbeserekemu.

²⁹ Gandomire ati, ‘Ndehe tiine olwohuba huli n’omukolo mu mago geefe ogw’ohunayo enongo mu hibuga era muganda yange gandagiiye ohubaayo. Kale n’oba ni wunyenda ndehe tiine mbone abalebe bange.’ C’ehigira anumano nano ohulya ni habaha.”

³⁰ Ng’obusungu bunamba Sawulo olwa Yonasaani, amuloma ati, “Ewe omwana w’omuhasi owabbaama era omujeemu! Onjeega oti simanyire ti oli huhongerensania n’omusaani wa Yese, ohweswasa wamwene n’ohuswasa maawo owahusaala?”

³¹ “Sohimanyire oti omusaani wa Yese n’ahiiri mulamu hu hyalo huno, ewe solifuuha habaha kadi nanadiidiri. Hu olw’ehyo tuma abaatu bamundeetere, olwohuba ateehwa hufa!”

³² Nga Yonasaani abusa semwana ati, “Lwahiina ali n’ohufa? Aholire hi?”

³³ Ng'ango Sawulo amuholoŋa efumo ohwenda amufumite. Nga Yonasaani ategeera ti semwana muheneerefu ohwita Dawudi.

³⁴ Nga Yonasaani genyoha hu hiiŋulo nalunjire bugali weene era hu ludaalo olwo olw'ohubiri mu mwesi, sigalya olwohuba ganakunjala bugali olw'engeri eswasa eyi semwana gaali n'ategeha ohuhola hu Dawudi.

³⁵ Ni wahya mu mugamba, Yonasaani gatula gatiina mwisugu ohwagaanana ni Dawudi ng'olu baali ni balageene. Gatiina n'omuseere omujere.

³⁶ Ng'aloma omuseere oyu gatiina ni naye ati, "Duluma otiine wendule obusaale obu ndahiise." Omuseere oyo ni gaali n'aduluma ohutiina, nga Yonasaani alasa ahasaale habita haja hagwa emutwe w'omuseere.

³⁷ Omuseere ni goola mu hifo aŋa hasaale ha Yonasaani haali ni haguuye, nga Yonasaani alanga omuseere oyo amuloma ati, "Ahasaale hahuli emutwe."

³⁸ Ng'alomera ŋamugulu ati "Yangunaho! Tiina mangu, otagayaala!" Ng'omuseere atiina gangala ahasaale, ng'agobola eyiri musengwawe.

³⁹ Omuseere oyo sigaali n'ehi amanyire aye Yonasaani ni Dawudi nje bonene abaali ni bamanyire.

⁴⁰ Ng'ango Yonasaani aŋa omuseere oyo ebisoosa bibye amuloma ati, "Byagamyeyo mu hibuga."

⁴¹ Omuseere ni gahena ohutiina, nga Dawudi aŋwa mu hifo ehyali hu luuyi lw'ebaale olwomu mehiri, geyala hwirola mu moni ja Yonasaani emirundi edatu ohumuŋa eŋono. Nga Dawudi ni Yonasaani bagwijana mu hifuba ni balira aye Dawudi niye galira bugali ohuliraho.

⁴² Nga Yonasaani aloma Dawudi ati, "Tiina woole miyaaya, MUSENGWA abe ni neewe. MUSENGWA nj'omujulizi ŋagati wange ni neewe emirembe n'emirembe ti ewe ni neese huli n'ohuhuuma endagaano, olulyo lwange n'olulwo emirembe n'emirembe." Ng'ango Dawudi atiina, Yonasaani yeesi ng'agamayo mu hibuga.

21

Dawudi aduluma Sawulo

¹ Nga Dawudi atiina e Noobbu ewa Ahimeleki omusengi wa Hatonda. Obuti wanamba Ahimeleki gateetema ni gagaanana ni Dawudi, ng'amubuusa ati, "Lwahiina oli wenene? Lwahiina eŋuma oyu wuujire ni naye?"

² Nga Dawudi agobola mu Ahimeleki omusengi ati, "Habaha ali n'ehigatumire ohuhola era gandomire ati, 'Nanume muutu amanya ehiitu hyosihyosi hu hikutumire ohuhola wayire ebi kulagiye.' Aye abasinde aba mba ni nabo, ŋaliŋo ehifo ehi mbalomire hwagananiremo.

³ Naahani oliho nahiina wupeho? Peeho emigaati etaanu oba ehiitu hyosihyosi ehiriŋo."

⁴ Aye omusengi galoma Dawudi ati, "Puma migaati eja bulijo, ne ndihuunjo n'emigaati emyawufu, abasirikale babo banaba ni behuumire ohutegaata n'abahasi."

⁵ Nga Dawudi amugobolamo ati, "Mu butuufu sihwegaate n'abahasi ng'olu hutera ohuhola ni ŋaliŋo aŋa huba ni hutina. Abasirikale bange bawufu n'olu huba ni huja huhola ehiitu ehya bulijo. Ne baati olwa leero ni huli hu mulimo guno omwabufu?"

⁶ Olw'ehyo, omusengi gamuŋa emigaati ejo emyawufu, olwohuba siŋaaliŋo migaati ejindi ohutusaho ejo eji baali ni bataaye mu moni ja MUSENGWA nga bajibuguluno nga bagobosaŋo ejindi ejaali ni jihyohya.

⁷ Hu ludaalo olwo, ŋaaliŋo mulala hu beedu ba Sawulo, oyu baali ni basigahiise mu moni ja MUSENGWA. Omwidu oyo baali bamulanga baati Dyogo, Omwedomu era omuhulu w'abaayi b'etaama ja Sawulo.

⁸ Nga Dawudi abuusa Ahimeleki ati, “Oliho n’efumo oba epiima? Singende n’epiima yange oba ehisoosa hyosihyosi olwohuba ehi habaha gatumire hibaaye hyamangu.”

⁹ Ng’omusengi amugobolamo ati, “Epiima ya Golyasi Omufirisuuti oyu weetira mu hiiho ehi balanga baati Ela, yiri n’ano. Bayibonaho olugoye era yiri egongo wa efodi. Nooba n’oyenda, yinjire olwohuba hunumaaho piima yindi ohutusaho eyo.”

Nga Dawudi aloma ati, “Enjuma piima eyiri hy’eyo, yiipe n’ano.”

¹⁰ Hu ludaalo olwo, Dawudi gemulula hu Sawulo, ng’atiina eyiri Akiisi habaha w’e Gaasi.

¹¹ Aye abeedu b’Akiisi bamuloma baati, “Ono sinje Dawudi habaha w’ehyalo hy’ewaawe? Sinje oyu bamba mu nyembo ni bahina ni baloma baati,

“ ‘Sawulo geeta ekumi jije
aye Dawudi geeta mitwalo?’”

¹² Dawudi gabiiha ebibono ebyo hu mwoyo era gaty’a bugali weene Akiisi habaha w’e Gaasi.

¹³ Ehyo hyagira genwitania banege baati omutwe gugwe sigutamba bulanj’era ni gaali mu mihono jaawe, gebisyanga hy’omulalu w’omutwe, nasalasala emisale hu njigi j’ehibuga era naleha olulehe ni lwituluhiranga hu hirefu.

¹⁴ Nga Akiisi aloma abeedu babe ati, “Simubona muuti omusinde oyo mulalu?”

¹⁵ Mujeega muuti ndi n’abalalu batono ko muleete omusinde oyo n’ano ohweholaholania atyo mu moni jange? Hisaana omusinde ono ohuuja mu mago gange?”

22

Dawudi atiina e Mizupa nomu Adulamu

¹ Nga Dawudi anjwa mu hibuga hy’e Gaasi, geyiba atiina mu pungulu njaapi n’ehibuga Adulamu. Abaganda babe ko n’abandi abomu mago gaawe bosibosi ni banjulira baati gaali ali eyo, batiina eyi gaali.

² Abaatu bosibosi abaali mu bigosi n’abamabanja n’abaali ni batamatira embeera eyi baalimo, behumbaania nja gaali ng’afuuha muduumisi waawe. Baali abasinde huupi bine.

³ Dawudi ni ganjwa eyi gaali mu hyehwehero, gatiina e Mizupa mu twale ly’e Mowaabbu, ng’aloma habaha w’e Mowaabbu ati, “Kusunga ofugiirire maama ni bbaabba baaje bamenye ni neewe ohwola olu Hatonda aja hukolera ehi gakolera.”

⁴ Kale ng’abaleha ni habaha w’e Mowaabbu bamenya eyo ehiseera hyosihyosi ehi Dawudi gaali mu pungulu.

⁵ Ne naabbi Gaadi galoma Dawudi ati, “Otamenya mu pungulu. Tiina mu Buyudaaya.” Nga Dawudi anjwayo atiina mu denjo ly’e Heresi.

Sawulo alagira Dyogo ohwita abasengi ba Hatonda

⁶ Ng’ano Sawulo anjulira ati Dawudi n’abasirikale babe babonehire. Sawulo gaali anambire efumo mu ngalo ni gehaaye njaasi w’omusaala ogu balanga baati omunjulira hu hasozi h’e Gibbeya n’abahungu babe bosibosi ni bamweswanigirihiise.

⁷ Nga Sawulo abaloma ati, “Munjuliirise, abasinde ohunjwa mu hiha hya Bbenjamini! Mujeega muuti omusaani wa Yese aja hunja hiisi mulala hu enywe ebibanja n’endimiro j’emizabbibu? Aja hubafuula mwesimwesi baduumisi b’abasirikale olukumi n’abaduumisi b’abasirikale ecikumi?”

⁸ C’ehigira mwesimwesi mundyamo oluhwe? Enjuma wayire mulala hu enywe obunjibiraho ehyama musaani yange n’aholire endagaano n’omusaani wa Yese! Enjuma hu enywe owufaho oba owundomera musaani yange n’awagira mulala hu beedu bange ali hwendula obulamu wange!”

⁹ Aye Dyogo Omwedomu, owaali ni gemeereye ayo n'abahungu ba Sawulo amuloma ati, "Nabona omusaani wa Yese n'atiina e Noobbu ewa Ahimeleki omusaani wa Ahituubbu.

¹⁰ Ng'Ahimeleki abuusa MUSENGWA, ebinjamba hu Dawudi era ng'amuja emere n'epiima eyaali eya Golyasi Omufirisuuti."

¹¹ Ng'ayo habaha atumisa baleete Ahimeleki omusengi wa Hatonda era omusaani wa Ahituubbu n'abomu mago ga semwana bosibosi, abaali abasengi e Noobbu. Nga bosibosi batiina eyiri habaha.

¹² Nga Sawulo abaloma ati, "Nulira, ewe omusaani wa Ahituubbu!"

Ng'amugobolamo ati, "Pulira, musengwa yange."

¹³ Nga Sawulo amubuusa ati, "Lwahiina bundyamo oluhwe, ewe n'omusaani wa Yese era wamuja n'emigaati n'epiima era wahena webuusa hu Hatonda ahulomere ebimujambaho, gaba ti ganjeemera era gaba ti ali hwendula obulamu wange?"

¹⁴ Ng'Ahimeleki agobola mu habaha ati, "Mu banjeeresa babo bosibosi, nj'ani omwesigwa hya Dawudi muhwe ya habaha, aduumira ehibinja ehy'abahuumi babo era ow'enono obugali mu lubiri lulwo?"

¹⁵ Oludaalo olwo, sinje olwali oludaayi ohwebuusa hu Hatonda hu bimujambaho. Habaha, otanenya mujeeresa wuwo oba abomu mago ga laata yange olwohuba enjuma ehi manyire hyosihyosi ehinjamba hu biitu ebyo."

¹⁶ Aye habaha gamuloma ati, "Mu butuufu oweene Ahimeleki, ewe n'abomu mago ga lataawo, muja hufa olwa leero luno."

¹⁷ Nga habaha alagira abahuuma abaali ni bemereeye aya gaali ati, "Mwite abasengi ba MUSENGWA olwohuba boosi benjimbire ni Dawudi ohundyamo oluhwe. Baamanya ni geyiba aye sibandomera."

Aye abahuumi ba habaha baali banjuma mwoyo ogwita abasengi ba MUSENGWA.

¹⁸ Nga Habaha aloma Dyogo ati, "Ewe yiita abasengi abo." Nga Dyogo Omwedomu acuha abeeta. Hu ludaalo olwo, geeta abasengi kinaana n'abataanu abambala efodi eyi batunga mu lugoye olwa laasi.

¹⁹ Era Sawulo galagira ohwita abaatu bomu hibuga Noobbu, ehibuga hya abasengi. Beeta abasinde n'abahasi n'abaana abanjere n'enombe ni nasugirya ko n'etaama.

Abbiyasaali anona ohumwita

²⁰ Aye Abbiyasaali, omusaani wa Ahimeleki omusaani w'Ahituubbu, geyiba gatiina gegaata hu Dawudi.

²¹ Abbiyasaali ni goola galomera Dawudi ati Sawulo geetire abasengi ba MUSENGWA.

²² Nga Dawudi aloma Abbiyasaali ati, "Hu ludaalo olwo ni nabona Dyogo Omwedomu eyo, nahimanya ti sanjanga hutalomera Sawulo. Era ndiise oleeteeye lataawo n'abomu mago genywe ohufa.

²³ Menya ni neese, otatya olwohuba owendula obulamu buwo, nj'omwene oyo owendula n'owange woosi. Nanjuma ehija huhwolaho n'oli ni neese."

23

Dawudi anonia ehibuga Keyila

¹ Nahani nga nabanjo abalomera Dawudi baati, "Bona, Abafirisuuti bawagaaye ehibuga hy'e Keyila era bali hunyagulula ebiitu ebiri mu hifo ehi basiritiramo engaano."

² Nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA ati, "Tiine numbe Abafirisuuti abo?"

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Lumba Abafirisuuti abo ononie ehibuga hy'e Keyila."

³ Aye abasirikale ba Dawudi bamuloma baati, “Nano mu Buyudaaya huliño beralihirifu aye hija huba hibitiirifu singa hutina e Keyila ohusoosa Abafirisuuti.”

⁴ Ng’ano Dawudi nindi agobolamo ohwebuusa hu MUSENGWA, nga MUSENGWA amuloma ati, “Yinyoha wihirire otiine e Keyila olwohuba nja hunayo Abafirisuuti mu mihono jijo.”

⁵ Ng’ano Dawudi n’abasirikale babe batiina e Keyila, nga basoosa Abafirisuuti era nga babanyagaho ebyayo byawe. Geeta Abafirisuuti bangi bugali era ng’anonja abaatu bomu hibuga hy’e Keyila.

⁶ Naahani Abbiyasaali omusaani w’Ahimeleki ni gaali n’aduluma ohutiina eyiri Dawudi e Keyila, gaginga efodi.

⁷ Nga balomera Sawulo baati Dawudi atiire mu hibuga hy’e Keyila. Nga Sawulo aloma ati, “Naahani Hatonda ataaye Dawudi mu mihono jange olwohuba omwene gebojire ohwingira mu hibuga ehiriho emiryango ej’ebyoma.”

⁸ Nga Sawulo aloma enje liryehuuja njalala behirire batiine mu hibuga hy’e Keyila beswanigirise Dawudi n’abasirikale babe.

⁹ Dawudi ni gategeera ati Sawulo gaali getegeha ohumuholaho obulabe, ng’aloma Abbiyasaali omusengi wa Hatonda ati, “Leeta nano efodi.”

¹⁰ Nga Dawudi aloma ti, “O MUSENGWA, Hatonda wa Yisirayiri, mazima omuñeeresu wuwo, anuliye ati Sawulo ali hutegeha ohuuja asihirise ehibuga hino ehy’e Keyila hu lw’ese.”

¹¹ Abaatu b’e Keyila baja hupaayo mu mihono ja Sawulo? Hituufu Sawulo aja huserengeta gaaje ng’olu omuñeeresu wuwo anuliye? O MUSENGWA, Hatonda wa Yisirayiri, kwegayiriye lomera omuñeeresu wuwo.”

Nga MUSENGWA, amugobolamo ati, “Aja huuja.”

¹² Nga Dawudi nindi abuusa ati, “Abaatu b’e Keyila baja hupaayo n’abasirikale bange mu mihono ja Sawulo?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Baaja huhunayo.”

¹³ Nga Dawudi n’abasirikale babe abaali huupi lukaaga, benyoha banwa e Keyila, nga batiina nano ni nanjala. Aye Sawulo ni ganulira ati Dawudi gaali geyibire e Keyila, sigatiinayo.

Dawudi mu hyalo ehy’esozi

¹⁴ Nga Dawudi amenya mu pungulu mu lulafu nomu hyalo hy’esozi mu lulafu lw’e Ziifu. Sawulo gamunjiimanga hiisi ludaalo aye Hatonda siganayo Dawudi mu mihono ja Sawulo.

¹⁵ Dawudi ni gaali e Horesi mu lulafu lw’e Ziifu, gahifaania ati Sawulo gaali amwendula ohumwita.

¹⁶ Nga Yonasaani omusaani wa Sawulo atiina e Horesi eyi Dawudi gaali, ng’amugobosamo amaani ati Hatonda aja humuyeeda.

¹⁷ Ng’amuloma ati, “Otatya, laata yange Sawulo saaja huhwosaho higosu. Oja huba habaha wa Yisirayiri, ese nja huba wahubiri hu ewe. Ehyo ni bbaabba ahimanyire.”

¹⁸ Nga bombi bahola endagaano mu moni ja MUSENGWA. Aye Dawudi gasigala e Horesi, nga Yonasaani gagamayo engo.

¹⁹ Ng’ano abaatu b’e Ziifu baniina batiina eyiri Sawulo e Gibbeya, nga bamuloma baati, “Dawudi gehwehire e wefe mu pungulu j’e Horesi hu lusozi Hakila mu mehiriro g’olulafu lwomu twale ly’e Yuda.

²⁰ Kale habaha, nja ana wendera nosinosi, huja humunamba humuhune.”

²¹ Nga Sawulo abagobolamo ati, “MUSENGWA abane ekabi olw’ohundumirwa.

²² Ale mutiine mwongere ohwetegeresa. Mufaanje ana Dawudi atera ohugendera era nj’ani atera ohumubona anaatu ano olwohuba bandomera baati simwangu.

²³ Mutiine muheete era mumanye ebifo byosibyosi ebi gehwehamo, mugobole eyi ndi ni muli n'ehituufu. Anjo nja hutiina ni nenywe. Era anaba n'alimo, nja humwendula hiisi naatu mu Buyudaaya."

²⁴ Ng'abaatu abo benyoha bagamayo e Ziifu ohuheetera Sawulo. Mu hiseera ehyo, Dawudi n'abasirikale babe baali mu lulafu lw'e Mawoni, mu mehiriro g'ehiho ehi balanga baati Yesimooni.

²⁵ Nga Sawulo n'abasirikale babe bamwendula. Ne ni balomera Dawudi baati bamwendula, ganamba engira geehirira gatiina hwibaale lyomu lulafu olu balanga baati Mawoni ng'amenya eyo. Ni balomera Sawulo, gatiina ganiima Dawudi mu lulafu lw'e Mawoni.

²⁶ Sawulo gamwenduliranga hu luuyi luno olw'olusozi, Dawudi n'abasirikale babe boosi ni batiinira hu luuyi olundi ni beyiba hu Sawulo mangumangu. Sawulo n'eye lirye ko baali benda hunamba Dawudi n'abasirikale babe,

²⁷ nga enwayo omuhwenda aloma Sawulo ati, "Yanguhaho wuuje olwohuba Abafirisuuti balumbire ehyalo."

²⁸ Ng'ango Sawulo alehera anjo ohwendula Dawudi, nga gagamayo ohusoosa Abafirisuuti. C'ehigira ehifo ehyo bahiranga baati Seela Hamahilekosi.*

²⁹ Nga Dawudi aniinaniina anwayo, ng'amenya mu byehwehero Eni Geedi.

24

Dawudi anonia obulamu wa Sawulo

¹ Oluvanyuma lwa Sawulo ohugobolayo n'anwa ohusoosa Abafirisuuti, bamulomera baati, "Dawudi nj'ola mu lulafu lwe Eni Geedi."

² Nga Sawulo atobola abasinde ekumi edatu ohunwa mu Yisirayiri yosiyosi, ng'atiina ohunjiima Dawudi n'abasirikale babe mu hitehere ehi balanga baati Olwanda Olw'embusi Ejomwisugu.

³ Ni gaali n'atiina, nga goola hu bidooli by'etaama ebyali ohuupi n'epungulu, nga Sawulo gengira omwo ohweyeeda. Ne Dawudi n'abasirikale babe, baali behaaye enyuma eweene mu pungulu.

⁴ Ng'abasirikale ba Dawudi bamuloma baati, "Luno nj'oludaalo olu MUSENGWA galomaho, olu gahuloma ati, 'Nja huta abalabe babo mu mihono jijo, obaholere ehi olyenda.' " Nga Dawudi gambaaga polapola atiina asala ahatundu hu hirenge hy'ehyambalo hya Sawulo n'enjuma amanyire.

⁵ Oluvanyuma nga Dawudi alumwa mu mwoyo gugwe olw'ohusala ahatundu hu hirenge hy'ehyambalo hya Sawulo.

⁶ Ng'aloma abasirikale babe ati, "MUSENGWA ganjeede ohutahola hibi hu musengwa yange, oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta sibirani ohumuholaho ehibi olwohuba nj'oyu MUSENGWA, gajuhaho amafuta."

⁷ Dawudi ni gaaloma ebibono ebyo, gegalirisa epeega y'abasooli babe era sigaganya huhola Sawulo habi. Era nga Sawulo genyoha anwa mu pungulu, atiina.

⁸ Oluvanyuma lwa Sawulo ohutiina, Dawudi genyoha ganwa mu pungulu, ng'ahena alanga Sawulo ati, "Habaha, musengwa yange!" Nga Sawulo acuuha aheja egongo, nga Dawudi geyala hwirola ohulaga ati amuna enono.

⁹ Ng'ango Dawudi aloma Sawulo ati, "Lwahiina onjulirisa ebi abaatu bahulomera baati, 'Dawudi muheneerefu ohuhukosa?'

¹⁰ Olwaleero luno weeboneeyeho n'emoni jijo ng'olu MUSENGWA ahupaaye mu mihono jange mu pungulu. Abandi bandomire ohuhwita aye ese kulehire. Ndomire

* 23:28 23:28 Seela Hamahilekosihitegeesa Olwanda an'ohwabuhanira.

ti, 'Sinja huhola habi hu musengwa yange olwohuba nj'oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta.'

¹¹ Bona, bbaabba! Bona ehitundu hy'ehirenge hy'ehyambalo hihyo mu ngalo jange. Salire ehitundu hu hyambalo hihyo aye sikwite. Naahani hitegeere era ohifaanie oti puma hibi ehi ndubirira ohuhuhola era sikujeemerangaho. Sikuholangaho hibi aye wupiima wenda ohuhenano obulamu wange.

¹² Ale, MUSENGWA asale omusango ngati wuwo ni neese. Era MUSENGWA abe nj'owunegalulira olw'ebiitu ebibi ebi wukolire aye ese sinja huhuhola habi hosihosi.

¹³ Ng'olu abaahale bagera baati, 'Mu bahosi b'ebibi munwamo bikolwa bibi,' aye ese, sinja huhuhola habi hosihosi.

¹⁴ "Bona omuutu oyu habaha wa Yisirayiri ali hwendula ohwita, ese ali hy'embwa oba enguhuni.

¹⁵ Leha MUSENGWA abe nj'omulamuzi ngati weefe. Leha asaleno ngati weefe abone omucaamu. Leha aheje mu songa jino, omwene ganejereese era gaponie obugosi obu wenda wunjoseho."

¹⁶ Dawudi ni gahena ohuloma atyo, nga Sawulo amubuusa ati, "Mwana wange Dawudi, ndiiwe?" Nga Sawulo atemuha alira ati,

¹⁷ "Dawudi oli mugwalaafu ohukira. Wunjebihisyeho bulanji aye ese ndiise ohwebihisyeho bubu.

¹⁸ Onwa hundomera ng'olu wunjebisyaho bulanji. MUSENGWA abaaye gapayeyo mu mihono jijo aye siwunjite.

¹⁹ Omuutu anatuhira omulabe wuwe, amuleha ni njanuma hibi ehi amwohiseho? MUSENGWA ahunge ekabi olw'ehi wukoleeye olwa leero!

²⁰ Naahani kitegeerera erala ti oja huba habaha era ti owahabaha wa Yisirayiri buuja hweyongera ni buli mu mihono jijo.

²¹ Naahani layira mu siina lya MUSENGWA oti sooja husihiirisa olusaaye lwange oba ohusihirisa esiina lyange mu mago ga bbaabba banjibirira."

²² Era nga Dawudi alayira ng'olu Sawulo gamuloma. Nga Sawulo gagamayo ewuwe ne Dawudi n'abasirikale babe bagobolayo mu pungulu.

25

Dawudi ni Nabbali n'Abbigayiri

¹ Nahani ehiseera hyola nga Samwiri afa. Ng'Abayisirayiri bosibosi bahumbaana ohumulira era nga bamusiiha mu mago gage e Raama.

Nga Dawudi aserengeta atiina mu lulafu olu balanga baati Parani.

² Yaaliyo omusinde ow'ehiha hya Kalebbu ohunwa mu hibuga hy'e Mawoni. Omusinde oyo gaali n'eroba ohuupi n'ehibuga hy'e Karumeeli. Era gaali munjinda bugali n'ali n'embusi lukumi n'etaama ekumi edatu.

³ Omusinde oyo gaali nje Nabbali, omuhasi wuwe ni bamulanga baati Abbigayiri. Omuhasi gaali mulabuhi era munjoono. Wamwe gaali womu hiha hya Kalebbu era gaali w'ehabyo n'enge.

⁴ Naaliyo olu Dawudi gaali mu lulafu, ng'anulira ati Nabbali gaali asala amooya hu taama jije.

⁵ Nga Dawudi atuma abavubuka ehumi eyiri Nabbali ati, "Muniinene mutiine e Karumeeli ewa Nabbali, mumukeheseho.

⁶ Era mumulome muuti, 'Emiyaaya jibe ni neewe n'abomu mago gago nohu biitu byosibyosi ebi oli ni nabyo.

⁷ " 'Pulira mbo oli husala amooya hu taama jijo. Abaayi babo ni baali ni neefe, sihwababisyanga wubi era ehiseera hyosihyosi ehi baali e Karumeeli, enjuma hyawe ehyagota.

⁸ Buusaho abaayi babo abeene banahulomere. Kale kusunga obisye abavubuka bange bulani ng'olu hujire mu hiseera ehy'omukolo. Kwegayiriye, oneho abanjeeresa babo ko Dawudi omusaani wuwo ebyohulya ebi wamwene onabone."

⁹ Abavubuka ba Dawudi ni boola nga bana Nabbali obuhwenda obu Dawudi gabatuma. Nga bahuimirira ehi anabagobolemo.

¹⁰ Nga Nabbali agobola mu bavubuka ba Dawudi ati, "Dawudi nj'ani? Era omusaani wa Yese nj'ani? Mu biseera bino, banjeeresa bangi abali huduluma hu basengwa baawe.

¹¹ Mba tye ko nanamba emigaati n'amaaji n'enyama eyi saliiye abasala hu taama jange amooya, naana abaatu abatamanyireho n'eyi banjera?"

¹² Ng'avavubuha ba Dawudi bacuha bagobolayo. Ni boola nga bamulomera, hiisi hiitu ng'olu ola gabagobolamo.

¹³ Nga Dawudi aloma abasirikale babe ati, "Mubanule epiima jenywe!" Nga banamba epiima jaawe era nga Dawudi yeesi abanula eyiye. Abasinde huupi bine batiina ni Dawudi. Ebihumi ebibiri basigala ohuhuuma ebiitu byawe.

¹⁴ Mulala hu beedu ba Nabbali, galoma Abbigayiri muha Nabbali ati, "Wahinjuliyeho? Dawudi gatumire abahwenda babe ohunwa mu lulafu ohuheesaho musengwa yeefe aye niye gabaduulira hubaduulira.

¹⁵ Ne abasinde abo batubisyanga bulani era ehiseera hyosihyosi ehi hwabeeramo mwisugu ni hwaya huupi ni nabo, enjuma hyefe wayire hirala ehyagota.

¹⁶ Mu muusi n'owiire ni hwemera etaama jeefe, baali oti lugaga eyi huli ni batuhuuma mu muusi n'owiire.

¹⁷ Kale nahani hineegeho obone ehy'ohuhola olwohuba ebiri hujira musengwa yeefe n'abomu mago gage sibirani. Simuutu mwangu era enjuma asobola ohuloma ganulirisa."

¹⁸ Abbigayiri ganguna ganamba emigaati ebihumi bibiri n'omwenge ogwomu mizabbibbu mu sanu ej'ehyanjo ebiri n'enyama ey'etaama etaanu epiye n'ebisero by'engaano ekalangeho bitaanu n'ebisagaso cikumi eby'emizabbibbu ni keeki bibiri ejomu misaala emitiini, ng'abitwiiha hu nasugirya.

¹⁹ Ng'aloma abeedu babe ati, "Mweyune mutiinenga, keesi ndi hubalondaho." Aye sigalomera wamwe Nabbali.

²⁰ Ni gaali hu nasugirya yiye n'atiina n'abita mu sozi ni jimuhingirihiise, nga goola hu Dawudi n'abasirikale babe ni behirira ni batiina eyi ali era nga bagaanana.

²¹ Dawudi gaali gahahenanga ohuloma ati, "Mazima nahuumira wereere ebiitu by'omusinde oyo byosibyosi mu lulafu ndi hugoteho wayire hirala. Gasasuuyemo bibi olw'ebirani ebi namuholera.

²² Hatonda gamboneresanga n'obuhambwe, singa buhya ni ndehireno wayire musinde mulala hu bomu lulyo lulwe."

²³ Abbigayiri ni gabona Dawudi, nga gangunaho anwa hu nasugirya, ahubbira Dawudi amafuha ng'ahena geyala hwirola.

²⁴ Ng'amugwa mu magulu aloma ati, "Ewe musengwa yange, leha omusango gube hu ndiise seenene. Era ganya omwidu wuwo alome eyi oli, njulira ehi omwidu wuwo genda ohuloma."

²⁵ Kwegayiriye musengwa yange, otafa hu bya Nabbali anjuma mahulu. Afaanana esiina lirye olwohuba e siina lirye litegeesa "Omunubeebe" era n'ebi ahola bimufaanana. Aye ese omwidu wuwo, sinamanya musengwa yange n'atumire eyo abasinde babe.

²⁶ "MUSENGWA ahutahiise ohutesasula abalabe babo. Ale Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, abalabe babo ni naabo bosibosi abenda ohuhukosa baja hubaboneresha hya Nabbali.

²⁷ Ale njahani musengwa, fugiirira ehirabo hino ehi kuleeteye, ohije abaatu babo.

²⁸ Kwegayiriye, sonije ni njaba ni njalijo ehibi hyosihyosi ehi kolire. Mu butuufu MUSENGWA aja huhufuula habaha era n'abejuhulu babo boosi olwohuba oli husoola etalo jije era sooja huhola hibi hyosihyosi mu bulamu wuwo.

²⁹ Wayire njalijo ali hwendula obulamu wuwo, enjuma ehiryola hu bulamu wa musengwa yange, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhulabirira. Ne aja hudanya eyo abalabe babo hy'olu muutu aholoja ebaale n'atambisa esumuulo.

³⁰ MUSENGWA n'aliba n'ahenire ohuholera musengwa yange hiisi hiraŋi ehi gamusuubisa era n'amufuuye mutangirisi wa Yisirayiri,

³¹ musengwa yange saaja huba n'ehiitu ehimulumirisa hu mwoyo gugwe olw'ohujuha amafugi g'abaatu ni gesasusa. Era MUSENGWA n'ahwinyosanga wukebuliranga, ese omunjeeresa wuwo."

³² Nga Dawudi aloma Abbigayiri ati, "MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ahutumire olwa leero hwagaanane, anjeewe enono.

³³ Hatonda yebale olw'amagesi gago amalangi olwehi oholire olwa leero. Wuponisye ohwita omuutu olw'ohwenda ohwesasusa.

³⁴ MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri Omwene Bulamu, gatigaliye ohutahuhola habi. Mu butuufu singa siweyune huuja hwagaanane, aja wuhyera mwahanjire musinde yesiyesi mu mago ga Nabbali."

³⁵ Ng'ango Dawudi anaana ebi Abbigayiri gaali n'amuleeteeye, ng'amuloma ati, "Gobolayo ewuwo miyaaya. Ebi wundomire mbinjuliye era fugiiriye ehi wusungire."

³⁶ Abbigayiri ni goola engo ewa Nabbali gamwagaana mu nyumba era natayeno embaga hy'eya habaha. Gaali musangaafu bugali aye n'ameeye. Hu lw'ehyo, sigamuloma hiitu hyosihyosi paka ohwola mu mugamba.

³⁷ Ni wahya mu mugamba, omwenge ni gumunjooye hu mutwe, ng'omuhasi ko amunayira ebiitu ebyo byosibyosi. Nabbali ni ganjira ebiitu ebyo, omwoyo gwesinduha ng'adindibala era gaaba hy'ebaale.

³⁸ Nabitano endaalo ng'ehumi, nga MUSENGWA aleetera Nabbali endibo, ng'afa.

³⁹ Dawudi ni ganjira ati Nabbali afuuye, ng'aloma ati, "MUSENGWA anjeewe enono, owegaluuye Nabbali olw'ohumbisya bubi era gagira omunjeeresa wuwe ndikole hibi. MUSENGWA asaliye Nabbali omusango ohumusinga olw'ebibi bibye omwene."

Nga Dawudi atumisa Abbigayiri n'amusunga afugiirire abe muhasi wuwe.

⁴⁰ Ng'abanjeeresa ba Dawudi batiina e Karumeeli ewa Abbigayiri bamuloma baati, "Dawudi atutumire eyi oli, huhujire obe muhasi wuwe."

⁴¹ Ng'Abbigayiri geyala hwiropa aloma ati, "Ese ndi munjeeresa wuwe era ndi mwetegefu ohumunjeeresa n'ohwoganga amagulu gabanjeeresa ba musengwa yange."

⁴² Ng'Abbigayiri gangunjaho ategeha, ng'aniina nasugirya n'abeedu babe abahasi bataanu, ng'atiina nabanjeeresa ba Dawudi. Ni boola eyo ng'Abbigayiri afuha muha Dawudi.

⁴³ Dawudi gaali anjirire Ahinowaamu ow'e Yezireeli, nga bombi baba bahasi babe.

⁴⁴ Aye Sawulo gaali anjambire Mikaali omuhaana wuwe n'amutuhise hu Dawudi n'amunjaaye Paluteli omusaani wa Layisi ow'e Galimu.

26

Nindi Dawudi anjira obulamu wa Sawulo

¹ Ng'abaatu b'e Ziifu batiina e Gibbeya eyiri Sawulo, bamuloma baati, "Dawudi gehwehire hu lusozi Hakila, huupi n'olulafu lw'e Yesimooni."

² Nga Sawulo genyoha n'abasirikale babe ekumi edatu abagatobola mu Bayisirayiri, atiina mu lulafu lw'e Ziifu ohwendula Dawudi.

³ Sawulo gaata ekambi yiye hu tulo w'engira hu lusozi Hakila n'olengereeye olulafu lw'e Yesimooni. Aye Dawudi niye gasigala mu lulafu. Ni gabona ati Sawulo gaali amulumbire eyo,

⁴ nga Dawudi anjindiha abaatu ohuheeta ng'ahifaania ati mu butuufu Sawulo gaali goolireyo.

⁵ Ng'ano Dawudi genyoha atiina eyi Sawulo gaali mu kambi. Ng'abona anja Sawulo n'Abbuneeri omusaani wa Neeri omuduumisi w'ene anja baali ni banenyuha. Sawulo gaali anenyuhire ngati mu kambi, abasirikale ni bamweswanigirihiise.

⁶ Nga Dawudi abuusa Ahimeleki Omuhiiti n'Abbisaayi omusaani wa Zeruyiya muganda ya Yowaabbu ati, "Nj'ani aja hutina ni neese mu kambi eyiri Sawulo?"

Ng'Abbisaayi amugobolamo ati, "Ese nja hutina ni neewe."

⁷ Ng'owiire owo Dawudi n'Abbisaayi batiina basanjaana Sawulo n'anenyuhire ano mu kambi n'efumo liryeye ni balifumitire njaasi nja mutwe gugwe. Abbuneeri n'abasirikale baali banenyuhire ni bamweswanigirihiise.

⁸ Ng'Abbisaayi aloma Dawudi ati, "Olwaleero Hatonda anjaayeyo omulabe wuwo mu mihono jijo. Njaahani leha mufumite efumo omulundi mulala, limubitemo limubambe hwiropa, sinja humufumita habiri kadi."

⁹ Aye Dawudi galoma Abbisaayi ati, "Otamwita! Nj'ani asobola ohuhola obulabe hu oyo oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta, ganumaho musango?"

¹⁰ Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, MUSENGWA omwene aja humwita. Oba endaalo jije jinahoole gafa oba aja hutina mu lutalo gafira eyo.

¹¹ Aye MUSENGWA aja hutaasa, sinja hwosa ngalo yange yino hu oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta. Ale namba efumo n'ajaaga y'amaaji ebiri nja mutwe wuwe, hwetiinire."

¹² Ng'ano Dawudi abugula efumo n'ajaaga y'amaaji ebyali nja mutwe gwa Sawulo nga betiinira. Enjuma owababona oba owahitegeera oba mulala hu bo ohu-sisimuha. Bosibosi baali bafiriye mwiro olwohuba MUSENGWA gaali abanjindihiiye ero ery'amaani.

¹³ Nga Dawudi atiina engeraha w'oluuyi lula gemeerera namugulu w'olusozi analeenjiho ni nabo.

¹⁴ Nga Dawudi alomera namugulu eyiri amane n'Abbuneeri omusaani wa Neeri ati, "Abbuneeri, sonangobolemo?"

Ng'Abbuneeri amubuusa ati, "Ndiwe ani alanga habaha?"

¹⁵ Nga Dawudi aloma Abbuneeri ati, "Oli musinde, sipohiri? Era nj'ani ahusinga mu Yisirayiri? Njaahani lwahiina olagajaliye ohuhuuma musengwawo habaha? Njalinjo omuutu owujire ohwita musengwawo habaha.

¹⁶ Ehi oholire sihirani. Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, ewe n'abasinde babo, musaana hufa olwohuba mulagajaliye ohuhuuma musengwa yenywe oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta. Ale muheje mubone, efumo n'ajaaga y'amaaji ebibaaye nja mutwe wuwe, biri neena?"

¹⁷ Sawulo gafaania ejanjaasi lya Dawudi, ng'abuusa ati, "Dawudi, mwana wange, ndiwe oyo?"

Nga Dawudi amugobolamo ati, "Habaha musengwa yange, ndiise."

¹⁸ Ng'ameedahalo aloma ati, "Lwahiina musengwa yange, onjima omwidu wuwo? Nalya hy'ani era hibi hi ehi nahola?"

¹⁹ Ale leha habaha musengwa yange, anjilise ehi omwidu wuwe aloma. MUSENGWA anaba nj'ali huhutuyiraho, ale afugiirire mune enjongo hamunga gahacuuamo. Ne ni babanga baatu nj'abahutuyiraho, ale MUSENGWA abalengereranga, olwohuba njahani batuhiise mwiroba eri MUSENGWA gaapa ohuba minjuluko. Era nga bahena baloma baati, 'Tiina onjeere abahatonda abandi.'

²⁰ Otandeha hufira hu hyalo, ohunwa aña MUSENGWA ali. Habaha wa Yisirayiri gaajire ohunjiima ese enguhuni ng'olu omuutu anjiima enyuni mu sozi."

²¹ Ng'ano Sawulo aloma ati, "Ehikolire hibi, mwana wange Dawudi! Olw'obulamu wange ohuhubeera ehy'ebbeeyi, sinja hugobolayo huhunjiima nindi. Mu butuufu nebihiisye hy'omunubeebe era ehi kolire hibi bugali weene."

²² Nga Dawudi aloma ati, "Efumo lya habaha nderino. Mulala hu bavuvuka babo gaaje aliruhire.

²³ MUSENGWA اساسula hiisi muutu olw'obugwalaafu n'owesigwa waawe. Olwaleero MUSENGWA ahunjaayeyo mu mihono jange aye sikuholeho habi olwohuba MUSENGWA gahujuhaho amafuta.

²⁴ Nd'olu ese tahwitire olwa leero, MUSENGWA yeesi ataasanga obulamu wange, gaanunula mu bigosi byosibyosi."

²⁵ Nga Sawulo aloma Dawudi ati, "Hatonda ahunje ekabi mwana wange! Oja hubitamo mu hiisi hiitu ehi onaholenga."

Nga Dawudi atiina eyi gatiina, nga Sawulo gagamayo ewuwe.

27

Dawudi n'ali mu Bafirisuuti

¹ Ebyo ni byanwa, nga Dawudi aloma mu mwoyo gugwe ati, "Lulala Sawulo aja hunjita. Ehisinga obulanji leha neyibe tiine mu hyalo hy'Abafirisuuti. Hija hugira Sawulo alehere anjo ohunjendulira mu Yisirayiri, anjo ndiba munonire."

² Olw'ehyo, Dawudi n'abasirikale babe olukaaga banwa eyo batiina ewa Akiisi omusaani wa Mawoki, habaha w'e Gaasi.

³ Nga Dawudi n'abasirikale babe besenga mu Gaasi ewa Akiisi. Hiisi musinde gaali n'amago gage era Dawudi gaali n'abahasi babe bombi: Ahinowaamu ohunwa e Yezireeli n'Abbigayiri owaali muha Nabbali ow'e Karumeeli.

⁴ Era balomera Sawulo baati Dawudi adulumiiye e Gaasi, ng'aleehera anjo ohumunjiima.

⁵ Nga Dawudi aloma Akiisi ati, "Ni hiba ni hihusangaasa, fugiirire menye mu halala hu bubuga owomu byalo. Olwohuba enjuma songa egira omwidu wuwo gamenya mu hibuga hya bahabaha ni neewe."

⁶ Olw'ehyo, nga hu ludaalo olwo, Akiisi amuna ahabuga aha balanga baati Zikilagi. Era ohunwa hulwo Zikilagi hibaaye hibuga hya bahabaha bomu Buyudaaya n'ohwola hatyane.

⁷ Nga Dawudi amenya mu twale ly'Abafirisuuti ohuhena omwaha mulala n'emyesi ene.

⁸ Nga Dawudi n'abasirikale babe baniinaniina batiina bawaagala Abagesuri n'Abagiruziti n'Abameleki. Ohunwa ahale abaatu abo baali bamenya mu hyalo ehyo ohwola e Suuri ni Misiri.

⁹ Hiisi olu Dawudi gawaagala nga ehyalo, sigalehangayo musinde wayire muhasi n'ali nj'omwene bulamu. Aye ganjiranga etaama n'enombe ni nasugirya n'engamiya ko n'engoye. Ng'ano agobolayo ewa Akiisi.

¹⁰ Akiisi ni gabuusanga Dawudi ati, "Olumbire hitehere hi olwa leero?" Dawudi gamugobolangamo ati, "Ndumbire abaatu abomu mehiriro ga Buyudaaya," oba ati, "Ndumbire abaatu abomu hitehere hya Yerahimeeli ehyomu mehiriro," oba ati, "Ndumbire abaatu abomu hitehere hya Bakeeni."

¹¹ Sigalehanga muutu yesiyesi n'ali mulamu ohunira amanuliro e Gaasi abalomere anatuufu aña abaaye. Hino gahihola emirundi mingi ni gaali namenya mu twale ly'Abafirisuuti.

¹² Era Akiisi gesiga Dawudi n'aloma n'ohuloma ati, "Abaatu babe Abayisirayiri abeene bamucaawa era ehyo hija hugima geyongere ohuba mwidu wange emirembe n'emirembe."

28

Sawulo gebuusa hu muhasi omulagusi

¹ Ehiseera hyola, nga nindi Abafirisuuti bahumbaania eje lyawe ohusoosa Abayisirayiri. Nga Akiisi aloma Dawudi ati, "Oli n'ohuhimanya oti ewe n'ene liryo muja hutunerehera mu lutalo."

² Nga Dawudi aloma Akiisi ati, "Oja hubona ehi omwidu wuwo aja huhola."

Ng'Akiisi amugobolamo ati, "Hirani bugali, nja huhufuula omuhumi wange owohunduuhu."

³ Naahani Samwiri gaali afuuye era Abayisirayiri bosibosi baali bamulirire era ni baamusiiha e Raama ehibuga ehy'e waawe. Sawulo gaali abbingire abafumu n'abalagusi mu hyalo ehyo.

⁴ Ng'Abafirisuuti bahumbaania era nga bata ekambi yaawe e Sunemu. Sawulo niye gahumbaania Abayisirayiri bosibosi ng'ata ekambi yiye e Gilubboowa.

⁵ Sawulo ni gabona eje ly'Abafirisuuti, galebera ekoba.

⁶ Nga Sawulo gebuusa hu MUSENGWA, cooka MUSENGWA sigamugobolamo mu birooto oba mu Wurimu* oba n'abita mu banaabbi.

⁷ Nga Sawulo alagira abeedu babe ati, "Mutiine munjendulire omuhasi omulagusi nahatiinayo mwebuuseho."

Ng'abañeerese babe bamuloma baati, "Eriyo omuhasi omulagusi ali Endori."

⁸ Nga Sawulo geholaholania, gambala ebyambalo ebindi ebitali by'owahabaha. Ng'owiire atiina n'abasinde babiri eyiri omuhasi oyo. Ng'amuloma ati, "Njebuhiseho hu babbala era langa omwigu ogw'oyo oyu nahulome."

⁹ Aye omuhasi gamuloma ati, "Mu butuufu oweene omanyire bulani ehi Sawulo gahola. Gatusano abafumu n'abalagusi mu hyalo hino. Lwahiina wukema ohwenda ohunjitisa?"

¹⁰ Ne Sawulo niye ng'amulayirira mu moni ja MUSENGWA ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, sibaja huhubonerese olw'ehino."

¹¹ Ng'omuhasi oyo amubuusa ati, "Nj'ani oyu mbe ni kulangira?"

Ng'amuloma ati "Nangire Samwiri."

¹² Omuhasi ni gabona Samwiri, gahubba enduulu n'alira, ng'aloma Sawulo ati, "Lwahiina wundulingire? Ndiwe Sawulo!"

¹³ Nga habaha amuloma ati, "Otatya! Hiina ehi obona?"

Ng'omuhasi amugobolamo ati, "Mbona omwigu ni gunjwa mwiroba."

¹⁴ Nga Sawulo amubuusa ati, "Gufaanana ni naani?"

Ng'omuhasi amugobolamo ati, "Omusinde omusaahulu ali hunjwayo era gambaaye ehimolo."

Nga Sawulo ategeera ati nje Samwiri, nga geyala hwiroba.

¹⁵ Nga Samwiri abuusa Sawulo ati, "Lwahiina bundambya, ohunjinyosa ohunwa eyi mbye mu hyalo hy'abamagombe?"

Nga Sawulo amugobolamo ati, "Nalijo ebirihundambya bugali weene. Abafirisuuti bali husoosa aye Hatonda gakubbire omugongo. Era sahingobolamo wayire huloma ni neese n'abita mu banaabbi oba mu birooto. C'ehigima kulangire wundomere ehy'ohuhola."

¹⁶ Nga Samwiri aloma ati, "Lwahiina wunebuusaho atenga MUSENGWA ahuhubbire omugongo era afuuhire musigu wuwo?"

* 28:6 28:6 Byali biitu ebibiri ebi omusengi gatambisanga ohwebuusa hu MUSENGWA.

17 MUSENGWA aholire ehi galoma n'abita mu ese. MUSENGWA ahutuhiseeho owahabaha era abunjaaye Dawudi muliranwawo

18 olwohuba wajeemera ehiragiyo hya MUSENGWA, sosihirihise erala Abameleki ko n'ebiitu byawe. C'ehigima MUSENGWA ali huhuhola ehyo nahani.

19 MUSENGWA aja huhunjaayo n'Abayisirayiri mu mihono j'Abafirisuuti. Era olwejo, ewe n'abasaani babo munahaaje n'ano aya ndi mu hyalo hya bamagombe. MUSENGWA aja hunjaayo ene lya Yisirayiri mu mihono j'Abafirisuuti."

20 Anjo ni naano nga Sawulo gefuumula omunyiha olw'obuti olw'ebibono ebi mwigu gwa Samwiri gwamuloma. Yesiyesi gajoleera olwohuba enjuma ehi gaali n'aliyeho mu muusi n'owiire.

21 Omuhasi ola ni gatiina aya Sawulo gaali, gabona ati gaali atiiye bugali weene, gamuloma ati, "Manya oti omunjeeresa wuwo aholire huhola ehi omulagiye. Taaye obulamu wange mu hatyabaga, nahola ehi wundomire ohuhola.

22 Naahani ganya onjulirise ehi mwidu wuwo ahusunga, leha kunjeho ahohulya wahagobolamo amaani ag'ohwagamayo."

23 Nga Sawulo agaana ati, "Sinja hulya!"

Ne abasinde aba gaali ni nabo nga benimba hu muhasi oyo ohumwegayirira era nga aganya. Nga genyoha anjwa hwiropa gehala.

24 Omuhasi gaali n'enombe eperepere eyi gaali nabbiitire na wuwe, nga ganjuna ayisala ayinyiia. Ng'abugula obusyanu abuhanda, anyiyamo emigaati eji batatayemo hisimbulusa.

25 Nga genjula Sawulo n'abasirikale babe, nga balya. Ng'owiire oweene obwo benyoha bagamayo.

29

Habaha Akiisi agaana Dawudi ohutiina ni nabo mu lutalo

1 Ng'Abafirisuuti bahumbaania ene lyawe lyosiryosi mu hifo ehi balanga baati Afeki. Abayisirayiri nibo bata ekambi yaawe huupi n'esobere eyaali e Yezireeli.

2 Abanjugi b'Abafirisuuti ni baali ni bahumba n'ebibubbu byawe eby'abasirikale ecikumi n'olukumi, Dawudi n'abasooli babe baali bahumbira egongo nalala ni Akiisi.

3 Ng'abaduumisi b'Abafirisuuti babuusa baati, "Ababbebbulaniya bano bahola hiina n'ano?"

Ng'Akiisi abagobolamo ati, "Ono nje Dawudi owaali omuduumisi wa Sawulo habaha wa Yisirayiri. Abaaye ni neese omwaha nomusobyoye era ohunja hu ludaalo olu galeha Sawulo ohwola olwa leero luno, enjuma hibi ehi muwenemo."

4 Aye abaduumisi b'Abafirisuuti nga balunjira Akiisi era nga bamuloma baati, "Lagira omusinde oyo gagameyo mu hifo ehi wamuja. Saali n'ohutiina ni neefe mu lutalo, ahanda gatwefudulaho. Aja hugobosano atye omuhago njagati wuwe ni musengwa wuwe ohutusaho ni geetire abasirikale beefe gabatemaho emitwe.

5 Oyo sinje Dawudi oyu bamba mu binyumo byawe baati, 'Sawulo geeta ekumi, ne Dawudi geeta mitwalo?' "

6 Ehyo hyagima Akiisi galanga Dawudi gamuloma ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, obaaye mwesigwa. Era ese mbona ti hyahali hiraaji ohutiina ni neese mu lutalo olwohuba ohunja hu ludaalo olu waaja eyindi ohwola olwa leero, sikubonangamo sobi. Aye abanjugi sibahufugiriramo.

7 Kale yagamayo era tiina miyaaya, otahola hiitu hyosihyosi ehirunja abanjugi b'Abafirisuuti."

8 Nga Dawudi abuusa Akiisi ati, "Aye kolire hi? Oba hiina ehi wunjageenemo ese omwidu wuwo ohunja hu ludaalo olu naaja eyi oli? Hiina ehigira nandi tiina husoola n'abalabe ba habaha musengwa yange?"

⁹ Ng'Akiisi amugobolamo ati, "Manyire ti obaaye mulani hy'amalayika wa Hatonda mu moni jange. Aye wayire hibaaye hiityo, abaduumisi b'Abafirisuuti bandomire baati, 'Sihwenda atiine ni neefe mu lutalo.'

¹⁰ Kale mu mugamba pwipwipwi aya lyuba litulira, yinyoha n'abañeeresha ba musengwawo abawujire ni nabo, mutiine."

¹¹ Nga Dawudi n'abasooli babe benyoha mu mugamba pwipwipwi, bagobolayo mu hyalo hy'Abafirisuuti. Ng'Abafirisuuti nibo baniinaniina batiina e Yezireeli.

30

Dawudi asihirisa Abameleki

¹ Nga Dawudi n'abasirikale babe boola e Zikilagi hu ludaalo olwohudatu ni banwa Afeki. Basanjaana Abameleki ni banyagire ehitehere hy'e Negevu ni Zikilagi. Baali boohyire ehibuga Zikilagi

² era ni banjirire abahasi n'abaatu bosibosi abaalimo, abanjere n'abahulu. Enjuma hu bo oyu beeta aye babañamba babañira balamu.

³ Dawudi n'abasooli babe ni boola mu hibuga Zikilagi, bahyagaana ni hiduunya omuliro era ni babañirire abahasi baawe n'abaana baawe abaseere n'abahaana.

⁴ Ehyo hyaleetera Dawudi n'abasirikale babe ohubbolooga ohwola olu banwamo amaani agalira.

⁵ Abahasi ba Dawudi bombi: Ahinowaamu ow'e Yezireeli n'Abbigayiri namwandu wa Nabbali ow'e Karumeeli, boosi baali babañirire.

⁶ Dawudi ali anjilira wubi bugali olwohuba abaatu baali baloma ohumuhubba amabaale. Hiisi muutu gaali alumwa mu mwoyo gugwe olw'abaana babe. Aye Dawudi gasuna amaani mu hwesiga MUSENGWA Hatonda wuwe.

⁷ Ng'ano Dawudi aloma Abbiyasaali omusengi, omusaani w'Ahimeleki ati, "Ndeetere n'ano efodi." Ng'Abbiyasaali ayimunjirira.

⁸ Nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA ati, "Numbe abanyagi abo? Nabañambe?"

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Bawaagale, mu butuufu oja huboolaho era onunule abo aba banjambire."

⁹ Nga Dawudi n'abasirikale babe olukaaga benyoheramo batiina. Ni boola hu haabi ah'e Bbesori, ng'abandi hu baali ni Dawudi basigala anjo.

¹⁰ Nga Dawudi geyongerayo n'abasooli ebihumi bine olwohuba ebihumi ebibiri baali badembire bugali ni batasobola husomoha haabi h'e Bbesori.

¹¹ Abasooli abaali ni Dawudi baagaana Omumisiri mwisugu, nga bamunira eyiri Dawudi. Nga bamuna amaaji anywa n'emere ng'alya.

¹² Nga bamuna keeki owomu mizabbibbu. Ni gahena ohulya, ng'asuna amaani olwohuba gaali ahenire endaalo edatu omusi n'owiire n'enjuma ehi ataaye enamunwa.

¹³ Ni gahena ohulya nga Dawudi amubuusa ati, "Nj'ani musengwawo era onjwera neena?"

Ng'amugobolamo ati, "Ese ndi museere Mumisiri era omwidu w'Omumeleki. Ne endaalo edatu ejibitire, musengwa yange gandehano olwohuba gabona ni ndwaye.

¹⁴ Hwawagaaye Negevu mu hitehere hy'Abakereti, n'abomu Kalebbu mu twale lyomu Buyudaaya. Era nga hwohya n'ehibuga hy'e Zikilagi."

¹⁵ Nga Dawudi amubuusa ati, "Onjanga wapira eyi banyagi abo bali?"

Ng'ola amugobolamo ati, "Layira mu moni ja Hatonda oti sooja hunjita oba wapaayo eyiri musengwa yange, anjo nja huhunira anja bali."

¹⁶ Ng'anjira Dawudi, behirira ohwola anja baali ni basaseene mu hitehere ehyo ni bali hulya era ni banywa era ni basanjalya olw'omunyago omungi ogo baali ni batuhiise ohunja mu twale ly'Abafirisuuti nomu Buyudaaya.

¹⁷ Mu ngolyobere, paŋa Dawudi gabawaagalira era gabasoosa ohwola ehy'egulo hy'oludaalo olwalondaho. Era hu bo siŋalihunjo wayire mulala owanunuha, ohutusaho abavubuka bihumi bine, abagendera hu nasugirya abajifuga beyiba.

¹⁸ Dawudi ganunula era gagobola n'ahiisi hiitu, n'abaatu boosi aba Bameleki baali ni banyagire, nga kohu otaaye n'abahasi babe bombi.

¹⁹ Enjuma hiitu hyawe ehyagota, ha hibe hitono oba ehibbala, ha babe baana abaseere oba abahaana, ha gube munyago oba ehiitu hyosihyosi ehi baali ni babanyagire. Byosibyosi Dawudi gabigobosaŋo.

²⁰ Dawudi ganjira ebidooli by'etaama n'enombe byosibyosi, ng'abasirikale babe babitangirisa ni baloma baati, "Guno munyago gwa Dawudi."

²¹ Nga Dawudi goola eyiri abasooli babe ebibiri bala, abaali ni badembire obugali ndi basobola hutiina ni naye nga basigala hu haabi h'e Bbesori. Nga banjwayo ohwagaana ni Dawudi n'abaatu abaali ni naye. Ni baboolaho, nga Dawudi anjwayo abaheesa.

²² Ne abasinde bosibosi abahosi b'ebibi era abowuvuyo mu abo aba Dawudi gaali n'atangirira baloma baati, "Ng'olu bataatiinire ni neefe, sihuja hugabana ni nabo ebi hununuuye. Aye hiisi muutu anjire omuhasi wuwe n'abaana babe, atuŋwereŋo."

²³ Nga Dawudi abagobolamo ati, "Bahyange, sibirani ohuhola muutyo hu biitu ebi MUSENGWA atunjaaye! Atuhumire gahena ganjayo abalabe beefe mu mihono jeefe.

²⁴ Enjuma aja hufugiirira ebi muloma. Hiisi muutu ali n'ohusuna omugabo ogwagagana, oyo atiinire mu lutalo ni nooyo abaaye mu huhuuma ebyohutambisa."

²⁵ Ohunjwa hu ludaalo olwo, Dawudi ng'alifuula gambi era esambo mu Yisirayiri n'ohwola hatyane.

²⁶ Dawudi ni gagobola e Zikilagi, ganeeresaho abameeri babe, abatangirisi bomu Buyudaaya ebiitu hubi baali ni banyagire n'aloma ati, "Hino hirabo hyenywe ohunjwa hu munyago ogu hunyagire hu basigu ba MUSENGWA."

²⁷ Ehirabo ebyo babinjeeresa ab'e Bbeseeri n'abe Ramosi Negevu ko nabomu Yatiri

²⁸ n'abe Aloweri n'abe Sifumosi n'abe Esitemowa

²⁹ n'abe Rakali n'abomu bibuga by'Abayerahimeeli n'abomu by'Abakeeni

³⁰ n'abe Horuma n'abe Bborasani n'abe Asaki

³¹ n'abe Kebbulooni nomu bifo byosibyosi omu Dawudi n'abasooli babe bagen-deranga.

31

Ohufa hwa Sawulo n'abasaani babe

¹ Naahani nga Abafirisuuti basoosa Abayisirayiri hu lusosi Gilubboowa, ng'Abayisirayiri bafulumuha Abafirisuuti ni babahira amaani era Abayisirayiri bangi bafa.

² Abafirisuuti bamimigania Sawulo n'abasaani babe bugali era nga beeta Yonasaani n'Abbinadabbu ni Malukisuwa, abasaani ba Sawulo.

³ Olutalo lwanyinyitira anja Sawulo gaali era abalasi b'obusaale ni bamwolaho, bamufumita bubu bugali weene.

⁴ Nga Sawulo aloma omugegi w'ebisoosa bibye ati, "Sonolayo epiima yiyo wumbisyemo fe olwohuba sinenda abatali bahomole bandulire era bahene banjite."

Aye omugegi w'ebisoosa bibye oyo galya era gagaana ohuhihola. Ehyanjwamo nga Sawulo omwene anjamba epiima yiye ayetungaho.

⁵ Omugegi w'ebisoosa bya Sawulo ni gabona Sawulo n'afuuye, nga yeesi getunga hu piima yiye, nga bafiira njalala.

⁶ Ng'ano Sawulo n'abasaani babe bondatu n'omugegi w'ebisoosa bibye n'abasirikale babe abandi boosi babeeta hu ludaalo nj'olwene.

⁷ Abayisirayiri abaali hu lwaha lw'ehiiho hy'e Yezireeli ni naabo abaali ebunwalyuba wa Yoludaani ni babona enje lya Yisirayiri ni lidulumire era Sawulo n'abasaani babe ni bafuuye, baduluma baaleha ebibuga byawe. Ng'Abafirisuuti batiina bamenya mu bibuga ebyo.

⁸ Ni wahya mu mugamba, Abafirisuuti ni batiina ohwambula emirambo, bagaana Sawulo n'abasaani babe bondatu ni balambagaaye hu lusozi Gilubboowa.

⁹ Nga batema hu Sawulo omutwe era nga bamwambula ebisoosa bibye. Nga banjindiha abahwenda mu hyalo hy'Abafirisuuti hyosihyosi ohunjira obuhwenda mu yekaalu y'ebibbote byawe n'abaatu baawe.

¹⁰ Era nga banjamba ebisoosa bya Sawulo babita mu yekaalu y'Asitaroosi hatonda waawe, nga babamba omulambo gugwe hu hiteepe hy'ehibuga hy'e Bbesi Saani.

¹¹ Abaatu b'e Yabbesi mu twale ly'e Giliyaadi ni banjira ebi Bafirisuuti baahola Sawulo,

¹² nga banjamba abasinde abasira bosibosi ng'owiire batiina e Bbesi Saani. Nga bananula omulambo gwa Sawulo n'ejabasaani babe bajitusa hu hiteepe hy'olukomera lw'ehibuga ehyo, nga bajinjira bajohyera e Yabbesi.

¹³ Nga banjira amagumba gaawe bagasiiha e Yabbesi njaasi w'omusaala ogu balanga baati omunyulira era nga bahena endaalo musanvu ni batahomba hu hy'omutamu olw'enaku eyi baali nayo.

EHITABO HYA SAMWIRI EHYOHUBIRI Enyanjula

Ehitabo hya Samwiri ehyohubiri hyali hitabo hirala ehibba, ni hiri hiñimbye ñalala n'ehitabo hya Samwiri ehidaayi era ni bahiranga baati Samwiri. Ni bahicuusa mu Luyonaani nga ko biba bitabo bibiri. Ñañuma amanyire owañandiiha ehitabo hya Samwiri ehidaayi n'ehyohubiri.

Ebitabo bino biña ebyafaayo ebiñamba hu Yisirayiri oluvanyuma lw'ebiseera by'abalamuzi era Samwiri nj'owajuha amafuta ohwabula abahabaha ba Yisirayiri ababiri abadaayi, Sawulo ni Dawudi.

Ehitabo hino hiijaño oluvanyuma lw'ohufa hwa habaha Sawulo era hiraga Habaha Dawudi ng'olu gatagiha emyaha amahumi ane ej'obuñugi buwe. Dawudi gaali muhoda eyiri Hatonda, ne ehitabo hino sihihweha bibi bibye ebi gaahola. Dawudi genda Hatonda bugali era goola n'ohwenda ohumutongolera Yekaalu mu Yerusaalemu aye Hatonda sigamufugiirira huhihola. Ohutusaho Hatonda gamusuu-bisa ati mulala hu bejuhulu babe aja huba habaha emirembe n'emirembe (2 Sam 7:8-16).

Dawudi añulira ebiñamba hu hufa hwa Sawulo

¹ Oluvanyuma lw'ohufa hwa Sawulo, Dawudi gagobola e Zikilagi n'ahenire ohuñangula Abameleki ng'amenya eyo endaaló ebiri.

² Hu ludaalo olwohudatu yaaliyo omuutu owañwa mu kambi ya Sawulo ni gambaaye engoye enabuhi n'efuuhe mu mutwe. Ni goola aña Dawudi gaali, ng'ahubba amafuha ohulaga ati amuña eñono.

³ Nga Dawudi amubuusa ati, "Oñwera ñeena?"

Ng'omusinde oyo amugobolamo ati, "Neyibire mu kambi y'Abayisirayiri."

⁴ Nga Dawudi amubuusa ati, "Byali biitye?"

Ng'amugobolamo ati, "Eñe lyefe lyadulumire mu lutalo era baatu bangi baafa. Era Sawulo n'omusaani Yonasaani boosi bafiiramo."

⁵ Nga Dawudi amubuusa ati, "Omanyire otye oti Sawulo n'omusaani Yonasaani bafuuye?"

⁶ Ng'omusinde oyo amugobolamo ati, "Naali hu lusozi Gilubboowa n'abona Sawulo ni gediye hu fumo lirye. Era nabona n'abasirikale ab'Abafirisuuti abagendera hu bigaali nohu mbalaasi ni bamwolireho.

⁷ Ni gacuuha gambona, gananga nga mugobolamo ti, 'Wanji.' "

⁸ Nga gambuusa ati, "Ndiwe ani?"

Nga mugobolamo ti, "Ndi Mumeleki."

⁹ Ng'año gandoma ati, "Nja ñano wunjite! Banjohiseeho ebisago eby'amaani, sinja huñona."

¹⁰ Olw'ehyo negerera aña ali namwita olwohuba namanya ti ng'olu aguuye ñaasi sasobola huñona. Namufihula engule hu mutwe n'ehihomo ehyali hu muhono era mbebino musengwa yange.

¹¹ Ng'año Dawudi n'abasirikale babe nga banabula engoye jaawe.

¹² Balira era basiiba ohuñwa mu mugamba ohwola egulo olwa Sawulo n'omusaani Yonasaani nohu lw'eñe lya MUSENGWA nohu lw'Abayisirayiri abaali ni bafiiriye mu lutalo.

13 Nga Dawudi abuuusa omusinde oyo owaaja ohumulomera amanuliro ago ati, “Onwera njeena?”

Ng’amugobolamo ati, “Ndi Mumeleki omwihasi womu gwanga liryo.”

14 Nga Dawudi amubuusa ati, “Lwahiina sotyeho ohusihiirisa oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta?”

15 Nga Dawudi alanga mulala hu basirikale babe amuloma ati, “Mwite!” Ng’omusinde oyo asonolayo epiima amuhenaŋo.

16 Dawudi galoma Omumeleki oyo ati, “Amafugi gago gabe hu ewe wamwene. Omunwa gugwo guhusaliiye omusango n’olomire oti, ‘Neetire oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta.’ ”

Dawudi geririgana hulwa Sawulo ni Yonasaani

17 Nga Dawudi gamba olwembo olw’ohweririgana oluŋamba hu Sawulo n’omusaani Yonasaani.

18 Era galagira abaatu babe ohusomesa hiisi muutu mu Buyudaaya olwembo olwo. Gaŋa olwembo olwo esiina ati, “Olwembo olw’omubaso,” Era baluŋandiiha mu hitabo hya Yasari.

19 “Hu sozi ja Yisirayiri,
abatangirisi babo bafuuye!
Abasira beefe baguuye!

20 “Mutahiomera baatu b’e Gaasi,
mutasalania maŋuliro ago mu nabiŋwera y’Asikelooni,
mutaleetera bahaana Bafirisuuti ohusaŋalya,
abahaana b’abatali bahomole ohusangaala.

21 “Enywe esozi j’e Gilubboowa,
eŋume lume oba efula etonya,
oba endimiro jenywe ohwama ebibala,
olwohuba engabo y’omusooli omusira bayonoona,
engabo ya Sawulo sibahiynahaho mafuta gwomu mizayiti.

22 “Epiima ya Yonasaani yaali sesoboha,
epiima ya Sawulo yaali eŋuma hisa,
ni yiita abanamaani, ni yiita abalabe.

23 “Sawulo ni Yonasaani baali benunjisa era ni bali bahoda,
era baali ŋalala ni bahiiri balamu, baali ŋalala nomu hufa.
Bahuŋuhanga hya haŋungu,
era baali b’amaani ohuhira epologoma.

24 “Abahaana bomu Yisirayiri mulire Sawulo
owabambasa engoye endani
owabambasa ebihomo eby’ezaabbu.

25 “Abasooli abasira baguuye babeetiiye mu lutalo,
Yonasaani agalamiriiye hu sozi.

26 “Kulira ewe Yonasaani, muganda yange, ng’obaaye muhoda eyi ndi.

Obaaye wunyenda ehibitiiriye n’ohusinga ohwenda ohu muhasi gendamo wamwe oba omwana wuwe.

27 “Abasooli ab’amaani baguuye.
Ebisooa by’olutalo bisihirihiye.”

2

Bajuha hu Dawudi amafuta ohufuuha habaha wa Buyudaaya

¹ Ebyo ni byanjwa, nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA ati, “Tiine mu hirala hu bibuga ebiri mu Buyudaaya?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Tiina.”

Nga Dawudi abusa ati, “Tiine mu hibuga hi?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Tiina mu Kebbulooni.”

² Ng’ango Dawudi atiina e Kebbulooni n’abahasi babe bombi, Ahinowaamu ohunwa e Yezireeli ni Abbigayiri namwandu wa Nabbali ow’e Karumeeli.

³ Dawudi gatiina n’abasinde aba gaali ni nabo, hiisi mulala n’abamago gage batiina bamenya mu bibuga ohuupi ni Kebbulooni.

⁴ Ng’ango abaatu bomu Buyudaaya batiina e Kebbulooni bajuha hu Dawudi amafuta ohuba habaha waawe.

Ni balomera Dawudi baati abaatu b’e Yabbesi Giliyaadi nj’abasiha Sawulo,

⁵ ganjindiha abahwenda ohubaloma ti, “MUSENGWA abanje ekabi olw’ohunambira Sawulo musengwa yenywe ehyere mwamusiiha.

⁶ MUSENGWA abanjambire ehisa era abe mulani eyi muli. Era keesi nja hubanja omuhemba olw’ehi mwaholera Sawulo.

⁷ Naahani mube bagumu era basira olwohuba Sawulo musengwa wenywe afuuye era abaatu bomu Buyudaaya banjuhureho amafuta ohuba habaha waawe.”

Yisibboseesi afuuha habaha wa Yisirayiri

⁸ Abbuneeri omusaani wa Neeri era owaali omuduumisi w’ene lya Sawulo ganamba Yisibboseesi omusaani wa Sawulo batiina e Mahanayimu engereha w’olwabi Yoludaani.

⁹ Gamufuula habaha wa Giliyaadi ni Asuuli ni Yezireeli ni Efulayimu ni Bbenjamini, ni Yisirayiri yosiyosi.

¹⁰ Yisibboseesi oyo omusaani wa Sawulo gafuuha habaha wa Yisirayiri n’ali n’emyaha ane era ng’anjuga emyaha ebiri. Ab’ehiha hya Yuda nibo bafuula Dawudi ohuba habaha waawe.

¹¹ Dawudi gehala nga habaha mu Kebbulooni ganjuga e Buyudaaya ohuhena emyaha musanvu n’emyesi mukaaga.

Olutalo ngati wa Yisirayiri n’Abayudaaya

¹² Abbuneeri omusaani wa Neeri n’abasirikale ohunwa ewa Yisibboseesi omusaani wa Sawulo banjwa e Mahanayimu nga batiina e Gibbyoni.

¹³ Nga Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya n’abasirikale ba Dawudi abandi batiina bagaanana ni nabo hu hidiba hy’e Gibbyoni. Ehibbubbu hirala hyali hu luuyi lulala olw’ehidiba n’ehindi hu luuyi olundi.

¹⁴ Nga Abbuneeri aloma Yowaabbu ati, “Husuneyo abavubuka basoolere mu moni weefe.”

Nga Yowaabbu amugobolamo ati, “Kale leha basoole.”

¹⁵ Ng’abavubuka ehumi n’ababiri besonolayo ohunwa hu luuyi lwa Yisibboseesi omusaani wa Sawulo n’ehiha hya Bbenjamini ko n’abavubuka ehumi n’ababiri ohunwa hu luuyi lwa Dawudi.

¹⁶ Nga hiisi muvubuka aṅamba omusigu wuwe omutwe nga bafumitana epiima mu mbafu bagwa ṅaasi bombi bafa. Olw'ehyo, ehifo ehyo nga bahiranga baati Helukasi Hazuriimu.*

¹⁷ Hu ludaalo olwo, ng'olutalo lunioha era abasirikale ba Dawudi bahubba era banangula aba Abbuneeri n'abasirikale Bayisirayiri.

¹⁸ Abasaani ba Zeruyiya bondatu, aba Yowaabbu ni Abbisaayi ni Asaheeli, baaliyo. Asaheeli gadulumanga embiro oti hani njobe,

¹⁹ gabbinga Abbuneeri n'ataheja hu luuyi olw'omuhono omulungi oba omugooda.

²⁰ Nga Abbuneeri aheja enyuma ng'amubuusa ati, "Ndiwe Asaheeli?"

Nga Asaheeli amugobolamo ati, "Ndiise."

²¹ Nga Abbuneeri aloma ati, "Leheraṅo ohumbinga, cuuhira hu muhono gugwo omugooda oba omulungi oṅambe mulala hu bavubuka omwite oṅire ebyambalo bibye n'epiima." Aye Asaheeli gegumya hwegumya ohumubbinga.

²² Nga Abbuneeri agobolamo nindi amuloma ati, "Wange, leheraṅo ohumbinga! Lwahiina wenda kwite? Hinabonehe hiitye mu moni ja mugandawo Yowaabbu ni kwitire?"

²³ Aye Asaheeli gegumya hwegumya ohumubbinga. Olw'ehyo, Abbuneeri gafumita Asaheeli olunyago mu hida nga lumutulira egongo. Nga Asaheeli agwa afiraṅo. Hiisi muutu owoolanga mu hifo ehi Asaheeli gafiramo, gemeereranga.

²⁴ Aye Yowaabbu ni Abbisaayi babbinga Abbuneeri. Esaawa ni yaali ni yiri huupi hugwa mu maaji, nga boola hu lusozi olu balanga baati Ama ohuupi ni Giya n'otiina mu lulafu lw'e Gibbyoni.

²⁵ Ng'abaatu ohuṅwa mu Bbenjamini bahumbaanira aṅa Abbuneeri gaali hu lusozi betegeha ohusoola.

²⁶ Nga Abbuneeri alanga Yowaabbu amuloma ati, "Hulehere aṅo ohwitana. Aṅa hunoose ohuhola ehyo paṅa huja ohwola ohuba mu embeera embi. Huli balala ni nenywe olw'ehyo lagira abaatu babo balehere ohutulumba."

²⁷ Nga Yowaabbu amugobolamo ati, "Kulayirira mu siina lya Hatonda Omwene Bulamu, kaleha huloma otyo, abaatu bange babaaye baja hubbinga abaganda baawe abo ohwola mu mugamba."

²⁸ Olw'ehyo, Yowaabbu gafuṅa egwala ahaali ahabonero eyiri abasirikale babe ohulehera aṅo ohubbinga Abayisirayiri oba ohusoosa omuutu yesiyesi, ng'olutalo luhoma aṅo.

²⁹ Ng'owiire wosiwosi, Abbuneeri n'abasirikale babe babita mu hiinamo hy'e Arabba batiina basomoha olwabi Yoludaani nga bagenda mu mugamba ogwo gwosigwosi boola e Mahanayimu.

³⁰ Nga Yowaabbu alehera ohubbinga Abbuneeri ng'ahumbaania abasirikale babe bosibosi. Ni bababala bavumbula baati abasirikale ba Dawudi ehumi namwenda baali banumaṅo n'otuhiiseho Asaheeli.

³¹ Aye abasirikale ba Dawudi baali beetire abasirikale ba Abbuneeri bidatu nakaaga ohuṅwa mu hiha hya Bbenjamini abaali ni Abbuneeri.

³² Nga Yowaabbu n'abasirikale babe banjira omulambo gwa Asaheeli e Bbe-serekemu bagusiha hu basehulu babe. Ni bahena, nga bagenda owiire owo wosiwosi boola e Kebbulooni ni buhya.

3

¹ Olutalo ṅagati w'abaatu abaali ni bawagira Sawulo ko n'abaali ni bawagira Dawudi lwahena ehiseera ehireenji. Dawudi geeyongerera ohuba n'amaani aye abo abaali ni bawagira Sawulo beyongeranga hunafuṅahunafuṅa.

* 2:16 2:16 Helukasi Hazuriimu hitegeesa hiiti, endimiro y'epiima.

Abasaani ba Dawudi

- ² Dawudi ni gaali e Kebbulooni, gasaala abaana abaseere. Omudaayi gaali nje Amunooni, nyina gaali nje Ahinowaamu Omuyezireeli.
- ³ Owohubiri gaali nje Kileyaabbu, nyina gaali nje Abbigayiri namwandu owaali muha Nabbali Omukarumeeli. Owohudatu gaali nje Abbusolomu ohunḡwa mu Maaka omuhaana wa Talumayi habaha w'e Gesuri.
- ⁴ Owohune gaali nje Adoniya, nyina gaali nje Hagisi. Owohutaanu gaali nje Sefatiya, nyina gaali nje Abbitaali.
- ⁵ Owomukaaga gaali nje Yitireyaamu, nyina gaali nje Egula omuhasi owa Dawudi. Abo bosibosi, Dawudi gabasaalira e Kebbulooni.

Abbuneeri gejimba hu Dawudi

⁶ Abawagira Sawulo beyongera ohusoosa Dawudi era mu hiseera ehyo Abbuneeri n'ali hu luuyi lwa Sawulo geeyongera ohuba w'amaani.

⁷ Sawulo gaali n'omuhasi owohutulo ni bamulanga baati Rizupa, gaali muhaana wa Aya. Nga Yisibboseesi aloma Abbuneeri ati, "Lwahiina waḡenyuha ni muha bbaabba?"

⁸ Abbuneeri galuḡa bugali olw'ehi Yisibboseesi gamuloma. Ng'amugobolamo ati, "Ese sindi embwa mu Buyudaaya. N'ohwola hatyane ngondera olulyo lwa Sawulo lataawo n'emihago jije. Sikunḡangayo eyiri Dawudi aye ḡahani wunjoloobya olw'omuhasi oyo!

⁹ Hatonda gamboneresanga bugali weene singa sikolera Dawudi ehi MUSENGWA gamusuubisa n'amulayirira ati

¹⁰ alitusa hu Sawulo n'enyumba yiye owahabaha, gafuula Dawudi habaha wa Yisirayiri ni Yuda ohunḡwera erala e Daani ohwola e Bberuseebba."

¹¹ Yisibboseesi sigagobola mu Abbuneeri olwohuba gamutya.

¹² Nga Abbuneeri atuma abahwenda eyiri Dawudi ati, "Nj'ani aja hunḡga ehyalo hino? Hola ni neese endagaano, nja huhuyeeda ohuleeta Yisirayiri yosiyosi ohuba hu luuyi lulwo."

¹³ Nga Dawudi amugobolamo ati, "Nja huhola ni neewe endagaano aye kwendaho hiitu hirala, huleeta Mikaali omuhaana wa Sawulo ni buuja ohumbona."

¹⁴ Nga Dawudi atuma abahwenda eyiri Yisibboseesi omusaani wa Sawulo ati, "Pe Mikaali omuhasi wange, nasasula ebigode by'Abafirisuuti cikumi ko namunḡira."

¹⁵ Nga Yisibboseesi alagira batuse Mikaali hu wamwe Palutiyeli omusaani wa Layisi.

¹⁶ Nga Palutiyeli amulondereraho n'abbolooga ohwola mu hibuga Bbahurimu. Nga Abbuneeri aloma Palutiyeli ati, "Yagamayo engo." Nga gagamayo.

¹⁷ Nga Abbuneeri aloma n'abatangirisi ba Yisirayiri ati, "Muhenire etenama ni mwenda mufuule Dawudi habaha wenywe.

¹⁸ Naahani muhyohereese olwohuba MUSENGWA gasuubisa Dawudi ati, 'Nja hununula abaatu bange Abayisirayiri mbatuse mu bunḡangi w'Abafirisuuti nomu balabe baawe bosibosi ni mbita mu munḡeresasa wange Dawudi.' "

¹⁹ Era Abbuneeri galoma n'abomu hiha hya Bbenjamini moni hu moni. Oluvanyuma ng'atiina e Kebbulooni alomera Dawudi byosibyosi ebi Abayisirayiri n'abehiha hya Bbenjamini basalaḡo ohuhola.

²⁰ Abbuneeri n'abasirikale abiri batiina e Kebbulooni ewa Dawudi. Ni boola, nga Dawudi abategeheraḡo ehiinjulo.

²¹ Ebyo ni byaḡwa, nga Abbuneeri aloma Dawudi ati, "Leha tiine kumbaanie Abayisirayiri bosibosi bawagire habaha musengwa yange, bahole endagaano ni neewe obaḡuge ng'olu mwoyo gugwo gwenda." Nga Dawudi aseebula Abbuneeri atiina miyaaya.

Yowaabbu geeta Abbuneeri

²² Oluvanyuma lw'Abbuneeri ohutiina nga Yowaabbu n'abalala hu basirikale ba Dawudi bagobola ni banwa mu hunyaga ebiitu era baleeta ebiitu ebyene bingi. Aye Abbuneeri gaali aṅooye ewa Dawudi e Kebbulooni, n'amuseebuuye miyaaya.

²³ Yowaabbu ni goola n'abasirikale, bamulomera baati Abbuneeri omusaani wa Neeri gaajire ewa Habaha Dawudi era amuseebuuye gatiina miyaaya.

²⁴ Nga genyoheramo atiina eyiri Habaha Dawudi amuloma ati, "Oholire hiina ehyo! Abbuneeri ohuuja eyi oli wamuleha gatiina.

²⁵ Omanyire oti Abbuneeri omusaani wa Neeri gaajire huhudulinga n'ohumanya amagendere gago ko nahiisi hiitu ehi ohola."

²⁶ Nga Yowaabbu aṅwa aṅaali Dawudi atuma abahwenda balonda hu Abbuneeri nga bamutuuhira hu sobere y'e Siira, bamugobosaṅo. Aye Dawudi sigamanya.

²⁷ Naahani Abbuneeri ni gagobola e Kebbulooni, nga Yowaabbu amugobosa hutulo w'omulyango ng'owenda ohuloma ni naye ehyama, ng'amufumita mu hida ng'afa. Gamwita olwohuba Abbuneeri gaali geetire mugandawe Asaheeli.

²⁸ Oluvanyuma Dawudi ni gahinjulira, galoma ati, "Ese n'owahabaha wange hujumaho musango mu moni ja MUSENGWA olw'ohufa hwa Abbuneeri omusaani wa Neeri.

²⁹ Leha amafugi gage gabe hu Yowaabbu n'abomu mago ga semwana gosigosi! Era mu mago ga Yowaabbu mutahaya hubamo mulwaye ow'ehibbwa ehy'ehimaama oba ow'ebigenge oba omuleme oba oyu beetira mu lutalo oba ahaya emere."

³⁰ Yowaabbu ni Abbisaayi mugandawe beeta Abbuneeri olwohuba gaali geetire muganda yaawe Asaheeli mu lutalo e Gibbyoni.

Basiha Abbuneeri

³¹ Nga Dawudi alagira Yowaabbu n'abasirikale aba gaali ni nabo bosibosi ohunabula ebyambalo byawe bambale ebigwali, balire Abbuneeri. Ni baali ni bagingire esanduuku ni baja husiha Abbuneeri, Habaha Dawudi gaṅweraho egongo.

³² Basiha Abbuneeri e Kebbulooni era habaha galira bugali hu higombe hihye n'abaatu bosibosi balira.

³³ Habaha gamba olwembo olw'ohweririgana hu lwa Abbuneeri ati, "Abbuneeri gahafuuye hy'omubbwagi w'amagambi ng'olu afa?"

³⁴ Sibasidiha mihono jije

wayire ohuboṅa amagulu gage.

Aye gafa hy'omuutu oyu batemu beeta."

Nga nindi abaatu bosibosi batemuha balira.

³⁵ Bosibosi begalihira Dawudi ohulya hu mere aye niye galayira ati, "Hatonda gambonerese singa komba hu hyomutamumu hyosihyosi ni buteera!"

³⁶ Ehyo hyasangaasa abaatu bosibosi era mu butuufu oweene hiisi ehi habaha gaholanga hyabasangaasanga.

³⁷ Olw'ehyo hu ludaalo olwo, abaatu bosibosi n'Abayisirayiri bosibosi bahitegeera baati habaha gaṅuma mu baatu abo abeeta Abbuneeri omusaani wa Neeri.

³⁸ Nga habaha aloma abaneeresa babe ati, "Simumanyire muuti olwa leero mu Yisirayiri mufuuyemo omuduumisi ow'amaani era omusinde omusira?"

³⁹ Wayire banjuhaho amafuta ohuba habaha, abasaani ba Zeruyiya bombi bali n'amaani bugali era sisobola hubalobera ohuhola ehi benda. Olw'ehyo leha MUSENGWA gesasuse abasinde abo ababi olw'ebibi ebi bahola."

4

Ohufa hwa Yisibboseesi

1 Yisibboseesi omusaani wa Sawulo ni ganjulira ati Abbuneeri bamwitiye e Kebbulooni, ganwamo amaani n'abaatu bomu Yisirayiri bosibosi beralihirira.

2 Yisibboseesi gaali nabahungu babiri: Bbaana ni Rekabbu mugandawe ohutangirira abasirikale abatiinanga banyaga ebiitu mu bitehere bya balabe baawe. Abasinde abo bombi baali basaani ba Rimooni ohunwa mu hibuga Bbeerosi. Era baali bomu hiha hya Bbenjamini. Bbeerosi hyali hirala hu bibuga ebyomu twale lya Bbenjamini

3 olwohuba abaatu b'e Bbeerosi baduluma banwa mu hibuga ehyo batiina bamenya e Gitayiimu eyi bali ng'abagwira n'ohwola olwa leero luno.

4 Ow'olulyo lwa Sawulo owundi gaali nje Mefibboseesi omusaani wa Yonasaani. Mefibboseesi oyo gaali n'emyaha etaanu aya Sawulo ni Yonosaani bafiira. Omulesi wuwe ni ganjulira amanuliro ohunwa e Yezireeli aganjamba hu hufa hwawe, gamudunda ng'aduluma ni naye ohumuonia. Aye olw'owangu owugaalimo, omwana gamununuha gagwa n'asasi gabwagiha amagulu, ng'alemala.

5 Rekabbu ni Bbaana abasaani ba Rimooni basimbuha batiina ewa Yisibboseesi nga boola hu saawa mukaaga ejomu muusi, bamutuuhira n'anumulaho.

6 Bengira mu hisenge hihye ni beholesa oti benda hubugula engaano, nga bafumita Yisibboseesi mu hida afa, nga bahena beyibaano batiina.

7 Bengira mu nyumba, Yisibboseesi n'anenyuhire hu buliri mu hisenge hihye. Ni bahena ohumwita, bamutemaho omutwe batiina ni nagwo. Nga bagenda owiire wosiwosi, babitira mu ngira eyomu hiiho hya Yoludaani.

8 Baginga omutwe gwa Yisibboseesi bagunjirira Dawudi e Kebbulooni nga bamuloma baati, "Omutwe gwa Yisibboseesi omusaani wa Sawulo omusigu wuwo owagesyaho ohuhwita, ngoguno! Olwaleero MUSENGWA gesasuye Sawulo n'olulyo lulwe hulwa habaha musengwa yange."

9 Nga Dawudi agobolamo mu Rekabbu ni Bbaana mugandawe abasaani ba Rimooni ohunwa Bbeerosi ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, oyo owumbihiisye mu bigosi byosibyosi,

10 omuutu ni gaaja gandomera amanuliro g'ohufa hwa Sawulo, ganeega ati gandeteeye amanuliro amalaji. Aye namunamba namwitira e Zikilagi. Era ogwo nj'omuhemba ogunamuja olw'amanuliro gage ago.

11 Olw'ehyo, enywe abahosi b'ebibi omwitire omuutu anumaaho musango era abaaye mu nyumba yiye n'anenyuhire hu buliri wuwe, nja hubegalula olw'amafugi gage mbatuse hu hyalo huno."

12 Nga Dawudi alagira abasirikale babe beeta Rekabbu ni Bbaana. Babatemaho emihono n'amagulu, nga bananiha ebibudubudu byawe hu tulo w'ehidiba hyomu Kebbulooni. Aye banamba omutwe gwa Yisibboseesi bagusiha mu higombe hya Abbuneeri e Kebbulooni.

5

Dawudi afuuha habaha wa Yisirayiri

1 Ng'ano ebiha byosibyosi ebya Yisirayiri bitiina eyiri Dawudi e Kebbulooni nga bamuloma baati, "Huli b'olulyo lulala ni neewe.

2 Mu hiseera ehi Sawulo gabeeramo habaha weefe, ndiwe owatangiriranga Abayisirayiri mu lutalo. Era MUSENGWA gahuloma ati, 'Oja hutangirira abaatu bange Abayisirayiri era oja hufuuha munugi waawe.' "

3 Abatangirisi ba Yisirayiri bosibosi ni batiina e Kebbulooni eyaali Habaha Dawudi, nga habaha ahola endagaano ni nabo mu moni ja MUSENGWA era nga bamujuhaho amafuta bamufuula habaha wa Yisirayiri.

4 Dawudi gafuuha habaha n'anjesa emyaha adatu era ganjuga emyaha ane.

⁵ Ni gaali e Kebbulooni ganjuga e Buyudaaya emyaha musanvu n'emyesi mukaaga. Ni gaali mu Yerusaalemu ganjuga Yisirayiri yosiyosi ni Yuda emyaha adatu nedatu.

Dawudi anjangula Yerusaalemu

⁶ Habaha n'abasirikale babe batiina balumba Abayebbusi abaali ni bamenya mu Yerusaalemu. Ng'Abayebbusi baloma Dawudi baati, "Sooja husobola hwingira muno. Era wayire hwandibaaye banofu oba baleme siwahasobooye hwingira mu hibuga hino."

⁷ Aye Dawudi ganjamba Sayuuni ehibuga ehisitirire n'amaani, nga baaja bahiranga baati ehibuga hya Dawudi.

⁸ Nga hu ludaalo olwo, Dawudi aloma abasirikale babe ati, "Ohwita Abayebbusi hiisi muutu ali n'ohubita mu mwombe gw'amaaji geete abanofu n'abaleme aba Dawudi gacaawa." Anjo pananjwa endoma eyiri yiiti, "Abanofu n'abaleme sibaja hwingira mu nyumba ya MUSENGWA."

⁹ Nga Dawudi amenya mu hibuga ehyo, ng'ahitaho esiina ati, "Ehibuga hya Dawudi." Era gatongola ehibuga bunyaaha bajuha eroba mugati ni balibungiha ohweswanigirisa.

¹⁰ Era Dawudi geyongera ohuba ow'amaani bugali olwohuba MUSENGWA Hatonda Omwene Manje gaali njalala ni naye.

¹¹ Ng'anjo Hiramumu habaha w'e Tiuro anjindhira Dawudi abaatu, amunjeeresa n'embaawo ej'emitumba n'ababaaji n'abatongolera amabaale nga batongolera Dawudi olubiri.

¹² Ehyo hyaletera Dawudi ohutegeera ati MUSENGWA amunywaniisye nga habaha wa Yisirayiri era gafuula obunugi buwe ohuba w'amaani hu lw'abaatu babe Abayisirayiri.

¹³ Oluvanyuma lwa Dawudi ohunjwa e Kebbulooni gatiina mu Yerusaalemu, galeeta abahasi n'abahasi abandi bangi era gasaala abaana abaseere n'abahaana.

¹⁴ Era abaana aba gasaalira e Yerusaalemu baali nje: Samuwa ni Sobbabbu ni Nasani ni Sulemaani

¹⁵ ni Yibbuhaari ni Elisuuwa ni Nefegi ni Yafiya

¹⁶ ni Elisaama ni Eliyaada ni Elifeleti.

Dawudi anjangula Abafirisuuti

¹⁷ Abafirisuuti ni banjulira baati Dawudi baali bamujuhireho amafuta ohufuuha habaha wa Yisirayiri, batiina ohumwendula bamunjambe. Aye Dawudi gahigwamo ng'atiina mu pungulu.

¹⁸ Abafirisuuti batiina bamalaala mu hiiho ehi balanga baati Refayiimu.

¹⁹ Nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA ati, "Numbe Abafirisuuti? Oja hubanjaayo mu mihono jange?"

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Tiina, mu butuufu nja hunjaayo Abafirisuuti mu mihono jijo."

²⁰ Ng'anjo Dawudi atiina e Bbaali Peraziimu, ng'eyo anjangula Abafirisuuti. Ng'aloma ati, "Hy'olu maaji gawaagala gabbwaga anjaatu, ni MUSENGWA yeesi abbwagire abalabe bange ni gatambisa ese." Ng'ehifo ehyo bahitaho esiina baati Bbaali Peraziimu*.

²¹ Abafirisuuti baduluma balehano abahatonda baawe nga Dawudi n'abasirikale babe bababbedano.

²² Nga nindi Abafirisuuti oluvanyuma lw'ehiseera bagaluhayo bamalaala mu hiiho hy'e Refayiimu.

* 5:20 5:20 Bbaali Peraziimu hitegeesa Musengwa abbwaganjo abalabe.

²³ Nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA. Nga MUSENGWA amuloma ati, “Otani-inaniina bulunamu aye beswanigirise obanjwera enyuma mu moni w’emisaala emitugunda.

²⁴ Onanjulira ejanjaasi mu misaala emitugunda oti basirikale bahumba, balumbe mangumangu olwohuba aho haja huba habonero ohulaga ti MUSENGWA ahutangiririyeemo ohuwulungula Abafirisuuti.”

²⁵ Nga Dawudi ahola ng’olu MUSENGWA gamulagira, ng’atiina awulungula enje ly’Abafirisuuti ohunjwera e Geebba ohwola e Gezeri.

6

Banjira Esanduuku y’Endagaano e Yerusaalemu

¹ Lulala Dawudi gahumbaania njalala abasinde emitwalo edatu Abayisirayiri abatobole nosinjosi.

² Nga Dawudi atiina ni nabo e Bbaale mu Buyudaaya* ohutusayo Esanduuku ya Hatonda bayireete mu Yerusaalemu. Esanduuku eyo yaaliho esiina lya MUSENGWA Omwene Manje owihala njagati wa bakerubbi abali hu Sanduuku eyo.

³ Nga banjamba Esanduuku ya Hatonda bayita hu higaali hy’embalaasi ehinyaaha bayitusa mu nyumba ya Abbinadabbu eyaali hu lusozi. Wuuzza ni Ahiyo abasaani ba Abbinadabbu baali nj’abalabirira ehigaali ehyo.

⁴ Ahiyo gatangiriramo Esanduuku ya Hatonda.

⁵ Dawudi n’Abayisirayiri bosibosi baali mu husanjalya ni bahina n’amaani gaawe gosigosi mu moni ja Musengwa, ni bemba era ni bahubba agatongooli n’obutongooli n’etambulini n’ebitaasa ni bafuunja n’esaasi.

⁶ Ni boola mu hifo hya Nakoni anja basiritirira engaano, esaame jegumula nga Wuuzza anjamba hu Sanduuku ya Hatonda yitagwa.

⁷ Aye MUSENGWA galunjira Wuuzza olw’ehikolwa ehi gahola ohuyinjambaho. Olw’ehyo Wuuzza gafira anjo nja Sanduuku ya Hatonda.

⁸ Nga Dawudi aluja olwohuba Musengwa galunjira Wuuzza. Era ohunjwa hulwo, ehifo ehyo bahituuma esiina baati Preezi Wuuzza† n’ohwola olwa leero luno.

⁹ Hu ludaalo olwo Dawudi galya MUSENGWA ng’aloma ati, “Esanduuku ya MUSENGWA yinahanjoleho yiitye?”

¹⁰ Ng’asalanjo ohutanjira Sanduuku ya MUSENGWA mu hibuga hya Dawudi ne gacuusa gayinjira mu mago ga Obbedi Edomu ohunjwa mu hibuga hy’e Gaasi.

¹¹ Ng’Esanduuku ya Hatonda yimenya mu mago ga Obbedi Edomu ow’e Gaasi ohuhena emyesi edatu, nga niye n’abomu mago gage bosibosi MUSENGWA abanja ekabi.

¹² Balomera Habaha Dawudi baati, “MUSENGWA anjaaye amago g’Obbedi Edomu ko nahiisi hiitu hiye ekabi olw’Esanduuku ya Hatonda.” Dawudi ganjamba engira gatiina ewa Obbedi Edomu ganjira Esanduuku ya Hatonda mu hibuga hya Dawudi n’esangaalo.

¹³ Ababbeeda Esanduuku ya MUSENGWA ni baali ni bahagendaho amagulu mukaaga, nga Dawudi anjaayo enjombe ebunwa n’enyana esaava ng’enjongo.

¹⁴ Dawudi gaahina n’amaani gosigosi mu moni ja MUSENGWA ni gambaaye efodi eya laasi.

¹⁵ Dawudi n’Abayisirayiri bosibosi banjira Esanduuku ya MUSENGWA mu Yerusaalemu ni bahayaana olw’esangaalo era ni bafuunja n’amagwala.

* 6:2 6:2 Oba e Kiriyaasi Yeyariimu. † 6:8 6:8 Preezi Wuuzza hitegeesa ohubaluhango hw’olutalo hu Wuuzza.

¹⁶ Esanduuku ya MUSENGWA ni yaali ni yingira ehibuga hya Dawudi, Mikaali omuhaana wa Sawulo galengehesa mu dinisa. Ni gabona Habaha Dawudi n'ahina era n'atuuma olw'esangaalo, gamujeregera mu mwoyo.

¹⁷ Banjira Esanduuku ya MUSENGWA nga bayitengeha mu weema eyi Dawudi gayitegehera. Nga Dawudi aña Hatonda enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha ko n'ebirabo eby'ohutabagana.

¹⁸ Dawudi ni gahena ohunjaayo enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha ko n'ebirabo eby'ohutabagana, ng'asabira abaatu ekabi mu siina lya MUSENGWA Omwene Manje.

¹⁹ Ng'ano aña bosibosi emere, hiisi musinde n'omuhasi mu Yisirayiri gamuja omugaati n'ehifi hy'enyama enjohye n'ehitole hy'omuzabbibbu ogubahalire bahena bagunjuula. Nga hiisi muutu gagamayo ewuwe.

²⁰ Dawudi ni gagamayo ewuwe ohusabira abomu mago gage ekabi, Mikaali omuhaana wa Sawulo, gatula ohumwaganira ng'amuloma ati, "Nga habaha wa Yisirayiri geswahiise olwa leero ohweyambulira mu moni j'abahaana abanjeeresa, gaba hy'omuñubeebe!"

²¹ Nga Dawudi agobola mu Mikaali ati, "Mbaaye kinira nje MUSENGWA owaleha lataawo oba omuutu yesiyesi ohunwa mu nyumba yiye, gaatobola ohutangirira abaatu babe Abayisirayiri. Olw'ehyo, nja husanjalihisya mu moni ja MUSENGWA oyo.

²² Nja hweyongera ohweswasa n'ohuhiraho ano. Aye abahaana ab'olomaho abo, baja huupa enjono."

²³ Era Mikaali omuhaana wa Sawulo, sigasuna hu mwana yesiyesi ohwola olu gafa.

7

Ehisuubiso hya Hatonda eyiri Dawudi

¹ Habaha Dawudi ni gahena ohusenga mu lubiri lulwe era MUSENGWA n'amunjaaye emiyaaya n'anuma musigu yesiyesi amuhiyaania,

² galoma naabbi Nasani ati, "Ese nãno menyire mu lubiri oluñoono olw'emitumba aye Esanduuku ey'Endagaano ya Hatonda yiri mu weema."

³ Nga Nasani agobola mu habaha ati, "Tiina mu moni ohole ehi mwoyo gugwo gũneega ohuhola olwohuba MUSENGWA ali njalala ni neewe."

⁴ Aye mu wiire oweene owo MUSENGWA galoma Nasani ati,

⁵ "Tiina olome Dawudi omũjeeresa wange oti, 'MUSENGWA aloma ati, Sindiiwe oja hutongolera enyumba omwohumenyanga.

⁶ Ohunwa olu natusa Abayisirayiri e Misiri ohwola olwa leero luno, simenyan-gaho mu nyumba. Hiisi aña tiinire mbaaye mu weema.

⁷ Hiisi aña tiinire n'Abayisirayiri njanuma olu ndomangaho omunugi waawe yesiyesi oyu nataño ohulabirira abaatu bange ti, "Lwahiina siwutongolera nyumba enyene epono ey'emitumba?"

⁸ "Nãahani tiina olome Dawudi omũjeeresa wange oti, 'MUSENGWA Omwene Manje aloma ati, Nahutusa hu gw'ohwayanga etaama nahufuula omunugi w'abaatu bange Abayisirayiri.

⁹ Mbaaye ni neewe hiisi ano otiina era panguuye abalabe babo bosibosi. Era nja huhufuula omuutu ow'efuma hya bandi ab'amaani hu hyalo.

¹⁰ Naanja abaatu bange Abayisirayiri ehifo hyawe an'ohumenyanga ni njanuma abanjamba hu muhono. Abahosi b'ebibi sibaja hugobolayo hubatyakirira ng'olu baahola mu hutandiha

¹¹ era po babaaye ni babahola ohunwa olu nabaña abatangirisi ohunuga abaatu bange Abayisirayiri. Nja huhunja emiyaaya.

"Kusuubisa ohuhunja abanjugi mu mago gago.

¹² Endaalo jijo ej’ohuba hu hyalo ni jiriba ni jinoooyeho, ndinyosa mulala hu baana babo owomu tumbu jijo, aja huhusikira era nja hunywaniana owahabaha wuwe.

¹³ Oyo nj’alitongolera enyumba era nja hunywaniana etebe ey’obunugi buwe emirembe n’emirembe.

¹⁴ Nja huba semwana era yeesi aja huba mwana wange. N’aja huholanga ehibi, nja humuhangavulanga hy’omusaaye.

¹⁵ Sinja hulehera ohumwenda bugali ng’olu natusa obuhoda wange hu Sawulo owahusooka ohuba habaha.

¹⁶ Olulyo lulwo n’owahabaha wuwo buja huba w’emirembe n’emirembe. Era etebe yiyo ey’obunugi yijahuba y’emirembe n’emirembe.’ ”

¹⁷ Nga Nasani alomera Dawudi ebiitu ebyo byosibyosi ebi Hatonda gamuhwehulira.

Esaala ya Dawudi

¹⁸ Ng’ano Habaha Dawudi gengira mu Weema gehala mu moni ja MUSENGWA ng’aloma ati,

“O MUSENGWA Omwene Bunangi, ko ndiise ani era abomu mago gange ko mbabaani ohutuholera ebyo byosibyosi?

¹⁹ O MUSENGWA Omwene Bunangi oti hani ehyo sihihena, osuubihise ohuholera ab’olulyo lw’omuñeeresu wuwo ebiitu mu moni eyo. Eyo nj’engeri yiyo eyi onjambamo abaatu, O MUSENGWA Omwene Bunangi?

²⁰ “OMUSENGWA Omwene bunangi, hiina ehindi ehi ese Dawudi panga ohuloma? Ewe omanyire omuñeeresu wuwo.

²¹ Olw’ehibono hihyo era n’olwohwenda huhwo, oholire eby’amaani ebyo byosibyosi olw’ohwenda osomese ese omuñeeresu wuwo.

²² “Ng’oli w’amaani, O MUSENGWA Omwene bunangi! Nanjuma ali hy’ewe era nanjuma Hatonda owundi ohutusaho ewe ng’olu baatulomera.

²³ Era mbabaani abali hy’abaatu babo Abayisirayiri? Egwanga erala hu hyalo eri Hatonda ganunula ohuba babe hu wuwe era n’ohweholera esiina. Waahola ebyamaliholiho ebyenjajisa, wabbinga amawanga n’abahatonda baawe ohunjerano abaatu babo aba wanunula ohunja e Misiri.

²⁴ Watobola Abayisirayiri ohuba baatu babo emirembe n’emirembe era MUSENGWA wafuuha Hatonda waawe.

²⁵ “Naahani MUSENGWA Hatonda yoheresu ebisuubiso ebinjamba hu ese omuñeeresu wuwo n’olulyo lwange emirembe n’emirembe. Hola ng’olu osuubihise

²⁶ ko efuma ly’esiina liryo libe ly’emirembe n’emirembe. Era abaatu baja huloma baati, ‘Musengwa Omwene Manje nje Hatonda wa Yisirayiri.’ Era olulyo lwa Dawudi omuñeeresu wuwo luja hweyongera emirembe n’emirembe.

²⁷ “O MUSENGWA Omwene Manje Hatonda wa Yisirayiri, ohwehuliiye omuñeeresu wuwo oti oja hufuula ab’olulyo lulwe bahabaha. Kale ehyo hiñaaaye omuñeeresu wuwo obugumu ohunjaayo esaala yino.

²⁸ O MUSENGWA Omwene Bunangi, oli Hatonda. Ebibono bibyo byesigiha era osuubihise omuñeeresu ebiitu ebirani ebyo.

²⁹ Kale leha hihusangaase ohunja olulyo lw’omuñeeresu wuwo ekabi lweyongere ohuba luhoda mu moni jijo olwohuba ewe MUSENGWA Omwene Bunangi olomire era ekabi jijo jija huba hu lulyo lwange emirembe n’emirembe.”

8

Obunangusi wa Dawudi

¹ Oluvanyuma Habaha Dawudi gasoola n’Abafirisuuti gabanangula. Ng’anjira ehibuga Mesegama.

² Ng'ano Dawudi asoola n'Abamowaabbu nga boosi abanangula, ng'alagira abasirikale baawe ohulambaala njaasi mu nyiriri edatu. Gapima enyiriri edatu ng'alagira babeeta enyiriri ebiri ng'alehano olunyiriri lulala. Nga bafuuha beedu babe era nga bamunanga omusolo.

³ Dawudi gasoola era ganangula ni Hadadezeri omusaani wa Rehobbu era habaha w'e Zoobba olu gatiina ohutongosa obunugi buwe ohubita hu salo y'olwabi Yufuleeti.

⁴ Dawudi gamunaho abasirikale lukumi nalusanvu abagendera hu mbalaasi n'abasirikale ab'amagulu emitwalo ebiri. Gasala embalaasi josijosi emisina johu magulu galehano ejo jonene ej'ohuwesa amagaali cikumi.

⁵ Abaatu bomu gwanga ly'Alaamu ohunwa e Damasiko batiina ohuyeeda Hadadezeri habaha w'e Zoobba, nga Dawudi abulungula abasirikale baawe emitwalo ebiri n'ekumi ebiri.

⁶ Ng'ano ataayo ekambi j'abasirikale babe mu wahabaha w'Abalaamu mu hibuga hy'e Damasiko era nga bafuuha beedu babe nga bamusasulanga omusolo. MUSENGWA gaja Dawudi obunangusi hiisi ana gatiinanga ohusoola.

⁷ Dawudi ganyaga engabo ej'ezaabbu ejaali eja bahungu ba Hadadezeri ng'ajinjira e Yerusaalemu.

⁸ Ganjira ebihomo bingi ohunwa mu hibuga hy'e Bbeeta ni Bberosaayi ebyali njaasi w'obunugi wa Hadadezeri.

⁹ Tooyi habaha w'e Hamasi ni ganjira ati Dawudi ananguuye ene lyosiryosi erya Hadadezeri,

¹⁰ ng'atuma Yolamu omusaani wuwe eyiri Habaha Dawudi ohumuheesaho n'ohumwisuusa ohunjirijana Hadadezeri gamunangula. Hadadezeri oyo gaali musigu wa Tooyi ni banuuna hunjirijana. Yolamu ganjira Dawudi ebirabo ebya hiisi ngeri eby'ezaabbu n'efeeza n'ebyehihomo.

¹¹ Habaha Dawudi ganayo ebirabo ebyo ebi bamuleetera eyiri MUSENGWA ko n'efeeza n'ezaabbu ebi ganyaga hu mawanga gala gosigosi aga ganangula.

¹² Amawanga ago ngagano: Edomu ni Mowaabbu n'Abamooni n'Abafirisuuti n'Abameleki. Ganayo n'ebirabo ebi ganyaga hu Hadadezeri omusaani wa Rehobbu habaha w'e Zoobba.

¹³ Era Dawudi gafuma oluvanyuma lw'ohugobola ni geetire ab'olulyo lw'Edomu omutwalo mulala nakanaana mu hiiho ehi balanga baati Cumbi.

¹⁴ Nga Dawudi ata ekambi j'abasirikale babe mu Edomu mwosimwosi. Era ng'obolulyo lw'Edomu bosibosi bafuuha beedu babe. MUSENGWA gaja Dawudi obunangusi hiisi ana gatiinanga ohusoola nosinjosi.

Abahungu ba Dawudi

¹⁵ Dawudi ganuga Yisirayiri yosiyosi n'aholeranga abaatu babe bosibosi ebiitu eby'amazima era n'atehubbira.

¹⁶ Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya nj'owaali omuduumisi w'ene ahihenaho. Yokosofaati omusaani wa Ahiluudi nj'owabihanga ebinandiiho.

¹⁷ Zadooki omusaani wa Ahituubbu ni Ahimeleki omusaani wa Abbiyasaali nj'abaali abasengi ba Hatonda, Serayiya gaali munandiisi.

¹⁸ Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada nj'owaali omuduumisi w'abahuumanga habaha. Abasaani ba Dawudi baali bani b'amagesi.

9

Dawudi anambira Mefibboseesi ehyere

¹ Lulala Dawudi gabuusa ati, "Nahiriho omuutu mu lulyo lwa Sawulo ahiiri omulamu oyu sobola ohulaga ehyere olwa Yonasaani?"

² Naaliŋo omuŋeereswa wa Sawulo ni bamulanga baati Ziibba. Ng'aŋo bamulanga atiina eyiri Dawudi. Nga habaha amubuusa ati, "Ndiwe Ziibba?"

Ng'amugobolamo ati, "Mubbala, ndiise."

³ Nga habaha amubuusa ati, "Naliŋo omuutu yesiyesi mu lulyo lwa Sawulo ahiiriŋo nahamulaga ehyere?"

Nga Ziibba amugobolamo ati, "Eriyo omusaani wa Yonasaani aye muleme w'amagulu."

⁴ Nga habaha amubuusa ati, "Ali ŋeena?"

Nga Ziibba amugobolamo ati, "Ali mu mago ga Makiri omusaani wa Amiyeeli e Lodebbari."

⁵ Ng'aŋo Habaha Dawudi atuma abaatu batiina e Lodebbari mu mago ga Makiri omusaani wa Amiyeeli bamuleeta.

⁶ Mefibboseesi omusaani wa Yonasaani era omwijuhulu wa Sawulo ni gatiina eyiri Dawudi, gahubba amafuha mu moni jije ohulaga ati amuŋa eŋono.

Nga Dawudi amubuusa ati, "Ndiwe Mefibboseesi?"

Ng'amugobolamo ati, "Mubbala, ndiise."

⁷ Nga Dawudi amuloma ati, "Otatya. Hu lwa lataawo Yonasaani, nja huhuŋa eroba eryali erya Sawulo sehulu wuwo. Era oja huliiranga ŋalala ni neese hu hiiŋulo."

⁸ Nga Mefibboseesi nindi ahubba amafuha aloma ati, "Lwahiina wumbudabuda, ese ali hy'embwa efu?"

⁹ Nga habaha alanga Ziibba omuŋeereswa wa Sawulo amuloma ati, "Paaye omwijuhulu wa musengwawo hiisi hiitu ehyali ehya Sawulo n'amago gage.

¹⁰ Ewe n'abaana babo ko n'abaŋeereswa babo munaalimenga mwiroba lya Sawulo musengwawo nga mubaleetera amakungula babe n'emere. Aye Mefibboseesi omwijuhulu wa musengwawo analyenga ni neese hu hiiŋulo." Ziibba gaali n'abaseere ehumi n'abataanu n'abaŋeereswa abiri.

¹¹ Nga Ziibba aloma habaha ati, "Ow'eŋono musengwa, nja huhola hiisi ehi wundoma ohuhola." Era Mefibboseesi gehalanga hu hiiŋulo hirala ni Dawudi oti hani gaali mulala hu basaani ba habaha.

¹² Mefibboseesi gaali n'omusaani omuŋere ni bamulanga baati Mika. Era abaatu bosibosi abomu mago ga Ziibba bafuuha baŋeereswa ba Mefibboseesi.

¹³ Mefibboseesi gamenyanga mu Yerusalemu olwohuba galyanga hu hiiŋulo hirala ni habaha ne gaali muleme wa magulu gombi.

10

Dawudi aŋangula Abamooni n'Abalaamu

¹ Ebyo ni byaŋwa, Nahasi habaha w'Abamooni ng'afa. Ng'omusaani Hanuni agobola mu magulu gage nga habaha.

² Nga Dawudi aloma ati, "Nja huba n'ehyere eyiri Hanuni omusaani wa Nahasi, ng'olu semwana gandaga ehyere." Olw'ehyo Dawudi gatuma abahwenda ohuja ohumubonaho olw'ohufiirwa semwana.

Aye abahwenda abo ni boola mu hyalo hy'Abamooni,

³ abahungu b'Abamooni baloma Hanuni musengwa yaawe baati, "Oŋeega oti Dawudi atumire abasinde bano olw'ohuŋa lataawo eŋono n'ohuhusasira olw'ohufiirwa? Dawudi sabanindihire hwetegeresa n'ohuheeta ehyaalo hyefe bahene batusoose?"

⁴ Nga Hanuni aŋamba abahwenda ba Dawudi abo, ng'ababegaaho amalefu hu luuyi lulala, ng'ahena asala hu byambalo byawe ŋa madaho ng'ahena abaseebula bagameyo.

⁵ Ni balomera Dawudi ehyali ni hyolire hu basinde abo, gabatumira abaatu ohubaloma baati, “Musooke musigale e Yeriko ohwola olu malefu genywe galihena ohuhula konyo mugobole.”

⁶ Abamooni ni bategeera baati baali bafuuye Dawudi musigu waawe, bapangisa abasirikale Abalaamu ab’amagulu emitwalo ebiri ohunwa e Bbesi Rehobbu n’e Zoobba ni habaha ow’e Maaka n’abasirikale lukumi era nga bapangisa n’abandi omutwalo mulala n’ekumi ebiri ohunwa e Tobbu.

⁷ Ebyo ni byagwa Dawudi mu hutwi, gaatuma Yowaabbu n’enje lyosiryosi ohutiina ohusoola n’Abamooni.

⁸ Ng’Abamooni banwayo beteega hu ngira eyingira mu hibuga hyawe ehibbala ehi balanga baati Raabba. Aye Abalaamu ohunwa e Zoobba n’e Rehobbu n’abasirikale ohunwa e Tobbu n’abe Maaka, baali bonene mu hirafu.

⁹ Yowaabbu ni gabona abalabe ni bamulumba ni banwera mu moni n’egongo, nga getobosa mu basooli ba Yisirayiri abasinga amaani, ng’abaloma ohuwaagala Abalaamu.

¹⁰ Ng’abasooli abasigala, baba njaasi w’owuduumisi wa Abbisaayi mugandawe, nga nibo balumba Abamooni.

¹¹ Nga Yowaabbu aloma Abbisaayi ati, “Singa obona Abalaamu ni basinga amaani, wuuja wanjeeda. Aye Abamooni banaba ni bahusinga amaani, nja huuja kuyeede.

¹² Guma omwoyo, husoolerere abaatu beefe n’ebibuga bya Hatonda weefe. MUSENGWA aja huhola ehi abona ati nj’ehirani mu moni jije.”

¹³ Ng’ango Yowaabbu n’abasirikale aba gaali ni nabo balumba Abalaamu, ng’Abalaamu banyalagata embiro.

¹⁴ Abamooni ni babona Abalaamu ni baduluma, nga boosi banyalagata embiro hu Abbisaayi besweka mu hibuga. Ng’ango Yowaabbu gagamayo e Yersaalemu anwa mu husoola n’Abamooni.

¹⁵ Abalaamu ni babona baati Abayisirayiri babananguuye, behobaana baaja njalala nindi.

¹⁶ Nga Hadadezeri atumisa Abalaamu abaali engereha w’olwabi Yufuleeti batiina e Helamu, Sobbaki omuduumisi w’enje lya Hadadezeri n’abatangiriiye.

¹⁷ Ni hyagwa Dawudi mu hutwi, gasoloosa Abayisirayiri bosibosi, ng’abasomoha olwabi Yoludaani batiina e Helamu. Abalaamu balumba Dawudi ng’ango olutalo lutandiha.

¹⁸ Aye Abalaamu nindi baduluma Abayisirayiri. Hu olwo Dawudi geeta abafugi b’amagaali lusandu n’abasirikale abagenda n’amagulu emitwalo ene ni Sobbaki omuduumisi w’enje lyawe yeesi galutiiniramo.

¹⁹ Abahabaha abaali ni bali njaasi wa Hadadezeri ni babona Abayisirayiri ni babananguuye, bahola endagaano n’Abayisirayiri nga baba njaasi waawe.

Olw’ehyo, Abalaamu baleherano ohweyingisa mu huyeeda Abamooni nindi.

11

Dawudi ni Bbasuseebba

¹ Mu hiseera ehi omuloofe gumereramo, anja bahabaha bateranga ohutiina ohusoola etalo, Dawudi ganjindiha Yowaabbu n’abahungu babe ko n’enje ly’Abayisirayiri lyosiryosi. Basihiirisa Abamooni era beswanigirisa n’ehibuga Raabba. Aye Dawudi niye gasigala e Yersaalemu.

² Lulala ehy’egulo, Dawudi genyoha ohunwa mu buliri n’ahenire ohunumulaho, gatiina namugulu w’enyumba mu lubiri lulwe. Ni gaali namugulu hu nyumba, galengera omuhasi n’asaaba. Omuhasi oyo gaali munjono bugali.

³ Nga Dawudi atuma omuutu atiineyo afaanie omuhasi oyo nj'ani. Ng'omuutu oyo atiina era ng'agobolayo amulomera ati, "Omuhasi oyo nje Bbasuseebba omuhaana wa Eliyaamu era muha Wuriya Omuhiiti."

⁴ Nga Dawudi atuma abahwenda ohumuleeta. Gatiinayo nga Dawudi anenyuha ni naye. Omuhasi gaali gahanwanga mu songa. Ni bahena, nga gagamayo ewuwe.

⁵ Ni nabitano ahaseera, ng'omuhasi ahifaania n'ali hida ng'anjindhira Dawudi obuhwenda ati, "Ndi hida."

⁶ Nga Dawudi anjindhira Yowaabbu obuhwenda namuloma ati, "Peerese Wuriya Omuhiiti." Nga Yowaabbu anjindha Wuriya atiina.

⁷ Wuriya ni goola, nga Dawudi amubuusa embeera eyi Yowaabbu gaalimo n'embeera eyi basirikale baalimo ko n'engeri eyi lutalo lwali ni lutiinamo.

⁸ Nga Dawudi aloma Wuriya ati, "Serengeta otiine ewuwo onjummuleho." Nga Wuriya anjwa mu lubiri atiina. Nga habaha amuloosaho ehirabo.

⁹ Aye Wuriya sigoola yingo wuwe, ganenyuha na mulyango gwo lubiri nalala n'abasirikale abahuumanga musengwawe.

¹⁰ Ni balomera Dawudi baati, "Wuriya sigatiinire yi wuwe ng'amubuusa ati, 'Lwahiina siwatiinire wanenyuha engo? Ohenire ahamanga n'otaba njango.' "

¹¹ Nga Wuriya aloma Dawudi ati, "Esanduuku y'Endagaano n'Abayisirayiri n'abaatu ohunwa mu Buyudaaya bamenya mu weema, ni Yowaabbu musengwa yange n'abasirikale babe banenyuha mu hirafu. Olw'ehyo ese sisobola hutiina engo ndye, nywe era penyuhe n'omuhasi wange. Mu butuufu ng'olu ohiiri mulamu, sinja huhola ehiitu hyehyo."

¹² Nga Dawudi amuloma ati, "Sigala nano olwa leero lwosi, olwejo nja huhwaganya." Olw'ehyo Wuriya gasigala mu Yerusalemu endaalo ebiri.

¹³ Dawudi ganirisa Wuriya ohulya ni naye eh'yegulo era gamuna eby'ohunywa bingi, gameera. Aye Wuriya sigagama yi wuwe gatula gatiina ganenyuha hu mukeeka gugwe mu hisenge hy'abahuumi b'olubiri.

¹⁴ Ni wahya mu mugamba, Dawudi ganjandihira Yowaabbu ebbaluna ng'ayina Wuriya amunjirira.

¹⁵ Mu bbaluna eyo ganandihamo ati, "Namba Wuriya omute anjatu ana ohusoola ohw'amaani hunyinyitiye, ohene omulehe bamwite."

¹⁶ Kale Yowaabbu ni geswanigirisa ehibuga Raabba galoma Wuriya ohutiina mu hifo ehyalimo abalabe abahira ohuba ab'amaani.

¹⁷ Abasirikale bomu hibuga ehyo ni baatula ohusoola n'ene Iya Yowaabbu, beeta balala hu basooli ba Dawudi era Wuriya Omuhiiti yeese galutiiniramo.

¹⁸ Nga Yowaabbu anjindhira Dawudi omuhwenda n'amulomera byosibyosi ebyali mu lutalo.

¹⁹ Gahuutira omuhwenda ati, "Onahena ohulomera habaha engeri eyi lutalo lutiiniremo,

²⁰ obusungu bunangire ohunamba habaha gahubuusa ati, 'Lwahiina mwigereeye huupi n'ehibuga ni musoola? Simwahimanya muuti basobola ohulasa obusaale ni basiziira hu hitepe babahubba?

²¹ Nj'ani oweeta Abbimereki omusaani wa Yerubbeseesi? Simuhasi owadanya olubaale olu baseeraho ohunwa namugulu w'ehiteepe gafiira e Tebbesi? Lwahiina mwigereeye huupi n'ehiteepe?' Ogobolangamo oti, 'Omuneeresa wuwo Wuriya Omuhiiti yeese galutiiniyemo.' "

²² Ng'omuhwenda atiina. Ni goola ng'alomera Dawudi byosibyosi ebi Yowaabbu gamutuma ohuloma.

²³ Omuhwenda galomera Dawudi ati, "Abalabe batuhirire amaani batula batulumba mu hirafu aye hwababbinga hwaboosa hu mulyango gw'ehibuga.

²⁴ Nga batulasa obusaale ni bunjwera njamugulu w'ehiteepe. Balala hu banjeeresa ba habaha bafuuye era hinjiriyeemo n'omuñeeresa wuwo Wuriya Omuhiiti."

²⁵ Nga Dawudi aloma omuhwenda oyo ati, "Tiina olome Yowaabbu oti, 'Ehyo hitahuhenamamo amaani olwohuba soonjanga humanya onaafe mu lutalo. Weyongere ohuwaagala ehibuga ohisihiirise.' Mulomere ebibono ebyo ohumugobosamo amaani."

²⁶ Muha Wuriya ni ganjulira ati wamwe afuuye, gamulira.

²⁷ Ehiseera ehy'ohulira ni hyanjwaho, nga Dawudi atuma omuhwenda anjira muha Wuriya mu mago gage afuuha muhasi wuwe era ng'amusaalamo omwana museere. Aye ehi Dawudi gahola, hasungunasa MUSENGWA.

12

Olugero lwa Nasani n'ohwenenya hwa Dawudi

¹ Nga MUSENGWA atuma Nasani eyiri Dawudi. Nasani ni gatiina anja gaali, gamuloma ati, "Njaalino abasinde babiri mu hibuga anjatu. Mulala gaali munjinda owundi n'ali mugadi.

² Omunjinda gaali n'etaama n'enombe hibbiryo.

³ Aye omugadi gaali n'ahaana h'etaama ahaluusi aha gagula. Hahulira njalala n'abaana babe. Gahaliisa hahula n'ahanywehesa hu hihopo hiye era ni halya hu mere yiye. Hanjenyuhanga ni naye mu hifuba. Haali oti muhaana wuwe.

⁴ "Lulala omunjinda oyo gasuna omugeni. Aye gagaana ohumwitira hu etaama oba enombe jije. Ne ganjamba etaama y'omugadi, gaba njeyi amusalira."

⁵ Nga Dawudi alunjira omusinde owaahola ehiitu ehyo. Era ng'aloma Nasani ati, "Ndayira mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, omusinde oyo asaana ohufa!

⁶ Era ali n'ohulinjano etaama eyo emirundi ene olw'ohuhola ehiitu hyehyo n'anjuma hisa."

⁷ Nga Nasani aloma Dawudi ati, "Omusinde oyo, ndiwe. MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, 'Nahujuhaho amafuta obe habaha wa Yisirayiri, nahununula mu mihono ja Sawulo.

⁸ Era nahuna owahabaha wuwe n'abahasi babe. Nahuna obunangi ohunuga Yisirayiri ni Yuda. Obanga hubona ebyo ni bitahena, hani waloma nahwongera.

⁹ Lwahiina wanyooma ebya MUSENGWA wahola ehiitu ehibi ehyo mu moni jije? Wiita Wuriya Omuhiiti olu wamulyonayo eyiri Abamooni bamwita ni wenda ohwegobosa hu muhasi wuwe.

¹⁰ Njaahani wereteeye olutalo hu mago gago emirembe n'emirembe olwohuba waanyooma waanjira muha Wuriya Omuhiiti gafuuha muhasi wuwo.'

¹¹ "Omuutu ohunwa mu mago gago ameene aja huhuletera obugosi. Nja huhutusaho abahasi babo mbagabire omuutu owundi ahuli hu nduuhu n'obona, anjenyuhe ni nabo omuusi perekete n'omutayeeho emoni.

¹² Wahihola mu ngiso aye ese nja huhihuhola mu muusi perekete Abayisirayiri bosibosi ni babona."

¹³ Ng'ango Dawudi aloma Nasani ati, "Nabbenga mu moni ja MUSENGWA."

Nga Nasani amugobolamo ati, "MUSENGWA ahusonjire ebibi bibyo sooja hufa.

¹⁴ Aye omwana omuseere oyu wasaala, aja hufa olwohuba oleeteeye abalabe ba MUSENGWA ohumunyooma."

Ohufa hw'omwana wa Dawudi

¹⁵ Oluvanyuma lwa Nasani ohwagama ewuwe, MUSENGWA galwasa omwana oyu Dawudi gasaala mu muha Wuriya.

¹⁶ Dawudi gegayirira Hatonda hu lw'omwana oyo. Gasiiba era gatiina mu nyumba ewuwe ganenyuha njaasi.

¹⁷ Abahungu babe bagesyaho ohumuloma ohwinyoha aye gagaana era gagaana n'ohulya ni nabo emere yosiyosi.

¹⁸ Hu ludaalo olwomusanvu, omwana gafa. Aye abahungu ba Dawudi batya ohumulomera baati omwana afuuye olwohuba baloma baati, "Hwaloma ni Dawudi omwana n'ahiiriryo mulamu gagaana ohutunulirisa. Sihunanga humulomera huuti omwana afuuye. Asobola ohwehola ehiitu ehibi."

¹⁹ Aye Dawudi gabona abahungu babe ni banwenweta ng'ategeera ati omwana wuwe afuuye. Nga Dawudi ababuusa ati, "Omwana afuuye?"

Nga bamugobolamo baati, "Afuuye."

²⁰ Nga Dawudi genyoha njaasi hwiroba, atiina asaaba ahena geenjaha amafuta agahaloosa ng'acuusa engoye atiina mu weema ya MUSENGWA ohumujumirya, nga gagamayo mu lubiri asunga emere, ng'alya.

²¹ Ng'abahungu babe bamubuusa baati, "Lwahiina webisya otyo? Omwana n'abaaye mulamu obaaye soolya n'osiiba n'olira aye njaahani afuuye, winyohire waalya n'ohulya."

²² Nga Dawudi abagobolamo ati, "Omwana ni gaali n'ahiiri mulamu, nasiiba era nalira ni peega ti MUSENGWA asobola ohupambira ehisa galeha omwana wange gaahaba mulamu.

²³ Aye njaahani omwana afuuye, lwahiina siiba? Sobola ohumulamusa? Nja humulonda emagombe aye niye sasobola hugobola eyi ndi."

Ohusaaliwa hwa Sulemaani

²⁴ Dawudi gagumyagumya omuhasi wuwe Bbasuseebba, ng'anenyuha ni naye ng'asaala omwana museere amuguliha esiina ati Sulemaani. MUSENGWA genda omwana oyo

²⁵ era olwohuba MUSENGWA gamwenda bugali, gatuma naabbi Nasani ohuguliha omwana oyo esiina ati nje Yedidiya*.

Dawudi anjamba Raabba

²⁶ Mu hiseera ehyo, Yowaabbu gawaagala hibuga Raabba gasoola n'Abamooni era ng'anjamba ehwehero hy'abanugi.

²⁷ Nga Yowaabbu atuma abahwenda eyiri Dawudi bamulomere baati, "Numbire ehibuga Raabba era pambire ehifo omu badaña amaaji.

²⁸ Olw'ehyo humbaania abasirikale bosibosi, olumbe ehibuga ohinambe. Sinenda abaatu bahigulihe esiina lyange."

²⁹ Nga Dawudi ahumbaania abasirikale bosibosi nalala, atiina awaagala ehibuga Raabba, ahinamba.

³⁰ Nga Dawudi awugula ekofiira ey'obunugi eyaali hu mutwe gw'ehibbote hya hatonda waawe Moleki. Obusito w'ekofiira eyo waali ekilo ng'adatu n'etaanu ej'ezaabbu era ni huliho n'amabaale ag'ebbeeyi. Nga bayambasa Dawudi. Mu hibuga ehyo ganyagamo bingi,

³¹ gafuula abaatu ba Raabba beedu ohuhola emirimo ni batambisa emisumeeno n'esuluulu n'embasa era gabatambisa n'emirimo ej'ohuhubba amatafaali. Dawudi gahola atyo abaatu bosibosi abomu bibuga by'Abamooni. Ng'ano Dawudi n'eje lirye bagobolayo e Yerusalemu.

13

Amunooni ni Tamali

* 12:25 12:25 Yedidiya Esiina eryo litegeesa liiti, *Musengwa amwenda*.

¹ Oluvanyuma, Amunooni omusaani wa Dawudi genda omuhaana oyu balanganga baati Tamali. Tamali oyo gaali muhaana mujoono era gaali mbooyo ya Abbusolomu.

² Amunooni gatawana n'ebineego ebyo era goola n'ohulwaala olwa mbooyo oyo Tamali. Tamali gaali sanenyuhangaho n'omusinde era Amunooni n'ahibona ati hyali higosi ohumuira.

³ Ne Amunooni gaali ni meeriwe ni bamulanga baati Yonadabbu, omusaani wa Simeeya, muganda ya Dawudi. Yonadabbu oyo gaali mugerengetania bugali.

⁴ Ng'abuusa Amunooni ati, "Lwahiina ewe omwana wa habaha hiisi mu mugamba oba obombonaaye? Hiina ehi otasobola hupayiraho?"

Nga Amunooni amugobolamo ati "Negomba Tamali mbooyo ya muganda yange Abbusolomu."

⁵ Nga Yonadabbu amuloma ati, "Tiina hu buliri werwase, lataawo n'anaaje ohuhubonaho, omulome oti, 'Kusunga olome mbooyo yange Tamali, gaaje gategehereho ehy'ohulya. Gategehereho ahamere ni mbona, sobole ohumwebonera omwene ahene gandiise.' "

⁶ Ng'ango Amunooni gefundulasa mu buliri oti hani mulwaye. Habaha ni gaaja ohumubona, nga Amunooni amuloma ati, "Kusunga olome mbooyo yange Tamali, gaaje gapiiyire omugaati ogwenjabulo ni mubona, ndyeho mu ngalo jije."

⁷ Nga Dawudi atumisa Tamali mu lubiri ohumuloma baati, "Tiina mu nyumba ya mbooyo Amunooni, omunyiiyireho emere."

⁸ Nga Tamali anamba engira atiina ewa mbooyo Amunooni era gamusaana mu buliri. Ng'anamba obusyanu abuhanda n'abona, ng'ahena anyiia.

⁹ Ng'anamba esaani amwinjula emigaati. Aye Amunooni gagaana ohulya.

Ng'amuloma ati, "Loma hiisi muutu atule." Era nga bosibosi banwano.

¹⁰ Ng'ango Amunooni aloma Tamali ati, "Leeta emere n'ano mu hisenge hyange, wundiise." Nga Tamali anamba emigaati eji ganyiiya ajinjirira mbooyo Amunooni mu hisenge hiye.

¹¹ Ne ni gamujirira ohulya, gamufuhumira gamuloma ati, "Mbooyo yange, nj'onenyuhe ni neese."

¹² Nga Tamali amugobolamo ati, "Mbe mbooyo yange, otakaka. Ehiitu hyehyo hy'embiho mu Yisirayiri. Otahola ehiitu ehibi hyehyo.

¹³ Ese ndihola tye? Ndyetusaho tye ehiswalo ehyo? Ne baati ewe? Oja huba hy'abahosi b'ebibi abanubeebe mu Yisirayiri yosiyosi. Kusunga olome ni habaha, saaja hungaana huhufumbirwa."

¹⁴ Aye Amunooni gagaana ohumuulirisa era olwohuba gaali amusinga amaani, gamuhaha.

¹⁵ Amunooni ni gahena ohukaka Tamali, gamucaawiira erala eby'amaani ebyene. Mu butuufu, ohucaawa ohugamucaawamo, hwasingaho ohwenda ohu gamwendamo. Era ng'amuloma ati, "Yinyoha wupwero!"

¹⁶ Aye Tamali gamugobolamo ati, "Bbe, ehy'ohusindigirisa hibi bugali n'ohusinga ehiwukolire."

Ne gagaana ohumuulirisa.

¹⁷ Ng'alanga omunjeeresa wuwe amuloma ati, "Tusa omuhasi oyo n'ano, ohene ote hu lwigi embaali."

¹⁸ Ng'omunjeeresa wuwe amutusa ebulafu ng'ahena ata hu lwigi embaali. Tamali gaali gambaaye olugoye olw'ebbeeyi olwohuba ehyambalo hyehyo, nj'ehi bahaana babahabaha abatanenyuhangaho n'omusinde, bambalanga.

¹⁹ Nga Tamali genjaha egohe hu mutwe, ng'anabujula n'olugoye lulwe olw'ebbeeyi olu gaali ni gambaaye. Ng'atiina n'abbolooga n'emihono n'ajitaaye hu mutwe.

²⁰ Nga mbooyo Abbusolomu amubuusa ati, “Amunooni mbooyooyo anwa hukenyuka ni neewe? Ale noleera, mbooyo yange, kasita mbooyooyo. Ehyo hitahuluma.” Nga Tamali amenya ni Abbusolomu, ehibubaalo n’enuku ni bimwijuuye hu mwoyo.

²¹ Habaha Dawudi ni ganulira ebiiitu ebyo byosibyosi, galuŋa bugali.

²² Abbusolomu niye sigaloma hu Amunooni hiitu hyosihyosi, ehibi oba ehiraŋi. Aye gacaawa Amunooni olwohuba gaali aswahiise mbooyo Tamali.

Abbusolomu geeta Amunooni

²³ Ni nabitano emyaha ebiri, Abbusolomu gaali n’abaatu abasala amooya hu taama jije e Bbaali Hazori ohuupi n’esalo n’Efulayimu. Ng’alanga abaana ba habaha bosibosi abaseere ohutiinayo.

²⁴ Nga Abbusolomu atiina aloma habaha ati, “Ese omuŋeeresa wuwo ndi n’abasala amooya hu taama. Kale kusunga, habaha n’abahungu babo muuje mubeŋo.”

²⁵ Nga habaha amugobolamo ati, “Bbe, mwana wange, sihiraŋi hwesihwesi ohuujwa olwohuba huja huhusitonjerera.” Wayire Abbusolomu gamudeberera, gagaana ohutiina aye gamwendesa ekabi.

²⁶ Ng’ano Abbusolomu amuloma ati, “Ale leha muganda yange Amunooni, gaaje.”

Nga habaha amubuusa ati, “Lwahiina wenda atiine ni neewe?”

²⁷ Aye Abbusolomu gamudeberera, ehyanwamo ng’afugiirira Amunooni n’abasaani ba habaha ohutiina ni naye.

²⁸ Ng’Abbusolomu alagira abaneeresa babe ati, “Muŋuliirise. Ni munaabone Amunooni n’ameeye omwenge, nabaŋa ehiraŋi ti, ‘Mumwite,’ mutatya olwohuba ndiise anaabe ni mbalagiiye. Mugume, mube basira.”

²⁹ Abaneeresa ba Abbusolomu bahola Amunooni ng’olu babalagira. Ng’abasaani ba habaha abandi bosibosi benyoha, beehala hu nasugirya jaawe, nga baduluma.

³⁰ Ni baali ni bahiri hu ngira, ng’olugambo lwolera Dawudi luuti, “Abbusolomu geetire abasaani ba habaha bosibosi era enjuma anonire!”

³¹ Nga habaha genyoha, anabula ebyambalo bibye, ng’alambaala hwirola era abahungu babe nga bemeerera ana gaali aye boosi ni banabuuye engoye jaawe.

³² Aye Yonadabbu omusaani wa Simeeya muganda ya Dawudi galoma ati, “Habaha musengwa yange, otaneega oti betire abasaani babo bosibosi aye Amunooni yenene nj’oyu betire. Ehyo nj’ehibaaye mu mwoyo gwa Abbusolomu ohunwera erala hu ludaalo olu Amunooni gahaha mbooyo Tamali.

³³ Habaha musengwa yange, otaneega oti abasaani bahabaha bosibosi bafuuye. Amunooni yenene nj’afuuye.”

³⁴ Ne mu hiseera ehyo, Abbusolomu gaduluma.

Omusirikale owaali hu gw’ohuhuuma ni genyosa emoni, galengera abaatu bangi ni baaja, ni banambire engira ey’ebugwalyuba wuwe. Ng’omuhumi atiina alomera habaha ati, “Nengera abaatu ni banwera mu ngira eyinwa mu bibuga Horonayimu hu luuyi lw’olusozi.”

³⁵ Nga Yonadabbu aloma habaha ati, “Bona, abasaani babo baaja, hyolereeye ehi ndomire.”

³⁶ Gaali ko gahahenanga ohuloma, ng’abasaani ba habaha bengira ni bahubba enduulu. Habaha yeesi n’abahungu babe balira n’obusiba oweene ow’amaani.

³⁷ Abbusolomu gaduluma gatiina ewa Talumayi omusaani wa Amiihudi habaha w’e Gesuri. Ne hiisi ludaalo, Habaha Dawudi gasigala n’alira omwana wuwe.

³⁸ Abbusolomu ni gaduluma gatiina e Gesuri, gahenayo emyaha edatu.

³⁹ Habaha ni gahena ohuguma Amunooni n’afuuye, ng’atandiha ohunemba ohubona hu Abbusolomu.

14

Abbusolomu agobola e Yerusaalemu

¹ Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya gahifaania ati habaha gaali anemba hu Abbusolomu.

² Nga Yowaabbu atumisa bamulangira omuhasi omugesi ohunjwa e Tekowa. Ni goola ng'amuloma ati, "Weholese oti ofiriye, wambale amayinja era otenaha n'ebizigo. Webisye hy'omuhasi ahenire endaalo enyene enyingi n'ali mu butahi w'ohufirwa omuutu wuwe.

³ Ohene otiine eyiri habaha omulome ebibono bino." Nga Yowaabbu amulomera ebyohuloma.

⁴ Ng'omuhasi oyo ow'e Tekowa atiina ewa habaha, nga geyala hwiropa ohulaga ati amuna enono. Ng'ahena amuloma ati, "O habaha, kwegayiriiye wunjeede!"

⁵ Nga habaha amubuusa ati, "Oli n'ehigosi hi?"

Ng'omuhasi oyo amugobolamo ati, "Mu butuufu ndi namwandu, wamwange gafa.

⁶ Ese omuñeeresu wuwo, naali n'abasaani bange babiri, nga basoolera eyo mu ndimiro ananuma muutu owabagaya. Nga mulala ahubba mugandawe, amwita.

⁷ Naahani ab'ehiha bosibosi bacuhiiye ese omuñeeresu wuwo. Bandoma baati, "Tunje oyo owahubba mugandawe gamwita, yeesi humwite olw'ohwita owahye." Mu ngeri eyo, banaabe batuhiseño n'omusika. Banahola baatyó, baba hyabasimiisye omuliro ogu sigahiise ni gwaduha. Wamwange aba anuma mwana ow'ohumwerula hu hyalo huno."

⁸ Nga habaha aloma omuhasi oyo ati, "Yagamayo engo wuwo, nja hulagira bahole hu songa yiyo."

⁹ Naweene anjo ng'omuhasi w'e Tekowa oyo aloma habaha ati, "Muhulu habaha, leha banenye ndiise n'amago gange era omusango gutaba hu habaha n'obunugi buwe."

¹⁰ Nga habaha amugobolamo ati, "Singa omuutu yesiyesi ahutiisatiisa mundeetere, saaja hugobolamo nindi huhuteganya."

¹¹ Ng'omuhasi aloma ati, "Leha habaha, alayire mu siina Iya MUSENGWA Hatonda wuwe, enjume owiita musaani yange."

Nga habaha aloma ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, nanuma aja hunamba hu musaani wuwo."

¹² Ng'omuhasi amuloma ati, "Ganya ese omuñeeresu wuwo mbeho n'ehindi ehi ndomaho ni neewe habaha musengwa yange."

Nga habaha amugobolamo ati, "Loma."

¹³ Ng'omuhasi amuloma ati, "Lwahiina wahola ehiitu c'ehyene hu baatu ba Hatonda? Habaha analoma ehyo, aba sigesalira musango olwohuba habaha sagobosanga musaani wuwe owatiina mu bunananguse.

¹⁴ Abaatu hwesihwesi huli hy'amaaji agajijuhire mwiroba, huli n'ohufa. Aye Hatonda satusano bulamu, ohutusaho atano engira eyireetera omuutu owagota, agobole eyi ali.

¹⁵ "Ow'enono, nijire ohuhunayira ehigosi hyange olwohuba mbaaye tya ehi baatu basobola ohukola. Salireño ohuuja eyi oli wunjeede.

¹⁶ Somanya habaha ahanda gafugiirira ohunonia omuñeeresu wuwe ohunja mu muhono gwoyo owenda ohusihirisa ese n'omwana wange, atulehese ohusikira ebiitu ebi Hatonda gatuja.

¹⁷ "Ese omuñeeresu wuwo peegire ti, 'Ehi habaha musengwa yange anandome hinandetere ohunuumula mu mwoyo gwange,' olwohuba habaha musengwa yange ali hy'amalayika wa Hatonda owawulano ehirani n'ehibi. MUSENGWA Hatonda wuwo, abe ni neewe."

18 Ng'ano habaha aloma omuhasi oyo ati, "Otakweha, ndomere amazima hu ehi nja huhubuusa."

Ng'omuhasi aloma ati, "Habaha musengwa yange, buusa."

19 Nga habaha amubuusa ati, "Yowaabbu anuma mu hiitu hino?"

Ng'omuhasi oyo amugobolamo ati, "Mu butuufu, habaha musengwa yange ng'olu oli omulamu, Yowaabbu nj'owaapa ehy'ohuloma."

20 Yowaabbu omuhungu wuwo, gahihola olw'ohwenda ohutereesa embeera eriyo. Era musengwa yange oli mugesi hy'amalayika wa Hatonda, omanyire byosibyosi ebiri mu gwanga lino."

21 Nga habaha aloma Yowaabbu ati, "Ehi oloma hiraŋi era nja huhihola ng'olu wenda. Tiina ogobose omuvubuka oyo Abbusolomu."

22 Nga Yowaabbu geyala hwirola ohulaga ti amuna enono era ng'amusabira Hatonda amune ekabi. Ng'ahena aloma ati, "Olwaleero, ese omuhungu wuwo, kifaniisye ti ndi muhoda eyi oli ewe habaha musengwa yange olwohuba ofugiiriye ohuhola ehi kusungire."

23 Ng'ano Yowaabbu atiina e Gesuri, agobosa Abbusolomu e Yersaalemu.

24 Ne habaha galoma ati, "Sinenda gaasale mu moni, atiine mu nyumba ewuwe." Olw'ehyo, Abbusolomu gatiina gamenya mu nyumba yiye, sigasalanga mu moni ja habaha.

Dawudi asoniŋa Abbusolomu

25 Mu Yisirayiri yosiyosi, simwalimo muutu oyu bapaahanga olw'obuŋono wuwe hy'Abbusolomu. Ganumaho hamogo ohunwa hu magulu ohwola hu mutwe.

26 Hiisi mwaha, Abbusolomu gesalangaho efiiri nija hamusitonjereye. Gahajipimire ni joosamo ng'ekilo ebiri mu hipimo hy'owahabaha.

27 Abbusolomu gaali n'abasaani babe badatu n'omuhaana mulala. Esiina ly'omuhaana nje Tamali era gaali muhasi muŋono.

28 Ng'Abbusolomu ahena emyaha ebiri mu Yersaalemu, n'enjuma husala mu moni ja habaha.

29 Ehiseera hyola ng'Abbusolomu atumisa Yowaabbu ni genda amutume eyiri habaha. Aye Yowaabbu gagaana ohutiinayo. Nga nindi amutumisa omulundi ogwohubiri era nga Yowaabbu nindi agaana ohutiinayo.

30 Ng'ano Abbusolomu aloma abanjeeresa babe ati, "Endimiro ya Yowaabbu yabuhana neyange era yirimo bbaale. Mutiine muyiteho omuliro." Ng'abanjeeresa b'Abbusolomu batiina bayitaho omuliro.

31 Nga Yowaabbu genyoha atiina ewa Abbusolomu amubuusa ati, "Lwahiina abanjeeresa babo banwene omuliro hu ndimiro yange?"

32 Ng'Abbusolomu agobola mu Yowaabbu ati, "Ni nahutumisa wuuje siwafayo. Aye nenda wumbuhise bbaabba ehyagira gangobosa ohunwa e Gesuri. Naali nebereeye bulani eyo. Nahendire hubona habaha hatyani. Era ni njaba ni njaliŋo omusango ogu nahola, leha ganjite."

33 Era nga Yowaabbu atiina eyiri habaha amulomera ebiitu ebyo. Nga habaha atumisa Abbusolomu atiinayo. Ni goola, geeyala hwirola mu moni jije. Abbusolomu ni gahena, nga habaha amugwa mu hifuba.

15

Abbusolomu ahola oluhwe hu semwana

1 Ehiseera ni hyabitanjo nga Abbusolomu asunayo ehigaali n'embalaasi n'abasinde amahumi ataanu ohumutangiriramo.

2 Abbusolomu genyohanga mu mugamba, nga gemeerera hu ngira anali omulyango ogwingira mu hibuga. Hiisi muutu owatiinanga n'esonga eyi genda habaha

amuholereho, Abbusolomu gamulanganga ng'amubuusa ati, "Onwera mu hibuga hi?" Omuutu oyo gamugobolangamo ati, "Ese omuñeeresa wuwo pwera mu hiha hirebe ehya Yisirayiri."

³ Ng'ano Abbusolomu amuloma ati, "Esonga yiyo tuufu aye hibi nyo habaha ohuñuma omuutu oyu atayeeño ohuyinulirisa."

⁴ Singa mbaaye ndiise omulamuzi, hiisi muutu owahaletirenga esonga yiye eyi ndi nahayimuholeraho ni tehubbira."

⁵ Era olu muutu gendanga ohuhubba amafuha mu moni wuwe ohulaga ati amuna enono, sigahamuganyire. Aye geyunanga gamunamba hu muhono ng'amugwa mu hifuba.

⁶ Abbusolomu gaholanga atyo hiisi muutu owatiinanga eyiri habaha ohumulamula. Era ng'anamba emyoyo j'Abayisirayiri.

⁷ Oluvanyuma lw'emyaha ene, Abbusolomu galoma habaha ati, "Leha tiine e Kebbulooni noherese oweyamo wange obu neeyama eyiri MUSENGWA.

⁸ Ni naali e Gesuri mu Alaamu, neeyama ohujumirya MUSENGWA e Kebbulooni singa gangobosa e Yersaalemu."

⁹ Nga habaha amuloma ati, "Tiina miyaaya" Olw'ehyo gatiina e Kebbulooni.

¹⁰ Aye Abbusolomu ni goola e Kebbulooni, gatuma abahwenda mu ngiso ohutiina eyiri ebiha byosibyosi ebya Yisirayiri balome abaatu baati, "Ni munulira ejanjaasi ly'egwala ery'etaama emiigu, ng'ano ni naano muloma muuti, 'Abbusolomu nje habaha era geehaye e Kebbulooni.' "

¹¹ Abbusolomu gatiina n'abasinde bibiri ng'abageni ohunwa e Yersaalemu ne sibamanya higendererwa hihye.

¹² Era Abbusolomu ni gaali n'anayo enongo, ng'atumisa Akisofeeli ohunwa mu hibuga Giilo. Akisofeeli oyo, gaali mulala hu bani b'amagesi ba Dawudi. Amangu ago, ng'abaatu bangi bamwenimbaho ng'oluhwe luba lw'amaani.

Dawudi geyiba

¹³ Ng'ano enwayo omuhwenda owaaja galomera Dawudi ati, "Abayisirayiri bosibosi benimbire hu Abbusolomu mu luhwe lulwe."

¹⁴ Nga Dawudi aloma abahungu babe bosibosi abaali mu Yersaalemu ati, "Hwinyoheremo, hutagayaala. Hwanguneeho, singa hulwa nana sihuja hunona Abbusolomu, efe n'ehibuga Yersaalemu hija husihiiriha."

¹⁵ Ng'abahungu abo bamugobolamo baati, "Huli nalala ni neewe, hola ehi obona oti nj'ehirani."

¹⁶ Nga habaha n'abomu mago gage bosibosi basimbuha. Ne galeha abahasi babe abohutulo ehumi ohuhuuma olubiri.

¹⁷ Nga habaha asimbula n'abaatu bosibosi batiina bameerera hu nyumba esembayo mu hibuga.

¹⁸ Ng'aleha abahungu babe ohutangiramo. Naaliño abasinde lukaaga ohunwa e Gaasi abatiina ni Dawudi ko n'abahuumi babe bosibosi.

¹⁹ Nga Habaha Dawudi aloma Yitayi Omugiti era omutangirisi w'abasooli ohunwa e Gaasi ati, "Lwahiina weesi oli hutiina ni neefe? Galuhayo obe ni habaha Abbusolomu olwohuba oli mugwira era ehyahutusa ewenywe hwendula anonenogome.

²⁰ Wahahena nana ehiseera hitono, enuma songa egira walerenga ni neefe abatamanyire n'eyi hutiina. Yagamayo n'abalebe babo, MUSENGWA abalage ohwenda huhwe ohubitiirifu n'owesigwa wuwe."

²¹ Aye Yitayi ng'agaluha mu habaha, ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu era ni neewe musengwa yange n'ohiiri mulamu, hiisi eyi musengwa habaha wange onaabe, n'olu hinaabe mu mafa, omuñeeresa wuwo yeesi anaabe ni neewe."

²² Nga Dawudi aloma Yitayi ati, “Njanuma wubi, yinyoheramo hutiine!” Nga Yitayi Omugiti n’abasirikale babe bosibosi n’abomu mago gaawe bosibosi batiina.

²³ Abaatu ni babona habaha n’abaatu babe ni batiina, balira bugali. Nga habaha n’abaatu bosibosi aba gaali ni nabo basomoha ehiiho ehi balanga baati Kedulooni nga balujama mu lulafu.

²⁴ Mu baatu abo mwalimo Zadooki n’Abaleevi ni babbeedire Esanduuku ey’Endagaano ya Hatonda. Nga bayitengeha njaasi, ng’Abbiyasaali anjaayo enjongo. Aye Abaleevi sibabbeeda Sanduuku eyo nindi ohwola olu baatu bosibosi banwa mu hibuga.

²⁵ Ng’ano habaha aloma Zadooki ati, “Yagamya Esanduuku ya Hatonda mu hibuga Yerusaalemu. MUSENGWA n’aba ni genda, alingobosa n’agobolamo ohuyibona, n’ehifo hihye omu amenya.

²⁶ Aye ni hiba ni hitamusangaasa, leha ahole hyosihyosi ehi abona ati hirañi eyi ali.”

²⁷ Nga Habaha aloma Zadooki omusengi ati, “Oli muutu asalaño bulañi. Yagamayo mu hibuga miyaaya, tiina ni Ahimaazi omusaani wuwo ni Yonasaani omusaani wa Abbiyasaali. Yagama ni Abbiyasaali ko n’abasaani benywe bombi.

²⁸ Ese nja huba hu haabi anja basomohera ohutiina mu lulafu ni kumiriye ohwola olu munahatumire obuhwenda.”

²⁹ Nga Zadooki ni Abbiyasaali bagamya Esanduuku ya Hatonda mu Yerusaalemu era nga basigala eyo.

³⁰ Ne Dawudi geyongera paka hu lusozi olw’emisaala emizayiti era gatiinanga n’alira ni gewihiriye hu mutwe era n’amagulu amereere aganjumamo hiitu. N’abaali ni naye bosibosi batiinanga ni balira, ni bewihiriye hu mitwe jaawe.

³¹ Nga nabaano owalomera Dawudi ati, “Akisofeeli mulala hu behobeene ni Abbusolomu.” Nga Dawudi alomba ati, “O MUSENGWA, leha amagesi g’Akisofeeli ganjume mahulu.”

³² Dawudi ni goola hu mutwe gw’olusozi anja bajumirihisyanga Hatonda, nga gagaanana ni Husaayi Omwaruki n’ehiganduula hihye ni hinabuhire era ni genjahire efuhe hu mutwe.

³³ Nga Dawudi amuloma ati, “Oja humbeera mugugu n’onatiine ni neese.

³⁴ Aye singa wagamayo mu hibuga waloma Abbusolomu oti, ‘O habaha nja huba muneereses wuwo ng’olu mbaayenga ni peeresa lataawo,’ anjo oja hunjeeda ohugotaania amagesi g’Akisofeeli.

³⁵ Abasengi ba Hatonda aba Zadooki ni Abbiyasaali baja hubaayo ni neewe. Obalomeranga hiisi ehi onabenga n’onjuliye mu lubiri lwa habaha.

³⁶ Abasaani baawe bombi: Ahimaazi omusaani wa Zadooki ni Yonasaani omusaani wa Abbiyasaali baali eyo ni nabo. Onaba n’ehi onjuliye hyosihyosi, batume eyi ndi.”

³⁷ Nga Husaayi meeri ya Dawudi atiina mu hibuga Yerusaalemu, Abbusolomu ni gengira.

16

Dawudi ni Ziibba

¹ Dawudi ni gaali ni gahabita namugulu w’olusozi, nga gagaanana ni Ziibba omuneereses wa Mefibboseesi. Gaali ni nasugirya ebiri n’ajitwihire emigaati bibiri n’ebisagaaso cikumi eby’emizabbiibu emyomu n’ebindi cikumi eby’ebibala ebi balya ohwendobooli n’esaju ey’ehyanjo ehy’omwenge gw’emizabbibbu.

² Nga habaha abuusa Ziibba ati, “Oleetire bino byahi?”

Nga Ziibba amugobolamo ati, “Nasugirya jino j’abomu mago gago habaha ohugenderangaho. Emigaati n’ebibala by’abaatu bano ohulya. Omwenge ogw’emizabbibbu gw’abo ababa ni badembire ohugenda mu lulafu ohunywaho.”

³ Ng’ango habaha amubuusa ati, “Omwijuhulu wa musengwa wuwo Sawulo ali neena?” Nga Ziibba amugobolamo ati, “Asigayeeyo e Yerusaalemu, aloma mbo ati, ‘Naahani Abayisirayiri baja hungaluhisa owahabaha wa sehulu yange.’ ”

⁴ Ng’ango habaha aloma Ziibba ati, “Byosibyosi ebibaaye ni biri ebya Mefibboseesi, naahani bibyo.”

Nga Ziibba aloma ati, “Kunja enono musengwa yange, kusunga mbererere muhoda eyi oli.”

Simeeyi aduula Dawudi

⁵ Habaha Dawudi ko ni gaali ni goola mu hibuga e Bbahurimu, nga jireeta omusinde owomu lulyo lwa Sawulo, oyu baali ni balanga baati Simeeyi omusaani wa Geera. Ganwayo n’ajofumula ebibono ebibi byereere hu Dawudi.

⁶ Ng’aholojera Habaha Dawudi n’abahungu babe amabaale. Hino gahihola n’atabalirira abasinde ab’amaani abaali ni beswanigirihiise Dawudi eruuyi n’eruuyi.

⁷ Simeeyi ni gaali n’aduulira Dawudi galoma ati, “Pwerejo, pwerejo, musinde ewe omutemu era onjuma mahulu!”

⁸ Wanyaga hu Sawulo owahabaha, wahena wiita abaatu babe bangi. Weesi MUSENGWA ali huhwesasula, abuhubuguyeeho gabuza Abbasolomu omusaani wuwo. Era olwohuba oli mutemu, hihwohiise hu husihiiriha!”

⁹ Nga Abbisaayi omusaani wa Zeruyiya aloma habaha ati, “Lwahiina embwa yino eduulira habaha musengwa yange? Leha tiine mutemeho omutwe.”

¹⁰ Ne habaha galoma Abbisaayi ni mugandawe Yowaabbu ati, “Ehyo hibanjambiraho ne, enywe abasaani ba Zeruyiya? N’aba nje MUSENGWA amulomire ohunduulira, nj’ani ali n’obunangi ohubuusa ati, ‘Lwahiina ohihola?’ ”

¹¹ Nga Dawudi aloma Abbisaayi n’abahungu babe bosibosi ati, “Obanga musaani yange omwene oyu nesaalira genda ohunjita, ne ow’ehiha hya Bbenjamini oyo anjanga ohusaasira? Mumulehe ganduilire olwohuba MUSENGWA amulomire.

¹² Somanya MUSENGWA gabona ohubonaabona ohu ndimo, gaapa ekabi mu hifo hy’ebyo ebi Simeeyi ali hunduulira.”

¹³ Dawudi n’abahungu babe nibo beyongera mu lugendo lwawe. Ne Simeeyi gabalondangaho n’abitira hu luuyi lw’olusozi, gatiinanga abaduulira n’abaholoja amabaale nga kohu ataaye n’ohubonaho efuuhe.

¹⁴ Habaha n’abaatu bosibosi aba gaali ni nabo boola anja baali ni baja hu lwabi Yoludaani ni badembire. Era eyo peyi ganuumulira ko gagobolamo amaani.

Abbasolomu gengira mu Yerusaalemu

¹⁵ Naahani Abbasolomu n’Abayisirayiri bosibosi bengira Yerusaalemu era ni Akisofeeli yeesi gatiiniraho.

¹⁶ Husaayi meeri ya Dawudi, ni goola anja Abbasolomu gaali, gamuloma ati, “Wangaala habaha! Wangaala habaha!”

¹⁷ Nga Abbasolomu abuusa Husaayi ati, “Huno nj’ohwenda ohu wendamo meriiwo? Lwahiina sotiine ni Dawudi meriiwo?”

¹⁸ Nga Husaayi agobola mu Abbasolomu ati, “Mbe, ese naabenga w’oyo oyu MUSENGWA n’Abayisirayiri bosibosi baba ni batobooye era nj’oyu nja husigala ni naye.

¹⁹ Era n’ehindi, nj’ani oyu ndi n’ohunjeeresanga? Omusaani nj’oyu nja hunjeeresanga. Nja huba munjeeresanga wuwo ng’olu mbayenga munjeeresanga wa lataawo.”

²⁰ Nga Abbasolomu aloma Akisofeeli ati, “Tunje amagesi, huhole hi?”

²¹ Nga Akisofeeli amuloma ati, “Tiina onenyuhe n’abahasu ba lataawo abohutulo abalehire ohuhuuma olubiri. Ehyo hija hulaga hiisi Muyisirayiri hiiti ocaawiiye erala lataawo era hiisi ahuwagira aja husunira erala amaani ag’ohuhuwagira.”

²² Nga bemehera Abbusolomu eweema hu kalina, ng'anyuha n'abahasi ba semwana hiisi Muyisirayiri ni gebonera.

²³ Mu ndaalo ejo, amagesi aga Akisofeeli gananga baganjiranga hy'agomuutu owebuihise hu Hatonda. Era Dawudi ni Abbusolomu banjiranga amagesi ga Akisofeeli baaty.

17

Husaayi aya Abbusolomu amagesi amabi

¹ Olwola nga Akisofeeli aloma Abbusolomu ati, "Leha tobale abasinde omutwalo n'ekumi ebiri, hutuine hunjime Dawudi mu wiire w'olwa leero luno.

² Muwaagale n'ahiiri mudembi era n'ahiiri munafu. Ehyo hija humusindusa era abaatu abali ni naye baja humudulumaho. Nja husanjaana habaha yene, muhenejo

³ kene ngobose abaatu bosibosi abali ni naye eyi oli hy'omuhasi agobola ewa wamwe. Onahenajo obulamu w'omuutu omulala oyo oyu onjima, abasigaayenjo oja humenya ni nabo miyaaya."

⁴ Ehyo, hyaboneha hiraani eyiri Abbusolomu n'abatangirisi ba Yisirayiri bosibosi.

⁵ Aye Abbusolomu galoma ati, "Langa Husaayi hubone yeesi ehi aloma."

⁶ Husaayi ni gatiina, nga Abbusolomu amuloma ati, "Akisofeeli atunjaaye amagesi. Huholere hu ebi alomire? Ni njaba ni njaliyo ehi ocuusamo, tulomere."

⁷ Ng'ano Husaayi aloma Abbusolomu ati, "Amagesi aga Akisofeeli anjaaye, simalanji hu saawa yino.

⁸ Omanyire lataawo n'abasirikale babe bulanji ng'olu bali basooli era abasira hy'engwe eyi babuguuyeho enyana yaayo. N'ehindi, lataawo ali n'obumanyirifu mu by'etalo, saaja hunjenyuha njalala n'abasooli.

⁹ Era n'esaawa yino ananga ohuba ni gehwehire mu pungulu oba anjaatu nosinosi. Singa aba nj'omudaayi ohuwaagala abasooli babo, hiisi aja hunjulira aja huloma ati, 'Bahenirejo abasooli ba Abbusolomu.'

¹⁰ Ehyo hija hugira n'omusirikale asinga obusira, ali n'omwoyo hyo gwepologoma ohulebera ekoba olwohuba Abayisirayiri bosibosi bahimanyire baati lataawo musooli era ti abaali ni nabo boosi basira.

¹¹ "Olw'ehyo, amagesi agaapa gali ti, humbaania Abayisirayiri bosibosi ohunwa e Daani ohwola e Bberuseebba babe bangi hy'omujehe hwi gobo ly'enyanya, bahumbaanire aja oli ko wamwene obatangirire mutiine mu lutalo.

¹² Huja huba bangi ko humuwaagale aja aja huba nosinosi era humugweho mu bungi ng'olu obona olume hwirola. Enjuma hubo aja ohunona.

¹³ Singa geyiba gatiina mu hibuga ehiriho olukomera, Abayisirayiri bosibosi baaja huleeta emigoye bahihwehwese ohwosa olu huhyosa mu hiho, enjume himesu ehisigalano."

¹⁴ Nga Abbusolomu n'Abayisirayiri bosibosi baloma baati, "Amagesi aga Husaayi anjaaye, gasinga ag'Akisofeeli." Hyali hiityo olwohuba MUSENGWA gaali asalireenjo ati batanjira amagesi amalangi ag'Akisofeeli olw'ohwenda agwise Abbusolomu mu bigosi.

Husaayi alabula Dawudi

¹⁵ Nga Husaayi aloma Zadooki ni Abbiyasaali abasengi ba Hatonda ati, "Akisofeeli anjaaye Abbusolomu n'abatangirisi ba Yisirayiri bosibosi amagesi ohuhola hino ni nehira aye ese mbanjaaye amagesi ohuhola hino ni nehira.

¹⁶ Njaahani munjindihire Dawudi obuhwenda ni mumuloma muuti, 'Owiire w'olwa leero atanjenyuha hu haabi aja basomohera ohwingira mu lulafu aye asomohe Yoludaani mangu ko niye n'abaatu babe bahanjuna ohubeeta.' "

17 Yonasaani omusaani w'Abbiyasaali ni Ahimaazi omusaani wa Zadooki baali bahuumiiye hu sobere eyi balanga baati Eni Rogeli hu salo ni Yersaalemu olwohuba baali batya ohwingira mu hibuga. Naaaliño omuñeeresa omuhasi owatiinanga gabalomera ebibaayeño, nga boosi batiina balomera Habaha Dawudi.

18 Aye ñaaliño omuvubuka owababona, ng'atiina alomera Abbusolomu. Olw'ehyo, bombi benyoheramo banwanjo, nga batiina mu hidaala hy'omuutu e Bbahurimu. Omuutu oyo gaali n'esobere mu lunya lulwe, nga beeha omwo behweha.

19 Ng'omuhasi w'omusinde oyo abugula ehiitu ehifunihira ng'awiiha hu sobere, ahena abagalaho engaano. Enjuma owamanya ehi gahola.

20 Abaatu ba Abbusolomu ni boola hu muhasi oyo, bamubuusa baati, "Ahimaazi ni Yonasaani bali ñeena?"

Ng'abagobolamo ati, "Basomohire ahaabi." Abaatu abo babendula ne sibabona muutu yesiyesi nga bagamayo e Yersaalemu.

21 Aluvanyuma lw'abaatu abo ohwagamayo, Ahimaazi ni Yonasaani banwayo mu hyehwehero mu sobere, nga batiina balomera Habaha Dawudi baati, "Yinyoheramo osomohe olwabi, olwohuba Akisofeeli abanaye amagesi bahole baati."

22 Nga Dawudi n'abaatu bosibosi aba gaali ni nabo benyoheramo basomoha Yoludaani. Ana wanuhira, abaatu bosibosi baali bahenire ohusomoha Yoludaani.

23 Akisofeeli ni gabona ati ndibatiinira hu magesi gage, ganiina nasugirya yiye, gagamayo ewuwe mu hibuga hy'ewaawe. Ganandiiha ehiraamo, ng'ahena gemyeda afa era nga bamusiiha mu pungulu omu basiihanga abomu mago gaawe.

24 Nga Dawudi atiina e Mahanayimu, nga Abbusolomu n'Abayisirayiri bosibosi aba gaali ni nabo nga basomoha Yoludaani.

25 Abbusolomu gaali atobooye Amasa n'amuñaye ohutangirira eje mu hifo hya Yowaabbu. Amasa gaali musaani w'omusinde oyu balanganga baati Yisera, Omuyisirayiri owaali n'anjirire Abbigayiri, omuhaana wa Nahasi era muganda ya Zeruyiya nyina ya Yowaabbu.

26 Abayisirayiri ni Abbusolomu basidiha amakanda mu hitehere hy'e Giliyaadi.

27 Dawudi ni goola e Mahanayimu, nga Sobbi omusaani wa Nahasi ohunwa e Raabba mu hyalo hy'Abamooni ko ni Makiri omusaani w'Amiyeeli ow'e Lodebbari ni Bbarizilayi omu Giliyaadi ohunwa e Rogeliimu,

28 baanira eby'ohunenyuhaho n'ebibya n'ebyohutambisa ebi bawumba mwiroba. Era baanirira obusyanu ow'engaano n'ehirime ehi balanga baati bbaale n'emere ey'embehe eyi bahalangire n'ebijanjaalo n'engaano.

29 Bana n'omodugere ni bbongo n'etaama, n'omuzigo ogubatusa mu mabeere g'enombe. Babinambya Dawudi n'abaatu aba gaali ni nabo, balye. Mula baaloma baati, "Abaatu badembire era enjala n'enduño bibarumira mu lulafu."

18

Ohufa hwa Abbusolomu

1 Nga Dawudi aloma abasooli babe aba gaali ni nabo bosibosi bahumbaana, ng'ahena agabulamo ebibbubbu eby'olukumi lukumi n'ecikumi cikumi, ng'ataho n'abaduumisi baabyo.

2 Nga Dawudi anindiha ebibbubbu bidatu ebineranerana. Yowaabbu ni Abbisaayi abasaani ba Zeruyiya ko ni Yitayi Omugiiti ohunwa e Gaasi, nj'abaali abaduumisi baabyo. Nga habaha abaloma ati, "Keesi samwene, nja hutiina ni nenywe."

3 Aye abasooli bamuloma baati, "Sooja hutiina olwohuba singa batumimigania, hija hutuleetera ohuduluma. Era wayire huduluma oba ehitundu hu efe hwafa, sibaja hufayo aye ewe omulala oneranerana n'abaatu omutwalo. Hiranji osigale mu hibuga n'otuwagiranga hutuwagira."

⁴ Nga habaha abagobolamo ati, “Nja huhola ehi mwenda kole.”

Ng’ano gemeerera na mulyango, ng’abasooli bosibosi batula mu bibbubbu eby’olukumi lukumi n’ecikumi cikumi.

⁵ Nga habaha aloma Yowaabbu ni Abbisaayi ko ni Yitayi ati, “Hu lw’ese, mutakosa omwana oyo Abbusolomu!” Era abasooli bosibosi banulira ebi habaha galoma hiisi muduumisi ebinjamba hu Abbusolomu.

⁶ Ene lya Dawudi lyanjindigana ohutiina ohusoosa Abayisirayiri. Era olutalo balusolera mu hibira ehyomu Efulayimu.

⁷ Mu hibira eyo, abasooli ba Dawudi banangula Abayisirayiri. Era abafa baali bangi, baali emitwalo ebiri.

⁸ Olutalo lwahwana ehitehere ehyo hyosihyosi era abaatu abafira mu hibira hu ludaalo olwo baali bangi ohusinga abafa epiima.

Ohufa hwa Abbusolomu

⁹ Nga Abbusolomu agwa mu basooli ba Dawudi. Gaali hu nasugirya yiye era ni yaali n’ebita naasi w’omusaala, ng’omutwe gugwe gwenagama mu masaga. Ne nasugirya yeyongera ohutiina. Nga niye asigala n’alerejera mu bbanga.

¹⁰ Mulala hu basooli ni gabona ehyali ni himuguuyeho, gatiina galomera Yowaabbu ati, “Pwahubona Abbusolomu n’alerejera hu musaala.”

¹¹ Nga Yowaabbu aloma omusooli oyo ati, “Hiina? Onwahumubona? Lwahiina soomufumite gagwa naasi? Nahahunaaye ebitundu ehumi eby’efeeza n’omusipi ogw’abasooli abakugu.”

¹² Ng’omusooli agobola mu Yowaabbu ati, “Wayire wuupa ebitundu by’efeeza olukumi, sipanga huhola habi hu musaani wa habaha olwohuba hunjuliye habaha n’abaloma, ewe ni Abbisaayi ni Yitayi ati, ‘Mutakosa muvubuka oyo, Abbusolomu!’

¹³ Era singa netulirihiise namwita, habaha gahitegeera, siwahabayeno hungayira.”

¹⁴ Nga Yowaabbu aloma ati, “Sinaabe mu huhena biseera ni neewe.” Ng’anjamba amafumo adatu agafumita Abbusolomu hu mwoyo n’ahiiri mulamu, nalerejera hu musaala.

¹⁵ Ng’ano abasooli ehumi hu bagingiranga Yowaabbu ebisoosa beswanigirisa Abbusolomu, nga bamufumita bamwita.

¹⁶ Ng’ano Yowaabbu afuuna egwala, ng’abasooli balehera ano ohunjiima Abayisirayiri, nga bagobolano olwohuba Yowaabbu gabemeeresa.

¹⁷ Nga banjamba omulambo gwa Abbusolomu bagunjira bagudanya mu gulojo ogubba mwidenjo, nga baguwungihaho emungo y’amabaale enyene embala. Ebyo babiholanga ne Abayisirayiri bosibosi baduluma bagamayo mu mago gaawe.

¹⁸ Abbusolomu ni gaali n’ahiiri mulamu, ganjamba amabaale gatongola ehihondo mu hiiho hya habaha ni hiri hy’ohumuhebulirirangaho mula galoma ati, “Puma mwana museere owohunjerula bahakebulirirangaho.” Ng’aguliha ehihondo ehyo esiina lirye eryene era n’ohwola hatyane, bahiranga baati Ehy’ohuhebulirirangaho Abbusolomu.

Babihira Dawudi ohufa hwa Abbusolomu

¹⁹ Ng’ano Ahimaazi omusaani wa Zadooki aloma Yowaabbu ati, “Leha ndulume tiine ndomere habaha ng’olu MUSENGWA amununuuye mu muhono gw’abasigu babe.”

²⁰ Aye Yowaabbu gamuloma ati, “Bbe olwa leero otatiina hulomera habaha amanjuro ago, oja hutiina olundi olwohuba omusaani wuwe afuuye.”

²¹ Ng’ano Yowaabbu aloma Omukuusi ati, “Tiina olomere habaha ebi oweene.” Ng’omukuusi genomeha mu moni ja Yowaabbu ng’ahotamya omutwe ohulaga ati amuna enono, ni gahena ng’aduluma atiina.

²² Nga Ahimaazi omusaani wa Zadooki aloma Yowaabbu ati, “Oba hiba hibe, kusunga wundehe keesi ndulume nonde hu Mukuusi pire obuhwenda.”

Nga Yowaabbu amugobolamo ati, “Mwana wase, hiina ehigima ni wenda ohutiina? Ojuma amanjuliro aganahujeeese ehirabo.”

²³ Ng’amugobolamo ati, “Oba hiba hibe, nenda huduluma tiine.” Ehyanjwamo nga Yowaabbu amuloma ati, “Kale duluma otiine.”

Nga Ahimaazi aduluma abitira mu ngira enjumamo ngingi era ng’abisya Omukuusi.

²⁴ Dawudi gaali geehayee njagati w’omulyango ogwomugati n’ogwebulafu. Omuhu-umi ganiina namugulu hu hasolya h’omulyango. Ni galengera gabona omuutu n’aduluma yejene.

²⁵ Ng’omuhuumi alanga habaha amulomera.

Nga habaha amuloma ati, “Anaba naali yejene, aba ali huleeta amanjuliro amalaji.” Omuutu oyo geyongera ohwigerera ohuupi.

²⁶ Nga nindi omuhuumi abona omusinde obundi, yeesi ni gaaja n’aduluma. Ng’omuhuumi aloma ohuuma hu mulyango ati, “Bona eriyo n’omusinde owundi obuuja n’aduluma yejene!”

Nga habaha amuloma ati, “Yeese ateehwa ohuba n’aleeta amanjuliro amalaji.”

²⁷ Ng’omuhuumi aloma ati, “Omuutu atangiriyemo aduluma hya Ahimaazi omusaani wa Zadooki.”

Nga habaha aloma ati, “Omusinde oyo mulaji, ali huleeta amanjuliro malaji.”

²⁸ Ahimaazi ni goola ng’alanga habaha n’alamera namugulu ati, “Miyaaya myereere!” Nga geyala hwiropa mu moni ja habaha ng’aloma ati, “MUSENGWA Hatonda wuwo ajeewe enono. Abaatu ababaaye ni benyoheeye hu habaha musengwa yange, abanjayeeyo.”

²⁹ Nga habaha amubuusa ati, “Omuvubuka Abbusolomu aliyo mulaji?”

Nga Ahimaazi amugobolamo ati, “Anja Yowaabbu asindihiiye omujeeeresa wuwo ni neese ohuuja eno, abaatu bangi babaaye bamuhumbaaniyeho aye sifaanie ehibayeno.”

³⁰ Nga habaha amuloma ati, “Galuha hutulo, wemeerere anjo.” Ng’anjo atiina njala hutulo, gemeerera.

³¹ Ng’omukuusi goola aloma ati, “Habaha musengwa yange, amanjuliro amalaji agakuleteeye gali ti olwa leero MUSENGWA ahununuuye mu mihono j’abo ababaaye ni bahwinyoheyeho bosibosi.”

³² Nga habaha abuusa Omukuusi ati, “Omuvubuka Abbusolomu aliyo mulaji?”

Ng’omukuusi amugobolamo ati, “Abalabe ba habaha musengwa yange ninaabo bosibosi abamwinyoheraho ohumuhola ehibi bagwene babe hy’omuvubuko oyo!”

³³ Habaha gehanga ni ganjulira obuhwenda obwo. Ng’atiina mu hisenge ehjali namugulu w’omulyango ogwengira mu hibuga, ng’alira. Ni gaali n’atiina galiranga ati, “Woowe, omwana wange Abbusolomu! Omwana wange, omwana wange Abbusolomu! Singa ndiise afuuye mu hifo hiho! O Abbusolomu, mwana wange, mwana wange!”

19

Yowaabbu anenya Dawudi

¹ Nga balomera Yowaabbu baati, “Habaha alihulira era enaku ey’amaani yimunjambire olwa Abbusolomu.”

² Olw’ehyo, hu ludaalo olwo esangaalo eri basooli baali ni nalyo olw’ohunangula, lyafuuha naku olwohuba hu ludaalo olwo, abasooli banjulira ti obutahi bunjambire habaha olw’ohufirwa omusaani.

³ Abasooli bamololoha humololoha ni bengira mu hibuga, hy'abaatu abamololoha olw'elsoni ejiba ni jibanjambire banaba ni badulumu olutalo.

⁴ Habaha gewiha mu moni nga ko gehuula n'aloma ati, "Woowe, omwana wange Abbusolomu! O Abbusolomu, mwana wange, mwana wange!"

⁵ Nga Yowaabbu atiina mu nyumba aloma habaha ati, "Olwaleero ohenire abasooli babo bosibosi amaani, abanjonye obulamu wuwo n'owabasaani babo n'owabahaana babo n'owabahasi babo ko n'owabahasi babo abandi.

⁶ Wenda abo abahucaawa era ocaawa abo abahwenda. Olwaleero ohitaaye nalafu ti abahulu b'ene n'abasooli baawe, bahunjira mahulu. Mula cibona ti, efe hwesihwesi n'olu hwahafuuye hwanjwano ne Abbusolomu gasigala naali mulamu, wahali musangaafu.

⁷ Olw'ehyo, yinyoha otule otiine ogobose mu basooli babo amaani. Ndayira mu siina lya MUSENGWA ti n'otatule, aya wuneerire onaabe onjuma muutu wayire mulala oyu osigahiise. Ehyo hiiya huhunjwemo obugosi obusinga obu obaayemo ohunjwa mu buvubuka buwo ohwola haati."

⁸ Nga habaha genyoheramo atiina gehala aya gehalanga ya mulyango. Ni balomera abasooli baati, "Habaha nj'ola gehaaye ya mulyango," bosibosi batiina aya gaali.

Dawudi agobolayo e Yerusalemu

Mu hiseera ehyo Abayisirayiri baali badulumire era hiisi mulala ni gagemeyo ewuwe.

⁹ Abaatu bosibosi mu Yisirayiri batandiiha ohuduhana abeene n'abeene baati, "Habaha gatunonia abalabe beefe era omwene oyo nj'awatunonia Abafirisuuti. Ne njahani Abbusolomu gagemire gadulumu mu gwanga.

¹⁰ Ne Abbusolomu oyu hwajuhaho amafuta ohutunuga gafiriye mu lutalo. Olw'ehyo, lwahiina simugobosa habaha?"

¹¹ Habaha Dawudi ganjeera obuhwenda eyiri Zadooki ni Abbiyasaali abasengi ba Hatonda ati, "Mubuuse abatangirisi abomu Buyudaaya muuti, 'Lwahiina enywe mwenda ohuba ndinywe omusembayo ohugobosa habaha mu lubiri lulwe atenga ebi baloma mu Yisirayiri yosiyosi byoleeye habaha?"

¹² Enywe muli balebe bange, hunjwa mu ehida hirala. Olw'ehyo, lwahiina enywe mwenda ohuba ndinywe omusembayo ohugobosa habaha?"

¹³ Era mulome ni Amasa muuti, 'Oli mulebe yange, Hatonda gamboneresanga singa sikufuula muduumisi w'ene lyange ohunjwa olwa leero mu hifo hya Yowaabbu.' "

¹⁴ Dawudi gagondya emyoyo j'abaatu bosibosi abomu Buyudaaya era bayalira nalala hy'amage. Nga banjindihira habaha obuhwenda baati, "Gobola, ewe n'abaatu babo bosibosi."

¹⁵ Habaha ni gagamayo, gagaanana n'abaatu bomu Buyudaaya hu lwabi Yoludaani abaali ni banjooye e Gilugaali ohumwaganira bamwambuse Yoludaani.

¹⁶ Nga Simeeyi omusaani wa Geera ohunjwa mu hiha hya Bbenjamini ow'e Bbahurimu, gangunjaho ohwenimba hu abaatu ohunjwa mu Buyudaaya ohwaganira Habaha Dawudi.

¹⁷ Abaatu abaali ni naye baali abasinde lukumi ohunjwa mu hiha hya Bbenjamini. Ziibba omuhumi w'ebitu bya Sawulo yeesi n'abasaani babe ehumi n'abataanu n'abanjeera amahumi abiri boosi beyuna batiina hu Yoludaani eyi habaha gaali.

¹⁸ Bambuha Yoludaani ohunjerehera amago ga habaha n'ohumholera hiisi ebi ganjembaho.

Dawudi asoniya Simeeyi

Habaha ni gaali ni gambuha, nga Simeeyi omusaani wa Geera gambuha Yoludaani, ng'ageyala mu moni ja habaha.

¹⁹ Nga Simeeyi aloma Dawudi ati, “Muhulu kusunga wuusonije. Otenjambirira ebibono ebibi ebi nahulomaho hu ludaalo olu wanjwa e Yersaalemu. Habaha, kwegayiriye otabihebulira.

²⁰ Muhulu, ese omuñeeresu wuwo kimanyire ti nabbenga. C’ehigira ni nijire ñano era ndiise osookire ohuñwa mu lulyo lwa Yosefu ohuuja eyi oli, kubone ewe habaha musengwa yange.”

²¹ Ng’ano Abbisaayi omusaani wa Zeruyiya aloma ati, “Simeeyi asaana hufa olwohuba gaduulira oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta.”

²² Aye Dawudi galoma Abbisaayi ni mugandawe Yowaabbu ati, “Enywe abasaani ba Zeruyiya, nj’ani obasungire ohuupa amagesi? Mwenda hunjuhaho bunyota? Ndiise habaha wa Yisirayiri era enjuma Muyisirayiri yesiyesi oyu baneete olwa leero luno.”

²³ Nga habaha aloma Simeeyi ati, “Sibanahwite.” Era habaha gamwerayirira.

Dawudi anambira Mefibboseesi ehisa

²⁴ Ng’ano Mefibboseesi omwjuhulu wa Sawulo yeesi aserengeta ohwagaanana ni habaha. Gaali asalireeno ohutasaaba magulu oba ohubegaho amalefu oba ohwosa engoye ohuñwa hu ludaalo olu habaha gaanjwa e Yersaalemu ohwola olu gagobolayo miyaaya.

²⁵ Mefibboseesi n’anjwa e Yersaalemu ohwaganira habaha, habaha gamubuusa ati, “Mefibboseesi, lwahiina siwatiina ni neese?”

²⁶ Nga Mefibboseesi amugobolamo ati, “Habaha musengwa yange, ese omuñeeresu wuwo ng’olu omanyire oti ndi muleme, naloma omuñeeresu wange ti, ‘Tegehere nasugirya yange ngendereho tiine ni habaha.’ Aye Ziibba omuñeeresu wange gandyamo oluhwe.

²⁷ Era gahulomera eby’obudulingi hu ese. Aye ewe habaha musengwa yange oli hya malayika wa Hatonda. Kale hola ehi onabone oti hirañi.

²⁸ Ab’olulyo lwa sehulu yange bosibosi, ñanjuma ehi basaanira ohutusaho ohubeeta aye waapa ekabi ey’ohuliiranga ñalala ni naabo ab’olya ni nabo hu hiñjulo hihyo. Hu lw’ehyo habaha, puma lukusa ohutiina mu moni ni kusunga wukejemo.”

²⁹ Nga habaha amuloma ati, “Oteyongera huloma bingi, pa ehiragiyo, ewe ni Ziibba ohugabana ebiitu bya Sawulo.”

³⁰ Nga Mefibboseesi aloma habaha ati, “Leha anjire byosibyosi, onabona ewe habaha musengwa yange ogobooye miyaaya.”

Dawudi anambira Bbarizilayi ehisa

³¹ Ng’ano Bbarizilayi ohuñwa mu twale ly’e Giliyaadi anjwa e Rogeliimu atiina asisikana Habaha Dawudi hu lwabi Yoludaani asobole ohusomoha ni naye engeraha.

³² Bbarizilayi oyo gaali musaahulu bugali n’anesa emyaha kinaana. Gaali muñinda bugali era gaali anjaye habaha ebyohulya ehiseera ehyo ehi gahena n’ali e Mahanayimu.

³³ Nga habaha aloma Bbarizilayi ati, “Hwambuhe hutine omenyenga ni neese e Yersaalemu, nja huhulabiriranga.”

³⁴ Nga Bbarizilayi aloma habaha ati, “Sigahiise emyaha mididiri hu hyalo huno, lwahiina wenda tiine ni neewe e Yersaalemu?”

³⁵ Naahani pesa emyaha kinaana. Enjuma ehicenda ohwesangaasa. Ese sikiñomerwa ebi ndya oba ebi nywa. Sikisobola huñulira majanjaasi g’abaatu ni bamba. Nja huba mugugu eyiri habaha musengwa yange.

³⁶ Hamunga leha kuñerehereho ñatono, kusomose Yoludaani hyonene. Aye sinenda huusasula olw’obuyeedi obumbaaye ni kuña.

³⁷ Ndehe nagame engo fiire mu hibuga hy'eweefe anjali ehigombe hya bbaabba n'ehya maayi yange. Aye omuñeeresu wuwo Kimuhaamu nj'ono. Oyo nj'aba ni gambuha ni habaha musengwa yange. Muholere hyosihyosi ehi omwendesa."

³⁸ Nga habaha amugobolamo ati, "Kimuhaamu aja hutina ni neese era nja humuñu hyosihyosi ehi wenda. Era ehiitu hyosihyosi ehi wenda kuñe, nja huhuñu."

³⁹ Ng'ano abaatu bosibosi bambuha Yoludaani, nga ko habaha yeese gambuha. Nga habaha agwa Bbarizilayi mu hifuba, ng'amusabira ekabi nga ko Bbarizilayi gagamayo mu mago gage.

Abomu Buyudaaya n'Abayisirayiri bahayanira habaha

⁴⁰ Habaha ni gambuha gatiina e Gilugaali, gatiina ni Kimuhaamu. Era abasooli abomu Buyudaaya bosibosi n'ehitundu hy'abasooli ba Yisirayiri baali banjereheyeho habaha.

⁴¹ Ng'ano Abayisirayiri bosibosi batiina eyiri habaha bamuloma baati, "Muhulu, lwahiina abalebe beefe abomu Buyudaaya, banjeega baati baali n'obunangi ohuhutusayo bahunerehera ewe n'amago gago n'abasooli babo, engereha wa Yoludaani?"

⁴² Ng'abomu mu Buyudaaya bosibosi bagobola mu Bayisirayiri baati, "Hino hwahihola olwohuba habaha atuliho olubbaho bugali. Olw'ehyo, lwahiina ehyo hibaletera ohuluñu? Huliho n'ehiitu wayire ehira ehya habaha ehi hwaliye? Oba naliño ehira ehi gaatuñu?"

⁴³ Ng'Abayisirayiri bagobola mu baatu bomu Buyudaaya baati, "Huli n'emigabo ehumi mu habaha era ehyo n'ohitaaye ano, Dawudi weefe bugali ohuhira enywe. Olw'ehyo, lwahiina mutunyooma muutyu? Sindiife abeheerera ohuleeta ehineego eh'ohugobosa habaha weefe?"

Aye abaatu bomu Buyudaaya bagobola mu bahyawe n'obuhambwe n'ohusinga abaatu bomu Yisirayiri.

20

Seebba ajeemera Dawudi

¹ Naaliño omuutu owaali ow'esambo embi ni bamulanga baati Seebba. Seebba gaali musaani wa Bbikuri ohuñwa mu hiha hya Bbenjamini. Ng'ano Seebba afuñu egwala ati, "Hunuma mugabo ni Dawudi omusaani wa Yese era sihuja humwenimbaho. Bayisirayiri bahyange, hiisi muutu geyagamireyo ewuwe."

² Ng'ano Abayisirayiri bosibosi bagungumuha balehano Dawudi, nga balonda hu Seebba omusaani wa Bbikuri. Aye abaatu bomu Buyudaaya sibañwa hu habaha waawe, ohuñwera erala hu Yoludaani ohwola e Yersaalemu.

³ Dawudi ni gagobolayo e Yersaalemu mu lubiri lulwe, ganamba abahasi babe abohutulo ehumi aba gaali n'alehire ohulabirira olubiri ng'abata mu nyumba eyi gataho abahuumi. Gabañanga ebyohulya n'obyohwambala aye sigagobolayo hwenjimba ni nabo. Baali oti hani banamwandu ohwola olu bafa.

⁴ Nga lulala habaha aloma Amasa ati, "Ndangire abasooli bomu Buyudaaya, bahumbaane oluvanyuma lw'endaalo edatu era weese obenjo."

⁵ Aye Amasa ni gatiina ohulanga abasooli bomu Buyudaaya, gabisya mu ndaalo eji bamuñu.

⁶ Nga Dawudi aloma Abbisaayi ati, "Ana byolire, Seebba omusaani wa Bbikuri aja hutwosaho obulabe n'ohusinga obu Abbusolomu gatwosaho. Namba abasooli bange otiine omwendule n'ahiiri hwingira ebibuga ebibatongoleraho olukomera atugoteho."

⁷ Abaatu abaali n̄aasi w'obutangirisi wa Yowaabbu n'abahuumi ba habaha ko n'abasooli abandi bosibosi ni Abbisaayi, benyoha banjwa e Yersaalemu batiina ohunjiima Seebba omusaani wa Bbikuri.

⁸ Ni boola hu gubaale e Gibbyoni, nga Amasa anwayo atiina gagaanana ni nabo. Yowaabbu gaali gambaaye ebyambalo bibye eby'etalu n'asidihire omusipi mu hihunya ni huliho n'epiima mu hisan̄u hyayo. Ni baganana, ng'epiima eson̄ohayo yigwa.

⁹ Nga Yowaabbu aloma Amasa ati, "Oli otye muganda yange?" Nga Yowaabbu anamba Amasa hu hirefu n'omuhono omulungi oti genda humugwa mu hifuba.

¹⁰ Aye Amasa gaali samanyire ati Yowaabbu gaali n'epiima eyi gaali nanambire mu ngalo. Ng'ano Yowaabbu amufumita mu hida ng'ebyomuhida bijofumuha n̄aasi. Nga Amasa ng'afa n'ejuma hugaluhamo humufumita. Nga Yowaabbu ni mugandawe Abbisaayi banjiima Seebba omusaani wa Bbikuri.

¹¹ Nga mulala hu basooli ba Yowaabbu gemeerera huupi ni Amasa aloma ati, "Hiisi awagira Yowaabbu ni Dawudi, alonde hu Yowaabbu!"

¹² Omulambo gwa Amasa gwali gulambagaaye an̄o n̄agati w'oluguudo mu mafugi. Nga mulala hu basooli ba Yowaabbu, ni gabona hiisi muutu ni gehanga ohuguhejaho, gaguhwehweza gagutusa mu ngira, gagun̄ira mu ndimiro ng'ahena aguwiihaho olugoye.

¹³ Ni bahena ohutusa omulambo ogwo mu luguudo, nga hiisi muutu atiina ni Yowaabbu ohunjiima Seebba omusaani wa Bbikuri.

¹⁴ Nga Seebba agenda mu matwale gosigosi aga Yisirayiri ohwola mu hibuga ehi balanga baati Abbiri Bbesi Maaka. Ng'ehiha hya Babbeeri bamwenjimbaho era nga batiina ni naye mu hibuga.

¹⁵ Abasooli bosibosi abaali ni Yowaabbu, batiina balumba ehibuga Abbiri Bbesi Maaka. Nga babungiha emungo y'eroba n'amabaale ohun̄eran̄erana n'ehiteepe obuleeni ohweswanigirisa. Ni baali ni bagemula ehiteepe ohuhigwisa n̄aasi

¹⁶ ng'ebaayo omuhasi omugesu mu hibuga owaloma n'alangirira ati, "Tegere ohutwi, tegere ohutwi! Mulomere Yowaabbu asembere n̄ano, nenda ohulomaho ni naye."

¹⁷ Nga Yowaabbu gegerera an̄a gaali. Ng'omuhasi oyo amubuusa ati, "Ndiwe Yowaabbu?"

Nga Yowaabbu amugobolamo ati, "Ndiise."

Ng'omuhasi amuloma ati, "Kusunga on̄uliriise ehi ese omun̄eeresu wuwo ndoma."

Nga Yowaabbu amugobolamo ati, "Ndi hun̄ulira."

¹⁸ Ng'ano omuhasi aloma ati, "Halehale balomanga baati, 'Hutiine hwebuuse mu hibuga hy'e Abbiri.' Era bahiholanga baatyo.

¹⁹ Mu Yisirayiri yosiyosi, ndiife abasinga ohwenda emiyaaya era abesigwa. Muli hugesyaho ohusihiirisa ehibuga ehy'omugaso mu Yisirayiri. Lwahiina mwenda ohusihiirisa abaatu ba MUSENGWA?"

²⁰ Ng'ano Yowaabbu amugobolamo ati, "Bbe, ese sipanga husihiirisa hibuga hyenywe.

²¹ Sihwenda husihiirisa hibuga hyenywe. Ohutusaho n̄alino omuutu oyu balanga baati Seebba omusaani wa Bbikuri, ohun̄wa mu hyalo ehy'esozi ehya Efulayimu, ajeemeye Habaha Dawudi. Singa mumutuṅa, n̄a huleha ehibuga hyenywe."

Ng'omuhasi oyo aloma Yowaabbu ati, "Huja huhuholon̄era omutwe gugwe ohun̄wa n̄amugulu w'ehiteepe ehigadiriye ehibuga."

²² Ng'ano omuhasi oyo atiina eyiri abaatu bosibosi abomu hibuga aban̄a amagesi n'abalomera ehyohuhola. Nga ban̄amba Seebba omusaani wa Bbikuri bamutemaho omutwe, nga baguholon̄era Yowaabbu. Ng'ano Yowaabbu afuun̄a egwala ohuhomya

ehi baali ni bahola, ng'abasinde babe banwa hu hibuga ehyo, nga hiisi muutu gagamayo ewuwe. Nga Yowaabbu gagamayo e Yersaalemu eyaali habaha.

Abahungu ba Dawudi

²³ Mu hiseera ehyo, Yowaabbu nj'owaali omuduumisi w'ene lyosiryosi erya Yisirayiri, Benaaya omusaani wa Yehoyaada n'ali muduumisi w'abahuumanga Dawudi, aba Kereesi n'aba Pelesiisi.

²⁴ Adoraamu nj'owaali omuhulu w'abaholanga emirimo mubuhahe, Yokosofaati omusaani wa Ahiluudi nj'owabihanga ebinandiiho.

²⁵ Seeva gaali munandiisi, Zadooki ni Abbiyasaali nj'abaali abasengi ba Hatonda.

²⁶ Yiira ohunwa mu hibuga ehi balanga baati Yayiri gaali musengi wa Habaha Dawudi.

21

Beeta abejuhulu ba Sawulo

¹ Mu biseera ebi Dawudi ganugiramo, njaaliyo enjala eyahena emyaha edatu. Nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA. Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Lwa Sawulo ohwita abaatu bomu hibuga Gibbyoni."

² Habaha galanga Abagibbyoni ng'anaya ni nabo. Abaatu abo, sibaali Bayisirayiri aye baali Bamooli abanunuhanjo. Abayisirayiri baali beeyama ohutabahola habi aye Sawulo olw'ohwenda Yisirayiri n'abaatu bomu hiha hya Yuda, gagesyaho ohubeeta abahenejo.*

³ Nga Dawudi abuusa abaatu bomu Gibbyoni ati, "Hiina ehi mwahendire mba-holere? Era mbanje hi ohuliya ko mwahendesa abaatu ba MUSENGWA ekabi?"

⁴ Nga bamugobolamo baati, "Ebbanja ly'efe ni Sawulo oba ab'olulyo lulwe sirinjanga hunwanjo n'efeeza oba n'enzaabbu era sihunanga huloma huuti beete mulala hu Bayisirayiri."

Nga Dawudi ababuusa ati, "Ne hiina ehi mwenda mbaholere?"

⁵ Nga bamuloma baati, "Sawulo gaali gendire ohutuhenerano erala mu Yisirayiri yosiyosi!"

⁶ Kale hwenda otuje abasinde musanvu hu bejuhulu babe, hutiine hubitire mu moni ja MUSENGWA e Gibbeya ehibuga hya Sawulo oyu MUSENGWA gatobola."

Nga habaha abagobolamo ati, "Nja hubabana."

⁷ Aye habaha siganayo Mefibboseesi omusaani wa Yonasaani omusaani wa Sawulo olw'omuhago ogwali njagati wuwe ni Yonasaani omusaani wa Sawulo ogu baali ni beeyama mu moni ja MUSENGWA.

⁸ Aye habaha ganayo Arumooni ni Mefibboseesi abasaani ba Sawulo aba gasaala ni Rizupa omuhaana wa Aya. Ng'anaya n'abaseere bataanu aba Merabbu* omuhaana wa Sawulo aba gasaala ni Adiriyeeri omusaani wa Bbarizilayi ow'e Mehola.

⁹ Ng'abanambya abaatu abo ohunwa e Gibbyoni nga babeeta bahena babananiha hu musaala mu moni ja MUSENGWA hu lusozi. Omusanvu bosibosi babeetira njalala. Ehiseera ehyo, hyali tandiha yamakungula ag'ehirime ehi balanga baati bbaale.

¹⁰ Ng'ano Rizupa omuhaana wa Aya anamba ebigwali ahola ehitiira hwibaale. Ohunwa ana batagihira ohuhungula ohwola olu efula yatandiha ohugwa hu mirambo ejo. Sigaleha enyuni ohulya emirambo ejo, gajihuuma mu muusi oba esolo ejomwisugu ohujinambaho mu wiire.

¹¹ Ni balomera Dawudi ebi Rizupa omuhasi wa Sawulo owohutulo gaali n'aholire,

* 21:2 21:2 Yos 9:3-27 * 21:8 21:8 Bona 1 Samwiri 18:19 aye ebyanjandiihiwa ebindi sibiroma biiti Merabbuaye biroma biiti Mikaali.

¹² gatiina mu Yabbesi e Giliyaadi gatusayo amagumba ga Sawulo n’aga Yonasaani omusaani wa Sawulo. Abafirisuuti ni beeta Sawulo ni Yonasaani hu lusozi Gilubboowa, abaatu b’e Yabbesi Giliyaadi batiina beeba emirambo mu hifo hy’olukale e Bbesi Saani aja baali ni bajjanihire.

¹³ Dawudi gatusayo amagumba ga Sawulo ni Yonasaani omusaani wa Sawulo. Era ng’ahumbaania n’agabasinde omusanvu aba baatu b’e Gibbyoni beeta.

¹⁴ Basiha amagumba ga Sawulo ni Yonasaani omusaani wuwe mu pungulu ya Kiisi semwana ya Sawulo e Zeela mu twale ly’e Bbenjamini. Bahola byosibyosi ng’olu habaha galagira. Ebyo ni byanjwa, Hatonda gagobolamo esaala eyi basabira ehyalo hyawe, enjala yaahoma.

Etalo n’Abafirisuuti

¹⁵ Nga nindi njabaluhano olutalo njagati w’Abafirisuuti n’Abayisirayiri. Nga Dawudi aserengeta n’abasooli babe, nga basoola n’Abafirisuuti. Ndala hu talo ejo, Dawudi gademba bugali weene.

¹⁶ Ng’ano Yisibbi Bbenobbu, mulala hu bejuhulu ba Raafa owomu lulyo lwa bahabbeehe, owaali n’olunyago lw’efumo ery’ehihomo ni lunjesa esekeeli bidatu† era n’ali n’epiima epyaha, ng’aloma ati aja hwita Dawudi.

¹⁷ Aye Abbisaayi omusaani wa Zeruyiya gatiina gayeeda Dawudi, ng’afumita Omufirisuuti oyo amwita. Ng’ano abasooli ba Dawudi bamulayirira baati, “Sohitiina ni neefe mu lutalo, ohanda waafa hyaleetera etaala ya Yisirayiri ohusima.”

¹⁸ Ebyo ni byanjwa, nga nindi njabaano olutalo n’Abafirisuuti e Gobbu. Mu lutalo olwo Sibbekaayi ow’e Huusa geeta Saafu, mulala hu bejuhulu ba Raafa owomu lulyo lwa bahabbeehe.

¹⁹ Ni baali mu lutalo olundi n’Abafirisuuti e Gobbu, Eluhanani omusaani wa Yayiri Oregimu ohunjwa e Bbeserekemu, ng’ageeta muganda ya Golyasi‡ ow’e Gaasi owaali n’efumo eryali n’olunyago ni luli hy’esimbo y’omutungi w’engoye.

²⁰ Era nga nindi mu lutalo olundi e Gaasi, yaaliyo omusinde habbeehe owendanga ohusoola. Gaali n’enjala mukaaga hu ngalo jombi era nohu magulu goosi, njalala abiri n’ene. Yeesi gaali mwijuhulu wa Raafa habbeehe.

²¹ Omusinde oyo ni gaduulira Abayisirayiri, Yonasaani omusaani wa Simeeya muganda ya Dawudi, gamwita.

²² Abasinde abane abo baali bejuhulu ba Raafa habbeehe w’e Gaasi. Era Dawudi n’abasooli babe, babeeta.

22

Olwembo lwa Dawudi olw’obunangusi

¹ Dawudi gembera MUSENGWA ebibono by’olwembo luno ng’olu gamununula ohunjwa mu mihono j’abalabe babe bosibosi nomu muhono gwa Sawulo.

² Galoma ati,

“MUSENGWA nj’olwanda lwange olungadirira,
nj’epungulu yange omunehweha era nj’omununuzi wange,

³ Hatonda wange nj’olwanda lwange omu nenjogoma,
nj’engabo yange era olwiga* olw’obunonosi wange,
nj’omunenjogoma era omunonosi wange,
ndiwe owuponia abaatu abahambwe.

⁴ Ndanga MUSENGWA ohunjeeda,
asaana ohunjeewa enono era gaponia abalabe bange.

† 21:16 21:16 Esekeeli ebidatu, jaali huupi ekilo edatu n’ehitundu. ‡ 21:19 21:19 Ebyanjandiihiwa eby’Olubbebulaniya biroma biiti, Omusaani wa Yayiri geeta Lahumi muganda ya Golyasi owe Gaasi. Bona 1 Ebyalino 20:5. * 22:3 22:3 Olwiga lutegeesa amaani.

- 5 “Amayengo g’ohufa ganeswanigirisa,
amataba agasihirisa ganetotera ohukenaŋo.
- 6 Ohufa hwaneswanigirisa,
etiisa y’ohufa yapamba.
- 7 Mu hubonaabona hwange nalanga MUSENGWA,
naliririra Hatonda wange ohunjeeda.
Ganjulira ejanjaasi lyange n’ali mu Yekaalu yiye,
ohwerira hwange hwamugwa mu hutwi.
- 8 “Ehyalo hyateetema era hyanyeenya
n’esimuho j’egulu jateetema,
jateetema olwohuba Hatonda gaali alunjire.
- 9 Eriisi lyanjwera mu suulu yiye,
omuliro ogugugulisa n’amanda agagegeeye byanjwera mu munwa wuwe.
- 10 “Gegulaŋo egulu nga geeha ŋaasi,
ebireri ebimali byali ŋaasi w’amagulu gage.
- 11 Ganiina hu kerubbi gagululuha,
gaguluhira hu mabaŋa g’embenjo.
- 12 Gambala ehiirema,
ehireri hy’efula ehimali hyamweswanigirisa.
- 13 Enjase eyaali n’emuŋwamo,
yasaala amanda agagegeeye omuliro.
- 14 “MUSENGWA gabbwabbwanuhira mwigulu,
ejanjaasi ly’oyo Ali Namugulu Obugali lyanjulirihana.
- 15 Galasa obusaale wuwe ng’abalabe basalaana
era enjase yabaleetera ohuduluma.
- 16 Enjuho j’enyanja jeeta anjalafu
n’emisingi j’ehyalo jeeta anjalafu olu MUSENGWA gahayula abalabe babe era
gababogohera n’obusungu.
- 17 “MUSENGWA gajanuula omuhono gugwe ohunjwa mwigulu
ganaaŋa gaatusa mu buliba.
- 18 Gaanunula ohunjwa mu balabe bange ab’amaani,
abo bosibosi abacaawa, baali baakira amaani.
- 19 Bapirinjanja mu biseera ebigosi
aye MUSENGWA gakuuma.
- 20 Gaatusayo gapira mu hifo omu netayayira,
gaanunula olwohuba ganyenda.
- 21 “MUSENGWA gaapa omuhemba
olwohuba nahola eburuŋamu, gaapa ekabi olwohuba nanjumaho musango.
- 22 Hiri hiityo olwohuba ngendera mu magira ga MUSENGWA.
Simbaame ohunjwa hu Hatonda wange.
- 23 Pambire amagambi gage gosigosi,
sinjeemera biragiyo bibye.
- 24 Pumaho musango mu moni jije,
era nehumire ohutahola hibi.
- 25 MUSENGWA gapaaye omuhemba ni geema hu buluŋamu wange,
olwohuba pumaho hibi mu moni jije.

- 26 “O MUSENGWA oli mwesigwa eyiri abo abesigwa,
oli mutukuvu eyiri abagwalaafu.
- 27 Eyiri abo abanumaho mbalo, onumaaho mbalo
aye onuma hisa eyiri abahosi b’ebibi.
- 28 Ononola abo abenomeha,
aye wendula engeri ey’ohwiisa njaasi abo abehudumbasa.
- 29 O MUSENGWA wange, ndiwe etaala yange,
MUSENGWA yange acuusa ehiirema ehi ndimo hyafuuha njase.
- 30 Wuupa amaani ohuwaagala ene erinumba.
Ndiwe owuupa amaani ohubanangula.
- 31 “Amagira ga Hatonda malunamu
era ehibono hya MUSENGWA hituufu.
Nj’engabo yaabo abamwesiga.
- 32 “Hatonda nje MUSENGWA yenene.
Era Hatonda weefe yenene nj’olwanda.
- 33 Hatonda oyo nj’owuupa amaani
era nj’alunamyama amagira gange ohuba malani.
- 34 Ahahadasa amagulu gange gaaba hya ga namoli.
Era nj’agira nasobola ohugendera hu sozi.
- 35 “Gatendeha ohuba omusooli
era emihono jange jisobola ohufuda omubaso ogw’ehyoma ehigumu.
- 36 O MUSENGWA wukuuma era wunonola,
obuyeedi wuwo wandeetera ohuba w’amaani.
- 37 Ogalamyama engira omu mbita,
amagulu gange sigaterera.
- 38 “Nabbinga abalabe bange nabanangula
era sinaagamayo ohwola olu nabasihiirisa.
- 39 Nabaminiangula ndibasobole hwinyoha,
bagwa njaasi w’amagulu gange.
- 40 Waapa amaani ohusoola etalo,
waleetera abalabe bange ohukubbira amafuha.
- 41 “Waleetera abalabe bange ohunduluma,
era nasihiirisa abo abacaawa.
- 42 Baalira ni baana hwana ni benda babayeede,
ne nanuma ow’ohubanonia.
- Beegayirira MUSENGWA
aye sigabagobolamo.
- 43 Nabanuula nabaheneramo erala bafuuha hy’efuuhe,
nabafutyaga hy’amadosi mu nguudo.
- 44 “Waanunula ohunwa mu baatu bange abakiyaania,
wafuula munugi w’amawanga.
Abaatu aba naali ni tamanyire, bali njaasi wange.
- 45 Abanamawanga bakubbira amafuha
era ni banulira ejanjaasi lyange, bangondera.

- 46 Bosibosi banwamo amaani,
banwa mu byehwehero byawe ni bateetema huteetema.
- 47 “MUSENGWA nj’omwene bulamu!
Mujumirye oyo olwanda lwange,
langirira obubbala wa Hatonda omunonosi wange.
- 48 Nj’agira nanangula abalabe bange,
nj’agira amawanga gaaba njaasi wange.
- 49 Nj’owuponia abalabe bange.
O MUSENGWA, wuupa ohunangula abalabe bange,
wuponia abaatu abahambwe.
- 50 “O MUSENGWA, olw’ehyo nja huhujumirya mu mawanga,
nja hwemba enyembo ni kujumirya.
- 51 “Hatonda aya habaha wuwe obunangusi ow’amaani.
Alaga ohwenda huhwe ohubitiirifu eyiri oyo oyu gajuhaho amafuta,
eyiri Dawudi n’abolulyo lulwe emirembe n’emirembe.”

23

Ebibono bya Dawudi ebisembayo

- 1 Bino nj’ebibono bya Dawudi ebisembayo:
“Bino mb’ebibono bya Dawudi omusaani wa Yese,
ebibono by’omuutu oyu Owanamugulu Obugali gafuula ow’amaani,
omuutu oyu Hatonda wa Yakobbo gajuhaho amafuta,
omwembi wa Yisirayiri.
- 2 “Mwoyo wa MUSENGWA gandomeramo,
ebibono bibye byali hu lulimi lwange.”
- 3 Hatonda wa Yisirayiri galoma,
olwanda lwa Yisirayiri lwandoma luuti,
“Omuutu ananuga abaatu n’atehubbira,
era ganugira mu hutya Hatonda,
- 4 aba hy’eryuba eriya enjase mu mugamba,
ni hunuma bireri
era hy’obutangaafu obubano efula ni yaahahya
obuleetera enyaasi ohumera.”
- 5 Era eyo nj’engeri eyi Hatonda aja hunamo abomu lulyo lwange ekabi,
olwohuba gahola endagaano ey’emirembe n’emirembe ni neese,
endagaano eyitaja hunwano,
ehisuubiso ehi batali cuusamo.
Ehyo nj’ehi peegaho era nj’obunangusi wange,
era mu butuufu Hatonda aja huhyoheresa.
- 6 Aye abo bosibosi abatatyia Hatonda balibadanya hy’amanwa,
aga batahumbaania n’engalo.
- 7 Hiisi anamba hu manwa
ali n’ohutambisa ehyoma oba olunyago lw’efumo,
aya bagahumbaanihisya, pana bagoohyera.

Abasooli ba Dawudi ab’amaani

⁸ Gano nj'amasiiina g'abasooli ba Dawudi abaali ab'amaani: omudaayi gaali nje Yosebbu Bbasebeesi omusaani wa Takemooni, gaali mutangirisi wa badatu. Lulala gasoola n'abalabe lunaana, gabeeta bosibosi hu ludaalo olwo n'efumo lirye.

⁹ Owohubiri gaali nje Elyazaali omusaani wa Dodo ohunwa mu lulyo lwa Ahohi. Lulala, Abayisirayiri bosibosi baduluma olu baali ni bahumbeene ohusoosa Abafirisuuti aye Elyazaali ni Dawudi baguma basoola.

¹⁰ Gesinga geeta Abafirisuuti ohwola olu muhono gugwe gwademba gweriipa hu piima. Hu ludaalo olwo, MUSENGWA gabaŋa obuŋangusi ow'amaani. Abayisirayiri abaali ni badulumire, nga bagobola eyiri Elyazaali nga bahumbaania ebi Abafirisuuti abaali ni bafuuye baleha.

¹¹ Owohudatu gaali nje Saama omusaani wa Age ohunwa e Harari. Lulala Abafirisuuti ni bahumbaania e Leehi aŋaali endimiro y'epindi, Abayisirayiri batya nga baduluma.

¹² Aye Saama gesinga nga gemeerera ŋagati w'endimiro y'epindi g'abulungula Abafirisuuti era MUSENGWA gaŋa Abayisirayiri obuŋangusi ow'amaani.

¹³ Lulala mu biseera by'amakungula, abadatu hu bahu amahumi adatu, baserengeta batiina eyiri Dawudi mu pungulu ŋaapi n'ehibuga Adulamu, ehibbubbu hy'Abafirisuuti ni hitaaye amakanda mu hiiho ehi balanga baati Refayiimu.

¹⁴ Mu hiseera ehyo Dawudi gaali mu pungulu, Abafirisuuti ni baŋambire Bbeserekemu.

¹⁵ Dawudi gaŋemba ohunywa amaaji ng'aloma ati, "Nahendire omuutu atiine gandetereho amaaji ag'ohunywa ohunwa mu sobere eyiri ohuupi n'omulyango ogwengira mu hibuga ehy'e Bbeserekemu!"

¹⁶ Abasinde abo ab'amaani abadatu beŋagula babita mu Abafirisuuti, batiina badaŋa amaaji mu sobere aŋaapi n'omulyango gw'ehibuga hy'e Bbeserekemu, nga bagaŋirira Dawudi. Aye gagaana ohuganywa, gagajuha mwiroba ng'enjongo eyiri MUSENGWA.

¹⁷ Ng'aloma ati, "O MUSENGWA, sipanga hunywa maaji gano. Ohuganywa, mba hyanyoye amafugi g'abasinde bano abalyonjire obulamu waawe ohugaja!" Era Dawudi sigaganywa.

Ebyo nj'ebyobusira ebi basinde abo ab'amaani abadatu baahola.

¹⁸ Abbisaayi muganda ya Yowaabbu, abasaani ba Zeruyiya, gaali mutangirisi w'abasinde abo Ab'amaani Adatu. Era lulala n'atambisa efumo lirye, geeta abalabe bihumi bidatu. Era ehyo hyamufuula mututumufu hy'abadatu bala.

¹⁹ Abbisaayi nj'owaali n'asinga efuma mu basinde Adatu era nj'owaali omutangirisi waawe wayire nga sigaali n'efuma hya Badatu.

²⁰ Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ohunwa e Kabbuzeeli gaali musira. Geeta Abamowaabbu babiri abaali ni bahira amaani mu ŋe lyawe era lulala mu biseera eby'obuŋololohi obungi gabbinga epologoma yengira mwironjo ng'ayiita.

²¹ Lulala, geeta Omumisiri owaali omuŋoono. Wayire Omumisiri oyo gaali n'efumo, Bbenaaya gamulumba n'ogubbiro ng'amunyagulaho efumo nga anwita n'efumo lirye eryene.

²² Ebyo nj'ebyobusira ebi Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada gahola. Yeesi gaali n'efuma hya bala ab'amaani abadatu.

²³ Gaali w'enjono ohusinga bosibosi adatu aye sigaali mulala hu Badatu bala. Era Dawudi gamufuula muhulu w'abahuumi babe.

²⁴ Mu basooli adatu pomwali: Asaheeli muganda ya Yowaabbu, Eluhanani omusaani wa Dodo ohunwa e Bbeserekemu,

²⁵ Saama ohunwa e Harodi,

ni Elika yeesi ohunwa e Harodi,
²⁶ ni Helezi ohunwa e Peleti,
 ni Yiira omusaani wa Yikesi ow'e Tekowa,
²⁷ ni Abbiyezeeri ohunwa e Anasoosi, ni Mebbunaayi ohunwa e Huusa,
²⁸ ni Zalumooni ow'e Ahowa,
 ni Maharaayi ohunwa e Netofa
²⁹ ni Helebbu omusaani wa Bbaana ohunwa e Netofa
 ni Yitayi omusaani wa Ribbayi ow'e Gibbeya mu twale ly'e Bbenjamini,
³⁰ Bbenaaya ow'e Pirasoni,
 ni Hidaayi ohunwa mu hiiho ehy'e Gaasi,
³¹ ni Abbi Alibbooni ow'e Arabba,
 ni Azumaveesi ow'e Bbahurimu,
³² Eliyaabba ohunwa e Salubbooni, abasaani ba Yaseni, Yonasaani,
³³ omusaani wa Saama ohunwa e Harari, Ahiyaamu omusaani wa Sarari
 ohunwa e Harari,
³⁴ Elifeleeti omusaani wa Ahasibbayi ow'e Maaka, ni Eliyaamu omusaani wa
 Akisofeeli ohunwa e Giilo,
³⁵ Heziro ohunwa e Karumeeli, ni Paalayi ohunwa e Arabba,
³⁶ ni Yigali omusaani wa Nasani ohunwa e Zoobba, ni Bbani ohunwa e Gaadi,
³⁷ Zeleki Omwamooni, ni Naharayi ohunwa e Bbeerosi, owabbeedanga ebisoosa
 bya Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya,
³⁸ ni Yiira ohunwa e Yisiri, ni Garebbu ohunwa e Yisiri,
³⁹ ko ni Wuriya Omuhiiti.
 Bosibosi njalala baali adatu namusanvu.

24

Dawudi abala abaatu

¹ Nga nindi ehirunji hya MUSENGWA hiiha hu Bayisirayiri era ng'atuuya Dawudi ohubaleetera ebigosi, gamuloma ati, "Tiina obale abaatu bomu Yisirayiri n'abomu Buyudaaya."

² Nga Dawudi aloma Yowaabbu n'abaduumisi b'eje ati, "Mutiine mu biha bya Yisirayiri byosibyosi, ohutandihira hu hiha hya Daani ohwola e Bberuseebba, mubale abasinde abasooli, manye obungi waawe."

³ Aye Yowaabbu gagobola mu habaha ati, "MUSENGWA Hatonda wuwo gongere obungi w'abasooli emirundi cikumi n'ohuhirano era weesi musengwa yange we-bonereho n'emoni jijo. Aye lwahiina habaha musengwa yange wenda ohuhola ehiitu hyehyo?"

⁴ Ne Yowaabbu n'abaduumisi b'eje baali n'ohuhola ehi habaha gaali n'alaggiye. Nga banwa mu moni ja habaha, batiina ohubala abasooli mu Yisirayiri.

⁵ Ni bahena ohwambuha olwabi Yoludaani, baata ekambi yaawe mu hyalo hy'e Gaadi mu mehiriro g'ehibuga Aroweeri ehiri mu hiiho, eyi banwa nga batiina mu maniino e Yazeri.

⁶ Nga banwa eyo batiina e Giliyaadi. Ni banwa eyo, batiina e Kadesi mu twale ly'Abahiiti. Banwa eyo batiina e Daani, eyi banwa batiina mu Sidoni ebugwalyuba.

⁷ Nga bolehera ehirumbi hy'ehyehwehero ehy'e Tiiro, nomu bibuga byosibyosi eby'Abahiivi n'ebya Bakanani. Mu huheneresa batiina e Bberuseebba mu mehiriro ga Buyudaaya.

⁸ Bahena emyesi mwenda n'endaalo amahumi abiri ohubala abaatu nga bagamayo e Yersaalemu.

9 Nga Yowaabbu alomera habaha obungi w'abasooli. Mu Yisirayiri mwalimo emitwalo cinaana abasobola ohusoola nomu Buyudaaya mwalimo emitwalo ataanu.

10 Dawudi ni gahena ohubala abaatu nga himulumiirisa mu mwoyo gugwe, ng'aloma MUSENGWA ati, "Nonoonire bugali olw'ehi kolire. O MUSENGWA kwegalihiiye soniḡa omuḡeeresa wuwo. Kolire hiitu hy'abunubeebe bugali."

11 Hu ludaalo olwalondaho mu mugamba Dawudi gaali ahiiri hwinyoha, nga MUSENGWA aloma Gaadi naabbi owanḡanga Dawudi amagesi ati,

12 "Tiina olome Dawudi oti, 'Bino mbebi MUSENGWA aloma: Nja huhuḡa ebiitu bidatu. Tobolaho hirala ehi wenda kuholere.' "

13 Nga Gaadi atiina eyiri Dawudi amuloma ati, "Wahendire enjala yigwe hu hyalo ohuhena emyaha musaavu? Oba ohuhena emyesi edatu abalabe babo ni bahunjiima? Oba ohuhena endaalo edatu hanḡupuli n'aguuye hu hyalo hino? Naahani salanḡo ehi wenda nje ndomere owutumire."

14 Nga Dawudi aloma Gaadi ati, "Bikeheeye bugali weene. Leha hugwe mu mihono ja MUSENGWA olwohuba ehisa hihye hingi bugali aye atandeha hugwa mu mihono j'abaatu."

15 Ng'aḡo MUSENGWA anindiha hanḡupuli mu Bayisirayiri, ohunḡwa mu mugamba ogwo ohwola hu hiseera ehiragaane. Era abaatu emitwalo musanvu ohunḡwa e Daani ohwola e Bberuseebba, bafa.

16 Malayika ni gagolola omuhono gugwe ohusiihirisa Yerusaalemu, nga MUSENGWA gehebulisa olw'endibo ejo, ng'aloma malayika owaali n'asihiirisa abaatu ati, "Leheranḡo, otagobolamo hubagudya!" Mu hiseera ehyo, malayika wa MUSENGWA gaali anḡa Arunaani Omuyebbusi gasiritiranga engaanḡo.

17 Dawudi ni gabona malayika owaali n'ali husiihirisa abaatu, ng'aloma MUSENGWA ati, "Ese ndiise owonoonire era oholire omusango. Abaatu bano bali hy'etaama. Banumaaho musango. Kusungḡa oboneresa ndiise n'amago gange."

18 Hu ludaalo olwo, Gaadi gatiina eyiri Dawudi ng'amuloma ati, "Tiina otongolere MUSENGWA ehituuti ehyo'ohunḡeeraho enḡongo mu hifo hya Arunaani Omuyebbusi anḡa gasiritiranga engaanḡo."

19 Nga Dawudi aniinaniina atiina ng'olu MUSENGWA galagira n'abita mu Gaadi.

20 Arunaani ni galengera gabona habaha n'abahungu babe ni batiinira eyi gaali, gatula ng'atiina geyala hwiroba mu moni ja habaha.

21 Nga Arunaani aloma ati, "Hiina ehigirire habaha musengwa yange gaaja ew'omuḡeeresa wuwe?"

Nga Dawudi amuloma ati, "Nenda wunguse ehifo hihyo ehi osiritiramo engaanḡo tongoleremo MUSENGWA ehituuti ehyo'ohunḡeeraho enḡongo hanḡupuli gahanḡwa mu baatu."

22 Nga Arunaani aloma Dawudi ati, "Leha habaha musengwa yange anḡire hyosihyosi ehi anende ahinḡongeyo. Era esaame nje jino ejohunḡaayo ng'enḡongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha, n'ehijoogi obitambise ng'ekwi.

23 O habaha, Arunaani ahunḡa ebyo byosibyosi." Nga Arunaani ameedaho aloma habaha ati, "MUSENGWA Hatonda wuwo afugiirire enḡongo eyi onaamuḡe."

24 Aye habaha gagobola mu Arunaani ati, "Bbe, nja hubihugulaho bugule, sinja hunḡongera MUSENGWA Hatonda wange enḡongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha eri puma ehi njisasuliye."

Nga Dawudi agula esaame n'ehifo anḡa basiritiranga engaanḡo era ng'asasula ebitundu by'efeeza ataanu.

25 Nga Dawudi atongolera anḡo MUSENGWA ehituuti ehyo'ohunḡeeraho enḡongo era ng'anḡaayo enḡongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'enḡongo ey'ohufanḡana. Ng'aḡo

MUSENGWA agobolamo ohusaba hwa Dawudi hu binjamba hu Bayisirayiri era nga hanjumpuli ahoma.

**EHITABO
HY'EBYABAHABAHA
EHIDAAYI
Enyanjula**

Ehitabo hy'Ebyabahabaha Ehidaayi hiroma hu bahabaha abanjugaho mu Yisirayiri nomu Yuda. Mu hiseera ehi Habaha Sulemaani, ganugiramo, Yisirayiri ni Yuda lyali gwanga erala. Aye olw'ehibi hya Habaha Sulemaani n'abaatu babe, egwanga lyeyabulamo njabiri. Ehyo hyaliyo mu hiseera Rehobbowaamu omusaani wa Sulemaani n'ali nj'anuga. Hino hyaliyo ohwoheresa obunaabbi obu Ahiya aganja mu 1 Eby'Abahabaha 11:31-39.

Omunjandiihi ata esira hu hiisi habaha n'ekolagana yiye ni Hatonda oba beena Hatonda oba bbe. Balala hu bahabaha bahola ebiitu ebyasangaasanga Hatonda ne abandi babbenga mu moni ja Hatonda. Omunjandiihi aloma mu wiijufu hu bujugi wabahabaha abasangaasanga Hatonda era galaga ati egwanga lya Yisirayiri ni Yuda eryaholanga bulaji ni hyinjwa hu hufugiirira hwawe eyiri Hatonda.

Ebyola hu Habaha Dawudi mu busahulu wuwe

¹ Ehiseera ni hyola Habaha Dawudi n'asahulunjire bugali, ganuliranga embeno hiisi hiseera. Era wayire bamuwihanga engoye ejijeraho, siganjuliranga bubalire.

² Olw'ehyo abanjeeresaba babe bamuloma baati, "Habaha Musengwa weefe, leha huhwendulireyo omuhaana namatungu otanjenyuhangaho n'omusinde, ahulabirirenga era anjenyuhenga njapi ni neewe, wahabala."

³ Nga bendula mu Yisirayiri mwosimwosi omuhaana omunjoono era nga basuna Abbisaagi ohunjwa e Sunemu, nga bamunjirira habaha.

⁴ Omuhaana oyo gaali munjoono bugali. Era gamulabiriranga aye habaha sigenimba ni naye.

Adoniya gegwanisa owahabaha

⁵ Ehiseera hyola Adoniya mulala hu basaani ba Dawudi oyu gasaala ni Hagisi, geginiha n'aloma ati, "Nenda ohuba habaha!" Olw'ehyo gategeha ebigaali n'abagendera hu mbalaasi n'abasirikale amahumi ataanu, ohuba bahuumi babe.

⁶ Adoniya gaali nj'agobola hu Abbusolomu mu husaaliwa hwawe era n'ali museere munjoono bugali. Semwana gaali samuhayulangaho wayire humubuusa ati, "Lwahiina webisya otyo?"

⁷ Ng'ango Adoniya ateesa ni Yowaabbu omusaani w'omuhasi oyu balanganga baati Zeruyiya ko ni Abbiyasaali omusengi wa Hatonda, era nga bafugiirira ohumuwigira n'ohumuja obuyeedi.

⁸ Aye Zadooki omusengi wa Hatonda ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ni naabbi Nasani ni Simeeyi ni Reeyi n'abasirikale ba Dawudi ab'amaani nibo bagaana ohumuwigira.

⁹ Ng'ango Adoniya anjonga etaama n'enjombe esaame ko n'enjombe eperepere ej'amasavu hwibaale eri balanga baati ery'Omusota ohuupi n'omwombe ogubalanga baati Eni Rogeli. Ng'alanga abaganda babe bosibosi, abasaani ba habaha ko n'abahungu ba habaha abomu Yuda ohutiina hu hiinjulo ehyo.

¹⁰ Aye sigalanga naabbi Nasani oba Bbenaaya oba abasirikale ab'amaani abahuumi ba habaha oba mugandawe Sulemaani.

11 Ng'ano naabbi Nasani atiina eyiri Bbasuseebba, nyina ya Sulemaani amubuusa ati, "Ohimanyire oti Adoniya omusaani wa Hagisi gefuuye habaha aye Habaha Dawudi samanyire?"

12 Naahani leha kuje amagesi ag'ohuoniamu obulamu wuwo n'obwomusaani wuwo Sulemaani.

13 Yangunaho otiine eyiri Habaha Dawudi omulome oti, 'Habaha Musengwa yange, siweeyama era wandoma oti, "Mu butuufu omusaani wuwo Sulemaani nj'alihusikira nga habaha era nj'alihala hu tebe yiyo ey'obunugi"? Ne Adoniya afuuha atye habaha?"

14 N'onaabe n'ohiroma ni habaha, ese nja hwingira keesi kahase ebi omulomera."

15 Ng'ano Bbasuseebba atiina mu hisenge omu habaha gaali. Habaha gaali ahayirinire bugali era Abbisaagi omuhaana Omusunemu gaali nj'amulabirira.

16 Bbasuseebba ni goola mu hisenge omu habaha gaali, ng'ahotomyaho omutwe ohulaga ati amuna enono ng'ahena ahubba amafuha mu moni jije. Nga habaha amubuusa ati, "Hiina ehi wenda?"

17 Nga Bbasuseebba amugobolamo ati, "Musengwa yange, ewe wamwene weeyama mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo eyiri ese omujeeresa wuwo oti, 'Sulemaani omusaani wuwo nj'aligobola mu magulu gange nga habaha era aja hwihala hu tebe yange ey'obunugi.'

18 Cooka naahani Adoniya niye nj'ola gefuuye habaha, ewe habaha musengwa yange n'enjuma ehi omanyire.

19 Anongire ebyayo ebyene bingi: esaame, enombe eperepere ejasava ko n'etaama era alangire abasaani babo bosibosi ni Abbiyasaali omusengi ni Yowaabbu omudumisi w'ene liryu aye saalange Sulemaani omusaani wuwo.

20 Habaha musengwa yange, Abayisirayiri bosibosi balengereeye ndiwe, obalomere ow'ohuhusikira hu tebe n'onahabe n'otunjooye hu moni.

21 Ne n'onjoleera hunjoleera, olu onjumula oti pa, ese ni Sulemaani musaani yange, bajahutubisya hy'abaatu abekwe."

22 Bbasuseebba ni gaali n'ahiroma ni habaha, nga naabbi Nasani yeesi goola mu lubiri.

23 Ng'abahungu balomera habaha baati, "Naabbi Nasani ali n'ano genda ohuhubona." Nga Nasani gengira omu habaha gaali, geyala hwiroba mu moni ja habaha.

24 Nga Nasani abuusa habaha ati, "Habaha musengwa yange, wasalireno oti Adoniya nj'ali n'ohuhusikira era oti nj'aja hwihala hu tebe yiyo ey'obunugi?"

25 Hiri hiityo olwohuba olwaleero luno, atiinire ganonga ebyayo ebyene bingi: esaame, enombe eperepere ejasava ko n'etaama era alangire abasaani babo bosibosi n'abadumisi b'ene ni Abbiyasaali omusengi. Era esaawa yino nibo bali eyo, balya era banywa ni naye ni bamuloma baati, 'Wangaala habaha Adoniya!'

26 Aye ese ni Zadooki omusengi wa Hatonda ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ni Sulemaani, saatulange.

27 Habaha musengwa yange, ehyo ndiwe alagiye hibejo aye wagisa abanjeeresa babo ohutamanya nj'ani owohwihala hu tebe yiyo ey'obunugi?"

Bafuula Sulemaani habaha

28 Ng'ano Habaha Dawudi aloma ati, "Nangire Bbasuseebba." Nga Bbasuseebba atiina gemeerera mu moni jije.

29 Nga habaha geeyama ati, "Mu butuufu, ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, era nga nj'owuponisye mu hiisi higosi,

³⁰ nja huhahasa olwaleero luno ehi nahusuubisa mu siina lya MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ti Sulemaani omusaani wuwo nj'alisikira nga habaha era aja hwihala mu tebe yange ey'obunugi."

³¹ Nga Bbasuseebba geyala hwiropa aloma ati, "Hababa musengwa yange, wangaala emirembe n'emirembe!"

³² Ng'ango Habaha Dawudi atumisa Zadooki omusengi wa Hatonda ni naabbi Nasani ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada. Ni batiina mu hisenge omu habaha gaali,

³³ ng'abaloma ati, "Mutiine n'abahungu bange, mwihase Sulemaani musaani yange hu nasugirya yange enyene, mwihirire mutiine ni naye e Gihoni

³⁴ eyi Zadooki ni Nasani banamujuhireho amafuta ohufuuha habaha wa Yisirayiri. Muhene mufuune egwala mulangirire muuti, 'Wangaala Habaha Sulemaani!'

³⁵ Muhene mumugobose n'ano, gehale hu tebe yange ey'obunugi. Aja hugobola mu magulu gange nga habaha olwohuba mutobooye ohunuga Yisirayiri ni Yuda."

³⁶ Nga Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada amugobolamo ati, "Amiina! Era leha MUSENGWA Hatonda wuwo aganye hyolerere.

³⁷ Ng'olu MUSENGWA abaayenga n'aba ni neewe, o habaha musengwa yange, mu ngeri nj'enyene abe ni Sulemaani era owahabaha wuwe wube w'amaani ohuhiraho owuwo!"

³⁸ Nga Zadooki ni Nasani ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada n'Abakeresi n'Abaperesi batiina behasa Sulemaani hu nasugirya ya Habaha Dawudi batiina ni naye e Gihoni.

³⁹ Ni boola eyo, nga Zadooki omusengi wa Hatonda atusa mu Weema ya MUSENGWA olwiga ni lulimo amafuta ng'agajuha hu Sulemaani. Nga bafuuna egwala ng'abaatu bosibosi balomera namugulu baati, "Wangaala Habaha Sulemaani!"

⁴⁰ Ng'abaatu bosibosi baniinaniina ni naye ni bafuuna emirere ni basangaaye bugali era ehyalo hyateetema olw'amajanjaasi gaawe.

⁴¹ Mu hiseera ehyo, nga Adoniya n'abageni babe bosibosi abaali ko ni baheneresa embaga yaawe, banjulira amajanjaasi ago. Era Yowaabbu ni ganjulira egwala, ng'abuusa ati, "Oluboyooboyo olwo lwosirwosi mu hibuga, lwahi?"

⁴² Ni gaali n'ahiroma nga Yonasaani omusaani wa Abbiyasaali omusengi, goola. Nga Adoniya amuloma ati, "Yingira olwohuba oli muutu omulani era n'amanjuliro aga oleetire gafaana malani."

⁴³ Ng'ango Yonasaani amugobolamo ati, "Mbe sipohiri olwohuba musengwa yeefe Habaha Dawudi, afuuye Sulemaani habaha.

⁴⁴ Habaha atumire Zadooki ni Nasani ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada n'Abakeresi n'Abaperesi bamujerehereho era bamwihahiise hu nasugirya ya Habaha Dawudi.

⁴⁵ Era Zadooki ni Nasani bamujuhiyeeho amafuta e Gihoni ohumufuula habaha. Ni banoooye eyo nga baniinaniina batiina mu hibuga ni basanjalya era nj'oluhero olu munjulira.

⁴⁶ Era naahani Sulemaani nje habaha.

⁴⁷ N'abahungu batiinire ohweyaasa Dawudi habaha musengwa yeefe olw'ehyo ehi aholire era bamuloma baati, 'Hatonda wuwo atutumuse Sulemaani n'ohuhiraho era n'obunugi buwe bufume ohuhiraho obuwo.' Nga Habaha Dawudi ahotama aja gaali hu hitanda hiye ajumirya MUSENGWA.

⁴⁸ Ng'aloma ati, 'MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aneewe enono, aganyire olwaleero nabona omusika hu tebe yange ey'obunugi.' "

⁴⁹ Ng'ango abageni ba Adoniya bosibosi benyoha obuti ni bubanjambire, bapwan-guha batiina, hiisi muutu ganjamba eyiye.

⁵⁰ Aye Adoniya olw'ohutya Sulemaani, genyoha gatiina genjamba hu meega aga babbotera hu hituuti ehy'ohunjeeraho enjongo ehyali mu weema ya MUSENGWA.

⁵¹ Nga balomera Sulemaani baati, "Adoniya ahutiye era nj'ola genjambire hu meega g'ehituuti ehy'ohunjeeraho enjongo aloma ati, 'Leha Habaha Sulemaani gandayirire olwaleero ati saananjite.' "

⁵² Nga Sulemaani abagobolamo ati, "Singa ahahasa ati ajahungondera, njanuma bugosi obuja humwolaho. Aye singa bamwagaanamo ehibi, ali n'ohufa."

⁵³ Ng'ano Habaha Sulemaani atuma abasirikale babe batusa Adoniya hu hituuti ehyo. Nga Adoniya atiina ahubbira Habaha Sulemaani amafuha. Nga Sulemaani amuloma ati, "Yagama ewuwo."

2

Dawudi alaabbira Sulemaani

¹ Ehiseera ni hyali huupi hwola Dawudi ohufa, galaabbira omusaani wuwe Sulemaani.

² Gamuloma ati, "Ehiseera hyange ehy'ohufa hyolire, tiine eyi hiisi muutu ali hu hyalo huno ateehwa ohutiina. Olw'ehyo, ba mugumu era muheneerefu,

³ era ohole ebi MUSENGWA Hatonda wuwo ahulagira ohuhola. Gondera amagambi n'ebiragiro bibye byosibyosi n'ebitiiniraho ng'olu byanjandiihiwa mu Magambi aga baanja Musa ko hiisi ehi ohola hihutiinirenga bulanji.

⁴ N'oja hugonderanga MUSENGWA, aja hwoheresanga ehigasubisa ati olulyo lwange luja hunjuga Yisirayiri singa ab'olulyo lwange baja hugonderanga ebiragiro bibye n'emyoyo jaawe ko n'obulamu waawe wosiwosi.

⁵ "N'ehindi, ewe wamwene omanyire ehi Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya gahola, ohwita babiri hu baduumisi b'ene lya Yisirayiri: Abbuneeri omusaani wa Neeri ni Amasa omusaani wa Yeseri. Gabatemulira mu hiseera ehitaali hyalutalo, gajuha amafugi gaawe oti hani mu lutalo. Ohutemula ohwo hwamuleetera ohujuha amafugi agamwenambaho era agahimulondoola.

⁶ Ehyohuhola ohimanyire, somuleehanga huhayirinja oba hufa bulanji.

⁷ "Aye onjambiranga abasaani ba Bbarizilayi ow'e Giliyaadi ehisa era obalabiriranga olwohuba bandaga ehyere ni naali ni nduluma mugandawo Abbusolomu.

⁸ "Era hebulira ni Simeeyi omusaani wa Geera ohunwa e Bbahurimu, ehibuga hyomu Bbenjamini, gaapwaba ehinwabo ehihambwe hu ludaalo olu n'ali ni tiina e Mahanayimu. Aye oluvanyuma ni gehirira gaaja hwagaanana hu lwabi Yoludaani, namulayirira mu moni ja MUSENGWA ti, 'Sinja huhwita.'

⁹ Aye somunjiranga hy'obulaho musango. Oli muutu mugesi era omanyire ehyohuhola, wayire musahulu oli n'ohumwita."

Ohufa hwa Dawudi

¹⁰ Nga Dawudi afa bamusiiha anja basiiha abasehulu babe mu Yersaalemu.

¹¹ Gafa nanugire Yisirayiri emyaha ane; musanvu e Kebbulooni, adatu nedatu mu Yersaalemu.

¹² Nga Sulemaani asikira Dawudi semwana hu tebe era ng'owahabaha wuwe bunywana n'amaani.

Ohufa hw'Adoniya

¹³ Nahani lwali lulala Adoniya omusaani wa Hagisi gatiina eyiri Bbasuseebba nyina ya Sulemaani. Ni goola nga Bbasuseebba amubuusa ati, "Wuujire lwa bulanji?" Nga Adoniya amugobolamo ati, "Ee, nijire lwa bulanji."

¹⁴ Era ng'ameedahati, "Ndi n'ehinenda ohuloma ni neewe." Nga Bbasuseebba amuloma ati, "Ndomere."

15 Nga Adoniya aloma ati, “Omanyire ti ndiise owaali ow’ohusikira owahabaha era abaatu bosibosi mu Yisirayiri nj’ehibaali ni basuubira. Aye ng’ebitu bicuuha, muganda yange ng’afuuha habaha olwohuba MUSENGWA pogendire atyo.

16 Kale njahani kusunga ehiitu hirala era kusunga otagaana.”

Nga Bbasuseebba amuloma ati, “Hiina ehyo?”

17 Nga Adoniya amuloma ati, “Kusunga busungire Habaha Sulemaani, gaape Abbisaagi omuhaana Musunemu, abe muhasi wange.”

18 Nga Bbasuseebba aloma ati, “Kale nja hwanjulira habaha ohusunga huhwo.”

19 Ng’ano Bbasuseebba atiina eyiri Habaha Sulemaani alome ni naye hu ebi Adoniya gaali n’amutumire. Habaha ni gabona hu nyina nga genyoha ahotama ohumwanirisa. Ni gahena nga gehala hu tebe yiye ey’obunugi. Ng’alagira ohuleetera nyina etebe, ng’amwihala hu luuyi olw’omuhono omulungi.

20 Nga nyina amuloma ati, “Ndi n’ehiitu hitotono ehi kusunga. Otagaana huhikolera.” Nga habaha amuloma ati, “Maama, loma, sinagaane huhihuholera.”

21 Nga Bbasuseebba amuloma ati, “Fugiirira Abbisaagi omuhaana Musunemu omuje Adoniya mugandawo abe omuhasi wuwe.”

22 Nga Habaha Sulemaani agobola mu nyina ati, “Lwahiina osungira Adoniya ohumuja Abbisaagi Omusunemu? Osobola n’ohumusungira owahabaha olwohuba nje muhulu yange ate ni Abbiyasaali omusengi ni Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya bali hu luuyi lulwe!”

23 Ng’ano Habaha Sulemaani alayira mu siina lya MUSENGWA ati, “Hatonda gambonerese n’obuhambwe singa Adoniya saafa olw’ehi asungire!”

24 MUSENGWA ganywanisye hu tebe y’owahabaha wa Dawudi laata yange era ahuumire ehi gasuubisa, gaapa ese n’abejuhulu bange owahabaha, ndayira mu butuufu ng’olu MUSENGWA ali nj’omwene bulamu ti olwa leero luno Adoniya ali n’ohufa.”

25 Ng’ano Habaha Sulemaani alagira Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ng’atiina geeta Adoniya.

Ohubbinga Abbiyasaali n’ohufa hwa Yowaabbu

26 Ng’ano Habaha Sulemaani aloma Abbiyasaali omusengi ati, “Yagamayo ewenywe e Anasoosi. Osaana hufa aye sinahihole olwohuba walabirira Esanduuku ya MUSENGWA Omwene Bunangi era wemeerera ni Dawudi laata yange mu biguudyo ebyamwolaho.”

27 Nga Sulemaani abbinga Abbiyasaali hu mulimo ogw’ohuba musengi wa MUSENGWA ni goheresa ehi MUSENGWA gaaloma e Siilo hu mago ga Eli.

28 Amanjuliro ago ni goola hu Yowaabbu, owaali ni genjimbire hu Adoniya wayire gaali saawagira Abbusolomu, gadulumira mu Weema ya MUSENGWA, nga genjamba hu meega g’ehituuti ehy’ohujeeraho enjongo.

29 Nga njabaano abalomera Habaha Sulemaani baati, “Yowaabbu adulumire gatiina mu Weema ya MUSENGWA era ali nj’ahituuti ehy’ohujeeraho enjongo.” Nga Sulemaani alagira Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ati, “Tiina omwite.”

30 Nga Bbenaaya atiina goola hu Weema ya MUSENGWA aloma Yowaabbu ati, “Habaha alagiiye otule ebulafu.”

Nga Yowaabbu aloma ati, “Mbe, hafiire njano.”

Nga Bbenaaya gagama eyiri habaha amulomera ebi Yowaabbu gaali n’amugoboyemo.

31 Ng’ano habaha alagira Bbenaaya ati, “Muhole ng’olu genda. Mwrite ohene omusiihe. Wahaatusaho ese n’abomu mago ga bbaabba omusango ogw’abaatu aba Yowaabbu geeta n’enjuma musango ogubaholire.

³² MUSENGWA aja huboneresa Yowaabbu olw'abaatu abo aba geeta n'epiima Dawudi laata yange n'atamanyire. Yowaabbu gawaagala abasinde babiri abaali ni banjumaho musango. Abasinde abo baali nje Abbuneeri omusaani wa Neeri omuduumisi w'eye lya Yisirayiri ni Amasa omusaani wa Yeseri omuduumisi w'eye lyomu Yuda. Abo bombi baali baatu abahola ebirujamu ohumuhira.

³³ Omusango gw'ohubeeta, gube hu b'olulyo lulwe emirembe n'emirembe. Aye emiyaaya ja MUSENGWA jibe hu Dawudi n'olulyo lulwe nohu tebe yiye ey'obunugi emirembe n'emirembe."

³⁴ Olw'ehyo Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada gatiina geeta Yowaabbu, nga bamusiha mwiropa lirye eryene mu lulafu.

³⁵ Ng'ano habaha ahusa Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ohuba omuduumisi omuhulu ow'ene mu hifo hya Yowaabbu. Era nga anamba Zadooki omusengi wa Hatonda amugobosa mu magulu ga Abbiyasaali.

Ohufa hwa Simeeyi

³⁶ Ng'ano habaha atumisa Simeeyi amuloma ati, "Tongola enyumba mu Yersaalemu omenyemo aye sogesyangaho ohutiina anjatu anandi nosinosi.

³⁷ N'olinwa mu Yersaalemu wasomoha ehiiho ehi balanga baati Kedulooni, mu butuufu weene oja hufa ne wamwene ndiwe oliba ni wereteeye olumbe olwo."

³⁸ Nga Simeeyi amugobolamo ati, "Ehi olomire hirañi. Ese omujeeesa wuwo nja huhola ng'olu habaha musengwa yange olomire." Ng'ano Simeeyi amenya mu Yersaalemu ohuhena ehiseera ehireeni.

³⁹ Aye ni njabitanjo emyaha edatu, babiri hu beedu ba Simeeyi beeyiba nga batiina ewa Akiisi omusaani wa Maaka habaha w'e Gaasi. Ng'abaatu balomera Simeeyi baati, "Abeedu babo bali e Gaasi."

⁴⁰ Nga Simeeyi anamba nasugirya yiye ayihalaho atiina e Gaasi ewa Akiisi ohwendula abeedu babe. Ni gababona ng'abagobosa mu Yersaalemu ohunwa e Gaasi.

⁴¹ Ni balomera Sulemaani baati Simeeyi anjooye mu Yersaalemu gatiina e Gaasi era gagobola,

⁴² nga habaha alanga Simeeyi amuloma ati, "Sinahulayisa mu siina lya MUSENGWA era nahulabula ti, 'Olu hirihutanda watiina anjatu anandi nosinosi, oja hufa?' Era wamwene wagobolamo oti, 'Ehi olomire hirañi, nja huhigondera.'

⁴³ Lwahiina ndoohuume ehirañiro ehi wahola mu moni ja MUSENGWA wagondera ehirañiro ehi nahuña?"

⁴⁴ Nga habaha geyongera amuloma ati, "Mu mwoyo gugwo omanyire bulani byosibyosi ebi wahola Dawudi laata yange. Olw'ehyo hino nj'ehiseera MUSENGWA ohuhwegalula olw'ebibi ebi wahola.

⁴⁵ Aye ese MUSENGWA aja huupa ekabi era aja hunywanywasa owahabaha wa Dawudi emirembe n'emirembe."

⁴⁶ Ng'ano habaha alagira Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada, ng'atiina geeta Simeeyi.

Mu ngeri eyo Sulemaani gasigala nagumisye obunugi mu ngalo jije.

3

Sulemaani asunga Hatonda ohumuña amagesi

¹ Nga Sulemaani aholo omuhumba ni Falaawo habaha ow'e Misiri era ng'ahwa omuhaana wuwe. Ng'amuta mu hibuga hya Dawudi ohwola olu gahena ohutongola olubiri olulwe ni Yekaalu ya MUSENGWA ko n'ehiteepe ohweswanigirihisa ehibuga Yersaalemu.

² Mu hiseera ehyo, Abayisirayiri baali bahiṅeeranga eṅongo mu bifo eby'enjabulo ebi bajumirihisyangamo olwohuba baali bahiiri hutongolera MUSENGWA Yekaalu.

³ Sulemaani galaga ati genda MUSENGWA era gagenderanga hu ebiragiyo bya semwana ng'olu gamuhuutira, ohutusaho gaṅeeranga eṅongo era gadunyisa obubbaani mu bifo ebyo eby'enjabulo eby'ohujumirihisyangamo.

⁴ Lulala, Sulemaani gaṅamba engira gatiina e Gibbyoni olwohuba nj'ehifo ehi bajumirihisyangamo, ehyali ni hihira ohuba ehy'eṅono ng'anongerera hu hituuti ehyo ehyali mu hifo ehyo eṅongo lukumi eri bohya ehwiye lyaguguliha.

⁵ Sulemaani ni gaali eyo nga MUSENGWA amubonehera owiire mu hirooto, ng'amuloma ati, "Sunge hiisi ehi wenda kihuje."

⁶ Nga Sulemaani amugobolamo ati, "Olagire habuhyabuhyu ng'olu wendire bugali laata yange Dawudi, omuṅeerera wuwo. Hino ohiholire olwohuba gaali mwesigwa eyi oli era n'ahola ebirunamu. Era weyongerera ohulaga ng'olu omwenda obugali ni waganya wamuṅa omwana omuseere ohumusikira afuga mu hifo hihye olwaleero."

⁷ "O MUSENGWA Hatonda wange, wufuuye ese omuṅeerera wuwo ohuba habaha ohugobola mu magulu ga laata yange Dawudi. Aye ndi hy'omwana omuṅere atamanyire ehy'ohuhola.

⁸ Ese omuṅeerera wuwo ndi n'ohuṅuga abaatu abawatobola ohuba ababo, abaatu ab'amaani era abeene abangi abatabaliha.

⁹ Olw'ehyo kusunga wuupe amagesi ohusobola ohutangirira abaatu babo ni tehubbira era n'ohwawulangaṅo ehiraji n'ehibi olwohuba nj'ani aṅanga ohuṅuga abaatu babo abangi baati?"

¹⁰ MUSENGWA gasangaala olw'ehi Sulemaani gamusunga.

¹¹ Nga Hatonda amuloma ati, "Ng'olu osungire ehyo waleha ohusunga ohuwangaala oba obuṅinda oba ohusihiirisa abalabe babo aye wusunga ohuṅuga amagesi n'ohumanya ko osobolenga ohuṅuga abaatu bange n'otehubbira,

¹² kale nenda huhuṅa ehyo ehi wusungire. Nenda huhuṅa amagesi n'ohutegeera ohuhira omuutu yesiyesi obaayeṅo oba aja hubaṅo mu moni eyo.

¹³ Era nenda huhuṅa n'ebyotasungire. Nenda huhuṅa obuṅinda n'eṅono ohuhiraho habaha yesiyesi obaayeṅo.

¹⁴ Era n'onangonderenga waṅamba amagambi n'ebiragiyo byange ng'olu lataawo Dawudi gaholanga, ndihuwangaasa."

¹⁵ Ng'aṅo Sulemaani aṅalamuha mwiro, afaania ati abaaye aloota.

Nga genyoha gagama e Yersaalemu, gemeerera mu moni j'Esanduuku ya MUSENGWA, aṅaayo eṅongo eri bohya ehwiye lyaguguliha n'eṅongo eyohuleetaṅo emiyaaya. Ng'aṅo anyiyyira abaṅeerera babe bosibosi embaga.

Sulemaani asala omusango n'amagesi

¹⁶ Lulala, abahasi abamalaaya babiri batiina eyiri Habaha Sulemaani ni benda abalamule.

¹⁷ Nga mulala aloma ati, "Musengwa, omuhasi oyo ni neese huṅenyuha mu nyumba ndala era ese nasaala omwana ni huli ṅalala.

¹⁸ Ni ṅabitaṅo endaalo edatu nga yeesi asaala. Gasaala ni huli babiri hwenene mu nyumba ni huṅuma muutu owundi yesiyesi."

¹⁹ "Lulala mu wiire, omuhasi ono gaṅenyuha hu mwana wuwe ng'afa.

²⁰ Ni gabona omwana wuwe n'afuuye, genyoha mu wiire ṅagati ese ni friiye mwiro. Ng'abugula omwana wange omulamu amujira amuta aṅabaaye owuwe omufu, ng'aleeta owuwe omufu amuṅenyusa mu mbafu wange.

²¹ Ni nasisimuha mu mugamba ni buhyeye ni nenda nokese omwana wange, gaali mufu. Cooka ni waanuha bulaji, netegeerera nafaania ti sinje omwana wange."

²² Ng'omuhasi ola aloma ati, "Mbe, omwana omulamu nj'owange, omufu nj'owuwo." Ng'ono yeesi aloma ati, "Mbe, omufu nj'owuwo, omulamu nj'owange." Nga batiina mu moni ni bahayaanira omwana oyo, habaha n'abataayeho emoni.

²³ Nga Habaha Sulemaani abaloma ati, "Ono aloma ati, 'Omwana owange nj'omulamu, omufu nj'owuwo.' Ola aloma ati, 'Mbe, omwana omufu nj'owuwo, omulamu nj'owange.' "

²⁴ Ng'ango habaha aloma ati, "Mundeetere epiima!" Nga bayimunjirira.

²⁵ Nga habaha alagira ati, "Musale mu mwana oyo njabiri, hiisi muhasi mumunjehe ehitundu."

²⁶ Nga nyina y'omwana oyo omulamu, omwoyo gumulumira omwana wuwe, ng'aloma habaha ati, "Musengwa, bateeta mwana! Bamuje owahyange." Aye owahye ng'aloma huloma ati, "Mumusalemo njabiri, njajume mulala hu efe amunjira."

²⁷ Ng'ango habaha aja esala yiye ati, "Muteeta mwana oyo. Mumuje omuhasi asookire olwohuba nje nyina."

²⁸ Abayisirayiri bosibosi ni banjira esala y'omusango eyi habaha gasalamo omusango ogwo, baamuja enono olwohuba baabona baati ali n'amagesi ohunwa eyiri Hatonda ag'ohusala emisango n'atehubbira.

4

Abahungu ba Sulemaani

¹ Ng'ango Habaha Sulemaani anuga Yisirayiri yosiyosi

² era abaali abahungu babe abahulu baali:

Azaliya omusaani wa Zadooiki owaali omusengi wa Hatonda

³ ni Elihoolefu ni Ahiya abasaani ba Sisa abaali abanjandiisi

ni Yokosofaati omusaani wa Ahiluudi owabiihanga ebinjandiiho bya habaha

⁴ ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada owaali omuduumisi w'ene

ni Zadooiki n'Abbiyasaali abaali abasengi.

⁵ Azaliya omusaani wa Nasani gaali ahulira abahungu bohu disitulikiti.

Zabbudi omusaani wa Nasani owaali omusengi era owanjanga habaha amagesi.

⁶ Ahisaari owaali omutangirisi w'ebyomu lubiri.

Adoniraamu omusaani wa Abbuda nj'owaali nyapala w'abatambi ababanjagyanga ohuhola emirimo ni batabasasula.

⁷ Sulemaani gaali n'abagavana ehumi n'ababiri ni bahulira Yisirayiri yosiyosi. Abagavana abo nj'abaali n'obuvunanyiziwa obw'ohusolohesanga habaha n'abomu lubiri lulwe eby'ohulya. Baholanga mu lubu, hiisi mulala hu bo gasolosanga ebiryo by'amwesi mulala mu mwaha.

⁸ Era abahungu abo ehumi n'ababiri baali nje:

Bbeni Huuri owaali n'anjira ehyalo ehy'esozi ehya Efulayimu

⁹ ni Bbeni Dekeri owaali n'anjira ebibuga Makasi ni Saalubbimu ni Bbesi Semesi ni Eloni Bbesi Hanani.

¹⁰ Bbeni Hesedi owaali n'anjira ebibuga Arubboosi ni Sooko n'etwale ly'e Heferi, byosibyosi byali bibye.

¹¹ Bbeni Abbinadabbu owanjira Tafasi omuhaana wa Sulemaani, ganjiranga etwale ly'e Doori lyosiryosi.

¹² Bbaana omusaani wa Ahiluudi nj'owanjiranga ehibuga hy'e Tanaki n'ehye Megido n'etwale ly'e Bbesi Saani lyosiryosi eriririheene ehibuga hy'e Zaresaani emehiro w'ehibuga Yezireeli n'onwa e Bbesi Saani ohwola hu hibuga hy'e Abbiri Mehola n'otuumire ehibuga hy'e Yokumeyaamu.

- ¹³ Bbeni Gebberi nj'owaali n'anjira ehibuga hy'e Ramosi mu twale ly'e Giliyaadi n'ebitehere ebyali ebya Yayiri omwijuhulu wa Manase. Gaali anjira n'etwale ly'Arugobbu mu twale ly'e Bbasani eryalimo ehibuga nkaaga ebibatongoleraho ebiteepe n'emyango j'emiryango ej'ebyoma.
- ¹⁴ Ahinadabbu omusaani wa Yido nj'owaali n'anjira ehibuga hy'e Mahanayimu.
- ¹⁵ Ahimaazi owaali yamwe ya Bbasimaasi omuhaana wa Sulemaani, nj'owanjiranga etwale ly'e Nafutaali.
- ¹⁶ Bbaana omusaani wa Husaayi nj'owanjiranga ehitundu hy'e Aseri n'ehibuga hy'e Bbeyaloosi.
- ¹⁷ Yokosofaati omusaani wa Paruwa nj'owanjiranga etwale ly'e Yisikaali.
- ¹⁸ Simeeyi omusaani wa Ela nj'owanjiranga etwale ly'e Bbenjamini.
- ¹⁹ Gebberi omusaani wa Wuuri nj'owanjiranga ehitundu hy'e Giliyaadi ehi habaha Sihoni ow'Abamooli ni habaha Ogi ow'e Bbasani banjuganga. Era Yuda yaali enjugiwa ni gavana mulala.

Obusuni wa Sulemaani

- ²⁰ Abaatu bomu Yuda n'abomu Yisirayiri baali bangi bugali hy'omujehe gwohwigobo ly'enyanja. Baali bulani ni balya ni banywa era ni bali basangaafu.
- ²¹ Era Sulemaani ganjuga owahabaha wosiwosi ohunwa hu lwabi Yufuleeti ohwola hu hyalo hy'Abafirisuuti ohwola hu lwaha ni Misiri. Amawanga ago gosigosi banjiriranga Sulemaani omusolo era baali njaasi wuwe ni gaali n'ahiiri mulamu.
- ²² Hiisi ludaalo Sulemaani gatambisanga ekilo ekumi etaanu ej'obusyanu obunohi obulani ko n'ekilo omutwalo mulala ej'obusyanu obundi.
- ²³ Era geetanga enjombe ehumi ejibaliihisanga mu biyumba n'enjombe amahumi abiri ejibemeerera mu hyayo n'etaama cikumi ko ni namaamya n'enjobe n'engoho.
- ²⁴ Sulemaani ganjuga ehyalo hyosihyosi ehy'ebugwalyuba w'olwabi Yufuleeti ohunwera erala e Tifusa ohwola e Gaaza era gaali n'emiyaya enjuyi josijosi.
- ²⁵ Sulemaani ni gaali habaha, abaatu bomu Yuda ni Yisirayiri ohunwera erala mu hibuga Daani mu maniino ohwola e Bberuseebba mu mehiriro, bamenyanga mu miyaaya. Era hiisi muutu galinga n'endimiro yiye ey'emizabbibbu n'eyemisaala emitiini.
- ²⁶ Sulemaani gaali n'ebiyumba enkumi ene omu mbalaasi janenyuhanga. Era gaali n'abasirikale omutwalo mulala n'enkumi ebiri abagenderanga hu mbalaasi.
- ²⁷ Mu hiisi mwesi, mulala hu bahungu babe ehumi n'ababiri ganjiriranga Habaha Sulemaani n'abaatu bosibosi abehalanga njalala ni naye emere era sibendanga hubona baati abaaho n'ehyadamba.
- ²⁸ Era banjiriranga embalaasi ejanjalulanga ebigaali n'embalaasi ejindi bbaale n'enyaaasi ery'ohulya.

Amagesi ga Sulemaani

- ²⁹ Hatonda gaanja Sulemaani amagesi n'ohutegeera n'ohumanya ohw'amaani ohwotasobola hwegerageraniaho.
- ³⁰ Sulemaani gahira abaatu bosibosi ab'ebunwalyuba n'Abamisiri amagesi.
- ³¹ Gaali mugesi ohuhira abaatu abandi nga pomuli Esani Omuzirahiti ko n'abasaani ba Maholi abadatu, Hemani ni Kalukooli ni Daruda era efuma yiye yatiina mu mawanga gosigosi ohumweswanigirisa.
- ³² Gagunjano engero enkumi edatu era gayiia n'enyembo lukumi n'etaanu.
- ³³ Ganyonyolanga hu hiisi hiha hy'omusaala natandiihira hu mitumba jomu Lebbaanooni ohwolera erala hu busaala obu balanga baati hayisopu ahahulira hu biteepe. Era gasomesa hu bisolo n'enyuni n'ebyenjalula hwiropa ko n'enyeeeni.

³⁴ Abahabaha ohunwa mu mawanga gosigosi banindhanga abaatu baawe banwerehereramo batiina eyiri Sulemaani banulire hu bibono eby'amagesi ebi baali ni banuliye.

5

Sulemaani ategeha ohutongola Yekaalu

¹ Habaha Hiramuw'e Tiiru ni ganulira ati bajuhire hu Sulemaani amafuta ohugobola mu magulu ga semwana Dawudi nga habaha, gamutumira abahwenda olwohuba ohunwa ahale Hiramuw'gaali meeri ya Dawudi.

² Nga Sulemaani anjeeresa Hiramuw'obuhwenda n'amuloma ati,

³ "Omanyire oti olw'etalu mu hiisi sonda eji Dawudi laata yange gaali n'ohusoola, sigasobola hutongolera MUSENGWA Hatonda wuwe Yekaalu ohwola MUSENGWA olu gata abalabe babe mu bunangi wuwe.

⁴ Aye njaahani MUSENGWA Hatonda wange gapaaye emiyaaya hu njuyi josijosi era nanuma mulabe oba bugosi wosiwosi.

⁵ Olw'ehyo nenda hutongolera MUSENGWA Hatonda wange Yekaalu ng'olu galoma laata yange ati, 'Omusaani wuwu oyu ndita hu tebe ohugobola mu magulu gago, nj'aja hutongolera Yekaalu.'

⁶ Olw'ehyo, kusunga olagire abanjeeresa babo baatemereho emitumba je Leb-banooni. Abatambi bange baja huholera njalala n'ababo era nja huhusasula ng'olu onahabe ni wenda. Ohimanyire oti hunuma baatu abahugu mu husala emisaala hy'Abasidoni."

⁷ Hiramuw'ni gasuna obuhwenda wa Sulemaani, gasangaala bugali ng'aloma ati, "MUSENGWA gebasiwe olwa leero olwohuba anjaaye Dawudi omwana omugesi ohunuga egwanga eryo ery'amaani."

⁸ Nga Hiramuw'atumira Sulemaani obuhwenda n'aloma ati, "Nasunire obuhwenda wuwu era nja huhola hiisi ehi wenda. Nja huhunja emitumba n'emisaala payini.

⁹ Abatambi bange banahatusenga emisaala ohunwa e Leb-banooni bajoosa hu nyanja bajibona njalala nga jereera hu maaji joola anja ojenda. Anjo pana abatambi bange banajibonololerenga bajinambya ababo. Ne ewe ehi nenda wukolere hya huupa emere ohuliisa abomu mago gange."

¹⁰ Nga Hiramuw'anja Sulemaani embaawo j'emitumba n'aja payini josijosi eji gaali ni genda.

¹¹ Nga Sulemaani ananga Hiramuw'ekilo ejisuuka mu buhayire bubiri ej'engaano n'erita emitwalo ane ej'amafuta amalani ag'emizayiti hiisi mwaha ohuliisanga abomu mago gage.

¹² MUSENGWA gaana Sulemaani amagesi ng'olu gamusuubisa. Njalinjo emiyaaya nagati wa Hiramuw'ni Sulemaani era nga bahola n'endagaano nagati waawe ey'ohumenya mu miyaaya.

¹³ Ng'ano Habaha Sulemaani alagira bamusunire abaatu emitwalo edatu ohunwa mu Yisirayiri yosiyosi babanagye batiine basale emisaala ni batabasasula.

¹⁴ Ng'abanindiha e Leb-banooni mu bibbubbu eby'abaatu omutwalo mulala mulala hiisi mwesi. Babanga mu Leb-banooni omwesi mulala, ng'emyesi ebiri bajihenera engo. Adoniraamu nj'owahuliranga abatambi abo aba batasasula.

¹⁵ Sulemaani gaali n'abatambi emitwalo munaana mu hyalo hy'esozi abahubba amabaale n'abatambi emitwalo musanvu abohuginga amabaale ago.

¹⁶ Era gaali n'abanyapala enkumi edatu nabidatu abahulira n'ohulabiriranga emirimo.

¹⁷ Ohwema hu hiragiyo hya Habaha Sulemaani, abatambi abo bahubba agabaale agabba ag'omuendo agw'ohuta mu musingi gwa Yekaalu.

¹⁸ Abazimbi ba Sulemaani ni naabo aba Hiramu ko n'abasinde ohunwa mu hibuga hy'e Gebbali, bayeedana era batereesa embaawo n'amabaale ohutongola Yekaalu.

6

Sulemaani atongola Yekaalu

¹ Mu mwesi ogwa Ziivu, ko nj'ogwohubiri, mu mwaha ogwohune ogw'obunugi buwe, Sulemaani gatandiha ohutongola Yekaalu ya MUSENGWA. Njaali nahabitano emyaha bine nacinaana ohunwa Abayisirayiri banwe e Misiri.

² Yekaalu eyi Habaha Sulemaani gatongolera MUSENGWA, mu buleenji yaali efuuti cenda, obugalamu yaali efuuti adatu, obuleenji namugulu yaali efuuti ane n'etaanu.

³ Mu moni ana bengirira mu Yekaalu obuleenji waali efuuti ehumi n'etaanu, obugalamu waali efuuti adatu ohwaga n'obugalamu w'ehifo n'otiina mu lunya lwa Yekaalu.

⁴ Mu Yekaalu eyo gabboteramo amadinisa madiini.

⁵ Gatongola kalina mu mbafu wa Yekaalu ohuba esitoowa. Kalina ejo gajitongola ebulafu wa Yekaalu. Hiisi hisenge ehyomu mbafu hyaliho kalina edatu.

⁶ Kalina endaayi yaali efuuti musanvu n'ehitundu, kalina eyohubiri, obugalamu yaali efuuti mwenda. Obugalamu wa kalina eyohudatu waali efuuti ehumi n'ehitundu. Ebisenge ebyo byali hu musingi ogwa mabaale era sigabinimbya hu hitepehya Yekaalu.

⁷ Ni baali ni batongola Yekaalu eyo, amabaale agabatambisa ohuyitongola bagabaajiranga mu hifo ehi bagahubhangamo era nanuma janjaasi ly'enyundo oba ly'omusumeeno oba ly'ehyoma hyosihyosi eryanjulirihananga ni batongola Yekaalu.

⁸ Omulyango ogwingira mu kalina gwali hu luuyi olw'omuhono omugooda ogwa Yekaalu era ni gutiina mu kalina eyohubiri ohwolera erala mu yohudatu.

⁹ Nga Habaha Sulemaani ahena ohutongola Yekaalu. Ng'ayiguula n'embaawo ej'emitumba.

¹⁰ Ekalina edatu ejo, hiisi ndala obuleenji namugulu yaali efuuti musanvu n'ehitundu ni bajitongola ebulafu wa Yekaalu ni bajinimbya hu Yekaalu n'embaawo ej'emitumba.

¹¹ Nga MUSENGWA aloma Sulemaani ati,

¹² "Hu binamba hu Yekaalu eyi oli hutongola, singa onagonderanga amagambi n'ebiragiro byange byosibyosi, nja huhuholera ebi nasuubisa Dawudi lataawo.

¹³ Nja humenyanga mu baatu bange Abayisirayiri era sinja hubalehano."

¹⁴ Sulemaani gatongola Yekaalu era ng'ayihena.

Ebyali mugati wa Yekaalu

¹⁵ Mugati mwosimwosi hu biteepe by'e Yekaalu, baaliriraho embaawo ej'omutumba nga naasi baalirirano eja payini.

¹⁶ Egongo mu mugati wa Yekaalu batongolayo ehisenge ehi balanganga baati Ehisenge Ehyawufu Obugali, obuleenji wahyo hyali efuuti adatu. Era hu biteepe byahyo ni balambaho embaawo ej'omutumba ohunwera naasi paka namugulu hu siringi.

¹⁷ Mu moni w'ehisenge Ehyawufu Obugali, naalino ehisenge ehibbala ni hiri hy'efuuti nkaaga.

¹⁸ Hu biteepe eby'ehisenge babirambaho embaawo ej'omutumba ohuwiiha amabaale g'ehiteepe ohutaboneha. Ng'embaawo ejo bajijorijinjahoh ebifaanani by'ebita n'ebimuli ebifumbuluhire.

¹⁹ Mu Hifo Ehyawufu Obugali mugati wa Yekaalu batayo ehifo an'ohuta Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA.

²⁰ Ehifo Ehyawufu Obugali ehyo, obuleeni bwahyo hyali efuuti amahumi adatu, obugalamu hyali efuuti amahumi adatu, namugulu hyali efuuti amahumi adatu. Era hyosihyosi bahiiriryaho ezaabbu enyene n'enyene esanuuse. Nga babbota n'ehituuti ehy'ohuniokedesaho obubbaani mu mbaawo ej'emitumba nga bahena bahiiriryaho n'ezaabbu enyene n'enyene.

²¹ Hu hiteepe hya Yekaalu mugati beriiryaho ezaabbu babona n'enjegere ej'ezaabbu mu mulyango gw'Ehifo Ehyawufu Obugali. Era omulyango ogwo gwosi bagwiriryaho ezaabbu.

²² Sulemaani geriirya ezaabbu mugati wa Yekaalu mwosimwosi ko nohu hituuti ehyo ehyali ebulafu w'Ehifo Ehyawufu Obugali.

²³ Gabaaja ebifaanani by'abakerubbi babiri ohunwa mu mbaawo j'emizayiti ng'abita mu Hifo Ehyawufu Obugali. Obuleeni wa hiisi kerubbi waali efuuti ehumi n'etaanu.

²⁴ Olubana olulala olwa kerubbi mu buleenji lwali lunesa efuuti musanvu n'ehitundu. Ohunwa ana lubana lulala luhoma ohwola ana lubana olundi luhoma naalino ebbanga ly'efuuti ehumi n'etaanu.

²⁵ Abakerubbi bombi baali baneranerana era ni bafaanana mu mboneha.

²⁶ Obuleeni wa hiisi kerubbi waali efuuti ehumi n'etaanu.

²⁷ Baata abakerubbi abo mu hisenge Ehyawufu Obugali. Olubana olw'omukerubbi omulala, lwali lwehonya hulwobundi era embana ejisigaaye ni jechoonya hu hisenge oluuyi n'oluuyi.

²⁸ Abakerubbi abo bombi, baberiiryaho ezaabbu.

²⁹ Sulemaani gabaloma ohuta amajorijinjo g'abakerubbi n'ebihindu n'ebimuli ebifumbuluhire hu hiteepe hyomu hisenge ehyomugati ko nohu hiteepe hyomu hisenge ehibbala.

³⁰ Era njaasi w'ehisenge hira ehibbala, mugati n'ohumugulu beriiryaho ezaabbu esanuuse.

³¹ Gabaaja mu mizayiti enjigi ebiri ejomu mulyango ogwomu Hifo Ehyawufu Obugali. Emyango jaali j'esonda etaanu.

³² Era hu njigi ejo bajorijinjahoh ebifaanani by'abakerubbi n'emisaala emihindu n'ebimuli ebifumbuluhire nga bahena beriiryaho ezaabbu esanuuse.

³³ Era gabaaja emyango ejomu mulyango gwomu hisenge ehibbala mu misaala emizayiti.

³⁴ Era gabaaja enjigi ebiri ejefumba ohunwa mu musaala payini.

³⁵ Gabbotaho amajolobera ag'abakerubbi n'emisaala emihindu n'ebimuli ebifumbuluhire nga bahena bamaalaho n'ezaabbu.

³⁶ Nga batongola olunya mugati mu moni wa Yekaalu balugadiriraho ehiteepe ehy'ekoosi edatu nga balambaho embaawo ej'omutumba.

³⁷ Omusingi gwa Yekaalu ya Musengwa bagutongola mu mwesi ogwa Ziivu ko nj'omwesi ogwohubiri, mu mwaha ogwohune ogw'obunugi wa Sulemaani.

³⁸ Mu mwaha ogw'ehumi namulala ej'obunugi wa Sulemaani mu mwesi ogwa Bbuuli, ko nj'omwesi ogwomunaana, nga Yekaalu yosiyosi yinwa ohutongola ng'olu etegeha yaali. Hyanjirira Sulemaani emyaha musanvu ohutongola Yekaalu eyo.

7

Sulemaani atongola olubiri lulwe

¹ Sulemaani ni gahena ohutongola Yekaalu, gatongola olubiri lulwe mu myaha ehumi nedatu.

² Era Sulemaani gatongola enyumba bayitaaho esiina baati Enyumba yomu Hibira hy'e Lebbaanooni. Obuleeni yaali efuuti cikumi nataanu, obugalamu yaali efuuti

sanvu n'etaanu, obuleenji ohutiina namugulu yaali efuuti ane n'etaanu. Muhutongola enyumba eyo batamo enyiriri ene ej'ebihondo eby'embaawo ej'omutumba nga hu mugulu wabyo bataaho embaawo ej'omutumba eja hola nga olwere.

³ Ahasolya h'enyumba eyo bahaserehesa embaawo ej'omutumba ni bajihubba hu lwere olu baali ni bataaye hu bihondo amahumi ane n'etaanu. Hiisi lunyiriri lw'esiiri baluhubbaho embaawo ehumi n'etaanu.

⁴ Hu mbega ejomu mbafu bataho enyiriri edatu edatu ej'amadinisa ni galengereene.

⁵ Emiryango n'amadinisa byali by'esonda ene era hiisi dinisa ni lirengereeye eryahye eryohu luuyi olundi.

⁶ Era Sulemaani gatongola enyumba eyi balanganga baati Enyumba Ey'esiiri, obuleenji ni yiri efuuti sanvu n'etaanu, obugalamu ni yiri efuuti ane n'etaanu. Era olusoto lwayo lwaliho olusimbo ni luliho ebihondo ebi lunambiriye.

⁷ Mu lubiri olwo, gatongolamo enyumba n'eri y'ehisenge hirala ehibbala gatamo etebe y'obunugi ey'ohulamuliraho. Enyumba eyo gaayitaho esiina ati Enyumba Ey'ohulamuliramo. Mugati wahyo galamba hu biteepe embaawo ej'omutumba ohunwera erala naasi ohwola ana hasolya hatandihira.

⁸ Enyumba eyiye omu ganenyuhanga, gayitongola nabanjo ahanaanjiro e mugutu w'Enyumba Ey'ohulamulirangamo era ni jifaanana. Era Sulemaani gatongolera omuhasi wuwe era omuhaana wa habaha w'e Misiri enyumba yoosi ni yifaanana hy'Eyohulamulirangamo.

⁹ Amayumba ago gosigosi ohunwera erala hu musingi ohwola namugulu ana biteepe bihoma n'otaayeho n'olunya olubbala, bagatongolesa amabaale ag'omuendo agabasala ni batambisa omusumeeno bahena bagayonja bulani hu njuyi josijosi.

¹⁰ Amabaale ag'omusingi gaali mabbala era g'omuendo, obuleenji wagandi hu ago, waali efuuti ehumi n'etaanu n'agandi efuuti ehumi n'ebiri.

¹¹ Hu mugulu wa mabaale ago batongolaho amabaale agandi agabasala mu bipimo ebyolana era olwere lwali lw'embaawo ej'omutumba.

¹² Olunya olw'olubiri n'olunya lwa Yekaalu ko n'ehisenge ehyomu moni wa Yekaalu ya MUSENGWA eyo, byosibyosi babyeswanigirisa n'ehiteepe ehy'ekoosi edatu ej'amabaale amahenge obulani nga bataaho ekoosi ndala ey'embaawo ej'omutumba joosi eji balanda obulani.

Ebiitu ebyohuba mu Yekaalu

¹³ Habaha Sulemaani gasunga abaatu batiine mu hibuga hy'e Tiiro bamuleetere omusinde oyu baali ni balanga baati Hiram.

¹⁴ Nyina ya Hiram gaali namwandu ohunwa mu hiha hya Nafutaali ne semwana gaali musinde ohunwa mu Tiiro era n'ali mubboti w'ebiitu ohunwa mu bihomo. Hiram gaali muhugu mu hubbota ebiitu ebya hiisi ngeri ohunwa mu bihomo. Era gafugiirira ohuhola emirimo josijosi eji Habaha Sulemaani gamuloma ohuhola.

¹⁵ Hiram gaabbota ebihondo eby'ebihomo biri, obuleenji efuuti abiri namusanvu era ni jiri efuuti ehumi namunaana ohwetoolola.

¹⁶ Gaabbota ebiitu bibiri ebiri oti hani gatamu mu hihomo ng'agajomeha hu mitwe w'ebihondo ebyo era obuleenji wa hiisi gutamu ogwo gwali efuuti musanvu n'ehitundu.

¹⁷ Hu hiisi gutamu ogwo bagujorijinjah o ebiitu ebyali oti hani njegere.

¹⁸ Era ng'ajolijinjaho n'enyiriri ebiri eja komamawanga.

¹⁹ Hu bihondo byombi ebyohulusimbo hwaliho ogutamu ogubajomehaho ogundi ni guli oti hani bimuli ebyohu maaji, obuleenji ni guli efuuti mukaaga.

²⁰ Hu gatamu aganjaasi hu bihondo byombi, hwaliho obujegere nga hu mugulu waago bajolijinjaho ebiitu ebyali oti hani komamawanga ebihumi bibiri ni biri mu nyiriri ebiri ohugeswanigirisa.

²¹ Hiramumu gahomeha ebihondo ebyo mu moni w'e Yekaalu, hirala hu muhono omulungi ehindi hu mugooda. Ehigahomeha hu muhono omulungi gahitaho esiina ati Yakini, ehoyu mugooda gahitaho ati Bbowaazi.

²² Agatamu agohu mugulu gaali oti hani bimuli byohumaaji. Ng'ango omulimo ogw'ohubbota ebihondo gunwa.

Ogukalaayi ogw'ehihomo

²³ Nga Hiramumu abbota ogukalaayi ogwalawunda mu hihomo nga bagulanga baati "Enyanja." Ogukalaayi ogwo obuleeni ohwiha njaasi gwali efuuti musanvu n'ehitundu, ohunwa hu muniga ohwola hu muniga gwali efuuti ehumi n'etaanu, obugalamu ohwetoolola gwali efuuti ane n'etaanu.

²⁴ Hu muniga w'ogukalaayi ogwo bataho enyiriri ebiri ej'emyendo eji baabbota mu hihomo ohweswanigirisa era byosibyosi ni byeripire nalala.

²⁵ Ogukalaayi ogwo bagwihasa hu mugulu w'ebiitu ehumi nabibiri ebiri mu bifaanani by'esaame eji babbota mu hihomo era josijosi ni jiyihubbire omugongo. Esaame edatu jalengerera mu maniino, edatu jalengerera ebugwalyuba, edatu jalengerera mu mehiriro ejindi edatu jalengerera ebugwalyuba.

²⁶ Omugo gw'ogukalaayi ogwo gwali gwaga hy'obugalamu w'ehyaba hy'engalo era omuniga gwago gwali hy'ogwesepiti ni gwefumbire oti hani himuli ehihiiri hufumbuluha. Ogukalaayi ogwo gwali gujaamo erita ng'emitwalo ene n'enkumi ene ej'amaaji.

Ebigaali eby'ehihomo

²⁷ Era Hiramumu gaabbota ebigaali eby'ebihomo ehumi eby'ohugingirangaho amaaji. Obuleeni, hiisi higaali hyali efuuti mukaaga, obugalamu efuuti mukaaga, obuleeni ohuja namugulu hyali efuuti ene n'ehitundu.

²⁸ Ebigaali ebyo baali babyaliriyeeho embaawo engalamu ni bajinjambisye mu enjuyi ene ej'efuleemu yahyo.

²⁹ Hu njuyi n'enjuyi, babbotaho ebifaanani by'epologoma n'enjombe n'abakerubbi. Hu mbaawo ejo engalamu hwosi hwaliho ebifaanani ebyo. Njaasi w'ebifaanani by'epologoma n'enjombe, nalino ebimuli ebibabonire oti hani kadaali.

³⁰ Hiisi higaali hyaliho endangadi ene n'ebyoto byaho eby'ebihomo. Era hu hiisi higaali hwaliho ebihomo ohwihala ogukalaayi ni bajorijinjaho ebimuli hu hiisi luuyi ni birereeja.

³¹ Namugulu wa hiisi higaali hwaliho erono an'ohuta ogukalaayi. Erono eryo lyali limesa efuuti ndala n'ehitundu ohutiina njaasi. Erono lyali lyalawunda, mu bugalamu ni liri efuuti ebiri n'ehiitu ni bajorijinjaho ebifaanani ohulyeswanigirisa. Embaawo engalamu nijo jaali j'esonda ene.

³² Njaasi w'embaawo engalamu ni huliho endangadi n'ebyoma ohujetoolola. Era ebyoto ebyo babibbota ni biri hiitu hirala n'ebigaali. Obugalamu, w'endangadi waali efuuti ebiri n'eyiici edatu.

³³ Endangadi jaali hy'ejebigaali by'embalaasi era efuluwero n'ebyoto n'epagi byosibyosi byali byahihomo.

³⁴ Hiisi higaali hyali n'esonda ene era hiisi sonda mwalimo ehinjambiro ni hiri hyoma hirala n'ehigaali.

³⁵ Hu mugulu w'ebigaali hwaliho ehiitu ehylawunda, obugalamu ni hiri eyiici mwenda ohunwa namugulu ohwola hu buhono. Obuhono obunamba mu mbafu babuliipa hu higaali, byaba hiitu hirala n'ehigaali.

³⁶ Hiramumu gajorijinja ebifaanani by'abakerubbi n'ebyepologoma n'ebyemihindu n'ebyebimuli hiisi añaali ehifo ehy'ohujorijinjamu era n'ebimuli ebiri oti hani kadaali ohuhyeswagirisa.

³⁷ Ebigaali ehumi ebyo byosibyosi babibbota ni binjeranjerana era ni bifaanana mu kola yosiyosi.

³⁸ Hiramumu gaabbota ekalaayi ehumi ej'ebihomo era hiisi higaali hyali hyahubaho ekalaayi ndala. Obugalamu, bwa hiisi kalaayi bwali efuuti mukaaga era ni mujamo erita nga lunaana ej'amaaji.

³⁹ Ng'anamba ebigaali bitaanu abita hu luuyi olw'omuhono omugooda ogwa Yekaalu n'ebindi bitaanu hu luuyi olwohumuhono omulungi. Ekalaayi eyi balanga baati Enyanja, bayita hu luuyi oluli ngati w'ebunwalyuba nomu mehiriro ga Yekaalu.

⁴⁰ Era Hiramumu gaabbota etamu n'ebijiiko ko n'embya. Ng'ahena omulimo ogu Habaha Sulemaani gamuḡa ohuhola mu Yekaalu ya MUSENGWA.

⁴¹ Era Hiramumu bino nj'ebi gaabbota:

ebihondo bibiri, ḡamugulu w'ebihondo ebyo gabbotereho ebiitu ebiri oti hani kalaayi, gaataho enjegere enyiriri ebiri ohuwiiha hu mitwe j'ebihondo ebyo.

⁴² Gajorijinjarahohu ebiiitu ebifaanana oti hani komamawanga bihumi ebine ng'acaana enyiriri ebiri ohweswanigirisa emitwe ja hiisi siiro.

⁴³ Gaabbota ebigaali ehumi nagakalaayi gabyo,

⁴⁴ Gaabbota n'ogukalaayi ogubbala ogu balanga baati Enyanja, gaabbota n'ebiwumbe by'enombe ehumi n'ebiri ḡaasi wabyo.

⁴⁵ Gaabbota etamu n'ebijiiko n'ebbakuli ej'ohutambisa mu hunwanyusa amaaji oba amafugi.

Ebiitu byomu Yekaalu ya MUSENGWA byosibyosi, Hiramumu gabibbota mu hihomo ehisanuuse ng'olu Habaha Sulemaani gamulagira.

⁴⁶ Habaha galagira Hiramumu ohuwumba ebiiitu ebyo mwiroba ery'ehyigugo eryomu lulafu lwa Yoludaani ngati wa Sukosi ni Zaresaani.

⁴⁷ Sulemaani gabbotesa ebiiitu ebyene bingi mu hihomo, olw'ehyo sibabalirira busito bw'ehihomo ehi gatambisa.

⁴⁸ Sulemaani gabbotesa ebiiitu byosibyosi eby'ohutambisanga mu Yekaalu ya MUSENGWA,

omwali: ehituuti ehy'ezaabbu ehy'ohudunyahisangaho obubbaani, n'emeeza ey'ezaabbu ohubatanga emigaati eji banongire eyiri MUSENGWA.

⁴⁹ Gaabbota ebihondo by'etaala n'etaala mu zaabbu. Ng'anamba etaanu ajita hu muhono omulungi, etaanu gajita hu muhono omugooda ohwaduhanga mu moni w'Ehifo Ehyawufu Obugali. Ebimuli n'etaala ni makaasi, byosibyosi byali by'ezaabbu.

⁵⁰ Ebbaafu n'obuseesa etambi n'embya ej'ohunwanyuhisangaho amafugi, n'ebbakuli n'embya ej'ohudunyahisangaho obubbaani, epata ejohu njigi ejomu Hifo Ehyawufu Obugali ko n'epata ejohu njigi ejomu hisenge ehibbala, byosibyosi babibbota mu zaabbu.

⁵¹ Habaha Sulemaani ni gahena emirimo josijosi ej'ohutongola enyumba ya MUSENGWA, ganamba ebiiitu byosibyosi ebi semwana Dawudi gaali nanongireyo: hy'efeeza n'ezaabbu ko n'ebiiitu ebindi ng'abita mu masitoowa g'enyumba ya MUSENGWA.

8

Banjira Esanduuku y'Endagaano mu Yekaalu

¹ Ng'ano Habaha Sulemaani atumisa balanga abatangirisi n'abahulu b'ebiha bosibosi mu Yisirayiri ohutiina eyi ali mu Yerusaalemu, ohunira Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA ohunwa mu Sayuuni ehibuga hya Dawudi bayinjire mu Yekaalu.

² Ng'abatangirisi bosibosi bahumbaanira ewa Habaha Sulemaani hu Mbagay'Ebitiira mu mwesi ogubalanga baati Etaniimu, ko nj'omwesi ogwomusanvu.

³ Abatangirisi bosibosi ni boola, ng'abasengi ba Hatonda babbeeda Esanduuku y'Endagaano

⁴ n'Eweema ey'Ohwagananirangamo n'ebiiitu byamo ebyawufu byosibyosi. Abasengi ba Hatonda n'Abaleevi nj'ababibbeeda.

⁵ Habaha Sulemaani n'Abayisirayiri bosibosi banongera MUSENGWA etaama n'enombe nyingi bugali ejitabaliha mu moni w'Esanduuku y'Endagaano.

⁶ Ng'ano abasengi ba Hatonda banjira Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA bayitengeha mu Yekaalu mu hifo Ehyawufu Obugali, naasi w'amabana g'abakerubbi.

⁷ Amabana g'abakerubbi gawiiha Esanduuku n'emirabba ej'ohuyigingira.

⁸ Emirabba ejo jaali mireeni bugali, omuutu n'asobola ohubona emunya waajo, ni gemereeye mu Hifo Ehyawufu aye ali ebulafu w'Ehifo Ehyawufu, n'atasobola hujibona. Era emirabba ejo jihiriino n'ohwola hatyane.

⁹ Esanduuku y'Endagaano siyalimo hiitu hindi hyosihyosi ohutusaho ebipande eby'amabaale ebibiri ebi Musa gateramo hu lusozi Horebbu, MUSENGWA ni gahola endagaano n'Abayisirayiri oluvanyuma lw'ohunwa e Misiri.

¹⁰ Abasengi ba Hatonda ni banjwa mu Hifo Ehyawufu ng'ano ni naano ehireri hijula mu Yekaalu ya MUSENGWA oti hani liisi.

¹¹ Era sibasobola huhola bujeeresa waawe olw'ehireri ehyo olwohuba enono lya MUSENGWA lyali lijuuye mu Yekaalu.

¹² Ng'ano Sulemaani aloma ati, "MUSENGWA galoma ati aja huba mu hiirema ehinambire ti ngungungu.

¹³ Naahani kutongoleeye enyumba epoono, ehifo omu oja humenyanga emirembe n'emirembe."

Ebi Sulemaani galoma abaatu

¹⁴ Abayisirayiri bosibosi ni baali ni bahyemereeye ano, habaha gacuuha gaheja eyi bali nga abasabira ekabi

¹⁵ ati, "MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri gebasiwe! Goherehiise ehi gasuubisa laata yange Dawudi ati,

¹⁶ 'Ohunwa olunatusa abaatu bange Abayisirayiri e Misiri, sitobolanga hibuga hyosihyosi mu Yisirayiri omu bali n'ohutongolera enyumba ey'ohunjumirihisyangamo. Aye kutobooye ewe Dawudi ohunuga abaatu bange Abayisirayiri.' "

¹⁷ "Laata yange Dawudi gategeha ohutongolera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri enyumba ey'ohumujumirihisyangamo.

¹⁸ Aye MUSENGWA gamuloma ati, 'Hirani ohutongolera enyumba,

¹⁹ ne sindiwe olitongolera enyumba aye mulala hu basaani babo nj'alitongolera.' "

²⁰ "MUSENGWA goherehiise ehi gasuubisa. Sikiiye laata yange Dawudi nga habaha wa Yisirayiri ng'olu gasuubisa era tongooye enyumba ey'ohujumirihisyangamo MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri.

²¹ Era tayeemo ehifo omwohuta Esanduuku ey'Endagaano omuli ebipande eby'endagaano eyi MUSENGWA gahola n'abasehulu beefe olu gabatusa mu hyalo hy'e Misiri."

Esaala ya Sulemaani

²² Nga Sulemaani atiina gemeerera mu moni j'Abayisirayiri bosibosi, anjaapi n'ehituuti hya MUSENGWA ehy'ohungeeraho enjongo agolola emihono

²³ ng'asaba ati, "MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri, njanumaano hatonda mwigulu nohu hyalo ali hy'ewe. Woheresa ebi osuubisa era olaga abaatu babo abahugondera n'omwoyo mulala ohwenda ohubitiirifu.

²⁴ Woherehiise ehi wasuubisa Dawudi laata yange omuñeeresa wuwo, olwa leero hiisi ehi wasuubisa hyolereeye.

²⁵ "O MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri, kusunga woherese ehi wasuubisa laata yange Dawudi omuñeeresa wuwo olu waloma oti, 'Mu lulyo lulwo, solihayamo omuutu alihala hu tebe ey'obunugi mu Yisirayiri singa abasaani babo begenderesa mu ebi bahola hy'ewe.'

²⁶ O MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri, yoheresa ehi wasuubisa omuñeeresa wuwo laata yange Dawudi.

²⁷ "Aye Hatonda dala onjanga ohumenya hu hyalo? Obanga egulu eryanjamugulu obugali totono eyi oli! Ne baati Yekaalu yino eyi nahutongolera?

²⁸ Ne MUSENGWA Hatonda wange, ese ndi muñeeresa wuwo. Kusunga onjulare ohusaba n'ohweririgana hwange, wupambire ehisa. Nulira ohulira n'ohusaba omuñeeresa wuwo ohwali husabamo n'ali mu moni jijo.

²⁹ Otatusanga moni hu Yekaalu yino omuusi n'owiire, ehifo hino ehi oto-booye ohuhujumirihisyangamo. Nulira ohusaba hwange, ese omuñeeresa wuwo, ohunomba ni ndengereeye ehifo hino.

³⁰ Nuliranga ohusaba hwange n'esaala y'abaatu babo Abayisirayiri hiisi olu banahusungenga ni balengereeye ehifo hino. Onjuliranga era watusoniña n'oli eyo eyi omenya mwigulu."

³¹ "Omuutu yesiyesi onasaalenga omusango hu wahye, ohwenda ohulaga ati anjumaaho musango banamuleetenga na hituuti ehi bohyeraho enjongo ehwiye yaguguliha mu Yekaalu yino galayira,

³² onjuliranga n'oli mwigulu walamula abaatu abo bombi ng'omusobya omuboneresa ne anjumaaho musango wamwejeeresa."

³³ "Abaatu babo Abayisirayiri ni banahujeemerenga, abalabe baawe babanangula ne bagobolanga eyi oli banayo esaala jaawe era bahwebbwagira mu nyumba yino,

³⁴ n'oli mwigulu, oganyanga wabanjulirisa wasoniña abaatu babo Abayisirayiri era wabagobosa mu hyalo ehi waana abasehulu baawe."

³⁵ "Egulu ni linaganenga ohutonyesa efula olwohuba abaatu babo babbengire aye oluvanyuma bagobola eyi oli basaba ni balengereeye ehifo hino era bebbwaga olw'ebyo ebi obohiiseho,

³⁶ ni weema eyo mwigulu eyi oba, onjuliranga ohusaba hwawe wasoniña ebibi by'abanjeeresa babo Abayisirayiri. Obasomesanga ohuhola ebirani era watonyesa efula mu hyalo ehi waana abaatu babo ohuba omunuluko gwawe."

³⁷ "Enjala oba hanjupuli ni binagwenga mu hyalo oba ebirime byeyohya oba esige oba ebisiisa oba abalabe ni banabalumbenga mu bibuga byawe, oba ni nanaabanga ebineerineeri oba endwaye,

³⁸ ne njaana Omuyisirayiri yesiyesi anjwayo olw'ohulumirwa, gagolola emihono n'alengereeye Yekaalu yino gahwegayirira olw'obulumi obu hiisi mulala amanyire mu mwoyo wuwe,

³⁹ ofugiiriranga wanjulira esaala eyo n'oli mwigulu eyi oba wabasoniña era wabayeeda. Hiri hiityo olwohuba ndiwe wenene omanyire hiisi ehiri mu mwoyo gwa hiisi muutu. Olw'ehyo osasulanga hiisi muutu n'osiziira hu bikolwa bibye,

⁴⁰ ko ehyo hibaleetere ohuhuna enjono hiisi hiseera ni bali mu hyalo ehi waana abasehulu beefe."

41 “Abagwira abatali Bayisirayiri ohuŋwa mu hyalo ehyanale, ni banjuliranga efuma liryo,

42 olwohuba abaatu baja huŋulira eby'amaani ebi oholire mu buŋangi buwo era balomba ni balengereeye Yekaalu yino,

43 oŋuliranga ohusaba hwawe n'oli mwigulu eyo eyi omenya wabanuhula era wabaŋa ebi bahusunga ko abaatu bosibosi hu hyalo bahutye ng'olu baatu babo Abayisirayiri bahola era bahamanya baati natongola enyumba yino ohuhuŋa enono.”

44 “MUSENGWA, n'onalagirenga abaatu babo ohutiina ohusoola n'abalabe baawe, basaba ni bali aŋaatu ŋosiŋosi ni balengereeye eyiri ehibuga hihyo n'enyumba yino eyi kutongoleeye,

45 n'oli mwigulu oŋuliranga ebi bahusunga, wabaŋa obuŋangusi.

46 “Hiisi muutu abbenga, aye abaatu babo ni babbenganga mu moni jijo, wabalunira era wabaŋaayo mu mihono j'abalabe baawe babaŋangula babaŋira mu mawanga agatali gaawe, wayire yinaabenga naleeŋi eyo

47 mu buŋaŋanguse ne bebbwaga era bahusunga baati, 'O MUSENGWA, hwabbenga era hwahola ebitasaana mu moni jijo.'

48 Singa benenya n'omwoyo mulala ni bali eyo eyi balabe baawe babaŋira mu buŋaŋanguse, basaba ni balengereeye eyiri ehifo ehi waŋa abasehulu baawe, n'ehibuga ehiwatobola n'enyumba yino eyi nahutongolera,

49 n'oli mwigulu omu omenya, oŋuliranga ohusaba hwawe era wabaŋambira ehisa.

50 Obasoniŋanga ebibi byosibyosi ebi baba ni babbengire mu moni jijo era waleetera abalabe baawe ohubabisya bulani.

51 Hino kiroma olwohuba abo baatu babo aba watusa e Misiri eyi baali ni behaaye hu ŋiga ebalire.

52 “Oŋambiranga abaatu babo Abayisirayiri ni habaha waawe ehisa era oŋuliranga ebi bahusunga wabayeeda.

53 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Omwene Buŋangi, wabatobola ohuba baatu babo ng'olu wabalomera n'obita mu muŋeeresa wuwo Musa ni waali n'otusa abasehulu beefe e Misiri.”

Esaala ya Sulemaani eyisembayo

54 Sulemaani ni gahena ohusaba, genyoha gemeerera mu moni w'ehituuti hya MUSENGWA ehyo aŋa gaali nahubbire amafuha era n'agolooye emihono.

55 Ng'adundaho ejanjaasi asabira Abayisirayiri bosibosi abaali ni bahumbeene ekabi ati,

56 “Hweyaasa MUSENGWA olwohuba aŋaaye abaatu babe Abayisirayiri emiyaaya ng'olu gasuubisa. Era goherehiise hiisi ehigasuubisa nalomera mu Musa omuŋeeresa wuwe.

57 MUSENGWA Hatonda weefe, abenga ni neefe ng'olu gabanga n'abasehulu beefe, atatuhubba mugongo oba ohutwabulira.

58 Agobose emyoyo jeefe eyi ali, hugenderenga mu magira gage era huŋambe ebiragiyo n'amagambi aga gaŋa abasehulu beefe.

59 MUSENGWA Hatonda weefe, ahebulirenga esaala n'ohusunga hwefe, aŋambirenga abaatu babe Abayisirayiri ni habaha waawe, ehisa.

60 Abaatu bosibosi hu hyalo bahamanya baati MUSENGWA nje Hatonda yenene era eŋuma wundi.

61 “Era enywe abaatu babe, habuhyabuhya mwesigenga MUSENGWA Hatonda weefe, mugonderenga amagambi n'ebiragiyo bibye ng'olu muhola hatyane.”

Baŋongayo Yekaalu

62 Ng'aŋo Habaha Sulemaani n'Abayisirayiri bosibosi baŋongera MUSENGWA.

⁶³ Era habaha ganjonga enjongo ey'ohuleetaŋo emiyaaya omwali enjombe emitwalo ebiri n'ekumi ebiri n'etaama emitwalo ehumi n'ebiri ko n'embusi. Nga habaha n'Abayisirayiri bosibosi banjongayo Yekaalu ya MUSENGWA.

⁶⁴ Hu ludaalo olwo, Sulemaani gagwalaasa olunya olwa ŋagati mu moni wa Yekaalu. Era aŋo paŋa gaŋeerayo enjongo eri bohya ehwiye lyaguguliha n'enjongo ey'embehe ko n'amasavu g'enjongo ey'ohuleeta emiyaaya. Gahola atyo olwohuba ebi baali ni banjongire byali bingi ni bitanjanga hwola hu hituuti ehy'ehihomo ehi gabbotesa.

⁶⁵ Mu hiseera ehyo Sulemaani n'Abayisirayiri balya Embaga y'Ebitiira ni bali mu moni wa MUSENGWA Hatonda weefe ohuhena endaalo musanvu. Abaatu eduuli baaliŋo ohuŋwa mu byalo ebyanaleeni mu hiiho hy'e Misiri nomu mehiriŋo ko nohu Lebbo Hamasi mu maniino. Embaga eyo yahena endaalo musanvu bameedaho ejindi musanvu ko nj'endaalo ŋalala ehumi n'ene.

⁶⁶ Endaalo ehumi n'ene ni janjwaho gaseebula abaatu. Abaatu ko bahene bagameyo, basabira Habaha Sulemaani ekabi era bagamayo ni bali basangaafu olw'ebiraŋi ebi MUSENGWA gaali naholeeye omuŋeeresu wuwe Dawudi n'abaatu babe Abayisirayiri.

9

Hatonda abonehera Sulemaani omulundi ogwohubiri

¹ Sulemaani ni gaali n'ahenire ohutongola enyumba ya MUSENGWA n'olubiri lulwe era n'aholire hiisi ehi gaali ni gendire ohuhola,

² MUSENGWA amubonehera omulundi ogwohubiri ng'olu gamubonehera e Gibbyoni.

³ Nga MUSENGWA amuloma ati, "Puliiye ohusaba n'ohwegayirira huhwo. Era fuuye Yekaalu yino eyi watongola ohuba enjawufu omu nja hubanga emirembe n'emirembe. Nja huyitaaho emoni n'ebineego byange hiisi hiseera.

⁴ Ne ewe, singa onangonderenga n'omwoyo mulala, waaba muluŋamu hya lataawo Dawudi era wanjamba amagambi n'ebiragiŋo byange,

⁵ nja hwoheresa oweyamo obunahola ni lataawo Dawudi ti, 'Mu lulyo lulwo sibaja huhayangamo muutu owohwihala hu tebe y'obwahabaha mu Yisirayiri.'

⁶ "Aye singa ewe oba abasaani babo mucuuha mwajeemera ebiragiŋo n'amagambi gange aga nabaŋa, mwajumirya abahatonda abandi,

⁷ nja hutusa abaatu bange Abayisirayiri mu hyalo ehi nabaŋa era ndyabulira enyumba yino eyi nafuula ohuba ehifo omwohunjumirihisyanga. Abaatu hiisi ŋaatu baja hubatala era mulifuuha njeho jababita.

⁸ Era wayire enyumba yino bayiŋa enono ery'amaani ne yirifuuha gunda, abalihibona balyebuusa baati, 'Lwahiina MUSENGWA gahola ehiitu hy'ehyo hu gwanga lino nohu Yekaalu yino?'

⁹ Abeene nga begobolamo baati, 'Hiri hiityo olwohuba bahubba MUSENGWA Hatonda w'abasehulu baawe owabatusa mu hyalo hy'e Misiri omugongo, batandiiha ohujumirya n'ohuŋeeresu abahatonda abandi. Ehyo nj'ehyabaleetera ebyo.' "

Endagaano ya Sulemaani ni Hiram

¹⁰ Hyanjirira Sulemaani emyaha amahumi abiri ohutongola olubiri lulwe n'enyumba ya MUSENGWA.

¹¹ Habaha Sulemaani ng'aŋa habaha Hiram ow'e Tiiro, ebibuga amahumi abiri ebyomu Galilaaya olwohuba gamuŋa embaawo ej'emitumba n'eja payini n'ezaabbu olw'emirimo jije.

¹² Aye Hiram ni ganjwa e Tiiro ohutiina abone ebibuga ebi Sulemaani gamuŋa, sigabisiima.

¹³ Ng'aloma Sulemaani ati, "Mulebe yange, bibuga hiina bino ebi wupaaye?" Olw'ehyo, ebibuga ebyo babiranga baati "Kabbuli"* n'ohwosa hatyane.

¹⁴ Hiramumu gaali anjindihiiye Habaha Sulemaani ezaabbu huupi etaani etaanu.

Ebiranji ebindi ebi Sulemaani gahola

¹⁵ Habaha Sulemaani gatambisa abatambi ababanagyanga ohuhola emirimo emigumu ni batabasasula ohutongola Yekaalu ya MUSENGWA n'olubiri n'ohubunga eroba lihole olugingi ebuŋwalyuba w'ehibuga n'ohutongola ehiteepe ohweswanigirisa ehibuga Yerusaaumu. Era gabatambisa ohutongola ehibuga hy'e Hazori n'ehye Megido ko n'ehye Gezeri.

¹⁶ Enyumaho aŋo, habaha w'e Misiri gasoosa ehibuga Gezeri gahinjamba ng'ahitaho omuliro. Era gasihirisa Abakanani abaali ni bamenyamo. Omuhaana wuwe ni gaali n'atiina ohufumbirwa Sulemaani, gamutонера ehibuga ehyo.

¹⁷ Nga Sulemaani ahitongola bunyaaha. Era gatongola ehibuga Bbesi Horoni ehya ŋaasi,

¹⁸ n'ehibuga Bbalasi ni Tamali mu lulafu olwomu Yuda,

¹⁹ ko n'ebibuga eby'ohubiihangamo ebiitu n'ebibuga omwohubiihanga ebigaali by'embalaasi n'ebyohuumiramamo embalaasi. Sulemaani gatongola hiisi ehi gendire ohutongola mu Yerusaaumu nomu Lebbanooni ko n'amatwale agandi aga gaali n'anjuga.

²⁰ Abaatu bosibosi abatali Bayisirayiri, aye abaali abakawonawo hu Abamooli n'Abahiiti n'Abapereezi n'Abahiivi ko n'Abayebbusi,

²¹ basigala mu hyalo ehyo olwohuba Abayisirayiri sibabasihirisa. Sulemaani gabafuula beedu babe n'ohwola hatyane.

²² Aye sigafuula Abayisirayiri ohuba abeedu babe, baali basirikale babe, abahulu mu gavumeeti yiye, baduumisi b'amaŋe era bahulira ebigaali n'abagendera hu mbalaasi.

²³ Naaliŋo abahungu ebihumi bitaanu n'ataanu abaali abanyapala babatambi ababanjalirisanga ohuhola emirimo ja Sulemaani.

²⁴ Omuhaana wa Falaawo era nga nj'owaali omuhasi wa Sulemaani ni ganŋwa mu hibuga hya Dawudi gatiina ohumenya mu lubiri olu wamwe gamutongolera, nga Sulemaani abungiha eroba aholo olugingi luyeede ohuhuuma olubiri.

²⁵ Emirundi edatu mu mwaha, Sulemaani ganŋonganga eŋongo eri bohya ehwiye lyaguguliha n'eŋongo ey'ohutabagana, hu hituuti ehi gaabbota ohuŋeerangaho eŋongo eyiri MUSENGWA ohwoheresa ebyetagisa mu Yekaalu.

²⁶ Habaha Sulemaani gaabbota emeeri nyingi Eziyoni Gebberi ohuupi n'Elosi mu Edomu hu mwalo gw'Enyanja Enando.

²⁷ Habaha Hiramumu ng'aŋeereses abavugi babe ab'emeeri era abaali n'obumanyirifu hu nyanja, batiina begaata hu ba Sulemaani.

²⁸ Basaabaala batiina e Ofiri, baleeta ezaabbu eŋesa etaani ng'ehumi namukaaga, banjirira Habaha Sulemaani.

10

Habaha omuhasi ow'e Seebba ahyalira Sulemaani

¹ Habaha omuhasi ohuŋwa mu gwanga ly'e Seebba ni ganŋulira efuma ya Sulemaani n'ekolagana yiye ni MUSENGWA, gatiina e Yerusaaumu gamubuusa ebibuuso ebigumu ni genda ohwebonera.

* 9:13 9:13 Ehibono ehyo mu Lubbebbulaniya hitegeesa hiiti, "Sibyamugaso."

² Gatiina mu Yerusaalemu n'abahombe bangi n'enjamiya ni jetwihire ebirabo ebyahaloosa n'enzaabbu enyene enyingi ko n'amabaale ag'omujendo bugali. Ni goola gamubuusa byosibyosi ebi gaali ni nabyo hu mwoyo gugwe.

³ Sulemaani gagobolamo ebibuuso bibye byosibyosi era njanuma wayire hirala ehyali ni himuhaya ohumunyonyola.

⁴ Habaha omuhasi oyo ohunwa mu gwanga ly'e Seebba ni gabona amagesi gosigosi aga Sulemaani gaali ni nago n'olubiri olu gatongola,

⁵ n'emere eyi benjanga hu meeza yiye n'enjihala y'abahungu babe n'enyambala y'abañeeresa babe n'abañeeresa babe abamuja eby'ohunywa ko n'enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha eyi ganongera MUSENGWA hu Yekaalu, hyamutangalasa era hyamwenjisa bugali.

⁶ Habaha oyo omuhasi galoma Habaha Sulemaani ati, "Ebi mbayenga ni kunjiraho mu gwanga lyange ebinamba hubi oholire nohu magesi gago, bituufu.

⁷ Aye sinafugiirira ohwola olu ese omwene nijire neboneraho n'emoni jange. Mu butuufu ebi bandomera sibyola n'ehitundu ehy'ebyo ebi bwene olwohuba amagesi n'obuninda obu oli ni naawo bubitiirifu.

⁸ Ng'abañeeresa babo besiimire! Ng'abahungu babo ababa nana ni banjulirisa ebibono bibyo eby'amagesi, besiimire!

⁹ Gebasiwe MUSENGWA Hatonda wuwo owahusiima gahufuula habaha wa Yisirayiri. Era olwohuba MUSENGWA genda abaatu babe Abayisirayiri bugali, gahufuula habaha ohubanjuga mu bulunamu era n'otehubira."

¹⁰ Ng'ango habaha oyo omuhasi aña Habaha Sulemaani huupi etaani j'enzaabbu etaanu n'ebyahaloosa bingi bugali ko n'amabaale ag'ebbeeyi. Era sinjalihungo ebyahaloosa ebirani nindi hy'ebyo ebi habaha omuhasi ohunwa e Seebba gaja Habaha Sulemaani.

¹¹ Era emeeri ja Hiramun nj'ejaletanga ezaabbu ohunwa mu Ofiri n'embaawo j'emitoogo ko n'amabaale ag'ebbeeyi.

¹² Habaha Sulemaani gatambisa embaawo eja alugumu ejo ohubbota amadaala ag'olubiri n'agenyumba ya MUSENGWA. Era gabbotamo agatongoli n'obutongoli ow'abembi. Sibaali ni baleetangaho embaawo enyingi hy'ejo era sibaali ni bajibonangaho ohwola hu ludaalo olwo.

¹³ Habaha Sulemaani gaja habaha omuhasi oyo ohunwa mu gwanga ly'e Seebba byosibyosi ebi ganembaho n'ebi gamusunga n'otuhiseho ebirabo ebi habaha omwene gaali n'aneegire ohumuja. Ng'ango habaha oyo n'abahungu babe bagamayo mu gwanga ly'ewaawe.

Obuninda n'enjono lya Habaha Sulemaani

¹⁴ Ezaabbu eyi Sulemaani gasunanga hiisi mwaha yaali yibisya mu taani amahumi abiri n'etaanu,

¹⁵ n'otabaliyeho epooza n'omusolo ogu basubuuzi basasulanga ko n'abahabaha bosibosi ab'e Buwarabbu n'abatangirisi b'amatwale.

¹⁶ Habaha Sulemaani gaabbota engabo embala ej'enzaabbu bibiri era hiisi ngabo n'esitona ekilo nga musanvu.

¹⁷ Gaabbota engabo etono bidatu ej'enzaabbu era hiisi ngabo n'esitona ng'ekilo ebiri. Engabo ejo gajita mu nyumba yomu lubiri eyi balanga baati Ehibira hy'e Lebbanooni.

¹⁸ Gabbotesa etebe yiye ey'obunugi ni bayijolijinjireho n'amasyaka g'enjofu era ni bayimaayeho n'enzaabbu enyene n'enyene.

¹⁹ Etebe ey'obunugi eyo yaliho amadaala mukaaga aga oniina ohuyoolaho era enyuma wayo njaaliho an'ohwediira ni nali njalawunda. Etebe eyo yaliho an'ohuta engalo hu hiisi luuyi ko n'ehifaanani hy'epologoma oluuyi n'oluuyi.

²⁰ Ebifaanani by'epologoma ehumi nabibiri byali hu hiisi daala. Era njaali njanuma tebe ey'obunugi hy'eyo mu wahabaha wosiwosi obundi.

²¹ Ebihopo bya Habaha Sulemaani byosibyosi byali by'ezaabbu. Era ebiitu byosibyosi mu Nyumba yomu Hibira hy'e Lebbaanooni, byali by'ezaabbu enyene n'enyene olwohuba mu hiseera ehi Sulemaani ganjugiramo, efeeza bayinjiranga ng'ehiitu ehitali hy'ebbeeyi.

²² Sulemaani gaali n'emeeri nyingi ejereeranga hu nyanja njalala n'eja Hiramumu. Lulala mu myaha edatu emeeri ejo n'eja Habaha Hiramumu jaleetanga ezaabbu n'efeeza n'ameega g'enjofu n'ekima n'enguge.

²³ Habaha Sulemaani gaali munjinda era gaali w'amagesi ohuhira abahabaha bosibosi hu hyalo.

²⁴ Era abaatu ohunwa mu mawanga gosigosi batiinanga ohumwebusaho n'ohunjulirisa ebiitu eby'amagesi ebi Hatonda gaata hu mwoyo wuwe.

²⁵ Hiisi mwaha abahabaha abatiinanga ohunjulirisa amagesi aga Hatonda gamuna, bamunjiriranga ebirabo eby'efeeza n'ezaabbu n'engoye n'ebisoosa n'ebyahaloosa ni nasugirya ko n'embalaasi.

²⁶ Nga Sulemaani anesa ene ery'ebigaali lukumi nabine n'embalaasi omutwalo mulala n'enkumi ebiri. Biralala hu ebyo gaali ni nabyo mu Yerusaaalemu, ebindi ni biri mu bibuga ebindi.

²⁷ Mu hiseera hya Habaha Sulemaani, efeeza hyali hiitu ehyabulijo mu Yerusaaalemu hy'amabaale era n'emisaala ej'embaawo ej'omutumba jaali mu bungu oti hani mihuyu mu twale ly'e Yuda.

²⁸ Sulemaani gatusanga embalaasi ohunwa e Misiri n'e Kilikiya. Era eyo peyi abahungu babe abasubuuzi batiinanga bamugulira hu bbeeyi ey'ehiseera ehyo.

²⁹ Bamugulira ebigaali ohunwa e Misiri hu bitundu by'efeeza lukaaga n'embalaasi hu bitundu by'efeeza cikumi n'ataanu. Era baagulanga eweene eyo ebigaali n'embalaasi nga bagusa habaha w'Abahiiti nowe Alaamu.

11

Abahasi ba Sulemaani

¹ Habaha Sulemaani gahwa abahasi abanamwanga bangi. Ohumeeda hu muhaana wa habaha w'e Misiri, ganjira abahasi abagwira nga pomuli Abamowaabbu n'Abamooni n'Abedomu n'Abasidoni ko n'Abahiiti.

² Abahasi abo baali banjwa mu mawanga aga MUSENGWA galoma Abayisirayiri ati, "Simuhwanga bahasi mu mawanga ago oba abahaana benywe ohubafumbirwa olwohuba baja hubahongerera ohujumirya abahatonda baawe." Aye Sulemaani gahola omuhago ni nabo.

³ Gaali n'abahasi lusanku abatongole era gaali n'abahasi abandi bidatu. Abahasi abo bamuleetera ohubbaama hu Hatonda.

⁴ Era anja Sulemaani gasahulunjira, abahasi babe bamuhonja gatandiha ohujumirya abahatonda abandi. Sigaali mwesigwa eyiri MUSENGWA Hatonda wuwe ng'olu semwana Dawudi gaholanga.

⁵ Sulemaani gajumiryanga Asitaroosi hatonda omuhasi ow'Abasidoni ko ni Moleki hatonda ow'Abamooni, ehiitu ehyali ehy'embihho.

⁶ Sulemaani gabbenga mu moni ja MUSENGWA, gagaana ohumwenjeera erala ng'olu semwana Dawudi gaholanga.

⁷ Sulemaani gatongola hu lusozi eburnwalyuba w'e Yerusaaalemu esabo ery'ohujumirihisyangamo Kemosi hatonda w'Abamowaabbu ehiitu ehy'embihho, ni Moleki hatonda w'Abamooni, ehiitu ehy'embihho.

⁸ Era gatongolera abahasi babe abagwira bosibosi ebituuti eby'ohudunyahisangaho obubbaani n'ohujongerangaho enjongo eyiri abahatonda baawe.

⁹ MUSENGWA galujira Sulemaani olwohuba ganjwa hu MUSENGWA, Hatonda wa Yisirayiri owamubonehera emirundi ebiri.

¹⁰ Wayire MUSENGWA gaali ageene Sulemaani ohujumirya abahatonda abandi, sigagondera hiragiho hihye.

¹¹ Olw'ehyo, MUSENGWA galoma Sulemaani ati, "Ng'olu osalireno ohubbwaga endagaano yiyo ni neese era wagaana ohujamba ebiragiho byange, nja huhunabulaho owahabaha mbuje mulala hu bahungu babo.

¹² Aye olwa lataawo Dawudi, sinja huhihola n'ohiirino mulamu. Nja huhuuma omusaani wuwo afuue habaha ko munabuleho.

¹³ Aye olw'omuñeeresesa wange Dawudi n'olwa Yerusaalemu ehibuga ehi natobola, sinja humutusaho owahabaha wosiwosi. Nja humuñaaaho ehiha hirala."

Abalabe ba Sulemaani

¹⁴ Ng'ano MUSENGWA aleetera Hadadi owomu lulyo lwa bahabaha ba Edomu ohufuua mulabe wa Sulemaani.

¹⁵ Aye ebyo ko bibeño, Dawudi ni ganjangu Edomu, Yowaabbu omuduumisi w'ene lirye gatiinayo ohusiha abasirikale abafira mu lutalo. Ni baali eyo, beeta abasinde bosibosi mu Edomu.

¹⁶ Yowaabbu n'ene ly'Abayisirayiri bamenya mu Edomu ohuhena emyesi mukaaga ohwola olu beeta abasinde bosibosi mu Edomu.

¹⁷ Aye mu hiseera ehyo Hadadi gaali ahiiri muñere, gadulumira e Misiri n'abalala hu bahungu b'Edomu abañeeresanga semwana.

¹⁸ Banjwa e Midiyaani nga batiina e Parani eyi basunira ababenjimbaho nga banjamba engira batiina e Misiri ewa habaha owabaja enyumba n'eroba n'emere.

¹⁹ Hadadi gasuna obuhoda eyiri Falaawo, era gaamuña mujiwe, muganda y'omuhasi wuwe Tapaneesi.

²⁰ Nga muganda ya Tapaneesi asaala omwana omuseere oyu balanganga baati Genubbasi. Nga Tapaneesi ahuhisa omwana oyo mu lubiri njalala n'abaana ba Falaawo.

²¹ Hadadi n'ali e Misiri, ganjura ati Dawudi ni Yowaabbu omuduumisi w'ene lirye, baali bafuuye, galoma habaha w'e Misiri ati, "Ndehe ngoboleyo mu gwanga lyefe."

²² Nga habaha amubuusa ati, "Hiina ehi odamba njano ko olome oti wenda ohwagama mu gwanga lyenywe?"

Nga Hadadi amugobolamo ati, "Enjuma aye ndehe tiine."

²³ Era Hatonda galeetera Rezeni omusaani wa Eliyaada ohuba omulabe wa Sulemaani. Rezeni oyo gaali adulumire hu musengwawe Hadadezeri habaha w'e Zoobba,

²⁴ nafuuhire mutangirisi w'abayekera. Oluvanyuma lwa Dawudi ohujangu Hadadezeri, Rezeni gadulumira e Damasiko eyi bamufuulira habaha w'e Siriya.

²⁵ Rezeni gaali mulabe wa Yisirayiri mu hiseera hyosihyosi ehi Sulemaani gaberamo habaha, gemeeda hu bigosi ebi Hadadi gaali naleetire. Era ganjuga Siriya ne n'ali muhambwe hu Yisirayiri.

Hatonda asuubisa Yerobbowaamu

²⁶ Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati Omwefulayimu ohujwa e Zereda, gajeemera habaha. Gaali mulala hu bahungu ba Sulemaani, nyina gaali namwandu ni bamulanga baati Zeruwa.

²⁷ Ehyaleetera Yerobbowaamu ohujeemera habaha c'ehino: abatambi ba Sulemaani ni baali ni bajuha eroba ohuninia ehigingi ebunwalyuba w'e Yerusaalemu era ni badabirisa ehitepe hy'ehibuga,

²⁸ Sulemaani ni gahifaania ati Yerobbowaamu gaali mutambi w'amaani, gamuḅa owa nyapala w'abatambi ababaḅagyanga ohuhola emirimo ni batabasasula mu twale lya Manase n'erya Efulayimu.

²⁹ Lulala Yerobbowaamu ni gaali n'anwa e Yersaalemu, bagaanana ni naabbi Ahiya ow'e Siilo. Naḅuma muutu owundi yesiyesi owaaliḅo.

³⁰ Ng'ano Ahiya anamba ehyaḅalo hihye ehinyaaha, ahinabulamo obuleewo ehumi nabubiri.

³¹ Ng'aloma Yerobbowaamu ati, "Wugulaho obuleewo ehumi olwohuba MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, 'Nja hutusa hu Sulemaani ebiha ehumi mu wahabaha wuwe mbihuḅe.'

³² Aye hulwa Dawudi omuḅeeresā wange n'olwehibuga Yersaalemu ehi natobola ohuḅwa mu biha byosibyosi ebya Yisirayiri, Sulemaani alisigasaho ehiha hirala.

³³ Nja huhihola olwohuba Sulemaani gakubba omugongo gajumirya Asitaroosi hatonda w'Abasidoni ni Kemosi hatonda w'Abamowaabbu ni Moleki hatonda w'Abamooni era ganjeemera, gagaana n'ohuḅamba amagambi n'ebiragiḅo byange ng'olu Dawudi semwana gaholanga.

³⁴ Aye sinditusa hu Sulemaani owahabaha wosiwosi era olwa Dawudi omuḅeeresā wange oyu natobola era owaḅambanga ebiragiḅo n'amagambi gange, nja humuleha anḅuge ohwola olu alifa.

³⁵ Nja hutusa hu musaani wuwe owahabaha, kuḅambye ebiha ehumi.

³⁶ Aye nja hulehera omusaani ehiha hirala nahabaaho n'omwijuḅulu wa Dawudi omuḅeeresā wange n'anuga mu Yersaalemu ehibuga ehi natobola ohunjuḅumiri-hisyangamo.

³⁷ Aye ewe ndihufuula habaha wa Yisirayiri era oja huḅuga amatwale gosigosi ng'olu wenda.

³⁸ Era singa ohola hiisi ehikuḅagira wagendera mu magira gange era wahola ebiraḅi mu moni jange, waḅamba amagambi n'ebiragiḅo byange ng'olu Dawudi omuḅeeresā wange gaholanga, nja hubanga ni neewe. Nja hunywanihisya olulyo lulwo mu buḅugi ng'olu naholera Dawudi era nja huhuḅa Yisirayiri.

³⁹ Nja huboneresa abejuḅulu ba Dawudi olw'ehibi hya Sulemaani aye ndihena nabagoboleramo."

⁴⁰ Olw'ehyo, Sulemaani gendire ohwita Yerobbowaamu aye gadulumira e Misiri ewa habaha Sisaki gamenya eyo ohwola olu Sulemaani gafa.

Ohufa hwa Sulemaani

⁴¹ Ebiitu ebindi byosibyosi ebyomu buḅugi wa Sulemaani, ebyo byosibyosi ebi gahola ko n'obulabuhi obu goolesa, baḅandiha mu hitabo hy'ebyafaayo bya Sulemaani.

⁴² Sulemaani ganuga Yisirayiri ni gehaaye mu hibuga Yersaalemu emyaha ane.

⁴³ Ng'ano afa bamusiiha ḅalala n'abasehulu babe mu hibuga hya semwana Dawudi. Ng'omusaani oyu balanganga baati Rehobbowaamu amugobola mu magulu nga habaha.

12

Ebiha ebyomu maniino bjeemera Rehobbowaamu

¹ Ng'ano Rehobbowaamu atiina e Sekemu olwohuba Abayisirayiri bosibosi baali bahumbaaniiyeyo ohumufuula habaha.

² Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati, ni ganulira ng'agobola ohuḅwa e Misiri olwohuba gaali adulumire hu Habaha Sulemaani.

³ Abaatu bomu mehiriḅo bamutumisa agobole. Ni gagobola, niye n'Abayisirayiri bosibosi batiina baloma Rehobbowaamu baati,

4 “Lataawo gatutwiha omugugu omusito aye ewe onatudembuhisamo, huuja huhunjeeresa era huhole hiisi ehi otuloma.”

5 Ng’ano Rehobbowaamu abagobolamo ati, “Mugobole nana oluvanyuma lw’endaalo edatu, nja hubasunira ehy’ohubagobolamo.” Olw’ehyo, ng’abaatu bagamayo.

6 Nga habaha Rehobbowaamu gebuusaho hu basaja bahu abananga Sulemaani amagesi ati, “Abaatu bano mbagobolemo tye?”

7 Nga bamugobolamo baati, “N’oba ni wenda abaatu abo bahugondere era bahunjeeresenga, bagobolemo bulaji.”

8 Aye Rehobbowaamu gatala amagesi g’abasaaja bahu ng’atiina gebuusa hu bavubuka ab’oluse lulwe era abaali ni bamuna amagesi.

9 Ng’abebusaho ati, “Magesi hi aga muupa? Abaatu bano abandoma mbo ‘Tuhendeseho omugugu ogu lataawo gatutwiha,’ hubagobolemo huutye?”

10 Ng’ano abavubuka abo bamugobolamo baati, “Abo balome oti ‘Ahaala hange ahatono, hasinga ekende ya bbaabba obubbala.”

11 Laata yange gabatwiha omugugu omusito aye ese nja husingisaho. Gabahubanga n’embooko aye ese nja hubahubbisanga esimbo eriho amalobo agasuna.’ ”

12 Endaalo edatu ni jabitajo, nga Yerobbowaamu n’abaatu bosibosi bagama eyiri habaha Rehobbowaamu ng’olu gaali n’abalomire ati, “Mugobolanga oluvanyuma lw’endaalo edatu.”

13 Aye habaha Rehobbowaamu gabagobolamo n’ebboogo olwohuba siganjira magesi g’abasaaja bahu.

14 Gatiinira hu magesi aga bavubuka bamuna ng’abaloma ati, “Laata yange gabatwiha omugugu omusito aye ese nja husingisaho. Gabahubanga n’embooko aye ese nja hubahubbisanga esimbo eriho amalobo agasuna.”

15 Habaha siganjulirisa ehi baatu baali ni baloma olwohuba yaali tegeha ya MUSENGWA ohwoheresa ehi galoma Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati n’abita mu Ahiya ow’e Siilo.

16 Abayisirayiri bosibosi ni babona habaha n’ageene ohubanjulirisa, nga bamuloma baati, “Mugabo hi ogu huli ni nago ohunwa mu lulyo lwa Dawudi? Huli n’omugabo hi n’omusaani wa Yese? Abayisirayiri, muhole hutiine engo! Leha Rehobbowaamu anuge abaatu babe bonene.”

Olw’ehyo, Abayisirayiri bajeema banamba engira bagamayo ewaawe.

17 Aye Rehobbowaamu gasigala n’anuga Abayisirayiri abamenyanga mu twale lya Yuda.

18 Nga Rehobbowaamu atuma Adoraamu owaali nyapala w’abatambi ababanagyanga ohuhola emirimo ni batabasasula atiine atuse ehiragi. Aye Abayisirayiri bosibosi bamuhubba amabaale bamwita. Nga habaha Rehobbowaamu anamba ehigaali hiye mangumangu nga geyibaano atiina e Yersaalemu.

19 Ohunwa hulwo, Abayisirayiri abomu maniimo bajeemera olulyo lwa Dawudi n’ohwola hatyane.

20 Abayisirayiri bosibosi ni banjulira baati Yerobbowaamu gaali agobooye ohunwa e Misiri, bamulanga mu luhumbaano nga bamufuula habaha wa Yisirayiri yosiyosi. Ehiha hya Yuda hyonene nj’ehyasigala ni higondera ab’olulyo lwa Dawudi.

Obunaabbi wa Semaaya

21 Rehobbowaamu ni gagobolayo e Yersaalemu, gahumbaania abasooli emitwalo ehumi namunaana ohunwa mu hiha hya Yuda hyosiyosi n’ehya Bbenjamini ohutiina ohusoosa ebiha by’Abayisirayiri ebindi bagobose owahabaha naasi wuwe.

22 Aye MUSENGWA galoma Semaaya omuutu wa Hatonda ati,

²³ “Loma Rehobbowaamu omusaani wa Sulemaani habaha wa Yuda n’abaatu bomu hiha hya Yuda n’ehya Bbenjamini ko n’abaatu abandi bosibosi oti,

²⁴ ‘MUSENGWA aloma ati mutatiina husoosa balebe benywe Abayisirayiri. Hiisi muutu gagame ewuwe. Ebiitu ebyo ohuba biityo, tegeha yange.’ ” Olw’ehyo, bagondera ehi MUSENGWA galagira, bosibosi bagamayo ewaawe.

Yerobbowaamu anjwa hu Hatonda

²⁵ Nga Yerobbowaamu atongola ehibuga Sekemu mu twale ly’Efulayimu ehvalo hy’esozi era ng’amenyamo. Ng’ahena atiina atongola ehibuga Penweri.

²⁶ Lulala Yerobbowaamu galoma mu mwoyo gugwe ati, “Ohutusaho nga ndabuhire, owahabaha busobola ohwagamayo mu lulyo lwa Dawudi nindi.

²⁷ Singa abaatu bano batiinanga e Yersaalemu ohunjaayo enjongo mu Yekaalu ya MUSENGWA, baja hugobolamo ohugondera Rehobbowaamu habaha wa Yuda. Baja hunjita nga bagamayo njaasi w’obunugi wa Rehobbowaamu.”

²⁸ Oluvanyuma lw’ohwebuusaho, gaabbota enyana j’enombe ebiri mu zaabbu, ng’aloma abaatu ati, “Mubaaye mudembanga n’olugendo ohutiina e Yersaalemu ohujumirya, aye njahani enywe Abayisirayiri, abahatonda benywe ababatusa mu hyalo hy’e Misiri, mbabano.”

²⁹ Ganjamba ehiwumbe hirala gahita mu hibuga Bbeseeri, ng’ehindi ahita mu hibuga Daani.

³⁰ Era ehyo hyaletera abaatu ohubbenga olwohuba batiinanga e Bbeseeri n’e Daani ohujumirya ebiwumbe.

³¹ Yerobbowaamu gatongola amasabo hu ngingi ng’ahena atobola n’abasengi ohunwa mu hiha ehitali hy’Abaleevi.

³² Nga Yerobbowaamu atongosano embaga hu ludaalo olw’ehumi n’etaanu mu mwesi ogwomunaana hy’embaga eyalinga mu twale lya Yuda. Hu hituuti hy’e Bbeseeri, banjanga eyiri enyana j’enombe ejo enjongo. Era gatongosa n’abasengi bomu masabo ago agagatongola.

³³ Hu ludaalo olw’ehumi n’etaanu mu mwesi ogwomunaana omwene ogugeterano, gatiina e Bbeseeri ganjera enjongo hu hituuti ehi gatongola. Era gateerano Abayisirayiri embaga n’omwene gatiina ganjano enjongo hu hituuti.

13

Omuutu wa Hatonda ohunwa mu Yuda

¹ Ng’ano MUSENGWA alagira omuutu wa Hatonda ohunwa mu Yuda atiine e Bbeseeri. Ni goola, gatuhira Yerobbowaamu ni gemire nja hituuti ohudunyisa obubbaani.

² Naabbi oyo ni goola ng’alomera mu ejanjaasi eryanjamugulu ati, “O hituuti ewe, O hituuti ewe, MUSENGWA aloma ati, ‘Omwana oyu balanga baati Yosiya ohunwa mu lulyo lwa Dawudi, aja husaaliwa. Omwana oyo aja hunjongayo abasengi bomu masabo abo abahunjongera era aja huhwohyeraho amagumba g’abaatu.’ ”

³ Hu ludaalo olwene olwo omuutu wa Hatonda gabanja ahabonero ohulaga ati MUSENGWA nj’olomire ebibono ebyo, “Ni munaabone ehituuti hino ehyo’ohunjeeraho enjongo ni hyadihiremo era n’egohe eririho ni lyonjohire, nga mumanya muuti nj’olomire ebiitu ebyo.”

⁴ Habaha Yerobbowaamu ni ganjulira ebi omuutu wa Hatonda galoma n’afodogola ehituuti ehyo’ohunjeeraho enjongo mu Bbeseeri, ng’acuuha amusoosya olwala aloma ati, “Mumujase!” Aye ano ni naano ng’omuhono gugaanirayo n’atasobola hugugobosayo.

⁵ Era ehituuti ehyo hyosi nga hyetema ogufa ng’egohe lijjuha ng’olu Musengwa galoma n’abita mu muutu wa Hatonda.

⁶ Ng'ano Habaha Yerobbowaamu aloma omuutu wa Hatonda ati, "Wegayirire MUSENGWA Hatonda wuwo, omusunge gaponie omuhono gwange gugobole bunyaaha." Ng'omuutu wa Hatonda gegayirira MUSENGWA, ng'omuhono gujona gugobolano ng'olu gwali.

⁷ Nga habaha asunga omuutu wa Hatonda ati, "Nja hutiine ewange osuneho ehoyohulya era mbeho n'ehirabo ehi kuja."

⁸ Aye ng'omuutu wa Hatonda amugobolamo ati, "Wayire wuupa ehitundu hy'obuninda wuwo, sipanga hutiina ni neewe era sisobola hulya mere oba ohunywa amaaji mu hifo hino.

⁹ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA gandagiiye ohutalya oba ohunywa era n'ohutagamira mu ngira eyindetiire."

¹⁰ Era gagamira mu ngira eyindi, siganjamba ngira eyamuleeta e Bbeseeri.

Naabbi omusaahulu ohunwa e Bbeseeri

¹¹ Mu hiseera ehyo, njaalino naabbi omusaahulu ohunwa e Bbeseeri oyu basaani batiina balomera byosibyosi ebi muutu wa Hatonda gaali n'aholire mu Bbeseeri hu ludaalo olwo. Era balomera saawe ebi naabbi galoma habaha.

¹² Nga saawe ababuusa ati, "Ngira hi eyi anambire ni gagamayo?" Ng'abasaani bamulaga engira eyi muutu wa Hatonda ohunwa mu Yuda ganjamba.

¹³ Ng'ano abaloma ati, "Mutegehere nasugirya." Nga bayimutegehera ayiniina gehala,

¹⁴ ng'alonda hu omuutu wa Hatonda. Gamwagaana ni gehaaye mu mutumba ng'amubuusa ati, "Ndiwe omuutu wa Hatonda anwera mu Yuda?" Ng'amugobolamo ati, "Ndiise."

¹⁵ Nga naabbi oyo amuloma ati, "Nja hutiine engo, olyeho emere."

¹⁶ Ng'omuutu wa Hatonda aloma ati, "Sisobola hwagama yinyuma era sisobola hulya mere oba ohunywa amaaji mu hifo hino.

¹⁷ MUSENGWA gandomire ohutalya oba ohunywa amaaji mu hifo hino oba ohwagamira mu ngira eyi nijiyemo."

¹⁸ Nga naabbi omusaahulu ola ow'e Bbeseeri amugobolamo ati, "Keesi ndi naabbi hy'ewe. Era MUSENGWA n'abitira mu malayika gandomire ati, 'Mulome gaaje mu nyumba yiyo alye era anyweho n'amaaji.' " Aye gaali amudulinga.

¹⁹ Olw'ehyo omuutu wa Hatonda gafugiirira gaagama ni naye ewuwe ng'alya era anywa.

²⁰ Ni baali ni bahiiri hu hiinjulo, nga MUSENGWA aloma ni naabbi omusaahulu ola ow'e Bbeseeri owagobosano owahye.

²¹ Mu janjaasi eryanamugulu aloma omuutu wa Hatonda owanwa mu Yuda ati, "MUSENGWA aloma ati omujemeeye, wagaana ohutiinira hu ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahulagiiye.

²² Ofugiiriye wagama, walya era wanywa mu hifo ehi ahugeene ohulyamo oba ohunywa. Olw'ehyo omulambo gugwo sibaja hugusiha hu basehulu babo."

²³ Omuutu wa Hatonda ni gahena ohulya n'ohunywa, nga naabbi ola owamuloma ohugobolano amutegehera nasugirya ey'ohugenderaho.

²⁴ Ni gaali mu ngira n'atiina ng'agwa mu pologoma emwita, ng'omulambo gugwe gugalambala ano mu ngira. Nga nasugirya n'epologoma byemeerera ano ana gwali.

²⁵ Abaatu abaali ni babita hu ngira ni babona omulambo ni gugalambaaye hu ngira n'epologoma ni yemereeye ano huupi ni nagwo, baatiina balomera abaatu mu hibuga omu naabbi ola ow'e Bbeseeri gaali n'amenya.

²⁶ Naabbi omusaahulu owasala mu lugendo lwola gamugobosano, ni gahinjulira ng'aloma ati, "Nj'omuutu wa Hatonda owajeemera MUSENGWA. MUSENGWA

amuṅayeeyo mu meeno g'epologoma emunabuujule era emwite ng'olu gaali n'amulabuuye."

²⁷ Nga naabbi oyo aloma abasaani ati, "Mutegehere nasugirya." Nga boosi bahola ng'olu gabaloma.

²⁸ Nga gehala hu nasugirya atiina gagaana omulambo ni gulambagaaye mu ngira, nasugirya n'epologoma ni byemereeye aṅa gwali. Epologoma yaali nderye mulambo wayire ohunabuujula nasugirya.

²⁹ Nga naabbi adunda omulambo gw'omuutu wa Hatonda aguta hu nasugirya agugobosa mu hibuga hihe ohumulira n'ohumusiiha.

³⁰ Gamusiiha mu higombe hihe ehyene era bamulira ni baloma baati, "O nga hibi mulebe yange!"

³¹ Ni gahena ohumusiiha, ng'aloma abasaani ati, "Nifanga musiihanga ṅalala n'omuutu wa Hatonda oyo. Muṅambanga omulambo gwange mwaguta mu lubafu lulwe.

³² Obuhwenda wa MUSENGWA obu galoma hu hituuti ehy'ohuṅeeraho eṅongo mu Bbeseeri nomu masabo agomu bibuga by'e Samaliya, mu butuufu bija hwolerera."

³³ Wayire ebyo byali biityo, Yerobbowaamu geyongera ohuhola ebibi era gatobola abaatu ohuba abasengi. Hiisi owendanga ohuba omusengi, gamufuulanga musengi womu masabo.

³⁴ Ehyo nj'ehibi ehyanweramo olulyo lwa Yerobbowaamu ohusiiriha banwerano erala hu hyalo.

14

Obunaabbi wa Ahiya eyiri Yerobbowaamu

¹ Mu hiseera ehyo, Abbiya omusaani wa Yerobbowaamu galwala.

² Nga Yerobbowaamu aloma omuhasi wuwe ati, "Weholaholanie ṅanjume ahufaa-nia ati ndiwe muha Yerobbowaamu, otiine e Siilo ewa naabbi Ahiya owandoma ati nja hufuuha habaha wa Yisirayiri.

³ Muṅirire ebirabo bino: emigaati ehumi ni keeki n'omudugere. Aja huhulomera ebija hwola hu mwana."

⁴ Ng'omuhasi wa Yerobbowaamu aholo ng'olu wamwe gamuloma, ng'atiina e Siilo ewa Ahiya.

Mu hiseera ehyo, Ahiya gaali saabona olw'obusahulu.

⁵ Aye MUSENGWA gaali amulomeeye ati, "Omuhasi wa Yerobbowaamu ali huuja ohuhubuusa ebiṅamba hu musaani olwohuba mulwaye. Oja humugobolamo hino ni nehira. Aja hwefuula ohuba omuutu oyu atali."

⁶ Ahiya ni ṅanjulira epindo ṅa mulyango, ng'aloma ati, "Yingira, manyire ti ndiwe muha Yerobbowaamu. Lwahiina wefuula ohuba muutu oyu otali? Ndi n'amanjuliro amabi.

⁷ Yagama olome Yerobbowaamu oti MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, 'Nahutobola mu baatu bosibosi nahufuula habaha w'abaatu bange Abayisirayiri.

⁸ Namaamula hu b'olulyo lwa Dawudi owahabaha nabuhuna aye soobe hy'omuṅeeresa wange Dawudi, owanambanga ebiragiyo byange era geṅeerayo erala eyi ndi n'omwoyo mulala gaholanga ebirani mu moni jange.

⁹ Aye ewe oholire ebibi ohuhiraho abo abahweheerera ohubaano. Webboteye abahatonda abandi ohunwa mu byoma, wandeetera ohunyiga olw'ohukubba omugongo.

¹⁰ " 'Olw'ehyo, nja huleeta endibo hu lulyo lwa Yerobbowaamu. Nja husiiriisa hiisi musinde mu lulyo lwa Yerobbowaamu mu Yisirayiri, haabe mwidu oba bbe. Nja hwohya amago ga Yerobbowaamu hy'olu muutu goohya amahisyeyo, gosigosi ṅanjwano.

11 Embwa jija hulya abaatu ba Yerobbowaamu abalifira mu hibuga, esega jirye abo abalifira mu byalo. Hiriba hiityo olwohuba Musengwa nj'ahiomire.'

12 "Ne ewe yagamayo engo. Onaabe waholanga mu hibuga oti, ng'omwana afa.

13 Abaatu bosibosi mu Yisirayiri baja humulira ko bamusihe. Era oyo yenene mu lulyo lwa Yerobbowaamu nj'aja husuna ekabi oy'ohumusiiha olwohuba nj'oyu MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aweenemo ahalani.

14 "MUSENGWA aja husuna habaha aja hunjuga Yisirayiri era asihirise amago ga Yerobbowaamu. Era ehyo hisobola ohubaano n'olwa leero luno.

15 Era MUSENGWA aja huboneresa Yisirayiri, hija huba hy'amaaji ng'olu gatengesya olugada. Aja husiikula Yisirayiri ohunwa mwiroba erani eri gaana abasehulu baawe, ahene abasalaanie engereha w'olwabi Yufuleeti olwohuba ni bebbotera Asera ohuba hatonda waawe, basungunasa MUSENGWA.

16 Era aja huhubba Abayisirayiri omugongo olw'ebibi bya Yerobbowaamu era aleeteeye Abayisirayiri ohubihola."

17 Ng'ano omuhasi wa Yerobbowaamu genyoha gagama mu hibuga Tiruza. Gaali gahoolanga na mulyango gw'enyumba ati bbepa, ng'omwana afa.

18 Bamusiha era abaatu bosibosi mu Yisirayiri bamulira ng'olu MUSENGWA gaali n'alomire mu munjeeresa wuwe naabbi Ahiya.

19 Ebiitu ebindi mu bunugi wa Yerobbowaamu, etalo eji gasoola n'engeri eyi ganugamo, babinandiiha mu hitabo hy'ebyaafayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

20 Ganuga emyaha abiri n'ebiri ng'afa, alonda hu basehulu babe. Nga musaani wuwe Nadabbu agobola mu magulu gage nga habaha.

Rehobbowaamu habaha wa Yuda

21 Rehobbowaamu omusaani wa Sulemaani gaali habaha wa Yuda. Gafuuha habaha n'ali n'emyaha ane namulala era ganuga emyaha ehumi namusanvu ni gehala mu Yerusaalemu ehibuga ehi MUSENGWA gatobola mu Yisirayiri ohumujumir-ihisyangamo. Nyina gaali nje Naama, omuhaana Mwamooni.

22 Abaatu bomu Yuda bonoona mu moni ja MUSENGWA era bamuleetera ohuluna olwohuba bahola ebibi n'ohuhiraho ebi abasehulu baawe bahola.

23 Betongolera amasabo, babaaja n'esiire ej'amabaale aj'ohusengerangaho ko n'ehibote hy'Asera babihomeha mu hiisi hifo ehy'olugingi nanaasi wa hiisi musaala.

24 Era mu masabo gomu Yisirayiri mwalimo abasinde abamalaaya abanenyuha n'abasinde bahyawe. Abaatu bosibosi banwera mu huhola ebiitu eby'embicho ebi mawanga aga MUSENGWA gabbinga ohunwerano Abayisirayiri, gaholanga.

25 Mu mwaha ogwohutaanu ogw'obunugi wa habaha Rehobbowaamu, Sisaki habaha w'e Misiri gawaagala Yerusaalemu.

26 Ganyaga eby'obuninda ebyomu nyumba ya MUSENGWA n'ebiyomu lubiri. Ganira hiisi hiitu nga pomuli n'engabo ej'ezaabbu josijosi eji Habaha Sulemaani gaabbota.

27 Olw'ehyo, habaha Rehobbowaamu gabbotesa engabo ejindi ohunwa mu hihomo ohugobosano jira eji banyaga. Ng'anamba engabo ejo ajina abaduumisi babahuumi, abahuumanga omulyango ogwohu lubiri bajeyeedese.

28 Era hiisi olu habaha gatiinanga mu nyumba ya MUSENGWA, abahuumi banambanga engabo ejo batiina ni naye. Era oluvanyuma nga bajagamya mu hifo ana bajihuumiranga.

29 Ebiitu ebindi byosibyosi eby'omubunugi wa Rehobbowaamu ni neebyo ebi gahola, babinandiiha mu hitabo hy'ebyaafayo by'abahabaha ba Yuda.

30 Naalingano etalo eja hiisi hiseera ngati wa Rehobbowaamu ni Yerobbowaamu.

31 Nga Rehobbowaamu afa bamusiha mu mbafu j'abasehulu babe mu ehibuga hya Dawudi. Nyina gaali nje Naama, omuhaana Mwamooni. Ng'omusaani oyu balanganga baati Abbiyamu amugobola mu magulu nga habaha.

15

Abbiyamu habaha wa Yuda

¹ Mu mwaha ogw'ehumi namunaana ogw'obunugi wa habaha Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati, Abbiyamu gafuuha habaha wa Yuda.

² Abbiyamu ganuga emyaha edatu ni gehaaye e Yerusaalemu. Nyina gaali nje Maaka omuhaana w'Abbihyalomu.

³ Abbiyamu gahola ebibi hya semwana era sigagondera MUSENGWA Hatonda wuwe ng'olu sehuluwe Dawudi gaholanga.

⁴ Aye wayire ebyo byali biityo, olwa Dawudi sehuluwe, MUSENGWA Hatonda wuwe gamuḡa omwana gamugobola mu magulu nga habaha ahuume Yerusaalemu.

⁵ Hiri hiityo olwohuba Dawudi gaholanga ebirani mu moni ja MUSENGWA era enjuma hiragiyo ehi atanamba mu bulamu wuwe wosiwosi, ohutusaho esobi eyi gahola hu Wuriya Omuhiiti.

⁶ Olutalo olwatandiiha ḡagati wa Rehobbowaamu ni Yerobbowaamu, lweyongera nomu bunugi wa Abbiyamu.

⁷ Ebiitu ebindi byosibyosi eby'obunugi wa Abbiyamu ni neebyo ebi gahola, babinandiiha mu hitabo hy'ebyaafayo by'abahabaha ba Yuda. Naaliḡo ohunḡirijana ḡagati wa Abbiyamu ni Yerobbowaamu.

⁸ Nga habaha Abbiyamu anjuumula bamusiha ḡalala n'abasehulu babe mu hibuga hya Dawudi. Ng'omusaani oyu balanga baati Asa amugobola mu magulu nga habaha.

Asa habaha wa Yuda

⁹ Mu mwaha ogw'amahumi abiri ogw'obunugi wa Yerobbowaamu habaha wa Yisirayiri, Asa gafuuha habaha wa Yuda.

¹⁰ Ganuga emyaha ane namulala ni gehaaye mu Yerusaalemu. Nguhawe gaali nje Maaka omuhaana wa Abbihyalomu.

¹¹ Asa gaholanga ebirani mu moni ja MUSENGWA ng'olu sehuluwe Dawudi gaholanga.

¹² Gabbinga abasinde abamalaaya abanenyuhanga n'abasinde bahyawe ohunḡa mu hyalo era gatusano ebibbote byosibyosi ebi basehulu babe baali ni babbotire.

¹³ Gatusa Maaka nguhawe hu waami olwohuba gaali atayeeḡo ehisindi hy'Asera hatonda waawe ehiitu ehyali ehy'emiho. Asa gahitematema gahibbwagabbwaga ng'ahena ahyohyera mu hiiho hy'e Kedulooni.

¹⁴ Wayire habaha Asa sigatusano masabo aye ganjeerayo erala obulamu wuwe wosiwosi eyiri MUSENGWA.

¹⁵ Ganamba ezaabbu n'efeeza ko n'ebiitu ebindi ebi mwene ni semwana baali ni banḡongire, gabita mu nyumba ya MUSENGWA.

¹⁶ Naaliḡo etalo ḡagati wa Asa habaha wa Yuda ni Bbaasa habaha wa Yisirayiri ebiseera byosibyosi eby'obunugi waawe.

¹⁷ Lulala, Bbaasa habaha wa Yisirayiri gawaagala Yuda. Ng'asitirira hu hibuga Raama ohutenda muutu yesiyesi ohwingira oba ohutula mu twale lya Asa habaha wa Yuda.

¹⁸ Ng'ano Asa atusa efeeza n'ezaabbu ebyali ni bisigaaye mu Yekaalu nomu lubiri lulwe, ng'abinḡa abahungu babe babinḡirira Bbeni Hadadi habaha w'Alaamu owaali n'anugira e Damasiko. Bbeni Hadadi oyo gaali musaani wa Tabburimooni omusaani wa Heziyooni. Gamutumira obuhwenda n'amuloma ati,

¹⁹ "Huhole endagaano ḡagati wuwo ni neese ng'olu abalaata beefe bahola. Kuḡaaye efeeza n'ezaabbu ng'ehirabo. Naahani bbwaga endagaano eyiri ḡagati wuwo ni Bbaasa habaha wa Yisirayiri era omulome gapwere mu gwanga lyange."

²⁰ Ng'ango Bbeni Hadadi afugiirira ohusunga hwa habaha Asa. Ng'anjindiiha abaduumisi n'ene ohuwaagala ebibuga bya Yisirayiri era nga banjamba ehibuga hy'e Yiyooni n'ehye Daani n'ehye Abbiri Bbesi Maaka n'ehye Kinerroosi hyosihyosi n'omeeda hu Nafutaali.

²¹ Ehyo ni hyagwa Bbaasa mu hutwi, galehulira ohusitirira hu Raama nga gagamayo e Tiruza.

²² Ng'ango habaha Asa alagira abasinde bosibosi ohunwa mu Yuda ananjuma huleha wayire mulala batiine babbeede amabaale n'embaawo eji Bbaasa gaali n'atambisa ohutongola Raama nga babitambisa ohutongola Geebba mu Bbenjamini ni Mizupa.

²³ Ebiitu ebindi byosibyosi ebi Asa gahola n'ali mu bunugi n'ebibuga ebi gatongola, babinjandiiha mu byafaayo by'abahabaha ba Yuda. Aye mu myaha jije ej'obuhulu galwala amagulu.

²⁴ Ng'ango Asa anjoomula bamusiha mu mbafu j'abasehulu babe mu hibuga hya semwana Dawudi. Omusaani Yokosofaati nj'owamugobola mu magulu nga habaha.

Nadabbu habaha wa Yisirayiri

²⁵ Asa gaali gahanjuga Yuda emyaha ebiri, nga Nadabbu omusaani wa habaha Yerobbowaamu afuuha habaha wa Yisirayiri era ganjuga emyaha ebiri.

²⁶ Gahola ebibi mu moni ja MUSENGWA, ganjamba esambo ja semwana embi era galeetera Yisirayiri ohubbenga.

²⁷ Bbaasa omusaani wa Ahiya owomu lulyo lwa Yisikaali gayiia amagesi ag'ohwita Nadabbu era gamwitira e Gibbesooni mu hibuga hy'Abafirisuuti ehi Nadabbu n'Abayisirayiri bosibosi baali ni beswanigirihiise ni bayeekera.

²⁸ Mu mwaha ogwohudatu Asa n'anjuga Yuda, Bbaasa geeta Nadabbu ng'amugobola mu magulu nga habaha wa Yisirayiri.

²⁹ Ni gatandiiha ohunjuga ati bbepa, nga geeta abomu mago ga Yerobbowaamu bosibosi. Sigalehano wayire mulala aye gabasihiirisa bosibosi ng'olu MUSENGWA galoma n'abita mu munjeeresa wuwe Ahiya Omusiilo.

³⁰ Ehyo hyali hiityo olwohuba Yerobbowaamu gahola ebibi bingi era galeetera Abayisirayiri boosi ohubbenga hyaleetera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ohuluna.

³¹ Ebiitu ebindi byosibyosi eby'obunugi wa Nadabbu ni neebyo ebi gahola, babinjandiiha mu hitabo hy'ebyafaayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

³² Njalinjo etalo njagati wa Asa habaha wa Yuda ni Bbaasa habaha wa Yisirayiri ebiseera byosibyosi eby'obunugi waawe.

Bbaasa habaha wa Yisirayiri

³³ Mu mwaha ogwohudatu ogw'obunugi wa Asa habaha wa Yuda, Bbaasa omusaani wa Ahiya gafuuha habaha wa Yisirayiri yosiyosi era ganjuga e Tiruza emyaha amahumi abiri n'ene.

³⁴ Gahola ebibi mu moni ja MUSENGWA, ganjamba esambo ja Yerobbowaamu, gahola ebibi ebi gaholanga era galeetera Abayisirayiri ohubbenga.

16

¹ Ng'ango MUSENGWA anj naabbi Yeeku omusaani wa Hanani obuhwenda alome Habaha Bbaasa ati,

² "Nahutusa mu fuuhe nahufuula mutangirisi w'abaatu bange Abayisirayiri. Aye wanjamba esambo ja Yerobbowaamu waleetera Abayisirayiri ohubbenga era nabalunira olw'ebibi byawe.

³ Olw'ehyo, ndi huupi husihiirisa Bbaasa n'olulyo lulwe ng'olu nasihiirihisa olulyo lwa Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati.

⁴ Embwa jija hulya abomu mago ga Bbaasa abaja hufiira mu hibuga era esega jija hulya abo abaja hufiira mu byalo."

⁵ Ebiitu ebindi byosibyosi ebyomu buᅇugi wa Bbaasa ebi gahola n'ebi gasuna, babinandiiha mu hitabo hy'ebyaafaayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

⁶ Nga Bbaasa anuumula bamusiiha mu mbafu j'abasehulu babe mu hibuga hy'e Tiruza. Ng'omusaani Ela amugobola mu magulu nga habaha.

⁷ MUSENGWA gatuma naabbi Yeeku omusaani wa Hanani eyiri Bbaasa n'abomu mago gage olw'ebibi ebi gahola mu moni ja MUSENGWA, ehiitu ehyamuleetera ohuluᅇa era n'ohwebisya hy'amago ga Yerobbowaamu n'olwohusihiirisa amago ga Yerobbowaamu.

Ela habaha wa Yisirayiri

⁸ Mu mwaha ogw'abiri namukaaga ogw'obuᅇugi wa Asa habaha wa Yuda, Ela omusaani wa Bbaasa gafuuha habaha wa Yisirayiri era ganugira mu Tiruza emyaha ebiri.

⁹ Zimuri omulala hu bahungu babe owaali naduumira ehitundu hy'ene erigendera hu bigaali, ng'asala amagesi ag'ohumwita. Mu hiseera ehyo, Ela gaali e Tiruza nanywa era nameeye mu mago ga Arusa owaali n'ahulira olubiri lw'e Tiruza.

¹⁰ Ng'ano jireeta Zimuri gengira amutema agwa ᅇaasi afirano. Ehyo hyaliᅇo mu mwaha ogw'abiri namusanvu ogw'obuᅇugi wa habaha Asa owa Yuda. Nga Zimuri amugobola mu magulu nga habaha.

¹¹ Zimuri ni gehala hu tebe gatandiha ohuᅇuga, geeta abomu mago ga Bbaasa bosibosi. Era enuma wayire musinde kadi mulala owasigala, haabe w'oluganda oba meeri ya Bbaasa.

¹² Zimuri gasihiirisa amago ga Bbaasa gosigosi ng'olu MUSENGWA galoma n'abita mu naabbi Yeeku

¹³ olwohuba Bbaasa n'omusaani Ela bahola ebibi baleetera Abayisirayiri ohubbenga hyaleetera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ohuluᅇa olw'ohujumirya ebibbote.

¹⁴ Ebiitu ebindi ebyomu buᅇugi wa Ela ni neebyo ebi gahola byosibyosi, babinandiiha mu hitabo hy'ebyaafaayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

Zimuri habaha wa Yisirayiri

¹⁵ Mu mwaha ogw'abiri namusanvu ogw'obuᅇugi wa Asa habaha wa Yuda, Zimuri gafuuha habaha wa Yisirayiri era ganuga endaalo musanvu ni gehala e Tiruza. Eje lya Yisirayiri lyali linjiranjania Gibbesooni ehibuga hy'Abafirisuuti.

¹⁶ Abayisirayiri abaali mu kambi ni banulira baati Zimuri gaali aliye mu habaha oluhwe gamwita, hu ludaalo olwene olwo balangirira Omuri omuduumisi w'ene ohuba habaha wa Yisirayiri.

¹⁷ Ng'ano Omuri n'Abayisirayiri bosibosi banwa e Gibbesooni batiina beswanigirisa ehibuga Tiruza.

¹⁸ Zimuri ni gabona ni banambire ehibuga, gatiina gesweka mu lubiri lwa habaha nga aluᅇwanaho omuliro nga n'omwene anyiramo. Olw'ehyo, gafiramamo

¹⁹ olw'ebibi ebi gaali n'aholire mu moni ja MUSENGWA era n'anambire n'esambo ja Yerobbowaamu, gahola ehibi ehyene ehyo ehi Yerobbowaamu gahola hyaleetera Abayisirayiri ohubbenga.

²⁰ Ebiitu ebindi ebyomu buᅇugi wa Zimuri era n'ahegugungo aha galeeta, babinandiiha mu hitabo hy'ebyaafaayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

Omuri habaha wa Yisirayiri

²¹ Oluvanyuma lwa Zimuri ohufa, Abayisirayiri begabulamo ᅇabiri, abandi bawagira Tibbuni omusaani wa Ginasi, abandi ni benda Omuri ohuba habaha.

²² Abawagira Omuri baali b'amaani ohuhira aba Tibbuni. Olw'ehyo beeta Tibbuni nga Omuri afuuha habaha.

²³ Mu mwaha ogw'adatu namulala ogw'obunugi wa Asa habaha wa Yuda, Omuri gafuuha habaha wa Yisirayiri era ganjuga emyaha ehumi n'ebiri, emyaha mukaaga ganjuga ni gehaaye e Tiruza.

²⁴ Gagula hu Semeri olusozi lwe Samaliya, gamusasula ebitundu by'efeeza kakaaga, ng'atongolaho ehibuga ahiguliha esiina ati Samaliya olwohuba Semeri nj'owaali omwenelwo mu husooka.

²⁵ Aye Omuri gahola ebibi mu moni ja MUSENGWA gahiraho ni naabo bosibosi abamweheerera ohubaano.

²⁶ Gagendera mu sambo ja Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati era nomu hibi hihye, ehi galeetera Abayisirayiri ohuhola, baleetera MUSENGWA, Hatonda wa Yisirayiri ohuluna olw'ohujumirya ebinambulamo.

²⁷ Ebiitu ebindi ebyomu bunugi wa Omuri ebi gahola n'ebi gasuna, babinandiiha mu hitabo hy'ebyaafayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

²⁸ Nga Omuri anjuumula bamusiha mu mbafu j'abasehulu babe e Samaliya. Ng'omusaani Ahabbu amugobola mu magulu nga habaha.

Ahabbu habaha wa Yisirayiri

²⁹ Mu mwaha ogw'adatu namunaana ogw'obunugi wa Asa habaha wa Yuda, Ahabbu omusaani wa Omuri gafuuha habaha wa Yisirayiri ng'anjugira mu Samaliya emyaha abiri n'ebiri.

³⁰ Ahabbu omusaani wa Omuri gahola ebibi bingi bugali mu moni ja MUSENGWA ohuhiraho abo abamweheerera ohubaano.

³¹ Siyamuhena ohuhola ebibi hya Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati aye gatiina mu moni ganjira Yezebbeeli omuhaana wa habaha Esibbaali habaha w'e Sidoni ng'omuhasi wuwe era ng'atandiha n'ohujumiryanga Bbaali.

³² Gatongolera Bbaali eyekaalu e Samaliya ng'ahena amuteramo n'ehituuti ehy'ohungeeraho enjongo.

³³ Ahabbu gahola esiira y'Asera era gahola ebibi bingi ohuhiraho abahabaha Bayisirayiri abandi bosibosi abamweheerera, ehiitu ehyaaleetera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ohuluna.

³⁴ Ehiseera ehi Ahabbu ganjugiramo, Hiyeeli ow'e Bbeseeri gadabirisa ehibuga Yeriko. Era ni gaali n'atongola omusingi gw'ehibuga ehyo, omusaani wuwe omudaayi Abbiraamu gafa. Nindi ni gaali n'atamo enjigi, Segubbu naakoma wuwe nga yeesi afa, nga ehi MUSENGWA galoma n'abita mu Yoswa omusaani wa Nuuni, nga hyolerera.

17

Nahinywamalwa anjirira Eliya emere

¹ Mu hiseera ehyo, Eliya Omutisuubbi ohunwa mu twale ly'e Giliyaadi, galoma habaha Ahabbu ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri oyu njumirya ali nj'omwene bulamu, sinaja huba fula ohutonya wayire olume mu myaha jino ohwola olu ndiroma ti yibejo."

² Ng'ano MUSENGWA aloma Eliya ati,

³ "Nwa nana otiine ebuwalyuba wehwehe ohuupi n'omwombe Kerisi oguli ebuwalyuba w'olwabi Yoludaani.

⁴ Mu mwombe ogwo nj'omwonatusenga amaaji ag'ohunywa era ndagiye nahinywamalwa ohuhuleeteranga eyo emere."

⁵ Ng'ano Eliya ahola ng'olu MUSENGWA gamulagira. Gatiina gamenya huupi n'omwombe Kerisi.

⁶ Nga nahinywamalwa amunjiriranga emere n'enyama mu mugamba n'egulo era ganywanga amaaji ohunwa mu mwombe ogwo.

⁷ Ehiseera ni hyabitanjo, ng'omwombe gwomeera olw'efula ohugota.

Eliya amenya e Zerefaasi ewa namwandu

⁸ Ng'ano MUSENGWA aloma Eliya ati,

⁹ "Yinyoheramo otiine mu hibuga Zerefaasi ehirireene ehibuga hy'e Sidoni obe eyo. Ndagiiye namwandu ohuhunganga emere."

¹⁰ Nga Eliya genyoha atiina e Zerefaasi. Ni goola na mulyango ogw'ehibuga, namwandu gaali ano n'ateenya ekwi. Nga Eliya amulanga amuloma ati, "Kusunga wundeetereho amaaji ag'ohunywa."

¹¹ Namwandu oyo ni gaali n'atiina ohumuleetera amaaji, nga Eliya amunanjirisa omunwa amuloma ati, "Ndetereho n'ahohulya."

¹² Nga namwandu amuloma ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA Hatonda wuwo ali nj'omwene bulamu, pumaaho hyahulya ohutusaho ehideeja hy'obusyanu mu ndubi, n'otufuta tudidiri mu cupa. Ndi huteenya obuhwi pire engo, piye ehi ese n'omusaani wange hunaalye, huhene hulindirire ohufa."

¹³ Nga Eliya amuloma ati, "Otatya, tiina ohole ng'olu olomire. Aye sooka wupiiyireno ahamere ko ohene onyiyeno eyiyo n'omwana wuwo,

¹⁴ olwohuba MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, 'Endubi y'obusyanu siyija hunwamo busyanu era n'ecuupa ey'amafuta siyija hwomeera ohwola hu ludaalo olu MUSENGWA alitonyesa efula hu hyalo.' "

¹⁵ Ng'ano atiina aholo ng'olu Eliya gamuloma era nga niye n'abomu mago gage baba n'emere ohuhena ehiseera ehireeni.

¹⁶ Endubi siyanwamo busyanu n'ecuupa ey'amafuta siyomeera ohwoheresa ehi MUSENGWA galoma n'abita mu Eliya.

¹⁷ Ehiseera ni hyabitanjo, ng'omusaani wa namwandu alwala aba mui. Ng'obulwaye wumunyiikirira ehyanwamo ng'afa.

¹⁸ Ng'omuhasi aloma Eliya ati, "Omuutu wa Hatonda ewe, nahuhola hi? Waaja nano hukebulisa bibi byange n'ohwita omwana wange?"

¹⁹ Nga Eliya amuloma ati, "Leeta eno omwana oyo." Ng'amumutusaaho, amudunda amunjira mu hisenge ehyomu kalina omuganyuhanga, ng'amuta hu hitanda hihye.

²⁰ Nga geriririra MUSENGWA ati, "O MUSENGWA Hatonda wange, lwahiina namwandu ono owukuumire omuholire otyo, weeta omwana wuwe?"

²¹ Nga geyala hu mulambo gw'omwana oyo emirundi edatu, nga geriririra MUSENGWA ati, "O MUSENGWA Hatonda wange, leha omwana ono alamuhe."

²² Nga MUSENGWA anjira ohwerira hwa Eliya, ng'omwana alamuha.

²³ Ng'ano Eliya anamba omwana amuginga amutusa mu hisenge namugulu mu kalina, ng'amuna nyina amuloma ati, "Bona, omwana wuwo alamuhire."

²⁴ Ng'ano omuhasi oyo aloma Eliya ati, "Naahani manyire ti oli muutu wa Hatonda era ti ehi oloma, MUSENGWA aba ahulomeyemo."

18

Eliya ni Obbadiya

¹ Ehiseera ehireeni ni hyabitanjo mu mwaha ogwohudatu ogw'endobooli, MUSENGWA galoma Eliya ati, "Tiina webonese eyiri Ahabbu, nja hutonyesa efula hu hyalo."

² Ng'ano Eliya atiina ewa Ahabbu.

Mu hiseera ehyo, enjala yaali nyingi mu Samaliya.

³ Era Ahabbu gaali atumihiise Obbadiya owaali n'alabirira olubiri lulwe. Obbadiya oyo gaali ana MUSENGWA enono bugali.

⁴ Mu hiseera ehi Yezebbeeli geetiramo abanaabbi ba MUSENGWA, Obbadiya ganamba abanaabbi cikumi gabahweha mu pungulu ebiri, ataanu ataanu mu hiisi pungulu era gabanjanga emere n'amaaji.

⁵ Ahabbu galoma Obbadiya ati, “Hutiine ni huheja ŋa hiisi sobere n’enjabi n’ebiiho. Somanya hwahagaanayo enyaasi n’amaaji ohuŋa embalaasi ni nasugirya, hyahatuyeeda ohutafira solo jeefe.”

⁶ Nga bafugiirisania eyi hiisi muutu anatiine, Ahabbu gatiina hu luuyi luno nga Obbadiya atiina hu luuyi olundi.

⁷ Obbadiya ni gaali n’atiina, gagaana Eliya. Nga Obbadiya amufaania, ahubba amafuha amubuusa ati, “Hituufu ndiwe musengwa yange Eliya?”

⁸ Nga Eliya amugobolamo ati, “Ndiise. Tiina olomere musengwawo oti, ‘Eliya ali ŋano.’ ”

⁹ Nga Obbadiya amubuusa ati, “Saaye musango hi ohupaayo mu mihono j’Ahabbu ohunjita?”

¹⁰ Ng’olu MUSENGWA Hatonda wuwo ali nj’omwene bulamu, ŋaŋuma gwanga oba wahabaha eyi musengwa yange ahiiri huŋindiha muutu ohuhwendula. Era hiisi olu gwanga oba owahabaha buloma ti oŋumaayo, ng’abalayisa ohuhahasa ati sibahubonangaho.

¹¹ Aye esaawa yino wundoma ohutiina eyiri musengwa yange mulomere ti, ‘Eliya ali ŋano.’

¹² Aye singa mbanahanwa ŋano, ng’Omwoyo wa MUSENGWA ahunjira aja tamanyire, kola tye? Singa Ahabbu sahwagaanaŋo, aja hunjita. Hewulira oti perehiise MUSENGWA ohuŋwa mu buŋere wange.

¹³ Sibahulomerangaho ehi nahola Yezebbeeli ni gaali ni geeta abanaabbi ba MUSENGWA? Nahweha abanaabbi ba MUSENGWA cikumi mu pungulu ebiri, amahumi ataano mu hiisi pungulu era nabananga emere n’amaaji.

¹⁴ Lwahiina wundoma tiine ndomere musengwa yange ti oli ŋano!” Aja hunjita!

¹⁵ Nga Eliya aloma ati, “Mu butuufu ng’olu MUSENGWA Omwene Maŋe ali nj’omwene bulamu era oyu peeresa, nja hwebonesa eyiri Ahabbu olwa leero luno.”

Eliya n’abaatu hu lusozi Karumeeli

¹⁶ Ng’ano Obbadiya atiina alomera Ahabbu era nga Ahabbu atiina ohubona Eliya.

¹⁷ Ni gabona Eliya, ng’amubuusa ati, “Ndiwe oyo agira Abayisirayiri ni bali mu bigosi?”

¹⁸ Nga Eliya amugobolamo ati, “Sindiise aleteeye Yisirayiri ebigosi aye ndiwe n’abolulyo lwa lataawo olwohuba mwanwa hu biragiyo bya MUSENGWA, mujumirya Bbaali.

¹⁹ Naahani tumisa abaatu bosibosi mu Yisirayiri banjagaane hu lusozi Karumeeli. Wuuje n’abanaabbi ba Bbaali ebihumi ebine n’ataano n’abanaabbi ba Asera ebihumi ebine, abalya hu hiŋulo hirala ni Yezebbeeli.”

²⁰ Nga Ahabbu atumisa Abayisirayiri bosibosi era ng’anjira n’abanaabbi bahumbaana hu lusozi Karumeeli.

²¹ Nga Eliya atiina aja baatu baali abaloma ati, “Mulyosane ohutasalano ehy’ohuhola hu bibiri? Hanye muhimanyire muuti Hatonda nje MUSENGWA, mumujumirye, ne munamanya muuti Bbaali nje Hatonda, mumujumirye.”

Ne abaatu sibamusimula.

²² Ng’ano Eliya abaloma ati, “Ndiise seenene hu banaabbi ba MUSENGWA asigaayeŋo aye abanaabbi ba Bbaali bali ebihumi bine n’ataano.

²³ Kale mutuje ebunwa ebiri, abanaabbi ba Bbaali betobosemo ndala, bayisale-salemo ebifi bayite hu kwi ne batanamba muliro. Keesi nja hutegeha eyindi njite hu kwi ne sinja huŋamba muliro.

²⁴ Enywe mwegalihire hatonda wenywe, ese nja hwegalihira MUSENGWA. Kale hatonda aja hugobolamo n’omuliro nje Hatonda.”

Abaatu bosibosi nga bagobolamo baati, “Ehi olomire hirani.”

²⁵ Ng'ano Eliya aloma abanaabbi ba Bbaali ati, "Enywe musooke olwohuba muli bangi, mwetobosemo ebunwa y'enombe muyibaage era mutemetememo. Musunge hatonda wenywe ne mutanjambya muliro."

²⁶ Nga banjira enombe eyi babanja nga bayibaaga.

Nga beriririra Bbaali ohunwa mu mugamba ohwola hu saawa mukaaga ejomu muusi baati, "Bbaali, tugobolemo." Aye nanjuma ehyenyeenya era enjuma owabagobolamo. Nga bahina ni betoloola ehituuti ehy'ohunjeeraho enjongo ehi baali ni babbotire.

²⁷ Mu muusi esaawa mukaaga, nga Eliya atandiha ohubajoberesa ati, "Mulomere namugulu ohusingaho ano olwohuba mu butuufu hatonda. Oba oli ano ali n'ebi aneegaho oba njalijo ebi ali huhola oba ali mu lugendo. Ataba n'ali hunjenyuha ni hyetagisa ohumusisimusa."

²⁸ Nga bahayaanira namugulu ng'olu ekola yaawe yaali, nga besalasala engeso n'epiima ohwola olu amafugi gatiririha.

²⁹ Esaawa mukaaga ejomu muusi jabitajo era beyongera ohuhina n'ohuhayaanira namugulu ohwola egulo mu saawa ey'ohunjeeramo enjongo. Aye nanjuma ehyafufula oba owabagobolamo era yanjuma owabafaho.

Hatonda asindiha omuliro ohwohya enjongo

³⁰ Ng'ano Eliya aloma abaatu bosibosi ati, "Mwigerere njano." Abaatu bosibosi nga beegerera ana gaali. Ng'atongola bunyaaha ehituuti hya MUSENGWA ehyo ehi baali ni babbwagabbwagire.

³¹ Nga Eliya abugula amabaale ehumi nabiri, hiisi baale ni lihihirira ehiha ohunwa mu lulyo lwa Yakobbo oyu MUSENGWA galoma ati "Baja huhulanga baati Yisirayiri."

³² Era nga atambisa amabaale ago ohutongolera MUSENGWA ehituuti ehy'ohunjeeraho enjongo. Ng'ayaba omuhula omubbala ohweswanigirisa ehituuti ni gwolamo esongo oti ebiri ej'amaaji.

³³ Nga ganja ekwi hu hituuti, ng'atematema ebunwa eyo, ng'ata hu kwi. Ng'aloma ati, "Mwijuse esongo ene amaaji, mugajuhe hu njongo nohu kwi."

³⁴ Ng'abaloma ati, "Nindi muhiole omulundi ogwohubiri." Nga bahihola. Nga nindi abaloma ati, "Mugobolemo omulundi ogwohudatu." Era nga bahihola omulundi ogwohudatu.

³⁵ Amaaji gahuluhuta ni ganjera hu hituuti ehyo goola n'ohwijula omuhula.

³⁶ Ehiseera ehy'ohunjeeramo enjongo ehy'egulo ni hyola, nga naabbi Eliya gigerera na hituuti asaba ati, "O MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yasirayiri, olwa leero luno leha himanyihane ti oli Hatonda mu Yisirayiri era hiiti ndi munjeeresa wuwo era ti ndiwe owundagiiye ohuhola ebi kolire bino byosibyosi.

³⁷ O MUSENGWA, ngobolemo, ngobolemo, abaatu bano bahamanya baati ewe MUSENGWA ndiwe Hatonda era ti oli hucuusa emyoyo jaawe ohujigobosa eyi oli."

³⁸ Ng'ano MUSENGWA anindiha omuliro gwohya enjongo n'ekwi n'amabaale n'eroba era nga gwomeesa n'amaaji agaali mu muhula.

³⁹ Abaatu bosibosi ni bahibona, bagwa njasi mafumaaye nga baloma baati, "MUSENGWA nje Hatonda! MUSENGWA nje Hatonda!"

⁴⁰ Ng'ano Eliya alagira ati, "Munjambe abanaabbi ba Bbaali. Enjume owenjunula wayire mulala!" Nga babanjamba, nga Eliya aloma babaserengesya mu meeho g'e Kisoni, babetira eyo.

⁴¹ Nga Eliya aloma Ahabbu ati, "Tiina olye era onywe, ndi hunjulira ohunjuuma hw'efula ey'amaani."

⁴² Ng'ano Ahabbu atiina alya era anywa. Aye Eliya niye gatiina ganiina olusozi olu balanga baati Karumeeli, ng'ahotamya omutwe mu magulu gage.

⁴³ Ng'aloma omuñeeresa wuwe ati, "Tiina olengere hu luuyi lw'enyanya." Ng'omuñeeresa oyo atiina ohuhebera ohubona ehi bamulomire, nga gagama amuloma ati, "Nanuma hiitu hyosihyosi ehi mbwene." Eliya gamugobosayo emirundi musanvu.

⁴⁴ Hu mulundi ogwomusanvu, ng'omuñeeresa oyo aloma ati, "Pwahubona ahali ahaleri oti hyaba hy'omuutu ni hanja mu nyanja."

Nga Eliya aloma omuñeeresa wuwe ati, "Tiina olome Ahabbu oti, 'Yingira mu higaali hihyo wagame engo, wihirire njaasi efula n'ehiiri huhunambira nana.' "

⁴⁵ Mu haseera ahato, egulu lyamaliya, embeno yatandiha era efula enyene ey'amaani nga yija era nga Ahabbu afuga ehigaali, atiina e Yezireeli.

⁴⁶ Nga MUSENGWA ana Eliya amaani agenjawulo, nga geesidiha omusibiro gugwe mu hihunya, aduluma atangirira mu Ahabbu ohwola e Yezireeli.

19

Eliya adulumira hu lusozi Horebbu

¹ Ahabbu galomera omuhasi wuwe Yezebbeeli byosibyosi ebi Eliya gahola era ng'olu geeta abanaabbi ba Bbaali bosibosi.

² Olw'ehyo, Yezebbeeli gatumira Eliya obuhwenda ati, "Abahatonda bambonere-sanga n'amaani singa mu mugamba olwejo ehiseera hy'ehino hyola ni kiiri huhwita ng'olu ewe weetire abanaabbi."

³ Obuti wanamba Eliya gaduluma ohunonia obulamu. Ni goola e Bberuseebba mu Yuda, galeha eyo omuloobera wuwe.

⁴ Cooka niye ng'atiina ahena oludaalo lulala n'agenda mu lulafu. Nga goola mu hinjolu hy'omusaala, nga gehala asaba ati gahali afa. Gasaba ati, "MUSENGWA ebinjolireho bihena! Mala ganjita, leha keesi fuuhe hy'abasehulu bange abaafa!"

⁵ Ni gahena ohuloma atyo, ng'alambaala mu musaala ero limunjira.

Ni gaali nanenyuhire nga malayika amunambaho amuloma ati, "Yinyoha olye."

⁶ Ni genyoha ohuhubhabhubba emoni ng'abona ana gaali n'ataaye omutwe ni njalino omugaati omuhalabande n'amaaji. Ng'alya era ng'anywa, ng'ahena alambaala nindi.

⁷ Nga Malayika wa MUSENGWA, amunambaho omulundi ogwohubiri amuloma ati, "Yinyoha olye olwohuba olugendo olw'osigahiise luleeni bugali."

⁸ Ng'ano Eliya genyoha, alya era ng'anywa. Eby'ohulya ni byamugobosamo amaani, gagenda endaalo amahumi ane omuusi n'owiire, ng'agoola hu olusozi lwa Hatonda olu balanga baati Horebbu.

MUSENGWA abonehera Eliya hu Lusozi Horebbu

⁹ Eliya ni goola hu lusozi Horebbu, gengira mu pungulu, ng'anenyuha omwo ohwosa olu wahya. Nga MUSENGWA amubonehera amuloma ati, "Eliya, ohola hiina nana?"

¹⁰ Nga Eliya amugobolamo ati, "O MUSENGWA Hatonda Omwene Manje, mbye kugonderanga mu ngeri yosiyosi. Aye Abayisirayiri babbwagire endagaano eyi wahola ni nabo, babbwagabbwaga ebituuti bibyo ohubaneera enongo era beetire abanaabbi babo n'epiima. Ndiise osigaaye era keesi bali hupiima benda bakenejo."

¹¹ Nga MUSENGWA amuloma ati, "Tula, wemeerere hu lusozi mu moni ja MUSENGWA olwohuba genda hubitajo." Ng'ano omuyaga ogw'amaani gwasaga olufa mu lusozi era nga gunigujula agabaale aye MUSENGWA sigaali mu hibuyaga oyo. Hibuyaga ni gabunjera nga njabaano musisi owateetemya ehyalo aye MUSENGWA sigaali mu musisi oyo.

¹² Musisi ni gahoma, ng'omuliro guuja aye MUSENGWA sigaali mu muliro. Omuliro ni gwasima, nga njabaano omuutu n'aloma mu hajanjaasi n'anwenweta hunwenweta.

¹³ Eliya ni gahanjulira, ng'ahwesa olugoye olu gewiihiriranga geewiha mu weeni, ng'atula mu pungulu gemeerera na mulyango.

Ng'ano anjulira ejanjaasi omuutu n'amubuusa ati, "Eliya, ohola hiina nana?"

¹⁴ Nga Eliya amugobolamo ati, "O MUSENGWA Hatonda Omwene Manje, mbye kugonderanga mu ngeri yosiyosi. Aye Abayisirayiri babbwagire endagaano eyi wahola ni nabo, babbwagabbwaga ebituuti bibyo ohubaneera enjongo era beetire abanaabbi babo n'epiima. Ndiise osigaaye era keesi bali hupiima benda bakenejo."

¹⁵ Nga MUSENGWA amuloma ati, "Yagamayo eyi wanwereeye, otiine mu lulafu lw'e Damasiko. N'onoole eyo, juha hu Hazayeeli amafuta afuuhe habaha w'Alaamu.

¹⁶ Ojuhe nohu Yeeku omusaani wa Nimusi afuuhe habaha wa Yisirayiri era ojuhe nohu Elisa omusaani wa Safati ohunwa e Abbiri Mehola afuuhe naabbi ahugobole mu magulu.

¹⁷ Yeeku aja hwita oyo yesiyesi aja hununuha epiima ya Hazayeeli era Elisa aja hwita abaja hununuha epiima ya Yeeku.

¹⁸ Aye nja huhuuma abaatu kasanvu mu Yisirayiri, bosibosi abagaana ohuhubira Bbaali amafuha oba ohumujumirya."

Elisa afuuha muloobera wa Eliya

¹⁹ Nga Eliya atiina asanaana Elisa omusaani wa Safati. Elisa gaali ali hulimisa, emigigi j'esaame ehumi n'ebiri era omwene nj'owaali n'alimisa omugigi ogw'ehumi n'ebiri. Nga Eliya atiina amudanyaho olugoye lulwe.

²⁰ Nga Elisa alehano esaame, adulumira hu Eliya amuloma ati, "Kusunga wundehe tiine seebule bbaabba ni maama ko niije tiine ni neewe." Nga Eliya amuloma ati, "Yagamayo, koni ese kugeene?"

²¹ Nga Elisa gagamayo, ng'anamba emigigi j'esaame eji gaali n'alimisa ng'ajisala. Ng'anamba ebijoogi abanjulamo anyiyisa enyama eyo ng'ayigabula abaatu balya. Ng'anamba engira alonda hu Eliya, afuuha muloobera wuwe.

20

Bbeni Hadadi alumba Samaliya

¹ Nga Habaha Bbeni Hadadi ow'Alaamu ahumbaania ene lirye lyosiryosi. Abahabaha amahumi adatu n'ababiri n'embalaasi n'ebigaali byawe bamunereheraho. Nga batiina balumba Samaliya ehibuga ehya Yisirayiri ehibbala nga bahyeswani-girisa.

² Nga Bbeni Hadadi atuma abahwenda mu hibuga eyiri Ahabbu habaha wa Yisirayiri ohumuloma baati, "Hino nj'ehi Bbeni Hadadi aloma,

³ 'Pe efeeza n'ezaabbu n'abahasi n'abaana babo abasinga obulani.' "

⁴ Ng'ano habaha wa Yisirayiri amugobolamo ati, "Ng'olu habaha musengwa yange oloma, ese n'ebindi ni nabyo byosibyosi, bibyo."

⁵ Nga nindi abahwenda bagobolayo eyiri Ahabbu bamuloma baati Bbeni Hadadi ahuloma ati, "Nahuloma wuupe efeeza n'ezaabbu n'abahasi n'abaana babo.

⁶ Era olwejo hu nyanga oti jiiti, nja huneeresa abahungu bange baaze olubiri lulwo n'amayumba g'abahungu babo. Baja hubugula hiisi ehi onjira ohuba eh'omunendo."

⁷ Nga habaha wa Yisirayiri alanga abatangirisi bosibosi mu gwanga lirye abaloma ati, "Bahyange mwebonere ng'olu omusinde oyo ali hweretera ebigosi, ni gaatumihisa mune abahasi n'abaana bange n'efeeza n'ezaabbu, enjuma ehi nagaaniraho."

⁸ Ng'abatangirisi n'abaatu bosibosi bamugobolamo baati, "Otanjulirisa era otafugirira ebi ahuloma ohuhola."

⁹ Olw'ehyo ng'agobola mu bahwenda ba Bbeni Hadadi ati, "Mulome habaha musengwa yange muuti, 'Omuneeresa wuwo aja huhola ebi wamulagira oludaayi

byosibyosi aye ebyomulundi ogwohubiri guno, bbe.' " Ng'abahwenda banwanjo baja balomera Bbeni Hadadi ehi Ahabbu gagobolamo.

¹⁰ Ng'ano Bbeni Hadadi anindihira Ahabbu obuhwenda obundi ati, "Abahatonda bamboneresanga n'amaani singa sindeta abaatu bange ohusihirisa ehibuga Samaliya ohwola olu hinahanwenjo era nasihibemo wayire ahaatu ahanera ehyaba hy'engalo ehi hiisi mulala hu basooli bange ananga ohuyoola."

¹¹ "Nga habaha wa Yisirayiri abaloma batiine balome Bbeni Hadadi baati, 'Omusirikale omutuufu getenda oluvanyuma lw'ohunangula olutalo sosi n'ahiiri.' "

¹² Obuhwenda owo ni wagwa Bbeni Hadadi mu hutwi niye n'abahabaha ni bali mu weema jaawe ni banywa. Ng'alagira abasooli babe ati, "Mwetegehe ohuwaagala!" Nga betegeha ohuwaagala ehibuga.

Ahabbu anangula Bbeni Hadadi

¹³ Mu hiseera ehyo nga njabaano naabbi owatiina eyiri Ahabbu habaha wa Yisirayiri, ng'amuloma ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Obona enje ery'amaani eryo lyosiryosi? Olwaleero luno, nja hulinjanyo mu mihono jijo ko wahamanya oti ndiise MUSENGWA.' "

¹⁴ Aye Ahabbu gamubuusa ati, "Nj'abaani abanalirumbe?"

Nga naabbi amugobolamo ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Abavubuka abahuuma abahungu ba disitulikiti.' "

Nga nindi Ahabbu abuusa ati, "Nj'abaani abaja husooka ohuwaagala?"

Nga naabbi amugobolamo ati, "Ndiwe oja husooka."

¹⁵ Nga Habaha Ahabbu atumisa abahuumi b'abahungu ba disitulikiti bibiri adatu nababiri. Ng'ahumbaania Abayisirayiri abasirikale bosibosi kasanvu.

¹⁶ Nga babalumba hu saawa mukaaga ejomu muusi, Bbeni Hadadi n'abahabaha amahumi adatu n'ababiri aba gaali ni nabo, baali mu weema jaawe ni bameera.

¹⁷ Abavubuka abahuuma abahungu ba disitulikiti nj'abeherera ohutiina.

Njaahani Bbeni Hadadi gaali anandihire abambega nga bamuloma baati "Nalijo abaatu abali mu huuja ni banwera e Samaliya."

¹⁸ Ng'abalagira ati, "Oba bajire olw'emiyaya, mubanambe balamu era n'olu baba ni bajiriye husoola, mubanambe balamu."

¹⁹ Abavubuka abahuuma abahungu ba disitulikiti nj'asasi wa baduumisi b'amatwale, beheerera ohutula mu hibuga n'enje ni libalondaho,

²⁰ era nga hiisi muutu geeta oyu gaali n'asoola ni naye. Ehyo hyaleetera Abalaamu ohunyalagatano embiro, Abayisirayiri ni bababbinga. Era Bbeni Hadadi habaha w'Alaamu gadulumira hu mbalaasi n'abasirikale abohu mbalaasi.

²¹ Habaha wa Yisirayiri gabalumba ng'abanyagaho embalaasi n'ebigaali era geeta Abalaamu bangi bugali.

²² Oluvanyuma nga naabbi atiina eyiri habaha wa Yisirayiri, ng'amuloma ati, "Yagamayo oyungule enje liryo era wetegehe bulani weene olwohuba mu mwesi hyoguno mu mwaha uguuja, habaha w'Alaamu aja huhuwaagala nindi."

Bbeni Hadadi agobolamo ohuwaagala Samaliya

²³ Ng'ano abahungu ba habaha w'Alaamu bamuna amagesi baati, "Abahatonda b'Abayisirayiri, bahatonda bohu sozi, c'ehyagira batunangula hu lula. Ne singa husoola ni nabo anaduleere, mu butuufu huuja hubasinga amaani.

²⁴ Kale hola oti, tusa abahabaha bosibosi mu bifo ebi baduumira, otemo abaduumisi b'amane.

²⁵ Ehindi oli n'ohutendeha enje eryaga hy'eriwafiirwa hu lula, anjaali embal-aasi ogobosenjo embalaasi era n'anjaali ehigaali ogobosenjo ehigaali, ko husoole

n'Abayisirayiri aṅaduleere. Mu butuufu ehyo hija hutuṅa ohubanṅangula." Nga habaha Bbeni Hadadi afugiirira amagesi aga bamuṅa agatiiniraho.

²⁶ Omwesi omulagaane ni gwola, Bbeni Hadadi gahumbaania abasirikale Abalaamu ng'aniinaniina atiina e Afeki ohusoosa Abayisirayiri.

²⁷ Ahabbu gahumbaania eṅe lirye gabaṅa ebyetagisa mu lutalo, nga batiina ohusoosa Abalaamu. Abayisirayiri batiina nga baba mu kambi ebiri ni balengereeye Abalaamu. Abayisirayiri baali hy'obudooli wubiri ow'embusi aye Abalaamu nibo ni bejuleene ohuhenaho ehyalo.

²⁸ Ng'aṅo omuutu wa Hatonda atiina aloma Ahabbu habaha wa Yisirayiri ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Olwohuba Abalaamu baṅeega baati MUSENGWA, hatonda wuhu sozi, sosi hatonda w'ebiiho, nja huṅayo eṅe eryluleene eryo mu mihono jijo, otegeere oti ndiise MUSENGWA.' "

²⁹ Abalaamu n'Abayisirayiri bahena endaalo musanvu ni bali mu kambi jaawe ejaali ni jirengereene. Nga hulwomusanvu batandiha ohusoola. Abayisirayiri beeta Abalaamu emitwalo ehumi abohu magulu.

³⁰ Abaṅona nga beyiba batiina mu hibuga Afeki eyi hiteepe ehigadirira ehibuga hyagwira hu mitwalo ebiri n'akasanvu abaali ni basigaaye. Bbeni Hadadi geyiba gaduluma gatiina mu hibuga, gehweha eyo mu hisenge.

³¹ Ng'abahungu babe bamuloma baati, "Hunṅulira huuti abahabaha ba Yisirayiri bali n'ehisa. Husunga hutiine eyiri habaha wa Yisirayiri ni hwambaaye ebigwali mu bihunya n'emigoye mu mamiro ohulaga enaku yeefe, somanya gahahulehaṅo mulamu."

³² Nga bebaṅa ebigwali mu bihunya n'emigoye mu mamiro. Nga batiina eyiri habaha wa Yisirayiri bamuloma baati, "Omuneeresu wuwo Bbeni Hadadi aloma ati, 'Kwegayirira, ndehe otanjita.' "

Nga Ahabbu ababuusa ati, "Ahiiriṅo mulamu? Eṅuma wubi, oyo muganda yange."

³³ Abasinde abo nga baṅira engaluhamo ya habaha wa Yisirayiri ohuba ahabonero ahalanji era nga baṅunṅirisa ohugobolamo baati, "Mu butuufu Bbeni Hadadi mugandawo."

Nga Ahabbu abaloma ati, "Mutiine mumuleete." Bbeni Hadadi ni gaṅwayo, nga Ahabbu amunambaho aniina mu higaali hihye.

³⁴ Ng'aṅo Bbeni Hadadi amuloma ati, "Nja huhugaluhisa ebibuga ebi bbaabba gaali n'atuhiise hu lataawo era n'oba ni wenda osobola ohwigulaṅo amaduuka e Damasiko ng'olu bbaabba gahola mu Samaliya."

Nga Ahabbu aloma ati, "Nja huhuleeha ni neema hu weeyamo wuwo owo." Ng'ahola endagaano ni naye, amuleha atiina.

Naabbi asalira Ahabbu omusango

³⁵ Ng'aṅo MUSENGWA alagira mulala hu banaabbi alome owahye ati, "Kusunga wusimite ehisoosa hihyo." Cooka owahye ng'agaana.

³⁶ Nga naabbi amuloma ati, "Ng'olu ojemeeye MUSENGWA, onaabe wahaṅwa ṅano ng'epologoma ehwita." Era naabbi oyo gaali gahaṅwangaṅo ati ng'epologoma emwita.

³⁷ Nga nindi naabbi gagaana omuutu owundi, amuloma ati, "Kusunga wusimite ehisoosa hihyo." Ng'amusimita amukoosa.

³⁸ Ng'aṅo naabbi oyo gewihirira hu mutwe batamufaania, atiina geema hu luguudo ahuumirira habaha.

³⁹ Habaha gaali abita, nga naabbi amulanga aloma ati, "Ese omuneeresu wuwo naali mu lutalo, nga ṅabaṅo owajire eyi ndi n'omusibe oyu baṅambire, nga

gandoma ati 'Huuma omuutu ono. Singa ahugotaho, ndiwe oja hughena mu hifo hihye oba oja hulija efeeza enjera etalata* enamba.'

⁴⁰ Ni naali hu mirimo ejindi, omusibe oyo nga ganjeyibaho."

Nga habaha wa Yisirayiri amuloma ati, "Ehibonereso ehyo hihusaana era lija."

⁴¹ Ng'ango naabbi gewihula mangumangu. Nga habaha wa Yisirayiri amufaanina ati gaali mulala hu banaabbi.

⁴² Nga naabbi oyo aloma habaha ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Ng'olu walehuuye omuutu oyu naali ni nendire ti afe, oja hufa mu hifo hihye era n'abaatu babo baja hufa mu hifo hy'ababe.' "

⁴³ Nga habaha wa Yisirayiri gagama ewuwe e Samaliya n'abombonaaye era nalunjire.

21

Endimiro ya Nabbosi

¹ Njaaliyo omusinde ohunwa e Yezireeli oyu balanganga baati Nabbosi. Nabbosi gaali n'endimiro y'emizabbibbu ohulirana olubiri lwa habaha Ahabbu e Samaliya.

² Nga Ahabbu aloma Nabbosi ati, "Leha pire endimiro yiyo ey'emizabbibbu njihomemo eryani olwohuba erireene olubiri lwange. Nja huhuswanisamo endimiro ey'emizabbibbu ehira yino obulani oba onaba ni wenda nja huhugulaho hu bbeeyi endani."

³ Aye Nabbosi gamugobolamo ati, "Sipanga huhuna ndimiro eyi nasikira ohunwa hu basehulu bange."

⁴ Nga Ahabbu gagamayo ewuwe n'abombonaaye era nalunjire olw'ehi Nabbosi ow'e Yezireeli gamugobolamo ati, "Sipanga huhuna endimiro eyi nasikira ohunwa hu basehulu bange." Ni goola engo, gatiina mombo galambaala hu buliri era gagaana n'ohuhomba hu hyomotamu.

⁵ Ng'omuhasi wuwe Yezebbeeli gengira mu hisenge amubuusa ati, "Hiina ehihuna nakuhaniiise olwaga anjo woola n'ohutalya emere?"

⁶ Nga Ahabbu amugobolamo ati, "Nendire ohugula endimiro ya Nabbosi ow'e Yezireeli oba ohumuswanisamo aye ageene galoma ati, 'Sipanga huhuna ndimiro yange.' "

⁷ Nga omuhasi wuwe Yezebbeeli amuloma ati, "Sindiiwe habaha wa Yisirayiri? Kale nwa mu buliri, olye. Ewe ba mugumu ese nja huhuna endimiro y'emizabbibbu eya Nabbosi Omuyezireeli."

⁸ Ng'ango Yezebbeeli anandiiha ebbaluna mu siina lya Ahabbu era ng'ataaho ahabonero hahe, ajineereso abatangirisi n'abahungu bomu hibuga hy'e Yezireeli omu Nabbosi amenya.

⁹ Mu bbaluna omwo ganandiiha ati, "Mulangirire oludaalo olw'ohusiiba mulange abaatu bahumbaane, mwihase Nabbosi mu hifo ehyomu moni.

¹⁰ Mutegehe abajulizi ab'obudulingi babiri beehale ni bamulengereeye bamulumirise baati gafodogola Hatonda ni habaha. Oluvanyuma mumutuse ebulafu w'ehibuga mumuhubbe amabaale afe."

¹¹ Ng'ango abatangirisi n'abahungu abaali ni bamenya mu hibuga ni Nabbosi bahola ng'olu Yezebbeeli gaali n'abalagiiye mu bbaluna.

¹² Nga balangirira oludaalo olw'ohusiiba era nga behasa Nabbosi mu hifo ehyomu moni.

¹³ Ng'abajulizi ab'obudulingi beehala ni bamulengereeye nga bamutaho emisango ni bamulumirisa baati, "Nabbosi gafodogola Hatonda ni habaha." Olw'ehyo, nga bamunamba bamunjira ebulafu w'ehibuga bamuhubba amabaale afa.

* 20:39 20:39 Ng'ekilo adatu n'ene.

¹⁴ Ng'abatangirisi b'e Yezireeli banjindihira Yezebbeeli obuhwenda ni baloma baati, "Bahubbire Nabbosi amabaale, gafa."

¹⁵ Yezebbeeli ni ganulira ati bahubbire Nabbosi amabaale gafa ng'aloma Ahabbu ati, "Yinyoheramo otiine, onjire endimiro ey'emizabbibbu eya Nabbosi Omuyezireeli eyi gaali n'ageene ohuhugusa olwohuba njaahani mufu!"

¹⁶ Ahabbu ni ganulira ti Nabbosi afuuye, genyoheramo gatiina ohwenjirira endimiro ya Nabbosi ey'emizabbibbu.

¹⁷ Nga MUSENGWA aloma Eliya Omutisuubbi ati,

¹⁸ "Serengeta otiine wagaane Ahabbu habaha wa Yisirayiri anugira e Samaliya. Esaawa yino ali mu ndimiro ya Nabbosi genda ohuyinjira ebe yiye.

¹⁹ Omulome oti, 'MUSENGWA aloma ati oluvanyuma lw'ohwita omuutu, oli hunjira n'ebiiu bibye?' Mulome oti MUSENGWA aloma ati, 'Mu hifo ehi mbwa jihombeeyemo amafugi ga Nabbosi, weesi jija huhomberamo agago.' "

²⁰ Ahabbu ni gabona Eliya gamuloma ati, "Ewe mulabe wange, wunjaganirihise?"

Nga Eliya amugobolamo ati, "Kwaganirihise olwohuba wenjayeeyo ohuhola ebibi mu moni ja MUSENGWA.

²¹ MUSENGWA aloma ati, 'Nja huhuletaho endibo. Nja husihiirisa olulyo lulwo era nja husala hu Ahabbu hiisi musinde, haabe mwidu oba atali mwidu.

²² Amago gago gaja huba hya ga Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati era hya ga Bbaasa omusaani wa Ahiya olwohuba wundeteeye ohuluja era waletera Yisirayiri ohubbenga.'

²³ "Era hu Yezebbeeli, MUSENGWA aloma ati, 'Embwa jija huliira omubiri gugwe mu hibuga Yezireeli.'

²⁴ "Embwa jija hulya abaatu ba Ahabbu abaja hufiira mu hibuga. Era esega jija hulya abo abaja hufiira mu byalo."

²⁵ Nanuma muutu yesiyesi owenjerayo erala ohuhola ebibi mu moni ja MUSENGWA hya Ahabbu, omuhasi wuwe Yezebbeeli n'amusendasenda.

²⁶ Geebisya mu ngeri embi bugali, gajumirya ebibbote by'Abamooli, aba MUSENGWA gabbinga mu hyalo ehi Bayisirayiri baanira.

Ahabbu genenya

²⁷ Eliya ni gahena ohuloma atyo, nga Ahabbu anabula ehyambalo hihye ehy-ohumugulu ohulaga enaku eyaali n'emunambire, nga gambala ebigwali ng'asiiba. Gagaana ohulya, ganenyuha mu bigwali era gatiina nanao ni nanjala n'abombonjaaye.

²⁸ Ng'ango MUSENGWA aloma Eliya Omutisuubbi ati,

²⁹ "Oweene ng'olu Ahabbu genomehire mu moni jange? Olw'ehyo, sinja hwosa hu mago gage hibi n'ahiiri mulamu aye nja hugoosaho omusaani n'ali nj'anuga."

22

Mikaaya anja obunaabbi hwa Ahabbu

¹ Emyaha edatu jabitanjo ni nanuma lutalo nagati w'Alaamu ni Yisirayiri.

² Aye mu mwaha ogwohudatu Yokosofaati habaha wa Yuda gaserengeta gatiina ohuhyalira habaha wa Yisirayiri.

³ Habaha wa Yisirayiri gaali alomire abahungu babe ati, "Ramosi Giliyaadi hyalo hyefe aye lwahiina nanuma ehi huli huholano ohuhigobosa ohunwa hu habaha w'e Alaamu?"

⁴ Nga Ahabbu abuusa Yokosofaati habaha wa Yuda ati, "Oja hupereheraho ohuwaagala Ramosi Giliyaadi?"

Nga Yokosofaati amugobolamo ati, "Ese ni neewe huli muutu mulala, abaatu bange n'ababo nj'abeene era embalaasi jange n'ejijo nj'enyene."

⁵ Aye Yokosofaati galoma Ahabbu habaha wa Yisirayiri ati, “Hiraŋi ohusooka ohwebuusaho hu MUSENGWA.”

⁶ Olw’ehyo Ahabbu habaha wa Yisirayiri gatumisa abanaabbi ebihumi bine ng’ababuusa ati, “Tiine numbe Ramosi Giliyaadi oba bbe?”

Nga bamugobolamo baati, “Tiina olumbe, MUSENGWA aja huhuŋa obuŋangusi.”

⁷ Aye nga Yokosofaati abuusa ati, “Hunumaanjo ŋano naabbi wa MUSENGWA oyu huŋanga ohwebuusaho?”

⁸ Nga habaha wa Yisirayiri amugobolamo ati, “Nahiiriŋo naabbi oyu husobola ohwebuusaho hu MUSENGWA. Aye simwenda olwohuba sigandomaho hiraŋi ohutusaho ebibi byereere. Naabbi oyo nje Mikaaya omusaani wa Yimula.”

Nga Yokosofaati amuloma ati, “Habaha otaloma otyo.”

⁹ Ng’ano Ahabbu habaha wa Yisirayiri atuma mulala hu bahungu babe aleete Mikaaya omusaani wa Yimula mangumangu.

¹⁰ Habaha wa Yisirayiri ni Yokosofaati habaha wa Yuda bambala ebyambalo eby’obuŋugi. Nga beehala hu tebe jaawe ej’obuŋugi mu hifo ana basiritiranga engaano ohuupi n’omulyango ogwengira mu Samaliya. Abanaabbi bosibosi baali balihuŋa obunaabbi waawe mu moni j’abahabaha abo.

¹¹ Zedekiya omusaani wa Kenaana, mulala hu banaabbi abo, gaali abbotire ameege ag’ehyoma ng’alangirira ati, “MUSENGWA aloma ati, ‘Oja hugonga Abalaamu n’ameega gano era oja hubasihiirisa.’ ”

¹² Era abanaabbi abandi bosibosi baali baloma c’ehyene baati, “Lumba Ramosi Giliyaadi era oja huŋangula olwohuba MUSENGWA aja huŋaayo mu mihono ja habaha.”

¹³ Ng’omuhwenda owatiina ohulanga Mikaaya amuloma ati, “Abanaabbi bala bosibosi balomire birani byereere ni balaga baati habaha aja huŋangula. Olw’ehyo, weesi tiina olome c’ehyene.”

¹⁴ Aye Mikaaya gamugobolamo ati, “Mu butuufu ng’olu MUSENGWA Hatonda ali nj’omwene bulamu, nja huloma ehi MUSENGWA aja hundoma ohuloma hyoŋene.”

¹⁵ Mikaaya ni goola, nga Habaha Ahabbu amubuusa ati, “Mikaaya, hulumbe Ramosi Giliyaadi oba bbe?”

Nga Mikaaya amugobolamo ati, “Mulumbe, MUSENGWA aja huŋa obuŋangusi.”

¹⁶ Nga Ahabbu aloma Mikaaya ati, “Nahoose ŋe ohuhuloma ti n’oba n’oloma ni nange mu siina lya MUSENGWA, oli n’ohuloma amazima?”

¹⁷ Ng’ano Mikaaya amugobolamo ati, “Mbwene eŋe lya Yisirayiri ni lisalaniihiye hu lusozi ni liri hy’etaama ejinumahomwayi, nga MUSENGWA aloma ati, ‘Abaatu abo banuma mutangirisi, leha bagameyo miyaaya mu mago gaawe.’ ”

¹⁸ Nga Ahabbu habaha wa Yisirayiri aloma Yokosofaati ati, “Sikulomere ti oyo sigandomaho hiraŋi hyosihyosi ohutusaho ebibi byereere?”

¹⁹ Nga Mikaaya geyongera aloma ati, “Tega ohutwi, oŋulire ehi MUSENGWA aloma: Mbwene MUSENGWA ni gehaaye hu tebe yiye ey’obuŋugi, abamalayika abomwigulu ni bamweswanigirihiise hu muhono omulungi n’omugooda.

²⁰ Nga MUSENGWA abuusa ati, ‘Nj’ani aja hutina asendesende Ahabbu habaha wa Yisirayiri alumbe abaatu b’e Ramosi Giliyaadi bamwitire eyo?’

“Nga ono aloma hino, ng’ola aloma hira.

²¹ Ehyanjwamo, nga nabaano omwoyo ogwatiina gwaloma MUSENGWA guuti, ‘Ese nja hutina musendasende.’

²² “Ng’ano MUSENGWA agubuusa ati, ‘Mu ngeri hi?’

“Ng’omwoyo ogwo gumugobolamo guuti, ‘Nja hutina ndeetere abanaabbi babe bosibosi ohuloma eby’obudulingi.’

“Nga MUSENGWA aguloma ati, ‘Oja husobola, kale tiina ohihole.’ ”

²³ Nga Mikaaya aloma Ahabbu ati “Olw’ehyo, MUSENGWA ataaye omwoyo ogw’obudulingi mu banaabbi babo bano bosibosi. MUSENGWA asalireeṅo ati otiine osihiirihe.”

²⁴ Ng’ano Zedekiya omusaani wa Kenaana atiina ahubba Mikaaya oluṅi mu moni ahena amuloma ati, “Omwoyo wa MUSENGWA gapooyeho atye gaaba hu ewe?”

²⁵ Nga Mikaaya amugobolamo ati, “Ehyo oja huhifaania olu oliba mu hisenge ni wehwehire.”

²⁶ Nga habaha wa Yisirayiri alagira ati, “Muṅambe Mikaaya mumuṅire ewa Amoni gavana w’ehibuga n’eyiri Yowaasi omusaani wa habaha

²⁷ obalome oti, ‘Habaha alagiiye ati omusinde oyo mumudanye mu komera. Era mumuṅe ahamere hadiidiri ko n’amaaji ohwola olu nahagobole miyaaya.’ ”

²⁸ Nga Mikaaya amuloma ati, “N’oja hugobola mulamu, MUSENGWA aliba sinje owundomeeyemo.” Ng’ameedaho ati, “Mwesimwesi mwetegerese ehi ndoma.”

Ahabbu afira e Ramosi Giliyaadi

²⁹ Nga habaha wa Yisirayiri ni Yokosofaati habaha wa Yuda balumba ehibuga hy’e Ramosi Giliyaadi.

³⁰ Nga habaha wa Yisirayiri aloma Yokosofaati ati, “Ese sinja hwambala engoye ej’obuṅugi ni tiina mu lutalo aye ewe yambala.” Olw’ehyo habaha wa Yisirayiri gatiina mu lutalo n’atambaaye engoye j’obuṅugi olw’ohutenda bamufaanie.

³¹ Habaha w’Alaamu gaali alagiiye abaduumisi adatu nababiri ab’ebigaali ati, “Mutasoola n’omuutu owundi yesiyesi ohutusaho habaha wa Yisirayiri yenene.”

³² Abaduumisi b’ebigaali ni babona Yokosofaati mu byambalo by’obuṅugi, nga baneega baati, “Mu butuufu ono nje habaha wa Yisirayiri.” Nga bamucuuhira bamulumba. Aye Yokosofaati gaanira ṅamugulu

³³ ne abaduumisi b’ebigaali ni bahifaania baati sinje habaha wa Yisirayiri, balehera aṅo ohumulumba.

³⁴ Aye mulala hu basirikale ba Alaamu galasa ahasaale ni ṅaṅuma higendererwa nga hafumita Ahabbu habaha wa Yisirayiri mu hifo aṅaṅuma ehimugadirira. Ahasaale ni hamufumita ng’aloma omufugi w’ehigaali ati, “Tuse ṅano, bafumitire.”

³⁵ Hyaṅunya hu ludaalo olwo lwosirwosi era habaha wa Yisirayiri nga gediira ni gemereeye mu higaali hihye alengerera Abalaamu. Amafugi ohuṅwa mu hifumitire gahuluhutira mu higaali hihye, ng’ehyegulo ehyo, afa.

³⁶ Esaawa ni yaali ni yija hugwa mu maaji, batusa ehiragiromo mu kambi y’abasirikale baati, “Hiisi muutu gagameyo mu hibuga hihye. Hiisi muutu gagamayo mu hyalo hy’ewaawe.”

³⁷ Habaha gafa nga bamuṅira bamusiiha e Samaliya.

³⁸ Era hu hidiba hy’e Samaliya ehi bamalaaya basaabirangamo, pohu boohesa amafugi gage agaali hu higaali hihye. Ng’embwa jihomba amafugi ago ohwoheresa ehi MUSENGWA galoma.

³⁹ Ebiitu ebindi ebyomu buṅugi wa Ahabbu nga pumuli byosibyosi ebi gahola n’ohutongola olubiri galudirikinyaho n’amasyaka genjofu n’ebibuga ebi gatongoleraho ebiteepe ohweswanigirisa, babinandiiha mu hitabo hy’ebyafaayo by’abahabaha ba Yisirayiri.

⁴⁰ Ahabbu gaṅuumula nga bamusiiha mu mbafu j’abasehulu baawe. Nga Ahaziya omusaani amugobola mu magulu nga habaha.

Yokosofaati habaha wa Yuda

⁴¹ Mu mwaha ogwohune ogw’obuṅugi wa Ahabbu habaha wa Yisirayiri, Yokosofaati omusaani wa Asa gafuuha habaha wa Yuda.

⁴² Yokosofaati gafuuha habaha wa Yuda n'ali n'emyaha adatu n'etaanu era ganjuga emyaha abiri n'etaanu mu Yerusalemu. Nyina gaali nje Azubba omuhaana wa Siluhi.

⁴³ Yokosofaati gaali n'esambo endanji hy'eja semwana Asa era gahola ebiranji mu moni ja MUSENGWA. Cooka sibatusano masabo era abaatu batiina mu moni ni baneerayo enongo, ni badunyihisayo n'obubbaani.

⁴⁴ Era njaalino emirembe njagati wa Yokosofaati ni habaha wa Yisirayiri.

⁴⁵ Ebiitu ebindi ebyomu bunugi wa Yokosofaati, n'ebiitu ebi gasuna n'etalo eji gasoola, babinandiiha mu hitabo hy'ebyafaayo by'abahabaha ba Yuda.

⁴⁶ Yokosofaati gatusano abasinde n'abahasi abamalaaya abaneeresanga mu ngolo abaali ni basigaayeno mu mulembe gwa Asa semwana.

⁴⁷ Mu hiseera ehyo Edomu siyaali ni habaha aye omuhungu wa habaha wa Yuda nj'owanjuganga.

⁴⁸ Yokosofaati gaabbota emeeri ejinjeraho ohutiinanga mu Ofiri ohusubuula ni jireeta ezaabbu aye sijatiina olwohuba jabbwagihira mu Eziyoni Gebberi.

⁴⁹ Mu biseera ebyo Ahaziya omusaani wa Ahabbu galoma Yokosofaati ati, "Leha abaneeresa bange basaabalenga n'ababo mu meeri." Aye Yokosofaati gagaana.

⁵⁰ Yokosofaati gafa bamusiiha mu mbafu j'abasehulu babe mu hibuga hya Dawudi. Omusaani Yokolaamu gamugobola mu magulu nga habaha.

Ahaziya habaha wa Yisirayiri

⁵¹ Mu mwaha ogw'ehumi namusanvu ogw'obunugi wa Yokosofaati habaha wa Yuda, Ahaziya omusaani wa Ahabbu gafuuha habaha wa Yisirayiri era ganjuga emyaha ebiri mu Samaliya.

⁵² Ahaziya gahola ebibi mu moni ja MUSENGWA, galonda esambo ja semwana ni nyina era n'eja Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati owaleetera Yisirayiri ohubbenga.

⁵³ Hya semwana, Ahaziya ganeeresanga era gajumiryanga Bbaali, ehyo hyaleetera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ohuluna.

Ehitabo hy' Ezabbuli Enyanjula

Ehitabo hy'Ezabbuli hirimo enyembo ko n'esaala. Mu Lubbebulaniya ehibono Zabbuli, hitegeesa olwembo olw'ohujumiryia Hatonda. Ezabbuli ejihira obungi mu butuufu oweene nyembo ej'ohujumiryia Hatonda aye naliyo Ezabbuli ej'engeri eyindi. Ejindi ejo saala ejisunga Hatonda obuyeedi n'ejindi hweririgana ohulaga enaku ey'amaani. Mulimo Ezabbuli ejipaaha habaha wa Yisirayiri n'ejindi jisomesa abaatu ebiitu ebiyamba hu huba n'amagesi n'ebi Hatonda genda era ko n'ebiitu ebindi.

Abaatu bangi abanjandiha ebiri mu hitabo hy'Ezabbuli era bahena emyaha emyene emingi ni babihumbaania. Ezabbuli ejindi kayire enyene era bajinjandiiha mu hiseera ehi Dawudi gaberamo habaha. Mu butuufu Dawudi ganjandiiha Ezabbuli nyingi. Ejindi bajinjandiiha oluvanyuma lw'Abayudaaya ohwagamayo mu gwanga lyawe ohunwa mu bunyanguse e Babbulooni.

Abanjandiiha Ezabbuli, bajinjandiihanga olunyiriri oludaayi ni lwanjula olwohubiri. Anjandi olwohubiri ni luhahasa ebi ludaayi lulomaho oba ni lwejulirisa oba ni luloma ehiitu ehyene hy'ehiri mu lunyiriri oludaayi ne ni batambisa ehibono ebindi. Epandiiha eyo ya Hibbebulaniya, mu kola ey'ohubbubbirya n'ohunyonyina hubi baba ni balomaho. Era c'ehigira epandiha y'Ezabbuli y'enjabulo hu pandiha y'ebitabo hy'Etandiha ni Samwiri ni Yoswa.

Ezabbuli nj'ehirala hu bitabo ebi baatu bamanyire bugali mu Bbayibbuli. Ezabbuli nyingi eji batambisanga mu hujumiryia Hatonda mu Yekaalu e Yerusaaumu. Ezabbuli jitwigirisa engeri ey'ohulombamo n'ohujumiryia Hatonda Owanamugulu Obugali. Ezabbuli eya 23 ereeteye bangi abali mu butahi ohuguma. Eya 51 yireeteye bangi ohwenenya ebibi byawe bagobola eyiri Hatonda. Eye 110 yireetera abaatu ohugobolamo amaani era baba n'esubi olwohuloma hu Munonosi aja huba habaha era omusengi wa Hatonda mu moni eyo.

1

- ¹ Gesiimire oyo ataholera hu magesi g'abahosi b'ebibi
oba ohunamba engira y'abahola ebibi
oba ohwihala nalala n'abanyooma Hatonda.
- ² Aye ehimusangaasa nj'ohugonderanga amagambi ga MUSENGWA
era aganjeegaho omuusi n'owiire.
- ³ Omutu oyo ali hy'omusaala ogu baahoma ohuupi n'esulo j'amaaji,
ogwama ebibala mu hiseera
era amahoose gaagwo siganotoha.
Ahulahulana mu hiisi ehi ahola.
- ⁴ Aye abahosi b'ebibi sibali baatyo,
bali hy'omuhuuji ogu punga efuuna gwadumuuha.
- ⁵ Olw'ehyo abahosi b'ebibi sibalijunuha hubasalira musango,
era sibaja hwenimba mu luhumbaano lw'abagwalaafu.
- ⁶ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA alabirira abagwalaafu,
ne abahosi b'ebibi baja husihiiriha.

2

- 1 Lwahiina amawanga gahulunjira ohwaga anjo
era abaatu bagesyaho ohuhusalira oluhwe olunumamo.
- 2 Abahabaha hu hyalo bahwesoomera,
n'abanugi bahumbaana njalala ohusoosa MUSENGWA
ni nooyo oyu bajuhaho amafuta ni baloma baati,
- 3 "Muhole hukapule enjegere jaawe
era hwetuseho n'epingu jaawe."
- 4 Oyo owihaaye mwigulu hu tebe ey'obunugi abajeherera,
Musengwa atala etegeha jaawe.
- 5 Era abahayula n'obusungu,
gabahanga n'ehirunji ati,
- 6 "Natongosa habaha wange
hu lusozi lwange Sayuuni olwawufu."
- 7 Habaha aloma ati,
"Nja hulangirira ehiragiyo hya MUSENGWA ehi gandoma ati,
'Oli mwana wange, olwa leero kusaaye.
- 8 Sunge era nja huhunja amawanga gosigosi ohuba obusika wuwo,
ehyalo hyosihyosi hibe njasi w'obunangi wuwo.
- 9 Olibanuga n'esimbo ey'ehyoma
era olibatetenula hy'atetenula esongo.' "
- 10 Olw'ehyo bahabaha enywe mugobolemo amagesi,
enywe abanugi b'ehyalo mwege bino.
- 11 Mujeeresenga MUSENGWA n'ohutya.
Era musanjalyenga n'ohutetema.
- 12 Hubbira Omusaani amafuha
ko obusungu butamunamba gabalunjira
era hyabanweramo ohusihiriha.
Besimire abo bosibosi abenda MUSENGWA abayeede.

3

Ezabbuli ya Dawudi. Olu gaduluma omusaani Abbusolomu.

- 1 O MUSENGWA, nga ndi n'abalabe bangi!
Era nga bangi abanjoomera.
- 2 Bangi bandoma baati,
"Hatonda saaja humununula."
- 3 Aye MUSENGWA, ndiwe engabo yange,
ndiwe owuupa obunangusi
era wangobosamo amaani.
- 4 Ndiririra MUSENGWA ni nenda obuyeedi,
era ganjeeda ohunwa hu lusozi olwawufu.
- 5 Penyuha bulaji weene
era nasisimuha ni buhyeye
olwohuba MUSENGWA gakuuma.
- 6 Sinja hutya abalabe eduuli
abanjeswanigirihise enjuyi josijosi.
- 7 O MUSENGWA, nja wunonole,
O Hatonda wange!
Hubba abalabe bange
obabbwagemo ageeno.

⁸ MUSENGWA, ogima hwanjangula,
leha ekabi jijo jibe hu baatu babo.

4

Y'omutangirisi w'abembi. N'ebivuga eby'ewaaya. Ezabbuli ya Dawudi.

¹ O Hatonda omutukuvu, ngobolemo ni kusunga.
Wanjeeda ni naali mu bigosi.

Kusunga wupambire ehisa,
onjulare ohusaba hwange.

² Baatu enywe mulyosa neena ohuswasa?
Mulyosa neena ohwenda ebinambulamo,
n'ohuholera hu by'obudulingi
n'ohujumirya abahatonda ob'obudulingi?

³ Aye muhimanye muuti MUSENGWA
getobolera abaatu abahola ebirunamu ohuba ababe,
MUSENGWA aja hunjira ohusaba hwange.

⁴ Nanabaŋo ehibalunja
mwehummenga ohutabaleetera huhola hibi.
N'oba hu buliri wuwo,
manjoleeye neeganga hu bibono bino.*

⁵ Munengayo enjongo eyisaana
era mwesigenga MUSENGWA.

⁶ Bangi basaba baati, "O MUSENGWA, tunje ekabi
era tulage ehyere."

⁷ Wupaaye esangaalo ery'amaani
ohuhiraho eryabo abali n'emere embitiirifu ko n'omwenge epiiraŋo.

⁸ Nja hunenyuha ni puma ehineralihirisa
olwohuba MUSENGWA wukuuma.

5

Y'omutangirisi w'abembi: ab'emirere. Ezabbuli ya Dawudi.

¹ O MUSENGWA, tegere ohutwi
onjulare ebi ndoma,
njulira ohubinda hwange.

² Hatonda era Habaha wange,
njulira ohweririgana hwange.

³ O MUSENGWA, mu mugamba onjula ohusaba hwange,
mu mugamba kwanjulira ebi nenda wunjeede,
era nahuumirira ohungobolamo.

⁴ Sooli Hatonda asangaalira ehibi,
era hiisi ahola ehibi saaba bulala ni neewe.

⁵ Abepaahapaaha sibasobola hwemeerera mu moni jijo,
ocaawa bosibosi abahola ebibi.

⁶ Osihiirisa abo abaloma eby'obudulingi,
era MUSENGWA ocaawa abo abeeti n'abadulingi.

⁷ Aye olw'ehisa hihyo ehibitiirifu,
nja hwingira mu nyumba yiyo,
sobole ohuhujumirya mu Yekaalu yiyo enjawufu.

⁸ O MUSENGWA, tangirire kolenga ehi wenda,

* **4:4 4:4** Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti, *Mu huteetema hwenywe olw'ohutya.*

- olwohuba ndi n'abalabe bangi.
 Ndage engira eyi ndi n'ohunamba.
- ⁹ Ebi balabe bange baloma sibituufu,
 emyoyo jaawe jijuuye bibi byereere.
 Ebi baloma binunya ehibulu hy'ehigombe,
 ebi baloma bya budulingi.
- ¹⁰ O Hatonda, basalire omusango.
 Bo abeene babe nja bagwa mu mitego jaawe.
 Babbinge mu moni jijo olw'ebibi byawe ebingi,
 olwohuba bahujeemera.
- ¹¹ Aye leha abo bosibosi abadulumira eyi oli ohusuna obuhuumi basanjalye,
 leha bembenga olw'esangaalo.
 Huuma abo abahwenda bahaba n'esangaalo.
- ¹² O MUSENGWA, hiri hiityo olwohuba oja abahola ebirunamu ekabi.
 Obeswanigirisa n'ehyere hihyo hy'engabo.

6

Y'omutangirisi w'abembi: ab'emirere. N'ebivuga eby'ewaaya. Ohutiinira hu seminisi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, otakayula n'obusungu,
 oba wapaamo endabusi n'ehiruji.
- ² O MUSENGWA, pambire ehisa olwohuba gapooye.
 O MUSENGWA, ponie olwohuba amagumba ganduma bugali.
- ³ Ndi mweralihirifu bugali mu mwoyo gwange.
 O MUSENGWA, olyosa ne, olyosa ne n'otanjeeda?
- ⁴ O MUSENGWA, nja wununule
 nonjole olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu.
- ⁵ Enjuma ahuhebulira n'afuuye.
 Nj'ani ahujumirya n'ali emagombe?
- ⁶ Ohubinda olw'obulumi hukenireemo,
 owiire wosiwosi mbamu hulira
 era mbandya amasiga hu buliri wange.
- ⁷ Olw'ohulira obugali emoni jange sijihiibona bulanji,
 emoni jibona biroliroli olw'amasiga aga balabe bange bandeteeye.
- ⁸ Mupwerejo enywe mwesimwesi abahola ebibi
 olwohuba MUSENGWA anjuliye ohulira hwange.
- ⁹ MUSENGWA anjuliye ohwerira hwange ni sunga ohusasira
 era anjuliye ohusaba hwange.
- ¹⁰ Abalabe bange bosibosi baja huswala era banwemo amaani,
 badulume ni bataheja yinyuma!

7

Sigayiyoni ya Dawudi eyi gembera MUSENGWA n'atiinira hu Kuusi ohunwa mu hiha hya Bbenjamini.

- ¹ O MUSENGWA, Hatonda wange, nenogoma mu ndiwe.
 Nonjole era nunule mu baatu bosibosi abakiyaania,
- ² otabaleha hudweduula hy'epologoma
 era n'ohungusulagusula ni nanjuma wahuponia.
- ³ O MUSENGWA, Hatonda wange, ni mba ni nahola ehibi hyosihyosi
 era ni mba ni nabbenga hu muutu yesiyesi,
- ⁴ oba ni nalya mu meeri yange oluhwe,

- oba ni nahola ehibi hu mulabe wange ananjuma songa yosiyosi,
⁵ ale leha omulabe wange gambique ahene gapambe,
 leha gafulyafulye mwiroba, ganjite era gandehe ni fuuye.
- ⁶ O MUSENGWA, yinyoha n'obusungu,
 osoose abalabe bange abahambwe.
 O Hatonda, baaho n'ehi ohola, laga ohutehubbira.
- ⁷ Humbaania abaatu bosibosi bahweswanigirise,
 obanjuge ni weema mwigulu.
- ⁸ Leha MUSENGWA asalire abaatu omusango.
 O MUSENGWA, njejeere omusango ni weema hu birunamu ebi kola,
 ni weema hu bugwalaafu wange, ewe Ali Namugulu Obugali.
- ⁹ O Hatonda, omwawufu era ohebera emyoyo n'ebineego,
 simya ababi n'ebikolwa byawe,
 ko abahola ebirunamu babe bulaji.
- ¹⁰ Hatonda Ali Namugulu Obugali nj'engabo yange,
 oyo ananjola abo abamugondera.
- ¹¹ Hatonda asala emisango n'atehubbira,
 habuhyabuhyu alunjira abahola ebibi.
- ¹² Aja hunagala epiima yiye singa sibegaluhaho,
 era aja hutega omutego gugwe.
- ¹³ Ategehire ebisoosa bibye eby'obusagwa,
 n'ohulasa obusaale owaduha omuliro.
- ¹⁴ Oyo owijuuye ehibi getegehire ohuhola ebibi
 era hiisi ehi aloma hya budulingi.
- ¹⁵ Erono eri weyabiiye
 nj'erihulya ewe omwene.
- ¹⁶ Ebigosi ebi gendes abahye,
 bimugobolera omwene
 ebibi bibye bimugobolera omwene.
- ¹⁷ Nyaasenga MUSENGWA olwohuba sigehubbira
 era nembenga ohujumirya MUSENGWA Ali Namugulu Obugali.

8

Y'omutangirisi w'abembi. Ohutiinira hu gitisi.* Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, Musengwa weefe,
 ng'oli w'amaani mu hyalo hyosihyosi!
 Era enono liry lyanamugulu ohuhiraho egulu.
- ² Wagunjula abaana abanjere n'ebiwegera ohuhujumirya.
 Mu ngeri eyo wasimya abalabe babo.
- ³ Ni keja hwigulu eri watonda
 n'omwesi n'emunyeenye ebi wata anja biri,
- ⁴ omuutu nj'ani ohuba ti omuneegaho
 era omwana w'omuutu nj'ani ohuba ti omulumirwa?
- ⁵ Wahola omuutu nabuliraho nadiidiri ohuba hy'abamalayika.†
 Era wamwambasa engule ey'enono.

* **8: 8:0** Ehibono ehyo, hiyangire ohuba ni hinjamba hu by'ohwemba. † **8:5 8:5** Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti, *nadiidiri ohuba hya Hatonda.*

- 6 Ng'omuṅa n'obuṅangi hu biitu byosibyosi.
Era wamwambasa engule ey'eṅono.
Wamuṅa ohuṅuga ebiitu byosibyosi ebi watonda,
7 etaama n'eṅombe josijosi
ko n'esolo ejomwisugu
8 n'enyuni ejomu bbanga n'enyeeeni ejomu nyanja
n'ebitonde ebindi byosibyosi mu nyanja.
9 O MUSENGWA, Musengwa weefe,
ng'oli w'amaani mu hyalo hyosihyosi!

9

Y'omutangirisi w'abembi. N'ohutiinira hu janjaasi lya "Ohufa hw'omusaani."
Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, nahujumiryenga n'omwoyo gwange gwosigwosi
era nja hulomeranga abaatu ebiṅamba hu biitu ebyeṅunjisa ebi ohola.
2 Nja husangaala era saṅalye olw'ewe,
nja hwemba ni kujumirya, ewe Ali Namugulu Obugali.
3 Abalabe bange bagobolayo hinyumanyuma,
batagala era basihiirihira mu moni jijo.
4 Hiri hiityo olwohuba osalire omusango n'otehubbira nasinga,
wihaaye hu tebe yiyo ey'obuṅugi wasala emisango n'otehubbira.
5 Osaliye amawanga omusango
era wasihiirisa abahosi b'ebibi,
wasangula n'amasiina gaawe gaṅweraṅo erala hu hyalo emirembe n'emirembe.
6 Abalabe beefe baṅwereyeṅo erala emirembe n'emirembe.
Osihiirihise ebibuga byawe era ṅaṅume aja hubahebulira.
7 MUSENGWA aṅuga emirembe n'emirembe,
atayeṅo etebe yiye ey'obuṅugi ohusaliraho emisango.
8 Aja husalira ehyalo hino emisango n'atehubbira,
aja huṅuga abaatu mu mazima.
9 Aba banyigirisa beṅogoma mu MUSENGWA,
ehifo ehy'ohweṅogomamo mu biseera ebigosi.
10 Abahumanyire baja huhwesiga.
Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA siwibirira abo abahwendula.
11 Mwembe ni mujumirya MUSENGWA,
oyo aṅugira mu Sayuuni,
mulomere abaatu bosibosi ebi ahola.
12 Hiri hiityo olwohuba Hatonda ahebulira abo ababonaabona,
sigibirira hulira hwawe
era aja huboneresa abo ababagudya.
13 Pambire ehisa, O MUSENGWA!
Bona engeri eyi abalabe bange bakiyaaniamo!
Pambire ehisa wuponie ohufa.
14 Pambire ehisa nahalangirira etendo liryo eyiri abaatu abomu Sayuuni,
sangaale olwohuba wunoṅooye.
15 Abahosi b'ebibi baguuye mwironṅo eri beene baayaba,
baguuye mu mutego ogu beene baatega.
16 MUSENGWA bamumanyire olw'ohusala emisango n'atehubbira
aye abahosi b'ebibi babaṅambihisya mu hubbenga hwawe ohwene.
17 Abahosi b'ebibi bosibosi baja hufa,

abaatu bosibosi abatajumirya Hatonda.

- 18 Aye Hatonda saaja hwibirira abagadi
era esuubi lyawe sirija hufiririra emirembe n'emirembe.
19 O MUSENGWA, yinyoha otaganya muutu hununuha musango.
Leha baaje eyi oli obasalire omusango.
20 O MUSENGWA, bateetemye bahahutya.
Leha bamanye baati baatu buutu.

10

- 1 O MUSENGWA, lwahiina otuli n'aleenji?
Lwahiina otwehweha ni huli mu bigosi?
2 Omuhosi w'ebibi abona ati nj'ahihenaho era abahiyaania abagadi,
era abanambihisya mu mitego jije eji abatega.
3 Ahola ebibi gepaaha olw'ebikolwa bibye ebibi,
gapaaha abanyagulula eby'abahyawe era atala MUSENGWA.
4 Olw'ohwepaahapaaha hw'omuhosi w'ebibi oyo,
saafayo humanya MUSENGWA
era samuna hifo mu bulamu wuwe.
5 Abitaamo mu hiisi ehi ahola.
Aye samanyire ati ohumusalira omusango humuhuumiriyiye,
anyooma abalabe babe.
6 Omuhosi w'ebibi geromaho omwene ati,
"Nanuma ehija hukaya ohuhola era nanuma higosi."
7 Omunwa gugwe gujofumula hujofumula ebinwabo,
n'obudulingi n'ohutiisatiisa,
mwangu ohuloma ebibi hu bahye.
8 Geteega mwisugu n'ahuumirira ohwita abaatu abamunumaho musango.
Era hiisi hiseera gendula abanumaho songa.
9 Ali hy'epologoma eyeteega,
geteega ohunamba abanuma punga yiita hiswa ng'abadyedyesa mu lutuula
lulwe.
10 Olw'amaani gage, abbwagabbwaga abatasobola hwesoolaho.
11 Aloma mu mwoyo gugwe ati,
"Hatonda saafayo, alimbiriye era saaja hutubona."
12 O MUSENGWA, yinyoha!
O Hatonda, leha babonaabone.
Otebirira abo ababanyigirisa.
13 Lwahiina omuhosi w'ebibi anyooma Hatonda?
Lwahiina aloma mu mwoyo gugwe ati, "Saaja huvunaana."
14 Aye ewe Hatonda obona
ohubonaabona n'ohulira hwange,
era hiisi hiseera olijo ohunjeeda.
Abanuma ana bali, bahwenjaaye ndiwe oyeeda abafuubbi.
15 Bbwagabbwaga amaani g'omuhosi w'ebibi
mulome genyonyoleho olw'ebibi bibye,
omuvunaane olw'ebikolwa bibye ebibi.
16 MUSENGWA nje Habaha ow'emirembe n'emirembe.
Abo abajumirya abahatonda abandi baja husihiiriha banwe hu hyalo hihye.
17 O MUSENGWA, onulira ohwegomba hw'abaatu babo ababonaabona,
obagobosamo amaani era onulira ohulira hwawe.
18 Onulira ohulira hw'abo aba banyigirisa ko n'abafuubbi.

Oja hubayeeda bahire omusango,
ko abaatu balehere aŋo ohubeŋendeheresa.

11

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Obanga mu MUSENGWA pomu neŋogoma,
hiija hiitye ohundoma muuti,
“Weguluhire hy'enyuni otiine hu sozi?”
- ² Hiri hiityo olwohuba abahosi b'ebibi balasa obusaale,
beteegire ohulasa abagwalaafu obusaale.
- ³ Hiina ehi omuutu omugwalaafu asobola ohuhola
ebiitu binaba ni byonoonohire?
- ⁴ MUSENGWA ali mu Yekaaalu yiye enjawufu,
MUSENGWA gehaaye hu tebe yiye ey'obuŋugi mwigulu.
Amanyire byosibyosi ebi baatu bahola,
emoni jije jibetololamo.
- ⁵ MUSENGWA ahebera abahola ebiruŋamu,
aye acaawa abo abahosi b'ebibi n'abenda ohukosa abahyawe.
- ⁶ MUSENGWA aja hujofumula omuliro n'obuganga wa salufa,
n'embeŋo eyohya bugali hu bahosi b'ebibi basihiirihe.
- ⁷ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA mwawufu,
olw'ehyo genda ebikolwa ebiraŋi.
Era hiisi ahola ebiraŋi aja humubona moni hu moni.

12

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba n'otiinira hu seminisi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, tunoŋole olwohuba abaatu abesigwa baŋwanaŋo,
abaatu ab'amazima baŋumaŋo.
- ² Hiisi muutu ahola gwahudulinga wahye,
beŋoomya hu mugulu ni baloma aye mugati mula ni bejuuye budulingi wereere.
- ³ O MUSENGWA, simya abo abaloma ni beŋoomya
era limba hu hiisi munwa gw'abo abepaahapaaha
- ⁴ ni bebuuja baati, “Efe hunaloma ŋaŋuma wundi aloma
era huja husuna hiisi ehi hwenda, nj'ani musengwa yeefe?”
- ⁵ Nga MUSENGWA aloma ati,
“Nja huuja olwohuba banyigirisa abagadi n'olwohuhiyaania ohubabahiyaania
abo ababinda.
Nja hwinyoheramo tiine mbaŋe obuhuumi ng'olu basunga.”
- ⁶ Ebi MUSENGWA asubisa biŋumaaho hamogo
era ebibono bibye biri hy'efeeza eyi bata hu muliro
hy'ezaabbu eyi bahenenulamo obucaafu efunda musanvu.
- ⁷ O MUSENGWA, tuhumenga
otuŋonie ababi ab'omulembe guno.
- ⁸ Abahosi b'ebibi bali hiisi ŋaatu
era hiisi muutu abapaaha olw'ebibi ebi bahola.

13

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, olyosa ŋe ohunjerabira emirembe n'emirembe?
Olyosa ŋeena ohunjuhweha?
- ² Nja hwosa ŋe ohwehaliriha ebigosi?

Nahoose ne ohuba n'enaku hu mwoyo gwange omuusi n'owiire?
Omulabe wange aja hwosa ne ohutyakirira?

- ³ O MUSENGWA, Hatonda wange,
kwegayirira wuupe ehi kusunga.
Ngobosemo amaani, otandeha hufa.
- ⁴ Abalabe bange baja huloma baati, "Humunanguuye."
Era singa bapangula, hija hubaleetera ohusanjalya.
- ⁵ Aye kwesiga olwohuba wunyenda bugali,
era sangaalira obununuzi wuwo.
- ⁶ Nja hwembera MUSENGWA
olwohuba mulani eyi ndi.

14

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Omunubeebe aloma mu mwoyo gugwe ati, "Nanumaano Hatonda."
Bahosi b'ebibi, ebi bahola byambiho.
Era nanuma wayire mulala ahola ehirani.
- ² MUSENGWA aba mwigulu
galengerera baatu naasi hu hyalo,
abone oba naliho omuutu yesiyesi ategeera, yesiyesi amwendula.
- ³ Aye bosibosi baanaba, bosibosi nalala bahola ebibi.
Era enuma wayire mulala ahola ebirunamu.
- ⁴ Abahosi b'ebibi, sibaja hwega?
Bahenireho ohulya abaatu bange oti balya mere
era sibasunga MUSENGWA ohubayeeda.
- ⁵ Aye bulihya lulala jabagaana
olwohuba Hatonda ali nalala ni naabo abahola ebirunamu.
- ⁶ Enywe abahosi b'ebibi muhayisa etegeha j'abagadi
aye MUSENGWA ahuuma ababe.
- ⁷ Era saba ti omuutu anwe mu Sayuuni anunule Yisirayiri!
MUSENGWA n'aligobosa abaatu babe bunyaaha,
leha olulyo lwa Yakobbo lusangaale era Yisirayiri asanjalye!

15

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, nj'ani anaabenga mu Weema yiyo Enjawufu?
Nj'ani aja humenya hu lusozi lulwo olwawufu?
- ² Nj'oyo agondera Hatonda era ahola ehirani habuhyabuhya,
oyo aloma amazima n'omwoyo gugwe gwosigwosi.
- ³ Era atanayirisa wahye, atahola bahye hibi,
era saaloma byakalebule hu bahye.
- ⁴ Nj'oyo anyooma abaatu aba Hatonda acaawa
aye anja enono abo abatya MUSENGWA,
era nj'oyo owoheresa ehi gayama wayire hiba higumu hiitye.
- ⁵ Nj'oyo anola nd'ateho magoba
era nj'oyo atalya nguzi n'asala emisango.
Oyo ahola ebyo byosibyosi, nanuma ehirimwolaho emirembe n'emirembe.

16

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Kusunga wukuume, O Hatonda,

- olwohuba ndiwe oyu nesiga.
- ² Naloma MUSENGWA ti,
“Ndiwe Musengwa wange,
ebirani byosibyosi ebi ndi ni nabyo ewe ndiwe obiipa.”
- ³ Abagwalaafu babo abali mu hyalo hino,
nj’abenono abanesiimisa ohuba ni nabo.
- ⁴ Abo abajumirya abahatonda abandi
baja hweyongera ohubonaabona bugali.
Sinja hwegaata ni nabo mu hujonga hwawe
era sinja hujumirya bahatonda baawe.
- ⁵ O MUSENGWA, ewe ndiwe owange.
Ndiwe owuupa ebi ndi ni nabyo.
Obulamu wange, buli mu mihono jijo era njanuma ehi tya.
- ⁶ Eroba eri waapa erani bugali,
era mu butuufu oweene, omugabo ogwobusika wange mulani.
- ⁷ Nja hwebasanga MUSENGWA owutangirira,
era owiire omwoyo gwange gundabula.
- ⁸ Manyire ti MUSENGWA ali ni neese habuhyabuhya
era olwohuba ali ni neese, sinja hwenjendeherera.
- ⁹ C’ehigira omwoyo gwange gusanalya, n’olulimi lwange lusangaafu
era mbula ehiitiisa mu bulamu wange.
- ¹⁰ Solireha mwoyo gwange ohusigala e magombe
era solireha Omwawufu wuwo ohubolerayo.
- ¹¹ Wundaga engira eyipira mu bulamu.
Ohuba huupi ni neese, hiipa esangaalo.
Ohuba hu muhono gugwo omulungi
hiipa esangaalo ery’emirembe n’emirembe.

17

- Ohusaba hwa Dawudi.
- ¹ O MUSENGWA, njilira ohwenosyaho hwange ohw’amazima.
Njilira ohusaba hwange, sihwabudulingi.
- ² Ndiwe osobola ohusala omusango nejeerera,
olwohuba omanyire abahola ebirani.
- ³ N’oluwehebeja omwoyo gwange,
era owiire wendulirisa ebigulimo,
n’oluwungezesa, sooja husanjaanamo hibi.
Neeyama ohutaloma ehibi.
- ⁴ Ngondera ebiragiro bibyo
era ehyo hindeetera ohwenjala amagira aga batemu.
- ⁵ Hiisi obuhya ngendera mu ngira yiyo,
amagendere gange gahiiri nj’ameene.
- ⁶ O Hatonda, kulomba era oja hungobolamo,
tegere ohutwi era onjilire ohusaba hwange.
- ⁷ Laga ohwenda huhwo ohubitiirifu.
Nunula abo abadulumira eyi oli
abo abahwesiga, obanonia abalabe baawe.
- ⁸ Kuume ng’olu ohuuma emunge y’emoni yiyo,
kwehe mu hisisigo hy’amabana gago,
- ⁹ wuponie ababi abandumba,

abalabe abaneswanigirihise.

¹⁰ Banjuma hisa

era baba mu hwepaahapaaha.

¹¹ Banjenduririhise era baneswanigirihise,

bakeeta babone hiisi ananja, banjehoyera bakenejo.

¹² Bali hy'epologoma eyi njala eruma hy'epologoma ey'amaani

eyiri mu hyehwehere negunjiriyiye ehi enalye.

¹³ O MUSENGWA, yinyoheramo, banjirjanie era obanjangule

tambisa epiima yiyo wununule ohunwa mu mihono j'abahosi b'ebibi.

¹⁴ O MUSENGWA, mu maani gago

nunule ohunwa mu baatu abasuubira omuhemba

ni bahiiri mu bulamu wa hatyane.

Abo aba wenda sobalumya enjala

abaana baawe baba n'ebihena,

era babiihiraho n'abejuhulu baawe.

¹⁵ Era ese nja huhubona olwohuba ndi mugwalaafu.

Ni nja husisimuha ohunwa mu hufa,

hiija hukena ohuhubona ng'olu oli.

18

Y'omutangirisi w'abembi. Ya Dawudi omunjeeresa wa MUSENGWA. Gembera ya MUSENGWA ebibono by'olwembo luno ng'olu gamununula ohunwa mu mihono j'abalabe babe bosibosi nomu muhono gwa Sawulo. Galoma ati,

¹ O MUSENGWA, kwenda,

ndiwe amaani gange.

² MUSENGWA nj'olwanda lwange olungadirira,

nj'epungulu yange omunehweha era nj'omununuzi wange.

Hatonda wange nj'ebaale omu nenogoma,

nj'engabo yange era olwiga* olw'obunonosi wange, nj'obunonere wange.

³ Ndanga MUSENGWA ohunjeeda,

asaana ohunjeewa enjono era gaponia abalabe bange.

⁴ Ohufa hwaneswanigirisa,

amataba agasihirisa ganetotera ohukenajo.

⁵ Ohufa hwaneswanigirisa,

etiisa y'ohufa yapamba.

⁶ Mu hubonaabona hwange nalanga MUSENGWA,

naliririra Hatonda wange ohunjeeda.

Ganjulira ejanjaasi lyange n'ali mu Yekaalu yiye,

ohwerira hwange hwamwolaho, hwamugwa mu hutwi.

⁷ Ehyalo hyateetema era hyanyeenya n'esimuho j'esozi jatengeeta,

jatengeeta olwohuba Hatonda gaali alunjire.

⁸ Eriisi lyanwera mu suulu yiye, omuliro ogugugulisa

n'amanda agagegeeye byanjwera mu munwa wuwe.

⁹ Gegulaño egulu nga geeha naasi,

ebireri ebimali byali naasi w'amagulu gage.

¹⁰ Ganiina hu Kerubbi gagululuha,

* 18:2 18:2 Oba amaani.

- gaguluhira hu mabaŋa g'embenjo.
- 11 Gambala ehiirema,
ehireri hy'efula ehimali hyamweswanigirisa.
- 12 Enjase eyaali n'emunwamo, yasaala amanda,
nga munwamo ebireri n'amabaale g'efula n'amanda agagegeeye omuliro.
- 13 MUSENGWA gabbwabbwanuhira mwigulu,
ejanjaasi ly'oyo Ali Namugulu Obugali
Iyanjulirihana ni linwera ŋagati w'amabaale gefula,
n'amanda ag'omuliro.
- 14 Galasa obusaale wuwe ng'abalabe basalaana
era ehimyaaso n'enjase byabaleetera ohuduluma.
- 15 Enjuho j'enyanja jeeta aŋalafu
n'emisingi j'ehyalo jeeta aŋalafu.
- O MUSENGWA, wahayula abalabe babo
era wababogohera n'obusungu.
- 16 MUSENGWA gajanuula omuhono gugwe ohunwa mwigulu ganaŋa gaatusa mu
buliba.
- 17 Gaanunula ohunwa mu balabe bange ab'amaani,
abo bosibosi abacaawa, baali baakira amaani.
- 18 Bapiriŋania mu biseera ebigosi
aye MUSENGWA gakuuma.
- 19 Gaatusayo gapira mu hifo omu netayayira,
gaanunula olwohuba ganyenda.
- 20 MUSENGWA gaapa omuhemba olwohuba nahola ebirunamu,
gaapa ekabi olwohuba nanumaho musango.
- 21 Hiri hiityo olwohuba ngendera mu magira ga MUSENGWA.
Simbaame ohunwa hu Hatonda wange.
- 22 Pambire amagambi gage gosigosi,
sinjeemera biragiyo bibye.
- 23 Pumaho musango mu moni jije
era nehumire ohutahola hibi.
- 24 MUSENGWA gapaaye omuhemba,
ni geema hu bulunamu wange,
olwohuba naali pumaho hibi ehi kolire mu moni jije.
- 25 O MUSENGWA, oli mwesigwa eyiri abo abesigwa,
oli mutukuvu eyiri abagwalaafu.
- 26 Eyiri abo abanumaho mbalo, onumaaho mbalo
aye onuma hisa eyiri abahosi b'ebibi.
- 27 Ononola abo abawombeefu,
aye wiisa ŋaasi abo abehudumbasa.
- 28 O MUSENGWA, wange, huuma etaala yange ni yaduha,
Hatonda wange acuusa ehiirema hyafuuha njase.
- 29 Wuupa amaani ohuwaagala ene erinumba.
Ndiwe owuupa amaani ohubanangula.
- 30 Amagira ga Hatonda malunamu
era ehibono hya MUSENGWA hituufu.
Nj'engabo yaabo abamwesiga.

- 31 Hatonda nje MUSENGWA yeṅene.
Era Hatonda weefe yeṅene nj'olwanda.
- 32 Hatonda owuupa amaani,
era nj'alunṅanya amagira gange ohuba malaṅi.
- 33 Ahahadasa amagulu gange gaaba hya ga namoli.
Era nj'agira nasobola ohugendera hu sozi.
- 34 Gatendeha ohuba omusooli
era emihono jange jisobola ohufuda omubaso ogw'ehyoma ehigumu.
- 35 O MUSENGWA, wukuuma
era wunoṅola, obuyeedi wuwo wandeetera ohuba w'amaani.
Ohundabirira huhwo humbesaṅo.
Era wukuuma ni puma ehiitya.
- 36 Ogalamyā engira omu mbita,
amagulu gange sigaterera.
- 37 Nabbinga abalabe bange naboolaho
sinaagamayo ohwola olu nabasihiirisa.
- 38 Nabaminiangula ndibasobole hwinyoha,
bagwa ṅaasi w'amagulu gange.
- 39 Waapa amaani ohusoola etalo,
waleetera abalabe bange ohukubbira amafuha.
- 40 Waleetera abalabe bange ohunduluma,
era nasihiirisa abo abacaawa.
- 41 Baalira ni baana hwana
ni benda babayeede, ne ṅaṅuma ow'ohubaṅonia.
Beegayirira MUSENGWA aye sigabagobolamo.
- 42 Nabaṅuula nabaheneramo erala
bafuuha hy'efuuhe eyi embeṅo edumuusa,
nabaṅaania hy'agoṅaania amadosi mu nguudo.
- 43 Waanunula ohuṅwa mu baatu abakiyaania,
wufuula muṅugi w'amawanga,
abaatu aba naali ni tamanyire, bali ṅaasi wange.
- 44 Abanamawanga bakubbira amafuha
era ni baṅulira ejaṅaasi lyange, bangondera.
- 45 Bosibosi baṅwamo amaani,
baṅwa mu byehwehero byawe ni bateetema huteetema.
- 46 MUSENGWA nj'omwene bulamu!
Mujumirye oyo olwanda lwange,
langirira obubbala wa Hatonda omunoṅosi wange.
- 47 Nj'agira naṅangula abalabe bange,
nj'agira amawanga gaaba ṅaasi wange.
- 48 Nj'owuponia abalabe bange.
O MUSENGWA, wuupa ohuṅangula abalabe bange,
wuponia abaatu abahambwe.
- 49 Olw'ehyo nja huhujumirya mu mawanga O MUSENGWA,
nja hwemba enyembo ni kujumirya.
- 50 Hatonda aṅa habaha wuwe obuṅangusi ow'amaani.
Alaga ohwenda huhwe ohubitiirifu,
eyiri oyo oyu gajuhaho amafuta,
eyiri Dawudi n'abolulyo lulwe emirembe n'emirembe.

19

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Egulu liroma hu enono lya Hatonda,
n'ebiri mu bbanga biraga omulimo gugwe.
- ² Hiisi mu muusi biroma
era hiisi wiire biraga amagesi gage.
- ³ Nanumaano ndoma oba olulimi
ana janjaasi lyabyo litanjulirihana.
- ⁴ Ejanjaasi lyabyo, lihwana ehyalo hyosihyosi
n'ebibono byabyo hiisi muutu gabinjulira.
Mwigulu gemehera eryuba eweema,
⁵ ehiri hy'ohuuja hw'omugole omusinde,
anwera mu hisenge hihe,
hy'omuutu asingire embiro.
- ⁶ Eryuba linwera ebuwalyuba,
nga lyetoolola ohwola olu ligwa
mu maaji hu luuyi olundi
era nanuma ehitolaho bubalire waalyo.
- ⁷ Egambi lya MUSENGWA lyolana,
ligobosamo amaani.
Ebiragiro bya MUSENGWA byesigihya,
abatali bagesi, bibafuula bagesi.
- ⁸ Ohwigirisa hwa MUSENGWA hutuufu,
husangaasa omwoyo.
Amagambi ga MUSENGWA njase,
gatuleetera obutangaafu.
- ⁹ Ohutya MUSENGWA hyawufu emirembe n'emirembe.
MUSENGWA asalaano n'atehubbira era ebi asalaano biba biruhamu.
- ¹⁰ Byamuendo bugali ohuhira ezaabbu, ezaabbu ehira obulani.
Binomerera ohusinga omudugere,
omudugere ogwomu biyali.
- ¹¹ Birabula omuñeeresha wuwo,
ohubigondera hipeesa omuhemba mubbala.
- ¹² Aye nj'ani omwene asobola ohumanya esobi jije?
O MUSENGWA, soniñe ebibi byange ebyomu ngiso.
- ¹³ Huuma omuñeeresha wuwo tahola bibi mu hugenderera era bitanuga mwoyo
gagwe.
Ehyo hija hufuula anumaaho mbalo, hija hutusaho ehibi.
- ¹⁴ Leha ebibono byange n'ebineego by'omwoyo gwange, bihwesiimise,
O MUSENGWA, olwanda lwange era omununuzi wange.

20

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ MUSENGWA ahunje ebi omusunga n'oli mu bigosi.
Hatonda wa Yakobbo ahuhingirise.
- ² Ahunje obuyeedi n'ali mu hifo ehyawufu,
era ahunje amaani ohunwa mu Sayuuni.
- ³ Ahebulire enongo liryo lyosiryosi,
era afugiirire ehirabo bibyo ebi bohya ebihwiye byaguhuliha.
- ⁴ Ahunje ehi mwoyo gugwo gunembaho,
era ahuyeede ebi otegeha byosibyosi byolerere.

- ⁵ Huja husanjalya n'onanguuye abalabe beefe
era huja huginga ebbendera jeefe ni hujumirya Hatonda.
MUSENGWA ahujje byosibyosi ebi omusunga.
- ⁶ Naahani manyire ti MUSENGWA
anojola oyu gajuhaho amafuta,
ahugobolemo n'ali mwigulu, olw'amaani gage.
- ⁷ Abandi besiga amagaali, n'abandi besiga embalaasi.
Aye efe hwesiga MUSENGWA Hatonda weefe.
- ⁸ Balyetega bagwa aye efe huliba b'amaani
era hulyemeerera ni huli bagumu.
- ⁹ O MUSENGWA, na habaha obujangusi.
Tugaluheemo ni huhulomba.

21

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, habaha musangaafu
olwohuba omujaaaye amaani.
Asanjalya olwohuba wamuja obujangusi.
- ² Omujaaaye ebi mwoyo gugwe gujembaho,
era enjuma ehi wasigasa hu bigasunga.
- ³ Wamwanirisa ohujwa mu lutalo
era ng'omuja ekabi eja hiisi ngeri,
ng'omufiha hu mutwe engule ey'ezaabbu enyene n'enyene.
- ⁴ Gahusunga obulamu era wabumuja,
ow'emirembe n'emirembe.
- ⁵ Obujangusi obu wamuja, wamuleetera enono eryene ebbala.
Omujaaaye efuma gamanyihana.
- ⁶ Mu butuufu oweene omujaaaye ekabi ej'emirembe n'emirembe,
era ohubaano huhwo humuleetera esangaalo.
- ⁷ Hiri hiityo olwohuba habaha gesiga MUSENGWA,
era olw'ohwenda ohubitiirifu ohw'oyo Ali Namugulu Obugali
saaja hujwa hu tebe ey'obujugi atyo atyo.
- ⁸ Habaha aja hujamba abalabe babo bosibosi hunyama,
omuhono gugwo omulungi ogw'amaani guja hujamba hu abo bosibosi abahu-
caawa.
- ⁹ Mu hiseera ehi oliboneheramo,
oli basihirisa n'omuliro ogw'amaani.
Alibasihirisa n'obusungu.
MUSENGWA mu busungu wuwo oja hubamira
era omuliro gugwo guja hubahenano.
- ¹⁰ Oja husihirisa olulyo lwawe ohujwa hu hyalo,
habaha alibeeta bosibosi.
- ¹¹ Wayire behobana ohuhuhola ehibi,
aye sibalihusobola n'ekwe jaawe,
- ¹² hiriba hiityo olwohuba olirasa obusaale wuwo
era balicuuha baduluma embiro.
- ¹³ O MUSENGWA, onjeewe enono, olw'amaani gago,
huja hwemba era huhujumirye olw'obujangi wuwo.

22

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Eryomu mugamba."
Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 Hatonda wange, Hatonda wange,
lwahiina wundehirejo?
Lwahiina siwunjeeda era sonulira hubinda hwange?
- 2 O Hatonda wange, neririgana omuusi, sogobolamo!
Owiire kweriririra ni talehera,
- 3 atenga weehala hu tebe ey'obunugi,
ng'Omwawufu ndiwe oyu Yisirayiri aña enono.
- 4 Ndiwe oyu basehulu beefe beesiga,
bahwesiganga era wabanunula.
- 5 Bahweriririra era wabanunula,
ndiwe oyu beesiganga era siwabaswasa.
- 6 Aye abaatu baloma mbo ndi oti nyende era puma mahulu.
Abaatu bosibosi banduha era banyooma.
- 7 Bosibosi banjerega era banduulira
banyeenya n'emitwe jaawe ni baloma baati,
- 8 "Gesiga MUSENGWA,
olw'ehyo MUSENGWA amununule, olwohuba amwenda."
- 9 Aye waatusa mu hida hya maama,
wandeetera ohuwesiga ni naali ni kiiri hwibeere lya maama.
- 10 Ohunwa saliiwe, kwesiga
era ohunwa mu hida hya maama obaaye Hatonda wange.
- 11 Otandanyiririra, olwohuba ebigosi bindi bubi,
era njanuma w'ohunjeeda.
- 12 Abalabe bangi baneswanigirihise hy'ebunwa,
banjetolooye hy'ebunwa engwiri ejomu hyalo hy'e Bbasani.
- 13 Hy'epologoma ejinuluguma,
basamya eminwa ni banjetotera ohundya.
- 14 Amaani gapooye era ndi hy'amaaji agajijuhire,
n'amagumba gange galojohire.
Omwoyo gwange gusaanuhire.
- 15 Amaani gange gahomire, ndi hy'olujo
n'olulimi lwange lwerapire, namugulu mu munwa.
Wundehire ohutiina mu fuuhe emagombe.
- 16 Agabwa gajeswanigirihise,
ehibbubbu hy'abahosi b'ebibi banjetolooye
basimitire simitire ebyaba by'engalo n'amagulu gange.
- 17 Nondolohire bugali weene
era sobola ohubala n'amagumba gange,
abakejaho banehaata.
- 18 Bagabana ebyambalo byange
era engoye jange bajihubbiraho ahalulu.
- 19 Aye MUSENGWA, otamba njaleenji.
Ewe amaani gange, yangunjaho wunjeede.
- 20 Ponie epiima,
omwoyo gwange ogw'ebbeeyi, gunonie embwa.
- 21 Nunule mu meeno g'epologoma,
ponie ameega g'embogo.

- 22 Nahamanyisa abalebe bange obuhulu w'esiina liryo,
nahembe ni kujumirya mu humbaaniri.
- 23 Enywe abatya MUSENGWA mumutenderese.
Enywe abejuhulu ba Yakobbo mwesimwesi, mujumirye MUSENGWA.
Abejuhulu ba Yisirayiri mwesimwesi, muje MUSENGWA enono.
- 24 Hiri hiityo olwohuba sanyooma bagadi,
oba ohutaafayo hu bulumi w'oyo ali mu higosi,
samwehwehe aye anjuliye ohwerira huhwe.
- 25 Mu ewe funa omulamwa ohuhya enono
mu moni jaabo abahutya, nja hwoheresa ohweyama hwange.
- 26 Abagadi baja hulya beegute,
abo abendula MUSENGWA balimujumirya,
babenga balamu emirembe n'emirembe.
- 27 Amawanga gosigosi galihebulira MUSENGWA,
era abaatu hu hyalo bosibosi balihubba amafuha mu moni jije,
- 28 olwohuba MUSENGWA nje habaha,
era anjuga amawanga gosigosi.
- 29 Bosibosi abanjinda hu hyalo balirya embaga
era bajumirya MUSENGWA,
bosibosi balimuhubbira amafuha.
- 30 Abaana aba balisaala balimujeeera,
abaatu baliromera ab'omulembe oguuja ebinamba hu Musengwa.
- 31 Abaatu abahiiri husaaliwa balibalomera baati,
"MUSENGWA ganonola abaatu babe."

23

Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 MUSENGWA nj'owunjemera,
mbula hyosihyosi ehi nahayenga.
- 2 Gandeha nagandaala mu muloofe,
gapira anjali amaaji amateehi.
- 3 Agobosa obulamu wange bunyaaha,
gatangirira mu ngira endunamu ng'olu gasuubisa.
- 4 Wayire ngendera ngati w'ehisisigo hy'ohufa,
nanjuma ehi nja hutya olwohuba oli nalala ni neese,
oluga n'esimbo yiyo bimbudabuda.
- 5 Wutegehera ehinjulo abalabe bange ni balengereeye.
Wunjuhaho amafuta hu mutwe agaleeta ekabi,
ehihopo hyange hijuuye paka nohu muniga.
- 6 Mu butuufu oweene,
ehisasibirisi n'ohwenda huhwo binabenga ni neese mu bulamu wange wosiwosi,
era nja humenya mu nyumba ya MUSENGWA emirembe n'emirembe.

24

Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 Ehyalo n'ebiitu byosibyosi ebihirimo bya MUSENGWA,
ehyalo ko nabosibosi abahirimo babe.
- 2 Hiri hiityo olwohuba nj'owahitongola hu nyanja
era gagumya omusingi gwahyo hu maaji.
- 3 Nj'ani asobola ohuniina hu lusozi lwa MUSENGWA?

- Era nj'ani asobola ohwemeerera mu hifo hihye ehyawufu?
⁴ Nj'oyo ali n'emihono emirongoofu era n'omwoyo omugwalaafu,
oyu bulamu wuwe wutaŋemba hu bitali Hatonda
wayire ohulayira ebinambulamo.
⁵ Oyo alisuna ekabi ohuŋwa eyiri MUSENGWA
era Hatonda omunoŋosi wuwe alimufuula mugwalaafu.
⁶ Abo nj'abaatu ab'omulembe ogumwendula,
abendula Hatonda wa Yakobbo.
⁷ Enywe emiryango emihalehale mweyigule,
njigi enywe ekalekale mweyigule
Habaha ow'eŋono gengire.
⁸ Nj'ani Habaha oyo ow'eŋono?
Nje MUSENGWA ow'amaani n'obuŋangi,
MUSENGWA omusira n'asoola.
⁹ Enywe emiryango emihalehale mweyigule,
njigi enywe ekalekale mweyigule
habaha ow'eŋono gengire.
¹⁰ Nj'ani habaha oyo ow'eŋono?
MUSENGWA Omwene Maŋe nje habaha ow'eŋono.

25

Ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, kuŋambya omwoyo gwange.
² O Hatonda wange, kwesiga otandeha huswala.
Era otaleha balabe bange ohupangula.
³ Naŋuma ahwesiga aja ohuswala
aye abokwe baliswala ni naŋuma hy'ohwenambya.
⁴ O MUSENGWA, ndage ebi wenda kole,
somesa ohugendera mu magira gago.
⁵ Somesa era butangirire mbeŋo mu mazima gago
olwohuba ndiwe Hatonda omunoŋosi wange,
era ndiwe oyu nesiga habuhyabuhya.
⁶ O MUSENGWA, hebulira ng'olu bundagire ehisasabirisi n'ohwenda huhwo ohubitiir-
ifu,
olwohuba byaŋwa ahale nahale.
⁷ Otahebulira ebibi n'obujeemu owomu buvubuka wange.
Olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu, kebulire olwohuba MUSENGWA oli mulaŋi.
⁸ MUSENGWA mulaŋi era ahola ebiruŋamu
olw'ehyo asomesa abahosi b'ebibi amagira gage.
⁹ Atangirira abawombeefu ohuhola ebiruŋamu
era abasomesa ebi genda bahole.
¹⁰ Hiisi hiseera MUSENGWA n'owesigwa n'ohwenda,
atangirira abo abahuuma endagaano yiye era bagondera ebiragiyo bibye.
¹¹ O MUSENGWA, olw'esiina liryo
soniŋe ebibi byange wayire bingi.
¹² Nj'ani atya MUSENGWA?
Aja humulaga engira eyi ali n'ohugenderamo.
¹³ MUSENGWA aja humuŋanga ebiruŋi mu bulamu wuwe wosiwosi.
Era abejuhulu babe balisikira ehyalo hino.

- 14 MUSENGWA alomeraho abo abamutya ebyama bibye,
era abasomesa ebiri mu ndagaano yiye.
- 15 Emoni jange njitaaye hu nje MUSENGWA.
Era aja hununula mu bigosi.
- 16 O MUSENGWA, cuuha wukejeho,
saasire olwohuba ndimu hiŋubaalo era mbonaabona.
- 17 Ebigosi mu bulamu wange byeyongeeye ohwala,
nunule mu bigosi.
- 18 Bona ebiguudyo n'ohubonaabona ohu ndimo,
soniŋe ebibi byange byosibyosi.
- 19 Bona abalabe bange ng'olu beyongeeye obungi
era ng'olu bacaawiiye erala.
- 20 Kuume era wuponie,
otandeha huswala olwohuba ndiwe oyu nesiga.
- 21 Ekola enuŋamu n'amazima gange biitaase
olwohuba MUSENGWA, ndiwe oyu nesiga.
- 22 O Hatonda, nunula Abayisirayiri
mu bigosi byawe byosibyosi.

26

Ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, langirira ng'olu pumaaho musango,
olwohuba mu bulamu wange pumaaho mbalo,
era nesiga MUSENGWA ni puma hubuusabuusa.
- 2 O MUSENGWA, hebera omwoyo n'ebiniŋego byange
- 3 olwohuba bunyendera erala
era keesi hiisi obuhya ngendera mu mazima gago.
- 4 Siniisa hirala n'abadulingi
era singendera ŋalala n'abanafuusi.
- 5 Sikola muhumba n'abahola ebibi
era sifugiirira hwihala n'abahosi b'ebibi.
- 6 O MUSENGWA, saaba mu ngalo jange
ohulaga ti mbula musango
era natiina hu hituuti hihyo nahyetoloola ni njumirya.
- 7 Era kujumirya n'ejanjaasi ery'amaani ni ndoma
hu byamaliholiho ebi ohola.
- 8 O MUSENGWA, nyumirwa ohuba mu nyumba yiyo omu omenya,
ehifo omu eŋono liryo liba.
- 9 Otapirira ŋalala n'ababbengi,
otambalira ŋalala n'abatemu,
- 10 abaneega hu huhola ebibi
era abaliira mu nguzi.
- 11 Ne ese mbulaaho musango,
era pambire ehisa, wununule.
- 12 Nemeereye aŋaatu aŋagumu,
era nja hwebasanga MUSENGWA mu luhumbaano olubba.

27

Ya Dawudi.

- 1 MUSENGWA nj'enjase yange era nj'Omunonosi wange,
nj'ani oyu nja hutya?

- MUSENGWA nj'ahuuma obulamu wange,
nj'ani aja hutiiisa?
- ² Ababi ni banumba ohwenda ohunjita,
era abalabe bange banumba,
baja hwegumula, nga bagwa.
- ³ Wayire ene eramba lineswanigirisa,
mu mwoyo gwange sinja hutya,
omwoyo gwange siguja hutya.
Wayire olutalo lugwanjo hu ese, sigala ni ndi mugumu.
- ⁴ Hiralala ehi sunga MUSENGWA era ehi nenda obugali
era ehiitu ehyo c'ehino ti, nahaba mu nyumba ya MUSENGWA
obulamu wange wosiwosi, ohweboneranga obuṅoono wa MUSENGWA,
n'ohusaba mu Yekaalu yiye.
- ⁵ Hiri hiityo olwohuba mu biseera ebigosi,
aja hukuumira mu weema yiye
era aliita ṅamugulu hu lwanda.
- ⁶ Nja huṅangula abalabe bange abaneswanigirihise.
Ndiṅaayo eṅongo mu Weema yiye enjawufu nindi n'esangaalo.
Nja hwemba ni njumirya MUSENGWA.
- ⁷ O MUSENGWA, ṅulira ejanjaasi lyange ni kulanga
pambire ehisa, bungobolemo.
- ⁸ Mula mu mwoyo gwange, pulira ni wundoma oti, "Njumirye."
Olw'ehyo, MUSENGWA nja huhujumirya.
- ⁹ Otanjehwehaho, otabbinga muṅeeresu wuwo n'obusungu.
Ndiwe omuyeedi wange, otandehaṅo oba wakubba omugongo,
O Hatonda omunoṅosi wange!
- ¹⁰ Wayire bbaabba ni maama bandehaṅo
aye MUSENGWA aja hundabiriranga.
- ¹¹ O MUSENGWA, somese ebi wenda kole,
tangirire mu ngira enduṅamu olwohuba ndi n'abalabe bangi.
- ¹² Otapayo eyiri abalabe bange,
olwohuba abajulizi ab'obudulingi banjenyoheyeeho n'obuhambwe.
- ¹³ Aye nehahasa ti nja hubona ng'olu MUSENGWA
ali mulani mu bulamu wahatyane.
- ¹⁴ Wesige MUSENGWA, galuhamo amaani era guma omwoyo,
ohuumirire MUSENGWA ohuhuyeeda.

28

Ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, olwanda lwange,
ṅulira ohusaba hwange, otagaana hupulirisa olwohuba singa oṅolera huṅoleera,
nja huba hy'abatiina emagombe!
- ² ṅulira ohulira hwange, pambire ehisa,
kulumba ohunjeeda, ni paniha emihono jange eyiri ehifo hihyo Ehyawufu
Obugali.
- ³ Otapirira ṅalala n'abahosi b'ebibi ni naabo abahola ebibi,
baloma n'abaliranwa baawe bulani hu mugulu,
aye mu myoyo jaawe bejuuye obucaayi.
- ⁴ Begalule olw'ebikolwa byawe n'olwebibi byawe ebi bahola.
Bane epera esaanira emirimo jaawe, bane ehyo ehi basaana.

- ⁵ Ng'olu batanjira ebi MUSENGWA ahola ng'ehibbala,
aja hubasihiirisa batagobolayo huboneha nindi.
- ⁶ MUSENGWA gebasiwe
olwohuba anuliye ohulira hwange gapambira ehisa.
- ⁷ MUSENGWA nj'amaani era nj'engabo yange,
mwesiga era ganjeeda.
Omwoyo gwange gubinuha n'esangaalo
era nja humweyaasa ni namba.
- ⁸ MUSENGWA nj'ana abaatu babe amaani,
nj'ehyehwehero hy'obunonjosi ow'omuutu wuwe oyu gajuhaho amafuta.
- ⁹ Nonjola abaatu babo era obane ekabi,
obe mwayi waawe era obalabirirenga emirembe n'emirembe.

29

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Muje MUSENGWA enono, enywe ebitonde ebyomwigulu,
muje MUSENGWA enono olw'amaani gage.
- ² Muje MUSENGWA enono,
muhubbe amafuha mu moni j'ohira Owawufu n'enono.
- ³ Ejanjaasi lya MUSENGWA lijulirihana hu nyanja,
Hatonda ow'enono abbwabbwanuha hu nyanja josijosi.
- ⁴ Ejanjaasi lya MUSENGWA ly'amaani,
ejanjaasi lya MUSENGWA lyengunjisa bugali!
- ⁵ Ejanjaasi lya MUSENGWA libbwaga emisaala e'jamaani,
MUSENGWA abbwaga emisaala ej'e Lebbaanooni ej'amaani.
- ⁶ Agira esozi j'e Lebbaanooni n'olusozi Hamoni
byatumatuuma hy'enyana y'enombe.
- ⁷ Ejanjaasi lya MUSENGWA
lijwamo endimi ej'omuliro.
- ⁸ Ejanjaasi lya MUSENGWA litengesya olulafu,
MUSENGWA atengesya olulafu lw'e Kadesi.
- ⁹ Ejanjaasi lya MUSENGWA litengesya emitumba,
ligira amahoose g'emisaala mu madojo gakukumuha.
Era hiisi muutu mu Yekaalu yiye alomera namugulu ati, "Onjeewe enono!"
- ¹⁰ MUSENGWA anuga amataba
MUSENGWA anuga nga Habaha emirembe n'emirembe.
- ¹¹ MUSENGWA ana abaatu babe amaani,
MUSENGWA ana abaatu babe emiyaaya.

30

Ezabbuli. Olwembo. Olwohunjongayo e Yekaalu. Ya Dawudi.

- ¹ Nja huhutenderesa MUSENGWA, olwohuba wununuuye,
ndoleha balabe bange huneyagaliraho.
- ² O MUSENGWA Hatonda wange,
nahweriririra ohunjeeda era waponia.
- ³ O MUSENGWA, waatusa emagombe
waponia ohutiina emagombe.
- ⁴ Enywe abagwalaafu
mwembere MUSENGWA, mumutenderese.
- ⁵ Obusungu wuwe w'ehiseera buseera,

- aye ehisa hihye hy'emirembe n'emirembe.
 Amasiga gabaano owiire
 aye esangaalo liija mu mugamba.
- ⁶ Ni naali ni puma ehinduma naloma ti,
 "Nanuma ehija hutengesya."
- ⁷ O MUSENGWA, olwohuba waali wufuuye w'amaani hy'olusozi oluleenji.
 Ne ni wanjehweha, neralihirira.
- ⁸ O MUSENGWA, nahweriririra,
 negayirira Musengwa gapambire ehisa.
- ⁹ Hyamugaso hi ese ohufa
 ese ohutiina emagombe?
 Efuuhe lija huhujumiryanga?
 Lija hulangiriranga owesigwa wuwo?
- ¹⁰ O MUSENGWA, njulira wupambire ehisa,
 O MUSENGWA, njeede.
- ¹¹ Ohunakunala hwange ohufuuye huhina.
 Wutuhiseho ehigwali wanyambasa esangaalo hy'ehyambalo
- ¹² ko nahahwembera ni tanoleera.
 O MUSENGWA Hatonda wange,
 nahweyaasenga emirembe n'emirembe.

31

- Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.
- ¹ O MUSENGWA, ndiwe omunenogoma, otandeha huswala.
 Ohola ebiruamu, nunule.
- ² Tegere ohutwi yangunaho wununule ba pungulu yange omunehweha,
 ofuuche ebaale eringadirira.
- ³ Ng'olu oli ndiwe olwanda lwange omunenogoma
 era ehifo omundulumira ohusuna obuhuumi,
 olw'esiina liryo tangirire era wundunamyeye.
- ⁴ Ponie omutego ogu baategire,
 olwohuba nenogoma mu ndiwe.
- ⁵ Kunambya omwoyo gwange,
 O MUSENGWA nunule
 ewe Hatonda omwesigwa.
- ⁶ Caawa abo abajumirya ebinambulamo,
 ese nesiga MUSENGWA.
- ⁷ Nja husangaala era sanalye olw'ehyere hihyo
 olwohuba omanyire ohubonaabona n'enaku y'obulamu wange.
- ⁸ Siiwupayo mu mihono j'abalabe bange
 aye wumbojolooye netaaye.
- ⁹ O MUSENGWA, pambire ehisa olwohuba ndi mu bigosi.
 Emoni jange jejuuye amasiga era omwoyo n'omubiri gwange bijuuye enima.
- ¹⁰ Obulamu wange wijuuye hubonaabona hwojone.
 Era mwaha hu mwaha, ndi mu hubonaabona hubonaabona.
 Amaani gapooye olw'ehibi hyange,
 era amagumba gange ganafunire.
- ¹¹ Abalabe bange bosibosi banjerega.
 Abaliranwa bange banjenyinyalya,
 abameeri bange baatya era ni bambona hu ngira, banduluma.

- 12 Banjebiriiye oti hani nafa hale,
nafuuha hy'olujo.
- 13 Pulira bangi ni bangeya, esisi yineswanigirihise.
Basalira oluhwe era banesoomera ohunjita.
- 14 Aye kwesiga ewe MUSENGWA,
era ndoma ti, "Ndiwe Hatonda wange."
- 15 Obulamu wange buli mu mihono jijo,
nunule mu mihono j'abalabe bange, abo abakiyaania.
- 16 Pambire ehisa
ese omunjeeresa wuwo,
nojole olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu.
- 17 O MUSENGWA, otandeha huswala, kweriririiye.
Ne leha ababi banemuhe era balambagale emagombe.
- 18 Leha obudulingi waawe weete ayalafu
olwohuba bali n'amalala n'ohujerega,
baloma ni banyomoola abo abahola ebirunamu.
- 19 Ebiranji bibyo ebi otegeheeye abahutya, nga bingi!
Hiisi muutu amanyire ng'olu oli mulanji,
ng'olu ohuuma abo abahwesiga.
- 20 Obahweha wabafumbeerera ohubanonia ekwe j'abaatu.
Obahuumira anja oli nanjume ehibolaho
wabanonia ebibono eby'obudulingi.
- 21 MUSENGWA anjeewe enono
olwohuba gandagire ehisa hihye ehyenunjisa,
ni naali mu hibuga abalabe ni baneswanigirihise
wandaga ng'olu wunyenda ehibitiiriye.
- 22 Nahubba enduulu ni ndoma ti,
"Wumbingire ohunwa mu moni jijo!"
Aye wanulira ni nahweriririra wunjeede.
- 23 Mwende MUSENGWA
enywe mwesimwesi abagwalaafu babe.
MUSENGWA ahuuma abamwesiga
aye abehudumbasa ababoneresa ng'olu hisaanira.
- 24 Mube n'amaani era mugume emyoyo
enywe mwesimwesi omuli n'esuubi mu MUSENGWA.

32

Ya Dawudi. Masikili.*

- 1 Gesiimire oyo oyu basonija ebibi bibye
oyu bawiiha hu bibi bibye.
- 2 Gesiimire oyo oyu MUSENGWA atabalaho bibi ebi aholire
era anjumamo budulingi.
- 3 Ni naali ni cigeene ohwatula ebibi byange,
amagumba gange ganafunira erala
olw'ohulira ohunabangamo ni talehera.
- 4 Wamboneresanga omuusi n'owiire, nanjwamo amaani

* 32: 32:0 Oba oli anjo hibono hyomu hwemba.

- ng'olu maaji gomeera mu biseera by'ehyeya.
- ⁵ Nga mbutula ebibi byange eyi oli era sinahweha bubi wange.
Naloma ti, "Nja hwatulira MUSENGWA ebibi byange,"
era waasoniṅa ebibi byange byosibyosi.
- ⁶ Olw'ehyo, hiisi muutu ahujumirya ahweṅe alombe n'ohiboneha.
Mu butuufu amataba ni galiija sigalisobola humwolaho.
- ⁷ Ndiwe ehyehwehero hyange,
oja hukuuma ohutagwa mu bigosi
era oja huupa olwembo olw'obunangusi.
- ⁸ Nga MUSENGWA aloma ti,
"Nja huhulaga engira eyohugenderangamo.
Nja huhusomesa era nja huhulabirira.
- ⁹ Mutaba hy'embalaasi oba nasugirya ejinamamo magesi,
era ejenda ohujitaamo ehyoma n'oluhoba ko jaahola ehi oba ni wenda jihole."
- ¹⁰ Abahosi b'ebibi bali n'ohubonaabona hungi,
aye MUSENGWA genda ehibitiiriye abaatu abamwesiga.
- ¹¹ Musangaale era musaṅalye hulwa MUSENGWA,
enywe abahola ebiruṅamu,
enywe mwesimwesi abagwalaafu mu myoyo, mwembe.

33

- ¹ Enywe abagwalaafu mwembere MUSENGWA n'esangaalo,
hiraṅi enywe abamugondera, ohumujumirya.
- ² Mujumirye MUSENGWA n'ahatongooli,
mumwembere ni muhubba ogutongooli ogw'ewaaya ehumi.
- ³ Mumwembere olwembo olunyaaha, mumwembere n'obuhugu,
era mwembere ṅamugulu n'esangaalo.
- ⁴ Hiri hiityo olwohuba ehibono hya MUSENGWA hy'amazima era hituufu,
sigehubbira mu byosibyosi ebi ahola.
- ⁵ MUSENGWA genda obuluṅamu n'ohutehubbira,
ehyalo hijuuye ohwenda huhwe ohubitiirifu.
- ⁶ MUSENGWA galagira hulagira, egulu lyatondewa,
n'ebirimo byaholewa n'ehibono hihye.
- ⁷ Ahumbaania amaaji ag'omunyanja ṅalala gaaba hy'agali mu songo.
Abunga amaaji agomu njuho gaaba oti mu sitoowa.
- ⁸ Ehyalo hyosihyosi hitye MUSENGWA,
abaatu bosibosi hu hyalo bamuṅe eṅono,
- ⁹ olwohuba galoma huloma, ng'ehyalo hibaṅo.
Galagira hulagira ehyalo hyaṅandalala.
- ¹⁰ MUSENGWA afafagania etegeha j'amawanga,
agumbaasa ebigendererwa by'abaatu.
- ¹¹ Aye etegeha ja MUSENGWA jibaṅo emirembe n'emirembe,
ebigendererwa by'omwoyo gugwe bibaṅo emirembe josijosi.
- ¹² Lyesiimire egwanga eri MUSENGWA aṅuga nga nje Hatonda walyo
abaatu abagatobola ohuba ababe.
- ¹³ MUSENGWA n'ali mwigulu alengera ṅaasi
gabona abaatu bosibosi.
- ¹⁴ Hu tebe yiye ey'obunugi abona

bosibosi abali hu hyalo.

- 15 Oyo nj'awumba emyoyo j'abaatu,
era nj'amanyire ehi hiisi muutu ahola.
- 16 Njanuma habaha anangula olw'obungi wene lirye
era njanuma musooli anona mu lutalo olw'amaani gage omwene.
- 17 Hinjuma mahulu ohwesiga embalaasi ohuhununula.
Wayire yiri n'amaani mangi,
sinanga hunonia omuutu mu lutalo.
- 18 Aye MUSENGWA ahuuma abo abamutya,
abo abasuubirira mu hyere hihye ehingi,
- 19 abanonia ohufa era abahuuma ni bali balamu
mu biseera eby'enjala.
- 20 Huhuumirira ni huli n'esuubi mu MUSENGWA,
nj'atubeera era nj'engabo yeefe.
- 21 Atuleetera ohusanjalya,
olwohuba hwesiga esiina lirye eryawufu.
- 22 MUSENGWA, leha ohwenda huhwo ohubitiirifu hube hu efe,
ni hweyongera ohuhutaamo esuubi.

34

Ya Dawudi. Olu genjwitania ati atabuhire omutwe mu moni ja Abbimereki owa mubbinga gatiina.

- 1 Nja hwebasanga MUSENGWA hiisi hiseera
era namujumiryenga ni talehera.
- 2 Nja hujumirya MUSENGWA
olw'ebi ahola era leha ababonaabona banjulare bahasanjalya.
- 3 Hutenderese MUSENGWA,
leha humujumirihisye njalala.
- 4 Nenjunderera MUSENGWA era gangobolamo,
gaanunula mu byosibyosi ebyali ni bitiisa.
- 5 Abo abamwesiga bameregenya basuna esangaalo
era sibaliswala wayire lulala.
- 6 Omugadi gamusunga gamunjulira,
gamutusa mu bigosi byosibyosi ebi galimo.
- 7 Malayika wa MUSENGWA
geswanigirisa abo abamutya era abanunula.
- 8 Mugesesye waheega oti MUSENGWA mulani.
Gesimire oyo adulumira eyi ali
amuhuume mu bigosi.
- 9 Mutye MUSENGWA enywe abagwalaafu babe
olwohuba abamutya enjuma hiitu hyosihyosi ehi badamba.
- 10 Wayire epologoma ej'amaani jisobola ohuhaya ehyohulya enjala yajiruma
aye abo abeenja MUSENGWA enjuma hirani ehi bahaya.
- 11 Baana bange, muje munjuliirise,
nja hubasomesa engeri ey'ohunjamo MUSENGWA enono.
- 12 Hiisi muutu hu enywe owenda obulamu
era owegomba ohuwangaala,
- 13 ali n'ohuhuuma olulimi lulwe ohutalimirira bahye
n'ohutaloma eby'obudulingi.
- 14 Era alehere anjo ohuhola ebibi ahole ebirani,

- abe omuutu aleeta emiyaaya era geyongere mu jo.
¹⁵ Emoni ja MUSENGWA jiri hu abo abahola ebirunamu era anjulira ohusaba hwawe.
¹⁶ Aye anahania abo abahola ebibi
 MUSENGWA abalengerera n'obuhambwe,
 ohubasihiirihisa erala enjume hubahebulira hu hyalo.
¹⁷ Abahola ebirunamu benjunderera MUSENGWA gabanjulira,
 abanjulira gabanunula mu bigosi byawe byosibyosi.
¹⁸ MUSENGWA aba huupi ni naabo abanafunire mu myoyo jaawe era anunula abo abanooyemo amaani n'esuubi.
¹⁹ Omuutu ahola ebirunamu ananga ohuba n'ehibbiryo hy'ebigosi aye MUSENGWA amununula mu byosibyosi.
²⁰ Ahuuma amagumba gage gosigosi
 sihulibbwagihaho wayire erala.
²¹ Ehibi hy'omubi hija humuleetera ohufa,
 abalabe baabo abagwalaafu balibaboneresa.
²² MUSENGWA anunula abanjeeresa babe,
 enjuma wayire mulala hu bamwesiga oyu balisalira omusango.

35

Ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, nirinana ni naabo abanirinana ni neese,
 soola ni naabo abasoosa
² njamba engabo etono n'embala
 winyohereemo bunjeede.
³ Namba efumo n'embasa oholone abo abanyendula,
 wundome oti, "Ndi Munonosi wuwo."
⁴ Leha abo abenda ohunjita baswale
 era abo abasala oluhwe ohukenano
 bibasobere bagoboleyo ni baswaye.
⁵ Leha babe hy'omuhuuji ogu embeno ehubba yanjira eyo,
 malayika wa MUSENGWA n'ababbinga.
⁶ Leha engira yaawe yijuule ehiirema n'obuterere,
 Malayika wa MUSENGWA n'ababbinga.
⁷ Ng'olu baatega omutego gwawe ananjuma songa,
 era ng'olu banjabira erono mbo ngwemo,
⁸ hibanjiranga hu lunya olugalamu basirihiira eyo ni batamanyire
 era n'omutego ogu baatega gubanjambe abeene
 bagwe mwirono eryo basihiirihe.
⁹ Ndisangaala olwa MUSENGWA
 era ndisanalya olw'obunonosi wuwe.
¹⁰ N'omwoyo gwange gwosigwosi ndiroma ti, "O MUSENGWA,
 nj'ani ali hy'ewe? Onunula abagadi mu banamaani,
 abagadi era abali mu wetaavu,
 obanonia abo ababanyagulula."
¹¹ Abajulizi ab'obudulingi betusaayo,
 basidihaho ebiitu ebitamanyire.
¹² Basasula ehibi olw'ebirani ebi kola
 era nanjuma owundiho.

- 13 Atenga ni baali balwaye, nambala ebigwali
era nabasabira ni siiba n’ohusiiba.
Ohusaba hwange ni hutagobolewamo,
14 hyapambya enaku oti hani
baali boluganda oba bameeri bange.
Nahotamya omutwe hy’alira nyina.
- 15 Aye ni n’ali mu bugosi,
bosibosi basangaala era behumbaania ohunjeherera,
abaatu abatamanyire basalaho ebibono ni batalehera.
- 16 Banduulira hy’abatamanyire Hatonda,
era baluma emba olwange.
- 17 O Musengwa, olyosa ne ohunoleera hunoleera n’otanjeeda?
Ponie olufuluuto lwawe, ponie epologoma jino.
- 18 Nja huhweyaahisa mu luhumbaano olubba,
era nja huhujumirihisya mu duuli ly’abaatu.
- 19 Otaganya balabe bange ohusanjalya ni njajuma songa,
otaleha abo abacaawira wereere,
otabaganya huminanira moni ni basangaalira enaku yange.
- 20 Endoma yaawe yebboogo,
era bahola gwohunayirisa abo abanjuma songa.
- 21 Bahayaana baati,
“Hwabona ehi wahola.”
- 22 O MUSENGWA, bino byosibyosi obiweene,
otanoleera hunoleera.
- O Musengwa otamba njaleeni.
- 23 Yinyoheramo wungayire.
Soolere, Hatonda wange era Musengwa wange.
- 24 Mu bulujamu wuwo, langirira oti mbulaaho musango,
O MUSENGWA Hatonda wange, otabaganya hunjeha.
- 25 Otabaleha hunjeega baati,
“Otyo, hufunire ehi hwenda.”
Oba “Oyo humufunire.”
- 26 Leha abo bosibosi abasangaalira enaku yange,
baswale era batanjambagana.
Leha abo bosibosi abanepaahiraho,
esoni jibahubbe.
- 27 Leha abo abasangaala olw’ese ohunumaho musango
bahubbe ebigalagala olw’esangaalo n’ohusanjalya,
era hiisi hiseera balome baati, “MUSENGWA atenderesewe,
asangaala omunjeeresa wuwe n’ali bulaji.”
- 28 Olulimi lwange luja hulomanga hu bulujamu wuwo
n’etendo liryo oludaalo lwosirwosi.

36

Y’omutangirisi w’abembi. Ya Dawudi omunjeeresa wa MUSENGWA.

- 1 Omuhosi w’ebibi gegaana Hatonda mu mwoyo gugwe
era sibamuja nono, hiisi hiseera anjeega hu huhola hibi.
- 2 Omwene gebona ati wanamugulu,
era anjeega mbo Hatonda saaja humubonereswa olw’ebibi bibye.
- 3 Ebibono bibye bibi era byabudulingi,
ebiitu ebi ahola sibyamagesi era sibiraji.

- 4 Nohu buliri wuwe aba muhusala magesi huhola ebibi,
sigenda hulehaŋo ohuhola ebibi.
- 5 MUSENGWA, ohwenda huhwo hubitiirifu,
hubbala era hwola hwigulu,
owesigwa wuwo butuumaho ebireri.
- 6 Owabufu wuwo buli hy'esozi embala,
ohutehubbira huhwo huleenji hy'enjuho ey'amaani mu nyanja.
- O MUSENGWA, olabirira abaatu n'ebisolo.
- 7 O Hatonda, ohwenda huhwo hubitiirifu,
sihuhoma era sihuguliha,
abegingihiriri n'abaŋaasi benjogoma mu mabaŋa gago.
- 8 Balya hu bingi ebyomu nyumba yiyo,
era obaŋa eby'ohunywa ebihuluhuta hya maaji gomu lwabi.
- 9 Ndiuwe esibuhu y'obulamu,
olw'enjase yiyo husobola ohubona enjase.
- 10 Yeyongere ohulaga ohwenda huhwo eyiri abo abahumanyire,
n'obutukirivu wuwo obulage abo abali n'emyoyo ejihola ebiruŋamu.
- 11 Otaganya abehudumbasa ohunumba,
oba abahosi b'ebibi ohumbinga.
- 12 Bona abahosi b'ebibi ng'olu balambagaaye,
baguuye ŋaasi sibasobola n'ohwinyoha.

37

Ya Dawudi.

- 1 Otenjendeheranga olw'abahosi b'ebibi
oba esaalwa ohuhunamba olw'abo abahola ebitali biruŋamu,
- 2 olwohuba bali hy'anyaasi
baja hunotoha hy'ebimera mu hiseera ehitali hya ŋaleenji,
hy'omuloofe ng'olu guŋotoha mangumangu boosi baja hufa baaty.
- 3 Wesigenga MUSENGWA,
era oholenga ebiraŋi omenye mu hyalo
onyumirwenga ebiraŋi ebi ahunja.
- 4 Sangaalanga olwa MUSENGWA,
alihunja ebi omwoyo gugwo guŋembaho.
- 5 Nambya MUSENGWA obulamu wuwo
omwesigenga era aja huhuyeeda.
- 6 Aja huleetera obugwalaafu wuwo ohwaduhirira hy'enjase mu mawiiwi,
n'ohuba omuutu atehubbira ohwaduha hy'eryuba eryomu muusi tangalwe.
- 7 Wenomehanga mu moni ja MUSENGWA omuhuumiirire n'obugumiikiriza,
oteralihiriranga abaatu banabitamo mu tegeha jaawe ecaamu.
- 8 Leheraŋo ohunyiiga oba obuhambwe,
bihuleetera bigosi byereere.
- 9 Abahosi b'ebibi baja husihiiriha,
aye abesiga MUSENGWA baja huba nj'abeene ehyalo ehi gasuubisa.
- 10 Mu hamanga hatono, abahosi b'ebibi baja hunwanjo
era n'oja hubendula, sibaja huboneha.
- 11 Aye abenomeha balisikira ehyalo hino
era baja huba n'emiyaaaya mingi.
- 12 Abahosi b'ebibi besoomera abagwalaafu
era baluma emba olw'obucaayi.
- 13 Aye Musengwa ajeherera abahosi b'ebibi olwohuba amanyire ati

- oludaalo lwawe luja hwola basihiirihe.
- 14 Abahosi b'ebibi basonolayo epiima
era balasa obusaale ohusiirisa abagadi n'abali mu wetaavu
ko n'ohwita abo abahola ebirujamu.
- 15 Aye nawoogi w'efumo wiita n'obunagaaye
epiima jaawe jija hubeta nibo abeene
era obusaale waawe buja hubbwagiha.
- 16 Ebitono ebi omugwalaafu ali ni nabyo byamugaso,
ohuhira obuninda w'abahosi b'ebibi eduuli.
- 17 Hiri hiityo olwohuba amaani g'abahosi b'ebibi gaja huhoma
aye MUSENGWA nj'ahuuma abagwalaafu.
- 18 MUSENGWA alabirira abagwalaafu
era obusika waawe buja huba w'emirembe n'emirembe.
- 19 Mu biseera ebigosi sibaja hujotoha
era mu biseera eby'enjala baja hubanga n'emere mbitiirufu.
- 20 Aye abahosi b'ebibi balisihiiriha,
abalabe ba MUSENGWA baliujotoha hy'ebimuli
era baja hugotaŋo hy'eriisi.
- 21 Abahosi b'ebibi beŋola ne sibasasula
aye abagwalaafu bagaba n'omwoyo mulala.
- 22 Abo aba MUSENGWA aŋa ekabi balisikira ehyalo hino
aye abo aba aŋwaba balisihiiriha.
- 23 MUSENGWA anaba n'asiima engenda y'omuutu
amutaho obuhuumi,
- 24 n'olu atagala saaja hugwa olwohuba MUSENGWA
amulera mu ngalo jije.
- 25 Naali muŋere ne ŋaahani ndi kulire
simbonangaho MUSENGWA n'ahubbire omugwalaafu omugongo
oba abaana babe ni basungirisa emere.
- 26 Baba n'ehyere hiisi hiseera baŋola ni baŋuma ehi beŋambya
era n'abaana baawe baja husuna ekabi.
- 27 Mucuuhe ohuŋwe mu bibi muhole ebirujamu
muja humenya hu hyalo hino emirembe n'emirembe.
- 28 MUSENGWA genda abatehubbira era salehaŋo abesigwa babe.
Aja hubahuuma emirembe n'emirembe
aye olulyo lw'abahosi b'ebibi lulisihiiriha.
- 29 Abagwalaafu baja husikira ehyalo
era balihimenyamo emirembe n'emirembe.
- 30 Omuutu omulujamu ebimuŋwamo biba by'amagesi
era aloma ebirujamu.
- 31 Ahuuma amagambi ga Hatonda wuwe
mu mwoyo gugwe era sagalehaŋo.
- 32 Omubi geteega omugwalaafu
ni genda amwite
- 33 aye MUSENGWA salireha bagwalaafu mu buŋangi w'ababi
oba ohuleha bamusalire omusango.
- 34 Wesigenga MUSENGWA
era ogenderenga mu magira gage, oja husikira ehyalo hino.
Era olibona ababi ni basihiiriha.
- 35 Nabona omuhosi w'ebibi n'aŋuma hisa

- era n'ali bulani hy'omusaala gw'e Lebbanooni, oguhulira mwiroba egimu
³⁶ aye sinabita hiseera ng'afa era ngagota
 ni namwendula sinamubona.
³⁷ Wehanaase omuutu omugwalaafu era omulani
 aja huba n'obulamu ow'emiyaaya mu moni eyo.
³⁸ Aye abahola ebibi bosibosi
 baja husihiiriha banwewerejo erala.
³⁹ Obunonosi w'abagwalaafu bunwa eyiri MUSENGWA
 era nj'abahuuma mu biseera ebigosi.
⁴⁰ MUSENGWA nj'abayeeda era nj'abanunula, abanonia abahosi b'ebibi
 era gabanonola olwohuba bamwesiga.

38

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, otanenya n'olunjire
 oba ohumboneresi n'ehirunji.
² Obusaale wuwo busimitire
 era omuhono gugwo gukangavuuye.
³ Olw'ehirunji hihyo omubiri gwange gwalwala
 era amagumba gange
 ganafunjire olw'ebibi byange.
⁴ Esoni jipinga olw'ebibi byange,
 hy'omugugu ogutasobola ohubbeda.
⁵ Olw'obunubeebe wange
 amabbwa gange ganjunya ehibulu.
⁶ Nefudunga era fuuhire ehitagasa
 siiba mu bulumi oludaalo lwosirwosi.
⁷ Omubiri gwange gwohyerera olw'obulumi
 era gapooye ndi huupi hufa.
⁸ Nyongobaaye era mbwagijihire
 nerira olw'enaku hu mwoyo.
⁹ O Musengwa, omanyire byosibyosi ebi peegaho
 onjira ohubinda hwange.
¹⁰ Omwoyo gwange guhubbahubba n'amaani gapoyeemo
 era emoni jange sijihibona.
¹¹ Abameeri bange sibasemberera olw'amabbwa aga ndi ni nago,
 n'abaliranwa bange banesambire.
¹² Abenda ohunjita baatega emitego, abanjendesa ohufa banesoomera
 era hiisi hiseera baasalira ekwe.
¹³ Ndi hy'omusiya atanulira
 era hy'oyo atasobola huloma.
¹⁴ Fuuhire hy'omuutu atanulira
 era atasobola hugobolamo.
¹⁵ O MUSENGWA, nesiga ndiwe MUSENGWA Hatonda wange
 oja hungobolamo.
¹⁶ Nahusunga ti, "Otaleha balabe bange husanjalihisyaho
 olw'ohugwa hwange."
¹⁷ Ndi huupi hwefumulirano,
 ndi n'obulumi wubitiirifu.
¹⁸ Naatula ebibi byange,
 ebibi byange bindambya.

- 19 Abalabe bange bali mu bulamu obulaŋi
era abo abatanyenda aŋaŋuma hiitu, bangi.
- 20 Abo abasasula ehibi olw'ebiraŋi ebi kola
bangeya olw'ohwenda ohuhola ebiraŋi.
- 21 O MUSENGWA, otandehulira.
Otamba ŋaleeŋi, O Hatonda wange.
- 22 Yanguŋaho wunjeede O MUSENGWA,
Omunonosi wange.

39

Y'omutangirisi w'abembi. Yedusuuni. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 Naloma ti, "Nehuumenga mu sambo jange
era negenderesenga ohutaloma hibi.
Sinja huloma hiitu hyoshyosi abahosi b'ebibi ni baliŋo."
- 2 Ne wayire naŋoleera n'ohuloma nandindoma
neyongera hubonaabona.
- 3 Omwoyo gweyongera ohunefubuha,
era ni gwahubba amaluga neyongera ohwerarilirira.
Nga ndoma ti,
- 4 "O MUSENGWA ndomere, ndifa ŋaali era nja huhena myaha jinga?
Kebulise ti obulamu wange wa haseera buseera."
- 5 Wahola endaalo j'obulamu wange waaba wuupi hy'ekengo j'enjala.
Emyaha j'obulamu wange sihiitu mu moni jiŋo.
Obulamu wa hiisi muutu, muuya wuuya.
- 6 Omutu hisisigo busisigo!
Byosibyosi ebi huhola byawereere abunga obuŋinda aye saamanya alibuŋira.
- 7 Ne ŋaahani Musengwa hiina ehi nendula?
Esuubi lyange liri mu ndiwe.
- 8 Nonole mu bibi byange byosibyosi
otandeha baŋubeebe hunjeherera.
- 9 Nja huŋoleera huŋoleera
olwohuba ndiwe oli humbonereso.
- 10 Lehera aŋo ohumbonereso
amaŋi agawukubbire gahena.
- 11 Ohayula era wabonereso abaatu olw'ebibi byawe
olya obuŋinda waawe hy'ebiserenji hiisi muutu muuya wuuya.
- 12 O MUSENGWA, ŋulira ohusaba hwange,
ŋuliirisa ni sunga obuyeedi,
nja wunjeede nahweriririra,
otaba hy'omusiŋa eyiri ohulira hwange,
ndi mugendi hy'abasehulu bange.
- 13 Ndehe nahamwenyaho
ko pwe hu hyalo huno.

40

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 Nahuumirira MUSENGWA n'obugumiikiriza,
gaŋulira ng'agobolamo ohwerira hwange.
- 2 Gaatusa ohuŋwa mu madosi mwiroŋo eritiisa
nga ganjemeereso hu lwanda gaagira nagenda ni tagwa.
- 3 Gaapa olwembo olunyaaha olwembo olwohujumirya Hatonda wange.

- Bangi baja hubona batye era besigenga MUSENGWA.
- ⁴ Gesiimire omuutu owesiga MUSENGWA, atesiga abo abepaahapaaha era abagotera mu hujumirya ebinambulamo.
- ⁵ O MUSENGWA Hatonda wange, oholire ebyamaliholiho bingi, enuma ow'ohuhugerageraniaho.
Nanuma asobola ohwanja ebiitu ebi otegehire ohutuholera gahenayo, bingi bugali weene sibibaliha era nolu nahagehisyehe ohubibala sinahasoboye.
- ⁶ Siwendire birabo n'ejongo
ejongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha
ni neeryo eri baaayo olw'ebibi siwabisiima
ne waapa ohutwi ohuhujulira.
- ⁷ Ng'ango ndoma ti, "Nijire ohuhola ebi osiima
ng'olu bapandiihaho mu Byanandiihiwa.
- ⁸ O Hatonda wange, nenda ohuhola ebi osiima,
amagambi gago baganandiiha mu mwoyo gwange."
- ⁹ O MUSENGWA, ndangirira owawufu wuwo mu luhumbaano olubba.
Sinja huhujoleraho ng'olu omanyire.
- ¹⁰ Mu luhumbaano lw'abaatu babo sipolera hu bunojosi wuwo.
Ndangirira ebinamba hu hwenda n'owesigwa wuwo.
- ¹¹ O MUSENGWA, otalehera hupambira hisa hihyo
leha ohwenda n'amazima gago bikuumenga habuhyabuhya.
- ¹² Hiri hiityo olwohuba ebigosi eduuli bineswanigirihise
ebibi byange bipinga era binjigaaye emoni.
Bihira efiiri johu mutwe gwange obungi
era omwoyo gwange gunafujire.
- ¹³ O MUSENGWA, hihusangaase wununule
O MUSENGWA, yangujaho wunjeede.
- ¹⁴ Leha abo abenda ohunjita baswale era hibagwemo abeene n'abeene.
Leha abo abasangaalira ohufafagana hwange bagameyo ni bawombonjaaye.
- ¹⁵ Leha abo abakondyola bagameyo ni baswaye olwohuba baloma baati,
"A a! Hwahulomera!"
- ¹⁶ Leha abo bosibosi abahwendula basangaale era basanjalye olw'ewe,
era leha abo abenda ohunojoha balomerenga namugulu baati,
"MUSENGWA aneewe ejono!"
- ¹⁷ Ndi mugadi era ndi mu wetaavu,
Musengwa kusunga wupeegeho.
Ndiwe obunjeeda era ndiwe omununuzi wange.
O Hatonda wange, otalwa ohunjeeda!

41

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Gesiimire oyo alumirwa abagadi,
MUSENGWA amujonia mu biseera ebigosi.
- ² MUSENGWA aja humuhuuma
era alijonia obulamu wuwe
aja humuja ekabi mu hyalo
era saaja humujaayo mu mihono j'abalabe babe.
- ³ MUSENGWA aja humuhuuma n'alwaye
era aja humujonia obulwaye.
- ⁴ Naloma ati, "O MUSENGWA, pambire ehisa,

- ponie olwohuba nonoona mu moni jijo.”
- ⁵ Abalabe bange bebuusa baati,
“Alifa ŋaali, bamwerabire hu hyalo?”
- ⁶ Hiisi owuuja ohumbonaho
gaja hukema hya muhanwa
ni gagamayo, nga ko abyanja.
- ⁷ Abalabe bange bosibosi bahubba owaama,
banyendesa bibi byereere era baloma baati,
- ⁸ “Obulwaye obumuluma w’amaani
saaja hugangamuha huŋwa hu buliri.”
- ⁹ Ni meeri yange oyu neesiganga,
oyu nalyanga ni naye hu hiŋjulo hirala, gacuuhiye.
- ¹⁰ Aye MUSENGWA, pambire ehisa
era ponie sobole ohubesasusa ebi bakola.
- ¹¹ Manyire ti kwesiimisa
era omulabe wange sasobola hupangula.
- ¹² Ohuumi re obulamu wange olwohuba kola ebiranji
era nja huba mu moni jijo emirembe n’emirembe.
- ¹³ Gebasiwe MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri
emirembe n’emirembe.

Amiina era Amiina.

42

Y’omutangirisi w’abembi. Olwembo lw’abaatu bomu lulyo lwa Koorra.

- ¹ Ng’olu enjobe yirahalaha ni yenda ohunywa amaaji,
O Hatonda, n’omwoyo gwange guutyo poguhuyayaanira.
- ² Omwoyo gwange guŋemba hu Hatonda Omwene Bulamu.
Nahatiine ŋaali ohuba aŋali Hatonda?
- ³ Amasiga agandira mu muusi n’owiire nj’emere yange.
Abaatu bambuusa hiisi hiseera baati,
“Hatonda wuwo ali ŋeena ohuhuyeeda?”
- ⁴ Neŋunamira ni kebulira ng’olu nagendanga n’ehibbubbu hy’abaatu,
ni kitangirira ohutiina mu nyumba ya Hatonda ni bahubba ebigalagala era ni
beyaasa.
- ⁵ Lwahiina neŋunamira?
Lwahiina omwoyo gwange gugulungutana?
Esuubi lyange ndita mu Hatonda
olwohuba ndigobolamo namujumirya, oyo omunonjosi wange
- ⁶ era Hatonda wange.
Omwoyo gwange gweŋunamiiye
olw’ehyo nja huhuhewulira mu hyalo hy’e Yoludaani
nohu ngingi j’e Herumooni ohuŋwa hu lusozi Mizali.
- ⁷ Naŋandi ŋano, obutahi ow’amaani bunduma
wuli hy’amaaji agayomboha ŋaasi,
wuli hy’amayengo g’amaaji agaŋolomboga
ni gaŋindigana ni gatabaala ŋaasi.
- ⁸ MUSENGWA olaga ohwenda huhwo ohubitiirifu mu muusi,
mu wiire mbe n’olwembo olu namba,
lube saala eyiri Hatonda ow’obulamu wange.
- ⁹ Ndoma Hatonda olwanda lwange ti,
“Lwahiina bunjibiriiye?”

Lwahiina ngenda ni nejunamiiye olw'abasigu abakiyaania?"

¹⁰ Ebiduho ebi banduha bikenireemo amaani era basiiba ni bambuusa baati,
"Hatonda wuwo ali neena?"

¹¹ Lwahiina nejunamira?

Lwahiina omwoyo gwange gugulungutana?

Esuubi lyange ndita mu Hatonda olwohuba ndigobolamo namujumirya,
oyo omunonjosi wange era Hatonda wange.

43

¹ O Hatonda, njeede obe puliida wange eyiri egwanga eritahujumirya.

Ponie abaatu abadulingi era abahosi b'ebibi.

² Ndiwe Hatonda obukuuma.

Lwahiina wukubba omugongo?

Lwahiina siiba ni nejunamiiye, abalabe bange ni bakiyaania?

³ Pindihire enjase yiyo n'amazima gago,

leha bitangirire, leha binjose hu lusozi lulwo olwawufu, ehifo omu omenya.

⁴ Nja hutiina hu hituuti hya Hatonda

eyiri Hatonda, esangaalo lyange era owunesiimisa.

Ndihubba ahatongooli ni kujumirya

O Hatonda, Hatonda wange.

⁵ Lwahiina nejunamira?

Lwahiina omwoyo gwange gugulungutana?

Esuubi lyange ndita mu Hatonda, olwohuba ndigobolamo namujumirya
oyo omunonjosi wange era Hatonda wange.

44

Y'omutangirisi w'abembi. Olwembo lw'abaatu bomu lulyo lwa Koora.

¹ O Hatonda, hwanjulira n'amatwi geefe

abasehulu beefe ni batunayira ebyamaliholiho

ebi wahola halehale mu mulembe gwawe.

² Watambisa obunangi wuwo wabbinga amawanga omu watongosa abasehulu beefe.

Wasaanasaan abanamawanga ng'onja abasehulu beefe efuma.

³ Ohunangula amawanga sihyali lwa bisoosa by'abasehulu beefe abeene.

Sihyanwa hu maani gaawe abeene hyanwa mu maani g'omuhono gugwo
omulungi n'obunangi wuwo.

Ohubaano huhwo mu njase yiyo

n'ohwenda ohu wabendamo byabanangusa.

⁴ Ndiwe habaha wange era Hatonda wange,

oyeeda abaatu ba Yakobbo ohunangula.

⁵ Olw'obunangi wuwo, hunangula abalabe beefe,

olw'ewe, huniinirira abatulumba.

⁶ Sinesiga hasaale hange,

era epiima yange sinje egira nanangula.

⁷ Ne ndiwe otuna ohunangula abasigu beefe,

era oswasa abatucaawa.

⁸ Oludaalo lwosirwosi hwenyumikirihisa mu ndiwe Hatonda

era hunahujumiryenga emirembe n'emirembe.

⁹ Aye njaahani otuhubbire omugongo era otwihiise njaasi

sohitiina mu lutalo n'amane geefe.

¹⁰ Waagima hwaduluma abalabe beefe

era abasigu banyaga ebyefe.

- 11 Watunayo batunawuujule hy'etaama
era otusalanihisiye mu mawanga.
- 12 Watunda abaatu babo hu bbeeyi eyanjaasi
omunuma ehi wasunamo.
- 13 Otufuuye eduho eyiri abaliranwa beefe
ehiitu ehi abatweswanigirihiise batala.
- 14 Otufuuye ehiitu ehyohwenyinyalya eyiri abanamawanga,
abaatu banyeena emitwe ni batunyooma.
- 15 Basiiba ni banyooma,
era nijuuye huswala.
- 16 Eriyo abo abakayuhira ni banduulira
olw'omulabe owefumbiririye hu hwesasusa.
- 17 Ebyo byosibyosi bitwolireeho wayire sihuhwibiriranga
oba ohubbwaga endagaano eyi wahola ni neefe.
- 18 Mu myoyo jeefe sihuhunwangaho
era sihujemeranga biragiyo bibyo.
- 19 Aye watuleha mu gasolo enuma otuyeeda
watudanyirira mu hiirema ehinjambire ti ngungungu.
- 20 Singa hwali hwibiririye Hatonda weefe
oba ni hujumirya hatonda omugwira,
- 21 Hatonda amanyire ebyama eberi
mu myoyo j'abaatu, sigahahimanyire?
- 22 Atenga hiisi ludaalo batwehoyera ohutuhenaŋo hu lulwo.
Batubisya hy'etaama eyi baja husala.
- 23 O Musengwa, yinyoha lwahiina onenyuha?
Yinyoheramo, otatudanyirira watiinirira!
- 24 Lwahiina otwehweha
wibirira ohubonaabona n'ohunyigirisiwa ohu hulimo?
- 25 Huguuye mu fuuhe,
emibiri jeefe jinwereeye njaasi.
- 26 Yinyoha otuyeede,
tununule olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu.

45

- Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu ejanjaasi "Ly'ebimuli."
Lw'abaatu bomu lulyo lwa Koora. Olwembo lw'obugole.
- 1 Omwoyo gwange gwituluha ebirani ni nembera habaha ebi seega
olulimi lwange lusengeja ebibono hy'ekalaamu y'omunandiisi hanjune.
- 2 Ndiwe omusinde omunoono ohira abandi bosibosi
era omanyire ohuloma olwohuba Hatonda gahuŋa ekabi ej'emirembe
n'emirembe.
- 3 Wefihe epiima yiyo hu nduuhu ewe ow'amaani amangi.
Yambala engoye endani ej'omutangirisi.
- 4 Mwinono liryo onanguuye
hulwa amazima, obuwombeefu n'owawufu.
Leha omuhono gugwo ogw'amaani guhole ebiitu ebitiisa.
- 5 Lasula obusaale wuwo owoogi bufumite emyoyo j'abalabe ba Habaha.
Leha ogaluse amawanga mu bunjani wuwo.
- 6 O Hatonda, owahabaha wuwo buja hubererera emirembe n'emirembe.
Era oja hunuga abaatu babo n'otehubbira.
- 7 Wenda obutukirivu aye ocaawa ehibi.

- Olw'ehyo, Hatonda wuwo ahutobooye
 mu bahyo era gahuta mu hifo ehy'ejono
 ehiitu ehija huhunweramo esangaalo ohuhiraho abahyo.
- ⁸ Ebyambalo bibyo eby'obunugi binjunya ahaloosa aha miira n'aha alowe naha kasiya.
 Mu mbuga eji batimbire amasyaka ebifuga bihusangaasa.
- ⁹ Mu bahasi abahulabirira mulimo n'abahaana ba habaha.
 Hu muhono gugwo omulungi pohuli omumbeja owambaaye ezaabbu ehira obulani ohunwa mu Ofiri.
- ¹⁰ Muhaana, njuliirisa era faayo hu ebi ndoma yibirira abalebe babo n'abomu hiha hihyo.
- ¹¹ Obunoono wuwo wunjirire omwoyo gwa habaha.
 Muje ejono olwohuba nje musengwawo.
- ¹² Abaatu b'e Tiiro balihuleetera ebirabo n'abanjinda balyehoyahoya ni benda obasiime.
- ¹³ Omumbeja ali mu lubiri era gejuuye ejono.
 Ehyambalo hihye batungiraho ezaabbu.
- ¹⁴ Mu byambalo ebigohobe obulani bamunerehera ewa habaha abahaana bahye abatanenyuhangaho n'omusinde bamunerehera era bali humuhuleetera.
- ¹⁵ Bali humuleeta mu sangaalo n'ohusanalya ni bengira mu lubiri lwa habaha.
- ¹⁶ Abaana babo balisikira abasehulu baawe oli bafuula banugi mu hyalo hyosihyosi.
- ¹⁷ Nja huleetera abaatu ab'emirembe josijosi ohuhuhebuliranga era olw'ehyo amawanga gosigosi ganahujumiryenga emirembe n'emirembe.

46

Y'omutangirisi w'abembi. Olwembo lw'abaatu bomu lulyo lwa Koora. Ohutiinira hu alamosi.

- ¹ Mu Hatonda njomu hwenogoma era nj'amaani geefe nj'atuyeeda hiisi hiseera ni huli mu bigosi.
- ² Ehyo nj'ehitugumya wayire ehyalo hinateetemenga sihuja hutya era wayire esozi jinasiguhenga jedaanya mu buliba w'enyanya,
- ³ wayire amaaji mu nyanja ganaolombogenga gatumbeera n'esozi jateetema olw'etiisa eyo.
- ⁴ Nalijo olwabi oluliho emyombe ejireeta esangaalo mu hibuga hya Hatonda, ehifo ehyawufu omu Ali Namugulu Obugali amenya.
- ⁵ Hatonda ali mu hibuga ehyo era sihiritenga.
 Bulihya mu mugamba pwipwipwi Hatonda gahiyeeda.
- ⁶ Amawanga gejuuye ohutya era owahabaha wunwanjo Hatonda awaatuha ng'ehyalo hisanuuha.
- ⁷ MUSENGWA Omwene Manje ali ni neefe, hwenogoma mu Hatonda wa Yakobbo.
- ⁸ Muuje mubone ebi MUSENGWA aholire mubone ebyenunjisa ebi aholire hu hyalo.
- ⁹ Ahenajo etalo mu hyalo hyosihyosi, abbwaga obusaale era afoomafooma amafumo goohya engabo n'omuliro.
- ¹⁰ N'alagira ati, "Mubunjeere era muhimanye muuti ndiise Hatonda baja huupa ejono mu mawanga gosigosi baja huupa ejono mu hyalo hyosihyosi."

11 MUSENGWA Omwene Manje ali ni neefe,
hwenjogoma mu Hatonda wa Yakobbo.

47

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koor.

- 1 Abaatu mwesimwesi muhubbe mu ngalo
muhubbe ebigalagala ni mujumirya Hatonda,
- 2 olwohuba MUSENGWA Ali Namugulu Obugali atiisa
era nje habaha ahira obuhulu mu hyalo hyosihyosi.
- 3 Agima hwanangula abalabe beefe
era hwabanuga.
- 4 Gatutobolera ehyalo omwohumenyanga
efe abaatu ba Yisirayiri abagenda oti hi.
- 5 Hatonda aniina namugulu gehala hu tebe yiye eyobunugi.
Amanjaasi ebigalagala ebibahubba n'amagwala aga bafuuna, binjulirihana
MUSENGWA n'atiina namugulu.
- 6 Mwembe enyembo ejipaaha Hatonda,
mwembe enyembo ejipaaha,
mwembe enyembo ejipaaha Habaha weefe,
mwembe enyembo ejipaaha.
- 7 Hatonda nje habaha w'ehyalo hyosihyosi,
mumwembere ezabbuli eji mupaaha.
- 8 Hatonda anuga amawanga gosigosi.
Hatonda gehaaye hu tebe yiye ey'obunugi era enjawufu.
- 9 Abahungu b'amawanga bahumbaana n'abaatu ba Hatonda wa Yibbulayimu
olwohuba anuga abahabaha bamawanga
era nje Hatonda ow'enono ery'amaani.

48

Olwembo. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koor.

- 1 MUSENGWA ali n'enono ery'amaani asaniiye ohumujumirihisyanga
mu hibuga hya Hatonda weefe hu lusozi lulwe olwawufu.
- 2 Sayuuni lusozi lunoono era luletera ehyalo hyosihyosi esangaalo.
Olusozi Sayuuni hibuga hya habaha ow'enono.
- 3 Hatonda alagire ati omwene nj'omuhuumi
w'abaatu abomu hibuga ehyo.
- 4 Abahabaha benjimba
ohuwaagala ehibuga Sayuuni.
- 5 Ne ni bahibona benjija
era batya bafulumuha.
- 6 Emama yabanambira eyo
era baali mu bulumi hy'omuhasi owenda ohusaala.
- 7 Wabasihirisa hy'amaato g'e Talusiisi
aga muyaga ogw'ebunwalyuba gwabbwagabbwaga.
- 8 Ebi hwanjuliranga mbebi huweene mu hibuga hya MUSENGWA Omwene Manje mu
hibuga hya Hatonda weefe,
Hatonda ahihuma emirembe n'emirembe.
- 9 O Hatonda, ni huli mu Yekaalu yiyo
hujega hu hwenda huhwo ohubitiirifu.

- 10 O Hatonda, abaatu hiisi njaatu bahujumirya
efuma yiyo ehwene mu hyalo hyosihyosi era onuga n'otehubbira.
- 11 Leha abaatu bomu Sayuuni basangaale
abaatu bomu Buyudaaya basanjalye olwohuba osala emisango n'otehubbira.
- 12 Mugende mu Sayuuni muhyeswanigirise
mubale eminaala ejirimo.
- 13 Muhaŋaase era mwetegerese ebirimo
ko mwahaŋayira ab'omulembe oguuja muuti,
- 14 Hatonda nje Hatonda weefe emirembe n'emirembe
era nj'angatutangirirenga ohwola olu hulifa.

49

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koora.

- 1 Hiisi muutu anjulare hino
abaatu mwesimwesi mu hyalo hino munjuliirise,
- 2 abeginghiriri n'abaŋaasi n'abaŋinda n'abagadi.
- 3 Nja huloma ebibono eby'amahulu
era ebi muja hunulira ohunwa mu mwoyo gwange
bija hubafuula abaatu abali n'ohutegeera.
- 4 Nja hwetegeeresa engero
njinyonyole mu lwembo ni kubba ahatongooli.
- 5 Mu biseera ebigosi sinja hutya
wayire abalabe bange banjeswanigirisa,
- 6 abo abesiga obuninda waawe
era abepaaha olw'obuninda waawe obubitiirifu.
- 7 Enjuma muutu ananga ohununula omuutu wahye,
wayire ananga ohusasula Hatonda amuhuma.
- 8 Obulamu w'ebbeeyi bugali
era enjuma ananga ohugulirira,
- 9 asobole ohuwangaala era atafa.
- 10 Hiisi muutu ahibona ti n'abagesi boosi bafa,
abanjubebe n'abanjuma ehi bategeera boosi basihiiriha
era balehera abandi obuninda waawe.
- 11 Amagombe gaawe gaja husigala ni gali nj'amago gaawe endaalo josijosi,
pomu balimenya emirembe n'emirembe
n'olu baliba n'ebyallo ebiri mu masiina gaawe.
- 12 Aye omuutu n'olwaba muninda atye sihimugaana hufa
era alisihiiriha hy'ebisolo.
- 13 Ehyo nj'ehyola hu abo abanjeega ti behena
ni naabo ababesiga era babehirihisamo.
- 14 Boosi bali n'ohufa hy'etaama era olumbe lulibalya.
Bulihya abagwalaafu babanjuga
era sibaligobolayo humenya mu mayumba gaawe ag'omutindo.
- 15 Aye Hatonda aja huununula ohunwa emagombe,
mu butuufu omwene alipira ewuwe.
- 16 Hitahubisyanga bubi singa omuutu asuna obuninda obubitiirifu
singa obuninda buwe weyongera obungi
- 17 olwohuba n'alifa enjuma ehi alitiina ni nahyo
era saalitiina emagombe n'enjono lirye.

- 18 Wayire omuutu geranga w'ekabi
era abaatu bamupaaha olw'obuninda
19 aye ali tiina genimba hu basehulu babe
abataligaluhamo hubona hu lyuba.
20 Omuutu omuninda anjuma hutegeera
yeesi wahusihiriha hy'esolo.

50

Ezabbuli y'Asafu.

- 1 Hatonda Omwene Bunangi, MUSENGWA alanga ehyalo hyosihyosi ohwehumbaania
ohunwera erala ebuwalyuba ohwola ebugwalyuba.
2 Hatonda amasamasa ohunwa mu Sayuuni ehibuga ehinooonoo
era hyaduhirira hy'eryuba.
3 Hatonda weefe alihuuja saaja hunoleera era omuliro
ni gumutangiriyeemo ni hibuyaga atiisa amweswanigirihiise.
4 Alanga egulu n'ehyalo ohuba bajulizi
n'asalira abaatu babe emisango.
5 Aloma ati, "Humbaania abaatu bange
abaahola endagaano ni nange ni banayo enongo."
6 Egulu lirangirira owawufu wuwe
olwohuba Hatonda omwene nj'omulamuzi.
7 "Baatu bange munulire era nja huloma enywe Abayisirayiri
nja hubanjaaho obujulizi ndiise Hatonda, Hatonda wenywe.
8 Simbanenya olw'enongo lyenywe oba olw'enongo eyi bohya ehwiye
lyaguguliha eri muupa hiisi haseera.
9 Sinetaaga bunwa ejomu bidooli byenywe
oba embusi ejomu lugo lwenywe.
10 Hiri hiityo olwohuba esolo josijosi ejomwisugu jange
era hiisi njombe ejiri hu sozi olukumi, jange.
11 Manyire hiisi nyuni eyiri hu sozi
era hiisi hitonde mwisugu, hyange.
12 Ni nahali njala sihyetagisa hubalomera
olwohuba ehyalo n'ebihirimo byosibyosi byange.
13 Ndya nyama j'ebunwa
oba nywa amafugi g'embusi?
14 Mulehe ohweyaasa hwenywe hube nj'enongo lyenywe eyiri Hatonda
era mwoherese oweyamo wenywe eyiri oyo Ali Namugulu Obugali.
15 Onaba mu bigosi, ndange nja huhununula
era oja huupa enono."
16 Aye Hatonda abuusa omuhosi w'ebibi ati,
"Lukusa hi olu oli ni nalwo ohuloma hu magambi gange oba ohuloma hu
ndagaano yange?
17 Ocaawa ebi kulagira
era ebi ndoma obihubba omugongo.
18 Omwibi nj'oyu ohola ni naye omuhumba
era ohola omuhago n'abahwedi.
19 Hiisi hiseera oloma bibi byereere
era ebibono bibyo bijuuye budulingi wereere.
20 Hiisi hiseera oba muhuloma hu mugandawo
era oloma hu mwana wa maawo.

- 21 Ebyo byosibyosi obiholire nanjoleera ng'oneega oti ndi hy'ewe.
Aye nja huhuhangavula era kunenye moni hu moni.
- 22 Njilira hino, ewe owibirira Hatonda
nja huhunawujula mu bugusugusu nanjume ow'ohuhuyeeda.
- 23 Oyo anjaya enjongo ohunjeyaasa aba gaapa enono
era mu butuufu nja humulaga obunonosi wa Hatonda."

51

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi eyi ganandiiha oluvanyuma lwa naabbi Nasani ohuhena ohuloma ni naye hu binamba hu Bbasuseebba.

- 1 O Hatonda, pambire ehisa olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu.
Olw'ehisa hihyo ehibitiirifu kusunga osangule ebibi byange byosibyosi.
- 2 Njogeho ebibi byange byosibyosi,
ehibi hipweho tuhulire erala.
- 3 Manyire ti ndi mubbengi
era habuhyabuhya manyire ehibi hyange.
- 4 Nasungunasa ndiwe wamwene.
Nahola ebibi mu moni jijo era c'ehigira eby'oloma ni biri by'amazima,
era siwehubbira n'osala emisango.
- 5 Mu butuufu ndi mubbengi ohunjwera erala mu bunjere wange,
mubbengi ohunjwera erala hu ludaalo olu nagwa mu hida hya maayi yange.
- 6 Mu butuufu ewe wenda omuutu ow'amazima
olw'ehyo somese ohuba mwesigwa mu mwoyo gwange.
- 7 Njogeho ni hayisopu era nja hufuuha mugwalaafu,
njoge tuhule ohuhiraho amabaale g'efula.
- 8 Leha sangaale era sanjalye,
leha amagumba ag'obbwagire gasangaale.
- 9 Lehera ano ohuheja hu bibi byange
era tuseho ebibi byange byosibyosi.
- 10 O Hatonda, tondeemo omwoyo omugwalaafu
era ngobosemo bunyaaha omwoyo omwesigwa.
- 11 Otaminga ohunjwa mu moni jijo,
oba watusaho Omwoyo wuwo Omutukuvu.
- 12 Ngobohese bunyaaha esangaalo ery'obunonosi wuwo
era wuupe omwoyo ogwenda ohuhugondera.
- 13 Ehyo hija hundeetera ohusomesa ababbengi amagira gago
era baja hucuuha bagobole eyi oli.
- 14 O Hatonda, nonjole ohunjwa mu butemu ewe Hatonda omunonosi wange
era nja hwemba ebinamba hu butukirivu wuwo.
- 15 O Musengwa, njeede sobole ohuloma
era nja hulangirira etendo liryo.
- 16 Enjongo sinje erihusangaasa nahahuleteeye
enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha sinje lihweesimisa.
- 17 Enjongo eri Hatonda genda nj'omwoyo omugondi,
O Hatonda, sooja hutala omwoyo omugondi era omuwombeefu.
- 18 Heja hu Sayuuni n'ehisa
era oyeede otongole ebiteepe bya Yerusaalemu.
- 19 Oja husangaala abaatu ni bahuna enjongo n'omwoyo omulani,
enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha
era baja hunjaya ebunwa j'enombe hu hituuti hihyo.

52

Y'omutangirisi w'abembi. Dyogo ohuṅwa mu Edomu olu gatiina eyiri Sawulo gamuloma ati, "Dawudi atiinare mu mago g'Ahimeleki."

- ¹ Lwahiina weranga ow'amaani wepaahapaaha olw'ebibi ebi ohola?
Lwahiina wepaahapaaha oludaalo lwosirwosi
aye Hatonda mwesigwa emirembe n'emirembe.
- ² Hiisi ludaalo oyiiya ohusihiirisa abahyo
era ebibono bibyo byogi hy'ekereta hiisi ehi oloma hya budulingi.
- ³ Onyumirwa ebibi ohuhira ebiranji
onyumirwa ohudulinga ohuhira ohuloma amazima.
- ⁴ Mudulingi ewe onyumirwa ohusihiirisa abahyo n'ebibono bibyo!
- ⁵ Mu butuufu Hatonda alihusihiirihisa erala.
Alihuṅamba gahudyedyesa ohuṅwa mu mago gago
aja huhuhuula ohuṅwa mu hyalo omu omenyire.
- ⁶ Abagwalaafu baja hubona era balitya
baja humujeherera baati,
- ⁷ "Bona omuutu owagaana ohwesiga Hatonda
aye geesiga obuṅida wuwe obubitiirifu
era gahulahulana olw'ohusihiirisa abahye."
- ⁸ Aye ndi hy'omusaala omuzayiti oguhulira mu nyumba ya Hatonda,
nesiga Hatonda olw'ohwenda huhwe ohubitiirifu ohw'emirembe n'emirembe.
- ⁹ Nja huhujumiryanga emirembe n'emirembe olw'ebi oholire
nja huta esuubi lyange mu ewe olwohuba oli mulanji.
Nja huhujumiryana mu luhumbaano lw'abagwalaafu babo.

53

Y'omutangirisi w'abembi. Masikili* ya Dawudi.

- ¹ Omunubeebe aloma mu mwoyo gugwe ati, "Njanumaano Hatonda."
Abahosi b'ebibi, ebi bahola byambiho.
Era nanuma wayire mulala ahola ehiranji.
- ² Hatonda aba mwigulu
galengerera baatu njaasi hu hyalo,
abone oba njanjo omuutu yesiyesi ategeera,
yesiyesi amwendula.
- ³ Aye bosibosi babbaama, bosibosi njalala bahola ebibi.
Era enuma wayire mulala ahola ebirunamu enuma wayire mulala.
- ⁴ Abahola ebibi sibaja hwega?
Bahenireeno ohulya abaatu bange oti balya mere era sibasunga Hatonda
ohubayeeda.
- ⁵ Aye bulihya lulala jabagaana olwohuba Hatonda aja husalaania amagumba
g'abalabe babe.
Era esoni jija hubanamba Hatonda n'abahubbire omugongo.
- ⁶ Era saba ti omuutu anjwe mu Sayuuni anunule Yisirayiri!
Hatonda n'aligobosa abaatu babe bunyaaha
leha olulyo lwa Yakobbo lusangaale era Yisirayiri asanjalye!

54

Y'omutangirisi w'abembi owemba n'ebivuga eby'ewaaya. Ezabbuli ya Dawudi. Olu Abazifayiti batiina eyiri Sawulo bamuloma baati, "Dawudi atwehwehiremo."

* 53: 53:0 Oba oli anjo hibono hyomu hwemba.

- 1 O Hatonda, nonjole olw'obunangi wuwo
era nunule olw'amaani gago.
- 2 O Hatonda, njulira ohusaba hwange
njulira ebi kusunga.
- 3 Abamalimbe banumba
abaatu abahambwe bendula obulamu wange
abaatu abo sibatya Hatonda.
- 4 Mu butuufu Hatonda nj'obunjeeda
era Musengwa nj'obukuuma.
- 5 Leha ebi balabe bange bategeha ohukola bibagobolere abeene.
Basihiirise olwohuba oli mwesigwa.
- 6 Nja huhunongera n'esangaalo,
O MUSENGWA, nja huhujumirya olwohuba ehyo hiraŋi.
- 7 Hiri hiityo olwohuba gaanunula mu bigosi byange byosibyosi
era neboneyeho n'emoni jange abalabe bange ni banjooye amaani.

55

Y'omutangirisi w'abembi owemba n'ebivuga eby'ewaaya. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O Hatonda, njulira ohusaba hwange
otagaana hwegayirira hwange.
- 2 Ganya wupuliirise era wungobolemo,
ebineego bikenireemo.
- 3 Nenendeherera olw'ebibono by'abalabe bange.
Banjohise hu bigosi era bandiho ehirunji ehy'amaani.
- 4 Omwoyo gwange guhubbahubba
era noleheeye ohufa.
- 5 Teetema olw'obuti era mbula ngeri
ey'ohuleheramo ohuteetema.
- 6 Naloma ti, "Singa naali n'amabana hy'enjuusi
nahaguluhire natiina eyi tiina nesunira emiyaaya.
- 7 Nahaguluhire natiina njaleeni
namenya eyo mu lulafu.
- 8 Nahangujire mangu nasuna ana nenogoma
nanona hibuyaga ow'amaani n'efula ey'amabaale."
- 9 O Musengwa, tabuujula tabuujula olulimi lw'abahosi b'ebibi
hiisi muutu atategeera ehi wahye aloma.
Hiri hiityo olwohuba mbona abaatu mu hibuga bahola ebikolwa ebibi era
begugunga.
- 10 Omuusi n'owiire basiiba hugenda ni betoloola ehibuga,
ni bahola emivuyo n'ebiitu ebyenyinyasa.
- 11 Hiisi njaaatu njaliŋo husihiiriha
era mu nabinwera mwejuuye budulingi n'ohulyakula.
- 12 Singa omulabe ganduula, nahamwehalirihire.
Era singa omulabe ganjinyoheraho nahamwehwehire.
- 13 Aye omuutu oyo ndiwe omuutu hyange
oyu ndya ni naye mu swa ndala era meeri yange,
- 14 oyu naali n'omuhumba ni naye
ni hutiinanga huutyo mu nyumba ya Hatonda.
- 15 Leha ohufa hugwe hugwa hy'omwibi hu balabe bange
era amagombe gabamire balamu olwohuba ehibi himenyire mu bulamu waawe.

- 16 Aye ndanga Hatonda,
era MUSENGWA ganonjola.
- 17 Mu mugamba nomu muusi n'egulo, neririgana enaku yange
era ganulira ejanjaasi lyange.
- 18 Aja hungobosa miyaaya ohunjwa mu lutalo
wayire ndi n'eduuli ly'abalabe.
- 19 Hatonda anjuga emirembe n'emirembe
era oja hunangula abalabe bange
olwohuba bageene ohucuusa ebikolwa byawe bahujumirye.
- 20 Oyu ndya ni naye mu swa ndala alumba meriwe
gebirira endagaano eyi gahola.
- 21 Endoma yiye ndani ohahiraho omuzigo
aye omwoyo gugwe gwijuuye talo njereere.
Ebibono bibye bigonda hy'amafuta agahaloosa ng'olu gagondya omubiri
aye bisala hy'epiima.
- 22 Yanjuliranga MUSENGWA ebigosi bibyo aja huhuyeeda
saaja huleha banangule abagwalaafu babe.
- 23 Aye ewe Hatonda oja hunindiha abahosi b'ebibi mwirono ereeni basihiirihe,
abatemu n'abadulingi sibaja hunesa n'ehitundu hy'emyaha jaawe ej'obuhulu
aye ese nesiga ndiwe.

56

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu ejanjaasi "Enjuusi hu mutumba."
Mikitamu ya Dawudi. Olu Bafirisuuti banamba Dawudi e Gaasi.

- 1 O Hatonda, pambire ehisa
olwohuba omulabe gakiyaania hiisi hiseera.
- 2 Abalabe bange bapiima oludaalo lwosirwosi
era mu hwepaahapaaha hwawe, bangi abanumba.
- 3 Ne wayire mbatiiye
nja huhwesiga.
- 4 Nesiga Hatonda olw'ebi gasuubisa.
Nesiga Hatonda era nanjuma ehija hutiisa.
Omuutu buutu anjanga hukola hi?
- 5 Oludaalo lwosirwosi baba muhucuusacuusa bibono byange
era baba mu husala magesi ohukenano.
- 6 Behobana era behweha anjatu
babone hiisi ehi kola ni basuubira ohunjita.
- 7 O Hatonda, otabaleha hununuha hirunji hihyo
aye basihiirihise erala.
- 8 Nandiiha ohweririgana hwange,
namba amasiga gange ogajuhe mu cupa yiyo,
amasiga gage gali hu lukalala lulwo.
- 9 Ohuhweriririra hwange huja hugima abalabe bange bagamirirayo enyuma.
Kimanyire ti Hatonda ali hu luuyi lwange.
- 10 Jumirya Hatonda olw'ebyo ebi gasuubisa
jumirya MUSENGWA olw'ebyo ebi gasuubisa.
- 11 Nesiga Hatonda era sinja hutya hiitu hyosihyosi.
Omuutu buutu anjanga hukola hi?
- 12 O Hatonda, nja hwoheresa ebi nasuubisa
era nja huleeta ebirabo ohuhweyaasa.

- 13 Hiri hiityo olwohuba waponia ohufa
n'amagulu gange ohutaterera olw'ehyo nja hugendera mu moni ja Hatonda
ngendere mu njase eyi leeta obulamu.

57

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Otasihirisa." Mikitamu ya Dawudi. Olu gatiina gehweha mu pungulu n'aduluma Sawulo.

- 1 O Hatonda, pambire ehisa,
pambire ehisa olwohuba nenjogoma mu ndiwe.
Nja hwenjogoma mu hisisigo hy'amabana gago
ohwola olu bugosi bulinwano.
- 2 Nenjunderera Hatonda Ali Namugulu Obugali,
eyiri Hatonda owoheresa ehigendererwa hihye mu bulamu wange.
- 3 Gapeeresa obuyeedi ohunwa mwigulu era ganonola
ne aja huleeta ebigosi hu abo abanumba.
Hatonda mwesigwa era aja hundaga ohwenda huhwe ohubitiirifu.
- 4 Ndi ngati w'epologoma mu meeno ga nasana
mu baatu abali n'ameeno amoogi oti fumo n'obusaale
ebibono byawe byogi hy'epiima.
- 5 O Hatonda, laga etendo liryo hiisi naatu mwigulu
era leha enono liryo libe hu hyalo hyosihyosi.
- 6 Abalabe bange bategire olutuula lupambe amagulu, omwoyo gwange
gwenunamiiye!
Banjabira erono mu ngira yange aye abeene baliguyeemo.
- 7 Olw'ewe Hatonda ndi mugumu bugali
ndi mugumu era nja hwemba.
- 8 Nja hwinyoha, nja hwinyoha pambe ogutongooli n'ahatongooli,
nja husisimuha pwipwipwi nembe!
- 9 O Musengwa, nja huhweyaasanga ni ndi mu baatu abangi,
nja huhujumiryanga ni ndi mu mawanga.
- 10 Hiri hiityo olwohuba ohwenda huhwo hubitiirifu era hwola hwigulu.
Owesigwa wuwo bubitiirifu ohwola hu bireri.
- 11 O Hatonda, laga etendo liryo hiisi naatu mwigulu
era leha enono liryo libe hu hyalo hyosihyosi.

58

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Otasihirisa." Mikitamu ya Dawudi.

- 1 Enywe abanugi muloma amazima?
Era musala emisango ni mutehubbira?
- 2 Mbe! Mujeega hu huhola bibi byonene,
era muba muhuleeta mivuyo hu hyalo.
- 3 Ohunwa mu husaaliwa, omuhosi w'ebibi gabbaama
era ohunwa mu hida hya nyina aloma by'obudulingi.
- 4 Bejuuye obusagwa hy'omusota
basiya hy'ekolokima etanjulira,
- 5 senjulira janjaasi ly'omujeja ahongerese emisota,
anjamba emisota gajija obulesi jagonda wayire mukugu mu mulimo ogwo.
- 6 O Hatonda, babbwagebbwageemo ageeno,
O MUSENGWA, babbwagebbwageemo ageeno agali oti g'epologoma.

- 7 Leha banwero erala hy'amaaji agomubando agatalwano
leha ebisoosa byawe binjume mugaso.
- 8 Leha bomeetane hy'agasooko aga bajuhire hu woomu
era leha babe hy'omwana afa nataweene hu lyuba.
- 9 Leha babahenejo mangu
hy'enyaaasi eri muliro gududumusa.
- 10 Abagwalaafu baja husangaala ohubona abahosi b'ebibi ni basuna omugabo ogu
basaanira,*
ni basaaba amagulu mu mafugi g'abahosi b'ebibi.
- 11 Ng'abaatu baloma baati, "Mu butuufu abagwalaafu babanjaaye omuhemba.
Era mu butuufu Hatonda asala emisango n'atehubbira, aliyo!"

59

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Otasihirisa." Mikitamu ya Dawudi. Olu Sawulo ganjindiha abaatu ohwitira Dawudi mu nyumba yiye.

- 1 O Hatonda wange, nunule ohunwa mu balabe bange
ngadirire eyiri abo abanjinyoheraho.
- 2 Nunule ohunwa mu bahosi b'ebibi
era njeede abatemu batanjita.
- 3 O MUSENGWA, bona ng'olu banjeteega ohunjita,
n'obuhambwe behobana ohuukosa ni nanuma hisobyo oba ehibi ehi mbaholire.
- 4 Enjuma hibi ehi mbaholire aye betegeha ohunumba.
Yinyoheramo wunjeede banyendesa bigosi.
- 5 O MUSENGWA Hatonda Omwene Manje,
Hatonda wa Yisirayiri yinyoha obonerese amawanga gosigosi
era abo abahosi b'ebibi otabasasira.
- 6 Bagaluha ehyegulo ni bahiritira hy'embwa
bagenda ni betoloola ehibuga.
- 7 Bona ebi bahaasa ohunwa mu hanwa haawe bahaasa ebibono ebiri hy'epiima.
Era baloma baati, "Nanuma anulira ebi huloma."
- 8 Aye O MUSENGWA obajeherera,
ojeherera ababi abo bosibosi.
- 9 Ewe ndiwe amaani gange
era Hatonda nenogoma mu ndiwe.
- 10 Hatonda wange ganyenda aja huuja eyi ndi,
aja hutangirira nanangula abalabe bange.
- 11 Ne ewe Musengwa engabo yeefe,
kusunga otabeeta olwohuba abaatu bange bahanda bebirira.
Basasaanie n'amaani gago era obanangule.
- 12 Olw'ebibono ebibi ebi baloma,
leha ohwepaahapaaha hwawe hubafuhumire.
Olw'ebinjwabo n'obudulingi obu baloma,
- 13 basihirise n'ehiruni era basihirise banwero erala
abaatu bosibosi baja humanya baati Hatonda anuga Yisirayiri.
- 14 Bagaluha ehyegulo ni bahiritira hy'embwa
bagenda ni betoloola ehibuga.
- 15 Bendula ebyohulya
aye batiina ohunenyuha ni nanuma ehi badanyire mu hida.
- 16 Aye nja hwemba hu maani gago.

* 58:10 58:10 Mu Lubbebulaniya, amahulu gw'olunyiriri luno sigategereheha bulaji.

Mu mugamba nja hwemba hu hwenda huhwo ohubitiirifu
olwohuba neḵogoma mu ndiwe mu biseera ebigosi.

- 17 Ndiwe amaani gange era nja hwemba ni kujumirya
Hatonda ndiwe owukuuma era obunyenda.

60

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Ehimuli
hy'Endagaano." Mikitamamu ya Dawudi. Olw'ohusomesa. Ni gasoola ni Alaamu
Naharayimu ni Alaamu Zoobba era ni Yowaabbu olu gaali ni gagamayo nga geeta
abaatu b'Edomu omutwalo n'ekumi ebiri mu hiiho ehi balanga baati Cumbi.

- 1 O Hatonda, otuhubbire omugongo era watudanyirira
watulunira ale ḵaahani tugobose bunyaaha.
- 2 Otengehisye ehyalo wahyadisamo
aye ḵaahani hidabirise olwohuba hiri huyuuga.
- 3 Olehire abaatu babo ohubonaabona bugali
era hugenda ni hutagataga oti hunyooye mwenge.
- 4 Aye eyiri abo abahutya obaaye buḵonere waawe
baḵone ohusihiriha.
- 5 Twanuhule otununule n'otambisa omuhono gugwo omulungi,
oḵonie abo aba wenda.
- 6 Hatonda n'ali mu hifo hihye ehyawufu gasuubisa ati,
"Nja husalamo mu hibuga Sekemu
era ngabe ehiiho hy'e Sukosi mu butundutundu.
- 7 Ehyalo hy'e Giliyaadi hyange
nehya Manase hyosi hyange,
ehyalo hy'Efulayimu nj'ekofiira yange ey'ohwambala mu lutalo
ehyalo hya Yuda nj'esimbo yange ey'obunugi.
- 8 Ehyalo hy'e Mowaabbu nj'ebbaafu omu saabira.
Ehyalo hy'Edomu pahuuta amagulu.
Abafirisuuti baḵeega baati basobola ohupangula?"
- 9 Nj'ani aja huupira mu hibuga ehy'amaani?
Nj'ani aja hutangirira ohutiina mu Edomu?
- 10 Hatonda, sindiwe otuhubbire omugongo
era otenda hutiina ni neefe mu lutalo?
- 11 Tuḵe obuyeedi ohuḵangula abalabe.
Hiri hiityo olwohuba obuyeedi w'omuutu obuutu buḵuma mahulu.
- 12 Hatonda n'ali hu lubega lwefe huja huḵangula
era aja hutyakirira abalabe beefe.

61

Y'omutangirisi w'abembi. N'ebivuga eby'ewaaya. Ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, ḵulira ohulira hwange,
ḵuliirisa ohusaba hwange.
- 2 Pulira puma suubi mu bulamu wange
kusunga ni ndi ḵaleeni n'engo
pire mu hifo ehyohwenogomamo.
- 3 Hiri hiityo olwohuba ndiwe omunenogoma,
omunaala ogw'amaani eyiri abalabe.
- 4 Leha mbenga ni neewe mu weema yiyo emirembe n'emirembe
nenogome mu hisisigo hy'amabaḵa gago.

- ⁵ O Hatonda, onjuliye oweyamo wange
wupaaye ekabi eji onja abahutya.
- ⁶ Yongesa habaha endaalo ej'obulamu wuwe,
awangaale emyaha n'emyaha.
- ⁷ Leha anugire mu moni jijo emirembe n'emirembe.
Ohwenda n'owesige wuwo bibenga ni naye.
- ⁸ Kale nja huhujumiryanga
era hiisi ludaalo noheresa ebi suubisa.

62

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi. Ohwembera hu janjaasi lya Yedusuuni.

- ¹ Nindirira Hatonda n'obugumiikiriza ohunonola
era niye yejene nj'oyu nesiga.
- ² Niye yejene nj'olwanda lwange
era nj'obunonosi wange nj'obutaasa era sinja hutya.
- ³ Mulyosa neena ohunumba, ese anuma ehi ndi
era omunafu hy'olukomera olwagwa njaasi?
- ⁴ Musala amagesi ohungwisa njaasi, mundomaho eby'obudulingi
era mwefuula ohuba abanyendesha ehirani
aye mu myoyo jenywe jejuuye obucaayi.
- ⁵ Hatonda nje yejene owuupa emiyaaya
era nj'esuubi lyange.
- ⁶ Hatonda yejene nj'olwanda lwange era omunonosi wange
nja gakuuma olw'ehyo sinja hutya.
- ⁷ Obunangusi n'enono lyange binwa eyiri Hatonda
nj'omuhumi wange ow'amaani nj'olwanda era omu nenogoma.
- ⁸ Abaatu bange mwesige Hatonda ehiseera hyosihyosi
humunambye emyoyo jeefe olwohuba nj'omuhwenogoma.
- ⁹ Abaatu hwesihwesi huli muuya buuya,
nanuma ow'amaani hu beginghiriri n'abanaasi
singa batupima hu mizaani huli muuya buuya.
- ¹⁰ Siwesigamanga hu biitu ebi osunire mu magira amabi
oba ohwenyumirisanga mu biitu eby'owiibi
era wayire obuninda buwo weyongera, sobutangaho mwoyo gugwo.
- ¹¹ Hatonda aloma lwatu
era emirundi mingi kinjuliye ti Hatonda nj'omwene obunangi.
- ¹² Era ti Musengwa ohwenda huhwo siuhoma.
Mu butuufu oja hunja hiisi muutu omuhemba ni weema hu bikolwa bibye.

63

Ezabbuli ya Dawudi olu gaali mu lulafu mu Buyudaaya.

- ¹ O Hatonda, ndiwe Hatonda wange,
kwendula n'omwoyo gwange.
Nesunga bugali ohuba ni neewe
ng'olu muutu anemba hu maaji n'ali mu hyalo ehinumamo maaji.
- ² Kuweene mu hifo ehyaufu
era mbwene ng'olu oli n'amaani n'enono.
- ³ Ohwenda huhwo ohubitiirifu husingira obulamu
era nja huhujumirya.
- ⁴ Ni kiiri mu bulamu bunu nja huhwebasanga

- era nja hugololanga emihono jange ni saba.
⁵ Wunjigusa ohuhiraho emere endani eyijuuye ebirungo,
 nja hwemba ni kujumirya n'esangaalo.
⁶ Ni ndi hu hitanda hyange kuhebulira,
 era kujeegaho owiire wosiwosi.
⁷ Olwohuba oli muyeedi wange
 nembera njaasi w'ehisisigo hy'amabana gago.
⁸ Nediye hu ndiwe
 era omuhono gugo omulungi gunjeeda.
⁹ Abo abenda ohunjita balibasihirisa,
 baja hutina emagombe.
¹⁰ Balibeeta n'epiima,
 balibadanyira embwa ejomwisugu.
¹¹ Aye habaha aja husangaala olwohuba Hatonda amuna obunangusi.
 Abo bosibosi abeyama mu siina lya Hatonda baja humujumirya
 aye abo abadulingi balinguma hya huloma.

64

- Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.
¹ O Hatonda, njulira ohusaba hwange ni kulomera ebinduma.
 Kuume abalabe batanjosa hibi.
² Taase etegeha j'abaatu abahosi b'ebibi,
 ogubbubbu gw'ababbengi.
³ Ebibono byawe byogi hy'epiima
 era ebibono byawe biri oti busaale.
⁴ Anajuma hutya balumba abaatu abanjumaho musango
 babataho ebibono ni banuma hutya.
⁵ Begobosamo amaani ohuhola ebibi
 bateesa ana banaate emitego jaawe ni baloma baati,
 "Najuma onanga ohujibona."
⁶ Bahola etegeha embi ni baloma baati,
 "Engeri eyi hutegehiremo ebyefe, najuma ayimanyire."
 Mu butuufu najuma amanyire ebi baatu bajeega mu myoyo jaawe.
⁷ Aye Hatonda aja hubalasa n'obusaale
 abate njaasi mu dakiika ndala.
⁸ Ebibono byawe ebyene biribaleetera ohusihiriha
 era hiisi alibabona aja hubatala.
⁹ Abaatu bosibosi balitya
 era balijeega hu ebi Hatonda aholire
 era baaloma hu hikorwa ehyo.
¹⁰ Leha abagwalaafu basangaale olwa MUSENGWA
 era benogome mu ye
 leha abo bosibosi abalani mu myoyo jaawe bamujumirye.

65

- Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi. Olwembo.
¹ O Hatonda, hirani ohuhujumirya mu Sayuuni
 era hujawoheresa oweyamo weefe.
² Ewe onulira esaala
 abaatu baja huuja eyi oli.

- 3 Wayire ohubbenga hwefe hutusitonjerera aye otusoniya.
 4 Besiimire abo abotobola wabaleeta huupi ohuba mu hifo hihyo ehyawufu.
 Husuna ebirani ebyomu nyumba yiyo ebituumire mu Yekaalu yiyo enjawufu.
 5 Otuna obunangusi era ohola ebyenunjisa ohutunonola.
 O Hatonda, abaatu bosibosi hu hyalo ni naabo abali engereha w'enyanja
 ejanaleeni, banahwesigenga.
 6 Wahola esozi olw'obunangi wuwo era oli n'amaani.
 7 Obunjeesa amayengo hu nyanja obunjeesa n'ebimoto by'amaaji
 abaatu balehera ano ohuteetema.
 8 Abo abamenya analeeni eyo benunja ebyamaliholiho ebi ohola
 era bosibosi ohunwa ebugwalyuba ohwola ebugwalyuba bejula esangaalo
 olw'ebiiitu ebi ohola.
 9 Olabirira ehyalo Watonyesa efula
 ebimera ebya hiisi ngeri byahula enjabi jejula amaaji.
 10 Ojuhirira amalime gagonda n'efula ey'amaani
 ohuyeeda ebimera ebihiri ebinere ohuhula.
 11 Oli mulari eyi huli
 otunayee amakungula mangi bugali.
 12 Enyaasi ery'ebyayo ohwaya lingi
 era esozi jijuuye ebisangaasa.
 13 Esugu lijuuye embusi n'etaama engaano ereremaaye mu hiiho
 era hiisi hiitu hyembera namugulu olw'esangaalo.

66

Y'omutangirisi w'abembi. Olwembo. Ezabbuli.

- 1 Abaatu hu hyalo hyosihyosi mwembere Hatonda n'esangaalo.
 2 Yemba hu nono ly'esiina lirye,
 mujumirye n'omuja nono.
 3 Loma Hatonda oti, "Ebiitu ebi ohola byenunjisa
 era ebi ohola bireetera abalabe babo ohuhubbira amafuha olw'ohuhutya.
 4 Abaatu hu hyalo hyosihyosi bahujumirya,
 bamba hu nono liryo ni bahutendereza."
 5 Nja webonere ebi Hatonda aholire,
 ebikolwa ebyenunjisa ebi aholera abaatu.
 6 Gafuula enyanja yaaba hy'owoomu ng'abasehulu beefe babitaamo n'amagulu.
 Kale olwa niye muuje husangaale.
 7 Anuga emirembe n'emirembe olw'amaani gage
 emoni jije jibona amawanga olw'ehyo nanjume amwepahiraho.
 8 Abaatu mwesimwesi mwebase Hatonda weefe
 era amanjaasi geefe ganjulirihane.
 9 Atuumire ni huli balamu
 era sigatuleha hwefumulirano.
 10 O Hatonda, watugezesa
 ng'olu feeza bayita hu muliro ohuyihenunulamo obucaafu.
 11 Watuleha hwagwa mu mutego
 watutwiha emigugu.
 12 Waleha abalabe beefe
 batwema hu mitwe.
 Hwabita mu muliro nomu maaji
 aye watwambusa watwosa mu hyalo ehyajuuye ebirani.
 13 Nja huuja mu nyumba yiyo n'enjongo

- eri bohya ehwiye lyaguguliha ohwoheresa ebi neeyama,
¹⁴ nja huleeta ehi neeyama ni ndi mu bigosi.
¹⁵ Nja hunonga ebyayo ebisava
 emiigu y'etaama n'ebunwa y'enombe ko n'embusi,
 eriisi litiine namugulu.
¹⁶ Mwesimwesi abanja Hatonda enono muuje munulire
 leha mbalomere ehi gakoleeye.
¹⁷ Namweriririra gaape obuyeedi
 era namujumirya.
¹⁸ Mbanga ni naali ni ndehire ehibi mu bulamu wange ni nasifayo
 singa Musengwa sigapuliirisa.
¹⁹ Aye Hatonda gaapulira
 era gagobolamo ohusaba hwange.
²⁰ Hatonda gebasiwe olwohutagaana hunulira esaala jange
 oba ohugaana ohundaga ohwenda huhwe ohubitiirifu.

67

Y'omutangirisi w'abembi. Ebifuga eby'ewaaya. Ezabbuli. Olwembo.

- ¹ O Hatonda, tunambire ehisa otuje ekabi
 otuhejeho n'esangaalo.
² Abaatu hu hyalo bamanye amagira gago
 obunonosi wuwo mu mawanga gosigosi.
³ O Hatonda, abaatu bahujumiryenga
 abaatu bosibosi bahujumiryenga.
⁴ Abaatu basangaale
 era bembe olw'esangaalo olwohuba onuga abaatu n'otehubbira
 era otangirira amawanga hu hyalo.
⁵ O Hatonda, abaatu bahujumiryenga
 abaatu bosibosi bahujumiryenga.
⁶ Eroba lija hutuleetera amakungula mangi
 era Hatonda, Hatonda weefe aja hutuna ekabi.
⁷ Hatonda aja hutuna ekabi
 era abaatu bosibosi hu hyalo bamunenga enono.

68

Y'omutangirisi w'abembi. Ya Dawudi. Ezabbuli. Olwembo.

- ¹ Leha Hatonda genyohe,
 abalabe babe basalaanihe
 leha abamucaawa bafulumuhe embiro.
² Hy'olu mbeno ehubba eriisi, babbinge banwenjo
 hy'olu musubbaawa gusaanuha mu muliro
 n'abahosi b'ebibi basihiirihire mu moni ja Hatonda.
³ Aye abagwalaafu basanjalye
 era basangaalire mu moni ja Hatonda
 leha basangaale era basanjalye.
⁴ Mwembere Hatonda,
 mumwembere ni mumujumirya.
 Mulongose engira y'oyo agendera hu bireri,
 esiina lirye nje MUSENGWA
 era musangaalire mu moni jije.
⁵ Nje Bbaabba w'abafuubbi agayira abanamwandu.

- Nje Hatonda aba mu hifo hihye ehyawufu.
- ⁶ Hatonda aṅamba abali mu hiṅubaalo gabaṅa amago.
Gejeerese abasibe emisango
aye aṅamba abajeemu gabata mu hyalo ehiduleere.
- ⁷ O Hatonda, ni wanunula
abaatu babo ohuṅwa e Misiri
wabatangirira basobola ohubita mu lulafu,
- ⁸ ehyalo hyateetema
efula yajofumuha mu moni ja Hatonda ow'e Sinaayi mu moni ja Hatonda,
Hatonda wa Yisirayiri.
- ⁹ O Hatonda, Watonyesa efula ey'amaani
yahubba eroba lyagobolaṅo bunyaaha.
- ¹⁰ Ng'abaatu babo bamenyamo
era wayeeda abagadi olwohuba oli mulaṅi.
- ¹¹ Musengwa gaṅa ehiragiwo
nga bangi babuulira amanuliro amalangi.
- ¹² "Abahabaha n'amaṅe gaawe
baduluma baleha ebi banyaga.
Ng'abahasi abasigala mu kambi babyegabanira.
- ¹³ Ni naabo abasigala mu mago ohuhuuma ebyayo
besunira enjiwa ni jiri n'amabaṅa ag'efeeza n'amooya ag'ezaabbu
agameregenya."
- ¹⁴ Omwene Buṅangi ni gasasaania abahabaha n'amaṅe gaawe
hyali hy'amabaale g'efula hu lusozi Zalumooni.
- ¹⁵ Ng'esozi j'e Bbasani mbala
era jiriho emitwe mingi bugali!
- ¹⁶ Lwahiina enywe esozi j'e Bbasani
muheja hu lusozi Sayuuni n'esaalwa,
olusozi olu Hatonda gatobola ohuba amago gage?
MUSENGWA aja humenya ohwo emirembe n'emirembe.
- ¹⁷ Musengwa atiina mu hifo hihye ehyawufu
n'aṅwa e Sinaayi n'ali n'amagaali ekumi n'ekumi.
- ¹⁸ MUSENGWA ni watiina mu hifo ehya ṅamugulu obugali wanjira abasibe bangi
era wasuna ebirabo ohuṅwa nomu bajeemu
era omenyenga mu hifo ehyawufu.
- ¹⁹ Oṅeewe eṅono Musengwa Hatonda omunonṅosi weefe
atulaga ehyere habuhyabuhya.
- ²⁰ Hatonda weefe nje Hatonda anṅola.
Musengwa atununula mu hufa.
- ²¹ Mu butuufu Hatonda aja hutetenula emitwe j'abalabe babe
abo abeyongera ohuhola ebibi.
- ²² Musengwa galoma ati, "Nja huleeta abalabe babo ohuṅwa e Bbasani
nja hubaleeta ohuṅwa mu nyanja ṅaasi,
- ²³ muja husaaba amagulu n'amafugi gaawe
n'embwa jeefe jija huba n'omugabo gwajo."
- ²⁴ Huweene ehiṅindi hy'abaatu ni bahumba
ni batiina mu hifo ehyawufu ohujumirya Hatonda wange era habaha.
- ²⁵ Abembi batangiriye n'abebivuga ni balondaho
ṅalala n'abahaana ni bacakasa etambulini.
- ²⁶ Gebasiwe Hatonda mu luhumbaano

- gebasiwe MUSENGWA mu luhumbaano lw'Abayisirayiri.
- 27 Ehiha ehitotono ehya Bbenjamini nj'ehibatangirira,
nga hulondaho abatangirisi ohunwa mu hiha hya Yuda,
nga hulondaho abatangirisi ohunwa mu hiha hya Zebbulooni ni Nafutaali.
- 28 O Hatonda weefe, laga obunangi wuwo
O Hatonda, nindi tulage ng'olu watulagaho ahale.
- 29 Abahabaha baja huhuleetera ebirabo
olwa Yekaalu yiyo mu Yersaalemu.
- 30 Hangavula esolo eyimenya mu hiiho,
egwanga eriri n'abatangirisi ko n'abaatu abali hy'enombe ebunwa bahuje
efeeza.
Salaania abo abanyumirwa ohuhola etalo.
- 31 Leha Abamisiri bahuleetera ebirabo eby'ebihomo
era leha abaatu b'Esopiya bagolole emihono eyiri Hatonda.
- 32 Amawanga gosigosi hu hyalo mwembere Hatonda,
mwembere Musengwa.
- 33 Mwembere oyo agendera mu bbanga,
munulire ejanjaasi eribbwabbwanuha n'amaani.
- 34 Mulangirire ebinjamba hu bunangi wa Hatonda,
abaatu bamuna enono mu Yisirayiri era nj'anuga ebireri mu bbanga.
- 35 Nga Hatonda otiisa n'oli mu hifo hihyo ehyawufu!
Hatonda wa Yisirayiri ana abaatu babe amaani. Hatonda gebasiwe.

69

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Ebimuli." Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O Hatonda, nonjole
amaaji ganjolare mu mamiro!
- 2 Neyiniha mu luteete, njanuma eroba egumu ana panga ohwemeerera
era amataba genda huumira.
- 3 Ndembire ohulira ni nenda obuyeedi noomire na mamiro
era n'emoni jange sijihibona bulani olw'ohulira ni nendula Hatonda wange.
- 4 Abo abacaawa anajuma songa yosiyosi bangi bugali
bahiraaho n'obungi w'efiri hu mutwe gwange.
Ndi n'abalabe bangi anajuma songa abo abenda ohunjita
era baapagia ohulina ebi teeba.
- 5 O Hatonda, omanyire ebibi byange
nanuma hibi hyange ehi otamanyire.
- 6 O MUSENGWA Omwene Mane,
otaleha abo abahwesiga ohuswala olw'ese,
otaleha abo abahwendula ohuswala olw'ese O Hatonda wa Yisirayiri.
- 7 Nehalirihire ebiduho hu lulwo
era nejuuye soni njereere.
- 8 Ndi hy'omulugendwa eyiri abaganda bange
era ndi hy'omugwira eyiri abaana ba maama.
- 9 Hiri hiityo olwohuba ohwenda ohunendamo enyumba yiyo hulinjitisa
era ebi baatu baloma ni bahuduha bigobola hu ndiise.
- 10 Ni ndira era nasiiba
ndi n'ohugumira ebiduho.
- 11 Banjeherera ni nambala ehigwali
ohulaga ti enaku yipambire.

- 12 Abo abeehala hu mulyango banjerega
era nafuuha lwembo lw'abameesi.
- 13 Aye MUSENGWA, kusunga
wungobolemo mu hiseera hiho ehiragaane
era Hatonda mu hwenda huhwo ohubitiirifu
ngobolemo wununule ng'olu wasuubisa.
- 14 Ponie, otandeha hweyiniha mu luteete
nunule mu balabe bange
njinunule mu maaji amangi.
- 15 Otaleha mataba huupira
oba ohugwa mu njuho
oba eronjo ereeni ohuumira.
- 16 O MUSENGWA, gobolamo ohusaba hwange
olw'obulaji w'ohwenda huhwo ohubitiirifu n'ehisa ehy'amaani, njeede.
- 17 Otehweha mwidu wuwo
ndi mu bugosi ow'amaani
kusunga bungobolemo mangumangu.
- 18 Sembera era wununule,
nonole ohunwa mu balabe bange.
- 19 Omanyire ng'olu balabe bange banjooga,
banduula era baaswasa,
omanyire abalabe bange bosibosi.
- 20 Banduhire era bakeniremo amaani ndi anjo tyotyoty.
Naheja owohupambira ehisa aye njanjuma.
Naheja owohungobosamo amaani
aye njanjuma wayire mulala.
- 21 Enjala ni yaali ni yinduma, baapa emere eyi batayemo enduse
era endunjo ni yaali ni yinduma, baapa omwenge gw'emizabbibbu ogusalire.
- 22 Kale leha ebiinjulo byawe bibafuuhire mutego, bibafuuhire hagumba wegoge,
leha emiyaaya jaawe jibafuuhire lutuula.
- 23 Leha emoni jaawe jiiheho olubooha batabona n'ohubona
n'emigongo jaawe jigodame emirembe n'emirembe.
- 24 Bajuheho ehirunji hiho
era balage obusungu wuwo.
- 25 Leha ehibbwe hyembere mu gunda lirye,
njanjume amenyamo.
- 26 Hiri hiityo olwohuba bahiyaania abo aba wahena hale ohuboneresa
era baloma hu abo abali mu bulumi.
- 27 Beguleho emisango n'emisango
otabasonija kadi.
- 28 Basangule mu hitabo ehy'obulamu
era otababalira njalala n'abagwalaafu.
- 29 Ndi mu bulumi n'ohubonaabona
O Hatonda, nunule.
- 30 Najumiryenga Hatonda n'olwembo
ni muja enono era ni mweyaasa.
- 31 Ehyo hija husangaasanga MUSENGWA ohuhiraho ohumuja esaame,
ohuhiraho ebunwa ey'ameega.
- 32 Abagadi baja hubona basangaale
enywe abendula Hatonda mugobolemo amaani.
- 33 MUSENGWA anjilira esaala j'abali mu wetaavu

- era sigebirira baatu babe abali mu komera.
³⁴ Ebiitu ebiri mwigulu nohu hyalo, bimujumirye
 enyanja ko n'ebiramu byosibyosi ebirimo bimujumirye.
³⁵ Hiri hiityo olwohuba Hatonda alinojola Sayuuni
 era atongole bunyaaha ebibuga bya Yuda.
 Abaatu babe baja humenyamo.
³⁶ Abejuhulu babaneeresa babe balihisikira
 ni naabo abamwenda balimenyamo.

70

- Y'omutangirisi w'abembi. Ya Dawudi. Ohwegayirira.
¹ O Hatonda, yinyoheramo wununule
 O MUSENGWA, yangujaho wunjeede.
² Leha abenda ohunjita baswale
 leha abo abasangaalira ohufafaagana hwange
 bagameyo ni bawombojaaye.
³ Leha abo abandoma baati, "A a! Hwahulomera!"
 Bagameyo ni baswaye.
⁴ Aye leha abo bosibosi abahwendula
 basangaale era basanjalye olw'ewe
 era leha abo abenda obunojosi wuwo balomerenga namugulu baati,
 "Nga Hatonda w'amaani!"
⁵ Aye ndi mugadi era ndi mu wetaavu,
 O Hatonda, nja mangumangu.
 Ndiwe MUSENGWA obunjeeda era obununula, otalwa hunjeeda.

71

- ¹ O MUSENGWA, ndiwe omunenogoma
 otandeha huswala.
² Ohola ebirujamu nunule,
 tegere ohutwi yangujaho wununule ba pungulu yange omunehweha,
 ofuuhe ebaale eringadirira.
³ Ba lwanda lwange omunenogoma
 ehifo omundulumira ohusuna obuhumi. Lagira ohunojola.
 Ndiwe olwanda lwange era ehifo hyange omunehweha.
⁴ O Hatonda wange, nunule ohujwa mu bahosi b'ebibi
 era wuponie amaani g'ehibi
 abaatu abehubbira era abahambwe.
⁵ O MUSENGWA Omwene Buñangi,
 esuubi lyange liri mu ndiwe
 era kwesigire ohujwa buvubuka wange.
⁶ Obaaye ni nange ehiseera hyosihyosi ehy'obulamu wange
 wukumire ohujwa olu nanwa mu hida hya maama
 era nja huhujumiryanga hiisi hiseera.
⁷ Obulamu wange yahuboneraho eyiri abaatu bangi
 olwohuba ndiwe ehifo ehy'amaani omunenogoma.
⁸ C'ehifa kutendereza oludaalo lwosirwosi
 ni ndangirira ebinamba hu enono liryo.
⁹ Olw'ehyo otanetusaho olwohuba njahani ndi musahulu,
 otandehulira olw'ohubona ti njahani gapooye.
¹⁰ Abalabe bange bateesa ohunjita

behobana ohukenaŋo.

- 11 Era baloma baati, “Hatonda gamuhubba omugongo hutiine humuŋambe olwohuba ŋaŋuma ow’ohumununula.”
- 12 O Hatonda, otamba ŋaleeni.
O Hatonda wange, nja mangu wunjeede.
- 13 Leha abo abapaŋabira baswale era obasihiirise
leha abo abenda ohukosa baswale.
- 14 Aye ese habuhyabuhyu esuubi lyange linabenga mu ndiwe
nja hweyongera ohuhujumiryanga.
- 15 Nasiibenga ni ndomera abaatu hu biŋamba hu biruŋamu ebi ohola ebiŋamba hu
bunoŋosi wuwo,
wayire nga simanyire bungu wabyo.
- 16 O MUSENGWA Omwene Buŋangi
nahujumiryenga olw’ebyamaani ebi ohola
era nja hulangirira obuluŋamu wuwo, owuwo woŋene.
- 17 O Hatonda, ohuŋwa mu buvubuka wange wusomehiise
era n’ohwola hatyane ndomera abaatu hu biŋamba hu byeŋunjisa ebi ohola.
- 18 O Hatonda, kusunga atandehulira mu busahulu buno
otakubba mugongo
ohwola olu ndiromera ab’omulembe oguuja ebiŋamba hu maani gago
hu maani gago eyiri abo aba baja husaala.
- 19 O Hatonda, obuluŋamu wuwo woola nohwigulu
oholire ebyeŋunjisa bingi
O Hatonda, nj’ani ali hy’ewe?
- 20 Wayire wundehire nabonaabona n’ebigosi bingi era eby’amaani
oja hungobosa bunyaaha
oja hundamusa ohuŋwa e magombe.
- 21 Oja hufuula ohuba ow’enoŋo ery’amaani
era wambudabuda nindi.
- 22 O Hatonda wange, nja huhujumirya ni kubba ogutongooli olwohuba oli mwesigwa
nja huhujumirya ni kubba ahatongooli olwohuba ndiwe Omwawufu wa Yisir-
ayiri.
- 23 Nja hwembera ŋamugulu olw’esangaalo ni kwembera etendo
ese oyu wanunula.
- 24 Oludaalo lwoŋirwosi nja huloma
hu biŋamba hu biruŋamu ebi ohola olwohuba abo abenda ohuukosa
obaswahise era obatabujuuye.

72

Ezabbuli ya Sulemaani.

- 1 O Hatonda, yeeda habaha
omusaani wa habaha abenga w’amazima hy’ewe n’alamula.
- 2 Ehyo hija humuyeeda ohuŋuganga abaatu babo bulani
era abagadi ababiseye bulani n’atehubbira.
- 3 Leha esozi jireete emiyaaya
n’eniŋgi jireete ebibala byobugwalaafu.
- 4 Habaha aja hulabiriranga abagadi,
ayeede abo abatesobola
era asihirise abalabe baawe.
- 5 Habaha aŋuge emirembe josijosi
hy’eryuba n’omwesi ng’olu biriŋo lubeerera.

- 6 Leha obunugi wa habaha wube hy'efula,
 enosa eroba yayeeda ebibala mu ndimiro byahula.
- 7 Mu mulembe gugwe ohuhola ebirunamu huhwane,
 ohwola omwesi olu gulihoma ohwaduha.
- 8 Aja hunuga ohunwa hu nyanja ohwola hu nyanja,
 ohunwa hu lwabi Yufuleeti ohwola ehyalo aja hihoma.
- 9 Abaatu bomu lulafu balimuhubbira amafuha,
 era abalabe babe baligafubira mu fuuhe.
- 10 Abahabaha b'e Talusiisi n'abomu bizinga balimuleetera ebirabo.
 Era abahabaha b'e Seebba ni Seeba balimuleetera ebirabo.
- 11 Abahabaha bosibosi balimuhubbira amafuha
 n'amawanga gosigosi galifuuha banjeeresa babe.
- 12 Hiri hiityo olwohuba aja hununula abatesobola abamweriririra
 abo abagadi abanumiririraho w'ohubayeeda.
- 13 Aja hunambira abanafu n'abatesobola ehisa
 abatesobola abataase ohufa.
- 14 Aja hubanunula ohunwa mu hubanyigirisa n'ohubabisya obubi
 olwohuba obulamu waawe w'ebbeeyi eyi ali.
- 15 Wangaala habaha!
 Abaatu bahunenga ezaabbu ohunwa e Seebba.
 Leha abaatu basabirenga habaha era leha bamwebasenga hiisi ludaalo.
- 16 Ebibala biijule hiisi n'atu nohu sozi hwosi.
 Leha ebibala bireremale hy'ebiyomu Lebbanooni.
 Era abaatu beejule ebibuga babe hy'anyaasi.
- 17 Habaha abeño emirembe n'emirembe
 gaalino konyo eryuba libeño.
 Abaatu bosibosi balisuna ekabi ohubita mu habaha oyo.
 Era baja humulanganga w'ekabi.
- 18 MUSENGWA Hatonda,
 Hatonda wa Yisirayiri aneewe enono, yenene nj'ahola ebyenunjisa.
- 19 Gebasiwe emirembe n'emirembe
 ehyalo hyosihyosi hiijule enono lirye.
 Amiina era Amiina.
- 20 Yino nj'engohoba y'ohusaba hwa Dawudi omusaani wa Yese.

73

Ezabbuli ya Asafu.

- 1 Mu butuufu Hatonda mulani eyiri Yisirayiri,
 eyiri abo abagwalaafu mu myoyo.
- 2 Aye naali huupi huterera,
 naali mbuliraho hatono ohugwa
- 3 olwohuba esaalwa yapamba ni mbona abaatu abepaahapaaha,
 ni nabona ebiitu ni bitinira bulani abahosi b'ebibi.
- 4 Banuma bigosi
 emibiri jaawe jibulaamo bulwaye
 era bali n'amaani gaawe.
- 5 Sibabonaabona hy'abaatu abandi
 obulwaye sibubajoogajooga ng'olu bujooga abandi.
- 6 Ohwepaahapaaha nj'ebihomo ebi bambala mu mamiro
 era emivuyo nj'ehyambalo hyawe.

- 7 Emyoyo jaawe jijuuye bibi byereere,
 ebiṅeego byawe bibererera hutegeha embi.
- 8 Bajeherera era balimirira abandi,
 bepaahapaaha era bategeha hunyigirisa abahyawe.
- 9 Baloma wubi hu Hatonda mwigulu
 banyooma n'abaatu babe hu hyalo.
- 10 C'ehigira n'abaatu bacuuha baaba hya nibo,
 bafugiirira ebi baloma.
- 11 Baloma baati, "Hatonda saaja humanya.
 Oyo Ali Njamugulu Obugali sasobola humanya."
- 12 Abahosi b'ebibi baatyo polu baba
 obulamu wubabereeye bulani era bebbiryaho obuninda.
- 13 Mu butuufu sihyamahulu ohuhuuma
 omwoyo gwange ni guli mugwalaafu,
 hyawereere ohwehuuma ni tabbenga.
- 14 Mbonaabona oludaalo lwosirwosi
 hiisi mugamba bamboneresa.
- 15 Singa naloma ti, "Nja hwebisya hya nibo,"
 sinahabaaye w'amazima eyiri abaatu babo.
- 16 Nagesyaho ohutegeera
 aye hyali higosi.
- 17 Ohwola olu natiina mu hifo hya Hatonda ehigwalaafu
 nga ko tegeera ekomerero yaawe.
- 18 Hituufu obata anjali obuterere
 bagwe basihiirihe.
- 19 Sibalwa husihiiriha,
 baja husihiirihira erala.
- 20 O Musengwa n'olinyoha, baja husihiiriha,
 babanyoome hy'ehirooto ehinumamo
 ehi muutu gebirira ni buhyeye.
- 21 Obusungu wapamba
 omwoyo gwanduma.
- 22 Mu moni jijo
 naali munubeebe hy'esolo ni tahutegeera.
- 23 Aye hiisi ludaalo ndi njalala ni neewe
 era onambiriye omuhono gwange omulungi.
- 24 Wutangirira ni wundabbira
 oluvanyuma oja hu nyanirisa ohwingira mu nono.
- 25 Puma wundi yesiyesi mwigulu ohutusaho ewe,
 era hu hyalo puma ehinenda ehindi ohutusaho ewe.
- 26 Ebiṅeego n'omubiri gwange binafu
 aye Hatonda wange nj'amaani gange
 nj'eyi netaaga emirembe n'emirembe.
- 27 Abahwenjalama balisihiriha
 osihiirisa abatali besigwa.
- 28 Aye hiraṅi ese ohuba naapi ni Hatonda,
 MUSENGWA Omwene Bunangi nj'omunenogoma,
 nja huloma hu bikolwa bibyo byosibyosi.

74

Ezabbuli ya Asafu.

- 1 O Hatonda, lwahiina watuhubba omugongo?
Oja hutwesamba emirembe n'emirembe?
Lwahiina olunjira etaama jijo?
- 2 Hebulira abaatu babo abawefunira ohunjwa ahale,
egwanga eriwetobolera aba wanunula,
hebulira olusozi Sayuuni ohu wamenyanga.
- 3 Lambuula amagunda eg'ehibuga,
abalabe basihiirisa ehifo hihyo ehyawufu.
- 4 Abalabe babo balangirira obunjangusi mu Yekaalu yiyo
nga basimihamo n'ebbendera jaawe ohulaga obunjangusi waawe.
- 5 Bafaanana hy'abaatu abatema ebisaala n'embasa mwidenjo.
- 6 Babbwaga ebibaaje byosibyosi
ni babyadisa n'embasa ko n'enyundo.
- 7 Boohya ehifo hihyo ehyawufu
era baholera mu Yekaalu yiyo eby'embihho.
- 8 Baloma mu myoyo jaawe baati,
"Huja hubahenerano erala."
Basihiirisa n'omuliro hiisi hifo anja bajumirihisyanga Hatonda.
- 9 Nanuma bubonero owenunjisa
n'abanaabbi abasigaayeno
era nanuma hu efe amanyire embeera yino anja yija hwagamira.
- 10 O Hatonda, abalabe balyosa ne ohuhufodogola?
Omulabe aja huhutala emirembe n'emirembe?
- 11 Lwahiina ogaana ohubaaho n'ehyohola?
Lwahiina weyongera ohuhweha omuhono gugwo omulungi?
Tusayo omuhono gugwo obasihiirise.
- 12 Aye ohunjwa ahale nahale
ewe Hatonda ndiwe habaha wange
oleeta obunonjosi hu hyalo.
- 13 Ndiwe owaabulamo enyanja habiri olw'amaani gago,
wasusungula emitwe j'agasolo agomu maaji.
- 14 Ndiwe owateetena emitwe j'ebinyana
era wabinjaayo ng'emere eyiri ebitonde byomu lulafu.
- 15 Ndiwe owegula esulo n'enjabi
era woomya enjabi embala.
- 16 Watanjo omuusi n'owiire,
ndiwe owatonda eryuba n'omwesi.
- 17 Ndiwe owatanjo esalo josijosi ej'ehyalo
era watanjo ebiseera eby'ehyeya n'ebyobunjololohi obungi.
- 18 Aye MUSENGWA hebulira ng'olu balabe bahuduuye,
ng'olu banubeebe bahunyoomire.
- 19 Otaleha baatu babo abali hy'enjuusi
wabalehera abalabe baawe abahambwe.
Abaatu babo ababanyigirisa otabebirira emirembe n'emirembe.
- 20 Hebulira endagaano eyi wahola ni neefe
olwohuba emivuyo jejuuye hiisi njaatu mu hyalo hino.
- 21 Otaleha abo aba banyigirisa ohuswala
leha abagadi n'abali mu wetaavu bahujumiryenga.

- 22 O Hatonda, yinyoha osolerere ebibyo
hebulira ng'olu banubeebe bahufodogola oludaalo lwosirwosi.
- 23 Otebirira hubogola hw'abalabe babo
n'ohwegugunga hwawe ohutahoma.

75

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Otasihirisa." Ezabbuli ya Asafu. Olwembo.

- 1 O Hatonda, huhweyaasa,
huhweyaasa olwohuba oli huupi,
hiisi n̄aatu baloma hu bikolwa bibyo ebyenunjisa.
- 2 Oloma oti, "Ehiseera hyange ehiragaane,
ndisala omusango ni tehubbira.
- 3 Ehyalo n'abaatu ni bateetema,
ndiise an̄ambirira emisingi jaahyo.
- 4 Ndoma abepaahapaaha ti, 'Mulehere an̄o ohwepaahapaaha.'
Era ndoma abahosi b'ebibi ti, 'Mulehera an̄o ohwehudumbasa olw'amaani
genywe.
- 5 Mbaloma ohulehera an̄o ohwepaahapaaha
era mulehera an̄o ohuloma n'ehitigi.' "
- 6 Enjuma mulamuzi ohun̄wa ebuñwalyuba
oba ebugwalyuba oba mu lulafu aja huuja ni gepaahapaaha.
- 7 Aye Hatonda nj'omulamuzi,
geesa ono, genyosa ola.
- 8 MUSENGWA an̄ambire mu ngalo jije ehipopo hy'omwenge ogusalire ogw'obusungu
wuwe.
Agujuha ng'abahosi b'ebibi bosibosi bagunywa bahenan̄o baati cwi.
- 9 Aye ese nja hulomanga hu ebi Hatonda aholire,
nja hwembera Hatonda wa Yakobbo ni mujumirya.
- 10 Hatonda aloma ati, "Nja husihirisa amaani g'abahosi b'ebibi bosibosi,
aye aga bagwalaafu galyeyongera hweyongera."

76

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba n'ebivuga eby'ewaaya. Ezabbuli ya Asafu. Olwembo.

- 1 Hatonda amanyiheene mu hyalo hya Yuda,
esiina lirye ly'amaani mu Yisirayiri.
- 2 Eweema yiye yiri mu Yerusaalemu
amago gage gali hu lusozi Sayuuni.
- 3 Eyo peyi gabbwagabbwagira obusaale w'omulabe
n'engabo n'epiima ebisoosa byomu lutalo.
- 4 Hatonda, ng'oli w'en̄ono,
ohumba hya habaha ohun̄wa hu sozi
eyi wan̄angulira abalabe.
- 5 Babanyagireho abasooli baawe abasira bosibosi,
en̄uma an̄anga ohutwinyoheraho.
- 6 O Hatonda wa Yakobbo,
ni wahayuha embalaasi n'amagaali, byan̄wera mwiroba.
- 7 Aye ewe wen̄ene nj'oyu bali n'ohutya!
Nj'ani asobola ohwemeerera mu moni jijo n'olun̄jire?
- 8 N'oli mwigulu wasala emisango

- abaatu hu hyalo baatya era banolerehana,
⁹ O Hatonda, ni wanwayo wabasalira emisango ohunonola ababanyigirisa bosibosi hu hyalo.
¹⁰ Mu butuufu oweene obusungu w'abaatu bunwamo ohuhuna enono era abo abaja hunona mu talo, balihutendereza.
¹¹ Mweyamanga eyiri MUSENGWA Hatonda wenywe era mwoheresenga. Amawanga agohumulirano, galeetera oyo oyu batya ebirabo.
¹² Gehahania ehitigi hy'abanugi era abahabaha hu hyalo bamutya.

77

Y'omutangirisi w'abembi. Ya Yedusuuni. Ya Asafu. Ezabbuli.

- ¹ Neriririra Hatonda ganjeede,
 neriririra Hatonda anjulare ohusunga hwange.
² Ni naali mu bigosi nasaba Musengwa,
 owiire nagolola emihono jange ni talehera era omwoyo gwange ni gutamatira.
³ O Hatonda, nahuhebulira era nabinda n'amaani gapwamo.
⁴ Olw'ewe Hatonda sinalimba hwiro naali n'ebigosi n'ohuloma ni tasobola huloma.
⁵ Naneeega hu endaalo ej'egongo, emyaha ejahale.
⁶ Nahebulira enyembo jange eji nembanga owiire. Mu mwoyo gwange nebuusa ti,
⁷ "Musengwa aja hukubba omugongo emirembe n'emirembe? Saligaluhayo hupambira hisa nindi?
⁸ Naahani sahitwenda? N'ehisuubiso hihye hyahoma?
⁹ Hatonda galeeherano ohuba w'ehisa? Obusungu wugimire alehire ohuba w'ehisa?"
¹⁰ Ng'ano ndoma ti, "Ehindumya obugali c'ehino ti: Hatonda Ali Namugulu Obugali, sahiiri w'amaani."
¹¹ Nja huhebulira ebikolwa bya MUSENGWA, nja huhebulira ebyamaliholiho bibyo ebi waholanga ahalehale.
¹² Nja hujeeganga hu bikolwa bibyo byosibyosi, nja hujeeganga hu bikolwa bibyo eby'amaani.
¹³ O Hatonda, amagira gago mawufu hatonda hi ow'amaani hya Hatonda weefe?
¹⁴ Ndiwe Hatonda ahola ebyamaliholiho olaga amaani gago mu baatu.
¹⁵ Wanunula abaatu babo n'amaani mangi abejuhulu ba Yakobbo ni Yosefu.
¹⁶ O Hatonda, amaaji gahubona, amaaji gahubona gahutya enjuho j'enyanya jateetema.
¹⁷ Ebireri byajuha amaaji, eraadu lyaduma mwigulu, obusaale wuwo wabitabitana n'ano ni nanjala!
¹⁸ Ejanjaasi ly'ohubbwabbwanuha huhwo lyali mu hafuusa,

ohumyasa hwahwana ehyalo hyosihyosi,
ehyalo hyateetema era hyayuuga.

- 19 Watema engira mu nyanja,
engira yiyo mu maaji amangi
wayire amagulu gago sigaboneha aṅa wabita.
- 20 Watangirira abaatu babo hy'etaama,
Musa ni Alooni nj'abaali abatangirisi.

78

Zabbuli ya Asafu.

- 1 Baatu bange muṅulire esomesa yange.
Mutegere amatwi muṅulire ebibono byange.
- 2 Nja huloma ni nabo mu ngero,
nja huloma ebyama ebi bahweha ahale nahale.
- 3 Ebiitu ebi hwanṅulira era ebi humanyire,
ebiitu ebi basehule beefe batulomera.
- 4 Sihuja hubihweha abaana beefe,
huja hulomera ab'omulembe oguuja
ebiṅamba hu maani ga MUSENGWA
nohu by'amaani n'ebyenṅunjisa ebi gaahola.
- 5 Gaṅa abejuhulu ba Yakobbo ebiragiyo,
gaṅa abasehulu beefe Abayisirayiri amagambi bagasomesa abaana baawe,
- 6 ab'omulembe ogulondaho bahagamanya
era ni naabo ababahiiri husaala boosi bahagasomesa abaana baawe.
- 7 Bahesiga Hatonda era batebirira ebi ahola
aye bahanamba ebiragiyo byange.
- 8 Bataba hy'abasehulu baawe,
omulembe ogw'abaatu abahahanyafu
era abajeemu abaali n'emyoyo ejitagonderanga Hatonda era abatamwesiganga.
- 9 Abaatu bomu hiha hy'Efulayimu wayire baali n'obusaale,
baatya baduluma hu ludaalo lw'olutalo.
- 10 Babbwaga endagaano ya Hatonda
era bajeemera amagambi gage.
- 11 Beebirira ebi gaali n'aholire ebyenṅunjisa ebi gabalaga.
- 12 Gaahola ebyamaliholiho mu moni j'abasehulu baawe
mu hyalo hy'e Misiri, mu twale ly'e Zowani.
- 13 Gaabula enyanja ng'abaatu babitaamo.
Gaahola amaaji gemeerera hy'ehiteepe hu luuyi nohu luuyi.
- 14 Mu muusi gabatangiriranga n'ali mu hireri
ng'owiire abatangirira n'omuliro.
- 15 Gaadisa amabaale mu lulafu
gabaṅa amaaji amangi oti g'enyanya.
- 16 Gaaleetera esulo j'amaaji ohuṅwa mwibaale,
amaaji nga gahuluhuta hya g'olwabi.
- 17 Aye ni bali mu lulafu beeyongera ohwonoona
bajeemera oyo Ali Namugulu Obugali.
- 18 Basalaṅo ohuhema Hatonda
ni baduhanira eby'ohulya.
- 19 Bemulugunya hu Hatonda baati, "Dala Hatonda asobola
ohutuṅa emere mu lulafu luno?"

- 20 Ni gahubba hwibaale
amaaji ameene amangi ganwamo.
Aye asobola ohuṅa abaatu babe enyama n'emere?"
- 21 MUSENGWA ni gabanulira ni baloma baatyō
gabaluṅira ganwana omuliro hu Yakobbo
era ehiruṅi hihye hyali hu Yisirayiri.
- 22 Sibafugiirira bya Hatonda
era sibesiga ti aja hubanoṅola.
- 23 Aye galagira ebireri mu bbanga
gegulaṅo enjigi ej'egulu,
- 24 gakukumuhisa abaatu emaanu balye
gabaṅa emere ohuṅwa mwigulu.
- 25 Abaatu balya hu emere ey'abamalayika,
bosibosi gabaṅa emere mu bungi.
- 26 Galehula hibuyaga ohuṅwa ebuṅwalyuba gafuṅa
era olw'amaani gage gagira embeṅo ohuṅwa mu mehiriro yahubba.
- 27 Gabakukumuhisa enyama hy'efuuhe,
enyuni ejiguluha ehibbiiryō hy'omujehe hwigobo ly'enyanja.
- 28 Enyuni ejo jagwa ohweswanigirisa ekambi jaawe,
ohwetoolola eweema jaawe.
- 29 Abaatu balya byabameera hu myoyo
olwohuba gabaṅa ehi baali ni banembaho.
- 30 Aye ni baali ni bahiirya
era emere ni yaali n'ehiiri mu hanwa,
- 31 Hatonda gabaluṅira nga geeta abaali ni basinga ohuba ab'amaani
era gasalaho abavubuka mu Yisirayiri.
- 32 Aye wayire gabahola atyo beeyongera ohwonoona
era wayire gabalaga ebyamaliholiho sibafugiirira bibye.
- 33 Olw'ehyo baheneeresa obulamu waawe wubi
era emyaha jaawe bajihenera mu bigosi.
- 34 Hiisi olu Hatonda gahabeetire,
nga bebbwaga bamwendula bacuuhisa erala emyoyo jaawe.
- 35 Nga bahebulira baati Hatonda gaali nj'olwanda lwawe
Ali Namugulu Obugali gaali nj'Omununuzi waawe.
- 36 Aye ebibono byawe byali by'obudulingi wereere,
eṅuma ehi baloma ehy'amazima.
- 37 Emyoyo jaawe sijaali miheneerefu,
sibaali besigwa ohuhuuma endagaano yiye.
- 38 Aye Hatonda gaali w'ehisa eyi bali,
gabasoniṅa ebibi byawe era sigabasihirisa.
Emirundi mingi gahuuma obusungu wuwe
era sigabajuhaho hiruṅi hihye.
- 39 Gahebulira ati baali baatu buutu
baali mbeṅo eyifuṅa yanwanṅo.
- 40 Ne mirundi mingi bamujeemera eyo mu lulafu,
bamwenṅunamisa eyo mu luhoola.
- 41 Mirundi mingi bahema Hatonda,
banyigisa Omwawufu wa Yisirayiri.
- 42 Sibahebulira baati ali n'obunangi
oludaalo olu gabanunula mu balabe.

- 43 Oludaalo olu gahola obubonero owenunjisa e Misiri,
ebyamaliholiho ebi gahola mu twale ly'e Zowani.
- 44 Amaaji gomu lwabi gafuuha mafugi
era Abamisiri sibaganywa.
- 45 Gabasindihira agasonera agabahehera
n'agahere agabaleetera ohwesinya.
- 46 Endimiro jaawe gajiņa amadeede
era ebirime byawe gabiņa esige.
- 47 Efula ey'amabaale yonoona emizabbibbu jaawe
n'emisaala emitiini jasihiiriha.
- 48 Efula ey'amabaale yahubba enombe jaawe,
ebisolo byawe byafa olw'ohubbwabbwanuha n'ohumyasa hw'ekuba.
- 49 Gabajuhaho ehiruņi hihye,
gabataaho obusungu n'ohunyiiga,
ehibbubbu hy'abamalayika hyabasihirisa.
- 50 Gabajofumulaho obusungu wuwe, sigabaņonia hufa
aye gabataho hanupuli baafa.
- 51 Geeta abaana abadaayi bosibosi mu Misiri,
ebibala ebidaayi mu weema ja Haamu.
- 52 Ng'ano atangirira abaatu babe hy'etaama
gabaluņanya mu lulafu.
- 53 Gabatangirira bulani weene ni naņuma hutya.
Aye enyanja yamira abalabe baawe.
- 54 Ng'aboosa hu salo y'eroba lirye eryawufu,
ehyalo ehy'esozi olu gaņangula n'amaani gage.
- 55 Gabbinga amawanga agaalimo
ng'anamba ehyalo ehyo
ahiņa abaatu babe ng'obusika
amago gaawe, gagaņa Abayisirayiri.
- 56 Aye bahema Hatonda
era bajeemera Ali Naņugulu Obugali,
sibahuuma biragiro bibye.
- 57 Sibaali badimamu era baņuma hufugiirira hy'abasehulu baawe,
ni becuusa hy'embasa mu muņaya.
- 58 Bamuleetera obusungu olw'amasabo gaawe hu sozi
ni bajumirya ebiitu ebibbote.
- 59 Hatonda ni gabona ebiitu ebyo gabaluņira
ng'ahubbira erala Yisirayiri omugongo.
- 60 Gahubba Eweema Enjawufu e Siilo omugongo,
eweema eyi gaali ni gemehire nađati w'abaatu babe.
- 61 Galeha Esanduuku yiye enjawufu bayiņira mu buņaņanguse
eyaali ni yiraga enono lirye ohutiina ohuba mu balabe.
- 62 Galeha abaatu babe babeeta n'epiima,
ganyiigira abaatu babe bugali.
- 63 Omuliro gwasihirisa abaseere baawe,
abahaana baawe bahaya n'obufumbo.
- 64 Galeha beeta abasengi baawe n'epiima
era abanamwandu baawe babagaana n'ohubalira.
- 65 Ng'ano Musengwa genyoha ohuņwa mwiro
hy'omeeye omwenge

- 66 ng'abbinga abalabe babe
era baswalira erala olwohuba gabanangula.
- 67 Gahubba abejuhulu ba Yosefu omugongo
era sigatobola hiha hy'Efulayimu.
- 68 Aye gatobola ehiha hya Yuda,
olusozi Sayuuni olu genda.
- 69 Anjo paŋa gatongola ehifo hihye ehyawufu
ohuba hy'amago gage mwigulu,
hy'ehyalo ehi gataŋo emirembe n'emirembe.
- 70 Gatobola Dawudi ohuba muŋeeresa wuwe
oyu gatusa mu hwaya etaama,
- 71 ohuŋwa mu hwemera etaama,
gamufuula mwayi w'abejuhulu ba Yakobbo, Abayisirayiri, abaatu ba Musengwa.
- 72 Era Dawudi gabaaya bulani n'owesigwa
gabanjuga n'amagesi.

79

Ezabbuli ya Asafu.

- 1 O Hatonda, amawanga galumbire ehyalo hihyo,
baholire eby'embihho hu Yekaalu yiyo enjawufu,
ehibuga Yerusaalemu bahirehire ni hiri magunda.
- 2 Emirambo j'abaŋeeresa babo bajiŋa esega ohuba mere,
emibiri j'abagwalaafu babo bajiŋa esolo jeriire.
- 3 Amafugi g'abaatu aba beeta,
gabanda hiisi ŋaatu mu Yerusaalemu oti maaji,
ni ŋaŋuma wa hubasiha.
- 4 Abaliranwa beefe batuduula,
batujerega era batujeherera.
- 5 MUSENGWA olihyosa ŋeena?
Oja hutuluŋira emirembe n'emirembe?
Ebuba liryo lija hwosa ŋe ohwaduha hy'omuliro?
- 6 Luŋira amawanga agatahumanyire,
abaatu abo abatahujumirya.
- 7 Hiri hiityo olwohuba bahenireŋo abejuhulu ba Yakobbo,
baasihiirisa ehifo hyawe.
- 8 Otatuboneresa olw'ebibi by'abasehulu beefe.
Yanguŋaho otuŋambire ehisa olwohuba hwenda obuyeedi.
- 9 O Hatonda, tuyeede otunoŋole,
ehyo hija huhuŋeesa eŋono,
tununule era tusoniŋe ebibi byefe olw'esiina liryo.
- 10 Lwahiina abaatu abamawanga bebuusa baati,
"Hatonda waawe ali ŋeena?"
Leha huhubone ni wegalula amawanga olw'ohwita abaŋeeresa babo.
- 11 Nulira ohubinda hw'abasibe
era olw'obuŋangi bubo, huuma abo aba basalira ogw'ohufa.
- 12 O Musengwa, yesasule abaliranwa beefe emirundi musanvu
olw'ebiduhho byawe ebi bahuduha.
- 13 Efe abaatu babo, etaama ejomu hidooli hihyo
hujahuhweyaasa emirembe n'emirembe
hujahuhujumiryanga emirembe josijosi.

80

Y'omutangirisi w'abembi. Ohuyemba ni batiinira hu janjaasi ly'Ebimuli eby'Endagaano. Ya Asafu. Ezabbuli.

- 1 Tunuliirise ewe olabirira Yisirayiri hy'omwayi,
ewe otangirira Yosefu ng'olu muutu atangirira etaama,
ewe owihala njagati w'abakerubbi, leha enjase yiyo yaduhire
- 2 ehiha hy'Efulayimu ni Bbenjamini ni Manase.
Tunonjole olw'amaani gago.
- 3 O Hatonda, tugobose bunyaaha
tunambire ehisa hwahanonjoha.
- 4 O MUSENGWA Hatonda Omwene Manje,
olihyosa ne ohulunga olw'esaala j'abaatu babo?
- 5 Otwinuuye ohubonaabona
era otunjaaye ohunywa ehipopo hy'amasiga ameene amangi.
- 6 Otufuuye ehiitu ehy'ohwenyinyalya eyiri abaliranwa beefe
era abalabe beefe batujeherera.
- 7 O Hatonda Omwene Manje,
tugobose bunyaaha,
tunambire ehisa hwahanonjoha.
- 8 Watusa omuzabbibbu ohunwa e Misiri,
wabbinga amawanga ohunwa mu byalo ebyo,
ng'ohena oguhomaamo.
- 9 Wagulongohesa ehisambu
nga gusimiha emirandira gulanda mu hyalo.
- 10 Ehisigo hyagwo hyawiihirira hu hiisi lusozi
ng'amasaga gaagwo gawiiha emitumba emireenji.
- 11 Amasaga gaagwo gatandabala ohwola hu nyanja Meditereniani
nohu lwabi Yufuleeti.
- 12 Lwahiina wabbwaga olukomera olugugadirira,
hyaleetera bosibosi ababitano ohwenogera ebibala byagwo?
- 13 Embiiji jomwisugu jigutyakirira
n'esolo josijosi ejomwisugu jigulya.
- 14 O Hatonda Omwene Manje, cuuha ogobole eyi huli.
Heja njasi ohunwa mwigulu obone era olabirire omuzabbibbu guno,
- 15 omulandira ogu muhono gugwo omulungi gwahoma,
olusaga lulwo olu wamwene wafuula olw'amaani.
- 16 Baatema omuzabbibbu gugwo bagwohya omuliro
abaatu babo basiiriha onabahangavula n'obuhambwe.
- 17 Leha omuhono gugwo gube hu muutu ali hu luuyi olw'omuhono omulungi
omwana w'omuutu oyu wamwene wehuhisa.
- 18 Tugobese bunyaaha huja huhujumiryanga nindi
era sihuja huhunwaho.
- 19 O MUSENGWA Hatonda Omwene Manje,
tugobese bunyaaha
tunambire ehisa hwahanonjoha.

81

Y'omutangirisi w'abembi. Ohuyemba ni batiinira hu gitisi. Ya Asafu.

- 1 Mwembere Hatonda n'esangaalo olwohuba nj'amaani geefe,
mwembera Hatonda wa Yakobbo mu janjaasi eryanjamugulu!

- 2 Mutandiihe olwembo ni muhubbireho n'etambulini
muhubbireho ahatongooli ko n'ogutongooli.
- 3 Mufuunje olwiga lw'etaama emiigu omwesi ni gwahabaluha
era n'omwesi ni guhulire hu ludaalo lwefe olw'embaga.
- 4 Lino gambi eyiri Abayisirayiri,
hiragiyo hya Hatonda wa Yakobbo.
- 5 Galiya ohuba egambi eyiri Yosefu
olu gawaagala ehyalo hy'e Misiri
eyi hwanjulira olulimi oluhutategeera.
- 6 Aloma ati, "Nabatwihula emigugu
era nabatusaho ehinaaba ehisito ehi baali ni babbeedire.
- 7 Ni mwali mu bigosi mwananga nga mbanunula,
nabagobolamo mu hireri ehibbwabbwanuha.
Nabagezesa hu maaji g'e Meribba.
- 8 Enywe abaatu bange mujulire,
enywe Abayisirayiri nja hubalabula singa mupulirisa.
- 9 Simujumiryanga bahatonda abandi
era simuhubbiranga bahatonda abandi amafuha.
- 10 Ndiise MUSENGWA Hatonda wenywe
owabatusa mu hyalo hy'e Misiri.
Mwasanye eminwa jenywe, nja hubegusa.
- 11 Aye abaatu bange sibapulirisa,
Abayisirayiri sibagonda.
- 12 Olw'ehyo nabanwaho nabaleha bahole ng'olu hwegomba hw'emyoyo jaawe hwali,
ohuhola ng'olu abeene benda.
- 13 Singa abaatu bange bapulirisa,
O singa Abayisirayiri bagendera mu ngira yange,
- 14 nahabananguliiye abalabe baawe bosibosi mu dakiika ndala,
era omuhono gwange gwahabaholireho.
- 15 Abo abacaawa MUSENGWA bahamuhubbiye amafuha olw'ohutya
era ehibonerezo hyawe hyahali hy'emirembe n'emirembe.
- 16 Aye mwahaliiye engaano enyene endaji
n'omudugere ohunwa mwibaale mweguta."

82

Ezabbuli ya Asafu.

- 1 Hatonda nj'omuhulu w'oluhiiho mwigulu
anja esala ey'emisango mu bahatonda.
- 2 "Mulyosa ne ohusala emisango ni mwehubbira,
ni mubeera abahosi b'ebibi?
- 3 Muyeede abagadi n'abafuubbi
era musolerenga abaatu aba banyigiirisa.
- 4 Muyeede abanafu n'abali mu wetaavu,
mubanunule ohunwa mu bunangi w'abahosi b'ebibi."
- 5 "Nanuma ehi bamanyire era nanuma ehibategeera,
bagendera mu hiirema
era emisingi josijosi ej'ehyalo jiteetema.
- 6 Naloma ti, 'Muli bahatonda,
mwesimwesi muli baana b'oyo Ali Namugulu Obugali.'
- 7 Aye muja hufa hy'abaatu obuutu,
muja huheneresa hy'abanugi abandi."

⁸ O Hatonda, yinyoha osalire ehyalo omusango
olwohuba amawanga gosigosi gago.

83

Olwembo. Ezabbuli ya Asafu.

- ¹ O Hatonda, otaṅoleera huṅoleera
O Hatonda, otaba aṅo ni ṅaṅuma ehi oloma.
- ² Bona abalabe babo benyoheene,
abo abahucaawa bahujeemera.
- ³ Bahola ekwe hu baatu babo.
Bacuhiiye abaatu babo abahoda.
- ⁴ Baloma baati, “Muuje hutiine hubasihiirise ng’egwanga,
esiina lya Yisirayiri ligote batagobolayo hulihebulira nindi.”
- ⁵ Era bosibosi beesa hirala mu tegeha yaawe,
beehobana ohuhuyeechera,
- ⁶ eweema j’Edomu n’Abayisimayiri
ohuṅwa e Mowaabbu n’Abahagari,
- ⁷ n’Abagabbali n’Abamooni,
Abameleki n’Abafirisuuti ko n’abaatu b’e Tiiro.
- ⁸ Era ni Busuuli yibegaatireho
ohuyeeda olulyo lwa Luuti.
- ⁹ Bahole ng’olu waahola Abamidiyaani
ng’olu waahola Sisera ni Yabbini hu lwabi Kisoni,
- ¹⁰ aba wasihiirisa mu Endori
era emibiri jaawe jabolera hwiroba.
- ¹¹ Hola abatangirisi baawe ng’olu waahola Orebbu ni Zeebbu
hola abatangirisi baawe ng’olu waahola Zeebba ko ni Zalumuuna.
- ¹² Abaatu abo baloma baati,
“Muhole hwenjirire ehyalo hya Hatonda.”
- ¹³ O Hatonda wange,
basalaanie ng’olu mbeṅo esalaania ebisasiro,
- ¹⁴ hy’olu muliro gugugulisa amadeṅo
oba hy’olu omuliro gwohya olusozi,
- ¹⁵ babbinge n’omuyaga gugwo ogw’amaani,
era batiise ni hibuyaga wuwo.
- ¹⁶ O MUSENGWA, baleetere ohuswala ko abaatu bahategeera amaani gagwo.
- ¹⁷ Balehe esoni jibahubbe emirembe n’emirembe,
leha basihiirihe ni ṅaṅuma abaja eṅono.
- ¹⁸ Leha bamanye baati ewe MUSENGWA
ewe wenene ndiwe Ali Ṅamugulu Obugali
aṅuga hiisi hiitu hu hyalo hyosihyosi.

84

Y’omutangirisi w’abembi. Ohuyemba ni batiinira hu gitisi. Ezabbuli y’abaatu bomu lulyo lwa Kooru.

- ¹ O MUSENGWA Omwene Maṅe,
ng’enyumba yiyo ndaṅi!
- ² Obulamu wange wuṅemba bugali hu huba mu lunya lwa MUSENGWA,
omwoyo n’omubiri byeriririra Hatonda Omwene Bulamu.
- ³ Ni namuhuuji asunire amago atongola ehitala
aṅa namalala ahuumira owaana waayo huupi n’ehituuti hihyo

- O MUSENGWA Omwene Maŋe,
habaha wange era Hatonda wange.
- ⁴ Besiimire abo ababa mu nyumba yiyo,
baba muhuhujumirya hiisi hiseera.
- ⁵ Besiimire abo abahufuula ewe ohuba amaani gaawe
abo abalumirwa ohutiinanga mu nyumba yiyo hu lusozi Sayuuni ohuhujumirya.
- ⁶ Ni babita mu hiiho hy'e Bbaka ehinumamo maaji,
balihifuula ehifo ehy'amaaji,
hyejula n'efula eyisookera erala ni huŋwa mu hiseera hy'endobooli.
- ⁷ Abaatu babo beyongera ohusuna amaani
era baja hwola hu lusozi Sayuuni mu moni ja Hatonda.
- ⁸ O MUSENGWA Hatonda Omwene Maŋe,
ŋulira ohusaba hwange.
O Hatonda wa Yakobbo, puliirise.
- ⁹ O Hatonda, ŋa habaha weefe ekabi
era oyu watobola omuhejeho n'ehisa.
- ¹⁰ Oludaalo lulala olukenera mu lunya lwa Yekaalu yiyo,
luhira endaalo olukumi ejikenera aŋaatu aŋandi.
Era mala gaba muhumi ŋa mulyango gw'enyumba ya Hatonda wange
ohuhira ohumenya mu weema j'abahosi b'ebibi.
- ¹¹ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda
nj'eryuba era engabo yeefe
gandaga ehisasabirisi era gafuula ow'enono.
Sananga hutana ebirani abo abahola ehiruŋamu.
- ¹² O MUSENGWA Omwene Maŋe,
gesiimire oyo ahwesiga.

85

- Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koora.
- ¹ O MUSENGWA, wana ehyalo hiho ekabi
era oleeteeye abejuhulu ba Yakobbo ohuba bulani.
- ² Wasoniŋa ohubbenga hw'abaatu babo
era wabatusaho ebibi byawe byosibyosi.
- ³ Walehera aŋo ohutulunira
n'ohuba n'obusungu bungi eyi huli.
- ⁴ O Hatonda Omunonosi weefe, tugobose bunyaaha
era olehere aŋo ohutulunira.
- ⁵ Oja hutulunira emirembe n'emirembe?
Oja hweyongera ohuba n'obusungu?
- ⁶ Sooja hutugobosa bunyaaha nindi,
abaatu babo basangaale hu lw'ewe?
- ⁷ O MUSENGWA, tulage ohwenda huhwo ohubitiirifu
era otunonole.
- ⁸ Nja huŋuliirisa ehi Hatonda MUSENGWA aja huloma,
olwohuba asuubisa abaatu abagwalaafu babe emiyaaya
ohutusaho batagobolayo mu bunubeebe waawe.
- ⁹ Mu butuufu oweene ali ŋaapi
ohunonola abo abamutya
ko enono lirye lihwane ehyalo hyefe.

- 10 Ohwenda n'owesigwa byenjimbire
era obulunamu n'emiyaaya bigwijana mu hifuba.
- 11 Owesigwa bunwera mu hyalo hino
obulunamu busiziira mwigulu nga wiiha njaasi hu hyalo.
- 12 MUSENGWA aja hutunja ebiranji
era ehyalo hyefe hija hwama ebibala bingi bugali.
- 13 Obulunamu bumutangiriramo
era wamweyulira engira omu abita.

86

Esaala ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, tegere ohutwi era wungobolemo,
olwohuba ndi mugadi era ndi mu wetaavu.
- 2 Huuma obulamu wange olwohuba nenjayeeyo eyi oli.
Oli Hatonda wange, nonjola omunjeeresa wuwo,
oyo ahwesiga.
- 3 O Musengwa pambire ehisa
olwohuba oludaalo lunjerereraho ni kweriririra.
- 4 O Musengwa sangaasa omunjeeresa wuwo
olwohuba nahunjambya obulamu wange.
- 5 O Musengwa osonija era oli mulanji
olaga ohwenda ohubitiirifu eyiri abo bosibosi abahujumirya.
- 6 O MUSENGWA, njulira ohusaba hwange,
njuliirisa ohulira hwange ni sunga wupambire ehisa.
- 7 Ni ndi mu bugosi
kulanga olwohuba oja hungobolamo.
- 8 O Musengwa, nanjumaano hatonda ali hy'ewe.
Era nanjumaano wayire mulala aholo ebi ohola.
- 9 O Musengwa, amawanga gosigosi aga watonda gaja huuja gahujumirye
era gaja huhunja enono.
- 10 Hiri hiityo olwohuba oli w'amaani
era ohola ebyenunjisa,
ewe wenene ndiwe Hatonda.
- 11 O MUSENGWA, somese amagira gagwo
era nja hugendera mu mazima gago.
Pe omwoyo ogubulamo wasiwaasi, nahahunja enono.
- 12 O Musengwa Hatonda wange,
nja huhujumirya n'omwoyo gwange gwasigwosi
nja huhujumirya emirembe n'emirembe.
- 13 Hiri hiityo olwohuba ohwenda ohuwunyendamo hubitiirifu,
wanunula ohunja emagombe mu hufa.
- 14 O Hatonda, abo abehudumbasa banumba,
abaatu abahambwe bendula obulamu wange
abaatu abatahutya.
- 15 Aye ewe Musengwa oli Hatonda ow'ehyere
era oli n'ehisasabirisi,
olwanjo ohulunja wijuuye ohwenda n'owesigwa.
- 16 Cuuha eno wupambire ehisa,
nja omunjeeresa wuwo amaani,
ononole omusaani w'omwidu wuwo omuhasi.

17 MUSENGWA, pe ahabonero ahalaga ng'olu oli mulanji ko abalabe bange baswale olwohuba bunjedire.

87

Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koora. Olwembo.

1 MUSENGWA gatongola ehibuga hu lusozi olwawufu.

2 MUSENGWA genda ehibuga Sayuuni ohusinga ebifo byosibyosi ebya Yakobbo.

3 Baloma ebiranji hu ewe ehibuga hya Hatonda.

4 Hatonda aloma ati, "Misiri ni Bbabbulooni ni Firisuuti ni Tiuro n'Esopiya, mawanga agaanondera era abaatu baamo baloma baati, 'Ono musaale w'e Sayuuni.' "

5 Mu butuufu baja huloma hu Sayuuni baati, "Ono ni noola, basaale b'e Sayuuni era Ali Namugulu Obugali aja huhifuula ohuba hy'amaani."

6 MUSENGWA alinandiiha ati, "Ono musaale w'e Sayuuni."

7 Abembi n'abahini balyemba baati, "Sayuuni nj'esibuho y'ekabi jeefe."

88

Olwembo. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koora. Y'omutangirisi w'abembi. Ohuyemba ni batiinira hu mahalasi liyanosi. Masikili* ya Hemani Omuzirahiti.

1 O MUSENGWA Hatonda omunonjosi wange, kweriririra omuusi n'owiire.

2 Nulira ohusaba hwange, njuliirisa ohulira hwange.

3 Nijuuye bigosi byereere era ohufa hundi njapi.

4 Bambala ohuba mulala hubatiina emagombe, ndi hy'onuma maani.

5 Bandeha ohuba njalala n'abafu hy'abafu abali emagombe aba otahebulira, abo aba otayeeda.

6 Wundanya mwironjo ereeni eryene era erijuuye ehiirema ehinambire oti ngu.

7 Obusungu wuwo bungi hu bulamu wange, amayengo gago ganyigiirisa.

8 Wutihiseho abameeri bange, wufuuye hyenyinyasa eyi bali.

Ndi musibe atasobola hunwa mu busibe.

9 Emoni jange sijibona olw'enaku eyi ndimo. MUSENGWA, hiisi ludaalo kusunga obuyeedi, ngolola emihono ni saba.

10 Oholera abafu ebyamaliholiho? Abafu benyoha bahujumirya?

11 Abanamagombe basobola ohuloma hu hwenda huhwo ohubitiirifu n'owesigwa wuwo mu hifo ehy'ohusihiiriha?

* 88: 88:0 Oba oli anjo hibono hyomu hwemba.

- 12 Ebyamaliholiho bibyo babimanyire mu hiirema
oba obulangi wuwo mu hyalo hy'abo aba berabira?
- 13 Aye MUSENGWA kusunga obuyeedi
era mu mugamba kusunga.
- 14 Lwahiina MUSENGWA wukubbire omugongo
era n'ohukejaho siwenda hukeyaho?
- 15 Mbweneweene ohunwera erala mu buvubuka huupi fe n'ohufa
era pooye embaha olw'ebibonerezo bibyo.
- 16 Ehiruji hihyo hikenireeno
era ohunyigirisa ohubunyigirisa husihiirihise.
- 17 Baneswanigirisa oludaalo lwosirwosi hy'amataba,
banjetolooye enjuyi josijosi.
- 18 Ogimire abameeri bange ni naabo aba nenda bapwaho
era ehiirema nje meeri yange.

89

Masikili* ya Esani Omuzirahiti.

- 1 Nja hwemba hu hwenda hwa MUSENGWA ohubitiirifu emirembe n'emirembe.
Nja huloma hu wesigwa wuwe eyiri abaatu emirembe josijosi.
- 2 Nja hulangirira ebinamba hu hwenda huhwo ohw'emirembe n'emirembe,
owesigwa wuwo sibunwanjo hy'egulu.
- 3 Waloma oti, "Nahola endagaano n'omutobole wange.
Nalayirira Dawudi omunjeeresa wange ti,
- 4 'Mu lulyo lulwo muja hubaamo omunugi nga habaha
emirembe n'emirembe.' "
- 5 MUSENGWA egulu lihutendereza olw'ebyamaliholiho bibyo
era leha abamalayika bahutendereze olw'owesigwa wuwo.
- 6 Nj'ani ali mwigulu owegerageraniaho hu MUSENGWA?
Hu abo abali mwigulu nj'ani ali hya MUSENGWA?
- 7 Hatonda bamutya mu luhiiho lw'abawufu,
atiisa ohuhira bosibosi abamweswanigirihiise.
- 8 O MUSENGWA Hatonda Omwene Manje,
O MUSENGWA, nj'ani ali hy'ewe!
Era oli mwesigwa mu biitu byosibyosi.
- 9 Onjuga obusungu w'enyanya,
obunjeesa amayengo agatumbera.
- 10 Wabbwagabbwaga Rahabbu,†
wasalaania abalabe babo n'obunangi wuwo ow'amaani.
- 11 Egulu n'ehyalo bibyo,
n'ebibirimo byosibyosi bibyo olwohuba ndiwe owabihola.
- 12 Watonda amaniino n'amehiro,
esozi Tabori ni Herumooni jihwembera n'esangaalo.
- 13 Oli n'obunangi,
amaani gago ganamugulu
era omuhono gugwo gw'amaani mangi.
- 14 Obulunamu n'ohutehubbira
nj'omusingi gw'obunugi wuwo,
ohwenda n'owesigwa nj'ebi oholeraho.

* 89: 89:0 Oba oli aho hibono hyomu hwemba. † 89:10 89:10 Rahabbu gwali gusolo ogwomu maaji, ni yirindoma ey'ohubbubirya ni yitegeesa amaani g'ehiirema.

- 15 O MUSENGWA, besiimire abo abahujumirya,
abamenya mu njase ey'ehyere hihyo.
- 16 Basangaala oludaalo lwosirwosi
era bahujumirya olw'obulanji wuwo
- 17 olwohuba ndiwe ogima baba n'ejono n'amaani
era otunja obunangusi olw'ehisa hihyo.
- 18 Mu butuufu MUSENGWA nj'engabo yeefe
era Omwawufu wa Yisirayiri gaatunja habaha weefe.
- 19 Mu biseera ebyahale waloma abaatu babo
abesigwa mu hwolesewa oti, "Paaye omusooli amaani,
nenyosa omuvubuka oyu natobola namunja etebe ey'obunugi."
- 20 Paaye Dawudi omunjeeresa wange owahabaha
era mujuhireeho amafuta amawufu.
- 21 Nabenga ni naye
era mu butuufu nja humunja amaani.
- 22 Abalabe babe sibaja humunangula
nanjuma muhosi w'ebibi aja humunyigirisa.
- 23 Nja husihiirisa abalabe babe n'abona
abo abamucaawa baja hufa.
- 24 Nja humwenda era mbe mwesigwa eyi ali,
era n'abita mu ese aja huba w'amaani.
- 25 Nja hugalama owahabaha wuwe ohunwa hu nyanja Meditereniani
ohwolera erala hu lwabi Yufuleeti.
- 26 Aja huloma ati, "Ndiwe Bbaabba Hatonda wange,
olwanda lwange era omunonosi wange."
- 27 Nja humufuula mwana wange omudaayi
ahira abahabaha bosibosi hu hyalo.
- 28 Nja humwenda emirembe n'emirembe
era endagaano yange ni naye y'emirembe n'emirembe.
- 29 Mu lulyo lulwe muja hunwamo habaha
aja hunuga emirembe n'emirembe
era etebe yiye ey'obunugi yija hweyongera ohubaano hy'egulu.
- 30 "Singa abejuhulu babe babbwaga amagambi gange
era bagaana ohugondera ebiragiro byange,
- 31 singa banyooma ebiragiro byange,
amagambi gange gabahaya ohuhuuma,
- 32 nja hubahangavula olw'ebibi byawe,
nja hubabonyaabonya olw'obujeemu waawe
- 33 aye sinja huleherano hubenda
era nja husigala ni ndi mwesigwa eyi bali.
- 34 Sinja hubbwaga ndagaano yange
oba ohucuusamo ehi nasuubisa.
- 35 Mu wawufu wange nalayira nahena
era sinja hudulinga Dawudi.
- 36 Mu lulyo lulwe muja hunwamo habaha ow'emirembe n'emirembe
era owahabaha wuwe bulibererano hy'eryuba.
- 37 Obunugi wuwe buja hubaano hy'omwesi hwigulu,
obujulizi ow'amazima hwigulu."
- 38 Aye olunjiye habaha wuwo oyu watobola
era omuhubbire omugongo.

- 39 Obbwagire endagaano yiyo eyi waahola n'omuñeeresa wuwo era engule yiye oyidanyire mu fuuhe.
- 40 Olukomera olw'ehiteepe hihye ehy'ehibuga olubbwagire, walufuula gunda era watangajula ebibagadirira.
- 41 Ababitaño bosibosi beeba ebibye era n'abaliranwa babe bamujeherera.
- 42 Abalabe babe obañaaye obunangusi era obañaaye esangaalo.
- 43 Ebisoosa bibye sibihiri byamugaso era omulehire bamunangula.
- 44 Omutuhiseeho enono, odanyire etebe yiye ey'obunugi ñaasi.
- 45 Omuhayirinñiisye n'ahiiri munere era omuswahiise. Era omuhubbire esoni.
- 46 O MUSENGWA, olihyosa ñeena ohutwehweha emirembe n'emirembe? Onahosenje ohuba n'ehirunji ehyohya hy'omuliro?
- 47 Hebulira oti obulamu wange w'ehiseera buseera. Hebulira oti watutonda baatu buutu hwesihwesi.
- 48 Nj'ani atalifa oba genonola ohutatiina emagombe?
- 49 O Musengwa, ohwenda huhwo ohwahale ohubitiirifu, ohuwasuubisa Dawudi mu wesigwa wuwo huli ñeena?
- 50 Musengwa, hebulira ng'olu baduuye omuñeeresa wuwo, ng'olu ngumiiye ebiduhu by'abaatu bangi.
- 51 O MUSENGWA, abalabe babo baduha oyu wajuhaho amafuta, bamuduha hiisi aña aja.
- 52 O MUSENGWA, añeewe enono emirembe n'emirembe!
Amiina era Amiina.

90

- Ohusaba hwa Musa, omuutu wa Hatonda.
- 1 Musengwa, ohunwa ahale nahale obaaye mago geefe.
- 2 Konyo otonde esozi oba konyo otonde ehyalo n'ebirimo, waaliño era oli Hatonda emirembe n'emirembe.
- 3 Wagamyayo abaatu mwiroba obaloma oti, "Mwagameyo mwiroba, enywe abaana b'abaatu."
- 4 Emyaha olukumi hu ewe jiri hy'oludaalo olwejo olwabitire oba hy'esaawa ejohunungulaho endiidiri mu wiire.
- 5 Ogima abaatu batiina emagombe mangumangu, bali hy'nyaasi eryahamera mu mugamba,
- 6 wayire mu mugamba limer, ne aña wirira liba linotohire nga lyoma.
- 7 Obusungu wuwo butusihiirisa, onaluna nga hwenendeherera.
- 8 Ebibi byefe biri ñalafu eyi oli, obona ebibi byefe ebyomu ngiso.
- 9 Emyaha jeefe jisaliwaho olw'obusungu wuwo, obulamu weefe hubuhena ni hulira.
- 10 Obungi w'endaalo ej'obulamu weefe jiri emyaha esanvu, oba kinaana hunaba ni huli b'amaani, atenga jiba jijuuye ohubonaabona n'ebigosi.

- Jiduluma mangu, nga hunwanjo.
- 11 Nj'ani amanyire amaani g'obusungu wuwo?
Nj'ani amanyire etiisa eyi busungu wuwo buleeta?
- 12 Tusomese obuupi w'endaalo j'obulamu weefe,
hyahatuleetera ohubaamo amagesi.
- 13 O MUSENGWA, olyosa nje ohuba n'obusungu?
Nambira abanjeeresa babo ehisa.
- 14 Otwijusenga n'ohwenda huhwo ohubitiirifu mu mugamba,
hwahemba n'esangaalo era husanjalyenga endaalo josijosi ej'obulamu weefe.
- 15 Tunje esangaalo ohutusasula ebiseera bira eby'ohubonaabona,
emyaha emingi ejo eji hubaaye n'ebigosi.
- 16 Olage abanjeeresa babo ebyamaliholiho,
olage abejuhulu baawe enono liryo.
- 17 Leha ehisasabirisi hya Musengwa Hatonda weefe hitubeho,
leha byosibyosi bitutiinire bulanji,
byosibyosi bitutiinire bulanji.

91

- 1 Hiisi amenya mu hisisira hy'oyo Ali Namugulu Obugali,
asuna obuhuumi w'Omwene Bunangi.
- 2 Era nalomenga ti, "MUSENGWA ndiwe olwanda lwange era omuhuumi wange,
oli Hatonda wange oyu nesiga,"
- 3 Era mu butuufu aja huhunonianga emitego j'abalabe
era ahunonie ni hanjupuli.
- 4 Anahuwihenga namabana gage,
wasunira omwo obunonere.
Era owesigwa wuwe bunaabenga ngabo yiyo.
- 5 Sonatyenga hiitu hyosihyosi owiire,
oba obusaale obu balahiise mu muusi
- 6 oba ohutya hanjupuli agwanjo mu njirema,
oba namusisa abaluhano mu muusi.
- 7 Abaatu ekumi n'ekumi balifira anjo n'obona,
aye ewe nanuma ehiri hwolaho kadi.
- 8 Olibona n'emoni jijo
omubi n'asuna ehibonerezo.
- 9 MUSENGWA nj'ohugadirira,
era Ali Namugulu Obugali nj'omuhuumi wuwo.
- 10 Era nanuma higosi hyosihyosi ehija huhwolaho,
nanuma ehija hwola hu mago gago.
- 11 Hiri hiityo olwohuba Hatonda aliragira
abamalayika babe bahuyeeda.
- 12 Era balihubbaha
ndiwegumula hu mabaale huhulumya magulu.
- 13 Oja hutyakirira epologoma n'ekolokima
oja hwema hu pologoma ekambwe nohu gusota.
- 14 MUSENGWA aloma ati, "Nja hunonia abo abanyenda.
Era nja huhuuma abo abaamanyire.
- 15 Anaabenga n'ebigosi gandanga,

nja humugobolangamo

era mbe njalala ni naye muhuume era muje enono.

¹⁶ Nja humuleetera ohunjangala era munonjole.”

92

Ezabbuli. Olwembo. Ohwemba hu lwa Sabbaato.

¹ Hirani ohweyaasa MUSENGWA

n’ohwemba Ali Namugulu Obugali enyembo,

² ohulangirira ohwenda huhwo mu mugamba

n’owesigwa wuwo owiire,

³ n’ohuhubba ogutongooli, ehifuga ehy’ewaaya ehumi
ko n’ahatongooli.

⁴ O MUSENGWA, ndi musangaafu olw’ebi ohola,
olw’ebi oholire, nemba n’esangaalo.

⁵ O MUSENGWA, nga ebi ohola byenjunjisa,
ng’ebineego bibyo bija hirenji.

⁶ Omutu ataneega, saamanyire
era abanjubeebe banjuma hutegeera,

⁷ baati wayire abahosi b’ebibi bameruha hy’enyaasi,
baja hubasihiirihisa erala.

⁸ Aye ewe MUSENGWA oja
hutunjuga emirembe n’emirembe.

⁹ MUSENGWA, mu butuufu oweene abalabe babo,
mu butuufu oweene abalabe babo baja husihiiriha,
abahosi b’ebibi bosibosi baja hubonjania.

¹⁰ Wupaaye amaani hya g’ebunwa y’enombe,
wunjuhireeho amafuta amalaji.

¹¹ Samwene neboneyeeho ni banjangu abalabe bange,
amatwi gange gaanjulira ebinjamba huhusihiriha hw’abahosi b’ebibi.

¹² Abagwalaafu baja huhulahulana hy’omuhindu,
baja huhula hy’emitumba j’e Lebbonooni,

¹³ ogu bahoma mu nyumba ya MUSENGWA
era jija hweyagalira mu lunya lwa Hatonda.

¹⁴ Jija hwama ebibala nomu buhayire waajo,
jija husigala ni jitooma.

¹⁵ Ehyo hiraga hiiti MUSENGWA sigehubbira
nj’olwanda lwange era anjuma hibi mu ye.

93

¹ MUSENGWA anjuga era gambaaye amaani n’enono.

Wanjamba ehyalo wahita anj hiri era sihyenyeenya.

² Etebe yiyo ey’obunugi yaalijo ohunwa hale nahale,
ya mirembe n’emirembe.

³ O MUSENGWA, enyanja yefuhuuye,
enyanja yefuhuula n’ejanjaasi ery’amaani,
enyanja yefuhuula n’amayengo.

⁴ MUSENGWA ali namugulu w’amaani
ohusinga ohunuma hw’enyanja,
n’ohuhira amayengo gaayo ago enaba n’etabuhire.

⁵ O MUSENGWA, ebiragiro bibyo sibirwanjo,

enyumba yiyo njawufu emirembe n'emirembe.

94

- 1 O MUSENGWA, Hatonda owesasusa,
O Hatonda owegalula, ale ni webonese.
- 2 Yinyoheramo ewe asala emisango hu hyalo,
abehudumbasa bane ehi basaanira.
- 3 O MUSENGWA, balyosa ne?
Abahosi b'ebibi balyosa ne ohweyagala?
- 4 Bajofumula ebibono ni bepaahapaaha
abahosi b'ebibi bejuuye ohweginiha.
- 5 O MUSENGWA, bahiyaania abaatu babo,
banyigirisa abo abawefunira.
- 6 Batemula abanamwandu n'abalugendwa
era batemula abafuubbi.
- 7 Baloma baati, "MUSENGWA saabona,
Hatonda wa Yakobbo sabifaho."
- 8 Baatu enywe, muli banubeebe ba ngeri hi?
Muliba n'amagesi naali?
- 9 Oyo owatonda amatwi, sanjira?
Owahola emoni, saabona?
- 10 Oyo ahangavula amawanga, saaja hubahangavula?
Omuji w'amagesi asobola ohujuma magesi?
- 11 MUSENGWA amanyire ebihego by'abaatu,
amanyire ati ebihego byawe binuma mahulu.
- 12 MUSENGWA, nga gesimire oyo oyu ojamo endabusi,
omuutu oyu osomesa amagambi gago.
- 13 Omuna ehinuumulo mu biseera ebigosi
ohwola olu bayabira abahosi b'ebibi obulono,
- 14 olwohuba MUSENGWA salireha baatu babe,
saaja hwabulira abo ababe.
- 15 Abanugi baja husala emisango ni batehubbira,
era ab'emyoyo emigwalaafu baja huhisiima.
- 16 Nj'ani aja hwemeerera hu lwange ohujahania abahosi b'ebibi?
Nj'ani aja ohujirirania abahola ebibi?
- 17 Singa MUSENGWA siganjeeda,
hani natiina hale e magombe.
- 18 O MUSENGWA, ni naloma ti, "Ohugulu ni hwaterera,"
ohwenda huhwo hwapambirira.
- 19 Ni naali ni neralihiriye bugali
ohumbudawuda hyandeetera esangaalo.
- 20 Onuma kolagana n'abanugi abahosi b'ebibi
sibasobola huloma baati oli nalala ni nabo,
abalanga ohwehubbira baati hiraaji?
- 21 Behobaana ohwita abagwalaafu,
era abo abanjumaho omusango babasalira ogw'ohufa.
- 22 Aye MUSENGWA nj'owukuuma,
era Hatonda wange nj'ebaale omunenogoma.

23 Aja hubegalula olw'ebibi byawe
era aja hubasihiirisa olw'ebibi byawe,
MUSENGWA Hatonda weefe aja hubasihiirisa.

95

1 Muuje hwembere MUSENGWA n'esangaalo,
leha huhayaanire namugulu ni hwembera Hatonda olwanda atunonola.
2 Leha hutiine mu moni jije n'ohweyaasa,
humwembere n'esangaalo ni humujumirya.
3 MUSENGWA nje Hatonda ow'amaani,
habaha ow'amaani ahira abahatonda bosibosi.
4 Ehyalo hyosihyosi hiri mu mihono jije,
n'owegingihiriri w'esozi woosi wuwe.
5 Enyanja jije olwohuba nj'owajitonda,
era emihono jije nje jahola eroba.
6 Muuje huhubbe amafuha ni humujumirya,
leha huhome ekumbo mu moni ja MUSENGWA owatutonda,
7 olwohuba nje Hatonda weefe
era efe huli baatu babe,
etaama jije eji alabirira.
Olwaleero ni munulira ejanjaasi lirye,
8 mutahahanyasa myoyo jenywe hy'abasehulu benywe olu baahola e Meribba,
ng'olu bahola hu ludaalo olu baali e Maasa mu lulafu
9 eyi basehulu benywe baakema
wayire baabona ebinahola.
10 C'ehyagira nalunjira abaatu abo emyaha amahumi ane
era n'aloma ti, "Emyoyo jaawe jinjaba era sibanjamba biragiro byange.
11 C'ehyagira nalunja nalayira ti, 'Sibalyola mu hifo omu naali
n'ohubanjeramo ehinuumulo hyange.' "

96

1 Yembera MUSENGWA olwembo olunyaaha,
enywe abaatu hu hyalo hyosihyosi mwembere MUSENGWA.
2 Yembera MUSENGWA omwebase, hiisi ludaalo mulangirire ng'olu gatunonola.
Mulangirire eyiri amawanga ng'olu ali n'enjono.
3 Mulangirire eyiri amawanga ng'olu ali n'enjono,
mulome hu ebyamaliholiho ebi aholera abaatu.
4 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA w'amaani bugali era asaana ohumutendereza,
abaatu bali n'ohumutya ohuhira abahatonda abandi bosibosi.
5 Abahatonda abamawanga bosibosi biwumbe buwumbe,
aye MUSENGWA gatonda egulu.
6 Enjono n'obuhulu,
obunangi n'obunoono bijuuye mu hifo hihye ehyawufu.
7 Hiisi hiha hy'abaatu mwesimwesi muje MUSENGWA enjono,
mumujumirye olw'amaani n'enjono lirye.
8 Muje MUSENGWA enjono erimusaanira,
muleete ehirabo era mutiine mu lunya lwa Yekaalu yiye.
9 Mujumirye MUSENGWA mu wawufu wuwe,
leha ehyalo hyosihyosi hiteeteme mu moni jije.
10 Mulomere amawanga muuti, "MUSENGWA anjuga."

Ehyalo higumu sihitengeta era sihisagasagana, alisalira abaatu emisango n'atehubbira.

- 11 Leha egulu lisangaale n'ehyalo hisanjalye, leha enyanja n'ebirimo byosibyosi binuume.
 - 12 Leha endimiro yisanjalye n'ebirimo byosibyosi. Emisaala mu madejo jija hwemba olw'esangaalo,
 - 13 jija hwemba mu moni ja MUSENGWA olwohuba gaaja, gaaja ohusalira ehyalo emisango.
- Aja husalira ehyalo emisango mu bulunamu, asalire abaatu emisango mu mazima.

97

- 1 MUSENGWA anuga, leha ehyalo hisanjalye, leha ebizinga byosibyosi bisangaale.
- 2 Ebireri n'ehiirema ehinambire oti ngu bimweswanigirihise, obunugi buwe wijuuye obulunamu n'ohutehubbira.
- 3 Omuliro gunwera ana ali, gwohya abalabe babe abamweswanigirihise.
- 4 Ahubba ehimyasu hu hyalo, abaatu babona bateetema.
- 5 Esozi jisanuuha hy'amasavu mu moni ja MUSENGWA mu moni ja Musengwa w'ehyalo hyosihyosi.
- 6 Ebitonde ebiri mwigulu biraga biiti MUSENGWA ahola ebirunamu era hiisi muutu abona enono liry.
- 7 Aswasa hiisi muutu ajumirya ebibbote abaswasa era abahatonda bosibosi bahubbira MUSENGWA amafuha.
- 8 O MUSENGWA, abaatu bomu Sayuuni basangaala n'abomu bibuga bya Yuda basanjalya olw'ohunulira emisango eji olamula.
- 9 O MUSENGWA, ndiwe Ali Namugulu Obugali era onuga ehyalo hyosihyosi, ohirira nale abahatonda bosibosi.
- 10 Enywe omwenda MUSENGWA, mucaawe ehibi. Ahuuma abaatu babe era gabanunula ohunwa mu maani g'ababi.
- 11 Enjase yaduhira abahola ebirunamu n'esangaalo liba n'abemyoyo emigwalaafu.
- 12 Enywe abagwalaafu mwesimwesi musangaale olw'ebyo ebi MUSENGWA ahola. Mumweyaase olw'owawufu wuwe.

98

Ezabbuli.

- 1 Mwembere MUSENGWA olwembo olunyaaha olwohuba aholire ebyamaliholiho. Anjanguye n'obunangi n'amaani ag'omuhono gugwe omwawufu.
- 2 MUSENGWA alagire obunonosi wuwe, gahwehulira amawanga ebirunamu ebi ahola.
- 3 Ahebulliye ohwenda huhwe ohubitiirifu n'ohuba mwesigwa eyiri Abayisirayiri, abaatu hu hyalo hyosihyosi babona obunonosi wa Hatonda weefe.
- 4 Abaatu mwesimwesi hu hyalo hyosihyosi,

mwembere MUSENGWA n'esangaalo ni muhayaanira namugulu,
mutumbuhe n'ohwemba n'ohusanalya.

- ⁵ Mwembere MUSENGWA n'ahatongooli,
n'ejanjaasi ery'ohwemba.
- ⁶ Mufuune egwala n'ejanjaasi y'olwiga lw'emiigu,
muhayaane n'esangaalo mu moni ja MUSENGWA habaha.
- ⁷ Leha enyanja n'ebiyirimo byosibyosi bimwembere.
Leha ehyalo n'ebitu byosibyosi byembe.
- ⁸ Leha enjabi jhubbe mu ngalo,
leha esozi jihoohere nalala n'esangaalo,
- ⁹ leha jembere mu moni ja MUSENGWA,
olwohuba alihuuja ohusalira abaatu hu hyalo emisango.
Aja husalira ehyalo emisango mu bulunamu,
aliramula abaatu n'atehubbira.

99

- ¹ MUSENGWA anuga, leha amawanga gateeteme.
Gehala ngati w'abakerubbi hu tebe yiye ey'obunugi,
leha ehyalo hitengete.
- ² MUSENGWA w'amaani mu Sayuuni,
ali namugulu w'amawanga gosigosi.
- ³ Leha bamujumirye olw'amaani n'etiisa yiye
era mwawufu.
- ⁴ Habaha ali n'obunangi, genda ohutehubbira,
watoho ohusala emisango n'otehubbira mu bejuhulu ba Yakobbo,
wahola ebituufu n'otehubbira.
- ⁵ Mugulumize MUSENGWA Hatonda weefe,
muhubbe amafuha mu moni j'etebe yiye niye mwawufu.
- ⁶ Musa ni Alooni baali balala hu basengi ba Hatonda,
Samwiri gaali mulala hu balanganga esiina lirye.
Balanganga MUSENGWA era gabagobolamo.
- ⁷ Galoma ni nabo n'ali mu hireri,
banamba amagambi n'ebiragiro ebi gabaŋa.
- ⁸ O MUSENGWA Hatonda weefe, wabagobolamo,
walaga oti ndiwe Hatonda asoniŋa,
eyiri Yisirayiri, waali Hatonda asoniŋa,
wayire wabanamo endabusi olw'obujeemu waawe.
- ⁹ Mugulumise MUSENGWA Hatonda weefe,
era mumujumirihisye hu lusozi lulwe olwawufu,
olwohuba MUSENGWA Hatonda weefe mwawufu.

100

Ezabbuli ey'ohweyaasa.

- ¹ Abaatu hu hyalo hyosihyosi
muhubbire MUSENGWA ehigalagala n'ejanjaasi eryanamugulu.
- ² Mujeerese MUSENGWA n'esangaalo,
muuje mu moni jije n'enyembo ej'ohusanalya.
- ³ Mumanye muuti MUSENGWA nje Hatonda.
Nj'owatutonda era huli babe.
Huli baatu babe, etaama eji alabirira.

- ⁴ Mwingire mu nyumba yiye n'ohweyaasa
nomu lunya lulwe n'ohumutendereza
era mumweyaase.
- ⁵ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA mulani
era ohwenda huhwe hw'emirembe n'emirembe,
owesigwa wuwe w'emirembe josijosi.

101

Ezabbuli ya Dawudi ey'ohwenaayo.

- ¹ Nja huhwembera ebinamba hu hwenda n'ohutehubbira huhwo,
MUSENGWA, nja hwemba ni kujumirya.
- ² Nja hwegenderesa ohuba n'obulamu obunumaho mbalo.
Oliija naali eyi ndi?
Nja huba n'obulamu obugwalaafu mu mago gange.
- ³ Nja hugaana ehiitu ehy'embihho ohuba mu moni jange.
Caawa ebikolwa by'abo abahola ebitasaana
era sinja huhola muhumba ni nabo.
- ⁴ Abaatu ab'emyoyo emibi baja humba njaaleeni,
sinja hulirihana hibi.
- ⁵ Nja hunoleresha hiisi aloma ebyakalebule hu wahye.
Sinja hugumikiriza oyo ow'emoni embi n'abepaahapaaha.
- ⁶ Emoni jange jija huba hu abo abesigwa hu hyalo ko bahaba ni nange,
oyo anumaaho mbalo aja hupeeresanga.
- ⁷ Enjuma aloma ebitali bituufu aja huba mu nyumba yange
era enjuma mudulingi aja humenya ni nange.
- ⁸ Hiisi ludaalo nja hunoleresanga abahosi b'ebibi hu hyalo,
nja husalaho abahosi b'ebibi mu hibuga hya MUSENGWA.

102

Esaala y'omuutu ali mu bugosi.

- ¹ O MUSENGWA, njulira ohusaba hwange,
leha ohwerira hwange hwole eyi oli.
- ² Otakubba mugongo ni ndi mu bigosi.
Tegere ohutwi, ni kulanga ngobolemo mangumangu.
- ³ Hiri hiityo olwohuba obulamu wange
buli hudumuha hy'eriisi erya haseera buseera,
n'amagumba gange gahumulya huhumulya.
- ⁴ Ndi hunotoha hunotoha hy'anyaasi
nebirira n'ohulya emere.
- ⁵ Olw'ohubinda ohumbindamo ohutahoma
sigaaye magumba mereere.
- ⁶ Ndi hya woogu owomu lulafu,
hya woogu ali eyo yenene mwigunda.
- ⁷ Sinimba hwiwo,
ndi hy'enyuni eyiri yonene hu hisuli hy'enyumba.
- ⁸ Abalabe bange basiiba banduha
era esiina lyange lyafuuha duho.
- ⁹ Era egohe nj'emere yange,
amasiga nj'amaaji aga nywa,
- ¹⁰ olw'ehiruji hihyo ehy'amaani,

wapamba wandanya ebulafu.

11 Obulamu wange buli hy'ehisisigo
era bunotoha hy'enyaaasi.

12 Aye ewe MUSENGWA, wihaaye hu tebe ey'obunugi emirembe n'emirembe,
era hiisi mulembe guja huhuhebuliranga.

13 Oja hunambira Sayuuni ehisa, olwohuba nj'ehiseera ohunambira abaatu baamo
ehisa.

Ehiseera ehiragaane hyolire.

14 Abaneeresa babo benda ehibuga Sayuuni bugali
era hibaluma bugali ohubona ni higuuye.

15 Amawanga gosigosi gaja hutya MUSENGWA
abahabaha bosibosi balihuna enono.

16 MUSENGWA aja hutongola Sayuuni bunyaaha,
aja hulaga amaani gage.

17 Aja hwanuhula esaala j'abagadi,
saaja hunyooma hwerira hwawe.

18 Leha hino bahinandiihire ab'omulembe oguuja,
abaatu abahiiri husaaliwa bahajumirya MUSENGWA,

19 baati, "MUSENGWA n'ali mu hifo hihye ehyawufu,
n'ali mwigulu gaaheja naasi hu hyalo,

20 ohunulira ohubinda hw'abasibe,
anunule abo ababasalira ogw'ohufa."

21 Olw'ehyo efuma ya MUSENGWA baja huyinayangaho mu Sayuuni,
etendo lirye baja hulinayangaho mu Yerusaalemu,

22 olu baatu n'abahabaha
banahumbaanenga ohujumirya MUSENGWA.

23 Nahali kiiri n'amaani aye MUSENGWA gandeteeye ohunuma maani ni kiiri
muvubuka,

obulamu wange abusalireeho.

24 Nga ndoma ti, "Ewe Hatonda wange,
otatusano ni kiiri husahuluna, ndiwe aliho emirembe josijosi.

25 Mu hutagiha watonda ehyalo
era n'egulu ndiwe owalihola.

26 Egulu n'ehyalo birinwano aye ewe olibaano emirembe n'emirembe.
Byosibyosi birihayirina hy'olugoye.

Birihayirina hy'olugoye byanwano.

27 Aye ewe osigala c'ehyene
era olibaano emirembe n'emirembe.

28 Abaana ba baneeresa babo baja huba ni neewe
era olulyo lwawe luja huba bulani."

103

Ya Dawudi.

1 Omwoyo gwange gwebase MUSENGWA,
hiisi ehiri mu ese hyebase esiina lirye eryawufu.

2 Omwoyo gwange gwebase MUSENGWA
era gutebirira ebirani ebi ahola.

3 Asonina ebibi bibyo byosibyosi
era ahunonia obulwaye wuwo wosiwosi.

- 4 Ahununula ohunwa mwironjo,
gahulaga ohwenda n'ehyere.
- 5 Ahunja ebirani bingi, wasigala n'ohiiri munjere
n'oli n'amaani hya hanjangu.
- 6 MUSENGWA w'amazima musala ey'emisango
era agayira abo ababanyigirisa n'atehubbira.
- 7 Gahwehulira Musa etegeha yiye,
era galaga Abayisirayiri ebikolwa bibye eby'amaani.
- 8 MUSENGWA ali n'ehisa n'ehisasabirisi,
alwanjo ohusungunala era ali n'ohwenda ohubitiirifu.
- 9 Saaja huba mu hwoloobyanga hiisi hiseera
oba ohusidihirira obusungu hu mwoyo emirembe n'emirembe.
- 10 Satuhangavula ng'olu hyahali ni hisaana olw'ebibi byefe
era satwegalula ni geema hu hubbenga hwefe.
- 11 Ng'olu egulu liri njaleeni n'ehyalo,
n'ohwenda huhwe huutyo hubitiirifu eyiri abo abamutya.
- 12 Ng'olu ebuñwalyuba yiri njaleeni bugali n'ebugwalyuba,
atyo po atutusaho ebibi byefe gaabita njaleeni ni neefe.
- 13 Ng'olu omusaaye anambira abaana babe ehisa,
ni MUSENGWA yeesi po anambira abo abamutya ehisa.
- 14 Hiri hiityo olwohuba amanyire ng'olu gatuwumba,
ahedulira ati gatuwumba ohunwa mu fuuhe.
- 15 Obulamu w'omuutu buli hy'anyaasi,
ali hy'ehimuli ehinotoha ehiseera hyosihyosi.
- 16 Embeño ehifuña nga hikukumuha
era njanuma alihebulira ana hyali.
- 17 Aye ohunwa ahale n'ahale MUSENGWA genda abo abamutya
era mulani eyiri abejuhulu n'ebijuhulu,
- 18 abo abahuuma endagaano yiye
era bagondera ebiragiro bibye.
- 19 MUSENGWA atongohiise etebe ey'obunugi buwe mwigulu
era njuga emirembe n'emirembe.
- 20 Mweyaase MUSENGWA enywe abamalayika abasooli ab'amaani abahola ebi genda,
abagondera ehibono hihye era mwanjulirisa ebi aloma.
- 21 Mweyaase MUSENGWA enywe ene lirye mwesimwesi mwigulu,
enywe abanjeeresa babe abahola ebi genda.
- 22 Mweyaase MUSENGWA enywe ebitonde bibye mwesimwesi,
hiisi hifo ana njuga.

Omwoyo gwange gujumirye MUSENGWA.

104

- 1 Omwoyo gwange gweyaase MUSENGWA
O MUSENGWA Hatonda wange,
oli w'amaani bugali, wetwihire enono n'obubbala.
- 2 Wewihirira enjase hy'ehyambalo
era wanjulusa egulu hy'eweema.
- 3 Watongola amago gago njamugulu w'amaaji
era otambisa ebireri hy'ehigaali,

wagendera hu mabaṅa g'embeṅo.

⁴ Afuula abahwenda babe ohuba hy'embeṅo,
n'abaneeresā babe ohuba hy'endimi j'omuliro.

⁵ Waata ehyalo hu musingi omugumu
era ṅaṅuma aṅanga ohuhitengesya.

⁶ Enyanja yawiiha hu hyalo hy'omuutu owetaho ehyambalo
era amaaji gawiiha esozi.

⁷ Aye ni wahayula amaaji, gaṅulira ejanjaasi liryo
era ni lyawatuha, gaduluma.

⁸ Gahuluhutira hu sozi nga gaserengetera mu biinamo
mu hifo ehi wataṅo ti pomu gali n'ohwehumbanihisya.

⁹ Waataṅo olwaha ohwabula ehyalo n'amaaji
era sigaja hwambuha hubanda hu hyalo nindi.

¹⁰ Oleetera esulo j'amaaji ohuhuluhutira mu biinamo,
n'enjabi ohuhuluhutira mu sozi.

¹¹ Jiṅa esolo josijosi amaaji,
nasugirya ejomwisugu jinywa jaṅona enduṅo.

¹² Enyuni jitongola ebiswi byajo hu maaji,
jembera mu masaga g'emisaala.

¹³ Atonyesa efula hu sozi ni yinṅwa mwigulu,
ng'ehyalo hyejula ebibala bibye.

¹⁴ Amerusa enyaasi hu hyalo ebyayo ohwaya,
omuutu ohulima ebimera bireeta emere ohuṅwa mwiroba.

¹⁵ Era bahungula omwenge ogw'emizabbibbu gwabaleetera esangaalo,
n'amafuta agahaloosa aganyerengesa oweeni waawe,
n'emere ebaṅa amaani.

¹⁶ Efula ejuhirira emisaala ja MUSENGWA,
emitumba ohuṅwa mu Lebbaṅooni eji gahoma.

¹⁷ Mu misaala ejo, enyuni jitongolamo ebitala
nga jalutu gesunira amago.

¹⁸ Esolo ejomwisugu ejifaana oti embusi jimanya hu sozi endeeni,
obusolo obutono bumenya mu pungulu.

¹⁹ Wataṅo omwesi ohwabula ebiro,
eryuba limanyire esaawa eyohugwa mu maaji.

²⁰ Wataṅo ehiirema ng'ohiranga wiire,
ng'esolo ejomwisugu jinwayo ohwendula emere.

²¹ Epologoma epere jeṅunduguma,
ni jiniima ehi Hatonda anajine ohulya.

²² Eryuba ni linwayo nga jagamayo,
jinyenyuha mu pungulu jaajo.

²³ Ng'aṅo abaatu batiina mu ndimiro jaawe,
batamba ohwola ehyegulo.

²⁴ O MUSENGWA, nga waahola ebiitu bingi bugali!
Ehyalo hyejuuye bitonde bibyo.

²⁵ Agayanja n'obugalamu waago,
gejuuye bitonde bibyo ebitabaliha,
ebiramu ebitono n'ebibbala.

²⁶ Emeeri jigenderaho eyi ni neeyi,

- ehinyanja ehi watonda higuduliramo.
- 27 Ebitonde byosibyosi bihumirira
ndiwe ohubiņa emere mu biseera.
- 28 N'obiņa emere, nga bijibunga
era onaganjuula omuhono gugwo nga byeguta.
- 29 Onaheja eruuyi, byeraliihirira,
n'obitusamo omuuya, nga bifa,
bifa nga byagama mwifuuhe omu byanwa.
- 30 N'obitamomo omuuya* nga bifuuha biramu,
ng'ehyalo ohigobosa bunyaaha.
- 31 Leha MUSENGWA geyongere ohuba w'eņono emirembe n'emirembe,
era leha MUSENGWA asangaale olw'ebiitu ebi gatonda.
- 32 Oyo aheja huheja hu hyalo, hyateetema
era anamba hu sozi jaduunya eriisi.
- 33 Nja hwemberanga MUSENGWA mu bulamu wange wosiwosi.
Nja hwemba ni jumirya Hatonda ni kiiri mulamu.
- 34 Leha epeega yange emusangaasenga,
olwohuba esangaalo lyange lijwa yiwa MUSENGWA.
- 35 Aye leha abahola ebibi basihiirihe banwe mu hyalo
era abahosi b'ebibi banweneņo erala.
Omwoyo gwange gweyaase MUSENGWA.

Mujumirye MUSENGWA.

105

- 1 Mweyaase MUSENGWA, mumujumirye,
mulomere abaatu ebi ahola.
- 2 Mumwembere,
mumwembere ni mumujumirya,
mulome hu byeņunjisa byosibyosi ebi aholire.
- 3 Mwejage hu lw'owawufu wuwe,
leha abaatu abo abali n'emyooyo ejendula MUSENGWA basangaale.
- 4 Mwendulenga MUSENGWA n'amaani gage
era mumujumiryenga hiisi hiseera.
- 5 Muhebulire ebyeņunjisa ebi gaahola,
ebyamaliholiho n'ekola eyi gasalamo emisango,
- 6 enywe olulyo lwa Yibbulayimu omuņeeresesa wuwe,
abejuhulu ba Yakobbo aba gatobola.
- 7 Nje MUSENGWA Hatonda weefe,
asala emisango hu hyalo hyosihyosi n'atehubbira.
- 8 Ahebulira endagaano yiye emirembe n'emirembe,
ebi gasuubisa emirembe olukumi,
- 9 endagaano eyi gahola ni Yibbulayimu
n'ehi gasuubisa Yisaka n'amulayirira.
- 10 Gayinywanywasa eyiri Yakobbo,
eyiri abaatu Bayisirayiri ng'endagaano ey'emirembe n'emirembe.
- 11 Galoma ati, "Ndibanja ehyalo hy'e Kanani
ohuba omuņuluko gwenywe."

* 104:30 104:30 Oba n'otuma Omwoyo wuwo.

- 12 Ni baali ni bahiiri batono, ni bali badiidiri,
era ni bali bawuli mu hyalo ehyo,
- 13 batiina n̄ano ni nan̄ala mu mawanga,
ohun̄wa mu wahabaha bun̄o ni nobula.
- 14 Sigaleha muutu yesiyesi hubanyigirisa
era bagima gahayula abahabaha.
- 15 N'aloma ati, "Mutanjamba hu baatu bange,
aba najuhaho amafuta, simukosanga banaabbi bange."
- 16 Gan̄indiha enjala hu hyalo ehyo,
ng'emere yaawe yosiyosi yin̄wan̄o.
- 17 Gatuma omuutu ohubatangiriramo,
Yosefu oyu batunda hy'omwidu.
- 18 Balumya amagulu gage ni bamusidiha n'enjegere,
bamusidiha ehyoma mu mamiro,
- 19 ohwola olu ebyo ebi galomaho byolerera.
Ehibono hya MUSENGWA hyahahasa ti gaali mutuufu.
- 20 Habaha w'e Misiri gatumisa nga bamusitula,
omun̄ugi gamulehula.
- 21 Gamun̄a obuhulu hu baatu babe,
gamun̄ambya ohulabirira ebibye byosibyosi,
- 22 alaabbire abahungu babe ng'olu gaali ni genda
era an̄enga abasaaja bahulu amagesi.
- 23 Ng'ano Yisirayiri atiina e Misiri,
nga Yakobbo gesenga mu hyalo hy'e Haamu.
- 24 MUSENGWA galeetera abaatu babe ohusaala bugali,
gabāna amaani ohusinga abalabe baawe.
- 25 Galeetera emyoyo j'Abamisiri ohucaawa abaatu babe,
ohulya mu baneeresa babe oluhwe.
- 26 Ng'atuma Musa omun̄eeresa wuwe,
ni Alooni abaatu abagatobola.
- 27 Baahola obubonero wuwe owen̄unjisa mu Bamisiri,
ebyamaliholiho bibye mu hyalo hy'e Haamu.
- 28 MUSENGWA gan̄indiha ehiirema ng'aleetera ehyalo ohumalin̄a
aye Abamisiri bajeema ohun̄uliririsa ebibono bibye.
- 29 Gafuula amaaji gaawe ohuba mafugi,
hyaleetera enyeeni jaawe ohufa.
- 30 Ehyalo hyawe hyejula amahere,
agejula nomu bisenge bya ban̄ugi baawe.
- 31 MUSENGWA ni gan̄a ehiragiro
eson̄era n'obugujwi byamalaala egwanga lyawe lyosiryosi.
- 32 Gafuula efula yaba mabaale,
n'ohumyasa hwaba mu hyalo hyawe.
- 33 Gasihirisa emizabbibbu n'emitiini jaawe,
gabbwagabbwaga emisaala josijosi mu gwanga lyawe.
- 34 Galoma huloma ng'esige jiija,
amadeede agatabaliha.
- 35 Galya hiisi himera hyosihyosi mu gwanga lyawe,
nga galya emere yaawe yosiyosi.
- 36 Ng'asihirisa abasaani baawe abadaayi bosibosi mu gwanga lyawe,

- abo ababeeta amaseere.
³⁷ Ng'otusaayo Abayisirayiri ni babbeedire efeeza n'enzaabbu,
 era njanuma hu baatu babe owasigala enyuma.
³⁸ Abamisiri basangaala abaatu abo ni banwa mu gwanga lyawe,
 olwohuba Abayisirayiri baali babaleteye olusisimo.
³⁹ MUSENGWA ganjulusa ehireri ohubawiiha,
 n'omuliro ohubana enjase mu wiire.
⁴⁰ Ni bamusunga gabaana esindu
 era ng'abana emigaati ohunwa mwigulu.
⁴¹ Gegulano ebaale ng'amaaji gajofumuha
 gahuluhuta mu lulafu hy'olwabi.
⁴² Gahebulira ehisuubiso hihye ehyawufu
 ehi gaana Yibbulayimu omunjeeresa wuwe.
⁴³ Gatusayo abaatu babe ni bamba n'esangaalo,
 ababe abagatobola.
⁴⁴ Gabana ehyalohya mawanga,
 basikira ebyo ebi bandi bafululuhanira,
⁴⁵ basobole ohunambanga ebiragiro bibye,
 era bahuumenga amagambi gage.
 Mujumirye MUSENGWA.

106

- ¹ Mujumirye MUSENGWA.
 Mweyaase MUSENGWA olwohuba mulani
 era ohwenda huhwe hw'emirembe n'emirembe.
² Nj'ani asobola ohuloma hu byosibyosi ebi MUSENGWA ahola,
 oba gamujumirya ehihena?
³ Besiimire abo abatehubbira,
 abahola ebirunamu hiisi hiseera.
⁴ MUSENGWA kebulirenga n'oyeeda abaatu babo,
 keesi mbe mu abo aba onunula,
⁵ nahasunaaho omugabo ogwa baatu babo,
 nahasangaalira njalala n'egwanga liryo,
 keesi mbegaateho ni bahujumirya.
⁶ Efe hwabbenga hy'abasehulu beefe,
 hwahola ebibi era hwebisya mu ngeri etasaana.
⁷ Abasehulu beefe ni baali e Misiri
 sibategeera ebyamaliholiho bibyo,
 sibahebulira hwenda huhwo eyi bali
 era nga bajeema ni boola hu nyanja, Enyanja Enando.
⁸ Aye gabanonola hu lw'esiina lirye
 ni genda ohulaga obunangi wuwe ow'amaani.
⁹ Galagira Enyanja Enando yomeera
 ng'ab atangirira oti hani hu woomu, hy'ababita mu lulafu.
¹⁰ Gabanonola ohunwa mu bunangi w'abo abaali ni baabacaawa,
 gabanunula ohunwa mu balabe.
¹¹ Amaaji gamira abalabe baawe,
 njanuma wayire mulala owanona.
¹² Ng'ango bafugiirira ebi gaali n'abasuubihiise,

- nga bemba ni bamujumirya.
- 13 Aye sibalwa hwibirira ebi gaahola,
era sibahuuma hubona ehi Hatonda gaali n'ategihire ohuhola.
- 14 Ni baali mu lulafu baholanga ebi banembangaho,
era mu lulafu baahema Hatonda.
- 15 Kale gabaŋa ebi bamusunga,
aye gabataho endwaye ey'ehinjindo.
- 16 Ni baali mu kambi, esaalwa yabaŋamba olwa Musa
ni Aloonu oyu MUSENGWA gafuula mwawufu.
- 17 Eroba lyasama lyamira Dasani,
lyawiiha hu Abbiraamu n'abajeemu bahye.
- 18 Omuliro gwiha mu baloobera baawe
gwasihirisa abahosi b'ebibi.
- 19 Ni baali e Horebbu basanuusa ezaabbu,
babbotamo enyana y'enombe, nga bayijumirya.
- 20 Mu hifo hy'ohuŋa Hatonda enono,
baaliŋa nyana y'enombe eyaaya enyaasi.
- 21 Beebirira Hatonda owabanunula,
owaali n'aholire ebyamaliholiho e Misiri,
- 22 ebyamaliholiho mu hyalo hy'e Haamu,
ebitiisa hu Enyanja Enando.
- 23 Ng'ano aloma ati aja hubasihirisa
ne Musa omutobole wuwe
gegayirira Hatonda ohutabasihirisa olw'ehirunji hihye.
- 24 Nga bajerega ehyalo ehisingaasa,
sibafugiirira mu ehi gabasuubisa.
- 25 Ni baali mu weema jaawe bemulugunya,
era sibagondera MUSENGWA.
- 26 Olw'ehyo, gaberayirira ati baja hufira mu lulafu,
- 27 aja huleetera abejuhulu baawe
ohusasaanira mu mawanga.
- 28 Abaatu ba Hatonda ni boola e Pewori, boosi batandiiha ohujumirya Bbaali
era balya ebi banongeranga abahatonda abanuma bulamu.
- 29 Baleetera MUSENGWA ohuluŋa olw'ebikolwa byawe ebibi,
ng'ano hanjupuli abagwamo.
- 30 Ne Fenekaasi ganwayo gaboneresa abo ababbenga,
ng'ano hanjupuli ahoma ano.
- 31 Ehyo hyamuleetera ohumubala
ohuba omugwalaafu emirembe n'emirembe.
- 32 Hu sobere j'e Meribba, baleetera MUSENGWA ohubaluŋira,
nga baleetera Musa ebigosi eby'amaani,
- 33 olwohuba baleetera Musa ohuluŋa,
era ng'aloma atyo atyo.
- 34 Sibasihirisa baatu abamawanga agandi ago
ng'olu MUSENGWA gabalagira,
- 35 aye bamenya njalala n'amawanga ago,
era nga banamba esambo jaawe embi.
- 36 Bajumirya ebibbote byawe,

- ebyabafuuhira omutego.
- 37 Banongayo abaana baawe,
abaseere n'abahaana eyiri emisambwa.
- 38 Bajuha amafugi g'abaatu abaali ni banumaho musango,
batugumbula abaana baawe abaseere n'abahaana
aba banongayo eyiri ebibbote by'e Kanani.
Ehyo hyaleetera ehyalo ohubiina.
- 39 Beyonoona olw'ebikolwa byawe, olw'ebi baahola ni bajumirya ebibbote,
waali buhwedi mu moni ja Hatonda.
- 40 Olw'ehyo, MUSENGWA
galunira abaatu babe era gabesinya.
- 41 Gabanayo mu bunangi w'amawanga agandi
era nga abalabe baawe babanuga.
- 42 Abalabe baawe babanyigirisa
era babanugira erala n'amaani.
- 43 Emirundi mingi gabanunulanga aye baali bajeemu
era bagoteranga mu bibi byawe.
- 44 Ne gabona ohubonaabona hwawe
era nga anulira ohulira hwawe.
- 45 Hu lwawe gahebulira endagaano yiye,
era olw'ohwenda huhwe ohw'amaani,
gabasoniina nasabahangavula.
- 46 Galeetera abaali ni babanyigirisa
ohubanambira ehisa.
- 47 Tunonole MUSENGWA Hatonda weefe,
otuhumbaanie ohunwa mu mawanga
hwahahweyaasanga ewe omwawufu,
hwahejaganga mu huhujumirya.
- 48 Aneewe enono MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri emirembe n'emirembe.
Leha abaatu bosibosi balome baati, "Amiina."
Mujumirye MUSENGWA.

107

- 1 Mweyaase MUSENGWA olwohuba mulani,
ohwenda huhwe hw'emirembe n'emirembe.
- 2 Leha aba MUSENGWA ganunula balome baaty, o,
abo aba ganunula ohunwa mu balabe.
- 3 Abo abagatusa ohunwa mu mawanga,
ohunwa e bunwalyuba n'e bugwalyuba,
ohunwa mu maniino nomu mehiriro.
- 4 Abandi batangatangira mu lulafu
era sibabona ngira eyitiina mu hibuga omwohumenya.
- 5 Enjala n'enduho byabaluma
era banwamo esuubi.
- 6 Ng'ango beriririra MUSENGWA mu bigosi byawe
era ng'abanunula mu hunyigirisiwa ohu baalimo.
- 7 Gabatangirira mu ngira enunamu
eyitiina mu hibuga ehy'ohumenyamo.

⁸ Leha beyaase MUSENGWA olwohuba ohwenda huhwe hubitiirifu
n'olwebyamaliholiho bibye ebi aholera abaatu.

⁹ Hiri hiityo olwohuba aba enduḡo eruma abanḡa ehyohunywa
era aba enjala eruma abanḡa ebiranḡi.

¹⁰ Abandi baali banḡutaliye mu hiirema, ni bebonḡeeye mu hubonaabona,
era aba basidihire enjegere ej'ebiyoma,

¹¹ olwohuba baali bajemeeye ebiragiḡo bya Hatonda Owanḡamugulu Obugali
era ni banyooma ebi abalaabbira.

¹² Gaabanḡwa olw'ohufululuhana ohw'amaani,
befuumuliranganḡo eminyiha aye nga ḡanḡuma abayeeda.

¹³ Ng'anḡo beriririra MUSENGWA mu bigosi byawe
era ng'abanunula mu hunyigirisiwa ohu baalimo.

¹⁴ Ng'abatusa mu hiirema nomu hufa,
nga ahapujula enjegere ejaali ni jibabonḡire.

¹⁵ Leha beyaase MUSENGWA olwohuba ohwenda huhwe hubitiirifu
n'olwebyamaliholiho bibye ebi aholera abaatu.

¹⁶ Hiri hiityo olwohuba abbwagabbwaga enjigi ej'ebihomo
era gabotojola emitalimbwa.

¹⁷ Balala hu bo bafuuha banḡubeebe olw'ebibi byawe,
era babonaabona olw'ohubbenga hwawe.

¹⁸ Emyoyo jaawe nga jenyinyalya eby'ohulya byosibyosi,
era baali huupi hufa.

¹⁹ Ng'anḡo beriririra MUSENGWA mu bigosi byawe
era ng'abanunula mu hunyigirisiwa ohu baalimo.

²⁰ Galagira hulagira banḡona,
gabanunula ohuḡwa emagombe.

²¹ Leha beyaase MUSENGWA olwohuba ohwenda huhwe hubitiirifu
n'olwebyamaliholiho bibye ebi aholera abaatu.

²² Leha banḡeyo enḡongo ni beyaasa,
era bembe n'esangaalo.

²³ Abandi hu bo basabaalira mu meeri hu nyanja
baali basubuuzi ni baholera hu gayanja agabbala.

²⁴ Baabona ebi MUSENGWA ahola,
ebyamaliholiho hu gayanja agabbala.

²⁵ Galagira omuyaga gwenyoha,
gwenyosa amayengo hu nyanja.

²⁶ Bedunda ḡamugulu mu bbanga nga bahena beeha ḡaasi mu njuho,
mu tiisa ey'amaani abagimbi b'emeeri banḡwamo esuubi.

²⁷ Olumbuuju lwabanḡamba era batagala hy'abameesi,
banḡwamo ahategeera.

²⁸ Ng'anḡo beriririra MUSENGWA mu bigosi byawe
era ng'abanunula mu hunyigirisiwa ohu baalimo.

²⁹ Gehahania omuyaga
era amayengo hu nyanja gabunjeera.

³⁰ Basangaala enyanja ni yabunjeera,
nga abatangirira boola hu mwalo omulanḡi.

³¹ Leha beyaase MUSENGWA olwohuba ohwenda huhwe hubitiirifu

- n'olwebyamaliholiho bibye ebi aholera abaatu.
- ³² Leha balangirire obubbala wuwe mu lwijuuye lw'abaatu era bamujumirye mu luhumbaano lw'abatangirisi.
- ³³ Gafuula enjabi lulafu,
amaaji aña gahuluhutiranga ñafuuha ñoomu.
- ³⁴ Ehyalo ehigimu gahifuula ehy'oluunyu,
olw'ebibi by'abo abamenyangamo.
- ³⁵ Gafuula olulafu bidiba by'amaaji,
n'ehyalo ehyoomu gahifuula esulo ejihuluhuta amaaji.
- ³⁶ Omwo nj'omugata abayala
era batongolamo ehibuga omu baamenya.
- ³⁷ Bamwa obumo mu bisambu,
era nga bahoma emizabbibbu, omwanwa egesa ery'amaani.
- ³⁸ Gabaña ekabi baala bugali weene
era sigaleha byayo byawe huhendeera.
- ³⁹ Ng'ano bahendeera obungi era babatusaaho obunangi
ohunyigirisiwa n'endibo n'ohubonaabona byabagwira.
- ⁴⁰ Oyo agima abahungu babajerega,
gabaleetera ohutangatangira mu lulafu.
- ⁴¹ Aye ganonia abagadi gabatusa mu hubonaabona hwawe
era gabaleetera ohusalagana hy'ebidooli by'etaama.
- ⁴² Abagwalaafu babibona nga basanjalya
ne abahosi b'ebibi bosibosi bagawiihaho.
- ⁴³ Hiisi ali n'amagesi, ate omwoyo hu biitu ebyo,
baneege hu hwenda hwa MUSENGWA ohubitiirifu.

108

Olwembo. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Olw'ewe Hatonda, ndi mugumu bugali,
nja hwemba n'omwoyo gwange gwosigwosi.
- ² Nja hwinyoha pambe ogutongooli n'ahatongooli,
nja husisimuha pwipwipwi nembe.
- ³ O MUSENGWA, nja huhweyaasanga ni ndi mu baatu abangi,
nja huhujumiryanga ni ndi mu mawanga.
- ⁴ Hiri hiityo olwohuba ohwenda huhwo hubitiirifu huhiraho egulu,
owesigwa wuwo bubitiirifu ohwola hu bireri.
- ⁵ O Hatonda, laga etendo liryo hiisi ñaatu mwigulu
era leha enono liryo libe hu hyalo hyosihyosi.
- ⁶ Twanuhule otununule n'otambisa omuhono gugwo omulungi,
ononie abo aba wenda.
- ⁷ Hatonda n'ali mu hifo hihye ehyawufu gasuubisa ati,
“Nja husalamo mu hibuga Sekemu
era ngabe ehiiho hy'e Sukosi mu butundutundu.
- ⁸ Ehyalo hy'e Giliyaadi hyange nehya Manase hyosi hyange.
Ehyalo hy'Efulayimu nj'ekofiira yange ey'ohwambala mu lutalo,
ehyalo hya Yuda nj'esimbo yange ey'obunugi.
- ⁹ Ehyalo hy'e Mowaabbu nj'ebbaafu omu saabira.
Ehyalo hy'Edomu pohuuta amagulu.

Abafirisuuti baneega baati basobola ohupangula?”

- 10 Nj’ani aja huupira mu hibuga ehy’amaani?
Nj’ani aja hutangirira ohutiina mu Edomu?
- 11 Hatonda, sindiwe otuhubbire omugongo,
era otenda hutiina n’enje lyefe mu lutalo?
- 12 Tuje obuyeedi ohupangula abalabe.
Hiri hiityo olwohuba obuyeedi w’omuutu obuutu bunuma mahulu.
- 13 Hatonda n’ali hu lubega lwefe huja hupangula
era aja hutyakirira abalabe beefe.

109

Y’omutangirisi w’abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 Hatonda wange oyu njumirya,
otanoleera hunoleera,
- 2 olwohuba abahosi b’ebibi n’abadulingi
bandomaho ebyakalebule.
- 3 Bandomaho ebibono ebyobucaayi
era banumba ni njanuma ehi kolire.
- 4 Bapayirisa wayire ese mbenda
era mbasabira.
- 5 Mu biranji ebi kola basasulamo bibi,
era mu muhago basasulamo bucaayi.
- 6 Musuneyo omuutu omuhosi w’ebibi amunayirise,
leha mulala hu balabe babe amulumirise.
- 7 Ni bamunira mu mbuga leha bamusalire omusango
era leha ebi asaba bibe bibi byereere.
- 8 Leha obulamu wuwe owohu hyalo huno wube wuupi,
era ehifo hihye bahije omuutu owundi.
- 9 Abaana babe bafuuhe bafuubbi,
n’omuhasi wuwe afuuhe namwandu.
- 10 Abaana babe balerengenga ni basungirisa
era bababbinge mu magunda gaawe.
- 11 Amubanja anyage byosibyosi ebi ali nabyo,
abagwira banyage byosibyosi ebi gaholerera.
- 12 Njanume amunambira ehisa
wayire ohulabirira abafuubbi aba galeha.
- 13 Olulyo lulwe lwosirwosi lusihirihe
enume amuhebulira mu mulembe ogugobolaho.
- 14 Leha MUSENGWA ahebulire ebibi by’abasehulu babe
era enume asoniya ehibi hya nyina.
- 15 Leha MUSENGWA ahebulirenga ebibi byawe hiisi hiseera,
ko njanume amuhebulira hu hyalo
- 16 olwohuba ganuma hisa,
gahiyaania abagadi n’abaali mu wetaavu,
n’abanuma suubi gabaleetera ohufa.
- 17 Ganomerwanga ohunwaba abandi, leha bimugobolere.
Sigendesanga bahye ekabi,
era leha yeesi anume hiranji.
- 18 Ohunwaba gahufuula hyambalo hihye,

- hwamwingira mu mubiri hy'amaaji,
 hwamwingira hy'amafuta mu magumba.
- 19 Leha ebinwabo bimweswanigirise hy'ehyambalo,
 bibe hy'omusibiro ni bimuhadire emirembe n'emirembe.
- 20 MUSENGWA abasasule atyo abo abapayirisa,
 abo abandomaho ebibi.
- 21 Aye MUSENGWA Omwene Bunangi,
 njeede ng'olu wasuubisa olwohuba oli mulani era wunyenda.
- 22 Ndi mugadi era ndi mu wetaavu
 era omwoyo gwange guliho amabbwa.
- 23 Ndi hugota hy'ehisisigo hy'egulo
 basambulya hy'esige.
- 24 Ekumbo jange jigondire olw'ohutalya,
 nondire sigaye magumba.
- 25 Ndi duho eyiri abo abapayirisa,
 ni bambona basugusa emitwe jaawe.
- 26 Njeede MUSENGWA Hatonda wange
 nonjole olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu.
- 27 Leha bategeere baati MUSENGWA ndiwe owuponisye.
- 28 Basobola ohunwaba,
 aye ewe waapa ekabi ni banumba, leha baswale
 aye ese omunjeeresa wuwo sanalye.
- 29 Abapayirisa bambale ehiswalo
 era esoni jibambale hy'ehyambalo.
- 30 Nja hweyaase MUSENGWA n'ejanjaasi ery'amaani,
 nja humujumirya mu lwijuuye
- 31 olwohuba abeera abagadi
 era abanonia abo ababasalira ogw'ohufa.

110

Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 MUSENGWA galoma Musengwa yange ati,
 "Yiihala ni wundireene hu lubega olw'omuhono gwange omulungi,
 ohwola olu ndifuula abasigu babo ekookolo ey'ohutaho amagulu gago."
- 2 MUSENGWA aja hugalomya obunugi wuwo ohunwa e Sayuuni,
 era oja hunuga abalabe babo.
- 3 Hu ludaalo olw'olutalo, abasirikale babo balyenayo ohusoola n'omwoyo mulala.
 Ng'olu obona olume olwomu mugamba,
 abavubuka babo baliija baaty hu lusozi lulwo olwawufu.
- 4 MUSENGWA galayira
 era salicuusa binjeego bibye olu gahulayirira ati,
 "Oli musengi emirembe n'emirembe hya Melukezedeki."
- 5 Musengwa ali hu luuyi lw'omuhono gugwo omulungi,
 n'aliruna, alibulungula abahabaha.
- 6 Alisalira amawanga omusango,
 gawunga emungo j'emirambo

* 110:1 110:1 Amahulu gahyo ti, *Mu hifo ehisinga eby'abandi ohuba ehy'obunangi n'enono.*

alisihirisa abanjugi mu hyalo hyosihyosi.

⁷ Aye omwene alinywa amaaji ohunwa mu sobere eyohu tulo w'engira,
n'ahenire ohunangula abalabe babe.

111

¹ Mujumirye MUSENGWA.

Nja hweyaasa MUSENGWA n'omwoyo gwange gwosigwosi
mu luhumbaano lw'abagwalaafu nomu lwijuuye lw'abaatu.

² MUSENGWA ahola eby'amaani,
abo bosibosi ababisangaalira babinjeegaho.

³ Ebi ahola byosibyosi biraga enono n'obunangi wuwe
era mulani emirembe n'emirembe.

⁴ MUSENGWA satuleha hwibirira byamaliholiho bibye,
ali n'ehyere era n'ehisa.

⁵ Abamutya abanja ebyohulya,
era ahebulira endagaano yiye emirembe n'emirembe.

⁶ Alagire abaatu babe obunangi mu ebi ahola,
n'abanga ehyalo hy'amawanga agandi.

⁷ Mwesigwa era sige hubbira mu byosibyosi ebi ahola,
ebiragiho bibye byesigiha.

⁸ Sibicuuha emirembe n'emirembe,
gabitano mu butuufu n'amazima.

⁹ Ganunula abaatu babe gahola endagaano yiye,
endagaano enjawufu, ey'emirembe n'emirembe.
Esiina lirye lyawufu era ly'enono.

¹⁰ Ohutya MUSENGWA nj'etandiha y'amagesi.
Bosibosi abahola ebi alagira, bali n'obutegeefu.
Abaatu basaana bamujumiryenga emirembe n'emirembe.

112

¹ Mujumirye MUSENGWA!

Ali n'ekabi oyo atya MUSENGWA,
asangaalira bugali ebiragiho bibye.

² Abaana babe banaabenga b'amaani hu hyalo huno.
Olulyo ly'omugwalaafu luja husuna ekabi.

³ Obusuni n'obuninda binabenga mu mago gage
era ebirani ebi bahola bija hubaano emirembe n'emirembe.

⁴ Enjase yaduhira ahola eburamu wayire mu hiirema,
omuutu oyo ali n'ehisa n'ehyere ko n'obugwalaafu.

⁵ Gesiimire oyo omugabi era anola anajuma humunalirisa
era omwesigwa mu hiisi ehi ahola.

⁶ Mu butuufu oweene nanuma ehija humuteetemya,
omuutu omugwalaafu, baja humuhebulira emirembe n'emirembe.

⁷ Saaja hutya hunulira manuliro amabi,
olwohuba gesiga MUSENGWA ohumulabirira.

⁸ Omwoyo gugwe mugumu, saaja hutya
aja huheneresa n'ananguye abalabe babe.

- ⁹ Gagabira abagadi n'ehyere
era balihebulira ehyere hihye emirembe n'emirembe.
Era aja huba w'amaani oyu baatu baha enono.
- ¹⁰ Ebyo abahosi b'ebibi ni babona,
bibaleetera ohuluna era beninala.
Ohunemba hw'omuhosi w'ebibi sihuja hwolerera.

113

¹ Mujumirye MUSENGWA.

Mujumirye MUSENGWA, enywe abanjeeresa babe,
Mujumirye MUSENGWA.

- ² Leha Mujumirye MUSENGWA
hatyane era emirembe n'emirembe.
- ³ Ohunwa eryuba eyi linwera ohwola eyi ligwira mu maaji,
abaatu bajumiryenga MUSENGWA.
- ⁴ MUSENGWA anuga amawanga gosigosi,
enono liryeyi lyanamugulu bugali ohuhiraho egulu.
- ⁵ Enjuma ali hya MUSENGWA Hatonda weefe,
oyo owihaaye hu tebe ey'obunugi namugulu.
- ⁶ N'ali eyo ahotama gahubba emoni
hu ebiri hwigulu nohu hyalo.
- ⁷ Atusa abagadi mu fuuhe
era ayeeda abali mu wetaavu,
- ⁸ gabeehasa nalala n'abahombe,
abahombe abanuga abaatu babe.
- ⁹ Anamba omuhasi omugumba gamwihasa mu bufumbo
era gamuna n'olusaaye.

Mujumirye MUSENGWA.

114

- ¹ Abayisirayiri ni banwa e Misiri,
enyumba ya Yakobbo ohunwa mu baatu abaloma olulimi olwenjabulo,
- ² ehyalo hya Yuda hyafuaha
hifo hya MUSENGWA ehyawufu,
Yisirayiri abaatu babe.
- ³ Ni boola hu nyanja Enando,
amaaji gababona gabaduluma.
Amaaji gomu lwabi Yoludaani, gagamayo enyuma.
- ⁴ Esozi jamaduha hy'etaama emiigu,
enjingi jamaduha hy'enyana j'etaama.
- ⁵ Lwahiina nyanja ewe womeera?
Lwahiina ewe Yoludaani
wabanwerojo wagamayo enyuma?
- ⁶ Lwahiina enywe esozi mwamaduha hy'etaama emiigu?
Lwahiina enywe enjingi mwamaduha hy'enyana j'etaama?
- ⁷ Ewe ehyalo teetema olwa Musengwa,

olwa Hatonda wa Yakobbo,
 8 owafuula olwanda hidiba hy'amaaji,
 ebaale egumu galifuula sulo j'amaaji.

115

- 1 Sindiife, MUSENGWA, sindiife
 aye ewe ojeewe enono,
 olw'ohwenda ohubitiirifu n'owesigwa wuwo.
- 2 Lwahiina amawanga gebuusa gaati,
 "Hatonda waawe ali neena?"
- 3 Hatonda weefe ali mwigulu,
 era ahola hiisi ehimusangaasa.
- 4 Aye ebi bajumirya biwumbe ebi bahola mu feeza n'ezaabbu,
 era abaatu nj'ababibbota n'emihono jaawe.
- 5 Biri n'eminwa aye sibiroma,
 biri n'emoni aye sibibona.
- 6 Biri n'amatwi aye sibiñulira,
 biri n'esuulu aye sibiñunyira.
- 7 Biri n'engalo aye sibiñamba,
 biri n'amagulu aye sibigenda
 n'ohutusa ejanjaasi sibitusa.
- 8 Ababiwumba balifaanana hya nibyo,
 hiityo pohiri n'eyiri abo bosibosi ababitamo owesige.
- 9 Ne enywe enyumba ya Yisirayiri,
 mwesige MUSENGWA,
 nj'omuyeedi era nj'engabo yenywe.
- 10 Enywe abomu nyumba ya Alooni,
 mwesige MUSENGWA
 nj'omuyeedi era nj'engabo yenywe.
- 11 Enywe abatya MUSENGWA mumwesige,
 nj'omuyeedi era nj'engabo yenywe.
- 12 MUSENGWA atuhebulira era aja hutuŋa ekabi.
 Aja huŋa Abayisirayiri ekabi
 era aja huŋa abomu nyumba ya Alooni ekabi.
- 13 MUSENGWA aja huŋa hiisi muutu amutya ekabi,
 haabe mweginghiriri oba wa ŋaasi.
- 14 MUSENGWA geyongere ohuhwasa,
 ewe n'abaana babo.
- 15 MUSENGWA aban̄e ekabi,
 owatonda egulu n'ehyalo.
- 16 Egulu eryan̄amugulu eweene Iya MUSENGWA
 aye ehyalo gaah̄a abaatu.
- 17 Abafu sibajumirya MUSENGWA
 abo abatiina emagombe eyi baba ni ban̄oleeye.
- 18 Aye efe abalamu ndiife abajumirya MUSENGWA,
 ohuŋwa hatyane ohwola emirembe n'emirembe.

MUSENGWA gebasiwe.

116

- 1 Nenda MUSENGWA olwohuba anjulira ejanjaasi lyange,
ganjulira ni namweriririra ohupambira ehisa.
- 2 Era olwohuba gategera ohutwi,
nja humulombanga mu bulamu wange wosiwosi.
- 3 Ohufa hwandumba
obulumi ow'emagombe wanjijira,
ebigosi n'obutahi byakenamo amaani.
- 4 Ng'ano nejunderera MUSENGWA ti,
"O MUSENGWA ponie!"
- 5 MUSENGWA ali n'ehisa era mulani,
Hatonda weefe gejuuye ohusaasira.
- 6 MUSENGWA ahuuma abanjuma buyeedi,
gaaponia ni naali mu bigosi.
- 7 Omwoyo gwange gwihahene,
olwohuba MUSENGWA mulani eyi oli.
- 8 O MUSENGWA, onunuuye obulamu wange ohunwa mu hufa,
emoni jange ohunwa mu masiga,
amagulu gange ohutaterera,
- 9 ko ngendenga mu moni ja MUSENGWA
mu hyalo hy'abalamu.
- 10 Nafugiirira olw'ehyo naloma ti,
"Mbweneweene luhulu lwene!"
- 11 Era olw'obulumi obu nalimo naloma ti,
"Abaatu bosibosi badulingi!"
- 12 Hiina ehi panga ohusasula MUSENGWA,
olw'ebirani byosibyosi ebi gakoleeye?
- 13 Nja hunjira omwenge ogwomu mizabbibbu
peyo enjongo ohweyaasa MUSENGWA olw'ohunonjola.
- 14 Nja hwoheresa ebi neeyama mu moni ja MUSENGWA
mu lwijuuye lw'abaatu babo.
- 15 Ohufa hw'omuutu omugwalaafu
hwamuendo bugali mu moni ja MUSENGWA.
- 16 O MUSENGWA, mu butuufu weene ndi mujeeresa wuwo,
ndi mujeeresa wuwo era omusaani w'omuhasi omwidu wuwo,
wuponisye ohunwa mu njegere.
- 17 Nja huhuna enjongo ni kweyaasa
era MUSENGWA nja huhwenjunderera.
- 18 Nja hwoheresa ebi neeyama mu moni ja MUSENGWA,
mu lwijuuye lw'abaatu babo,
- 19 mu lunya lw'e nyumba ya Musengwa,
mu Yerusaalemu.
- Mujumiry e MUSENGWA.

117

- ¹ Mujumirye MUSENGWA, enywe amawanga gosigosi,
enywe abaatu mwesimwesi, mumugulumisenga.
² Ehyo hiri hiityo olwohuba atwenda bugali,
era owesigwa wuwe w'emirembe n'emirembe.

Mujumirye MUSENGWA.

118

- ¹ Mweyaase MUSENGWA olwohuba mulani,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
² Leha Abayisirayiri balome baati,
"Ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe."
³ Leha abomu lulyo lwa Alooni balome baati,
"Ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe."
⁴ Leha abo abatya MUSENGWA balome baati,
"Ohwenda huhwe hw'emirembe n'emirembe."
⁵ Ni naali mu hanyigo,
neriririra MUSENGWA, gangobolamo, ganunula.
⁶ MUSENGWA ali ni neese, sinja hutya.
Omuutu obuutu ananga hukola hi?
⁷ MUSENGWA ali ni neese era nj'owunjeeda,
nja hubona Hatonda nanangula abalabe bange.
⁸ Hiraŋi ohwesiga MUSENGWA,
ohuhira ohwesiga omuutu obuutu.
⁹ Hiraŋi ohwesiga MUSENGWA
ohuhira ohwesiga abahombe.
¹⁰ Amawanga gosigosi ganeswanigirisa
aye nabaŋangula hu lw'amaani ga MUSENGWA.
¹¹ Baneswanigirisa enjuyi josijosi
aye nabaŋangula hu lw'amaani ga MUSENGWA.
¹² Banjabuluhiraho hy'enjuhi
ne basihiiriha oti hani masanja aga badanyireho omuliro,
aye nabaŋangula hu lw'amaani ga MUSENGWA.
¹³ Baasindiha hinyumanyuma
era naali huupi hwehubbirano
aye MUSENGWA ganjeeda.
¹⁴ MUSENGWA nj'amaani gange
era nj'olwembo lwange
era nj'omunonosi wange.
¹⁵ Enyembo ej'esangaalo n'obunangusi
jinwera mu weema j'abagwalaafu ni baloma baati,
"MUSENGWA aholire eby'amaani.
¹⁶ Amaani ga MUSENGWA gatuleteeye ohunangula
era MUSENGWA oyo aholire eby'amaani."
¹⁷ Sinja hufa ohutusaho nja husigala ni ndi mulamu
era ndomere abaatu ebi MUSENGWA aholire.
¹⁸ MUSENGWA gambonerehiise bugali
aye sigandehe hufa.
¹⁹ Munjigulireno emiryango ja Yekaalu omu bagwalaafu bengirira,

- ningire neyaase MUSENGWA.
 20 Guno nj'omulyango gwa MUSENGWA
 omu bagwalaafu bengirira.
 21 Nahweyaasenga olwohuba wangobolamo
 era ofuuhire wunoḡosi wange.
 22 Ebaale eri abatongoli baatala baati sirani
 nj'eryafuuha ehulu ery'omugaso.
 23 Hino MUSENGWA nj'owahihola,
 era hyesiimisa ohubona.
 24 Luno nj'oludaalo olu MUSENGWA atunḡaaye,
 leha husangaale era hulusanḡalihisyemo.
 25 O MUSENGWA, tunoḡole.
 O MUSENGWA, tuyeede hunḡangule.
 26 Ali n'ekabi oyo owuujira mu siina lya MUSENGWA.
 Huja huhujumirya ni huli mu nyumba ya MUSENGWA.
 27 MUSENGWA nje Hatonda,
 atumulihisiye enjase yiye.
 Huhujumirya ni hunḡambire esaga j'emihindu,
 ni hutiina ohwola hu hituuti.
 28 Ndiwe Hatonda wange era nahweyaasenga.
 Ndiwe Hatonda wange, nahunḡenga enono.
 29 Mweyaase MUSENGWAolwohuba mulani,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.

119

- 1 Bali n'ekabi abo abahola ebirani
 abagondera amagambi ga MUSENGWA.
 2 Bali n'ekabi abo abahuuma ebiragiro bibye,
 era bamwendula n'omwoyo gwawe gwosigwosi.
 3 Era sibahola hibi
 bagendera mu magira gage.
 4 O MUSENGWA, watunḡa amagambi gago
 era watulagira ohugagonderanga.
 5 Nahendire negumye
 ohugondera amagambi gago!
 6 Nanḡeegenga hu biragiro bibyo
 ehyo hyahandeetera ohutaswala.
 7 Nja huhujumirya n'omwoyo ogw'amazima,
 ni neega esala yiyo ey'emisango n'otehubbira.
 8 Nja hugonderanga ebiragiro bibyo,
 otakubba mugongo.
 9 Omuvubuka asobola atye ohwehuuma ko asobole ohwenḡala ohuhola ehibi?
 Gehuuma n'agondera ehibono hihyo.
 10 Kwendula n'omwoyo gwange gwosigwosi,
 otandeha hunḡaba ohunḡwa hu biragiro bibyo.
 11 Kwehire ehibono hihyo mu mwoyo gwange,
 ko tabbenga mu moni jijo.
 12 O MUSENGWA, oḡeewe enono,
 somese ebiragiro bibyo.

- 13 N'ejanjaasi eryanjamugulu
ndoma hu ebyo byosibyosi ebi watulabbira.
- 14 Hisangaasa ohugondera ebiragiyo bibyo
ng'olu muutu asangaala olw'obuninda obungi.
- 15 Omwoyo gwange gujeega hu biragiyo bibyo
era nehenenya ebi wusomesa.
- 16 Sangaalira ebiragiyo bibyo,
sinjahwerabira ehibono hihyo.
- 17 Bisya bulani omuneeesa wuwo,
ko mbeno mulamu, nja hugondera ehibono hihyo.
- 18 Njigule emoni jange
nahabona ebyenunjisa,
ebiri mu magambi gago.
- 19 Ndi mulugendwa hu hyalo huno,
otakweha biragiyo bibyo.
- 20 Omwoyo gwange gujemba
hu magambi gago hiisi hiseera.
- 21 Ohangavula abehudumbasa,
abanwabe era ababbaama banwa hu biragiyo bibyo.
- 22 Otabaleha hunduha n'ohunyooma
olwohuba n'oheresa ebiragiyo bibyo.
- 23 Wayire abatangirisi behala nalala bandomaho ubi,
ese omuneeesa wuwo
nanembenga hu biragiyo bibyo.
- 24 Ebiragiyo bibyo nj'esangaalo lyange,
era nj'ebiipa ehyohuholeraho.
- 25 Obulamu wange buli huupi hutiina emayeera,
ngobose bunyaaha ng'olu wasuubisa.
- 26 Nebbwaga olw'ebibi ebi nahola byosibyosi,
era wasaasira,
somesa ebiragiyo bibyo.
- 27 Njeede nahategeera amagambi gago,
sobole ohujembanga hu somesa yiyo eyenunjisa.
- 28 Omwoyo gwange gwejuuye enaku,
ngalusemo amaani ng'olu wasuubisa.
- 29 Kingirise tagendera mu magira amacaamu,
pambire ehisa wusomesa amagambi gago.
- 30 Salireeno ohubanga w'amazima,
era ebineego byange mbitaaye hu magambi gago.
- 31 Kolera hu biragiyo bibyo,
olw'ehyo MUSENGWA otandeha huswala.
- 32 Nja hugondera ebiragiyo bibyo
olwohuba wunjeeda ohubitegeera.
- 33 O MUSENGWA, somesa ohugondera amagambi gago,
sobole ohugaholerangaho habuhyabuhya.
- 34 Njeede ohutegeera amagambi gago,
hija hundeetera ohugonderanga n'omwoyo mulala.

- 35 Njeede ohugonderanga ebiragiyo bibyo,
olwohuba ehyo hindeetera esangaalo.
- 36 Cuusa omwoyo gwange gujembenga hu biragiyo bibyo,
sosi ohululuhanira obujinda.
- 37 Kuume ohutanjembanga hu biitu ebinjuma mugaso
aye ohuume obulamu wange ng'olu wasuubisa.
- 38 Yoheresa ebi wasuubisa omujeeesa wuwo
ko abaatu bahahutya.
- 39 Tuseho eduho olwohuba nditya,
ng'endamula yiyo y'amazima!
- 40 Nga peega bugali hu biragiyo bibyo!
Kusunga wuupe obulamu obunyaaha olwohuba oli mwawufu.
- 41 O MUSENGWA, ndage ohwenda huhwo
era wunojole ng'olu wasuubisa.
- 42 Nja hugobola mu abo abanduula
olwohuba nesiga ehibono hihyo.
- 43 Otatusamo hibono hihyo olwohuba hy'amazima
era esuubi lyange liri mu magambi gago.
- 44 Nja hugonderanga amagambi gago
emirembe n'emirembe.
- 45 Nja huba mu dembe,
olwohuba fubaho ohujamba ebiragiyo bibyo.
- 46 Esoni sijija hupamba ohulomera abahabaha
ebinjamba hu magambi gago.
- 47 Ebiragiyo bibyo bisangaasa
olwohuba binesiimisa.
- 48 Ebiragiyo bibyo mbinja ejono era mbyenda
nja hujeeganga hu biragiyo bibyo.
- 49 Hebulira ehi wasuubisa omujeeesa wuwo
era ehyo hiipa esuubi.
- 50 Ehingumya mu hubonaabona hwange,
c'ehino ti wasuubisa ohukuuma.
- 51 Abaatu abepaahapaaha basiiba banjeeja ni batalehera
aye sinja hujwa hu magambi gago.
- 52 O MUSENGWA, kebulira esala yiyo ey'emisango
era esala eyo yingumya.
- 53 Hipambya obusungu,
ni mbona ababi ni babbwaga amagambi gago.
- 54 Amagambi gago
nj'omulamwa gw'olwembo lwange hiisi anja mba.
- 55 O MUSENGWA, mu wiire kuhebulira
era nja huhuumanga amagambi gago.
- 56 Era eyo nj'ebaaye ekola yange,
ngondera ebiragiyo bibyo.
- 57 O MUSENGWA, ndiwe owange,
nasuubisa ohugonderanga ebibono bibyo.
- 58 Kwegayiriiye n'omwoyo gwange gwosigwosi,
pambire ehisa ng'olu wasuubisa.

- 59 Ni nehubba mu hifuba hu ngeri eyi nendamo,
suubisa ohuhuuma ebiragiro bibyo.
- 60 Sinja husidihamo, nja hwanguṅa
ohugondera ebiragiro bibyo.
- 61 Wayire abahosi b'ebibi bakaada emigoye,
sinja hwibirira magambi gago.
- 62 Mu wiire ṅagati ninyoha nahweyaasa
olw'amagambi gago amawufu.
- 63 Ndi n'omuhumba eyiri abo bosibosi abahutya
abo abagondera ebiragiro bibyo.
- 64 O MUSENGWA, olagire baatu hu hyalo ohwenda huhwo,
somesa ebiragiro bibyo.
- 65 O MUSENGWA, holera omuṅeeresa wuwo ebiraṅi
ng'olu wasuubisa.
- 66 Pe amagesi n'ohutegeera,
olwohuba nesiga ebiragiro bibyo.
- 67 Ni waali n'ohiiri humboneresha nabbama,
aye ṅaahani ngondera ehibono hihyo.
- 68 Oli mulari era ebi ohola biraṅi byereere,
somesa ebiragiro bibyo.
- 69 Wayire abepaahapaaha bapahire esiro
aye kuuma ebiragiro bibyo n'omwoyo mulala.
- 70 Emyoyo jaawe mihahanyafu era jasiriṅala,
aye ese sangaalira amagambi gago.
- 71 Wahola bulari ohupaamo endabusi,
hyanjeeda ohwega amagambi gago.
- 72 Amagambi gago gamuṅendo bugali
ohusinga eduuli ly'ezaabbu n'efeeza.
- 73 Wamumba n'engalo jijo
olw'ehyo pe ohutegeera nahamanya ebiragiro bibyo.
- 74 Leha abo abahutya basangaale ni bambwene,
olwohuba esuubi lyanḡe liri mu hibono hihyo.
- 75 O MUSENGWA, manyire ti amagambi gago mawufu
era wamboneresha olwohuba oli mwesigwa.
- 76 Leha ohwenda huhwo ohubitiirifu hungumye,
ng'olu wasuubisa omuṅeeresa wuwo.
- 77 Pambire ehisa, sobole ohuba n'obulamu,
olwohuba sangaalira amagambi gago.
- 78 Leha abepaahapaaha baswale olw'ohunjolonga aṅaṅuma ehi kolire
aye nja huṅeeganga hu biragiro bibyo.
- 79 Leha abo abahutya baaje eyi ndi,
abo abategeera ebiragiro bibyo.
- 80 Njeede ohuṅamba ebiragiro bibyo,
ko nahaṅona ohuswala.
- 81 O MUSENGWA, omwoyo gwange guṅemba hu bunonosi wuwo
aye esuubi lyanḡe liri mu hibono hihyo.
- 82 Emoni jange jidembire ohuumirira ohubona ehi wasuubisa,

- nebuusa ti, “Olinjeeda ŋaali?”
- 83 Wayire fuuhire hy’esaŋu y’ehyanjo eyiŋuma mugaso,
sinibiriranga biragiyo bibyo.
- 84 Omunjeeresa wuwo aja huhuumirira hwosa ŋe?
Oligudya ŋaali abakiyaania?
- 85 Abepaahapaaha, sibagondera magambi gago,
banjabiiye amalono mbo ngwemo.
- 86 Ebiragiyo bibyo byosibyosi mbyesiga.
Njeede olwohuba abaatu bakiyaania aŋaŋuma hibi hyosihyosi ehi kola.
- 87 Ŋabulira ŋatono ohukenaŋo hu hyalo,
aye sipwanga hu biragiyo bibyo.
- 88 Olw’ohunyenda ehibitiiyiye,
huuma obulamu wange butagota,
nja hugonderanga ebiragiyo bibyo.
- 89 O MUSENGWA, ehibono hihyo hy’emirembe n’emirembe,
era hiri mwigulu.
- 90 Owesigwa wuwo wahweyongera ohubaano mu hiisi mulembe,
watongosa ehyalo era sihitenga.
- 91 Ebiragiyo bibyo bisigala ni biri bituufu,
olwohuba ebiitu byosibyosi bihunjeeresa.
- 92 Amagambi gago gabanga ni gatasangaasa,
hani nasihiirihira mu hubonaabona ohu naalimo.
- 93 Sinja hwibirira biragiyo bibyo
olwohuba nj’ebigira n’ohuumire obulamu wange.
- 94 Nonjole olwohuba ndi wuwo,
fubaho ohwoheresa ebiragiyo bibyo.
- 95 Abahosi b’ebibi bahuumiriiye ohukenaŋo
aye nanembenga hu biragiyo bibyo.
- 96 Ebiitu byosibyosi biri n’aŋabihoma
aye ebiragiyo bibyo biŋuma hyagamo.
- 97 Nga nenda amagambi gago bugali!
Ngaŋembaho hiisi hiseera.
- 98 Ebiragiyo bibyo bifuula omugesi, ohusinga abalabe bange.
Hiri hiityo olwohuba hiisi hiseera mbebi ngenderaho.
- 99 Tegeera bingi n’ohuhiraho abasomesa bange bosibosi,
olwohuba peega hu biragiyo bibyo.
- 100 Ndi n’ohutegeera ohusingaho abakiraho obuhulu mu myaha,
olwohuba ngondera amagambi gago.
- 101 Nehuumire ohutagendera mu ngira embi,
ko nahasobola ohugondera ehibono hihyo.
- 102 Sindhuliranga magambi gago
olwohuba ewe wamwene wusomehiise.
- 103 Ng’ebibono bibyo bipoomera,
biŋooma ohuhira omudugere.
- 104 Amagambi gago gafuula mugesi,
olw’ehyo caawa esambo embi.
- 105 Ehibono hihyo taala y’amagulu gange,

- njase eyimuliha mu ngira yange.
- 106 Ndayira era kihahasa ti,
nja hugondera amagambi gago amawufu.
- 107 O MUSENGWA, mbweneweene bugali,
huuma obulamu wange ng'olu wasuubisa.
- 108 O MUSENGWA, fugiirira ohuhujumirya hwange
era wusomese amagambi gago.
- 109 Wayire ndi mwetegefu
ohunjaayo obulamu wange,
sinja hwibirira magambi gago.
- 110 Abahosi b'ebibi bategire omutego,
aye sipwanga hu biragiyo bibyo.
- 111 Ebiragiyo bibyo nj'omuhemba gwange emirembe n'emirembe,
era nj'esangaalo ly'omwoyo gwange.
- 112 Nasalajo mu mwoyo gwange
ohugonderanga ebiragiyo bibyo ohwola olu ndifa.
- 113 Caawa abaatu abemeerera n'ohugulu hulala eyi neeyi,
aye ese nenda amagambi gago.
- 114 Ndiwe omu neogoma
era engabo yange,
nesiga ebi wasuubisa.
- 115 Mupwereyo enywe ababbengi,
nahahuuma ebiragiyo bya Hatonda wange.
- 116 Pe amaani ng'olu wasuubisa, mbe mulamu,
otandeha nasuubirira wereere.
- 117 Panirire era nja hununuha,
hiisi hiseera nanembenga hu biragiyo bibyo.
- 118 Ocaawa abo bosibosi abanjwa hu biragiyo bibyo,
era etegeha jaawe jinuma mahulu.
- 119 Abahosi b'ebibi bosibosi hu hyalo obabisya hy'ebisasiro
olw'ehyo nenda ebiragiyo bibyo.
- 120 Omubiri gwange guteetema olw'ohuhutya,
olw'engeri eyi osalamo emisango.
- 121 Kolire ebiraji era ebisaana,
otapayo mu mihono j'abalabe bange.
- 122 Yeeda omuñeeresa wuwo,
otaleha abepaahapaaha ohunyigirisa.
- 123 Emoni jange jidembire ohuumirira ohubona obunonosi wuwo
obu wasuubisa.
- 124 Namba omuñeeresa wuwo n'ehisa,
era wusomese ebiragiyo bibyo.
- 125 Ndi muñeeresa wuwo,
pe amagesi, nahategeera ebiragiyo bibyo.
- 126 O MUSENGWA, hino nj'ehiseera ohubaaho n'ehyohola,
olwohuba abaatu bali hubbwaga amagambi gago.
- 127 Hiri hiityo olwohuba nenda ebiragiyo bibyo ohuhiraho ezaabbu,
ezaabbu enongose obugali,
- 128 era olwohuba pira ebiragiyo bibyo ohuba ebituufu,

caawa amagira amabi gosigosi.

- 129 Ebiragiyo bibyo byenunjisa,
olw'ehyo mbigondera.
- 130 Esolesa y'ehibono hihyo,
ereeta ohutegeera eyiri abo abatamanyire.
- 131 Ndahalaha olw'ohwenda ebiragiyo bibyo.
- 132 Kejeho wupambire ehisa,
ng'olu habuhyabuhya oholera abo abahwenda.
- 133 Lunjama amagulu gange ng'olu wasuubisa,
njajumejo ehibi ehinjuga obulamu wange.
- 134 Nonole mu hunyigirisiwa hw'abahosi b'ebibi,
sobole ohugondera ebiragiyo bibyo.
- 135 Nambira omunjeeresa wuwo ehisa,
era wusomese ebiragiyo bibyo.
- 136 Ndira amasiga bugali,
olwohuba abaatu sibagondera magambi gago.
- 137 O MUSENGWA, oli mwawufu,
era amagambi gago matuufu.
- 138 Amagambi aga watajo matuufu,
era gesigiwa.
- 139 Obusungu wange wohyerera mugati hy'omuliro
olwohuba abalabe bange sibafa hu bibono bibyo.
- 140 Ebisuubiso bibyo babigezesya bulanji weene
era omunjeeresa wuwo abisiima.
- 141 Wayire puma mugaso era banyooma,
sipanga hwibirira biragiyo bibyo.
- 142 Oli mwesigwa emirembe n'emirembe
era amagambi gago matuufu.
- 143 Ngwiriye ebigosi n'ohubonaabona,
aye ebiragiyo bibyo nj'ebisangaasa.
- 144 Ebiragiyo bibyo bituufu emirembe n'emirembe.
Pe ohutegeera nahaba n'obulamu.
- 145 O MUSENGWA, kwegayirira n'omwoyo gwange gwosigwosi,
ngobolemo, nja hugondera amagambi gago.
- 146 Kwegayirira, nonole
era nja hugonderanga amagambi gago.
- 147 Puuna pwipwipwi, nahweririra wunjeede
esuubi lyanje nditaaye mu hibono hihyo.
- 148 Sinimba hwiro owiire wosiwosi
olwohuba mba mu hunjeega hu ebi wasuubisa.
- 149 O MUSENGWA, njulira ehi ndoma olw'ohunyenda
era huuma obulamu wange olw'ebiragiyo bibyo.
- 150 Abo abanjuna ohugunjano amagira amabi, bandi njaaapi,
aye bali njaleeni n'amagambi gago.
- 151 Ne O MUSENGWA, oli njalala ni nange,
era ebiragiyo bibyo byosibyosi bituufu.
- 152 Ohunja ahale neega ebiragiyo bibyo,

ti wabitanjo ohubaanjo emirembe n'emirembe.

- 153 Bona ng'olu mbonaabona wununule,
olwohuba sinibiriranga magambi gago.
- 154 Tereenjo ahabega wununule,
huuma obulamu wange ng'olu wasuubisa.
- 155 Abahosi b'ebibi sibaja hunonoha olwohuba sibagondera biragiyo bibyo.
- 156 O MUSENGWA, oli n'ehisa hingi,
huuma obulamu wange ng'olu hiri mu magambi gago.
- 157 Ndi n'abakiyaania bangi,
aye sipwe hu biragiyo bibyo.
- 158 Ni mbona abaatu abatafugiirira,
pulira obulumi mu mwoyo gwange
olwohuba sibagondera hibono hihyo.
- 159 O MUSENGWA, bona ng'olu nenda ebiragiyo bibyo
huuma obulamu wange olwohunyenda.
- 160 Ebibono bibyo byosibyosi by'amazima,
amagambi gago gosigosi maawufu
era g'emirembe n'emirembe.
- 161 Abanugi bakiyaania ananuma songa,
aye ehibono hihyo nj'ehiteetemya.
- 162 Ebi wasuubisa bisangaasa hy'omuutu owangala
eby'obuninda eby'amaani.
- 163 Caawira erala obudulingi
aye nenda amagambi gago.
- 164 Hiisi ludaalo kujumirya emirundi musanvu
olwohuba osala emisango n'otehubbira.
- 165 Abenda amagambi gago bali n'emiyaaaya ej'amaani
era nanuma ehisobola ohubaleetera ohwegumula.
- 166 O MUSENGWA, suubirira mu ndiwe ohununula
era ngondera ebiragiyo bibyo.
- 167 Ngondera ebiragiyo bibyo olwohuba mbyenda bugali.
- 168 Ngondera ebiragiyo bibyo n'amagambi gago
olwohuba omanyire amagira gange gosigosi.
- 169 O MUSENGWA, n̄ulira ohulira hwange,
pe ohutegeera ng'olu wasuubisa.
- 170 N̄ulira ohwen̄undera hwange,
nunule ng'olu wasuubisa.
- 171 Nahujumiryenga hiisi hiseera
olwohuba wusomesa ebiragiyo bibyo.
- 172 Nembenga ehibono hihyo,
olwohuba ebiragiyo bibyo byosibyosi byawufu.
- 173 Wetegehe ohunjeeda
olwohuba nasalanjo ohun̄amba ebiragiyo bibyo.
- 174 O MUSENGWA, nesunga obunonosi wuwo,
era amagambi gago nja gasangaasa.
- 175 Leha mbe mulamu sobole ohuhujumiryanga
era leha amagambi gago ganjeede.

¹⁷⁶ Mbamire hy'etaama eyigotire yendula omuñeeresa wuwo,
olwohuba sinibiriranga biragiwo bibyo.

120

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu.

- ¹ N'alanga MUSENGWA ni ndi mu bugosi
era gangobolamo.
- ² O MUSENGWA, nunule wuutuse mu badulingi
n'abaloma ebyakalebule.
- ³ Hatonda ali bahola hiina,
enywe abadulingi?
- ⁴ Ali bagudya n'obusaale owoogi,
era bahoohe n'amanda agekeeka omuliro.
- ⁵ Jinjageene ohuba ni menya e Meseki
oba n'abaatu be Kedali!
- ⁶ Pirire ehiseera hireenji,
ni menya n'abaatu abacaawa emiyaaya.
- ⁷ Ese ndi muutu owenda emiyaaya,
aye ni ndoma hu miyaaya, nibo benda husoola.

121

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu.

- ¹ Ngangamusa emoni jange, narengerera hu sozi,
obuyeedi wange bunwa ñeena?
- ² Obuyeedi wange bunwa eyiri MUSENGWA,
owatonda egulu n'ehyalo.
- ³ MUSENGWA saaja huhuleeha hutyerera,
oyo ahuhuuma, saaja hunongera.
- ⁴ Mu butuufu oyo ahuuma Yisirayiri,
saaja hunongera oba hunenyuha.
- ⁵ MUSENGWA ahuhuuma,
ali huupi ni neewe hu nduuhu ohuhuuma.
- ⁶ Eryuba sirija huhwohya mu muusi
wayire omwesi ohuhukosa mu wiire.
- ⁷ MUSENGWA aja huhuhuuma mu bugosi wosiwosi
era aja hulabiriranga obulamu wuwo.
- ⁸ MUSENGWA aja huhulabiriranga mu matiina n'amagobolere
ohunwa ñaahani ohwola emirembe n'emirembe.

122

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu. Olwembo lwa Dawudi.

- ¹ Nasangaala olu bandoma baati,
"Nja hutiine mu nyumba ya MUSENGWA."
- ² O Yerusaalemu hatyane huli ñano,
hwemereeye mu miryango jijo.
- ³ Yerusaalemu hibuga ehi batongola ni behoota,
enuma ananga ohuhijagiija.
- ⁴ Era eyo peyi biha bya Yisirayiri bitiina
ohujumirya MUSENGWA ng'olu egambi lirye libalagira.
- ⁵ Mu hibuga ehyo pomuli etebe ya Dawudi ey'obunugi

ohu beehala basala emisango.

- ⁶ Sabira Yerusaalemu ohubaamo emiyaaya
ti, “Abo abahwenda babe bulanji.
⁷ Ha emiyaaya jibe mu bisenge bibyo,
obuhuumi mu lubiri lulwo.”
⁸ Olw’abalebe n’abameeri bange
nja huloma Yerusaalemu ti, “Emiyaaya jibe mu ewe!”
⁹ Olw’enyumba ya MUSENGWA Hatonda weefe,
kusabira ohulahulane.

123

- Olwembo n’otiina e Yerusaalemu.
¹ Ngangamusa emoni jange eyi oli,
eyi oli mwigulu hu tebe ey’obunugi.
² Hy’abeedu ng’olu balengerera ehinjwa mu ngalo ja musengwa yaawe
era ng’olu abanjeeresa abahasi balengerera ehinjwa
mu muhono gw’omuhasi oyu banjeeresa,
hwesi huutyo huhuumirira ehinjwa ewa MUSENGWA Hatonda weefe ohwola olu
atunambira ehisa.
³ O MUSENGWA, tunambire ehisa, tunambire ehisa
olwohuba batunyooma bugali.
⁴ Hugumiiye ebiduhu bingi ohunjwa eyiri abepaahapaaha
era abehudumbasa batunyooma bugali.

124

- Olwembo n’otiina e Yerusaalemu. Olwembo lwa Dawudi.
¹ Singa MUSENGWA sigaali hu luuyi lwefe,
leha Yisirayiri yigobolemo yiiti,
² singa MUSENGWA sigaali hu luuyi lwefe
olu baatu batulumba
³ n’ehirunji ehy’amaani,
hani batumira balamu.
⁴ Hani amataba gatunjira,
hani amaaji gatumira,
⁵ hani amaaji agefuhisa hwefuhisa gatuhenano.
⁶ MUSENGWA gebasiwe
ataleha abalabe beefe
hutunawulanawula n’ameeno gaawe.
⁷ Hununuhire hy’enyuni enooye mu lubanjo,
oluhumbeeri luhapuhire hwanunuha.
⁸ Obunonere weefe bunjwa eyiri
MUSENGWA owatonda egulu n’ehyalo.

125

- Olwembo n’otiina e Yerusaalemu.
¹ Abo abesiga MUSENGWA bali hy’olusozi Sayuuni olu tatenga
aye lulinjo emirembe n’emirembe.
² Ng’olu esozi jeswanigirihise Yerusaalemu,
ni MUSENGWA yeesi atyo po geswanigirisa atyo abaatu babe
ohunjwa hatyane ohwola emirembe n’emirembe.
³ Abahosi b’ebibi sibaja husigala ni banjuga ehyalo hy’abagwalaafu

- olwohuba abagwalaafu banjanga ohutandiha ohubbenga.
⁴ O MUSENGWA, holera abaatu abalanji ebiitu ebirani,
 abo abagwalaafu mu myoyo jaawe.
⁵ Aye abo abanaba banjamba amagira amagodajami,
 MUSENGWA aja hubagudihisa njalala n'abahola ebibi.

Emiyaaya jibe hu Yisirayiri.

126

- Olwembo n'otiina e Yerusaalemu.
¹ MUSENGWA ni gatugobosa mu Sayuuni ohunwa mu busibe,
 hwali hy'abaloota.
² Hwejula amamwemwe era hwemba n'esangaalo.
 Nga abanamawanga baloma baati,
 "MUSENGWA abaholeeye ebyenjijisa!"
³ MUSENGWA atuholeeye ebyenjijisa
 era huli basangaafu.
⁴ O MUSENGWA, tugaluse bunyaaha
 hy'efula ng'olu yejusa enjabi ejomeera mu Negevu.
⁵ Abo abamwa ni balira
 baja huhungula ni basanjalya.
⁶ Atiina ohumwa n'alira
 aligaluha engo n'ahubba ebigalagala
 era ni getwihire emiganda j'amakungula.

127

- Olwembo n'otiina e Yerusaalemu. Olwembo lwa Sulemaani.
¹ Ohutusaho nga MUSENGWA nj'atongooye enyumba
 abayitongola bateganira wereere.
 Ohutusaho nga MUSENGWA nj'ahuuma ehibuga,
 abahihuuma bateganira wereere.
² Hinjuma mahulu ohunjuuna ohuhataabana,
 era waalwa ohuja hu buliri olw'ohwendula ehyohulya.
 Aye aba MUSENGWA genda abaletera ohulimba hwiro.
³ Abaana hirabo ohunwa eyiri MUSENGWA,
 era nj'ekabi eji husuna ohunwa eyi ali.
⁴ Abaana aba muutu asaala mu buvubuka
 baba hy'obusaale mu mihono j'omusira.
⁵ Gesiimire omuutu oyo ali n'obusaale bungi
 sibaja huswala ni basoola n'abalabe baawe.

128

- Olwembo n'otiina e Yerusaalemu.
¹ Besiimire abo bosibosi abatya MUSENGWA
 abo abagendera mu magira gage.
² Oja hulya hu bibala by'amaani gago,
 ebirani n'ekabi binabenga bibyo.
³ Omuhasi wuwo mu mago aja huba hy'omuzabbibbu ogwama ebibala ebingi.
 Abaana babo baja hweswanigirisanga ehiinjulo.
⁴ Omuutu atya MUSENGWA,

mu butuufu atyo polu bamuŋa ekabi.

- ⁵ MUSENGWA ahunje ekabi ohunwa mu Sayuuni,
endaalo josijosi ej'obulamu wuwo,
obone Yerusaalemu n'ehulaahulana.
⁶ Era owangaale obone
hu bejuhulu babejuhulu babo.

Emiyaaya jibe hu Yisirayiri.

129

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu.

- ¹ Leha hiisi Muyisirayiri alome ati,
"Abalabe bakiyaanisye ohunwa mu bunjere."
² Ohunwa mu bunjere wange
abalabe bakiyaanisye aye sibapangulanga.
³ Bafuuhisye omugongo gwange ohuba hy'ehisambu
bagwijuhiise mabbwa mereere.
⁴ Aye MUSENGWA ahola ebirunamu
gatuhiise mu migoye j'abahosi b'ebibi.
⁵ Ale bosibosi abacaawa Sayuuni banjangulwe
era bagameyo egongo ni baswaye.
⁶ Leha babe hy'anyaasi erimera namugulu hu nyumba
era eryoma ni lihiiri huhula,
⁷ ohuula enyaasi eryo, salinesamo hinywa,
ni nooyo olihumbaania salinesamo muganda bbe.
⁸ Era enjume abitanjo gabaloma ati, "MUSENGWA ahunje ekabi
era hwesi hubendesha ekabi mu siina lya MUSENGWA."

130

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu.

- ¹ Mu bugosi ow'amaani
kuliririra MUSENGWA.
² O Musengwa njulira ohulira hwange,
tegere ohutwi wupambire ehisa wunjeede.
³ O MUSENGWA, obanga ni wenambirira,
nj'ani owahanunuhire ohumusalira omusango?
⁴ Aye ewe otusonija,
olw'ehyo abaatu bahutya.
⁵ Kumirira MUSENGWA ohunjeeda,
omwoyo gwange guhuhumirira
era nesiga ehibono hihye.
⁶ Omwoyo gwange guhuhumirira Musengwa
ohusinga abahuumi ng'olu bahuumirira owiire ohuhya,
ohusinga abahuumi ng'olu bahuumirira owiire ohuhya.
⁷ Yisirayiri wesigenga MUSENGWA olwohuba ali n'ohwenda ohubitiirifu,
era niye nj'ali n'amaani ohuhununula.
⁸ Niye omwene aja hununula Abayisirayiri
ohunwa mu bibi byawe byosibyosi.

131

Olwembo n’otiina e Yerusaalemu. Olwembo lwa Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, sinehudumbasa mu mwoyo gwange
era puma keja embi sineyingisa mu songa ejitapambaho
oba ebiitu ebitasobola.
- ² Aye nesomesa ohuba mubombeefu mu bulamu wange
hy’omwana owanwa hu hwoka
hy’omwana owanwa hu mabeere ga nyina
n’obulamu wange pobuli buutyo.
- ³ Yisirayiri, wesige MUSENGWA
ohunwa njahani ohwola emirembe n’emirembe.

132

Olwembo n’otiina e Yerusaalemu.

- ¹ O MUSENGWA, hebulira Dawudi
n’ebigosi byosibyosi ebi gagumira.
- ² Galayirira MUSENGWA
geyama mu moni j’Omwene Bunangi owa Yakobbo ati,
- ³ “Sinja hwingira mu nyumba yange
oba huniina hu hitanda hyange
- ⁴ oba hunenyuha hu hwiro
wayire hunongera
- ⁵ ohwola olu ndifunira MUSENGWA
ehifo aya Omwene Bunangi owa Yakobbo anamenyenga.”
- ⁶ Hwanulira hu binamba hu Sanduuku y’Endagaano mu Efulaasi
era hwayibona e Jaari.
- ⁷ Ng’ano huloma huuti, “Hutiine hwingire omu MUSENGWA amenya,
humujumirihisye na tebe yiye ey’obunugi.
- ⁸ O MUSENGWA, yinyoha otiine mu hifo hihyo ehy’ohunumuliramo,
obemo n’Esanduuku y’Endagaano ahabonero ah’obunangi wuwo.
- ⁹ Abasengi babo bahole ebirunamu
era leha abagwalaafu babo bembe n’esangaalo.”
- ¹⁰ Hu lw’omunjeeresu wuwo Dawudi,
otahubba muutu wuwo oyu wajuhaho amafuta, omugongo.
- ¹¹ MUSENGWA galayirira Dawudi
oweyamo obu atananga hubbwaga gamuloma ati,
“Nja hunamba mulala hu basaani babo mute hu tebe yiyo ey’obunugi.
- ¹² Singa abaana babo bahuuma endagaano yange n’ebiragiro ebi mbanja,
abaana baawe baja hwihala
hu tebe yiyo ey’obunugi emirembe n’emirembe.”
- ¹³ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA getobosamo Sayuuni
ohuba ehifo hihye ehy’ohumenyamo.
- ¹⁴ Galoma ati, “Hino nj’ehifo
hyange omu nanuumulirenga emirembe n’emirembe
nana nja aya siimire ohunugiranga.
- ¹⁵ Nja hujofumulira Sayuuni ekabi eja hiisi hiitu,
abagadi baja hulyanga hiisi ehi benda.
- ¹⁶ Nja hunja abasengi baamo ekabi mu hiisi ehi bahola
era abagwalaafu abahirimo baja husangaalanga.
- ¹⁷ Mu hifo hino panja ndifuulira mulala hu basaani ba Dawudi ohuba habaha
ow’amaani.

Era omutobole wange aliba hy'etaala eyitasima.

¹⁸ Nja huḅambya abalabe babe esoni
aye owahabaha wuwe wulihulahulana era wafuma.”

133

Olwembo n’otiina e Yerusaalemu. Olwembo lwa Dawudi.

¹ Nga hiraḅi era hisangaasa
aboluganda ohumenya ḅalala ni bali mu bulala!
² Hiri hy’amafuta ag’omuḅendo aga bajuhire hu mutwe
ko gahuluhuta ni geeha hu hirefu hy’Alooni
ohwola hu hitogi hy’ehyambalo hihye.
³ Hiri oti lume lw’olusozi Herumooni olugwa hu lusozi Sayuuni,
hiri hiityo olwohuba eyo peyi MUSENGWA
ajofumulira ekabi jije ej’obulamu hu baatu babe ow’emirembe n’emirembe.

134

Olwembo n’otiina e Yerusaalemu.

¹ MUSENGWA gebasiwe,
enywe mwesimwesi abajeeresā ba MUSENGWA
abamuḅeeresā owiire mu nyumba ya MUSENGWA.
² Mugolole emihono jenywe mu hifo ehyawufu
mweyaase MUSENGWA.
³ MUSENGWA owatonda egulu n’ehyalo
abaje ekabi ohuḅwa mu Sayuuni.

135

¹ Mujumirye MUSENGWA.

Mujumirye MUSENGWA,
mumujumirye, enywe abajeeresā ba MUSENGWA,
² enywe abemeerera baḅeeresā mu nyumba ya MUSENGWA,
mu lunya lw’enyumba ya Hatonda weefe.
³ Mujumirye MUSENGWA olwohuba mulaḅi.
Mumwembere etendo olwohuba ehyo hisangaasa.
⁴ MUSENGWA gatobola Yakobbo ohuba wuwe,
Yisirayiri ohuba hy’omuḅendo hihye.
⁵ Manyire ti MUSENGWA w’amaani,
era ti MUSENGWA weefe asinga abahatonda bosibosi amaani.
⁶ MUSENGWA ahola hiisi ehigenda ohuhola
mwigulu oba hu hyalo, mu nyanja nomu buliba.
⁷ Agima ebireri byenyohera hu njuyi josijosi ej’ehyalo,
aḅindiha ohumyasa n’efula
era atusaayo hibuyaga ohuḅwa mu sitoowa jije.
⁸ Galeetera abaseere abadaayi ab’e Misiri,
abaana abaseere abadaayi n’ebisolo ohufa.
⁹ Gaḅindiha ebyamaliholiho n’ebyeḅunjisa hu baatu b’e Misiri
ohusoosa habaha n’abahungu babe bosibosi.
¹⁰ Gasihirisa amawanga mangi
era giita n’abahabaha ab’amaani,
¹¹ Sihoni habaha w’Abamooli,
ni Ogi habaha w’e Bbasani,

- n'abahabaha bosibosi ab'e Kanani.
- 12 Era ehyalo hyawe gahinyayo ng'omuñuluko,
omuñuluko eyiri abaatu babe Abayisirayiri.
- 13 O MUSENGWA, olinjo emirembe n'emirembe
era efuma yiyo MUSENGWA yija huba y'emirembe n'emirembe.
- 14 MUSENGWA aja hwejeeresa abaatu babe
era anambire abajeeresa babe ehisa.
- 15 Ebi mawanga gajumirya,
bibbote ebi bahola mu feeza n'ezaabbu
era abaatu nj'ababibbota n'emihono jaawe.
- 16 Biri n'eminwa aye sibiroma
biri n'emoni aye sibibona.
- 17 Biri n'amatwi aye sibiñulira
era sibiñeera n'ohunjeera.
- 18 Ababiwumba balifaanana hya nibyo,
hiityo pohiri ni naabo bosibosi ababitamo owesige.
- 19 Enywe olulyo lwa Yisirayiri mujumirye MUSENGWA.
Enywe ab'olulyo lw'Alooni, mweyaase MUSENGWA.
- 20 Enywe ab'olulyo lwa Leevi, mweyaase MUSENGWA,
enywe abatya MUSENGWA, mweyaase.
- 21 Mujumirye MUSENGWA mu Sayuuni,
mujumirye oyo amenya mu Yerusaalemu.

MUSENGWA gebasiwe.

136

- 1 Mweyaase MUSENGWA olwohuba mulani,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 2 Mweyaase Hatonda wa bahatonda,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 3 Mweyaase Musengwa w'abasengwa,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 4 Niye yenene nj'ahola ebyenunjisa,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 5 Owahola egulu mu magesi gage,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 6 Owata ehyalo hu maaji,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 7 Owahola ebyaduha ebibbala,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 8 Owahola eryuba linjugenga mu muusi,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 9 Owahola omwesi n'emunyeenye binjugenga mu wiire,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 10 Oyo owiita abaana abaseere abadaayi e Misiri,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
- 11 ng'atusa Abayisirayiri e Misiri,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
- 12 n'amaani amangi n'obunangi,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 13 Gaabula mu Nyanja Enando njabiri,

- ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
 14 Era gatusayo Abayisirayiri baabita mu nyanja eyo,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
 15 Ne gasihiirihisa Falaawo n'ene lirye mu Nyanja Enando,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
 16 Oyo owatangirira abaatu babe mu lulafu,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
 17 owasihiirisa abahabaha ab'amaani,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
 18 Era geeta abahabaha abaali ni bamanyiheene,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
 19 Sihoni habaha w'Abamooli,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
 20 ni Ogi habaha w'e Bbasani,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
 21 Era ehyalo hyawe gahiṅa abaatu babe ng'omuṅuluko,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
 22 ohuba muṅuluko gwa Yisirayiri omuṅeeresu wuwe,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
 23 Eyiri oyo owatuhebulira ni hwali banafu era ni batunyooma,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe
 24 gatununula ohuṅwa mu balabe beefe,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
 25 Oyo aṅa ebitonde byosibyosi emere,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
 26 Mweyaase MUSENGWA owomwigulu,
 ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.

137

- 1 Hu njabi j'e Bbabbulooni hwihala ṅaasi hwalira amasiga
 ni hwahebulira Sayuuni.
 2 Ng'aṅo huṅaniha obutongooli weefe
 hu misaala ejaali aṅaapi
 3 olwohuba abatuṅamba batuloma ohubembera.
 Abatubonyaabonyanga batulagira hubembere enyembo ej'esangaalo.
 Batuloma baati, "Mutwembere enyembo
 ejinamba hu Sayuuni."
 4 Huṅanga huutye ohwemba enyembo ejinamba
 hu MUSENGWA ni huli mu hyalo ehitali hyefe?
 5 Ni nibiriranga Yersaalemu,
 omuhono gwange omulungi gwibiriranga ohuhubba ogutongooli.
 6 Era ni kwibiriranga,
 olulimi lwange lweṅambanga ṅamugulu w'omunwa,
 ni kwibiriranga ewe Yersaalemu ohusinga byosibyosi ebisangaasa.
 7 O MUSENGWA, hebulira ehi baatu bomu Edomu baahola
 hu ludaalo olu ene ly'e Bbabbulooni lyaṅamba ehibuga hy'e Yersaalemu,
 baloma baati, "Muhisihiirise, muhisihiirise hiṅwereṅo erala!"
 8 Ewe Bbabbulooni baja huhusihiirisa.
 Ali n'ekabi ahwesasusa ebyo ebi watuhola.
 9 Ali n'ekabi oyo aṅamba abaana babo abanjere
 gabaminiangulira hu mabaale!

138

Ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, nja huhujumiryanga n'omwoyo gwange gwosigwosi,
nja hwemba ni kujumirya mu moni ja bahatonda.
- ² Nja huhubba amafuha ni nengereeye Yekaalu yiyo enjawufu
era nja hujumirya esiina liryo
olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu n'owesigwa wuwo
olwohuba ebiitu byosibyosi biri njaasi w'esiina liryo n'ehibono hihyo.
- ³ Ni nahulanga, wangobolamo,
wafuula musira era wangumya.
- ⁴ O MUSENGWA, abahabaha bosibosi mu hyalo bahujumiryenga,
hiisi olu bananjulirenga ebibono bibyo.
- ⁵ Baja hwemba hu ebi MUSENGWA ahola,
MUSENGWA w'enjono bugali.
- ⁶ Wayire MUSENGWA ali namugulu,
alabirira aba banyooma aye ali njaleeni n'abepaahapaaha.
- ⁷ Wayire ngenda ebigosi ni binetolooye aye ohuuma obulamu wange.
Onjiranjania abasigu bange, omuhono gugwo nj'oguponia.
- ⁸ MUSENGWA aja hwoheresa ehigendererwa hihye mu bulamu wange,
O MUSENGWA, ohwenda huhwo hubitiirifu emirembe n'emirembe.
Otatwesamba olwohuba watutonda.

139

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, wanjehebeeja
era wumanyire.
- ² Omanyire nimba ni nihaaye oba nimba ni nemereeye
era ko peege hu hiitu oba ohimanyire.
- ³ Wutegeera amagendere n'amanjumulire gange,
ebi kola byosibyosi obimanyire.
- ⁴ O MUSENGWA, mbanga kiiri huloma,
oba ohenire ohumanya ehi nja huloma.
- ⁵ Wuneswanigirihiise enjuyi josijosi
amaani gago nj'obuhuumi wange.
- ⁶ Ohumanya ohuwumanyiremo hubitiirifu
era hubita anja koma ohuhutegeera.
- ⁷ Neena anja panga ohutiina nehweha hu Mwoyo wuwo?
Era neena anja panga ohudulumira anja otali?
- ⁸ Singa tiina mwigulu eyo oliyo,
nolu tiina njaaasi e magombe, yoosi oliyo.
- ⁹ Nolu nguluha nabisya ebuwalyuba,
oba namenya njale eyo ebugwalyuba,
- ¹⁰ ni neeyo kwagaanayo ohutangirira,
omuhono gugo omulungi guja hunjeeda.
- ¹¹ Singa ndoma ti,
"Mu butuufu ehiirema hija hukweha,
era enjase eyineswanigirihiise yafuuha hiirema,"
- ¹² n'ehiirema ehyo sihija huba hiirema eyi oli,
olwohuba hu ewe, owiire buli hyomuusi

era ehiirema hiri hy'enjase.

- 13 Watonda hiisi hitundu hy'omubiri gwange,
ndiwe owamumba mu hida hya maama.
- 14 Kujumirya olwohuba waatonda mu ngeri eyenunjisa,
ebi ohola byenunjisa era ehyo kimanyire bulanji weene.
- 15 Amagumba gange ni baali ni bagatonda
mu ngiso mu hida hya maayi yange, ewe wamanya
- 16 wambona ni kiiri husaaliwa.
Endaalo jange josijosi bajinandiha mu hitabo hihyo ni kiiri nahubano.
- 17 O Hatonda, ebi wupeegaho nga byamuendo bugali
era nga sibibaliha!
- 18 Singa naali wahubibala, byahasingire embehe j'omujehe obungi.
Era ana sisimuhira mba kiiri ni neewe.
- 19 O Hatonda, singa wiita abahosi b'ebibi!
Mupwereno, enywe abanemba hu hwita.
- 20 Bahulomaho n'ebigendererwa ebibi,
abasigu babo bahulomaho eby'obudulingi.
- 21 O MUSENGWA, ese caawa abahucaawa
era nyooma abahusoosa.
- 22 Enjuma hindi ehi ndi ni nahyo ohutusaho ohubacaawa,
mbanjira ohuba balabe bange.
- 23 O Hatonda, njehebeeje,
ngeseye omany ebindego byange.
- 24 Bona hanye njalino ana ndi n'ekenyera mu bulamu wange,
ohene butangirire mu ngira ey'obulamu ow'emirembe n'emirembe.

140

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, nunule mu baatu abahosi b'ebibi,
kuume eyiri abatemu.
- 2 Abayiiya etegeha embi mu myoyo jaawe
era hiisi obuhya baleeta etalo.
- 3 Ebi baloma biruma hy'obusagwa w'etemu,
hy'obusagwa w'efulugundu.
- 4 O MUSENGWA, nunule mu mihono j'abahosi b'ebibi,
taase mu batemu abehobana ohukubbirano.
- 5 Abaatu abepaahapaaha baategire omutego mu ngiso,
banjuluhiise olutuula lwawe benda bapambye mu ngira omu mbita.
- 6 Ndoma MUSENGWA ti, "Oli Hatonda wange."
O MUSENGWA, njulira ohwerira hwange wunjeede.
- 7 O MUSENGWA Omwene Bunangi,
omunonosi wange ow'amaani,
engabo yange mu lutalo.
- 8 O MUSENGWA, ababi otabana ebi benda
olwohuba bananga behudumbasa.
- 9 Otaleha balabe bange ohupangula,
leha ebibi ebi banyendesa bibagobolere abeene.
- 10 Leha amanda agekeeka gabagweho,

- leha bagwe mu muliro, mwironjo eri batalisobola hunwamo.
- ¹¹ Abaloma ebyakalebule hu bahyawe batabitamo,
leha ebinjeeriñeeri bibasihiirise.
- ¹² Manyire ti MUSENGWA agayira abagadi
era asolerera abali mu wetaavu.
- ¹³ Hituufu abagwalaafu baja huhujumirya
era abahola ebirunamu balimenya ni neewe.

141

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, kweriririra nja mangu wunjeede.
Nulira ejanjaasi lyanje ni kulanga.
- ² Leha ohusaba hwange hwole eyi oli hy'obubbaani,
leha ohugolola emihono jange hube hy'enjongo eyi banayo egulo.
- ³ O MUSENGWA, njeede ohusengeeja ebibono byange,
nuga olulimi lwange.
- ⁴ Leha omwoyo gwange gutagotanira mu hibi
ohwenyigira mu bikolwa by'abahosi b'ebibi,
leha talya hu binoli byawe.
- ⁵ Leha omutu omugwalaafu gapemo endabusi,
aba gandagire ehyere.
- Anakangavula, hiba hy'amafuta ag'ekabi hu mutwe gwange, sinja hugaana
olwohuba mu husaba hwange, soosa ebikolwa bya bahosi b'ebibi.
- ⁶ Balidanya abanugi baawe njaasi ohunwa namugulu hu lusozi
era abahola ebibi balimanya baati ebi ndoma byolerera.
- ⁷ Ng'olu bojanania eroba ni balima,
n'amagumba geefe baligonania hu magombe.
- ⁸ Aye O MUSENGWA Omwene Bunangi,
emoni jange njitaaye hu ndiwe,
ndiwe omunenogoma, otandeha hufa.
- ⁹ Kingirise emitego ejiATEGIRE,
ohunwa mu lutuula olu bahosi b'ebibi baategire.
- ¹⁰ Leha abahosi b'ebibi abeene bagwe mu mitego jaawe ejiATEGIRE,
ese ni nebitira hwebitira.

142

Olwembo lwa Dawudi, esaala naali mu pungulu.

- ¹ Neriririra MUSENGWA n'ejanjaasi ery'amaani
MUSENGWA gapambire ehisa.
- ² Mujofumulira ohwemulugunya hwange,
mulomera ebigosi byange.
- ³ Mula omwoyo gwange ni guba ni gunafunire,
ndiwe amanyire ehi ndi n'ohuhola.
AbaatuATEGIRE omutego, mu ngira omu mbita.
- ⁴ Ni keja hu muhono omulungi ohubona owohunjeeda, nanuma owufaaho.
Puma anohwenogoma era enuma alumirwa obulamu wange.
- ⁵ O MUSENGWA, ndiwe oyu neriririra, ndoma ti, "Ndiwe omunenogoma
era oyu netaaga mu bulamu buno."
- ⁶ Nulira ohwerira hwange olwohuba ndi mu wetaavu ow'amaani,
nunule ohunwa mu balabe bange olwohuba baasinga amaani.

⁷ Mbonjolole ohunwa mu komera konyo sobole ohuhujumirya.
Ehyo hija huletera abagwalaafu ohuneswanigirisa olw'obulani wuwo.

143

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, njulira ohusaba hwange,
njulira ohwerira hwange,
njulira wupambire ehisa, mu wawufu wuwo
njulira ohwerira hwange, ngobolemo ng'olu oli mwesigwa.
- ² Otasalira mujeeresa wuwo musango humusinga
olwohuba enjuma muutu aholo ebirunamu mu moni jijo.
- ³ Omulabe ali humbinga gafulyafulihisya mwiroba
era agira ni menya mu hiirema hy'abaafa ahale.
- ⁴ Ehyo hiretera obulamu wange ohunafuna
era omwoyo gwange mweralihirifu.
- ⁵ Kebulira endaalo ejahale peega hu byosibyosi ebi wahola,
ebi wahola n'emihono jijo.
- ⁶ Kugololera emihono jange ni saba,
omwoyo gwange guhuli nduno, hy'eroba erinalahaaye olw'ohunuma amaaji.
- ⁷ O MUSENGWA, ngobolemo mangu
olwohuba poyeemo amaani.
Otakubba mugongo, kanda naaba hyaba batiina e magombe.
- ⁸ Hiisi mu mugamba kebulisenga ohwenda huhwo ohubitiirifu olwohuba nesiga
ndiwe.
Ndage engira eyi ndi n'ohugenderamo olwohuba ndiwe oyu ndengereeye
ohutangirira.
- ⁹ O MUSENGWA, nunule ohunwa mu balabe bange
olwohuba ndiwe omunenogoma.
- ¹⁰ Somese ohuhola ebi wenda olwohuba ndiwe Hatonda wange.
Mwoyo wuwo omulani gatangirire mu ngira enunamu.
- ¹¹ O MUSENGWA, olw'esiina liryo,
huuma obulamu wange mu wawufu wuwo, tuse mu bigosi.
- ¹² Olw'ohunyenda obugali,
njolereesa abalabe bange,
sihiirisa abalabe bange bosibosi olwohuba ndi mujeeresa wuwo.

144

Ya Dawudi.

- ¹ Gebasiwe MUSENGWA olwanda lwange
otendehe emihono jange ohusoola
n'enjala jange ohwetegehera olutalo.
- ² MUSENGWA ganyenda ehibitiiriye
nj'engabo yange era nj'omunenogoma,
nj'omununuzi wange oyu nesiga ohukuuma.
Anamba amawanga gosigosi gagata njaasi w'amagulu gange.
- ³ O MUSENGWA, omuutu nj'ani ohuba ti omulabirira
era omwana w'omuutu nj'ani ohuba ti omujeegaho?
- ⁴ Omuutu ali hy'omuuya obuuya
endaalo jije jiri hy'ehisisigo ehitalwa hugotano.
- ⁵ O MUSENGWA, njwa mwigulu liryo wiihe
era namba hu sozi, jiduunye eriisi.

- 6 Nindiiha ohumyasa abasigu babo basasaane.
Balase obusaale buwo obafulumuse.
- 7 Januula omuhono gugwo ohunwa mwigulu
wununule era wuponie ohunwa mu bunangi w'abalugendwa,
- 8 abejuuye obudulingi
era abalayira eby'obudulingi.
- 9 O Hatonda wange, nja huhwembera olwembo olunyaaha
n'ogutongooli ogw'ewaaya ehumi.
- 10 Ndiwe aya abahabaha obunangusi,
onunula Dawudi omunjeeresa wuwe ohutafa piima.
- 11 Nunule era ponie ohunwa mu bunangi w'abalugendwa,
abejuuye obudulingi era abalayira eby'obudulingi.
- 12 Hino hija huletera abasaani beefe mu buvubuka waawe ohuba b'omuhulo
hy'omuloofe.
Era n'abahaana beefe baliba hy'ebisindi ebiinoono eby'ohujolijinja olubiri.
- 13 Ebyagi byefe birijula amakungula aga hiisi ngeri.
Etaama jeefe jirisaalagana emidudu n'emidudu, ekumi n'ekumi.
- 14 Enombe jeefe jisalagane ekasi n'esinde,
nanumenjo ejisumula,
era nanumenjo maliro olw'enaku mu nguudo jeefe.
- 15 Besiimire abaatu abo aba hino hijambaho.
Besiimire abaatu abo abali ni MUSENGWA nga Hatonda waawe.

145

Ezabbuli ey'ohutenderesa. Ya Dawudi.

- 1 Nja huhugulumisanga ewe Hatonda wange era Habaha wange,
nja huhwebasanga emirembe n'emirembe.
- 2 Nja huhweyaasanga hiisi ludaalo,
nja huhugulumisanga emirembe n'emirembe.
- 3 MUSENGWA ali n'amaani era asaana enono bugali
olwohuba w'amaani ohusinga ng'olu baatu bahitegeera.
- 4 Abaatu aba hiisi mulembe baja huhutenderesanga olw'ebikolwa bibyo,
baja huloma hu byamaliholiho bibyo.
- 5 Baja huloma hu nono n'amaani gago
era nja hunjeeganga hu biitu bibyo ebyenunjisa ebi ohola.
- 6 Abaatu baja hulomanga hu byenunjisa eby'amaani ebi ohola
era nja hulangirira ti oli w'amaani.
- 7 Baja hulomanga hu bulani wuwo
era baja hwemba hu wawufu wuwo ni basanjalya.
- 8 MUSENGWA ali n'ehisasabirisi n'ehisa
alwanjo ohusungujala era ali n'ohwenda ohubitiirifu.
- 9 MUSENGWA mulani eyiri abaatu bosibosi
era anambira ebitonde byosibyosi ebi gatonda ehisa.
- 10 MUSENGWA ebitonde byosibyosi biija huhweyaasanga,
abagwalaafu babo baja huhutenderesanga.
- 11 Baja hulomanga hu nono ly'obunugi buwo,
baja hunyanga hu bunangi buwo,
- 12 abaatu bosibosi bahamanya eby'amaani ebi ohola,
n'enono ly'obunugi wuwo.

- 13 Obunugi wuwo sibuja hunwanjo
era owahabaha wuwo w'emirembe n'emirembe.
MUSENGWA mwesigwa mu ebi gasuubisa
era ali n'ehisa mu byosibyosi ebi ahola.
- 14 MUSENGWA ayeeda abo bosibosi abali mu bugosi,
era genyosa abo abanjaasi.
- 15 Ebitonde byosibyosi birengerera ndiwe ohubiyeeda
era obiņa emere mu hiseera.
- 16 Ojanuula engalo
nga hiisi hiitu hisuna ehi hyetaaga.
- 17 MUSENGWA mwawufu mu byosibyosi ebi ahola
era ali n'ehisa hu byosibyosi ebi gatonda.
- 18 MUSENGWA ali njaapi ni naabo abamwegayirira,
abo bosibosi abamwegayirira mu mazima.
- 19 Goheresa ohuyayaana hwabo abamuņa enono,
anulira ohwerira hwawe gabanonola.
- 20 MUSENGWA ahuuma abo bosibosi abamwenda
aye abahola ebibi bosibosi ali basihiirisa.
- 21 Najumiryenga MUSENGWA
leha ebitonde bibye byosibyosi
byebasa Hatonda omwawufu emirembe n'emirembe.

146

- 1 Mujumirye MUSENGWA,
omwoyo gwange gujumirya MUSENGWA.
- 2 Nja hujumirya MUSENGWA, obulamu wange wosiwosi
nja hwemberanga Hatonda wange ni kiiri mulamu.
- 3 Simwesiganga batangirisi, abaatu obuutu,
abatananga hubanonola.
- 4 Omuyya gunabanwamo nga baagama mwiroba,
hu ludaalo olwene olwo etegeha jaawe nga jifa.
- 5 Gesiimire oyo ali ni Hatonda wa Yakobbo ng'omuyeedi wuwe
era asuubirira mu MUSENGWA Hatonda wuwe,
- 6 owatonda egulu n'ehyalo n'enyanya ko n'ebiitu byosibyosi ebirimo,
oyo MUSENGWA omwesigwa emirembe n'emirembe.
- 7 Agonjoola esonga j'ababanyigirisa n'atehubbira,
abayala abanja ehyohulya,
MUSENGWA abonolola abasibe,
- 8 MUSENGWA gegula emoni j'abanofu,
MUSENGWA ayeeda abakokomaaye,
MUSENGWA genda abagwalaafu.
- 9 MUSENGWA ahuuma abalugendwa
era ayeeda abanamwandu n'abafuubbi
aye asihirisa ekola y'abahosi b'ebibi.
- 10 MUSENGWA anuga emirembe n'emirembe.
Ewe Sayuuni, Hatonda wuwo aja hunuga emirembe n'emirembe.

Mujumirye MUSENGWA.

147

- ¹ Mujumirye MUSENGWA.
Nga hiraŋi ohwemba ni hujumirya Hatonda weefe,
nga hisangaasa era hyolana ohumujumirya.
- ² MUSENGWA agaluhamo ohutongola Yerusaalemu,
ahumbaania Abayisirayiri abasasaanira mu buŋaŋanguse.
- ³ Aŋonia ab'emyoyo ejibbwagijihire
era abasidiha n'ebbandeji hu birwaye.
- ⁴ Nj'asalaŋo obungi w'emunyeenye,
josijosi gajiguliha amasiina.
- ⁵ Musengwa weefe muhulu
ali n'obuŋangi bungi era amagesi gage sigahoma.
- ⁶ MUSENGWA genyosa abeŋomeha
aye afulabihisya abahosi b'ebibi ŋaasi.
- ⁷ Mwembere MUSENGWA ni mumweyaasa
mwembere Hatonda weefe n'ahatongooli.
- ⁸ Awiiha ebireri hwigulu,
atonyesa efula hu hyalo, amesa enyaasi hu sozi.
- ⁹ Aŋa ebisolo ebyohulya,
n'owaana wa nahinywamalwa ni wulirira emere, awuŋa.
- ¹⁰ Amaani g'embalaasi sinje agamusangaasa
oba obusira w'abasirikale.
- ¹¹ MUSENGWA asangaala olw'abo abamutya,
abo abasuubirira mu hwenda huhwe ohubitiirifu.
- ¹² O Yerusaalemu, ŋa MUSENGWA eŋono
ewe Sayuuni tendereza Hatonda wuwo
- ¹³ olwohuba ahuuma ebisindi by'enjigi jijo
era aŋa abaana benywe ekabi.
- ¹⁴ Aleeta emiyaaya ohweswanigirisa esalo jijo
era ahuŋa engaano ehira obulaŋi.
- ¹⁵ Aŋindiha ehiragiho hu hyalo,
ehibono hihye higenda mbiro nawangu.
- ¹⁶ Ganjala amabaale g'efula oti hani mooya g'etaama
era adumuusa ehisuusu oti hani gohe.
- ¹⁷ Adumuusa amabaale g'efula hy'epuli,
nj'ani aŋanga ohugumira obuŋololohi obu aŋindiha?
- ¹⁸ Alagira hulagira byasanuuha.
Aŋindiha omuuya gugwe ng'amaaji gahuluhuta.
- ¹⁹ Ahwehuliiye Yakobbo ehibono hihye,
amagambi n'ebiragiho bibye eyiri Abayisirayiri.
- ²⁰ Hino sahiholerangaho gwanga lindi lyosiryosi
era sibamanyire magambi gage.

Mujumirye MUSENGWA.

148

- ¹ Mujumirye MUSENGWA.
Enywe abali mwigulu, mujumirye MUSENGWA,
mumujumirye ŋamugulu mu bbanga.
- ² Abamalayika babe mwesimwesi mumujumirye,
eŋe lyomwigulu mumujumirye.

- ³ Mumujumirye, enywe eryuba n'omwesi,
mumujumirye, enywe emunyeenye josijosi ejimeregenya.
- ⁴ Mumujumirye, enywe egulu eryan'amugulu obugali
n'amaaji agali namugulu mu bbanga.
- ⁵ Leha byosibyosi ebyo bijumirye MUSENGWA
olwohuba galagira hulagira nga bibaano.
- ⁶ Gabita mu bifo byabyo ohubaamo emirembe n'emirembe,
era ehiragiho hihye hy'emirembe n'emirembe.
- ⁷ Enywe ebitonde hu hyalo, mujumirye MUSENGWA,
enywe ebitonde ebyomu nyanja n'obuliba w'agayanja.
- ⁸ Enywe ehimyaso hy'efula n'amabaale gaayo,
obunololohi n'ebireri ni hibuyaga bigondera ehiragiho hihye.
- ⁹ Enywe esozi n'engingi josijosi,
emisaala ejaama ebibala n'emitumba josijosi,
- ¹⁰ enywe esolo ejomwisugu n'ejanango josijosi,
ebyenjalula n'enyuni ejiguluha,
- ¹¹ abahabaha hu hyalo n'amawanga gosigosi,
enywe abatangirisi n'abanugi hu hyalo mwesimwesi,
- ¹² enywe abosuhu n'abajonju,
abasaahulu n'abaana abanere.
- ¹³ Ebitonde byosibyosi ebyo bijumirye MUSENGWA,
olwohuba nje yenene asaana,
enono lirye bitiirifu ohuhiraho ehyalo n'egulu.
- ¹⁴ Anjaaye abaatu babe obunangusi,
abagwalaafu babe bosibosi bahamuja enono,
Abayisirayiri bali hu mwoyo gugwe.

Mujumirye MUSENGWA.

149

- ¹ Mujumirye MUSENGWA.
Mwembere MUSENGWA olwembo olunyaaha,
mwembe etendo lirye mu luhumbaano lw'abagwalaafu.
- ² Leha Abayisirayiri basanjalye olw'oyo owabatonda.
Leha abaatu bomu Sayuuni basanjalye olwa habaha waawe.
- ³ Leha bamujumirye n'ohuhina
era bamwembere ni bahubba etambulini n'ahatongooli
- ⁴ olwohuba MUSENGWA asangaalira abaatu babe,
abewombeha abatihira engule ey'obunangusi.
- ⁵ Abamwesiga bosibosi basanjalye olwohuba bananguuye,
bembe n'esangaalo ni bali hu buliri waawe.
- ⁶ Leha bembe enyembo ni bajumirya Hatonda,
ni banambire n'epiima enjogi hu njuyi jombi,
- ⁷ ohwegalula amawanga
n'ohuboneresha abaatu
- ⁸ basidihe abahabaha baawe,
babone n'abatangirisi baawe epingu,
- ⁹ bahole ebibonerezo ebi babasalira.
Eryo nj'enono ly'abagwalaafu babe.

Mujumiryeye MUSENGWA.

150

¹ Mujumiryeye MUSENGWA.

Mujumiryeye Hatonda mu hifo hihye ehyawufu,
mumujumiryeye mwigulu liryeye ery'amaani.

² Mumujumiryeye olw'ebi ahola eby'amaani,

mumujumiryeye olw'obubbala wuwe obu otasobola hwegeragaraniaho.

³ Mumujumiryeye n'ejanjaasi ery'ehifuga ehy'ewaaya ehumi,

mumujumiryeye n'ogutongooli n'ahatongooli.

⁴ Mumujumiryeye n'etambulini n'ohuhina,

mumujumiryeye n'edingidi n'emirere.

⁵ Mumujumiryeye n'ebifuga obugali,

mumujumiryeye n'ebitaasa ebisagala.

⁶ Ebiitu ebiramu byosibyosi bijumiryeye MUSENGWA.

Mujumiryeye MUSENGWA.

Ehitabo hy' Engero Enyanjula

Ehitabo hy'Engero hyehumbanihisyamo ebibono eby'amagesi. Naalino abanjandiisi abandi abanjandiiha ehitabo hino aye Habaha Sulemaani omusaani wa Habaha Dawudi nj'owanjandiiha engero ejihira obungi. Sulemaani gaali amanyiheene olw'amagesi gage era mu hitabo hy'Abahabaha Ehidaayi 4:32 hiroma hiiti Sulemaani ganjandiiha Engero ekumi edatu. Ehitabo hy'Engero ehihira obubbala bahanjandiiha mu hiseera ehi Sulemaani gabereyemo habaha. Engero ejindi bajanjandiiha mu hiseera ehi habaha Hezekiya ganjuyiyemo Buyudaaya.

Engero bibono by'amagesi ebituufu aye jenjabulo hu bisuubise oba obunaabbi. Ehyohuboneraho, Engero 22:6 luloma luuti, "Tendehanga omwana n'ahiiri mujere ng'olu ali n'ohwebisya n'aja huhula, saaja hunwa hu ebi wamusomesa." Ne olunyiriri luno sirusuubisa luuti hiisi mwana aja hugoberera ebi basaaye babe bamusomesa aye luja amagesi amalaji ag'ohutiiniraho. Ehitabo hy'Engero hiroma hu mugaso gw'Engero mu suula 1:2-6. Engero jiyeeda ohugunjula abaatu abanjuma ehi bamanyire n'abahiiri abanjere ohuba n'amagesi n'ohubalabbira obulaji. Era Engero jifuula abaatu abagesi beyongera ohuba bagesi bugali.

Emigaso j'engero

- ¹ Jino j'engero ja Sulemaani omusaani wa Dawudi era habaha wa Yisirayiri.
- ² Emigaso j'engero jino,
hulabbira omuutu ohusuna amagesi n'esambo endaji
ko n'ohutegeera ebibono eby'amahulu.
- ³ Jisomesa omuutu ohuba n'esambo endaji
n'ohuba mwesigwa n'atehubbira era omudimamu.
- ⁴ Engero jiigula emoni j'abo abatamanyire bingi
j'abaleetera ohutegeera
era jija abavubuka amagesi mu husalajo ehy'ohuhola.
- ⁵ Leha omugesi anjilirise
geeyongere ohubeera erala mugesi
era leha omutegeefu asune ohumanya,
- ⁶ ohutegeera amahulu g'engero
n'endoma ey'ohubbumbirya
ko nomu bibono n'ebikoyiko eby'abaatu abagesi.
- ⁷ Ohutya MUSENGWA nj'etandiha y'ohumanya.
Ne abanjubeebe banyooma amagesi
era sibenda hwega.
- ⁸ Mwana wase, njuliirisa ebi lataawo ahulaabbira
era solehanga ebi maawo ahusomesa.
- ⁹ Ebi wasoma bija huba hy'engule ey'enjono hu mutwe gugwo
era hy'omudaali ogw'enjono mwigosi.
- ¹⁰ Mwana wase, singa abahosi b'ebibi bahuhongerera ohuhola ehibi,
otafugiirira huhihola.
- ¹¹ Singa bahuloma baati,

- “Nja otwenjimbeho, huje hwetege hwite omuutu hwesangaase,
wayire atunumaho songa yosiyosi,
12 leha hubalye balamu hubamire,
ng’olu amagombe gamira abaatu.
13 Huja hunyaga ebiitu eby’omuendo ebya hiisi ngeri
era hwijuse amayumba geefe n’ebyomunyago.
14 Nja otwegaateho,
huja hugabana ebi hwiba.”
15 Mwana wase otahola muhumba ni nabo
era otaholanga ebi bahola,
16 olwohuba banemberesa ohuhola ebibi
era bangu ohutemula abahyawe.
17 Nga hinuma mugaso ohutega oluhumbeeri
enyuni eji wenda ohunamba ni jibona!
18 Ebi baatu abo bahola bibalondoola abeene
era nawoogi w’efumo siwutya awunagaaye.
19 Baatyo pobaliba abo abasuna obuñinda mu kola embi,
baheneresa ni bafiriye obulamu waawe.

Amagesi galanga

- 20 Amagesi galanga n’ejanjaasi ery’amaani mu nabinwera
galanga n’amaani mu bifo eby’olukale,
21 galangirira n’ejanjaasi ery’amaani mu akisoni
nohu mulyango gw’ehibuga gaati,
22 “Enywe abanuma ehi mumanyire,
mulyosa ñe ohwenda ohuba mu hutategeera?
Enywe abanyoomi mulyosa ñe ohunyumirwa obunyoomi wenywe?
Era abanubeebe enywe mulyosa ñe ohucaawa ohumanya?
23 Nuliirisa nimba ni kuleegera, nja huhuñ amagesi amalangi
kuñe n’ebinjeego byange.
24 Ne ng’olu wanegaana ni nahulanga
era siwafayo ni nahusimirya,
25 ng’olu wanyooma amagesi aga nahuñ
era siwebbwaga ni nahunenya,
26 keesi ndi hujeherera n’oli mu bugosi
ndi hulengerera hulengerera ebigwa ni bitalagire ni bihuguyeho,
27 ebigosi ni biri huujira hy’omuyaga ni biri hweswanigirisa hya hafuusa,
olu ebigwa ni bitalagire birihunyigirisa byahuñinga.
28 “Balindanga ne sindibagobolamo
balinyendula aye sibalimbona.
29 Ng’olu bacaawa ohumanya
era ndibatoboleño ohutya MUSENGWA.
30 Ng’olu bagaana amagesi gange
era banyooma ohubanenya,
31 baja hulya hu bibala by’ebikolwa byawe
era balyesinya ebibala ebinwa mu bujeemu waawe.
32 Ehiita abanubeebe, hugaana magesi
era ehibeeta hutafaayo.
33 Aye hiisi anuliirisa ebi ndoma anaabenga n’emiyaaya

era n'ejuma ehi atya n'ehimusindusa.”

2

Ebiraji ebi magesi galeeta

- 1 Mwana wase singa ofugiirira ebibono ebi ndoma
era wanamba ebiragiro byange,
- 2 wanulira ebibono eby'amagesi
era wanayo omwoyo ohubitegeera
- 3 era onayayanira ohumanya
wegayirira ohuhuna ohutegeera
- 4 era wendula amagesi hy'owendula efeeza
hy'owendula eby'obuninda ebi bahweha,
- 5 ayo oja humanya ohutya MUSENGWA ehi hitegeesa
era oja hutegeera Hatonda.
- 6 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA nj'anya amagesi
era ebibono bibye bireeta ohumanya n'ohutegeera.
- 7 Ayeeda era ahuuma abagwalaafu
era nj'engabo yaabo abesigwa.
- 8 Agadirira abo abatehubbira
era ahuuma abesigwa.
- 9 N'oja hunayo omwoyo gugwo hu ebi kulabbira,
oja humanya ebituufu eby'amazima era ebi osaana ohuhola.
- 10 Oja hufuuha mugesi
era ohumanya huja huhufuula musangaafu.
- 11 Ohumanya huja huhuhuumanga
era obutegeefu buja huhugadiriranga.
- 12 Amagesi gaja huhunonia amagira g'abahosi b'ebibi,
gaja huhunonia abaatu abagodama,
- 13 abo abaleha ohugendera mu ngira endunamu
nga bagendera mu hiirema.
- 14 Abanyumirwa ohuhola ebibi
era basangaalira obugodami,
- 15 amagira gaawe magodami
era ebi bahola sibiraji.
- 16 Amagesi gaja huhunonia omuhasi omuhwedi,
gahutaase n'ebibono bibye ebihusendasenda.
- 17 Owalehano wamwe owomu buvubuka wuwe,
gabbwaga endagaano eyi gaahola mu moni ja Hatonda.
- 18 Ohwingira mu nyumba yiye huba hutiina mu hufa
era n'engira eyitiinayo yija yimagombe.
- 19 Hiisi atiina eyi ali,
aba anambire engira ey'ohusihiiriha.
- 20 Olw'ehyo oja hugenderanga mu ngira ey'abaatu abagwalaafu
era ogumirenga hu magira aga bagwalaafu,
- 21 olwohuba abagwalaafu nj'abaja ohumenya hu hyalo
era abanumaho mbalo nj'abalihisigalamo.
- 22 Aye Hatonda aja hutusa abahosi b'ebibi hu hyalo
era asihirise abatali besigwa.

3

- 1 Mwana wase, siwibiriranga ebi kusomesa
aye ohuumanga ebiragiyo byange mu mwoyo gugwo,
- 2 olwohuba bija huhuleetera ohuwangaala emyaha n'emyaha
n'obulamu ow'emiyaaya.
- 3 Ohwenda n'owesigwa sibihunwangamo.
Obyesidihanga mu mamiro gago
era obiñandihanga hu mwoyo gugwo.
- 4 Ehyo hija huhuleetera ohuba muhoda ko n'esiina erañi
mu moni ja Hatonda n'abaatu.
- 5 Wesige MUSENGWA n'omwoyo gugwo gwosigwosi,
era otesiganga magesi gago huwuwo.
- 6 Mu hiisi ehi ohola omuhebuliranga
era aja huhulunamyanga mu ngira endunamu.
- 7 Otefuulanga huba mugesi,
aye tyanga MUSENGWA, wenjalenga ohuhola ehibi.
- 8 Ehyo nj'ehija hubanga obulesi obunonia omubiri gugwo
era ehinangasa amagumba gago.
- 9 Onanga MUSENGWA enono n'omuña hu bibyo,
hu bidaayi mu huhungula,
- 10 ko ebyagi bibyo bijulenga nohu muniga
era ebi obiihamo bijulenga omwenge ogwomu mizabbibbu.
- 11 Mwana wase sonyoomanga MUSENGWA anahunamo endabusi
era otanwangamo maani n'ahunenya,
- 12 olwohuba oyo oyu MUSENGWA genda amunamo endabusi
ng'olu omusaaye ahangavula omwana wuwe omuhoda.
- 13 Gesiimire oyo asuna amagesi
omuutu oyo asuna ohutegeera,
- 14 olwohuba amagesi gamunendo bugali ohusinga efeeza
era ebiganwamo bisinga n'ezaabbu.
- 15 Amagesi gamunendo ohusinga amabaale ag'omunendo
era nanuma ehi osobola ohunembaho ohusuna ehisinga amagesi.
- 16 Amagesi gahuleetera ohuwangaala,
n'ohuba n'obuninda n'enono.
- 17 Amagira gaago gasangaasa
era gosigosi ga miyaaya.
- 18 Amagesi gali hy'omusaala oguleeta obulamu eyiri abageeña
era besiimire abo abataganwaho.
- 19 MUSENGWA gatambisa amagesi ohutonda ehvalo
era gatonda egulu olw'ohutegeera huhwe.
- 20 Olw'obumanyi wuwe, agayanja geyawula
n'ebireri byatonyesa efula hu hyalo.
- 21 Mwana wase, otaganya huleha magesi n'ohutegeera

- era byenjambeeho hy'obulimbo.
- 22 Amagesi gaja huhuleetera ohuba n'obulamu,
hy'ehihomo mwigosi ehi neesa enono.
- 23 Anjo oligenda bulani mu lugendo lulwo,
n'enjuma hwegumula.
- 24 N'onanjenyuhenga hu buliri wuwo, oja hunjuma ehi otya
era onanjenyuhenga ero lyahunoomera.
- 25 Sooja hwenendehereranga ebigwa ni bitalagire,
oba ohusihiiriha ohujira abahosi b'ebibi,
- 26 olwohuba MUSENGWA aja huhuhuumanga
era aja huhuhingirisanga otagwa mu mitego.
- 27 Otagaananga hunja muutu yesiyesi
obuyeedi ni hiba ni hinjaniha.
- 28 Solomanga muliranwawo oti,
"Onahagaluhe ejo nahuyeeda,"
atenga ko oli nahyo anjo ehi genda.
- 29 Sotegehanga hwosa hu wahyo obugosi
naali ni neewe miyaaya.
- 30 Sobenjeranga muutu ananjuma songa
era ananjuma ehi ahuholire.
- 31 Otegombanga muutu owetima
wayire ohuhola ebi ahola
- 32 olwohuba MUSENGWA
acaawa abahola ebibi
aye abahola ebirani abafuula bameeri babe.
- 33 Ehinjwabo hya MUSENGWA hiri hu mago g'ababi
aye anja ekabi amago g'abagwalaafu.
- 34 Anyooma abepaahapaaha
aye anjambira abo abenomeha ehisasabirisi.
- 35 Abagesi babanja enono
aye abanjubeebe baliswala.

4

Amagesi nj'ehihulu mu byosibyosi

- 1 Baana bange mujulirisenga ebi senywe abasomesa.
Mutengayo omwoyo ko mwahasuna ohutegeera.
- 2 Ebi mbasomesa birani
olw'ehyo mutabinwangaho.
- 3 Ni naali ni kiiri mu nyumba ya laata yange ni kiiri museere mujere
era ni ndi mulala hu maayi yange,
- 4 bbaabba gaasomesanga ni gandoma ati,
"N'onahuumenga ebiragiro byange mu mwoyo gugwo oja huwangaala.
- 5 Nenda obe mwana alimo amagesi era ategeera
siwibiriranga bibono ebi kuloma era sobinwangaho.
- 6 Solehanga magesi olwohuba gaja huhuhuuma
era yendanga ohuba n'amagesi, gaja huhulabirira.
- 7 Ohusuna amagesi nj'ehiitu ehisinga obuhulu mu byosibyosi.
Wayire hihunjiraho ebiitu byosibyosi aye ofubanga wagasuna.
- 8 Yendanga amagesi galihugulumisa waaba w'amaani bugali
gafumbetererenga galihunjeesa enono.

- 9 Amagesi galihutwihira engule ey'enono
gaja huhuñeesa engule ey'obuñoono.”
- 10 Mwana wase ñulirisanga ebibono ebi kuloma,
oja huwangaala.
- 11 Kulunamy mu ngira ay'amagesi
era kulaga engira endunamu.
- 12 N'onabenga n'ogenda
sooja hwegumula
sooja hwetega n'oduluma.
- 13 Nira esomesa yange ng'ehihulu
soyinjwangaho, oyihuumanga bulanj olwohuba nj'obulamu wuwo.
- 14 Otaholanga ebi bahosi b'ebibi bahola
oba ohugenderanga mu magira g'abahola ebibi.
- 15 Ehyo ohyebayanga era soholanga hya nibo
otagenderanga ñalala n'abaatu hy'abo,
- 16 olwohuba abahosi b'ebibi sibanyenya ni bataholire bibi,
sibanyenya ohutusaho ni bakohiise omuutu.
- 17 Ebi balya n'ebi banywa mbebyo
ebi baba ni basunire mu hutemula abahyawe.
- 18 Aye ekola y'abagwalaafu yiri hy'ohwanuuha hw'eryuba ni litandihirisa ohunwayo,
enjase yitiina ni yeyongera hweyongera ohwola olu guba mu muusi tangalwe.
- 19 Ne ekola y'abahosi b'ebibi yiri hy'ehiirema ehinjambire oti ngu ngu ngu
sibamanyire ehi begumulaho.
- 20 Mwana wase, taayo omwoyo hu ebibono byange
ñuliirisa ebi ndoma.
- 21 Bitahunwanga mu biñeego
obihuumanga hu mwoyo gugwo,
- 22 olwohuba bireeta obulamu eyiri abo ababitegeera
era bulesi eyiri omubiri gw'omuutu.
- 23 Mu byosibyosi, huumanga omwoyo gugwo
olwohuba nj'esimuho y'obulamu.
- 24 Yenjalamenga ohuloma ebyakalebule,
wenjalenga ohuloma ebi otamanyireho mutwe n'amagulu.
- 25 Lunamy emoni eyi oba n'otiina,
yegumyenga ohulengerera mu moni eyi oja.
- 26 Teresanga amagendere gago gabe malunamu
era ogumirenga ohuhola ebiitu ebiranj.
- 27 Otasagasagananga,
leheraño ohuhola ebiitu ebicaamu.

5

Ohulabula hu biñamba hu buhwedi

- 1 Mwana wase, ñira ebibono eby'amagesi ebi kuña ng'ehihulu
oñuliirise bulanj ebibono byange ebi huleetera ohutegeera,
- 2 wahamanya ehirañ eh'y'ohuhola,
ko ebi oloma birage biiti oli w'amagesi.
- 3 Ebibono by'omuhasi omuhwedi biñomerera hy'omudugere

- n'endoma yiye yiri hy'amafuta g'emizayiti.
- ⁴ Aye hu komerero alunja hy'enduse
mwogi era wabulabe hy'empima enjogi hu mbega jombi.
- ⁵ Singa omwetehera, oja hutiina mu hufa
engira eyi anambire ehunjira yimagombe.
- ⁶ Gabbaama ganwa hu ngira ereeta obulamu
amagira gage magodami aye sahimanyire bbe.
- ⁷ Olw'ehyo baana bange, mupulirise
mutabbaamanga hunwa hu bibono ebi mbalomera.
- ⁸ Mwenjalenga ebikolwa bibye
era simutiinanga njaapi n'omulyango gw'enyumba yiye.
- ⁹ Singa ohihola oja hufirwa enono liryu
abandi abanjuma hisa balirinira,
- ¹⁰ abagwira baja hunjira obunjinda wuwo
omuutu owundi gaaba nj'onyumirwa ohuhalabana huhwo.
- ¹¹ Hu komerero y'obulamu wuwo
oja hubinda omubiri ni gunjoyeho enyama.
- ¹² Oja hwehebulisa oti,
"Lwahiina mu mwoyo gwange nacaawa ohulabulwa ohu bapanga
era mu bulamu wange nanyoomanga abandabula!
- ¹³ Sinanjulirisanga basomesa bange
oba hunjilirisa abo abandabbiranga.
- ¹⁴ Njaahani nolire ohusihiiriha
era swale mu lwijuuye!"
- ¹⁵ Omuhasi wuwo ali hy'esobere y'amaaji amalaji,
olw'ehyo nywanga amaaji agahuluhuta ni ganwa mu sobere yiyo.
- ¹⁶ Hisaana amaaji gago ohuhuluhutira mu nguudo,
esulo j'amaaji gago ohuhuluhutira mu nabinwera?
- ¹⁷ Leha amaaji gomu sulo ejo gabe gogo wejene
era sogabananga n'abaatu abandi.
- ¹⁸ Leha omuhasi wuwo abenga hy'esulo ey'ekabi
era osangaalenga olw'omuhasi oyu wasuna ni muhiiri bavubuka.
- ¹⁹ Omuhasi wuwo munjono era mulaji
leha amabeere gage gahusangaasenga endaalo josijosi
era leha ohwenda huhwe eyi oli huhunambirirenga habuhyabuhyu.
- ²⁰ Mwana wase, lwahiina omuhasi omuhwedi ahuhenamamo esamuuna?
Lwahiina muhabeene geeba omwoyo gugwo?
- ²¹ MUSENGWA abona byosibyosi ebi ohola
era hiisi aja oja ahubona.
- ²² Omuhosi w'ebibi agwa mu mitego j'ebibi bibye omwene.
Emitego j'ebibi bibye jimunamba.
- ²³ Aja hufa olw'ohutanuga wongo wuwe
aja hunjaba olw'obunubeebe wuwe.

6

Obubi w'ohweyimirira abandi

- ¹ Mwana wase, singa weyimirira
owahyo olw'ebanja,

- n'oba n'ofugiiriye ohumuteraŋo
omusingo ohumuŋola,
² singa webona olw'endagaano yiyo
ebibono ebi waloma ebyene byahubona,
³ wedanya mu mihono jije.
Olw'ehyo otiinanga wamwegayirira
afugiirire musalemo endagaano.
⁴ Otagayaalanga huhihola
otaŋuumula n'ohiiri huhihola.
⁵ Wefubengaho hy'enjobe olu yefubaho embiro ohuŋona omuŋiimi,
hy'enyuni egululuha ohuŋwa mu lubanjo.

Ohweŋala obudoto

- ⁶ Mudoto ewe, ŋeega hu kola y'amage
ohene weege ogobolemo amagesi.
⁷ Amage gaŋuma mutangirisi
wayire muŋugi oba nyapala,
⁸ aye gahola n'amaani ohwendobooli
gewungira emere eyi galya ohwefula.
⁹ Kale mudoto ewe olyosa ŋe ohuŋenyuha?
Oja huŋwa ŋaali mwiro?
¹⁰ Oŋosa oti, "Leha punguleho ahalo ŋatotoŋo,
pongereho ŋatotoŋo, pumuleho ŋatotoŋo,"
¹¹ aye obugadi wuja huhugwira hy'omwibi,
obugadi bulihulumba hy'omutemu.
¹² Abaatu abanuma mugaso era abahosi b'ebibi
batiina hiisi ŋaatu ni bageesya syetu.
¹³ Bahola obubonero w'obudulingi ni baminanira emoni,
ni banyeenya amagulu era ni basoosya n'olwala.
¹⁴ Abahosi b'ebibi bategeha huhola bibi mu mwoyo jaawe
era sibalehera huleeta bigosi.
¹⁵ Ebi bahola bija hubanweramo ebigosi ni batamanyire
era baja husihiiriha ni ŋanuma huŋona.
¹⁶ Ŋaliŋo ebiitu mukaaga ebi MUSENGWA acaawa,
biri musanvu eby'embiho eyi ali,
¹⁷ ekeja ey'amalala
n'ebibono eby'obudulingi n'obutemu
¹⁸ n'omwoyo ogupanga ekwe
n'ohudulumirira ohuhola ebicaamu,
¹⁹ omujulizi ajofumula eby'obudulingi,
n'omuutu aleeta ohutawuujuha mu mago.

Ohulabula ohuŋamba hu buhwedi

- ²⁰ Mwana wase, oŋambanganga ebiragiŋo bya lataawo
era solehanga ebi maawo ahusomesa.
²¹ Ebibono ebyo obihuumanga hu mwoyo gugwo
obyesidihanga mu mamiro.
²² Bija huhuluŋamyanga n'ogenda bija huhuumanga n'oŋenyuhire
era bija hulomanga ni neewe n'osisimuhire,

- 23 olwohuba ebiragiho biri hy'etaala ohuhuŋa enjase,
bija huhusomesa ohufuga owongo
n'ohuhutangirira mu ngira ey'obulamu.
- 24 Bija huhutaasa omuhasi omuhwedi,
bihutuse hu muhabeene
ali n'ebibono ebihongerese.
- 25 Otegombanga buŋoŋo wuwe
otaleha keja y'emoni jije huhuhongerese.
- 26 Omuhasi malaaya bamugula hu bbeeyi y'emere
aye ohwenda muhabeene hihuleetera ohufiirwa obulamu wuwo.
- 27 Omuuu aŋanga gagegera hu hifuba hihe amanda agekeeka,
engoye jije ndijinye?
- 28 Oba omuuu asobola ohugendera hu manda agekeeka
amagulu ndigababuhe?
- 29 Pohiri hiityo n'omuuu aŋenyuha ni muhabeene,
hiisi ahihola baja humubonerese.
- 30 Singa omuuu geeba
olwohuba abaaye afa enjala, sibamusoniŋa.
- 31 Singa bamuŋamba, aja huliŋa emirundi musanvu
n'olu hiba ti ali n'ohutunda ebi ali ni nabyo mu mago gage byosibyosi.
- 32 Aye ahwedeseŋa ni muha owahye aba muŋubeebe.
Oyo ahihola, asihiirisa bulamu wuwe omwene.
- 33 Bali mwosaho ebisago era balimutala
ehiswalo ehi aliba n'asunire sihirimuŋwaho,
- 34 olwohuba ewuba ly'omusinde omwene muhasi muhambwe
era saaliba n'ehisa ni gegalula.
- 35 Salifugiirira ndiŋi, saaja huŋira mutango
wayire mubbala guutyee.

7

Ofubanga ohusuna amagesi

- 1 Mwana wase, hebuliranga ebi kulaabbira,
era siwibiriranga biragiho byange.
- 2 Hola ebi kuloma ohuhola oja huŋo mulamu.
Huumanga ebi kusomesa ng'olu ohuuma emunge y'emoni yiyo.
- 3 Hiisi hiseera obihuumanga
era obinandihe hu mwoyo gugwo.
- 4 Yendanga amagesi ng'olu wenda mbojooyo
era wende ohutegeera hy'olu wenda meriiwo owohu mwoyo.
- 5 Hija huhuhingirisa omuhasi omuhwedi
era bihuŋonie ohutiinira hu bibono bibye ebisendasenda.

Obukodyo w'omuhwedi

- 6 Lulala naheja ebulafu ni ndi ŋa
dinisa y'enyumba yange,
- 7 nga mbona abavubuka ababuyabuya
ne nehalirisamo mulala owaali omuŋubeebe.
- 8 Nabita mu ngira huupi n'ekoona,
aŋaali enyumba y'omuhasi omuhwedi oyo,
- 9 ehy'egulo mu hiirema ehidaayi,

ehiirema ehy'amaani anja hiijira.

- 10 Ng'ano omuhasi owambala ebyambalo ebisendasenda anwayo
ni genda amunigule omwoyo.
- 11 Omuhasi oyo gaali anjuma soni
era atehalisa njango.
- 12 Gaberereranga ni gereresu mu hiisi luguudo
era nomu nabinwera.
- 13 Gatiina ng'agwa omuvubuka oyo mu hifuba,
nga gooma emoni amuhejaho amuloma ati,
- 14 "Engo ndiyo n'enjongo ey'ohutabagana
olwa leero noherehise oweyamo wange.
- 15 Olw'ehyo nijire ni kwendula
era njono kwageene njano.
- 16 Naalire obuliri wange n'amasuuka aga bahola
mu lugoye olulanj olwa laasi ohunwa e Misiri.
- 17 Obuliri mbuhubbireho ahaloosa ahamiira
eyi baahola mu bubbaani n'aloowe ko ni sinamooni.
- 18 Nja hutiine huhyses owiire ni hunywa obulamu,
leha hwesangaasemo,
- 19 olwohuba engo wamwange anjumaayo,
gatiinire mu lugendo anjaleenji.
- 20 Gatiinire n'ehihapu hy'ebbeesa
aja hugobola ni njabitireno ewiiki ebiri."
- 21 N'ebibono ebi hoonjahoona,
galeetera omuvubuka ohubbaama
gamusendasenda n'ebibono bibye.
- 22 Anjo ni naano gamulondaho
hy'enombe eyi banjira ohwita,
hya namoli agwa mu mutego,
- 23 paka olu hasaale hamufumita omwoyo
hy'enyuni eyingira mu lubanjo.
Sigamanya ati obulamu wuwe waali butiina emayeera!
- 24 Kale baana bange munjulire ebibono ebi ndoma
era mute emyoyo hubi mbaloma.
- 25 Mutaleha muhasi oyo hwiba myoyo jenywe
oba hubbaamira hu magira gage.
- 26 Agwihiise bangi
era mu butuufu oweene abasihiirihiise sibabaliha.
- 27 Enyumba yiye ngira ehunjira emagombe,
nj'engira eyanjaapi eyitiina mu hufa!

8

Amagesi galanga

- 1 Njuliirisa amagesi ni galanga
era njulira ohutegeera ni hulanga.
- 2 Hu lusozi ohuupi n'engira
nomu masanjangira gemeerera,

- ³ ŋa miryango ejingira mu bibuga
 aŋa bengirira, paŋa alomera n'amaani ati,
⁴ "Mbalanga enywe abasinde
 nanga abaatu mwesimwesi.
⁵ Enywe abanuma ehimumanyire muŋangale
 enywe abanubeebe musune ohutegeera.
⁶ Muŋuliirise olwohuba ndi n'ebyamahulu ebi nenda hubalomera.
 Omunwa gwange ngwasamya ohuloma ebituufu.
⁷ Ebi ndoma by'amazima
 era sikolagana n'obudulingi.
⁸ Ebi ndoma byosibyosi bituufu
 era muŋumamo budulingi oba ohucaamya.
⁹ Ebi ndoma bitegereheha eyiri ategeera
 era eyiri amanyire, biri ŋalafu.
¹⁰ Musaleŋo ohuŋira ebi mbalegera ohusinga ohuŋira efeeza,
 ohumanya ohusinga ezaabbu ekenene,
¹¹ olwohuba amagesi gamuŋendo bugali
 ohusinga amabaale aga balanga baati rubbisi.
 Enjuma ehi oŋembaho ehiŋeraŋerana n'amagesi.
¹² "Ese magesi, menya ŋalala n'ohusalano ohulani.
 Manyire an'ohwagaana amagesi n'obutegeefu.
¹³ Ohutya MUSENGWA hihuleetera ohucaawa ehibi.
 Ese caawa ohwehudumbasa n'ohwepaapaaha
 era caawa ekola etali nuŋamu n'endoma embi.
¹⁴ Ndi w'amaani n'ohutegeera,
 kola etegeha era najoheresa.
¹⁵ Njeeda abahabaha ohuŋuga
 n'abatangirisi ohutaano amagambi amalani.
¹⁶ Njeeda abanugi ohuŋuga
 era njeeda abahombe ohulamula bulani hu hyalo hino.
¹⁷ Nenda abo abanyenda
 era abo abanyendula, bambona.
¹⁸ Ndi n'obuŋinda n'enono
 obuŋinda owolubererera ko n'ohutehubbira.
¹⁹ Ebibala byange bisinga ezaabbu endani,
 ebi ngaba bisinga efeeza endani.
²⁰ Ebi kola biruŋamu,
 era kola ni tehubbira.
²¹ Abanyenda mbaŋa obuŋinda
 era esitoowa jaawe jejula.
²² "MUSENGWA gaali ni nange mu hutandiha,
 gahihola n'ahiiri hutonda hiitu hyosihyosi.
²³ Naaliŋo ohuŋwa mu hutandiha
 ehyalo ni hihiiri n'ohubaŋo.
²⁴ Nasaaliwa agayanja ni gahiiri hubaano
 n'esulo ejinwamo amaaji ni jihiiri hubaano,
²⁵ naaliŋo esozi ni jihiiri hubaano
 ko engingi ni jihiiri hubaano,

- 26 ko Hatonda atonde ehyalo
oba eroba hu hyalo.
- 27 Naaliño n'ataño egulu mu hifo hyalyo,
naaliño ko n'ataño esalo y'enyanja.
- 28 Naaliño n'atonda ebireri gabita mu bbanga
era n'ataño esulo mwiroba.
- 29 Naaliño n'ataño esalo ya gayanja
amaaji gatatuuma hiragiho hihye,
era n'olu gataño omusingi gw'ehyalo,
- 30 ndiise owaali omuhubbi w'epulaani oyu gaali ni naye.
Ndiise owamwesiimisanga habuhyabuhyu.
N'asangaalanga olw'ohubaño huhwe,
- 31 naali musangaafu olw'ehyalo ehi gatonda
era ni sangaala olw'abaatu aba gatonda.
- 32 "Naahani baana bange, muñuliirise
olwohuba bali n'ekabi abagendera mu magira gange.
- 33 Muñulirisenga ebi mbasomesa mwahaba bagesi
era mutabigayaliriranga.
- 34 Gesiimire oyo añulira ebi ndoma
abo ababererera hu lwiigi lwange
ni banindirira hu mulyango ogwingira ewange,
- 35 olwohuba abo abaneeña baba bafumbuuye obulamu
era basuna owende ohuñwa ewa MUSENGWA.
- 36 Aye abo abataneña bekosa abeene,
bosibosi abatanyenda baba bendula hufa."

9

Embaga n'obunubeebe

- 1 Amagesi gatongooye enyumba yago
era gayiholeyeeho n'esiho musanvu.
- 2 Gategehire enyama yaago
n'ebyoonywa era gategehire emeeza ey'ohugabuliraho.
- 3 Gatumire abaneeresa baago abahasi ohwanirisa abaatu bosibosi.
Galanga ni geemire mu hifo ehyegingihiriri ñamugulu mu hibuga gaati,
- 4 "Leha oyo atamanyire gaaje ewange."
Era ehyo ahiroma abo abanubeebe ati,
- 5 "Muuje mulye emere
era munywe omwenge gw'emizabbibbu.
- 6 Lehaño obunubeebe buwo ko wahaba mulamu
ogendere mu hutegeera."
- 7 Hiisi anenya omuutu omunyoomi bamuduha humuduha,
oyo aloma hu muhosi w'ebibi nj'akosewa.
- 8 Sogesyangaho hulunamyu omuutu omunyoomi
olwohuba aja huhucaawa olw'ehyo.
Ne singa obuulirira omugesu aja huhwenda.
- 9 Laabbira omugesu, aja hweyongera ohuba mugesu
somesa omuutu omugwalaafu aja hweyongera ohumanya.

- 10 Ohutya MUSENGWA nj'etandiha y'amagesi
era hyabutegeefu ohumanya Oyo Omwawufu.
- 11 Hiri hiityo olwohuba amagesi
gaja huhuleetera ohuwangaala emyaha emyene emingi.
- 12 Ohuba n'amagesi hihugasa ndiiwe wamwene.
Era onaba muutu omunyoomi, ewe wamwene ndiiwe aja hubonaabona.
- 13 Obunubeebe buli hy'omuhasi anjumamo soni,
alomera namugulu era anjuma ehi amanyire.
- 14 Gehala na mulyango gw'enyumba yiye,
hu tebe angingihiriri ana boneherera mu hibuga,
- 15 n'alanga abo ababita,
abali hu ngendo jaawe ati,
- 16 "Leha oyo atamanyire gaaje ewange."
Era ehyo ahiroma abo abanubeebe ati,
- 17 "Amaaji agowiibi ganooma*
era ebiryo ebi baliira mu ngiso nj'ebisinga ohunooma."
- 18 Aye abanubeebe sibamanyire baati mu nyumba yiye yiriyo abafu
era baati abageni babe bali emagombe.

10

Engero ja Sulemaani

¹ Engero ja Sulemaani:

- Omwana omugesu asangaasa semwana
aye omunubeebe anakujasa nyina.
- ² Obuninda obu osuna mu bukupania bunuma ehi bugasa
aye ohuba ow'amazima hihuleetera ohuwangaala.
- ³ MUSENGWA saleeha mugwalaafu ohuhaya emere
aye aloberesa abahosi b'ebibi ohusuna ebi balubirira.
- ⁴ Ohulera engalo hireeta obugadi
aye ohutamba n'amaani hireeta obuninda.
- ⁵ Omutu awunga emere mu hiseera ehy'egesa aba mugesu
aye oyo aba mu hifuluta mu hiseera ehy'ohuhungula anambya esoni.
- ⁶ Omugwalaafu aja husuna ekabi
aye abahosi b'ebibi baloma ni bawihirira hu bibi ebi bahola.
- ⁷ Omugwalaafu bamuhebulira ng'omutu ow'ekabi
aye omuhosi w'ebibi baja humwibirira mangu.
- ⁸ Omutu omutegeefu afugiirira amagesu aga bamuna
aye omunubeebe owerohopa, gesihirisa omwene.
- ⁹ Omutu owebisya obulani abanjo nejuma ehimuluma hu mwoyo
aye oyo agendera mu ngira engodami, sibalwa humunambya.
- ¹⁰ Omutu ataloma mazima aleeta ebigosi
aye oyo aloma n'atabbumbirya aleeta emiyaaya.
- ¹¹ Ebibono by'omugwalaafu biri hy'esulo ejireeta obulamu
aye abahosi b'ebibi baloma ni bawihirira hu bibi ebi bahola.
- ¹² Obucaayi buleeta ohuduhana
aye ohwenda huleeta ohusonina ebibi byosibyosi.

* **9:17 9:17** *Amaaji agowiibi ganooma* hitegeesa esangaalo eri baatu basuna ni bali mu hikorwa ehy'obuhwedi.

- 13 Omuutu omutegeefu aloma ebirimo amagesi
aye omunubeebe asaanamo endabusi.
- 14 Abaatu abagesi benda ohumanya
aye endoma y'omunubeebe yireeta ohusihiiriha.
- 15 Obuninda w'omuutu buli hy'ehiteepe ehigumu ehyeswanigirihiise ehibuga
aye obugadi buleetera omugadi ohusihiiriha.
- 16 Omugwalaafu bamuṅa omuhemba ogw'ohuwangaala
aye enyingisa y'omuhosi w'ebibi yimuleetera ohweyongera ohuhola ebibi.
- 17 Oyo afugiirira ebi bamusomesa ahuuma obulamu wuwe
aye oyo agaana ohumunenya, abbaamyā abandi.
- 18 Omuutu ahweha obucaayi wuwe, aba mudulingi
era ni nooyo ageya abahye aba munubeebe.
- 19 Mu hwelomaaja obugali mubamo ohubbenga
aye oyo ahuuma olulimi lulwe mugesi.
- 20 Ebibono by'omuutu omugwalaafu biri hy'efeeza esengeje
aye ebi omuhosi w'ebibi aṅeega mu mwoyo binjuma mugaso.
- 21 Ebibono by'omuutu omugwalaafu bigasa bangi
aye ehiita abanubeebe hutamanya husalano bulani.
- 22 Ekabi eji MUSENGWA aṅa jireeta obuninda
era sijireeta naku.
- 23 Omunubeebe anyumirwa ohuhola ebibi
aye omuutu omugesi anyumirwa bugali ohwega.
- 24 Ehi omuhosi w'ebibi atya hija humwolaho
aye ebi omugwalaafu asuubira aja hubisuna.
- 25 Abahosi b'ebibi basihiiriha hibuyaga ni gaaja
aye abagwalaafu baba bagumu emirembe n'emirembe.
- 26 Sotumanga omuutu omudoto,
aja huhulumya hy'omwenge endota hu meeno oba eriisi mu moni.
- 27 Ohutya MUSENGWA hireeta ohuwangaala
aye abahosi b'ebibi sibawangaala.
- 28 Ebi bagwalaafu basuubira bibaleetera esangaalo
aye ebi bahosi b'ebibi basuubira sibyolerera.
- 29 MUSENGWA ahuuma abaatu ab'amazima
aye asihiirisa abahola ebibi.
- 30 Enjuma ehiritiisatiisa abagwalaafu
aye abahosi b'ebibi sibalimenya hu hyalo huno.
- 31 Ebi abagwalaafu baloma by'amagesi
aye baja hunoleresa abadulingi.
- 32 Abagwalaafu bamanya ebi basaana ohuloma
aye abahosi b'ebibi bamanyire bigodami byereere.

11

- 1 MUSENGWA acaawa abatambisa ebipimo ebicaamu
aye asiima ebipimo ebituufu.
- 2 Ohwepaahapaaha huleeta ohuswala
aye ohwenomeha hihufuula mugesi.
- 3 Onahola ebirani amazima gaja huhulunanya
aye abatali besigwa basihiiriha.
- 4 Obuninda bunjuma mugaso hu ludaalo olw'ohusaliraho emisango
aye ohuhola ebirunamu hiri hunonia ohufa.

- 5 Obugwalaafu w'omuutu bumuleetera ohumulaga ehy'ohuhola
aye ebikolwa by'abahosi b'ebibi bibaleetera ohusihiiriha.
- 6 Obulunamu w'abagwalaafu bubanunula
aye ohwegomba ohubi ohwabatali besigwa hubafuuhira mutego.
- 7 Esuubi ly'omuhosi w'ebibi anafa lisihiiriha.
Era ebi galubiriranga ohuhola olw'amaani gage byosi bihoma.
- 8 Omuutu omugwalaafu anunuha ebigosi
aye omuhosi w'ebibi abigwamo.
- 9 Omuutu atali mwesigwa alimirira muliranwawe
aye amagesi g'omugwalaafu gamuḡonia.
- 10 Omuutu omugwalaafu anasuna ekabi
abaatu mu hibuga basangaala
aye omuhosi w'ebibi anafa basan̄alya.
- 11 Olw'ekabi j'omugwalaafu ehibuga hifuuha hy'eḡono
aye ebibono by'abahosi b'ebibi bihireetera ohusihiiriha.
- 12 Hyabun̄ubeebe ohunyooma abahyo
aye omuutu ategeera geḡolerera.
- 13 Omuutu ow'olugambo sahuuma byama
aye omwesigwa abihuuma.
- 14 Nan̄an̄umaḡo omuutu ow'amagesi alun̄amya egwanga hirireetera ohugwa
aye an̄ali aban̄i b'amagesi abangi, ḡabaan̄o obun̄angusi.
- 15 Oyo ateeran̄o oweḡola oyu atamanyire omusingo, himun̄weramo ohubonaabona
aye ohutabyeyingisamo nj'ehisinga.
- 16 Omuhasi ow'ehyere bamun̄a eḡono
aye abaatu aban̄uma sambo basuna obun̄inda won̄ene.
- 17 Omuutu ow'ehisa aganyulwamo
aye omuhambwe omwene gereetera ebigosi.
- 18 Omuhosi w'ebibi asuna ebiitu eby'obudulingi
aye onahola ebirun̄amu oja husuna ebiitu eby'amazima.
- 19 Omuutu ahola ebiran̄i asuna obulamu
aye ahola ebibi himun̄weramo ohufa.
- 20 MUSENGWA acaawa ab'emyoyo ejekirihindi
aye asangaalira abo abahola ebituufu.
- 21 Obutuufu an̄an̄uma hubuusabuusa baligudya abahosi b'ebibi,
aye abaatu abagwalaafu baja hwebeera bulan̄i.
- 22 Omuhasi omun̄oono an̄uma episa
ali hy'epeta ey'ezaabbu mu suulu y'embiiji.
- 23 Ebiitu ebi bagwalaafu ban̄eegaho biba biran̄i
aye ebi bahosi b'ebibi basuubira ohuhola bireeta obugosi.
- 24 N̄alin̄o an̄amba ebbeesa gayeeda abaatu era geyongera ohuba mun̄inda
aye nakuumumu geyongera hwafun̄ala.
- 25 Omuutu omugabi aja husuna obun̄inda,
oyo ayeeda abahye yeesi baja humuyeeda.
- 26 Omuutu ahweha emere n'ahuuma ebbeeyi ohweyongera, bamulomaho wubi
aye oyo abagusa bamuloma biran̄i byereere.
- 27 Ebigendererwa bibyo binaba biran̄i baja huhusiima
aye ebigosi bija hugwira oyo abyendula.
- 28 Oyo owesiga obun̄inda wuwe aligwa
aye omuutu ahola ebirun̄amu aja huhulahulana hy'amahoose g'omusaala.
- 29 Oyo aleetera amago gaawe ebigosi alihaya ehy'ohusikira

- era omuṅubeebe aja hufuuha mwidu w'oyo omugesi.
³⁰ Ebiitu ebi mugwalaafu ahola musaala oguleeta obulamu era oyo ali n'esambo endani abandi bajironderera.
³¹ Obanga omugwalaafu bamuṅa omuhemba gugwe hu hyalo huno, ne olwo hiriba hiitye eyiri abatamanyire Hatonda ko n'abahosi b'ebibi?

12

- ¹ Omuutu afugiirira ohumuṅa amagesi aba genda ohumanya aye oyo atenda humunonya nagodeeme aba muṅubeebe.
² Omuutu omulani asuna obuhoda ohuṅwa eyiri MUSENGWA aye MUSENGWA asalira abakuyikuyi omusango.
³ Ohuba omuhosi w'ebibi sihireeta obuhuumi hu bulamu w'omuutu aye enjuma anjanga ohugengula omugwalaafu.
⁴ Omuhasi omwegenderesa agima abaatu baji wamwe enono aye omuhasi anjuma esambo aba oti bulwaye obuleetera amagumba ga wamwe ohusesenja.
⁵ Etegeha j'abaatu abagwalaafu jiba j'amazima aye amagesi ag'abahosi b'ebibi gabudulingi.
⁶ Endoma y'abahosi b'ebibi yahujuha mafugi aye endoma y'abagwalaafu yibanunula.
⁷ Abahosi b'ebibi basihiiriha bosibosi aye olulyo lw'abagwalaafu nirwo siruṅwanjo.
⁸ Singa oba mugesi, abaatu baja huhusiima aye onaba muṅubeebe, balihunyooma.
⁹ Hirani abaatu ohuhunyooma ne waholerera obulamu wuwo ohuhira olu weranga ohuba omwegingihiriri aye n'ohaya n'ehyohulya.
¹⁰ Abaatu abalani balabirira ebyayo byawe aye abahosi b'ebibi sibafayo hu byawe.
¹¹ Omuutu ahola emirimo n'amaani asuna emere nyingi aye oyo ahenera ebiseera hu biitu ebitagasa muṅubeebe.
¹² Abahosi b'ebibi banemba hu huhola bibi aye abagwalaafu sibatangatanga.
¹³ Obudulingi w'ababi wubanjambirayo abeene aye omugwalaafu anjuna ebigosi.
¹⁴ Omuutu asuna omuhemba ohwema hubi aloma n'ebi ahola hiisi muutu aja husuna ehimusaanira.
¹⁵ Omuṅubeebe anjeega mbo ati hiisi ehi ahola hirani aye omugesi anjuliirisa ebi bamulomera.
¹⁶ Omuṅubeebe saalwa hulaga busungu wuwe aye omuutu omutegeefu genomeha n'olu bamuduha.
¹⁷ Omujulizi ow'amazima anja obujulizi obutuufu aye abadulingi baloma byakalebule.
¹⁸ Ebibono abaatu abanjubeebe ebi beromboja bifumita bugali hy'epiima aye eby'amagesi bireeta ohuṅona.
¹⁹ Amazima siganjwanjo emirembe n'emirembe aye obudulingi wa haseera buseera.
²⁰ Abahosi b'ebibi bejuuye budulingi mu myoyo aye abo abateesa ebirani baleeta esangaalo.
²¹ Enjuma habi ahoala hu mugwalaafu

- aye ebigosi bingi bigwira abahosi b'ebibi.
 22 MUSENGWA acaawira erala abaloma eby'obudulingi
 aye asangaalira abo abaloma amazima.
 23 Omuutu omutegeefu sigehenamo ebi amanyire
 aye abanjubeebe berebula.
 24 Ohuhola n'amaani hihuleetera ohunuga
 aye obugayaafu buhuleetera ohuba omwidu.
 25 Omwoyo omuti guhuhena esangaalo
 aye ebibono ebirani bigobosamo amaani.
 26 Omuutu omugwalaafu alunamy meriwe
 aye amagira g'abahosi b'ebibi gabanjira mu hubbaama.
 27 Sosuna ehi wenda onaba n'oli mudoto
 aye atamba n'amaani aligwa mu biitu.
 28 Engira y'omugwalaafu yimuleetera ohuba n'obulamu
 era oluguudo olwo luli njaleeni n'ohufa.

13

- 1 Omwana omugesi ataayo omwoyo hu ebi semwana amulaabbira
 aye omunyoomi sanjira n'olu muhangavula.
 2 Omuutu omugwalaafu asuna omuhemba olw'ebibono ebirani ebi aloma
 aye abo abadulingi banemba huhuhola ebitoola.
 3 Oyo owegenderesa mu ndoma ahuuma obulamu wuwe
 aye oyo oweromaja hifaabi gesihiirisa omwene.
 4 Omuutu omudoto safuna ehi gegomba
 aye oyo ow'ehyonji asuna ehi aba ni genda.
 5 Omuutu omugwalaafu acaawa obudulingi
 aye omuhosi w'ebibi ahola ebiswasa.
 6 Esambo j'omugwalaafu jimunonia
 aye ehibi hy'omubbengi himuhubbirano.
 7 Nalino omuutu oweranga ohuba munjinda atenga ko panaño
 ne njabaano owehosa ati mugadi
 aye nga ali n'obunjinda buhehere.
 8 Omunjinda atambisa obunjinda wuwe ohwenunula mu higosi
 aye omugadi anjuma ehimweralihirisa.
 9 Omugwalaafu ali hy'enjase eyimulisa hiisi njatu
 aye omuhosi w'ebibi ali hy'etaala eyisimire.
 10 Amalala galeeta obuyoga
 aye hirañi ohuba omuutu anjecha amagesi.
 11 Obunjinda obu muutu asuna mu ngeri embi bunjwano mangumangu
 aye oyo abuhumbaania polapola weyongera ohwala.
 12 Ohunuma esubi hireetera omwoyo ohulwala
 aye ehi obaaye n'onembaho hinolerera hihusangaasa.
 13 Oyo anyooma ebi bamubulirira aja husihiiriha
 aye oyo agondera ehiragirolisuna omuhemba.
 14 Esolesa y'omuutu omugesi yiri oti sulo eyireeta obulamu
 era yireetera omuutu ohunwa mu mitego j'ohufa.
 15 Ohusalano ohulani hihuleetera owende
 aye abo abatali besigwa banambire oluguudo olutiina mu husihiiriha.
 16 Omuutu omutegeefu ahena huneega hu hiitu ko gahihola
 aye omunubeebe golesa obutamanya wuwe.

- 17 Omuhwenda omuhosi w'ebibi ahugwisa mu bugosi
aye oyo omwesigwa aleeta emiyaaya.
- 18 Atenda humubuulirira gafunala gahena gaswala
aye aleha bamunenya, asuna enono.
- 19 Omuutu asangaala singa asuna ehi abaaye n'anembaho
aye abanubeebe sibenda hulehaŋo ebibi byawe.
- 20 Oyo ahola omuhumba n'omuutu omugesi yeesi afuuha mugesi
aye oyo asyana n'abanubeebe gereetera hubonaabona.
- 21 Ebigosi birumba abo abahosi b'ebibi
aye abagwalaafu basuna ebiranji.
- 22 Omuutu omulanji asuna obunjinda obu aleeheraho n'abejuhulu babe
aye ow'omubbengi babubungihira bagwalaafu.
- 23 Endimiro y'omugadi yisobola ohwama emere nyingi
aye abatali b'amazima sibamuganya huyirya.
- 24 Oyo atanjamo mwana wuwe endabusi aba samwenda
aye owenda omwana wuwe afaayo ohumulunamya.
- 25 Omugwalaafu alya geguta
aye omuhosi w'ebibi asiiba n'ali njala.

14

- 1 Omuhasi omugesi gemeeresanjo amago gage
aye omunubeebe abbwaganjo agage omwene.
- 2 Oyo agendera mu magira amalunamu atya MUSENGWA
aye oyo agendera mu magodajami, alaga ati amujerega.
- 3 Endoma y'omunubeebe yimuleetera ohumuhubba
aye ey'oyo ali n'amagesi yimuhuuma.
- 4 Ananjuma esaame ohulima enuma ehiba mu hyagi
aye anja jiba ni jirima ebyagi bijula emere.
- 5 Omujulizi ow'amazima sadulinga
aye omudulingi aloma ebyakalebule.
- 6 Omuutu omunyoomi n'olu gendula amagesi sagasuna
aye hyangu omutegeefu ohugasuna.
- 7 Yenjale omunubeebe olwohuba nanjuma ehy'amagesi ehi oja hwega.
- 8 Omugesi ategeera ehy'ohuhola olwohuba mugesi
aye omunubeebe aneega ati amanyire.
- 9 Abanubeebe bahola ehibi era ndibafeyo
aye omuutu omulanji genenya.
- 10 Omuutu omwene nj'amanya enaku oba esangaalo ebiba hu mwoyo gugwe
era nanjuma anjanga ohubigabana n'owundi muwiijufu.
- 11 Amago g'omuhosi w'ebibi gaja hufuuha gunda
aye olulyo lw'omugwalaafu luja husigala ni luhiirino.

- 12 Njaliŋo ekola y'ebiiitu eyiboneha ohuba endani eyiri omuutu aye hu komerero ni yimunjira mu hufa.
- 13 Enjeho jisobola ohunwamo enaku n'esangaalo ohunwamo ohunakunala.
- 14 Omuutu omubi mu mwoyo alisuna ehimusaanira era n'omulani yeesi balimuŋa omuhemba ogumusaanira.
- 15 Omunubeebe afugiirira hiisi hiitu aye omutegeefu ahena hwetegeresa ko gabaho n'ehi ahola.
- 16 Omuutu omugesi atya ohugwa mu bigosi era geŋala ohuhola ebibi aye omunubeebe geranga mugesi era sigenderesa mu ebi ahola.
- 17 Abaatu abatalwa hunyiiga bahola eby'obunubeebe era omuutu ow'ekwe bamucaawa.
- 18 Abanubeebe bagendera mu bunubeebe aye abategeefu basuna enono olw'obumanyi.
- 19 Abahola ebibi balihubbira abalani amafuha era ababbengi balihubbira abagwalaafu amafuha.
- 20 Enjuma owenda omugadi era wayire muliranwawe samwenda aye abanjinda baba n'emihago mingi.
- 21 Hiba hibi omuutu ohunyooma muliranwawe aye besiimire abo abayeeda abagadi.
- 22 Abo abahola ebibi banaba aye abaatu abahola ebirani babenda era babesiga.
- 23 Ohuhola emirimo n'amaani hireeta amagoba aye olugambo lusaala enjala.
- 24 Obunjinda w'abagesi nj'enono lyawe aye omunubeebe amanyihira hu lw'obunubeebe wuwe.
- 25 Omujulizi aloma amazima anonia obulamu w'abaatu aye obujulizi ow'obudulingi siwesigiha.
- 26 Oyo atya MUSENGWA aba n'anohwenogoma era hireetera omuutu n'abaana babe ohubaaho obuhuumi.
- 27 Ohutya MUSENGWA hiri oti sulo eyireeta obulamu, era hireetera omuutu ohunwa mu mitego j'ohufa.
- 28 Obungi w'abaatu nj'enono lya habaha aye anajuma ehyo najuma fuma.

- 29 Omuutu omugumikiriza aba mutegeefu
aye ow'obusungu owanjaapi njaapi alaga obunubeebe wuwe.
- 30 Omwoyo ogwijuuye emiyaaya guleetera omubiri ohuba mu mbeera endani
aye esaalwa yibosa amagumba.
- 31 Anyigirisa abagadi aba anyooma Oyo Owabatonda
aye omuutu anjambira abagadi ehisa aba anja Hatonda enono.
- 32 Abahosi b'ebibi bereetaho ebigosi olw'ebi bahola
aye abagwalaafu nomu hufa baba n'anjohwenogoma.
- 33 Hiisi hiijeego hy'omuutu omugesi hiba hy'abutegeefu
aye omunubeebe anjuma ehy'amagesi ehi amanyire.
- 34 Abaatu banaba bagwalaafu ehyo hijeesa egwanga lyawe enono
aye ehibi hireeta ehiswalo.
- 35 Omunjeeresa omulani asangaasa habaha
aye ahangavula oyo atahola mirimo bulani.

15

- 1 Engobolamo endani, yihahania ehiruji
aye ebibono eby'ehabyo bireeta obusungu.
- 2 Omuutu omugesi aloma ebisaana
aye omunubeebe aloma ebinjuma mahulu.
- 3 MUSENGWA abona hiisi njatu
era emoni jije ajitaaye hu bahosi b'ebibi n'abagwalaafu.
- 4 Ebibono ebinjonia biri hy'omusaala oguleeta obulamu
aye ebibono eby'obudulingi bibbwaga omwoyo.
- 5 Hya bunubeebe ohunwa hu ebi lataawo gahusomesa
aye hiisi anjamba ebi bamulabbira aba mugesi.
- 6 Amago g'omuutu omugwalaafu mubaamo eby'obuninda bingi
aye ebyefuna by'abahosi b'ebibi bibanweramo ebigosi.
- 7 Ebibono by'abagesi bireetera abandi ohumanya
aye ehyo sihiri mu myoyo j'abanubeebe.
- 8 MUSENGWA genyinyalya njongo ly'abahosi b'ebibi
aye ohusaba hw'abagwalaafu humusangaasa.
- 9 MUSENGWA acaawa esambo j'abahosi b'ebibi
aye genda abo abafayo ohuhola ebinjumu.
- 10 Singa oleha engira endani baja huhuhangavula luhulu lwene
era oyo acaawa ohumunanya aja mu hufa.
- 11 MUSENGWA njuma ehi atamanyire ehinjamba hu hufa n'ohusihiiriha
olw'ehyo njuma ehi atamanyire ehiri mu myoyo j'abaatu.
- 12 Omunyoomi sigenda humulomaho
era sigenda hwebuusaho hu bamuhiraho ohumanya.
- 13 Omwoyo omusangaafu guleeta amamwemwe mu moni
aye ohulumwa hu mwoyo huleeta ohunakujala.
- 14 Omuutu ow'amagesi genda bugali ohwega
aye omunubeebe gebona ati ali bulani mu obunubeebe wuwe.

- 15 Obulamu w'omugadi wijuuye bigosi
aye abasangaafu mu myoyo nibo baba mu hweyagala.
- 16 Hiraŋi ohwebeera n'ahadiidiri onaba n'otya MUSENGWA ohuhira ohuba n'obunjinda
ehibbiiryo
aye n'onuma miyaaya.
- 17 Omala galiira eryani eryamagala ne ni mwendana
ohusinga ohuliira ebinoli aye ni mwejuuye obucaayi.
- 18 Omutu atalwa hunyiiga atanula etalo
aye oyo aŋamba pola ebiitu gehahania obuduhani.
- 19 Onaba mudoto oja hwagaana ebigosi mu bulamu wuwo
aye onaba mwesigwa sooja huba n'obugosi.
- 20 Omwana omugesi asangaasa semwana
aye omunubeebe anyooma nyina.
- 21 Obunubeebe wusangaasa abanuma magesi
aye omutu omutegeefu aholo ebisaana.
- 22 Ananuma huhuŋa magesi, etegeha siyolerera
aye yolerera abanji b'amagesi banaba ni bali bangi.
- 23 Hiisi mutu asangaalira engobolamo endani
era nga hisangaasa ohuba n'endomaloma eyolaana mu hiseera ehituufu.
- 24 Abaatu ab'amagesi bagendera mu ngira eja ŋamugulu eyiri obulamu
sosi engira eyija ŋaasi mu hufa.
- 25 MUSENGWA asihirisa amago g'omutu owehudumbasa
aye ahuuma ebiitu by'anamwandu.
- 26 MUSENGWA acaawa ebineego by'abahosi b'ebibi
aye eby'abagwalaafu bimusangaasa.
- 27 Omutu owomuŋudu aleetera amago gage ebigosi
aye oyo acaawa enguzi aja huwangaala.
- 28 Omugwalaafu asooka huŋeega mu mwoyo hu ehi aja huloma konyo gagobolamo
aye omuhosi w'ebibi aloma hifaabi.
- 29 MUSENGWA aba ŋaleeni n'abahosi b'ebibi
aye anulira ohusaba hw'abagwalaafu.
- 30 Ohumwemwejera huleeta esangaalo hu mwoyo
era amanuliro amalani gagobosa mu magumba amaani.
- 31 Anuliirisa ni bamunenya aja hufuaha mugesi.
- 32 Agaana ohwega gerumya omwene
aye afugiirira ohumunenya geeyongera amagesi.
- 33 Ohutya MUSENGWA hireetera omutu ohuba mugesi
era ohuba omutu oweyiisa ŋaasi, hihuŋeesa enono.

16

- 1 Omutu ategeha mu mwoyo gugwe ebi gahendire ahole
aye MUSENGWA nj'asalo.
- 2 Osobola ohuŋeega oti hiisi ehi ohola hiraŋi
aye MUSENGWA nj'amanyire ehiri mu mwoyo.
- 3 Etegeha jijo jinambye MUSENGWA
aja hujoheresa.
- 4 Hiisi ehi MUSENGWA gataŋo hiri n'ehigendererwa
era abahosi b'ebibi gabateeraŋo oludaalo olw'ohubaboneresa.
- 5 MUSENGWA genyinyalya abo bosibosi abepaahapaaha mu myoyo jaawe
era mu butuufu oweene aja hubahangavula.

- 6 Ba wa hisa era mwesigwa, Hatonda aja huhusoniṅa ebibi era oyo atya MUSENGWA geṅala ohuhola ehibi.
- 7 Onaba n'osangaasa MUSENGWA afuula abasigu babo ohuba bameeri babo.
- 8 Omala gaba n'ehitono ne n'oli mugwalaafu ohuhira ohuba n'ehibbiryo hy'obuṅinda n'obusunira mu bukuyakuyi.
- 9 Hutegeha ebi hwahendire huhole aye MUSENGWA nj'asalaṅo ng'olu binagende.
- 10 Ebi habaha aloma abiroṅa hu buṅangi wa Hatonda era ebi asalaṅo by'amazima.
- 11 Emizaani n'ebipimo ebyolana bya MUSENGWA, era ebi bapimiraho byosibyosi bibye.
- 12 Habaha acaawa ebikolwa ebibi olwohuba ohuhola ebiitu mu buluṅamu hinywanywasa etebe ey'obuṅugi.
- 13 Abahabaha basangaalira amazima era benda abo abaloma ebituufu.
- 14 Habaha analuṅa aṅanga geeta omuutu aye omuutu omugesi amuṅooyaṅooya.
- 15 Habaha anasangaala aṅo ṅabaṅo obulamu era ohuba muhoda eyi ali hiri hy'efula ohwendobooli.
- 16 Ohuba n'amagesi hisinga ezaabbu era ohuba n'ohutegeera hisinga efeeza.
- 17 Abaatu abaluṅamu beṅalama amagira agabaleetera ohuhola ebibi olw'ehyo manya amagendere gago wahaṅonia obulamu wuwo.
- 18 Amalala galeeta ohusihiiriha, ohwepaahapaaha huṅwamo ehigo.
- 19 Omala gaba muutu owaṅaasi era waba ṅalala ni naabo ababanyigirisa ohuhira ohugabana eby'omunyago ni naabo abehudumbasa.
- 20 Hiisi aṅuliirisa ebi bamulabbira aja huhulahulana era gesiimire oyo owesiga MUSENGWA.
- 21 Omuutu omugesi omubonera hu butegeefu wuwe abandi bamwigiraho ebibono bibye binaba ni biri by'amahulu.
- 22 Obutegeefu sibuhō y'obulamu eyiri abo abagesi aye ohugesyaho ohusomesa abanuṅabeebe hiba huhena biseera.
- 23 Omuutu ow'amagesi gehuuma mu ndoma yiye era ebi aloma biba by'amahulu.
- 24 Ebibono eby'ehisa biri hy'omudugere bigalusamo amaani era bireeta obulamu.
- 25 ṅaliṅo ekola y'ebiiitu eyiboneha ohuba endani eyiri omuutu aye hu komerero ni yimuṅira mu hufa.
- 26 Ohwegomba ohulya ohu mutambi aba ni nahwo humuleetera ohuhola bugali era ehyo himuleetera ohusuna ehi genda.
- 27 Abahosi b'ebibi basiiba bayiiya engeri ey'ohukosamo abahyawē era ebi baloma byohya hy'omuliro.
- 28 Omuutu owakalebule aleeta etalo era gabuhania abameeri.
- 29 Abaatu ab'emuyoyo emibi badulinga abahyawē era babagwisa mwiroṅo.

- 30 Oyo ahumiinamiinira emoni aba asala luhwe huhugwisa mu bigosi era oyo ahusosya omunwa aba ahwendesa hibi.
- 31 Ohusahuluŋa wamera efi yiba ngule y'eŋono ohuyifuna oba obaaye ohola ebiruŋamu.
- 32 Omala gaba mugumiikiriza ohuhira ohuba musooli w'etalo, era omuutu afuga obusungu ohusinga ohusoola waŋangula ehibuga ehiramba.
- 33 Abaatu bahubba ahalulu aye MUSENGWA nj'asalaŋo ng'olu hanaabe.

17

- 1 Omala galya amahayaga n'oli n'emiyaaya ohusinga ohulya ebinoli mu mago omuli ohuduhanaduhana.
- 2 Omwidu omugesi aliŋuga omwana owa musengwawe aŋuma mahulu era alisuna omugabo ogw'obusika oti hani yeesi mulala hu bomu mago ago.
- 3 Ezaabbu n'efeeza babita mu muliro ohutusamo obucaafu aye MUSENGWA nj'ahebera emyoyo.
- 4 Abahosi b'ebibi baŋulirisa kalebule era omudulingi aŋuliirisa olugambo.
- 5 Aduulira abagadi aba afodogola Owabatonda baja huhuboneresa onaba n'osangaala abaatu abandi ni baguuye mu bigosi.
- 6 Abaana bejuhulu hya ŋono eyiri abo abasaahulu era n'abaana benyumikiriza mu basaaye baawe.
- 7 Sihyabulijo omuŋubeebe ohuloma ebiitu ebyamahulu era sihiba hyamahulu omuŋugi ohuloma eby'obudulingi.
- 8 Abaatu baŋeega mbo ohugulirira hihubisyamo era hiisi ahihola abitaamo.
- 9 Oyo asoniŋa abahye agobosaŋo omuhago aye owenambirira geeta omuhago.
- 10 Omuutu omutegeefu aŋuliirisa ni bamulabula ohusinga olu ohubba omuŋubeebe efaalu cikumi.
- 11 Omuhosi w'ebibi anyumirwa ohuhola ebibi aye baja humuboneresa n'amaani.
- 12 Omala gasaŋaana engwe eyi bebireho enyana yayo ohusinga omuŋubeebe mu buŋebeebe wuwe.
- 13 Singa omuutu ahuholera ebiraji aye ewe wamusasulamo ehibi, ehibi sihija huŋwa mu mago gago.
- 14 Ohutandiha obuduhani hiri hy'ohwigula omulyango ogw'amataba olw'ehyo, hihomye ni gahiiri gamutumbu.
- 15 Ohwejeeresa aholire omusango n'ohusingisa oyo aŋumaaho songa omusango, byombi MUSENGWA abicaawa.
- 16 Hyamugaso hi omuŋubeebe ohuba n'ebbeesa ej'ohwesasulira hu somero olwohuba aŋuma mwoyo ogwenda ohwega.
- 17 Meriiwo ahwenda hiisi hiseera. Era ehigumya olulebe huyeedagana mu bigosi.
- 18 Omuŋubeebe nj'oweeta mu buvunanyiziwa ow'ohusasula ebbanja eritali liry, oba gataŋo omusingo hulwa muliranwawe.
- 19 Hiisi anyumirwa ohuduhana aba anyumirwa ehibi era hiisi owehudumbasa aba gendula husihiiriha.

- 20 Omuutu ow'omwoyo mubi sanjanga huhulahulana
era ow'endoma mbi emudaanya mu bigosi.
- 21 Ohusaala omwana omunubeebe hihuleetera enaku hu mwoyo
era enjuma musaaye w'omunubeebe aba musangaafu.
- 22 Ohuba n'omwoyo omusangaafu woosi bulesi obunonia
aye ohuba n'omwoyo omunakuafu hijoleesa omubiri.
- 23 Omuhosi w'ebibi afugiirira enguzi mu ngiso
ohugosya amazima.
- 24 Omuutu omutegeefu gehuunirira hu by'amagesi
aye emoni j'omunubeebe jiba hu hiisi hiitu ehiri hu hyalo.
- 25 Omwana omunubeebe anakujasa semwana
era aleetera nyina enaku.
- 26 Sibirani ohuboneresa omuutu anjumaaho omusango
oba ohufaduula omutangirisi olwohuba mwesigwa mu ebi ahola.
- 27 Omugesi gehuuma mu ndoma yiye
era omutegeefu anjuga obusungu wuwe.
- 28 Singa omunubeebe anjoleera,
bamubala mugesi era mutegeefu.

18

- 1 Oyo ataholagana n'abahye
niye geyendulira bibye omwene
era anahania ehi hiisi muutu amanyire ati nj'ehituufu.
- 2 Omunubeebe saafayo hutegeera hiitu
aye gangunjirisa ohulaga ng'olu ali w'amagesi.
- 3 Ehibi n'ohuswala bitiinira njalala
era ehiswalo hisaala eduho.
- 4 Ebibono ebi omuutu aloma binjagire ohuba simuho y'amagesi
era biri hy'amaaji agomu njuhu
oba agaduluma mu lwabi.
- 5 Sibirani ohuwahirira hu bikolwa by'omuhosi w'ehibi
oba ohugaana ohuna omuutu anjumaaho omusango ehimusaanira.
- 6 Ebibono by'omunubeebe bimunjweramo ohunahana
era byamuleetera ebihubbe.
- 7 Ebi munubeebe aloma bimunjweramo ohusihiiriha
era ebibono bibye ebyene mutego eyi ali.
- 8 Ow'olugambo ebi aloma binjomerera,
era biri hy'emere eyi olya yeehala mu hida.
- 9 Omuutu omudoto ali hy'oyo ahena ebiitu ohwonoona.
- 10 MUSENGWA ali hy'omunaala omugumu,
abagwalaafu pomu badulumira basuna obunonere.
- 11 Omunjinda anjega ati obunjinda wuwe busobola ohumunonia
hy'ehitepe ehigumu ehyeswanigirihiise ehibuga.
- 12 Amalala galeetera omuutu ohugwa
aye omuutu asooka hwenjomeha ko gasuna enono.
- 13 Njilira konyo obe n'ehyohugobolamo.
N'otahihola, oba oli munubeebe era oswasa.
- 14 Ohwenda ohweyongera ohuba mulamu hihunambirira n'olwaye
aye ohwesinya obulamu hihenamo esubi.
- 15 Abaatu abali n'amagesi benderera ohwega

- era amatwi g'oli n'amagesi genda ohumanya.
 16 Wenda ohulomaho n'omuutu omwegingihiriri?
 Onamuñirira ehirabo hija huhwanguñira.
 17 Asooka ohwenosyaho aboneha oti nj'omutuufu
 ohwola oyu aṅosa ni naye ganja ebibye yeesi.
 18 Ohuhubba ahalulu hihenano embaha
 era higaya ab'amaani.
 19 Hyangu ohubbwaga ehiteepe ehyeswanigirihiise ehibuga ohuhira ohufaanana
 n'omulebe oyu okohiise
 era obuduhani buli hy'omulyango ogw'ehibuga ogu bagunyira.
 20 Omuutu asaanira ohugumira ebiñwa mu bi aloma.
 21 Amaani g'obulamu n'ohufa gali hu lulimi.
 Olw'ehyo, oli n'ohugumira ebiñwa mu ebi oloma.
 22 Oyo asuna omuhasi aba gesiimire
 era aba asunire ekabi ohuñwa eyiri MUSENGWA.
 23 Omugadi gegayirira bamuñambire ehisa
 aye omuñinda agobolamo n'ebbogo.
 24 Omuutu ali mihago ejitesigiha saalwa hugwa mu bigosi
 ne ṅaliño ohuba ni meriiwo n'ahusingira ni mugandaawo.

19

- 1 Hirani ohuba mugadi ne waba w'amazima
 ohuhira ohuba omuñubeebe omudulingi.
 2 Sihirani ohubugutanira ohuhola ehiitu ehi obulaho bumanyi,
 onabugutana ohuhihola ogwa mu bigosi.
 3 Abaatu abandi olw'obuñubeebe waawe beyita abeene
 nga nindi banenya MUSENGWA.
 4 Obuñinda wugima waba n'emihago mingi,
 aye abameeri b'omuutu omugadi bamuñwaho.
 5 Omuutu aṅa obujulizi ow'obudulingi salinona humuboneresa
 ni nooyo aloma ebyakalebule salyejeerera.
 6 Baatu bangi bendula obuhoda hu banugi
 era hiisi muutu genda abe meeri w'omuutu omugabi.
 7 Omuutu anaba mugadi n'abolulyo lulwe olwene bamunyooma
 n'abemihago jije bamwenalama
 era n'olu mugadi abegayirira, bamuñwaho.
 8 Oyo osuna amagesi aba gefaaho
 era hebuliranga ebi wasoma ko wahahulahulana.
 9 Omuutu aṅa obujulizi ow'obudulingi salinona humuboneresa
 ni nooyo aloma ebyakalebule salyejeerera.
 10 Sihirani omuñubeebe ohuba mu bulamu ow'ohwejalabya
 ng'olu hitasaana mwidu ohuñuga abalangira.
 11 Omuutu omutegeefu afuga obusungu wuwe
 era ohutalonderesa songa hihuneesa enono.
 12 Obusungu wa habaha, wuli hy'epologoma ebuluguma
 aye ehyere hihye hiri hy'olume hu birime.
 13 Omwana omuñubeebe aba higosi eyiri semwana
 era n'omuhasi aduhanirisa ali hy'efula etahya.
 14 Abasaaye basikisa abaana baawe amayumba n'obuñinda
 aye ohusuna omuhasi omutegeefu hiba hirabo ohuñwa eyiri MUSENGWA.

- 15 Obudoto buleeta ero ery'amaani
era eihala busa hisaala enjala.
- 16 Oyo ahuuma ebiragiyo ataasa obulamu wuwe
aye oyo abinyooma himunweramo ohufa.
- 17 Oyo ow'ehyere eyiri abagadi aba anjola nje MUSENGWA
era aja humuna omuhemba olw'ebyo ebi ahola.
- 18 Hangavula omwana wuwo ni gahiiri gamutumbu
aye singa sohihola oba omuyeeda hwonoonoha.
- 19 Omuutu ow'obusungu obungi ali n'ohugumira ebibunwamo,
singa lulala omuyeeda mu higosi nindi oja humuyeeda olundi.
- 20 Nulirisanga ebi bahulabbira
era onambenga ebiragiyo, mu moni eyo oja huba mugesi.
- 21 Omuutu aba n'etegeha nyingi mu mwoyo gugwe
aye MUSENGWA nj'asalaŋo.
- 22 Ehyere cehi muutu ahira ohwenda
era omala gaba mugadi ohutabaaye mudulingi.
- 23 Ohutya MUSENGWA hihuwangaasa
era hihuleetera obuhumi n'ohujona ebigosi.
- 24 Omudoto anjira engalo mu bbakuli ohubugula emere
aye yimuhaya ohuta mu hanwa!
- 25 Hangavula omuutu omunyoomi, omubuyabuya gahega,
omugesi geega banamuhangavula.
- 26 Abisya semwana bubi
oba abbinga nyina amunwere ŋa wuwe,
aswasa era hy'embihō.
- 27 Mwana wase, onalehera ohunjulirisa ebibono ebi kulaabbira,
oja hwibirira n'ebi omanyire.
- 28 Omuutu anja obujulizi ow'obudulingi,
ahihola olw'ohwenda ohulumya oyu anosya ni naye.
Era abahosi b'ebibi benda ebiitu hy'ebyo.
- 29 Omunyoomi ali n'ohuhimanya ati baja humuvunaana
era omunubeebe baja humufaduula efaalu.

20

- 1 Sihiraŋi ohumeera olwohuba hyabunubeebe eyi oli
era ohumeera huhuleetera ohusoola.
- 2 Habaha analuna abuluguma hy'empologoma
olw'ehyo oyo amuleetera obusungu aba geyita omwene.
- 3 Ohwenjala ohusoola hihujeesa enono
aye hiisi munubeebe gangunjirisa ohuduhana.
- 4 Omudoto sategeha hisambu mu hiseera
olw'ehyo mu hiseera eh'y'ohuhungula ahenamo emoni ni nanjuma ehi abonaho.
- 5 Ebigendererwa by'omuutu mu mwoyo biri hy'obuliba w'amaaji
aye omuutu ali n'ohutegeera abisengeeja.
- 6 Abaatu bangi beeranga ohuba b'amazima
aye sihyangu ohusuna omuutu omwesigwa.
- 7 Abahola ebirunamu obulamu waawe sibubaho mbalo,
era abaana baawe balisuna ekabi.
- 8 Habaha ni gehala hu tebe yiye ey'obunugi ohusala emisango,
atambisa emoni jije ohusengeeja ehiraŋi n'ehibi.

- 9 Nj'ani asobola ohuloma ati,
 "Ese omwoyo gwange mugwalaafu
 era puma hibi hyosihyosi mu bulamu wange?"
- 10 MUSENGWA acaawa abatambisa emizaani n'ebipimo ebicaamu.
- 11 N'omwana omujere omumanyira hu bikolwa bibye,
 wamanya oba enebisya yiye ndaŋi era tuufu.
- 12 Amatwi ohuŋulira n'emoni ohubona,
 MUSENGWA nj'owawumba byombi.
- 13 Onenda ohuŋenyuha bugali obugadi buja huhuŋamba
 aye onahalabana osuna emere mu bungi.
- 14 Agula apatana n'ajerega ati, "Ebbeeyi yaŋamugulu, ebbeeyi yaŋamugulu."
 Aye oluhena ohugula, atiina ni gebuuja ng'olu adondooye.
- 15 Ezaabbu n'amabaale ag'omuŋendo biri mu biha bingi
 aye omuutu aloma eby'amagesi hyamuŋendo ehitaboneha aŋa ni naaŋa.
- 16 Owetaŋo ohweyimirira omuutu oyu atamanyire olw'ebbanja,
 asaana ohutaŋo omusingo ohuhahasa ati anahasasule.
- 17 Emere ey'owiibi eŋoma
 aye oheneresa n'ehutulira mu suulu.
- 18 Etegeha yolerera singa oŋamba amagesi agabahuŋa
 era otatiina mu lutalo n'oŋuma abanji b'amagesi.
- 19 Ow'olugambo sabiiha hyama
 olw'ehyo weŋale abaatu abali n'eminwa ejitagwaho soŋera.
- 20 Singa omuutu aduha semwana oba nyina
 obulamu wuwe buheneresa ni buli hy'etaala esimiiye mu hiirema ehiŋambire ti
 ngu.
- 21 Obuŋinda owamangumangu ni huhiiri banjere
 sibubamo kabi hu komerero.
- 22 Solomanga oti, "Nja huhwesasusa olw'ehibukolire."
 Aye wesiganga MUSENGWA aja huhununula.
- 23 MUSENGWA acaawa abaatu abatambisa ebipimo n'emizaani ebitali bituufu.
- 24 MUSENGWA nj'ategeha amagendere g'omuutu.
 Olw'ehyo ŋaŋumaŋo asobola ohutegeera ebitiina mu moni.
- 25 Otanguŋirisanga husuubisa Hatonda ehiitu n'ohiiri hweŋeegamo,
 olwohuba hisobola ohuhuŋweramo ohwehebulisa.
- 26 Habaha omugesi asengeja abahosi b'ebibi
 era ababoneresa aŋaŋuma husaasira.
- 27 Enjase ya MUSENGWA emuliha mu mwoyo gw'omuutu
 yaata ŋalafu hiisi higendererwa ehi bahweha.
- 28 Habaha aja hweyongera n'aŋuga
 anaba n'ali mwesiga n'atehubbira era ni genda abaatu babe.
- 29 Abavubuka benyumirisa olw'amaani gaawe
 aye efi nj'eŋono ly'abasahulu.
- 30 Endabusi yigira hwalehaŋo esambo embi
 era ehibbooko higira hwacuusamo enebisya.

21

- 1 MUSENGWA nj'aŋuga omwoyo gwa habaha
 aguluŋamya ng'olu aluŋamya amaaji mu lwabi gatiina eyi agendesa.
- 2 Ebi muutu ahola byosibyosi bimubonehera bulanji
 aye MUSENGWA nj'ahebera emyoyo.

- 3 Ohuhola ebiitu ebiruḡamu n'ohutehubbira
MUSENGWA ahisiima
ohuhira ohumuḡa eḡongo.
- 4 Ohulaga obuhambwe n'ohwepaahapaaha biḡuga abahosi b'ebibi era ehyo hibi.
- 5 Etegeha y'omuutu ow'ehyonji, yireeta ekulahulana
ng'olu ohwangunirisa ebiitu huleeta obugadi.
- 6 Obuḡinda obu osuna mu budulingi
budumuuha hy'omuuya era buhuḡira mu mutego gw'ohufa.
- 7 Obuhambwe obu bahosi b'ebibi bahola
bulibanḡiriramo n'abeene olwohuba bagaana ohuhola ebiitu ebiruḡamu.
- 8 Abahosi b'emisango bagendera mu magira amabi
aye abaluḡamu bahola ebisaana.
- 9 Omala gebanda ḡamugulu hu hasolya h'enyumba ohutabaaye
mu nju ndala n'omuhasi aduhanirisa.
- 10 Omuhosi w'ebibi aḡemba hu huhola ebibi
era sasaasira muliranwawe.
- 11 Singa baboneresa omunyoomi
liba somo eyiri oyo omubuyabuya.
Era onalaabbira omuutu omutegeefu geyongera ohuba mugesi.
- 12 Hatonda oyo omutukuvu amanya ehi hiisi bahosi b'ebibi bahola mu mago gaawe
era aja hubasihiirisa.
- 13 Singa omugadi gerira ne somudulumirire
weesi eḡuma ali hudulumirira ni wenda obuyeedi.
- 14 Singa omuutu ahuluḡira ne wamuḡa ehirabo mu ngiso,
himwisa obusungu.
- 15 Ohutehubbira husangaasa abagwalaafu
aye hireeta ohwehanga eyiri abahosi b'ebibi.
- 16 Omuutu aḡaba gaḡwa hu hituufu,
amagombe gamulindiriyee.
- 17 Abo abenda ebyamasanḡalyo, baja hwafuḡala
era hiisi owenda ohunywa omwenge n'ohwejalabya, salifuuha muḡinda.
- 18 Abahosi b'ebibi bereetaho ohubonaabona ohu bendesa abagwalaafu,
ebi abatali besigwa baleetera abahola ebiruḡamu.
- 19 Omala gamenya mu lulafu,
ohuhira ohumenya n'omuhasi aduhanirisa
era ow'obusungu.
- 20 Omuutu omugesi abunga obuḡinda
aye omuḡubeebe asalaania ebibye.
- 21 Fubangaho ohuba w'ehyere era omwesigwa, oja huwangaala
era abaatu baja huhubisya bulaji era bahuḡe n'eḡono.
- 22 Omuutu omugesi alumba ehibuga ehy'abanamaani
gabbwagaḡo ebyo ebi besiga.
- 23 Oyo atelombooja atyo atyo geḡonia ebigosi.
- 24 Omuutu owepaahapaaha era aduula abahye
bamulanga "Omunyoomi,"
ahola ebi ahola n'ajeega ati nj'ahihenaho.
- 25 Omudoto geyita omwene
olwohuba anuuna hulera ngalo.
- 26 Era asiiba mu hululuhanira biitu
aye abo abagwalaafu bagaba n'omwoyo mulala.
- 27 Eḡongo y'abahosi b'ebibi lyenyinyasa,

- ohusingira erala analiŋayo n’ehigendererwa ehibi.
 28 Omuutu aŋa obujulizi ow’obudulingi aja husihiiraha
 aye omwesigwa ebi aloma babinjuliirisa.
 29 Abahosi b’ebibi bekaza
 aye abagwalaafu nibo baneega hubi bahola.
 30 Nanuma magesi wayire tegeera oba etegeha yosiyosi
 eyisobola ohuhayisa MUSENGWA.
 31 Bategeha embalaasi ohuja mu lutalo
 aye ohuŋangula huŋwa eyiri MUSENGWA.

22

- 1 Ohuholerera esiina eraŋi hyesiimisa hihira ohuba n’obuninda obungi.
 Abaatu ohuhunja enono hiraŋi, hihira ohuba n’ezaabbu oba efeeza.
 2 Ehigaata omuninda n’omugadi c’ehino ti:
 bombi MUSENGWA nj’owabatonda.
 3 Omuutu omutegeefu, abona ebigosi ni biija, gabyebaaya
 aye omunubeebe atiina hutiina gabigwamo.
 4 Ohwenomeha n’ohutya MUSENGWA
 bigima wasuna obuninda n’abaatu ohuhunja enono n’ohuwangaala hu hyalo.
 5 N’oba ni wenda obulamu wuwo, wenjalenga ohugendera mu magira g’abahosi
 b’ebibi.
 Ehyo hija huhuyeeda ohutagwa mu mitego.
 6 Tendehanga omwana n’ahiiri munjere ng’olu ali n’ohwebisya
 n’aja huhula, saaja huŋwa hu ebi wamusomesa.
 7 Omuninda anuga omugadi
 era owenola afuuha mwidu w’aba n’amunolire.
 8 Oyo amwa obucaayi aligesa ebigosi
 era ohunyigirisa ohwanyigirisa abahye huja huhoma.
 9 Omuutu ali n’omwoyo omugabi Hatonda aja humunja ekabi
 olwohuba anaho abagadi emere.
 10 Webbingeho omuutu omunyoomi,
 oliba wetusaho etalo n’ohuduhana n’ohunahana.
 11 Oyo owenda ohuba mugwalaafu mu mwoyo gugwe
 n’ohuba n’endoma endaji,
 aja huba meeri ya habaha.
 12 MUSENGWA alabirira abo abamutegeera
 aye afafagania etegeha j’abadulingi.
 13 Omudoto aloma ati,
 “Epologoma yiri ebulafu,
 sinja hutula yinangire ohunjita.”
 Oba ati, “Sinatiine hutamba
 olwohuba abatemu bali mu nabinjwera.”
 14 Ebibono by’omuhasi omuhwedi biri hy’omutego
 era binjambya oyo oyu MUSENGWA galunjira.
 15 Abaana bosibosi balimo obunubeebe
 aye n’obanamo endabusi batereera.
 16 Oyo anyigirisa abagadi olw’ohwenda ohugaganjala
 ko ni nooyo aŋa abaninda ebirabo
 bombi baja huheneresa ni bali bagadi.

Ebibono ebya bagesi

- 17 Njuliirisa ebibono ebya bagesi,
taayo omwoyo hu bikusomesa.
- 18 Hija huhuleetera esangaalo,
singa obihebulira era wabinayangaho.
- 19 Wesige MUSENGWA
c'ehigira mbihusomesa olwa leero.
- 20 Kuñandihiiye ebiitu adatu
ebibono eby'amagesi n'ohumanya,
- 21 era bija huhusomesa ohumanya amazima
wagamyeye obuhwenda obutuufu eyiri abo aba hutuma.
- 22 Sonyigirisanga bagadi olwohuba bagadi
era nomu mbuga, sonyigirisa muutu ali mu wetaavu,
- 23 olwohuba MUSENGWA aja hubasoolerera
era aja hulumba abo ababanyigirisa.
- 24 Soholanga muhumba n'omuutu ow'obusungu
era otemanyirisa omuutu atalwa huluna,
- 25 olwohuba oñangire ohwega esambo jije
hyahubeera mutego nandi osobola hwenjunula.
- 26 Siweyamanga husasula ebbanja ly'omuutu obundi.
Era sotangayo ehiitu hihyo ng'omusingo olw'ebanja lirye.
- 27 Ebbeesa ni jirihuhaya ohusasula
baja hunjira obuliri buwo.
- 28 Socuusacuuwanga biroowa ebi basaaye babo baahoma.
- 29 Omutambi ahola emirimo jije bulaji
aja hunjeeresa mu mago ga habaha, sosi huba mwidu.

23

- 1 Ni wiihalanga hu hiiñulo n'omuñugi ohulya,
wegenderesanga ohuhuuma episa.
- 2 N'oba n'olya bugali,
hulwo gesyaho ohwepima emere.
- 3 Soluluhaniranga mere eyi ahwiñuuye, habibe binoli biitye
olwohuba añangire ohuba n'ahupima ohumanya esambo yiyo.
- 4 Siwehenererangamo olw'ohwenda ohusuna obuñinda
onagesyaho wabona oti bigeene, baamo amagesi obirehe.
- 5 Obuñinda buñangire ohuhunwaho hy'ohubbalya hw'emoni,
bumera amabaja wagululuha hya hanjingu watiina.
- 6 Solyanga mere y'omuutu owenge
otegombanga binoli bibye wayire biba birani biitye
- 7 olwohuba nj'omuutu mula mu mwoyo gugwe
añeega hu bbeesa ejitiinire hu mere eyo.
Añangire ohuhuloma ati, "Lya era onywe,"
aye ni geromesa hu mugulu.

- 8 Oja husesema ebi oliye,
ohusiima huhwo huhufe wereere.
- 9 Sohenanga biseera mbo oņa omuņubeebe amagesi
olwohuba aja hutala hutala ehi omulomera.
- 10 Socuusanga hiroowa ehi bahoma ahalehale
oba ohwingiriranga omuņuluko gw'abafuubbi,
11 olwohuba Omununuzi waawe w'amaani
aja hweņambiramo mu songa jaawe ohuņosya.
- 12 Taayo omwoyo hu bibahusomesa
era oņulirisenga ebibono eby'amagesi.
- 13 Solehanga huhangavula mwana
olwohuba saaja hufa olw'ohumuņamo endabusi.
14 Muņeemo endabusi, oņonie obulamu wuwe.
- 15 Mwana wase singa oba mugesi mu mwoyo gugwo, hija husangaasa.
16 Nja husangaala ni pulira n'oloma ebibono eby'amagesi.
- 17 Esaalwa sehuņambanga olw'ababbengi
aye genderanga mu hutya MUSENGWA hiisi hiseera.
18 Mu butuufu, onaholenga otyo
oli n'esuubi mu moni eyo
era ņaņuma ehija huhutigatigania.
- 19 Mwana wase tegere ohutwi wahaba mugesi
era webisyenga bulani mu mwoyo.
20 Soholanga muhumba ni naabo abanywa omwenge babitiirisa
oba ab'omulyerye,
21 olwohuba abameesi n'abomulyerye bafuuha bagadi
era ohusiiba mwiro hibaleetera ohwambala ebireebo.
- 22 Nulirisanga lataawo owahusaaye
era sotalanga maawo n'asahuluņire.
23 Ofubangaho wagula amazima era sogatundanga
suna amagesi n'esambo ko n'obutegeefu.
24 Semwana y'omugwalaafu aba musangaafu bugali
era oyo ali n'omwana omugesi amwesiimisa.
25 Leha lataawo ni maawo basaņalye,
leha omuhasi owahusaala asangaale.
- 26 Mwana wase, taayo omwoyo hu ebi kuloma
era pire ng'ehyohuboneraho eyi oli.
27 Abahasi abamalaaya n'abahwedi bali hy'erono ereeņi.
28 Hy'abakondo, abahasi abo beteega abasinde bangi,
babaleetera ohwonoonoha.
- 29 Nj'ani ali n'ebigosi hiisi hiseera?
N'jani asiiba mu huņahana n'ohusoola?

- Nj'ani asiiba ni gemulugunya?
 Nj'ani ali n'ebinubulire?
 Nj'ani ali n'emoni etwahaali?
- ³⁰ Nj'oyo ahenera ebiseera mu hunywa omwenge
 era atabula ebiha by'omwenge.
- ³¹ Otahejanga hu mwenge huhusendasenda
 ni gutumbeera efulo mu giraasi,
 n'ogunywa guṇoomerera.
- ³² Oluvanyuma gumufuuhira hy'obusagwa w'efulugundu.
- ³³ Emoni jijo jija hutandiha ohubona biroliroli
 era sooja huṇeega n'ohuloma ebirimo amahulu.
- ³⁴ Oja huba hy'omuutu agendera hu maaji,
 epunga ni muhubba yanjira eyi ni neeyi hu nyanja.
- ³⁵ Oja huloma oti, "Bakubba aye sibaakosa.
 Bakubba aye sinenulisamo.
 Era nenyoye ṅaali nendule omwenge ogundi?"

24

- ¹ Sonjambiranga bahosi b'ebibi esaalwa
 era sonjembanga huhuhola muhumba ni nabo
- ² olwohuba mu myoyo jaawe bategeha hukosa bahyawwe
 era ebi baloma bitabula bahyawwe.
- ³ Amagesi nj'omusingi gw'amago
 era obutegeefu wugemeresano.
- ⁴ Era ohuba n'ohumanya hireetera
 ebisenge by'enyumba eyo ohwijula ebiitu ebitaboneha ana naana era eby-
 omuṇendo.
- ⁵ Omuutu omugesi w'amaani mangi
 era ali n'ohumanya geyongera ohuba n'amaani,
- ⁶ olwohuba ko otandihe olutalo
 wetaaga ohusuna amagesi
 ohuṇwa eyiri abaatu bangi.
- ⁷ Abanubeebe sibategeera endoma ey'amagesi
 era bahaya eby'ohuloma ni baba ni bateesa hu biitu eby'omugaso.
- ⁸ Oyo abererera mu huyiia ohuhola ebibi,
 baja humumanyira hu tegeha yiye.
- ⁹ Hiisi ehi muṇubeebe aṇeegaho ohuhola hiba hibi
 era abaatu bacaawa omuutu anyooma abahye.
- ¹⁰ Singa oba munafu mu biseera ebigosi,
 oba oli n'amaani matono!
- ¹¹ Onunulanga abo aba baba ni banjira ohwita
 ni ṅanuma ehi baholire.
- ¹² Singa oloma oti, "Sihwahimanyaho kadi,"
 Hatonda ategeera ehiri mu myoyo j'abaatu, ahubona.
 Era oyo ahuhuuma, amanyire ati wamanya

era aja husasula hiisi muutu ni geema hu bikolwa bibye.

13 Mwana wase, nywanga omudugere olwohuba bulani.
Omudugere ogwomu biyali guhunomera.

14 Mu ngeri nj'enyene oli n'ohuhimanya oti amagesi malani eyiri obulamu wuwo.
Singa ogasuna, obulamu wuwo owomu moni buliba bulani.
Era nanjuma alityaka mu suubi liryo.

15 Otabanga hy'abahosi b'ebibi
abeteega abagwalaafu ohubanyagulula
babatuseho n'amago gaawe,

16 olwohuba wayire omugwalaafu gehubbirano emirundi musanvu aja hwinyoha
nindi.
Aye abahosi b'ebibi baja hunwerao erala.

17 Sosangaalanga omulabe wuwo n'asunire ebigosi
oba ohusanjalya mu mwoyo ko n'atagala n'ebigosi,

18 olwohuba MUSENGWA
n'alihibona atyo aja huleherano ohumuboneresa.

19 Oteralihiriranga olw'abahosi b'ebibi
era sobanjambiranga saalwa,

20 olwohuba abahosi b'ebibi
banjuma hirani mu moni eyo ehi basuubiriramo
era etaala y'abahosi b'ebibi yija husima.

21 Mwana wase tyanga MUSENGWA ni habaha
era soholanga muhumba n'abajeemu,

22 olwohuba balisuna ebigosi
era nanjuma amanyire ebigosi ebi balisuna ohunwa eyiri MUSENGWA oba habaha.

Ebibono ebindi ebya bagesi

23 Bino byosi bibono ebya bagesi:

Sihirani ohwehubbira n'osala emisango.

24 Hiisi aloma asaaye omusango ati, "Wejereeye,"
abaatu mu mawanga gosigosi baja humucaawa.

25 Aye abo ababoneresa asaaye omusango,
baja husuna ekabi era baja huba bulani.

26 Ohugobolamo n'otehubbira hirani,
habonero ahalaga haati oli w'omuhago omutuufu.

27 Hena ohutegeha endimiro jijo bulani
ko otandiihe ohutongola enyumba.

28 Soonjanga bujulizi ow'obudulingi hu wahyo
oba ohuloma ebyakalebule.

29 Solomanga oti, "Keesi nja humuhola ng'olu gaakola,
oyo nja humwesasusa."

30 Nabita hu ndimiro ey'omuutu omudoto,

endimiro ey'emizabbibbu ey'omuutu anjuma magesi.

- ³¹ Amanjwa gaali gamerire hiisi njatu n'enyaaasi ni lyejuuye endimiro yosiyosi era n'olukomera olu batongolesa amabaale ni lwagwa njaaasi.
- ³² Ni nabona ng'olu endimiro yifaana hyapa ehyohwega ti hulomanga ti,
- ³³ "Leha punguleho ahalo njatoto, pongereho njatoto, pumuleho njatoto,"
- ³⁴ aye obugadi wuja huhugwira hy'omwibi, obugadi bulihulumba hy'omutemu.

25

Engero ejindi eja Sulemaani

- ¹ Jino nj'engero ja Sulemaani ejindi eji batangirisi ba Hezekiya habaha wa Buyudaaya bahopolola.
- ² Hunja Hatonda enono olw'ebiiitu ebi agisa era hunja abahabaha enono olw'ebyo ebi banyonyola abaatu.
- ³ Ng'olu egulu liri njaleeni n'ebiri njaaasi mu nyanja mu ngeri nj'enyene sosobola humanya ebi bahabaha baneega mu myoyo.
- ⁴ Singa batusa obucaaafu mu feeza esigalano omuneesi asobola ohusunamo ehiitu ehy'omuendo.
- ⁵ Mu ngeri nj'enyene habaha n'aba w'ohunuga n'atehubbira, abahosi b'ebibi bali n'ohubatusa mu moni jije.
- ⁶ N'obanga mu moni ja habaha solaganga ng'olu oli womunina era siwihalanga mu baatu ebeginghiriri.
- ⁷ Hiraaji omwene gahuloma ati, "Nja njamugulu eno," ohuhira ohuhuswasa mu moni j'abahombe babe.
- ⁸ Siwangujirisanga hunjira musango mu mbuga olwohuba basobola ohuhuswahisayo!
- ⁹ N'obanga n'esonga hu muliranwawo, mwihalanga njalala mwatabagana era sotusanga byama ebinjamba hu wahyo.
- ¹⁰ Abaatu ni bali manya baati sohuuma byama hija huhuletera ohuswala mu moni jaawe.
- ¹¹ Hiraaji ohuloma ehiitu mu hiseera hyahyo ehituufu ehyo hiba hy'ezaabbu eyi bataaye hu suniya eyi babbota mu feeza.
- ¹² Oyo anjuliirisa omuutu namulaabbira ali hy'ehihomo ehy'ezaabbu enyene n'enyene.
- ¹³ Omuhwenda omwesigwa ali hy'amaaji ag'ohunywa agagwisa enduno mu hiseera hy'endobooli eyiri oyo aba n'amutumire.
- ¹⁴ Omuutu asuubisa ehiitu ndigoherese, ali hy'ebireri ebidumbadumbana aye ndibitonyese efula.
- ¹⁵ Ohuloma nenoooyo ko n'obugumiikiriza hinjosa n'osoma omunugi era hireetera ohutusa n'obugosi.

- 16 Singa osuna omudugere,
onywanga sobitirisa
olwohuba ohanda wasesema.
- 17 Otasiibanga ewa muliranwawo
olwohuba aja huhwesinya ng'ahucaawa.
- 18 Omuutu anjaayirisa owahye
ali hy'epiima oba hy'ahasaale
oba hyamuhubbire ehinabbiro.
- 19 Ohwesiga omuutu atali mwesigwa mu biseera ebigosi,
hiri hy'ohuliisa eriino erihuumulya
oba ohugendesa ohugulu ohuleme.
- 20 Ohwembera omuutu ali n'enaku hu mwoyo,
hiri hy'ohwambula omuutu ekooti mu hiseera ehy'embenjo
oba hy'ajuhire cumbi mu hibbwa.
- 21 Enjala yinaba ni yiruma omulabe wuwo,
omuɔanga emere galya
era enduɔo yinaba n'emuluma
omuɔanga amaaji ganywa.
- 22 Onahola otyo onahabe oɔeesa amanda agaduha omuliro hu mutwe gugwe
era MUSENGWA alihuɔa omuhemba.
- 23 Ng'olu mbenjo epololohi yireeta efula
n'olugambo lwosi luleetera abaatu ohuluɔa.
- 24 Omala gebanda ŋamugulu hu hasolya h'enyumba ohutabaaye
mu nju ndala n'omuhasi aduhanirisa.
- 25 Amanɔliro amalanyi ohuɔwa anjale
gali hy'amaaji amanololohi agagwisa enduɔo.
- 26 Omugwalaafu afugiirira omuhosi w'ebibi ohumubuzabuza
ali hy'esobere y'amaaji agadumbuhire.
- 27 Sihiranyi ohunywa omudugere wabitiirisa
oba ohwenda abaatu bahuɔe eɔono.
- 28 Omuutu atasobola hwenjuga
ali hy'ehibuga ehinumaho lukomera.

26

- 1 Ng'olu obuɔololohi butabaɔo mu hiseera hy'omumwi
n'efula ng'olu etasaana hutonya mu hiseera hy'egesa
n'omuutu omuɔubeebe sasaanira eɔono.
- 2 Hy'enyuni egululuha ni eɔuma ŋa hwebanda
ehinwabo sihisobola huhuɔamba onaba n'oɔumaho musango.
- 3 Hutambisa esimbo hu mbalaasi
hwatambisa oluhoba hu nasugirya ohuhola ehi hwenda
n'omuɔubeebe yeesi gendamo ehibbooko.
- 4 Sogobolanga mu hibuuso hy'omuɔubeebe,
onamugobolamo, weesi oliba muɔubeebe hya niye.
- 5 Omuɔubeebe omugobolangamo mu ngeri ey'ehinubeebe
ko gafaania ati ehibuuso hihye hibaaye hyabuɔubeebe.
Ni hitali cehyo, aja huɔeega ati mugesi.
- 6 Ohutuma omuɔubeebe ohuɔira obuhwenda
hiri hy'ohwetemaho ohugulu wamwene
oba ohunywa obutwa.

- 7 Engero eyiri omuṅubeebe jinjuma mahulu,
hy'ohugulu ohuleme eyiri omwenehwo ni hulereeja hulereeja.
- 8 Hinjuma mahulu ohuṅa omuṅubeebe eṅono
hifaana hy'omuutu aboṅa ebaale mu panda ko gahubba.
- 9 Omuṅubeebe ohutambisa engero
hiri hy'omumeesi agesyaho ohweyiṅa oluṅwa.
- 10 Ohuṅa omuṅubeebe omulimo,
hiri hy'omuutu agoba galasa hulasa obusaale hifaabi.
- 11 Omuṅubeebe agobolamo ohuhola ehiitu c'ehyene,
ali hy'embwa egaluhira ebirusi byayo.
- 12 Omuutu ahirira erala ohuba omuṅubeebe
asinga oyo oweranga ohuba omugesi.
- 13 Omuutu omudoto aloma ati,
"Epologoma yiri mu luguudo,
epologoma egendera mu nabinwera."
- 14 Ng'olu olwigi lucuuhira hu pata,
omudoto yeesi atyo po gecuuḥisa hu buliri wuwe.
- 15 Omudoto aṅira engalo mu bbakuli ohubugula emere
aye yimudembya ohuyita mu hanwa.
- 16 Omuutu omudoto aṅeega ati mugesi
ohuhira abaatu abangi abaloma n'amagesi.
- 17 Omuutu oweyngisa mu buduhani obutamunambaho,
ali hy'omuutu aṅamba hu matwi g'embwa eyi atamanyire eyi eṅwera.
- 18 Omulalu agudusa ehisoosa ehy'obulabe,
19 ali hy'omuutu adulinga muliranwawe
ng'ahena amuloma ati, "Mbaaye saaga husaaga."
- 20 Nananjumaṅo asendamo ekwi, omuliro gusima
era aṅanjuma lugambo siṅaba buduhani.
- 21 Ng'olu kwi jihuuma omuliro ni gwaduha,
mu ngeri nj'enyene n'omuutu aleeta obuyoga agima obuduhani weyongera.
- 22 Ow'olugambo ebi aloma biṅomerera,
era biri hy'emere eyi olya yeehala mu hida.
- 23 Omuutu oweṅoomya mu ndoma
aye mugati mula n'ali n'omwoyo omubi,
ali hy'etamu eyi banahaho erangi
yaboneha bulanji ate nga ko panano.
- 24 Omunafuusi ahweha obucaayi wuwe
era geṅomya mu malomere
aye mu mwoyo gugwe ni gejuuye budulingi wereere,
- 25 wayire geṅomya mu malomere
aye sofugiiriranga ebi aloma,
olwohuba omwoyo gugwe gwijuuye bibi byereere.
- 26 Asobola ohuwiiha hu bucaayi wuwe
aye obubi wuwe buja hweta ṅalafu mu lwijuuye.
- 27 Singa oyaba eroṅo, oja huligwamo wamwene
era oyo aṅiringisya ebaale,
lirimugaluhira lyamuhenaṅo omwene.
- 28 Omuutu adulinga abahye aba saabenda
era obudulingi buleeta ohusihiiriha.

27

- 1 Otewuujanga hu ebi onahahole obuhyeye
olwohuba somanyire ebinahabeeno.
- 2 Olehanga abaatu abandi bahutenda
sosi ewe omwene ohwepaaha.
- 3 Ebaale n'omujehe, byombi bisitona
aye sibyola hu bigosi ebi munubeebe aleeta.
- 4 Obusungu wubi era ehironji hiri oti mataba
aye esaalwa esingisaho owubi.
- 5 Bamala gahuhayula mu lwatu
ohuhira ohuwenda mu ngiso.
- 6 Meeriwo n'ahwoloobya aba ahwendesa ohulya
aye omulabe wuwo anahugwa mu hifuba aba ahudulinga.
- 7 Omuutu anaba ni gegutire, sigenda n'ohuhomba hu mudugere
aye ehyohulya wayire hiba hirulu hiitye, hiomera oyu enjala yiruma.
- 8 Enyuni eyibbama yalehano ehiswi hyayo
yiri hy'omuutu alehano amago gage.
- 9 Amafuta agahaloosa ko n'obubbaani
obununya obulani busangaasa omwoyo.
Era n'ohulabula ohunwa ewa meriiwo
huba hulaga huuti ahuliho.
- 10 Sodanyiriranga meriiwo oba meeri ya lataawo.
Era sotiinanga ewa mugandawo ohumusunga obuyeedi n'oli mu bigosi.
Muliranwawo ohuli ohuupi ahusingira mugandawo ahuli anale.
- 11 Ba mugesi mwana wange, ehyo hija husangaasa omwoyo gwange
era hija hupeererera amaani ohugobolamo abo abanyooma.
- 12 Omuutu omutegeefu abona ebigosi ni biija gabyebaaya
aye omunubeebe atiina hutiina gabigwamo.
- 13 Omuutu oweyimirira oyu atamanyire olw'ebbanja,
asaana ohutano omusingo.
- 14 Ohuhayuha n'ohesa owahyo mu mugamba pwipwipwi,
oba hy'omuhubba ehisiraani.
- 15 Omuhasi aduhanirisa
ali hy'efula eyitonya ni tahya,
- 16 era omuhasi hy'oyo higosi ohumulobera
ng'olu hiri higosi ohutigalira embeno ohufuuna
oba ng'olu hiri higosi ohudedderera amafuta mu hyaba.
- 17 Ng'olu ehyoma hinagala ehyoma hyahye
omuutu yeesi atyo ko agunjula omuutu wahye.
- 18 Oyo alabirira omusaala omutiini
aja hulya hu bibala byagwo,
ni nooyo aneeresu musengwawe
baja humunanga enono.
- 19 Ng'olu omuutu gebona mu maaji
n'omwoyo gw'omuutu gwosi gulaga ehyo ehi ali.
- 20 Emagombe n'ohusihiiriha sibijula,
hiri hy'abaatu ng'olu banemba hu husuna ebiitu.
- 21 Ezaabbu n'efeeza babita mu muliro ohutusamo obucaafu
n'omuutu yeesi bamubona ng'olu gebisyamo abaatu ni bamupaaha.
- 22 Wayire onuula omunubeebe mu hinu,

sooja humutusamo bunubeebe wuwe.

- 23 Fubangaho ohulabirira ebyayo bibyo
era oteyo omwoyo ohulabiriranga etaama n'embusi jijo.
- 24 Hiri hiityo olwohuba obuṅinda sibubaṅo emirembe n'emirembe
era n'engule y'obuṅugi siyaluberera.
- 25 Oluvanyuma lw'ohusala enyaasi ohuliisa ebyayo, enyaasi erindi enyaaha limera
era enyaasi eryohu lusozi balisala balibunga mu sitoowa,
- 26 oja husuna ehyohwambala ohuṅwa mu mooya g'etaama
era watunda embusi wagulamo eroba.
- 27 Embusi jinahuṅga amabeere mangi
ewe n'abomu mago gago
ko n'abaṅeeresa babo abahasi, mwanywa.

28

- 1 Omuhosi w'ebibi aduluma ni ṅaṅuma n'amubbinga
aye abagwalaafu baba basira hy'epologoma.
- 2 Egwanga omuba etalo ejitaṅwesa liba n'abaṅugi bangi
aye omuṅugi omugesi era omutegeefu agima egwanga lyatereera.
- 3 Omuṅugi anyigirisa abagadi
ali hy'efula erimo hibuyaga
esihirisa emere yosiyosi.
- 4 Abo abalehaṅo amagambi, batenderesa abahosi b'ebibi
aye abo abagaṅamba babagaṅahania.
- 5 Abaatu abahosi b'ebibi sibategeera
ehi hutehubbira hitegeesa
aye abajumirya MUSENGWA
bahitegeera bugali weene.
- 6 Omala gaba mugadi n'oli mwesigwa
ohusinga ohuba omuṅinda omukupanya.
- 7 Omwana agondera amagambi aba mugesi
aye aholo omuhumba n'abaatu abagaṅuma mahulu aswasa semwana.
- 8 Onasuna obuṅinda olwohutoosa abaatu amagoba mangi
obuṅinda wuwo bulitiina eyiri oyo aja huba w'ehisa eyiri abaatu abagadi.
- 9 Omuutu yesiyesi atagondera magambi,
n'esaala yiye yiba yambiho mu moni ja Hatonda.
- 10 Oyo aleetera omuutu omugwalaafu ohwonoona,
aja hugwa mu mutego gugwe omwene
aye abo abagaṅumaho mbalo balisuna ebiraṅi.
- 11 Omuṅinda aṅangire ohuba mugesi ng'olu mwene gebona
aye omugadi ali n'ohutegeera amanyire ohumuhira.
- 12 Omugwalaafu anafuuha muṅugi abaatu basagaṅalya
aye omuhosi w'ebibi anaba nj'omuṅugi abaatu baba mu hwehweha.
- 13 Oyo awiiha hu bibi bibye saaja huhulahulana
aye hiisi abyatula gebbwaga bamusonija.
- 14 Gesiimire omuutu atya MUSENGWA hiisi hiseera
aye oyo ahahanyasa omwoyo gugwe aja hugwa mu bigosi.
- 15 Omuṅugi abisya wubi abagadi
ali hy'empologoma eṅunduguma
oba hya nalaṅa owendula ehyohulya.

- 16 Omunugi atategeera anyigirisa abaatu
aye oyo acaawa enguzi aja huwangaala.
- 17 Omuutu omutemu geyabira omwene amagombe
era omuutu hy'oyo somubeeranga.
- 18 Oyo ahola ebirunamu nanuma hibi ehirimwolaho
aye oyo atahola ebituufu aja husihiiriha.
- 19 Omuutu ahola emirimo n'amaani asuna emere nyingi
aye oyo ahenera ebiseera hu biitu ebitagasa aja hufuuha mugadi.
- 20 Omuutu omwesigwa alisuna ekabi
aye oyo owenda ohusuna obuninda owamangumangu, balimuboneresa.
- 21 Sihirani ohuba omuutu owehubbira
aye abalamuzi bahola ebitasaana olw'ohubanjamo ahaatu.
- 22 Omuutu ow'amayiru abuguutana ohusuna obuninda
aye samanyire ati obugadi bumuhuumiriye.
- 23 Oyo agolola omuutu esobi jije
oluvanyuma balimusiima, ohuhiraho oyo aba mu humupaahapaaha.
- 24 Oyo aneega ati sihibi ohwiba semwana oba nyina
ali hy'omutemu.
- 25 Omuutu aluluhanira ebiitu aleeta ohusoola
aye oyo owesiga MUSENGWA
aja huhulahulana.
- 26 Oyo owesiga amagesi gage munubeebe
aye oyo agendera mu hwenda ohumanya ahola hirani.
- 27 Oyo agabiraho abagadi nanuma ehi anadambenga
aye oyo atenda huheja hu mugadi
aja husuna ebinwabo.
- 28 Omuhosi w'ebibi anafuuha munugi
abaatu baba mu hyehwehere
aye omuhosi w'ebibi anasihiriha
abagwalaafu banira obunugi.

29

- 1 Omuutu asigala n'ahahanyala
oluvanyuma lw'ohumulabula efunda nyingi
aja husihiiriha ni nanuma hunona.
- 2 Omugwalaafu anaba n'anuga abaatu basangaala
aye abahosi b'ebibi banaba nj'abanuga, abaatu benunduguma.
- 3 Omwana owenda ohuba mugesi asangaasa semwana
aye ahola omuhumba n'abamalaaya adubuuda buninda wuwe.
- 4 Habaha omwesigwa aleeta emiyaaya mu gwanga
aye oyo owenda enguzi aligwisa.
- 5 Omuutu ahiina owahye,
aba genda amudanye mu mutego.
- 6 Ebibi by'omuhosi w'ebibi bija humufahira mu sobi jije enyene
aye omugwalaafu aja huyinona gembe n'esangaalo.
- 7 Abagwalaafu bafaayo hu dembe lya bagadi
aye abahosi b'ebibi sibafayo.
- 8 Abaatu abatalumirwa bahyawe bagwisa ehibuga mu bigosi
aye abo abategeefu behahania ehirunji.
- 9 Singa omuutu omutegeefu anjira omunubeebe mu mbuga,

- omuṅubeebe aja huloma n'obusungu n'ohuduhana era sinaja hubaṅo miyaaya.
- 10 Abatemu sibenderaho erala abaatu abalaṅi aye bendula ngeri y'ohubahenaṅo.
- 11 Omuṅubeebe alaga obusungu wuwe mu lwatu aye oyo omugesi afuga owongo wuwe.
- 12 Singa omuṅugi aṅuliirisa eby'obudulingi abatangirisi babe bosibosi bafuuha bahosi b'ebibi.
- 13 Ehigaata omugadi ni nooyo amunyigirisa hiri ti bombi MUSENGWA nj'owabaṅa emoni ohubona.
- 14 Habaha n'anasalenga emisango j'abagadi n'atehubbira anawangalirenga mu buṅugi.
- 15 Hirani ohuṅaamo omwana endabusi geega aye onamuleha ohweholera ehi genda aja huswasa nyina.
- 16 Abahosi b'ebibi ni baba mu buṅangi n'ehibi hyosi hyeyongera obungi aye abagwalaafu baja hubaṅo bebonere ohugwa hwawe.
- 17 Omwana wuwo muṅeemo endabusi, ṅaja hubaṅo emiyaaya onahola otyo era aja huhuleetera ohwesiima.
- 18 Hatonda n'atangiriyiye baatu, sibaabulaṅo hirani n'ehibi aye gesiimire oyo agondera amagambi ga Hatonda.
- 19 Ebibono byoṅene sibisobola huhangavula mwidu wayire aṅangire ohuhutegeera aye saaja huhola ehi wenda.
- 20 Omuṅubeebe ali n'esuubi ohusinga omuutu aloma n'atasookire huṅeega hu ehi aja huloma.
- 21 Omwidu oyu obisya bulani ohuṅwera erala mu buvubuka ali hufuuhira higosi hu komerero.
- 22 Omuutu ow'obusungu owaṅaapi ṅaapi aleeta obuduhani n'ebigosi bingi.
- 23 Omuutu owepaahapaaha bamwisa ṅaasi aye owenomeha bamuṅa eṅono.
- 24 Ahola omuhumba n'omwibi alyecaawa omwene olwohuba ni baliba ni bamulayisa ohuloma mazima saligaloma hyamuṅweramo Hatonda ohumuboneres.
- 25 Ohutya omuutu obuutu hyabulabe bugali aye MUSENGWA ahuuma oyo amwesiga.
- 26 Abaatu bangi abenda ohuba bahoda eyiri abatangirisi aye MUSENGWA nj'atehubbira.
- 27 Omugwalaafu genyinyalya atali mwesigwa n'omuhosi w'ebibi acaawa ahola ebiruṅamu.

30

Ebibono bya Aguli

- 1 Ebibono bya Aguli omusaani wa Yake ow'e Maasa ebi galomera Yisiyeeli ni Wukali ati:
- 2 Ndi muṅubeebe bugali ohusinga abaatu bosibosi, mbulaamo habuutu era sitegeera.
- 3 Simbangaṅo mugesi era ṅaṅuma ehi manyire ebiṅamba hu Hatonda.
- 4 Nj'ani owatiinaho mwigulu nindi gagobola?
Nj'ani owahumbaaniaho embeṅo mu ngalo jije?
Nj'ani afumbirangaṅo amaaji mu lugoye lulwe gasigalamo?

Nj'ani owataŋo esalo hu hyalo?
Esiina lirye nj'ani era omusaani wuwe nj'ani?
Ndomere n'oba n'omumanyire!

⁵ Hiisi ehi Hatonda aloma hituufu
era Hatonda oyo nj'engabo y'abo abenogoma mu ye.

⁶ Someedanga hu bibono bibye,
n'oja huhihola aja huhwaniha alage abaatu ng'olu oli mudulingi.

⁷ O Hatonda, kusunga wuupe ebiitu bibiri ni kiiri mulamu:

⁸ Njeede taba mudulingi
era otandeha huba mugadi bugali oba ohuba omuŋinda
aye pe ebyo ebiikena.

⁹ Hiri hiityo olwohuba singa mba muŋinda ohubitiirira
sobola ohuhwegana naloma ti,

“Ko MUSENGWA nj'ani?”

Oba naaba mugadi bugali nahanda niiba n'ohwiba naswasa Hatonda wange.

¹⁰ Sogeyanga mwidu eyiri musengwawe
omwidu oyo aja huhucaawa era osune ebigosi.

¹¹ Naliŋo abaatu ababisya bubi abasaawe
era sibasiima banyinaawe,

¹² abo beranga bagwalaafu
atenga ko bejuuye bubi wereere,

¹³ abo abebona baati banamugulu ohuhira abandi,

¹⁴ abo abatambisa obuhambwe waawe
ohutulugunya abagadi n'abatesobola
basobole ohwesunira ehinabemereseŋo.

¹⁵ Omuutu ow'omuluulu ali n'abaana babiri
era bombi babalanga baati, “Peeho, peeheo.”

Naliŋo ebiitu bidatu ebitaŋerwa
biri bine ebitaloma biiti, “Ehyo hihena.”

¹⁶ Era ebiitu ebyo mbebino: amagombe
n'ehida hy'omuhasi omugumba,

n'eroba eritaŋerwa maaji
ko n'omuliro ogutaloma guuti, “Ehyo hihena.”

¹⁷ Abo abanyooma saawe oba abatala nyinaawe
esega jigwene jibalye oba jibomolemo emoni.

¹⁸ Naliŋo ebiitu bidatu ebinjeŋunjisa
bine ebikayire ohutegeera:

¹⁹ engeri eyi haŋungu agululuhamo mu bbanga,
engeri eyi musota gweŋalulira mu gabaale,
engeri eyi emeeri yiyererehamo hu nyanja,
n'engeri eyi musinde ahobyamo omuhasi!

²⁰ Ebikolwa by'omuhasi omuhwedi biri biiti,
ahena ohulya nga gesabuusa hu munwa aloma ati,

“Puma hibi ehi kolire.”

- 21 Naliño ebiitu bidatu ebiteetemya ehyalo
bine ebi hitasobola hubigumikiriza:
- 22 omwidu ohufuuha habaha
n’omuñubeebe ohuba ni hiisi ehi genda,
- 23 n’omuhasi owadiba ohuba mufumbo
n’omuhasi omwidu ohuleetera musengwawe ohunoba.
- 24 Hu hyalo huno huliho n’ebiitu bine ebitootono
aye mu magesi sibusoboha.
- 25 Amage gali n’amaani matootono
aye gebiihira emere gerindiisa endobooli.
- 26 Nawangeye hasolo ahali n’amaani matootono
aye hamenya mu mabaale.
- 27 Esige jinjuma habaha
aye jigendera mu nyiriri hy’amañe.
- 28 Ahapunu haatu hatootono era osobola ohuñanamba n’engalo
aye ohasañana mu lubiri lwa habaha.
- 29 Naliño ebiitu bidatu oba bine ebisangaasa ohubona ni bigenda:
- 30 epologoma y’amaani ohuhira esolo josijosi
era siyitya wayire ndala hu solo jahye,
- 31 engoho edwaya yiri n’olwerago,
embusi epaya
ko ni habaha n’ali n’enje lirye ni limweswanigirihiise.
- 32 N’oba n’obaaye muñubeebe era ni wepaahapaaha
oba n’otegehira ohuhola ehibi
ohunwa ñaahani, yegoboleeho.
- 33 Ohusaja amabeere ganwamo omuzigo
era onahubba esuulu yituluha amafugi
n’obusungu bunweramo omuutu ohuduhana.

31

¹ Ebibono bya habaha Lamweli ebi nyina gamusomesa ati:

- ² “O mwana wase!
O mwana owomu mala gange,
omwana oyu nasaba ko nahusaala,
olw’ehyo pulirise.
- ³ Soheneranga maani gago hu bahasi
basihiirihise abahabaha.
- ⁴ O Lamweli wange
sihiraji abahabaha ohunywa omwenge
oba abanugi ohunemba hu himeesa
- ⁵ olwohuba ni banywa berabira amagambi,
basigalaño ni banyigirisa abagadi.
- ⁶ Omwenge ogunanga abo abadembereye
abo abanuma suubi mu bulamu waawe.
- ⁷ Leha banywe berabire obugadi waawe
era batahebulira bigosi ebi bali ni nabyo.

⁸ Banga janjaasi ly'abo abatasobola hweromereraho
era osolererenga abo abanuma abayeeda.

⁹ Banga janjaasi era obe mulamuzi atehubbira
solehereranga abagadi n'abali mu wetaavu."

Omuhasi ow'esambo endanji

¹⁰ Nj'ani asobola ohuvumbula omuhasi ow'esambo endanji?
Omuhasi hy'oyo wamuendo,
ohuhira amabaale agebbeeyi bugali.

¹¹ Wamwe amwesigira erala
era nanumaano ehy'omuendo ehi anuma.

¹² Omuhasi oyo aholera wamwe ebirani byereere
era nanuma hibi ehi amwosaho mu bulamu wuwe wosiwosi.

¹³ Afululuhana n'engalo jije gatunga engoye
ohunwa mu mooya g'etaama ko n'eja laasi.

¹⁴ Era omuhasi oyo ali hy'emeeri,
eyireeta emere ohunwa engereha w'enyanya.

¹⁵ Genyoha mu mugamba pwipwipwi,
gategehera amago gage emere
era galaabbira abaneeresa babe abahasi ehy'ohuhola.

¹⁶ N'abona ehibanja gahyegomba ahigula
era atambisa ebbeesa jije ng'ahomaamo emizabbibbu.

¹⁷ Ali n'amaani era mutambi w'emirimo
emihono jije simidoto.

¹⁸ Gefaaho ohubona ati hiisi ehi ahola himuleetera amagoba
era ahola ohwirisa owiire.

¹⁹ Getungira engoye jije omwene.

²⁰ Ali n'ehyere eyiri abagadi
era ayeeda abali mu wetaavu.

²¹ Mu biseera eby'obunololohi obubitiirifu niye saatya
olwohuba abomu mago gage bosibosi bali n'ebyambalo eby'embenjo.

²² Omwene getungira amasuuka
era gambala engoye eja laasi n'eja namasyoma.

²³ Wamwe amanyiheene bugali
era ng'omutangirisi, abaatu bamuna enono mu hibuga.

²⁴ Omuhasi oyo atunga engoye eja laasi ko n'emisibiro ng'ajitunda
agusa abasubuuzi.

²⁵ W'amaani era abaatu bamuna enono
saatya ehiija mu moni.

²⁶ Aloma n'amagesi ag'ehikugu
era alaga ehisa n'abuulirira.

²⁷ Alabirira abomu mago gage
era sanuuna hulera ngalo.

²⁸ Abaana babe basiima ebi ahola
era wamwe amusiima, gamutenderesa.

²⁹ Amuloma ati, "Eriyo abahasi bangi abaholire ebiitu eby'amaani hu hyalo huno
aye ewe obahira bosibosi!"

³⁰ Emboneha y'omuhasi yisobola ohuhudulinga era obunoono wuwe bunwanjo
aye omuhasi atya MUSENGWA bamunenga enono.

³¹ Mumunje omuhemba
era olw'ebiitu ebi aholire,

mumuṅenga eṅono mu lwijuuye.

EHITABO HYA YONA ENYANJULA

Yona atengunja Hatonda

¹ Lulala MUSENGWA galoma Yona omusaani w’Amitaayi ati,

² “Yinyoheramo otiine mu hibuga ehibbala ehi balanga baati Nineeve olome abaatu baamo oti ‘Nogenwe n’ebibi byawe.’ ”

³ Aye Yona gasalaŋo ohudulumanaŋo atiine e Talusiisi aŋwe aŋali MUSENGWA. Nga gehirira atiina hu mwalo gw’e Yoopa eyi gagaana emeeri ni yitiina e Talusiisi. Ng’asasula ebbeesa ej’ohumwambusa, gengira mu meeri ohusabaala atiine e Talusiisi, aŋwe aŋali MUSENGWA.

⁴ Emeeri ni yaali n’ehiiri mu lugendo, nga MUSENGWA aŋindiha omuyaga ogw’amaani hu nyanja nga guhubba emeeri eyiganiha n’ehabira hubbwagiha.

⁵ Olw’esisi, hiisi mulala hu baali mu meeri gatandiha ohulirira hatonda wuwe gaaje abayeede. Batagiha n’ohudanya mu nyanja emigugu ejaali mu meeri beyihendeseho obusito. Aye Yona niye mu hamanga aho hosihosi gaali mu hisenge ehya ŋaasi mu meeri n’afiiriye mwiro.

⁶ Ng’omuhulu w’emeeri eyo atiina aŋa Yona gaali amubuusa ati, “Obaaye otye ewe ofuluuta? Yinyoha olombe hatonda wuwo obuyeedi, hamunga gatunambira ehisasabirisi gatunonia.”

⁷ Ng’aŋo abagimbi b’emeeri basalaŋo bahubbe ahalulu babone nj’ani hu bo abaleeteye endibo. Ni bahubba ahalulu, hagwa hu nje Yona.

⁸ Nga bala bamubuusa baati, “Tulomereho, nj’ani atuleeteye endibo jino? Ohola mirimo hi? Onwereeye ŋeena era oli mwina?”

⁹ Nga Yona abagobolamo ati, “Ndi Mubbebbulaniya. Hatonda owomwigulu owatonda ehvalo n’enyanja nje MUSENGWA oyu peeresa.”

¹⁰ Ng’aŋo abaloohesa ng’olu gaali n’atengunjire MUSENGWA era n’ali hu mudulumaho. Bala abaali mu meeri ni banjira ebibono ebyo, obuti wabanamba nga bamuloma baati, “Ee! Oholire hiina ehyo?”

¹¹ Ahatenjama aho hosihosi enyanja niyo yaali etaama hutaama ohubefuuhuulira. Nga bamubuusa baati, “Huhuhole huutye konyo enyanja eteehe?”

¹² Ng’abagobolamo ati, “Mundunde mundanye mu nyanja yinateeche olwohuba manyire ti ehibi hyange nj’ehyenda hugira mufe olwagaane.”

¹³ Aye bala sibahihola wabula bagesyaho ohugimba emeeri mangumangu baagame hwigobo. Ehyo sihyasoboha olwohuba enyanja yeyongerera erala ohwefuhuula ng’ebahayisa.

¹⁴ Ng’aŋo batandiiha ohulirira MUSENGWA wa Yona baati, “O MUSENGWA huhulomba otatusihiirisa olw’ohutusaŋo obulamu w’omusinde ono wayire olw’ohwita omuutu atubulaho musango olwohuba esobi siyeefe aye tegeha yiyo ewe omwene.”

¹⁵ Ng’aŋo abasinde abo badunda Yona bamudanya mu nyanja nga n’ohuteeha eteeha.

¹⁶ Hino hyabaleetera ohuŋa MUSENGWA eŋono, baamuŋongerera era beyama n’ohumuŋeerera.

¹⁷ Nga MUSENGWA atusa eyi gatusa oguyeeni ogwene ogubba gumira Yona. Nga Yona ahena mu guyeeni ogwo endaalo edatu owiire nomu muusi.

2

Yona alomba Hatonda

- ¹ Yona ni gaali mu guyeeni, galomba MUSENGWA Hatonda wuwe.
- ² Galomba ati,
 “Ni naali n̄agati mu b̄neerīneeri,
 MUSENGWA nahwēundeerera
 wunjeede nga wungobolamo.
 Ni naali mu hyalo hy’abamagombe nahwēunderera
 wategera ohutwi era wanjeeda.
- ³ “Ni wanjuguja mu njuho
 n̄agati neyinihire n̄aasi mu buliba
 amaaji ganeswanigirisa,
 amayengo aga wasindihire
 ganjolohera hu mutwe n’amaani gosigosi.
- ⁴ Nga peega ti olwo ko wundanyiriiye,
 kūooye mu moni?
 Sikigoboyeyo hwingira mu Yekaalu yiyo enjawufu?
- ⁵ Amaaji gaamirire getotera ohunjita
 neyinihire mu njuho n̄agati
 n’ebinyaasi byomu nyanja byanewotolera hu mutwe.
- ⁶ Neyinihire nolera erala hu simuho y’esozi eyo,
 n̄aasi mu hyalo hy’abamagombe.
 Aye ewe MUSENGWA Hatonda wange,
 wanjinululayo nanwayo mulamu.
- ⁷ Ni nanulira obulamu ni butiina,
 MUSENGWA nahebulira nahwēundeerera
 ni kulomba ngobole eyi oli.
 Weesi ni waali mu hifo hihyo ehyabufu omu wihala,
 wanulira ohwēundeera hwange.
- ⁸ Abo abagaaniye mu hujumirya emisambwa ejibula ehi jiyeeda,
 bafirwa emiyaaya ohun̄wa eyi oli.
- ⁹ Aye ese, ewe ndiwe oyu najumiryenga.
 Nahahune en̄ongo, noherese hiisi ehi neyamire.
 Olwohuba ewe MUSENGWA ndiwe ononola.”
- ¹⁰ Ng’ano MUSENGWA alagira oguyeeni guhaasa Yona hwigobo.

3

- ¹ Nga nindi MUSENGWA aloma Yona ati,
- ² “Yinyoheramo otiine mu hibuga ehihulu ehi balanga baati Nineeve olomere
 abaatu baamo obuhwenda obu kūa.”
- ³ Nga Yona aganya genyoheramo atiina e Nineeve, ng’olu MUSENGWA gamuloma.
 Nineeve hyali hibuga higalamu bugali ni hinjirira omutu endaalo edatu ohuhigen-
 damo hyosihyosi.
- ⁴ Yona ni gengira mu hibuga, gagenda ho olugendo lw’oludaalo lulala ng’atandiha
 ohulangirira ati, “Esigaayeyo endaalo amahumi ane Hatonda asihirise ehibuga
 hino.”
- ⁵ Abaatu b’e Nineeve ni banulira obuhwenda owo bafugiirira ebibono bya Hatonda.
 Nga basalano basiibe batalya wayire ohunywa amaaji. Ng’ano bosibosi ohun̄wera

eralala hu begingihiriri ohwola hu banjaasi bewoŋa ebigwali. Bino babihola ohulaga baati bebbwagire olw'ebibi byawe.

⁶ Ni byagwa habaha w'e Nineeve mu hutwi, gahutuha mu tebe yiye ey'obunugi geyambula ehimolo nga yeesei gewoŋa ehigwali. Nga gehala mwigohe, ohulaga ati gebbwagire olw'ebibi ebi gaali n'ahola.

⁷ Nga habaha alangirira eyiri abaatu bomu Nineeve bosibosi ati, "Hino nj'ehiragiro ohuŋwa eyiri habaha n'abataka babe abahulu: 'Nabula muutu yesiyesi ahomba hu hy'omutamu wayire ehy'ohunywa. Natabaŋo hyayo hyosihyosi: enombe oba etaama oba embusi eyaaya wayire eyinywa hu maaji.

⁸ Hiisi muutu ateehwa ohwewoŋa ehigwali ohulaga ati gebbwagire, alombe Hatonda n'omwoyo mulala nindi aleheŋo obuhambwe n'ebibi ebi abaaye n'ahola.

⁹ Hamunga Hatonda gacuusa ebiŋeego gatugoboleramo nasatusihirisa.' "

¹⁰ Hatonda ni gabona ni bacuhire ni balehireŋo ebibi ebi baholanga, ng'abanambira ehisasabirisi nasabasihirisa ng'olu gaali n'ateghire oludaayi.

4

Yona aluŋira Hatonda olw'ehisasabirisi hihye

¹ Yona ehyo sihyamusangaasa aye galuŋira huluŋira Hatonda Musengwa.

² Ng'alomba MUSENGWA ati, "MUSENGWA ni naali ni kiiri engo si naloma mu mwoyo gwange ti hino kehi onahahole? Ehyo nj'ehyali ni higerire ni kudulumireho ohutiina e Talusiisi. Namanya ng'olu oli Hatonda ow'ehisasabirisi, owijuuye ohwenda ate agumikirisa. Ananga ohucuusa ebiŋeego nasasihirisa.

³ Naahani ng'olu hiri hiityo, MUSENGWA, tusaŋo obulamu wange. Ohufa husingira ohuba omulamu."

⁴ Aye MUSENGWA ng'amubuusa ati, "Oba mutuufu ohuluŋa?"

⁵ Nga Yona atula mu hibuga agendaho nadiidiri n'alunama ewuŋwalyuba, ng'aluha ehiŋolu gehalamo n'ahuuma ohubona ehinoole hu hibuga ehyo.

⁶ Ng'aŋo MUSENGWA Hatonda amesa enderema erandira hu hiŋolu ehi Yona gebbotera hamwongere ehiŋolu anulire emirembe. Yona ng'asangaala bugali olw'ahasaala aho.

⁷ Ni wahyeye, mu mawiiwi Hatonda ng'alagira ehisiisa hiruma ahasaala aho, nga hanotoha.

⁸ Eryuba ni lyananga, Hatonda ng'asindiha embeŋo embalire ohuŋwa ewuŋwalyuba ng'ehubba Yona. Ng'eryuba lyosi limwohya omutwe oti afeho olweso. Nga gegomba afe. Ng'aloma ati, "Ohufa husingira ohuba omulamu."

⁹ Aye Hatonda gamubuusa ati, "Oba mutuufu ohuluŋa olw'ahasaala?" Nga Yona amugobolamo ati, "C'ehyo, ndi mutuufu ohuluŋa. Ohumanya ni nduŋire, ohufa husingira ohuba omulamu."

¹⁰ Aye MUSENGWA gamuloma ati, "Ewe osaliirwe olw'ahasaala aha otahomire wayire ohuhalabirira. Aheene hamerire hu waaho mu hiire hirala nga wuhya ni hoomire.

¹¹ Olwo ese ndiise otahabaaye n'ehisasabirisi eyiri ehibuga hy'e Nineeve, ate nga hirimo abaatu ababita mu emitwalo ehumi n'ebiri abahiiri humanya ohwawula ehiraŋi n'ehibi, nalala n'ebiyayo oluhulende omwo?"

Amanuliro Amalanji aganjamba hu Yesu Kurisito ng'olu Matayo gaganandiiha Enyanjula

Amanuliro Amalanji aga Yesu Kurisito ng'olu *Matayo* gaganandiiha, ganyonyola hu bulamu wa Yesu Kurisito. Matayo gaali mujoosa nga Yesu amulanga ohufuuha omuhwenda wuwe. Matayo bamulanganga esiina erindi baati Leevi. Omusinde ono gaali Muyudaaya era gaganandiihira Abayudaaya bahye. Hino nj'ehirala hu bitabo ebine ebirimo Amanuliro Amalanji aga Yesu. Ebitabo ebyo nje Mariko ni Luka ko ni Yowaane.

Abahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati sibamanyire ehiseera ehituufu ehi Matayo gaganandiihramo ehitabo hino. Aye bateberesa baati gaganandiiha emyaha nkaaga oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Era ehifo ehi gaganandiihramo ehitabo hino, sihimanyihire aye bangi baneega baati hyali mu Palesitayini oba mu hibuga Yerusalemu.

Matayo gaganandiiha n'ehigendererwa ati abasoma bafaanie baati Yesu nj'oyu Hatonda gatobola, ng'ahena amufujaho amate ohunonola abaatu era nj'oyu banaabbi balomaho. Matayo gaganandiiha bingi ebinjamba hu bunugi wa Hatonda. Abayudaaya nibo baali baneega baati Kurisito gaali aja huba habaha waawe hy'amawanga agandi. Matayo gaali mwegenderesa bugali mu hucuusa epeega eyo n'anyonyola hu bunugi wa Hatonda.

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Matayo atandiha Amanuliro Amalanji n'aloma hu husaaliwa hwa Yesu Kurisito n'etandiha y'obuneeresa buwe (1-4)
2. Matayo anyonyola hu buuneeresa wa Yesu n'esomesa yiye hu biitu eby'enjabulo (5-25)
3. Matayo aloma hu hufa n'ohulamuha hwa Yesu (26-28)

Olulyo lwa Yesu (Luk 3:23-38)

¹ Luno nj'olukalala lw'amasiina g'abaatu abomu lulyo lwa Yesu Kurisito Omwihuhulu wa Dawudi, owaali omwihuhulu wa Yibbulayimu.

² Yibbulayimu* gasaala Yisaka, nga Yisaka asaala Yakobbo. Nga Yakobbo asaala Yuda ko n'abalebe babe,

³ nga Yuda asaala Preezi ni Zeera era nyinaawe gaali nje Tamali. Nga Preezi asaala Kezirooni, nga Kezirooni asaala Raamu,

⁴ nga Raamu asaala Aminadabbu. Ng'Aminadabbu asaala Nasoni, nga Nasoni asaala Salumooni;

⁵ nga Salumooni asaala Bbowaazi. Era nyina ya Bbowaazi gaali nje Rahabbu. Bbowaazi gasaala Obbedi, nyina y'Obbedi gaali nje Luusi era nga Obbedi asaala Yese.

⁶ Nga Yese asaala Habaha Dawudi, nga Dawudi asaala Sulemaani era nyina ya Sulemaani gaali muha Wuriya mu husooka.

⁷ Nga Sulemaani asaala Rehobowaamu, nga Rehobowaamu asaala Abbiya, ng'Abbija asaala Asa.

* **1:2 1:2** *Yibbulayimu* Ohujwa hu Yibbulayimu ohwola hu Habaha Dawudi, nj'alino emirembe ehumi neene. Pohiri nomu lunyiriri olwomukaaga n'olwehumi n'ebiri.

⁸ Ng'Asa asaala Yokosofaati, nga Yokosofaati asaala Yolamu, nga Yolamu asaala Wuziyya.

⁹ Nga Wuziyya asaala Yosamu, nga Yosamu asaala Ahazi, ng'Ahazi asaala Hezekiya.

¹⁰ Nga Hezekiya asaala Manase, nga Manase asaala Amoni, ng'Amoni asaala Yosiya.

¹¹ Nga Yosiya asaala Yekoniya n'abalebe babe era ebiseera ebyo nj'ebi banjiriramo Abayisirayiri mu buñanguse e Bbabbulooni.*

¹² Oluvanyuma lw'ehiseera ehyo ehi banjiriramo Abayisirayiri e Bbabbulooni, Yekoniya gasaala Seyalutiyyeri, nga Seyalutiyyeri asaala Zerubbabbeeri.

¹³ Nga Zerubbabbeeri asaala Abbiwudi, ng'Abbiwudi asaala Eliyakimu, ng'Eliyakimu asaala Azori.

¹⁴ Ng'Azori asaala Zadooki, nga Zadooki asaala Akimu, ng'Akimu asaala Eliwudi.

¹⁵ Nga Eliwudi asaala Elyazaali, ng'Elyazaali asaala Matani, nga Matani asaala Yakobbo.

¹⁶ Nga Yakobbo asaala Yosefu yamwe ya Malyamu, nyina ya Yesu oyu balanga baati Kurisito oyu bafuujaho amate ohunojola abaatu.

¹⁷ Naaliño emirembe ehumi neene ohuñwa hu Yibbulayimu ohwola hu Dawudi, ehumi n'ene ohuñwa hu Dawudi ohwola olu banjira Abayisirayiri mu buñanguse e Bbabbulooni. Nindi ehumi neene ohuñwa mu buñanguse ohwola olu basaala Kurisito oyu bafuujaho amate ohunojola abaatu.

*Ohusaaliwa hwa Yesu Kurisito
(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Bino nj'ebyaliño ko basaale Yesu Kurisito: nyina Malyamu ni Yosefu baali basalireño ohufumbirigana.† Aye ko bafumbirigane, bavumbula Malyamu n'ali hida hu lw'obuñangi w'Omwoyo Omutukuvu.*

¹⁹ Olwohuba Yosefu yamwe ya Malyamu gaali muutu aholo ebiruñamu, sigendire humuswasa mu baatu. Olw'ehyo, gendire amuleheño mu ngiso.

²⁰ Ne ni gaali n'ategeha ohuhola atyo, nga malayika wa Hatonda Musengwa amubonehera mu hirooto amuloma ati, "Yosefu, omwijuhulu wa Dawudi, otatya huñjira Malyamu ng'omuhasi wuwo. Ehida ehi ali ni nahyo hy'Omwoyo Omutukuvu.

²¹ Aja husaala omwana musinde era olimuguliha esiina oti Yesu; olwohuba aja hunoñola abaatu babe mu bibi byawe."

²² Bino byosibyosi byaliño ohwoheresa ehi Musengwa gaaloma n'abitira mu naabbi ati,

²³ "Omuhaana ahiiri ohwenjimbangaho n'omusinde aliba hida, ng'asaala omwana omusinde. Era balimuguliha esiina baati Emanweri," (amahulu galyo ti, "Hatonda ali ni neefe.")*

²⁴ Olw'ehyo Yosefu ni gasisimuha, gaahola ng'olu malayika wa Musengwa gamulagira, ganjira Malyamu ng'omuhasi wuwe.

²⁵ Aye sigenjimba ni naye ohwola olu gasaala omwana omusinde, nga Yosefu amuguliha esiina ati Yesu.

2

Ohuhyala hw'abasinde abagesi

* **1:11 1:11** 2 Bah 24:14-15; 2 Liño 36:10; Yer 27:20 † **1:18 1:18** *ohufumbirigana* Malyamu ni Yosefu baali baholire endagaano mu moni j'abasaaye ab'enjuyi jombi ng'olu ekola y'Abayudaaya yaali era ni bahinjira ng'obufumbo oweene. * **1:18 1:18** Luk 1:27 * **1:23 1:23** Yis 7:14

¹ Oluvanyuma lw’ohusaaliwa hwa Yesu e Bbeserekemu mu twale ly’e Buyudaaya, mu hiseera ehi Herode gaali habaha, abasinde abagesi* ohunḡwa ewunḡwalyuba baatiina e Yerusaalemu.

² Ni boola nga babuusa baati, “Omwana oyu basaaye ohuba habaha w’Abayudaaya ali ḡeena? Hwaweene emunyeenye n’eraga ohusaaliwa huhwe, nj’ohuuja humujumirye.”

³ Ehyo ni hyagwa habaha Herode mu hutwi, hyamweralihirisa era n’abaatu bosibosi mu Yerusaalemu beralihirira.

⁴ Olw’ehyo, Herode galanga oluhiiho lw’abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abasomesa b’amagambi bosibosi, ng’ababuusa ati, “Kurisito oyu bafuujaho amate ohunḡola abaatu wahusaaliwa ḡeena?”

⁵ Nga bamugobolamo baati, “Wahusaaliwa e Bbeserekemu mu twale ly’e Buyudaaya, olwohuba naabbi ḡandiiha ati,

⁶ “ ‘Aye enywe abaatu bomu Bbeserekemu mu twale ly’e Buyudaaya, abanḡugi bomu Buyudaaya bamanyire baati

ehibuga hyenywe hirala hu bibuga eby’omugaso, olwohuba mu nywe mulinḡwamo omutangirisi,

alinḡuga Yisirayiri, abaatu bange.’ ”*

⁷ Ng’ano Herode alanga abasinde abagesi abo mu ngiso ababuusa ehiseera ehyene n’ehyene ehi baboneramo emunyeenye.

⁸ Ng’abaloma ati, “Mutiine e Bbeserekemu mubuuhrise hu binamba hu mwana oyo era ni muvumbula aḡa ali, muutebuseeho keesi nahatiina mujumirye.”

⁹ Oluvanyuma lwa habaha Herode ohubaloma atyo, banamba engira batiina e Bbeserekemu. Ni baali ni bahiiri mu ngira nga nindi babona emunyeenye yira eyi baabona era nga yibatangiriramo ohwola olu yemereera ḡamugulu w’enyumba omu mwana gaali.

¹⁰ Ni baabona emunyeenye eyo, basangaala bugali weene.

¹¹ Ni bengira mu nyumba, baabona omwana n’ali ni nyina Malyamu, nga bahubba amafuha bamujumirya. Ng’ano batusa mu sanḡu jaawe ebirabo eby’ezaabbu, obubbaani n’ebyahaloosa ebi balanga baati miira bahena batonera omwana oyo.

¹² Ehiseera ehy’ohwagamayo ewaawe ni hyola, banamba engira eyindi olwohuba Hatonda galoma ni nabo mu hirooto n’abalabula ohutagama eyiri Herode.

Ohudulumira e Misiri

¹³ Oluvanyuma lw’abasinde abagesi abo ohutiina ewaawe, malayika wa Musengwa gabonehera Yosefu mu hirooto, ng’amuloma ati, “Yosefu yinyoheramo oḡambe omwana ni nyina mweyibe mutiine e Misiri, mube eyo ohwola olu ndi balomera ehyohuhola, olwohuba Herode aja hutuma abaatu bendule omwana bamwite.”

¹⁴ Ng’ano Yosefu genyoheramo owiire owo, anamba omwana ni nyina batiina e Misiri.

¹⁵ Eyo gamenyayo ohwola olu Herode gafa. Hino hyaliḡo ohwoheresa ehi Musengwa galoma n’abitira mu naabbi ati, “Nalanga omwana wange ohunḡwa e Misiri.”*

Ohwita abaana abaseere mu Bbeserekemu

¹⁶ Herode ni gategeera ati abasinde abagesi abo bamweholaholanisyeho, galuḡa era ng’alagira beete abaana abaseere bosibosi ab’emyaha ebiri ohwiha ḡaasi mu Bbeserekemu n’ohumirirano. Ehyo gahihola ni geema hu hiseera ehi basinde abagesi baloma baati nj’ehi baboneramo emunyeenye.

¹⁷ Ng’ano ehi naabbi Yeremiya galoma ati,

* 2:1 2:1 abagesi Abasinde abo bendulirisanga ebinamba hu munyeenye. * 2:6 2:6 Mik 5:2 * 2:15 2:15 Kos 11:1

18 “Ejanjaasi linwera mu Raama,
 enduulu n’ohulira ohw’amaani,
 Lakeeli* n’alira abaana babe
 era n’atenda muutu yesiyesi humugumyagumya,
 olwohuba abaana babe bafuuye,”*
 hyolerera.

Yosefu, Malyamu ni Yesu banwa e Misiri

19 Oluvanyuma lwa Herode ohufa, malayika wa Musengwa gabonehera Yosefu mu hirooto e Misiri,

20 ng’amuloma ati, “Yosefu; yinyoheramo onire omwana ni nyina e Yisirayiri, olwohuba abo abaali ni benda ohwita omwana, bafuuye.”

21 Olw’ehyo, nga Yosefu genyoha anamba omwana ni nyina nga bagamayo e Yisirayiri.

22 Aye Yosefu ni ganulira ati Arucelaawo nj’owagobola mu magulu ga semwana Herode nga habaha wa Buyudaaya, gatywa ohwagamayo. Ne olwohuba Hatonda gamulabula mu hirooto, gasalano hutina mu twale ly’e Galilaaya,

23 ng’atiina mu habuga ahabalanga baati Nazaleesi. Ng’ebyo ebi abanaabbi baaloma baati, “Bali mulanga Munazaleesi,” byolerera.

3

Yowaane Omubatiza

(Mar 1:1-8; Luk 3:1-18; Yow 1:19-28)

1 Ehiseera hyola nga nabaano omuutu oyu balanganga baati Yowaane Omubatiza, owatiina mu lulafu lw’omu twale ly’e Buyudaaya, n’abuulira ati,

2 “Mwebbwage muleheho ebibi byenywe, olwohuba obunugi bwomwigulu bwigereeye.”*

3 Yowaane oyo nj’oyu naabbi Yisaaya galomaho ati,

“Nalino ejanjaasi erinwera mu lulafu,
 omuutu n’alampirira ati,

‘Muhosiirire Musengwa engira,
 mulunamywe amagira gage.’ ”*

4 Yowaane gambalanga ehyambalo ehi baahola mu mooya g’esolo eyi balanga baati engamiya era ni gesidiha omusipi ogw’ehyanjo mu hihunya. Emere yiye yalinga esige n’omudugere.

5 Era olw’ohubuulira huhwe, abaatu banwerehererangamo ohunwa mu hibuga hy’e Yerusaaumu nomu twale ly’e Buyudaaya ko n’ebitundu ebiririheene olwabi Yoludaani.

6 Nga batiina benenya ebibi byawe era ng’ababatiza mu lwabi Yoludaani.

7 Aye Yowaane ni gabona eduuli ly’Abafalisaayo n’Abasadukaayo ni batiinayo ohubabatiza, ng’abalomanga ati, “Enywe abaatu abahabi hy’etemu, nj’ani owabalabula ohununuha ehirunji hya Hatonda?”

8 Ale naahani muhole ebikolwa ebiraga biiti mwebbwagire mulehireho ebibi byenywe.

9 Mulehere anjo ohweginiha muuti mbo muli bagwalaafu olwohuba muli bejuhulu ba Yibbulayimu. Mbalomera ti Hatonda ananga ohucuusa amabaale gano gafuuha bejuhulu ba Yibbulayimu.*

* 2:18 2:18 Tand 35:19 * 2:18 2:18 Yer 31:15 * 3:2 3:2 Mar 1:15 * 3:3 3:3 Yis 40:3 * 3:9 3:9 Yow 8:33

¹⁰ Naahani mumanye muuti muli hy'emisaala eji muutu ategeheeye anjo embasa ohujitema. Era hiisi musaala ogutaama bibala ebiranjji baja hugutema, bagudanye mu muliro.

¹¹ "Ese mbabatiza n'amaaji* ohulaga ti mwebbwagire era mulehireno ebibi byenywe. Aye njalino alijja oluvanyuma lwange owukira obunangi oyu ese tola wayire ohufihulamo engayito. Oyo alibabatiza n'Omwoyo Omutukuvu n'omuliro.

¹² Niye anahaabule mu baatu ng'olu omuutu anamba olugali gaahonja ohwawula omuhuuji n'embehe. Embehe nijo ajihumbaania gajibiiha aye omuhuuji njalala n'ebidete alibyohya n'omuliro ogutasima."

*Ohubatiziwa hwa Yesu
(Mar 1:9-11; Luk 3:21-22)*

¹³ Mu hiseera ehyene ehyo, nga Yesu anjwa mu twale ly'e Galilaaya, atiina eyiri Yowaane amubatize mu lwabi Yoludaani.

¹⁴ Aye Yowaane gagesyaho ohugaana ohubatiza Yesu n'aloma ati, "Ndiwe ow'ohumbatiza, lwahiina wuuja eyi ndi?"

¹⁵ Nga Yesu amugobolamo ati, "Hahibe hiityo, olwohuba hiraaji ohuhola byosibyosi ebisangaasa Hatonda." Ng'anjo Yowaane afugiirira ohubatiza Yesu.

¹⁶ Anjo ni naanjo, Yesu ni gahena ohubatiziwa ng'anjwa mu maaji. Mu hiseera ehyo ng'egulu liwihuha, ng'abona Omwoyo wa Hatonda n'amwihaho n'ali mu hifaananyi hy'enjuusi.

¹⁷ Ng'ejanjaasi linjwa mwigulu ni njalino aloma ati, "Ono nj'Omwana wange omuhoda, owunesiimisa."*

4

*Ohuhemewa hwa Yesu
(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)*

¹ Oluvanyuma, ng'Omwoyo alujamira Yesu amunjira mu lulafu Sitaani ohu-muhema.*

² Oluvanyuma lwa Yesu ohusiiba endaalo amahumi ane omuusi n'owiire, enjala yamuluma.

³ Ng'anjo Sitaani atiina amuloma ati, "N'oba n'oli Mwana wa Hatonda, lagira amabaale gano gafuuche biryo olye."

⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, "Hyanandiihiwa hiiti, 'Omuutu saanabenga mulamu lwa biryo byonene aye n'olwa hiisi hibono hya Hatonda.' "**

⁵ Ng'anjo Sitaani anjira Yesu mu hibuga ehyawufu ehi balanga baati Yersaalemu amuniinia hu hisuli hya Yekaalu,

⁶ amuloma ati, "N'oba n'oli Mwana wa Hatonda, tuuma ogwe njaaasi, olwohuba hyanandiihiwa hiiti,

" 'Hatonda aliragira abamalayika babe
bahuyeeda era hiiti balihubbaha,

ndiwegumula hu mabaale huhulumya magulu.' "**

⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, "Era nindi hyanandiihiwa hiiti; 'Soohemanga Musengwa Hatonda wuwo.' "**

⁸ Nga nindi Sitaani anjira Yesu namugulu hu lusozi, amulaga owahabaha wosiwosi owohu hyalo n'ebiranjji byamo.

⁹ Ng'amuloma ati, "Ebyo byosibyosi nja hubihuna, singa wunjumirya."

* **3:11 3:11** n'amaaji Oba "mu maaji." * **3:17 3:17** Mar 1:11 * **4:1 4:1** Beb 2:18; 4:15 * **4:4 4:4** Mag 8:3

* **4:6 4:6** Zab 91:11-12 * **4:7 4:7** Mag 6:16

10 Ng'ango Yesu aloma Sitaani ati, "Pweroŋo! Hyaŋandiihiwa hiiti; 'Onajumiryenga nje Musengwa Hatonda wuwo era nj'oyu onajeeresenge yenene.'"*

11 Ng'ango Sitaani amuleha era ng'abamalayika batiina baja bamuŋeeresesa.

Yesu atandiha ohusomesa e Galilaaya

(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 Oluvanyuma, Yesu ni gaali n'ahiiri mu twale ly'e Buyudaaya, gaŋulira ati badanyire Yowaane mu komera, nga gaagamayo mu twale ly'e Galilaaya.*

13 Ni goola eyo, gatiina e Nazaleesi eyi gaŋwa ng'atiina amenya e Kaperanawumu, ehiri hu nyanja mu hitundu hy'e Zebbulooni ni Nafutaali.*

14 Hino hyali hiityo, ohwoheresa ehi naabbi Yisaaya galoma ati,

15 "Ehyalo hy'e Zebbulooni,
n'ehyalo hy'e Nafutaali,
hu luguudo olutiina hu nyanja y'e Galilaaya,
engereha wa Yoludaani,
ni Galilaaya, omu Abatali Bayudaaya bamenya!

16 Enjase ey'amaani yaduhiiye
abaatu abahosi b'ebibi.

Enjase yaduhiiye
abo abali mu hiirema."*

17 Ohuŋwa mu hiseera ehyo, nga Yesu atandiha ohubuulira Amanuliro Amalaŋi ati, "Mwebbwage olwohuba obuŋugi bwomwigulu bwigereeye."

Yesu alanga abenuli bane ohuba beegi babe

(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 Lulala, Yesu ni gaali n'agenda hwigenya ly'enyanja y'e Galilaaya, gabona abalebe babiri: Simooni oyu balanga Peetero n'Andereya. Abalebe abo baali benuli b'enyeeeni ni batega ahatimba mu nyanja.

19 Nga Yesu abaloma ati, "Muuje munonde mugendenga ni neese, ndibafuula benuli b'abaatu."

20 Anjo ni naaŋo nga baleha aŋo obutimba waawe, bamulondaho.

21 Ni gesendaho mu moni ŋatotoŋo, ng'abona abalebe babiri, Yakobbo ni Yowaane abasaani ba Zebbedaayo ni bali ni saawe mu lyato ni bagonjoola obutimba waawe.

22 Nga boosi abalanga. Anjo ni naaŋo nga baleha eryato ni saawe Zebbedaayo nga nibo batiina ni Yesu bagendanga ni naye.

Yesu asomesa era aŋonia abalwaye

(Luk 6:17-19)

23 Ng'ango Yesu atiina hiisi ŋaatu mu twale ly'e Galilaaya n'asomesa mu mahumbaaniro gaawe, n'abuulira abaatu Amanuliro Amalaŋi agaŋamba hu buŋugi wa Hatonda era ng'aŋonia hiisi bulwaye mu baatu.

24 Ng'efuma lirye lihwana mu gwanga lya Siriya mwosimwosi. Era nga bamuleetera abalwaye aba hiisi ngeri, abaali n'obulumu ow'amaani, abaaliho emisambwa, ab'esimbu n'abasanyalaala, ng'abaŋonia.

25 Ng'ango ehinindi hy'abaatu ohuŋwa mu twale ly'e Galilaaya, n'e Dekapooli,* n'e Yerusaalemu, nomu twale ly'e Buyudaaya era n'engereha w'olwabi Yoludaani bagendanga ni naye.

* 4:10 4:10 Mag 6:13 * 4:12 4:12 Mar 6:17; Luk 3:19-20 * 4:13 4:13 Yow 2:12 * 4:16 4:16 Yis 9:1-2 * 4:25 4:25 Dekapooli Oba ebibuga ehumi.

5

Yesu asomehesa hu lusozi
(Luk 6:20-23)

- ¹ Lulala, Yesu ni gabona ehinjindi hy'abaatu, gatiina hu lusozi nga gehala. Ng'ango abeegi babe batiina aya gaali,
² ng'atandiha ohubasomesa ati,
³ "Bali n'ekabi abo abamanyire baati benda Hatonda abayeede, olwohuba nj'aba genda babe mu bunugi buwe.
⁴ Bali n'ekabi abalira hatyane, olwohuba Hatonda alibagumyagumya.*
⁵ Bali n'ekabi abo abawombeefu, olwohuba Hatonda alibanja ehyalo hino, n'ebirani byosibyosi ebi abendesa.*
⁶ Bali n'ekabi abayala era ab'enduho eruma olw'ohwenda ohuhola ebi Hatonda genda, olwohuba banahegute.*
⁷ Bali n'ekabi abo abali n'ehisa, olwohuba Hatonda alibanjambira ehisa.
⁸ Bali n'ekabi abo abali n'emyoyo emigwalaafu, olwohuba balibona Hatonda moni hu moni.*
⁹ Bali n'ekabi abo abenda emiyaaya, olwohuba balifuuha baana ba Hatonda.
¹⁰ Bali n'ekabi abo ababahiyaania olw'ohwenda ohuhola ebi Hatonda genda, olwohuba abo mbaba genda babe mu bunugi buwe.*
¹¹ "Muli n'ekabi ni banabaduhenga, babahiyaania era babanjayirisa hiisi hibi olwohuba baloobera bange.*
¹² Musangaalenga era musanjalyenga olwohuba muli n'omuhemba mubba mwigulu. Mu ngeri nj'enyene n'abanaabbi boosi babahiyaania.*

Omuniyu n'enjase
(Mar 9:50; Luk 14:34-35)

- ¹³ "Muli hy'omuniyu omuherehe mu hyalo muno. Aye singa omuniyu gufuuha heresu, onanga otye ohugugobosamo obunoli nindi? Guba gubula mugaso ohutusaho ohugudanya ng'abaatu bagutyakirira.*
¹⁴ "Enywe muli hy'enjase mu hyalo muno emulihira hiisi muutu era muboneherera hy'ehibuga ehi batongola hu lusozi.
¹⁵ Era omuutu saanjamba taala gayifunihira mu hisero oba gayita mu kuliiti aye ayita hu hihondo aya yinaane hiisi muutu ali mu nyumba enjase.*
¹⁶ Mu ngeri nj'enyene, mube hy'enjase eyiri abaatu, ko bajumiryenga Senywe ali mwigulu ni babona ebikolwa byenywe ebirani."*

Ohwoheresa amagambi

- ¹⁷ Nga Yesu geyongera abaloma ati, "Mutanjeega muuti naaja hudibya magambi aga banya Musa oba ebi banaabbi banandiiha. Sinaaja hubidibya kadi aye ohubyoheresa.
¹⁸ Mbalomera ehituufu ti, ohutusaho ng'egulu n'ehyalo binoyeeho, njabula hanjikuta hunjwa hu magambi ga Hatonda, ohwola olu byosibyosi bija hwolerera.*

* 5:4 5:4 Yis 61:2 * 5:5 5:5 Zab 37:11 * 5:6 5:6 Yis 55:1-2 * 5:8 5:8 Zab 24:3-4 * 5:10 5:10 1 Peet 3:14
 * 5:11 5:11 1 Peet 4:14 * 5:12 5:12 2 Liyo 36:16; Bik 7:52 * 5:13 5:13 Mar 9:50; Luk 14:34-35 * 5:15 5:15 Mar 4:21; Luk 8:16 * 5:16 5:16 1 Peet 2:12 * 5:18 5:18 Luk 16:17

19 “Olw’ehyo, omuutu yesiyesi abbwaga erala hu magambi wayire erisingayo obutono ohuba ly’omugaso era gasomesa n’abandi ohuhola c’ehyene, omuutu oyo nj’alisenbayo ohutaba w’omugaso mu bunugi wa Hatonda. Aye oyo anamba ebiragiro era gabisomesa n’abandi, aja huba muhulu mu bunugi buwe.

20 Era mbalomera ti; ohutusaho nga muholire ebi Hatonda genda ohuhiraho ng’olu basomesa b’amagambi ga Hatonda n’Abafalisaayo bahola, simulingira mu bunugi buwe.

Obusungu

(Luk 12:57-59)

21 “Mwanjulira muuti Hatonda gaaloma abaatu abahalehale ati, ‘Siwiitanga muutu wahyo. Era omuutu yesiyesi owiita, balimusalira omusango.’

22 Aye ese mbaloma ti; hiisi alunjira owahye, balimusalira omusango. Nindi oyo aloma owahye ati, ‘Oboneha hirangi,’ bamunjabira mu Luhiiho lw’Abayudaaya Olubbala. Era hiisi aloma owahye ati, ‘Musiru ewe,’ balimudanya mu muliro namehere ogutasima.

23 “Olw’ehyo, n’obanga n’onjira enjongo yiyo eyiri Hatonda hu hituuti, ne wahebula oti mulebewo ali n’ehyahwemulugunyaho,

24 olehanga anjo enjongo liryo na hituuti, watiina watabagana ni naye, ko wagobola waliyayo.

25 “Singa njabaŋo ahunjabira, n’aba n’ahunjira mu mbuga fuba n’amaani mufugiirisanie ni muhiiri mu ngira. Ne ni mutafugiirisanie, n’alihwosa mu moni w’omulamuzi, balihusalira omusango bahena bahunjaye eyiri omuhulu w’abasirikale bahudanye mu komera.

26 Kulomera ehituufu ti, soolinjwa mu komera ohutusaho n’osasuuye ebbeesa josijosi eji ahubanja.

Obuhwedi

27 “Mwanjulira muuti amagambi aga baŋa Musa galoma gaati, ‘Soholanga buhwedi.’*

28 Aye mbaloma ti omuutu yesiyesi aheja hu muhasi gamwegomba, aba ahenire ohuhola obuhwedi mu mwoyo gugwe.

29 Olw’ehyo hanye emoni yiyo eyohu muhono omulungi nj’ehuleetera ohuhola ehibi, yomoleemo oyidanye. Hiraŋi obe wa moni ndala aye wingire mu bunugi wa Hatonda, ohuhira olu osigasa emoni jombi aye bahudanya mu hifo omu oja husihirihira.*

30 Era hanye omuhono gugwo omulungi nj’oguhuleetera ohuhola ehibi, gutemeeho ogudanye. Hiraŋi ohufirwa hirala hu bitundu by’omubiri gugwo aye osune obulamu obutaŋwaŋo ohuhira olu badanya omubiri gugwo gwasigwosi mu hifo omu oja husihirihira.*

Ohwabuhana hw’abafumbo

(Mat 19:9; 5:32; Mar 10:11-12; Luk 16:18)

31 “Mwanjulira muuti amagambi aga baŋa Musa galoma gaati, ‘Omuutu yesiyesi abbinga omuhasi wuwe, amunjanga ebbaluŋa eyihahasa yiiti amubbingire.’*

32 Aye ese mbaloma ti, hiisi abbinga omuhasi wuwe, ohutusaho olw’obuhwedi, amuleetera ohuhola obuhwedi. Era omuutu yesiyesi afumbirwa oyu babbingire, aba aholo obuhwedi.*

Ohulayira

* 5:27 5:27 Huj 20:14; Mag 5:18 * 5:29 5:29 Mat 18:9; Mar 9:47 * 5:30 5:30 Mat 18:8; Mar 9:43 * 5:31 5:31 Mar 24:1-4; Mar 10:4 * 5:32 5:32 obuhwedi Ebyanjandihwa ebindi ebyahale binjuma bibono ebyo.

³³ “Era nindi mwanjulira muuti baaloma abahalehale baati, ‘Soolayiranga wereere aye woheresanga ebi wasuubisa Hatonda Musengwa.’*
³⁴ Aye mbaloma ti mutalayiranga wayire lulala oba ohulayira mbo muuti, ‘Mu mazima aga Hatonda ali mwigulu,’ olwohuba nj’etebe ya Hatonda,
³⁵ oba ehyalo, olwohuba Hatonda nj’ohwata amagulu gage, oba ni mutangirisa ehibuga Yerusaalemu, olwohuba nj’ehibuga hya Habaha Ohihenaho.*
³⁶ Era soolayiranga wasinga n’omutwe gugwo, olwohuba ogunumaho bunangi, ohufuula wayire olufiiri lulala ohuba luhosa oba lumali.
³⁷ Olw’ehyo, onaba n’onahole ehiitu, loma oti, ‘Nahihole’ oba oti, ‘Bbe sinahihole.’ Ehiitu hyosihyosi ehirahho ayo hiba hiywa eyiri hibooyi Sitaani.”

Esomesa enamba hu hwegalula
(Luk 6:29-30)

³⁸ “Mwanjulira muuti baaloma abahalehale baati, ‘Singa omuutu ahukosa emoni, weesi mukose moni, linaba liino weesi omukosa liino.’*
³⁹ Aye mbaloma ti siwegalulanga. Era omuutu n’ahuhubbanga olunji hwitama, mucuuhise ahubbe n’ohulindi lyosi.
⁴⁰ Era singa omuutu ahunjira mu mbuga ni genda ahunyageho esaati yiyo, omunanga n’ekooti yoosi.
⁴¹ Era singa omuutu ahunjalirisa ohumugegera ebiitu emayiro ndala, bimugegere emayiro ebiri.
⁴² Singa omuutu ahusunga ehiitu, omunanga era ni bayo owenda ohumunola, omunolanga.

Ohwenda abalabe
(Luk 6:27-28,32-36)

⁴³ “Mwanjulira muuti baaloma abahalehale baati, ‘Yendanga omuutu wahyo aye ocaawenga omulabe wuwo.’*
⁴⁴ Ne mbaloma ti, mwendenga abalabe benywe era mulomberenga abo ababahiyaania,
⁴⁵ ko munange ohuba abaana ba Senywe ali mwigulu. Olwohuba gaduhisa abalanji n’ababi omumwi era agwisa efula ew’abahola ebirani ko n’abahola ebibi.
⁴⁶ Ni munendenga ababenda bonene, ehyo hibanjeesa kabi hi? N’abanjoosa aba muloma ti bahosi b’ebibi boosi benda ababenda.
⁴⁷ Era singa muheesa abalebe benywe bonene, ehi muba ni muholire hiba hihirahho ne ehy’abandi? N’Abatali Bayudaaya boosi po bahola.
⁴⁸ Olw’ehyo, enywe muli n’ohuba besigwa mu huhola ebirani ng’olu Senywe ali mwigulu ali mwesigwa.”

6

Ohugabira abagadi

¹ Ng’ayo Yesu aloma abeegi babe ati, “Mwehuume ohutaholanga bikolwa ebirani mu moni j’abaatu olw’ohwenda bababone. Olwohuba singa muhola muutyo, simulisuna muhamba ohunwa eyiri Senywe ali mwigulu.
² “Olw’ehyo n’ogabiranga abagadi, siwerangiriranga ng’olu banafuusi bahola mu mahumbaaniro nomu nguudo, ni benda abaatu babane enono. Mbalomera ehituufu ti, olw’ohwenda abaatu babane enono, ogwo nj’omuhamba ogu basuna.
³ Aye ewe n’obanga n’ogabira abagadi, sooganyanga muhono gugwo omugooda ohumanya omulungi ehi guholire.

* 5:33 5:33 Leev 19:12; Hub 30:2; Mag 23:21 * 5:35 5:35 Yis 66:1; Zab 48:2 * 5:38 5:38 Hunj 21:24; Leev 24:20; Mag 19:21 * 5:43 5:43 Leev 19:18

⁴ Mu ngeri hy'eyo ehi oliba n'onjaaye abagadi, hiriba mu ngiso. Era Hatonda abona ebi bahola mu ngiso alihuja omuhemba.

Yesu gegirisa abeegi babe ohusaba
(Luk 11:2-4)

⁵ "Era ni mubanga ni musaba, simubanga hy'abanafuusi, olwohuba nibo benda ohwemereera mu mahumbaaniro n'ohutulo w'enguudo ko abaatu bababone, babane enono. Mbalomera ehituufu ti, enono eryo nj'omuhemba gwawe ogu balihomaho.

⁶ Aye enywe ni muba ni musaba, mwingiranga mu hisenge mwigalango olwigi, nga ko musaba Hatonda ataboneha. Era Senywe abona ebi bahola mu ngiso aja hubana omuhemba.

⁷ "Era ni musaba, mutagobojolangamo ebibono ebijuma mahulu ng'olu 'abahosi b'ebibi' bahola olwohuba baneega mbo baati Hatonda aja hujulira esaala jaawe olw'ebibono byawe ebingi.

⁸ Mutaba hya nibo olwohuba Senywe amanyire ebi mwenda ni muhiiri n'ohusaba.

⁹ "Ni muba ni musaba, mulombenga muuti,

" 'Seefe ali mwigulu,
onjeewe enono,

¹⁰ obunugi buwo buuje,
ebi wenda biholewe hu hyalo ng'olu biholewa mwigulu.

¹¹ Tufunise ebiryo ebyolwa leero

¹² era tusoniye ebibi byefe,
ng'olu hwesi husoniya hiisi abatuhola ebibi.

¹³ Era otatuleha hugwa mu huhemewa,
aye tunonole mu bubi.

Obunugi n'amaani ko n'enono,
bibyo emirembe n'emirembe. Amiina.*

¹⁴ "Era ni munasonienga abaatu ebibi ebi babahola, Senywe ali mwigulu anabasonienga mwesi.

¹⁵ Aye ni mutasonienga ababahola ebibi, mwesi Senywe saanabasonienga.

Ohusiiba

¹⁶ "Ni mubanga ni musiiba, simunakunjalanga hy'abanafuusi abeyonoona mu moni, ohulaga abaatu baati bali husiiba. Mbalomera ehituufu ti, olw'ohwenda abaatu babane enono, ogwo nj'omuhemba gwawe ogu balihomaho.

¹⁷ Aye ni muba ni musiiba, musaabenga mu moni, mwenjahe amafuta era mususule n'efiri,

¹⁸ ko abaatu batategeera baati muli husiiba, ohutusaho Hatonda ataboneha abe nj'ababona. Era Hatonda oyo abona ebi bahola mu ngiso alibana omuhemba.

Obuninda owomwigulu

¹⁹ "Simwebihiranga buninda hu hyalo huno ohu biserenji n'obutalagi bibyonoona n'abeebi babbwaga enyumba babiiba.

²⁰ Aye mwebiihirenga obuninda wenywe mwigulu eyi butalagi n'ebiserenji bitoola; n'abeebi eyi batananga hutiina babbwaga, beeba.

²¹ Olwohuba eyi obuninda bubwo buba n'omwoyo gugwo nj'eyi gusiiba ni gujemba.

²² "Emoni yiri hy'etaala hu mubiri. Era emoni jenywe jinaba ni jibona bulani, obulamu wenywe wosiwosi buja hwijula enjase.

²³ Aye emoni jenywe jinaba ni jitabona bulani, muba muli mu hiirema. Enjase eyiri mu nywe yinafuuha hiirema, ehiirema ehyo hiba hibitiirifu!

* **6:13 6:13** Ebyanandihiwa ebyahale bijuma ebibono ebindi mu lunyiriri luno.

24 “Nanuma ananga ohuba n’abasengwa babe babiri. Hinaba hiityo acaawaho mulala nga genda owundi oba agonderaho mulala ng’atala owundi. Omuutu saananga hunjira ebbeesa ng’ehiitu ehihulu era gasigala n’ahijeeresha Hatonda.”

Ohuta owesige mu Hatonda

25 Nga Yesu aloma abeegi babe ati, “Olw’ehyo, mbaloma ti mutenendehereranga olw’ehyohulya oba ehy’ohunywa oba ehyohwambala. Obulamu si wa munendo ohuhira ebiryo, n’omubiri gwosi siguhira eby’ohwambala?”

26 Ale mubonere hu nyuni, sijirima era jinuma byagi omu jibunga ebiryo aye Bbaabba owomwigulu ajina ebijirya. Enywe simuhirira njaleeni enyuni ejo bbe?

27 Era nj’ani hu enywe ananga ohweyongesaho wayire oludaalo lulala hu bulamu wuwe olw’ohwenendehereranga?

28 “Lwahiina mwenendeherera olw’ebyohwambala? Mubonere hu bimuli, sibirima wayire ohutungisa engoye.

29 Era mbalamera ti; n’enono eri Habaha Sulemaani gaali ni nalyo lyosiryosi sigambalanga hubihira emboneha.

30 Obanga eyo nj’engeri eyi Hatonda alabiirira ebimuli ebiryo ehiseera buseera nga babyohya omuliro, saalibambasa enywe abali n’ohufugiirira ohudiidiri?

31 “Kale mutenendehereranga hu ebi munaalye oba munanywe oba munambale.

32 Byosibyosi ebyo mbebi baatu abatafugiirira Hatonda banembaho byabahenera ehiseera aye Senywe ali mwigulu amanyire ati mubyenda.

33 Ne enywe ohuhira byosibyosi, mwendulenga obunugi wa Hatonda n’ebiitu ebirunamu ebi genda muhole, ali bameedaho n’ebisigayeyo byosibyosi.

34 Kale simwenendehereranga olw’oludaalo olunahaye ejo. Olwohuba hiisi ludaalo luba n’ebyenendeheresa ebyalwo.

7

Ohusalira abandi omusango

(Luk 6:37-38,41-42)

1 “Mutasaliranga bahyenywe misango, mwesi Hatonda saalibasalira.

2 Olwohuba, mu ngeri enyene eyi musaliramo abahyenywe emisango, nj’eyi mwesi Hatonda alibasaliramo. Era ehipimo ehi mu pimiramo abandi, ehyene ehyo mwesi c’ehi balibapimiramo.*

3 Lwahiina ehiri hu wahyo nj’ehirani hy’ohuloma, waleherera ehi huliho ewe wamwene?

4 Onanga otye ohuloma mulebewo oti, ‘Mulebe yange, leha kutuse ahaatu hu moni,’ aye ewe wamwene n’otebona uguutu oguhuli hu moni?

5 Munafuusi ewe, sooka wetuseho uguutu oguhuli hu moni ko onange ohutusa ahaatu ahali hu wahyo.

6 “Simunambanga ebiitu ebyawufu mwabiya ababbengi. Olwohuba bali hy’embiji ejityakirira ebiitu eby’omugaso jonoona era bali hy’embwa ejibacuuhira jabaluma.”

Saba, yendula era kookona

(Luk 11:9-13)

7 Ng’ano Yesu aloma abeegi babe ati, “Mulombenga, Hatonda alibana ehi musaba, mwegumyenga ohwendula, muligundula era mukookonenga, balibegulirano.

8 Olwohuba hiisi asunga bamuna, owendula agundula, n’akookona yeesi bamwigulirano.

9 Ale nj’ani hu enywe ana omwana wuwe ebaale n’amusungire omugaati

10 oba ana omwana wuwe etemu n’amusungire enyeeni?

* 7:2 7:2 Mar 4:24

11 Olwo n̄aahani obanga enywe ababi mumanyire ohuᅇa abaana benywe ebirani, ne Senywe ali mwigulu saalihira bugali weene ohuᅇa ebirani abo abamusunga?

12 “Olw’ehyo mu hiisi hiitu hyosihyosi, muholerenga abahyenywe ebi mwahendire mwesi babaholere. Ebyo mu buupi nj’ebiri mu magambi nomu ebi banaabbi banandiiha.”*

Omulyango omudiini n’omugalamu

(Luk 13:24)

13 Yesu geyongera ohuloma abeegi babe ati, “Mufubenga ohwingirira mu mulyango omudiini, olwohuba omulyango ogwingira mu husihiirira mugalamu, n’engira eyolayo ngalamu era bangi abayibitamo.

14 Ne omulyango ogwingira mu bulamu obutanwanjo mudiini, n’engira eyolayo yahwenyigiirisa, n’abayigundula sibangi.

Omusaala n’ebibala byagwo

(Luk 6:43-44; 13:25-27)

15 “Mwehuumenga abanaabbi ab’obudulingi, abaaja eyi muli ni baboneha bawombeefu hy’etaama aye mugati mula ni bali hya nalana.

16 Ne munahabafaanahisye hu bicolwa byawe. Ebibala eby’omusaala ogu balanga baati omutiini sibabinoga hu bunwa obusaba, n’ebibala by’emizabbibbu sibabinoga hu manani.

17 Mu ngeri nj’enyene hiisi musaala omulani gwama ebibala ebirani aye omusaala omubi gwama ebibala ebibi.

18 Omusaala omulani sigwama bibala ebibi era n’omusaala omubi sigwama bibala ebirani.

19 Hiisi musaala ogutataho bibala ebirani bagutemaano era bagudanya mu muliro.*

20 Hy’emisaala, abanaabbi ab’obudulingi boosi mulibafaanahisya hu bicolwa byawe.*

21 “Sihisi owunanga ati, ‘Musengwa, Musengwa,’ aja hwingira mu bunugi wa Hatonda, ohutusaho oyo aho ebi Bbaabba ali mwigulu genda.

22 Hu ludaalo olwo, bangi balindoma baati, ‘Musengwa, Musengwa, sihwasesomanga mu siina liry? Sihwabbinganga emisambwa hu baatu era hwahola ebyamaliholiho bingi mu siina liry?’

23 Aye ese ndibagobolamo lwatu ti; ‘Simbamanyire era simanyire n’eyi munwera. Olw’ehyo, mupwere ni naano enywe abahosi b’ebibi.’*

Omutongoli omugesi n’omubuyabuya

(Luk 6:47-49)

24 “Olw’ehyo hiisi anulira ebibono byange gahena gabiholeraho, ali hy’owatongola enyumba yiye hu mabaale.

25 Efula yagwa, ng’amaaji gabanda, ng’epunga ehubba enyumba eyo aye siyefumulirano olwohuba gayitongola hu mabaale.

26 Aye hiisi anulira ebibono byange ebyo, ndabiholeraho, ali hy’omuutu omubuyabuya, owatongola enyumba yiye hu mujehe.

27 Efula ni yagwa, ng’amaaji gabanda, ng’epunga ehubba enyumba eyo yefumuliyeo yosiyosi yanwera hwiroba.”

28 Yesu ni gahena ohuloma ebibono ebyo, ehinindi hy’abaatu hyenunja bugali esomesa yiye.*

* 7:12 7:12 Luk 6:31 * 7:19 7:19 Mat 3:10; Luk 3:9 * 7:20 7:20 Mat 12:33 * 7:23 7:23 Zab 6:9 * 7:28 7:28 Mar 1:22; Luk 4:32

²⁹ Olwohuba gasomesanga n'obunangi, sosi hy'abasomesa b'amagambi ga Hatonda.

8

Yesu aponia omusinde owaali n'ebigenge
(Mar 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Oluvanyuma Yesu ni ganwa hu lusozi ng'ehibubbu hy'abaatu himulondaho.

² Ng'ano nabanjo omusinde omugenge* owatiina anja gaali, ng'ahubba amafuha mu moni jije, amwegalihira ati, "Muhulu, ni huba ni huli husiima huhwo, ponie."

³ Nga Yesu ajanuula omuhono amunambaho, amuloma ati, "Nj'ohusiima hwange, ale nona." Nga naweene anjo ebigenge binona.†

⁴ Ng'ano Yesu amuhamiirisa ati, "Omany, hino otahiromeraho muutu kadi mulala. Aye tiina weyanjule eyiri omusengi wa Hatonda, oneyo enongo eyi Musa galagira, bube bujulizi obubahahasa buuti ononire."*

Ohufugiirira hw'omusirikale Omurooma
(Luk 7:1-10)

⁵ Ng'ano Yesu atiina mu hibuga hy'e Kaperanawumu. Mu hibuga omwo mwalimo Omurooma owaali omuhulu w'ehibinja hy'abasirikale cikumi. Omwidu w'omuhulu oyo gaali mulwaye n'ali huupi hufa. Ng'ano omuhulu anamba engira atiina eyiri Yesu amwegayirira ati,

⁶ "Muhulu, omwidu wange engo eyo ali hu buliri gasanyalaala era ali hubonaabona bugali."

⁷ Nga Yesu amuloma ati, "Natiine namunonia."

⁸ Ng'omuhulu oyo amugobolamo ati, "Musengwa, sipomera ewe ohuuja ewange aye loma ehibono hyonene, omwidu wange ananone.

⁹ Hiri hiityo olwohuba ndi n'abasengwa bange abaapira era keesi ndi n'abasirikale abali njaasi wange. N'aloma ono ti, 'Tiina,' ng'atiina; n'aloma ola ti, 'Nja,' nga gaaja; oba n'aloma omwidu wange ti, 'Hola hino,' ahihola."

¹⁰ Yesu ni ganulira ebi omuhulu oyo galoma, nga genunja. Ng'aloma ehinjindi hy'abaatu ehyaali ni himulondaho ati, "Mbalomera ehituufu, kiiri hwaganaho omuutu yesiyesi mu Bayisirayiri ali n'ohufugiirira hy'ohwomusinde ono!

¹¹ Mbahahasa ti abaatu baliywa enjuyi n'enjuyi nga beehala hu mbaga ni Yibbulayimu, ni Yisaka ko ni Yakobbo mu bunugi owomwigulu.*

¹² Aye mu hiseera ehyo, abo abahali abeene bo balibadanya ebulafu mu hiirema, eriba ohweninala n'ohulira amangi olw'obusiba."*

¹³ Ng'ano Yesu aloma omuhulu oyo ati, "Tiina, hija huba hiityo ng'olu ofugiiriye." Era mu hiseera ehyene ehyo ng'omwidu wuwe anonerano.

Yesu aponia abaatu bangi
(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Ng'ano Yesu anwa mu humbaanero eryo, atiina ewa Peetero. Ni gengira mu nyumba, gasanjaana masaala ya Peetero n'alambaaye hubuliri n'ali mulwaye w'omusuuja omwene ogw'amaani.

¹⁵ Ng'amunamba hu muhono, anjo ni naano omusuuja ogwali ni gumuluma nga gunona era nga genyoha amutegeherano ehyohulya.

* **8:2 8:2** omugenge Ebigenge byali bulwaye obuleeta ebipala hu mubiri. † **8:3 8:3** ebigenge binona Oba ng'alongoha. * **8:4 8:4** Leev 14:1-7 * **8:11 8:11** Luk 13:29 * **8:12 8:12** Mat 22:13; 25:30; Luk 13:28

¹⁶ Egulo ni lyola, abaatu abaali n'abalwaye baawe abaali n'obulwaye owa hiisi ngeri, babaleeta eyiri Yesu era ng'anamba hu hiisi mulwaye amunonia. Era bangi abaaliho emisambwa, gajibabbingaho n'ajiragira ohubanwaho jitiine.

¹⁷ Ehyo hyali hiityo, ohwoheresa ebibono ebi naabbi Yisaaya gaaloma ati, "Gatutusaho obunafu era gaanjira obulwaye owaali ni butuluma."*

Ohwenjohheresa hw'abaatu

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Yesu ni gabona ehinjindi hy'abaatu ni himweswanigirihiise galoma abeegi babe ati, "Hwambuhe, hutiine engereha w'enyanja."

¹⁹ Baali bahiiri huniina eryato ng'omusomesa w'amagambi ga Hatonda atiina anja Yesu gaali, amuloma ati, "Musomesa, nagendenga ni neewe hiisi anja onatiinenga."

²⁰ Aye Yesu gamugobolamo ati, "Ebibbwe biri n'ekero omu binenyuha, enyuni joosi jiri n'ebiswi aye Omwana w'Omuutu anjuma anja ata olubafu."

²¹ Nga nabaano owundi hu abeegi babe owamuloma ati, "Muhulu, nahahene husiha laata yange ko naaja."

²² Nga Yesu amuloma ati, "Nja, ogendenga ni neese, leha abafu mu mwoyo basiihe abafu bahyawe."

Yesu gehahania hibuyaga hu nyanja

(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Yesu ni ganiina eryato, abeegi babe baleha anjo ehinjindi hy'abaatu, nga bambuha ni naye.

²⁴ Ni baali ni bahiiri mu lugendo, ng'ero lijamba Yesu anenyuha. Hibuyaga ow'amaani ng'ahubba hu nyanja ng'ebimoto by'amaaji byedanyanga mu lyato.

²⁵ Ng'ano abeegi babe batiina bamusisimusa, ni bamuloma baati, "Tunonole Musengwa, enyanja yenda hutwita!"

²⁶ Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Lwahiina mutya? Muli n'ohufugiirira hutotono?" Nga genyoha ahayuhira hibuyaga ko n'ebimoto by'amaaji ebyali ni byefuhisa hu nyanja. Ng'ano hibuyaga ateha n'enyanja ng'ebunjeerera erala.

²⁷ Ehyo yahena abeegi abo efiri hu mutwe, bebuusa abeene n'abeene baati, "Omuutu ono wa ngeri hi oyu wayire hibuyaga n'ebimoto by'amaaji hu nyanja binulira?"

Yesu anjonia abasinde babiri abaaliho emisambwa

(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Ebyo ni byanwa, nga Yesu n'abeegi babe boola engereha w'enyanja mu hyalo hy'Abagaraasa.‡ Yesu gaali ko gahanwa ati mu lyato, abasinde babiri abaliho emisambwa nga bamwagaana ni banjera mu pungulu eji basiihangamo abafu. Abasinde abo baali n'oluswa bugali, n'enjuma muutu yesiyesi abita mu ngira eyo.

²⁹ Nga bahayaana ni baloma baati, "Otuhaabya hiina, ewe Yesu Omwana wa Hatonda? Wujire njano ohutubonyaabonya ehiseera ni hihiri hwola?"

³⁰ Ohuupi anjo naalino ehidooli hy'embiji ni jaaya.

³¹ Ng'emisambwa jegalihira Yesu jiiti n'aba n'ajibbinga, ajiganye jitiine mu mbiji ejo.

³² Era nga Yesu ajiganya. Emisambwa ni jabanwaho, jatiina jingira mu mbiji. Nga josijosi jifulumuha embiro jahirira jinjera mu nyanja jinywa etubbi nga jifa.

³³ Abaali ni beemera embiji nga baduluma baja balomera abaatu abomu hibuga hyawe, byosibyosi ebyali ni byolire hu basinde bala abaaliho emisambwa.

* 8:17 8:17 Yis 53:4 ‡ 8:28 8:28 Ebyanjandhiwa ebindi biroma biiti Gadarenisi oba Gerigesene.

³⁴Ng'ango abaatu bangi abomu hibuga ehyo banwerehereramo batiina ohwebonera Yesu. Ni boola aña gaali bamwegalihira anjwe mu hitehere hyawe.

9

Yesu anjonia owaali n'asanyalaaye

(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹Nga Yesu aniina mu lyato, asomoha enyanja atiina mu hibuga hy'ewaawe.

²Ng'ango nabanjo abasinde abanjira omuutu owaali n'asanyalaaye ni bamugegire hu musigaasiga. Yesu ni gabona ni bali n'ohufugiirira, ng'aloma omulwaye ati, "Mwana wange otenendeherera, kusonjire ebibi bibyo."

³Mu hiseera ehyo, njaaliyo abasomesa b'amagambi ga Hatonda abaali ni behaaye anjo baanulira ebibono ebi Yesu gaaloma, nga baloma abeene n'abeene baati, "Anjanga atye ohuloma atyo? Ohwo huba hufodogola."

⁴Naweene anjo nga Yesu afaania mu mwoyo gugwe ebyali mu bineego byawe. Ng'ababuusa ati, "Lwahiina mufugiirira epeega embi ohuba mu myoyo jenywe?"

⁵Ehihiraho owangu nj'ehiri njena, ohuloma ti 'Kusonjire ebibi bibyo,' oba ti, 'Yinyoha ogende'?

⁶Njaahani nja hubalaga ti Omwana w'Omuutu ali n'obunangi hu hyalo ohusonija ebibi." Ng'aloma owaali n'asanyalaaye oyo ati, "Yinyoha ogege omusigaasiga gugwo wagameyo ewenywe."

⁷Naweene anjo ng'omusinde oyo genyoha, anamba omusigaasiga gugwe atiina engo.

⁸Ng'abaatu bosibosi benjuna era nga bajumirya Hatonda aña abaatu obunangi hy'obwo.

Yesu alanga Matayo

(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹Yesu ni gaali nanjwa mu hifo aña ganonehesya omuutu owaali n'asanyalaaye, ng'abona omunjoosa oyu balanganga baati Matayo ni gehaaye aña banjoosesa n'angoosa. Nga Yesu amuloma ati, "Nja ofuuhe mwegi wange." Ng'ebyo byosibyosi Matayo abinjwaho, genyoha atiina ni Yesu.

¹⁰Ebyo ni byanjwa, nga Yesu atiina n'abeegi babe ewa Matayo ohulya. Omutoolo gw'abanjoosa n'abaatu abandi abahola ebibi, boosi batiinayo. Nga bosibosi beehala ni Yesu n'abeegi babe, baliira njalala.*

¹¹Abafalisaayo ni babona Yesu n'alya n'abaatu abo "abahola ebibi" n'abanjoosa nga babuusa abeegi babe baati, "Lwahiina alya n'abaatu 'abahosi b'ebibi' n'abanjoosa?"

¹²Yesu ni ganulira ehi babuusa, nga niye abaloma ati, "Abaatu abalamu sibetaaga musanju, ohutusaho abalwaye.

¹³Aye mutiine mwendule amahulu g'ehyanandiihiwa ehiroma hiiti, 'Nenda ehisa sosi enjongo.' Olw'ehyo mbaloma ti sinaaja hwendula aberanga abalanji, ohutusaho abahola ebibi."*

Ohusiiba

(Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴Ng'ango abeegi ba Yowaane batiina eyiri Yesu bamubuusa baati, "Lwahiina efe n'Abafalisaayo husiiba aye abeegi babo sibasiiba?"

¹⁵Nga Yesu abagobolamo ati, "Abalange hu mbaga y'obugole banjanga ohu-nakunjala ahooye omwenja n'ahiiri ni nabo? Aye ehiseera hiriyola babatusaho ahooye omwenja. Hu olwo nj'olu balitandihya ohusiiba.

* 9:10 9:10 Luk 15:1-2 * 9:13 9:13 Kos 6:6

16 “Omuutu saahubba hiŋero ehy’olugoye olunyaaha mu hyambalo ehihayire. Olwohuba ehiŋero ehyo ni hyehuuna, hihapuha ohuŋwa hu lugoye olwo oluhayire hyanjiriraho n’ehimesu hyalwo, ng’ehituli hyeyongera ohugalama.

17 Mu ngeri nj’enyene, sibajuha mwenge epiiraŋo ogwomu mizabbibbu mu saŋu y’ehyanja ekayire. Singa ohihola, yadisa esaŋu ng’obifiirwa byombi. Aye omwenge epiiraŋo ogwo, bagujuha mu saŋu y’ehyanja epyaha ko nd’obifiirwe byombi.”

Omuhaana wa Yayiro n’omuhasi w’oluheenjo
(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Yesu ni gaali n’ahiroma, nga jireeta mulala hu bahulu b’ehumbaaniro ly’Abayudaaya oyu baali ni balanga baati Yayiro. Yayiro oyo gatiina ng’ahubba amafuha mu moni jije, amwegalihira bugali n’amuloma ati, “Muhulu ahahaana hange hahanwa ohufa, nja oje ohanambeho hanalamuhe.”

19 Ng’aŋo Yesu n’abeegi babe benyoha batiina ni naye.

20 Naaliŋo omuhasi owaali n’alwaye oluheenjo ohuhena emyaha ehumi n’ebiri. Ng’aŋo geyibirira aŋwera egongo wa Yesu aŋamba hu hyambalo hihye.

21 Hino gahihola olwohuba gaaloma mu mwoyo gugwe ati, “Ni nanambe huŋambaho hu hyambalo hihye, naanone.”

22 Nga Yesu acuha amubona amuloma ati, “Muhaana, ba mugumu! Ohufugiirira huhwo huhuŋonisye.” Ng’omuhasi oyo aŋona mu haseera aho.

23 Yesu ni goola mu mago g’omuhulu ola oyu balanga baati Yayiro, gengira mu nyumba, ng’abona abembi n’emirere ni bali huhooa enyembo eji bemba omuutu n’afuuye, n’abaatu bosibosi abaaliŋo ni bali hulira ni bahubba n’enduulu olw’ohufa hw’omuhaana oyo.

24 Ng’abaloma ati, “Mutule ebulafu, omuhaana saafe aye ali huŋenyuha.” Aye nibo bamujeherera humujeherera, olwohuba baali bamanyire baati omuhaana gaali afuuye.

25 Ni bahena ohutusa ehiŋindi hy’abaatu ebulafu, nga Yesu gengira aŋamba omuhaana hu muhono, ng’omuhaana gemeerera.

26 Amanjuro aganaŋamba huhulamuha hw’omuhaana oyo gahwana mu twale eryo lyosiryosi.

Yesu aŋonia abanofu babiri

27 Yesu ni gaali n’aŋwa mu hifo ehyo, abasinde babiri abaali abanofu bamulondaho ni balomera namugulu baati, “Mwijuhulu wa Dawudi, tuŋambire ehisa otuŋonie!”

28 Naahani Yesu ni gengira mu nyumba, abanofu abo boosi batiina aŋa gaali, ng’ababuusa ati, “Mufugiirira muuti sobola ohuŋonia?” Nga bamugobolamo baati, “Musengwa, hufugiirira!”

29 Ng’aŋo aŋamba hu moni jaawe, abaloma ati, “Hahibe hiityo olw’ohufugiirira hwenywe.”

30 Naweene aŋo ng’emoni j’abasinde abo jirimbula batandiiha ohubona. Nga Yesu abalabula n’abahutiira ati, “Mumanya ohutalomeraho muutu yesiyesi!”

31 Aye nibo baatula, batiina bahwania mu twale eryo lyosiryosi amanjuro aganaŋamba hu Yesu.

Yesu aŋonia kasiru

32 Abasinde abo ni baali ni batula ebulafu, nga nabaanjo abaleetera Yesu omusinde owaaliho omusambwa nataŋanga n’ohuloma.

33 Yesu ni gabbinga omusambwa ogwo, omusinde oyo gatandiha ohuloma ng’ehiŋindi hy’abaatu abaali aŋo benunja. Era nga baloma baati, “Hino hubaaye sihuhibonangaho mu Yisirayiri!”

³⁴ Aye Abafalisaayo baaloma baati, “Abbinga emisambwa n’atambisa obunangi wa Bbeluzebbuli omuhulu w’emisambwa.”*

Abatambi batono

³⁵ Yesu gagenda mu bibuga byosibyosi nomu byalo n’asomesa mu mahumbaaniro g’Abayudaaya, n’abuulira Amanjuliro Amalaji aganjamba hu bunugi wa Hatonda. Era n’anjonia hiisi bulwaye.*

³⁶ Yesu ni gabona ehiḅindi hy’abaatu ni hihumbeene, nga bamunjambya ehisa olwohuba baali beḅendeherewe ni ḅabulano ow’ohubayeeda era ni baali hy’etaama ejinumahho mwayi.*

³⁷ Ng’ano aloma abeegi babe ati, “Abaatu abaja ohufugiirira Amanjuliro Amalaji bangi era bali hy’ebirime ebyolire ohuhungula aye abatambi sibahena.*

³⁸ Olw’ehyo, musunge Hatonda Musengwa omwene ndimiro asindihemo abatambi.”

10

Yesu atuma abeegi babe ehumi n’ababiri

(*Mar 3:13-19; Luk 6:12-16; Mar 6:7-13; Luk 9:1-6*)

¹ Nga lulala Yesu alanga abeegi babe ehumi n’ababiri batiine ana gaali, ng’abaja obunangi ohubbinganga emisambwa hu baatu era banonie hiisi bulwaye.

² Abahwenda babe abo ehumi n’ababiri mba bano: asooka nje Simooni oyu balanga erindi baati Peetero ni mugandaawe Andereya; ko ni Yakobbo ni mugandaawe Yowaane abasaani ba Zebbedaayo;

³ Filipo ni Bbatulumaayo ni Matayo omunjoosa ni Tomasi ni Yakobbo omusaani w’Alufaayo; ni Sadaayo

⁴ ni Simooni Omuzelote,* ko ni Yuda Yisikaryoti owalya mu Yesu oluhwe.

⁵ Yesu gatuma abahwenda abo nabalaabbira ati, “Mutatiina mu Batali Bayudaaya, oba ohwingira mu hibuga hy’Abasamaliya hyosihyosi.

⁶ Aye mutiine eyiri abaatu ba Yisirayiri abaagota.

⁷ Mutiine mubalome muuti; ‘Obunugi bwomwigulu bwegereeye ḅaapi.’

⁸ Era munonie abalwaye, mulamuse abafu, munonie abali n’ebigenge, mubbinge emisambwa hu baatu. Musunire obunangi owo huwereere era mwesi mubutam-bisenga huwereere.

⁹ Mu lugendo luno, mutagega bbeesa josijosi mu sanu jenywe.

¹⁰ Mutagega ehihapu oba ehohwambala ehohubiri oba omugogo gw’engayito ogwohubiri oba omuhoomero† olwohuba omutambi asaanira bamuḅe ebi genda.*

¹¹ “Hiisi hibuga oba mu hyalo eyi munolenga, mwendulirisanga omuutu ananga ohubasangaalira nga mumenya mu mago gage ohwola olu museebuha.

¹² Ni mwingiranga mu mago omwo, mubasabiranga ekabi.

¹³ Abomu mago ago banabasangaalira, ekabi eji mubalombeeye jinabenga ni nabo. Aye banagaana ohubasangaalira, ekabi jenywe jibagoboleranga.

¹⁴ Ni mwolanga mu mago anjatu oba mu hibuga, ndibabasangaalira oba bagaana ohunjiiirisa ebi mubaloma, nga munwanjo. Era ni muba ni munwanjo, mwekukulangahho efuuhe mu magulu, habe habonero ahalaga ohulabula ohunwa eyiri Hatonda.*

* **9:34 9:34** Mat 10:25; 12:24; Mar 3:22; Luk 11:15 * **9:35 9:35** Mat 4:23; Mar 1:39; Luk 4:44 * **9:36 9:36** Hub 27:17; 1 Bah 22:17; 2 Lijo 18:16; Ezek 34:5 * **9:37 9:37** Luk 10:2 * **10:4 10:4** Omuzelote Omuzelote nj’owaali omuutu asolerera ohwenjuga hw’egwanga lyawe. † **10:10 10:10** Omuutu geyedesanga omuhoomero ohutetega hugwa n’agenda mu ngira ejaali eja gabaale n’ohwehumisa singa aba gagaane esolo ekambwe. * **10:10 10:10** 1 Kor 9:14; 1 Tem 5:18 * **10:14 10:14** Bik 13:51

15 Mbalomera ehituufu ti hu ludaalo olw’ohusaliraho emisango, baliņa abaatu bomu Sodoma ni Gomora ehibonereso ehiriho obudemwademwa ohuhira abomu hibuga ehyo.”

Ohuhiyaania ohulibanjo

(Mar 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 Nga Yesu geyongera aloma ati, “Mbatuma aye mwehuume olwohuba eyi mbatuma muja huba hy’enyana j’etaama mu nalaņa. Olw’ehyo mube bagesigesi mwehuume hy’etemu era mube bawombeefu hy’enuusi.*

17 Mubeno ni muhimanyire era ni mwetegehire, olwohuba balibanjamba babaņaayo mu mbuga j’amagambi era balibahubbira mu mahumbaaniro gaawe.

18 Balibemeha ohuņosya mu mbuga j’abaami neja bahabaha olwohuba baloobera bange. Hino hiribaleetera enywe ohulomera abanugi abo n’Abatali Bayudaaya Amanjiliro Amalanj agapambaho.

19 Aye ni banabanjambenga babaņira mu mbuga jaawe, simwenjendehereranga ehi munalome oba ng’olu munahirome. Olwohuba mu hiseera ehyo, Hatonda anabanjenga ehy’ohuloma.

20 Era simuja huba ndinywe omuloma aye ebibono ebi muja hulomanga bija huba by’Omwoyo Omutukuvu owa Senywe ali mwigulu.

21 “Mu hiseera ehyo, abalebe baja hulyanganamo oluhwe owundi ganayo owahye ohumwita, n’abasaawe b’abaana boosi baliņaayo abaana baawe. Abaana bali-jeemera abasaaye baawe era bahena babaņaayo ohubeeta.*

22 Era enywe, abaatu bosibosi balibacaawa olwohuba baloobera bange. Aye oyo aligumira ebigosi ohwola hu komerero, nj’alinonjoha.

23 Munatiina aņaatu babahiyaania, mudulumiranga anandi. Mbalomera ehituufu ti; simulihenaho bibuga ebyomu Yisirayiri Omwana w’Omuutu n’atagobola.

24 “Omusomi saahira musomesa wuwe enjono era enjuma omwidu ahiraho musengwawe.*

25 Omusomi saali n’ohwenjunga singa bamubisya ng’olu babisya omusomesa wuwe, mu ngeri nj’enyene n’omwidu yeesi saali n’ohwenjunga banaba ni bamubisya ng’olu babisya musengwawe. Obanga omwene mago bamulanga Bbeluzebbuli,‡ hiina ehibataliranga abomu mago gage!”*

Oyu baatu bali n’ohutya

(Luk 12:2-9)

26 Nga Yesu geyongera aloma ati, “Olw’ehyo simwenjendehereranga olw’abaatu hy’abo abalibahiyaania, olwohuba hiisi ehi bahweha balihigundula era ehiitu ehi bagisa hiriyeta anjalafu.*

27 Byosibyosi ebi mbalomera mu wiire mubiromanga mu muusi etangalwe. Ehi babaņwenjeterera mu hutwi, mubibbutulanga mu lwijuuye.

28 “Mutatyanga abo abeeta omubiri hyonyene. Mutyenga nje Hatonda olwohuba ali n’obunangi ohusihiirisa obulamu n’omubiri mu muliro ogutasima. Oyo nj’oyu muli n’ohutyanga.

29 “Obuyuni bubiri bulimo ebbeesa§ totono nyene aye enjuma wayire halala hubwo ahafa, Senywe ali mwigulu n’atendire.

30 Era ni nenywe mwesi, Hatonda amanyire n’obungi w’efiri ejiri hu mitwe jenywe.

* **10:16 10:16** Luk 10:3 * **10:21 10:21** Mar 13:12; Luk 21:16 * **10:24 10:24** Luk 6:40; Yow 13:16; 15:20 ‡ **10:25 10:25** Bbeluzebbuli Sitaani anandi bamulanga baati “omuhulu w’emisambwa.” * **10:25 10:25** Mat 9:34; 12:24; Mar 3:22; Luk 11:15 * **10:26 10:26** Mar 4:22; Luk 8:17 § **10:29 10:29** ebbeesa Mu Luyonaani jaali “Asalyoni” ndala. Asalyoni nj’ahabbeesa ahaali ah’omuņendo oguhirirayo erala obudiidiri omutambi ahagasunanga mu ludaalo.

³¹ Kale mutenendehereranga, olwohuba muli bamuḅendo n’ohuhiraho obuyuni owo eduuli.

³² “Hiisi oyu esoni jitaḅamba ohwatula mu abaatu ati gaafugiirira, keesi ndyatula mu moni ja Bbaabba ali mwigulu ti muutu wange.

³³ Aye oyo oyu soni jinamba ohwatula mu baatu ati gaafugiirira, keesi ndimwe-gaana mu moni ja Bbaabba ali mwigulu.”*

Simiyaaya aye talo

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Nga Yesu geyongera ohuloma ati, “Mutaneega muuti naaja huleeta miyaaya hu hyalo. Sinaaja huleeta miyaaya aye etalo.*

³⁵ Hiri hiityo olwohuba naaja ohwabuhania
“omwana omuseere ni semwana,
omwana muhaana ni nyina,
omulya ni masaalawe.*

³⁶ Era abalabe b’omuutu
baja huba bomu mago gage ameene.”

³⁷ Nga Yesu aloma ati, “Omuutu yesiyesi owenda semwana oba nyina oba abaana babe ohuhiraho ng’olu ganyenda ese, saasanira huba muloobera wange.

³⁸ Hiisi owenda ohuba omuloobera wange, ali n’ohwefirisa gagega omusalabba gugwe gagendanga ni neese.*

³⁹ Hiisi owehenerera obulamu wuwe, alibufirwa aye hiisi afirwa obulamu wuwe hu lwange, alibunonola.”*

Omuhemba ohuḅwa eyiri Hatonda

(Mar 9:41)

⁴⁰ Ng’ano Yesu aloma abeegi babe ati, “Hiisi abasangaalira aba asangaaliiye ndiise era hiisi owusangaalira aba asangaliiye oyo owaatuma.*

⁴¹ Hiisi asangaalira naabbi olwohuba naabbi, alisuna omuhemba hy’ogwa naabbi. Era hiisi asangaalira omuutu omugwalaafu olwohuba omuutu oyo mugwalaafu, alisuna omuhemba hy’ogwoyo omugwalaafu.

⁴² Mbalomera ehituufu ti, singa omuutu yesiyesi aḅa mulala hu beegi bange bano omwendo gw’amaaji, olwohuba oyu baḅa muloobera wange wayire nga nj’asembayo ohuba w’eḅono, mu hiisi ngeri Hatonda alisasula omuutu oyo.”

11

Yesu ni Yowaane Omubatiza

(Luk 7:18-35)

¹ Oluvanyuma, Yesu ni gahena ohusomesa abeegi babe ehumi n’ababiri, ng’añwa mu hifo ehyo atiina ohusomesa n’ohubuulira abaatu Amanjuro Amalanji mu bibuga by’e Galilaaya.*

² Yowaane Omubatiza n’ali mu komera, bamuḅayira hu biitu ebi Kurisito gaali n’ali huhola. Ng’atuma abeegi babe

³ ohubuusa Yesu baati, “Ndiuwe oyo oyu Hatonda gasubisa ohuuja ohunonola abaatu oba eriyo owundi?”

⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, “Mwagame mulomere Yowaane ebi mubona n’ebi muḅulira,

* **10:33 10:33** 2 Tem 2:12 * **10:34 10:34** etalo Oba epiima. * **10:35 10:35** Mik 7:6 * **10:38 10:38** Mat 16:24; Mar 8:34; Luk 9:23 * **10:39 10:39** Mat 16:25; Mar 8:35; Luk 9:24; 17:33; Yow 12:25 * **10:40 10:40** Mar 9:37; Luk 9:48; 10:16; Yow 13:20 * **11:1 11:1** Galilaaya Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti “bibuga by’ewaawe.”

⁵ abaali abanjofu njaaahani babona; abaleme bagenda; abagenge balongooha, abasiya banjilira, abafu balamuha n'abagadi boosi basunire ekabi ohubalomera Amanjiliro Amalanji.*

⁶ Bali n'ekabi abo abatanemotamo."

⁷ Abahwenda ba Yowaane abo ni baali ni bagamayo, nga Yesu atandiha ohubuusa ehiyindi hy'abaatu ebiyamba hu Yowaane ati, "Ni mwatiina mu lulafu, mwatiina hubona hiina? Mwatiina hubona omuutu ali hy'olugada olu embejo ehubba ni njira eyi ni neeyi?"

⁸ Ni hitaba c'ehyo, mwatiina hubona hi? Omuutu owambaye engoye ejimeregenya? Si c'ehyo, olwohuba abambala engoye ejimeregenya baba mu lubiri ewa habaha.

⁹ Ne hiina ehyene ehi mwatiina ohubona mu lulafu? Peega ti mwatiina hubona naabbi. Era mu butuufu oweene, Yowaane oyo sinaabbi hyonyene.

¹⁰ Aye oyo, nj'oyu ehyanandiihiwa hiromaho hiiti,

" 'Nja hutuma omuhwenda wange
ahweherereyo aje ahutereehese engira.'*

¹¹ "Mbalomera ehituufu ti, mu baatu abahasaaliwa bosibosi, njabula ahira Yowaane Omubatiza enono cooka abaatu abali mu bunugi womwigulu, asembayo ohuba owa njasi, amuhira enono.

¹² Ohujwa mu biseera bya Yowaane Omubatiza ohwola hatyane, abanamaani basoosa obunugi womwigulu bugali weene era oyo awingira awingirira hifuba.

¹³ Hiri hiityo olwohuba amagambi n'ebi banaabbi bosibosi banandiiha byaloma hu hiseera hy'obunugi womwigulu, ohwola olu Yowaane gaaja.

¹⁴ Era ni muba ni mufugiirira obuhwenda owo, Yowaane oyo nj'Elia oyu baalomaho baati aja huuja."

¹⁵ Ng'ango agohoba ati, "Ali n'ohutwi, anjilire.

¹⁶ "Abaatu ab'omulembe guno n'abagerageranie hu hi? Bali hy'abaana abanjere abehaaye mu nabinwera ko baaloma abahyawe baati,

¹⁷ " 'Hubafuunjiye emirere aye ndimuhine,

era n'olu hwembire
olwembo olunambya enaku,
ndimulire nahulira.'

¹⁸ "Ehyo kigeragerania hu Yowaane, sigalyanga biryo ebya bulijo oba hunywaho envinyo, olw'ehyo nga baloma baati, 'Aliho emisambwa!'

¹⁹ Aye Omwana w'Omuutu gaaja ni geriira ebiryo era n'anywa n'evinyo hy'omuutu yesiyesi nga baloma baati, 'Oyo wa mulyerye, mumeesi era ahola omuhumba n'abanjoosa ko n'abahosi b'ebibi.' Aye abo bosibosi abaholera hu magesi ga Hatonda bahahasa baati matuufu ni hibonehera hu bikolwa byawe."

Jageene abaatu abatafugiirira (Luk 10:13-15)

²⁰ Ng'ango Yesu atandiha ohunonya abaatu abomu bibuga omu gaholera ebyamaliholiho ebihira obungi olwohuba sibebbwaga.

²¹ Ng'aloma ati, "Jibageene enywe abaatu abomu hibuga Korazini n'e Bbesusayida! Ebyamaliholiho ebi baahola ewenywe, biba ni byali mu Tiironu Sidoni, hani abaatu baayo bebona ebigwaali era beenaha n'egohe ohulaga baati bebbwagire.

²² Aye mbalomera ti, hu ludaalo olw'ohusala emisango, baliya abaatu abomu Tiironu Sidoni ehibonereso ehiriho obudemwademwa hu hyenywe.

* 11:5 11:5 Yis 35:5-6; 61:1 * 11:10 11:10 Mal 3:1

²³ “Ate enywe abaatu b’e Kaperanawumu, mujeega muuti mulitiina mwigulu? Bbe, mulitiina mu geyeena, olwohuba ebyamaliholiho ebi baahola mu nywe, baba ni babihola mu hibuga hy’e Sodoma, hani hihiriho.*

²⁴ Aye mbalomera ti, hu ludaalo olw’ohusala emisango, baliya abaatu bomu Sodoma ehibonereso ehiriho obudemwademwa hu hyenywe.”

Muuje eyi ndi musune ehinuumulo

(Luk 10:21-22)

²⁵ Mu hiseera ehyo, nga Yesu aloma ati, “Kujumirya Bbaabba, Musengwa owa-tonda egulu n’ehyalo, olwohuba wagisa aberanga abamagesi ohumanya amazima, ng’ohwehulira abanuma ehi bamanyire hy’abaana abanere.

²⁶ Hituufu Bbaabba, ehyo hyahusangaasa olwohuba nj’ohwali ohusiima huhwo.”

²⁷ Ng’ano Yesu aloma abaatu ati, “Bbaabba gapambya ebiitu byosibyosi ohubinuga. Nanuma amanyire Omwana ohutusaho Semwana era nanuma amanyire Semwana ohutusaho Omwana ni naabo aba Omwana ahwehulira ehyama ehy’ohumutegeera.

²⁸ “Muuje eyi ndi, enywe mwesimwesi abadembire era abalunjiriye n’emigugu emisito, nja hubana ehinuumulo.

²⁹ Mungondere ng’olu enombe esaame yigonda bayitaaho ehijoogi. Mwegire hu ese olwohuba ndi muwombeefu era wagonjewa mu mwoyo, mulisuna ehinuumulo.

³⁰ Ehyo kiroma olwohuba engeri eyi nja hubatangirirangamo eja huba ndani era ehi mbanja ohuhola hyangu.”

12

Yesu nje Musengwa anuga Sabbaato

(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Lulala hu ludaalo lwa Sabbaato, Yesu n’abeegi babe baali babita mu ngira eyibita mu muga gw’engaano. Enjala yaali eruma abeegi babe era nga batiinanga ni banjulula amagala g’engaano bahena bemunga embehe.

² Abafalisaayo ni bababona, nga baloma Yesu baati, “Bona, abeegi babo bahola ehi magambi gatatufugiirira huhola hu ludaalo lwa Sabbaato!”

³ Ng’ano Yesu abagobolamo ati, “Simusomangaho hu ehi Dawudi gahola olu niye n’abahye aba gaali ni nabo ni baali ni banuma hy’ohulya?*

⁴ Dawudi gengira mu weema ya Hatonda ng’alya emigaati eji baali ni banongire eyiri Hatonda. Amagambi gaali gafugiirira basengi ba Hatonda bonene ohulya emigaati ejo.* Cooka Dawudi gajirya era ganaho n’aba gaali ni nabo.

⁵ Oba simusomangaho mu magambi aga bana Musa muuti abasengi ba Hatonda ni bahola emirimo jaawe mu Yekaalu hulwa Sabbaato baba babbwaga egambi, cooka ate sibabaho musango?

⁶ Ne mbalomera ti, oyo ahira* Yekaalu enono ali nana.*

⁷ Era mubanga ni mumanyire amahulu g’ebibono ebiroma biiti; ‘Nenda ehisa sosi enjongo,’ simwahali ni munenya abo abenjumira musango.*

⁸ Hiri hiityo olwohuba Omwana w’Omuutu nje Musengwa anuga oludaalo lwa Sabbaato.”

Yesu anonia omuutu hulwa Sabbaato

(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Ng’ano Yesu anwa ano, atiina mu humbaaniri ly’Abayudaaya eryomu hitehere ehyo.

* **11:23 11:23** Tand 19:24-28 * **12:3 12:3** 1 Sam 21:1-6 * **12:4 12:4** Hub 28:9-10 * **12:6 12:6** oyo ahira oba “ehiitu” nomu 12:41-42. * **12:6 12:6** Hub 28:9-10 * **12:7 12:7** Kos 6:6

¹⁰ Hu olwo, mwalimo omusinde owaali n'omuhono omujotohi. Mu weene omwo, mwalimo Abafalisaayo abaali ni bendula ehy'ohumwenjambya ehi baneemeho ohumunjanabira. Kale nga bamubuusa baati, "Amagambi g'efe gafugiirira ohunonia abaatu hu ludaalo lwa Sabbaato?"

¹¹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Nj'ani hu enywe, singa etaama yiye yiba yiguuye mwironjo hu ludaalo olwa Sabbaato, atafayo huyinalulamo?"

¹² Omuutu saahirira njale etaama omujendo? Olw'ehyo hiraŋi ohuhola obulaŋi hu Sabbaato."

¹³ Ng'ano Yesu aloma omusinde oyo owaali n'omuhono omujotohi ati, "Waama, januula omuhono gugwo." Ng'ola agujanuula, nga gunonera erala guba hyagula ogundi.

¹⁴ Aye Abafalisaayo nga banwa mu humbaanero batiina huseega magesi g'ohwitamo Yesu.

Omujeeera oyu Hatonda gatobola

¹⁵ Yesu ni gategeera oluhwe olw'ohumwita, ganwa mu hifo ehyo. Abaatu bangi nga bamulondaho era ng'anonia abalwaye baawe bosibosi.

¹⁶ Ng'ahena abahamirisa batalomeraho muutu yesiyesi.

¹⁷ Ebyo byaliŋo ohwoheresa ehi naabbi Yisaaya galoma ati,

¹⁸ "Ono nj'omujeeera wange oyu natobola,
omuhoda era owunesiimisa.

Nja humutaaho Mwoyo wange,

alomere abaatu abamawanga gosigosi amazima.

¹⁹ Saliduhana oba ohuhayaana n'omuutu yesiyesi,
ejanjaasi lirye sirinjulirihana mu nguudo n'ahayaana.

²⁰ Saalyabulira abali n'ohufugiirira ohutono;
era aliyeeda hiisi muutu

wayire abo abamwesiga ehitono

ohwola olu alisala emisango n'atehubbira.

²¹ Era aliba suubi ly'abaatu mu mawanga gosigosi."*

Yesu ni Bbeluzebbuli

(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Ng'ano njabaano abanjirira Yesu omusinde owaaliho omusambwa. Omusinde oyo gaali mujofu era n'ataloma, ng'amujonia atandiha ohuloma n'ohubona.

²³ Abaatu bosibosi benunja nga bebuusa baati, "Ono ananga ohuba nj'Omwijuhulu wa Habaha Dawudi, oyu Hatonda gasuubisa?"

²⁴ Aye Abafalisaayo ni banulira, baloma baati, "Abbinga emisambwa hu baatu, n'atambisa obunangi wa Bbeluzebbuli omuhulu w'emisambwa."

²⁵ Ng'ano Yesu ategeera ebiŋeego byawe, abaloma ati, "Abaatu ab'owahabaha obulala banesalamo bahubbagana abeene n'abeene, owahabaha owo busihiiriha. Era n'olu hiba hibuga oba mago goosi ganeyabulamo, gabbwagiha.

²⁶ Ni Sitaani yeese singa gesoosa omwene, owahabaha buwe buba bunemeerereŋo buuteye?

²⁷ Njaahani obanga mbinga emisambwa ni tambisa obunangi wa Bbeluzebbuli, abaloobera benywe bajibbinga hu lw'obunangi bw'ani? Ehyo c'ehigira abaloobera benywe abeene balibasalira omusango.

²⁸ Aye nimba ni mbinga emisambwa hu lw'Omwwoyo wa Hatonda, njaaahani obunugi buwe buujire eyi muli.

²⁹ "Kale njabula ananga ohwingira mu nyumba y'omuutu ow'amaani ganyaga ebibye n'atasookire humusidiha ko gabinyaga.

* 12:21 12:21 Yis 42:1-4

³⁰ “Oyo atali hu lubega lwange aba mulabe wange era atahumbaania ni nange, asalaania.

³¹ Era mbalomera ti, balisoniṅa abaatu ebibi byosibyosi, nga pomuli n’ohuloma ebibono ebifodogola. Aye hiisi afodogola Omwoyo Omutukuvu, sibalimusioniṅa.

³² Hiisi aloma ebibi hu Mwana w’Omuutu, balimusioniṅa aye oyo aloma ebibi hu Omwoyo Omutukuvu sibalimusioniṅa emirembe n’emirembe.”

Omusaala n’ebibala byagwo

(Luk 6:43-45)

³³ Ng’ano Yesu geyongera abaloma ati, “Singa omusaala guba mulani, n’ebibala byagwo biba birani aye gunaba mubi n’ebibala byagwo byosi biba bibi. Olw’ehyo omusaala bagumanyira hu bibala byagwo.

³⁴ Enywe abaatu abaahabi hy’etemu, muṅanga ohuloma ebirani ni muli babi? Ebi omuutu aloma, abitusa hu mungo ey’ebyo ebiba mu mwoyo gugwe.

³⁵ Omuutu anaba n’omwoyo omulani, ahola ebirani ebiri mu mwoyo gugwe, ne anaba n’omwoyo omubi, ahola ebibi n’abitusa hu mungo y’ebibi ebiri mu mwoyo gugwe.*

³⁶ Aye mbalomera ti, hu ludaalo lw’ohusala emisango, hiisi muutu alyeromereraho hu hiisi hibono ehitasaana ehi gaaloma.

³⁷ Ebibono bibyo ebyene nj’ebirihusalira omusango ohuhuhira oba bbe.”

Abafalisaayo basunga Yesu ahabonero

(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Ng’ano balala hu Bafalisaayo n’abasomesa b’amagambi ga Hatonda baloma Yesu baati, “Musomesa, hwenda otulage ahabonero ahejunjisa.”

³⁹ Ng’ano Yesu abagobolamo ati, “Abaatu b’omulembe guno babi era sibesigwa eyiri Hatonda! Basunga ahabonero ahejunjisa aye ṅaṅuma habonero ahabaja ohubanja ohutusaho ahabonero ha naabbi Yona mu gyeeni.

⁴⁰ Ng’olu Yona gaali mu hida hy’oguyeeni endaalo edatu omuusi n’owiire; mu ngeri nj’enyene n’Omwana w’Omuutu yeesi aliba e magombe endaalo edatu, owiire n’omuusi.

⁴¹ Abaatu b’e Nineeve hu ludaalo lw’ohusala emisango balyemeerera balumirisa ab’omulembe guno omusango gubahire olwohuba nibo Yona ni gabalomera ehibono hya Hatonda, bebbwaga. Aye ahira Yona enono ali ṅano ne simwenda hwebbwaga.

⁴² “Habaha omuhasi ohuṅwa mu gwanga ly’e Syebba ehirirene mu mehiriro ga Yisirayiri alyemeerera gasalira abaatu b’omulembe guno omusango ohubahira olwohuba gagenda olugendo olwene oluleeni gatiina mu Yisirayiri ohuṅuliirisa ebibono bya Habaha Sulemaani eby’amagesi. Aye ahira Sulemaani enono ali ṅano ne simufugiirira ebi aloma.

Ohugobola hw’omusambwa

(Luk 11:24-26)

⁴³ “Omusambwa ni guṅwa hu muutu, gulerenga mu lulafu ni gwendula aṅa gunenogome nga guhaya.

⁴⁴ Ni guhaya guloma guuti, ‘Nja hwagama eyi nabanga.’ Ni gwagama, gwagaana obulamu w’omuutu oyo ni babulongoosa bulani weene hy’enyumba eyi basaguuye.

⁴⁵ Ng’ano gutiina guhobaho ejahye ejindi musanvu ejiguhiraho obubi, nga jija jimwingiramo. Era obulamu w’omuutu oyo buliba bubi ohuhiraho ng’olu waali oludaayi. Bino nj’ebinahoole hu baatu b’omulembe guno abahosi b’ebibi.”

Abalebe ba Yesu ni nyina

(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)

* 12:35 12:35 1 Bah 10:1-10; 2 Linjo 9:1-12

⁴⁶ Yesu ni gaali n’ahiiroma n’eduuli ly’abaatu, abalebe babe ni nyina batiina aya gaali. Ni boola nga beema ebulafu ni benda ohuloma ni naye.

⁴⁷ Ng’ano nabaano owamuloma ati, “Maawo n’abalebe babo bali ebulafu, benda ohulomaho ni neewe.”

⁴⁸ Nga Yesu amugobolamo ati, “Baatu ba ngeri hi abasaniye ohuba maama n’abalebe bange?”

⁴⁹ Ng’asosya hu beegi babe ahena aloma ati, “Maama n’abalebe bange mba bano.

⁵⁰ Hiisi ahola ebi Bbaabba ali mwigulu genda, nj’aba muganda yange, mboojo yange era nj’aba maama.”

13

Olugero olunamba hu mujaanyi w’owumo

(Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Oluvanyuma, hu ludaalo olwene olwo, Yesu ganwa mu nyumba, ng’atiina gehala hwigenya ly’enyanya.

² Ng’ano ogunjindi gw’abaatu guhumbaanira aya gaali era ehyanwamo ng’aniina mu lyato gehala omwo, ne abaatu bosibosi bemeerera hwigenya.

³ Ng’abalomera ebiitu bingi mu ngero ati, “Naaingo omulimi owatiina ohumwa owumo.*

⁴ Ni gaali n’amwa, ng’owumo obundi bugwa hu tulo w’engira babutyakirira era ng’enyuni jitiina jibulya.

⁵ Obundi nga bugwa hwiroba eryohu lwanda ohwali otuloba otugeregere. Era olwohuba waali hu mugulu, siwalwa humera.

⁶ Aye endobooli ni yatula, nga bunotoha era nga bwoma olwohuba emisi jaali ndi jiiha njaasi ehiena.

⁷ Ng’obundi bugwa mwiroba eryameramo amanwa, ni wamera nga buhulira njalala n’amanwa ago era nga gabumiina gabuloberesa ohuhula.

⁸ Aye obundi nga bugwa hwiroba erani. Ng’owumo owo bwama, amagala gaabwo nga gajuhamo emoni. Amagala agandi nga gabaaho embehe cikumi; agandi embehe nkaaga; n’agandi embehe amahumi adatu.

⁹ Ali n’ohutwi, anjulare.”

Ehigendererwa hy’ohusomesa mu ngero

(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Ng’ano abeegi babe besenda aya gaali, bamubuusa baati, “Lwahiina oloma n’abaatu mu ngero?”

¹¹ Ng’abagobolamo ati, “Enywe muli n’ekabi ohumanya ebyama ebinamba hu bunugi bwomwigulu aye abaatu abandi bayinuma.

¹² Oyo ali n’ebingi balimumeedahho ebindi aye oyo anjuma balimutusaaho n’ahadiidiri aho aha ali ni naho.

¹³ Ehyo c’ehigira ndoma ni nabo mu ngero, olwohuba wayire bahaasa aye batafaania ehi bahaasa. Banjulare aye batategeera ehi banjulare.

¹⁴ “Era hyolerere ehi Hatonda gabalomaho n’abita mu naabbi Yisaaya ati,
“ ‘Ohunjulira muja hunjuliranga aye ni mutategeera;
muja hubonanga aye ni mutetegeera.

¹⁵ Hiri hiityo olwohuba abaatu bano bali n’emyoyo migumu,

bamasiipe abali n’amatwi aye sibanjulira,

bali n’emoni aye sibabona,

ate nga bahaweene n’emoni jaawe,

banjulira n’amatwi gaawe,

* 13:3 13:3 Luk 5:1-3

bategeera n’emyoyo jaawe,
bacuuha nga mbanonia.”*

¹⁶ “Aye enywe mwesiimire olwohuba emoni jenywe jibona era n’amatwi genywe ganjulira.

¹⁷ Mbalomera ehituufu ti abanaabbi ko n’abaatu abagwalaafu bangi beegomba ohubona bino ebi mubona n’ohunjulira ebi munjulira aye sibasobola.”*

Amahulu g’olugero lw’omujaanyi w’owumo

(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Ng’ano Yesu abaloma ati, “Naahani munjulire amahulu g’olugero lw’omujaanyi w’owumo.

¹⁹ Omuutu yesiyesi anjulira obuhwenda obunamba hu bunugi wa Hatonda aye saabutegeere, Sitaani gaaja gabumutusamo. Oyo ali hy’owumo owagwa hu tulo w’engira.

²⁰ Owumo owagwa mwiroba eryohu lwanda buli hy’abaatu abanjulira ehibono hya Hatonda, bahisangaalira n’amanyonyo.

²¹ Aye olwohuba bali hy’ebirime ebinuma emisi ejihire mwiroba ehihena, ohufugirira hwawe hwa haseera buseera. Ebigosi ni bibaajira oba abaatu babacaawa olw’ehibono hya Hatonda, banafuja.

²² Owumo owagwa mwiroba eryameramo amanwa buli hy’abaatu abanjulira ehibono hya Hatonda aye oluvanyuma ebiitu ebindi omuli ohunemba obugali hu by’ehyalo, ohusendasendebwa n’omulungo gw’obusuni, n’ohululuhanira ohusuna ebiitu, binjuga emyoyo jaawe, byaloberesa ehibono ehi banjuliye ohunwamo ehirani.

²³ Owo owagwa mwiroba erani, nj’abaatu abanjulira ehibono hya Hatonda bahitegeera era baaba n’ehyasa. Abaatu abandi emirundi cikumi; abandi emirundi nkaaga, n’abandi emirundi amahumi adatu.”

Olugero olunamba hu bibereni

²⁴ Nga Yesu abagerera olugero olundi ati, “Obunugi bwomwigulu hunanga ohubugeragerania hu muutu owanjaanya owumo obulani mu ndimiro yiye ey’engaano.

²⁵ Aye abaatu ni baali ni banjenyuha, ng’omulabe atiina, amwa ebibereni ng’ahena genwerano.

²⁶ Engaano ni yahula, nga yitulula, n’ebibereni byosi bitulula biboneherera.

²⁷ Abeedu b’omwene ndimiro nga batiina ana gaali bamuloma baati, ‘Muhulu, siwamwa owumo obulani mu ndimiro yiyo? Ne ebibereni bira byanjwa neena?’

²⁸ Ng’ano abagobolamo ati, ‘Omulabe nj’owahola atyo.’ Ng’abeedu bamuloma baati, ‘Wenda hutiine hubihuulemo?’

²⁹ Ng’abaloma ati, ‘Bbe, olwohuba ni munaabe ni mubihulamo, munjanga ohuhuliramo n’engaano.

³⁰ Mulehe byombi bihulire njalala ohwola hwigesha. Mu hiseera ehyo, ndiroma abaligesha beheerere huhumbaania ebibereni ebyo, babisidihe mu miganda babyohye aye bahumbaanie engaano baje bayibunge mu hyagi hyange.’ ”

Olugero olunamba hu ahamo ha kalidaali

(Mar 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Nga Yesu abagerera olugero olundi ati, “Obunugi bwomwigulu hunanga ohubugeragerania hu ahamo ah’ehirime ehi balanga baati kalidaali* aha omuutu ganjira gahoma mu muga gugwe.

* 13:15 13:15 Yis 6:9-10 * 13:17 13:17 Luk 10:23-24 * 13:31 13:31 kalidaali hyali hirime ni banjaho amahoose banyiiya ng’eryaani.

³² Wayire nj'ahamo ahahiirira erala obutono mu wumo wosiwosi aye ni hamera hahula hanjwamo ehisaala ehyene ehibba, ng'enyuni jitongolamo ebiswi mu masaga."

Olugero olunjamba hu hasimbulusa

(Luk 3:20-21; Mar 4:33-34)

³³ Nga Yesu abagerera olugero olundi ati, "Obunugi womwigulu hubugeragerania hu hasimbulusa aha omuhasi ganjamba gahatabula mu busyanu ow'engaano[†] oweene obungi abuhande anyiyemo emigaati nga hengira mu tome lyosiryosi eri gahanda mu busyanu owo."

³⁴ Yesu galomera ehinjindi hy'abaatu ebyo byosibyosi mu ngero. Era njabula ehiitu hyosihyosi ehi gabalomera ehitaali mu lugero.

³⁵ Ehyo hyoheresa ehi naabbi galoma ati,

"Nja huloma ni nabo mu ngero

nja huloma ebyama ebi bahweha ohunjwa hu hutonda hw'ehyalo."*

Yesu anyonyola olugero olunjamba hu bibereni

³⁶ Ng'ango Yesu aleha ehinjindi hy'abaatu, gengira mu nyumba. Ng'abeegi babe bamulondaho bamuloma baati, "Tulomere amahulu g'olugero olunjamba hu bibereni."

³⁷ Nga Yesu abagobolamo ati, "Owanjanyanya owumo obulani, nj'Omwana w'Omuutu.

³⁸ Endimiro nj'ehyalo era owumo obulani nj'abaatu abomu bunugi wa Hatonda. Ebibereni nj'abaatu ba Sitaani.

³⁹ Era omulabe owamwa nje Sitaani. Egesa nj'ekomero y'ehyalo era abamalayika nj'abaligesa.

⁴⁰ Ng'olu bahumbaania ebibereni babyohya omuliro, pohiriba hiityo hu komerero y'ehyalo hino.

⁴¹ Omwana w'Omuutu alituma abamalayika babe, nga batusaamo ebireeta ehibi ni naabo bosibosi abahola ebibi

⁴² nga babadanya mu muliro eyiriba ohweninala n'ohulira amangi olw'obulumi.

⁴³ Hu olwo abagwalaafu balimeregenya hy'eryuba mu bunugi wa Bbaabba. Era oyo ali n'ohutwi, anjire.

Olugero olunjamba hu bunjinda obu bahweha

⁴⁴ "Obunugi bwomwigulu hunjanga ohubugeragerania hu bunjinda obu bahweha mu hisugu anjatu. Omuutu ni gagundula, gabuhweha anjatu anandi, gatiina n'esangaalo ng'atunda ebibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo, ng'agula ehisugu ehyo."

Olugero olunjamba hu mabaale ag'ebbeeyi

⁴⁵ Nga nindi Yesu abagerera olugero ati, "Obunugi bwomwigulu hunjanga ohubugeragerania hu musubuuzi, owendula amabaale ag'ebbeeyi.

⁴⁶ Ni gagwirihirira erihira ohuba ery'ebbeeyi obugali, gatiina gatunda ebibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo, ng'aja aligula."

Olugero olunjamba hu hatimba h'enyeni

⁴⁷ Nga nindi Yesu abagerera olugero ati, "Obunugi bwomwigulu buli hy'ahatimba ahabatega mu nyanja nga hanjamba enyeni eja hiisi ngeri.

⁴⁸ Ni hejula enyeni, ng'abenuli bahahwesa ohwola hwigenya. Nga beehala, bangalamo endani bajita mu bisero aye nga badanya embi.

⁴⁹ Pohiriba hiityo hu komerero. Abamalayika balijja baabulamo abalani, ng'ababi

⁵⁰ babadanya mu muliro ogutasima eyiriba ohweninala n'ohulira amangi olw'obulumi."

[†] 13:33 13:33 ow'engaano Ebbayibbuli y'Oluayonaani yiroma yiiti "n'ebisero bidatu eby'obusyanu." * 13:35 13:35 Zab 78:2

⁵¹ Nga Yesu ababuusa ati, “Ebyo byosibyosi mubitegeeye?” Nga bamugobolamo baati, “Hutegeeye.”

⁵² Ng’abaloma ati, “Olw’ehyo, hiisi musomesa w’amagambi ga Hatonda afuuha omwegi mu bunugi wa Hatonda, ali hy’omuutu omwene nyumba atusa ebiitu ebinyaaha n’ebihayire omu babibiiha.”

Naabbi oyu batana enono
(*Mar 6:1-6; Luk 4:16-30*)

⁵³ Yesu ni gaahena ohugera engero ejo, ng’anwa mu hifo ehyo,

⁵⁴ ng’atiina mu hibuga hy’ewaawe. Ni goola, ng’asomesa abaatu mu humbaaniri lyawe. Era abo abanjulira nga benjuna ni bebuusa baati, “Omusinde ono gatusa neena amagesi n’obunangi obuhola ebyamaliholiho?”

⁵⁵ Ono sinje omusaani w’omubaaji? Era nyina sinje Malyamu? N’abalebe babe sinje Yakobbo ni Yosefu ni Simooni ko ni Yuda?

⁵⁶ N’ababoojo bosibosi sibamenya njano ni neefe? Amagesi n’obunangi buno wosiwosi gabitusa ne?”

⁵⁷ Ehyanjwamo nga bagaana ohufugiirira ebibye.

Aye Yesu niye ng’abaloma ati, “Naabbi bamuna enono anjatu njosinji, ohutusaho mu hitundu hy’ewaawe nomu mago ewaawe.”

⁵⁸ Era eyo sigaholayo byamaliholiho bingi olw’abaatu baayo ohutaba n’ohufugiirira.*

14

Ohufa hwa Yowaane Omubatiza
(*Mar 6:14-29; Luk 9:7-9*)

¹ Mu biro ebyo, Herode owaali n’anjuga etwale ly’e Galilaaya ganjulira efuma lya Yesu.

² Ng’aloma abanjeeresha babe ati, “Omuutu oyo anaabe nje Yowaane Omubatiza alamuhire, c’ehifa ali n’obunangi ohuhola ebyamaliholiho.”

³ Herode ganeega atyo olwohuba gaali anjambire Yowaane n’amudanyire mu komera olw’ohwenda ohusangaasa Herodiya oyu gaali n’apaahise hu mulebewe Filipo.

⁴ Hino gaali ahiholire olwohuba Yowaane galomanga Herode ati, “Sihirani ewe ohupaasa muha mulebewo.”*

⁵ Herode gendire ohwita Yowaane aye gatyga abaatu, olwohuba baali bamanyire baati Yowaane naabbi.

⁶ Hu ludaalo olw’ohuhebuliriraho ohusaaliwa hwa Herode, omuhaana wa Herodiya gabahinira era ehyo hyasangaasa Herode.

⁷ Ehyanjwamo, gamulayirira era ng’amusuubisa ohumuja hyosihyosi ehi anamusunge.

⁸ N’aholera hu amagesi ga nyina, ng’omuhaana aloma Herode ati, “Nenda omutwe gwa Yowaane Omubatiza ni guli hu suniya.”

⁹ Ehyo hanyakujasa habaha bugali aye olwohuba gaali ahenire ohulayira n’abageni babe ni banjulira, ng’ahanda alagira bagumuje.

¹⁰ Era nga batiina mu komera batema hu Yowaane omutwe.

¹¹ Nga baguleeta hu suniya baguna omuhaana, nga yeesi agunjirira nyina.

¹² Ng’abeegi ba Yowaane batiina baja batusayo omulambo gugwe, bagusiiha. Ni bahena nga batiina balomeraho Yesu.

* 13:58 13:58 Yow 4:44 * 14:4 14:4 Leev 18:16; 20:21

*Yesu aliisa abaatu ekumi etaanu
(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Yow 6:1-14)*

¹³ Yesu ni ganjulira ebyali ni byolire hu Yowaane, ganjamba engira n'abeegi babe banjwa mu hifo ehyo nga baniina eryato batiina mu hifo ehiñumamo baatu. Ne ehiñindi hy'abaatu ni bahitegeera, banjwa mu bibuga ebiririhene bamulondaho n'amagulu.

¹⁴ Yesu ni ganjwa mu lyato gabona ehiñindi hy'abaatu ni hihumbeene, nga himunambya ehisa ng'anonia abalwaye aba baali ni nabo.

¹⁵ Egulo ni lyola, ng'abeegi batiina anja Yesu gaali bamuloma baati, "Ehifo hino hiduleere, ate owiire mbobuno butiinire. Seebula abaatu batiine mu bitahere ebyohu mulirano begulire ebiryo balye."

¹⁶ Nga Yesu abaloma ati, "Sihibeetagisa hutiina, enywe mubanje ebiryo balye."

¹⁷ Nga nibo bamuloma baati, "Huliño n'emigaati etaanu n'enyeeni ebiri jonene."

¹⁸ Nga Yesu aloma ati, "Mubindeetere njanu."

¹⁹ Nga Yesu alagira abaatu ohwihala njaasi hu nyaasi. Ng'abugula emigaati jira etaanu n'enyeeni jawaho ebiri, ng'agangamusa emoni aheja mwigulu, geyaasa Hatonda. Ng'ano abbwagabbwaga mu migaati ejo, ajiña abeegi babe bagabire abaatu.

²⁰ Ng'abaatu abo bosibosi balya beeguta. Ng'ano abeegi babe bahumbaania obukukumuhira owasigalaho nga bijusa ebisero ehumi nabibiri.

²¹ Abaatu abaalya baali ng'ekumi etaanu ohwo n'otataayeho abahasi n'abaana.

*Yesu agendera hu maaji
(Mar 6:45-52; Yow 6:15-21)*

²² Ebyo ni byanjwa, ng'ano ni naano Yesu aloma abeegi babe baniine eryato batangirengamo bambuhe enyanja, niye n'ahiseebula abaatu.

²³ Ni gahena ohubaseebula, ng'atiina hu lusozi yenene ohusaba. Anja hiirema hyanjambira, Yesu gaali ahiiri eyo yenene.

²⁴ Cooka abeegi babe nibo ni bali mu lyato ni boolire njaleeni era amayengo ni gali huhubba, olw'epunga eyaali ni banjwa emutwe.

²⁵ Ni waali ni bunatere ohuhya, Yesu gatiina eyi baali n'agenda hu maaji.

²⁶ Ni bamubona n'agenda hu maaji, ng'olusisimo lubanjamba, baloma baati, "Himalyo!" ni binianguha olw'ohutya.

²⁷ Aye ano ni naano nga Yesu abaloma ati, "Ndiise, mugume mutatya!"

²⁸ Ng'ano Peetero amugobolamo ati, "Musengwa, n'oba n'oli ndiwe ndome ngendere hu maaji niije eyi oli."

²⁹ Nga Yesu amuloma ati, "Nja." Nga Peetero anjwa mu lyato, agenda hu maaji n'atiina eyiri Yesu.

³⁰ Aye ni gabona amayengo ni genyoha, ng'obuti bumunamba. Amaaji ni gamwiniha, gahayaana ati, "Musengwa, ponie!"

³¹ Ng'ano ni naano Yesu agolola omuhono, amunamba amuloma ati, "Lwahiina obuusabuusa, oli n'ohufugiirira hutotono?"

³² Era bombi ni bengira mu lyato, ng'epunga eteeha.

³³ Ng'ano abaali mu lyato bajumirya Yesu ni baloma baati, "Mu butuufu oweene, oli Mwana wa Hatonda!"

*Yesu anonia abalwaye e Genesareeti
(Mar 6:53-56)*

³⁴ Ni bambuha enyanja, nga boola mu hitehere ehi balanga baati Genesareeti.

³⁵ Era abaatu baayo ni bahitegeera baati Yesu gaali goolire, basasaania amanjuliro mu hitundu ehyo hyosihyosi ko n'emirirano. Ng'ano abaatu bamunjirira abalwaye baawe bosibosi

³⁶ nga bamwegalihira aganye abalwaye abo banjambeho bunjambe hu gemo ly'ehyambalo hihye. Era hiisi owamuñambaho, gañonanga huñona.

15

Obulombolombo bw'Abayudaaya (Mar 7:1-13)

¹ Oluvanyuma balala hu Bafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda banjwa e Yerusalemu, baatiina eyiri Yesu bamubuusa baati,

² "Lwahiina abeege babo sibahola ng'olu obulombolombo w'abasehulu beefe butuloma? Balya ni bahiiri husaaba mu ngalo."

³ Nga Yesu abagobolamo ati, "Ne lwahiina enywe mubbwaga egambi lya Hatonda olw'obulombolombo wenywe?"

⁴ Hiri hiityo olwohuba Hatonda gaaloma ati, 'Njanga lataawo ni maawo enono,'* era ati, 'Anaduhenga Semwana oba nyina, bali n'ohumwita.'

⁵ Aye enywe muloma muuti omuutu analoma semwana oba nyina ati, 'Obuyeedi obunahahunaye, nabunongayo eyiri Hatonda,'*

⁶ olwo aba n'ehiyale ehy'ohutana Semwana* obuyeedi. Mu ngeri eyo nga mudibya ehibono hya Hatonda olw'obulombolombo wenywe.

⁷ Banafuusi enywe, ehibono hya Hatonda ehi naabbi Yisaaya gabalomaho hituufu olu gaaloma ati,

⁸ " 'Abaatu bano baapa enono
lya hu munwa,

aye emyoyo jaawe jipumaho.

⁹ Era banjumirya byahwehenahenaho
olwohuba ehibono obubono eby'abaatu,
mbebi banjira ohuba amagambi gange.' "

Ebyonoona omuutu binjwa mu mwoyo gugwe (Mar 7:14-23)

¹⁰ Ng'ango Yesu alanga ehiñindi hy'abaatu hitiina aña gaali, ng'aloma ati, "Mutege ohutwi era mutegeere ehi nja ohuloma.

¹¹ Ebi muutu alya sinje ebimonoona aye ebinjwa mu munwa gugwe."

¹² Ng'ango abeege babe batiina aña gaali, bamubuusa baati, "Ohimanyire oti Abafalisaayo balunjire ni banjuliye ehibono ebyo?"

¹³ Nga Yesu abagobolamo ati, "Hiisi musaala ugu Bbaabba ali mwigulu atahoma, banahaguhuleno.

¹⁴ Olw'ehyo, Abafalisaayo abo batabahenera biseera olwohuba batangirisi abanofu. Era singa omunofu atangirira omunofu wahye, bombi bagwa mwirono."

¹⁵ Ng'ango Peetero amuloma ati, "Tulomere amahulu g'olugero olwo."*

¹⁶ Nga Yesu abaloma ati, "Koni mwesi simufaania mahulu g'olugero olwo bbe?"

¹⁷ Simumanyire muuti ebi muutu alya bitiina mu hida omu binjwa byatula?

¹⁸ Aye ebi aloma binjwa mu mwoyo gugwe era ebyo nj'ebimwonoona.

¹⁹ Hiri hiityo olwohuba mu mwoyo gw'omuutu pomunjwa ebinjeego ebibi, obutemu, obuhwedi, ohuba w'emoni enyangu, ohuba n'omuhono omuleeni, obudulingi n'obunjesi.

²⁰ Ebyo nj'ebyonoona omuutu; sosi ohulya n'atasaabire mu ngalo."

* 15:4 15:4 Hunj 20:12; 21:17; Mag 5:16; Leev 20:9
Ebyanjandihwa ebindi biri ni "semwana oba nyina."

* 15:5 15:5 Hunj 20:12; 21:17; Leev 20:9
* 15:9 15:9 Yis 29:13

* 15:6 15:6
* 15:15 15:15 Luk 6:39

Omuhasi Omukanani
(Mar 7:24-30)

²¹ Yesu ni gaanwa mu hifo ehyo, ng'atiina mu twale ly'e Tiiro ni Sidoni.

²² Omuhasi Omukanani ohunwa mu hitundu ehyo, ng'atiina aya gaali, genaana ati, "Musengwa, Omwijuhulu wa Dawudi,[†] pambire ehisa! Omusambwa gugudya omuhaana wange bugali!"

²³ Aye Yesu sigamugobolamo hiitu hyosihyosi. Olw'ehyo, abeegi babe batiina aya gaali bamwegalihira baati, "Mubbinge, olwohuba ali hutuhubhira oluhero!"

²⁴ Nga Yesu agobolamo ati, "Baatuma eyiri Abayisirayiri ababbaama bonene."

²⁵ Ng'ayo omuhasi oyo atiina ahubba amafuha mu moni jije amuloma ati, "Musengwa, njeede!"

²⁶ Nga Yesu amugobolamo ati, "Sihirani ohunamba ebiryo by'abaana wabidanyira embwa jaawe."

²⁷ Ng'omuhasi oyo amuloma ati, "Musengwa, pohiri aye n'embwa joosi jirya obukukumuhira obugwa njaasi w'emeza ya musengwa waajo."

²⁸ Nga Yesu amugobolamo ati, "Muhasi ewe, oli n'ohufugiirira ohw'amaani! Ale hahibe ng'olu osungire." Era omuhaana wuwe ganona mu saawa enyene eyo.

Yesu anjonia abaatu bangi

²⁹ Yesu ni ganwa mu hifo ehyo, gatiina n'agendera hwigenya ly'enyanya y'e Galilaaya, ng'aniina hu lusozi gehala.

³⁰ Abaatu bangi batiina aya gaali ni bamunirira abaleme n'abahyafutafuta n'abanofu n'abagongobala n'abataloma ko n'abalwaye abandi. Nga babata ayo ohuupi ni naye era ng'abanjonia.

³¹ Abaatu benjonia ni baabona abaali ni bataloma ni baloma, abaleme ni bagenda, abanofu ni babona. Era nga bajumirya Hatonda w'Abayisirayiri.

Yesu aliisa abaatu ekumi ene
(Mar 8:1-10)

³² Ng'ayo Yesu alanga abeegi babe batiine aya gaali abaloma ati, "Abaatu bano bapambya ehisa olwohuba babaaye ni neese endaalo edatu kwiye aye njaahani banjuma hy'ohulya. Sinenda hubaseebula ni bali njala, bahanda bagwa hu ngira."

³³ Aye abeegi babe bamugobolamo baati, "Mu hifo ehiduleere hino omuutu anjanga hutusa neena ebiryo ebinjanga ohuliisa abaatu bano bosibosi?"

³⁴ Nga Yesu ababuusa ati, "Muliyo n'emigaati jinga?" Nga bamugobolamo baati, "Musanvu n'obuyeeni butotono."

³⁵ Ng'ayo Yesu aloma abaatu behale njaasi.

³⁶ Ng'abugula emigaati ejo omusanvu n'enyeeeni jawaho, nga geyaasa Hatonda, ajibbwagabbwagamo ng'ahena ajina abeegi babe bajigabire abaatu. Nga boosi bahola ng'olu gabaloma.

³⁷ Nga bosibosi balya beguta. Ni bahena ohulya, ng'abeegi babe bahumbaania obukukumuhira owasigalano, nga bwijula ebisero musanvu.

³⁸ Abaatu abalya, baali ekumi ene, ohwo n'atatayeho abahasi n'abaana.

³⁹ Oluvanyuma lwa Yesu ohuseebula abaatu, gahena ganiina eryato ng'atiina mu twale ly'e Magadani.

16

Abafalisaayo n'Abasadukaayo basunga Yesu ahabonero
(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

[†] 15:22 15:22 Dawudi Oba owaaja ohununula abaatu.

¹ Lulala, balala hu Bafalisaayo n'Abasadukaayo baatiina eyiri Yesu nga bamuloma abanje ahabonero ahenunjisa ahalaga haati obunangi obu gaali ni nawo gabutusa yiri Hatonda. Ehyo bamuloma humuhema.

² Nga Yesu abagobolamo ati, "Eryuba aña ligwira mu maaji, munabona egulu ni lifaana hy'amafugi, muloma muuti; 'Olwejo embeera y'owiire yinahabe ndani.'

³ Mu mugamba aña lyuba lijwerayo munabona egulu ni lifaana hy'amafugi n'ebireri ni bisidihire muloma muuti; 'Olwa leero lunaabe lw'ehidumi.' Mumanyire amahulu gemboneha y'owiire aye simumanyire huvunula ebiriño mu hiseera hino.*

⁴ Abaatu b'omulembe guno babi era sibesigwa eyiri Hatonda! Benda ahabonero ahalaga haati Hatonda nj'owaatuma aye njanuma ahabonero ahabaja ohubana ohutusaho ahabonero hyaha Yona olu gaali mu gyeeni."* N'ebibono ebyo, nga Yesu abalehana getiinira.

Esomesa y'Abafalisaayo n'Abasadukaayo ey'obudulingi
(Mar 8:14-21)

⁵ Abeegi ba Yesu ni boola engereha w'enyanya, bahebulira baati bebiriye ohugega emigaati.

⁶ Nga Yesu abaloma ati, "Mwegenderese era mwehuume ehisimbulusa hy'Abafalisaayo n'Abasadukaayo."

⁷ Nga nibo begeyamo abeene n'abeene baati, "Aloma atyo olwohuba ndihugega migaati."*

⁸ Yesu gamanya ehi baali ni begeyamo ng'ababuusa ati, "Enywe abali n'ohufugiirira ohutotono, lwahiina mujeega hu hy'ohunuma emigaati?"

⁹ N'ohwola haati muhiiri hutegeera? Si muhebulira olu nabbwaga mu migaati etaanu nagabira abaatu ekumi etaanu? Mwachumbaania ebisero binga eby'obukukumuhira?

¹⁰ Ate mwahumbaania ebisero by'obukukumuhira binga olu nabbwaga mu migaati omusanvu nagabira abaatu ekumi ene?*

¹¹ Lwahiina simutegeera muuti simbaaye ni ndoma hu migaati? Aye mbalomire mwehuume ehisimbulusa hy'Abafalisaayo n'Abasadukaayo."*

¹² Ng'abeegi abo ko bategeera baati sigaali n'abaloma hwehuuma hutalya migaati ejirimo ehisimbulusa aye esomesa y'Abafalisaayo n'Abasadukaayo ey'obudulingi.

Peetero abbutula ati Yesu nje Kurisito
(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Yesu n'abeegi babe ni boola mu hibuga Kayisaaliya ehya Filipi, ng'ababuusa ati, "Abaatu ni baba ni baloma hu Omwana w'Omuutu, baloma baati nj'ani?"

¹⁴ Nga bamugobolamo baati, "Naliño abaloma mbo ndiwe Yowaane Omubatiza, abandi baati ndiwe naabbi Eliya, abandi baati ndiwe Yerehiya era n'abandi baati oli mulala hu banaabbi."

¹⁵ Ng'ango ababuusa ati, "Ne enywe, muloma muuti ndiise ani?"

¹⁶ Nga Simooni oyu balanga baati Peetero amugobolamo ati, "Ndiwe Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu era Omwana wa Hatonda Omwene Bulamu."*

¹⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, "Simooni omwana wa Yona, oli n'ekabi olwohuba omuutu sinje ahuhwehuliye ehyo aye Bbaabba ali mwigulu.*

* **16:3 16:3** Ebyañandihwa ebyahale binuma ebibono ebiroma biiti "ehyegulo ni hyola...ebiriño mu hiseera hino." * **16:4 16:4** Yon 1:17 * **16:7 16:7** Luk 12:1 * **16:10 16:10** Mat 14:17-21 * **16:11 16:11** Mat 15:34-38

* **16:16 16:16** Mat 14:1-2; Mar 6:14-15; Luk 9:7-8 * **16:17 16:17** Yow 6:68-69

18 Olw'ehyo kuloma ti ndiwe Peetero,† hu lwanda huno nditongolaho ehibbubbu hyange ehy'abafugiirira era amaani g'e magombe ‡ sigalibanangula.

19 Ndihuja ebisumuluzo eby'obunugi bwomwigulu era hiisi ehi osidiha hu hyalo, nomwigulu mwosi balihisidiha era hiisi ehi ositula hu hyalo nomwigulu mwosi balihisitula.”

20 Ng'ahuutira abeegi babe batalomeraho muutu yesiyesi baati nje Kurisito oyu bafujaho amate ohunonola abaatu.*

*Yesu aloma hu hufa n'ohulamuha huhwe
(Luk 9:22-27)*

21 Ohunwa mu hiseera ehyo, nga Yesu atandiha ohusomesa abeegi babe ng'olu ali n'ohutiina e Yerusaalemu, abaatu abahulu mu gwanga n'abasomesa b'amagambi n'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bamubonyaabonye bugali weene era bamwite aye ni njalibitango endaalo edatu aliramuha.

22 Olw'ehyo, Peetero ganjira Yesu hu tulo ng'amuhayula ati, “Musengwa, ehyo sihija huhwolaho kadi!”

23 Nga Yesu acuha amuloma ati, “Pwe mu moni, oli Sitaani! Oli hutigatigania ohuhola ebyagima naaja, sooli hujeege hu mulimo gwa Hatonda ogwandeeta aye oli hujeege hu by'abaatu!”

24 Ng'ango aloma abeegi babe ati, “Hiisi muutu owenda ohuba omuloobera wange, atehwa ohwefiirisa byosibyosi era n'ali muheneerefu ohubbeeda omusalabba gugwe era agende ni neese.

25 Hiri hiityo olwohuba hiisi oweheneerera obulamu wuwe, alibufiirwa aye hiisi afirwa obulamu wuwe hu lwange, alibunonola.*

26 Ale higasa hi omuutu ohuba n'obuninda bwohu hyalo huno wosiwosi aye gafirwa obulamu wuwe? Ale dala njalijo ehi omuutu anjanga ohunjaayo ko gagobosango obulamu wuwe ni buba ni buhenire ohugota?*

27 Hiri hiityo olwohuba Omwana w'Omuutu aja huuja mu enono lya Semwana, n'ali n'abamalayika babe anje hiisi muutu omuhemba ni geema hu bikolwa byawe.

28 Mbalomera ehituufu ti, njalijo abandi hu enywe abemereeye njano, abatalifa ohutusaho ni bahenire ohubona Omwana w'Omuutu ni gaaja ohunuga.”*

17

*Emboneha ya Yesu yicuuha
(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)*

1 Ni njabitango endaalo mukaaga, nga Yesu anjira Peetero ni Yakobbo ni Yowaane muganda ya Yakobbo batiina baniina hu olusozi olweginghiriri baba eyo bonene.

2 Ni baali eyo, abeegi babe abo baali baheja nga mu moni wuwe mucuuha mumeregenya hy'eryuba era ebyambalo bibye nga bipepya bimesya hy'enjase.

3 Anjo ni naango nga babona Eliya ni Musa ni bajaya ni Yesu.

4 Nga Peetero aloma Yesu ati, “Musengwa, hirani ti huli njano. Ni huba husiima huhwo, natongole ebitiira bidatu. Hirala hibe hihyo, ehindi hya Musa n'ehindi hy'Eliya.”

5 Peetero ni gaali n'ahiroma, ehireri ehipepya nga hiija hibawiihaho. Ng'ejanjaasi linwera mu hireri ehyo, ni njalijo aloma ati, “Ono nj'Omwana wange omuhoda oyu nenda era owunesiimisa. Ale mujulirise ebi abaloma.”

† 16:18 16:18 Peetero Peetero mu Aramayiki nje Keefa amahulu gaalyo ti ebaale. ‡ 16:18 16:18 Oba Geyeena.

* 16:20 16:20 Mat 18:18; Yow 20:23 * 16:25 16:25 Mat 10:38; Luk 14:27 * 16:26 16:26 Mat 10:39; Luk 17:33;

Yow 12:25 * 16:28 16:28 Mat 25:31; Bar 2:6

⁶ Abeegi abo ni banjira ebibono ebyo batya bugali, nga bagwa njaasi mahotamiriye ni batenda n'ohumuhejaho.*

⁷ Aye Yesu gatiina gabanambaho, ng'abaloma ati, "Mwinyohe mutatya!"

⁸ Abeegi babe ni bagangamuha, sibabona muutu owundi yesiyesi ohutusaho Yesu yejene.

⁹ Ni baali ni banjwa hu lusozi, nga Yesu abahamiirisa ati, "Mutalomeraho muutu yesiyesi ebyo ebi muweene ohwola olu Omwana w'Omuutu aliramuha."

¹⁰ Ng'ango abeegi abo bamubuusa baati, "Lwahiina abasomesa b'amagambi ga Hatonda baloma baati naabbi Eliya ali n'ohweheerera ohugobola ko Kurisito gaaje?"

¹¹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Hituufu, Eliya ali n'ohweheerera ohuuja agobose bunyaaha emyoyo j'abaatu.

¹² Aye mbalomera ti Eliya gahena hale ohuuja aye sibamufaanina era abaatu bamuhola byosibyosi ebi bendire. Mu ngeri nj'enyene baja hugudya n'Omwana w'Omuutu baatyo."

¹³ Ng'ango abeegi bategeera baati gaali abalomera hu Yowaane Omubatiza.*

Yesu anjonia omuseere aliho omusambwa

(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43)

¹⁴ Yesu n'abeegi babe bala abadatu ni banjwa hu lusozi, nga bagaana ehinjindi hy'abaatu. Nga njabaango omusinde owatiina eyiri Yesu, ahubba amafuha mu moni wuwe amuloma ati,

¹⁵ "Muhulu, kwegayiriye njambira musaani yange ehisa, agwa efubu era abonaabona bugali. Efunda nyingi agwa mu muliro oba mu maaji.

¹⁶ Namuleetaho eyiri abeegi babo aye sibamuonia."

¹⁷ Nga Yesu abaloma ati, "Enywe abaatu abanjuma hufugiirira era ab'omulembe guno ogwabbaama, ndihena ni nenywe ahamanga ahaaga hatye ko mube n'ohufugiirira, ndyosa njena ohubehaliiriha? Mundeetere njano omuseere oyo."

¹⁸ Yesu ng'ahayuhira omusambwa gunjwa hu museere, ng'ango ni naango anjona.

¹⁹ Oluvanyuma abeegi ba Yesu batiina anja gaali n'ali yejene nga bamubuusa baati, "Lwahiina sihwabobola hubbinga musambwa ogwo hu museere?"

²⁰ Nga Yesu abagobolamo ati, "Ehyo hibaaye hiityo olwohuba muli n'ohufugiirira hutotono. Mbalomera ehituufu ti, singa muba n'ohufugiirira n'olu huba hudiidiri hy'ahamo ha kalidaali, mwahalomire olusozi luno muuti, 'Siguha njano oje wedaanye njala' era nga ehi oloma hibanjo. Njanjuma ehiribahaya.

²¹ Aye omusambwa hy'ogwo sigunjanga hutiina ni njanjuma husaba n'ohusiiba."*

Nindi Yesu aloma hu hufa huhwe

(Mar 9:30-32; Luk 9:43-45)

²² Abeegi bosibosi ni Yesu ni baali ni bahumbeene njalala e Galilaaya, nga Yesu abaloma ati, "Baja hulya mu Mwana w'Omuutu oluhwe bahene bamuneyo eyiri abobunjangi bamwite.

²³ Baja humwita aye njalibitanjo endaalo edatu ng'alamuha." Ehyo hyaleetera abeegi babe ohwenjnamira.

Ohunja omusolo gwomu Yekaalu

²⁴ Yesu n'abeegi babe ni boola e Kaperanawumu, ng'abanjooosa bomu y'e Yekaalu† batiina eyiri Peetero bamubuusa baati, "Koni omusomesa wenywe niye saanja musolo gwomu Yekaalu?"

* 17:6 17:6 Tand 22:2; Mag 18:15; Zab 2:7; Yis 42:1 * 17:13 17:13 Mat 11:14 * 17:21 17:21 Ebyanjandhiwa ebindi ebyahale binjuma lunyiriri luno. † 17:24 17:24 ng'abanjooosa bomu y'e Yekaalu Ogwo gwali musoolo ogu hiisi muutu mu Yisirayiri gasasulanga hiisi mwaha ohuhola hu mirimo ja Yekaalu.

²⁵ Nga Peetero abagobolamo ati, “Anja.”

Peetero ni gengira mu nyumba, Yesu nj’oweherera ohuloma ng’amubuusa ati, “Ne ewe Simooni ojeega otye? Abahabaha banjoosa baatu hi? Abaatu bomu gwanga lyawe oba abalugendwa?”*

²⁶ Nga Peetero amugobolamo ati, “Hu balugendwa.”

Ng’ano Yesu amuloma ati, “Abazaliranwa bomu gwanga sibali n’ohunja omusolo.

²⁷ Aye ohutenda hubalunja tiina hu nyanja odanye omulobo mu maaji, enyeeni eyi oneheerere ohunjambya, onayasamye wagaanamo ebbeesa. Jijambe otiine osasule omusolo ogugwo n’ogwange.”

18

Omuutu ahira ohuba ow’ejono eyiri Hatonda

(Mar 9:33-37; Luk 17:1-2)

¹ Mu hiseera ehyo abeegi batiina anjali Yesu, nga bamubuusa baati, “Nj’ani ahira ohuba ow’ejono mu baatu abali mu bunugi owomwigulu?”

² Ng’ano Yesu alanga omwana omujere owaali anjapi anjo, amwemeeresa njagati waawe.

³ Ng’ahena aloma ati, “Mbalomera ehituufu ti hiisi muutu ateesiga Hatonda hy’omwana omujere ng’olu geesiga abasaaye babe, sibalimubala huba mulala hu baatu aba Hatonda anjuga.

⁴ Olw’ehyo hiisi owenomeha hy’omwana omujere ono, nj’ahira ohuba ow’ejono mu baatu aba Hatonda anjuga.*

⁵ Era Hiisi asangaalira omwana omujere hy’ono hu lwange, aba asangaliye ndiise.

⁶ Aye omuutu yesiyesi aleetera mulala hu banjere bano abafugiirira ohubbenga, anjoomera humusidihamo ogubaale ogusito mu mamiro, nga bahena bamudanya mu buliba.

⁷ “Nga jibageene abaatu abomu hyalo hino olwohuba mulimo ebiitu ebi baleetera ohwonoona. Ebiitu hy’ebyo biri n’ohubano aye jimwageene oyo abireeta!

⁸ Olw’ehyo hanye muhono oba hugulu huhwo nj’ohuhuleetera ohwonoona, hutemeeho. Hirañi osune obulamu obutanwanjo n’oli muleme, ohuhira olu osigasa emihono jombi oba amagulu gombi aye bahudanya mu muliro ogutasima emirembe n’emirembe.

⁹ Era hanye emoni yiyo ehuleetera ohuhola ehibi yomoleemo. Hirañi obe wa moni ndala aye wingire mu bunugi wa Hatonda, ohuhira olu osigasa emoni jombi aye bahudanya mu hifo omu oja husihiirihira.*

Olugero olunjamba hu taama eyaali n’egotire

(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Olw’ehyo omanya otatalanga wayire mulala hu banjere bano, olwohuba mbalomera ti, abamalayika ababalabirira hiisi hiseera boherera Bbaabba ali mwigulu.

¹¹ Omwana w’Omuutu gaaja ohunonola abaatu ababbaama.*

¹² “Enywe mujeega muutye? Singa omuutu aba n’etaama jije cikumi aye nga ndala yigotaho, saaleha anjo ecenda namwenda ni jiri hwaya gatiina ohwendula endala eyo egotire ohwola olu ayibona?

¹³ Era mbalomera ehituufu ti, n’ayibona asangaala bugali olw’etaama eyo endala, ohuhiraho jira ecenda namwenda.

¹⁴ Mu ngeri nj’enyene Senywe ali mwigulu sigenda wayire mulala hu banjere bano ohubadanya mu muliro.”

* 17:25 17:25 Huj 30:13; 38:26 * 18:4 18:4 Mar 10:15; Luk 18:17 * 18:9 18:9 Mat 5:30 * 18:11 18:11 Ebyanjandihiwa ebindi ebyahale binjuma lunyiriri luno.

Owahyo ahuhola ehikulumya

¹⁵ Ng'ango Yesu geyongera aloma ati, "Singa owahyo ahuhola ehibi, tiinayo omulomere ehibi hiye ni muli babiri mwenene. N'afugiirira ehi omuloma, muligobolano nindi ohuholagana bulani.

¹⁶ Aye singa saafugiirira ehi oloma, wagamangayo n'owahyo mulala oba babiri ko hiisi songa bayihahasenga ni naliho obujulizi ow'abaatu babiri oba badatu.

¹⁷ Singa agaana ohubanjulirisa, mumuniranga mu hibbubbu hy'abafugiirira, bamwiihasa bamubulirira. Anagaana ohunjulirisa, mumuniranga ohuba hy'Atali Muyudaaya oba omunjoosa oyu muloma muuti ali n'ebibi.*

¹⁸ "Mbalomera ehituufu ti hiisi ehi osidiha hu hyalo, nomwigulu mwosi balihisidiha era hiisi ehi ositula hu hyalo, nomwigulu mwosi balihisitula.

¹⁹ "Nindi mbaloma ti, singa babiri hu hyalo huno banabenga bulala mu hiisi ehi musaba, Bbaabba ali mwigulu anahibanjenga.*

²⁰ Hiri hiityo olwohuba babiri oba abadatu abafugiirira banahumbaana mu siina lyange, mba anjo ni nabo."

Olugero olunamba hu mwidu atasonija

²¹ Ng'ango Peetero atiina anjali Yesu amubuusa ati, "Musengwa, owahyange anakola ehibi, musoniye efunda jinga? Musoniye efunda musanvu?"

²² Nga Yesu amugobolamo ati, "Kuloma ti, si funda musanvu aye sanvu emirundi musanvu.*

²³ "Obunugi bwomwigulu hunjanga ohubugeragerania hu habaha owendire abeedu babe baneyo embalirira y'ebbeesa jije.

²⁴ Ni gatandiha ohubala ebitabo nga baleeta mulala hu beedu oyu gaali n'abanja etalanta omutwalo mulala.†

²⁵ Omwidu oyo ganjuma bbeesa ohusasula musengwawe. Olw'ehyo musengwawe galagira bamutunde, n'omuhasi wuwe n'abaana babe ko n'ebiiitu bibye byosibyosi, ohusasula ebbanja.

²⁶ Ng'ango omwidu oyo ahubba amafuha amwegalihira ati, 'Ngumikirizeho, nahahasule ebbeesa jijo josijosi eji wumbanja.'

²⁷ Omwidu oyo ganjambya musengwawe ehisa, ng'amusoniya ebbanja ng'amuleha gagamayo.

²⁸ "Aye omwidu oyo ni gatula ebulafu, gagaanana n'omwidu wahye oyu gaali n'abanja dinaari cikumi.‡ Ng'amugwa mu mamiro amuloma ati, 'Sasule ebbeesa jange!'

²⁹ Ng'ango omwidu wahye oyo ahubba amafuha, amwegalihira n'aloma ati, 'Ngumikirizeho, nja huhahasula ebbeesa jijo.'

³⁰ Aye niye gagaanana era galoma bamudanya mu komera ohwola olu alisasula ebbanja.

³¹ Abeedu bahye ni baabona ebyaliho, ehyo hyababisya bubi bugali weene era banamba engira batiina balomera musengwa yaawe byosibyosi.

³² Ng'ango musengwa yaawe alanga omwidu oyo amuloma ati, 'Mwidu ewe omubi, nahusoniya ebbanja eri naali ni kubanja olwohuba wanjegalihira.

³³ Ndiwe atanjanga husoniya wahyo ng'olu ese nahusoniya?'

³⁴ N'obusungu bungi, musengwawe gamujambya abasirikale bamudanye mu komera bamugudye, ohwola olu alihena ohusasula ebbanja lyosiryosi."

* 18:17 18:17 Mag 19:15 * 18:19 18:19 Mat 16:19; Yow 20:23 * 18:22 18:22 Luk 17:3-4 † 18:24 18:24 etalanta omutwalo mulala Talanta ndala yaali muhemba gw'omupakasi ey'emyaha ng'ehumi n'etaanu. Olw'ehyo talanta omutwalo, jaali bbeesa mbitiirifu. ‡ 18:28 18:28 Dinaari ndala nj'eyaali omuhemba ogw'oludaalo lulala. Olw'ehyo dinaari cikumi yaali peera y'emyesi ng'edatu, ate talanta omutwalo gwali muhemba ogw'emyaha ehumi n'etaanu.

³⁵ Nga Yesu agohoba ati, “Eyo nj’engeri eyi Bbaabba ali mwigulu alibisyamo hiisi mulala hu nywe, ohutusaho nga musonjire abahyenywe ohunwera erala mu myoyo jenywe.”

19

Yesu asomesa hu hwawuhana hw’abafumbo (Mar 10:1-12)

¹ Yesu ni gahena ohuloma ebibono ebyo, ng’anwa e Galilaaya atiina mu twale ly’e Buyudaaya, engereha w’olwabi Yoludaani.

² Ng’ano ehinjindi hy’abaatu himulondaho era ng’anonia abalwaye abaalimo.

³ Ng’ano balala hu Bafalisaayo batiina bamuhema baati, “Amagambi geefe gafugiirira omuutu ohubbinga omuhasi wuwe olw’esonga yosiyosi?”

⁴ Ng’ano Yesu abagobolamo ati, “Simusomangaho ehyandiihiwa hiiti; ‘Ohunwa hutandiha y’ehyalo, Hatonda gawumba omusinde n’omuhasi?’* ”

⁵ Era ng’aloma ati, ‘Olw’ehyo omusinde analehenga semwana ni nyina, nga genimba n’omuhasi wuwe, nga bombi bafuuha mubiri mulala?’*

⁶ Olwo nga sibahiiri babiri, wabula mulala. Ale omuutu saanjimbululanga ehi Hatonda ganimba njalala.”*

⁷ Ng’Abafalisaayo abo bamubuusa baati, “Ne lwahiina Musa gatajo ehiragiho ati omusinde abbinga omuhasi wuwe, amujanga ebbaluna eyihahasa yiiti amubbingire?”

⁸ Nga Yesu abagobolamo ati, “Musa gafugiirira abasinde ohuna abahasi baawe ebbaluna olw’obuhahanyafu w’emyoyo jaawe. Aye sihyali hiityo ohunwera erala mu hutandiha.* ”

⁹ Mbaloma ti hiisi abbinga omuhasi wuwe ohutusaho olw’obuhwedi, ng’ahena aleeta owundi, aba aholire obuhwedi.”*

¹⁰ Ng’abeegi babe bamuloma baati, “Ni hiba ni hiri hiityo njagati w’omusinde n’omuhasi wuwe, hiraŋi ohutafumbirwa.”*

¹¹ Nga Yesu abagobolamo ati, “Hiisi muutu saananga hufugiirira esomesa eyo, ohutusaho abo aba Hatonda gana ohuyitegeera bonene.

¹² Abaatu abandi sibaleeta bahasi olwohuba babasaala ni bali bafirwa, abandi olw’ohubalaana n’abandi olw’ohwenda ohwenjerayo erala ohunjeeresa Hatonda. Afugiirira ebyo ebindomire hu bufumbo, ahifugiirire.”

Yesu asabira abaana abanjere ekabi (Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Ng’ano njabaano abaanira abaana abanjere eyiri Yesu ohubanambaho abalombere ekabi aye abeegi babe bahayula abaatu abo.

¹⁴ Nga Yesu abaloma ati, “Mulehe abaana abanjere baaje eyi ndi. Mutabagaana olwohuba abali hy’abo, mbabengira mu obunugi womwigulu.”

¹⁵ Ni gahena ohubanambaho n’ohubasabira ekabi, ng’anwa mu hifo ehyo.

Yesu n’omusinde omujinda (Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Njaaliho omusinde owatiina eyiri Yesu ng’amubuusa ati, “Musomesa, hiraŋi hi ehi ndi n’ohuhola ohusuna obulamu obutanwano?”

* **19:4 19:4** Tand 1:27 * **19:5 19:5** Tand 2:24 * **19:6 19:6** Tand 5:2 * **19:8 19:8** Mag 24:1-4; Mat 5:31 * **19:9 19:9** obuhwedi Ebyandiihiwa ebindi ebyahale biŋuma bibono bino. * **19:10 19:10** Mat 5:32; 1 Kor 7:10-11

17 Nga Yesu amugobolamo ati, “Lwahiina wumbuusa ehiŋamba hu biitu ebiranji? Nalinjo mulala yenene Omulanji. Era n’oba ni wenda ohusuna obulamu obutanwanjo gondera ebiragiyo bibye.”

18 Ng’omusinde oyo amubuusa ati, “Biragiyo hi ebyo?” Nga Yesu amugobolamo ati, “Siwiitanga muutu, soholanga buhwedi, siwiibanga hiitu hyosihyosi, otabenjeranga muutu ehi ataholire,

19 onjanga lataawo ni maawo enono era ‘yendanga omuutu wahyo, ng’olu weyenda wamwene.’ ”*

20 Ng’omusinde oyo amuloma ati, “Ebiragiyo ebyo byosibyosi mbyoheresa. Hiina ehi kibuliraho?”*

21 Nga Yesu amuloma ati, “N’oba ni wenda ohuba owolereeye, tiina otunde ebibyosibyosi, ebbeesa ejinwamo ojigabire abagadi olisuna obunjinda owomwigulu. N’ohena, wuuje obe muloobera wange.”

22 Omusinde oyo ni ganjulira ebyo, ganwanjo n’awombonjaaye olwohuba gaali n’obunjinda oweene obungi.

23 Ng’ano Yesu aloma abeegi babe ati, “Mbalomera ehituufu ti, higosi omunjinda ohwingira mu bunugi womwigulu!

24 Era mbalomera ehituufu ti, hyangu bugali weene engamiya ohubita mu njundu ly’episo, ohuhira omunjinda ohwingira mu bunugi wa Hatonda.”

25 Abeegi babe ni banjulira ebibono ebyo, benjunga bugali nga babuusa baati, “Olwo njahani nj’ani anjanga ohunonoha?”

26 Nga Yesu abalengerera ahena abaloma ati, “Eyiri abaatu, higosi ohwenonola aye eyiri Hatonda ebiitu byosibyosi bisoboha era njabula ehimuhaya.”

27 Ng’ano Peetero aloma Yesu ati, “Efe hwaleha ebyefe byosibyosi nga huuja hube baloobera babo, balituna hi?”

28 Nga Yesu abaloma ati, “Mbalomera ehituufu ti ni balihena ohugobosa hiisi hiitu bunyaaha, Omwana w’Omuutu aliihala hu tebe yiye ey’obunugi mu nono lirye, enywe abaloobera bange ehumi n’ababiri mwesi muliihala hu etebe ehumi n’ebiri ej’obunugi, mwasalira ebaha bya Yisirayiri ehumi nabibiri emisango.

29 Era hiisi owaleha amago gage oba abaganda babe oba ababoojo oba nyina† oba semwana oba abaana oba munjuluko gugwe hu lwange, alisuna omuhemba emirundi cikumi ej’ebyo ebi gafirwa era baamuna n’obulamu obutanwanjo.*

30 Aye bangi hu beginghiriri mu hiseera hino abaliba abanjaasi, nindi bangi hu banjaasi mu hiseera hino abaliba abeginghiriri.”*

20

Olugero olunjamba hu batambi mu ndimiro y’emizabbibbu

1 Nga Yesu abagerera olugero ati, “Obunugi bwomwigulu hunjanga ohubugeragerania hu muutu owaali n’endimiro yiye ey’emizabbibbu. Lulala ganjuuna mu mugamba ohwendula abaatu abohumutambira mu ndimiro yiye.

2 Ni gababona, ng’afugiirisanja ni nabo ohubasasula dinaari ndala,* ng’abasindiha batiina ohutamba mu ndimiro yiye.

3 Ni gatiina mu katale hu saawa ng’edatu ohwendula abatambi abandi, gabona abaatu ni bemereeye anjo ni banjuma ehibahola.

4 Ng’abaloma ati, ‘Enywe mwesi mutiine mutambe mu ndimiro yange ey’emizabbibbu, nabasasule ebbeesa ejisaana.’

* 19:19 19:19 Hunj 20:13-16; Mag 5:17-20 * 19:20 19:20 Hunj 20:12; Mag 5:16; Leev 19:18 † 19:29 19:29 Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti “omuhasi.” * 19:29 19:29 Mat 25:31; Luk 22:30 * 19:30 19:30 Mat 20:16; Luk 13:3 * 20:2 20:2 dinaari ndala Dinaari ndala nj’eyaali omuhemba gw’omutambi ogw’oludaalo.

⁵ Era nga boosi batiina ohutamba mu ndimiro eyo. Nga nindi hu saawa mukaaga ejomu muusi nohu saawa mwenda gagamayo mu katale aholo ehiitu c'ehyene.

⁶ Hu saawa ehumi nandala gatiina era nga nindi abona abandi ni bemereeye anjo ng'ababuusa ati, 'Lwahiina oludaalo lwosirwosi muluheneye anjo ni mwemereeye hwemeerera ni njanuma ehi muhola?'

⁷ "Ng'abaatu abo bamugobolamo baati, 'Hwemereeye njano olwohuba njanuma atunaye emirimo ohumutambira.' Ng'abaloma ati, 'Ale mwesi mutiine mutambe mu ndimiro yange ey'emizabbibbu.'

⁸ "Egulo, esaawa ey'ohwinuha hu muga ni yoola, ng'omwene ndimiro aloma nyapala wuwe ati, 'Langa abatambi obasasule omuhemba gwawe n'otandiihira hu basembireyo ohuuja ohutamba, osembyeyo abo abehereeye.'

⁹ "Abaatu abo abaatiina esaawa ehumi nandala ohutamba, batiina nga hiisi muutu asuna edinaari ndala.

¹⁰ Abeheerera ohutiina ohutamba ni batiina ohubasasula, baneega baati baali bahunana hibbala ohuhiraho abahyawe abo. Aye boosi baabanja edinaari ndala ndala.

¹¹ Oluvanyuma lw'ohubanja ebbeesa, bemulugunya eyiri omwene ndimiro

¹² baati, 'Abasinde bano, abasembireyo ohuuja era abatambire esaawa ndala yonene, obasasuuye c'ehyene ni neefe abaholire omuusi gwosigwosi n'ogumwi gwatunweraho!'

¹³ Ng'ano omwene ndimiro agobolamo mu mulala hu abo ati, 'Wange nandikwibe, sihutegeregane edinaari ndala?'

¹⁴ Olw'ehyo njamba eyiyo ote mu sanu wetiinire. Hiri eyi ndi ohusasula n'asembireyo ohuuja, c'ehyene ni neewe.

¹⁵ Ehi oloma puma bunjani ohutambisa ebbeesa jange ng'olu mba ni nendire? Oba ogongeera olwohuba ndi n'ehyere? "

¹⁶ Nga Yesu agohoba ati, "Bangi hu beginghiriri mu hiseera hino abaliba abanjaasi, nindi bangi hu banjaasi mu hiseera hino abaliba abeginghiriri."

Yesu aloma hu hufa huhwe efunda eyohudatu

(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Naahani Yesu n'abeegi babe ehumi n'ababiri ni baali ni batiina e Yerusaalemu, gabagobosa hutulo ng'abaloma ati,

¹⁸ "Huli hutina e Yerusaalemu aye ni hulyola eyo baja hulya mu Mwana w'Omuntu oluhwe bahene bamuneyo eyiri abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi. Era baja humusalira ogw'ohufa,

¹⁹ bamuneyo eyiri abalugendwa bamujeeje era bamufadule efaalu bahene bamuhomerere hu musalabba. Ne ni njalibitango endaalo edatu, aliramuha."

Ohusaba hwa nyina ya Yakobbo ni Yowaane

(Mar 10:35-45)

²⁰ Ng'ano muha Zebbedayo atiina n'abasaani babe eyiri Yesu, ng'ahubba amafuha amusunga abeho n'ehi amuholera.

²¹ Nga Yesu amubuusa ati, "Wenda kuholere hi?" Ng'omuhasi oyo amugobolamo ati, "N'onahehale hu tebe yiyo ey'enono mu bunugi buwo, nenda oganye abasaani bange bano bombi beehale ohuhulirana, mulala hu muhono gugwo omulungi, n'owundi hu mugooda."

²² Nga Yesu aloma abasaani ba Zebbedayo ati, "Ehi musunga simuhitegeera. Munjanga ohunywa hu hihopo ehy'ohubonaabona ehi nja hunywaho?" Nga nibo bamugobolamo baati, "Hunjanga."

²³ Nga Yesu abaloma ati, "Hituufu mwesi mulinywa hu hihopo ehy'ohubonaabona ehi nja hunywaho. Aye ehy'ohwihala ni mundireene hu muhono gwange omulungi

oba omugooda, sindiise ahigaba. Ebifo ebyo, Bbaabba omwene alibinja abo aba gabitegehera.”

²⁴ Abeegi bahyawe ehumi ni banulira ehi bahyawe ababiri abo basunga, nga babalunjira.

²⁵ Olw’ehyo nga Yesu abalanga bosibosi bahumbaanire aya gaali. Ng’abaloma ati, “Mumanyire muuti abanjugi b’Abatali Bayudaaya benda babanjeerese era abatangirisi baawe benda abaatu aba banjuga bamanye baati babaliho obunangi.

²⁶ Aye sihiri n’ohuba hiityo eyiri enywe. Hiisi owenda ohuba omuhulu mu nywe, ali n’ohuba munjeeresa w’abahye.*

²⁷ Era hiisi owenda ohuba omutangirisi, ali n’ohuba munjeeresa w’abahye.*

²⁸ Mu ngeri nj’enyene n’Omwana w’Omuutu sigaja bamunjeerese aye niye ohunjeeresa era n’ohunayo obulamu wuwe ohuba endiji ey’ohununula oluhulende.”

Yesu anjonia abanjofu babiri

(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Yesu n’abeegi babe ni baali ni banjwa e Yeriko, ng’ehinjindi hy’abaatu himulondaho.

³⁰ Naahani njalino abasinde babiri abanjofu abaali ni behaaye hutulo w’engira. Abasinde abo ni banulira baati Yesu abita, nga balangirira n’ejanjaasi ery’amaani baati, “Musengwa, Mwijuhulu wa Dawudi, tunjambire ehisa otunjonie!”

³¹ Nga bangi hu baatu abomu hinjindi ehyo babahayula ni babaloma banjoleere. Cooka nibo nga begumya hwegumya ohulangirira baati, “Musengwa Mwijuhulu wa Dawudi, tunjambire ehisa!”

³² Nga Yesu gemeerera alagira baleete abanjofu abo aya ali. Ni babanjira, ng’ababuusa ati, “Mwenda mbaholere hi?”

³³ Nga bamugobolamo baati, “Musengwa, twigule emoni hubone.”

³⁴ Yesu gabanjambira ehisa ng’abanjamba hu moni. Anjo ni naajo, ng’emoni j’abasinde abo jirimula batandiiha ohubona era nga benimba hu baali ni balonda hu Yesu.

21

Yesu gengira mu Yerusaalemu mu enjono ery’amaani

(Mar 11:1-11; Luk 19:28-40; Yow 12:12-19)

¹ Naahani Yesu n’abeegi babe ni baali ni banatere ohwola mu Yerusaalemu, boola mu haalo ahabalanga baati Bbesufage, hu lusozi lw’emisaala Emizayiti. Ng’atuma babiri hu beegi babe ati,

² “Mutine mu hitehere ehi mulengera hira. Ni munaabe ni mwahengiramo, munaabone nasugirya n’enyana yaayo ebunwa ni bajisidihire anjo, mujibonjolole mujindeetere.

³ Singa njabano ababuusa lwahiina mujibonjolola, munamugobolemo muuti; ‘Musengwa nj’ajenda,’ era anjo ni naajo anabafugiirire mwajireeta.”

⁴ Bino byalino ohwoheresa ehi naabbi galoma ati,

⁵ “Mulomere abaatu bomu Sayuuni muuti;

‘Mubone, habaha wenywe ali huuja,

muwombeefu era gehaaye hu nasugirya eperepere.’ ”*

⁶ Ng’ano abeegi abo batiina, bahola ng’olu Yesu gabaloma.

⁷ Nga batangirisa nasugirya eyo n’enyana yaayo bajimunjirira. Ni boola bayaalaho engoye jaawe hu mugongo, nga Yesu ayiihalaho.

* 20:26 20:26 Luk 22:25-26 * 20:27 20:27 Mat 23:11; Mar 9:35; Luk 22:26 * 21:5 21:5 Zak 9:9

⁸ Ni baali ni batiina, ng'ehinjindi hy'abaatu hyala engoye mu ngira Yesu abiteho, n'abandi nga baaliriramo obusaga w'ebisaala obuliho amahoose obu baabbwaga hu misaala. Bino babihola olw'ohunja Yesu enono.

⁹ Ng'ano ehinjindi hy'abaatu abaali ni batangiriye, n'abaali ni bamunwaho egongo bahoohera namugulu baati,

“Tunonole, Omwijuhulu wa Dawudi.

Ali n'ekabi oyo owuujira mu bunangi wa Hatonda Musengwa!

Ajeewe enono Musengwa ali mwigulu.”*

¹⁰ Yesu ni gengira mu Yerusaalemu, ehibuga hyosihyosi hyasamalirira. Era ehyo hyaleetera abaatu ohubuusa baati, “Nj'ani oyo?”

¹¹ Nga babagobolamo baati, “Nje Yesu, naabbi Omunazaleesi ohunwa mu twale ly'e Galilaaya.”

Yesu abbinga abaali ni batundira hu Yekaalu

(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Yow 2:13-22)

¹² Yesu n'abeegi babe ni boola e Yerusaalemu gengira mu lunya lwa Yekaalu ng'abbingamo bosibosi abaali ni batundiramo n'abaali ni bagula. Ng'agengula emeeza j'abaswanisa ebbeesa, n'efoomu j'abaali ni batunda enjiwa.

¹³ Ng'abaloma ati, “Hyanandiihiwa hiiti, 'Enyumba yange yinaabenga nyumba omu baatu bananjumirihisyenga. Ne enywe muyifuhisye pungulu eyi bakondo behwehamo.’ ”*

¹⁴ Ebyo ni byanwa, ng'abanofu n'abaleme batiina aya Yesu gaali mu lunya lwa Yekaalu, ng'abanonia.

¹⁵ Aye abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi ni baabona ebyamaliholiho ebi Yesu gaali n'ahola, n'abaana ni bahayaanira hu lunya lwa Yekaalu ni baloma baati, “Omwijuhulu wa Dawudi ojeewe enono,” ng'obusungu bubanamba.

¹⁶ Olw'ehyo nga babuusa Yesu baati, “Oli hunjulira ebi baana abo baloma?”

Nga Yesu abagobolamo ati, “Pulira.” Ng'ahena ababuusa ati, “Ne simusomangaho Ehyandiihiwa ehiroma hiiti;

“ 'Wagunjula abaana abanjere

n'ebiwegera ohuhujumirya?’ ”*

¹⁷ Ni gahena ohuloma atyo, ng'abaleha anjo anwa mu hibuga Yerusaalemu atiina e Bbesaniya eyi ganenyuha.

Yesu anwaba omusaala omutiini

(Mar 11:12-14,20-24)

¹⁸ Ni wahya mugamba, Yesu n'abeegi babe ni baali ni banwa e Bbesaniya ni baagama e Yerusaalemu, ganjulira enjala n'emuluma.

¹⁹ Ni galengera omusaala omutiini hutulo w'engira, ng'atiina aje abone hanye ananga ohwagaanaho ebibala. Ni gagwolaho sigabona hibala kadi hirala ohutusaho amahoose. Ng'ano aguloma ati, “Siwamanga bibala kadi!” Anjo ni naano ng'omusaala ogwo gunjotoha n'ohunotoha.

²⁰ Abeegi ni baabona ehyo, benunja! Nga bebuusa baati, “Omusaala omutiini gunjotohire guutye amangu ago?”

²¹ Nga Yesu abagobolamo ati, “Mbalomera ehituufu ti singa muba n'ohufugiirira era ni munjuma hubuusabuusa, simulihola ehi kolire hu musaala omutiini ogwo hyonene aye mulinanga n'ohuloma olusozi luno muuti, 'Siguha nana oje wedaanye mu buliba' era ehi mulomire hyanao.

²² Era singa muba n'ohufugiirira, munasunenga hiisi ehi munalombenga Hatonda.”

* 21:9 21:9 Zab 118:25-26 * 21:13 21:13 Yis 56:7; Yer 7:11 * 21:16 21:16 Zab 8:2

*Abatangirisi b'Abayudaaya babuusa eyi Yesu atusa obunangi
(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Ng'ango Yesu goola mu lunya lwa Yekaalu era ni gaali n'asomesa, ng'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga, batiina aya gaali nga bamubuusa baati, "Otusa neena obunangi obuhuginiha ohuhola ebiitu ebyo ebi ohola? Era nj'ani owahunga obunangi obwo?"

²⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, "Keesi leha mbabuuse ehibuuso hirala. Ni munangobolemo nga ko mbalamera eyi tusa obunangi obu neemaho ohuhola ebi kola.

²⁵ Mundomere, Yowaane gatusa neena obunangi ow'ohubatiza? Gabutusa yiri Hatonda, oba yiri baatu?" Ng'ango bahubbaganja ebiheego ni baloma baati, "Humugobolemo huutye? Singa huloma huuti Hatonda nj'owamutuma anatubuuse ati, 'Kale lwahiina simwafugiirira bya Yowaane?' "

²⁶ Aye ni hunalome huuti, "Abaatu nj'abamutuma," hitiisa olwohuba abaatu bosibosi bafugiirira baati Yowaane gaali naabbi.

²⁷ Ehyanjwamo nga bamugobolamo baati, "Sihumanyire." Ng'ango Yesu abaloma ati, "Kale keesi sinabalomere eyi tusa obunangi obuukosa ebi kola."

Olugero olunamba hu basaani b'omuutu ababiri

²⁸ Nga Yesu geyongera aloma abatangirisi b'Abayudaaya ati, "Naahani enywe muheega muutye hu lugero luno? Naaliyo omuutu owaali n'abasaani babe babiri. Ng'atiina eyiri omudaayi amuloma ati, 'Mwana wange, olwa leero tiina otambe mu ndimiro y'emizabbibbu.'

²⁹ Nga niye amugobolamo ati, 'Ngeene.' Cooka oluvanyuma ng'acuusa ebiheego atiina atamba.

³⁰ Nga semwana atiina eyiri owohubiri ng'amuloma c'ehyene. Niye ng'amugobolamo ati, 'Kale Bbaabba.' Aye omusaani oyo sigatiina ohuhola ehi gamuloma."

³¹ Kale nj'ani hu bombi owahola ehi saawe gendire? Nga bamugobolamo baati, "Omudaayi."

Nga Yesu abaloma ati, "Mbalamera ehituufu ti abangoosa n'abahwedi bali hweyinjirira mu bunugi wa Hatonda enywe ni mudindibaliye anjo.

³² Hiri hiityo olwohuba Yowaane Omubatiza gaaja ohubalaga engira etuufu ey'ohunamba, mwagaana ohufugiirira obuhwenda wuwe. Aye abangoosa n'abahwedi nibo bafugiirira. Era wayire mwababona ni bafugiirira, simwebbwaga mwamufugiirira."

*Olugero olunamba hu bapangisa b'endimiro y'emizabbibbu
(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Nga Yesu geyongera abaloma ati, "Munulire olugero olundi. Naaliyo omuutu owahoma endimiro ey'emizabbibbu ng'ahena ayisitiriraho, ayabamo erongo eryohujungirangamo, ng'atongolamo n'ehitiira hy'omuhumi, ng'ahena ayipangisa abaatu nga niye atiina mu gwanga erindi."

³⁴ Ehiseera ehy'egesa ni hyola, gatuma balala hu baneeresa babe eyiri abapangisa, bamuŋe owiisa wuwe.*

³⁵ Cooka abapangisa abo banamba abaneeresa babe abo. Owundi nga bamuhubba, nga beeta owundi era ng'owohudatu bamuhubba amabaale.

³⁶ Nga nindi omwene ndimiro abatumira abaneeresa abandi bangi ohuhiraho abagabatumira oludaayi era boosi nga bababisya c'ehyene.

* 21:34 21:34 Yis 5:1-2

³⁷ Omwene ndimiro gasembyayo n’ohubatumira omusaani wuwe, mula n’aloma ati, “Baja hunja omwana wange enono bamupeera owiisa wange.”

³⁸ Cooka abapangisa ni babona omusaani, nga behobaana baati, “Ono nj’omusika. Muhole hu mwite hwegoboseho obusika.”

³⁹ Ng’ano bamusindigirisa bamutusa ebulafu w’endimiro y’emizabbibbu, nga bamwitira eyo.

⁴⁰ Ng’ano Yesu ababuusa ati, “Naahani omwene ndimiro n’aligobola alihola atye abapangisa abo?”

⁴¹ Nga bamugobolamo baati, “Alitiina gasihiirisa abamalimbe abo n’endimiro gayipangisa abaatu abandi abohumuḡanga owiisa buwe mu hiseera ehy’egesa.”

⁴² Nga Yesu abaloma ati,

“Simusomangaho ehyanandiihiwa ehiroma hiiti;

‘Ebaale eri abatongoli batala baati sirani,

nj’eryafuuha ehulu ery’omugaso* mu gosigosi?

Hino Musengwa omwene nj’owahihola,

era hyenḡunjisa abahibona.’ **

⁴³ Nga Yesu geyongera aloma ati, “Olw’ehyo mbalomera ti Hatonda alibatusaaho enywe obunḡugi buwe, gabugabira abaatu abaliba n’ebikolwa ebirani.

⁴⁴ Era hiisi agwa hu ebaale eryo, alibbwagijihamo aye oyo oyu lirigwaho, aliminianguha.”†

⁴⁵ Abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’Abafalisaayo ni banḡlira olugero olwo, bategeera baati Yesu gaali ali huloma hu nje nibo.

⁴⁶ Olw’ehyo, bagesyaho ohwenda ohumuḡamba aye batya ehiḡindi hy’abaatu, olwohuba nibo baali bafugiirira baati Yesu gaali naabbi.

22

Olugero olunḡamba hu mbaga y’obugole

(Luk 14:15-24)

¹ Ng’ano nindi Yesu agerera abatangirisi b’Abayudaaya olugero ati,

² “Owahabaha owomwigulu hunḡanga ohubugeragerania hu habaha owategehera omusaani embaga ey’obugole.

³ Esaawa ey’obugole ni yoola, gatuma abeedu babe ohuhebulisa abageni abalange batiine. Aye abageni nga bagaana ohutiina.

⁴ “Ng’ano nindi atuma abeedu abandi ati, ‘Mulome abageni abalange muuti kenire ohutegeha embaga era netire enombe esaame n’ebisonga ebisaata ebinabbiita olw’embaga y’obugole w’omwana wange. Era hiisi hiitu hiḡooye, muuje hu mbaga.’

⁵ “Aye abageni abo abalange, sibafayo era hiisi muutu eyi gaali, ganḡamba engira yiye ganḡano. Ng’abandi batiina mu ndimiro jaawe, abandi betiinira mu husubuula.

⁶ Abasigalano, nga banḡamba abeedu aba baali ni batumire bababonyabonya bugali bahena babeeta.

⁷ Ehyo hyalunḡa habaha bugali weene. Era ehyanḡwamo, ganḡindiha enḡe lirye lyasihiirisa abatemu abo era nga bohya n’ehibuga hyabwe.

⁸ Ng’ahena aloma abeedu babe ati, ‘Kenire ohutegeha embaga. Aye abageni abalange bebihiisye bubi era enuma n’osaaniye ohuuja.

⁹ Olw’ehyo mutiine mu masanḡangira g’enguudo ejomu hibuga, mulange hiisi muutu oyu munagaane gaaje hu mbaga.’

* 21:42 21:42 Ebyanandiihiwa ebindi biroma biiti, *Ebaale eryomu sonda.* * 21:42 21:42 Zab 118:22-23 † 21:44 21:44 Ebyanandiihiwa ebindi ebyahale binḡuma lunyiriri luno.

¹⁰ Ng'ango abeedu batiina mu nguudo balanga abaatu bosibosi abalangi n'ababi ababagaana batiine hu mbaga. Olw'ehyo abaatu banwerereheramo batiina hu mbaga era enyumba omu bategehera nga yijula.

¹¹ "Ne habaha ni gengira mu nyumba ohuheesa abageni, galengera omuutu owaali n'atambaaye ebyambalo ebinomera ohwambala hu mbaga.

¹² Ng'amuloma ati, 'Wange, wujire n'ano otye n'otambaaye bulangi?' Omusinde oyo ganuma hya huloma.

¹³ Ng'ango habaha aloma abeedu babe ati, 'Mumuhaade emihono n'amagulu, muhene mumudanye ebulafu mu hiirema, eyiriba ohweninala n'ohulira amangi olw'obulumi.' "

¹⁴ Ng'ango Yesu agohoba ati, "Bangi aba Hatonda alanga aye gatobolamo badiidiri."*

Ehibuuso ehinamba hu hunja omusolo

(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Ng'ango balala hu Bafalisaayo batiina baseega amagesi agohutega Yesu bamunambihisye mubi analome.

¹⁶ Olw'ehyo, batuma balala hu beegi baawe ko n'abawagizi ba habaha Herode, baje bamuheme bamunambire mu ndoma yiye. Batiina bamuloma baati, "Musomesa, humanyire huuti ewe ofiira hu mazima era osomesa mu mazima ebi Hatonda genda abaatu bahole, olwohuba obula hu byahuhusiima ebinambulamo.

¹⁷ Naahani tulomere, hirangi efe Abayudaaya ohunga Kayisaali omusolo oba bbe?"

¹⁸ Aye Yesu mu hutegeera ehi baaliho, gabaloma ati, "Banafuusi enywe, lwahiina mukema?"

¹⁹ Mundeetere n'ano endusu eyi batambisa ohunga omusolo." Nga bamunjirira edinaari.

²⁰ Ng'ababuusa ati, "Ehifaananyi n'amasiina ebiyirihho bino, by'ani?"

²¹ Nga bamugobolamo baati, "Bya Kayisaali." Ng'ango Yesu abaloma ati, "Ale ebya Kayisaali mubijje Kayisaali, n'ebya Hatonda mubijje Hatonda."

²² Ni banjulira ebibono ebyo, nga bejunga bugali engeri eyi anunhiremo omubaso gwawe. Olw'ehyo bamunwaho, nga banamba engira bagamayo.

Ehibuuso ehinamba hu hulamuha

(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Hu ludaalo olwene olwo, balala hu Basadukaayo, bano nj'abatafugiirira baati eriyo ohulamuha, batiina eyiri Yesu bamubuusa baati,

²⁴ "Musomesa, Musa omunjeeresa wa Hatonda gatunandiihira egambi ati, 'Singa omuutu afa galeha namwandu n'atamusaayemo mwana, mugandaawe atehwa ohumusika amusaalire abaana.'*

²⁵ Naahani naaliho aboluganda musanvu abamenyanga ni neefe. Ng'omudaayi ahwa omuhasi, cooka ng'afa n'atamusaayemo mwana. Ng'aleehera mutoowe omuhasi oyo.*

²⁶ Nga mutoowe asika namwandu oyo era nga yeesi afa n'atamusaayemo mwana. N'owohudatu yeesi atyo. Bosibosi omusanvu nga bambalaho omuhasi oyo. Cooka ndibamusaalamo mwana.

²⁷ Naahani bosibosi ni baali ni banjooye ohufa ng'omuhasi oyo yeesi afa.

²⁸ Olwo naahani, hu ludaalo olu baatu bosibosi baliramuhiraho, omuhasi oyo aliba muha ani olwohuba gaaliho muhasi w'abaatu abo omusanvu?"

²⁹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Ano mugotire era ehibaleeteeye ohugota, hutamanya Ebyanandiihiwa, wayire obunangi wa Hatonda.

* 22:14 22:14 Mat 8:12; 25:30; Luk 13:28 * 22:24 22:24 Mag 25:5-6; Bik 23:8 * 22:25 22:25 Mag 25:5

³⁰ Hiri hiityo olwohuba abaatu ni baliramuha, baliba hy'abamalayika mwigulu, ni batahwa era ni batafumbirwa.

³¹ Ate ebiŋamba hu hulamuha hw'abafu simusomangaho ehyañandiihiwa, Hatonda n'abaloma ati,

³² 'Ndiise Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo.'* Ehyo hiraga hiiti Hatonda, si Hatonda w'abafu aye w'abalamu."

³³ Ehiŋindi hy'abaatu ni hyañulira ebibono ebyo, bosibosi beñunja esomesa yiye.

Ehiragiyo ehihira obubbala

(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Naahani Abafalisaayo ni bañulira baati Yesu atangalahiise Abasadukaayo, nga behumbaania ohweteesamo ehi banahole.

³⁵ Era nga mulala hu bo owaali omusomesa w'amagambi ga Hatonda abuusa Yesu n'amuhema ati,

³⁶ "Musomesa, hiragiyo hiina ehihira byosibyosi?"*

³⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, "Hyañandiihiwa hiiti; 'Yendanga Hatonda Musengwawo n'omwoyo gugwo gwosigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi ko n'amagesi gago gosigosi.'"

³⁸ Ehyo c'ehiragiyo ehidaayi era ehihira byosibyosi.

³⁹ Ehiragiyo ehirona hu ehyo mu bubbala era ehihifaanana, c'ehino, 'Yenda omuutu wahyo ng'olu ewe weyenda wamwene.'*

⁴⁰ Era amagambi gosigosi n'ebi abanaabbi bañandiiha byediye hu biragiyo ebyo ebibiri."

Kurisito ni Dawudi

(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Naahani Abafalisaayo ni baali ni bahumbeene ayo, nga Yesu ababuusa ati,

⁴² "Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu, mwijuhulu w'ani?" Nga bamugobolamo baati, "Mwijuhulu wa Dawudi."

⁴³ Nga Yesu ababuusa ati, "Lwahiina Dawudi omwene, gamulanga Musengwawe?" Omwoyo n'amutangirira galoma ati,

⁴⁴ " 'Hatonda Musengwa gaaloma Musengwa yange ati,

Yihala ni wundireene
hu lubega olw'omuhono gwange omulungi,
ohwola olu ndifuula abasigu babo
ekookolo ey'ohutaho amagulu gago.'"

⁴⁵ "Obanga Dawudi omwene alanga Kurisito ati Musengwawe, nindi aŋanga atye ohuba mwijuhulu wuwe?"

⁴⁶ Nañuma wayire mulala hu bo owamugobolamo ehibono hyosihyosi. Era ohunwa hulwo nañuma owesinga ohumubuusa ebibuuso nindi.

23

Yesu alabula ohwehuuma Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi

(Mar 12:38-39; Luk 11:43,46; 20:45-46)

¹ Oluvanyuma, Yesu galoma ehiŋindi hy'abaatu nañala n'abeegi babe ati,

² "Buvunanyiziwa w'abasomesa b'amagambi n'Abafalisaayo ohuvuunula amagambi ga Musa.

³ Olw'ehyo muli n'ohubagondera era muhole hiisi ehi babaloma. Aye simuñambanga esambo jaawe olwohuba ebi basomesa sinje ebi bahola.

* 22:32 22:32 Hunj 3:6 * 22:36 22:36 Luk 10:25-28 * 22:37 22:37 Mag 6:5 * 22:39 22:39 Leev 19:18 * 22:44 22:44 Zab 110:1

⁴ Batwiha abaatu amagambi amakambwe ate nga nibo abeene sibasobola n'ohuganamba.

⁵ “Hiisi ehi bahola, bahihola olw’ohwenda abaatu bababone. C’ehigira besidiha mu weeni oba hu ngalo obusanu omuba enyiriri j’ebyanandiihiwa obubbala ohuhiraho owabandi era batunga n’amajolobera amaleeni hu magandula gaawe.*

⁶ Benda ohwihala mu bifo eby’ejono hu mbaga nomu mahumbaaniro.

⁷ Era benda abaatu ohubaheesa mu akisoni n’ohubalanga baati, ‘Musomesa.’

⁸ “Aye enywe simufugiiriranga hubalanga ‘Basomesa,’ olwohuba Musengwa wenywe ali mulala yejene. Enywe mwesimwesi muli baluganda.

⁹ Era simulanganga muutu yesiyesi hu hyalo muuti ‘Bbaabba’ ohulaga muuti mumuḡa ejono, olwohuba muli ni Senywe mulala era ali mwigulu.

¹⁰ Era ni nenywe mwesi simufugiiriranga hubalanga ti ‘Basomesa,’ olwohuba Omusomesa wenywe ali mulala, nje Kurisito oyu bafuujaho amate ahunonjola abaatu.

¹¹ Omuutu ahira ohuba omuhulu mu enywe, ali n’ohuba muḡeeresha wenywe.

¹² Ehyo kiroma olwohuba hiisi owegulumisa, balimwisa aye oyo oweyisa balimugulumisa.”*

Jageene Abafalisaayo, n’abasomesa b’amagambi

(Mar 12:40; Luk 11:39-42; 20:47)

¹³ Nga Yesu geyongera aloma ati, “Jibageene enywe abasomesa b’amagambi n’Abafalisaayo. Banafuusi nywe! Mulobera abaatu ohwingira mu buḡugi bwomwigulu. Enywe mwabeene simwingira ate ni naabo abagesyaho ohwingira mubahingirira.

¹⁴ Jibageene enywe, abasomesa b’amagambi n’Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Munyagulula ebiitu mwahena mu mayumba ga banamwandu era mujumirya Hatonda n’ebibono ebingi olw’ohweraga. Olw’ehyo, balibanja ehiguudyo ehihiraho obubbala.*

¹⁵ “Jibageene enywe abasomesa b’amagambi n’Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Mutiina hiisi ḡaatu olw’ohwenda muhongerese omuutu mulala ohufuuha omulobera wenywe. Cooka anafugiirira, afuuha munafuusi ohuhiraho ni nenywe mwabeene era hino hija humuleetera ohubonaabona mu geyeena ohuhiraho enywe emirundi ebiri.

¹⁶ “Jibageene enywe abatangirisi abanofu! Muloma muuti; ‘Hiisi alayira n’atangiirisa Yekaalu saaba n’omusango n’atoherehiise ehi galayira. Aye hiisi alayira n’atangiirisa ebiitu ebya zaabbu ebiri mu Yekaalu, ali n’ohwoheresa ehi aba n’alayiye.’

¹⁷ Banofu era banubeebe enywe, hiri ḡeena ehihira ohuba ehy’omugaso? Ebiitu ebi babbota mu zaabbu oba Yekaalu egima byaba byabufu?

¹⁸ Era nindi musomesa muuti mbo; ‘Omuutu yesiyesi analayira n’atangiirisa ehituuti, saaba n’omusango n’atoherehiise ehi aba n’alayiye. Aye omuutu yesiyesi alayira n’atangiirisa ehirabo ehiri hu hituuti, oyo ali n’ohuhyoheresha.’

¹⁹ “Banofu enywe, ehihiraho ohuba ehy’omugaso c’ehiri ḡeena? Hirabo oba ehituuti ehifuula ehirabo ehyo ohuba ehyawufu?

²⁰ Olw’ehyo omuutu yesiyesi alayira n’atangiirisa ehituuti, aba alayiye hu lw’ehituuti n’olwebirabo ebi baba ni banongire eyiri Hatonda.

²¹ Era hiisi alayira n’atangiirisa Yekaalu, salayira mu siina lya Yekaalu hyonene aye aba alayiye nomu siina lya Hatonda ayiihalamo.

* 23:5 23:5 Mat 6:1; Hub 15:38; Mag 6:8 * 23:12 23:12 Mat 20:26-27; Mar 9:35; 10:43-44; Luk 22:26 * 23:14 23:14 Ebyanandiihiwa ebindi binjuma lunyiriri luno.

²² Era omuutu alayira n'atangirisa egulu, aba salayira mu siina ly'etebe ya Hatonda ey'obunugi hyonene aye nomu siina ly'oyo ayiihalaho.”*

²³ “Jibageene enywe abasomesa b'amagambi n'Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Muja ehirala ehy'ehumi n'ohubirime ebisemberayo erala obutotono ebi mutambisa ohunomya ebyohulya aye mwebirira muuti ohusala emisango ni mutehubbira n'owesigwa n'ohwenda Hatonda nj'ebihira ohuba eby'omugaso. Muhole byosibyosi ni njanuma hulehayo ebindi.*

²⁴ Enywe abatangirisi abanofu, muta bugali esira huhugondera ohuhola ebiitu ebitali by'amaani, nga mulagajalira ebiitu ebibbala mu magambi ga Hatonda aye ebyo mubihola ni mutamanyire!

²⁵ “Jibageene enywe abasomesa b'amagambi n'Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Muli hy'abaatu aboosa hu mugulu w'ebihopo n'embya aye mugati ni mwijuuye obucaafu. Mwesi mu myoyo jenywe mwijuuye ebibi.

²⁶ Omufalisaayo omunofu ewe, sooka woose ehihopo n'olubya mugati ko bibonehe hu mugulu hwosi ni biri binoo.

²⁷ “Jibageene enywe abasomesa b'amagambi n'Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Muli hy'amagombe agabanahaho erangi ehosa nga gaboneha manoo hu mugulu aye mugati ni mwijuuye magumba g'omufu n'ebiiitu ebitali bigwalaafu!

²⁸ Mu ngeri nj'enyene, eyiri abaatu muboneha hy'abaatu abahola ebirunamu aye mugati mula mwijuuye obunafuusi n'obubi.

Ehibonereso hyabwe

(Luk 11:47-51)

²⁹ “Jibageene enywe abasomesa b'amagambi n'Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Mudabirisa amagombe g'abanaabbi era mudabirisa n'agabaatu abaali abagwalaafu.

³⁰ Nga muhena muloma muuti; 'Singa hwaliho mu mirembe j'abasehulu beefe, hani sihwabenimbaho ohwita abanaabbi.'

³¹ Olw'ebyo muli bajulizi, enywe mwabeene muja obuhahafu muuti muli bejuhulu baabo abeeta abanaabbi olwohuba muli hya nibo.

³² Muheneerese ohuhola ebibi ebi basehulu benywe batandiihirisa.

³³ “Enywe abaatu abahabi hy'etemu! Mulinunuha muutye omusango ogw'ohubadanya mu geyeena?

³⁴ Olw'ehyo, nja hubatumira abanaabbi n'abasinde abagesi n'abasomesa. Balala hu bo muja hubeeta abandi mubahomerere hu musalabba, abandi mubahubbire mu mahumbaaniro genywe n'abandi mulibanjiima mu hiisi hibuga mubanambe.

³⁵ Ehyo c'ehigira balisalira abaatu b'omulembe guno omusango olw'ohwita abanaabbi bosibosi ohunwera erala hu hutonda hw'ehyalo ohwola hatyane. Ohunwa ng'olu beeta Abbiri omugwalaafu ohwola hu Zakaliya omusaani wa Bbalakiya oyu beetira ngati w'ehituuti n'ehifo ehigwalaafu mu Yekaalu.

³⁶ Mbalomera ehituufu ti; ebyo byosibyosi birigira baasalira abaatu ab'omulembe guno omusango.”*

Yesu alimirwa abaatu bomu Yerusaalemu

(Luk 13:34-35)

³⁷ Nga Yesu geyongera abaloma ati, “Enywe abaatu bomu Yerusaalemu! Enywe abaatu bomu Yerusaalemu! Mweta abanaabbi era mwahubba aba babatumira amabaale! Efunda nyingi nendire ohubahumbaania hy'engoho ng'olu ehumbaania owaana bwayo aye ni mutafugiirira.

³⁸ Mu butuufu oweene mbalomera ti Yekaalu yenywe yija hufuaha magunda.

* 23:22 23:22 Yis 66:1; Mat 5:34 * 23:23 23:23 Leev 27:30 * 23:36 23:36 Tand 4:8; 2 Linjo 24:20-21

³⁹ Era simulimbona nindi ohwola olu ndigobola nga mundoma muuti, ‘Ali n’ekabi oyo owuujira mu bujangi wa Hatonda Musengwa.’ ”*

24

Obubonero owohuuja hwa Kurisito (Mar 13:1-22; Luk 21:5-19)

¹ Oluvanyuma lw’ebyo, Yesu ganwa hu Yekaalu era ni gaali n’atiina, abeegi babe beegerera aña gaali bamulaga ng’olu bayitongola n’ebyamaano.

² Nga Yesu ababuusa ati, “Mubona ebizimbe ebyo byosibyosi? Mbalomera ehituufu ti, biribulunguha era sinalibanjo ebaale wayire erala eririsigala ni liri hu lyahye. Gosigosi baligatepulula gaagwa njaasi.”

³ Yesu n’abeegi babe ni baali ni beyebire, ni gehaaye ni nabo hu lusozi olw’emisaala Emizayiti, nga bamubuusa baati, “Tulomereho, ebyo biribaano njaali? Habonero hi ahaliraga haati oli huupi hugobola era n’ekomero y’ehyalo yoolire?”

⁴ Ng’ano Yesu abaloma ati, “Mwehuume natabano abadulingadulinga.

⁵ Hiri hiityo olwohuba bangi baliija ni beranga ohutambisa obujangi wange era ni baloma baati, ‘Ndiise Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu’ era balidulinga bangi.

⁶ Era ni mujiranga etalo nana ni nanala, simutyanga. Ebyo biri n’ohubano aye ekomerero yiriba yihiiri hwola.

⁷ Amawanga galihubbana n’owahabaha buliwaagala owahabaha obundi. Enjala erigwa hu hyalo ni musisi alitengesya ebitundu bingi hu hyalo.

⁸ Aye ano galiba gahiiri gamutumbu.

⁹ “Balibanamba babaano ohubabonerese bahene babeete. Era abaatu bosibosi balibacaawa olwohuba muli baloobera bange.

¹⁰ Mu hiseera ehyo bangi baliywa mu hufugiirira, baliryanamo ekwe era bacaawagana.

¹¹ Abanaabbi ab’obudulingi baliija era balidulinga bangi.

¹² Era olwohuba ohuhola ebibi hulyeyongera bugali, bangi sibaja hwenda bahyawe.

¹³ Aye oyo aligumira ebigosi ohwola hu komerero, alinonoha.

¹⁴ Ko natabano ehohwenambya, Amanuliro Amalani aganamba hu bujugi wa Hatonda gaja hubuulirwa mu hyalo hyosihyosi eyiri abaatu bosibosi ko ekomerero yoole.”

Ehiitu ehy’embiho ehi benyinyalya (Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ Nga Yesu geyongera aloma ati, “Ni mulibona ehiitu ehy’embiho ehinyinyasya, ehi naabbi Daniyeri galomaho ni bahitaaye mu hifo ehyawufu* (asoma bino ategeere),

¹⁶ abaliba mu Buyudaaya, badulumiranga mu bitehere eby’obusozi.

¹⁷ Aliba namugulu hu nyumba yiye n’aninuhanga, sigengiranga mu nyumba ohutusamo ehiitu hyosihyosi ehy’ohutiina ni nahyo.

¹⁸ Era aliba hu muga, saagobolanga yingo hwiruhira ebyambalo bibye.

¹⁹ Mu ndaalo ejo abahasi abaliba ebida n’abookesa nj’abalisinga ohubonaabona.

²⁰ Musabe, bino bitabano mu biseera eby’efula n’obujololohi obungi oba hulwa Sabbaato.

* 23:39 23:39 Zab 118:26 * 24:15 24:15 Dan 9:27; 11:31; 12:11

21 Hiri hiityo olwohuba mu ndaalo ejo ŋalibaano ohubonaabona ohw'amaani, ni huhira hwsihwosi ohwali ni hubaayeno ohuŋwera erala hu hutonda hw'ehyalo nohwola hatyane. Era siŋalibano hubonaabona ohuli hy'ohwo.*

22 Era singa Hatonda Musengwa sigahendeesa hu ndaalo ejo ej'ohubonaabona, siŋahaŋonireho muutu kadi mulala. Aye olw'abo abagatobolamo, endaalo ejo gajipinja.

23 Mu biseera ebyo, omuutu n'alibaloma ati, 'Bona! Kurisito oyu bafuujaho amate ohunoŋola abaatu nj'ono ŋano,' oba ati, 'Bona! Nj'ola ŋala,' simufugiiriranga.

24 Hiri hiityo olwohuba bangi balidulinga ni beranga Kurisito, oba ni beranga abanaabbi era balihola obubonero ow'amaani n'ebyamaliholiho ebyenunjisa, ni hiba ni hiŋangiha babbaamyeye n'abatobole ba Hatonda.

25 Aye enywe mbalabuuye ebyo ni bihiiri hubaano. Kale mubeŋo ni muhimanyire era ni mwetegehire!

26 "Olw'ehyo singa omuutu yesiyesi abaloma ati, 'Kurisito oyu bafuujaho amate ohunoŋola abaatu ali mu lulafu,' simutiinangayo; oba ati, 'Ali mu nyumba,' simufugiiriranga.

27 Hiri hiityo olwohuba ohuuja hw'Omwana w'Omuutu huliba hy'ohumesya hw'efula ohuhosya egulu ohuŋwa ebuŋwalyuba ohwola ebugwalyuba.

28 Ng'olu hiri ti aŋaba ehifu paŋa esega jihumbaanira hiisi muutu gajibona, n'ohuuja hw'Omwana w'Omuutu huutyu po huliba."

Amagobola g'Omwana w'Omuutu
(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)

29 Ng'aŋo Yesu geyongera aloma ati, "Oluvanyuma lw'ebiseera ebyo eby'ohubonaabona,
" 'eryuba liribaaho ehiirema,
n'omwesi gulisima.

Emunyeenye jiriŋanuha ŋamugulu jakukumuha,
n'ebiri ŋamugulu mu bbanga biritetema.*

30 "Mu hiseera ehyo ahabonero ahalaga ohuuja hw'Omwana w'Omuutu haliboneha hwigulu, abaatu bosibosi hu hyalo balinianguha. Era balibona Omwana w'Omuutu ni gaajira hu hireri n'obuŋangi n'eŋono ery'amaani.*

31 Era alituma abamalayika babe n'amagwala agafuga n'amaani ohutiina mu njuyi josijosi ej'ehyalo, bahumbaanie abaatu babe abatobole ohuŋwa mu hiisi sonda y'ehyalo."

Omusaala omutiini ng'ehyohuboneraho
(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)

32 Nga Yesu geyongera aloma ati, "Mubonere hu musaala omutiini muhene mwege. Amasaga g'omusaala ogwo ni guhena ohukukumusa gusebuhaho amahoose amanyenyeeri, ng'omanya oti ebiro eby'endobooli binaatere ohwola.

33 Mu ngeri nj'enyene, ni mubonanga ebindomireho byosibyosi ni biriŋo, mu-manyanga muuti ekomerero yinatere ohwola.

34 Mbalomera ehituufu ti ebiitu bino byosibyosi binahabeeno abaatu ab'omulembe guno ni batanwanjo hufa.

35 Ehyalo hino n'ebiri ŋamugulu mu bbanga biriŋwanjo aye ebibono byange sibirigwa ŋaasi."

* 24:21 24:21 Dan 12:1; Hub 7:14 * 24:29 24:29 Yis 13:10; 34:4; Ezek 32:7; Hub 6:12-13 * 24:30 24:30 Dan 7:13; Zak 12:10-14; Hub 1:7

*Nabula amanyire oludaalo wayire esaawa
(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30)*

³⁶ Nga Yesu geyongera abaloma ati, “Cooka njanuma amanyire oludaalo olwene oba esaawa eyi biitu ebyo biribeeraŋo, n’abamalayika mwigulu oba Omwana* wa Hatonda sibamanyire ohutusaho Bbaabba yenene nj’amanyire.

³⁷ Ng’olu hyali mu mulembe gwa Nuwa, pohiriba hiityo n’ohuuja hw’Omwana w’Omuutu.*

³⁸ Mu hiseera ehyo, abaatu baali balya ni banywa ni bahwa era ni bafumbirwa ohwola hu ludaalo olu Nuwa gengira mu lyato

³⁹ era baali sibamanyire ehija hubaŋo ohwola olu mataba gasihiirisa abaatu bosibosi. N’ohugobola hw’Omwana w’Omuutu huliba huutyo.*

⁴⁰ Abaatu babiri baliba mu ndimiro, baliŋiraho mulala baleha owundi.

⁴¹ Abahasi babiri baliba ŋalala ni basa, baliŋiraho mulala nga baleha owundi.

⁴² “Olw’ehyo mubeŋo moni ni mwetegehire, olwohuba simumanyire ludaalo olu Musengwa yenywe aligobola.

⁴³ Aye muhimanye muuti singa omwene amago amanya esaawa ej’owiire eji omwibi anajiremo, saamuleha hubbwaga nyumba yiye ohumunyaga ebiitu bibye.

⁴⁴ Mwesi mwetegehe olwohuba Omwana w’Omuutu alijiira mu hiseera ehi mutamusuubiriramo.”

*Abeedu abetegehera ohugobola hwa musengwa yaawe
(Luk 12:41-48)*

⁴⁵ Nga Yesu geyongera aloma ati, “Naahani nj’ani omuŋeeresa omwesigwa era ow’amagesi? Nj’oyo oyu musengwawe gataŋo ohutangirira abahye era gabaŋa ebiryo byawe mu hiseera ehituufu.

⁴⁶ Gesiimire omuŋeeresa oyu musengwawe alyagaana n’ahola atyo.

⁴⁷ Mbalomera ehituufu ti musengwawe alimuŋa ohuhulira ebiitu bibye byosibyosi.

⁴⁸ “Aye omuŋeeresa oyo anaba naali mubi, aloma mu mwoyo gugwe ati, ‘Musengwa yange anahalwe ohugobola,’

⁴⁹ ng’atandiha ohuhubba abahye era gaaba hu hulya n’ohunywera ŋalala n’abameesi.

⁵⁰ Musengwa w’omuŋeeresa oyo aligobola hu ludaalo olu atamusuubiriraho nomu saawa eyi atamanyire.

⁵¹ Era musengwawe oyo alimugudya ebyembaha ebyene ng’ahena amubalira ŋalala n’abanafuusi. Eyo peyi aliba mu hweninala n’ohulira amangi olw’obulumu.”

25

Olugero oluŋamba hu bahaana ehumi

¹ Ng’aŋo Yesu geyongera aloma ati, “Mu hiseera ehyo ehi Omwana w’Omuutu aligoboleramo, obunugi womwigulu huŋanga ohubugeragerania hu abahaana ehumi abataŋenyuhangaho n’omusinde, abaatiina n’etaala jaawe ohusangaalira omugole omusinde.

² Hu bahaana abo ehumi, abataanu baali banubeebe aye abataanu baali bagesi.

³ Abanubeebe batiina n’etaala jaawe aye sibagega mafuta mu cupa ohwerindisa.

⁴ Abagesi nibo batiina n’etaala jaawe ko n’amafuta mu cupa.

⁵ Omugole ni galwaŋo ohwola, bosibosi batandiiha ohuŋongera nga banenyuha.

⁶ “Ŋagati mu wiire ŋaliŋo omuutu owalangirira ati, ‘Omugole nj’ono goolire, mutule mumusangaalire.’

* 24:36 24:36 Omwana Ebyanandihiwa ebindi binjuma hibono hino. * 24:37 24:37 Tand 6:5-8 * 24:39 24:39 Tand 7:6-24

⁷ Ng'ano abahaana abo ehumi benyoha, bahosiira etambi j'etaala jaawe.

⁸ Ng'abanubeebe baloma abahyawe abagesi baati, 'Mutuneho hu mafuta genywe, olwohuba etaala jeefe jenda husima.'

⁹ Ng'abahaana bala abagesi babagobolamo baati, 'Siganatuhene hwesihwesi ohutusaho mutiine eyi bagatunda, mwegulireyo.'

¹⁰ "Aye abanubeebe ni baali ni bahiiri mu ngira ni batiina ohugula amafuta g'etaala, ng'omugole goola. Abahaana bala abaali ni betegehire, nga ben-gira n'omugole mu nyumba omubategehera embaga. Ni bahena ohwingira, ng'abaneeresa begalano olwigi.

¹¹ "Oluvanyuma, ng'abahaana bala abanubeebe boosi boola, ng'abalanga baati, 'Muhulu, muhulu, twigulireyo.'

¹² Aye omugole omusinde ng'abagobolamo ati, 'Mbalomera ehituufu ti simba-manyire.' "

¹³ Nga Yesu agohoba ati, "Olw'ehyo, mubeno moni olwohuba simumanyire ludaalo oba esaawa eji Omwana w'Omuutu aligoboleramo."

Olugero olunamba hu beedu abadatu

(Luk 19:11-27)

¹⁴ Nga nindi Yesu geyongera aloma ati, "Mu hiseera ehy'ohugobola hw'Omwana w'Omuutu, obunugi bwomwigulu hunanga ohubugeragerania hu muutu owaali n'olugendo, ng'alanga abeedu babe abalehera ebiitu bibye babirabirire.

¹⁵ Ng'alehera mulala hu bo ebbeesa ejibalanga baati etalanta etaanu, owundi ebiri, n'owundi ndala. Hiisi mwidu bamuna etalanta ni bema hu busobozi buwe. Omuutu oyo ni gahena ohubana etalanta ejo, ng'atiina mu lugendo.

¹⁶ Ano ni naano, oyo owaasuna etalanta ataanu, gaatiina ng'ajisubulamo, nga jisaala etalanta ejindi etaanu.

¹⁷ Ni nooyo owasuna etalanta ebiri, gaahola atyo ng'asaasamo etalanta ejindi ebiri.

¹⁸ Aye oyo owasuna etalanta ndala, gatiina gayaba erono ng'ahwehamo etalanta eya musengwawe eyo.

¹⁹ "Oluvanyuma lw'ehiseera ehireeni, musengwa y'abeedu abo gagobola, ng'abaloma bamulomere ebinamba hu ebbeesa jije eji gaba.

²⁰ Ng'omwidu owasuna etalanta etaanu, atiina aleeta etalanta ejindi etaanu ng'amuloma ati, 'Muhulu, waapa etalanta etaanu. Bona, nasaasamo ejindi etaanu nje jino.'

²¹ Nga musengwawe amuloma ati, 'Webale bugali weene, oli mwidu mulani era mwesigwa. Ng'olu obaaye mwesigwa hu biitu ebidiidiri, nja huhuna obuvunanyiziwa hu biitu bingi. Yingira husanjalihiye njalala.'

²² Ng'ola owaasuna etalanta ebiri yeesi gaaja, ng'aloma ati, 'Muhulu, waapa etalanta ebiri. Bona, nasaasamo etalanta ejindi ebiri.'

²³ Nga musengwawe amuloma ati, 'Webale bugali weene, oli mwidu mulani era mwesigwa. Ng'olu obaaye mwesigwa hu biitu ebidiidiri, nja huhuna obuvunanyiziwa hu biitu ebingi. Yingira husanjalihiye njalala.'

²⁴ Aye owohudatu owasuna etalanta ndala ni gaaja gamuloma ati, 'Muhulu, namanya ti oli mugosi, ogesa ana otamwa era onira n'ehitali hihyo.

²⁵ Olw'ehyo natya, ng'atiina kweha etalanta yiyo mwiroba era nje yino, enyene n'enyene.'

²⁶ "Nga musengwawe amugobolamo ati, 'Mwidu ewe omusirusiru era omudoto! Obanga omanyire oti pira ehitali hyange era ngesa n'ana tamwa,

²⁷ Iwahiina ebbeesa eji nahuna siwajinjola abasubuuzi ni nahagobooye samwene najitusayo ni jikoleeye amagoba?'

28 Ng'ango musengwawe aloma balala hu beedu ati, 'Mumutuseho n'etalanta eyo, muyiye oyo ali n'ehumi.

29 Hiisi ali n'ebingi balimumedaho ebindi aye oyo anjuma balimutusaaho n'ahadiidiri aho aha ali ni naho.

30 Omwidu oyo anjuma mugaso, mumudanye ebulafu mu hiirema, eyi aliba ni geninala era n'alira amangi olw'obulumi.' "

Etaama n'embusi

31 Nga Yesu geyongera aloma ati, "Omwana w'Omuutu n'alijja mu nono lirye n'abamalayika bosibosi, alihala hu tebe yiye ey'enono.

32 Hu olwo abaatu bosibosi balihumbaana mu moni jije. Ng'ababulamo ng'olu omwayi gabula etaama mu mbusi.

33 Alyabula etaama jaaba hu muhono omulungi, embusi hu mugooda.

34 "Habaha aliroma abo abali hu muhono gugwe omulungi ati, 'Enywe aba Bbaabba gaja ekabi, muuje mube mu bulamu obu babategeehera ohunwa olu batonda ehyalo.

35 Ehyo kiroma olwohuba enjala ni yaali ni yinduma, mwapa ehyohulya era enduno ni yaali ni yinduma, mwapa ehy'ohunywa. Era ni naali mugeni, mwasangaalira.

36 Ni naali ni puma hyambalo, mwanyambasa. Ni naali mulwaye, mwandabirira. Era ni naali mu komera, mwaja mwambonaho.'

37 "Ne abaatu abo abagwalaafu balimugobolamo baati, 'Musengwa, hwahubona njaali enjala n'ehuluma hwahuna ehyohulya oba enduno n'ehuluma hwahuna ehy'ohunywa?

38 Era hwahubona njaali n'oli mugeni, hwahusangaalira oba n'onjuma hyambalo hwahwambasa?

39 Era hwahubona njaali n'oli mulwaye, oba n'oli mu komera, hwaja hwahubona?'

40 "Habaha alibagobolamo ati, 'Mbalomera ehituufu ti; hiisi ehiitu ehi mwaholera mulala hu balebe bange bano ababatala, mwahiholera ndiise.'

41 "Aye aliroma abo abali hu muhono gugwe omugooda ati, 'Mupwe mu moni, enywe aba Hatonda ganwaba! Mutiine mu muliro ogutasima emirembe n'emirembe ogubategehera Sitaani n'abamalayika babe.

42 Naali njala ne simwapa hy'ohulya era enduno yanduma, ne simwapa hy'ohunywa.

43 Ni naali mugeni, simwasangaalira mu mago genywe, ni naali ni puma hyahwambala simwanyambasa, ni naali mulwaye simwafaaho era ni naali mu komera simwandabirira.'

44 "Boosi balimugobolamo baati, 'Musengwa, hwahubona njaali n'oli enjala oba enduno n'ehuluma, oba n'oli mugeni oba n'onjuma hyambalo oba n'oli mulwaye oba n'oli mu komera aye sihuhuyeeda?'

45 Alibagobolamo ati, 'Mbalomera ehituufu ti; hiisi olu mwagaananga ohuyeeda mulala hu abo ababatala, mwagaananga huyeeda ndiise.'

46 "Balibanjindiha eyi baligadira emirembe n'emirembe. Aye abagwalaafu nibo balitiina mu bulamu obutanwano."*

26

Oluhwe olw'ohwita Yesu

(Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Yow 11:45-53)

1 Yesu ni gahena ohuloma ebibono ebyo byosibyosi, ng'aloma abeegi babe ati,

2 "Ng'olu mumanyire esigayeeyo endaalo ebiri, Embaga ey'ohuhebuliriraho Ohu-bihisyayo yooole. Era baja hunjanyo Omwana w'Omuutu, bamuhomerere."

* 25:46 25:46 Dan 12:2

³ Ng'ango abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga, bahumbaanira ewa Kayaafa omuhulu w'abasengi ba Hatonda,*

⁴ era nga basala amagesi ag'ohunamba Yesu mu ngiso, bamwite.

⁵ Nga baloma baati, "Aye ehyo hutahihola mu biseera eby'Embaga, olwohuba abaatu bahanda batabuha."

Omuhasi ajuha amafuta ag'ebbeeyi hu Yesu

(Mar 14:3-9; Yow 12:1-8)

⁶ Mu hiseera ehyo Yesu ni gaali mu habuga h'e Bbesaniya mu nyumba ya Simooni owaali omugenge,

⁷ nga njabaango omuhasi owatiinayo n'ecupa ey'amafuta amalanyi aganyunya ahaloosa era ag'ebbeeyi, ng'agajuha hu mutwe gwa Yesu.

⁸ Abeegi ni baabona ehyo, basungujala, nga bebuusa baati, "Lwahiina gonoonire amafuta ago atyo?"

⁹ Bahagatundire mwanwamo ebbeesa enyene enyingi, nga bajigabira abagadi."

¹⁰ Yesu ni gategeera ehi baali ni baneega, ng'abaloma ati, "Lwahiina mwoloobya omuhasi ono? Ehi gakoleeye hirani."

¹¹ Abagadi banabenga ni nenywe habuhyabuhyu aye ese sinja huba ni nenywe ehiseera hyosihyosi.*

¹² N'ajuhire amafuta agahaloosa hu mubiri gwange, ahiholire n'agutegeha olw'ohugusiiha.

¹³ Mbalomera ehituufu ti hiisi njaaatu mu hyalo hyosihyosi eyi banabuulirenga Amanuliro Amalanyi, ni nahino ehi omuhasi ono aholire banahiromengaho nga bamuhebulira."

Yuda afugiirira ohulya mu Yesu oluhwe

(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Ng'ango mulala hu beegi babe ehumi n'ababiri oyu balanganga baati Yuda Yisikaryoti, atiina eyiri abatangirisi b'abasengi ba Hatonda,

¹⁵ ababuusa ati, "Munaape hiina singa mbyeeda ohumunamba?" Olw'ehyo bala bamubalira endusu j'efeeza amahumi adatu ng'abamuja.*

¹⁶ Ohunwa hulwo nga Yuda atandiha ohwendula ahamanga ahohunayo Yesu eyi bali.

Yesu alya n'abeegi babe Embaga ey'Ohubihisya

(Mar 14:12-21; Luk 22:7-13; Yow 13:21-30)

¹⁷ Hu ludaalo oludaayi mu ndaalo j'Embaga Eyi Baliiraho Emigaati Ejibatataayemo Ehisimbulusa, abeegi baatiina anja Yesu gaali bamubuusa baati, "Wenda huje hutegehere neena eyi onaliire Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya?"

¹⁸ Nga Yesu abagobolamo ati, "Mutiine mu hibuga munagaane omuutu wange oyo oyu mumanyire mumulome muuti Omusomesa alomire ati, 'Ehiseera hyange ehiragaane hinaatere ohwola. Kale ese njalala n'abeegi bange, naliire yiwuwo Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya.' "

¹⁹ Ng'ango abeegi bahola ng'olu Yesu gabaloma era nga bategeha Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya.

²⁰ Owiire ni wiira, nga Yesu n'abeegi babe ehumi n'ababiri beehala ohulya.

²¹ Era ni baali ni balya, nga Yesu abaloma ati, "Mbalomera ehituufu ti, mulala hu enywe anandyemo oluhwe."

²² Ehyo hyanakujasa bugali abeegi babe era nga hiisi mulala abuusa Yesu ati, "Musengwa, ndiise?"

* 26:3 26:3 Hunj 12:1-27 * 26:11 26:11 Mag 15:11 * 26:15 26:15 Zak 11:12

23 Nga Yesu abagobolamo ati, “Anandyemo oluhwe nj’oyo ali hutonga ni neese mu lubya.*

24 Omwana w’Omuutu baja humwita ng’olu Ebyañandihwa bimulomaho. Aye jimwageene oyo amulyamo oluhwe! Hyahamubereeye hirañi singa sibamusaala!”

25 Ng’ano Yuda owaali n’analye mu Yesu oluhwe amuloma ati, “Musomesa, ndiise?” Nga Yesu amugobolamo ati, “Ndiwe.”*

Ehiñulo hya Musengwa weefe

(Mar 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

26 Ni baali ni bahiirya nga Yesu abugula omugaati geyaasa Hatonda, ng’agubbongolamo aguna abeegi babe abaloma ati, “Munaane mulye, guno nj’omubiri gwange.”

27 Ng’ano abugula ehipopo hy’envinyo ni gahena ohweyaasa Hatonda, ng’abana n’aloma ati, “Mwesimwesi muhinyweho,

28 gano nj’amafugi gange aganahonjohe hu lw’abangi olw’ohubasoniña ebibi ni gahahasa endagaano epyaha eyi Hatonda ali huhola n’abaatu babe.*

29 Mbalomera ti sinja hunywa hu nvinyo y’emizabbibbu ohwola olu ndinywa epyaha ni nenywe, mu bunugi wa Bbaabba.”

30 Ni bahena ohwemba olwembo olw’ohujumirya Hatonda, nga batula batiina hu lusozi olw’emisaala Emizayiti.

Yesu aloma ati Peetero anamwegaane

(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Yow 13:36-38)

31 Ng’ano Yesu aloma abeegi babe ati, “Mwesimwesi munadulume mwandehano mu hiire ehyene hino olw’ebinaabe ni binjolireho, olwohuba hyañandihwa hiiti; “ ‘Naheete omwayi,

ng’etaama jisalaaniha.’*

32 “Aye oluvanyuma lw’ohulamuha, ndibeheerera ohutiina e Galilaaya.”*

33 Ng’ano Peetero amuloma ati, “Wayire abandi bosibosi banadulume bahulehano, ese sinahulehano.”

34 Nga Yesu amugobolamo ati, “Kulomera ehituufu ti mu hiire ehyene hino, engoho yinaabe yitaholyoha, ni wahanegaanira emirundi edatu.”

35 Aye Peetero nga muloma ati, “Wayire hunaabe hufira ñalala ni neewe, sinahwegaane.” Era n’abahye bosibosi nga baloma c’ehyene.

Yesu mu Gesesimane

(Mar 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Ng’ano Yesu n’abeegi babe boola mu hifo ehi balanga baati Gasesimane. Nga Yesu abaloma ati, “Muhole ni mwihala ñano, ese nesendeho ñala nombe Hatonda.”

37 Ng’atiina ni Peetero n’abasaani ba Zebbedaayo bombi era ng’atandiha ohutya n’ohwenjendeherera bugali.

38 Ng’abaloma ati, “Omwoyo gwange gwijuuye enaku eyoola n’ohunjita! Musigale ñano ni muliño moni, mutañenyuha.”

39 Ni geeyongerayo ñatono mu moni nga geyala hwiropa gegayirira Hatonda ati, “Bbaabba, ni hiba ni hiñangiha, ponie esaawa yino ey’ohubonaabona! Aye ewe ehi wenda c’ehiba ni hiholebwa, sosi ehi ese nenda.”

40 Ng’ano agobola eyiri abeegi babe, ng’abagaana ni bañenyuha ng’aloma Peetero ati, “Ndimusobola hubano moni ni neese wayire ohuhena esaawa ndala?”

* 26:23 26:23 Zab 41:10 * 26:25 26:25 Ndiwe Ebyañandihwa ebindi biroma biiti “Ng’olu oloma olwo.”

* 26:28 26:28 Huj 24:8; Yer 31:31-34 * 26:31 26:31 Zak 13:7 * 26:32 26:32 Mat 28:16

⁴¹ Mutanjenyuha, mubeŋo moni ni musaba ko mutahemewa, mu butuufu emyoyo jenywe miheneerefu aye emibiri minafu.”

⁴² Ng’atiina nindi efunda eyohubiri asaba ati, “Bbaabba, ni hiba ni hinjetagisa ohubita mu hubonaabona huno, kale ehi wenda hiholewe.”

⁴³ Ni gagobola nga nindi abagaana ni banjenyuha olwohuba emoni jaawe jaali jijuuye ero.

⁴⁴ Olw’ehyo gabaleha, nindi ng’atiina omulundi ogwohudatu asaba n’aloma c’ehyene.

⁴⁵ Ng’ano gaagama eyiri abeegi abaloma ati, “Muhinjenyuha era muhinuumula? Esaawa ey’ohunayo Omwana w’Omuutu mu bunangi w’ababbengi yoolire.

⁴⁶ Mwinyohe hutiine. Bona! Obundyamo oluhwe nj’oyo gaaja.”

Banamba Yesu

(Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Yow 18:3-12)

⁴⁷ Yesu ni gaali nahiiroma, nga Yuda mulala hu beegi babe ehumi n’ababiri, goola n’ehinindi hy’abaatu abaali ni banjambire epiima n’esimbo. Abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abaatu abahulu mu gwanga baali babatumire ohumuŋamba.

⁴⁸ Oyo owalya mu Yesu oluhwe gaali ahenire ohubaloma ati, “Oyu naagwe mu hifuba anaabe nje niye, mumuŋambe.”

⁴⁹ Yuda ni goola, ng’ano ni naano atiina anjali Yesu, amuheesa ati, “Musomesa, oli otye!” Ng’ahena amugwa mu hifuba.

⁵⁰ Nga Yesu amuloma ati, “Wange, hola ehihuleetereye.”† Nga bafuhumira Yesu, nga bamujasa.

⁵¹ Mulala hu abo abaali ni Yesu gasonolayo epiima, ng’atema omwidu w’omuhulu w’abasengi ba Hatonda amuhapulaho ohutwi.

⁵² Nga Yesu amuloma ati, “Yagamyayo epiima yiyo ana yibaaye olwohuba abo bosibosi abanamba epiima, balifa piima.

⁵³ Onjeega oti sipanga husunga Bbaabba gapeeresa ebibinja by’amaje g’abamalayika ebituuma ehumi nabibiri basoolera?

⁵⁴ Ne singa kihola, Ebyanandihiwa ebiroma biiti hino nj’ehiri n’ohunjolaho, binolerere biitye?”

⁵⁵ Mu hiseera ehyo, nga Yesu ababuusa ati, “Mujire ohupamba ni muli n’epiima n’emibbera hy’abajiriye omuyekera? Hiisi ludaalo mbaayenga nihala mu lunya lwa Yekaalu ni somesa, ni mutapamba.

⁵⁶ Aye hino muhiholire, ohwoheresa ebi banaabbi banandiiha.” Ng’ano abeegi babe bosibosi baduluma, bamulehanao.

Bemeha Yesu mu moni j’Oluhiiho lw’Abayudaaya

(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55,63-71; Yow 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Abo abanamba Yesu, bamujira ewa Kayaafa omuhulu w’abasengi ba Hatonda, eyi basomesa b’amagambi n’abaatu abahulu mu gwanga bahumbaana.

⁵⁸ Aye Peetero galonda hu Yesu ni gesambireho ahanaanjiro era gatiina ohwolera erala mu lunya lw’omuhulu w’abasengi. Ni goola, nga gengira mu lunya gehala n’abahuumi ba Yekaalu ohubona ebinabeŋo.

⁵⁹ Abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’Aboluhiiho lw’Abayudaaya Olubbala baali muhwendula obujulizi ow’obudulingi obu baneemeho ohwita Yesu.

⁶⁰ Aye babuhaya wayire njaaliŋo bangi abatiina bana obujulizi owobudulingi. Oluvanyuma abaatu babiri benayo batiina ohuŋa obujulizi,

⁶¹ nga baloma baati, “Ono gaaloma mbo asobola ohubbwaganjo Yekaalu ya Hatonda gahena gayitongola mu ndaalo edatu.”*

† 26:50 26:50 Wange Oba “Wange, hiina ehihuleetire?” * 26:61 26:61 Yow 2:19

⁶² Ng'ango omuhulu w'abasengi ba Hatonda gemeerera, abuusa Yesu ati, "Obula ehi ogobolamo? Hiina ehi oloma hu bino ebi bahulumiirisa?"

⁶³ Aye Yesu ganjoleera hunjoleera. Ng'omuhulu w'abasengi amuloma ati, "Mu mazima ga Hatonda Omwene Bulamu: tulomere hanye ndiwe Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu, Omwana wa Hatonda."

⁶⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, "Ng'olu oloma olwo. Era mbaloma ti mulibona Omwana w'Omuutu ni gehaaye hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda Omwene Bunangi era mulimubona ni gaajira hu bireri ebyomwigulu."*

⁶⁵ Ng'ango omuhulu w'abasengi ahanula eganduula yiye mu busungu aloma ati, "Afodogooye! Hwendera hi obujulizi obundi. Bahyange, munjuliye n'amatwi genywe mwabeene ebibono ebifodogola.

⁶⁶ Mujeega muutye?" Nga bamugobolamo baati, "Anomera hufa."*

⁶⁷ Ng'ango bamufuujaho agate mu moni era nga bamuhubba epuusi, n'abandi bamuhubba amanji*

⁶⁸ ni bamuloma baati, "Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu, tulomere nj'ani ahuhubbire?"

Peetero gegaana Yesu

(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Yow 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Naahani Peetero ni gaali ni gehaaye ebulafu mu lunya, nga njabaango omuhaana owanjeeresanga ewomuhulu w'abasengi ba Hatonda owatiina aja gaali ng'amuloma ati, "Ewe weesi oli muloobera wa Yesu Omugalilaaya."

⁷⁰ Aye Peetero gegaana mu moni jaawe bosibosi ati, "Simanyire ehi oloma."

⁷¹ Ng'ango Peetero genyohaango atiina na mulyango, aja omuhaana omwidu owundi gamubonera, ng'aloma abaatu abaali anjo ati, "Omusinde ono yeesi abaaye ni Yesu Omunazaleesi."

⁷² Nga Peetero nindi gegaana n'alayira ati, "Mu mazima, omusinde oyo simu-manyire."

⁷³ Ni njabitaango ahaseera hatotono, abaali ni bemereeye anjo nga besenda aja Peetero gaali bamuloma baati, "Hituufu oli mulala hu baloobera ba Yesu, olwohuba engeri eyi olomamo yihuloopa yiiti oli Mugalilaaya."

⁷⁴ Ng'ango Peetero atandiha ohulayira ati, "Mu mazima, ese simanyire omusinde oyo."

Ng'ango ni naango engoho yiholyoha.

⁷⁵ Nga Peetero ahebulira ebi Yesu gaali n'amulomire ati, "Engoho yinaabe yitaholyoha, ni wuneganiye emirundi edatu." Ng'ango Peetero atula ebulafu, atemuha alira bugali weene.

27

Banjira Yesu eyiri Pilaato

(Mar 15:1; Luk 23:1-2; Yow 18:28-32)

¹ Ni wahya mu mugamba, abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bosibosi n'abaatu abahulu mu gwanga bateesa nga basalaango ohwita Yesu.

² Ng'ango bamusidiha emihono bamunjira bamunjaayo eyiri Pilaato owaali gavana Omurooma mu hiseera ehyo.

Ohufa hwa Yuda

(Bik 1:18-19)

* 26:64 26:64 Dan 7:13 * 26:66 26:66 Leev 24:16 * 26:67 26:67 Leev 24:16

³ Yuda owalya mu Yesu oluhwe ni gabona ni basaliye Yesu ogw'ohufa, gehebulisa ng'agobohesa abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga endusu j'efeeza amahumi adatu eji baali ni bamuṅaaye,*

⁴ ng'abaloma ati, "Nonoonire ohulya oluhwe mu muutu aṅuma musango!" Aye nibo nga bamugobolamo baati, "Ebyo bibyo, sihituṅambaho."

⁵ Nga Yuda adanya ebbeesa ejomu Yekaalu ng'atula atiina geetuga.

⁶ Ng'ano abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bangala ebbeesa ejo, baloma baati, "Sihiraṅi ohuta ebbeesa jino ṅalala n'ejebirabo olwohuba jinwa mu hwita muutu."

⁷ Olw'ehyo, ni bahena ohusalaṅo ehi banahole ng'abanamba ebbeesa ejo bajigulamo ehisugu hy'omuwumbi basiihengamo abalugendwa.

⁸ "C'ehigira ehisugu ehyo bahiranga baati 'Ehisugu hy'amafugi' n'ohwola hatyane."

⁹ Ng'ano hyolerera ehi naabbi Yeremiya galoma ati, "Banjira endusu ej'efeeza amahumi adatu, nga nj'ebbeeyi eyi batangirisi ba Yisirayiri bapatana,

¹⁰ nga bajigulamo ehisugu hy'omuwumbi ng'olu Hatonda Musengwa gandagira."*

Bemeha Yesu mu moni ja Pilaato

(Mar 15:1-5; Luk 23:3-5; Yow 18:33-38)

¹¹ Ng'ano banjira Yesu bamwemeha mu moni ja Pilaato. Ng'amubuusa ati, "Ndiwe habaha w'Abayudaaya?" Nga Yesu amugobolamo ati, "Ng'olu oloma olwo."

¹² Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga ni bamuṅabira, ṅaṅuma ehigagobolamo.

¹³ Ng'ano Pilaato amubuusa ati, "Soonulira ebi bahulumiiirisa?"

¹⁴ Aye Yesu gaṅoleera huṅolera. Ehyo hyenṅujisa gavana oyo bugali.

Basalira Yesu ogw'ohufa

(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25)

¹⁵ Mu biseera by'Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya, gavana galehulanga omusibe oyu bamusunganga ohulehula.

¹⁶ Hu mulundi ogwo, mu komera mwalimo omusibe owaali n'amanyiheene obugali olw'ebikolwa ebibi, oyu balanganga baati Yesu Bbarabba.

¹⁷ Ehiṅindi hy'abaatu ni hyahumbaana ewa Pilaato, ng'ababuusa ati, "Mwenda mbalehulire nj'ani: Bbarabba oba Yesu oyu balanga Kurisito oyu bafuujaho amate ohuṅola abaatu?"

¹⁸ Galoma atyo olwohuba gaali ategeeye ati abatangirisi b'abasengi baali banayeeyo Yesu eyi ali olw'ekirihindi eyi baali ni nayo.

¹⁹ Pilaato ni gaali ni gehaaye hu etebe ohugehalanga n'asala emisango, omuhasi wuwe gamutumira omuutu amulome ati, "Wegenderese n'osala esonga ejiṅamba hu muutu oyo olwohuba muluṅamu era owiire obuhyeeye olwa leero, mbweneweene bugali n'ehirooto ehimuṅambaho."

²⁰ Ne abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga, bahongerese ehiṅindi hy'abaatu basunge balehule nje Bbarabba aye Yesu bamwite.

²¹ Pilaato gababuusa ati, "Hu bano bombi, mwenda mbalehulire nj'ani?" Nga bamugobolamo baati, "Bbarabba."

²² Nga Pilaato ababuusa ati, "Kole tye Yesu oyu balanga Kurisito oyu bafuujaho amate ohuṅola abaatu?" Nga bosibosi bamugobolamo baati, "Bamuhomerere hu musalabba!"

²³ Nga Pilaato ababuusa ati, "Lwahiina? Aholire hibi hi?" Aye nibo nga beeyongera hweyongera ohuhayaana baati, "Mumuhomerere hu musalabba!"

* 27:3 27:3 Bik 1:18-19 * 27:10 27:10 Zak 11:12-13; Yer 19:1-13; 32:6-9

24 Pilaato ni gabona ebiitu ni himusobeeye era abaatu ni benda hutabuha, ng'anamba amaaji asaaba mu ngalo* mu moni jaawe bosibosi ng'aloma ati, "Simbona musango hu muutu ono. Era amafugi gage gabe hu ndinywe mwabeene."

25 Ng'abaatu bosibosi bamugobolamo baati, "Leha amafugi gage gabe hu efe n'abaana beefe."

26 Pilaato gabalehulira Bbarabba ng'olu bamusunga. Aye ng'alagira bafaduule Yesu efaalu, nga ko ahena amunayo eyiri abasirikale baje bamuhomerere hu musalabba.

Abasirikale bajeeja Yesu

(Mar 15:16-20; Yow 19:2-3)

27 Ng'ano abasirikale banjira Yesu mu lubiri lwa Pilaato mu hifo ehi balanganga baati Purayitoriyo, nga bahoba abahyawe bosibosi abomu hibinja ehyo bahumbaana bamweswanigirisa.

28 Nga bamufihulamo engoye jije, bahena bamwambasa olugoye olulando.

29 Nga bagata amanwa mu ngeri y'omuge bamufiha hu mutwe. Nga bamunjambya olugada mu muhono gugwe omulungi, nga bahubba amafuha mu moni jije, bamujeeja ni baloma baati, "Wangaala, Habaha w'Abayudaaya!"

30 Nga bahena bamufuujaho agate, banamba olugada bamuhubba hu mutwe efunda n'efunda.

31 Ni baahena ohumujeeja nga bamufihulamo olugoye lula olulando, nga bamwambasa engoye jije bamunjira ohumuhomerera hu musalabba.

Bahomerera Yesu hu musalabba

(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Yow 19:17-27)

32 Ni baali ni batula mu hibuga, baagaanana n'omusinde ow'e Kireene oyu balanganga baati Simooni, nga bamunajia ohugega omusalabba gwa Yesu.

33 Ni boola mu hifo ehi balanga baati Gologosa, amahulu gahyo ti "Ehifo Ehyahananga,"

34 nga bana Yesu envinyo ni bayitabuuyemo enduse. Cooka ni gahombaho, gageene ohunywa.*

35 Ni baahena ohumuhomerera hu musalabba, bagabana ebyambalo bibye ni babihubbiraho ahalulu.*

36 Abasirikale beehala ano ni bamuhuumire babone ehinamwoleho.

37 Namugulu w'omutwe gugwe nga batano omusango ogu baali ni bamuhaabya bagunandiiha hu hapande baati:

ONO NJE YESU, HABAHA W'ABAYUDAAYA.

38 Era bahomerera n'abakondo babiri, hiisi muutu hu musalabba gugwe. Mulala hu muhono gugwe omulungi, owundi hu mugooda.

39 Abaali ni babitano nga boosi basugusa emitwe jaawe n'obusambuha ni baduha Yesu,*

40 baati, "Ewe asobola ohubbwagano Yekaalu, nindi wayitongola mu ndaalo edatu, wenonole. Era hanye oli Mwana wa Hatonda, niinuha hu musalabba!"*

41 Mu ngeri nj'enyene abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi n'abaatu abahulu mu gwanga boosi bamujerega ni baloma baati,

42 "Ganonolanga bandi, saananga hwenonola niye omwene. Nje Habaha wa Yisirayiri! Naahani anwe hu musalabba, konyo humufugiirire.

43 Gesiga Hatonda. Leha Hatonda n'aba ni genda, amununule. Ti galomanga mbo niye Mwana wa Hatonda."*

* 27:24 27:24 asaaba mu ngalo Ohusaaba mu ngalo haali halombolombo ohulaga ti omuutu sigali ni genjimbire hu hwita ng'olu hiri mu Mag 21:6-7. * 27:34 27:34 Zab 69:22 * 27:35 27:35 Zab 22:18-19 * 27:39 27:39 Zab 22:8; 109:25 * 27:40 27:40 Mat 26:61; Yow 2:19 * 27:43 27:43 Zab 22:9

⁴⁴ Abakondo ababahomerera hu misalabba huupi ni naye nga boosi bamuduha mu ngeri nj'enyene.

Ohufa hwa Yesu

(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Yow 19:28-30)

⁴⁵ Ohunwa esaawa mukaaga ejomu muusi, ohwola hu saawa mwenda ej'egulo, ng'ehiirema hiŋamba ehyalo hyosihyosi.

⁴⁶ Ng'ano hu saawa nga mwenda, Yesu alanga n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Eloyi, Eloyi, lama sabbakusaani?" Amahulu gaahyo ti, "Hatonda wange, Hatonda wange, lwahiina wundehireŋo?"*

⁴⁷ Balala hu abo abaali ni bemereeye ano ni banulira, nga baloma baati, "Ali hulanga Eliya!"

⁴⁸ Ng'ano ni naano mulala hu bo aduluma, anamba ehisuumwa ahitimya mu nvinyo eyisalire, ahita hu lugada ana Yesu ohunywa.*

⁴⁹ Aye abandi nga baloma baati, "Leha hubone hanye Eliya anaaje gamunonola!"

⁵⁰ Yesu ni galanga nindi n'ejanjaasi ery'amaani, ng'ahena afa.

⁵¹ Mu hiseera ehyo, olutimbe olwomu Yekaalu nga ludweduhamo njabiri, ohunwa namugulu ohwola njaasi. Ehyalo hyatengeeta ng'amabaale gaadiha.*

⁵² Era nga njabano amagombe agaadiha, ng'abagwalaafu bangi abaali ni bafuuye, balamuha banwamo.

⁵³ Baanwa mu magombe era Yesu ni galamuha batiina e Yersaalemu, ehibuga ehyawufu era abaatu bangi bababona.

⁵⁴ Omuhulu w'ehibinja hy'abasirikale ecikumi ni naabo abaali ni bahuuma Yesu ni babona byosibyosi ebyaliŋo banulira n'ohutetema hwa musisi, batya bugali era nga baloma baati, "Mu butuufu ono abaaye Mwana wa Hatonda!"

⁵⁵ Njaaliŋo n'abahasi bangi abaali ni besambireho ahamanga ni bebonera. Abahasi abo baali balondire hu Yesu ohunwa e Galilaaya era nj'abamunjeeresanga.

⁵⁶ Mu abo mwalimo Malyamu Magadaleeni ni Malyamu nyina ya Yakobbo ni Yose era ni nyina y'abasaani ba Zebbedaayo.

Basiha Yesu

(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Yow 19:38-42)

⁵⁷ Egulo ni lyola, omusinde omuninda ow'e Alimataaya, oyu balanga baati Yosefu, ng'atiina ana bahomerera Yesu. Era yeesi gaali afuuhire mwegi wuwe.

⁵⁸ Kale ng'atiina eyiri Pilaato amusunga omulambo gwa Yesu aje agusiihe. Nga Pilaato alagira bagumuŋe.

⁵⁹ Nga Yosefu anjira omulambo ogwo, agubona mu lugoye olunyaha olwa laasi.

⁶⁰ Ng'aguta mu higombe hihye ehi gaali n'abajire mwibaale mu ngeri y'epungulu era ehi baali ni batatambisangaho. Ng'anjiringisya ogubaale, gegalirano omulyango ogwingira mu higombe, ng'anwanjo.

⁶¹ Malyamu Magadaleeni ni Malyamu owundi baali behaaye huupi n'ehigombe ni bahirengereeye.

Abahuumi hu higombe hya Yesu

⁶² Ni wahya, lwali lwa Sabbaato oludaalo lw'Abayudaaya olw'ohunyumuliraho, ng'abatangirisi b'abasengi n'Abafalisaayo batiina eyiri Pilaato.

⁶³ Nga bamuloma baati, "Muhulu, huhebulira omudulingi oyo ni gaali n'ahiiri mulamu galoma mbo n'alifa njalibitano endaalo edatu ng'alamuha.

* 27:46 27:46 Zab 22:2 * 27:48 27:48 Zab 69:22 * 27:51 27:51 Hunj 26:31-33

⁶⁴ Olw'ehyo, huhusunga olagire bahuumire erala amagombe butiribiri ohwola endaalo edatu ni jibitireño olwohuba abeegi babe bananga ohuuja bamwibamo nga balomera abaatu baati alamuhire. Obudulingi owo, buja huhiraho owasooka."

⁶⁵ Nga Pilaato abaloma ati, "Mbanjaaye abahuumi. Mutiine bahuumire erala amagombe ng'olu hisoboha."

⁶⁶ Ng'ano batiina bata ahabonero hu gubaale nga balehano abahuumi ohuhuuma.

28

Ohulamuha hwa Yesu

(Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Yow 20:1-10)

¹ Oludaalo olwa Sabbaato ni lubitire, nga mu mawiiwi hu ludaalo oludaayi mu wiiki, Malyamu Magadaleeni ni Malyamu owundi batiina hu higombe omu baali ni bataaye omulambo gwa Yesu.

² Ni boola eyo, ng'ano ni naano nabaano musisi ow'amaani olwohuba malayika wa Musengwa ganwa mwigulu gatiina hu higombe ehyo ng'anjiringisya ebaale eryali namulyango alitusaano, ng'ahena aliihalaho.

³ Malayika oyo gaali amesya hy'ehimyaso hy'efula n'ebyambalo bibye ni bipepya hy'amabaale g'efula.

⁴ Abahuumi ni bamubona, batya bugali, bateetema era nga bagwa bafaho olweso.

⁵ Ng'ano malayika aloma abahasi abo ati, "Mutatya, manyire ti mwendula Yesu, oyu bahomerera hu musalabba.

⁶ Nano anjumaano, alamuhire ng'olu galoma. Muuje mubone ana baali ni bamutaaye,

⁷ muhahase konyo mutiine mangu, mulomere abeegi babe muuti; 'Alamuhire era atangiye atiina e Galilaaya. Eyo peyi munahamubonere.' Owo nj'obuhwenda obu mbalomera."

⁸ Ng'abahasi abo batula mangu banwa hu higombe ni batiye aye ni bejuuye esangaalo, nga baduluma batiina balomere abeegi babe.

⁹ Ng'ano ni naano Yesu ababonehera ng'abaloma ati, "Emiyaaya jibe ni nenywe!" Nga bamwigereraho bahubba amafuha, bafuhumira amagulu gage nga bamujumirya.

¹⁰ Nga Yesu abaloma ati, "Mutatya, mutiine mulomere abeegi bange batiine e Galilaaya. Eyo peyi banahambonere."

Lipooti y'abahuumi b'ehigombe

¹¹ Abahasi abo ni baali ni batiina, balala hu basirikale abaali ni bahuuma ehigombe batiina mu hibuga Yerusaalemu nga baloohesa abatangirisi b'abasengi ba Hatonda byosibyosi ebyaliho.

¹² Abatangirisi b'abasengi abo n'abaatu abahulu mu gwanga bahumbaana, nga bateesa basalano bana abasirikale ebbeesa embitiirifu ni babagula.

¹³ Nga babaloma baati, "Mulome muuti; 'Abeegi babe baajire owiire ni hunenyuha nga beeba omulambo gugwe.'

¹⁴ Ni hinoole hu munugi Pilaato, efe hunamunyonyole nga hubanonia omusango."

¹⁵ Ng'abahuumi abo banaana ebbeesa ejo, bahola ng'olu babaloma. Era ebibono ebyo byahwana mu Bayudaaya n'ohwola hatyane.

Yesu abonehera abeegi babe

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Yow 20:19-23; Bik 1:6-8)

¹⁶ Ng'ano abeegi ehumi namulala batiina e Galilaaya, hu lusozi eyi Yesu gabaloma ohutiina.*

¹⁷ Ni bamubona, nga bamujumirya aye abandi hu bo bamubusabuusa.

* 28:16 28:16 Mat 26:32; Mar 14:28

¹⁸ Nga Yesu atiina aya baali abaloma ati, “Bapaaye obunangi wosiwosi mwigulu nohu hyalo.

¹⁹ Olu’ehyo, mutiine mufuule abaatu bosibosi ohuba beegi bange, ni mubabatiza mu siina lya Bbaabba n’Omwana n’Omwoyo Omutukuvu*

²⁰ ni mubasomesanga ohunamba byosibyosi ebi nabalagira. Mu butuufu oweene, niija hubanga ni nenywe ohwola hu komerero y’ehyalo.”

* 28:19 28:19 Bik 8:16; 19:5

Amanjuro Amalani aganjamba hu Yesu Kurisito ng'olu Mariko gaganandiiha Enyanjula

Amanjuro Amalani aga Yesu Kurisito ng'olu *Mariko* gaganandiiha, ganyonyola hu bulamu wa Yesu Kurisito. Hino nj'ehitabo, mu bitabo ebine ebiroma hu Manjuro Amalani, ehi beheerera ohujandiiha oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Ebitabo ebine ebyo, nje Matayo ni Mariko ni Luka ko ni Yowaane. Hino nj'ehitabo ehihira obuupi mu ebitabo ebine ebyo. Era Mariko gahinjandiiha ngati w'emyaha enkaaga n'etaanu ko n'esantu. Abahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati Mariko gaganandiiha naali e Rooma ohugobosa mu abafugiirira Kurisito, amaani.

Mariko oyo bamulanganga esiina erindi baati Yowaane era gaali meeri ya Pawulo ni Banabbasi aye omuhago gwawe nga gufaahomo olu gabadulumaho ni baali ni bali mu lugendo (Bik 13:13). Oluvanyuma Mariko gatiina ni Banabbasi (Bik 15:37-39). Era Mariko oyo gaali meeri ya Peetero yeesi (1 Peet 5:13). Engeri Mariko sigaali mulala hu beegi ba Yesu, abahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati mbo gaganandiiha bingi ohujwa hu Peetero. Mariko ata esira hu bujjeera ko n'esomesa ya Yesu mu biseera eby'ekomero.

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Mariko ganjula Amanjuro Amalani (1:1-13)
2. Obujjeera wa Yesu mu twale ly'e Galilaaya (1:14-8:21)
3. Olugendo lwa Yesu n'anjwa e Galilaaya ohutiina mu hibuga Yersaalemu (8:22-10:52)
4. Obulamu wa Yesu hu hyalo n'ebi gahola e Yersaalemu n'ohufa ko n'ohulamuha huhwe (11:1-16:8)

Ohubuulira hwa Yowaane Omubatiza (Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Yow 1:19-28)

- ¹ Gano nj'Amanjuro Amalani aganjamba hu Yesu Kurisito Omwana wa Hatonda.
- ² Gatandiiha n'ebibono bya Hatonda ebi naabbi Yisaaya gaganandiiha ati,
"Nja hutuma omuhwenda wange
ahweherereyo ohuuja ahutereehese engira.*
- ³ Naliho ejanjaasi ery'amaani erinjwera mu lulafu,
ni naliho alangirira ati,
'Muhosiire Musengwa engira,
mulujamy amagira gage.' **
- ⁴ Omuutu oyo oyu balanganga baati Yowaane Omubatiza, gabanga mu lulafu n'abatiza era n'abuulira,* n'aloma abaatu bebbwage bacuuse emyoyo babatiziwe, Hatonda abasonije ebibi.
- ⁵ Ng'ango abaatu banwerehererangamo ohujwa mu twale ly'e Buyudaaya lyosiryosi nomu hibuga hy'e Yersaalemu ni batiina eyi ali ni benenya ebibi byawe, ng'abatiza mu lwabi Yoludaani.
- ⁶ Yowaane gambalanga olugoye olu baahola mu mooya g'esolo eyi balanga baati engamiya era ni gesidiha omusipi ogw'ehyanjo. Galyanga esige n'omudugere ogwomwisugu.*

* 1:2 1:2 Mal 3:1 * 1:3 1:3 Yis 40:3 * 1:4 1:4 n'abuulira Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti "Nga Yowaane Omubatiza atina n'abuulira." * 1:6 1:6 2 Bah 1:8

⁷ Mu hubuulira huhwe galomeranga abaatu ati, “Njaliŋo aliija owukira obunangi oyu toola wayire n’ohwinama ohumufihulamo engayito namwoga amagulu.

⁸ Ese mbabatiza n’amaaji aye niye alibabatiza n’Omwoyo Omutukuvu.”

Ohubatiziwa hwa Yesu

(Mat 3:13; 4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Mu hiseera ehyene ehyo, nga Yesu anjwa mu habuga ah’e Nazaleesi mu twale ly’e Galilaaya, atiina eyiri Yowaane amubatize mu Lwabi Yoludaani.

¹⁰ Yesu ni ganjwa mu maaji ng’ano ni naano abona egulu ni liwihuhire ng’Omwoyo amwihaho n’ali mu hifaananyi hy’enuusi.

¹¹ Ng’ejanjaasi linjwa mwigulu ni njaliŋo aloma ati, “Ndiwe Omwana wange omuhoda, owunesiimisa.”*

¹² Njaweene ano ng’Omwoyo Omutukuvu alujamya Yesu amunjira mu lulafu.

¹³ Ng’eyo ahenayo endaalo amahumi ane n’amenyire njalala n’esolo ejomwisugu Sitaani n’amuhema, ng’abamalayika batiina bamulabirira.

Yesu atandiha ohubuulira Amanjuro Amalanji

(Mat 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Njahaani abobunangi ni baali ni badanyire Yowaane mu komera, Yesu gatiina mu twale ly’e Galilaaya ng’alomeranga abaatu Amanjuro Amalanji aganjwa eyiri Hatonda,

¹⁵ n’aloma ati, “Ehiseera ehi mubaaye ni mulindirira hyolire. Obunugi wa Hatonda bwigereeye. Mwebbwage mucuuse emyoyo, mufugiirire Amanjuro Amalanji aganjamba hu Bunugi wa Hatonda.”*

¹⁶ Njahaani njaliŋo abasinde babiri Simooni n’Andereya mulebewe. Abasinde abo baali benuli b’enyeni ni bateganga obutimba mu nyanja. Lulala Yesu ni gaali n’agenda hwiŋenya ly’enyanya Galilaaya, ng’ababona ni batega obutimba mu nyanja.

¹⁷ Ng’ano abaloma ati, “Muuje munonde mugendenga ni neese, ndibafuula benuli b’abaatu.”

¹⁸ Ano ni naano nga baleha ano obutimba waawe, bamulondaho.

¹⁹ Ni gesendaho mu moni njatoto, ng’abona Jakobbo ni Yowaane abasaani ba Zebbedaayo ni bali ni saawe mu lyato lyawe ni bagonjoola obutimba.

²⁰ Ano ni naano nga boosi abalanga, baleha ano saawe Zebbedaayo n’abatambi babe mu lyato, nga nibo batiina ni Yesu bagendanga ni naye.

Yesu abbinga omusambwa hu muutu

(Luk 4:31-37)

²¹ Ng’ano Yesu n’abeegi babe, boola mu hibuga hy’e Kaperanawumu. Olwa Sabbaato ni lwola, nga Yesu atiina mu humbaanero ly’Abayudaaya, atandiha ohusomesa.

²² Abaatu ni banjulira, nga bejunja bugali esomesa yiye. Olwohuba gasomesa n’obunangi, sosi hy’abasomesa b’amagambi ga Hatonda.*

²³ Njahaani mu humbaanero omwo mwalimo omusinde owaaliho omusambwa. Ng’ano ni naano aloma n’ahayaana ati,

²⁴ “Otuhaabya hiina ewe Yesu Omunazaleesi? Wuujire hutusihiirisa? Ese kumanyire! Ndiwe Omwawufu wa Hatonda.”

²⁵ Yesu ng’ahayula omusambwa ogwo ati, “Njoleera! Nwa nohu muutu oyo!”

²⁶ Omusambwa nga gujugumisa omusinde oyo n’amaani, nga guhena gumunjwaho ni gwhiteera.

* 1:11 1:11 Tand 22:2; Zab 2:7; Yis 42:1 * 1:15 1:15 Mat 3:2 * 1:22 1:22 Mat 7:28-29

²⁷ Abaaliŋo bosibosi nga beŋunja, nga bahena bebuusa baati, “Omuutu ono wa ngeri hi? Esolesa yiye pyaha ate ya buŋangi. Obona alagira n’emisambwa joosi jamuŋulira!”

²⁸ Ohuŋwa hulwo, ng’afuma mu hyalo hy’e Galilaaya hyosihyosi n’emirirano.

Yesu aŋonia eduuli ly’abalwaye

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Yesu ni gaŋwa mu humbaaniro ly’Abayudaaya, ng’atiina ni Yakobbo ni Yowaane mu mago ga Simooni n’Andereya.

³⁰ Mu hiseera ehyo masaala ya Simooni gaali mu buliri omusuuja ni gumuluma era olu Yesu goola ati nga bamulomera.

³¹ Ng’aŋo Yesu atiina aŋa ali, ng’amuŋamba hu muhono amwinyosa. Aŋo ni naaŋo, omusuuja ogwali ni gumuluma nga guŋona, ng’abategehera ehyohulya.

³² Ng’aŋo egulo esaawa niija ohugwa mu maaji, abaatu baŋwerehereramo baŋira abalwaye n’abaaliho emisambwa eyiri Yesu.

³³ Era abaatu abomu hibuga ehyo bosibosi nga bejuha ebulafu ŋa mulyango gw’enyumba omu gaali.

³⁴ Ng’aŋonia bangi abaali n’obulwaye owa hiisi ngeri. N’abaaliho emisambwa gajibabbingaho, cooka n’atajiganya huba n’ehi jiroma olwohuba jaali jimumanyire.

Yesu abuulira mu Galilaaya

(Luk 4:42-44)

³⁵ Ni wahya mu mawiiwi, Yesu genyoha ng’atiina mu hifo ehiduleere ng’aba eyo n’asaba.

³⁶ Simooni n’abahye, nga batiina ohumwendula.

³⁷ Ni bamubona, nga bamuloma baati, “Hiisi muutu ali huhudaha.”

³⁸ Nga Yesu abaloma ati, “Muhole hutiineho nomu bitahere ebirirene ŋano yoosi nje mbuulireyo olwohuba ehyo nj’ehi najiriye.”

³⁹ Ng’aŋo atiina hiisi ŋaatu mu twale ly’e Galilaaya, n’abuulira mu mahumbaaniro gaawe era n’abbinga emisambwa hu baatu.*

Yesu aŋonia omugenge

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Ng’aŋo ŋabaanjo omusinde omugenge owatiina eyiri Yesu, ng’ahubba amafuha mu moni jije, amwegalihira ati, “Ni huba ni huli husiima huhwo, ponie.”

⁴¹ Omusinde oyo ng’aŋambya Yesu ehisa. Ng’aŋo ajanuula omuhono amuŋambaho,† amuloma ati, “Nj’ohusiima hwange, ale ŋona.”*

⁴² Ŋaweene aŋo, ebigenge nga biŋona, ng’alongooha.

⁴³ Ng’aŋo Yesu amuseebula n’amuhamiirisa buhomya ati,

⁴⁴ “Omanya hino otahiromeraho muutu kadi mulala. Aye tiina weyanjule eyiri omusengi wa Hatonda, oŋeyo eŋongo eyi naabbi Musa galagira, bube bujulizi obubahahasa ti oŋonire.”

⁴⁵ Aye omusinde oyo gatiina gaatandiha hwerebulira hiisi muutu, ng’olu Yesu gaali n’amuŋonisye. Olw’ehyo, Yesu hyamubeera higosi ohubaaho n’ahabuga aha gengiramo lubonani aye gaabanga hutulo mu lulafu ebula baatu. Cooka ni n’eyo yoosi abaatu baŋwanga hiisi ŋaatu ni batiina eyi ali.

* **1:39 1:39** Mat 4:23; 9:35 † **1:41 1:41** amuŋambaho, Hino hyali hibbwaga esambo y’Ehiyudaaya olwohuba amagambi gaali sigehirisa omuutu omulamu ohuŋamba hu mugenge. * **1:41 1:41** Leev 13:45-46

2

Yesu anjonia omulwaye owaali n'asanyalaaye (Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Ni njaabitano endaaloniidi, nga Yesu gagama mu hibuga hy'e Kaperanawumu. Ni hyagwa abaatu baayo mu hutwi ti ali mu mago aga gamenyangamo,

² nga batiinayo abeene abangi bahumbaanira mu lunya, n'ohwolera erala nja mulyango n'onjuma n'anja obisya hugulu. Yesu ni gaali n'abalomera ehibono hya Hatonda,

³ nga njabaano abasinde bane abatiinayo ni banjira omuutu owaali n'asanyalaaye ni bamugegire hu musigaasiga.

⁴ Olw'obungi w'abaatu bahaya engeri eyimwosa nja Yesu gaali. Ehyanjwamo nga baniina namugulu banjomola ejundu mu hasolya h'enyumba omu gaali, nga babisya omulwaye mu njundu eryo, bamwihisa hu musigaasiga ohu bamuleetera ohumwosa nja Yesu gaali.

⁵ Yesu ni gabona ohufugiirira hwawe, ng'aloma omulwaye ati, "Mwana wange, kusionjire ebibi bibyo."

⁶ Ehiseera ehyo, njaliho hu basomesa b'amagambi ga Hatonda abaali ni behaaye ano. Ni banjulira ehibono ebi Yesu galoma, nga baloma mu myoyo jaawe baati,

⁷ "Anjanga atye ohuloma atyo? Ohwo huba hufodogola. Hatonda yenjene nj'ali n'obunjangi ohusionja ebibi."

⁸ Naweene ano nga Yesu afaania mu mwoyo gugwe, ehyali mu bineego byawe. Ng'ababuusa ati, "Lwahiina muneega muutyo mu myoyo jenywe?"

⁹ Ehihiraho owangu ohuloma owasanyalala nj'ehiri njena? Ohuloma ti: 'Kusionjire ebibi bibyo' oba ti: 'Yinyoha ogege omusigaasiga gugwo wagameyo ewuwo?'

¹⁰ Njaahani nja hubalaga ti Omwana w'Omuutu ali n'obunjangi hu hyalo huno ohusionja ebibi." Ng'aloma owaali n'asanyalaaye ati,

¹¹ "Yinyoha ogege omusigaasiga gugwo, wagameyo ewenywe."

¹² Ano ni naano bosibosi ni bamutaayeho emoni, ng'omusinde oyo genyoha, njamba omusigaasiga gugwe ohu bamunjirira, agenda atiina. Nga bosibosi benjuna, bajumirya Hatonda, ni baloma baati, "A! Hino sihuhibonangaho!"

Yesu gaajire hu lw'abali n'ebibi (Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Ng'ano Yesu gagamayo hu nyanja Galilaaya. Ng'ehinjindi hy'abaatu hihumbaana nja gaali ng'atandiha ohubasomesa.

¹⁴ Oluvanyuma ni gaali n'agenda hwiigenya ly'enyanja, ng'abona omunjoosa oyu balanganga baati Leevi w'Alufaayo ni gehaaye nja banjoohesa. Nga Yesu amuloma ati, "Nja wunonde ogendenga ni neese." Nga Leevi genyoheramo amulondaho.

¹⁵ Ebyo ni byanjwa, nga Yesu atiina n'abeegi babe ewa Leevi ohulya. Omutoolo gw'abanjoosa n'abaatu abandi abahola ebibi, nga batiina ni naye. Nga bosibosi beehala baliira njalala ni Yesu n'abeegi babe.

¹⁶ Balala hu basomesa b'amagambi ab'ehibubbu hy'Abafalisaayo ni babona Yesu n'alya n'abaatu abo ab'ebibi n'abanjoosa nga babuusa abeegi babe baati, "Lwahiina alya n'abaatu abahola ebibi n'abanjoosa?"

¹⁷ Yesu ni ganjulira ehi babuusa, nga niye abaloma ati, "Abaatu abalamu sibetaaga musanu, ohutusaho abalwaye. Sinaaja hwendula aberanga abalanji, ohutusaho abahola ebibi."

Ehibuuso ehinjamba hu husiiba (Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Lulala, abeegi ba Yowaane Omubatiza n'aba Bafalisaayo baali basiibire aye aba Yesu ni batasiibire. Nga njabaano abaatu abaatiina eyiri Yesu nga bamubuusa baati, "Lwahiina abeegi ba Yowaane n'aba Abafalisaayo basiiba aye ababo ni batasiiba?"

¹⁹ Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Abalange hu mbaga y'obugole bananga ohusiiba ahooye omwenja n'ahiiri ni nabo? Ehiseera hyosihyosi ehi ahena ni nabo, sibasiiba.

²⁰ Aye ehiseera hiryola, babatusaho ahooye omwenja. Hu olwo ndolu balitandiha ohusiiba." Nga geyongera ohubagerera engero ejindi ohubalaga ng'olu esomesa yiye n'obulombolombo waawe bitasobola hunjambagana.

²¹ Ng'abaloma ati, "Omuutu saahubba hingero ehy'olugoye olunyaaha mu hyambalo ehihayire. Olwohuba ehingero ehyo ni hyehuuna, hihapuha ohunjwa hu lugoye olwo oluhayire hyanjiriraho n'ehimesu hyalwo, ng'ehituli hyeyongera ohugalama.

²² Mu ngeri nj'enyene, sibajuha omwenge gw'emizabbibbu epiirano mu hisanu* ehihayire. Singa bahihola, gwadisa ehisanu ehyo nga byombi obifiirwa. Aye omwenge gw'emizabbibbu epiirano, bagujuha mu hisanu ehinyaaha."

Yesu nje Musengwa anuga Sabbaato

(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Lulala hu ludaalo lwa Sabbaato, Yesu n'abeegi babe baali babita mu ngira eyibita mu muga gw'engaano. Abeegi babe nga batiinanga ni banjulula embehe hu magala ni bemunga.*

²⁴ Balala hu Bafalisaayo ni bababona ni banjulula amagala g'enaano, nga babuusa Yesu baati, "E! Lwahiina abeegi babo bahola ehi magambi geefe gatatufugiirira huhola hu ludaalo lwa Sabbaato?"

²⁵ Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Simusomangaho hu ehi Dawudi gahola olu niye n'abahye aba gaali ni nabo baali ni banjuma hy'ohulya?"

²⁶ Mu biseera ebi Abbiyasaali gaali nj'omuhulu w'abasengi ba Hatonda, Dawudi gengira mu weema ya Hatonda ng'alya emigaati eji baali ni banjongire eyiri Hatonda. Amagambi gafugiirira basengi ba Hatonda bonene ohulya emigaati ejo. Cooka ate Dawudi gajiryaho era ganjaho n'aba gaali ni nabo."

²⁷ Ng'ano Yesu agohoba n'aloma Abafalisaayo ati, "Hatonda gaatajo oludaalo lwa Sabbaato lugase omuutu, sosi Sabbaato ohumunuga.

²⁸ Olw'ehyo Omwana w'Omuutu nje Musengwa anuga oludaalo lwa Sabbaato."

3

Yesu anonia omuutu hulwa Sabbaato

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Nga nindi olundi Yesu atiina mu humbaaniri ly'Abayudaaya. Hu olwo mwalimo omusinde owaali n'omuhono omunotohi.

² Hu baali mu humbaaniri, mwalimo Abafalisaayo abaali ni bendula ehy'ohumwenjamba era nga bamutaho emoni babone oba ananone ow'omuhono omunotohi hu ludaalo lwa Sabbaato, basune ehi baneemeho ohumunjanabira.

³ Nga Yesu aloma omusinde owaali n'omuhono omunotohi ati, "Yinyoha, we-meerere ana hiisi muutu asobola ohuhubona."

⁴ Ng'ano Yesu ko abuusa abaali ni bamwendulirisa ati, "Kaho amagambi gatufugiirira huhola hiina hulwa Sabbaato? Huhola birani, oba huhola bibi? Hunonia bulamu, oba hubusihiirisa?" Aye nibo nga banjoleera hunjoleera.

* **2:22 2:22** *hisanu* Mu biseera bya Yesu Abayudaaya babiihanga omwenge gwomu mizabbibbu mu bisanu ebi batunganga mu byanjo, hyefe olu huli n'ebita. * **2:23 2:23** Mag 23:25

⁵ Nga Yesu abetoloosamo emoni n'abasungunjaliye era n'ali munyikaafu olw'obuhahanyafu w'emyoyo jaawe, ng'aloma omusinde oyo ati, "Waama januula omuhono gugwo." Ng'ola agujanuula, nga gunonera erala.

⁶ Naweene anjo, Abafalisaayo ni bahena ohubona Yesu n'anjonisye omusinde oyo, nga batula mu humbaaniri batiina benimba hu bawagizi ba Herode ohuseega magesi g'ohwitamo Yesu.

Abaatu banjwerehereramo ohuja ohwebonera Yesu

⁷ Ng'anjo Yesu anwanjo n'abeegi babe batiina hwigenya ly'enyanya Galilaaya. Ogunjindi gw'abaatu nga gumulondaho. Abaatu banjwa enjuyi n'enjuyi mu twale ly'e Galilaaya nomu Buyudaaya,

⁸ nomu hibuga hy'e Yersaalemu, nomu hitundu hy'e Yidumeya, n'engereha w'olwabi Yoludaani, nomu bitundu ebirirene ebibuga hy'e Tiiri ni Sidoni nga batiina eyi gaali. Hino bahihola olwohuba baali banjuliye efuma y'ebi gaholanga.

⁹ Olw'abaatu ohubitiirira obungi, Yesu galoma abeegi babe bamutegehereno eryato gehalemo n'asomesa, abaatu batamunyigirisa.*

¹⁰ Olwohuba gaali anjonisye abaatu bangi, hiisi mulwaye hulwo gaali genyigirisa asobole ohumwolerera amunambeho.

¹¹ Hiisi olu baatu abaaliho emisambwa bamubonanga, bagwanga njaasi mu moni jije, emisambwa ni jiiteera jiiti, "Ndiwe Omwana wa Hatonda!"

¹² Cooka niye gahayulanga huhayula emisambwa ejo n'atajiganya hubbutula ehyama ehyo.

Yesu atobola abahwenda ehumi n'ababiri

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Yesu ni ganjwa anjo ng'atiina mu meeho g'olusozi, ng'agangalamo abaatu aba gendire nga beegerera aja ali.

¹⁴ Mu bano pomu gatobola ehumi n'ababiri gabafuula bahwenda babe, basobole ohubanga ni naye era abatumenga ohubuulira obuhwenda buwe.

¹⁵ Ni gahena ng'abana obunangi ow'ohubbinganga emisambwa hu baatu.

¹⁶ Ehumi n'ababiri abo mba bano: Simooni, oyu gameedaho esiina erindi ati Peetero;

¹⁷ abasaani ba Zebbedaayo ababiri Yakobbo ni Yowaane, boosi aba gameedaho erindi ati, "Bbowanageruge" amahulu gaalyo ti, "Ababbwabbwanuha hy'eraadu."

¹⁸ Ng'ohwo omeedaho Andereya ni Filipo ni Bbatulumaayo ni Matayo ni Tomasi ni Yakobbo w'Alufaayo ni Sadaayo ni Simooni Omuzelote*,

¹⁹ ko ni Yuda Yisikaryoti, owalya mu Yesu oluhwe.

Yesu ahira Sitaani amaani

(Mat 12:22-32)

²⁰ Ebyo ni byanwa nga Yesu n'abeegi babe baagama eyi bamenyanga. Nga nindi eyo yoosi ehihindi hy'abaatu hihumbaana nga hyola n'ohutabana simire ey'ohunamba hu hyomu tamu.

²¹ Ni hyagwa abalebe babe mu hutwi, nga batiina baje bamutuseyo olwohuba baali baneega baati alaluhire.

²² Naalino abasomesa b'amagambi abaali ni bajire ohunwa e Yersaalemu. Bano baaloma baati, "Yesu aliho Bbeluzebbuli omuhulu w'emisambwa." Era baati, "Atambisa bunangi wa Bbeluzebbuli ohubbinga emisambwa hu baatu."*

²³ Ng'anjo Yesu abalanga besende aja ali, ng'abalomera mu ngero ati, "Sitaani omuhulu w'emisambwa, ananga atye ohwebbinga omwene hu muutu?

* **3:9 3:9-10** Mar 4:1; Luk 5:1-3 * **3:18 3:18** Omuzelote hitegeesa omuutu asolerera egwanga lirye. * **3:22 3:22** Mat 9:34; 10:25

²⁴ Abaatu ab'owahabaha obulala banesalamo bahubbagana abeene n'abeene, owahabaha owo busihiiriha.

²⁵ "Nolu baba baatu mu mago boosi singa sibanjambagana, amago ago gabbwagiha.

²⁶ Mu ngeri nj'enyene singa ni Sitaani gesoosa omwene, obunjangi buwe bwabuhanamo era aba anasihirihe.

²⁷ Kale njabula anjanga ohwingira mu nyumba y'omuutu ow'amaani ganyaga ebiitu bibye n'atasookire humusidiha ko ganyaga ebibye.

²⁸ Mbalomera ehituufu ti balisoniija abaatu ebibi byosibyosi, nga pomuli n'ohuloma ebibono ebifodogola.

²⁹ Aye hiisi afodogola Omwoyo Omutukuvu, sibalimusioniija aye aba asaaye omusango ogu alisigala ni nagwo emirembe n'emirembe."*

³⁰ Hino Yesu gahiroma n'agobola mu baali ni balomire baati aliho emisambwa.

Abalebe ba Yesu ko ni nyina

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Ng'ano nyina n'abalebe babe boola eyi gaali. Ni boola nga beema ebulafu bamutumisa atiine eyi baali.

³² Hu nyanga eyo ehinjindi hy'abaatu hyali hihaaye ni himwetolooye. Nga njabaano abamuloma baati, "Bona maawo n'abalebe babo bali ebulafu benda ohuhubona."

³³ Nga Yesu ababuusa ati, "Baatu ba ngeri hi abasaniye ohuba maama n'abalebe bange?"

³⁴ Ng'ano getoloosa emoni mu abaatu abaali ni behaaye ohumwetoolola. Nga ko ahena aloma ati, "Maama n'abalebe bange mba bano.

³⁵ Hiisi ahola ebi Hatonda genda, nj'aba muganda yange, mboojo yange era nj'aba maama."

4

Olugero lw'omuanyi w'owumo

(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Ng'ano nindi Yesu atiina atandiha ohusomesa n'ali hwigenya ly'enyanya Galilaaya. Ogunjindi gw'abaatu ogwahumbaana anja gaali nga gubitiirira obubbala. Ehyanjwamo ng'aniina mu lyato balisenda mu maaji gehala omwo n'asomesa, abaatu bosibosi bemeerera hwigenya.*

² Ng'abasomesa ebiitu ebinjera n'atambisa engero. Mu husomesa huhwe, gabaloma ati,

³ "Ni mwetege! Njaaliyo omulimi owatiina ohumwa owumo.

⁴ Ni gaali n'amwa, ng'owumo obundi bugwa hu tulo w'engira ng'enyuni jitiina jibulya.

⁵ Obundi nga bugwa hwiropa eryohu lwanda ohwali otuloba otugeregere. Era olwohuba waali hu mugulu, siwalwa humera.

⁶ Aye endobooli ni yatula, nga bunotoha era nga bwoma olwohuba emisi jaali ndi jiiha njaasi ehiena.

⁷ Ng'obundi bugwa hwiropa eryameramo amanjwa, ni wamera nga buhulira njalala n'amanjwa ago era nga gabumiina gabuloberesa ohuhula era ehyo hyabuleetera ohutaama.

⁸ Aye obundi nga bugwa hwiropa erani. Nibwo ni bwamera nga buhula era nga wiitulula, amagala gaabwo nga gajuhamo emoni. Amagala agandi nga gabaaho embehe amahumi adatu; agandi embehe nkaaga; n'agandi, embehe cikumi."

⁹ Nga Yesu agohoba ati, "Ali n'ohutwi anjilire."

* 3:29 3:29 Luk 12:10 * 4:1 4:1 Luk 5:1-3

Ehigendererwa hy'ohusomesa mu ngero
(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Ebyo ni byanwa, abaatu abahira obungi ni baali ni banjooyeño, abeegi babe ehumi n'ababiri ko n'abandi abaali ni basigaaye ni Yesu, nga bamusunga abanyonyole amahulu g'engero.

¹¹ Ng'ano abaloma ati, "Enywe muli n'ekabi ohumanya ehyama ehinjamba hu bujugi wa Hatonda." Aye abebulafu, hiisi hiitu hiba mu ngero konyo:

¹² Bahañaase aye ni batafaania ehi bahañaasa.

Banjulirise aye ni batategeera ehi banjulira, batahanda hwebbwaga bacuusa emyoyo

babasoniña ebibi byawe.*

Amahulu g'olugero lw'omuñanyi w'owumo
(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Ng'ano Yesu ababuusa ati, "Simufaania mahulu g'olugero luno? Olwo ñaahani munahañange muutye ohubaaho n'olugero olu munahafaanie amahulu?"

¹⁴ Omuñaanyi w'owumo, ali hy'omuutu oyo abulira ehibono hya Hatonda mu baatu.

¹⁵ Abaatu abandi bali hy'owumo owagwa hu tulo w'engira. Ni babañanyamo ehibono, bahjulira aye ñaweene ano Sitaani gaaja gahibatusamo.

¹⁶ Abandi bali hy'owumo owagwa mwiroba eryohu lwanda. Ni banjulira ehibono, bahisangaalira n'amanyonyo.

¹⁷ Aye olwohuba bali hy'ebirime ebinuma emisi ejihire mwiroba ehihena, ohufugirira hwawe hwa haseera buseera. Ebigosi ni bibajira oba abaatu babacaawa olw'ehibono hya Hatonda, nga banafuñ.

¹⁸ Ate abandi bali hy'owumo owagwa mwiroba eririmo amanwa. Bano banjulira ehibono,

¹⁹ aye oluvanyuma ebiitu ebindi omuli ohuñemba obugali hu by'ehyalo, ohusendasendebwa n'omulungo gw'obusuni, n'ohululuhanira ohusuna ebiitu ebindi, binuga emyoyo jaawe, byaloberesa ehibono ohuñwamo ehirani.

²⁰ Aye abaatu abandi bali hy'owumo owo owagwa mwiroba erani. Ni banjulira ehibono bahifugiirira n'omwoyo mulala era baba n'ehyasa. Abaatu abandi emirundi amahumi adatu; ate bandi emirundi nkaaga, n'abandi emirundi cikumi."

Sibanambya taala bayifunihira mu hisero
(Luk 18:16-18)

²¹ Ng'ano nindi Yesu abagerera olugero olundi n'ababuusa ati, "Ñaliño anambya etaala gayifunihira mu hisero oba gaayita mu kuliiti mu hifo hy'ohuyita hu hihondo hyayo?*

²² Olw'ehyo hiisi ehi bagisa, hiriyeta analafu. Era hiisi hyama balihinebbula.*

²³ Ale hanye ñaliño ali n'ohutwi, anjulare."

²⁴ Era ng'ameedahö ati, "Mwetegeresenga ebi muñulira. Ehipimo ehi opimiramo abandi, ehyene ehyo weesi c'ehi balihupimiramo era bali huteerahö n'enyongesa.*

²⁵ Oyo ali n'ebingi balimumedahö ebindi. Oyo anuma, balimutusaahö n'ahadiidiri aha ali ni naho."*

Olugero lw'ebirime ng'olu bihula mu ngiso

²⁶ Nga Yesu geyongera abagerera olugero olundi n'aloma ati, "Obujugi wa Hatonda huñanga bugeragerania n'olugero luno: Omuutu anañanya owumo mu muga gugwe.

* 4:12 4:12 Yis 6:9-10 * 4:21 4:21 Mat 5:15; Luk 11:33 * 4:22 4:22 Mat 10:26; Luk 12:2 * 4:24 4:24 Mat 7:2; Luk 6:38 * 4:25 4:25 Mat 13:12; 25:29; Luk 19:26

²⁷ Ebiseera ebyomu muusi omuutu oyo ahola emirimo jije ejindi, owiire ng'anenyuha. Owumo bumera, waahula, omwene hubunjaanya n'atamanyire ngeri eyi bumeramo, wayire eyi buhulamo.

²⁸ Eroba eryene hu waalyo lihusa ebirime ebyo mu ngiso. Ebirime ebyo byeherera hutubbula emitombo, ni bihula nga bitulula, nga bijuhamo emoni.

²⁹ Ni binjanga, ng'olwo omuutu anjamba hageso ahagesa olwohuba egesa liba lyolire."

Olugero lw'ahamo ahasingamo obutono

(Mat 13:31-32,34; Luk 13:18-19)

³⁰ Nga Yesu abagerera olugero olundi n'abaloma ati, "Obunugi wa Hatonda hunabugerageranie hu hiina? Oba lugero hi olu hujanga ohutambisa ohubunyonyola?"

³¹ Buli hy'ahamo h'ehirime ehi balanga baati kalidaali.* Hano nj'ahamo ahasingira erala obudidiri mu wumo wosiwosi hu hyalo.

³² Aye ni bahahoma mwiroba, hamera nga hahula hanjwamo ehirime hy'eryani ehisingira erala byosibyosi obubbala. Hihubba amasaga ameene amabbala, aga enyuni jinjanga ohutongolamo ebiswi, n'ohweyigama omumwi mu hinjolu hyahyo."

³³ Yesu galomera abaatu ehibono hya Hatonda n'atambisa engero ejinjera ejifananaho ni najino, ni geema hu hutegeera hwawe.

³⁴ Era njabula ehiitu hyosihyosi ehi gabalomera ehitaali mu lugero. Aye ni gasigalanga n'abeegi babe bonene, nga nibo abanyonyola amahulu gaajo goosi.

Yesu gehahania hibuyaga hu nyanja

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Egulo hu ludaalo olwene olwo, Yesu galoma abeegi babe ati, "Hwambuhe, hutiine engereha w'enyanja."

³⁶ Nga baleha anjo ehinjindi hy'abaatu, baniina eryato eri Yesu gaalimo nga bambuha ni naye. Njalinjo n'amaato agandi, nga goosi galondaho.

³⁷ Baali bahiiri mu lugendo nga hibuyaga ow'amaani genyoha hu nyanja, ng'ebimoto by'amaaji bitagiha ohwedanyanga mu lyato, ni lihaabira hwijula.

³⁸ Mu hiseera ehyo, Yesu gaali yinyuma mu lyato ni genjigihire n'anenyuha. Ng'anjo abeegi babe bamwinyosa, bamuloma baati, "Musomesa, enyanja yenda hutwita n'ewe soofayo?"

³⁹ Nga Yesu genyoha, ahabira hibuyaga ati, "Yihaahana!" Era ng'alagira enyanja ati, "Wunjeera!" Nga hibuyaga gehahana, n'enyanja ng'ewunjeerera erala yiiti ce!

⁴⁰ Nga Yesu abuusa abeegi babe ati, "Lwahiina mubaaye munjooyemo omwoyo? Muhiiri huba n'ohufugiirira?"

⁴¹ Aye nibo hino nga hibahenaho efiri hu mutwe bahena bebuusa abeene n'abeene baati, "Omuutu ono wa ngeri hi oyu wayire hibuyaga n'ebimoto by'amaaji hu nyanja binjulira?"

5

Yesu anjonia omusinde owaaliho emisambwa

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Ebyo ni byanjwa, nga Yesu n'abeegi babe boola engereha w'enyanja mu hyalo hy'Abagaraasa.

² Yesu gaali ko gahanjwa ati mu lyato, ng'omusinde owaaliho emisambwa anjwera mu pungulu eji basiihangamo abafu, atiine gaganane ni naye.

* **4:31 4:31** kalidaali Kalidaali hyali hirime ehyamaho eryani.

³ Omusinde oyo gajenyuhanga mu pungulu ejo. Hyali hiŋaaye omusinde oyo amaani ni ŋaŋuma hiitu hyosihyosi ehi baali ni basobola ohumusidiha ndahihapula, wayire olujegere.

⁴ Efunda nyingi bamusidihanga n'enjegere emihono n'amagulu, cooka n'ajihapula. Era ni ŋabula ow'amaani owaali n'asobola ohumuhuuma.

⁵ Hiisi owahyanga, mu muusi n'owiire gaberereranga alerenga eyo mu hifo nago ehi basiihangamo abafu nomu ngingi, ni geyasa era ni gesalasala amabaale hu mubiri.

⁶ Omusinde oyo ni galengera Yesu, gaduluma ng'atiina aŋa gaali, ni goola ng'ahubba amafuha mu moni jije.

⁷ Ng'omusambwa ogwamuliho gwinianguha ni guloma guuti, "Wukaabya hiina, ewe Yesu Omwana wa Hatonda ali Ŋamugulu Obugali? Kwegayiriye mu siina lya Hatonda, otangudya."

⁸ Nga Yesu alagira omusambwa ogwali hu musinde oyo ati, "Musambwa ewe ŋwa hu muutu oyo!"

⁹ Ng'aŋo Yesu agubuusa ati, "Ndiwe ani?" Nga gumugobolamo guuti, "Ndiise Maŋe, olwohuba huli buhehere."

¹⁰ Nga gumwegayirira bugali ni gumusunga atajibbinga huŋwa mu hitundu ehyo.

¹¹ Ohuupi aŋo mu hiiho g'olusozi, ŋaaliŋo ehidooli hy'embiiji ni jaaya.

¹² Ng'emisambwa jegayirira Yesu jiiti, "Tufugiirire huje hwingire mu mbiiji ejo."

¹³ Ng'ajifugiirira, nga jinŋwa hu muutu oyo, jija jingira mu mbiiji. Nga wangewe ehidooli hy'embiiji ehyali ni hiŋeramo embiiji ng'ekumi ebiri jifulumuha embiro jinŋwera mu nyanja jinywa etubbi.

¹⁴ Abaali ni beemera embiiji nga baduluma baja balomera abaatu abomu habuga haawe n'abomu bitundu eby'omulirano. Nga batiina baje bebonere ebyali ni byolire hu musinde owaaliho omusambwa.

¹⁵ Ni boola aŋa Yesu gaali nga babona omusinde ola owabangaho eje ly'emisambwa ni gehaaye, ni gambaaye ebyambalo, n'ohutegeera n'ategeera bulanji weene, nga batya.

¹⁶ Abaaliŋo baabona emisambwa ni jinŋwa hu musinde oyo ni jingira mu mbiiji, nga baloohesaho abahyawe abaali ni baajire ng'olu bibaaye.

¹⁷ Bala ni banulira nga batandiiha ohwegalihira Yesu aŋwe mu hitehere hyawe.

¹⁸ Yesu ni gaali n'aniina eryato abanŋwereŋo, omusinde ola oyu gabbingaho emisambwa ng'amwegalihira amufugiirire atiine ni naye.

¹⁹ Cooka Yesu ndaamufugiirira, ng'amuloma ati, "Yagamayo ewenywe eyiri abaatu babo, obalomere byosibyosi ebi Hatonda Musengwa ahuholeeye era ng'olu ahunambiiye ehisasabirisi."

²⁰ Ng'aŋo omusinde oyo abita n'alomera hiisi muutu mu bitundu by'e Dekapooli byosibyosi ebi Yesu gaali n'amuholeeye. Bosibosi abanulira nga benunja.

Omahaana wa Yayiro n'omuhasi w'oluheero

(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Nga nindi Yesu n'abeegi babe bambuha baagamayo engereha w'enyanya. Ni boola ng'ogunindi gw'abaatu gwesoloosa aŋa gaali hwiŋenya.

²² Gaali ahiiri aŋo, nga jireeta mulala hu bahulu b'ehumbaaniro ly'Abayudaaya oyu balanganga baati Yayiro. Yayiro ni gahubba emoni hu Yesu, ng'aja ahubba amafuha mu moni jije,

²³ amwegalihira bugali n'amuloma ati, "Ahaana hange henda hufa. Muhulu, nja oje ohanambeho ohanonie hatafa."

²⁴ Ng'aŋo Yesu atiina ni naye. Ogunindi gw'abaatu nga gunindigana gumulondaho ni gutiina ni gumunyigirisa.

25 Mu gujindi ogwo mwalimo omuhasi owaali n'aweeneweene n'obulwaye w'oluheeno ohuhena emyaha ehumi n'ebiri.

26 Omuhasi oyo gaali aweeneweene bugali olw'abagangi ehipyeda eyi gesombanga n'atiina ohumuganga era n'ahenireno ebiitu bibye olw'ohubasasula cooka n'atajona aye obulwaye buwe ni butaamanga hutaama.

27 Olwohuba gaali anjuliyehe ni baloosa efuma ya Yesu, ganwaho enyuma* ni genyigirisa mu gujindi gw'abaatu ogwali ni gulonda hu Yesu, ng'anamba hu hyambalo hihye.

28 Hino gahihola olwohuba galoma mu mwoyo gugwe ati, "Hasinge ni nanambe hunambaho hu hyambalo hihye, nanone."

29 Ni gahinjambaho, anjo ni naano ng'oluheeno lwomeera. Ng'anulira mu bulamu wuwe obulwaye obubaaye ni bumudambya ni bunonire.

30 Hu nyanga enyene eyo, Yesu gategeera amaani gage agajonia ni gaholire omulimo. Ng'acuuha ahejaheja abuusa ehinjindi hy'abaatu ati, "Nj'ani owupambire hu hyambalo?"

31 Abeegi babe nga bamugobolamo baati, "Weesi, obona ehinjindi hy'abaatu ng'olu hiri hunjindigana era wabuusa oti: 'Nj'ani owupambireho?' "

32 Aye Yesu nga gegumya ohuhejaheja abone omuutu amunambireho.

33 Ng'ano omuhasi ola olw'ohumanya ehyali ni himwolireho, gatiina butibuti era n'akaakana, ng'ahoma ekumbo mu moni ja Yesu, amulomera byosibyosi ebyamuliho.

34 Nga Yesu amuloma ati, "Muhaana, Ohufugiirira huhwo huhunonisye. Tiina n'emiyaaaya, n'obulwaye obubaaye ni buhudambya bunone."

35 Yesu gaali ahiroma, ng'ebaayo abahwenda abanjwa ewa Yayiro omuhulu w'ehumbaaniro, nga baloma omuhulu oyo baati, "Muhulu odambihisya hiina Omusomesa? Omwana† wuwo ahenire ohufa."

36 Yesu ni ganulira ebi baali ni baloma, ng'aloma Yayiro ati, "Ewe oteralihira, yegumye huba n'ohufugiirira."

37 Ng'ano Yesu asibira abaatu abandi ohumulondaho n'atiina ni Yayiro, ohutusaho Peetero n'aboluganda ababiri Yakobbo ni Yowaane.

38 Ni boola mu mago ga Yayiro, Yesu gageeneyo amaliro, abaatu ni balira era ni bahubba n'enduulu.

39 Ni gengira mu nyumba, ng'abaloma ati, "Amaliro n'enduulu ebimuhubba, byahi? Omwana saafe aye ali hunenyuha."

40 Nibo bamujeherera humujeherera. Ni gahena ohubbingano abaatu abandi, nga gengira n'abasaye b'omwana, ko n'abeegi babe abadatu, mu hisenge omu mwana gaali.

41 Ng'anamba omwana,‡ hu muhono, amuloma ati, "*Taliisa kumi*" amahulu gaahyo ti, "Mwana ewe§ yinyoha!"

42 Naweene anjo, ng'omwana oyo owaali n'anesa emyaha ehumi n'ebiri, gemeerera agenda. Abaalijo nga basamalirira!

43 Nga Yesu abahamiirisa ehi aholire batahiromeraho abaatu bandi. Era ng'alagira baneho omwana oyo ehyohulya.

6

*Ab'e Nazaleesi bajerega esomesa ya Yesu
(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)*

* 5:27 5:27 *ganwaho enyuma* Omuhasi ganwaho enyuma olwohuba amagambi g'Abayudaaya sigafugiiriranga omuhasi yesiyesi owabanga mu mwesi oba alwaye oluheeno ohuba mu baatu. † 5:35 5:35 oba *Omuhaana*.

‡ 5:41 5:41 oba *ahahaana*. § 5:41 5:41 oba *Hahaana ewe*.

¹ Yesu ni ganjwa mu hitundu ehyo, ng'atiina mu habuga h'ewaawe aha balanga Nazaleesi. Ng'abeegi babe batiina ni naye.

² Oludaalo lwa Sabbaato ni lwola, ng'atiina mu humbaanero atandiha ohusomesa. Abahira obungi hu banjulira ebi gaali n'asomesa nga bejunja ni bebuusa baati, "A! Omusinde ono bino ebi asomesa gabitusa neena? Magesi hiina gano aga gasuna ohuba ti asobola n'ohuhola ebyamaliholiho?"

³ Nga bamujerega ni baloma baati, "Ono sinje omubaaji omusaani wa Malyamu, mulebe ya Yakobbo ni Yose, ni Yuda, ni Simooni? Era ababoojo sibamenyire huno ni neefe?" Ehyanjwamo nga bagaana ohufugiirira ebibye.

⁴ Nga Yesu abaloma ati, "Naabbi bamunja enono hiisi njaatu, ohutusaho mu hitundu hy'ewaawe omuli abalebe babe n'abehiha."*

⁵ Olw'ehyo, sigaholayo byamaliholiho, ohutusaho abalwaye ababale aba ganjambaho banona.

⁶ Era genunja bugali abaatu baayo ohutaba n'ohufugiirira.

Ng'ango atiina nana ni nanala mu bitundu eby'omulirano n'asomesa abaatu ehibono hya Hatonda.

Yesu atuma abeegi babe ehumi n'ababiri

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

⁷ Mu hiseera ehyo nga Yesu alanga abeegi babe ehumi n'ababiri batiine ana gaali. Ng'abatuma babiri babiri ohuja ohubuulira Amanjuro Amalanji aganjamba hu bunugi wa Hatonda, ng'abana n'obunangi ohubbinganga emisambwa hu baatu.

⁸ Ng'abahamiirisa ati, "Mu lugendo luno mutagega hiitu hindi hyosihyosi, ohutusaho omuhoomero. Mutawona ebyohulya era mutagega bihapu oba bbeesa.*"

⁹ Mwambale ebirayito aye mutagega byambalo ebindi ohutusaho ebi hiisi muutu anaabe ni gambaaye.

¹⁰ Hiisi hibuga ehi munaholengamo, mumenyanga mu mago g'abaatu ababa ni babasangaaliye, ohwola olu museebuha.

¹¹ Era ni mwolanga anaatu ndibabasangaalira, oba bagaana ohunjuliirisa ebi mubaloma, nga munwanjo. Era ni muba ni munwayo, mwekukumulangaho efuue mu magulu, habe habonero ahalaga ohulabula ohunja eyiri Hatonda."*

¹² Ng'ango abeegi batiina ni babuulira abaatu bebbwage bacuuse emyoyo balehe ebibi ebi bahola.

¹³ Nga babbinga emisambwa mingi hu baatu, nga n'abalwaye bangi babajuhangaho amafuta ni banona.*

Ohufa hwa Yowaane Omubatiza

(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Ehiseera hyola nga Herode owaali n'anuga etwale ly'e Galilaaya anjura efuma ya Yesu, olwohuba baali bamulomaho hiisi njaatu baati, "Nje Yowaane Omubatiza alamuhire, c'ehifa ali n'obunangi ohuhola ebyamaliholiho."*

¹⁵ Aye abandi ni baloma baati, "Nj'Elia." N'abandi baati, "Mulala hu banaabbi aba hale."

¹⁶ Aye efuma ya Yesu ni yagwa Herode mu hutwi niye galoma ati, "Oyo anaabe nje Yowaane Omubatiza oyu nalagira batemaho omutwe, nj'alamuhire!"

¹⁷ Nanyumaho, Herode gaali alagiiye banambe Yowaane bamuwone mu komera. Hino gahihola olw'ohwenda ohusangaasa Herodiya oyu gaali n'ahooye oluvanyuma lw'ohumupaasa ohunja hu Filipino mugandaawe.*

* **6:4 6:4** Yow 4:44 * **6:8 6:8-11** Luk 10:4-11 * **6:11 6:11** Bik 13:51 * **6:13 6:13** Yak 5:14 * **6:14 6:14-15**
Mat 16:14; Mar 8:28; Luk 9:19 * **6:17 6:17-18** Luk 3:19-20

18 Efunda ejiŋera, Yowaane Omubatiza galomanga Herode ati, “Sihiraŋi ewe ohupaasa muha mugandawo.”

19 Hino hyaleetera Herodiya ohuŋalana Yowaane ni genda n’ohumwita cooka n’ahaya engeri,

20 olwohuba Herode gaali amuhuuma atoolaho higosi. Hino gahihola olwohuba gaali amanyire ati Yowaane musinde muluŋamu era muutu wa Hatonda, kale n’atya ohigosi ohumwolaho. Herode gendanga ohuŋuliirisa ebi Yowaane galomanga wayire hiisi olu gamuŋulirisanga, gasigalangamo ahakukuna.

21 Lwali lulala nga Herodiya afuna ahakisa. Oludaalo olwo lwali lw’amazaaliwa ga Herode. Herode ganyiya embaga, ng’alanga abahungu babe, n’abahulu b’abasirikale, n’abaatu abegingihiriri mu twale ly’e Galilaaya.

22 Ni baali ŋagati w’embaga, omuhaana wa Herodiya gengira mu diiro omu baali ng’ahina, asangaasa bugali Herode n’abageni babe. Ng’aŋo Habaha aloma omuhaana oyo ati, “Loma ehiitu hyosihyosi ehi wenda, nahihuje.”

23 Ng’alayira n’ohulayira ati, “Mazima ameene ehi onende hyosihyosi nahihuje, n’olu onende oti hugabanire ŋagati owahabaha wange.”

24 Ng’aŋo omuhaana atula aja gebuusa hu nyina ati, “Sunge hiina?” Nga nyina amugobolamo ati, “Tiina osunge mutwe gwa Yowaane Omubatiza.”

25 Omuhaana nga genyoheramo gagama eyiri habaha amuloma ati, “Nenda wupeere ŋaweene ŋano omutwe gwa Yowaane Omubatiza ni bagutereeye hu suniya.”

26 Ehyo hyanakuŋasa habaha bugali aye olwohuba gaali ahenire ohulayira n’abageni babe ni banulira, gahaya engeri ey’ohumwima ehi amusungire.

27 Ŋaweene aŋo habaha galagira omusirikale omuhuumi w’ekomera aje ateme hu Yowaane omutwe aguleete. Nga oyu gatuma atiina mu komera atema hu Yowaane omutwe,

28 aguleetera hu suniya agunja omuhaana, n’omuhaana ng’agunja nyina.

29 Abeegi ba Yowaane ni banulira, nga baja batusayo omulambo gugwe bagunjira baja bagusiiha.

*Yesu aliisa abaatu ekumi etaanu
(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Yow 6:1-14)*

30 Ng’aŋo abahwenda aba Yesu gatuma ohutiina ohubuulira Amanuliro Amalaŋi bagobola bamuloohesa byosibyosi ebi baali ni baholire n’ebi baali ni basomesiise.

31 Mu hiseera ehyo, abaatu oluhulende baali batiina hanjihinjiji aŋa baali. Bano babanga bahanwanjo, nga nindi abandi boola, nga bahaya n’ehiseera ehy’ohuŋamba hu hyomu tamu. Nga Yesu aloma abeegi babe ati, “Muhole hutine mu hifo ehibulamo baatu aŋa hunaabe hwenene, muŋuumuleho.”

32 Nga baniina eryato bambuhe batiine mu hifo ehinumamo baatu.

33 Aye nga ŋabaano abaatu bangi abababona ni batiina babafaania ti nje nibo. Ng’aŋo banwerehereramo ohuŋwa hiisi ŋaatu bamulondaho n’amagulu ni babita hu woomu, nga baja babeherera mu hifo eyi Yesu n’abeegi babe baali ni batiina.

34 Yesu ni ganwa mu lyato, gabona ehiŋindi hy’abaatu ni hyahumbaana, nga bamuŋambya ehisa olwohuba baali hy’etaama ejiŋumaho mwayi. Ng’aŋo abasomesa ebiitu ebyene ebitali bitono.*

35 Abeegi babe ni babona owiire ni butiinire, nga batiina aŋa Yesu gaali bamuloma baati, “Ehifo hino hiduleere, ate owiire mbobuno butiinire.

36 Seebula abaatu batiine mu bitahere ebyohu mulirano begulire ebiryo balye.”

* 6:34 6:34 Hub 27:17; 1 Bah 22:17; Ezek 34:5; Mat 9:36

³⁷ Nga Yesu abagobolamo ati, “Enywe mubanje biryo balye?” Nga nibo bamubuusa baati, “Oŋeega hunatuse ŋeena edinaari ebihumi bibiri,* ko hubagulire ebiryo balye?” Ehyo hiŋanga ohuŋira omuhemba ogw’emyesi nga munaana.

³⁸ Nga niye ababuusa ati, “Muli n’emigaati jinga? Mutiine mubone.” Ni bahena ohwetegeresa, nga bamuloma baati, “Etaanu, n’enyeeni ebiri.”

³⁹ Ng’aŋo Yesu alagira abeegi babe balome abaatu bosibosi behale ŋaasi hu nyaasi mu bibbubbu.

⁴⁰ Nga babehasa mu bibbubbu, eby’abaatu cikumi cikumi, ebindi amahumi ataanu ataanu.

⁴¹ Nga Yesu aŋamba emigaati jira etaanu n’enyeeni ebiri, ng’agangamusa emoni aheja mwigulu, nga geyaasa Hatonda. Ng’aŋo abbwagabbwaga mu migaati ejo, ajiŋa abeegi babe bagabire abaatu. N’enyeeni jira ebiri joosi ng’ajigaba hiisi muutu afuna.

⁴² Ng’abaatu abo bosibosi balya beeguta.

⁴³ Ng’aŋo abeegi bahumbaania obukukumuhira w’emigaati n’enyeeni ebyasigalaho nga bejusa ebisero ehumi nabibiri.

⁴⁴ Abaatu abaalya baali abasinde ekumi etaanu.

Yesu agendera hu maaji

(Mat 14:22-33; Yow 6:15-21)

⁴⁵ Ebyo ni byanwa, ng’aŋo ni naaŋo Yesu alagira abeegi babe baniine eryato batangirengamo bambuhe enyanja, batiine e Bbesusayida, niye n’ahiseebula abaatu.

⁴⁶ Ni gahena ohubaseebula, ng’atiina hu lusozi ohusaba.

⁴⁷ Aŋa hiirema hyanambira, abeegi babe baali mu lyato ŋagati mu nyanja aye Yesu niye n’ali yenene hu woomu.

⁴⁸ Yesu ni gaali eyo ng’alengera abeegi babe ni bafaabiina ohugimba eryato n’emiho, olw’epunga eyaali ni banwa emutwe. Ni waali ni bunatere ohuhya, gatiina eyi baali n’agenda hu maaji. Era gatiina oti hani genda ohubabitamo.

⁴⁹ Ne nibo ni bamubona n’agenda hu maaji, nga baneega baati himalyo nga benianguha,

⁵⁰ olw’obuti owaali ni bubanambire bosibosi ni bamubona. Aŋo ni naaŋo nga Yesu abaloma ati, “Ndiise, mugume mutatya!”

⁵¹ Ng’ahena gengira mu lyato omu baali ng’epunga eteeta. Hino hyatangelasa abeegi babe bugali,

⁵² olwohuba baali bahiiri humutegeera wayire nga gaali aholire ehyamaliholiho ehy’ohwasa emigaati. Ehyaleeta hino, myoyo jaawe huba mihahanyafu.

Yesu aŋonia abalwaye e Genesareeti

(Mat 14:34-36)

⁵³ Ni bambuha enyanja, nga boola mu hitehere ehi balanga baati Genesareeti nga banwa mu lyato balihwesa balireeta hwigenya.

⁵⁴ Baali bahanwa baati mu lyato, ng’abaatu abaali aŋo bahitegeera baati nje Yesu.

⁵⁵ Ni bamufaania nga baduluma betoolola hiisi ŋaatu mu hitundu ehyo ni basima hu baali n’abalwaye babanira ni babagegeeye hu misigaasiga eyi banuliranga baati peyi Yesu ali.

⁵⁶ Hiisi ŋaatu aŋa gatiinanga, hamube mu hyalo oba mu bibuga, abaatu batanga abalwaye baawe mu bifo ebihumbaania baatu, nomu bifo ebindi hyomu akisoni, nga bamwegalihira aganye abalwaye banambeho bunambe hu gemo ly’ehyambalo hihye. Era hiisi owamuŋambangaho, ng’aŋona.

* 6:37 6:37 Dinaari ndala nj’eyabanga epeera y’omupakasi ey’oludaalo lulala.

7

Obulombolombo w'Abayudaaya
(Mat 15:1-9)

¹ Njaahani njaaliŋo balala hu Bafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda abanjwa e Yerusaaemu abahumbaanira aŋa Yesu gaali.

² Baali bahiiri aŋo nga babona balala hu beegi ba Yesu ni balya ni batehereeye husaaba mu ngalo mu ngeri ey'ohwegwalaasa ng'olu obulombolombo waawe ow'Ehiyudaaya waali ni bubetagisa ohuhola.

³ Abayudaaya bosibosi ko weyite Abafalisaayo, balondereranga ahalombolombo h'abasehulu baawe ah'ohutalya ni bahiiri husaaba mu ngalo mu ngeri ey'ohwegwalaasa.

⁴ Era ni banjwanga mu butale sibalyanga ni batehereeye husaaba mu ngeri eyo. Baali n'obulombolombo obundi bungi obu balondereranga nga pomuli ahohwosa ebihopo, enywero, n'embya ej'ebihomo eji batambisanga mu ngeri ey'ohubigwalaasa ng'olu obulombolombo waawe waali ni bubaloma.

⁵ Ng'aŋo Abafalisaayo abo n'abasomesa b'amagambi aba baali ni nabo babuusa Yesu baati, "Lwahiina abeegi babo sibahola ng'olu obulombolombo w'abasehulu beefe butuloma aye balya n'engalo eji batehereeye husaaba?"

⁶ Nga Yesu abagobolamo ati, "Banafuusi enywe, ehibono hya Hatonda ehi naabbi Yisaaya gabalomaho hituufu olu galoma ati, " 'Abaatu bano baapa eŋono lya hu munwa, aye emyoyo jaawe jipumaho.*

⁷ Era banjumirya byahwehenahenaho, olwohuba ebibono obubono eby'abaatu, mbebi banjira ohuba amagambi gange.'

⁸ "Kale mu ngeri oyo, muleherera egambi lya Hatonda, mwanjamba bulombolombo w'abaatu."

⁹ Ng'ameedaho abaloma ati, "Olwo ko muŋeega mbo muhola hiraŋi ohuleha ohujamba egambi lya Hatonda mwahola ebi bulombolombo wenywe bubaloma.

¹⁰ Ale Musa gaaloma ati, 'Onjanga lataawo ni maawo eŋono.' Era ati, 'Anaduhenga semwana oba nyina, bali n'ohumwita.'

¹¹ Aye enywe muloma muuti singa omuutu aloma semwana oba nyina ati ehi gahamuŋaaye ng'obuyeedi, hyafuuha Korubbani (amahulu gaahyo ti hiŋonge eyiri Hatonda),

¹² olwo muba simuhimwihirisa hubaaho n'ehiitu hyosi ehi aholera semwana oba nyina.

¹³ Mu ngeri eyo nga mudibya ehibono hya Hatonda ni musomesa obulombolombo wenywe. Era n'ebindi bingi eby'engeri eyo ebi muhola."

Ebyonoona omuutu biŋwa mu mwoyo gugwe
(Mat 15:10-20)

¹⁴ Nga nindi Yesu alanga ehiŋindi hy'abaatu hitiina aŋa gaali. Ng'abaloma ati, "Mutegere ohutwi era mutegeere ehi nja ohuloma.

¹⁵ Ebi muutu alya sinje ebimonoona, ohutusaho ebiŋwa mu mwoyo gugwe.

¹⁶ Ali n'ohutwi ohujulira, ale aŋulire."*

¹⁷ Ni galeha aŋo ehiŋindi hy'abaatu abo gengira mu nyumba ng'abeegi babe bamubuusa amahulu g'ehi gaali n'alomire.

* 7:6 7:6-7 Yis 29:13 * 7:16 7:16 aŋulire. Ebyaŋandihiwa ebindi ebyahale biŋuma lunyiriri luno. Ali n'ohutwi ohujulira, ale aŋulire.

18 Ng'abaloma ati, "Koni mwesi simufaania? Simumanyire muuti omuutu ebi alya sinje ebimonoona?"

19 Ebi olya sibingira mu mwoyo gugwo aye bitiina mu hida, omu binjwa byatula." (Mu huloma atyo Yesu gaali ataaho enjihiso ng'olu hiisi ehiriwa hiri hiraŋi.)

20 Ng'aŋo ameedaho ati, "Ebitula ohuŋwa mu mwoyo gw'omuutu nj'ebimonoona,

21 olwohuba mu mwoyo gw'omuutu po muŋwa ebiŋeego ebibi, ohuba w'emoni enyangu, owiibi, obutemu, obuhwedi,

22 ohwegomba, obubi owa hiisi ngeri; obudulingi, ohwetyolonga, omwoyo ogw'ekirihindi, obuŋesi, ohwebona, n'obuŋwituhi.

23 Ebibi ebyo byosibyosi nj'ebyonoona omuutu olwohuba binjwa mu mwoyo gugwe."

Yesu n'omuhasi Mufoyiniki

(Mat 15:21-28)

24 Yesu ni gaŋwa aŋo, ng'atiina n'abeegi babe mu hitehere ehirene ehibuga hy'e Tiiro. Ni goola eyo nga nabaano amago aga gengiramo mu kweho n'atenda baatu bamanye, cooka ndihinangiha.

25 Naaliŋo omuhasi owaali n'ahahaana hahe ni haliho omusambwa cooka n'aŋulira ati Yesu ali mu mago ago, gatiina aŋa gaali ng'ahoma ekumbo mu moni jije, amusunga abbinge omusambwa hu haana hahe.

26 Omuhasi oyo gaali Muyonaani ni bamusaala e Foyiniki mu hyalo hy'e Siriya.

27 Nga Yesu amuloma ati, "Leha abaana beherere ohulya begute, olwohuba sihiranji ohuŋamba ebiryo by'abaana wabidanyira embwa jaawe."

28 Ng'omuhasi oyo amuloma ati, "Musengwa pohiri. Aye n'embwa joosi ni jiba naasi w'emeeza ohu baana baliira, jiry a obukukumuhira."

29 Nga Yesu amuloma ati, "Olw'ebibono ebi olomire, yagamayo engo omusambwa guŋooye hu muhaana wuwo."

30 Ng'aŋo omuhasi oyo gagamayo engo gagaana omuhaana wuwe n'alambaaye hu buliri, omusambwa ni gumuŋooyeho.

Yesu aŋonia kasiru

31 Yesu ni gaŋwa mu hitehere ehirene ehibuga Tiiro nga nindi aŋamba olugendo atiina hu nyanja Galilaaya, n'abitira mu hibuga hy'e Sidoni nomu matwale g'e Dekapooli.

32 Nga nabaano abaatu abanira aŋa gaali omusinde owaali kasiru n'atanulira, bamwegalihira amuŋambeho aŋone.

33 Ng'aŋo Yesu atusa omusinde oyo mu hiŋindi hy'abaatu, amuŋira hu tulo, ng'amuta enjala mu matwi, afuuj a mate amuŋamba hu lulimi.

34 Ng'agangamusa emoni aheja mwigulu ahena giisa omuuya, amuloma ati, "Efata!" Amahulu gaahyo ti, "Yiguha!"

35 Ng'aŋo amatwi g'omusinde oyo geguha, n'ehyali ni himusidihire olulimi hiwoŋoloha ng'atandiha ohuloma bulanji.

36 Nga Yesu ahutira abaatu abaliŋo, ehi baweene batahiromeraho abaatu abandi. Cooka aŋa gahoma ohubahuutira, paŋa bahoma n'ohwerebulira hiisi muutu.

37 Bosibosi abahinulira, bejunja bugali nga baloma baati, "Hiisi ehi ahola ahihola bulanji. Obona geegula amatwi g'abatanulira banulira n'abakasiru gabawoŋolola olulimi basobola ohuloma!"

8

Yesu aliisa abaatu ekumi ene
(Mat 15:32-39)

1 Olwola mu biseera ebyene ebyo, nga nindi ogunindi gw'abaatu guhumbaanira añaali Yesu. Naahani abaatu abo ebiryo ni byali ni bibanoyeho, ng'ano Yesu alanga abeegi babe batiine aña gaali abaloma ati,

2 "Abaatu bano bapambya ehisa, olwohuba babaaye n'ano ni neese endaalo edatu kwiye aye naahani banjuma hy'ohulya.

3 Singa mbaseebula baagameyo ewaawe enjala n'abaluma, bahanda bagwa hu ngira ate abandi hu bo banjera njaleeni."

4 Aye abeegi babe nga bamugobolamo baati, "Mu hifo ehiduleere hino omuutu ananga hutusa neena ebiryo ebinanga ohuliisa abaatu bano bosibosi?"

5 Nga niye ababuusa ati, "Muliyo n'emigaati jinga?" Nga bamugobolamo baati, "Musanvu."

6 Ng'ano Yesu aloma abaatu behale n'asi. Ng'anamba emigaati ejo omusanvu geyaasa Hatonda, ng'ajibbwagabbwagamo ahena ajina abeegi babe bajigabire abaatu. Nga boosi bahola ng'olu gabaloma.

7 Abeegi ba Yesu era baaliyo n'obuyeeni budidiri. Bwoosi, Yesu ni gahena ohweyaasa Hatonda ng'abaloma babugabire abaatu.

8 Ng'abaatu balya beguta. Ni bahena ohulya ng'abeegi babe bahumbaania obukukumuhira owasigalano, nga bwijula ebisero musanvu.

9 Abaatu abagaliisa baali banjera ekumi ene. Ni bahena ohulya, nga Yesu abaseebula.

10 Ni gahena ganiina eryato n'abeegi babe bambuha enyanja Galilaaya, nga batiina mu hitundu ehy'e Dalumanuta.

Abafalisaayo basunga Yesu ahabonero

(Mat 12:38-42; 16:1-4)

11 Ng'ano nabaano balala hu Bafalisaayo abaatiina eyiri Yesu nga batandiiha ohumujoboberesa ni bamuloma abane ahabonero ahalaga haati obunangi obu gaali ni nawo gabutusa yiri Hatonda. Hino bahihola olw'ohwenda humuhema.*

12 Yesu ni ganulira ebibono byawe, nga bimulumya omwoyo, nga geesa omuuya ahena abaloma ati, "Lwahiina abaatu b'omulembe guno basunga ahabonero ahenunjisa? Mbalomera ehituufu ti nanjuma habonero ahabanahabane."*

13 Ng'ano abaleha ano, nindi aniina eryato gambuha gagameyo engereha w'enyanja.

Ehisimbulusa hy'Abafalisaayo ni Herode

(Mat 16:5-12)

14 Mu lugendo luno, abeegi ba Yesu baali bebirriye ohuwona ebiryo ebihena ohutusaho omugaati omulala ogu baali ni nagwo mu lyato.

15 Ni baali ni batiina nga Yesu abaloma mu lugero n'abalabula ati, "Mwegenderese, mwehuume batabadulinga n'ehisimbulusa hy'Abafalisaayo n'ehya habaha Herode."*

16 Nga nibo begeyamo abeene n'abeene baati, "Alomire atyo olwohuba ndihuwona ebiryo ebihena!"

17 Aye Yesu ni gamanya ehi baali ni begeyamo ng'ababuusa ati, "Lwahiina mungega hu hy'ohunuma biryo ebihena? N'ohwosa haati muhiiri hufania era mutategeera? Emyoyo jenywe jihiiri mihahanyafu?

18 Muli n'emoni aye sijibona? Era muli n'amatwi aye siganjulira? Simuhebulira?*

19 Olu nabbwaga mu migaati etaanu nagabira abaatu ekumi etaanu, mwahumbaa-nia ebisero by'obukukumuhira ebijufu binga?" Nga bamugobolamo baati, "Ehumi nabibiri."

* **8:11 8:11** Mat 12:38; Luk 11:16 * **8:12 8:12** Mat 12:39; Luk 11:29 * **8:15 8:15** Luk 12:1 * **8:18 8:18** Yer 5:21; Zak 12:2; Mar 4:12

²⁰ Nga nindi ababuusa ati, “Ate olu nabbwaga mu migaati omusanvu nagabira abaatu ekumi ene, mwahumbaania ebisero by’obukukumuhira ebijufu binga?” Nga bamugobolamo baati, “Ebisero musanvu.”

²¹ Ng’ano ababuusa ati, “N’ohwosa haati muhiiri hutegeera ehi ndomire?”

Yesu anjonia omujofu mu habuga h’e Bbesusayida

²² Ng’ano Yesu n’abeegi babe boola mu hibuga ehi balanga baati Bbesusayida. Nga njabaano abaatu abanjira omusinde omujofu anja gaali bamwegalihira amujambeho gahanjona.

²³ Nga Yesu anjamba omusinde oyo omujofu hu muhono, amutusa ebulafu w’ahabuga aho. Ni boola eyo ng’afuja hu moni j’omujofu, amujamba hu moni, nga ko amubuusa ati, “Obona?”

²⁴ Omujofu ni galimbula gaamoga ng’amugobolamo ati, “Mbona abaatu abagenda aye baafanira hy’emisaala.”

²⁵ Nga nindi Yesu gongera ohumujamba hu moni, omusinde oyo ni galimbula gahanjaasa, ng’emoni jije jirimbuha abona hiisi hiitu bulaji.

²⁶ Ng’ano Yesu amuseebula gagameyo ewaawe n’amuloma ati, “Otagamayo mu habuga aho.”

Peetero abbutula ati Yesu nje Kurisito

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Ng’ano Yesu atiina n’abeegi babe mu bitahere ebirirene ehibuga ehi balanga baati Kayisaaliya ehya Filipi. Ni baali ni batiina, nga Yesu abuuusa abeegi babe ati, “Abaatu bandanga baatye?”

²⁸ Nga bamugobolamo baati, “Nalino abaloma baati ndiwe Yowaane Omubatiza. Abandi baati ndiwe naabbi Eliya, ate abandi baati oli mulala hu banaabbi.”*

²⁹ Ng’ano ababuusa ati, “Ne enywe muloma muuti ndiise ani?” Nga Peetero amugobolamo ati, “Ndiwe Kurisito oyu Hatonda gafujaho amate ohunonjola abaatu.”*

³⁰ Nga Yesu abahamiirisa ehi Peetero alomire batahiromeraho muutu yesiyesi.

Yesu aloma hu hufa n’ohulamuha huhwe

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Ng’ano Yesu atandiha ohubasomesa ng’olu Omwana w’Omuutu ali n’ohubonaabona bugali era abaatu abahulu mu gwanga, n’abatangirisi b’abasengi ba Hatonda, n’abasomesa b’amagambi bamwegaane. Era bamwite aye oluvanyuma lw’endaalo edatu, aliramuha.

³² Bino gabibaloma butereefu natabbumbirya. Ehyanjwamo nga Peetero anjira Yesu hu tulo ng’amuhayula olw’ohuloma ebibono hy’ebyo.

³³ Cooka Yesu ni gacuuha gaaheja egongo, gahubba emoni hu beegi babe abandi, ng’ahayula Peetero ati, “Pwe mu moni, oli Sitaani! Sooli hujeeega hu mulimo gwa Hatonda ogwandeeta aye oli hujeeega hu by’abaatu!”

³⁴ Ebyo ni byanjwa, nga Yesu alanga abaatu abaali ohuupi anjo ko n’abeegi babe besende anja gaali ng’abaloma ati, “Hiisi muutu owenda ohuba omuloobera wange, atehwa ohwefirisa byosibyosi abe muheneerefu ohubbeeda omusalabba gugwe era agende ni neese.*

³⁵ Hiri hiityo olwohuba hiisi oweheneerera obulamu wuwe, alibufirwa aye hiisi afirwa obulamu wuwe hu lwange n’olwa Manjuro Amalanji alibunonjola.*

* **8:28 8:28** Mar 6:14-15; Luk 9:7-8 * **8:29 8:29** Yow 6:68-69 * **8:34 8:34** Mat 10:38; Luk 14:27 * **8:35 8:35** Mat 10:39; Luk 17:33; Yow 12:25

³⁶ “Ale higasa hiina omuutu ohuba n’obunjinda wuhu hyalo huno wosiwosi aye gafirwa obulamu wuwe?”

³⁷ Ale dala njaliyo ehi omuutu anjanga ohunjaayo ko gagobosano obulamu wuwe ni buba ni buhenire ohugota?

³⁸ Hiisi oyu esoni jinamba olw’ese n’olwehibono hyange n’ali mu baatu ab’omulembe guno omubi ogwawuhana hu Hatonda, n’Omwana w’Omuutu yeesi alimwegaana olu aligobolera mu njono lya Semwana n’abamalayika abagwalaafu ni bamunjerehera.”

9

¹ Ng’ano Yesu geyongera ohubaloma ati, “Mbalomera ehituufu ti njaliyo abandi hu enywe abemereeye njano, abatalifa ohutusaho ni bahenire ohubona Obunugi wa Hatonda ni buujire n’amaani.”

Emboneha ya Yesu yicuuha (Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Ni njabitanjo endaalo mukaaga, nga Yesu atiina ni Peetero, Yakobbo, ni Yowaane mu kweho abatangirira baja baniina hu olusozi olweginghiriri. Ni boola eyo, abeegi babe abo bali baheja ng’efaani yiye yicuuha ng’afaana lundi.*

³ Ebyambalo bibye nga bimeregenya, bipepya bugali ni njanjuma kadi mulala hu hyalo owaali n’asobola ohubyosa gabituhusa ohwaga anjo.

⁴ Ng’ano babona abanaabbi ba Hatonda Eliya ni Musa ni banjaya ni Yesu.

⁵ Nga Peetero aloma Yesu ati, “Musomesa, hiraaji ti efe huli njano. Leha hutongolejo ebitiira bidatu. Hirala hibe hihyo, ehindi hya Musa, n’ehindi hy’Eliya.”

⁶ Peetero galoma atyo olwohuba niye n’abahye baali batiye bugali ni bahaya n’ehyohuloma.

⁷ Nga njabaano ehireri ehyaaja hyabawiiha n’ehisisigo hyahyo era ng’ejanjaasi linjwera mu hireri ehyo ni njaliyo aloma ati, “Ono nj’Omwana wange omuhoda, munjulirise ebi abaloma.”*

⁸ Abeegi babe ni bagangamuha, sibabona muutu wundi ali ni nabo, ohutusaho Yesu yeyene.

⁹ Ni baali ni baniinuha ohunjwa hu lusozi, nga Yesu abahamiirisa ati, “Ebi muweene mutabiromeraho muutu wundi, ohwola olu Omwana w’Omuutu aliramuha.”

¹⁰ Era boosi nga bagondera ehi gabaloma, ni bebuusa abeene n’abeene baati, “Ategehiise hiina n’alomire hu hulamuha?”

¹¹ Ng’ano bamubuusa baati, “Lwahiina abasomesa b’amagambi ga Hatonda baloma baati naabbi Eliya ali n’ohweheerera ohugobola ko Kurisito gaaje?”*

¹² Nga Yesu abagobolamo ati, “Hituufu, Eliya ali n’ohweheerera ohugobola atereese emyoyo j’abaatu. Aye lwahiina hyanjandiihiwa hiiti Omwana w’Omuutu atehwa ohuboneresebwa bugali era abaatu bamwegaane?”

¹³ Aye mbalomera ti Eliya gahena hale ohuujja era abaatu bamuhola byosibyosi ebi bendire, ng’olu Ebyanjandiihiwa byamulomaho.”

Yesu anjonia omuseere aliho omusambwa (Mat 17:14-21; Luk 9:37-43)

¹⁴ Yesu n’abeegi babe abadatu ni banjwa hu lusozi, nga bagaana ehinjindi hy’abaatu ni betolooye abeegi babe abandi era abasomesa b’amagambi ga Hatonda ni bali huhubba ni nabo embaha.

¹⁵ Abaatu ni bahubba emoni hu Yesu nga basangaala bugali, nga baduluma ohutiina eyi ali ohumusangaalira.

* 9:2 9:2-7 2 Peet 1:17-18 * 9:7 9:7 Mat 3:17; Mar 1:11; Luk 3:22 * 9:11 9:11 Mal 4:5; Mat 11:14

16 Nga Yesu abuusa abeegi babe ati, “Hiina ehi muli huhubba embaha ni nabo?”

17 Mulala mu hiḡindi hy’abaatu abaali aḡo ng’amugobolamo ati, “Omusomesa, kuleteeye musaani yange aliho omusambwa ogumugaana ohuloma.

18 Hiisi olu gumubanda gumuhubba ehigo, ng’atumbeera efulo mu munwa, galuma ameenno era nga gumuḡandalasa. Sungire abeegi babo ohugumubbingaho aye nga bibahaya.”

19 Nga Yesu abaloma ati, “Enywe abaatu b’omulembe guno abanuma hufugiirira, ndihena ni nenywe ahamanga ahaaga hatye ko mube n’ohufugiirira, ndyosa ḡeena ohubehaliiriha? Mundeetere ḡano omuseere.”

20 Ng’aḡo bamumuḡirira.

Omusambwa ni gwabona Yesu, aḡo ni naḡo nga gubanda omuseere, gumujuḡumisa, gumuhubba ehigo gegalangusa, n’atumba efulo mu munwa.

21 Nga Yesu abuusa semwana y’omuseere oyo ati, “Omusambwa guno gumuhenireho hamanga hi?” Nga niye agobolamo ati, “Ohuḡwera erala mu buḡere buwe.

22 Era efunda nyingi gubaaye gumudanyanga mu muliro, oba mu maaji, gumwite. Cooka n’oba n’oḡanga tuḡambire ehisasabirisi, otuyeede.”

23 Nga Yesu amuloma ati, “Olomire oti nimba ni panga? Manyire ti byosibyosi bisoboha, omuutu anaba n’ohufugiirira.”

24 Ng’aḡo semwana y’omuseere agobolamo ni gekakaba ati, “Fugiirira, ohutusaho ti Musengwa njeede, mu hufugiirira hwange tabamo hwemoota!”

25 Yesu ni gabona eduuli ly’abaatu abandi ni baduluma ni batiina aḡa gaali ng’ahayuhira omusambwa ati, “Musambwawe ogusiriḡasa era ogutaloma kulagira ohuḡwa hu museere oyo era soomugobolangaho nindi.”

26 Nga wangewe omusambwa ogwo gujuḡumisa omuseere ebyembaha ebyene, n’ohwiteera nga pohanu gutaaye nga ko gumuḡwaho gumuleha n’ajalaaye hy’afuuye. Abahira obungi hu baaliḡo beboneraho nga baloma baati, “Afuuye!”

27 Aye Yesu ng’amuḡamba hu muhono amwinyosa, nga gemeerera.

28 Ebyo ni byanwa, Yesu ni gengira mu nyumba, ng’abeegi babe bamubuusa baati, “Lwahiina ndihusobola hubbinga omusambwa ogwo hu museere?”

29 Nga niye abagobolamo ati, “Omusambwa ogw’engeri yino sigubbingiha hu muutu anabula husaba.”*

Yesu nindi aloma hu hufa huhwe

(Mat 17:22-23; Luk 9:43b-45)

30 Ng’aḡo Yesu n’abeegi babe banwa mu hitehere ehyo nga batiina ni babitira mu twale ly’e Galilaaya. Yesu sigendire abaatu abandi ohumanya aḡa ali,

31 olwohuba gaali gegeresa abeegi babe n’abaloma ati, “Omwana w’Omuutu baja humuḡaayo eyiri abaatu bamwite aye ni baliba ni bahenire ohumwita, ḡalibitanḡo endaalo edatu ng’alamuha.”

32 Cooka sibategeera ehi gabaloma era baatya n’ohumubuusa.

Omuutu ahira ohuba ow’eno eyiri Hatonda

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Ng’aḡo Yesu n’abeegi babe boola mu hibuga hy’e Kaperanawumu. Ni bengira mu nyumba, nga Yesu abuusa abeegi babe ati, “Muḡahenenga hu hiina mu ngira?”

34 Aye nga nibo esoni jibanamba banoleera huḡoleera, olwohuba mu ngira baali banahene ni bebuusa ḡ’ani hu bo ahira ohuba ow’eno.*

* 9:29 9:29 *husaba* Ebyanandihiwa ebindi ebyahale bimeedaho biiti “n’ohusiiba.” * 9:34 9:34 Luk 22:24

³⁵ Nga Yesu gehala alanga abeegi babe ehumi n'ababiri begerere aña ali. Ng'abaloma ati, "Hiisi owenda ohuba ow'enono, ali n'ohweherera geyise afuuhe mujeeresa wa basigaayeño bosibosi."*

³⁶ Ng'ajo anamba omwana omujere owaali anaaapi, amwemeeresa njagati waawe. Ng'amufumberera, aheni abaloma ati,

³⁷ "Hiisi asangaalira omwana omujere hy'ono hu lwange, aba asangaliye ndiise. Nindi hiisi owusangalira ese, aba saasangaalira ndiise aye aba asangaliye oyo owaatuma."*

Atatusoosa saaba musigu

(Luk 9:49-50)

³⁸ Ng'ajo mulala hu beegi babe oyu balanga Yowaane aloma Yesu ati, "Omusesa, hwaweene omuutu n'abbinga emisambwa hu baatu n'atambisa esiina liryo, efe nga humuloma alehere ajo olwohuba simulobera wuwo hyefe."

³⁹ Nga Yesu amugobolamo ati, "Simugesyangaho ohulobera omuutu hy'oyo, olwohuba hiisi muutu ahola ebyamaliholiho n'atambisa obunangi obuli mu siina lyange, saananga hwefudula mu hamanga ahatotono gandomaho bubi.

⁴⁰ Hiisi atatusoosa, saaba mulabe weefe.*

⁴¹ Mbalomera ehituufu ti hiisi abanja omwendo gw'amaaji ohunywa olwohuba muli balobera bange, mu buli ngeri Hatonda alimusasula.*

Ebihongeresa abaatu ohuhola ehibi

(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴² "Era omuutu yesiyesi aleetera mulala hu banere bano abafugiirira ohubbenga, anoomera humusidiha ogubaale ogusito mu mamiro, bamudanya mu buliba.

⁴³ Olw'ehyo hanye muhono gugwo nj'oguhuleetera ohwonoona, gutemeeho. Hirañi obe w'omuhono mulala aye osune obulamu obutanwanjo ohuhira olu osigasa emihono jombi aye bahudanya mu hifo omu oja husihiirira,*

⁴⁴ omuli omuliro ogutasima era omutanwa enyende.†

⁴⁵ "Era hanye hugulu huhwo nj'ohuhuleetera ohuhola ehibi hutemeeho. Hirañi osune obulamu obutanwanjo n'oli muleme, ohuhira olu osigasa amagulu gombi aye bahudanya mu hifo omu oja husihiirira,

⁴⁶ omuli omuliro ogutasima era omutanwa enyende.‡

⁴⁷ "Era hanye emoni yiyo ehuleetera ohuhola ehibi yomoleemo. Hirañi obe wa moni ndala aye wingire mu bunugi wa Hatonda, ohuhira olu osigasa emoni jombi aye bahudanya mu hifo omu oja husihiirira,*

⁴⁸ omuli omuliro ogutasima era omutanwa enyende.*

⁴⁹ "Ng'olu ebiryo babitamo omunyu byabamo obunoli, abafugiirira bosibosi balibita mu hyobo hya Hatonda gabanwanamo omuliro ohubalongoosa.

⁵⁰ Omunyu omuherehe gwa mugaso aye gunafuuha heresu, onanga otye ohugugobosamo obunoli? Olw'ehyo esambo jenywe jibemo obunoli hy'omunyu era muholaganenga."*

10

Yesu asomesa hu hwabuhana hw'abafumbo

(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

* 9:35 9:35 Mat 20:26-27; 23:11; Mar 10:43-44; Luk 22:26 * 9:37 9:37 Mat 10:40; Luk 10:16; Yow 13:20 * 9:40 9:40 Mat 12:30; Luk 11:23 * 9:41 9:41 Mat 10:42 * 9:43 9:43 Mat 5:30 † 9:44 9:44 Ebyañandihwa ebindi binjuma lunyiiriri luno. ‡ 9:46 9:46 Ebyañandihwa ebindi binjuma lunyiiriri luno. * 9:47 9:47 Mat 5:29 * 9:48 9:48 Yis 66:24 * 9:50 9:50 Mat 5:13; Luk 14:34-35

1 Yesu ni ganjwa e Kaperanawumu, ng'atiina mu twale ly'e Buyudaaya, nga gambuha olwabi Yoludaani atiina mu bitahere eby'engereha w'olwabi. Nga nindi ehiḱindi hy'abaatu hihumbaanira aḱa gaali era ng'olu yaali esambo yiye ng'atandiha ohubasomesa.

2 Ng'aḱo balala hu Bafalisaayo batiina aḱa gaali bamubuusa ni bamuhema baati, "Hihirisiwa omusinde ohubbinga omuhasi wuwe?"

3 Niye ng'abagobolamo ati, "Musa omuhwenda wa Hatonda gabalagira atye?"

4 Nga bamuloma baati, "Musa gafugiirira omusinde ohubbinga omuhasi wuwe, amuḱe ebbaluḱa eyihahasa yiiti amubbingire."*

5 Nga Yesu abagobolamo ati, "Musa gabateeraḱo ehiragiyo ehyo lw'obuhahanyafu w'emyoyo jenywe,

6 aye Ebyaḱandihiwa biroma biiti ohuḱwa hutandiha y'ehyalo, 'Hatonda gawumba omusinde n'omuhasi.'*

7 Olw'ehyo omusinde analehenga semwana ni nyina, nga geḱimba n'omuhasi wuwe,*

8 nga bombi bafuuha mubiri mulala. Olwo nga sibahiiri babiri, wabula mulala.*

9 Kale omuutu saanjimbululanga ehi Hatonda geḱimba ḱalala."

10 Ni ganjwa mu baatu gengira mu nyumba n'abeegi babe, abeegi nga bamuloma gongere ohubanyonyola hu songa y'ohubbinga omuhasi.

11 Ng'aḱo abaloma ati, "Hiisi abbinga omuhasi wuwe, ng'ahena aleeta owundi, aba aholire obuhwedi.*

12 Era singa omuhasi anoba hu wamwe, gahena gasuna obufumbo obundi, aba aholire obuhwedi."

Yesu asabira abaana abanḱere ekabi

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Lulala ḱaaliḱo abaatu abanḱira abaana abanḱere eyiri Yesu abanḱambeho abalombere ekabi aye abeegi babe nga babahayula hubahayula.

14 Yesu ni gabona ehi abeegi babe bahola, ng'abalunḱira, abaloma ati, "Mulehe abaana abanḱere baaje eyi ndi. Mutabagaana, olwohuba abaatu abali hy'abo, mbabengira mu buḱugi wa Hatonda.

15 Mbalomera ehituufu ti hiisi muutu ateesiga Hatonda hy'omwana omuḱere ng'olu geesiga abasaaye babe, saalingira mu buḱugi wa Hatonda."*

16 Ng'aḱo alera abaana abo abanḱere, ng'abanḱambaho abasabira ekabi.

Yesu n'omusinde omuḱinda

(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)

17 Nindi Yesu ni gatandiha olugendo lulwe, nga ḱabaanḱo omusinde owaduluma gatiina eyi gaali ng'ahubba amafuha mu moni jije, ng'amubuusa ati, "Omusomesa omulaḱi, kole hi ko sune obulamu obutanḱwanḱo?"

18 Nga Yesu amugobolamo ati, "Wema huhu ohunanga omulaḱi ate nga ḱanḱuma mulanḱi ohutusaho Hatonda yeḱene?"

19 Omanyire ebiragiyo bya Hatonda ebiroma biiti; 'Siwiitanga muutu, soholanga buhwedi, siwiibanga, otabenḱeranga muutu ehi ataholire, otalyahanga byabeene, oḱanga lataawo ni maawo eḱono?' **

20 Omusinde oyo ng'agobola mu Yesu ati, "Omusomesa, ohuḱwera erala mu buḱere wange n'ohwosa haati ebiragiyo ebyo byosibyosi mbyoheresa."

* **10:4 10:4** Mag 24:1-4; Mat 5:31 * **10:6 10:6** Tand 1:27; 5:2 * **10:7 10:7-8** Tand 2:24 * **10:8 10:8** Tand 1:27; 2:24; 5:2 * **10:11 10:11-12** Mat 5:32; 1 Kor 7:10-11 * **10:15 10:15** Mat 18:3 * **10:19 10:19** Huḱ 20:12-16; Mag 5:16-20

²¹ Nga Yesu alengerera omusinde oyo ng’amusasira. Ng’amuloma ati, “Ohibuliraho ehiitu hirala. Tiina otunde ebibyo byosibyosi, ebbeesa ejinanwemo ojigabire abagadi, ko ohene wuuje obe muloobera wange, olisuna obuṅinda mwigulu.”

²² Omusinde oyo ni ganulira ebyo ganulyana era ganwanjo n’awombonaaye olwohuba gaali n’obuṅinda oweene obungi.

²³ Nga Yesu getoloosa abaaliṅo emoni, ng’ahena aloma abeegi babe ati, “Nga hiriba higosi abanṅinda ohwingira mu buṅugi wa Hatonda!”

²⁴ Ng’abeegi babe beṅunja ebibono bibye ebyo era ng’obuti wubanamba. Cooka nindi nga Yesu abaloma ati, “Baana enywe, nga higosi omuṅinda ohwingira mu buṅugi wa Hatonda!”

²⁵ Hyangu bugali weene engamiya ohubita mu ṅundu ly’episo, ohuhira omuṅinda ohwingira mu buṅugi wa Hatonda!”

²⁶ Ng’ango ehyo ko hyongerera erala ohwenṅunjisa abeegi babe, nga bamubuusa baati, “Olwo ṅaahani nj’ani ananga ohunonoha?”

²⁷ Nga Yesu abalengerera ahena abaloma ati, “Eyiri abaatu, higosi ohwenonola aye eyiri Hatonda ebiitu byosibyosi bisoboha era ṅabula ehimuhaya.”

²⁸ Ng’ango Peetero aloma Yesu ati, “Efe hwaleha ebyefe byosibyosi, nga huuja hube baloobera babo.”

²⁹ Nga Yesu amugobolamo ati, “Mbalomera ehituufu ti ṅanuma muutu owaleha amago gage, oba abaganda babe, oba ababoojo, oba nyina, oba semwana, oba abaana babe, oba omuṅuluko gugwe, hu lwange n’olwa Manuliro Amalaji,

³⁰ atalisuna mu bulamu buno owohu hyalo, emirundi cikumi ej’ebyo ebi gafiirwa: amago, abaganda babe, ababoojo, abasaaye babe, abahasi, abaana, omuṅuluko, ohwo taaho n’ohumuṅalaana. Era mu biseera ebyomu moni, alisuna n’obulamu obutanwanjo.

³¹ Aye bangi hu beginghiriri mu hiseera hino abaliba abanjaasi, nindi bangi hu banyaasi mu hiseera hino abaliba abeginghiriri.”*

Yesu aloma hu hufa huhwe efunda eyohudatu

(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² ṅaahani Yesu n’aba gaali ni nabo baali mu lugendo, ni batiina mu hibuga hy’e Yersaalemu. Yesu gaali abatangiriyemo, n’abalehireṅo ahamanga. Hino nga hyenṅunjisa abeegi babe nga hiṅa n’abaatu abandi abaali ni babanwaho egongo obuti. Nga geeta amagulu abeegi babe ehumi n’ababiri bamwolaho. Nga nindi abagobosa hu tulo, atandiha ohubalomera ebyali ni bija humwolaho.

³³ Ng’abaloma ati, “Huli hutiina e Yersaalemu; eyo baja hulya mu Mwana w’Omuutu oluhwe bahene bamuṅeyo eyiri abatangirisi b’abasengi ba Hatonda, n’abasomesa b’amagambi. Era baja humusalira ogw’ohufa era bamuṅeyo eyiri abalugendwa.

³⁴ Abo nibo baja humujeherera, bahene bamufujeho agate, bamuhubbe efaalu era bamwite. Ni ṅalibitanjo endaalo edatu, aliramuha.”

Ohusaba hwa Yakobbo ni Yowaane

(Mat 20:20-28)

³⁵ Ng’ango Yakobbo ni Yowaane, abasaani ba Zebbedaayo, bolexera Yesu, bamuloma baati, “Omusomesa, hwenda otuholere ehiitu hyosihyosi ehi hunahulombe.”

³⁶ Nga Yesu ababuusa ati, “Mwenda mbaholere hi?”

³⁷ Nga bamugobolamo baati, “N’onahehale hu tebe ey’enono mu buṅugi buwo, hwenda oganye hwihale huhulirane, mulala hu muhono gugwo omulungi, n’owundi hu mugooda.”

* **10:31 10:31** Mat 20:16; Luk 13:30

³⁸ Nga Yesu abaloma ati, “Ehi musunga simuhitegeera. Muᵑanga ohunywa hu hihopo ehy’ohubonaabona ehi nja hunywa, oba ohubatiziwa ohw’ohweyiniha mu hubonaabona ohu nja hubatiziwa?”*

³⁹ Nga nibo bamugobolamo baati, “Husobola.” Nga Yesu abaloma ati, “Hituufu mwesi mulinywa hu hihopo ehy’ohubonaabona ehi nja hunywaho era mulibatiziwa mu ngeri eyi nja hubatiziwamo.

⁴⁰ Aye ehy’ohwihala ni mundirene hu muhono omulungi oba omugooda, sindiise ahigaba. Ebifo ebyo, omwene alibiᵑa abo aba gabitegehera.”

⁴¹ Abeegi bahyawwe ehumi ni banᵑulira ehi Yakobbo ni Yowaane basungire, nga babalunira.

⁴² Olw’ehyo nga Yesu abalanga bosibosi baje bahumbaanire aᵑa ali. Ng’abaloma ati, “Mumanyire muuti abanᵑugi b’Abatali Bayudaaya benda babanᵑeerese era abatangirisi baawe benda abaatu aba banᵑuga bamanye baati babaliho obunᵑangi.*

⁴³ Aye sihiri n’ohuba hiityo eyiri enywe. Mu nywe, hiisi owenda ohuba omuhulu, ali n’ohuba munᵑeerese w’abahye,*

⁴⁴ era hiisi owenda ohuba omutangirisi, ali n’ohuba mwidu wa basigaayenᵑo.

⁴⁵ “N’Omwana w’Omuutu sigaaja bamunᵑeerese aye niiye ohunᵑeerese era n’ohunᵑayo obulamu wuwe ohuba endiᵑi ohununula abaatu oluhulende.”

*Yesu aᵑonia Bbarutimaayo
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)*

⁴⁶ Ng’aᵑo Yesu n’abeegi babe, n’ogunᵑindi gw’abaatu abaali ni bamulonda, boola mu hibuga e Yeriko. Eyo yaaliyo omusinde omunᵑofu owehalanga hu ngira n’asungirisa. Omusinde oyo baali bamulanga baati Bbarutimaayo (amahulu gesiina eryo baati omusaani wa Timaayo). Yesu n’aba gaali ni nabo ni baali ni batula ehibuga, nga bagaana omusinde oyo omunᵑofu ni gehaaye hu tulo w’engira.

⁴⁷ Bbarutimaayo ni ganᵑulira ati Yesu Omunazaleesi nj’abitano, ng’atandiha ohulangirira n’aloma ati, “Yesu Omwijuhulu wa Dawudi, pambire ehisa!”

⁴⁸ Nga bangi hu baatu abomu hiᵑindi bamuhayula ni bamuloma aᵑoleere. Cooka niye nga gegumya hwegumya ohulangirira ati, “Mwijuhulu wa Dawudi, pambire ehisa!”

⁴⁹ Ng’aᵑo Yesu geema, aloma ati, “Mumulange gaaje.” Nga bamulanga bamuloma baati, “Guma omwoyo, yinyoha ahulanga.”

⁵⁰ Ng’aᵑo adanya ehihooti ehi gaalimo, genyoha mangu, atiina aᵑali Yesu.

⁵¹ Nga Yesu amubuusa ati, “Wenda kuholere hiina?” Ng’omunᵑofu amugobolamo ati, “Musomesa, njigule emoni, mbone.”

⁵² Ng’aᵑo Yesu amuloma ati, “Kale tiina, ohufugiirira huhwo, huhunᵑonisyee.” Naweene aᵑo ng’emoni j’omusinde oyo jirimbula atandiha ohubona era nga yeesi genimba hu baali ni balonda hu Yesu.

11

*Yesu gengira mu Yerusaalemu mu ᵑono ery’amaani
(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Yow 12:12-19)*

¹ Naahani Yesu n’abeegi babe ni baali ni banatere ohwola mu hibuga hy’e Yerusaalemu, nj’ohuloma ni boolire mu bubuga obuhirireene obuli mu hiiho g’olusozi lw’Emisaala Emizayiti, ah’e Bbesufage ni Bbesaniya, nga Yesu atuma babiri hu beegi babe ati,

* 10:38 10:38 Luk 12:50 * 10:42 10:42-43 Luk 22:25-26 * 10:43 10:43-44 Mat 23:11; Mar 9:35; Luk 22:26

² “Mutiine mu hitehere ehi mulengera mu moni. Ni munaabe ni mwahengiramo muuti, munaabone nasugirya eperepere eyi muutu ahiiri hwihalangaho ni bayisidihire hu hihongo, muyiwonjolole muyindeetere n̄ano.

³ Singa n̄anaabeŋo ababuusa ati, ‘Lwahiina muyiwonjolola?’ Munamugobolemo muuti; ‘Musengwa nj’ayenda era n’anabe n’ahenire ehi ayetagira banayigobose n̄ano mu wangu.’ ”

⁴ Ng’ano batiina, nga bagaana nasugirya eperepere ni yemereeye ebulafu n̄a mulyango gw’enyumba n’eri sidihe hu hihongo n̄aapi n’engira, nga bayiwonjolola.

⁵ Nga n̄abaano balala hu baali ni bemereeye ano, abababuusa baati, “Muhola hiina ehyo? Lwahiina muwonjolola nasugirya eyo?”

⁶ Ng’abeegi abo babagobolamo ng’olu Yesu gaali n’abalomire. Nga bala babaleha batiina ni nasugirya.

⁷ Ng’ano abeegi batangirisa nasugirya eyo bayinjirira Yesu. Nga bayaalaho hu mugongo engoye jaawe, Yesu ayiihalaho batandiiha olugendo.

⁸ Ni baali ni batiina nga bangi huba gaali ni nabo baala engoye jaawe mu ngira Yesu abiteho, n’abandi nga baaliriramo obusaga w’ebisaala obuliho amahoose obu baabbwaga hu misaala. Bino babihola olw’ohun̄a Yesu enono.

⁹ Ng’ano abaali ni batangiriiye, n’abaali ni bamun̄waho egongo ni bahoohera n̄amugulu baati, “Musengwa aŋeewe enono.”

Ali n’ekabi oyo owuujira mu siina lya Musengwa,*

¹⁰ Hatonda aŋe ekabi owahabaha wa sehulu yeefe Dawudi obuuja ohugobolano.

Musengwa, ali N̄amugulu Obugali, aŋeewe enono.

¹¹ Ng’ano Yesu goola mu hibuga hy’e Yersaalemu, gengira mu Yekaalu. Ni gahena ohuhubba emoni hu hiisi hiitu n’ohubona ebyali ni bitiina mu moni, ng’atula n’abeegi babe ehumi n’ababiri batiina e Bbesaniya, olwohuba owiire waali huupi hwira.

*Yesu aŋwaba omusaala omutiini
(Mat 21:18-19)*

¹² Hu ludaalo olwagobolaho, Yesu n’abeegi babe ni baali ni ban̄wa e Bbesaniya ohwagamayo e Yersaalemu, nga Yesu aŋulira enjala n’emuluma.

¹³ Ni galengera omusaala omutiini oguliho amahoose, ng’atiina aje abone hanye aŋanga ohwagaanaho ebibala. Ni gagwolaho sigagaanaho hibala kadi hirala ohutusaho amahoose ameereere goŋene, olwohuba sibiyali biro ebi mitiini jibeeraho ebibala.

¹⁴ Ng’ano aguloma ati, “Ohun̄wa olwa leero n̄atabano nindi muutu alirya ebibala bibyo!” Abeegi babe nga ban̄ulira n’aloma ebibono ebyo.

*Yesu abbinga abaali ni batundira mu Yekaalu
(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Yow 2:13-22)*

¹⁵ Yesu n’abeegi babe ni boola e Yersaalemu nga Yesu gengira mu lunya lwa Yekaalu atandiha ohubbingamo abaali ni batundiramo n’abaali ni bagula. Ng’agengula emeeza j’abaswanisa ebbeesa, n’efoomu j’abaali ni batunda enjiwa.

¹⁶ Era ng’asibira hiisi muutu ohubisya ebiitu mu lunya lw’e Yekaalu.

¹⁷ Ng’ano asomesa abaaliŋo ati, “Hatonda sigaloma mu byan̄andiihiwa ati, ‘Enyumba yange yinaabenga nyumba omu baatu bananjumirihisyenga? Ne enywe muyifuhisye pungulu eyi bakondo behwehamo!’ ”*

* 11:9 11:9 Zab 118:25-26 * 11:17 11:17 Yis 56:7; Yer 7:11

¹⁸ Abatangirisi b'abasengi n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda ni banulira ebi Yesu aholire n'ebi alomire, nga batandiiha ohusala amagesi ag'ohumwita. Hino bahihola olwohuba beralihirira engeri eyi hinjindi hy'abaatu hyosihyosi hyali ni hisangaliiye esomesa yiye.

¹⁹ Owiire ni wiira, nga Yesu n'abeegi babe banwa mu hibuga baagamayo eyi bamenyanga.

Ehy'ohwega ohunwa hu musaala omutiini

(Mat 21:20-22)

²⁰ Ni wahya mu mugamba, Yesu n'abeegi babe ni baali ni babita hu mutiini gula ogu Yesu gaali n'anwebe nga babona ni gwomire ohunwera erala hu hiholo.

²¹ Nga Peetero ahebulira ebyaliho aloma Yesu ati, "Musomesa, bona! Omusaala omutiini ogu wanwebe gwomire!"

²² Nga Yesu aloma abeegi babe ati, "Mwesige Hatonda.

²³ Mbalomera ehituufu ti singa omuutu gesiga Hatonda ananga ohuloma olusozi luno ati, 'Siguha n'ano oje wedaanye mu buliba' era ehi alomire hyabano. Ehyetagisa hiri hirala, hya muutu hutabusuusa mu mwoyo gugwe aye gafugiirira ati ehi aloma hinolerere.*

²⁴ Olw'ehyo mbahahasa ti hiisi ehi munalombenga Hatonda, mufugiirire mu myoyo jenywe muuti muhenire ohuhisuna era mulihisuna.

²⁵ "Era hiisi olu munenengayo eyiri Hatonda mu husaba, ni nabanga abengire eyi oli, omusonjanga ko weesi Senywe ali mwigulu ahusonje ebibi bibyo.

²⁶ Aye singa soomsonja, weesi Senywe ali mwigulu saalihusonja bibi bibyo."*

Abatangirisi babuusa eyi Yesu atusa obunangi

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Ng'ano nindi Yesu n'abeegi babe boola e Yerusalemu. Yesu ni gaali n'agenda mu lunya lw'e Yekaalu ng'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi, n'abaatu abahulu mu gwanga, batiina anja gaali.

²⁸ Nga bamubuusa baati, "Otusa neena obunangi obuhuginiha ohuhola ebiitu ebyo ebi ohola? Era nj'ani owahuna obunangi owo?"

²⁹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Keesi leha mbabuuse ehibuuso hirala. Ni munangobolemo nga ko mbalomera eyi tusa obunangi obu nemaho ohuhola ebi kola.

³⁰ Mundomere, Yowaane gatusa neena obunangi ow'ohubatiza? Gabutusa yiri Hatonda, oba yiri baatu?"

³¹ Ng'ano bala bahubbaganja ebineego ni baloma baati, "Humugobolemo huutye? Singa huloma huuti Hatonda nj'owamutuma anatubuuse ati, 'Kale lwahiina simwafugiirira bya Yowaane oyo?' "

³² Ate ni baneega ohumugobolamo baati, "Abaatu nj'abamutuma" nga hino bahitya olwohuba abaatu bosibosi baali bafugiirira baati Yowaane gaali naabbi dala.

³³ Ehyanjwamo nga bamugobolamo baati, "Sihumanyire." Ng'ano Yesu abaloma ati, "Kale keesi sinabalomere eyi tusa obunangi obuukosa ebi kola."

12

Olugero lw'abapangisa b'endimiro y'emizabbibbu

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Ng'ano Yesu atandiha ohuloma n'abaatu abo mu ngero. Ng'abaloma ati, "Naaliho omuutu owahoma endimiro ey'emizabbibbu, ng'ahena ayisitiriraho, ayabamo

* **11:23 11:23** Mat 17:20; 1 Kor 13:2 * **11:26 11:26** Ebyanjandihwa ebindi ebyahale binjuma lunyiriri luno (Mat 6:15).

eronjo eryohujungirangamo, atongolamo ehitiira hy'omuhumi, ng'ahena ayipangisa abaatu nga niye atiina mu gwanga erindi.”*

² Ehiseera eh'yegesa ni hyola, gatuma mulala hu banjeeresa babe eyiri abapangisa, bamuŋe owiisa wuwe.

³ Ng'ango bala banjamba omuŋeeresa oyo bamuhubba bahena bamubbinga gagama ni njabula ehi bamuŋaaye.

⁴ Nga nindi omwene ndimiro abatumira omuŋeeresa owundi. Ng'oyo bamuhubba oluguma, bahena bamuhola n'ebuyobuŋemu.

⁵ Omwene ndimiro sigademba era ng'atuma owundi. Oyo beeta wiite. N'abandi bangi aba omwene ndimiro gatuma ni bababisya mu ngeri nj'enyene. Abandi ni babahubba, n'abandi ni babeeta.

⁶ “Hu komerero ya byosi omwene ndimiro gaali ahiiriyo n'omuutu owundi mulala oyu gaali n'anjanga ohutuma. Omutu oyo nj'omusaani wuwe omuhoda. Oyo nj'oyu gasembyayo ohubatumira n'aloma ati, 'Omwana wange banamuŋe enono bamupeera owiisa wange.’

⁷ Cooka abapangisa ni bamubona nga behobaana baati, 'Ono nj'omusika. Muhole hu mwite hwegoboseho obusika.’

⁸ Ng'ango bamusindigirisa bamutusa ebulafu w'endimiro nga bamwitira eyo.

⁹ “Njaahani omwene ndimiro alihola hi abapangisa abo? Alitiina gabasihiirisa n'endimiro gayipangisa abaatu abandi.

¹⁰ Kahasa ti mwali musomireho ehyanandiihiwa ehiroma hiiti;
“Ebaale eri abatongoli batala baati ebi,
nj'eryafuuha ehulu ery'omugaso mu gosigosi.*

¹¹ Hino Musengwa omwene nj'owahihola,
era hyenunjisa abahibona.’ ”

¹² Abasigu ba Yesu ni bahisuna baati olugero olwo alugerire ni lunjamba hu nibo, nga bagesyaho ohwenda ohumuŋamba aye nga batya ehiŋindi hy'abaatu, nga bamuleha batiina.

Ehibuuso ehiŋamba hu huŋa omusolo
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Ebyo ni byanjwa, abasigu ba Yesu bamutumira balala hu Bafalisaayo n'ababala hu bawagizi ba habaha Herode, baje bamuheme bamuŋambire mu malomere.

¹⁴ Ng'ango batiina bamuloma baati, “Musomesa, humanyire huuti ewe ofiira hu mazima era obula hu by'abaatu huhusiima ebinambulamo wabula abaatu bosibosi obabisya mu ngeri nj'enyene n'obasomesa ebi Hatonda genda bahole anjabula hwehubbirya. Njaahani Muhulu tulomere, hiraŋi ohuŋa Kayisaali habaha wa Barooma omusolo oba bbe? Huŋe omusolo oba hutaguŋa?”

¹⁵ Aye Yesu ng'ategeera ehi baaliho, ng'abaloma ati, “Lwahiina mukema? Mundeetere n'ano endusu njibone.”

¹⁶ Ni bayimuleetera ng'ababuusa ati, “Ehifaananyi n'amasiina ebiyiriho by'ani?” Nga bamugobolamo baati, “Bya Kayisaali.”

¹⁷ Ng'ango Yesu abaloma ati, “Ale ebya Kayisaali mubiŋe Kayisaali, n'ebya Hatonda mubiŋe Hatonda.” Nga bala benunja engeri eyi anunhiremo omubaso gwawe.

Ehibuuso ehiŋamba hu hulamuha
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Ng'ango balala hu Basadukaayo, bano nj'abatafugiirira baati eriyo ohulamuha, batiina eyiri Yesu bamubuusa baati,*

* 12:1 12:1 Yis 5:1-2 * 12:10 12:10-11 Zab 118:22-23 * 12:18 12:18 Bik 23:8

19 “Musomesa, Musa omuñeerese wa Hatonda gatunandiihira egambi ati, ‘Singa omuutu afa galeha namwandu n’atamusaayemo mwana, mugandaawe ateehwa ohumusika amusaalire abaana.’*
 20 “Naaahani ñaaliño aboluganda musanvu. Ng’omudaayi ahwa omuhasi, cooka ng’afa n’atamusaayemo mwana.
 21 Owohubiri ng’asika namwandu oyo era yeesi ng’afa n’atamusaayemo mwana. N’owohudatu yeesi atyo.
 22 Bosibosi omusanvu nga bambalaho omuhasi oyo, cooka ndi bamusaalamo mwana. Naaahani bosibosi ni baali ni bañooyeño ohufa, ng’omuhasi oyo yeesi afa.
 23 Olwo ñaahani hu ludaalo olu baatu bosibosi baliramuhiraho, omuhasi oyo aliba muha ani olwohuba gaaliho muhasi w’abaatu abo bosibosi?”
 24 Nga Yesu abagobolamo ati, “Año mugotire era ehialeeteeye ohugota, hutamanya Ebyañandihwa, wayire obunangi wa Hatonda.
 25 Abaatu ni baliramuha, baliba hy’abamalayika mwigulu, ni batahwa era ni batafumbirwa.
 26 “Ate mu butuufu suubira ti mwasomaho mu hitabo hya Musa omuñeerese wa Hatonda, ebifa hu hulamuha hw’abafu. Mu hitundu ehiroma hu hadeno aha Musa gabona ni hanya cooka ni hataguhuliha, Hatonda galoma Musa ati, ‘Ndiise Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo.’*
 27 Ehyo hiraga ti Ye Hatonda w’abalamu sosi w’abafu.”

Ehiragiwo ehihira obubbala

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 Ng’ano ñabaano mulala hu basomesa b’amagambi ga Hatonda owatini, ng’anulira Abasadukaayo ni bahubba embaha ni Yesu. Ni gabona Yesu n’abagobooyemo bulani, nga yeesi amubuusa ati, “Hiragiwo hiina ehihira byosibyosi?”*
 29 Nga Yesu amugobolamo ati, “Ehiragiwo ehisinga byosibyosi obubbala c’ehino: ‘Tega ohutwi ewe Yisirayiri, Hatonda Musengwa weefe nje Musengwa yenene.’*
 30 Era yendanga Musengwa Hatonda wuwo, n’omwoyo gugwo gwosigwosi, n’obulamu wuwo wosiwosi, n’amagesi gago gosigosi, n’amaani gago gosigosi.’
 31 Ehiragiwo ehirona hwihyo mu bubbala, c’ehino: ‘Yenda omuutu wahyo ng’olu ewe weyenda wamwene.’ Ebula hiragiwo ehindi ehihira ebyo obubbala.”*
 32 Ng’ano omusomesa w’amagambi oyo aloma Yesu ati, “Musomesa, ogobooyemo bulani. Ehi olomire oti Hatonda ali mulala yenene hituufu. Era ñanuma wundi.”*
 33 Era hiroma hiiti “Yendanga Hatonda n’omwoyo gugwo gwosigwosi, n’amagesi gago gosigosi, n’amaani gago gosigosi era yendanga muliranwawo ng’olu weyenda wamwene. Era ng’ohugondera egambi lino hisinga ebisolo byosibyosi ebi baatu banyaayo ng’enongo babyohye ni biri bihwiye, ko n’ebindi byosi ebi baatu banyaayo eyiri Hatonda.”*
 34 Yesu ni gabona omusomesa w’amagambi ng’olu amugobooyemo n’amagesi, ng’amuloma ati, “Sooli ñaleeni n’obunugi wa Hatonda.” Ohunwa hulwo, siñaaliño muutu wundi owesinga ohumubuusa ebibuuso nindi.

Kurisito ni Dawudi

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Olundi Yesu ni gaali mu lunya lwa Yekaalu n’asomesa, ng’abuusa abaatu ati, “Lwahiina abasomesa b’amagambi baloma baati Kurisito Mwijuhulu wa Dawudi.

* 12:19 12:19 Mag 25:5 * 12:26 12:26 Huj 3:6 * 12:28 12:28-34 Luk 10:25-28 * 12:29 12:29-30 Mag 6:4-5
 * 12:31 12:31 Leev 19:18 * 12:32 12:32 Mag 4:35 * 12:33 12:33 Kos 6:6

³⁶ Ate nga Dawudi omwene, n'aliho Omwoyo Omutukuvu, galoma ati,
 “ Hatonda Musengwa gaaloma Musengwa yange ati,
 Yihala ni wundireene
 hu lubega olw'omuhono gwange omulungi,
 ohwola olu ndifuula abasigu babo
 ekookolo ey'ohutaho amagulu gago?*

³⁷ “Obanga Dawudi omwene amulanga Musengwawe nindi olwo ananga atye
 ohuba mwijuhulu wuwe?” Ng'ehinjindi hy'abaatu abaalijo, banjulirisa ebibono bibye
 bino n'amanyonyo.

Yesu alabula hu hwehuuma abasomesa b'amagambi

(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)

³⁸ Nga Yesu atiina mu moni n'ohubasomesa ati, “Mwehuume mubone ti simunamba
 sambo y'abasomesa b'amagambi abagenda ni bambaaye amaganduula amaleeni
 agehwesa hwiropa ohulaga ng'olu bahihenaho era abenda babaheese mu ngeri
 ey'ohubana enono ni bali mu akisoni

³⁹ n'ohwihala mu bifo eby'enono mu mahumbaaniro nohu mbaga.

⁴⁰ Abanyagulula ebiitu baahena mu mayumba ga banamwandu era abajumirya
 Hatonda n'ebibono ebyene ebingi olw'ohweraga. Balibana ehiguudyo ehihiraho
 obubbala.”

Ehirabo hya namwandu

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Yesu ni gaali ni gehaaye na hifo ana banjerayo ehirabo mu Yekaalu ng'abona
 abaatu bangi ni banaayo ehirabo. Abanjinda bangi nga bataamo ebbeesa ejijera.

⁴² Ng'ano enwayo namwandu omugadi owatiina gaatamo obubbeesa bubiri
 obusembayo ohuba ow'omunendo omutono obugali.

⁴³ Nga Yesu alanga abeegi babe, beegerera ana ali, ng'abaloma ati, “Mbalomera
 ehituufu namwandu ono omugadi anayeyo hibbala bugali, ohuhira abandi bosibosi.

⁴⁴ Bala bataayemo ni batusa hu hingi ehi bali ni nahyo. Aye namwandu ono
 omugadi, mu bugadi buwe anayeyo hyosihyosi ehi abaaye ni nahyo ehibaaye ni hija
 humuyeeda mu obulamu wuwe.”

13

Obubonero owohuuja hwa Kurisito

(Mat 24:1-14; Luk 21:5-19)

¹ Hu olwo Yesu ni gaali n'anwa hu Yekaalu mulala hu beegi babe ng'amuloma ati,
 “Musomesa, oweene otye amabaale gano n'ebizimbe bino ng'olu biri binooono?”

² Nga Yesu amugobolamo ati, “Ebizimbe bino ebibbala ebi obona byosibyosi
 biribulunguha era sinalibano ebaale wayire erala eririsigala ni liri hu lyahye.
 Gosigosi baligatepulula gaagwa naasi.”

³ Yesu ni gaali ni gehaaye hu lusozi olw'emisaala Emizayiti ohulengerera Yekaalu,
 nga Peetero ni Yakobbo ni Yowaane n'Andereya bamuloma abebireho ehyama. Nga
 bamubuusa baati,

⁴ “Tulomereho, ebyo biribaano naali? Era habonero hi ahaliraga haati ebyo
 byosibyosi binatere ohubano?”

⁵ Nga Yesu abaloma ati, “Mwehuume natabano abadulingadulinga.

⁶ Bangi balijja ni beranga ohutambisa obunangi wange era balidulinga bangi.

⁷ Era ni munuliranga etalo nana ni njala, simunjunhanga. Ejo jiri n'ohubano aye
 ekomerero yiriba yihiiri hwola.

* 12:36 12:36 Zab 110:1

8 “Amawanga galihubbagana, n’owahabaha buliwaagala owahabaha obundi. Nalibaano musisi mu bitundu bingi hu hyalo era enjala erigwa. Aye ano galiba gahiiri gamutumbu.

9 “Ne nywe mubeno ni muhimanyire era ni mwetegehire, olwohuba balibanamba babaŋaayo mu mbuga j’amagambi. Balibahubbira mu mahumbaaniro gaawe era balibemeha ohuŋosya mu mbuga j’abaami neja bahabaha ni babahabya ohuba baloobera bange, mubalomere obuhwenda wange era mube bujulizi eyi bali.*

10 Ekomerero n’ehiiri hwola, Amanjuro Amalaji gali n’ohubuulirwa eyiri abaatu mu mawanga gosigosi.

11 “Era ni banabanambenga babaŋira mu mbuga j’amagambi, simwenjendehereranga ehi munalome aye mulomenga ehyo ehi Hatonda anabanenga ohuloma mu hiseera ehyo. Ebibono ebi munalomenga sibinaabenga byenywe aye binaabenga by’Omwoyo Omutukuvu.

12 “Mu hiseera ehyo, abalebe baja hulyanganamo oluhwe owundi ganayo owahye ohumwita, n’abasaawe b’abaana boosi baliŋaayo abaana baawe. Abaana bali-jeemera abasaaye baawe era bahena babaŋaayo ohubeeta.

13 Era enywe abaatu bosibosi balibacaawa olwohuba baloobera bange. Aye oyo aligumira ebigosi ohwola hu komerero, nj’alinonoha.”*

14 “Ni mulibona ehiitu ehy’embiho ehi benyinyalya ni bahitaaye mu Yekaalu ana hitasaniye ohuba (asoma bino ategeere), hulwo abaliba mu Buyudaaya, badulumiranga mu bitundu eby’esozi.*

15 Aliba namugulu hu nyumba yiye, n’aninuhanga, sigengiranga mu nyumba ohutusamo ehiitu hyosihyosi ehy’ohutiina ni nahyo.*

16 Era aliba hu muga, saagobolanga yingo hwiruhira ebyambalo bibye.

17 Mu ndaalo ejo abahasi abaliba ebida n’abookesa nj’abalisinga ohubonaabona.

18 Mwegalihire Hatonda, bino bitabano mu biseera eby’efula n’obuŋololohi obungi.

19 “Mu ndaalo ejo, nalibano ohubonaabona ohw’amaani, ni huhira hwosihwosi ohwali ni hubaayeno, ohuŋwera erala olu Hatonda gatonda ehyalo n’ohwola hatyane. Era sinalibano hubonaabona ohuli hy’ohwo.*

20 Singa Hatonda Musengwa sigahendeesa hu ndaalo ejo ej’ohubonaabona, sinahanonireho muutu kadi mulala. Aye olw’abo abagatobolamo, endaalo ejo gajipinja.

21 “Mu hiseera ehyo, omuutu n’alibaloma ati, ‘Bona! Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu nj’ono nana,’ oba ati, ‘Bona! Nj’ola nala,’ simwihirisanga.

22 Hiri hiityo olwohuba bangi balidulinga ni beranga Kurisito, oba ni beranga abanaabbi era balihola obubonero n’ebyamaliholiho ebyenunjisa, ni hiba ni hiŋangiha babbaame n’abatobole ba Hatonda.

23 Olw’ehyo, mwehuume mbalomeeye byosibyosi ni bihiiri hubano. Kale mubeno ni muhimanyire era ni mwetegehire!”

Amagobola g’Omwana w’Omuutu

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

24 “Aye mu ndaalo ejo, ehiseera ehy’ohubonaabona ni hiriba ni hiŋooye, eryuba liribaho ehiirema, n’omwesi gulisima.*

25 Emunyeenye jiriŋanuha namugulu jakukumuha, n’ebiri namugulu mu bbanga biri teteema.*

* **13:9 13:9-11** Mat 10:17-20; Luk 12:11-12 * **13:13 13:13** Mat 10:22 * **13:14 13:14** Dan 9:27; 11:31; 12:11

* **13:15 13:15-16** Luk 17:31 * **13:19 13:19** Dan 12:1; Bik 7:14 * **13:24 13:24** Yis 13:10; Ezek 32:7; 3:15; Hweh

6:12 * **13:25 13:25** Yis 34:4; Yow 2:10; Bik 6:13

26 “Mu hiseera ehyo abaatu balibona Omwana w’Omuutu ni gaajira hu bireri mu nono n’obunangi ow’amaani.*

27 Era alituma abamalayika babe ohutiina mu njuyi josijosi ej’ehyalo, bahumbaanie abaatu babe abatobole ohunwa mu hiisi sonda y’ehyalo.”

Omusaala omutiini ng’ehyohuboneraho

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

28 “Mubonere hu musaala omutiini muhene mwege. Amasaga g’omusaala ogwo ni gahena ohukukumuha, gusebuhaho amahoose amanyenyeeeri, ng’omanya oti ebiro eby’endobooli binaatere ohwola.

29 Mu ngeri nj’enyene, ni mubonanga ebindomireho ni birinjo, mumanyanga muuti ekomerero yinatere ohwola.

30 “Mbalomera ehituufu ti ebiitu bino byosibyosi binahabeenjo abaatu ab’omulembe guno ni batanwanjo hufa.

31 Ehyalo hino n’ebiri namugulu mu bbanga birinwanjo aye ebibono byange sibirigwa njaasi.”

Nabula amanyire oludaalo wayire esaawa

(Mat 24:36-44)

32 Nga Yesu geyongera abaloma ati, “Cooka nanuma amanyire oludaalo olwene oba esaawa, eyi biitu ebyo biribeeranjo, n’abamalayika mwigulu oba Omwana wa Hatonda sibamanyire, ohutusaho Bbaabba yenene nj’amanyire.*

33 Kale mubejo ni mwetegehire! Mutanongerera, olwohuba simumanyire hiseera hino anja hiriyolera.

34 “Ehiseera hino hunahigehesye hubi muutu aholo n’aba n’atiina mu lugendo. Omutu oyo n’aba n’anwa mu mago, aleha n’anambisye hiisi mujeeresa na wuwe omulimo ogw’ohuhola, ng’ahena alagira omuhumi w’ohu mulyango ohuhuma.

35 Olw’ehyo mubejo bulindaala ni mwetegehire, olwohuba simumanyire omwene mago anja aligobolera. Hamunga aligobola egulo, oba mu wiire nagati oba engoho ni yiholyoha, oba mu mugamba pwipwipwi.

36 Atahanda hubagwaho bugwe, gabagaana ni mujenyuha.

37 Ehi mbaloma enywe era nj’ehi ndoma n’abasigaayeyo ti, ‘Mutanjenyuha! Mubejo moni ni mwetegehire.’ ”

14

Oluhwe olw’ohwita Yesu

(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Yow 11:45-53)

1 Mu hiseera ehyo, yaali esigaayeyo endaalo ebiri, Embaga y’Abayudaaya ey’Ohuhebuliriraho Ohubihisya, n’Embaga eyi baliiraho emigaati eji batatayemo ehisimbulusa, joole. Abatangirisi b’abasengi, n’abasomesa b’amagambi ga Hatonda baali mu husala amagesi ag’ohunamba Yesu mu ngiso, bamwite.*

2 Aye nga baloma baati, “Hutamunamba mu biseera eby’embaga, olwohuba abaatu baja hwediima.”

Omuhasi ajuha amafuta ag’ebbeeyi hu Yesu

(Mat 26:6-13; Yow 12:1-8)

3 Mu hiseera ehyo, Yesu ni gaali mu habuga h’e Bbesaniya mu nyumba ya Simooni owaali omugenge, n’alya, nga nabaanjo omuhasi owatiinayo n’ecupa erimo amafuta amalani aganunya ahaloosa era ag’ebbeeyi obugali aga balanga baati narudo. Ni goola ng’asembula ecupa eyo, amafuta agaalimo ng’agajuha hu mutwe gwa Yesu.*

* 13:26 13:26 Dan 7:13 * 13:32 13:32 Mat 24:36 * 14:1 14:1 Hunj 12:1-27 * 14:3 14:3 Luk 7:37-38

⁴ Aye balala hu baaliŋo nga baluŋa. Nga baloma baati, “Lwahiina gonoonire amafuta ago atyo?”

⁵ Bahagatundire, mwanjwamo ebbeesa ejibita mu dinaari ebihumi bidatu, bajigabira abagadi.” Boloobya omuhasi oyo mu ngeri eyo.

⁶ Cooka Yesu ng’abaloma ati, “Lwahiina mumwoloobya? Mumulehe. Ehi gakoleeye hiraŋi.

⁷ Abagadi banabenga ni nenywe bulijo era hiisi olu munendenga munabayeedenga. Aye ese sinja huba ni nenywe ehiseera hyosi.*

⁸ Omuhasi ono aholire ehi asobooye. Ajuhira amafuta agahaloosa hu mubiri gwange ni kiiri hufa, n’agutegeha olw’ohugusiiha.

⁹ Mbalomera ehituufu ti hiisi ŋaatu mu hyalo hyosihyosi eyi banabuulirenga Amanjuro Amalaŋi, ni nahino ehi omuhasi ono aholire, banahiromengaho nga bamuhebulira.”

Yuda afugiirira ohulya mu Yesu oluhwe

(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Ng’ano Yuda Yisikaryoti, mulala hu beegi ba Yesu ehumi n’ababiri, atiina eyiri abatangirisi b’abasengi ba Hatonda, ni genda ohulya mu Yesu oluhwe bamuŋambe.

¹¹ Abasengi ni banjulira ehi genda ohubaholera, nga basangaala era nga basuubisa ohumuŋa ebbeesa. Ohuŋwa hulwo nga Yuda atandiha ohwendula ahamanga ahohuŋayo Yesu eyi bali.

Yesu alya n’abeegi babe Embaga ey’Ohubihisya

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14; Yow 13:21-30)

¹² Hu ludaalo oludaayi mu ndaalo j’Embaga Eyi baliiraho Emigaati Ejibatataayemo Ehisimbulusa era olu betiraho etaama eperepere ey’Embaga eyi bahebuliriraho Ohubihisya, abeegi ba Yesu nga bamubuusa baati, “Wenda huje hutegehere ŋeena eyi onaliire Embaga ey’Ohuhebuliriraho Ohubihisya?”

¹³ Ng’ano Yesu atuma babiri hu bo, n’abaloma ati, “Mutiine mu hibuga, munaagaane omusinde owetwihire esongo y’amaaji, mumulonde.

¹⁴ Mulome omwene nyumba omu anengire muuti; ‘Omusomesa alomire ati mbo ehisenge hiri ŋeena omu niye n’abeegi babe banaliire Embaga ey’Ohuhebuliriraho Ohubihisya?

¹⁵ Anabalage ehisenge ehibbala ŋamugulu, mu kalina ehi bahenire ohulongosa n’ohutegeha, kale mutegehere omwo.’ ”

¹⁶ Ng’ano abeegi basimbuha, batiina mu hibuga. Era baagaana byosibyosi ni biri ng’olu Yesu gaali n’abalomire. Ng’ano bategeha Embaga ey’Ohuhebuliriraho Ohubihisya.

¹⁷ Owiire ni wiira, nga Yesu atiina n’abeegi babe ehumi n’ababiri.

¹⁸ Ni baali ni balya, nga Yesu abaloma ati, “Mbalomera ehituufu ti mulala hu enywe ali hulya ni neese hatyane, anandyemo oluhwe.”*

¹⁹ Abeegi babe nga banakuŋala era hiisi mulala ng’abuusa Yesu ati, “Ndiise?”

²⁰ Nga Yesu abagobolamo ati, “Mulala hu nywe ehumi n’ababiri, ali hutonga ni neese mu lubya.

²¹ Omwana w’Omuutu baja humwita, ng’olu Ebyanandihiwa bimulomaho. Aye jimwageene oyo amulyamo oluhwe! Hyahamubereeye hiraŋi singa sibamusaala!”

Yesu alya n’abeegi babe ehijulo ehisebayo

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

* 14:7 14:7 Mag 15:11 * 14:18 14:18 Zab 41:9

²² Ni baali ni bahiirya nga Yesu abugula omugaati. Ni gahena, geyaasa Hatonda, ng'agubbongolamo agunja abeegi babe abaloma ati, "Munaanje mulye, guno nj'omubiri gwange."

²³ Ng'ano abugula ehilopo hy'envinyo. Ni gahena ohweyaasa Hatonda ng'abaja bosibosi bahinyweho.

²⁴ Ng'abaloma ati, "Gano nj'amafugi gange aganahonjohe hu lw'abangi, ni gahahasa endagaano epyaha eyi Hatonda aholire.*

²⁵ Mbalomera ehituufu ti sinja hunywa hu nvinyo y'emizabbibbu nindi, ohwola olu ndinywa epyaha,* mu bunugi wa Hatonda."

²⁶ Ni bahena ohwemba olwembo olw'ohujumirya Hatonda, nga batula, batiina hu lusozi olw'emisaala Emizayiti.

Yesu aloma ati Peetero anamwegaane

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Yow 13:36-38)

²⁷ Ng'ano Yesu aloma abeegi babe ati, "Mwesimwesi munadulume mwandehano, olwohuba hyanandiihiwa hiiti: 'Naheete omwayi, ng'etaama jisalaaniha.'*

²⁸ Aye oluvanyuma lw'ohulamuha, ndibeheerera ohutiina e Galilaaya."*

²⁹ Ng'ano Peetero amuloma ati, "Wayire abandi bosibosi banadulume bahulehano ese sinahulehano."

³⁰ Nga Yesu amugobolamo ati, "Mu butuufu kulomera ti mu hiire ehyene hino, engoho yinaabe yitagobolamo huholyoha efunda eyohubiri, ni wahaneganira emirundi edatu."

³¹ Cooka Peetero ng'agobolamo n'amuhahahisa erala ati, "Wayire hinetagise ohufiira njalala ni neewe, sinahwegaane." N'abahye bosibosi nga baloma baatyo.

Yesu mu Gesesimane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Nga Yesu n'abeegi babe boola mu hifo ehi balanga baati Gasesimane. Ng'aloma abeegi babe ati, "Muhole ni mwihala njano, ese nje sabeho."

³³ Ng'atiina ni Peetero, Yakobbo ni Yowaane era ng'atandiha ohutya n'ohweralihirira bugali.

³⁴ Ng'abaloma ati, "Omwoyo gwange gwijuuye enaku eyoola n'ohunjita! Musigale njano, ni mulijo moni mutanenyuha."

³⁵ Ni geeyongerayo njatono mu moni ng'ahubba amafuha gegalihira Hatonda n'amusaba ni hiba ni hisoboha esaawa ey'ohubonaabona yitamwolaho.

³⁶ Ng'aloma ati, "Bbaabba, ebiitu byosibyosi binangiha eyi oli. Tuseho esaawa yino ey'ohubonaabona. Aye ewe ehi wenda hibe nj'ehiholewa, sosi ehi ese nenda."

³⁷ Ni gagobolayo nga gagaana Peetero, Yakobbo ni Yowaane ni banenyuha, ng'aloma Peetero ati, "Simooni, onenyuha? Ndimusobola hubano moni wayire ohuhena esaawa ndala yonyene?"

³⁸ Mutanenyuha, mubejo moni ni musaba ko mutahemewa, mu butuufu emyoyo jenywe miheneerefu aye emibiri minafu."

³⁹ Nga nindi gagamayo asaba ehiitu nj'ehyene ng'olu gasaba oludaayi.

⁴⁰ Ni gagobola nga nindi abagaana ni banenyuha, olwohuba emoni jaawe jaali jijuuye ero. Nga bahaya ehy'ohuloma.

⁴¹ Ni gaagama omulundi ogwohudatu ng'abaloma ati, "Muhinenyuha era muhinuumula? Ale mulehere ano! Esaawa ohunayo Omwana w'Omuutu mu bunangi w'abaatu ababbengi yoolire.

⁴² Mwinyohe hutine. Bona! Owundyamo oluhwe nj'oyo gaaja."

* 14:24 14:24 Hunj 24:8; Yer 31:31-34 * 14:25 14:25 oba ndiyinywa bunyaaha. * 14:27 14:27 Zak 13:7 * 14:28 14:28 Mat 28:16

*Banjamba Yesu**(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Yow 18:3-12)*

⁴³ Yesu gaali ahiroma, ng'ango ni naango Yuda, mulala hu beegi babe ehumi n'ababiri, goola n'ehinjindi hy'abaatu abaali ni banjambire epiima n'esimbo. Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda, n'abasomesa b'amagambi, ko n'abaatu abahulu mu gwanga baali babatumire ohumuḡamba.

⁴⁴ Oyo owalya mu Yesu oluhwe gaali ahenire ohubaloma ati, "Oyu naagwe mu hifuba anaabe nje niye, mumuḡambe muḡire ni mumuumire butiribiri."

⁴⁵ Yuda ni goola, ng'ango ni naango atiina anjali Yesu amuloma ati, "Musomesa!" Ng'ahena amugwa mu hifuba.

⁴⁶ Nga bafuhumira Yesu, bamuḡamba bamuhadaasa.

⁴⁷ Aye mulala hu baali ni bemereeye ango, ng'asonolayo epiima yiye, atema omwidu w'omuhulu w'abasengi ba Hatonda amuhapulaho ohutwi.

⁴⁸ Ng'ango Yesu ababuusa ati, "Muḡire ohupamba ni muli n'epiima n'ebibiro, hy'abajire ohuḡamba omuyekera?"

⁴⁹ Hiisi ludaalo mbaayenga mba ni nenywe mu lunya lwa Yekaalu ni somesa, ni mutapamba. Aye hino muhiholire, Ebyanandihwa bisobole ohwolerera."*

⁵⁰ Ng'ango abeegi babe bosibosi bamulehango, baduluma.

⁵¹ Naalino omuseere nalunje owaali n'atambaaye lugoye lundi ohutusaho olu gaali ni gewihiriye, ng'abaatu bamuḡamba n'alonda hu Yesu.

⁵² Cooka ng'abenḡunulaho aduluma majula, n'abaleheeye olugoye.

*Bemeha Yesu mu moni j'Oluhiiho lw'Abayudaaya**(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55,63-71; Yow 18:13-14,19-24)*

⁵³ Ng'ango banjira Yesu ewomuhulu w'abasengi. Abatangirisi b'abasengi bosibosi n'abaatu abahulu mu gwanga, n'abasomesa b'amagambi, nga besoloosa beehala mu hijaami.

⁵⁴ Peetero galonda hu Yesu, ni gesambireho ahanaanjiro. Nga gengirira erala mu lunya lw'omuhulu w'abasengi ba Hatonda, gehala n'abahuumi b'embuga na hihoso goota omuliro.

⁵⁵ Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'Aboluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala baali muhwendula obujulizi ow'obudulingi obu baneemeho ohwita Yesu aye babuhaya.

⁵⁶ Nga ḡabaango bangi abanja obujulizi ow'obudulingi ni bamulumirisa aye obujulizi waawe ni butanḡambagana.

⁵⁷ Era abandi nga benyoha, banga obujulizi ow'obudulingi ni bamulumirisa baati,

⁵⁸ "Hwamuḡulira n'aloma ati, 'Ndibbwagango Yekaalu yino eyi abaatu baatongola, oluvanyuma mu ndaalo edatu, nditongola eyindi, eyitatongolewa abaatu.' "*"

⁵⁹ Aye obujulizi wa bano woosi ni butanḡambagana.

⁶⁰ Ng'ango omuhulu w'abasengi ba Hatonda gemeerera mu moni jaawe, abuusa Yesu ati, "Obula ehi ogobolamo? Hiina ehi oloma hu bino ebi bahulumirisa?"

⁶¹ Aye Yesu gaḡoleera huḡoleera, n'asagobolamo. Omuhulu w'abasengi nga geyongera ohumubuusa ati, "Ndiwe Kurisito, Omwana wa Hatonda oyu hujumirya?"

⁶² Ng'ango Yesu agobolamo ati, "Ndiise. Era mulibona Omwana w'Omuntu ni gehaaye hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda Omwene Buḡangi era mulimubona ni gaajira hu bireri ebyomwigulu."*

⁶³ Ng'ango omuhulu w'abasengi ahanula† ebyambalo ebi gaali ni gambaaye ahena aloma ati, "Hwendera hi obujulizi obundi?"

* 14:49 14:49 Luk 19:47; 21:37 * 14:58 14:58 Yow 2:19 * 14:62 14:62 Dan 7:13 † 14:63 14:63 Ohuhanula ebyambalo haali habonero h'Abayudaaya ahalaga obusungu w'omuutu olw'ehiitu ehibi ehi aba n'aweene oba n'anuliye.

⁶⁴ Muḵuliye ng'olu afodogooye. Enywe muḵeega muutye?" Nga bosibosi basalira Yesu omusango baati asaanira ohufa.*

⁶⁵ Ng'abandi batandiiha ohumufujaho agate, bamuwiiha mu moni, nga bamuhubba epuusi ni baloma baati, "Tulomere ahuhubbire." Ng'abahuumi b'embuga bamunjira ni bamuhubba amanji.

Peetero geegaana Yesu

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Yow 18:15-18)

⁶⁶ Peetero ni gaali mu lunya, ng'enwayo mulala hu bahaana abaneeresanga ewomuhulu w'abasengi.

⁶⁷ Ni gamubona ni goota omuliro, ng'amuhanaasa ahena amuloma ati, "Ewe weesi obaaye ni Yesu Omunazaleesi."

⁶⁸ Cooka Peetero nga geegaana ati, "Ehi oloma sikimanyire era sikitegeera." Ng'ano Peetero anwa mu lunya, atiina mu luhuubo olutula ebulafu. Ng'engoho yiholyoha.

⁶⁹ Omuhaana ola nindi ni gabona Peetero ng'aloma abaali ni bemereeye ohuupi ni naye ati, "Omusinde ono nj'omulala hu babaaye ni bagendanga ni Yesu."

⁷⁰ Nga Peetero atandiha ohulayira ati, "Mu mazima, ese simanyire omusinde oyu muloma."

Nabitanjo ahamanga hatotono, abaali ni bemereeye ohuupi ni naye nga bamuloma baati, "Hituufu oli mulala hu babaaye ni bagendanga ni Yesu, olwohuba weesi oli Mugalilaaya hya niye."

⁷¹ Aye Peetero gatandiha ohulayira n'ohwenwaba ati, "Ese simanyire muutu oyu mulomaho!"

⁷² Anjo ni naano ng'engoho yiholyoha omulundi ogwohubiri. Nga Peetero ahebulira ebi Yesu gaali n'amulumire ati, "Engoho yinaabe yitaholyoha efunda eyohubiri, ni wuneganiye emirundi edatu." Ng'atemuha alira.

15

Bemeha Yesu mu moni ja Pilaato

(Mat 27:1-2,11-14; Luk 23:1-5; Yow 18:28-38)

¹ Ni wahya mu mugamba, abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga, n'abasomesa b'amagambi ga Musa, ko n'abaatu abandi boosi abohu Luhiiho lw'Abayudaaya, nga bateesa ohubona ehi banahole Yesu. Nga bamuhaada bamunjira bamunayo eyiri Pilaato.*

² Pilaato ng'amubuusa ati, "Ndiwe habaha w'Abayudaaya?" Nga Yesu amugobolamo ati, "Ng'olu oloma olwo."

³ Ng'ano abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bamunjanabira emisango emyene emingi.

⁴ Nga Pilaato amubuusa ati, "Onuma hya hwenosyaho? Soobona emisango eji bahunjanabira ni jiri mingi?"

⁵ Aye Yesu ganolera hunolera. Nga Pilaato genunja.

Basalira Yesu ogw'ohufa

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25)

⁶ Mu biseera by'Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya, Pilaato galehulanga omusibe oyu bamusunganga ohulehula.

⁷ Hu mulundi guno, mu komera mwalimo omusinde oyu balanganga baati Bbarabba, oyu baali ni bawonjire n'abajeemu bahye abaali ni beetire abaatu mu hediimo ah'ohujeemera Abarooma abaali ni banuga ehyalo hyawe.

* **14:64 14:64** Leev 24:16 * **15:1 15:1**Pilaato gaali Murooma era nj'owaali omunugi w'etwale lya Buyudaaya. Abarooma mu hiseera ehyo nj'abaali n'obunangi obusalira omuutu ogw'ohufa.

8 Ng'ango ehibbubbu hy'abaatu hitiina ewa Pilaato himusunge abaholere ng'olu gaali n'abanahiise.

9 Pilaato ng'ababuusa ati, "Mwenda mbawonolorere Habaha w'Abayudaaya?"

10 Ehyo gahiroma, olwohuba gamanya ati Abatangirisi b'abasengi baali banjayeeyo Yesu olw'ekirihindi eyi baali ni nayo.

11 Ne abatangirisi b'abasengi ba Hatonda nga batuuya abaatu balome Pilaato abalehulire nje Bbarabba mu hifo hya Yesu.

12 Nga Pilaato ababuusa ati, "Njaahani oyu mulanga habaha w'Abayudaaya muhole tye?"

13 Nga nibo bamugobolamo ni bahayaana baati, "Muhomerere hu musalabba!"

14 Nga Pilaato ababuusa ati, "Lwahiina? Aholire hibi hi?" Aye nibo nga beeyongera hweyongera ohuhayaana baati, "Mumuhomerere hu musalabba."

15 Pilaato olw'ohwenda ohubasangaasa, gabalehulira Bbarabba ng'olu bamusunga. Aye ng'alagira bafaduule Yesu efaalu, nga ko ahena amunayo eyiri abasirikale baje bamuhomerere hu musalabba.

Abasirikale bajeeja Yesu

(Mat 27:27-31; Yow 19:2-3)

16 Ng'abasirikale banjira Yesu mu lubiri lwa Pilaato olu balanganga baati Purayitoyi, nga bahoba abahyawe bosibosi abomu hibinja ehyo bahumbaana.

17 Nga bamwambasa eganduula ery'erangi lya namasyoma, bagata amanwa mu ngeri y'omuge bamufiha hu mutwe.

18 Nga batandiiha ohumujeeja baati, "Wangaala, Habaha w'Abayudaaya!"

19 Nga banjamba olugada bamuhubba hu mutwe efunda n'efunda. Nga bahena bamufujaho agate, bamuhubbira n'amafuha ohumuhiina ti bamuḡa enono.

20 Ni bahena ohumujeeja, nga bamufihulamo olugoye olwa namasyoma, nga bamwambasa engoye jije, nga ko bamutusa ebulafu bamunira ohumuhomerera hu musalabba.

Bahomerera Yesu hu musalabba

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Yow 19:17-27)

21 Mu hiseera ehyo, ḡaaliḡo omusinde ow'e Kireene oyu balanganga baati Simooni owaali n'abita engira n'anwa mu hitehere ehirirene ehibuga. Simooni ono nj'owaali semwana y'Alekizanda ni Ruufusi. Abasirikale nga bamunḡaḡia ohubbeeda omusalabba gwa Yesu.

22 Ng'ango boosa Yesu mu hifo ehi balanga baati Gologosa, amahulu gahyo ti Ehifo Ehyahanḡanga.

23 Nga bamuḡa envinyo yomu mizabbibbu ni bayitabuuyemo ehiresi ehi balanga baati miira. Cooka ng'agaana ohuyinywa.

24 Nga bamuhomerera hu musalabba, bagabana ebyambalo bibye ni babihubbiraho ahalulu ohubona hiisi mulala ehi ananire.*

25 Bamuhomerera ni jinera esaawa edatu ejomu mugamba.

26 Omusango oḡu baali ni bamuhaabya nga bagunḡandiiha hu hapande baati, HABAHA W'ABAYUDAAYA, nga bahananiha hu musalabba gugwe.

27 Ng'ango bahomerera n'abakondo babiri hiisi mulala hu musalabba gugwe. Mulala hu muhono gwa Yesu omulungi, owundi hu mugooda.

28 Ehyandiihiwa nga hyolerera ehiroma hiiti, "Bamubalira ḡalala n'ababbwagi b'amagambi."†*

* 15:24 15:24 Zab 22:18 † 15:28 15:28 Ebyandiihiwa ebindi ebyahale binjuma lunyiriri luno. * 15:28 15:28 Yis 53:12

²⁹ Abaali ni babitanjo nga boosi basugusa emitwe jaawe n’obusambuha ni baduha Yesu baati, “Ewe asobola ohubbwaganjo Yekaalu nindi wayitongola mu ndaalo edatu,*

³⁰ wenonjole! Ninuha hu musalabba!”

³¹ Mu ngeri nj’enyene abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abasomesa b’amagambi, boosi bamujerega ni baloma baati, “Ganonjola bandi aye saananga hwenonjola niye omwene!

³² Kurisito Habaha wa Yisirayiri, ale njaahani anjwe hu musalabba, hubone konyo humufugiriire!” Ni naabo aba bahomerera ni naye nga boosi bamuduha.

Ohufa hwa Yesu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Yow 19:28-30)

³³ Ohunwa hu saawa mukaaga ejomu muusi ohwola hu mwenda ej’egulo, ng’ehiirema hinjamba ehyalo hyosihyosi.

³⁴ Hu saawa ey’omwenda, nga Yesu alanga n’ejanjaasi ery’amaani ati, “*Eloyi, Eloyi, lama sabbakusaani?*” Amahulu gaahyo ti, “Hatonda wange, Hatonda wange, lwahiina wundehireno?”*

³⁵ Balala hu abo abaali ni bemereeye njapi anjo, ni banjulira nga baloma baati, “Munjulire, ali hulanga Eliya!”

³⁶ Ng’ango mulala hu bo aduluma atimya ehismwama mu nvinyo eyisalire, ahita hu lugada anja Yesu ohunywa n’aloma ati, “Leha hubone hanye Eliya anaaje gamutusa hu musalabba!”*

³⁷ Yesu ng’alira n’ejanjaasi ery’amaani, ng’ahena afa.

³⁸ Ng’ango olutimbe olwomu Yekaalu ludweduhamo njabiri, ohunwa njamugulu ohwola njaaasi.*

³⁹ Omuhulu w’ehibinja hy’abasirikale cikumi owaali ni gemereeye nj musalabba n’alengereeye, ni gabona engeri eyi Yesu gafamo, ng’aloma ati, “Mu butuufu omuutu ono abaaye Mwana wa Hatonda!”

⁴⁰ Era njalinjo n’abahasi abaali ni besambireho ahamanga ni balengereeye. Mu abo mwalimo Malyamu Magadaleeni, Salome, ni Malyamu nyina ya Yose ni Yakobbo omunjere.*

⁴¹ Abahasi bano bagendanga ni Yesu ni bamunjeeresa, olu gaali mu hitehere hy’e Galilaaya. Era njalinjo n’abahasi abandi bangi abaali ni bajire ni naye e Yerusalemu.

Basiha Yesu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Yow 19:38-42)

⁴² Bino byosibyosi byalinjo hu ludaalo lw’ohwetegehera obunahye n’enahabe Sabbaato. Njalinjo ow’enono owahiihanga mu Luhiiho lw’Abayudaaya Oluhulu,

⁴³ ni bamulanga baati Yosefu ow’e Alimataaya. Yosefu ono gaali alindirira ohuuja hw’obunugi wa Hatonda. Nga Yosefu gesinga atiina eyiri Pilaato amusunga omulambo gwa Yesu.

⁴⁴ Pilaato ni ganjulira ati Yesu gaali ahenire ohufa, nga genjuna. Ng’alanga omuhulu w’ehibinja hy’abasirikale, amubuuse hanye dala Yesu gaali afuuye.

⁴⁵ Omuhulu w’ehibinja hy’abasirikale ni gamuhahasa ng’olu Yesu gaali ahenire ohufa, Pilaato gehirisa Yosefu ohunjira omulambo.

⁴⁶ Ng’ango Yosefu agula olugoye olulani olwa laasi, ng’atusa omulambo gwa Yesu hu musalabba, agwambiha mu lugoye olwo, aguta mu higombe ehi baali ni babajire mwibaale mu ngeri y’epungulu. Ng’anjiringisya ogubaale, gegalirango omulyango ogwingira mu higombe ehyo.

* **15:29 15:29** Zab 22:7; Zab 109:25; Mar 14:58; Yow 2:19 * **15:34 15:34** Zab 22:1 * **15:36 15:36** Zab 69:21

* **15:38 15:38** Huj 26:31-33 * **15:40 15:40-41** Luk 8:2-3

⁴⁷ Malyamu Magadaleeni, ni Malyamu nyina ya Yose, nga beetegeeresa aña bata omulambo gwa Yesu.

16

Ohulumuha hwa Yesu

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Yow 20:1-10)

¹ Oludaalo lwa Sabbaato ni lwanjwaho, Malyamu Magadaleeni ni Salome ni Malyamu nyina Yakobbo, nga bagula amafuta agahaloosa, batiine banjaha omulambo gwa Yesu.

² Ni wahya, hu ludaalo oludaayi mu wiiki, mu mugamba pwipwipwi eryuba ni lyali ni lyahanwangayo, nga batiina hu higombe.

³ Batiinanga bebuusa baati, “Nj’ani anatumiringisisye ebaale ohulitusa hu mulyango gw’ehigombe?”

⁴ Aye ni bagangamusa emoni ohuhejayo, nga babona baati baali balingiringihisye ni balituhiise hu mulyango gw’ehigombe ate nga ebaale eryo lyali bbala bugali.

⁵ Ni bengira mu higombe, babona omuseere nalunje ni gehaaye hu luuyi olw’omuhono omulungi, ni gambaaye ekaaso ekosa. Ng’obuti bubanjamba.

⁶ Ng’abaloma ati, “Mutatya. Mwendula Yesu Omunazaleesi oyu bahomerera hu musalabba. Anjuma njano. Alamuhire. Mubone, hino nj’ehifo aña baali ni bamutaaye.

⁷ Mutiine mulomere abeegi babe ko weyite Peetero, muuti; ‘Atangiyemo atiina e Galilaaya. Eyo peyi munahamubonere ng’olu gabaloma.’ ”*

⁸ Ng’abahasi abo batula mu higombe baduluma, olwohuba esisi n’obuti byali bibanjambire. Era olw’obuti owo sibalomeraho muutu kadi mulala.

Yesu abonehera Malyamu Magadaleeni

(Mat 28:9-10; Yow 20:11-18)

⁹ Yesu ni gahena ohulumuha hu ludaalo oludaayi mu wiiki gasooka hubonehera nje Malyamu Magadaleeni oyu gabbingaho emisambwa omusanvu.*

¹⁰ Ono nj’owatiina galomera abaloobera ba Yesu, mu hiseera ehyo aba obutahi waali ni wijuuye hu mwoyo n’ohulira ni balira.

¹¹ Aye ni babalomera baati Yesu mulamu era ng’olu Malyamu Magadaleeni gamubona, sibafugiirira.

Yesu abonehera abeegi babiri

(Luk 24:13-35)

¹² Ebyo ni byanjwa, nga Yesu abonehera babiri hu beegi babe abaali ni batula ehibuga ni batiina mu hyalo cooka n’atafaana ng’olu gafaananga.

¹³ Ni gahena ohubabonehera nga baagamayo balomera abahyawe. Cooka nibo sibafugiirira hibono ehyo.

Yesu abonehera abeegi babe ehumi namulala

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Yow 20:19-23; Bik 1:6-8)

¹⁴ Oluvanyuma, nga Yesu abonehera abeegi babe ehumi namulala, ni behaaye ni balya. Ng’abanenya olw’ohutafugiirira hwawe, n’olwobuhahanyafu w’emyoyo jaawe, olwohuba sibehirisa bibono by’abo abaali ni baamuweeneho n’ahenire ohulumuha.

* 16:7 16:7 Mat 26:32; Mar 14:28

biri n’engohoba yino eyindi enyipi, ate mu bindi bayimeeda hu eyo eyiri mu nyiriri (16:9-20) oba yagobola mu hifo hy’eyo.

9 Ng’ano abahasi abo batiina eyiri Peetero n’abahye, nga babalomera mu bupibuupi byosibyosi ebi nalunje galoma. 10 Ebyo ni l

* 16:9 16:9 Ebyanjandihwa ebindi ebyahale

Engohoba eyo enyipi nje yino:

¹⁵ Era ng’abaloma ati, “Mutiine mu mawanga gosigosi, mulomere abaatu bosibosi Amanuliro Amalanji.*

¹⁶ “Hiisi afugiirira era gabatiziwa, alinonolewa aye atafugirira, omusango gulimuhira.

¹⁷ “Abafugiirira banaholenga ebyamaliholiho bino. Mu siina lyange banaabbingenga emisambwa hu baatu, banalomenga mu ndimi eji bahiiri hwega,

¹⁸ ni bananambenga hu misota oba ni bananywenga ehiitu hyosihyosi ehiita, sibanolengaho higosi hyosihyosi. Ni bananambenga hu balwaye bananonenga.”

Yesu anjiriwa mwigulu

(Luk 24:50-53; Bik 1:9-11)

¹⁹ Yesu Musengwa ni gahena ohuloma ni nabo, ng’anjiriwa mwigulu, gehala hu luuyi olw’omuhono omulungi ogwa Hatonda.*

²⁰ Ng’abeegi babe batiina hiisi n̄aatu ni balomera abaatu Amanuliro Amalanji. Nga Yesu Musengwa abanambirangaho ni bahola ebyamaliholiho ohuhahasa obuhwenda waawe.

* 16:15 16:15 Bik 1:8 * 16:19 16:19 Bik 1:9-11

Amanjuro Amalani aganjamba hu Yesu Kurisito ng'olu Luka gaganandiiha Enyanjula

Amanjuro Amalani aga Yesu Kurisito ng'olu *Luka* gaganandiiha ganyonyola hu bulamu wa Yesu Kurisito. Luka gaali musanjo omutendehe. Luka gaganandiiha ebituufu ebinjamba hu bulamu wa Yesu, hu byaliho n'engeri eyi byaliho, ko ababisoma basobole ohutegeera ehituufu (1:1-3). Aye Luka oyo sigaali Muyudaaya (Kol 4:10-14) era gaganandiiha mu engeri eyi Abatali Bayudaaya banjanga ohutegeera. Hino hibonehera mu engeri eyi anyonyolamo esambo j'Abayudaaya (1:8). Baaganandiiha Amanjuro ago oluvanyuma lw'ohufa hwa Yesu.

Luka sigaganandiiha hu bulamu wa Yesu hyonene aye gaganandiiha nohu biitu ebi bahwenda ba Yesu baahola. Era ebiitu ebyo biri mu Bikolwa by'Abahwenda ba Yesu. Nanjuma amanyire ehiseera n'ehifo ehituufu ehi Luka gaganandiihiramo Amanjuro gano aye abahugu mu by'Ebbayibbuli abahira obungi baneega baati gaganandiiha mu mwaha ogw'esantu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Yesu Kurisito.

Luka nj'ahira ohuloma mu wijuufu hu husaaliwa hwa Yowaane Omubatiza. Era ahubbirisa abaatu ohusonija abahyawe (3:3; 11:4; 17:3-4; 23:34; 24:47) n'ohusaba (3:21; 5:16; 6:12; 11:1-12; 22:32).

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Ohwanjula Amanjuro Amalani (1:1-4)
2. Ohusaaliwa hwa Yesu n'engeri eyi getegeheramo obunjeera (1:5-4:13)
3. Ebyamaliholiho ebi Yesu gaahola n'ebiiitu ebi gaasomesa (4:14-21:38)
4. Ohufa n'ohulamuhwa hwa Yesu (22:1-24:53)

¹ Ow'enjono Tefiro, abaatu bangi banandiihire hu biitu ebi Yesu atinire n'ahola mu fe.

² Banandiihire ni batambisa ebibono by'abo ababyeboneraho n'emoni jaawe ohunjwera erala oludaayi ng'olu gatandiiha obunjeera buwe era basasaanika n'ehibono ehyo mu baatu.

³ Olw'ehyo, oluvanyuma lw'ohwendulirisa mu wiijufu hu hiisi hiitu ehibayeno keesi kunandiihira ew'enjono Tefiro ebibono ebiroose obulani ebyolereeye mu fe,

⁴ ko weesi ofaanie ehituufu ehinjamba hu bibono ebi bahusomesa.

Ohusaaliwa hwa Yowaane Omubatiza

⁵ Mu himanga ehi habaha Herode gaali n'anjuga Buyudaaya, njaliho omusengi wa Hatonda oyu balanganga baati Zakaliya owomu hibubbu hy'abasengi ehi balanganga baati Abbiya. Omuhasi wuwe gaali nj'Elizabeesi yeesi owaali n'anjwa mu lulyo lw'abasengi ba Hatonda, owomu lusaga lw'Alooni.

⁶ Abaatu bano bombi baholanga birunamu mu moni ja Hatonda Musengwa era ni badembuhira amagambi n'ebiragiro bibye byosibyosi.

⁷ Aye baali banjuma mwana olwohuba Elizabeesi gaali mugumba, nindi bombi ni basahulunjire.

⁸ Lulala ehibinja ehi Zakaliya ganeerehesangamo ng'omusengi mu moni ja Hatonda ni hyali hu lunjalo,

⁹ abahye bamwangala ni bahubba ahalulu ng'olu ekola yaawe yaali, aje adunyise obubbaani mu Yekaalu ya Hatonda Musengwa.

¹⁰ Ehimanga ehy'ohudunyisa obubbaani ni hyola, abaatu bosibosi baali bahumbeene ebulafu wa Yekaalu ni basaba.

¹¹ Ng'ango mu himanga ehyene ehyo Zakaliya abona malayika wa Hatonda Musengwa ni gemereeye hu lubega lw'omuhono omulungi ogw'ehituuti ohubadunyihisanga obubbaani.

¹² Zakaliya ni gamubona gesinduha bugali weene, nga n'obuti wumuñamba.

¹³ Aye malayika oyo ng'amuloma ati, "Zakaliya, otatya olwohuba Hatonda anuliye ohusaba huhwo. Era omuhasi wuwo Elizabeesi aja huhusaalira omwana omuseere, olimuguliha esiina oti Yowaane.

¹⁴ Omwana oyo, aligira waaba n'esangaalo n'ohusanalya era abaatu balisangaala olw'ohusaaliwa huhwe,

¹⁵ olwohuba anaahabe mwegingihiriri mu moni ja Hatonda Musengwa. Era saagesangaho ohunywa omwenge gwomu mizabbibbu wayire ehiitu hyosihyosi ehimeesa. Omwoyo Omutukuvu anahamumaamire ohunwera erala mu hida hya nyina.*

¹⁶ Era aligira Abayisirayiri bangi bebbwaga baagobola eyiri Hatonda Musengwa yaawe.

¹⁷ Aliba n'amaani g'Omwoyo Omutukuvu hy'Elia era nj'alyeherera ohuuja ohweyulira Musengwa engira. Alifanania abaana n'abasaawe era aligobosa abaatu abajeemera Hatonda mu ngira ey'obugwalaafu, n'abategeha olw'ohuuja hwa Musengwa.*

¹⁸ Ng'ango Zakaliya abuusa malayika oyo ati, "Hiina ehihahasa hiiti ehi oloma hinaholerere? Ese n'omuhasi wange hwesahulunjiye."

¹⁹ Ng'ango Malayika amugobolamo ati, "Ese, ndiise Gabbudyeri, aba mu moni ja Hatonda ni muñeeresi. Hatonda gaatumire ohuhulomera amanuliro gano amalaji.*

²⁰ Aye olw'ohubuusabuusa ebi kulomera, sooja hugobolayo huloma ohwola olu Hatonda anahabyohereese ehiseera hy'abo ni hyolire."

²¹ Mu hiseera ehyo, abaatu baali ebulafu ni bahuumiriiye Zakaliya era ni bebuusa ehimwolireho.

²² Zakaliya ni gatula, gaali saahinanga huloma aye n'agesya hugesya n'engalo. Ng'abaatu bahifaania baati gaali asunire ohwolesewa.

²³ Olugobo lulwe olw'ohunjeeresi mu Yekaalu ni lwanwaho, nga gagamayo ewuwe.

²⁴ Nabitango ehiseera ng'Elizabeesi omuhasi wuwe aba hida, ng'ahena emyesi etaanu n'atebonesi mu baatu.

²⁵ Ng'ango aloma ati, "Hatonda Musengwa gapambiiye ehisa mu hiseera hino gaatusaho eduho ery'obugumba."

Malayika aloma hu husaaliwa hwa Yesu

²⁶ Elizabeesi n'ali hida ehy'emyesi mukaaga, Hatonda gatuma Malayika Gabbudyeri mu hibuga ehi balanga baati Nazaleesi mu twale ly'e Galilaaya,

²⁷ eyiri omuhaana atanenyuhangaho n'omusinde oyu balanga baati Malyamu owaali n'aja hufumbirwa omusinde oyu balanganga baati Yosefu era gaali anjwa mu lulyo lwa Habaha Dawudi.*

²⁸ Malayika oyo ng'amuloma ati, "Oli otye ewe omuhoda wa Hatonda? Oli n'ekabi era Hatonda Musengwa ali ni neewe!"

²⁹ Ebibono ebyo byenunjisa Malyamu bugali weene, ni gebuusa ehi bitegeesa.

³⁰ Ng'ango Malayika amuloma ati, "Malyamu, otatya olwohuba osunire obuhoda eyiri Hatonda.

³¹ Oliba hida wasaala omwana museere, olimuguliha esiina oti nje Yesu.

* 1:15 1:15 Hub 6:3 * 1:17 1:17 Mal 4:5-6 * 1:19 1:19 Dan 8:16; 9:21 * 1:27 1:27 Mat 1:18

³² Omwana oyo, aliba n’obuᅇangi era balimulanga Mwana wa Hatonda oyo Owanamugulu Bugali. Hatonda Musengwa alimuᅇa obuᅇugi hy’owa Dawudi sehulu wuwe.*

³³ Alinuga Yisirayiri emirembe n’emirembe era obuᅇugi buwe sibulinwanᅇo.”

³⁴ Nga Malyamu abuusa malayika oyo ati, “Naahabe tye hida, ese otanenyuhangaho n’omusinde?”

³⁵ Nga Malayika amugobolamo ati, “Omwoyo Omutukuvu anahahumaamire ng’amaani ga Hatonda Owanamugulu Bugali gahuujaho, ng’oba hida. Olw’ehyo omwana oyu olisaala aliba mwawufu era aliba Mwana wa Hatonda.

³⁶ N’omulebe wuwo Elizabbeesi oyu babaaye ni balanga omugumba, yeesi aja husaala omwana mu busahulu buwe era guno anjira omwesi gwa mukaaga n’ali hida.

³⁷ Olwohuba ᅇanuma ehahaya Hatonda.”*

³⁸ Nga Malyamu aloma ati, “Ese ndi muᅇereswa wa Hatonda Musengwa. Hahibe hiityo hu ese ng’olu olomire.” Ng’ano Malayika anwanᅇo getiinira.

Malyamu ahyalira mugandaawe Elizabbeesi

³⁹ Mu hiseera ehyene ehyo, Malyamu genyoheramo ganamba olugendo gatiina mu hibuga mu twale ly’e Buyudaaya mu ehyalo hy’esozi eyi Zakaliya gamenyanga.

⁴⁰ Ni goola gengira mu nyumba ya Zakaliya ng’aheesa Elizabbeesi.

⁴¹ Wangewe, Elizabbeesi ni ganulira Malyamu n’amuheesa, ng’omwana asamba mu hida. Ng’Omwoyo Omutukuvu amaamira Elizabbeesi.

⁴² Ng’ano Elizabbeesi olw’esangaalo aloma n’ejanjaasi erylwanamugulu ati, “Hatonda ahunᅇaaye ekabi ohuhira abahasi bosibosi era n’omwana oyu oja ohusaala yeesi ali n’ekabi.

⁴³ Ko ndiise ani, ewe oja huba nyina ya Musengwa ohuupa enono lino ery’amaani ohucaalira?

⁴⁴ Olu puliye ejanjaasi liryo ni bukeesa, omwana asambire mu hida olw’esangaalo.

⁴⁵ Oli n’ekabi olw’ohufugiirira oti ebi Hatonda Musengwa gaaloma bija hwolerera.”

Malyamu ajumirya Hatonda n’olwembo

⁴⁶ Ng’ano Malyamu aloma ati,

“Mu mwoyo gwange njumirya Hatonda Musengwa.*

⁴⁷ N’obulamu wange busangaafu olwa

Musengwa Omunonosi wange,

⁴⁸ olwohuba gapambiiye ehisa

ese omuᅇereswa wuwe anumaaho najaali.

Ohunᅇa ᅇaahani abaatu aba hiisi mulembe,

bananangenga w’ekabi,*

⁴⁹ olwohuba Hatonda omwene buᅇangi era omwawufu

gakoleeye ebihulu.

⁵⁰ Ohunᅇa mu hiisi mulembe ogubaluhanᅇo

ehisa hihye hiba eyiri abo abamutya.

⁵¹ Alagire obuᅇangi wuwe ow’amaani mu byamaliholiho ebi ahola, ni gonania abenᅇegaho baati nj’abahihenaho.

⁵² Ananuuye abanugi hu buᅇugi

aye genyosa abenomeha gabaᅇa obubbala.*

⁵³ Geguhise abayala n’ebirani,

aye abo aberanga abaninda gabagamirisaho engalo ni jirereja.

⁵⁴ Ayedire Yisirayiri abaatu babe abamuᅇereswa

* **1:32 1:32** 2 Sam 7:12,13,16; Yis 9:7 * **1:37 1:37** Tand 18:14 * **1:46 1:46-55** 1 Sam 2:1-10 * **1:48 1:48** 1 Sam 1:11 * **1:52 1:52** Yob 5:11; 12:19

abahebuliye gaba n'ohusasira,
⁵⁵ eyiri Yibbulayimu n'olusaaye lulwe emirembe n'emirembe,
 ng'olu gahisuubisa abasehulu beefe.”*

⁵⁶ Nga Malyamu amenya n'Elizabeesi emyesi ng'edatu, nga ko gaagama engo.

Ohusaaliwa hwa Yowaane Omubatiza

⁵⁷ Endaalo ej'ohusaala ni joola, ng'Elizabeesi asaala omwana omuseere.

⁵⁸ Abaliranwa n'abalebe babe ni banjulira ng'olu Hatonda Musengwa amunjambiye ehisa gamunja omwana, nga boosi basangaala.

⁵⁹ Omwana ni ganesa endaalo munaana, nga batiina ohumuhomola. Baali baja humuguliha esiina lya semwana baati nje Zakaliya.*

⁶⁰ Aye nyina ng'aloma ati, “Bbe, humugulihe huuti nje Yowaane.”

⁶¹ Nga bamuloma baati, “Mu lulyo lulwo munumamo muutu kadi mulala oyu baguliha esiina eryo!”

⁶² Ng'ano beeyedesa obubonero ohubuusa semwana y'omwana esiina eri genda bamugulihe.

⁶³ Zakaliya ng'asunga ehipande ehy'ohunandiihaho, ng'anandiiha ati, “Esiina ly'omwana nje Yowaane.” Bosibosi nga benunja.

⁶⁴ Ano ni naano nga Zakaliya geguha omunwa era n'olulimi lulwe nga lubonoloha, ng'atandiha ohuloma n'ajumirya Hatonda.

⁶⁵ Hino hyaleetera abaliranwa babe bosibosi ohwenunja. Era ng'ebibono bino bihwana hu ngingi j'e Buyudaaya josijosi.

⁶⁶ Bosibosi ababinulira, bebusanga abeene n'abeene baati, “Omwana ono anaahabe muutu wa ngeri hi?” Baaloma baaty owohuba Hatonda Musengwa gaali ni naye.

Olwembo lwa Zakaliya

⁶⁷ Ng'ano Omwoyo Omutukuvu amaamira Zakaliya semwana ya Yowaane ng'ana obunaabbi n'aloma ati,

⁶⁸ “Hujumirye Hatonda Musengwa wa Bayisirayiri, olwohuba ahyaliye abaatu babe era abanunuuye.

⁶⁹ Atunjaaye Omunonosi ow'amaani ohunwa mu lulyo lwa Dawudi omunjeeresa wa Hatonda, atunonole

⁷⁰ ng'olu gasuubisa ahale nahale

n'abita mu banaabbi babe abagwalaafu,

⁷¹ atunonole ohunwa eyiri abasigu beefe, nomu muhono gwabo bosibosi abatatwenda.

⁷² Ng'olu gasuubisa ohunambira abasehulu beefe ehisa era gahebulira endagaano yiye ey'enjabulo

⁷³ mu hirayiro ehi galayirira sehulu yeefe Yibbulayimu, ati alitununula ohunwa mu ngalo j'abasigu beefe

⁷⁴ ko humunjeere ni hunuma hutya,

⁷⁵ mu bugwalaafu era ni hwolereeye mu moni jije obulamu weefe bosibosi.

⁷⁶ Ne ewe mwana wase, balihulanga naabbi wa Hatonda oyo ali Namugulu Obugali. Hiri hiityo olwohuba olitangiramo ohutiina ohweyulira Musengwa engira,*

⁷⁷ n'ohuleetera abaatu babe ohufaanina engira ey'obunonosi,

Hatonda n'abasonija ebibi byawe,

⁷⁸ olw'ehisasabirisi hihye ehingi,

ehiriiha ohunwa mwigulu hy'enjase ey'eryuba ni linwayo,

* 1:55 1:55 Tand 17:7 * 1:59 1:59 Leev 12:3 * 1:76 1:76 Mal 3:1

⁷⁹ ohwaduhira abali mu hiirema hy'ebibi n'ehisisigo hy'olumbe, n'ohutulujanya mu ngira ereeta emiyaaya."*

⁸⁰ Ng'Omwana ahula mu hirangi nomu bulamu wuwe ow'omwoyo era gamenyanga mu lulafu ohwola olu gatandiha ohulomera Abayisirayiri ehibono hya Hatonda.

2

Ohusaaliwa hwa Yesu

¹ Mu hiseera ehi habaha* oyu balanganga baati Agusito ganugiyemo owahabaha wa Rooma, gaatusa ehiragiroti abaatu bosibosi mu matwale gage, bejandiise.

² Ohwenjandiisa ohwo ohudaayi, hwalino gavana oyu balanganga baati Kiriniyo n'ali nj'anuga etwale ly'e Siriya.

³ Ng'ano hiisi muutu atiina mu habuga h'ewaawe ohwenjandiisa.

⁴ Olw'ehyo, nga Yosefu yeesi anwa mu hibuga Nazaleesi mu twale ly'e Galilaaya, atiina mu hibuga Bbeserekemu mu twale ly'e Buyudaaya. E Bbeserekemu eyo peyi basaala Habaha Dawudi era Yosefu yeesi gaali wamu lulyo olwo.

⁵ Yosefu gatiina ni Malyamu oyu gaali n'ahwa, bejandiise. Malyamu gaali ali hida,

⁶ era ni bali eyo, ng'ehiseera hihye ehy'ohusaala hyola.

⁷ Nga Malyamu asaala omwana wuwe omudaayi omuseere, ng'amuwiiha mu bugoye era ng'amuta mu hiitu omu bisolo byaliranga. Gamusaalira mu hidooli olwohuba sibasuna hifo mu nyumba omu abagendi bapangisanga banenyuhamo.

Abaayi n'abamalayika

⁸ Anjaapi ano mu hitundu ehyo, mwalimo abaayi abahuumanga etaama jaawe owiire mu hyayo.

⁹ Ni baali eyo, nga malayika wa Hatonda Musengwa abawonehera. Ng'ehimyasohy'enono liryehibeswanigirisa. Hino hyabaleetera ohutya bugali weene!

¹⁰ Aye malayika ng'abaloma ati, "Mutatya, olwohuba mbaleteeye amanuliro amalani, agalileetera abaatu bosibosi esangaalo eryene ery'amaani.

¹¹ Olwa leero e Bbeserekemu mu hibuga eyi basaala Habaha Dawudi, basaaye Omunonosi w'abaatu bosibosi, Kurisito Musengwa.

¹² Hano nj'ahabonero ahamunamufanihisye, muja hubona omwana museere ni bamuwiihire mu bugoye w'abanjere era ni bamutaaye mu hiitu omu bisolo biriira."

¹³ Ng'ano ni naano eduuli ly'abamalayika ohujwa mwigulu abandi benimba hu wahyaweni bembanyembo ej'ohujumirya Hatonda baati,

¹⁴ "Enono libe eyiri Hatonda mwigulu n'emiyaya jibe mu baatu abasiima!"

¹⁵ Abamalayika ni banwano baagamayo mwigulu, ng'abaayi baloma abeene n'abeene baati, "Hutiine e Bbeserekemu huje hubone ebibaayeno ng'olu Hatonda Musengwa atulomire."

¹⁶ Ng'ano abaayi beyuna batiina era nga babona Malyamu ni Yosefu n'omwana ni bamutaaye mu hiitu nago omu bisolo biriira.

¹⁷ Ni bahena ohubona omwana, nga batiina balomera abaatu ebi malayika gaali n'abalomeeye hu mwana oyo.

¹⁸ Era abaatu bosibosi mu hitundu ehyo beenjuna ebi abaayi abo babalomera.

¹⁹ Aye Malyamu ng'ata ebibono ebyo byosibyosi hu mwoyo, n'abinjegangaho bugali.

²⁰ Ng'ano abaayi bagamayo hu byayo byawe ni bajumirya Hatonda era ni bamuja enono olw'ebyo ebi baali ni banuliiye era ni baweene, olwohuba byosibyosi byali ng'olu malayika gaali n'abalomeeye.

* 1:79 1:79 Yis 9:2 * 2:1 2:1 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti Kayisaali.

Abasaaye ba Yesu bamunayo eyiri Hatonda

²¹ Omwana ni goosa endaalo munaana ohumuhomola, bamuguliha esiina baati Yesu, eri malayika galoma omwana n'ahiiri n'ohuba mu hida.*

²² Endaalo j'omukolo gw'ohwegwalaasa ogwabanganjo abahasi ni bahenire ohusaala ni janjwa ng'olu magambi aga Hatonda ganja Musa galagira, nga Yosefu ni Malyamu banjira Yesu e Yersaalemu ohumunayo eyiri Musengwa.*

²³ Hino bahihola olw'ohwoheresa ehyanandihiwa mu magambi ga Musengwa hiiti, "Hiisi mwana omuseere omudaayi banamunengayo eyiri MUSENGWA." *

²⁴ Era batiina n'ebyohunonga ng'olu hiri mu magambi ga Hatonda Musengwa: "enjiwa ebiri oba amanuusi amanjere abiri."

²⁵ Naahani yaaliyo omusinde mu Yersaalemu oyu balanganga baati Simyoni. Omusinde oyo gaaliho amaani g'Omwoyo Omutukuvu, n'ali mugwalaafu, n'anjamba ebiragiro bya Hatonda era n'ahumiriye ohubonaho ohununula hwa Yisirayiri.†

²⁶ Omwoyo Omutukuvu gaali amusuubihise ati alibona hu Kurisito oyu Hatonda Musengwa gafuujaho amate ohunonola abaatu, ko gafa.

²⁷ Ng'ango Omwoyo Omutukuvu amutangirira amunjira mu lunya lwa Yekaalu. Abasaaye ba Yesu ni bamwosa hu Yekaalu ohuhola ebi amagambi galoma,

²⁸ nga Simyoni anaanja omwana hu nyina, ahena ajumirya Hatonda ati,

²⁹ "Ale Hatonda Musengwa, ng'olu w'asuubisa ganya omunjeeresa wuwo anuumule n'emiyaya.

³⁰ Olwohuba mbwene Omunonjosi

³¹ oyu wategehera abaatu bosibosi,

³² abe enjase ohulaga Abatali Bayudaaya ehi Hatonda ali, era anjeese abaatu babo Abayisirayiri enono."*

³³ Nga Yosefu ni Malyamu beenjuna olw'ebibono ebi Simyoni galoma hu mwana oyo.

³⁴ Ng'ango Simyoni abasabira ekabi ahena aloma Malyamu nyina ati, "Omwana ono Hatonda gamwangala, bangi mu Yisirayiri bamufugiire banonjhe era bangi bamwegaane basihiirihe. Aja huba ahabonero ohulaga ati anjwa ewa Hatonda aye sibaja hu hifugiirira,

³⁵ ko ebiheego ebibi ebyomu myoyo j'abaatu abeene abangi byeyolehe. Era enaku erifumita omwoyo gugwo hy'epiima."

³⁶ Era njalino naabbi omuhasi owaali omuhayire ni bamulanga baati Ana omuhaana wa Fanweri ow'ehiha hya Aseri. Omuhasi oyo ni gafumbirwa gahena emyaha musanvu, wamwe ng'afa.

³⁷ Ohunjwa hulwo gaali ahenire emyaha cinaana n'ene n'ali namwandu era omuusi n'owiire siganjwanga mu Yekaalu, galinga mu hujumirya Hatonda, n'asaba era n'asiiba.

³⁸ Nga mu hiseera ehyene ehyo, omuhasi oyo atiina anja Malyamu ni Yosefu baali, nga geyaasa Hatonda olw'omwana oyo. Era ng'alomera abo bosibosi abaali ni bahuumirira Hatonda ohununula Yersaalemu ebinjamba hu mwana oyo.

³⁹ Yosefu ni Malyamu ni bahena ohuhola byosibyosi ng'olu magambi ga Hatonda Musengwa galoma, nga balucuusa bagamayo ewaawe mu hibuga hy'e Nazaleesi mu Galilaaya.

⁴⁰ Ng'ango omwana oyo geyongera ohuhula mu hirangi nomu magesi, ng'aba n'amaani era omuhoda eyiri Hatonda.

Yesu mu Yekaalu

* 2:21 2:21 Leev 12:3 * 2:22 2:22 Leev 12:6-8 * 2:23 2:23 Hunj 13:2,12 † 2:25 2:25 Mu hiseera ehyo Abayisirayiri baali bali njaaasi w'Abarooma. * 2:32 2:32 Yis 42:6; 49:6; 52:10

41 Naahani hiisi mwaha abasaaye ba Yesu batiinanga e Yersaalemu hu Mbaga ey'Ohubihisya.*

42 Yesu ni goosa emyaha ehumi n'ebiri, nga batiina ni naye e Yersaalemu hu mbaga ey'Ohubihisya ng'olu esambo yaawe yaali.

43 Embaga ni yanjwa, abasaaye ba Yesu ni baali ni bagamayo, banjeega baati Yesu ali ni nabo aye gaali asigaye e Yersaalemu.

44 Ni baali ni bahagendaho olugendo olw'oludaalo lulala nga ko bafaania baati gaali saali mu hijindi hy'abaatu aba baali ni bagenda ni nabo. Ng'ango batandiiha ohumwendula hiisi njaatu, mu balebe nomu mihago jaawe.

45 Ni bamuhaya, nga bagamayo e Yersaalemu ohumwendula.

46 Ni njabitanjo endaalo edatu nga ko bamugwirihirira mu lunya lwa Yekaalu n'anaya n'abasomesa b'amagambi, n'abanjuliirisa era n'ababuusa ebibuuso.

47 Bosibosi abamunjuliirisa benunja olw'amagesi n'engeri eyi gagobolangamo ebibuuso.

48 Abasaaye babe ni bamubona, ng'emyoyo jibeeha aye basigala ni benunja. Nga nyina amuloma ati, "Mwana wase, lwahiina otuholire otyo? Ese ni lataawo hubaaye huhwedula ni hwenjendehereeye."

49 Nga niye abagobolamo ati, "Lwahiina mubaaye munyendula? Simumanyire muuti ndi n'ohuba mu nyumba ya Bbaabba?"

50 Aye nibo ndibategeere ehi gaali n'aloma.

51 Ng'ango gaagama ni nabo e Nazaleesi era ng'aba mugondi eyi bali n'abanjilira. Nga nyina ata ebyo byosibyosi hu mwoyo era ng'abinjeegangaho.

52 Ng'ango Yesu geyongera ohuhula mu hirangi nomu magesi, n'ali muhoda eyiri abaatu ni Hatonda.*

3

Yowaane Omubatiza

1 Mu mwaha ogw'ehumi n'etaanu ogw'omulembe gwa Tibberiyi habaha w'e Rooma, Pootiyo Pilaato gaali anjuga etwale ly'e Buyudaaya ni Herode n'anjuga ery'e Galilaaya, ni mulebe wuwe Filipo n'anjuga etwale ery'e Yituraaya ni Turakoniti, ni Lisaniya n'anjuga ery'Abbileene.

2 Era Anaasi ni Kayaafa baali nj'abahulu b'abasengi, Hatonda gaja Yowaane omusaani wa Zakaliya owaali n'amenya mu lulafu obuhwenda aje alomere abaatu.

3 Ng'ango Yowaane agenda mu bitahere byosibyosi ebiririheene olwabi Yoludaani n'aloma abaatu bebbwage bacuuse emyoyo babatiziwe, Hatonda abasonije ebibi.

4 Yowaane gahola hino ni goheresa Ebyanjandihwa mu hitabo hya naabbi Yisaaya ebiroma biiti,

"Nalino ejanjaasi ery'amaani
erinjwera mu lulafu omuutu n'alangirira ati,

'Muhosiirire Musengwa engira,
mulunamyeye amagira gage.*

5 Hiisi hiiho muhijuse;
era hiisi lusozi muluteremuse.
Mulunamyeye amagira amagodami,
mugwalaase n'ebinjigi.

6 Era hiisi muutu anahabone ohunonjola hwa Hatonda.' "

7 Eduuli ly'abaatu nga litiinanga eyiri Yowaane ababatize, ng'abalomanga ati, "Enywe abaatu abahabi hy'etemu, nj'ani owabalabula ohununuha ehirunji hya Hatonda?"

* 2:41 2:41 Huj 12:1-27; Mag 16:1-8 * 2:52 2:52 1 Sam 2:26; Nge 3:4 * 3:4 3:4 Yis 40:3-5

⁸ Ale n̄aahani muhole ebikolwa ebiraga biiti mwebbwagire mulehireno ebibi byenywe. ‘Mulehere āno ohuloma muuti mbo muli bagwalaafu olwohuba muli bejuhulu ba Yibbulayimu.’ Mbalomera ti Hatonda ānanga ohucuusa amabaale gano gafuaha bejuhulu ba Yibbulayimu.

⁹ N̄aahani mumanye muuti muli hy’emisaala eji muutu ategeheeye āno embasa ohujitema. Era hiisi musaala ogutaama bibala ebirani baja hugutema, bagudanye mu muliro.”

¹⁰ Ng’āno abaatu bamubuusa baati, “N̄aahani huhole hi?”

¹¹ Ng’abagobolamo ati, “Ali n’ebyambalo bibiri āneho oyo ānuma era ali n’ebiryo yeesi ahole atyo.”

¹² Abānoosa boosi nga batiina ohubabatiza, nga bamubuusa baati, “Omusomesa, huhole hi?”

¹³ Ng’abagobolamo ati, “Mutasolonganga ohuhira ehi babaloma.”

¹⁴ Abasirikale boosi nga bamubuusa baati, “Ate efe, huhole hi?” Ng’abaloma ati, “Mutanyaganga ebyabeene era mutan̄ayirisanga muutu yesiyesi. Omuhemba gwenywe gubahenenga.”

¹⁵ Ng’āno abaatu bosibosi batandiiha ohwebuusa mu myoyo jaawe hanye Yowaane nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu oyu bali ni balindiriye.

¹⁶ Nga Yowaane abaloma ati, “Ese mbabatiza n’amaaji aye owukira obun̄angi gaaja oyu toola wayire n’ohubonolola ekoba j’engayito jije namwoga amagulu era oyo alibabatiza n’Omwoyo Omutukuvu n’omuliro.

¹⁷ Niye anahaabule mu baatu ng’olu omuutu ānamba olugali gahonja ohwawula omuhuuji n’embehe. Embehe nijo ajihumbaania gajibiiha mu hyagi aye omuhuuji n̄alala n’ebidete alibyohya n’omuliro ogutasima.”

¹⁸ Yowaane atyo pogalabulanga abaatu n’atambisa ebibono hy’ebyo era nabalom-eranga Amanuliro Amalanji.

¹⁹ Aye goloobya Herode owaali n’ānuga etwale ly’e Galilaaya olwa Herodiya oyu gaali n’apaahise hu mulebewe n’olwebibi ebindi ebi gaahola.

²⁰ Herode sigahoma āno, gongera ehibi hu hibi, galagira bandanye Yowaane mu komera.

Ohubatiziwa hwa Yesu

²¹ Olwola abaatu abandi ni baali ni babatiziwa, nga Yesu yeesi atiina bamubatize. Ni bahena ohumubatiza, ni gaali n’ahisaba, ng’egulu liwihuha,

²² ng’Omwoyo Omutukuvu n’ali mu hifaananyi hy’enuusi amwihaho. Era ejanjaasi nga lin̄wa mwigulu ni n̄alin̄o aloma ati, “Ndiwe Omwana wange omuhoda, owunesiimisa.”*

Olulyo lwa Yesu

(Mat 1:1-17)

²³ Yesu ni gatandiha emirimo jije gaali ānesa emyaha amahumi adatu, abaatu ni bamulanga musaani wa Yosefu, omusaani wa Heli.

²⁴ Heli gaali musaani wa Matati, Matati musaani wa Leevi, Leevi musaani wa Meleki, Meleki musaani wa Yanaayi, Yanaayi musaani wa Yosefu.

²⁵ Yosefu gaali musaani wa Matatiya, Matatiya musaani wa Amози. Amози musaani wa Nahumu, Nahumu musaani w’Esili, Esili musaani wa Nagayi.

²⁶ Nagayi musaani wa Maati, Maati musaani wa Matatiya, Matatiya musaani wa Simeeyi, Simeeyi musaani wa Yoseki, Yoseki musaani wa Yoda.

²⁷ Yoda niye gaali musaani wa Yowanani, Yowanani musaani wa Reesa, Reesa musaani wa Zerubbabbeeri, Zerubbabbeeri musaani wa Seyalutiyeri. Seyalutiyeri musaani wa Neeri,

* 3:22 3:22 Tand 22:2; Zab 2:7; Yis 42:1

- ²⁸ Neeri musaani wa Meleki, Meleki musaani w'Adi, Adi musaani wa Kosamu, Kosamu musaani w'Elimadamu, Elimadamu musaani w'Eli.
- ²⁹ Eli niye gaali musaani wa Yoswa, Yoswa musaani w'Eliyezeeri, Eliyezeeri musaani wa Yorimu, Yorimu musaani wa Matati, Matati musaani wa Leevi.
- ³⁰ Leevi musaani wa Simyoni, Simyoni musaani wa Yuda, Yuda musaani wa Yosefu, Yosefu musaani wa Yonamu, Yonamu musaani w'Eliyakimu.
- ³¹ Eliyakimu niye gaali musaani wa Meleya, Meleya musaani wa Meena, Meena musaani wa Mataasa. Mataasa musaani wa Nasani, Nasani musaani wa Dawudi,
- ³² Dawudi musaani wa Yese, Yese musaani w'Obbedi. Obbedi musaani wa Bbowaazi, Bbowaazi musaani wa Salumooni, Salumooni musaani wa Nasoni.
- ³³ Nasoni niye gaali musaani w'Aminadabbu, Aminadabbu musaani w'Adimiini, Adimiini musaani w'Aruni. Aruni musaani wa Kezirooni, Kezirooni musaani wa Pereezi, Pereezi musaani wa Yuda.
- ³⁴ Yuda musaani wa Yakobbo, Yakobbo musaani wa Yisaka, Yisaka musaani wa Yibbulayimu. Yibbulayimu musaani wa Teera, Teera musaani wa Naholi.
- ³⁵ Naholi niye gaali musaani wa Serugi, Serugi musaani wa Reewu. Reewu musaani wa Peleegi, Peleegi musaani w'Ebberi, Ebberi musaani wa Seera.
- ³⁶ Seera musaani wa Kanani, Kanani musaani w'Alupakusaadi, Alupakusaadi musaani wa Seemu, Seemu musaani wa Nuwa, Nuwa musaani wa Lameeka.
- ³⁷ Lameeka musaani wa Mesuseela, Mesuseela musaani w'Enoka, Enoka musaani wa Yaledi. Yaledi musaani wa Mahalalyeri, Mahalalyeri musaani wa Kanani,
- ³⁸ Kanani musaani w'Enosi. Enosi musaani wa Seezi, Seezi musaani w'Adamu, Adamu mwana wa Hatonda.

4

Sitaani ahema Yesu

- ¹ Ng'ango Omwoyo Omutukuvu amaamira Yesu, amutusa hu lwabi Yoludaani amulujanya amujira mu lulafu,
- ² ng'ahenayo endaalo amahumi ane, Sitaani n'amuhema. Ahamanga aho hosihosi sigalyaho hiitu hyosihyosi era enjala yamuluma.
- ³ Nga Sitaani amuloma ati, "N'oba n'oli Mwana wa Hatonda, lagira ebaale lino lifuuhe biryo, olye."
- ⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, "Hyanandiihiwa hiiti, 'Omuutu saanabenga mulamu lwa biryo byonene.' "*"
- ⁵ Ng'ango Sitaani ajira Yesu namugulu hu lusozi, ng'amangu ago amulaga owahabaha wosiwosi owohu hyalo.
- ⁶ Ng'amuloma ati, "Nja huhuŋa obuŋangi ohuŋuga owahabaha obu oweene ko n'ebyobuŋoŋo ebitiniraho olwohuba babipambya era panga ohubiŋa oyo oyu mbyendesha.
- ⁷ Olw'ehyo, byosibyosi binaabe bibyo, singa onanjumirye."
- ⁸ Nga Yesu amugobolamo ati, "Hyanandiihiwa hiiti, 'Onajumiryenga nje Musengwa Hatonda wuwo era nj'oyu onajeeresenge yeŋene.' "*"
- ⁹ Ng'ango Sitaani ajira Yesu e Yersaalemu amuninia hu hisuli hya Yekaalu amuloma ati, "N'oba n'oli Mwana wa Hatonda, tuuma ogwe ŋaasi,"
- ¹⁰ olwohuba hyanandiihiwa hiiti, " 'Hatonda aliragira abamalayika babe bahuyeeda,'
- ¹¹ era hiiti, 'Balihubbaha ndiwegumula hu mabaale huhulumya magulu.' "*"
- ¹² Nga Yesu amugobolamo ati, "Hyanandiihiwa hiiti, 'Soohemanga Musengwa Hatonda wuwo.' "*"

* 4:4 4:4 Mag 8:3 * 4:8 4:8 Mag 6:13 * 4:11 4:11 Zab 91:12 * 4:12 4:12 Mag 6:16

13 Sitaani ni gahena ohuhema Yesu, ng'amuleha n'amuhuumire ehiseera ehindi.

Yesu atandiha ohuñeeresu mu Galilaaya

14 Ng'ango Yesu gagamayo mu twale ly'e Galilaaya n'ali n'amaani ag'Omwoyo Omutukuvu. Ng'efuma yiye yihwana mu twale eryo lyosiryosi.

15 Ng'asomesa mu mahumbaaniro gaawe era hiisi muutu owamuñulira n'asomesa, gamutenda.

Abaatu b'e Nazaleesi begaana Yesu

(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)

16 Ng'ango Yesu atiina e Nazaleesi eyi gahulira. Ng'olu yaali esambo yiye, hu ludaalo lwa Sabbaato gatiina mu humbaaniro nga bamusunga ohusoma ehyanandiihiwa.

17 Nga bamuñambya omufumbo gw'ehitabo hya naabbi Yisaaya, awihula ng'asoma añaloma ñaati,

18 "Omwoyo wa Hatonda Musengwa gamaamiye, olwohuba ganyangala ohulomera abagadi Amanuliro Amalanji. Gaatumire ohulangirira ti abasibe baja hubabonjolola, n'abanofu boosi baja huñona. Era gaatuma ohutaasa ababanyigirisa,*

19 N'ohulangirira ti nj'ehiseera ehya Hatonda Musengwa ohunonola ababe."

20 Ni gahena ohusoma ng'awiihango agobohesa omuñeeresu womu humbaaniro ehitabo ng'ahena gehala. Ng'abaatu bosibosi mu humbaaniro bamutaho emoni.

21 Ng'abaloma ati, "Olwa leero ehyanandiihiwa hino hyolereye eyi muli."

22 Ng'ango bosibosi beenunja olw'ebibono ebirani ebi galoma, ng'abaloma baati, "Ono sinje omusaani wa Yosefu oyu hwesihwesi humanyire?"

23 Nga Yesu abaloma ati, "Mu butuufu oweene, muja hungerera olugero oluloma luuti, 'Omuneña, wenene.' Era muja humedaho muuti, 'Holeraho ñano ebi hwanulira huuti waholera e Kaperanawumu.' "

24 Ne ese mbaloma ati, "Mu butuufu, naabbi sibamuñangaho enono ewaawe!

25 Muhebulire muuti mu mulembe gw'Elia olu endobooli yatula efula ndiyitonya ohuhena emyaha edatu n'emyesi mukaaga enjala enyene ey'amaani yagwa hu hyalo. Mu hiseera ehya ñaaliño abanamwandu bangi mu Yisirayiri

26 cooka Elia sibamutuma eyiri mulala hw'abo aye bamutuma yiwa namwandu owaali e Zarefaasi mu hyalo hy'e Sidoni.*

27 Era mu mulembe gwa naabbi Elisa, ñaaliño abagenge bangi mu Yisirayiri aye ñañuma kadi mulala owanona ohutusaho Namani Omusiriya."*

28 Abaatu bosibosi mu humbaaniro ni banulira ebyo, ng'ehiruni hibanamba,

29 nga benyoha bamusindigirisa bamutusa bamunira hu mugo gw'olusozi ohubatangola ehibuga hyawe; olwohuba bendire bamusindihe agwe ñaasi mwiroño.

30 Aye gabenunula gababitamo, nga getiinira.

Yesu abbinga omusambwa hu muutu

31 Ng'ango Yesu atiina e Kaperanawumu ehibuga ehya Galilaaya, nga hu ludaalo lwa Sabbaato atiina mu humbaaniro asomesa abaatu ebinamba hu Hatonda.

32 Ng'ango abaatu benunja bugali ekola eyi gasomesamo olwohuba gasomesa n'obunangi.

33 Mu humbaaniro omwo mwalimo omuutu owaaliho omusambwa. Ng'omuutu oyo alomera ñamugulu ati,

34 "O, otuhaabya hiina ewe Yesu Omunazaleesi? Wujiire ohutusihirisa? Ese kumanyire! Ndiwe Omwawufu wa Hatonda."

* 4:18 4:18 Yis 61:1-2 * 4:26 4:26 1 Bah 17:8-16 * 4:27 4:27 2 Bah 5:1-14

³⁵ Nga Yesu ahayula omusambwa ogwo ati, “Noleera! Nwa nohu muutu oyo.” Omusambwa nga guhubbiraŋo omusinde oyo ehigo nga guhena gumuŋwaho ni ŋaŋuma hisago hyosihyosi ehi gumwohiiseho.

³⁶ Ng’abaatu bosibosi beŋunja era nga bebuusa baati, “Esomeŋa yino ya ngeri hi? Obona alagira hulagira n’amaani n’obuŋangi emisambwa jaŋwa hu muutu!”

³⁷ Ng’efuma yiye yihwana hiisi ŋaatu mu twale eryo.

Yesu aŋonia abaatu bangi

³⁸ Ng’aŋo Yesu aŋwa mu humbaanero eryo, atiina gengira mu nyumba ya Simooni. Mu hiseera ehyo, masaala ya Simooni gaaliŋo n’ali mulwaye w’omusuuja omwene ogw’amaani, nga basunga Yesu amuŋonie.

³⁹ Nga Yesu atiina gemeerera, ahotama aŋaali omulwaye oyo, alagira omusuuja nga guŋona. Aŋo ni naaŋo ng’omulwaye oyo genyoha atandiha ohubategeheraŋo ehyohulya.

⁴⁰ Esaawa niija ohugwa mu maaji, abaatu abaali n’abalwaye baawe abaali n’obulwaye owa hiisi ngeri, babaleeta eyiri Yesu ng’aŋamba hu hiisi mulwaye amuŋonia.

⁴¹ Era bangi abaaliho emisambwa, jabaŋwaho ni jironera ŋamugulu jiiti, “Ndiwe Omwana wa Hatonda!” Yesu n’ajihabuhira hujihabuhira, n’atajiganya huloma olwohuba jaali jimumanyire jiiti nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohuŋoŋola abaatu.

⁴² Oludaalo olwalondaho ko ni wanuuha, nga Yesu atiina mu hifo eŋuma baatu. Ng’abaatu bamwendula ohwola olu bamubona era sibendire abanweho atiine aŋaatu aŋandi.

⁴³ Cooka niye ng’abaloma ati, “Ndi n’ohutiina mu bibuga ebindi yoosi ndomere abaatu baayo Amanuŋiro Amalaŋi agaŋamba hu buŋugi wa Hatonda, olwohuba nj’ehyagira gaatuma.”

⁴⁴ Era geyongera ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda mu mahumbaanero gomu Buyudaaya.

5

Yesu atobola abahwenda abadaayi

¹ Lulala Yesu ni gaali ni gemereeye hwigenya lw’enyanya Genesareeti,* ehiŋindi hy’abaatu hyaja hy’aŋindigana aŋa gaali baŋulire ehibono hya Hatonda.

² Ng’aŋo Yesu abona amaato abiri ni gali aŋo hwigenya w’enyanya, aga benuli bali ni balehire aŋo ni bali hugonjoola obutimba waawe.

³ Nga Yesu aniina mwirala hu maato ago, eryali erya Simooni era gamusunga alisendehe ŋadiidiri mu maaji ohuŋwa hu woomu. Nga Yesu gehala atandiha ohusomesa abaatu.

⁴ Ni gahena ohusomesa, ng’aloma Simooni ati, “Hwesendehe mu maaji amangi otege obutimba, mwinule.”

⁵ Nga Simooni amuloma ati, “Musengwa, hufululuhene hwahyesa huhyerere. Ne onaloma otyo, haatege obutimba.”

⁶ Ni baatega obutimba, nga baŋambya enyeeni enyene enyingi huupi jihapule obutimba.

⁷ Nga basimirya abahyawo abaali mu lyato erindi, baaje babayeede. Ni baaja, nga bejusa amaato ago gombi enyeeni. Era olw’obusito, huupi geyinihe.

⁸ Simooni oyu balanganga erindi baati Peetero ni gabona hino, ng’ahubba amafuha ohuupi ni Yesu, ng’amuloma ati, “Ndehe, Musengwa. Olwohuba ese, ndi muutu mubbengi!”

* 5:1 5:1 Oba enyanja Galilaaya.

⁹ Peetero galoma atyo olwohuba niye n'abahye bosibosi aba gaali ni nabo, obuti waali bubañambire olw'obungi w'enyeeeni eji baali ni bañambisye.

¹⁰ Yakobbo ni Yowaane abasaani ba Zebbedaayo, abameeri ba Simooni boosi obuti wabañamba. Ng'ango Yesu aloma Simooni ati, "Otatya, olwohuba ohunwa olwa leero muhifo hy'ohwinulanga enyeeeni, munenulenge abaatu mwabaleeta bafuuha baloobera bange."

¹¹ Ng'ango bagobosa amaato gaawe hu woomu, ng'ebyo babinwaho bagendanga ni Yesu.

Yesu anonia omugenge

¹² Lulala Yesu gaali mu hibuga omwali omusinde omugenge. Ng'omugenge oyo atiina geyala hwiropa mu moni jije amwegalihira ati, "Muhulu, ni huba ni huli husiima huhwo, ponie."

¹³ Nga Yesu amunambaho amuloma ati, "Nj'ohusiima hwange era nona." Era nga naweene anjo ebigenge binona.

¹⁴ Ng'ango Yesu amuhamiirisa atalomeraho omuutu yesiyesi, ohutusaho gamuloma ati, "Tiina weyanjule eyiri omusengi wa Hatonda oneyo enjongo ng'olu naabbi Musa galagira bube bujulizi obubahahasa ti ononire."*

¹⁵ Aye efuma ya Yesu yeyongera n'ohuhiraho, ehyanwamo abaatu bangi ohuti-inanga eyi gaali bamunulirise era abanonie n'obulwaye waawe.

¹⁶ Aye efundi nyingi Yesu gatiinanga gesyeneha ebula abaatu, gasaba.

Yesu anonia omulwaye owaali n'asanyalaaye

¹⁷ Lulala Yesu ni gaali n'asomesa, Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda ohunwa mu hiisi haalo h'e Galilaaya n'e Buyudaaya nomu Yerusaalemu boosi baaliño ni behaaye anjo. Amaani ga Hatonda Musengwa gaali ni Yesu ohusobola ohunonianga abalwaye.

¹⁸ Ng'ango nabano abasinde abanjira omuutu owaali n'asanyalaaye ni bamugegire hu musigaasiga, nga bagesyaho ohumwingisa bamute ana Yesu gaali.

¹⁹ Aye olw'eduuli ly'abaatu, sibasobola. Nga baniina namugulu hu nyumba, nga banomola ehituli bamwihisa hu musigaasiga ana Yesu gaali.

²⁰ Yesu ni gabona ohufugiirira hwawe, ng'amuloma ati, "Meeri yange, kusonjire ebibi bibyo."

²¹ Ng'Abafalisaayo abo n'abasomesa b'amagambi batandiiha ohuloma abeene n'abeene baati, "Ono gelanga ani? Ohwo hufodogola. Nj'ani asobola ohusoniña ebibi ohutusaho Hatonda yene?"

²² Yesu gamanya ebindeego byawe ng'abaloma ati, "Lwahiina muli hwebuusa mu myoyo jenywe muutyo?"

²³ Ehihiraho owangu nj'ehiri neena, ohuloma ti 'Kusonjire ebibi bibyo,' oba ti, 'Yinyoha ogende?'

²⁴ Naahani nja hubalaga ti Omwana w'Omuutu ali n'obunangi hu hyalo ohusoniña ebibi." Ng'ango aloma owaali n'asanyalaaye oyo ati, "Yinyoha ogege omusigaasiga gugwo wagameyo ewenywe."

²⁵ Anjo ni naano ng'omusinde oyo genyoha bosibosi ni bamutaayeho emoni, anamba omusigaasiga gugwe gagamayo engo n'ajumirya Hatonda.

²⁶ Nga bosibosi abaaliño benjuna, bajumirya Hatonda era ng'olusisimo lubañamba baloma baati, "Olwa leero huweene ebyamaliholiho!"

Yesu alanga Leevi

* 5:14 5:14 Leev 14:1-32

²⁷ Ebyo ni byanwa, nga Yesu anwanjo atiina. Ni gaali n'agenda ng'abona omunjoosa oyu balanganga baati Leevi ni gehaaye aya banjoosesa n'ajoosa. Nga Yesu amuloma ati, "Nja ofuuhe omwegi wange."

²⁸ Ng'ebyo byosibyosi Leevi abinwaho, genyoha atiina ni Yesu.

²⁹ Nga Leevi ahyasa Yesu ewuwe amunyiyira embaga enyene ey'amaani. Omutoolo gw'abanjoosa n'abaatu abandi abahola ebibi batiina beehala nga baliira njalala ni naye.

³⁰ Aye Abafalisaayo n'abasomesa baawe ab'amagambi abomu hibbubbu hyawe bemulugunya era nga baloma abeegi ba Yesu baati, "Lwahiina mulya n'abanjoosa ko n'abaatu abandi abahola ebibi?"

³¹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Abaatu abalamu sibetaaga musanjo ohutusaho abalwaye.

³² Sinaaja hwendula aberanga abalanji, ohutusaho abahola ebibi."

Ehibuuso ehinamba hu husiiba

³³ Ng'Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi abo baloma Yesu baati, "Abeegi ba Yowaane n'aba Abafalisaayo basiiba era basaba aya ni nana aye ababo sibasiiba, balya hiisi ludaalo."

³⁴ Ng'ajo Yesu abagobolamo ati, "Abalange hu mbaga y'obugole banjanga ohusiiba ahooye omwenja n'ahiiri ni nabo?"

³⁵ Aye ehiseera hiriyola babatusaho ahooye omwenja. Hu olwo nj'olu balitandiha ohusiiba."

³⁶ Ng'ajo Yesu abagerera olugero ati, "Ebula asala ehinero ehy'olugoye olunyaaha gahitunga mu lugoye oluhayire. N'ahihola aba gononire olugoye olunyaaha era ehinero ehinyaaha sihinjambagana n'ehinero ehihayire.

³⁷ Mu ngeri nj'enyene, sibajuha mwenge ogwomu mizabbibbu epiirano mu sanjo ey'ehyanjo ekayire. Singa ohihola, gwadisa esanjo eyo nga byombi obifirwa.†

³⁸ Aye omwenge gwomu mizabbibbu epiirano, bagujuha mu sanjo y'ehyanjo ehinyaaha.

³⁹ Omuutu ananywaho omwenge gwomu mizabbibbu endoota, sigenda epiirano olwohuba aloma ati, 'Endoota ehira epiirano ohunooma.' "

6

Yesu nje Musengwa anjuga Sabbaato

¹ Lulala hu ludaalo lwa Sabbaato, Yesu n'abeegi babe baali babita mu ngira eyibita mu muga gw'engaano. Abeegi babe nga batiinanga ni banjulula amagala g'engaano nga bahunyaho omuhuuji bahena bemunga embehe.*

² Balala hu Bafalisaayo nga babuusa baati, "Lwahiina muhola ehi magambi geefe gatatufugiirira huhola hu ludaalo lwa Sabbaato?"

³ Ng'ajo Yesu abagobolamo ati, "Simusomangaho hu ehi Dawudi gahola olu niye n'abahye aba gaali ni nabo baali ni banjuma hy'ohulya?*

⁴ Dawudi gengira mu weema ya Hatonda ng'alya emigaati eji baali ni banjongire eyiri Hatonda. Amagambi gafugiirira basengi ba Hatonda bonene ohulya emigaati ejo. Cooka Dawudi gajirya era ganjaho n'aba gaali ni nabo."*

⁵ Ng'ajo Yesu aloma Abafalisaayo ati, "Omwana w'Omuutu nje Musengwa anjuga oludaalo lwa Sabbaato."

Yesu anjonia omuutu hulwa Sabbaato (Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

† 5:37 5:37 Bona esanjo omu bahunjanga envinyo epiirano mu hitabo ehya Matayo 9:17. * 6:1 6:1 Leev 14:1-32

* 6:3 6:3 1 Sam 21:1-6 * 6:4 6:4 Leev 24:9

⁶ Hu Sabbaato eyindi, Yesu gatiina mu humbaanero ly'Abayudaaya era ni gaali n'asomesa, hulwo mwalimo omusinde owaali n'omuhono omulungi ni gwanjotoha.

⁷ Ng'Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda bahaŋaasa Yesu babone oba hanye ananjonie ow'omuhono omuŋotohi hu ludaalo lwa Sabbaato, basune ehi baneemeho ohumuŋabira.

⁸ Aye Yesu gamanya ebiŋeego byawe, ng'aloma omusinde oyo owaali n'anjotohire omuhono ati, "Yinyoha wemereere aŋa hiisi muutu asobola ohuhubona." Ng'ola genyoha gemeerera.

⁹ Ng'aŋo Yesu abaloma ati, "Mbabuusa enywe, hiraŋi ohuhola obulaŋi hu Sabbaato? Huŋonia bulamu, oba hubusihiirisa?"

¹⁰ Nga Yesu abetoloosamo emoni bosibosi ng'aŋo aloma omusinde oyo ati, "Waama, januula omuhono gugwo." Ng'agujanuula, nga guŋonera erala.

¹¹ Aye abasigu ba Yesu abo, nga baluŋa era batandiiha ohuteesa ehy'ohumuhola.

Yesu atobola abahwenda ehumi n'ababiri
(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

¹² Lulala mu biseera ebyo, Yesu gatiina hu lusozi ohusaba era gahyesa n'asaba.

¹³ Ni wahya, ng'alanga abeegi babe besende aŋa ali, ng'ahena atobola ehumi n'ababiri, abaguliha ti bahwenda.

¹⁴ Era abahwenda abo nje Simooni, oyu gameedaho erya Peetero, ni mulebewe Andereya ni Yakobbo ni Yowaane ni Filipo ni Bbatulumaayo,

¹⁵ ni Matayo ni Tomasi ni Yakobbo omusaani w'Alufaayo ni Simooni Omuzelote,

¹⁶ ni Yuda mulebe wa Yakobbo ko ni Yuda Yisikaryoti owamulyamo oluhwe.

Yesu asomesa abaatu era anjonia abalwaye
(Mat 4:23-25)

¹⁷ Ng'aŋo Yesu ateremuha n'abahwenda babe abo, ng'atiina gemeerera mu hifo ehiterefu. Mu hifo ehyo mwali muhumbaaniyemo ehibbubbu hy'abaloobera babe n'ogunjindi gw'abaatu abaali ni baŋooye mu twale ly'e Buyudaaya lyosiryosi nomu Yersaalemu n'ohumyalo ej'e Tiironi Sidoni.

¹⁸ Abaatu abo bosibosi batiina huŋulira ebi asomesa era n'ohubaŋonia obulwaye waawe. Ni naabo abaaliho emisambwa, bajibabbingaho.

¹⁹ Hiisi mulala hu bo genyigirisa asobole ohumwolerera amuŋambeho gahaŋona, olwohuba amaani agaŋonia gamuŋwangamo ni gabaŋonia.

Esangaalo n'enima
(Mat 5:1-12)

²⁰ Ng'aŋo Yesu aheja hu beegi babe abaloma ati, "Muli n'ekabi abagadi olwohuba muhenire ohwingira mu Buŋugi wa Hatonda.

²¹ Muli n'ekabi abayala hatyane, olwohuba muliguta.

Muli n'ekabi abalira hatyane, olwohuba mulijeha.

²² Muli n'ekabi abaatu ni babacaawanga, bababoola era babaduha baahena babalanga babi hu lw'Omwana w'Omuutu.

²³ "Musangaalenga era mwenyoonye olwohuba muli n'omuhemba mubba mwigulu. Abasehulu babwe boosi baholanga baaty abanaabbi.

²⁴ "Jibageene enywe abaninda hatyane, olwohuba obuŋinda ni bunahabanweho, muligada.

²⁵ Jibageene enywe omulya ni mwiguta hatyane olwohuba mwesi enjala enahabalume.

Jibageene enywe abagiginala hatyane, olwohuba muligawihaho.

²⁶ Jibageene enywe aba hiisi muutu apaaha.
Olwohuba abasehulu baawe po bapaahanga baaty abanaabbi ab'obudulingi.

Yenda abasigu babo

(Mat 5:38-48; 7:12)

²⁷ “Ne mbaloma enywe abapulirisa, ti mwendenga abalabe benywe era muholerenga abatabenda ebirani.

²⁸ Musabirenga ababanwaba ekabi. Era musabirenga abo ababagudya.

²⁹ Omuutu nahuhubanga oluji hwitama, mucuuhise ahubbe n'ohulindi. Oyo anjira ekooti yiyo, omunanga n'esaati yoosi.

³⁰ Singa omuutu ahusunga ehiitu, munenga. Omuutu ananjira ebiby, omuleheranga.

³¹ Muholerenga abahyenywe ebi mwahendire mwesi babaholere.

³² “Ni munendenga ababenda bonene, ehyo hibanjeesa ekabi? N'abahola ebibi boosi benda ababenda!

³³ Era ni munayeedenga ababayeeda bonene, ehyo hibanjeesa ekabi? N'abahosi b'ebibi po bahola.

³⁴ Singa munjola abo aba musubira ohubasasula bonene, ehyo hibanjeesa ekabi? N'abahosi b'ebibi boosi banjola ababi bahyawe.

³⁵ Aye mwendenga abalabe benywe era mubabisyenga bulani. Mutatanga mwoyo eyi munjolare. Anjo mulisuna omuhemba mubba era mulifuuha baana b'Oyo ali Namugulu Obugali, olwohuba niye mulani eyiri abatasiima n'ababi.

³⁶ Mube n'ehisa ng'olu Senywe ali mwigulu ali w'ehisa.

Mutasaliranga bandi misango

(Mat 7:1-5)

³⁷ “Mutasaliranga bahyenywe emisango, mwesi Hatonda saalibasalira. Mutasaliranga bahyenywe ehibonereso, mwesi mwahajona ohubasalira. Musonjenga abo ababahola ebisirisinye, mwesi bali basonja.

³⁸ Mugabenga, mwesi bali bagabira. Mutambisanga ehipimo ehituufu, ehi musegehiise mwasinya bulani mwataho n'omutwe, olwohuba ehipimo ehyene ehyo c'ehi balibapimiramo mwesi.”

³⁹ Ng'ano Yesu abagerera olugero ati, “Omunjofu saatangirira omunjofu wahye. Hiri hiityo olwohuba anahihola, bombi bagwa mwironjo.

⁴⁰ Omusomi saahira musomesa wuwe aye hiisi oyu basomesa n'ahena ohwega bulani, aba hy'owamusomesa.

⁴¹ “Lwahiina ehiri hu wahyo nj'ehirani hy'ohuloma, waleherera ehiliho ewe wamwene?

⁴² Onjanga otye ohuloma mulebewo oti, 'Mulebe yange, leha kutuse ahaatu hu moni,' aye ewe wamwene n'otebona oguutu oguli hu moni? Ewe, owegesinasa sooka wetuseho oguutu oguhuli hu moni ko onjange ohutusa ahaatu ahali hu wahyo.

Omusaala n'ebibala byagwo

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Omusaala omulani sigwama bibala ebibi era n'omusaala omubi sigwama bibala ebirani.

⁴⁴ Hiisi musaala gumanyihira hu bibala ebi gwama. Ebibala byohu mutiini sibabinoga hu bunjwa obusaba, n'ebibala by'emizabbibbu sibabinoga hu manani.

⁴⁵ Omuutu anaba n'omwoyo omulani, aholo ebirani ebiri mu mwoyo gugwe, ne anaba n'omwoyo omubi, aholo ebibi n'abitusa mu mungo y'ebibi eyiri mu mwoyo gugwe. Olwohuba ebi omuutu aloma, abitusa hu mungo ey'ebyo ebiba mu mwoyo gugwe.

*Abatongoli ababiri**(Mat 7:24-27)*

⁴⁶ “Lwahiina munanga muuti, ‘Musengwa, Musengwa’ aye simugondera ebi mbaloma?

⁴⁷ Leha mbalage ng’olu hiisi omuutu owuuja eyi ndi gaanjulira ebibono byange gahena gaabihola, afaana.

⁴⁸ Ali hy’omuutu oyo owatongola enyumba ni gehereeye ohuyaba omusingi gwatindirira ohwola hu mabaale. Efula ni yagwa, amaaji gabanda, ng’omuhula guhubba enyumba oyo, siyanyenya olwohuba gayitongola bulaji.

⁴⁹ Aye oyo anjulira ebibono byange ne ndabiholeraho, afaana hy’oyo owatongola enyumba yiye natehereye huyaba musingi. Efula ni yagwa, amaaji gabanda, omuhula gwayitomera, yefumuliyenjo yosiyosi yanjwera hwiwira.”

7*Yesu anjonia omwidu w’omusirikale**(Mat 8:5-13)*

¹ Yesu ni gahena ohusomesa abaatu ebiitu ebyo byosibyosi, ng’atiina mu hibuga hy’e Kaperanawumu.

² Mu hibuga omwo mwalimo Omurooma owaali omuhulu w’ehibinja hy’abasirikale cikumi n’ali n’omwidu oyu gendanga obugali. Aye omwidu oyo gaali mulwaye n’ali huupi hufa.

³ Omuhulu w’abasirikale oyo ni ganjulira ebinjamba hu Yesu, gatuma balala hu bahulu aba Bayudaaya n’amusunga gaaje amunoniehese omwidu wuwe.

⁴ Ni boola anjaali Yesu, nga bamwegalihira bugali baati, “Omusinde oyo asaniira omuholere ehi ahusunga,

⁵ olwohuba genda abaatu abegwanga ly’efe era gatutongolera n’ehumbaaniro.”

⁶ Ng’ano Yesu atiina ni nabo. Ni gaali n’ali huupi ohwola, ng’omuhulu w’abasirikale oyo atuma emihago jije baje balomere Yesu baati, “Muhulu, otedambya, olwohuba ese sisaana ewe ohuuja ewange,

⁷ c’ehigirire kiweene ti sinoola ohuuja eyo ese omwene. Aye loma huloma ehibono, omwidu wange ananjone.

⁸ Olwohuba ese keesi ndi n’abasengwa bange abaapira era keesi ndi n’abasirikale abaapira. Naloma ono ti, ‘Tiina,’ ng’atiina; naloma ola ti, ‘Nja,’ nga gaaja; oba naloma omwidu wange ti, ‘Hola hino,’ ahihola.”

⁹ Yesu ni ganjulira ebi omuhulu oyo galoma, nga gejunja. Ng’acuuhira ehinjindi hy’abaatu ehyali ni himulonda, aloma ati, “Mbaloma ti mbaaye simbonangaho omuutu ali n’ohufugiirira hy’ohwomusinde oyo wayire mu Bayisirayiri!”

¹⁰ Abahwenda ab’omuhulu w’ehibinja hy’abasirikale cikumi abagatuma ni baagamayo engo, baageene omwidu oyo n’anjonire.

Yesu alamusa omusaani wa namwandu

¹¹ Olwolire, ni nabitirenjo ehiseera hidiidiri nga Yesu atiina mu hibuga ehi balanganga baati Nayini era abeegi babe ko n’ehinjindi hy’abaatu abandi baatiina ni naye.

¹² Ni gaali ko ni goleresa hu mulyango ogwali ni gwingira mu hibuga ehyo, nga gagaanana n’abaali ni batusa omulambo. Omufu oyo gaali musaani wa namwandu ate n’ali nj’omwana wuwe omulala wogobbo. Ehinjindi hy’abaatu abomu hibuga ehyo baali ni namwandu oyo.

¹³ Yesu Musengwa ni gamubona, ng’amusaasira amuloma ati, “Otalira.”

¹⁴ Ng’ano anjamba hu musigaasiga ugu baali ni bagegeyeho omulambo, ng’abaali ni bagundire beema. Nga Yesu aloma ati, “Wange museere, yinyoha!”

15 Ng'omufu oyo alamuha, ahena gehala atandiha n'ohuloma. Yesu ng'amunjambya nyina.

16 Ng'obuti ow'amaani bunjamba bosibosi abaalijo, bajumirya Hatonda ni baloma baati, "Naabbi owenjabulo atuhaliye." "Hatonda gajire ohunonia abaatu babe."

17 Ng'ango efuma ya ehi Yesu gaali n'aholire ehwana mu Buyudaaya mwosimwosi n'ebitundu ebiririheene.

*Yowaane Omubatiza atuma abahwenda babe
(Mat 11:2-19)*

18 Abeegi ba Yowaane ni banjulira efuma y'ebi Yesu gaahola, nga batiina bamulomera ebyo byosibyosi. Nga Yowaane alanga babiri hu bo,

19 abatuma eyiri Yesu Musengwa, ohumubuusa baati, "Ndiwe oyo oyu Hatonda gasuubisa ohuuja ohunonola abaatu oba eriyo owundi?"

20 Abeegi ba Yowaane abo ni boola, nga baloma Yesu baati, "Yowaane Omubatiza atutumire eyi oli n'abuusa ati, 'Ndiwe oyo oyu Hatonda gasuubisa ohuuja ohunonola abaatu oba eriyo owundi?' "

21 Hu ludaalo olwene olwo, Yesu ganonia eduuli ly'abaatu abaali n'obulwaye n'abaaliho emisambwa era gegula n'emoni j'abanofu bangi.

22 Ng'ango Yesu aloma abahwenda ba Yowaane ati, "Mwagame mulomere Yowaane ebi muweene n'ebi munjuliye, abanofu njahani babona; abaleme bagenda; abagenge balongooha, abasija banjulira, abafu balamuha n'abagadi boosi basunire ekabi ohubalomera Amanjulo Amalanji.*

23 Bali n'ekabi abo abatanemotamo."

24 Oluvanyuma lw'abahwenda ba Yowaane abo ni bagamayo, Yesu gaabuusa ehinjindi hy'abaatu ebinjamba hu Yowaane ati, "Ni mwatiina mu lulafu, mwatiina hubona hiina? Mwatiina hubona omuutu ali hy'olugada olu mbeno ehubba ni njira eyi ni neeyi?"

25 Ni hitaba c'ehyo, mwatiina hubona hi? Omuutu owambaye engoye ejimeregenya? Si c'ehyo, olwohuba abambala engoye ej'ebbeeyi era ababa mu bulamu ohwejalabya baba mu lubiri.

26 Ne hiina ehyene ehi mwatiina ohubona mu lulafu? Peega ti mwatiina hubona naabbi. Era mu butuufu oweene, Yowaane oyo si naabbi hyonyene.

27 Aye oyo, nj'oyu ehyanandiihiwa hiromaho hiiti, 'Nja hutuma omuhwenda wange ahweherereyo ohuuja ahutereehese engira.' **

28 Nga Yesu geyongera aloma ati, "Mu baatu abahasaaliwa bosibosi, njabula ahira Yowaane enono. Cooka oyo asembayo ohuba owa njasi mu bunugi wa Hatonda amuhira enono."

29 Abanjoosa n'abaatu abandi bosibosi ni banjulira ebibono ebyo, bafugiirira baati Hatonda sigehubbira olwohuba Yowaane nj'owababatiza.

30 Aye Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda bageene etegeha ya Hatonda olwohuba sibafugiirira Yowaane ohubabatiza.

31 Yesu geeyongera ohuloma ati, "Abaatu ab'omulembe guno n'abagerageranie hu hi? Bafaana baatyeyi?"

32 Bafaana hy'abaana abanjere abehaaye mu nabinjwera ko baloma abahyawe baati, 'Hubafuunjiye emirere aye ndimuhine era n'olu hwembire olwembo olunjambya enaku, ndimulire nahulira.'

33 "Yowaane Omubatiza sigalyanga biryo ebya bulijo oba hunywaho omwenge gwomu mizabbibbu, olw'ehyo nga muloma muuti, 'Aliho emisambwa!'

* 7:22 7:22 Yis 35:5-6; 61:1 * 7:27 7:27 Mal 3:1

³⁴ “Aye Omwana w’Omuutu gaaja ni geriira ebiryo era n’anywa n’evinyo nga muloma muuti, ‘Oyo wa mulyerye, mumeesi era ahola omuhumba n’abanjoosa ko n’abahosi b’ebibi.’

³⁵ Aye abo bosibosi abaholera hu magesi ga Hatonda bahahasa ti matuufu ni hibonehera hu bikolwa byawe.”

Yesu mu mago ga Simooni Omufalisaayo

³⁶ Lulala njaaliŋo mulala hu Bafalisaayo ow’asunga Yesu amuhyalireho ewuwe. Nga Yesu atiinayo ohulya.

³⁷ Mu hibuga omwo mwalimo omuhasi omuhosi w’ebibi owategera ati Yesu gaali ew’omufalisaayo oyo, ng’atiina n’ecupa erimo amafuta amalaji aganjunya ahaloosa, ³⁸ ng’aja gemeerera egongo huupi n’amagulu ga Yesu. Ng’omuhasi oyo atandiha ohulira, amasiga ni gatonya hu amagulu ga Yesu, ng’ahoma ekumbo amusaabuusa n’efiiri jije, ng’amujuhaho amafuta ago.

³⁹ Omufalisaayo owahyasa Yesu ni gabona ebi muhasi oyo gaali n’ahola, ng’aloma mu mwoyo ati, “Omusinde ono aba n’ali naabbi, gahamanyire omuhasi amunambanambaho ehi ali. Gahali amanyire ati muhosi w’ebibi.”

⁴⁰ Ng’ajo Yesu amuloma ati, “Simooni, ndi n’ehi kuloma.” Nga Simooni amugobolamo ati, “Musomesa, ndomere.”

⁴¹ Nga Yesu atandiha ati, “Njaaliŋo owaali n’abanja abaatu babiri. Omudaayi n’amubanja dinaari* ebihumi bitaanu, owundi dinaari amahumi ataanu.

⁴² Bombi sibasobola humusasula, kale ng’abasoniŋa. Njaahani nj’ani hu bo owahira ohumwenda?”

⁴³ Nga Simooni amugobolamo ati, “Peega ti gahali oyo oyu gasoniŋa enyingi.” Nga Yesu amuloma ati, “Hituufu.”

⁴⁴ Ng’ajo acuha aheja hu omuhasi ola, ahenaloma Simooni ati, “Obona omuhasi ono? Ese caaye njawuwo, nasiwuupa maaji ohusaaba amagulu aye niye ganjogire n’amasiga, gasiimuula n’efiiri lirye.†

⁴⁵ Ni nolire siwunywegera aye naaholeeye nana ono anywegera amagulu gange.

⁴⁶ Nasiwuupa mafuta agomu fiiri aye niye gaapahire ebyahaloosa.

⁴⁷ Olw’ehyo kuloma ti ohwenda huhwe huŋwa hu humusonija ebibi ebingi aye oyu basoniŋa ehitono n’ohwenda huba hutono.”

⁴⁸ Ng’ajo Yesu aloma omuhasi ati, “Kusonijire ebibi bibyo.”

⁴⁹ Abaali ni behaaye ni Yesu ni balya nga batandiiha ohwebuusa abeene n’abeene baati, “Nj’ani ono oweenja obunangi ow’ohusonija ebibi!”

⁵⁰ Ng’ajo Yesu aloma omuhasi oyo ati, “Olw’ohufugiirira huhwo ononohire, tiina n’emiyaaya.”

8

Abahasi abanangaho Yesu obuyeedi

¹ Ebyo ni byanjwa, nga Yesu atandiha ohugenda nana ni nanjala mu bibuga nomu byalo n’abuulira Amanuliro Amalaji aganjamba hu bunugi wa Hatonda. Abahwenda babe ehumi n’ababiri,

² ko n’abahasi aba gambangaho emisambwa n’abaganjonia obulwaye baali ni naye. Omwo pomwali Malyamu Magadaleeni oyu gabbingaho emisambwa musanvu,

³ ni Jowaana omuhasi w’omunanika wa Herode oyu balanganga baati Kuuza, ni Susaana ko n’abahasi abandi abeene abangi. Abahasi abo babugulanga hu byawe baanjaho Yesu n’abeegi babe obuyeedi.

* **7:41 7:41** dinaari Dinaari ndala nj’eyaalinga epeera y’omupakasi ey’olunaku. † **7:44 7:44** Yaali sambo yaawe ohunja omugeni amaaji ohusaaba amagulu ko gengira mu nyumba.

Olugero lw'omuḡaanyi w'owumo
(Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

⁴ Ehinjindi hy'abaatu ni hyali ni hihumbaana aḡa Yesu gaali, ni baḡwa mu bibuga ng'abagerera olugero ati,

⁵ "ḡaaliḡo omulimi owatiina ohumwa owumo. Ni gaali n'amwa, ng'owumo obundi bugwa hu tulo w'engira babutyakirira era ng'enyuni jitiina jibulya.

⁶ Obundi nga bugwa mwiroba eryohu lwanda ohuli otuloba otugeregere. Olwohuba waali hu mugulu, siwalwa humera aye olw'emisi ohutesimiha ḡaasi ehihena nga bunotoha.

⁷ Ng'obundi bugwa mwiroba eryameramo amanḡwa, ni wamera nga buhulira ḡalala n'amanḡwa ago nga gabumiina gabuloberesa ohuhula.

⁸ Aye obundi nga bugwa mwiroba eraḡi ni bwamera nga buhula wiitulula, nga hiisi gaala lijuhamo emoni cikumi cikumi." Yesu ni gahena ohuloma atyo ng'adundaho ejanjaasi ameedaho ati, "Ali n'ohutwi, anḡlire."

Ehigendererwa hy'ohusomehesa mu ngero
(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

⁹ Ng'aḡo abeegi babe bamubuusa amahulu g'olugero olwo.

¹⁰ Ng'abagobolamo ati, "Enywe muli n'ekabi ohumanya ebyama ebiḡamba hu bunugi wa Hatonda aye abaatu abandi babinḡlirira mu ngero, ko bahaḡaase aye ni batafaania ehi bahaḡaasa, baḡlire aye ni batategeera ehi baḡlira."*

Amahulu g'olugero lw'omuḡanyi w'owumo
(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

¹¹ Nga Yesu aloma ati, "Amahulu g'olugero olwo ngagano, owumo nj'ehibono hya Hatonda.

¹² Era owumo owagwa hu ngira buli hy'abaatu abanḡlira ehibono hya Hatonda aye Sitaani gaaja gahibatusamo batafugiirira banonjohe.

¹³ Abaatu abandi bali hy'owumo owagwa mwiroba eryohu lwanda. Ni baḡlira ehibono hya Hatonda, bahisangaalira n'amanyonyo aye nga baba hy'ebirime ebiḡuma emisi ejihire mwiroba ehihena. Bafugiirira ohuhena ahaseera hadiidiri aye ebigosi ni bibaajira nga baḡwamo amaani.

¹⁴ Abandi bali hy'owumo owagwa hwiroba eryameramo amanḡwa, baḡlira ehibono hya Hatonda aye ohwenjendeherera olw'ebigosi by'ehyalo n'ohululuhanira ohusuna obuḡinda n'amasanyu g'ehyalo hino bibaloberesa ohuḡangala mu hufugiirira hwawe.

¹⁵ Aye abaatu abandi bali hy'owumo owagwa mwiroba eraḡi, ni baḡlira ehibono hya Hatonda bahifugiirira n'omwoyo mulala era baaba n'ehyasa.

Sibaḡambya taala bayifunihirira mu hisero
(Mar 4:21-25)

¹⁶ "Omuutu saanḡambya taala gayifunihira mu hisero oba gayita mu kuliiti aye ayita hu hihondo aḡa yinaaḡe abo abengira mu nyumba enjase.

¹⁷ Eḡuma ehiitu ehi bagisa ehi batalibona era hiisi hyama balihinebbula.

¹⁸ Olw'ehyo, mwegenderesenge ebi muḡlira. Oyo ali n'ebingi balimumeedahohi ebindi aye oyo aḡuma balimutusaaho n'ahadiidiri aho aha ali ni naho."

Abalebe ba Yesu ko ni nyina
(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

¹⁹ Lulala, abalebe ba Yesu ni nyina batiina eyi gaali aye ndibasobola humwolaho olw'eduuli ly'abaatu.

* 8:10 8:10 Yis 6:9-10

²⁰ Ng'ango nabaango owamuloma ati, "Maawo n'abalebe babo bali ebulafu, benda ohuhubona."

²¹ Nga Yesu amugobolamo ati, "Maama n'abalebe bange mbabo abanjulira ehibono hya Hatonda bahena bahola ebi hiroma."

Yesu gehahania hibuyaga hu nyanja

(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

²² Lulala Yesu galoma abeegi babe ati, "Hwambuhe hutiine engereha w'enyanja." Ng'ango baniina eryato batiina.

²³ Ni baali ni bahiiri mu lugendo, ng'ero lijamba Yesu anenyuha. Nga hibuyaga ow'amaani ahubba hu nyanja ng'ebimoto by'amaaji byedanyanga mu lyato. Ehyo hyabata mu bugosi ow'amaani.

²⁴ Ng'ango abeegi babe batiina bamusisimusa, bamuloma baati, "Musengwa, Musengwa, enyanja yenda hutwita!"

Nga Yesu genyoha ahabuhira hibuyaga ko n'enyanja eyaali ni yefuhisa. Ng'ango hibuyaga ateeha n'enyanja yoosi ng'ebunjeera.

²⁵ Ng'ango Yesu abuusa abeegi babe ati, "Lwahiina munjuma hufugiirira?" Aye nibo nga hibahenaho efiri hu mutwe, bebuusa abeene n'abeene baati, "Omuutu ono wa ngeri hi oyu wayire hibuyaga n'ebimoto by'amaaji hu nyanja binjulira?"

Yesu anjonia omusinde owaaliho emisambwa

(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

²⁶ Ebyo ni byanwa, nga Yesu n'abeegi babe bambuha boola engereha hu woomu mu hyalo hy'Abagaraasa ehyali ni hirengerene n'etwale ly'e Galilaaya.

²⁷ Yesu ni ganwa ati mu lyato, gagaanana n'omusinde owomu hibuga ehyo owaaliho emisambwa. Omusinde oyo gaali ahenire ehiseera hireeni n'atambala ngoye era n'atanenyuha mu nyumba aye namenya mu pungulu ejibasihangamo abafu.

²⁸ Ni gabona Yesu, ng'ahubba amafuha mu moni jije n'ahayanira namugulu ati, "Wukaabya hiina ewe Yesu Omwana wa Hatonda ali Namugulu Obugali? Kwegayiriye otangudya!"

²⁹ Galoma atyo olwohuba Yesu gaali alagiye omusambwa ogwo ohumunjwaho. Efunda nyingi ni gwahamubandire, wayire bahamubonire emihono n'amagulu ni tambisa enjegere era bamuhuma atabadulumaho, gajihapulanga ng'omusambwa ogwo gumunjira eyo mu lulafu enjuma muutu.

³⁰ Nga Yesu amubuusa ati, "Esiina liryo ndiwe ani?" Ng'amugobolamo ati, "Ndiise Manje." Galoma atyo olwohuba emisambwa buhehere jaali jiri hu muutu oyo.

³¹ Ng'ango jegalihira Yesu atajisindiha mwirojo ereeni eritahoma.

³² Ohuupi aho mu hiiho g'olusozi njaliho ehidooli hy'embiji ni jaaya. Ng'emisambwa jegalihira Yesu jiiti, "Tufugiirire huje hwingire mu mbiji ejo."

³³ Ng'ajifugiirira jinwa hu muutu oyo, jija jingira mu mbiji. Ng'embiji ejo josijosi jifulumuha embiro jihirira jinwera mu nyanja nga jinywa etubbi.

³⁴ Abemeri b'embiji ejo ni babona ebyali ni byolire hu musinde ola owaaliho emisambwa, nga baduluma batiina balomeraho abaatu abomu hibuga ehyo n'abohumulirano.

³⁵ Ng'abaatu batiina ohwebonera ehiguuyeno. Ni boola aya Yesu gaali, nga babona omusinde ola owabangaho emisambwa ni jimunjooyeho, ni gehaaye huupi ni naye era ni gambaaye ebyambalo, n'ohutegeera n'ategeera bulanji weene, nga batya.

³⁶ Ng'ango abo abajinjo beboneraho, baloohesaho abahyawe abaali ni baajire engeri eyi oyo owaaliho emisambwa jamunjwaho.

³⁷ Ng'ango abaatu abomu twale ly'Abagaraasa basunga Yesu anjwe mu hitehere ehyo olwohuba baali batiye bugali. Nga Yesu aniina eryato, anjwaho.

³⁸ Yesu ni gaali n'abanweraṅo, ng'omuutu ola oyu gabbingaho emisambwa amwegalihira amuganye atiine ni naye. Aye Yesu sigamuganya, ng'amuloma ati,

³⁹ "Yagamayo ewenywe, obalomere byosibyosi ebi Hatonda ahuholeeye." Ng'ano omuutu oyo abita n'alomera hiisi muutu mu hibuga hyosihyosi ebi Yesu amuholeeye.

Omuhaana wa Yayiro n'omuhasi w'oluheenjo
(*Mat 9:18-26; Mar 5:21-43*)

⁴⁰ Yesu ni gambuha enyanja gagamayo, abaatu bangi bamusangaalira olwohuba bosibosi baali bamuhuumiriyiye.

⁴¹ Ng'omuhulu w'ehumbaaniri ly'Abayudaaya oyu balanganga baati Yayiro gaaja ahubba amafuha huupi ni Yesu, amwegalihira gooleho ewuwe,

⁴² olwohuba ahahaana hahe ahaali ni hanjesa emyaha ng'ehumi n'ebiri ej'obuhulu, ate nga nje honene aha gaali ni naho haali halwaye ni henda hufa.

Yesu ni gaali n'atiina, ogunjindi gw'abaatu nga gunjindigana gumulondaho ni gumunyigirisa.

⁴³ Mu gunjindi omwo, mwalimo omuhasi owaali n'alwaye oluheenjo ohuhena emyaha ehumi n'ebiri era nahayire ananga ohumuṅonia.

⁴⁴ Ng'ano geyibirira anjwa egongo wa Yesu anamba hu hyambalo hihye, ano ni naano ng'oluheenjo lwomeera.

⁴⁵ Ng'ano Yesu abuusa ati, "Nj'ani owupambireho?" Bosibosi nga begaana. Nga Peetero amuloma ati, "Weesi Musengwa, abaatu bali hunjindigana ni bahwehonyaho!"

⁴⁶ Aye nga Yesu aloma ati, "Nalino owupambireho, olwohuba pulira amaani aganonia ni gapoyeemo era ni gaholire omulimo."

⁴⁷ Ng'ano omuhasi oyo owamuṅambaho ahifaania ati bamufanisye, ng'atiina butibuti n'ateetema, ahoma ekumbo mu moni ja Yesu, amulomera mu lwijuuye ehyagira gamuṅambaho era ng'olu gaali n'anoneeyenjo.

⁴⁸ Nga Yesu amuloma ati, "Muhaana, ohufugiirira huhwo huhuṅonisye. Tiina n'emiyaya."

⁴⁹ Yesu ni gaali n'ahiiroma n'omuhasi oyo, ng'omuhwenda gaaja alomera Yayiro omuhulu w'ehumbaaniri ati, "Odadamba musomesa. Omwana wuwo afuuye."

⁵⁰ Aye Yesu ni ganulira, ng'aloma omuhulu w'ehumbaaniri oyo ati, "Otatya, fugiirira hufugiirira, omuhaana wuwo aja hulamuha."

⁵¹ Yesu ni goola mu mago ga Yayiro, sigaganya abaatu abandi ohwingira ni naye mu nyumba, ohutusaho Peetero ni Yowaane ni Yakobbo ko n'abasaaye b'omuhaana.

⁵² Abaatu bosibosi abaalino, baali balira ni bahubba n'enduulu olw'ohufa hw'omuhaana oyo. Aye Yesu ng'abaloma ati, "Mulehere ano ohulira n'ohuhubba enduulu, olwohuba nandafe aye ali hunenyuha."

⁵³ Ng'ano bosibosi bamujeherera, olwohuba nibo baali bamanyire baati omuhaana oyo gaali afuuye.

⁵⁴ Aye Yesu ng'amunamba hu muhono, ng'amulanga ati, "Mwana ewe, yinyoha!"

⁵⁵ Ng'ano ni naano omuhaana oyo alamuha, nga gemeerera. Nga Yesu alagira bamujeho ehyohulya.

⁵⁶ Abasaaye b'omwana oyo beenunja aye nga Yesu abahamiirisa batalomeraho muutu wayire mulala ehibaayenjo.

¹ Lulala, Yesu galanga abeegi babe ehumi n'ababiri batiine aña gaali, ng'abaja amaani n'obunangi ohubbinganga emisambwa josijosi hu baatu n'ohunonianga obulwaye.

² Ni gahena ng'abatuma batiine balomere abaatu ebinamba hu bunugi wa Hatonda era banonie n'abalwaye.

³ Ng'abaloma ati, "Mu lugendo luno, mutagega hiitu hindi hyosihyosi wayire muhoomero oba ehipapu oba ebyohulya oba bbeesa oba ehyohwambala ehyohubiri.

⁴ Ni mwolanga mu hibuga, mumenyanga mu mago omu baba ni babasangaaliye ohwola olu museebuha.

⁵ Aye ni mwolanga añaatu ndibabasangaalira, ni mubanga ni munwanjo mwekuku-mulangaho efuuhe hu magulu habe habonero ahalaga ohulabula ohunwa eyiri Hatonda."

⁶ Ng'ano abeegi abo batiina, n'ano ni nanala mu byalo ni balomera abaatu Amanuliro Amalanji era ni banonia abalwaye hiisi naatu.

⁷ Naahani, Herode owaali n'anjuga etwale ly'e Galilaaya, ni ganulira byosibyosi ebyali ni bitiina mu moni, nga bimuheehera olwohuba naalino abaatu abalomanga baati, "Anaabe nje Yowaane Omubatiza alamuhire!"

⁸ Aye abandi baati, "Oyo nj'Elia abonehire." N'abandi baati, "Anaabe mulala hu banaabbi abaahale."

⁹ Aye Herode galoma ati, "Nalagira batema hu Yowaane Omubatiza omutwe, nindi ono oyu pulira anaabe nj'ani?" Era gendire ohumubona ahahase.

*Yesu aliisa abaatu ekumi etaanu
(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yow 6:1-14)*

¹⁰ Abahwenda aba Yesu gatuma ohutiina ohubuulira ni bagobola, nga bamulomera byosibyosi ebi baahola. Nga Yesu atiina ni nabo mu hifo ehinumamo baatu baba boonene eyo mu hibuga ehi balanganga baati Bbesusayida.

¹¹ Aye ehinindi hy'abaatu ni hyategeera, nga himulondaho. Ni gahena ohubasan-gaalira, ng'abalomera ebinamba hu bunugi wa Hatonda era ng'anonia abalwaye abaalino.

¹² Abeegi ba Yesu ehumi n'ababiri ni babona owiire ni butiinire, bamuloma baati, "Seebula abaatu batiine mu bitehere ebiririheene n'ano, beegulire ebiryo balye basune n'ana bananyuhe olwohuba ehufo hino hiduleere."

¹³ Aye nga Yesu abaloma ati, "Enywe mubane ebiryo balye." Nga bamugobolamo baati, "Hulino n'emigaati etaanu n'enyeeeni ebiri jonene. Kooji ni hutiinire hwabagulira!"

¹⁴ (Naalino abasinde ng'ekumi etaanu).

Nga Yesu aloma abeegi babe ati, "Mubeehase mu bibbubbu eby'abaatu ng'amahumi ataanu ataanu."

¹⁵ Nga bahola baaty, bosibosi babeehasa.

¹⁶ Nga Yesu abugula emigaati jira etaanu n'enyeeeni jawaho ebiri, ng'agangamusa emoni aheja mwigulu, nga geyaasa Hatonda. Ng'ano ko ajibbwagabbwagamo, ajina abeegi babe bagabire abaatu.

¹⁷ Ng'abaatu abo bosibosi balya beeguta. Ng'ano abeegi babe bahumbaania obukukumuhira owasigalaho nga wiijusa ebisero ehumi nabibiri.

*Peetero abbutula ati Yesu nje Kurisito
(Mat 16:13-28)*

¹⁸ Lulala, Yesu ni gaali ni geyebire n'asaba, abeegi babe baali ni naye, ng'ababuusa ati, "Abaatu bandanga baaty?"

¹⁹ Nga bamugobolamo baati, “Nalijo abaloma mbo ndiwe Yowaane Omubatiza, abandi baati ndiwe naabbi Eliya, ate abandi baati mbo oli mulala hu banaabbi abaahale alamuhire.”

²⁰ Ng’ano ababuusa ati, “Ne enywe, mundanga muutye?” Nga Peetero amugobolamo ati, “Ndiwe Kurisito oyu Hatonda gafuujaho amate ohunojola abaatu.”*

²¹ Nga Yesu abahamiirisa bugali weene ehyo batahiromeraho muutu yesiyesi.

²² Ng’abaloma ati, “Baja hugudya Omwana w’Omuutu bugali weene, abaatu abahulu mu gwanga lwefe n’abatangirisi b’abasengi ba Hatonda, n’abasomesa b’amagambi bamwegaane era bamwite aye ni nalibitajo endaalo edatu aliramuha.”

²³ Ng’ano abaloma bosibosi ati, “Hiisi muutu owenda ohuba omuloobera wange, atehwa ohwefirisa byosibyosi era abe muheneerefu habuhyabuhya ohubbeeda omusalabba gugwe era agende ni neese.

²⁴ Hiri hiityo olwohuba hiisi oweheneerera obulamu wuwe, alibufirwa aye hiisi afirwa obulamu wuwe hu lwange, alibunojola.

²⁵ Ale higasa hiina omuutu ohuba n’obujinda wuhu hyalo huno wosiwosi aye gafirwa obulamu wuwe?

²⁶ Hiisi oyu esoni jijamba olw’ese n’olwehibono hyange, n’Omwana w’Omuutu yeesi alimwegaana olu aligobolera mu njono lya Semwana n’erya bamalayika abagwalaafu.

²⁷ Mbalomera ehituufu ti, nalijo abandi hu enywe abemereeye njano, abatalifa ohutusaho ni bahenire ohubona Obujugi wa Hatonda.”

Emboneha ya Yesu yicuuha

(Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)

²⁸ Ni njabitanjo endaalo nga munaana, nga Yesu atiina ni Peetero ni Yowaane ni Yakobbo, ng’aniina ni nabo hu lusozi ohusaba.

²⁹ Ni gaali n’asaba, ng’efaani yiye yicuuha era ebyambalo bibye bimeregenya era bihosa bugali hy’ohumesya hw’efula.

³⁰ Ng’ano abasinde babiri, Eliya ni Musa

³¹ baboneha mu njono ery’amaani ni baloma ni naye hu hufa huhwe ohu gaali n’aja hufamo e Yersaalemu.

³² Mu hiseera ehyo, ero lyali lijambire Peetero n’abahye aye ni basisimuha, baabona Yesu n’ali mu njono n’abasinde ababiri abo ni bemereeye ni naye.

³³ Abasinde abo ni baali ni banjwa anjali Yesu, nga Peetero aloma ati, “Musengwa, hirani ti huli njano. Leha hutongolejo ebitiira bidatu, hirala hibe hihyo, ehindi hya Musa n’ehindi hy’Eliya.” Galoma atyo olwohuba gaali saamanyire hyahuloma.

³⁴ Peetero gaali ahiroma ebyo, ng’ehireri hiija hibawiiha nga niye n’abahye ng’obuti bubanjamba.

³⁵ Ng’ejanjaasi lijwera mu hireri ehyo, ni nalijo aloma ati, “Ono nj’Omwana wange, oyu netobooleye, mujulirise ebi abaloma.”*

³⁶ Ejanjaasi eryo ni lyanjoleera, ng’abeegi abo babona nje Yesu yenene n’ali ni nabo. Ehi babona nga bahinjooleraho, ndibahiromereho muutu owundi mu hiseera ehyo.

Yesu anjonia omuseere aliho omusambwa

(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

³⁷ Ni wahya, Yesu n’abeegi babe abo abadatu ni baniinuha hu lusozi, nga bagaanana n’ehinjindi hy’abaatu.

³⁸ Ng’ano mulala hu basinde abaali mu hinjindi ehyo adundaho ejanjaasi aloma ati, “Musomesa, kwegayiriye, njambira musaani yange ehisa, olwohuba mulala wogobbo!

* **9:20 9:20** Yow 6:68-69 * **9:35 9:35** Yis 42:1

³⁹ Olu musambwa gumubanda, nga gaana gumuhubba ehigo ng'atumbeera efulo n'ohusihimbwa po hwataaye. Sigumunjaho simire era guli humukosa.

⁴⁰ Negayiriye abeegi babo ohugumubbingaho aye ndibasobole."

⁴¹ Nga Yesu abaloma ati, "Enywe abaatu b'omulembe guno ababbeeme era abanjuma hufugiirira, ndihena ni nenywe ahamanga ahaaga ne ko mube n'ohufugiirira?" Ng'ango aloma semwana y'omuseere oyo ati, "Leeta njano musaani wuwo."

⁴² Era n'olu baali ni banjira omuseere oyo, omusambwa gwamubanda, gwamuhubba ehigo gatandiha ohujugumira. Aye Yesu gahayuhira omusambwa nagwo, ng'ahena anjonia omuseere amunjamba semwana.

⁴³ Nga bosibosi abaalino beenjuna obunangi wa Hatonda.

Yesu nindi aloma hu hufa huhwe

(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)

Aye abaatu ni baali ni bahyenjuna byosibyosi ebi Yesu gaali ni holire, ng'aloma abeegi babe ati,

⁴⁴ "Munjulirise ebibono byange bino n'ohwegenderesa. Omwana w'Omuutu baja humunjayo eyiri abaatu banwite."

⁴⁵ Aye nibo sibafaania mahulu g'ebibono ebyo era baatya n'ohumubuusa amahulu gabyo.

Omuutu ahira ohuba ow'enjono eyiri Hatonda

(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)

⁴⁶ Njaalino olu beegi ba Yesu banahana ni bebuusa baati nj'ani hu bo alihira ohuba ow'enjono.

⁴⁷ Yesu ni gamanya ehi banjeega, nga gemeeresa omwana omunjere owaali anjapi anjo ni naye.

⁴⁸ Ng'abaloma ati, "Hiisi muutu asangaalira omwana omunjere hy'ono hu lwange, aba asangaaliye ndiise. Nindi hiisi owusangaalira, aba asangaaliye Hatonda owaatuma. Oyo oweeyisa gafuuha munjeeresa wabahye, nj'ahira ohuba ow'enjono."

Atatusoosa saaba musigu

(Mar 9:38-40)

⁴⁹ Ng'ango mulala hu beegi babe oyu balanga baati Yowaane aloma Yesu ati, "Musomesa, hwaweene omuutu n'abbinga emisambwa hu baatu n'atambisa esiina liryo, efe nga hugesyaho ohumulobera olwohuba si muloobera wuwo hyefe."

⁵⁰ Nga Yesu amuloma ati, "Simuloberanga omuutu hy'oyo, olwohuba atabanjirijania saaba musigu wenywe."

Abaatu b'e Samaliya bagaana ohusangaalira Yesu

⁵¹ Endaalo ja Yesu ej'ohwagamayo mwigulu ni jaali ni jigereeye anjapi, gahenerera ganamba engira ohutiina e Yersaalemu.

⁵² Ng'ango atuma balala hu bahwenda babe batangirirengamo batiine mu hitehere hy'e Samaliya abaatu betegehere ohuuja huhwe.

⁵³ Aye abaatu baayo bagaana ohumusangaalira olwohuba gaali atiina yi Yersaalemu.

⁵⁴ Abeegi babe, Yakobbo ni Yowaane, ni banjulira nga bamuloma baati, "Musengwa, hulome omuliro gunjwe mwigulu gubasihiiriise?"*

⁵⁵ Aye Yesu gacuuha gabahejaho ng'abahayula.

⁵⁶ Ng'ango batiina mu hitehere ehindi.

* 9:54 9:54 2 Bah 1:9-16

*Ohwenjoheresha hw'abaatu
(Mat 8:19-22)*

⁵⁷ Ni baali mu lugendo ni batiina, nga njabaŋo omuutu owaloma Yesu ati, "Nagendenga ni neewe hiisi aŋa onatiinenga."

⁵⁸ Aye Yesu gamugobolamo ati, "Ebibbwe biri n'ekero omu binenyuha, enyuni joosi jiri n'ebiswi aye Omwana w'Omuutu aŋuma aŋa ata olubafu."

⁵⁹ Nga njabaŋo owundi oyu galoma ati, "Nja, ogendenga ni neese." Aye oyo ng'amugobolamo ati, "Muhulu, nahahene husiiha laata yange ko naaja."

⁶⁰ Nga Yesu amuloma ati, "Leha abafu mu mwoyo basiihe abafu bahyawe aye ewe otiine olomere abaatu ebiŋamba hu buŋugi wa Hatonda."

⁶¹ Nga njabaŋo owundi owumuloma ati, "Muhulu, nja hufuuha muloobera wuwo aye ganya nje ndomereho abengo konyo."*

⁶² Aye Yesu ng'amuloma ati, "Ng'olu oyo alimisa enombe n'ahajaheja egongo atahola mulimo mulani, n'owenda ohuba muloobera wange yeesi, anaheja egongo saaba w'omugaso mu buŋugi wa Hatonda."

10

Yesu atuma abeegi babe esanvu n'ababiri

¹ Ebyo ni byanwa, nga Yesu Musengwa atobola abahwenda esanvu n'ababiri,* abatuma babiri babiri ohutiina mu hiisi hibuga n'ebyalo eyi gaali n'ategehire ohutiina.

² Ng'abaloma ati, "Abaatu abaja ohufugiirira Amanjiliro Amalani bangi era bali hy'ebirime ebyolire ohuhungula aye abatambi sibahena. Olw'ehyo, musunge Hatonda Musengwa omwene ndimiro atume abatambi.

³ Mutiine aye mwehuume olwohuba eyi mbatuma muja huba hy'enyana j'etaama mu nalana.

⁴ Mutagega hasanju omu babiiha ebbeesa oba ehihapu wayire omugogo gw'engayito ogundi. Era mutalwa hu ngira ni muheeseresha hiisi oyu muba ni mwageene.

⁵ Hiisi mago agamunolengamo, mwehererenga hugasabira ekabi muuti, 'Hatonda ŋa amago gano emiyaaya era ogasagaaluse.' "

⁶ Abaatu bomu mago ago ni babasangaalira, emiyaaya eji muba ni mubasangira, jija husigala ni nabo. Aye ni baba ni batenda, ekabi jenywe jibagoboleranga.

⁷ Mumenye mu mago omu babasangaaliye ni mulya era ni munywa ebi babeenjula olwohuba omutambi asanira bamunje omuhemba. Simunwanga mu mago ago mwatiina anandi.

⁸ Munengira mu hibuga abaatu baamo baabasangaalira, mulyanga ebi babana ni mutemoota.

⁹ Munjonienga abalwaye ababa ni bali mu hibuga omwo era mulomanga abaatu baamo muuti, "Obuŋugi wa Hatonda bwigereeye eyi muli."

¹⁰ Aye ni munengirenga mu hibuga ndibabasangaalira, mwemereranga mu luguudo lwahyo mwaloma muuti,

¹¹ "Hwekukumulaho n'efuuhe eryomu hibuga hyenywe eribaaye ni lyenjambire hu magulu, habe habonero ahalaga haati Hatonda abalabuuye. Aye mumanye muuti Obuŋugi wa Hatonda bwigereeye."

¹² Mbalomera ehituufu ti, hu ludaalo olw'ohusaliraho emisango balireherahomo abaatu bomu Sodoma ohuhira abomu hibuga ehyo.

*Ebibuga eby'abaatu abanuma hufugiirira
(Mat 11:20-24)*

* **9:61 9:61** 1 Bah 19:20 * **10:1 10:1** Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti esanvu.

13 Ng'ango Yesu aloma ati, "Jibageene enywe abaatu abomu hibuga Korazini n'e Bbesusayida! Ebyamaliholiho ebi baahola ewenywe, biba ni byali mu Tiuro nomu Sidoni, hani abaatu baayo beebona ebigwaali era beenaha n'egohe ohulaga baati bebbwagire.*

14 Aye hu ludaalo olw'ohusala emisango, baliya abaatu abomu Tiuro ni Sidoni ehibonerezo ehiriho obudemwademwa hu hyenywe.

15 Enywe abaatu b'e Kaperanawumu, mujeega muuti mulitiina mwigulu? Bbe, mulitiina mu geyeena."*

16 Ng'ango Yesu aloma abeegi babe ati, "Anulirisa ebi musomesa gaahena gabifugirira, aba afugiiriye ndiise. Aye oyo atala ebimusomesa, aba atalire ndiise era atala ese aba atalire oyo owatuuma."

Esanvu n'ababiri baagamayo

17 Ni nabitano ehiseera, ng'abeegi bala esanvu n'ababiri baagamayo eyiri Yesu ni bali basangaafu nga bamulomera baati, "Musengwa, hubaaye hunonia abaatu n'emisambwa joosi ni jituulira olw'obunangi obu watuna."

18 Nga Yesu abaloma ati, "Nabona Sitaani n'ananuha ohunwa mwigulu hy'ohumesya hw'efula.

19 Era nj'ehigema mbanaye obunangi ohwema hu temu ej'obusagwa n'esiiga n'ohunangula amaani gosigosi ag'omusigu. Nanuma habi wayire halala ahali-boolaho.*

20 Mutasangaala olwohuba ti emisambwa jibanulira aye musangaale olwohuba amasiina genywe baaganandiiha mwigulu."

Ohusangaala hwa Yesu (Mat 11:25-27; 13:16-17)

21 Mu hiseera ehyo, ng'Omwoyo Omutukuvu amaamira Yesu ahena amuna esangaalo aloma ati, "Kujumirya Bbaabba, Musengwa owatonda egulu n'ehyalo, olwohuba wagisa aberanga abamagesi ohumanya amazima, ng'ohwehulira abanuma ehi bamanyire hy'abaana abanere. Hituufu Bbaabba, ehyo hyahusangaasa olwohuba nj'ohwali ohusiima huhwo.

22 "Bbaabba gaapambya ebiitu byosibyosi ohubijuga. Nanuma amanyire ehi Omwana ali ohutusaho Semwana era nanuma amanyire ehi Semwana ali ohutusaho Omwana. Era nanuma amanyire ehi Semwana ali ohutusaho Omwana ni naabo aba Omwana ahwehulira ehya ehy'ohumutegeera."

23 Yesu ni gasigala n'abeegi babe bonene ng'abaloma ati, "Enywe mwesiimire ohubona bino ebi mubona!

24 Mbalomera ti abanaabbi n'abahabaha bangi beegombanga ohubona ebyamaliholiho ebi mubona n'ohunulira bino ebi munulira aye sibasobola."

Olugero olunamba hu mulugendwa owaali ow'ehisa

25 Lwali lulala, ng'omusomesa† w'amagambi ga Hatonda genyoha abuusa Yesu n'amuhema ati, "Musomesa, kole hi ko nahasuna obulamu obutanwanjo?"

26 Nga Yesu amubuusa ati, "Amagambi aga bana Musa galoma gaatye? Gahuloma hiina n'ogasoma?"

27 Ng'omusomesa oyo amugobolamo ati hyanandiihiwa hiiti, "Yendanga Hatonda Musengwawo n'omwoyo gugwo gwsigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi n'amaani

* 10:13 10:13 Yis 23:1-18; Amo 1:9-10; Zak 9:2-4 * 10:15 10:15 Yis 14:13-15 * 10:19 10:19 Zab 91:13 † 10:25 10:25 Bano baali bahugu mu husomesa amagambi ga Hatonda.

gago gosigosi n'amagesi gago gosigosi. Era yendanga muliranwawo‡ ng'olu weyenda wamwene.”*

28 Nga Yesu amuloma ati, “Ogoboyeemo bulani. Holanga otyo, olisuna obulamu obutanwano.”

29 Aye omusomesa w'amagambi oyo olw'ohwenda ohwehenaho esoni ng'abuusa Yesu ati, “Muliranwa§ yange, nj'ani?”

30 Ng'ano Yesu amugobolamo n'amugerera olugero ati, “Njaaliño omusinde* owaali n'anwa e Yerusaalemu ni gehirira e Yeriko, ng'agwa mu batemu, bamuhubba bamwambulamo engoye n'ebigaali ni nabyo byosibyosi bamuleha n'ajalaaye ano n'afuuyeho olweso.

31 Nga njabaano omusengi† wa Hatonda owaali yeesi n'abita mu ngira enyene eyo, ni gamubona gamwebaaya, ng'abitaano getiinira.

32 “Omuutu ohunwa mu hiha hy'Abaleevi‡ gaali yeesi abita mu ngira enyene eyo. Ni goola mu hifo ehyo gamubona, gamwebaaya, ng'abitaano getiinira.

33 Aye Omusamaliya§ yeesi owaali hu lugendo lulwe, ni goola ana omuutu oyo gaali, ng'amubona amunambira ehisa,

34 ng'atiina ana gaali ng'ahotama ng'amooga amabbwa amunaha envinyo* ahena amubona ebbandeji, ng'amuta hu nasugirya† yiye amunira mu nyumba omu bagendi baapangisanga banenyuhamo, geyongera ohumujanjaba.

35 Ni wahya, ng'asasula omwene nyumba y'abagendi edinaari‡ ebiri, ahena amuloma ati, ‘Mulabirire, ndihusasula ebbeesa ejigwaho josijosi ni ngobooye.’

36 “Kale nj'ani hu abo abadatu, oyu onjeega oti nj'owaali muliranwa w'oyo owagwa mu batemu?”

37 Ng'omusomesa w'amagambi amugobolamo ati, “Oyo ow'amunambira ehisa.”§ Nga Yesu amuloma ati, “Ale weesi tiina oholenga otyo.”

Yesu ahyalira Maliza ni Malyamu

38 Yesu n'abeegi babe ni baali mu lugendo ni batiina e Yerusaalemu, nga boola anaatu mu hitehere omu muhasi oyu balanganga baati Maliza gamenyanga. Ng'omuhasi oyo amuhyaasa mu mago gage.

39 Maliza gaali ni mugandaawe oyu balanganga baati Malyamu. Malyamu gatiina gehala huupi ni Yesu Musengwa ganjuliirisa ebi gaali n'aloma.

40 Aye Maliza gaali afululuhana n'emirimo yenene. Ehyanjwamo ng'atiina anali Yesu amuloma ati, “Musengwa, sihihuluma muganda yange ohundehera emirimo seenene? Mulomeho gaaje ganjeede.”

41 Nga Yesu Musengwa amugobolamo ati, “Maliza, Maliza, wenenderehire era oli n'ebingi ebihudambya ebitagasa.

42 Aye ehyetagisa obugali hirala hyonyene. Malyamu niye c'ehigangayeno era sibalihimutusaho.”

‡ 10:27 10:27 Hino hyali hitegeesa omuutu ali n'ehigosi owenda obuyeedi. * 10:27 10:27 Leev 19:18; Mag 6:5
 § 10:29 10:29 Mulirwana hyali hitegeesa Omuyudaaya wahye. * 10:30 10:30 Oba Omuyudaaya. † 10:31
 10:31 Oba gaali sigenda ohufuuha ehy'embihoni ng'olu hyali mu magambi g'Ehiyudaaya. ‡ 10:32 10:32 Abaleevi
 nj'abaholanga emirimo mu Yekaalu. Ono yeesi gaali sigenda ohufuuha ehy'embihoni olw'ohunamba hu mulambo.
 § 10:33 10:33 Mu hiseera ehyo, Abayudaaya banyomanga Abasamaliya. * 10:34 10:34 Mu Luyonaani hiroma
 hiiti amafuta n'envinyo. Bino byombi babitambisanga ng'obulesi hu birwaye. † 10:34 10:34 Mu Luyonaani
 baloma baati ehisoloni. ‡ 10:35 10:35 Edinaari ndala yaali muhamba ogw'oludaalo lulala. § 10:37 10:37
 Omusomesa w'amagambi sigendire huloma ati “Musamaliya.”

11

Yesu gegirisa abeegi babe ohusaba (Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Lulala, Yesu gaali añaatu n'asaba. Ni gahena, nga mulala hu beegi babe amuloma ati, "Musengwa, hwesi tusomese ohusaba, ng'olu Yowaane gasomesa abeegi babe."

² Ng'ano Yesu abaloma ati, "Ni muba ni musaba, musabenga muuti,
" 'Seefe, ojeewe enono, obuugi buwo buuje.

³ Tufunise ebiryo ebya olwa leero.

⁴ Era tusoniye ebibi byefe
ng'olu hwesi husoniya hiisi abatuhola obubi.

Era otatuleha hugwa mu huhemewa.' **

⁵ Ng'ano abaloma ati, "Singa mulala hu enywe aba ni meriwe, ng'atiina eyi ali mu wiire ngati amuloma ati, 'Wange, poleho obusyanu,

⁶ olwohuba meeri yange anwa hungwaho aye mbula hyahumwinjula.'

⁷ Ne ola ali mu nyumba ng'amugobolamo ati, 'Wange ese kenire ohweyigala, n'abaana bange banenyuhire. Mbula agenyoha ohuba n'ehikuholera.'

⁸ Mbalomera ti wayire nga aba abula agenyoha ohumuja ehi aba n'amusungire ate nga ko bamuhago, olwa ola ohumwomeraho n'amwegayirira, genyoha gaamuja hiisi ehi genda.

⁹ "Olw'ehyo, mbaloma ti musabenga, Hatonda alibana ehi mumusunga, mwegumyenga ohwendula, muligundula; mukokonenga, balibegulirano.

¹⁰ Olwohuba hiisi asunga bamuja, owendula agundula, n'akookona yeesi bamwigulirano.

¹¹ "Ale nj'ani hu enywe, ana omwana wuwe etemu n'amusungire enyeeni,

¹² oba esiiga mu hifo hy'egi?

¹³ Olwo naahani obanga enywe ababi, mumanyire ohuja abaana benywe ebirani, ne Senywe owomwigulu saalihira ano bugali weene ohuja Omwoyo Omutukuvu abo abamusunga?"

Yesu ahira Bbeluzebbuli amaani (Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

¹⁴ Lulala, Yesu gabbinga omusambwa hu muutu ogwali ni gumusidihire ohutaloma. Ni gwamuñwaho gatandiha ohuloma ng'ehinjindi hy'abaatu abaali ano hyenunja.

¹⁵ Aye abandi nga baloma baati, "Abbinga emisambwa n'atambisa obuñangi wa Bbeluzebbuli omuhulu w'emisambwa."

¹⁶ N'abandi nga bamusunga ni bamuhema, mbo abane ahabonero ahalaga haati obuñangi obu gaali ni nawo gabutusa yiri Hatonda.

¹⁷ Yesu gamanya ebindego byawe, ng'abaloma ati, "Abaatu abowahabaha obulala banesalamo bahubbana abeene n'abeene, owahabaha owo busihiiriha era n'olu gaba mago ganeyabulamo gabbwagiha.

¹⁸ Ni Sitaani yeesi singa geesoosa omwene, owahabaha wuwe buba bunemeerereno buutye? Hiri hiityo olwohuba muloma muuti mbo mbinga emisambwa hu baatu hu lw'obuñangi wa Bbeluzebbuli.

¹⁹ Naahani hanye mbinga emisambwa ni tambisa obuñangi wa Bbeluzebbuli, abaloobera benywe bajibbinga hu lw'obuñangi bw'ani? Ehyo c'ehigira abaloobera benywe abeene balibasalira omusango.

²⁰ Aye nimba ni mbinga emisambwa hu lw'obuñangi wa Hatonda, naahani obuugi buwe buujire eyi muli.

* **11:4 11:4** Ebyañandihwa ebindi bimeedahho biiti "Aye tunojole eyiri obubi."

21 Omuutu ow'amaani ali n'ebyohusoosa, anahuuma enyumba yiye, abeebi sibanjira ebiitu bibye.

22 Aye amuhira amaani anamuwaagala gamunangula, anjira eby'ohusoosa ebi gesiga era ganyagulula n'ebiitu bibye.

23 "Atali hu lubega lwange aba mulabe wange era atahumbaanihisya njalala ni nange, asalaania.

24 "Omusambwa ni gunjwa hu muutu, gulerenga mu lulafu ni gwendula anj gunenogome. Ni guhaya guloma guuti, 'Nja hwagama eyi nabanga.'

25 Ni gwagama, gwagaana obulamu w'omuutu oyo ni babulongoosa bulanj weene hy'enyumba eyi basaguuye.

26 Ng'ano gutiina guhobaho ejahye ejindi musanvu ejiguhiraho obubi, nga jija jimwingiramo. Era obulamu w'omuutu oyo buliba bubu ohuhiraho ng'olu waali oludaayi."

27 Yesu ni gaali n'ahiiroma, ng'omuhasi owaali ano mu hiindi hy'abaatu adunda ejanjaasi amuloma ati, "Ali n'ekabi omuhasi owahusaala gahena gahwokesa!"

28 Aye Yesu gamuloma ati, "Abahira ohuba n'ekabi mbabo abanjulira ehibono hya Hatonda baahena bahigondera."

Abafalisaayo basunga Yesu ahabonero

(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

29 Abaatu bangi ni beyongera ohuhumbaana, nga Yesu aloma ati, "Abaatu b'omulembe guno babi! Benda ahabonero ahenunjisa ahalaga haati Hatonda nj'owaatuma aye njajuma ahabonero ahabaja ohubanja ohutusaho ahabonero hyaha Yona olu gaali mu guyeeni.

30 Olwohuba ng'olu Yona gaali habonero eyiri abaatu b'e Nineeve, n'Omwana w'Omuntu po aja ohuba eyiri abaatu b'omulembe guno.

31 Habaha omuhasi ohunjwa mu gwanga ly'e Syebba ehirirene mu mehiriro ga Yisirayiri alyemeerera gasalira abaatu b'omulembe guno omusango ohubahira olwohuba gagenda olugendo olwene oluleeni gatiina mu Yisirayiri ohunjuliirisa ebibono bya Habaha Sulemaani eby'amagesi. Aye ahira Sulemaani enjono ali njano ne simufugiirira ebi aloma.*

32 Abaatu b'e Nineeve hu ludaalo lw'ohusala emisango balyemeerera balumiirisa ab'omulembe guno omusango gubahire olwohuba nibo Yona ni gabalamera ehibono hya Hatonda, bebbwaga. Aye ahira Yona enjono ali njano ne simwenda hwebbwaga.*

Enjase mu bulamu w'omuutu

33 "Omuutu saanjamba etaala gayihweha oba gayifunihira mu hisero aye ayita hu hihondo ko abaatu abengira mu nyumba babone enjase.

34 Emoni jenywe nj'etaala j'emibiri jenywe. Era jinaba ni jibona bulanj, obulamu wosiwosi wijula enjase. Aye jinaba ni jibona, omuntu oyo aba ali mu hiirema.

35 Ale ni mwegenderese, enjase eyiri mu enywe etaba hiirema.

36 Singa obulamu wenywe wosiwosi wijula enjase ni njajuma himesu wayire hirala ehiri mu hiirema, olw'ehyo obulamu wenywe bunafugiirira enjase ey'ehibono hya Hatonda ni njajumaho hanyomero ahagaana amazima gehibono hya Hatonda, ehibono ehyo hiija huba hy'etaala mu bulamu wenywe."

Jageene Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

37 Yesu ni gahena ohuloma atyo, nga njabano omufalisaayo ow'amwanirisa ohulyaho ewuwe. Nga Yesu atiina gehala ohulya.

* 11:31 11:31 1 Bah 10:1-10; 2 Linjo 9:1-12 * 11:32 11:32 Yon 3:5

³⁸ Aye omufalisaayo oyo geenjunga ohubona Yesu n'alya n'atasaabire mu ngalo.

³⁹ Ng'ango Yesu Musengwa amuloma ati, "Enywe Abafalisaayo muli hy'abaatu aboosa hu mugulu w'ebihopo n'embya aye mugati ni mwijuuye obucaafu. Mwesi mu myoyo jenywe mwijuuye ebibi.

⁴⁰ Basiru enywe! Mujeega muuti owatonda hu mugulu, sinje owatonda n'omugati?

⁴¹ Ehyohuhola, mugabirenga abagadi hu byenywe n'omwoyo mulala ko mubeere erala bagwalaafu.

⁴² "Jibageene enywe Abafalisaayo! Muja ehira ehy'ehumi ehya hiisi hiitu aye mwebirira muuti ohusala emisango ni mutehubbira n'ohwenda Hatonda, byamugaso. Muhole ebyo byosibyosi ni njajuma hulehayo ebindi.

⁴³ "Jibageene enywe Abafalisaayo, olwohuba mwenda ohwihala mu bifo eby'enjono mu mahumbaaniro n'ohubaheesa mu akisoni mu ngeri eraga yiiti ndinywe abahihenaho.

⁴⁴ "Jibageene, olwohuba muli hy'amagombe aga baatu beemaho aye ni batamanyire baati aya bemire njajino omufu!"

⁴⁵ Ng'ango mulala hu basomesa b'amagambi amuloma ati, "Musomesa, onaloma otyo oba otuduhiramo hwesi."

⁴⁶ Nga Yesu amuloma ati, "Jibageene enywe abasomesa b'amagambi olwohuba mutwiha abaatu amagambi amasito aga mwabeene mwesi mutasobola n'ohujamba!

⁴⁷ Jibageene enywe, olwohuba mudabirisa amagombe g'abanaabbi aba basehulu benywe beeta aye simugondera ebi baalomanga.

⁴⁸ Muli bajulizi b'ebyo ebi basehulu benywe baahola. Nibo beeta abanaabbi, ne nywe muli huhola gwahutandaza magombe gaawe.

⁴⁹ "Olw'ehyo, Hatonda mu bulabuhi buwe galoma ati, 'Ndibatumira abanaabbi n'abahwenda era balala hu bo baja hubeeta n'abandi babahiyaania.'

⁵⁰ Olw'ehyo balisalira abaatu b'omulembe guno omusango olw'ohwita abanaabbi bosibosi ohujwera erala hutandiha y'ehyalo ohwola hatyane.

⁵¹ Ohujwa ng'olu beeta Abbiri ohwola hu Zakaliya oyu beetira njagati w'ehituuti n'ehifo ehyawufu mu Yekaalu.

⁵² "Jibageene enywe abasomesa b'amagambi olwohuba mutigalira abaatu ohu-manyama amazima bahanonoha. Hiri hiityo olwohuba muhweha ehismuluzo ehigula olwigi oluja mu hifo omu begirihisa abaatu amazima mwabaloberesa ohwingira, ni nenywe mwabeene ndimwingira!"

⁵³ Yesu ni gahena ohuloma ebyo, ganjano ng'atiina. Ng'ango abasomesa b'amagambi n'Abafalisaayo batandiiha ohumwendulirisa n'ohumunjahanianga eby'amaani ebyene n'ohumusosekanga ebibuuso hulala hulala,

⁵⁴ ni bendula anohumunjambihisya mu ndoma yiye enyene.

12

Ohulabula ohujamba hubunafuusi

(Mat 10:26-27)

¹ Mu hiseera ehyene ehyo, abaatu ekumi n'ekumi ni baali ni bahumbeene n'ohwemanaho ni bemanaho, nga Yesu atagihira hu beegi babe abaloma ati, "Mwehuume obunafuusi w'Abafalisaayo olwohuba baloma hino nga bahola hindi.

² Hiisi hiitu ehi bagisa hiriyeta njalafu era hiisi ehi bahweha, balihinebbula.

³ Byosibyosi ebi balomera mu njirema, mubiomanga mu muusi etangaalwe era ni neeyo ebi babanjweterera mu hutwi mu hisenge biribbutuha.

Omuutu owohuja njono

(Mat 10:28-31)

4 “Bahyange, mbaloma ti mutatyanga abo abeeta omubiri hyonene nga bahoma aho.

5 “Aye leha mbalomere oyu muli n’ohutyanga, mutyenga nje Hatonda olwohuba ali n’obunangi ohwita omubiri n’ohudanya omuutu mu muliro ogutasima. Oyo nj’oyu muli n’ohutyanga!

6 “Singa omuutu atunda obuyuni butaanu, saabufunamo bbeesa nyingi.* Aye nanyuma wayire halala aha Hatonda gebirira.

7 Kale mutenendehereranga, olwohuba mu moni ja Hatonda muli bamunendo n’ohuhiraho obuyuni owo eduuli, olwohuba amanyire n’obungi w’efiri eriri hu mitwe jenywe.

Ohufugiirira n’ohwegaana Kurisito

(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 “Mbalomera hino ti hiisi oyu esoni jitanamba ohwatula mu abaatu ati gaafugiirira, n’Omwana w’Omuutu yeesi alimwanjula eyiri abamalayika ba Hatonda ati wuwe.

9 Aye oyo oyu pambya esoni mu baatu, keesi sindimwanjula eyiri abamalayika ba Hatonda.

10 Era hiisi aloma ebibi hu Mwana w’Omuutu, balimusoniya aye oyo afodogola Omwoyo Omutukuvu sibalimusoniya.

11 Ni banabanambenga babañira mu mbuga j’amagambi, mu mahumbaniro oba mu b’obunangi, simwenendehereranga ehi munalome.

12 Omwoyo Omutukuvu alibanja ehy’ohuloma mu hiseera ehyo.”

Olugero lw’omuñinda omuñyaayi

13 Ng’aho nabaaho omuutu mulala hu baali mu hiñindi hy’abaatu owaloma Yesu ati, “Musomesa, lomaho hu mulebe yange hugabane eby’obusika weefe.”

14 Nga Yesu amuloma ati, “Wange, nj’ani owaatayeho ohuba mulamuzi wenywe?”

15 Ng’aho aloma abaliho ati, “Mwehuume ohutaluluhanihanga ebiitu eby’ehyalo hino olwohuba obulamu w’omuutu sibubaho olw’ebiitu ebingi ebi aba n’ali ni nabyo.”

16 Ng’abagerera olugero ati, “Njaliho omuutu omuñinda owaali n’endimiro yiye nga geeta ebiryo.

17 Nga geebuusa mu mwoyo gugwe ati, ‘Kole hi? Mbula ehifo ehihena ohubungamo ebirime byange bino!’

18 Ng’aho omwene gegobolamo ati, ‘Hino nj’ehi nj’ahuhola. Nja hubbwagaho ebyagi bino kene nduheho ebibbala. Mbiihe omwo ebiryo n’ebiitu byange ebindi.

19 Ni kenire ohuhola tyo, ndyesiima mu mwoyo gwange ti njahani kenire ohutegehera obulamu wange owomu moni. Leha pumule, ndye era nywe hu byange, sangaa!’

20 Aye Hatonda ng’amuloma ati, ‘Muñyaayi ewe! Mu hiire hino obulamu buwo buja hujwaho. Njahani nj’ani aja hulya ebi obungire ebyo?’ ”

21 Nga Yesu ko agohoba ati, “Po aliba atyo omuutu owebiihira eby’obuninda mu hyalo muno aye n’atali muñinda ewa Hatonda.”

Ohuta owesige mu Hatonda

(Mat 6:25-34)

22 Nga Yesu aloma abeegi babe ati, “C’ehigira mbaloma ti mutenendehereranga olw’ehyohulya oba ehyohwambala.

23 Obulamu wenywe wa muñendo ohuhira ebiryo n’omubiri gwosi guhira ebyohwambala.

* 12:6 12:6 Mu Luyonaani jaali “Asalyoni” ebiri. Asalyoni nj’ahabbeesa ahaali ah’omuñendo oguhirirayo erala obudiidiri.

²⁴ Mubonere hu nyuni, sijirima era jinjuma byagi omu jibunga ebiryo aye Hatonda ajina ebijirya. Enywe simuhirira njaleeni enyuni ejo bbe?

²⁵ Era nj'ani hu enywe anjanga ohweyongesaho wayire oludaalo lulala hu bulamu wuwe olw'ohwenjendehereranga?

²⁶ Naahani oba nga simujanga huhola wayire ehiitu ehidiidiri hyehyo, lwahiina mwenjendehereranga?

²⁷ Mubonere hu bimuli, sibirima wayire ohutungisa engoye aye n'enjono eri Habaha Sulemaani gaali ni nalyo lyosiryosi sigambalanga hubihira emboneha.

²⁸ Hanye eyo nj'engeri eyi Hatonda alabiirira ebimuli ebiryo ahaseera buseera nga babyohya omuliro, saalibambasa enywe abali n'ohufugiirira ohudiidiri?

²⁹ Mutenjendehereranga hu ebi munaalye oba munanywe.

³⁰ Byosibyosi ebyo nj'ebi baatu abatafugiirira Hatonda banembaho byabahenera ehiseera aye Senywe amanyire ati mubyenda.

³¹ Aye enywe mwendulenga obujugi wa Hatonda, bali bameedaho n'ebisigayeyo byosi.

³² "Mutatya wayire muli habubbu hadiidiri olwohuba Senywe owomwigulu alibanja omugabo mu obujugi buwe.

³³ Mujambe ebyenywe mune abagadi, munahola muutyo muba mwebiihira obujinda ow'emirembe n'emirembe mwigulu eyi omwibi n'ebisereni bitoola,

³⁴ olwohuba eyi obujinda bubwo buba n'omwoyo gugwo nj'eyi gusiiba ni gujamba.

Abeedu abetegehera ohugobola hwa musengwa yaawe

(Mat 24:45-51)

³⁵ "Mube betegefu ohujeeesanga Hatonda hiisi ludaalo hy'omwidu ng'olu aba nahuumiiriye musengwawe n'etaala yiye ni yaaduha.

³⁶ Era mube hy'abaatu abalindirira musengwa yaawe ohugobola n'anjwa hu higole, ni goola gakookona ng'ango ni naango bamwigulirango.

³⁷ Bali n'ekabi abajeeresa abo aba musengwa yaawe agobola gagaana ni bamoga. Mu butuufu oweene mbalomera ti alyetegeha gabehasa ng'abenjula era ng'asigalango n'alindiye ohujeeeresa hiisi muutu ehi genda.

³⁸ Hiriba hiraŋi musengwa yaawe ohubagaana ni bahiimoga wayire agobola mu wiire njagati oba engoho ni yiholyoha.

³⁹ Aye muhimanye muuti singa omwene mago amanya esaawa eyi mwibi anaa-jiremo, saamuleha hubbwaga nyumba yiye ohumunyaga ebiitu bibye.

⁴⁰ Mwesi mwetegehe olwohuba Omwana w'Omuutu alijira mu hiseera ehi mutamusuubiriramo."

⁴¹ Ng'ango Peetero abuusa Yesu ati, "Musengwa, olugero luno olugereeye ndiife hwenene oba abaatu bosibosi?"

⁴² Nga Musengwa amugobolamo ati, "Naahani nj'ani omujanika omwesigwa era ow'amagesi? Nj'oyo oyu musengwawe gataŋo ohutangirira abahye era gaabana ebiryo byawe mu hiseera ehituufu.

⁴³ Gesiimire omujeeeresa oyu musengwawe alyagaana n'ahola atyo.

⁴⁴ Mbalomera ehituufu ti musengwawe alimuja ohuhulira ebiitu bibye byosibyosi.

⁴⁵ Aye singa omujeeeresa oyo aloma mu mwoyo gugwe ati, 'Musengwa yange anahalwe ohugobola,' atandiha ohuhubba abahye era gaaba hu g'ohulya n'ohunywa n'ohumeera.

⁴⁶ Musengwa w'omujeeeresa oyo aligobola hu ludaalo olu atamusuubiriraho nomu saawa eyi atamanyire. Era musengwawe oyo alimugudya ebyembaha ebyene ng'ahena amubalira njalala n'abatafugiirira.

47 “Era omuñeeres a manyire ehi musengwawe genda era ndamwetegehera cooka ndahihola, balimugudya ebyembaha ebyene.

48 Aye omuñeeres a oyo ohola ehibi n’atamanyire ati ehi ahola hibi, balimugudya ni bamuleheramoho. Hiisi oyu baa obuvunanyiziwa obubbala, balimusubiriramo bingi, ne oyo oyu babiihisa ebingi bali mwendaho bingi ohuhiraho ebi bamubiihisa.”

Yesu sigaleeta emiyaaya aye hwabuhania

(Mat 10:34-36)

49 Ng’ango Yesu geyongera ohuloma ati, “Naaja huñwana muliro ogw’ohwabuhania abaatu hu hyalo. Ne nga nahendire bugali gube ti gwahena hale ohuñamba!

50 Aye ese samwene ndi n’ohweyiniha mu hubonaabona ng’olu beeniha omuutu mu maaji mu hubatiziwa era neñendehereeye bugali ohwola olu hiriyolerera.

51 Muñeega muuti naaja huleeta miyaaya hu hyalo? Bbe, naaja hwabuhania.

52 Ohuñwa olwa leero, abaatu bataanu mu hidaala hirala baneyabulengamo, abadatu babuhana hu babiri oba ababiri babuhana hu badatu hu lwange.

53 Omusaaye omusinde saaliñambagana n’omusaani era omuhaana saaliñambagana ni nyina, omulya saaliñambagana ni masaalaawe hu lwange.”*

Ohumanya ehiseera

(Mat 16:2-3)

54 Nga Yesu aloma ehiñindi hy’abaatu ati, “Ni mubona ehireri ni hiñwa ebugwalyuba, muloma muuti, ‘Efula yinaagwe,’ era nga yigwa.

55 Era epunga enahubba ohuñwa mu mehiriro, muloma muuti, ‘Omunwi guja hwaduha bugali.’ Nga era gwaduha.

56 Banafuusi enywe! Mumanyire amahulu gemboneha y’embeera y’ehyalo n’eyegulu byonyene. Lwahiina simumanyire huvunula ebiriño mu hiseera hino?

Tegeregana n’omusigu wuwo ni guhiiri

(Mat 5:25-26)

57 “Lwahiina simuñanga hweyabulirano ehiruñamu ehi Hatonda genda era mwahihola?

58 Singa ñabaango ahuñabira, ni muba ni mutiina mu moni j’omulamuzi, fuba mufugiirisanie ni muhiiri mu ngira. Ne ni mutategeregana, n’alihwosa mu moni j’omulamuzi alihusalira omusango gaahena gaahuñambya omuhulu w’abasirikale ahudanye mu komera.

59 Kulomera ti sooliñwa mu komera ohwola olulisasula ebbeesa josijosi eji ahubanja.”

13

Mwebbwage oba musihirihe

1 Mu hiseera ehyo, ñaaliño abalomera Yesu ebyafa hu baatu b’e Galilaaya aba Pilaato galagira babeeta ni baali ni baaayo enjongo eyiri Hatonda.

2 Nga Yesu ababuusa ati, “Muñeega muuti Abagalilaaya abo baali babbengi ohuhira abandi olwohuba baafa mu ngeri eyo?

3 Mu butuufu oweene sipohiri. Aye mbaloma ti ni nenywe mwesi ni mutebbwaga, mulisihiriha mwesimwesi.

4 Oba muñeega muuti abasinde bala ehumi namunaana aba munaala gwagwaho e Silowaamu baafa baali babbengi ohuhira abaatu bosibosi abaali mu Yerusaalemu?

5 Mu butuufu oweene sipohiri. Aye ni mutebbwaga, ni nenywe mwesimwesi mulisihiriha.”

* 12:53 12:53 Mik 7:6

Olugero lw'omusaala omutiini

⁶ Ng'ango Yesu abagerera olugero luno ati, "Naaliyo omuutu owaali n'omusaala ogu balanga baati omutiini mu muga gugwe. Lulala gatiina ohwendulaho ebibala aye ndigagaanaho wayire hirala.

⁷ Ng'aloma owalabiriranga endimiro ati, 'Bona, emyaha edatu ni niija ohwendula ebibala hu mutiini guno aye ni tagaanaho.' Gutemeenjo, gunjuma mugaso."

⁸ Ng'owalabiriranga endimiro amugobolamo ati, "Muhulu, peeyo omwaha mulala ngutemerere nguteho n'ebigimusa hubone.

⁹ Singa gwama ebibala omwaha oguuja hiraŋi ne ni gutahaame nga ko gutemaano."

Yesu aŋonia omuhasi hu Sabbaato

¹⁰ Lulala, hu ludaalo olwa Sabbaato, Yesu gaali mwirala hu mahumbaaniro n'asomesa.

¹¹ Ng'ango ŋabaŋo mu humbaaniro omwo omuhasi oyu omusambwa gwali ni gufudungire ohuhena emyaha ehumi namunaana. Omuhasi oyo gaali saasobola n'ohwegolola kadi naŋadiidiri.

¹² Yesu ni gamubona, ng'amulanga amuloma ati, "Oŋonire obulwaye bubo."

¹³ Ng'amunambaho, aŋo ni naaŋo omuhasi oyo ng'agololoha ajumirya Hatonda.

¹⁴ Omuhulu w'ehumbaaniro galuŋa olwohuba Yesu gaŋonia omuutu oyo hu ludaalo lwa Sabbaato. Ng'aloma ehiŋindi hy'abaatu abaliŋo ati, "Endaalo jiri mukaaga eji baatu baholeraho emirimo. Mujenga hwijo ohubaŋonia aye sihu ludaalo olwa Sabbaato."

¹⁵ Nga Yesu Musengwa amugobolamo ati, "Banafuusi enywe, simusitula ŋombe oba nasugirya jenywe hu hihongo hulwa Sabbaato mwajiŋira ohujinywesa?"

¹⁶ Olwo hibi ohuŋonia omuhasi ono, omwijuhulu wa Yibbulayimu oyu Sitaani abaaye n'abonyabonya ohuhena emyaha ehumi namunaana, olwohuba ludaalo lwa Sabbaato?"

¹⁷ Ni galoma atyo, nga hisimbya abasigu babe emitwe aye abaatu basigaayeno ni bali basangaafu olw'ebiraŋi ebyo byosibyosi ebi gaali n'abaholera.

Olugero olwa Kalidaali n'olwehisimbulusa

(Mat 13:31-33; Mar 4:30-32)

¹⁸ Ng'ango Yesu aloma ati, "Obuŋugi wa Hatonda hunabugerageranie hu hi?"

¹⁹ Buli hy'ahamo ha kalidaali* aha omuutu gahoma mu muga gugwe. Ni gahoma nga hamera era hahula nga haŋwamo ogusaala ogwene ogubba, ng'enyuni jitongola ebiswi mu masaga."

²⁰ Nga Yesu nindi abuusa ati, "Obuŋugi wa Hatonda nabugerageranie hu hiina?"

²¹ Nabugerageranie hu hasimbulusa aha omuhasi gaŋamba gahatabula mu busyanu oweene obungi ow'engaano abuhande anyiyemo emigaati nga hengira mu tome lyosiryosi eri gahanda mu busyanu owo."

Omulyango omudiŋi

(Mat 7:13-14)

²² Ng'ango Yesu agenda n'asomesa mu bibuga nomu byalo omu gabitanga naali hu lugendo lulwe n'atiina e Yerusaalemu.

²³ Nga ŋabaano owamubuusa ati, "Yesu Musengwa, abaatu abalinonjoha baliba badiidiri?" Ng'ango Yesu amugobolamo ati,

²⁴ "Mufubenga ohwingirira mu mulyango omudiŋi olwohuba mbalomeraho ti bangi baligesyaho ohwingira mu buŋugi wa Hatonda aye sibalishobola.

* **13:19 13:19** Ahamo ha Kalidaali haali n'ahahirayo ohuba ahadiidiri mu wumo hu hyalo. Ni hamera hahula, haŋwangamo ogusaala ogwene ogubba era baanjanagaho n'eryani.

²⁵ Olwigi luhiiri lwigule aye omwene nyumba n'aligalaŋo, mulyemeerera ebulafu ni mukookona era ni mwegayirira muuti, 'Muhulu, twigulireŋo!' Aye alibagobolamo ati, 'Simbamanyire era simanyire n'eyi muŋwera.'

²⁶ Ng'aŋo mutagiha ohuloma muuti, 'Wasomesanga mu bitahere by'ewefe era hwalyanga ni n'ewe.'

²⁷ Niye aligobolamo ati, 'Ndomire ti simbamanyire era simanyire n'eyi muŋwera. Muŋwe aŋo, enywe mwesimwesi abahosi b'ebibi.'

²⁸ Mu hiseera ehyo, ŋalibaaŋo ohweninala n'ohulira amangi olw'obulumi ni mubona Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo n'abanaabbi bosibosi ni bali mu buŋugi wa Hatonda aye enywe ni bababbingire.

²⁹ Abaatu baliŋwa ebuŋwalyuba n'ebugwalyuba, mu maniino nomu mehiriro, nga beehala hu mbaga mu buŋugi wa Hatonda.

³⁰ Era hituufu bangi hu begingihiriri mu hiseera hino abaliba abanaasi, nindi bangi hu banaasi mu hiseera hino abaliba abegingihiriri."

Yesu alumirwa abaatu bomu Yerusaalemu
(Mat 23:37-39)

³¹ Mu hiseera ehyene ehyo, balala hu Bafalisaayo batiina ng'abaloma Yesu baati, "Nwa ŋano olwohuba Herode genda hu hwita."

³² Nga Yesu abaloma ati, "Mutiine mulome ow'olugesigesi oyo hy'ehibbwe muuti, 'Olwa leero n'ejo nja hubbinga emisambwa hu baatu ponie n'abalwaye aye oludaalo olulondereraho nahahenerese ehyandetire.'

³³ Ndi nohweyongera ohuhola ehyandetire era pambire engira tiina e Yerusaalemu olwohuba eyo peyi banaabbi bali n'ohufiira."

³⁴ Nga Yesu geyongera abaloma ati, "Enywe abaatu bomu Yerusaalemu! Enywe abaatu bomu Yerusaalemu! Mweta abanaabbi era mwahubba aba babatumira amabaale! Efunda nyingi nendire ohubahumbaania hy'engoho ng'olu ehumbaania owaana bwayo aye ni mutafugiirira.

³⁵ Mu butuufu oweene mbalamera ti Yekaalu yenywe yija hufuuha magunda. Era simulimbona nindi ohwola olu ndigobola nga mundoma muuti, 'Ali n'ekabi oyo owuujira mu buŋangi wa Hatonda Musengwa.' "

14

Yesu aŋonia omulwaye owasimbuluha

¹ Lulala hu ludaalo lwa Sabbaato, Yesu ni gaali ewomulala hu batangirisi b'Abafalisaayo ni balya, ng'abasigu babe bamutaho emoni ni benda babone ehi anahole,

² olwohuba ŋaaliŋo aŋo mu moni jije omuutu owaali n'alwaye obulwaye owohusimbuluha.

³ Nga Yesu abuusa Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda ati, "Amagambi gafugiirira ohuŋonia omuutu hu ludaalo lwa Sabbaato oba bbe?"

⁴ Aye nibo baŋoleera huŋoleera sibamusimule. Ng'aŋo Yesu aŋamba hu mulwaye oyo amuŋonia ahena amuseebula.

⁵ Ng'aŋo ko ahena ababuusa ati, "Nj'ani hu enywe, oyu omwana wuwe oba enjombe yiye yinagwa mwiroŋo hu ludaalo olwa Sabbaato, ndaafayo?"

⁶ Era nindi sibamusimula.

⁷ Yesu ni gaabona abageni bahye ni betobosamo ebifo eby'eŋono hu meeza ohwali ebiryo, ng'aloma n'abbumbirya ati,

⁸ "Omuutu n'ahulanganga hu mbaga yiye ey'obugole, siwetobosangamo ehifo ehy'eŋono ni batahulomire, olwohuba eŋanga ohubaaŋo obundi oyu balangire ahuhiraho eŋono.

⁹ Oba mbo ohiiri aṅo, ng'omutegehi w'embaga gaaja ni nola ahuhira eṅono ahuloma ati, 'Wange, ṅwaṅo ono gehale aṅo,' nga ko otiina ohwihala mu hifo ehitali hy'eṅono n'oswaye.

¹⁰ Aye ni bahulanganga, wihalanga mu hifo ehitali hy'eṅono ko mutegehi w'omukolo n'ahubona ni wihaaye eyo gaaje ahulome ati, 'Wahyange, yigerera wuujе wihale ṅano aṅalani ohuhiraho aṅo.' Wangewe aṅo abageni bahyo bosibosi balihwisamo eṅono.

¹¹ Ehyo kiroma olwohuba hiisi owegulumisa, balimwisa aye oyo oweyisa balimugulumisa."

¹² Ng'aṅo aloma owamuhyasa ati, "N'oniyianga emere soolanganga mihago jijo oba abalebe babo oba abehiha hiho oba abaliranwa babo abaninda, olwohuba onahihola boosi balihulanga ewaawe.

¹³ Aye n'oholanga embaga, olanganga bagadi, abaleme n'abahyafutafuta n'abanjofu abanjuma ehi banahahuje.

¹⁴ Ehyo hirihuneesa ekabi, olwohuba banjuma hya huhusasula. Hatonda omwene alihusasula hu ludaalo olu aliramuhisaho abagwalaafu."

Olugero lw'embaga hasiigu

(Mat 22:1-10)

¹⁵ Mulala hu baali ni behaaye hu meeza ni balya ni ganjulira ehi Yesu galoma, ng'aloma ati, "Bali n'ekabi abo abalirya hu mbaga eyomu bunjugi wa Hatonda!"

¹⁶ Nga Yesu amuloma ati, "ṅaaliṅo omuutu owanyiiya embaga hasiigu, ng'alanga abaatu abeene abangi.

¹⁷ Esaawa ey'ohugabula ni yoola, ng'atuma omwidu wuwe ohuloma abageni abalange ati, 'Muuje, olwohuba ṅaahani kenire ohutegeha byosibyosi.'

¹⁸ Aye abageni abo abalange bosibosi batandiiha ohwenosyaho ng'olu batasobole ohubaṅo hu mbaga. Oyu behereeye ohuloma galoma ati, 'Nagulire ehisugu, nenda ohutiina ohuhyetegeresa. Olw'ehyo soniṅe sinasobole hubaṅo.'

¹⁹ Ng'owundi amugobolamo ati, 'Nagulire esaame ehumi, nenda ohutiina ohujigesya mbone hanye jisobola ohulima bulani. Olw'ehyo soniṅe sinasobole hubaṅo.'

²⁰ N'owundi ng'amugobolamo ati, 'Nahaleetanga omwenṅa, olw'ehyo soniṅe sinasobole huuja.'

²¹ "Ng'aṅo omwidu gagamayo alomera musengwawe ebyo byosibyosi. Omwene mbaga ni ganjulira, ng'aluna aloma omwidu wuwe ati, 'ṅiitaho otiine ṅosiṅosi mu nguudo ejomu hibuga bunangire abagadi n'abateṅe n'abanjofu n'abaleme abanagaane baaje.'

²² Ng'omwidu atiina aholo ehi musengwawe amulomire. Ni gahena ng'aloma musengwawe ati, 'Kenire ohuhola ehi wundomire aye abaatu bahiiri huṅera.'

²³ Nga musengwa y'omwidu oyo amuloma ati, 'Tiina olome abo bosibosi abanagaane ṅosiṅosi mu nguudo ebulafu eyo baaje banjere hu mbaga yange.

²⁴ Mu butuufu oweene, kulomera ti eṅuma wayire mulala hu banaali ni ndangire abanahombeho hu mbaga yange.' "

Ohwefirisa hw'abalobera ba Yesu

(Mat 10:37-38)

²⁵ Abaatu bangi bugali baali bagenda ni batiina ni Yesu, ng'acuha abaloma ati,

²⁶ "Omuutu yesiyesi owenda semwana oba nyina oba omuhasi wuwe oba abaana babe oba abalebe babe oba ababoojo oba oweyenda omwene ohuhiraho ng'olu ganyenda ese, saananga huba mulobera wange.

²⁷ Hiisi owenda ohuba omulobera wange, ali n'ohwefirisa byosibyosi era gaaba muheneerefu n'ohufirwa obulamu wuwe hu lwange ko abe mulobera wange.

²⁸ Naahani nj'ani hu nywe nategeha ohutongola enyumba, ateherera hwihala gaabalirira abone hanye anjanga ohuyihena?

²⁹ Anayaba omusingi aye yamuhaya ohuheneeresa, ababona bamujeherera,

³⁰ baati, 'Omuutu ono gatandiha ohutongola aye byamuhaya ohuheneeresa.'

³¹ "Oba habaha hi atandiha ohusoosa habaha owundi n'atehereeye hwihala gebuusa hanye asobola ohujangula olutalo n'abasooli omutwalo mulala, ate nga ola oyu aja husoosa ali n'abasooli emitwalo ebiri?

³² Anabona ati saasobola, amutumira abahwenda ola n'ahiiri njaleeni n'amusunga batabagane.

³³ Mu ngeri nj'enyene, hiisi mulala hu enywe atefirisa byosibyosi saanjanga huba muloobera wange.

³⁴ "Omunyu omuherehe gwa mugaso aye singa gufuuha heresu, onjanga otye nindi ohugugobosamo obunoli?

³⁵ Guba gubula mugaso ohutusaho ohugudanya hu hibbomboyisi. Ale ali n'ohutwi, anjulare."

15

Etaama eyaali n'egotire

¹ Lulala, abanjoosa n'abahosi b'ebibi bosibosi baali bahumbaanira anja Yesu gaali ohumunjirira n'asomesa.

² Ne Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda bemulugunya ni baloma baati, "Omusinde ono ahola omuhumba n'abahosi b'ebibi era alya ni nabo."

³ Ng'ango Yesu abagerera olugero ati,

⁴ "Singa mulala hu enywe aba n'etaama jije cikumi aye nga ndala yigotaho, saaleha anjo ecenda namwenda ni jiri hwaya gatiina ohwendula endala eyo egotire ohwola olu ayibona?

⁵ Era n'ayibona, ayidunda gaayita humabega n'asangaaye

⁶ ng'ahena ayinjira engo. Ni goola ng'alanga emihago jije ko n'abaliranwa babe ng'abaloma ati, 'Bahyange, husanjalihiye njalala olwohuba etaama yange eyibaaye n'egotire yibonehire.'

⁷ Mu ngeri nj'enyene, njabaango ohusanjalya hubitiirifu mwigulu olw'omuhosi w'ebibi mulala owebbwaga ohuhira abalanji ecenda namwenda abatenda hwebbwaga.

Endusu eyaali n'egotire

⁸ "Oba singa njabaango omuhasi n'ali n'endusu* jije ehumi, ng'endala yimugotaho saanjambya taala gasingula ebiitu era gasaagula enyumba yosiyosi n'ayendula ohwola olu ayibona?

⁹ N'ayibona, alanga emihago jije n'abaliranwa babe ng'abaloma ati, 'Bahyange, husanjalihiye njalala olwohuba mbwene endusu yange eyibaaye ni yingotireho.'

¹⁰ Mu ngeri nj'enyene, abamalayika ba Hatonda mwigulu basanjalya olw'omuhosi w'ebibi mulala owebbwaga."

Omwana owaali n'abbeeme

¹¹ Nga Yesu geyongera abaloma ati, "Njalinjo omuutu owaali n'abasaani babe babiri.

¹² Ng'ango owehinjere aloma saawe ati, 'Bbaabba, pe omugabo gwange hu by'obunjinda bubwo. Ng'ango saawe abagabaniamo ebiitu bibye.'

¹³ "Endaalo sijabitanjo nyingi, ng'omusaani oyo abonja ebibye byosibyosi atiina eyo mu hyalo ehyanjaleeni eyi g'abidubuudira mu obulamu owohwejalabya.

* **15:8 15:8** Endusu mu hiseera ehyo yaali muhamba gw'omutambi ogw'oludaalo.

¹⁴ Ni gabihenaŋo byosibyosi, ng'enjala ey'amaani yigwa hiisi ŋaatu mu hyalo ehyo, ng'aŋo atandiha ohudamba.

¹⁵ Olw'ehyo, gaatiina geesenga ewomulala hu baatu bomu hyalo ehyo owamuŋa ogw'ohulabiriranga embiiji.

¹⁶ Olw'ohuhaya ehyohulya, gegombanga n'ohulya hu moola aga gaŋanga embiiji aye ŋabulaŋo amuhombyaho ahaatu hosihosi.

¹⁷ "Ni geŋeegamo, ng'aloma ati, 'Abapakasi ba Bbaabba banga abalya ebiryo basendera n'amagulu aye ese ndihufira ŋano n'enjala!'

¹⁸ Leha tiine eyiri Bbaabba, mulome ti 'Bbaabba, nabbenga eyiri Hatonda n'eyiri ewe wamwene.

¹⁹ Sipoomera n'ohunanga ti ndi mwana wuwo. Aye fuule mulala hu bapakasi babo.'

²⁰ Ng'aŋo genyoha atiina engo eyiri semwana.

"Aye ni gaali n'ahiiriho ŋale nga semwana amulengera, ni gamufaania ng'ehisa himuŋambira omwana wuwe, ng'aduluma amugwa mu hifuba.

²¹ Ng'omusaani amuloma ati, 'Bbaabba, nabbenga eyiri Hatonda n'eyiri ewe wamwene. Sipoomera hundanga oti ndi mwana wuwo!'

²² Aye semwana galoma abeetu babe ati, 'Mwanguneho muleete ebyambalo ebihira obulani, n'epeta† n'engayito mumwambase.'

²³ "Mutiine muleete ebunwa y'enjombe etobbwatobbwa muyisale, hulye husangaale

²⁴ olwohuba omwana wange ono gaali afuuye aye ŋaahani alamuhire era gaali agotire ne abonehire. Ng'aŋo batandiiha ohusaŋalya.

²⁵ "Baholanga ebyo, omusaani omuhulu n'ali mu ndimiro. Ni gaali n'agobola, n'anatere ohwola engo ng'aŋulira ni bamba.

²⁶ Ng'alanga mulala hu beedu, amubuusa ati hiina ehiri eyo?

²⁷ Ng'omwidu oyo amugobolamo ati, 'Mulebewo agobooye era lataawo amusaliye ebunwa y'enjombe etobbwatobbwa olwohuba mbo omwana wuwe agobooye n'ali mulamu.'

²⁸ "Aye omusaani oyo galuŋa huluŋa nandi geeda n'ohwingira mu nyumba. Nga semwana atula ebulafu amwegalihira gengire.

²⁹ Aye ng'agobola mu semwana ati, 'Bona, emyaha mingi eji kenire ni kuholera hy'omwidu era sikuhaniaŋalirangaho. Aye sibupangaho wayire ahabusi sale keesi sangaaleho n'abahyange.

³⁰ Aye omusaani wuwo oyo, owadubuuda ebibyoo n'abamalaaya n'agobooye, omwitiye ebunwa y'enjombe!'

³¹ "Nga Semwana amugobolamo ati, 'Mwana wange, ewe obaaye ŋano ni nange ahamanga hosihosi era ebiri ŋano byosibyosi bibyo.

³² Aye hibaaye hirani ohusaŋalya olwohuba mulebewo oyo, gaali afuuye aye ŋaahani alamuhire era gaali agotire ne abonehire.' "

16

Omunaŋanika omukupania

¹ Ng'aŋo Yesu aloma abeegi babe ati, "Ŋaaliŋo omuŋinda owaali n'omuŋanika wuwe oyu baloopa baati gaali adubuuda ebiitu ebi gaali n'amunaaye ohulabirira.

² Ng'aŋo alanga omuŋanika oyo amubuusa ati, 'Biina bino ebi kuŋuliraho? Nenda wuupe embalirira y'ebiitu ebi nahuŋambya olwohuba sooja hweyongera n'ohiiri muŋanika wange.'

† 15:22 15:22 Epeta yaali eraga yiiti semwana gaali amwanirisa mu mago ng'omwana buwe.

³ Ng'omuñanika oyo geebuusa mu mwoyo gugwe ati, 'Hiina ehi naahole, olwohuba musengwa yange gatuhiseemo owesige? Mbula amaani agalima, ndimudoto, n'esonu jipamba ohusungirisa.'

⁴ Ng'omwene gegobolamo ati 'Naahani manyire ehi nahole, ko abaatu abo aba musengwa yange abanja basangaalire mu mago gaawe ni bambingire hu mulimo.'

⁵ Ng'ano alanga hiisi owaali n'ebbanja lya musengwawe. Ng'aloma omudaayi ati, 'Musengwa yange ahubanja jinga?'

⁶ "Ng'amugobolamo ati, 'Amafuta gomu mizayiti ebidomolo* lunaana.' Ng'omuñanika amuloma ati, 'Namba endagaano yiyo. Yiihala oyicuuse onandiihe ebidomolo ebihumi bine.'

⁷ Ng'aloma owundi ati, 'Ate ewe, bahubanja jinga?' Ng'amugobolamo ati 'Esanu j'engaano cikumi.' Ng'omuñanika amuloma ati, 'Namba endagaano yiyo eyi bahubanjiraho. Yiihala oyicuuse onandiihe cinaana jonene.'

⁸ "Nga musengwawe amupaaha olw'obugeregetania obu gaali ni nawo ohusala amagesi. Ehihulu hiri hiiti, abaatu abatafugiirira Hatonda bagesigesi ohuhira abafugiirira olw'engeri eyi betegeheramo obulamu waawe owomu moni.

⁹ Mbalomera ti mutambisenga obuninda wenywe ohwesunira emihago, olwohuba ebiitu ebyohu hyalo huno ni biribanwaho balibasangaalira mu mago ag'emirembe n'emirembe mwigulu.

¹⁰ "Omuutu omwesigwa mu hidiidiri aba mwesigwa nomu hibbala era oyo atali mwesigwa mu hidiidiri saaba mwesigwa nomu hibbala.

¹¹ Naahani ni muba ni mutali besigwa mu ngeri eyi muñambamo obuninda owohu hyalo huno, nj'ani alibanja obuninda owomwigulu?

¹² Era ni muba ni mutali besigwa hu by'abandi, nj'ani alibanja ebyenywe hu wenywe?

¹³ "Omwidu saananga huba n'abasengwa babiri, atalaho mulala nga genda owundi oba agonderaho mulala, ng'atala owundi. Omuutu saananga hunjira ebbeesa ng'ehiitu ehihulu era gasigala n'ahiñeeresha Hatonda."

¹⁴ Naahani, ñaaliño Abafalisaayo abaali ni benda bugali eby'obuninda ow'ehyalo hino ni banulira ebyo byosibyosi, nga bamujeherera.

¹⁵ Nga niye abaloma ati, "Mwefuula abalani mu moni j'abaatu aye Hatonda amanyire emyoyo jenywe. Olwohuba ehi abaatu bapaaha, hiba hya mbiho mu moni ja Hatonda.

Omugaso gw'amagambi ga Hatonda

(Mat 11:12-13; 5:13-32; Mar 10:11-12)

¹⁶ "Basomesanga amagambi aga Hatonda ganja Musa n'ebi banaabbi banandiiha ohwola hu biseera bya Yowaane. Aye ohunjwa hulwo babuulira Amanuliro Amalani aganjamba hu bunugi wa Hatonda era hiisi muutu gesolaho ohuwingira n'ehifuba.

¹⁷ Era hyangu egulu n'ehyalo ohunwanjo ohuhira ahanjikuta ohunwanjo mu magambi ga Hatonda.

¹⁸ "Ehy'ohuboneraho, hiisi abbinga omuhasi wuwe ng'ahena aleeta owundi, aba aholire obuhwedi. Era oyo anjira omuhasi owanoba hu wamwe, aba aholo obuhwedi.

Omusinde omuninda ni Lazaalo

¹⁹ "Naaliño omusinde omuninda owambalanga engoye ej'ebbeeyi, nabanga mu bulamu obulani ow'ohwesangaasa hiisi ludaalo.

²⁰ Era ñaaliño n'omugadi oyu balanganga baati Lazaalo owaali n'ahwene mabbwa mereere era oyu batanga ña mulyango ogwingira mu mago g'omuninda oyo.

* 16:6 16:6 Mu Luyonaani hiroma hiitu ebbatusi era ebbatusi ndala yabangamo elita ng'amahumi ane.

²¹ Era embwa jaatiinanga ni jihomba amabbwa gage. Lazaalo gegombanga ohulya obukukumuhira wuhu meeza y'omuḅinda aye ḅaḅuma amuḅa.

²² “Aye ehiseera hyola, nga Lazaalo afa, ng'abamalayika bamuḅira mwigulu aḅa Yibbulayimu gaali. Ng'omuḅinda yeesi afa, bamusiiha.

²³ Omuḅinda oyo ni gaali mu bulumi oweene ow'amaani emagombe, galengera Yibbulayimu naali ni Lazaalo.

²⁴ Ng'aḅo omuḅinda oyo n'adundireho ejanjaasi amuloma ati, ‘Bbaabba Yibbulayimu, pambire ehisa otume Lazaalo atiine atimye olwala mu maaji gaaje gatonyese hu lulimi ohuḅosa ḅa mwoyo, olwohuba ndi mu bulumi bubitiirifu mu muliro guno.’

²⁵ “Aye nga Yibbulayimu amuloma ati, ‘Mwana wange, hebulira oti ni waali n'ohiiri hu hyalo wasuna omugabo gugwo ogw'ebiraḅi aye Lazaalo niye n'abonaabona. ḅaḅani ali husangaala, ewe n'oli mu bulumi obubitiirifu.

²⁶ Nindi ebyo byosibyosi n'obitaaye aḅo, bataayeḅo olukooko olwene olubba ḅagati weefe ni nenywe, eḅume muutu aḅanga ohuḅwa eno ohuuja eyo oba ohuḅwa eyo ohuuja eno.’

²⁷ “Ng'aḅo omuḅinda aloma Yibbulayimu ati, ‘Ale muhulu, kwegayiriiye tuma Lazaalo atiine engo weefe,

²⁸ alabule abalebe bange abataanu abaliyo, boosi bataaja mu hifo hino ehy'obulumi obubitiirifu.’

²⁹ “Nga Yibbulayimu amuloma ati, ‘Bali n'amagambi aga baḅa Musa n'ebi banaabbi baḅandiiha, ebyo bihena ohubalabula.’

³⁰ Ng'omuḅinda oyo amuloma ati, ‘Bbe, Bbaabba Yibbulayimu, singa ḅabaḅo alamuha gatiina gabalamera, bebbwaga.’

³¹ Nga Yibbulayimu amuloma ati, ‘Ni baba ni bataḅulira ebya Musa n'abanaabbi, sibaja hufugiirira wayire ḅabaḅo alamuha gatiina ohubalamera.’ ”

17

Ehibi

(Mat 18:6-7,21-22; Mar 9:42)

¹ Ng'aḅo Yesu aloma abeeḅi babe ati, “Ebiitu ebireetera abaatu ohwonoona sibirihaya huḅaḅo aye jimwageene oyo abireeta.

² Omuntu oyo aḅomera humusidiha ogubaale ogusito mu mamiro bamudanya nomu buliba ohuhira olu aleetera mulala hu baḅere bano ohubbenga.

³ Mwehume hino, mulebewo anahuhola ehibi, omulabulanga era singa geebbwaga, omusonijaḅa.

⁴ Singa ahuhola ehibi emirundi musanvu mu ludaalo lulala era hiisi funda ni gaaja eyi oli gaahuloma ati, ‘Nebbwaga, sonija,’ omusonijaḅa.”

Ohufugiirira

⁵ Ng'abahwenda baloma Musengwa baati, “Tuyeede hwahaba n'ohufugiirira ohuhiraho ḅano.”

⁶ Nga Yesu abagobolamo ati, “Singa muba n'ohufugiirira ohwaga hy'ahamo ha kalidaali, musobola ohuloma omusaala guno muuti, ‘Huuha n'emisi oje wehomehe mu nyanja,’ era gwabaḅulira.

Omulimo gw'omwidu

⁷ “Nj'ani hu nywe ali n'omwidu amulimira oba amwemerera aḅanga ohuloma omwidu oyo n'aḅwa mu huhola emirimo ati, ‘Nja wiihale olye?’

⁸ Geheerera humuloma ati, ‘Tegehereḅo ehyohulya bunyiḅule, obe aḅo ni bupeeresa kene ohulya weesi ko olye.’

9 Omwidu oyo, Musengwawe amweyaasa olw’ohuhola ebi aba ni bamulagiye ohuhola? Bbe, saamweyaasa.

10 C’ehyene ni nenywe, ni munahenenge ohuhola byosibyosi ebi Hatonda galoma, mulomenge muuti, ‘Huli beedu wiidu. Huholire ebi huli n’ohuhola.’ ”

Yesu anjonia abagenge ehumi

11 Yesu ni gaali n’atiina e Yerusaaemu, gabita njagati wamatwale g’e Samaliya ni Galilaaya.

12 Ni gaali n’abita mu hirala hu bitahere byayo, njaliyo abasinde ehumi abaali abagenge abaatiina bemeerera njalenjaleho* ni naye.

13 Ng’ango baloma n’ejanjaasi ery’amaani baati, “Yesu Musengwa, tunjambire ehisa otunjonie.”

14 Yesu ni gababona, ng’abaloma ati, “Mutiine mweyanjule eyiri abasengi ba Hatonda.” Ni baali ni batiina, nga banjona.

15 Mulala hu bo ni gabona ati anjoni, ng’agobola n’ajumirya Hatonda n’ejanjaasi ery’amaani.

16 Ng’ahubba amafuha huupi ni Yesu, geyaasa. Oweyaasa oyo gaali Musamaliya.†

17 Nga Yesu aloma ati, “Abanjoni babaaye ehumi. Omwenda bali njena?”

18 Njabela owundi yesiyesi agobooye ohweyaasa Hatonda ohutusaho ono Atali Muyudaaya?

19 Nga Yesu ahena amuloma ati, ‘Yinyoha otiine, ohufugiirira huhwo huhunjonisye.’ ”

Obunugi wa Hatonda

(Mat 24:23-28,37-41)

20 Lulala, Abafalisaayo babuusa Yesu baati, “Obunugi wa Hatonda bulibanjo njali?” Ng’abagobolamo ati, “Obunugi wa Hatonda sibuuja ni bwebonesa.

21 Abaatu sibanjanga huloma baati, ‘Bona, Hatonda anjuga njano’ oba baati, ‘Anjuga njala,’ olwohuba Obunugi wa Hatonda buli mu myoyo jenywe.”

22 Ng’ango aloma abeegi babe ati, “Ehiseera hiryoola mwegomba ohuba njali Omwana w’Omuutu aye ni mutamubona.

23 Abaatu balibaloma baati, ‘Bona, ali njala’ oba baati, ‘Bona, ali njano.’ Ebyo simubifugiiriranga.

24 Ohuuja hw’Omwana w’Omuutu huliba hy’ohumesya hw’efula ohuhosya egulu ohunja hu lubega lulala ohwola hu lundi.

25 Aye ebyo ko bibejo, banahasooke humugudya bugali weene era abaatu b’omulembe guno bamwegaana.

26 “Ng’olu hyali mu mulembe gwa Nuwa, pohiriba hiityo nomu hiseera ehy’ohuuja hw’Omwana w’Omuutu.

27 Mu mulembe gwa Nuwa, abaatu baali balya ni banywa ni bahwa era ni bafumbirwa ohwola hu ludaalo olu Nuwa gengira mu lyato, ng’efula yitonya, amaaji gabanda gasihiirisa abaatu bosibosi.

28 “Era pohyali nomu mulembe gwa Luuti. Abaatu baali balya ni banywa, ni bagula era ni batunda ebyawe, baali balima era ni bagesa ni batongola n’amayumba.

29 Aye hu ludaalo olu Luuti ganja mu Sodoma, Hatonda ganjindiha omuliro ohunja mwigulu nga gusihirisa abaatu bosibosi mu hibuga ehyo.

30 “Era pohiriba hiityo mu hiseera ehy’ohuuja hw’Omwana w’Omuutu.

* **17:12 17:12** Bemeerera njalenj olwohuba amagambi aga banja Musa gaali sigabafugiirira bagenge ohwigerera njapi n’abaatu abalamu. † **17:16 17:16** Abayudaaya babisyanga mu Abasamaliya emoni. Olw’ehyo, ehi Musamaliya oyo gahola hyali hyanjabulo.

³¹ Mu hiseera ehyo, omuutu aliba n̄amugulu hu nyumba n'ali n'ebiiitu bibye mugati, sigengiranga hutusamo ehy'ohutiina ni nahyo. Era oyo aliba hu muga sigaagama yingo.

³² Muhebulire ehyola hu muha Luuti,* mwesi hitaboolaho!

³³ Hiisi owenda oweheneerera obulamu wuwe, alibufirwa aye hiisi afirwa obulamu wuwe hu lwange, alibuŋonia.

³⁴ Mbalomera ti mu hiire ehyo, abaatu babiri baliba hu buliri bulala, baliŋiraho mulala baleha obundi.

³⁵ Abahasi babiri baliba baseera n̄alala hu mbaale, baliŋira mulala nga baleha obundi.

³⁶ Abaatu babiri baliba hu muga, baliŋira mulala baleha obundi.”‡

³⁷ Ng'abeegi babe bamubuusa baati, “Musengwa, ebiitu ebyo biriba n̄eena?” Ng'abagobolamo mu lugero ati, “Aŋaba ehifu, paŋa esega jihumbaana hiisi muutu gajibona, n'ohuuja hw'Omwana w'Omuutu huutu po huliba.”

18

Olugero lwa namwandu n'omulamuzi

¹ Ng'aŋo Yesu nindi agerera abeegi babe olugero ohubasomesa ati bali n'ohusabanga habuhyabuhya ni batademba.

² Ng'abaloma ati, “N̄aaliŋo eyo ehibuga omwali omulamuzi atatyanga Hatonda oba omuutu yesiyesi.

³ Ng'aŋo n̄abaŋo ni namwandu mu hibuga ehyene ehyo owadebereranga n'atiina ew'omulamuzi oyo n'amwegayirira ati, ‘Ngayeho obuyoga n'osalira oyu posa ni naye omusango.’

⁴ Omulamuzi gaahena ehiseera n'atafayo hu namwandu oyo aye goola aŋaatu gesinya ng'aloma mu mwoyo gugwe ati, ‘Wayire sitya Hatonda oba omuutu yesiyesi,

⁵ olwohuba namwandu ono gasulusuuta, leha sale omusango gugwe alehere aŋo ohuujanga ni gasulusuuta.’ ”

⁶ Nga Musengwa abaloma ati, “Mubone ehi omulamuzi oyo atatyanga Hatonda galoma.

⁷ Olwo muŋeega muuti Hatonda saaliyeeda baatu babe abasaba omuusi n'owiire? Saaliŋira hamanga n'ahiiri hubayeeda.

⁸ Mbalomera ti alibayeeda mangu aye Omwana w'Omuutu n'aligobola alyagaana abaatu hu hyalo huno ni bahimufugiirira?”

Olugero lw'Omfalisaayo n'omuŋoosa

⁹ Ng'aŋo Yesu agerera abo abaali ni beebona baati n̄'abagwalaafu mu moni ja Hatonda olugero luno ati,

¹⁰ “Abaatu babiri batiina mu Yekaalu ohusaba. Mulala gaali mfalisaayo, owundi muŋoosa.

¹¹ Ng'omufalisaayo gemeerera asaba ati, ‘Hatonda, kweyaasa olwohuba sindi hy'abandi: abakondo, abahosi b'ebibi, abahwedi oba hy'omuŋoosa oyo.

¹² Ese siiba emirundi ebiri mu wiiki era paayo ehira ehy'ehumi hu byosibyosi ebisuna.’

¹³ Aye omuŋoosa niye gaali gebaayireho, n'atenda n'ohugangamusa emoni n̄amugulu ohuheja ewa Hatonda. Aye nga gehubba mu hifuba aloma ati, ‘Hatonda, saasire ese omuhosi w'ebibi!’

¹⁴ Mbalomera ti omuŋoosa oyo gaagamayo ewuwe Hatonda n'amusoninjire ebibi bibye aye omufalisaayo bbe, olwohuba hiisi owegulumisa, balimwisa aye oyo oweyisa balimugulumisa.”

* 17:32 17:32 Tand 19:24-26 ‡ 17:36 17:36 Ebyaŋandihiwa ebindi ebyahale biŋuma lunyiriri luno.

Yesu asabira abaana abanjere ekabi
(Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

¹⁵ Lulala, njaalino abaatu abanjira abaana abanjere eyiri Yesu abanjambeho abasabire ekabi. Aye abeegi babe ni bababona, nga babahayula hubahayula.

¹⁶ Aye Yesu galanga abaana abo n'aloma ati, "Mulehe abaana abanjere baaje eyi ndi, mutabalobera olwohuba abaatu abali hya nibo, mbabengira mu bunugi wa Hatonda.

¹⁷ Mbalomera ehituufu ti hiisi muutu ateesiga Hatonda hy'omwana omunjere ng'olu geesiga abasaaye babe, saalingira mu bunugi wa Hatonda."

Yesu n'omusinde omujinda
(Mat 19:16-30; Mar 10:17-31)

¹⁸ Ng'ango mulala hu batangirisi b'Abayudaaya abusa Yesu ati, "Omusomesa omulani, hiina ehisaanira ohuhola ko sune obulamu obutanwanjo?"

¹⁹ Nga Yesu amugobolamo ati, "Wema huhi ohunanga omulani ate nga njajuma mulani ohutusaho Hatonda yene?"

²⁰ Omanyire ebiragiro bya Hatonda ebiroma biiti, soholanga buhwedi, siwiitanga muutu wahyo, siwiibanga, sobenjeranga muutu ehi ataholire, onanga lataawo ni maawo enono."

²¹ Ng'omutangirisi oyo amugobolamo ati, "Ohunjwera erala mu bunjere wange n'ohwosa haati ebiragiro ebyo byosibyosi mbyoheresa."

²² Yesu ni ganulira ebyo, ng'amuloma ati, "Ohibuliraho ehiitu hirala. Tiina otunde ebibyo byosibyosi, ebbeesa ejinanjwemo ojigabire abagadi, ko ohene wuuje obe mulobera wange, olisuna obunjinda mwigulu."

²³ Aye omutangirisi oyo ni ganulira ebiitu ebyo, ng'abombonjala olwohuba gaali n'obunjinda oweene obungi.

²⁴ Yesu ni gamubona n'awombonjaye ng'aloma ati, "Nga hiriba higosi abanjinda ohwingira mu Bunugi wa Hatonda!"

²⁵ Hituufu, hyangu bugali weene engamiya ohubita mu njundu ly'episo, ohuhira omujinda ohwingira mu bunugi wa Hatonda."

²⁶ Abanjulira ebyo nga bamubuusa baati, "Olwo njahani nj'ani ananga ohunonoha?"

²⁷ Nga Yesu agobolamo ati, "Eyiri abaatu higosi ohwenonola aye eyiri Hatonda hyangu ohunonola olwohuba njabula ehimuhaya."

²⁸ Ng'ango Peetero aloma Yesu ati, "Efe hwaleha ebyefe byosibyosi ebi hwali ni nabyo nga huuja hube balobera babo."

²⁹ Nga Yesu abaloma ati, "Mbalomera ehituufu ti njabula muutu owaleha amago gage oba abaganda babe oba omuhasi wuwe oba abasaaye babe oba abaana babe olw'obunjugi wa Hatonda,

³⁰ atalisuna omuhemba omubba mu mulembe guno ko n'obulamu obutanwanjo mu biseera ebyomu moni."

Yesu aloma hu hufa huhwe efunda eyohudatu
(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

³¹ Nga Yesu agobosa abeegi babe ehumi n'ababiri hu tulo abaloma ati, "Huli hutiina e Yerusaalemu era byosibyosi ebi banaabbi banandiiha hu Mwana w'Omuutu bija hwolerera.

³² Baja humunjayo eyiri abalugendwa,

³³ bamuhubbe efaalu bahene bamwite aye ni njabitireno endaalo edatu aliramuha."

³⁴ Aye abeegi babe sibategeera mahulu g'ebibono ebyo olwohuba gaali magise.

Yesu anjonia omujofu ow'asungirisanga
(Mat 20:29-34; Mar 10:46-52)

³⁵ Yesu ni gaali n'ali huupi hwola mu hibuga e Yeriko, gaagaana omuᵇofu owaali ni geehaye hu tulo w'engira n'asungirisa.

³⁶ Omuᵇofu oyo ni gaᵇulira ehiᵇindi hy'abaatu ni hibita ng'abuusa ati, "Hiina ehyo?"

³⁷ Nga bamulomera baati Yesu Omunazaleesi nj'abitaᵇo.

³⁸ Ng'aᵇo alangirira n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Yesu, Omwjuhulu wa Dawudi, pambire ehisa!"

³⁹ Ng'abaatu abaali ni batangiyemo bamuhayula ni bamuloma aᵇoleere. Aye niye nga gee Yongera hweyongera ohuloma n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Mwjuhulu wa Dawudi, pambire ehisa!"

⁴⁰ Nga Yesu gemeerera alagira baleete omuᵇofu oyo aᵇa gaali. Ni bamuᵇira, ng'amubuusa ati,

⁴¹ "Wenda kuholere hi?" Ng'omuᵇofu amugobolamo ati, "Musengwa, njingule emoni, mbone."

⁴² Ng'aᵇo Yesu amuloma ati, "Ohufugiirira huhwo, huhuᵇonisyey. Limbula obone."

⁴³ Aᵇo ni naaᵇo ng'emoni jirimbuha atandiha ohubona, nga yeesi geᵇimba hu baali ni balonda Yesu n'ajumirya Hatonda. Era abaatu bosibosi ni babona n'aᵇonire, nga boosi bajumirya Hatonda.

19

Yesu ni Zakayo omuᵇoosa

¹ Ng'aᵇo Yesu n'abagaali ni nabo bengira mu hibuga Yeriko ni babita engira.

² Mu hibuga omwo, mwalimo omusinde omuᵇinda owaali omuhulu w'abaᵇoosa ni bamulanga baati Zakayo.

³ Omusinde oyo gendire ohubona omuutu oyu balanga baati Yesu aye olw'eduuli ly'abaatu sigananga humubona olwohuba gaali muupi.

⁴ Olw'ehyo, gaduluma gatiina mu moni ganiina omusaala omusokomooli ogwali hu ngira eyi Yesu gaali n'aja hubitamo.

⁵ Yesu ni goola hu musaala ogwo, ng'aheja ᵇamugulu ahena amuloma ati, "Zakayo, niinuha mangu, olwohuba olwa leero ndi mugeni wuwo." ⁶ Ng'aᵇo ni naaᵇo, Zakayo aniinuha n'ali musangaafu ng'aᵇira Yesu ewuwe.

⁷ Abaatu ni babona, nga bemulugunya baati, "Atiina ohuhyaala 'ew'omuhosi w'ebibi.'"

⁸ Ni baali ni bali eyo, Zakayo genyoha galoma Yesu ati, "Musengwa, nabuuyeeemo ᵇagati hu biitu byange ngabireho abagadi. Era ni ᵇabaᵇo oyu nalyakula, nja humuliᵇaᵇo emirundi ene."

⁹ Ng'aᵇo Yesu amuloma ati, "Olwa leero abaatu abomu mago gano banuᵇohire olwohuba wetuhiseyo oti ewe weesi oli mwjuhulu wa Yibbulayimu.

¹⁰ Olwohuba Omwana w'omuutu gaaja hu hyalo ohwendula n'ohunuᵇola abo abaagota."

Olugero olw'endusuyagota (Mat 25:14-30)

¹¹ Abaatu baali bahyetegeeresayeyo, nga Yesu abagerera olugero olwohuba baali huupi n'e Yersaalemu era n'abaatu abay gaali ni nabo ni baᵇeeᵇa baati aᵇa hutagihiraᵇo ohuᵇuga nga habaha ni golireyo.

¹² Ng'aloma ati, "ᵇaaliᵇo omuutu owomu lulyo oluhombe owatiina mu hyalo ehyaᵇale ohumufuula habaha, ko ahene agobole.

13 Ng'alanga abeedu babe ehumi, ng'anja hiisi mulala hu bo ebbeesa ejibalanga baati mina* ndala ng'abaloma ati, 'Musuubuulire mu bbeesa ejo ohwola olu ndigobola.'

14 "Aye abaatu abomu hyalo hihye baali sibamwenda, nga batuma abahwenda batiine era eyi gaali n'aja ohumufuula habaha balome baati, 'Sihwenda musinde oyo ohuba habaha weefe.'

15 "Cooka niye nga bamufuula habaha gagamayo engo, ni goola ng'alanga abeedu aba gaja ebbeesa jije ni genda ohumanya amagoba aga baahola.

16 Ng'omwidu omudaayi amuloma ati, 'Musengwa, ebbeesa jijo eji waapa jasaala amagoba g'emina ehumi.'

17 "Nga musengwawe amuloma ati, 'Kalwe bugali weene, oli mwidu mulani. Ng'olu baaye mwesigwa mu hidiidiri, oja hunuga ebibuga ehumi.'

18 "Owohubiri nga gaaja aloma ati, 'Musengwa, emina eyi waapa nayisaasamo ejindi etaanu.'

19 "Nga musengwawe amuloma ati, 'Kalwe bugali weene, oja hunuga ebibuga bitaanu.'

20 "Aye owohudatu ni gaaja gamuloma ati, 'Musengwa, emina yiyo eyi waapa nj'eyi. Nayibiiha bulani weene era nj'eyi enyene n'enyene.

21 Nahutya, olwohuba oli mugosi, onjira n'ehitali hihyo era ogehesa n'anotamwa olwohuba wenda ebyowereere.'

22 "Nga musengwawe amugobolamo ati, 'Musirusiru ewe, ebi oloma ebyene bihusalira omusango. Hanye omanyire oti ndi mugosi era ti nenda ebyowereere,

23 lwahiina ebbeesa eji nahuna siwajinja abasubuuzi ni nahagoboye samwene najitusayo ni jikoleeye amagoba?'

24 "Ng'ango aloma abeedu abandi abaali ni bemereeye anjo ati, 'Mumutuseho n'emina eyo, muyiye oyo ali n'ehumi.'

25 "Ng'abeedu abo bamugobolamo baati, 'Musengwa, oyo oyu oloma ohuna, ali n'ehumi!'

26 "Ng'abagobolamo ati, 'Mbalomera hino ti oyo atambisa ehi bamuna, bali-mumeedahoh ebindi aye oyo anuma balimutusaaho n'ahadiidiri aho aha ali ni naho.

27 Naahani muleete nana abalabe bange, abatendire baafuule habaha waawe era mubeetire nana ni mbona.' "

Yesu gengira mu Yerusaalemu mu nono ery'amaani

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yow 12:12-19)

28 Yesu ni gahena ohuloma ebyo ng'abatangiramo batiina e Yerusaalemu.

29 Ni baali ni banaatere ohwola mu bubuga Bbesufage ni Bbesaniya mu hiiho g'olusozi lw'emisaala emizayiti, gatuma babiri hu beegi babe,

30 abaloma ati, "Mutiine mu haalo aha mulengera aho. Ni munaabe ni mwahengira muuti, munaabone nasugirya eperepere eyi muutu ahiiri hwihalangaho ni bayisidihire anjo, muyiwojolole muyindeetere nana.

31 Singa nabanjo ababuusa ati, 'Lwahiina muyiwojolola?' Munamugobolemo muuti, 'Musengwa nj'ayenda.' "

32 Ng'ango aba baatuma batiina bagaana byosibyosi ni biri ng'olu baali ni babalomire.

33 Ni baali ko ni bawojolola nasugirya eyo, ng'abeneeyo bababuusa baati, "Lwahiina muyiwojolola?"

34 Nga babagobolamo baati, "Musengwa nj'ayenda."

35 Nga batangirisa nasugirya eyo bayinjirira Yesu. Ni boola nga bayaalaho engoye jaawe hu mugongo, Yesu ayiihalaho.

* 19:13 19:13 Mina ndala yaali epeera y'omutambi ey'emyesi edatu.

³⁶ Ni gaali n'atiina, ng'abaatu baalirira engoye jaawe mu ngira Yesu agendereho.

³⁷ Ni gaali ni genda hwola e Yerusaalemu ni gehirira hu lusozi olw'emisaala emizayiti, ehinjindi hy'abeegi babe hyosihyosi nga hijumirya Hatonda n'ejanjaasi ery'amaani ni basangaaye olw'ebyamaliholiho byosibyosi ebi baali ni baweene.

³⁸ Ni baloma n'ejanjaasi ery'amaani baati,

“Ali n'ekabi habaha oyo

owuujira mu siina lya Musengwa,
abaatu bamuṅe eṅono.

Haṅabeṅo emiyaaya ṅagati wa Hatonda n'abaatu,
era eṅono libe eyiri Hatonda oyo ali Ṇamugulu Obugali.”*

³⁹ Ng'ajo balala hu Bafalisaayo abaali mu hinjindi baloma Yesu baati, “Musomesa, loma hu beegi babo baṅoleere.”

⁴⁰ Nga Yesu abagobolamo ati, “Mbalomera ti singa abo baṅoleera, amabaale ganaahayaane.”

Yesu alira amangi olw'abaatu bomu Yerusaalemu

⁴¹ Yesu ni goola huupi n'ehibuga Yerusaalemu, ni gahirengera ng'alira amangi olw'ohulumirwa abaatu bamo,

⁴² ng'aloma ati, “Singa baatu nywe olwa leero mumanyire ehyahabaleete ye emiyaaya! Aye hatyane bahibahwehire.

⁴³ Ehiseera hinahoole abasigu benywe babeswanigirisa.

⁴⁴ Baabasihirisa enywe ababalyagaana mu hibuga omwo era sibalireha ebaale eribatongolera ehibuga hyenywe ni liri hu lyahye, olwohuba simwamanya hiseera ehi Hatonda gaali ni gaajire ohubanṅola.”

Yesu atiina hu Yekaalu

(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Yow 2:13-22)

⁴⁵ Nga Yesu goola e Yerusaalemu gengira mu lunya lwa Yekaalu atandiha ohubbingamo abaali ni basuubuliramo.

⁴⁶ Ng'abaloma ati, “Hyaṅandiihiwa hiiti, 'Enyumba yange yinaabenga nyumba omu baatu bananjumirihisyenga.' Ne enywe muyifuuhisyeye pungulu eyi bakondo behwehamo.”*

⁴⁷ Nga hiisi ludaalo Yesu asomesanga mu Yekaalu. Aye abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi n'abaatu abahulu mu gwanga batandiiha ohugesyaho ohumusihirisa.

⁴⁸ Aye gabahayisa olw'abaatu abanjwerehererangamo ni bahumbaana aṅa gaali ohumuṅuliirisa.

20

Abatangirisi babuusa Yesu eyi atusa obuṅangi

(Mat 21:23-27; Mar 11:27-33)

¹ Lulala, Yesu ni gaali mu lunya lwa Yekaalu n'asomesa era n'abuulira Amaṅuliro Amalaṅi, abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi ko n'abaatu abahulu mu gwanga, batiina aṅa gaali,

² nga bamuloma baati, “Tulomere, otusa ṅeena obuṅangi obuhuginiha ohuhola ebiitu ebyo ebi ohola? Era nj'ani owahuṅa obuṅangi owo?”

³ Ng'ajo Yesu abagobolamo ati, “Keesi leha mbabuuseho. Mundomere,

⁴ Yowaane gatusa ṅeena obuṅangi ow'ohubatiza; gabutusa yiri Hatonda oba yiri baatu?”

* 19:38 19:38 Zab 118:26 * 19:46 19:46 Yis 56:7; Yer 7:11

⁵ Ng'ango bahubbagania ebiṅeego ni baloma baati, "Humugobolemo huutye? Singa huloma huuti 'Hatonda nj'owamutuma' anatubuuse ati, 'Lwahiina simwafugiirira bya Yowaane oyo?'

⁶ Nindi ni baneega ohumugobolamo baati, 'Abaatu nj'abamutuma,' nga hino hibatiisa baloma baati, 'Abaatu banatuhubbe amabaale.' Olwohuba bosibosi baali bafugiirira baati Yowaane gaali naabbi dala."

⁷ Ehyaṅwamo nga bamugobolamo baati, "Sihumanyire."

⁸ Ng'ango Yesu yeesi abaloma ati, "Kale keesi sinabalomere eyi tusa obunangi obuukosa ebi kola."

Olugero lw'abapangisa b'endimiro y'emizabbibbu

(Mat 21:33-46; Mar 12:1-12)

⁹ Ng'ango Yesu agerera abaatu abaliṅo olugero ati, "Ṅaaliṅo omuutu owahoma endimiro ey'emizabbibbu, ng'ahena ayipangisa abaatu, niye ng'atiina mu lugendo ng'alwayo.*

¹⁰ Ehiseera ehy'egesa ni hyola, gatuma mulala hu baneeresa babe eyiri abapangisa, bamuṅe owiisa wuwe. Cooka abapangisa abo baamuhubba nga bahena bamubbinga gaagama ni ṅabula ehi bamuṅaaye.

¹¹ Nga nindi omwene ndimiro abatamira omuṅeeresa owundi. Ng'oyo bamuhubba bahena bamuhola n'ebyobuṅemu nga gagama n'engalo enjerere.

¹² Ng'atuma omuṅeeresa owohudatu era yeesi bamubisya hubi, bamuhubba oluguma gaagama ni ṅaṅuma ehi bamuṅaaye.

¹³ "Ng'ango omwene ndimiro gebuusa ati, 'Kole hi? Hatume omwana wange omuhoda, hamunga banaamuṅe eṅono bamupeera owiisa wange.'

¹⁴ "Cooka abapangisa ni bamubona nga behobaana baati, 'Ono nj'omusika. Muhole hu mwite hwegoboseho obusika.'

¹⁵ Ng'ango bamusindigirisa bamutusa ebulafu w'endimiro y'emizabbibbu, nga bamwitira eyo.

"Ṅaahani omwene ndimiro alihola hi abapangisa abo?

¹⁶ Alitiina gabasihiirisa n'endimiro gayipangisa abaatu abandi." Abaatu ni baṅulira ebibono ebyo nga baloma baati, "O! Hatonda atuyeede ehyo hitabaṅo!"

¹⁷ Nga Yesu abahaṅaasa emoni ahena abaloma ati, "Ṅaahani ehyaṅandiihiwa hino hitegeesa hi,

" 'Ebaale eri abatongoli batala baati sirani, nj'eryafuuha ehulu ery'omugaso mu gosigosi?'"

¹⁸ "Era hiisi agwa hu ebaale eryo, alibbwagijihamo aye oyo oyu lirigwaho, aliminian-guha."

¹⁹ Ng'ango abasomesa b'amagambi n'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bagesyaho ohwenda ohuṅamba Yesu mu haseera aho, olwohuba bategeera baati olugero olwo alugerire ni luṅamba hu nibo aye nga batya abaatu.

Ehibuuso ehiṅamba hu huṅa omusolo

(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)

²⁰ Abasomesa b'amagambi n'abatangirisi b'abasengi ni bendulirisa ehi baneṅambye hu Yesu, batuma abaatu batiina beefuula oti haani basiima ebi ahola bamuṅambihisye mu malomere gage ameene, bamuṅeyo mu buṅugi wa Barooma.

²¹ Ng'ango batiina bamuhema baati, "Musomesa, humanyire huuti ewe ofiira hu mazima era obula hu by'abaatu huhusiima ebinambulamo wabula abaatu bosibosi obabisya mu ngeri nj'enyene n'obasomesa ebi Hatonda genda bahole.

²² Ṅaahani muhulu tulomere, hiraṅi ohuṅa Kayisaali* omusolo oba bbe?"

* 20:9 20:9 Yis 5:1 * 20:17 20:17 Zab 118:22 * 20:22 20:22 Oba habaha wa Barooma.

²³ Aye Yesu ng'ategeera ehi baaliho, ng'abaloma ati,

²⁴ "Mundage edinaari. Ehifaananyi n'amasiina ebiyiriho by'ani?"

²⁵ Nga bamugobolamo baati, "Bya Kayisaali." Ng'ango Yesu abaloma ati, "Kale ebya Kayisaali mubiye Kayisaali, n'ebya Hatonda mubiye Hatonda."

²⁶ Abo aba batuma ohumuhema ndibanange humujambya mu ebi gaaloma mu lwijuuye, benunja engeri eyi gabagobolamo era banjuma hyahuloma.

Ehibuuso ehiyamba hu hulamuha

(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)

²⁷ Ng'ango Abasadukaayo, bano nj'abaali ni batafugiirira baati eriyo ohulamuha, batuma balala hu bahyawe eyiri Yesu bamubuusa baati,

²⁸ "Musomesa, Musa omujeeresa wa Hatonda gatujandiihira egambi ati singa omuutu afa galeha namwandu n'atamusaayemo mwana, mugandaawe atehwa ohumusika amusaalire abaana.*

²⁹ Naahani njaalino aboluganda musanvu. Omudaayi ng'ahwa omuhasi, cooka ng'afa n'atamusaayemo mwana.

³⁰ Owohubiri ng'asika namwandu oyo era yeesi ng'afa n'atamusaayemo mwana.

³¹ N'owohudatu yeesi atyo. Bosibosi omusanvu nga bambalaho omuhasi oyo. Cooka ndibamusaalamo mwana.

³² Naahani bosibosi ni baali ni banjooye ohufa ng'omuhasi oyo yeesi afa.

³³ Olwo njaahani hu ludaalo olu baatu bosibosi baliramuhiraho, omuhasi oyo aliba muha ani, olwohuba gaaliho muhasi w'abaatu abo bosibosi omusanvu?"

³⁴ Ng'ango Yesu abagobolamo ati, "Obufumbo, w'abaatu hu hyalo huno.

³⁵ Aye sipohija huba eyiri abaatu aba Hatonda abona ati basaanira ohulamuha babe balamu mwigulu ni batahwa era ni batafumbirwa.

³⁶ Baliba hy'abamalayika, ni batafa era baliberera balamu olwohuba baliba baana ba Hatonda.

³⁷ Mu hitundu ehiroma hu hadenjo ahaali ni hanya aye ni hataguhuliha, Musa omujeeresa wa Hatonda n'aloma hu hulamuha, yeesi ahihahasa ati abafu balamuha ni gaali n'aloma ati Musengwa, 'nje Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo.'*

³⁸ Hatonda w'abalamu sosi w'abafu olwohuba abaatu bosibosi eyiri Hatonda, balamu."

³⁹ Nga balala hu basomesa b'amagambi baloma baati, "Musomesa, olomire bulaji."

⁴⁰ Ohunjwa hulwo, njajuma owesinga ohumubuusa ebibuuso nindi.

Kurisito ni Habaha Dawudi

(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)

⁴¹ Ng'ango Yesu abaloma ati, "Lwahiina abaatu baloma baati Kurisito oyu Hatonda gafujjaho amate ohunonola abaatu Mwijuhulu wa Dawudi?"

⁴² "Dawudi omwene mu Zabbuli aloma ati,

" 'Hatonda gaaloma Musengwa yange ati,

Yiihala ni wundireene,

hu lubega olw'omuhono gwange omulungi,

⁴³ ohwola olu ndifuula abasigu babo

ekookolo ey'ohutaho amagulu gago.'*

⁴⁴ "Obanga Dawudi amulanga 'Musengwawe,' nindi olwo anjanga atye ohuba mwijuhulu wuwe?"

Yesu alabula hu hwehuuma abasomesa b'amagambi

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

⁴⁵ Abaatu bosibosi ni baali ni bahinjulirisa, nga Yesu aloma abeegi babe ati,

* 20:28 20:28 Mag 25:5 * 20:37 20:37 Huj 3:6 * 20:43 20:43 Zab 110:1

⁴⁶ “Mwehuume mubone ti simuŋamba sambo y’abasomesa b’amagambi abagenda ni bambaaye amaganduula amaleeni aghwesa hwiropa ohulaga ng’olu bahihenaho era abenda babaheese mu ngeri ey’ohubaŋa eŋono ni bali mu akisoni n’ohwihala mu bifo eby’eŋono mu mahumbaaniro nohu mbaga.

⁴⁷ Abanyagulula ebiitu baahena mu mayumba ga banamwandu era abajumirya Hatonda n’ebibono ebyene ebingi olw’ohweraga. Balibaŋa ehiguudyo ehihiraho obubbala.”

21

Ehirabo hya namwandu

(Mar 12:41-44)

¹ Yesu ni gaali n’ahiiri mu Yekaalu, ng’abona abaninda bangi ni baŋaayo ehirabo.

² Ng’aŋo abona ni namwandu omugadi yeesi owaaja gaatamo obubbeesa bubiri obusembayo ohuba ow’omuŋendo omutono obugali.

³ Nga Yesu aloma abeegi babe ati, “Mbalomera ehituufu, namwandu ono aŋaayeyo hibbala bugali ohuhira abandi bosibosi.

⁴ Bala bataayemo ni batusa hu bingi ebi bali ni nabyo. Aye namwandu ono, mu bugadi wuwe aŋaayeyo hyosihyosi ehi abaaye ni nahyo mu bulamu wuwe.”

Obubonero owohuuja hwa Kurisito

(Mat 24:1-14; Mar 13:1-23)

⁵ Ng’aŋo balala hu beegi ba Yesu baloma ng’olu Yekaalu bayitongola n’amabaale ameene amaŋono n’ebiitu ebi baŋonga eyiri Hatonda. Nga Yesu abagobolamo ati,

⁶ “Ehiseera hinahoole bino byosibyosi ebi mubona, byabulunguha era nasinabaŋo ebaale wayire erala eririsigala ni liri hu lyahye. Gosigosi baligatepulula gaagwa ŋaasi.”

⁷ Ng’abeegi babe bamubuusa baati, “Musomesa tulomereho. Ebyo biribaŋo ŋaali? Era habonero hi ahabalimanyiraho?”

⁸ Ng’aŋo Yesu abaloma ati, “Mwehuume ŋatabaŋo abadulingadulinga. Hiri hiityo olwohuba bangi baliija ni beranga ohutambisa obunangi wange era ni baloma baati, ‘Ndiise Kurisito’ era baati, ‘Ekomerero yoolire.’ Aye simufugiiriranga ebi baloma.

⁹ Era ni muŋuliranga etalo n’ohutawuha ŋano ni naŋala, simutyanga. Ebyo biri n’ohubaŋo aye ekomerero yiriba yihiiri hwola.”

¹⁰ Ng’aŋo geyongera aloma ati, “Amawanga galihubbana n’owahabaha buliwaagala owahabaha obundi.

¹¹ Naŋibaŋo musisi mu bitundu bingi era enjala yirigwa ni haŋupuli alibaŋo mu hyalo. Era naŋibaŋo ebiitu ebitiisa n’ebyamaliholiho ebiriŋwa mwigulu.

¹² “Aye ebyo byosibyosi ko bibeno, balibahiyaania era balibaŋamba babeemeha ohuŋosya mu mbuga j’amahumbaaniro g’Abayudaaya neja bahabaha nga bahena babadaanya mu komera olwohuba muli baloobera bange.

¹³ Hino hiribaleetera mubooseho Amaŋuliro Amalaŋi agapambaho.

¹⁴ Aye simwenjendehereranga ehi munaahalome oba ng’olu munenjosyeho,

¹⁵ olwohuba ndibaŋa ebibono n’amagesi agohubagobolamo era abasigu benywe sibaliŋanga hubaŋahania wayire ohugaana ebi muliroma.

¹⁶ Abasaaye, n’abalebe benywe n’abemihago balibalyamo oluhwe era abandi hu nywe abasigu balibeeta.

¹⁷ Era abaatu bosibosi balibacaawa olwohuba abaloobera bange.

¹⁸ Aye naŋula hu nywe oyu balisihiirisa obulamu wuwe ow’omwoyo.*

¹⁹ Oyo alyehaliriha ebigosi ohwola hu komerero alinonoha.”

* **21:18 21:18** Ebyaŋandihiwa ebindi biroma biiti efiri jenywe sijirisihiiriha.

20 Nga Yesu geyongera aloma ati, “Ni mulibona abasooli ni beswanigirihise Yerusaaumu, olwo nga mumanya muuti ohusihiriha hw’ehibuga ehyo huli huupi.

21 Abo abaliba mu Buyudaaya, badulumiranga mu bitundu eby’esozi, abo abaliba mu hibuga bahinjwango era ni nabo abaliba mu byalo sibadulumanga huja mu hibuga.

22 Mu ndaalo ejo Hatonda aliba gesasusa era ehyo hiriba hyoheeresa byosibyosi Ebyanjandihwa.*

23 Mu ndaalo ejo abahasi abaliba ebida n’abookesa nj’abalisinga ohubonaabona. Nalibango ohubonaabona ohw’amaani hu baatu olw’ehirungi hya Hatonda eyi bali.

24 Balibeeta n’epiima era banjira abandi eyo mu busibe mu mawanga agandi. Abatali Bayudaaya baliihala hu baatu bomu Yerusaaumu era babanjuga ohwola ebiseera by’obunugi waawe olu birinjwaho.”

*Ohugobola hw’Omwana w’Omuutu
(Mat 24:29-31; Mar 13:24-28)*

25 Nga Yesu geyongera aloma ati, “Nalibango ehyamaliholiho hu lyuba nohu mwesi ko nohu munyene. Hu hyalo amawanga galyenendeherera olw’ohwoluuma hw’enyanga n’ebimoto by’amaaji.

26 Ebyo ebiri mu bbanga balibitengesya. Ehyo hirireetera abaatu ohufaho olweso olw’emama ko n’ohwenendeherera olw’ebyo ebiriba ni biboolireho era n’ebiri namugulu mu bbanga biritetema.

27 Mu hiseera ehyo balibona Omwana w’Omuutu ni gaajira mu hireri n’obunangi n’enono ery’amaani.

28 Aye ebiitu ebyo byosibyosi ni biritandihwa ohubango, mugobolangamo amaani olwohuba ohununuliwa hwenywe huliba huli huupi.”

*Omusaala omutiini ng’ehyohuboneraho
(Mat 24:32-35; Mar 13:29-31)*

29 Ng’ango Yesu abagerera olugero ati, “Mubonere hu musaala omutiini oba ogundi gwsigwosi muhene mwege.

30 Omusaala ogwo ni gusebuhaho amahoose amanyenyeeeri, nga mumanya muuti ebiro eby’endobooli binaatere ohwola.

31 Mu ngeri nj’enyene ni mubonanga ebindomireho ni biringo, mumanyanga muuti Obunugi wa Hatonda bunaatere ohwola.

32 Mbalomera ehituufu ti ebiitu bino byosibyosi binahabeengo abaatu ab’omulembe guno ni batanjwango hufa.

33 Ehyalo hino n’ebiri namugulu mu bbanga birinjwango aye ebibono byange sibirigwa njaasi.

34 “Mwehume, mutahenera biseera byenywe mu hwejalabya n’ohumeera, oludaalo olw’ekomerero lutaboolaho ni mutamanyire.

35 Olwohuba oludaalo olwo lulyola hu baatu bosibosi hu hyalo.

36 Mube butebute hiisi hiseera ni musaba ko mujange ohubita mu ebyo byosibyosi ebija hubango era mujange n’ohwemeerera n’esangaalo mu moni j’Omwana w’Omuutu hu ludaalo olu aligobola.”

37 Hiisi ludaalo, Yesu gatiinanga hu Yekaalu ng’asomesa, ne ni wiiranga ng’atiina hu lusozi olw’emisaala emizayiti eyi ganenyuhanga.

38 Era hiisi mugamba abaatu bangi baanunanga hu Yekaalu ohumunjuliirisa n’asomesa.

* 21:22 21:22 Kos 9:7

22

Yuda afugiirira ohulya mu Yesu oluhwe

(Mat 26:1-5; Mar 14:1-6; Yow 11:45-53)

¹ Embaga y'Abayudaaya eyi baliirangaho Emigaati Eji batatayemo Ehisimbulusa eyi balanga baati Embaga ey'Ohubihisya yaali yiri huupi hwola,

² abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi baali mu husala amagesi og'ohwita Yesu mu ngiso olwohuba baali batya abaatu.

³ Nga Sitaani gengira mu mulala hu beegi ba Yesu ehumi n'ababiri oyu balanganga baati Yuda n'erindi baati Yisikaryoti.

⁴ Ng'ango Yuda atiina ateesa n'abatangirisi b'abasengi n'abahulu b'abahuumi ba Yekaalu, ng'olu ananayo Yesu eyi bali.

⁵ Hino hyasangaasa abatangirisi abo era nga balagaana ohumuṅa ebeesa.

⁶ Nga Yuda afugiirira atandiha ohwendula ahamanga ahohunayo Yesu eyi bali, ehiṅindi hy'abaatu ni hiṅumaṅo.

Yesu alya n'abeegi babe Embaga ey'Ohubihisya

(Mat 26:17-25; Mar 14:12-23; Yow 13:21-30)

⁷ Ng'ango oludaalo olw'Embaga Eyibaliiraho Emigaati Ejibatataayemo Ehisimbulusa era olu beetiraho etaama eperepere ng'eṅongo ni bahebulira Ohubihisya, lwola.

⁸ Nga Yesu atuma Peetero ni Yowaane abaloma ati, "Mutiine mututegehere Embaga ey'Ohubihisya."

⁹ Nibo nga bamubuusa baati, "Wenda huje hutegehere ṅeena?"

¹⁰ Ng'abaloma ati, "Ni munaabe ni mwingira mu hibuga, munagaane omusinde ni getwihire esongo y'amaaji, mumulonde ohwola mu nyumba omu anengire.

¹¹ Mulome omwene nyumba muuti, 'Omusomesa abuusa ati mbo ehisenge hiri ṅeena omu niye n'abeegi babe banaliire Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya?'

¹² Anabalage ehisenge ehibbala ehyanamugulu mu kalina ehi bahenire ohulongoosa n'ohutegeha, mutegehere omwo."

¹³ Ng'ango abeegi basimbuha batiina, baagaana byosibyosi ni biri ng'olu Yesu gaali n'abalomire. Ng'ango bategeha Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya.

¹⁴ Esaawa ey'ohulya ni yoola, nga Yesu n'abahwenda babe beehala ohulya.

¹⁵ Ng'abaloma ati, "Nendire bugali weene ohulya ni nenywe embaga yino ni kiiri hubonaabona.

¹⁶ Mbalomera ti sinja hulyaho mbaga yino nindi ohwola olu hiribaṅo mu bujugi wa Hatonda."

¹⁷ Ng'ango abugula ehipopo hy'envinyo geyaasa Hatonda, ng'aloma ati, "Munaṅe munyweho mwesimwesi,

¹⁸ olwohuba mbalomera ti sinja hunywa hu nvinyo y'emizabbibbu nindi ohwola olu ndinywa epyaha mu bujugi wa Hatonda."

¹⁹ Ng'ango abugula omugaati geyaasa Hatonda, ni gahena ng'agubbongolamo, ng'abaṅa aloma ati, "Guno nj'omubiri gwange oguupayo hu lwenywe. Hino muhiholenga olw'ohukebulira."

²⁰ Mu ngeri nj'enyene ni baahena ohulya ehy'egulo, nga Yesu aṅamba ehipopo hy'envinyo aloma ati, "Envinyo yino nj'amafugi gange aganoṅohe ohuba ahabonero ahahahasa endagaano epyaha eyi Hatonda aholire n'abaatu.*

²¹ Aye oyo aja hundyamo oluhwe ali ni neese hu hiṅulo hino.

²² Omwana w'Omuntu aja hufa ng'olu hyanandihiwa aye jimwageene oyo amulyamo oluhwe!"

* 22:20 22:20 Ebyanandihiwa ebindi biṅuma lunyiri luno.

²³ Ng'abeegi babe bebuusa abeene n'abeene baati nj'ani hu bo owaali n'aja hu mulyamo oluhwe.

Ahira ohuba ow'enjono mu bunugi wa Hatonda

²⁴ Ng'ango nabaluhango embaha mu beegi ba Yesu ni bebuusa baati mbo nj'ani hu bo ahira ohuba ow'enjono.

²⁵ Nga Yesu abaloma ati, "Abahabaha b'Abatali Bayudaaya banjuga n'obuhambwe era abatangirisi baawe benda abaatu aba banjuga bamanye baati babaliho obunangi era nga bahena beeranga mbo bayeedi baawe.

²⁶ Aye mu enywe sipohiri hiityo, wabula ahira ohuba ow'enjono mu nywe, gebisye hy'omunjere era omutangirisi abe munjeeresa wabahye.

²⁷ Naahani ahira ohuba ow'enjono nj'ani? Oyo owihaaye ohulya oba oyo owinjula? Nj'oyo owihaaye ohulya. Aye ese mu enywe ndi hy'omunjeeresa.

²⁸ Ndinywe abagumiiye ebigosi byange.

²⁹ Keesi mbateehateehera obunugi ng'olu Bbaabba gaategehera,

³⁰ konyo mulye era munywere hu meeza yange mu bunugi wange. Era mwesi mulihaala hu tebe ehumi n'ebiri ej'obunugi mwasalira ebiha bya Yisirayiri ehumi nabibiri emisango."

Yesu aloma ati Peetero anamwegaane

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Yow 13:36-38)

³¹ Ng'ango Yesu aloma ati, "Simooni, Simooni, Sitaani asungire Hatonda amufugiirire abasenyete hy'engaano.

³² Aye kusabiiye ti otaŋwamo maani mu hufugiirira huhwo. Era n'olihena ohwebbwaga, ogumyanga abahyo."

³³ Aye gamuloma ati, "Musengwa, ese netegehire ohwingira ekomera ni neewe. Era netegehire ohufiira njalala ni neewe."

³⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, "Mu butuufu oweene kuloma ti mu hiire ehyene hino, engoho yinaabe yihiiri huholyoha ni wahanegaanira emirundi edatu."

³⁵ Ng'ango Yesu ababuusa ati, "Ni n'abatuma ohubuulira Amanjuliro Amalanji, ndimugega bbeesa wayire engayito, njalalino ehimwahaya?" Nga bamugobolamo baati, "Nanjuma."

³⁶ Ng'abaloma ati, "Ale oyo ali n'ebbeesa n'ehihapu abugule, ni nooyo anjuma piima atunde ehyambalo hiye ayigule.

³⁷ Ehyanjandiihiwa ehiroma hiiti, 'Bamubalira njalala n'ababbwagi b'amagambi,'* hiri n'ohwolerera. C'ehyo ehyene, ebyo ebipambaho biri n'ohwolerera."

³⁸ Nga abeegi babe bamuloma baati, "Musengwa, hulinjo n'epiima ebiri njano." Nga Yesu abaloma ati, "Ehyo hihena!"

Yesu mu Gesesimane

(Mat 26:36-46; Mar 14:32-42)

³⁹ Ng'ango Yesu anjwa mu Yerusaalemu atiina hu lusozi olw'emisaala Emizayiti ng'olu gaholanga era abeegi babe nga batiina ni naye.

⁴⁰ Ni goola eyo, ng'abaloma ati, "Musabe Hatonda ko mutahemewa."

⁴¹ Ng'ango niye anjwango gesambaho ahanaanjiro, ahena ahubba amafuha gegayirira Hatonda,

⁴² n'aloma ati, "Bbaabba, hanye nj'ohusiima huhwo, esaawa yino ey'ohubonaabona yitanjolahyo aye ewe ehi wenda hibe nj'ehiholewa sosi ehi ese nenda."

⁴³ Ng'ango malayika anjwa mwigulu amugobosamo amaani.

* 22:37 22:37 Yis 53:12

⁴⁴ Mu bulumi obubitiirifu geyongera ohwegayirira Hatonda bugali weene era oluuya lulwe nga lutagiha ohutonya njaasi hy'amatondo g'amafugi.†

⁴⁵ Yesu ni gahena ohusaba, nga genyoha gaagamayo aya beegi babe baali aye gabagaana ni banenyuha olw'omudembo n'ohwenjendeherera ebi baali ni nabyo.

⁴⁶ Ng'abaloma ati, "Lwahiina muli hunenyuha? Mwinyohe, musabe ko mutahe-mewa."

Banjamba Yesu

(Mat 26:27-56; Mar 14:43-50; Yow 18:3-11)

⁴⁷ Yesu ni gaali n'ahiroma, ng'ehinjindi hy'abaatu hyola aya baali, Yuda mulala hu beegi babe ehumi n'ababiri n'ahitangiriye. Nga geegerera huupi ni Yesu amuheesa n'amugwa mu hifuba.

⁴⁸ Aye Yesu ng'amuloma ati, "Yuda, ewe Omwana w'Omuutu omulyamo oluhwe n'omugwa mu hifuba?"

⁴⁹ Abeegi ba Yesu ni babona ehyali ni hija hubano, nga bamubuusa baati, "Musengwa, hubasoose n'epiima?"

⁵⁰ Nga mulala hu beegi babe atema hu mwidu w'omuhulu w'abasengi ba Hatonda ohutwi ohulungi.

⁵¹ Aye Yesu ng'abaloma ati, "Mulehe!" Ng'anjamba aya batemire ohutwi hw'omwidu oyo, amunonia.

⁵² Ng'ano Yesu aloma abatangirisi b'abasengi n'abahulu b'abahuumi ba Yekaalu ko n'abaatu abahulu mu gwanga abaja ohumunamba ati, "Muujire ohupamba ni muli n'epiima n'ebibiro hy'abajiriye omuyekera?"

⁵³ Mbaayenga mba ni nenywe mu Yekaalu, ni mutapamba. Aye hino nj'ehiseera hyenywe amaani g'ehiirema ohuhola."

Peetero gegaana Yesu

(Mat 26:57-58,69-75; Mar 14:53-54,66-72; Yow 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Ng'ano banjamba Yesu, bamunira ewomuhulu w'abasengi ba Hatonda. Peetero galondaho ni gesambireho ahanaaniro.

⁵⁵ Ne ni bahena ohunambya ehihoso mu lunya ngati nga beehala ohwota omuliro. Nga Peetero yeesi gehala ni nabo ohwota omuliro.

⁵⁶ Mulala hu bahaana abanjeeresanga ow'omusengi oyo, gabona Peetero ni gehaaye mu njase y'omuliro, ng'amuhanjaasa emoni, ahenaloma abo abaliyo ati, "Omusinde ono yeesi agendanga ni Yesu."

⁵⁷ Aye Peetero nga gegaana ati, "Muhasi ewe, omuutu oyo ese simumanyire."

⁵⁸ Era ni nabitireno ahaseera, omuutu owundi ng'amubona, ng'aloma ati, "Weesi oli mulala hu abo." Cooka Peetero ng'amuloma ati, "Musinde ewe, ese kwegaana!"

⁵⁹ Ni nabitireno esaawa nga ndala, omuutu owundi ng'amuhamiirisa ati, "Hituufu, ni noono abaaye agendanga ni Yesu olwohuba yeesi Mugalilaaya hya niye."

⁶⁰ Aye Peetero galoma ati, "Wange, ehi oli huloma sikimanyire." Anjo ni naano, ni gaali n'ahiroma ng'engoho yiholyoha.

⁶¹ Nga Musengwa weefe acuuha aheja hu Peetero. Ng'ahedulira ebi Musengwa gaali n'amulomire ati, "Olwa leero engoho yinaabe yitaholyoha, ni wuneganiye emirundi edatu."

⁶² Ng'ano Peetero atula ebulafu, atemuha alira bugali weene.

Abaatu bajeeja era bahubba Yesu

(Mat 26:67-68; Mar 14:65)

⁶³ Mu hiseera ehyo, abasinde baali ni bahuuma Yesu batandiiha ohumujeeja n'ohumuhubba.

† 22:44 22:44 Ebyanjandihwa ebindi binjuma enyiriri jino.

⁶⁴ Nga bamuwiiha mu moni bahena bamuloma baati, “Teeba, nj’ani ahuhubbire.”

⁶⁵ Nga bamuloma ebibono ebyene ebingi ni bamufodogola.

⁶⁶ Ni wanuuha, ng’Ahahiiho h’abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abasomesa b’amagambi bahumbaana nga banjira Yesu mu Luhiiho lwawe.

⁶⁷ Nga bamubuusa baati, “Tulomere, ndiwe Kurisito oyu Hatonda gafuujaho amate ohunoŋola abaatu?” Ng’abagobolamo ati, “N’olu n’abalomere, simunafugiirire,

⁶⁸ era singa mbabuusa, simunangobolemo.

⁶⁹ Aye ohunŋwa ŋaahani, Omwana w’Omuutu aja hwihala hu lubega olw’omuhono omulungi ogwa Hatonda omwene buŋangi.”

⁷⁰ Nga bosibosi bamubuusa baati, “Ewe, oli Mwana wa Hatonda?” Nga niye abagobolamo ati, “Ng’olu muloma olwo.”

⁷¹ Ng’aŋo baloma baati, “Hwendera hi obujulizi obundi olwohuba efe hwabeene hwenŋuliriyeho n’amatwi geefe ebiŋwa mu munwa gugwe.”

23

Bemeha Yesu mu moni ja Pilaato

(Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Yow 18:28-38)

¹ Ng’aŋo abohu Luhiiho Olubbala mu diini ly’Ehiyudaaya bosibosi benyoha batangirisa Yesu bamunŋira ewa Pilaato.

² Nga batandiiha ohumuŋaŋabira ni baloma baati, “Hwavumbula huuti omusinde ono asasamasa abaatu b’egwanga ly’efe, n’abagaana ohuŋa Kayisaali omusolo era ni geeranga Kurisito oyu Hatonda gafuujaho amate ohunoŋola abaatu era mbo nje habaha.”

³ Ng’aŋo Pilaato amubuusa ati, “Ndiwe habaha w’Abayudaaya?” Nga Yesu amugobolamo ati, “Ng’olu oloma olwo.”

⁴ Nga Pilaato aloma abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’ehibbubbu hy’abaatu ati, “Simbona musango ogu muutu ono asaaye.”

⁵ Aye nibo nga beyongera huhayaana baati, “Ebi omuutu oyo asomesa bisasamahise abaatu mu Buyudaaya mwosimwosi. Gatandihira mu twale ly’e Galilaaya era goolire ni naŋano mu Yerusaalemu.”

⁶ Pilaato ni gaŋulira ebyo, ng’abuusa hanye Yesu gaali Mugalilaaya.

⁷ Ni bamulomera baati Mugalilaaya, ng’amunŋindiha ewa Herode owaali omunŋugi w’etwale eryo, yeesi owaali n’ali mu Yerusaalemu mu hiseera ehyo.

⁸ Herode gasangaala bugali ni gabona hu Yesu, olwohuba gaali aŋuliye ebimuŋambaho era n’ahenire ehimanga ni gesunga ohumubona n’ahola ebyamal-iholiho.

⁹ Nga Herode abuusa Yesu ebibuuso ebyene ebingi aye Yesu sigagobolamo wayire hirala.

¹⁰ Abatangirisi b’abasengi n’abasomesa b’amagambi baali bemereeye aŋo, nga bahaalama ni bamunŋabira emisango.

¹¹ Ng’aŋo Herode n’abasirikale babe bamujeeja era bamuhiina ni bamwambasa olugoye olumeregenya. Ni bahena ng’amunŋambya abahahiiho bamwagamyeyo ewa Pilaato.

¹² Herode ni Pilaato baali sibendana aye esonga ya Yesu yabagaata bafuuha ba muhago hu ludaalo olwo.

Basalira Yesu ogw’ohufa

(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yow 18:39; 19:16)

¹³ Ng’aŋo Pilaato alanga abatangirisi b’abasengi ba Hatonda ko n’abaatu abandi abohu hahiiho h’Abayudaaya ko n’ehinŋindi hy’abaatu ehyali aŋo,

14 ng'abaloma ati, "Mundeteeye omusinde ono ni muloma muuti asasamasa abaatu. Aye ng'olu muweene ni kejire mu songa jije, simbona musango ogu mumuñanabira.

15 Era ni Herode yeesi ahayire esonga yosiyosi nj'ohumugobosa eno. Ng'olu mwesi mubona, omuutu ono anjuma ehi aholire ohumusalira ogw'ohufa.

16 Olw'ehyo, oluvanyuma lw'ohumuswaja, namulehule."

17 Hu hiisi ludaalo lw'embaga ey'Ohubihisya, Pilaato galehulanga omusibe oyu bamusunganga.*

18 Ng'ehinjindi hy'abaatu hyosihyosi hihayaana hiiti, "Oyo mumusimye humusimya aye lehula Bbarabba!"

19 Bbarabba oyo baali bamusidihire mu komera olw'ahegungo ahaliino mu hibuga n'olwobutemu.

20 Nga nindi Pilaato aloma n'abaatu nabanjooyanjooya olw'ohwenda ohulehula Yesu.

21 Aye nibo beyongera huhayaana baati, "Muhomerere hu musalabba, muhomerere hu musalabba!"

22 Nga nindi Pilaato ababuusa omulundi ogwohudatu ati, "Lwahiina mwenda bamuhomerere? Hibi hi ehi aholire? Simbona songa hu muutu ono eyigera ni mwenda musalire ogw'ohufa. Olw'ehyo, ni banahene ohumuswaja, namulehule."

23 Cooka nibo nga beyongera huhayaana ni bahahasa baati bahomerere Yesu hu musalabba. Era nga bamunjinga amaani.

24 Nga Pilaato asalajo abaholera ehi bendire.

25 Ng'abalehulira Bbarabba oyu beegalira mu komera olw'ohwegungu n'obutemu, anjajo Yesu bamuhomerere ng'olu bendire.

Bahomerera Yesu hu musalabba

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Yow 19:17-27)

26 Abasirikale ni baali ni batangirihise Yesu ni bamunjira ohumuhomerera, nga bagaana omusinde omusaale w'e Kireene oyu balanganga baati Simooni n'anwa mu hyalo ni gaagamayo mu hibuga. Nga bamugegesa omusalabba gwa Yesu agubbeeda n'amulondaho.

27 Ehinjindi hy'abaatu hyalonda hu Yesu ni mulimo n'abahasi abaali ni bahubba enduulu era ni balira olwa Yesu.

28 Cooka Yesu ng'abacuuhira abaloma ati, "Abahaana b'e Yerusaalemu, mulehe ohundira ese aye mwerire mwabeene n'abaana benywe.

29 Olwohuba ehiseera hiriyola olu baatu baliroma baati 'abahasi abagumba bali bulani.'†

30 Era

"baaloma esozi baati, 'Mutugweho'

n'obusozi baati, 'Mutusiihe.'*

31 "Anjabolera bino hu musaala omubisi, ne hu mwomu hiriba hiitye?"

32 Era njaliño abasinde babiri ababbwagi b'amagambi boosi ababatangirisi baanjira ni Yesu ohuja ohubahomerera.

33 Ni boola anja balanga baati, "Ehifo Ehyahananga" nga bahomerera Yesu ko n'ababbwagi b'amagambi bala hu musalabba, mulala hu lubega lw'omuhono gwa Yesu omulungi, owundi hu mugooda.

34 Ebyo ni byanjwa nga Yesu aloma ati, "Bbaabba, basoniñe olwohuba sibamanyire ehi bahola."‡ Abasirikale baahubba ahalulu bagabana ebyambalo bya Yesu.*

* 23:17 23:17 Ebyanjandihwa ebindi binjuma lunyiriri luno. † 23:29 23:29 olwohuba enaku yaawe sija huba mbitiirifu hy'eyabo abaliba ni bali n'abaana. * 23:30 23:30 Kos 10:8 ‡ 23:34 23:34 Ebyanjandihwa ebindi bibula lunyiriri luno. * 23:34 23:34 Zab 22:18

³⁵ Abaatu nga bemeerera anjo ni bamulengereeye, n'abatangirisi babwe boosi ni bamujeherera baati, "Ganoŋolanga bandi aye saananga hwenonola niye omwene. Hanye hituufu ehyene nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu era oyu Hatonda gatobola, genonole!"*

³⁶ Abasirikale boosi nga bamujeeja nga bahena bamuŋa envinyo eyisalire,*

³⁷ ni baloma baati, "Wenonole hanye oli habaha w'Abayudaaya!"

³⁸ Nga bata ŋamugulu wuwe ehipande ehisoma hiiti:

ONO NJE HABAHA W'ABAYUDAAYA.

³⁹ Mulala hu babbwagi b'amagambi yeesi oyu baahomerera hu musalabba ng'aduha Yesu ati, "Weranga Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu. Ale wenonole onwe hu musalabba, hwesi otunonole."

⁴⁰ Aye owahye ng'amuhayula ati, "Ewe n'ohutya sootyaho Hatonda olwohuba mbo oli hu hibonerezo c'ehyene ni naye?"

⁴¹ Ese ni neewe, ehibonerezo hino hitwola olwohuba huli husasula ebyo ebi hwahola. Aye ono abula hibi ehigahola."

⁴² Ng'anjo aloma Yesu ati, "Bukebuliranga olu onahajire mwinono ly'obunugi buwo."

⁴³ Nga Yesu amugobolamo ati, "Mazima kuloma ti olwa leero, onaabe ni neese mu hifo ehy'ohwesiima."

Ohufa hwa Yesu

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Yow 19:28-30)

⁴⁴ Naahani ebyo byaliŋo esaawa nga mukaaga ejomu muusi. Ohunwa hu saawa ejo ohwola esaawa mwenda ej'egulo, ng'ehiirema hiŋamba ehyalo hyosihyosi,

⁴⁵ olwohuba eryuba lyasima. Olutimbe olwomu Yekaalu nga ludweduhamo ŋabiri, ohunwa ŋamugulu ohwola ŋaasi.

⁴⁶ Nga Yesu alanga n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Bbaabba, kuŋambya omwoyo gwange!" Ni gahena ohuloma atyo, ng'afa.

⁴⁷ Omuhulu w'ehibubbu hy'abasirikale ecikumi ni gabona ebyaliŋo, ng'ajumirya Hatonda n'aloma ati, "Mu butuufu omuutu ono ajumaaho musango!"

⁴⁸ Abaatu bosibosi abaali ni bahumbeene ohwebonera, ni babona ebyaliŋo, nga baagamayo ewaawe ni bawombonaye.

⁴⁹ Aye abo bosibosi abaali ni bamumanyire, omwo ni mulimo n'abahasi abaamulondaho ohunwa e Galilaaya, nga bemeerera ni besambireho ahamanga ni bebonera.

Basiha Yesu

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yow 19:38-42)

⁵⁰ Naaliŋo omusinde ow'esambo endani era omugwalaafu ow'ahiihanga hu Luhiiho lw'Abayudaaya ni bamulanga baati Yosefu.

⁵¹ Omusinde oyo gaali musaale womu habuga ahabalanga baati Alimataaya mu twale ly'e Buyudaaya era gaali ahuumirira ohuuja hw'obunugi wa Hatonda. Yosefu gaali saafugiirisanie n'eteesa ko n'ebikolwa by'abahye.

⁵² Kale ng'atiina eyiri Pilaato amusunga omulambo gwa Yesu aje agusiihe.

⁵³ Ni gagutusa hu musalabba, gagwambiha mu lugoye olulani olwa laasi. Ng'agunira aguta mu higombe ehibabaaja mwibaale mu ngeri y'epungulu era ni batasihangahomo muutu yesiyesi.

⁵⁴ Bino byosibyosi byaliŋo hu ludaalo lw'ohwetegehera obunahye ni yinaahabe Sabbaato.

⁵⁵ Abahasi abaali ni baŋooye e Galilaaya ni batiinire ni Yesu e Yerusaalemu, balonda hu Yosefu baabona ehigombe omu gaata omulambo.

* 23:35 23:35 Zab 22:7 * 23:36 23:36 Zab 69:21

⁵⁶ Ng'ango abahasi abo bagamayo engo bategeha aby'ahaloosa ohunaha omulambo. Aye hu ludaalo lwa Sabbaato baanuumula ng'olu egambi liroma.

24

Ohulamuha hwa Yesu (Mar 16:1-8; Mat 28:1-8)

¹ Ng'ango mu mugamba hu ludaalo oludaayi* mu wiiki, abahasi abo banamba ebyahaloosa ebi baali ni bategehire batiina hu higombe hya Yesu.

² Ni boola, nga baagaana ebaale ni balisiringihisye ohunwa hu mulyango gw'ehigombe.† ³ Aye ni bengira, sibagaanamo mulambo gwa Yesu Musengwa.

⁴ Ni baali ni bahitangalaaye, ng'ango ni naango abasinde babiri bemeerera huupi ni nabo, ni bambaaye engoye ekosa ni jimeregenya hy'ohumesya hw'efula.

⁵ Ng'abahasi abo bahotama olw'ohubatya n'ohubana enono, ng'abasinde abo babaloma baati, "Lwahiina mwendulira omulamu mu bafu?"

⁶ Anjuma nano, alamuhire. Muhebulire ng'olu gabaloma ni gaali n'ahiiri ni nenywe mu Galilaaya ati,

⁷ 'Balinjanyo Omwana w'Omuutu eyiri ababbengi, bamuhomerere hu musalabba aye aja hulamuha ni njabitirengo endaalo edatu.' "

⁸ Ng'ango bahebulira ebibono bibye ebyo.

⁹ Era abahasi abo ni batula mu higombe, baagamayo ng'ebyo byosibyosi babiromera abeegi ba Yesu ehumi namulala, n'abandi bosibosi.

¹⁰ Abahasi abo baali nje Malyamu Magadaleeni ni Jowaana ni Malyamu nyina ya Yakobbo ko n'abahasi abandi abaali ni nabo.

¹¹ Aye abahwenda sibafugiirira ebi bahasi abo babalamera olwohuba ebibono byawe byali oti binjuma mahulu.

¹² Aye Peetero nga genyoha, aduluma atiina hu higombe. Ni goola ng'ahotama ohwetegeresa ng'abona engoye eji baali ni basiihiremo Yesu ni jiri anjo, ng'anjwayo ni genjunga ebi aweene.‡

Mu ngira Emawusi (Mar 16:12-13)

¹³ Hu ludaalo olwene olwo olu Yesu gaalamuhiraho, babiri hu beegi babe baali batiina mu haalo ahabalanga baati Emawusi emayiro nga musanvu ohunwa e Yerusaalemu.

¹⁴ Batiinanga ni banjaya hu ebyo byosibyosi ebyali ni bibayeenjo hu Yesu.

¹⁵ Ni baali ni bagenda ni banjaya nga Yesu omwene anjwera eyi ganjwera abenjimbaho bagendera njalala.

¹⁶ Aye nibo sibafaania baati nje niye.

¹⁷ Ng'ababuusa ati, "Mulihugenda ni munjaya hu hi?" Nga bemeerera ni babombonjaye.

¹⁸ Mulala hu bo, oyu balanganga baati Kulewopasi ng'amugobolamo ati, "Ndiwe wenene mu Yerusaalemu atamanyire ebibaayenjo mu ndaalo jino?"

¹⁹ Ng'ababuusa ati, "Ebiina?" Nga baloma baati, "Ebinjamba hu Yesu Omunazaleesi, abaaye naabbi ow'amaani era Hatonda n'ali ni naye n'abaatu bangi ni babona obunjangi buwe mu ebi gaholanga nomu bigalomanga.

²⁰ Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abanjugi bamunjayo ohumusalira ogw'ohufa era nga bamuhomerera hu musalabba.

* **24:1 24:1** Eyiri Abayudaaya, oludaalo oludaayi mu wiiki nj'olwa Sande. † **24:2 24:2** Mu Yisirayiri, babbotanga ebigombe mu pungulu. ‡ **24:12 24:12** Ebyanjandihwa ebindi binjuma lunyiriri luno.

²¹ Hwali husuubira huuti nj'aja hununula Yisirayiri. Aye endaalo edatu jahabitano ohunwa olu bamwita.

²² Ebyo ni bihiiri ayo, eriyo abahasi abajuunire hu magombe,

²³ aye ndibabona mulambo gugwe. Batulomire baati mbo baweene abamalayika abalomire baati mbo Yesu alamuhire.

²⁴ Abahyefe abandi boosi batiinire hu higombe, baageene ni biri ng'olu abahasi balomire, sibabona hu mulambo gugwe."

²⁵ Ng'ayo Yesu abaloma ati, "Nga muli banubeebe era nga mulwano ohufugiirira byosibyosi ebi banaabbi baaloma baati biribano!

²⁶ Baali n'ohugudya Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu, ko ahene ajeewe enono lirye."

²⁷ Ng'ayo Yesu, abanyonyola Ebyanandihiwa ebimulomaho byosibyosi, ohutandihira hu ebi Musa ganandiiha n'ebyabanaabbi bosibosi.

²⁸ Ni baali ni boola eyi baali ni baja, Yesu niye gaali oti ahuyongerayo mu moni.

²⁹ Nga bamwegalihira bugali weene baati, "Nja hutiine e weefe, olwohuba owiire wiriire." Ng'afugiirira atiina ni nabo.

³⁰ Ni baali ni balya, nga Yesu abugula omugaati geyaasa Hatonda, ng'agubbongolamo, aheni abana.

³¹ Ng'ayo hibawijuhaho bamufaania baati nje niye aye ayo ni naayo ng'abagotaho.

³² Nga bebuusa abeene n'abeene baati, "Emyoyo sijitwefubuhirenge n'aloma ni neefe mu ngira n'atunyonyola Ebyanandihiwa?"

³³ Nga benyoha mu haseera aheene aho, baagamayo e Yerusaalemu. Ni boola, baagaana abeegi ba Yesu ehumi namulala n'abandi ni bahumbeene.

³⁴ Nga babaloma baati, "Hituufu, Musengwa alamuhire era Simooni amuweene."

³⁵ Nga bano boosi babanayira ebibaayeno mu ngira ni bagenda ni naye era ng'olu abbwagire omugaati ni bali hulya nga ko hibawijuhaho bamufaania.

Yesu abonehera abeegi babe

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yow 20:19-23; Bik 1:6-8)

³⁶ Ni baali ni bahiroma ebyo, ng'ayo ni naayo Yesu gaaja gemeerera ngati waawe abaloma ati, "Emiyaaya jibe ni nenywe!"

³⁷ Hino hyabasindusa era hyabana ohutya ni baneege baati baweene omwigu gugwe.

³⁸ Ng'ayo abaloma ati, "Lwahiina mweralihirira era lwahiina mubusabuusa mu myoyo jenywe?"

³⁹ Mubone ebyaba n'amagulu gange. Ndiise ono omwene. Mupambeho mubone, omwigu gubula mubiri n'amagumba hy'olu ese ndi ni nabyo."

⁴⁰ Ni gahena ohubaloma atyo, ng'abalaga ebyaba n'amagulu gage.

⁴¹ Hino hyabaleetera esangaalo bitiirifu aye mula ni batafugiirira baati nje niye. Nga Yesu abaloma ati, "Mupeho ehyohulya."

⁴² Nga bamuna enyeeni enjohye.

⁴³ Ni gayinaana, ng'ayirya ni babona.

⁴⁴ Ng'abaloma ati, "Bino mbebi nabalomeranga ni kiiri ni nenywe ti byosibyosi Ebyanandihiwa ni bindomaho mu magambi ga Musa nomu bitabo by'abanaabbi nomu Zabbuli, biri n'ohwolerera."

⁴⁵ Ng'ayo ko hibawijuhaho bategeera Ebyanandihiwa.

⁴⁶ Ng'abaloma ati, "Hyanandiihiwa hiiti, baaja hugudya Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu, bahene bamwite aye aja hulamuha ni nabitireno endaalo edatu,

⁴⁷ baaja hulomera abaatu bosibosi ohutandihira mu Yerusaalemu obuhwenda ow'ohwenenya n'ohusonijiwa ebibi olw'obuujangi wuwe.

⁴⁸ Era muli bajulizi b'ebiiitu bino.

⁴⁹ Nja hubanjeeresa ehirabo ehi Bbaabba gabasuubisa. Aye musigale mu hibuga muno ohwola olu mulisuna amaani ohujwa mwigulu.”

Yesu atiina mwigulu

(Mar 16:19-20; Bik 1:9-11)

⁵⁰ Nga Yesu abatusa mu hibuga, abanjira anjatu mu hitundu ohuupi n'ahabuga h'e Bbesaniya. Ni boola, ng'agolola emihono abasabira ekabi.

⁵¹ Ni gaali n'ahibasabira ekabi, ng'abalehano atiina mwigulu.

⁵² Nga bahubba amafuha bamujumirya. Ni bahena nga baagamayo e Yerusaalemu ni bejuuye esangaalo bitirifu.

⁵³ Era baabanga hu Yekaalu habuhyabuhya ni bajumirya Hatonda.

Amanjulo Amalaji aganjamba hu Yesu Kurisito ng'olu Yowaane gaganandiiha Enyanjula

Amanjulo Amalaji aga Yesu Kurisito ng'olu *Yowaane* gaganandiiha galoma hu bulamu wa Yesu Kurisito. Yowaane, mulala hu bahwenda ehumi n'ababiri nj'owaganandiiha hamunga mu mwaha ogw'ecenda oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Wayire ehitabo hino ehyene sihiroma hiiti Yowaane nj'owanandiiha aye amanandiihire gafaananira erala ni naago agomu ebbaluja jije edatu. Balala hu bahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati mu hiseera ehyo Yowaane gaali amenya mu hibuga hy'Efeeso. Olw'ehyo, hiboneha hiiti eyo peyi ganandiihira ehitabo hino.

Ehigendererwa hya Yowaane ohujandiiha ehitabo hino gendire abaatu bamanye era bafugiirire baati Yesu Mwana wa Hatonda era ti nj'Omunogosi oyu Hatonda gasubisa era ti basuna obulamu obutanwanjo olw'ohumufugiirira (20:31). Yowaane ganandiihira Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya. Era ehitabo hino hyanjabulo hu Matayo ni Mariko ni Luka olwohuba sihiroma hu biitu hy'Ohusaaliwa n'Ohubatiziwa n'Ohuhembwa hwa Yesu. Ohutusaho Yowaane ata esira hu byamaliholiho ebi Yesu gaahola. Siganjandiiha bingi ebinjamba hu engero eji Yesu gatambisanga mu husomesa abaatu.

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Yowaane atandiha Amanjulo Amalaji (1:1-18)
2. Ebyamaliholiho ebi Yesu gaahola (1:19-12:50)
3. Obulamu wa Yesu n'ehyamuleetera ohufa era galamuha (13:1-20:31)
4. Yesu abonehera abaloobera babe oluvanyuma lw'ohulamuhu (21:1-25)

Hibono gafuuha muutu

¹ Mu hutandiha ko batonde ehyalo, oyo oyu balanga baati Hibono gaaliyo. Hibono ng'aba ni Hatonda era n'ali n'owa Hatonda owijuufu.

² Hibono gaali ni Hatonda mu hutandiha ni bahiiri hutonda ehyalo.

³ Hatonda gatonda hiisi hiitu n'atambisa Hibono oyo era aja ataali enjuma ehi gatonda.

⁴ Hibono gaali nj'esimuho y'obulamu era nj'enjase eyimulihira abaatu.

⁵ Enjase eyo eraga abaatu ehi Hatonda ali n'ehi genda bahole aye sibamutegeera.*

⁶ Olwolire nga Hatonda atuma omuutu oyu balanganga baati Yowaane.

⁷ Yowaane gaaja ohulomera abaatu ebinjamba hu oyo ali hy'enjase alaga abaatu ehi Hatonda ali n'ehi genda. Era ti abaatu bafugiirire Hatonda ohubita mu niye.

⁸ Yowaane sinje owaali enjase aye gaaja ohulomera abaatu hu oyo ali hy'enjase.

⁹ Oyo owaali ni gaaja hu hyalo huno, nj'enjase etuufu emulihira hiisi muutu.

¹⁰ Hibono gaaja hu hyalo huno era wayire Hatonda nj'oyu gahozesa ohutonda hiisi hiitu, abaatu sibamufugiirira.

¹¹ Gaaja mu hyalo hihye aye abaatu babe abeene n'abeene sibamusangaalira.

¹² Ne abamusangaalira baahena baamutaamo owesige, gaabafuula baana ba Hatonda.

¹³ Sibafuuha baana ba Hatonda ng'olu baatu basaala abaana baawe oba olw'ohusalajo hw'obuutu oba hu lw'ohwenda hw'omusinde omufumbo aye gabasaala ng'olu omwene asiima.

* **1:5 1:5** Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti "abaatu sibamuhayisa ohulaga obulanji wa Hatonda."

¹⁴ Hibono gahena gafuuha muutu era gamenya njalala ni neefe mu hyalo muno. Efe hwabonaho enono lirye eri ali ni nalyo, enono eri Hatonda gatwiha Omwana wuwe omulala wogobbo oyo oyu Semwana gatuma ohunwa mwigulu gaaja ni gejuuye amazima n'ehisasabirisi ehy'amaani.

¹⁵ Lulala, Yowaane galangirira ati, "Ono nj'oyu n'aloma ti, 'Oyo anahaaje oluvanyuma lwange gaakira obunangi, olwohuba gaaliŋo ni kiiri husaaliwa.' "

¹⁶ Olw'ehisasabirisi hihye ehibitirifu, hwesihwesi gatunja ekabi enyene enyingi.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba Hatonda gatunja amagambi n'abita mu Musa aye husuna ehisasabirisi n'amazima aganjamba hu Hatonda ohubita mu Yesu Kurisito.

¹⁸ Njabela abonangaho Hatonda, ohutusaho Omwana wuwe omulala wogobbo owihaaye njalala ni Semwana. Omwana oyo nj'atulaga ehi Semwana ali.

*Obuhwenda wa Yowaane Omubatiza
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)*

¹⁹ Ng'abatangirisi b'Abayudaaya batuma balala hu Baleevi n'abasengi ba Hatonda abomu Yerusalemu eyiri Yowaane Omubatiza ohumubuusa baati, "Ndiwe ani?"

²⁰ Aye gabagobolamo n'obugumu ati, "Sindiise Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu."

²¹ Nga bamubuusa baati, "Naahani hanye si ndiwe Kurisito, ndiwe ani? Ndiwe Eliya?" Nga Yowaane abagobolamo ati, "Sindiise." Nga bamubuusa baati, "Ndiwe naabbi ola oyu basuubisa?" Ng'abagobolamo ati, "Bbe."*

²² Ng'ano bamuloma baati, "Ale ni tulomere, ndiwe ani? Hwenda hwagame n'ehyohugobolamo abo abatutumire."

²³ Nga Yowaane abagobolamo n'atambisa ebibono ebi naabbi Yisaaya ganandiiha ebiroma biiti, "Ndiise ejanjaasi ery'amaani erinjwera mu lulafu ni lirangirira liiti, 'Muhosiirire Musengwa engira.' "

²⁴ Nga balala hu Bafalisaayo abo ababatuma

²⁵ babuusa Yowaane baati, "Naahani, hanye sindiwe Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu era sindiwe Eliya, oba naabbi ola, lwahiina obatiza abaatu?"

²⁶ Nga Yowaane abagobolamo ati, "Ese mbatiza n'amaaji aye mu nywe njaliŋo owukira obunangi oyu mutamanyire.

²⁷ Oyo nj'aliija oluvanyuma lwange era ese sipomera wayire n'ohubonolola ekoba j'engayito jije."

²⁸ Ebyo byosibyosi byaliŋo mu habuga aha balanga baati Bbesaniya, engereha w'olwabi olu balanga baati Yoludaani eyi Yowaane gaali n'abatihiza abaatu.

Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi

²⁹ Oludaalo olwalondaho, nga Yowaane abona Yesu n'atiina eyi gaali, ng'alomera abaliŋo ati, "Mubone ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi by'abaatu.

³⁰ Ono nj'oyu nalomaho ti, 'Omusinde anahaaje oluvanyuma lwange gaakira obunangi' olwohuba gaaliŋo ni kiiri husaaliwa.

³¹ Ese keesi naali simumanyire aye ehyagira naaja ohubatiza abaatu n'amaaji, hyali ti Abayisirayiri bahamutegeera."

³² Nga Yowaane aloma ati, "Nabona Omwoyo ohunwa mwigulu n'amwihaho n'ali mu hifaananyi hy'enuusi, ng'amusigalaho.

³³ Hani sinamanya ti nje niye. Aye Hatonda owaatuma ohubatiza abaatu n'amaaji, gaali gandomire ati, 'Omusinde oyu olibona Omwoyo n'amwihaho, oyo nje aja hubatiza abaatu n'Omwoyo Omutukuvu.'

³⁴ Mbalomera ehi nabonaho n'emoni jange era mbahahasa ti oyo nj'Omwana wa Hatonda."

* 1:21 1:21 Mag 18:15,18; Mal 4:5 * 1:23 1:23 Yis 40:3

Abaloobera ba Yesu abadaayi

³⁵ Oludaalo olwalondaho, Yowaane nindi gaali gemereeye n̄aweene n̄ala n'ababiri hu beegi babe.

³⁶ Ng'ango abona Yesu n'abita, ng'abaloma ati, "Mubone oyo ali mu hifo hy'Etaama Etusano Ebibi by'abaatu!"

³⁷ Abeegi babe abo ababiri ni banulira ebibono ebyo, nga balonda hu Yesu.

³⁸ Yesu ni gaheja egongo, gababona ni bamulondaho, ng'ababuusa ati, "Mwenda hi?" Nga bamugobolamo baati, "Musomesa, omenya neena?"

³⁹ Nga Yesu abaloma ati, "Muuje hutiine mumanyeyo." Esaawa jaali ng'ehumi ej'egulo. Nga banamba engira batiina eyi gamenyanga, eyi baali egulo eryo lyosiryosi.

⁴⁰ Andereya mulebe wa Simooni Peetero, gaali mulala hu banulira ehi Yowaane galoma era abaali ni balondire hu Yesu.

⁴¹ Ehi Andereya gasooka ohuhola, hutiina hwendula mulebewe Simooni, ng'amuloma ati, "Huweene Masiya."†

⁴² Ng'ango amunjira eyiri Yesu. Yesu ni gamuhejaho ng'amuloma ati esiina liryo ndiwe Simooni omwana wa Yona aye banahulangenga baati Keefa.‡

Yesu alanga Filipino ni Nasanayiri

⁴³ Oludaalo olwalondaho, nga Yesu asalano ohutiina mu twale ly'e Galilaaya. Ng'abona omusinde oyu balanganga baati Filipino amuloma ati, "Nja obe mwegi wange."

⁴⁴ Filipino yeesi gaali anwera mu hibuga Bbesusayida hy'Andereya ni Peetero.

⁴⁵ Filipino ni gabona Nasanayiri, gaumuloma ati, "Huweene oyo oyu Musa ganandiihaho mu magambi era oyu banaabbi boosi banandiihaho. Nje Yesu omusaani wa Yosefu e Nazaleesi."

⁴⁶ Ng'ango Nasanayiri amubuusa ati, "Nalino ehira ni hyosihyosi ehinganga ohunwa e Nazaleesi?" Nga Filipino amugobolamo ati, "Ewe nja obone."

⁴⁷ Yesu ni gabona Nasanayiri ni goleresa ana ali, ng'aloma ati, "Bona Omuyisirayiri endiho era abulamo obunafuusi!"

⁴⁸ Nga Nasanayiri amubuusa ati, "Wumanyire otye?" Nga Yesu amugobolamo ati, "Filipo ko ahulange, kuweene n'oli mu musaala omutiini."

⁴⁹ Nga Nasanayiri amuloma ati, "Musomesa, ndiwe Omwana wa Hatonda era habaha wa Yisirayiri!"

⁵⁰ Nga Yesu amuloma ati, "Ofugiirira olwohuba kulomeeye ti kuweene n'oli mu musaala omutiini? Olibona ebiiitu ebyene eby'amaani ebihira ehyo."

⁵¹ Nga Yesu ameedaho ati, "Mu butuufu oweene mbalamera ti munahabone egulu ni liwihuhire, abamalayika ba Hatonda ni baniina era ni beeha hu Mwana w'Omuutu."*

2*Embaga ey'obugole e Kaana*

¹ Ebyo ni byanjwa, nabitano endaalo edatu nga nabanjo embaga ey'obugole mu hibuga e Kaana mu twale ly'e Galilaaya. Nyina ya Yesu gaaliyo,

² era Yesu n'abeegi babe boosi baali babalangire hu mbaga eyo.

³ Abaatu ni banywa omwenge gw'emizabbibbu ogu baali ni bategehire gwanwanjo, nga nyina amuloma ati, "Mwana wange, abaatu bano ebyohunywa bibanoyeho."

⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, "Maama ndehe! Ehiseera hyange hihiri hwola."

⁵ Nga nyina aloma abanjeeresha ati, "Muhole hyosihyosi ehi anabalome."

† **1:41 1:41** Masiya mu Lubbebbulaniya hitegeesa hiiti "Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu." ‡ **1:42 1:42** Keefa mu Aramayiki nj'ehyene ni Peetero mu Luyonaani, amahulu galyo ti "Ebaale." * **1:51 1:51** Tand 28:12

⁶ Ohuupi aṅo ṅaaliṅo agatamu mukaaga aga baahola mu mabaale. Agatamu ago gaali gajamo ebidomolo amahumi abiri hu adatu buli galala, baali bagatayenjo olw'esambo y'Ehiyudaaya ey'ohwegwalaasa.

⁷ Nga Yesu aloma aban̄eeresa ati, "Mwijuse agatamu ago amaaji." Nga bagejusa n'ohumuniga.

⁸ Ng'aṅo abaloma ati, "Naahani mudan̄eho munjirire omuhulu w'embaga."

Nga boosi badaṅa banjirira

⁹ omuhulu w'embaga amaaji ago agaali ni gafuuhire omwenge gwomu mizabbibbu ng'anywaho. Cooka niye sigamanya eyi gwan̄wa aye aban̄eeresa nibo baali bamanyire. Ng'aṅo omuhulu w'embaga alanga omugole omusinde amuloma ati,

¹⁰ "Abahyo beheerera hugabula omwenge omulaṅi. Abaatu ni bahena ohunywa, nga ko baloosaho ogutali mulaṅi. Ne ewe obihiriye omulaṅi ohwola esaawa yino!"

¹¹ Hano nj'ahabonero ahen̄unjisa ahadaayi aha Yesu gahola e Kaana mu twale ly'e Galilaaya, eyo galaga obun̄angi buwe era ng'abeegi babe bamutamamo owesige.

¹² Oluvanyuma lw'obugole, Yesu n'abeegi n'abalebe babe ko ni nyina, nga batiina e Kaperanawumu bahenayo ahamanga.

Yesu abbinga abaali ni batundira hu Yekaalu

(Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Embaga ey'Ehiyudaaya ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya ni yaali n'enaatere ohwola, Yesu n'abeegi babe baatiina e Yersaalemu.

¹⁴ Mu lunya lwa Yekaalu gagaanamo abaali ni batunda en̄ombe n'etaama n'enjiiwa era n'abandi ni behaaye ṅa meeza jaawe ni baswanisa ebbeesa.

¹⁵ Ng'aṅamba emigoye, ajihambaamo olubbooko, ng'abbinga en̄ombe n'etaama jitula, ng'agengula emeeza j'abaswanisa ebbeesa jigwa era ng'endusū joṅaaniha.

¹⁶ Ng'aloma abo abaali ni batunda enjiiwa ati, "Jino mujituse ṅano. Mulehe hufuula enyumba ya Bbaabba ya husubuulirangamo."

¹⁷ Ng'abeegi babe bahebulira ehyan̄andihiwa hiiti, "Ohwenda ohunendamo enyumba yiyo hulinjitisa."*

¹⁸ Ng'aṅo abatangirisi b'Abayudaaya bamuloma baati, "Habonero hi ahen̄unjisa ahosobola ohuhola ohutulaga oti oli n'obun̄angi ohuhola ebyo byosibyosi ebi oholire?"

¹⁹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Ale mubbwageṅo e Yekaalu yino, nja huyitongolera mu ndaalo edatu yaba n'en̄ooye."

²⁰ Ng'abatangirisi b'Abayudaaya abo bamugobolamo baati, "Yekaalu yino yatun̄jirira emyaha mahumi ane namukaaga ni huyitongola. Aye ewe on̄anga otye ohuyitongorera mu ndaalo edatu joṅene?"

²¹ Aye Yesu galoma hu Yekaalu n'ategeesa mubiri gugwe.

²² Ni galamuha, nga abeegi babe bahebulira ehi galoma. Ng'aṅo bafugiirira Ebyan̄andihiwa n'ebibono ebi Yesu galomanga.

Yesu amanyire ehiri mu myoyo j'abaatu

²³ Yesu ni gaali e Yersaalemu hu Mbaga eyi bahebuliriraho Ohubihisya, abaatu bangi babona obubonero owen̄unjisa obu gaholanga, nga bamutamamo owesige.

²⁴ Aye en̄uma oyu Yesu gatamo owesige olwohuba gaali abamanyire bosibosi.

²⁵ Sihyali ni hyetagisa muutu yesiyesi ohumulomera ebiṅamba hu baatu olwohuba ye omwene gaali amanyire ebyali mu myoyo jaawe bosibosi.

3

Yesu ni Nekodemu

* 2:17 2:17 Zab 69:9

¹ Naaliŋo omusinde oyu balanganga baati Nekodemu. Omusinde oyo gaali wamu hibbubbu hy'Abafalisaayo era n'ali mulala hu b'Oluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala.

² Lulala, Nekodemu gatiina eyiri Yesu owiire, ng'amuloma ati, "Musomesa, humanyire huuti Hatonda gahutuma olwohuba ŋaŋuma aŋanga ohuhola obubonero owenŋunjisa obu ohola, ohutusaho Hatonda n'ali ni naye."

³ Nga Yesu amugobolamo ati, "Kulomera ehituufu ti ohutusaho ng'omuutu bamusaaye omulundi ogwohubiri, saananga hwingira mu buŋugi wa Hatonda."

⁴ Nga Nekodemu amubuusa ati, "Omuutu aŋanga atye ohusaaliwa omulundi ogwohubiri n'ali muhulu? Mu butuufu saananga hwingira mu hida hya nyina, baamusaala nindi."

⁵ Ng'aŋo Yesu amugobolamo ati, "Kulomera ehituufu ti, ohutusaho ng'omuutu bamubatihiize n'amaaji era gasuna n'Omwoyo Omutukuvu, saananga hwingira mu buŋugi wa Hatonda.

⁶ Omuutu asaala muutu wahye aye Omwoyo Omutukuvu nj'aleetera omuutu ohuba n'obulamu obunyaaha.

⁷ Oteŋunja olw'ohuhuloma ti muli n'ohusaaliwa omulundi ogwohubiri.

⁸ Omwoyo wa Hatonda ali hy'epunga. Omuutu ayinulira aye ŋaŋuma aba n'amanyire eyi eŋwera oba eyi eruŋama. Mu ngeri nj'enyene, ŋaŋuma aŋanga ohumanya Omwoyo n'acuusa obulamu w'omuutu."

⁹ Nga Nekodemu amubuusa ati, "Ehyo hisoboha hiitye?"

¹⁰ Nga Yesu amugobolamo ati, "Ewe omusomesa w'Abayisirayiri omulamba, soofaania ebindoma?"

¹¹ Kulomera ehituufu ti efe huloma ebi humanyire era ebi hwaweeneho aye enywe simufugiirira.

¹² Obanga kulomeeye hu ebi baatu bahola hu hyalo huno nandofaania aye onafugiirire otye ni nahulomere hu byomwigulu?

¹³ Eŋuma owaali n'atiinireho mwigulu ohutusaho Omwana w'Omuutu owanŋwayo."

¹⁴ Ng'olu Musa gaŋaniha etemu hu musaala mu lulafu, mu ngeri nj'enyene n'Omwana w'Omuutu baja humuŋaniha baatyo hu musalabba,

¹⁵ ko hiisi amufugiirira asune obulamu obutaŋwaŋo.

¹⁶ Hatonda ni gendire bugali abaatu, gaŋayo Omwana wuwe omulala wogobbo, ko hiisi amufugiirira atasihiriha aye asune obulamu obutaŋwaŋo.

¹⁷ Olwohuba Hatonda sigatuma Mwana wuwe hu hyalo ohusalira abaatu omusango aye banoŋohe ni babita mu niye.

¹⁸ Hiisi amufugiirira, gejeerera omusango. Aye atafugiirira, gwahena hale ohumuhira olwohuba saafugiirira Mwana mulala wogobbo owa Hatonda.

¹⁹ Guno nj'omusango, Hatonda galeeta enjase hu hyalo aye abaatu benda ehiirema ohuhira enjase, olwohuba ebikolwa byawe bibi.

²⁰ Hiisi muutu ahola ebibi, acaawa enjase era saatiina eyiri oyo ali hy'enjase olwohuba ebikolwa bibye bija hweta aŋalafu.

²¹ Aye hiisi ahola amazima, aleha enjase yamumulihira ohulaga ti hiisi ehi ahola, ahihola hu lwa Hatonda.

Yesu ni Yowaane Omubatiza

²² Ebyo ni byaŋwa, nga Yesu n'abeegi babe batiina mu twale ly'e Buyudaaya, eyi gaali ni nabo n'abatiza.

²³ Yowaane Omubatiza yeesi gaali mu hifo ehi balanga baati Enoni, ohuupi ni Saalimu n'abatiza olwohuba eyo amaaji gaali mangi. Abaatu batiinangayo ohubatiziwa.

²⁴ Ehyo hyaliŋo ni bahiiri hudanya Yowaane mu komera.

²⁵ Lulala, abeegi ba Yowaane banjahaana n'omulala hu Bayudaaya hu binjamba hu halombolombo haawe ah'ohwegwalaasa.

²⁶ Nga batiina eyiri Yowaane, bamuloma baati, "Musomesa, omusinde ola owaali ni neewe engereha w'olwabi Yoludaani era oyu walomaho ebirani, ali hubatiza abaatu era bangi bali hutiinayo ohubabatiza."

²⁷ Nga Yowaane abagobolamo ati, "Omuutu saananga huba n'obunangi ohutusaho Hatonda n'abumujaaye.

²⁸ Enywe mwabeene muja obujulizi ng'olu n'aloma ti, 'Sindiise Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu ohutusaho baatuma ohumweyulira engira.'

²⁹ Omugole aba bw'oyo amuhooye. Meeri y'ahooye niye aba huba anjo n'amulindiriyee era olu anjira ejanjaasi lirye himusangaasa bugali. Mu ngeri nj'enyene keesi ndi n'esangaalo bitiirifu.

³⁰ Yesu geyongere ohufuma, ese ohwange ni huhendeera."

Oyo owanwa mwigulu

³¹ "Oyo owanwa mwigulu ali namugulu wa bosibosi. Aye omuutu owohu hyalo huno aba wa hyalo hino, aloma era aholo bya hu hyalo huno. Oyo owanwa mwigulu ali namugulu wa bosibosi.

³² Era aloma hu ebi gaabona n'ehi ganjira mwigulu aye batono abanjirisa ebibye.

³³ Hiisi afugiirira ebibono bibye, asuna ahabonero ahalaga haati ebi Hatonda aloma bituufu.

³⁴ Olwohuba oyo oyu Hatonda gatuma, aloma ebibono bibye era amujeeera erala amaani ameene amangi ag'Omwoyo Omutukuvu.

³⁵ Hatonda genda Omwana wuwe era gaamuja obunangi hu hiisi hiitu.

³⁶ Hiisi afugiirira Omwana wa Hatonda ali n'obulamu obutanwanjo. Aye atamufugiirira, anjuma bulamu obutanwanjo olwohuba Hatonda amuliho ehirunji."

4

Yesu n'omuhasi Omusamaliya

¹ Mu hiseera ehyo, Abafalisaayo banjira baati abaloobera ba Yesu baali beyongera obungi era baati gaali abatiza abaatu bangi ohuhira Yowaane,

² wayire Yesu omwene sinje owabatizanga aye abeegi babe.

³ Yesu Musengwa ni ganjira ebiitu ebyo, ganja mu twale ly'e Buyudaaya, nga gagamayo mu ly'e Galilaaya.

⁴ Ni gaali ni gagamayo, gaali n'ohubita e Samaliya.

⁵ Ng'ano atiina goola e Samaliya mu hibuga ehi balanga baati Sikaali, ohulirihana omunjuluko ogu Yakobbo ganja Yosefu omusaani wuwe.*

⁶ Mu munjuluho ogwo mwalimo esobere eyi Yakobbo gaali n'ayabire. Olw'omudembo gw'olugendo, Yesu gehala anjo hu sobere eyo. Esaawa jaali nga mukaaga ejomu muusi.

⁷ Ng'ano njabanjo omuhasi Omusamaliya owatiina hu sobere eyo ohudana amaaji. Nga Yesu amuloma ati, "Peeho amaaji nyweho." ⁸ Mu hiseera ehyo, abeegi babe baali batiinire mu hibuga ohugula ebiryo.

⁹ Ng'ano omuhasi oyo amugobolamo ati, "Ewe oli Muyudaaya, ese ndi Musamaliya. Onjanga otye ohusunga amaaji ohunywa?" (Abayudaaya baali sibaholagana n'Abasamaliya).*

¹⁰ Nga Yesu amugobolamo ati, "Obanga n'omanyire ehirabo ehi Hatonda anja abaatu, oyo ahuloma ati omujeho amaaji, wahamusungire gahuna amaaji agaleeta obulamu."

* 4:5 4:5 Tand 33:19; Yos 24:32 * 4:9 4:9 Ezek 4:1-5; Nek 4:1-2

11 Ng'omuhasi oyo amuloma ati, "Muhulu, esobere yino ndeeni ate ojuma hyahudanjira. Onatuse njeena amaaji ago agaleeta obulamu?"

12 Ewe ohira sehulu yeefe Yakobbo owayaba era gaatuja esobere yino eyi omwene n'abaana babe era n'ebiyayo bibye byanywangamo?"

13 Nga Yesu amugobolamo ati, "Hiisi anywa hu maaji gano, enduho emuluma nindi.

14 Aye hiisi anywa hu maaji aga ese muja, enduho sirimuluma olwohuba galifuuha esulo ej'amaaji agamuleetera obulamu obutanwano."

15 Ng'omuhasi oyo amuloma ati, "Muhulu, peeho amaaji ago enduho etanumanga nindi era ndehere aho ohuujanga nana ohudana amaaji."

16 Nga Yesu amuloma ati, "Tiina olange wamo ohene ogobole ni naye."

17 Ng'omuhasi oyo amugobolamo ati, "Puma wamwange."

Ng'aho Yesu amuloma ati, "Oli mutuufu ohuloma oti ojuma wamo,

18 olwohuba wahafumbirwa abasinde bataanu era ni nooyo oyu oli ni naye siwamo. Ehi olomire hituufu."

19 Ng'omuhasi oyo aloma Yesu ati, "Muhulu, wumbonehera oti oli naabbi.

20 Abasehulu b'efe bajumirihisyanga Hatonda hu lusozi luno. Aye enywe Abayudaaya muloma muuti mbo Yerusaalemu nj'ehifo omwohujumirihisyanga Hatonda."

21 Nga Yesu amuloma ati, "Muhasi ewe, fugiirira, ehiseera hiri huuja olu hitahetageise ohujumirihisya Hatonda Seefe hu lusozi olwo oba mu Yerusaalemu.

22 Enywe Abasamaliya mujumirya ehi mutamanyire. Aye efe Abayudaaya hujumirya ehi humanyire, olwohuba Hatonda aja hunonola abaatu n'abita mu Bayudaaya.

23 Aye ehiseera hiija era hyolire, abajumirya Hatonda Seefe mu ngeri etuufu banamujumirihisyenga mu mwoyo era nomu mazima, olwohuba abamujumirya baaty, mbaba genda.

24 Hatonda Mwoyo era ni naabo abamujumirya bali n'ohumujumirihisyanga mu mwoyo era nomu mazima."

25 Ng'omuhasi oyo amuloma ati, "Manyire ti Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu aja huuja. Era n'aliija, alitunyonyola byosibyosi."

26 Ng'aho Yesu amuloma ati, "Ese aloma ni neewe, ndiise oyo."

27 Nga mu hiseera ehyene ehyo abeegi ba Yesu bagobola era nga benunja ohumwagana n'aloma n'omuhasi olwohuba hyali hibbwaga amagambi. Aye nanumano owabuusa omuhasi oyo ati, "Wenda hi?" Oba abuusa Yesu ati, "Lwahiina oloma n'omuhasi oyo?"

28 Ng'omuhasi oyo aleha aho esongo yiye, anamba engira gagamayo mu hibuga, alomera abaatu ati,

29 "Muuje mubone omusinde owundomeeye byosibyosi ebi mbayenga ni kola. Omusinde ono ananga ohuba n'ali nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu?"

30 Ng'aho abaatu banwerehereramo batiina ohumwebonera.

31 Mu hiseera ehyene ehyo, abeegi babe baali bamwegalihira baati, "Musomesa, lyaho ebiryo."

32 Aye gabagobolamo ati, "Ndi n'ebiryo ebi mutamanyire."

33 Ng'aho abeegi babe bebuusa abeene n'abeene baati, "Nalino amuleteyeho ehyohulya?"

34 Nga Yesu abaloma ati, "Nahola ebi owatuuma genda kole, mba hy'aliye.

35 Enywe simuli n'endoma eroma yiiti; 'Esigayeeyo emyesi ene, egesa lyole?' Ale mubone: ebirime birabire era egesa lyolire.

³⁶ Agesa ali hy'oyo aloma ebipambaho galeetera abaatu ohusuna obulamu obutanwanjo olw'ohufugiirira. Olw'ehyo owamwa ko ni nooyo agesa, basanjalihisya njalala.

³⁷ Endoma eyi baatu baloma baati, 'Oyo amwa wundi n'agesa yeesi wundi, tuufu.'

³⁸ Nabanjindiha ohugesha anja mutafaabinira. Abandi nj'abafaabiina aye enywe muuja hugesa."

Abasamaliya bangi bafugiirira

³⁹ Abasamaliya bangi abomu hibuga ehyo bafugiirira Yesu olw'ebibono ebi muhasi oyo gabalomera ati, "Gandomeeye byosibyosi ebi naholanga."

⁴⁰ Abasamaliya ni batiina eyiri Yesu nga bamusunga ohubaaho ewaawe. Ng'ahenayo endaaloo ebiri.

⁴¹ Era olw'ebigabasomesa, bangi bamufugiirira.

⁴² Nga baloma omuhasi oyo baati, "Sihufugiirira olw'ebi otulomeeye aye olwohuba efe hwabeene hunjuliye n'amatwi geefe. Humanyire huuti omusinde oyo mu butuufu nj'Omunojosi w'abaatu bosibosi."

Yesu anjonia omwana w'omuhungu wa habaha

⁴³ Oluvanyuma lw'endaalo ejo ebiri, Yesu gatiina mu twale ly'e Galilaaya.

⁴⁴ Njaahani Yesu gaali alomire ati, "Naabbi sibamuja enjono mu hitundu hy'ewaawe."

⁴⁵ Ni goola e Galilaaya, ng'abaatu baayo bamusangaalira olwohuba baali baweene byosibyosi ebi gahola hu Mbaga ey'Ohubihisya mu Yersaalemu.

⁴⁶ Ng'ango nindi Yesu ahyala e Kaana mu Galilaaya, eyi gafuula amaaji ohuba envinyo. Mu hibuga hy'e Kaperanawumu mwalimo omuhungu wa habaha owaali n'omusaani wuwe n'ali mulwaye.

⁴⁷ Omusinde oyo ni ganjira ati njaaahani Yesu gaali anjoooye e Galilaaya n'ali mu twale ly'e Buyudaaya, ng'atiinayo amwegayirira atiine ni naye e Kaperanawumu, anjone omusaani wuwe owaali n'ali huupi hufa.

⁴⁸ Ng'ango Yesu amuloma ati, "Ohutusaho nga muweene obubonero owenjijisa, simuja hufugiirira."

⁴⁹ Ng'omuhungu oyo amwegayirira ati, "Muhulu, ganya hutiine omwana wange n'ahiiri hufa."

⁵⁰ Nga Yesu amuloma ati, "Tiina, omwana wuwo anjone."

Omusinde oyo ng'afugiirira ehi Yesu gamuloma, nga gagamayo engo.

⁵¹ Ni gaali n'ahiiri mu lugendo, ng'abeedu babe bamwagaana hu ngira, bamulomera baati omwana wuwe anjone.

⁵² Ni gababuusa esaawa eyi gatandiha ohuba obulanji, nga bamulomera baati, "Omusuuja gwamulehuuye olwejo hu nyanga musanvu."

⁵³ Ng'ango semwana y'omwana oyo ahebulira ati eyo nj'esaawa enyene n'enyene eyi Yesu gamulomeeyemo ati, "Omwana wuwo anjone." Ng'ango niye n'abomu mago gage bosibosi bafugiirira Yesu.

⁵⁴ Hano nj'ahabonero ahenjijisa ahohubiri aha Yesu gaahola n'agobooye mu twale ly'e Galilaaya ohunwa mu ly'e Buyudaaya.

5

Yesu anjonia omulwaye hu hidiba

¹ Ni njabitahono ahamanga, nga Yesu atiina e Yersaalemu hu mbaga y'Abayudaaya.

² Mu Yerusaalemu, ohuupi n’omulala hu miryango ejingira mu hibuga omwo, ñaaliño omulyango ni bagulanga baati, “Omulyango gw’Etaama”* ni ñaliño ehidiba mu Lubbebbulaniya ni bahiranga baati Bbesusaaza.† Era hu hidiba ehyo ni batongolaho ebigangu bitaanu ohuhyeswanigirisa.

³ Mu bigangu omwo, mwabangamo eduuli ly’abalwaye hy’abanofu, abaleme, n’abasanyalala abalindiriranga amaaji ohwehuyuga.

⁴ Ñaahani ñaalingaño ehiseera ehi malayika geehanga mu hidiba, ng’ahuyuga amaaji. Oyo owehereranga ohwiha mu maaji ago, gañonanga hiisi bulwaye obu gabanga ni nawo.‡

⁵ Hu hidiba ehyo, hwaliho omusinde owaali n’ahenire emyaha adatu namunaana n’ali mulwaye.

⁶ Yesu ni gamubona, gamanya ati abaaye mu mbeera eyo ohuhena ebbanga ebbala. Ng’amubuusa ati, “Wenda ohuñona?”

⁷ Ng’omusinde oyo amugobolamo ati, “Muhulu, puma muutu owohunjeeda gandunda gaata mu hidiba mu hiseera aña maaji gehuyugira. Ni ngesyaho ohwiha mu maaji ng’owundi ganeheerera.”

⁸ Ng’año Yesu amuloma ati, “Yinyoha, ogege omusigasiga gugo, otiine.”

⁹ Año ni naño ng’omusinde oyo aña aña ahena genyoha, añaamba omusigasiga gugo, atiina. Oludaalo olwo lwali lwa Sabbaato.

¹⁰ Abatangirisi b’Abayudaaya ni babona omusinde oyo oyu baali ni bañonisye bamuloma baati, “Olwa leero lwa Sabbaato, amagambi sigahufugiirira hugega omusigasiga gugo.”*

¹¹ Aye ng’omusinde oyo abagobolamo ati, “Omusinde owuponisye, nj’owundomire ati, ‘Gega omusigasiga gugo,’ otiine.”

¹² Ng’año bamubuusa baati, “Nj’ani oyo ahulomire ati, ‘Gega omusigasiga gugo,’ otiine?”

¹³ Aye oyo oyu baali ni bañonisye gaali samanyire ati Yesu nj’owamuñonia, olwohuba gaali agoteeye mu gujindi gw’abaatu ogwali mu hifo ehyo.

¹⁴ Oluvanyuma, nga Yesu asañaana omusinde oyo hu Yekaalu, ng’amuloma ati, “Wange, ñaahani oli bulani. Otahagesyaho hubbenga nindi, ehigosi ehihira año hitahwolaho.”

¹⁵ Ng’omusinde oyo atiina aña yira abatangirisi b’Abayudaaya ati Yesu nj’owaali n’amunonisye.

Hatonda gaña Omwana wuwe obunangi

¹⁶ Ng’año abatangirisi b’Abayudaaya bahiyaania Yesu olwohuba gañonia omusinde oyo hu ludaalo lwa Sabbaato.

¹⁷ Nga Yesu abaloma ati, “Hiisi ludaalo Bbaabba ahola emirimo era keesi ndi n’ohuhola.”

¹⁸ Ehyo hyongera hwongera amaani mu batangirisi b’Abayudaaya ohusala magesi ag’ohumwita. Olwohuba sigahoma hu hubbwaga egambi erinamba hu Sabbaato hyonyene aye geranga Mwana wa Hatonda, ehiitu ehyali ni himuta hu daala erala ni Hatonda.

¹⁹ Ng’año Yesu abagobolamo ati, “Mbalomera ehituufu ti, Omwana añuma ehi añanga ohuhola hu lulwe, ohutusaho ahola ehyo ehi abona Semwana n’ahola.

²⁰ Olwohuba Hatonda genda Omwana wuwe oyo, amulaga byosibyosi eby’ohuhola. Era aja hu mulagirira ahole eby’amaani ebihiraho ni nehyo mweñunje.

* 5:2 5:2 Omulyango ogwo pomu babisyanga etaama eji baalinga ni baja hu ñonga mu Yekaalu. † 5:2 5:2 Ebyañandihwa ebindi biri ni Betuzasa. ‡ 5:4 5:4 Ebyañandihwa ebindi biñuma lunyiriri luno. * 5:10 5:10 Nek 13:19; Yer 17:21

²¹ Ng'olu Bbaabba alamusa abafu, n'Omwana yeesi aña abo aba gendesa obulamu obutanwanjo.

²² Era Bbaabba anjuma oyu asalira omusango aye obunangi owo wosiwosi gabuna Omwana wuwe,

²³ ko abaatu bosibosi banenga Omwana wuwe oyo enono ng'olu baliña Semwana. Era oyo atanja Mwana enono, aba saña ni Semwana."

²⁴ "Mbalomera ehituufu ti, anjilira ebibono byange, gahena gafugiirira oyo owaatuma, ali n'obulamu obutanwanjo era sibalimusalira musango. Aba anjooye mu hufa, n'asunire obulamu obutanwanjo.

²⁵ Mbalomera ehituufu ti, ehiseera hinahoole olu bafu baliñulira ejanjaasi ly'Omwana wa Hatonda nga balamuha."

²⁶ Ng'olu Bbaabba aña abaatu obulamu obutanwanjo, mu ngeri nj'enyene n'Omwana yeesi gamuna obunangi ohubana obulamu owo.

²⁷ Era gaja Omwana obunangi ohusala emisango, olwohuba ye nj'Omwana w'Omuutu.

²⁸ Hitabenunjisa, olwohuba ehiseera hinahoole olu bafu bosibosi baliñulira ejanjaasi lirye,

²⁹ balamuha. Abo abaholanga ebirani, balisuna obulamu obutanwanjo aye abo abaholanga ebibi, baliramuha nga babasalira omusango.*

³⁰ "Enjuma ehi kola hu lwange, sala emisango ng'olu mba ni mbwene ehi Bbaabba aloma. Olw'ehyo sinehubira, olwohuba nabula ehi kola olw'ohwesangaasa samwene ohutusaho ohusangaasa oyo owaatuma."

Amazima aganjamba hu Yesu

³¹ Nga Yesu geyongera ohuloma ati, "Mbanga ni neromaho samwene, ebibono byange sibyahabaaye by'amazima.

³² Aye njalino omuutu aloma ebipambaho. Oyo nje Bbaabba era manyire ti ebi aloma by'amazima.

³³ Mwatuma abaatu eyiri Yowaane ohumubuusa ebipambaho era ebi gagobolamo, bituufu.

³⁴ Ne sihinetagisa huba ti abaatu baloma ebirani ebipambaho aye bino mbiroma, mwahafugiirira mwanonjoha.

³⁵ Obuhwenda wa Yowaane waali hy'etaala ni buleetera abaatu enjase. Aye mwali n'amanwaali haseera buseera olw'ebi gaali n'aloma."

³⁶ Aye ebikolwa byange ebyene biraga ehyo ehi ndi n'ohuhiraho ni n'ebyo ebi Yowaane galoma. Era ebi kola nj'ebi Bbaabba gaapa ohuhola era biraga biiti nj'owaatuma.

³⁷ Era Bbaabba owaatuma gandomaho hiina ehi ndi. Aye enywe simumubonangaho era simutayo mwoyo hu bi abaloma.

³⁸ N'ehibono hihye hinjuma nomu myoyo jenywe, olwohuba simufugiiririra mu oyo oyu gatuma.

³⁹ "Musiiiba mu husoma Ebyanjandihwa, olwohuba muneega muuti ehyo hiija hubanjeesa obulamu obutanwanjo. Ebyanjandihwa ebyene ebyo bindomaho,

⁴⁰ aye simwenda hunulira byange nahabana obulamu obutanwanjo."

⁴¹ "Ese, sindi hu by'abaatu husiima

⁴² cooka mbamanyire bulani weene era kimanyire ti simwenda Hatonda.

⁴³ Ese naaja mu bunangi wa Bbaabba aye simufugiirira. Ne abandi ni banahaaje hu lwawe, munahabasangaalire.

⁴⁴ Simunanga hufugiirira ebindoma olwohuba mwepaahapaaha mwabeene n'abeene. Simufayo ohwenda Hatonda abasiime.

* 5:29 5:29 Dan 12:2

⁴⁵ “Aye mutanjeega muuti ndiise alibanjabira eyiri Bbaabba. Amagambi ameene aga bana Musa era aga mwesiga nj’agalibabona.

⁴⁶ Mubanga ni mufugiirira ebi Musa ganandiiha, keesi mwahafugiiriye, olwohuba bindomaho.

⁴⁷ Aye obanga simufugiirira ebi ganandiiha, munafugiirire muutye ebindoma?”

6

Yesu aliisa abaatu ekumi taanu
(*Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17*)

¹ Oluvanyuma, Yesu ganiina eryato gasomoha gatiina engereha w’enyanja y’e Galilaaya, (esiina erindi baati Tibberiya.)

² Ng’eduuli ly’abaatu limulondaho olw’obubonero owenjijisa obu gaali n’aholire, n’anonia abalwaye.

³ Ng’ano Yesu n’abeegi babe baniina olusozi, bahena beehala eyo.

⁴ Mu hiseera ehyo, Embaga y’Abayudaaya ey’Ohuhebuliraho Ohubihisya, yaali huupi hwola.

⁵ Yesu ni gagangamusa omutwe gabona ehinjindi hy’abaatu ni batiina eyi ali, ng’aloma Filipino ati, “Hunagule neena ebiryo ebi abaatu bano bosibosi banaalye?”

⁶ Aye galoma atyo hwenda hubona ehi analome olwohuba niye gaali amanyire ehi gaali n’aja huhola.

⁷ Ng’ano Filipino amugobolamo ati, “Wayire omuhemba ogw’emyesi nga munaana,* sigunanga hugula ebiryo ebihena hiisi muutu ohulyaho.”

⁸ Ng’owundi hu beegi babe oyu balanga baati Andereya mulebe ya Simooni Peetero, amuloma ati,

⁹ “Nano njaliyo omuseere ali n’emigaati etaanu ejomu busyanu wa bbaale† n’enyeeeni ebiri. Aye bino binahole hi, hu eduuli ly’abaatu lino?”

¹⁰ Nga Yesu aloma ati, “Mwihase abaatu.” Njaliyo enyaasi erangi oly’ohwihalaho mu hifo ehyo. Ng’abaatu beehala era baali abasinde ng’ekumi taanu.

¹¹ Ng’ano Yesu abugula emigaati jira etaanu nga geyaasa Hatonda. Ng’ano ajinja abeegi babe bagabire abaatu abaali ni behaaye. Mu ngeri nj’enyene ng’anamba n’enyeeeni jira joosi abana bajigabira abaatu. Nga hiisi muutu alya goosa ana gendire.

¹² Hiisi muutu n’ahenire ohwiguta, ng’aloma abeegi babe ati, “Muhumbaanie obukukumuhira obusigaayeno, mutonoona biryo.”

¹³ Nga bahumbaania obukukumuhira ow’emigaati jira etaanu bejusa ebisero ehumi nabibiri.

¹⁴ Abaatu ni babona ahabonero ahenjijisa aha Yesu gaahola, nga batandiiha ohuloma baati, “Hituufu ono nje naabbi oyu hubaaye ni hulindirira ohuuja hu hyalo huno!”

¹⁵ Yesu ni gategeera ati baja humunjamba bamufuule habaha n’ehifuba, nga geyongerayo hu lusozi gebeera eyo yenene.

Yesu agendera hu maaji
(*Mat 14:22-33; Mar 6:45-52*)

¹⁶ Egulo ni lyola, abeegi babe beehirira batiina hu nyanja y’e Galilaaya,

¹⁷ nga banamba eryato, basaabaale batiine e Kaperanawumu. Ehiseera ehyo, owiire waali wiirire aye Yesu gaali ahiiri hubeyungaho.

¹⁸ Epunga ey’amaani yaali eri huhubba era enyanja n’etabuhire.

* **6:7 6:7** Mu Luyonaani hiri “edinaari ebihumi bibiri.” Edinaari ndala mu hiseera ehyo, nj’eyalinga epeera ey’omutambi ey’oludaalo lulala. † **6:9 6:9** Bbaale pomu bagadi basunanga obusyanu bahubbamo emigaati.

19 Ni baali ni bahasabaalaho ng'ekilomita ene oba etaanu, nga babona Yesu n'agenda hu maaji, ni goleresa ohuupi n'eryato omu baali. Ni bamubona ng'obuti ow'amaani bubanjamba.

20 Aye nga Yesu abaloma ati, "Ndiise, mutatya!"

21 Ng'ango baba n'obugumu ohumufugiirira ohwingira mu lyato, anjo ni naajo nga boola hu lugereha eyi baali ni batiina.

22 Oludaalo olwalondaho, ehiḡindi hy'abaatu abaali ni basigaaye engereha w'enyanya,‡ bendula Yesu ni batamubona nga benjunga. Hino hyaja olwohuba bahimanya baati hu mwalo hwaliho eryato erala eri beegi babe baali ni bambuhiiyemo bojeene.

23 Ng'ango ḡabaajo amaato agandi aganjwa e Tibberiya, nga gagobera ohuupi n'ehifo anja abaatu baliira emigaati jira eji Musengwa gabaḡa n'ahenire ohweyaasa Hatonda.

24 Abaatu ni babona baati Yesu n'abeegi babe banjumaajo, nga baniina amaato ago basaabaala batiina e Kaperanawumu baje bamwendule.

Yesu nj'ehyohulya ehireeta obulamu obutanjwajo

25 Ni boola engereha w'enyanya bamubona nga bamubuusa baati, "Musomesa, wolire ḡaali ḡano?"

26 Nga Yesu abagobolamo ati, "Mbalomera ehituufu ti, simunyendula olwohuba mwabona obubonero owenjajisa obu n'ahola aye olwohuba mwaliye emigaati mweguta.

27 Mutaluluhaniiranga ebiryo ebinjwajo aye ehyohulya ehy'omwoyo ehialeetera obulamu obutanjwajo obu Mwana w'Omuutu ali banga. Olwohuba Hatonda ate nga nje, Semwana gaamuḡa obunḡangi owo."

28 Nga bamubuusa baati, "Huhole hi ko hube ni hwoheresa ebi Hatonda genda huhole?"

29 Nga Yesu abagobolamo ati, "Hatonda ehi genda muhole, nj'ohufugiirira oyo oyu gaatuma."

30 Ng'ango bamubuusa baati, "Habonero hi ahenjajisa ewe aha onahole, ko huhufugiirire? Onahole hi?"

31 Mu lulafu, abasehulu beefe balyanga ebiryo ebi balanga baati emaanu, ng'olu hyanḡandiihiwa hiiti, 'Gabaḡa emere ohunḡwa mwigulu' balye."*

32 Ng'ango Yesu abaloma ati, "Mu butuufu, mbalomera ti Musa sinje owana abasehulu benywe ebiryo ebyo ebyanjwa mwigulu aye Bbaabba abana ehyohulya ehyene n'ehyene nj'owabibana.

33 Olwohuba ehyohulya ehi Hatonda abana, nj'oyo owanjwa mwigulu gaaja hu hyalo ohuḡa abaatu obulamu obutanjwajo."

34 Nga bamuloma baati, "Muhulu, ohunḡwa ḡaahani tunḡenga ehyohulya ehyo."

35 Ng'ango Yesu abaloma ati, "Ndiise ehyohulya ehireeta obulamu. Owuuja eyi ndi, enjala serimulumaho kadi era owufugiirira enduḡo serimulumaho kadi.

36 Aye ng'olu mbalomeeye, mumbwene ne simufugiirira ebindoma.

37 Hiisi oyu Bbaabba gaapa, gaaja eyi ndi. Era hiisi owuuja eyi ndi simwigalira yinje.

38 Hiri hiityo olwohuba sinanjwa mwigulu ohuhola ebyange aye ohuhola ebi Hatonda omwene hutuma genda kole.

39 Era husiima hwa Hatonda omwene huutuma ti tagosyaho wayire mulala hu abo aba gapambya aye mbalamuse hu ludaalo olw'ekomerero.

‡ 6:22 6:22 Oba enyanja y'e Galilaaya. * 6:31 6:31 Hunj 16:4,15; Zab 78:24

40 Olwohuba Hatonda Seefe asiima ati hiisi afugiirira Omwana wuwe, alisuna obulamu obutanwanjo era ndimulamusa hu ludaalo lw'ekomero.

41 Ebibono ebyo byaletera abatangirisi b'Abayudaaya ohwenjulumunya, olwohuba galoma ati, "Ndiise ehyohulya ehyanjwa mwigulu."

42 Nga baloma baati, "Ono sinje Yesu, omusaani wa Yosefu, oyu humanyire nyina ni semwana abamusaala? Naahani geema huhu ohuloma ati ganjwa mwigulu?"

43 Nga Yesu abaloma ati, "Mulehere anjo ohwenjulumunya mwabeene n'abeene.

44 Nabula anjanga ohuuja eyi ndi hu lulwe ohutusaho nga Bbaabba omwene amuleetire. Era keesi hiisi owuuja ndimulamusa hu ludaalo lw'ekomero.

45 Hyanandiihiwa mu bitabo by'abanaabbi hiiti, 'Hatonda gaaja husomesa hiisi muutu.* Hiisi anjilira ebya Bbaabba era ganjamba ebi amuloma, afugiirira ebyange.'

46 Nabula owaali n'aweeneho Bbaabba ohutusaho oyo owanjwa mwigulu ewa Hatonda."

47 "Mbalomera ehituufu ti, oyo owufugiirira ali n'obulamu obutanwanjo.

48 Ndiise ehyohulya ehireeta obulamu.

49 Abasehulu benywe balya emaanu mu lulafu aye baahena baafa.

50 Aye ehyohulya ehinjwa mwigulu c'ehino ehi muutu alya ndaafe.

51 Ndiise ehyohulya ehinjwa mwigulu ehireeta obulamu. Hiisi alya hu hy'ohulya hino aliba mulamu emirembe n'emirembe. Ehyohulya ehyo nj'omubiri gwange, ogu ndinjayo ohuletera abaatu obulamu obutanwanjo."

52 Ng'anjo abatangirisi b'Abayudaaya bahinjahania n'obusambuha ni baloma baati, "Omusinde ono anjanga atye ohutunja omubiri gugwe ohulya?"

53 Nga Yesu abaloma ati, "Mbalomera ehituufu ti, ohutusaho nga muliye omubiri gw'Omwana w'Omuutu era mwanjwa amafugi gage simunjanga huba n'obulamu obutanwanjo.

54 Hiisi alya omubiri gwange era ganywa amafugi gange ali n'obulamu obutanwanjo era ndimulamusa hu ludaalo lw'ekomero.

55 Olwohuba omubiri gwange hy'ohulya ehyene n'ehyene era amafugi gange c'ehyohunywa ehyene n'ehyene.

56 Hiisi alya omubiri gwange, ganywa n'amafugi gange, asigala n'ali bulala ni neese.

57 Ng'olu Bbaabba omwene huutuma agaba obulamu, keesi ndi mulamu hu lulwe. Era mu ngeri nj'enyene ni nooyo alya omubiri gwange gahena ganywa amafugi gange aba mulamu hu lwange.

58 Ndiise ehyohulya ehinjwa mwigulu. Abasehulu benywe balya emaanu bahena baafa aye oyo alya ehyohulya hino aliba mulamu emirembe n'emirembe."

59 Yesu galoma ebibono ebyo n'ali husomesa mu humbaanero ly'Abayudaaya e Kaperanawumu.

Bangi baleheranjo ohugendanga ni Yesu

60 Bangi hu beegi ba Yesu ni banjilira ebibono ebyo, nga baloma baati, "Esomea eyo ngumu yahutegeera. Nj'ani anjanga ohuyifugiirira?"

61 Yesu ni gafaania ati abeegi babe baali benjulumunya olw'ebi gaali n'alomire, ng'ababuusa ati, "Olwo ebindomire bibaheniremo amaani?"

62 Ne hiriba hiitye ni mulibona Omwana w'Omuutu ni gagamayo mwigulu eyi gaanjwa!

63 Omwoyo wa Hatonda aleetera abaatu ohuba n'obulamu obutanwanjo; aye omuutu hu buwe njanjuma ehi asobola. Ebibono ebi mbalomera bireeta obulamu obutanwanjo.

* 6:45 6:45 Yis 54:13

⁶⁴ Aye abandi hu nywe simufugiirira.” Yesu galoma atyo olwohuba hu hunwera erala mu hutandiha, gamanya abo abaali ni batamufugiirira era ni nooyo owaali n’aja humulyamo oluhwe.

⁶⁵ Nga geyongera abaloma ati, “C’ehigira nabaloma ti n’abula an’anga ohufugiirira ohutusaho Bbaabba n’amun’aaaye amaani.”

⁶⁶ Ohun’wa hulwo bangi hu abeegi babe bamwabalira era balehera an’o ohugendanga ni naye.

⁶⁷ Ng’an’o Yesu abuusa abeegi babe ehumi n’ababiri ati, “Enywe mwesi mwenda hunjabulira?”

⁶⁸ Nga Simooni Peetero amugobolamo ati, “Musengwa, hunaa’je neena? Ndiwe ali n’ebibono ebireeta obulamu obutan’wano.”

⁶⁹ Humanyire era hufugiirira huuti ndiwe Omwawufu owan’wa ewa Hatonda.”

⁷⁰ Nga Yesu abaloma ati, “Sindiise owabatobola enywe ehumi n’ababiri? Ne mulala hu nywe Sitaani mulamba.”

⁷¹ (Ehyo gahiroma n’ategeesa Yuda omusaani wa Simooni Yisikaryoti, olwohuba nj’owaali n’aja ohumulyamo oluhwe wayire nga gaali mulala hu ehumi n’ababiri.)

7

Yesu atiina hu Mbaga

¹ Ebyo ni byan’wa, nga Yesu agenderanga mu twale ly’e Galilaaya, n’atambuha huja mu ly’e Buyudaaya olwohuba Abayudaaya baali basala amagesi ohumwita.

² Aye Embaga y’Abayudaaya eyi balanga baati Embaga eyomu busisira ni yaali ni yiri huupi ohwola,*

³ ng’abaganda ba Yesu bamuloma baati, “Koni soonatiine mu twale ly’e Buyudaaya, abeegi babo bahebonera ebyamaliholiho ebi ohola?”

⁴ Koni soomanyire oti hiisi owenda abaatu bamumanye, sigehwehahweha n’ebi ahola? Ng’olu ohola ebyamaliholiho, leha ehyalo hyosihyosi hihwebonere.”

⁵ Abaganda babe baaloma baaty’o olwohuba baali sibafugiirira baati Hatonda nj’owamutuma.

⁶ Olw’ehyo, nga Yesu abaloma ati, “Ehiseera hyange ohy’ohutiina hu Mbaga hihiri hwola aye eyiri enywe, hiisi hiseera hiba hira’ni omuutu ohuhola ehi aba ni genda.

⁷ Abaatu sibana’anga hubacaawa aye ese bacaawa olwohuba mbalomera amazima ti ebibahola bibi.

⁸ Enywe mutiine hu Mbaga, ese sindi hutiinayo hatyane olwohuba ese ebiseera byange eby’ohutiina eyo bihiiri hwola.”

⁹ Ni gahena ohuloma atyo, nga niye asigalaho enyuma mu twale ly’e Galilaaya.

¹⁰ Abaganda babe ni bahena ohutiina hu Mbaga, nga Yesu yeesi alondaho aye mu ngiso.

¹¹ Mu hiseera ehyo, abatangirisi b’Abayudaaya baali bamudaha hu Mbaga, ni bebuusa baati, “Omusinde nago ali n’je?”

¹² Ng’an’o owaama obumun’ambaho butagiha ohubitabitana mu baatu hu Mbaga. Balala hu bo ni baloma baati, “Omusinde oyo mulani.” Abandi baati, “Bbe, abba’mya abaatu.”

¹³ Aye olw’ohutya abatangirisi b’Abayudaaya abaali’no, nan’uma ow’amulomaho ehiitu hyosihyosi mu lwijuuye.

Yesu asomehesa hu Mbaga

¹⁴ Ana Embaga enambira omwamba, Yesu gatiina mu lunya lwa Yekaalu, gatandiha ohusomesa.

* 7:2 7:2 Leev 23:34; Mag 16:13-15

¹⁵ Engeri eyi gasomesamo yenjunjisa abatangirisi b'Abayudaaya, nga bebuusa baati, "Omusinde oyo, gatusa neena amagesi gano ate nga ko saasomanga mu masomero geefe?"

¹⁶ Nga Yesu abagobolamo ati, "Ebisomesa sibyanje hu wange aye by'oyo owaatuma.

¹⁷ Hiisi owenda ohuhola ebi Hatonda asiima, aja hutegeera oba ebisomesa binwa ewa Hatonda, oba byange hu wange.

¹⁸ Hiisi aloma hu lulwe aba geyendulira bibye hu wuwe aye oyo aloma eby'oyo owamutuma aba aholerera enono ly'owamutuma era aloma by'amazima, saaloma by'obudulingi.

¹⁹ Kaho Musa sigabana magambi ga Hatonda, ale hu nywe nj'ani aganjamba? Mubanga ni muganjamba hani simunesomera hunjita."

²⁰ Ng'ango ehinjindi hy'abaatu himugobolamo hiiti, "Ewe kooji emisambwa jihubandire! Nj'ani ali huhwesomera ohuhwita?"

²¹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Nahola ehyamaliholiho hirala hyonyene aye olwohuba n'ahihola lwa Sabbaato, mwesimwesi mwesisimula.

²² Cooka olwohuba Musa gabalagira ohuhomola (wayire sihwatandihira hu niye aye hu basehulu benywe), muhomola abaana nohu ludaalo lwa Sabbaato.*

²³ Obanga muhomola omwana hu ludaalo lwa Sabbaato ohwoseresa amagambi aga bana Musa, lwahiina munyiigira olwohuhonehesya erala omuutu hu ludaalo olwa Sabbaato?

²⁴ Mulehere ngo ohusala emisango ni mwema hu bimubona hu mugulu. Hiraŋi ohuŋonia omuutu oyo oba bbe? Musale omusango ogwo bulanji hubone."

Yesu nje Kurisito oyu bafuujaho amate

²⁵ Ngo pana balala hu baatu bomu Yersaalemu batandihira ohwebuusa baati, "Ono sinje omusinde oyu besomera ohwita?"

²⁶ Nj'ono ali nana mu lwijuuye aye nanuma ehi bamulomaho. Abatangirisi beefe bahifaanise baati nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu?

²⁷ Ne omusinde ono efe humanyire eyi anwera, ate nga Kurisito n'aliija, nanuma alimanya eyi alinwera."

²⁸ Yesu ni gaali n'ahisomehesa mu lunya lwa Yekaalu, ng'anulira ni baloma baaty. Ng'ango adundaho ejanjaasi alangirira ati, "Wayire muneega muuti muumanyire era mumanyire n'eyi pwe aye sindi nana hu lwange. Hatonda ow'amazima nj'omwene hutuma. Enywe simumumanyire,

²⁹ aye ese mumanyire olwohuba n'anwa eyi ali era nj'owaatuma."

³⁰ Balala hu bo ni banulira ebyo, nga benda ohumuŋamba aye nanuma owahihola olwohuba ehiseera hiye ehy'ohufa hyali hihiri hwola.

³¹ Cooka era bangi mu hibbubbu hy'abaatu abaliŋo bafugiirira ebibye, baloma baati, "Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu n'aliija, alihola obubonero owenunjisa obuhira obu ono ahola?"

³² Ng'ango Abafalisaayo banulira abaatu ni banwenweta ebibono ebyo hu Yesu. Ng'abatangirisi b'abasengi batuma abahuumi ba Yekaalu ohumuŋamba.

³³ Nga Yesu abaloma ati, "Nja huhena ahamanga hatono ni nenywe, kene nagame eyiri oyo owaatuma.

³⁴ Muja hunyendula aye ni mutambona olwohuba simuŋanga huuja eyi ndi hutina."

³⁵ Ng'ango abatangirisi b'Abayudaaya bebuusa abeene n'abeene baati, "Omusinde ono genda hutina neena eyi hutaligobolayo humubona? Genda hutina asomese Abatali Bayudaaya, eyi baatu beefe basalanihira?"

* 7:22 7:22 Tand 17:10; Leev 12:3

³⁶ Ategeesa hi ohuloma ati, ‘Muja hunyendula aye simuja humbona era simunanga huuja eyi ndi hutiina?’ ”

Esulo j’amaaji agaleeta obulamu obutanwano

³⁷ Anja Embaga enyinyitirira, hu ludaalo olusembayo, ko nj’oluhirira erala obub-bala, Yesu genyoha galangirira ati, “Hiisi oyu endunjo eruma gaaje eyi ndi, anywe amaaji agaleeta obulamu obutanwano.*

³⁸ Owufugiirira ng’olu hyanandiihiwa hiroma, ‘Esulo ej’amaaji agaleeta obulamu obutanwano jihulumuta ohunwa mu mwoyo gugwe.’ ”*

³⁹ Yesu galoma atyo n’ategeesa Omwoyo Omutukuvu oyu abamufugiirira baali ni baja husuna. Mu hiseera ehyo, baali bahiiri hubana Mwoyo olwohuba Hatonda gaali ahiiri hulamura Yesu.

⁴⁰ Abaatu ni banjira ebibono ebyo, ng’abalala hu bo baloma baati, “Hituufu ono nje naabbi* oyu baaloma baati aja huuja.”

⁴¹ Ng’abandi baloma baati, “Ono nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu.” Aye abandi nga baloma baati, “Dala oyo oyu bafuujaho amate ananga atye ohunwa mu twale ly’e Galilaaya?”

⁴² Ehyandiihiwa sihiroma hiiti Kurisito oyu bafuujaho aja hunwa mu lulyo lwa Dawudi era aliba musaale w’e Bbeserekemu ehibuga eyi basala Dawudi?”*

⁴³ Olw’ohutanambagana hu bibaali ni baloma hu Yesu, babuhanamo.

⁴⁴ Era abandi baali benda ohumunamba aye nanuma owahihola.

Ohutafugiirira hw’abatangirisi b’Abayudaaya

⁴⁵ Abahuumi ba Yekaalu bala ni baagamayo, ng’abatangirisi b’abasengi n’Abafalisaayo bababuusa baati, “Lwahiina simunjambe mwamutuleetera?”

⁴⁶ Aye abahuumi abo babagobolamo baati, “Hubaaye sihubonangaho aloma mu ngeri eyenunjisa hy’eyomusinde oyo!”

⁴⁷ Ng’Abafalisaayo babagobolamo baati, “Kaho mwesi ababbaamisye?”

⁴⁸ Mwali muweneho mulala hu fe abatangirisi oba hu Bafalisaayo, afugiirira ebibye?

⁴⁹ Ohutusaho abaatu bano abatamanyire magambi, leha ehiraamo hya Hatonda hibalonde abeene olw’ohunjuliirisa ebibye!”

⁵⁰ Nga Nekodemu, mulala hu batangirisi abo, owaali n’atiinire ohwebuusa hu Yesu owiire, ababuusa ati,

⁵¹ “Kaho amagambi geefe gafugiirira ohusalira omuutu omusango n’ahiiri hunosya, n’ohufaania ehi aholire?”

⁵² Nga bamugobolamo baati, “Kaho weesi onwa mu twale ly’e Galilaaya, ko olome otyo? Wetegerese mu byanandiihiwa, oja hubona oti naabbi oyo saaja hunwa mu twale ly’e Galilaaya.”

⁵³ Ng’ano hiisi muutu gagamayo ewuwe.*

8

Omuhasi oyu baanamba n’ahola obuhwedi

¹ Ebyo ni byanwa, nga Yesu niye atiina hu Lusozi olw’emisaala ejibalanga baati Emizayiti.

² Ni wahya, nga mu mugamba pwipwipwi gaagamayo mu lunya lwa Yekaalu era abaatu bangi nga bahumbaana bamweswanigirisa, gehala abasomesa.

* 7:37 7:37 Leev 23:36 * 7:38 7:38 Ezek 47:1; Zak 14:8 * 7:40 7:40 Mag 18:15-18 * 7:42 7:42 2 Sam 7:12; Mik 5:2 * 7:53 7:53 Ebyanandiihiwa ebindi binjuma nyiriri ohunwa hu 7:53-8:11.

³ Ng'ango nabaano Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi aga Hatonda gaja Musa, abanjira omuhasi oyu bagaana lubona n'ahola obuhwedi, nga bamwemeha mu moni j'abaatu.

⁴ Nga baloma Yesu baati, "Musomesa, omuhasi ono bamwageene lubona n'ahola obuhwedi.

⁵ Amagambi* aga bano Musa, gatulagira ohuhubba abahasi hy'ono amabaale. Ne ewe oloma otye?"

⁶ Ehyo bahiroma ni bamuhema, ko basune ehyohwenambya ohumuñabira mu b'obunangi. Aye Yesu geenama, ganandiiha nãasi n'olwala lulwe.

⁷ Ni beyongera ohumusooseha ebibuuso, Yesu gagangamusa omutwe, gabaloma ati, "Hu enywe, atabbengangaho abe nj'oweheerera ohumuhubba ebaale."

⁸ Nga nindi genamirira, anandiiha nãasi.

⁹ Ni banjira ebibono ebyo, nga batandiiha ohunyololohano hyamulala mulala, ni basookera hu bahulu mu myaha ohwola olu banwesa balehano Yesu n'omuhasi n'ahyemereeye ano.

¹⁰ Nga Yesu gemeerera, amuloma ati, "Muhasi ewe, koni ababaaye ni bahuñabira bali ñeena? Oti hani enjuma ahusaliiye omusango?"

¹¹ Ng'ango omuhasi oyo amugobolamo ati, "Muhulu, nabula." Nga Yesu amuloma ati, "Keesi sikusalira. Ale tiina aye ohunwa olwa leero omanyã otagobolaho hubbenga."*

Yesu nj'enjase y'ehyalo

¹² Yesu ni gaali n'alomã n'abaatu nindi, gabaloma ati, "Ndiise enjase emulihira abaatu. Era hiisi afuuha omuloobera wange, saaja hugenderanga mu hiirema aye nja humulunamyanga mu ngira eyireeta obulamu obutanwano."

¹³ Ng'Abafalisaayo bamuloma baati, "Olwohuba oli hweromaho wamwene, si-hunanga hufugiirira ebi oloma."

¹⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, "Wayire neeromaho samwene, ebindoma by'amazima, olwohuba manyire eyi nanwa era n'eyi ndi hutiina. Aye enywe simumanyire eyi n'anwa wayire eyi ndi hutiina.

¹⁵ Musala omusango ng'olu muba ni mubona hu mugulu aye ese sisalira muutu yesiyesi musango.

¹⁶ Aye singa sala omusango, esala yange y'amazima, olwohuba sindi seenene, ndi ni Bbaabba owaatuma.

¹⁷ Hyanandiihiwa mu magambi genywe hiiti obujulizi ow'abaatu babiri ni buba c'ehyene wuba w'amazima.*

¹⁸ Ese neromaho era omujulizi wange obundi nje Bbaabba owaatuma."

¹⁹ Ng'ango bamubuusa baati, "Lataawo ali ñeena?" Nga Yesu abagobolamo ati, "Ese ni Bbaabba, simutumanyire. Mubanga ni muumanyire ese, mwahali mumanyire ni Bbaabba yeesi."

²⁰ Yesu galoma ebibono ebyo n'asomesa mu lunya lwa Yekaalu ohuupi n'ehifo ana baneera ebirabo. Aye nanjuma owamuñamba, olwohuba ehiseera hihye hyali hihiri hwola.

Eyi tiina Simunanga hwolayo

²¹ Nga nindi Yesu abaloma ati, "Ndi hutiina era muliikeja aye simulimbona era mulifiira mu hibi hyenywe ni batabasoniñire. Ate nga eyi ndi hutiina, simunanga hwolayo."

* **8:5 8:5** Leev 20:10; Mag 22:22-24 * **8:11 8:11** Ebyanandiihiwa ebindi binjuma bibono ebiri mu 7:53-8:11.

* **8:17 8:17** Mag 17:6; 19:15

²² Endoma eyo yaleetera Abayudaaya ohwebuusa baati, “Aja hweyita, c’ehigira aloma ati, ‘Eyi ndi hutiiina, simunanga hwolayo?’ ”

²³ Aye Yesu geyongera ohuloma ati, “Enywe muli bahu hyalo huno aye ese pweera mwigulu. Enywe muli bahu hyalo huno aye ese sindi.

²⁴ C’ehigira mbalomeeye ti mu butuufu oweene mulifira mu bibi byenywe, singa simufugiirira ebipambaho.”

²⁵ Nga bamubuusa baati, “Weranga ani?” Nga Yesu abagobolamo ati, “Ese ndiise oyu mbalomeeye oludaayi.

²⁶ Ndi n’ebingi eby’ohubalomaho ebibasalira omusango aye oyo owaatuma w’amazima ebi gandoma, keesi mbebi ndomera abaatu.”

²⁷ Sibategeera baati Yesu gaali aloma hu Hatonda Semwana.

²⁸ Ng’ano aloma abatangirisi b’Abayudaaya abo ati, “Ni munahahene ohunaniha Omwana w’Omuutu hu musalabba, nga ko mumanya muuti ndiise oyu mbalomera ohuba. Era nanjuma ese ehi kola hu wange aye ndoma ehi Bbaabba aba ni gandomire.

²⁹ Era oyo owaatuma ali ni neese, siganjabulirangaho olwohuba hiisi ludaalo kola ebi asiima.”

³⁰ Yesu ni gaali n’ahiiroma ebibono ebyo, abaatu bangi bamufugiirira.

Abeedu n’abatali beedu

³¹ Nga Yesu aloma Abayudaaya abaali ni bamufugiiriramo ati, “Singa mweyongera ohugondera esomesa yange, muba baloobera bange abatuufu.

³² Mulimanya amazima aganjamba hu Hatonda era ali bafuula b’edembe.”

³³ Nga nibo bamugobolamo baati, “Huli bejuhulu ba Yibbulayimu era sihubangaho beedu b’omuutu yesiyesi. Onanga otye ohuloma oti, ‘Alitufuula b’edembe?’ ”

³⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, “Mbalomera ehituufu ti, hiisi ahola ehibi, aba mwidu w’ehibi era anjuma bulomero.

³⁵ Omwidu saaba mulala hu baatu bomu mago ohutusaho omwana wamwo nj’aba owamwo emirembe n’emirembe.

³⁶ Olw’ehyo Omwana wa Hatonda anabatusa mu wiidu mufuuhira erala baatu ba Hatonda.

³⁷ Mweranga bejuhulu ba Yibbulayimu, cooka munesoomera ohunjita, olwohuba simufugiirira ebisomesa.

³⁸ Mbalomera ebi nanjulira ohunjwa ewa Bbaabba era mwesi muhola ebi laata yenywe abaloma ohuhola.”

³⁹ Nga bamugobolamo baati, “Efe, Yibbulayimu nje sehulu yeefe.” Nga Yesu abaloma ati, “Mubanga ni muli bejuhulu ba Yibbulayimu, mwahali muhola ebi gaholanga.

⁴⁰ Aye olwohuba simuli, c’ehifa munesoomera ohunjita, ese abalomera amazima aga nasuna ohunjwa ewa Hatonda. Yibbulayimu oyu mwesidihireho ohuba senywe sigaholanga atyo.

⁴¹ Muhola ebi senywe ahola.”

Aye nibo nga bamugobolamo baati, “Efe sihuli baana abatali bamu lunya. Huli ni Seefe mulala yeeka, nje Hatonda.”

⁴² Nga Yesu abaloma ati, “Hatonda abanga n’ali nje Senywe, mwahali munyenda olwohuba nanjwa yiwa Hatonda ko naaja era sinaaja hu wange aye niye omwene nj’owaatuma.

⁴³ Lwahiina simutegeera ebindoma? Simubitegeera olwohuba simwenda huhola ebi mbasomesa.

⁴⁴ Senywe nje Sitaani era mwenda ohuhola ebyo ebi senywe genda. Ohunjwera erala mu hutandiha hw’ehyalo, omulimo gugwe gw’ohwiita olwohuba anjumaamo

mazima. Era ohuloma eby'obudulingi, eyo kola yiye ohunwa ahale nahale olwohuba mudulingi era nj'asaala obudulingi.

⁴⁵ Aye olwohuba ese ndoma amazima, simufugiirira ebindoma.”

⁴⁶ “Nj'ani hu enywe ananga ohundumirisa ati ndi n'ehibi ehi kola? Obanga ndoma amazima aye lwahiina simufugiirira?

⁴⁷ Omuutu wa Hatonda, anjuliirisa ebibono bibye. Aye enywe mugaana ohumufugiirira olwohuba simuli babe.”

Yesu ni Yibbulayimu

⁴⁸ Ng'abatangirisi b'Abayudaaya bagobola mu Yesu baati, “Sihuli batuufu ohuloma huuti oli hy'Omusamaliya, sooli mulala hu fe era emisambwa jihubandire?”

⁴⁹ Nga Yesu abagobolamo ati, “Ese mbulaho musambwa ohutusaho pa Bbaabba enono, ne enywe mumbisyamo emoni.

⁵⁰ Ese sikolerera muutu huupa nono aye oyo aliipa aliyo era nj'owabulano omutuufu ngati wese ni nenywe.

⁵¹ Mbalomera ehituufu ti, hiisi anamba ehibono hyange saalifa emirembe n'emirembe.”

⁵² Ng'abatangirisi b'Abayudaaya nibo bamuloma baati, “Naahani hufaanisye huuti sooli wereere. Emisambwa jihubandire. Yibbulayimu n'abanaabbi, baafa aye oli nana odafaaya oti, 'Hiisi anamba ehibono hihyo, saalifa emirembe n'emirembe.

⁵³ Ohira Yibbulayimu sehulu yeeffe n'abanaabbi abaafa? Weranga ndiwe ani?”

⁵⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, “Nimba ni nepaaha, ebinepaaha biba binjuma mahulu. Ese obungulumisa nje Bbaabba, oyu enywe muloma mbo muuti nje Hatonda wenywe.

⁵⁵ Wayire enywe simumanyire aye ese mumanyire. Era singa ndoma ti, 'Simumanyire, nahabaaye mudulingi hyenywe. Ese mumanyire era ngondera ehibono hihye.’

⁵⁶ Sehulu yenywe oyo Yibbulayimu ni gamanya ati baali baja huutuma niije hu hyalo huno, gaali n'ohwehoya era ni galengera n'emoni ej'omwoyo oludaalo lw'ohuuja hwange, gaali musangaafu.”

⁵⁷ Ng'abatangirisi abo bamuloma baati, “Ewe atanesa myaha ataanu, sehulu yeeffe Yibbulayimu, wamubonera neena?”

⁵⁸ Nga Yesu abagobolamo ati, “Mbalomera ehituufu ti, Yibbulayimu gaali ahiiri husaaliwa, Ese ni ndiyo.”

⁵⁹ Ni banjira ehyo, nga banamba amabaale ohuhubba Yesu aye niye ng'aba nanagenogoma ng'ahena abanyololohaho anjwa mu lunya lwa Yekaalu, atiina.

9

Yesu anonia omusinde oyu basaala n'ali munofu

¹ Yesu ni gaali n'agenda n'abeegi babe, ng'abona omusinde oyu basaala n'ali munofu.

² Ng'abeegi babe bamubuusa baati, “Musomesa, nj'ani owabbenga ko hireetere ono ohumusaala n'ali munofu, basaaye babe oba mwene?”

³ Nga Yesu abagobolamo ati, “Hu musinde ono n'abasaaye babe, nabula owabbenga ko asaaliwe atyo aye Hatonda omwene nj'owagera olw'ohwenda ohulaga obunangi wuwe.

⁴ Ni guhiiri muusi, huli n'ohuhola emirimo j'oyo owaatuma. Esaawa yinahoole ehiirema hyanamba omuutu n'atasobola hutamba.

⁵ Ni kiiri hu hyalo huno, ndiise enjase emulihira abaatu.”

⁶ Ni gahena ohuloma atyo, ng'afuuja amate njaasi, afuta eroba ng'ahena alita hu biginye by'emoni j'omusinde oyo.

⁷ Ng'amuloma ati, "Tiina osaabe mu moni mu hidiba Silowaamu" amahulu gahyo ti, "Oyu baatuma." Ng'omusinde oyo atiina asaaba mu moni ng'olu bamulomire, ng'agagama engo n'abona.

⁸ Abaliranwa babe n'abaatu abandi abamubonanga n'asungirisa, nga bebuusa baati, "Ono sinje omusinde abayenga ni gehala n'asungirisa?"

⁹ Ng'abalala hu bo baloma baati, "Nje niye" aye abandi baati, "Bbe, amufaana humufaana." Ne niye omwene ng'ahahasa ati, "Ndiise."

¹⁰ Ng'ajo bamubuusa baati, "Tulomere, emoni jibaaye jitye ko otandihe ohubona?"

¹¹ Ng'abagobolamo ati, "Omusinde oyu balanga baati Yesu afutire eroba, nga gaata hu biginye by'emoni, ng'ahena gandoma ati, 'Tiina hu hidiba Silowaamu osaabe mu moni. Ng'ajo tiina saaba, ng'emoni jiiguha tandiha ohubona.' "

¹² Nga bamubuusa baati, "Omusinde oyo ali neena?" Ng'abagobolamo ati, "Simanyire eyi ali."

Abafalisaayo bahemeresha owaali omuḡofu

¹³ Ng'ajo batiina n'omusinde oyo owaali omuḡofu eyiri Abafalisaayo.

¹⁴ Naahani, hu ludaalo olu Yesu gaafuta eroba ganaha hu biginye by'emoni j'omusinde oyo gamuḡonia, lwali lwa Sabbaato.

¹⁵ Ehyo hyaleetera Abafalisaayo boosi ohubuusa omusinde oyo owaali omuḡofu engeri eyi anoniremo. Ng'abalomera ati, "Yesu gataaye eroba hu biginye by'emoni, nga kena saaba era naahani mbona."

¹⁶ Nga balala hu b'Abafalisaayo baloma baati, "Hatonda sinje owatuma omusinde oyo, olwohuba gahali ahuma amagambi ga Sabbaato." Aye ng'abandi babuusa baati, "Omubbengi asobola atye ohuhola obubonero owenunjisa hyobuno?" Nga babuhanamo abeene n'abeene.

¹⁷ Ehyanjwamo, nga bacuuhira omusinde oyo owaali omuḡofu bamuloma baati, "Ewe, tulomere, ahunonisyeh omulomaho otye?" Ng'abagobolamo ati, "Omusinde oyo, naabbi."

¹⁸ Aye abatangirisi b'Abayudaaya abo sibafugiirira baati omusinde oyo gaali muḡofu ko gaḡona, ohwola olu batumisa abasaaye babe.

¹⁹ Abasaaye babe ni boola, ng'abatangirisi abo bababuusa baati, "Mbo ono mwana wenywe? Mbo mwamusaala n'ali muḡofu? Obanga hituufu mwamusaala n'ali muḡofu, abitire atye ohuba ti naahani abona?"

²⁰ Ng'abasaaye babe babagobolamo baati, "Humanyire huuti oyo mwana weefe era hwamusaala n'ali muḡofu.

²¹ Aye efe sihumanyire ehimuleeteeye ohuḡona. Ng'olu ali muhulu mu myaha asobola ohweromaho, mumubuuse omwene abalomere."

²² Abasaaye babe baloma baatyolw'ohutya abatangirisi b'Abayudaaya. Olwohuba baali basalireḡo baati mbo hiisi afugiirira ati Yesu nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu, bamubbinge mu humbaaniro lyawe.

²³ Ehyo nj'ehyanjwaho abasaaye babe ohuloma baati, "Omwene muutu muhulu, mumubuuse."

²⁴ Nga nindi omulundi ogwohubiri baloma omusinde oyo owaali omuḡofu baati, "Loma amazima mu moni ja Hatonda. Humanyire huuti oyo ahunonisyeh mubbengi."

²⁵ Nga niye abagobolamo ati, "Simanyire oba mubbengi oba bbe. Manyire hirala ti n'ali muḡofu aye naahani mbona."

²⁶ Ng'ajo abatangirisi abo bamubuusa baati, "Kaho olomire oti aholire atye? Aholire hiina ko ahunonie emoni?"

²⁷ Nga niye abagobolamo ati, "Mbalomeeye hale. Ndimuḡulira? Lwahiina mwenda mbalomere nindi? Mwesi mwenda hufuuha baloobera babe?"

28 Nga bala bamuduha, bahena bamuloma baati, “Ewe ndiwe omuloobera w’omuutu hy’oyo. Efe huli baloobera ba Musa.

29 Humanyire huuti Hatonda galoma ni Musa. Aye oyo, sihumanyire n’eyanjwera.”

30 Ng’omusinde oyo abagobolamo ati, “E! Ehyo hyenjajisa! Simumanyire n’eyi anjwera ate nga ese gandeteeye ohubona!

31 Humanyire huuti Hatonda saanjulirisa esaala j’ababbengi aye anjilira ej’abo abamuja enono era abahola ebi genda.

32 Ohunjwa hu tandiha y’ehyalo ohwola hatyane, njajuma owaali n’aweeneho omuutu owaali n’aleeteeye oyo oyu basaaye n’ali munjofu, ohubona.

33 Hatonda abanga sinje owatuma omusinde oyo ohuhola ebyo ebi ahola, hani sigahanjagire huhola hiitu hyosihyosi.”

34 Ni banjilira ebibono ebyo, nga bamuloma baati, “Ko ewe weesi oyu basaalira mu hibi, osomesa nj’ani?” Nga bahena bamubbinga mu humbaanero lyawe.

Obunjofu mu by’omwoyo

35 Nga Yesu anjilira ati abatangirisi b’Abayudaaya babbingire omusinde oyo oyu ganonia, mu humbaanero. Ng’atiina amwendula, ni gamwagaana ng’amubuusa ati, “Ofugiirira Omwana w’Omuutu oyu bafujaho amate ohunonjola abaatu?”

36 Ng’omusinde oyo amugobolamo ati, “Muhulu, Omwana w’Omuutu oyo nj’ani nahamufugiirira?”

37 Nga Yesu amuloma ati, “Ohenire ohumubona. Olwohuba nj’ono ali huloma ni neewe.”

38 Ng’ano omusinde oyo aloma ati, “Musengwa, fugiirira.” Ng’ahena amujumirya.

39 Nga Yesu amuloma ati, “Naaja mu hyalo lw’ohuta ebibi by’abaatu anjalafu. Ko hibe ti abanjofu batandiiha ohubona ni naabo aberanga ohuba ti babona bahifaanie baati banjofu.”

40 Nga balala hu Bafalisaayo abaali ohuupi ni naye, bamunjilira n’aloma atyo, nga bamubuusa baati, “Olomire otye? Ehi oloma hwesi huli banjofu?”

41 Nga Yesu abagobolamo ati, “Mubanga ni muli banjofu, mwahanjumire hibi. Aye njahani ng’olu munjeega muuti emoni jenywe jibona, simunjanga hwefihulaho omusango.”

10

Omwayi omulanji n’etaama jije

1 Ng’ano Yesu geyongera abaloma ati, “Mbalomera ehituufu ti, omuutu atabitira mu mulyango ohwingira mu lugo lw’etaama, ne gabbwaga hubbwaga* anjaatu anjandi ko gengira, oyo aba mwibi era mukondo.

2 Omuutu owingirira mu mulyango, nj’omwayi w’etaama.

3 Ni goola hu mulyango gw’olugo, omuhumi amwigulirano ng’omwayi oyo alangamo etaama jije. Era njilira ejanjaasi lirye ng’ajitusa ebulafu.

4 N’ahena ohujitusa josijosi, atangiramo† era jimulondaho olwohuba jitegeera ejanjaasi lirye.

5 Aye omuutu owundi sijimulondaho kadi, jimuduluma olwohuba jiba sijifaania janjaasi lirye.”

6 Yesu galomera abaatu abaalino olugero olwo aye nibo sibategeera ehi gaali n’aloma.

7 Olw’ehyo, nga nindi Yesu abaloma ati, “Mbalomera ehituufu ti, Ndiise omulyango omu taama jingirira era jatula mu lugo.

* 10:1 10:1 Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti gahalambana huhalambana. † 10:4 10:4 Abayudaaya nibo, omwayi gatangirirangamo ng’etaama jimulondaho.

8 Abo bosibosi abaja, ese ni kiiri huuja baali beebi era bakondo aye ng'olu taama jitanjirisa oyo oyu jitamanyire, boosi abaatu sibabanjirisa.

9 Ndiise omulyango era hiisi abitira mu ese alinojoha.‡ Oyo aba hy'etaama eyingira era yaatula, ng'esuna ehyohulya.

10 Omwibi gajirira hwiba n'ohwita n'ohusihiirisa aye ese naaja etaama jange jibe n'obulamu owijuuye esangaalo n'emiyaaya."

11 Nga Yesu geyongera ohuloma ati, "Ndiise omwayi w'etaama omulani, anayo obulamu wuwe hu lw'etaama.*

12 Omwayi owemerera omuhemba, saaba oti mwene etaama ejo era n'abona nalana ni gaaja, aduluma gajirehano, nga nalana ajigwamo anambaaho ndala ng'ejindi jisalaaniha.

13 Omuutu hy'oyo adulumano olwohuba aba gemeerera muhemba, olw'ehyo saafayo hutaasa taama ejo.

14 "Ne ese Ndiise omwayi ow'etaama omulani, manyire etaama jange era joosi jii manyire.

15 Mu ngeri nj'enyene Bbaabba gamanyire era keesi mumanyire, paayo obulamu wange ohufiirira etaama jange.

16 Era ndi n'etaama ejindi ejitali mu lugo luno era joosi ndi n'ohujireeta. Joosi jija hujuliirisa ejanjaasi lyange era lube lugo lulala ni jiri n'omwayi mulala.

17 "Ehigira Bbaabba ni ganyenda, paayo obulamu wange ohufiirira etaama, ko kene mbwegobohese.

18 Nabula muutu abuutusaho aye samwene mbunayo olw'ohwenda hwange. Era ndi n'obunangi ohubunayo banjita nahena nawegobohesa. Ehyo nj'ehi Bbaabba gandagira ohuhola."

19 Ebibono ebyo, byaleetera abatangirisi b'Abayudaaya nindi ohwabuhanamo abeene nabeene.

20 Era bangi hu bo baaloma baati, "Oyo emisambwa jimubandire era aguuye eralu. Lwahiina munjirisa omuutu hy'oyo?"

21 Aye abandi nga baloma baati, "Ebibono ebyo sibya omuutu oyu emisambwa jibandire olwohuba omusambwa sigusobola hunonia omunofu."

Ohutafugiirira hw'abatangirisi b'Abayudaaya

22 Oluvanyuma, mu Yerusaalemu nga njabaano Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohunonga e Yekaalu eyiri Hatonda. Ehiseera ehyo hyali hya puuji n'obunololohi bubitiirifu,

23 era Yesu gaali ali hugenda mu lunya lwa Yekaalu mu hifo ehi balanga baati, "Ehigangu hya Sulemaani."

24 Ng'abatangirisi b'Abayudaaya batiina bahumbaana ana gaali beema bamweswanigirisa, bamubuusa baati, "Olihyosa ne ohutatulomera ehituufu? Tulomere, n'oba n'oli ndiwe Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu."

25 Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Nabalomera hale aye simufugiirira. Ebyamali-holiho ebi kola mu bunangi wa Bbaabba biraga ehyo ehi ndi.

26 Aye enywe simufugiirira, olwohuba simuli baatu bange.

27 Ng'olu taama jinulira omwayi waajo, n'abaatu bange boosi banjira ebyange. Era mbamanyire.

28 Sibaja husihiiraha olwohuba mbanja obulamu obutanwano era nabula ananga ohubanyagulaho.

29 Bbaabba owabaapa, ahira bosibosi obunangi era nabula asobola ohubamunyagulaho.

‡ 10:9 10:9 Oba nabula ehirimusindusa. * 10:11 10:11 Yis 40:11; Ezek 34:23; 37:24

³⁰ Ese ni Bbaabba huli bulala.”

³¹ Nga nindi abatangirisi b’Abayudaaya banamba amabaale ohuhubba Yesu.

³² Aye Yesu gabaloma ati, “Kolire ebyamaliholiho bingi era eby’amaani mu bunangi wa Bbaabba. Hirije hu bindomire ehi munwaho ohwenda ohukubba amabaale?”

³³ Ng’Abayudaaya abo bamugobolamo baati, “Sihwenda huhubba amabaale olw’ebyamaliholiho ebi ohola aye lw’ohufodogola Hatonda. Olwohuba ewe omuutu buutu onanga otye ohweranga Hatonda?”

³⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, “Sihyanandiihiwa mu magambi genywe hiiti, ‘Muli bahatonda?’* ”

³⁵ Obanga galanga abaatu abo aba bana ehibono hihye ati bahatonda, ate Ebyanandiihiwa bisigala ni biri bituufu,

³⁶ ne baati oyo oyu Bbaabba gatobola, gamwabula gahena gamutuma mu hyalo? Lwahiina muloma muuti ese fodogola, olw’ohuloma ti ‘ndi Mwana wa Hatonda?

³⁷ Nimba ni tahola ebi Bbaabba ahola, mutafugiirira.

³⁸ Ne nimba ni kola ebi Bbaabba ahola, wayire simufugiirira ebyange, mwahali mufugiirira olw’ebyamaliholiho ebi kola, mwahamanya era mwategeera muuti Bbaabba ali mu ese era keesi ndi mu Bbaabba.’ ”

³⁹ Nga nindi bagesyaho bamunjambe aye gabenjuna ng’anwanjo.

⁴⁰ Ng’anjo Yesu gambuha olwabi Yoludaani, atiina mu hifo omu Yowaane gabatihizanga. Ng’aba eyo ohuhena ahamanga,*

⁴¹ era abaatu bangi batiinangayo. Ni boola baaloma baati, “Wayire Yowaane sigahola bubonero owenjajisa aye byosibyosi ebi galoma hu musinde ono, bituufu.”

⁴² Era mu hifo ehyo, bangi bafugiirira Yesu.

11

Ohufa hwa Lazaalo

¹ Olwola, ng’omusinde oyu balanganga baati Lazaalo, alwala. Omusinde oyo gaali womu habuga aha balanga baati Bbesaniya eyi Malyamu ni Maliza, ababoojo babe bamenyanga.

² Malyamu oyo, nj’owaali mboojo ya Lazaalo owaali omulwaye era nj’owanaha Yesu Musengwa amafuta agahaloosa hu magulu ng’ahena amusiimuula n’atambisa efiri lirye.*

³ Ng’anjo ababoojo babe abo, bamutumira obuhwenda ni bamuloma baati, “Musengwa, meriwo mulwaye.”

⁴ Yesu ni ganjira ehiitu ehyo, galoma abeegi babe ati, “Obulwaye owo siwa humunweramo hufa bbe aye hugera hwa Hatonda, ko abaatu bahaŋa Omwana wuwe enono.”

⁵ Yesu gaali meeri ya Lazaalo ni Maliza ni Malyamu.

⁶ Aye niye ni ganjira ati Lazaalo mulwaye, geyongera ohuba eyi gaali endaalo ejindi ebiri.

⁷ Oluvanyuma ng’aloma abeegi babe ati, “Hwagameyo mu twale ly’e Buyudaaya.”

⁸ Nga beegi babe bamuloma baati, “Musomesa, ejuusijuusi nana, abatangirisi b’Abayudaaya baali benda huhuhubba amabaale, nindi nj’eyi wenda ohwagama?”

⁹ Nga Yesu abagobolamo ati, “Omuusi sigulimo esaawa ehumi n’ebiri? Agenda omuusi sigegumula olwohuba enjase eyomu hyalo huno emumulihira.

¹⁰ Aye oyo agenda owiire, nj’owegumula, olwohuba aba anjuma enjase ey’ohumulihira.”

* 10:34 10:34 Zab 82:6 * 10:40 10:40 Yow 1:28 * 11:2 11:2 Luk 7:36-38

11 Ni gahena ohuloma atyo, ng'abaloma ati, "Meeri yeefe Lazaalo ali huñenyuha aye ndi hutiinayo musisimuse."

12 Ng'ajo abeegi babe bamugobolamo baati, "Musengwa, n'aba n'anenyuha aba anaabehe bulanji."

13 Yesu gaali aloma n'abbumbirya ne n'ategeesa ati Lazaalo gaali afuuye. Cooka abeegi babe nibo ni baneege baati ali hutegeesa huñenyuha ero.

14 Ng'ajo Yesu ahanda abalomera n'atabbumbirya ati, "Lazaalo mufu.

15 Aye hu lwenywe hirañi ti sinaaliyo, mwahafugiirira. Ale hutiineyo."

16 Ng'ajo Tomasi oyu balanga baati Didimo,* aloma abeegi bahye ati, "Leha hwesi hutiine hufire ñalala ni naye."

Yesu nj'olamusa abaatu era nj'obanja obulamu

17 Yesu ni goola, gagaana Lazaalo n'ahenire endaalo ene e magombe.

18 Ahabbu ga Bbesaniya haali huupi n'e Yerusaalemu, emayiro ng'ebiri.

19 Era Abayudaaya bangi baali batiinire ohulirisaho Maliza ni Malyamu olw'ohufiirwa mbooyo yaawe.

20 Maliza ni ganulira ati Yesu gaali gaaja, gatula ng'atiina ohumusangaalira, Malyamu niye gasigala mu nyumba.

21 Maliza ni goola aja Yesu gaali ng'amuloma ati, "Musengwa, obanga ni waali ñano, hani mbooyo yange sigahafuuye!

22 Aye manyire ti n'anandomera ñano, Hatonda anahuje hiisi ehi onamusunge."

23 Nga Yesu amuloma ati, "mbooyo aja hulamuha."

24 Nga Maliza amugobolamo ati, "Manyire ti aliramuha hu ludaalo olw'ekomero."

25 Ng'ajo Yesu amuloma ati, "Ndiise alamusa abaatu era abanja obulamu. Hiisi owufugiirira aja huba mulamu wayire aliba afuuye.

26 Era hiisi omulamu owufugiirira, saalifa emirembe n'emirembe. Ehyo ohifugiirira?"

27 Nga Maliza amugobolamo ati, "Hituufu Musengwa, fugiirira ti ndiwe Kurisito Omwana wa Hatonda, oyu gafuujaho amate ohuuja ohunonjola abaatu mu hyalo."

Yesu alira olw'ohufa hwa Lazaalo

28 Maliza ni gahena ohuloma atyo, nga gagamayo alanga mugandaawe Malyamu hutulo amuloma ati, "Omusomesa, golire era ahulanga."

29 Malyamu ni ganulira, nga genyoheramo atiinayo.

30 Naahani Yesu gaali ahiiri hwola mu hitehere omu bafiire bamenyanga aye n'ahiiri aja Maliza gamwagaana.

31 Abayudaaya abaali ni Malyamu mu nyumba ni bamusaasira obutahi, ni babona ni genyoha mangumangu ohutula ebulafu, nga boosi bamulondaho. Baali baneege baati gaali atiina hu higombe ohulirira eyo.

32 Malyamu ni goola mu hifo aja Yesu gaali, gahubba amafuha ng'ahena amuloma ati, "Musengwa, obanga ni waali ñano hani mbooyo yange sigahafuuye!"

33 Yesu ni gabona Malyamu n'alira era n'Abayudaaya abaatiina ni naye boosi ni bali hulira, ganulira ohulumwa era enaku yamwijula hu mwoyo.

34 Ng'ababuusa ati, "Mwamuta ñeena?" Nga bamuloma baati, "Musengwa, nja hutiine obone."

35 Ng'ajo Yesu alira.

36 Nga balala hu batangirisi b'Abayudaaya baloma abeene n'abeene baati, "Mubone ng'olu abaaye n'amwenda!"

37 Aye ng'abandi baloma baati, "Obanga gagira omusinde omunofu gaabona, hani siganonisye Lazaalo ohufa?"

* 11:16 11:16 Didimo Ehitegeesa hiiti Mulongo.

Yesu alamusa Lazaalo

³⁸ Enaku ni namba Yesu, gaatiina goola hu higombe. Era ehigombe ehyo yaali pungulu, ni begaliyeño ebaale.

³⁹ Nga Yesu abaloma ati, “Mutuseño ebaale.” Nga Maliza, mboojo y’omufu amuloma ati, “Musengwa, n̄aahani anunya olwohuba ahenireemo endaalo ene!”

⁴⁰ Ng’ano Yesu amuloma ati, “Sikulome ti n’onafugiirire, onabone ng’olu Hatonda ali n’obunangi?”

⁴¹ Nga batusano ebaale eryo. Ng’ano Yesu aheja namugulu aloma ati, “Bbaabba, kweyaasa olwohuba bupuliye.

⁴² Ese manyire ti bupulira habuhyabuhyu aye ndomire hino olw’abaatu abali n̄ano, ko bahafugiirira baati waatuma.”

⁴³ Yesu ni gahena ohuloma atyo, ng’alanga n’ejanjaasi ery’amaani ati, “Lazaalo, tula wuuje!”

⁴⁴ Ng’ano omufu anwayo, n’engoye eja laasi ko n’olundi mu moni eji bamusiihamo ni jihyefumbiye hu magulu n’emihono. Nga Yesu abaloma ati, “Mumufumbululeho engoye ejo, mumulehe atiine.”

Oluhwe olw’ohwita Yesu

(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Olw’ehyo, bangi hu Bayudaaya abaali ni baajire ohulirisa Malyamu, ni baabona ehi Yesu gaahola, nga bamutamo owesige.

⁴⁶ Aye balala hu bo batiina eyiri Abafalisaayo, nga babalomera ehi Yesu gaali n’aholire.

⁴⁷ Ng’ano abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’Abafalisaayo beehasa Oluhiho lw’Abayudaaya Olubbala bateesa abeene n’abeene baati, “Huhole hi? Omuutu ono ahola obubonero owenunjisa bungi.

⁴⁸ Ni hunaalehe omusinde ono ohutiina mu moni n’asomesa atyo, Abayudaaya bangi baja humufugiirira baati mbo nj’omununuzi. Olw’ehyo, Abarooma baja hutuwaagala basihiirise Yekaalu n’egwanga lwefe!”

⁴⁹ Ng’ano mulala hu bo, oyu balanganga baati Kayaafa, owaali Omuhulu w’abasengi ba Hatonda omwaha ogwo abaloma ati, “Enywe, n̄anuma ehi mumanyire hu bitiina mu moni.

⁵⁰ Simuhifaania muuti hirani omuutu mulala ohufiirira abaatu ohuhira bosibosi ohusihiiriha?”

⁵¹ Ehyo, Kayaafa sigahiroma hu lulwe aye ng’olu gaali muhulu w’abasengi omwaha ogwo, gaŋa obunaabbi ati Yesu aja hufiirira Abayudaaya.

⁵² Nindi sigwanga ly’Abayudaaya lino lyonene aye n’ohuhumbaania abaatu ba Hatonda abasasaana.

⁵³ Era ohunwa hu ludaalo olwo, nga beehobana ohwita Yesu.

⁵⁴ Olw’ehyo Yesu galeherano ohugendanga lubona mu Bayudaaya. Ng’anwayo atiina mu haalo ohulirihana olulafu, mu hitehere ehi balanga baati Efulayimu, eyi gaali n’abeegi babe.

⁵⁵ Embaga y’Abayudaaya ey’Ohuhebuliriraho Ohubihisya ni yaali n’enaatere ohwola, abaatu bangi banwa mu byalo, batiina e Yerusaalemu hu mukolo ogw’ohwegwalaasa ko Embaga eyo, yoole.

⁵⁶ Ni baali ni bahiiri eyo beyongera ohuhejaheja ni bendula Yesu n̄ano ni nanala era ni baali ni bali mu lunya lwa Yekaalu bebuusa abeene n’abeene baati, “Muneege muutye, anangire ohutaaja hu Mbaga?”

⁵⁷ Ehyo hyali hiityo olwohuba Abatangirisi b’abasengi n’Abafalisaayo baali balagiye baati singa n̄abanjo amanyire ana Yesu ali, abebireho ahaama, bamunjambe.

12

Omuhasi ajuha amafuta ag'ebbeeyi hu Yesu

(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

¹ Ni yaali n'ebulayo endaalo mukaaga ko Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya yoole, nga Yesu atiina mu hibuga Bbesaniya, eyi omusinde oyu balanga baati Lazaalo oyu galamusa, gamenyanga.

² Nga nabanjo balala hu baatu abomu hibuga omwo abategehera Yesu ehiiñulo. Maliza gayeeda mu hwiñula ne Lazaalo gaali mulala hu abo abaali ni behaaye ni Yesu hu hiiñulo ni balya.

³ Ng'ango Malyamu atusaayo ecupa ey'amafuta amalangi ag'ebbeeyi obugali era agahaloosa ah'amaani aga balanga baati narudo. Ng'agajuha hu magulu ga Yesu ahenya atambisa efiri liryehumusiimuula. Ng'ahaloosa hahwana enyumba yosiyosi.

⁴ Aye mulala hu beegi ba Yesu, oyu balanga baati Yuda Yisikaryoti era owaali n'aja humulyamo oluhwe ng'aloma ati,

⁵ "Lwahiina sibatunde amafuta ago edinaari ebihumi bidatu* banamba ebbeesa ejo bajigabira abagadi?"

⁶ Sigaloma atyo olwohuba gaali afaayo hu bagadi aye olwohuba gaali muñanika waawe era n'atambisangaho ebbeesa ejindi mu kweho.

⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, "Lwahiina mumwoloobya? Mumulehe, olwohuba gaabiiha amafuta ago bagatambise mu huusiiha.

⁸ Munaabenga n'abagadi habuhyabuhya. Era hiisi olu munendenga munabayeedenga. Aye ese sinja huba ni nenywe ehiseera hyosihyosi."*

Oluhwe olw'ohwita Lazaalo

⁹ Mu hiseera ehyo, Abayudaaya bangi bategeera baati Yesu gaali e Bbesaniya. Era batiina silwa niye y'eneene aye n'ohwebonera Lazaalo, oyu galamusa.

¹⁰ Ng'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda basala amagesi ohwita Lazaalo yeesi.

¹¹ Era olw'ohulamuha huhwe, Abayudaaya bangi baali bali hubanjwangaho ni batiina eyiri Yesu era ni bamutambo owesige.

Yesu gengira mu Yersaalemu mu nono ery'amaani

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Oludaalo olwalondaho, ehiiñindi hy'abaatu ehyali ni hitiire e Yersaalemu hu Mbaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya, hyanjũlira hiiti Yesu anjambire engira atiinaayo.

¹³ Nga banamba esaga j'esaasa batiina ohumusangaalira ni bahoohera namugulu baati,

"Musengwa ajeewe enono!

Ali n'ekabi oyo owuujira

mu siina lya Musengwa,

habaha wa Yisirayiri ajeewe enono."*

¹⁴ Nga basunira Yesu nasugirya eperepere ng'ayihalaho ohwoheresa ehyanjandiihiwa ehiroma hiiti,

¹⁵ "Mutatya hiitu hyosihyosi,

enywe abaatu bomu Sayuuni,

mubone habaha wenywe alihuuja

era gehaaye hu nasugirya eperepere."*

* 12:5 12:5 Edinaari ndaala nj'eyi basasulanga omutambi owaleejaleeja oludaalo lulala. * 12:8 12:8 Mag 15:11

* 12:13 12:13 Zab 118:25-26 * 12:15 12:15 Zak 9:9

16 Ehyo, abeegi babe sibahitegeera ohwola olu Yesu galamuha nga ko bahebulira baati ebyo byosibyosi byaliŋo ng'olu byanandiihiwa.

17 Ehinjindi hy'abaatu ehyaŋo n'alamusa Lazaalo, hyatiina mu moni ni hiroohesa abaatu ebyaliŋo.

18 Olwa Yesu ohuhola ahabonero aho ahenjunjisa, bangi batiina ohumusangaalira.

19 Ng'aŋo Abafalisaayo baloma abeene n'abeene baati, "Hunuma hyahuhola! Abaatu bosibosi bali hunwerehereramo ohumufugiirira!"

Yesu aloma hu hufa huhwe

20 Mu abo abaatiina e Yerusaalemu ohujumirya Hatonda hu Mbaga ey'Ohubihisya, mwalimo Abatali Bayudaaya.

21 Abaatu abo batiina eyiri Filipino, omusaale w'e Bbesusayida mu twale ly'e Galilaaya, nga bamuloma baati, "Muhulu, hwenda ohubona Yesu."

22 Ng'aŋo Filipino atiina alomeraho Andereya nga batiina balomera Yesu baati ŋaliŋo abaali ni benda ohumubona.

23 Nga Yesu abagobolamo ati, "Ehiseera hyolire Hatonda ohulaga enono ly'Omwana w'Omuutu eri ali ni nalyo.

24 Mbalomera ehituufu ti, ohutusaho nga bahomire ahamo h'engaano, hasigala ni hali hamo halala honene. Aye ni bahahoma hamera, hanjwamo owumo wungi.

25 Olw'ehyo oweheneerera obulamu wuwe alibufirwa aye oyo abufirwa mu hyalo muno hu lwange alisuna obulamu obutanjwaŋo.*

26 Hiisi owenda ohuba omuŋeerera wange ali n'ohuba muloobera wange, eyi ndiba yeesi peyi aliba. Era hiisi obupeerera, Bbaabba alimuŋa omuhemba.

27 "Nenendeherere era simanyire n'ehyohuloma. Olwo, sabe ti, 'Bbaabba, ponie ehiseera hino eh'y'ohubonaabona hitanjolaho? Bbe, olwohuba ehyo nj'ehyagira naaja hu hyalo!'

28 Bbaabba, laga ng'olu oli w'enono." Ng'aŋo ejanjaasi linjwa mwigulu ni ŋaliŋo aloma ati, "Kenire ohuliraga era nja hweyongerera ohuliraga."

29 Balala hu abaatu mu hinjindi ehyo ehyaŋo, baloma baati mbo ohwo hwali huduma hw'efula. Aye abandi nga baloma baati Malayika nj'owaali n'alomire ni naye.

30 Ng'aŋo Yesu abaloma ati, "Ejanjaasi eri muŋuliye libaaye lya huyeeda ndinywe sosi ese.

31 Era ŋaahani ehiseera hyolire ohusalira ehyaŋo hino omusango, ohunyagula hu Sitaani obunugi.

32 Aye ni balipaniha hu musalabba, nja huleetera bangi ohunonjoha."

33 Yesu galoma atyo, ohulaga engeri eyi gaali naaja hufamo.

34 Ng'aŋo ehibbubbu hy'abaatu himuloma hiiti, "Ebyanandiihiwa biroma biiti Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonjola abaatu aja hubaŋo emirembe n'emirembe. Lwahiina ewe oloma oti Omwana w'Omuutu baja humuŋaniha hu musalabba? Omwana w'Omuutu oyo nj'ani?"

35 Nga Yesu abaloma ati, "Muja huba mu njase ahaseera hatotono. Era mugendenga ehiirema ni hihiiri huŋamba. Olwohuba agendera mu hiirema saabona eyi aba n'atiina.

36 Olw'ehyo mute owesige wenywe mu njase n'ehiiri ni nenywe, mwahafuuha baana b'enjase." Yesu ni gahena ohuloma atyo, ng'anjwaŋo abehwehaho.

Abatangirisi b'Abayudaaya beyongerera ohutafugiirira

37 Wayire Yesu gaali aholire obubonero owenjunjisa owo wosiwosi, abatangirisi b'Abayudaaya sibamufugiirira.

* 12:25 12:25 Mar 8:35

³⁸ Ehyo hyaliño ohwoheresa ehi naabbi Yisaaya gaaloma ati,
“Musengwa, nj’ani afugiirira obuhwenda weefe?”

Era nj’ani oyu Musengwa galaga obunangi wuwe?”*

³⁹ Olw’ehyo, sibafugiirira olwohuba Yisaaya omwene oyo, naliño anandi ana gaaloma ati,

⁴⁰ “Hatonda gabeegala emoni batabona,
gabahahanyasa emyoyo jaawe.

Olw’ehyo sibanja hubona n’emoni jaawe,
wayire ohutegeera bahagobola eyi ndi nabanonia.”*

⁴¹ Yisaaya gaaloma atyo, olwohuba galengera enono eri Yesu gaali n’aja huba ni nalyo.

⁴² Wayire ebyo byali biityo, bangi bafugiirira Yesu nga pomuli n’abatangirisi b’Abayudaaya aye olw’ohutya Abafalisaayo ohubabbinga mu humbaanero, bahihola mu ngiso.

⁴³ Olwohuba bendire bugali abaatu ohubasiima mu hifo hya Hatonda ohubasiima.

⁴⁴ Ng’ano Yesu alangirira ati, “Omuutu owufugiirira, saafugiirira ndiise seenene aye aba afugiirira ni nooyo owaatuma.

⁴⁵ Omuutu owumbona aba aweene oyo owaatuma.

⁴⁶ Ese naaja mu hyalo ohuleetera abaatu enjase ko hiisi owufugiirira ataba mu hiirema.

⁴⁷ Omuutu anjilira ebibono byange aye ndabigondere simusalira musango, olwohuba naaja hu hyalo hunonola baatu.

⁴⁸ Abo abagaana ohufugiirira ebindoma, Hatonda nj’aja hubasalira omusango hu ludaalo olw’ekomero ni geema hu bibono ebyene ebyo.

⁴⁹ Olwohuba sindoma hu lwange aye Bbaabba owaatuma nj’owundagira ebindoma n’engeri ey’ohubiromamo.

⁵⁰ Era manyire ti ehiragiho hihye hibaleetera obulamu obutanwano. Olw’ehyo hiisi ehi ndoma nj’ehi gandoma ohuloma.”

13

Yesu googa abeegi babe amagulu

¹ Naahani byali biseera by’egulo obunahye ni lunahabe ludaalo lw’Embaga ey’Ohuhebuliriraho Ohubihisya. Yesu gamanya ati ehiseera hihye ehy’ohunwa hu hyalo ohwagamayo eyiri Semwana hyolire. Era olw’ohwenda ohu gaali ni gendamo abeegi babe abaali ni bajahusigala hu hyalo, gasalano ohubalagira erala ohwenda huhwe mu hiseera ehyo.

² Ana beenjulira ehy’egulo, Sitaani gaali ahenire hale ohuta mu Yuda Yisikaryoti omwana wa Simooni omwoyo mubi, ohulya mu Yesu oluhwe.

³ Aye Yesu gamanya ati Semwana gaamuja obunangi hu hiisi hiitu era ati ganwa eyiri Hatonda era gaali gagamayo.

⁴ Olw’ehyo, genyoha hu hiinjulo, gefihulamo olugoye olu gaali ni gambaye hu mugulu, ahena geewona etabulo mu kende.

⁵ Ng’ano ajuha amaaji mu bbaafu, atandiha ohwoga abeegi babe amagulu n’abasiimula n’etabulo eyi gaali ni gewonire.

⁶ Ni goola hu Simooni Peetero, nga niiye amubuusa ati, “Musengwa, dala wenda hunjoga amagulu?”

⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, “Soonjanga hutegeera ehi ndi huhola aye olihitegeera hale.”

* 12:38 12:38 Yis 53:1 * 12:40 12:40 Yis 6:10

8 Nga Peetero amuloma ati, “Soonanjoge magulu!” Nga Yesu amugobolamo ati, “Singa sikwoga magulu, sooja huba ni wiisa hirala ni nange.”

9 Nga Simooni Peetero amugobolamo ati, “Ale Musengwa, otanjoga magulu gojeene aye njoge emihono n’omutwe gwosi!”

10 Nga Yesu amugobolamo ati, “Omuutu asaabire omubiri getaaga husaaba magulu gojene olwohuba aba mujoono. Era muli banjoono wayire simwesimwesi.”

11 Yesu gaali amanyire owaali n’aja humulyamo oluhwe c’ehifa galoma ati, “Muli bagwalaafu aye simwesimwesi.”

12 Ni gahena ohubooga amagulu, gambala olugoye lulwe lula nga gagama mu hifo hihye gehala, ahena ababuusa ati, “Mutegeera amahulu g’ehi kolire?”

13 Munanga Musomesa era Musengwa yenywe. Ehyo hituufu olwohuba c’ehi ndi.

14 Njaahani ng’olu ese, Omusomesa era Musengwa yenywe mbogire amagulu, mwesi mwoganenga.

15 Olwohuba mbanjaaye ehy’ohuboneraho, ale mwesi muholenga ng’olu ese kolire.

16 Mbalomera ehituufu ti, enjuma omwidu ahira musengwawe enjono era enjuma muhwenda ahiraho owamutuma.

17 Njaahani ng’olu mumanyire ebiitu ebyo, muja husuna ekabi ni munabiholenga.

18 “Sindoma mwesimwesi olwohuba manyire abo abanatobola. Aye ehyanandiihiwa ehiroma hiiti, ‘Oyo oyu ndya ni naye hu hiijulo hirala gacuuhiye, hiri n’ohwolerera.’* ”

19 Mbalomera hino ni hihiri hubano mwahafugiirira ti ndiise oyu bafuujaho amate.

20 Mbalomera ehituufu ti, hiisi asangaalira yesiyesi oyu tuma aba asangaaliye ndiise era hiisi owusangaalira, aba asangaaliye oyo owaatuma.”

*Yesu alya n’abeegi babe Embaga ey’Ohubihisya
(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)*

21 Yesu ni gahena ohuloma atyo, geralihirira ng’abbutula ati, “Mbalomera ehituufu ti, mulala hu enywe anandyemo oluhwe.”

22 Abeegi babe, bahejanaho byabatangaliha olw’ohutategeera oyu gaali n’alomaho.

23 Mulala hu bo oyu gaali ni genda bugali gaali amulireene.

24 Nga Simooni Peetero aholera omwegi oyo ahabonero n’amuloma ati, “Mubuuse oyu ali hulomaho.”

25 Ng’ano omwegi oyo ni gediira hu Yesu, amubuusa ati, “Musengwa, nj’ani oyo oyu olomaho?”

26 Nga Yesu amugobolamo ati, “Oyu naaje omugaati guno ni kenire ohugutonga mu lubya, anaabe nje niye.” Nga nanaweene anjo atonga omugaati aguna Yuda Yisikaryoti omwana wa Simooni.

27 Yuda ni gahena ohulya omugaati ogwo, ng’ano ni naano Sitaani amwingiramo. Ng’ano Yesu aloma Yuda ati, “Ehi wenda ohuhola, hihole mangumangu!”

28 Aye nanuma hu abo abaali hu hiijulo owategeera lwahiina Yesu gamuloma atyo.

29 Abandi banjeega baati ng’olu Yuda gaali mujanika, Yesu gamuloma hutiina hugula ebyohutambisa hu Mbaga oba ohuyeeda abagadi.

30 Yuda ni gahena ohulya omugaati ogwo, genyoheramo ng’atula ebulafu. Ehiseera ehyo, owiire waali wiirire.

Ehiragiyo ehinyaaha

31 Yuda n’ahenire ohutiina, nga Yesu aloma abeegi abaali ni basigaayeno ati, “Ehiseera hyolire abaatu ohuna Omwana w’Omuutu enjono era ehyo ehi aja huhola, hija huneesa Hatonda enjono.

* 13:18 13:18 Zab 41:9

³² Ng'olu banja Hatonda enono olw'ebyo ebi Mwana ow'Omuutu ahola, Hatonda aja hulaga engeri eyi Mwana wuwe ali n'obunangi mu hiseera ehitali hyanjale.

³³ Baana bange, nja huba ni nenywe ahaseera hatotono. Mulinyendula era ng'olu nalomera Abayudaaya, mwesi mbaloma ati, 'Simunanga huuja eyi ndi hutiina.' "

³⁴ "Ehiragiho ehinyaaha ehi mbanja c'ehino ti: Mwendanenga. Ng'olu ese mbenda, mwesi mwendanenga muutyo.

³⁵ Ni munendanenga, ohwo pohu baatu banahamanyire baati muli beegi bange."

Yesu aloma ati Peetero anamwegaane

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Nga Simooni Peetero abuusa Yesu ati, "Musengwa, oli hutiina neena?" Ng'ano Yesu amugobolamo ati, "Soonanga hutiina eyi ndi huja hu saawa yino aye olinondaho hale."

³⁷ Nga Peetero amubuusa ati, "Musengwa, lwahiina sisobola hutiina ni neewe olwa leero? Ese kenereeye ohufa hu lulwo."

³⁸ Nga Yesu amugobolamo ati, "Dala onanayo obulamu wuwo hu lwange? Kulomera ehituufu ti, mu hiire ehyene hino, engoho yinaabe yitagobolamo huholyoha omulundi ogwohubiri, ni wahanegaanira emirundi edatu."

14

Yesu nj'engira eyitwosa ewa Bbaabba

¹ Nga Yesu aloma ati, "Mutenjendehereranga. Mute mu Hatonda owesige era keesi muutemo owesige.

² Ewa Bbaabba eriyo ebifo bingi era hiba ni hitali hiityo, nahabalomeeye. Era tiina ohubategeheera ehifo.

³ Oluvanyuma lw'ohubategeheera, nja hugobola mberuhire, mwesi mube ni nange eyi nja huba.

⁴ Mumanyire engira eyoola eyi ndi hutiina."

⁵ Ng'ano Tomasi amuloma ati, "Musengwa, sihumanyire eyi oli hutiina. Hunjanga huutye ohumanya engira eyitiinayo?"

⁶ Nga Yesu amugobolamo ati, "Ndiise engira, n'amazima n'obulamu. Nanjuma atiina eyiri Bbaabba, ohutusaho n'abitiire mu ese.

⁷ Mbalomera ehituufu ti mubanga ni muumanyire,* mwahali mumanyire ni Bbaabba yeesi. Ohunwa hatyane mumumanyire era muhenire ohumubona."

⁸ Nga Filipo aloma Yesu ati, "Musengwa, tulage Bbaabba wuwo era ehyo hinatuhene."

⁹ Nga Yesu amugobolamo ati, "Filipo, buhye menye ni nenywe ahamanga ahaaga ano, ohiiri hutegeera? Hiisi owumbona, aba aweene Bbaabba. Lwahiina wundoma oti, 'Tulage Bbaabba wuwo?'

¹⁰ Soofugiirira oti ese ndi bulala ni Bbaabba, ni Bbaabba yeesi ali bulala ni neese? Ebibono ebi mbalomera, sibyanje hu wange aye Bbaabba ali mu ese nj'ahola emirimo jije, n'abitira mu ese."

¹¹ "Mufugiirire ni mbalomera ti ese ndi bulala ni Bbaabba, ni Bbaabba yeesi ali bulala ni neese. Ni hitaba hiityo, mumale gafugiirira olw'ebyamaliholiho ebi kola.

¹² Mbalomera ehituufu ti hiisi owufugiirira, aja huhola ebyamaliholiho n'ohuhiraho bino ebi kola, olwohuba ndi hutiina eyiri Bbaabba.

¹³ Era hiisi ehi munasungenga ni mutambisa esiina lyange nja huhibanjanga ko hireetere abaatu ohunja Bbaabba enono.

* **14:7 14:7** Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti ni muba ni muumanyire, muja humanya.

14 Era ni munasungenga ehiitu hyosihyosi ni mubita mu siina lyange, nahibanjenga.”

Yesu asuubisa abeege babe Omwoyo Omutukuvu

15 Nga Yesu aloma abeege babe ati, “Ni muba ni munyenda, munanjambenga ebiragiyo byange.

16 Era nja husunga Bbaabba, abanje Omuyeedi owundi, aja hubanga ni nenywe emirembe n'emirembe.

17 Omuyeedi oyo nj'Omwoyo aloma amazima aganjamba hu Hatonda. Abaatu abandi sibanjanga humufugiirira, olwohuba sibamutegeera era sibamumanyire. Aye enywe mumumanyire olwohuba ali mu enywe era anaabenga ni nenywe.”

18 “Sinja hubaleha hy'abafuubbi, nja hugobola ohuba ni nenywe.

19 Mu hiseera ehitali hyanjale, abatafugiirira sibaja humbona aye enywe muja humbona. Olwohuba nja hulamuha, mwesi muja huba balamu emirembe n'emirembe.

20 Hu ludaalo olwo ni ndamuhire, mulitegeera muuti ndi bulala ni Bbaabba, mwesi muli bulala ni neese era keesi ndi bulala ni nenywe.

21 Oyo owunyenda, afugiirira ebiragiyo byange, gaahena gabinjamba. Era Bbaabba aja hwenda oyo owunyenda, keesi nja humwenda kene mwehwehulire gategeere.”

22 Ng'ango Yuda, ola atali Yisikaryoti, aloma Yesu ati, “Musengwa, lwahiina wenda ohutwehwehulira huhutegeere aye sosi abaatu abatahufugiirira?”

23 Nga Yesu amugobolamo ati, “Hiisi owunyenda, aja hunjamba ebisomesa. Bbaabba aja humwenda. Era ese ni Bbaabba, huja hutiina eyi ali hube ni naye.

24 Oyo atanyenda, saanjamba ebisomesa. Bino ebisomesa sibyanje aye bya Bbaabba omwene oyo owaatuma.”

25 Bino byosibyosi mbiromire ni kiiri ni nenywe.

26 Aye Omuyeedi oyu Bbaabba alituma mu siina lyange era nga nj'Omwoyo Omutukuvu alibasomesa era gabahebulisa byosibyosi ebi mbalomeeye.

27 Ale ng'olu ndi hutiina, emiyaaya jibe ni nenywe. Emiyaaya eji mbalehera sijiri hy'eki baatu banja. Olw'ehyo simwenjendehereranga era simutyanga.

28 “Munjuliye ni ndoma ti 'Ndi hutiina aye nja hugobola. Era singa mubaaye munyenda, mwahasangaaye ese ni tiina eyiri Bbaabba, olwohuba gaakiraho enono.’

29 Mbalomeeye ehyo ni hihiiri hubano, ni hiribano ko musobole ohufugiirira.

30 Sinja hweyongera huloma ni nenywe, olwohuba Sitaani anuga ehyalo hino alihuuja ohumbwagala aye gapumaho bunjangi wosiwosi.

31 Cooka abaatu abatafugiirira bali n'ohuhimanya baati nenda Bbaabba era olw'ohumwenda, ehigandagira c'ehi kola.”

Ng'ango aheneresa n'aloma ati, “Ale ni mwinyohe, hutiine.”

15

Omuzabbibbu n'amasaga gaagwo

1 Ng'ango Yesu aloma abeege babe ati, “Ndiise omuzabbibbu omwene n'omwene era Bbaabba nj'omulimi omwenegwo.

2 Asalaaho hiisi lusaga olutaama bibala aye olwama alusabagulya ko lweyongerere erala ohuleremala.

3 Enywe naahani muli hy'olusaga olu bahena ohusabagulya olw'ohufugiirira ebibono byange.

4 Olw'ehyo, musigale ni muli bulala ni neese, keesi nja husigala ni ndi bulala ni nenywe. Olusaga lw'omuzabbibbu sirunjanga hwama ebibala ni luli na lwonene ohutusaho ni lusigaaye hu hiholo. Mu ngeri nj'enyene, ni nenywe mwesi simunjanga huhola ebi Hatonda genda ohutusaho nga muli bulala ni neese.”

⁵ “Ndi hy’omuzabbibbu, enywe muli hy’amasaga. Singa musigala ni muli bulala ni neese, keesi ni ndi bulala ni nenywe, muja hwama ebibala bingi. Aṅaṅuma ese, eṅuma ehi muṅanga ohuhola.

⁶ Singa simusigala ni muli bulala ni neese, muja huba hy’olusaga olu batema hu hisaala badanya. Ni lwoma, balwohya omuliro.

⁷ Singa musigala ni muli bulala ni neese era mwanṅamba ebibono byange, ni munasungenga hyosihyosi ehi mwenda, munahisunenga.

⁸ Abaatu baja huṅa Bbaabba eṅono singa mwama ebibala bingi ohulaga muuti muli beegi bange.”

⁹ Ng’olu Bbaabba ganyenda, keesi pombenda tyo. Musigale ni muli bulala ni neese ko neyongere ohubenda.

¹⁰ Singa mugondera ebiragiyo byange, muja husigala ni muli bulala ni neese ko neyongere ohubenda ng’olu ese ngondera ebiragiyo bya Bbaabba yeesi geyongera ohunyenda.

¹¹ Mbalomeeye ebiitu bino ko mube n’esangaalo hy’eryange era mube ni nalyo mu wijuufu.

¹² Ehiragiyo ehi mbaṅa c’ehino ti: mwendanenga ng’olu ese mbenda.

¹³ ṅaṅuma ali n’ohwenda ohuhira ohw’omuutu aṅayo obulamu wuwe olw’abameeri babe.

¹⁴ Singa mugondera ebiragiyo byange, muba bameeri bange.

¹⁵ Simbalanga baṅeeresā olwohuba omuṅeeresā saamanyire ehi musengwawe aholā. Aye mbalanga bameeri bange, olwohuba nabalomera byosibyosi ebi Bbaabba gandomera.

¹⁶ “Si ndinywe omwasalaṅo ohuba abeegi bange aye ese ndiise onabatobola mube beegi bange, nga kena mbatuma mutiine mwame ebibala ebija huṅa emirembe n’emirembe. Era hiisi ehi munasungenga Bbaabba mu siina lyange, anabaṅenga.

¹⁷ Ehi mbalagira c’ehino ti, mwendanenga.”

Abaatu bacaawa abeegi ba Yesu

¹⁸ “Abaatu ni babacaawanga, muhebuliranga muuti beeheerera hucaawa ndiise.

¹⁹ Singa mubaaye hya nibo, bahabendire. Aye olwohuba n’abatobola ohutaba hya nibo, c’ehifa babacaawa.

²⁰ Muhebulire ebi n’abalomera ti ṅaṅuma mwidu ahira musengwawe eṅono.* Obanga bakiyaania ese Musengwa yenywe, baja hubahiyaania mwesi. Abagondera ebisomesa, baja hugonderanga n’ebyenywe.

²¹ Baja hubabisya baatyō olw’ese, olwohuba sibamanyire owaatuma.”

²² “Mba ni taaja nabalomera obuhwenda ohuṅwa eyiri Bbaabba, bahanumire musango. Aye ṅaahani baṅuma hyahwenṅambya ohugununuha olw’ebibi byawe.

²³ Hiisi owucaawa, acaawa ni Bbaabba yeesi.

²⁴ Mba ni taahola ebyamaliholiho ebi bandi baatahola, bahanumireho hibi. Aye babyeboneyeho ne baacaawa ese ni Bbaabba.

²⁵ Aye bahola ebyo ohwoheresa ehyaṅandiihiwa ehiroma hiiti, ‘Baacaawira wereere.’ ”*

²⁶ “Omuyeedi oyu ndibaṅindihira ohuṅwa ewa Bbaabba n’aliija, Omwoyo alomera abaatu amazima aṅaṅamba hu Bbaabba era alibalomera ebipambaho.

²⁷ Era ni nenywe muli n’ohulomera abaatu ebipambaho, olwohuba mubaaye ni nange ohuṅwa mu hutandiha.”

* 15:20 15:20 Yow 13:16 * 15:25 15:25 Zab 35:19; 69:4

16

¹ Ng’ango Yesu aloma abeegi babe ati, “Mbalomeeye ebyo byosibyosi ko mutanjwamo maani mu hufugiirira hwenywe.

² Banahababbinge mu mahumbaaniro. Era mu butuufu oweene ehiseera hinahoole olu abaatu banahabeete baneega baati mbo bali huneereses Hatonda.

³ Ebyo balibihola olwohuba sibamanyire Bbaabba era keesi sibaamanyire.

⁴ Mbalomeeye ebiitu ebyo ko ehiseera ni hyolire muhebulire muuti nabatebusa. Sinabalomera bibono ebyo mu hutandiha olwohuba naali manyire ti kiiri ni nenywe.”

Ebi Omwoyo Omutukuvu ahola

⁵ Ehiseera hyolire ese ohwagama eyiri oyo owaatuma aye njanuma hu nywe owumbuusa ati, “Oja neena?”

⁶ Era enaku yibanjambire olwohuba mbalomeeye ebiitu ebyo.

⁷ Aye mbalomera ehituufu ti, hyamugaso eyi muli ti ndi hutiina. Olwohuba singa sitiina, Omuyeedi saaliija eyi muli. Aye singa tiina nja humunjindiha gaaje eyi muli.

⁸ Era n’aliija alirumiirisa abatafugiirira ati epeega yaawe hu binjamba hu hibi caamu, abalage nj’ani omulujamu era n’engeri eyi Hatonda alisalamo omusango.

⁹ Alirumiirisa abaatu hu binjamba hu hibi, olwohuba sibaafugiirira.

¹⁰ Aja hubalaga ati epeega yaawe caamu hu biipambaho olwohuba ndi wanjabulo era ndi hutiina eyiri Bbaabba eyi mutanjanga hugobolayo humbonaho.

¹¹ Era Omuyeedi oyo aja hubalaga ebinjamba hu ngeri eyi Hatonda aja husalamo omusango, olwohuba gahena hale ohugusalira Sitaani anjuga ehyalo hino.

¹² “Kiiri n’ebingi eby’ohubalomera aye simujanga hubitegeera njahani.

¹³ Aye Omwoyo aloma amazima aganjamba hu Hatonda n’aliija, ali balujamya ohumanya amazima gosigosi. Saaja huloma ebibye hu wuwe aye aja hubalomeranga ebi anjura ohunwa eyiri Bbaabba. Era aja hubalomeranga ebija hubano mu moni.

¹⁴ Alibalaga ng’olu ndi w’enono olwohuba aja hubalomeranga ebyo ebi aja hunjiranga ni ndoma.

¹⁵ Ebya Bbaabba byosibyosi byange. C’ehigira n’aloma ti Omwoyo oyo aja hunjiriranga ebimulomera nga ko abalomera.”

Ohunakujala hwa beegi ba Yesu huuja hufuuha sangaalo

¹⁶ Ng’ango Yesu abaloma ati, “Mu hiseera ehitali hyanjale simuja humbona ne nindi oluvanyuma lw’ehiseera hitotono, muja humbona.”

¹⁷ Ng’ango balala hu beegi babe bebuusa baati, “Hiina ehi ategeesa ohuloma ati, ‘Mu hiseera ehitali hyanjale simuja humbona ne nindi oluvanyuma lw’ehiseera hitotono, muja humbona’ era ati ‘Olwohuba tiina eyiri Bbaabba?’ ”

¹⁸ Beyongera ohwebuusa baati, “Ategeesa hi ohuloma ati ‘Mu hiseera ehitali?’ Sihutegeera ehi ali huloma.”

¹⁹ Yesu ni gabona ati benda humubuusa hu ebi alomire, ng’abaloma ati, “Muli hwebuusa ehi tegehiise ni ndomire ti ‘Mu hiseera ehitali hyanjale simuja humbona era ni njabitireno ehiseera hitotono muja humbona nindi?’

²⁰ Mbalomera ehituufu ti, ‘mulihubba enduulu era mulirira aye abatafugiirira balisanyala. Munahanakujale aye ohunakujala hwenywe hulibanjweramo esangaalo.

²¹ Omuhasi alumwa, aba n’obulumi bubitiirifu, olwohuba ehiseera ehy’ohusaala hiba hyolire. Aye olu ahena ohusaala, nga gebirira obulumi owo olw’esangaalo eryohusaala omwana.

²² Olw’ehyo mwesi hino c’ehiseera hyenywe ohunakujala aye ndibabona nindi era mulisangaala olw’ohumbona era njanjuma muutu yesiyesi alibalobera ohuba abasangaafu.’ ”

²³ “Mu hiseera ehyo, sihiryetagisa husunga hiitu hyosihyosi olwohuba mbalomera ehituufu ti, Bbaabba alibananga hiisi hiitu ehi mulisunga mu siina lyange.

²⁴ Ohwola haati muhiiri husungangaho hiitu hyosihyosi mu siina lyange. Musungenga Hatonda, mulisuna ko mubeere erala basangaafu.”

Yesu gaanangula Sitaani

²⁵ Ng’ano Yesu geyongera aloma abeegi babe ati, “Wayire mbayenga ndoma ni nenywe ni mbumbirya aye ehiseera hija hwola ndome ni nenywe ni tabbumbirya hu binamba hu Bbaabba.

²⁶ Mu hiseera ehyo, mulimusunganga mu siina lyange. Sihirinjetagisanga hubasungira Bbaabba abanje ebimwenda.

²⁷ Olwohuba Bbaabba omwene abenda era alibananga ehi mulimusunganga. Hino alihiholanga olwohuba munyenda era mufugiirira muuti nanwa eyi ali.

²⁸ Ese nanwa eyiri Bbaabba naaja hu hyalo era naahani ndi hwagamayo.”

²⁹ Ng’ano abeegi babe bamuloma baati, “Naahani oli huloma n’otabbumbirya.

³⁰ Naahani humanyire huuti omanyire hiisi hiitu era sihyetagisa muutu yesiyesi ohuhubusa ebibuuso. Hino hituleetera ohufugiirira huuti nanwa ewa Hatonda.”

³¹ Nga Yesu abagobolamo ati, “Naahani mufugiirira?

³² Aye ehiseera hiija era hyolire, olu banabagwemo mwasalaaniha era mwesimwesi munadulume mwandehano hiisi muutu gatiina ewuwe. Aye sindi seenene, olwohuba Bbaabba ali ni nange.

³³ Mbalomeeye ebiitu ebyo, ko musobole ohuba n’emiyaaya olwohuba muli bulala ni neese. Hu hyalo huno muja hubonaabona. Aye mugume olwohuba ese panguuye amaani g’ehyalo hino.”

17

Yesu asaba

¹ Yesu ni gahena ohuloma n’abeegi babe ng’aheja namugulu mwigulu asaba ati, “Bbaabba, naahani ehiseera hyolire, laga abaatu enono ly’Omwana wuwo yeesi, abalage enono liryo.

² Olwohuba wamuja obunangi hu baatu bosibosi, ko anje abo aba wamujambya obulamu obutanwano.

³ Era engeri ey’ohusunamo obulamu obutanwano, yiri mu huhumanya ewe Hatonda omutuufu era omulala wogobbo n’ohumanya Yesu Kurisito oyu watuma hu hyalo.

⁴ Ndagire abaatu enono liryo olwohuba kenire omulimo ogu waapa ohuhola.

⁵ Naahani Bbaabba, ngobose mu enono eri naali ni nalyo ni naali ni kiiri ni neewe, ko hutonde ehyalo.”

Yesu asabira abeegi babe

⁶ Ng’ano Yesu geyongera ohusaba ati, “Ndeteeye abaatu aba waapa ohunwa mu hyalo hino, ohuhumanya. Baali babo aye ng’obapambya era baagondera ehibono hiho.

⁷ Era naahani bamanyire baati ebiitu byosibyosi ebi waapa binwa eyi oli.

⁸ Nabaña obuhwenda obu waapa era baabufugiirira. Bamanyire mu butuufu baati nanwa eyi oli era bafugiirira baati ndiwe owaatuma.”

⁹ “Mbasabira. Sisabira abatafugiirira aye abo aba waapa olwohuba babo.

¹⁰ Abaatu bosibosi aba ndi ninabo babo era ababo bosibosi, bange keesi. Era balagire enono lyange.

11 Sinja hweyongera huba mu hyalo hino era ndi huuja eyi oli aye nibo bahiiri mu hyalo muno. Bbaabba omwawufu, bahuume olw'obunangi buwo obu waapa, babenga bulala ng'olu ese ni neewe huli bulala.

12 Ni mbaaye ni kiiri ni nabo, mbahuumire bulani olw'obunangi obu waapa. Era njanuma wayire mulala owagota ohutusaho oyo owanaba ohutiina mu husihiiraha ko ehyanandiihiwa hyolerere.*

13 Ehiseera hyolire ese ohuuja eyi oli aye bino mbiroma ni kiiri mu hyalo muno ko baahaba n'esangaalo ebitirifu hy'ese."

14 "Nabaŋa obuhwenda wuwo era abaatu babacaawa, olwohuba siba hyalo hino ng'olu ese tali w'ehyalo hino.

15 Sikusunga hubatusa mu hyalo hino aye obanonie omusigu Sitaani.

16 Ng'olu ese tali wa hyalo hino, boosi siba hyalo hino ng'olu abatafugiirira bali.

17 Bafuule babo olw'ehibono hihyo olwohuba hiisi ehi oloma hituufu.

18 Ng'olu waatuma ohuuja hu hyalo huno, keesi mbatuma.

19 Neŋaayo eyi oli ko boosi basobole ohweŋaayo eyi oli."

Yesu asabira abafugiirira bosibosi

20 "Sisabira bano bonene aye ni naabo abalifugiirira obuhwenda waawe.

21 Bbaabba, mbasabira bosibosi babenga bulala, ng'olu ese ni neewe huli bulala, boosi babenga bulala ni neefe ko abaatu mu hyalo bafugiirire baati ndiwe owaatuma.

22 Era mbaleeteeye ohuba b'eŋono hy'eryo eri waapa, ko babe bulala ng'olu ese ni neewe huli bulala.

23 Ese sobole ohuba bulala ni nabo hy'olu ewe oli bulala ni neese. Babeere erala bulala era bamanye baati obenda ng'olu bunyenda ko abo abatafugiirira, bategeerere ohwo baati ndiwe owaatuma."

24 "Bbaabba, kusunga abo aba waapa, lube lulala babe ni neese eyi nja huba bahabona eŋono eri ndiba ni nalyo. Waapa eŋono eryo olwohuba wanyenda ni huhiri hutonda hyalo.

25 Bbaabba aholo ebiruŋamu byereere, wayire abaatu sibahumanyire aye ese kumanyire era n'abeegi bange bano bamanyire baati waatuma.

26 Mbalagire ehyo ehi oli era nja hweyongera ohubalaga ko basobole ohwenda abaatu ng'olu ewe bunyenda era keesi ko mbe bulala ni nabo."

18

Banamba Yesu

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53)

1 Yesu ni gahena ohusaba atyo, ng'asimbuha atiina n'abeegi babe bambuha ahiiho ahabalanga baati Kedulooni. Ng'aŋo boola mu ndimiro y'emisaala emizayiti nga baba omwo.

2 Yuda owamulyamo oluhwe, gaali amanyire ehifo ehyo olwohuba emirundi mingi Yesu n'abeegi babe bahumbaanirangamo.

3 Nga Yuda atiina mu ndimiro eyo n'atangiriye ehibinja hy'abasirikale n'abahuumi ba Yekaalu ab'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'Abafalisaayo baatuma. Era baali banambire etooki n'etaala ko n'ebisoosa.

4 Cooka Yesu gaali amanyire ebyo ebyali ni bija humwolaho, olw'ehyo nga getusayo ababuusa ati, "Nj'ani oyu mwendula?"

5 Ng'aŋo bamugobolamo baati, "Hwendula nje Yesu omusaale w'e Nazaleesi." Nga Yesu abaloma ati, "Ndiise oyu." Yuda owamulyamo oluhwe gaali gemereeye aŋo ni nabo.

6 Yesu ni gabaloma ati, "Ndiise oyu," nga baagama hinyumanyuma bagwa njaasi.

* 17:12 17:12 Zab 41:9; Yow 13:18

⁷ Nga nindi Yesu ababuusa ati, “Nj’ani oyu mwendula?” Nga bamugobolamo baati, “Yesu omusaale w’e Nazaleesi.”

⁸ Nga Yesu abagobolamo ati, “Mbalomeeye ti ndiise ono. Ni muba ni mwendula ndiise, bano mubalehe betiinire.”

⁹ Ebyo byaliŋo ohwoheresa ebi gaali n’alomire ati, “Sinagosyaho wayire mulala hu abo aba waapa.”*

¹⁰ Mulala hu beegi babe oyu balanga baati Simooni Peetero gaali n’epiima. Ng’ayisonolayo, atema hu mwidu w’omuhulu w’abasengi ba Hatonda ohutwi ohulungi. Omwidu oyo baali bamulanga baati Maluko.

¹¹ Nga Yesu aloma Peetero ati, “Yagamayayo epiima yiyo aŋa yibaaye. Siwenda ese nywe hu hihopo ehy’ohubonaabona ehi Bbaabba gaategehera?”

¹² Ng’aŋo ehibinja hy’abasirikale n’omuduumisi waawe n’abahuumi ba Yekaalu banjamba Yesu bamuhaada.

¹³ Nga bamunira ewa Anaasi semwana y’omuhasi wa Kayaafa omuhulu w’abasengi ba Hatonda mu mwaha ogwo.

¹⁴ Era nj’owaali n’aŋaaye Abayudaaya amagesi ati hiraŋi omuutu mulala ohufirira bosibosi.*

Peetero gegaana Yesu

(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Nga Simooni Peetero n’omwegi wahye owundi balonda hu Yesu. Olwohuba omwegi oyo gaali mumanye eyiri omuhulu w’abasengi ba Hatonda, ehyo hyagira gamulondaho ohwola mu lunya ewomuhulu w’abasengi oyo.

¹⁶ Aye Peetero gasigala ebulafu gahuumira hu mulyango. Oluvanyuma, omwegi oyo owaali omumanye eyiri omuhulu w’abasengi, gaagamayo ng’aloma omuhaana owaali omuhuumi wuhu mulyango amufugiirira gengisa Peetero mu lunya.

¹⁷ Ng’omuhaana oyo abuusa Peetero ati, “Weesi sooli mulala hu beegi b’omusinde nago?” Nga Peetero amugobolamo ati, “Bbe.”

¹⁸ Olw’obunololohi, abanjeeresa n’abahuumi ba Yekaalu baali banjeene omuliro hu hihoso ni bemerereeye ohuhyeswanigirisa ni boota. Peetero yeesi gaali ali hwota ni nabo.

Omuhulu w’abasengi asooseka Yesu ebibuuso

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Ng’aŋo omuhulu w’abasengi ba Hatonda abuusa Yesu hu binjamba hu beegi babe n’ebi abaaye n’asomesanga.

²⁰ Nga Yesu amugobolamo ati, “Mbayenga somesa abaatu mu lwijuuye mu mahumbaaniro nomu Yekaalu omu Bayudaaya bosibosi bahumbaaniranga. Enjuma ehi ndomangaho mu ngiso.

²¹ Lwahiina bumbuusa otyo? Buusa abo ababaayenga ni bapulirisa, olwohuba bamanyire ebi mbaye ni somesanga.”

²² Yesu ni galoma atyo, nga mulala hu bahuumi ba Yekaalu owaali ni gemereeye ohuupi ni naye amuhubba oluŋi hu tama ng’ahena amubuusa ati, “Eyo nj’engeri eyi ogobolamo omuhulu w’abasengi ba Hatonda?”

²³ Nga Yesu amuloma ati, “Oba ndomire bubi laga obubi wange aŋa buli. Aye hanye ndomire ebituufu, lwahiina wukubba?”

²⁴ Ng’aŋo ni bahimuhaadire, Anaasi aloma bamunire ewa Kayaafa omuhulu w’abasengi ba Hatonda.

Peetero nindi gegaana Yesu

(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

* 18:9 18:9 Yow 6:39 * 18:14 18:14 Yow 11:49-50

²⁵ Simooni Peetero ni gaali ni gemereeye ayo ni goota omuliro, nga njabanjo owamubuusa ati, “Weesi sooli mulala hu beegi b’omusinde nago?” Nga Peetero amuloma ati, “Ese kwegaana.”

²⁶ Ng’ano mulala hu beedu b’omuhulu w’abasengi ba Hatonda era mulebe y’omusinde oyu Peetero gatemaho ohutwi, amuhamiirisa ati, “Sikubone n’oli ni naye mu ndimiro y’emisaala emizayiti?”

²⁷ Nga nindi Peetero gegaana era mu hiseera ehyo ng’engoho yiholyoha.

Bemeha Yesu mu moni ja Pilaato

(Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Ng’ano mu mugamba pwipwipwi, abatangirisi b’Abayudaaya banjwa ewa Kayaafa, batangirisa Yesu bamunira ewa gavana Omurooma. Aye olwohuba ohwingirayo hwali huja hubafuula abatali bagwalaafu, hibaleetere ohutasaanira hulya Mbaga ey’Ohuhebuliriraho Ohubihisya, abatangirisi abo sibengira yibuwe. Bendire ohwehuuma batabbwaga magambi ko banjange ohulya.

²⁹ Ng’ano Pilaato atula atiina aya baali ababuusa ati, “Omusinde ono mumuhaabya hi?”

³⁰ Nga bamugobolamo baati, “Abanga n’atasaaye musango, hani sihumuleete eyi oli.”

³¹ Nga Pilaato abaloma ati, “Mumunire, mwabeene mumusalire omusango ni mwema hu magambi genywe.” Aye nibo nga bamugobolamo baati, “Sibatufugiirira husalira muutu yesiyesi ogw’ohufa.”

³² Hino hyaliyo ohwoheresa ebibono ebi Yesu gaali n’alomire ebinjamba hu ngeri eyi gaali n’aja ohufamo.

³³ Ng’ano Pilaato gagamayo mu lubiri alanga Yesu amubuusa ati, “Ndiwe habaha w’Abayudaaya?”*

³⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, “Ehyo ohiroma hu lulwo, oba eriyo abahulomeeye ebipambaho?”

³⁵ Nga Pilaato amugobolamo ati, “Koni ndi Muyudaaya? Mbona ti abaatu babo abeene n’abasengi abahulu nj’abahuleetire eyi ndi. Osaaye musango hi?”

³⁶ Nga Yesu amugobolamo ati, “Obunugi wange siwa hu hyalo huno. Singa hiri hiityo, hani abeegi bange basooye n’Abayudaaya ohulobera ohupamba. Aye obunugi wange w’enjabulo.”

³⁷ Ng’ano Pilaato amubuusa ati, “Ehi oloma oli habaha?”

Nga Yesu amugobolamo ati, “Ng’olu oloma olwo. Ehyo c’ehigira nasaaliwa era naaja hu hyalo huno ohulomera abaatu amazima. Hiisi owenda ohuba w’amazima anulirisa ebyange.”

³⁸ Ng’ano Pilaato amubuusa ati, “Amazima c’ehiina?” Ni gahena ohumubuusa atyo, ng’atula nindi atiina eyiri Abayudaaya abaloma ati, “Simbona musango hu musinde ono.”

³⁹ Aye kola yenywe ohubalehuliranga omusibe mulala mu biseera by’Embaga ey’Ohuhebuliriraho Ohubihisya. Naahani, mwenda mbalehulire Habaha w’Abayudaaya?”

⁴⁰ Ng’ehinjindi hy’abaatu hyosihyosi higobolamo n’ejanjaasi ery’amaani hiiti, “Bbe, sinje oyo, tulehulire nje Bbarabba!” Bbarabba oyo baali bamunjambire ogw’obujeemu.

19

Basalira Yesu ogw’ohufa

(Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25)

* **18:33 18:33** Yow 3:14; 12:32

¹ Ng'ango Pilaato alagira abasirikale ohufaduula Yesu efaalu.

² Era abasirikale baagata amanjwa mu ngeri y'omuge bamufiha hu mutwe, nga bamwambasa eganduula erya namasyoma,

³ era nga batiina aya gaali efunda n'efunda ni bamujeeja baati, "Wangaala, habaha w'Abayudaaya!" Ehyo bahimuhola ni bamuhubba n'amanji.

⁴ Nga nindi Pilaato atula ebulafu aloma Abayudaaya ati, "Nenda humuleeta ebulafu n'ano, ohubalaga ti simubonaho musango."

⁵ Ng'ango batusa Yesu ni bamufihire engule eyi baagata mu manjwa era ni bamwambahise olugoye olwa namasyoma. Nga Pilaato abaloma ati, "Ale mwebonere, omusinde nago!"

⁶ Kasita abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abajeeresha bomu Yekaalu bamogeeye Yesu, nga bahayaana baati, "Muhomerere hu musalabba, muhomerere hu musalabba!"

Aye Pilaato gabagobolamo ati, "Mwabeene mumujire mumuhomerere. Ne ese simbona musango hu musinde ono."

⁷ Ng'Abayudaaya bamugobolamo baati, "Huli n'egambi eriroma liiti ali n'ohufa, olw'ohweranga ati mwana wa Hatonda."*

⁸ Pilaato ni ganulira ehyo, hyamwongera humwongera obuti.

⁹ Ng'alagira bagamyayo Yesu mu lubiri, ng'amubuusa ati, "Onjwera njena?" Aye Yesu ng'anjoleera hunjoleera.

¹⁰ Ng'ango Pilaato amubuusa ati, "Ogeene ohungobolamo? Soomanyire oti ndi n'obunangi ohuhulehula oba nalagira bahuhomerera hu musalabba?"

¹¹ Nga Yesu amugobolamo ati, "Siwahabaaye n'obunangi hu ese taleha Hatonda gabuhuna. Olw'ehyo oyo obupayeyo eyi oli nj'ali n'ehibi ehahiraho obubbala."

¹² Ohunjwa mu hiseera ehyo, nga Pilaato gendulirisa engeri ey'ohulehula Yesu. Aye Abayudaaya nibo nga beyongera ohuhayaana baati, "Onalehula omusinde oyo, onaabe soowagira Kayisaali* olwohuba hiisi oweranga habaha aba amuyekera."

¹³ Pilaato ni ganulira ebibono ebyo, galagira baatusa Yesu ebulafu nga niye ahena gehala hu tebe yiye ey'obunugi. Etebe eyo yaali mu hifo ehi balanga mu Lubbebbulaniya baati Gabbasa amahulu gaalyo ti Ehy'amabaale Amaalirire.

¹⁴ Esaawa jaali nga mukaaga ejomu muusi hu ludaalo olw'ohwetegehera Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya. Nga Pilaato aloma Abayudaaya abo ati, "Ale mwebonere habaha wenywe nj'oyo!"

¹⁵ Aye nga bahayaana baati, "Musimye humusimya! Musimye humusimya! Muhomerere hu musalabba!" Nga Pilaato ababuusa ati, "Mwenda komerere habaha wenywe hu musalabba?" Ng'ango abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bamugobolamo baati, "Hubula habaha owundi, ohutusaho Kayisaali."

¹⁶ Ohwihahana, nga Pilaato abanja Yesu baje bamuhomerere hu musalabba.

Bahomerera Yesu hu musalabba

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Ng'ango abasirikale banamba Yesu bamunira.

¹⁷ Nga bamunira aya balanga baati, "Ehifo Ehyahananga," mu Lubbebbulaniya ehi balanga baati Gologosa n'abbeedire omusalabba gugwe.

¹⁸ Eyo peyi bahomerera Yesu hu musalabba n'abasinde abandi babiri. Mulala hu bo hu luda olw'omuhono gwa Yesu omulungi, n'owundi hu mugooda.

¹⁹ Nga Pilaato alagira banandiiha hu hipande baati:

YESU OMUSAALÉ W'É NAZALEESI, HABAHA W'ABAYUDAAYA

Nga batimba hu humusalabba gugwe.

* 19:7 19:7 Leev 24:16 * 19:12 19:12 Oba ti habaha.

20 Abayudaaya bangi basoma ebibono ebyo olwohuba bahomerera Yesu njaapi n'ehibuga Yerusaalemu, ate ni babinjandiihire mu Lubbebulaniya nomu Lulatini ko nomu Luyonaani.

21 Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda nga batiina eyiri Pilaato bamuloma baati, "Hani soonjandiihe oti, 'Habaha w'Abayudaaya' aye oti, 'Omusinde ono abaaye geranga habaha w'Abayudaaya.' "

22 Ng'ano Pilaato abagobolamo ati, "Ehipandiihire, nj'ehipandiihire."

23 Oluvanyuma lw'abasirikale ohuomerera Yesu hu musalabba baanira engoye jije, bajigabamo emigabo ene. Hiisi musirikale gafunaho omugabo nga nasigalano ekaaso yonene. Ekaaso eyo sibayitunga n'ebuusi aye bayiruha huyiruha.

24 Ng'ano abasirikale abo baloma baati, "Hulehe hutayinabulamo aye huhubbe ahalulu hasaleno anayinjire." Hino hyalino, ohwoheresa ehyanjandiihiwa hiiti, "Bagabana ebyambalo byange era engoye jange bajihubbiraho ahalulu." Era ehyo nj'ehi basirikale baahola.*

25 Ohuupi ano n'omusalabba ohu bahomerera Yesu, njaalino nyina ni mulebe ya nyina, ni Malyamu muha Kulopaasi, ko ni Malyamu Magadaleeni.

26 Yesu ni gabona nyina n'ali ano era n'omwegi wuwe oyu gaali ni genda obugali yeesi ni gemeereye ano huupi, ng'aloma nyina ati, "Maama, njaahani oyo musaani wuwo."

27 Era ng'ahena aloma omwegi oyo ati, "Oyo maawo." Era ohunwa hulwo, ng'omwegi oyo amunjira engo wuwe amuhuma.

Ohufa hwa Yesu

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Ng'ano oluvanyuma lw'ebyo Yesu ni gamanya ati njaahani ahenire emirimo eji bamutuma ohuhola era olw'ohwoheresa ehyanjandiihiwa, ng'aloma ati, "Enduno yinduma."*

29 Nga mulala hu basirikale anamba ehisumwa atimya mu juule w'omwenge gwomu mizabbibu ogwali njaapi ano, ata hu hasaala aha balanga baati hayisopu ng'ahena adunda ahita hu munwa gwa Yesu.

30 Ni gahena ohususuuna hu juule w'envinyo eyo ng'aloma ati, "Hinooye." Ni gahena ohuloma atyo, ng'ahotamya omutwe, atondoha.

Bafumita Yesu efumo mu mbafu

31 Njaahani, oludaalo olwo lwali lw'ohwetegehera obunahye ni lunahabe lwa Sabbaato olwenjabulo mu biseera eby'Ohuhebuliriraho Ohubihisya. Olw'ohutenda emirambo jisigale hu musalabba ohwola hu ludaalo lwa Sabbaato, abatangirisi b'Abayudaaya basunga Pilaato abafugiirire babbwage amagulu g'abaatu abo, baahafa mangu.

32 Ni gabafugiirira, ng'abasirikale batiina babbwaga amagulu g'omusinde omudaayi hu abo aba bahomerera njalala ni Yesu nga bahena baloosaho n'agowundi yeesi.

33 Aye ni boola hu Yesu, bamutuhiira n'ahenire hale ohufa, olw'ehyo sibamubbwaga magulu.

34 Cooka mulala hu basirikale ng'amufumita efumo mu mbafu ohuhahasa ti afuuye. Ng'ano ni naano amafugi n'amaaji bitandiha ohwituluha ohunwa ana baamufumita.

35 Omutu aloosa ebibono bino gaalino gabyeboneraho n'emoni era aloma ebi gabona. Aloma ebyene n'ebiyene ebi gaabona. Gehahasa ati ebi aloma by'amazima era abiroma mwesi mwahafugiirira.

* 19:24 19:24 Zab 22:18; Mat 27:35; Mar 15:24; Luk 23:34 * 19:28 19:28 Zab 69:21

³⁶ Ebyo byaliño, ohwoheresa ehyañandiihiwa ehiroma hiiti, “Enjuma hu magumba gage, wayire erala eri balibbwaga.”*

³⁷ Era n’ohwoheresa ehyañandiihiwa ehindi ehiroma hiiti, “Emoni balijita hu oyo oyu bafumita.”*

Basiha Yesu

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56*)

³⁸ Oluvanyuma lw’ebyo, omusinde oyu balanga baati Yosefu gatiina eyiri Pilaato ng’amusunga omulambo gwa Yesu. Omusinde oyo gaali musaale womu habuga aha balanga baati Alimataaya era n’ali mulala hu baloobera ba Yesu aye mu ngiso olw’ohutya Abayudaaya. Ni bamufugiirira, ng’atiina atusa omulambo gwa Yesu hu musalabba agunjira.

³⁹ Mu hunjira omulambo gwa Yesu, Yosefu gatiina n’owahye oyu balanga baati Nekodemu. Nekodemu ono nj’owatiina eyiri Yesu owiire. Era mu hutiina ohusiha omulambo, gatiina ni kalifuunja owahaloosa ah’amaani oyu balanga baati miira n’owundi baati aloowe ohugunaha.

⁴⁰ Ng’ano banjira omulambo gwa Yesu, bagunaha ebyahaloosa bahena bagwambi-
iha mu ngoye eja laasi, ng’olu esambo y’Abayudaaya ey’ohusiha yaali.

⁴¹ Mu hifo ana bahomerera Yesu hu musalabba, ñaaliño endimiro omwali ehigombe† ehinyaaha era ni batasihangahomo muutu yesiyesi.

⁴² Olwohuba lwali ludaalo lw’Abayudaaya ohwetegehera obunahye ni yinaahabe Sabbaato era ng’olu higombe ehyo hyali ohuupi ano, bamunjira bamuta omwo.

20

Ohulamuha hwa Yesu

(*Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12*)

¹ Hu ludaalo oludaayi* mu wiiki, Malyamu Magadaleeni gatiina hu higombe hya Yesu mu mawiiwi, ng’abona ni batuhiiseño ebaale eri baali ni begaliiye omulyango.

² Olw’ehyo, gaduluma ng’atiina eyiri Simooni Peetero n’omwegi ola owundi Yesu oyu gendanga bugali, ng’abaloma ati, “Batuhiise Musengwa mu higombe, sihumanyire ana bamutaaye!”

³ Ng’ano Peetero n’omwegi oyo batula batiina hu higombe.

⁴ Bombi baatiina ni baduluma aye omwegi ola gahira Peetero embiro, ng’amweherera hu higombe.

⁵ Ni goola, ng’ahotama ohwetegeeresa, ng’abona engoye ni jiri ano aye sigengira.

⁶ Ng’ano Simooni Peetero owaali n’amunwaho egongo goola nga gengira abona engoye ni jiri ano.

⁷ Ng’abona n’olugoye olwali hu mutwe gwa Yesu ni lwefumbire olwene ohwabuha hu jahye eja laasi.

⁸ Oluvanyuma omwegi ola oweheerera ohwola hu higombe, nga yeesi gengira. Gaabona era ng’afugiirira.

⁹ Nomu hiseera ehyo bali sibategeera hibono ohunwa mu hyanandiihiwa ehyali ni hiroma hiiti Yesu gaali n’ohulamuha.

Yesu abonehera Malyamu Magadaleeni

(*Mat 26:9-10; Mar 16:9-11*)

¹⁰ Ng’ano abeegi abo bagamayo ewaawe.

* **19:36 19:36** Huj 12:48; Hub 9:12; Zab 34:20 * **19:37 19:37** Zak 12:10 † **19:41 19:41** Ehigombe ehyo baali bahibaaja mwibaale mu ngeri y’epungulu. * **20:1 20:1** Eyiri Abayudaaya, oludaalo oludaayi mu wiiki nj’olwa Sande.

¹¹ Aye Malyamu Magadaleeni niye ng'asigala aṅo ebulafu w'ehigombe n'alira. Era n'alira, g'ahotama galengeesa mu higombe,

¹² ng'abona abamalayika babiri mu ngoye ekosa ni behaaye. Mulala emutwe, owundi emagulu mu hifo aṅa baali ni bataaye omulambo gwa Yesu.

¹³ Ng'abamalayika abo bamubuusa baati, "Muhasi ewe, olirira hi?" Nga niye abagobolamo ati, "Batuhiisenṅo Musengwa era simanyire eyi bamutaaye!"

¹⁴ Ni gahena ohuloma atyo, ng'acuuha aheja egongo abona Yesu ni gemereeye aṅo aye sigafaania ati nje niye.

¹⁵ Nga Yesu amubuusa ati, "Muhasi ewe, olirira hi? Nj'ani oyu oli hwendula? Nga Malyamu aṅeega ati gaali nj'omwene ndimiro. Ng'amuloma ati, 'Muhulu,' n'oba ndiwe amutuhiisenṅo, ndage aṅa omutaaye, tiine mutuseyo."

¹⁶ Nga Yesu amulanga ati, "Malyamu!" Ng'acuuha amuhejaho, ahena aloma mu Lubbebbulaniya ati, "Rabboni" (amahulu gahyo ati, "Musomesa").

¹⁷ Nga Yesu amuloma ati, "Otanjerijaho, olwohuba kiiri hwagamayo mwigulu ewa Bbaabba. Aye tiina eyiri abalebe bange, obalomere oti: 'Ndi hwagamayo mwigulu eyiri Bbaabba era Senywe; eyiri Hatonda wange era Hatonda wenywe.' "

¹⁸ Ng'aṅo Malyamu Magadaleeni atiina, alomera abeegi ba Yesu ati, "Mbwene Musengwa." Ng'ahena abalomera ebi gamuloma ohubalomera.

Yesu abonehera abeegi babe

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ Hu ludaalo olwene olwo, egulo eryuba ni lihenire ohugwa mu maaji, abeegi ba Yesu baali ṅalala ni beyigaliriye mu nyumba olw'ohutya abatangirisi b'Abayudaaya. Yesu gatiina gemeerera ṅagati waawe ng'abaloma ati, "Emiyaaya jibe ni nenywe!"

²⁰ Ni gahena ohuloma atyo, ng'abalaga ebyaba n'embaṅo jije. Abeegi basangaala bugali ohubona Musengwa.

²¹ Nga nindi Yesu abalomera ati, "Emiyaaya jibe ni nenywe. Ng'olu Bbaabba gaatumu, keesi ndihubatumu."

²² Ni gahena ohuloma atyo, ng'abafuṅaho omuuya ng'abaloma ati, "Musune Omwoyo Omutukuvu."

²³ Ni munasoniṅenga abaatu ebibi byawe, Hatonda yeesi anabasoniṅenga. Ne ni mutabasoniṅenga, ni Hatonda yeesi saaja hubasoniṅa."

Yesu abonehera Tomasi

²⁴ Tomasi oyu balanga erindi baati Didimo, mulala hu beegi ehumi n'ababiri sigaali n'abahye olu Yesu gababonehera.

²⁵ Abahye ni bamulomera baati, "Huweene Musengwa" niye gabagobolamo ati, "Ohutusaho nga mbwene emamba j'emisumali mu byaba bibye naṅambamo, n'amwabaaba nomu mbafu jije aṅa bamufumita efumo, sinja hufugiirira ebi muloma."

²⁶ Ni ṅabitano ewiiki ndala, nindi abeegi ba Yesu ni bali mu nyumba, Tomasi yeesi gaaliṅo. Wayire enjigi jaali njigale, Yesu gatiina gemeerera ṅagati waawe, ng'abaloma ati, "Emiyaaya jibe ni nenywe."

²⁷ Ng'aṅo aloma Tomasi ati, "Leeta olwala lulwo olute ṅano. Bona emamba mu byaba byange. Leeta omuhono gugwo wabaabeho mu mbafu aṅa baafumita. Leherano ohubuusabuusa, fugiirira."

²⁸ Nga Tomasi amugobolamo ati, "Musengwa yange era Hatonda wange!"

²⁹ Nga Yesu amuloma ati, "Olwohuba wumbwene, c'ehifa ofugiirira. Aye bali n'ekabi abo abafugiirira ni ṅanuma ehi baweenaho."

³⁰ Yesu gahola obubonero bungi owenṅunjisa, abeegi babe ni babona cooka wosiwosi sibabuṅandiiha mu hitabo hino.

³¹ Aye buno babunandiiha, mwahafugiirira muuti Yesu nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonjola abaatu era ti Mwana wa Hatonda, onamufugiirira osuna obulamu obutanwano.

21

Yesu abonehera musanvu hu beegi babe

¹ Ni njaabitanjo endaaloo, Yesu nindi gabonehera balala hu beegi babe, hu nyanja ey'e Tibberiya.* Njaahani hyali hiiti,

² Simooni Peetero ni Tomasi, oyu balanga erindi baati, "Didimo," ni Nasanayiri omusaale w'e Kaana mu twale ly'e Galilaaya, n'abasaani ba Zebbedaayo, n'abeegi abandi babiri bosibosi baali njalala.

³ Nga Simooni Peetero aloma abahye abo ati, "Ese tiina ohwinula enyeeni."

Nga bamugobolamo baati, "Hwesi leha hutiine ni neewe." Nga batula batiina baniina eryato. Aye owiire owo wosiwosi sibanjambyaho hiitu.

⁴ Nga mu mugamba Yesu aboneha ni gemereeye hwigenya ly'enyanya aye abeegi babe sibategeera baati nje niye.

⁵ Ng'abananja omunwa aloma ati, "Bahyange, munambisyeho enyeeni?" Nga nibo bamugobolamo baati, "Bbe."

⁶ Ng'abaloma ati, "Mudanye ahatimba henywe mu maaji hu lubega olulungi olw'eryato, munanjambye." Ni badanya ahatimba habahayisa ohuhwesa olw'obungi w'enyeeeni eji baali ni banambisye.*

⁷ Ng'ano omwegi oyu Yesu gendanga bugali, aloma Peetero ati, "Nje Musengwa." Anjo ni naano Simooni Peetero ni ganjulira omwegi oyo n'aloma ati, "Nje Musengwa," nga gesidiha olugoye olu gambaliranga hu mugulu, olwohuba gaali alwetuhiseeho. Ni gahena, ng'atuuma agwa mu maaji atiina eyiri Yesu.

⁸ Abeegi abandi balondaho mu lyato, ni bahwesa ahatimba ahaali ni hejuuye enyeeni. Sibaali njale n'ohwigenya, ahanaanjiro h'emita nga cikumi.

⁹ Ni boola hu woomu, nga babona ni banwene omuliro ni batayeeho enyeeni, ko n'emigaati ni jiri anjo.

¹⁰ Nga Yesu abaloma ati, "Muleeteho hu nyeeni eji munambisye."

¹¹ Nga Simooni Peetero atiina aniina eryato, ahwesa ahatimba goosa hu woomu. Haali hejuuye agayeeni cikumi ataanu nedatu. Aye wayire agayeeni gaali gangi, ahatimba sihakapuha.

¹² Nga Yesu abaloma ati, "Ale muuje mulyeho ehyomu mugamba." Njanuma hu beegi abo owamubuusa ati, "Ndiuwe ani," olwohuba bategeera baati gaali nje Musengwa.

¹³ Nga Yesu abugula omugaati abanja, ng'ahena abanja n'enyeeeni.

¹⁴ Yino yaali funda yahudatu Yesu ohubonehera abeegi babe, oluvanyuma lw'ohulamuha.

Yesu abuusa Peetero hanye amwenda

¹⁵ Ni bahena ohulya, nga Yesu aloma Simooni Peetero ati, "Simooni, omwana wa Yona, mu butuufu wunyenda ohuhiraho abahyo?" Ng'amugobolamo ati, "Musengwa, omanyire oti kwenda." Nga Yesu amuloma ati, "Labiriranga enyana j'etaama jange."

¹⁶ Nga nindi efunda eyohubiri amubuusa ati, "Simooni omwana wa Yona, wunyenda?" Nga Simooni amugobolamo ati, "Musengwa, omanyire oti kwenda." Nga Yesu amuloma ati, "Labiriranga etaama jange."

* 21:1 21:1 Oba enyanja y'e Galilaaya. * 21:6 21:6 Luk 5:5-6

17 Nga nindi efunda eyohudatu amubuusa ati, “Simooni, omwana wa Yona, wunyenda?” Nga Peetero mula anjulira bubi olwohuba Yesu amubuuhiise efunda eyohudatu ati, “Wunyenda?” Ng’amugobolamo ati, “Musengwa, omanyire byosibyosi, omanyire oti kwenda.” Nga Yesu amuloma ati, “Ale labiriranga etaama jange.

18 Kulomera ehituufu ti, ni waali n’ohiiri munjere, wambalanga watiina eyi wahendire aye n’olinjanga balihusidiha emihono, nga bahunjira hy’omusibe eyi otenda hutiina.”

19 Yesu galoma atyo, n’ategeesa efa eyi Peetero alifamo ohujeesa Hatonda enono. Yesu ni gahena ohuloma atyo ng’aloma Peetero ati, “Wegumye ohuba muloobera wange.”

20 Nga Peetero acuha abona omwegi oyu Yesu gendanga bugali n’abalondaho. Omwegi oyo nj’ola owediye hu Yesu olu baali hu hiinjulo ni balya, ow’abuusa Yesu ati, “Musengwa, nj’ani aja huhulyamo oluhwe?”*

21 Peetero ni gamubona, ng’abuusa Yesu ati, “Musengwa, ate oyo aliba atye?”

22 Nga Yesu amugobolamo ati, “Singa nenda asigale n’ali mulamu ohwola olu ndi gobola, ehyo hihunjambiraho ne? Ewe yegumye ohuba muloobera wange.”

23 Olwa Yesu ohuloma atyo, hyasasaana mu boluganda hiiti omwegi oyo saaja hufa. Aye Yesu sigaloma ati saaja hufa, ohutusaho galoma ati, “Singa nenda ti atafa ohwola olu ndi gobola, hihunjambiraho ne?”

24 Omwegi oyo geboneyeeho ebiitu ebyo n’emoni jije era gaabinjandiiha. Hmanyire huuti ebi aloma bituufu.

Engohoba

25 Yesu gahola ebiitu ebyene ebingi. Era singa banjandiiha hiisi hiitu, mu hyalo hyosihyosi njahanjumire nja bahataaye ebitabo ebi bahanjandiihire.

* 21:20 21:20 Yow 13:25

Ebikolwa by'abahwenda ba Yesu

Ebikolwa Enyanjula

Ehitabo *EBIKOLWA BY'ABAHWENDA BA YESU* hiroma hu ngeri eyi hibubbu hy'abafugiirira Kurisito hyatandihamo era n'engeri eyi hyasasaana ohuŋwa mu Yerusaalemu hyatiina mu twale ly'e Buyudaaya n'e Samaliya ko n'ebitundu ebindi. Ehyo hyaliŋo ng'olu Yesu galoma abahwenda babe ko gatiina mwigulu (1:8). Luka nj'owaŋandiiha ehitabo hino. Luka oyo gaali musaŋu era gegenderesa mu pandiha yiye. Amaŋuliro Amalaŋi n'Ebikolwa by'Abahwenda ba Yesu, gabiŋandiihira nje Tefiŋo owaali Omuyonaani (1:1).

Hiboneha hiiti ehitabo Ebikolwa by'Abahwenda ba Yesu bahiŋandiiha ŋagati w'omwaha gw'enkaaga n'enkaaga neene oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito olwohuba hiheneresa ni bahiiri hulehula Pawulo ohuŋwa mu komera. Luka gagendanga ni Pawulo era hiboneha oti gahiŋandiihira mu hibuga Atiyokiya. Ehitabo Ebikolwa by'Abahwenda ba Yesu hitandihira aŋa bahomya Amaŋuliro Amalaŋi aga Yesu Kurisito ng'olu Luka gagaŋandiiha era hitandiha ni hiroma hu huŋiriwa hwa Yesu mwigulu.

Luka mu huŋandiiha ehitabo hino gaali n'ehigendererwa c'ehyene hy'ehi gaali ni nahyo n'aŋandiiha Amaŋuliro Amalaŋi aga Yesu Kurisito. Luka gendire Tefiŋo, n'abafugiirira Kurisito abaali ni beyongera obungi habuhyabuhya ohugumya ebyo ebi baali ni babegirisa. Olw'ehyo gaŋandiiha bulani bugali n'anyonyola ebiŋamba hu bulamu wa Yesu n'engeri eyi Maŋuliro Amalaŋi gasasaana mu hyalo.

Ehitabo Ebikolwa by'Abahwenda ba Yesu, hituŋa eh'y'ohuboneraho ng'olu ehibubbu hy'abafugiirira Kurisito ehidaayi hyagumira mu hufugiirira Kurisito. Abahwenda ba Yesu beesiga Omwoyo Omutukuvu gabaŋa amaani, babuulira abaatu abeene abangi.

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Omwoyo Omutukuvu geeha hu bahwenda (1:1-8:1)
2. Bahiyaania abafugiirira Kurisito era Amaŋuliro Amalaŋi gasasaana mu bitundu ebindi (8:2-12:23)
3. Olugendo oludaayi olwa Pawulo ohutiina ohubuulira (12:24-14:28)
4. Oluhiiho lwihala mu Yerusaalemu (15:1-35)
5. Olugendo olwohubiri olwa Pawulo ohutiina ohubuulira (15:36-18:22)
6. Olugendo olwohudatu olwa Pawulo ohutiina ohubuulira (18:23-20:38)
7. Pawulo bamuŋambira mu Yerusaalemu (21:1-26:32)
8. Baŋira Pawulo e Rooma (27:1-28:31)

¹ Ow'eŋono Tefiŋo, mu hitabo hyange ehidaayi nahuŋandiihira ni kuloohesa ebyo ebi Yesu gatiina n'ahola era n'asomesa ohuŋwa olu gatandiha ohuhola omulimo gugwe,*

² ohwolera erala hu ludaalo olu gatiina mwigulu n'ahenire ohulaabbira abahwenda babe abagatobola, Omwoyo Omutukuvu n'amutangirira.

³ Abanamaani ni bamuhomerera hu musalabba, gafa bamusiiha aye ng'alamuha. Ni galamuha gahena endaalo amahumi ane n'atiina n'abonehera abahwenda babe abo ŋano ni naŋala ohuhahasa ati dala gaali mulamu era gabalomeranga ebiŋamba hu Hatonda n'obuŋugi buwe mu bulamu bw'abo abamufugiirira.

* 1:1 1:1 Luk 1:1-4

⁴ Lulala ni gaali ni nabo ni bali hu hiinjulo gabaloma ati, “Simunwanga mu Yerusaaumu ohwola olu Bbaabba alibaaneeresa ehirabo ehy’Omwoyo Omutukuvu oyu gabasuubisa ng’olu mbayenga ni mbalomera.*

⁵ Yowaane omubatiza gabatizanga abaatu n’amaaji aye enywe mu ndaalo ejitali janaleeni muja hubatiziwa mu Omwoyo Omutukuvu.”*

Yesu atiina mwigulu

(Mar 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁶ Nindi olundi ni baali ni bahumbeene, abahwenda babuusa Yesu baati, “Olwo Musengwa, mu hiseera ehyene ehyo cehi olibbingiramo Abarooma abatujuuga ewe wanuga Yisirayiri hya Dawudi omuhalehale olu ganjuganga?”

⁷ Nga Yesu abagobolamo ati, “Sihyenywe ohumanya ebiseera oba oludaalo lw’ebyo ebiri mu tegeha n’obunangi wa Bbaabba.”

⁸ Wabula ehi muli n’ohumanya hiri hiiti Omwoyo Omutukuvu n’anahabeheho anahabaleetere ohuba n’obunangi mwalomera abaatu bomu hibuga Yerusaaumu, abomu twale ery’e Buyudaaya n’erye Samaliya ko n’abomu hyalo hyosihyosi ebipambaho.

⁹ Ni gagwisa ebibono ebyo, nga Hatonda amunjira mwigulu. Gatiina bosibosi ni bamutaayeho emoni ohwola olu ehireri hyamuwiiha gaabagotaho.*

¹⁰ Baali bahirengereeye engira eyamunjira na mugulu, ng’ano ni naano nabaano abasinde babiri abaali ni bambaaye engoye ekosa abaja bemeerera ana baali.

¹¹ Ng’abasinde abo bababuusa baati, “Enywe abasinde b’e Galilaaya, hiina ehibemeerehise nana ni mulengereeye namugulu? Yesu oyo oyu muweene n’atiina mwigulu po aligobola atyo ng’olu mumuweene n’atiina.”

Matiya agobola mu hifo hya Yuda

(Mat 27:3-10)

¹² Ng’ano abahwenda banja ana baali hu lusozi olw’emisaala ejibalanga baati Emizayiti baagamayo mu hibuga Yerusaaumu. Olusozi olwo lwali suulu n’omunwa ohunja mu hibuga ehyo.*

¹³ Ni boola mu Yerusaaumu nga bengira mu nyumba omu bamenyanga, baniina mu hisenge hyawe ehyali namugulu. Abaatu bano baali nje Peetero ni Yowaane ni Yakobbo n’Andereya ni Filipino ni Tomasi ni Bbatulumaayo ni Matayo ni Yakobbo omwana w’Alufaayo ni Simooni omuzelote ni Yuda omwana wa Yakobbo.

¹⁴ Abaatu bano bosibosi ko n’abahasi abagenderanga nalala ni Yesu nga pomuli abaganda babe ni nyina Malyamu bahumbaanga ana ni nana ohusaba.

¹⁵ Lulala mu biseera ebyene ebyo, Peetero gemeerera ngati mu bahye abaali ni bafugiirira Kurisito abaali ni banja abaatu nga cikumi nabiri ng’abaloma ati,

¹⁶ “Aboluganda, Ehyanjandiihiwa ehi Omwoyo Omutukuvu gawihulira Habaha Dawudi hyali n’ohwolerera. Ehyanjandiihiwa ehyo hinamba hu Yuda owatangerira abaja ohunamba Yesu

¹⁷ ate nga gaali wahyefe, yeesi oyu Yesu gangala hyefe huhole obunjeeresa buno.”

¹⁸ (Ebbeesa eji baamunja olw’ehikolwa hiye ehyo ehibi bajigulamo ehisugu era mu weene omwo ni geetuga, ganuaha hu musaala ohu geetugira gagwa ng’ehida hyosuha n’ebyomuhida nga bijofumuha.*

¹⁹ Hiisi muutu mu hibuga Yerusaaumu ganulira ehiitu ehyo era baguliha n’ehifo ehyo esiina mu lulimi lwawe baati Akeludama amahulu galyo ti, “Ehisugu hy’amafugi.”)

* 1:4 1:4 Luk 24:49 * 1:5 1:5 Luk 3:16; Yow 1:33 * 1:9 1:9 Mar 16:19; Luk 24:50-51 * 1:12 1:12 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti, *olugendo olu amagambi gafugiiriranga omuutu ohugenda hu ludaalo lwa Sabbaato.* * 1:18 1:18 Mat 27:3-8

²⁰ Ng'ano Peetero atiina mu moni abaloma ati, "Dawudi ganjandiiha mu hitabo hya Zabbuli ati,

" 'Leha ehibbwe hyembere mu gunda lirye,
nanjume amenyamo.'

"Era ati,

" 'Ehifo hihye bahije omuutu owundi.'*

²¹ "Olw'ehyo hyenda mwangale omuutu owundi agendire ni neefe ehiseera hyosi-hyosi ehi hubaaye ni Yesu Musengwa,

²² ohwemera erala mu biseera bya Yowaane omubatiza ohwola olu Yesu gatiina mwigulu, agobole mu hifo hya Yuda atwenjimbeho mu hulomera abaatu ng'olu Yesu galamuha."*

²³ Ng'ano baleeta amasiina g'abaatu babiri, Yosefu oyu balanganga baati Barusabba ko n'erindi baati Yusito ko n'owundi ni bamulanga baati Matiya.

²⁴ Nga basaba baati, "Musengwa ndiwe omanyire ebiri mu myoyo j'abaatu bosibosi. Olw'ehyo husunga otulage oyu ewe omwene otobooye hu bano bombi,

²⁵ agobole mu hifo hya Yuda mu mulimo gw'obuhwenda ogu niye galeha gaaja emusaanira."

²⁶ Ni bahubba ahalulu, hagwa hu nje Matiya era nga genjimba hu bahwenda bala ehumi namulala.

2

Ohuuja hw'Omwoyo Omutukuvu

¹ Ebyo ni byanwa, oludaalo lw'embaga eyi balanga baati Petekoote* ni lwola, abafugiirira Kurisito bosibosi baali bahumbeene mu hifo hirala mu hibuga Yersaalemu.

² Baali bahiiri ano nga ano ni naano banjulira ohwoluuma hy'ohwepunga enyene ey'amaani ni hunwera mwigulu nga hunjulirihana mu nyumba mwosimwosi omu baali ni behaaye.

³ Ng'ano babona n'ebiitu ebyali ni bifaana oti hani ndimi j'omuliro era nga jeyabulamo jiiha hu hiisi mulala hu bafugiirira Kurisito abo.

⁴ Nga bosibosi Omwoyo Omutukuvu abamaamira era nga batandiiha ohuloma mu ndimi ejindi eji baali ni batamanyire, Omwoyo omwene n'ali nj'abalomya endimi ejo.

⁵ Naahani mu biseera ebyo, naaliho Abayudaaya abanadiini abaali ni banjooye mu mawanga agenjabulo ni bali mu Yersaalemu olw'embaga eyo.

⁶ Abaatu abo ni banjulira ohwoluuma hula ohwali hy'ohwa epunga enyene ey'amaani nga banindigana bahumbaanira anjali abafugiirira Kurisito. Ehyabahenaho ebyenjungula nje hiisi mulala hu bo ohunjulira abafugiirira ni baloma mu ndimi ejitali jaawe.

⁷ Ng'ano bebuusa baati, "Abaatu bano bosibosi si Bagalilaaya abatamanyire ndimi jeefe?"

⁸ Hiija hiitye ohuba ti baloma endimi jeefe?

⁹ Abaperusi n'Abameedi n'Abalaamu n'ejabanwa mu Mesopotamya n'e Buyudaaya ni Kapadokiya; Pooto n'Asiya,

¹⁰ Fulugiya nomu Pafiliya; Misiri nomu matwale ga Libbiya agali ohuupi n'e Kireene n'abandi ni bali bageni abahyaye n'ano ohunwa e Rooma,

¹¹ nga pomuli Abayudaaya n'abalugendwa abengira ediini y'Ehiyudaaya! Era n'abandi abanwa hu hizinga hy'e Kureete n'Abanjarabbu? Cooka hwesihwesi huli hunjulira ni baloma mu ndimi jeefe enyene hu byamaliholiho ebi Hatonda aholire!"

* 1:20 1:20 Zab 69:25; 109:8 * 1:22 1:22 Luk 3:21; 24:51 * 2:1 2:1 Leev 23:15-21; Mag 16:9-11

¹² Hino hyabatangalasa era nga bebuusa abeene n'abeene baati, "Hino hitegeesa Hiina?"

¹³ Aye abandi nga babajeeja hubajeeja ni babalanga bameesi abehapiiye omwenge!

Obuhwenda wa Peetero eyiri abaahumbaana

¹⁴ Ng'ango Peetero gemeerera nalala n'abahwenda bahye ehumi namulala ng'abaloma n'adundireho ejanjaasi ati, "Bayudaaya bahyange ko ni nenywe mwesimwesi abamenya mu hibuga Yerusaalemu, mutegere ohutwi munjulirise ehi ndoma.

¹⁵ Abaatu bano ko ni neese samwene sihuli bameesi ng'olu abandi hunywe munjeega olwohuba ko jiri esaawa edatu ejomu mugamba ate ng'olu mumanyire sibajuuna humeera!

¹⁶ Ohutusaho hino hyoherehiise ebibono ebi Hatonda galomera mu naabbi Yoweeri ati,

¹⁷ "Mu ndaalo ej'oluvanyuma,
ndiñeeresesa Omwoyo wange hu baatu bosibosi anjabula hubihisya.

Olw'ehyo,
abasaani benywe n'abahaana benywe,
baja hulomera abaatu ehibono hyange.

Abaseere benywe balyolesewa,
n'abaatu abahulu mu gwanga ndibalootesa ebirooto.

¹⁸ Mu ndaalo ejo,
ndiña abañeeresesa bange abasinde n'abahasi
Omwoyo wange Omutukuvu nga balomera abaatu ehibono hyange.

¹⁹ Ndihola ña mugulu mu banga ebiitu ebiryenunjisa abaatu
ko n'ebyamaliholiho ebiriraga obunangi wange hu hyalo.
Hu hyalo hulibaho ohujijuha hw'amafugi mu baatu
ko n'omuliro n'eriisi ebiitu ni biguhuuliha.

²⁰ Eryuba ñamugulu linahabehe enjirema,
n'omwesi gulicuuha gwafaana hy'amafugi.
Ebyo nj'ebiribaño ng'oludaalo oluhulu
olu Musengwa alisaliraho emisango ko lwola.

²¹ Aye ni luliba ni luhiiri hwola,
hiisi aliranga Musengwa n'amusunga ohumunonola, ali munonola."*

²² Nga Peetero geyongera aloma ati, "Bayisirayiri bahyange, mwetege mbalomere. Muhimanyire bulani muuti Yesu omusaale womu hibuga hy'e Nazaleesi ni gaali n'ahiiri mu hyalo muno Hatonda gamuña ohuhola ebyamaliholiho eby'amaani ohuhahasa ati nj'oyu gafuujaho amate ohuuja ohubanonola.

²³ Wayire hyali hiityo, mwaleha baamunayo eyiri abaatu ababi abatamanyire Hatonda. Cooka mu tegeha yiye omwene, Hatonda gamanya ati hino hiribaño era gaaganya hyolerera nga mwenjimba n'abaatu abo abatamanyire Hatonda bamwita ni bamuhomerera hu musalabba.

²⁴ Aye Hatonda sigaganya amaani g'ohufa hu mubonjera e magombe era gamulamusa nindi gaaba mulamu.*

²⁵ Habaha Dawudi gamulomaho ati,
" 'Hiisi obuhya mbona Musengwa naali ni neese.
Era olwohuba ali ni neese,
sinja hwenjendeherera.*

²⁶ C'ehigira omwoyo gwange gusanjalya,
n'olulimi lwange lusangaafu

* 2:21 2:21 Yowe 2:28-32 * 2:24 2:24 Mat 28:5-6; Mar 16:6; Luk 24:5 * 2:25 2:25 Zab 16:8-11

27 olwohuba ndi suubi ti,
wayire ndifa olindamusa.
Solireha mwoyo gwange ohusigala e magombe
era solireha Omwawufu wuwo ohubolerayo.

28 Wundagire amagira agaapira mu bulamu.
Onahanjijuse esangaalo
olwohuba nja huberereranga ni neewe.' "

29 Nga Peetero geyongera aloma ati, "Aboluganda, mbalomera hino ni mbula ehinemoota. Sehulu yeefe Habaha Dawudi era omwene huloma bibono ebyo gafa n'amagombe gage galiyo n'ohwosa olwa leero luno.

30 Dawudi gaali naabbi era gamanya ati Hatonda geeyama era gaalayira n'ohulayira ati mulala hu bejuhulu babe alisikira etebe ey'obwahabaha buwe.*

31 Era olw'ohumanya ebyali ni bija hubano, galoma hu hulamuha hwa Kurisito oyu Hatonda gafuujaho amate ohunonjola abaatu ati Hatonda sigaali n'aja humuleha ohusigala e magombe era omubiri gugwe sigwabola.

32 Hatonda galamusa Yesu era efe abaloobera babe hwamweboneraho n'emoni era huli bajulizi b'ohulamuhuhwe ohwo.

33 Ni gatiina mwigulu Hatonda era Semwana gamuna enono gamuta hu tebe y'obunugi ohunuga ni naye era gaamuna Omwoyo Omutukuvu oyu gamusuubisa era hwesi gatuyombolaho ehirabo hihye ehyo, mwesi mweboneraho era nj'ehiri hutulomya ebi munulira."

34 Dawudi niye sigatiina mwigulu aye aloma ati,
"Hatonda Musengwa gaaloma Musengwa yange ati,
'Yiihala ni wundireene hu lubega olw'omuhono gwange omulungi

35 ohwola olu ndifuula abasigu babo
ekookolo ey'ohutaho amagulu gago.' "

36 "Olw'ehyo abaatu bosibosi mu Yisirayiri bali n'ohumanya baati Yesu oyo oyu mwanayo bamuhomerera hu musalabba nj'oyu Hatonda gafuujaho amate gamufuula Musengwa era Kurisito Omunonjosi w'abaatu."

37 Abaatu abo ni bajulira ebibono ebyo nga bibasimita hu myoyo era nga babuusa Peetero n'abahwenda bahye baati, "Aboluganda huhole hiina konyo Hatonda atusonije?"

38 Nga Peetero abagobolamo ati, "Mwebbwage mucuuse emyoyo era hiisi mulala hu nywe abatiziwe mu siina lya Yesu Kurisito ko babasonije ebibi byenywe. Era ni munahole ehyo, mwesi munasune ehirabo hy'Omwoyo Omutukuvu,

39 olwohuba Hatonda gasuubisa ohuhibanja enywe n'abaana benywe ko n'abaatu bosibosi abalimufugiirira wayire nga bamuli njaleeni. Hatonda Musengwa aliya hiisi muutu oyu alanga gatiina eyi ali ehirabo hino ehy'Omwoyo Omutukuvu."

40 N'atambisa ebibono ebindi ebineraho, Peetero geyongera ohubegalihira n'ohubalabula n'aloma ati, "Musabe abanonjole munone ehiguudyo ehinahoole hu baatu ababi abomu mulembe guno."

41 Ng'ano hu ludaalo olwo abaatu ng'ekumi edatu bafugiirira ebibono bibye era nga babatiziwa.

Esambo j'abafugiirira

42 Ng'ano abaatu abo abafugiirira Kurisito bosibosi begumya ohwega ebi abahwenda babasomesanga n'ohuhumbaananga njalala ng'aboluganda ohusaba n'ohuliira njalala.*

* 2:30 2:30 Zab 132:11; 2 Sam 7:12-13 * 2:35 2:35 Zab 110:1 * 2:42 2:42 Mu Luyonaani hiroma hiiti, "Beegumyanga n'ohubbwagabbwaganga omugaati ehiri n'amahulu ag'ohusembera mu ndaalo jino."

⁴³ Abaatu bosibosi mu hibuga omwo nga bejunga olw'ebyamaliholiho ebingi ebi bahwenda baholanga era nga bibaleetera ohunja Hatonda enono.

⁴⁴ Abafugiirira abo bosibosi baali n'obulala era begumya ohuhumbaananga njalala n'ohutambisanga hitabwe ebiitu ebi hiisi mulala galinga ni nabyo.*

⁴⁵ Abaalinga n'ebiitu babitundanga bayeeda abahyawe abaali ni banjuma hy'ohwenjambaho.

⁴⁶ Habuhyabuhya begumyanga ohuhumbaanira hu Yekaalu ohujumirya Hatonda era hiisi mulala mu mago gage genjanga ebiryo n'omwoyo mulala era gaabirya n'abahye mu sangaalo.

⁴⁷ Mu hiisi hiitu bajumiryanga Hatonda, n'abaatu bosibosi mu Yerusaalemu baasiimanga esambo jaawe. Era hiisi owahyanga Yesu Musengwa gongerangaho omunjendo gw'abaatu abanojohanga ohunja mu bibi byawe.

3

Peetero anjonia omusinde omuleme

¹ Lulala Peetero ni Yowaane batiina hu Yekaalu egulo hu nyanga ey'omwenda ohusaba.

² Njaahani njaliho omusinde owanjwa mu hida hya nyina ni hyamufutafuta oyu hiisi ludaalo banjiranga beehasa na mulyango ogwingira mu lunya lwa Yekaalu ogu balanganga baati, "Omulyango Omunoono," ohusungirisa ebbeesa hu baatu abengiranga.

³ Omusinde oyo ni gabona Peetero ni Yowaane ni babitano ohwingira mu Yekaalu ng'abasunga ebbeesa.

⁴ Nga Peetero ni Yowaane bamusimba emoni, nga Peetero ahena amuloma ati, "Tuhejeho."

⁵ Ng'ola abahejaho n'asuubira ati banamunjeho ahaatu.

⁶ Aye Peetero ng'amuloma ati, "Ese puma bbeesa ej'ohuhunja aye ehi ndi ni nahyo c'ehi kuno. Mu bunjira obu Yesu Kurisito ow'e Nazaleesi gaapa, yinyoha ogende."

⁷ Ni galoma atyo ng'amunjamba hu muhono omulungi amwinyosa. Ng'ano ni naano amagulu g'oyu hyali ni hifutafutire gahahadala.

⁸ Nga hino himuna amaani ahuhutuha gemeerera, atandiha ohugenda gengira ni nabo mu lunya lwa Yekaalu n'agenda n'ohupuluha n'apuluha era n'ajumirya Hatonda.

⁹ Abaatu bosibosi abaali mu lunya lwa Yekaalu ni bamubona n'agenda era n'ajumirya Hatonda,

¹⁰ baahena bamufaanja baati nj'omusinde ola oweehalanga na mulyango ogwingira mu Yekaalu ogu balanga baati, Omulyango Omunoono n'asungirisa, nga bejunga bugali weene ehyali ni himwolireho.

Peetero anyonyola amahulu g'ehyamaliholiho

¹¹ Omusinde ola owasungirisanga ni gaali n'ahyebanjire hu Peetero ni Yowaane abaatu bosibosi abaali mu Yekaalu bamubona bejunga bugali era nga badulumaho baja bahumbaanira ana baali mu lunya lwa Yekaalu mu hifo ehi balanga baati "Ehigangu hya Sulemaani."

¹² Peetero ni gabona atyo ng'abaloma ati, "Bayisirayiri bahyange, ehy'omusinde ono ohugenda hitabejunjisa ohwola ano era mwatulengerera olwaga ano oti hani bunjira njalala n'obugwalaafu weefe mbebimuleeteeye ohutandiha ohugenda.

¹³ Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, abasehulu beefe, gasalano ohugulumisa Yesu omunjeeresa wuwe oyu enywe mwegaana mu moni ja Pilaato olu

* 2:44 2:44 Bik 4:32-35

abatangirisi benywe bamwemeha mu moni jije ohumuñosesya, wayire nga Pilaato niye gaali asalireeño ohumulehula.

¹⁴ Enywe mwasalaño ohwegaana Yesu oyu Hatonda gangala era owaholanga ebiruñamu n'abula musango mwasunga balehule omutemu owaali ni geetire abaatu.*

¹⁵ Oyo omwene bulamu era agira abaatu bosibosi baaba n'obulamu obutanwanjo nj'oyu mwanayo beeta aye Hatonda gamulamusa ohuñwa mu bafu. Era efe huli bajulizi b'ohulamuha huhwe.

¹⁶ Yesu oyu hufugiirira ahahadahise omusinde ono oyu mubona era oyu manyire. Olw'ohwesiga obuñangi wa Yesu nj'ehireeteeye omusinde ono ohuñona era gaba muhiye ng'olu mwesimwesi mumubona.

¹⁷ "Naahani balebe, ese manyire ti ebi enywe n'abanugi benywe mwahola Yesu, mwabihola lw'obunjaayi.

¹⁸ Ne omwo pomu Hatonda gabita ko goherese ebigasuubisa abaatu n'abita mu banaabbi ni galoma ati ebyo mbebi balihola Kurisito oyu gafuujaho amate ohuñola abaatu.

¹⁹ Olw'ehyo mwebbwage mugobole eyiri Hatonda abasoniñe ebibi era Musengwa agobose bunyaaha obulamu wenywe.

²⁰ Ni munahole ehyo Hatonda nindi anahabatumire Omunonosi ate nga siwundi wabula naali nje Yesu omwene oyo.

²¹ Cooka nga Yesu aja huhola n'ahiiri mwigulu ohwola olu Hatonda anahagobose bunyaaha ebiitu byosibyosi ebi gawumba ng'olu gahisuubisa ahale n'abita mu banaabbi babe abagwalaafu abaaliño ahale.

²² Olwohuba Musa naabbi wa Hatonda galoma ati, 'Musengwa era Hatonda wenywe alibatumira naabbi ohuñwa mu balebe benywe abeene ng'olu gaatuma ese. N'aliija mudembuhiranga byosibyosi ebi alibaloma.*

²³ Aye hiisi muutu atalihola ebi naabbi oyo aliroma aliba sahiiri muutu wa Hatonda era bamusihiirisanga ohuñwa mu baatu ba Hatonda.*

²⁴ "Era abanaabbi bosibosi ohuñwera erala hu Samwiri baloma hu birinjo endaalo jino ebinamba hu Yesu.

²⁵ Enywe ni neefe ndiife aba Hatonda gasuubisa Omunonosi n'abita mu banaabbi era n'endagaano eyi galagaana n'abasehulu befe, efe hwesi huyiganyulwamo. Galoma Sehulu yeefe Yibbulayimu ati, 'Abaatu abamawanga gosigosi mu hyalo balisuna ekabi ni jinwa mu lusaaye lulwo.*

²⁶ Olw'ehyo, Hatonda ni gatuma Yesu omuñeeresu wuwe omuhoda hu hyalo, gehereeye hu mutuma eyi muli abañe ekabi mucuuhe muñwe mu bibi byenywe mutandihe ohuhola ebimusangaasa."

4

Beemeha Peetero ni Yowaane mu kooti y'Abayudaaya

¹ Peetero ni Yowaane ni baali ni bahiroma eyiri ehinindi hy'abaatu, ng'abasengi n'omuhulu w'abasirikale abahuuma Yekaalu ñalala n'Abasadukaayo batiina eyi baali.

² Abaatu abo baali n'ehiruñi ehya'amaani olwohuba mbo abahwenda abo ababiri baali basomesa abaatu baati Hatonda aliramusa abaatu ng'olu Yesu galamuha.

³ Ng'año abaatu abo banamba abahwenda abo babadanya mu komera ohwola mu mugamba ko babanosesye olwohuba hyali hiseera hy'egulo ni batafugiirira hubanohesya hu nyanga eyo.

* 3:14 3:14 Yow 19:12-15 * 3:22 3:22 Mag 18:15,18 * 3:23 3:23 Mag 18:19 * 3:25 3:25 Tand 22:18; 26:4

⁴ Cooka bangi hu abo abanjulira ebibono ebi Peetero galoma, bafugiirira Kurisito era omujendo gw'abafugiirira nga gweyongera ohwola abasinde ng'ekumi etaanu n'otataayeho bahasi n'abaana.

⁵ Ni wahya, abatangirisi b'Abayudaaya n'abaatu abahulu mu gwanga lyabwe ko n'abasomesa b'amagambi g'Abayudaaya behumbaania njalala mu hibuga Yerusaalemu.

⁶ Mu bahumbaana, mwalimo omuhulu w'abasengi ba Hatonda oyu balanganga baati Anaasi ni Kayaafa owaali n'amusikiye, ni Yowaane n'Alekizanda ko n'abandi abomu lulyo lw'omuhulu w'abasengi.

⁷ Ni bahumbaana nga balagira abahuumi baleeta Peetero ni Yowaane babemeha mu moni jaawe batandiiha ohubanjosesya ni bababuusa baati, "Mutusa neena obunangi ow'ohuhola ebi mwaholire?"

⁸ Ng'ango Omwoyo Omutukuvu amaamira Peetero amuja obugumu abaloma ati, "Enywe abatangirisi beefe ko n'abaatu abahulu mu gwanga lino, mwetege mbalomere!"

⁹ Hanye mutwemehire hwenjoseyo olw'ehikolwa ehirani ehy'ohujonia omusinde oyo owaali omuleme n'ohubalomera ngeri hi eyi hwamujonisyemo,

¹⁰ ale enywe n'abaatu ba Yisirayiri abandi mwesimwesi muhimanye muuti ganjire hu lw'obunangi wa Yesu Kurisito ow'e Nazaleesi, oyu mwahomerera hu musalabba aye Hatonda gamulamusa. Yesu nj'agemire omusinde oyo gaba ti gemereeye njano mu moni jenywe n'anjire.

¹¹ Yesu nj'oyu Ebyanjandihwa biromaho biiti 'Ebaale eri enywe abatongoli mutala, nj'eryafuha ery'omugaso mu gosigosi.*

¹² Yesu nje yenene ananga ohutunonjola. Nj'abula ngira yindi njano hu hyalo eyi omuutu ananga ohubitamo ohunonjola ohujwa mu bibi ohutusaho n'abita mu ye."

¹³ Abomu hahiiho ni babona obusira wa Peetero ni Yowaane ate bahifaania baati baali baatu bahabuhyahya abaali ni batemangaho nomu somero nga benjuna era nga bahena bahihahasa baati abasinde abo baali baloobera ba Yesu.

¹⁴ Cooka olwohuba omusinde ola oyu baali ni banjonye gaali yeesi gemereeye mu moni jaawe ohuupi ni Peetero ni Yowaane, byabatangaliha bahaya ehy'ohuloma.

¹⁵ Olw'ehyo baalagira babatuse ebulafu basooke beteesemo.

¹⁶ Ni babatusa nga beteesamo ni bebuusa baati, "Huhole hutye abasinde bano? Abaatu bosibosi mu Yerusaalemu bahenire ohumanya ehyamaliholiho hino ehy'amaani ehibaholire era sihunanga hugaana huuti sihyalino!"

¹⁷ Wayire hiri hiityo huli n'ohuhinga ehiitu ehyo ohweyongera ohugenda mu baatu. Olw'ehyo huteehwa ohulabula abasinde bano ni hubaloma huuti nindi ni hulibanjulisaho ni basomesa omuutu yesiyesi hu binjamba hu Yesu sibalirujona."

¹⁸ Ni bagobosa Peetero ni Yowaane mu luhiiho, nga babahamiirisa nindi ohutagob-olaho ohulomera wayire ohusomesa omuutu yesiyesi ebinjamba hu Yesu.

¹⁹ Aye Peetero ni Yowaane nga babagobolamo baati, "Muneege muuti hiruujamu efe ohuholera hu byenywe ohuhira ohudembuhira Hatonda?"

²⁰ Efe sihunanga hunoolera hu ebyo ebihwabona n'emoni jeefe n'ebihwenjulirira n'amatwi geefe."

²¹ Ab'Oluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala ni bahaya ehi banenjambye ko bababonerese, nga babaloma ebibono ebibatiisatiisa nga babaleha batiina. Hino bahihola olw'ohutya abaatu abaali anjo ni bajumirya Hatonda olw'ehyamaliholiho ehi baali ni beboneyeeho abeene n'emoni jaawe.

²² Omusinde ola oyu banjonia gaali abisya mu myaha amahumi ane ej'obuhulu olw'ehyo hyali njalafu ti gaali saanjanga hunjona ohutusaho Hatonda omwene n'amujonye.

* 4:11 4:11 Zab 118:22

Abafugiirira basaba Hatonda abanje obusira

²³ Abatangirisi b'Abayudaaya ni bahena ohubalehula, Peetero ni Yowaane banamba engira baagama eyiri abahyawe babalomeraho byosibyosi ebi abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga ebi babahamiirisa.

²⁴ Abahyawe bosibosi ni banjulira nga bagangamusa amanjaasi basaba baati, "O Musengwa Omwene Bunangi era owatonda egulu n'ehyalo n'enyanya ko n'ebiitu byosibyosi ebibirimo.

²⁵ Omwoyo wuwo Omutukuvu galomera mu sehulu yeefe Dawudi omuñeeresu wuwo ati,

" 'Lwahiina Abatali Bayudaaya bahulunira ohwaga aho era abaatu abo abatahumanyire bagesyaho ohuhusalira oluhwe?

²⁶ Abahabaha hu hyalo bahwesoomera,
n'abanjigi hu hyalo bahumbaana njalala,
ohusoosa MUSENGWA
ni nooyo oyu bajuhaho amafuta.' *

²⁷ "Musengwa, ebyo ebi waloma bituufu byene olwohuba habaha Herode ni Pootiyo Pilaato behobaana n'abalugendwa ko n'Abayisirayiri bahumbaana n'ano mu Yerusaalemu ohusihirisa Yesu Omuñeeresu era Omwawufu wuwo oyu wajuhaho amafuta.*

²⁸ Ng'aho boseresa ehyo ehi ewe omwene wendire era ng'olu wategeha mu bunangi wuwo.

²⁹ "Ale Hatonda Musengwa wamwene balengerere mu bibono byawe ebibatutiisati-isa ni nabyo aye efe abanjeeresu babo otuje obusira ow'ohulomera abaatu ehibono hihyo n'obugumu.

³⁰ Era mu bunangi wuwo ganya ohole ebyamaliholiho era onjone abaatu babo mu siina lya Yesu Omwawufu era omuñeeresu wuwo."

³¹ Ni bagwisa esaala eyo, ng'ehifo omu baali ni bahumbaaniye hyosihyosi hitengeta. Era nga bosibosi Omwoyo Omutukuvu abamaamira abaleetera ohuloma n'obugumu ehibono hya Hatonda.

Abafugiirira Yesu bayeeda abahyawe

³² Abafugiirira Kurisito bosibosi baali n'obulala era ni bahola hirala. Sijaañe wayire mulala mu bo owalomanga ati ebi gaali ni nabyo byali bibye yenyene wabula abalinga n'ebiitu babinjanyo babinambisa hitabwe n'abahyawe abaali ni banjuma.

³³ Ng'abahwenda ba Yesu abo ni beejuuye amaani ameene amangi batiina mu moni ni balomera abaatu ng'olu Hatonda galamusa Yesu Musengwa. Era nga bosibosi ekabi ja Hatonda jibatangiriranga mu byosibyosi.

³⁴ Sijabangaño owahayanga ehiitu hyosihyosi mu bafugiirira Kurisito olwohuba mu bo omuutu owabanga n'ebisugu oba amanyumba gatundangaho ng'ebbeesa ejiñooyemo

³⁵ ajinjirira abahwenda nga bagabaniamo bana hiisi muutu mubo owahali n'anjuma hyahwenjambaho.

³⁶ Mu bahola ehyo po mwali omusinde oyu balanganga baati Yosefu aye abahwenda ni baamuguliha esiina erindi baati Bbalunaba (amahulu galyo ti: "Oyo agobosa mu bahye amaani.") Omusinde oyo owaali ow'ehiha hy'Abaleevi n'asaaliwa hu hizinga hy'e Kipuro,

³⁷ gatunda ehisugu hihye ng'anjirira abahwenda ebbeesa ejanjwamo.

5

Ananiya n'omuhasi wuwe Safira

* 4:26 4:26 Zab 2:1,2 * 4:27 4:27 Yow 18:28-29

¹ Naahani mu bafugiirira mwalimo omusinde oyu balanganga baati Ananiya n'omuhasi wuwe ni bamulanga baati Safira. Abaatu abo nga boosi batunda hu hisugu ehi baali ni nahyo.

² Ni bahitunda nga bafugiirisania bamegaho ebbeesa ejindi bajesisigahisa nga ko Ananiya anjira ejasigalaho ajija abahwenda n'adulinga ati nj'eki batundamo.

³ Ni ganjamba abahwenda ebbeesa eji ganjira nga Peetero amubuusa ati, "Ananiya, lwahiina olehire Sitaani ganjira omwoyo gugwo ohutudulinga wadulingiramo n'Omwoyo Omutukuvu? Oholire Hiina ehyo ohulehaho ebbeesa ejindi hujiwatunda mu hisugu?"

⁴ Ni waali n'ohiiri huhitunda sihyali hihyo? Era ni wahena ohuhitunda ebbeesa ejanwamo sijaali mu bujanga buwo ohujituma ehi wenda? Olwo naahani lwahiina wasalireno mu mwoyo gugwo ohuhola ehiitu ehifaana hiityo? Ale himanye oti ndogesyaho hudulinga efe abaatu aye odulingire nje Hatonda omwene!"

⁵ Ananiya ni ganjira ebibono ebyo ng'agwa naasi atondoha. Abaali bo bosibosi beboneraho ni naabo aba baloohesaho ng'olusisimo lubanjamba.

⁶ Ng'ano nabaano abaseere ab'amaani abaja badunda omulambo gugwe bagunjira bagusiha.

⁷ Ni nahabitano ahamanga oti h'esaawa edatu omuhasi w'Ananiya pana yeesi gengiriye mu nyumba omu abahwenda baali cooka n'atamanyire ebibaayeno.

⁸ Ni gengira nga Peetero amubusa ati, "Ndomereho. Jino nj'ebbeesa josijosi ejimwatunda mu hisugu?" Nga Safira amugobolamo ati, "E-e. Nj'eki ejihwasunamo."

⁹ Nga Peetero amubusa ati, "Lwahiina mufugiirisenie ni wamwo mugesyeho ohulebakania Omwoyo wa Hatonda Musengwa? Ale epindo eji onjira ejo j'abasiihire wamwo! Mbabo baaja weesi banahunjira baje bahusiiha."

¹⁰ Naweene ano nga Safira agwa naasi ohuupi ni Peetero atondoha. Abavubuka bala ni bengira bamwagaana n'afuuye nga badunda omulambo gugwe baja bagusiha mu lubafu lwa wamwe.

¹¹ Olw'ehyo, ng'olusisimo olw'amaani lunjamba ehibubbu hyosihyosi ehy'abafugiirira Kurisito ko n'abaatu abandi bosibosi abanjira ehiitu ehyo.

Abahwenda bahola ebyamaliholiho

¹² Naahani abahwenda baali bahola ebyamaliholiho ebyene ebingi ebyenunjisa abaatu. Era n'abafugiirira Kurisito bosibosi ni bahumbaaniranga mu lunya lwa Yekaalu mu hifo ehi balanganga baati, "Ehigangu hya Sulemaani."

¹³ Wayire abaatu abandi abataali bahyawe mu hufugiirira babatangamo bugali enono, nanjuma hu bo owesinga ohuhola ni nabo omuhumba ni geholesa ati yeesi mufugiirira wahyawe.

¹⁴ Cooka omunendo gw'abafugiirira Musengwa ogw'abasinde n'abahasi gwatiina ni gweyongera hweyongera.

¹⁵ Olw'ebyamaliholiho ebi bahwenda baholanga, abaatu banjira abalwaye baawe baabata hu tulo w'engira j'ehibuga ehisisigo hya Peetero hyahaboolaho n'abita baanona.

¹⁶ Era abaatu kwiwo n'ekwiwo besombanga ohunwa mu bibuga ebiririhene ehibuga Yersaalemu ni baleeta abalwaye ko ni naabo ababangaho emisambwa eyiri abahwenda era bosibosi Hatonda nabanonia.

Bahiyaania abahwenda

¹⁷ Ng'ano omuhulu w'abasengi n'abaloobera babe abaali abomu hibubbu hy'Abasadukaayo bagongeera olw'ebiitu ebi abahwenda baholanga.

¹⁸ Ehyanjwamo, baalagira abahuumi bomu Yekaalu banjamba abahwenda babadaanya mu komera omu babonjeranga ababbwagi b'amagambi.

19 Aye mu hiire ehyo nga Hatonda Musengwa atuma malayika wuwe aja gegulaŋo enjigi j'ekomera eryo abatusa ebulafu ahena abaloma ati,

20 "Mutiine mu Yekaalu mulomere abaatu mu wiijufu ebibono ebiŋamba hu bulamu obutaŋwaŋo."

21 Ni wahya, ng'abahweda banjuuna mu mugamba batiina bengira mu Yekaalu batandiiha ohusomesa abaatu. Baali bahiiri eyo nga jireeta omuhulu w'abasengi n'abahye. Ni boola nga balanga ab'Oluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala n'abaatu abahulu bosibosi mu gwanga lya Yisirayiri bahumbaane. Ni bahumbaana nga batumisa baleete abahwenda ohuŋwa mu komera.

22 Aye aba batuma ni boola mu komera sibagaanamo aba babatuma ohuleeta. Ng'aŋo baagamayo babaloma baati,

23 "Hwageene ekomera ni liri ligale bulani weene n'abahuumi ni beemereeye hu mulyango ni bahumire. Aye ni hwiiguuyeŋo hwengira mugati ndihwagaanamo muutu kadi mulala hu bamututumire."

24 Omuhulu w'abahuumi ba Yekaalu n'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda ni banjulira ebibono ebyo nga bibatangaliha bahena benjuna ehyolire hu baboŋe.

25 Baali bahiiri aŋo nga ŋabaanjo owaaja gabaloma ati, "Mbalomereho? Abasinde bala abamwaboŋire mu komera mbabala bali mu lunya lwa Yekaalu basomesa abaatu!"

26 Omuhulu w'abahuumi ni ganjulira ebibono ebyo ng'atiina n'abasirikale babe baje babaleete. Mu hubaleeta babaŋooyaŋooya hubaŋooyaŋooya ni batya baati ni banatambise ehifuba abaatu banabahubbe amabaale.

27 Ni baboosa nga babemeha mu moni j'Oluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala. Ng'omuhulu w'abasengi ababuusa ati,

28 "Sihwabaloma huuti mutagobolaho ohusomesa abaatu ebiŋamba hu Yesu? Nenywe mutiinire mu moni n'ohuhola ehi hwabagaana era ŋaahani muhwanisye Yerusaalemu yosiyosi n'esomesa yenywe ni muli beheneerefu ohutuŋaha omusango ogw'ohumwita."*

29 Aye nga Peetero n'abahwenda bahye bamugobolamo baati, "Huli n'ohugondera Hatonda ohuhira ohuŋulira ebi abaatu baloma!

30 Hatonda w'abasehulu beefe galamusa Yesu oyu enywe mwahomerera hu musalabba.

31 Ni gahena, gamutwiha obunangi n'amwihasa hu lubega lw'omuhono gugwe omulungi hu tebe y'obunugi era gamufuula omutangirisi era Omunoŋosi w'abaatu. Hatonda gahola ehyo ni genda Abayisirayiri ohusuna engira ey'ohwebbwaga n'ohubasoniŋa ebibi.

32 Olw'ehyo efe huli n'ohulomera abaatu ebihumanyire huuti byamwolaho. Omwoyo Omutukuvu oyu Hatonda aŋa abo abamugondera yeesi alumiirisa abaatu ati ebiitu ebyo bituufu."

33 Ni banjulira ebibono ebyo ng'ehiruŋi ehy'amaani hibaŋamba begomba n'ohuhenaŋo obulamu w'abahwenda abo.

34 Aye ŋaaliŋo owahyawwe mulala oyu balanganga baati Gamalyeli owabalabula. Gamalyeli gaali womu hibbubbu hy'Abafalisaayo era n'ali musomesa w'amagambi g'Abayudaaya oyu baatu bosibosi baali ni baŋa eŋono. Mu huloma huhwe gemeerera gaasunga batuse abahwenda abo ebulafu ŋadiidiri,

35 nga ko aloma abahye ati, "Bayisirayiri bahyange mwegenderese ehimuhola abaatu bano.

36 Olwohuba mu ndaalo ejibitireŋo ŋabaluhano omusinde oyu balanganga baati Sewuda. Sewuda gepaaha ng'olu gaali wa hifuba era ati aja hutangirira abaatu mu

* 5:28 5:28 Mat 27:25

hujemera Abarooma. Hino hyaleetera abaatu ebihumi bine ohumwenjimbaho. Aye olu bamwita abaali ni bamwenjimbireho nga basalaniha nga n'ebibye bihoma anjo.

³⁷ Oyo olu ganwanjo mu biseera ebi abatangirisi b'egwanga lino babaliramo abaatu nga nindi nabaluhano omusinde ohunwa mu twale ly'e Galilaaya oyu balanganga baati Yuda. Oyo yeesi ng'asuna abamwenjimbaho aye yeesi ni bamwita abaali ni bamwenjimbireho nga basalaniha.

³⁸ Kale anjo pana nenda hubanjeera amagesi mu songa yino. Munwe hu baatu bano. Mubalehule batiine olwohuba ebi bahola ni biba ni biri by'abaatu buutu bija huhoma.

³⁹ Aye ni biba ni biri bya Hatonda simuja hunjanga hu basimya. Era munjanga ohweyagana ni muli husoosa nje Hatonda omwene!"

⁴⁰ Ng'anjo ebibono bya Gamalyeli bicuusa epeega eyi baali ni nayo oludaayi baholera hu magesi aga gabaŋa. Nga balagira bengisa abahwenda babafaduulamo efaalu nga bahena nundi babahamiirisa ohutagobolaho husomesa abaatu ebinjamba hu Yesu. Ni bahena nga babalehula.

⁴¹ Ng'anjo abahwenda banwa mu kooti eyo ni basanjalya olwohuba bahifaania ng'olu hyali hya mahulu mu moni ja Hatonda ohubagudya ni babahaabya ohuba abaloobera ba Yesu.

⁴² Hiisi owahyanga sibaleheranga hutiina mu lunya lw'e Yekaalu era n'ohutiina nyumba hu nyumba ohulomera abaatu Amanjuro Amalanji baati Yesu nje Kurisito oyu Hatonda gafujaho amate ohunonola abaatu.

6

Ohutoboola hw'abajeeresa omusanvu

¹ Mu ndaalo ejo abafugiirira Kurisito ni baali ni beyongeeye obungi balala hu bo abaali ni basimuha mu mawanga agaloma Oluyonaani nga bemulugunya hu bahyawe abaloma Olubbebulaniya, olwohuba abanamwandu baawe sibaali ni babanjanga ebiryo ebihena.

² Ehyo ni hyaliŋo ng'abahwenda ehumi n'ababiri balanga abafugiirira Kurisito bosibosi bahumbaana nga babaloma baati, "Sihiraŋi efe ohuleha ohusomesa ehibono hya Hatonda hugobole hu gw'ohugaba biryo.

³ Olw'ehyo balebe, mwetobolemo abasinde musanvu aba mumanyire muuti Omwoyo Omutukuvu nj'abatambisa mu byosi, abali n'amagesi era aba abaatu banya enono babe mbaba hunjamba omulimo ogwo,

⁴ efe huhenere amaani hu husaba n'ohusomesa ehibono hya Hatonda."

⁵ Ehteese hino nga hisangaasa abaatu bosibosi mu hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito. Era nga batobola Sitefaano omusinde owaali n'ohufugiirira ohw'amaani era Omwoyo Omutukuvu n'ali nj'amutambisa mu byosi, ni Filipo ni Purokoro ni Nikanori ni Timooni ni Parumena ni Nikolaawo. Nikolaawo gaali musaale womu hibuga hy'Atiyokiya era gaali gengiye ediini ly'Ehiyudaaya ne njaahani n'afuuhire muloobera wa Yesu.

⁶ Ni bahena ohubatobola nga babaleeta mu moni j'abahwenda. Ng'anjo abahwenda babataho emihono hu mitwe basabira era nga baababula ohuhola omulimo ogu babatobolera.

⁷ Ng'anjo abafugiirira beyongera ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda era nga hihwana hiisi njaatu era n'omunendo gw'abafugiirira nga gweyongera mu hibuga Yerusalemu n'abasengi mu diini y'Abayudaaya abeene abangi boosi bafugiirira Kurisito.

Banjamba Sitefaano

⁸ Naahani Hatonda ng'anambira Sitefaano, mulala hu bala omusanvu aba bangala, ehisasabirisi. Era ng'amutangiriranga mu huhola ebyamaliholiho ebyene ebingi ebyenjungsanga abaatu.

⁹ Hino hyamuñweramo abaatu abandi ohugongeera era nga batandiiha ohumuñahania. Abaatu abo baali bomu humbaaniri eri balanganga baati ery'Abaali Abeedu ni banwera mu bibuga ehy'e Kireene n'Alekizandiriya, n'abandi ni banwera mu twale ery'e Kilikiya ni ery'Asiya.

¹⁰ Cooka baali sibamusobola olw'amagesi aga gaali ni nago n'Omwoyo Omutukuvu owaali n'alomera mu Sitefaano.

¹¹ Ehyañwamo nga basala oluhwe basendasenda abaatu balome ebyakalebule hu Sitefaano baati mbo bamuñulira n'afodogola Hatonda era n'ataala amagambi aga gaja Musa.

¹² Mu ngeri eyo nga batabangula abaatu ñalala n'abaatu bahulu mu gwanga ko n'abasomesa b'amagambi aga Hatonda gaja Musa. Ng'ango baaja bajasa Sitefaano bamuleeta mu Luhiiho lw'Abayudaaya.

¹³ Ni bamuleeta nga bamwemeha ohuñosya baleeta n'abajulizi baloma ni bamubeñera baati, "Omusinde ono habuhyabuhya aloma ebibono ebifodogola ehifo hino ehyawufu era n'atala n'amagambi aga Hatonda gaja Musa.

¹⁴ Era hwamuñulira n'aloma ati mbo Yesu ow'e Nazaleesi aja husihiirisa Yekaalu n'ehifo hino ahene acuuse n'esambo eji Musa gatusomesa."

¹⁵ Bosibosi abaali mu luhiiho olwo nga balengerera Sitefaano bamuhañasa era nga bamubona n'ameregenya mu moni oti hani malayika.

7

Ohweñosyaho hwa Sitefaano

¹ Ng'ango omuhulu w'abasengi abuusa Sitefaano ati, "Ebiitu bino ebi bahulomaho bituufu?"

² Nga Sitefaano agobolamo ati, "Aboluganda n'abaatu abahulu mu gwanga mutege amatwi mbalomere! Hatonda mu enono liry gabonehera sehulu yeefe Yibbulayimu ni gaali n'ahiiri mu hyalo hy'e Mesopotamya ko ahene atiine amenye mu habuga h'e Harani.

³ Ni gamubonehera gamuloma ati, 'Nwa mu hyalo hino omu omenyire ñalala n'abolulyo lulwo otiine mu hyalo ehi nahahulage.'

⁴ "Olw'ehyo, nga Yibbulayimu añwa mu hyalo ehyo ehy'Abakaludaaya ng'atiina amenya e Harani. Semwana ni gafa, nga nindi Hatonda aloma Yibbulayimu gaaje asenge mu hyalo hino omu enywe ni neese humenyire.

⁵ Mu hiseera ehyo, Hatonda sigamuña muñulukoko wayire oguñera ohugulu hulala aye gamusuubisa ati olusaaye lulwe nj'olulirya ehyalo ehyo ate nga hu nyanga eyo Yibbulayimu gaali anuma mwana.

⁶ Hatonda galoma Yibbulayimu ati, 'Olusaaye lulwo lulinata mu hyalo ehitali hyalwo eyi luliheña emyaha bine ni bahola owiidu era ni bababisiya bubu.'

⁷ Aye keesi ndibonereso abaatu abo abalibahosa owiidu era oluvanyuma olusaaye lulwo lulinwayo banjumirihisiya mu hifo hino nga Hatonda waawe.*

⁸ Ng'ango Hatonda ahola endagaano ni Yibbulayimu. Era ehyali ehy'ohunywanika endagaano eyo haali habonero hahuhomola. Era Yibbulayimu ni gasaala Yisaka ng'amuhomola ni ñabitireño endaalo munaana. Yisaka ng'asaala Yakobbo era yeesi ng'amuhomola. Yakobbo oyo ng'asaala abasehulu beefe ehumi n'ababiri era bosibosi babahomola.

* 7:7 7:7 Huj 3:12

9 “Abasehulu beefe abo nga banambira mulebe yaawe Yosefu egongi olwohuba saawe gamugoosanga. Hino hyabaleetera ohumutunda mu wiidu eyiri abaatu b’e Misiri. Aye Hatonda gaaba ni Yosefu,

10 gamuhuma mu bigosi byosibyosi ebyamwolangaho era gaamuja amagesi era gamuleetera ohuba muhoda mu moni ja Falaawo habaha w’e Misiri. Nga Falaawo amufuula munugi mu Misiri era gaamuja n’ogwohulabirira ebiitu bibye.*

11 Ng’ano enjala yigwa mu hyalo hy’e Misiri hyosihyosi nomu hyalo hy’e Kanani abaatu baanata ni bahaya ehyohulya. Sehulu yeefe Yakobbo n’abasaani boosi enjala yabaluma mu mago gaawe ni banjuma hy’ohulya.

12 Yakobbo ni ganjulira ati mu hyalo hy’e Misiri eriyo emere ng’atumaayo abasaani abahulu baje basahe. Ni boola nga mulebe yaawe Yosefu abasahira emere aye sibamufaanina.

13 Ni baagamayo omulundi ogwohubiri nga Yosefu ko gebuula eyiri abalebe babe era nga ni Falaawo yeesi ko amanya obusaale buwe.

14 Ebyo ni byanjwa nga Yosefu atuma abalebe babe abo baleete saawe Yakobbo n’abomu mago gage abaali ni basigaayeyo. Abaatu abo bosibosi njalala baali sanvu n’abataanu.

15 Abasaani ni bamulomera, Yakobbo n’abomu mago gage batiina e Misiri era eyo abasehulu beefe abo peyi baafiira.

16 Aye amagumba gaawe nga bagaleeta bagasiha e Sekemu mu hifo hy’amasihiro ehi Yibbulayimu gagula hu bejuhulu ba Hamoli.

17 “Aye ehiseera ni hyola ehi Hatonda gasuubisa Yibbulayimu ati alibatusa eyi banatira, omunendo gw’abasehulu beefe abo abaali mu Misiri gwali gweyongeye bugali.

18 Mu hiseera ehyo, nga Falaawo omunyaaha, ataamanya hyosihyosi ehinamba hu Yosefu gehala hu tebe y’obunugi w’e Misiri.

19 Era ng’agudya abasehulu beefe abaali mu Misiri ehiseera ehyo gabasalira n’olugesi olw’ohwita abaana babwe abeebo nabalagira babadanye.

20 Mu hiseera ehyene ehyo pana basaalira Musa. Musa gaali mwana aboneha obulani era hyaleetera abasaaye babe ohumuhweha ohuhena emyesi edatu.

21 Ehiseera ni hyola ni batananga hweyongera ohumuhweha, ng’omwana oyo bamunjira bamuta hwigenya ly’olwabi eyi omuhaana wa Falaawo gamwageene ng’amwangala amunjira amuhusa hy’omwana wuwe omwene.

22 Nga Musa geega era ng’agunjuha mu magesi gosigosi n’obusomi bw’Abamisiri nga sigeneeha mu huloma nomu biitu ebi gaholanga.

23 “Musa ni ganjesa emyaha amahumi ane ej’obuhulu ng’anjwa mu lubiri atiina alambuula abalebe babe Abayisirayiri hu mirimo eji baali ni babatambisa.

24 Ni goola eyo gaabona Omumisiri n’agudya mulala hu Bayisirayiri ng’amubeera era nga geeta Omumisiri owaali n’amugudya.

25 Mu huhola hino ganjeega ati abalebe babe banafaanie baati Hatonda gaali aja hubita mu niye ohubanunula cooka nibo sibahifaania.

26 Oludaalo olwalondaho Musa gaageene Abayisirayiri babiri ni basoola ng’agesyaho ohubagaya. Ng’abaloma ati, ‘Lwahiina musoola ate muli balebe?’

27 “Aye ola owaali n’anogia owahye ng’asindiha era Musa ng’ahena amuloma ati, ‘Nj’ani owahufuula omunugi era omulamuzi weefe?’

28 Keesi wenda hunjita ng’olu weetire Omumisiri olwejo?’

29 Musa ni ganjulira ebibono ebyo nga olw’ohutya anyalagatajo atiina amenya mu hyalo hy’e Midiyaani ng’omubuli ng’asaalirayo abaana abasinde babiri.

* 7:10 7:10 Tand 41:39-41

³⁰ “Lwali lulala, ni gaali ni gahahena mu hyalo hy’e Midiyaani emyaha amahumi ane, nga malayika wa Hatonda amubonehera mu hifaananyi hy’ahadeño ahaali ni haaduha omuliro mu lulafu ohuupi n’olusozi Sinaayi.

³¹ Musa ni gabona omuliro ogwali ni gwaduha aye n’ahadeño ni hataguhuliha nga genunja ng’ahanda gesenda getegerese. Naweene año paña ganulirira ejanjaasi lya MUSENGWA n’amuloma ati,

³² ‘Ndiise Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo.’ Musa ni ganulira ng’ateetema olw’obuti n’atenda n’ohuhejayo nindi.

³³ “Ng’año MUSENGWA amuloma ati, ‘Tusamo engayito jijo olwohuba ehifo aña wemereeye, hyawufu.

³⁴ Mbwene engeri eyi Abamisiri bali hugudyamo abaatu bange era puliye ohubinda hwawe olw’obulumi obu balimo. Olw’ehyo nijire ohubanunula mbatuse mu hujata ohwo. Ale njaahani hola kutume waagameyo e Misiri.’

³⁵ “Musa ono nj’oyu bala bageene ni baloma baati, ‘Nj’ani owahufuula omunugi era omulamuzi weefe?’ Era Musa ono nj’oyu Hatonda gatuma n’abita mu malayika owamubonehera mu hadeno ahaali ni haaduha omuliro, aje abe mutangirisi waawe abanunule mu wiidu.

³⁶ Era ng’abatangirira ohubatusa mu hyalo hy’e Misiri. Ng’ahola ebyamaliholiho mu moni j’Abamisiri, hwigenya ly’enyanya enando nomu lulafu ohuhena emyaha amahumi ane.

³⁷ “Musa omwene oyo nj’owaloma Abayisirayiri ati, ‘Hatonda alibatumira naabbi ohunwa mu balebe benywe ng’olu gaatuma ese eyi muli yeesi gabalamera ehibono hihye.’*

³⁸ Era omwene oyo nj’owaali omutangirisi w’abasehulu beefe mu lulafu olu bahumbaana hu lusozi Sinaayi malayika ko ahene amunambye ebibono ebi galomera abasehulu beefe. Ebibono ebyo ebireeta obulamu mbebi hwesi gatunambya.

³⁹ “Cooka abasehulu beefe abo bagaana ohumunulira era nga begomba bagameeyo e Misiri.

⁴⁰ Ehyanjwamo nga baloma Alooni mulebewe baati, ‘Ewe tubbotere abahatonda abanatutangirire olwohuba sihumanyire ehiguuye hu Musa owatutusa mu hyalo hy’e Misiri.’

⁴¹ Año paña babbotera ehifaananyi hy’enyana y’enombe nga bahinjongera era nga bamba ni bahijumirya mu hifo hya Hatonda ni beejaga olw’ehiitu ehi abeene bebbotera.

⁴² Hatonda yeesi abanjwaho bahole ehi benda nga bajumiryanga ebyaduha namugulu mu bbanga ohwoheresa ebibono ebi mulala hu banaabbi ganandiiha Hatonda n’aloma ati,

“ ‘Enywe Abayisirayiri,

mu myaha amahumi ane eji mwali mu lulafu
ebisolo ebi mwetanga ni munjajo ng’enjongo
mwapanga ndiise?

⁴³ Mwagegeruhananga eweema

y’ekuni eyi balanga baati Moleki,

n’ehifaananyi hy’emunyeenye eyi balanga baati Refani
ni biri mbebi mujumirya.

Olw’ehyo ndibanjajwamo eyiri abalugendwa

babanjira mu bunjanjaguse engereha wa Bbabbulooni.’ ”

⁴⁴ Nga Sitefaano atiina mu moni abaloma ati, “Abasehulu beefe ni baali mu lulafu baali n’eweema ni hali habonero ahalaga haati Hatonda ali ni nabo. Eweema eyo bayibbota ni beema hu ngeri eyi Hatonda galoma Musa era eyi gaali naweene.

* 7:37 7:37 Mag 18:15

⁴⁵ Oluvanyuma abasehulu beefe abomugigi ogundi aba Yoswa gatangirira nga baaja n'eweema eyo mu hyalo muno omu huli omu Hatonda gabbinga amawanga agaalimo. Eweema eyo yaali mu hyalo muno ohwolerera erala mu biseera bya Habaha Dawudi

⁴⁶ owaali omuhoda mu moni ja Hatonda. Nga Dawudi asunga ehiyale Hatonda aganye amutongolere enyumba omu ye omwene ko n'Abayisirayiri bosibosi bali n'ohumujumirihisyanga.

⁴⁷ Aye Hatonda sigamufugiirira, ohutusaho omusaani wa Dawudi Sulemaani nj'owatongola Yekaalu eyo."

⁴⁸ "Aye Oyo ali Namugulu Obugali, saamenya mu nyumba eji baatu batongola. Hiri ng'olu mulala hu banaabbi ganandiiha ebi galoma ati,

⁴⁹ " 'Egulu nj'etebe ey'obuugigi ohu nihala
ehyalo pohan ta amagulu gange.

Nyumba ya ngeri hi eyo eyi mulitongolera menyemo?

⁵⁰ Ese samwene sindiise owatonda ebiitu byosibyosi?'

⁵¹ "Baatu nywe muuli n'emoyo migumu hy'abatamanyire Hatonda! Muli basija abatenda hunulira ebibono bibye! Muli hy'abasehulu benywe bala olwohuba mwesi hiisi obuhya munahania ebi Omwoyo Omutukuvu aloma!

⁵² Naliho naabbi oyu basehulu benywe batahiyania? Obanga beeta ni nabo abalagula ohuuja hw'Oyo Omwawufu oyu enywe mwalyamo oluhwe bamwita!

⁵³ Enywe abeene husuna amagambi aga Hatonda gaja abamalayika baganjambya abasehulu beefe, nindi ndinywe abagajeemera mwagabbwaga."

Beeta Sitefaano ni bamuhubba amabaale

⁵⁴ Ab'oluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala ni banulira ebibono bya Sitefaano ebyo, ng'obusungu bubanjamba beninala oti bamulye bulye.

⁵⁵ Aye Omwoyo Omutukuvu gaali amaamiye Sitefaano n'amujaaye obugumu era ni gaheja namugulu mwigulu ng'abona Hatonda mu enono liryeni ni Yesu ni gemereeye mu hifo ehy'enono hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda.

⁵⁶ Ng'aloma abaali ni bamujosesya ati, "Bona! Egulu nderyo libwihuhire era mbona Omwana w'Omuutu ni gemereeye mu hifo ehy'enono hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda!"

⁵⁷ Abahahiiho ni banulira ebibono ebyo nga basemba amatwi n'engalo jaawe ni bahubba n'oluboyooboyo batanjulira ebi gaali n'aloma. Nga ko bosibosi bamuyabuluhiraho,

⁵⁸ bamujalundula bamutusa ebulafu w'ehibuga batandiiha ohumuhubba amabaale bamwite. Nga bala abeene humutaho obujulizi ow'obudulingi befihulamo ebyambalo byawe ebyohu mugulu babinjambya omuseere oyu balanga baati Sawulo abibanjambire ko banjange ohumuhubba bulanj amabaale.

⁵⁹ Ni baali ni bahubba Sitefaano amabaale, ng'asaba ati, "Yesu Musengwa kulomba onanje obulamu wange."

⁶⁰ Ng'ango ahoma ekumbo aloma n'ejanjaasi ery'amaani ati, "O Musengwa basonije ehibi hino." Ni gahena ohuloma ebibono ebyo ng'afa.

8

¹ Era Sawulo gaaliho gaawagira ehikolwa hy'ohwita Sitefaano.

Ohuhiyaania abafugiirira Kurisito

Hu ludaalo olwene olwo ohuhiyaania abafugiirira Kurisito ohw'amaani hwatandiiha mu Yerusaalemu. Ng'abafugiirira abahira obungi mu hibuga ehyo n'otuhiiseho abahwenda badulumano basasanira mu bitundu by'e Buyudaaya ni Samaliya.

² Aye ng'ebaayo abasinde abanadiini abaja basiiha omulambo gwa Sitefaano era ohufa huhwe hwabaluma bugali.

³ Aye Sawulo niye gagesyaho ohusiirisa ehibbubbu hy'abafugiirira era gati-inanga nyumba hu nyumba n'ajasa abafugiirira abasinde n'abahasi gabadyedyesa gabadaanya mu komera.

Filipo abuulira mu Samaliya

⁴ Ng'ango abafugiirira bala abasasaana olw'ohubahiyaania batiina ni balomera abaatu ehibono hya Hatonda eyi hiisi mulala hu bo gajanga.

⁵ Mulala hu bo oyu balanganga baati Filipo nga gehirira atiina mu hirala hu bibuga byomu twale ly'e Samaliya alomera abaatu baayo ati Yesu* nj'oyu Hatonda gafuujaho amate gaaje anonole abaatu.

⁶ Abaatu abeene abangi nga banulira ebi Filipo gabalomeranga era nga babona n'ebyamaliholiho ebi gaholanga. Ehyo nga hireetera bangi ohutaayo omwoyo hubi gabalomanga.

⁷ Ng'emisambwa jinwanga hu baatu abeene abangi ni jaana hwana n'ejanjaasi ery'amaani. Era bangi aba hyali ni hisanyalahiise ni batananga n'ohwecuusa ko n'abaleme nga banona.

⁸ Nga nabaango esangaalo ebitirifu mu hibuga ehyo.

⁹ Naahani naalino mu hibuga ehyo omusinde oyu balanganga baati Simooni owaali omunena hanunye era ni genunjisa abaatu bosibosi mu Samaliya. Era ni gepaaha ng'olu ali wa hitalo.

¹⁰ Abaatu abeene abangi mu Samaliya ohunwa hu banaasi ohwolera erala hu beginghiriri baali bamufugiiriramo ni baloma mbo omuutu oyo gaali nje "Maani ga Hatonda" era mbo nj'ahihenaho.

¹¹ Abaatu bomu hibuga ehyo bamufugiirirangamo olwohuba gabenunjisanga n'ebyonona buwe.

¹² Aye ni banulira obuhwenda ow'Amanuliro Amalangi aganjamba hu Yesu Kurisito ko n'obunugi wa Hatonda obu Filipo gabalomera nga bafugiirira bababatiza, abasinde n'abahasi.

¹³ Ni Simooni omwene yeesi ng'afugiirira bamubatiza. Ni gabatiziwa ng'alonderesanga Filipo hiisi eyi gajanga era genunjanga ebyamaliholiho eby'amaani ebi gabonanga Filipo n'ahola.

¹⁴ Abahwenda abaali e Yersaalemu ni banulira baati abaatu b'e Samaliya baali bafugiiriye ehibono hya Hatonda, nga banindihayo Peetero ni Yowaane.

¹⁵ Ni boola e Samaliya nga basabira abafugiirira Omwoyo Omutukuvu abeeheho,

¹⁶ olwohuba yaali enjuma wayire mulala hu bafugiirira abo owaali n'asunire Omwoyo Omutukuvu. Baali bababatihize hubabatiza mu siina lya Yesu Musengwa.

¹⁷ Ng'ango Peetero ni Yowaane bata emihono hu hiisi mulala hu bafugiirira abo ng'amaani g'Omwoyo Omutukuvu gabamaamira.

¹⁸ Simooni ni gabona ati abahwenda abo ni bata emihono hu baatu amaani g'Omwoyo Omutukuvu gabamaamira, gagesyaho ohunja abahwenda abo ebbeesa,

¹⁹ n'abaloma ati, "Keesi mupeho amaani ago hiisi oyu natengaho emihono Omwoyo Omutukuvu amumaamirenga."

²⁰ Aye nga Peetero amuloma ati, "Hihunire era osihiirihire eyo n'ebbeesa jijo! Olwohuba onjeega oti Omwoyo wa Hatonda bamugula bugule n'ebbeesa!

²¹ Onjuma n'omugabo gwo sigwosi mu bunjeeresa buno olwohuba omwoyo gugwo simulunamu mu moni ja Hatonda.

* 8:5 8:5 Oba Yesu Kurisito.

²² Olw'ehyo webbwage wenjunderere Hatonda Musengwa ahusonije olw'ohungeega otyo mu mwoyo gugwo;

²³ olwohuba mbona nga wijuuye egongi era oguuye mwironjo ery'ehibi."

²⁴ Simooni ng'aloma Peetero ni Yowaane ati, "Musabire Hatonda Musengwa ganjede njanjume wayire hirala hu bibono ebyo ehi njolaho."

²⁵ Peetero ni Yowaane ni bahena ohulomera abaatu baayo ebinjamba hu Yesu n'ohubabuulira ehibono hya Hatonda Musengwa, nga baagamayo e Yersaalemu. Ni baali ni baagama batiinanga balomera abaatu abomu bitahere by'e Samaliya Amanjuro Amalanji aganjamba hu Yesu.

Filipo n'omuhulu Omwesopiya

²⁶ Njaahani lulala malayika wa Hatonda Musengwa galoma Filipino ati, "Yehirira mu mehירו oñambe engira ebitira mu lulafu n'enjwa e Yersaalemu n'etiina mu hibuga hy'e Gaaza."

²⁷ Ng'ango Filipino genyoheramo atiina. Ni gaali n'agenda nga gagaanana n'omusinde Omwesopiya owaali mulala hu beginghiriri abanjeresanga Kandake, habaha omuhasi owaali n'anjuga ehyalo ehi balanga baati Esopiya. Omusinde oyo gaali mulañe era n'ali nj'omunjanika wa Kandake. Omusinde oyo gaali mu lugendo ni gaagamayo engo n'anjwa e Yersaalemu eyi gaali n'atiinire ohusaba.

²⁸ Mu lugendo lulwe luno gaali gehaaye mu higaali hihye n'asoma ehitabo hya naabbi Yisaaya. ²⁹ Ng'ango Omwoyo Omutukuvu aloma Filipino ati, "Tiina ogendere njapi n'ehigaali ehyo."

³⁰ Nga Filipino asesera goola hu higaali hy'omusinde ola. Ni gahyolaho ng'amunulira n'asoma ehitabo hya naabbi Yisaaya, nga ko amubuusa ati, "Ebi osoma obitegeera?"

³¹ Ng'ola amugobolamo ati, "Kadi! Sipanga hubitegeera ohutusaho ni njalijo obunyonyooye amahulu." Ni gahena ohuloma atyo ng'asunga Filipino aniine mu higaali hihye gehale njalala ni naye amunyonyole amahulu gabyo.

³² Omusinde oyo gaali asoma ehyanandiihiwa ehiroma hiiti, "Gaali hy'etaama eyi banjira ohusala; era hy'enyana y'etaama eyitabbaalaala ni bayisalaho amooya, yeesi sigasimula abo abamubonyabonya.

³³ Abaatu bamujerega, era sibaganya abobunangi ohumulamula ni batehubbira. Enjuma owanyonyola hu lulyo lulwe, olwohuba obulamu wuwe waali bunjooyeño."

³⁴ Omusinde ola ng'abuusa Filipino ati, "Ndomereho. Naabbi oyo gaali aloma hu nj'ani? Gaali geromaho omwene oba gaali aloma hu muutu wundi?"

³⁵ Nga Filipino atagihira hu hyanandiihiwa ehyene ehyo amulomera Amanjuro Amalanji aganjamba hu Yesu.

³⁶ Baali bahitiina nga boola anjali ehidiba hy'amaaji. Ng'omusinde oyo aloma Filipino ati, "Bona! Ehidiba hy'amaaji kehino! Hola bumbatize."

³⁷ Ng'ango Filipino amuloma ati, "N'oba n'ofugiirira n'omwoyo mulala, onjanga ohubatiziwa." Ng'omusinde ola amugobolamo ati, "Fugiirira ti Yesu Kurisito Mwana wa Hatonda."†

³⁸ Ng'ango omusinde oyo omweginghiriri alagira bemeereese ehigaali. Nga Filipino n'omusinde oyo beeha mu maaji, Filipino amubatiza.

³⁹ Ni banjwa mu maaji, ng'ango ni naango Omwoyo wa Musengwa atusango Filipino mu moni j'omusinde ola ndagobolayo humubona nindi. Cooka niye ng'atiina mu moni n'olugendo lulwe ni gejuuye esangaalo.

† 8:37 8:37 Ebbayibbuli ejindi jibula lunyiriri luno.

⁴⁰ Aye Filipino niye gaja ohweyagaana Omwoyo n'amujirire mu hibuga Azooto. Ni gaali eyo ng'agenda n'ano ni nanjala n'atiina n'alomera abaatu Amanjuro Amalanji mu bibuga byosibyosi ohwola olu goola mu hibuga hy'e Kayisaaliya.

9

Sawulo afugiirira Kurisito (Bik 22:6-16; 26:12-18)

¹ Naahani mu ndaalo enyene ejo Sawulo gaali anera hunera ohwita abafugiirira Yesu Musengwa. Hino hyamuleetera ohutiina eyiri Omuhulu w'Abasengi,

² gaamusunga amune ebbaluja eyimwanjula mu mahumbaaniro g'Abayudaaya agomu hibuga Damasiko aje abone hanye eriyo abasinde n'abahasi, abagendera mu Ngira ya Musengwa, abanjambe ahene abahoolomye abanjire e Yerusaalemu babasalire omusango.

³ Sawulo n'aba gaali ni nabo ni baali ni batiina ko ni banatere ohwola e Damasiko, ng'ano ni naano enjase ey'amaani ohunwa mwigulu emuhubba yimweswanigirisa.

⁴ Ng'agwa n'asasi anjura ejanjasi ni njalijo aloma ati, "Sawulo, Sawulo, lwahiina bukiyaania?"

⁵ Nga Sawulo abusa ati, "Ndiwe ani Musengwa?" Ng'omuutu oyo owaloma amugobolamo ati, "Ndiise Yesu oyu ohiyaania."

⁶ Ale yinyoha otiine mu hibuga, eyo peyi banahahulomere ehyohuhola."

⁷ Ng'abasinde abaali ni Sawulo bibatangaliha ni banjuma hy'ohuloma olwohuba banjura ejanjasi aye ndibabona muutu yesiyesi.

⁸ Ng'ano Sawulo genyoha aye ni galimbula geyageene n'atabona era ng'abahye bamujamba hu muhono bamugeesya bengira mu Damasiko.

⁹ Eyo gahenayo endaaloo edatu n'atabona era n'atalya wayire ohunywa ehiitu hyosihyosi.

¹⁰ Naahani mu hibuga hy'e Damasiko yaaliyo omuutu afugiirira Kurisito ni bamulanga baati Ananiya. Ananiya oyo mu hwolesewa ganjura Musengwa n'amulanga ati, "Ananiya." Nga niye agobolamo ati, "Ndiise ono Musengwa."

¹¹ Nga Yesu Musengwa amuloma ati, "Yinyoha otiine mu mago g'omusinde oyu balanga baati Yuda. Amago ago gali hu luguudo olu balanga baati 'Oluguudo olulujamu,' era n'onooleyo obuuse bahulage omusinde ow'e Taruso oyu balanga baati Sawulo olwohuba mu hiseera ehyene hino ali husaba.

¹² Omusinde oyo aweene mu hwolesewa omuutu oyu balanga baati Ananiya ni gengira mu nyumba omu ali n'amwisaho emihono jije ohumusabira atandihe ohubona nindi."

¹³ Ng'Ananiya aloma ati, "Musengwa, puliye abaatu bangi ni baloma ebiitu ebyene ebingi hu musinde oyo n'ebigosi ebi gohiise hu baatu babo abagwalaafu abali mu Yerusaalemu.

¹⁴ Era ni n'ano gaajire n'ebbaluja ohunwa eyiri abatangirisi b'abasengi ba Hatonda ni bamufugiirira ohuujja ajase abahufugiirira bosibosi."

¹⁵ Aye nga Musengwa amuloma ati, "Ewe tiina ohole ehi kuloma, olwohuba oyo nj'oyu tobooye ohuujja ohulomera Abatali Bayudaaya n'abahabaha baawe ko n'abaatu ba Yisirayiri ehipambaho.

¹⁶ Era samwene nahumulage ng'olu asaniiye ohubonaabona bugali hu lwange."

¹⁷ Ng'ano Ananiya atiina gengira mu nyumba ya Yuda. Ni gabona Sawulo ng'amutaho emihono amuloma ati, "Omulebe Sawulo, Yesu Musengwa owahubonehera mu ngira ni wuuja n'ano gaatumire niije kunjambeho otagiithe ohubona nindi era n'Omwoyo Omutukuvu ohwiheeho ahumaamire."

¹⁸ Ni gagwisa ebibono ebyo ng'ango ni naango hu moni ja Sawulo hujwaho ebiitu ebyali oti hani magalagambwa g'enyeeeni era ng'atandiha ohubona. Ng'ango genyoha bamubatiza.

¹⁹ Era ni galyaho ebiryo, ng'agobolamo amaani.

Sawulo abuulira mu Damasiko

Ng'ango Sawulo ahena endaalo ndidiri naali n'abafugiirira Kurisito mu Damasiko.

²⁰ Era sigalwa nga gengiranga mu mahumbaaniro g'Abayudaaya n'alomera abaatu ati Yesu Mwana wa Hatonda.

²¹ Abaatu bosibosi abamujulira nga benunja ni baloma baati, "Ono sinje owahiyaa-nianga abafugiirira Kurisito mu Yerusaalemu? Era ehyo sinje ehyamuleetire ni n'ano noosi abajase ahene abanjire eyiri abatangirisi b'abasengi ba Hatonda?"

²² Cooka Sawulo niye geyongera hweyongera amaani mu husomesa goola ohujoleeresha Abayudaaya abaali mu Damasiko n'abahahasa ati Yesu Kurisito nj'oyu Hatonda gafuujaho amate anojole abaatu.

²³ Ni njabitanjo endaalo ejinjera ng'Abayudaaya bateesa bamwite,

²⁴ aye nga Sawulo ategeera oluhwe lwawe. Nga bala beemanga na mulyango ogwingira mu hibuga omuusi n'owiire ni betegeeresha hiisi abita olw'ohwenda bamujambe baje bamwite.

²⁵ Aye Sawulo ni ganayiraho abafugiirira nga nibo bagera ehire njagati bamuta mu gunaaba bamwibanjo bamubisya mu njundu eryali mu hiteepe ehyeswanigirisa ehibuga bamwiisa ebulafu geeeyiba anjwa mu Damasiko.

Sawulo abuulira e Yerusaalemu

²⁶ Sawulo ni goola e Yerusaalemu, ng'agesyaho ohwenjimba hu bafugiirira Kurisito aye nibo ni bamutya olwohuba baali babuusabuusa hanye dala Sawulo gaali afugiiriye Kurisito.

²⁷ Aye njaliho owahyawe oyu balanganga baati Bbalunaba oyo nj'owanjira Sawulo ng'amwanjula eyiri abahwenda. Era nj'owabalomera ng'olu Musengwa gabonehera Sawulo era gaaloma ni naye olu gaali mu ngira n'atiina e Damasiko. Era gabalomera ng'olu Sawulo gaali n'abuuliye n'obugumu hu binjamba hu Yesu Musengwa mu Damasiko.

²⁸ Hino hyabaleetera ohufugiirira Sawulo gaamenya ni nabo era getaaya n'abafugiirira bahye mu Yerusaalemu n'alomera abaatu n'obugumu ebinjamba hu Yesu Musengwa.

²⁹ Ng'alomanga n'Abayudaaya abaloma Oluyonaani ebinjamba hu Yesu era ganahananga ni nabo aye nibo ni banjeganganga hu ngeri y'ohumwita.

³⁰ Abafugiirira bahye ni bahitegeera nga bamutusaango bamujira hu mwalo gw'e Kayisaaliya gambuhe atiine e Taruso.

³¹ Ng'ango abafugiirira Kurisito mu matwale g'e Buyudaaya ni Galilaaya ko ni Samaliya baba n'emirembe olwohuba mu hiseera ehyo njali njabula abahiyaania. Ng'omujendo gw'abafugiirira gweyongera obungi era ng'Omwoyo Omutukuvu abaleetera ohweyongera ohuba n'amaani mu hufugiirira hwawe n'ohuta mu Hatonda Musengwa enono.

Ayineeya ni Doloka

³² Naahani Peetero gatiinanga njano ni nanjala mu matwale g'eyo n'ahyalira abafugiirira Kurisito. Era lulala gatiina aje ahyalireho abaatu ba Hatonda abomu hitehere hy'e Liida.

³³ Eyo gaganayo omusinde oyu balanga baati Ayineeya oyu hyali ni hisanyalahiise omubiri era n'anjotoheeye hu buliri ohuhena emyaha munaana.

³⁴ Ng'ango Peetero amuloma ati, "Ayineeya, Yesu Kurisito ahujonisyee. Yinyoha ofumbero obuliri buwo." Ng'ango ni naango Ayineeya genyoha gemeerera.

³⁵ Bangi hu baali ni bamenyire mu hitehere hy'e Liida ni Saroni ni bamubona n'anonire nga bafugiirira Yesu Musengwa.

³⁶ Naaahani mu hibuga ehi balanganga baati Yoopa mwalimo omwegi wa Yesu oyu balanganga baati Tabbisa ate mu Luyonaani ni bamulanga baati Doloka. Amahulu g'amasiina gano gombi gaali ti "enjobe." Habuhyabuhya Tabbisa gaholanga ebirani era n'ayeeda abagadi.

³⁷ Mu hiseera ehyo ehi Peetero gabeeramo e Liida, Tabbisa galwala ng'afa. Ni bahena ohwoga omulambo gugwe nga baguta mu hisenge ehyanamugulu mu nyumba eya kalina.

³⁸ Liida hyali hupi n'ehibuga hy'e Yoopa olw'ehyo abafugiirira b'e Yoopa ni banjira baati Peetero gaali ahiiri mu Liida, nga bamutumira abasinde babiri. Ni boola nga bamuloma baati, "Huhwegalihiiye, yinyoheramo hutiine e Yoopa."

³⁹ Ng'ango Peetero genyoheramo atiina ni nabo. Ni goola nga bamunjira mu hisenge ehyanamugulu omu mulambo gwali. Abanamwandu bangi nga bamweswanigirisa ni balira era ni bamulaga n'engoye eji Doloka gaali n'atungiiye abaatu n'ahiiri mulamu.

⁴⁰ Ng'ango Peetero abaloma bosibosi batule ebulafu, nga ko ahubba amafuha asaba. Ni gahena ng'acuuha aheja eyiri omulambo aloma ati, "Tabbisa, yinyoha." Ng'ango Tabbisa alimbula. Ni gabona Peetero nga genyoha gehala.

⁴¹ Nga Peetero amujamba hu muhono amwinyosa gemeerera ng'ahena alanga abanamwandu n'abafugiirira abandi, ng'amubanjamba n'ali mulamu.

⁴² Ng'efuma yehyo enjulirihana mu Yoopa mwosimwosi era nga hireetera bangi hu baatu baayo ohufugiirira Yesu Musengwa.

⁴³ Nga Peetero ahena ahamanga e Yoopa n'amenyire ewa Simooni omubambi w'ebyanjo.

10

Ohwolesewa ohu Koloneriyo gasuna

¹ E Kayisaaliya yaaliyo omusinde oyu balanganga baati Koloneriyo. Koloneriyo gaali muhulu w'ehibubbu hy'amaŋe g'Abarooma cikumi ehi balanganga baati, "Ehibubbu hy'abasirikale Abayitale."

² Omusinde oyo n'abomu mago gage bosibosi baali baha Hatonda enono era ye omwene n'asabanga habuhyabuhya era n'ali wahyere eyiri abagadi.

³ Lulala hu nyanga nga mwenda ej'egulo Koloneriyo gasuna ohwolesewa. Mu hwolesewa ohwo gabona malayika wa Hatonda owatiina aŋa gaali gaumulanga ati, "Koloneriyo!"

⁴ Nga Koloneriyo amuhansa ni gejuuye obuti. Ng'ango amuloma ati, "Musengwa, hiina?"

Nga malayika amugobolamo ati, "Hatonda asiima ehyere ehi oli ni nahyo eyiri abagadi era anjiiye ohusaba huhwo.

⁵ Olw'ehyo hu nyanga enyene yino tuma abaatu batiine e Yoopa bahulangire omuutu oyu balanga baati Simooni Peetero.

⁶ Omuutu oyo ali ewa Simooni omubambi w'ebyanjo. Enyumba yiye yiri huupi n'enyanja."

⁷ Malayika owaloma ni naye ni gaagamayo eyi ganwera, nga Koloneriyo alanga babiri hu beedu babe, n'omulala hu basirikale abamuhuumanga owaali yeesi n'anga Hatonda enono.

⁸ Ni batiina eyi ali ng'abanayira byosibyosi ebi malayika gamuloma nga ko ahena abatuma e Yoopa.

Ohwolesewa ohu Peetero gasuna

⁹ Ni wahya, esaawa jaali oti jija ohwola omukaaga ejomu muusi abaatu bala aba Koloneriyo gatuma ni banatere ohwola e Yoopa. Hu nyanga enyene eyo, nj'eyi Peetero ganiiniraho namugulu hu nyumba atiine asabe. ¹⁰ Ni gaali eyo ng'anjulira enjala n'emuluma era nga gegomba abeho n'ehi alya. Ni baali ni bahiitegeha ebiryo ng'asuna ohwolesewa.

¹¹ Mu hwolesewa ohwo gabona egulu oti libwihuhire era ni beesa hu hyalo ehiitu ehyali oti hani lusuuka olwene olubba ni balunambire hu esonda jaalwo ene.

¹² Hu lusuuka ohwo hwaliho hiisi solo ey'amagulu ane, ebyenjalula ebya hiisi ngeri ko n'enyuni eja hiisi hiha.

¹³ Gaali aheja anjulira ejanjaasi ni n'alinjo aloma ati, "Peetero yinyoha wiite ohene olye."

¹⁴ Ng'ano Peetero amugobolamo ati, "Bbe, Musengwa sipanga, olwohuba kiiri hulyangaho ehiitu ehy'embihho wayire ehitali higwalaafu."

¹⁵ Nga nindi omwene janjaasi lira amuloma ati, "Ehiitu ehi Hatonda ahenire ohugwalaasa otahiranga oti sihigwalaafu."

¹⁶ Nga Peetero anjulira ebibono ebyo ni babigobolamo emigigi edatu nga ko ano ni naano ehiitu hira ehyali oti hani lusuuka bahyagamyayo mwigulu.

¹⁷ Peetero gaali ahyejunja era ni gebuusa amahulu g'ehi aweene ng'abasinde bala aba Koloneriyo gatuma boosi boola hu nyumba ya Simooni bemeerera na mulyango.

¹⁸ Ni bahubba koodi nga babuusa hanye ano pana omugeni oyu balanga baati Simooni Peetero gaali.

¹⁹ Peetero ni gaali n'ahijeega hu bi aweene, ng'Omwoyo Omutukuvu amuloma ati, "Simooni, n'alinjo abasinde badatu abali huhwendula.

²⁰ Olw'ehyo ninuha otiine eyi bali. Otekania hutiina ni nabo olwohuba Ndiise abatumire."

²¹ Ng'ano Peetero aninuha atiina eyiri abasinde abo abaloma ati, "Ndiise ono oyu mwendula. Songa hiina ebaleetire?"

²² Ng'ano bamugobolamo baati, "Koloneriyo Omurooma era omuduumisi w'ehibbubbu hy'abasirikale ecikumi nj'atutumire eyi oli. Omusinde oyo mugwalaafu era ana Hatonda enono n'Abayudaaya bosibosi abamumanyire bamutamo enono. Malayika omugwalaafu gamuloma ahutumise otiine ewuwe obeho n'ebi omulomera."

²³ Ng'ano Peetero abasangalira abengisa mu nyumba.

Peetero ni Koloneriyo

Ni wahya, nga Peetero genyoha atiina ni nabo era nga balala hu bafugiirira bomu Yoopa bamunereheraho.

²⁴ Oludaalo olwagobolaho nj'olu booleraho e Kayisaaliya. Ni boola eyo bagaana Koloneriyo n'abalindiriyee era n'ahumbanisyee n'abalebe babe ko n'abemihago.

²⁵ Peetero ko gaali gengira ati mu nju nga Koloneriyo gaaja amusangalira era ng'ahubba amafuha ohulaga enono eri gaali namuna.

²⁶ Aye nga Peetero amwinyosa aloma ati, "A-a! Yinyoha! Ese keesi ndi muutu buutu hy'ewe."

²⁷ Peetero gamulomanga ebibono ebyo eno gengira n'aba gaali ni nabo mu nju era nga gagaanamo ehinjindi hy'abaatu ni bahumbeene.

²⁸ Ng'abaloma ati, "Muhimanyire bulanja muuti hy'embihho Omuyudaaya ohuhyalira Atali Muyudaaya wayire ohuholagana ni naye. Aye Hatonda gandagire mu hwolesewa ati sihiraji ohuloma omuutu yesiyesi ti simugwalaafu era ti hy'embihho ohuholagana ni naye.

²⁹ Olw'ehyo ni wandangire, nijire ni mbula ehi nemota. Ale naahani mundomere. Wandangiye hiina?"

³⁰ Ng'ango Koloneriyo amugobolamo ati, "Endaalo edatu ejahabita olwa leero lwahune ohunwa olu naali mu nyumba yange hu nyanga mwenda hya jino, ni saba. Ni naali ni saba ng'ango ni naango mbona omuutu ni gambaaye engoye ejimeregenya ni ganjemereeye emutwe.

³¹ Ng'omuutu oyo gandoma ati, 'Hatonda asiima ehyere ehi oli ni nahyo eyiri abagadi era anjuliye ohusaba huhwo.

³² Olw'ehyo tumisa bahulangire omuutu oyu balanga baati Simooni Peetero ali e Yoopa. Omuutu oyo ali ewa Simooni omubambi w'ebyanjo amenyire ohuupi n'enyanja.'

³³ Kale keesi nj'ohuhutumira abaatu bahulange era oholire bulani waaja. Hwesi naahani huhumbeene n'ano mu moni ja Hatonda ohunjulirisa byosibyosi ebi Musengwa ahulagiye ohutulomera."

Endomaloma ya Peetero ewa Koloneriyo

³⁴ Ng'ango Peetero atandiha ohuloma ati, "Naahani tegeeye ti Hatonda samomola mu baatu,

³⁵ wabula ganirisa hiisi muutu amuna enono era aholo ebirunamu n'atamubalira gwanga omu anwa.

³⁶ Mumanyire ng'olu Hatonda gatuna efe Abayisirayiri Amanjuliro Amalangi agaleeta emiyaaya n'abita mu Yesu Kurisito Musengwa w'abaatu bosibosi.

³⁷ Era mumanyire n'ebyalimo mu Buyudaaya, ebyatandihira mu twale ly'e Galilaaya Yowaane n'ahenire ohubuulira ati abaatu bebbwage balehejo ebibi byawe baba-tiziwe;

³⁸ ng'olu Hatonda gaja Yesu Omunazaleesi Omwoyo Omutukuvu era n'amaani agenjabulo. Yesu oyo gagendanga nosinosi, n'ahola ebirani era n'angonia bosibosi aba amaani ga Sitaani gaali ni gafutire, olwohuba Hatonda gaali ni naye.

³⁹ "Efe abahwenda babe huhahasa ebyo byosibyosi ebi gahola mu hyalo hy'Abayudaaya nomu Yerusaalemu. Abaatu ababi bamuhomerera hu musalabba nga bamwita.

⁴⁰ Aye ni nabitano endaalo edatu Hatonda ng'amulamusa era abaatu bamubona naali mulamu.

⁴¹ Abaatu bosibosi sibamubona ohutusaho efe aba Hatonda gaali n'ahenire ohutoboola ohuhola omulimo guno ogw'ohulomera abaatu ebimunjambaho. Efe hwalya era hwanywa ni naye n'ahenire ohulamuha.

⁴² Gatulagira hulomere abaatu ng'olu ali nj'oyo oyu Hatonda gaja obunangi ow'ohulamula abalamu n'abafu.

⁴³ Abanaabbi bosibosi baloma hu Yesu baati hiisi muutu amufugiirira balimusonija ebibi bibye olw'obunangi obuli mu siina lirye."

⁴⁴ Peetero gaali ahiroma ng'Omwoyo Omutukuvu geha hu baatu abo bosibosi abaali ni bamunjulirisa nga batandiiha ohuloma endimi eji baali ni batamanyire ni bajumirya Hatonda.

⁴⁵ Abayudaaya abafugiirira Kurisito abaali ni baneereheeyeho Peetero ohunwa e Yoopa ni baabona Hatonda n'angaaye Abatali Bayudaaya boosi ehirabo ehy'Omwoyo Omutukuvu, nga benunja.

⁴⁶ Babanjulira ni baloma mu ndimi ni bajumirya Hatonda. Nga Peetero niye aloma ati,

⁴⁷ "Abaatu bano ng'olu bahenire ohusuna ehirabo hy'Omwoyo Omutukuvu hyefe olu hwasuna n'alingo ananga ohubagaana ohubabatiza n'amaaji?"

⁴⁸ Olw'ehyo ng'alagira bababatiza mu siina lya Yesu Kurisito. Ni bahena ohubabatiza ng'abaatu abo basunga Peetero ohuhola n'abaho ni nabo ohuhena ahamanga.

11

Peetero anyonyola hu hwolesewa ohu gasuna

¹ Ng'ango abahwenda abasigalango ko n'abafugiirira Kurisito abomu Buyudaaya yosiyosi banulira baati abaatu Abatali Bayudaaya boosi baali bafugiiriye ehibono hya Hatonda.

² Olw'ehyo Peetero ni ganwa e Kayisaaliya gagamayo e Yerusaalemu, Abayudaaya bahye abaali ni bawagira ehy'Abatali Bayudaaya ohuhomola nga bamwoloobya baati,

³ "Otiina otye mu mago g'Abatali Bayudaaya era walyamo n'ebiryo?"

⁴ Ng'ango Peetero abaloohesa byosibyosi ng'olu byali ati,

⁵ "Ni naali mu hibuga e Yoopa ni ndi husaba nasuna ohwolesewa. Mu hwolesewa ohwo nabona ehiitu ehyali oti hani lusuuka olubba ni balunambire hu mbega jalwo ene ni balwisa aya naali ohunwa mwigulu.

⁶ Ni netegeeresa nga mbonaaho esolo ej'amagulu ane eja hiisi hiha n'ebyenjalula ko n'enyuni.

⁷ Ng'ango pulira ejanjaasi omuutu ni gandoma ati, 'Peetero, yinyoha wiite, ohene olye.'

⁸ Ng'ese mugobolamo ti, 'Bbe, Musengwa sipanga, olwohuba kiiri hulyangaho ehiitu ehy'embihho wayire ehitali higwalaafu.' "

⁹ Nga nindi pulira ejanjaasi lira eri nanulira ni linwa mwigulu omuutu oyo ni gandoma ati, "Ehiitu ehi Hatonda ahenire ohugwalaasa otahiranga oti sihigwalaafu."

¹⁰ Ebibono ebyo babigobolamo emirundi edatu, ng'ango bagobosayo olusuuka olwo mwigulu.

¹¹ "Mu hiseera ehyene ehyo abasinde badatu aba baali ni batumire eyi ndi ohunwa e Kayisaaliya nga boola mu mago omu naali.

¹² Era Omwoyo Omutukuvu nga gandoma tegania hutiina ni nabo eyiri owaali n'abatumire. Abalebe bano omukaaga boosi batiina ni nange era hwesihwesi hwengira mu nyumba yomwene hunanga.

¹³ Ni hwali eyo nga Koluneriyo omwene hunanga atuloohesa ng'olu malayika gamubonehera mu nyumba yiye era malayika oyo ng'olu gamuloma ati, 'Tumisa e Yoopa, bahulangire omuutu oyu balanga baati Simooni Peetero,

¹⁴ nj'anhulomere ebibono ebinahuleetere ewe omwene n'abomu mago gago bosibosi ohunonoha.'

¹⁵ "Ni natandiha ohuloma, Omwoyo Omutukuvu ng'abeehaho ng'olu hwesi oludaayi gatwihaho hu ludaalo lwa Petekoote.

¹⁶ Ehyo ni hyalino nga kebulira ehi Musengwa galoma ati, 'Yowaane gabatiza n'amaaji aye enywe muja hubatiziwa mu Omwoyo Omutukuvu.'

¹⁷ Olwo naahani Hatonda n'aba n'anyaaye abaatu abo Abatali Bayudaaya ehirabo ehyene ehyo ehi gatuna efe ni hwafugiirira Musengwa Yesu Kurisito, naahali ndiise ani ohunahania Hatonda mu hi aholire?"

¹⁸ Ni banulira ebibono ebyo, banuma hindi hya huloma wabula bajumirya hujumirya Hatonda ni baloma baati, "E-e! Naahani Hatonda anyaaye n'Abatali Bayudaaya ekabi ey'ohwebbwaga n'ohufugiirira Yesu basune obulamu obutanwano!"

Abafugiirira Kurisito mu Atiyokiya

¹⁹ Naahani balala hu bafugiirira Kurisito bala abasaasaana ohunwa mu Yerusaalemu olw'ohuhiyaania ohwalino ni beetire Sitefaano, bagenda nga boola mu twale ly'e Foyinikiya abandi hu hizinga Kipuro n'abandi mu hibuga hy'Atiyokiya. Hiisi eyi babitanga batiinanga ni balomera Bayudaaya bonene Amanuliro Amalanji aganjamba hu Yesu.

²⁰ Aye abandi hu bafugiirira abo baali basinde abaali ni basimuha hu hizinga Kipuro nomu hibuga Kireene. Abo ni batiina mu Atiyokiya, nga batandiiha ohulomera Abayonaani* boosi Amanuliro Amalanji aganjamba hu Yesu Musengwa.

²¹ Nga Hatonda Musengwa abanjambiraho era nga bangi hu bo bacuuha bafugiirira Yesu Musengwa.

²² Amanuliro ago ni gagwa mu matwi gabafugiirira Kurisito abaali mu Yersaalemu nga batuma Bbalunaba mu Atiyokiya.

²³ Bbalunaba ni goola gaabona ng'olu Hatonda ganjambira abaatu abo ehisasabirisi ng'asangaala era ng'abahubbirisa bosibosi ohusigala ni bali beheneerefu mu myoyo jaawe ohwesiga Yesu Musengwa.

²⁴ Bbalunaba gaali musinde mulani era Omwoyo Omutukuvu n'ali nj'amutangirira mu byosibyosi ebi gaholanga era ni gesigira erala Hatonda. Abaatu bangi nga boola ohufugiirira Yesu Musengwa hulwa Bbalunaba.

²⁵ Naahani olwola nga Bbalunaba atiina mu Taruso ohuheja Sawulo.

²⁶ Ni gamubona ng'atiina ni naye mu Atiyokiya aje amuyeedeho omulimo gw'ohusomesa abafugiirira Kurisito. Eyo nga bahenayo omwaha omuhwiye ni bali n'ehibbubbu hy'abafugiirira ehyomu hibuga ehyo nga basomesa abaatu abeene abangi. Eyo mu Atiyokiya peyi basookera ohuguliha abafugiirira Kurisito esiina baati, "Abakurisitaayo."

²⁷ Mu hiseera ehyo ng'ebaayo abanaabbi abanjwa e Yersaalemu beehirira batiina mu Atiyokiya.

²⁸ Ni baali eyo, nga mulala hu bo oyu balanganga baati Agabbo gemeerera mu baatu ohubaaho n'ehi aloma. Ng'ano Omwoyo Omutukuvu amulomeramo ng'olu enjala ey'amaani yaali neja hugwa mu hyalo hyosihyosi ehi Abarooma baali ni banjuga (Enjala eyo yagwanjo mu mulembe gwa habaha w'Abarooma oyu balanganga baati Kulawudiyo).

²⁹ Ehyo ni hyalino, ng'abafugiirira bomu Atiyokiya basalano ohwesondamo obuyeedi ni beema hu pamba ya hiisi mulala hu bo babunjeere abahyawe abaali mu twale lya Buyudaaya.

³⁰ Ni bahena ohwesonda nga batuma Bbalunaba ni Sawulo banjire obuyeedi owo babunjambye abatangirisi ab'ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito babunje abo abaali ni banjuma hyahwenjambaho.

12

Ohuhiyaania hwa bafugiirira hweyongera

¹ Naahani mu hiseera ehyo habaha Herode gatandiha ohuhiyaania abafugiirira Kurisito era galagira bajase balala hu bo babadanye mu komera.

² Nga habaha oyo alagira beeta n'epiima omuhwenda oyu balanganga baati Yakobbo mulebe wa Yowaane omuhwenda.

³ Ni gabona ehi aholire ni hisangahise abatangirisi b'Abayudaaya ng'alagira bajasa ni Peetero yeesi bamudanya mu komera. Ehyo gahihola mu hiseera hy'Embaga y'Abayudaaya eyi baliiraho emigaati eji batatayemo ehisimbulusa.

⁴ Ni bahena ohunjamba Peetero nga Herode alagira bamudanye mu komera era ng'alagira bayungule ebibbubbu bine eby'abasirikale bane bane bamuhuume butiribiri ni batamuna simire. Herode gaali genda anosesye Peetero mu lwijuuye oludaalo lw'Embaga ey'Ohuhebuliraho Ohubihisya ni lubitire.

⁵ Ng'ano bajasa Peetero bamubona mu komera aye abafugiirira bahye nga begumya ohumulombera Hatonda amuyeede.

* 11:20 11:20 Oba Abatali Bayudaaya.

Malayika ayeeda Peetero ohujwa mu komera

⁶ Ko buhene buhye hu ludaalo olu Herode gaali n'ategehire ohulagira baleete Peetero bamuñosesye mu lwijuuye lw'abaatu, Peetero gaali anenyuhire ñagati w'abasirikale babiri, ni bamuhaadire n'enjegere* ebiri era n'abasirikale abandi ni bahuumire hu lwigi lw'ekomera.

⁷ Ni gaali mwiro ng'ango ni naango malayika wa Musengwa gaaja, ng'ehimyaso hihwana ehisenge hyosihyosi omu gaali. Nga Malayika oyo ahoonya Peetero mu mbafu amwinyosa mwiro ahena amuloma ati, "Yinyoha mangumangu!" Ng'ango enjegere eji bali ni basidihire Peetero jinwa hu mihono jigwa ñaasi.

⁸ Nga malayika oyo amuloma ati, "Yambala ebyambalo n'ebirayito bibyo." Nga Peetero aholo ng'olu bamuloma. Nga malayika amuloma ehindi ati, "Yebone olugoye lulwo ohene wunonde."

⁹ Nga Peetero atula mu komera alonda malayika cooka n'atahahasa ati ebi malayika gaali n'amuholera dala bituufu era byali biri hubango. Niye gaali añeega ati gaali alihwolesewa.

¹⁰ Ng'ango bagenda baabita hu hibubbu ehidaayi ehy'abasirikale abaali ni bahuuma ekomera. Nga babita nohu hyohubiri boola hu lwigi olw'ehyoma olwali hu mulyango ogwiguhira mu ngira eyija mu hibuga. Ni balwolaho nga lweyigula olwene batula boola mu luguudo. Ni bagenda ni balunama lulala hu nguudo baluheenaho ng'ango ni naango malayika amugotaho.

¹¹ Nga mu hiseera ehyo Peetero ko afaania ati ebyali ni bibaayango dala byali bituufu ng'aloma ati, "Ñaahani tegeeye ti Musengwa atumire malayika wuwe gaaje gaatuse mu meeno ga nasaña omu Herode abaaye ni gataaye ni n'ebyo byosibyosi ebi batangirisi b'Abayudaaya babaaye ni baneega ohukola."

¹² Ni gahena ohuhifaania ng'agenda atiina ewa Malyamu nyina wa Yowaane oyu balanganga erindi baati Mariko. Eyo abafugiirira baali bahumbaaniyeyo ohumusabira, Hatonda amuyeede.

¹³ Peetero ni goola gakookona hu lwigi ng'omuhaana oyu balanganga baati Rooda owaali n'atamba mu mago ago, atiina aje abone nj'ani akookona.

¹⁴ Omuhaana ni gafaania ati ejanjaasi ly'owaali n'akookona lyali lya Peetero gaduluma n'esangaalo ni lyenda humwita wiite nga gaagamayo n'atamwiguliiyengo. Ng'alomera abaali mu nyumba ati, "Peetero nj'ali ebulafu gemereeye hu mulyango!"

¹⁵ Nga bala bamubuusa baati, "Oguuye eralu?" Omuhaana ni gabahahasa ati hituufu, nga bahanda baloma baati, "Oyo anabe malayika wuwe amuhuuma."

¹⁶ Aye Peetero niye gaali geyongera ohukookona. Ni beegulango bamubona nga benunja.

¹⁷ Nga Peetero abanubira omuhono ohubanoleresa ng'abalomera ng'olu Musengwa gaali n'amutuhiise mu komera. Era ng'abaloma ati, "Bino mubiromereho Yakobbo n'abalebe abandi." Ng'ahena anwayo atiina anaatu anandi.

¹⁸ Ni wahya mu mugamba nga ñabaango ohutabuha ohw'amaani mu basirikale abaali ni bahuuma Peetero ni bebuusa abeene n'abeene ehyali ni himwolireho.

¹⁹ Ni byagwa habaha Herode mu hutwi ng'alagira bamunenje aye ndibamubona. Ehyanjwamo ng'abuusa abasirikale abaali ni bamuhuuma ohubiroosa ng'olu gabey-ibaho ko agote. Ni byabahaya ng'alagira babeete.

Ohufa hwa Herode

Ebyo ni byanjwa, nga habaha Herode anjwa mu twale ly'e Buyudaaya gehirira atiina mu hibuga hy'e Kayisaaliya abeho eyo ohuhena ahamanga.

²⁰ Mu hiseera ehyo habaha Herode gaali asuuleene n'abaatu bomu bibuga ehy'e Tiiri ko ni Sidoni. Balala hu baatu bomu bibuga ebyo nga benimba batiina eyi ali baje

* 12:6 12:6 Huj 12:1-27

bamubone basyane. Ni boola nga banjooyanjooya Bulasito omunjeeresa wa habaha oyu gasiganga ohwesiga ni bamusunga abateereyo ahabega habaha Herode aganye nabenjo ekolagana ntagati waawe n'egwanga lirye olwohuba nj'eryabaliisanga.

²¹ Hu ludaalo olu Herode gabalaga ati ndolu anababone, gambala ebyambalo bibye eby'obunugi nga gehala hu tebe yiye ey'obunugi ng'aloma eyiri abaatu bosibosi abaali ni bahumbeene.

²² Ng'ango abaatu abo bamupaaha ni baloma baati, "Ono aloma eyi huli simuutu wabula hatonda!"

²³ Olwohuba Herode sigana Hatonda enono aye galeha abaatu bamupaaha ni bamulanga hatonda, naweene ngo malayika wa Hatonda Musengwa ng'amudanyaho olumbe era nga enyende jimulya mulamu ahena afa.

²⁴ Aye ehibono hya Hatonda niho nga hyeyongera ohuhwana mu baatu era n'omunendo gw'abafugiirira nga gweyongera.

²⁵ Bbalunaba ni Sawulo ni boosa obuyeedi obu bafugiirira bomu Atiyokiya babana ohunirira abahyawe abomu Yerusaalemu, nga baagamayo mu Atiyokiya ni Yowaane oyu balanganga erindi baati Mariko.

13

Baabula Bbalunaba ni Sawulo banjeereze Hatonda

¹ Naahani mu hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito mu Atiyokiya mwalimo abanaabbi ko n'abasomesa abasomesanga ebinjamba hu Hatonda. Abaatu abo baali nje Bbalunaba ni Simyoni oyu balanganga erindi baati Mumali ni Lukiyo ow'e Kireene ni Sawulo ni Manayeeni owaali ow'omuboolo gwa habaha Herode.

² Lulala abaatu abo ni baali mu husaba n'ohusiiba, Omwoyo Omutukuvu ng'abaloma ati, "Muutobolere Bbalunaba ni Sawulo baakolere omulimo ogu nabalangira."

³ Ng'ango bosibosi beyongera ohusiiba n'ohulombera Sawulo ni Bbalunaba. Ni bahena nga babataho emihono ohubaabula ohuholanga emirimo eji babalangira nga bahena babaseebula batiine bahole emirimo ejo.

Bbalunaba ni Sawulo batiina hu hizinga Kipuro

⁴ Ng'ango Omwoyo Omutukuvu atangirira Bbalunaba ni Sawulo nga batiina nana ni nanjala ni babuulira Amanjuro Amalanji. Ni banwa mu Atiyokiya beehirira nga batiina hu mwalo gw'e Selewukiya eyi banwa nga basomoha batiina hu hizinga Kipuro. ⁵ Hu hizinga hino boolera hu mwalo gw'e Salamisi. Ni baali eyo nga babuuliranga ehibono hya Hatonda mu mahumbaaniro g'Abayudaaya. Yowaane oyu balanga baati Mariko gaali ni nabo era gabayeedanga mu mulimo guno.

⁶ Ng'abaatu abo bondatu bagenda ohunwa eyi ehizinga ehyo hitandihira ohwola eyi hyagama mu hibuga ehi balanganga baati Paafo. Eyo baaganayo omunjeza Omuyudaaya era naabbi ow'obudulingi oyu baali ni balanga baati Bari Yesu.

⁷ Omunja oyo gaali meeri y'omunugi ow'ehizinga ehyo oyu balanganga baati Serugiyo Pawulo. Serugiyo Pawulo gaali munugi owaali omulabuhi era gatumisa bamulangire Bbalunaba ni Sawulo ni genda yeesi bamulomere ehibono hya Hatonda.

⁸ Aye omunja oyo oyu balanganga baati Eluma olwohuba c'ehi esiina lirye lira lyali ni litegeesa, ng'anahania ebya Bbalunaba ni Sawulo n'atenda omunugi oyo afugiirire Kurisito.

⁹ Ng'ango Omwoyo Omutukuvu amaamira Sawulo oyu balanganga erindi baati Pawulo ng'asimba Eluma emoni,

¹⁰ ahena amuloma ati, "Musinde ewe, oli munjeeresa wa Sitaani. Oli wamahiribania era owijuuye obudulingi. Onahania hiisi hiitu ehirani mu moni ja Hatonda.

Soolirehera ayo ohubbaamya abaatu ohunwa hu bibono ebituufu ebinjamba hu Musengwa?

11 Ale ni naahani nayo Hatonda Musengwa genda huhuboneresha era genda huhwigala emoni ohene ahamanga n'oli munofu n'otabona njase y'eryuba." Ng'ayo ni naayo emoni j'omusinde oyo omunja jiihaha olubooha ng'ehyalo himaliya ndananga hubona. Ng'atandiha ohumamaata humamaata ni gendula omuutu ow'ohumuamba hu muhono amutangirire.

12 Omunugi Serugiyo Pawulo ni gabona ebyolire hu munja oyo nga genjira bugali esomesa eyinjamba hu Yesu Musengwa era ng'ahena amufugirira.

Pawulo abuulira mu Atiyokiya nomu Pisidiya

13 Ebyo ni byanwa nga Pawulo n'abahye ababiri basomoha ohunwa e Paafu bambuha boola e Peruga mu twale ly'e Pafiliya eyi Yowaane oyu balanganga erindi baati Mariko gabaleha geeyagamirayo e Yerusaalemu.

14 Nga Pawulo ni Bbalunaba nibo banwa e Peruga batiina mu hibuga Atiyokiya mu hitundu ehi balanga baati Pisidiya. Oludaalo olwa Sabbaato ni lwola nga batiina mu humbaanira ly'Abayudaaya beehala.

15 Nga nabaayo ow'asomera abaatu Ebyanandihwa ohunwa mu bitabo by'amagambi ebi Musa ganandihwa nomu bitabo by'abanaabbi. Ni gahena ng'abatangirisi b'ehumbaanira eryo batuma omuutu alome Pawulo n'owahye ati, "Aboluganda ni muba n'ehibono ehy'ohugumya abaatu, esaawa nj'eyino."

16 Ni baloma Pawulo baaty, nga genyoha aya ahabonero n'ahola omuhono beetege bamunulirise ng'ahena aloma ati, "Bayisirayiri bahyange ni nenywe Abatali Bayudaaya aye ni mujumirya Hatonda, mutege ohutwi mbalomere.

17 Hatonda oyu efe Abayisirayiri hujumirya gatobola abasehulu beefe ni baali babuli mu hyalo hy'e Misiri babe baatu babe era ng'abaasa basaalagana bafuuhaga egwanga ery'abaatu oluhulende. Ehiseera hyola ng'abatusa eyi baali ni banjatiye n'atambisa obunangi buwe ow'amaani.*

18 Nga gahena abalabirira mu lulafu ohuhena emyaha ng'amahumi ane ni gehalirihire obuhahadafu waawe.*

19 Ng'abanambiraho asihirisa amawanga omusanvu agaali ni gamenyire mu hyalo hy'e Kanani. Ni gahena ohugasihirisa ng'abana ehyalo ehyo ohuba obutaka waawe.*

20 Ehyo hyanjira emyaha ng'ebihumi bine n'ataanu. Ebyo ni byanwa nga Hatonda abateerayo abalamuzi ohubalamulanga era omugigi ogwo gwaliyo ohwolera erala mu biseera bya naabbi Samwiri.*

21 Ehiseera hyola Samwiri n'ahiramula ng'ayo basunga babane habaha abe nj'abanjira. Nga Hatonda abana Sawulo omusaani wa Kiisi ow'ehiha hya Bbenjamini ow'abanjira ohuhena emyaha amahumi ane.*

22 Hatonda ni gatusa hu Sawulo owahabaha ng'atayo Dawudi ohuba habaha waawe. Dawudi oyo Hatonda gamulomaha ati, 'Paaye Dawudi omwana wa Yese nj'omusinde owoleene n'ebinjira byange era anaholenga byosibyosi ebinjolera hu mwoyo.' "

23 Hatonda gooheresha ehi gasubisa abasehulu beefe n'ahibisya mu lulyo lwa Dawudi ni ganya Yisirayiri Yesu ohuba Omunonjosi.

24 Yesu ni gaali n'ahiiri hutagiiha omulimo gugwe, Yowaane omubatiza geheerera galoma abaatu bosibosi mu Yisirayiri bebbwage babatiziwe.

25 Era Yowaane ni gaali n'aheneresa omulimo gugwe gabuusa abaatu ati, "Munjeega muuti ndiise ani? Mutanjeega muuti ndiise Omunonjosi oyu babasubisa. Niye

* 13:17 13:17 Huj 1:7; 12:51 * 13:18 13:18 Hub 14:34 * 13:19 13:19 Yos 14:1 * 13:20 13:20 1 Sam 3:20

* 13:21 13:21 1 Sam 8:5; 10:21

anahanondeho egongo, ese ni poyeenjo era oyo gaakira obunangi sipoomera wayire n'ohubonjolola ekoba j'engayito jije."

²⁶ Ale Aboluganda Abayisirayiri abomu lulyo lwa Yibbulayimu ko ni nenywe Abatali Bayudaaya aye ni mujumirya Hatonda mulehe mbalomere. Hatonda ganyeeres a ebibono bino ebinamba hu Munonosi hu lwefe.

²⁷ Abaatu bomu Yerusaalemu ko n'abatangirisi baawe sibafaania baati Yesu nj'Omunonosi, cooka mu hutamufaania ohwo hyabanweramo ohumusalira omusango ogw'ohufa booheresa ebibono by'abanaabbi ebi basomanga hiisi ludaalo lwa Sabbaato.

²⁸ Wayire banjuma songa etuufu eyitisa Yesu, basunga Pilaato alagire bamuhomerere hu musalabba.

²⁹ Ni bahena ohwoheresa byosibyosi ebi Ebyanjandiihiwa bimulomaho, nga njabaano abamutusa hu musalabba bamusiiha.

³⁰ Aye Hatonda ng'amulamusa.

³¹ Yesu ng'ahena hu hyalo endaalo enyene enyingi n'atiina n'abonehera abaloobera babe aba ganjwa ni nabo e Galilaaya ohutiina e Yerusaalemu. Hatyane abaatu abo nj'abana obujulizi obumunambaho.

³² "Njahaani Amanjuro Amalanji aga hubalomera gali gaati ehi Hatonda gasubisa abasehulu b'efe,

³³ ahyoherehiise mu mulembe guno eyiri efe abaana baawe n'alamusa Yesu. Ehyo era hyoheresa ehyanandiihiwa mu Zabbuli eyohubiri ehiroma hiiti,

" 'Oli Mwana wange,

olwa leero kusaaye.'*

³⁴ "Olwohuba Hatonda galamusa Yesu era nga saligobolayo hufa nindi, c'ehigira aloma ati, 'Ng'olu n'asubisa Dawudi, mwesi ananjuma hubuusabuusa ndibana ekabi.'

³⁵ Nomu Zabbuli eyindi Dawudi aloma ati,

" 'Solireha Omwawufu wuwo ohubolerayo.'

³⁶ "Dawudi ni gahena ohuhola emirimo eji Hatonda gendire ahole, gafa era bamusiiha mu masiiro g'abasehulu babe.

³⁷ Aye Yesu oyo oyu Hatonda galamusa ohunjwa e magombe sigabola.

³⁸ "Olw'ehyo balebe, muhitegeere muuti Hatonda asoniya ebibi byenywe olw'ehyo ehi Yesu gahola sosi olw'ohuhuuma amagambi aga bana Musa. Hatonda ananga ohusoniya ebibi byenywe.

³⁹ Hatonda asoniya ebibi bya hiisi muutu afugiirira Yesu, ehi amagambi ga Musa gatanjanga huhola.

⁴⁰ Olw'ehyo mumanya ebi banaabbi baloma bitaboolaho. Olwohuba baloma baati,

⁴¹ " 'Ale enywe abatala ebindoma ohuhola,

mutiine mu moni n'ohwenjunga muhene musiihirire,

olwohuba njalijo ehi ndi huhola mu mulembe gwenywe,

cooka ehi mutanjanga hufugiirira,

wayire nolu njabaano abanyonyola.' **

⁴² Pawulo ni gahena ohuloma ebibono ebyo, n'ehiseera ni hyola ehy'ohunjwa mu humbaaniro, Pawulo ni Bbalunaba ni baali ni batiina ng'abaatu babasunga baagameyo mu humbaaniro olwa Sabbaato olulondaho bongere ohubasomesa ebibono ebyo.

⁴³ Abahulu b'ehumbaaniro ni baseebula abaali ni bahumbeene, abaatu abanjeraho omwali Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya abaali ni bacuuhire ni bengira ediini ly'Ehiyudaaya, nga banjerehera Pawulo ni Bbalunaba. Mu hunjaya ni nabo, Pawulo

* 13:33 13:33 Zab 2:7 * 13:41 13:41 Hab 1:5

ni Bbalunaba babahubbirisa begumye ohufugiirira baati Hatonda abanojola lwa hisasabirisi hiye.

⁴⁴ Hu lwa Sabbaato olwalonderaho, abaatu bomu hibuga ehyo banwerehereramo n'ebyana baje banjulire ehibono hya Hatonda Musengwa.

⁴⁵ Abatangirisi b'Abayudaaya ni babona abaatu ni bali bangi baaty, nga bagongeera era nga batandiiha ohuloma lubona ni batala ebi Pawulo gaali n'alomera abaatu.

⁴⁶ Pawulo ni Bbalunaba ni babona baaty nga babaloma ni banjuma hutya baati, "Enywe Abayudaaya ndiinywe aba hubaaye n'ohweherera ohulomera ehibono hya Hatonda. Aye ng'olu mugeene, nga mulaga mwabeene ng'olu mutenda husuna bulamu obutanwano ale leha hwesi hubalehe hutiine hulomere Abatali Bayudaaya,

⁴⁷ olwohuba ehyo ni Musengwa omwene c'ehi gatulagira ohuhola ni galoma ati, 'Kutayeno obe hy'enjase eyiri Abatali Bayudaaya era oje olomere abaatu bosibosi mu hyalo ebinamba hu bunonosi.' ”*

⁴⁸ Abatali Bayudaaya ni banjulira ehibono ebyo, nga basangaala era nga bane ehibono hya Musengwa enono. Abo aba Hatonda gategehera ohusuna obulamu obutanwano nga bafugiirira Kurisito.

⁴⁹ Mu hiseera ehyo ehibono hya Musengwa nga higenda hihwana mu twale eryo lyosiryosi.

⁵⁰ Cooka ng'abatangirisi b'Abayudaaya basendasenda abasinde ab'enono ko n'abalala hu bahasi abaali ni bajumirya Hatonda ate ni bali beginghiriri mu hibuga ehyo batandiiha ohuhiyaania Pawulo ni Bbalunaba era nga bahena bababbinga nomu twale lyawe.

⁵¹ Nga Pawulo ni Bbalunaba banjahanja ehi babahola ni bakukumulira abaatu abo efuue ly'omu magulu gaawe. Ng'ano banwa mu hibuga ehyo batiina mu hibuga ehi balanganga baati Yikoniyo.

⁵² Ne Omwoyo Omutukuvu nga geyongera ohumaamira abafugiirira mu Atiyokiya n'abatangirira mu bibaholanga beeyongera ohusanjalyanga olw'obunonosi.

14

Pawulo ni Bbalunaba babuulira mu hibuga Yikoniyo

¹ Pawulo ni Bbalunaba ni boola mu hibuga ehi balanganga baati Yikoniyo, nga batiina mu humbaanero ly'Abayudaaya ng'olu esambo yaawe yaali. Ni batiina nga batandiiha ohulomera abaatu ebinamba hu Yesu. Ohumanya nga baloma bulanji Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya abeene abangi nga bafugiirira Kurisito.

² Aye nga njabaano Abayudaaya abandi abagaana ohufugiirira ebya Pawulo ni Bbalunaba era nga batabula ebinjeego by'Abatali Bayudaaya ni babaloma baati baali babadulinga era nga hibaleetera ohucaawa abalebe abo.

³ Ng'ano Pawulo ni Bbalunaba bahenayo ahamanga ahanjeraho ni balomera abaatu n'obugumu ebinamba hu Musengwa. Era Musengwa yeesi ng'abanjambirangaho bahola ebyamaliholiho ohuhahasa ebi basomesanga baati abaatu banonjoha olw'ehisasabirisi hiye.

⁴ Ng'eduuli ly'Abatu bomu hibuga ehyo begabulamo ebibubbu bibiri olw'obuhwenda obunamba hu Yesu. Hirala hu byo mwalimo abafugiirira ebi Bayudaaya baloma, ng'abandi baba hu lubega olwafugiirira eby'abahwenda abo ababiri.

⁵ Ng'ano abaali ni banjahanja eby'abahwenda ni mulimo Abatali Bayudaaya ko n'Abayudaaya njalala n'abatangirisi baawe beehoba ohuwaagala abahwenda abo babahubbe amabaale bafe.

* 13:47 13:47 Yis 42:6; 49:6

⁶ Aye abahwenda nga bahitegeera banwa mu hibuga ehyo batiina mu bibuga Lisitura ni Derube mu hitundu hy'e Likawooniya ko nomu bitahere eby'omulirano,
⁷ eyi batiina mu moni n'omulimo gw'ohulomera abaatu Amanjuliro Amalanji aganjamba hu Yesu.

Pawulo ni Bbalunaba babuulira mu Lisitura ni Derube

⁸ Naahani mu hibuga Lisitura mwalimo omusinde omuteje owanwa mu hida hya nyina ni hyamutolyonga amagulu.

⁹ Lulala Pawulo ni gaali n'abuulira, omusinde oyo omuteje yeesi gaali anjo n'anjulirisa ebi gaali n'aloma. Pawulo ni gasimba omusinde oyo emoni ng'ahifaania ati gaali n'ohufugiirira ati Yesu anjanga ohumuonia.

¹⁰ Olw'ehyo Pawulo gamuloma ati, "Yinyoha wemeerere." Ng'ano ni naano omusinde oyo ahutuha gemeerera atandiha ohugenda.

¹¹ Ng'ano ehinjindi hy'abaatu ahyali anjo hyabona ehyamaliholiho ehi Pawulo gahola baneega baati abahwenda abo ababiri mbabagasani aba bajumiryanga mu gwanga lyawe. Nga bayaalira nalala ni baloma n'ejanjaasi ery'amaani mu Lulikoniyo baati, "Muuje mwebonere! Abahulu batuhyaliiye mu hifaananyi hy'abaatu!"

¹² Nga Bbalunaba bamulanga ohuba nje Zeewo, Pawulo niye bamulanga Erume olwohuba mbo nj'owali omuhwenda wa Zeewo namulomerera.

¹³ Ng'ano omusengi wa Zeewo owaali n'esabo ebulafu w'ehibuga, aleeta ebunwa j'enombe na mulyango gw'ehibuga ni bajambahiise amabombwe ni genda genimbe hu hinjindi hy'abaatu abaali anjo banongere Pawulo ni Bbalunaba.

¹⁴ Aye abahwenda abo bombi, Bbalunaba ni Pawulo ni bahifaania nga bahanula ebyambalo byawe ohulaga baati sibasangaafu olw'ehyo ehi baatu baali ni benda ohuhola. Era nga baja babehubbamo ni besasaagala ni baloma baati,

¹⁵ "Bahyefe hiina ehiboosa ohuhola ehyo? Efe hwesi huli baatu buutu hyenywe. Huujire ohubalomera Amanjuliro Amalanji mulehe ohujumirya ebinambulamo mucu-uhe mugobole eyiri Hatonda Omwene Bulamu owatonda egulu n'ehyalo n'enyanja n'ebiiitu byosibyosi ebibirimo.*

¹⁶ "Ahalehale Hatonda galeha enywe abaatu Abatali Bayudaaya mwajumirya hiisi ehi emyoyo jenywe jabatumanga.

¹⁷ Cooka sigahaya hwebonesa eyi muli. Hino gahiholanga n'abita mu biranji ebi gabaholeranga omuli ohubatonyehesa efula hu birime, n'ohwamya gabyamya mwasuna ebiryo ebinera emyoyo jenywe jejula esangaalo."

¹⁸ Wayire baloma ebibono ebyo, sihyali hyangu ohulobera abaatu abo ohubanongera.

¹⁹ Aye ebyo ni byanwa nga nabaano Abayudaaya abaanwa mu bibuga Atiyokiya ni Yikoniyo batiina basendasenda abaatu banwa hu bi Pawulo gaali n'ababuuliye. Ng'abaatu bafugiirira eby'Abayudaaya bahubba Pawulo amabaale ohwola olu gagwa gaafaho olweso. Nga bala bamudyedyesa bamutusa ebulafu w'ehibuga bamuleha eyo ni baneega baati afuuye.

²⁰ Aye abafugiirira Kurisito abaali mu hibuga ehyo nga batiina bemeerera ohumweswanigirisa. Ni gagobosa nga genyoha gaagamayo mu hibuga ni nabo. Ni wahya nga Pawulo ni Bbalunaba banamba engira batiina mu hibuga hy'e Derube.

Pawulo ni Bbalunaba bagamayo mu Atiyokiya ehya Siriya

²¹ Ni boola e Derube, nga Pawulo ni Bbalunaba balomera abaatu bomu hibuga ehyo Amanjuliro Amalanji era nga bangi hu bo bafugiirira Kurisito. Ebyo ni byanwa banamba olugendo nga baagamayo e Lisitura mbabo e Yikoniyo ohwola mu Atiyokiya mu twale ly'e Pisidiya.

* 14:15 14:15 Huj 20:11; Zab 146:6

²² Hiisi eyi boolanga, batiinanga bagumya abafugiirira Kurisito ni babahubbirisa ohuba abamazima mu hufugiirira hwawe mu Hatonda. Hino bahihola ni babaloma baati, “Huli n’ohugumira ebigosi ebingi ebitwolaho Hatonda ko atwingise mu bunjugi wuwe.”

²³ Hiisi eyi Pawulo ni Bbalunaba banwanga, balehanga ni bangaaye abatangirisi abohutangirira ehibbubbu ehyo. Era ni bahenanga ohubangala nga bahumbaania abafugiirira babaaho n’ehiseera ni babasabira era ni basiiba nga ko bahena babanjambya Musengwa oyu baali ni bafugiiriye abahuume.

²⁴ Pawulo ni Bbalunaba ni banwa mu hitundu hy’e Pisidiya nga boola mu hy’e Pafliya.

²⁵ Ni boola mu hitundu ehyo batiina mu hibuga ehi balanga baati Peruga nga balomera abaatu baamo ehibono hya Hatonda eyo peyi banwa nga batiina hu mwalo Ataliya.

²⁶ Ni boola hu mwalo ogwo nga basomoha baagamayo mu Atiyokiya eyi bafugiirira bahyawe basaba abe ni nabo ni batandiiha omulimo ogw’ohulomera abaatu Amanuliro Amalanji ogu njaahani baali ni babbubuuye.

²⁷ Pawulo ni Bbalunaba ni boola nga bahumbaania abafugiirira Kurisito babanjulira byosibyosi ebi Hatonda gabatambisa era ng’olu gaja Abatali Bayudaaya ehiyale boosi baafugiirira Kurisito.

²⁸ Ng’ano abahwenda abo bahena mu Atiyokiya ahamanga ni bali n’abafugiirira bahyawe.

15

Ehibuuso ehinamba hu huhomola n’ohunonjoha

¹ Njaahani njaalino abasinde abanwa e Buyudaaya batiina mu Atiyokiya nga batandiiha ohusomesa abafugiirira Kurisito baati, “Ohutusaho nga enywe Abatali Bayudaaya mwesi muhomooye ng’olu amagambi ga Musa galagira, Hatonda saaja hubanonjola.”*

² Hino hyaleetera Pawulo ni Bbalunaba ohunahana ni nabo ebyembaha ebyene hu songa yino, ehyanjwamo ng’abafugiirira basalano baati Pawulo ni Bbalunaba n’abafugiirira abandi hu bo batiine e Yersaalemu eyiri abahwenda n’abatangirisi babafugiirira babebuuseho hu songa eyo.

³ Abafugiirira Kurisito ni babaseebula, ng’abahwenda basimbuha batiina mu lugendo lwawe ni babitira mu twale ery’e Foyinikiya n’erye Samaliya. Hiisi eyi boolanga balomeranga abafugiirira baayo ng’olu Abatali Bayudaaya boosi bafugiirira Hatonda. Amanuliro gano gaasangaasa bugali abafugiirira bahyawe abomu bifo ebyo.

⁴ Pawulo ni Bbalunaba ni boola e Yersaalemu ng’abafugiirira Kurisito, abahwenda n’abatangirisi abahulu aba babafugiirira babasangaalira. Boosi nga babanjulira hiisi hiitu ehi Hatonda abatambihise.

⁵ Aye abandi hu bafugiirira abaali abomu hibiina hy’Abafalisaayo nga baloma baati, “Abatali Bayudaaya ni baba ni benda ohufuuha abafugiirira Kurisito, bali n’ohuhomola era bahole ebi magambi aga Hatonda gaja Musa galagira konyo.”

⁶ Ng’ano abahwenda n’abatangirisi babafugiirira abahulu bahumbaana ohunjeega hu songa eyo.

⁷ Ahamanga ni hanerano ni bahubbaganja ebineego, Peetero genyoha ng’aloma Oluhiiho ati, “Aboluganda, muhimanyire muuti ehiseera ehibitireho nanyuma ano Hatonda gaatobola ese samwene nje ndomere Abatali Bayudaaya Amanuliro Amalanji bahafugiirira.

* 15:1 15:1 Leev 12:3

⁸ Hatonda amanyire ebiri mu myoyo j'abaatu gafugiirira abaatu abo era gahena gaabana ehirabo hy'Omwoyo Omutukuvu ng'olu gatuna efe.

⁹ Sigatano njabulo ngati weefe ni nabo olwohuba gagwalaasa obulamu waawe olw'ohufugiirira Kurisito.

¹⁰ Olwo ni hiba hiityo, lwahiina hwahendire ohuhema Hatonda ni hutwiha abafugiirira Kurisito abo omugugu gw'amagambi ogu efe abeene wayire abasehulu beefe batananga hwetwiha?

¹¹ Huhimanyire bulani huuti efe hwesi Hatonda atunonola olw'ehisasabirisi hya Musengwa weefe Yesu, ng'olu Abatali Bayudaaya boosi abanonola."

¹² Ebibono ebyo nga binoleeresa abaali ni bahumbeene era nga banjulirisa Pawulo ni Bbalunaba ni babaloohesa ebyenunjisa n'ebyamaliholiho ebi Hatonda gabatambisa ngati mu Abatali Bayudaaya.

¹³ Ni bahena ohuloosa ebyo, nga Yakobbo owaali omutangirisi w'abafugiirira mu Yerusaalemu aloma ati, "Aboluganda mutege ohutwi mbalomere.

¹⁴ Simooni Peetero atunyonyooye ng'olu Hatonda omwene mu hutandiha galaga ati abalumirwa ni gaali n'aba getoboleeye mu baatu abo Abatali Bayudaaya gabafuula abaatu babe.

¹⁵ Ehyo hijambagana bulani n'ebi banaabbi banandiiha baati,

¹⁶ " 'Ebyo ni binoooye ndigobola,
n'agobosa bunyaaha obunugi wa Dawudi.
Ndibuhosiira,

nabugobosano ng'olu waali oludaayi.*

¹⁷ Ehyo ndihihola abaatu banyendule,
Abatali Bayudaaya bosibosi aba nalanga
ohuba abaatu bange, banyendule.

Bino binahabeno olwohuba ese MUSENGWA
omwene hubiroma nahabyohere.

¹⁸ Ebyo samwene nabimanyisa eyiri abaatu
ohunwa ahale nahale.' "

¹⁹ Nga Yakobbo geyongera aloma ati, "Olw'ehyo, hu lwange ndoma ti hutahalubya bulamu w'Abatali Bayudaaya hihande hibalobeere ohucuuha ohugobola eyiri Hatonda.

²⁰ Aye hubanandiihire ni hubaloma benalame ohulya ebiryo ebi banongire eyiri emisambwa, n'obuhwedi n'ohulya enyama ey'ehyayo ehifuuye ni batahisalireho wayire ohulya amalasire.*

²¹ Olwohuba ahamanga hanjerire abaatu abo ni banjulira ebibono by'amagambi ga Hatonda ebi Musa ganandiiha ni babisoma hiisi ludaalo lwa Sabbaato mu mahumbaniro gomu bibuga byawe."

Ebbaluna eyi oluhiiho lw'anandiiha

²² Ng'ano abahwenda n'abatangirisi abahulu n'ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito hyosihyosi behirisa ebya Yakobbo. Nga basalano ohweyangalamo abasinde babiri babatume batiine ni Pawulo ni Bbalunaba mu Atiyokiya. Nga bangala Yuda oyu balanganga erindi baati Barusabba ko ni Silaasi. Abaatu bano bombi baali batangirisi babafugiirira bahyawe.

²³ Nga babatuma n'ebbaluna eyaali ni yiroma yiiti,

"Ndiife abalebe benywe abahwenda n'abatangirisi abahulu ababafugiirira. Hunandiihira enywe abafugiirira Kurisito Abatali Bayudaaya abali mu hibuga Atiyokiya nomu bifo ebindi mu twale ly'e Siriya ko n'erye Kilikiya. Mutye eyo?

* 15:16 15:16 Amo 9:11-12 * 15:20 15:20 Hun 34:15-17; Leev 17:10-16; 18:6-23

²⁴ Hwanjulira huuti njalimo abaatu abanjwa eno benjagula baaja eyo nga betambagania n'ebibono ebitabuyetabuuye ebinjeego byenywe.

²⁵ Olw'ehyo efe hwesihwesi eno husalireno ohwetobolamo abaatu hubatume eyi muli njalala n'abameeri beefe abahoda Bbalunaba ni Pawulo,

²⁶ abenjayo baasinga obulamu waawe ohuhola emirimo ja Yesu Kurisito Musengwa weefe.

²⁷ Olw'ehyo huli hutuma Yuda ni Silaasi ohubahahasa ni babalomera n'omunwa ebi hubanjandihiiye mu bbalunja yino.

²⁸ Omwoyo Omutukuvu atutangiriye mu hineego hino era husalireno ohutabatwiha mugugu gw'amagambi g'Abayudaaya ohutusaho ohubaloma muhole bino,

²⁹ mwenjalame ohulya ebiryo ebi banjongire eyiri emisambwa, n'obuhwedi era n'ohulya enyama ey'ehyayo ehifuuye ni batahisalireho wayire ohulya amalasire. Singa simunaholenga biitu ebyo munaabenga muholire bulanj. Mweraba."

³⁰ Ng'ano babaseebula banjire obuhwenda owo eyiri abafugiirira mu Atiyokiya. Ni boola nga bahumbaania abafugiirira Kurisito bahena babanjambya ebbalunja eyo.

³¹ Abafugiirira ni basoma ebbalunja eyo nga basangaala olw'obuhwenda owo owabagobosamo amaani.

³² Nga Yuda ni Silaasi abaali n'ehirabo hy'obunaabbi baloma ebibono bingi ebigobosamo amaani era ebyagumya abalebe abo.

³³ Oluvanyuma lw'ohuhenyayo ahamanga, abafugiirira bomu Atiyokiya babasabira ekabi, nga babaseebula baagamayo e Yersaalemu eyiri aba batuma.

³⁴ Aye Silaasi niiye gasalano ohusigalayo.*

³⁵ Aye Pawulo ni Bbalunaba nga basigala mu Atiyokiya ni basomesa abaatu ehibono hya Musengwa n'abahyawe abandi.

Pawulo ni Bbalunaba babuhana

³⁶ Ni njabitanjo ehiseera nga Pawulo aloma Bbalunaba ati, "Hutiine hulambuule abafugiirira Kurisito mu bibuga eyi hwabulira ehibono hya Musengwa hubone ng'olu beemire mu hufugiirira Musengwa." ³⁷ Bbalunaba gaali genda batiine ni Yowaane oyu balanganga baati Mariko,

³⁸ aye Pawulo ndahisiima n'atahibonamo mahulu ohutiina ni Mariko olwohuba gabadulumaho ni bali mu twale ly'e Pafiliya gabaleha ni baahihola obunjeeresa.

³⁹ Hino hyabaleetera obuyoga njagati waawe era boola n'ohwabuhana amabitire. Bbalunaba ng'asalaano atiine ni Mariko era nga basomoha batiina hu hizinga Kipuro.

⁴⁰ Aye Pawulo gangala nje Silaasi abe nj'oyu atiina ni naye. Abafugiirira Kurisito ni babasabira ekabi ja Hatonda Musengwa, nga batiina.

⁴¹ Nga Pawulo agendanga ni Silaasi betoloola mu Siriya nomu Kilikiya n'agumya ebibubbu by'abafugiirira Kurisito.

16

Temuseewo genimba hu Pawulo ni Silaasi

¹ Ng'ano Pawulo ni Silaasi boola mu hibuga hy'e Derube abonaho abafugiirira bayo ng'ahena atiina mu hibuga hy'e Lisitura. Eyo yaaliyo omuloobera wa Yesu oyu balanganga baati Temuseewo. Nyina ya Temuseewo gaali muhaana Muyudaaya era n'afugiirira Kurisito aye semwana niiye gaali Muyonaani.

² Abafugiirira Kurisito bosibosi mu Lisitura ni Yikoniyo balomanga biranji byereere hu Temuseewo.

* 15:34 15:34 Ebyanjandihwiwa ebindi ebyahale binjuma lunyiriri luno.

³ Pawulo gendire ohutiina ni Temuseewo mu lugendo lulwe. Hino hyamuleetera ohumuhomola olwohuba Abayudaaya abaali mu hitundu ehyo bosibosi baali banyire ng'olu semwana gaali Muyonaani.

⁴ Ng'ango Temuseewo ni Pawulo ni Silaasi baagenda batiina hibuga hu hibuga ni balomera abafugiirira ebi bahwenda n'abatangirisi abahulu mu Yerusalemu basalango abafugiirira Abatali Bayudaaya ohujamba.

⁵ Ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito nga binangala mu hufugiirira hwabyo era nga hiisi ludaalo omunendo gw'abafugiirira gweyongerangaho.

Ohwolesewa ohu Pawulo gasuna

⁶ Pawulo n'abahye baali bendire ohutiina ohulomera abaatu bomu twale ly'Asiya Amanjuro Amalangi aye Omwoyo Omutukuvu gabagaana. Ehyanjwamo nga batiina ni betoloola mu twale ly'e Fulugiya n'e Galatiya ni balomera abaatu Amanjuro Amalangi.

⁷ Ni boola hu salosalo n'etwale lya Misiya nga bagesyaho ohutiina mu twale ly'e Bhisiniya aye Omwoyo wa Yesu sigabaganya hutiina.

⁸ Olw'ehyo babita hubita e Misiya beehirira batiina hu mwalo gw'e Turoowa eyi nabenjimbiraho.

⁹ Ni boola eyo mu wiire oweene owo nga Pawulo goolesewa abona omusinde owomu twale ly'e Makedoniya ni gemeereye era namwegalihira ati, "Nja e Makedoniya otuyeede."

¹⁰ Ni wahya Pawulo ko n'ahenire ohusuna ohwolesewa, ni gatunjayira hwasalango ngo ni naango hutegehe hutiine e Makedoniya, ni huli n'obuhahafu huuti Hatonda gaali atulanga huje hulomere abaatu ab'e Makedoniya Amanjuro Amalangi.

Ohucuuha hwa Lidiya

¹¹ Ng'ango husomoha ohujwa e Turoowa hutiina hu hizinga ehi balanga Samoturakiya era peyi hwanjenyuha. Ni wahya nga nindi husomoha hwola hu mwalo gw'e Niyapooli.

¹² Ni hwanjwayo nga hutiina mu hibuga hy'e Filipi. Ehibuga hino nj'ehyali ehihulu mu twale ly'Abarooma ery'e Makedoniya. Eyo hwamenyayo endaalo ejijera.

¹³ Oludaalo lwa Sabbaato ni lwola hwatula ehibuga nga hutiina hu lwabi eyi hwasuubira huuti hujanga ohwagaanayo ehifo ehirangi hy'ohulomberamo. Ni hwola eyo hwagaanayo abahasi abaali ni bahumbeene nga hwihala hutandiha ohubalomera ehibono hya Hatonda.

¹⁴ Mu bahasi abo abaali ni batutegeeye amatwi mwalimo oyu balanganga baati Lidiya. Lidiya gaali musubuuzi w'engoye ej'erangi lya namasyoma n'anjwera mu hibuga Siyatira. Omuhasi oyo gaali Muyonaani aye ni gacuuha gengira ediini y'Abayudaaya. Hatonda Musengwa ng'agegula omwoyo gugwe afugiirira obuhwenda obu Pawulo gabuulira.

¹⁵ Niiye n'abomu mago gage ni bahena ohubatiziwa, ng'atusunga ohutiina ewuwe n'aloma ati, "Ni muba ni mukahasa ohuba omuutu afugiirira Musengwa, muganye muuje mumenyeho ewange." Nga huganya hutiina humenyaho ni naye.

Pawulo ni Silaasi mu komera e Filipi

¹⁶ Lulala ni hwali ni hutiina mu hifo ehi baatu beeyo bahumbaanirangamo ohusaba nga hwaganana n'omuhaana owaali omwidu womulala hu baatu bohwo. Omuhaana oyo gaaliho omusambwa ogwamuleeteranga ohulagula ebyabanga ni bija hubango. Musengwawe gamusunirangamo hibbala olw'ohulagula ohu galagulanga abaatu n'abalomera ebinahabango.

17 Ng'Omahaana oyo alonderesa Pawulo ko ni neefe abaali ni naye n'alomera namugulu ati, "Abasinde bano baneeresa ba Hatonda owomwigulu ahira bosibosi obunangi. Bali hubalomera baati Hatonda oyo nj'anojola."

18 Hino gahihola ohuhena endaalo ejinera. Ehyo hyaleetera Pawulo ehabyo ehyanwamo ng'acuuha aheja eyiri omuhaana oyo ng'aloma omusambwa ogwamuliho ati, "Kulagira mu siina Iya Yesu Kurisito, munweho!" Ng'ano ni naano omusambwa gumunwaho.

19 Abeene muhana oyo ni babona baati esubi lyabwe ery'ohwingisa obunjinda lihomire, nga banamba Pawulo ni Silaasi babadyedyesa babanjira mu nabinwera mu moni j'abobunangi.

20 Ni baboosa nga babemeha mu moni j'abalamuzi babanjabira ni baloma baati, "Abaatu bano Bayudaaya ne basasamahise abaatu mu ehibuga muno

21 ni babalegera esambo eji efe Abarooma hutanga hufugiirira wayire ohugenderamo."

22 Ng'ano ogunjindi gw'abaatu abaali ano gwenimba hu bala abaali ni banjabira Pawulo ni Silaasi gubejulira. Ng'Abalamuzi balagira bambula Pawulo ni Silaasi babafaduula efaalu.

23 Ni bahena ohubafaduula nga babadanya mu komera bahena balagira omuhumi w'ekomera ohubahuuma butiribiri.

24 Omuhumi w'ekomera yeesi ni bamuna ehiragiro ehyo ng'abata mu hisenge ehyomugati ng'abasidiha amagulu n'ebijofu.

25 Mu wiire ngati Pawulo ni Silaasi ni baali ni basaba era ni bamba n'enyembo ej'ohumujumirya, abasibe bahyawe baali banjulirisa.

26 Ng'ano ni naano nabaano ohuteetema hw'ehyalo ohw'amaani ohwatengesya omusingi gw'ekomera. Ng'ejigi j'ekomera josijosi jiguha nga n'enjegere eji baali ni basidihiiye abasibe bosibosi jibonoloha.

27 Omuhumi w'ekomera ni gasisimuha mwiro gaabona enjigi j'ekomera ni jiri njigule ng'aneega ati abasibe beyibire. Ng'asonolayo epiima yiye ni genda geeyite.

28 Aye Pawulo ng'amuhayuhira ati, "Leha oteyita! Hwesihwesi hulimo!"

29 Ng'ano omuhumi w'ekomera atumisa baleete etaala. Ni bamuleetera etaala nga gengira mangu mu komera ahubba amafuha ohuupi ni Pawulo ni Silaasi n'ateetema huteetema olw'obuti.

30 Ng'ano atusa abasibe abo ebulafu ahena ababuusa ati, "Bahulu, kole hi ko nahanonoha?"

31 Ng'ano bala bamuloma baati, "Fugiirira Yesu Musengwa oja hunonoha ewe omwene n'abomu mago gago bosibosi."

32 Ng'ano Pawulo ni Silaasi balomera omuhumi w'ekomera n'abomu mago gage bosibosi ehibono hya Musengwa.

33 Owiire owo ng'omuhumi w'ekomera njira Pawulo ni Silaasi njali amaaji abamitya amabbwa g'ebihubbe. Ni gahena ng'ano ni naano omuhumi w'ekomera abatiziwa ko n'abomu mago gage bosibosi.

34 Ni bahena ng'omuhumi w'ekomera njira Pawulo ni Silaasi ewuwe abana ehigeni ni gejuuye esangaalo olwohuba niye omwene n'abomu mago gage bosibosi baali bafugiiriye Hatonda.

35 Owiire ni wahya ng'abalamuzi batuma abasirikale eyiri omuhumi w'ekomera bamulome baati, "Lehula abasinde abo."

36 Ng'ano omuhumi w'ekomera aloma Pawulo ati, "Abalamuzi bandagiye mbalehule, ewe ni Silaasi. Olw'ehyo mweyagamireyo engo era mwole bulani."

37 Aye nga Pawulo aloma aba balamuzi batuma ati, "Batuhubbire mu lwijuuye ni batehereeye hutunosesya ate nga ko huli Barooma. Naaahani olwo batulehula batye mu giso? Kadi! Huguene. Muje mubalome abeene baaje batulehule."

³⁸ Nga bala batiina balomera abalamuzi ebi Pawulo gabaloma. Ni hyabagwa mu hutwi hiiti Pawulo ni Silaasi Barooma nga balebera ekoba.

³⁹ Ng'aŋo baja babebbwagira olw'ebi baali ni babaholire nga babanerehera babatusa ebulafu w'ekomera ni babegalihira batiine banwe mu hibuga ehyo.

⁴⁰ Pawulo ni Silaasi ni banwa mu komera nga batiina ewa Lidiya. Ni boola nga babonana n'abafugiirira nga babahubbirisa ohwegumya hu Yesu nga bahena basimbuha batiina.

17

Pawulo ni Silaasi batiina e Sesalonika

¹ Ng'aŋo Pawulo ni Silaasi batiina babita mu hibuga ehy'Afipooli n'ehya Apolooniya nga boola mu hibuga hy'e Sesalonika. Eyo yaaliyo ehumbaaniro ly'Abayudaaya.

² Oludaalo Iwa Sabbaato ni lwola, nga Pawulo atiina mu humbaaniro ng'olu esambo yiye yaali era ng'alondehania Sabbaato edatu n'atiinanga mu humbaaniro n'anyonyola abaatu abaalingamo Ebyanandihiwa,

³ ohulaga ati Oyo oyu Hatonda gafuujaho amate ohunoŋola abaatu gaali n'ohubonaabona, bamwite aye ahene alamuhe. Ng'era abaloma ati, "Yesu ono oyu mbalomera nj'omwene oyo oyu Hatonda gafuujaho amate ohunoŋola abaatu."

⁴ Nga nabaŋo Abayudaaya abafugiirira Kurisito beenimba hu Pawulo ni Silaasi era n'Abatali Bayudaaya abeene abangi abaali ni baŋa Hatonda eŋono ko n'abahasi abeginghiriri abatali batono boosi bafugiirira Kurisito.

⁵ Aye balala hu batangirisi b'Abayudaaya nga bagongeera olw'abaatu bomu Sesalonika ohufugiirira ebi Pawulo gabasomesa. Ehyanjwamo nga batiina mu nabinwera bahumbaania balala hu baatu ababi abaalimo ni berereesa nga banesa ogubbubbu gw'abaatu batagiha ohwegugunga mu ehibuga. Nga balumba amago g'omusinde oyu balanganga baati Yasoni ni baheja Pawulo ni Silaasi babanire mu bobunabangi babanohesye.

⁶ Ni batabagaanayo nga banamba Yasoni bamudyedyesa ko n'abafugiirira abandi abaaliyo babanira eyiri abobunangi mu hibuga ehyo. Ni baboosa nga baloma abobunangi ni bahayuha baati, "Abasinde nago ababiri abatabuuyetabuuye abaatu mu hyalo hyosihyosi bajire ni nanano mu hibuga hyefe.

⁷ Era omusinde ono Yasoni, nj'abahuumire mu mago gage. Abaatu bosibosi abomu hibubbu hyawe bajeemera amagambi ga Kayisaali ni baloma mbo naliŋo habaha owundi atali Kayisaali. Mbo bamulanga baati Yesu."

⁸ Ehinindi hy'abaatu abaliŋo n'abatangirisi b'ehibuga ni banulira ebibono ebyo nga batawuha.

⁹ Baali benda hu danya Yasoni n'abafugiirira aba gaali ni nabo mu komera aye nga basasula endiŋi nga abatangirisi b'ehibuga babalehula.

Pawulo atiina mu hibuga hy'e Bberoya

¹⁰ Ni wiira ng'abafugiirira baseebula Pawulo ni Silaasi batiine e Bberoya. Ni boola eyo ng'olu esambo yaawe yaali, batiina mu humbaaniro ly'Abayudaaya.

¹¹ Abayudaaya abaali mu Bberoya nibo baali balani ohuhira ab'e Sesalonika olwohuba baafugiirira ehibono hya Hatonda n'omwoyo mulala era baatayo omwoyo hiisi ludaalo ohwendulirisa mu Byanandihiwa ohubona hanye ebi Pawulo ni Silaasi baali ni babasomesa dala bituufu.

¹² Ehyanjwamo, Abayudaaya bangi nga bafugiirira Kurisito era balala hu bahasi abeginghiriri n'abasinde abeene bangi Abatali Bayudaaya nga boosi bafugiirira.

¹³ Aye ni hyagwa Abayudaaya bomu Sesalonika mu hutwi ti Pawulo gaali abuulira ehibono hya Hatonda e Bberoya, nga yoosi batiinayo baja basasamasa abaatu baayo ni babaloma baati ebi Pawulo gaali n'abasomesa byabudulingi.

¹⁴ Olw'ehyo, balala hu bafugiirira nga banamba Pawulo bamujereha hu mwalo aye Silaasi ni Temuseewo nibo nga basigala e Bberoya.

¹⁵ Abanjerehera Pawulo ni bamwosa hu mwalo nga basomoha ni naye bamwosa mu hibuga Asene nga ko baagamayo. Ni baali ni baagama nga Pawulo abalagiirisa balome Silaasi ni Temuseewo batere bamulondeho.

Pawulo abuulira mu hibuga Asene

¹⁶ Pawulo ni gaali mu Asene n'ahumiriye Silaasi ni Temuseewo ohutiina ohumwenjimbaho ng'anulira ohulumwa mu mwoyo olw'ehibuga ohwijulamo ebiitu ebibbote ebi bajumiryanga.

¹⁷ Hino hyamuleetera ohutiinanga habuhyabuhya mu humbaanero nomu nabinwera mu hibuga ehyo ohulomera Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya abaali ni bana Hatonda enono, ebinamba hu Yesu.

¹⁸ Nga njabano abasomesa aba balanganga baati Abeepikuro ko n'Abasitoyiki abanjanianga ebya Pawulo. Nga mubaamo abaaloma ni bamujerega baati, "Ko ono yeesi adafaaya hi?" Abandi nga baloma baati, "Hinaabe ti emisambwa emigeni nj'ejimulomereraho." Abaatu abo baaloma batyo olwohuba Pawulo gaali abuulira Amanuliro Amalanji aganjamba hu Yesu ng'olu gafa gaahena gaalamuha.

¹⁹ Ng'ango bamujira mu hifo omu bahihiranga ehi balanganga baati Arewopagaawo. Ni boola nga bamuloma baati, "Ale njahani tulomereho ebinamba hu buhwenda buno obunyaaha obu oli hulomeranga abaatu.

²⁰ Ebi oloma binyaaha mu matwi geefe era hwenda humanye ehi bitegeesa."

²¹ Ehyo bahiroma olwohuba abasaale bomu Asene ko n'abaali ni bamenyire mu hibuga ehyo bosibosi, bahenanga ebiseera byawe ni banulirisa aba balomeranga amanuliro amanyaaha.

²² Ng'ango Pawulo gemeerera mu moni j'oluhiiho lw'Arewopagaawo aloma ati, "Bataka bomu Asene, mbwene ng'olu muli banadiini ehibitiriye.

²³ Hiri hiityo olwohuba ni mbaaye ni genda mu hibuga hyenywe, hiisi aja kubhirenga emoni nga mbonano ehirorero era kenire naabona n'ehindi ehi banandiihaho baati:

HINO HYA HATONDA ATATEGEREHEHA

"Njahani oyo oyu mujumirya ni mutamutegeera nj'oyu nenda hubalomera ebimufaho.

²⁴ "Hatonda oyo nj'owatonda ehyalo ni neebyo byosibyosi ebirimo era nje Musengwa anuga egulu n'ehyalo era saamenya mu masabo aga abaatu batongola n'engalo jaawe.*

²⁵ Hatonda oyo anuma ehi getaaga abaatu ohumuhirihitanira olwohuba niye nj'anja abaatu bosibosi omuuya ogw'obulamu n'ebiiitu byosibyosi ebi benda.

²⁶ Mu hutandiha, Hatonda gawumba omutu mulala era mu oyo nga mujwamo amawanga g'abaatu bosibosi abahwene ehyalo hyosihyosi. Ni gahena ng'ateerango hiisi baatu ehifo omu banamenyenga n'ebiseera ebi banahenenga.

²⁷ Ehyo Hatonda gahihola olw'ohwenda abaatu bamwendule hamunga bahamubona wayire saali njaleeni ni hiisi mulala hu fe.

²⁸ Ng'olu baloma, 'Hatonda oyo nj'agema hwagenda era hwabano balamu,' era ng'olu balala hu bahirimagesi benywe baloma baati, 'Huli baana babe.'

²⁹ Olw'ehyo, ng'olu huli baana ba Hatonda, sihira hira ni huneega huuti Hatonda ali mu hifaananyi hy'ehiitu ehi baatu bahola mu magesi gaawe og'obuutu buutu mu zaabbu oba mu feeza.

* 17:24 17:24 1 Bah 8:27; Yis 42:5

³⁰ “Ahalehale Hatonda sigafangayo hu ebyo ebi baatu baholanga olw’obuṅaayi ni batamumanyire. Aye ṅaahani alagira abaatu bosibosi hiisi eyi bali bebbwage bacuuse emyoyo,

³¹ olwohuba gataṅo oludaalo olu alisalira abaatu bosibosi omusango n’atehubbira n’atambisa omuutu oyo oyu omwene gahena ohweyangalira. Hino gahihahasa eyiri abaatu bosibosi ni galamusa omuutu oyo mu bafu.”

³² Ni banjulira Pawulo n’aloma hu hulamuha nga ṅabaanṅo abesiniola aye abandi nga baloma baati, “Hunahende wongere ohutulomera hu songa eyo oludaalo olundi.”

³³ Ng’āṅo Pawulo aṅwa mu luhiiho atiina.

³⁴ Nga ṅabaanṅo abaatu bageregere abehirisa ebi Pawulo galoma nga bafugiirira Yesu. Mu baatu abo mwalimo mulala hu b’Oluhiiho oyu balanganga baati Diyoniiziyo, n’omuhasi oyu balanganga baati Damari ko n’abandi.

18

Pawulo abuulira mu hibuga Koriiso

¹ Ebyo ni byanṅwa, nga Pawulo aṅwa mu hibuga Asene atiina e Koriiso.

² Eyo gagaanayo Omuyudaaya owaali omusaale womu twale ly’e Pooto ni bamulanga baati Akwila ko n’omuhasi wuwe Pulisikira. Abaatu abo baali bahasenguha ohuṅwa e Rooma mu Yitale ohuuja mu hibuga ehyo olwohuba Kulawudiyo owaali omuṅugi w’obwahabaha w’Abarooma mu hiseera ehyo gaali alagiiye Abayudaaya bosibosi bahiṅwemo. Nga Pawulo atiina abahyalira.

³ Olwohuba Akwila ni Pulisikira baali babboti b’eweema, Pawulo owaali yeesi n’amanyire omulimo nj’omwene gasalaṅo ohumenya ni nabo batambire ṅalala.

⁴ Hiisi ludaalo lwa Sabbaato Pawulo gatiinanga mu humbaaniro ly’Abayudaaya gagesyaho ohunyonyola Abayudaaya n’Abatali Bayudaaya bafaanie baati Yesu nj’oyu Hatonda gafuujaho amate ohuṅṅola abaatu.

⁵ Silaasi ni Temuseewo ni banṅwa e Makedoniya bamwenjimbaho nga Pawulo ahenera amaani gosigosi hu hubuulira ehibono hya Hatonda n’alomera Abayudaaya ati Yesu nj’oyu Hatonda gafuujaho amate ohuṅṅola abaatu.

⁶ Aye Abayudaaya abo ni batandiiha ohumuṅahania n’ohumulomaho ebyakalebule ng’abakukumulira efuuhe lyomu ngoye jije ng’ahena abaloma ati, “Ni musihiri-hanga, musango gwenywe mwabeene! Ese kenire ogwange era ohuṅwa ṅaahani nja hutiina hulomera Abatali Bayudaaya Amanjuliro Amalanji.”

⁷ Ng’āṅo Pawulo aṅwa mu humbaaniro eryo atiina mu mago agaali ni galireene ng’aja abeeyo n’abuulira. Amago ago gaali g’omusinde Atali Muyudaaya aye owaali n’āṅa Hatonda eṅono ni bamulanga baati Tito Yusito.

⁸ Oluvanyuma, Omuhulu w’ehumbaaniro ly’Abayudaaya oyu balanganga baati Kurisipo n’abomu mago gaage bosibosi nga bafugiirira Musengwa. Era abaatu b’e Koriiso bangi abanjulira ehibono ebi Pawulo gabuulira nga bafugiirira Kurisito bababatiza.

⁹ Lwali lulala mu wiire nga Musengwa aloma ni Pawulo mu holesebwa ati, “Otatya, wegumye ohulomera abaatu ehibono hyange otahihalaho,

¹⁰ olwohuba ese samwene ndi ṅalala ni neewe. Eṅuma muutu yesiyesi aja huhwosaho ehigosi. Yegumye olwohuba ndi n’abaatu bangi mu hibuga hino abaja hufugiirira.”

¹¹ Nga Pawulo ahenayo omwaha muhwiye n’ehimesu n’asomesa abaatu baayo ehibono hya Hatonda.

¹² Naahani olwola Galiyo ni gaali n’āṅuga e twale eri balanganga baati Akaya, ng’abatangirisi b’Abayudaaya beehobana banjamba Pawulo bamuhubba mu mbuga.

¹³ Nga bamuñabira ni baloma baati, “Omusinde ono ali husendasenda abaatu bajumirye Hatonda mu ngeri eyi bbwaga amagambi g’Ehiyudaaya.”

¹⁴ Pawulo gaali ko genda hwenosyaho, nga Galiyo aloma Abayudaaya abo ati, “Omusinde ono abanga n’aholire esobi oba n’asaaye omusango ogw’ohubbwaga amagambi nahagunulirihise,

¹⁵ aye ng’olu ebi mufa binamba hu bibono n’amasiina ko n’amagambi genywe ag’Ehiyudaaya, mwabeene mubiholeho ese sinabyeyingisemo.”

¹⁶ Ni galoma ebyo ng’ahena ababbinga nomu kooti.

¹⁷ Nga ñaweene ayo bala banamba omuhulu w’ehumbaaniro ly’Abayudaaya oyu baali ni balanga baati Sosinesi nga batandiiha ohumuhubbira ayo mu moni ja Galiyo. Cooka Galiyo niye sigabefiiraho.

Pawulo gaagama mu Atiyokiya

¹⁸ Nga Pawulo amenya mu hibuga Koriiso ohuhena endaalo enyene enyingi. Oluvanyuma ng’aseebula abafugiirira asomoha n’Akwila ni Pulisikira omuhasi wuwe batiina e Siriya. Ne ni gaali n’ahiiri husomoha, gatiina hu mwalo gw’e Kekiriya nga bamubegeraho eyo efiri olw’ohweyama ohu gaali ni geeyamire.*

¹⁹ Ni boola mu hibuga Efeeso eyo peyi Pawulo galeha Akwila ni Pulisikira omuhasi wuwe. Aye n’ahiiriyo ye omwene gatiina mu humbaaniro ly’Abayudaaya ng’atandiha ohunyonyola Abayudaaya ebinamba hu Yesu.

²⁰ Cooka ni bamusunga abongereyo ahamanga ah’ohuba ni nabo sigafugiirira,

²¹ aye ni gaali nabaseebula ng’abaloma ati, “Ni huba nj’ohusiima hwa Hatonda ndigobola.” Ng’ahena asomoha anwa mu Efeeso.

²² Emeeri ni yoola hu mwalo gw’e Kayisaaliya ng’anwamo atiina ohuhesaho abafugiirira Kurisito nga ko gehirira atiina mu Atiyokiya.

²³ Oluvanyuma lw’ohubaho mu Atiyokiya ohuhena ahamanga, ganwayo ng’agenda atiina ñano ni ñala mu twale lya Galatiya n’erye Fulugiya n’agunya abafugiirira bosibosi mu hufugiirira hwawe. ²⁴ Mu hiseera ehyene ehyo ñaaliño Omuyudaaya oyu balanganga baati Apolo owaali omusaale womu hibuga Alekizandiriya owanwa ewaawe ng’atiina mu Efeeso. Apolo gaali mwegerese bulani era n’amanyire bulani Ebyanandihiwa.

²⁵ Gaali gegire bingi ebinamba hu ngeri eyi Musengwa genda abafugiirira bebisyemo era n’abuulira bulani ehyo ehi gaali n’amanyire hu Yesu wayire nga gaali ahoma hubi Yowaane omubatiza gasomesa abo aba gabatizanga.

²⁶ Ng’ayo Apolo atandiha ohubuuliranga n’obugumu mu humbaaniro ly’Abayudaaya mu hibuga omwo. Akwila ni Pulisikira omuhasi wuwe ni banulira ebi gaali n’asomesa nga bamwanirisa mu mago gaawe bamunyonyola ebinamba hu Ngira ya Hatonda.

²⁷ Ehiseera ni hyola Apolo gasalaño ohutiina mu twale ly’Akaya, Abafugiirira bamuwagira era nga banandiihira abafugiirira baayo bamusangaalire. Ni goolayo gayeeda bugali abaatu aba Hatonda gaali n’anambiiye ehisasabirisi bafugiirira Yesu.

²⁸ Era ñagati mu baatu ng’asimyanga Abayudaaya mu hunahana ye nahahasa n’ebyanandihiwa ati Yesu nj’oyu Hatonda gafujaho amate ohunonola abaatu.

19

Pawulo abuulira mu hibuga Efeeso

¹ Apolo ni gaali n’ahiiri e Koriiso, Pawulo ganwa mu matwale g’e Fulugiya ni Galatiya eyi gaali ng’anamba engira atiina mu Efeeso. Eyo gagaanayo abaatu abamulomera baati baali bafugiirira Kurisito.

* 18:18 18:18 Hub 6:1

² Nga niye ababuusa ati, “Ni mwafugiirira mwasuna ehirabo hy’Omwoyo Omutukuvu?” Nga nibo bamugobolamo baati, “Kadi! N’ohunjulira sihunjulirangaho huuti naliŋo Omwoyo Omutukuvu.”

³ Nga Pawulo ababuusa ehindi ati, “Olwo ŋaahani ohubatiziwa hwenywe hwali hwa ngeri hi?” Nga bamugobolamo baati, “Ohubatiziwa ohwa Yowaane.”

⁴ Nga Pawulo abaloma ati, “Ohubatiza ohwa Yowaane haali habonero ahalaga haati omuutu gebbwagire era gabalomanga bafugiirire owaali n’aja huuja niye n’ajooyeŋo era oyo nje Yesu.”

⁵ Ni banjulira ebibono ebyo, nga bababatiza mu siina lya Yesu Musengwa.

⁶ Pawulo ni gaata hu hiisi mulala emihono, ng’Omwoyo Omutukuvu abeehaho nga batandiiha ohuloma endimi eji baali ni batamanyire era nga baloma ebibono ebi Omwoyo gabawiihulira.

⁷ Abaatu abo baali banjera abasinde ng’ehumi n’ababiri.

⁸ Ebyo ni byanwa, Pawulo gahena emyesi edatu n’atiinanga mu humbaaniri ly’Abayudaaya mu hibuga ehyo n’alomeranga abaatu n’obugumu n’abahahasa ati ebi gaali n’abalomera hu ngeri eyi Hatonda genda anjugemo obulamu w’abaatu bituufu.

⁹ Aye balala hu Bayudaaya nga bagaana ohufugiirira Kurisito era nga baduuliranga mu lwijuuye abo abaali ni bagendera mu Ngira ya Musengwa. Ehyo nga hireetera Pawulo ohubanwamo era ng’anamba abafugiirira atiina ni nabo bahumbaaniranga mu somero lya Turaano hiisi ludaalo ni bahubbagania ebiŋeego hu biŋamba hu bunugi wa Hatonda.

¹⁰ Hino hyamuŋirira emyaha ebiri era ng’Abayudaaya n’Abatali Bayudaaya bosibosi abaali ni bamenyire mu Asiya banjulira ehibono hya Musengwa.

¹¹ Nga Hatonda ahola ebyamaliholiho bingi n’abitira mu Pawulo.

¹² N’ebitambaala oba engoye eji ganambangaho ni bahajinjirire bajita hu balwaye, obulwaye waawe wanonanga. N’ababangaho emisambwa ni jibanwaho.

Abasaani ba Sikeeva

¹³ Naahani ŋaaliŋo Abayudaaya abagendanga ni babbinga emisambwa hu baatu. Ehiseera hyola nga bagesyangaho ohujibbinga ni bajiroma baati, “Kulagira mu siina lya Yesu Musengwa oyu Pawulo abuuliraho, ŋwa hu muutu ono.”

¹⁴ Abaholanga ehiitu ehyo baali basinde musanvu abaali abasaani b’omutangirisi w’abasengi b’Abayudaaya oyu balanganga baati Sikeeva.

¹⁵ Aye lwali lulala nga ŋabanjo omusambwa ogwabaloma guuti, “Yesu mumanyire ni Pawulo yeesi mumanyire, ne enywe ndinywe aba ani?”

¹⁶ Ng’ano omusinde owaaliho omusambwa ogwo abatumiraho bosibosi abahub-biraŋo nga ko ababbutujula hifaabi ohwola olu bejunula baduluma majula n’abahanuuyehanuyeho ebyambalo ni batonya amafugi.

¹⁷ Ehiitu ehyo ni hyagenda hyahwana mu Bayudaaya n’Abatali Bayudaaya abamenyanga mu Efeeso, nga bosibosi obuti bubaŋamba era nga batagiha ohuŋa Yesu Musengwa enono ery’amaani olwohuba bafaania baati ali n’obunangi ow’amaani.

¹⁸ Era nga hireetera bangi hu bafugiirira ohubbutula ebibi byawe eyiri abahyawe mu lwijuuye.

¹⁹ Abanena bangi nga bahumbaania emifumbo j’ebitabo ebi batambisanga ohuhola obunena, babyohya mu lwijuuye abaatu bosibosi ni babona. Ebiitu ebyo ni babibalirira byali binwamo ebbeesa buheehere.*

²⁰ Bino byaleetera ehibono hya Musengwa ohusasaana mu baatu abeene abangi era hyahola n’amaani mu bulamu waabo abahinjulira.

* **19:19 19:19** *buheehere* Ebbayibbuli mu ndimi ejindi jiroma jiiti durakima emitwalo etaanu. Edurakima ndala nj’eyabanga omuhemba ugu omuutu gapakasanga oludaalo lulala.

²¹ Ebyo ni byanjwa, nga Pawulo asalaŋo ohutiina e Yerusaalemu n'abita mu matwale ery'e Makedoniya n'erye Akaya ohulambuula abafugiirira Kurisito. N'aloma ati, "Ni ndihena ohwolayo, teehwa ohutiina n'e Rooma yoosi."

²² Nga geheerera atuma abaloobera babe Temuseewo n'Erasito e Makedoniya bamwehererengayo niye n'ahiiriho mu twale ly'Asiya.

Ahagugumuho mu Efeeso

²³ Huupi mu hiseera nj'ehyene, ŋaaliŋo abaatu abaleeta endibo hu abo abaali ni bagendera mu Ngira ya Musengwa.

²⁴ Ŋaahani ŋaaliŋo omusinde omubboti oyu balanganga baati Demetiriyo. Demetiriyo nj'owabboteranga abaatu mu byoma eby'efeeza obufaanani womu birorero by'omusambwa ogu balanganga baati Arutemi. Omulimo guno gwamwingihisanga ye omwene n'ababboti bahye ebbeesa ejitali tonu.

²⁵ Ng'aŋo Demetiriyo ahumbaania ababboti bahye bosibosi abaloma ati, "Bahyange, muhimanyire bulanji weene ng'olu husunira hibbala mu mulimo gwefe guno.

²⁶ Cooka mubona era muŋulira ng'olu omusinde ono oyu balanga Pawulo abbamiisye abaatu abeene abangi baaba ti sibahiigula biitu ebi hubbota, simu Efeeso muno mwonene aye mu twale ly'Asiya lyosiryosi, n'aloma mbo bino ebi hubbota n'engalo sibahatonda kadi nanjatotonu.

²⁷ Ehigosi hino sihinahagame hu mulimo gwefe, ahatale h'ebiiitu byefe ni haguuye hyonyene aye n'abaatu boosi banahalehere aŋo ohutiina mu yekaalu y'Arutemi. Era banahagosye obubbala n'eŋono ebi Arutemi oyu baatu bosibosi mu twale ly'Asiya nomu hyalo hyosihyosi ohujirira aŋalala bajumirya."

²⁸ Abahye ni banulira ebibono ebyo ng'etima libaŋamba batandiiha ohuhayaana ni baloma baati, "Arutemi ow'Abefeeso nj'ahihenaho!"

²⁹ Siŋabita eteŋama ebala ng'ehibuga hyosihyosi hihwana oluboyooboyo. Nga ŋabaŋo abaatu abaŋamba Gaayo n'Arisitaluuko ab'e Makedoniya abagendanga ni Pawulo. Ng'ehinjindi hy'abaatu hyeyoola hitiina ni badyedyesa abasinde abo baja bejuha mu hifo ehi bagudulirangamo emigudulo.

³⁰ Pawulo gaali gendire gebonese eyiri ehinjindi hy'abaatu abo aye abafugiirira bamugaana.

³¹ Balala hu b'obuŋangi mu hibuga ehyo abaali abameeri babe boosi bamutumira obuhwenda ni bamuloma atagesyaho hwemayo.

³² Abaatu abaali ni bahumbeene baali mu huhubba luboyoboyo ni ŋabula aŋulirisa ehy'owahye, hiisi muutu n'ahayaana n'aloma hihye. Era ŋaaliŋo bangi abaali ni batabona n'ehyabanjirayo.

³³ Nga ŋabaŋo Abayudaaya abaŋamba owahyawe oyu balanganga baati Alekizanda nga bamusindigirisa bamujira mu moni abahihire alome eyiri ehinjindi hy'abaatu. Nga ŋaweene aŋo Alekizanda aŋubira ehinjindi hy'abaatu abo omuhono banoleere aŋoserehese Abayudaaya.

³⁴ Aye bala ni bahifaania baati Muyudaaya nga bosibosi bayaalira ŋalala bahayaana ni baloma baati, "Arutemi ow'Abefeeso nj'ahihenaho!" Hino bahihola ohuhena esaawa huupi ebiri kwiye.

³⁵ Ehiseera ni hyola omuŋandiihi w'abobuŋangi mu hibuga ehyo gaŋooleresabaatu, ng'abaloma ati, "Bahyange abeehasi bomu Efeeso, nj'ani ŋano atamanyire ati mu hibuga Efeeso pomuli esabo ly'Arutemi ow'eŋono, ŋalala n'ehifaananyi hihye ehyanjwa mwigulu hyagwa hu hyalo?"

³⁶ Olw'ehyo, ng'olu ŋaŋuma aŋanga huhinahania, muguuje mutanguŋirisa huhola hiitu hyosihyosi ehinanga ehuhenaŋo emiyaaya.

³⁷ Abasinde bano aba muleetire n̄ano n̄abula ehi banyagire ohun̄wa mu sabo ly'Arutemi wayire ohumufodogola.

³⁸ Ale hanye Demetiriyo n'ababboti bahye bali n'ehi bemulugunya hu muutu yesiyesi, emiryango j'ekooti j'abalamuzi miigule. Banjire eyo esonga jaawe bana-jin̄ulirise.

³⁹ Ni n̄abaŋo esonga yosiyosi eyi mwemulugunya, mutiine mwemulugunyihise mu kooti.

⁴⁰ Aye n̄aahani ebiitu ng'olu byemire singa aban̄ugi ban̄ulira oluboyooboyo luno olu muli huhubba, ban̄anga ohutuboneresa ni batulangira ohwegugunga. Hun̄uma songa kulu eyi hun̄anga ohun̄a olw'oluhumbano luno."

⁴¹ Ni gahena ohuloma ebibono ebyo ng'abaloma baagameyo mu mago gaawe.

20

Pawulo atiina mu matwale ly'e Makedoniya n'e Buyonaani

¹ Oluboyooboyo olwali mu hibuga hy'Efeeso ni lwasima nga Pawulo atumisa abafugiirira Kurisito. Ni gahena ohubaloma ebibono ebi bagumya ng'abasebula atiina e Makedoniya.

² Ni goola eyo ng'ahyala mu hiisi hifo omwali abafugiirira n'atiina n'abagumya era ng'agenda goola nomu twale ly'e Buyonaani,

³ eyi gahena emyesi edatu. Ni gaali n'anatere ohusomoha ohutiina e Siriya ng'an̄ulira ati n̄aaliŋo Abayudaaya abaali ni bamwehobera ohumwitira mu ngira, ng'asalaŋo ohubitira hu woomu e Makedoniya.

⁴ Mu lugendo luno, Sopateri omusaani wa Puuro ow'e Bberoya n'Arisitaluuko ni Sekundo abaali ni basimuha mu hibuga Sesalonika ni Gaayo ohun̄wa e Derube ni Temuseewo ko ni Tukikasi ni Turofimo ohun̄wa mu twale ly'Asiya bamun̄ereheraho.

⁵ Abasinde bano omusanvu batangiramo nga baja batuhumira e Turoowa, ese ni Pawulo.

⁶ Efe ababiri nga hugenda hwola mu hibuga Filipi. Oluvanyuma lw'embaga y'Abayudaaya eyi baliiraho Emigaati Eji batatayemo Ehisimbulusa hwasomoha ohun̄wa e Filipi hutiine e Turoowa. Mu ngira hwahenamo endaalo etaanu nga hwola hwen̄imba hu bahyefe era nga huhenayo endaalo musanvu.

Pawulo alamusa Ewutuuko

⁷ Hu ludaalo olutagiiha mu wiiki* efe n'abafugiirira abandi mu hibuga ehyo hwahumbaana ohubbwaga n'ohulya emigaati ni huhebulira ehy'egulo ehyasembayo ehi Musengwa galya n'abalobera babe. Ni hwahena, Pawulo gan̄ira ehiseera hireen̄i n'aloma eyiri abafugiirira olwohuba gaali ategeha ohun̄wa mu hibuga ehyo ni buhyeye. Galoma ohwola esaawa mukaaga ej'owiire.

⁸ Namugulu mu hisenge omu hwali mwalimo etaala enyene nyingi ni jaduha.

⁹ Mu baali ni ban̄ulirisa ebi Pawulo gaali n'aloma mwalimo omuseere oyu balanganga baati Ewutuuko. Omuseere oyo gaali gehaaye hu mwango gw'edinisa eryali erigule ery'ehisenge omu hwali mu nyumba eyohudatu namugulu mu kalina. Ng'ero lin̄amba omuseere. Ni gaali n'afiiriye mwiro ng'an̄anuha ohun̄wa eyo n̄a mugulu eyi hwali ng'agwa n̄aasi era bamutusaŋo n'afuuye.

¹⁰ Pawulo ni ganiinuha gatiina an̄ali omuseere oyo nga geeyala hu mulambo gugwe agufumbeerera ng'ahena aloma abaatu abaaliŋo ati, "Muten̄endeherera, Ewutuuko aliŋo mulamu."

* **20:7 20:7** Oludaalo olusooka mu wiiki nj'olwa Sabbiiti mu mbala y'Abayudaaya.

¹¹ Pawulo ni gaagamayo n̄amugulu eyi hwali ni huhumbaaniye ng'abbwaga mu migaati hulya ni huhebulira ehi Musengwa gahola. Ni hwahena nga hunyaya huhyesa nga ko abaseebula asimbuha atiina mu lugendo lulwe.

¹² Bala nga bagamya Ewutuuko ewaawe emyoyo ni jibeehire olwohuba gaali mulamu.

Pawulo aseebula abatangirisi babafugiirira abomu Efeeso

¹³ Ni hwan̄wa āno efe abandi nga hutiina hun̄amba emeeri husomoha hutiina mu hibuga Asosi eyi hwali ni huuja hwagaanana ni Pawulo, olwohuba niye gaali aholire etegeha ohutiinayo n'amagulu. Eyo peyi gaali n'aja hutwen̄imbiraho mu meeri.

¹⁴ Ni gatwen̄imbaho mu Asosi, nga husomoha hutiina mu hibuga hy'e Mituleene.

¹⁵ Ni wahya nga hun̄wayo husomoha hutiina mu hifo ehyali ohuupi n'e hizinga hy'e Kiiyo. Hu ludaalo olwalondaho nga husomoha hutiina hu hizinga hy'e Samusi. Hu ludaalo olwalondaho nga husomoha hwola mu hibuga hy'e Mileto.

¹⁶ Ni hwali ni hutiina hwabita hubita hu hibuga Efeeso. Hino hwahihola olwohuba Pawulo gaali ahenire ohusalāno ati sigenda hulwa mu twale ly'Asiya. Gendire ni hiba ni hin̄angiha oludaalo lw'embaga eyi balanga Petekoote lwole ni goolire e Yersaalemu.

¹⁷ Pawulo ni gaali n'ahiiri e Mileto ng'atumisa bamulangire abatangirisi abaali ni batangirira ehubbubu hy'abafugiirira Kurisito mu Efeeso.

¹⁸ Abatangirisi abo ni boola ng'abaloma ati, "Mumanyire bulan̄i ng'olu mbaayenga ni nebisyā ahamanga hosihosi aha mbaaye ni nenywe ohun̄wera erala hu ludaalo olu noleraho mu twale ly'Asiya.

¹⁹ Mbaaye peeresa Yesu Musengwa n'ohwen̄omeha ohw'amaani era oluusi n'ohulira ni ndira amasiga olw'abaatu ohugaanira mu bibi byawe. Mumanyire ng'olu mbitire mu biseera ebigosi olw'Abayudaaya abatafugiirira Musengwa ohunesoomera.

²⁰ Muhimanyire ng'olu mbaaye mwesigwa mu hubalomera obuhwenda wa Hatonda ni n̄an̄uma ehi ndehayo ehin̄anga ohuba ehy'omugaso eyi muli. Aye mbayenga mbasomesa mu lwijuuye era ni tiina nyumba hu nyumba mu mago genywe.

²¹ Mbaayenga ndomera Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya ti bateehwa ohwebbwaga bacuue ban̄we mu bibi byawe bagobole eyiri Hatonda era bafugiirire Musengwa weefe Yesu.

²² Ne n̄aahani mbalomeraho ti ndi hutiina e Yersaalemu eyi Omwoyo Omutukuvu ali hunumiirisa ohutiina cooka eyi tamanyire ebinahan̄joleho ni noolireyo.

²³ Ohutusaho ti mu hiisi hibuga ehi nooliremo Omwoyo Omutukuvu gandabula ati ekomera n'ohubonaabona nj'ebinindiiriye.

²⁴ Aye sifayo hu hinahan̄joleho, nolu ban̄jita ban̄jite, kasita n'aba ni mbubuuye omulimo ogu Yesu Musengwa gapambya, ndomere abaatu Aman̄uliro Amalan̄i agan̄amba hu ngeri eyi Hatonda atunon̄olamo olw'ehisasabirisi hihye.

²⁵ "Ehiitu hindomera hiiti n̄aahani n̄an̄uma kadi mulala hunywe aba mbaaye ni ndomera Aman̄uliro Amalan̄i agan̄amba hu bun̄ugi wa Hatonda anahamboneho nindi.

²⁶ Olw'ehyo, olwa leero hambalomere ti singa n̄aaban̄o mu nywe omubaaye ni mun̄ulira ebi mbuulira afira mu bibi, simusango gwange.

²⁷ Hiri hiityo olwohuba mbaaye sinekeka hubalomera byosibyosi ebi Hatonda genda muhole.

²⁸ Enywe abatangirisi mwehuumenga ohutan̄wa hu hufugiirira era ni muyeeda n'abafugiirira abandi bosibosi ab'Omwoyo Omutukuvu gaban̄ambya ohulabiriranga. Ng'olu omwayi alabirira ebyayo bibye, mwesi muutyō mulabirirenga ehubbubu

hy'abafugiirira aba Hatonda† gesunira omwene n'abita mu hufa hwa Yesu Kurisito hu musalabba.

²⁹ “Manyire ti ni ndiba ni tiinire abaatu ababi abali hya nalaŋa aŋuma husasira baliija babenimbaho badulingadulinga abafugiirira.

³⁰ Nomu nywe mwabeene muliŋwamo abaatu abalisomesa eby'obudulingi bago-damyā abafugiirira babatusa hu hituufu olw'ohwenda babe baloobera baawe.

³¹ Olw'ehyo mwehuume ŋatabaŋo aŋwa hu hufugiirira! Era muhebulire muuti mu myaha edatu eji mbaaye ni nenywe mbaaye sindehera omuusi n'owiire ohubalabula mu hino n'amasiga nga pohu taaye.

³² “Naahani mbaseebula ni mbaŋambya Hatonda abahuume era abayeede mwegumye ohufugiirira obuhwenda obuloma buuti atunoŋola lw'ehisasabirisi hihye. Obuhwenda owo mbobuja hubaŋangasa mu hufugiirira Musengwa era bubaleetere Hatonda ohubaŋa ebiŋa ebi gasuubisa abaatu bosibosi aba gagwalaasa bafuuha abaatu babe.”

³³ Ese mbula bbeesa y'omuutu, oba ebyambalo ebi mbaaye ni nduluhanira.

³⁴ Ohutusaho mumanyire muuti ese omwene mbaayenga nefululuhanira n'engalo jange jino n'aŋanga ohweyemesaŋo era naahena nayeeda n'abahyange aba nabanga ni nabo.

³⁵ Ebyo byosibyosi nabiholanga ohubalaga ti pohuseene ohuholanga huutyō emirimo konyo huŋange ohuyeedenga abataŋanga hweyeeda. Habuhyabuhya huli n'ohuhebuliranga ebibono bya Yesu Musengwa ebi galoma ati, “Ohugaba hulimo ekabi ohuhira ohunaŋa ebi baba ni batuŋaaye.”

³⁶ Pawulo ni gahena ohuloma ebibono ebyo, ng'ahoma ekumbo n'abatangirisi abo bosibosi nga basaba.

³⁷ Ni bahena nga hiisi mulala hu batangirisi abo aseebula Pawulo n'amugwa mu hifuba n'ohulira ni balira amasiga.

³⁸ Ehyasinga ohubalisya amangi nj'ehibono ehi gabaloma ati baali sibaja humubonaho nindi. Ng'aŋo bamuŋereheraho bamwosa hu mwalo aniina emeeri nga ko bagamayo.

21

Pawulo atiina e Yerusaalemu

¹ Ni hwaseebula abatangirisi bala nga hubereheresa husomoha buluŋamu hwola mu hibuga ehi balanga baati Koosi. Ni wahya nga hutiina hu hizinga ehi balanga baati Roodesi eyi hwaŋwa nindi ni buhyeye nga hutiina e Patara.

² Eyo hwagaanayo emeeri eyaali ni yitiina mu twale ly'e Foyinikiya nga huyiniina husomoha.

³ Ni hwalengera ehizinga Kipuro nga huhireha hu lubega huhitira mu mehiriro gahyo huluna e Siriya. Nga hugoba hu mwalo gw'e Tiio olwohuba eyo peyi emeeri eyo yaali ni yija hutwihula emigugu ejaaliho.

⁴ Eyo hwagaanayo abafugiirira bahyefe era nga humenya ni nabo ohuhena endaalo musanvu. Ng'abafugiirira abo baloma Pawulo atiina e Yerusaalemu olwohuba Omwoyo Omutukuvu gaali abahwehuliye ati Pawulo gaali aja husunirayo ebigosi.

⁵ Aye ehiseera ehi hwali n'ohuhena ni nabo ni hyaŋwaho nga hubaseebula hweyongereyo n'olugendo lwefe. Ng'abafugiirira abo bosibosi n'abahasi baawe ko n'abaana batuŋerehera batutumyaho aŋa hibuga hyagama batwosa hu mwalo. Ni hwola eyo nga hwesihwesi huhubba amafuha ohusaba.

⁶ Ni hwahena ohusaba nga husebulana efe huniina emeeri nga nibo baagamayo ewaawe.

† 20:28 20:28 Ebyaŋandihiwa ebindi biri ni aba Musengwa.

⁷ Ni hweyongera n'olugendo lwefe ohunwa e Tiiro nga hwola mu hibuga hy'e Putolemaayi. Eyo yoosi hwagaanayo abafugiirira aba hwaja hwaheesaho era nga hunenyuhayo ehiire hirala ni nabo.

⁸ Ni wahya nga nindi hunamba olugendo hutiina e Kayisaaliya eyi hwamenya ewa Filipo ow'abuuliranga Amanuliro Amalanji. Filipo gaali mulala hu banjeeresa omusanvu aba batobola mu Yerusaalemu.

⁹ Filipo gaali n'abahaana abakabbamba bane abaali n'ehirabo hy'obunaabbi.

¹⁰ Ni hwali ni hwahahena ewuwe endaalo ejireraho naabbi oyu balanganga baati Agabbo nga gehirira gaaja n'anwa e Buyudaaya.

¹¹ Ni goola ana hwali ng'abonolola hu Pawulo omusipi agwesidiha amagulu n'emihono ahena aloma ati, "Omwoyo Omutukuvu aloma ati, 'Abatangirisi b'Abayudaaya mu Yerusaalemu po banahasidihe baati omwene musipi guno era baahena bamunayo ng'omusibe eyiri Abatali Bayudaaya.' "

¹² Ehyo ni hyatugwa mu hutwi, efe ko n'abandi abaaliyo nga hwegalihira Pawulo atatiina yi Yerusaalemu.

¹³ Aye nga Pawulo aloma ati, "Lwahiina mukenamo amaani muityo n'amasiga ni muli pohanu mutaaye? Netegeheeye hiisi hiitu ehi banahakole. Sihumboja hwojone aye n'ohufiira mu Yerusaalemu olw'ohunjeeresa Yesu Musengwa."

¹⁴ Ni hwabona huuti sihunanange hu mucuusa hunwa huhi gaaliho, nga humuleha humuloma huuti, "Leha Musengwa Omwene ahole ehi asiima."

¹⁵ Ehiseera ni hyola ebyo ni binoooye nga hwetegeha hwehubba mu ngira hutiina e Yerusaalemu.

¹⁶ Balala hu bafugiirira Kurisito abomu Kayisaaliya nga batunerehera batwosa mu mago g'omusinde oyu balanganga baati Munasoni. Munasoni gaali asimuha hu hizinga Kipuro era naali mulala hu baatu abaali abadaayi ohufugiirira Yesu.

Pawulo ahyalira Yakobbo e Yerusaalemu

¹⁷ Ni hwola e Yerusaalemu abafugiirira batusangaalira bulanji.

¹⁸ Ni wahya nga hutiina ni Pawulo ewa Yakobbo. Abatangirisi abahulu ab'abafugiirira bosibosi, baaliyo.

¹⁹ Pawulo ni gahena ohubaheesa ng'abaloohesa mu wiijufu byosibyosi ebi Hatonda gaali n'amutambihise mu bunjeeresa wuwe njagati mu Batali Bayudaaya.

²⁰ Yakobbo n'Abatangirisi abo abahulu ni banulira ebibono ebyo nga bajumirya Hatonda. Nga baloma Pawulo baati, "Mulebe, ng'olu obona njaliyo Abayudaaya bangi bugali abacuuhire bafugiirira Kurisito era bosibosi bahuuma butiribiri amagambi ga Hatonda.

²¹ Aye banulira mbo ewe osomesa Abayudaaya bosibosi abamenyire eyo mu Batali Bayudaaya ohutanamba magambi aga Hatonda gaja Musa era mbo obaloma oti batahomola baana baawe wayire ohunamba esambo j'Ehiyudaaya.

²² Naahani huhole hutye ko hubatuseyo? Olwohuba ananuma hubuusabuusa bananulire baati wujire nano bahuujira.

²³ Olw'ehyo, amagesi aga huhuna nga gano. Nano huliyo n'abasinde bane abali n'ehi beeyama eyiri Hatonda.*

²⁴ Tiina ni nabo mu Yekaalu obenjimbeho hu mukolo g'ohwegwalaasa mu moni ja Hatonda era obe ndiwe obasaulira ehi banayo ng'enongo ko bababegeho efiiri.* Ehyo hinaleetere abaatu bosibosi abanahubone ohufaania baati ebi bahunuliraho si bituufu olw'ohuhubona ewe omwene n'onamba amagambi aga Hatonda gaja Musa.

²⁵ Ne Abatali Bayudaaya abafugiirira Kurisito, abo hwahena ohubanandiihira ni hubaloma ebyo ebi hwasalano huuti benjalame ohulya ebiryo ebi banjongire eyiri

* 21:23 21:23 Hub 6:13-21 * 21:24 21:24 Ohubega efiiri haali habonero ahalaga haati baali boherehiise ehi beeyama.

emisambwa, n’obuhwedi era n’ohulya enyama ey’ehyayo ehifuuye ni batahisalireho wayire ohulya amalasire.”

²⁶ Ni wahya nga Pawulo geenimba hu basinde abo hu mukolo g’ohwegwalaasa mu moni ja Hatonda era nga batiina mu Yekaalu ohulomera abasengi ba Hatonda ehiseera n’endaalo j’ohwegwalaasa aña jirinweraho era hiisi mulala hu bo ganayo enjongo eyiri Hatonda.

Banjambira Pawulo mu Yekaalu

²⁷ Endaalo musanvu ej’ohwegwalaasa ni jaali ni jiri huupi hunwaho, nga njabaano Abayudaaya abaali ni banjooye mu twale ly’Asiya ababona Pawulo mu Yekaalu. Abayudaaya abo nga basasamasa abaatu bosibosi abaaliño era nga banjamba Pawulo

²⁸ ni bahayaanira namugulu baati, “Bayisirayiri bahyefe, mutuyeede! Ono nj’omusinde nago atiire n’asomesa abaatu bosibosi mu hiisi hitundu omu goolire banwe hu magambi ga Musa n’ohufodogola Yekaalu. Nindi n’ehindi nj’ono n’ano aleetire n’abaatu Abatali Bayudaaya mu Yekaalu yeefe ehiitu ehy’embiho mu hifo hino ehyawufu.”

²⁹ Ehyo bahiroma olwohuba naliño olu baali ni baweene Pawulo n’ali ni Turofimo Omwefeeso mu hibuga Yerusalemu olw’ehyo banjeega baati gaali gengiye ni naye mu Yekaalu.

³⁰ Ebibono ebyo byaleetera abaatu bosibosi mu hibuga ehyo ohutabuha. Era nga banindigana ohunwa enjuyi n’enjuyi bayabuluhira hu Pawulo bamunamba bamudyedyesa bamutusa ebulafu w’e Yekaalu. Ng’ano ni naano njabaano abegalano emiryango ja Yekaalu ehicaamu hitoolamo.

³¹ Bala ni baali ko ni bamimigania Pawulo ni benda bamwite, nga njabaano omuutu owanyanguha gatiina eyiri omuduumisi wamañe g’Abarooma ng’amulomera ati ehibuga Yerusalemu hyosihyosi hyali higuuyemo ohutabuha.

³² Ano ni naano ng’omudumisi oyo anamba engira aduluma n’abasirikale ko n’abahulu baawe beehirira baatiina eyiri ehinindi hy’abaatu abo abaali ni batabuhire. Bala ni babona omuduumisi n’eduuli ly’abasirikale ni batiina eyi bali nga balehera ano ohuhubba Pawulo.

³³ Omuduumisi omuhulu ni goola ng’ajasa Pawulo ahena alagira bamusidihe n’enjegere ebiri. Nga ko abuusa abaatu ati, “Ono nj’ani era aholire hi?”

³⁴ Nga hiisi mulala mu hinindi hy’abaatu abo amugobolamo n’ahayaana n’aloma hihye. Olw’oluboyoboyo ohuba lubitiirifu, omuduumisi sigabatusamo hituufu era ng’alagira banjire Pawulo mu kambi y’abasirikale.

³⁵ Ni bamwosa hu madaala aganiina ohwingira mu kambi, ng’abasirikale bamugegera namugulu mu bbanga ohumwingisa olwohuba abaatu baali batabuhire bugali ni benda bamubanyaguleho bamwite.

³⁶ Ogunjindi gw’abaatu ogwali ni gulondaho gwatiinanga guhayaana guuti, “Oyo mwite hwita!”

Pawulo genosyaho

³⁷ Abasirikale ni baali ni banatere ohwingisa Pawulo mu bbarakisi, ng’aloma omuduumisi oyo mu Luyonaani ati, “Fugiirire mbeho n’ehindomaho eyi oli.” Ng’omudumisi amubuusa ati, “Koni weesi omanyire Oluyonaani?”

³⁸ Ewe, sindiwe omusinde ola Omumisiri nanyuma ano ow’agesyaho ohuyeekeera gavumeeti era owatagirira ehibbubbu hy’abatemu ekumi ene baaja behuhuma mu lulafu?”

³⁹ Nga Pawulo amugobolamo ati, “Bbe, ese ndi Muyudaaya omusaale womu hibuga Taruso ehitutumufu mu twale ly’e Kilikiya. Fugiirire mbeho n’ehindoma eyiri abaatu.”

⁴⁰ Omuduumisi ni gamufugiirira, nga Pawulo gemeerera hu madaala, agehesya ehinjindi hy'abaatu abo n'omuhono banjoleere. Bosibosi ni bahena ohunjoleera ng'abaloma mu lulimi olu Aramayiki† ati,

22

¹ “Aboluganda n'abaatu abahulu mu gwanga, munjulirise ohwenosyaho hwange hu songa eyi bafunaana.”

² Ni banjira Pawulo n'aloma eyi bali mu lulimi olu Aramayiki nga banjoolera baati ce. Ng'ango Pawulo atiina mu moni aloma ati,

³ “Ese ndi Muyudaaya omusaale womu hibuga Taruso mu twale ly'e Kilikiya aye nahulira njano mu Yersaalemu. Gamalyeli omusomesa hanjonye mu hwegeresa amagambi geefe nj'owasomesa nakuguhira erala era najumbiranga bugali ohunjeeresa Hatonda mu by'ediini lyefe ng'olu abandi hunywe muhola.

⁴ Nahiyaanianga abaatu abaali ni bagendera mu Ngira ya Musengwa ey'obunonjosi noola n'ohuletera abandi hu bo ohufa. Nabanjambanga anabula hubihisya, abasinde n'abahasi ni mbadanya mu komera olw'ohufugiirira hwawe.

⁵ “Omuhulu w'abasengi n'Aboluhiiho Olubbala mu gwanga ly'efe basobola ohunjulira mu hino. Era abahulu abo baapa n'ebbaluŋa ejinyanjula eyiri abahyawe mu Damasiko tiine pambe abafugiirira Yesu abeeyo mbaleete e Yersaalemu ng'abasibe bababonerese.”

*Pawulo aloma hu hucuusiwa huhwe
(Bik 9:1-19; 22:12-18)*

⁶ “Ni naali ni tiina e Damasiko, esaawa jaali oti mukaaga ejomu muusi ni natere ohwola, ng'ango ni naango enjase ey'amaani ohunjwa mwigulu yikubba yineswanigirisa.

⁷ Ni yakubba nga ngwa njasi pulira ejanjaasi ni njalino owundoma ati, ‘Sawulo, Sawulo! Lwahiina bukiyaania?’

⁸ Nga mbuusa omwene janjaasi eryo ti, ‘Ndiwe ani Musengwa?’

“Nga gangobolamo ati, ‘Ndiise Yesu Omunazaleesi oyu ohiyaania.

⁹ Abahyange aba naali ni nabo boosi babona enjase eyo era banjira n'ejanjaasi aye sibategeera ebi omuutu oyo gandoma.’

¹⁰ Ng'ango ese mubuusa ti, ‘Musengwa, kole hi?’ Nga niye gandoma ati, ‘Yinyoha otiine mu hibuga Damasiko. Eyo peyi banahahulomere ehyohuhola.’

¹¹ Olwohuba naali sikiibona n'ohubona olw'ehimyaso ehyo ehy'amaani, abahyange aba naali ni nabo bapamba hu muhono baapira e Damasiko.

¹² “Njaahani mu hibuga Damasiko mwalimo omusinde oyu balanganga baati Ananiya. Ananiya gaali musinde omuhenerifu owajumiryanga Hatonda era n'agendera mu magambi aga banjambya Musa n'Abayudaaya bosibosi abamenyanga eyo ni bamuŋa enono.

¹³ Omusinde oyo nga gaaja gemeerera aja naali gandoma ati, ‘Mulebe Sawulo, yiguha emoni otagihe ohubona nindi. Hu nyanga enyene eyo emoni jange nga jirimbulu tandiha ohubona.’

¹⁴ “Ng'ango omusinde oyo atiina mu moni gandoma ati, ‘Hatonda ow'abasehulu beefe ahutobooye obe ti omany ehi genda ohole, obone Omwawufu wuwe era onjilire ebibono ebijwa mu munwa gugwe.

¹⁵ Olw'ehyo oja huba mujulizi wuwe olomere abaatu bosibosi ebi onjuliye n'ebi oweene.

¹⁶ Era njahani njwa mu by'ohugayala. Yinyoheramo wenjunderere Hatonda gahahusonija ebibi bibyo era ohene obatiziwe bahwogetho ebibi bibyo.’

† 21:40 21:40 Oba Olubbebulaniya.

17 “Ebyo ni byanjwa nga ngobola njano mu Yerusaalemu. Lulala ni naali mu Yekaalu ni saba nga nolesebwa.

18 Mu hwolesewa ohwo Musengwa gandoma ati, ‘Yinyoheramo onje mu Yerusaalemu, olwohuba abaatu baamo sibaja hufugiirira n’obalomera ebipambaho.’

19 Ng’ese mugobolamo ti, ‘Musengwa, bamanyire baati natiinanga mu mahumbaaniro g’Abayudaaya ni pamba abahufugiirira ni mbafaduula efaalu ni kena ni mbandanya nomu komera.

20 Era ni baali ni beeta Sitefaano omuloobera wuwo, keesi naaliyo nawagira ehikolwa hy’ohumwita era nahuuma n’engoye jaawe ko bala bamuhubbe bulanji amabaale.’

21 Ng’ano Musengwa gandoma ati, ‘Nwa mu Yerusaalemu, olwohuba nja huhutuma eyo analeeni mu baatu Abatali Bayudaaya.’ ”

22 Abaatu banulirisa ebi Pawulo gaali n’aloma ohwola olu galoma ebibono ebyo. Ng’ano batandiiha ohuhayanira namugulu ni baloma baati, “Mumwite, olwohuba omuutu hy’oyo sasaana huba hu hyalo!”

23 Ni baali ni bahihayaana ni baholona engoye jaawe eji bewihiriranga, ni boona n’efuue mu bbanga ohulaga ehirunji ehi baali ni nahyo,

24 ng’omudumisi omuhulu alagira bengisa Pawulo mu kambi. Ni bamwingisa ng’alagira bamufaduule efaalu era amubuuse abalomere ehyali ni higema Abayudaaya ni bamuhubbira oluboyobooyo batyo.

25 Ni baali ko ni bamulambaasa, nga Pawulo abuusa omuduumisi w’ehibbubbu hy’abasirikale ecikumi owaali ni gemereeye anjapi ano ati, “Bahifugiirira ohuhubba Omurooma efaalu ni bahiiri humusalira musango ohumuhira?”

26 Omuduumisi oyo ni ganulira ati Pawulo Murooma ng’atiina eyiri omuduumisi omuhulu amuloma ati, “Omusinde ono Murooma, humuhole hutye?”

27 Omuduumisi omuhulu ni ganulira ebyo ng’atiina eyiri Pawulo amubuusa ati, “Hanye ndomereho. Mbo oli Murooma?” Nga Pawulo amugobolamo ati, “E-e ndi Murooma.”

28 Ng’omudumisi omuhulu oyo amuloma ati, “Keesi ndi Murooma aye nasasula bbeesa enyene enyingi ohufuaha Omurooma.” Nga Pawulo niye amuloma ati, “Ese nasaaliwa ng’Omurooma.”

29 Naweene ano ehyo nga hireetera abaali ni bamwenuguna ohubuusa ebibuuso ohunyololohaño. Ng’omudumisi omuhulu omwene asigalaño n’alebera ekoba olw’ohunamba era gadanya hu Pawulo Omurooma wahye ebijofu.

Pawulo genosyaho mu kooti y’Abayudaaya

30 Olwohuba omuduumisi wamañe gendire ohumanya ehihulu ehyene ehi Abayudaaya baali ni bahaabya Pawulo, ni wahya gamulehula aye ng’alagira abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’Aboluhiiho lw’Abayudaaya olubbala bosibosi ohuhumbaana. Ni bahumbaana ng’anjira Pawulo amwemeha mu moni jaawe.

23

1 Ni beemeha Pawulo mu moni j’Aboluhiiho lw’Abayudaaya Olubbala, ng’abasimba emoni ahena abaloma ati, “Aboluganda, mu bulamu wange wosiwosi ohwolera erala hu ludaalo lwa njahani nehumire ohubona ti kola ebi Hatonda asiima.”

2 Ni galoma atyo, ng’Ananiya owaali omuhulu w’abasengi alagira abaali ohuupi ni Pawulo bamulasula olunji hu munwa.

3 Ng’ano Pawulo aloma Ananiya ati, “Oli wamahiribbania! Weesi Hatonda anahahusafuule. Wihaaye mu tebe ohusalira omusango ni weema hu magambi gage aye olagira bakubbe ate nga amagambi ameene ago gahigaana.”

4 Abaali ni bemereeye ohuupi ni Pawulo nga bamuloma baati, “N’ohutya sooty a huduha omuhulu w’abasengi era omunjeeresa wa Hatonda?”

5 Nga Pawulo abaloma ati, “Aboluganda munasonje, mbaaye simanyire ti nj’omuhulu w’abasengi, olwohuba Ebyanjandihwa biroma biiti, ‘Otalomanga bubi hu mutangirisi w’abaatu babo.’ ”*

6 Nga Pawulo abona balala hu baali mu luhiiho olwo baali bamu hibbubbu ehy’Abasadukaayo, n’abandi ni bali bomu hy’Abafalisaayo. Olw’ohwenda ohubatabula abeene n’abeene gaanjanihaho ejanjaasi ng’aloma ati, “Aboluganda, ese ndi Mufalisaayo era omwana w’Omufalisaayo. Ndi njano ohuposesya olwohuba fugiirira ti Hatonda aliramusa abafu.”

7 Pawulo ni galoma atyo, ng’Oluhiiho lwesalamo njabiri, Abafalisaayo n’Abasadukaayo batandiiha ohujahana abeene n’abene.

8 Hino hyaja olwohuba Abasadukaayo sibafugiirira baati abafu baliramuha ohujwa e magombe era sibafugiirira baati njalijo abamalayika wayire emiigu j’abaatu abafa. Aye ebyo byosibyosi Abafalisaayo nibo babifugiiriramo.*

9 Nga njabaano oluboyoboyo olw’amaani era balala hu basomesa b’amagambi ga Hatonda abomu hibbubbu hy’Abafalisaayo abeemeerera banjahanira erala eby’amaani ebyene ni baloma baati, “Sihubona hibi mu muutu ono. Soomanya hamunga malayika oba omwigu gwaba nj’ogwalomire ni naye.”

10 Ohutabuha ohwali njagati waawe hwali hubitiirifu era hwaleetera omuduumisi wamane ohutya ati abaatu abo banjanga ohugusula Pawulo mu bugusugusu ni bamuhaabira. Ehyanjwamo ng’alagira abasirikale baje bamubatuseho hifuba, bamwagamyeyo mu kambi.

11 Owiire ni wiira nga Yesu Musengwa aloma Pawulo mu hwolesewa ati, “Otatya guma omwoyo! Ng’olu olomeeye abaatu bomu Yerusaalemu ebipambaho era otyo pooli n’ohulomera n’abe Rooma boosi.”

Oluhwe lw’ohwita Pawulo

12 Ni wahya mu mugamba, ng’Abayudaaya abaali ni batenda Pawulo behumbaania bateesa basidiha ehyama beeyama baati sibaja huhomba hu hyomu tamu wayire ehy’ohunywa ohutusaho ni betire Pawulo.

13 Abasala oluhwe olwo baali batuuma abasinde amahumi ane.

14 Abasinde abo nga batiina eyiri abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abaatu abahulu mu diini y’Abayudaaya babaloma baati, “Hweyamire ohutahomba hu hyomu tamu ohutusaho ni huhenire ohwita Pawulo.

15 Olw’ehyo hubasunga enywe n’Aboluhiiho olubbala mutumise ni musunga omuduumisi wamane nindi abaleetere Pawulo mu mbuga yenywe ni mweromesa muuti njalijo ebi mwenda ohwetegeresa hu songa jije. N’efe hunaabe anjatu ni hwetegire humusimye n’ahiiri hwola njano mu luhiiho.”

16 Aye nga njabaano omwinqwa wa Pawulo owagwa mu luhwe lwawe ng’atiina mu kambi alabula Pawulo.

17 Pawulo ni ganjulira ohulabula hw’omwinqwa wuwe, ng’alanga mulala hu baduumisi abaduumiranga ehibbubbu ehy’abasirikale ecikumi atiina eyi ali amuloma ati, “Nira omuseere ono eyiri omuduumisi omuhulu olwohuba ali n’ehi genda humulomera.”

18 Ng’ano ola njira omuseere oyo eyiri omuhulu amuloma ati, “Pawulo omusibe gasungire ndeete omuseere ono eyi oli, mbo ali n’ehi genda ohuhulomera.”

19 Ng’omudumisi omuhulu njamba omuseere oyo hu muhono amunjira hu tulo amubuusa ati, “Hiina ehi wenda hundomera?”

* 23:5 23:5 Huj 22:28 * 23:8 23:8 Mat 22:23; Mar 12:18

²⁰ Ng'omuseere amugobolamo ati, "Eriyo Abayudaaya abeteahiise bafugiirisania ohuhusunga baati olwejo onjire Pawulo mu luhiiho oluhulu, ni beholesa baati njaliño ebi benda hwetegeresa hu songa jije.

²¹ Aye kulomba otafugiirira olwohuba njaliño abasinde ababita mu mahumi ane abatehiise ohumweteega hu ngira. Abasinde abo banjira hunjira ohutahomba hu hyomu tamu wayire ehy'ohunywa ohutusaho ni bahenireño obulamu wa Pawulo. Era bahenire ohwetegeha bahumiriye hubona ehi onabagobolemo."

²² Nga wange ewe omuduumisi omuhulu aseebula omuseere oyo, aheni amuhami-irisa ohutalomeraho muutu yesiyesi ati njaliño ehi amulomeeyeho.

Banjindiha Pawulo ew'omunugi Filikisi

²³ Naweene anjira ng'omuduumisi omuhulu alanga babiri hu bahulu b'ebibbubbu by'abasirikale ecikumi abalagira ati, "Mutegehe abasirikale ebihumi bibiri, n'abembalaasi sanvu, ko n'abasoola n'amafumo ebihumi bibiri, betegehe batiine e Kayisaaliya hu nyanga edatu ej'owiire.

²⁴ Era mutegehe n'embalaasi eji Pawulo n'abamunjerehera banagendereho munjire mumwose bulanjira eyiri omunugi Filikisi."

²⁵ Ng'anjira omuduumisi oyo anjandiihira Lusyasi ebbalunja ati,

²⁶ "Eyiri ow'enjira omunugi Lusyasi,
Otye eyo sebo gavana Filikisi?"

²⁷ Abayudaaya banjamba omusinde ono era baali benda humwita. Aye ni nategeera ti Murooma, nga tiina n'amanje gange nja mubataasulyaho.

²⁸ Olw'ohwenda ohumanya ehi baali ni bamuhaabya namunjira namwemeha mu Luhiiho lw'Abayudaaya Olubbala.

²⁹ Hino hyandeetera ohufaania ti baali bamuhaabya ebinjamba hu magambi gaawe ehitamwosa hu humwita wayire ohumubonja mu komera.

³⁰ Oluvanyuma ni banjibiraho baati Abayudaaya baali basalire oluhwe ni benda bamwetege hu ngira bamwite, anjira ni naanjira nj'ohusalanja ohumunjindiha eyi oli. Era ndagiiye ni naabo abali n'ehi bamuhaabya boosi baaje banje esonga jaawe eji bafa ni naye mu moni jijo.

Ndiise Kulawudiyo Lukiya."

³¹ Ng'anjira abasirikale bahola ehi omuduumisi omuhulu gabalagira. Owiire owo nga banjira Pawulo bamwosa mu hibuga ehi balanga baati Atipatiri.

³² Ni wahya ng'abasirikale abaali ni bagenda n'amagulu bamulehera abasirikale abohu mbalaasi ohweyongerayo ni naye, nga nibo baagamayo mu kambi.

³³ Abasirikale abohu mbalaasi ni boola e Kayisaaliya, nga banjira Filikisi ebbalunja bahena bamunjambya ni Pawulo, nga nibo baagamayo e Yerusalemu.

³⁴ Filikisi ni gasoma ebbalunja eyo, ng'abuusa Pawulo ehitundu omu anjira. Ni gamugolobolamo ati yi Kilikiya,

³⁵ nga Filikisi amuloma ati, "Omusango gugwo ndigunjira abahunjabira ni balinjo." Ng'aheni alagira abasirikale bahumire Pawulo mu lubiri olu habaha Herode gatongola.

24

Omusango ogu bahaabya Pawulo

¹ Ni njabitanjira endaalo etaanu, ng'omuhulu w'abasengi oyu balanga baati Ananiya n'abalala hu baatu abahulu mu diini y'Abayudaaya ko ni puliida waawe oyu balanganga baati Terutuulo batiina e Kayisaaliya ohunjabira Pawulo mu kooti y'omunugi ola oyu balanga baati Filikisi.

² Filikisi ni galagira baaleeta Pawulo mu kooti nga Terutuulo ganja esonga ati,

“Owenjono Filikisi, obutangirisi buwo n’ohulengera huhwo anjale bituleeteeye emiyaaya n’ekulakulana mu gwanga lino.

³ “Olw’ehyo mubbala Filikisi, mu buli ngeri husiima bugali weene ebi otuholera mu hiisi hifo.

⁴ Aye ohutahudembya bugali, leha salire ni kulomba olw’ehyere hiho wutegere ohutwi onjulirise mu buupi ehi huhuabya omusinde ono.

⁵ “Huhyageene huuti Pawulo ono musinde wa mutawaana era ajeemesa Abayudaaya bosibosi hiisi njatu mu hyalo. N’ehindi nj’omutangirisi w’ehibubbu hy’abaatu abasomesa eby’obudulingi aba balanga baati, ‘Abaloobera b’Omunazaleesi.’

⁶ Era n’ohugesya gagesyaho ohuhola ehitu ehy’embiho mu Yekaalu, ehifo hyefe ehyawufu, nga ko humujamba ni hwenda ohumusalira omusango.

⁷ Aye omuduumisi w’abasirikale oyu balanga baati Lusya nga gaaja amutusanjo lwa mbaha, ng’alagira abamujambira baaje oyi oli.*

⁸ Ewe wamwene oluvanyuma lw’ohwendulirisa hu songa jino oja hunafaania oti ebyo byosibyosi ebi humuhaabya bituufu.”

⁹ Ni gagwisa ebibono ebyo, ng’abatangirisi b’Abayudaaya bosibosi nga bamusemba ni bahahasa baati ebi pulida galoma hu Pawulo byali bituufu.

Pawulo genosyaho mu moni ja Filikisi

¹⁰ Bala ni bahena ohwanja ebyawe, nga Filikisi agesya n’omuhono ohuja Pawulo ehiale ohwenosyaho. Nga Pawulo aloma ati, “Mubbala, manyire ng’olu ohenire emyaha mingi n’olamula abaatu b’egwanga lino. Olw’ehyo ndi n’esangaalo ohwenosyaho mu moni jijo.

¹¹ “Ewe omwene njanga ohwendulirisa era wahihahasa oti endaalo ejituma ehumi n’ebiri egongo natiina e Yersaalemu ohujumirya Hatonda.

¹² Abo abamujambira sibanjageeneho ni njalijo oyu pahana ni naye oba ni sasamasa abaatu mu Yekaalu oba mu humbaanro ly’Abayudaaya oba mu hifo hyosihyosi mu hibuga ehyo.

¹³ Era sibanja huna buhahafu eyi oli hu ebyo byosibyosi ebi bandumiirisa hu esaawa yino.

¹⁴ Ohutusaho hituufu era nihirisa ti njumirya Hatonda oyu basehulu beefe bajumiryanga, ni nonderera Engira ya Yesu eyi bo balanga mbo yabudulingi. Era fugiirira ebyo byosibyosi ebiri mu magambi aga Hatonda gaja Musa n’ebi banaabbi banjandiiha.

¹⁵ Era keesi ndi n’esuubi hya nibo ti hu ludaalo olw’ekomero, Hatonda aliramusa abagwalaafu n’ababi.

¹⁶ Ehyo c’ehigira habuhyabuhya ni fuba bugali ohugendera mu bulamu obugwalaafu mu moni ja Hatonda n’ejabaatu.

¹⁷ “Oluvanyuma lwohuba ebulafu ohuhena emyaha ejijera, naagamayo e Yersaalemu ohujirira abalebe bange Abayudaaya obuyeedi obw’ohugabira abahyawe abagadi n’ohujayo njongo eyiri Hatonda.

¹⁸ Mu hiseera ehyo ni banjagaana mu Yekaalu, naali kenire ohuhola omukolo og’ohwegwalaasa ng’olu efugiirira mu diini yeefe yiri. Sinaali n’ehinjindi hy’abaatu era njajuma hutabulatabula ohu nenjimbamo.

¹⁹ Aye njalijo Abayudaaya abandi abanja mu twale ly’Asiya nj’abaleetera abaatu ohutabuha. Abo hani mbabahabaaye mu moni jijo bandumirise hanye hituufu ndi n’ehibi ehi n’ahola.

* 24:7 24:7 Ebyanjandiihiwa ebindi ebyahale binjuma bibono eby’olunyiriri luno.

²⁰ Ni hitaba hiityo, bano abali n̄ano balome esobi eyi bapamba ni nayo olu nenjasyaho mu Luhiiho lw'Abayudaaya Oluhulu.

²¹ Hamunga baloma baati bakaabya ehi nahayaana mu moni jaawe ni ndoma ti, 'Posya mu moni jenywe olwohuba fugiirira ti Hatonda aliramusa abafu ohun̄wa e magombe.' "

²² Ng'ano Filikisi gemeeresa ohun̄ulirisa omusango ogwo olwohuba gaali amanyire bulani ehi abaatu abagendera mu Ngira ya Musengwa bafugiiriramo. Ng'abaloma ati, "Kulawudiyo Lusyasi omuduumisi wamaŋe n'aliija nga ko sala omusango gwenywe."

²³ Ng'alagira omuduumisi w'ehibbubbu hy'abasirikale ecikumi ohuhuuma Pawulo aye n'amuleheraho edembe era afugiirire abameeri babe bamun̄jirengaho obuyeedi.

²⁴ Ni n̄abitan̄o endaalo ejin̄eraho, nga Filikisi atiina n'omuhasi wuwe Omuyudaaya oyu balanga baati Durusila. Ni goola ng'atumiisa Pawulo, ng'an̄ulirisa n'amulomera hu by'ohufugiirira mu Yesu Kurisito.

²⁵ Aye Pawulo ni gaali n'ahimunyonyola hubi muutu ali n'ohuhola ko asangaase Hatonda, omuutu ng'olu ali n'ohuba n'ebbulegi mu ngeri eyi gebisyamo, n'ehya Hatonda ohusalira abaatu omusango ni geema hubi hiisi muutu ahola, ng'obuti bumun̄amba aloma Pawulo ati, "Ebi wundomeeyeho bikena! On̄anga ohwagamayo. Ni ndisunan̄o ahamanga ahalani nindi ndihulanga."

²⁶ N'ehindi, Filikisi gamulomanga ebyo mula n'asuubira ati Pawulo an̄anga ohumun̄aamo ahaatu amulehule. Hino hyaleetera Filikisi ohutumisanga Pawulo emigigi n'emigigi an̄ayeho ni naye.

²⁷ Ni n̄abitan̄o emyaha ebiri, nga Porukiyo Fesito asikira Filikisi mu tebe oy'obun̄ugi. Cooka olw'ohwenda ohusangaasa Abayudaaya, Filikisi galeha Pawulo mu komera.

25

Pawulo gejulira ewa Kayisaali

¹ Naahani ni n̄abitan̄o endaalo edatu, Porukiyo Fesito owaali omun̄ugi omunyaaha ni gaahoola mu twale ly'e Buyudaaya gan̄amba olugendo ohun̄wa e Kayisaaliya gatiina e Yersaalemu.

² Ni goola eyo ng'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda ko n'abatangirisi b'Abayudaaya batiina eyi ali, ban̄an̄abira Pawulo emisango eji baali ni bamuhaabya.

³ Nga basunga Fesito abayeede alagire bagobose Pawulo e Yersaalemu amun̄ohesye eyo. Cooka nibo ni bali hu luhwe lw'ohumweteega hu ngira bamwite.

⁴ Nga Fesito abagobolamo ati, "Pawulo musibe e Kayisaaliya era ese ndi hwagamayo mu biseera ebitali bya n̄ale.

⁵ Olw'ehyo mweyangalemo balala hu abatangirisi benywe batiine ni nange baje bamulumiiirise hanye n̄alin̄o emisango eji gasaala."

⁶ Fesito ni gahena e Yersaalemu endaalo munaana oba ehumi, nga gehirira gaagamayo e Kayisaaliya. Ni wahya nga geehasa ekooti alagira baleete Pawulo.

⁷ Ni boosa Pawulo mu kooti ng'Abayudaaya aban̄wa e Yersaalemu bemeerera ohumweswanigirisa, nga ko batandiiha ohumun̄an̄abira emisango emyene emingi cooka eji baali ni ban̄umaho bujulizi.

⁸ Nga Pawulo niye genjasyaho n'aloma ati, "Ese sikolangaho hiitu ehibbwaga amagambi g'Abayudaaya oba ohufodogola Yekaalu wayire ohujeemera obun̄ugi wa Kayisaali."

⁹ Olw'ohwenda ohusangaasa Abayudaaya, nga Fesito abuusa Pawulo ati, "Wahendire ohutiina e Yersaalemu oje on̄ohesye eyo emisango jino eji bahuhaabya?"

¹⁰ Nga Pawulo amugobolamo ati, “Bbe, aya ndi nana nemereeye mu kooti ya Kayisaali era pana ndi n’ohwenjohesyaho. Puma musango ogo nasaaye hu Bayudaaya ng’olu ewe omwene weesi ohimanyire bulani weene.

¹¹ Ne ni mba ni nasaala omusango ogunjosa ohusalira ogw’ohufa, singaana hunjita. Aye hanye ebi Bayudaaya bano bandumiirisa bya matamatama, nanuma muutu kadi mulala ali n’obunangi ow’ohundyonayo eyi bali. Era nejulira ewa Kayisaali.”

¹² Naweene ayo Fesito ni gahena ohwegeyamo n’abahahiiho hahe ahamunanga amagesi ng’aloma Pawulo ati, “Wejuliiye eyiri Kayisaali, olw’ehyo keesi nganyire tiina.”

Pawulo mu moni ja habaha Aguripa

¹³ Ebyo ni byanwa, nga nabitanjo endaalo ndidiri nga habaha oyo balanga baati Aguripa ko ni Bberunike omuhasi wuwe batiina e Kayisaaliya ohusangaalira Fesito mu butongole.

¹⁴ Olwohuba bahenayo endaalo ejinera, Fesito ganayiraho habaha oyo esonga eyinamba hu Pawulo. Gamunayira ati, “Nana nalinjo omusinde oyo Filikisi galeha mu komera.

¹⁵ Ni natiina e Yersaalemu, abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abaatu abahulu mu gwanga ly’Abayudaaya bamunanabira emisango era basunga baati mbo musalire omusango ogw’ohufa.

¹⁶ Ne ese n’abaloma ti sikola y’Abarooma ohusalira omuutu omusango n’ahiiri hunosya n’abamunanabira.

¹⁷ Ni baaja nana, keesi sinalwisanjo songa jaawe era ni wahya nehaha ekooti nalagira baleeta Pawulo nehaha mu musango gwawe.

¹⁸ Abatangirisi b’Abayudaaya abaali ni bamunanabira ni batandiiha ohwanja esonga, sinabonamo musango ogo naali ni suubira.

¹⁹ Ohutusaho nalinjo biituutu ebinamba hu diini yaawe ebi baali ni bamuhaabya n’ehindi mbo nalinjo omusinde owafa oyo balanga baati Yesu oyo Pawulo aloma ati mbo galamuha.

²⁰ Ni hyakayisa engeri eyi n’endulirise ehituufu hu songa eyo era ni hiri higosi ohusala omusango ogwo, nga mbuusa Pawulo hanye gaali genda hutiine e Yersaalemu aje genjohesyeho eyo.

²¹ Aye nga niye gejulira ewa Kayisaali keesi nj’ohulagira bamuhumire mu komera ohwola olu ndimunjindihayo.”

²² Ng’Aguripa aloma Fesito ati, “Keesi nahendire ohwenjuliriraho ebi musinde oyo geromereraho.” Nga Fesito amuloma ati, “Onahamunjulirise olwejo.”

²³ Ni wahya ng’Aguripa ni Bberunike mu nono ery’amaani batiina bengira mu gusenge omu baatu bahumbaaniranga. Abahulu bamahe n’abaatu abeginghiriri mu hibuga ehyo nga babanjereheraho. Ni bengira nga Fesito alagira baleeta Pawulo.

²⁴ Ni bamwosa nga Fesito aloma ati, “Habaha Aguripa ko ni nenywe mwesimwesi abali nana, mubona omusinde oyo? Abayudaaya bosibosi ab’e Yersaalemu n’aba nana mu Kayisaaliya baasunga ni bahayaana baati mbo musalire ogw’ohufa olwohuba sasaana huba mulamu!

²⁵ Neese nabona mu songa eji bamuhaabya ti nabula ehi gaali n’aholire ko musalire ogw’ohufa. Aye olwohuba omwene gejulira Kayisaali, keesi nasalano ohumunjindihaha e Rooma.

²⁶ Cooka puma hituufu ehimunjambaho ehi panga ohunandiihira ow’enono Kayisaali. Olw’ehyo muleetire mu moni jenywe mwesimwesi, ko weyite ewe habaha Aguripa, hamunga ni nema hubi munamusunemo, naasune esonga ey’ohunandiihira Kayisaali.

²⁷ Olwohuba peega ti sihirani ohunjindiha omusibe embuga n’ojuma songa etuufu emunambaho.”

26

¹ Ng’ano Aguripa aloma Pawulo ati, “Ale yenosyeho.” Nga Pawulo agesya n’omuhono gugwe ohulaga ati ana habaha enono ng’atagiha ohwenosyaho ati,

² “Habaha Aguripa, nesiimire bugali ohwenosyaho mu moni jijo olwa leero luno hu songa josijosi eji Abayudaaya bakaabya.

³ Hiri hiityo olwohuba ewe omanyire bulani esambo j’Abayudaaya josijosi ko ni n’ebyo ebitera ohubanjahania. Olw’ehyo kusunga wupulirise n’ohwehaliriha kuloheese ebi hufa.

⁴ “Abayudaaya bahyange abahira obungi mu gwanga ly’efe, ohwemera hu hyalo ohu baasaala era nomu hibuga Yerusalemu bamanyire engeri eyi nahulamo.

⁵ Baamanyire ohuhena ebbanga ereeni era singa baba bendire bananga abeene boosi ohuhulomera baati ohunwa obunere wange nahuumanga butiribiri obulombolombo w’ediini lyefe ng’Omufalisaayo.

⁶ Era naahani ndi nana ohunosya olwohuba fugiirira ti Hatonda aja hwoseresa ehi gasuubisa abasehulu beefe ati njalibanjo ohulamuha hw’abafu.

⁷ Ehisuubiso ehyene ehyo c’ehi ebiha ehumi nabibiri ebya Yisirayiri birindiriyiye era ni bajumirya Hatonda omuusi n’owiire. Owenono habaha, esuubi eryo nd’erinwaho abatangirisi b’Abayudaaya ohupanjabira.

⁸ Baatu nywe, lwahiina muhibona muuti sihinjaniha Hatonda ohulamusa abafu?

⁹ “Ese keesi naneganga ti ndi n’ohuhola hyosihyosi ehi sobola ohuhiyaania Yesu omusaale womu hibuga Nazaleesi.

¹⁰ Era ehyo c’ehi naholanga ni naali mu Yerusalemu. Nasunanga olukusa ohunwa eyiri abatangirisi b’abasengi ba Hatonda, nga pamba era ndanya abafugiirira bangi mu komera. Era abatangirisi ni bendanga baati njabejo abafugiirira aba beeta keesi nahiwigiranga.

¹¹ Efunda nyingi natiinanga mu hiisi humbaanira ly’Abayudaaya ohwendula abafugiirira mbabonerese era ni mbanjalirisa begaane Yesu. Olw’ehabyo eri naali ni nalyo hu baatu, natiinanga nomu bibuga ebyanjaleeni nje mbahiyaanie.”

*Pawulo aloma hu hucuuha huhwe
(Bik 9:1-19; 22:6-16)*

¹² “Lulala naali mu lugendo hy’olwo ni tiina e Damasiko, abatangirisi b’abasengi ba Hatonda ni bapaaye obunangi era ni batumire nje pambe abafugiirira abaaliyo.

¹³ Ni naali ni kiiri mu lugendo, owenono habaha, ng’ano hu nyanga nga mukaaga ejomu muusi, nga mbona enjase eyaali ni yaduha n’ohuhiraho eryuba n’enwa mwigulu. Enjase eyo nga yikubba yineswanigirisa njalala ni naabo aba naali ni nabo.

¹⁴ Ni yatuhubba yatweswanigirisa, nga hwesihwesi hunwera hwiropa nga pulira ejanjaasi ni njalijo owundoma mu lulimi olu Aramayiki* ati, ‘Sawulo, Sawulo! Lwahiina bukiyaania? Ohukiyaania oba werumya ewe omwene.’

¹⁵ Ng’ano ese mbuusa ti, ‘Ndiwe ani Musengwa?’ Nga Musengwa gangobolamo ati, ‘Ndiise Yesu oyu oli huhiyaania.’

¹⁶ Ale naahani yinyoha wemeerere. Kuboneheeye olw’ohwenda kufuule omunjeeresa wange era oje olomere abaatu ebi onwa hubona n’ebi nja huhulaga mu biseera ebyomu moni.

¹⁷ Nja huhunulanga mu bigosi ebi Abayudaaya bahyo n’Abatali Bayudaaya balihwosaho. Ndi huhutuma eyi bali,

* 26:14 26:14 Oba Olubbebulaniya.

¹⁸ obeegule emoni bafaanie ehituufu banjwe mu bikolwa eby'ehiirema bagobole mu butangaafu, banjwe mu bunjugi wa Sitaani bagobole eyiri Hatonda abasonije ebibi era abagwalaase olw'ohunefugiirira.' "

Pawulo aloma hu mulimo gugwe

¹⁹ "Olw'ehyo habaha Aguripa, Musengwa ni geema mwigulu galoma ni neese mu janjaasi eryo, keesi sinamutenguja.

²⁰ Natagihiiyenjo ohulomera Abayudaaya ni tagihira hu bomu hibuga Damasiko, nga ndoosaho abomu Yersaalemu n'abomu twale ly'e Buyudaaya lyosiryosi ko n'Abatali Bayudaaya boosi ni mbahubbirisa ohwebbwaga bacuuse emyoyo bagobole eyiri Hatonda. Era ni mbaloma bahole ebikolwa ebiraga biiti bebbwagire.

²¹ Ehyo nj'ehyanwaho Abayudaaya ohupambira mu lunya lwa Yekaalu baagesyaho ohunjita.

²² Aye Hatonda gaakuumire ohwola hu ludaalo lwa njahani era olw'ehyo nemeereeye njano ohulomera abeginghiriri n'abanjaasi ebinjamba hu Yesu. Puma hyange ehi meedaho ohutusaho ebyene n'ebyene ebi Musa n'abanaabbi baloma baati nj'ebija hu mwolaho.

²³ Olwohuba banjandiiha baati abaatu baja hugudya Kurisito oyu Hatonda gafujaho amate ohunonola abaatu bahene bamwite era abe omudaayi mu hulumu, alomere abaatu babe Abayudaaya ko n'Abatali Bayudaaya obuhwenda obuli hy'enjase bubanonole."*

²⁴ Ehyo ni byagwa Fesito mu hutwi, ng'amuhabuhira n'amuloma ati, "Ewe Pawulo oguuye eralu! Owegerese obungi obu oli ni nawo buhulaluhiise."

²⁵ Nga Pawulo amugobolamo ati, "Bbe! Owenjono Fesito, sindi mulalu. Ebibono ebindoma bya mazima era by'amagesi.

²⁶ Bino ebindoma ni habaha Aguripa abimanyire era puma ehi panga ohwehweherera ni ndoma ni naye hu ebyo. Era nehahasa ti ebula ehi atamanyire olwohuba sibiyali mu ngiso era abaatu bosibosi babinjulira."

²⁷ Nga Pawulo abuusa ati, "Habaha Aguripa, ofugiirira ebi banaabbi banjandiiha? N'olu otagobolemo manyire ti obifugiirira."

²⁸ Ng'Aguripa aloma Pawulo ati, "Olwo mu hiseera ehidiidiri hino ko onjeega oti onjanga ohusendasenda keesi nafuuha Omukurisitaayo?"

²⁹ Nga Pawulo amugobolamo ati, "Mbo hipirira ehiseera hirenji oba hiipi sifayo. Ehihulu hiri hiiti saba otaba ndiwe wenene afugiirira ohufuuha omuloobera wa Kurisito aye ni nabo bosibosi abali hupulirisa bahole c'ehyene ohutusaho ni batali basibe ng'olu ese ndi."

³⁰ Ng'ango habaha Aguripa ni Fesito omutangirisi w'etwale eryo, ni Bberunike ko n'abandi aba baali ni nabo mu luhiiho benyoha.

³¹ Ni benyoha nga batula. Batiinanga hiisi muutu n'aloma owahye ati, "Nano njajuma musango ogwitisa omusinde ono wayire ogumusidihisa."

³² Ng'Aguripa niye aloma Fesito ati, "Taleha omusinde ono ni gejuliye ewa Kayisaali, hwahamulehuuye."

27

Banjira Pawulo e Rooma

¹ Fesito n'abaatu babe ni basalano baati ehiseera hyali hyolire ehy'ohuniina emeeri ohusomoha ohutiina e Rooma mu Yitale, ganjamba Yuliyo omuhulu w'ehibbubbu hy'abasirikale cikumi Pawulo n'abasibe bahye abandi abahuume mu lugendo olwo. Yuliyo gaali womu gubbubbu gw'abasirikale ba Kayisaali abenjawulo.

* 26:23 26:23 Yis 42:6; 49:6; 1 Kor 15:20

² Ohunwa e Kayisaaliya hwaniina emeeri eyaali ni yagama hu mwalo gw'Aduramitiyo, yitiine n'egoba hu hiisi mwalo mu twale ly'Asiya. Mu lugendo luno hwali n'Arisitaluuko ohunwa mu hibuga Sesalonika mu twale ly'e Makedoniya.

³ Nga husimbuha husabaala. Ni wahya nga hwola hu mwalo gw'e Sidoni. Ni hwola, Yuliyo gaali mulani eyiri Pawulo gamufugiirira ohutiina eyiri abameeri babe mu hibuga ehyo bamuneho obuyeedi.

⁴ Ni hwanwa eyo nga nindi husabaala aye enyanja n'etali ndani olw'ogupunga ogwali ni gutunwa emutwe. Ehyo hyatuleetera ohufuga luhiriiji ni hulonderera ehizinga Kipuro hituhingirire epunga eyo eyaali ni tunwa emutwe.

⁵ Ni hwola anaduleere nga husomoha ni hulonderera olubalama olw'e twale ery'e Kilikiya n'erye Pafiliya, nga hwola hu mwalo ogw'e hibuga Miira mu twale ly'e Lusiya.

⁶ Ni hwola eyo, nga hwagaanayo emeeri eyaali n'enwa Alekizandiriya ni yitiina e Yitale, nga Yuliyo atwingisa omwo husomoha hutiina.

⁷ Ni hwengira omwo, nga husabaala era hwanesa endaalo ni hutiina pola era hwabita mu bugosi ohwola ohuupi n'olubalama olw'omwalo gw'e Kuniido. Epunga ni yatuloberesa ohulunama eyi hwendire nga huyisala hubita luhiriiji hulunama ni hwihirira, nga hunjamba hu muhono omugooda hulonderera ehizinga Kureete ohulengera e Salumooni.

⁸ Nga hunjirijana n'epunga husabaala ni hulonderera olubalama lw'ehizinga Kureete ohwola olu hwola mu hifo ehi balanga baati Omwalo Omulani ohuupi n'ehibuga Laseya.

⁹ Endaalo nyingi jaali jihenire ohubitanjo era ohweyongera ohusomoha ni hinjanga ohutunweramo endibo olwohuba epunga n'obunololohi byali bibitiirifu mu hiseera ehyo.* Ehyo hyaleetera Pawulo ohulabula abaali mu meeri ati,

¹⁰ "Bahyange, mbona ti singa hwegumya n'olugendo luno, luja hutubera lugosi luhene lutunweremo ohufiirwa, sibiitu n'emeeri byonene aye n'obulamu weefe abeene."

¹¹ Aye Omuduumisi w'ehibubbu hy'abasirikale ecikumi owaali n'abahuuma siganjulirisa bya Pawulo, wabula gatiinira hu magesi g'omufugi w'emeeri ko n'omweneyo abendire hweyongere n'olugendo.

¹² Engeri eyi omwalo ogwo ana hwali ni hwenogomire sijaali njalani njohuba mu biseera eby'obunololohi n'epunga enyingi, abaatu abahira obungi mu meeri bateesa baati husimbuhe husabaale hwahoola hu mwalo gw'e Foyiniiki, hube peyi huba mu biseera eby'obunololohi obungi. Omwalo guno gwali hu hizinga Kureete ni gulengereeye ngati w'amehiro ag'ebugwalyuba n'amaniino ag'ebugwalyuba w'enyanya era ni njali njalani epunga ni yitahubba hwolanjo.

Epunga ey'amaani ehubba hu nyanja

¹³ Epunga eyinjwa mu mehiro ni yatandiha ohufuuna polapola, nga baneega baati ehi baali ni bendulira embasa, epunga yaali ehubbiyeeno. Ng'ano basimbula emeeri basabaala ni balonderera egobo ly'ehizinga Kureete.

¹⁴ Cooka njali natabitanjo hamanga ahanjera, nga epunga ey'amaani era ey'obulabe ehubba n'enwera hu hizinga hu luuyi olw'obuhiiha w'ebunwalyuba.

¹⁵ Epunga eyo ng'ehubba emeeri eyigaaniha ndetuganya hulunama eyi hwali ni huja. Ehyanjwamo nga hubinjwaho enyene atunjira eyi yendire.

¹⁶ Ng'ano epunga etunjira etubisya huupi n'egenya ly'ehizinga ehi balanga baati Kawuda hu lubega olu hyali ni hituhingiriraho epunga eyo. Ni hwali ni husomoha

* 27:9 27:9 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti Oludaalo olw'ohusiiba lwali lubitire.

ng'abagimbi b'emeeri bafuba ohunjalula ahaato aha beyeedesanga ni njaliyo ehigosi hu nyanja† bahengise mu meeri aye sihyali hyangu.

17 Ni banangula bahengisa mu meeri, nga babisya emiyundwe njaasi w'emeeri bayihaada bayeswanigirisa etagabuhanamo. Epunga eyo ey'amaani eyaali n'ehubba emeeri yaletera abagimbi obuti nga beesa mu nyanja oguutu gwawe ogusito oguyeeda emeeri ohuba mu hifo hirala nga baleha emeeri enyene ohwetaaya. Hino bahihola olw'ohwenda ohunonia emeeri etaja hwesiha mu gujehe ogungi ko boole hwigobo ly'nyanja e Rusiti n'ohiiri hwola e Libbiya.

18 Omuusi n'owiire waali ohwo nga hutegana n'epunga huutyo n'ehubba emeeri n'eyigaaniha. Ni wahya ng'abagimbi b'emeeri batandiiha ohudanya emigugu ejaaliho mu nyanja.

19 Hu ludaalo olwalondaho nga abeene hu waawe badanyadanya n'ebiitu ebi beyeedesanga mu hugimba emeeri, omwali emigoye n'emisaala ohu basidiha amatanga ko n'ebindi hamunga emeeri yahangua bahendeeseho ebigosi.

20 Ni njabitanjo endaalo ejinjera ni hutabona hu lyuba wayire emunyeenye olw'epunga ohweyongera ohuba embitiirifu nga hunwamo amaani ni hunjeega huuti sihuli ba hunona.

21 Ni njabita endaalo ejinjera ni hutahombire hu haatu hosihosi olwohuba ti njajuma oyu omwoyo gwali hu biryo, Pawulo gemeerera ng'atuloma ati, "Bahyange, mubanga ni mwanjuliirisa ebyange hani sihwajwa yi Kureete era n'ohufirwa huno ohw'ebiitu sihwahabayeno.

22 Aye njaaani mbasunga emyoyo jitabenaniha, olwohuba njajuma kadi mulala hunywe oyu nyanja enahalye ohutusaho emeeri nj'enahabbwagijihe.

23 Hiri hiityo olwohuba mu wiire obuhyehiise olwa leero Hatonda wange oyu peeresa atumire malayika wuwe gaaja gemeerera nja mbaaye,

24 nga gandoma ati, 'Pawulo otatya, onahoole eyi oja wemeerere mu moni ja Kayisaali ohunosya. Era olw'ehyere hihye eyi oli, Hatonda anahahuume bosibosi abali ni neewe mu meeri muno.'

25 Olw'ehyo mugume emyoyo olwohuba ese nesiga ti Hatonda anahoherehe ehi gandomire.

26 Aye emeeri niyo enatuhulubbye njabaano ehizinga ohu yinatujuhe."

27 Mu hiire ehy'oludaalo olw'ehumi n'ene ohunwa olu bigosi bino byali ni bitugwiriye, epunga yaali ehitudabya hu nyanja Adiriya. Mu hiire njagati abagimbi b'emeeri bafaania baati hwali huli huupi hwola hu woomu.

28 Ni badanya ehipima, nga babona obuleeni w'amaaji ni hiisi efuuti cikumi mu abiri. Nindi ni hweyongerayo mu moni hatono, ni bapima jaali efuuti cenda.

29 Olw'ohutya baati hunanga ohutomera amabaale, beesa ebiitu ebisito bine ebi beyeedesa ohulobera emeeri ohugenda mula ni bafunjeeresa ahadete owiire buhye bahabona engira eyi emeeri njambire.

30 Balala hu bagimbi b'emeeri nga beesa ahaato aha beyeedesanga ni njaliyo ehigosi hu nyanja ni beholesa baati baali baja hwisa biitu bira ebisito ebirobera emeeri ohugenda, kahowe ni bagesyaho ohwenyulula banwe mu meeri.

31 Aye Pawulo ng'aloma abasirikale n'omuhulu waawe ati, "Abaatu abo ni banatunweho batuleha mu meeri simunaabe n'esuubi ly'ohunona."

32 Hino nga hireetera abasirikale ohusala emigoye ejaali ni jisidihire ahaato nga hagwa mu maaji.

33 Owiire ni waali ni bunatere ohwanuuha nga Pawulo gegayirira abaatu abo aba gaali ni nabo mu meeri ohulyaho ahaatu. Gabegayirira n'abaloma ati, "Bahyange,

† 27:16 27:16 Ahaato aho bahasidihanga mu mbafu w'emeeri halelejera ebulafu oba bahatangamo omugoye emeeri yatiina n'ehahwehweza.

endaalo jahabitanjo ehumi n'ene ni muli mu hwenjendeherera ni njanuma ehi muhombaho.

³⁴ Olw'ehyo, mbegayiriiye mulyeho ahamere, mutafa njala. Njanuma kadi mulala hunywe oyu enyanja enalye."

³⁵ Ni gahena ohubaloma atyo, ng'anamba omugaati geyaasa Hatonda bosibosi ni bamulengereeye. Ng'ango agubbwagamo atandiha ohulya.

³⁶ Hino hyabana amaani nga boosi balyaho ebiryo.

³⁷ Hwesihwesi abaali mu meeri hwali abaatu ebihumi bibiri na sanvu na mukaaga.

³⁸ Abaatu bosibosi abaali mu meeri ni beguta, nga badanya engaano eyi meeri yaali n'egegire mu nyanja bayihendeseeho obusito.

Amayengo ag'amaani gabbwagabbwaga Emeeri

³⁹ Ni wanuuha, nga hubona hu woomu aye abagimbi ni batafaania ana hwali cooka nga babona ahasokolo h'enyanja ahaali ni haaliye ni hengiye hu woomu n'egobo ery'omujehe omwene omungi era nga basalano ni hiba ni hinganaha emeeri egobe ohwo.

⁴⁰ Olw'ehyo balala hu bo nga basala emigoye ejaali ni jinambiriiye obusito obulobera emeeri ohugenda. Era ehiseera nj'ehyene ehyo abandi nga babonolola emigoye eji baali ni basidihiiye amatanga aga baali ni beyeedesa ohugimba emeeri, bagalehula epunga ebe nj'egesya emeeri ng'olwo bolehera hwigobo.

⁴¹ Aye nga nabanjo etuumo y'omujehe eyi batomera ng'emeeri yitubira esulu yaayo yejooma mu mujehe ogwo, emeeri yiraliramo n'etatenga n'ohutenga. Amayengo ag'amaani nga gahubba ehitudu hy'emeeri ehy'egongo hitandiha ohubbwagijiha.

⁴² Ng'ango abasirikale bateesa beete abasibe natabano kadi mulala asaanya gaanunuha.

⁴³ Aye Yuliyo omuhulu waawe ng'abagaana olwohuba gendire anonie obulamu wa Pawulo atafa. Ng'alagira abasobola ohusanya beherere basanye batiine hu woomu.

⁴⁴ Oluvanyuma ng'alagira abatasobola husanya benambe hu mbaawo oba hu bitundutundu by'embaawo ejabbwagiha hu meeri bereere batiine hu woomu. Mu ngeri eyo nga hwesihwesi hwola hu woomu ni hutolireho higosi.

28

Ebyaliho hu hizinga Malita

¹ Ni hwola hu woomu nga hufaanika huuti ehizinga ana hwali baali bahiranga baati Malita.

² Abeehasi bohu hizinga ehyo batulaga ehyere ehitaboneha ana ni naana. Olwohuba efula yaali yitonya era n'obunololohi ni buli bubitirifu, banwana ehihoso nga batuloma hwesihwesi hutiine hwote.

³ Nga Pawulo ahumbaania omunywa gw'obududumusi gongesa hu muliro. Gabuhumbanianga atyo kaho we adundiramo n'efulugundu era obubalire ni bwayoolaho nga yenyulula yinjwamo yija emubooja omuhono.

⁴ Abeehasi bohu hizinga ni babona efulugundu eyo n'ererejera hu muhono gwa Pawulo, nga hiisi muutu aloma owahye ati, "Omuutu ono atehwa ohuba mwiti. Olwohuba wayire anonire enyanja ohumulya, ehiitu hiri humulondoola era siwahunona."

⁵ Aye Pawulo gakukumula hukumula omuhono ng'etemu egwa mu muliro, ye omwene ndaabaho hiitu hyosihyosi ehimwolireho.

⁶ Nga bala basubira baati Pawulo anasimbansimbane omubiri oba ti anafunguhe ehigo gafiirano. Aye ni bahuumaho nabanja ehiseera ehyene ehireeni ndibabona ehi baali ni basubira, nga bacuusa ebinjeego batandiha ohumulanga gasani.

⁷ Ohuupi n'anya hwali pa njaaali amago ga Pubbuliyo owaali omutangirisi w'ehizinga ehyo. Nga Pubbuliyo atuloma hutiine ewuwe era ng'atuhyaasa bulani ohuhena endaalo edatu.

⁸ Mu hiseera nj'ehyene ehyo, semwana ya Pubbuliyo gaali mulwaye w'omusuuja n'ehidukano ehy'amafugi. Nga Pawulo gengira eyi gaali ohumubonaho n'ohumusabira. Ni gamusabira, ng'amunambaho amunonia.

⁹ Ehyo ni hyaliyo, ng'abalwaye abandi bosibosi abaali hu hizinga ehyo boosi baaja Pawulo abasabira nga banona.

¹⁰ Abaatu bohu hizinga ehyo nga batuholera ebiitu bingi ohulaga ng'olu batuna enono era ehiseera ehy'ohweyongera n'olugendo lwefe ni hyola nga batugangisa ebi hwali ni hwetaaga mu lugendo.

Olugendo ohunwa hu hizinga Malita ohwola e Rooma

¹¹ Ni njabitanjo emyesi edatu, nga husomohera mu meeri eyaali n'egobire ohwo ohuhena emyesi ejo eji enyanja yefuhuliramo. Emeeri eyo yaali yinoooye hu mwalo gw'Alekizandiriya. Mu moni waayo baali bataayemo ebifaanani bya bagasani abalongo, ni babalanga baati Kasiteri ni Pulikisi.

¹² Ni hwasomoha nga hwola hu mwalo gw'e Sirakuusa eyi hwahena endaalo edatu.

¹³ Ni hwanjwa eyo nga husomoha hwola hu mwalo gw'e Regiyo mu Yitale. Ni wahya, epunga yaaja ng'ehubba ninjwa mu mehiriho era ng'etwangunjiaho. Oludaalo olwalondaho nga hwola hu mwalo gw'e Putewooli.

¹⁴ Eyo hwagaanayo abafugiirira Kurisito abatusunga hutiine ewaawe era nga huhena ni nabo endaalo musanvu. Oluvanyuma nga hutiina e Rooma.

¹⁵ Abafugiirira Kurisito ab'e Rooma baali banjuliye baati huli mu ngira hutiinayo. Olw'ehyo abandi banjwa e Rooma batiina batuhumira mu hibuga ehi balanga baati "Ekatale y'Apiyo," n'abandi nga batuhumira mu hibuga ehi balanga baati "Ebisulo Ebidatu." Pawulo ni gahubba emoni hu bafugiirira abo nga geyaasa Hatonda era nga agobolamo amaani.

¹⁶ Ni hwola e Rooma, sibata Pawulo mu komera aye bamufugiirira ohuba mu nyumba n'apangisa, ni njaliyo omusirikale amuhuuma.

Pawulo abuulira Amanjiri Amalanji e Rooma

¹⁷ Ni njabitanjo endaalo edatu nga Pawulo alanga abatangirisi b'Abayudaaya abaali mu Rooma anayehomo ni nabo. Ni bahumbaana, ng'abaloma ati, "Aboluganda, wayire nga puma hibi ehi nahola abaatu beefe oba ohubbwaga esambo jeefe ej'Ehiyudaaya eji basehulu beefe batunjambya, abatangirisi beefe bapambira mu Yerusalemu nga bapayo eyiri Abarooma bandanya mu komera.

¹⁸ Ni baposesya babona baati naali puma musango gwasigwosi ogwali ni gunjosa ohunjita era olw'ehyo bendire ohundehula.

¹⁹ Aye Abayudaaya ni banjahanja ehyohundehula, hyapalirisa ohwijulira ewa Kayisaali wayire nga puma ehi kaabya abatangirisi abo.

²⁰ Olw'esonga eyo, nendire ohubabona era ndomemo ni nenywe olwohuba ndi huhola obusibe olw'esuubi ery'Obunonosi eri Bayisirayiri baali ni nalyo."

²¹ Nibo nga bamuloma baati, "Sihufunangaho bbalunja yosiyosi ohunwa e Buyudaaya ehulomaho. N'abalebe abanjwayo baaja eno boosi sibatulomerangaho ehibono ehibi hu ewe.

²² Aye hwahendire ohumanya ewe omwene ehi oloma, olwohuba humanyire huuti hiisi njaaatu ehibbubbu ehyo ehy'abafugiirira Yesu bahiromaho bibi byereere."

²³ Nga bala gaana oludaalo olundi olw'ohuja ohubonana ni Pawulo era ni lwola nga batiina abeene abangi eyi Pawulo gamenyanga. Ni boola nga Pawulo abanyonyola ohunwa omugamba ohwola egulo ehibono ohunwa mu magambi ga Musa hu engeri

eyi Hatonda genda ohuṅugamo obulamu w'abaatu ng'agesyaho n'ohubamatiza ni gesigama hu bi Musa n'abanaabbi banḅandiiha ati Yesu nj'oyu Hatonda gafuujaho amate ohunoṅola abaatu.

²⁴ Nga ṅabaano abaafugiirira ebi gabaloma aye abandi ndibabifugiirira.

²⁵ Hino hyabaleetera ohuṅahana abeene n'abeene. Pawulo ni gabona atyo ng'abaloma ati, "Omwoyo Omutukuvu gaali mutuufu ni galoma abasehulu benywe n'abita mu naabbi Yisaaya ati,

²⁶ "Tiina eyiri abaatu abo obalome oti;

Ohuṅulira muja huṅuliranga aye ni mutategeera.

Muja hubonanga aye ni mutetegeeresa,

²⁷ olwohuba abaatu bano bali n'emyoyo migumu, bamasiipe abali n'amatwi aye sibanjulira.

Bali n'emoni aye sibabona,

ate nga bahaweene n'emoni jaawe,

banjulira n'amatwi gaawe,

bategeera n'emyoyo jaawe,

bacuuha nga mbanonia.' **

²⁸ Nga Pawulo atiina mu moni abaloma ati, "ṅaahani mutegeere muuti Hatonda aṅerehiise obuhwenda bw'obunoṅosi eyiri Abatali Bayudaaya era nibo baja hufugiirira."

²⁹ Pawulo ni gagwisa ati ohuloma ebyo, ng'Abayudaaya banwanjo batiina ni banahana eby'amaani ameene boṅene naboṅene.*

³⁰ Nga Pawulo ahena emyaha ebiri mihwiye n'ali mu nyumba eyi gepangihisanga, ng'asangaaliranga bosibosi abatiinanga eyi gaali.

³¹ Ng'alomeranga abatiinangayo engeri eyi Hatonda aṅanga ohuṅuga obulamu waawe era n'obugumu ng'asomesanga ebiṅamba hu Musengwa Yesu Kurisito, n'eṅuma amuhubba hu muhono.

* 28:27 28:27 Yis 6:9-10 * 28:29 28:29 Ebyanjandiihiwa ebindi ebyahale biṅuma lunyiriri luno.

Ebbaluja eyi Pawulo gaṅandiihira Abarooma Abarooma Enyanjula

Pawulo nj'owaṅandiihira *Abarooma* ebbaluja yino ṅagati w'omwaha ogw'ataanu neene n'ogwataanu namunaana oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Mu biseera ebyo, Pawulo gaali ahiiri huhyaala e Rooma. Abafugiirira Kurisito abomu Rooma aba gaṅandiihira, mwalimo Abayudaaya n'Abatali Abayudaaya. Ebbaluja yino gayiṅandiihira mu hibuga Koriiso eyi gaali mu ehiseera ehyo. Gendire abaatu bosibosi bafugiirire Yesu Kurisito era bamugondere (16:26).

Ehitabo hino hy'omugaso eyiri abafugiirira Kurisito abali hiisi ṅaatu mu ehiseera hyosihyosi olwohuba Pawulo anyonyola hu bunonjosi ati hubusuna olw'ohufugiirira Yesu Kurisito. Abahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati omusingi gw'ebbaluja yino gwendiye hu 1:16, oluloma luuti, "Ese sihipambya soni ohubuulira Amaṅuliro Amalaṅi, olwohuba nj'engeri ya Hatonda ey'ohunonjola Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya abafugiirira Yesu."

Ebiri mu bbaluja yino mu buupi

1. Pawulo geyanjula era aloma nohu bagaṅandiihira (1:1-15)
2. Obulamu w'abaatu n'engeri ey'ohunonjola (1:16-11:36)
3. Obulamu obu bafugiirira Kurisito bali n'ohubamo (12:1-15:13)
4. Obuheese (16:1-27)

Obuheese

¹ Ndiise Pawulo omuṅeeresa* wa Yesu Kurisito oyu Hatonda galanga era ganjabula ohuba omuhwenda wuwe, ndomere abaatu Amaṅuliro Amalaṅi agaṅwa eyi ali.

² Amaṅuliro gano Amalaṅi Hatonda gagasuubisa abaatu ohwema ahale nahale n'abita mu byaṅandiihiwa ebyawufu ebi banaabbi babe baṅandiiha.

³ Era Amaṅuliro gano Amalaṅi gaṅamba hu Mwana wuwe oyu basaala hy'omuutu ohuṅwa mu lulyo lwa Habaha Dawudi.

⁴ Hatonda omwene gahihahasa ati Mwana wuwe ni gamulamusa n'atambisa amaani g'Omwoyo Omutukuvu. Omwana wuwe oyo nje Musengwa weefe Yesu Kurisito.

⁵ Hatonda n'abita mu Yesu oyo, gaapambira ehisasabirisi gaafuula muhwenda wuwe tiine ndomere Abatali Bayudaaya bosibosi obuhwenda buwe bahamudem-buhira olw'ohumufugiirira.

⁶ Era enywe mwesi muli mu abo aba Hatonda galanga ohuba abaatu ba Yesu Kurisito.

⁷ Mbaṅandiihira ebbaluja yino, abahoda eyiri Hatonda, enywe mwesimwesi aba galanga ohuba abaatu babe ni mumenyire mu hibuga e Rooma. Mbasabira ti Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito babaṅambire ehisasabirisi era babaje n'emiyaaya.

Ohweyaasa n'ohusaba

⁸ Neheerera n'ohweyaasa Hatonda wange ni mbita mu Yesu Kurisito olwenywe mwesimwesi, olwohuba hiisi ṅaatu mu hyalo hyosihyosi abaatu baloma hu hufugiirira hwenywe.

⁹ Peeresa Hatonda n'omwoyo mulala ni ndomera abaatu Amaṅuliro Amalaṅi agaṅamba hu Mwana wuwe. Hatonda oyo amanyire era abona ng'olu habuhyabuhya mbahonyaho mu husaba hwange.

* 1:1 1:1 Oba omwidu.

10 Era hiisi hiseera saba ti Hatonda mu husiima huhwe geguleŋo engira niije mbaboneho.

11 Negomba ohuuja eyo ohubagumya mwahaŋangala mu hufugiirira hwenywe.

12 Ko huloma hugobosaniemo amaani mu hufugiirira hwefe.

13 Aboluganda, nenda muhimanye muuti emirundi mingi nendire ohuuja eyo aye ohwola hatyane hihiiri huŋangiha. Nenda niije mbayeede ng'olu njedire Abatali Bayudaaya mu bifo ebindi mwesi mwahaŋangala mu hufugiirira hwenywe.

14 Olwohuba ndi n'ebbanja eryohulomera Abatali Bayudaaya† ab'esibo n'esibo, abalabuhi n'abaŋubeebe Amaŋuliro Amalaŋi.

15 Ehyo c'ehigima ni nenda ohubuulira Amaŋuliro Amalaŋi eyiri enywe mwesi abali e Rooma.

16 Ese sihipambya soni ohubuulira Amaŋuliro Amalaŋi, olwohuba nj'engeri ya Hatonda ey'ohunonola Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya abafugiirira Yesu.

17 Hiri hiityo olwohuba mu Maŋuliro Amalaŋi Hatonda alaga engeri eyi asimamo omuutu olw'ohumufugiirira n'omwoyo mulala. Ehyo hiri hiityo ng'olu hyaŋandiihiwa hiiti, "Oyo aholo ebiruŋamu alibaŋo mulamu olw'ohufugiirira huhwe."

Ehiruŋi hya Hatonda eyiri abahola ebibi

18 Ehiruŋi hya Hatonda hiri huhwehuha ni hiŋwa mwigulu hu baatu abatamu-manyire era abahola ebibi ni beegalirisa ehituufu n'obubi waawe obubahola.

19 Ehyo hiri hiityo olwohuba hiisi muutu aŋanga ohumanya ehituufu ehiŋamba hu Hatonda ko weeyite olu omwene gaahena ohuta aŋalafu ebimuhya.

20 Ohuŋwera erala hu hutonda hw'ehyalo, Hatonda oyu omuutu ataŋanga hubona n'emoni ali n'obuŋangi emirembe n'emirembe era amaani gage gabonehera mu ebyo ebi gaahola. Era olw'ehyo abaatu abo baŋuma hy'ohwenambya ohugaana ohumujumirya.

21 Wayire bamanyire baati Hatonda aliŋo, sibamujumirya ng'olu hisaanira oba ohumweyaasa olw'ebyo ebi abaŋa. Mu hifo hy'ebyo, baŋeeganga hu binambulamo n'emyoyo jaawe emiŋubeebe nga ko jisiriŋalira erala.

22 Wayire beranga ohuba bagesi aye beyongera husiriŋala busiriŋale.

23 Era boola n'ohuŋamba eŋono eri bahaŋaaye Hatonda atalifa emirembe n'emirembe, baaliŋa ebifaanani ebibabbota obubbote ebifaana hy'abaatu, n'esolo, n'enyuni ko n'ebyeŋalula.

24 Olw'ehyo, Hatonda yeesi gabaŋwaho gabaleha bahole obuhwedi ng'olu hwegomba hw'emyoyo jaawe hwali, ng'aŋo ko beehola eby'obuŋemu.

25 Mu hifo hy'ohufugiirira amazima agaŋamba hu Hatonda, basalano hufugiirira eby'obudulingi era nga bagobola hu hujumirya n'ohuŋeeresi ebitonde obutonde mu hifo hya Hatonda omwene hubitonda. Oyo nj'oyu baatu bali n'ohuŋa eŋono emirembe n'emirembe. Amiina.

26 Olw'ebiitu hy'ebyo, Hatonda gabaŋwaho gabaleha bahole eby'obuŋemu ebi ohwegomba hwawe hubatuma. N'abahasi baawe boosi nga balehera ohwenimba n'abasinde bagobola mu huba n'abahasi bahyawe.

27 Mu ngeri nj'enyene, abasinde boosi baaleha engeri eyi Hatonda gataŋo ey'ohwenimba n'abahasi bagobola hu basinde bahyawe. Abasinde bahola eby'obuŋemu n'abasinde bahyawe era nga basuna ehiguudyo olw'ebitoola byawe ebyo.

28 Ni bahibona ti sihisaaŋira hutya Hatonda, nga yeesi abaŋwaho abaleha bahole ebiŋumamo ebi batagwene huhola.

† 1:14 1:14,16 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti Abayonaani n'abamawanga agandi.

²⁹ Nga beyijuusaho obubi owa hiisi ngeri, omuli ohuhola ebibi, omulungo, n'obugwenyuihi. Bejuuye egongi, omwoyo ogw'owiiti, ohujoberesania, obudulingi, n'ohulimirira abahyawe. Baatu abageesya olugambo,

³⁰ abanayirisa abahyawe, abatenda Hatonda, abanyoomi, abehudumbasa era abepaahapaaha, abaatiina ni basegano amagira amanyaha ag'ohuhola ebibi era abatagondera basaaye baawe.

³¹ Bahola eby'obunubeebe, banuma mazima wayire omwoyo ogulumirwa abahyawe, emyoyo jaawe jiri hy'ejesolo.

³² Wayire bahimanyire baati ehiragiyo hya Hatonda ehinumamo hwehubbira hiroma hiiti abahola ebiitu hy'ebyo, Hatonda abasalira ogw'ohufa, sibahoma hu hubihola abeene hyonene aye basemba ni nabo ababihola.

2

Hatonda asala omusango n'atehubbira

¹ Naahani ewe osalira owahyo omusango olw'ehibi ehi aholire obula hyahwenjambya, olwohuba esambo eyi omusaliramo weesi oba ogwesalira, nange ti ebi omusalira omusango weesi mbebi ohola.*

² Naahani humanyire huuti Hatonda n'asalira abaatu hy'abo omusango guba guboola.

³ Aye ewe omuutu obuutu onabasalira omusango ate nga ko weesi ebi bahola mbebi ohola, oneega oti olinunuha Hatonda ohuguhusalira?

⁴ Ano sooba n'otala ohwehaliriha n'ehyere hya Hatonda ehibitirifu? Somanyire oti Hatonda ahunjambira ehisasabirisi wahhubba mu hifuba wacusa omwoyo gugwo?

⁵ Aye olw'obuhahadafu w'omwoyo gugwo n'otenda hwebbwaga, wehumbaani-hisyaho ehirunji hya Hatonda ehyohu ludaalo olw'ekomero olu alisaliraho emisango n'atehubbira.

⁶ Hu ludaalo olwo "Hatonda aliya hiisi muutu omuhemba ogwolana n'ebigahola."*

⁷ Era abo abegumya ohuhola ebirani olw'ohwenda Hatonda ababase enono n'obulamu obutanwano, aja hubibana.

⁸ Aye abo abahola ebyawe hu waawe ni banyumirwa eby'obudulingi mu hifo hy'amazima, Hatonda aja hubagudya n'ehirunji ehy'amaani.

⁹ Ebiitu biriba bibi eyiri hiisi muutu ahola ebibi, ni bitandihira hu Muyudaaya ko ogoboseho Atali Muyudaaya.

¹⁰ Aye Hatonda alyambasa hiisi muutu ahola ebirani enono era gaamuja n'emiyaya n'atagihira hu Muyudaaya nga ko aloosaho Atali Muyudaaya.

¹¹ Hatonda alihola atyo olwohuba paano muutu oyu aboola.*

¹² Wayire Abatali Bayudaaya banuma magambi aga Hatonda gaja Musa aye balibasalira omusango ni bateema hu magambi ago. Ne nibo Abayudaaya abahola ebibi, balibasalira omusango ni beema hu magambi olwohuba bagamanyire.

¹³ Bino mbiroma olwohuba abaatu aba Hatonda abala ohuba abagwalaafu simbaabo abanjulira hujulira ebi magambi galoma aye abahola ebi galagira.

¹⁴ Abatali Bayudaaya banuma magambi aga Hatonda gaja Musa. Aye banahola ebiri mu magambi mu hutegeera hwawe ohw'obusaale, ehyo hiba egambi eyi bali.

¹⁵ Ebi bahola biraga biiti Hatonda ganandiha amagambi hu myoyo jaawe. Era hireetera emyoyo jaawe ohubaloma jiiti hino aholire hirani oba hibi.

¹⁶ Bino biryolerera hu ludaalo olu Hatonda alisalira abaatu emisango n'abita mu Yesu Kurisito, ej'ebyo ebi baholanga mu ngiso era buno nj'obuhwenda obu ndomera abaatu.

* 2:1 2:1 Yis 52:5 * 2:6 2:6 Zab 62:12 * 2:11 2:11 Mag 10:17

Abayudaaya n'Amagambi

¹⁷ Mwepaahapaaha olwohuba mbo muli Bayudaaya, abamanyire amagambi era mweginiha olwohuba mbo muli baatu ba Hatonda olw'ekolagana ey'enjabulo eriño nagati wenywe ni naye.

¹⁸ Era mweginiha olwohuba mbo mumanyire ebi Hatonda genda abaatu bahole olwohuba mubisoma mu magambi.

¹⁹ Era mwenjira ohuba ndinywe abanjambira abanjofu omuhoomero era muli enjase eyiri abo abahiiri mu hiirema.

²⁰ Mwenjira ohuba abasomesa b'abanjubeebe era baabo abali hyabanjere abata-manyire ehi bahola. Ehyo muhiroma olwohuba mbo muli n'amagambi era mumanyire amazima.

²¹ Ale njahani enywe aberanga abahanjune, ni mundomere! Enywe abasomesa abandi, lwahiina simwesomesa mwabeene? Musomesa muuti abaatu bataba n'omuhono omuleeni aye enywe mugunjuma?

²² Muloma muuti abaatu bataba n'emoni enyangu, enywe muyinjuma? Muduhirira abajumirya ebifaanani, ebitali Hatonda aye simunjuuna mu bifo ebi bajumirihisyamo ohunyagulula ebyamo?

²³ Enywe abepaaha mbo mugendera mu magambi ga Hatonda, simuhubba Hatonda esoni ni mugabbwaga?

²⁴ Olw'ebyo ebi muhola, c'ehigima hyanjandiihiwa hiiti, "Mugira Abatali Bayudaaya ni bafodogola Hatonda."

²⁵ Ohuhomola olw'ohulaga oti oli muutu wa Hatonda, huba hwamahulu singa onamba amagambi gage aye onagabbwaga soobaho njabulo n'atali muhomole.

²⁶ Singa Atali Muyudaaya gooheresa ebi magambi galoma, Hatonda saaja humunjira hy'Abayudaaya abahomola?

²⁷ Atali Muyudaaya owooheresa ebi magambi galagira alihusalira ewe Omuyudaaya endiho omusango n'oba n'otagendera mu magambi wayire nga wahomola.

²⁸ Omuutu saaba Muyudaaya endiho olw'ohwoheresa obulombolombo bw'Ehiyudaaya oba olw'ohuhomola.

²⁹ Aye Omuyudaaya endiho nj'oyo aholo ebi Hatonda asiima era ohuhomola ohutuufu nj'ohwebbwaga wacuusa omwoyo sosi ohunamba bunjambe amagambi agabanjandiiha. Omuutu hy'oyo wayire abaatu sibamusiima aye Hatonda niye amusiima.

3

Owesigwa wa Hatonda

¹ Ale njahani ohuba Omuyudaaya hiri n'omugaso hi, oba ohuhomola hugasa hi?

² Ohuba Omuyudaaya higasa mu ngeri nyingi, ehisooka Abayudaaya mbaba Hatonda ganjambya obuhwenda buwe.*

³ Aye singa Abayudaaya abandi sibafugiirira ebya Hatonda, ehyo hiba hiraga hiiti simwesigwa eyi bali?

⁴ Kadi nanjadiidiri! Hiisi muutu ananjire ohuba mudulingi aye Hatonda niye asigala n'ali w'amazima. Ng'olu hyanjandiihiwa hiiti; "Ko bahahase baati ewe Hatonda oloma amazima. Siwehubbira n'osala emisango."*

⁵ Aye singa ebibi byefe Abayudaaya bita analafu obulanji wa Hatonda, huba n'ehyohuloma? Hatonda saaba mutuufu ohutugudya? (Bino mbiroma mu buutu).

* 3:2 3:2 Eby'omugaso ebindi biri mu suula 9:4-5. * 3:4 3:4 Zab 51:4

⁶ Nenga sipohiri. Hatonda abanga ni gehubbira gahanjagire atye ohusalira abaatu bosibosi omusango?

⁷ Omuutu asobola ohwebuusa ati, “Obanga obutali wesigwa wange bulaga ng’olu Hatonda ali mwesigwa era hireetera abaatu ohumujumirya, lwahiina gaasalira omusango?”

⁸ Ehyo hireeteera abandi ohumbeneera baati mbo someza ti “Huhole ebibi ko ehyere hya Hatonda hyeyongere.” Ale Hatonda asalira abaatu abo abandomaho baaty o musango.†

Enjuma muutu wayire mulala asaana

⁹ Naahani ehituufu c’ehiri ne? Efe Abayudaaya huhira Abatali Bayudaaya ohuba abalanyi? Bbe, mu moni ja Hatonda abaatu hwesihwesi huli njaasi w’obunangi w’ehibi.

¹⁰ Ng’olu hyanandiihiwa hiiti,

Enjuma wayire mulala aholo ebirunamu, enjuma wayire mulala.*

¹¹ Enjuma ategeera ehira ni ehyohuhola, wayire ayayanira ohwendula Hatonda.

¹² Bosibosi baanaba banwa hu Hatonda, bosibosi nalala bahola ebibi.

Era enjuma wayire mulala aholo ebirunamu, enjuma wayire mulala.

¹³ Ebi baloma binunya ehibulu hy’ehigombe era ebi baloma byabudulingi.

Ebibono byawe biri hy’obusagwa w’etemu.

¹⁴ Eminwa jaawe jijofumula hujofumula ebinwabo, ebibono bihambwe byereere.*

¹⁵ Sibemoota hu hy’ohwita abahyawe.*

¹⁶ Hiisi eyi baja balehano ohusihiriha n’amaliro.

¹⁷ Ebiitu ebireeta emiyaaya, simbebibahola.

¹⁸ Ni Hatonda yeesi sibamuja enono.*

¹⁹ Naahani humanyire huuti byosibyosi ebi magambi galoma binamba hu Bayudaaya aba magambi ga Musa ganjuga, nanjume onunuha Hatonda n’asalira abaatu omusango.

²⁰ Olw’ehyo enjuma muutu wayire mulala oyu Hatonda abala ohuba omugwalaafu olw’ohunamba amagambi ago olwohuba enjuma owoheresa gosigosi. Aye amagambi ago gayeeda omuutu ohumanya n’abbengire.*

Batubala ohuba abagwalaafu olw’ohufugiirira Yesu

²¹ Aye naahani Hatonda ataaye analafu engira eyi abaliramo abaatu ohuba abagwalaafu. Engira eyo amagambi aga ganjamba Musa ko n’ebi abanaabbi banandiiha, biyromaho.

²² Hatonda abala abaatu ohuba abagwalaafu olw’ohufugiirira Yesu Kurisito. Nanjuma njawulo ngati w’Abayudaaya n’Abatali Bayudaaya,*

²³ olwohuba abaatu bosibosi babbengi mu moni ja Hatonda era nanjuma kadi mulala owolana n’enono lirye.

† **3:8 3:8** Ehi Pawulo agobolamo ohisanjana mu suula 6. * **3:10 3:10** Zab 14:1-3; 53:1-3 * **3:14 3:14** Zab 10:7
* **3:15 3:15** Yis 59:7-8 * **3:18 3:18** Zab 36:1 * **3:20 3:20** Zab 143:2; Bag 2:16 * **3:22 3:22** Bag 2:16

²⁴ Aye abaatu bejeerera omusango hu wereere aṅaṅuma hubugula ndiṅi olw'ehisasabirisi hya Hatonda olw'ohufa hwa Yesu Kurisito hu musalabba ohwali endiṅi ey'ohubanunula.

²⁵ Hatonda ohulaga ti sigehubbira, gaṅayo Yesu bamuhomerere hu musalabba afuuhe endiṅi olw'ebibi by'abaatu ko hiisi amufugiirira, Hatonda amusonije. Ehyo gahihola olwohuba gehaliiriha ebibi ebi baatu baaholanga, ndabagudya.

²⁶ Hino gahiholanga olw'ohwenda ohulaga abaatu mu hiseera hino ati sigehubbira. Era hiisi muutu afugiirira Yesu gejeerera omusango.

²⁷ Naahani olwo huṅanga ohwepaaha huuti Hatonda atubala ohuba abagwalaafu olw'ebikolwa byefe ebiraṅi oba olw'ohuhuuma amagambi? Bbe sipohiri. Huba bagwalaafu lwa hufugiirira Yesu.

²⁸ Huhinywanywasa huuti omuutu gejeerera omusango mu moni ja Hatonda olw'ohumufugiirira aye silwahuhuuma amagambi.

²⁹ Kaho Hatonda w'Abayudaaya boṅene? Omwene oyo sinje Hatonda w'Abatali Bayudaaya boosi? Ehituufu hiri hiiti abaatu bosibosi babe.

³⁰ Hatonda omulala wogobbo oyo nje ow'Abayudaaya abahomola ko n'Abatali Bayudaaya abatahomola era nj'abala bosibosi ohuba abagwalaafu olw'ohumufugiirira.

³¹ Ni hiba hiityo olwo hulome huuti amagambi gaṅuma mahulu olw'ohufugiirira? Kadi naṅadiidiri! Wabula huganywanywasa bunywanywase.

4

Yibbulayimu bamubala ohuba mugwalaafu olw'ohufugiirira

¹ Naahani hunaalome hiina huhu sehulu yeefe Yibbulayimu gafaania hu biṅamba hu bugwalaafu?

² Hatonda aba ni gabala Yibbulayimu ohuba mugwalaafu olw'ebikolwa bibye ebiraṅi, gahabaaye n'ehyohwepaaha eyiri abaatu aye mu moni ja Hatonda gahaṅumire.

³ Ehyaṅandihiwa hiroma hiiti, "Hatonda gabala Yibbulayimu ohuba mugwalaafu olw'ohufugiirira ebi gamuloma."*

⁴ Omuutu n'ahola omulimo, bamuṅa omuhemba aye sibamuṅa hirabo.

⁵ Hatonda abala omuutu omubi ohuba omugwalaafu lw'ohumufugiirira, sosi lw'ebikolwa bibye ebiraṅi.

⁶ Era hino nj'ehi Habaha Dawudi galoma hu muutu oyu Hatonda asiima n'ateemire hu hiraṅi ehi aba n'aholire.

⁷ Galoma ati,

"Gesimire oyo oyu basoniṅa ebyonoono bibye, oyu bawiiha hu bibi bibye.

⁸ Gesimire oyo oyu Musengwa atabalaho ebibi ebi aholire."*

⁹ Naahani ohwesiima ohwo hwa Bayudaaya boṅene olwohuba bahomola oba n'Abatali Bayudaaya boosi wayire sibahomola? Hulomire huuti Hatonda gabala Yibbulayimu ohuba mugwalaafu olw'ohufugiirira ebi gamuloma.

¹⁰ Kaho Hatonda ohubala Yibbulayimu ohuba mugwalaafu, hwalinjo n'ahenire ohuhomola oba n'ahiiri? Hwalinjo ko ahene ahomole.

¹¹ Ehiseera hyabitanjo nga ko bahomola Yibbulayimu, ng'ohuhomola huhwe huba habonero ohuhahasa haati Hatonda gamubala ohuba omugwalaafu olw'ohufugiirira. Era ng'afuuha sehulu y'abaatu bosibosi aba babala ohuba abagwalaafu olw'ohufugiirira Hatonda wayire nga bahiiri huhomola.*

* 4:3 4:3 Tand 15:6 * 4:8 4:8 Zab 32:1-2 * 4:11 4:11 Tand 17:10

¹² Era Yibbulayimu oyo si sehulu w'Abayudaaya abahomole obuhomole hyonene aye ni bafugiirira hya niye olu gafugiirira Hatonda ni bahiiri huhomola.

Ebi Hatonda gasuubisa babisuna lwa humufugiirira

¹³ Hatonda sigasuubisa Yibbulayimu n'abomu lulyo lulwe ati baja hulya ehyalo olw'ohunamba amagambi aga bana Musa aye bamubala ohuba mugwalaafu olw'ohufugiirira.*

¹⁴ Ohunamba amagambi hibanga nj'ehireteera Hatonda ohuṅa abaatu ebi gasuubisa, hani ohufugiirira huṅuma mahulu n'ehisuubiso ehyo hyahali hifu,

¹⁵ olwohuba egambi lireetera Hatonda ohugudya abaatu n'ehiruṅi ehy'amaani. Era ni ṅaṅumaṅo egambi, siṅaba hulibbwaga.

¹⁶ Olw'ehyo ehisuubiso hya Hatonda hyediiye hu humufugiirira. Era olw'ehisasabirisi hihye eriyo obuhahafu ti baja hu hisuna. Sigasuubisa abomu lulyo lwa Yibbulayimu abahuuma amagambi boṅene aye n'abafugiirira bosibosi ng'olu Yibbulayimu sehulu yeefe hwesihwesi gamufugiirira.

¹⁷ Ng'olu hyanṅandiihiwa hiiti, "Kufuuye sehulu y'abaatu abamawanga eduuli." Yibbulayimu oyo, nje sehulu yeefe mu moni ja Hatonda alamusa abafu era alagira ehiṅumaṅo hyabaṅo.*

¹⁸ Yibbulayimu n'esuubi gafugiirira ebya Hatonda era gafuuha sehulu y'abaatu abamawanga eduuli ng'olu bamulomaho baati, "Oja huba n'olwebe lw'abaana ni batabaliha hy'emunyeene."

¹⁹ Niiye siṅaṅwamo amaani mu hufugiirira huhwe wayire gaali aṅesa emyaha huupi cikumi ej'obuhulu era ni Saala omuhasi wuwe gaali asahulunṅire n'ataheja ṅamugulu. Bombi baali hy'abafu.*

²⁰ Sigabuusabuusa aye geyongera ohufugiirira ebya Hatonda era n'amujumirya olw'ebyo ebi gaali n'aja humuṅa,

²¹ gaali n'obuheneerefu ati Hatonda ali n'obuṅangi ohwoheresa ehi gamusuubisa.

²² Hino nj'ehyagira bamubala ohuba mugwalaafu.

²³ Ebibono ebiroma biiti, "Bamubala ohuba omugwalaafu" sibabinṅandiiha hu Yibbulayimu yeṅene,

²⁴ aye ni neefe hwesi aba Hatonda alibala ohuba abagwalaafu olw'ohufugiirira huuti niye nj'owalamusa Yesu Musengwa weefe ohuṅwa mu bafu.

²⁵ Yesu oyo bamulyoṅayo era bamwita olw'ebibi byefe aye Hatonda gamulamusa olw'efe ohwejeerera omusango.

5

Ohwejeerera omusango mu moni ja Hatonda

¹ Olw'ohufa hwa Musengwa weefe Yesu Kurisito hwejeerera omusango olw'ohumufugiirira era ṅaahani ṅaliṅo emiyaaya ṅagati weefe ni Hatonda.

² Olw'ohufugiirira Kurisito hy'aṅeererera Hatonda ohutuṅambira ehisasabirisi era husuubira huuti luliba lulala hwaba mu bulamu wuwe ow'eṅono.

³ Si c'ehyo hyonene aye humeedaho n'ohusaṅalya mu hubonaabona olw'ohufugiirira Kurisito ohu banamaani batwosaho olwohuba hituleetera ohwega ohwehaliiriha,

⁴ ng'ohwehaliiriha ohwo hutuṅeererera ohuba n'obulamu obusangaasa Hatonda, ng'ehyo hituleetera ohuba n'esuubi huuti Hatonda alituhwehulira eṅono lirye.

* 4:13 4:13 Tand 17:4-6; 22:17-18 * 4:17 4:17 Tand 17:5 * 4:19 4:19 Tand 17:17

⁵ Esubi eri huli ni nalyo mu hihuumiriyee eramu, humanyire huuti Hatonda saananga hutujuha olwohuba gatunja Omwoyo wuwe Omutukuvu ow'atuyombolera ohwenda huhwe mu myoyo jeefe.

⁶ Ale ni hwali ni hutaŋanga hwenonjola, Kurisito gafa hu lwefe ababi mu hiseera ehiragaane.

⁷ Sihiboneha aŋa n'aŋa ohufiiririra omuutu omugwalaafu wayire nga ŋananga ohubaanjo owenayo ohufiiririra aholo ebiranji.

⁸ Aye Hatonda galaga ng'olu atwenda olwohuba wayire nga hwali huhiri babi eyi ali, Kurisito gaatufiiririra.

⁹ Obanga ohufa hwa Yesu hwatuleetera ohutubala ohuba abagwalaafu, saaja hutunonjola olu Hatonda aligudya abaatu n'ehiruŋi ehy'amaani?

¹⁰ Olwohuba ni ŋaali ni ŋahiirino ehihooli ŋagati weefe ni Hatonda, Yesu Omwana wuwe ni gafa, ohufa huhwe hwatufaanania ni Hatonda. Ohufa huhwe ni huhenire ohutufaanania ni Hatonda, hulinonjoha olw'ohulamuha huhwe!

¹¹ Si c'ehyo hyonene aye husanajalya n'ohusanajalya olwa Musengwa weefe Yesu Kurisito agira ni huli n'omuhumba ni Hatonda olw'ohutufaanania ni naye.

Kurisito n'Adamu

¹² Ehibi hyaja mu hyalo olw'ohubbenga hw'omuutu omudaayi era n'ohufa hwosi hwaja olw'ehibi hy'omuutu oyo. Olw'ehyo ohufa nga humaamira abaatu bosibosi, olwohuba bosibosi baabbenga.*

¹³ Hatonda ko aŋe Musa amagambi, ehibi hyali hihenire ohuuja mu hyalo. Aye amagambi ni ganumaŋo ŋanuma ananga ohugabbwaga.

¹⁴ Atenga ohunwa hu Adamu ohwolera erala hu mulembe gwa Musa, abaatu beyongera ohufa ni hinjiriramo ni naabo abatabbenga olw'ohubbwaga egambi lya Hatonda hy'Adamu. Era Adamu mu ngeri eyindi, gaali hyahuboneraho hya Yesu oyu baali ni bahuumiirira ohuuja.

¹⁵ Aye ehirabo hya Hatonda, niho hyanjabulo sihiri mwisa erala n'ohubbenga hw'Adamu. Olwohuba ng'olu ohubbenga hw'omuutu omulala oyo Adamu hwaleetera bangi ohufa era ni Hatonda aŋa abaatu bangi ehirabo hy'obulamu olw'ehisasabirisi hihye n'abasoniŋa ebibi n'abita mu muutu omulala oyo Yesu Kurisito.

¹⁶ Nindi ehirabo hya Hatonda ehyo sihiri hy'ohufa ohwaja olw'ehibi hy'Adamu ehyaaleetera abaatu bosibosi ohubasalira omusango. Aye ehirabo hihye ehyo hyaleetera bangi ohwejeerera omusango.

¹⁷ Ohubbenga hw'Adamu hwaleetera abaatu ohufa. Aye olw'ehisasabirisi hya Hatonda ehibitiirifu, ababala ohuba abagwalaafu era basuna obulamu obutanwanjo ni babita mu Yesu Kurisito.

¹⁸ Ng'olu Hatonda gasalira abaatu bosibosi omusango olw'ehibi hy'Adamu, mu kola nj'enyene ohufa hwa Yesu* hunjeramo bosibosi ohubabala ohuba bagwalaafu era basuna obulamu obutanwanjo.

¹⁹ Ng'olu Adamu gajeema galeetera bangi ohufuuha babbengi mu moni ja Hatonda, n'obugondi wa Kurisito ohufa hu musalabba hireetera bangi ohubabala ohuba bagwalaafu.

²⁰ Hatonda gatanjo amagambi gayeede abaatu ohumanya baati babbengi. Aye abaatu aŋa baahoma ohubbenga ni Hatonda yeesi peyi gahoma ohweyongera ohubanambira ehisasabirisi.

* 5:12 5:12 Tand 3:6 * 5:18 5:18 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti ehikolwa ehy'obugwalaafu.

21 Ng'olu ehibi hyanweramo abaatu ohufa, n'ehisasabirisi hya Hatonda hiityo panahyagama ohuleetera bangi ohubabala ohuba bagwalaafu. Hino hyabaleetera ohusuna obulamu obutanwano ohubita mu Yesu Kurisito Musengwa weefe.

6

Huli hy'abafu eyiri ehibi aye balamu olwa Kurisito

1 Njaahani hulome huutye? Hweyongere ohuhola ebibi ko Hatonda geyongere ohutuambira ehisasabirisi?

2 Kadi nanadiidiri. Efe huli hy'abafu eri ebibi, hujanga huutye ohubigobolera nindi?

3 Simumanyire muuti ni hwabatiziwa, hwabatiziwa ohulaga ti hwingira mu muhumba ni Yesu Kurisito era hwaba hy'abafira njalala ni naye?

4 Ni batubatiza hwali hy'abafuuye batusiha ni Kurisito, ko hibe ti ng'olu Semwana gamulamusa n'obunangi buwe, hwesi huutyo hwambale obulamu obunyaaha.*

5 Ale hanye ni batubatiza hwenimba ni naye mu hufa, anajuma hubuusabuusa hwesi huja hulamuha hya niye.

6 Humanyire huuti obulamu obuhwalimo owanembanga ohuhola ehibi babuhomerera hu musalabba njalala ni Kurisito ko hutagobolayo ohuba abeedu b'ehibi.

7 Olwohuba omuutu anafa aba gejeereeye, ehibi sihimujuga.

8 Olw'ehyo, ni huba ni hwafira njalala ni Kurisito, huli n'ohufugiirira huuti huliba balamu ni naye.

9 Olwohuba humanyire huuti ng'olu Hatonda galamusa Kurisito, saalifa nindi era ohufa sihimujuga.

10 Gafa mulundi mulala olw'ebibi by'abaatu era sahigobolayo hufa nindi aye njaaahani mulamu njalala ni Hatonda.

11 Mu ngeri nj'enyene mwesi mwebone hy'abafu eyiri ehibi aye abalamu mu bulamu obunyaaha mu Yesu Kurisito. Ehyo hiyeesa Hatonda enono.

12 Olw'ehyo, mutaganyanga ehibi ohubajuga ko mutagondera ohwegomba hw'emibiri jenywe.

13 Era mutanangayo ebitundu by'emibiri jenywe eyiri ehibi aye hy'abaatu abaali ni bafuuye balamuha baaba n'obulamu obunyaaha, mwenjeereyo erala eyiri Hatonda, abatambisenga ohuhola ebyo ebisaana.

14 Ehibi hitabanuganga olwohuba simuli njaaasi w'obunugi wa magambi aye muli njaaasi w'ehisasabirisi hya Hatonda.

Hufuuhe beedu b'ebyo ebi Hatonda asiima

15 Olwo njaaahani huhole hi? Hwegumye ohuhola ehibi olwohuba sihuli njaaasi w'amagambi aye w'ehisasabirisi hya Hatonda? Kadi nanadiidiri!

16 Simumanyire muuti singa oba wenjeyeeyo ohuba omwidu w'omuutu ahunge era hiityo po hiba? Olw'ehyo hiri eyi muli ohusalano ohugondera ehibi ehireeta ohufa oba ohuba abagondi hibafuule ohuba abasaana eyiri Hatonda.

17 Cooka hweyaasa Hatonda olwohuba wayire mwalinga beedu b'ehibi, mwanjulira era mwafugiirira n'omwoyo mulala ebi babasomesa.

18 Njaaahani babanoolola mu maani g'ehibi era mwafuuha banjeeresa ba Hatonda ohuhola ebi asiima.

19 Bino mbiroma ni tambisa ebibono ebinamba hu huhola owiidu olwohuba hyangu ohubitegeera. Ng'olu mwenjerangayo erala ohuhola ebibi, mwenjeereyo erala muutyo ohuholanga ebiraji ebiraga biiti muli bagwalaafu.

* 6:4 6:4 Kol 2:12

²⁰ Ni mwali ni muhiiri beedu b'ehibi, mwali mwetaaya ni mutananga ohuhola ebi Hatonda asiima.

²¹ Hiraŋi hi ehi mwasuna mu huhola ebyo ebi banambya esoni ŋaahani? Ebiitu ebyo biŋwamo ohufa.

²² Aye ŋaahani ng'olu Hatonda gababonolola mu wiidu eyiri ehibi era mwafuuha hy'abeedu eyi ali. Hino hibanweramo obugwalaafu hyabaleetera obulamu obutanwanjo.

²³ Ohufa nj'omuhemba ogubaŋa omuutu ahola ehibi aye obulamu obutanwanjo nj'ehirabo ehi Hatonda agaba ohubita mu Yesu Kurisito Musengwa weefe.

7

Obufumbo ng'ehy'ohuboneraho

¹ Aboluganda, ehi nenda ohulomaho hiri mu magambi aga mufaania. Simumanyire muuti amagambi ganuga omuutu n'ahiiri mulamu?

² Ehy'ohuboneraho, omuhasi omufumbo, wamwe amunuga n'ahiiri mulamu. Aye wamwe anafa, egambi ly'obufumbo liba sirihinuga muhasi oyo.

³ Olw'ehyo, omuhasi anafumbirwa omusinde owundi wamwe ola n'ahiirino, omuhasi oyo aba muhwedi. Aye wamwe anafa, egambi eryo liba sirihimuwoŋa. Era singa afumbirwa omusinde owundi, aŋo saaba n'aholire obuhwedi.

⁴ Aboluganda, pohiri hiityo n'eyiri enywe mwesi. Mwejeerera amagambi ohubanuga olu mwafiira ŋalala ni Kurisito. Olwohuba muli bimesu by'omubiri gwa Kurisito era ni gafa hu musalabba mwesi mwafa. Olw'ehyo, ŋaahani muli b'oyo owalamuha ko muŋange ohuhola ebiraŋi ni mujeeresa Hatonda.

⁵ Aye ohwegomba hw'omubiri ni hwali ni huhitunuga, amagambi ganeerereranga omwoyo ohwegomba ohuhola ebibi ohwo hwatambisa emibiri jeefe, nga huhola ebitwosa hu hufa.

⁶ Aye ŋaahani ohwema olu hwafiira ŋalala ni Yesu hu musalabba era sihihiiri ŋaasi w'amagambi ago agaali ni gatuwoonire. Batwejeeresa obusibe w'amagambi huŋange ohuŋeeresa Hatonda mu kola epyaha ni hubita mu Mwoyo Omutukuvu, ekola eyitali yira ekale ey'ohugenderanga mu magambi aga banandiha.

Amagambi n'ehibi

⁷ Olwo ŋaahani hulome huuti amagambi mabi? Kadi nanadiidiri! Olwohuba hu lwange aŋaŋuma magambi sinahamanyire ehibi nj'ehiina. Ni ŋahatabaayenjo egambi eriroma liiti, "Siwegombanga hiitu hyabeene." Sinahamanyire ti ohwegomba ehyaebene hibi.*

⁸ Aye ehibi hyatambisa ekabi ohuŋwa hu gambi eryene eryo, hyandeetera ohwegomba ohwa hiisi ngeri. Olwohuba aŋaŋuma magambi ehibi sihiba n'obulomere.

⁹ Ni naali ni kiiri hufaania ehi amagambi galagira, naali ndibulaŋi. Aye ni nagategeera, ng'ehibi hyeta aŋalafu,

¹⁰ era nga ko faania ti egambi eryali eryohunjeeda sune obulamu, mu butuufu lyali lipira mu hufa.

¹¹ Olwohuba ehibi ni hyasuna ekabi ey'ohundulinga ni hibita mu hiragiŋo, nga hindeteera ohufa.*

¹² Wayire hiri hiityo amagambi nigo mawufu era n'ebiragiŋo byosi byabufu, bituufu era biragiŋi.

¹³ ŋaahani hulome huuti amagambi malaŋi nindi nj'agapweramo ohufa? Kadi nanadiidiri. Aye ehihulu hiri hiiti ehibi ko hibonehere erala hiiti hibi, hitambisa ehiraŋi ohupweramo ohufa.

* 7:7 7:7 Hun 20:17 * 7:11 7:11 Tand 3:13

Ohujirirana n'ehibi mu bulamu w'omuutu

¹⁴ Humanyire huuti amagambi ganwa ewa Hatonda aye neyagaana ni kolire eby'omubiri era ndi mwidu w'ehibi.

¹⁵ Ehi kola sikitegeera olwohuba ehi nenda ohuhola si c'ehi kola aye neyagaana ni kolire ehi tenda kole.

¹⁶ Mu ngeri eyi kola ehitahendire kole, hindeetera ohufugiirira ti amagambi nigo malaŋi.

¹⁷ Aye puma ngeri yosiyosi olwohuba ehibi ehiri mu ese nj'ehigira ni kola ehitahendire kole.

¹⁸ Manyire ti mu ese puma hirani hyosihyosi, olwohuba ng'omuutu wayire nenda ohuhola ehiraŋi, sipanga huhihola.

¹⁹ Olwohuba ehiraŋi ehi nenda ohuhola si c'ehi kola aye neyagaana ni kolire ehibi ehitahendire kole.

²⁰ Naahani nimba ni kola ehi tahendire kole, sindiise aba nahiholire aye ehibi ehiri mu ese.

²¹ Olw'ehyo, neyagaana ehyo ni hiri nj'ehindiho. Nimba ni nenda kole ehiraŋi neyagaana ehibi ni hiri nj'ehyetaayeno.

²² Cooka mu mwoyo gwange sangaalira amagambi ga Hatonda.

²³ Aye mu mubiri mbona egambi ery'enjabulo ni litamba era ni linjirinania egambi lya Hatonda mu binjeego byange, hino hindeteera ohuhola eby'omubiri.

²⁴ O, nga mbweneweene! Nj'ani alinoŋola mu mubiri guno ogwijuuye ehibi era oguupira mu husihiiriha?

²⁵ Neyaasa Hatonda olwohuba mu Yesu Kurisito Musengwa weefe, punuha ohunwa mu higosi hino!

Naahani po ndi tyo. Mu mwoyo gwange nemanyire ti ndi n'ohuhola ehi gambi lya Hatonda liroma aye omubiri gupalula gwapira ohuhola ebi ehiraŋi hy'ohuhola ehibi hiroma.

8

Obulamu ow'omuutu oyu Omwoyo Omutukuvu atangirira

¹ Naahani abaatu abali mu Yesu Kurisito, banjuma musango

² olwohuba mu Yesu Kurisito, Mwoyo gaapa* edembe era ehibi n'ohufa sibihinuga bulamu wange.

³ Amagambi gaali sigananga hutunoŋola olw'ohwegomba hw'omubiri. Aye Hatonda gatuma Omwana wuwe naali n'omubiri hy'ogwomuutu ko ahene anangule ehibi ehi magambi gaali ni gatananga huhola olw'ohwegomba hw'omubiri.

⁴ Yesu Kurisito gahihola, ko efe aba ohwegomba hw'omubiri hutatangirira aye Omwoyo Omutukuvu nj'atutangirira, hwahoheresa ebi magambi gatulagira.

⁵ Abo aba ohwegomba hw'omubiri hunuga, banjamba hu hola eby'omubiri aye abo aba Omwoyo Omutukuvu anuga, banjamba hu hola ebi asiima.

⁶ Ohunjamba ohuhola ebi mubiri gwegomba hihwosa hu hufa. Aye onahola ebi Omwoyo Omutukuvu asiima, oja husuna emiyaaya n'obulamu obutanwanjo.

⁷ Omuutu oyu hwegomba hw'omubiri hunuga aba mulabe eyiri Hatonda era saananga hugondera magambi gage.

⁸ Abo aba ohwegomba hw'omubiri hunuga sibanjanga husangaasa Hatonda.

⁹ Omwoyo wa Hatonda n'aba n'amenyire mu nywe, naahani nj'obanjuga sosi ohwegomba hw'omubiri. Era oyo anjuma Omwoyo wa Kurisito mu bulamu wuwe, si wuwe.

* 8:2 8:2 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti Mwoyo gahunja.

¹⁰ Kurisito n'aba n'amenyire mu bulamu wenywe, wayire emibiri jenywe jinahafe olw'ehibi aye Omwoyo abanja obulamu olwohuba Hatonda ababala ohuba abagwalaafu.

¹¹ Hanye Omwoyo wa Hatonda owalamusa Yesu Kurisito amenyire mu bulamu wenywe, mwesi alibalamusa.

¹² Olw'ehyo n̄aahani balebe mu Kurisito, huli n'ebanja. Aye ohwegomba hw'omubiri sinje ohutubanja ohuhola ebigwenda.

¹³ Ohululuhanira ohuhola ebi hwegomba hw'omubiri gwenda hireeta ohufa. Aye Omwoyo anabanja amaani mwanangula ehibi, muba n'obulamu obusangaasa Hatonda.

¹⁴ Olwohuba abo aba Mwoyo wa Hatonda alun̄amyā, nj'abaana babe.

¹⁵ Omwoyo oyu Hatonda gabaŋa saabaleetera obuti aye gabafuula abaana babe era huli n'obugumu ohulanga Hatonda huuti "Bbaabba."*

¹⁶ Omwoyo wuwe omwene atuhaha mu myoyo j'efe ati huli baana ba Hatonda.

¹⁷ Ni huba ni huli baana babe, hulisuna ebyo ebi gasuubisa abaatu babe era hulisunira ŋalala ni Kurisito ebi Hatonda gamutegehera. Ni hubonaabonera ŋalala ni Kurisito, balitun̄eera ŋalala eŋono ni naye.

Eŋono eri hunahabe ni nalyo

¹⁸ Mbona ng'ebiguudyo ebi hubitamo hatyane, sihun̄anga hubigeragerania n'eŋono eri Hatonda alitun̄a.

¹⁹ Ebitonde byosibyosi bihumiriyee era ni byesunga ohwola hu ludaalo olu Hatonda alihwehulayo abaana babe.

²⁰ Ebitonde sibyeendeeye ohutoheresa ehigendererwa hya Hatonda aye omwene nj'owasalaŋo bibe biityo.*

²¹ Ebitonde ebyo bisuubira ohubinunula mu hufa olu Hatonda aliŋa abaana babe eŋono n'edembe.

²² Humanyire huuti ebitonde byosibyosi ohwola hatyane bibinda n'obulumi hy'omuhasi alumwa ohusaala.

²³ Sibitonde byonene aye ni neefe abaasuna Omwoyo Omutukuvu ng'ehirabo ehi Hatonda atagihiraho ohutun̄a. Hwesi hubinda mu myoyo jeefe n'obulumi. Hwesunga era huhuumirira Hatonda ohutununula atun̄e emibiri ejitafa ohulaga ng'olu huli baana babe.

²⁴ Ng'olu gatun̄ola, hwesunga era husuubira ohutununula. Aye ehi osuubira onaba n'ohibonaho, ohwo sihuba husuubira nan̄adiidiri. Nj'ani asuubira ehyo ehi aba n'an̄ambire mu ngalo?

²⁵ Aye ni husuubira ohusuna ehi hutabonaho, huhuumirira n'ohwehaliriha.

²⁶ Mu ngeri nj'enyene, Omwoyo Omutukuvu atuyeeda mu budoto weefe ow'ohutamanya husaba bulan̄i. Aye Omwoyo omwene oyo atulombera n'ohubinda mu ngeri eyi otaŋanga huloma n'ebibono.

²⁷ Hatonda oyo abona emyoyo j'abaatu, amanyire Omwoyo ehi aba n'atulombera efe abafugiirira.

²⁸ Humanyire huuti mu hiisi hiitu ehitwolaho, Hatonda agira efe abamwenda hyatun̄weramo ehiraŋi ng'olu husiima huhwe huli.

²⁹ Ko Hatonda atonde ehyalo, gamanya abaatu babe era gabalanga gahena gatobola ni genda bafaane n'Omusaani wuwe, ko Omusaani wuwe oyo ahene abe omudaayi mu balebe eduuli.

³⁰ Abo aba Hatonda gatobola gahena gabalanga era gababala ohuba abagwalaafu ng'abaja n'edaala ery'eŋono.

* 8:15 8:15 Mar 14:36; Bag 4:6 * 8:20 8:20 Tand 3:17-19

Ohwenda hwa Hatonda mu Yesu Kurisito

³¹ N̄aahani ehyo hunahiromeho hi? Hatonda anaba hu lubega lwefe, nj'ani ananga ohutunirirania gatunanga?

³² Hatonda owanayo Omusaani wuwe ohufa hu lwefe hwesihwesi, olw'ehisasabirisi hihye saalituja ebiitu byosibyosi ebihwenda?

³³ Nj'ani alinanjabira aba Hatonda gatobola? Mbona ti Hatonda omwene oyo nj'obabala ohuba abagwalaafu.

³⁴ Nj'ani alibasalira omusango? Enuma wayire mulala. Olwohuba Yesu Kurisito owaafa era galamuha gehaaye mu hifo ehy'enono hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda atunoherehesa.

³⁵ N̄aahani nj'ani ananga ohutwabuhania ni Kurisito galeherano ohutwenda? Huba n'ebigosi oba baatu hutuhiyaania, hunuma hyahulya oba hugenda majula, baatu hu tutisatiisa oba hwenda hutwita?

³⁶ Ng'olu hyanandiihiwa hiiti;
"Hiisi ludaalo batwehoyera ohutuhenano hu lulwo.

Batubisya hy'etaama eyi baja husala."*

³⁷ Aye mu ebyo byosibyosi, huli n'obunangusi ow'amaani olwa Yesu Kurisito atwenda.

³⁸ Kahahisa erala ti wayire ohufa oba huba mulamu, bamalayika oba emisambwa, ebirino hatyane oba ebiribano mu moni eyo, wayire amaani g'emisambwa

³⁹ agaholera namugulu mu bbanga oba n̄aasi hu hyalo oba ehitonde hyosihyosi, sibinjanga hututusaho hwenda ohu Hatonda atwenda mu Yesu Kurisito Musengwa weefe.

9*Hatonda gatobola Abayisirayiri*

¹ Ndoma amazima mu Kurisito sindulinga, n'Omwoyo Omutukuvu gakahasa mula mu mwoyo gwange ati ehi nja huloma hituufu.

² Ndi n'ohunyolwa hungi hu mwoyo gwange olw'Abayudaaya bahyange.

³ Era nahendire mbe ndiise ofuuha ehy'embihho era omusuule eyiri Kurisito ni hiba ni hireetera abalebe bange abegwanga lyanje abo ohunonoha.

⁴ Abalebe bange Abayisirayiri abo, mbaba Hatonda gaja ekabi ohuba abaana babe, mbaba gabonehera baabona enono lirye n'emoni jaawe, mbaba gahola ni nabo endagaano. Mbaba gajambya amagambi gage gaahena gabalegera n'engeri ey'ohumujumiryanga mu Yekaalu era mbaba gaja ebisuubise ebinamba hu bunonosi.*

⁵ Nibo nj'abanwa mu lulyo lw'abahale omu ebiha by'abaatu bosibosi bisimuha. Ni Kurisito oyu basaaye hy'omuutu osimuha mu lulyo lwawe ate nje Hatonda anuga byosibyosi oyu banajumiryenga emirembe n'emirembe. Amiina.

⁶ N'aloma tyo sihitegeesa hiiti Hatonda sigooheresa ebi gabasuubisa olwohuba sihiisi abanwa mu lulyo lwa Yisirayiri bosibosi oti baatu ba Hatonda.

⁷ Wayire bamu lulyo lwa Yibbulayimu, sihitegeesa hiiti bosibosi bejuhulu babe, endiho. Aye hyanandiihiwa hiiti "Mu Yisaka nj'omwolisunira abejuhulu aba nahusuubisa."*

⁸ Mu ngeri eyindi, abaatu ba Hatonda sinje abanwa mu lulyo lwa Yibbulayimu hyonene aye abo abafugiirira ehisuubiso hihye ng'olu Yibbulayimu gafugiirira ehi Hatonda gamusuubisa.

* 8:36 8:36 Zab 44:22 * 9:4 9:4 Hunj 9:4 * 9:7 9:7 Tand 21:12

9 Malayika ni gaali n'abalomera ehisuubiso galoma ati, "Mu hiseera ehiragaane aña nahagobolere omwaha oguuja, Saala anaahabe asundya omwana omuseere."*

10 Si c'ehyo hyonene, omuhasi wa Yisaka oyu balanganga baati Labbeka gasaaye abaana.

11 Aye abaana abo ni baali ni bahiiri hubasaala era ni bahiiri huhola ehiranji oba ehibi,

12 Hino hyali hiityo ko bahahase baati Hatonda atobola oyo oyu aba ni gendire n'atemire hu ebyo ebi aba n'aholire. Hatonda galoma Labbeka ati, "Omuhulu aja huba munjeeresa womujere."*

13 Hyanandiihiwa hiiti, "Nenda Yakobbo aye nasuula Esawu."*

14 Naahani olwo hulome huuti Hatonda gehubbira? Kadi nanadiidiri.

15 Olwohuba Hatonda omwene galoma Musa ati, "Ese saasira oyo oyu mba ni nendire ohusaasira era nanambira ehisasabirisi oyo oyu mba ni nendire ohunambira ehisasabirisi."*

16 Olw'ehyo, Hatonda saanambira muutu yesiyesi ehisasabirisi olw'ohwefaaho oba olw'ebikolwa ebi aba n'aholire aye omwene nj'osalango ow'ohunambira ehisasabirisi.

17 Ehyandiihiwa hiroma Falaawo hiiti, "Nahuhusa nahuñ obuhulu olw'ohwenda ohulaga amaani gange mu ewe era ng'olu ndi n'obunangi mu hyalo hyosihyosi."*

18 Olw'ehyo, Hatonda asaasira oyo oyu aba ni gendire ohusasira era ahahadasa omwoyo gw'oyo oyu aba ni gendire ohuhadasa.

Ehirunji n'ehisa hya Hatonda

19 Naahani onangire ohuloma oti, "Obanga pohiri hiityo, lwahiina Hatonda atunenya? Nj'ani ananga ohunahania ehi aba ni gendire ohuhola?"

20 Aye ewe omuutu obuutu, ndiwe ani ohubuusa Hatonda hu kola yiye? Ehiwumbe obuwumbe hinanga hiitye ohubuusa owahiwumba hiiti, "Lwahiina wamumba oti?"

21 Omuwumbi saaba n'ehiyale ehy'ohuwumba hyosihyosi ehi aba ni gendire mu hitole hy'eroba lirye? Mwiropa nderyene saananga husalango gawumbamo ebyohutambisa ebitula aña naña n'ebitula olubalira?

22 Ni Hatonda yeesi c'ehi ahola. Gendire ohulaga ehirunji ehibitirifu n'amaani gage eyiri abo aba gaali n'aja ohusihirisa aye gabehaliiraha.

23 Hino gahihola ni genda ohulaga enono lirye ebitirifu eyiri abo aba galitegeehera ohunwa ahale nahale era abanambira ehisasabirisi.

24 Abaatu abo ko ndiife aba galanga, simu Bayudaaya boonene aye n'Abatali Bayudaaya.

25 Ng'olu Hatonda omwene aloma mu hitabo hya Kosiya ati,
"Abatali baatu bange,
ndi balanga baatu bange.
Abaatu abaali abasuule,
ndi balanga bahoda.*

26 Mu hifo ehyene ehyo omu babalangira baati,
'Simuli baatu bange'
nj'omu banahabalangirire baati,
'Abaana ba Hatonda Omwene Bulamu.'**

27 Ni Yisaaya galira Yisirayiri amangi ati, "Wayire Abayisirayiri bangi bali hy'omujehe ogw'ohunyanja ogutabaliha, abanahanonhohe banaahabe badiidiri beene.

* 9:9 9:9 Tand 18:10 * 9:12 9:12 Tand 25:23 * 9:13 9:13 Mal 1:2-3 * 9:15 9:15 Hunj 33:19 * 9:17 9:17
Hunj 9:16 * 9:25 9:25 Yis 29:16; 45:9 * 9:26 9:26 Kos 1:10

28 Olwohuba Hatonda Musengwa aṅaṅuma hwemoota anahasalire abaatu omu-sango era abagudye aṅaṅuma hubagoboleramo.”*

29 Era Yisaaya omwene oyo gaaloma ati, “Singa Musengwa Omunugi w’ebiitu byosi sigatuleherahuṅo abaatu ab’olulyo lwefe, hani hwasihiiriha hy’abaatu abomu bibuga Gomora ni Sodoma.”*

Ohutafugiirira hw’Abayisirayiri

30 Naahani hulome hiina? Hatonda gabala Abatali Bayudaaya abetefuuyeho ohwendula ohuba abagwalaafu olw’ohumufugiirira,

31 aye Abayisirayiri abagesyaho ohuba abagwalaafu olw’ohuhuuma amagambi, sibabusuna.

32 Ne lwahiina sibabusuna? Sibabusuna olwohuba sibabwendulira mu ngira ey’ohufugiirira wabula babita mu bikolwa byawe. Ehyo hyabaleetera ohwegumula hu oyo ali “hy’ebaale eri begumulaho.”

33 Ng’olu hyaṅandiihiwa hiiti;
“Bona taaye ebaale mu Sayuuni,
ebaale egumu erireetera abaatu ohwegumula,
olwanda oluja hubaleetera ohwehubbirano omunyiha.
Era hiisi amwesiga saanahaswale.”*

10

1 Aboluganda, ehi mwoyo gwange guṅembaho bugali era ehi saba hiri hiiti Abayisirayiri banonohe.

2 Manyire ti bafubaho ohuṅa Hatonda enono aye simukola endani.

3 Sibamanyire engeri ey’ohusunamo obugwalaafu ohuṅwa ewa Hatonda aye bagesyaho ohuseegaṅo engira yaawe hu waawe ohuba bagwalaafu.

4 Kurisito gooheresa ehigendererwa hy’amagambi ko hiisi amufugiirira bamubale ohuba mugwalaafu.

Obuhwenda ow’ohunonoha eyiri abaatu bosibosi

5 Musa gaṅandiiha ati omuutu anegumyenga ohwoheresa amagambi n’ebiragi-ro anabengaṅo olw’ohubyoheresa.*

6 Aye obugwalaafu obuujja olw’ohufugiirira, omuutu sigebuusa ati, “Nj’ani anahati-ine mwigulu atuseyo Kurisito amuleete hu hyalo atuyeede?”

7 Oba ohwebuusa ati, “Nj’ani alitiina e magombe atuseyo Kurisito ohuṅwa mu bafu?”

8 Naahani obuhwenda obuṅamba hu bugwalaafu obu muutu asuna olw’ohufugiirira buli buuti, “Ehibono hya Hatonda hiri huupi ni neewe. Hiri mu hanwa nomu mwoyo gugwo.” Ehyo nj’ehibono ehi hubuulira abaatu.

9 Singa waatula n’omunwa gugwo oti Yesu nje Musengwa n’otayeho n’ohufugiirira mu mwoyo gugwo oti Hatonda gamulamusa mu bafu, ononoha.

10 Olwohuba omuutu afugiirira n’omwoyo gugwe ko bamubala ohuba omugwalaafu era ohunonoha, geyatulira n’omunwa gugwe omwene ati anonohire.

11 Ng’olu ehyaṅandiihiwa hiroma hiiti “Hiisi amwesiga saanahaswale,”*

12 Enuma njabulo ṅagati bw’Omuyudaaya n’Atali Muyudaaya. Hatonda nje Musengwa ya bosibosi era agaba ekabi abo bosibosi abamusaba.

13 Era hyaṅandiihiwa hiiti; “Hiisi aliranga Musengwa n’amusunga ohumunonola, ali munonola.”

* 9:28 9:28 Yis 10:22-23 * 9:29 9:29 Yis 1:9 * 9:33 9:33 Yis 28:16 * 10:5 10:5 Leev 18:5 * 10:11 10:11 Yis 28:16

14 Aye basunga baatye oyo oyu bahiiri hufugiirira, ohubanoŋola? Era banjanga baatye ohumufugiirira ni bahiiri huŋulirangaho ebi muŋambaho? Nindi banjanga baatye ohuŋulira ebimuŋambaho ni ŋaŋuma muhwenda obalomeeye?

15 Era abahwenda batiina baatye ohubalomera ni ŋaŋuma obatumire? Hyaŋandiihiwa hiiti, “Nga hiraŋi abaatu abatulomera Amaŋuliro Amalaŋi ohutuhyalira!”*

16 Aye abaatu bosibosi sibafugiirira Amaŋuliro Amalaŋi ago. Yisaaya aloma ati, “Musengwa, nj’ani afugiirira obuhwenda weefe?”*

17 Ohufugiirira huuja olw’ohuŋulira Amaŋuliro Amalaŋi agaŋamba hu Kurisito.

18 Aye hambuuseho, mu butuufu sibaŋuulira obuhwenda owo? Ehituufu hiri hiiti baŋulira, ng’olu ehyaŋandiihiwa hiroma hiiti;

“Ejanjaasi lyabyo
lihwana ehvalo hyosihyosi era n’ebibono byawe
hiisi muutu gabiŋulira.”*

19 Nindi hambuuse, Abayisirayiri sibategeera? Bategeera. Musa omwene galoma ati,

“Nja hubaleetera ohugongera
olw’abaatu aba muŋeega muuti mbo baŋuma punga yiita hiswa,
nja hubaleetera ohuluŋa
olw’abaatu abanubeebe.”*

20 Era Yisaaya n’obugumu gaaloma ati,
“Abo abatanyendulangaho baahena bambona.
Era nehwehulira abo abaali ni baatasungire.”*

21 Aye ehiŋamba hu Yisirayiri aloma ati, “Nahena eteŋama ey’amaani ni nangirisa abaatu abajeemu baaje eyi ndi aye bageene.”*

11

Ehisa hya Hatonda eyiri Abayisirayiri

1 Naahani hambuuseho, kaho Hatonda gahubba Abayisirayiri omugongo? Kadi naŋadiidiri. Ese aloma ono, ndi Muyisirayiri omwijuulu wa Yibbulayimu ohuŋwa mu hiha hya Bbenjamini.

2 Hatonda sigahubba abaatu babe abo omugongo, abagatobola ko ahene atonde ehvalo. Simumanyire ehyaŋandiihiwa ehiroma hu Eliya ng’olu galoma hu Bayisirayiri ati,

3 “Musengwa, beetire abanaabbi babo era babbwagabbwaga ebituuti bibyo ohubaŋeera eŋongo. Ndiise osigaaye era keesi bali hupiima benda bakeneŋo.”*

4 Aye Hatonda gamugobolamo atye? Gamuloma ati, “Ndiŋo n’abaatu kasanvu abagaana ohuhubbira Bbaali amafuha.”*

5 Era pohiri nomu ndaalo jino. Naŋiŋo badiidiri beene aba Hatonda gatobolamo olw’ehisasabirisi hihye.

6 Hatonda naaba ni gabatobola olw’ehisasabirisi hihye, ehya hiba hitegeesa hiiti sigabatobola olw’ebikolwa byawe ebiraŋi. Hiba ni hyali hiityo, ehisasabirisi hihye hyahali sihyihiiri hisasabirisi.

7 Naahani Abayisirayiri bendire Hatonda ohubabala ohuba abagwalaafu olw’ohuhuuma, amagambi aye sibahisuna ohutusaho abo abagatobola. Abandi baali n’emyoyo emihahadafu.

* 10:15 10:15 Yis 52:7 * 10:16 10:16 Yis 53:1 * 10:18 10:18 Zab 19:4 * 10:19 10:19 Mag 32:21 * 10:20 10:20 Yis 65:1 * 10:21 10:21 Yis 65:2 * 11:3 11:3 1 Bah 19:10,14 * 11:4 11:4 1 Bah 19:18

⁸ Ng'olu hyanandiihiwa hiiti, "Hatonda gabalehera obuñubeebe ohubanuga. Gabanja emoni aye sibabona, n'amatwi aye sibanjulira n'ohwola hatyane."

⁹ Ni Habaha Dawudi galoma ati,
"Leha ebiinulo byawe
bibafuuhire omutego,
bibe ebaale ery'ohwegumulaho era ehy'ohwegalula.*"

¹⁰ Leha emoni jaawe jiijeho olubooha
batabona n'ohubona,
n'emigongo jaawe
jigodame emirembe n'emirembe."

¹¹ Nindi hambuuseho, olwo Abayudaaya ni bageene ohufugiirira basihiirihira erala? Bbe aye ohubbenga hwawe hyaleetera ab'Abatali Bayudaaya ohunonoha, ko hinweremo Abayudaaya abo ohugongeera.

¹² Ohubbenga hwawe hwagira Abatali Bayudaaya basuna ekabi mbitiirifu. Aye hija huba hibitiirifu Abayudaaya ni balifugiirira Kurisito.

Ohunonoha hw'Abatali Bayudaaya

¹³ Naahani handome ng'olu ndi muhwenda wenywe, obuñeeresa wange eyiri enywe Abatali Bayudaaya bunesiimisa,

¹⁴ hamunga hyahaleetera abandi hu balebe bange Abayisirayiri ohunonoha.

¹⁵ Obanga Hatonda ohuhubba Abayudaaya omugongo hyafaanania Abatali Bayudaaya ni naye, hinahabe hiitye olu Hatonda alibasangelira olu baligobola eyi ali? Hiriba oti hani hulumuha.

¹⁶ Onanonga ehitole hy'etome ly'engaano eyiri Hatonda, hitegeesa hiiti etome eryo lyosiryosi liba lyawufu olwohuba oliñongireeyo. Era n'ehiholo hy'omusaala onahinongayo, n'amasaga goosi gatiiniraho.*

¹⁷ Aye singa amasaga ag'omusaala omuzayiti bagatemaho, baahena bajomehaho olusaga lw'omuzayiti ogwomwisugu, olusaga olwo luliisiwa n'ehiholo hira. Mu ngeri nj'enyene weesi Otali Muyudaaya naahani osuna omuganyulo nj'omwene hy'Abayudaaya.

¹⁸ Kale ewe oli hy'olusaga olu bajomehaho obujomehe otatalanga hiholo olwohuba oli lusaga busaga.

¹⁹ Aye onanga ohuloma oti, "Amasaga ago bahena hugatemaho ko banjomehaho."

²⁰ Ehyo hituufu aye bagatemaho olw'ohutafugiirira Hatonda. Enywe babajomehaho olw'ohumufugiirira. Kale mwenjomehe, mutepaahapaaha.

²¹ Olwohuba obanga Hatonda sigasaasira amasaga gala ameene hiholo, enywe ababajomehaho bujomehe mulionera neena?

²² Olw'ehyo mwegenderese, wayire Hatonda ali n'ehisasabirisi, abamujeemera abahambunjalira. Ali n'ehyere eyi muli singa mweyongera ohumwesiga. Aye ni munahamujeemere, mwesi anahabatemeho.

²³ Era Abayudaaya abo ni banahalehejo obuñeemu wabwe, Hatonda anahabagoboleremo gabajomeha hu hiholo nindi.

²⁴ Enywe Abatali Bayudaaya muli hy'olusaga lula olw'omuzayiti ogwamera omwene bahena bagujomeha hu hiholo. Aye Abayudaaya nibo bali hy'omusaala omuzayiti ogubahoma huhoma. Olw'ehyo hyangu Hatonda ohubagobosa hu hiholo ng'olu baali oludaayi.

Ehisa hya Hatonda eyiri abaatu bosibosi

* **11:9 11:9** Zab 69:22-23 * **11:16 11:16** Etome ly'engaano n'ehiholo bitegeesa Yibbulayimu ni Yisaka ko ni Yakobbo.

²⁵ Aboluganda, nenda mutegeere ehyama ehiŋamba hu Yisirayiri ko mutanjeega muuti mubahira. Abayisirayiri abandi basigaaye bahahadafu b'emyoyo ohwola olu obungi w'Abatali Bayudaaya buliŋwayo ni bafugiirira Hatonda. Obuhahadafu w'emyoyo jaawe wahaseera buseera.

²⁶ Ebyo ni biŋooye, Abayisirayiri bosibosi balinoŋoha, ng'olu hyanandiihiwa hiiti; "Omunonoŋosi aliŋwa mu Sayuuni, alitusa abejuhulu ba Yakobbo mu bibi byawe.*

²⁷ Era yino nj'enahabe endagaano yange ni nabo, olu ndibasoniŋa ebibi byawe."*

²⁸ Abayisirayiri abo balabe ba Hatonda olwohuba sibafugiirira Amanjuro Amalanji ko enywe muganyulwemo. Aye olwa basehulu baawe, bahoda eri Hatonda era gabatobola.

²⁹ Hatonda sacuusa biŋeego bibye eyiri abo abatobola gahena gabaŋa ekabi.

³⁰ Ng'olu mwesi Abatali Bayudaaya ahale hale mwali bajeemu, ŋaahani Hatonda gabaŋambira ehisasabirisi olw'obujeemu w'Abayudaaya.

³¹ Mu ngeri nj'enyene, ng'olu Hatonda gabaŋambira enywe ehisa, Abayudaaya boosi bajeemu ko Hatonda abaŋambire ehisa.

³² Olw'ehyo, Hatonda galeha abaatu bosibosi baaba mu bujeemu waawe hy'abasibe ko abaŋambire bosibosi ehisa.

³³ Nga Hatonda muŋinda! Ejuma aŋanga ohutegeera amagesi n'ohumanya huhwe! Ebula otegeera ebi asalaŋo n'engeri eyi aholamo ebibye!*

³⁴ Ehyandiihiwa hiroma hiiti; "Nj'ani amanyire ehi Musengwa aŋeega? Era nj'ani aŋanga ohumuŋa amagesi?*

³⁵ Nj'ani owaali n'aŋolireho Hatonda ehiitu hyosihyosi ko abe n'ebbanja eryohusasula?""*

³⁶ Hatonda nj'owatonda ehiitu byosibyosi, nj'agira byabaŋo era birimuŋa eŋono. Abaatu bamuŋe eŋono emirembe n'emirembe. Amiina.

12

Engeri ey'ohunjeeresamo Hatonda

¹ Ŋaahani balebe bange, mbegayirira olw'ehisa hya Hatonda, mumuŋe obulamu wenywe bube eŋongo endamu eyi bamutobolera era emusangaasa. Eyo nj'engeri etuufu ey'ohumujumirya.

² Mutebisyanga hy'abaatu b'ehyalo hino aye muganye Hatonda acuuse emyoyo n'epeega yenywe ko mufaanie ebi genda ng'olu biri ebiraŋi, ebisangaasa era ebyolereeye.

³ Olw'ehirabo ehi Hatonda gaapa olw'ehisasabirisi hihye, ndoma ti hiisi muutu hu enywe atebona ati nj'ohihenaho ate nga ko paanaŋo. Aye geŋeegengaaho mu kola endani era geheberenga ni geema hu hufugiirira ohu Hatonda gamuŋa.

⁴ Hiisi muutu ali n'omubiri mulala era ni guli n'ebimesu bingi aye ebimesu ebyo byosibyosi sibitamba mulimo nj'omwene.

⁵ Mu ngeri nj'enyene, wayire nga huli bangi aye huli mubiri mulala mu Kurisito era hiisi muutu hu efe getaaga owahye.

* 11:26 11:26 Yis 59:20 * 11:27 11:27 Yer 31:33-34 * 11:33 11:33 Yis 55:8 * 11:34 11:34 Yis 40:13 * 11:35 11:35 Yob 41:11

⁶ Huli n'ebirabo byenjabulo ng'olu Hatonda gatuṅa olw'ehisasabirisi hihye. Singa omuutu aba n'ehirabo ehy'obunaabbi, atiine mu moni n'ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda n'afugiirira ati ali humulomeramo.

⁷ Ni huba huṅeeresa, afubenga ohuṅeeresa n'omwoyo mulala, oba ohusomesa abaatu ba Hatonda, afubengaho ohubasomesa.

⁸ Oyo ali n'ehirabo ehy'ohugobosangamo abahye amaani, afubengaho ohuhihola. Ali n'ehyohugaba, agabenga n'omwoyo mulala. Ali n'ehyobuṅugi, aṅugenga nahenereye. Ni nooyo ali n'ehyohulaga ehyere, aholenga atyo naali musangaafu.

⁹ Ohwendana hwenywe hubenga hw'amazima. Mwenjalenga ehibi era mwegumyenga ohuholera abaatu ebiraṅi.

¹⁰ Mwendanenga hy'abalebe era hiisi muutu aṅenga owahye eṅono.

¹¹ Mubenga baheneerefu era muṅeeresenga Musengwa n'omwoyo mulala.

¹² Esubi eri muli ni nalyo libaleetere ohuba n'esangaalo, mwehalirihenga mu bigosi ebi mubitamo era mulombenga hiisi haseera.

¹³ Mubugulenga hu bimuli ni nabyo mwayeeda abafugiirira bahyenywe abanuma hyahwenjambaho era musangaalirenga abageni mu mago genywe.

¹⁴ Mutabanjwaba abo ababahiyaania aye mubasabirenga ekabi.

¹⁵ Musanjalihsyenga njalala ni naabo abasanjalya era mulirisenga abo ababa ni bali hulira.

¹⁶ Hiisi muutu amenyenga mu bulala n'abahye era mutehudumbasanga aye mube n'omuhago n'abaatu ab'edaala ery'anjaasi. Mutanjeeganga muuti mbo ndinywe omuhihenaho.

¹⁷ Omuutu anahuhola ehibi, ewe otamwegalula. Muholenga ebi abaatu bosibosi basiima baati biranj.

¹⁸ Mufubenga ng'olu hiṅangiha ohuhola ebiitu ebireeta ohumenya mu miyaaya n'abaatu bosibosi.

¹⁹ Bahyange, mutegalulanga muutu yesiyesi abahola ehibi aye muleherenga Hatonda omwene gaaba nj'obegalulira. Olwohuba Musengwa aloma mu hyanjandiihiwa ati,

“Ohwegalula hwange, ndibesasula.”*

²⁰ Ng'olu ehyanjandiihiwa hiroma hiiti,

“Enjala yinaba ni yiruma omulabe wuwo,

omuṅanga emere galya

era enduṅo yinaba n'emuluma

omuṅanga amaaji ganywa.

Onahola otyo

onahabe oṅeesa amanda agaduha omuliro

hu mutwe gugwe.”*

²¹ Ehibi hitabanjanguṅanga aye muhiṅangule ni muhola ebiraṅi.

13

Muṅulirenga ababanjuga

¹ Mudembuhirenga abo ababanjuga olwohuba obuṅugi wosiwosi buṅwa eyiri Hatonda. Era eṅuma muṅugi aṅuga, Hatonda n'atamutaayeṅo.

² Olw'ehyo, hiisi agaana ohudembuhira abanjugi aba ajemeeye ehi Hatonda gaataṅo era balimusalira omusango.

³ Abaatu abahola ebiraṅi sibatya batangirisi baawe aye abo abahola ebibi batya ohubebonesa. Wenda ohumenya mu miyaaya n'abatangirisi babo? Ale hola ebiraṅi ebi banjugi benda era baja huhuṅa eṅono.

* 12:19 12:19 Mag 32:35 * 12:20 12:20 Nge 25:21-22

⁴ Abanugi baneeresa ba Hatonda hu lw'obulani wenywe. Aye onaba n'ohola ebibi oli n'ohwenjenderera olwohuba abanugi baliho ohugudya abo abahola ebibi.

⁵ Olw'ehyo, mubadembuhirenga, sirwohutya ohubagudya hyonene aye olwohuba muhimanyire mu myoyo jenywe muuti hiraŋi ohubadembuhira.

⁶ Era ehyo c'ehigira ni musasula omusolo olwohuba abanugi banahola emirimo ejibagwene ohuhola baba baneeresa Hatonda.

⁷ Musasulenga amabanja genywe, oba husasula omusolo oba epooza, ni hiba huja muutu enono muli muje.

Ohwendananga

⁸ Mutabanga n'ebbanja lya muutu yesiyesi ohutusaho ebbanja ery'ohwendananga, olwohuba onenda owahyo oba woherehiise ehi amagambi galagira.

⁹ Amagambi galagira gaati, "Soholanga buhwedi, siwiitanga muutu wahyo, si-wiibanga hiitu hyosihyosi, siwegombanga hiitu hyabeene," ko n'amagambi agandi gosigosi baganimba lyaba erala lyonene eriroma liiti, "Yendanga omuutu wahyo ng'olu weyenda wamwene."*

¹⁰ N'oba ni wenda owahyo, soonjanga hu muhola hibi. Olw'ehyo onenda owahyo oba woheerehise ehi amagambi galagira.

¹¹ Hino muhiholenga ni mumanyire muuti ehiseera hitunoyeeho. Musisimuhe muŋwe mwiro esaawa yoolire, olwohuba ŋaahani ehiseera ehy'ohugobola hwa Musengwa weefe higereeye ohuhiraho aŋa hwatagihira ohufugiirira.

¹² Owiire bunatere ohwanuuha. Hulehe ohuhola ebikolwa eby'ehiirema hwambale ebisoosa eby'obutangaafu.

¹³ Hwebisyenga bulani hy'abaatu abomumwi, sosi huŋwera mu binyumo nomu bumeesi nomu buhwedi nomu hwejabaata nomu huduhanaduhana ko n'egongi.

¹⁴ Aye mwambale Musengwa Yesu Kurisito anjuge obulamu wenywe ko mutohere-sanga hwegomba hw'omubiri.

14

Mutasaliranga bahyenywe musango

¹ Musangaalirenga owahyenywe atali mudimamu mu hufugiirira era mutanahananga ni naye hu biitu ebiŋamba hu ngeri eyi omuutu oyo aneega hu hino ni nahira.

² Abaatu abandi balya hiisi hiitu olw'ohufugiirira hwawe. Aye abandi abali n'ohufugiirira ohudiidiri balya eryani ery'amagala lyonene.

³ Aye oyo alya hiisi hiitu atatalanga oyo otalya byosibyosi. Ni nooyo atalya ebiitu ebindi atasalira oyo alya hiisi hiitu omusango olwohuba Hatonda samwesamba.

⁴ Ndiwe ani owoloobya omuŋeeresa wabeene? Musengwa waawe nj'asalaŋo hanye ehi baholire hiraŋi oba hibi. Era olw'amaani ga Musengwa baja huŋangula.

⁵ Eriyo aneega ati oludaalo hirebe luhira oludaalo hirebe ohuba olwenjabulo, owundi ati endaalo josijosi jineraŋerana. Ese ndoma ti hiisi muutu agumirenga hu hyaneega ati nj'ehituufu.

⁶ Oyo ahusa oludaalo hirebe ohuhira olundi, ahihola olw'ohuŋa Musengwa enono. Ni nooyo alya enyama, alya lwa Musengwa olwohuba geyaasa Hatonda. Ni nooyo atalya ahihola lwa Musengwa olwohuba yeesi geyaasa Hatonda.

⁷ Eŋume muutu hu efe aliŋo ohwesangaasa omwene. Era ni huba ni hufuuye oba ni huhiriŋo balamu, enuma ewenjuga omwene.

⁸ Ni huba balamu, hubaŋo lwa Musengwa. Era ni hufa, hufa hu lwa Musengwa. Olw'ehyo, mbo hufa mbo huba balamu, husigala ni huli baatu ba Musengwa.

* 13:9 13:9 Huŋ 20:13-15,17

⁹ Olw'esonga enyene yino, Kurisito gafa gaahena galamuha ko abe Musengwa w'abalamu n'abafu.

¹⁰ Naahani ewe otalya enyama, lwahiina osalira omulebe wuwo omusango? Ni neewe olya lwahiina otala mulebe wuwo otalya? Hwesihwesi hunahemeerere mu moni ja Hatonda ohutusalira omusango.

¹¹ Hyanandiihiwa hiiti;
 "Musengwa aloma ati,
 'ng'olu ndi Hatonda omwene bulamu,
 hiisi muutu alikubbira amafuha.
 Era hiisi muutu
 alinjumirya olwohuba ndiise Hatonda.' "*

¹² Olw'ehyo, hiisi muutu anahenjosyeho mu moni ja Hatonda omwene.

Hutahola ebiŋanga ohugwisa abahyefe mu hibi

¹³ Naahani hulehere aŋo ohusalira abafugiirira bahyefe emisango aye huhole ebiitu ebigira sibesitaala hugwa mu hibi.

¹⁴ Ese manyire era kahasa ti mu moni ja Yesu Musengwa enjuma hyahulya ehy'embihyo aye hiba hy'embihyo eyiri oyo aneega ati hy'embihyo.

¹⁵ Singa ehi olya higira mulebe wuwo gesitaala, aŋo oba soohola ehiraga hiiti omwenda. Otagira mulebe wuwo oyu Kurisito gafiririra gaŋamba engira emunira mu husihiiriha olw'ehyo ehi olya.

¹⁶ Otaleha ehi omanyire oti hiraŋi ohufuuha ehiduhyo eyiri abaatu abandi.

¹⁷ Obunugi wa Hatonda sihulya n'ohunywa aye huhola ebi Hatonda asiima, emiyaaya n'esangaalo ebi Omwoyo Omutukuvu atuŋa.

¹⁸ Oyo aneeresha Kurisito mu ngeri eyo, asangaasa Hatonda era n'abaatu bamusi-ima.

¹⁹ Olw'ehyo, hufubenga ohuhola ebireeta emiyaaya n'ebiyeeda hiisi muutu ohunangala mu hufugiirira huhwe.

²⁰ Otonoona mulimo gwa Hatonda olw'ebiryo. Ebiryo byosibyosi biraŋi aye ehibi nj'ohulya ehyo ehireetera omuutu owundi ohwesitaala mu hufugiirira huhwe.

²¹ Hiraŋi ohutalya nyama wayire ohunywa omwenge gwomu mizabbibbu oba ehiitu ehindi hyosihyosi ehireetera omulebe wuwo ohugwa mu hibi.

²² Leha ehi ofugiirira oti hiraŋi ehiŋamba hu biitu ebyo, hisigale hyama hihyo ni Hatonda. Ali bulaŋi oyo otesalira musango hu hyaneeega ati hiraŋi.

²³ Aye singa omuutu aba n'ohubususabusa, ehiitu ni himulumirisa ohutalya ehiitu aye gatiina mu moni gahirya, aba gesaliye omusango olwohuba ehiitu hyosihyosi ehi ohola n'onjuma hufugiirira oti hiraŋi hiba hibi.

15

Husangaasenga abahyefe

¹ Efe abadimamu mu hufugiirira, huyeedenga abo abali n'ohufugiirira ohudiidiri sosi ohuholanga ebiitu ohwesangaasa efe abeene.

² Hiisi muutu aholerenga abafugiirira bahye ebiitu ebi basangaasa era ebi baleetera ohunangala mu hufugiirira hwawe.

³ Ni Kurisito yeesi ebi gaholanga, sigaholanga ohwesangaasa omwene aye ng'olu hyanandiihiwa hiiti, "Ebi baatu baaloma ni bahuduha byagobola hu ndiise."*

⁴ Byosibyosi ebiri mu byanandiihiwa ahale bitwegeresa hube n'ohwehaliriha n'ohugobolamo amaani mu huhuumirira ebi Hatonda gasuubisa.

* 14:11 14:11 Yis 45:23 * 15:3 15:3 Zab 69:9

⁵ Hatonda agira hwaba n’ohwehaliriha era gatugobosamo amaani, abaleetere ohuba n’obulala mu myoyo jenywe ni mweyongera ohufugiirira Yesu Kurisito,

⁶ ko muyaalire njalala hy’amage mu hujumiryanga Hatonda semwana ya Musengwa weefe Yesu Kurisito.

⁷ Hiisi muutu ganirisenga owahye ng’olu Kurisito gabaanirisa, ehyo hireetere abaatu ohuṅa Hatonda enono.

⁸ Olwohuba Kurisito gaaja ohuṅeeresa Abayudaaya abahomole ohulaga ng’olu Hatonda ali mwesigwa owoheresa ebi gasuubisa abasehulu baawe,

⁹ ko Abatali Bayudaaya bajumirye Hatonda olw’ehisa hihye. Ng’olu hyanandiihiwa hiiti,

“Olw’ehyo nahahujumirye
ni ndi njalala n’Abatali Bayudaaya.

Nahembe enyembo ejihujumirya.”*

¹⁰ Era nindi ehyandiihiwa hiroma hiiti,

“Enywe Abatali Bayudaaya,
musaṅalihisyenga njalala n’abaatu babe abagatobola.”*

¹¹ Era nindi hiiti,

“Mwesimwesi Abatali Bayudaaya,
abaatu mwesimwesi
mumugulumisenga.”*

¹² Era nindi naabbi Yisaaya aloma ati,

“Mu lulyo lwa Yese,
mulijwamo anahanuge amawanga,
esuubi ly’Abatali Bayudaaya

liriba mu nje niye.”*

¹³ Hatonda ogira hwaba n’esuubi abasagaaluse era abane emiyaaya olw’ohumufugiirira ko mweyongerenga ohuba n’esuubi olw’amaani g’Omwoyo Omutukuvu.

Pawulo omuṅeeresa w’Abatali Bayudaaya

¹⁴ Aboluganda, ese samwene kahahisa erala ti enywe mulimo ebirani n’amagesi era mumanyire ehyohuhola era ti hiisi muutu ananga ohusomesa owahye.

¹⁵ Aye hu biitu ebindi mbanandiihiye ni puma hubbimbirya ni mbahebulisa ehyohuhola. Hino ciholire olw’ehisasabirisi ehi Hatonda gapambira.

¹⁶ Gafuula ohuba omuṅeeresa wa Yesu Kurisito eyiri Abatali Bayudaaya. Era ng’omusengi ndomere abaatu Amanuliro Amalanji aganjwa ewa Hatonda. Ehyo ko hiretere Abatali Bayudaaya abafugiirira Kurisito ohuba hy’enjongo eyi Hatonda asiima, ng’Omwoyo Omutukuvu nj’abagwalaahiise.

¹⁷ Olw’ehyo, hinesiimisa mu Yesu Kurisito olw’omulimo ogukolera Hatonda.

¹⁸ Simpanga huloma hu hiitu ehindi ohutusaho ebyo ebi Kurisito gahola n’abita mu ese ehireteye Abatali Bayudaaya ohudembuhira Hatonda olw’ebyo ebinaloma n’ebinahola,

¹⁹ ebyamaliholiho ebinahola olw’amaani g’Omwoyo Omutukuvu. Hiisi njatu anjatiinire, ohunjwera erala e Yersaalemu ohwola e Yiririko, mbuliye abaatu Amanuliro Amalanji mu wiijufu aganjamba hu Kurisito.

²⁰ Ohwegomba hwange hubaaye hubuulira abaatu Amanuliro Amalanji mu bifo ebyo eyi batanjulirangaho hu Kurisito, ko taba hy’omuutu atongola hu musingi gw’owundi.

²¹ Aye ng’olu hyanandiihiwa hiiti;

* 15:9 15:9 2 Sam 22:50; Zab 18:49 * 15:10 15:10 Mag 32:43 * 15:11 15:11 Zab 117:1 * 15:12 15:12 Yis 11:10

“Abo ababatalomerangaho
 ebimuṅambaho baja hufaania,
 ni naabo abatanjulirangaho
 ebimuṅambaho banahamutegeere.”*

²² Yino nj'esonga eyibayenga ni yipambirriye ohuuja eyo, mbaaye mbuulira Amanjuliro Amalanji mu matwale ago.

Pawulo ategeha ohuhyala e Rooma

²³ Aye ṅaahani ng'olu kenire omulimo gwange mu matwale ago era ng'olu kenire emyaha mingi ni negomba ohuuja ohubabonaho.

²⁴ Nahabahyalireho ni tiina e Supeyini, mbeho ni nenywe era mupeho obuyeedi ko neyongereyo.

²⁵ Aye ṅaahani ndi hutiina e Yersaalemu ohuṅiriraho abaatu ba Hatonda obuyeedi.

²⁶ Abafugiirira ab'e Makedoniya n'abe Akaya n'esangaalo basalaṅo ohuyeeda ebibbubbu by'abafugiirira abagadi abali e Yersaalemu.

²⁷ Ehyo bahiholiire ni bahyesimiiye abeene era bali n'ebbanja ohuyeeda abaatu ba Hatonda abagadi mu Yersaalemu. Olwohuba Abatali Bayudaaya basuna ekabi ej'omwoyo mu Manjuliro Amalanji ohuṅwa hu Bayudaaya, mu ngeri nj'enyene basaniye boosi ohuyeeda Abayudaaya n'ebiitu ebyahabuhyahya.

²⁸ Ni nahabe ni kenire ohubanirira obuyeedi, nahabitireho eyo nabahyaliraho ko neyongereyo e Supeyini.

²⁹ Manyire ti Kurisito anahatuṅe ekabi hwesihwesi ni nahaaje eyo.

³⁰ Mbegayirriye balebe bange, hu lwa Musengwa weefe Yesu Kurisito n'olwohwenda ohu munyenda ohu Omwoyo Omutukuvu gabaṅa, huṅambire ṅalala mu husaba hu lwange nahaaja eyo.

³¹ Munombere muuti abo abatafugiirira Yesu Kurisito abali mu Buyudaaya batanjosaho hisago era n'abaatu ba Hatonda abali mu Yersaalemu basiime obuṅeeresa wange.

³² Anjo ni huliba husiima hwa Hatonda niije ni nejuuye esangaalo hugobosaniemo amaani.

³³ Hatonda agaba emiyaaya abe ni nenywe mwesimwesi. Amiina.

16

Obuheese

¹ Leha mbanjulire mbooyo yeefe oyu balanga baati Feyibbe, omuṅeeresa w'ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehiri mu Kekiriya, alihuuja eyo.

² Mbasunga mumusangaalire mu kola enjeesa Musengwa enono. Era mumuṅe obuyeedi wosiwosi obu aba ni genda, yeesi abaye ayeeda abaatu bangi nga keesi pomundi.

³ Keesaho Pulisikira n'Akwila aba kola ni naabo mu huṅeeresa Yesu Kurisito.

⁴ Abo bombi basinga omubiri ohuṅonia obulamu wange. Sindiise seenene aye ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito eby'Abatali Bayudaaya byosibyosi bibeyaasa bugali weene.

⁵ Mukeheeseho abafugiirira Kurisito abahumbaanira mu nyumba yaawe. Mukeheeseho ow'omuhago oyu balanga baati Payneeto owaali omudaayi ohufugiirira Kurisito mu twale ly'Asiya.

⁶ Muheese ni Malyamu ow'abafululuhanira bugali.

* 15:21 15:21 Yis 52:15

⁷ Keesaho abalebe bange Anduroniiko ni Yuniyasi aba nahola ni nabo obusibe mu komera. Abalebe bange abo bali n'obumanye eyiri abahwenda era nibo banjehereera ohufugiirira Kurisito.

⁸ Muheese n'Apuliyaato ow'omuhago mu Musengwa weefe.

⁹ Mukeheese ni Wurubbanasi oyu huhola ni naye mu hujeeresa Kurisito ko ni meeri yange Sitakiisi.

¹⁰ Muheeseho n'Apele ogumiiye ebigosi mu Kurisito. Era muheese n'abomumago g'Arisitobbulosi.

¹¹ Mukeheese ni mulebe yange Herodiyooni. Muheese abafugiirira Musengwa weefe abomu nyumba ya Narusiiso.

¹² Mukeheese Torofayina ni Torofisa, abahasi abahola bugali omulimo gwa Musengwa weefe. Mukeheese ni Perusi ow'omuhago, omuhasi atambiiye Musengwa weefe bugali.

¹³ Muheeseho ni Ruufusi oyu Musengwa gatobola. Muheese ni nyina ali oti hani nje maayi yange.

¹⁴ Muheese Asukuritasi ni Fulegooni ni Herume ni Paturobasi ni Heruma ko n'aboluganda ababamenya ni nabo.

¹⁵ Muheese Filologosi ni Yuliya ni Nerewo ni mboojoye n'Olipasi n'abaatu ba Hatonda bosibosi ababamenya ni nabo.

¹⁶ Hiisi muutu aheese owahye mu keesa ey'abaatu abagwalaafu. Ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito byosibyosi bibahehiise.

Ebibono ebifundihira

¹⁷ Aboluganda, mbegayiriiye mwegenderesenga abo abahola ebiitu ebireeta ohweyabujula, byagira abaatu baanaba baleha engira etuufu eyi babasomesa. Abaatu hy'abo, mubenalamenga.

¹⁸ Abaatu abo sibajeeresa ba Kurisito Musengwa weefe aye beyendulira hya hulya. Batambisa ebibono ebinyunyula n'ebiwanaawana olw'ohwenda ohudulinga abaatu abanjuma ehi bamanyire.

¹⁹ Hiisi muutu anulira ng'olu mudembuhira Hatonda, c'ehigira ni ndi musangaafu olwenywe. Nenda mube bagesi mumanye ehirani ehyohuhola aye mwenalame ehibi.

²⁰ Hatonda ogaba emiyaaya, ali huupi huteteenera Sitaani njaasi w'amagulu genywe. Ehisabirisi hya Musengwa weefe Yesu hibenga ni nenywe.

²¹ Temusewo omutambi wahyange abahahiiseho. N'abalebe bange Lukiyo ni Yasoni ko ni Sosipateeri bosibosi babahehiiseho.

²² Era keesi Terutirasi omunandiihi w'ebbaluna yino, mbahehiiseho mu siina lya Musengwa weefe.

²³ Gaayo obukumiire era omwene mago omu bafugiirira Kurisito bahumbaanira, abahahiiseho. Erasito omunanika w'ehibuga* ni Kwatasi babahehiise.

²⁴ Musengwa weefe Yesu Kurisito abanjambirenga ehisa mwesimwesi.†

²⁵ Hujumiryenga Hatonda olwohuba asobola ohubagumya mu hufugiirira hwenywe ng'olu Amanuliro Amalanji galoma. Amanuliro ago aganjamba hu Yesu Kurisito nj'agandomera abaatu. Era galoma hu hyama ehi bahweha ohunwa ahale nahale.

²⁶ Aye njahani ng'olu banaabbi banandiiha hu Kurisito, Hatonda oyo otafa galagira ehyama ehyo bahihwehule eyiri abaatu bosibosi bahamufugiirira era bamudembuhire.

²⁷ Hatonda oyo ahihenaho era omwene magesi, abaatu bamunenga enono ohubita mu Yesu Kurisito emirembe n'emirembe. Amiina.

* **16:23 16:23** Ehibuga baali bahiranga baati Koriiso. † **16:24 16:24** Ebyanjandiihiwa ebisinga obungi binjuma lunyiriri luno.

Ebbaluja endaayi eyi Pawulo gaṅandiihira Abakoriiso Enyanjula

Pawulo omuhwenda wa Yesu nj'owaṅandiiha ebbaluja eya *Bakoriiso* endaayi n'eyohubiri. Gaṅandiiha ebbaluja yino mu mwaha ogw'ataanu n'etaanu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Era yino nj'ebbaluja endaayi eyi Pawulo gaṅandiihira Abafugiirira Kurisito abomu hibuga Koriiso. Aṅa Pawulo gaṅandiihira ebbaluja yino, hamuga gaali amenya mu Efeeso. Oluvanyuma gatiina e Koriiso n'aṅwa e Makedoniya (16:5-9).

Pawulo gaṅandiiha ebbaluja yino oluvanyuma lw'ohuṅulira ebyali ni biṅamba hu bafugiirira Kurisito. Ehibuga Koriiso hyali himanyihene olw'obuhwedi. Era Pawulo gaṅandiiha ohuloma hu bigosi ebi bafugiirira Kurisito baali ni nabyo.

Ebiri mu bbaluja yino mu buupi

1. Obuheese n'ohweyaasa Hatonda (1:1-9)
2. Pawulo aloma hu bigaali n'aṅuliye (1:10-4:21)
3. Pawulo aloma hu buhwedi ko n'abafugiirira Kurisito ohuṅirana mu mbuga (5:1-6:20)
4. Pawulo asomesa hu bufumbo n'ohuṅonga eyiri ebibbote n'ohujumirya Hatonda mu lwijuuye nohu birabo eby'Omwoyo ko n'ohulamuha (7:1-15:58)
5. Engohoba (16:1-24)

¹ Ndiise Pawulo oyu Hatonda galanga olw'ohusiima huhwe ohuba muhwenda wa Yesu Kurisito. Ndi n'owoluganda Sosinesi.

² Pandiihira enywe ehibubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga Koriiso, abaatu abagatobola n'abitira mu Kurisito ohuba ababe, ṅalala ni naabo bosibosi abali hiisi ṅaatu abesiga Yesu Kurisito Musengwa, Musengwa weefe hwesihwesi.

³ Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito, babanambire ehisasabirisi era babane n'emiyaya.

Ohweyaasa Hatonda

⁴ Habuhyabuhya, neyaasa Hatonda olwenywe olwohuba gabajuhira ebirabo eby'Omwoyo bingi n'abitira mu Yesu Kurisito.

⁵ Ohubita mu Yesu Kurisito, Hatonda gabaṅa ebiranji bingi, muloma ehibono hihye era muli n'ohutegeera.

⁶ Obuhwenda obuṅamba hu Kurisito buhomire emisi mu bulamu wenywe.

⁷ Olw'ehyo, ni muhuumirira n'esuubi, Yesu Kurisito Musengwa ohugobola, ṅaṅuma birabo by'Omwoyo ebi muṅuma.

⁸ Era Hatonda alibahuuma mwasigala ni muli bagumu ohwola hu komerero, ko muṅume musango hu ludaalo olu Yesu Kurisito Musengwa weefe aligobola.

⁹ Hatonda owabalanga ohuba bulala n'Omwana wuwe Yesu Kurisito Musengwa weefe, alibaṅa obugumu olwohuba mwesigwa.

Ohweyabulayabula hw'abafugiirira Kurisito

¹⁰ Aboluganda, hu lw'obuṅangi wa Yesu Kurisito Musengwa weefe, mbasunga mube bulala mwesimwesi ko ṅaṅumengaṅo hweyabulayabula era mubeere erala bulala mu biṅeego n'omutegeera yenywe.

¹¹ Aboluganda, hino kiroma olwohuba balala hu bomu mago ga Kuloowe bandomera mbo musiiba muhujahana hu biṅamba hu batangirisi benywe.

¹² Ehi ndoma c’ehino; abandi mu enywe mbo muloma muuti Pawulo nj’omutangirisi wenywe, abandi baati Apolo nj’omutangirisi wenywe, abandi baati Keefa nj’omutangirisi wenywe, ko n’abandi baati Kurisito nj’omutangirisi wenywe.

¹³ Hambuseho, olwo Kurisito bamwabulamo? Bahomereraho Pawulo hu musalabba hu lwenywe? Oba bababatiza ni batambisa esiina lya Pawulo?

¹⁴ Ndi musangaafu olwohuba simbatizangaho wayire mulala hu nywe, ohutusaho Kurisipo ni Gaayo.*

¹⁵ Olw’ehyo enjuma asobola ohuloma ati bamubatiza mu siina lyange.

¹⁶ Era nabatiza n’amago ga Sitefanaasi. Ohutusaho abo, sikebulira ti nabatizaho omuutu owundi yesiyesi.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba Kurisito sigaatuma hubatiza aye hulomera abaatu Amanjuro Amalanji ni taholera hu magesi g’omuutu olwohuba sinenda ohufa hwa Kurisito hu musalabba hube hwawereere.

Kurisito nj’amagesi era amaani ga Hatonda

¹⁸ Obuhwenda obuṅamba hu Yesu ohutufirira hu musalabba buṅuma mahulu eyiri abo abagota olwohuba sibabutegeera aye eyiri efe abali hunoṅoha, hiraga maani ga Hatonda.

¹⁹ Hiri hiityo olwohuba hyanandiihiwa hiiti,
“Ndisihiirisa amagesi gaabo abanjeega baati bagesi,

era tabuujule ohumanya hw’abo abanjeega baati bamanyire.”*

²⁰ Ni hiba ni hiri hiityo, omugesi ali ṅeena? Omusomesa w’amagambi ga Hatonda ali ṅe? Oyo amanyire ohuṅahana ow’omulembe guno ali ṅeena? Ehituufu hiri hiiti, Hatonda alagire ati amagesi g’abagesi mu hyalo hino, busirusiru wereere.*

²¹ Hiri hiityo olwohuba Hatonda mu magesi gage gahihola ng’olu hisoboha, abaatu ohutamutegeera ni batambisa amagesi gaawe. Aye gasalano ohunoṅola abaatu abamufugiirira n’abita mu busirusiru w’ohubuulira Amanjuro Amalanji.

²² Abayudaaya benda baboneho ahabonero ahenṅunjisa ohuhahasa ti hituufu. Aye Abatali Bayudaaya nibo benda ohuṅulira ebibono ebi banjeega baati by’amagesi.

²³ Aye efe hubuulira Kurisito oyu bahomerera hu musalabba, ehiitu ehireetera Abayudaaya ohwegumula ate ehyobuṅubeebe eyiri Abatali Bayudaaya.

²⁴ Aye eyiri Abayudaaya n’Abatali Bayudaaya aba Hatonda galanga ohuba abaatu babe, Kurisito alaga ati Hatonda ali n’amaani era n’amagesi.

²⁵ Hiri hiityo olwohuba ehiboneha oti buṅubeebe wa Hatonda buhira amagesi g’abaatu era ehiboneha oti bunafu wuwe buhira amaani gaawe.

²⁶ Aboluganda, muhebulire obulamu obu mwalimo ko Hatonda abalange ohuba abaatu babe. Batono hu enywe mwali abo aba baali ni banjira baati mwali bagesi era batono hu enywe mwali banjigi era batono mwali ni mwasaaliwa mu mago amahombe.

²⁷ Aye Hatonda gatobola abaatu ababalanga ababuyabuya olw’ohwenda ohuswasa aberanga abagesi. Era gatobola abo ababalanga abanafu olw’ohwenda ohuswasa abanjeega baati b’amaani.

²⁸ Hatonda gatobola abaatu ohuṅwa mu mago agatali mahombe era ababatala ni babalanga ebitagasa, ko asobole ohusihiirisa abo abanjeega baati bamugaso,

²⁹ ko ṅanjume owehudumbasa mu moni jije.

³⁰ Hatonda nj’ogira ni muli bulala ni Yesu Kurisito, owafuuha amagesi ga Hatonda ohutunoṅola, gatufuula abagwalaafu, abatobole era abanunule babe.

³¹ Olw’ehyo, ng’olu hyanandiihiwa hiiti, “Oyo owepaaha, gepaahenga olwa Musengwa.”*

* **1:14 1:14** Bik 18:8; 19:29; Bar 16:23 * **1:19 1:19** Yis 29:14 * **1:20 1:20** Yob 12:17; Yis 19:12; 33:18; 44:25

* **1:31 1:31** Yer 9:24

2

Ebiŋamba hu Kurisito oyu bahomerera hu musalabba

¹ Aboluganda, ni naaja ohubalomera obuhwenda obuŋamba hu Hatonda, sinaaja eyo ohulaga obusomi wange era sinatambisa bibono ohweraga ng'olu ndi mugesi.

² Hiri hiityo olwohuba ni naali ni nenywe nasalaŋo ohutaloma hu ehiitu ehindi hyosihyosi ohutusaho Yesu Kurisito oyu bahomerera hu musalabba.

³ Era ni naaja eyo, naaja mu bunafu n'ohutya ni teetema huteetema ni nenda tonona mulimo ogw'ohubuulira Amanuliro Amalaŋi.

⁴ Era mu somesa yange sinatambisanga magesi g'abaatu buutu aye naajira mu maani g'Omwoyo wa Hatonda.

⁵ Ehyo hyali hyahuleetera ohufugiirira hwenywe ohutaba hu musingi gw'amagesi g'abaatu buutu aye hu maani ga Hatonda.

Amagesi ga Hatonda

⁶ Wayire ndomire tyo aye hubuulira mu magesi agatali g'abaatu buutu oba ag'abanugi bohu hyalo hino abaliŋo ahaseera buseera era ehyo huhihola ni huli n'abaatu abanangafu mu hufugiirira Kurisito.

⁷ Aye hulomera abaatu ehyama ehi hwenyumikirisamo ehi Hatonda gaali n'abahwehire ko atonde ehyalo.

⁸ Eŋuma munugi wayire mulala owamanya etegeha ya Hatonda, olwohuba babanga ni baali ni bamanyire singa sibahomerera Musengwa ow'eŋono eryagaŋo, hu musalabba.

⁹ Ng'olu hyanandiihiwa hiiti;
 “Ŋaŋuma owaali n'aweeneho,
 ŋaŋuma owaali n'anuliyeho,
 era ŋaŋuma owaali n'aŋeegireho hu ehi
 Hatonda gategehera abamwenda.”*

¹⁰ Aye efe, Hatonda gatuhwehulira n'abita mu Omwoyo wuwe Omutukuvu. Omwoyo amanyire hiisi hiitu n'ebineego bya Hatonda.

¹¹ Nj'ani amanyire ehiri mu mwoyo gw'omuutu ohutusaho omuutu oyo omwene? Mu ngeri nj'enyene eŋuma aŋanga ohumanya ebi Hatonda aŋeega ohutusaho Omwoyo wuwe.

¹² Aye efe sihutegeera ng'olu abaatu abandi bategeera olwohuba Hatonda gatuna Omwoyo wuwe ohutuyeeda ohutegeera ebyo ebi atuhwehulira.

¹³ Olw'ehyo ebi huloma sibyabaatu buutu aye by'Omwoyo Omutukuvu era hubinyonyola abaatu abali n'Omwoyo.*

¹⁴ Omuutu aŋuma Omwoyo wa Hatonda saafugiirira ebi Mwoyo aloma olwohuba by'obusirusiru eyiri omuutu oyo era saananga hubitegeera.

¹⁵ Hiisi ali n'Omwoyo Omutukuvu ategeera ebya Hatonda aye abo abanuma sibananga humutegeera.

¹⁶ Hiri hiityo olwohuba hyanandiihiwa hiiti,
 “Nj'ani amanyire ehi Musengwa aŋeega
 ko abenga ti amuna amagesi?”

Aye efe abamufugiirira, huneega hya Kurisito.*

3

Abanjeeresa ba Hatonda

* 2:9 2:9 Yis 64:4 * 2:13 2:13 Oba Omwoyo anyonyola abaatu abali n'Omwoyo. * 2:16 2:16 Yis 40:13

1 Aboluganda, ni naali eyo sinaloma ni nenywe ng'abaatu abanangafu mu hufugiirira Hatonda aye ng'abaatu abahyoheresa ebi mubiri gwenda, abahiiri abanjere mu Kurisito.

2 Nabaŋa mabeere mu hifo hy'ebiryo, olwohuba mwali muhiiri banjere mu hufugiirira hwenywe era hituufu, muhiiri banjere.*

3 Muhyoseres ebi mubiri gwenda. Munaba ni muhiiri n'egongi era ni muhiduhanirisa, hiba hiraga hiiti muhiiri bamubiri.

4 Mulala analoma ati, "Omutangirisi wange, nje Pawulo," owundi ati, "Ese owange nj'Apolo," ehyo sihiraga hiiti mwebisya hy'abaatu abatamanyire Hatonda?

5 Apolo, nj'ani? Era Pawulo yeesi, nj'ani? Mbona ti hwesihwesi huli banjeeres bujeeres aba Hatonda gatambisa, hiisi mulala gaahola omulimo ng'olu Musengwa gamutuma. Era ehyo hyabaleetera ohufugiirira Kurisito.

6 Ese nahoma owumo, ng'Apolo ajuhirira aye Hatonda nj'owagira wamera.

7 Olw'ehyo, owahoma n'owajuhirira sihibbala aye Hatonda owaleetera owumo ohumera.

8 Omuutu anjany n'ajuhirira, bombi bali n'ehigendererwa hirala. Era Hatonda aliŋa hiisi muutu omuhemba olw'omulimo ogu gaahola.

9 Hiri hiityo olwohuba ese n'Apolo hujeeeres Hatonda. Enywe muli ndimiro era nyumba ya Hatonda.

10 Era ng'omutongoli omuhugu, n'atambisa ehirabo ehi Hatonda gaapa ohutaŋo omusingi era abaatu abandi pohu bali hutongola. Aye hiisi muutu gegenderese engeri eyi atongolamo.

11 Njanjuma asobola ohutongola hu musingi ogundi ohutusaho ogwo ogubayaba, omusingi ogwo nje Yesu Kurisito.

12 Singa omuutu atongola hu musingi ogwo, n'atambisa ebiitu ebigumu hy'ezaabbu, efeeza, n'amabaale ag'ebbeeyi, oba n'atambisa ebiitu ebinya omuliro hy'embaawo n'anyaasi n'engada,

13 omulimo gugwe baligubona hu ludaalo olw'ekomerero. Omuliro gulimanyisa hiisi mulimo gw'omuutu era guliba ŋalafu.

14 Singa ehi gatongola hiŋunuha ohunya omuliro, omutongoli aja husuna omuhemba.

15 Ne singa ebiitu ebi gatambisa ohuhola omulimo binya, saalisuna muhemba. Niye omwene alinoŋoha aye hy'omuutu anoneeye hu haala.

16 Enywe simumanyire muuti ndinywe Yekaalu ya Hatonda era Omwoyo wuwe amenya mu nywe?

17 Olw'ehyo singa omuutu yesiyesi gonoona Yekaalu ya Hatonda, Hatonda alimusihiirisa olwohuba Yekaalu ya Hatonda yiye yenene era ndinywe Yekaalu eyo.

18 Mutedulinganga. Era njanjume anjeega ati mugesi ni geema hu esambo j'abaatu w'omulembe guno, anjeega atyo afuuhe musiru mu moni j'abaatu ko abe mugesi mu moni ja Hatonda.

19 Ebi abaatu mu hyalo muno banjira baati by'amagesi, eyiri Hatonda bya busirusiru. Hyanandiihiwa hiiti, "Hatonda anambihisya abaatu abanjeega baati bagesi, mu budulingi waawe."*

20 Era nindi hyanandiihiwa hiiti, "Musengwa amanyire ati ebiŋeego by'abaatu abanjeega baati bagesi, biŋuma mahulu."*

21 Olw'ehyo mulehe ohwepaahapaaha muuti "omutangirisi ono ahira ola." Bosibosi baliŋo hubayeeda.

* 3:2 3:2 Beb 5:12-13 * 3:19 3:19 Yob 5:13 * 3:20 3:20 Zab 94:11

²² Oba Pawulo oba Apolo oba Keefa,* oba ehyalo hino oba bulamu oba hufa oba ebiitu ebiriyo hatyane oba ebiribano mu moni eyo byosibyosi bya hubayeeda.

²³ Enywe muli baatu ba Kurisito era Kurisito yeesi wa Hatonda.

4

Abajeeresa ba Kurisito

¹ Olw'ehyo, hiraŋi abaatu ohutuŋira ng'abajeeresa ba Kurisito era abagatamo owesige ohulomera abaatu ebyama bya Hatonda.

² Era hisaaniye abo abagatamo owesige ohuba abesigwa.

³ Ese sifayo, enywe oba abaatu abandi ohupima obujeeresa wange ohuba obulaŋi oba bbe. Mu butuufu oweene, keesi sisobola hwepima.

⁴ Enjuma ehibi ehinemyireho mu bujeeresa wange. Ne ehyo sihiraga hiiti ndi muluŋamu, Musengwa nj'omanyire.

⁵ Olw'ehyo simusaliranga muutu musango ehiseera ehituufu ni hihiri hwola, muhume ohwola olu Musengwa aligobola. Alihwehula ebyo ebi bahweha mu njirema era alita aŋalafu ebiri mu myoyo j'abaatu. Mu hiseera ehyo Hatonda aja husiima hiisi muutu mu ngeri emuŋoomera.

⁶ Aboluganda, ebyo byosibyosi ebindomire hu Apolo ni neese byahuboneraho muŋange ohutegeera amahulu g'endoma eriyo yiiti, "Mutaholanga ebiitu ebitali mu byaŋandiihiwa." Ehyo hiribayeeda ohutaba n'abaatu abamwenda n'abandi abamutala.

⁷ Ale nj'ani owahufuula ohuba owenjabulo hu bahyo? Hiina ehi oli ni nahyo ehi otasuna ohuŋwa eyiri Hatonda? Obanga hiisi ehi oli ni nahyo bahuŋa huhuŋa, lwahiina wepaaha?

⁸ Olwo mwasuna hiisi hiitu ehi mwenda era muli baŋinda? Njaahani mwafuuha bahabaha abatetaaga efe ohubayeeda? Nahendire mufuuhe bahabaha ko hwesi hwahaŋugira ŋalala ni nenywe!

⁹ Peega ti Hatonda gaŋa efe abahwenda ehifo ehya ŋaasi, huli hy'abaatu ababasalira ogw'ohufa ohubetira mu lwijuuye. Huli ŋalafu hiisi muutu hu hyalo ohutwebonera, abamalayika n'abaatu.

¹⁰ Abaatu batuŋira ti huli basiru olw'ohubuulira Kurisito aye enywe mweranga bagesi olw'ofugiirira Kurisito. Efe batutala baati huli banafu ne enywe muli b'amaani era mwepaaha muuti babana enono ne efe bbe.

¹¹ N'olwa leero luno enjala n'enduŋo bituluma, huŋuma hyahwambala, abaatu batubisya bubi era huŋuma ŋa humenya.

¹² Hufabiina bugali weene ko hwebesaŋo era wayire abaatu batulomaho bubi, efe hubasabira ekabi. Era ni batuhiyaania hwehaliriha.

¹³ Ni batufodogola, efe hubagobolamo n'obuwombeefu. Sibatubalamo magesi era batubisya hy'ehitagasa mu hyalo hino.

¹⁴ Sipandiiha hino ohubaŋambya esoni aye mbalabula ng'abaana bange abahoda.

¹⁵ Wayire muli n'abasomesa aboola omutwalo aye muŋuma basenywe bangi olwohuba nafuuha senywe mu Yesu Kurisito olw'Amanuŋliro Amanuŋi aganabalomera.

¹⁶ Olw'ehyo mbasunga mwebisyenga hyange.

¹⁷ Era ehyo c'ehigira ni ndi hubatumira Temusewo omwana wange omwesigwa mu Musengwa. Aja hubahebulisa engeri eyi menyamo olw'ohufugiirira Yesu Kurisito era enambagana n'ebisomesa hiisi ŋaatu mu bibbubbu by'abafugiirira.

¹⁸ Abandi mwepaahapaaha oti hani sindigobola.

¹⁹ Aye ni huli husiima hwa Musengwa, ndi hugobola mangu, mbone ehigima abandi abo abepaahapaaha n'ehigima bepaahapaaha.

* 3:22 3:22 Oba Peetero.

²⁰ Hiri hiityo olwohuba Obunugi wa Hatonda hububonera mu bulamu w'abaatu olw'ebiiitu ebibahola sosi ebi baloma.

²¹ Kale mwahendire mbahole hiina ni nijire eyo? Mwenda niije n'esimbo oba niije mbalage ohwenda n'obubombeefu?

5

Obuhwedi mu bafugiirira Kurisito

¹ Hituufu abaatu batulomera baati eriyobahola obuhwedi obu n'abatafugiirira Hatonda batahola. Muli n'omuutu mu nywe ahola obuhwedi ni muha semwana.*

² Ne ehinjenunjisa, nj'ehiitu hyehyo ohutabanambya soni! Simwahanakunaye mwaloma omusinde ohola ehikolwa ehyo ohuleheraŋo ohuhola omuhumba ni nenywe?

³ Wayire sindi ni nenywe, ndi ŋalala ni nenywe mu biŋeego. Mu siina lya Yesu Musengwa, ahola ehikolwa ehyo ahola hibi. Musalira omusango ohumuhira.

⁴ Ni muhumbaana ŋalala ohusaba, keesi nja huba ni nenywe mu biŋeego hu lw'obunangi wa Musengwa weefe Yesu Kurisito.

⁵ Muŋeyo omusinde oyo eyiri Sitaani, omubiri gugwe gusihiirihe aye obulamu wuwe bunonjohe hu ludaalo olu Musengwa aligobola ohusala emisango.

⁶ Mulehere aŋo ohwepaahapaaha. Simumanyire muuti ahasimbulusa ahadiidiri haleetera etome ly'engaano ekande ohusimbuluha?

⁷ Olw'ehyo, mweyambuleho ehibi ko mube abaatu ba Hatonda. Hu Mbaga ey'Ohubihisya, baŋonga Kurisito ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi, gatufiirira husobole ohusuna obulamu obunyaaha.*

⁸ Kale hulye Embaga ey'Ohubihisya ni huŋuma sambo embi n'ekirihindi aye hweneereyo erala eyiri Hatonda era ni huli b'amazima.*

⁹ Nabanandiihira mu bbaluŋa yange ni mbaloma ohutaholanga muhumba n'abaatu abahwedi.

¹⁰ Sitegeesa abaatu abatafugiirira Kurisito abali hu hyalo hino abahola obuhwedi oba abaluluhanira ebiitu, abeebi, abajumirya ebitali Hatonda, olwohuba simuŋanga huleheraŋo ohuba ni nabo ni muhiiri hu hyalo huno.

¹¹ Aye mbanandiihira ti mutaholanga muhumba n'abaatu abaloma baati mbo baluganda ne basigala ni bahola obuhwedi, baŋayirisa abahyawawe, bajumirya ebitali Hatonda, abameesi, oba abeebi. Simulyanga n'abaatu hy'abo.

¹² Hipambiraho ŋe ohusalaŋo hu biŋamba hu batafugiirira Kurisito ohuba ni bahola ebiraŋi oba bbe? Aye simusalaŋo hu biŋamba hu bo abafugiirira Kurisito?

¹³ Hatonda omwene alisalira abatamufugiirira, omusango. Hyaŋandiihiwa hiiti, "Mubbinge omuutu ohola ehibi, mu enywe."*

6

Emisango j'abafugiirira Kurisito

¹ Singa mulala hu enywe aba n'esonga hu wahye, lwahiina ajiŋira mu kooti j'abaatu abatafugiirira Kurisito, mu hifo hy'ohutiina eyiri abafugiirira Kurisito?

² Simumanyire muuti abaatu ba Hatonda balisalira abaatu b'ehyalo hino omusango Yesu n'agobooye? Obanga mulisalira ehyalo hino omusango, simusobola hulongoosa obusonga songa owo bbe?

³ Simumanyire muuti hulisalira abamalayika omusango? Hanye hiri hiityo, simuŋanga husala emisango ejiŋamba hu biitu ebyahabuhyabuhya hy'ebyo?

* 5:1 5:1 Mag 22:30 * 5:7 5:7 Huŋ 12:5 * 5:8 5:8 Huŋ 13:7; Mag 16:3 * 5:13 5:13 Mag 13:5

⁴ Olw'ehyo, ni muba ni muli n'esonga ej'engeri eyo, lwahiina mujinjirira abaatu aba abafugiirira Kurisito batana enono?*

⁵ Hino kiroma hubanambya esoni. Dala hituufu nanuma owoluganda yesiyesi mu enywe asobola ohulongoosa esonga ngati wenywe abafugiirira Kurisito?

⁶ Ehyo nj'ehigira owoluganda ganjabira owahye eyiri abatafugiirira Kurisito?

⁷ Munaba ni mujanabira abahyenywe mu kooti j'abatafugiirira Kurisito balamule hiba hiraga hiiti simwebisya hy'abafugiirira. Hyahali hiraŋi ohubahola ehibi era babalyaha ohuhira ohubanjabira.

⁸ Ate enywe mwesi mulyaha! Era hino muhihola hu bafugiirira Kurisito bahyenywe.

⁹ Simumanyire muuti abatafugiirira Kurisito babula mugabo mu bujugi wa Hatonda? Batabadulinganga. Wayire ab'emoni enyangu oba abajumirya ebitali Hatonda oba abahwedi oba abamalaaya oba abasinde abanyuha n'abasinde bahyawe,

¹⁰ oba abeebi oba abaluluhanira ebiitu oba abameesi oba abo abanjayirisa abahyawe oba abakupanya, sibalisuna muhemba mu bujugi wa Hatonda.

¹¹ Era abandi hu enywe mwali muutyo. Aye olw'obunangi wa Musengwa Yesu Kurisito n'olwa Omwoyo wa Hatonda, baboogaho ebibi mwafuuha bagwalaafu, abaatu ba Hatonda era mwejeerera omusango.

Ohweŋala ohuhola obuhwedi

¹² Manyire ti abaatu baloma baati, "Husobola ohuhola hiisi hiitu ehi hwenda." Ehyo hituufu aye ese ndoma ti hiisi hiitu sihyamugaso ohuhihola. Era baloma baati, "Sobola ohuhola hiisi hiitu ehi nenda." Aye ese sinja hufugiirira hufuuha mwidu w'ehiitu hyosihyosi.

¹³ Era baloma mbo, "Emere eriŋo ohwigusa ehida era ehida hiriŋo hulya mere." Baloma baaty, ne Hatonda alibisihirisa byombi. Sotambisanga omubiri ohuhola obuhwedi aye gutambise ohuŋeesanga Musengwa era nj'agulabirira.

¹⁴ Hatonda galamusa Musengwa Yesu Kurisito era hwesi alitulamusa olw'obunangi wuwe.

¹⁵ Simumanyire muuti emibiri jenywe bitundu by'omubiri gwa Kurisito? Olwo nanani sobola tye ohuŋamba ebitundu by'omubiri gwa Kurisito neŋimba n'omuhwedi? Sisobola huhola ehiitu hyehyo kadi.

¹⁶ Simumanyire muuti omusinde owenimba n'omuhasi omuhwedi, bombi bafuuha mubiri mulala? Hyanandiihiwa hiiti, "Bombi bafuuha mubiri mulala."*

¹⁷ Aye oyo owenimba ni Musengwa, bombi baba bulala mu mwoyo.

¹⁸ Mweŋalamenga ohuhola obuhwedi. Ebibi ebindi ebi omutu ahola, biba ebulafu w'omubiri gugwe. Aye oyo ahola obuhwedi akosa bulamu wuwe omwene.

¹⁹ Simumanyire muuti emibiri jenywe Yekaalu y'Omwoyo Omutukuvu oyu Hatonda gabaŋa, ali mu enywe? Era simumanyire muuti simuliŋo hu lwenywe aye hulwa Hatonda,

²⁰ era gabagula hu bbeeyi ey'amaani? Olw'ehyo mutambisenga emibiri jenywe ohuŋa Hatonda enono.

7

Obufumbo

1 Bino nj'ebinjamba hu songa eji mwapandiihira: Hiraŋi omutu ohutaleeta muhasi.*

* **6:4 6:4** enono Ebyanandiihiwa ebindi biroma biiti, "Abafugiirira Kurisito sibana abalamuzi benywe enono."

* **6:16 6:16** Tand 2:24 * **7:1 7:1** Oba "Hiraŋi omusinde ohutenimba n'omuhasi."

² Aye olw'ohwenjalama obuhwedi, hiraŋi hiisi muutu ohuleeta omuhasi era hiisi muhasi ohufumbirwa.

³ Omusinde omufumbo ali n'ohwoheresanga obuvunanyiziwa wuwe mu hisenge eyiri omuhasi wuwe era n'omuhasi yeesi atyo.

⁴ Omubiri gw'omuhasi sigugwe yeŋene aye wamwe yeesi aguliho obunangi. Mu ngeri nj'enyene omubiri gw'omusinde sigugwe yeŋene aye omuhasi wuwe yeesi aguliho obunangi.

⁵ Abafumbo, mutagananga huŋa bahyenywe ebi basaanira ohutusaho ni mufugirisenie muuti muhene ehiseera ehigere olw'ohwenda ohusaba. Aye ni muhenire, mugobolenga ŋalala ko Sitaani atabahema olw'ohutasobola hwehuuma hwenywe.

⁶ Ndoma hino ng'afugiirira Kurisito, simbaŋa hiragiyo.

⁷ Nahendire hiisi muutu ohuba hyange. Aye hiisi muutu ali n'ehirabo hihye ehy'enjawulo ehi Hatonda gamuŋa, ono ali n'ehirabo hino owundi ali ni nehira.

⁸ Ŋaahani, abo abatali bafumbo n'abanamwandu, ndoma ti hiraŋi ohusigala ni batali bafumbo ng'olu ese ndi.

⁹ Aye ni baba ni batananga hwehuuma, bafumbirwe olwohuba hiraŋi ohufumbirwa ohuhira ohufa n'obulumi owohwenda ohwegaata.

¹⁰ Abafumbo mbaŋa ehiragiyo ehitali hyange aye hiŋwa eyiri Musengwa; omuhasi saanobanga hu wamwe.

¹¹ Ne singa anoba atehwa ohusigala n'aŋuma musinde, ne n'atasobola atagananga ni wamwe. Era omusinde saabbinganga muhasi wuwe.

¹² Hino ehi nja ohuloma, hiŋwa eyiri ndiise samwene sosi eyiri Musengwa. Eyiri abandi, singa ŋabaŋo owoluganda naali n'omuhasi atafugiirira Kurisito, ne n'ahyenda ohumenya ni naye, owoluganda oyo saamubbinganga.

¹³ Era singa omuhasi afugiirira Kurisito aba n'omusinde atafugiirira, ne omusinde oyo n'ahyenda ohumenya ni naye, saamunobangaho.

¹⁴ Hiri hiityo olwohuba Hatonda aŋira omusinde atafugiirira Kurisito ohuba hy'omuutu wuwe olw'omuhasi afugiirira Kurisito era n'omuhasi atafugiirira Kurisito, amuŋira ohuba hy'omuutu wuwe olwa wamwe afugiirira Kurisito. Singa sihiri hiityo, abaana baawe bahabaaye hy'ababaatu abatajumiryra Hatonda. Aye ng'olu hiri hiityo Hatonda abanira hy'abaatu babe.

¹⁵ Aye singa omulala hu bo atafugiirira Kurisito genda ohwawuhana n'ofugiirira, leha bawuhane. Mu mbeera hy'eyo, omusinde oba omuhasi afugiirira Kurisito aba aŋuma ehimubonja olwohuba Hatonda gabatobola ohumenya mu miyaaya.

¹⁶ Muhasi ewe afugiirira Kurisito, omanyira hu hi oti olireetera wamwo ohunoŋoha? Oba ewe omusinde afugiirira Kurisito, omanyira hu hi oti olireetera omuhasi wuwo ohunoŋoha?

¹⁷ Aye hiisi muutu geyongere ohuba ng'olu gaali n'ahiiri hufugiirira Musengwa era abe ehyo ehi Hatonda gamulanga ohuba. Hino nj'ehiragiyo ehiipa ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito ebiri hiisi ŋaatu.

¹⁸ Oyo owahomola ko afugiirire Kurisito, atetusaho ahabonero ahalaga haati muhomole. Ni nooyo owafugiirira Kurisito n'ahiiri huhomola, atahomola.

¹⁹ Ohuhomola n'ohutahomola sihyamugaso aye ehihulu hugondera ebiragiyo bya Hatonda.

²⁰ Hiisi muutu asigale n'ali ng'olu gaali n'ahiiri hufugiirira Kurisito.

²¹ Waali mwidu ko ofugiirire Kurisito? Ehyo hitahulunya mwoyo aye singa ŋabaŋo ekabi ohuŋwa mu wiidu, hiba hiraŋi.†

† 7:21 7:21 Oba wayire hisoboha ohuleeha ohuba omwidu aye gesyaho ohuba omwidu omulaŋi.

22 Hiri hiityo olwohuba omuutu oyu Musengwa gafuula owuwe n'ali mwidu, gamufuula w'edembe ohunwa mu hibi. Ni nooyo otaali mwidu ko afugiirire Musengwa, n'ahani mwidu wa Kurisito.

23 Hatonda gabagula era gasasula endiŋi n'amafugi ga Kurisito, olw'ehyo simubanga beedu b'omuutu owundi.

24 Aboluganda, musigale ni muli ng'olu mwali ni muhiiri hufugiirira Hatonda.

Ebibuuso ebiŋamba hu banamwandu n'abatali bafumbo

25 Ebiŋamba hu banoŋu, puma ehiragiyo ohunwa eyiri Musengwa aye mbanja epeega yange ng'omuutu oyu Musengwa gaŋambira ehisa gaafuula omwesigwa.

26 Hino kiroma olw'ebigosi ebiriŋo hatyane, hiraŋi omuutu ohusigala ng'olu ali.

27 Oli mufumbo? Otanoba oba otabbinga muhasi wuwo. Sooli mufumbo? Otaleeta muhasi.

28 Aye onafumbirwa, sooba n'obbengire. Era omujoŋu anafumbirwa, aba saabbenga. Aye abo abafumbirwa bagaana ebigosi mu bufumbo. C'ehigira nahendire mbanonie ebiitu hy'ebyo.

29 Aboluganda, tegeesa ti ebiseera eby'ekomero byolire. Era ohunwa n'ahani, abo abali n'abahasi babe hy'abanuulu.

30 Abo abalira babe hy'abatalira, ni naabo abasangaala babe hy'abatali basangaafu. Era ni naabo abagula ebiitu, babe hy'abanuma.

31 Era ni naabo abali n'ebiitu mu hyalo hino, bitabanuga olwohuba ehyalo hino n'ebiitu ebirimo birinwaŋo.

32 Nenda muteralihiriranga. Omusinde atali mufumbo afa hu mulimo gwa Musengwa olwohuba genda ohumusangaasa.

33 Aye omusinde omufumbo afa hu ebiitu eby'ehyalo hino: hu ngeri ey'ohusangaasamo omuhasi wuwe,

34 era ebiŋeego bibye sibigumira hu hiitu hirala. Aye omuhasi owaaliho mufumbo oba atanenyuhangaho n'omusinde, aba muheneerefu hu bya Musengwa. Ehigendererwa hihye huba hwenjerayo erala eyiri Musengwa mu mubiri nomu mwoyo gugwe. Aye omuhasi omufumbo, aba hu hujeeega hu by'ehyalo hino, n'engeri ey'ohusangaasamo wamwe.

35 Hino kiroma hu lw'obulaŋi wenywe era simbatwiha mugugu aye mbalaga ehihirayo obulaŋi, ko musobole ohwenjerayo erala eyiri Musengwa.

36 Aye singa omuutu aŋeega ati sigebisya bulaŋi eyiri omujoŋu oyu genda obufumbo, nataŋanga hwehuuma, atiine mu moni bafumbirigane olwohuba ehyo sihibi.

37 Aye singa omuutu asalaŋo mu mwoyo gugwe ohutaleeta omuhasi, ni n'anjuma humuŋalirisa ohuhihola era n'asobola ohwehuuma aba aholire hiraŋi.

38 Olw'ehyo oyo owereetera omuhasi[‡] aba aholire hiraŋi aye asalireeŋo ohutaleeta, nj'ahira. §

39 Omuhasi omufumbo aŋuma edembe ohufumbirwa omusinde owundi, wamwe n'ahiiri mulamu. Aye singa wamwe afa, aba w'edembe ohufumbirwa omusinde owundi yesiyesi oyu aba ni gendire anaba n'afugiirira Kurisito.

40 Aye mu hubona ohwange, singa asigala ng'olu ali aba bulaŋi ohuhiraho olu afumbirwa. Era keesi ndi n'Omwoyo wa Hatonda, ohuloma tyo.

[‡] 7:38 7:38 Oba "omujoŋu ahiiri huŋenyuhangaho n'omusinde." § 7:38 7:38 Omusaaye yesiyesi, anabona ati saali huhola hiraŋi ohulobera omuhaana wuwe ohufumbirwa era anaba n'ali huhulanga mu myaha, amulehe asune omusinde. Aŋo aba sigonoona. 37Aye omusaaye asalireeŋo omuhaana wuwe ohutafumbirwa ni n'anjuma humuŋalirisa, oyo yeesi sigonoona. 38 Kale, oyo oleha omuhaana wuwe (atanenyuhangaho n'omusinde) ohufumbirwa aba aholire hiraŋi aye oyo aleha omuhaana wuwe ohuba n'ango aba aholire ehihirira erala obulaŋi.

8

Emere eyi banongire eyiri ebitali Hatonda

¹ Ebinamba hu mere eyi banongire eyiri ebitali Hatonda, ng'olu mwabeene muloma muuti, "Hwesihwesi hutegeera ebinamba hu ebiitu ebyo." Era ohumanya ohwo huleetera omuutu ohwehudumbasa aye ohwenda abaatu nj'ehiyeeda.

² Omuutu yesiyesi ajeega ati amanyire, aba ahiiri ohumanya ehi asaanira ohumanya.

³ Aye omuutu owenda Hatonda nj'oyu Hatonda amanyire.

⁴ Kale ohulya ebiryo ebi banongire eyiri ebitali Hatonda, humanyire huuti ebitali Hatonda binjuma mahulu mu hyalo hino era ti njaliyo Hatonda mulala yenene.

⁵ Wayire nga njaliyo ebiitu eduuli mwigulu oba hu hyalo ebi balanga mbo hatonda n'abasengwa,

⁶ aye njaliyo Hatonda era Seefe mulala yenene owatonda hiisi hiitu era efe huliyo hu lulwe. Era njaliyo Musengwa Yesu Kurisito, omulala yenene owatonda hiisi hiitu era huliyo hu lulwe.

⁷ Aye hiisi muutu samanyire ehi huli hulomaho. Engeri abaatu abandi baanala ohujumirya ebitali Hatonda era hatyane ni balya ebiryo ebyo, mula babona baati baholire hibi. Ehyo hiriyi olw'epeega yaawe enafu era hibaleetera ohweyoonona.

⁸ Aye ebiryo sinje ebitufuula abalanji oba ababi mu moni ja Hatonda. Ohulya n'ohutalya, njajuma ehifufirwa oba ehifitumeedah.

⁹ Aye mwegenderesenga, edembe lyenywe litagira abo abanafu mu hufugiirira beesitaala.

¹⁰ Singa omuutu omunafu mu hufugiirira ahubona ewe oli n'ohutegeera ebinamba hu Yekaalu y'ebitali Hatonda, ni wetengehire hu mere mu ngolo, ehyo sihija humuleetera ohujeega ati hiranj yeesi ohulya ebiryo hy'ebyo?

¹¹ Olw'ehyo, owoluganda oyo, omunafu mu hufugiirira, oyu Kurisito gafiririra, alisihiriha olw'ohumanya huhwo.

¹² Onesitaaza aboluganda babo, olw'ohuhola ehi bamanyire baati hibi, oba oli hwonoona eyiri Kurisito omwene.

¹³ Olw'ehyo, hanye ohulya enyama hireetera muganda yange ohugwa mu hibi, sinja hugobolayo huyirya, tamuleetera hwonoona.

9

Ebisanira ohuholera omuhwenda wa Yesu

¹ Mu butuufu oweene sinahali ni tamba ko nebesaano ng'olu abandi benda. Naahani sindi w'edembe ohulya oba ohunywa ehinenda? Keesi ndi muhwenda wa Yesu Musengwa era enywe muli bibala by'omulimo ogu gaapa ohuhola.

² Wayire eyiri abandi sindi muhwenda aye eyiri enywe ndi muhwenda, olwohuba enywe muli habonero ahahahasa haati Musengwa gaatuma.

³ Enywe ndinywe obujulizi wange eri abaatu abapahania baati sindi muhwenda.

⁴ Olwo ese sindi w'edembe ohulya n'ohunywa hu byenywe olw'omulimo ogu mbaholamo?

⁵ Sihuli b'edembe ohugendanga n'abahasi b'efe ng'olu abahwenda abandi n'abalebe ba Musengwa ko ni Keefa* bahola?

⁶ Ese ni Bbalunaba, ndiife hwenene ohuli n'ohutamba ko hwalya?

⁷ Musirikale hi owesasula omuhemba? Nj'ani ahoma emizabbibbu aye ndalyaho hu ebibala byagwo? Oba nj'ani owemera aye ndi anywe hu mabeere?

⁸ Sindoma hu lwange ng'omuutu obuutu olwohuba n'egambi lyosi liroma c'ehyene.

* 9:5 9:5 Oba Peetero.

⁹ Hyanjandiihiwa mu magambi aga Hatonda gaŋa Musa hiiti, “Otasidihanga munwa gw’esaame ni yirima, wayirobeerese ohwaya.”† Oŋeega oti Hatonda alumirwa esaame jonene?

¹⁰ Ehyo gahiroma hutuyeeda ndiife abaatu era hyanjandiihiwa hu lwefe, olwohuba alima, ni nooyo aghesa basuubira ohulya amakungula.

¹¹ Efe hubaliisa emere ey’omwoyo, hiba hibi efe ohusuna obuyeedi ohuŋwa eyi muli?

¹² Obanga abandi b’edembe ohusuna obuyeedi ohuŋwa eyi muli, efe sihuli ni nalyo ohubahiraho? Aye efe sihwatambisa ekabi eyo.

Ne hugumira hiisi mbeera olw’ohutenda huziyiza ohubuulira Amanjuro Amalanji aganjamba hu Kurisito.

¹³ Simumanyire muuti abo abanjereese mu Yekaalu balya hu byomu Yekaalu era ni naabo abanjereese hu hituuti balya hu birabo ebi banjanga hu hituuti?*

¹⁴ Mu ngeri nj’enyene, Musengwa galagira ati abo ababuulira Amanjuro Amalanji bali n’ohusuna obuyeedi olw’obunjereese waawe.*

¹⁵ Aye ese sitambisa edembe eryo era hino sindihuhijandiiha ni suubira obuyeedi ohuŋwa eyi muli. Nenyumirisa ti nababuulira Amanjuro Amalanji ni njajuma ehimuupa. Era mala gafa ohuhira omuutu olu ahiitusaho.

¹⁶ Ate puma hy’ohwenyumirisa olw’ohubuulira Amanjuro Amalanji olwohuba Hatonda gandagira ohubuulira. Era jinjageene singa simbuulira Amanjuro Amalanji.

¹⁷ Mbanga ni mbuulira mu hweyendera hwange samwene, nahali suubira ohuupa omuhemba. Aye ese mbuulira olwohuba Hatonda gaapambya obuvunanyiziwa owo.

¹⁸ Omuhemba gwange guline? Omuhemba gwange nj’ekabi ey’ohubuulira Amanjuro Amalanji ni puma ehisuna olw’ohubuulira.

¹⁹ Wayire nga sindi mwidu w’omuutu yesiyesi, nafuaha mwidu wa bosibosi, nahaleeta bangi eyiri Kurisito.

²⁰ N’aba n’Abayudaaya nebisya ng’Omuyudaaya, ko nahabaleetera ohufugiirira Kurisito. Ni ndi ni naabo abanjamba amagambi g’Ehiyudaaya nebisya oti hani keesi ndi njaaasi w’amagambi ko nahabaleeta eyiri Kurisito.

²¹ Mu ngeri nj’enyene n’eyiri Abatali Bayudaaya, nebisya hya nibo ko nahabaleeta eyiri Kurisito. Hino sihitegeese hiiti sipamba magambi ga Hatonda, ese ndi njaaasi w’amagambi ga Kurisito.

²² N’aba n’abanafu mu hufugiirira keesi fuuha munafu, ko nahabaleeta eyiri Kurisito. Olw’ehyo fuuha byosibyosi eyiri abaatu bosibosi mu ngeri yosiyosi abandi bahanonjoha.

²³ Ebyo byosibyosi mbihola hu lw’Amanjuro Amalanji aganjamba hu Yesu ohubuulirwa ko nahasuna ebibala.

²⁴ Mumanyire muuti mu husindana embiro, baba bangi abaduluma aye mulala oyu banga ehirabo. Olw’ehyo mudulumenga mu ngeri eyi mujanga ohusuna ehirabo.

²⁵ Hiisi osindana mu migudulo agesyaho ohwetegeha n’amaani gahanjangu. Ehyo bahihola ohusuna engule eya haseera buseera aye efe mu husindana hwefe huja husuna engule ey’emirembe n’emirembe.

²⁶ Olw’ehyo, sinduluma hy’omuutu anjuma ehigendererwa era sisoola hy’oyo ohubba ebbanga.

²⁷ Nihahania ohwegomba hw’omubiri gwange sobole ohwehuuma ko ni kenire ohulomera abandi Amanjuro Amalanji, tafirwa ehirabo ehi Hatonda aja huja abaatu olwohuba abesigwa.

† 9:9 9:9 Mu Mag 25:4 Ebbayibbuli yiroma yiiti; Soosidihanga munwa gw’esaame esirita engano. * 9:13 9:13
Mag 18:1 * 9:14 9:14 Mat 10:10; Luk 10:7

10

Mutebisyanga hy'Abayisirayiri

¹ Aboluganda, nenda muhebulire muuti abasehulu beefe bosibosi ni banwa e Misiri bagenderanga n̄aasi w'ehireri ehyabalun̄amyanga era bosibosi basomoha enyanja eyi balanga baati Enando.*

² Bosibosi ni baali n̄aasi w'ehireri ehyo era ni babita mu nyanja eyo baali babatiziwa ohufuuha abaloobera ba Musa.

³ Era bosibosi balya hu ebiryo eby'omwoyo ebi Hatonda gabaṇa,*

⁴ banywa hu maaji ag'omwoyo ohun̄wa mu baale ery'omwoyo eryaban̄ereheranga era ebaale eryo nje Kurisito.*

⁵ Aye ebikolwa by'abahira obungi hu bo sibyasangaasa Hatonda. Ehyanjwamo hubasihiirisa emirambo jaawe jandagalana mu lulafu.*

⁶ Ebiitu ebyo byali byahuboneraho eyiri efe ohutulabula, hwesi hutanjembanga hu huhola ebibi hya nibo.*

⁷ Simujumiryanga ebitali Hatonda hya nibo ng'olu hyan̄andiihiwa hiiti, "Ng'abaatu beehala balya, banywa era benyoha ohuhina mu ngeri ey'obun̄emu."*

⁸ Hutaholanga buhwedi hya nibo era ehyo hyaleetera abaatu emitwalo ebiri n'ekumi edatu ohufa hu ludaalo lulala.*

⁹ Hutahemanga Musengwa, ng'olu balala hu bo baahola hyagira etemu jabaluma.*

¹⁰ Era hutemulugunyanga ng'olu bandi hu bo beemulugunya hyagira malayika aleeta ohufa, ohubasihiirisa.*

¹¹ Ebiitu ebyo byosibyosi byaboolaho ohuba ehy'ohuboneraho eyiri efe era byan̄andiihiwa hutulabula olwohuba huli mu biseera eby'ekomero.

¹² Olw'ehyo oyo aneega ati gemire bulan̄i mu hufugiirira, gegenderese atagwa mu hibi.

¹³ Ebihero byosibyosi ebiboolireho, mbehiijira abaatu habuhyabuhya. Aye Hatonda mwesigwa era ahuuma ebisuubise bibye, saaja huleha muutu yesiyesi ohuhemewa mu ngeri eyi atasobole huhinjanga. Era ni munahemewenga, anaban̄enga amaani ag'ohwehaliriha, n'amagesi ag'ohubinjanga.

Ehinjulo hya Musengwa

¹⁴ Olw'ehyo, bameeri bange abahoda, mwen̄alamenga ohujumirya ebitali Hatonda.

¹⁵ Manyire ti ndoma n'abaatu abategeera ehi ndoma, musalen̄o mwabeene oba ehi ndoma hituufu.

¹⁶ Hunanywa hu hihopo hirala ehy'envinyo ni huhenire ohweyaasa Hatonda sihuba ni huli hugabana hu mafugi ga Kurisito? Era ni hubbongola omugaati hwagulya, sihuba ni huli hugabana mubiri gwa Kurisito?

¹⁷ Omugaati guli mulala, efe abangi huli mubiri mulala olwohuba hugabana omugaati omulala ogwo.

¹⁸ Muhebulire muuti n̄aalino Abayisirayiri abalyanga enongo eyi ban̄ongeranga hu hituuti, ng'ehyo hibaleetera ohuba bulala ni Hatonda. Mu ngeri nj'enyene ohulya ebi ban̄ongire eyiri ebitali Hatonda, hihuleetera ohuba bulala ni nabyo.*

¹⁹ Ni ndoma tyo, muneega muuti ebitali Hatonda oba ohulya ebi ban̄onga, byamahulu?

²⁰ Bin̄uma mahulu bbe aye enongo eyi abatafugiirira Kurisito ban̄onga, babin̄ongera misambwa sosi Hatonda era sinenda mwen̄imbe n'emisambwa.*

* **10:1 10:1** Hun̄ 13:21-22; 14:22-29 * **10:3 10:3** Hun̄ 16:35 * **10:4 10:4** Hun̄ 17:6; Hub 20:11 * **10:5 10:5** Hub 14:29-30 * **10:6 10:6** Hub 11:4 * **10:7 10:7** Hun̄ 32:6 * **10:8 10:8** Hub 25:1-18 * **10:9 10:9** Hub 21:5-6 * **10:10 10:10** Hub 16:41-49 * **10:18 10:18** Leev 7:6 * **10:20 10:20** Mag 32:17

²¹ Simuᅇanga hunywa hu hihopo hya Musengwa nohu hihopo hy'emisambwa. Era simuᅇanga huliira hu meeza ya Musengwa nohu y'emisambwa.

²² Hunᅇanga ohuhola ehyo Musengwa ndaababubira, oba huᅇega huuti huli n'amaani ohumuhiraho?*

Edembe ly'abafugiirira Kurisito

²³ Nga Pawulo geyongera aloma ati, "Abaatu baloma baati mbo 'Husobola ohuhola hiisi hiitu ehi hwenda.'" Aye ese ndoma ti hiisi hiitu sihyamugaso ohuhihola. Baloma mbo "Husobola ohuhola hiisi hiitu ehi hwenda." Aye ese ndoma ti ebiitu byosibyosi sibyamugaso.

²⁴ Nᅇanᅇumengaᅇo hu enywe owendula ebibye aye afenga hu byabahye.

²⁵ Mulyenga enyama eyi batunda ni nᅇanᅇuma hwesalira musango mu myoyo jenywe,

²⁶ olwohuba hyanᅇandihiwa hiiti "Ehyalo n'ebiitu byosibyosi ebihirimo bya Musengwa."*

²⁷ Singa omuutu atafugiirira Kurisito ahulanga ewuwe ohulyaho, lya hiisi ehi aba n'ahwiᅇuuye n'oᅇuma hwesalira omusango mu mwoyo gugwo.

²⁸ Aye singa omuutu ahulomera ati, "Ehyo bahiᅇongire eyiri ebitali Hatonda," sohiryanga hu lw'oyo aba n'ahulomeeye, ohuteᅇulira musango mu mwoyo gugwe.

²⁹ Ndoma hu lw'obulaᅇi w'omwoyo gugwe, sosi ogugwo. Omuutu aᅇanga ohuloma ati, "Lwahiina edembe lyange ohuhola ehiitu liri n'ohutiinira hu ebiᅇego by'abaatu?"

³⁰ Singa neyaasa Hatonda ko nalya, lwahiina omuutu obundi gaanenya?"

³¹ Olw'ehyo hiisi ehi muhola oba hulya oba hunywa, muholenga olw'ohuᅇa Hatonda eᅇono.

³² Simuleeteranga muutu yesiyesi ohubbenga wayire hu Bayudaaya oba hu Abatali Bayudaaya oba hu hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito.

³³ Muholenga hy'ese ng'olu ngesyaho ohusangaasa hiisi muutu mu hiisi ehi kola. Sikolatyo olw'obulaᅇi wange aye hu lw'obulaᅇi wa bangi bahanᅇoᅇa.

11

¹ Mubonere hu ese muhene muhole ebi kola ng'olu keesi mbonera hu Kurisito.

² Ndi musangaafu olwohuba muhebulira hiisi hiitu ehi nahola era mugumisye ebi nabasomesa.

Esambo ejisaanira abahasi mu luhumbaano

³ Nenda mutegeere muuti Kurisito ali n'obuᅇangi hu hiisi musinde, omusinde ali n'obuᅇangi hu muhasi wuwe era Hatonda ali n'obuᅇangi hu Kurisito.

⁴ Omusinde yesiyesi anasaba oba analomera abaatu ehibono hya Hatonda, ni gewihiriye omutwe aswasa Kurisito amuliho obuᅇangi.

⁵ N'omuhasi yeesi anasaba oba analomera abaatu ehibono hya Hatonda nateboᅇire hitambala hu mutwe, aswasa wamwe* olwohuba omutwe gugwe guba oti hani bagubegireeho efiri.

⁶ Ale hanye ᅇaliᅇo omuhasi atenda hwebᅇoᅇaho ehitambaala hu mutwe, gebegeho efiri. Aye hanye hyasoni ohwebegaho efiri, geboᅇengaho ehitambaala hu mutwe.

⁷ Sihiraᅇi omusinde ohwebᅇoᅇa ehitambaala hu mutwe olwohuba alaga ehifaananyi n'eᅇono lya Hatonda. Aye omuhasi ᅇono ly'omusinde.†

* 10:22 10:22 Mag 32:21 * 10:26 10:26 Zab 24:1 * 11:5 11:5 wamwe Ebyaᅇandihiwa ebindi biroma biiti "omutwe." † 11:7 11:7 Ebyaᅇandihiwa ebindi biroma biiti "Omusinde yesiyesi asaba oba alomera abaatu ehibono hya Hatonda efiri jije ni jiri ndeᅇi, aswasa oyo amuliho obuᅇangi. Era hiisi muhasi asaba oba alomera abaatu ehibono hya Hatonda n'ateboᅇire hikongo aswasa oyo amuliho obuᅇangi. Aba oti hani geebegaho efiri. N'ateboᅇire ehitambaala gesaleho efiri. Aye olwohuba hiswasa omuhasi ohubegaho efiri, alehenga jahula. Omusinde atabanga n'efiri ereᅇi."

8 Hiri hiityo olwohuba Hatonda sigawumba omusinde ohuŋwa mu muhasi aye gawumba omuhasi ohuŋwa mu musinde.*

9 Era omusinde sibamuwumba hu lw'omuhasi aye omuhasi nj'oyu bawumba hu lw'omusinde.

10 Olw'esonga eyo n'olwabamalayika, omuhasi n'asaba ali n'ohweboŋa ehitambaala ohuba ahabonero ahalaga haati ali ŋaasi w'omusinde.

11 Aye eyiri Musengwa, omuhasi saaliŋo hu lulwe yeŋene aye hu lw'omusinde era n'omusinde yeesi saaliŋo hu lulwe yeŋene aye hu lw'omuhasi.

12 Hiri hiityo olwohuba omuhasi gaŋwa mu musinde, n'omusinde yeesi aŋwa mu muhasi. Aye byosibyosi biŋwa eyiri Hatonda.

13 Musaleŋo mwabeene hanye hiraŋi omuhasi ohusaba n'ateboŋire ehitambaala.

14 Sihiri ŋalafu ti hiswasa omusinde ohuba n'efiiri ereeŋi?

15 Aye hiŋeesa omuhasi eŋono singa aba n'efiiri ereeŋi olwohuba Hatonda galimuŋa ng'ehyambalo.

16 Ŋanabaŋo owenda ohuŋahana hu ebyo aŋahane, ne efe n'ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito huŋuma hindi.

Ehiŋulo hya Musengwa

(Mar 14:22-25; Luk 22:14-20)

17 Mu hino ehinja hulomaho, puma hubasiima olwohuba olu muhumbaana ŋalala, muhifo hy'ebiraŋi, ebibi nj'ebi baŋwamo.

18 Ehisooka bandomera baati mbo ni muhumbaana ŋalala ng'abafugiirira Kurisito, muba muhweyabulayabulamo era ehiseera ehindi noola nahira ti hituufu.

19 Ŋaŋuma hubuusabuusa ohweyabulayabulamo huli n'ohubaŋo, ko basobole ohufania mu enywe abali n'ohufugiirira ohutuufu.

20 Enywe ni muhumbaana ŋalala, simulya ehiŋulo hya Musengwa,

21 olwohuba ŋaŋuma ahuumaho owahye ko galya. Enjala eruma owundi aye owundi aba gegutire era owundi aŋuma hy'ohunywa aye abandi ni basambira magulu.

22 Hambuuseho, muŋuma mago eyi muŋanga ohuliira n'ohunywera? Oba olwohuba mutala ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito era mwenda muswase abajuma ebiryo? Olwo mwenda ndome hiina? Mbasiime olw'ehyo? Bbe, sipanga.

23 Hiri hiityo olwohuba ebi Musengwa gaasomesa, keesi mbebi mbasomesa; mu hiire ehi baliiramo Yesu Musengwa oluhwe, gabugula omugaati,

24 geyaasa Hatonda, ni gahena ng'agubbongolamo, ng'abaŋa aloma ati, "Guno nj'omubiri gwange oguupayo hu lwenywe. Hino muhiholenga olw'ohukebulira."

25 Mu ngeri nj'enyene ni baahena ohulya ehy'egulo, nga Yesu aŋamba ehipopo hy'envinyo aloma ati, "Envinyo yino nj'amafugi gange aganooŋohe ohuba ahabonero ahahahasa endagaano epyaha eyi Hatonda aholire n'abaatu. Muholenga hino hiisi olu munanywenga olw'ohukebulira."*

26 Hiri hiityo olwohuba hiisi olu munalyenga hu mugaati guno era mwanywa hu hihopo hy'envinyo hino, hibenga hyahulomera abaatu ebiŋamba hu hufa hwa Musengwa, ohwola olu aligobola.

27 Olw'ehyo, hiisi alya omugaati oba anywa hu hihopo hy'envinyo ya Musengwa mu ngeri etamusangaasa, aba aholire ehibi eyiri omubiri n'amafugi ga Musengwa.

28 Olw'ehyo hiraŋi omuutu asooke geheberere mu mwoyo gugwe, ko alye omugaati era anywe nohu hihopo hy'envinyo.

29 Hiri hiityo olwohuba hiisi alya era ganywa n'ataŋa omubiri gwa Musengwa eŋono, aba gereetaho omusango.

* 11:8 11:8-9 Tand 2:18-23 * 11:25 11:25 Huŋ 24:6-8; Yer 31:31-34

³⁰ Era ehyo c'ehigira bangi hu enywe muli banafu era mulwala era bangi bafuuye.

³¹ Singa husooka ohwehebera hwabeene ko hwalya era hwanywa, Hatonda saatusalira musango.

³² Aye Musengwa anatujamo endabusi, ayo aba atulujanyama ko batatusalira musango n'abaatu abahosi b'ebibi hu ludaalo olw'ekomerero.

³³ Olw'ehyo aboluganda ni muhumbaananga, muhuumenga abahyenywe ko mwalya.

³⁴ Ni njabaŋo oyu enjala eruma, asookenga ohulya ewuwe ko hitabaŋweramo hubasalira omusango ni muhumbeene. Ebiŋamba hu bindi, nja hubalomera ni nijire eyo.

12

Ebirabo eby'Omwoyo Omutukuvu

¹ Aboluganda, sinenda mube mu hiirema hu biŋamba hu birabo by'Omwoyo Omutukuvu.

² Muhimanyire muuti ni mwali ni muhiiri humanya Hatonda, baali bababbaamisye ni mujumirya ebiitu ebibbote, ebiitu ebiŋuma bulamu.

³ Olw'ehyo, mbalomera ti njajuma muutu yesiyesi ali n'Omwoyo wa Hatonda aloma ehibi hu Yesu. Era njajuma abbutula ati, "Yesu nje Musengwa," Omwoyo Omutukuvu natamulujamisye.

⁴ Njajiŋo ebirabo ebyenjabulo aye Omwoyo abigaba ali mulala.

⁵ Njajiŋo obunjeeresa owenjabulo aye Musengwa oyu hunjeeresa ali mulala.

⁶ Njajiŋo engeri nyingi ej'ohutambamo emirimo aye Hatonda ali mulala atuja amaani ohuhola emirimo ejo.

⁷ Hatonda aya hiisi muutu Omwoyo Omutukuvu olw'ohwenda ohuyeeda abaatu bosibosi.

⁸ Omwoyo Omutukuvu aya omuutu amagesi agenjabulo, owundi gamuŋa ohu- manya ohwenjabulo,

⁹ ng'Omwoyo omwene oyo aya owundi ohufugiirira ohubitiirifu era gaaya owundi ehirabo ehy'ohujonia abalwaye.

¹⁰ Omwoyo omwene oyo aya owundi amaani ag'ohuholanga ebyamaliholiho, ng'owundi amuŋa ehirabo ehy'obunaabbi. Omwoyo Omutukuvu aya owundi ohwawula ebirabo eby'Omwoyo owa Hatonda ko ni neebyo ebiŋwa ayaatu ayaandi, Omwoyo omwene oyo aya owundi ohuloma mu ndimi ezenjabulo, owundi gamuŋa ohutafuta endimi.

¹¹ Omwoyo aya abaatu ebirabo ebyo byosibyosi ng'olu omwene aba ni gendire.

Omubiri mulala aye guli n'ebitundu bingi

¹² Nga Pawulo geyongera aloma ati, "Kurisito ali hy'omubiri," wayire guli n'ebitundu bingi aye gusigala ni guli mubiri mulala.

¹³ Era mu ngeri nj'enyene hwesihwesi Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya, abeedu n'abatali beedu, hwabatiziwa mu Mwoyo mulala. Era Hatonda gatuŋa Omwoyo mulala, hwahena hwafuuha omubiri mulala.

¹⁴ Omubiri siguli n'ehitundu hirala hyonene aye guli n'ebitundu bingi.

¹⁵ Singa ohugulu huloma huuti, "Olwohuba sindi muhono, sindi ehitundu hy'omubiri," ehyo sihigima hwalehera ayo ohuba hirala hu bitundu hy'omubiri.

¹⁶ Era singa ohutwi huloma huuti, "Olwohuba sindi emoni, sindi hitundu hy'omubiri," ehyo sihigima hwaleheraŋo ohuba hirala hu bitundu by'omubiri.

¹⁷ Singa omubiri gwozigwosi gwali emoni, hani omuutu ayaalira atye? Era singa omubiri gwozigwosi gwali hutwi, hani omuutu atambisa hi ohujunyira?

¹⁸ Mu butuufu, Hatonda gaata hu mubiri ebitundu ebyenjabulo, ng'olu omwene gendire bibe.

¹⁹ Singa ebitundu byosibyosi byali hitundu hirala, olwo omubiri gwahabaaye guutye?

²⁰ Ebitundu biri bingi aye omubiri guli mulala.

²¹ Emoni siyinjanga huloma omuhono yiiti, "Sikwenda, olwohuba wupumira mugaso." Era omutwe sigunjanga huloma ohugulu guuti, "Sikwenda, olwohuba wupumira mugaso."

²² Mu butuufu, ebitundu eby'omubiri ebinafu, mbebihira ohuba eby'omugaso.

²³ Era ebitundu eby'omubiri ebinafu obugali mbebi baatu bahira ohuṅa eṅono ery'amaani era babirabirira bulani abaatu ohutabibona olwohuba binambya esoni.

²⁴ Ebitundu ebyohu mibiri jeefe ebiboneherera sibyetagisa hubirabirira bugali aye Hatonda gabiṅimbya ṅalala byosibyosi era ebyo ebi baali ni batana eṅono gahena gabifuula eby'eṅono ery'amaani.

²⁵ Ehyo gahihola, ko ṅatabano hweyabulayabulamo mu mubiri era hiisi hitundu hy'omubiri hirimirwenga ehyahye.

²⁶ ṅanabano ehitundu hy'omubiri ehiṅulira obulumi, hiisi hitundu ehiri hu mubiri hiṅulira obulumi. Ehindi banahina eṅono, hiisi hitundu ehiri hu mubiri hisanalihisyenga ṅalala n'ehyahye.

²⁷ Olw'ehyo, muli mubiri gwa Kurisito era hiisi mulala hu enywe hitundu hy'omubiri gugwe.

²⁸ Era mu bafugiirira Kurisito, Hatonda gataṅo: abadaayi, abahwenda, abohubiri abanaabbi, obohudatu abasomesa ab'ehibono hihye, abahola ebyamaliholiho, abali n'ehirabo ehy'ohuṅonia abalwaye, abo abayeeda abaatu abali mu bigosi, abatangirisi, ko ni naabo abaloma endimi ejenjabulo.

²⁹ Hiisi muṅeeresa simuhwenda. Bosibosi sibanaabbi. Bosibosi sibasomesa. Bosibosi sibahola ebyamaliholiho.

³⁰ Bosibosi sibali n'ehirabo ehy'ohuṅonia abalwaye. Bosibosi sibaloma mu endimi. Era bosibosi sibatafuta endimi.

³¹ Aye muṅembenga bugali hu birabo ebihira obubbala.

Era nja hubalaga engeri ehira ohuba endani.

13

Ohwenda

¹ Wayire ndoma mu endimi ej'abaatu neja bamalayika aye ni puma hwenda, mba hy'ehivuga ehiṅwamo ejanjaasi eritategereheha.

² Wayire mba n'ehirabo ehy'obunaabbi era n'ohumanya namanya ebyama byosibyosi era wayire mba n'amagesi n'ohufugiirira ohugengula esozi aye nga puma hwenda, mba puma mugaso.*

³ Wayire paayo ebyange byosibyosi ohuyeeda abagadi era n'ohwenayo Nenayo ohunjohya omuliro,* aye ni puma hwenda, ehyo hiba sihingasa.

⁴ Ohwenda hugumikiriza era huli n'ehisa. Ohwenda huṅuma esaalwa, sihwepaa-hapaaha, sihwehudumbasa,

⁵ huṅuma ehabyo, sihweyendesa ebirani, huṅuma busungu owamangumangu era sihwenambirira hibi.

⁶ Ohwenda sihusangaalira ebikolwa ebibi aye husangaalira ebiitu ebituufu.

* 13:2 13:2 Mat 17:20; 21:21; Mar 11:23 * 13:3 13:3 omuliro Oba omubiri ko nepahepaaha.

⁷ Ohwenda hwehaliriha, hugumira ebigosi byosibyosi, sihuleheraŋo hufugiirira ti Hatonda asobola byosibyosi, mu biitu byosibyosi ohwenda huba n'ohusuubira n'ohugumikiriza.

⁸ Ohwenda nihwo siuhoma. Aye obunabbi bulyola ehiseera wahoma. N'ehirabo ehy'ohuloma mu ndimi hija huŋwaŋo, n'ohumanya hwosi huhome aŋo.

⁹ Hiri hiityo olwohuba humanyireho bidiidiri era n'obunaabbi obuhuŋa sihubuhenayo.

¹⁰ Aye ni hulisuna ebyene n'ebylene, ebindi ebyo birihoma aŋo.

¹¹ Ni naali ni kiiri muŋere, n'alomanga hy'omuŋere, naneeganga hy'omuŋere era ni mbona ebiitu hy'omuŋere. Aye ni nahula, nga eby'obuŋere mbita ŋala.

¹² Hatyane hubona biroliroli. Aye ni hulitiina mwigulu, hulibona hiisi hiitu moni hu moni. Sitegeera hiisi hiitu mu wiijufu aye hulwo ndimanyira erala byosibyosi bulani, ng'olu Hatonda gamanyire mu wiijufu.

¹³ Ebiitu biri bidatu ebija husigalaŋo emirembe n'emirembe; ohufugiirira, n'ohusuubira, n'ohwenda. Aye ohwenda nj'ohuhira byosibyosi.

14

Ebirabo ebyemeeresano abafugiirira Kurisito

¹ Olw'ehyo, muhenerenge amaani genywe gosigosi hu hwenda era muŋembenga hu ebirabo eby'Omwoyo Omutukuvu, ohuhirira erala ehirabo ehy'obunaabbi.

² Hiri hiityo olwohuba omuutu aloma mu ndimi saaloma n'abaatu aye ni Hatonda era ŋaŋuma ategeera ebi aba n'aloma olwohuba Omwoyo aba nj'omulomya.

³ Aye oyo aŋa obunaabbi, agumya, gahubbirisa era gagobosa mu baatu amaani.

⁴ Oyo aloma mu ndimi, omwene gegobosamo amaani. Aye aŋa obunaabbi, agobosa mu abafugiirira Kurisito, amaani.

⁵ Nahendire mwesimwesi mulome mu ndimi. Aye ohuhirira erala, nahendire mwesimwesi muŋe eby'obunaabbi olwohuba oyo alomera abaatu obuhwenda wa Hatonda, ahiraho oyo aloma mu ndimi, ohutusaho nga ŋaliŋo atafuta ohuyeeda abafugiirira Kurisito ohutegeera ehi aloma.

⁶ Aboluganda, singa niija eyi muli naloma mu ndimi, hiba hy'omugaso hi? Ohutusaho nga mbalomera ehi Hatonda aba ni gakwehuliye, oba ohumanya ohwenjabulo oba naŋa obunaabbi oba n'abasomesa?

⁷ Mu ngeri nj'enyene, n'ebiitu hy'omulere oba enanga, singa omuutu saabihubba mu ngeri etegereheha, anuliirisa saananga humanya ehi aba ni gamba.

⁸ Era singa bafuŋa egwala ni balanga abaatu batiine mu lutalo ne ejanjaasi ni litategereheha, nj'ani aŋanga ohwetegeha ohuja mu lutalo olwo?

⁹ Mu ngeri nj'enyene ohutusaho ng'olomire mu lulimi olutegereheha, ejuma aŋanga ohutegeera ebi oba n'oloma. Onahola otyo, oba hy'ofuŋire omuuya mu hisero.

¹⁰ Wayire hituufu ti ŋaliŋo endimi nyingi hu hyalo huno, ne ŋaŋuma lulimi oluŋuma mahulu.

¹¹ Nimba ni tategeera lulimi olu muutu aba naali huloma, hiisi muutu aba mugwira eyiri owahye.

¹² Kale mwesi, ng'olu mwegomba ohusuna ebirabo by'Omwoyo Omutukuvu, mufeeyo bugali ohubona muuti musuna ebirabo ebyemeeresano abafugiirira Kurisito.

¹³ Olw'ehyo, omuutu aloma mu ndimi, asabe amuŋe n'ehirabo ehy'ohujitafutanga.

¹⁴ Hiri hiityo olwohuba nimba ni saba mu ndimi, omwoyo gwange guba guli hu saba aye ese samwene sitegeera ehi mba ni ndi hu saba.

15 Olwo n̄aahani kole hiina? Nja husaba n'omwoyo gwange, ne nja husaba n'ohutegeera hwosi. Nja hwemba n'omwoyo gwange, ne nja hwemba n'ohutegeera.

16 Singa oba oli hweyaasa Hatonda mu ndimi, oyo atategeera ehi oba n'oloma* aṅanga ohugobolamo ati, "Amiina" n'oheneresa ohusaba?

17 Wayire oṅanga ohuba ti weyaahise Hatonda bulaṅi weene aye oyo atamanyire lulimi olwo, saaganyulwamo.

18 Neyaasa Hatonda olwohuba ndoma mu ndimi ohubahira mwesimwesi.

19 Aye hiraṅi mu luhumbaano lw'abafugiirira Kurisito, ndome ebibono bitaanu mu lulimi olu baatu bategeera ohuhira olu ndoma ebibono omutwalo mu lulimi olu batategeera.

20 Aboluganda, mutaneeganga hy'abaana aban̄ere. Aye mu bikolwa ebibi, mube hy'abaana aban̄ere, ne muṅangale mu bineego.

21 Mu hyaṅandiihiwa, Hatonda Musengwa aloma ati, "Nditambisa abaatu abaloma endimi eji batamanyire, ohulabula abaatu bange, aye sibalinqulira."*

22 Olw'ehyo, ohuloma mu ndimi sihabonero eyiri abafugiirira Kurisito aho-hubasalira omusango aye habonero eyiri abatafugiirira Kurisito. Obunaabbi habonero ohuṅwa eyiri Hatonda ohulaga abafugiirira Kurisito ati ali ṅalala ni nabo.

23 Singa abafugiirira Kurisito muhumbaana, hiisi muutu gatandiha huloma mu ndimi, ng'abatategeera ehi muloma oba abatafugiirira Kurisito baaja mu luhumbaana olwo, sibaja huloma baati muli balalu?

24 Aye singa atafugiirira Kurisito oba atategeera ehi muba ni muli huloma gaaja ng'agagaana mwesimwesi ni muli huṅa obunaabbi, ehyo hija humulumirisa ebibi bibye, gesalire omusango omwene,

25 Hatonda aja huta ebyama bibye aṅalafu. Olw'ehyo, aja huhubba amafuha ajumirye Hatonda n'aloma ati, "Hituufu, Hatonda ali ni nenywe."

Ekola endan̄i ey'ohujumiryamo Hatonda

26 Aboluganda, hulome hi? Ni muhumbaananga ṅalala ohujumirya Hatonda, ow'olwembo, ali n'ehyohusomesa abahye, ali n'obuhwenda obu Hatonda amuṅaaye aleete, ali n'ehirabo ehy'ohuloma mu ndimi n'owundi ali n'ehirabo ehy'ohutafuta, atafute. Ebyo byosibyosi mubiholenga olw'ohwemereseṅo abafugiirira Kurisito.

27 ṅanabaṅo abaloma mu ndimi, babe babiri oba badatu, ne ni baloma mu lubu era ṅabeṅo atafuta.

28 Ne ni muhumbeene, ṅanaṅumaṅo atafuta, aloma mu ndimi, aṅoleere huṅoleera ohutusaho alomenga ni Hatonda.

29 Abanaabbi babiri oba badatu baṅe obunaabbi waawe, ne abasigaaye babe nga bawehenya.

30 Aye singa mulala hu behaaye asuna obuhwenda ohuṅwa eyiri Hatonda, oyo abaaye n'aloma, aṅolerenga ola yeesi galoma.

31 Mwesimwesi musobola ohuloma mu lubu, ohusomesa n'ohugobosa mu hiisi muutu amaani.

32 Abo abasuna ehirabo ehy'obunaabbi, beṅugenga mu ndoma yaawe,

33 olwohuba Hatonda siwahifagaato aye aleeta emiyaaya.

Ng'olu hiri mu bibbubbu by'abafugiirira Kurisito

34 abahasi baṅoleerenga huṅoleera ni muhumbeene. Sibabafugiirira huloma aye baṅolerenga huṅolera ng'olu magambi g'Ehiyudaaya gabaloma.

* 14:16 14:16 Oba ṅabaṅo mulala owesaṅaana n'ali mu baatu abatali b'olulimi lulwe. * 14:21 14:21 Yis 28:11-12

³⁵ Ni n̄abaṅo ehi benda ohumanya, babuusenga abawamwawe ni bali engo, olwohuba hya soni omuhasi ohuloma mu luhumbaano lw'abafugiirira Kurisito.

³⁶ Obuhwenda obuṅamba hu Hatonda, siwatandiihira ewenywe era sindinywe mwenene omwabusuna.

³⁷ Ni n̄abaṅo omuutu aṅeega ati naabbi oba ati ali n'ehirabo hy'Omwoyo Omutukuvu, ategeere ati ebi mbaṅandiihira, biragiyo bya Musengwa.

³⁸ Singa saafayo ohubinira ng'ebihulu, yeesi sibalimufaho.†

³⁹ Olw'ehyo, aboluganda mwegombenga bugali ohuṅa obunaabbi aye mutagananga huloma mu ndimi.

⁴⁰ Aye hiisi hiitu muhiholenga mu kola endani era enduṅamu.

15

Ohulamuha hwa Kurisito

¹ Aboluganda, mbahebulisa hu biṅamba hu Maṅuliro Amalaṅi aga nabalomera mwafugiirira era nj'omusingi gwenywe.

² Amaṅuliro ago gabanonola singa mweyongera ohugafugiirira. Hanye sicehyo, mwafugiirira wereere.

³ Ehihulu hiri ti obuhwenda owomugaso obu nasuna mbobu keesi nabalomera ti: Kurisito gafa olw'ebibi byefe ng'olu byaṅandiihiwa biroma.

⁴ Era ti bamusiiha, bamulamusa hu ludaalo olwohudatu ng'olu byaṅandiihiwa.

⁵ Ni bamulamusa, gabonehera Peetero* ng'oluvanyuma abonehera abahwenda ehumi n'ababiri bosibosi.*

⁶ Ebyo ni byaṅwa, gabonehera abaloobera babe abatuuma mu ebihumi bitaanu, bosibosi ni bali ṅalala. Abahira obungi hu bo bahiiri balamu, wayire nga abandi baṅooye ohufa.

⁷ Ng'aṅo abonehera Yakobbo, oluvanyuma ng'abonehera abahwenda bosibosi.*

⁸ Ni gahena ohubonehera abo bosibosi, keesi gambonehera, wayire nga ndi hy'omwana oyu basaala ehiseera ni hihiri ohwola.

⁹ Ndiise asembayo ohuba ow'omugaso mu bahwenda era sipoomera n'ohunanga omuhwenda, olwohuba nahiyaanianga abafugiirira Kurisito.*

¹⁰ Aye ndi ehi ndi olw'ehisasabirisi hya Hatonda era ehisasabirisi ehi gapambira sihyali hyawereere. Nafululuhana bugali ohuhiraho abahwenda abandi bosibosi aye nga sindiise owahola ebyo, ne nje Hatonda owaapa amaani olw'ehisasabirisi hihye.

¹¹ Oba ndiise oba abahwenda abandi babuulira Amaṅuliro Amalaṅi, ago nj'aga hwesihwesi hubuulira era nj'agamufugiirira.

Ohulamuha

¹² Aye hanye hubuulira huuti Hatonda galamusa Kurisito, lwahiina abandi hu enywe muloma muuti ṅaṅumaṅo hulamuha?

¹³ Ni n̄aba ni ṅaṅumaṅo hulamuha, hitegeesa hiiti ni Kurisito yeesi sibamulamusa.

¹⁴ Ni baba ni batalamusa Kurisito, ohubuulira hwefe era n'ohufugiirira hwenywe, huṅuma mahulu.

¹⁵ Era hiba hitegeesa hiiti huloma byobudulingi hu Hatonda, olwohuba hwabuulira huuti Hatonda galamusa Kurisito oyu atalamusa, hinaba ni hiri hituufu ti enjuma hulamuha.

¹⁶ Era hanye enjuma hulamuha, ehyo hitegeesa hiiti ni Kurisito sibamulamusa.

¹⁷ Ni baba ni batalamusa Kurisito, ohufugiirira hwenywe huba huṅuma mahulu era muhiiri mu bibi byenywe.

† 14:38 14:38 Ebyaṅandiihiwa ebindi biroma biiti "Ni n̄aba ni ṅaliṅo atamanyire, leha abanjo." * 15:5 15:5 Oba Keefa. * 15:5 15:5 Mat 28:16-17; Luk 24:34,36; Yow 20:19 * 15:7 15:7 Bik 9:3-6 * 15:9 15:9 Bik 8:3

18 Ni naabo abaafa ni bafugiirira Kurisito ng’Omunonjosi waawe, bali mu husihiir-
iha.

19 Ni huba ni husuubira Kurisito ohutunonjola mu bulamu owohu hyalo huno
wojene, husaasirwa ohuhiraho abaatu bosibosi olwohuba ehyo hiba hitegeesa hiiti
huli huhena biseera byefe.

20 Aye ehituufu hiri ti baalamusa Kurisito, ehahahasa hiiti ni naabo abaafa,
balibalamusa.

21 Ng’olu ohufa hwaja olw’ehibi ehi muutu gaahola, mu ngeri nj’enyene abaatu
balamuha olw’ehi omuutu gaahola.

22 Ng’olu ohufa hwaja olw’ehibi hy’Adamu, mu ngeri nj’enyene bosibosi balira-
muha olwa Kurisito.

23 Aye abafu baja hulamuha mu biseera byawe. Hatonda gasooka hulamura
Kurisito, oluvanyuma lw’ohuuja huhwe, abamufugiirira bosibosi baliramuha.

24 Kurisito n’ahenire ohusihirisa abanamaani bosibosi, alinjamba Hatonda
obunugi nga ko ekomerero y’ehyalo yoola.

25 Kurisito ali n’ohunuga ohwola olu alinjanga abalabe babe bosibosi.*

26 Ohufa nj’omulabe oyu alisembyayo ohusihirisa.

27 Hyanandiihiwa hiiti, “Ng’omuja n’obunangi ohunuga hiisi hiitu.” Aye ni hiroma
hu ebiitu byosibyosi, sihinjiramo ni Hatonda, owaŋa Kurisito obunangi hu biitu
byosibyosi.*

28 N’alihena ohuta ebiitu byosibyosi ŋaasi w’obunangi wa Kurisito, olwo Kurisito
Omwana omwene yeesi alyeta ŋaasi w’obunangi wa Hatonda owamuŋa ohunuga
byosibyosi. Hatonda ko anugire erala ebiitu byosibyosi.

29 Ŋaahani ni ŋaba ni ŋanuma hulamuha, abaatu abababatiza hu lw’abafu
basuubira hwoheresa hi? Era ni ŋaba ni ŋanuma hulamuha, lwahiina babatiza
abaatu abalamu hu lw’abafu?

30 Era lwahiina efe hweta mu bigosi hiisi hiseera?

31 Aboluganda, ese nolehera ohufa hiisi ludaalo, ohwenyumiirisa ohu ndi ni nahwo
olwenywe mu Musengwa weefe Yesu Kurisito hundeetera ohuloma hino.

32 Ohunjirijana ohunanjirijana n’abaatu abali oti esolo mu Efeeso, hwamahulu
hi? Ni ŋaba ni ŋanuma hulamuha, ng’olu endoma yiri, “Leha hulye era hunywe,
olwohuba hwefiira ehiseera hyosihyosi.”*

33 Simwihirisanga hubabbaanya, olwohuba emihago emibi jonoona esambo
endaji.

34 Mwegoboleho, mulehere aŋo ohwonoona, olwohuba abandi hu enywe simu-
manyire Hatonda era hino kiroma hubanjamba soni.

Omubiri oguhuliba ni nagwo mu hulamuha

35 Nga Pawulo geyongera aloma ati, “Aye omuutu ananga ohubuusa ati, ‘Abafu
balamuha baaty?’ Era ati, ‘Baliba n’omubiri gwa ngeri hi?’ ”

36 Musiru ewe! Ahamo sihananga huhula ohutusaho nga hacuuhire haba oti hafu.

37 Era mu eroŋo sodanyamo ehimera ehyahula ahale ohutusaho ahamo, hanjigire
ohuba h’engaano oba ehiitu ehindi.

38 Aye Hatonda aŋa ahamo aho ekula yaho ng’olu aba n’asiimire era hiisi hiha
hy’ahamo ahiŋa ekula yahyo.

39 Ekula y’ebiitu byosibyosi siyifaanana. Abaatu bali n’omubiri ogwenjabulo hu
gw’ebisolo, enyuni jaaba n’ogwajo era n’enyeeni joosi jiri n’ogwajo.

40 Ŋaliŋo emibiri ejomwigulu, n’emibiri ejohu hyalo huno. Aye obunoono
w’emibiri ejomwigulu wabuhana hu bunoono w’emibiri johu hyalo.

* 15:25 15:25 Zab 110:1 * 15:27 15:27 Zab 8:6 * 15:32 15:32 Yis 22:13

⁴¹ Eryuba liri n’obuṅoono walyo, obuṅoono w’omwesi woosi wenjabulo hu w’emunyeenye. Era nomu munyeenye ejo mulimo enjabulo.

⁴² Era pohiri hiityo n’ohulamuha hw’abafu. Omubiri bagusiiha ni guli gwahubola aye bagulamusa ni gutali gwahubola.

⁴³ Bagusiiha ni gunuma enono aye bagulamusa ni guli n’enono, bagusiiha ni guli munafu aye bagulamusa ni guli gw’amaani.

⁴⁴ Bagusiiha ni guli mubiri bubiri aye bagulamusa ni guli g’Omwoyo.

Ni naba ni naliṅo omubiri bubiri, naba naliṅo n’omubiri ogw’omwoyo.

⁴⁵ Olw’ehyo hyanandiihiwa hiiti, “Adamu omudaayi gafuuha mulamu.” Aye Adamu ow’oluvanyuma Mwoyo omulamu.*

⁴⁶ Omubiri ogwabulijo gweherera ohuuja nga ko Omwoyo aleeta obulamu, gaaja.

⁴⁷ Omuutu owasooka ganwa mwiropa aye owohubiri ganwa mwigulu.

⁴⁸ Ng’olu omuutu oyu bawumba mu eroba gaali, baatyo pobali n’abaatu abohu hyalo. Era ng’olu muutu owanwa mwigulu ali, ni nabo abomu mwigulu pobali.

⁴⁹ Ng’olu hufaanana omuutu ola oyu babwumba mwiropa, polu hulifaana ni nooyo owanwa mwigulu.

⁵⁰ Aboluganda, mbalomera ti omubiri n’amafuli sibiṅanga hwingira mu Bunugi wa Hatonda, n’omubiri ogufa sigunanga huba ogutafa.

⁵¹ Mbalomera ehyama; sihilifa hwesihwesi hwanwanjo aye hwesihwesi hulicu-usiwa

⁵² mu dakiika ndala hy’ohumoga hw’emoni olu balifuuṅa egwala olusembayo, baliramusa abafu era balyambala omubiri ogutalifa aye efe ohuliba ni huhiriṅo balamu, hulicuusiwa.

⁵³ Omubiri guno ogufa guli n’ohufuuha ogutalibola.

⁵⁴ Omubiri guno ogufa ni gulifuuha ogutalibola, ng’ano Ebyanandiihiwa byolerera ebiroma biiti;

“Obuṅangusi wa Hatonda bumirire ohufa.”*

⁵⁵ “Hufa ewe, obuṅangusi buwo buliṅe?

“Hufa ewe, amaani gago

agagima abaatu balumwa, galiṅe?”*

⁵⁶ Ehibi nj’ehigima ohufa ni huleetera abaatu obusiba era n’amaani g’ehibi ganwa mu magambi aga bana Musa.

⁵⁷ Aye hweyaasa Hatonda olwohuba agima hwanṅangula ehibi hulwa Yesu Kurisito Musengwa weefe.

⁵⁸ Olw’ehyo, aboluganda abahoda mube bagumu era nanume ehibanigula. Mwenereyo erala ohuṅeerera Musengwa, olwohuba mumanyire muuti ohuhalabana hwenywe sihwawereere.

16

Ohusoloosa obuyeedi

¹ Naaahani ebiṅamba hu husoloosa obuyeedi ohunṅirira abaatu ba Hatonda abali e Yersaalemu, muhole ng’olu naloma ebibbubbu by’abafugiirira Kurisito eby’e Galatiya.

² Hu ludaalo oludaayi mu wiiki, hiisi muutu hu enywe abeho n’ehyatanga hutulo ni geema hu suna yiye, ko nanume husoloosa ebbeesa ni nijire.

³ Ni nahaaje, nja huṅa abaatu abamunahangale ebbaluṅa ni mbanjulayo banṅirire abafugiirira Kurisito mu Yersaalemu obuyeedi owo.

⁴ Ni hinahabe ni hinetaagisa ohutiiniraho, hulitiina.

* 15:45 15:45 Tand 2:7 * 15:54 15:54 Yis 25:8 * 15:55 15:55 Kos 13:14

Etegeha ya Pawulo

⁵ Oluvanyuma lw'ohubitira mu twale ly'e Makedoniya, nja huuja mbaboneho. Hiri hiityo olwohuba nja hubitira e Makedoniya.

⁶ Soomanya panga ohubaaho ni nenywe ohwola olu biseera by'obunololohi obubitiirifu birinjwaho mwahapaho obuyeedi ko neyongerayo n'olugendo lwange.

⁷ Sinenda huuja eyo ohubabonaho nadiidiri ehiseera ehyo ni mbita hubita. Suubira ohuhena ni nenywe ahamanga ahanjeraho, Musengwa n'aliba ni gendire.

⁸ Aye nja huba mu Efeeso ohwola hu ludaalo lwa Petekoote,*

⁹ olwohuba Hatonda ganjigulirano olwigi mu Efeeso ohubuulira Amanuliro Amalanji wayire nga bangi bapahania.

¹⁰ Temusewo n'alijia, mufubeho ohubona muuti sinjabanjo hiitu hyosihyosi ehimuletera ohutya n'ali ni nenywe olwohuba yeesi anjeeresa Musengwa, hy'ese.

¹¹ Olw'ehyo natabano muutu yesiyesi amutalirisa aye mumuyeede mu lugendo lulwe ohugobola eno era musuubira ohugobola n'aboluganda abandi.

¹² Ebinjamba hu muganda yeefe Apolo, namuhubirisa bugali ohuuja eyo n'aboluganda. Gaali sigenda, ne anahaaje nafunire ehiseera.

¹³ Mwegenderesenga era mwegumye ohwema n'amagulu abiri mu hufugiirira hwenywe, mube basira era ab'amaani.

¹⁴ Hiisi hiitu muhiholenga muhwendana.

¹⁵ Aboluganda, muhimanyire muuti abaatu bomu mago ga Sitefanaasi nj'abeheerera ohufugiirira Kurisito mu twale ly'Akaya era beenjaye ohunjeeresanga abagwalaafu ba Hatonda. Kale mbahubirisa

¹⁶ mugonderenga abaatu hy'abo era ni naabo abaholera njalala ni nabo.

¹⁷ Naali musangaafu olw'ohuuja hwa Sitefanaasi ni Forutunaato n'Akayiko. Hiri hiityo olwohuba babaaye baapa obuyeedi obu enywe mwahapaaye ni mulijho.

¹⁸ Era bangobohisemo amaani ng'olu babagobosamo mwesi ni babalomera ebifa eno. Mu njenga abaatu hy'abo enjono.

Obuheese

¹⁹ Ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito ebyomu twale ly'Asiya, bibahehiise. Akwila n'omuhasi wuwe Pulisikira, njalala n'abafugiirira Kurisito abahumbaanira mu mago gaawe, babahehiise bugali mu siina lya Musengwa.

²⁰ Aboluganda bosibosi eno, babahehiiseho. Hiisi muutu aheese owahye mu keesa ey'abaatu abagwalaafu.

²¹ Ese Pawulo samwene mbanjandiihiye obuheese buno n'omuhono gwange.

²² Ni njaba ni njalijho omuutu yesiyesi atenda Musengwa, oyo munjwabe. Musengwa, hola ogobole.

²³ Ehisasabirisi hya Yesu Kurisito Musengwa weefe, hibe ni nenywe.

²⁴ Hulwa Yesu Kurisito, mbenda mwesimwesi. Amiina.†

* **16:8 16:8** *Petekoote* Endaalo amahumi etaanu oluvanyuma lwa pasika. † **16:24 16:24** Ebyanjandiihiwa ebindi bijuma "Amiina."

Ebbaluṅa eyohubiri eyi Pawulo gaṅandiihira Abakoriiso Enyanjula

Pawulo omuhwenda wa Yesu nj'owaṅandiiha ebbaluṅa eya *Bakoriiso eyohubiri*. Bateberesa baati gayiṅandiiha ṅagati w'ataanu n'etaanu n'ataanu namukaaga oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Yino nj'ebbaluṅa eyohubiri eyi Pawulo gaṅandiihira Abafugiirira Kurisito abomu hibuga Koriiso. ṅaṅuma ebbaluṅa eyi alomaho mu 2:3-4. Abahugu mu by'Ebbayibbuli bateberesa baati Pawulo gayiṅandiihira mu twale ly'e Makedoniya (2:13).

Ebbaluṅa yino y'enjabulo hu ndaayi olwohuba Pawulo gaali musangaafu olw'ohuṅulira eripoota endani ohuṅwa eyiri Tito ni yiṅamba hu bafugiirira Kurisito ab'e Koriiso. Ebbaluṅa yino, yisomesa hu hugaba ng'olu hiri mu Ndagaano Epyaha (8-9). Hiboneha oti abasomesa ab'obudulingi baali batambisa abaatu ab'esambo embi mu hibubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo olw'ohwenda ohuṅaha Pawulo esiro. Ehyo hyamuletera ohuloma hu bubonero ow'omuhwenda wa Yesu Kurisito.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Pawulo aheesa abafugiirira Kurisito (1:1-7)
2. Pawulo acuusa etegeha yiye (1:8-7:16)
3. Ohusoloosa obuyeedi ow'abafugiirira Kurisito ab'e Yerusalemu (8:1-9:15)
4. Pawulo geromereraho ng'omuhwenda wa Yesu (10:1-13:10)

¹ Ndiise Pawulo, owafuuha omuhwenda wa Yesu Kurisito, olw'ohusiima hwa Hatonda ni ndi n'omulebe Temusewo, hubaṅandiihira enywe ehibubbu hy'abafugiirira Kurisito mu hibuga Koriiso, ni naabo bosibosi abali hiisi ṅaatu mu twale ly'Akaya.

² Hatonda seefe ni Musengwa Yesu Kurisito, babaṅambire ehisasabirisi era babaje emiyaaya.

Pawulo ajumirya Hatonda

³ Hujumirye Hatonda era Semwana ya Musengwa weefe Yesu Kurisito, Seefe oyo ow'ehisa era Hatonda agumya abaatu.

⁴ Oyo nj'atugumya ni huli mu bigosi ebya hiisi ngeri, hwesi ko hwasobola ohugumya abo ababa ni bali mu bigosi.

⁵ Hiri hiityo olwohuba eyi huhomya ohubonaabona ng'olu Kurisito gabonaabona, peyi Hatonda ahomya ohutugumya n'abita mu Kurisito.

⁶ Ohubonaabona hwefe hwahubaleetera ndinywe ohuba bagumu mu hufugiirira era ehyo hibanjeramo ohuṅoha. Hatonda n'atugumya, mwesi hibanja obugumu mwananga ohugumira ebigosi ng'olu efe hubigumira.

⁷ Olw'ehyo, hubalimo esubi ery'amaani era humanyire huuti muja hugumira ebigosi hyefe, olwohuba mwesi Hatonda aja hubagumya ng'olu atugumya efe.

⁸ Aboluganda, hwahendire mumanye ohubonaabona ohuhwabitamo ni huli mu twale ly'Asiya. Batugudya ehibitiriyee era hwanjwamo n'esubi eryohuba abalamu.

⁹ Mu butuufu hyali oti hani batusaliye ogw'ohufa. Era ehyo hyatusomesa ohutesiga amaani geefe aye ohwesiga Hatonda yeṅene alamusa abafu.

¹⁰ Hatonda owatuṅonia ehigosi hyehyo, husuubira huuti aja hweyongera ohutuṅonianga ebindi. Era esubi ly'efe liri mu mwene oyo.

¹¹ Olw'ehyo, hubasunga mutusabire era olw'esaala j'abaatu abangi Hatonda alituṅa ekabi hyahena hyaleetera abaatu bangi ohumweyaasa hu lwefe.

Pawulo acuusa mu tegeha yiye

¹² Aboluganda, ehituleetera ohwepaaha hiri ti mu myoyo jeefe hunulira huuti enebisya yeefe mu baatu n’ohuhirira erala mu kolagana yeefe ni nenywe, hubaaye b’amazima eyi muli olw’amaani ga Hatonda.

¹³ Era sihunanga hubanandiihira ehiitu ehimutananga ohusoma mwategeera. Era suubira ti

¹⁴ wayire simututegeera bulani, ehiseera hiriyola mwatutegeerera erala bulani, ehyo hibaleetere ohutwenyumirisamo ng’olu hwesi hulibenyumirihisamo hu ludaalo olu Yesu Musengwa aligobola ohusala emisango.

¹⁵ Era olwohuba nahitegeera, nategeha ohusookera eyo ko mwahaganyulwamo habiri.

¹⁶ Nategeha ohubahyalira ni tiina e Makedoniya era mu hugobola nindi mbaboneho mupeho obuyeedi ni tiina e Buyudaaya.

¹⁷ Olwo, olw’ohusalamo olugendo olwo, njaahani mujeega muuti sinoheresa ehi mba ni ndomire? Era mujeega muuti ekola yange yitiinira hu y’abaatu abatafugiirira Kurisito abaloma baati, “Naahole,” aye njabitanjo ahaseera hatotono nga baloma baati, “Sinaahole?”

¹⁸ Aye ng’olu Hatonda ali w’amazima, obuhwenda weefe eyi muli bubulamo hwefudula.

¹⁹ Hiri hiityo olwohuba Yesu Kurisito, Omwana wa Hatonda oyu ese ni Silaasi ni Temuseewo hwabalomera ebimujambaho, sigefudula. Aye niye hiisi ehi aloma, ahiroma n’omwoyo mulala.

²⁰ Hiisi ehi Hatonda gasuubisa, Kurisito gahyoheresa. Era hwesi mu hunja Hatonda enono nga hutaaho enjihiso huuti, “Amiina,” ni hubita mu Kurisito omwene oyo.

²¹ Hatonda nj’agima efe ni nenywe hwemerera n’amagulu abiri mu hufugiirira Kurisito. Era Hatonda gatujuhaho amafuta,

²² gatutaaho ahabonero ohulaga ati huli babe era gatunja Omwoyo wuwe ng’omusingo ohulaga ati alitunja ehi gasuubisa.

²³ Mu moni ja Hatonda ehi mbaloma nj’amazima ti ehyagima ndiniija eyo e Koriiso, hyali hyahubasaasira mutalumwa myoyo ni mbanenya.

²⁴ Sinenda efe hube ndiife ohubalomera engeri eyi muli n’ohufugiiriramo Kurisito aye huholera njalala ni nenywe ko mube basangaafu era mujangale mu hufugiirira hwenywe.

2

¹ Kale nasalano ohutagobola eyo, olwohuba ohuuja hwange hwahabanweweyemo ohubanakuñasa nindi.

² Hiri hiityo olwohuba singa mba ndiise abanakuñasa, nj’ani aja husangaasa ohutusaho enywe aba mba ni nakunahiise?

³ Ehyo c’ehyagima nabanandiihira, ni tenda niije eyo mbanakuñase ate nga muli n’ohusangaasa. Nehahasa ti ehisingaasa, hibasingaasa ni nenywe mwesi.

⁴ Ni nabanandiihira ebbalunja eyo naali n’enaku hu mwoyo era n’amasiga ni ganjituluha. Ehigendererwa hy’ohubanandiihira sihyali hubanakuñasa aye nendire hubalaga ng’olu mbenda bugali.

Ohusoniya owabbenga

⁵ Hanye njaliño owasobyu hu wahye gabaleetera ohunakuñala, sigasinga hunakuñasa ndiise aye gasinga hunakuñasa ninywe mwesimwesi.

⁶ Ehibonereso ehi bangi hu enywe mwamuja, himuhena.

⁷ Njaahani mumusonije era mumugumye, ko enaku etamuñamba gahanda ganwamo amaani mu hufugiirira.

⁸ Mbasunga mumulage muuti muhimwenda.

⁹ Era ehigendererwa hy'ohubanjandiihira, nendire hubona oba mugondera hiisi ehi mbaloma.

¹⁰ Munasoniṅa omuutu yesiyesi, keesi musoniṅa. Ni ṅaba ni ṅaliṅo ehy'ohumusoniṅa, hu lwenywe nahena ohumusoniṅa era mu hino Kurisito nj'omujulizi wange. Nṅabano oyu mba ni soniṅire, mba musoniṅire.

¹¹ Ehyo kihola olw'ohutenda Sitaani hutuhema olwohuba humanyire ebigendererwa bibye.

Pawulo e Turoowa

¹² Ni natiina e Turoowa ohulomera abaatu Amanjuliro Amalanj aganjamba hu Kurisito, Musengwa gaali ganjiguliyeeṅo engira ohubuulirayo.

¹³ Aye mu mwoyo gwange sihyambisya bulanj ohutagaanayo ow'oluganda Tito. Era ehyo hyagima nabaseebula n'atiina e Makedoniya.

Mu Kurisito huṅangula

¹⁴ Cooka hweyaasa Hatonda atuleetera ohuṅangula habuhyabuhyu hulwa Kurisito era atutambisa ohusasaania Amanjuliro Amalanj aganjamba hu Kurisito agali hy'amafuta agahaloosa hwagoosa hu hiisi muutu.

¹⁵ Hiri hiityo olwohuba huli hy'olusyololo oluṅunya obulanj ohuṅwa mu ṅongo eyi Kurisito aṅonga eyiri Hatonda ni ṅunyira abo abanoṅoha ko ni naabo abali hutiina mu husihiiriha.

¹⁶ Eyiri abo abaatiina mu husihiiriha, huṅunya hy'olumbe aye eyiri abo abanoṅoha huli hy'ahasyololo ahalanj ahaleeta obulamu. Olwo ṅaahani nj'ani amwegerageraniaho ohuhola omulimo hy'ogwo?

¹⁷ Efe sihuli hy'abaatu abandi abatambisa ehibono hya Hatonda mu ngeri ecaamu olw'ohwenda ohusuna obuṅinda. Aye efe mu Kurisito huloma amazima olwohuba Hatonda nj'owatutuma.

3

Abanjeeresā ab'endagaano ya Hatonda epyaha

¹ Olwo hunaloma huutyō, huba huli hwepaaha? Oba hwesi hwenda ebbaluṅa ejitulomaho ebiraṅi eyi muli oba ohuṅwa eyi muli hy'abaatu abandi?

² Hiri hiityo olwohuba enywe mwabeene muli hy'ebbaluṅa etusemba eyi bananjandiiha hu myoyo jeefe eyi hiisi muutu amanyire era eyi aṅanga ohusoma.

³ Hiisi muutu abona engeri eyi mufugiiriramo Kurisito, ahasa ati muli Bbaluṅa. Ebbaluṅa eyibatananjandiiha ni wiino aye n'Omwōyo wa Hatonda Omwene Bulamu. Etaṅanjandiihiwa hu bipande by'amabaale aye hu myoyo j'abaatu.*

⁴ Ehyo kiroma olw'obwesige obuhuli ni nawo mu Hatonda ni hubita mu Kurisito.

⁵ Sihuloma huuti ndiife abamanyi aye obumanyi weefe buṅwa yiri Hatonda.

⁶ Era nj'owatufuula abanjeeresā ab'endagaano yiye epyaha abatali ṅaasi w'amagambi aga baṅa Musa aye ab'Omwōyo Omutukuvu. Hiri hiityo olwohuba amagambi galeetera abaatu ohubasalira ogw'ohufa aye Omwōyo wa Hatonda agima baaba n'obulamu.*

⁷ Obanga amagambi agaleetera abaatu ohubasalira ogw'ohufu gaaja n'eṅono ery'amaani era hyaleetera Abayisirayiri ohutasobola huheja Musa mu moni ate nga eṅono eryo lyali lyahaseera buseera,*

⁸ olwo obuṅjeeresā bw'Omwōyo Omutukuvu sibuhiraho aṅo eṅono?

* 3:3 3:3 Huṅ 24:12; Yer 31:33; Ezek 11:19; 36:26 * 3:6 3:6 Yer 31:31 * 3:7 3:7 Huṅ 34:29

⁹ Obanga amagambi agaleetera abaatu ohubasalira ogw'ohufa gaaja n'ejono, olwo obujeeresa obuleetera abaatu ohuba bagwalaafu sibulihiraho ayo ejono?

¹⁰ Olw'ehyo ehyo ehi baatu bananga ejono eryo ery'amaani sihiriri n'ejono olwohuba hira hiri n'ejono ohuhira.

¹¹ Naahani obanga ehyo ehy'ehiseera buseera hyaja n'ejono, olwo hira ehy'oluberera sihirihiraho ayo ejono?

¹² Olw'ehyo, ng'olu huli n'esuubi eryo, husigala ni huli bagumu.

¹³ Sihuli hya Musa owewihiriranga olugoye Abayisirayiri batabona humeregenya hwomu moni wuwe ni humunjwaho.*

¹⁴ Cooka n'ohwola olwa leero luno nibo bahisirinjaliye ohwo olwohuba ni basoma amagambi aga bana Musa, basigala ni batabaania olwohuba Kurisito nj'eyene awihula abaatu emoni ko babaania.

¹⁵ N'ohwola olwa leero luno ni basoma amagambi aga bana Musa, sibagategeera olwohuba ehyabawiiha emyoyo jaawe hihiiri hubawijuhaho.

¹⁶ Aye hiisi ocuha gafugiirira Musengwa, amuwihula emoni ko gafaania ehituufu.*

¹⁷ Musengwa Mwoyo era Omwoyo wa Musengwa aya aba, aleeta edembe.

¹⁸ Naahani balabe, efe hwesihwesi aba Musengwa gawihula emoni hwafaania, huli n'ohulaga ejono lirye era habuhyabuhya hucuusiwenga ohumufaanana olw'ejono eryo eriija eyi huli mu maani g'Omwoyo Omutukuvu.

4

Embya ej'eroba ejibabiihamo eby'obunjinda

¹ Hatonda nj'owatulanga olw'ehisa hihe gaatya obujeeresa buno. Olw'ehyo, sihunanga hunwamo maani ohuhola omulimo guno.

² Hwasalayo ohutahola ebiitu eby'esoni ebi baatu bahola mu ngiso era sihutambisa bubi ehibono hya Hatonda olw'ohweyendulira ebyefe. Wabula hulomera abaatu amazima mu moni ja Hatonda era hiisi muutu amanyire hiina ehi huli.

³ Ne ni hiba ti Amanjuro Amalaji aga hubuulira sigategereheha, sigategereheha eyiri abo abatiina mu husihiiriha.

⁴ Sigategereheha eyi bali olwohuba Sitaani gabasirijasa, gabawiiha emoni ohutabona enjase ey'Amanjuro Amalaji aganjamba hu ejono lya Kurisito owaleha ehi Hatonda ali.

⁵ Hiri hiityo olwohuba sihubuulira ebitunambaho aye hubuulira ebinamba hu nje Yesu Kurisito nga Musengwa n'ohweromaho huuti huli bajeeresa benywe hu lulwe.

⁶ Hino huhihola olwohuba Hatonda owaloma ati, "Leha njabejo enjase yaaduhe mu hiirema,"* galagira enjase ohwaduha mu myoyo jeefe husobole ohutegeera huuti ejono lirye libonehera mu Kurisito.

⁷ Aye ehy'obunjinda ehyo hiri mu ndiife ohuli hy'embya ej'eroba. Ehyo hiri hiityo olw'ohwenda ohulaga ti Hatonda nj'omwene bunjanga sosi efe.

⁸ Hwosa ehiseera, ebigosi byatunyigirisa eyi ni neeyi aye sibuhenamo maani. Era wayire ebiitu bituheehera, sihunwamo suubi.

⁹ Batuhiyaania aye Hatonda satulehurira, batunyigirisa aye sibatusihiirisa.

¹⁰ Hiisi aya huja, hugenda olumbe olweta Yesu ni lutulengereeye, obulamu wuwe bubonehere mu mibiri jeefe.

¹¹ Hiri hiityo olwohuba wayire huli balamu hiisi ludaalo hubita mu meeno ga nasaja hulwa Yesu obulamu wuwe bubonehere mu mibiri jeefe ejifa.

¹² Olw'ehyo, efe ohufa hutulengereeye, ko enywe musobole ohusuna obulamu obutanwano.

* 3:13 3:13 Hunj 34:29 * 3:16 3:16 Hunj 34:29 * 4:6 4:6 Tand 1:3

¹³ Baloma mu Byanandiihiwa baati, “Nafugiirira, olw’ehyo naloma.”* Hwesi mu engeri nj’enyene ohufugiirira hwefe nj’ohugima hwaloma,

¹⁴ olwohuba humanyire huuti Hatonda owalamusa Yesu Musengwa, hwesi aja hutulamusa ng’olu gamulamusa era alitwanjulayo efe ni nenywe mu moni ja Hatonda.

¹⁵ Ale ni muhimanye muuti ndinywe omugima ni hubonaabona, ko ehisa hya Hatonda hyeyongere ohusasaana mu baatu, boosi beyongere ohumwebasa n’ohumuja enono.

Ebiyeego hubitenga hu biitu ebitaboneha

¹⁶ Olw’ehyo, wayire emibiri jeefe jitiina ni jisesenja, sihuŋwamo maani, olwohuba habuhyabuhyu obulamu weefe ow’omwoyo Hatonda abugobosa bunyaaha.

¹⁷ Sihuŋwamo maani olwohuba ebiguudyo ebi huli hubitamo bidiidiri era by’ehiseera buseera, sibyolana n’eno eritanwano erihulisuna olw’ohubigumira.

¹⁸ Olw’ehyo ebiyeego byefe hubitenga hu biitu ebitaboneha sosi ebiboneha. Hiri hiityo olwohuba ebiitu ebi hubonaho n’emoni jeefe by’ehiseera buseera aye ebyo ebitaboneha byahubano emirembe n’emirembe.

5

Amago geefe gali mwigulu

¹ Humanyire huuti emibiri jeefe ej’ohuhyalo jiri hy’eweema eyi batano bahena batusano. Era ni hulifa, Hatonda alituna emibiri ejindi mwigulu ejo ni jiri hy’enyumba ey’oluberera etanwano, eyi Hatonda omwene alitongola sosi abaatu.

² Ne ni huhiri mu mubiri guno hwesunga era huŋemba ohwambala emibiri ejomwigulu,

³ olwohuba singa Hatonda atwambasa emibiri ejo sibaja hutwagaana ni huli wereere.

⁴ Hiri hiityo olwohuba ni huhiri mu mubiri guno, hubinda olw’obulumi olwohuba sihwenda batwambule aye batwambase ehyambalo ehyo ehyomwigulu; omubiri ogwo ogutafa gumire guno ogufa.

⁵ Ehyo Hatonda omwene gahena ohuhitegeha era gatuna Omwoyo Omutukuvu ohuba ahabonero eyi huli ohuhahasa ati ehyo hiribano.

⁶ Olw’ehyo, ehituna obugumu habuhyabuhyu hiri ti humanyire huuti ni huhiri mu mubiri guno sihuŋanga huba yingo eyiri Musengwa.

⁷ Era hu hyalo huno hubaaho ni hwesiga Hatonda olw’ebiitu ebi gatusuubisa, wayire sihubibona n’emoni.

⁸ Olw’ehyo huli bagumu ne ehilwahasingire ohwenda nj’ohunwa mu mubiri guno hutiine hube ni Musengwa.

⁹ Kale hwefaaho ohusangaasa Musengwa hahibe ti huhiri mu mubiri guno oba hutiinire eyo eyi husuubira ohutiina.

¹⁰ Hiri hiityo olwohuba hwesihwesi hwenda sihwenda hulyemeerera mu moni ja Kurisito ohutusalira omusango ko hiisi muutu asune ehimusaanira olw’ebiitu ebirani oba ebibi ebi aho n’ahiiri mu mubiri guno.

Kurisito nj’atufaanania ni Hatonda

¹¹ Olw’ehyo, ng’olu humanyire huuti hyetagisa ohuna Musengwa enono, huhubirisa abaatu bebbwage. Hatonda atumanyire bulani era suubira ti mwesi mu myoyo jenywe mumanyire ehi huli.

* 4:13 4:13 Zab 116:10

¹² Ne sihuli hugesyaho hweromaho nindi eyi muli aye hwenda mube nehimwemaho ko mwepaaha hu lwefe era mube n'ehyohulomera abo abepaaha olw'ebiitu eby'ohumugulu mu hifo hy'ebyo ebyomu mwoyo.

¹³ Ni huba ni huli balalu ng'olu baloma, huli balalu olwa Hatonda. Ne ni huba ni hutali balalu, ehyo hiyeeda ndinywe.

¹⁴ Hiri hiityo olwohuba ohwenda ohu Kurisito atwendamo nj'ohutuŋuga era hwehahasa huuti ye omulala hu wuwe gafa hu lw'abaatu bosibosi era olw'ehyo bosibosi nga baba oti abafuuye.

¹⁵ Era olw'ohufa huhwe hulwa abaatu bosibosi, abo abalamu bali n'ohumanya baati sibalamu hu lwawe aye hu lw'oyo owabafiiririra gahena galamuha.

¹⁶ Olw'ehyo, sihuhitambisa magesi ag'obuutu ohutegeera ebifa hu muutu, wayire nga hwatambisanga amagesi g'obuutu ohumanya ehi Kurisito ali. N̄aahani humutegeera mu engeri eyindi.

¹⁷ Olw'ehyo, singa omuutu yesiyesi aba mu Kurisito aba afuuhire hitonde hinyaaha, ebihale biba biŋooyeŋo n'afuhiire muutu munyaha.

¹⁸ Ebyo byosibyosi Hatonda owafaanana ni neefe n'abita mu Kurisito nj'abihola. Era gahena gatunja obunjeeresa ow'ohuhubbirisa abaatu abandi boosi bafaanane ni naye.

¹⁹ Ehiri ti Hatonda afaanana n'abaatu bosibosi n'abita mu Kurisito, aŋaŋuma hubabalira ebibi byawe. Era gaatunja obunjeeresa ow'ohulomera abaatu obuhwenda obunamba hu hufaana ohwo.

²⁰ Olw'ehyo huli bahwenda ba Kurisito era Hatonda abahubbira omulanga n'abita mu hubuulira hwefe. Hubegayirira mu esiina lya Kurisito mufaana ni Hatonda.

²¹ Hatonda gaŋayo Kurisito ate nga sigaholaho hibi hyosihyosi ohuba enongo olw'ebibi byefe. Era olw'ehyo hunaba bulala ni naye Hatonda atubala ohuba bagwalaafu.

6

¹ N̄aahani ng'olu Hatonda gatunja ohuba abatambi ni naye, hubegayirira ohutatambisa bubu ehisasabirisi ehi gabaŋa.

² Hatonda aloma ati,
 "Mu hiseera hyange ehituufu
 nabagobolamo,
 era hu ludaalo olw'ohunonoha
 nabayeeda."*

Era mbalamera ti hino nj'ehiseera hya Hatonda era olwa leero nj'oludaalo olw'ohunonoha.

Ebigosi ebi Pawulo gaasuna

³ Sihwahendire hwesitaaza muutu yesiyesi mu bihuhola ko batanaha obunjeeresa weefe esiro.

⁴ Aye mu hiisi hiitu hulaga huuti huli banjeeresa ba Hatonda. Olw'ehyo hwehaliiriha bugali ebigosi omuli embeera embi,

⁵ ebihubbe, ohutubonja mu komera, abaatu ohutuyabuluhiraho, ohutamba emirimo ej'amaani, ohutalimba hwiwo n'ohuhaya ehyohulya.*

⁶ Era hulagire huuti huli banjeeresa ba Hatonda mu nebisya yeefe, mu hulaga huuti hutegeera Hatonda, mu hugumikiriza n'ohuba ab'ehyere, n'omuhuboneha ti amaani g'Omwoyo Omutukuvu gaholera mu fe era ti ohwenda hwefe hubulamo hwehubbira.

* 6:2 6:2 Yis 49:8 * 6:5 6:5 Bik 16:23

⁷ Ni hwongera hu ebyo, hulomera abaatu Amanjuro Amalanji mu maani ga Hatonda. Era hutambisa obugwalaafu ng'ehisoosa mu muhono gwefe omulungi n'omugooda.

⁸ Njalo abatunja enono abandi batujerega, abatulomaho ebirani abandi ebibi, abatulanga baati huli bajeeresha abatuufu abandi baati huli badulingi.

⁹ Batunira hy'abaatu aba batamanyire ate nga batamanyire. Batubalira mu bafu aye huli balamu era batugudya baatwite aye sihufa.

¹⁰ Wayire batunakunasa, husigala ni huli basangaafu. Wayire huboneha hy'abagadi, huleetera bangi ohuba baninda. Wayire huboneha oti hunuma hiitu hyosihyosi, huli ni hiisi hiitu.

¹¹ Enywe abaatu b'e Koriiso, efe hiisi hiitu huhromire mu lwatu eyi muli ni njuma ehubagisa.

¹² Efe hubalagire huuti mutuli hu mwoyo aye enywe mutulagire muuti hubali njaleeni mu binjeego byenywe.

¹³ Mbasunga ng'olu nahasungire abaana bange, mwesi mutulage muuti hubali hu myoyo jenywe.

Mutaholanga muhumba n'abatafugiirira Kurisito

¹⁴ Mutaholanga muhumba n'abatafugiirira Kurisito. Hiri hiityo olwohuba njuma ehinanga ohunjimba abaatu abahola ebirunamu n'abahosi b'ebibi. Oba kolagana hi enanga ohubano njagati w'enjase n'ehiirema?

¹⁵ Kolagana hi eriho njagati wa Kurisito ni Sitaani?* Hiina ehinimba omuutu afugiirira Kurisito n'atamufugiirira?

¹⁶ Era kolagana hiina eriho njagati wa Yekaalu ya Hatonda n'eyebitali Hatonda? Huli Yekaalu ya Hatonda Omwene Bulamu. Era Hatonda galoma ati, "Naabenga mu bo era nagendenga ni nabo. Nja huba Hatonda waawe, boosi banaabenga baatu bange."*

¹⁷ Era Musengwa aloma ati,
"Olw'ehyo, mubanjwemo,
mubeyabuleho.
Mutanjambanga hu hiitu ehitali hitukuvu,
keesi nja hubasangaalira."*

¹⁸ "Nja huba Semwana
era mwesi muja huba baana bange.
Ese Musengwa Omwene Bunangi, ndiise aloma."*

7

¹ Bameeri bange abahoda, ng'olu batusuubisa ebyo byosibyosi, hulongoose obulamu weefe hulehe ohuhola ebiitu ebyonoona emibiri n'emyoyo jeeffe, ko husobole ohubeera erala abagwalaafu olw'ohutya Hatonda.

Esangaalo Iya Pawulo

² Bahyange mubeho n'anamututa mu myoyo jenywe. Enjuma muutu oyu huholangaho ehibi oba oyu hulyakulangaho oba oyu hwebaho.

³ Sindoma hino hubasalira musango. Nahromaho hale ti mutuli hu myoyo era huli njalala mu bulamu nomu hufa.

⁴ Mbesiga bugali era mbenyumirihisamo. Olw'ehyo wayire mbaaye n'ebigosi bingi aye sigaaye ni ndi musangaafu bugali.

* **6:15 6:15** Mu bitabo ebindi bamulanga baati Bbeliya. * **6:16 6:16** Leev 26:12; Ezek 37:27; 1 Kor 3:16; 6:19

* **6:17 6:17** Yis 52:11 * **6:18 6:18** 2 Sam 7:14; 1 Linjo 17:13; Yis 43:6; Yer 31:9

⁵ Era ni hwola e Makedoniya, sihwasonaho bujeerero olwohuba batugudya mu hiisi ngeri era ehiseera c'ehyene ni hunjirinana n'abaatu ko n'obuti owaali mu myoyo jeefe.

⁶ Aye Hatonda agumya abo abanjoyemo amaani gatugumya n'abitira mu huuja hwa Tito n'anwa eyo.

⁷ Ohuuja huhwe sinje ohwatugumya hwojene aye hwasuna obugumu ni gatulomera ng'olu mwamusangaasa bugali. Tito gatulomera ng'olu munjemba ohumbonaho, ng'olu mwehubba mu hifuba olw'ebyo ebyaliho era ng'olu mundumirwa bugali. Ebyo byosibyosi byeyongera ohusangaasa.

⁸ Wayire ebbaluja eyi nabanandiihira yabaleetera ohunakuja, sinehebulisa lwahiina nayinjandiiha. Ne wayire noola ehiseera nehebulisa olwohuba yabanakuja, ehyo hyali hya ahaseera buseera.

⁹ Cooka njahani ndi musangaafu silwohuba ti nabanakuja, olwohuba ohunakuja hwenywe hwabaleetera ohwehubba mu hifuba mwenyuma. Hwali husiima hwa Hatonda enywe ohunakuja, olw'ehyo njajuma hibi ehi hwabahola.

¹⁰ Ohwehubba mu hifuba ohu Hatonda asiima hugima omuutu genyuma hya munjeramo ohunajoha era omuutu oyo sigehebulisa. Aye ohwehubba mu hifuba ohwa hamooyo mooyo, hunjwamo ohusihiiriha.

¹¹ Ale mubone ohwehubba mu hifuba ohusangaasa Hatonda ng'olu hwaleetera hiisi mulala hu enywe ohwenjonyaho, obusungu ohubanjamba olwa oyo owanjwaho endibo n'ohutandiiha ohuutya, ohunjemba ohumbonaho. Era hyabaleetera ohwenda bamubonerese omuhosi w'ebibi. Mu ebyo byosibyosi mwalaga muuti njajuma ehy'ohuboloobya.

¹² Olw'ehyo sinanjandiiha hu lw'omuutu owahola ehibi, oba olwa oyo oyu basonyaho aye nabanandiihira lw'ohwenda huhahasa mu moni ja Hatonda ti mutwenda.

¹³ Ebyo byosibyosi bitugobosamo amaani. Era ohumeeda hu ehyo, hwali basangaafu bugali olwohuba mwesimwesi mwaleetera Tito ohuba musangaafu.

¹⁴ Naali nenyumirihise eyiri Tito ng'olu muli balaji, hiraji ti simwaswasa. Aye ng'olu byosibyosi ebi hwabalomera byali bituufu, n'ohwenyumirisa hwefe eyiri Tito sihwali hwabudulingi.

¹⁵ Era Tito abenda bugali mwesimwesi ohuhirira erala nahebuulira engeri eyi mwamusangaaliramo, ng'olu mwamugondera ko n'enjono eri mwamuja.

¹⁶ Ndi musangaafu olwohuba mu biitu byosibyosi panga ohubesiga.

8

Ohugaba

¹ Aboluganda, njahani hwenda mumanye hu binjamba hu hyere ehi Hatonda gaanja ebibubbu by'abafugiirira ebyomu twale ly'e Makedoniya.

² Wayire baali n'ebigosi eby'amaani era ni bali bagadi bugali, basigala ni bali basangaafu era ehyo hyabaleetera ohugaba n'omwoyo mulala.

³ Mbalomera ehituufu ti bagaba n'ohusingisaho ng'olu baali ni basobola. Era ehyo bahihola hulwa ohwenda hwawe abeene.

⁴ Batwegayirira bugali hubafugiirire ohusoloohesa abaatu ba Hatonda abali mu Yerusalemu obuyeedi.

⁵ Baahola ehi hwali ni hutabasuubiriramo! Beheerera hwenjayo eyiri Musengwa, ng'oluvanyuma batweja hwesi olw'ohusiima hwa Hatonda.

⁶ Olw'ehyo hwahubbirisa Tito ohutiina mu moni n'omulimo ogw'ohubasoloosamo obuyeedi, mu ngeri eyi gaali n'agutagihireho.

⁷ Aye ng'olu muli ndinywe abasinga abahyenywe mu hiisi hiitu; mu hufugiirira, mu hubuulira, mu humanya ebinjamba hu Hatonda, mu huba abaheneerefu era nomu hutwenda, hwenda mube c'ehyene nomu hugaba.

⁸ Sindi hubalagira aye nenda hubona obuheneerefu bw'ohwenda hwenywe ni ngeragerania n'ohwenjaayo hw'abaatu abandi.

⁹ Mumanyire ehyere ehi Musengwa weefe Yesu Kurisito ali ni nahyo. Wayire gaali mujinda ne gafuuha mugadi hu lw'ohwenda mufuuhe banjinda hu lw'obugadi wuwe.

¹⁰ Ese, hino nj'ehijeego hyange hu binjamba hu husoloosa obuyeedi. Omwaha ogu-bitire ndinywe omweheerera simu husoloosa hyonene aye nomuhuba baheneerefu ohuhihola.

¹¹ Olw'ehyo muheneereese omulimo ogu mwatagiha era obuheneerefu obu mwali ni nawo butiinire njalala n'ohuhita mu kola ni mwema hu pamba yenywe.

¹² Hiri hiityo olwohuba omuutu anagaba n'obuheneerefu era ganjayo ni geema hu ebi ali ni nabyo Hatonda amusiima era samubalira hugaba ebi anjuma.

¹³ Sinenda hubahalubya, abandi ni beyagala aye nenda njabejo ohunjeranera.

¹⁴ Mu hiseera hino muli n'ebingi, olw'ehyo hiraŋi muyeede abo abanjuma. Era mwesi ni munahabe ni mujuma nibo ni bali ni nabyo, banahabayeede. Mu ngeri eyo njanahabe njaliŋo ohunjeranera.

¹⁵ Ng'olu hyanandiihiwa hiiti, "Oyo owahumbaanianga ebingi, sigaali n'ebingi era ni nooyo owahumbaanianga ebitotono, sigaali n'ebitotono."*

Batuma Tito ohutiina e Koriiso

¹⁶ Neyaasa Hatonda owanja Tito omwoyo ogubalumirwa hy'ese.

¹⁷ Sigahoma hu hufugiirira ehi hwamuloma ohuhola hyonene aye yeesi omwene gaali muheneerefu ohuuja eyi muli abayeede.

¹⁸ Era huli humutuma n'omulebe oyu ebibbubbu by'abafugiirira ebyeno byosibyosi bina enono olw'ohulomera abaatu Amanjulo Amalanji.

¹⁹ Era n'ehindi, ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito byamwangala atunjerehere ni hunjira obuyeedi, olw'obujerera bunu obu huhola ohuja Hatonda enono n'ohulaga ng'olu huli baheneerefu ohuyeeda.

²⁰ Hwenda hwegenderese njatabano hwemulugunya hu engeri eyi husoloosamo n'eyi hugabamo obuyeedi obubitiirifu hy'obwo.

²¹ Ehigendererwa hyefe huhola ebirunamu, simu moni ja Hatonda yenene aye nomu moni j'abaatu boosi.*

²² Olw'ehyo huli hubanjindihira omulebe owundi njalala ni nabo. Mirundi mingi, huweene omulebe oyo n'alaga ati munyikifu mu hwenda ohuyeeda abahye. Era njahani geyongeeye ohunyikira olwohuba abalimo esuubi ebbala eryohugaba ni muteemota.

²³ Tito niye mumumanyire muuti mutambi wahyange oyu kola ni naye olw'ohubagasa. Abalebe aba ali ni nabo, bahwenda ohujwa mu bibbubbu by'abafugiirira ebyeno, abanjeesa Kurisito enono.

²⁴ Olw'ehyo mulage abasaaja abo obuhahafu w'ohwenda hwenywe ko ebibbubbu by'abafugiirira byosibyosi bihahase era bimanye biiti ebi hubenyumirihisamo, bituufu.

9

Ohuyeeda abafugiirira Kurisito

¹ Sihinjetagisa hubanjandihira hu binjamba hu buyeedi owohunjirira abafugiirira Kurisito abali mu Yersaalemu.

* 8:15 8:15 Huj 16:18 * 8:21 8:21 Nge 3:4

² Hiri hiityo olwohuba manyire ti muli baheneerefu ohuyeeda era mbayenga mbapaaha eyiri abaatu b'e Makedoniya ti ohuŋwa omwaha ogwo, abalebe abomu twale ly'Akaya baheneerefu ohusoloosa obuyeedi. Era obuheneerefu wenywe buleeteeye bangi ehinyeegenyege boosi ohwenda ohuŋaayo obuyeedi.

³ Aye ndihuŋindiha abalebe abo ko ohupaaha ohunabapaaha hutaba hwawereere aye mube betegefu ng'olu naloma ti muli betegefu.

⁴ Hiri hiityo olwohuba singa niija n'abalala hu baatu b'e Makedoniya, hwagaana ni mutetegehire, ehyo hija hutuleetera si efe hwenene aye ni nenywe mwesi ohuswala olwohuba naali kenire ohubapaaha.

⁵ Olw'ehyo mbona ti hiraŋi ohubasindihira abalebe beheerere ohubahyalira, babayeede ohuheneresa etegeha ey'ohusoloosa obuyeedi obu mwasuubisa. Ehyo ko hirage hiiti mwanayo muhweyendera, aŋaŋuma hubaŋalirisa.

⁶ Muhebulire muuti oyo amwa aŋatono, aligesa bitono era ni nooyo amwa aŋabbala, aligesa bingi.

⁷ Olw'ehyo hiisi muutu agabenga ng'olu aba n'asalireŋo mu mwoyo gugwe, sosi muhweŋagia oba olw'ohumuŋagia. Hiri hiityo olwohuba Hatonda genda omuutu agaba n'esangaalo.

⁸ Era Hatonda aŋanga ohubaŋa n'ebisingaho ebi mwetaaga, ko musobole hiisi hiseera ohuba n'ebibahena era musobole ohutambisa ebisigalaho ohuyeeda abali muwetaavu.

⁹ Era Ebyaŋandihiwa biroma biiti,
 "Gagabira abagadi n'ehyere,
 era balihebulira ehyere hihye
 emirembe n'emirembe."*

¹⁰ Era Hatonda aŋa omulimi owumo owohumwa n'emere ey'ohulya, aja hwaso owumo wenywe mwaheyongera ohuyeeda abo abanuma.

¹¹ Hatonda aja hweyongera ohwasa hiisi ehi muli ni nahyo ko musobole ohuŋa obuyeedi abanuma era obuyeedi owo ni bubita mu efe ohwola eyiri abo abawetaaga ko abaatu abo beyaasenga Hatonda olw'ebyo ebi muholire.

¹² Ehyo kiroma olwohuba obuyeedi wenywe sibuhoma hu huleetera abaatu ba Hatonda ohusuna ebi baŋuma hyoŋene aye higima baatu beyaasa Hatonda bugali.

¹³ Ni balibona ehyere hyenywe eyi bali ko n'eyiri abaatu abandi, baja hujumirya Hatonda olwohuba muliba mulagire ng'olu mugondera ebiragiyo bibye era ti mu butuufu oweene mwafugiirira Amaŋuliro Amalaŋi aga Kurisito.

¹⁴ Era muja huba bahoda eyi bali era babasabirenga ekabi ohuŋwa eyiri Hatonda olw'ehyere ehy'amaani ehi gabaŋa.

¹⁵ Era hweyaasa Hatonda olw'ehirabo hihye ehyo ehyeŋunjisa.

10

Omuhwenda wa Kurisito

¹ Ese Pawulo oyu abandi munywe baloma baati mbo ndi muti era baati mbo nimba ni nenywe tya ohubahayula aye aŋa mubula nga ko nehambuŋasa mu bbaluŋa, hambalombe ni mbegayirira olw'ehisa n'ohwenomeha hwa Kurisito.

² Mbasunga mutandeetera huba n'ehabyo ni nijire eyo, olwohuba eyo, eriyu abaloma baati huli baatu buutu hya nibo era hwesi hwebisya ng'olu baatu abandi mu hyalo hino bebisya. Olw'ehyo suubira ohuba n'obusambuha eyi bali.

³ Hiri hiityo olwohuba, wayire hwesi huli baatu buutu ng'olu baloma, efe sihusoola mu ngeri eyi baatu buutu basoolamo.

* 9:9 9:9 Zab 112:9

⁴ Ebisoosa ebyefe sibya mu hyalo hino aye binjwa eyiri Hatonda era biri n'amaani ohusihirisa amaani g'omusigu.

⁵ Husimya ebibono byosibyosi ebireetera abaatu ohutamanya Hatonda. Era hucuusa epeega yaawe baba ti bagondera Kurisito.

⁶ Ni munahafuuhire erala abagondi eyiri Kurisito, huja hugudya hiisi muutu omujeemu.

⁷ Mulengerere esonga era mufaanie ehituufu. Oyo owejeegaho ati nje yenene anjeeresa Kurisito, ali n'ohuhimanya ati hwesi huli banjeeresa ba Kurisito abatuufu.

⁸ Wayire nepaaha olw'obunangi obu Musengwa gaatuja, ehyo sihipambya soni olwohuba Kurisito gaabutuja ko husobole ohubagumya mu hufugiirira sosi ohubahenamo amaani.

⁹ Sinahendire huboneha oti mbatihirisa n'ebi pandiha mu bbaluŋa jange.

¹⁰ Hiri hiityo olwohuba abaatu abandi baloma mbo, "Ebbaluŋa ja Pawulo kambwe era j'amaani aye omwene munafu n'ali ni neefe era ebi aloma adafaaya hudafaaya."

¹¹ Aye abaloma baaty, bali n'ohumanya baati ebi huloma mu bbaluŋa jeefe, mbebi hulihola ni hujire eyo.

¹² Efe sihweta hu daala erala oba ohwegeragerania hu abo abeginiha. Abeene beeteraŋo esambo eji banjeega baati tuufu era bajifuula ehipimo ehy'ohwegerageranihisyo abeene hu beene. Ehyo hiraga busiru.

¹³ Ne efe sihuja hwepaaha ohuhiraho ng'olu hisaana, ohutusaho huja hwepaaha hu binjamba hu mulimo ogu Hatonda gatunambya era mwesi omulimo ogwo gubahooheramo.

¹⁴ Hwahali hutuumire esalo ohwepaaha hu lwenywe mubanga ni mutali balala hu abo aba Hatonda gatunambya ohulomera Amanuliro Amalanji aganjamba hu Kurisito.

¹⁵ Ate era sihwepaaha hulwa ebi bandi bahola ebulafu w'esalo j'omulimo ogu Hatonda gatunambya.* Husuubira huuti muja hunangala mu hufugiirira hwenywe era n'omulimo gwefe mu enywe gweyongere ohugalama.

¹⁶ Ehyo hyahatuleetera ohubuulira Amanuliro Amalanji mu bitundu ebindi olwohuba efe sihwepaaha olw'omulimo ogu bandi baahola.

¹⁷ Aye hyanjandiihiwa hiiti, "Oyo owepaaha, gepaahenga olwa Musengwa."*

¹⁸ Hiri hiityo olwohuba omuutu oweginiha, sinje oyu Musengwa asiima aye asiima nj'oyo oyu omwene aginiha.

11

Pawulo n'aberanga abahwenda

¹ Nahabasungire mwehalirihoho obusirusiru wange. Era peega ti muli huhihola.

² Mbabubira era ewuba erindi ni nalyo linjwa yiri Hatonda, olwohuba nabahobya nabaleeta eyiri Kurisito mube babe yenene, mbaneyo eyi ali ni muli bagwalaafu hy'omuhaana atanenyuhangaho n'omusinde.

³ Aye ndimo ohutya ti ng'olu etemu yadulinga Kaawa, mwesi munangire ohubbaama mwanjwa hu mazima ga Kurisito.*

⁴ Hiri hiityo olwohuba muli bangu b'ohufugiirira omuutu singa gaaja gabuulira ebinjamba hu Yesu owundi, otali oyo oyu hwabuulira oba mwafugiirira omwoyo owundi atali oyo oyu mwasuna oba mwafugiirira Amanuliro agandi agatali ago aga hwalomera.

⁵ Aye sipeega ti abo abeeranga abahwenda abahihenaho bali n'ehibaakira.

* **10:15 10:15** Oba: Sihuja hwepaaha olw'ehiitu ehi otanjanga hupima aye huja hwepaaha ni hwema hu hipimo ehi Hatonda omwene hipimo gatutuma ohuhola, nga mwesi pomu muli. Era sihwepaaha olw'ehiitu ehi bandi baahola. * **10:17 10:17** Yer 9:24 * **11:3 11:3** Tand 3:1-5,13

⁶ Pangire ohuba ni taali mulomilomi mulani, ne abo sibaakira humanya amazima era mu hiisi ngeri ehyo hwahibahahasa bulani.

⁷ Ni nababuulira Amanuliro Amalani ohunwa eyiri Hatonda, sinabasasulisa. Olwo ko mujeega muuti obuhwenda obu nabalomera waali bunumamo samuuna? Oba nahola hibi ohweyisa tyo?

⁸ Ni naali eyo ni mbaholamo omulimo, nali hy'onyaga ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito ebindi, olwohuba mbebi nasunangamo obuyeedi mu hifo hy'ohubusuna mu enywe.

⁹ Era ni naali eyo, ni nabangaŋo ehi nenda, nanumanga wayire mulala hu enywe oyu nasitonjereranga olwohuba abalebe ab'e Makedoniya bandeeteranga obuyeedi. Nehuumanga ohutaba n'engeri yosiyosi ey'ohusitonjolera muutu yesiyesi era nja hweyongera ohutabasitonjerera.

¹⁰ Mu hino nanuma muutu yesiyesi mu twale ly'Akaya aja hundobera ohwepaaha olwohuba nanuma ehi ndicusamo ohufugiirira obuyeedi ohunwa eyi muli. Era ehi ndoma nj'amazima mu siina lya Kurisito ali mu bulamu wange.

¹¹ Mutajeega muuti hino kiroma olwohuba simbenda. Mu butuufu ni Hatonda yeesi amanyire ati mbenda.

¹² Wabula nja hutiina mu moni n'ohutanaana obuyeedi wenywe olw'ohwenda ohusimya abo aberanga abahwenda bataba n'ehi bemaho ohwepaaha n'ohutwegerageraniaho.

¹³ Abaatu abo abeeranga abahwenda bakuyakuyi era mu bukuyakuyi waawe beranga ohuba bahwenda ba Kurisito.

¹⁴ Era ehyo sihyenunjisa, olwohuba ni Sitaani yeesi gefuula ohuba malayika ow'enjase.

¹⁵ Mu ngeri nj'enyene sihyenunjisa abajeeresaba babe ohwefuula ohuba abajeeresaba abahola ebirunamu. Ne hu komerero baja husuna ehibonereso ehisaana ebikolwa byawe.

Ohubonaabona hwa Pawulo ng'omuhwenda

¹⁶ Ng'olu kenire ohuhiroma nindi hambagoboleremo: Mutajeega muuti ndi musiru. Aye ni muba ni mujeega muutyo, kale mupire hy'omusiru keesi nepaaheho.

¹⁷ Ohwepaaha hwange huno, sihunwa yiwa Musengwa aye kihola ng'omusiru.

¹⁸ Ng'olu bangi bepaaha olw'ebibaholire, keesi hanepaaheho.

¹⁹ Olwohuba muli bagesi ehiena nj'ehigima ni mwehaliriha ebibono by'abasiru abo?

²⁰ Dala ndimufayo omuutu ohubafuula abeedu babe oba ohubanyaga, oba ohubacuhisa nana ni nanala, oba ohubeeba lubona?

²¹ Kale handome ti swaye olwohuba sihwanga hubahola hy'abo. Aye nanabango owepaaha mu hiitu hyosiyosi, keesi nja hwepaaha era hino kiroma hy'omusiru.

²² Abepaaha abo sibaloma mbo Mubbebulaniya? Keesi ndi Mwebbulaniya. Baloma baati mbo Bayisirayiri? Keesi ndi Muyisirayiri. Baloma baati mbo bejuhulu ba Yibbulayimu? Keesi ndi mwijuhulu wa Yibbulayimu.

²³ Kaho baloma baati mbo bajeeresaba ba Kurisito? Oba ndi huloma hy'omulalu. Ese kolire emirimo ohubahira. Basidihire mu komera emirundi mingi ohubahira. Emirundi mingi batiinire ni bakubba bugali ohubahira era punyire hu hufa emirundi mingi.

²⁴ Emirundi etaanu, Abayudaaya bakubba esimbo amahumi adatu namwenda.*

* 11:24 11:24 Mag 25:3

²⁵ Emirundi edatu ni batambisa oluga, lulala baakubba amabaale era emirundi edatu eryato omu naali ni gendera lyabwagiha nahena omuusi n'owiire mu nyanja naagati.*

²⁶ Mu ngendo jange enyingi eji ngendire, ponire enjabi ohundya, abeebi, ebigosi ebi Bayudaaya bahyange ko n'Abatali Abayudaaya banjohiseho. Ponire ebigosi mu bibuga nomu byalo, mu nyanja ko n'abaatu aberanga mbo balebe mu Kurisito.

²⁷ Fululuhene ni fabina bugali ni kola omuusi n'owiire ohweyemeresano era ebiseera bingi ni talimba hwiro. Enjala n'enduho birumire hu ese emirundi mingi. Embeho efuunire hu ese ni puma hyahwedanya hu magumba.

²⁸ Ebyo n'obitaaye hu tulo, hiisi ludaalo pulira ni nyigirisiwa n'omugugu ogw'ohulabirira ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito byosibyosi.

²⁹ Nj'ani anwamo amaani, ndi ndumwa? Nj'ani ahemewa gaagwa mu hibi, nasihinduma?

³⁰ Nimba wa hwepaaha, nja hwepaaha olw'ebyo ebiraga obunafu wange.

³¹ Hatonda era Semwana wa Musengwa weefe Yesu Kurisito, oyu baatu bali n'ohunga enono emirembe n'emirembe, amanyire ati sindulinga.

³² Ni naali mu hibuga Damasiko, gavana oyu habaha Areete gataho, galagira abasirikale babe ohuhuuma ehibuga ehyo butiribiri bapambe,

³³ aye abahyange nga baata mu gunaaba nga banjihisa mu dinisa eryali mu hiteepe ehyali ni hyeswanigirisa ehibuga, nga punuha.*

12

Ohwolesewa hwa Pawulo

¹ Naahani leha nindi nepaaha wayire nga njanuma ehi higasa. Leha mbalomere ebinamba hu hwolesewa nohu biitu ebi Musengwa weefe Yesu Kurisito gaakwehulira.

² Emyaha ehumi neene ejibitireho, Hatonda gaanjira mulala hu abafugiirira Kurisito, mwigulu eryohudatu. Era omuutu oyo mumanyire ne simanyire oba hyaliho n'ahiiri mulamu oba hwali hwolesewa aye Hatonda omwene nj'amanyire.

³ Ese manyire ti omuutu oyo oba gaali ahiiri mulamu oba bbe, ehyo Hatonda omwene nj'amanyire,

⁴ ese ehi manyire hiri ti bamunira mu hifo ehy'ohwesiima. Ni goola eyo, ganjulira ebibono ebi muutu atasobola hunyonyola era anjuma lukusa ohubiroosa.

⁵ Kale nja hwepaaha olwebyola hu muutu oyo aye sinja hwepaaha olw'ebyo ebipambaho ohutusaho obunafu wange.

⁶ Ate nindi wayire saalaho ohwepaaha, sihiba ni hiraga hiiti ndi musiru olwohuba gahali mazima. Aye sinabijemo olwohuba sinenda muutu yesiyesi ohumbona mu hifaananyi ehindi ohuhiraho ehy'ebyo ebi kola oba ebi ndoma.

⁷ Aye Hatonda olw'ohwenda tehudumbasa olw'ebiitu ebyenunjisa ebi nabona, gaasyoha olunwa mu mubiri lungudye. Olunwa olwo, nj'omuhwenda wa Sitaani.

⁸ Era efunda edatu negalihira Musengwa weefe gaponie obulumi owo.

⁹ Aye gangobolamo ati, "Ehisasabirisi hyange hihuhena olwohuba amaani gange gabonehera mu bunafu." Olw'ehyo nja hwepaaha olw'obunafu wange ko obuango wa Kurisito bubonehere mu ese.

¹⁰ Ehyo c'ehigima hulwa Kurisito naaba musangaafu olw'obunafu wange, nolu abaatu banduha, nolu mba mu bigosi, nolu bakiyaania, nolu mbonaabona olwohuba nimba munafu aho ko mba ndi w'amaani.

Obuuti obu Pawulo ali ni nawo olw'esambo j'Abakoriiso

* 11:25 11:25 Bik 16:22; 14:19 * 11:33 11:33 Bik 9:23-25

¹¹ Fuuhire hy'omusirusiru aye ndinywe omundeteeye ohwebisya tyo. Mwahali musiima olwohuba abahwenda aberanga ab'amaani abo sibaakira wayire nga puma aya ndi.

¹² Ni naali eyo, mu hugumikiriza ohw'amaani nahola obubenero owejunjisa ko n'ebyamaliholiho ohubalaga ti ndi muhwenda omutuufu.

¹³ Ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito ebindi bibahira mu ngeri hi? Ohutusaho ti nibo nabasunganga obuyeedi aye enywe bbe. Musonije olw'ohubaleha ebulafu mwihyo.

¹⁴ Naahani netegehire ohubahyalira omulundi ogwohudatu, cooka era sinja hubasitonjerera. Hiri hiityo olwohuba simbendaho byenywe aye nenda myoyo jenywe. Muhimanyire bulani muuti muli baana bange. Ne abaana sinje ababiihiraho abasaaye baawe aye abasaaye nj'abalabirira abaana baawe.

¹⁵ Nja huba musangaafu ohunaaayo ebyange byosibyosi era keesi neneereyo erala hu lwenywe. Wayire nga mbenda bugali, enywe munyenda hamooyomooyo.

¹⁶ Muhimanyire muuti sinabasitonjerera aye abandi hu enywe baneega baati mbo ndi mukuyakuyi era nabadulinganga.

¹⁷ Ne ehyo nahiholanga mu ngeri hi? Mu abo aba nabatumiranga, mulimo oyu n'atambisa ohubalyakula?

¹⁸ Nasunga Tito ohuuja eyi muli era gaaja n'omulebe owundi. Nalijo ehi Tito gabalyakula? Episa yange n'eyiye sinje enyene era sihuli n'ehigendererwa hirala?

¹⁹ Oba muneeega muuti huli hwenoomya hwenoomya mu moni jenywe? Efe, mu moni ja Hatonda huloma ng'olu Kurisito genda hulome era hiisi ehi huhola huhihola olw'ohubayeeda.

²⁰ Tya ohuuja eyo mbagaane ni mutali ng'olu nenda mube era mwesi mumbone ni tali mu hifaananyi ehi musuubiriramo. Tya ohuuja mbagaanemo obuyoga, egongi, obusungu, ohwesalasalamo obubbubbu, owiimi, ohunahana esiro, ohugeyana, ohwehudumbasa n'ohwetabujula.

²¹ Era tya ti ni nahaaje, esoni jiripamba mu moni ja Hatonda wange, ehyo hindetere ohulira amangi olw'abangi hu enywe, nanyuma ayo abaahola ebibi ndibebbwaga ebibi ebi bahola, omuli ohwejabaata n'obuhwedi n'ohuba n'emoni enyangu.

13

Ohulabula ohusembayo

¹ Guno guja huba mulundi gwohudatu ohuuja eyo ohubahyalira. Ehyandiihiwa hiroma hiiti "Hiisi songa bayihahasenga ni njalijo obujulizi ow'abaatu babiri oba badatu."*

² Ni nabahyalira efunda eyohubiri nalabula abo abaahola ebibi ko ni naabo bosibosi abali hubbenga. Era wayire sindi ni nenywe, ngobolamo ohubalabula ti ni nahaaje, nanyuma muutu abbenga oyu ndisasira.

³ Ehyo kiroma olwohuba mwenda ahabonero ahahahasa haati Kurisito aloma n'abita mu ese. Muhimanye muuti Kurisito simunafu aye ali n'amaani ag'ohubahangafula.

⁴ Wayire sigalaga ati w'amaani ni baali ni bamuhomerera hu musalabba aye olw'amaani ga Hatonda naahani mulamu. Hwesi mu ye Hatonda atunja amaani ohubaholamo omulimu gugwe wayire abandi baloma mbo huli banafu mu malomere.

⁵ Hiisi muutu gehebere omwene abone hanye ahiiri mu hufugiirira. Simumanyire muuti Yesu Kurisito ali mu enywe? Ohutusaho nga mwenda hwendulinga!

⁶ Suubira ti muja huhifaania muuti efe ng'abahwenda abatuufu aba Kurisito, sibituhayanga.

* 13:1 13:1 Mag 17:6; 19:15

⁷ Husaba Hatonda abayeede muleheyo ohuhola ebibi, silwa hwenda huboneha oti hwabaholamo omulimo omulani aye enywe muhole ebirani, ng'olu hiboneha oti efe hwalemererwa.

⁸ Hiri hiityo olwohuba sihunanga huhola ehiitu ehiringirira Amanjuro Amalaji, ohutusaho ohubona huuti hugasoolerera.

⁹ Husangaala ni batubona baati huli banafu aye enywe ni muli bagumu mu hufugiirira. Olu'ehyo hubasabira mube badimamu.

¹⁰ Hino nj'ehigima ni mba ni tali ni nenywe mbanandiihira ni mbaloma ebiitu bino, ko hibe ti ni nijire eyo taba w'ehabyo ni tambisa obuñangi obu Musengwa gaapa ohubayeeda, sosi hubasihiirisa.

Obuheese

¹¹ Aboluganda, ni keneresa mweraba. Mufube ohuba badimamu mu hufugiirira, mute omwoyo hu bimbalomire, muholenga hirala, mumenye mu miyaaya n'abahyenywe era Hatonda atulaga ohwenda era atuna emiyaaya, anaabenga ni nenywe.

¹² Hiisi muutu aheese owahye mu keesa ey'abaatu abagwalaafu.

¹³ Abafugiirira Kurisito abeenosibosi babahehiise.

¹⁴ Ehisabirisi hya Musengwa Yesu Kurisito n'ohwenda hwa Hatonda, n'obulala ow'Omwoyo Omutukuvu, bibenga ni nenywe mwesimwesi.

Ebbaluṅa eyi Pawulo gaṅandiihira Abagalatiya Enyanjula

Pawulo omuhwenda wa Yesu nj'owaṅandiihira *Abagalatiya* ebbaluṅa yino (1:1). Ebbaluṅa yino Pawulo gayiṅandiihira ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito abomu twale ly'e Galatiya ṅagati w'omwaha ogw'ane namunaana n'ogwataanu namusanvu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Abahugu mu by'Ebbayibbuli bateberesa baati Pawulo gaṅandiiha ebbaluṅa yino n'ali mu Efeeso oba e Koriiso.

Pawulo gaṅandiihira ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito mu Galatiya, omwali Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya. Gaṅandiiha n'aṅahania esomesa ey'obudulingi mbo abafugiirira Kurisito baali n'ohuhuuma amagambi g'Ehiyudaaya ohuṅwa mu Ndagaano Ekayire, ohuhirira erala ohuhomola. Ehindi, baali baleetera abafugiirira Kurisito ohuba n'ohubuusuusa mu Pawulo ohuba omuhwenda owa Yesu. Hino hyagira Pawulo gesolaho ohulaga ati muhwenda (1:11-2:14). Gaṅandiiha n'anyonyola ati omuutu ali n'ohufugiirira Kurisito ko ganonoha (2:16). Era abaatu banonoha olw'ehisasabirisi hya Hatonda, sosi olw'ebiraṅi ebi bahola.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Pawulo atandiha n'ohuheesa (1:1-5)
2. Pawulo aloma hu biṅamba hu magambi (1:6-2:21)
3. Pawulo anyonyola hu biṅamba hu magambi n'ehisasabirisi hya Hatonda (3:1-4:31)
4. Pawulo alabbira abafugiirira Kurisito hu ngeri eyi bali n'ohumenyamo (5:1-6:10)
5. Hyamugaso omuutu ohucuusiwa mu bulamu wuwe ohuhira ohuhomola (6:11-18)

Ohweyanjula ko n'obuheese

¹ Ndiise Pawulo omuhwenda wa Kurisito abanandiihira enywe abafugiirira Kurisito abali mu twale ly'e Galatiya. Ese Pawulo sindi muhwenda olwohuba ti abaatu batobola oba omuutu obuutu ohuutuma. Aye ndi muhwenda olwohuba Yesu Kurisito ni Hatonda Seefe owamulamusa, nj'abanyangala era baatuma.

² Ese ko n'abalebe bosibosi mu Kurisito abali ṅano hubahehiiseho enywe ebibubbu by'abafugiirira Kurisito mu Galatiya,

³ Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito babanambire ehisasabirisi era babaje emiyaaya.

⁴ Yesu Kurisito oyo olw'ohugera hwa Hatonda era Seefe, geṅaayo bamwita hu lw'ebibi byefe atunonole mu mulembe guno omubi.

⁵ Ale abaatu banjenga Hatonda oyo enono emirembe n'emirembe, Amiina.

Amanuliro Amalaṅi amatuufu

⁶ Bahyange, hikenire efiiri hu mutwe ohuba ti musenguhire ohuṅwa hu Hatonda owabalanga mufuuhe baana babe olw'ehisasabirisi hya Kurisito oyu mwahafugiiriranga, mangumangu mwabbaamira hu somesa eyindi eyi babadulinga baati mbo yoosi manuliro malaṅi,

⁷ ate nga ko panaṅo. Ehihulu hiri hiiti ṅaliṅo abaatu abali hubanwitania olw'ohwenda ohuhoohera ebyawe mu Manuliro Amalaṅi agaṅamba hu Yesu Kurisito.

⁸ Aye ṅanabaṅo omuutu agesyaho ohubabuulira obuhwenda obundi obutali owo obu hwabaleetera oludaayi, omuutu oyo n'olwaba mulala hu fe abahwenda oba malayika ohuṅwa mwigulu, Hatonda amusyemanga!

⁹ Ng'olu hwahena ohubalomera, nindi kigobolamo ti, hanye njalino omuutu ali hugesyaho ohubabuulira obuhwenda obundi owenjabulo hu bula obu mwafugiirira, Hatonda amusyenanga!

¹⁰ Bino simbiroma olw'ohwenda ohwenomya eyiri abaatu wabula olw'ohwenda Hatonda asiime ebi kola. Olwohuba singa kola ogw'ohwenomya eyiri abaatu, anjo mba sipanga huba mujeeresa wa Kurisito owolereeye.

Engeri eyi Pawulo gafuuhamo Omuhwenda wa Yesu

¹¹ Aboluganda, nenda mumanye hino ti Amanjuro Amalanji aga ndomera abaatu sigahuseega buseege.

¹² Sinagasuna hunwa hu muutu yesiyesi oba ti omuutu nj'owasomesa, ohutusaho Yesu Kurisito omwene nj'owagambwihulira.

¹³ Manyire ti mwanjura ebinamba hu bulamu wange ni naali ni kiiri mu diini ly'Ehiyudaaya era ng'olu nahiyaanianga ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito aba Hatonda gaali n'ahenire ohutongosa era ng'olu nagesyaho ohubisihiirisa.

¹⁴ Ebinamba hu bumanyi ow'ediini ly'Ehiyudaaya naali netemaho mutwe era ni njajuma wa muwolo gwange owaali ni gapunyamo era ni nenda abaatu bosibosi banambe obulombolombo w'abasehulu beefe.

¹⁵ Cooka Hatonda mu hisasibirisi hihye owanjabula ni kiiri nomu hida hya maama, olw'ohusiima huhwe gananga tambe omulimo gugwe,

¹⁶ era gaamanyisa ebinamba hu Yesu Omwana wuwe olw'ohwenda mbiromere Abatali Bayudaaya. Hino natandiha ohuhihola anjabula hwendula bumanyi eyiri omuutu yesiyesi.

¹⁷ Sinatiina wayire nomu hibuga Yerusaalemu eyiri abaneherera ohuba abahwenda mbebuuseho aye nenyoharamo natiina mu twale ly'e Bunjarabbu eyi nanwa oluvanyuma nga tiina mu hibuga Damasiko.

¹⁸ Ni njabitanjo emyaha edatu, nga ko tiina e Yerusaalemu ohumanyana ni Peetero aye yeesi nahena ni naye endaalo ehumi n'etaanu joojone.

¹⁹ Ni naali eyo njabula muhwenda owundi oyu nabonanaho ni naye ohutusaho Yakobbo mulebe ya Yesu Musengwa.

²⁰ Mu mazima ameene aga Hatonda ebindoma bino sibyabudulingi.

²¹ Ni nanwa e Yerusaalemu natiina mu matwale g'e Siriya n'e Kilikiya.

²² Mu hiseera ehyo abaatu abahira obungi mu bibbubbu by'abafugiirira Kurisito abomu twale lya Buyudaaya baali bahiiri humanya.

²³ Baali banjura hunjura efuma y'ebipambaho ebi baatu babalomeranga baati, "Omusinde ola owatuhiyaanianga leero yeesi abuulira abaatu bafugiirire ebyo ebi ganahanianga n'atenda abaatu babifugiirire."

²⁴ Era nga bajumirya Hatonda olw'ebyali ni binjolareho.

2

Abatangirisi mu Yerusaalemu bafugiirira Pawulo ng'omuhwenda

¹ Oluvanyuma ni njabitanjo emyaha ehumi n'ene, nindi naagamayo e Yerusaalemu. Hu mulundi guno natiina n'owahyange Bbalunaba, ko ni Tito yeesi.

² Hu luno natiinayo olwohuba Hatonda omwene gambwihulira ati tiineyo era ni noola neheerera hwegeyamo n'abatangirisi babafugiirira nabanyonyola obuhwenda obu ndomera Abatali Bayudaaya. Ehyo n'ahihola olw'ohwenendeherera ti hamunga omulimo ugu naali ni kola banjanga ohugugaana ni baloma baati mbo ebisomesa sbituufu.

³ Wayire nj'eyaali ekola yaawe, hu mulundi ogwo abatangirisi sibanjalirisa hya huhomola Tito wayire nga gaali Muyonaani olwohuba baafugiirira baati yeesi gaafugiirira Yesu,

⁴ ate nga ko njaaliṅo abaatu abandi abaali ni bahyendire. Abaatu abo baali batwepaatihiremo ni beranga bahyefe cooka nga ehi baliho hya hutulega hya mu hanwa n'ohwenda ohutwemera mu dembe eri Yesu Kurisito gaatuṅa batwagamyeyo mu wiidu w'obulombolombo w'Ehiyudaaya.

⁵ Ne efe hwahatala ndihubadembuhiraho kadi nanadiidiri olw'ohwenda enywe muganyulwe mu hituufu ehi Amanjuro Amalanji galoma.

⁶ Abo aba nibo balanga baati nj'abahihenaho, ate nga hu lwange ehyo sihihulu olwohuba Hatonda abona eby'omugati nj'atusinga ohumanya, banjuma ehi bameedaho hu buhwenda obu ndomera abaatu.

⁷ Ohutusaho ti bahifaania baati Hatonda gaali gapambisye omulimo ogw'ohulomera Abatali Bayudaaya* Amanjuro Amalanji, ng'olu ganjamba Peetero ogw'ohulomera Abayudaaya.

⁸ Olwohuba Hatonda owaali n'atambisa Peetero ohuhola omulimo gw'obuhwenda eyiri Abayudaaya abahomole, keesi nj'owaali ni gatambisa mu mulimo ogw'ohuba omuhwenda wuwe eyiri Abatali Bayudaaya.

⁹ Era ehyo hyaletera Yakobbo ni Peetero† ni Yowaane aba bamanyire baati nj'esiiri j'abafugiirira ohufaania baati hwesi olw'ehisasabirisi hya Hatonda hwali humunjeeresa nj'ehyene era baahena banjamba ese ni Bbalunaba mu ngalo ohulaga obulala. Bahena bafugiirisanja baati efe hutiine mu moni n'ohulomera Abatali Bayudaaya Amanjuro Amalanji nibo bagalomere Abayudaaya abahomole.

¹⁰ Ohutusaho ti batusunga ohutebirira hudulumiriranga abafugiirira abomu Yersaalemu abaali abagadi. Ne ehyo keesi naali muheneerefu ohuhihola.

Pawulo anenya Peetero

¹¹ Ebyo ni byanjwa, ni naali mu hibuga Atiyokiya, njaaliṅo olu Peetero gaajayo namuhayula mu lwijuuye olw'ehigodami ehi gaahola.

¹² Njaahani njaaliṅo abaatu abaanjwa eyiri Yakobbo mu Yersaalemu batiina mu Atiyokiya. Ne ni baali ni bahiiri huuja, Peetero galyanga njalala n'Abatali Bayudaaya. Aye abaatu abo ni boola, nga Peetero gefudula mu ndya olw'ohutya ehi abaatu abo abaali ni bawagira ehy'ohuhomola Abatali Bayudaaya banamulomeho olw'ohulya njalala n'abatali bahomole.

¹³ Abayudaaya abandi boosi nga bamwenjimbaho era ohwefudula hwawe hwanjalula ni Bbalunaba yeesi gabbaama.

¹⁴ Ni nabona ehibaholire ni hitali njalala n'ehituufu ehi Amanjuro Amalanji galoma, nga kayula Peetero mu moni jaawe ni muloma ti, "Obanga ewe Omuyudaaya, sohironderesa magambi n'obulombolombo w'Ehiyudaaya aye webisya hy'Atali Muyudaaya, lwahiina onjalirisa Abatali Bayudaaya ohuba ti babironderesa?"

¹⁵ Ohutafaana n'aba balanga "Abatali Bayudaaya ababbengi" era abatoheresa magambi aga Hatonda ganjamba Musa, efe hwasaaliwa ng'Abayudaaya era hwahulira mu magambi ago.

¹⁶ Cooka njaahani huhimanyire huuti omuutu saaba mugwalaafu olw'ohwesiga ohwoheresa amagambi wabula olw'ohufugiirira Yesu Kurisito. Olw'ehyo hwesi Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya owesige hwabuta mu Yesu Kurisito ko batubale bagwalaafu olw'ohumufugiirira, sosi lw'ohwoheresa amagambi aga Hatonda ganjamba Musa. Olwohuba njajuma muutu kadi mulala anjanga ohufuaha omugwalaafu ni geesiga ohwoheresa amagambi ago.*

* 2:7 2:7 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti: Abatali bahomole. † 2:9 2:9 Esiina erindi baati Keefa. * 2:16 2:16 Zab 143:2; Bar 3:20,22

¹⁷ “Abaatu batulanga baati huli babbengi” olwohuba hwata owesige weefe mu Kurisito hwalehaŋo obuteekateeka w’Ehiyudaaya. Ehyo hiraga hiiti Kurisito awagira omuutu huhola ebibi? Kadi naŋadiidiri!

¹⁸ Ehihulu hiri hiiti singa naagamayo nafugiirira ti Hatonda abala omuutu ohuba omugwalaafu hu lw’ohwoheresa ebi magambi galoma mba neragire ng’olu ndi mubbengi aŋooye emirimo.

¹⁹ Ni nebona ndi hy’omufu oyu magambi gataŋanga hubaho buŋangi cooka ni ndi mulamu hulwa Hatonda omwene. Ese bakomerera ni Kurisito.

²⁰ Cooka ese samwene sindiise aŋuga obulamu wange ng’olu hyabanga ahale. Naahani Kurisito nj’abuŋuga era hiisi ehi kola, kihola ni nesiga Omwana wa Hatonda owanyenda geenyaayo ohufa abe ŋongo ohununula obulamu wange.

²¹ Ni ndoma ehyo mba singaana hyere hya Hatonda eyi ndi. Aye ehi ndoma hiri ti singa Hatonda abala abaatu ohuba abagwalaafu hulwohwoheresa ebi magambi aga gaŋambya Musa galagira, ohufa hwa Kurisito huba huŋuma mahulu.

3

Amagambi oba ohufugiirira

¹ Enywe abafugiirira Kurisito abali mu twale ly’e Galatiya lwahiina mwebisya hya baŋubeebe? Nj’ani owabaloga ohuba baŋubeebe? Hiina ehi tabalomera hu biŋamba hu bi Yesu Kurisito gabaholera ni bamuhomerera hu musalabba?

² Olw’ehyo ndi nahirala ehi nenda ohwega ohuŋwa eyi muli. Kaho Hatonda gabaŋa Omwoyo Omutukuvu olw’ohwoheresa magambi aga gaŋa Musa oba lw’ohufugiirira Amanuliro Amalaŋi agaŋamba hu Yesu?

³ Hiina ehialeetera ohuba hyabaŋubeebe ohwola aŋo? Olwo ŋaahani muŋeega muuti bikolwa byenywe nj’ebiŋanga ohubayeeda ohuŋangala mu hufugiirira hwenywe? Mwoyo wa Hatonda nj’owabatangiriranga mu hutandiha aye ŋaahani muli hu byenywe.

⁴ Nga mwabonaabona bugali ni mwafugiirira Kurisito! Olwo ohubonaabona ohwo mwenda hubafe busa?

⁵ Hatonda ni gabaŋa Omwoyo wuwe gahena gaahola ebyamaliholiho, gahihola lwahuba mwali mwoheresa ebi magambi galoma ohuhola oba lwohuba mwafugiirira Amanuliro Amalaŋi aga mwanulira?

⁶ Ale ŋaahani hahubonere hu Yibbulayimu. Hatonda gamubala ohuba mugwalaafu olw’ohufugiirira ebi gamuloma.*

⁷ Muli n’ohuhimanya muuti abo abafugiirira ebya Hatonda boonene mbaba babala ohuba abomu lulyo lwa Yibbulayimu.

⁸ N’ehindi Hatonda omwene gahimanya ati Abatali Bayudaaya ni balimufugiirra alibabala ohuba abagwalaafu. Ehyo nj’ehyagira gaaloma Yibbulayimu ati, “Amawanga gosigosi galisuna ekabi hu lwewe.”*

⁹ Olw’ehisuubiso ehyo, Hatonda aŋa abaatu bosibosi ekabi, abafugiirira hya Yibbulayimu.

¹⁰ Abaatu bosibosi abesiga ohugendera mu magambi aga baŋambya Musa ko ba-sune obuhoda eyiri Hatonda, bahiiri ŋaasi w’ehiruŋi hihye olwohuba hyaŋandiihiwa hiiti oyo ategumya huhola hiisi hiitu ehi magambi galagira; Hatonda alimusyena.*

¹¹ Mu butuufu ŋaŋuma oyu Hatonda aŋanga ohubala ohuba omugwalaafu olw’ohwoheresa amagambi olwohuba sihiŋangiha hugoheeresa gosigosi. Hino c’ehigira hyaŋandiihiwa hiiti, “Oyo ahola ebiŋamu alibaŋo mulamu olw’ohufugiirira huhwe.”*

* 3:6 3:6 Tand 15:6 * 3:8 3:8 Tand 12:3 * 3:10 3:10 Mag 27:26 * 3:11 3:11 Hab 2:4

¹² Ohwoheresa amagambi n̄anuma āa hwediirira hu hwesiga Hatonda olwohuba h̄yan̄andihiwa hiiti, “Anegumyenga ohwoheresa amagambi n’ebiragiyo anabengan̄o olw’ohubyoheresa.”*

¹³ Aye n̄aahani Kurisito ni geen̄ayo bamuhomerera hu musalabba hu lwefe, gatujon̄ooyeho ehijoogi hy’amagambi niye gahyefiha. Hino kihahasa olwohuba h̄yan̄andihiwa hiiti, “Ehijoogi hya Hatonda hiri hu oyo oyu beeta ni bamubambire hu musaala.”*

¹⁴ Kurisito gatununula mu ehijoogi hy’ohutoheeresa ebi magambi galagira, Abatali Bayudaaya boosi ban̄ange ohusuna ekabi eji Hatonda gāa Yibbulayimu. Era gendire ati olw’ohufugiirira Yesu Kurisito hwesihwesi an̄abula hubihisya husune ehisuubiso hy’Omwoyo wuwe oyu gatusuubisa.

Amagambi n’ehisuubiso

¹⁵ Ale n̄aahani boluganda, hamban̄e eh̄y’ohuboneraho ohun̄wa mu kolagana yeefe abaatu hu hyalo hino. Singa n̄aban̄o abaatu ababa ni baholire endagaano era baayita mu bun̄andihe, n̄abula muutu bundi an̄anga ohuyicuusa. Ehi ndi hulomaho hyosi hiityo pohiri.

¹⁶ Ehisuubiso hya Hatonda hyali eyiri Yibbulayimu n’olusaaye lulwe. Sigaloma hu “saaye jije” ko ohuloma n’ahooheramo abaatu eduuli aye gamuloma ati, “olusaaye lulwo.”* Galoma hu muutu mulala era omuutu oyo n’ali nje Kurisito.

¹⁷ Ehi ndi hugesyaho ohuloma hiri hiiti, amagambi aga Hatonda gāa Abayisirayiri ni n̄abitirēo emyaha ebihumi bine n’adatu oluvanyuma lw’ohuhola endagaano ni Yibbulayimu, sigabbwagan̄o ndagaano yiye ni Yibbulayimu.

¹⁸ Singa hiba hiiti Hatonda atun̄a ehi gatusuubisa lw’ohwoheresa magambi, eh̄yo hiba hiraga hiiti sahitun̄a olwohuba gahitusuubisa. Cooka Hatonda niye olw’ehisasabirisi hihye gāa Yibbulayimu eh̄yo ehi gamusuubisa era ni neefe huutyo po atun̄a.

¹⁹ Ne ni hiba hiityo, hiina eh̄yene eh̄yagira Hatonda gatan̄o amagambi? Gagatan̄o gayeede ohulaga obubbengi w’abaatu era gaali n’ohutamba ohwola hu huuja hw’oyo oyu hisuubise hiromaho. Hatonda gan̄ambya Musa amagambi n’abita mu malayika ahole nga wakwenda wuwe agoose eyiri abaatu.

²⁰ Wakwenda abaan̄o olw’ohun̄imba enjuyi eji hin̄ambaho. Aye Hatonda gaali yenene n’ahola ehisuubiso.

²¹ Olwo n̄aahani hulome huuti amagambi aga Hatonda gāa Musa gabbwagan̄o ehisuubiso hihye? Kadi nan̄adiidiri! Olwohuba hiba ni hiri hiityo hani omuutu asuna obulamu obutan̄wan̄o olw’ohwoheresa amagambi era hani omuutu alongoosa ekolagana yiye ni Hatonda olw’ohwoheresa amagambi ago.

²² Aye Ebyan̄andihiwa nibyo biroma biiti amaani g’ehibi gatuhaada hwesihwesi era hwaba hy’abasibe aban̄uma bwecuuhise. Eh̄yo hiri hiityo hin̄eese abafugiirira Yesu Kurisito ehi Hatonda gasuubisa ohun̄a abaatu olw’ohufugiirira.

²³ Ehiseera hy’abaatu ohufugiirira Yesu ni hyali ni hihiiri hwola, amagambi ga Musa ago gaali gatuhaadire ni gatuhadaahise hy’abasibe mu komera. Eh̄yo hiretere abaatu ohusuna esuubi eryohuba n’edembe ohun̄wa mu busibe owo olw’ohufugiirira Yesu.

²⁴ Ehiri ti Hatonda gatan̄o amagambi gabe hya nyapala ohutulabirira ohwola hu huuja hwa Kurisito ko Hatonda atubale ohuba abagwalaafu olw’ohumufugiirira.

²⁵ N̄aahani Kurisito n’ahenire ohuuja, amagambi sigahiiri nyapala weefe ohutucu-unganga.

Huli baana ba Hatonda olw’ohumufugiirira

* 3:12 3:12 Leev 18:5 * 3:13 3:13 Mag 21:23 * 3:16 3:16 Tand 22:18; 26:4; 28:14

²⁶ Olw’ohufugiirira Yesu Kurisito, mwesimwesi ananjuma hubihisya mwafuuha baana ba Hatonda,

²⁷ olwohuba enywe mwesimwesi abahena ohubatiziwa ohulaga muuti mwengira mu muhumba ni Kurisito ebikolwa byenywe bifaana hy’ebya Kurisito.

²⁸ Eyiri Hatonda, sinahiirino njabulo ngati w’Omuyudaaya n’Atali Muyudaaya, omwidu n’atali mwidu, omuhasi n’omusinde. Mwesimwesi muli c’ehyene olw’ekolagana erino ngati wa hiisi mulala hu nywe ni Yesu Kurisito.

²⁹ Olwohuba muli ba Yesu Kurisito, mwesi bababala ohuba lusaaye lwa Yibbulayimu era mulisuna omugabo hu hirabo ehi Hatonda gamusuubisa.

4

¹ Mu ngeri eyindi, ehi ndoma hunanga ohuhigeragerania hu mwana omuseere mu mago ga semwana. Omwana oyo anaba n’ahiiri mujere, saabaho njabulo n’omuñeeresu womu mago ago olwohuba wayire aba nj’omwene biitu ebiri nango ayo mu hiseera ehyo sabyehenerera.

² Omwana oyo bamutaho omuutu ohumubbiita era gamuhuumira ebiitu ohwola ehiseera ehi semwana galaga ohubimujambya hyola.

³ Mu ngeri nj’enyene hwesi ni hwali ni huhiri hufugiirira Kurisito, hwali hy’omwana oyo era ni huli hy’abeedu ni hundembuhira emisambwa n’obulombolombo owomu hyalo hino ng’olu omwidu agondera musengwawe.

⁴ Aye ehiseera ehiragaane ni hyola, Hatonda gatuma Yesu Omwana wuwe mu hyalo nga yeesi omuhasi amusaala era nga yeesi aba n’ohwoheresa amagambi ga Musa.

⁵ Ebyo byalino olw’ohutununula eyiri obunugi w’amagambi hwesihwesi hwahasuna omugabo gwefe ogutusaanira ng’abaana ba Hatonda.

⁶ Olwohuba hwesihwesi huli baana ba Hatonda, gatuma Omwoyo Omutukuvu ohunwa eri Yesu Omwana wuwe gaaje amenye mu myoyo jeefe. Omwoyo oyo nj’atunja obugumu ow’ohwehahasa huuti huli baana ba Hatonda era hwamulanga “Bbaabba.”

⁷ Olw’ehyo muhimanye muuti simuhiiri beedu aye naahani hiisi mulala hunywe mwana wa Hatonda. Era olwohuba mwana mu nyumba yiye, Hatonda gabañayeye obusika w’ebi gasuubisa.

Mutanjamba hwagama eyi mwanjooye

⁸ Halehale ni mwali ni muhiiri huba n’ekolagana ni Hatonda, ebinambulamo ebitali Hatonda nj’ebyabanuganga ni bibahosa hiisi hiitu hy’omwidu oyu musengwa wuwe ahasa hiisi ehi aba ni gendire.

⁹ Ng’olu naahani mumanyire Hatonda era ehiraho ehyo yeesi abamanyire ati muli babe, hiina ehyene ehigira ni mutamba ohwagama eyi mwanwa mugendere mu buteekateeka n’obulombolombo w’ehyalo ebi mwanunaha? Ehi muloma, mwenda mwagameyo mu busibe wabyo?

¹⁰ Mbo mwesi mutandihire ohulonderesa obulombolombo obutali wenywe obunamba hu ndaalo ekulu, emyesi, ebiro nalala n’emyaha ejenjabulo olw’ohwendula obuhoda eyiri Hatonda!

¹¹ Ndi mwenendeherefu olw’ebiitu ebi muhola! Olwo obunjeeresu wange eyi muli ko wenda hufa busa?

¹² Olw’ehyo, aboluganda mbegayirira mwefihule ebiitu ebyo mube hyange ng’olu nabyefihula nafaana hyenywe. Mubaaye mutebisyangaho bubu eyi ndi aye naahani mwenda hwonoona olunayo.

¹³ Muhimanyire bulani muuti n’ali nijire ewenywe lw’obulwaye nga ko mbalomera Amanuliro Amalanji aga Yesu.

¹⁴ Wayire n'ali mulwaye, simwambisayamo moni aye mwasangaalira mu ngeri eyi mwahasangaaliyemo Malayika wa Hatonda, anandi oti hani n'ali ndiise Yesu Kurisito omwene!

¹⁵ Esangaalo eryo lyosiryosi eri mwasangaalira lyaja njeena? Mu hiseera ehyo nanjuma ehi mwali ni mutananga hukolera n'olu nahabalomire ohwomolamo emoni jenywe mujiipe!

¹⁶ Olwo njaahani ko fuuhire musigu eyi muli olw'ohubahayula ni mbalomera ehituufu olw'ohugota ohu muli hugota?

¹⁷ Abo aberanga ti babalumirwa ehi baliho hya hubabbaamya mujambe obulombolombo waawe. Ehigendererwa hyawe sihiraŋi olwohuba ehi baliho hyahwenda hutwabuhania, efe ni nenywe abatafugiirira byawe ko bahene babegoboseho.

¹⁸ Hiraŋi ohulaga muuti muwagira ebi mbegirisa. Aye ehyo simuli n'ohuhihola lw'ohwehenaho ni nijire eyi muli.

¹⁹ Baana bange! Ohufaana hy'omuhasi alumwa ebise ni genda husaala keesi nindi pulira obulumi n'ohwenendeherera hu lwenywe ohwola olu Kurisito anahengire era gaamenya mu bulamu wenywe.

²⁰ Hiba ni hiŋangiha nahaajire eyo naaba ni nenywe hu nyanga enyene yino nacusaho n'amalomere olwohuba ebi muhola olw'ohutaba njalala ni nenywe, bikenire bugali efiri hu mutwe.

Agali ni Saala

²¹ Aleeni mundomereho, enywe omwenda ohugendera njaasi w'amagambi ga Musa, simumanyire ehi Musa ganandiiha mu magambi ago?

²² Banandiiha mu magambi ago baati Yibbulayimu gaali n'abasaani babiri. Mulala hu bo gaali musaani w'Agali omuhasi owaali omwidu n'owundi gaali musaani wa Saala omuhasi omweneŋo.

²³ Ohusaaliwa hw'abasaani ba Yibbulayimu abo hwosi hwalimo enjabulo. Omusaani oyu gasaala n'omuhasi omwidu gamusaaye mu ngeri eyabulijo aye ohusaaliwa hw'omusaani ow'omuhasi omweneŋo, hwali hw'ehyamaliholiho oluvanyuma lwa Hatonda ohuŋa semwana ehisuubiso hy'ohumusaala.

²⁴ Ebiitu ebyo hubinjira ohuba mu hifaananyi hy'olugero olwohuba abahasi bano bombi bali mu hifaananyi hy'endagaano ebiri eji Hatonda gaahola. Ndala hu ndagaano ejo gayiholera hu lusozi Sinaayi era yaalimo ohugondera amagambi aga gaja Musa. Eyo nj'eya Agali owaali omwidu n'abaana babe aba asaala.

²⁵ Agali ali hy'olusozi Sinaayi mu hyalo hy'e Bunjarabbu era Agali ali mu hifaananyi hy'ehibuga Yerusaalemu mu mbeera eyi hirimo hatyane olwohuba abali mu hibuga ehyo n'abahiihalamo bali mu wiidu.

²⁶ Aye njaliŋo ehibuga Yerusaalemu ehinyaaha ehiri mwigulu era abo abalihiihalamo bali mu dembe era sibali njaasi w'obunugi w'amagambi. Efe abasuubira ohuba mu hibuga ehyo huhinjirira mu hifaananyi hya nyineefe olwohuba huli baana ba Hatonda ab'edembe.

²⁷ Ebyanandiihiwa biroma biiti,
 "Sanalya ewe omuhasi omugumba, atasaala;
 otaŋoleera huŋoleera aye lereesula ehigalagala
 ewe atabonangaho bise by'ohusaala
 olwohuba omuhasi nabunobe anahoŋe oluhulende
 abaana ababe baahira abanawende obungi."*

²⁸ Njaahani boluganda muhimanye muuti muli baana ba Hatonda olw'ohufugiirira ebi gasuubisa era muli hya Yisaka omusaani wa Yibbulayimu oyu gasaala olw'ohufugiirira ehisuubiso hya Hatonda.

* 4:27 4:27 Yis 54:1

²⁹ Era ohufaana ng'olu omusaani wa Yibbulayimu oyu gasaala n'omuhasi omwidu gahiyaania owahye owasaaliwa olw'amaani g'Omwoyo, hwesi huutyo pohuli. Abo abanjeega baati huli n'ohugendera njaasi w'amagambi ga Musa batuhiyaania olw'ohufugiirira Kurisito.

³⁰ Aye huhebulire ebi Ebyanjandihwa biroma hu songa yino. Biroma biiti, "Bbinga omuhasi oyo omwidu era atiine n'omwana wuwe olwohuba omwana oyo abula mugabo mu by'obusika wa semwana ohutusaho omwana w'omuhasi omwenejo."*

³¹ Olw'ehyo balebe bange, efe abamufugiirira sihuli bomu lusaaye lw'omuhasi omwidu abali njaasi w'amagambi aye huli bomu lusaaye lw'omuhasi omwenejo.

5

Edembe eri Yesu anja abamufugiirira

¹ Yesu gatubonolola mu busibe w'amagambi ga Musa gaatuja edembe. Olw'ehyo mube badimamu natabano nindi abaatu abahalubirisa ni babafiha ehijoogi hy'obuteekateeka n'obulombolombo waawe.

² Ale mwetege bulani mbalomere! Ese Pawulo mbalomeraho ti hiisi olu munaganye babahomola mbo mwendula obuhoda eyiri Hatonda, ohufa hwa Kurisito hunaabe huhuubula mahulu kadi eyi muli.

³ Nindi hakigobolemo! Ndoma ti hiisi muutu anafugiirira bamuhomola omwene anaabe gebonire mu mamiro omugoye ogw'ohuhola byosibyosi ebi amagambi gamulagira.

⁴ Era enywe abali hugesyaho ohwenda Hatonda ababale ohuba abagwalaafu ni mubita mu magambi, mwahena ohweyabula hu Kurisito era mwabeene mulehire engira ya Hatonda ey'ohusonija olw'ehisasabirisi hihye.

⁵ Ne efe abataaye owesige mu hisasabirisi hya Hatonda, Omwoyo Omutukuvu atuhahasa ati Hatonda aja hutubala ohuba abagwalaafu olw'ohufugiirira Kurisito.

⁶ Hiri hiityo olwohuba Hatonda saafayo oba omuutu muhomole oba simuhomole. Ehihulu ehi genda nj'omuutu ohwesiga Yesu Kurisito era ni genda n'abahye.

⁷ Mwali mugenda bulani ng'abafugiirira ne njahani hiina ehyaboolireho ko munwe hu hufugiirira obuhwenda obutuufu obunamba hu Kurisito?

⁸ Ohuhongerera ohu babahongerera sihunwa yiri Hatonda omwene hubangala ohuba abamufugiirira.

⁹ Muhebulire muuti ng'olu hasimbukulusa ahadiidiri haleetera etome ly'engaano efute ohusimbuluha ohuhira olu lyaga, ehiono bubono ehy'esomesa ecaamu hyosi hijanga ohubbaamya abaatu oluhulende.

¹⁰ Ne ese mbalimo owesige mu Yesu Musengwa ti simunahabbaame mwanja hu hi ndi hubaloma. Oyo abatabulatabula aja husuna omuhemba, haabe ani oba ani.

¹¹ Aboluganda, ni njera mbanga ni ndoma abaatu ti bali n'ohuhomola ng'olu abandi basidihaho, hani Abayudaaya abahiwagira bakiyaania? Mbanga ni mbalomera c'ehyo mu hifo hy'ohubalomera ti ohufa hwa Yesu hu musalabba nj'ohunonola abaatu, hani sibakiyaania.

¹² Hiba ni hijangiha abo ababahongerera ohuhomola bahehereeye abeene begiduliraho erala obusinde waawe!

¹³ Ne enywe balebe bange Hatonda gaabatobola mube mu bulamu ow'edembe ni njajuma buteekateeka oba obulombolombo obubafuga. Simutambisanga dembe linyewe ohwetolyonga mu by'obusiru wabula hiisi muutu n'anja owahye obuyeedi olw'ohumwenda.

¹⁴ Hino muhiole olwohuba amagambi gosigosi mu buupi ganwamo egambi erala eriroma liiti, "Yendanga owahyo ng'olu weyenda ewe wamwene."*

* 4:30 4:30 Tand 21:10 * 5:14 5:14 Leev 19:18

¹⁵ Aye singa mubeererera ni munjirijana mwaba hy'agabwa agalumanira egumba, ni mutegenderesa mwabeene mwesihirisa.

Obulamu obuhuba ninabo olw'Omwoyo

¹⁶ Olw'ehyo mbahubbirisa muganye Omwoyo Omutukuvu abe nj'abatangirira mubi muhola ko mwejalame ohwoheresa ebi mibiri jenywe jegomba.

¹⁷ Hino muli n'ohuhihola olwohuba ohwegomba hwenywe ohw'omubiri huñalula omugoye n'Omwoyo hiisi hirala hubyo ni hyenda muhole ebi hibalagira. Ohuñalula hw'omugoye ohwo sihubaganya muhole ehi mwahendire ohuhola.

¹⁸ Aye singa Omwoyo aba nj'abatangiirira muba simuhiiri ñaasi w'amagambi ga Musa.

¹⁹ Ebikolwa ebiñwa mu hwegomba hw'omubiri biri ñalafu era hiisi muutu abimanyire. Birala hu byo mbeino; obuhwedi, ohwejabaata, ohuba ow'emoni enyangu;

²⁰ ohusenga emisambwa n'ohuhola eby'obuñeña, obucaayi, ohweduhaniaduhania, ekenyera, etima, ohweñeegaho, ohweyabujula, ohwesalasalamo obubbubbu,

²¹ egongi, obumeesi, ohutañwa mu binyumo ko n'ebindi ebiri hy'ebyo. Nindi mbalabula ng'olu nabalabula oludaayi ti abahola ebyo babula mugabo mu buñugi wa Hatonda.

²² Ebikolwa eby'omuutu oyu Omwoyo wa Hatonda atangirira ni byo byanjabulo era mbeino; ohwenda abahyo, esangaalo, ohwenda emiyaaya, obugumikiriza, ehyere, obuutu bulamu, owesigwa,

²³ ohuñamba ebiitu pola n'ohwegenderesa. N'ohola ebyo, siñabaño gambi eri obbwaga.

²⁴ Abo abali mu Yesu Kurisito bahomerera ohwegomba hw'omubiri ohu baali ni nahwo oludaayi.

²⁵ Hanye dala Omwoyo wa Hatonda gatunja obulamu obunyaaha, huganye muhole ebi genda muhole.

²⁶ Hutaba mu hwepaahapaaha ni hulunja abahyefe era ni hubaleeteranga ohugongeera.

6

Ohuhola ebirani eri abaatu bosibosi

¹ Aboluganda, singa ñabaño owahyenywe agwa mu hibi, enywe abadimamu mu hufugiirira mumuñambenga pola mwamuyeeda ohuñwa mu hibi ehyo. Cooka oyo aba n'amuyeeda gegenderesenga yeesi atagwa mu hibi.

² Singa ñabaño owahyenywe ali mu bigosi, mumuñambirengaho gabihenano. Ni munaholenga muutyo munaabenga mwoherehiise egambi eri Kurisito gaatuja.

³ Muhimanye muuti singa omuutu geñeegaho ng'olu ali wahitalo ate nga ko panano aba gedulinga omwene.

⁴ Ehihiraho obulani muutu hwehebera ebikolwa bibye omwene gebuuse hanye birani. N'ahena ehyo, nga ko gesiima hu lw'ebirani ebi aba n'ahola, cooka n'atahuhola olw'ohweñeranerania hu bahye.

⁵ Muhebulire muuti hiisi muutu ali n'ohwetwiha obuvunanyiziwa wuwe.

⁶ Musaanira ohuñangaho ababegirisa ehibono hya Hatonda, omugabo ogusaanira hu biitu byenywe ebi muli ni nabyo.

Omuutu agesa ehyo ehi gaamya

⁷ Omuutu atabahoonanga hubabbaamya. Muhebulire muuti sihuñanga hwebbal-akania hu Hatonda olwohuba ng'olu muutu ageesa ehyo ehyene n'ehyene ehi aba

ni gamwa, ni Hatonda atyo po ahola. Asasula omuutu ni geema hu ehyo ehi aba n'aholire.

⁸ Olw'ehyo Hatonda aligudya hiisi muutu olw'ehibi ehi omubiri gugwe gumutuma ohuhola era gasasula oyo ahola ehi Omwoyo Omutukuvu amulagira ohuhola, n'ehirabo hy'obulamu obutanwano.

⁹ Aleeni hutademba huholanga birani olwohuba ehiseera ehiragaane ni hiryola, Hatonda alitwamo omuhemba.

¹⁰ Ng'olu huhiiri n'ekabi eyo hwegumye ohuholera abaatu bosibosi ebirani ko weyite abafugiirira bahyefe.

Ohugohoba

¹¹ Aleeni mwetege bulani mufaanie bino olwohuba samwene ndi hubinandiha n'omuhono gwange omwene mu ganyikuta agabbala.

¹² Abo abenda ohweragalaga ebinambulamo bali hugesyaho ohubanjagia muhomole. Ehyo bahihola olw'ohwenda batabahiyaania olwohuba sibenda hulomera abaatu baati Hatonda asoniya ebibi olw'ohufugiirira baati Yesu Kurisito gaabafirira hu musalabba.

¹³ Mbaloma bino olwohuba Abayudaaya abo ababomeeyeho n'esomesa yaawe ti muhomole, boosi siboheresa ebi magambi ga Musa galagira ohutusaho benda muhomole basune ehi banepaaha olw'ohuhomola hwenywe.

¹⁴ Ne ese simbona ehi nepaahisa ohutusaho nepaaha olwa Musengwa weefe Yesu Kurisito owaafirira hu musalabba. Ehi gaakolera hu musalabba, hindeteera ohutanwamba hu bi baatu abandi mu hyalo basangalira era boosi ehyo hibaleetera ohutambalamo magesi.

¹⁵ Ohwepaaha hwange huli mu hufa hwa Kurisito hu musalabba olwohuba Hatonda saafayo oba omuutu muhomole oba simuhomole. Ye ehi abala hu muutu hya huba mu bulamu obunyaaha olw'ohufugiirira Kurisito.

¹⁶ Sunga Hatonda anambire hiisi muutu anagendere mu bindomire ehisasabirisi era amune emiyaaya. Ko weyite Yisirayiri, abaatu ba Hatonda abali mu hifaananyi hya Yisirayiri.

¹⁷ Ehisembayo, nenda ohwema olwa leero abaatu abo baasoniye, natabano nindi owundambya mu songa jino olwohuba emamba eji ndi ni najo olwohuba muhwenda wa Yesu nibo bajinuma.

¹⁸ Boluganda, Musengwa weefe Yesu Kurisito abanjambire ehisasabirisi. Amiina.

Ebbaluṅa eyi Pawulo gaṅandiihira Abefeeso Enyanjula

Pawulo nj'owaṅandiihira *Abefeeso* ebbaluṅa yino mu mwaha ogw'enkaaga olu-vanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Abahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati wayire mu bbaluṅa yino, mubulamo obuheese hy'obuli mu Bakolosaayi, Pawulo nj'owayinandiha. Hamunga ebbaluṅa yino yali yahugenda mu bibbubbu by'abafugiirira Kurisito mu twale eryo. Pawulo aloma ati gaali mu komera aṅa ṅandiihira ebbaluṅa yino (3:1; 4:1; 6:20). Pawulo gaṅandiha Tukikasi n'ebbaluṅa yino owaali hu lugendo ohuhyalira abafugiirira Kurisito mu hibuga Efeeso (6:21-22).

Efeeso hyali hibuga ehibbala mu twale ly'Asiya mu buṅugi w'Abarooma. Era ehibuga Efeeso hyali himanyihene olwa yekaalu y'Arutemi hatonda w'Abayonaani (Bik 19:23-31). Mu hutandiha, abafugiirira Kurisito b'Efeeso baali b'amaani aye oluvanyuma banafuṅa mu hufugiirira hwawe (Hweh 2:1-7).

Mu hitundu ehidaayi ehy'ebbaluṅa yino, Pawulo anyonyola ng'olu Hatonda gato-bola abaatu babe era gahena gabanonola ohuṅwa mu bibi byawe era ehyo gahihola n'abita mu Yesu Kurisito. Ageragerania abafugiirira Kurisito ohuba hy'omubiri nga Kurisito nj'omutwe era nohu nyumba nga Kurisito nj'ebaale ery'omusonda. Mu hitundu ehyohubiri, Pawulo ahubbirisa abafugiirira Kurisito ohuba n'obulamu obusaanira omuutu atya Hatonda.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Pawulo geyanjula era aheesa Abefeeso (1:1-2)
2. Ekolagana ṅagati wa Kurisito n'abafugiirira babe (1:3-3:21)
3. Obulamu w'abafugiirira Kurisito (4:1-6:20)
4. Engohoba (6:21-24)

Eryanjula

¹ Ndiise Pawulo omuhwenda wa Yesu Kurisito olw'ohusiima hwa Hatonda. Pandiihira enywe abagwalaafu, abesiga Yesu Kurisito abali mu hibuga Efeeso.*

² Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito babaṅambire ehisasabirisi era babaje emiyaaya.

Ekabi ohubita mu Kurisito

³ Hujumirya Hatonda Semwana wa Musengwa weefe Yesu Kurisito owabitira mu Kurisito ohutuṅa hiisi kabi ejomwigulu.

⁴ Hatonda n'ahiiri hutonda ehyalo gaatutobola, n'abita mu Kurisito, hube bagwalaafu ni huṅumaho hamogo mu moni jije. Olw'ohutwenda,

⁵ gasalaṅo ohuṅwa ahale nahale ohutufuula baana babe n'abita mu Yesu Kurisito olw'ohusiima huhwe,

⁶ c'ehigira huli n'ohumujumirya olw'ehisasabirisi hihye ehi gatuṅa n'abita mu Mwana wuwe oyo omuhoda.

⁷ Kurisito ni gafa, amafugi gage gatununula ng'atusoniṅa ebibi. Ehisasabirisi hya Hatonda

⁸ ehi gatuyomboolera hyatuṅa amagesi ohufaania etegeha yiye.

⁹ Era gatuhwehulira ehyama ehi gaali n'ategehire ohwoheresa n'abita mu Kurisito.

¹⁰ Etegeha yiye yiri yiiti ehiseera ni hyolire, aleete ṅalala ebiitu byosibyosi ebiri mwigulu nohu hyalo, ṅaasi w'obuṅugi wa Kurisito.

* **1:1 1:1** Ebyaṅandiihira ebindi sibiroma biiti "mu hibuga Efeeso."

¹¹ Olwa Kurisito, Hatonda gatutobola gaahena gatwabula ohuba abaatu babe ng'olu genda era aholo byosibyosi ni geema hu tegeha yiye yira eya halehale,

¹² ko efe Abayudaaya abehereeye ohuba n'esuubi mu Kurisito, humujumirye era humuḽe eḽono.

¹³ Era enywe Abatali Bayudaaya mwesi Hatonda gabafuula abaatu babe ni mwanḽulira amazima, nj'Amanḽuliro Amalaḽi agaḽamba hu hunoḽoha. Ni muhenire ohufugiirira Kurisito, gaabaḽa Omwoyo Omutukuvu oyu gabasuubisa ohuḽwa ahale nahale ohulaga ati muli babe.

¹⁴ Omwoyo oyo nj'ahabonero ahahahasa haati Hatonda alituḽa ebi gasuubisa abaatu babe era ti aja hutununula, leha humujumirye olw'eḽono lirye.

Ohweyaasa n'ohusaba hwa Pawulo

¹⁵ Olw'ehyo, ohuḽwa olu n'aḽulira ti mufugiirira Yesu Musengwa era mwenda abagwaalafu bosibosi,

¹⁶ sindeherangaho ohweyaasa Hatonda hu lwenywe mu husaba hwange.

¹⁷ Mbasabira ti Hatonda wa Musengwa weefe Yesu Kurisito era Seefe oweḽono, abaje Omwoyo Omutukuvu ko mwahaba n'amagesi mumutegeere bulani.

¹⁸ Era saba ti emoni jenywe ejomu hida jirimbuhe mufaanie ebiitu eby'amaani ebi Hatonda gabalangira era mulindirire ni ḽaḽuma hubuusabuusa ebi gasuubisa abaatu babe.

¹⁹ Saba ti mutegeere amaani gage amabitiirifu ohuhira gosigosi era agatuyeeda efe abafugiirira.

²⁰ Amaani ameene ago, nj'agalamusa Kurisito ng'ahena gehala mu hifo ehy'eḽono hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda mwigulu.

²¹ Kurisito oyo ali ḽamugulu w'obuḽangi n'abanugi era aḽuga abanamaani n'abahombe bosibosi, siḽahani hyoḽene aye emirembe n'emirembe.

²² Hatonda gaata ebiitu byosibyosi ḽaasi w'obuḽangi wa Kurisito, ng'amufuula Musengwa[†] era aḽuga hiisi hiitu olw'abo abamufugiirira.

²³ Abafugiirira abo, nj'omubiri gwa Kurisito era nj'aleetera hiisi hiitu ohuba n'obulamu.

2

Hwafuuha balamu hulwa Kurisito

¹ Ni mwali ni muhiiri hufugiirira Yesu, mwali bafu mu mwoyo olw'ebibi byenywe.

² Mwalondereranga esambo embi ej'ehyalo hino, ni mudembuhira Sitaani, omwoyo oguḽuga ḽa mugulu mu bbanga. Hatyane, omwoyo jana ogwo nj'oguḽuga abo abajeemera Hatonda.

³ Ohwegomba ohw'omubiri n'epeega yeefe embi ni bituḽuga ng'olu byali ni biḽuga abaatu abandi. Era olw'ebibi ebyo, hwesihwesi Hatonda gaali atuliho ehiruḽi.

⁴ Aye Hatonda olw'ohutwenda obugali n'olwehisa hihe ehibitiirifu,

⁵ gatulamuhisa ḽalala ni Kurisito ohuḽwa mu bujeemu omu hwali ni hufiriye, gatunoḽola olw'ehisasabirisi hihe.

⁶ Hatonda gatulamuhisa ḽalala ni Yesu Kurisito era ng'atwihasa ni naye mwigulu olwohuba huli hirala ni naye.

⁷ Gaahola ehyo ohulaga abomu mirembe ejiribaḽo obulaḽi n'ehisasabirisi hihe ehibitiirifu ehi gatuḽambira mu Yesu Kurisito.

⁸ Mwanonoḽoha olw'ehisasabirisi hihe olu mwamufugiirira, olwohuba ohunoḽoha simaani genywe aye hirabo hya Hatonda.

[†] 1:22 1:22 Oba "omutwe."

⁹ Hatonda sigabanonjola olw'ebikolwa byenywe ebirani olw'ehyo njanjume owepaa-hapaaha.

¹⁰ Hatonda gatutonda n'abita mu Yesu Kurisito ohuholanga ebirani ebi gatutegehera.

Obulala mu Kurisito

¹¹ Olw'ehyo, enywe Abatali Bayudaaya era "abatali bahomole" ng'olu Abayudaaya babalanga olwohuba mbo nibo bahomole, (ohuhomola ohu baatu bahomola n'engalo)* muhebulire ehi mwali mu biseera ebyahale.

¹² Mwali munjuma Kurisito era simwali baatu ba Hatonda, ni batababalira hu gwanga ery'Abayisirayiri, abaatu ba Hatonda era ni munjuma mugabo mu ndagaano ejirimo ebi Hatonda gasuubisa. Mwali munjuma suubi lyosiryosi era ni munjuma Hatonda omwene bunangi.

¹³ Aye njaahani ohubita mu hufa hwa Yesu Kurisito, enywe abaali ni mwedanyiriiye anjaleeni, Hatonda gabeegeresa huupi olw'amafugi ga Kurisito.

¹⁴ Kurisito galeeta emiyaaya, gaagira Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya hwaba muutu mulala, gatusano obulabe owaali hy'ehiteepe ni butwabuujuula.

¹⁵ Olu gafa hu musalabba, gadibya ebiragiro n'amagambi g'Ehiyudaaya ko afaananie Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya ohuba egwanga erala era enyaaha mu moni ja Hatonda, mu kola eyo galeetano emiyaaya.

¹⁶ Ohufa huhwe hu musalabba hwatufaanania ni Hatonda hwatusano obulabe nagati w'Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya, hwesihwesi hwagobola njalala.

¹⁷ Kurisito gaaja gabalamera enywe Abatali Bayudaaya abaali anjaleeni ni Hatonda n'Abayudaaya abaali ohuupi ni naye, Amanjulo Amalanji.*

¹⁸ Njaahani hwesihwesi hubita mu Kurisito oyo ko hwola eyiri Hatonda Seefe olw'amaani g'Omwoyo wuwe.

¹⁹ Olw'ehyo, enywe Abatali Bayudaaya simuhiiri balugendwa aye muli b'ehiha hirala n'abaatu ba Hatonda era abomu nyumba yiye.

²⁰ Enywe muli nyumba eyi baatongola hu musingi gw'esomesa y'abahwenda n'abanaabbi, Yesu Kurisito omwene n'ali nj'ebaale eryomu sonda era ery'omugaso.

²¹ Kurisito nj'anambiriye enyumba eyo yosiyosi era nj'agira yagalama yaba Yekaalu enjabufu eya Musengwa.

²² Mu Kurisito, enywe mwesi Abatali Bayudaaya, babatongolera njalala ni neefe Abayudaaya ohuba enyumba omu Mwoyo wa Hatonda amenya.

3

Pawulo abuulira mu Batali Bayudaaya

¹ Ese Pawulo, bambona hu lwenywe Abatali Bayudaaya olwohuba pereesa Yesu Kurisito.

² Mbalomera ti ng'olu mwanjulo, Hatonda gaapambira ehisasabirisi gaapa omulimo ogw'ohulomera Abatali Bayudaaya Amanjulo Amalanji.

³ Ko huloma gakwehulira ehya hihye ng'olu pandiihire mu buupi.

⁴ Mu husoma ebbaluna yino, muja hufania ng'olu Kurisito nj'ehyama ehyo.

⁵ Hatonda sigahwehulira abomu mirembe ej'ahale ehya ehya, ng'olu hiri njaahani n'abita mu Omwoyo Omutukuvu eyiri abahwenda n'abanaabbi babe abagaabula ohumujeeresa.

⁶ Ehyama hiri hiiti, Amanjulo Amalanji gagira Abatali Bayudaaya basuna omugabo njalala n'Abayudaaya hu hisuubizo hya Hatonda ohubanonjola. Era bosibosi mubiri mulala ohubita mu Yesu Kurisito.

* 2:11 2:11 Mag 10:16. Njalo ohuhomola ohundi ohw'omwoyo. * 2:17 2:17 Yis 57:19

⁷ Olw'ehisasabirisi hya Hatonda, gaapa ekabi ohuba omuñeeresha ohulomera abaaatu Amanjuro Amalanji gano olw'amaani gage.

⁸ Wayire ndiise ow'edaala erya ñaasi mu abaaatu ba Hatonda bosibosi aye gaapa ekabi ohulomera Abatali Bayudaaya Amanjuro Amalanji aganjamba hu bunjinda obubitiirifu obuli mu Kurisito.

⁹ Era Hatonda oyo owatonda hiisi hiitu, gaatuma ohulomera abaaatu bosibosi ebinjamba hu hyama ehyo ehi gaali n'ahwehire ohunwa ahale nahale.

¹⁰ Ehigendererwa hihye hiri hiiti ñaahani n'abita mu abafugiirira Kurisito, balomere emisambwa n'abanamaani abali mu bbanga ebinjamba hu magesi gage amangi agatanwayo.

¹¹ Ohunonola abaaatu, nj'eyaali etegeha ya Hatonda ko atonde ehyalo era gay-oheresha n'abita mu Musengwa weefe Yesu Kurisito.

¹² Ñaahani ni hubita mu Kurisito oyo olw'ohumufugiirira, hwigerera eyiri Hatonda n'obugumu.

¹³ Olw'ehyo, mbegayirira mutanjwamo maani olw'ohungudya ohubangudya hu lwenywe, olwohuba hyasuno eyi muli.

Ohumanya ohwenda hwa Kurisito

¹⁴ C'ehigira kubbira Hatonda seefe amafuha ni mbasabira,

¹⁵ Hatonda oyo nj'owatonda ebiitu byosibyosi mwigulu nohu hyalo.

¹⁶ Saba ti Hatonda ow'enjono ery'amaani, abanje amaani gage n'abita mu Mwoyo wuwe.

¹⁷ Era saba ti mufaanie ng'olu Hatonda abenda bugali weene era Kurisito amenye mu mwoyo jenywe olw'ohumufugiirira ko musigale ni muli bagumu,

¹⁸ ko enywe ñalala n'abagwalaafu abandi bosibosi, muñange ohufaanina ohwenda hwa Kurisito ng'olu huli hw'amaani.

¹⁹ Era mumanye ohwenda hwa Kurisito ohwo eyiri abaaatu, ohwenda ohu omuutu atanjanga hufaanina mu magesi gage ag'obuutu ko mube n'obulamu obu Hatonda genda.

²⁰ Ñaahani Hatonda oyo ali n'obunangi ohuhola n'ohuhiraho ebi humusunga n'ebi hujeege, olw'amaani gage agaholera mu efe.

²¹ Abamufugiirira banjanga Hatonda enjono ohubita mu Yesu Kurisito emirembe n'emirembe. Amiina.

4

Huli mubiri mulala mu Kurisito

¹ Ng'omuutu oyu baabonja olw'ohuñeeresha Musengwa, mbegayirira mube n'esambo ejoolana n'obulamu obu Hatonda gaabalanga ohuba ni nawo.

² Mube abaaatu abatetulirisa, mwenjomehe era hiisi muutu gehalirihenga owahye olw'ohwendana.

³ Mufubengaho ohweyongera ohuloma hirala, Omwoyo wa Hatonda n'ali nj'abayaeda ohumenya ñalala mu miyaaya.

⁴ Huli mubiri mulala, n'Omwoyo wa Hatonda mulala ng'olu hihusuubira ohusuna, hiri hirala.

⁵ Ñalino Musengwa mulala n'obuhwenda bulala obu hufugiirira ko n'ohubatiziwa hulala ng'ahabonero ahalaga haati huli hirala ni Kurisito,

⁶ Hatonda, Semwana w'abaaatu bosibosi mulala anjuga ebiitu byosibyosi, aholera era amenya mu hiisi muutu wuwe amufugiirira.

⁷ Kurisito gaja hiisi muutu ehirabo ehy'enjabulo ng'olu omwene asiima.

⁸ C'ehigira ehyanandiihiwa hiroma hiiti,
“Ganjangula abasigu

era ni gatiina mu hifo ehya namugulu obugali gaana abaatu ebirabo.”*

⁹ Hitegeesa hi ohuloma oti gatiina mu hifo ehya namugulu obugali? Hitegeesa hiiti geheerera ohwiha naasi hu hyalo.

¹⁰ Oyo oweeha, nj’omwene oyo owatiina mwigulu na mugulu obugali ohuhiraho ebireri ko amaamire hiisi hiitu.

¹¹ Era nj’omwene oyo owaana abaatu ebirabo. Abandi gaabana ohuba abahwenda babe, abandi ohuba abanaabbi, abandi ohuba abalomera abaatu Amanuliro Amalaji, abandi ohuba abaayi ko n’ohusomesa abaatu ba Hatonda.

¹² Ehyo Kurisito gahihola ni genda batendehe abaatu babe mu mulimo gw’ohumujeeresa ko omubiri gugwe guhule,

¹³ ohwola hwesihwesi olu huliba hy’omuutu mulala mu hwesiga n’ohumanya Omwana wa Hatonda, hunjangele mu by’omwoyo hube hya niye.

¹⁴ Aho sihunaahabe hy’abaana abanjere abacuhacuusa ana naana olw’esomesa ey’obudulingi era egodamya abaatu.

¹⁵ Aye hube b’amazima era hwendane ko huhule mu hiisi ngeri hya Kurisito omutwe gwefe abamufugiirira.

¹⁶ Kurisito oyo aleetera omubiri gwosigwosi ohwenjimba nalala, hiisi muutu n’ahola omulimo gugwe ko omubiri gwosigwosi gwahula olw’ohwendana.

Obulamu obunyaaha mu Kurisito

¹⁷ Mutege ohutwi mbalomere hino olw’obunangi wa Musengwa era leha mbane hu magesi ti mulehere aho ohwebisya hy’abaatu abali n’epeega embi abatafugiirira Hatonda.

¹⁸ Obulamu waawe wijuuye ehiirema era banuma mugabo ogw’obulamu obutanwano olw’obunaayi n’obuhahanyafu w’emyoyo jaawe.

¹⁹ Banuma n’esoni era banwera mu huhola eby’obunemu. Bali n’omulungo ohuhola ebibi ebya hiisi ngeri ananjuma hwemoota.

²⁰ Aye enywe sibabasomesa baatyo hu Kurisito.

²¹ Mu butuufu, mwanulira obuhwenda ow’amazima obunamba hu Yesu.

²² Ng’olu babasomesa, mwehuhule obulamu obuhale owijuuye ohwegomba ohw’obudulingi obu mwalimo ni muhiiri hufugiirira Yesu.

²³ Mwambale obulamu obunyaaha ohunja ewa Hatonda, mufuuhe banyaaha nomu binjeego byenywe,

²⁴ era mube baatu abanyaaha aba gatonda mu hifaananyi hihye ohubeera erala abagwalaafu era abamusangaasa.

²⁵ Olw’ehyo, mulehe obudulingi, hiisi muutu alomenga amazima olwohuba huli mubiri mulala.

²⁶ Nanabano ehibalunja, mwehuhumenga ohutabaleetera huhola hibi. Mutagwisanga eryuba ni muhiirunje,*

²⁷ era mutananga Sitaani ebbanga ohubahema ohuhola ehibi.

²⁸ Omwibi alehere aho ohwiba aye abeho n’ehyahola anange ohuyeedaho abo abagadi.

²⁹ Mwenjalame endoma embi aye ebibono byenywe bibe ebiyeeda abo ababinulira.

³⁰ Era mutenunamisanga Omwoyo wa Hatonda olwohuba nj’ahabonero ahalaga haati balibanunula hu ludaalo olw’ekomero.

³¹ Mwenjalenga ohuba abaatu abehabyo n’oluswa. Mutanayirisanga oba ohunalatana n’omuutu yesiyesi.

³² Aye hiisi muutu alumirwenga era asonjenga owahye ng’olu Hatonda gaba-sonina n’abita mu Kurisito.

* 4:8 4:8 Zab 68:18 * 4:26 4:26 Zab 4:4

5

Ohuba mu njase

¹ Njaahani ng'olu muli abaana ba Hatonda abahoda, leha abe ehy'ohuboneraho mu bulamu wenywe,

² era mwendanenga ng'olu Kurisito gatwenda geenjayo gafa hu lwefe ohuba enjongo erisangaasa Hatonda.

³ Mutaholanga obuhwedi oba omuutu yesiyesi ohuba n'emoni enyangu oba ayayaanira ebibi by'ehyalo hino. Ebiitu hy'ebyo, sihirani ohuba mu abaatu ba Hatonda.

⁴ Mutalomanga eby'obunemu wayire ohumooca ohwehisirusiru aye mweyaasenga hweyaasa Hatonda.

⁵ Hino muhimanyire erala muuti njanuma muhwedi wayire oyo ahola eby'obunemu oba eby'obudakaani oba anemberesa hu ebibi by'ehyalo hino, ko nj'ohujumirya ebitali Hatonda, alisuna omugabo mu bunugi wa Hatonda ni Kurisito.

⁶ Omuutu yesiyesi saabadulinganga ati Hatonda afugiirira ebiitu hy'ebyo, olwohuba aligudya abajeemu, n'ehiruji.

⁷ Olw'ehyo, mutaholanga muhumba n'abaatu hy'abo.

⁸ Ni muhiiri hufugiirira Kurisito, mwagenderanga mu hiirema aye njaahani ng'olu muli n'omuhumba ni Musengwa, mugenderanga mu njase olwohuba muli baatu b'enjase.

⁹ Hiri hiityo olwohuba enjase nj'egira omuutu gaahola ebirani, ebirunamu era eby'amazima.

¹⁰ Era mugesyengaho ohuhola ebisangaasa Musengwa.

¹¹ Mutaholanga ebiitu eby'ehiirema olwohuba binuma ehi biyeeda aye mubyani-henga hubyaniha.

¹² Hinjamba n'esoni ohuloma hu ebyo ebi bajeemu bahola mu ngiso.

¹³ Aye enjase enahubba mu hiirema, ebiitu byosibyosi ebyomu hiirema biboneherera,

¹⁴ olwohuba enjase nj'egira hiisi hiitu hyaboneha. C'ehigira baloma baati, "Sisimuha ewe oli hy'ofuluuta, era ewe oli hy'omufu lamuha onjwe mu bafu, era onahola otyo, Kurisito aja hu huhwaduhisa enjase."

¹⁵ Mwegenderesenga, mutebisyanga hyabanubeebe aye hy'abali n'amagesi.

¹⁶ Mutambisenga hiisi kabi eyi muba ni nayo bulani ohuhola ebirani olwohuba omulembe guno mubi.

¹⁷ Olw'ehyo, mutaba hy'abatategeera aye mufaanie ehi Musengwa genda.

¹⁸ Era mutameeranga olwohuba ehyo hija hu bonoona aye mulehe Omwoyo Omutukuvu abamaamirenga.

¹⁹ N'omwoyo mulala, mwemberenga Musengwa e Zabbuli n'enyembo ej'ohumujumirya, n'eki Mwoyo abana ohuseega.

²⁰ Era habuhyabuhya mweyaasenga Hatonda Seefe olw'ebiitu byosibyosi, ebi Musengwa weefe Yesu Kurisito gaatuholera.

Abasinde n'abahasi baawe

²¹ Hiisi muutu anjulirenga owahye olw'ohuna Kurisito enono.

²² Abahasi, munjulirenga abawamwenywe ng'olu munjula Musengwa,

²³ olwohuba omusinde nj'omutwe gw'omuhasi wuwe ng'olu Kurisito ali nj'omutwe gw'abamufugiirira, omwene n'ali nj'Omunojosi waawe.

²⁴ Ng'olu abafugiirira bagondera Kurisito, n'abahasi boosi banjulirenga abawamwawe mu hiisi hiitu.

²⁵ Abasinde, mwendenga abahasi benywe ng'olu Kurisito gendire abamufugiirira era geenjayo gafa hu lwawe,

²⁶ gabagwalaasa n'abooga n'amaaji, nj'ehibono hihye,

²⁷ ko abamufugiirira abo, babe bagwalaafu eyi ali ni banumaho hamogo wayire mbalo oba efunyi.

²⁸ Mu ngeri nj'enyene, n'abasinde mwesi mwendenga abahasi benywe ng'olu mweyenda mwabeene. Owenda omuhasi wuwe aba geyenda.

²⁹ Nanuma kadi mulala oweriya olubeje aye geeriisa era geerabirira ng'olu Kurisito alabirira abamufugiirira,

³⁰ olwohuba huli mubiri gugwe.

³¹ Hyanjandiihiwa hiiti, "Olw'ehyo, omusinde analehenga semwana ni nyina, genimba n'omuhasi wuwe nga bombi bafuuha mubiri mulala."*

³² Hino hyama hihulu era hiraga ng'olu Kurisito n'abamufugiirira bali omuutu mulala.

³³ Ale, hiisi musinde gendenga omuhasi wuwe ng'olu geyenda omwene era n'omuhasi yeesi anjenga wamwe enono.

6

Abasaaye n'abaana baawe

¹ Abaana, mudembuhirenga abasaaye benywe hulwa Musengwa, olwohuba ehyo hiraŋi.

² "Onjanga lataawo ni maawo, enono," lino nj'egambi edaayi eriri n'ehisuubiso ehiroma hiiti,

³ "Ko ebiiti bihutiinire bulani era owangaale hu hyalo."

⁴ Abasaaye mutanyigisanga baana benywe aye mubasomesenga ebi Musengwa genda.

Abeedu n'abasengwa baawe

⁵ Abeedu, mudembuhirenga abasengwa benywe era mubanenga enono n'omwoyo mulala ng'olu mwahadembuhiye Kurisito.

⁶ Ehyo mutahiholanga olwohuba babataayeho emoni aye muhiholenga ni muhenereeye ng'abeedu ba Kurisito olwohuba ehyo nj'ehi Hatonda abendaho.

⁷ Mujeeresenga abasengwa benywe n'omwoyo omulala hy'abanjeereses Musengwa omwene sosi abaatu,

⁸ olwohuba muhimanyire muuti Musengwa aja hunja hiisi muutu omuhemba, haabe mwidu oba bbe, ni geema hu hiisi hiraŋi ehi ahola.

⁹ Ni nenywe abali n'abeedu, mubabisyenga bulani ni nanuma hubahayula hiisi ana naana. Muhebulire muuti Musengwa yenywe mwesimwesi ali mwigulu era nanuma oyu aboola.

Ebisooa eby'abafugiirira Kurisito

¹⁰ Ehisembayo, mube badimamu hu lw'amaani ga Musengwa.

¹¹ Mwambale ebisooa byosibyosi ebi Hatonda abana ko munange ohunjirirania ekwe ja Sitaani.

¹² Sihunjirirania n'abaatu bahyefe abali n'omubiri n'amafuli aye n'abanugi, n'abanamaani, n'amaani g'ehiirema agali mu hyalo muno ko n'obunugi w'emisambwa ejinugira mu bbanga.

¹³ Olw'ehyo, mwambale ebisooa bya Hatonda ko munange ohunjirirania ekwe ja Sitaani n'abawagaaye.

* 5:31 5:31 Tand 2:24

¹⁴ Naahani mwemeerere ni mwesidihire amazima mu hihunya ng'olu muutu geeboŋa omusipi, n'ebikolwa ebiraŋi bibe hy'ehyohwambala ehi musirikale gambala mu hifuba ohwehummisa mu lutalo.

¹⁵ Mwambale engayito ohulaga ohwetegeha ohulomera abaatu Amaŋuliro Amalaŋi engeri eyi baŋanga ohusunamo emiyaaya ja Hatonda.*

¹⁶ Ohumeeda hu ebyo byosibyosi, mube n'ohufugiirira hy'engabo ko muŋange ohwehuma obusaale wa Sitaani obuli hy'omuliro owalasa.

¹⁷ Mwambale obunoŋosi hy'ekofiira eyi omusirikale gambala era muŋambe ehibono hya Hatonda ehi Omwoyo abaja hibe hy'epiima ohusoosa omusigu.*

¹⁸ Mu lutalo luno, Omwoyo abatangirirenga mu husaba ohwa buli hiha habuhyabuhyu. Era mube butebute, mutaleheranga husabira abaatu ba Hatonda bosibosi.

¹⁹ Keesi musabirenga, Hatonda gaape ehy'ohuloma era ndomere abaatu n'obugumu, ehyama ehiri mu Amaŋuliro Amalaŋi.

²⁰ Ndi mu komera olw'ohulomera abaatu Amaŋuliro Amalaŋi. Musabireho mbe n'obugumu mbuulire ng'olu hyahali.

Obuheese

²¹ Mulebe yeefe omuhoda oyu balanga baati Tukikasi era omuŋeeresu omwesigwa owa Musengwa, aja hu balomera hiisi ebiifaho n'ebi kola.

²² C'ehigira ndihumutuma eyo olw'esonga enyene eyo ko mumanye ng'olu huli era abagobosemo n'amaani.

²³ Hatonda seefe ni Musengwa Yesu Kurisito, babaje emiyaaya n'ohwenda era babayeede ohuba n'ohufugiirira.

²⁴ Hatonda abanjambire ehisaabirisi, enywe mwesimwesi abenda Musengwa weefe Yesu Kurisito n'omwoyo mulala.

* 6:15 6:15 Yis 52:7 * 6:17 6:17 Yis 59:17

Ebbaluṅa eyi Pawulo gaṅandiihira Abafilipi Enyanjula

Pawulo nj'owaṅandihira *Abafilipi* ebbaluṅa yino mu mwaha ogw'enkaaga namulala oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Gayiṅandiiha ni ali mu komera (1:13) era abahugu mu by'Ebbayibbuli bateberesa baati gaali e Rooma. Ebbaluṅa yino bayiṅandiihira ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyomu hibuga Filipi. Hino nj'ehibbubbu ehy'abafugiirira Kurisito ehidaayi e Makedoniya. Filipi nj'ehyali ehibuga ehibbala mu twale ly'e Makedoniya. Pawulo ni Silaasi nj'abatandiha ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo era babanambira eyo babadanya mu komera, banenyuhamo lulala (Bik 16).

Pawulo geyaasa abafugiirira Kurisito olw'obuyeedi obu bamuṅindiihira ni ali mu komera (4:10-19). Era gabalomera engeri eyi gaalimo mu komera gahena gabanjindihira Temuseewo n'Epafuladito (2:19-30).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Obuheese (1:1-2)
2. Embeera ya Pawulo (1:3-2:30)
3. Pawulo alabbira abafugiirira Kurisito (3:1-4:9)
4. Pawulo geyaasa abafugiirira Kurisito olw'obuyeedi (4:10-23)

Obuheese

¹ Ndiise Pawulo ni Temuseewo abanjeeresa ba Yesu Kurisito, mbanandiihira enywe abagwalaafu ṅalala n'abalabirizi ko n'abadiikoni abamenya mu hibuga hy'e Filipi.

² Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito babanambire ehisasabirisi era babanje n'emiyaya.

Ohweyaasa n'ohusaba

³ Neyaasa Hatonda wange hiisi olu mbanjeegaho,

⁴ mu husaba hwange hwosihwosi ni mbasabira, saba n'esangaalo,

⁵ olwohuba ohuṅwa olu mwafugiirira Kurisito ohwola hatyane, mwanenimbaho mu mulimo gw'ohubuulira Amanjulo Amalanji.

⁶ Kahasa ti Hatonda owatandiha omulimo omulanji mu nywe, aja hweyongera ohuguhola ohwola olu Yesu Kurisito aligobola.

⁷ Mbanjeegaho hiisi hiseera olwohuba mudi hu mwoyo era nomu komera muno munjeedire ohubuulira n'ohunyonyola abaatu ng'olu Amanjulo Amalanji gali g'amazima. Olw'ehisasabirisi hya Hatonda ehi gatunambira, huli huholera ṅalala ohubuulira Amanjulo Amalanji.

⁸ Mazima Hatonda amanyire ati mbenda mwesimwesi n'ohwenda ohuṅwa eyiri Yesu Kurisito.

⁹ Era mbasabira ti Hatonda abanangase mu hwendana ni mwijuuye amagesi n'ohutegeera,

¹⁰ ko musobole ohwabulano ehiranji n'ehibi ohwola hu ludaalo olu Kurisito aligobola, abagaane ni muli bagwalaafu era abanumaho mbalo.

¹¹ Muholenga ebikolwa ebiranji olw'amaani aga Yesu Kurisito abanja. Era abaatu ni balibona ebikolwa byenywe ebiranji baja huṅa Hatonda enono.

¹² Aboluganda, nenda mumanye muuti ebigosi ebinjolireho, bireteeye Amanjulo Amalanji ohweyongera ohusasaana.

¹³ Era ehyo hiŋwereyemo abasirikale bangi mu lubiri lwa habaha ko n'abaatu abandi ohutegeera baati ndi mu komera olwohuba muloobera wa Kurisito.

¹⁴ Era olwohuba mu komera, Musengwa aŋaaye abalebe bangi obugumu ohubu-lira Ehibono hya Hatonda ni babula hutya hwosihwosi.

¹⁵ Hituufu ti abandi babuulira Amaŋuliro Amalaŋi agaŋamba hu Kurisito olw'esaalwa n'ohusindania abahyawe aye abandi babuulira mu mwoyo omulaŋi.

¹⁶ Abo ababuulira mu mwoyo omulaŋi, bahihola olwohuba banyenda era ba-manyire baati Hatonda gaataŋo ohubuulira Amaŋuliro Amalaŋi.

¹⁷ Aye abo babuulira olw'ekirihindi n'ohusindana olw'ohwenda baati neyongere ohusuna ebigosi mu komera muno.

¹⁸ Aye ohubuulira ni basindana sinje hibbala. Sifayo oba omuutu abuulira lw'ehigendererwa ehibi oba ehirani, ehihulu wiira babuulira Amaŋuliro Amalaŋi agaŋamba hu Kurisito. Era olw'ehyo nja hweyongera ohusangaala,

¹⁹ manyire ti olw'ohusaba hwenywe, ebyo ebinjolireho biripweramo ohundehula olw'amaani g'Omwoyo wa Yesu Kurisito.

²⁰ Suubira era manyire ti esoni sijija hupamba, ehyo hija huŋeesa Kurisito eŋono olw'ebiitu ebi kola n'ebi ndoma, mu ngeri eyi nebisnyamo oba engeri eyi nahafemo.

²¹ Olwohuba mu bulamu wange nenda mbeŋo ni sangaasa Kurisito era ni fa hinahambeere hirani ohuhira ohuba hu hyalo hino.

²² Ohusigala ni kiiri mulamu, hyosi hirani ohweyongera ohuŋeereses Kurisito aye simanyire hyahuhola, oba hweyongera ni kiiriŋo mulamu oba ohwefiira.

²³ Ndi ŋagati aŋo, negomba ohuŋwa hu hyalo huno tiine nebeere ni Kurisito, olwohuba ehyo hisingira ohuba ehirani.

²⁴ Aye hu lwenywe, hya mugaso ohusigala ni kiiri mulamu.

²⁵ Ehyo kirihyo obuhahafu ti nja hweyongera ni kiiriŋo mulamu ohuyeeda ohuny-wania ohufugiirira hwenywe mwesimwesi, mwahasuna esangaalo.

²⁶ Ni balindehula ndigobola eyo era mulisaŋalya olwa Yesu Kurisito hu lwange.

²⁷ Mu hiisi mbeera, mwebisye ng'olu hisaanira abaatu abafugiirira Amaŋuliro Amalaŋi aga Yesu Kurisito. Oba ndigobola ohubabonaho oba pumayo ne ni pulira huŋulira ebibaŋambaho, nenda pulire ti muhiiri bagumu era muhola hirala mu huŋiriŋania abo abaniriŋania Amaŋuliro Amalaŋi.

²⁸ Mutatya abo ababahiyaania ko habe habonero ahalaga haati Hatonda aja hubasihiirisa aye abaje enywe obulamu obutaŋwaŋo.

²⁹ Hatonda genda mubonaabone hulwa Kurisito, sosi humufugiirira bufugiirire hyoŋene.

³⁰ Mwesi muli mu lutalo nj'olwene hy'olu nali ni nalwo ni ndi eyo era olu muŋulira muuti kiniriŋana mu komera muno.

2

Kurisito ng'ehyohuboneraho

¹ Ohuba bulala ni Kurisito hibana amaani? Olwohuba abenda sihibasangaasa? Muli bulala n'Omwoyo Omutukuvu? Muŋambanira ehisasabirisi era hiisi muutu asaasira owahye?

² Olw'ehyo, mbahubbirisa ohusangaasa ni muŋeega hirala, ni mwendana era ni muli n'omwoyo mulala.

³ Muteyendesanga ebirani mweŋene oba olw'ohwepaahapaaha aye mu hweŋomeha muŋirenga abaatu abandi ohuba n'enoŋo ohubahiraho.

⁴ Simufanga hu byenywe byoŋene aye mufenga nohu by'abandi boosi.

⁵ Mubenga n'epeega hy'eyi Yesu Kurisito gaali ni nayo,

⁶ Wayire Kurisito gaali Hatonda,

sigasigala
mu hifo ehyo.

⁷ Aye getusaho enono lirye,
gafugiirira ohufuuha omuñeeresā
gasaaliwa ng'omuutu.

⁸ Era mu huba omuutu,
gaali mugondi
n'ohwolera erala olu gafa hu musalabba.

⁹ Olw'ehyo Hatonda gaamuña obubbala,
n'obuñangi n'esiina
erihira amasiina gosigosi obuñangi,

¹⁰ ebitonde byosibyosi ebiri mwigulu nohu hyalo,
era ni n'ebyo ebiri ñaasi wehyalo

bihubbirenga Yesu oyo amafuha,*

¹¹ era abaatu bosibosi bane
Hatonda Bbaabba enono
ni babbutula baati
Yesu Kurisito nje Musengwa.

Ohumasamasa hy'emunyeenye mu hyalo

¹² Olw'ehyo, balebe bange abahoda, ng'olu mubaayenga ni mugondera Hatonda sosi ni ndi eyo ni nenywe hyonene aye hu nyanga yino ni mbulayo, mweyongere ohuhola ebiitu ebisaanira abaatu aba Hatonda ganonola. Muhole hino n'ohuteetema olw'ohumuña enono

¹³ olwohuba Hatonda nj'abayeeda ohwenda ohuhola ebigenda muhole era gaabana n'amaani ohubihola.

¹⁴ Ebiitu byosibyosi ebi muhola, mubiholenga ni mutemulugunya oba ni mutanahana n'abahyenywe.

¹⁵ Ni muhola muutyō, erinuma muutu yesiyesi aliboloobya era mumenye mu bulamu obulañi ng'abaana ba Hatonda mu hyalo hino ehyagodama era ehijuuye abaatu abahola ebibi. Mu hyalo hino, mube hy'emunyeenye ejihosya egulu.*

¹⁶ Mwegumye ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda, ehibaleetera ohusuna obulamu obutanwanjo. Singa muhola muutyō, muja hundeetera ohuba n'ohwenyumiirisa hu ludaalo olw'ekomero olu Kurisito aligoboleraho, ohufabiina hwange eyo sihwali hufuuna muuya mu hisero.

¹⁷ Singa banjita, amafugi gange galiba hy'ehyohunywa* ehibalitufuula ohwongera hu ñongo n'obuñeeresā wenywe olw'ohufugiirira Kurisito era ehyo hindeetera ohusangaalira ñalala ni nenywe mwesimwesi.*

¹⁸ Era mwesi musangaalire ñalala ni nange.

Temuseewo n'Epafuladito

¹⁹ Musengwa Yesu Kurisito n'alisiima, suubira ohubatumira Temuseewo mangu, ahene agobole gandomere ebibafaho nahagobolamo amaani.

²⁰ Puma wundi yesiyesi abalumirwa bugali hya niye.

²¹ Olwohuba abahira obungi beyendulira byawe, sibafayo hu ebi Yesu Kurisito genda.

²² Aye mumanyire muuti Temuseewo abaaye mwesigwa olwohuba ng'omwana ni semwana, huholeeye ñalala omulimo ogw'ohubuulira Amanjuro Amalanji.

²³ Suubira ohumuñindiha eyo oluvanyuma lw'ohumanya ebiitu ng'olu bitiina eno.

* **2:10 2:10** Yis 45:23
ohwongera hu ñongo.

* **2:15 2:15** Mag 32:5

* **2:17 2:17** Hub 15:1-12

* **2:17 2:17** Mu biseera ebyo, Abayudaaya bajuhanga envinyo

²⁴ Era kahasa ti Musengwa anahaganye bandehula, nga niija eyo mu hiseera ehitali hyanjale.

²⁵ Aye ni kiiri huuja eyo, mbwene ti hiraŋi ohubaŋindihira omuŋeereswa wahyange era owoluganda Epafuladito oyu mwatumira ohunjeedanga.

²⁶ Olwohuba genda bugali mumuhubbeho emoni ko weyite olw'ohunyolwa ohu ali ni nahwo olw'ohumanya ati mwanjulira ng'olu galwala.

²⁷ Hituufu galwala era ŋatono afe aye Hatonda gamuŋambira ehisa, sigasaasira niye yeŋene aye ni nange keesi, gaaponia obutahi.

²⁸ C'ehigira nenda bugali ohumutuma eyo, ko mwahasangaala ni mumuweneho era keesi ndeheraŋo ohweŋendeherera.

²⁹ Mumusangaalire mu kola ey'abaatu ba Musengwa. Era muŋenga abaatu hy'abo eŋono,

³⁰ olwohuba gaŋonera hu haala ohufa ni ganjeeda mu mulimo gwa Kurisito hu lwenywe.

3

Hunonjoha olw'ohufugiirira Kurisito

¹ Aboluganda, musangaalenga olwa Musengwa weefe. Era ŋaŋuma bubi ohubaŋandihira hu biitu nj'ebyene olwohuba hija hubayeeda ohwehuuma abasomesa ab'obudulingi.

² Mwehuumenga abaatu abo abali n'esambo embi, Abayudaaya abasomesa mbo Hatonda genda muhomole omubiri obubiri.

³ Ndiife ohwasuna ohuhomola ohutuufu, olwohuba hujumirya Hatonda ng'olu Omwoyo wuwe atuluŋamywa era hwenyumiirisa olwa Yesu Kurisito, sihwesiga bulombolombo w'abaatu ohutunonjola.

⁴ Ni ŋaba ni ŋaliŋo omuutu owenyumirisa mu bikolwa ohunonjola omuutu, ese ndi n'ebingi eby'ohwenyumihirisamo.

⁵ Olwohuba ni baasaala, nahena endaalo munaana nga baakomola. Nasaaliwa Muyisirayiri, ohuŋwa mu hiha hya Bbenjamini, ndi Mubbebulaniya endiho, mu huŋamba amagambi g'Ehiyudaaya, naali Mufalisaayo.

⁶ Naali n'ehinani mu huhiyaania abafugiirira Kurisito, ni netemaho mutwe mu huhuuma amagambi era ni neranga mugwalaafu.

⁷ Aye ebyo byosibyosi ebi naali ni peega ti byamugaso, ŋaahani mbibona nga sibyamugaso olwa Kurisito.

⁸ Ehituufu ehyene, ebiitu byosibyosi mbibona nga biŋuma mugaso olwohuba ohufugiirira Yesu Kurisito Musengwa hiitu hyamagoba amabitiirifu ohuhira byosibyosi.

⁹ Era sifululuhana huba mugwalaafu hu lwange olw'ohuhuuma amagambi g'Ehiyudaaya. Aye obugwalaafu obuŋwa eyiri Hatonda, hubusuna olw'ohufugiirira Kurisito.

¹⁰ Nenda ohutegeera Kurisito n'amaani agamulamusa. Nenda mbite mu hubonaabona hy'olu niye gabonaabona, faane hanyiye mu hufa huhwe.

¹¹ Era keesi ni suubira ti ndiramuha.

¹² Ese sindoma ti ehyo kenire ohuhisuna, ohutusaho ndi n'ohutiina mu moni, ohusuna ehyo ehi Yesu Kurisito gagenderera mu hufuula ohuba owuwe.

¹³ Aboluganda, manyire ti kiiri husuna ehifaabinira aye ehi kola nj'ohwibirira eby'egongo n'atiina mu moni.

¹⁴ Ehi kola nj'ohwenda ohwola hu mugoye, ohusuna omuhemba ogu Hatonda gaategehera mwigulu olw'ohwenda ohufuula faane ni Yesu Kurisito.

¹⁵ N̄aahani efe aban̄angafu mu hufugiirira, huli n'ohuba n'epeega nj'enyene. Aye oba mu ngeri eyindi mun̄eega lundi, Hatonda abayeede mutegeere.

¹⁶ Aye hugumire hu ehyo ehi hwasuna.

¹⁷ Aboluganda, mwesimwesi mun̄ire obulamu wange ko n'owabandi abali n'esambo endan̄i ng'ehyohuboneraho ng'olu hwabasomesa.

¹⁸ Ng'olu mbalomeeye emirundi nyingi era nindi ngobolamo ni ndira n'amasiga, ti n̄aliŋo bangi abacaawa obuhwenda obun̄amba hu hufa hwa Yesu Kurisito hu musalabba.

¹⁹ Ekomerero yaawe huliba husihiiriha, ehida hyafuaha hatonda waawe nindi ebyahaban̄ambisye esoni nj'ebibenyumirihisamo, n'ebineego byawe babiheneeye hu by'ehyalo.

²⁰ Aye efe obutaka weefe buli mwigulu era huhuumirira Musengwa weefe Yesu Kurisito Omunon̄osi, ohugobola.

²¹ Alifuula emibiri jeefe eminafu era ejifa ohuba hy'ogugwe ogutalifa olw'amaani n'obun̄angi wuwe.

4

Ebiran̄i eby'ohuhola

¹ Aboluganda abahoda era abapembaho mu mwoyo gwange, musangaasa era nenyumiirisa hu lwenywe, mube bagumu mu hufugiirira Musengwa.

² Negayirira Ewudiya ni Sutuke baganye babe hirala olwa Musengwa.

³ Kusunga mun̄eereses wahyange omwesigwa, oyeede abahasi abo bahole hirala. Olwohuba, n̄alala ni Kelemeeti ko n'aban̄eereses abandi aba masiina gaawe gali mu hitabo ehy'obulamu,* baahola ni nange omulimo ogw'ohubuulira Aman̄uliro Amalan̄i.

⁴ Hiisi hiseera musangaalenga olwohuba muli bulala ni Musengwa. Nindi ngobolamo ti musangaalenga.

⁵ Mun̄ambenga abaatu bosibosi n'ohwegenderesa olwohuba Musengwa ali huupi hugobola.†

⁶ Muten̄endehereranga olw'ehiitu hyosihyosi aye ebyetaago byenywe byosibyosi mubin̄ambyenga Hatonda ni musaba n'ohwegalihira era n'ohweyaasa.

⁷ Era emiyaaya ja Hatonda ejihutan̄anga hutegeerera erala, jihuumenga emyoyo n'ebineego byenywe mu Yesu Kurisito.

⁸ Aboluganda, ebineego byenywe bibenga hu biitu ebyomunina, ebiran̄i, eby'amazima, ebireetera abaatu ohuban̄a en̄ono, ebirun̄amu era ebisaana.

⁹ Hiisi ebi mwega oba ebi mwasuna ohun̄wa eyi ndi oba ebi mwabona mu ese oba mwan̄ulira ni ndoma, ebyo nj'ebi muba ni muta mu kola. Era Hatonda atun̄a emiyaaya aja huba ni nenywe.

Ohweyaasa olw'obuyeedi

¹⁰ Ndi musangaafu bugali olwa Musengwa olwohuba wayire mubaaye muhenire ebbanga ni n̄uma buyeedi obu muupa, mutandihire ohufaaho. Hituufu mubaaye mufaayo aye ni mun̄uma ngeri ey'ohulaga.

¹¹ Sindoma hino olwohuba ndibubi. Nahena ohwiga ohuban̄o mu mbeera yosiyosi.

¹² Mbitire mu mbeera ey'ohun̄uma haatu hosihosi, nindi n'embeera ey'ohuba ni nabyo mu bungu. Ngumira embeera yosiyosi oba huba ni nabyo oba hulumwa enjala, ohuba n'ebingi oba ohubuliriraho erala haatu hosihosi.

¹³ Sobola ohuban̄o mu hiisi mbeera olw'amaani ga Kurisito.

* 4:3 4:3 Ehitabo ehy'obulamu nj'ehitabo ehirimo olwan̄ji lw'amasiina g'abaatu abalisuna obulamu obutan̄wan̄o.

† 4:5 4:5 Oba ali huupi ni nenywe.

¹⁴ Aye mwahola bulani ohunjeeda mu bigosi byange.

¹⁵ Bahyange Abafilipi, mumanyire muuti ni nanwa e Makedoniya, mwali mwahafugiirira Amanuliro Amalani era enuma hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito abanyenimbaho mu songa y'ohugaba n'ohusuna, ohutusaho enywe mwenene.*

¹⁶ Era ng'olu naali e Sesalonika, mwapeeresa obuyeedi emirundi ejiŋera.

¹⁷ Sindoma hino olwohuba nenda muupe obuyeedi aye nenda mwahasuna omuhemba olw'ehyere hyenywe.

¹⁸ Obuyeedi obu mwanja Epafuladito ohuleeta, buukena. Buli hy'ahasyololo ahanjuna obulani ahanwa mu hyayo ehibanjongire eri Hatonda gasangaala.*

¹⁹ Era Hatonda wange alibanja hiisi ehi mwenda, n'atusa hu bunjinda wuwe obubitiirifu obuli mu Yesu Kurisito.

²⁰ Abaatu banjanga Hatonda weefe era Seefe enono emirembe n'emirembe. Amiina.

Ohuseebula

²¹ Muheese abagwalaafu bosibosi. Ab'eno babahehiseeho.

²² Abagwalaafu bosibosi ohuhirira erala abali mu lubiri lwa Kayisaali‡ babahehiseeho.

²³ Ehisasabirisi hya Musengwa Yesu Kurisito hibe ni nenywe. Amiina.

* 4:15 4:15 2 Bah 11:9 * 4:18 4:18 Hunj 29:18 ‡ 4:22 4:22 Oba habaha, mu ndimi ejindi.

Ebbaluja eyi Pawulo gaṅandiihira Abakolosaayi Enyanjula

Pawulo nj'owaṅandiihira *Abakolosaayi* ebbaluja yino mu mwaha ogw'enkaaga namulala oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Pawulo gaṅandiiha ebbaluja yino, n'ali mu komera era abahugu mu by'Ebbayibbuli bateberesa baati gaali e Rooma. Ebbaluja ja Pawulo eyiri Abakolosaayi n'Abefeeso ni Filimooni ko n'ejindi, bajiranga baati jomu komera olwohuba gajinandiiha n'ali mu komera. Ebbaluja yino gayinandiihira abafugiirira Kurisito abomu hibuga hy'e Kolose. Pawulo sinje owatandiha ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehy'e Kolose (2:1). Hiboneha oti Epafuraasi nj'owatandiha ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo olwohuba gaali musaale w'e Kolose.

Pawulo gaṅandiihira ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehy'e Kolose olw'abasomesa ab'obudulingi abaali ni bababbaamya. Abasomesa abo baali basomesa baati omuutu ohunonoha, ali n'ohuhuuma amagambi g'Ehiyudaaya ng'olu Ndagaano Ekayire yiroma. Pawulo gaṅandiiha n'aloma ati abafugiirira Kurisito betaaga nje Yesu Kurisito yenene, Hatonda ohubabala bagwalaafu (1:15-20) era ati esomesa eyo yaali peega y'omuutu buutu. Olw'ehyo, enjuma mahulu (2:8).

Ebiri mu bbaluja yino mu buupi

1. Obuheese (1:1-2)
2. Oweginghiriri wa Kurisito (1:3-3:4)
3. Obulamu obu bafugiirira Kurisito bali n'ohubamo (3:5-4:6)
4. Obuheese n'ohulabbira abafugiirira Kurisito (4:7-18)

Obuheese

¹ Ndiise Pawulo omuhwenda wa Yesu Kurisito olw'ohusiima hwa Hatonda. Ndi n'omulebe yeefe Temuseewo,

² mbanandiihira enywe abaatu ba Hatonda abesigwa era abafugiirira Kurisito abali mu hibuga ehy'e Kolosaayi. Hatonda Seefe abanjambire ehisasabirisi era abaje n'emiyaaaya.

Ohusaba n'ohweyaasa hwa Pawulo

³ Habuhyabuhyu ni hubasabira, hweyaasa Hatonda Semwana wa Yesu Kurisito Musengwa weefe,

⁴ olwohuba hwanulira ng'olu mufugiirira Yesu Kurisito era ng'olu mwenda abagwalaafu bosibosi.

⁵ Ohufugiirira Yesu Kurisito n'ohwenda abaatu ba Hatonda ohumuli ni nahwo, bisimuha mu esuubi eri muli ni nalyo eryohusuna ebirani ebi gabategehera mwigulu. Esuubi eryo, mwalisuna olu mwanulira Amanuliro Amalani ag'amazima.

⁶ Amanuliro ago gatiina ni gahwana ehyalo hyosihyosi ni galeetera abaatu ekabi ng'olu gaholire mu enywe, ohunwera erala hu ludaalo olu mweheerera ohunulira amazima aganjamba hu hisasabirisi hya Hatonda mwahifaania.

⁷ Epafuraasi omutambi wahyefe, omuhoda, omwesigwa era omunjeeresa wa Kurisito nj'owabasomesa Amanuliro Amalani ago hu lwefe.

⁸ Era gatunayira nohu ngeri eyi mwendamo abaatu ba Hatonda ng'Omwoyo Omutukuvu nj'abatangirira.

⁹ Olw'ehyo, ohunwa olu hwanjulira huuti mufugiirira Yesu, habuhyabuhya sihuleherangaho hubasabira, Hatonda abanje ohumanya ohunwa ew'Omwoyo Omutukuvu, mufaanie ebi genda.

¹⁰ Husaba huutyo munange ohwebisya mu sambo esaana era esangaasa Musengwa mu hiisi ngeri ni muhola ebirani era mweyongere ohumanya Hatonda,

¹¹ abanje amaani ko munange ohwehaliiriha hiisi higosi ni muli basangaafu,

¹² ni mweyaasa Hatonda Seefe agira ni muli bagwalaafu, abali mu njase yiye era mulisuna ekabi jije josijosi.

¹³ Olwohuba gaatutusa mu wahabaha wa Sitaani ow'ehiirema gatunjira mu bunugi w'Omwana wuwe omuhoda,

¹⁴ era ohubita mu Mwana oyo, Hatonda gatununula ng'atusoniya ebibi.

1 Oweginghiriri wa Kurisito

¹⁵ Kurisito oyo pomu Hatonda ataboneha abonehera, nj'Omwana wuwe ahira obunangi era anuga hiisi hiitu.

¹⁶ Hatonda gaabita mu Kurisito oyo ohutonda ebiitu byosibyosi mwigulu nohu hyalo, ebyo ebiboneha n'ebitaboneha, abahabaha n'abanamaani n'obunangi wosiwosi. Ebiitu byosibyosi bibye era nj'agira byabano.

¹⁷ Kurisito gaaliyo ni nahiri hubano ehiitu hyosihyosi era nj'anambirira byosibyosi.

¹⁸ Kurisito nj'omutwe gw'omubiri gugwe, ko mbabamufugiirira era nj'esimuhu y'obulamu waawe. Nj'omudaayi ohunwa mu bafu ko anuge hiisi hiitu.

¹⁹ Hatonda gasalano ati ehyo ehi ali mu wiijufu hibe mu Kurisito,

²⁰ era n'abita mu Mwana wuwe oyo, galeetano omuhago ngati wuwe n'ebiitu byosibyosi ebiri mwigulu nohu hyalo. Mu ngeri eyo, Kurisito gataho emiyaaya olw'amafugi gage olu gafa hu musalabba.

²¹ Ni mwali ni mu hiri hufugiirira Kurisito, mwali basigu mu ebiinego n'ebikolwa byenywe ebibi era ni munuma ekologana endani ni Hatonda.

²² Aye naahani Hatonda gafaanana ni nenywe n'abita mu mubiri gwa Kurisito olu gafa hu musalabba ko mube bagwalaafu ni munumaho hamogo wayire omusango gwosigwosi mu moni jije.

²³ Mutiine mu moni ni muli bagumu mu hufugiirira Kurisito era mutadanya esubi eri mwasuna olu mwanjulira Amanuliro Amalani. Amanuliro ago, nj'agababuulira hiisi muutu hu hyalo era keesi Pawulo nafuaha mulala hu bagabuulira.

Obunjeeresa wa Pawulo eyiri abafugiirira Kurisito

²⁴ Sifayo wayire ndi hugada kasita ohugada huno ohu ngada, ngada hu lwenywe ni nongerera hu ohwo ohu Yesu Kurisito gagada hu lw'abo abamufugiirira.

²⁵ Hatonda gaafuula omunjeeresa w'abafugiirira Kurisito era gaapa omulimo ogw'ohubalomera ehibono hihye mu wiijufu.

²⁶ Amanuliro Amalani ago, nj'ehyama ehi gaali n'agihise abaatu aye naahani ahihwehuliye ababe.

²⁷ Hatonda gabahwehulira ehyama ehyo olwohuba gendiire enywe Abatali Bayudaaya mwesi muhitegeere ng'olu hiri ehy'omugaso bugali weene era ehy'enono. Ehyama ehyo c'ehino ti Kurisito ali mu enywe, nj'esubi lyenywe eryohusuna enono lya Hatonda.

²⁸ Olw'ehyo, hulomera hiisi muutu ebinamba hu Kurisito oyo ni hubatebusa era ni hubasomesa n'amagesi aga Hatonda atuna, ko hiretere hiisi muutu ohunuma ehyanumiraho mu hufugiirira Kurisito.

²⁹ Ehyo c'ehigira ni fululuhana bugali weene olw'amaani ga Kurisito amabitirifu agabonehera mu ese ni kola emirimo jije.

2

¹ Nenda mumanye ng'olu kalabana bugali weene hu lwenywe n'abafugiirira Kurisito abali mu hibuga hy'e Lawodiikiya era ni naabo bosibosi abahiiri huumanya.

² Ehigendererwa hyange, nenda hu bagobosamo amaani era mube mu bulala mu hwendana ko mufaanisye erala mu wiijufu ng'olu Kurisito nj'ehyama hya Hatonda.

³ Kurisito oyo, nje yejene agira mwamanya obuninda w'amagesi n'ohumanya hwsihwosi ohunwa ewa Hatonda.

⁴ Mbalomera hino ko natabano omuutu kadi mulala agira mwanaba ohunwa hu mazima n'abadulingadulinga n'ebibono, habibe binoli biitye.

⁵ Wayire nga sindi ni nenywe mu mubiri, ndi nalala ni nenywe mu mwoyo era sangaala bugali ohunulira ti muli mu bulala era bagumu mu hufugiirira Kurisito.

Obulamu ow'edembe mu Kurisito

⁶ Naahani ng'olu mwafugiirira Yesu Kurisito nga Musengwa yenywe, mweyongere ohuba n'obulamu obumusangaasa.

⁷ Mwegumye ohumufugiirira ko munangale mu hufugiirira ohwo ni mwema hu ebyo ebi babasomesa era mutadembanga humweyaasa.

⁸ Mwehuumenga natabano muutu kadi mulala agira mwanaba n'atambisa obulombolombo w'abaatu obunumamo mahulu aye obudulingi owereere. Esolesa hy'eyo siyinjwa yiri Kurisito aye yinjwa eyiri emisambwa ejinyopire ehyalo hino.

⁹ Kurisito nje Hatonda mu mubiri gw'obuutu,

¹⁰ era mwesi olwohuba hirala ni Kurisito, enjuma ehindi ehi mwenda ohubanongola. Kurisito oyo nje Musengwa era anjuga abanamaani n'abobunangi bosibosi.

¹¹ Kurisito gabahomola mu bulamu wenywe ow'omwoyo, ng'abambulaho ohwegomba hw'omubiri olu bamuhomerera hu musalabba.

¹² Era ni bababatiza, hyali oti hani mwesi babasiha ni Kurisito era nga mulamuhira nalala ni naye olw'ohufugiirira Hatonda owamulamusa.

¹³ Ni mwali ni muhiiri hufugiirira Kurisito, mwali bafu mu mwoyo olw'ebibi byenywe era ohwegomba hw'omubiri ni hubanuga aye Hatonda gabanja obulamu obunyaaha n'abita mu Kurisito era gatusonja ebibi byefe byosibyosi.

¹⁴ Hatonda gatutusaho ebbanja ery'ehibi gaahena galisalamo olu bahomerera Yesu hu musalabba.

¹⁵ Era hu musalabba ohwo, nj'ohu ganangulira abanamaani n'abobunangi, gabatusaho ebisoosa ng'abaswasa mu lwijuuye.

¹⁶ Olw'ehyo, mutaganyanga omuutu yesiyesi ohubasalira omusango hu binamba hu by'ohulya oba ebyohunywa oba hu ndaalo ekulu oba hu by'embaga eja hiisi mwaha oba hu by'ohubalaha hw'omwesi wayire ebinamba hu ludaalo lwa Sabbaato.

¹⁷ Ebiitu hy'ebyo, bisisigo busisigo aye Kurisito nj'amazima, oyu byali ni biraga biiti gaali aja huuja.

¹⁸ Mutaganya abaatu abo, abeefuula ohuba n'ohwolesewa ohwenjabulo bagira mwajumirya abamalayika, mwaba n'ohwenomeha ni mwegudya, mwafiirwa obunonosi. Abaatu hy'abo baali n'ohumanya hw'abaatu buutu era n'ohwepaahapaaha hwawe, panaano.

¹⁹ Abaatu abo, beyabula hu Kurisito omutwe gw'abafugiirira era aliisa omubiri gwosigwosi, gagunimba nalala hy'olu owongero n'emisiya bihola, nga ko guhula ng'olu Hatonda genda.

²⁰ Kurisito ni gafa, mwesi muli oti hani mwafiira nalala ni naye nga munangula emisambwa ejinyopire ehyalo hino. Naahani lwahiina munamba obulombolombo w'abo ababaloma baati mbo,

²¹ "Otanamba hu hirebe oba otalya hino oba otaholanga oti?"

²² Bahyange, obulombolombo hy'obwo bujamba hu ebyohunywa n'ebyohulya ebiŋwaŋo, ebyo by'abaatu buutu era ŋaŋuma ehi bigasa.

²³ Wayire obulombolombo owo, buboneha hy'ehiitu ehy'amahulu mu kola ey'ohujumirya n'ohwenomeha ohw'obudulingi ko n'ekola ey'ohwegudya eyi abaatu abeene baseegaŋo ohusangaasa Hatonda, biŋuma aŋa biyeedera omuutu ohuŋangula ohwegomba hw'omubiri.

3

¹ Ale ng'olu mwalamuhira ŋalala ni Kurisito mu by'omwoyo era mwasuna obulamu obunyaaha, muŋembenga hu biri mwigulu eyi Kurisito gehaaye mu hifo ehy'eŋono hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda.

² Muŋembenga hu biitu ebyomwigulu sosi ebibi ebyohu hyalo huno,

³ olwohuba muli oti hani mwafa era obulamu wenywe babuhweha mu Kurisito ewa Hatonda.

⁴ Kurisito esimuhu y'obulamu wenywe obunyaaha olu aligobola, mwesi balibahwehulira ŋalala ni naye mu eŋono lirye.

Obulamu obuhale n'obunyaaha

⁵ Ŋaahani mweyambule ohwegomba ohw'omubiri hy'obuhwedi, ohuba n'emoni enyangu, ohwejabaata ko n'ohuyayaanira ebiitu ebibi eby'ehyalo hino. Olwohuba ehyo hiri hy'ohujumirya ebiitu ebitali Hatonda.

⁶ Hatonda aja hugudya abaatu abahola ebiitu hy'ebyo, n'ehiruŋi.

⁷ Era mwesi ebyo nj'ebimwaholanga ni mwali ni muhiiri hufugiirira Yesu.

⁸ Aye ŋaahani mweyambule ebiitu hy'etima, ohuŋalaatana, ohuloma ebyakalebule n'ohuŋemula era bitatulanga nomu hanwa henywe.

⁹ Mutaduliŋananga olwohuba mweyambula obulamu obuhale n'ebikolwa ebibi ebi mwaholanga ni mu hiri hufugiirira Yesu,

¹⁰ nga muhena mwambala obulamu obunyaaha ohuŋwa ewa Hatonda era obu ali hugobosa bunyaaha ko mwahamutegeera bulani.

¹¹ Olw'ehyo, sihyamahulu ohuba Omuyudaaya oba Atali Muyudaaya, omuhomole oba atali muhomole, omulugendwa, atali mugunjuhi, omwidu oba atali mwidu aye Kurisito nj'ehihulu era ali mu bosibosi, abamufugiirira.

¹² Olw'ehyo, ng'olu Hatonda gabatobola ohuba abaatu babe abahoda gaahena gabagwalaasa, mubenga n'omwoyo ogusaasira, n'ehyere n'ohwenomeha n'ohweyisa ŋaasi ko n'ohwehaliraha.

¹³ Hiisi muutu gehalirihenga era asoniŋenga owahye hiisi olu ŋanabengaŋo ohwenjulunya. Musoniŋanenga hy'olu Musengwa gabasoniŋa.

¹⁴ Era hu ebyo byosibyosi, mumeedeho n'ohwendana olwohuba nj'ohubanywanywasa mwesimwesi mu bulala.

¹⁵ Emiyaaya eji Kurisito atuŋa jibaŋe ohuba abateehi mu myoyo jenywe. Olwohuba hy'omubiri omulala, Hatonda gabalanga ohumenya mu miyaaya hiisi muutu n'owahye. Era mumweyaasenga humweyaasa.

¹⁶ Obuhwenda obujamba hu Kurisito bubenga mu bulamu wenywe mu wiijufu, ni musomesania era hiisi muutu n'alabbira owahye n'amagesi gosigosi. Era mwemberenga Hatonda e Zabbuli n'enyembo ej'ohumujumirya n'eki Mwoyo abana ohuyiia, n'ohweyaasa mu myoyo jenywe.

¹⁷ Hiisi hiitu ehi muloma oba ehi muhola, muhiholenga ng'abahihirira Yesu Musengwa weefe ni mweyaasa Hatonda Seefe ohubita mu Yesu oyo.

Ebi husaanira ohuhola mu bulamu obunyaaha

¹⁸ Abahasi, muŋulirenga abawamwenywe ng'olu Musengwa genda.

¹⁹ Abasinde, mwendenga abahasi benywe era mutabahambunjaliranga.

²⁰ Abaana, munjulirenga abasaaye benywe mu hiisi hiitu olwohuba ehyo hisangaasa Musengwa.

²¹ Abasaaye* mutanyigirisanga baana benywe, bahanda banwamo amaani.

²² Abeedu, munjulirenga abasengwa benywe mu hiisi hiitu, ehyo mutahiholanga ni babataayeho emoni ohusuna obuhoda aye muhiholenga ni muhenereeye olw'ohunga Musengwa enono.

²³ Hiisi ehi muhola, muhiholenga n'omwoyo mulala hy'abaholera Musengwa sosi abaatu.

²⁴ Muhebulire muuti Musengwa aja hubana omuhemba ng'olu gasuubisa, olwohuba mu butuufu oweene Kurisito nj'oyu mujeeresa.

²⁵ Oyo ahola ebibi, aja husuna omuhemba ogwolana n'ebibi bibye olwohuba Hatonda anjuma muutu yesiyesi oyu aboola.

4

¹ Abasengwa, mubisyenga abeedu benywe bulani era ni mutehubbira. Muhebulire muuti mwesi muli ni Musengwa mwigulu abaliho obunangi.

² Mwegumyenga ohusaba era mutengeyo omwoyo hu ebi musaba ni mutayeho n'ohumweyaasa.

³ Era hwesi mutusabirenga, Hatonda atwigulireno engira hulomere abaatu obuhwenda obunamba hu Kurisito. Era olw'ohulomera Abatali Bayudaaya ehyama ehyo, c'ehigira ni ndi mu komera.

⁴ Muusabire, ndomere abaatu obuhwenda owo ng'olu hiseene ko bahabutegeera bulani.

⁵ Mwebisyenga mu kola ey'amagesi eyiri abo abahiiri hufugiirira Kurisito era mutambisenga hiisi kabi eyi muba ni nayo bulani.

⁶ Emboosi yenywe n'abatafugiirira Yesu yibenga ndani era eyisangaasa ko munange ohumanya engeri ey'ohwanuhulamo omuutu n'aba n'ehyabuusa.

Obuheese

⁷ Oboluganda Tukikasi, omuhoda era omujeeresa wahyefe omwesigwa oyu hutamba ni naye omulimo gwa Musengwa aja hubalomera byosibyosi ebiifaho.

⁸ C'ehigira ndihumutuma eyo mwahamanya ng'olu huli eno era ehindi abagobosemo n'amaani mu hufugiirira hwenywe.

⁹ Tukikasi alihuuja eyo ni Onesimo mulebe yeefe omuhoda era omwesigwa. Onesimo oyo mulala hunywe eyo era baja hubalomera byosibyosi ebitufaho.

¹⁰ Arisitaluuko omusibe wahyange ni Mariko omwinwa wa Bbalunaba, babahehiise. Mwasuna obuhwenda muuti Mariko ali hutegeha ohuuja eyo, kale n'anahaaje mumusangaaliranga.

¹¹ Ni Yesu oyu balanga erindi baati Yusito, abahehiseho. Abo nj'Abayudaaya bonene abaakola ni nabo omulimo gwa Hatonda era bamugaso bugali eyi ndi.

¹² Epafuraasi omujeeresa wa Yesu Kurisito era omulala hu enywe, abahehiise. Habuhyabuhya abasabira bugali weene ati mwahangala mu hufugiirira hwenywe ko munange ohumanya ebi Hatonda genda ni mutemoota.

¹³ Ese ndi n'obuhahafu ti Epafuraasi ahalabana bugali weene hu lwenywe ko nohu lw'abo abomu Lawodiikiya n'abomu Yerapoolisi.

¹⁴ Omusanu era omuhoda weefe oyu balanga baati Luka ko ni Demasi, babahehiise.

¹⁵ Muheese abalebe abomu Lawodiikiya ni Nuufa mbooyo yeefe ko n'abafugiirira Kurisito abahumbaanira mu nyumba ewuwe.

* **3:21 3:21** Mu Luyonaani hiri ti "Abasaaye abasinde."

¹⁶ Oluvanyuma lw'ohusoma ebbaluṅa yino, muyiṅeereese ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ab'e Lawodiikiya. Era mwesi musome ebbaluṅa eyiṅwa ewaawe.

¹⁷ Era mulome Arikipo muuti, "Fubaho ohuheneresa obuṅeeresesa obu Musengwa gahuṅambya."

¹⁸ Ese Pawulo, ndiise aṅandiihire obuheese buno n'omuhono gwange. Muhebulire muuti ndi mu komera. Hatonda abanambire ehisasabirisi.

Ebbaluṅa endaayi eyi Pawulo gaṅandiihira Abasesalonika Enyanjula

Pawulo omuhwenda wa Yesu nj'owaṅandiihira *Abasesalonika* ebbaluṅa endaayi yino (1:1). Abahugu mu by'Ebbayibbuli baṅeega baati Pawulo gaṅandiiha ebbaluṅa yino mu mwaha ogw'ataanu namulala oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Era gayiṅandiihira abafugiirira Kurisito ab'e Sesalonika n'ali e Koriiso. Pawulo gatandiha ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo n'ali hu lugendo lulwe olwohubiri mu hubuulira Amanjuro Amalaṅi aga Yesu Kurisito (Bik 17:1-10). Ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo, hyalimo Abayudaaya n'Abayonaani.

Oluvanyuma lw'ohwegulaṅo ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo, Pawulo sigamenya e Sesalonika ehiseera hireeṅi. Olw'ehyo, gaṅandiiha ebbaluṅa yino ohubagumya. Ebbaluṅa yino yirimo bingi, ohuhirira erala eroma hu engeri eyi bafugiirira Kurisito bali n'ohwebisyamo. Era yiroma hu hugobola hwa Kurisito. Hamunga abafugiirira Kurisito ab'e Sesalonika baali basinga hwenda ohuṅulira hu hiitu hyehyo. Olw'ehyo Pawulo atambisa ohugobola hwa Kurisito ng'ehiitu ehiri n'ohutuṅa amaani ohuba n'obulamu obusangaasa Hatonda (5:6-8).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Obuheese n'ohweyaasa Hatonda (1:1-8)
2. Amanjuro agagobosamo amaani (2:1-3:13)
3. Obulamu w'abafugiirira Kurisito n'engeri eyi Yesu Kurisito aligobola (4:1-5:15)
4. Obuheese n'engohoba (5:16-28)

Obuheese

¹ Ese Pawulo n'abahyange Siluvaano ni Temuseewo, hubaṅandiihira enywe abaatu ba Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito Musengwa, ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito mu hibuga hy'e Sesalonika. Hubendesa ekabi n'emiyaaaya.

Obulamu n'ohufugiirira hw'abaatu bomu Sesalonika

² Hweyaasa Hatonda habuhyabuhyu olwenywe mwesimwesi era hiisi olu husaba, siuhaya hubaṅaayo eyiri Hatonda mu saala jeefe.

³ Habuhyabuhyu hiisi olu hwenomeha mu moni ja Seefe era Hatonda weefe ohusaba, huhebulira ebi muhola ohulaga ohufugiirira hwenywe n'ohwenda ohu muli ni nahwo ohweraga mu ngeri eyi muhatabaanamo olwa abahyenywe. Era huhebulira n'ohugumikiriza ohu muli ni nahwo olw'esuubi eri muli ni nalyo mu hugobola hwa Musengwa weefe Yesu Kurisito.

⁴ Aboluganda, humanyire huuti muli bahoda eyiri Hatonda era ng'olu gabatobola mube baatu babe.

⁵ Hino huhihahasa olwohuba mwesi hwababuulira Amanjuro Amalaṅi, agataali mu bibono bubono aye ni galiho n'ohuhola hw'amaani g'Omwoyo Omutukuvu, ohuhahasa ti ebi hwali ni huloma, bituufu. Era ng'olu mumanyire, ni hwali eyo ni nenywe, mwabona engeri eyi hwebisyangamo olw'ohwenda ohubayeeda mutwegereho.

⁶ Mwalonderera esambo jeefe neja Musengwa weefe Yesu, olwohuba wayire ng'abaatu babagudya olw'obuhwenda obu hwabaleetera, cooka mwawufugiirira n'esangaalo ery'Omwoyo Omutukuvu.*

* 1:6 1:6: Bik 17:5-9

⁷ Mu ngeri eyo mwafuuha hyahuboneraho eyiri abafugiirira bosibosi abomu twale ly'e Makedoniya n'erya Akaya.

⁸ Olw'ehyo, njaahani obuhwenda wa Yesu Musengwa busaseene, simu Makedoniya n'Akaya mwonene aye efuma y'ohufugiirira hwenywe, yoolire hiisi njaatu. Efe nindi hino njabula ehi hitwetagisa ohuhiromaho,

⁹ olwohuba abaatu abeene baloosa engeri eyi mwatuhuumamo ni hwaja ewenywe. Era baloosa ng'olu mwafuluha mwaleha emigaami mwagobola eyiri Hatonda Omwene Bulamu era omutuufu, mumunjeerese

¹⁰ era ng'olu mulindirira Omwana wuwe Yesu ohugobola ohunwa mwigulu, oyu galamusa era ng'omwene oyo nj'atunonia ehirunji hya Hatonda.

2

Omulimo ogu Pawulo gaahola mu Sesalonika

¹ Aboluganda, enywe mwabeene mwesi mumanyire muuti ohuuja hwefe eyi muli, sihwafa busa.

² Ng'olu mumanyire, ni hwali ni huhiri huuja ewenywe, e Sesalonika, hwabonaabona era batubisya bubi mu hibuga hy'e Filipi. Cooka Hatonda weefe gatugumya, hwasobola ohubabuulira Amanjuro Amalanji aganjwa eyi ali, wayire nga bangi bagesyaho ohutuhayisa.*

³ Bino ebi hubahubbirisa ohufugiirira sibyabudulingi ate sihweyendulira byefe oba ti huli hwenda hubahema hubabbaamye.

⁴ Cooka ng'olu Hatonda gatwesiga gatunjambya omulimo gw'ohulomera abaatu Amanjuro Amalanji, hwesi huutyohu pohuguhola. Ni hutagenderera husangaasa abaatu ni huloma ebinomera amatwi gaawe aye ni hwenda husangaasa Hatonda amanyire ebitufaho n'ohwolera erala mugati w'emoyo jeefe.

⁵ Mumanyire bulanj muuti ni hwaja ewenywe, sihwatambisa bibono ebi ba-paahapaaha ebinambulamo oba ebibayeyerese hy'abaatu ab'omulyerye olu bahola olw'ohwenda ohuwiiha omulyerye gwawe. Hatonda omwene nj'omujulizi weefe mu hino.

⁶ Era sihwaholanga biitu olw'ohwenda batupaaha.

⁷ Ng'abahwenda ba Kurisito hyali hyola ohubasitonerera mu ngeri ey'ohweyemeeresano. Cooka hwegenderesanga eyi muli hy'omuhasi omusaaye olu gegenderesa eyiri abaana babe.

⁸ Olw'ohubooya n'ohubenda obugali hwegomba hubooseho Amanjuro Amalanji aganjwa eyiri Hatonda. Sicehyo hyonene aye n'ohunayo huneyo obulamu weefe oweene hu lwenywe.

⁹ Mu butuufu balebe muhebulira bulanj muuti ni hwali eyo ni hubabuulira Amanjuro Amalanji aga Hatonda, hwafabiinanga ni huhola omuusi n'owiire husobole ohweyemeresano fabeene, habe hasinge hutasitonerera kadi mulala hu nywe.

¹⁰ Enywe mwabeene muli bajulizi beefe, ni Hatonda omwene yeesi humwijulira era amanyire ati ni hwali eyo esambo jeefe jaali ngwalaafu, ejolana era ni jibulaho hya hwenjambya.

¹¹ Muhimanyire muuti hiisi mulala hu nywe hwamuniranga mu ngeri eyi omusaaye ow'ehisinde anjiramo abaana babe.

¹² Hwababuliriranga, hwabagumya era hwabahubbirisa mugendere mu bulamu obusangaasa Hatonda omwene hubalanga mube mu Bunugi nomu nono lirye.

¹³ Ebyo n'obitaaye hutulo, hweyaasa Hatonda habuhyabuhya n'olwohuba ti ni hwaboosaho ehibono hihye, mwahitegera ohutwi era mwahifugiirira. Simwahinjira

* 2:2 2:2: Bik 16:19-24; 17:1-9

ng'ehinwa eyiri abaatu aye ng'ehibono hya Hatonda ehyene n'ehyene era nga nj'ehiri huhola omulimo mu bulamu wenywe abafugiirira.

¹⁴ Abalebe, ohufaanana n'ebibbubbu by'abafugiirira Yesu Kurisito ebyomu twale ly'e Buyudaaya, mu ngeri nj'enyene mwesi Abayudaaya bahyenywe abeene, babagudya.*

¹⁵ Abayudaaya abahola ebiri hy'ebyo nj'abeeta Musengwa weefe Yesu n'abanaabbi era hwesi nj'abatugudya. Abaatu abo sibasangaasa Hatonda era ogwawe gwahunyiza hiisi muutu.*

¹⁶ Obona baagesyaho n'ohutuhingirira hutalomera Abatali Bayudaaya ehibono hya Hatonda bahanojoha! Ehyo hyameeda humeeda hu bibi byawe ebi batiinire ni bahola ohunwa enyuma. Aye njaahani jibageene, ehirunji hya Hatonda hibageene.

Pawulo anjamba ohuhyalira Abasesalonika

¹⁷ Aboluganda, ni hwaseebulana ni nenywe, wayire hyali hyahamanga hatono, ehinyungo hyatunamba hwanjulira ni hwegomba bugali ohubabonaho,

¹⁸ era nga hunjamba nindi hugobole eyi muli. Ese semwene Pawulo aloma ni nenywe, nagesyaho omulundi omudaayi n'ogwohubiri, cooka Sitaani gahingirira.

¹⁹ Hunalome hi hwaleha hi? Yesu Musengwa weefe n'aligobola, sindinywe omuliba esubi ly'efe era omuligema hwaba n'esangaalo mu moni jije? Sindinywe omuligema hwepaaha ng'olu hwanjanguka?

²⁰ Enywe ndinywe omunwaho ohwepaaha hwefe, n'esangaalo eri huli nalyo.

3

¹ Olw'ehyo, ohugumikiriza ehibubaalo ni hwatuhaya, nga husalano husigale hwenene mu hibuga hy'Asene,*

² aye hwabatumira Temuseewo mulebe yeefe era omutambi wahyefe mu mulimo gwa Hatonda ogw'ohubuulira abaatu Amanjuliro Amalani aganjamba hu Kurisito. Hwamutuma gaaje abagumye era abanywanie mu hufugiirira hwenywe,

³ njatabano kadi mulala hu nywe anjwamo amaani olw'ohuhiyaania ohu babahiyaa-
nia. Muhimanye bulani muuti ebyo bitwolaho olw'ohugera hwa Hatonda.

⁴ Ni hwali ni huhiri eyo ni nenywe hwabalomereeyeno huuti efe abafugiirira baja hutuhiyaania olw'ohufugiirira hwefe era mumanye muuti ehyo njaahani hyolereeye.

⁵ Olw'ehyo, ni nabona ti sipanga hweyongera hugumikiriza ohuba mu njirema ni tamanyire ebibafaho, nabatumira Temuseewo. Namutuma sobole ohumanya ng'olu mwemereeye mu hufugiirira hwenywe ni nejendehire ti hamunga nanwangayo omuhemi gabahema mwanjwa hu hufugiirira Kurisito, ohufaabiina ohu hwafaabiina hwatufa busa.

Temuseewo agobola n'amanjuliro agagobosamo amaani

⁶ Njaahani Temuseewo nj'ono ko gahagobolanga n'anjwa eyo. Atuleeteeye amanjuliro agagobosamo amaani ni gahya hu hufugiirira hwenywe era n'ohwenda ohu hiisi muutu ali ni nahwo eyiri owahye n'abaatu bosibosi ohunjirira njalala. Era atulomeeye ati habuhyabuhya mutunegaho bugali era ati mwoya ohutubonaho hyefe hwesi ng'olu hwoya ohubabonaho.*

⁷ Olw'ehyo balebe beefe, wayire nga huli mu bigosi n'ohugada ohw'amaani, ohufugiirira hwenywe hutugobosiseemo amaani.

⁸ Hitugobosamo amaani munaba banywani mu hufugiirira era ni muli bulala ni Musengwa weefe.

* **2:14 2:14:** Bik 17:5 * **2:15 2:15:** Bik 9:23,29; 13:45,50; 14:2,5,19; 17:5,13; 18:12 * **3:1 3:1:** Bik 17:15 * **3:6 3:6:** Bik 18:5

⁹ Mu butuufu oweene, hiina ehi huŋanga ohuŋa Hatonda ohumulaga ohumusiima hwefe n'esangaalo eri huli ni nalyo mu moni jije hu lwenywe?

¹⁰ Omuusi n'owiire hubeererera ni hwegalihira Hatonda nindi atuŋe ekabi hubonaneho ni nenywe emoni hu moni, hwoherese ebihubuliraho hu hufugiirira hwenywe.

¹¹ Ale, Seefe era Hatonda weefe omwene ni Musengwa weefe Yesu, baganye batuseŋo ebirobera husobole ohuuja.

¹² Musengwa abameedemo omwoyo gw'ohwendana era n'ohwenda abaatu bosibosi, ng'olu efe hubenda enywe,

¹³ Musengwa weefe Yesu n'aligobola ŋalala n'abagwalaafu babe, abaagaane ni mubulaho ehi muutu asobola ohweŋambya, ni muli bagwalaafu mu moni ja Seefe era Hatonda weefe.

4

Obulamu obusangaasa Hatonda

¹ Ehisembayo aboluganda, hwabahubbirisa ohwebisyanga mu ngeri esangaasa Hatonda, ehiitu himuli hugesyaho ohuhola. Era mu siina lya Yesu Musengwa, hubasunga mweyongerenga ohuhola c'ehyene.

² Hino huhiroma olwohuba mumanyire ebi hwabalabbira olw'obuŋangi obu Yesu Musengwa gaatuŋa.

³ Hatonda abendesa ohuba bagwalaafu, n'ohweŋalamira erala obuhwedi.

⁴ Hiisi mulala hu nywe ateehwa ohumanya ohufuganga omubiri gugwe mu ngeri engwalaafu era ejeesa eŋono.

⁵ Ohwegomba hw'omubiri hutabafuganga ng'olu hufuga abaatu abatamanyire Hatonda.

⁶ Kale, mu songa yino ŋatabaŋo muutu mu nywe aholo ebirumya owahye, wayire owiibira epiki ni muha owahye olwohuba ng'olu hwabalomera era hwabalabula, Musengwa aliboneresaba abaatu abahola ehiitu hy'ebyo byosibyosi.

⁷ Hatonda sigatulanga huhene husigale ni hugendera mu buhwedi, wabula gatulanga hube bagwalaafu.

⁸ Olw'ehyo hiisi anyooma hino ehi hubalabbira, aba saanyooma muutu aye aba anyooma Hatonda abana Omwoyo wuwe Omutukuvu.

⁹ Ebiŋamba hu hwendana, sihinetagisa hulanduluhana ni mbalaabbira, olwohuba Hatonda gaahena ohubasomesa.

¹⁰ Era mu butuufu, ehyo nj'ehi mulihuhola. Mwenda aboluganda bosibosi abali mu twale ly'e Makedoniya lyosiryosi. Ni naaŋo baganda beefe, hubegayirira muholenga muutyo n'ohusingaho aŋo.

¹¹ Mwegumye mu sambo y'ohutaba bahifaabi n'ohuteyingisa mu bitabaŋambaho, hiisi muutu ni geholera emirimo jije n'emihono jije ng'olu hwabaloma.

¹² Ni munaholenga muutyo, abatafugiirira Kurisito banabaŋenga eŋono era simunasitonjererenga muutu yesiyesi.

Ohugobola hwa Musengwa

¹³ Aboluganda, sihwenda mube mu hiirema hu biŋamba hu abafa, obutahi ohubaŋamba ng'olu buŋamba abaatu abandi abanuma suubi.

¹⁴ Efe hufugiirira huuti Yesu gafa era galamuha, ni naabo abafa oluvanyuma lw'ohumufugiirira, Hatonda alibalamusa bagobolera ŋalala ni Yesu.

¹⁵ Hubalomera hino ni hwema hubi Musengwa weefe omwene gaaloma ati n'aliba nagobola, efe abaliba ni huhiri balamu mu hiseera ehyo sihulitangirira mwabo abaafa, ohumusanaana.

16 Hiri hiityo olwohuba Musengwa omwene olinwa mwigulu n’ejanjaasi eriri-habuha, n’omuhulu wa malayika alifuuŋa egwala n’ana ehiragiyo ehya Hatonda. Abo abaafa ni bahenire ohufugiirira Kurisito, nj’abalyeherera ohulamuha.

17 Ng’ano hwesi abaliba ni huhiri balamu, ko hulondaho hunjiriwa njalala ni nabo mu bireri ohuja ohwagaanaana ni Musengwa mu bbanga. Era huliba ni naye emirembe n’emirembe.*

18 Olw’ehyo, hiisi muutu agumyenga owahye n’ebibono ebyo.

5

Ohwetegehera ohugobola hwa Musengwa

1 Aboluganda, sinenda hulanduluhana mu hubalomera hu binjamba hu biro n’ebiseera ebyo ana biryolera,

2 olwohuba mwabeene mwesi muhimanyire bulani muuti oludaalo lw’ohugobola hwa Musengwa luliba hy’omwibi olu gaaja owiire n’atalagire.*

3 Olu abaatu baliba ni baloma baati, “Ha-a! Huli bulani, njanuma hituluma.” Hu olwo ndolu ohusihiriha hulibagwaho bugwe ni batetegehire ng’olu ebise biija hu muhasi n’alumwa ohusaala era njalibula bunonere.

4 Aye enywe, aboluganda, simuli mu hiirema oludaalo olwo ko lubagweho bugwe hy’omwibi olu gaaja ohwiba.

5 Mwesimwesi muli baatu ba mumwi era muli hy’eswa esiisi ejija omuusi etangalwe, muli bamu muusi. Olwohuba efe abafugiirira sihuli bamugenda wiire, wayire abaholera mu hiirema.

6 Olw’ehyo hutanyenya hy’abandi olu bali hunjenyuha aye hubeno moni era ni muli balangaasa.

7 Abanyenya, banyenya wiire; n’abameera bameera wiire.

8 Aye efe ng’olu huli bamumwi, hutameera aye husigale ni huli balangaasa. Husaanira hwehinge ohuhola ebibi, ohufugiirira n’ohwendana ni biri nj’engabo yeefe, n’esubi ly’obunonosi obunwa eyiri Yesu libe eyi huli hy’ekofiira ey’ehyoma eyiri omusirikale.*

9 Olwohuba Hatonda sigatutegehera hutugudya mu hiruni hiye, ohutusaho ohutunonola n’abita mu Musengwa weefe Yesu Kurisito,

10 owatufirira ko husobole ohuba balamu njalala ni naye, sisonga oba hufuuye oba huli balamu.

11 Kale hiisi mulala hu nywe agumyenga owahye era ni muyeedana ng’olu muhola hatyane.

Ebisembayo

12 Aboluganda, hubegayirira mumanye era mune abaatu ababaholamo omulimo enono, aba Hatonda gatobola ohubatangirira n’ohubegirisa ebi musaanira ohuhola.

13 Mubatengamo enono bugali era mubendenga olw’omulimo ogo babaholamo. Mwhale bulani ni mwenalama nionionio ngati wenywe.

14 Aboluganda, hubegayirira mulabulenga abahyenywe abanuuna ohulera engalo, mugumyenga abatali bagumu, muyeedenga abanafu, mugumiikirizenga bosibosi.

15 Mubone muuti mu nywe simubangamo omuutu ow’oluboole. Ohutusaho habuhyabuhya hiisi muutu gegumyenga ohuholera owahye ebirani, njalala n’abaatu bosibosi ohunjirira njalala.

16 Mubenga basangaafu habuhyabuhya.

17 Mulombenga Hatonda hiisi hiseera.

* 4:17 4:17: 1 Kor 15:51-52 * 5:2 5:2: Mat 24:43; Luk 12:39; 2 Peet 3:10 * 5:8 5:8: Yis 59:17; Beef 6:13-17

¹⁸ Mu byosibyosi, mumweyaasenga mu hiisi mbeera olwohuba enywe ng'abaatu ba Yesu Kurisito, ehyo Hatonda c'ehi genda muhole.

¹⁹ Mumanya mutahayisanga Omwoyo Omutukuvu.

²⁰ Mutanyoomanga bunaabbi.

²¹ Mwetegeresenga byosibyosi era mugumirenga hu hiraŋi,

²² ni mwebaayanga hiisi hibi.

²³ Hatonda yeŋene atunja emiyaaya, abafuule abagwalaafu. Era muhuume emyoyo jenywe, obulamu wenywe n'emibiri jenywe ni biri bulani, Musengwa weefe Yesu n'aliija mube ni mubulaho hy'ohubanenya.

²⁴ Owabalanga mwesigwa era ehi gasuubisa alihyoheresa.

²⁵ Aboluganda, muteebirira hutusabirangaho.

²⁶ Muheese aboluganda bosibosi mu keesa ey'abaatu abagwalaafu.

²⁷ Mbalagira, mu siina lya Musengwa weefe, ebbaluŋa yino muyisomere aboluganda bosibosi.

²⁸ Musengwa weefe Yesu Kurisito abanambire ehisasabirisi.

Ebbaluṅa eyohubiri eyi Pawulo gaṅandiihira Abasesalonika Enyanjula

Ebbaluṅa ya Pawulo eyiri *Abasesalonika* gayiṅandiiha mu mwaha ogw'ataanu namulala oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Era mu hiseera ehyo, Pawulo gaali ahiiri e Koriiso (Bik 17:1-10). Mu hibuga Sesalonika, mwalimo abafugiirira Kurisito Abayudaaya n'Abayonaani.

Mu bbaluṅa yino, Pawulo aloma hu biṅamba hu biseera by'ekomero n'ohugobola hwa Kurisito. Era alabula abafugiirira Kurisito ohutalera ngalo. Ahubbirisa hiisi muutu ohutambanga ohusuna ehyohulya (3:6-10).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Ohweyanjula (1:1-2)
2. Ohweyaasa Hatonda n'ohulombera abafugiirira Kurisito (1:3-12)
3. Ebiseera by'ekomero (2:1-17)
4. Hiisi muutu ali n'ohutamba (3:1-15)
5. Agohoba n'obuheese (3:16-18)

¹ Ese Pawulo n'abahyange Siluvaano ni Temuseewo, hubaṅandiihira enywe ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito mu hibuga hy'e Sesalonika. Muli baatu ba Hatonda Seefe ko ni Musengwa Yesu Kurisito.

² Hatonda era Seefe ko ni Musengwa Yesu Kurisito babanambire ehisasabirisi era babane emiyaaya.

Ohugumya abafugiirira

³ Aboluganda, efe huli n'ohweyaasa Hatonda habuhyabuhya olwenywe. Ehyo husaniiye ohuhihola olwohuba ohufugiirira hwenywe huli hweyongera hweyongera ohuṅangala era ohwenda ohu hiisi mulala hu nywe gendamo owahye, hweyongera.

⁴ Ehyo hwesi hituṅa obugumu ni huba n'ebibbubbu ebindi eby'abafugiirira Kurisito, ohwenyumiirisa olwenywe. Hwenyumiirisa olwenywe olwohuba mugumiikiriza ohuhiyaania ohu babahiyaania era mugumira ohugada olw'ohufugiirira Kurisito.

⁵ Ebyo byosibyosi bujulizi obulaga ng'olu Hatonda atehubbira mu hulamula huhwe era hu komero ng'olu mulisaanira ohwingira obunugi wa Hatonda obugira ni mugada.

⁶ Hatonda saalyaha, aliboneresha ababahiyaania,

⁷ ate enywe aba bahiyaania ṅalala ni neefe gaatuṅa obunjeerero. Ebyo biribanao Musengwa weefe Yesu n'alyeyeyula* n'anwa mwigulu ohugobola hu hyalo, abamalayika babe ab'amaani ni bamunerehera.

⁸ Yesu alijira mu himyaso hy'omuliro abonerese abatamanyire Hatonda, ni nabo abagaana ohufugiirira Amanjuro Amalanji aga Musengwa.

⁹ Abaatu abo begula mubiri. Balisasula olw'ebibi ebibahola. Hatonda alibana ehiguudyo ehy'ohubabbinga ohuṅwa mu moni ja Musengwa weefe nomu ṅono lirye ery'amaani era baliba mu hugada emirembe n'emirembe.*

¹⁰ Ebyo biriboolaho hu ludaalo olu Yesu Musengwa aligoboleraho, abafugiirira bosibosi bamuṅe ṅono olw'ebyo ebi aliba n'aholeeye abaatu babe. Era mwesi muliba balala hu baatu abo olwohuba mwafugiirira obuhwenda obu hwabaleetera.

* 1:7 1:7 Oba n'alyehwehula. * 1:9 1:9 Yis 2:10

¹¹ Olwohuba muja hunjeesa Musengwa enono, habuhyabuhya hubasabira, Hatonda weefe ababone ng'abasaanira ehyo ehi gabalangira era mu bujangi buwe goheerese emirimo emirani josijosi eji muhola n'eki muluubirira ohuhola olw'ohufugiirira hwenywe.

¹² Husaba ehyo hyolerere ko abaatu bane Musengwa weefe Yesu enono olw'ohubanojola era mwesi hu lulwe babane enono olw'ehisasabirisi hya Hatonda weefe, ni Musengwa Yesu Kurisito.

2

¹ Naahani aboluganda, hu binamba hu hugobola hwa Musengwa weefe Yesu Kurisito era ng'olu efe abafugiirira hulihumbaanira ana ali,

² hubegayirira mutanalagana hubugabugana mu binjeego byenywe, wayire ohweralihirira ni babalomera baati oludaalo lw'ohugobola hwa Musengwa weefe lwabita hale. Ehyo wayire muhinulira hunwa hu banaabbi oba mu lugambo obugambo oba mu bbaluŋa eyi pulira ti mbo yaaŋa eyo ni huli ndiife abayinandiha, simuhifugiiriranga.

³ Simufugiiriranga muutu yesiyesi ohubadulinga, olwohuba oludaalo lw'ohugobola hwa Musengwa weefe ni luliba ni luhiiri hwola, nalyeherera huŋa ehiseera ehi baatu balijeemera Hatonda. Ehiseera ehyo ni hiryola omuutu oyo oyu balisihirisa, omutangirisi w'abajeemu* alyeta aŋalafu.

⁴ Omuutu oyo alinahanja Hatonda ko ni hiisi hiitu ehi baatu bajumirya mu siina lya Hatonda. Alyeginiha gahena geetabata n'obujangi ow'ohumujumirya. Omuutu oyo alyolera erala n'ohwihala mu Yekaalu ya Hatonda ni geeranga Hatonda era galagira abaatu bamujumirye.*

⁵ Peega ti muhihebulira muuti ni n'ali ni kiiri eyo ni nenywe nabalabula ti ebiitu ebyo biribaŋo.

⁶ Muhimanye muuti ehyemerehiise omuutu oyo ohweta aŋalafu huba ti ehiseera hihye ehirage hihiri hwola.

⁷ Obujeemu buno obuliŋo obu mubona buhiholera mu hyama era buja hutiina ni weyongera ohwola olu ehingiriye omujeemu oyo, hirimulehula geete aŋalafu.

⁸ Hu olwo omujeemu oyo ndolu alyeta aŋalafu, nga Yesu Musengwa amuhubba ehimyasohy'enoŋo lirye eri aligoboleramo nga wangewe omujeemu oyo agamuginihanga gamuŋwa. Nga Yesu ahena amutusano n'amufuŋa hu mufuŋa hy'ahanyaasi amuholoŋa mu husihiriha.

⁹ Omujeemu oyo aliija n'amaani ga Sitaani ameene amangi gaahola ebyamaliholiho ŋalala n'ebyenunjiisa ebya hiisi ngeri aye ni biri byabudulingi.

¹⁰ Alitambisa hiisi hibi ehisobola ohubbaanya abaatu abali mu ngira y'ohusihiriha olw'ohugaana ohufugiirira obuhwenda wa Yesu obutuufu era obunojola.

¹¹ Olw'ehyo, abaatu abo Hatonda alibanwaho, baagota ni bafugiirira obudulingi w'omuutu oyo ow'ehibi.

¹² Ehyo ni hiŋooye, omusango gulihira bosibosi abatafugiirira hituufu olwohuba basangaalira ehibi.

Gabatobola lw'ohubanojola

¹³ Ne efe huli n'ohweyaasa Hatonda habuhyabuhya olwenywe abalebe beefe era abahoda eyiri Musengwa weefe, olwohuba Hatonda gabatobola, ohuba balala hu badaayi ohunolewa hu lw'amaani g'Omwoyo Omutukuvu abafuula abaatu ba Hatonda abagwalaafu n'olwa ohufugiirira ehituufu.

* 2:3 2:3 Ebyanandihiwa ebindi biroma biiti ehibi. * 2:4 2:4 Dan 11:36; Ezek 28:2

¹⁴ Hino Hatonda gahibalangira n'abita mu Amanjuliro Amalangi aga hwabalomera, konyo musune omugabo gwenywe ogw'ejono eri Musengwa weefe Yesu Kurisito gasuna.

¹⁵ Olw'ehyo, balebe mube bagumu mu hufugiirira hwenywe. Mugumire hu bituufu ebiŋamba hu Kurisito ebi hwabasomesa mu bibono ebi hwaloma ni nenywe oba mu bbaluŋa eyi hwabanandiihira.

¹⁶ Hubasungira Musengwa weefe Yesu Kurisito omwene, ni Hatonda Seefe, owatwendire era mu hisasibirisi hihye, gatunja esangaalo eritalinjwanjo n'esuubi ery'ebirangi ebi gatusuubisa,

¹⁷ agumye emyoyo jenywe era abanje amaani mu hiisi hirangi ehi muhola n'ebibono ebi muloma.

3

Mutusabirengaho

¹ Aboluganda, ni keneeresa mbasunga mutusabirengaho, ehibono hya Yesu Musengwa hyeyongere ohusasaana mangumangu, n'abahinjulira bahifugiirire hyenywe.

² Era mutusabire, abaatu abahosi b'ebibi era ababi batatwosaho higosi, olwohuba abaatu bosibosi abanjulira obuhwenda sibabufugiirira.

³ Aye Musengwa omwesigwa era owoheresa hiisi ehi aloma, anabanjenga obugumu era anabagayengaho olujetehe lw'omusigu abahiyaania.

⁴ Huli bagumu eyi muli olw'owesige obu huli ni nawo mu Musengwa era huhahasa huuti muhola era munaholenga ebyo ebi hwabalagira.

⁵ Hubasabira, Musengwa alujamyem yoyoy jenywe muhufaanja ohwenda ohu Hatonda abenda era mube n'ohugumikiriza ohujwa eyiri Kurisito.

Ohulabula abalera engalo

⁶ Aboluganda, hubalagira mu siina lya Musengwa Yesu Kurisito ohutahola muhumba n'abaatu abanjuuna ohulera engalo era abatalonderera ebi hwabasomesa.

⁷ Enywe mwesi mwabeene muhimanyire bulangi muuti ni hwali eyo ni nenywe hwabalaga ehy'ohuboneraho ni hutajuuna hulera ngalo. Olw'ehyo mwesi ni mubonera hu efe muli n'ohutamba ng'olu efe hwatambanga.

⁸ Efe sihwalyanga biryo ebi hutaholereeye aye hwatambanga n'amaani, ni hwehalubya omuusi n'owiire, hutahalubirisa kadi mulala hu nywe.

⁹ Sihuloma huuti hyali sihyola enywe ohutuholaho aye hwendire hubanja ehy'ohuboneraho, mwesi musobole ohuholanga hyefe.

¹⁰ Era ni hwali ni huhiri njalala ni nenywe, hwabanga ehiraagi huuti, "Atenda hutamba, n'ohulya atalyanga."

¹¹ Ne hujulira mbo abandi mu nywe banjuuna hulera ngalo, sibatamba wabula baba hu gwa hweyingisa mu bitabanjambaho.

¹² Ab'engeri abo, hubalabula era hubalagira mu siina lya Musengwa Yesu Kurisito, begoboleho banje hu by'ohulera engalo batambanga, besunire abeene ehi banaalye.

¹³ Aye enywe balebe, mwegumye mutadamba huhola birangi.

¹⁴ Ni njabanganjo agaana ohujulira ebi hubaloma mu bbaluŋa yino, mumwegenderesanga era simuholagananga ni naye, ehyo himuhubbe esoni.

¹⁵ Cooka simumubisyanga hy'omusigu aye mumulabulanga nga mulebe yenywe.

Ebisembayo

¹⁶ Ehisembayo, hulomba Yesu Musengwa weefe omwene hugaba miyaaya, abenga ni nenywe mwesimwesi era habuhyabuhyu abanjenga emiyaaya hiisi anja mu-naabenga.

¹⁷ Ndiise Pawulo, abanjandiihiye era abanjeerehiise obuheese buno era yino nj'epandiiha yange. Tayeeho n'omuhono gwange nga nj'ahabonero ahalaga hiisi bbalunja eyi mba ni pandiihire.

¹⁸ Ehisasabirisi hya Musengwa weefe Yesu Kurisito, hibe hu nywe mwesimwesi.

Ebbaluṅa endaayi eyi Pawulo gaṅandiihira Temuseewo Enyanjula

Pawulo nj'owayinandiihira *Temuseewo* omuloobera wuwe ebbaluṅa yino, endaayi. Abahugu mu by'Ebbayibbuli baṅeega baati gayinandiiha ṅagati w'omwaha gw'enkaaga n'ebiri n'enkaaga neene oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Pawulo gaali aṅira Temuseewo ng'omwana wuwe (Beef 2:22; 1 Tem 1:2; 1:18).

Yino ndala hu bbaluṅa ene eji Pawulo gaṅandiihira abaatu mu hifo hy'ehibbubbu. Abaatu abo baali nje Temuseewo ni Tito ko ni Filimooni. Mu bbbaluṅa yino, mulimo bingi eby'ohulaabbira abafugiirira Kurisito ebiṅamba hu hujumirya Hatonda (2:1-15), abatangirisi babafugiirira Kurisito (3:1-13), hu basomesa ab'obudulingi (1:3-11; 4:1-5; 6:2-5). Hino hiranga engeri eyi Pawulo gaali n'asomesamo Temuseewo ohuba omutangirisi omulaṅi ow'abafugiirira Kurisito. Era mu bbaluṅa yino husaṅanamo ebiitu bingi ebiṅamba hu ngeri ey'ohutangiriramo abafugiirira Kurisito.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Pawulo aheesa Temuseewo (1:1-2)
2. Ohulabula hu biṅamba hu basomesa b'obudulingi (1:3-11)
3. Pawulo geyaasa Yesu Kurisito (1:12-19)
4. Pawulo alaabbira Temuseewo hu biṅamba hu batangirisi babafugiirira Kurisito n'ohujumirya Hatonda (2:1-3:16)
5. Engohoba (4:1-6:12)

Obuheese

¹ Ndiise Pawulo owafuuha omuhwenda wa Yesu Kurisito olw'obuṅangi wa Hatonda era Omunonṅosi weefe ṅalala ni Yesu Kurisito oyu hulimo owesige.

² Kuṅandiihira ewe Temuseewo, oyu pira ng'omwana wange omwene n'omwene olw'ohufugiirira ohu ese ni neewe huli ni nahwo mu Kurisito. Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito Musengwa weefe bahuṅambire ehiasabirisi era bahuṅe emiyaaya.

Ohulabula hu basomesa ababbaamyā

³ Ng'olu nahuloma ni n'ali ni tiina e Makedoniya, nenda osigale mu Efeeso, olagire abaatu abali husomesa ebibono eby'obudulingi ebyabuhana n'ohufugiirira hwefe, bahyagamyē.

⁴ Balagire balehere aṅo ohuheneranga ebiseera mu husomesa abaatu ni batambisa engano ejitali tuufu ejiṅamba hu byafaayo by'obusaale n'ohulanduluhana n'olwanji lw'amasiina g'abaahale olutahoma. Ebyo byongesa huhubba mbaha n'ohuṅahana mu baatu, mu hifo hy'ohubasomesa ebya Hatonda. Ebya Hatonda hubyoheresa ni hubita mu humufugiirira.

⁵ Ehingendererwa mu huhuṅa ehiragiho hino, hya hwenda huhubbirisa abafugiirira bendane n'ohwenda ohuṅwa mugati w'omwoyo ogubulamo kirihindi era oguṅanga ohwawula ehiraṅi n'ehibi. Singa bendana mu sambo eyo, hiija hulaga ng'olu bagumisye esomesa etuufu.

⁶ Balala hu baatu abo abasomesa ebitali bituufu, ebyo babinwaho, baagobola hu binambulamo.

⁷ Abaatu abo benda basomese abaatu amagambi ga Hatonda aga abeene batategeera wayire beenjira baati bagafaania.

⁸ Hwesihwesi humanyire huuti ebi magambi ga Hatonda galoma biranji ate bisaana, omuutu anagatambisa mu ngeri etuufu.

⁹ Ne husaana hutegeere huuti amagambi sibagataŋo hu lw'abalaŋi aye hu lw'abaatu abajeemu abahola ebibi, abaganiye mu hubbenga ni batatya Hatonda, abaali n'omwoyo omubi era abatala Hatonda. Abeeti, abeeta abasaawe oba abanyinaawe ko n'abaatu abandi.

¹⁰ Abahwedi, abasinde abanenyuha n'abasinde bahyawe, abatunda mu bahyawe. Abadulingi n'abalayira ebitali bituufu, n'ebindi byosibyosi ebitolana n'esomesa etuufu

¹¹ enjambagana n'Amanjuro Amalaŋi agaŋamba hu Hatonda oyu huŋa enono, aga bapambya ohulomera abaatu.

Ohweyaasa Hatonda olw'ehyere hihye

¹² Neyaasa Yesu Kurisito Musengwa weefe, owambona ni ndi mwesigwa ohuhola omulimo gugwe ko gagupambya gaahena gaapa n'amaani agohumuŋeeresesa.

¹³ Wayire oludaayi namulomangaho ebibi, ni ngudya abamufugiirira era ni ndi muutu w'embaha, gaasaasira olwohuba ebyo byosibyosi nabiholanga mu buŋaayi, n'olwohuba ti naali kiiri humufugiirira.

¹⁴ Aye Musengwa weefe gapambira ehiasabirisi ehyene ehingi era gaapa n'omwoyo ogw'ohufugiirira ŋalala n'ohwenda ebi husuna ohuŋwa eyiri Kurisito.

¹⁵ Ng'olu omanyire, efe abafugiirira huloma hituufu huuti, "Yesu Kurisito gaaja hu hyalo ohuŋola abali n'ebibi." Ehibono hino hituufu hyene ehi hiisi muutu asaniye ohufugiirira era nga mu baatu abo ababi ndiise owaali ni kira ohuba omubi.

¹⁶ Aye wayire naali mubi ohwola aŋo, Hatonda gaapambira ehiasabirisi. Ese owaali ni singira erala ohuba omubi. Gaasoniŋa olw'ohwenda ohulaga abaatu ng'olu Yesu Kurisito asobola ohugumikiriza abo abananga ohumufugiirira, basobole ohusuna obulamu obutaŋwaŋo.

¹⁷ Ale ŋaahani, hiisi muutu aŋe Hatonda enono olwohuba nje Habaha aŋuga emirembe n'emirembe, atalifa, oyu muutu atasobola hubona n'emoni era nga nje Hatonda omulala yeŋene emirembe n'emirembe. Amiina.

¹⁸ Temuseewo mwana wase, kuhubbirisa ohuhola ebyo ebyolana n'ebibono eby'obunaabbi ebi bahulomaho baati olihola, konyo osobole ohugumikiriza ohuhola omulimo gwa Hatonda n'ohusoola olutalo n'obusira.

¹⁹ Yegumye ohufugiirira era n'ohola ehi omanyire ti nj'ehituufu. Abandi hino bahiŋwaho hale, hyabaleetera ohugwa.

²⁰ Mu abo p'omuli Himenaayo n'Alekizanda aba nalyoŋera Sitaani abatambise hiisi ehi anende baheega ohutafodogolanga Hatonda.

2

Ohujumirya

¹ Ohusookera erala, olw'ebyo ebi kenire ohuhuloma, kuhubbirisa ewe ko n'abafugiirira bosibosi ohusabirangaho abaatu abandi hiisi olu munahumbaa-nenga ohujumirya Hatonda. Mubasabire, Hatonda asobole ohubayeeda benenye, banonjohe. Era ni muba ni musaba, mweyaasenga Hatonda hulwa ebi aholire.

² Musabirenga habaha, n'abanugi abandi abasigaayeyo ko huŋange ohuba obulaŋi, ni huli n'edembe eryohujumirya Hatonda n'ohuhola omulimo gugwe ni ŋabula atuhubba hu muhono.

³ Hino hiraŋi era hisangaasa Hatonda Omunonosi weefe,

⁴ owenda abaatu bosibosi banonjohe era basobole ohufaania amazima.

⁵ Hiri hiityo olwohuba Hatonda ali mulala era nafaanania abaatu ni Hatonda, ali mulala. Omuutu oyo nje Yesu Kurisito,

⁶ oweenayo abe endiŋi y'abaatu bosibosi. Buno nj'obuhwenda obu Hatonda gatunjambya era nga hino nj'ehiseera ehituufu ehy'ohubulomera abaatu.

⁷ Era ehyo nj'ehyagira Hatonda gaatuma ohuba omuhwenda nje nangirire era somese Abatali Bayudaaya obuhwenda buwe obutuufu buno. Ehi ndoma nj'amazima, sindulinga.*

⁸ Olw'ehyo, hiisi olu munahumbaanenga ohusaba, nenda abasinde ni ba-nagololenga emihono jaawe, baholenga baaty ni babula tima oba egongi hu muutu.

⁹ Era nenda abahasi bambalenga mu ngeri etanjemula era ebyambalo byawe bibawiihenga bulaji ni bitaleetera abasinde ohubegomba. Bataholanga majolobera mu fiiri jaawe wayire ohwambala embira n'emihobyoye eby'omuñendo, wayire ebyambalo eby'ebbeeyi ehibitiriye.*

¹⁰ Cooka ebiseera byawe n'ebbeesa babihenerenga hu huhola ebiitu ebiyeeda abaatu olwohuba ehyo c'ehi Hatonda genda abahasi ohuhola, ko weeyite abo abaloma baati bamufugiirira.

¹¹ Mu hiseera hy'ohusomesa Ebyanjandihwa, omuhasi gegenga manjoleeye, ni genjomehire.

¹² Sifugiirira muhasi husomesa oba ohuba n'obunangi hu musinde aye asaana hunjoleera hunjoleera.

¹³ Hiri hiityo olwohuba ti Adamu nj'oyu basooka ohuwumba, nga ko baloosaho Kaawa.*

¹⁴ N'ehindi, Adamu sinje oyu Sitaani gadulinga aye omuhasi nj'oyu badulinga, gagwa mu hibi. Olw'ehyo abahasi bali n'ohwenjomeha.*

¹⁵ Aye Hatonda alinojola abahasi singa banegumyenga ohumwenda n'ohumugondera, ohwesiganga Kurisito, ohwoheresanga obuvunanyiziwa waawe ng'abasaaye, ko n'ohwebisya mu ngeri esaanira.

3

Abalabirizi b'ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito

¹ Ng'olu omanyire, efe abafugiirira Yesu huloma hituufu huuti, "Omuutu yeesi owenda omulimo gw'obulabirizi w'abaatu abafugiirira Yesu aba gegombire ohuhola omulimo omulaji."

² Olw'ehyo, Omulabirizi, aseene ohuba omuutu ow'esambo endaji ejibulaho ehi omuutu genjambya. Ali n'ohuba omusinde ow'omuhasi mulala, afuga owongo, omwegenderesa, oyu baatu bana enono, asangaalira abageni, amanyire ohusomesa,

³ atali mumeesi, atali muhambwe aye n'anamba ebiitu pola, ataduhanaduhana era anjuma mulungo gw'ebbeesa.

⁴ Ali n'ohuba muutu anjuga bulaji amago gage, n'abaana babe ni bamunulira era ni bali b'esambo ndaji.

⁵ Kale omuutu atanjanga hunjuga mago gage ameene dala, aba anjanga atye ohulabirira ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito?

⁶ Nehindi, sihiraji Omulabirizi gaaba omuutu owahafugiiriranga Kurisito, olwohuba omuutu hy'oyo ahanda geehudumbasa, ehyo hyamuleetera ohumusalira omusango, ng'olu basalira Sitaani.

⁷ Asaana ohuba omuutu oyu abaatu abatafugiirira Kurisito bosibosi bana enono. Olwohuba anabula ehyo, baaja humulomaho ebibi atanjanga hulomeranga abaatu ehibono hya Hatonda bamunulira, ate hino nj'ehi Sitaani genda.*

Abadiikoni

⁸ Mu ngeri nj'enyene, Abadiikoni boosi basaana ohuba abaatu aba bana enono, abaloma amazima, abatehapira mwenge era abanjuma mulungo gw'ebbeesa.

* 2:7 2:7: 2 Tem 1:11 * 2:9 2:9: 1 Peet 3:3 * 2:13 2:13: Tand 2:7,21-22 * 2:14 2:14: Tand 3:1-6 * 3:7 3:7: Tit 1:6-9

⁹ Bateehwa ohufugiirira obuhwenda obuŋamba hu Kurisito. Hino bali n’ohuhihola n’obulamu waawe wosiwosi.

¹⁰ Era ni bahiiri hubangala ohubaŋa obuŋeeresa buno, beheererenga babahebera babona hanye baŋanga ohuhola bulani obuŋeeresa buno ni ŋaŋuma hya hubenamba.

¹¹ Mu ngeri nj’enyene, abahasi baawe* boosi baatyō, bateehwa ohuba abahasi aba baatu baŋa eŋono, abataŋaayirisa aye abegenderesa mu hiisi ehi bahola era abesigwa mu hiisi hiitu.

¹² Mu bufumbo, Omudiikoni ali n’ohuba omusinde w’omuhasi mulala era n’aŋanga ohuŋaga obulaŋi abaana babe, n’amago gage,

¹³ olwohuba abaatu abaŋeeresa obulaŋi ng’abadiikoni, mbaba abaatu baŋa eŋono era n’abeene boosi baba n’obugumu ow’ohulomera abaatu ebihya hu hufugiirira Yesu Kurisito.

Ehyama ehihulu

¹⁴ Wayire nga suubira ohuuja mangu eyi oli, kuŋandiihira bino olw’esonga ti,

¹⁵ singa ŋabaŋo ehindwihiise ohuuja, obeenjo n’omanyire eby’ohusomesa abaatu bamanye ng’olu Hatonda genda abaatu baholagane hy’abaana abomu nyumba endala era nga bo nj’abaatu† ba Hatonda Omwene Bulamu era esiiro eyi ohufugiirira obuhwenda wa Kurisito obulaŋi era obutuufu, bwediye.

¹⁶ Aŋaŋuma hubuusabuusa, Hatonda gaatuwihulira ehyama ehiri mu hufugiirira Kurisito ehiroma hiiti:

“Hatonda geebonesa eyi huli ni gambaaye omubiri hy’omuutu,

Omwoyo wa Hatonda ng’ahahasa ebigaholanga.

Abamalayika baamubona,

Hatonda ng’amunira mwigulu mu ŋono ery’amaani.

Abafugiirira nga balomera abamawanga ebimuŋambaho,

Ng’abaatu bamufugiirira.”

4

Abasomesa ebitali bituufu

¹ Omwoyo Omutukuvu atulomera buhomya ati mu ndaalo ej’oluvanyuma ŋalibaano abaliŋwa hu hufugiirira Hatonda, babbaamira hu baatu abasomesa ebitali bituufu ebiŋwa eyiri Sitaani n’emyoyo ejibbaanya.

² Abasomesa abo balyeranga ohuba ti basomesa bituufu ate nga budulingi wereere. Baliba egubbe, abamalimbe nataŋulira, ni batafaayo oba ebi basomesa bituufu oba byabudulingi.

³ Baligaana abaatu ohuhwa n’ohufumbirwa era ŋaliŋo n’ebiryo ebi baligaana abaatu ohulya ni babiranga by’embiho ate nga hiisi hiitu Hatonda gahitereeyeno abafugiirira era abafaania amazima bahitambise ni bamweyaasa olw’ohuhuba.

⁴ Olw’ehyo, hiisi hiitu ehi Hatonda gatonda hiraŋi era ŋaŋuma hisira, kasita omuutu geyaasa Hatonda ko gahitambisa,

⁵ olwohuba ebiitu byosibyosi bifuuha birani olw’ehibono hya Hatonda n’olwohubisabira.

Omuneeresa omulaŋi owa Kurisito

⁶ N’onalomerenga aboluganda ebibono bino ebi kuloma, onaabenga muneeresa omulaŋi owa Yesu Kurisito era Hatonda aja huhuŋangasa mu hufugiirira nomu buŋeeresa n’abita mu bibono ebituufu ebi waafugiirira.

* 3:11 3:11 Oba abadiikoni abahasi. † 3:15 3:15 Oba ehibubbu hy’abafugiirira Kurisito.

⁷ Wenjale emboosi ejehinjere ejibula mahulu ate ejitanjooma n’ohunjaya. Aye wenaseho esambo ey’ohuhola ebi Hatonda genda.

⁸ Hola hino olwohuba ng’olu olulomo luli, “Hirani omuutu ohunasa omubiri gugwe ohutamba n’amaani olwohuba hino himuyeeda naali mu bulamu wuhu hyalo huno. Cooka ehisinga obulanji hwenasaho ohuhola ebi Hatonda genda olwohuba hino himuyeeda n’ahiiri mu bulamu womu hyalo hino ko n’obulamu obu husuubira ni hunjooye mu hyalo hino.”

⁹ Ehibono ehyo hituufu olwohuba esubi ly’efe, abafugiirira liri mu Hatonda era hiisi muutu gaahali ahifugiirira anjabula hwemoota.

¹⁰ Hino nj’ehigira ni hufaabiina ohubona ti huhola ebi genda, olwohuba Ye Mulamu era nj’Omunonjosi w’abaatu bosibosi, ko weeyite abafugiirira Kurisito.

¹¹ Ebi kuloma bino, bisomesenga abaatu era balagire ohubyoheresanga.

¹² Otaganya baatu huhubisyamo emoni olwohuba ti mbo ohiiri munjere. Ng’olu hiri ti omunjere ahubba enjoma omuhulu gaahina, weesi fuuha ehy’ohuboneraho eyiri abafugiirira mu malomere, mu sambo eyi webisyamo, mu hwenda ohu wendamo hiisi muutu, mu hufugiirira huhwo nomu bugwalaafu.

¹³ Yeegumye ohusomeranga abaatu Ebyanjandihwa, n’ohubabuulira n’ohubasomesa ebya Hatonda, ohwola olu ndiija.

¹⁴ Otagayalira hutambisanga ehirabo ehi Hatonda gahuna olu abatangirisi babafugiirira Kurisito bahufujaho amate bahwabula baahena bahusabira olu bahutaho engalo.

¹⁵ Omanyanya otadamba huhola ebi kuloma bino era bitengeho omwoyo, abaatu bosibosi babone ng’olu weegumisye ohugendera mu magira ga Hatonda.

¹⁶ Bona ti weegumya ohugonderanga Hatonda mu hiisi hiitu n’ohusomesanga ebimunjambaho ebituufu, olwohuba n’onaholenga otyo, Hatonda alihunonjola ewe ko n’abahutegera ohutwi n’osomesa.

5

Obuvunanyiziwa bw’abafugiirira eyiri abaatu bahyawe

¹ Omusinde ahahiraho emyaha otamuhayulanga aye munjooyingenga n’omulabula ng’olu wahaholire lataawo. Abavubuka ab’oluse lulwo banjirenga hy’abalebe babo,

² abahasi bahulu n’obanjira ohuba hy’abamaawo, ate abahasi abahiiri abanjere n’obanjira hy’ababoojo babo aba otanjanga husobya ni nabo.

³ Njanga abanamwandu abanjuma abanjambire hu muhono, obuyeedi.

⁴ Aye namwandu anaba n’abaana oba abejuhulu, abo babenga nj’abamulabirira olwohuba obuvunanyiziwa obu hiisi afugiiririra Kurisito ali n’ohwega ohwohere-sanga, nj’ohumanya ohulabirira abomu mago gaawe, n’asasula abasaaye babe ebi bamuholera, olwohuba ehyo hisangaasa Hatonda.

⁵ Namwandu oyu muteehwa ohuyeeda nj’oyo abuliriraho muutu yeesi amuyeeda, oyu suubi lirye liri yiri Hatonda yenjene era asiiba omuusi n’owiire ni genjunderera Hatonda amuyeede.

⁶ Aye namwandu aba mu hwetolyonga n’ohwesangaasa omwene ndamanya Hatonda, wayire ng’aba ahiiri mulamu mu bulamu ow’omwoyo aba hy’omufu.

⁷ Laabbira era olagire abaatu baholenga baatyo njatabano kadi mulala abaho ehy’ohumunanya.

⁸ Singa njabaano atafaayo huyeeda abalebe babe, ko weyite abomu mago gage abeene, aba gegeene ohufugiirira era aba mubi ohahiraho n’atafugiirira Hatonda.

⁹ Namwandu ahiiri huḽesa emyaha nkaaga, otamuḽandiihanga hu lukalala lw'abanamwandu abohuḽa obuyeedi. Omuutu oyu onanuḽandiihanga nga namwandu ali n'ohuba ni gaali mwesigwa eyiri wamwe,*

¹⁰ era oyu baatu bamanyire baati muutu mulanu, owahusa abaana babe bulanu, owasangaaliranga abageni mu mago gage, owalihitanga abaatu ba Hatonda ni goola n'ohubooga amagulu, owayeedanga abaalinga mu bigosi era owenuḽangayo ohuholera abaatu ebiranu ebya buli ngeri.

¹¹ Aye abanamwandu abahisaaba ni gateremuha otabanuḽandiihanga hu lukalala lw'abanamwandu, olwohuba ehy'ohubeeramo anu ni babula musinde ni hiribahayisa, balibbwaga endagaano ey'ohwenuḽayo eyiri Kurisito, baaja bafumbirwa.

¹² Ehyo hiribasalira omusango ogw'ohutagumya ehi basuubisa ohuhola oludaayi.

¹³ N'ehindi, abanamwandu hy'abo batera ohulera engalo n'ohuhena ebiseera byawe ni balerenga mu bidaala by'abaatu. Sicehyo hyonyene aye bali ni kalebule era beeyingisa mu bitabanuḽambaho, ni berebula n'ebibatasana huloma.

¹⁴ Ehyo nu'ehigira nahendire abanamwandu abahisaaba ni gateremuha bafumbirwenga, basaale abaana era balabirire amago gaawe, batanu Sitaani ngira ey'ohutulomesaho ebibi.

¹⁵ Abanamwandu abandi bahena hale ohugota, balonda Sitaani.

¹⁶ Aye singa nuḽabenganu omuhasi afugiuirira Kurisito n'ali n'abanamwandu mu lulyo lulwe, abalabirirenga hiteeyuseho obusito hu hibbubbu hy'abafugiuirira Kurisito, ko hisobole ohulabirirenga abanamwandu abanuḽumaho ababayeeda.

¹⁷ Abatangirisi abatangirira obulanu ehibbubbu hy'abafugiuirira, mubanenga enono n'ebibemeeresanu mu bunjeeresa, ko weeyite abo ababuulira n'abasomesa abaatu ehibono hya Hatonda,

¹⁸ olwohuba Ebyanuḽandiihiwa biroma biiti, "Otasidihanga munwa gw'esaame ni yirima, wayirobeerese ohwaya." Era bimeedaho biiti, "Omutambi asaanira epeera yiye."*

¹⁹ Otanguḽirisanga hwihirisa ebi baba ni basidiha hu mutangirisi yesiyesi, ohutusaho n'aliho abamulumiuirisa babiri oba badatu.*

²⁰ Aye abanuḽeeresa ababbenga, bahayulirenga mu lwijuuye, abandi ko batye.

²¹ Mu ga Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito ko n'abamalayika babe abatubona ebi huhola, kulagira ohuholanga ebi kulabbiiye ananuḽuma hwhehubira, wayire ohusalirisa.

²² Otanguḽirisanga hwisa hu baatu emihono jijo ohubaabula ohuba abatangirisi b'ehibbubbu hy'abafugiuirira Kurisito, olwohuba ehyo hihanda hyahwingisa mu bibi bya baatu abandi. Yehuume osigale n'oli mugwalaafu.

²³ Aye ehyo hitahuleetera hunywanga amaaji goonene. Nywangaho n'otwenge tutotono tuhuyeede mu bulumi womu hida hihyo n'ohulwalalwala huhwo.

²⁴ Ebibi by'abaatu abandi biba byanuḽalafu era mbebibasingisa omusango aye eby'abandi biba mu ngiso era biboneha luvanyuma.

²⁵ Mu ngeri nu'enyene ebikolwa ebiranu biboneherera. N'ebibi byosi biityo pobiri. Olw'ehyo otanguḽirisanga hwawula abaatu.

6

Abeedu n'abasengwa baawe

¹ Abafugiuirira Kurisito bosibosi aba bataayeho ehijoogi hy'owiidu banenga abasengwa baawe enono ery'amaani olwohuba hino hiija huḽeesa Hatonda enono n'ohufugiuirira hwefe batahufodogola.

* **5:9 5:9** Oba owaali n'atebira piki n'abasinde abandi. * **5:18 5:18** Mag 25:4; Luk 10:7 * **5:19 5:19:** Mag 17:6; 19:15

² Ate abeedu abali n'abasengwa baawe abafugiirira Kurisito, batanzeeganga baati olwohuba abasengwa baawe balebe baawe mu hufugiirira, bananga ohubabisyamo emoni. Aye babanzeeresenga bulani n'ohuhiraho, olwohuba abaganyulwamo, bafugiirira bahyawe era abahoda eyi bali. Ebibono bino ebi kuloma, bisomesenga abafugiirira Kurisito era bahubbirise babiholenga.

Omulungo gw'ebbeesa

³ Omuutu yesiyesi asomesa ebibono ebindi ebitanzebagana n'ebibono ebituufu ebiroma hu Musengwa weefe Yesu Kurisito n'esomesa yiye, ebinanga ohuyeeda omuutu geebisya mu ngeri esangaasa Hatonda,

⁴ aba geebona era ni geranga omumanyi cooka nga mu butuufu saategeera ebi asomesa. Omuutu oyo anyumirwa bugali ohunahana hu binjamba hu mahulu g'ebyanandiihiwa era aba hy'omugwa eralu. Hino himusaalira omwoyo ogw'ekirihindi, ekayu, ohunaha abahye esiro, n'ohuneeega ati bamulimirira.

⁵ Hino himunjeramo ohubererera n'anjirijana n'abahye abamufaanana, boosi abanjooye hu mazima, abanzeega baati ohuhola ebya Hatonda, ngira eyoosa omuutu hu busuni.

⁶ Aye mu hwesiga Hatonda n'ohutanjuduuha ehi osunire, pomuli amagoba agasinga.

⁷ Olwohuba nanjuma ehi hwajire ni nahyo mu hyalo era nanjuma ehi hulitiina ni nahyo ni huhinjwamo.

⁸ Hutabanga n'omwoyo ogw'omuhopo. Ni hunabenga n'ebiryo ebituhena n'ebymbalo ebi hwetaaga, ebyo bituhenenga.

⁹ Aye hyangu abaatu abayayaanira eby'obunjinda ohuhemewa, baagwa mu lutuula lwa Sitaani batandiiha ohuhola ebitoola ebiiniha abaatu mu hugota n'ohusihiriha,

¹⁰ Olwohuba omulungo gw'ebbeesa nj'esimuhu y'ebibi ebya hiisi ngeri. Olw'omulungo ogwo, abaatu abandi bagotire baanwa mu hufugiirira, nga bereetaho obulumi oweene obungi mu myoyo jaawe.

Ohulabula hwa Pawulo eyiri Temuseewo

¹¹ Aye ewe omuutu wa Hatonda, yenjalenga ebyo byosibyosi. Genderanga mu bugwalaafu n'ohola ebi Hatonda genda n'omwesiga, ni wenda abaatu bosibosi, n'ogumira ebigosi era n'onjamba ebiitu pola.

¹² Ohufaanana hy'omusooli mu lutalo, weesi njirijananga ni Sitaani n'obuhenereri ni wesigire Hatonda ko osobole ohusuna obulamu obutanwano obu gahulangira hu ludaalo olu waatuliraho lubona ohufugiirira huhwo mu moni j'abangi.

¹³ Hatonda anja hiisi hiitu obulamu ni Yesu Kurisito owalomera erala amazima mu moni ja Pootiyo Pilaato, nga nj'abajulizi beefe hwembi, kulagira

¹⁴ oholenga hiisi ehi Hatonda genda ohole, ohwolera erala olu Musengwa weefe Yesu Kurisito aligobola.

¹⁵ Hatonda oyu hujumirya ate nga nje yenene anjuga mu mazima, Habaha w'abahabaha era Musengwa y'abasengwa bosibosi, omwene nj'aligobosa Kurisito hu hyalo mu hiseera hihye ehiragaane.

¹⁶ Hatonda yenene ali n'obunangi era atafa, owihala mu njase ey'amaani eyiitamo emoni, oyu nabula owaali n'amuweeneho era nga nanjuma ananga ohumubona, omwene oyo abe nj'anjuga era hiisi muutu amuje enono emirembe n'emirembe. Amiina.

Ohulabula eyiri abanjinda

¹⁷ Labula abanjinda abali eyo balehere anjo ohwenjeegaho wayire ohwesiga obunjinda ate nga sibubererera. Beesigenga nje Hatonda atanja byosibyosi ebitugasa.

¹⁸ Balome baholenga ebirani, babe banjinda b'ebirani ebi baholera abahyawe era babe bahyere ate abagabi.

¹⁹ Ni banaholenga baatyo baja huba hy'abebiihira obuninda mwigulu era banaabenga bebbotera omusingi omugumu ohu balyema basuna obulamu obutaliŋwaŋo.

²⁰ Temuseewo, huuma bulani obuŋeeresa obu bahunambya. Oteyingisanga mu huhubba embaha mu by'obusirusiru ebitaŋeesa Hatonda enono ebi baatu abandi beedulinga baati mbo nj'amagesi.

²¹ Abaatu abandi bagotire baanwa hu hufugiirira banamba esomesa eyo ebbaamyā. Ale mwesimwesi, Hatonda abanje ekabi.

Ebbaluᅇa eyohubiri eyi Pawulo gaᅇandiihira Temuseewo Enyanjula

Pawulo nj'owaᅇandiihira omuloobera wuwe *Temuseewo* ebbaluᅇa yino, eyohubiri. Pawulo gaali aᅇirira erala Temuseewo ng'omusaani wuwe. Mu hiseera ehyo, Pawulo gaali mu komera e Rooma (1:16).

Era mu hiseera ehi Pawulo gaᅇandiihiramo ebbaluᅇa yino, mu bufuzi w'Abarooma abaatu baali bahiyaania abafuᅇirira Kurisito. Hamunga ehyo nj'ehyagira Pawulo ni gaali mu komera. Mu bbaluᅇa yino gaali alabbira Temuseewo ohugumira embeera. Hyomu bbaluᅇa endaayi, Pawulo amulabula hu biᅇamba hu basomesa b'obudulingi (1 Tem 1:16-18). Era alomera Temuseewo ati ᅇaaja hubaᅇo ebigosi mu biseera eby'ekomero (3:1).

Ebiri mu bbaluᅇa yino mu buupi

1. Pawulo atandiha n'ohuheesa Temuseewo (1:1-2) era ng'ahena amugobosamo amaani (1:3-18)
2. Pawulo asomooza Temuseewo ohugumira ebigosi (2:1-13)
3. Pawulo alabbira Temuseewo (2:14-26)
4. Pawulo alabula Temuseewo hu biᅇamba hu bija hubaᅇo ng'ahena omuᅇa n'engeri ey'ohubiᅇambamo (3:1-4:8)
5. Engohoba (4:9-22)

Pawulo aheesa Temuseewo

¹ Ndiise Pawulo, owafuuha omuhwenda wa Yesu Kurisito, olw'ohusiima hwa Hatonda sobole ohulomeranga abaatu ebiᅇamba hu bulamu obutaᅇwaᅇo obu gatusubisa n'abita mu Yesu Kurisito.

² Kuᅇandiihira ewe Temuseewo omwana wange omuhoda. Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito Musengwa weefe bahuᅇambire ehiasabirisi era bahuᅇe n'emiyaaaya.

Pawulo ahubirisa Temuseewo ohuᅇereses n'owesigwa

³ Habuhyabuhyu, neyaasa Hatonda oyu peeresa hy'olu abasehulu bange bahuᅇeresanga, ni puma hibi ehi kweha mu mwoyo gwange. Hiisi olu mba ni saba omuusi n'owiire, sikaya huhonya hu siina liryo ni mweyaasa olw'ewe.

⁴ Nahebulira amasiga aga walira hulwo, pemba ohuhubona ehyo hyahaapa esangaalo.

⁵ Kewulira ohufuᅇirira huhwo ohw'amazima ohu oli ni nahwo mu Kurisito. Ohufuᅇirira ohwo ohwatandiihira hu nguᅇwawo Loyisi ni maawo Ewunike, kahasa ti kohuli mu ewe weesi.

⁶ Olw'ehyo kuhebulisa otebiriranga hutambisa n'amaani ehirabo ehi Hatonda gahuᅇa olu nahufuuᅇa amate* nahwabula ohuhola emirimo jije.

⁷ Olwohuba Hatonda sigatuᅇa mwoyo ogw'obuti aye omwoyo ogw'ohumuᅇeresanga n'obugumu, ni hwenda abahyefe era n'ohwehuumanga ohutahola ebitoola.

⁸ Olw'ehyo otatyanga ohulomera abaatu ebi omanyire hu Musengwa weefe Yesu Kurisito wayire esoni ohuhuᅇamba hulwa ese oyu baabona hu lulwe. Aye weesi ohufaanana ni neese, gumira ohubonaabona olw'Amaᅇuliro Amalaᅇi, amaani ga Hatonda

⁹ owatunonola gaatufuula ababe, ni gali nj'agahuyeeda. Sigatunonola hu lw'ebiraᅇi ebi hwaholanga aye gahihola ni geema hu tegeha yiye omwene eyi gaali ni nayo

* 1:6 1:6 Oba *olu nahutaho emihono jange.*

ohwema oludaayi n'olwa ehisasabirisi hihe. Olwohuba ohunwa ahale nahale Hatonda gategeha ohutusaasira n'abita mu Yesu Kurisito.

¹⁰ Aye njaahani Hatonda ataaye analafu ehisasabirisi ehyo ehi gatutegehera hwahibonera mu Munonosi weefe Yesu Kurisito owanangula ohufa era n'abita mu Manjuliro Amalanji gaatuja esuubi ly'obulamu obutanwanjo.

¹¹ Olwa hino, Hatonda ganyangala ohuba omusomesa era omuhwenda wuwe, gaatuma ohulomeranga abaatu Amanjuliro Amalanji.

¹² Hino nj'ehigira ni bamboja mu komera. Ne ehyo sihipambya soni, olwohuba Yesu oyu nafugiirira mwehahasa era kahasa ti aja huhuuma obulamu wange obu namunambya ohwola hu ludaalo olw'ekomero.

¹³ Somesanga ebibono ebituufu ebinamba hu hufugiirira hwefe ng'olu nabihunambya. Hola hino ni wegumisye hu hufugiirira Yesu n'ohwenda abahyo olwohuba muli muutu mulala mu Yesu Kurisito.

¹⁴ Huumanga bulani obuhwenda obutuufu obu Hatonda gahunambya ohulomera abaatu era Omwoyo Omutukuvu aba mu fe abafugiirira Hatonda, anahuyeedenga ohuhola ehyo.

¹⁵ Ng'olu omanyire, abaatu abahira obungi mu twale ly'Asiya baapwaho. Mu abo pomuli Fugero ni Heromogeene.

¹⁶ Aye Musengwa anambire Onesifooro n'abomu mago gage, ehisasabirisi olwohuba emirundi mingi gaanambuulanga mu komera ni gangumya era esoni ni jitamunamba ohuuja ohumbona olw'obusibe obu ndimo.

¹⁷ Era olu goola mu hibuga hy'e Rooma ati bbepa, gafuba bugali ng'olu asobola, ganyendula ohwola olu ganjolahu.

¹⁸ Ni neewe weesi omanyire bulani ebi gaakolera ni naali mu hibuga Efeeso. O! Hatonda Musengwa amunambire ehisasabirisi hu ludaalo olu olisaliraho emisango!

2

Omusirikale omwesigwa owa Kurisito

¹ Ne ewe Temuseewo mwana wase, Yesu Kurisito ahunambireho wegumye ohuba mugumu mu maani aga atuja.

² Obuhwenda obunamba hu Kurisito obu wanjulira ni somesa mu lwijuuye, weesi busomesenga abaatu abesigwa, abananga boosi ohubusomesa abandi.

³ Ng'olu omusirikale wamahe agumira ebigosi mu lutalo, weesi ng'omusirikale omulani owa Yesu Kurisito, gumira ohubonaabona.

⁴ Nanuma muutu ow'amahe aba ni genda ohusangaasa musengwawe, gahena nindi geyingisa mu mirimo ejitali j'amahe.

⁵ Mu ngeri nj'enyene, omuutu yesiyesi ovingira mu mbaha j'ohusindana mu mugudulo gwsigwosi, anasindana n'atalonderera magambi aganjuga omugudulo ogwo, n'olu ahira sibamuja hirabo.

⁶ N'ehindi, omulimi owafaabiina nj'asaana ohweheerera ohulya hu binjooye mu ndimiro yiye.

⁷ Ale neega hubi ndi huloma bino, olwohuba Musengwa saanahaye huhuyeeda ohubitegeera byosibyosi.

⁸ Habuhyabuhya bangaŋo n'ohimanyire oti Yesu Kurisito owalamuha, wamu lulyo lwa Dawudi. Gano nj'Amanjuliro Amalanji aga ndomera abaatu,

⁹ era nj'agagira ni mbonaabona mu komera omu bamboja hy'omubbwagi w'amagambi. Aye baboja ndiise sosi ehibono hya Hatonda.

¹⁰ Olw'ehyo ngumiiye ebiguudyo byosibyosi olw'abaatu bosibosi aba Hatonda gatobola ohuba ababe boosi bafugiirire Yesu Kurisito abanonole era abane n'enono ery'emirembe n'emirembe.

11 Ebibono bino ebiromwa biiti;
Hunafugiirira Kurisito owafa olw'ebibi byefe,
gatutusamo omwoyo ogw'ohuhola ebibi,
mu ngeri nj'enyene huliba balamu
nalala ni naye.

12 Ni hunagumirenga ebigosi hu lulwe,
alitufuula banugi hwanjuga ni naye.
Aye hunegaana huuti sihuli baloobera babe,
era yeesi alitwegaana.*

13 Cooka n'olu hudanya owesige,
niye asigala n'ali mwesigwa,
olwohuba saananga hwegaana ehi ali.
Ebibono bino bituufu byene era hiisi muutu asaniiye ohubifugiirira.

Omutambi oyu Hatonda asiima

14 Hebulisanga abafugiirira Kurisito, ebibono bino ebindoma. Hatonda atubona oluuyi lulala n'ali nj'omujulizi abona n'obaloma. Balabule bejalamenga ohunahana ebinambulamo hu bibono ebi baatu bagwa ni nabyo, olwohuba nabula ehi biyeeda ababinjuliirisa.

15 Fubanga ohuhola ebi Hatonda asiima, n'oli mutambi owehahasa mu bi ohola era n'osomesa mu bulunjamu ehibono hya Hatonda ehituufu.

16 Yebaayenga emboosi ey'obusirusiru etanjeesa Hatonda enono era enumamo jamu, olwohuba abeyingisa mu bifaana hy'ebyo bibongera wongere ohutala Hatonda.

17 Ebibono ebi begirisa abaatu biri hy'ehirwaye ehy'ehimaama ehyewiihirisa hu mugulu ne mugati ni hifuhula. Mu baatu abo p'omuli Himenaayo ni Filetuusi,

18 ababbeeme baanwa hu mazima. Abaatu abo baloma mbo ohulamuha ohwa bosibosi hwahena hale ohubita era nalijo aba babbaamisye ohunwa hu somesa ya Kurisito etuufu.

19 Aye wayire bahola ebyo, abaatu ba Hatonda nibo bali hy'omusingi omugumu ogutatenga era Hatonda gabataho eraama ey'ebibono ebiroma biiti, "Hatonda Musengwa amanyire ababe." Era n'ehindi ti, "Hiisi owetoloma esiina lya Musengwa, ali n'ohunwa mu bibi."*

20 Ebiitu ebiba mu nyumba y'omuhombe sibiba by'ezaabbu n'efeeza byonene aye mubaamo n'ebi babaaja ohunwa mu mbaawo era n'ebi bawumba mwiroba. Ebiitu eby'omuendo mu nyumba omwo, babitambisa emirimo emitongole aye ebitali byamuendo nibyo babitambisa anja ni naja.

21 Mu ngeri nj'enyene, omuutu yesiyesi owenala ohuhola ebibi ebindomireho geenoomya mu moni ja Hatonda, aba hy'ehirala hu biitu eby'omuendo mu nyumba y'omuhombe. Yeesi anaabenga w'enjabulo, omuonono era ow'omugaso eyiri Musengwawe olwohuba hiisi hiseera abaanjo ni getegehire ohuhola omulimo omutongole era ogw'enono ugu amutuma.

22 Olw'ehyo yebaayenga ohuhola ebibi ebi bavubuka abandi aboluse lulwo bahola, n'ohola ebirunjamu ebi Hatonda genda. Ba mwesigwa era yendanga abaatu bosibosi, ni wihaaye ni nabo mu dembe. Ewe omwene n'abafugiirira Musengwa n'omwoyo mulala, muli n'ohunjira ebindoma bino ng'ehihulu.

23 Otenjibanga hu bahubba embaha hu biitu eby'ehisuru ate ebinumamo mahulu, olwohuba ng'olu omanyire ehyo hinwamo ohuduhana.

* 2:12 2:12 Mat 10:33; Luk 12:9 * 2:19 2:19 Hub 16:5

²⁴ Omunjeeresa wa Hatonda saanamera huduhana, ohutusaho ali n'ohuba w'ehisa eyiri hiisi muutu, n'asomesa bulani ehibono hya Hatonda era ni gehaliiriha abamunahania.

²⁵ Abo abanahania ebi asomesa, abalaga engira enunamu nabanyonyola pola n'abula kayu, esuubi n'alitaaye mu Hatonda ohubayeeda bafaanie amazima, bebbwage

²⁶ basobole ohunwa mu lutuula Iwa Sitaani olu abawonjeeyemo ko n'ahena n'abatuma ohuhola hiisi ehi genda.

3

Ebiribanjo Kurisito ko ahene agobole

¹ Baano n'omanyire oti mu ndaalo ekeneeresi Kurisito ko ahene agobole, nalibaano ebiseera ebigosi.

² Hiri hiityo olwohuba abaatu balyemanya bonene, ni bali n'omulungo gw'ebbeesa, abepaaha, eb'ehyenjulisi, abaduha abahyawe, abatanulira basaaye baawe, abatasi-ima, abatala ebya Hatonda,

³ abatenda bahyawe, abatsoniña, abanjaayira abahyawe, abatebalirira mu bibahola, abahambwe, abanoomerwa ebibi,

⁴ abeekwe, abenda ebiiitu ebyamangu, abeebona, abasangalira ebinyumyo ohuhira Hatonda.

⁵ Hu mugulu balyeraganga abaatu abanja Hatonda enono, cooka mugati mula ni batafugiirira maani ga Hatonda hubacuusa.

⁶ Soholanga muhumba n'abaatu hy'abo, olwohuba balala hu bo bengiririra ebidaala by'abaatu ni basomesa eby'obudulingi, nga bafuga owongo w'abahasi abanuma epunga eyiita ehiswa, aba ehibi n'ohwegomba ohubi ohwa buli ngeri hwahenamo amagesi.

⁷ Abahasi hy'abo, hiisi obuhya baba hugwa hwega hiisi somesa epyaha eyibaluhano aye sibanga kadi nanatotoho ohufania n'ohwabulano obuhwenda wa Hatonda obutuufu.

⁸ Ng'olu Yanesi ni Yamburesi* banahania Musa, n'abasinde abo abasomesa eby'obudulingi boosi pobali, banahania amazima. Abaatu abo benwitania era banuma hufugiirira hutuufu.

⁹ Aye banuma eyi baja, olwohuba ng'olu obudulingi wa Yanesi ni Yamburesi weeta analafu, boosi obudulingi waawe buuja hweta analafu abaatu bosibosi babufaanie.

Obulamu wa Pawulo ng'ehyohuboneraho eyiri Temuseewo

¹⁰ Ne ewe omanyire byosibyosi ebi tiinire ni somesa, omanyire esambo jange, omanyire hiina ehi fululuhanira, omanyire ohufugiirira ohu ndi ni nahwo mu Kurisito, omanyire engeri eyi nendamo abaatu, omanyire n'obugumiikiriza wange,

¹¹ omanyire ohugudya ohu bangudisye n'ohubonaabona ohu mbitiremo. Omanyire ebigosi ebyanjolireho mu bibuga ehy'Atiyokiya, ehya Yikoniyo n'ehya Lisitura. Mu butuufu bangudya bugali! Aye Musengwa gambisya mu byosibyosi.*

¹² Cooka ehihulu hiri hiiti, hiisi muutu owenda ohugendera mu bulamu ow'ohuna Hatonda enono n'afugiirira Yesu Kurisito, balimuhiyaania,

¹³ ate ehiseera nj'ehyene abaatu ababi, n'abadulingi balyeyongera ohuba ababi, ni badulinga abaatu ni bababbaamya, ate nindi boosi ni babadulinga.

¹⁴ Ne ewe olwohuba omanyire ate wesiga abahusomesa, gumya ebyo ebi bahu-somesa ebi wahena n'ohwehahasa ti bituufu.

* **3:8 3:8** Yanesi ni Yamburesi baali bananja Abamisiri abanahania Musa mu moni ja Falaawo. * **3:11 3:11** Bik 13:14-52; 14:1-20

¹⁵ N'ehindi, ohimanyire ti ohuŋwa mu buŋere wuwo, otiinire ni weega Ebyaŋandiihiwa ebyawufu ebiŋanga ohuhuŋa amagesi, wanoŋoha olw'ohufugiirira Yesu Kurisito.

¹⁶ Hatonda nj'omwene Byaŋandiihiwa† era nj'owabita hu myoyo j'abo ababiŋandiiha husobole ohubyeyedesanga mu husomesa, ohunenya, ohugolola, n'ohutendehe abaatu ko baholenga ebituufu.

¹⁷ Era gabituŋa bisobole ohuleetera hiisi muutu aŋeeresa Hatonda, ohuba owolereeye era asobola ohuhola hiisi mulimo omulaŋi.

4

Pawulo alabbira Temuseewo aŋeerese n'owesigwa

¹ Kuhamiirisa mu moni ja Hatonda ni Yesu Kurisito aligobola hu hyalo ohuŋuga nga Habaha, n'ohusalira abaliba abalamu n'abaliba ni bafuuye omusango,

² ohwegumya mu hiseera ehiraŋi n'ehitali hiraŋi ohulomeranga abaatu ehibono hya Hatonda n'ohuhisomesa. Lomeranga abaatu esobi eyi baba ni baholire aŋabula hubbimbirya era n'obahayula olw'ebibi ebi baba ni baholire. Ehiseera nj'ehyene, somesanga n'oli n'obugumiikiriza eyiri aba osomesa n'obahubbirisa ohuŋamba n'ohugendera mubi obasomesa.

³ Olwohuba ehiseera hinahoole, abaatu behumbanihisya abasomesa abanahaba-somesa ebicaamu ebyolana n'ohwegomba hwawe, ebi matwi gaawe ganaahabe ni gaŋemba ohuŋulira mu hifo hy'ohufaayo ohuŋulira ebituufu.

⁴ Balireha ohuŋuliirisa ebituufu ebi baliba ni babasomesa, beehaada hu huŋulira engano obugano.

⁵ Aye ewe, ehyo sihihuhenangamo maani. Gumiranga ohubonaabona era holanga omulimo ogw'ohulomera abaatu Amanŋuliro Amalaŋi ni woheeresa omulimo ogw'obuŋeerese ogu baahuŋa.

⁶ Ne ese pambire olugendo ndi huupi hubalehaŋo. Ehiseera hya Hatonda ohupira pwe hu hyalo hinaatere ohwola.

⁷ Sooye bulani olutalo olw'ohufugiirira Yesu Kurisito, mbubuuye omulimo ogu Kurisito gaapa era ngumisye ohufugiirira hwange.

⁸ Ehi sigahiise hya husuna hirabo hy'obulamu obutaŋwano obu Yesu Musengwa, asala emisango n'atehubbira, aliipa hu ludaalo olw'ekomero. Ehirabo ehyo saalihiŋa ndiise seenene aye alihina ni naabo bosibosi, abaŋemba ohugobola huhwe.

⁹ Fuba wuuje amangu eyi ndi

¹⁰ olwohuba Demasi olw'ohwenda ebiitu eby'ehyalo hino, gandehaŋo gatiina mu hibuga hy'e Sesalonika. Kuresike niye namutuma mu twale ly'e Galatiya, ate Tito oyo yeesi namutuma mu twale ly'e Dalumatiya.*

¹¹ Luka yenyene nj'ali ni neese. Olw'ehyo n'oba ni wuuja, yendula Mariko wuuje ni naye gaŋeede omulimo gw'ohulomera abaatu Amanŋuliro Amalaŋi.*

¹² Tukikasi niye ndi humutuma mu hibuga Efeeso.

¹³ N'onaahabe ni wuuja, wundeteranga ekooti yange eyi naaleha ewa Karipo mu hibuga hy'e Turoowa. Wundeteranga n'omufumbo gw'ebiŋadiiho* byange, ko weeyite ogwomu byanjo.

¹⁴ Cooka omusinde omubboti oyu balanga baati Alekizanda gaakola bubu bugali. Aye Musengwa alimusasula.

¹⁵ Ale weesi mwehuume, olwohuba gaŋahania bugali ebibono byefe.

† **3:16 3:16** Hiisi Hyaŋandiihiwa Hatonda nje ahiruŋamya. * **4:10 4:10** Bag 2:3; Tit 1:4; Fil 24 * **4:11 4:11** Bik 12:12,25; 13:13; 15:37-39; Fil 24 * **4:13 4:13** Ebyaŋandiihiwa ebyo byalinga hu papula ejibabbotanga mu masati oba mu byanjo by'esolo era babifumbanga hubifumba hy'oluŋambo.

¹⁶ Olu nemeerera omulundi omudaayi ohwenjonyaho mu moni j'omulamuzi, abaatu bosibosi baapwaho njaanuma kadi mulala owaaja ohuposerehesaho. Aye Hatonda atabafuunana, olw'ehyo.

¹⁷ Wayire baahola baaty, Yesu Musengwa niye gaali ni neese era gaapa amaani nasobola ohulomera abaatu b'amawanga agandi abeene abangi, ehibono hya Hatonda era gaatasa mu meeno g'epologoma.

¹⁸ Mu ngeri nj'enyene, Musengwa anaponienga mu hiisi higosi era alinjosa bulaji mu bujugi wuwe mwigulu. Olw'ehyo, Musengwa oyo abaatu bamujenga enjono emirembe n'emirembe. Amiina.

¹⁹ Keeheseho Pulisikira n'Akwila, n'abomu mago g'Onesifooro.

²⁰ Erasito gasigala mu hibuga hy'e Koriiso, ate Turofimo niye namuleha hu mwalo gw'e Mileto n'ali mulwaye.

²¹ Fuba bugali wuuje ehiseera ehigosi ehy'embeno enyingi ni hihiri hwola. Yubbulo ni Puude ni Liino ni Kulawudiyo ko n'aboluganda bosibosi, bahuheehiseho.

²² Musengwa abe ni neewe era abanjambire mwesimwesi ehisasabirisi.

Ebbaluṅa eyi Pawulo gaṅandiihira Tito Enyanjula

Ebbaluṅa ya *Tito* ndala hu bbaluṅa ene eji Pawulo gaṅandiihira abaatu ohutusaho ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito. Hamunga Pawulo gaṅandiiha ebbaluṅa yino ṅagati w'omwaha ogw'enkaaga nedatu ko n'enkaaga n'etaanu, oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito.

Pawulo gaali aṅambisye Tito omulimo ogw'ohutangirira ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito hu hizinga Kureete. Era Pawulo gaṅandiiha ebbaluṅa yino n'alaabbira Tito hu ngeri endani ey'ohwangala ko n'ohutendehe abatangirisi babafugiirira Kurisito. Ebbaluṅa yino yinyonyola engeri eyi abafugiirira Kurisito baali n'ohuṅambamo abatangirisi baawe. Abafugiirira Kurisito n'abatangirisi baawe bali n'ohutegeera ebisanyizo ebi batangirisi bali n'ohuba ni nabyo.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Pawulo alabbira Tito engeri ey'ohwangalamo abatangirisi babafugiirira Kurisito (1:1-16)
2. Pawulo alabbira Tito ohusomesa abaatu ohuba n'obulamu obugwalaafu (2:1-3:11)
3. Pawulo aheneresa n'aloma hu tegeha eyi gaali ninayo era ng'agohoba n'obuheese (3:12-15)

Pawulo geyanjula era aheesa Tito

¹ Ndiise Pawulo omuṅeeres* wa Hatonda era omuhwenda wa Yesu Kurisito oyu Hatonda gangala gaatuma ohunywanja mu baatu babe abatobole ohufugiirira hwawe mu Yesu Kurisito, n'ohutegeera esomesa etuufu eyiṅamba hu Kurisito, ebiyeeda omuutu ko gagendera mu bulamu obusangaasa Hatonda.

² Ohufugiirira ohwo n'ohutegeera esomesa etuufu kohu esuubi ly'efe eryohusuna obulamu obutanṅaṅo, obu Hatonda atadulinga gatusuubisa ohuṅwa ahale nahale, lyediye.

³ Ehiseera hihye ehiragaane ni hyola, gaata aṅalafu ehibono hihye ehyo mu buhwenda obu gapambya, ndomere abaatu. Keesi tyo po kola ng'olu Hatonda Omunoṅosi weefe gandagira.

⁴ Kuṅandiihira ewe Tito oyu pira ng'omwana wange omwene n'omwene, mu hufugiirira hwefe mu Kurisito atunimba, ese ni neewe. Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito Omunoṅosi weefe bahuṅambire ehisasabirisi era bahuṅe n'emiyaaya.*

Omulimo gwa Tito mu Kureete

⁵ Nahuleha hu hizinga hy'e Kureete oheneereese ogw'ohutereesa ebyali ni bihiṅumiraho, n'ohutaṅo abatangirisi b'abafugiirira Kurisito mu hiisi hibuga, ng'olu nahuloma.

⁶ Omuutu oyu otaṅo ohuba omutangirisi w'abafugiirira Kurisito, ateehwa ohuba n'aṅumaho ehi bamwenambya, n'ali musinde ow'omuhasi mulala era n'ateebira piki n'abahasi abandi. Abaana babe bateehwa ohuba abafugiirira Kurisito era ni batali aba abaatu babala ohuba ab'ehifaabi oba abajeemu.

* 1:1 1:1 Oba omwidu. * 1:4 1:4: 2 Kor 8:23; Bag 2:3; 2 Tem 4:10

⁷ Olwohuba omutangirisi† oyo mujeeresa wa Hatonda era ateehwa ohuba n'anumaho ehi baatu bamwenambya. Ali n'ohuba omuutu ajeeha amagesi, afuga omutwe, atali mumeesi, atali w'ehifaabi era atahabira ebi atatuyaaniriye.

⁸ Aye ateehwa ohuba omuutu asangaalira ohuyasa abageni era n'anyumirwa ohuholera abaatu ebirani, omwegenderesa, atehubbira, agendera mu bulamu obugwalaafu era ow'esambo endani.

⁹ Ateehwa ohuba omuutu atacuuhacuuha aye owemeereeye n'amagulu gombi mu hibono ehituufu ehinamba hu Yesu Kurisito, ng'olu baahimusomesa. Hino hiija humuleetera ohusobola ohuyeeda abaatu abandi ohunamba esomesa eyinamba hu Kurisito etuufu, n'ohubalaga obugodami w'abo abayinahania.*

¹⁰ Hiri hiityo olwohuba naliyo eyo abaatu bangi abajeemera abatangirisi, ko weyite ab'ehibubbu hy'abaloma baati abaatu bosibosi bateehwa ohunamba egambi ly'Abayudaaya eryohuhomola. Abaatu abo beerombola ebinambulamo ni benda badulinge abahyawe.

¹¹ Olw'ehyo simya esomesa yaawe olwohuba bali hutiina ni babbaamya abaatu, hidaala hu hidaala ni basomesa ebibono ebi batasaaniye husomesa ni hireetera abaatu ohunwa hu hufugiirira Kurisito ni bafugiirira ebi basomesa, ng'ehibaliho hy'ohubasuniramo.

¹² Ebindoma bino, ni mulala hu baatu baawe omwene, oyu abeene baloma mbo gaali naabbi galoma ati,

"Abaatu b'e Kureete
babereeye badulingi;
bali hy'ebinyana,

banyumirwa hufenja aye sibenda hutamba!"

¹³ Ebi gabalomaho ebyo bituufu byene. Olw'ehyo, hayulanga abafugiirira Kurisito batanamba sambo eyo embi, ko babe n'ohufugiirira ohutuufu.

¹⁴ Batatanga mwoyo hu ngano j'Ehiyudaaya, oba hubi baatu abagaana ohufugiirira esomesa etuufu eyinamba hu Kurisito babalagira ohuhola.

¹⁵ Eyiri abaatu abagwalaafu mu moni ja Hatonda, nabula hisira. Aye eyiri ababbeeme era abatafugiirira Kurisito, sinabano higwalaafu, olwohuba ebindego byawe byahena ohubbaama sibahisobola hwawula hirani n'ehibi.

¹⁶ Abaatu abo baloma mbo bamanyire Hatonda, cooka ebi bahola biraga humutala. Banwamo hale, sibahigondera Hatonda era nabula n'ehirani ehi bananga ohuhola.

2

Esomesa etuufu

¹ Aye ewe somesanga ebibono ebituufu ebinamba hu Kurisito.

² Hubbirisanga abaatu abahale mu myaha benomehenga, babe abaatu aba batamo enono, abahola ebijamo, abemereeye n'amagulu gombi mu hufugiirira hwawe, abenda abahyawe era abagumiikiriza.

³ Abahasi bahulu boosi bahubbirisenga otyo, babenga n'esambo ejisaanira abaatu ba Hatonda, ni batanayirisa bahyawe era ni batali bameesi. Bateehwa ohusomesanga ebirani,

⁴ ko bagunjule abahasi abanere ohwendanga abawamwawe n'abaana baawe,

⁵ ohutaba b'emoni nyangu, ohuholanga emirimo mu mago gaawe, n'ohuba ab'ehisa era abanjulira abawamwawe, abaatu ko batafodogolanga hibono hya Hatonda hu lwawe.

⁶ Hubbirisanga abavubuka babenga abegenderesa,

† 1:7 1:7 Ebyanjandihwa ebindi bitambisa *omulabirizi*. * 1:9 1:9: 1 Tem 3:2-7

⁷ewe omwene n'oli hy'ohuboneraho ehiranji eyi bali mu byosibyosi ebi ohola, n'oli mulunamu era ow'amazima mu husomesa huhwo.

⁸Lomanga amazima, njabulenga ehi muutu genjamba mubi oloma, abahunjania baswale, olw'ohuhaya ehibi ehi banatunjahe.

⁹Hubbirisanga abeedu babenga bagondi eyiri abasengwa baawe, batabagalujusanianga era babasangaasenga mu byosibyosi,

¹⁰era ni batabeebaho biitu byawe. Aye babenga besigwa era abamazima mu byosibyosi, abaatu ko basiime era begombe esomesa ya Hatonda Omunonosi weefe.

¹¹Somesanga abafugiirira Kurisito ebibono ebindomire ebyo olwohuba Hatonda ataaye analafu ehisasabirisi hihye n'atanjo engira ey'ohunonoha mu moni j'abaatu bosibosi.

¹²Ehisasabirisi hya Hatonda ehyo hituyeeda ohwega ohwenjala ohuhola ebitamungangaasa n'ohuleha ohwegomba eby'ehyalo. Aye hwaba abaatu abegenderesa mubi huhola, abalunamu era abanja Hatonda enono ni huhiri mu bulamu buno.

¹³Era huhole huutyo ni hulindirira oludaalo olw'ekabi olu husuubira, oludaalo olu Hatonda weefe ow'enono era Omunonosi weefe Yesu Kurisito aligoboleraho hu hyalo.

¹⁴Yesu Kurisito geenjaye bamuhomerera hu musalabba hu lwefe, konyo atununule mu bibi byefe byosibyosi, atufuule abaatu babe abagwalaafu, abeegumya ohuhola ebiranji.*

¹⁵Ebyo ebi kulomire banga mbebi olomera abaatu n'obuulira era n'ogolola n'obunangi wosiwosi abaatu babo aba otangirira, anja baba ni babbenga. Otaganyanga hubano muutu yesiyesi ahubisyamo emoni.

3

Enebisya y'abafugiirira Kurisito

¹Hebulisanga abafugiirira Kurisito abali eyo banjanga abobunangi mu gavumeeti enono ni bagonderanga amagambi gaawe era ni betegehire ohuholanga hiisi hiitu ehiranji.

²Bamanya, batanjanga muutu yesiyesi esiro aye babe baahisa era abenomeha ni bano abaatu bosibosi enono.

³Bahebulise ebyo olwohuba efe hwesi ahale ni hwali ni huhiri hufugiirira Kurisito, hwali basirusiru era abajeemu. Hwali hugotire era omwoyo ogw'oguhopo n'ohwegomba ohubi ko n'amasangaalo aga hiisi ngeri ni biri nj'ebitunuga. Hwali bagutima era eb'emyoyo ej'ekirihindi, ni huli higosi eri abaatu bahyefe era ni hutendana.

⁴Cooka ehisasabirisi hya Hatonda Omunonosi weefe, n'ohwenda huhwe, ohu gendamo abaatu ni byatubonehera,

⁵nga Hatonda atunonola, silwa biranji ebi hwali ni huhola aye lw'ohusasira huhwe. Gatunonola n'atwogaho obubi weefe, hwasaliwa omulundi ogwohubiri, nga hufuuha banyaaha olw'Omwoyo Omutukuvu,

⁶oyu gaatunja n'atebalilira n'abita mu Yesu Kurisito Omunonosi weefe.

⁷Ehyo gahihola husobole ohwolana olw'ehyere ohufuuha abaana babe era husune obulamu obutanwano, obu husuubira.

⁸Ebindoma bino, bituufu era nenda obihahasenga abafugiirira Hatonda, ko basobole ohwegenderesanga mu huhola ebiranji. Ebindoma bino bihulu era byamugaso eyiri hiisi muutu.

* 2:14 2:14: Huj 19:5; Mag 4:20; 7:6; 14:2; Zab 130:8; 1 Peet 2:9

⁹ Cooka ewe yeenjalenga abaatu abahubba embaha ej'ehisirusiru ejinamba hu tungo j'amasiina gaba halehale era abanahana hu binamba hu magambi aga Hatonda ganambya Musa olwohuba binuma mahulu era nabula ehi bigasa.

¹⁰ Omuutu yesiyesi aleetera abaatu bomu hibubbu hy'abafugiirira Kurisito ohwabuhanamo mulabulenga habiri, oluvanyuma anagaana ohunulira ebi omuloma, nga mumufujulula,

¹¹ olwohuba ehyo hiba hiraga bulage ti omuutu oyo gahena ohugodama, mubbengi anoooye emirimo era ebibi bibye byahena hale ohumusingisa omusango.

Ebibono ebigohoba

¹² Ndi hutuma eyo Aritema oba Tukikasi. Mulala hu bo ni goolanga, ofubanga ng'olu osobola ohuuja hwaganane mu hibuga hy'e Nikopooli embeera y'owiire n'ehiiri hwononoha, engenda yibe ngosi, olwohuba eyo peyi kenereeye ohuba mu biseera eby'embeno enyingi.

¹³ Fuba ng'olu osobola otegehere Zeena omunamateeka n'owahye Apolo batiine mu lugendo lwawe era bona oti baba ni hiisi hiitu ehi beetaaga.

¹⁴ Era hubbirisa abaatu beefe beege ohuholanga emirimo emirani ejinwamo ebinanga ohuyeeda abahyawe abali obubi, mu hifo hy'ohuba ano ni babula ehi bagasa.

¹⁵ Abafugiirira bosibosi abali eno ni neese, bahuheehiise. Weesi tuheheseho abahyefe abali eyo aba hugabana ni nabo ohufugiirira.

Mwesimwesi, Hatonda abanambire ehisasabirisi.

Ebbaluja eyi Pawulo ganandiihira Filimooni Enyanjula

Ebbaluja yino Pawulo gayinandiihira Filimooni (1:1). Era gayinandiihira mu komera, hamunga e Rooma. N'aba ni gaali e Rooma, hitegeesa hiiti gwali mu mwaha ogw'enkaaga namulala oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Era ehyo nj'ehiseera ehi ganandiihiramo n'ebbaluja ya Bakolosaayi.

Filimooni gaali mulala hu hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito mu hibuga Kolose era gaali n'abeedu mu mago gage. Onesimo gaali mwidu wa Filimooni. Lulala, Onesimo nga geeba musengwawe Filimooni, ng'ahena amudulumaho. Pawulo gamuñandiihira n'amusunga ataboneresa Onesimo. Mu magambi agaali ni ganuga obufuzi w'Abarooma, Filimooni gaali w'edembe ohwita Onesimo. Pawulo ahubbirisa Filimooni afugiirire Onesimo ng'omuutu omunyaaha mu Kurisito (13-14).

Ebiri mu bbaluja yino mu buupi

1. Pawulo aheesa Filimooni (1-3)
2. Pawulo asunga Filimooni afugiirire Onesimo ng'oboluganda mu Kurisito (4-21)
3. Pawulo ategeha ohuhuala (22-25)

¹ Ese Pawulo, omusibe hu lw'ohuñeeresa Yesu Kurisito, ni Temuseewo mulebe yeefe, kuñandiihira ewe Filimooni meeri yeefe omuhoda era omutambi wahyefe,

² ni mbooyo yeefe Afiya, n'owahyefe Arikipo yeese oweenayo ohuhola omulimo gwa Yesu hyefe, ko n'abafugiirira Kurisito bosibosi abahumbaanira mu mago ewuwo.

³ Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito babañambire ehisaabirisi era babane emiyaaya.

Ohufugiirira n'ohwenda hwa Filimooni

⁴ Habuhyabuhya ni saba sikaya huhonya hu siina liryo ni neyaasa Hatonda olw'ewe,

⁵ olwohuba binjolera ng'olu ofugiirira Yesu Musengwa era n'engeri eyi wendamo abagwalaafu bosibosi.

⁶ Saba ti omuhumba ogu oli ni nagwo n'abafugiirira bahyo gwemeede ohuñangala ni gwema hu hufania huhwo ebirañi ebi Hatonda atunja era hino hyolerere olw'ohuñeesa Kurisito eñono.

⁷ Owoluganda, engeri eyi wendamo abaatu yiipa esangaalo eryene ery'amaani era yingobosamo amaani; olwohuba ebi ohola bigobohiisemo abagwalaafu amaani.

Ohusunga hwa Pawulo eyiri Filimooni

⁸ Olw'ehyo, wayire ng'omuhwenda wa Kurisito nahali kulagira bulagire ohuhola ehi nenda,

⁹ ne olw'ohwenda ohu kwenda hipalirisa ese Pawulo omusinde omuñangafu era oyu baboña mu komera hu lw'ohuñeeresa Yesu Kurisito, ohuhusunga busunge ng'owahyo bukolere ehisaaniye mu songa eyi nja hulomaho.

¹⁰ Kusunga busunge osoniñe omwana wange Onesimo* oyu nasaala mu hufugiirira Yesu ni ndi mu komera.

¹¹ Nanyumaho año Onesimo gaali añuma mugaso eyi oli aye ñaahani afuuhire wamugaso eyi huli hwembi.

¹² Wayire muhoda bugali eyi ndi salireño ohumuhuñeeresa agobole eyi oli.

* **1:10 10** Amahulu g'esiina *Onesimo* gali ti *ow'omugaso*.

¹³ Nahendire bugali ohumwesigahisa asobole ohupeeresa mu hifo hihyo nindi n'ano mu komera omu bamboja olw'ohulomera abaatu Amanuliro Amalaji,

¹⁴ aye sinenda kihole ni tehereeye huhusunga olwohuba nenda hyosihyosi ehi onasalejo hibe ni hiyooye hu hwenda huhwo sosi olw'ohuhujalirisa.

¹⁵ Hamunga yaali tegeha ya Hatonda, Onesimo ohuhweyibaho, ko hibe ti gahagobola eyi oli asigale n'ali wuwo,

¹⁶ cooka n'atali mwidu hyonyene aye n'afuhiire muutu wundi eyi oli. Mu mubiri n'ahiiri mwidu wuwo aye n'ali woluganda olwa Yesu Musengwa era omuhoda ehihena eyi oli, n'ohuhiraho ng'olu ali muhoda eyi ndi.

¹⁷ Ale hanye mu butuufu bundiho era wupegaho ng'owahyo mu bujeeresa, ganya osangaalire Onesimo ng'olu wahasangaaliye ese.

¹⁸ Hanye njalijo esobi eyi gahuhola oba njalijo ehi omubanja, ese ndiise anahaliye.

¹⁹ Ese Pawulo aloma ni neewe era ahujandiihiye n'omuhono gwange omwene, nejaayeyo ohulija. Aye weesi otebirira oti oli ehi oli olwohuba ndiise owahulomera Amanuliro Amalaji.

²⁰ Olw'ehyo owoluganda, ganya ohole ehi kusunga ohukolera, omwoyo gwange gwihe.

²¹ Kujandiihira bino ni kulimo esubi era ni nehahasa ti soonahaye hukolera n'ebihiraho ebi kusunga.

²² Ehindi, tegeherenga aja ohujenyuha, olwohuba suubira ti olw'esaala jenywe banahambojolole mu busibe obu ndimo hatyane, naajaho eyo.

²³ Epafuraasi omusibe wahyange yeesi oyu bahaabya ohufugiirira Yesu Kurisito, ahuhehiise.

²⁴ Abajeeresa bahyefe: Mariko, Arisitaluuko, Demasi ni Luka boosi bahuhehiise.

²⁵ Ehisabirisi hya Musengwa Yesu Kurisito hibe hu nywe mwesimwesi.

Ebbaluṅa eyiri Ababbebbulaniya Enyanjula

Ebbaluṅa yino eyiri *Ababbebbulaniya* bayinḁandiiha ohugobosa mu bafugiirira Kurisito amaani olwohuba eraga ng'olu Yesu goheresa obunaabbi mu Ndagaano Ekayire. Emirundi nkaaga, ebbaluṅa yino yiraga ng'olu Yesu goheresa emirimo ej'Omusengi Omuhulu ng'olu hiri mu Ndagaano Ekayire. Era olwohuba gajoheresa, sihyetagisa basengi ba Hatonda ohweyongera n'ohuṅonga. Yesu gaṅonga obulamu wuwe olw'ebibi by'abaatu, lulala lwoṅene era ng'ehyo hiṅwa. Ebbaluṅa yino yihubirisa abafugiirira Kurisito ohwesiga Hatonda olw'ehyo ehi Yesu gaahola (12:2).

ṅaṅuma amanyire owaṅandiiha Ababbebbulaniya aye abahugu mu by'Ebbayibbuli baneega baati gaali nje Pawulo oba Luka oba Bbalunaba. Owaṅandiiha ebbaluṅa yino, aloma hu biṅamba hu hibuga Yerusaalemu ehi basihiirisa mu mwaha ogw'esanyu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Ehyo hitegeesa hiiti ebbaluṅa yino, bayinḁandiiha Yerusaalemu ni yihiriṅo. Baṅandiiha ebbaluṅa yino eyiri Ababbebbulaniya mu hibuga hy'e Rooma (13:24).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Yesu ahira abanaabbi n'abamalayika (1:1–4:13)
2. Yesu ahira abasengi ba Hatonda abaneerese mu Yekaalu mu Yerusaalemu (4:14–7:28)
3. Obuneerese wa Yesu waṅamugulu hu buṅeerese w'endagaano ey'amagambi aga baṅa Musa (8:1–10:31)
4. Yesu muhulu mu hiisi ngeri (10:32–13:17)
5. Ohugobosamo amaani ko n'obuheese (13:18–25)

Hatonda aloma n'abita mu Mwana wuwe

¹ Halehale Hatonda galomanga n'abasehulu beefe emirundi mingi nomu ngeri nyingi n'abita mu banaabbi.

² Aye mu ndaalo jino ej'oluvanyuma, Hatonda aloma ni neefe n'abita mu Mwana wuwe oyu gataṅo ohuba omusika wa hiisi hiitu era omwene oyo nj'oyu gabitamohutonda ehyalo.

³ Mu mwana wuwe oyo, njomu eṅono n'ehifaananyi hya Hatonda bibonehera era niye nj'anengerera ehyalo hyosihyosi n'atambisa amaani gehibono hihye. Ni gahena ohuhola ehyo ehi Hatonda gemaho ohusonija abaatu ebibi, gatiina gehala mwigulu hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda omwene buṅangi.

Yesu ahira abamalayika eṅono

⁴ Hatonda gaṅa Omwana wuwe eṅono erihira ery'abamalayika ko n'esiina erihira agaawe.

⁵ Ale nj'ani hu bamalayika oyu Hatonda gaaloma ati,
“Oli Mwana wange,
olwa leero kusaaye?”

Oba ati,
“Nja huba Semwana,
yeesi aja huba Mwana wange?”*

⁶ Era Hatonda ni gaali n'anatere ohutuma Omwana wuwe omudaayi hu hyalo, gaaloma ati,

* 1:5 1:5 Zab 2:7

“Abamalayika ba Hatonda bosibosi bamujumiryenga.”*

⁷ Eyiri abamalayika, Ebyañandihwa biroma biiti,
“Hatonda afuula abamalayika ohuba hy’embenjo,
n’abañeeresa babe ohuba hy’endimi j’omuliro.”*

⁸ Aye hu Mwana wuwe biroma biiti,
“O Hatonda, oja huñuga emirembe n’emirembe.
Era oja huñuga abaatu babo n’otehubbira,

⁹ Wenda abo abahola ebyolereeye era ocaawa abaatu ohuhola ebibi.
Olw’ehyo, Hatonda wuwo ahutobooye mu bahyo
era gahuta mu hifo ehy’erono,
ehiitu ehija huhuñweramo esangaalo
ohuhiraho abahyo.”*

¹⁰ Era aloma ati,
“Ewe Musengwa, mu hutagiha watonda ehyalo
era n’egulu ndiwe owalihola.*

¹¹ Egulu n’ehyalo biriñwano aye ewe olibaano emirembe n’emirembe.
Byosibyosi birihayirina hy’olugoye,

¹² olibifumbaaho hy’olugoye
era biricucuha hy’ehyambalo.

Aye ewe osigala c’ehyene,
era olibaano emirembe n’emirembe.”

¹³ Nj’ani hu bamalayika oyu Hatonda gaaloma ati,
“Yiihala hu lubega olw’omuhono gwange omulungi,
ohwola olu ndifuula abasigu babo ekookolo ey’ohutaho amagulu gago?”*

¹⁴ Abamalayika bosibosi sinje emyoyo eñeñeeresa Hatonda era eji atuma ohuyeeda
abo abalinonola?

2

Ohunonjoha hiitu hihulu

¹ Huli n’ohugumira erala hu hituufu ehi hwanjulira, ko hutana huiñwaho.

² Ohulaga ti amagambi ga Hatonda aga bamalayika balomera abaatu gaali matuufu,
hiisi ataganderanga, Hatonda gamuboneresanga.

³ Olwo ñaahani efe huiñona huutye singa hutala obunonosi obubbala owaaga ano?
Musengwa omwene nj’oweherera ohuñ obuhwenda obuñamba hu ngeri eyi baatu
banonohamo era abo aba buñulira batuhahasa ng’olu buli butuufu.

⁴ Ni Hatonda omwene gahahasa ati obuhwenda obo butuufu ni gaahola
eby’erunyisa n’ebyamaliholiho era n’agaba n’ebirabo by’Omwoyo Omutukuvu
ng’olu omwene genda.

Yesu gafuuha muutu ko atunonjole

⁵ Abamalayika simbaba Hatonda gaana obuñangi ohuñuga ehyalo ehinyaaha,
ehiriija ehikulomaho.

⁶ Aye ñaliño mu Byañandihwa ana bihahahisa erala biiti,
“Hatonda, omuutu nj’ani ohuba ti omuñeegaho,
era omwana w’omuutu nj’ani ohuba ti omulumirwa?

⁷ Wahola omuutu ñabuliraho ñadiidiri ohuba hy’abamalayika.
Era wamwambasa engule ey’erono,

⁸ era ng’omuñ n’obuñangi ohuñuga hiisi hiitu.”*

* 1:6 1:6 Mag 32:43 * 1:7 1:7 Zab 104:4 * 1:9 1:9 Zab 45:6-7 * 1:10 1:10 Zab 102:25-27 * 1:13 1:13 Zab 110:1 * 2:8 2:8 Zab 8:4-6

Hatonda ni gaata ebiitu byosibyosi n̄aasi w'obuᅇangi w'omuutu, n̄aᅇuma hiitu kadi hirala ehi atamuᅇa huᅇuga. Aye n̄aahani huhiiiri hubona byosibyosi n'abin̄uga.

⁹ Aye hubona Yesu oyu beesa n̄aasi gaᅇumiraho n̄adiidiri ohuba hy'abamalayika n̄aahani ni bamuᅇaye engule ey'eᅇono olw'ohubonaabona ohugabonaabona. Era olw'ehisasabirisi hya Hatonda gaafiiririra abaatu bosibosi.

¹⁰ Hatonda owatonda ebiitu byosibyosi era agira byabaᅇo, gasiima ohuᅇoᅇola abaana babe bangi gaabambasa eᅇono. Olw'ehyo, gabona ati Yesu n̄j'osaniira ohuba omutangirisi owolereeye n'abita mu humugudya ko abanoᅇole.

¹¹ Yesu ko ni naabo aba agwalaasa, bali ni saawe mulala. C'ehigira esoni ni jitamuᅇamba ohubalanga ati balebe babe.

¹² Yesu aloma Hatonda ati,
 "Nahamanyise abalebe bange obuhulu w'esiina liryo,
 nahembe ni kujumirya mu humbaan̄iro."*

¹³ Era nindi aloma ati,
 "Nja hwesiganga Hatonda."
 Era geyongera ohuloma ati,

"Ndi n̄ano n'abaatu aba Hatonda gaapa."*

¹⁴ Olwohuba abaatu bali n'omubiri n'amafugi, c'ehyagira Yesu gafuuha hya nibo ko aᅇange ohufa asihiirise Sitaani owaali n'obuᅇangi hu hufa,

¹⁵ ko abo abaali hy'abasibe mu bulamu waawe ni batya ohufa, abane edembe.

¹⁶ Mu butuufu oweene, Yesu sigaaja huyeeda abamalayika aye gaaja huyeeda bejuhulu ba Yibbulayimu.

¹⁷ C'ehyagira gafaana hy'abalebe babe mu hiisi ngeri, ko aᅇeerese Hatonda ng'Omuhulu w'abasengi ali n'ehisa era omwesigwa, ko aleetere Hatonda ohusonija abaatu ebibi.

¹⁸ Era n̄aahani aᅇanga ohuyeeda abo abahemewa, olwohuba yeesi bamuhema era gabonaabona.

3

Yesu ahira Musa eᅇono

¹ Ale baluganda, enywe aba Hatonda galanga musune omugabo gw'obulamu owomwigulu, muᅇeegenga hu Yesu Omuhwenda era Omuhulu w'abasengi ba Hatonda oyu hufugiirira.

² Niye gaali mwesigwa eyiri Hatonda owamutobola ohuhola omulimo gugwe, ng'olu Musa gaali mwesigwa mu nyumba ya Hatonda.*

³ Cooka ng'olu omutongoli aba n'eᅇono erihira enyumba eyi atongola, ni Yesu asaniira ohuba n'eᅇono erihira erya Musa.

⁴ Hiri hiityo olwohuba hiisi nyumba ebaaho owayitongola aye owatongola hiisi hiitu nje Hatonda.

⁵ Musa gaali muᅇeerese mwesigwa mu nyumba ya Hatonda era gaaloma hu biitu ebi Yesu gaali n'aja hulomaho mu biseera ebyomu moni.

⁶ Aye Kurisito ng'omwana, mwesigwa mu nyumba ya Hatonda. Ndiife enyumba ya Hatonda singa husigala ni huli bagumu era ni huli n'esubi eryo eri hwebonehesyamo.

Mwegenderese ohutaleheraᅇo ohufugiirira

⁷ Ng'olu Omwoyo Omutukuvu aloma ati,
 "Olwa leero ni muᅇulira ejanjaasi lirye,"*

* 2:12 2:12 Zab 22:22 * 2:13 2:13 Yis 8:17,18 * 3:2 3:2 Hub 12:7 * 3:7 3:7 Zab 95:7-11

- ⁸ mutahahanyasa myoyo jenywe,
hy'abasehulu benywe olu bajeema
hu ludaalo olu bahemeraho Hatonda mu lulafu,
⁹ eyo eyi basehulu benywe baakema
era ohuhena emyaha amahumi ane baabona ebinabahola.
¹⁰ C'ehyagira nalunira abaatu abo,
era n'aloma ti, 'Habuhyabuhya emyoyo jaawe jinjaba,
era sibanjamba magambi gange.'
¹¹ Ni nalunja nalayira ti,
'Sibalyola mu hifo omu naali n'ohubanjaramo ehinuumulo hyange.' **
¹² Olw'ehyo, aboluganda, mwenomehe natabano kadi mulala hu enywe aba
n'omwoyo ogunemba ohuhola ebibi era ogutafugiirira, gaanwa hu Hatonda Omwene
Bulamu.
¹³ Aye hiisi muutu agumyenga owahye hiisi ludaalo, ni huhiri mu "Olwa leero" ko
natabano wayire mulala hu enywe oyu hibi hidulinga gahahanyasa omwoyo gugwe.
¹⁴ Hiri hiityo olwohuba hwafuaha abaloma ehira mu Kurisito kasita hugumihisya
eralala owesigwa weefe obu hwatandiha ni nawo ohwola olu hulinwa hu hyalo huno.
¹⁵ Ebyanjandihiwa biroma biiti,
Olwa leero ni munulira ejanjaasi lirye,
mutahahanyasa myoyo jenywe,
hy'abasehulu benywe olu bajeema.*
¹⁶ Mbaba ani abanjulira ejanjaasi lya Hatonda bamujeemera? Mbabo bosibosi aba
Musa gaatusa e Misiri.*
¹⁷ Era mbaba ani aba Hatonda galunira ohuhena emyaha amahumi ane? Mbabo
abonoona, baafa era emirambo jaawe jasigala mu lulafu.
¹⁸ Era mbaba ani aba Hatonda galayirira ati sibalingira mu hinuumulo hihye?
Mbabo abamujeemera.
¹⁹ Olw'ehyo, hubona ti sibengira mu hinuumulo hihye olw'ohutafugiirira hwawe.

4

Ehinuumulo hy'abaatu ba Hatonda

- ¹ Naahani, ng'olu Hatonda gatusuubisa ohutunja ehinuumulo hihye, natabano
wayire mulala hu enywe oyu hihaya ohuhisuna.
² Hiri hiityo olwohuba hwesi hya nibo, baatulomera Amanuliro Amalani aganjamba
hu hwingira mu hinuumulo ehyo. Aye nibo ebi banulira sibabayeeda olwohuba
sibabifugiirira.
³ Naahani efe abagafugiirira, ndiife abengira mu hinuumulo ehyo olwohuba eyiri
abo abatafugiirira Hatonda galoma ati,
"Ni nalunja nalayira ti,
'Sibalyola mu hifo omu naali n'ohubanjaramo ehinuumulo hyange.' **
Hino gahiroma wayire nga ebi gategeha ohuhola ohunwa hu hutonda hw'ehyalo byali
binjooyeyo.
⁴ Ebyanjandihiwa biroma hu binjamba hu ludaalo olwomusanvu biiti, "Hatonda
ganuumula hu ludaalo olwomusanvu n'ahenire emirimo jije josijosi."*
⁵ Era nindi galoma ati, "Sibalyola mu hifo omu naali n'ohubanjaramo ehinuumulo
hyange."*

* 3:11 3:11 Zab 95:7 * 3:15 3:15 Zab 95:7-8 * 3:16 3:16-18 Hub 14:1-35 * 4:3 4:3 Zab 95:11 * 4:4 4:4
Tand 2:2 * 4:5 4:5 Zab 95:11

⁶ Eriyo abaatu abanahengire ehinuumulo ehyo wayire nga abeeheerera ohunulira amanuliro amalaji sibahingira olw'obujeemu waawe.

⁷ Olw'ehyo, Hatonda nindi gaatajo oludaalo olundi galulanga ati, "Olwa leero." Oluvanyuma lw'ehiseera ehinjeraho, galulomaho n'abita mu Dawudi ati, "Olwa leero ni munulira ejanjaasi lirye,*

mutahahanyasa myoyo jenywe."*

⁸ Yoswa abanga ni gaboosa mu hinuumulo ehyo, ebyo ni binoooye nindi Hatonda sigahalomire hu ludaalo olundi olw'ehinuumulo.*

⁹ Olw'ehyo, abaatu ba Hatonda bahiiriyo n'ehinuumulo ehindi ng'olu Hatonda ganuumula hu oludaalo olwomusanvu,

¹⁰ olwohuba hiisi muutu ovingira mu hinuumulo ehyo, anuumula ng'olu Hatonda ganuumula n'ahenire ohutonda ehyalo.*

¹¹ Olw'ehyo, hufubengaho ohwingira mu hinuumulo ehyo, natabano oyu hihaya ng'olu hyahaya Abayisirayiri olw'obujeemu waawe.

¹² Hiisi ehi Hatonda aloma hireeta obulamu era hiri n'amaani n'owoogi obuhira epiima eriho owoogi hu mbega jombi, hingirira erala mugati hyolera erala n'ohwabula obulamu n'omwoyo, emisija n'omusohono era hita nalafu ebindego n'ohugobangobana hwefe.

¹³ Enuma hitonde wayire hirala ehinanga ohwehweha hu Hatonda. Ebiitu byosibyosi byeyanjaaye eyiri Oyo oyu hulyemeerera mu moni jije ohwenosyaho.

Yesu nj'Omuhulu w'abasengi ba Hatonda

¹⁴ Olw'ehyo, ng'olu huli n'Omuhulu w'Abasengi nga nje Yesu Omwana wa Hatonda owatiina mwigulu, hwegumye hu hufugiirira hwefe.

¹⁵ Omuhulu w'abasengi oyo, ategeera obunafu weefe olwohuba Sitaani gamuhema mu hiisi ngeri hyefe olu atuhema aye sigabbenga.

¹⁶ Naahani hwigerere n'obugumu eyiri Hatonda hu tebe yiye olwohuba ali n'ehisa, aja hutunambira ehisasabirisi era atuyeede hiisi olu huba ni hwenda obuyeedi.

5

¹ Hiisi muhulu w'abasengi ba Hatonda bamutobola ohunwa mu baatu ohubahirira ewa Hatonda n'anayo ebirabo n'enongo olw'ebibi byawe.

² Hiri hiityo olwohuba omwene yeesi ali n'obunafu era anamba pola abo abahola ebicaamu ni batamanyire nalala ni naabo abanaba.

³ Ehyo c'ehigira n'anayo enongo hu lw'ebibi bibye ko n'olwebibi by'abaatu.

⁴ Nanuma ananga ahwepaatihaho enono eryohuba muhulu w'abasengi ohutusaho Hatonda omwene n'amulangire ng'olu galanga Alooni.*

⁵ Mu ngeri nj'enyene, Kurisito yeesi sigepaatihaho nono eryo wabula Hatonda omwene nj'owamuloma ati,

"Oli Mwana wange,
olwa leero kusaaye."

⁶ Anjatu anandi mu Byanandiihiwa Hatonda aloma ati,
"Oli musengi emirembe n'emirembe,

hya Melukezedeki."*

⁷ Yesu ni gaali n'ahiiri hu hyalo huno, gegayiriranga era gasaba n'ejanjaasi ery'amaani n'amasiga n'aliririra Hatonda owaali n'obunangi ohumunonola eyiri ohufa era yeesi gamunulira olwohuba Yesu gamunanga enono bugali.*

* 4:7 4:7 Zab 95:7-11 * 4:7 4:7 Zab 95:7-8 * 4:8 4:8 Yos 22:4 * 4:10 4:10 Tand 2:2 * 5:4 5:4 Hunj 28:1

* 5:6 5:6 Zab 110:4 * 5:7 5:7 Mat 26:36-46

⁸ Wayire Yesu gaali Mwana wa Hatonda, ohugudya ohubamugudya hwamwigirisa ohuba mugondi.

⁹ Era ni gahena ohubita mu hubonaabona, gafuuha munonjosi ow'emirembe n'emirembe eyiri abo bosibosi abamugondera,

¹⁰ ni Hatonda gaamufuula muhulu w'abasengi hya Melukezedeki.

Ohulabula ohutagobola eyi baanwa

¹¹ Huli n'ebingi eby'ohuloma hu hya Yesu ohuba hya Melukezedeki aye higosi ohubanyonyola olwohuba mulwango ohutegeera.

¹² Mu butuufu oweene hani hatyane muli basomesa aye muhyenda omuutu owohubasomesa ebi batagihiraho ohwega hu Hatonda. Era muli hy'abaana abanjere abasaanira mabeere sosi mere ekahadafu.*

¹³ Hiisi muutu ahyenda ohutambisa amabeere gonene aba ahiiri mwana munjere atanjanga hwawula ehiraŋi n'ehibi.

¹⁴ Aye emere ekahadafu y'abaatu abanjangaaye mu by'omwoyo, abamanyire ohwawula ehiraŋi n'ehibi.

6

¹ Olw'ehyo, hunjwe hu huhenera ebiseera mu hwega ebibatandihiraho mu somesa y'abafugiirira Kurisito olwohuba hwahena hale ohubana omusingi ogwo era sihyetagisa hugobojolamo ebi hwahena ohubasomesa. Mumanyire muuti sihinjanga hunaŋoha olw'ebikolwa byefe era mumanyire ng'olu hiri hihulu ohufugiirira Hatonda.

² Hwabegirisa hale ebinjamba hu hubatiziwa, n'ohuta hu baatu emihono nohu hulamuha ko n'engeri eyi Hatonda alisaliramo abaatu emisango. Olw'ehyo, munjwe hu ebyo hutiine hu bibaletera ohunangala mu by'omwoyo.

³ Ni huba husiima hwa Hatonda, ehyo nj'ehi hwenda muhole.

⁴ Hiri hiityo olwohuba abaatu abaahena ohusuna enjase bafugiirira era bategeera ehiraŋo ehyomwigulu, baasuna n'omugabo gw'ehiraŋo hy'Omwoyo Omutukuvu,

⁵ baalega nohu bunoli w'ehibono hya Hatonda n'engeri eyi aja hunjuga mu n'obunangi,

⁶ abaatu abo banagwa banwa mu hufugiirira, sihyangu ohugobolano olwohuba mu bikolwa byawe baba oti abali huhomerera Yesu hu musalabba omulundi ogwohubiri.

⁷ Hiisi olu fula yigwa, eroba linywa amaaji lyahusa ebiryo ebi mulimi genda olwohuba Hatonda aliŋa ekabi.

⁸ Aye eroba erihusa manjwa n'ebinyaasi, liba lijuma mugaso era liba lyolire ohusuna ehinjwabo n'ebinyaasi ebyo ohu byohya omuliro.

⁹ Aye balebe beefe abahoda, wayire huloma huutyonywe sihubebusabuusamo. Mumanyire huuti muli mu ngira eyiriboosa hu hunaŋoha,

¹⁰ Hiri hiityo olwohuba Hatonda sigehubbira era saalibirira mulimo ogu mwahola n'ohwenda ohu mwamulaga ni muyeeda abaatu babe era ehi muhihola n'olwa leero luno.

¹¹ Era hwenda hiisi mulala hu enywe ohulaganga obuheneerefu ow'ohwendana ohwo ohwola olu mulisuna ehi musuubira.

¹² Sihwenda munjuunenga hulera ngalo aye mulonderere ehy'ohuboneraho ehy'abo abaali n'ohufugiirira era n'ohwehaliriha ko baasuna ebi Hatonda gabasu-ubisa.

Mufugiirire ebisuubise bya Hatonda

¹³ Hatonda ni gasuubisa Yibbulayimu, gerayirira omwene olwohuba njaali nanjuma amuhiraho oyu gaali n'ohulayirira.

* 5:12 5:12 1 Kor 3:2

¹⁴ Gaaloma ati, “Mazima nja huhuṅa ekabi n’olwebe lw’abejuhulu.”*

¹⁵ Yibbulayimu gahuimirira n’ohwehaliriha era ng’asuna ehi Hatonda gamusuubisa.

¹⁶ Abaatu balayira ni batambisa esiina ly’oyo abahiraho era ehirayiro nj’obuhahafu obuhenango embaha.

¹⁷ Hatonda galayira olw’ohwenda ohuhahahisa erala ati abo abagasuubisa balisuna ebi gabasuubisa.

¹⁸ Hatonda gatunṅa ehisuubiso n’ehirayiro. Ebiitu ebyo byombi sibicuuhaucha olwohuba Hatonda saadulinga. Olw’ehyo efe ohwadulumira eyi ali, hitugobosamo amaani bugali ohugumira hu suubi ly’efe eryo.

¹⁹ Hu suubi eryo, pohu obulamu weefe wediye era hitugobosamo amaani. Era esuubi eryo lingirira erala mu hifo ehyawufu ehiri egongo w’olutimbe lw’omu Yekaalu mwigulu,*

²⁰ omu Yesu gengira hu lwefe gahena ṅaahani gafuuha muhulu w’abasengi emirembe n’emirembe hya Melukezedeki.*

7

Ebiṅamba hu Melukezedeki ng’omusengi

¹ Melukezedeki gaali habaha w’ehibuga ehi balanga baati Saalemu era n’ali musengi wa Hatonda Oyo Ali ṅamugulu Obugali. Yibbulayimu ni gaali n’anjwa mu lutalo olu ganṅangula abahabaha gagaanana ni Melukezedeki, gamusabira ekabi,*

² nga Yibbulayimu anṅa Melukezedeki hirala ehy’ehumi ehy’ebiitu byosibyosi ebi gaali n’anyagire. Esiina Melukezedeki litegeesa, “Habaha ahola ebirunṅamu.” Ate “Habaha ow’e Saalemu” hitegeesa hiiti “Habaha aleeta emiyaaya.”

³ ṅabula amanyire hu by’ohusaaliwa oba eby’ohufa hwa Melukezedeki. ṅanuma amanyire semwana wayire nyina oba abasehulu babe. Melukezedeki ali hy’Omwana wa Hatonda era asigala musengi emirembe n’emirembe.

⁴ Ale oweene ng’olu Melukezedeki gaali muhulu! Ni sehulu yeefe Yibbulayimu gamunṅa ehirala ehy’ehumi hu ebyo ebi ganyaga mu lutalo!

⁵ Amagambi galagira bejuhulu ba Leevi abafuuha abasengi ohusoloosa mu balebe baawe Abayisirayiri hirala hy’ehumi wayire nga abalebe baawe abo bejuhulu ba Yibbulayimu.*

⁶ Melukezedeki sigaali wamuhida hya Leevi aye Yibbulayimu gamunṅa hirala ehy’ehumi. Melukezedeki gahena ganṅa Yibbulayimu, omuutu oyu Hatonda gaali n’anjaye ebisuubise, ekabi.

⁷ ṅanuma hubuusabuusa ti omuutu ahiraho owahye edaala nj’amunṅa ekabi.

⁸ Ni huloma hu basengi abomu lulyo lwa Leevi, abaatu obuutu abafa nj’abasoloosanga hirala ehy’ehumi. Aye Ebyanṅandihwa biroma biiti Melukezedeki abasinga olwohuba niye mulamu.

⁹ Oṅanga ohuloma oti Leevi yeesi n’abasengi ab’omululyo lulwe, abasoloosa ehirala ehy’ehumi, boosi baahinṅa Melukezedeki ni babita mu Yibbulayimu.

¹⁰ Hiri hiityo olwohuba Leevi ni gaali n’ahiiri mu tumbu ja Yibbulayimu, ganṅa Melukezedeki hirala ehy’ehumi.

Yesu ali hya Melukezedeki

¹¹ Abayisirayiri basuna amagambi ni gediye hu bunjeeresa w’Abaleevi. Omulimo gw’abasengi abomu lulyo lwa Leevi guba ni gwali mulunṅamu, hani sihyali ni

* 6:14 6:14 Tand 22:16-17 * 6:19 6:19 Leev 16:2 * 6:20 6:20 Zab 110:4 * 7:1 7:1 Tand 14:17-20 * 7:5 7:5 Hub 18:21

hyetagisa omusengi owundi ohuuja n'ali hya Melukezedeki, n'atarwa mu hida hy'Alooni.

¹² Obuñeeresa w'abasengi bunacuuha, n'amagambi goosi gacuuha.

¹³ Musengwa weefe oyu balomaho ebyo, wamu hiha hindi ehitali hyahunwamo musengi wayire mulala ohuñeeresa hu hituuti.

¹⁴ Huhimanyire huuti Musengwa weefe ganwa mu hiha hya Yuda ehi Musa atalomaho ati hiriñwamo abasengi.

¹⁵ Aye hitegereheha hiiti ñaahani ñaliño ecuuhacuuha, ñaliño omusengi owundi ali hya Melukezedeki,

¹⁶ ataafuuha Musengi wa Hatonda olwohuba gaali wamu hiha ehiñwamo abasengi aye hu lw'obunangi w'obulamu obutanwanjo.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba Ebyañandihwa biroma biiti,
"Oli musengi emirembe n'emirembe,
hya Melukezedeki."*

¹⁸ Ehiragiro ehidaayi ehiñamba hu basengi, bahidibya olwohuba hyali hinafu era ni hitagasa,

¹⁹ olwohuba amagambi manafu era sigagasa. Aye ñaahani huli n'esuubi erihiraho obulanji erituleetera ohwigerera ohuupi ni Hatonda.

²⁰ Hatonda galayira ati Yesu aja huba musengi emirembe n'emirembe. Abandi bala bafuuha basengi n'atalayiiye.

²¹ Aye Yesu gafuuha musengi olu Hatonda galoma ati,
"Musengwa saalicuusa biñeego bibye olu gahulayirira ati,
'Oli musengi emirembe n'emirembe.' "*"

²² Olw'ehirayiro ehyo, Yesu gafuuha musingo gw'endagaano ehira obulanji era nj'agira yoolerera.

²³ Abasengi mu ndagaano endaaayi baali bangi olwohuba bafanga.

²⁴ Aye olwohuba Yesu saafa, obuñeeresa buwe ng'omusengi w'emirembe n'emirembe.

²⁵ Olw'ehyo, Yesu asobolera erala ohunoñola abo abaaaja eyiri Hatonda ni babita mu ye olwohuba aliño ohubanoherehesa emirembe n'emirembe.

²⁶ Omuhulu w'abasengi ba Hatonda oyo nj'owolana n'owetaavu weefe olwohuba mwawufu, abula hyahumwenjambya, mwawufu hu fe ababbengi era Hatonda gamuhusa gaaba ñamugulu w'egulu.

²⁷ Yesu saali hy'abahulu b'abasengi abandi. Sihimwetagisa huñaaayo enjongo hiisi ludaalo olw'ebibi bibye ko n'ebyabandi. Niye geenjongo ng'enjongo olw'ebibi by'abaatu omulundi mulala gaahena, olu bamuhomerera hu musalabba.*

²⁸ Mu magambi ga Musa, batobolanga abaatu buutu abaali n'obunafu ohuba abahulu b'abasengi. Aye mu hirayiro ehyalondera amagambi ago, Hatonda gatobola Mwana wuwe ohuba omusengi owolereeye emirembe n'emirembe.

8

Omuhulu w'abasengi ow'endagaano epyaha

¹ Ehihulu ehi huli hulomaho c'ehino ti, huli n'Omuhulu w'abasengi ba Hatonda era gehaaye mwigulu hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda Omwene Buñangi.*

² Omuhulu w'abasengi oyo añeeresa mu Hifo Ehihirira erala Owabufu mu weema eyi Hatonda Musengwa omwene gaabbota, sosi abaatu.

* 7:17 7:17 Zab 110:4 * 7:21 7:21 Zab 110:4 * 7:27 7:27 Leev 9:7 * 8:1 8:1 Zab 110:1

³ Hatonda gataŋo hiisi muhulu w'abasengi ohuŋangayo ebirabo n'eŋongo. Olw'ehyo, ni Yesu yeesi gaali n'ohuba n'ehi aŋayo.

⁴ Abanga n'ahiiri hu hyalo, sigahali musengi wa Hatonda kadi naŋadiidiri olwohuba eriyo abasengi abanaayo ebirabo ng'olu magambi galagira.

⁵ Ebi abasengi abo bahola bifaana bufaane hy'ebyo ebiri mwigulu. Era Musa ni gaali n'aja hubbota eweema, Hatonda gamulagira ati, "Hola byosibyosi n'olonderera endagiriro eyi wasuna ni waali hu lusozi Sinaayi."*

⁶ Aye obunjeeresa wa Yesu buhira ow'abasengi abadaayi ng'olu endagaano epyaha eyi gahola n'afaanania abaatu ni Hatonda yihira endaayi olwohuba yediye hu bisuubiso ebisinga obulaŋi.

⁷ Endagaano endaayi yibanga ni yaali n'eŋuma ehiŋumiraho, Hatonda sigahaholire eyohubiri.

⁸ Aye Hatonda Musengwa galoma ni goloobya abaatu babe ati, "Hatonda Musengwa aloma ati,

'Ehiseera hinahoole,
n'ahola endagaano epyaha
n'abaatu ba Yisirayiri,
ko n'abaatu abomu hiha hya Yuda.

⁹ Siyiriba hy'endagaano
eyi nahola n'abasehulu baawe,
olu nabaŋamba hu muhono
nabatusa e Misiri.

Aye olwohuba sibagumya ndagaano eyo,
keesi nalehayo ohubaŋulirisa.

¹⁰ Yino nj'endagaano eyi ndihola n'Abayisirayiri
mu hiseera ehiija.

Ndiŋandiiha amagambi gange
hu myoyo jaawe.

Banahanjumirye nga Hatonda waawe,
era boosi baliba baatu bange.

¹¹ Naŋuma alisomesa omulebe wuwe oba muliranwawe,
n'amuloma ati, "Osaana ohumanya Musengwa."

Olwohuba ohuŋwera erala hu baŋere ohwola hu bahulu,
bosibosi baliimanya nga Musengwa yaawe.

¹² Olwohuba ndisoniŋa ebibi byawe
era sindibihebulira kadi naŋadiidiri.' **

¹³ Hatonda n'aloma hu ndagaano epyaha, endaayi aba ayidibisye. Era ehiitu banahidibya hiba hiŋuma mugaso.

9

Kurisito nj'eŋongo ehira josijosi

¹ Endagaano endaayi yaali yiroma hu weema eyohu hyalo huno n'amagambi agabalondereranga mu bajumirya Hatonda.

² Eweema eyo yalimo ehifo ehidaayi ni bahiranga baati, "Ehifo Ehyawufu" era mwalimo ehisindi ohubatanga etaala, emeeza ko n'emigaati ejibaŋongire eyiri Hatonda.*

³ Ehifo eh'yohubiri egongo w'olutimbe, baali bahiranga baati, "Ehifo Ehihira Owabufu."*

* 8:5 8:5 Huŋ 25:40 * 8:12 8:12 Yer 31:31-34 * 9:2 9:2 Huŋ 26:1-30; 25:23-40 * 9:3 9:3 Huŋ 26:31-33

⁴ Omwo mwalimo ehituuti ehy'ezaabbu ohubadunyihisanga obubbaani, n'esanduuku ey'endagaano ni bayinjahaho ezaabbu embega josijosi. Mu sanduuku eyo, mwalimo esimbo y'Alooni eyaloha, n'ebipande by'amabaale ohubanandiiha amagambi ehumi ko n'olubya olw'ezaabbu omwali emigaati eji balanga baati emaanu.

⁵ Hu mugulu w'ehisembo hy'e Sanduuku eyo hwaliho ebifaanani by'abamalayika aba balanga baati Abakerubbi ab'enono. Ebiwumbe ebyo byaliho amabaŋa aga byali ni bitigaliye ni nago etebe ya Hatonda ow'ehisasabirisi. Aye ebyo byosibyosi sihuŋanga hubiroosa hatyane hwabihenayo.

⁶ Hiisi hiitu ni bahena ohuhyanjaha baaty, ng'abasengi bengiranga aŋa ni naŋa mu hisenge ehidaayi ohuhola emirimo jaawe.*

⁷ Aye omuhulu w'abasengi yenene nj'owengiranga mu Hifo Ehihira Owabufu, ate lulala lwoŋene mu mwaha. Hiisi olu gengiranga, gabanga n'ohunjira amafugi ohunwa mu hyayo ehi baŋongire aganayo hu lulwe nohu olw'ebibi by'abaatu ebi baholanga ni batamanyire.*

⁸ Mu byosibyosi, Omwoyo Omutukuvu gaali alaga ati engira eyitiina mu Hifo Ehihira Owabufu baali bahiiri huyihwehula olwohuba eweema endaayi yaali ehiirino.

⁹ Ehyo hiraga hiiti ebirabo n'enongo ebibanayo sibananga hugwalaasa bulamu w'abo ababinayo.

¹⁰ Ebyo byahomanga hu mugulu ebinamba hu by'ohulya n'ebyohunywa ko n'obulombolombo ow'ohwegwalaasa era byali n'ohutamba ohwola hu hiseera ehy'ohugobosa ebiitu obunyaaha.

Amafugi ga Kurisito

¹¹ Aye Kurisito ni gaaja ng'omuhulu w'abasengi era agima ebiitu ebirani hatyane ni birino, gatiina mu hifo ehihirira erala obulani mwigulu ehi baatu batatongola era ehitali hya hu hyalo huno.

¹² Yesu ni gengira mu Hifo Ehihira Owabufu sigengirayo n'amafulgi g'embusi oba ag'enombe ohuganayo ng'enongo aye omulundi mulala gaahena era ganayo mafugi gage omwene gatununula emirembe n'emirembe.

¹³ Mu magambi aga baŋa Musa, abaatu abaaholanga ebibi, baŋambanga amafugi g'embusi n'agebunwa y'enombe bagatabula n'egohe ly'esodi eyi bohyanga yaguhuliha, nga babananyaho. Ehyo hyabagwalaasanga hu mugulu hwoŋene.*

¹⁴ Aye mu ndagaano epyaha, amafugi ga Kurisito gagwalaasa emyoyo jeefe ehihena ohunwa mu bikolwa ebitwosa hu hufa ko hunange ohunjeeresa Hatonda Omwene Bulamu mu kola eyolereeye. Ale naahani amafugi ga Kurisito abulaho ebibi mu moni ja Hatonda sigalihola bugali ohwoga emyoyo j'efe ko hunange ohunjeeresa Hatonda Omwene Bulamu?

¹⁵ Olw'ehyo, mu ndagaano epyaha, Kurisito nj'afaanania abaatu ni Hatonda ko abo aba galanga baŋange ohusuna ekabi ejigasubisa. Ehyo hibaano olwohuba gafa ganunula abaatu mu bibi ebi baahola ni bahiiri naasi w'endagaano endaayi.

¹⁶ Naahani ng'ehy'ohuboneraho, ehiraamo* hiba n'amahulu ow'ahihola n'ahenire ohufa.

¹⁷ Owahihola anaba n'ahiiri mulamu sihitamba aye ahena hufa ko hyatamba.

¹⁸ N'endagaano endaayi siyatambanga ni nanuma mafugi g'ehyayo ehi baŋongire.

¹⁹ Musa ni gahena ohusomera abaatu amagambi gosigosi, ganamba amafugi g'enombe ebunwa n'embusi eperepere nalala n'amaaji n'amooya g'etaama enando

* 9:6 9:6 Hub 18:2-6 * 9:7 9:7 Leev 16:2-34 * 9:13 9:13 Leev 16:15-16 * 9:16 9:16 oba endagaano.

n'ahasaala ahabalanga baati, "Hayisopu," abitabula anwanyusa hu mufumbo gw'ehitabo hy'amagambi nohu baatu bosibosi,

²⁰ ng'ahena aloma ati, "Gano nj'amafugi aganywania endagaano eyi Hatonda abalagiiye ohwoheresa."*

²¹ Mu ngeri nj'enyene, Musa ganwanyusa amafugi hu weema nohu biitu byosibyosi ebi batambisanga mu hujumirya Hatonda.*

²² Mu butuufu, amagambi galagira huupi hiisi hiitu bahigwalaase n'amafugi era ananuma amafugi, sinjaba husoniya bibi.*

²³ Ebiitu ebyo ebifaana hy'ebyomwigulu bali n'ohubigwalaasa n'enjongo. Aye ebyomwigulu nibyo byetaaga enjongo eyihira obulaji.

²⁴ Aye Kurisito sigengira mu Hifo Ehihira Owabufu ehi baatu bahola ehifaana bufaane hy'ehyene n'ehyene aye gatiina mwigulu mu moni ja Hatonda eyi ali hatyane hu lwefe.

²⁵ Sigagobojolanamo hwingira mwigulu ohwenjaye ng'olu omuhulu w'abasengi gengiranga mu Hifo Ehihira Owabufu hiisi mwaha ohunjaayo amafugi agatali gage.

²⁶ Hiba ni hyali hiityo, hani Kurisito gabonaabona efunda n'efunda ohunwera erala hu hutonda hw'ehyalo. Aye gabonaabona omulundi mulala gaahena, mu emirembe jino ejisembayo ko atuhiseyo erala ehibi olw'ohwenjaye omwene ng'enjongo.

²⁷ Ng'olu hiisi muutu ali n'ohufa omulundi omulala oluvanyuma bamusalire omusango,

²⁸ mu ngeri nj'enyene ni Kurisito yeesi geenjaye omulundi mulala olw'ebibi by'abaatu oluhulende. Era aligobola omulundi ogwohubiri, sihugobolamo hwetwiha ehibi aye ohunonola abo abamuhuumiriye.*

10

¹ Amagambi aga Hatonda gaja Musa nigo hisisigo busisigo ehy'ebirani ebijja aye sinje byene n'ebylene. Enjongo eji bagobojolamo ohunja hiisi mwaha jisobola ohugwalaahisa erala omuutu ajinjaye? Bbe.

² Enjongo ejo jibanga ni jaali ni jisobola ohufuula abaatu ohuba abagwalaafu, hani balehera ano ohujinjaye. Hani abo abanjanga bahababalire bagwalaafu omulundi mulala baahena era bahali sibahiiri n'ehibi.

³ Aye enjongo ejo hiisi mwaha jihola gwa hubahebulisa jiiti bahiiri n'ebibi.

⁴ Hiri hiityo olwohuba amafugi g'ebunwa y'enjombe ko n'agembusi siganjanga hutusano ebibi.

⁵ Olw'ehyo, Kurisito ni gaaja mu hyalo gaaloma Hatonda ati, "Siwendire birabo n'enjongo, aye omubiri ogu waapa.

⁶ Ebyayo ebi bohya ni biri bihwiye, ni neebyo ebi banjaayo olw'ebibi, siwabisiima.

⁷ C'ehyagira n'aloma ti, 'O Hatonda, nijire ohuhola ebi osiima, ng'olu bapandiihaho mu Byanjandiihiwa.' **

⁸ Ehidaayi galoma ati, "Siwendire birabo n'enjongo ko n'ebiyayo ebi bohya bihwiye olw'ebibi." Hino gahiroma wayire ng'amagambi gaali galagira ohunangayo enjongo.

⁹ Nga nindi aloma ati, "Nijire ohuhola ebi osiima." Olw'ehyo atusaano ekola endaayi ey'ohunonga ko agumye eyohubiri ey'ohugwalaasa abaatu n'amafugi gage omwene.

¹⁰ Era batubala ohuba bagwalaafu olwohuba Yesu Kurisito olu geenjaye ng'endinji omulundi mulala gaahena, gaahola ehi Hatonda asiima.

* 9:20 9:20 Huj 24:6-8 * 9:21 9:21 Leev 8:15 * 9:22 9:22 Leev 17:11 * 9:28 9:28 Yis 53:12 * 10:7 10:7 Zab 40:6-8

11 Mu ndagaano endaayi, abasengi banangayo enjongo hiisi ludaalo aye sijatusan-gaṅo bibi byawe.*

12 Aye Kurisito ni geenayo omulundi mulala ng'endiṅi olw'ebibi by'abaatu, gahena gehala hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda.*

13 Naahani ahumiriiye ohwola olu Hatonda alifuula abalabe babe ekookolo ohu ata amagulu gage.

14 Olw'ohwenayo omwene ng'endiṅi omulundi mulala, galeetera abaatu ohubabala ohuba abagwalaafu emirembe n'emirembe.

15 Era Omwoyo Omutukuvu atuhahasa ati ehyo hituufu. Geheerera galoma ati,

16 "Hatonda Musengwa aloma ati,
'Yino nj'endagaano eyi ndihola ni nabo,
mu ndaalo ej'oluvanyuma.

Ndiṅandiiha amagambi gange

hu myoyo jaawe.' ".*

17 Ng'ameedahō ati,

"Sindihebulira ebibi n'obujeemu waawe."*

18 Naahani, naaba n'asoniṅire abaatu ebibi byawe, hiba hiṅuma mahulu ohwey-ongerera ohuṅaayo enjongo.

Hwigerere eyiri Hatonda

19 Olw'ehyo aboluganda, huṅanga ohwingira mu Hifo Ehihira Owabufu mwigulu ni huṅuma hutya olw'amafugi ga Yesu.

20 Gatwigulirano engira epyaha eyija ewa Hatonda era eyireeta obulamu n'abita mu lutimbe, ko nj'omubiri gugwe, olu gafa.

21 Era ng'olu huli n'Omuhulu w'Abasengi aṅuga enyumba ya Hatonda,

22 ale hutiine eyiri Hatonda ni hufugiirira n'omwoyo mulala olwohuba gagwalaasa emyoyo n'emibiri jeefe najoogaho n'amaaji amagwalaafu.*

23 Ale mugende hugumye esuubi eri huli ni nalyo, hutalidaanya olwohuba Hatonda omwene husuubisa, mwesigwa.

24 Huṅengayo omwoyo hiisi muutu ohuhubbirisanga owahye, ohuhola ebirani n'ohwendana.

25 Hutegania huhumbaananga ṅalala ng'olu abandi bahola. Aye hiisi muutu agobose mu wahye amaani ohuhirira erala ng'olu ohugobola hwa Musengwa hunaatere ohwola.

26 Enjumaayo enjongo eyindi oy'ohutusaṅo ebibi byefe, hunabbenga mu hugenderera ni huhenire ohutegeera amazima agaṅamba hu Yesu.

27 Wabula ehiba ni hisigaaye huhuumirira Hatonda ohutusalira omusango n'ohutudanya mu muliro oguja ohwohya abalabe babe.*

28 Omuntu owajeemeranga amagambi ga Musa, bamwitanga n'enjuma husaasira kasita ṅabangaṅo abajulizi babiri oba badatu ohumulumiirisa.*

29 Olwo ṅaahani omuntu abisya emoni mu hufa hw'Omwana wa Hatonda owatugwalaasa n'amafugi gage, oba gaajerega Omwoyo amuṅambira ehisasibirisi saalisuna hibonerezo ehisingayo obuhambwe?*

30 Humanyire oyo owaloma ati,
"Ohwegalula hwange. Ndibesasula."

Era ati,

"Musengwa alisalira abaatu babe omusango."*

* 10:11 10:11 Huj 29:38 * 10:12 10:12 Zab 110:1 * 10:16 10:16 Yer 31:33 * 10:17 10:17 Yer 31:34 * 10:22

10:22 Leev 8:30; Ezek 36:25 * 10:27 10:27 Yis 26:11 * 10:28 10:28 Mag 17:6; 19:15 * 10:29 10:29 Huj 24:8

* 10:30 10:30 Mag 32:35-36

³¹ Nga hiŋambya olusisimo ohugwa mu ngalo ya Hatonda Omwene Bulamu!

³² Muhebulire ebiseera ebyahale ebi mwasuniramo enjase ya Manjuliro Amalaŋi aga Yesu, ng'olu mwehaliiriha ohubonaabona ohw'amaani olw'ohumufugiirira.

³³ Emirundi ejindi babaduhanga era babahiyaania mu lubona era mwali n'ohulumirwa abo abaali mu hubonaabona hyenywe.

³⁴ Mwalumirwa abasibe era mwehaliiriha n'esangaalo olu abatafugiirira Kurisito babanyagaho ebyenywe, olwohuba mwali mumanyire muuti muli n'ebihira obulaŋi eby'emirembe n'emirembe.

³⁵ Olw'ehyo, mutanjwamo maani olwohuba muja husuna omuhemba mubbala.

³⁶ Muteehwa ohwehaliriha muhole ebi Hatonda genda ko musune ebi gasuubisa.

³⁷ Esigaaye ahateŋama hadiidiri heene,

“Oyo owuuja, gaaje era saanahalwe.*

³⁸ Aye oyo aholo ebiruŋamu alibaŋo mulamu olw'ohufugiirira huhwe.

Era singa gaagama egongo,

sindimusaasira.”

³⁹ Efe sihuli mu abo abagama egongo ohusiiriha aye huli mu abo abafugiirira banonoha.

11

Abaatu abaali n'ohufugiirira

¹ Ohufugiirira nj'ohuba n'obuhahafu huuti ebi Hatonda gasuubisa hulibisuna era nj'ohutabusuusa mubi hutabonaho.

² Hino nj'ehyanwaho Hatonda ohusiima abaatu abaahale.

³ Olwohuba n'ohufugiirira, humanyire huuti Hatonda gatonda ehyalo n'atambisa amaani ag'ehibono hiye. Era huuti ebiitu ebi hubonaho byanwa mu ebyo ebitaboneha.

⁴ Olwohuba Abbiri gaali n'ohufugiirira, gaŋayo enongo eyi Hatonda gasiima ohuhira eya Kayini. Era Hatonda ni gasiima enongo y'Abbiri hyahahasa ng'olu Abbiri gaali mugwalaafu. Era wayire gafa, olw'ohufugiirira huhwe ehigahola hy'eromaho ehyene.*

⁵ Olwohuba Enoka gaali n'ohufugiirira, Hatonda gamuŋira mwigulu n'ali mulamu era enuma owagobolayo ohumuhubbaho emoni. Aye ni baali ni bahiiri humuŋira, hyahahaswa hiiti gasangaasanga Hatonda.*

⁶ Omuutu anuma hufugiirira, sasobola husangaasa Hatonda, olwohuba hiisi atiina eyi ali, ateehwa ohuba n'afugiirira ati Hatonda aliŋo era ti aŋa abamwendula n'obuhenerefu omuhemba.

⁷ Olwohuba Nuwa gaali n'ohufugiirira, Hatonda ni gamulabula hu byali ni bija hubaŋo aye ebi gaali n'atabona geehirisa ebi Hatonda gamuloma ng'abbota eryato. Ehyo hyanonia amago gage ohusiiriha olw'amataba. Mu ngeri eyo, Nuwa gaalaga abatafugiirira, ati Hatonda aja hubasalira omusango. Olw'ohufugiirira huhwe, Hatonda gamubala ohuba omugwalaafu.

⁸ Olwohuba Yibbulayimu gaali n'ohufugiirira, Hatonda ni gamuloma ati aŋwe mu hyalo hy'ewaawe atiine mu hyalo ehi gaali n'aja humuŋa ohuba obusika wuwe, Yibbulayimu gaganya gaŋamba engira gatiina wayire sigaali n'amanyire n'eyi gaali n'aja.*

⁹ Olw'ohufugiirira ebya Hatonda, Yibbulayimu gaali hy'omulugendwa mu hyalo ehi bamusuubisa gaamenyanga mu weema. Yisaka ko ni Yakobbo boosi baamenyanga mu weema era boosi Hatonda gabasuubisa ehiitu c'ehyene.*

* **10:37 10:37** Hab 2:3-4 * **11:4 11:4** Tand 4:3-10 * **11:5 11:5** Tand 5:21-24 * **11:8 11:8** Tand 12:1-5 * **11:9 11:9** Tand 35:27

10 Yibbulayimu gaahola ehyo olwohuba gaali ahumiriiye ohuba mu hibuga ehy'emirembe n'emirembe ehi Hatonda omwene gaatongola.

11 Olwohuba Yibbulayimu gaali n'ohufugiirira, gafuuha musaaye wayire nga gali asahulunjire, ni Saala omuhasi wuwe n'ali mugumba. Yibbulayimu gafugiirira ati Hatonda owamusuubisa mwesigwa.*

12 Olw'ehyo, wayire Yibbulayimu gaali asahulunjire n'atasobola husaala, gasaala era ganwamo olwebe lw'abejuhulu abaali abangi hy'emunyeenye hwigulu, n'omujehe hwigenya ly'enyanya.

13 Abaatu abo bosibosi bafa ni bahifugiirira baati baja husuna ebi Hatonda gasuubisa. Sibabisuna aye babirengera bulengere babisangaalira ni bamanyire baati bageni bugeni mu hyalo muno.*

14 Abo abamanyire baati bageni mu hyalo muno, basiiba bendula owiihasi mu gwanga eryawe eryene n'eryene.

15 Era baba ni baali ni banjemba ehyalo ehi banwamo, hani bagamayo.

16 Aye banjemba humenya mu hifo ehirira obulanji. C'ehyagira sihinjambya Hatonda esoni ohuba Hatonda waawe olwohuba gabategehera ehibuga bamenyemo.

17 Olwohuba Yibbulayimu gaali n'ohufugiirira, Hatonda ni gamugezesa gaganya ohunayo Yisaka omusaani omulala wogobbo abe njongo ate nga nj'oyu Hatonda gaali namusuubihise*

18 ati, "Mu Yisaka pomulinjwa abejuhulu aba nahusuubisa."

19 Yibbulayimu gaali ahimanyire bulanji ati Hatonda ananga ohulamusa abafu era ehiromerere Hatonda gamugobohesa Yisaka n'ali hy'alamuhire.

20 Olwohuba Yisaka gaali n'ohufugiirira, gasabira Yakobbo n'Esawu ohusuna ekabi mu bulamu waawe owomu moni.*

21 Olwa Yakobbo ohuba n'ohufugiirira, mu busahulu wuwe n'ali huupi hufa gasabira abejuhulu, abasaani ba Yosefu ekabi. Gediira hu muhoomero gugwe gajumirya Hatonda.*

22 Olwohuba Yosefu gaali n'ohufugiirira, ni gaali n'ahiiri hufa gaaloma hu hunjwa hw'Abayisirayiri e Misiri era gaabana n'ehiragiro ohugega amagumba gage batiine ni nago e Kanani.*

23 Olwohuba abasaaye ba Musa baali n'ohufugiirira, ni bahena ohumusaala bamuhweha ohuhena emyesi edatu ni batatya hiragiro hya habaha olwohuba bamubona baati gaali mwana mulanji.*

24 Olwohuba Musa gaali n'ohufugiirira, ni gahula gagaana abaatu ohumulanga baati musaani w'omuhaana wa Falaawo.

25 Gaasalanjo ohubonaabonera njalala n'abaatu ba Hatonda ohuhira ohuba mu sangaalo ery'ohwejalabya mu ngeri ey'ehibi ohwahaseera buseera.

26 Musa gabona ati ohumuduha hulwa Kurisito, hyali hihirira njale obuninda w'e Misiri olwohuba gamanya omuhemba ogu gaali n'aja husuna.

27 Olwohuba Musa gaali n'ohufugiirira, gaanjwa e Misiri n'anuma hutya ehi habaha anamuhole, ebiñeego n'abitaaye hu Hatonda oyu hutabona n'emoni.*

28 Olwohuba Musa gaali n'ohufugiirira, gatanjo embaga eyi balanga baati Ohubihisya gaaswanyusa amafugi hu miryango j'Abayisirayiri, ko malayika owahola ogw'ohwita ateeta baana abaseere abadaayi ab'Abayisirayiri.*

* 11:11 11:11 Tand 18:11-14; 21:2 * 11:13 11:13 Tand 23:4; Zab 39:12 * 11:17 11:17 Tand 22:1-14 * 11:20 11:20 Tand 27:27-29,39-40 * 11:21 11:21 Tand 47:31; 48:20 * 11:22 11:22 Tand 50:24-25 * 11:23 11:23 Hunj 2:2; 1:22 * 11:27 11:27 Hunj 2:15 * 11:28 11:28 Hunj 12:21-30

²⁹ Olwohuba Abayisirayiri baali n’ohufugiirira, bambuha Enyanja Enando oti hani babita hu woomu. Aye Abamisiri ni bahigesyaho ohwambuha, enyanja yabalya.*

³⁰ Olwohuba Abayisirayiri baali n’ohufugiirira, ehiteepe ehyali ni hyeswanigirisa ehibuga Yeriko hyagwa Abayisirayiri ni bagenda bahyetoloola hiisi ludaalo ohuhena endaaloo musanvu.*

³¹ Olwohuba malaaya oyu balanganga baati Rahabbu gaali n’ohufugiirira, gasangaalira Abayisirayiri embega, gaṅona ohusiirihira ṅalala n’abajeemu.*

³² Meedehe hi nindi hwebyo? Mbula hiseera hy’ohuloma hu Gidyoni nohu Bbaraki ni Samusooni nohu Yefusa nohu Habaha Dawudi ni Samwiri ko n’abanaabbi.*

³³ Olw’ohufugiirira hwawe, abaatu abo baṅangula amawanga, baṅuga ni batehubbira era basuna ebi Hatonda gabasuubisa. Abandi babadanya mu pungulu j’epologoma aye sijabalya.

³⁴ Era n’omuliro ogw’amaani sigwabohya, baṅona ohubeeta n’epiima. Wayire baali banafu, bafuuha b’amaani era abasira mu lutalo, babbinga amaṅe ga mawanga agandi.*

³⁵ Abahasi basuna abaatu baawe abaali ni bafuuye, baalamuha. Abanamaani baagudya abaatu abandi mbo bahanwa hu Hatonda ko babalehule aye baagaana ni babona baati wakiri ohufa hihira ohuba omulamu. Olwohuba baali n’esuubi eryohulamuha basune obulamu obuhiraho owo obulaṅi.*

³⁶ Abandi babadulira, babahubba embooko n’abandi babagudya era babawoṅa mu komera.*

³⁷ Babahubba amabaale, babasalamo ṅabiri n’omusumeeno, abandi babeeta n’epiima. Abandi baali bagadi ni babula ehi beṅambaho era bambalanga byanjo by’etaama n’ebyembusi, babagudya era bababisya bubu.*

³⁸ ni beṅogoma mu lulafu nomu sozi nomu pungulu nomu malonjo. Baali sibasaanira huba mu hyalo hino.

³⁹ Hatonda gasiima abaatu abo bosibosi olw’ohufugiirira hwawe. Cooka sibaasuna ebi Hatonda gasuubisa,

⁴⁰ olwohuba gatutegehera efe ni nabo ehiitu ehihira obulaṅi huhisune ni huli ṅalala ni nabo.

12

Hatonda aṅamo abaana babe endabusi

¹ Olw’ehyo, ng’olu huli n’abaatu bangi abaagenderanga mu hufugiirira Hatonda abatwetolooye ohutwebonera, hweyambule hiisi hiitu ehitusitonjerera ohuhirira erala ehibi ehitwebonaho era hudulume n’ohwehaliriha mu mbiro jino.

² Emoni hujite hu Yesu yeṅene olwohuba oyo nj’omwene hutonda ohufugiirira hwefe era omwene oyo nj’ali n’engohoba yaahwo. Yesu niye gehaliiriha ohumuṅemula n’ohumugudya hu musalabba olw’esuubi eri gaali ni nalyo ti alisuna esangaalo n’abitire mu hufa olwohunonjola abaatu. ṅaahani gehaaye mu hifo ehy’eṅono hu lubega lw’omuhono omulungi ogwa Hatonda.

³ Olw’ehyo, muṅeegenga hu nj’oyo oyu babbengi bagudya ohwaga aṅo ko mutademba era mutanwamo maani mu hwesiga Hatonda.

⁴ Mu husoola hwenywe n’ehibi, muhiiri hwola hu hujuha amafugi.

⁵ Mwibiriyee ebibono ebigobosamo amaani ebi Hatonda gabaloma enywe abaana babe? Gaaloma ati,

* **11:29 11:29** Huṅ 14:21-31 * **11:30 11:30** Yos 6:12-21 * **11:31 11:31** Yos 2:1-21; 6:22-25 * **11:32 11:32** 1 Sam 15:33 * **11:34 11:34** Dan 3:1-30; 6:1-27 * **11:35 11:35** 1 Bah 17:17-24; 2 Bah 4:25-37 * **11:36 11:36** 2 Liṅo 18:25-26; Yer 20:2; 37:15; 38:6 * **11:37 11:37** 2 Liṅo 24:21

“Mwana wase, sonyoomanga Musengwa anahujamo endabusi,
era otaŋwangamo maani n’ahunenya,

⁶ olwohuba oyo oyu Musengwa genda, amujamo endabusi,
era alabula hiisi oyu amanyire ng’omwana wuwe.”*

⁷ Mwehalirihenga, Hatonda anabanamo endabusi, olwohuba muli baana babe. Naaahani mwana hi oyu semwana atalomaho?

⁸ Aye singa Hatonda sabanamo ndabusi ng’olu aholo abaatu babe, muba mufuhire baana abatali bahu lunya.

⁹ Hwesihwesi hwali n’abaseefe abatuŋangamo endabusi era hwabananga enono. Olw’ehyo, huli n’ohugondera bugali weene Seefe oyo owomwigulu ko hube balamu.

¹⁰ Abaseefe abo batunanga endabusi mu haseera hatotono ng’olu abeene babonanga. Aye Hatonda n’ahihola hitugasa ndiife ko hwahamufaanana.

¹¹ Enjuma ndabusi eyireeta esangaalo mu hamanga ahoyisuniramo ohutusaho ohuhuletera obusiba. Aye oluvanyuma yireetera abo abayiregireho emiyaaya n’obulamu obulaji.

¹² Olw’ehyo, mutefeebya ni muleha emihono n’amagulu ohudotoŋala aye mwe-fuujemo omuuya.*

¹³ Mweyongere ohugendanga bulujamu mu hufugiirira hyahayeeda abandi ohugobolamo amaani.*

Ohulabula abaatu batajeemera Hatonda

¹⁴ Mufubenga ohumenya mu miyaaya n’abahyenywe era mu bulamu obugwalaafu. Olwohuba anajuma bugwalaafu, nanjuma alibona Musengwa.

¹⁵ Mwehuumenga ohutanjwa mu hisasabirisi hya Hatonda. Era nanjumenjo kadi mulala hu enywe aba hy’obutwa galeetera bangi ohufa.*

¹⁶ Mwehuume natabano kadi mulala aholo obuhwedi oba aluluhanira eby’ehyalo hy’Esawu owaali omwana omudaayi aye gatunda obusika buwe olw’ehyohulya ehya haseera obuseera.*

¹⁷ Mumanyire muuti ebyo ni binjooye, gendiire ohusuna ekabi ej’obusika aye siba-jimuja olwohuba gaanjuma ngeri ey’ohucuusa ehi gaali n’aholire wayire gahyendire nga n’amasiga po hu ataaye.*

¹⁸ Mu huuja eyiri Hatonda, ndiimuuja hu Lusosi Sinaayi olu muutu ananga ohunambaho era olwaduha omuliro. Era ndiimuuja yiri hiirema ni hibuyaga,*

¹⁹ n’ohufuga hw’egwala n’ejanjaasi eryaleetera abalinjulira ohwegalihira batey-ongera hulinjulira. Ebyo byali hu Bayisirayiri,

²⁰ olwohuba sibagumira hiragiho ehi Hatonda gabaŋa ati, “Muhubbe omuutu oba esolo yosiyosi eyigerera ohuupi n’olusozi, baja humuhubba amabaale!”*

²¹ Ebyali hu lusozi byali bitiisa, ni Musa goola n’ohuloma ati, “Ndi huteetema huteetema olw’ohutya!”

²² Aye enywe muujire hu lusozi Sayuuni era mu hibuga Yersaalemu ehyomwigulu, ehibuga hya Hatonda Omwene Bulamu, eyi oluhulende lw’abamalayika bahumba-
baanira.

²³ Muujire mu luhumbaano lw’ehibubbu hy’abafugiirira Kurisito Omwana omudaayi owa Hatonda era banandiiha amasiina genywe mwigulu. Muujire yiri Hatonda aja hulamura abaatu bosibosi era mutiina n’eyiri emyoyo j’abaatu abagawalaasa.

* 12:6 12:6 Nge 3:11-12 * 12:12 12:12 Yis 35:3 * 12:13 12:13 Nge 4:26 * 12:15 12:15 Mag 29:18 * 12:16 12:16 Tand 25:29-34 * 12:17 12:17 Tand 27:30-40 * 12:18 12:18-19 Hunj 19:16-22; 20:18-21 * 12:20 12:20 Hunj 19:12-13

²⁴ Muujire yiri Yesu afaanania Hatonda n'abaatu mu ndagaano epyaha era muujire ohubanyaho amafugi agaloma hu husoniya, agatali hy'amafugi g'Abbiri agasunga ohwegalula.*

²⁵ Ale ni mwehuume, mutagaana hunjulirisa ebi Hatonda aloma. Olwohuba obanga Abayisirayiri sibanunuha Hatonda ohubagudya ni baagaana ohunjulira Musa owaali omuhwenda owohu hyalo, efe hulinonera neena singa hugaana ohunjulira oyo alomera mwigulu?*

²⁶ Hu lula ejanjaasi lya Hatonda hu lusozi Sinaayi lyateetemya ehyalo, ne naahani asuubisa ati, "Sinja hugobolamo huteetemya ehyalo hyonene aye n'egulu."*

²⁷ Ohuloma ati, "Sinja hugobolamo," ehyo hitegeesa hiiti ebitonde ebiteetema anahabituseyo ko ebitateetema bisigaleyo.

²⁸ Olw'ehyo, ng'olu huli husuna owahabaha obutanwano, humweyaasenga era humujumiryenga ni humuza n'eyono n'ohumutya,

²⁹ olwohuba "Hatonda muliro ogwohya gwaguhuulisa!"*

13

Ebibono ebigohoba

¹ Mweyongere ohwendana mu Yesu, hy'abokire hu ebeere erala.

² Musangaalirenga abageni olwohuba musambo eyo eriyi abaatu abasangalira abamalayika ni batamanyire.

³ Muhebulirenga ohuyeeda abali mu komera ni muli oti hani mwesi muli basibe hya nibo era muyeedenga abo aba babonyaabonya oti hani ndinywe abali mu mbeera eyo.

⁴ Hiisi muutu anenga obufumbo eyono era abasinde n'abahasi baawe babenga besigwa hiisi muutu eri owahye olwohuba Hatonda aja husalira abahwedi n'abemoni enyangu, omusango.

⁵ Mutabanga n'oguhopo gw'ebbeesa era ebi muli ni nabyo bibahenenga olwohuba Hatonda galoma ati, "Sindihuleha era sindihwesamba."*

⁶ C'ehigira ni huloma ni hunuma hwemoota huuti, "Musengwa nj'owunjeeda, sinja hutya. Omuutu obuutu ananga hukola hi?"*

⁷ Muhebulirenga abatangirisi benywe ababasomesa ehibono hya Hatonda. Muhebulire ebi babitamo mu hufugiirira hwawe, babenga ehy'ohuboneraho eyi muli.

⁸ Hiri hiityo olwohuba Yesu Kurisito, aba nj'ehyene, olwejo n'olwa leero n'ejo obunahaye, emirembe n'emirembe.

⁹ Mutanabiranga hu somesa eyinjumamo mahulu. Hiranji ehisasabirisi hya Hatonda hyaba nj'ehigumya emyoyo jeefe sosi obulombolombo obunamba hu by'ohulya ebibula mahulu eri abo ababirya.

¹⁰ Efe huli n'ehituuti ohu abo abaneeresa mu kola ekayire ey'Ehiyudaaya batasaana huliiraho.

¹¹ Omuhulu w'abasengi ba Hatonda gengiranga mu Ehifo Ehihira Owabufu n'amafugi g'ehyayo ehi banangayo ng'enyongo olw'ebibi by'abaatu aye enyama y'ehyayo ehyo nga bayohyera ebulafu w'ehigo omu baatu bamenyanga.*

¹² Yesu yeese c'ehyagira gafira ebulafu w'ehibuga Yerusaalemu ko agwalaase abaatu olw'amafugi gage.

¹³ Olw'ehyo, hutine eyi ali ebulafu w'ehigo huswalire jalala ni naye.

¹⁴ Hiri hiityo olwohuba ehibuga hyefe sihya hu hyalo huno aye husuubira ehibuga ehyene n'ehye ehiriija, omu hulimenya emirembe n'emirembe.

* 12:24 12:24 Tand 4:10 * 12:25 12:25 Hunj 20:22 * 12:26 12:26 Hag 2:6 * 12:29 12:29 Mag 4:24 * 13:5 13:5 Yos 1:5 * 13:6 13:6 Zab 118:6 * 13:11 13:11 Leev 16:27

¹⁵ Olw'ehyo hwenjengayo ng'enjongo ni hujumirya Hatonda hiisi hiseera ni hubita mu Yesu era habuhyabuhya hwatulenga esiina lirye n'eminwa jeefe.

¹⁶ Mutebiriranga ohuhola ebirani ni muyeeda abahyenywe mu bigosi. Eyo nj'enjongo eyisangaasa Hatonda.

¹⁷ Mujulirenga abatangirisi benywe mu by'omwoyo, olwohuba nj'ababalabirira era Hatonda alibabuusa banyonyole engeri eyi boherehiisemo obuvunanyiziwa owo. Munabagondera, bahola omulimo gwawe n'esangaalo ko emirimo jaawe nasijibabera mugugu olwohuba ehyo enywe sihibagasa.

¹⁸ Mutusabirengaho olwohuba hwehahasa huuti huli n'omwoyo omulani era ogwegomba ohuhola ebirani hiisi hiseera.

¹⁹ Mbasunga n'omwoyo omulala, musabire bahambonolola mu hiseera ehitali hya n'ale, niije.

²⁰ Hatonda aleeta emiyaaya era owalamusa Musengwa weefe Yesu Omwayi Omuhulu ow'etaama era owanywanywasa endagaano ey'emirembe n'emirembe olw'amafugi gage,

²¹ abane hiisi hiitu ehirani ko musobole ohuhola ebi genda ni mubita mu Yesu Kurisito oyu baatu bali n'ohuna enono emirembe n'emirembe. Amiina.

²² Aboluganda, mujulirise ebi mbalomera olwohuba ebbaluna yino eyi mbanandiihiye ni mbagobosamo amaani nyiipi.

²³ Nenda mumanye muuti mulebe yeefe Temuseewo bamulehula ohunwa mu komera. Era singa gaaja, mangu nahaaje ni naye eyo ohubahyalira.

²⁴ Muheese abatangirisi benywe bosibosi ko n'abaatu ba Hatonda bosibosi. Abomu Yitale babahehiise.

²⁵ Hatonda abanjambire ehisasabirisi mwesimwesi.

Ebbaluṅa ya Yakobbo Enyanjula

Ebbaluṅa yino, *Yakobbo* nj'owayinandiha. Abahugu mu by'Ebbayibbuli bateberesa baati Yakobbo oyo gaali muganda wa Yesu. Era gaaliho mutangirisi w'ehibubbu hy'abafugiirira Kurisito mu Yerusaalemu. Yakobbo omwene oyo gaali mulala hu hahiho mu Yerusaalemu (Bik 15:13). Pawulo galoma ati Yakobbo gaali "hy'esiiri" mu bibubbu by'abafugiirira Kurisito (Bag 2:9). Abahugu baloma baati ebbaluṅa yino bayinandiha mu mwaha ogw'ataanu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Hiboneha oti Yakobbo gaṅandiiha ebbaluṅa yino, n'ali mu Yerusaalemu.

Yakobbo gaṅandiihira "abaatu ba Hatonda abasimuha mu biha ehumi nabibiri abasalanihira mu mawanga" (1:1). Wayire ebi Yakobbo gaṅandiihaho biṅamba hu bafugiirira Kurisito bosibosi aye ohuloma hu "biha ehumi nabibiri," hiraga hiiti abo aba gaṅandiihira baali Bayudaaya. Ebbaluṅa yino yaali ya bibubbu by'abafugiirira Kurisito bingi era yiroma hu biitu bingi. Yakobbo aloma ati ohufugiirira ohutuufu, hubonehera mu bikolwa by'omuutu (2:17). Era alabula abaatu hu biṅamba hu hwehubbira ṅagati w'abaninda n'abagadi (2:1-4). Ng'ahena alabula abaatu ohwegenderesanga ebi baloma (3:1-12).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Yakobbo aheesa abafugiirira Kurisito (1:1)
2. Abafugiirira Kurisito bali n'ohugumira ebigosi (1:2-27)
3. Ohufugiirira huli n'ohubonehera mu bikolwa (2:1-26)
4. Ebibono biri n'amaani (3:1-12)
5. Amagesi ga Hatonda ganjabulo hu g'abaatu (3:13-4:10)
6. Ohwehudumbasa (4:11-5:6)
7. Ohulaabbira (5:7-20)

¹ Kojeeyo, aboluganda. Ndiise Yakobbo omuṅeerese wa Hatonda era owa Musengwa Yesu Kurisito. Mbanandiira enywe abaatu abasimuha mu biha ehumi nabibiri eby'abaatu ba Hatonda abasalanihira mu hyalo hyosihyosi, bafuuha babuli ṅano ni ṅala.

Amagesi n'obunywani mu hufugiirira

² Aboluganda, hiisi olu ebiṅeerinjeri n'ohuhemewa ohwa hiisi ngeri binabagwirenga, muhibalenga ng'ehiitu ehireeta amasaṅalyo,

³ ni mumanyire muuti ohuhemewa hy'ohwo hubatengesya ne hwabongera obugumu.

⁴ Era mweyongere ohuba abagumu ohwolera erala olu mulifuuha abaatu abolereeye abanuma ehiṅanga ohubahubbirano.

⁵ Hanye ṅaliṅo mu nywe anuma amagesi n'ohutegeera engeri ey'ohuba omugumu mu hufugiirira, alombe Hatonda agabira abaatu bosibosi n'atabalilira amuṅe amagesi ago.

⁶ Aye n'aba n'amusunga, alombe n'anumamo ehi gemoota mu mwoyo gugwe. Olwohuba omuutu abaamo ah'ohwemoota, aba hy'ehiyungi hu maaji ehi embeṅo ehubba yaanira eno ni neera. Yeesi awaakawaaka mu mwoyo gugwe ndagumira hu hiitu hirala.

⁷ Omuutu hy'oyo atanjeeganga ati ananga ohusuna ehi asungire ohuṅwa eyiri Musengwa,

⁸ olwohuba omuutu ow'emyoyo ebiri, saagumira hu hiitu hirala.

Obugadi n'obujinda

⁹ Afugiirira Kurisito oyu bahye babisyamo emoni olwohuba mugadi, gesiimenga mu mwoyo olw'ehyo. Olwohuba wayire abahye bamutala aye ali n'enono mu moni ja Hatonda era anahamudunde gamuta anjanyi.

¹⁰ Olwo n'omuujinda yeesi geesiime olwohuba ti niye Hatonda alimwisa edaala? Omujinda niye ali hy'ehimuli ehinotoha hyakukumuha esaawa yosiyosi.

¹¹ Olwohuba eryuba ni lijanga obubalire woohya ehirime, ehimuli ehibaho nga hinotoha higwa n'obujono waahyo nga bugota. Mu ngeri nj'enylene abanjinda boosi baatyopo batiina. Ohufa huboolaho ni batahyetegeheeye, ni befumbire hu gw'ohwendula bujinda owohu hyalo huno.

Ebigezo n'ohuhemewa

¹² Omuutu agumiikiriza ohwola olu alibita mu huhemewa gesiimire, olwohuba n'alihena ohugumikiriza, alisuna ehirabo ehy'obulamu obutanwano, obu Hatonda gasuubisa abamwenda.

¹³ Omuutu n'agwiranga ebinjeerineri, atalomanga ati Hatonda nj'amujindihiiye ebinjeerineri olw'ohwenda ohumuhema. Olwohuba Hatonda saananga huhema omuutu yesiyesi era njabula ananga ohumudulinga oba gamuhema gaahola ehibi.

¹⁴ Ohutusaho ti hiisi muutu hu wuwe omwene n'ohwegomba huhwe nj'ohumuhema hwahena hwamusindigirisa, gaahola ebitoola.

¹⁵ Amayiru n'ohwegomba ebi muutu aba ni nabyo bitiina ni bisaala ni byala nga binwamo ehibi era ehibi ehyo ni hinjanga, nga himuleetera ohufa.

¹⁶ Olw'ehyo balebe bange abahoda, batabadulinganga.

¹⁷ Hiisi hirabo ehiranyi era ehibulaho mbalo, hinjwa mwigulu. Hiiha ni hinjwa ewa Hatonda omwene hutonda ebi hubona ni byaduhira mwigulu, oyo atacuuhacuuha hy'ehisisigo.

¹⁸ Omwene gasalano hu lulwe, atusaale mu bulamu obunyaaha n'abita mu buhwenda ow'ehibono hihye ehituufu, ko hibe ti hunjira ehifo ehidaayi mu bitonde bibye.

Ohujulira n'ohuhola ebi Hibono hiroma

¹⁹ Olw'ehyo balebe bange abahoda, hiisi muutu abenga mwangu ohujulira aye atabugutananga huloma era atangunjirisa husungujala.

²⁰ Olwohuba omuutu anaba n'asungujaaye, saananga huhola ebi Hatonda genda.

²¹ Olw'ehyo, mulehejo esambo josijosi ej'ohwehenamo, n'omwoyo ogw'egomba ohuhola ehibi ogubitiriyiye mu baatu hatyane. Muganye mufugiirire ehibono hya Hatonda ehi baababuulira olwohuba hiri n'amaani ag'ohunonola obulamu wenywe.

²² Ehibono ehyo mutahomanga hu huhujulirisa bujulirise mwagama ano olwohuba ano muba mwedulinga wedulinge. Aye muholenga ebi hibono hibaloma ohuhola.

²³ Olwohuba omuutu anahoma hu hujulira bujulire, aba ali hy'omuutu agebona mu ndabirwamu.

²⁴ Omuutu oyo aheja mu ndabirwamu gebona olu afaana aye ano ni naano n'anwano nga gebirira ng'olu afaana.

²⁵ Aye omuutu owetegeeresa amagambi ga Hatonda agatufuula ohuba ab'edembe, ndaahoma hu hujulira bujulire gebirira ebi anjuliye aye gegumya ohuhola ebi gamuloma, Hatonda anamujenga ekabi mubi ahola.

²⁶ Hiisi muutu oweranga ohuba omunadiini, cooka n'atananga hunjuga lulimi lulwe, oyo aba gedulinga hwedulinga, obunadiini buwe buba njabula ehi bumugasa.

²⁷ Obunadiini obutuufu era obunumaho hamogo mu moni ja Hatonda Seefe, nj'ohuba n'omwoyo ogw'ohubbiita abafuubbi n'ohuyeeda abanamwandu mu bugadi waawe, n'ohwehumanga ndigeyonoona n'ebibi ebi abaatu abandi bahola.

2

Ohutaba baluboole

¹ Aboluganda, enywe ng'abafugiirira owenono Musengwa weefe Yesu Kurisito, mutabanga n'oluboole.

² Niipa ng'ehyohuboneraho, singa mubaaye mu luhumbaano lwenywe njaabano omuutu owuuja gengira ana muhumbaniiye ni gambaaye engoye ej'ebbeeyi, n'epeta ey'ezaabbu, nga n'omugadi awambaaye atyo atyo yeesi gaaja gengira,

³ munasangaalira owambaaye engoye ej'ebbeeyi mwamuja ana ohwihala anajani, mwamuloma muuti, "Muhulu, ewe yihala nana." Aye mwaloma omugadi muuti, "Ewe hola ni wemereraho ano," oba muuti, "Yihala nansi ano."

⁴ Munahola muutyo muba simuleetire oluboole ngati wenywe era ni muloma muuti abaatu abandi bamugaso ohahiraho abahyawe?

⁵ Aboluganda ale ni mwetege mbalomere. Abaatu aba mutala olwohuba bagadi, Hatonda niye mbabagatobola ohuba baninda mu humufugiirira era gaabana omugabo mu wahabaha wuwe ogu gasubisa abamwenda.

⁶ Aye enywe abanyooma abagadi, leha nindi mbabuuse. Abaninda sinje ababayikiriza hu byenywe? Abeene abo sinje abanuuna ohubadyedyesa ni babahubba mu mbuga?

⁷ Era abeene abo sinje abaduula oyo oyu mwafugiirira nga Musengwa yenywe olu mwafugiirira?

⁸ Ale hanye mwoheresa egambi eri Kurisito gaatuna ng'olu liroma mu byanandiihiwa eri galoma ati, "Yendanga omuutu wahyo ng'olu weyenda wamwene," muba muhola bulani.

⁹ Aye munaba baluboole, muba muhola hibi era muba mufuuhire babbwagi b'amagambi era ni guhenire ohubahira.

¹⁰ Olwohuba hiisi muutu anamba amagambi gosigosi cooka goola anaatu gabbwagaho erala, aba n'omusango oguñeranerana n'ogwohubbwaga amagambi gosigosi.

¹¹ Hiri hiityo olwohuba owaloma ati, "Soholanga buhwedi," omwene oyo nj'owahena gaaloma ati, "Siwitanga muutu wahyo." Kale onangire ohuba ti sohola buhwedi aye wiita abaatu bahyo, ano oba oli mubbwagi w'amagambi.

¹² Olw'ehyo mulomenga era muholenga ebi muhola ni mumanyire muuti Hatonda alibasalira omusango ni geema hu magambi gage agatufuula ab'edembe.

¹³ Olwohuba hiisi muutu abula husaasira eri owahye ni Hatonda yeesi alimusalira omusango n'abula husaasira aye aliba n'ohusaasira eyiri oyo asaasira abahye.

Ohufugiirira ko n'ebikolwa ebiraga ohufugiirira ohwo

¹⁴ Aboluganda, singa omuutu aloma ati afugiirira Kurisito aye n'atahola bikolwa ebiraga ohufugiirira huhwe, ehyo hiri n'ehi hiñanga ohumuyeeda? Dala ohufugiirira hy'ohwo huñanga ohumunonola?

¹⁵ Ha hulome singa njaabano oboluganda omusinde oba omuhasi anuma ehi gedanya hu mubiri n'ehi anabisye enamunwa,

¹⁶ mulala hu nywe gamuloma ati, "Owoluganda, tiina werabirire; onahasune ehyohulya n'ehyohuwiiha amagumba" cooka ndabaho n'ehi amunaaye, ehyo hiba n'ehi hiyeeda omuutu oyo ali obubi?

¹⁷ Kale n'ohufugiirira hwoosi huutyo. Singa huba hwoñene ni huñumaho bikolwa ebihujereheraho, huba huñuma mahulu.

¹⁸ Aye hamunga ola anjanga ohuloma ati, “Ewe yebeere anjo n’ohufugiirira huhwo, ese naabe n’ebikolwa.” Ese keesi ndoma ti ale ndage omuutu anjanga ohufugiirira Kurisito aye n’anuma bikolwa.

¹⁹ Hituufu hyene ti ofugiirira oti Hatonda ali mulala. Ehyo hiraŋi. Aye hebulira oti n’emisambwa joosi jiityo pojifugiirira era ehyo hijireetera ohukaakana olw’obuti.

²⁰ Musirusiru ewe, wahendire kuŋe ehiraga ti ohufugiirira ohuhayaga ohuŋumaho bikolwa ebiraga, huŋuma mahulu?*

²¹ Hiina ehi Hatonda gemaho ko asiime sehulu yeefe Yibbulayimu? Sigeema hu hokolwa hihye ehy’ohuŋwa hu mwana wuwe Yisaka abe enjongo eri Hatonda?*

²² Oweene otye? Ohufugiirira huhwe n’ebikolwa bibye byatiinira ŋalala era ebikolwa bibye nj’ebyejulirisa ohufugiirira huhwe.

²³ Ng’ehyanandiihiwa hyolerera ehiroma hiiti, “Hatonda gabala Yibbulayimu ohuba mugwalaafu olw’ohufugiirira ebi gamuloma era olw’ohufugiirira huhwe, gafuuha meeriiwe.”*

²⁴ Peega ti muweene muuti ebikolwa ebi muutu ahola nj’ebimuleetera ohumubala ohuba omugwalaafu sosi hufugiirira hyoŋene.

²⁵ Mu ngeri nj’enyene pohyali ni Rahabbu omuhasi owaali omuhwedi. Hatonda gamubala ohuba omugwalaafu olw’ehokolwa hihye ehy’ohusangaalira n’ohuhweha mu nyumba yiye abaatu abaali ni batiinire ohuheetera Abayisirayiri. Abaatu bano gahena gabayeeda ohweyiba n’ohuduluma ni babitira mu ngira eyindi.

²⁶ Mu butuufu ng’olu muhimanyire muuti omubiri gunanumamo mwoyo guba mufu, n’ohufugiirira hwosi huutyu. Ni hutabaho ebikolwa, huba hufu.

3

Ohwehuuma mu malomere

¹ Aboluganda, mutagesyaho mwesimwesi ohufuuha abasomesa b’ehibono hya Hatonda, olwohuba ng’olu mumanyire, efe abasomesa abahyefe, Hatonda n’aliba n’atulamula, saalituleheramo kadi nanatoto.

² Abaatu hwesihwesi anjabula hwabulira, hubbenga mu hino oba hira. Cooka nanabaŋo omuutu atabbenga mu malomere era n’anjanga ohufuga omubiri gugwe gwosigwosi, oyo aba anjangaaye mu hufugiirira huhwe.

³ Singa omuutu abaaye gendire esolo eyi balanga baati embalaasi emugondere n’ecuhira hiisi eyi aba ni gendire, ayita ehyoma mu munwa ohumuyeeda ohuhola ehyo.

⁴ Leha nindi huŋeege hu meeri ng’ehyohuboneraho ehindi. Wayire emeeri guutu gubbala era embeŋo ey’amaani nj’anjanga ohugugeesya, omuutu ayigimba atambisa ahaatu hatotono heene enyuma waayo ohuyicuusa ohutiina hiisi eyi aba ni genda yitiine.

⁵ Mu ngeri nj’enyene, n’olulimi lw’omuutu lwosi luutyu. Wayire olulimi hamesu hadyagala hu mubiri gw’omuutu, omuutu alutambisa ohwepaaha mu biitu ebyene ebingi. Neega hu deŋo hasiigu eryahula lyasidiha ng’olu ahaliro ahatotono halinambya lyanya lyaguhuliha.

⁶ Kale n’olulimi lwosi luli hy’omuliro. Lwijuuye obubi ow’ehyalo hyosihyosi era nj’ehimesu obumesu ehy’omubiri gw’omuutu aye lusaala ehibi ehimaamira obulamu w’omuutu wosiwosi. Ebibono ebi lulimi luloma bisaala obuyoga mu baatu obuli hy’omuliro ogwehereba ni gutasima ogusihiirisa hiisi hiitu anja gubita.

* 2:20 2:20 Oba huba hufu. * 2:21 2:21 Tand 22:9-10 * 2:23 2:23 Tand 15:6

⁷ Olwohuba ohwemera erala hu hutonda hw'ehyalo, omuutu ali n'obuŋangi ohuŋuga ebiha byosibyosi eby'esolo n'enyuni, n'ebyenjalula, n'ebiramu ebyomu maaji.

⁸ Aye ŋaŋuma muutu hu wuwe aŋanga ohuŋuga olulimi. Olulimi nj'ehiitu ehigosi, ehitaŋugiha ehiŋanga ohuleeta amafa mu abaatu hy'obusagwa w'etemu.

⁹ Olulimi olwene olu muutu atambisa ohujumirya Musengwa era Seefe, nindi olwene olwo nj'olu atambisa mu huŋwaba abaatu aba Hatonda gawumba mu hifaananyi hihye.

¹⁰ Mu munwa nj'omwene, pomuŋwa ebibono ebijumirya n'ebiŋwaba. Aboluganda, ehyo sihisana huba hiityo.

¹¹ Esulo y'amaaji endala sesobola huŋwamo amaaji amalaji n'amaaji agalimo ehiŋomeresi ehya cumbi.

¹² Aboluganda, dala omusaala omutiini guŋanga ohwamaho ebibala eby'omusaala omuzayiti, oba omuzabbibbu gwamaho ebibala eby'omusaala omutiini? Mu ngeri nj'enyene, esulo ereeta amaaji ag'ehiŋomeresi hya cumbi seenanga huŋwamo maaji agabulamo hiŋomeresi ehyo.

Amagesi aganwa eyiri Hatonda

¹³ Nalijo mu nywe omuutu ali n'amagesi ag'ohwabula ehiraŋi n'ehibi? Omuutu oyo alage amagesi ago mu sambo endaji eyi gebisyamo, nomu bikolwa ebi aholo mu hwenomeha ohuŋwa mu magesi ago, aga ali ni nago.

¹⁴ Aye munaba n'emyoyo ej'ekirihindi n'ohutenda yabahyenywe ohusaala esodi, mutepaaha muuti muli bagesi olwohuba munahihola, muba mwedulinga.

¹⁵ Amagesi ag'engeri eyo siganwa yiri Hatonda, wabula gaba g'abaatu abaneega hu by'ehyalo. Omwoyo wa Hatonda sinje agaba amagesi hy'ago wabula ganwa yiri Sitaani.

¹⁶ Olwohuba hiisi aŋaba omwoyo ogw'ekirihindi n'ohutenda yawahyo husaala esodi, ŋabaŋo nionionio n'ebibi ebya hiisi ngeri.

¹⁷ Aye abaatu ababa n'amagesi aganwa eyiri Hatonda, ehidaayi nadaayi baba n'emyoyo migwalaafu. Ehindi baba baatu abenda emiyaaya ohubaŋo, abehaliiriha era abali n'ohwenda eri abahyawe. Olw'ohwenda ohu baba ni nahwo eri abahyawe, babaholera eby'ehisa ni batehubbira era ni bali b'amazima mu bibahola.

¹⁸ Bahola ehyo olwohuba baholerera emiyaaya jibeŋo era n'ebibono ebi balomera abaatu biŋwamo ebikolwa ebi Hatonda genda.

4

Ohuhola omuhumba n'ehyalo

¹ Hiina ehireeta obuyoga n'ohuŋirinaŋa ŋagati wenywe? Ehyo sihiŋwa hu mwoyo ogw'omuhopo ogu muli ni nagwo?

² Mululuhanira bugali ebiitu ebi muŋuma aye ndimubyolaho. Ehiŋwamo nga mwita abahyenywe. Oguhopo gubaŋira n'ohubi mutananga husuna, ehiŋwamo buyoga n'ohuŋirinaŋa. Era simusuna ebi mwenda olwohuba simusaba Hatonda hubibaŋa.

³ Ate n'olu musaba Hatonda abaje ehi mwenda, saahibaŋa olwohuba musaba ni mugenderera hweruuha ni mubihenera mu hwesangaasa mwabeene.

⁴ Enywe abali hy'abafumbo abahwedi, simumanyire muuti onahola omuhago n'ehyalo obawesaalira bulabe eyiri Hatonda? Hiisi muutu asalajo ohuhola omuhumba n'ehyalo, afuuha mulabe wa Hatonda.

⁵ Oba muŋeega muuti ehyaŋandiihiwa ehiroma hiiti, "Hatonda abubira Omwoyo oyu gatuŋa ohuba mu bulamu weefe" hibula mahulu?

⁶ Aye Hatonda geyongera hutuṅambira hisasabirisi. Nj'ehigira ehyañandiihiwa ehindi ni hiroma hiiti, "Hatonda sigenda abehudumbasa aye añambira abo abenomeha ehisasabirisi."*

⁷ Olw'ehyo mwenjeeyo eyiri Hatonda. Muñirinienga Sitaani, yeesi gaaja hubatya abadulumenga.

⁸ Mute owesige mu Hatonda, yeesi aja hubeenja abenga ni nenywe. Mulongoose obulamu wenywe, enywe abali n'ebibi, enywe abali n'ekubbiro n'engaluliro.

⁹ Muwombonjale, muhubbe enduulu, mulire n'amasiga. Mugawiiheho, enjeho jenywe jifuuhe amaliro, n'esangaalo lyenywe lifuuhe mombo olw'ebibi ebyo ebi muhola.

¹⁰ Mwenjomehenga mu moni ja Musengwa era Ye omwene aja hubadunda abate añalanji.

Mutasaliranga bahyenywe musango

¹¹ Aboluganda, mutageyananga. Hiisi muutu ageya owahye n'aloma ati ehi ahola hibi, aba atala amagambi ga Hatonda n'aloma ati mabi. Onatala amagambi ga Hatonda waloma oti mabi oba soonjanga huhola ebi galagira wabula oba wepatiihaho ogw'obulamuzi.

¹² Omwene hutano magambi era nga nj'omusali w'emisango ali mulala, nje Hatonda. Oyo nj'ananga ohunonola era nj'ananga n'ohusihiirisa. Ne ewe weranga ndiwe ani ko osalire owahyo omusango?

Ohulabula eyiri abaatu abepaaha

¹³ Ale ṅaahani ni mwetege mbalomere enywe abebuuja muuti, "Olwa leero oba olwejo hunahatiine mu hibuga hirebe, huheneyo omwaha mulala ni huhola ebyamatano husune amagoba."

¹⁴ E! Enywe omutamanyire ng'olu bunahahye olwejo muṅanga ohuloma muutyo? Mumanyire ehi obulamu wenywe buli? Simumanyire muuti enywe muli hy'ehisuusu ehibaho ahamanga hatotono nga hiṅwanjo?

¹⁵ Mwahali muloma muuti, "Musengwa n'anahaganye wahya buhaana, hunahahole hino oba hira."

¹⁶ Aye ṅaahani mundoma hy'eyenywe eyo muba mwepaaha, ni muhiñira muuti ebiitu biri mu buñangi wenywe. Ohwepaaha hwosihwosi ohwengeri hy'eyo huba hubi.

¹⁷ Olw'ehyo, hiisi muutu amanyire ehirañi ehi gahali n'ahola aye ndaahihole, aba aholire hibi.

5

Ohulabula eyiri abanjinda

¹ Ale ṅaahani abanjinda ni betege, mbalomere. Bahole batagihireño ohubbologa ni berira olw'ehiseera ehigosi ehinahabooleho.

² Obuñinda waawe obu babungire bubabulira mahulu, buli hy'ehiitu ehibolire ehinunya ehibulu. Ebyambalo byawe eby'ebbeeyi biri hy'ebi hayenje mulusi aliiye.

³ Hu ludaalo olu Hatonda anahasalireho omusango, eby'obuñinda ebyo binahabule mahulu hy'ehyoma ehitalagire ng'olu hitaba n'omugaso eri omweneehyo. Eby'obuñinda ebyo ebi bahunuta ni nabyo mbebinahabe obujulizi obulaga ng'olu baluluhanira obuñinda era ng'olu bali bagumu era abatenda huyeeda abahyawe abali mu bugadi. Bahumbanisyera behuhuta n'ebyobuñinda, ne bamanye baati ekomerero y'ehyalo yiri huupi hwola babasalire omusango.

* 4:6 4:6 Nge 3:34

⁴ Ale nindi ni betege mbalomere! Abatambi abahola mu ndimiro jaawe beririgana olw’ohubakupania omuhemba gwawe era ohweririgana hwawe hwolire mu matwi ga Musengwa Omwene Bunangi.

⁵ Banyooye obulamu w’ehyalo era besangaasa ng’olu babona baati pohyola ohuba. Basangahiise emyoyo jaawe aye bebiriye baati Hatonda anaatere ohusihiirisa abahosi b’ebibi.

⁶ Baleeteeye abaatu ababulaho musango ohubasalira omusango ohubahira era babetisa owereere oweene olwohuba sibanja hwesoolaho.

Ohugumikiriza n’ohusaba

⁷ Ne enywe aboluganda, mube bagumikiriza ohwola olu Musengwa anahagobole ohunwa mwigulu. Mubonere hu mulimi ng’olu ahuumiirira ohwola olu fula endaayi ko n’erondaho yigwa eroba lyamesa, lyahusa era lyamya ebirime ebi aba n’ahomire mu ndimiro yiye.

⁸ Mwesi muutyoo mube bagumikiriza era abagumu, olwohuba Musengwa ali huupi hugobola.

⁹ Aboluganda, mutenjulunyunyanga hu bahyenywe, olwohuba banahabasalire omusango ohubahira. Ale mubone Yesu omusali w’emisango omuhulu anaatere ohwola.

¹⁰ Aboluganda, mubonere hu banaabbi abalomanga mu siina lya Musengwa, ababonaabona aye bagumikiriza.

¹¹ Ng’olu mumanyire, besiimire abo abagumikiriza ohwola hu komerero y’obulamu waawe. Mwanjulira ebyafa hu Yobbu omuhalehale ng’olu gagumikiriza era mumanyire ehi Musengwa gamuholera oluvanyuma. Mu butuufu Musengwa ali n’ehisasabirisi.

¹² Aye balebe bange, ehihulu mu byosi, mutamalanga galayira muuti “Mu mazima aga Hatonda ali mwigulu,” oba ehyalo oba mu siina ly’ehiitu hyosihyosi aye mulomenga amazima. Ni mulomanga muuti, “Pohiri,” dala hibenga ni hiri c’ehyo era ehi munagaanenga muuti “Bbe” hyosi hibenga nga c’ehyo. Anabula ehyo banahabasalire omusango ohubahira.

¹³ Hanye njalijo mu nywe ali n’ebigosi, asunge Hatonda amuyeede. Hanye njalijo asangaaye, gembe enyembo n’amujumirya.

¹⁴ Hanye njalijo omulwaye mu nywe, alange abatangirisi b’ehibbubbu hy’abafugiirira Kurisito, bamusabire bamunaha n’amafuta, mu siina lya Musengwa.

¹⁵ Ohusaba ohu bamulombera n’ohufugiirira, hugema Musengwa gesuusa omulwaye oyo era n’aba n’ali n’ebibi ebi gaahola, Hatonda abimusonija.

¹⁶ Olw’ehyo, hiisi muutu abbutulirenga owahye ebibi bibye era hiisi muutu asabirenga owahye ko munone mube n’obulamu. Singa omuutu omugwalaafu asaba, esaala yiye yiba n’amaani agaleetera ebiitu ebi asungire ohubano.

¹⁷ Ale mubonere hu naabbi Eliya owaali omuutu hyefe. Ni gasaba n’omwoyo mulala, efula siyatonya ohuhena emyaha edatu n’emyesi mukaaga.

¹⁸ Nindi ni gasaba efula yigwe, Hatonda gatonyesa efula ng’eroba limesa ebyohulya.

¹⁹ Aboluganda, singa mulala hu nywe anaba, ganwa hu ngira ya Hatonda etuufu, ne nabanjo mulala hunywe amugobosa,

²⁰ muhimanye muuti omuutu yesiyesi aba n’ayeedire omuhosi w’ebibi oyo, ohunwa mu hubbenga huhwe, aba anonisye omwoyo gw’omuutu oyo ohufa era aleetera Hatonda ohusonija ebibi ehipyeda ebi omuutu oyo aba ni gahola.

Ebbaluṅa endaayi eya Peetero Enyanjula

Owanḁandiiha ebbaluṅa ya *Peetero endaayi* gaali nje Peetero omuhwenda wa Yesu. Peetero gatandiha ebbaluṅa yino n’aloma ehi gaali n’eyi gaali n’añandiihira. Ebbaluṅa yino, gayiṅandiihira abafugiirira Kurisito bosibosi aba galanga ati “balugendwa” mu hyalo muno (1:1,17; 2:11). Engeri ebbaluṅa yino, yifaananaho n’ebbaluṅa eyi Pawulo gaṅandiihira Abefeeso, bangi baneega baati Peetero gayiṅandiiha mu mwaha ogw’enkaaga n’etaanu oluvanyuma lw’ohusaaliwa hwa Kurisito. Peetero gaṅandiiha ebbaluṅa yino n’ali e Rooma, eyi galanga mu ndoma ey’ohubbumbirya ati Bbabbulooni (5:13).

Peetero gaṅandiiha ebbaluṅa yino ohubagobosamo amaani n’abaloma ati “...mu hubonaabona Hatonda abanjeramo ekabi, olw’ehyo mutanjwamo maani” (5:12). Naliṅo ohufaanana ṅagati wa 1 Peetero 2:11–3:7 n’Abefeeso 5:18–6:9 n’Abakolosaayi 3:18–4:6. Enyiriri ejo josijosi, jisomesa hu mago n’ohugondera abanugi. Era Peetero ahubbirisa abafugiirira Kurisito ohugumira ohubonaabona olwohuba ekomerero yiri huupi (4:1).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Peetero geyanjula (1:1-2)
2. Ohweyaasa Hatonda olw’obunonosi (1:3–2:10)
3. Engeri ey’ohumenyamo (2:11–4:11)
4. Ohugumira ohubonaabona (4:12–5:11)
5. Engohoba (5:12-14)

Obuheese

¹ Ese Peetero omuhwenda wa Yesu Kurisito mbanḁandiihira enywe abaatu ba Hatonda, aba gatobola, abalugendwa mu hyalo hino era abasasaana mu byalo by’e Pooto, e Galatiya, e Kapadokiya, Asiya n’e Bbisiniya.

² Ohuṅwa ahale n’ahale Hatonda Seefe mu humanya huhwe gabatobola ohuba babe, n’abita mu Mwoyo Omutukuvu olu mwagondera Yesu Kurisito gabagwalaasa olw’amafugi gage. Hatonda geyongere ohubaṅa ehisasabirisi n’emiyaaya.

Esuubi ly’obulamu obutanwanjo

³ Abaatu beyaase Hatonda era Semwana ya Musengwa weefe Yesu Kurisito. Olw’ehyere hihye ehingi, gaatunonola n’abita mu hulamuha hwa Yesu Kurisito. Hino hituleetera ohusuubira obulamu obutanwanjo.

⁴ Era mulisuna omugabo ogwo ogutacuuhacuha era ogutanwanjo emirembe n’emirembe ogu Hatonda gaababihira mwigulu.

⁵ Olw’ohufugiirira hwenywe, Hatonda abahuuma n’obunangi wuwe ohwola olu alinunula ebiitu byosibyosi hu ludaalo olw’ekomerero.

⁶ Olw’ehyo musanjalyenga bugali weene wayire muli hugada olw’ebigosi ebingi ebi muli ni nabyo eby’ehiseera obuseera.

⁷ Ebigosi ebyo biboolaho ohulaga ti ohufugiirira hwenywe hw’amazima. Ng’olu basanuusa ezaabbu olw’ohwenda ohutusamo obucaafu, mwesi ohufugiirira hwenywe ohuhiraho ezaabbu omunendo huli n’ohugezesewa ko huṅangale. Ebyo ni biṅooye ko musune enjono era babapaahe hu ludaalo olw’ekomerero olu Yesu aligoboleraho.

⁸ Wayire simumubonangaho, mumwenda era wayire simumubonaho esaawa yino muli n'esangaalo bitiriifu bugali eritalomeha olwohuba mumufugiirira.

⁹ Ehyo hibaleetera ohunonjoha era nj'ehigendererwa hy'ohufugiirira hwenywe.

¹⁰ Abanaabbi babalomera ebinjamba hu hisasabirisi hya Hatonda ehi gaali n'aja hubanjambira ohubanojola era bendulirisa bugali n'obwegenderesa.

¹¹ Ni bagesyaho ohutegeera embeera n'ebiseera ebi Omwoyo wa Kurisito gaali n'abalengesa olu galoma hu hubonaabona hwa Kurisito n'enjono eribalimuja.

¹² Hatonda galeetera abanaabbi abo ohutegeera baati ebi baali ni balomaho sibyali ni bija hubano mu mulembe gwawe aye mu gwenywe. Naahani abo abababuulira Amajuliro Amalaji, babuulira mu maani g'Omwoyo Omutukuvu. N'abamalayika boosi begomba ohumanya ebinjamba hu bunonjosi bunu.

Hatonda genda hube bagwalaafu

¹³ Olw'ehyo mwetegehe, mumanye ehirani ehyohuhola era munjuge emitwe jenywe, n'esuubi lyenywe lyosiryosi libe hu hisasabirisi ehi Yesu Kurisito alibanjambira n'agobooye.

¹⁴ Ng'abaana abagondi, mutagenderanga mu hwegomba ohubi ohu mwalinga ni nahwo ni muhiiri humanya hituufu.

¹⁵ Aye ng'olu Hatonda ow'abalanga anjuma hibi, mwesi mubenga bagwalaafu mu hiisi hiitu ehi muhola.

¹⁶ Olwohuba hyanandiihiwa hiiti, "Mube bagwalaafu ng'olu ese ndi mwawufu."*

¹⁷ Ng'olu muli ni Hatonda oyu mulanga muuti Bbaabba, oyo asalira hiisi muutu omusango n'atehubbira, naahani mumenye hu hyalo huno hy'abalugendwa ni mumutya era ni mumanyire muuti sinje ewenywe.

¹⁸ Olwohuba mumanyire bulani weene muuti endini eyi basasula siyabiitu ebinjwano hy'efeeza oba ezaabbu aye gabanunula mu bulombolombo wabasehulu benywe.

¹⁹ Gabanunula olw'amafugi ga Kurisito ali mu hifo hy'etaama eyibulaho mbalo oba buleme wosiwosi. Era amafugi ago gabbeeyi.

²⁰ Hatonda ko atonde ehyalo gaatobola Kurisito ohuba njongo hu lwenywe aye ohumuhwehula hibaayeno mu ndaalo jino ej'ekomero.

²¹ Ohubita mu Kurisito, mwafugiirira Hatonda owamulamusa ng'ahena amuna obubbala era ohufugiirira n'esuubi lyenywe biri mu Hatonda oyo.

²² Ng'olu mwanjulira ehibono hya Hatonda ehy'amazima mwagonda mwafugiirira, Hatonda gabagwalaasa era mwasuna ohwenda ohw'amazima. Olw'ehyo mwenda-nenga n'omwoyo mulala.

²³ Olwohuba ni mwanonjoha mwafuaha baana ba Hatonda atafa era mwasuna obulamu obutanjwano ohubita mu hibono hihye.

²⁴ Hyanandiihiwa hiiti,

"Abaatu bali hy'anyaasi,

era n'obunoono waawe

buli hy'ehimuli ehinotoha ehiseera buseera.

Enyaasi linotoha,

era n'ehimuli hyosi hinotoha nga higwa njaaasi.*

²⁵ Aye ehibono hya Musengwa

hiribanjo emirembe n'emirembe."

Era ehyo nj'ehibono ehi bababuulira mwafugiirira.

* **1:16 1:16** Leev 11:44-45; 19:2 * **1:24 1:24** Yis 40:6-8

2

Yesu nj'ebaale ery'ebbeeyi

¹ Olw'ehyo mwefihuleho ebibi byosibyosi, ohuhotogerera abaatu, obudulingi, obunafuusi, ekirihindi n'ohuloma ebibi hu bahyenywe.

² Ng'olu baana abanere benda amabeere amatomwa ko bahule bulanji, mwesi munembenga hu hibono hya Hatonda mwahanangala mu bunonosi wenywe.

³ Hyanandiihiwa hiiti, "Mwalega hu Musengwa weefe era mumanyire ng'olu ali mulanji."*

⁴ Mutiine eyiri Yesu Musengwa, ebaale ery'ebbeeyi eri baatu batala baati siryamugaso aye Hatonda galitobola lyaba ly'ebbeeyi eyi ali.

⁵ Mwesi muli mabaale ag'ebbeeyi aga Hatonda alihutambisa ohutongola enyumba* yiye. Mwesi muli basengi ba Hatonda abamuja enjongo eyimusangaasa ohubita mu Yesu Kurisito.

⁶ Hyanandiihiwa hiiti,
"Bona taaye ebaale mu Sayuuni,
erinatobola era ery'ebbeeyi,
era hiisi amwesiga saanahaswale."*

⁷ Ebaale lino lyamugaso bugali eyiri enywe abamufugiirira aye eyiri abo abatafugiirira,
"ebaale eri abatongoli batala baati siranji,
nj'eryafuuha ery'omugaso mu gosigosi."*

⁸ Era nindi hyanandiihiwa hiiti,
"Lino nj'ebaale egumu erireetera abaatu ohwegumula,
olwanda olu baleetera ohwetega baagwa."

Begumula olwohuba sibafugiirira ehibono, nga ehi Hatonda gategeha hyolerera.*

Abaatu abagwalaafu

⁹ Aye enywe babatobola, muli basengi ba Hatonda, egwanga eryawufu, abaatu babe abagatobola ohulomera abaatu obuhwenda w'oyo owabalanga ohujwa mu hiirema† ohwingira mu njase yiye ey'amaani.*

¹⁰ Simwali baatu ba Hatonda aye njaahani muli baatu babe era egongo eyo mwali munuma hisa hihye aye njaahani mwahisuna.*

Abeedu ba Hatonda

¹¹ Bameeri bange, ng'olu mumanyire muuti muli balugendwa era abawuli mu hyalo muno, mbasunga mwenalame ohuhola ebikolwa eby'omubiri ebibanjirania.

¹² Esambo jenywe jibenga ndani ngati mu batafugiirira Hatonda abamumenyiremo. Wayire banababenerenga, ne ni banabonenga ebikolwa byenywe ebiranji, baja huja Hatonda enono‡ hu ludaalo olw'ekomero.

¹³ Ng'olu muli baloobera ba Yesu Musengwa, mugonderenga abanugi benywe: munjilirenga habaha wenywe,

¹⁴ oba abanugi abandi abagatajo ohugudya abo abahola ebibi era n'ohusiima abo abahola ebiranji.

¹⁵ Hatonda genda ebikolwa byenywe ebiranji bisimye ebibono by'abanubeebe abo ababanaha esiro.

¹⁶ Wayire muli badembe aye muli beedu ba Hatonda era simutambisanga dembe lyenywe ohuhola ebibi.

* 2:3 2:3 Zab 34:8 * 2:5 2:5 Ebyanandiihiwa ebindi biroma biiti "Yekaalu ey'omwoyo." * 2:6 2:6 Yis 28:16

* 2:7 2:7 Zab 118:22 * 2:8 2:8 Yis 8:14-15 † 2:9 2:9 Oba ebibi. * 2:9 2:9 Huj 19:5-6; Yis 43:20-21; Mag 4:20; 7:6; 14:2 * 2:10 2:10 Kos 2:23 ‡ 2:12 2:12 Oba hu ludaalo olu Hatonda anahatuhyalire.

17 Muñenga hiisi muutu eñono, mwendanenga hy'abalebe, mutyenga Hatonda era muñenga habaha eñono.

Kurisito nj'ehyohuboneraho hyefe

18 Abeedu, muñulirenga abasengwa benywe, si abo abababisya obulañi bonene aye ni naabo abababisya obubi.

19 Hiri hiityo olwohuba Hatonda alibaña ekabi olw'ohwehaliriha ebiguudyo ebi baatu babahola añañuma songa.

20 Omuutu asunamo hi singa bamuhubba olw'ebibi ebi ahola? Aye singa bamugudya olw'ebirañi ebi ahola, ehyo hisangaasa Hatonda.

21 Hatonda gabalanga ohuhola ebirañi wayire hibanjweweyemo ohugada. Ni Kurisito yeesi gagada hu lwenywe. Muholenga ebi gaholanga olwohuba Ye nj'ehyohuboneraho hyenywe.

22 Eñuma hibi ehi Kurisito gaahola wayire ohuloma ehy'obundulingi.*

23 Era ni bamufodogola, niye sigabagobolamo era ni bamugudya sigesasusa muutu yesiyesi aye niye obulamu wuwe gabuñambya Hatonda asala emisango n'atehubbira.*

24 Kurisito omwene geetwiha ebibi byefe gabiñira hu musalabba, ko hube hy'abaatu abafuuye eyiri ehibi aye abagwalaafu mu moni jije. Ebihubbe ebi bamwosaho mbebibañonia.

25 Mwali muñabire hy'etaama aye babagobosa eyiri Omwayi era Omuhuumi w'obulamu wenywe.*

3

Abahasi n'abasinde abafumbo

1 Abahasi muñulirenga abawamwenywe, ko abandi hu bo abatafugiirira Hatonda basobole ohufugiirira olw'esambo jenywe.

2 Hino hinahabeño olw'ohubona eñono eri mubaña n'esambo jenywe endani.

3 Era obuñoono wenywe butabanga wahu mugulu, hy'emisono jefiiri oba ohwambala emihomyo ej'ezaabbu oba engoye ej'ebbeeyi.

4 Aye bubenga wamugati mula n'emyooyo emibombeefu era abaatu abatanyi-ganyiga, ehyo nj'ehihira obulañi mu moni ja Hatonda.

5 Era n'abahasi abahale abaali abagwalaafu po beebisyanga baatyö ni bagondera abawamwawe.

6 Saala muha Yibbulayimu owaali mulala hu bahasi abo gebisyanga atyo, n'agonderanga wamwe era n'amulanga musengwawe. Munahola ebirañi hya niye era ni muñuma hutya, muba bahaana babe.

7 Mu ngeri nj'enyene, abasinde mufaanie muuti abahasi benywe bibya binafu ohubahiraho. Mubañenga eñono ni mumayire muuti boosi balisuna ehirabo ehy'obulamu obutañwano olw'ehisa hya Hatonda. Munaholanga muutyö, olwo siñanabengaño ehitigatigania ohusaba hwenywe.

Ohugada olw'ohuhola ebirañi

8 Ehisembayo, mwisenga hirala, mwendanenga hy'abalebe era hiisi muutu añañbirenga owahye ehisa, ni geñomehire.

9 Omuutu nahuholanga ehibi, omanyä otegalulanga olw'ehibi ehi ahuholire aye omusabirenga ekabi olwohuba ehyo nj'ehi Hatonda abendaho ko mwahasuna ekabi.

10 Hyañandiihiwa hiiti;

"Owenda ohuba n'obulamu obulañi

* 2:22 2:22 Yis 53:9 * 2:23 2:23 Yis 53:7 * 2:25 2:25 Yis 53:6

n'ohuwangaala,
ali n'ohuhuuma olulimi lulwe
ohutalimirira bahye n'ohuloma eby'obudulingi.

¹¹ Era alehere aŋo ohuhola ebibi
ahole ebiraŋi,

abe omuutu aleeta emiyaaya
era geyongere mu jo.

¹² Olwohuba Musengwa afaayo hu abo abahola ebiruŋamu,
era aŋulira ohusaba hwawe.

Aye sigenda abo abahola ebibi.”

¹³ Nj'ani oyo aja hubalomaho olw'ohufuba ohuhola ebiraŋi? Naŋuma.

¹⁴ Aye wayire babagudya, muli n'ekabi olwohuba muhola ebiraŋi. Olw'ehyo simutyanga ebi batya era mutenendehereranga.*

¹⁵ Aye Kurisito anjire ehifo ehidaayi mu bulamu wenywe nga Musengwa. Mubenga butebute hiisi hiseera ohugobolamo omuutu yesiyesi ababuusa ebiŋamba hu ehyo ehi musuubira ohusuna. Aye hino muhihole n'ohwenenekeresa n'ohubaŋa eŋono

¹⁶ ni ŋuma hibi ehi muhweha mu myoyo jenywe ko abo ababaŋaha esiro baswaale ni babona esambo jenywe endani ng'abaloobera ba Kurisito.

¹⁷ Hiraŋi ohugada olw'ohuhola ebiraŋi ni huba husiima hwa Hatonda, ohuhira olw'ohuhola ebibi.

¹⁸ Hiri hiityo olwohuba Kurisito ataholangaho hibi hyosihyosi era omwawufu gaafiririra abatali bagwalaafu omulundi mulala gwoŋene, ohubaleeta eyiri Hatonda. Baamwita aye Hatonda gamulamusa hu lw'amaani g'Omwoyo* wuwe.

¹⁹ Yesu Kurisito gatiina e magombe mu komera gabuulira,†

²⁰ abo abagaana ohudembuhira Hatonda olu gabehaliiriha Nuwa n'abaaja eryato. Abaatu munaana boŋeene nj'abaŋona amataba.

²¹ Era amataba ago gaaliŋo ng'ahabonero ah'ohubatiziwa ohubanŋola mwesi sosi hubogaho obudida hu mibiri jenywe aye ehisuubizo eh'ohuba n'obulamu obulaŋi mu moni ja Hatonda. Ohubatiziwa ohwo huhola olw'ohulamuha hwa Yesu Kurisito.

²² Yesu gatiina mwigulu era gehaaye hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda era aŋuga abamalayika n'ebiitu byosibyosi.

4

Obulamu obunyaaha

¹ Ng'olu Kurisito gabonaabona hu musalabba, mwesi mube n'epeega eyi gaali ni nayo ey'ohucaawa ehibi olwohuba singa omuutu yesiyesi bamugudya olwa Yesu, aba saahyenda huhola ebibi.

² Olw'ehyo mutabanga mu hwegomba hw'omubiri aye muhole ebi Hatonda genda.

³ Nga mwahena ebiseera ebyene ebingi ni muhola ebiitu ebi baatu abatamanyire Hatonda bahola! Mu bibi ebyo pomuli obuhwedi, obumeesi, ebinyumyo n'ohusenga emisambwa. Mwesi ebyo mbebi mubaayemo ebbanga eryo lyosiryosi.

⁴ Era ŋaahani abatatya Hatonda, hibeenjunjisa ni babona ni mutahola ebibi ebi bahola era c'ehigira babalomaho ebibi.

⁵ Aye baliŋosya mu moni j'oyo owetegehire ohusalira abalamu n'abafu emisango.

* **3:14 3:14** Mat 5:10; Yis 8:12-13 * **3:18 3:18** Ebyaŋandihiwa ebindi biroma biiti gafa mu mubiri aye bamulamusa mu mwoyo. † **3:19 3:19** Ebyaŋandihiwa ebindi biroma biiti galomera emisambwa.

⁶ Era nj'ehigira ni baalomera ni abo abaafa* Amanjuro Amalanj bafugiirire wayire abaatu banjange ohuba ni baabasalira omusango ni baali ni bahiiri hu hyalo huno aye njahani basobola ohumenya ni Hatonda.

⁷ Bahyange, ekomerero yiri huupi hwola, olw'ehyo mube butebute era abegen-deresa ko mujange ohusaba ng'olu hisaana.

⁸ Aye ehuhulu mu byosibyosi, mwendanenga n'omwoyo mulala olwohuba ohwenda huja hubaleetera ohusonjanga abaatu ebibi ebi babahola.*

⁹ Era musangaalirenga abafugiirira bahyenywe mu mago genywe ni mujuma hwenjulumunya.

¹⁰ Hiisi muutu atambisenga ehirabo ehi ali ni nahyo ohuyeeda abandi mu hufugiirira hwawe era mube besigwa mu hutambisa ehirabo bya Hatonda mu ngeri yosiyosi.

¹¹ Oyo ali n'ehirabo ehyo'ohubuulira, alomere abaatu ehibono hya Hatonda n'amaani gosigosi. Ni nooyo ali n'ehirabo ehyo'ohuyeeda aye edenga olw'amaani ga Hatonda, ko abaatu bane Hatonda oyo ali n'amaani n'obunjangi enono ohubita mu Yesu Kurisito emirembe n'emirembe. Amiina.

Ohubonaabona olw'ohufugiirira Yesu

¹² Bahyange abahoda, hitabenjuna oti hani hinyaaha eyi muli ohubita mu hubonaabona ohubitiirifu.

¹³ Aye musanjalyenga olwohuba mugada hya Kurisito olu bamugudya ko mwesi mujange ohusangaala ehibitiriye olu alihwehula enono lirye.

¹⁴ Muli n'ekabi banabahola ebisirisinye olwohuba baloobera ba Kurisito, ehyo hiraga hiiti Omwoyo ow'amaani owa Hatonda ali njalala ni nenywe.

¹⁵ Era hanye hubonaabona, mutabonaabonanga olwohuba abatemu oba abeebi oba olw'ehibi hyosihyosi oba abeyingisa mu songa ejitabanjambaho.

¹⁶ Hitabanjambya soni ohubonaabona olwohuba mufugiirira Kurisito aye mujumiryenga hujumirya Hatonda.

¹⁷ Nj'ehiseera ohusalira abaatu emisango ni batandihira mu nyumba ya Hatonda, ne banatandihira hu fe, hinahabe hiitye eyiri abo abatafugiirira Amanjuro Amalanj aga Hatonda?

¹⁸ "Era obanga higosi
omugwalaafu ohunjunuha,
ne baliba batye abo abatatyia Hatonda n'abahosi b'ebibi?"

¹⁹ Olw'ehyo abo ababonaabona hu lw'ohugera hwa Hatonda waawe omwesigwa, baali n'ohwenjerayo erala ohumwesiga era beegumye ohuhola ehiranj.

5

Abatangirisi n'abavubuka

¹ Eyiri abatangirisi babafugiirira Yesu, ese ng'omutangirisi wahyenywe, oneboneyeho Kurisito n'emoni jange n'abonaabona era ng'omulala hu balisuna omugabo mu bunugi wuwe hu ludaalo olw'ekomero,*

² mbahubhirisa mube baayi abalabirira bulanj abaatu aba Hatonda gabanjambya. Hino mutahiholanga olwohuba muli n'ohuhihola aye mube baheneerefu mu bujeeresa wenywe ng'olu Hatonda genda mube, ni mutaluluhanira bbeesa aye ni mwenda ohujeeresa.

³ Ni mutali mugugu eyiri abaatu ba Hatonda aye ni muli hy'ohuboneraho mu sambo jenywe eyi bali.

* 4:6 4:6 Abandi banjeega baati abafu abo nj'aba Yesu gabuulira olu gatiina e magombe n'afuuye. * 4:8 4:8
Nge 10:12 * 5:1 5:1 Yow 21:15-17

⁴ Omwayi Omuhulu n'aligobola, musune engule ey'enono ey'emirembe n'emirembe.

⁵ Enywe abavubuka, mu ngeri nj'enyene munulirenga ababahiraho obuhulu. Mwesimwesi mwenomehenga eyiri abahyenywe, olwohuba "Hatonda sigenda abehudumbasa,

aye anambira abo abenomeha ehisasabirisi."*

⁶ Olw'ehyo, mwenomehenga mu moni ja Hatonda ali n'obunangi, aja hubadunda abate anajani ehiseera ni hyolire.*

⁷ Munambyenga Hatonda ebigosi byenywe byosibyosi, olwohuba afaayo.

⁸ Mubenga butebute olwohuba Sitaani, omusigu wenywe anjirita hy'empologoma etiina n'ano ni nanala ni yendula ehoyohulya.

⁹ Mumunjiranienga ni mwemereeye mu hufugiirira n'amagulu gombi, olwohuba muhimanyire muuti n'abalebe benywe mu Kurisito abali mu byalo ebindi boosi babita mu hubonaabona.

¹⁰ Hatonda mu hisa hihye gabalanga ohusuna hu nono lirye ery'emirembe n'emirembe ni mubita mu Yesu Kurisito. Oluvanyuma lw'ohugada ahaseera, Yesu aja hubagobosa bunyaaha ahene abanje amaani era abagumye mu hufugiirira hwenywe ni mubula husagasagana.

¹¹ Hatonda oyo anjuge emirembe n'emirembe. Amiina.

Ohuseebula

¹² Mbanandiihiye ebbaluna yino enyipinyipi ni neyeesa Siluvaano mulebe yange omwesigwa. Pandiihire ohubagobosamo amaani ti mu hubonaabona Hatonda abanjeramo ekabi, olw'ehyo mutanjwamo maani.

¹³ Abafugiirira bahyenywe ab'eno e Bbabbulooni,* aba Hatonda gatobola hyenywe, ni Mariko musaani yange, babahehiise.

¹⁴ Muheesanie mu keesa ey'abaatu abagwalaafu eraga ohwendana. Emiyaaya jibe ni nenywe mwesimwesi abafugiirira Kurisito.

* 5:5 5:5 Nge 3:34 * 5:6 5:6 Mat 23:12; Luk 14:11; 18:14 * 5:13 5:13 Huno hwali hububbirya ni bategeesa e Rooma.

Ebbaluṅa eyohubiri eya Peetero Enyanjula

Owanḁandiiha ebbaluṅa ya *Peetero eyohubiri* gaali nje Peetero omuhwenda wa Yesu. Aye bangi hu bahugu mu by'Ebbayibbuli baneega baati sinje niye. Owanḁandiiha aloma ati ebi gaṅandiihaho, gabibona n'emoni jije (1:17-18). Ni hiba ti Peetero nj'owanḁandiiha ebbaluṅa yino, gayiṅandiihira e Rooma ṅagati w'omwaha gw'enkaaga n'etaanu n'enkaaga namwenda oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Peetero omwene aloma ati ebbaluṅa yino yaali yahubiri (3:1). Era gayiṅandiihira abafugiirira Kurisito bosibosi.

Peetero gaṅandiiha ebbaluṅa yino ohugobosa mu bafugiirira Kurisito amaani n'ohubahubbirisa ohugendera mu bulamu obusangaasa Hatonda era n'ohubalabula behuume abasomesa ab'obudulingi.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Peetero geyanjula (1:1-2)
2. Abahebulisa ohuba n'obulamu obusangaasa Hatonda (1:3-21)
3. Ohulabula behuume abasomesa ab'obudulingi (2:1-22)
4. Peetero agobosa mu bafugiirira Kurisito amaani babe n'obulamu obusangaasa Hatonda ko Yesu gahagobola mangu (3:1-17)

¹ Simooni Peetero omuṅeeresa era omuhwenda wa Yesu Kurisito mbanḁandiihira enywe abaasuna ohufugiirira ohw'omuṅendo hyefe olw'obulaṅi wa Hatonda era Omunonḁosi weefe Yesu Kurisito.

² Ehisasabirisi n'emiyayaya byeyongere ohuba ni nenywe olw'ohumanya Hatonda ni Yesu Musengwa weefe.

Obulamu obulaṅi era obusangaasa

³ Hatonda ni gatulanga, mu buṅangi wuwe gaatuṅa byosibyosi ebi huli n'ohuba ni nabyo ko husobole ohumusangaasa n'ohugabana hu ṅono n'owawufu wuwe olw'ohumumanya.

⁴ Gaatuṅa ebisuubise bibye eby'amaani era eby'omuṅendo. Ebisuubise ebyo nj'ebituleetera ohuba n'obulamu hy'obuwe ni hutahola ebi batafugiirira bahola olw'ohwegomba hw'emibiri jaawe.

⁵ Olw'ehyo, mugesyengaho bugali hu hufugiirira hwenywe ohumeedaho ebikolwa ebiraṅi, hu bikolwa ebiraṅi ebyo mumeedeho ohumanya ebi genda.

⁶ Hu humanya ebi Hatonda genda, mumeedeho n'ohuṅuga emitwe jenywe, hu ehyo mumeedeho ohwehaliriha, hu hwehaliriha, mumeedeho ohusangaasa Hatonda.

⁷ Hu husangaasa Hatonda, mumeedeho ohwenda abalebe, hu hwenda abalebe, mumeedeho ohwenda abaatu bosibosi.

⁸ Singa obulamu wenywe weyongereranga n'amaani ohuba butyo, ohumanya ohuhumanyire Musengwa weefe Yesu Kurisito huja hubabera hwamugaso.

⁹ Aye omuutu yesiyesi aṅuma ebiitu ebyo mu bulamu wuwe, saabona ṅaleeni, ali hy'omuṅofu aṅooye emirimo era gebirira ati Hatonda gamwogaho ebibi bibye.

¹⁰ Olw'ehyo aboluganda, mufubenga bugali ohulaga muuti Hatonda gabatobola, gahena gabalanga ohuba baatu babe. Singa muhola muutyo, simuja huleheraṅo ohumufugiirira.

¹¹ Era baja hubasangaalira bugali weene mu buṅugi wa Musengwa Yesu Kurisito Omunonḁosi weefe ow'emirembe n'emirembe.

¹² Nja hubahebulisanga ebiitu ebyo habuhyabuhya wayire nga mubimanyire era mumanyiye erala amazima aganjamba hu Yesu.

¹³ Peega ti hiraŋi ni kiiri hu hyalo huno ohweyongera ohubahebulisanga ebiitu ebyo,

¹⁴ olwohuba manyire ti natere ohunwa mu hyalo hino, Musengwa weefe Yesu Kurisito ganjibiraho ehyama ehyo.

¹⁵ C'ehigira nja hugesyaho ohubahebulisa ebiitu ebyo ko mutebirira ni ndiba tiinire.

Ebyanjandihwa by'amazima

¹⁶ Ebi hwabalomera hu buŋangi n'ohugobola hwa Musengwa weefe Yesu Kurisito, sibyali byamujengejo aye hwabalomera ebyenunjisa ebi hwabonaho n'emoni jeefe.

¹⁷ Hwaliŋo Hatonda seefe olu gamutwiha eŋono era galoma n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Ono nj'Omwana wange omuhoda oyu nenda era owunesiimisa."*

¹⁸ Ni hwali hu lusozi olwawufu ni naye, efe hwabeene hwanjulira ejanjaasi eryo n'amatwi geefe, Hatonda n'aloma ebibono ebyo.

¹⁹ Ehyo hituŋa obuhahafu w'ebibono by'abanaabbi era mwesi hibahola bulanji ohubitaho omwoyo. Ebibono ebyo biri hy'enjase mu hiirema era bija husigala ni bibaŋa enjase mu myoyo jenywe ohwola olu bulihya Yesu ali hy'emunyeenye suulwe aligobola.

²⁰ Muli n'ohumanya muuti ebibono by'abanaabbi, sibyali byawe hu waawe,*

²¹ olwohuba eŋuma buhwenda obu naabbi galomera abaatu ni biri bibono bibye omwene. Aye Omwoyo Omutukuvu nj'owabalunamyanga ohuloma obuhwenda owanwanga eyiri Hatonda.

2

Abasomesa ab'obudulingi

¹ Ng'olu hyali ahale hale ni ŋaliŋo abanaabbi ab'obudulingi, ŋanahabeŋo abasomesa abaligunjaŋo era babanyerehesa esomesa yaawe ey'obudulingi. Era esomesa yaawe eriba yegaana Musengwa owabanunula mu bibi byawe, ehiitu ehiribanweramo ohubasihiirihisaŋo.

² Abaatu bangi balironderera esambo jaawe embi era baletera abandi ohufodogola amazima.

³ Olw'ohululuhanira ebbeesa, abasomesa abo ab'obudulingi banahaseege era babalomera ebibono eby'obudulingi, mubaŋe ebbeesa. Aye Hatonda gahena hale ohubasalira omusango era saaja hubasaasira.

⁴ Obanga Hatonda sigasaasira abamalayika abamujeemera aye gabadanya eyo mu komera mu hiirema ohwola olu banahabasalire emisango, ne abo?

⁵ Hatonda era sigasaasira abaatu abaahale abaholanga ebibi aye gabasihiirisa n'amataba ohutusaho Nuwa owabuuliranga ebibono ebiruŋamu ko n'abaatu mu-sanvu abomu mago gage.

⁶ Mu ngeri nj'enyene, Hatonda gasalira abaatu abaali mu bibuga Sodoma ni Gomora omusango, gahena gabasihiirisa n'omuliro era gabafuula hyahuboneraho ng'olu alihola abo abatamutya.*

⁷ Mu bo gaŋoniaho nj'e Luuti owaali n'ahola ebiruŋamu era n'adembire esambo embi ej'abaatu aba gaali n'amanyire ni nabo.*

⁸ Luuti niye gaali ahola ebiruŋamu mu moni ja Hatonda era hiisi ludaalo omwoyo ni gumuluma olw'ebibi ebi baatu baholanga era n'ebibalomanga.

* **1:17 1:17** Mat 17:1-5; Mar 9:2-7; Luk 9:28-35 * **1:20 1:20** Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti "...muhebulire muuti eŋuma aŋanga ohunyonyola obunaabbi hu buwe." * **2:6 2:6** Tand 19:24 * **2:7 2:7** Tand 19:1-16

⁹ Olw'ehyo Hatonda Musengwa amanyire ng'olu anonia ababe ebigosi era gagu-mikiriza abahola ebibi ohwola hu ludaalo olw'ohusaliraho omusango.

¹⁰ Hatonda anahagudye abahola ebibi ohuhirira erala abo abahola eby'obunemu ng'olu benda olwohuba bamutala.

Abasomesa abo ab'obudulingi enjuma oyu batya. Bafodogola ebiwumbe ebiramu ebiri mwigulu.

¹¹ Ate nga abamalayika bali n'amaani n'obunangi ohuhiraho ebiwumbe ebyo ebyawufu, sijibifodogola wayire ohubiloopa mu moni ja Hatonda Musengwa.

¹² Aye abasomesa abo bafodogola era bali hy'esolo ejinjuma hutegeera ejihola ng'olu jiba ni jibona mu haseera aho. Era jiriŋo huŋa baatu nyama. Olwohuba bali hy'esolo, baloma ebi batafaania n'ohufaania.

¹³ Abasomesa abo ab'obudulingi, sibamanyire baati hadubi hedaala haja hahye. Hatonda yeesi anahabegalule olw'ebibi byawe. Omulimo gwabasomesa abo ab'obudulingi gwahulya biitu, simu wiire mwonene aye nomu muusi mwosi. Sihibaholaho ohuhola ebiitu hy'ebyo n'olu baba ni bali hu biinjulo ni nenywe. Esambo jabasomesa abo, jigima abaatu babanaha esiro era jabanambya esoni.

¹⁴ Abaatu abo sibaneeega hu hiitu ehindi wabula huhola obuhwedi era sibademba huhola ebibi. Badulinga abo abemereeye n'ohugulu hulala mu hufugiirira. Bali n'omulungo ogw'amaani era basiraana.

¹⁵ Baanwa hu ngira etuufu, banamba obulamu hy'owa naabbi Bbalamu omusaani wa Bbewori, owahola ebibi olw'ohwenda ohusuna ebbeesa mu ngeri embi.*

¹⁶ Olw'ehyo Hatonda galetera nasugirya ohumwoloobya olw'ebibi bibye. Wayire nasugirya siyiroma, ni yaali ni mugegire n'atiina ewa habaha yatandiha ohuloma oti hani muutu ni yimugaana ebi gaali n'ahola.

¹⁷ Abasomesa abo ab'obudulingi, banuma mugaso hy'esobere ejinjamamo maaji era bali hy'ebireri ebi pungu ehubba yanjira eyo. Olw'ehyo Hatonda gaabategehera ehifo omuli ehiirema ehigunyiiye hiiti ngu!

¹⁸ Wayire ebibaloma biboneha oti byamahulu aye byahweragalaga hweragalaga era paanaŋo. Basomesa baati abaatu badembe ohuhola obuhwedi era batambisa esomesa hy'eyo ohuhongerese abo abahiiri abanafu mu hufugiirira Yesu ohweyongera ohuhola ebibi.

¹⁹ Basomesa abaatu mbo banafugiirira esomesa yaawe, baaja husuna edembe. Aye abasomesa abeene abo, bali n'esambo ejibulamo era abeene beedu b'ebyo ebibahola olwohuba omuutu aba mwidu w'ehiitu ehiba ni himunuga.

²⁰ Abasomesa abo baali banonohire ohunwa mu hibi olw'ohufugiirira Musengwa era Omunonosi weefe Yesu Kurisito. Aye bagamayo mu biitu ebi baali ni banonire, esambo jaawe naahani mbi ohuhiraho ng'olu jaali.

²¹ Hyahali hiraŋi singa sibafugiirira Yesu ohusinga ohumanya engira etuufu nga ko baaleha ohugendera mu biragiŋo bibye ebyawufu ebi gabaŋa.

²² Ehyo ehi bahola sihiri yibulafu w'engero ejibagera baati, "Embwa egaluhira ebirusi byayo." Era baati, "Embiiji eyi boogire, nindi yagamayo yegalangasa mu madosi."*

3

Ohugobola hwa Musengwa

¹ Aboluganda abahoda, yino bbaluŋa yange eyohubiri ohubanandiihira. Mu bbaluŋa jombi ngehisyeho ohubahebulisa amazima aga babasomesa ko munange ohuba n'engeri endani eyi mubinegaho.

* 2:15 2:15 Hub 22:4-35 * 2:22 2:22 Nge 26:11

² Nenda muhebulire ebi banaabbi abagwalaafu baaloma ko n'ebiragiro bya Musengwa era Omunonjosi weefe gaabaŋa n'abita mu bahwenda aba gatuma eyi muli.

³ Mu byosibyosi, muli n'ohumanya muuti mu ndaalo ej'ekomerero, ŋalibaaŋo abaatu abendula ebyawe hu waawe abalibabisyamo emoni olw'ohufugiirira amazima.*

⁴ Baliroma baati, "Gasuubisa ati aligobola aye lwahiina saagobola? Ohuŋwa mu mirembe j'abalata beefe eŋuma ehicuuhangaho, byosibyosi bihiiri ng'olu byali Hatonda n'atonda ehyalo!"

⁵ Aye abo ababatala benwitania hu biitu ebi bamanyire baati hale hale Hatonda galagira hulagira ng'egulu n'ehyalo bibaŋo. Era galagira amaaji gaŋwamo ehyalo hino era amaaji ago gasigala ni gahyeswanigirihiise.*

⁶ Amaaji ameene ago gabanda hiisi ŋaatu nga gasihiirisa ehyalo.*

⁷ Mu ngeri enyene eyi Hatonda gatondamo egulu n'ehyalo, nj'eyi aja hubisihiirisamo n'omuliro hu ludaalo olu alisalira abo abatamutya, omusango.

⁸ Aye bameeri simwibiriranga muuti eyiri Musengwa, oludaalo lulala luli hy'emyaha lukumi era emyaha lukumi jiri hy'oludaalo lulala. Byosibyosi byagagana mu moni jije.*

⁹ Abandi baŋeega baati mbo Yesu Musengwa aluyeeŋo ohugobola ng'olu gasuubisa. Aye abagumikiriza olwohuba sigenda muutu yesiyesi asihirihe aye hiisi muutu gebbwage alehaŋo ohuhola ebibi.

¹⁰ Cooka oludaalo olw'ohugobola hwa Musengwa, eŋuma alumanyire era aliija hy'omwibi. Hu ludaalo olwo ŋalibaŋo ohuwatuha ohw'amaani era omuliro gulyohya era gwasanuusa ebiitu ebiri mu bbanga. Ehyalo n'ebiitu ebirimo byosibyosi birisihiiriha.

¹¹ Obanga ebiitu ebyo byosibyosi bija husihiiriha, obulamu wenywe buseene huba w'engeri hi? Mwegenderese engeri eyi mugendamo. Obulamu wenywe buseene ohuba bugwalaafu era obuŋeesa Hatonda eŋono.

¹² Mwebisyenga muutyo ni muhuumirira ohugobola huhwe ng'olu gasuubisa. Muholenga muutyo gahagobola mangu, hu ludaalo olwo olu muliro gulyohya gwaguhulisa ebiitu ebiri mu bbanga.*

¹³ Aye huhuumiriye egulu n'ehyalo ebinyaaha ng'olu Hatonda gasuubisa era ehyo ni hihenire ohubaŋo, abaatu abalibamo balihola biruŋamu byereere.

¹⁴ Olw'ehyo, bahyange abahoda ng'olu muhuumiriye ebyo ohubaŋo, mwefeho Musengwa abagaane ni muŋumaho mbalo oba ebala lyosiryosi mu bulamu wenywe era ni muli bulala ni naye.

¹⁵ Mufaanie muuti Musengwa aluuye ohugobola olwohuba genda abaatu bebbwage batasihiiriha. Ebiitu bino mbebi mulebe yeefe omuhoda oyu balanga baati Pawulo, yeesi gabaŋandiihira n'atambisa amagesi aga Hatonda gaamuŋa.

¹⁶ Mu bigaŋandiiha mulimo ebiitu ebindi ebigosi ohutegeera, ebi abanubeebe banyonyola mu ngeri yaawe, nga beleetera abeene ohusihiiriha.

¹⁷ Olw'ehyo bahyange abahoda, ng'olu mumanyire ebiitu ebyo, mwehuume abaatu abo abatangondera Hatonda batababbaamya n'obudulingi waawe.

¹⁸ Aye mweyongere ohusangaasa Musengwa era Omunonjosi weefe Yesu Kurisito gaheyongera ohubaŋambira ehisasabirisi. Era mweyongere ohuba n'ehinani ehy'ohwenda ohumumanya ohuhiraho aŋo. Abaatu baŋe Yesu Musengwa eŋono emirembe n'emirembe. Amiina.

* 3:3 3:3 Yud 18 * 3:5 3:5 Tand 1:6-9 * 3:6 3:6 Tand 7:11 * 3:8 3:8 Zab 90:4 * 3:12 3:12 Yis 65:17; 66:22; Hub 21:1

Ebbaluṅa endaayi eya Yowaane Enyanjula

Ebbaluṅa ya *Yowaane* yino, Yowaane owaali omuhwenda wa Yesu nj'owayinandiha, ṅagati w'omwaha ogw'ataanu n'ecikumi oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Yowaane saalaga ati nj'owaṅandiha ebbaluṅa yino aye esuula endaayi yiraga yiiti ebi gaṅandiha gabyeboneraho n'emoni jije omwene (1:1-3). Abahugu mu by'Ebbayibbuli baneega baati Yowaane gaṅandiha ebbaluṅa yino n'ali mu hibuga Efeeso. Yowaane omwene oyo nj'owaṅandiha ebbaluṅa endaayi n'eyohubiri ko n'eyohudatu eja Yowaane.

Yowaane gaṅandiihira abafugiirira Kurisito bosibosi ebbaluṅa yino. Mu hiseera ehyo, abafugiirira Kurisito baali n'ebigosi ohuṅwa mu basomesa ab'obudulingi. Abasomesa abo baali bafugiirira baati Yesu gaali mu butuufu Hatonda aye sigaali muutu n'ali n'omubiri n'amafugi. C'ehifa Yowaane aloma ati geboneraho Yesu n'emoni jije era gamuṅambaho n'engalo jije (1:1-3).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Hirala hu bigendererwa by'ohuṅandiha ebbaluṅa yino (1:1-4)
2. Hatonda nj'enjase era huli n'ohugenda ng'olu Yesu gagendanga (1:5-3:10)
3. Ehiragiyo hy'ohwendananga (3:11-5:12)
4. Engohoba (5:13-21)

Hibono aleeta obulamu obutaṅwaṅo

¹ Hubaṅandiihira ebifa hu Hibono aleeta obulamu obutaṅwaṅo era owaaliṅo ko batonde ehyalo. Hibono oyo, efe hwaṅulira ebibono ebi galoma, hwamubona era hwamwetegeeresa hwahena hwamuṅambaho n'engalo jeefe. Ehyo c'ehigira hubuulira Amaṅuliro Amalaṅi agamuṅambaho.

² Hatonda gahwehula Hibono aleeta obulamu obutaṅwaṅo, hwamubonaho era huli bajulizi. Hubalomera hu biṅamba hu bulamu obutaṅwaṅo, obu muutu oyo owaṅwa eyiri Semwana gatwehwehulira.

³ Hubalomera hu oyo oyu hweboneraho n'emoni jeefe era oyu hwaṅulira n'atulabbira omwene, ko mwesi musobole ohutwenjimbaho mu huba bulala ni Hatonda Seefe ko n'Omwana wuwe, Yesu Kurisito.

⁴ Hubaṅandiihira ebiitu bino mwaheega ko hwesihwesi* hube basangaafu bugali weene.

Hugenderenga mu njase

⁵ Buno nj'obuhwenda obuhwaṅulira ohuṅwa eyiri Yesu Kurisito era hubalomera huuti; Hatonda ali hy'enjase emulihira abaatu era mu ye muṅuma hiirema hyosihyosi.

⁶ Singa huloma huuti huli bulala ni Hatonda aye ni hugendera mu hiirema, aṅo huba hudulinga era huba sihugendera mu mazima.

⁷ Aye singa hugendera mu njase ng'olu niye ali hy'enjase, ehyo hituleetera ohuba bulala n'abahyefe era amafugi ga Yesu Omwana wuwe gatwogaaho ebibi byefe byosibyosi.

⁸ Singa huloma huuti huṅuma hibi, huba hwedulinga hwabeene era huba huṅuma mazima.

* **1:4 1:4** Ebyaṅandihiwa ebindi biroma biiti "esangaalo lyenywe libe bitiirifu."

⁹ Aye hunafugiirira huuti huli n’ehibi, Hatonda asala emisango n’atehubbira era omwesigwa, aja hutusonija ahene atugwalaase.

¹⁰ Singa huloma huuti siholangaho hibi hyosihyosi, humufuula ohuba mudulingi era ehibono hihye hiba sihinuga bulamu weefe.

2

Kurisito nje Pulida weefe

¹ Baana bange abahoda, mbanandiihira hino ko mutabbenganga. Aye singa omuutu yesiyesi abbenga, huli n’atunjoserehesa eyiri Seefe, oyo nje Yesu Kurisito Omwawufu wuwe.

² Yesu Kurisito nj’atusano ebibi byefe, saatusano by’efe byonene aye n’ebyabaatu bosibosi hu hyalo.

³ Hunagondera ebiragiro bya Hatonda, hiba hiraga hiiti humumanyire.

⁴ Omuutu aloma ati amanyire Hatonda aye ndahole ng’olu biragiro bibye biroma, oyo aba mudulingi era n’anumamo mazima.

⁵ Aye omuutu yesiyesi agondera ehibono hya Hatonda, aba alaga ati amwenda* n’omwoyo mulala. Era ehyo nj’ehihutegeereraho huuti huli mu Hatonda.

⁶ Hiisi aloma ati ali bulala ni Hatonda, ali n’ohuba n’esambo hy’aja Kurisito.

Ehiragiro ehinyaaha

⁷ Bameeri bange abahoda, simbanandiihira hiragiro hinyaaha aye ehyene ehyo ehi baabalomera ohunwera erala mu hutandiha. Era ehiragiro ehyo nj’obuhwenda obu mwanulira.*

⁸ Aye mbanandiihira ehiragiro ehinyaaha era amazima gahyo gabonehera mu Kurisito ko n’obulamu wenywe olwohuba ebikolwa eby’ehiirema birihunwano era enjase yimuliha mu bulamu wenywe olw’ohwendana.

⁹ Omuutu yesiyesi aloma ati agendera mu njase aye n’acaawa mulebeewe aba ahiiri mu hiirema.

¹⁰ Hiisi owenda mulebeewe aba agendera mu njase era naba nabula ehimuleetera† ohubbenga.

¹¹ Aye hiisi acaawa mulebewe aba ahiiri mu hiirema era aba saamanyire eyi aba naali hutiina olwohuba hyamwigala emoni.

¹² Mbanandiihira enywe abaana bange abahoda, olwohuba hu lwa Yesu Kurisito, Hatonda gasonija ebibi byenywe.

¹³ Mbanandiihira enywe ba Bbaabba, olwohuba mumanyire oyo owaaliho ohunwera erala mu hutandiha hw’ehyalo. Era pandiihira enywe abavubuka olwohuba mwanangula Sitaani. Pandiihira enywe abaana abanjere olwohuba mumanyire Hatonda Seefe.

¹⁴ Pandiihira enywe abanangafu mu hufugiirira, olwohuba mumanyire owaaliho ohunwera erala mu hutandiha hw’ehyalo. Era pandiihira enywe abavubuka, olwohuba muli banywani mu hufugiirira hwenywe era ehibono hya Hatonda hiri mu bulamu wenywe era mwanangula Sitaani.

¹⁵ Olw’ehyo mbaloma ti simunembanga huhola ebibi n’ebiiu by’ehyalo hino ebitali birani. Singa omuutu yesiyesi anembanga hu huhola ebibi, aba sigenda Hatonda.

¹⁶ Olwohuba ebiiu by’ehyalo hino omuli ohululuhanira ebiiu n’ohuba n’emoni enyangu n’ohwehudumbasa, sibiŋwa yiwa Hatonda Seefe. Ebyo byosibyosi by’ehyalo hino.

* 2:5 2:5 Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti, *Hatonda amwenda.*

* 2:7 2:7 Yow 13:34 † 2:10 2:10

Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti saaletera abandi ohubbenga.

¹⁷ Ehyalo hino n'ebikolwa ebibi birinjwano aye ahola ebi Hatonda genda, alibaano emirembe n'emirembe.

Abanahania Kurisito

¹⁸ Baana bange abahoda, bino nj'ebiseera eby'ekomero. Era ng'olu mwanjira muuti anahania Kurisito ali huupi huuja, n'esaawa yino abanahania Kurisito baliyo bangi. Ehyo nj'ehi hutegeereraho huuti huli mu ndaalo ej'ekomero.

¹⁹ Abaatu abo abanahania Kurisito, batunjwamo olwohuba sibaali bahyefe. Singa baali bafugiirira bahyefe hani sibatunjwamo. Aye ohutiina hwawe hwalagira erala huuti nabula wayire mulala hu bo owaali owahyefe.

²⁰ Aye mwesimwesi mwasuna Omwoyo Omutukuvu ohunjwa eyiri Kurisito era mumanyire amazima.

²¹ Simbandihira olwohuba ti simumanyire mazima; mugamanyire era ebula budulingi obunjwa mu mazima.

²² Nj'ani omudulingi? Nj'oyo aloma ati Yesu sinje Kurisito oyu bafujaho amate ohunonola abaatu. Omuutu aloma atyo aba mulabe wa Kurisito era aba amunahania ohuba Mwana wa Hatonda.

²³ Nanuma owegaana Omwana wa Hatonda gaaba bulala ni Hatonda Seefe era hiisi afugiirira Omwana aba afugiirira ni Hatonda Seefe.

²⁴ Olw'ehyo musigale ni mufugiirira ebi babasomesa hu Kurisito mu hutandiha. Munahola muutyo, muja husigala ni muli bulala ni Hatonda Seefe n'Omwana wuwe.

²⁵ Era Yesu Kurisito gaatusubisa obulamu obutanjwano.

²⁶ Mbandihira bino byosibiyosi olwohuba eriyo abo abenda ohubabbaamya.

²⁷ Aye enywe, Kurisito gaba Omwoyo wuwe era simwetaga muutu obundi yesiyesi ohubasomesa. Omwoyo Omutukuvu oyo abasomesa hu hiisi hiitu era ng'olu ali w'amazima, mu niye mubula budulingi era mweyongere ni muli mu Kurisito oyo. Olw'ehyo musigale ni muhifugiirira Kurisito ng'olu Omwoyo wuwe abasomesa.

²⁸ Ale naahani, baana bange abahoda, mweyongere ohuba bulala ni Kurisito, ko mube bagumu era esoni jitabanamba n'agobooye.

²⁹ Ni muba ni muhimanyire muuti Kurisito mwawufu, ale muhimanye muuti hiisi ahola ebirujamu mu moni ja Hatonda aba mwana wuwe.

3

Abaana ba Hatonda

¹ Ale mubone ng'olu hiri hy'amaani ohuba ti Hatonda Seefe gaatanjwerekhesaho ohwenda huhwe hwosihwosi, gaatufuula baana babe. Mu butuufu ehyo nj'ehi huli! Hiri hiityo olwohuba abaatu sibamutegeera era hwesi nj'ehigima ni batatutegeera.

² Bameeri bange abahoda, naahani huli baana ba Hatonda wayire hatyane ahiiri hutuhwehulira hiina ehi huliba. Aye humanyire huuti Kurisito n'aligobola, huliba hya niye olwohuba huliba humubona moni hu moni.

³ Era hiisi muutu asubira ehyo, ali n'ohwegwalaasa abe mwawufu ng'olu Kurisito ali.

⁴ Hiisi ahola ehibi aba abbwagire amagambi ga Hatonda era mu butuufu oweene, ehibi nj'ohujeema wabbwaga amagambi.

⁵ Aye enywe muhimanyire muuti Kurisito gaaja ohututusaho ebibi era enjuma hibi ehi gaahola.

⁶ Olw'ehyo omuutu yesiyesi anaba bulala ni Kurisito sigeyongera huhola ebibi. Era oyo atiina mu moni n'ahola ebibi aba saabonangaho hu Kurisito oba saamanyire ati Mwana wa Hatonda.

⁷ Baana bange abahoda, omuutu yesiyesi saababbaamyanga ohunjwa hu mazima. Olwohuba oyo ahola ebirujamu aba mulujamu ng'olu Kurisito ali mulujamu.

⁸ Era oyo ahola ebibi, aba wa Sitaani olwohuba ohuŋwera erala mu hutandiha, Sitaani mubbengi. C'ehifa Omwana wa Hatonda gaaja ohusihiirisa ebikolwa bibye.

⁹ Enjuma muutu yesiyesi owafuuha omwana wa Hatonda oweyongera ohuhola ebibi olwohuba embeera ya Hatonda yiba yiri mu bulamu wuwe.

¹⁰ Hino nj'ehihumanyiraho abaana ba Hatonda n'aba Sitaani, hiisi muutu atahola ebiruŋamu oba atenda mulebewe, oyo saaba mwana wa Hatonda.

Mwendanenga

¹¹ Obuhwenda obu mwanjulira ohuŋwa mu hutandiha buli buuti; hwendanenga.*

¹² Mutaba hya Kayini owaleha Sitaani ganuga obulamu wuwe, ng'amuleetera ohwita Abbiri mugandawe. Ehyo gahihola olwohuba ebikolwa bibye byali bibi aye ebya mugandawe ni biri biruŋamu.*

¹³ Aboluganda, hitabenjunjisanga singa abaatu babacaawa.

¹⁴ Ni huba ni hwenda abahyefe, ehyo hituleetera ohumanya huuti hwanjwa mu hufa hwasuna obulamu obutanwanjo. Omuutu yesiyesi atenda wahye aba ahiiri mu hufa.

¹⁵ Hiisi acaawa mulebewe aba mwiiti. Era muhimanyire muuti enjuma mwiiti yesiyesi ali n'obulamu obutanwanjo.

¹⁶ Ahabonero ahatulaga haati Yesu Kurisito atwenda, genayo gaatufiirira. Era hwesi hwenengayo ohwenda abahyefe n'omwoyo mulala.

¹⁷ Singa njabaano omulebe omuninda aye nga saafayo hu oyo anjuma haatu hosihosi aha genambaho, asobola atye ohwebuuja ati mbo genda Hatonda?

¹⁸ Baana bange abahoda, hutendananga mu bibono bubono byonene aye mu bikolwa nomu mazima.

¹⁹ Humanyira hu c'ehyo huuti huli baana ba Hatonda era hituleetera emiyaaya ni huba mu moni jije ni husaba.

²⁰ Hiri hiityo olwohuba mula hunanjulira ni njalijo ehitulumiirisa mu myoyo jeefe, humanya huuti Hatonda ahira byosibyosi obubbala era amanyire ebiri mu myoyo jeefe.

²¹ Bameeri bange abahoda, emyoyo jeefe jinaba ni jitatulumirisa, huba bagumu mu moni ja Hatonda.

²² Aja hutunja hiisi ehi husaba olwohuba huŋamba ebiragiyo bibye era huhola ebimusangaasa.

²³ Ehiragiyo ehi Hatonda gaatunja c'ehino; ohufugiirira Yesu Kurisito Omwana wuwe n'ohwendananga ng'olu gaatulagira.*

²⁴ Abo abanamba ebiragiyo bya Hatonda baba bulala ni naye. Era Omwoyo wuwe oyu gatunja ohumenya mu myoyo jeefe atuleetera ohumanya huuti amenya mu bulamu weefe.

4

Omwoyo ow'amazima n'obwobudulingi

¹ Bameeri bange abahoda, simufugiiriranga hiisi somesa eyiba ni yibaluhireno aye mugesyengaho ohumanya oba yinjwa yiwa Hatonda oba bbe, olwohuba njalijo abanaabbi bangi ab'obudulingi abahwene ehvalo hyosihyosi.

² Engeri ey'ohumanya hanye omuutu ali n'Omwoyo wa Hatonda nje yino; anafugiirira ati Yesu Kurisito gasaaliwa hy'omuutu, oyo Omwoyo wa Hatonda aba nj'amulunanya ohuloma atyo.

³ Aye hiisi aloma ati Yesu Kurisito ganjuma mubiri hy'ogwomuutu, oyo Omwoyo wa Hatonda sinje aba n'amulomya atyo. Era omwoyo ogunahania Kurisito ugu mwanjulira muuti guja hubaluuhano era njahani gulinjo mu hvalo muno.

* 3:11 3:11 Yow 13:34 * 3:12 3:12 Tand 4:8 * 3:23 3:23 Yow 13:34; 15:12,17

⁴ Aye baana bange abahoda, muli baatu ba Hatonda era mwanjangu abasomesa abo ab'obudulingi, olwohuba Hatonda ali mu nywe ahira oyo ali mu hyalo amaani.

⁵ Abasomesa abo sibamanyire Hatonda era ebi baloma bya hu hyalo huno c'ehigima abaatu babanjulirisa.

⁶ Aye efe huli baatu ba Hatonda era oyo amumanyire atunjulirisa. Abo abatamwenda, sibatunjulirisa. Hu ehyo nj'ehihutegeereraho Omwoyo ow'amazima n'omwoyo gwa Sitaani ogw'obudulingi.

Ohwenda hwa Hatonda

⁷ Bameeri bange abahoda, hwendanenga, olwohuba ohwendana hunjwa eri Hatonda era hiisi muutu hu nywe owenda owahye aba mwana wa Hatonda era aba amumanyire.

⁸ Oyo atenda bahye aba saamanyire Hatonda, olwohuba hiisi ehi Hatonda ahola, ahihola olwohuba genda abaatu.

⁹ Hatonda galaga ati atwenda olu gatuma Omwana wuwe omulala wogobbo hu hyalo, ko hwahasuna obulamu obutanjwanjo.

¹⁰ Ohwo nj'ohwenda. Sihiri ti efe ndiife ohwasooka ohwenda Hatonda aye niye gatwenda, gatunja Omwana wuwe ohuba enjongo olw'ebibi byefe.

¹¹ Bameeri bange abahoda, ng'olu Hatonda gatwenda ohwaga anjo, hwesi hwenda-nenga.

¹² Nabula owaali n'aweene hu Hatonda aye ni huba ni hwendana, Hatonda aba ali mu efe era ohwendana ohwo huba huli huhulira erala mu efe.

¹³ Humanyire huuti huli bulala ni Hatonda era yeesi ali bulala ni neefe, olwohuba gatunja Omwoyo wuwe.

¹⁴ Era efe ehi hwabona c'ehi hulomera abandii huuti Hatonda seefe gatunja Omwana wuwe ohuba Omunonjosi w'abaatu bosibosi.

¹⁵ Hiisi afugiirira ati Yesu Mwana wa Hatonda, aba bulala ni Hatonda era Hatonda yeesi aba bulala ni naye.

¹⁶ Humanyire ng'olu Hatonda atwendamo era humwesiga olw'ohutwenda.

Hiisi ehi Hatonda ahola, ahihola olwohuba genda abaatu era owenda abahye aba bulala ni Hatonda, ni Hatonda yeesi aba bulala ni naye.

¹⁷ Mu ngeri eyo, ohwendana hwefe huli huhulira erala era ehyo hija hutunja obugumu hu ludaalo olu Hatonda alisaliraho omusango olwohuba hwebisya hya Yesu mu hyalo muno.

¹⁸ Omuutu amanyire ati Hatonda amwenda saaba n'ehi atya olwohuba ohutya n'ohwenda sibanjambagana era omuutu oyo sigeralihirira ati baja humuboneres. Singa geralihirira hiba hiraga hiiti ahiiri hweyiniha mu hwenda hwa Hatonda, olwohuba ohwenda hutusanjo ohutya.

¹⁹ Hwenda abahyefe olwohuba Hatonda nj'owasooka ohutwenda.

²⁰ Singa omuutu aloma ati genda Hatonda aye n'atenda mulebewe, omuutu oyo aba mudulingi, olwohuba oyo aba n'atenda owahye oyu abonaho anjanga atye ohwenda Hatonda oyu atabonangaho?

²¹ Yesu gatunja ehiragiho ati hiisi owenda Hatonda, ali n'ohwenda omuutu wahye.

5

Obunjangusi weefe

¹ Hiisi afugiirira ati Yesu nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonjola abaatu, oyo aba mwana wa Hatonda. Hiisi owenda omusaaye aba genda n'omwana wuwe yeesi.

² Olw'ehyo hunenda Hatonda era hwanjamba ebiragiho bibye, ehyo hiba hiraga hiiti hwenda abaana babe bosibosi.

³ Ohwenda Hatonda hitegeesa ohunamba ebiragiro bibye era ebiragiro bibye byangu,

⁴ olwohuba hiisi afuuha mwana wa Hatonda, anangula ebibi by'ehyalo hino. Hunangula ebibi hu lw'ohumufugiirira.

⁵ Nj'ani anangula ebibi by'ehyalo hino? Nj'oyo afugiirira ati Yesu Mwana wa Hatonda.

⁶ Yesu Kurisito gaaja mu hyalo muno gabatiziwa mu maaji era gafa olw'ebibi byefe. Sigaaja gabatiziwa hyonene aye gahena gaatuifiirira. Era Omwoyo Omutukuvu mujulizi w'ebiiitu ebyo olwohuba nj'otuhwehulira amazima aganamba hu Hatonda.

⁷ Ebiitu biri bidatu ebinayo obujulizi,

⁸ Omwoyo Omutukuvu, ohubatiziwa mu maaji era n'amafugi gage agajjuha olu gafa hu musalabba. Era ebidatu ebyo bihasa ehiitu hirala biiti Yesu Mwana wa Hatonda.

⁹ Ng'olu hufugiirira ebi baatu baloma, ale hufugiirire ebi Hatonda aloma hu Mwana wuwe Yesu Kurisito.

¹⁰ Hiisi afugiirira Omwana wa Hatonda, amanyire ati ebiitu ebyo bituufu. Era abo abatafugiirira ebyo ebinamba hu Mwana wuwe, bafuula Hatonda ohuba mudulingi, olwohuba sibafugiirira ebi aloma hu Mwana wuwe oyo.

¹¹ Hatonda aloma ati gaatunja obulamu obutanwanjo era hubusuna ohubita mu Mwana wuwe oyo.

¹² Hiisi muutu afugiirira Omwana wa Hatonda ali n'obulamu obutanwanjo aye oyo atamufugiirira abunuma.

Ebibono ebigohoba

¹³ Pandiihira enywe abafugiirira muuti Yesu Mwana wa Hatonda mwahamanya muuti muli n'obulamu obutanwanjo.

¹⁴ Huli n'obugumu hunatiina mu moni ja Hatonda olwohuba atunja hiisi ehi humusunga, kasita hinaba mu husiima huhwe.

¹⁵ Era hunaba ni humanyire huuti anulira ohusaba hwefe, anjo hwehasa huuti aja hutunja ebyo ebi huba ni humusungire.

¹⁶ N'obonanga owahyo n'ahola ehibi ehitamuleetera hufa, omulomberanga Hatonda amunje obulamu obutanwanjo. Hino hinamba hu abo abahola ehibi ehitaleeta hufa. Nalinjo ehibi ehireeta ohufa. Sindoma hulomberanga ehiitu hyehyo.*

¹⁷ Hiisi hikolwa ehibi, hibi aye nalinjo ehibi ehitaweramo muutu hufa.

¹⁸ Humanyire huuti hiisi owafuuha omwana wa Hatonda sigeyongera ohuhola ehibi olwohuba Yesu Omwana wa Hatonda amuhuuma, Sitaani atamwosaho habi.

¹⁹ Humanyire huuti huli baana ba Hatonda wayire ehyalo hyosihyosi hiri njaasi w'obunugi wa Sitaani.

²⁰ Humanyire huuti Omwana wa Hatonda gaaja mu hyalo muno era gaatuleetera ohumanya Hatonda ow'amazima. Era huli bulala ni Hatonda oyo ow'amazima olwa Yesu Kurisito Omwana wuwe. Era Hatonda oyo ow'amazima, nj'agaba obulamu obutanwanjo.

²¹ Olw'ehyo baana bange abahoda, mwenjalamenga ohujumirya ebiitu ebibbote.

* **5:16 5:16** Abaatu abahira obungi banjeega baati ehibi ehireeta ohufa, hy'ohutafugiirira Kurisito.

Ebbaluṅa eyohubiri eya Yowaane Enyanjula

Ebbaluṅa ya *Yowaane* yino, Yowaane omuhwenda wa Yesu nj'owayinandiha, nagati w'omwaha ogw'ataanu n'ecikumi oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Yowaane saalaga ati nj'owanandiha ebbaluṅa yino aye geranga ati gaali mutangirisi. Yowaane ganandiha ebbaluṅa yino n'ali mu hibuga Efeeso.

Mundoma ey'ohubbumbirya, Yowaane aloma ati anandihiira omuhasi omutobole ko n'abaana babe. Hamunga gaali aloma hu hibubbu hy'abafugiirira Kurisito. Ehi-gendererwa hya Yowaane ohuṅandiha ebbaluṅa yino, hyali hugumya abafugiirira Kurisito n'ohubalabula ohwehuuma abasomesa ab'obudulingi.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Obuheese (1:1-3)
2. Ehiragiyo hy'ohwendananga (1:4-6)
3. Ohulabula ohuṅamba hu basomesa ab'obudulingi (1:7-11)
4. Engohoba (1:12-13)

Enyanjula

¹ Ese omutangirisi, pandiihira ewe omuhasi* oyu Hatonda gatobola ko n'abaana babo aba nenda obugali. Sindiise seenene abenda aye ni naabo abamanyire amazima boosi babenda,

² Olwohuba amazima aga hwafugiirira sihuja huleheraṅo ohugafugiirira emirembe n'emirembe.

³ Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito Omwana wuwe batuṅambire ehisasabirisi era batuṅenga emiyaaya mu mazima nomu hwendana.

Amazima n'ohwenda

⁴ Hyasangaasa ni nanulira ti balala hu baana babo bafugiirira amazima, ng'olu Hatonda Bbaabba gaatulagira.

⁵ Olw'ehyo, ewe omuhasi omuhoda, sikuṅandihiira hiragiyo hinyaaha aye ehyo ehi batuṅa hale n'atulagira hwendanenga.*

⁶ Ohwendana hitegeesa ohugondera amagambi ga Hatonda. Ng'olu mwanulira ehiragiyo ehyo ohuṅwera olu mwafugiirira Yesu, ehiragiyo hihye hiri ti mwendanenga.

⁷ Hiri hiityo olwohuba abasomesa ab'obudulingi bahwene ehyalo hyosihyosi. Basomesa baati Yesu Kurisito sigafuaha muutu era sigasaaliwa. Omuntu asomesa atyo, aba adulinga era aba mulabe wa Kurisito.

⁸ Olw'ehyo, mwehuume ko mutafiirwa ehi mwafululuhanira† ni muṅeeresha Hatonda aye musune omugabo mu wiijufu ogu gabasuubisa.

⁹ Hiisi muutu alehaṅo ohufugiirira ebiṅamba hu Kurisito ng'olu bamusomesa, oyo saaba n'ahiiri bulala ni Hatonda.

¹⁰ Omuntu yesiyesi asomesa eby'obudulingi, simumusangaliranga nomu mago genywe.

¹¹ Oyo amusangalira aba ali bulala ni naye mu bikolwa bibye ebibi.

¹² Ndi n'ebingi eby'ohuhuṅandihiira aye olwohuba suubira ohuuja eyo kuboneho era huṅaye hwahasangaalira ṅalala.

¹³ Abaana ba mugandawo aba Hatonda gatobola, boosi bahuhehiseho.

* **1:1 1:1** Bangi bajeega baati hwali hubbumbirya mu hifo hy'ohuloma oti ehubbubbu hy'abafugiirira. * **1:5 1:5** Yow 13:34; 15:12,17 † **1:8 1:8** Oba ehi hwafululuhanira.

Ebbaluṅa eyohudatu eya Yowaane Enyanjula

Ebbaluṅa ya *Yowaane* yino Yowaane owaali omuhwenda wa Yesu nj'ogayinandiha ṅagati w'omwaha ogw'ataanu n'ecikumi oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Yowaane saalaga ati nj'owaṅandiiha ebbaluṅa yino aye geranga ati gaali mutangirisi. Yowaane gaṅandiiha ebbaluṅa yino n'ali mu hibuga Efeeso.

Ebbaluṅa yino gayinandihiira omusinde oyu baali ni balanga baati Gaayo. Yowaane aloma ati Gaayo gaali meriwe era gaali n'omwoyo mulani ni ganirisanga abageni.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Ohwanjula (1:1)
2. Ahubbirisa Gaayo era amusunga ohweyongera ohwanirisanga abageni (1:2-8)
3. Yowaane aloma hu Diyotireefe ni Demetiriyo (1:9-12)
4. Engohoba (1:13-14)

Enyanjula

¹ Ese omutangirisi, kuṅandihira ewe Gaayo oyu nenda n'omwoyo gwange gwosig-wosi.

² Meeri yange, kulombera ekabi ebiitu bihutiinire bulani era weyongere ohuba bulala ni Hatonda mu bulamu wuwo.

³ Nasangaala bugali abalebe mu Yesu ni baaja batuṅayira ng'olu ohigumiiye hu mazima agaṅamba hu Yesu.

⁴ Ejuma ehisangaasa hy'ohuṅulira ti abaana bange bahigendera mu mazima.

Ebirani bya Gaayo

⁵ Wahyange, oholire bingi n'oyeeda aboluganda wayire abandi baba bageni n'otabamanyire. Ebikolwa bibyo biraga biiti oli mwesigwa.

⁶ Abalebe aba wana obuyeedi baatuṅayira engeri eyi wendamo abafugiirira Kurisito bahyo. Era neyongera ohuhusunga ti weyongere ohuyeeda abaatu hy'abo ohweyongera mu lugendo lwawe.

⁷ Abalebe abo bagenda ni banjeeresa Yesu Kurisito era sibasuna buyeedi ohuṅwa mu batafugiirira Kurisito.

⁸ Olw'ehyo hirani ohuhuuma abaatu hy'abo mu mago geefe olwohuba huba hutambira ṅalala ni nabo mu hubuulira Amanṅuliro Amalani.

Diyotireefe ni Demetiriyo

⁹ Naṅandiihira ehubbubu hy'abafugiirira Kurisito hu hiitu c'ehyene aye Diyotireefe olw'ohwenda ohuba omutangirisi waawe siganulirisa byange.

¹⁰ Era atiinire n'atulomaho ubi. Olw'ehyo, keesi ni nahaaje eyo nahalome mu lwijuuye hu ebi ahola. Saahoma hu hy'ohutuṅaha esiro hyonene cooka era sigenda n'ohusangaalira abageni ababahyalira. Nindi abo ababasangaalira ahena gababbinga banwe mu hibubbubu hy'abafugiirira.

¹¹ Wahyange omuhoda, otebisyanga hya niye aye weyongere ohuhola ebirani. Oyo ahola ebirani, ebikolwa bibye biraga biiti mwana wa Hatonda. Aye ahola ebibi, ebikolwa bibye biraga biiti saamanyire Hatonda.

¹² Abaatu bosibosi baloma birani byereere hu Demetiriyo era ebi baloma by'amazima olwohuba ebyene byeraga. Hwesi humulomaho birani era ng'olu omanyire efe ebi huloma biba by'amazima.

Engohoba

¹³ Ndi n'ebingi eby'ohuhunandiihira aye ebbaluja siyihena.

¹⁴ Suubira ohuuja eyo mangu kuboneho, hunaye moni hu moni.

¹⁵ Hatonda ahuje emiyaaya. Abameeri babo bahuheehiise. Keheeseho hiisi mulala hu bameeri beefe.

Ebbaluḡa ya Yuda Enyanjula

Ebbaluḡa ya *Yuda* owayiḡandiiha baali bamulanga baati Yuda. Yuda geromaho ati gaali muganda wa Yakobbo muganda ya Yesu. Sihimanyiheene oba ebbaluḡa yino yaali ya hibubbu hy'abafugiirira Kurisito. Aye hitegereheha hiiti mu bagayiḡandihira mwalimo Abayudaaya, olwohuba aloma hu biri mu Ndagaano Ekayire. Ne gayiḡandiihira "enywe mwesimwesi abahoda ba Hatonda Seefe era aba galanga era aba ahuma olw'ohufugiirira Yesu Kurisito" (1). Era hiboneha oti gayiḡandiiha mu mwaha ogw'enkaaga oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito.

Ehigendererwa hy'ohuḡandiiha ebbaluḡa yino, gendire ohulabula abafugiirira Kurisito hu biḡamba hu basomesa ab'obudulingi (Yuda 4). Aloma hu byaliḡo mu Ndagaano Ekayire ng'ehyohuboneraho. Ebbaluḡa yino, efaananaho n'ebbaluḡa ya Peetero eyohubiri (Peet 2:1).

Ebiri mu bbaluḡa yino mu buupi

1. Yuda geyanjula (1-2)
2. Ohwehuuma abasomesa ab'obudulingi (3-4)
3. Ehy'ohuboneraho ohuḡwa mu Ndagaano Ekayire (5-16)
4. Ehyohuhola hu biḡamba hu hulabula (17-23)
5. Agohoba n'ajumirya Hatonda (24-25)

¹ Ndiise Yuda omuḡeeresa wa Yesu Kurisito era mulebe ya Yakobbo. Pandiihira enywe abahoda ba Hatonda Seefe era aba galanga era aba ahuma olw'ohufugiirira Yesu Kurisito.

² Ehisasabirisi n'emiyaya n'ohwenda ohuḡwa eyiri Hatonda, byeyongere ohuba ni nenywe.

Abasomesa ab'obudulingi

³ Abaatu ba Hatonda abahoda, wayire naali nendire ohubaḡandiihira hu hunoḡoha ohu hwasuna, mula pulira ti hiraḡi mbaḡandiihire ni mbagobosamo amaani mweyongere ohuḡiriḡania esomesa ey'obudulingi olw'ohufugiirira ohu Hatonda gaḡambya abaatu babe omulundi mulala gwoḡene nga biḡwa.

⁴ Hiri hiityo olwohuba eriyo abaatu abatatyā Hatonda abaamomoka babengiramo mu hyama n'esomesa ebbaamyā. Abaatu abo basomesa baati mbo ehiasabirisi hya Hatonda hibaḡa ehiale ohweholera obuhwedi era sibafugiirira baati Yesu Kurisito nje Musengwa era aḡuga. Ebyaḡandiihira bibalomaho biiti abo baahena hale ohubasalira omusango.

⁵ Wayire ebiitu bino mubimanyire, nenda ohubahebulisa ti Musengwa* gatusa Abayisirayiri e Misiri ne oluvanyuma gasihiirisa abo abatafugiirira bibye.*

⁶ N'abamalayika abajeema, Hatonda gabadanya mu komera eyo mu hiirema ni babasidiihire n'enjegere eyi bali ohwola hu ludaalo olw'ekomero olu alisaliraho omusango.

⁷ Mu ngeri n'enyene, abaatu b'e Sodoma n'e Gomora ko n'ebibuga ebindi eby'ohumulirano, baahola obuhwedi owa hiisi ngeri. Hatonda gabasiihira era ehyo hiriḡo ng'ehyohuboneraho ti abo abajeemu balibadanya mu muliro eyi baligada emirembe n'emirembe.*

* 1:5 1:5 Ebyaḡandiihira ebindi biroma biiti Yesu Musengwa. * 1:5 1:5 Huḡ 12:51; Hub 14:29-30 * 1:7 1:7 Tand 19:1-24

⁸ Abaatu abo abatatyia Hatonda, mu ngeri nj'enyene eyo boosi bahola obuhwedi olwohuba mbo baasuna ohwolesewa Hatonda gaabafugiirira ohuhola ebiitu hy'ebyo. Abaatu abo bajeemera Hatonda era baloma ebibono ebibi hu bitonde ebyomwigulu.

⁹ Cooka ni Mikayiri omuhulu w'abamalayika ni gaali n'ahaabira ni Sitaani omulambo gwa Musa, malayika oyo sigamusalira musango aye gamuloma ti, "Hatonda ahugudye!"*

¹⁰ Aye abaatu abo, bafodogola ebyo ebi batamanyire era bali hy'esolo ejijuma hutegeera. Bahola ebiitu ebibaleetera ohusihiiraha olwohuba hiisi ehi epeega yaawe yibaloma ohuhola nj'ehi bahola.

¹¹ Jibageene, olwohuba banjambire esambo ja Kayini oweeta Abbiri mugandawe. Baluluhanira ebbeesa hya Bbalamu era hya Koora owasihiiraha olw'obujeemu wuwe, mu ngeri nj'enyene boosi balibasihiirisa.*

¹² Abaatu abo bali hy'ehiitu ehy'embihho hu hiinjulo hyenywe ehy'ohuhebuliriraho Yesu Musengwa, banjuma hwenomeha mu bulamu waawe. Era banjuma n'esoni, bali hy'abaayi abafa hu bida byawe mu hifo hy'ebisolo ebibaaya. Bali hy'ebireri ebidumbadumbana aye sibitonyesa fula. Bali hy'emisaala ejitaama bibala mu biseera byajo era jooma ohunjwera erala njaasi hu biholo.

¹³ Abaatu abo bali hy'ebimoto by'amaaji hu nyanja era hy'amaaji amadumbuuhi n'esambo jaawe jijambya esoni. Bali hy'emunyeenye eji otanjanga hwesiga ohuhulagirira eyi oja. Baja hubanjindiha mu hiirema babe eyo emirembe n'emirembe.

¹⁴ Enoka owaalino mu mulembe ogwomusanvu ohunjwa hu Adamu, galoma hu baatu abo ati, "Musengwa alijja n'abamalayika babe eduuli,"*

¹⁵ ohusalira abaatu bosibosi abatatyia Hatonda omusango olw'ebibi ebi bahola mu ngeri ey'ohutatyia Hatonda n'olwebibono byosibyosi ebi bamulomaho."

¹⁶ Abaatu abo, basiiba bemulugunya era ni bendula ebibi hu baatu. Benjira baati mbo nj'abahihenaho era bahiina abaatu abandi olw'ohwenda ohubasunaho ehi baba ni benda.

Ohulabula n'ohulaabbira

¹⁷ Aye balebe bange abahoda, muhebulire ebi bahwenda ba Musengwa weefe Yesu Kurisito baaloma.

¹⁸ Babalomera baati, "Mu ndaalo ej'ekomererero, njalibaano abaatu abalibanyooma era abaligondera ohwegomba hwawe ohubi ohw'omubiri."

¹⁹ Era abaatu abo, nj'abali huleetanga ohwesalamo mu nywe olw'ohwegomba hwawe ohubi era banjuma Omwoyo Omutukuvu mu bulamu waawe.

²⁰ Aye enywe balebe bange abahoda, mweyongere ohuhula mu hufugiirira hwenywe era mulombenga Hatonda mu maani g'Omwoyo Omutukuvu.

²¹ Mugumire hu hugendera mu hwenda hwa Hatonda ni mulindirira Musengwa weefe Yesu Kurisito ohubanja obulamu obutanjwano.

²² Munjambirenga abafugiirira Yesu ehisa, abo ababa ni bali n'ohubusabuusa mu bulamu waawe.

²³ Abandi mubanjulenga ohunjwa mu muliro; n'abandi mubanjambirenga ehisa era ehyo muhiholenga n'ohwegenderesa cooka mucaawenga esambo jaawe embi.

Ohuseebula

²⁴ Ale njahani munjenga Hatonda weefe enono, oyo asobola ohubahuuma ndimugwa era gabengisa mu nono lirye ni munjumaho mbalo era ni muli n'esangaalo.

²⁵ Era abaatu ni babita mu Yesu Kurisito Musengwa weefe banjenga Hatonda era Omunonjosi weefe enono olwohuba nj'omulala yenene. Ye nj'omwene bunjangi,

* **1:9 1:9** Mag 34:6; Dan 10:13,21; 12:1; Zak 3:2; Hub 21:7 * **1:11 1:11** Tand 4:3-8; Hub 22:1-35; 16:1-35 * **1:14 1:14** Tand 5:18,21-24

nj'anuga, nj'owaaliŋo ohuŋwa ahale nahale, aliŋo hatyane era nj'aja hubaŋo emirembe n'emirembe. Amiina.

Ebiitu ebi Yesu gahwehulira Yowaane Ohuhwehula Enyanjula

Ehitabo hino *Ohuhwehula* nj'ehisembayo mu Ndagaano Epyaha. Era nj'ehyasembayo nomu huṅandiiha. Yowaane owaali omuhwenda wa Yesu nj'owahinṅandiiha mu mwaha ogw'ecenda n'etaanu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito (1:1). Era Yowaane omwene oyo nj'owaṅandiiha Amaṅuliro Amalaṅi n'ebbaluṅa endaayi n'eyohubiri n'eyohudatu eja Yowaane. Oyo nj'owaali omwegi wa Yesu omuhoda (Yow 13:23). Gaṅandiiha ehitabo hino n'ali hu hizinga Patimo eyi bamusidihira olw'ohubuulira Amaṅuliro Amalaṅi aga Yesu Kurisito (1:9).

Yowaane gaṅandiiha ebbaluṅa yino ohugumya abafugiirira Kurisito basigale ni bali besigwa eyiri Yesu Kurisito olwohuba ali huupi hugobola (1:3; 22:7). Gayinṅandiihira abafugiirira Kurisito ohuhirira erala ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito omusanvu (2-3). Yowaane omwene aloma ati ebi galoma byali bunaabbi (1:3). Ehitabo hino mu ngeri nyingi hifaananaho n'ebiri mu Ndagaano Ekayire (Zak 6:1-8; Huṅ 7-8). Ehitabo hino hiroma hu biṅamba hu komerero y'ehyalo, hu buṅangusi wa Yesu era abo abaja huṅangula baja huba ni Yesu emirembe n'emirembe. Leha ehitabo hino hihulabule era hihene hihuleetere ohusuubira ti Yesu agobola mangu.

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Engeri eyi Yowaane gasuna obunaabbi buno (1:1-1:20)
2. Obuhwenda eyiri ebibbubbu omusanvu eby'abafugiirira Kurisito (1:1-3:22)
3. Obubonero musanvu (4:1-8:5) n'amagwala musanvu (8:6-11:19)
4. Olutalo ṅagati w'Omwana n'ogusota (12:1-14:20)
5. Ebibya omusanvu eby'obusungu wa Hatonda (15:1-16:18)
6. Hatonda aṅangula abalabe mwigulu (17:1-20:15)
7. Egulu n'ehyalo ehinyaaha (21:1-22:21)

Enyanjula

¹ Hino nj'Ehitabo hy'ebibono ebi Yesu Kurisito gahwehulira Yowaane. Hatonda gaṅa Yesu ebibono bino biṅange ohwola eri abaatu babe bamanye ebyali ni bija hubaṅo mu hiseera ehitali hya ṅale era Yesu gaatuma malayika eri Yowaane omuṅeeresa wuwe abimulomere.

² Yowaane yeesi abiroosa byosibyosi ng'olu gabibona era aṅandiiha obuhwenda buno obuṅwa eri Hatonda n'ebiiitu byosibyosi ebi Yesu Kurisito gaamuhwehulira.

³ Gesiimire oyo anasomerenga abaatu ebibono bino eby'obunaabbi era besiimire abanabinṅulirenga baahena baabinṅamba mu mwoyo! Hiri hiityo olwohuba ehiseera hy'ohwolerera hwabyo hinatere ohwola.

Obuheese eri ebibbubbu omusanvu eby'abafugiirira

⁴ Ndiise Yowaane abanadiihira enywe abomu bibbubbu omusanvu eby'abafugiirira Kurisito ebiri mu twale ly'Asiya. Hatonda owaaliṅo ohuṅwa ahale nahale, aliṅo hatyane era aja hubaṅo emirembe n'emirembe, n'ali ṅalala n'emyoyo omusanvu* ejiri mu moni w'etebe yiye ey'obuṅugi,

⁵ ko ni Yesu Kurisito nasoswe mu hulamuha ohwa bosibosi, aloma ebituufu hu Hatonda era nga nj'omuṅugi ali n'obuṅangi hu baatu bosibosi hu hyalo,

* **1:4 1:4** emyoyo omusanvu hitegeesa: Omwoyo Omutukuvu.

babanjambire ehisasabirisi era babanje emiyaaya. Enono n’obunangi bibe eri Yesu Kurisito oyo atwenda obugali era owaatufiiririra gatunonola mu bibi byefe,

⁶ gaahena gatufuula abaatu babe era abanjeeresa ba Semwana era Hatonda weefe, emirembe n’emirembe. Amiina.

⁷ Ale ni mwetege!

Kurisito oyu mbalomera

ali mu ngira gaajira hu bireri.

Abaatu bosibosi

ni mulimo ni naabo abamufumita

banahamubone.

Era abaatu bangi mu hyalo

banahalire amasiga olw’obuti.

Mu butuufu anjabula hubadulinga

pohinahabe hiityo. Amiina.

⁸ Hatonda Musengwa aloma ati, “Ndiise Alufa n’Omega, Omwene Bunangi, owaaliho ohunwa ahale nahale era aliho hatyane era aja hubano emirembe n’emirembe.”

Yesu Kurisito abonehera Yowaane

⁹ Ese Yowaane mulebe yenywe era owahyenywe mu hubonaabona n’ohugumira olunetehe olu banamaani batutaayeho olw’ohufugiirira Yesu, n’ali hu hizinga ehi balanga baati Patimo, eyi bandanya olw’ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda ko n’ebiitu byosibyosi ebi Yesu Kurisito gaakwehulira.

¹⁰ Lulala ni nali eyo, hu ludaalo lwa Musengwa,† Omwoyo wa Hatonda ni gaamaamira, nanulira omuutu n’alomera egongo wange, n’ejanjaasi eribbuhulya hy’egwala.

¹¹ Omwene janjaasi eryo n’aloma ati, “Nandiiha mu hitabo ebi obona ohene obijereese ebibbubbu omusanvu eby’abafugiirira, ehy’Efeeso, ehy’e Simiruna, ehy’e Perugaamo, ehy’e Siyatira, ehy’e Sarudi, ehy’e Filadelufiya, n’ehye Lawodiikiya.”

¹² Ng’ano cuuha mbone owaali n’aloma ni nange. Ni nacuuha, nga mbona ebihondo by’etaala musanvu ebi babbota mu zaabbu.

¹³ Era nga mbona n’omuutu owaali n’afaana hy’Omwana w’Omuutu. Omuutu oyo gaali gambaaye ehymbalo ehylera erala njaasi hu magulu gage era ni gewonjire omusibiro ogufaana hy’ezaabbu mu hifuba, n’ebihondo by’etaala omusanvu ni bimweswanigirihiise.

¹⁴ Omuutu oyo gaali n’efiiri eryene ehosa ni lipepya hupepya hy’amabaale g’efula, n’emoni jije ni jaaduha hy’enjase y’omuliro.

¹⁵ Amagulu gage gaali gamesya hy’ehyoma ehi omubboti ali hwohya mu muliro n’ejanjaasi lirye ni lifuga hy’omwoluumo gw’amaaji ag’omubando.

¹⁶ Mu muhono gugwe omulungi gaali anjambire emunyeenye musanvu era mu munwa gugwe ni musobekereeyemo epiima eriho owoogi hu mbega jombi. Mu moni gaali gaduha hwaduha hy’enjase y’eryuba mu tungulwe.

¹⁷ Ni namubona nga ngwa mu moni jije, pola hy’omufu. Ng’ano niye gapambaho n’omuhono gugwe omulungi gandoma ati, “Otatya, ndiise Mudaayi era Nakoma.

¹⁸ Ndiise omwene bulamu. Naali fuuye aye bona njaahani ndi mulamu emirembe n’emirembe! Era ndiise ali n’obunangi obutusa omufu e magombe gaaba mulamu.

¹⁹ “Ale njaahani nandiiha ebi oweene, ebiriho hatyane n’ebiija ohubano oluvanyuma.

²⁰ Amahulu g’emunyeenye omusanvu eji oweene mu muhono gwange omulungi ko n’ebihondo by’etaala omusanvu ebi babbota mu zaabbu nga gano: Emunyeenye

† 1:10 1:10 Luno nj’oludaalo olu Yesu galamuhiraho era mu mbala yeefe nj’oludaalo olwa Sande.

omusanvu nj'abatangirisi b'ebibubbu omusanvu eby'abafugiirira, n'ebihondo eby'etaala omusanvu, nj'ebibubbu omusanvu eby'abafugiirira."

2

Ebbaluja eri abafugiirira abomu Efeeso

¹ Ng'aṅo nindi gandoma ati, "Nandiihira omutangirisi ow'ehibubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga Efeeso n'obaloma oti,

'Bino nj'ebibono by'oyo aṅambire emunyeenye omusanvu mu muhono gugwe omulungi era agendera ṅagati w'ebihondo by'etaala omusanvu ebi babbota mu zaabbu (ko nj'abatangirisi baabyo omusanvu n'ebibubbu omusanvu eby'abaatu abamufugiirira).

² Manyire ebikolwa byenywe n'ohusalabana ohu muhalabana ohubona muuti musigala ni mwemereeye ng'abaloobera bange, n'ohwehaliraha hwenywe mu huhiyaania ohu babahiyaania olwohuba mufugiirira ebi ndoma. Manyire ng'olu mutananga hugumikiriza abo abahosi b'ebibi era ng'olu mwapima aberanga ohuba abahwenda bange mwabafaania ni bali badulingi.

³ Mugwiriye ebigosi bingi olwohuba baloobera bange aye ehyo ndihibahenamo maani cooka mwehaliiraha ohubonaabona ohu abanamaani baboohiseho.'

⁴ Aye wayire hiri hiityo, omulanji saahaya mbalo. Mbolooby a olwohuba mwalehaṅo ohwenda ohu mwali ni nahwo oludaayi ni mwahafuuha abaloobera bange.

⁵ Ale ni hiisi muutu ahebulire ohwenda ohu gaali ni nahwo gebbwage acusemo ahole ebikolwa ebiraṅi ebigaholanga mu hutagiha. Aye ni mutebbwage mwacuuha, nja huuja eyi muli mbabonerese ni tusaṅo ehihondo hy'etaala yenywe mu hifo hyayo.

⁶ Cooka musangaahise mu hino. Mwesi mucaawa hy'ese ebikolwa by'abaloobera ba Nikolayiti.

⁷ Ale ni ali n'ohutwi, getege aṅulire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibubbu by'abafugiirira. Omuuu aṅangula amaani g'ebibi, ndimuṅa obunangi ohulya hu bibala by'omusaala oguleeta obulamu, oguli ewa Hatonda mu hifo ehy'ohwesiima."

Ebbaluja eri abafugiirira abomu Simiruna

⁸ Ng'aṅo nindi gandoma ati, "Nandiihira omutangirisi ow'ehibubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga hy'e Simiruna oti,

'Bino nj'ebibono by'oyo Omudaayi era Nakoma, oyu baali ni beetire aye galamuha.

⁹ Manyire ebiguudyo ebiboolaho n'obugadi obu mulimo cooka mu bulamu w'ohufugiirira muli baṅinda. Manyire ng'olu aberanga abaatu ba Hatonda olwohuba mbo Bayudaaya ate nga mu butuufu hibubbu hy'abaṅeeresa Sitaani, babanaha ehibi.

¹⁰ Muhimanye muuti abaatu ba Sitaani abo banahadaanye abandi hu nywe mu komera olw'ohwenda ohubaleba era banahabahiyaanie ohuhena ehimanga higeregere.* Bino n'olu binahabooleho, simuṅwangamo maani olw'ebiguudyo ebi banahabagudye. Mumanya mutadaanya wesige obu mwataayemo n'olu hiba ni hiboosa hu hubeeta. Olwohuba ni mulihena ohugumya owesige muutyo ese ndibana ehirabo ehy'obulamu obutanwanṅo.'

¹¹ Ale ni ali n'ohutwi, getege aṅulire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibubbu by'abafugiirira. Omuuu aṅangula amaani g'ebibi, ohufa ohwohubiri sihulimwolaho kadi n'aṅadidiri."

Ebbaluja eri abafugiirira abomu Perugaamo

* 2:10 2:10 Oba endaalo ehumi.

¹² Ng'año nindi gandoma ati, "Nandiihira omutangirisi w'ehibbubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga hy'e Perugaamo n'obaloma oti,

'Bino nj'ebibono by'oyo ali n'epiima eriho owoogi hu mbega jombi.

¹³ Manyire ng'olu muli mu higosi ehy'ohumenya mu hifo omuli obunugi wa Sitaani aye wayire hiri hiityo mugumire mwasigala ni muli baloobera bange. Nomu biseera by'Atipa omuloobera wange owalomeranga abaatu ebipambaho n'obugumu oyu banamaani beetira mu hibuga hyenywe omu Sitaani asisimbaaye, mwaguma nandi muneegaana.'

¹⁴ Aye wayire hiri hiityo, ñaliño bidiidiri ebi mboloobya. Muli n'abaatu mu nywe abafugiirira esomesa ya Bbalamu, ow'abbaamya Bbalaki n'amulagira atege Abayisirayiri, boonooone mu moni ja Hatonda ni balya ebi banongire eyiri emisambwa era bahole n'obuhwedi.*

¹⁵ Mu ngeri nj'enyene muli n'abaatu mu nywe abafugiirira esomesa y'aba Nikolayiti eroma yiiti abaloobera ba Kurisito boosi bebisye ng'olu Bbalamu gabbaamya Bbalaki habaha wa Mowaabbu atege Abayisirayiri.

¹⁶ Ale ni mwebbwage mucuuse emyoyo! Aye ni mutahihole, nahaaje eyo mu hiseera ehitali hyanjale soose aba hinambaho n'epiima eriho owoogi hu mbega jombi eyiri mu munwa gwange.

¹⁷ Ale ni ali n'ohutwi, getege anjulare ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibbubbu by'abafugiirira. Oyo anangula amaani ga Sitaani ndimuliisa hu maanu eyibahweha. Era ndimuña ebaale ehosa eri banandiihaho esiina enyaaha, eri ñabula kadi mulala alimanyire ohutusaho omweneryo."

Ebbaluña eri abafugiirira abomu Siyatira

¹⁸ Ng'año nindi gandoma ati, "Nandiihira omutangirisi w'ehibbubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga hy'e Siyatira n'obaloma oti,

'Bino nj'ebibono by'Omwana wa Hatonda ali n'emoni ejaduha hy'enjase y'omuliro n'amagulu agamesya hy'ehyoma ehi omubboti ataaye mu muliro.

¹⁹ Manyire ebikolwa byenywe. Manyire ng'olu mwendana era ng'olu mwegu-misye ohufugiirira. Manyire n'engeri eyi hiisi muutu ayeedamo owahye aba ni getaaga obuyeedi n'ohwehaliriha ohu muli ni nahwo mu bigosi ebi mwagaana era nga ebi muhola hatyane bingi ohuhiraho ebimwaholanga ni mwahafugiirira.'

²⁰ Aye wayire hiri hiityo, mboloobya olwa hino. Mulehire Yezebbeeli omuhasi oweranga naabbi, gaabbamya abanjeeresa bange n'abegirisa obuhwedi n'ohulya ebi banongire eyiri ebiitu ebibbote.

²¹ Omuhasi oyo mbye muleheeyemo ni muñaaye ehimanga gebbwage aye ehyo sahyenda.

²² Olw'ehyo nahamuteho endwaye eyi nahamute hu buliri gaaba ohwo n'aloona. Ni nabo abahwedesiania ni naye, ni batebbwage bacuuha baleha ebi bahola ni naye, boosi nahabateho ehiguudyo ehy'amaani.

²³ Era nahasihiirise abaloobera b'omuhasi oyo bosibosi, ko ebibbubbu by'abafugiirira byosibyosi bitegeere biiti ese ndiise afaania ebineego n'emyoyo j'abaatu. Kena era nasasula hiisi muutu ehimusaaniye, ni neema hu bikolwa bibye.

²⁴ Ne ñaahani enywe abasigaayeno mu Siyatira, enywe omutafugiirira somesa y'omuhasi oyo era abateeta hu ebyo ebi abandi balanga ebyama bya Sitaani eby'omugati, sinja hubatwiiha busito obundi.

²⁵ Ohutusaho mbahubbirisa mugumye ohufugiirira ohu muli ni nahwo ohwola olu ndigobola hu hyalo.

²⁶ Hiisi muutu anangula amaani g'ehibi, gahola ebi ndagira ohwola hu komerero, ndimuña obunangi ohunuga amawanga.

* 2:14 2:14 Hub 25:1

27 Ng'olu Bbaabba gaapa obunangi ohunuga,
ni nooyo anangula keesi ndimuja esimbo y'owaami ey'ehyoma,
era aliyitambisa ohubulungula abamuhanania
ng'olu omuutu abulungula etamu.

28 Era aliba n'enono hy'erya suulwe.

29 Ale ali n'ohutwi, getege anjulare ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibubbu by'abafugiirira."

3

Ebbaluja eri abafugiirira abomu Sarudi

1 Ng'ano nindi gandoma ati nandiihira omutangirisi* w'ehibubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga hy'e Sarudi oti,

"Bino nj'ebibono by'oyo ali n'emyoyo omusanvu ejijeereses Hatonda era anambire emunyenye omusanvu mu ngalo yiye. Manyire ebibi ebi muhola. Mweranga ohuba balamu aye mu bulamu ow'omwoyo mwafa hale."

2 Mu bikolwa byenywe simbonamo ehisingaasa Hatonda. Olw'ehyo munwe mwiro eri mulimo! Musisimuhe mugobose bunyaaha ebihiriho ehiramu mu hufugiirira hwenywe byosi ni bihiri hufiira erala.

3 Ale ni muhebulire ebipambaho ebi mwanjulira ng'olu babibasomesa mwebbwage mucuuse emyoyo era muhole ebikolwa ebyolana. Aye ni mutaanwe mwiro, nahaaje hy'omwibi ni talagire era simulimanya n'ehiseera ehi ndijiramo ohubaboneresa.

4 Aye wayire hiri hiityo, mu nywe abafugiirira mu Sarudi, mulimo abaatu badiidiri abahiri hweyoonona, abahiigendera mu bulamu obusangaasa Hatonda. Abaatu abo baligenda ni neese ni bambaaye ebyambalo ebihosa, olwohuba bibasaanira.

5 Hiisi muutu anangula amaani g'ebibi, yeese balimwambasa ebyambalo ebihosa era sindisangula siina lirye mu hitabo ehy'obulamu.† Era ndirangirira mu moni ja Bbaabba n'abamalayika babe ti abaatu abo bange.

6 Ale ni ali n'ohutwi, getege anjulare ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibubbu by'abafugiirira.

Ebbaluja eri abafugiirira abomu Filadelufiya

7 Ng'ano nindi gandoma ati nandiihira omutangirisi w'ehibubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga Filadelufiya oti,

"Bino nj'ebibono by'oyo Omwawufu era aloma ebituufu, ali n'ehisumuluzo ohulaga ng'olu ali n'obunangi.‡ Nanamba ehisumuluzo ehyo gegulano omulyango nabula ananga ohugwigala era anegalano nabula ananga ohwigulano.

8 Manyire ebikolwa byenywe era manyire ng'olu bababisyamo emoni olwohuba mbo mubula punga eyiita ehiswa. Cooka ehyo sihibahenamo maani aye mugumisye ehiono hyange ndimunegaana. Ale ni mubone! Ese kenire ohubegulirano omulyango era nabula ananga ohugwigala.

9 Abo abababisyamo emoni olwohuba beranga baati mbo Bayudaaya ate nga hibubbu hy'abanjeereses Sitaani, nahabaleete mu moni jenywe babahubbira amafuha ko bafaanie baati mbenda."

10 Ohunwa ng'olu mwenyaayeyo mwahola ng'olu nabalaabbira, mwehaliiriha ebigosi by'ohubahiyaania, keesi nahababayule ohuhemewa ohu nahalehe Sitaani goosa hu baatu bomu hyalo abagaana ohufugiirira ndibiboolaho.

* 3:1 3:1 Oba Malayika. † 3:5 3:5 Hino nj'ehitabo ehirimo olwanji lw'amasiina g'abaatu abalisuna obulamu obutanwanjo. ‡ 3:7 3:7 Ebbayibbuli ejindi jiri ni: Ehisumuluzo hya Dawudi.

¹¹ Ndi hugobola hu hyalo ohulamula n’ohutongosa obunugi wange mu hiseera ehitali hyanjale. Olw’ehyo mbahubbirisa mugumye ohufugiirira ohu muli ni nahwo ohwola olu nahagobole, njahaye hubano muutu yesiyesi abanyagulaho ehirabo ehy’obulamu obutanwano.

¹² Hiisi muutu anangula amaani g’ehibi, ndimufuula ohuba esiuro mu Yekaalu ya Hatonda wange era saalinwamo kadi nanatoto. Ndihena namunandiihaho amasiina amanyaaha agaloma gaati muutu wange era muutu wa Hatonda wange, omwihasi ow’emirembe n’emirembe owomu hibuga Yersaalemu ehinyaaha ehina-hee he hu hyalo ni hinwa mwigulu ewa Hatonda.

¹³ Ale ni ali n’ohutwi, getege anjilire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibubbu by’abafugiirira.

Ebbaluja eri abafugiirira abomu Lawodiikiya

¹⁴ Ng’ano nindi gandoma ati njandiihira omutangirisi w’ehibubbu hy’abafugiirira ehiri mu hibuga hy’e Lawodiikiya oti,

“Bino nj’ebibono by’oyo oyu balanga baati Amiina, aloma ebituufu hu Hatonda era esimuhu y’ebiiitu byosibyosi ebi Hatonda gawumba.

¹⁵ Manyire ebikolwa byenywe. Ohufugiirira hwenywe hwahamwoyomwoyo. Muli hy’amaaji ag’ehinya pola agatagwisa nduno, olwohuba sigahutula ate simanjolu. Kale mwandibaaye hirala hu bibiri!”

¹⁶ Ale ng’olu mufugiirira bya hamwoyomwoyo, nahabahaase ng’olu omuutu ahaasa amaaji agatagwisa nduno.

¹⁷ Mwepaaha muuti mbo muli n’obuninda obubahena era njabula hindi ehi mwetaaga. Cooka ekihulu simumanyire muuti muli balimbiriri abali mu naku hy’omugadi oweyagira olujo abula n’ehya awiiha amagumba.

¹⁸ Olw’ehyo muganye mbanje hu magesi. Muuje eyi ndi mwegulire eby’obuninda eby’amahulu ko munange ohuba banjinda mu moni ja Hatonda. Muuje mbaguse n’ebyambalo ebihosa, mwambale munone esoni ej’ohugenda amajula, ko n’obulesi ow’ohuta hu moni jenywe jirimbule mutagihe ohufaanja ebya Hatonda.

¹⁹ Simbaduha aye mbalegera. Ese aba nenda mbahayula nahena nabanamo n’endabusi. Ano pana ndomera ti mwebbwage n’ohufugiirira hwenywe muhwongeremo amaani.

²⁰ Ale mwetege mbalomere! Pano kookona hu lwiigi. Omuutu yesiyesi ananjilire ejanjaasi lyange ganjigulirano nengire nahena nalyaho mu wuwe.

²¹ “Hiisi muutu anangula amaani g’ehibi, ndimuja ekabi ey’ohwihalira njalala ni neese hu tebe ey’obunugi wange.

²² Ale ni ali n’ohutwi, getege anjilire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibubbu by’abafugiirira.”

4

Ohujumirya Hatonda mwigulu

¹ Ebyo ni byanwa, n’ali keja nga mbona oti hani mulyango omwigule mwigulu. Nga nindi oyo owaali n’ejanjaasi erifuga hy’egwala gandoma ati, “Nja eno njamugulu eyi ndi kulage ebija hubano bino ni binoooye.”

² Ng’ano ni naano Omwoyo wa Hatonda gamaamira gapira mbona mwigulu etebe ey’obunugi ni huliho owaali n’ayihaayeho.

³ Oyo owaali ni gehaaye hu tebe eyo, gaali ameregenya hy’amabaale ag’ebbeeyi aga balanga baati Yasiperi ni sarudiyo aga obutangaafu buli huhubbaho, n’olufudu olw’ali ni lumesya hy’ebaale eri balanga baati sumaridi ni luyeswanigirihiise.

⁴ Njaaliṅo n'etebe ejindi ej'obuṅugi abiri n'ene ejaali ni jeswanigirihise etebe y'obuṅugi ekulu era ni hwehaayeho abasaaja bahulu abiri nabane abaali ni bambaaye ebyambalo ebihosa era ni bambaaye n'engule ej'ezaabbu hu mitwe jaawe.

⁵ Ng'ohumesya n'ohuduma hy'ohwefula ko n'ohubbwabbwanuha hy'ekuba biṅwera mu tebe ey'obuṅugi ekulu. Era mu moni w'etebe eyo njaaliṅo etaala musanvu ejaali ni jaaduha. Etaala ejo nj'emyoyo omusanvu eja Hatonda.

⁶ Mu moni w'etebe eyo, njaaliṅo n'ehiitu ehyali ni hifaana hy'enyanya eyi babbota mu ndabirwamu, ni hipepya hupepya hy'amabaale g'efula. Ate hu mbega josijosi ej'etebe eyo ohuyeswanigirisa, hwaliho ebiwumbe ebiramu biine, ni bijuuyeho emoni mu moni n'egongo waabyo.

⁷ Ehiramu ehidaayi hyali hifaana oti hani pologoma, ehyohubiri ni hifaana oti hani bunwa y'eṅombe. Ehyohudatu mu moni ni hifaana oti mu w'omuutu, ehyohune ni hifaana oti hani haṅungu n'ali huguluha.

⁸ Buli hirala hu biramu ebyo ebine, hyali n'amabaṅa mukaaga era ni bijuuye emoni hiisi ṅaatu hu mubiri gwabyo wayire n'anaasi w'amabaṅa gaabyo biṅange ohubona hiisi ahyali ni hiriṅo. Ebiramu ebyo mu muusi n'owiire, ni bitalehera hwemba biiti; "Mwabufu, Mwabufu, Mwabufu,

Hatonda Musengwa, Omwene Buṅangi,
owaaliṅo ohuṅwa ahale nahale,

aliṅo hatyane era aja hubaṅo emirembe n'emirembe!"

⁹ Hiisi olu ebiramu ebine byembanga ni bijumirya, ni byeyaasa era biṅa oyo owihaaye hu tebe ey'obuṅugi era omulamu emirembe n'emirembe eṅono,

¹⁰ abasaaja bahulu amahumi abiri n'abane nibo nga bahubba amafuha mu moni j'oyo owihaaye hu tebe ey'obuṅugi, omulamu oluberera, nga bamujumirya. Nga bamutuhisaho engule jaawe bajita mu moni w'etebe ni bamba baati,

¹¹ Musengwa era Hatonda weefe, woolana abaatu
ohuhutya n'ohuhuṅa eṅono era n'ohuba n'obuṅangi,
olwohuba ndiwe owatonda ebiitu byosibyosi,
era ng'olagira bibeṅo ng'olu ewe omwene wendire.

5

Omufumbo gw'olupapula olufundihe

¹ Nindi nali keja nga mbona omufumbo gw'olupapula mu muhono omulungi ogw'oyo owaali ni gehaaye hu tebe ey'obuṅugi. Hu lupapula ohwo hwaliho ebiṅandiiho mugati nohu mugulu era ni balufumbire omufumbo, baalubona n'ebifundwa musanvu ebi bawoṅesa obulimbo.

² Ng'aṅo mbona mulala hu bamalayika ba Hatonda owaali n'obuṅangi ow'amaani. Malayika oyo ng'abuusa n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Nj'ani owoolana n'omulimo gw'ohuwonolola ebifundwa hu mufumbo gw'olupapula olwo era galwanjulusa?"

³ Cooka ṅaṅumaṅo kadi mulala mwigulu oba hu hyalo, oba ṅaasi w'eroba, owaali n'asobola ohwanjulusa omufumbo gw'olupapula n'ohusoma ebyalimo.

⁴ Hino hyandetera ohulira ebyembaha ebyene, olwohuba siṅaaliṅo owaali n'obuṅangi ow'ohwanjulusa omufumbo gw'olupapula n'ohusoma ebyalimo.

⁵ Ng'aṅo mulala hu basaaja bahulu gandoma ati, "Otalira. Bona! Njaliṅo Epologoma yomu hiha hya Yuda eyiṅwa mu tumbu ja Habaha Dawudi. Oyo gaṅangula hibooyi Sitaani era ali n'obuṅangi ow'ohubonolola ebifundwa omusanvu, n'ohwanjulusa omufumbo gw'olupapula."

⁶ Ng'aṅo mbona Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaṅo Ebibi ni gemereeye ohuupi n'etebe ey'obuṅugi, ebiramu ebine n'abasaaja bahulu abiri n'abane ni bamweswani-girihiise. Mu faani yiye, gaali hy'oyu betire aye ṅaahani n'alamuhire. Gaaliho

ameega musanvu n’emoni musanvu ejiri mu hifo hy’emyoyo omusanvu eja Hatonda Omwene Buṅangi eji gaṅindiha hu hyalo.

⁷ Nga Yesu ali mu hifo hy’Etaama Etusaṅo Ebibi anaṅa omufumbo gw’olupapula ohuṅwa mu muhono omulungi ogw’oyo owaali ni gehaaye hu tebe ey’obuṅugi.

⁸ Ni ganaṅa omufumbo gw’olupapula, ng’ebiramu ebine n’abasaaja bahulu amahumi abiri n’abane, bahubba amafuha mu moni j’oyo ali mu hifo hy’Etaama Etusaṅo Ebibi. Hiisi mulala hu bo gaali n’edungu ko n’enooja ery’ezaabbu eryejuuyemo obubbaani ni hali habonero ahalaga esaala eji baatu ba Hatonda baneeresā eyi ali.

⁹ Ng’ebiramu ebine n’abasaaja bahulu amahumi abiri n’abane bembā olwembo olu baali ni batembangaho baati,

“Woolana ohunaṅa omufumbo gw’olupapula,
n’ohubonolola ebifundwa ebiruwoṅire.

Olwohuba bahwiita era olw’ohufa huhwo,

amafugi gago ganunulira Hatonda abaatu ab’esibo n’esibo,
ohuṅwa mu hiisi hiha n’endimi n’amawanga gosigosi hu hyalo,

¹⁰ ng’obafuula egwanga ly’abasengi abaneeresā Hatonda weefe,
era abaliṅuga hu hyalo.”

¹¹ Naali keja pulira amajanjaasi g’ehiṅindi hy’abamalayika abatabaliha. Abamalayika abo baali bemereeye ohweswanigirisa etebe ey’obuṅugi ṅalala n’ebiramu bira ebine ko n’abasaaja bahulu abiri n’abane.

¹² Nga bembā n’ejanjaasi ery’amaani baati,

“Ewe Yesu ali mu hifo hy’Etaama Etusaṅo Ebibi,

Ewe oyu banamaani beeta,

obuṅangi n’obuṅinda n’amagesi n’amaani bihwola,

era woolana abaatu ohuhuṅa eṅono n’ohuhujumirya!”

¹³ Era nga pulira hiisi hiitu ehiramū ehiri mwigulu, hu hyalo, ṅaasi w’eroba nomu nyanja, hiisi hiitu aṅabula hubihisya ni byemba biiti;

“Abaatu bajumirye era baṅe eṅono

oyo owihaaye hu tebe ey’obuṅugi

ko ni Yesu ali mu hifo hy’Etaama Etusaṅo Ebibi.

Obuṅangi n’obuhulu bibe byawe

emirembe n’emirembe!”

¹⁴ Ebiramu ebine nga bitaaho enjihiso biiti, “Amiina.” Ng’abasaaja bahulu amahumi abiri nabane bahubba amafuha bajumirya.

6

Ohubonolola hw’ebifundwa

¹ Ng’āṅo mbona Yesu ali mu hifo hy’Etaama Etusaṅo Ebibi n’abonolola hirala hu bifundwa omusanvu era nga pulira hirala hu biramu ebine, ni hiroma ni hyana n’ejanjaasi hy’eryekuba hiiti, “Nja!”

² Naali keja nga mbona embalaasi ekosa n’omuutu n’ayihaayeho. Oyo owaali n’ayihaayeho gaali aṅambire mu ngalo ehirasa obusaale ko n’obusaale waahwo. Nga bamuṅa obubbala ṅalala n’obuṅangi, ng’asimbuha atiina hu hyalo aje aṅirinane n’aṅangula ate n’aṅangulira erala eby’amaani ameene.

³ Nga Yesu ali mu hifo hy’Etaama Etusaṅo Ebibi abonolola ehifundwa ehyoḥubiri. Ni gahena nga pulira ehiramū ehyoḥubiri ni hiroma hiiti, “Nja!”

⁴ Naali keja nga mbona embalaasi eyindi yoosi n’eriho omuutu ayihaayeho. Yino niyo yali nando. Nga baṅa owaali n’ayihaayeho epiima embala n’obuṅangi ow’ohuleeta etalo hu hyalo, abaatu beetane.

⁵ Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi olu gabonjolola ehifundwa eh'yohudatu, nga pulira ehiramu eh'yohudatu hyosi ni hiroma hiiti, "Nja!" Naali keja nga mbona embalaasi eyindi n'omuutu n'ayihaayeho. Yino yali mali bbetititi. Oyo owaali n'ayihaayeho gaali anambire emizaani mu ngalo.

⁶ Ng'aŋo pulira ejanjaasi ly'omuutu ni liŋwera ŋagati mu biramu ebine ni liroma liiti, "Ehipimo hy'obusyanu obulya abahombe obunwamo eh'ibbabba hirala, buheneŋo omuhemba ogu muutu aholerera oludaalo oluhwiye, n'ebipimo by'obusyanu obulya abagadi obunwamo eh'ibbabba bidatu woosi bube by'omuhemba ogw'oludaalo oluhwiye. Aye omany a otonona ebyamacalacala ko n'omwenge."

⁷ Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi olu gabonjolola ehifundwa eh'yohune, nga pulira ehiramu eh'yohune hyosi ni hiroma ti, "Nja!"

⁸ Naali keja, nga mbona embalaasi ey'ehiyuusi n'omuutu n'ayihaayeho. Oyo owaali n'ayihaayeho baali bamulanga baati Lumbe n'owahye oyu balanga baati Magombe n'amwerapireho. Nga bano babaŋa obunangi ow'ohuja ohwita ehimesu hirala eh'yohune eh'y'abaatu abali hu hyalo mu ngeri ey'ohubatuuya banjirinane beetane, n'ohuleeta enjala ohugwa hu hyalo yibeete, n'endwaye ko n'esolo ekambwe byosi bibeete.

⁹ Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi ni gabonjolola ehifundwa eh'yohutaanu, naali keja nga mbona ehituuti ehi baneeraho enjongo eyiri Hatonda. Naasi wahyo ŋaaliŋo emiigu j'abaatu aba baali ni beetire olw'ohufugiirira eh'ibono hya Hatonda, n'ohuhiromera abaatu mu bulunamu wahyo.

¹⁰ Ng'emiigu ejo jiro ma n'ejanjaasi ery'amaani jiiti, "I-i-i! Musengwa ewe Omwene Bunangi, omwawufu mu boosi ate oyu hwehahasa, onahasalire ŋaali abaatu b'ohuhyallo omusango era wabaŋa eh'ibonerezo hyawe eh'ibasaaniye olw'ohutwita ohu batwita?"

¹¹ Ng'aŋo mbona hiisi mwigu ni bagwambasa ebyambalo ebihosa era nga bahena bajiroma ohulindaho ehiseera hidiidiri ohwola olu basigu baawe abo banaheete bahenayo omunendo gw'abalebe baawe ogu bali n'ohwita. Abalebe baawe abo nj'abahyawe abahiiri balamu, boosi abali huneeres a Hatonda mu hyalo ng'olu nibo bamuneeres a nga.

¹² Naali keja nga mbona Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi n'abonjolola ehifundwa ahyomukaaga. Ni gahena nga ŋabaŋo ohuteetema hw'ehyalo ohw'amaani, n'eryuba nga lisima nga mu hifo hy'ohuŋa enjase limaliŋa humaliŋa liiti bbetititi. Omwesi nigwo nga gucuuha gufaana hy'amafugi

¹³ n'emunyeenye nga jikukumuha ohuŋwa mwigulu jigwa hu hyalo hy'emizabbibbu ejirabire olu jikukumuha ohuŋwa hu musaala hibuyaga ow'amaani n'agutengesya.

¹⁴ Amaani agatengesya eh'yalo galeetera n'ebbanga lyosi ohuŋwa mu hifo hyalyo lyaba oti hani lunambo olu omuutu afumbire hufumba gatusaŋo. Era nga hiisi lusozi n'ebizinga byosi babisiguhulula ohuŋwa mu bifo byabyo omu byabanga.

¹⁵ Ng'aŋo abaatu bosibosi hu hyalo ohuŋwa hu bahabaha, abaana b'abaami, abahombe, abahulu bamaŋe, abaatu abali n'obunangi, n'ohwolera erala hu beedu baja behweha mu pungulu nomu gabaale gomu sozi.

¹⁶ Ng'aŋo begomba esozi ejo n'agabaale ago bibawiihe Hatonda owihaaye hu tebe ey'obunugi atababona bahaŋona eh'iruŋi hihiye n'ehya Yesu.

¹⁷ Eh'yohu hiriba hiityo olwohuba oludaalo olw'olusisimo luliba lwolire, olu Hatonda ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi balisaliraho abaatu omusango, ŋalijuma aliguma gemeerera mu moni jaawe.

7

Bata hu baatu 144,000 eraama ya Hatonda

¹ Ebyo ni byanjwa, ehiitu ehindi ehi nabona baali bamalayika bane ni bemereeye hiisi mulala hu mbega ene ej'ehyalo. Abamalayika abo baali batigaliye hibuyaga ow'amaani anjwera hu mbega ene ej'ehyalo atonoona biitu hu hyalo oba hu nyanja wayire ohubbwaga emisaala.

² Naali keja nga mbona malayika owundi n'aniinanina n'anjwera ewunjwalyuba. Malayika oyo gaali n'ehiitu ehiriho eraama ya Hatonda Omwene Bulamu. Ng'alangirira n'ejanjaasi ery'amaani n'aloma n'abamalayika bala abane aba baali ni banjaaye obunangi ow'ohuleeta ebijerijeeri hu hyalo n'enyanya.

³ Ng'abaloma ati, "Mutalehula hibuyaga ohwonoona ebiitu hu hyalo oba hu nyanja wayire ohubbwaga emisaala, ohwola olu hunahahene ohuta eraama ya Hatonda weefe mu weeni w'abañeeresaba babe."

⁴ Ng'ano pulira ni baloma baati omunendo gw'abo aba bataho eraama ya Hatonda baali abaatu emitwalo ehumi n'ene n'ekumi ene,* ohunwa mu biha by'abaana ba Yisirayiri byosibyosi.

⁵ Aba bataho eraama ohunwa mu hiha hya Yuda baali abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

Abomu hiha hya Lubbeeni abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri,
abomu hiha hya Gaadi abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

⁶ Abomu hiha hy'Aseri abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri,
abomu hiha hya Nafutaali abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.
Abomu hiha hya Manase abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

⁷ Abomu hiha hya Simyoni abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri,
abomu hiha hya Leevi abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.
Abomu hiha hya Yisikaali abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri,

⁸ abomu hiha hya Zebbulooni abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.
Abomu hiha hya Yosefu abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri,
n'abomu hiha hya Bbenjamini abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

Ehiñindi hy'abaatu ba Hatonda mwigulu

⁹ Ebyo ni byanjwa, naali keja nga mbona ehiñindi hy'abaatu aba omuutu atananga hubala gahena. Abaatu abo baali b'esibo josijosi ni banjwa mu hiisi hiha n'olulimi n'egwanga hu hyalo. Ng'abaatu abo bemeerera mu moni j'etebe ya Hatonda ey'obunugi, nomu moni ja Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusanjo Ebibi. Abaatu abo baali bambaaye ebyambalo ebihosa ohulaga ti bagwalaafu era hiisi muutu n'anjambire olusaga lw'omuhindu ng'ahabonero ahalaga esangaalo eri baali ni nalyo.

¹⁰ Nga bayaalira njalala ni baloma n'ejanjaasi ery'amaani baati,
"O! Ewe Hatonda weefe,
ewe owihaaye hu tebe ey'obunugi,
ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusanjo Ebibi,
ndiinywe abeene hutunonola!"

¹¹ Mu hiseera ehyo abamalayika bosibosi baali bemereeye ohweswanigirisa etebe y'obunugi njalala n'abasaaja bahulu amahumi abiri n'abane ko n'ebiramu bira ebine. Nga bosibosi beyala njaasi mu moni w'etebe y'obunugi ohujumirya Hatonda.

¹² Nga bayaalira njalala baati,
"Amiina.
Abaatu bajumirye, beyaase era bane

* **7:4 7:4** Omunendo gwa 144,000 ndoma yahubbumbirya aye bategeesa abaatu ba Hatonda, abatabaliha ni banjwa mu hiisi hiha n'egwanga n'olulimi ebiri hu hyalo.

Hatonda weefe ow'amagesi era ali n'obunangi
enono emirembe n'emirembe Amiina!"

¹³ Ng'ango mulala hu basaaja bahulu abiri nabane gambuusa ati, "Bano abambaaye ebyambalo ebihosa mbaba ani era banwereeye neena?"

¹⁴ Ng'ese mugobolamo ti, "Muhulu, ewe ndiwe omanyire." Nga niye gandoma ati, "Bano mb'abaatu abanunuha baabita mu biseera ebigosi n'ohubonaabona ohw'amaani mu hyalo, aba Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi googa obulamu waawe n'amafugi gage gabatusaho ebibi gabagwalaasa.

¹⁵ Olw'ehyo,
"abaatu abo, banabenga mu moni ja Hatonda
ni bamunjeeresa mu Yekaalu yiye mu muusi n'owiire.
Era Oyo owihaaye hu tebe ey'obunugi
anaabenga ni nabo n'abahuuma eri ebinjeeriŋeeri.

¹⁶ Olw'ehyo enjala n'enduŋo sabinabalumenga
n'omumwi sigunabohyenga
wayire ehiitu ehindi hyosihyosi ohubohya

¹⁷ olwohuba Yesu ali natebe y'obunugi
era ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi
anabalabirirenga.

Anabatangirirenga gabanjira anjali amaaji amalangi
era Hatonda alibasabusaho amasiga aga babaaye ni balira."

8

Ehifundwa ehy'omusanvu

¹ Oyo ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi ni gabonjolola ehifundwa ehy'omusanvu, nga nabanjo ohunolerehana mwigulu ni nabula aloma ohuhena ahatenama huupi ha himesu hy'esaawa.

² Naali keja nga mbona abamalayika musanvu. Abamalayika abo nj'ababa mu moni ja Hatonda hiisi hiseera ohulindiirira ehi anabatume ohuhola. Nga banambya hiisi mulala hu bamalayika abo egwala.

³ Ng'ango mbona malayika owundi. Malayika oyo gaali anambire enooja eryohuniohesaho obubbaani eri babbota mu zaabbu. Nga malayika oyo atiina n'enooja eryo aja gemeerera mu moni w'ehituuti ehi baneeraho enongo eri Hatonda. Nga bamunja obubbaani oweene obungi abuniohesa hu hituuti ehyo ehi babbota mu zaabbu, ehyali mu moni w'etebe ya Hatonda ey'obunugi. Obubbaani owo n'abuniosa bube enongo era bunjerehere hu saala j'abaatu ba Hatonda eji bamunjeeresa.

⁴ Malayika oyo ni ganiosa obubbaani ng'eriisi ery'ahawoowo linwamo liduunya, lyejimba hu saala j'abaatu ba Hatonda byola eyiri Hatonda.

⁵ Malayika oyo ni gahena ogw'ohuniosa obubbaani ng'anamba enooja eri ganiohesamo obubbaani alijusa amanda agaliho omuliro ogwali naasi w'ehituuti, nga ko ahena aliholoŋa n'amaani gosigosi hu hyalo. Ni galiholoŋa nga nabanjo ohubbwabbwanuha hy'ohweraadu, n'ohuduma nalala n'ohumesya hy'ohwefula, ko n'ohuteetema hw'ehyalo.

Ohufuga hw'amagwala

⁶ Ng'ango abamalayika bala omusanvu abaali ni banambire amagwala omusanvu, betegeha ohufuŋa amagwala gaawe.

⁷ Malayika omudaayi ni gafuŋa egwala lirye, nga mbona ebiitu ebyali oti mabaale g'efula nalala n'amanda agaliho omuliro ni babitabuuyemo amafugi. Ng'ebiitu ebyo babiholoŋa n'amaani gosigosi hu hyalo. Ni byagwa hu hyalo ng'ehitundu hirala

ehyohudatu ehy'ebiiitu ebyali hu hyalo nga pomuli emisaala n'enyaaasi ebisi, binya biguhuuliha.

⁸ Ng'ango malayika owohubiri yeesi afuuna egwala lirye. Ni galifuuna nga mbona ehiitu ehiri hy'olusozi olwene olubba ate ni hyaduha omuliro. Ehiitu ehyo nga bahiholoja n'amaani gosigosi mu nyanja. Ehiitu ehyo ni hyetubbya mu nyanja ng'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'amaaji gacuuha gafaana hy'amafugi.

⁹ Era n'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'ebitonde ebyomu nyanja nga bifa, n'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'emeeri ejaali hu nyanja jisihiriha n'ebyalimo byosibyosi.

¹⁰ Malayika owohudatu ni gafuuna egwala lirye ng'ogumunyeenye ogwene ogubba ogwali ni gwehereba hy'omuliro hu hinywa hy'olumuli, gwerehula ohunwa mwigulu gugwa naasi hu hitundu hirala ehyohudatu ehy'enjabi n'esobere.

¹¹ Ogumunyeenye ogwo baali bagulanga baati Ndulundulu. Hino hyaleetera ehitundu ehyohudatu ehy'amaaji ohululuna ng'abaatu abeene abangi bafa olw'ohunywa amaaji ago agaali ni gafuuhire amalulu.

¹² Malayika owohune ni gafuuna egwala lirye nga basimya ehitundu hirala ehyohudatu ehy'eryuba, n'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'omwesi, n'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'emunyeenye. Hino hyaleetera eryuba ohutaduha, ndinabano njase hu hyalo ohuhena ehitundu hirala ehyohudatu ehy'oludaalo. N'omwesi ko n'emunyeenye byosi ndibyaduha ohuhena ehitundu hirala ehyohudatu ehy'obwire.

¹³ N'ali kiibona ebyo, nga pulira hanjangu owaali n'aguluha namugulu mu bbanga n'aloma hy'omuutu n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Bona ebineerineri! Ebineerineri! Ebineerineri mbebyo biija. Biija ohugwira abaatu abali hu hyalo, abamalayika abadatu abasigaaye boosi ni banafuune amagwala gaawe!"

9

¹ Ng'ango malayika owohutaanu afuuna egwala lirye. Ni galifuuna nga mbona emunyeenye eyaali n'eguuye hu hyalo. Emunyeenye eyo yaali mu hifo hy'omuhwenda oyu baali ni batumire ohwigulano erono ereeni eritahoma era ni bamuna ehisumuluzo ohuligulano.

² Omuhwenda oyo ni gegulano erono eryo nga mwirono munwamo oguliisi ogwene ogungi hy'ogunwa mu gulombe ogwene ogubba. Oguliisi ogwo nga gubona guwiiha eryuba abaatu ndibalibona.

³ Nga mu guliisi ogwo munwamo esige jija jiwagala ehyalo.

⁴ Cooka nga bajigaana ohusiirisa enyaaasi n'emisaala wayire ebimera ebindi hu hyalo aye baajina obunangi ow'ohuluma abaatu abanjumaho eraama ya Hatonda mu weeni ni jibananyaamo obusagwa hyowa Namaala.

⁵ Nga bajigaana ohwita abaatu aba jiruma ohutusaho jibane ebiguudyo ohuhena emyesi etaanu. Esige ejo ni jalumanga abaatu nga banjira obulumi oti hani namaala nj'abalumire gabanyamo obusagwa.

⁶ Era mu myesi ejo etaanu abaatu begomba olumbe lubeete cooka ni hitanangiha, beegomba amagombe gaasame gabamire aye gagaana ohwasama ohubamira.

⁷ Esige ejomu mboneha yaajo jaali jifaana oti hani mbalaasi eyi bategehire omuutu ohutiiniraho mu lutalo. Hu mitwe waajo hwalihho ebiitu ebifaana oti hani ngule eji babbota mu zaabbu, mu moni jaali jifaana oti hani baatu.

⁸ Jaalihho efiiri ereeni hy'eryabahasi, ameenno gaajo gaali masongohi oti hani g'epologoma.

⁹ Hu bifuba byajo baali bawiihiremo ebiitu ebiri hy'engabo ej'ehyoma. Ni jagululuhanga amabana gaajo ganuumanga hy'ebigaali eduuli ebi mbalaasi jiri hunjalula ohutiina mu lutalo.

¹⁰ Jaali n'emihira ejiruma jajaanya mu muutu obusangwa hy'ejanamaala era ni jiri n'obusagwa mu mihira ejo obujihena ohuluma ni jibuŋanya mu baatu ohuhena emyesi etaanu.

¹¹ Esige ejo jaali ni habaha waajo era nga omwene oyo nje malayika anuga emisambwa ejimenya mwirono nago ereeni eritahoma. Esiina lya habaha oyo nj'Abbadoni mu Lubbebulaniya ate mu Luyonaani bamulanga baati Apoliyoni amahulu galyo ti, "Namuhomya."

¹² Ng'ano ehiguudyo ehidaayi hinwa. Cooka ehy'ahabi ni hiri ti ehyo ni hihenire ohuŋwa yaali ehisigaayeyo ebindi bibiri.

¹³ Ng'ano malayika owomukaaga afuŋa egwala lirye. Ni galifuŋa nga pulira ejanjaasi ni linwera mu sonda ene ej'ehituuti hira ehy'ezaabbu ehibanjeraho enongo, ehiri mu moni ja Hatonda.

¹⁴ Ejanjaasi eryo nga liroma malayika oyo owomukaaga liiti, "Lehula abamalayika abane aba bawonera hu lwabi olubbala olu balanga baati Yufuleeti."

¹⁵ Nga babonolola abamalayika abo abane aba baali ni bahena ohutegeha ohuhola omulimo gwawe mu mwaha ogwo, omwesi ogwo, oludaalo olwo era hu esaawa eyo. Omulimo ogwo ni guli gw'ohwita ehitudu hirala ehyohudatu ehy'abaatu abageene ohufugiirira Hatonda.

¹⁶ Nga pulira ni baloma omuŋendo gw'abo abaatiina ohuhola omulimo guno. Baali obuhayire ebihumi bibiri ow'abasooli abehaye hu mbalaasi esooli.

¹⁷ Era mu hwolesewa hwange nabona nafaania bulani embalaasi n'abaali ni bajihaayeho. Hu bifuba by'embalasi n'ebyabo abaali ni bajehaayeho baali bawiihireho ebiitu ebiri hy'engabo ej'ehyoma ejaaliho erangi etwahaali, erya bbululu, n'erya namagi. Emitwe j'embalaasi ejo jaali jifaana hy'ejepologoma. Era jaali jihaasa omuliro n'eriisi n'obuganga owaduha omuliro ohuŋwa mu minwa jaajo.

¹⁸ Ebiitu ebyo ebidatu nga biita ehitudu hirala ehyohudatu ehy'abaatu abagaana ohufugiirira Hatonda.

¹⁹ Obuŋangi w'embalaasi ejo waali mu minwa nomu mihira jaajo. Emihira jaajo jaaliho emitwe hy'ejetemu era emitwe ejo nj'ejoosanga ebisago hu baatu.

²⁰ Cooka abaatu abasigalano abatafa mu biguudyo ebyo eby'omuliro, n'eriisi n'obuganga w'omuliro ebi embalaasi jahaasanga, sibebbwaga huleha ebibi ebi baholanga. Era sibalehera ano hujumirya emisambwa n'ebiitu obuutu ebitabona ate ebitanulira era ebitagenda, ebi abeene bebboteranga ohuŋwa mu byoma n'amabaale n'ebindi ebi babaajanga ohuŋwa mu bisaala, byosibyosi ni babijumirya mu birolero byawe mu hifo hy'ohujumirya Hatonda.

²¹ Era sibaganya wayire n'ohwebbwaga ohuleha ebibi eby'ohwita abaatu, ohuloga, obuhwedi n'ohwiba.

10

Malayika owaali n'ahafumbo h'olupapula

¹ Ng'ano nindi nolesewa. Mu hwolesewa huno nabona malayika owundi ow'amaani ni geeha ohuŋwa mwigulu. Malayika oyo gaali gehira mu hireri ehyali ni himweswanigirihiise era ni njaliŋo olufudu olwamuli namugulu w'omutwe gugwe. Mu moni wuwe gaali gaaduha hwaduha oti hani njase y'eryuba ate amagulu gage ni gafaana hy'endimi j'omuliro.

² Mu ngalo gaali anambire ahafumbo h'olupapula aha baali ni banjuluhiise. Ni goola njaasi nga ohugulu huhwe ohulungi hwema hu nyanja, ng'ohugooda hwema hu woomu.

³ Ng'aba n'ebibono ebi galoma n'ejanjaasi eriboogoha era eritiisa hy'eryepologoma. Ni galoma atyo n'aboogoha, nga nabaño ohubbwabbwanuha hy'ohweradu emirundi musanvu cooka nanambya ebibono ebi gaali n'aloma.

⁴ Ni naali ni nenda hunadiiha ebi nanulira ejanjaasi ni bbwabbwanuha emirundi omusanvu, nga pulira ejanjaasi ni linwa mwigulu ni naliño owundoma ati, "Otanandiiha ebi onjuliye ejanjaasi eribbwabbwanuhire emirundi omusanvu ni liroma! Bihuume ng'ehyama bitatula!"

⁵ Ng'ano malayika ola oyu nabona ni gemereeye hu nyanja n'ohugulu hulala n'ohundi hu woomu, agolola omuhono omulungi agulengeresa mwigulu,

⁶ alayira mu siina lya Hatonda alibaño emirembe n'emirembe, omwene hutonda egulu n'ehyalo n'ebiiitu byosibyosi ebirimo ko n'nyanja ni neebyo byosibyosi ebirimo, nahahasa ebi gaali n'aja huloma. Ng'aloma ati, "Naaahani ebula hinumiraho!"

⁷ Ehisigaaye malayika owomusanvu hufuñña gwala lirye etegeha ya Hatonda ebaaye ey'ehyama yeete analafu ng'olu gasuubisa ohunwa ahale n'abita mu banaabbi abamuñeresanga."

⁸ Ng'ano nindi pulira ejanjaasi eri n'ali ni sookire ohunulira ni nwera mwigulu. Ng'ejanjaasi eryo lindoma liiti, "Tiina oje onañe ahafumbo h'olupapula ahali mu ngalo j'amalayika owemereeye hu nyanja n'ohugulu hulala ohundi ni huli hu woomu, ohanjuluse."

⁹ Ng'ano tiina eri malayika oyo nga musunga gaape ahafumbo h'olupapula aha gaali ni naho. Niye nga gandoma ati, "Hañambe ohene ohalye. Mu munwa hanahunomere hy'omudugere aye ni hanoole mu hida nga hahusuuhira."

¹⁰ Ng'ano naaña ahafumbo h'olupapula aho ohunwa mu ngalo jije, nga kefunda kalya. Ni nahalya nga hapomera hy'omudugere aye olu nahamira hangwa mu hida, nga haasuuhira.

¹¹ Ng'omwene janjaasi eri n'ali ni puliye ni linwera mwigulu gandoma ati, "Nindi lagula abaatu abamawanga gosigosi, n'endimi josijosi ko n'abanugi bosibosi n'obalomera ebi Hatonda ategehire ohuhola."

11

Abahwenda ba Hatonda ababiri

¹ Ng'ano bapa olusaala olupima, nga bandoma baati, "Tiina oje opime Yekaalu ya Hatonda, nalala n'ehituuti hyamwo ohene obale n'abaatu abali hulomberamo.

² Aye olunya nirwo lulehe otalupima, olwohuba nirwo baluñña Abatali Bayudaaya abatafugiirira. Abaatu abo balyetaaya mu Yersaalemu ehibuga eh yawufu, ohuhena emyesi amahumi ane n'ebiri.

³ "Mu hiseera nj'ehyene ehyo ndyangala naahena naatuma abahwenda babiri ohulomera abaatu ehibono hyange ehituufu ohuhena endaalo lukumi mu bibiri mu nkaaga. Abahwenda bange abo balyeboña ebigwaali ohulaga ti sibasangaafu olw'ebibi ebi baatu bahola."

⁴ Abahwenda abo ababiri bali mu hifaananyi hy'emisaala emizayiti* ebiri n'ebihondo by'etaala ebibiri ebiri mu moni ja Musengwa omunugi w'ehyalo.

⁵ Singa nabaño agesyaho ohubaholaho ahabi, omuliro guuja hunwanga mu minwa jaawe, gwasihirisa abasigu baawe abo.

⁶ Abaatu abo bali n'obunangi ow'ohusidiha efula ndiyigwa ehiseera hyosihyosi ehi balomera abaatu ehibono hya Hatonda. Era bali n'obunangi ow'ohulagira amaaji gacuuha gafaana hy'amafugi. Era bali n'obunangi ow'ohudanya hu baatu abamenya hu hyalo endwaye ejibuya abaatu eja hiisi ngeri. Hino ni bahihola hiisi olu baba ni bendire.

* 11:4 11:4 Bano nj'abanaabbi aba Zakaliya galomaho mu Zak 4:3,13-14.

⁷ Ni baliba ni bahenire ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda, ogunyaŋa guliŋwera mwiroŋo nago ereeŋi eritahoma, gwasoola ni nabo nga gubaŋangula gubeeta.

⁸ Emirambo jaawe nga jisigala ni bajigandaahiise mu lulala hu ngira jomu hibuga ehibbala mu ndoma y’ohubbumbirya ehi balanga baati Sodoma ni Misiri olwohuba abaatu baamo bahosi b’ebibi. Mu hibuga ehyene ehyo pomu abaatu bahomereramo Musengwa y’abaatu abo ababiri hu musalabba.

⁹ Abaatu aba hiisi sibo ohuŋwa mu hiisi hiha, hiisi lulimi era ohuŋwa mu hiisi gwanga hu hyalo balihena endaalo edatu ni baheja huheja hu mirambo j’abaatu abo ni bataganya bajisihe.

¹⁰ Abaatu abatafugiirira Hatonda balisaŋalya balya n’ebyawe olw’ohufa hw’abaatu abo bombi. Baliŋeresania ehirabo ni besusania olwohuba mbo abahwenda ba Hatonda abo ababiri abagudyanga ehyalo bafuuye.

¹¹ Aye endaalo jira edatu n’ehitundu ni jihenire ohubitaŋo, Hatonda alifuuŋa mu baatu abo ababiri omuuya ogw’obulamu benyoha baba balamu. Hino hiriŋambya abalihyebonera olusisimo.

¹² Era baliba bahiiri aŋo nga baŋulira ejanjaasi ery’amaani ni liŋwera mwigulu ni liranga abaatu abo ababiri liiti, “Muuje eno ŋamugulu!” Era ng’ehireri hibadunda hibanjira mwigulu, n’abasigu baawe ni babataayeho emoni.

¹³ Mu hiseera ehyene ehyo, ŋalibaŋo ohuteetema hw’ehyalo ohw’amaani. Ehitundu hirala ehy’ehumi ehy’amayumba gomu hibuga ehyo galitepuluha gaŋwera hwiroba. Abaatu kasanvu nga basihiirihira mu huteetema hw’ehyalo ohwo. Ehyo ni hihenire ohubaŋo, abaatu abasigaayenŋo obuti bulibaŋamba, nga batagiha ohujumirya Hatonda ali mwigulu.

¹⁴ Ng’aŋo ehiguudyo ehyohubiri hyosi hiŋwa. Cooka ehy’ahabi ni hiri ti ehyohudatu hyosi hyali hija hulondaho mu hiseera ehitali hya ŋale!

Ohufuŋa hw’egwala eryomusanvu

¹⁵ Ng’aŋo malayika owomusanvu afuŋa egwala lirye. Ni galifuuŋa nga ŋabaŋo amanjaasi ag’amaani agaŋulirihana ni gaŋwera mwigulu ni ŋaliŋo abaloma baati, “Hatonda Musengwa n’Omunoŋosi oyu omwene geeyangalira bangaaye olunya!

Ohuŋwa ŋaahani gaaja huŋuga abaatu bosibosi mu hyalo emirembe n’emirembe.”

¹⁶ Ng’abasaaja bahulu bala amahumi abiri n’abane ababa mu moni ja Hatonda, ni behaaye hu tebe jaawe ej’obuŋugi, nga bahubba amafuha, bajumirya Hatonda,

¹⁷ ni baloma baati,

“Huhweyaasa Hatonda Musengwa Omwene Buŋangi,

owaaliŋo ohuŋwa ahale nahale era aja huabaŋo emirembe n’emirembe, olwohuba wegoboheseeye obuŋangi era otandihire ohuŋuga ehyalo hyosihyosi.”

¹⁸ “Abaatu abatahutya bahuluŋira bugali;

nga weesi ehiruŋi hihuŋamba.

Ng’osalanŋo oti hino nj’ehiseera ehy’ohusalira abafu omusango,

n’ohusasula abaneeresa babo omuli abanaabbi

n’abaatu babo bosibosi abahuŋa eŋono,

abahulu n’abanere aŋaŋuma hwabulira omuhemba gwawe.

Era wasalanŋo oti hino nj’ehiseera ehy’ohusihiirisa

abo ababaaye ni boononire ehyalo.”

¹⁹ Ng’aŋo begula Yekaalu ya Hatonda mwigulu. Ni bayiigula nga mbonamo esanduuku eyirimo endagaano eyi Hatonda gahola n’abaatu babe. Nga ŋabaŋo n’ohumesya n’ohwoluuma hy’ohwefula, n’ohubbwabbwanuha hy’ohweraadu, n’ohuteetema hw’ehyalo, n’amabaale g’efula ameene amangi gamagaliha hu hyalo.

12

Omuhasi n'ogutemu

¹ Naali keja nga n̄abaŋo ehyamaliholiho ehyaboneha n̄amugulu mu bbanga. Mu hyamaliholiho ehyo nabona omuhasi owaali oti hani bamufiihire eryuba era n'ali oti hani ataaye amagulu gage hu mwesi. Omuhasi oyo gaali gambaaye engule eriho amabaale ag'ebbeeyi ehumi nabiri agaali ni gaaduha hy'emunyeenye.

² Omuhasi oyo gaali n̄asito era ni gohiise ebiseera by'ohusaala. Ebise by'ohusaala ni byamwinyoha ng'alira olw'obulumi w'ohusaala obungi obu gaali ni nawo.

³ Naali keja nga n̄indi n̄abaŋo ehyamaliholiho ehyaboneha n̄amugulu mu bbanga. Mu hyamaliholiho ehyo, nabona ogutemu ogulando ogwali ogwene ogubba. Ogutemu ogwo gwaliho emitwe musanvu n'ameega ehumi. Hu hiisi mutwe gw'ogutemu guno hwaliho engule y'obunugi.

⁴ Ohumanya ogutemu guno ni gwali gwa hitalo, gwahwaya n'omuhira gwagwo ehirala ehyohudatu ehy'emunyeenye ejaali hwigulu nga gujijuguja hu hyalo. Ng'ogutemu ogwo guja gwemerera mu moni w'omuhasi ola owaali n'alumwa ohusaala gweteega, ni gwenda guuti olu mwana agwa ati bbepa gumulye.

⁵ Ng'omuhasi oyo asaala omwana omusinde. Omwana oyu gasaala gaali w'ohunuga abaatu bosibosi mu hyalo n'obunangi ow'amaani n'esimbo y'owaami ey'ehyoma. Nga Hatonda anyagulaŋo omwana oyo mu moni w'ogutemu amunira amwihasa hu tebe yiye ey'obunugi.

⁶ Ng'aŋo omuhasi oyo anyalagataŋo aja gehweha mu hifo ehi Hatonda omwene gaali n'amutegeheeye mu lulafu, eyi abamalayika bamunjeranga ebiryo ohuhena endaalo lukumi nabibiri nakaaga.

Olutalo hasiigu mwigulu

⁷ Ng'aŋo n̄abaluhana olutalo hasiigu mwigulu. Ng'omutangirisi w'abamalayika oyu balanga baati Mikayiri n'ene ly'abamalayika aba atangirira basoosa ogutemu gula ko n'abamalayika baagwo.

⁸ Aye ogutemu ogwo sigwananga hunangula lutalo luno era gwahaya n'ana gunenogome mwigulu.

⁹ Ehyanjwamo Mikayiri n'ene lirye huholona ogutemu ogwo ebulafu ohunwa mwigulu. Ogutemu ogwo nj'oguhalehale ogu balanga baati hibooyi Sitaani adulin-gadulinga abaatu mu hyalo hyosihyosi. Nga wangewe baguholona hu hyalo, nalala n'abamalayika baagwo.

¹⁰ Ng'aŋo pulira ejanjaasi ery'amaani ni linwera mwigulu ni nalina aloma ati,

“Naahani Hatonda weefe atunonooye,

alagire amaani n'obunugi buwe era naahani anuga abaatu babe.

Naahani anaaye Kurisito oyu gafuujaho amate ohunuga ehyalo n'obunangi.

Olwohuba oyo abaaye n'anesa abalebe beefe eri Hatonda, omuusi n'owiire bamubbingire mwigulu.”

¹¹ Abafugiiirira bahyefe abo bamunangula

olw'amaani aga bali ni nago olw'ohwesiga enongo ey'amafugi aga Yesu

ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi, gajuha hu musalabba

nomu bugumu ow'ohulomera abaatu ebimunambaho

ni batatya ehinabooleho,

era banaayo obulamu waawe hanye hu beeta babeete.

¹² Olw'ehyo mwehoye enywe abeehala mwigulu.

Aye jibageene enywe abamenyire hu hyalo nohu nyanja

olwohuba Sitaani geehire naasi eyi muli

n'ali n'ehirunji ehy'amaani

olwohuba amanyire ati asigahiseeyo ahamanga hadiidiri ahohwosa ebigosi hu baatu!

¹³ Ogutemu gula ni gwabona ni bagudanyire hu hyalo, nga gulonderera omuhasi ola owasaaye omwana omusinde.

¹⁴ Aye nga bana omuhasi oyo amabana abiri hy'aga hanjunga owahula genwaho. Bamuja amabana ago asobole ohuguluha atiine mu hifo ehi Hatonda gaali n'amutegeheeye, eyi gutemu gwali ni gutananga hu mwolaho, amuhuumire eyo ohuhena emyaha edatu n'ehitundu.

¹⁵ Ogutemu ni gwabona guutyo nga guhaasa amaaji ohunjwa mu munwa gwagwo nga gafuuha olwabi lulonda omuhasi luje lumumire.

¹⁶ Aye ng'eroba liyeeda omuhasi lyasama linywa amaaji aga ogutemu gwali ni guhahiise ohunjwa mu munwa gwagwo.

¹⁷ Hino nga hireetera ogutemu obusungu ow'amaani, nga gutiina guje gusoose olusaaye lw'omuhasi olusigaayeyo era abo ni bali nj'abaatu bosibosi abanamba amagambi ga Hatonda era abagendera mubi Yesu gabalaabbira.

¹⁸ Ng'ango ogutemu ogwo guja gwemerera hwigobo ly'enyanya.*

13

Ogusolo ogwanwera mu nyanja

¹ Naali keja nga mbona ogusolo ni gunwera mu nyanja. Ogusolo ogwo gwaliho emitwe musanvu n'ameega ehumi. Hu hiisi lwiga lw'ogusolo ogwo hwaliho engule ey'obunugi era hu hiisi mutwe ni huliho esiina erifodogola Hatonda.

² Ogusolo ogwo ogu nabona gwali gufaana oti hani ngwe aye ni guli n'amagulu ameene amabba ni galiho amooya n'amadete ameene amaleeni oti g'ehinyana, ko n'omunwa ogufaana hy'ogwepologoma. Ng'ogutemu gula oguli mu hifaananyi hya Sitaani guja ogusolo ogwo obunangi wagwo ow'amaani ko n'obunugi, ogusolo ogwo gwihale hu tebe y'ogutemu ey'obunugi gunuge abaatu.

³ Hu mulala hu mitwe j'ogusolo nago hwaliho ehisago ehy'ohugwita wiite aye nga gunona. Hino hyaleetera abaatu hu hyalo ohusigala ni benjuna era nga banwerehereramo ohugwihirihisamo olw'ohusuna ehisago hyehyo aye gwanona.

⁴ Ng'abaatu abatafugiirira Hatonda bajumirya ogutemu mu hifo hya Hatonda olwohuba gwanja ogusolo ogwo obunangi. Era nga bajumirya n'ogusolo ni bebuusa baati, "Ale dala njalino aneranerana n'ogusolo guno? Ale nj'ani dala ananga ohugusoosa gagunangula?"

⁵ Ng'ango Hatonda aleha ogusolo ogwo gwepaaha ng'olu guli n'obunangi n'ohumufodogola ni gumufodogola era ng'aguleha guba n'obunangi obo ohuhena emyesi amahumi ane n'ebiri.

⁶ Ng'ogusolo gutandiha ohufodogola Hatonda ni gumulomaho ebibi era nga gufodogola n'ehifo hihye omu gehala njalala ni naabo abamenya ni naye mwigulu.

⁷ Era nga Hatonda aguleha gunjirirania abaatu babe gubeehalaho aye baaguma. Era ng'aguleha guba n'obunangi ow'ohunjuga abaatu ab'esibo n'esibo, ohunjwa mu hiisi hiha n'endimi n'amawanga gosigosi hu hyalo.

⁸ Ng'abaatu bosibosi abaali mu hyalo ohutusaho abo aba bahena ohunandiiha amasiina gaawe mu hitabo hya Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusano Ebibi, oyu baatu beeta aye Hatonda gamulamusa nga bajumirya ogusolo ogwo. Abaatu abo abali mu hitabo hya Yesu mbaba Hatonda gasubisa obulamu obutanwano ehyalo ni hihiri n'ohubano.

⁹ Ale hiisi ali n'ohutwi ni getege anjire!

¹⁰ Hiisi muutu oyu bahitegehera baati balimuwoja mu komera,

* 12:18 12:18 Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti "ng'aja gemeerera hwigobo ly'enyanya."

mu buli ngeri balimuwoŋa.
 Hiisi oyu bahitegehera baati balimwitira piima,
 era alifa piima.
 Olw'ehyo abagwalaafu bateehwa ohuba n'obugumiikiriza ow'amaani era babe
 besigwa eyi ali.

Ogusolo ogwahuhuduha ohuŋwa mwiroba

¹¹ Nindi nali keja nga mbona ogusolo ogundi ni guhuhuduha ohuŋwa mwiroba. Ogusolo ogwo gwaliho otwiga tubiri hy'otwetaama epere cooka ni guli n'amalomere agohudulinga abaatu n'ohubabbaamya hy'ogutemu.

¹² Ng'ogusolo ogwo gutambisa obuŋangi wosiwosi obu ogusolo ogudaayi ogu neherera ohubona gwali ni nawo. Nga guŋalirisa abaatu abamenyire hu hyalo ohujumirya ogusolo gula ogudaayi, ogu baali ni boohiiseho ehisago ehy'ohugwita wiite aye gwaŋona.

¹³ Ogusolo guno ogwohubiri nga guhola ebyamaliholiho ebyeŋunjisa era gwaŋanga n'ohulagira omuliro gwaŋwa ŋamugulu mu bbanga gwamagalaha hu hyalo abaatu bosibosi ni babona.

¹⁴ Olw'ebyamaliholiho ebyo ebi gwaholanga ni gweyedesa obuŋangi w'ogusolo gula ogudaayi, ogusolo ogwo gwadulinga abaatu bohu hyalo abatafugiirira Hatonda. Era nga gubalagira ohubbota ehifaananyi hy'ogusolo gula ogu bafumita epiima bagwosaho ehisago ehy'ohugwita wiite aye gwaŋona bahene bahijumirye.

¹⁵ Nga Hatonda aleha ogusolo ogwo ogwohubiri guba n'obuŋangi ow'ohufuŋa omuuya ogw'obulamu mu hifaananyi ehy'ogusolo ogudaayi ehi babbota hiŋange ohuloma era n'obuŋangi ow'ohulagira ohwita hiisi agaana ohuhijumirya.

¹⁶ Ng'ogusolo guŋalirisa abaatu bosibosi aŋabula hubihisya, ohuŋwa hu begingi-hiriri ohwola hu baŋaasi, abahombe ohwola hu bagadi, abeedu n'abatali beedu babateho eraama hu muhono gwawe omulungi oba mu weeni.

¹⁷ Era omuutu abulaho laama yino batamufugiirira hutunda oba ohugula ehiitu hyosihyosi. Eraama eyo yaali siina ly'ogusolo oba enamba* y'esiina lyagwo.

¹⁸ Ale ni hino hyetagisa obulabuhi ko omuutu ahitegeere! Ale omuutu ali n'amagesi getegeerese amahulu g'enamba y'ogusolo ogwo, olwohuba nj'enamba etegeesa esiina ly'omuutu. Enamba yaagwo yiri lukaaga nkaaga namukaaga.

14

Olwembo lw'abanunule

¹ Ebyo ni byaŋwa, n'ali keja nga mbona Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi ni gemereeye hu lusozi Sayuuni oluli mu hibuga Yerusalemu. Nabona n'abaatu emitwalo ehumi n'ene n'ekumi ene ni bemereeye ŋalala ni naye. Abaatu abo bali mu hifaananyi hy'abaatu ba Hatonda bosibosi aba bahena ohuŋandiihaho esiina lya Yesu n'erya Semwana mu byeni byawe.

² Ng'aŋo pulira ejanjaasi eryali ni lifuga hy'omwoluumo gw'amaaji ameene amangi ag'omubando era oti hani huduma hw'efula ni liŋwera mwigulu. Ejanjaasi eryo lyafuga oti hani baatu bahubba madungu.

³ Ng'aŋo abaatu bala aba nabona bamba olwembo olunyaaha ni bemereeye mu moni j'etebe ya Hatonda ey'obuŋugi, n'ebiramu ebine n'abasaaja bahulu amahumi abiri n'abane. Naali ŋaŋuma muutu yesiyesi owaali n'aŋanga ohwega ohwemba olwembo olwo ohutusaho abaatu emitwalo ehumi n'ene n'ekumi ene aba Yesu gaali n'anunuuye ohuŋwa mu buŋugi wa Sitaani.

* **13:17 13:17** Mu Bayonaani n'Ababbbulaniya hiisi njikuta yabanga n'enamba yayo. Olw'ehyo basunanga enamba y'esiina ly'omuutu oluvanyuma lw'ohugaata omuŋendo gw'enamba jenjikuta ly'esiina lirye.

⁴ Obulamu w'abaatu abo bugwalaafu olwohuba sibagonesaniangaho n'omuhasi yesiyesi beyonoona. Abo nj'abaloobera ba Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi abagenda ni naye hiisi eyi atiina. Era abo mbaba ganunula ohuŋwa mu baatu bahyawe, babe hy'eŋongo eyiŋwa mu hiŋanyiro ehidaayi ehy'omulimi eri omwene n'eri Hatonda.

⁵ Abaatu abo sibalomangaho byabudulingi era sibabangaho n'ehi omuutu yeesi aŋanga ohubenamba.

Obuhwenda w'abamalayika abadatu

⁶ Nga nindi mbona malayika owundi. Malayika ono gaali aguluha ŋamugulu mu bbanga n'aŋira Amanuŋliro Amalaŋi agaŋwa eyiri Hatonda hu hyalo eri abaatu ab'esibo n'esibo ohuŋwa mu hiisi hiha n'olulimi n'egwanga.

⁷ Nga Malayika oyo aloma n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Ehiseera hyolire Hatonda ohusalira abaatu abali hu hyalo omusango. Olw'ehyo mutye Hatonda era mumuŋe eŋono. Mumujumirye olwohuba nj'owahola egulu n'ehyalo n'enyanya n'esobere."

⁸ Malayika oyo ni gahena ogugwe, ng'owohubiri yeesi aŋwayo alangirira n'aloma ati, "Wowe! Ehibuga Bbabbulooni* gahiŋooye! Hisihiirihire, hisihiirihire! Ehibuga ehibbala ehyabahola ebisirisinye, hisihiirihire! Hatonda asihirihiise abaatu baamo olw'obuhwedi obu bahola bahena babbaamya abaatu abamawanga gosigosi hu hyalo ohuŋwa hu Hatonda baba oti bameesi abonoona mu ngeri nj'enyene."

⁹ Oyo ni gahena ogugwe nga Malayika owohudatu yeesi aŋwayo alangirira n'aloma ati, "Hiisi muutu ajumirya ogusolo n'ehifaananyi hyagwo era gafugiirira baamutaho eraama yaagwo mu weeni oba hu muhono,

¹⁰ Hatonda anahamubonerese n'obuhambwe ow'ehiruŋi hihye obuli hy'olu omwenge omuhambwe guhola abagunywa. Era anahamuteho ehiguudyo ehy'ohumwohya muliro ogutasima, mu moni j'abamalayika abagwalaafu, neja Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi.

¹¹ Ebiguudyo hy'abajumirya ogusolo ko n'ehifaananyi hyagwo era bafugiirira babataho eraama yaagwo sihiribaho huŋuumula. Hatonda alibabonyaabonya ohutalehera omuusi n'owiire. Eriisi eriŋwa mu muliro ogunahaboohye liriduunya emirembe n'emirembe."

¹² Olw'ehyo abaatu ba Hatonda, bano ni bali nj'abaatu abagendera mu magambi gage era abataaye owesige mu Yesu, bateehwa ohuba n'obugumiikiriza ow'amaani era beyongere ohumwesiga.

¹³ Ng'aŋo pulira ejanjaasi ni liŋwera mwigulu ni ŋaliŋo aloma ati, "Nandiiha oti, Ohuŋwa ŋaahani baaja huba n'ekabi abo abanafenga ni bafugiiriye Yesu Musengwa." Omwoyo wa Hatonda aloma ati, "C'ehyo ehyene n'ehyene, ni banabenga ni bahenire ohufa banaabenga sibahifaabiina aye bananuumulenga huŋuumula, ni Hatonda gabaŋa omuhemba olw'ebikolwa byawe ebiraŋi ebi babaayenga ni bahola."

Ohusala hw'emisango

¹⁴ Naali Keja nga mbona ehireri ehiosa ni hiriho omuutu owaali n'ahihaayeho. Oyo owaali ni gehaaye hu hireri ehyo gaali afaana hy'Omwana w'Omuutu owaŋwa mwigulu era gaali gambaaye engule eyi babbota mu zaabbu hu mutwe gugwe n'aŋambire ahageso ahagesa mu ngalo.

¹⁵ Nga nindi mbona malayika owundi n'aŋwa mu Yekaalu. Nga Malayika oyo alangirira n'ejanjaasi ery'amaani n'aloma oyo owaali ni gehaaye hu hireri mu ngeri y'ohubbumbirya ati ehiseera hy'ohusala omusango hyolire. Ng'olu omulimi atambisa

* **14:8 14:8** Bbabbulooni: Ehibuga hino ehibusomaho mu hitabo hya Daniyeri mu Ndagaano Ekayire batambisa esiina lyahyo, ŋano mu ndoma ey'ohubbumbirya omuŋandihi n'aloma hu hibuga hindi mu mulembe gugwe.

ahageso ahagesa ohwegesa ale weesi humbaania abaatu abali hu hyalo olwohuba ehiseera ehy'ohubasalira omusango hyolire.

¹⁶ Ng'ango oyo owaali ni gehaaye hu hireri anuuba ahageso hahe hu hyalo ng'olu omulimi ahola n'agesa. Ng'ahwaya abaatu bosibosi abaali hu hyalo abahumbaania.

¹⁷ Nga malayika owundi yeesi anwera mu Yekaalu eyomwigulu. Malayika ono yeesi gaali n'ahageso ahagesa ahene ahoogi.

¹⁸ Nga nindi mbona malayika owundi. Malayika ono ganwera na hituuti ehi baneeraho enongo eyiri Hatonda era gaali n'obunangi hu muliro, ng'alangirira n'ejanjaasi ery'amaani n'aloma oyo ali n'ahageso ahogi ati ng'olu mulimi atambisa ahageso hahe ahogi ohusala ebisagaasa by'ebibala by'omuzabbibbu ni binangaaye, weesi humbaania abaatu abali hu hyalo olwohuba ehiseera ehy'ohubasalira omusango hyolire.

¹⁹ Nga malayika anuuba ahageso hahe hu hyalo ng'ahwaya abaatu hu hyalo abahumbaania. Ng'olu omulimi asala ebisagaasa by'ebibala by'omuzabbibbu gabidaanya mwirono ebbala eryohujungiramo, n'abaatu abo boosi nga babadaanya mwirono ery'obusungu wa Hatonda.

²⁰ Ng'ango babanyuhira mwirono ery'obusungu wa Hatonda ebulafu w'ehibuga Yerusalemu. Nga betuluhamo amafugi ameene amangi gabanda omubando era nga singa embalaasi egeemamo gayoola hu munwa era n'omuhula ogu gaabbota ni gujesa obuleeni wa kilomita ebihumi bidatu.†

15

Ebibonyobonyo omusanvu

¹ Ng'ango nindi mbona mwigulu ehyamaliholiho ehindi ehyenunjisa ate ehy'amahulu ameene amangi. Mu hyamaliholiho ehyo, nabona abamalayika musanvu aba baali ni banaaye ebibonyobonyo musanvu ebisembayo. Ebibonyobonyo ebyo mbebyali ni bija hugohoba ehiruni hya Hatonda eri abaatu abamujeemera ekomerero ko ehene yoole.

² Era nga mbona ehiitu ehiri oti enyanja eyi babbota mu ndabirwamu ni batabuuyemo omuliro. Nga mbona ni naabo abageene ohujumirya ogusolo nalala n'ehifaananyi hyagwo wayire ohufugiirira babateho eraama ey'enamba y'esiina lyagwo. Abaatu abo baali bemeereeye hu tulo w'enyanya eyo ey'endabirwamu, ni banambire amadungu aga Hatonda gaali n'abanaaye.

³ Nga bamba olwembo olu Musa, owaali omuñeereswa wa Hatonda gamba nalala n'olwa Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusano Ebibi baati,

“Hatonda Musengwa, ewe Omwene Bunangi,
ebi ohola bihulu era byenunjisa ababibona!

Ndiwe Habaha ow'olubererera,
era ebi ohola byosibyosi bituufu era by'amazima.

⁴ O! Musengwa, hiisi muutu alihugondera era gaahuna enono.

Olwohuba ndiwe wenene omwawufu mu bosibosi.
Era abaatu abamawanga gosigosi baliija mu moni jijo bahujumirya
olwohuba olagire hiisi muutu ng'olu otehubira.”

⁵ Ebyo ni byanwa, nali keja nga mbona oti hani baali beguye ehifo omu Hatonda gehala mwigulu.*

⁶ Mu Yekaalu eyo, po mwanwera abamalayika bala omusanvu abaali n'ebibonyobonyo omusanvu. Abamalayika abo baali bambaaye engoye eja laasi

† 14:20 14:20 Ebyanjandihiwa ebindi biri ni sitadiyo 1,600. * 15:5 15:5 Oba: ehifo ehiri hy'eweema ya Hatonda eyi Abayisirayiri babanga nayo mu lulafu.

ejituhula era ni jitemagana hutemagana ni besidihire emisibiro ejifaana hy'ezaabbu mu bifuba.

⁷ Ng'ango hirala hu bira mu ebine bira hiya hiisi mulala hu bamalayika omusanvu enooja eri babbota mu zaabbu ni lijuuye ebiitu ebyali mu hifaananyi hy'obusungu wa Hatonda Omwene Bulamu emirembe n'emirembe.

⁸ Nga Yekaalu yijula eriisi ohulaga enono n'obunangi wa Hatonda. Eriisi eryo lyali liraga enono n'obunangi wa Hatonda era sijaalino omuutu kadi mulala owaali n'anganga ohwingira mu Yekaalu eyo ohwola olu abamalayika bala omusanvu baahena ohusindiha ebigudyo omusanvu hu hyalo.

16

Embya omusanvu ej'obusungu wa Hatonda

¹ Ng'ango pulira ejanjaasi ery'amaani ni lihwera mu Yekaalu mwigulu ni njalino aloma abamalayika bala omusanvu ati, "Mutiine mujuhe hu hyalo ebiitu ebiri mu mbya omusanvu ohulaga ehirunji hya Hatonda eri abaatu abamujeemera."

² Malayika omudaayi ng'atiina ajuha ebyali mu lubya lulwe hu hyalo. Ni gajuha, ebyalimo nga bireetera abaatu abaalimo eraama y'ogusolo era ni bajumirya ehifaananyi hyagwo nabbwangata ohubanamba.

³ Oyo ni gahena nga malayika owohubiri yeesi ajuha ebyali mu lubya lulwe mu nyanja. Ni gajuha, ng'amaaji agaali mu nyanja gamalija hy'amafugi g'omuutu afuuye. Hino hyaleetera hiisi hiitu ehira mu ehyali mu nyanja ohufa.

⁴ Malayika owohudatu yeesi ng'aja ajuha ebyali mu lubya lulwe mu njabi n'esobere josijosi ejiri hu hyalo. Ni gajuha, ng'amaaji agaalimo gaacuha gafaana hy'amafugi.

⁵ Amaaji ni gahena ohucuha gafaana hy'amafugi nga pulira malayika anuga ebifo ebibamo amaaji n'aloma Hatonda ati,

"Ehi oholire hituufu era ugu obasaliye guboola,
ohunwa ahale nahale, n'ohwola hatyane ndiwe wenene Omwawufu,
olwohuba osala emisango n'otehubira.

⁶ Abaatu abo ni beeta abaatu babo n'abanaabbi,
amafugi g'abaatu abo aba beeta gajjuha.

Naaahani weesi obanjaaye amafugi g'abaatu aba beeta baganywe.
Ehyo hiboola!"

⁷ Nga pulira ejanjaasi ni lihwera mu hifo aya baneerayo enongo ni njalino aloma ati,
"C'ehyo ehyene Hatonda Musengwa Omwene Bunangi,
ehi oholire hituufu era ugu obasaliye guboola."

⁸ Nga malayika owohune yeesi ajuha ebyali mu lubya olu bamunja hu lyuba. Ni gajuha, nga ebyalimo byongerera eryuba ohuhanguha n'ohwohya abaatu oti hani muliro.

⁹ Obubalire owo ow'amaani ni woohya abaatu, wabaja ehabyo bafodogola Hatonda olwohuba nj'owaali n'obunangi hu bibonyobonyo ebyo. Cooka bagaana ohucuha ohunwa mu bibi byawe n'ohumuja enono.

¹⁰ Nga malayika owohutaanu yeesi ajuha ebyali mu lubya lulwe hu tebe y'obunugi ey'ogusolo nago gula. Ni gajuha, ng'ehiirema hisidiha hiiti ngu mu wa habaha waagwo. Hino nga hireetera abaatu bomu wa habaha owo ohwininala olw'obulumi,

¹¹ era nga bafodogola Hatonda owomwigulu. Hino hyanwa hu bulumi obungi obu baalimo ko n'obusondo obu baali ni nawo hu mibiri ni bunwa hu nabbwangata oyu bali ni babasindihiye oludaayi. Cooka wayire byali bityo bageene ohwebbwaga olw'ebibi ebi baali ni baholire.

¹² Malayika owomukaaga yeesi ng'ajuha ebyali mu lubya lulwe mu lwabi olubala olubalanga baati Yufuleeti. Ni gajuha, ng'olwabi olwo lwomeera luteerejo

abahabaha abanjwa ewunjwalyuba engira bambuhe n'amañe gaawe baje batabaale owahabaha w'ogusolo.

¹³ Ng'ango mbona emisambwa edatu ejaali mu hifaananyi hy'amahere. Mulala hu misambwa ejo gwanwera mu munwa gw'ogutemu, ogundi mu munwa gw'ogusolo n'ogundi mu munwa gwa naabbi alagula eby'obudulingi.

¹⁴ Emisambwa ejo jaali jinanga ohuhola ebyamaliholiho era jatiina eri abahabaha bosibosi mu hyalo jabahoonja hiisi mulala gahumbaania ene lirye bahubbagane hu ludaalo olwo olu Hatonda Omwene Bunangi gaali n'ategeha ohuboneresa abatafugiirira.

¹⁵ Ng'ango pulira Yesu Musengwa n'aloma ati, "Ale ni mwetege! Ndi hugobola hy'omwibi ni talagire. Ali n'ekabi oyo abanjo ni getegeheeye ohuuja hwange, ataswala ni muguuyeho bugwe n'atambaaye bugwalaafu ng'olu omuutu aswala banamugwaho bugwe bamwagana n'ali majula."

¹⁶ Ng'ango emisambwa ejo jireetera abahabaha abo n'amañe gaawe ohuhumbaanira mu hifo ehi balanga mu Lubbebulaniya baati Arimagedoni.

¹⁷ Ng'ango malayika owomusanvu yeesi ajuha mu bbanga ebyali mu lubya lulwe. Ni gajuha nga pulira ejanjaasi ery'amaani ni linwera mu Yekaalu mu tebe ya Hatonda ey'obunugi ni njalino aloma ati, "Hiisi hiitu hinooye!"

¹⁸ Ng'ango mbona ohumyasa era pulira n'ohunjuuma hy'ohwefula ko n'ohubbwabbwanuha hy'ohweraadu. Nga njabanjo n'ohuteetema hw'ehyalo ohw'amaani ohutabangahono hu hyalo ohunwa ahale nahale.

¹⁹ Ehyanjwamo ng'ehibuga ehibbala ehi balanga Bbabbulooni mu ndoma ey'ohubbimbirya hyegabulamo ebimesu bidatu. Mu ngeri nj'enyene ng'ebibuga byomu hyalo byosi bisihiriha. Hatonda sigebirira bibi ebi baatu bomu hibuga ehi balanga Bbabbulooni baaholanga. Olw'ehyo gababoneresa n'ehirunji hihye hyosi-hyosi bafaana hy'omuutu oyu bahaahire omwenge omuhambwe gwamusisimula.

²⁰ Olw'ohuteetema hw'ehyalo ohwo ohwalingo, ebizinga byosibyosi mu nyanja nga binwanjo, n'esozi joosi nga jifulyunguha jifuuha museetwe.

²¹ Ng'efula y'amabaale ameene amasito hiisi erala ni lirimo obusito w'ekilo ng'amahumi ane n'etaanu gamagaliha hu hyalo gahubba abaatu abo. Ng'ango nibo ko betambagania ohufodogola Hatonda olw'ehibonyoobonyo hy'amabaale g'efula agaali ni gabahubba n'ohusihirisa ni gasihirisa ebiitu.

17

Omuhasi hanunye mu buhwedi

¹ Ng'ango mulala hu bamalayika omusanvu abaali n'embya omusanvu, gaaja aja naali nga gandoma ati, "Nja nje kulage ng'olu Hatonda aja husihirisamo ehibuga ehyo ehiri hy'omuhasi omuhwedi era ehibitamo enjabi enyene enyingi.

² Abahabaha bohu hyalo bahola obuhwedi n'abaatu abali mu hibuga ehyo ni bajumirya ebitali Hatonda era bahongerese abaatu hu hyalo baaba hy'abameesi boosi bajumirya ebitali Hatonda."

³ Ng'ango Omwoyo wa Hatonda gaamaamira nga malayika oyo gangega gapira mu lulafu. Ni hwola eyo nga mbona omuhasi ni gehaaye hu gusolo ogulando. Ogusolo ogwo gwaliho emitwe musanvu n'ameega ehumi era ni gwijuuyeho amasiina agafodogola Hatonda.

⁴ Omuhasi niye gaali gambaye olugoye olw'erangi erya namasyoma n'ebirando era yesiyesi nameregenya humeregenya olw'ezaabbu n'amabaale ag'ebbeeyi aga gaali ni gesapire hu mubiri nohu byambalo ebi gaali ni gambaaye. Mu ngalo gaali anambire ehipopo ehi babbota mu zaabbu ni hijuuyemo obubi wosiwosi obunamba hu bikolwa bibye eby'obunemu n'obuhwedi obu ahola.

⁵ Baali bamunandiihireho n’esiina ery’amahulu ag’ehyama mu weeni eriroma liiti:
“ONO NJE BBABBULOONI

EHIBUGA EHIIBALA OMUSAAYE W’ABAHWEDI
ERA ALEEGERA ABAATU OHUHOLA EBY’OBUNEMU.”

⁶ Nga mbona oti omuhasi oyo gaali ameeye cooka n’atameeye mwenge aye n’ameeye amafugi g’abaatu ba Hatonda aba beeta olw’ohufugiirira Yesu n’ohulomera abaatu ebimunambaho.

Ni nabona omuhasi oyo, ganjinyosa olusisimo era gandeetera ohwenunja!

⁷ Nga malayika oyu naali ni naye gandoma ati, “Otenunja olwohuba nahunyonyole amahulu g’ehyamaliholiho ehinamba hu muhasi n’ogusolo ohu gehaaye oguliho emitwe musanvu n’ameega ehumi.

⁸ Ogosolo ogu oweene gwaliho gulamu aye gwafa cooka gunatere ohunwa mwironjo ereeni eritahoma omu guli baje bagusiirise. Ohunwa hu hutandiha hw’ehyalo, abaatu aba batanandiiha masiina gaawe mu hitabo hy’olwanji lw’amasiina g’abaatu abalisuna obulamu obutanwanjo, ni balibona ogusolo ogwo ogwali ni gufuuye aye njaahani ni guli gulamu balyenunja.

⁹ “Ale ni hino hyetagisa obulabuhi omuutu ko gaahifaania. Emitwe omusanvu ej’ogusolo ohu omuhasi gehaaye nj’esozi omusanvu ohu batongola ehibuga ehi baguliha esiina ly’omuhasi oyo. Mu ngeri eyindi era jiri mu hifaananyi hy’abahabaha musanvu.

¹⁰ Abataanu hu bahabaha bano omusanvu bafa, mulala ahiriho mulamu ate owundi ataboneha. Aye n’aliba ni gehaaye hu tebe y’obunugi saaliniasaho lutu.

¹¹ Ogosolo nago ogwali ni gufuuye aye njaahani nindi ni guli gulamu gwosi gulinuga nga habaha owomunaana era ni guli mu luse lulala ni nabala omusanvu aye guliba gunjambire ngira egunjira mu husihiiriha.

¹² “Ameega ehumi aga oweene gali mu hifaananyi hy’abahabaha ehumi abahiiri hutandiha hunuga. Abaatu bano ehumi ogusolo guuja hubanjaaho owaami owomu dandi banuge ni nagwo ohuhena ahamanga oti hani ha saawa ndala yonyene.

¹³ Abahabaha abo baliromanga hirala n’ehirinwamo balisalaño ohunja ogusolo gula omugabo gwawe ogw’obunugi ko n’obunangi waawe.

¹⁴ Abanugi bano njalala n’ogusolo balisoosa Yesu ali mu hifo hy’Etaama Etusaño Ebibi aye niye alibanangula olwohuba nje Musengwa y’abasengwa era Habaha w’abahabaha bosibosi. Abamufugiirira era nga mbabo aba Hatonda galanga era gatobola baahena bamutammo owesige baliba ni naye mu hunjirinana huno.”

¹⁵ Ng’ano Malayika oyo geyongera ohundoma ati, “Amaaji aga oweene aña omuhasi abaaye ni gehaaye gali mu hifaananyi hy’abaatu ekwiro n’ekwiro ohunwa mu ndimi n’amawanga agenjabulo hu hyalo.

¹⁶ Ameega ehumi aga oweene agali mu hifaananyi hy’abahabaha ehumi ni bali njalala n’ogusolo, balicaawa abaatu bomu hibuga ehi baguliha esiina ly’omuhasi ola omuhwedi oyu oweene. Ehinwamo abahabaha abo njalala n’ogusolo baliyaaya hiisi hiitu mu hibuga omwo baaleha abaatu baamo ni babambuuye babaleha ni bali beere hy’engeso era hy’omuutu alimajula abula ehi gedanyire hu mubiri. Balisihiirisa abaatu baamo babahola ng’olu omuutu anyanya era gaamira omunohi ogubulamo egumba era balyohyera erala ehibuga ehyo hyaguhuliha.

¹⁷ Hino balihihola olwohuba Hatonda aliba abatambisa ohwoheresa ehi niye genda. Olw’ehyo, balirehera ogusolo obunugi n’obunangi waawe gunuge ohwola olu ehi Hatonda galoma hiriyolerera.

¹⁸ Omuhasi omuhwedi oyu oweene, ali mu hifaananyi hy’ehibuga ehibbala ehi omanyire era abanugi bomu hibuga hino nj’abanuga abahabaha abanuga mu mawanga gosigosi hu hyalo.”

18

Basihiirisa ehibuga Bbabbulooni

¹ Ebyo ni byanjwa nga mbona malayika owundi n'anjwera mwigulu. Malayika oyo gaali n'obunangi oweene obungi era n'amasaamasa eby'amaani ebyene era ohumasamasa ohwo hwahubba enjase hu hyalo hyosihyosi.

² Nga malayika oyo aloma n'ejanjaasi ery'amaani hu husihiirisa hw'ehibuga hira ehibbala ehi balanga baati omuhasi omuhwedi, mu ndoma ey'ohubbimbirya n'aloma ati,

Wowe! Ehibuga Bbabbulooni gahinjoooye!

Abaatu babulunguhire banjooyemo,
n̄aahani bibbwe n'emiyayyu nj'ebihyemberamo,
era hifuuhire hifo ehinyosa olugondo hu oyo atinamo.

³ Hatonda aja huboneresa abaatu baamo
olwohuba abatangirisi baahyo
baleeteeye amawanga gosigosi ohuhola obuhwedi
bafaanana hy'omuutu oyu omuhasi omuhwedi ameesa
gahola ni naye obuhwedi era bajumirya ebitali Hatonda.
Abanugi bohu hyalo boosi baholire obuhwedi ni nahyo
n'abasubuzi hu hyalo boosi
bagaganjaliye mu hwejalabya ni nahyo.

⁴ Ng'ano nindi pulira ejanjaasi erindi ni linjwera mwigulu ni njalino aloma ati,
"Ne enywe abaatu bange muhinjwemo
mutahola bibi ebi bahola,
olwohuba singa mwesi mubihola nja hubaboneresa,
ng'olu nja huboneresa abaatu bomu hibuga ehyo."

⁵ Ebibi byawe bitiinire ni byebunga omwega ohwola olu byolire eyi ndi
era batanjeeba baati simbona bibi ebi bahola.

⁶ Ng'olu hiri ti ahadubi hedaala haja hahye,
mwesi mubahole ebi babaaye ni babahola, muteho n'enyongesa
ebiguudyo ebi mubanja bihireho ebyawe emirundi ebiri.

⁷ Muje abaatu baamo ebiguudyo era mubalisye amangi
ebiguudyo ebyo binjanjanerane n'ohwepaaha
njalala n'ohwejalabya hwawe.

Olwohuba mu myoyo jaawe babaayenga bepaaha baati,
Mutuweene? Hwihaaye hu tebe y'obunugi n'obunangi wosiwosi
era sihuli hy'omuhasi ali n'omusinde,
anahafe gaalira amangi n'afuuhire namwandu.

⁸ Olw'ohwepaaha hwawe ohwo,
mu himanga ehitali hyanjale
ebiguudyo omuli ohufiisa n'amaliro n'enjala binahabooleho.

Era omuliro gunahasihirise ehibuga hyawe
olwohuba Hatonda omwene bunangi ahenire ohusalano atyo.

⁹ Abanugi abandi hu hyalo abahwedesiania ni naye ni banahabone eriisi ni lidunya ohunjwa mu hibuga omwo ni bahenire ohuhyohya, hinahabenyose olusisimo bahubba enduulu, baalira obutahi ni bubanjambire.

¹⁰ Ni banahabone ebigosi ebihyolireho, banahebaaye olw'ohutya batiina bema njaleeni olusiisimo ni lubanjambire nga ko balira baati,
"Wowe! Wowe! Sindiwe Bbabbulooni abaaye n'ohihenaho?
O! Ewe abaaye n'obunangi owo wosiwosi
mu hamanga ahototono aho olwo ebibyo ko binjooye?"

11 “Abasubuuzi hu hyalo boosi banahalire amangi ni n̄abula muutu ow’ohugula ebyamatano byawe.

12 Ebyamatano ebyo ni mulimo emihobyo eji babbota mu byoma eby’ebbeeyi hy’ezaabbu n’efeeza, engoye ej’ebbeeyi eja laasi ni mafuta ni fulungu n’ejerangi erando eji aban̄inda bonene bambala, n’ebyomu nyumba eby’ebbeeyi ebi babbota mu mbaawo ej’ebbeeyi nomu masyaka nomu byoma n’amabaale ag’ebbeeyi.

13 N’ebyahaloosa eby’ebbeeyi omuli ebi balanga baati sinamona, n’ebizaali, n’obubbaani, miira, n’omwenge, n’amafuta agahalanga, n’engaano ey’ohunyiiya emigaati, enombe n’etaama n’embalaasi n̄alala n’ebigaali ebi jin̄alula, n’abaatu ni batabalehire yigongo boosi ni babatunda ohuhola owiidu.”

14 “Abasubuuzi nga baloma abaatu bomu ehibuga ehyo baati, ‘Ebiran̄i byosi-byosi ebi myoyo jenywe jan̄embanga, omuli ebinofu n’ebyesapo ebi mwesapanga, simuhigobolayo hubibona.’

15 Abasubuuzi abatundanga ebiitu ebyo era babigagan̄aliramo balyema n̄ale ni bebaayire, olusisimo ni luban̄ambire olw’ebiriba ni byolire hu hibuga Bbabbulooni.

16 Balihubba enduulu era baalira baati,
“ ‘Wowe! Wowe! Enywe abaatu b’e Bbabbulooni,
sindinywe ababaaye ni muhihenaho?

Sindinywe ababaaye ni mwesapa engoye endan̄i eja laasi,
n’enando eji aban̄inda bonene bambala?

Sindinywe ababaaye ni mwambala emihobyo
ejimerengya ej’ezaabbu n’amabaale ag’ebbeeyi?

17 Olwo mu hamanga ahatotono hano
eby’obun̄inda bibyo byosibyosi ko bihenire ohususunguha?’

“Abeene maato amabbala, taho abagimbi baago ko n’abagasaabaliramo, n’abaatu bosibosi abeyemesan̄o olw’engendo eji bagenda ni basabaala hu nyanja boosi banahebaaye beema n̄aleeni.

18 Ni banahabone eriisi ko ni liduunya banahalome baati, ‘Dala hu hyalo hwali hubaayeho ehibuga ehyegingihiriri hya Bbabbulooni?’ ”

19 Banaheyon̄eho efuuhe mu mitwe ohulaga ti obutahi buban̄ambire era bahubba enduulu ni balira baati,
“Wowe! Wowe! Sindinywe abaatu b’e Bbabbulooni ababaaye ni muhihenaho?
Sindinywe ababaaye ni mugagan̄ahiise abaatu bosibosi abali n’amaato amabbala hu nyanja?

Olwo mu hamanga ahatotono aho ebiby ko bin̄ooye?”

20 Ale ni musan̄alye enywe abomwigulu
olwohuba Hatonda asihirihise Bbabbulooni.

Musan̄alye enywe abaatu ba Hatonda, abahwenda ba Yesu n’abanaabbi
olwohuba Hatonda asaasuuye Bbabbulooni gaamubisya ng’olu gababisya enywe.

21 Ng’an̄o n̄aban̄o malayika ow’amaani owaaja gaadunda ogubaale ogwaga hy’olubaale olubba olu baseeraho ng’agujuguja mu nyanja n’aloma ati,
“Engeri eyi njugujeremo ogubaale guno gwetubya mu nyanja gwagoteramo,
n’ehibuga Bbabbulooni hyosi ni banahahiisihirise
era sibirigobolamo hwinyoha nindi.

22 Mu hibuga hyenywe,
ebinyumo eby’ebifuga omuli amadungu n’abagahubba,
emirere n’abajifuun̄a ko n’amagwala n’abagafuun̄a
sibirin̄ulirihanamo nindi.

Ababboti boosi sibanahebeemo
era simulin̄ulirihanamo jan̄jaasi ly’embaale abahasi ni basa.

23 Omuutu salibonaho taala ni yaduha mu hibuga

era sibalinjūlira nindi ni bahubbira abeenja ebigalagala.
 Abasubuuzi ab'amaani mu hyalo hyosihyosi
 babaaye banwa mu hibuga hyenywe
 aye olwohuba babaaye balyaha era ni begesa n'abaatu bosibosi obulyahi,
 nj'ehigema nahahusihiirise.

²⁴ N'ehindi olwohuba abaatu b'ehibuga hyenywe beeta abanaabbi,
 n'abaatu abandi abalomeranga abahyawwe ko n'abafugiiriranga bosibosi
 ehibono hya Hatonda."

19

Ohujumirya n'ohusanjalya mwigulu

¹ Ebyo ni byanjwa nga pulira oti hani majanjaasi g'ehinjindi hy'abaatu ni ganjera
 mwigulu. Aabaatu abo baali bembamba n'ejanjaasi ery'amaani baati,
 "Hujumirye Hatonda!

Hatonda omwene bunangi era ow'enono atunonoooye,

² olwohuba asala emisango n'atehubbira.

Olw'ehyo asaliye abaatu bomu mu hibuga ehyo ehibbala omusango,
 olw'ohubbaamya abaatu boosi hu hyalo bajumirya ebiitu ebitali Hatonda. Baaba
 hy'omuhasi omuhwedi

owonoona abaatu mu hyalo n'ahola ni nabo obuhwedi.

Abasasuuye olw'ohwita abanjeeresabaabe."

³ Nga nindi bameedahobaati,

"Hujumirye Hatonda!

Eriisi ly'ohunya hwahyo ko lidunya emirembe n'emirembe."

⁴ Ng'ango abasaaja abahulu bala abiri nabane ko n'ebiramu bira ebine bihubba
 amafuha bijumirya Hatonda owaali ni gehaaye hu tebe yiye ey'obunugi ni bembamba
 baati,

"C'ehyo ehyene n'ehyene, Hujumirye Hatonda!"

⁵ Ng'ango ejanjaasi linjera mu tebe y'obunugi ni njalino aloma ati,
 "Mujumirye Hatonda,

enywe mwesimwesi abanjeeresabaabe,

enywe mwesimwesi abamuja enono,

abegingihiriri n'abanjaasi!"

⁶ Ng'ango nindi pulira ejanjaasi eryali oti hani ly'ehinjindi hy'abaatu ni lifuga oti hani
 mwoluumo gw'amaaji ag'omubando anandi oti hani hubbwabbwanuha hw'eraadu
 abaatu abo ni bahayaana baati,

"Hujumirye Hatonda!

Olwohuba Hatonda weefe oyo omwene bunangi nj'anjuga.

⁷ Leha husanjalye era hwejage

era humuje enono!

Olwohuba ng'olu omusinde bamujimba n'omuhasi wuwe omwene,

hino nj'ehiseera ehya Yesu ali hy'Etaama Etusano Ebibi

ohwenjimba n'abaatu babe olwohuba bahenire ohwetegeha.

⁸ Hatonda ahenire ohubagwalaasa era bali hy'omugole

oyu bambahiise ebyambalo ebinooona ebya laasi ebimeregenya."

(Ebyambalo ebya laasi biri mu hifaananyi hy'ebikolwa ebigwalaafu ebi baatu abo
 baholanga.)

⁹ Ng'ango malayika oyu nali ni naye gandoma ati, "Nandiiha oti, 'Nga bali n'ekabi
 abo aba Hatonda anahalange hu mbaga ya Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusano Ebibi

ni genjimba n'abaatu babe eyiriba oti hani higole! " Ng'ameedahho ati, "Ebibono bino ebindoma bya Hatonda era bituufu."

¹⁰ Ni nanulira ebibono ebyo nga kubba amafuha ohumujumirya. Aye nga niye gandoma ati, "A-a! Leha otahola otyo! Ese keesi ndi mujeeresa wa Hatonda hy'ewe n'abahyo abasigaayeyo abalomera abaatu ebinamba hu Yesu. Jumirya nje Hatonda olwohuba nj'agaba obunangi owohulomera abaatu ebinamba hu Yesu n'abita mu Mwoyo wuwe."

Embalaasi ekosa ko n'owaali n'ayihaayeho

¹¹ Naali keja nga mbona egulu ni liwihuhire era nga munwamo esolo eyi balanga baati embalaasi. Embalaasi eyo yali kosa n'eriho n'ayihaayeho ni bamulanga baati, "Omwesigwa era Owamazima." Oyo nj'asala emisango n'atehubbira era asoosa abalabe babe olw'esonga etuufu.

¹² Omuutu oyo gaali gambaaye engule enyene enyingi hu mutwe era emoni jije ni jimesya oti hani nimi j'omuliro. Baali bamunandiihireho esiina cooka nga nabula bundi alimanyire ohutusaho ye omwene.

¹³ Gaali gambaaye ekaaso eyaali oti hani bayinihire mu mafugi. Esiina lirye erindi gaali nje "Hibono hya Hatonda."

¹⁴ Eje ly'abasooli abomwigulu lyali limunwaho egongo ni limulonda. Abasooli abo baali bambaaye ebyambalo ebya laasi ebihosa era ebinjoono era hiisi mulala hu bo yeesi ni gehaaye hu mbalaasi ekosa.

¹⁵ Ebibono ebi gaali ni nabyo mu munwa byali oti piima, n'aja hubitambisa ohusoosa n'ohunangula amawanga amajeemu. Era alibanugisa simbo y'owaami ey'ehyoma amahulu gahyo ti "ali n'obunangi ow'amaani." Hino alihihola mu siina lya Hatonda Omwene Bunangi abaliho ehiruji ehy'amaani olw'ebibi ebi bahola.

¹⁶ Hu kaaso yiye nabisambi banandiihaho esiina baati,

HABAHA W'ABAHABAHA ERA MUSENGWA Y'ABASENGWA.

¹⁷ Ng'ango mbona malayika owundi. Malayika ono gaali gemereeye mu njase y'eryuba. Ng'alangirira n'ejanjaasi ery'amaani n'aloma enyuni ejaali ni jiri hugululuha mu bbaga ati, "Muuje muhumbaane mweriire ehiinjulo ehi Hatonda genda hubenula.

¹⁸ Muuje mulye eminohi j'abahabaha n'abahulu bamane n'abaatu ab'enono, ej'embalaasi n'abajihalaho n'eminohi j'abaatu bosibosi ohunjirira njalala, abeedu n'abatali beedu, abegingihiriri n'abajaasi."

¹⁹ Ng'ango mbona ogusolo nago gula n'abahabaha abomu hyalo n'amane gaawe ni bahumbeene ohunjirijana ni nooyo owaali ni gehaaye hu mbalaasi ekosa n'ene lirye.

²⁰ Aye nga banamba ogusolo ni naabbi ola alagula eby'obudulingi, owaholanga ebyamaliholiho mu siina lyagwo gaadulinga abaatu babataho eraama y'ogusolo era bajumirya ehifaananyi hyagwo. Ni babanamba nga babadaanya balamu mu nyanja eyiri oti nameehere eyaduha omuliro ogutasima.

²¹ Abasooli ab'amane gaawe abasigaayeno nga bafa olw'ehibono ehyanwa mu munwa gw'oyo owaali hu mbalaasi ekosa ehyali oti hani piima eyaali n'esobekereeye mu munwa gugwe. Era ng'enyuni jija jehyasa hu minohi j'emibiri jaawe.

20

Emyaha olukumi ej'obunugi wa Kurisito

¹ Ebyo ni byanwa nga mbona malayika owundi n'anwera mwigulu. Malayika ono gaali anambire ogujegere ogubba mu ngalo jije era n'ali n'ehisumuluzo ehifunga omulyango ogwingira mwirono ereeni eritahoma.

² Nga malayika oyo anamba ogutemu gula oguhalehale ko nje Sitaani, ng'aguhaada aguhadaasa emyaha lukumi.

³ Ng'agudanya mwironjo nago eritahoma ahena agufungaho ohuhena emyaha lukumi. Ehyo gahihola ohugusibirisa ohudulinga abaatu ohwola olu myaha olukumi jirinwaho. Cooka oluvanyuma lw'emyaha ejo baligulehula ohuhena ahamanga hadiidiri.

⁴ Nga mbona etebe j'obunugi ni hwihaayeho abo aba baali ni banaaye obunangi ow'ohusalira abaatu emisango. Era nga mbona emiigu j'abaatu aba baali ni betire ni babatemaho emitwe ni babahaabya ohulomera abaatu ebibono ebinamba hu Yesu n'obuhwenda wa Hatonda. Abaatu abo nj'abageene ohujumirya ogusolo oba ehifaananyi hyagwo oba ohufugiirira ohubataaho eraama jaagwo mu byeni oba hu mihono. Olw'ehyo Hatonda gaabalamusa banugire nalala ni Kurisito ohuhena emyaha lukumi.

⁵ Ohwo ko nj'ohulamuha ohudaayi. (Abaatu abandi sibaliramuha hu mugigi ogwo ohwola olu myaha ejo olukumi jirinwaho ko balamuha.)

⁶ Bali n'ekabi abo abanahabe mu hulamuha ohwo ohudaayi. Hatonda gaaja hubabalira mu bagwalaafu era sibalifa mulundi gw'ohubiri wabula balifuuha basengi babe ni bamunjeeresa niye ko ni Kurisito. Baaja hunuga ni Kurisito ohuhena emyaha lukumi.

Olutalo hasiigu olusembayo

⁷ Emyaha lukumi ni jihenire ohunwaho balirehula Sitaani ohunwa mu busibe omu bamubonera

⁸ era alitiina aje adulinge amawanga omunwa abaatu abanahania Hatonda ohunwa mu bunyomero wosiwosi hu hyalo, Gogi ni Magogi. Sitaani alibahumbaania banjirinane n'abaatu ba Hatonda. Abaatu abo baliba kwiwo n'ekwiwo ni nabula ananga ohubabala gabahena ni bali hy'omujehe hu gobo ly'enyanya ogu muutu atananga hubala gaahena.

⁹ Abaatu abo baligenda baatina baje beswanigirise abaatu ba Hatonda mu hibuga Yersaalemu, ehibuga ehi Hatonda asinga ohwenda. Aye Hatonda alimagalisa omuliro ohunwa mwigulu gwaja gwabohya baaguhuliha.

¹⁰ Ni hibooyi Sitaani abaaye n'abahooja baamudaanya mu namehere ko nj'enyanya eyaduha omuliro ogutasima omu badanya ogusolo nago gula ko ni naabbi ola omudulingi. Omwo pomu baliba ni babonaabona omuusi n'owiire emirembe n'emirembe.

Ohusala hw'emisango

¹¹ Naali keja nga mbona etebe y'obunugi enyene embala ohu Hatonda gehala. Etebe eyo yaali kosa era oyo owaali n'ayihaayeho gaali anambya olusisimo. Ehyo hyaleetera ehyalo n'ebbanga ko n'ebyalimo byosibyosi ohuduluma ohunwa anja ali. Nga Hatonda abisihiirisa ndi nabanjo owagobolayo ohubibona.

¹² Nga mbona abaatu bosibosi abaali ni bafuuye ne naahani ni balamuhire ni bemereeye mu moni j'oyo owaali ni gehaaye hu etebe y'obunugi. Abaatu abo baali b'esibo n'esibo ni mulimo abegingihiriri n'abanaasi. Ng'ango bawihula ebitabo bya Hatonda omu banandiiha hiisi hiitu ehi baatu baahola. Nga nabanjo n'ehitabo ehindi ehi bawihula. Hino nj'ehitabo omu banandiiha olwanji lw'amasiina g'abaatu abohusuna ehirabo hy'obulamu obutanwanjo. Ng'ango Hatonda asalira abo abaali ni bahenire ohufa aye naahani ni balamuhire omusango ni geema hu ebyo ebi baali ni banandiihire hu hiisi mulala hu bo mu bitabo.

¹³ Nga n'enyanya yoosi ehuhudulayo abo abaali ni bafuuye amaaji emirambo jaawe ni jisigaayemo. Ehyalo hya bamagombe hyosi nga hireeta abafu abalimo. Nga abo boosi babasalira omusango ni beema hubi hiisi mulala hu bo gaholanga.

¹⁴ Ng'ango banamba ohufa n'ehyalo hy'abamagombe babidaanya mu nyanja eri oti namehere eyaduha omuliro ogutasima. Enyanja eyo nj'ehifo omu baatu bafira mu hufa ohw'omulundi ogwohubiri.

¹⁵ Hiisi muutu oyu siina lirye litaali mu hitabo omu banandiiha olwanji lw'amasiina g'abaatu abohusuna ehirabo hy'obulamu obutanwanjo nga bamudanya mu nyanja eyo eri oti namehere, eyaduha omuliro ogutasima.

21

Ehibuga Yerusalemu ehinyaaha

¹ Ebyo ni byanwa, nga mbona egulu enyaaha n'ehyalo ehinyaaha. Bino nabibona olwohuba egulu n'ehyalo ebyalinjo oludaayi byali bigotirengo n'agayanja goosi ni gabulano.

² Nga mbona ehibuga hya Hatonda eh yawufu, konje Yerusalemu ehinyaaha. Ehibuga ehyo hyali hiiha hu hyalo ni hiwera mwigulu ewa Hatonda era mu faani yahyo hyali hifaana hy'omugole mu bujono obu abamo wamwe ko n'amwambahiise olw'oweenja.

³ Nga pulira ejanjaasi ery'amaani ni liwera mu tebe ya Hatonda ey'obujugi ni liroma liiti, "Ohunwa njaahani Hatonda anamenyenga njalala n'abaatu babe n'abeehaayemo njagati. Abaatu abo baaja huba baana babe era ni Hatonda omwene yeesi anaabenga Hatonda waawe.

⁴ Olw'ehyo, anahabatuseho obulumi wosiwosi obu babaaye ni balimo era gabasabusaho amasiga aga babaaye ni balira. Ohufirwa n'ohulira ko n'obulumi owa hiisi ngeri sibiribano nindi olwohuba ebihale ebibaaye ni bireeta obulumi binahabe binjooyeno."

⁵ Ng'ango Oyo owaali ni gehaaye hu tebe ekulu ey'obujugi aloma ati, "Ndi huhola ebiitu byosibyosi bunyaaha!" Nga gandoma ati, "Ale njandiiha ebiitu bino ebindomire olwohuba bituufu era nahabyohereese ng'olu mbiromire."

⁶ Ng'ameedahogandoma ati, "Hiwooye! Ese ndiise Alufa n'Omega, etandiha n'ekomerero. Hiisi muutu ali n'enduno namuje amaaji aganamuleetere ohuba n'obulamu obutanwanjo. Nagamuje busa anabula hugasasulira.

⁷ Hiisi muutu anangula amaani g'ehibi nahamuje ebindomaho bino byosibyosi era naabenga Hatonda wuwe yeesi gaaba mwana wange.

⁸ Aye abati n'abaleeherano ohufugiirira n'abeeti n'abahwedi n'abanjeena n'abaloga abahyawe n'abajumirya emisambwa n'ebitali Hatonda ko n'abadulingi, abo bosibosi omugabo gwawe guliba gwa hubadanya mu nyanja eyaduha omuliro eyiri oti namehere atasima. Huno nj'ohufa ohwohubiri."

⁹ Nga mulala hu bamalayika omusanvu abaali n'embya ejaalimo ebiitu ebiraga ehirunji hya Hatonda eri abaatu abamujeemera gaaja ana naali nga gandoma ati, "Nja nje kulage abaatu abahena ohugatiwa ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusano Ebibi. Abaatu bano baali mu hifaananyi hy'omugole oyu ahooye."

¹⁰ Ng'ango Omwoyo wa Hatonda gamaamira. Ni gamaamira nga malayika oyo gapira hu lusozi olwene olubba ate olwegingihiriri aja gandaga Yerusalemu ehibuga eh yawufu eh yali ni hiiha njaasi ni hiwera mwigulu ewa Hatonda.

¹¹ Ehibuga ehyo hyali hitemagana hutemagana mu nono lya Hatonda era ni hihubba enjase hy'amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati Yasiperi aga obutangaafu w'eryuba buhubbireho era obutangaafu wahyo ni buli hy'owamabaale g'efula.

¹² Hu hibuga ohuhyeswanigirisa hwaliho ehiteepe ehylene ehireni ni huliho emiryango ehumi n'ebiri n'abamalayika ehumi n'ababiri hiisi mulala ni gemereeye hu mulala hu miryango ejo. Hu hiisi mulyango baali banandiihireho amasiina g'ebiha bya Yisirayiri ehumi nabibiri.

¹³ Hu lubega olw'ebunwalyuba hwaliho emiryango edatu, ebugwa lyuba edatu, mu mehiringo edatu n'oluyi olwamaniino lwosi emiryango edatu.

¹⁴ Ehiteepe ehi baali ni batongooye ohwetoolola ehibuga hyali hyemereeye hu musingi ogw'amabaale ehumi nabiri era hu hiisi baale ly'omusingi ni banandiihaho amasiina g'abahwenda ehumi n'ababiri aba Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi.

¹⁵ Malayika ola owaali n'aloma ni neese gaali anambire mu ngalo olusaala olupima olu babbota mu zaabbu apimire obuleeni n'obugalamu w'ehibuga, emiryango jaahyo ko n'obuleeni w'ehiteepe.

¹⁶ Ehibuga hyali hiŋeranerana obuleeni n'obugalamu. Malayika oyo ni gahipima n'atambisa ehipimo ehi gaali ni nahyo gabona ati hyali hiŋesa mu buleenji, obugalamu n'obugulumifu ekilomita ng'ekumi ebiri nabine* hiisi luuyi.

¹⁷ Era ng'apima n'obugalamu w'ehiteepe ng'abona ni hiŋesa obugalamu w'emita nkaga n'etaanu.†

¹⁸ Ehiteepe hy'ehibuga baali baahitongolera amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati Yasiperi. Ehibuga ehyene baali baahitongolera ezaabbu ey'enjabulo eyaali ni bitamo obutangaafu oti hani giraasi.

¹⁹ Hu misingi j'ehiteepe ehyali ni hyetolooye ehibuga baali bataayeho amajolobera aga baali ni babbotire ohunwa mu hiisi baale ery'omunendo. Omusingi omudaayi gwaliho amajolobera ag'ebaale eri balanga Yasiperi, hu gw'ohubiri safiro, ogwohuhudu datu kalukedoni, ogwohune nawandagala

²⁰ ogwohutaanu sadunukisi, ogwomukaaga sadiyo, ogwomusanvu kerusoliso, ogwomunaana bberulo, ogwomwenda topazi, ogw'ehumi kerusoperaso, ogw'ehumi namulala kuwakiso n'ogwehumi n'ebiri amesusito.

²¹ Emiryango ehumi n'ebiri ejingira mu hibuga jaali ja luulu era oluguudo olubbala mu hibuga hino lwali lw'ezaabbu ey'enjabulo era lwosi ni lubitamo obutangaafu hy'egiraasi.

²² Mu hibuga omwo sinabonamo Yekaalu olwohuba Hatonda Musengwa omwene buŋangi ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi baali bamenyire ŋalala n'abaatu bomu hibuga ehyo.

²³ Hyali sihyetagisa wayire eryuba oba omwesi ohwaduha mu hibuga ehyo olwohuba ohumasamasa ohw'eŋono lya Hatonda hwali huhena ohuŋa enjase era ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi gaali mu hifo hy'etaala ohubananga enjase.

²⁴ Abaatu abamawanga gosigosi balyeyeedesa enjase eyo era abahabaha bomu hyalo balireeta eby'obuninda byawe eri Hatonda ohumuŋa eŋono.

²⁵ Siŋalibaŋo oludaalo kadi lulala olu baligalaŋo emiryango ejingira mu hibuga omwo olwohuba ti owiire wiirire, olwohuba mu hibuga omwo owiire sibuliiranga aye gulibeerereranga muusi.

²⁶ Abaatu abomu hyalo balireeta eby'obuninda byawe mu hibuga ehyo baŋe Hatonda eŋono.

²⁷ Mu hibuga omwo simulingiramo ehiitu hyosihyosi ehibi oba omuutu owetolyonga oba aloma eby'obudulingi. Aye mulingiramo abo bonene aba banandiiha amasiina gaawe mu hitabo ehirimo olwanji lw'amasiina g'abaatu aba Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi aliŋa obulamu obutanwaŋo.

22

¹ Ng'aŋo malayika ola owapima obubbala w'ehibuga gandaga olwabi olw'amaaji agaleetera abaatu ohuba n'obulamu obutanwaŋo. Olwabi olwo lwali luhuluhuta ni

* 21:16 21:16 Oba sitadiya 12,000. † 21:17 21:17 Oba ecubbiti 144.

lunwera mu tebe ey'obunugi omu Hatonda njalala ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi beehala era amaaji gaamo gaali mayonjo era mahosa bbece.

² Olwabi luno lwali luhuluhuta ni lubita mu luguudo olubbala olwomu hibuga Yerusaalemu ehinyaaha. Hu mbega jombi ej'olwabi luno, hwali humerireho omusaala ogwamaho ebibala ebireetera abaatu ohuba n'obulamu obutanwanjo. Emisaala jino jaali jaamaho ebibala ehumi nabibiri hiisi mwesi. Era abaatu abamawanga gosigosi ni batambisa amahoose gaaho basobole ohusuna obulamu.

³ Mu hibuga omwo simulibamo muutu oba ehiiti hyosihyosi ehiriho ehinjwabo hya Hatonda. Mu hibuga ehyo pomuli etebe y'obunugi ohu Hatonda njalala ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi behaala era eyo peyi abaatu babe baaja ohuba ni bamujumirya.

⁴ Abaatu abo balimubona moni hu moni era alinjandiiha esiina lirye hu byeni byawe.

⁵ Eyo seribayo hiirema era abalibayo sibiribetagisa huba n'etaala oba ohwetaaga enjase y'eryuba olwohuba Hatonda Musengwa omwene aja huba njase eyi bali era baliŋuga emirembe n'emirembe.

Ohugobola hwa Yesu

⁶ Nga malayika gandoma ati, "Ebibono ebi Hatonda ahuhwehuliye bituufu byene era anahabyohere. Hatonda Musengwa omwene alomera mu banaabbi nj'atumire malayika wuwe gaaje ahulomere weesi obinjandiihe byolere abaatu babe bamanye ebiitu ebinaatere ohubaŋo."

⁷ Yesu aloma abaatu bosibosi ati, "Ale ni mwetege mbalomere! Ndi hugobola mu hiseera ehitali hya njale! Ali n'ekabi oyo anjamba ebibono by'obunaabbi ebiri mu hitabo hino era gahola ehi biroma."

⁸ Ese Yowaane aloma ono nabona era nenjilirira ebiitu bino ebi mbalohesa era ni nahena ohubibona n'ohubinjilira nahubba amafuha mu moni ja malayika oyo owandaga ebiitu bino mujumirye.

⁹ Aye niye nga gandoma ati, "Leha otanjumirya! Ese keesi ndi muŋeeresahyo anjeeresahyo Hatonda hy'ewe n'abalebe babo abanaabbi ko n'abandi abagondera ebibono ebiri mu hitabo hino. Jumirya nje Hatonda!"

¹⁰ Ng'ango ko gandoma ati, "Otagisa baatu bibono eby'obunaabbi ebiri mu hitabo hino olwohuba ehiseera hyabyo ehy'ohubaŋo hinatere ohwola."

¹¹ Ale ehiseera ng'olu hinatere ohwola, hanye abahola ebibi benda ohweyongera ohuhola ebibi, ni begumye. Hanye abetolyonga bahyenda ohwetolyonga boosi ni begumye. Ni nooyo ahola ebituufu gegumye ohuhola ebituufu atademba. N'omugwalaafu yeesi gegumye ohuba omugwalaafu.

¹² Yesu aloma abaatu bosibosi ati, "Ale ni mwetege mbalomere! Ndi hugobola mu hiseera ehitali hya njale! Era ndi huuja ohusasula hiisi muutu omuhemba gugwe ogumusaaniye ni nema hubi abaaye n'ahola.

¹³ Ese ndiise Alifa n'Omega, nasoswe era nakoma, etandiha n'ekomero.

¹⁴ "Ohufaanana hy'omuutu owoosa ebyambalo bibye aja ni naja byasigala ni biri biyonjo, ni naabo abegumya ohwenjala ohuhola ebibi basigala ni bali bagwalaafu. Hatonda alibanja ekabi ey'ohwingira mu hibuga Yerusaalemu ehinyaaha ni njajuma abahubba hu muhono n'ohulya ebibala by'omusaala oguleetera abaatu ohuba n'obulamu obutanwanjo.

¹⁵ Aye ebulafu w'ehibuga periba abaatu abatali bagwalaafu. Mu baatu abo pomuli abalogo n'abahwedi n'abeeti n'abajumirya ebitali Hatonda ko ni nabo bosibosi abanyumirwa obudulingi.

¹⁶ "Ese Yesu owomu lulyo lwa Habaha Dawudi era owomu tumbu jije, tumire malayika wange eyi muli enywe abomu bibubbu byosibyosi eby'abafugiirira,

abaleetere ebibono bino eby'amazima. Ndi hy'emunyeenye eyi balanga baati sulwe enjwayo ni wanuuha."

¹⁷ Omwoyo wa Hatonda n'abaatu abali hy'omugole wa Yesu baloma hiisi ali n'ohutwi ohunulira baati, "Nja!" Era hiisi aba n'anjuliye gafugiirira yeesi alange owundi ati, "Nja!" Hiisi ali n'enduho gaaje Hatonda amunje amaaji aganamuleetere ohuba n'obulamu obutanwanjo.

¹⁸ Ese Yesu ndabula hiisi anjuliye ebibono bino eby'obunaabbi ti, "Singa omuutu yeesi ameeda ebibye hu bibono bino, ni Hatonda alimuleetera ohulwala hanjupuli oyu hitabo hino hiromaho.

¹⁹ Era singa omuutu yesiyesi ahendeesa hu bibono bino eby'obunaabbi ni Hatonda yeesi alimutusaho omugabo gugwe ogw'ohulya ebibala ebireetera abaatu ohuba n'obulamu obutanwanjo era Hatonda alimutusaho edembe ery'ohwingira mu hibuga ehyawufu ebindomireho mu hitabo hino."

²⁰ Yesu omwene huloma bino era abihahasa ati bituufu, aloma ati, "C'ehyo ehyene n'ehyene, ndi hugobola mu hiseera ehitali hya njale!"

Amiina. Yesu Musengwa hola ogobole.

²¹ Ehisasabirisi hya Yesu Musengwa hibe eri abaatu ba Hatonda. Amiina!